This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at http://books.google.com/

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

ἈΠΠΙΑΝΟΥ͂

ἈΛΕΞΑΝΔΡΈΩΣ

ΡΩΜΑΙΚΏΝ ἹΣΤΟΡΊΩΝ

ΤΑ ΣΩΖΌΜΕΝΑ

APPIANI

ALEXANDRINI

ROMANARVM HISTORIARVM

QVÆ SVPERSVNT,

COLLEGIT, RECENSVIT,

ADNOTATIONIBVS VARIORVM SVISQVE ILLVSTRAVIT

COMMODIS INDICIBVS INSTRVXIT

IOHANNES SCHWEIGHÆUSER

ARGENTORATENSIS

GRAEC. ET ORIENT. LITER. IN VNIVERS. ARGENTOR. PROF.

VOLVMEN III.

ASTOR LIBRARY NEW-YORK

LIPSIÆ

APVD WEIDMANNI HÆREDES ET REICHIUM.

CIↃ IↃ CC LXXXV.

VERTRAG VOM 18 MAI 1846.

Digitized by Google

Digitized by Google

ἈΠΠΙΑΝΟΥ̃

ἈΛΕΞΑΝΔΡΈΩΣ

ΡΩΜΑΙΚΏΝ ἹΣΤΟΡΙΏΝ

ΤΑ ΣΩΖΌΜΕΝΑ

APPIANI

ALEXANDRINI

ROMANARVM HISTORIARVM

QVÆ SVPERSVNT,

COLLEGIT, RECENSVIT,

ADNOTATIONIBVS VARIORVM SVISQVE ILLVSTRAVIT

COMMODIS INDICIBVS INSTRVXIT

IOHANNES SCHWEIGHÆUSER

ARGENTORATENSIS

GRAEC. ET ORIENT. LITER. IN VNIVERS. ARGENTOR. PROF.

VOLVMEN III.

LIPSIÆ

APVD WEIDMANNI HÆREDES ET REICHIUM.

CIↃ. IↃ. CC. LXXXV.

ASTOR LIBRARY NEW-YORK

VERTRAG VOM 18 MAI 18..

Digitized by Google

Digitized by Google

Corrigenda.

Quamquam multa adhibita cura eſt, ut ab eo genere erratorum, quæ vel ab operarum unice incuria, vel ab ipſius etiam ſcribentis interdum oſcitantia quadam aut feſtinatione, ubi aliud mente erat conceptum, aliud ſtylo excidit, proficiſci ſolent, quam emendatiſſima prodiret hæc noſtra in Appianum collata opera; tamen ab hac etiam parte quod a nobis effectum eſt non minus ſæpe intra voluntatem noſtram ſtetiſſe intelligo, quam id quod in altero genere præſtitimus, longe illo gravioris momenti, in quo non tam ſola diligentia Editoris, quam ingenium judiciumque & doctrina ſpectatur; quod genus in juſto ſelectu variarum Lectionum in contextum Scriptoris recipiendarum, tum in vera Auctoris ſententia commoda ubique Verſione latina exprimenda, denique in eis, quæ dubitationis aliquid habere aut admonitione indigere videantur, idonea uſquequaque & exquiſita Adnotatione illuſtrandis ineſt. Sed in altero hoc genere quæ a nobis peccata ſunt, ea, quoad fieri poterit, ex hoc opere eluendi offeretur fortaſſe alio tempore occaſio, quum Secundas in Appianum Curas ac Spicilegium Emendationum & Adnotationum, *ſive propriarum, ſive ab eruditis Viris nobiſcum communicatarum, in lucem edere licebit. Ex ſuperiori illo genere quæcumque in duobus quidem prioribus Voluminibus errata tunc in oculos nobis inciderant, quum Adnotationes quæ hoc Vol. III. continentur ſcriberemus, de illis in eiſdem his Adnotationibus Lectorem monuimus. Alia nonnulla, quæ interim a nobis ſive in duobus prioribus ſive in tertio Volumine obſervata ſunt, hoc modo corrigere æquus Lector non gravabitur:*

In Vol. I. Pag. 6. in verſ. lat. col. a. l. 6 ſq. pro Germanis *lege* Celtis. *P. 46. in not. ad l. 23. pro* τὸν ante πῦρα, *lege* τ. post πῦρα. *P. 107, 9. dele* comma *poſt* δεόμενα. *P. 181, 77.* ἐκίοντα, *lege* ἐνόντα. *P. 188. in verſ. lat. col. a. l. 11.* intercepta, *lege* interceptæ. *P. 285. in not. ad l. 45.* dant, *lege* dederunt. *P. 434. not. ad l. 53.* ὅμως, *lege* ὁμῶς. *P. 473, 5.* οἱ ἐκ, *lege* οἱ ἐκ. *P. 515. not. ad l. 57.* ἀφιέναι, *lege* ἀφεῖναι. *P. 609-617. in verſ. lat. erratum eſt in* numeris Capitum; *ubi pro 48. ſcribendum 4[illegible]. & ſic porro iidem numeri reponendi, qui ad græcum context. adnotati ſunt. P. 619. in verſ. lat. col. b. l. 8.* ſomnum, *lege* ſomnium. *P. 621. verſ. lat. col. a. l. 3. a fin.* omnia, *lege* omina. *P. 851. verſ. lat. col. b. l. 4. poſt* Perthenatis, *adde* Bathiatae.

PUBLIC LIBRARY

Digitized by Google

NEW YORK
PUBLIC
LIBRARY
Digitized by Google

TESTIMONIA VETERUM DE APPIANO.

I. ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ.

I. ΑΣΤΑΠΑΙΟΙ, Λιβύης ἔθνος. Ἀππιανὸς ἕκτῳ.

II. ΔΑΛΜΙΟΝ, πόλις Δαλματίας. --- Ἀππιανὸς δὲ τὴν πόλιν Δελμίνιον καλεῖ.

III. ΚΑΣΤΑΞ, Κάσταχος, -- πόλις Ἰβηρίας. Τὸ ἐθνικὸν Καστακαῖος -- ὁ Ἀππιανός φησι.

II. ΤΟΥ ΕΥΑΓΡΙΟΥ.

Αἱ δὲ κατὰ Ῥωμαίους πράξεις, πᾶσαν κοσμικὴν ἱστορίαν ἐν αὐτοῖς περιλαμβάνουσαι, ἢ εἴ τι καὶ ἄλλο γέγονεν, εἴτ' ἐς ἑαυτοὺς διαιρουμένων, εἴτε καὶ καθ' ἑτέρων πραττόντων, πεπόνηται Διονυσίῳ μὲν τῷ Ἁλικαρνασεῖ, ἀπὸ τῶν λεγομένων Ἀβοριγίνων τὴν ἱστορίαν ἑλκύσαντι μέχρι τοῦ Ἠπειρώτου Πύῤῥου· ἐξ ἐκείνου δὲ,

Lin. 2. Pro Λιβύης *(ſive Auctoris erratum ſit, ſive Epitomatoris, ſive librarii cujuſpiam) legendum* Ἰβηρίας *eſt.*

I. STEPHANI BYZANTINI.

1. ASTAPÆI, Libyæ [potius, Hiſpaniæ] populus. APPIANUS *Libro Sexto.*

2. DALMIUM, Dalmatiæ oppidum. --- APPIANUS vero *Delminium* vocat.

3. CASTAX, Caſtacis, -- Hiſpaniæ oppidum. Gentile *Caſtacæus*; quo APPIANUS utitur.

II. EVAGRII: HISTOR. ECCLES. LIB. V. CAP. ULT.

ROMANORUM vero *res geſtas*, quæ totius prope terrarum orbis hiſtoriam complectuntur, & quæcumque vel ipſi inter ſe mutuo diviſi vel contra alios egerunt, DIONYSIUS HALICARNASSEUS ſcriptis prodidit; exorſus a populis qui Aborigines dicebantur, & ad Pyrrhum uſque Epirotarum regem Hiſtoriam proſecutus. Ab eo tempore POLY-

Πολυβίῳ τῷ Μεγαλοπολίτῃ, καταγαγόντι ἕως τῆς Καρχηδόνος ἁλώσεως. Ἅπερ ΑΠΠΙΑΝΟΣ εὐκρινῶς διέτεμεν, ἑκάστην πρᾶξιν ἐς ἓν ἀγείρας, εἰ καὶ κατὰ διαφόρους γέγονε χρόνους. Καὶ τὰ μετ' ἐκείνους ὡσαύτως εἰργασμένα, Διοδώρῳ τε τῷ Σικελιώτῃ πεποίηται, τὰ μέχρις Ἰουλίου Καίσαρος, καὶ Δίωνι τῷ Κασσίῳ, γράψαντι μέχρις Ἀντωνίνου τοῦ ἐξ Ἐμέσης. Ἐκθεμένου δὲ τὰ τοιαῦτα καὶ Ἡρωδιανοῦ, τὰ μέχρι τῆς Μαξίμου τελευτῆς δηλοῦται. κ. τ. λ.

III. ΤΟΥ ΦΩΤΙΟΥ.

Ἀνεγνώσθη ΑΠΠΙΑΝΟΥ ΡΩΜΑΙΚΗ ἹΣΤΟΡΙΑ, ἐν μὲν τεύχεσι τρισὶ, λόγοις δὲ εἴκοσι τέσσαρσιν. Ὧν ὁ μὲν πρῶτος τόμος τῶν ἑπτὰ βασιλέων --- ἔργα τε καὶ πράξεις περιέχει. --- Ἃ μὲν οὖν ὁ πρῶτος λόγος περιέχει, ταῦτά ἐστιν. ἐπιγράφεται δὲ Ῥωμαϊκῶν Βασι-

Lin. 18. Forte πεποίηται, ut ſupra. L. 25. Numerum ſic expreſſum dedit Vat. F. qui compendioſe κδ'. exhibebatur in Edd.

BIUS *Megalopolitanus* uſque ad expugnationem Carthaginis opus ſuum perduxit. Quæ omnia APIANUS ſumma perſpicuitate diſtinxit, & ſingula in unum corpus congeſſit, tametſi diverſis temporibus geſta eſſent. Ea vero quæ poſt illorum, quos dixi, hiſtoriam geſta ſunt, DIODORUS SICULUS & DIO CASSIUS literis mandarunt. Quorum ille uſque ad Julii Cæſaris tempora, hic vero uſque ad principatum Antonini Emeſeni Hiſtoriam ſuam deduxit. HERODIANUS quoque, eorumdem temporum ſcriptor, cuncta nobis uſque ad obitum Imperatoris Maximi commemoravit. &c.

III. PHOTII: IN BIBLIOTHECA, COD. LVII.

LECTA a nobis eſt APPIANI *Romana Hiſtoria*, tribus quidem Voluminibus, Libris vero XXIV comprehenſa. Quorum primus Liber Septem Regum opera reſque geſtas complectitur; inſcribiturque *Rerum Romanarum Hiſtoria* DE REGIBUS. Secundus Liber continet quæ in reliqua

Digitized by Google

λική. Ὁ δὲ δεύτερος [περιέχει] τὰ εἰς τὴν ἄλλην Ἰταλίαν, χωρὶς τῆς παρὰ τὸν κόλπον τὸν Ἰόνιον· οὗ ἡ ἐπιγραφὴ, Ρωμαϊκῶν Ἰταλική. Ὁ δὲ ἐφεξῆς περιέχει τὸν πρὸς τοὺς Σαυνίτας Ρωμαίων πόλεμον, ἔθνος μέγα τε καὶ χαλεπὸν πολέμοις γεγονός· ὅπερ ἐν ἔτεσιν ὀγδοήκοντα Ρωμαῖοι πολεμοῦντες μόλις ὑπηγάγοντο, σὺν αὐτοῖς δὲ καὶ ὅσα αὐτοῖς συνεμάχει ἔθνη. ἐπιγράφεται δὲ Ρωμαϊκῶν Σαυνιτική. Ὁ δὲ τέταρτος, ἐπεὶ τὸν πρὸς τοὺς Κελτοὺς περιέχει Ρωμαίων πόλεμον, ἐπιγράφεται Ρωμαϊκῶν Κελτική. Καὶ οἱ λοιποὶ κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον. Ὁ μὲν πέμπτος, Ρωμαϊκῶν Σικελικὴ καὶ Νησιωτικὴ, ἐπεὶ πρὸς τοὺς Σικελοὺς καὶ νησιώτας. Ὁ δὲ ἕκτος, Ρωμαϊκῶν Ἰβηρική. Ὁ δὲ ἕβδομος, Ρωμαϊκῶν Ἀννιβαϊκή· ἐπεὶ τὸν πρὸς Ἀννίβαν τὸν Καρχηδόνιον περιέχει πόλεμον. Ὁ ὄγδοος, Ρωμαϊκῶν Λιβυκὴ, Καρχηδονικὴ καὶ Νομαδική. Ὁ δὲ θ΄. Ρωμαϊκῶν Μακεδονική. Ὁ δὲ δέκατος, Ρωμαϊκῶν

Lin. 28. Ρωμαίων, *male Vat. B. Amſt. & margo Hæſch.* *L.* 29. περιέχει, *quod uncis incluſum dedit Hæſchelius, abeſt a Vat. B. & F. & ab Amſt.* *L.* 30. Ἰώνιον *Edd. mend. Recte Vat. F.* *L.* 36 *ſq.* πρὸς τοὺς κόλπους *Edd.* Κελτοὺς *dedit Vat. F. & margo Edd.* *L.* 40. τοὺς *caret Vat. F.* *L.* 43. ῥωμαϊκῶν λυδικὴ *Edd.* Λυβικὴ *Vat. B. F. Recepi veram lect. ex marg. Edd.*

Italia, excepta ea quæ Jonio mari adjacet, geſta ſunt; cujus titulus eſt, *Rerum Romanarum Hiſtoria* ITALICA. Sequens Liber Romanorum bella cum Samnitibus geſta exponit, numeroſo populo & expugnatu difficili, quem, una cum illis populis, quæ arma cum hoc ſociaverant, vix annis octoginta bello ſubigere Romani potuerunt. Inſcribitur *Rerum Romanarum Hiſtoria* SAMNITICA. Quartus vero, quoniam Romanorum adverſus Gallos bella refert, GALLICA *Romanorum Hiſtoria* inſcribitur. Eodemque modo reliqui libri. Quintus, *Rerum Romanarum Hiſtoria* SICULA *et* INSULARIS; quod cum Siculis & Inſulanis geſta commemoret. Sextus, *Rerum Romanarum Hiſtoria* HISPANICA. Septimus, ANNIBALICA, quod bellum cum Carthagınienſi Annibale geſtum referat. Octavus, *Rerum Romanarum Hiſtoria* LIBYCA, PUNICA & NUMIDICA. Nonus, MACEDONICA. Decimus, GRÆCA *et* JONICA. Undeci-

Ἑλληνικὴ καὶ Ἰωνική. Ὁ δὲ ἑνδέκατος, Ῥωμαϊκῶν Συριακὴ καὶ Παρθική. Ὁ δωδέκατος, Ῥωμαϊκῶν Μιθριδάτειος.

II. Καὶ τὰ μὲν πρὸς ἀλλοφύλους Ῥωμαίοις ἐπιδεδειγμένα ἔργα τε καὶ οἱ πόλεμοι ἐν τούτοις· καὶ οὕτω τυγχάνει τοῖς λόγοις ἐνταῦθα διῃρημένα. Ὅσα δὲ αὐτοὶ Ῥωμαῖοι πρὸς ἀλλήλους ἐστασίασαν καὶ ἐπολέμησαν, αἱ ἐφεξῆς βίβλοι δηλοῦσιν· ἐπιγραφὴν δεξάμεναι, Ἐμφυλίων πρώτη, Ἐμφυλίων δευτέρα, καὶ ἑξῆς, μέχρι τῆς Ἐμφυλίων μὲν θ', τῆς δὲ ὅλης Ἱστορίας κα'. Ὁ δὲ εἰκοστὸς δεύτερος λόγος ἐπιγράφεται Ἑκατονταετία. Ὁ δὲ ἐφεξῆς, Δακική. Καὶ ὁ κδ' Ἀράβιος. Οὕτω μὲν τῆς ὅλης Ἱστορίας ἡ διαίρεσις.

III. Ἐμπεριέχεται δὲ τοῖς Ἐμφυλίοις, πρῶτον μὲν τὰ περὶ Μάριον καὶ Σύλλαν, ἀλλήλοιν ἐκπολεμησάντοιν. Ἔπειτα δὲ τὰ περὶ Πομπήϊον καὶ Ἰούλιον τὸν Καίσαρα, καὶ τούτοιν ἐς ἀλλήλους στασιάντοιν, καὶ μεγάλαις μά-

Lin. 52. πρῶτος, *& mox* δεύτερος, *Edd.* πρώτη *rectius dedit Cod. 2. H. Stephan. apud Hæſch.* δευτέρα *dedit idem & Vat. F. L. 53.* μὲν *abeſt ab Amſt. L. 55.* Ὁ δὲ κδ'. *Edd. Prætuli Vat. F. Ibid.* Ἀρράβιος *Edd. Prætuli Vat. F. L. 60.* ἐπ' ἀλλήλους *Vat. B.*

mus, SYRIACA *et* PARTHICA. Duodecimus, *Rerum Romanarum Hiſtoria* MITHRIDATICA.

2. Et hactenus quidem adverſus *exteras gentes* edita a Romanis facinora bellaque geſta exponuntur; quæ per eos, quos dixi, Libros diſtributa ſunt. *Inteſtinas* autem Romanorum diſſenſiones contentioneſque Libri inſequentes complectuntur: quorum inde Tituli, DE BELLIS CIVILIBUS *Liber Primus*, *de Bellis Civilibus Liber Secundus*, & ſic ordine deinceps, uſque ad *Nonum Librum de Bellis Civilibus*, qui totius Hiſtoriæ *Liber viceſimus primus* eſt. *Liber* autem *ſecundus et viceſimus* inſcribitur HECATONTAETIA, id eſt, *Centum annorum Hiſtoria.* Inſequens Liber, DACICA *Hiſtoria*: & *quartus et viceſimus*, ARABICA. Hæc totius Hiſtoriæ eſt diſtributio.

3. *Bellorum* autem *Civilium* Libris primum ea continentur, quæ *Marius et Sylla* inter ſe geſſerunt: deinde quæ *Pompejus et Julius Cæſar*, poſtquam hi quoque factionibus inter ſe contendere præliiſque ingentibus confligere

χαις προσραγέντοιν· ὅτε καὶ ἡ τύχη, πλέονα Ιουλίῳ ῥοπὴν παρασχοῦσα, ἐς νῶτα καὶ φυγὴν Πομπήϊον ἔτρεψεν. Εφεξῆς δὲ, τὰ περὶ Αντώνιον καὶ Οκ]αούϊον Καίσαρα, τὸν καὶ Αὔγουσ]ον, πρὸς τοὺς ἀνδροφόνους τοῦ προτέρου Καίσαρος· καθ᾽ ὃν καιρὸν καὶ πολλοὶ τῶν ἐπισήμων Ρωμαίων, δίκης ἁπάσης χωρὶς, τὴν ἐπὶ θανάτῳ ἀπήχθησαν. Τελευταῖον δὲ, ἃ ἐς ἀλλήλους συνέπεσον, Αντώνιόν τέ φημι καὶ Αὔγουσ]ον, οἳ πολέμοις κρατεροῖς ἀλλήλους διεπολέμησαν, καὶ πολλῶν σ]ρατοπέδων φθορὰν ἐνειργάσαντο· εἰ καὶ Αὐγούσ]ῳ ὕσ]ερον ἡ νίκη ἐμβλέψασα, ἔρημον συμμάχων εἰς Αἴγυπ]ον φυγάδα τὸν Αντώνιον ἤλασεν, ἐφ᾽ ἧς καὶ αὐτοχειρίᾳ τὸν βίον κατέσ]ρεψεν. ᾧ τινι, τῶν Εμφυλίων λόγων ὄντι τελευταίῳ, καὶ Αἴγυπ]ος δηλοῦται ὡς ὑπὸ Ρωμαίους ἐγένετο, καὶ τὰ Ρωμαίων ἐς μοναρχίαν καὶ Αὔγουσ]ον ἐπανέδραμεν. - - - -

Lin. 61. πλίον Edd. & MSS. quod corrigendum putavi. L. 63. Αντωνῖνον καὶ ὅτι κατὰ Ἄβριον Edd. Αντώνιον *recte Vat. B. F. & margo Edd.* καὶ Οκ]άβιον *Vat. B.* καὶ Οκ]αύιον *Vat. F. & margo Edd.* καὶ Οκ]αούϊον *dedit Cod. 2. H. Steph. apud Hæſch. L. 67.* συνέπεσεν *idem Cod. 2. H. Steph. apud Hæſch.* τὰ ἐς ἀλλήλους συνέπεσον *Amſt. Vat. B. adjecta in Vat. ab alia manu ſyllaba* τα, *ut intelligi videatur* συμπεσόντα. *Ibid.* τε *abeſt a Vat. F. & uncis incluſit Hæſch. L. 70.* προβλέψασα *margo Edd. corruptum ex* προσβλέψασα, *quod eſt in marg. Vat. F. L. 74.* ὑπὸ Ρωμαίοις *Vat. F. Amſt. & margo Edd.*

cœperunt; quando & fortuna, Julio favens, terga dare Pompejum fugereque coëgit. Poſt hæc, bella ab *Antonio et Octavio Cæſare*, qui & *Auguſtus* cognominatur, *cum interfectoribus Julii Cæſaris* geſta: qua tempeſtate complures etiam ex illuſtribus apud Romanos viris, indicta cauſa, ad mortem raptabantur. Denique & quæ *inter ipſos* acciderunt, *Antonium*, inquam, *et Auguſtum*, horrendis invicem bellis cum multorum exercituum ſtrage confligentes; etſi ab Auguſto tandem victoria ſtetit, & Antonius a ſociis deſertus, & in Ægyptum fuga delatus, voluntaria morte ibidem vitam finivit. Quo eodem Libro, Librorum de Bellis civilibus poſtremo, Ægyptus quoque declaratur quo pacto ſub Romanorum venerit poteſtatem, & qua ratione univerſa res Romana ſub unius imperium Auguſti reciderit. . . .

IV. Ἄρχεται μὲν οὖν, ὡς εἴρηται, ἡ ἱστορία ἐν ἐπιδρομῇ ἀπὸ Αἰνείου, ἄχρι τῶν παίδων (Ῥώμου καὶ Ῥωμύλου.) Ἀπὸ δὲ Ῥωμύλου, τοῦ οἰκιστοῦ, λεπτομερῶς ἅπαντα διεξιοῦσα, κάτεισι μέχρι τοῦ Σεβαστοῦ, σποράδην δὲ καὶ ἐξ ἐπιδρομῆς καὶ ἕως Τραϊανοῦ.

V. Οὗτος δὲ ὁ Ἀππιανὸς τὸ μὲν γένος ἦν Ἀλεξανδρεὺς, ἐν Ῥώμῃ δὲ τὰ πρῶτα δίκαις συνηγόρει. ἔπειτα δὲ καὶ Βασιλέων ἐπιτροπεύειν ἠξιώθη. Ἔστι δὲ τὴν φράσιν ἀπέριττος καὶ ἰσχνός· τὴν δ' ἱστορίαν, ὡς οἷόν τ' ἐστὶ, φιλαλήθης· καὶ στρατηγικῶν διὰ τῆς ἱστορίας μεθόδων, εἴ τις ἄλλος, ὑποφήτης. Ἐπᾶραί τε λόγοις τεταπεινωμένον φρόνημα στρατοῦ, καὶ διαπραῦναι φλεγμαῖνον, καὶ πάθος δηλῶσαι, καὶ εἴ τι ἄλλο λόγοις ἐκμιμήσασθαι, ἄριστος. Ἤκμασε δὲ ἐν τοῖς χρόνοις Τραϊανοῦ καὶ Ἀδριανοῦ.

Lin. 79. καὶ κάτεισι *Vat. F.* *L.* 86. εἰ καί τις *idem.*

4. Auſpicatur igitur Scriptor hic Hiſtoriam, ut diximus, ab Ænea, curſim inde ad pueros uſque (Romum & Romulum) progreſſus. Sed a Romulo, Urbis conditore, adcurate ſingula perſecutus, perducit ad Auguſtum; immo paſſim uſque etiam ad Trajanum excurrit.

5. Fuit autem APPIANUS hic genere *Alexandrinus*: & Romæ initio cauſas egerat; inde vero dignus habitus eſt, qui Imperatorum nomine provinciam adminiſtraret. Utitur in hac Hiſtoria *orationis genere* ſimplici tenuique. In *rebus* autem exponendis, quoad fieri potuit, religioſe ſequitur veritatem: in explicandis bellicis artibus, de quibus in hiſtoriæ curſu erat dicendum, ſi quis alius, adcuratus eſt: tum vel fractos militum animos oratione erigendi, vel ardentiores mitigandi, vel quoſcumque denique animi affectus, & quidquid oratione effingere licet, exprimendi ſingulariter peritus. Floruit Trajani & Adriani ætate.

Digitized by Google

IV. ΤΟΥ ΣΟΥΙΔΑ.

ΑΠΠΙΑΝΟΣ, ὄνομα κύριον. Οὗτος ὁ Ἀππιανὸς ἔγραψε Ῥωμαϊκὴν Ἱστορίαν, τὴν καλουμένην Βασιλικήν. Καὶ αἱ μὲν τρεῖς βίβλοι Ἀππιανοῦ αἱ πρῶται περιλαμβάνουσιν ὅσα Ῥωμαίοις ἀγωνιζομένοις ἐς Ἰταλιώτας ἔτι περὶ ἀρχῆς καὶ ἡγεμονίας ἐπράχθη. Ὅσα δὲ ἀμφὶ τὴν Ἰταλίαν ἄλλα Κελτοί τε καὶ Λίβυες ἔδρασάν τε καὶ ἔπαθον, καὶ εἴ τί που καὶ τῆς Ἰταλίας μέρος ἀνάγκαις ἢ ἐνέδραις ἢ πλάναις ἐς αὐτοὺς μετέθετο, ἐν τοῖς περὶ Κελτῶν καὶ Λιβύων. Συγγέγραπται δὲ ἐφ' ἑαυτῶν, ὅσα καὶ ἐς τὰς Εμφυλίους Ῥωμαίων στάσεις ἡ Ἰταλία διῄρειτο. Ἔτι, τοὺς πρὸς Κελτοὺς, τοῦτ' ἔστι Γερμανοὺς οἳ ἀμφὶ τὸν Ῥῆνον ποταμόν εἰσιν, καὶ τοὺς Γαλάτας, τοῦτ' ἔστι Γάλλους, πολέμους, καὶ τὰς αἰτίας αὐτῶν, ὅσαι τε συνθῆκαι, καὶ συνθηκῶν παραβάσεις, ἢ ἐπαναστάσεις ἐγένοντο Κελτῶν, ἕως ἐπὶ τοῦ Γαΐου, ἡ τετάρτη βίβλος περιέχει συλλαβοῦσα. εἰ δέ τι που Κελτοὶ μὴ κατὰ πρόφασιν

Lin. 1. Poſt Λιβύων *excidiſſe verbum* συγγέγραπται *puto, ut legendum ſit* καὶ Λιβύων συγγέγραπται. Συγγέγραπται δὲ ἐφ' *&c. Aliam rationem emendandi hujus loci propoſuit Küſterus.*

IV. SUIDÆ: *voce* ΑΠΠΙΑΝΟΣ.

APPIANUS. Nomen proprium. Hic Appianus *Romanam* ſcripſit *Hiſtoriam*, quæ *Regia* vocatur. Et tres quidem primi Appiani Libri continent quæcumque Romani *cum Italis* de imperio adhuc & principatu contendentes geſſerunt. Quæ vero in eadem Italia a Gallis aut a Carthaginienſibus geſta ſunt, horumque ſive victoriæ ſive clades, tum ſi qua etiam Italiæ pars vel neceſſitate coacta, vel inſidiis circumventa, vel propria inconſtantia ducta, ad hoſtes illos defecit, hæc quidem omnia in *Gallica* aut in *Pœnorum Hiſtoria* exponuntur. Tum & *Civiles* Romanorum *contentiones*, quibus lacerata Italia eſt, ſeparatim perſcriptæ ſunt. Jam vero quæ adverſus *Celtas*, id eſt, Germanos Rheni accolas, & *Galatas*, id eſt Gallos, geſta bella ſunt, & cauſæ illorum bellorum, fœderaque aut ſancita aut violata, defectionesque Gallorum, ad Cajum uſque Cæſarem, quarto Libro enarrantur. Si quid autem Galli

Digitized by Google

οἰκείαν, ἀλλὰ συμμαχοῦντες Ἰταλῶν τισιν, ἢ μισθοφοροῦντες, ἔπραξαν, ἐν τοῖς περὶ ἐκείνων συγγέγραπται· καὶ ὅσον εἰς γνώρισμα μόνον αὐτῶν μέμνηται Ἀππιανός. Ἔγραψε δὲ Ῥωμαϊκοὺς λόγους ἐννέα. Οἱ δὲ διὰ τοῦ ἑνὸς πι γράφουσιν Ἀπιανός.

V. ΤΟΥ ΖΩΝΑΡΑ.

Ὁ Ἰώσηπος, ὡς αὐτὸς ἐκεῖνος ἱστόρησε, χρησμόν τινα ἐν γράμμασιν ἱεροῖς εὑρηκὼς, δηλοῦντα, ὡς ἄρξει τις ἀπὸ τῆς χώρας αὐτῶν τῆς οἰκουμένης, διὰ τὰς ἐν τῇ Ῥώμῃ στάσεις καὶ τῶν ἐκεῖ βασιλέων τὰς συνεχεῖς ἀλλαγὰς, εἰς τὸν Οὐεσπασιανὸν τείνειν ὑπείληφε τὸν χρησμὸν, καί οἱ τὸ κράτος προεμαντεύσατο. Τούτου δὲ χρησμοῦ μέμνηται καὶ Ἀππιανὸς ἐν τῷ εἰκοστῷ δευτέρῳ λόγῳ τῆς Ἱστορίας αὐτοῦ Ῥωμαϊκῆς.

VI. ΑΝΩΝΥΜΟΥ.

Τὸ προοίμιον μόνον τῆς Ἰταλικῆς τοῦ Ἀππιανοῦ Ἱστορίας τῇ παρούσῃ ἀνέταξα δέλτῳ· ἐπειδὴ εἰς τὴν τῶν

non ſuo nomine, ſed vel tamquam ſocii populorum quorumdam Italicorum, vel mercede conducti, adverſus Romanos geſſerunt; id in illorum populorum Hiſtoria exponitur, & in Gallorum Hiſtoria obiter tantum ab APPIANO commemoratur. Scripſit Rerum Romanarum Libros novem. Nomen vero auctoris ſunt qui per ſimplex tantum *p*, APIANUS, ſcribant.

V. ZONARÆ: ANNAL. LIB. XI. *p.* 575. *edit. Pariſ.*

Joſephus enim, ut ipſe narrat, quum in Sacris Literis *Oraculum* reperiſſet, *fore ut ex Judæa aliquis orbi terrarum imperaret*; oraculum illud, ob Romanorum ſeditiones, & Imperatorum continuas mutationes, ad *Veſpaſianum* referendum ſuſpicatus eſt, eique imperium eſt vaticinatus. Ejuſdem Oraculi APPIANUS quoque mentionem facit, *Hiſtoriæ Romanæ Libro ſecundo & viceſimo.*

VI. ANONYMI *Teſtimonium de* APPIANO: *Editis & MSStis Appiani Exemplaribus inſertum.*

Italicæ APPIANI Hiſtoriæ ſolum Procemium in hoc Volumen contuli. Nam quod ad rerum Italicarum hiſtoriam ad-

Ἰταλικῶν διήγησιν ἡ τοῦ Ἁλικαρνασέως Διονυσίου Ῥωμαϊκὴ Ἀρχαιολογία πασῶν ἐστιν ἱστοριῶν ἀξιολογωτέρα, ἐν εἴκοσι ταῖς ὅλαις βίβλοις διεξοδικώτερον διαλαμβάνουσα περί τε τοῦ οἰκισμοῦ τῆς Ῥώμης, καὶ τοῦ γένους αὐτῆς, καὶ τῶν πράξεων ὅσαι μέχρι τοῦ πρώτου πρὸς Καρχηδονίους αὐτῆς πολέμου ἐπράχθησαν. Καὶ ἄλλοι δὲ πολλοὶ τὰ Ῥωμαϊκὰ συνεγράψαντο· ὧν καὶ Δίων ἐστὶ, τὰ μὲν ἀρχαιότερα ἐπιδραμὼν, τὰ δὲ τελευταῖα, καὶ μάλιστα ὅσα μετὰ τὴν μοναρχίαν ἐγένετο τῶν Καισάρων, καὶ μέχρι τοῦ Ἀλεξάνδρου τοῦ τῆς Μαμμαίας, εἰς ὃν ἀναπέπαυκε τὴν Ἱστορίαν, διεξοδικώτερον ἀναγράψας. Δεῖ μέντοι τὴν μὲν ἀρχαιολογίαν τὴν Ῥωμαϊκὴν ἐκ τοῦ Διονυσίου λαμβάνειν, εἴ τις μὴ τὴν ἀκοὴν μόνον, ἀλλὰ καὶ τὴν γλῶτταν ὠφεληθῆναι ἐκ τῶν ἀναγινωσκομένων αἱροῖτο· τὰ δὲ μετὰ τοὺς μονάρχους, ἐκ τοῦ Δίωνος. Τὰς δὲ κατὰ ἔθνος πράξεις, ἐκ τοῦ παρόντος Ἀππιανοῦ. ἀφ' οὗ ἀναλεξάμενος ἔγωγε τῶν μὲν Ἐμφυλίων τὰ τοῦ Αὐγούστου καὶ Ἀντωνίου,

Lin. 38. ἀκοὴν μόνην *Edd. invitis Libris MSS.*

tinet, DIONYSII HALICARNASSEI *Antiquitates Romanæ* omnia omnium de eo argumento ſcripta ſuperant; quæ viginti Libris primordia Urbis, & originem Populi Romani, & quidquid a Romanis ad primum uſque bellum Punicum geſtum eſt, prolixe exponunt. Scripſerunt autem & alii multi res Romanas. In his DIO: qui antiquiora quidem curſim, poſteriora vero, maxime autem quæ ſub Cæſarum imperio ad Alexandrum Mammææ uſque (in quo deſinit illius Hiſtoria) acciderunt, uberiori ſtylo perſecutus eſt. Quidquid igitur ad Romanorum originem & antiquiora tempora ſpectat, id a *Dionyſio Halicarnaſſeo* petendum eſt, ei præſertim, qui non ſolum in ipſa rerum cognitione, ſed etiam in facultate orationis, proficere ex lectione cupit: quæ vero ſub Imperatoribus acciderunt, a *Dione*. Sed quas res cum quoque populo ſigillatim Romani geſſerint, APPIANUS his docet. Ceterum quum ſint multo plures *Appiani Libri*, equidem ex integro illius opere hoſce

καὶ ἑξῆς τούτοις τὰ Ῥωμαίοις πρὸς Αἰγυπτίους ἄχρι Κλεοπάτρας γενόμενα, ἔτι τε τὰ Ἰουδαϊκὰ, καὶ τὰ Ποντικὰ, καὶ τὰ Δακικὰ, οἷς ὁ Τραϊανὸς ἐλαμπρύνατο, τά τε Ἰβηρικὰ, καὶ τὰ Ἀννιβαϊκὰ, τά τε Καρχηδονικὰ, καὶ τὰ Σικελικὰ, καὶ πρὸς τούτοις τὰ Μακεδονικὰ, καὶ τὰ Ἑλληνικά. Καὶ, πολλῶν καὶ ἄλλων ὄντων, τούτοις ἀρκεσθεὶς, ἐν δυσὶν αὐτὰ συνέθηκα τεύχεσιν.

VII. ΑΝΩΝΥΜΟΥ ἙΤΕΡΟΥ.

Ἡ τοῦ Ἀππιανοῦ Ῥωμαϊκὴ Ἱστορία ἐν λόγοις εὕρηται περικλειομένη κβ'. Καὶ ὁ μὲν πρῶτος λόγος περιέχει τῶν ἀπὸ Ῥωμύλου μέχρι Ταρκυνίου βασιλέων ἑπτὰ τὰς πράξεις· ἐπιγράφεται δὲ Ῥωμαϊκῶν Βασιλικὴ Ἱστορία. Ὁ δὲ β'. Ῥωμαϊκῶν Ἰταλική. Ὁ δὲ γ'. Ῥωμαϊκῶν Σαυνιτικὴ, ὃς καὶ π'. ἐτῶν περιέχει πολέμους. Ὁ δὲ δ'. Ῥωμαϊκῶν Κελτική. Ὁ δὲ ε'. Ῥωμαϊκῶν Σικελική. Ὁ δὲ

Lin. 46. Ἀννιβιακὰ *duo MSS. Regii; ſed in Reg. B. ab alia manu mutatum in* Ἀννιβαϊκά. *L.* 51. *Articulum* Ἡ, *qui a ceteris abeſt, dedit Vat. E. L.* 54. τὰς *abeſt ab Aug.*

potiſſimum Libros ſelegi: ſcilicet, ex Bellorum Civilium Hiſtoria *res Auguſti Antonii*que, &, quæ has proxime ſequuntur, *res a populo Romano cum Ægyptiis* ad Cleopatram uſque *geſtas*: tum *res Judaicas*, *Ponticas*, *Dacicas*, quibus Trajanus nomen ſuum illuſtravit; deinde *res Hiſpanienſes*, *bellum Annibalicum*, *reſque Punicas* atque *Siculas*; ad hæc *res Macedonicas Græcaſque*. Hos Libros ſatis habui ex ceteris ſelegiſſe; eoſdemque in *duo Volumina* conjeci.

VII. *Alterius* ANONYMI *Teſtimonium: MSStis Appiani Exemplaribus inſertum.*

APPIANI *Romana Hiſtoria* duobus & viginti Libris comprehenſa eſt. Et 1[mus] quidem Liber continet ſeptem Regum, a Romulo ad Tarquinium uſque, res geſtas; inſcribiturque *Rerum Romanarum Hiſtoria Regia.* 2[dus] Liber, *Hiſtoria Romano-Italica.* 3. Hiſtoria Romanorum *Samnitica*, quo Libro & octoginta annorum bella continentur. 4. Romanorum Hiſtoria *Gallica.* 5. *Sicula.* 6. *Hiſpa-*

Digitized by Google

ϛʹ. Ῥωμαϊκῶν Ἰβηρική. Ὁ δὲ ζʹ. Ῥωμαϊκῶν Ἀννιβαϊκή. Ὁ δὲ ηʹ. Ῥωμαϊκῶν Λιβυκὴ καὶ Καρχηδονική. Ὁ θʹ. Ῥωμαϊκῶν Μακεδονική. Ὁ ιʹ. καὶ ιαʹ. Ῥωμαϊκῶν Ἑλληνικὴ καὶ Ἰωνική. Ὁ ιβʹ. Ῥωμαϊκῶν Συριακή. Ὁ ιγʹ. Ῥωμαϊκῶν Παρθική. Ὁ δὲ ιδʹ. Ῥωμαϊκῶν Μιθριδάτειος. Ὁ δὲ ιεʹ. Ῥωμαϊκῶν Ἰλλυρική. Ὁ δὲ ιϛʹ. Ἀράβιος. Ἐπὶ δὲ τούτοις εἰσὶν οἱ ἐπιγραφόμενοι Ῥωμαϊκῶν Ἐμφυλίων πέντε. Ὁ δὲ ἐφεξῆς κβʹ. ἐπιγράφεται Ἑκατονταετία. Ὁμοῦ λόγοι κβʹ. ἐξ ὧν ἐν τῷ παρόντι βιβλίῳ εἰσὶν θʹ. μόνοι.

Lin. 59 ſq. MS. Florent. & Vat. E. diſtinguunt poſt Λιβυκή. *& reliqua ſic exbibent* Καὶ Καρχηδονικὴ ὁ θʹ. Ῥωμαϊκῶν Μακεδονικὴ δὲ ὁ δέκατος. Ὁ ιαʹ Ῥωμαϊκῶν Ἑλληνικὴ καὶ Ἰωνική. *Sic & in duobus Regiis initio fuerat, ſed in his deinde particula* δὲ *poſt* Μακεδονικὴ *deleta & punctis notata eſt. Recte Aug. L. 62.* δὲ, *ante* ιδʹ. *& ante* ιεʹ. *abeſt ab Aug. L. 63.* δὲ, *ante* ιϛʹ. *abeſt ab Aug. & Flor.*

nienſis. 7. *Annibalica.* 8. *Libyca et Punica.* 9. *Macedonica.* 10. & 11. *Græca* (vel Achaica) *et Jonica* (vel Aſiatica). 12. *Syriaca.* 13. *Parthica.* 14. *Mithridatica.* 15. *Illyrica.* 16. *Arabica.* Sequuntur *de Romanorum Bellis Civilibus Libri V.* Denique qui hos excipit *viceſimus ſecundus*, *Hecatontaëtia* (*Centum Annorum Hiſtoria*) inſcribitur. Omnes ſimul XXII Libri, e quibus præſens volumen non niſi novem complectitur.

Digitized by Google

SPICILEGIUM FRAGMENTORUM EX APPIANO.

I. APUD SUIDAM.

Ανεζεύγνυ, ἀνέστρεφεν. Ἀππιανός· Ὁ δὲ μετὰ πολλῆς λείας ἀνεζεύγνυ. *Ille vero magna cum præda reverſus eſt.*

Ἀψιμαχία, συναφὴ μάχης. Ἀππιανός· Τὸ μὲν πρῶτον ἔριδές ἦσαν, καὶ ἀψιμαχίαι σμικραί· μετὰ δὲ, συμβολαί τε ἐς τὴν ἀλλήλων --- *Primum quidem levia certamina et velitationes erant: poſtea vero acie decernere cæperunt.*

Διέφερον. Ἀππιανός· Οἱ δὲ Κελτοὶ ἐς Ῥωμαίους τι μήνιμα ἐκ πολλοῦ διέφερον. ἀντὶ τοῦ, εἶχον, ἐνεκότουν. *Galli vero a longo jam tempore iram adverſus Romanos fovebant.*

Εγχρόνων, οὐ πρὸ πολλοῦ χρόνου συντεθεισῶν. Ἀππιανός· Κατεφρόνουν τῶν σπονδῶν, ἔτι ἐγχρόνων οὐσῶν. *Fœdera, quamquam recentia adhuc, ſpernebant.*

Εδοκίμαζεν, ἔκρινε. -- Ἀππιανός· Ὁ δὲ ἐπὶ τὰς οἰκίας χωρῶν, συνελάμβανεν ὅσους ἐδοκίμαζεν. ἀντὶ τοῦ, ἔκρινεν ἐτάσεως εἶναι ἀξίους. *Ille vero, domos intrans, comprehendit quoſcumque inquiſitione dignos judicavit.*

Ἐπαφρόδιτος, ἐπίχαρις, ἡδύς. [Καὶ Ἐπαφροδισία.] Ἀππιανός· Καὶ μὴν ἐν πᾶσιν ἐπαφροδισίαν ὑπεραίρων, ἐσεμνολόγει περὶ ἑαυτοῦ. *Et venuſtatem* (f. *felicitatem*) *ſuam coram omnibus extollens, magnifice ſeſe jactabat.*

Θησαυρούς. Ἀππιανός· Ὅπλα τε πολλὰ καὶ σῖτον ἡτοιμάζετο, καὶ θησαυροὺς ἐποίει. *Et arma multa frumentumque comparavit, & horrea inſtituit.*

Lin. 20. *Verba* καὶ Ἐπαφροδισία *ex mente Küſteri adjeci.*

L. 21. ὑπερεπαίρων *utique videtur legendum.*

Ἱλαρὸς, εὔχαρις, ἀσ͂εῖος, ἡδύς. Ἀππιανός· Σὺν βοῇ ἱλαρᾷ καὶ θορύϐῳ χρησ͂ῷ παρέπεμπον αὐτὸν, καὶ θαῤῥεῖν ἐκέλευον. *Hilari clamore et fauſto adplauſu eum proſecuti ſunt, bonoque animo eſſe juſſerunt.*

Οἷ, περισπωμένως, ἑαυτῷ. -- Ἀππιανός· Ἐπεὶ δὲ οἱ τὸ κακὸν τέχνης κρεῖτ͂ον, καὶ μέν τοι καὶ ἐπικουρίας τῆς ἐκ θνητῶν συμμάχων δυνατώτερον. *Quum vero ei malum omni remedio majus et auxilio humano potentius eſſet.*

Οἰσ͂ρεῖ. -- Ἀππιανός· Τῷ ὄντι πᾶσιν οἰσ͂ρώδης ἐνέπιπ͂εν ὁρμὴ καὶ προθυμία κατὰ τῶν βαρϐάρων. *Revera omnes furioſus quidam impetus et cupido adgrediendi barbaros invaſit.*

Πιθανούς. -- Ἀππιανός· Ἕνα δὲ αὐτῶν, πιστὸν καὶ πιθανὸν εἰς τὸ ἔργον, ἐντυχόντα τοῖς ὑπάτοις ἐν ἀποῤῥήτῳ, πίσ͂ιν αἰτῆσαι. *Unum autem illorum, hominem fidum, et ad rem gerendam idoneum, clam adiiſſe Conſules, fidemque ab illis petiiſſe.*

Πρόσριζα, σὺν ταῖς ῥίζαις. Ἀππιανός· Τὰ δένδρα ἐξέκοπ͂ε πρόσριζα, τοῦ μὴ πάλιν φῦναι. *Arbores cum ipſis radicibus excidit, ne repullularent.*

Χρηματίζει, δοτικῇ, ἀποκρίνεται, πρᾶγμα διοικεῖ. οὕτως Ἀππιανὸς ὁ Ἱσ͂ορικός· Τοῖς πρέσϐεσιν ἐχρημάτιζε. *Legatis reſponſa dabat.*

Ὤσατο ἑαυτόν. Ἀππιανός· Ὤσατο ἑαυτὸν, καὶ κατέϐαλεν ἀπὸ τοῦ ἵππου. οὐ μὴν ἔφθασε τρῶσαι, συναρπασάντων αὐτὸν τῶν συνασπισ͂ῶν. ἢ, παρενέϐαλλεν εἰς κίνδυνον ἑαυτόν. *In medios ſe conjecit; et de equo eum deturbavit; nec tamen interficere potuit, quod ſatellites eum ſtatim exciperent.*

Lin. 32. *Forte* καὶ μέν τι καί.

L. 44 *ſq.* πρόσριζα *ex MS. utrimque reſtituit Kuſterus, quum in prioribus editt. legeretur* πρόῤῥιζα.

L. 50 *ſqq. Dedi locum ex Toupii emendatione; quum vulgo ſic legeretur:* ὨΣΑΤΟ ἙΑΥΤΟΝ, κατέϐαλεν ἀπὸ τοῦ ἵππου. Ἀππιανός· Οὐ μὴν ἔφθασε τρῶσαι, συναρπασάντων αὐτὸν ὑπασπισ͂ῶν, ἢ παρενέϐαλεν εἰς κίνδυνον ἑαυτόν. *Nomen autem* Ἀππιανὸς, *pro* Αἰλιανὸς *quod prius editum erat, reſtituit ex MSS. Pariſ. Kuſterus.*

L. 52. τῶν, *ad* συνασπισ͂ῶν, *adjeci ex edit. Mediolan.*

Digitized by Google

II. APUD GRAMMATICUM INEDITUM BIBLIOTHECÆ SAN-GERMANENSIS,

ΠΕΡΙ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ. Ποῖα τῶν ῥημάτων γενετικῇ, καὶ δοτικῇ, καὶ αἰτιατικῇ συντάσσονται.

Αποδίδωμι, τὸ πιπράσκω, γενικῇ. Απίανος β′. ἀπέδοτο εὐτελεστάτης τιμῆς.

Ἄρχω, γενικῇ. Αππίας δὲ δοτικῇ. διεχρήσατο Νέρων ὅτε ἦρχεν Ρωμαίοις.

Απογινώσκω, αἰτιατικῇ. – – Ὁ δὲ Αππιανὸς ἐν τῇ Αννιβαϊκῇ διχῶς. αἰτιατικῇ μέν· ἀπογνοὺς ἅπαντα. πρὸ δὲ ρ′ στίχων, γενικῇ· ἀπογνοὺς οὖν αὐτῶν Αννίβας.

Αμελητέα, γενικῇ τὸ πρᾶγμα· τὸ δὲ πρόσωπον δοτικῇ. Αππιανός· ἀλλήλων ἠμέλουν.

Απαντῶ. Αππιανὸς α′. πᾶσιν ἀπαντῶν.

Επιθειάσας, δοτικῇ. Αππιανὸς Μακεδονικῶν· ἐπιθειάσας δὲ καὶ τοῖσδε.

Εισακούει, αἰτιατικῇ. Αππιανὸς α′. οὐκ εἰσακουόντων οὐδέτερα Ρωμαίων.

Εξέδραμεν, γενικῇ. Αππιανός· ἐξέδραμεν τοῦ δανειστοῦ.

Επέλαβεν, αἰτιατικῇ. Αππιανὸς β′. λιμὸς ὁμοῦ καὶ λοιμὸς ἐπέλαβε Ρωμαίους.

Εφήδοντο, δοτικῇ. ὁ αὐτός· καὶ ἐφήδοντό μοι τῆς ὕβρεως. (*Recentior manus adjecit:* καὶ ἐπιβουλῆς.)

Ἦν, μετὰ

Lin. 1. Αποδίδομαι *fuerat ſcribendum.*

L. 3. *An* Αππίας *h. l.* Αππιανὸς *valeat, neſcio: reliqua hujus Fragmenti prava eſſe, facile adparet.*

L. 6. *Pro* Αννιβαϊκῇ *ſcribi debuit* Λιβυκῇ *vel* Καρχηδονικῇ.

Ib. ἀπογνοὺς ἀπάντων *MS. mend.*

L. 7. ἀπογνοὺς οὖν ἑαυτον *MS. rurſus mendoſe.*

Digitized by Google

Ἦν, μετὰ πληθυντικοῦ ὀνόματος. Ἀππιανὸς ἐν τῇ Βασιλικῇ· ἔριδες ἦν.

Θάλλω, δοτικῇ. Ἀππιανὸς β΄. Ἀμφοτέροις τοῖς γονεῦσι θάλλοντες.

Καταχωνεύω, ἡ ὕλη αἰτιατικῇ, ὁ τόπος γενικῇ. Ἀππιανὸς ἐν τῷ Μιθριδάτους· τοῦ στόματος αὐτοῦ κατεχώνευσαν χρυσίον.

Κουφίζω καὶ Ἐπικουφίζω, γενικῇ. Ἀππιανός· ὅσα δὲ ὅμως ἐπικουφιεῖ τῆς ἀνίας, αἰτεῖτε καὶ λαμβάνετε προσιόντες.

Λύω, τίμημα γενικῇ, καὶ τὸ λυόμενον αἰτιατικῇ. Ἀππιανὸς Ἀννιβαϊκῇ· εἰ θέλοιεν αὐτοὺς οἱ ἐν ἄστει λύσασθαι χρημάτων.

Μέτεισιν, ἐπέρχεται ἢ διαδέχεται. Ἀππιανὸς Παρθικῇ· εἴ τις ἄρα νέμεσις τὰς πρόσθεν εὐτυχίας μέτεισι. πρὸς αἰτιατικῆς.

Μεταλαμβάνω, ἀντὶ τοῦ ἁρπάζω, αἰτιατικῇ. Ἀππιανὸς Ἀννιβαϊκῇ· ἀνεπήδων τε ἐξ ὕπνου, καὶ τὰ ὅπλα μετελάμβανεν.

Μισθοφορῶ, μισθοῦ στρατεύομαι, ἢ ὑπηρετῶ. Ἀππιανὸς ἐν τῇ Μιθριδατικῇ· τοὺς Ἕλληνας, οἳ ἐμισθοφόρουν αὐτῷ.

Παρατροχάσαι, ἤγουν παρατρέχειν, δοτικῇ· Ἀππιανός· παρατροχάσαι ἐπιπλεῖστον αὐτῷ.

Πιπράσκω γενικῇ. Ἀππιανὸς ά. πιπράσκων χρη-

Lin. 26. τοῦ στόματος αὐτοῦ *repoſui pro corrupto* τοῦτο αὐτοῦ, *quod erat in MS.*

L. 29. αἰτεῖ τε καὶ λαμβάνεται *MS. menda facile corrigenda.*

L. 35. νέμεσιπ πρόσθεν *MS. mend.*

L. 38. Potius Λιβυκῇ.

L 39. In marg. MSti eſt μετέλαβεν.

L. 41. Pro οἳ *dat mend.* οἷον *MS.*

L. 44 παρὰ τὸ τροχάσαι ἐπιπλεῖστον *MS. corrupte.*

Digitized by Google

μάτων πολλῶν. Καὶ ἐν β'. πραθῆναι πάντα τοσοῦδε, ὅσον τὸν ἐκ τυραννίας ἐώνητο.

Πρεσβεύειν, ἀντὶ τοῦ ἱκετεύειν, μετὰ τῆς Εἰς. Πρεσβεύειν εἰς Καίσαρα, Απίων δ'.

Σισίννης, Σισίνου κλίνει τὸ ὄνομα. Αῤῥιανὸς ἐχρήσατο αὐτῷ τῇ πάσῃ τῇ πραγματείᾳ τετραχῶς. Σισίνης δὲ ὁ ΦραταΦέρνου παῖς. ἐν μόνῳ δὲ τῷ β' λόγῳ εὑρέθη τὸ ὄνομα τῶν μετὰ Αλέξανδρον. Ὁμοίως καὶ Αππιανὸς Ιλλυρίδι Σισίνου καὶ Σισίνην Φησί.

Στρατηγῶ, ὁ τόπος γενικῇ, τῶν δὲ δουλωμένων δοτικῇ. Αππιανὸς ε' ΕμΦυλίων· ὁ δὲ ἐστρατήγησε τῷ Βρούτῳ.

Συνηδόμενοι, γενικῇ. Αππιανὸς δ' Αἰγυπτίων· συνηδόμενοι τῶν γεγονότων.

Τεκμήρασθαι, γενικῇ. Αππιανὸς Συμαχοῖς· τεκμήρασθαι τοῦ πάθους.

Ὑποτοπῶ, αἰτιατικῇ. Αππιανὸς ἐν τῷ Κελτικῷ· τὸ γενόμενον ὑποτοποῦντες.

Χρῶμαι, τὸ κατὰ χρῆσίν τι λαβεῖν, αἰτιατικῇ. Αππιανὸς κ'. ἃς δὲ ἐχρησάμην παρὰ Αντωνίου ναῦς.

Χρηματίζειν. Ὁ αὐτὸς β' Αἰγυπτιακῶν· πρεσβείαις ὁ Καῖσαρ ἐχρημάτισεν.

Ωνεῖται, γενικῇ. Αππιανὸς α' Ρωμαϊκῶν· ὠνεῖται τὰ γ' βιβλία τῆς τιμῆς τῶν ἐννέα.

Lin. 47. *Forſan* ὅσον *ex* ὅσου, *&* τυραννίας *ex* Τυῤῥηνίας *depravatum.*

L. 50. κλίνει *videtur legendum.*

L. 51. αὐτῷ *poſui pro* αὐτὸ, *quod eſt in MS.*

L. 53. τὸ ὄνομα μετὰ Αλεξάνδρου *MS. Adjeci* τῶν, *monente Rubnk.*

L. 54. *Pro* Ιλλυρίδι *ſcribi debuerat* ΕμΦυλίων ε'. *Ibid. Pro* Σισίνην *ſcribi* Σισίνῃ *debuit.*

L. 60. Τεκμήρεσθαι *MS. mendoſe: & ſic mox iterum.*

ΡΩΜΑΙΚΩΝ
ΠΑΡΘΙΚΗ.

HISTORIA ROMANORUM
PARTHICA

QUÆ TEMERE

APPIANO ALEXANDRINO

TRIBUI SOLET.

Digitized by Google

[ΑΠΠΙΑΝΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΩΣ]

ΡΩΜΑΙΚΩΝ

ΠΑΡΘΙΚΗ.

Μετὰ δὲ τοὺς ἐκ Πομπηΐου Συρίας ἄρχειν ᾑρημένους, Γαβίνιος Ῥωμαίων στρατηγὸς ἐπέμφθη Συρίας ἄρχειν. ὃν ἐπὶ τοὺς Ἄραβας ὁρμῶντα Μιθριδάτης μὲν ὁ Παρθυαίων βασιλεὺς, ἐξελαυνόμενος τῆς ἀρχῆς ὑπὸ Ὀρώδου τοῦ ἀδελφοῦ, μετῆγεν ἐξ Ἀράβων ἐπὶ Παρθυαίους. Πτολεμαῖος δ᾽ αὐτὸν ὁ ἑνδέκατος, Αἰγύπτου βασιλεὺς, ἐκπεσὼν καὶ ὅδε τῆς ἀρχῆς, μετέπεισε χρήμασιν ἀντὶ Παρθυαίων ἐπὶ τοὺς Ἀλεξανδρέας ὁρμῆσαι. καὶ κατήγαγε τὸν Πτολεμαῖον ἐπὶ τὴν ἀρχὴν Γαβίνιος, Ἀλεξανδρεῦσι πολε-

APPIAN. in *Hiſt. Syr.* Cap. 51.

Lin. 3. Verba ἐπὶ τοὺς Ἄραβας, *quæ non leguntur in Appiani Hiſt. Syriaca, inſerenda forte ibi fuerant. L. 4.* ὑπὸ Ὀρράδου *Regii.* ὑπὸ ὁ ἠράδου (*ſic h. l.*) *Aug. L. 6.* Αἰγυπτίων βασ. *Edd.* Αἰγύπτων *mend. Regii.* Αἰγύπτου *ded. Aug. ut Appian. in Syr. L. 8 ſq.* κατηγ. τον πόλεμον *mend. Regii, quod in Reg. B. correxit Gu. Budæus.*

HISTORIA ROMANORUM.

PARTHICA

APPIANO ALEXANDRINO

TEMERE TRIBUTA.

SIGISM. GELENII VERSIO LATINA.

Poſtquam autem Pompejus Syriam redegit in provinciam, Gabinius a ſenatu ad eam regendam miſſus eſt. Ad hunc, parantem expeditionem in Arabas, venit Mithridates, Parthorum rex, pulſus ab Orode fratre, invitans, ut Arabas omitteret, & contra Parthos duceret. Sed plus valuit apud eum Ptolemæus Ægyptiorum undecimus rex, eodem tempore pulſus e regno; effecitque, ut, accepto auro, non contra Parthos, ſed in Alexandrinos expeditionem ſuſciperet. Quo in regnum armis reducto, Gabinius a ſe-

APPIAN. in Hiſt. Syr. Cap. 51.

μήσας· ὑπὸ δὲ τῆς Ῥωμαίων βουλῆς ἔφυγεν, ἄνευ ψηφίσματος ἐμβαλὼν ἐς Αἴγυπτον ἐπὶ πολέμῳ Ῥωμαίοις ἀπαισίῳ νομιζομένῳ. ἦν γάρ τι Σιβύλλειον αὐτοῖς ἀπαγορεῦον. Ἐπὶ δὲ Γαβινίῳ μοὶ δοκεῖ Κράσσος ἄρξαι Σύρων, ὅτῳ πολεμοῦντι Παρθυαίοις ἡ μεγάλη συμφορὰ γίνεται. Καὶ ἐπὶ Λευκίῳ Βύβλῳ, μετὰ Κράσσον στρατηγοῦντι Συρίας, ἐς τὴν Συρίαν ἐσέβαλον οἱ Παρθυαῖοι. Σάξα δὲ μετὰ Βύβλον ἡγουμένου, καὶ τὰ μέχρις Ἰωνίας ἐπέδραμον, ἀσχολουμένων ἔτι Ῥωμαίων ἐς τὰ ἐπ' ἀλλήλους ἐμφύλια.

Καὶ ἔπραξαν μὲν οὐδὲν μέγα, ὅ τι καὶ ἄξιον λόγου, λῃστεύουσι μᾶλλον ἢ πολεμοῦσιν ἐοικότες. Ἀλλὰ τάδε μὲν ὕστερον γενόμενα τῇ Κράσσου κακοπραγίᾳ τε καὶ συμφορᾷ, προαγαγούσῃ αὐτοὺς ἐς θράσος ἀμήχανον, ὑπὸ Ἀντωνίου συνεστάλη. Ὅπως δὲ Κράσσος ἔσχεν ὁρμῆς ἐς αὐτοὺς, ἄνωθεν εἰπεῖν ἄξιον.

Προσῄει μὲν γὰρ ἡ τῶν ἀρχαιρεσιῶν ἔθιμος ἡμέρα

Lin. 10. ὑπὸ δὲ Ῥωμ. βουλ. *edit.* 1. *ex Reg. A.* ὑπὸ δὲ τῆς τῶν Ῥωμ. βουλ. *edit.* 2. 3. *Prætuli Aug. Reg. B. Ibid. ſq.* ἐπὶ τῷ ἄνευ ψηφ. ἐς Αἰγ. ἐμβαλεῖν *edit.* 2. 3. *quum nec* ἐπὶ τῷ, *nec* ἐμβαλεῖν *vel* ἐμβαλὼν *fuiſſet in edit.* 1. *Recte Aug. L.* 15. & 17. Βίβλῳ & *mox* Βίβλον *Edd. Dedi, ut alibi, lectionem Aug. L.* 15. κατὰ Κράσσον *mend. edit* 3 *L.* 16. ἐσέβαλλον *edit.* 1. *cum Regiis. L.* 18. ἐπ' ἀλλήλοις *edit.* 1. *cum Regg. L.* 20 *ſqq.* τάδε μὲν ὕστ. γενόμενα, ἡ Κράσσου κακοπραγία τε καὶ συμφορὰ, προαγαγοῦσα αὐτοὺς &c. *Sic mend. Edd. Correxi ex Aug.* & *pro* προαγαγούσι, *quod* (*ſic*) *erat in Aug. repoſui* προαγαγούσῃ.

natu damnatus eſt exilio, quod inconſultis Patribus Ægypto bellum intuliſſet, vetitum oraculis: nam Sibyllina carmina id diſerte caverant. Huic ſucceſſit Craſſus, qui Parthos armis laceſſens, magnam cladem accepit. Poſt quem L. Bibulo Syriam obtinente, Parthi irruperunt in eam provinciam. Sub Saxa vero, qui proxime ſucceſſit, excurrerunt uſque Ioniam, Romanis occupatis circa bella civilia.

Sed tunc nihil memorabile geſſerunt, latronibus ſimiliores quam hoſtibus. Verum iſta ſequuta ſunt Craſſi cladem, ex qua illi tantam conceperant audaciam, comprimendam tandem ab Antonio. Cæterum expeditio Craſſi digna eſt, quæ repetatur altius.

Quum rediret dies comi-

Digitized by Google

μετὰ καιρόν· ἔσπευδον δὲ ἅμα ἐπὶ τὴν ὕπατον ἀρχὴν, ἀλλήλοις συνθέμενοι, Γαΐός τε Καῖσαρ, καὶ Πομπήϊος Μάγνος, καὶ Κράσσος ὁ Μάρκος ἐπίκλην. οἵ τινες Κικέρωνά τε καὶ Κάτωνα καὶ τοὺς ἄλλους ἀντιστασιώτας ἀπεωσάμενοι, ἐβιάσαντο ἐς τὴν ἀρχήν· καὶ ἐπέδοσαν Καίσαρι μὲν ἄλλην πενταετίαν, ἧς εἶχεν ἄρχειν Γαλατίας, αὐτοῖς δὲ Πομπήϊός τε καὶ Κράσσος ἐψηφίσαντο Συρίαν καὶ Ἰβηρίαν. κληρουμένων δὲ, Συρίαν μὲν ἔλαβε Κράσσος, Πομπήϊος δ᾽ ἔλαβεν Ἰβηρίαν.

PLUTARCHUS in Craſſo C. 15. p. 552.

Ἦν δὲ ἀστασίαστος ἅπασιν ὁ κλῆρος. οἵ τε γὰρ πολλοὶ Πομπήϊον ἐβούλοντο μὴ μακρὰν εἶναι τῆς πόλεως, καὶ Πομπήϊος, ἐρῶν τῆς γυναικὸς, αὐτόθι τὰ πολλὰ διατρίβειν ἔμελλε. Κράσσος δὲ ὑπὸ χαρᾶς εὐθὺς ἐκπεσόντι τῷ κλήρῳ καταφανὴς ἦν, οὐδὲν εὐτύχημα λαμπρότερον ἑαυτῷ γεγονέναι τοῦ παρόντος ἡγούμενος· ὡς μόλις ἡσυχίαν ἄγειν, πρὸς δὲ τοὺς συνήθεις πολλὰ κενὰ καὶ μειρακιώδη λέγειν, παρ᾽ ἡλικίαν τὴν ἑαυτοῦ καὶ φύσιν,

Plutarch. ibid. C. 16.

Lin. 30. ἀπωσάμενοι potius ſcriptum oportere, monuit H. Stephan. Ibid. ἀπέδοσαν exemplaria Plutarchi, male. L. 31 ſq. Γαλάταις mend. Edd. L. 33. ἔλαχε Κρ. Plut. L. 35. Ἦν δὲ οὐκ ἀκούσιος Plut. L. 38 ſq. Malim ἐκπεσόντος τοῦ κλήρου. L. 39. οὐθὲν εὐτυχ. Aug. L. 40. Poſt μόλις, recte apud Plut. inſeruntur verba ἐν ἀλλοτρίοις καὶ πολλοῖς. L. 41. πολλὰ καινὰ Plut. Sed ibi κενὰ recepit Reisk.

tiorum conſularium, competitores fuerunt Cajus Cæſar, Pompejus Magnus, & Marcus Craſſus. Horum duo poſtremi, Cicerone & Catone, aliiſque factionis adverſæ, repulſis, vi magiſtratum obtinuerunt, & prorogarunt Cæſari Galliam provinciam in aliud quinquennium: Conſules ipſi Syriam Hiſpaniamque ſortiti ſunt.

Ea ſors grata fuit omnibus. Nam & populo placebat Pompejum non abeſſe ab urbe longius, & Pompejus, ut uxorius, in ea manſurus erat plurimum. Nec Craſſus mox ut ſortitus eſt provinciam ſuam, diſſimulavit gaudium, putans nihil unquam ſibi accidiſſe felicius, & tantum non geſtiens: apud familiares autem multa vana effundebat & juvenilia, præter ætatem ac ingenium, alioquin tota vita nec

PLUTARCHUS in Craſſo C. 16. p. 553.

χοῦσιν αὐτὰς, οὐδ' ὑπὸ πολλῶν, ἐγείρεσθαι. καὶ τότε οὖν ἐμέμφοντο τὸν Ατήϊον, εἰ, δι' ἣν ἐχαλέπαινε τῷ Κράσσῳ πόλιν, εἰς αὐτὴν ἀρὰς ἀφῆκε καὶ δεισιδαιμονίαν τοσαύτην.

Plut. ib. Cap. 17.

Ὁ δὲ Κράσσος ἐς Βρεντέσιον ἐλθὼν, ἔτι ἀστατεύσης χειμῶνι τῆς θαλάσσης, οὐ περιέμεινεν· ἀλλ' ἀνήχθη, καὶ συχνὰ τῶν πλοίων ἀπέβαλε. τὴν δὲ ἄλλην ἀναλαβὼν δύναμιν, ἠπείγετο πεζῇ διὰ Γαλατίας. Εὑρὼν δὲ τὸν βασιλέα Δηϊόταρον, πάνυ μὲν ὄντα γηραιὸν ἤδη, κτίζοντα δὲ νέαν πόλιν, ἐπέσκωψεν, εἰπών· Ὦ βασιλεῦ, δωδεκάτης ὥρας οἰκοδομεῖν ἄρχῃ. Γελάσας δὲ ὁ Γαλάτης· Ἀλλ' οὐδὲ αὐτὸς, εἶπεν, ὦ αὐτοκράτωρ, ὡς ὁρῶ, πρωῒ λίαν ἐπὶ Πάρθους ἐλαύνεις. Ἦν δὲ ὁ Κράσσος ἑξήκοντα μὲν ἔτη παραλλάττων, πρεσβύτερος δὲ τὴν ὄψιν ἢ καθ' ἡλικίαν. Ἀφικόμενον δ' αὐτὸν ἐδέξατο τὰ πράγματα τῆς ἐλπίδος ἀξίως τὸ πρῶτον. καὶ γὰρ ἔζευξε ῥᾳδίως τὸν Εὐφράτην, καὶ διήγαγε τὸν στρατὸν ἀσφαλῶς· καὶ πόλεις πολλὰς ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ κατέσχεν,

Lin. 74. Pro ἐγείρεσθαι *eſt* ἀρᾶσθαι *apud Plut. quod & h. l. repoſitum voluerat H. Steph. L. 75.* εἰ δ' ἦν *mend. edit. 1. L. 78.* ἐλθεῖν· ἔτι δ' ἀστάτου οὔσης *Plut. L. 81.* Γαλατείας *mend. edit. 1.*

rem non temere his utuntur: & multi tunc Atejum incuſabant, quod reipublicæ amore Craſſo infenſus, civitatem in metum ac ſuperſtitionem conjecerit.

Ille tamen Brundiſium profectus, mari per hyemem nondum admittente navigia, non expectavit, & non paucas naves amiſit tempeſtatibus: e reliquis expoſitum militem terreſtri itinere duxit per Galatiam. Ubi quum inveniſſet regem Deiotarum, admodum ſenem, novam urbem condere, cavillans, O rex, inquit, duodecima hora ædificare incipis: tum ille arridens, Ne tu quidem, imperator, quantum video, matutinus contra Parthos proficiſceris. Exceſſerat jam Craſſus annum ſexageſimum, plus tamen quam pro ætate ſenii vultu præferens. Ubi vero pervenit in provinciam, primum ſpei ſatis reſpondebant negotia: nam extructo ponte facile ac tuto trans Euphratem duxit exercitum, multaſque civitates Meſopotamiæ deditione in fi-

Digitized by Google

ἑκουσίως προσθεμένας. ἐν μιᾷ δὲ, ἧς Απολλώνιος ἐτυράννει, σἰρατιωτῶν ἑκατὸν ἀναιρεθέντων, ἐπαγαγὼν τὴν δύναμιν αὐτοῖς, καὶ κρατήσας, διήρπασέ τε τὰ χρήματα, καὶ τοὺς ἀνθρώπους ἀπέδοτο· Ζηνοδοτίαν ἐκάλουν τὴν πόλιν οἱ Ἕλληνες. Επὶ ταύτης δὲ ἁλούσης, δεξάμενος Αὐτοκράτωρ ὑπὸ τῆς σἰρατιᾶς ἀναγορευθῆναι, πολλὴν ὦφλεν αἰσχύνην, καὶ ταπεινὸς ἐφάνη, καὶ περὶ τὰ μείζονα δύσελπις, οὕτω πλεονέκἰημα μικρὸν ἠγαπηκώς. Εμβαλὼν δὲ Φρουρὰς ταῖς προσκεχωρηκυίαις πόλεσιν, ὧν ἀριθμὸς ἦν ἑπἰακισχίλιοι πεζοὶ, χίλιοι δ' ἱππεῖς, ἀνεχώρησεν αὐτὸς, ἐν Συρίᾳ διαχειμάσων. καὶ δεξάμενος αὐτόθι τὸν υἱὸν ἥκοντα παρὰ Καίσαρος ἐκ Γαλατίας, αὐτόν τε κεκοσμημένον ἀρισἰείοις, καὶ χιλίους ἱππέας ἐπιλέκἰους ἄγοντα, τοῦτο πρῶτον ἁμαρτεῖν ἔδοξεν ὁ Κράσσος, μετά γε τὴν σἰρατείαν αὐτὴν, μέγισἰον ἁμάρτημα τῶν γενομένων· ὅτι, πρόσω χωρεῖν δέον, ἔχεσθαί τε Βαβυλῶνος καὶ Σελευκείας, δυσμενῶν ἀεὶ Πάρ-

PLUTARCHUS in Craſſo C. 17. p. 553.

Lin. 92. Απολλώνιός τις *Plut.* *L.* 94. τε, *poſt* διήρπασε, *abeſt ab Edd. & a Plut. Adjeci ex Aug.* *L.* 96. δὲ *abeſt a Plut.* *Ibid. ſq.* δεξάμενος *edit.* 3. *oper. errore.* *L.* 1. προκεχωρ. *edit.* 1. *cum Regiis & Aug.* *L.* 4. *Ex ſententia H. Stephan. & Bryani* δεξόμενος *elidit Reiskius apud Plut.* *L.* 5. Γαλατείας *rurſus edit.* 1. *L.* 6. ἱππεῖς *Plut.* *L* 7 *ſq.* μεγίσἰων ἁμαρτημάτων γενομένων *vulgo Plut. mendoſe: unde Reiskius* μέγισἰον ἁμαρτημάτων γενομένων *fecit.*

dem accepit. Unam, in qua tyrannus erat Apollonius, propter occiſos ibi centum milites, admoto exercitu expugnavit ac diripuit, & incolas ejus ſub haſta vendidit: Zenodotiam Græci vocabant. Paſſus deinde Imperatorem ſe appellari ab exercitu, magnum exiſtimationis detrimentum accepit, quaſi contentus hac victoria majores non ſperaret. Diſpoſitis deinde per deditias urbes præſidiis, quorum numerus erat VII. M. peditum, mille equites, ipſe in hyberna rediit in Syriam: in quibus filium excepit a Cæſare venientem e Gallia, ornatum donis militaribus, & adducentem lectos mille equites. Atque hoc ſecundum, poſt temere ſuſceptam expeditionem, Craſſi grave erratum viſum eſt; quod, quum debuiſſet procedere ad Babylonem & Seleuciam, civitates Parthis ſemper infenſas, tempus ap-

Digitized by Google

Digitized by Google

[ΑΠΠΙΑΝΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΩΣ]

ΡΩΜΑΙΚΩΝ

ΠΑΡΘΙΚΗ.

Μετὰ δὲ τοὺς ἐκ Πομπηΐου Συρίας ἄρχειν ᾑρημένους, Γαβίνιος Ῥωμαίων στρατηγὸς ἐπέμφθη Συρίας ἄρχειν. ὃν ἐπὶ τοὺς Ἄραβας ὁρμῶντα Μιθριδάτης μὲν ὁ Παρθυαίων βασιλεὺς, ἐξελαυνόμενος τῆς ἀρχῆς ὑπὸ Ορώδου τοῦ ἀδελφοῦ, μετῆγεν ἐξ Αράβων ἐπὶ Παρθυαίους. Πτολεμαῖος δ' αὐτὸν ὁ ἑνδέκατος, Αἰγύπτου βασιλεὺς, ἐκπεσὼν καὶ ὅδε τῆς ἀρχῆς, μετέπεισε χρήμασιν ἀντὶ Παρθυαίων ἐπὶ τοὺς Αλεξανδρέας ὁρμῆσαι. καὶ κατήγαγε τὸν Πτολεμαῖον ἐπὶ τὴν ἀρχὴν Γαβίνιος, Αλεξανδρεῦσι πολε- APPIAN. in Hiſt. Syr. Cap. 51.

Lin. 3. Verba ἐπὶ τοὺς Ἄραβας, *quæ non leguntur in Appiani Hiſt. Syriaca, inſerenda forte ibi fuerant. L. 4.* ὑπὸ Ορρώδου *Regii.* ὑπο ὁ ὑρωδου *(ſic h. l.) Aug. L. 6.* Αἰγυπτίων βασ. *Edd.* Αἰγύπτιων *mend. Regii.* Αἰγύπτου *ded. Aug. ut Appian. in Syr. L. 8 ſq.* κατηγ. τον πόλεμον *mend. Regii, quod in Reg. B. correxit Gu. Budæus.*

HISTORIA ROMANORUM.

PARTHICA

APPIANO ALEXANDRINO

TEMERE TRIBUTA.

SIGISM. GELENII VERSIO LATINA.

Poſtquam autem Pompejus Syriam redegit in provinciam, Gabinius a ſenatu ad eam regendam miſſus eſt. Ad hunc, parantem expeditionem in Arabas, venit Mithridates, Parthorum rex, pulſus ab Orode fratre, invitans, ut Arabas omitteret, & contra Parthos duceret. Sed plus valuit apud eum Ptolemæus Ægyptiorum undecimus rex, eodem tempore pulſus e regno; effecitque, ut, accepto auro, non contra Parthos, ſed in Alexandrinos expeditionem ſuſciperet. Quo in regnum armis reducto, Gabinius a ſe-

Digitized by Google

[ΑΠΠΙΑΝΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΩΣ]

ΡΩΜΑΙΚΩΝ

ΠΑΡΘΙΚΗ.

Μετὰ δὲ τοὺς ἐκ Πομπηΐου Συρίας ἄρχειν ἡρημένους, Γαβίνιος Ῥωμαίων στρατηγὸς ἐπέμφθη Συρίας ἄρχειν. ὃν ἐπὶ τοὺς Ἄραβας ὁρμῶντα Μιθριδάτης μὲν ὁ Παρθυαίων βασιλεὺς, ἐξελαυνόμενος τῆς ἀρχῆς ὑπὸ Ορώδου τοῦ ἀδελφοῦ, μετῆγεν ἐξ Αράβων ἐπὶ Παρθυαίους. Πτολεμαῖος δ᾽ αὐτὸν ὁ ἑνδέκατος, Αἰγύπτου βασιλεὺς, ἐκπεσὼν καὶ ὅδε τῆς ἀρχῆς, μετέπεισε χρήμασιν ἀντὶ Παρθυαίων ἐπὶ τοὺς Αλεξανδρέας ὁρμῆσαι. καὶ κατήγαγε τὸν Πτολεμαῖον ἐπὶ τὴν ἀρχὴν Γαβίνιος, Αλεξανδρεῦσι πολε-

APPIAN. in Hiſt. Syr. Cap. 51.

Lin. 3. Verba ἐπὶ τοὺς Ἄραβας, *quæ non leguntur in Appiani Hiſt. Syriaca, inſerenda forte ibi fuerant. L. 4.* ὑπὸ Ορράδου *Regii.* ὑπο ὁ ἠρωδου *(ſic h. l.) Aug. L. 6.* Αἰγυπτίων βασ. *Edd.* Αἰγύπτιων *mend. Regii.* Αἰγύπτου *ded. Aug. ut Appian. in Syr. L. 8 ſq.* κατηγ. τον πόλεμον *mend. Regii, quod in Reg. B. correxit Gu. Budæus.*

HISTORIA ROMANORUM.

PARTHICA

APPIANO ALEXANDRINO

TEMERE TRIBUTA.

SIGISM. GELENII VERSIO LATINA.

Poſtquam autem Pompejus Syriam redegit in provinciam, Gabinius a ſenatu ad eam regendam miſſus eſt. Ad hunc, parantem expeditionem in Arabas, venit Mithridates, Parthorum rex, pulſus ab Orode fratre, invitans, ut Arabas omitteret, & contra Parthos duceret. Sed plus valuit apud eum Ptolemæus Ægyptiorum undecimus rex, eodem tempore pulſus e regno; effecitque, ut, accepto auro, non contra Parthos, ſed in Alexandrinos expeditionem ſuſciperet. Quo in regnum armis reducto, Gabinius a ſe-

Digitized by Google

Digitized by Google

[ΑΠΠΙΑΝΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΩΣ]

ΡΩΜΑΙΚΩΝ

ΠΑΡΘΙΚΗ.

Μετὰ δὲ τοὺς ἐκ Πομπηΐου Συρίας ἄρχειν ἡρημένους, Γαβίνιος Ῥωμαίων στρατηγὸς ἐπέμφθη Συρίας ἄρχειν. ὃν ἐπὶ τοὺς Ἄραβας ὁρμῶντα Μιθριδάτης μὲν ὁ Παρθυαίων βασιλεὺς, ἐξελαυνόμενος τῆς ἀρχῆς ὑπὸ Ορώδου τοῦ ἀδελφοῦ, μετῆγεν ἐξ Ἀράβων ἐπὶ Παρθυαίους. Πτολεμαῖος δ᾽ αὐτὸν ὁ ἑνδέκατος, Αἰγύπτου βασιλεὺς, ἐκπεσὼν καὶ ὅδε τῆς ἀρχῆς, μετέπεισε χρήμασιν ἀντὶ Παρθυαίων ἐπὶ τοὺς Ἀλεξανδρέας ὁρμῆσαι. καὶ κατήγαγε τὸν Πτολεμαῖον ἐπὶ τὴν ἀρχὴν Γαβίνιος, Ἀλεξανδρεῦσι πολε- *APPIAN. in Hiſt. Syr. Cap. 51.*

Lin. 3. Verba ἐπὶ τοὺς Ἄραβας, *quæ non leguntur in Appiani Hiſt. Syriaca, inſerenda forte ibi fuerant. L. 4.* ὑπὸ Ορράδου *Regii.* ὑπε ὁ ἠρώδου *(ſic h. l.) Aug. L. 6.* Αἰγυπτίων βασ. *Edd.* Αἰγύπτιων *mend. Regii.* Αἰγύπτου *ded. Aug. ut Appian. in Syr. L. 8 ſq.* κατηγ. τον πόλεμον *mend. Regii, quod in Reg. B. correxit Gu. Budæus.*

HISTORIA ROMANORUM.

PARTHICA

APPIANO ALEXANDRINO

TEMERE TRIBUTA.

SIGISM. GELENII VERSIO LATINA.

Poſtquam autem Pompejus Syriam redegit in provinciam, Gabinius a ſenatu ad eam regendam miſſus eſt. Ad hunc, parantem expeditionem in Arabas, venit Mithridates, Parthorum rex, pulſus ab Orode fratre, invitans, ut Arabas omitteret, & contra Parthos duceret. Sed plus valuit apud eum Ptolemæus Ægyptiorum undecimus rex, eodem tempore pulſus e regno; effecitque, ut, accepto auro, non contra Parthos, ſed in Alexandrinos expeditionem ſuſciperet. Quo in regnum armis reducto, Gabinius a ſe-

Digitized by Google

APPIAN. in Hist. Syr. Cap. 51.

μήσας· ὑπὸ δὲ τῆς Ῥωμαίων βουλῆς ἔφυγεν, ἄνευ ψηφίσ- 1
ματος ἐμβαλὼν ἐς Αἴγυπτον ἐπὶ πολέμῳ Ῥωμαίοις ἀπαι-
σίῳ νομιζομένῳ. ἦν γάρ τι Σιβύλλειον αὐτοῖς ἀπαγο-
ρεῦον. Ἐπὶ δὲ Γαβινίῳ μοὶ δοκεῖ Κράσσος ἄρξαι Σύρων,
ὅτῳ πολεμοῦντι Παρθυαίοις ἡ μεγάλη συμφορὰ γίνεται.
Καὶ ἐπὶ Λευκίῳ Βύβλῳ, μετὰ Κράσσον στρατηγοῦντι Συ- 1
ρίας, ἐς τὴν Συρίαν ἐσέβαλον οἱ Παρθυαῖοι. Σάξα δὲ
μετὰ Βύβλον ἡγουμένου, καὶ τὰ μέχρις Ἰωνίας ἐπέδραμον,
ἀσχολουμένων ἔτι Ῥωμαίων ἐς τὰ ἐπ᾽ ἀλλήλους ἐμφύλια.

Καὶ ἔπραξαν μὲν οὐδὲν μέγα, ὅ τι καὶ ἄξιον λόγου,
λῃστεύουσι μᾶλλον ἢ πολεμοῦσιν ἐοικότες. Ἀλλὰ τάδε 2
μὲν ὕστερον γενόμενα τῇ Κράσσου κακοπραγίᾳ τε καὶ
συμφορᾷ, προαγαγούσῃ αὐτοὺς ἐς θράσος ἀμήχανον,
ὑπὸ Ἀντωνίου συνεστάλη. Ὅπως δὲ Κράσσος ἔσχεν ὁρμῆς
ἐς αὐτοὺς, ἄνωθεν εἰπεῖν ἄξιον.

Προσήει μὲν γὰρ ἡ τῶν ἀρχαιρεσιῶν ἔθιμος ἡμέρα 2

Lin. 10. ὑπὸ δὲ Ῥωμ. βουλ. *edit.* 1. *ex Reg. A.* ὑπὸ δὲ τῆς τῶν Ῥωμ. βουλ. *edit.* 2. 3. *Prætuli Aug. Reg. B. Ibid. ſq.* ἐπὶ τῷ ἄνευ ψηφ. ἐς Αἰγ. ἐμβαλεῖν *edit.* 2. 3. *quum nec* ἐπὶ τῷ, *nec* ἐμβαλεῖν *vel* ἐμβαλὼν *fuiſſet in edit.* 1. *Recte Aug. L.* 15. *&* 17. Βίβλῳ *& mox* Βίβλον *Edd. Dedi, ut alibi, lectionem Aug. L.* 15. κατὰ Κράσσον *mend. edit.* 3 *L.* 16. ἐσέβαλλον *edit.* 1. *cum Regiis. L.* 18. ἐπ᾽ ἀλλήλοις *edit.* 1. *cum Regg. L.* 20 *ſqq.* τάδε μὲν ὕστ. γενόμενα, ἡ Κράσσου κακοπραγία τε καὶ συμφορὰ, προαγαγοῦσα αὐτοὺς *&c. Sic mend. Edd. Correxi ex Aug. & pro* προαγαγούσι, *quod (ſic) erat in Aug. repoſui* προαγαγούσῃ.

natu damnatus eſt exilio, quod inconſultis Patribus Ægypto bellum intuliſſet, vetitum oraculis: nam Sibyllina carmina id diſerte caverant. Huic ſucceſſit Craſſus, qui Parthos armis laceſſens, magnam cladem accepit. Poſt quem L. Bibulo Syriam obtinente, Parthi irruperunt in eam provinciam. Sub Saxa vero, qui proxime ſucceſſit, excurrerunt uſque Ioniam, Romanis occupatis circa bella civilia.

Sed tunc nihil memorabile geſſerunt, latronibus ſimiliores quam hoſtibus. Verum iſta ſequuta ſunt Craſſi cladem, ex qua illi tantam conceperant audaciam, comprimendam tandem ab Antonio. Cæterum expeditio Craſſi digna eſt, quæ repetatur altius.

Quum rediret dies comi-

Digitized by Google

κατὰ καιρόν· ἔσπευδον δὲ ἅμα ἐπὶ τὴν ὕπατον ἀρχὴν, ἀλλήλοις συνθέμενοι, Γαΐός τε Καῖσαρ, καὶ Πομπήϊος Μάγνος, καὶ Κράσσος ὁ Μάρκος ἐπίκλην. οἵ τινες Κικέρωνά τε καὶ Κάτωνα καὶ τοὺς ἄλλους ἀντιστασιώτας ἀπεωσάμενοι, ἐβιάσαντο ἐς τὴν ἀρχήν· καὶ ἐπέδοσαν Καίσαρι μὲν ἄλλην πενταετίαν, ἧς εἶχεν ἄρχειν Γαλατίας, αὐτοῖς δὲ Πομπήϊός τε καὶ Κράσσος ἐψηφίσαντο Συρίαν καὶ Ἰβηρίαν. κληρουμένων δὲ, Συρίαν μὲν ἔλαβε Κράσσος, Πομπήϊος δ᾽ ἔλαβεν Ἰβηρίαν.

PLUTARCHUS in Craſſo C. 15. p. 552.

Ἦν δὲ ἀσπάσιος ἅπασιν ὁ κλῆρος. οἵ τε γὰρ πολλοὶ Πομπήϊον ἐβούλοντο μὴ μακρὰν εἶναι τῆς πόλεως, καὶ Πομπήϊος, ἐρῶν τῆς γυναικὸς, αὐτόθι τὰ πολλὰ διατρίβειν ἔμελλε. Κράσσος δὲ ὑπὸ χαρᾶς εὐθὺς ἐκπεσόντι τῷ κλήρῳ καταφανὴς ἦν, οὐδὲν εὐτύχημα λαμπρότερον ἑαυτῷ γεγονέναι τοῦ παρόντος ἡγούμενος· ὡς μόλις ἡσυχίαν ἄγειν, πρὸς δὲ τοὺς συνήθεις πολλὰ κενὰ καὶ μειρακιώδη λέγειν, παρ᾽ ἡλικίαν τὴν ἑαυτοῦ καὶ φύσιν,

Plutarch. ibid. C. 16.

Lin. 30. ἀπωσάμενοι *potius ſcriptum oportere, monuit H. Stephan. Ibid.* ἀπέδοσαν *exemplaria Plutarchi, male. L. 31 ſq.* Γαλάταις *mend. Edd. L. 33.* ἔλαχε Κρ. *Plut. L. 35.* Ἦν δὲ οὐκ ἀκούσιος *Plut. L. 38 ſq. Malim* ἐκπεσόντες τοῦ κλήρου. *L. 39.* οὐθὲν εὐτυχ. *Aug. L. 40. Poſt* μόλις, *recte apud Plut. inſeruntur verba* ἐν ἀλλοτρίοις καὶ πολλοῖς. *L. 41.* πολλὰ καινὰ *Plut. Sed ibi* κενὰ *recepit Reisk.*

tiorum conſularium, competitores fuerunt Cajus Cæſar, Pompejus Magnus, & Marcus Craſſus. Horum duo poſtremi, Cicerone & Catone, aliiſque factionis adverſæ, repulſis, vi magiſtratum obtinuerunt, & prorogarunt Cæſari Galliam provinciam in aliud quinquennium: Conſules ipſi Syriam Hiſpaniamque ſortiti ſunt.

Ea ſors grata fuit omnibus. Nam & populo placebat Pompejum non abeſſe ab urbe longius, & Pompejus, ut uxorius, in ea manſurus erat plurimum. Nec Craſſus mox ut ſortitus eſt provinciam ſuam, diſſimulavit gaudium, putans nihil unquam ſibi accidiſſe felicius, & tantum non geſtiens: apud familiares autem multa vana effundebat & juvenilia, præter ætatem ac ingenium, alioquin tota vita nec

PLUTARCHUS in Crasso C. 16. p. 552.

ἤκιστα κομπαστὴς ἢ σοβαρὸς ἐν τῷ βίῳ γεγονώς. τότε δὲ ἐπηρμένος κομιδῆ καὶ διεφθαρμένος, οὐ Συρίαν οὐδὲ Πάρθους ὅρον ἐποιεῖτο τῆς εὐπραξίας· ἀλλ', ὡς παιδιὰν ἀποφανῶν τὰ Λευκόλλου πρὸς Τιγράνην, καὶ Πομπηίου πρὸς Μιθριδάτην, ἄχρι Βακτρίων καὶ Ἰνδῶν καὶ τῆς ἔξω θαλάσσης ἀνῆγεν ἑαυτὸν ταῖς ἐλπίσι. καίτοι τῷ γραφέντι περὶ τούτων νόμῳ Παρθικὸς πόλεμος οὐ προσῆν· ᾔδεσαν δὲ πάντες, ὅτι πρὸς τοῦτο Κράσσος ἐπτόητο. καὶ Καῖσαρ ἐκ Γαλατίας ἔγραφεν αὐτῷ, τὴν ὁρμὴν ἐπαινῶν, καὶ παροξύνων ἐπὶ τὸν πόλεμον. Ἐπεὶ δὲ δημαρχῶν Ἀτήϊος ἔμελλε πρὸς τὴν ἔξοδον ἐναντιώσεσθαι, καὶ συνίσταντο πολλοὶ, χαλεπαίνοντες, εἴ τις ἀνθρώποις οὐδὲν ἀδικοῦσιν, ἀλλὰ ἐνσπόνδοις, πολεμήσων ἄπεισι· δείσας ὁ Κράσσος, ἐδεήθη Πομπηίου, παραγενέσθαι καὶ συμπροπέμψαι· μέγα γὰρ ἦν ἐκείνου τὸ πρὸς τὸν ὄχλον ἀξίωμα. καὶ τότε παρεσκευασμένους πολλοὺς ἐνίστασθαι

Lin. 43. Poſt κομπαστὴς *male inſerunt* ἦν *Edd. ex Reg. A. Ibid.* ἐν *abeſt ab exempl Plut. L. 46.* Λευκούλλου *Plut. L. 47.* Βακτρίων *edit. 1. ex Reg. B. L. 49.* πάροικος πόλεμος *vulgo Plut. mend. quod Reiskius demum correxit. L. 50.* πρὸς τοῦτον *& h. l. & apud Plut. maluit H. Steph. & ſic ibi edidit Reiskius. Ibid.* ἐπτόηται *Plut. minus bene. L. 51.* ἔγραψεν *Plut. L. 52 ſq.* Αὐτήϊος *Aug. mend. L. 57. Poſt* μέγα *inſerunt* τι *Edd. quod abeſt ab Aug. & Plut.*

ſuperbus nec jactator. Tunc vero ſupra modum elatus & depravatus affectibus, non de Syria Parthiaque tantum ſibi prædeſtinabat victoriam; ſed luſum jocumque exiſtimans, Tigranem a Lucullo victum, a Pompejo Mithridatem, uſque Bactros & Indos Orientalemque Oceanum proferebat ſpes improbas: quamvis in lege de provinciis, non erat adſcriptum Bellum Parthicum. Sciebant autem omnes, Craſſum in eam prædam inhiare: & Cæſar ex Gallia ſcribens, laudabat ejus propoſitum, adhortans ut pergeret. Quumque Atejus tribunus plebis pararet inhibere ejus exitum, & multi unanimiter indignarentur, hominibus innocentibus & pacatis arma inferri, extimuit Craſſus, rogavitque Pompejum ut ſe deduceret: erat enim magna illius apud vulgum autoritas. Tunc quoque multis paratis reclamare

Digitized by Google

καὶ καταβοᾶν, ὁρώμενος πρὸ αὐτοῦ Φαιδρῷ τῷ βλέμματι καὶ προσώπῳ, κατεπραΰνεν ὁ Πομπήϊος, ὥστε ὑπείκειν σιωπῇ δι᾽ αὐτῶν προϊοῦσιν. Ὁ δὲ Ατήϊος, ἀπαντήσας, πρῶτον μὲν ἀπὸ Φωνῆς ἐκώλυε, καὶ διεμαρτύρετο μὴ βαδίζειν· ἔπειτα τὸν ὑπηρέτην ἐκέλευσεν, ἁψάμενον τοῦ σώματος, κατέχειν. ἄλλων δὲ δημάρχων οὐκ ἐώντων, ὁ μὲν ὑπηρέτης ἀΦῆκε τὸν Κράσσον· ὁ δὲ Ατήϊος προδραμὼν ἐπὶ τὴν πύλην, ἔθηκεν ἐσχαρίδα καιομένην, καὶ, τοῦ Κράσσου γενομένου κατ᾽ αὐτὴν, ἐπιθυμιῶν καὶ κατασπένδων, ἀρὰς ἐπηρᾶτο δεινὰς μὲν αὐτῷ καὶ Φρικώδεις, δεινοὺς δέ τινας θεοὺς καὶ ἀλλοκότους ἐπ᾽ αὐταῖς καλῶν καὶ ὀνομάζων. Ταύτας Φασὶ Ρωμαῖοι τὰς ἀρὰς, ἀποθέτους οὔσας καὶ παλαιὰς, τοιαύτην ἔχειν δύναμιν, ὡς περιΦεύγειν μηδένα τῶν ἐνσχεθέντων αὐταῖς· κακῶς δὲ πράσσειν καὶ τὸν χρησάμενον. ὅθεν οὐκ ἐπὶ τοῖς τυ-

PLUTARCHUS in Craſſo C. 16. p. 552.

Lin. 59. ὁρώμενος *Editi cum præcedentibus jungunt. Secus Aug. & Plut. Apud Plutarch. autem Reisk. edidit* ὁρμώμενος πρὸς αὐτοὺς. *Ibid.* τῷ *ante* βλεμμ. *caret Plut. L. 61.* προσιοῦσιν *Edd. & Plut. quod in* προϊοῦσιν *mutandum monuit H. Steph. & in textum Plut. recepit Reisk. Id ipſum* προϊοῦσιν *dedit Aug. L. 62 ſq.* διεμαρτύρατο *Edd. Recte Aug. ut apud Plut. L. 63.* ἐκέλευεν *Plut. & ſic h. l. repoſitum voluerat H. Steph. L. 65.* ὑπηρέτης οὐκ ἀΦῆκε *Plut. Sed* οὐκ *ibi delevit Reisk. L. 66.* προσδραμὼν *Edd. Rectius Aug. cum Plut. Ibid.* ἐπὶ τὴν πόλιν *Aug. L. 67.* κατ᾽ αὐτὸν *Edd. Rectius Aug. cum Plut. L. 68. Malim* δεινὰς μὲν αὐτὰς *cum Plutarchi exemplaribus. L. 71.* οὔσας *abeſt a Plut. L. 72.* περιφυγεῖν *Plut.*

ac ſiſtere, Pompejus hoc animadvertens, hilari vultu eos ſedabat, ita ut ſilerent & tranſeuntibus cederent: ſolus Atejus occurrens, primum voce cohibebat, denuntians ne procederet: deinde apparitorem juſſit, detineret eum injectis manibus. Verum id collegis tribuni non permittentibus, apparitor Craſſum miſſum fecit: Atejus vero ad portam accurrens, poſuit ibi ardentem foculum: & Craſſo prætereunte ſuffitum faciens libanſque inſuper, diris eum devovebat execrationibus, nova & horrenda nomina deorum invocans. Eas execrationes ſecretas & priſcas Romani talem vim putant habere, ut nemo ſic devotus poſſit evadere; imo nec illi qui devovet, bene cedere; quamob-

PLUTARCHUS in Craſſo C. 16. p. 553. χοῦσιν αὐτὰς, οὐδ' ὑπὸ πολλῶν, ἐγείρεσθαι. καὶ τότε οὖν ἐμέμφοντο τὸν Ατήϊον, εἰ, δι' ἣν ἐχαλέπαινε τῷ Κράσσῳ πόλιν, εἰς αὐτὴν ἀρὰς ἀφῆκε καὶ δεισιδαιμονίαν τοσαύτην.

Plut. ib. Cap. 17. Ὁ δὲ Κράσσος ἐς Βρεντέσιον ἐλθὼν, ἔτι ἀστατούσης χειμῶνι τῆς θαλάσσης, οὐ περιέμεινεν· ἀλλ' ἀνήχθη, καὶ συχνὰ τῶν πλοίων ἀπέβαλε. τὴν δὲ ἄλλην ἀναλαβὼν δύναμιν, ἠπείγετο πεζῇ διὰ Γαλατίας. Εὑρὼν δὲ τὸν βασιλέα Δηϊόταρον, πάνυ μὲν ὄντα γηραιὸν ἤδη, κτίζοντα δὲ νέαν πόλιν, ἐπέσκωψεν, εἰπών· Ὦ βασιλεῦ, δωδεκάτης ὥρας οἰκοδομεῖν ἄρχῃ. Γελάσας δὲ ὁ Γαλάτης· Αλλ' οὐδὲ αὐτὸς, εἶπεν, ὦ αὐτοκράτωρ, ὡς ὁρῶ, πρωῒ λίαν ἐπὶ Πάρθους ἐλαύνεις. Ἦν δὲ ὁ Κράσσος ἑξήκοντα μὲν ἔτη παραλλάττων, πρεσβύτερος δὲ τὴν ὄψιν ἢ καθ' ἡλικίαν. Αφικόμενον δ' αὐτὸν ἐδέξατο τὰ πράγματα τῆς ἐλπίδος ἀξίως τὸ πρῶτον. καὶ γὰρ ἔζευξε ῥᾳδίως τὸν Εὐφράτην, καὶ διήγαγε τὸν στρατὸν ἀσφαλῶς· καὶ πόλεις πολλὰς ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ κατέσχεν,

Lin. 74. Pro ἐγείρεσθαι *eſt* ἀρᾶσθαι *apud Plut. quod & h. l. repoſitum voluerat H. Steph. L. 75.* εἰ δ' ἣν *mend. edit. 1. L. 78.* ἦλθεν· ἔτι δ' ἀστάτου οὔσης *Plut. L. 81.* Γαλατείας *mend. edit. 1.*

rem non temere his utuntur: & multi tunc Atejum incuſabant, quod reipublicæ amore Craſſo infenſus, civitatem in metum ac ſuperſtitionem conjecerit.

Ille tamen Brundiſium profectus, mari per hyemem nondum admittente navigia, non expectavit, & non paucas naves amiſit tempeſtatibus: e reliquis expoſitum militem terreſtri itinere duxit per Galatiam. Ubi quum inveniſſet regem Deiotarum, admodum ſenem, novam urbem condere, cavillans, O rex, inquit, duodecima hora ædificare incipis: tum ille arridens, Ne tu quidem, imperator, quantum video, matutinus contra Parthos proficiſceris. Exceſſerat jam Craſſus annum ſexageſimum, plus tamen quam pro ætate ſenii vultu præferens. Ubi vero pervenit in provinciam, primum ſpei ſatis reſpondebant negotia: nam extructo ponte facile ac tuto trans Euphratem duxit exercitum, multaſque civitates Meſopotamiæ deditione in fi-

Digitized by Google

ἑκουσίως προσθεμένας. ἐν μιᾷ δὲ, ἧς Απολλώνιος ἐτυράννει, σ]ρατιωτῶν ἑκατὸν ἀναιρεθέντων, ἐπαγαγὼν τὴν δύναμιν αὐτοῖς, καὶ κρατήσας, διήρπασέ τε τὰ χρήματα, καὶ τοὺς ἀνθρώπους ἀπέδοτο· Ζηνοδοτίαν ἐκάλουν τὴν πόλιν οἱ Ἕλληνες. Επὶ ταύτης δὲ ἁλούσης, δεξάμενος Αὐτοκράτωρ ὑπὸ τῆς σ]ρατιᾶς ἀναγορευθῆναι, πολλὴν ὦφλεν αἰσχύνην; καὶ ταπεινὸς ἐφάνη, καὶ περὶ τὰ μείζονα δύσελπις, οὕτω πλεονέκ]ημα μικρὸν ἠγαπηκώς. Εμβαλὼν δὲ φρουρὰς ταῖς προσκεχωρηκυίαις πόλεσιν, ὧν ἀριθμὸς ἦν ἑπ]ακισχίλιοι πεζοὶ, χίλιοι δ' ἱππεῖς, ἀνεχώρησεν αὐτὸς, ἐν Συρίᾳ διαχειμάσων. καὶ δεξάμενος αὐτόθι τὸν υἱὸν ἥκοντα παρὰ Καίσαρος ἐκ Γαλατίας, αὐτόν τε κεκοσμημένον ἀρισ]είοις, καὶ χιλίους ἱππέας ἐπιλέκ]ους ἄγοντα, τοῦτο πρῶτον ἁμαρτεῖν ἔδοξεν ὁ Κράσσος, μετά γε τὴν σ]ρατείαν αὐτὴν, μέγισ]ον ἁμάρτημα τῶν γενομένων· ὅτι, πρόσω χωρεῖν δέον, ἔχεσθαί τε Βαβυλῶνος καὶ Σελευκείας, δυσμενῶν ἀεὶ Παρ-

PLUTARCHUS *in Craſſo* C. 17. p. 553.

Lin. 92. Απολλώνιός τις *Plut.* *L.* 94. τε, *poſt* διήρπασε, *abeſt ab Edd. & a Plut. Adjeci ex Aug.* *L.* 96. δὲ *abeſt a Plut.* *Ibid. ſq.* δεξάμενος *edit.* 3. *oper. errore.* *L.* 1. προκεχωρ. *edit.* 1. *cum Regiis & Aug.* *L.* 4. *Ex ſententia H. Stephan. & Bryani* δεξόμενος *edidit Reiskius apud Plut.* *L.* 5. Γαλατείας *rurſus edit.* 1. *L.* 6. ἱππεῖς *Plut.* *L* 7 *ſq.* μεγίσ]ων ἁμαρτημάτων γενομένων *vulgo Plut. mendoſe: unde Reiskius* μέγισ]ον ἁμαρτημάτων γενομένων *fecit.*

dem accepit. Unam, in qua tyrannus erat Apollonius, propter occiſos ibi centum milites, admoto exercitu expugnavit ac diripuit, & incolas ejus ſub haſta vendidit: Zenodotiam Græci vocabant. Paſſus deinde Imperatorem ſe appellari ab exercitu, magnum exiſtimationis detrimentum accepit, quaſi contentus hac victoria majores non ſperaret. Diſpoſitis deinde per deditias urbes præſidiis, quorum numerus erat VII. M. peditum, mille equites, ipſe in hyberna rediit in Syriam: in quibus filium excepit a Cæſare venientem e Gallia, ornatum donis militaribus, & adducentem lectos mille equites. Atque hoc ſecundum, poſt temere ſuſceptam expeditionem, Craſſi grave erratum viſum eſt; quod, quum debuiſſet procedere ad Babylonem & Seleuciam, civitates Parthis ſemper infenſas, tempus ap-

PLUTARCHUS in Craſſo C. 17. p. 553. θοις πόλεων, χρόνον ἔδωκε τοῖς πολεμίοις παρασκευῆς. Ἔπειτα τὰς ἐν Συρίᾳ διατριβὰς ἠτιῶντο, χρηματιστικὰς μᾶλλον οὔσας ἢ στρατηγικάς. οὐ γὰρ ὅπλων ἀριθμὸν ἐξετάζων, οὐδὲ γυμνασίων ποιούμενος ἁμίλλας· ἀλλὰ προσόδους πόλεων ἐκλογιζόμενος, καὶ τὰ χρήματα τῆς ἐν Ἱερᾷ πόλει θεοῦ σταθμοῖς καὶ τρυτάναις μεταχειριζόμενος ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας· ἐπιγράφων δὲ καὶ δήμοις καὶ δυνάσταις στρατιωτῶν καταλόγους, εἶτα ἀνιεὶς ἀργύριον διδόντας, ἠδόξει καὶ κατεφρονεῖτο. Γίνεται δὲ πρῶτον αὐτῷ σημεῖον ἀπὸ τῆς θεοῦ ταύτης, ἣν οἱ μὲν Ἀφροδίτην, οἱ δὲ Ἥραν, οἱ δὲ τὴν ἀρχὰς καὶ σπέρματα πᾶσιν ἐξ ὑγρῶν παρασχοῦσαν αἰτίαν καὶ φύσιν νομίζουσιν. ἐξιόντων γὰρ ἐκ τοῦ ἱεροῦ, πρῶτος ἐσφάλη κατὰ τῆς θύρας ὁ νεανίας Κράσσος, εἶτα ἐπ' αὐτῷ περιπεσὼν ὁ πρεσβύτερος.

Plut. ib. C. 18. p. 554. Ἤδη δὲ τὰς δυνάμεις ἐκ τῶν χειμαδίων συναθροίζοντος αὐτοῦ, πρέσβεις ἀφίκοντο παρὰ Ἀρσάκου, βραχύν τινα

Lin. 13. γυμνασιῶν *edidit Reisk.* *L.* 15. Ἱεραπόλει *Aug.* *L.* 17. δυναστείαις *Plut.* *L.* 18. κατεφρονεῖτο τούτοις. *Plut.* *L.* 20. οἱ δὲ τὰς ἀρχὰς *Edd. Recte Aug. cum Plut.* *L.* 21 *ſq. Poſt* νομίζουσιν *adduntur nonnulla apud Plut.* *L.* 22. πρῶτος ἐσεβάλη *edit.* 1. *quum in Regiis* ἐσβάλη *fuiſſet. Ibid. ſq.* κατὰ τὰς πύλας *Plut.* *L.* 23. ὁ νεανίας ὁ Κρ. *Edd. Delevi alterum* ὁ *cum Aug. & Plut.*

parandi ſe dedit hoſtibus. Mora quoque in Syria reprehenſione non caruit, exactori magis quam imperatori conveniens: non enim comparandis armis tempus impenſum eſt, aut exercendo militi: ſed ſupputabat civitatum reditus, & ſacras deæ pecunias in Hierapoli pondere ac menſura examinabat per aliquot dies; populis quoque ac regulis milites imperans, mox remittebat eis militiam accepta pecunia: atque ita in contemptum veniebat. In hujus deæ templo (quam quidam Venerem, quidam Junonem putant, quidam Naturam ex humore proſeminantem omnia) primum ei prodigium oblatum eſt: exeuntibus enim Craſſis, junior procidit in foribus, & mox ſuper eum ſenior.

Convocantem deinde ex hybernis copias, legati ab Arſace adeunt, pauca afferen-

Digitized by Google

λόγον κομίζοντες. Ἔφασαν γάρ· Εἰ μὲν ὑπὸ Ῥωμαίων ὁ στρατὸς ἀπέσταλται, πόλεμον αὐτοῖς ἄσπονδον εἶναι καὶ ἀδιάλλακτον· εἰ δὲ τῆς πατρίδος ἀκούσης (ὡς πυνθάνονται) Κράσσος ἰδίων ἕνεκα κερδῶν ὅπλα Πάρθοις ἐπενήνοχε, καὶ χώραν κατείληφε, μετριάζειν Ἀρσάκην, καὶ το μὲν Κράσσου γῆρας οἰκτείρειν, ἀφιέναι δὲ Ῥωμαίοις τοὺς ἄνδρας, ἐμφρούρους μᾶλλον ἢ φρουροῦντας. Πρὸς ταῦτα Κράσσου κομπάσαντος, ὡς ἐν Σελευκείᾳ δώσει τὰς ἀποκρίσεις· γελάσας ὁ πρεσβύτατος τῶν πρέσβεων Οὐαγίσης, καὶ τῆς χειρὸς ὑπτίας δείξας τὸ μέσον· Ἐντεῦθεν, εἶπεν, ὦ Κράσσε, φύσονται τρίχες πρότερον, ἢ σὺ ὄψει Σελεύκειαν. Οὗτοι μὲν οὖν ἀπήλαυνον ὡς βασιλέα Ὀρώδην, πολεμητέα φράσοντες. Ἐκ δὲ τῶν πόλεων, ἃς ἐφρούρουν Ῥωμαῖοι τῆς Μεσοποταμίας, παραβόλως τινὲς διεκπεσόντες, ἄξια φροντίδων ἀπήγγελλον, αὐτόπται μὲν γεγονότες τοῦ τε πλήθους τῶν πολεμίων, καὶ τῶν ἀγώνων οὓς ἠγωνίσαντο προσμαχόμενοι ταῖς πόλε-

PLUTARCHUS in Craſſo C. 18. p. 554.

Lin. 28. αὐτοῖς caret Plut. L. 32. μὲν caret Plut. male. L. 33. ἄνδρας οὓς ἔχει φρουρουμένους μᾶλλον Plut. L. 37. πρότερον vulgo abeſt a Plut. male. L. 39. Ὑρώδην h. l. Aug. cum Plut. L. 41. ἀπήγγελλον Plut. L. 42. μὲν vulgo caret Plut. Ibid. τοῦ πληθ. Edd. τε dedit Aug. cum Plut. L. 43. προμαχόμενοι Edd. Rectius Aug. cum Plut.

tes in hanc ſententiam: Si populus Romanus eum exercitum miſiſſet, bellum fore quod non finiatur niſi alterius partis exitio: quod ſi vera fama eſſet, Craſſum invita patria proprii lucri cauſa Parthis arma inferre, & occupare ditionem alienam, temperaturum ſibi Arſacen, & miſeratione ætatis Craſſi Romanos dimiſſurum, qui in obſidio magis ſint quam in præſidio. Quumque Craſſus ſatis arroganter diceret, reſponſurum ſe Seleuciæ; ridens princeps legationis Vagiſes, & volam manus protendens, inquit: Citius hic pili enaſcentur, Craſſe, quam tu videbis Seleuciam. Sic legati abierunt, Orodi regi bellum nuntiaturi. Cæterum præſidiarii quidam, qui magno periculo e Meſopotamia fugerant, majorem curam incuſſerunt, nuntiantes multitudinem hoſtium, quam ipſi viderant, & labores quos in defendendis civitatibus pertulerant: & exagge-

Digitized by Google

PLUTARCHUS in Craſſo c. 18. p. 554.

σιν· οἷα δὲ φιλεῖ, πάντα πρὸς τὸ δεινότερον ἐξαγγέλλοντες, ὡς ἄφυκτοι μὲν οἱ ἄνδρες διώκοντες, ἄληπτοι δὲ φεύγοντες· βέλη δὲ πτηνὰ προθέοντα τῆς ὄψεως, καὶ, πρὶν ὀφθῆναι τὸν βάλλοντα, χωροῦντα διὰ τοῦ προστυχόντος· τῶν δὲ καταφράκτων ὅπλων, τὸ μὲν διὰ παντὸς ὠθεῖσθαι, τὸ δὲ πρὸς μηδὲν ἐνδιδόναι πεποιημένον. Ταῦτα τῶν στρατιωτῶν ἀκουόντων τὸ θράσος ὑπήρειπε. πεπεισμένοι γὰρ, οὐδὲν Αρμενίων διαφέρειν Πάρθους, οὐδὲ Καππαδοκῶν, οὓς ἄγων καὶ φέρων Λεύκολλος ἀπεῖπε· καὶ τοῦ πολέμου τὸ χαλεπώτατον ἡγούμενοι μακρὰν ὁδὸν ἔσεσθαι, καὶ δίωξιν ἀνθρώπων ἐς χεῖρας οὐκ ἀφιξομένων, παρ' ἐλπίδας ἀγῶνα καὶ κίνδυνον μέγαν προσεδόκων· ὥστε καὶ τῶν ἐν τέλει τινὰς οἴεσθαι, δεῖν ἐπισχόντα Κράσσον αὖθις ὑπὲρ τῶν ὅλων γνώμην προθέσθαι. τούτων ἦν Κάσσιος ὁ ταμίας. ἡσυχῇ δὲ παρεδήλουν καὶ οἱ μάντεις, ὡς ἀεὶ πονηρὰ σημεῖα καὶ δυσέκθυτα προφαίνοιτο τῷ Κράσσῳ διὰ τῶν ἱερῶν. Ἀλλ' οὔτε τούτοις

Lin. 46. Pro πτηνὰ *vulgo apud Plut. eſt* κανά. *L. 48 ſq.* τὰ μὲν -- τὰ δὲ -- πεποιημένα *Plut. L. 49.* ἐνδιδόναι *Aug. L. 50.* τὸ θράσος ὑπήρειπε *Plut. L. 52.* Λούκουλλος *Plut. conſtanter. L. 54.* εἰς χεῖρ. *Plut. L. 57.* τὸν Κράσσον *Plut. Ibid.* ὑπὲρ τῆς γνώμης ὅλων *Edd. mend. Recte Aug. ut apud Plut. L. 58. Verba* τούτων ἦν Κ. ὁ ταμίας, *quibus carent Editi, dedit Aug. ut Plut.*

rando, ut mos eſt, omnia, negabant poſſe quenquam aut perſequentibus illis evadere, aut fugientes aſſequi: miſſilia gentis, priuſquam aſpectu præcaveri poſſint, ferire, & penetrare quicquid attigerint: cataphractos tutos eſſe ab omni vulnere, quum telis eorum nihil ſit acutius. Hæc audientes milites remittebant audaciam: perſuaſi enim, hunc hoſtem nihil differre ab Armeniis & Cappadocibus, quos Lucullus uſque ad laſſitudinem deprædatus fuerat: & rati, ſummam laboris eſſe itineris longitudinem, & perſecutionem hominum repugnare non audentium, præter opinionem certamen magnum ac periculoſum exſpectabant; adeo ut etiam primores exercitus cenſerent cohibendum Craſſum, & de ſumma rerum conſultandum amplius: [*in horum numero quæſtor Caſſius erat.*] Vates quoque clam ſubmonebant, exta nihil læti portendere, nec poſſe Craſſum lita-

Digitized by Google

προσεῖχεν, οὔτε τοῖς ἕτερόν τι πλὴν ἐπείγεσθαι παραινοῦσιν.

PLUTARCHUS in Craſſo C. 19. p. 554.

Οὐχ ἥκιστα δὲ αὐτὸν Ἀρταβάζης ὁ Ἀρμενίων βασιλεὺς ἐπέῤῥωσεν. ἦλθε γὰρ ἐς τὸ στρατόπεδον μετὰ ἑξακισχιλίων ἱππέων. καὶ οὗτοι μὲν ἐλέγοντο Φύλακες καὶ προπομποὶ βασιλέως· ἑτέρους δὲ μυρίους ὑπισχνεῖτο καταφράκτους, καὶ τρισμυρίους πεζοὺς οἰκοσίτους. ἔπειθε δὲ Κράσσον ἐμβαλεῖν δι᾽ Ἀρμενίας ἐς τὴν Παρθίαν· οὐ γὰρ μόνον ἐν ἀφθόνοις τὴν στρατιὰν διάξειν, αὐτοῦ παρέχοντος, ἀλλὰ καὶ πορεύεσθαι δι᾽ ἀσφαλείας, ὄρη πολλὰ καὶ λόφους συνεχεῖς καὶ χωρία δύσιππα πρὸς τὴν ἵππον (ἣ μόνη Πάρθων ἀλκὴ) προβαλλόμενον. Ὁ δὲ τὴν μὲν προθυμίαν αὐτοῦ καὶ τὴν λαμπρότητα τῆς παρασκευῆς οὐ μετρίως ἠγάπησε· βαδιεῖσθαι δὲ ἔφη διὰ Μεσοποταμίας, ὅπου πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς Ῥωμαίων ἄνδρας ἀπέλιπεν. Ὁ μὲν οὖν Ἀρμένιος ἐπὶ τούτοις ἀπήλαυνε. Τῷ δὲ Κράσσῳ διαβιβάζοντι τὴν στρατιὰν κατὰ τὸ Ζεῦγ-

Lin. 64. εἰς Plut. L.67. ἔπεισε vulgo Plut. L.69. διαξ. τὴν στρατ. Plut. L. 70. πορεύεσθαι Plutarchus Wechel. & Reisk. L. 72. μὲν carent Edd. L. 73. Pro παρασκευῆς eſt βοηθείας apud Plut. L. 76. ἤλαυνε Edd. Recte Aug. ut Plut.

re. At ille nec hos audivit, nec quenquam alium, niſi eos qui hortabantur ut ſtrenue pergeret.

Inter quos non minima fuit Artabazis Armeniorum regis autoritas: venit enim in caſtra cum ſex millibus equitum, qui vocabantur cuſtodes regis & comites; pollicebatur autem alia loricatorum decem millia, & triginta millia peditum ſuo ſumptu viventium: perſuaſitque ut Craſſus per Armeniam in Parthiam irrumperet: ducturum enim milites per viam commodam, ipſo præbente copioſe omnia: & tuto iturum per montes colleſque continuos & loca equitatui difficilia, in quo ſolo vires Parthorum conſiſterent. Ille vero promptam regis voluntatem & ſplendorem apparatus laudavit non mediocriter: iturum ſe tamen dixit per Meſopotamiam, ubi relictos haberet multos fortes viros Romani nominis. Poſt hæc Armenius abiit. Craſſo vero per pontem [*juxta Zeugma*] traducenti obſtrepebant immaniter

Digitized by Google

PLUTARCHUS in Craſſo L. 19. p. 554.

μα, πολλαὶ μὲν ὑπὲρ αὐτοὺς βρονταὶ περιερρήγνυντο, πολλὰ δὲ καταστράπτοντα ἐναντία τῷ στρατῷ. πνεῦμα δὲ νέφει καὶ πρηστῆρι μεμιγμένον, ἐρεῖσαν αὐτοῦ κατὰ τῆς σχεδίας, ἀνέρρηξε πολλὰ καὶ συνέτριψεν. ἐβλήθη δὲ καὶ κεραυνοῖς δυσὶν ὁ χῶρος οὗ στρατοπεδεύειν ἔμελλεν. ἵππος δὲ τῶν στρατηγικῶν ἐπιφανῶς κεκοσμημένος, βίᾳ συνεπισπάσας τὸν ἡνίοχον, εἰς τὸ ῥεῖθρον ὑποβρύχιος ἠφανίσθη. Plut. ib. pag. 555. λέγεται δὲ καὶ τῶν ἀετῶν ὁ πρῶτος ἀρθεὶς, ἀπ' αὐτομάτου μεταστραφῆναι. πρὸς δὲ τούτοις, συνέπεσε μετὰ τὴν διάβασιν μετρουμένοις τὰ ἐπιτήδεια τοῖς στρατιώταις, πρῶτον πάντων δοθῆναι φακοὺς καὶ μάζαν· ἃ νομίζουσι Ῥωμαῖοι πένθιμα, καὶ προτίθενται τοῖς νεκυσίοις. αὐτοῦ τε Κράσσου δημηγοροῦντος, ἐξέπεσε φωνὴ δεινῶς συγχέασα τὸν στρατόν· ἔφη γὰρ, τὸ ζεῦγμα τοῦ ποταμοῦ διαλύειν, ὅπως μηδεὶς αὐτῶν ἐπανέλθῃ. Καὶ δέον, ὡς ᾔσθετο τοῦ ῥήματος τὴν ἀτοπίαν, ἀναλα-

βεῖν καὶ

Lin. 79. δὲ καὶ πρηστῆρι Plut. L. 80. ἐρείσαντος αὐτοῦ Edd. mend. αὐτοῦ recte dedit Aug. Alterum librariorum errorem correxi ex Plut. ex cujus exempl. repone ἐρεῖσαν. Ibid. [illegible] κατὰ τὰς σχεδίας Aug. male. L. 82. ἐβλήθη Plut. L. 85. ἀπ' αὐτομάτου Plut. L. 88. πρῶτον Plut. Ibid. [illegible] Pro μάζαν est ἅλας apud Plut. L. 89. [illegible] τοῖς νεκυσίοις Edd. [illegible] MSS. [illegible] duplicatus erat H. Steph.) [illegible] dederunt: quod [illegible] ex [illegible] corruptum sit. [illegible] Plut.

multa tonitrua, mixtis fulguribus in adverſas facies micantibus. Ventus quoque procelloſus in pontem incubuit, & bonam eius partem perfregit. Locus etiam caſtris deſignatus, bis de cælo tactus eſt. Equus unus ex imperatoriis, inſigniter phaleratus, abrepto fruſtra retrahente habenas rectore, in profluentem merſus nunquam comparuit. Fertur etiam, aquilam quæ prima ſublata eſt a ſignifero, ſponte ſe retro vertiſſe: & quum primum in ripa ulteriore dimetiebantur cibaria militibus, accidiſſe ut puls eis præberetur & lenticula, quæ apud Romanos habentur lugubria, & apponuntur in parentationibus. Inter concionandum quoque vox Craſſo excidit, quæ valde terruit milites: ait enim, ſe pontem fluminis ideo rumpere, ut nemo ex eis reverteretur: quod, ut abſurde dictum, quum repetere ac declarare

debuiſſet

Digitized by Google

PLUTARCHUS in Craſſo C. 19. p. 555.

βεῖν καὶ διασαφῆσαι πρὸς τοὺς ἀποδειλιῶντας τὸ εἰρημένον, ἠμέλησεν ὑπὸ αὐθαδείας. τελέσας δὲ τὸν εἰθισμένον καθαρμὸν, ἐσφαγιάζετο· καὶ τὰ σπλάγχνα, τοῦ μάντεως αὐτῷ προσδόντος, ἐξέβαλε τῶν χειρῶν. ἐφ' ᾧ μάλιστα δυσχεραίνοντας ἰδὼν τοὺς παρόντας, ἐμειδίασε, καὶ, Τοιοῦτον, ἔφη, τὸ γῆρας· ἀλλὰ τῶν γε ὅπλων οὐδὲν ἂν ἐκφύγοι τὰς χεῖρας.

Plut. ib. Cap. 20.

Ἐκ τούτου παρὰ τὸν ποταμὸν ἐξήλαυνεν, ἑπτὰ μὲν ἔχων ὁπλιτῶν τάγματα, καὶ τετρακισχιλίων ὀλίγον ἀποδέοντας ἱππεῖς, ψιλοὺς δὲ τοῖς ἱππεῦσι παραπλησίους. τῶν δὲ προδρόμων τινὲς ἀποσκοπήσαντες, ἐπανελθόντες ἤγγελλον, ἀνθρώπων μὲν ἔρημον εἶναι τὴν χώραν, ἵππων δὲ ἐντετυχηκέναι πολλῶν ἴχνεσιν, οἷον ἐκ μεταβολῆς ὀπίσω διωκομένων. ὅθεν αὐτός τε Κράσσος εὔελπις ἦν, καὶ τοῖς στρατιώταις παντάπασι τῶν Πάρθων παρέστη καταφρονεῖν, ὡς οὐκ ἀφιξομένων εἰς χεῖρας. Ὅμως δὲ οἱ περὶ Κάσσιον αὖθις διελέγοντο τῷ

Lin. 95. ὑπὸ ἀγαιδείας *Edd. ex Reg. A.* αὐθαδίας *Reg. B.* αὐθαδείας *dedit Aug. ut Plut.* *Ibid. ſq.* τέλος δὲ, *omiſſa diſtinctione poſt* καθαρμὸν, *Plut. quem ex Appiani exemplaribus emendandum h. l. putavit H. Stephan.* *L.* 97 *ſq.* ἐφ' ᾧ καὶ μαλ. *Plut. bene.* *L.* 2. παρὰ τῶν *edit. 2. oper. errore.* *L.* 5. ἀπὸ σκοπιᾶς ἐπαν. *Plut.* *L.* 8 *ſq.* Κρ. ἔτι μᾶλλον εὔελπις *Plut.*

debuiſſet propter religionem ominis, neglexit præ contumacia. Solenni deinde luſtratione abſoluta immolavit, & exta a vate ſibi tradita paſſus eſt manibus excidere: quod quum moleſtum videret adſtantibus, ſubridens, Hæc ſunt, inquit, ſenectutis incommoda: ſed arma nunquam manibus excident.

Deinde præter ripam fluminis duxit ſeptem legiones, & equitum paulo minus quatuor millia, & parem levis armaturæ numerum. Nuntiatum eſt autem a quibuſdam agminis præcurſoribus, regionem deſertam eſſe ab hominibus, tantum conſpecta ſibi veſtigia multorum equorum, quaſi metu retro fugientium: unde & Craſſus bonam ſpem concepit, & miles cœpit omnino Parthos contemnere quaſi non venturos ad prælium. Nihilominus Caſſius & amici quidam monebant Craſſum, ut

Digitized by Google

PLUTARCHUS in Craſſo C. 20. p. 595.

Κράσσῳ, καὶ παρῄνουν, μάλιστα μὲν ἐν πόλει τινὶ τῶν φρουρουμένων ἀναλαβεῖν τὴν δύναμιν, ἄχρι οὗ τι πύθηται περὶ τῶν πολεμίων βέβαιον· εἰ δὲ μὴ, χωρεῖν ἐπὶ Σελευκείας παρὰ τὸν ποταμόν. εὐπορίαν γὰρ τὰ σιτηρὰ τῆς ἀγορᾶς παρέξειν, ἅμα συγκαταίροντα πρὸς τὸ στρατόπεδον· καὶ φύλακα τοῦ μὴ κυκλωθῆναι τὸν ποταμὸν ἔχοντας, ἀπίσης ἀεὶ πρὸς ἐναντίους μαχεῖσθαι τοὺς πολεμίους.

Plut. ib. Cap. 21.

Ταῦτα τοῦ Κράσσου διασκοποῦντος ἔτι καὶ βουλευομένου, παραγίνεται φύλαρχος Αράβων, Ἄκβαρος ὄνομα, δολερὸς καὶ παλίμβολος ἀνὴρ, καὶ πάντων, ὅσα συνήνεγκεν ἐς ὄλεθρον ἡ τύχη κακὰ, μέγιστον αὐτοῖς καὶ τελειότατον γενόμενος. τοῦτον ᾔδεσαν ἔνιοι τῶν Πομπηΐῳ συστρατευομένων, ἀπολαύσαντά τι τῆς ἐκείνου φιλανθρωπίας, καὶ δόξαντα φιλορώμαιον εἶναι· τότε δὲ ὑφεῖτο τῷ Κράσσῳ μετὰ γνώμης τῶν βασιλέως στρα-

Lin. 13. ἄχρις οὗ Aug. Plut. L. 15 ſq. τὰ σιτηγὰ Plut. L. 16. πράξειν Reg. B. παρασχεῖν Plut. L. 18. ἔχοντα Edd. invitis MSS. qui ἔχοντας dederunt. σχόντας Plut. Ibid. μάχεσθαι edit. 1. 2. cum MSStis. Tenui lectionem edit. 3. & Plut. L. 21 ſq. Αριάμνης ὄνομα Plut. L. 23. εἰς Plut. & ſic conſtanter. L. 24. τελειότατον Plut. Ibid. δ' ᾔδεσαν Plutarch. L. 25. Rectius συνεστρατευμένων Plut. L. 26. φιλορρωμαῖον Aug. Reg. B.

copias intra aliquam earum urbium quas præſidiis tenebat reciperet, donec aliquid certius cognoſcatur de hoſtibus: aut ſaltem ut eas Seleuciam per ripam fluminis duceret: ſic enim majorem habiturum cibariorum copiam ſubvectam navibus, & pro munitione fore fluvium, ne circumveniri poſſit: utque pugnet loco æquo cum hoſtibus, in frontem incurrentibus.

De quibus conſiliis dum Craſſus deliberat, venit ad eum phylarchus Arabum Agbarus, doloſus vir & lubricæ fidei, qui reflanti fortunæ in exercitus perniciem maximum momentum attulit. Hunc norant quidam e Pompeji quondam militibus, benigne adjutum ab illo, & ideo ſtudioſum, ut putabant, Romani nominis: tunc autem a regiis ducibus ad Craſſum ſubmiſſus erat, ut eum, ſi poſſet, a flumine & montium radicibus longiſſime abduceret in campos patentiſſimos & equitibus

Digitized by Google

πηγῶν, εἰ δύναιτο παρατρέψας αὐτὸν ἀποτάτω τοῦ ποταμοῦ καὶ τῶν ὑπωρειῶν, ἐς πεδίον ἐκβαλεῖν ἀχανὲς καὶ περιελαυνόμενον. πάντα γὰρ διενοοῦντο μᾶλλον ἢ κατὰ στόμα συμφέρεσθαι Ῥωμαίοις. Ελθὼν οὖν πρὸς τὸν Κράσσον ὁ Ἄκβαρος (ἦν δὲ καὶ πιθανὸς εἰπεῖν) Πομπήϊον μὲν, ὡς εὐεργέτην, ἐπῄνει· Κράσσον δὲ τῆς δυνάμεως μακαρίσας, ἐμέμφετο τῆς διατριβῆς, μέλλοντα καὶ παρασκευαζόμενον, ὥσπερ ὅπλων αὐτῷ δεησόντων, οὐ χειρῶν καὶ ποδῶν τῶν ταχίστων, ἐπ' ἀνθρώπους οἳ πάλαι ζητοῦσιν ἁρπάσαντες τὰ τιμιώτατα τῶν χρημάτων ἐς Σκύθας ἢ Ὑρκανοὺς ἀναπτέσθαι. καίτοι μάχεσθαι μέλλοντας (ἔφη) σπεύδειν ἔδει, πρὶν ἅπασαν ἐν ταυτῷ γενέσθαι τὴν δύναμιν, ἀναθαῤῥήσαντος βασιλέως. Επεὶ νῦν γε Σουρήνας ὑμῖν προβέβληται καὶ Σιλλάκης, ἐφ' ἑαυτοὺς ἀναδεξάμενοι τὴν δίωξιν· ὁ δὲ οὐδαμῇ φανε-

PLUTARCHUS in Craſſo C. 21. p. 555.

Lin. 28. παραπέμψας *Edd.* *L. 29. Pro* ὑπωρειῶν *eſt* ὑπείρων *apud Plut.* *Ibid. ſq.* καὶ *poſt* ἀχανὲς *abeſt a Plut.* *L. 32.* Αὔγαρος *h. l. Reg. B.* Ἄγγαρος *Reg. A. Sed* βάρβαρος *jam Plut. & ſic conſtanter deinde.* *L. 34.* μακαρίας *edit. 1. mend. cum Regiis.* *L. 35.* δεῆσον *apud Plut. edidit Reisk.* *L. 36.* οὐδὲ ποδῶν *Plut.* *L. 37 ſq.* τῶν χρημ. καὶ σωμάτων *Plut.* *L. 38.* ἀναπλᾶσθαι *vulgo Plutarch.* *L. 39. Bene Reisk.* μέλλοντα σ' ἔφη. *L. 41.* ἡμῖν *edit. 1. cum Regiis & editionibus nonnullis Plutarchi.* *Ibid.* καὶ, *ante* Σιλλάκης, *caret edit. 1. cum Regiis.* *Ib.* Σιλλάκις *Edd. ex Reg. A.* Σολλάκης *ded. Reg. B. & Cand. cum Plut.* Σελεύκης *Aug.* *L. 42.* ἐφ' αὐτοὺς *Aug. Plut.* *Ibid.* ἀναδεξάμενος *edit. 1.*

commodiſſimos: quidvis enim citius erant facturi, quam ut ſignis collatis cum Romanis decernerent. Ergo poſtquam ad Craſſum venit Agbarus, homo facundus, orſus eſt orationem a Pompeji laudibus, commemorando ejus in ſe beneficia: Craſſum vero mactum tanta potentia prædicans, incuſabat, quod tempus cunctando perderet, jam abunde paratus; quaſi armis ei opus eſſet, ac non magis celeritate pedum & manuum, contra gentem dudum certam, abreptis rebus pretioſioribus atque pecuniis in Scythiam aut Hyrcaniam provolare. Atqui, ſi pugnandum eſt, inquit, properare oportet, priuſquam rex animo recollecto copias quoque contrahat: nunc enim Surena vobis objectus eſt & Sillaces, qui tueantur terga fugientium; ipſe vero nuſ-

PLUTARCHUS in Craſſo C. 21. p. 555.

ῥός ἐστι. Ταῦτα δὲ ἦν ψευδῆ πάντα. διχῇ γὰρ εὐθὺς Ὀρώδης διελὼν τὴν δύναμιν, αὐτὸς μὲν Ἀρμενίαν ἐπόρθει, τιννύμενος Ἀρταβάζην· Σουρήναν δὲ ἀφῆκεν ἐπὶ Ῥωμαίους, οὐχ ὑπερφροσύνῃ χρώμενος, ὡς ἔνιοι φασίν· (οὐ γὰρ ἦν τοῦ αὐτοῦ, Κράσσον μὲν ἀπαξιοῦν ἀνταγωνιστὴν, ἄνδρα

Plut. ib. pag. 556.

Ῥωμαίων πρῶτον, Ἀρταβάζῃ δὲ προσπολεμεῖν, καὶ τὰς Ἀρμενίων ἐπιόντα κώμας ἐξαιρεῖν.) ἀλλὰ καὶ πάνυ μοι δοκεῖ καταδείσας τὸν κίνδυνον, αὐτὸς μὲν ἐφεδρεύειν καὶ καραδοκεῖν τὸ μέλλον, Σουρήναν δὲ προκαθεῖναι, πειρασόμενον ἄλλως, καὶ περιέλξοντα τοὺς πολεμίους. Οὐδὲ γὰρ ἦν τῶν τυχόντων ὁ Σουρήνας, ἀλλὰ πλούτῳ μὲν καὶ γένει καὶ δόξῃ μετὰ βασιλέα δεύτερος, ἀνδρείᾳ δὲ καὶ νεότητι τῶν καθ' αὐτὸν ἐν Πάρθοις πρῶτος· ἔτι δὲ μεγέθει καὶ κάλλει σώματος ὅσος οὐδεὶς ἕτερος. ἐξήλαυνε δὲ καθ' ἑαυτὸν αἰεὶ χιλίαις σκευοφορούμενος καμήλοις, καὶ διακοσίας ἀπήνας ἐπήγετο παλλακίδων· ἱππεῖς δὲ κατάφρακτοι χίλιοι, πλείονες δὲ τῶν κούφων, παρέπεμπον.

Lin. 44. Ὀρρώδης *Reg. B.* ὀρώδης *(ſic) Aug.* Ὑρώδης *Plut. conſtanter. L. 45.* Ἀρταουάσδην *h. l. Plut. & ſic deinde conſtanter. L. 47.* τοῦ *vulgo abeſt a Plut. male. L. 48 ſq.* ταῖς -- κώμαις *Aug.* ταῖς -- χώραις *Plut. L. 49.* μοι *caret Plut. L. 51.* προσκαθεῖναι *edit. 1. L. 52. Pro* ἄλλως *eſt* μάχαις *apud Plut. minus bene. L. 53. Artic.* ὁ, *quo carent Edd., dedit Aug. cum Plut. L. 54.* ἀνδρία *Edd. Secus Aug. cum Plut. Ibid.* δὲ καὶ δεινότητι *Plut. L. 55.* κατ' αὐτὸν *Plut. L. 56. Pro* ὅσος *eſt* ὡς *apud Plut. L. 57.* ἀεὶ *Plut.*

quam apparet. Hæc autem falſa omnia. Orodes enim ſtatim bifariam diviſis copiis, ipſe Armeniam populabatur, ut de Artabaze pœnas ſumeret: Romanis vero Surenam oppoſuit, non contemptim, ut quidam tradunt: non enim erat ejuſdem, Craſſum concertatorem dedignari, principem Romanum, & cum Artabaze conflictari, vaſtando vicos Armeniæ: ſed quantum ego colligo, metu periculi ſubſtitit in inſidiis, eventum expectans. Erat enim Surena, vir non vulgaris, ſed divitiis, genere ac dignitate poſt regem ſecundus: fortitudine vero ac ætatis vigore primus Parthorum omnium, procerus quoque & pulcher ſi quis alius. Habebat ſemper in proprio comitatu M camelos ſarcinarios, & CC carpenta quibus vehebantur pellices: deducebaturque a M

εἶχε δὲ τοὺς σύμπαντας, ἱππεῖς ὁμοῦ πελάτας τε καὶ δούλους, μυρίων οὐκ ἀποδέοντας. καὶ κατὰ γένος μὲν ἐξ ἀρχῆς ἐκέκλητο βασιλεῖ γινομένῳ Πάρθων ἐπιτιθέναι τὸ διάδημα πρῶτος· Ορώδην δὲ τοῦτον αὐτὸς ἐξεληλαμένον ἐς Πάρθους κατήγαγε, καὶ Σελεύκειαν αὐτῷ τὴν μεγάλην εἷλε, πρῶτος ἐπιβὰς τοῦ τείχους, καὶ τρεψάμενος ἰδίᾳ χειρὶ τοὺς τότε ἀντιστάντας. οὔπω δὲ γεγονὼς ἔτη τριάκοντα κατ᾽ ἐκεῖνον τὸν χρόνον, εὐβουλίας καὶ συνέσεως δόξαν εἶχε μεγίστην. οἷς οὐχ ἥκιστα καὶ τὸν Κράσσον ἔσφηλε· διὰ θράσος καὶ φρόνημα πρῶτον, εἶτα ὑπὸ δέους καὶ συμφορῶν, ταῖς ἀπάταις εὐχείρωτον γενόμενον.

PLUTARCHUS in Craſſo C. 21. p. 556.

Τότε δή οὖν ὁ Ἄκβαρος, ὡς ἔπεισεν αὐτὸν, ἀποσπάσας τοῦ ποταμοῦ, διὰ μέσων ἦγε τῶν πεδίων ἀδένδρων καὶ ἀνύδρων, καὶ πρὸς οὐδὲν οὐδαμῇ πέρας ἐφικτὸν αἰσθήσει παυομένων· ὥστε μὴ μόνον δίψει καὶ χαλεπό-

Plut. ib. Cap. 22.

Lin. 61. κατὰ γένος μὲν οὖν Plut. & caret καὶ. L. 62. ἐξαρχῆς Aug. Ibid. γενομένῳ Plut. L. 63. Ὀρώδην h. l. Aug. L. 66. τοτε abeſt a Plut. Ibid. ἀντιστάτας Aug. ut editt. nonnullæ Plut. L. 69. θάρσος Aug. L. 70. εὐχειρώτατον Plut. L. 72. Conjunctio δή abeſt a Plut. Ibid. ὁ βάρβαρος Plut. & ſic porro. L. 73. εἶχε πεδίων mend. Edd. Recte ἦγε τῶν πεδίων Aug. cum Plut. Poſt hæc verba autem duæ fere lineæ, quæ ſunt apud Plutarchum, h. l. per poſterioris alicujus librarii (ut videtur) feſtinationem omiſſæ ſunt.

equitibus loricatis, & levis armaturæ pluribus. Erat autem univerſus ejus equitatus, connumeratis clientibus ſerviſque, non minor quam X. M. & jus erat ei gentilitium, ut novo regi Parthorum primus diadema imponeret. Orodem autem hunc ipſe in regiam Parthorum ab exilio reduxerat, & Seleuciam magnam ei ſubjugaverat, ante alios aſcenſis mœnibus, profligatiſque ſua manu propugnatoribus: & quum nondum trigeſimum annum exegiſſet illo tempore, ſummam tamen opinionem habebat prudentiæ: quibus maxime de cauſis Craſſum decepit, prius præ faſtu & audacia, deinde præ metu & calamitate decipi facilem.

Tunc igitur doloſis verbis eum a flumine abſtractum Agbarus ducebat per medios campos nudos arboribus & ſqualidos, quorum nullus finis videri poterat: adeo ut iter

PLUTARCHUS in Craſſo C. 22. p. 556.

τητι τῆς πορείας ἀπαγορεύειν, ἀλλὰ καὶ τὸ τῆς ὄψεως ἀπαραμύθητον ἀθυμίαν παρέχειν, οὐ φυτὸν ὁρῶσιν, οὐ ῥεῖθρον, οὐ προβολὴν ὄρους καθιέντος, οὐ πόαν βλαστάνουσαν, ἀλλὰ ἀτεχνῶς πελάγιόν τι χεῦμα δεινῶν ἐρήμων περιεῖχε τὸν στρατόν. ἦν μὲν οὖν καὶ ἀπὸ τούτων ὁ δόλος ὕποπτος. Επειδὴ δὲ καὶ ἀπὸ Αρταβάζου τοῦ Αρμενίου παρῆσαν ἄγγελοι, φράζοντες ὡς πολλῷ συνέχοιτο πολέμῳ, ῥυέντος ἐπ' αὐτὸν Ορώδου, καὶ πέμπειν μὲν ἐκείνῳ βοήθειαν οὐ δύναται· παραινεῖ δὲ Κράσσῳ, μάλιστα μὲν ἐκεῖ τραπέσθαι, καὶ γενόμενον μετ' Αρμενίων, ὁμοῦ διαγωνίσασθαι πρὸς τὸν Ορώδην· εἰ δὲ μὴ, καὶ πορεύεσθαι καὶ στρατοπεδεύειν αἰεὶ τὰ ἱππάσιμα φεύγοντα, καὶ προσχωροῦντα τοῖς ὀρεινοῖς· Κράσσος μὲν, οὐδὲν ἀντιγράψας, ὑπὸ ὀργῆς καὶ σκαιότητος ἀπεκρίνατο, Νῦν μὲν Αρμενίοις μὴ σχολάζειν, αὖθις δὲ ἀφίξεσθαι, δίκην ἐπιθήσων Αρταβάζῃ τῆς προδοσίας. οἱ δὲ περὶ Κάσσιον

Lin. 77. ἀπαραγύθητον edit. 3. oper. err. Ibid. παρεῖχεν Edd. Recte Aug. ut Plut: L. 78 ſq. διαβλαστάνουσαν Plut. L. 79 ſq. χεῦμα δεινῶν τινων ἐρήμων περιεχόντων τὸν στρ. Plut. L. 81. ἐπεὶ δὲ καὶ παρ' Αρταουάσδου Plut. Ibid. τῶν Αρμενίου edit. 3. oper. err. L. 82. συνέχει τὸ Aug. tamquam ex συνεχεῖτο. L. 83. & 86. Ὀρώδου, Ὀρώδην Aug. Ὑρώδ. Plut. L. 86. καὶ ante πορευεσθ. caret Plut. L. 90. Αρμενίαν Edd. Recte Aug. cum Plutarch. Ibid. ἀφίξασθαι edit. 1. male.

facientes non ſolum ſiti & viæ difficultate deficerent, ſed etiam nullum laboris conſolationem perciperent: non arborem, non rivum, non montem, non herbam virentem uſquam aſpiciendo, ſed plane ſolitudinem, alto mari ſimilem, circundantem ſe undique. Jam hoc ipſum doli ſuſpicionem faciebat. Poſtquam autem & ab Artabaze venerunt nuntii, ſignificantes eum magno bello diſtineri, ſuſtinentem Orodis impetum, nec poſſe auxilia mittere: ſuadere vero Craſſo, præcipue ut eo deflectat, & Armeniis conjunctus, prælio cum Orode decernat: ſin minus, certe iter & caſtra ita diſponat ut planities aptas equitatui caveat, & ad montes accedat propius: Craſſus regem nullo reſcripto dignatus, iracunde ac ruſtice reſpondit, ſibi non ſupereſſe nunc tantum otii ut curet Armeniam: ſed in reditu Artabazem daturum pœnas proditionis. Tum Caſſiani

Digitized by Google

αὖθις ἠγανάκτουν, καὶ Κράσσον μὲν ἀχθόμενον αὐτοῖς ἐπαύσαντο νουθετοῦντες, ἰδίᾳ δὲ τὸν Ἄκβαρον ἐλοιδοροῦντο· Τίς σε δαίμων πονηρὸς, ὦ κάκιστε ἀνθρώπων, ἤγαγε πρὸς ἡμᾶς; τίσι δὲ φαρμάκοις ἢ γοητείαις ἔπεισας Κράσσον, εἰς ἐρημίαν ἀχανῆ καὶ βυθὸν ἐκχέαντα τὴν στρατιὰν, ὁδεύειν ὁδοὺς Νομάδι λῃστάρχῃ μᾶλλον ἢ Ῥωμαίων αὐτοκράτορι προσηκούσας; Ὁ δὲ Ἄκβαρος, ἀνὴρ ὢν ποικίλος, ἐκείνους μὲν ὑποπίπτων ἐθάρρυνε, καὶ παρεκάλει μικρὸν ἐπικαρτερῆσαι· τοὺς δὲ στρατιώτας, ἅμα συμπαραθέων καὶ παραβοηθῶν, ἐπέσκωπτε μετὰ γέλωτος· Ὑμεῖς δὲ διὰ Καμπανίας ὁδεύειν οἴεσθε, κρήνας καὶ νάματα καὶ σκιὰς καὶ λουτρὰ δηλαδὴ συνεχῆ καὶ πανδοκεῖα ποθοῦντες; οὐ μέμνησθε τὴν Ἀράβων καὶ Ἀσσυρίων μεθορίαν διεξιόντες; Οὕτω μὲν ὁ Ἄκβαρος διεπαιδαγώγησε τοὺς Ῥωμαίους, καὶ πρὶν ἢ γενέσθαι φανερὸς ἐξαπατῶν, ἀφίππευσεν, οὐ λαθὼν τὸν Κράσσον,

PLUTARCHUS in Craſſo C. 22. p. 556.

Plut. ib. pag. 55.

Lin. 93. ἐλοιδόρουν *Plut.* *L. 94.* ὦ κράτιστε *Reg. A.* *L. 95.* φαρμ. καὶ γοητ. *Plut.* *L. 96.* βύθιον *ex conject. edidit Reisk.* *L. 97.* ὁδὸν ὁδεύειν *& lin. ſq.* προσήκουσαν *Plut.* *L. 1.* ἔτι καρτερῆσαι *bene Plut.* *L. 4.* συνεχῆ *caret Plut.* *L. 5.* οὐ μέμνησθε *edit. 1.* οὐκ ἐμνησθε *Aug. mendoſe utrumque. Correxit H. Steph.* *Ibid. ſq.* τὴν Ἀρ. διεξ. καὶ Ἀσσυρ. μεθορ. *Plut.* *L. 6.* ὁ βάρβαρος *Plut. ut jam monui.*

rurſus ægre ferebant, & omiſſo Craſſo, qui monitores audire gravabatur, convitiis inceſſebant Agbarum: „Sceleratiſſime hominum, quis te malus dæmon ad nos adduxit? quibus veneficiis, quibus præſtigiis perſuaſiſti Craſſo, ut per vaſtas ſolitudines iter faceret, Numidæ latronum principi magis decorum quam Romano imperatori?" Ille verſipellis confortabat eos blanditiis, & hortabatur durarent pauliſper: milites vero ſublevabat accurrens, & cum riſu cavillabatur: „Quid? per Campaniam vos iter facere putatis, ut requiratis fontes ac rivos & umbras ſcilicet, balineaſque & continuata pæne diverſoria? non meminiſtis vos tranſire per Arabum & Aſſyriorum confinia?" Ita tum Agbarus Romanos, quaſi pædagogus quidam, caſtigabat: & priuſquam deprehenderent in perfidia, abequitavit, non clam, ſed ex conſenſu Craſſi, fingens ſe curaturum neceſ-

PLUTARCHUS in Craſſo C. 23. p. 557.

ἀλλὰ καὶ τοῦτο πείσας, ὡς ὑπεργάσηται καὶ διαταράξῃ τὰ τῶν πολεμίων.

Λέγεται δὲ, τῆς ἡμέρας ἐκείνης τὸν Κράσσον, οὐχ, ὥσπερ ἔθος ἐστὶ Ῥωμαίων στρατηγὸν, ἐν φοινικίδι, προελθεῖν, ἀλλ᾽ ἐν ἱματίῳ μέλανι· καὶ τοῦτο μὲν εὐθὺς ἀλλάξαι, προνοήσαντα. τῶν δὲ σημαιῶν ἐνίας, μόλις, ὥσπερ πεπηγυίας, πολλὰ παθόντας ἀνελέσθαι τοὺς φέροντας. ὧν ὁ Κράσσος καταγελῶν, ἐπετάχυνε τὴν πορείαν, προσβιαζόμενος ἀκολουθεῖν τὴν φάλαγγα τοῖς ἱππεῦσι· πρίν γε δὴ τῶν ἐπὶ κατασκοπὴν ἀποσταλέντων ὀλίγοι προσπελάσαντες ἀπήγγειλαν, ἀπολωλέναι τοὺς ἄλλους ὑπὸ τῶν πολεμίων, αὐτοὺς δὲ μόλις ἐκφυγεῖν· ἐπιέναι δὲ μαχομένους πλήθει καὶ θάρσει πολλῷ τοὺς ἄνδρας. Τοῦτο πάντας μὲν ἐθορύβησεν, ὁ δὲ Κράσσος ἐξεπλάγη παντάπασι, καὶ διὰ σπουδῆς, οὐ πάνυ καθεστηκὼς, παρέταττε· πρῶτον μὲν, ὡς οἱ περὶ Κάσσιον ἠξίουν, ἀραιὰν τὴν φάλαγγα τῶν ὁπλιτῶν ἐπὶ πλεῖστον ἀνάγων

Lin. 9. ὑπεργάσεται καὶ διαταράξει *edit. 2. 3. ex Plutarch. Tenui lect. edit. 1. & MSS. noſtrorum. L. 12.* στρατηγοῖς *edit. 2. 3. ex Plut. Revocavi lect. edit. 1. & MSStorum. L. 18.* ἐπὶ κατασκοπῆς *ed. 1. cum Regiis. L. 20.* αὐτοὺς δὲ μόνους *Edd. Prætuli Aug. cum Plut. L. 21.* πλήθει πολλῷ καὶ θάρσει *Plut. L. 22.* Ἅπαντες μὲν οὖν ἐθορυβήθησαν *Plut. L. 23.* καθεστηκότας *edit. 1. invitis MSS. nam* καθεστηκὼς *dabant Regii.*

ſaria, & turbaturum conſilia hoſtium.

Ferunt, Craſſum illa die non purpuratum, ut Romanis imperatoribus mos eſt, ſed atratum proceſſiſſe: veſtem tamen mutaſſe mox ut animadvertit: ſigna quoque aliquot vix evulſa magno labore ſigniferorum: quos Craſſus deridens, iter approperabat, urgens legiones ut conſequerentur equites: donec pauci ſpeculatores reverſi nuntiarunt cæſos reliquos ab hoſtibus, ſeque vix evaſiſſe: venire autem ingentem eorum multitudinem, animoſe ad pugnam feſtinantium. Hoc auditum, omnibus turbatis, Craſſum præcipue terruit: moxque non ſatis conſtanti animo ſtruebat aciem, primum ex ſententia Caſſii legiones diſponens raris ordinibus, extendenſque per campum quam longiſſime po-

τοῦ πεδίου, πρὸς τὰς κυκλώσεις, τοὺς δ' ἱππεῖς διανέμων τοῖς κέρασιν. ἔπειτα μετέδοξε, καὶ συναγαγὼν, ἀμφίστομον ἐποίει καὶ βαθὺ πλινθίον, εἰς δώδεκα σπείρας προεχομένης τῶν πλευρῶν ἑκάστης· παρὰ δὲ σπεῖραν ἴλην ἱππέων ἔταξεν, ὡς μηδὲν ἔχοι μέρος ἐνδεὲς ἱππικῆς βοηθείας, ἀλλὰ πανταχόθεν ὁμαλῶς προσφέροιτο πεφραγμένος. τῶν δὲ κεράτων τὸ μὲν Κασσίῳ, τὸ δὲ τῷ νέῳ Κράσσῳ παρέδωκεν· αὐτὸς δὲ εἰς μέσον κατέστη. Καὶ προάγοντες οὕτως, ἐπὶ ῥεῖθρον ἦλθον ὃ καλεῖται Βάλισσος, οὐ πολὺ μὲν ἄλλως, οὐδὲ ἄφθονον, ἀσμένοις δὲ τότε τοῖς στρατιώταις φανὲν, ἐν αὐχμῷ καὶ καύματι, καὶ παρὰ τὴν ἄλλην ἐπίπονον καὶ ἄνυδρον πορείαν. Οἱ μὲν οὖν πλεῖστοι τῶν ἡγεμόνων ᾤοντο δεῖν ἐνταῦθα καταυλισαμένους καὶ νυκτερεύσαντας, καὶ πυθομένους, ἐφ' ὅσον οἷόν τε, πλῆθος καὶ τάξιν τῶν πολεμίων, ἅμα ἡμέρᾳ χωρεῖν ἐπ' αὐτούς. Κράσσῳ δὲ τῷ παιδὶ καὶ τοῖς

PLUTARCHUS in Craſſo C. 23. p. 557.

Lin. 27. ἀναγαγὼν Edd. cum Regiis. Secus Aug. cum Plut. L. 28. ἱππέας Plut. Ibid. ſq. ἐς δώδεκα σπείραις περιερχομένης Plutarch. L. 30. ὡς μηδὲν ἂν ἔχειν Edd. Secus Aug. cum Plut. L. 31 ſq. προσφέροιτο πεφραγμένον Edd. Recte Aug. cum Plut. L. 35. Βαλισσὸς Aug. Ib. ἀσμένως Aug. L. 38 ſq. αὐλισαμένους Edd. ex Reg. A. Verbum compoſ. ded. Aug. & Reg. B. cum Plut. L. 40. τὸ πλῆθος vulgo Plut. Sed ab aliis ibi abeſt τὸ, & delevit Reisk. L. 41. Commodius Κράσσος δὲ Plut.

terat, quominus circumvenirentur, & equites diſtribuens per cornua: deinde, mutato conſilio, faciebat laterculum ancipitem, per unumquodque latus conſtantem ex duodenis cohortibus, appoſitis ad ſingulas turmis equitum ſingulis, ne qua pars careret equeſtri auxilio, ſed undique pariter muniretur acies. Altero cornu Caſſium præfecit, altero Craſſum filium, ipſe in medio conſtitit. Sic procedentes pervenerunt ad fluvium Baliſſum, non magnum nec abundantem, gratum tamen militibus, in æſtu ac ſqualore laborioſum & ſiticuloſum iter emenſis. Ibi major pars præfectorum cenſebat quieſcendum pernoctandumque, ut cognita quantum fieri poſſit multitudine hoſtium, eorumque ordine, mane adverſum eos contenderent. Sed quum

PLUTARCHUS *in Craſſo* c. 23. p. 557.

περὶ αὐτὸν ἱππεῦσιν ἐγκελευομένοις ἄγειν καὶ συνάπτειν ἐπαρθεὶς, ἐκέλευσεν ἑστῶτας ἐν τάξει φαγεῖν καὶ πιεῖν τοὺς δεομένους. καὶ πρὶν ἢ τοῦτο διὰ πάντων γενέσθαι καλῶς, ἦγεν, οὐ σχέδην, οὐδὲ ὡς ἐπὶ μάχην διαναπαύων, ἀλλ' ὀξείᾳ καὶ συντόνῳ χρώμενος τῇ πορείᾳ· μέχρι οὗ κατώφθησαν οἱ πολέμιοι παρὰ δόξαν, οὔτε πολλοὶ φανέντες οὔτε σοβαροὶ τοῖς Ρωμαίοις. τὸ μὲν γὰρ πλῆθος ὑπέστειλε τοῖς προτάκτοις ὁ Σουρήνας· τὴν δὲ λαμπρότητα κατέκρυπτε τῶν ὅπλων, ἱμάτια καὶ διφθέρας προϊσχεσθαι κελεύσας. Ὡς δὲ ἐγγὺς ἐγένοντο, καὶ σημεῖον ἤρθη παρὰ τοῦ στρατηγοῦ, πρῶτον μὲν ἐνεπίμπλατο φθογγῆς βαρείας καὶ βρόμου φρικώδους τὸ πεδίον. Πάρθοι γὰρ οὐ κέρασιν οὐδὲ σάλπιγξιν ἐποτρύνουσιν εἰς μάχην, ἀλλὰ ῥόπτρα βυρσοπαγῆ καὶ κοῖλα περιτείνοντες ἥλοις χαλκοῖς, ἅμα πολλαχόθεν ἐπιδουποῦσι· (τὰ δὲ φθέγγεται βύθιόν τι καὶ δεινὸν, ὠρυγῇ θηριώδει καὶ τραχύτητι βροντῆς μεμιγμένον·) εὖ πως συνεωρακότες ὅτι τῶν αἰσθητηρίων ἡ ἀκοὴ ταρακτικώτατόν ἐστι τῆς ψυ-

Lin. 43. ἐκέλευεν *Edd. ex Reg. A. Prætuli Aug. & Reg. B. cum Plut. L.* 45. ἐπὶ μάχης *Aug. L.* 47. μέχρις οὗ *Aug. Plut. L.* 49. *Artic.* ὁ *caret Plut. L.* 50. κατέκρυβε *Plut. L.* 51. προσίσχεσθαι *vulgo Plut. male. L.* 52 *ſq.* ἐπίμπλαντο *Plut. L.* 54 *ſq.* ἐποτρ. ἑαυτοὺς εἰς μαχ. *Plut. L.* 55 *ſq.* περιτείναντες ἠχείοις χαλκοῖς *Plut. L.* 59. ἡ, ad ἀκοὴ, *caret Plut.*

Craſſus filius & ejus equites pugnam poſcerent; recepto animo pater juſſit, ut qui vellent in acie cibum potumque ſumerent. Id vix dum omnes recte fecerant, quum eos cœpit ducere, non lento agmine & interquieſcens, ſicut ſolent, qui ſe ſervant prælio, ſed celeri continuato itinere, donec ex inopinato apparuerunt hoſtes, nec multi, nec formidandi Romano militi: nam multitudo a tergo latebat, & armorum ſplendorem Surenæ monitu veſtibus coriiſque texerant. Ut vero jam propiores ſignum pugnæ acceperunt, primum ſtrepitus gravis cum horrendo fremitu totis campis inſonuit: nam Parthi non cornicibus, nec tubicinibus pugnam cient, ſed pluribus ſimul locis in acie pulſant tympana, mugitum quendam beluinum e concavo, ſimilem tonitruo, reddentia: gnari, auditum ex omnibus ſenſibus unum maxi-

Digitized by Google

γῆς, καὶ τὰ περὶ ταύτην πάθη τάχιστα κινεῖ, καὶ μάλιστα πάντων ἐξίστησι τὴν διάνοιαν.

PLUTARCHUS in Craſſo C. 24. p. 557.

Ἐκπεπληγμένων δὲ τῶν Ῥωμαίων δέει διὰ τὸν ἦχον, ἐξαίφνης τὰ προκαλύμματα τῶν ὅπλων καταβαλόντες, ὤφθησαν αὐτοί τε φλογοειδεῖς κράνεσι καὶ θώραξι, τοῦ Μαργιανοῦ σιδήρου στίλβοντος ὀξὺ καὶ περιλαμπές, οἵ θ' ἵπποι καταπεφραγμένοι χαλκοῖς καὶ σιδηροῖς σκεπάσμασι. Μέγιστος δὲ ὁ Σουρήνας καὶ κάλλιστος· αὐτὸς δὲ τῇ κατ' ἀνδρείαν δόξῃ τὴν θηλύτητα τοῦ κάλλους οὐκ ἐοικώς, ἀλλὰ μηδικώτερον ἐσκευασμένος, ἐντρίμμασι προσώπου καὶ κόμης διακρίσει, τῶν ἄλλων Πάρθων ἔτι Σκυθικῶς ἐπὶ τὸ φοβερὸν τῶν ἐναντίων ἀνασιλλοκομώντων. Πρῶτον μὲν οὖν διενοοῦντο, τοῖς κοντοῖς εἰσελαύνοντες, σείειν καὶ βιάζεσθαι τοὺς προτάκτους. ὡς δὲ ἑώρων τό τε βάθος τοῦ συνασπισμοῦ, καὶ τῶν ἀνδρῶν τὸ μόνι-

Plut. ib. pag. 558.

Lin. 61. πάντων caret Plut. L. 62. δέει abeſt ab eodem. L. 63. κατακαλύψαντες MSS. Regii. καταβαλλόντες (ſic) Aug. L. 66. χαλκοῦ καὶ edit. 1. mend. Ibid. ſq. σιδηροῖς ὑφάσμασι vulgo Plut. L. 67. Ὁ δὲ Σουρ. μεγ. καὶ καλλ. αὐτὸς, τῇ κατ' ἀνδρ. Plut. ſed & ibi δὲ ante κατ' ἀνδρ. inſeruit Reisk. L. 68. ἀνδρίαν Edd. Secus Aug. cum Plut. Ibid. τῶν καλλ. edit. 3. oper. err. L. 71. Pro Σκυθικῶς dat mend. συνθηκῶς edit. 1. Ibid. φοβερὸν τῶν ἀνασιλλοκομώντων edit. 1. φοβερὸν τῶν ἐναντίων κομώντων Aug. Conjunxi utramque lectionem. φοβερὸν τῶν ἀνασίλλων κομώντων edit. 2. 3. ex Plut. L. 72. Καὶ πρῶτον μὲν ἐπεν. Plut. L. 73. loco σείειν eſt ὠθεῖν apud. Plut.

me turbare animam, & affectus in ea movere, ac mentem excutere.

Hoc ſtrepitu Romanis attonitis, illi repente projectis tegmentis armorum, conſpiciebantur micantes caſſidibus ac thoracibus e Margiano ferro factis, inſtar ignis fulgentibus, inſidentes & equis opertis æreis ferreiſque laminis. Inter quos eminebat Surena, muliebri venuſtate non reſpondens celebratæ fortitudini, ſed more Medorum fucatus comatuſque: quum alii Parthi ad terrorem capillitium in frontem reflectere ſoleant. Ac primum concitatis equis conati ſunt contis primam aciem concuſſam perrumpere: ut vero animadverterunt denſatos legionis clypeos & virorum confertorum firmitudinem, re-

PLUTARCHUS in Craſſo C. 24. p. 558.

μον καὶ συνεστηκὸς, ἀνῆγον ὀπίσω· καὶ σκίδνασθαι δοκοῦντες ἅμα καὶ διαλύειν τὴν τάξιν, ἐλάμβανον ἐν κύκλῳ περιβάλλοντες τὸ πλινθίον αὐτῶν. Κράσσου δὲ τοὺς ψιλοὺς ἐκδραμεῖν κελεύσαντος, οὗτοι μὲν οὐ πολὺ προῆλθον, ἀλλὰ πολλοῖς τοξεύμασιν ἐντυχόντες, ταχὺ συμπαρέντες, αὖθις ἐνεδύοντο τοῖς ὁπλίταις· καὶ παρεῖχον ἀκοσμίας ἀρχὴν καὶ δέους ὁρῶσι τὴν ῥώμην τῶν οἰστῶν καὶ τὸν τόνον, ὅπλα τε ῥηγνύντων, καὶ διὰ παντὸς φερομένων ὁμοίως ἀντιτύπου καὶ μαλακοῦ στεγάσματος. οἱ δὲ Πάρθοι, διαστάντες ἐκ μήκους, ἤρξαντο τοξεύειν ἅμα πανταχόθεν· οὐ τὴν ἀκριβῆ τοξείαν, (ἡ γὰρ συνέχεια καὶ πυκνότης τῶν Ρωμαίων οὐδὲ τῷ βουλομένῳ διαμαρτάνειν ἀνδρὸς παρεῖχεν·) εὐτόνους δὲ τὰς πληγὰς καὶ βιαίους διδόντες ἀπὸ τόξων κραταιῶν καὶ μεγάλων, καὶ τῇ σκολιότητι τῆς καμπῆς τὸ βέλος ἠναγκασμένον ἀποστελλόντων. Ἦν οὖν αὐτόθεν ἤδη μοχθηρὰ τὰ Ρωμαίων. καὶ γὰρ μένοντες ἐν τάξει, συνετιτρώσκοντο· καὶ χωρεῖν

Lin. 75. καὶ συνεστηκὸς *Plut.* *L.* 76. *Rectius* ἐλάνθανον ἐν κυκλ. *Plut.* *L.* 78. οὐ πολλοὶ *Aug.* *L.* 79. ἐντυχόντες ταχὺ, καὶ συμπαρ. *edit.* 2. 3. *ex Plut.* *L.* 82. καὶ τῶν τόνων *edit.* 1. *cum Regiis & Aug. Mendam correxit H. Steph. ex Plutarcho; apud quem, mutata verborum ſerie, eſt* τὸν τόνον τῶν οἰστῶν καὶ τὴν ῥώμην. *L.* 83. μαλ. τοῦ τάγματος *Plut. mend.* *L.* 85. ἀκριβῆ τάξιν, *Plut.* *L.* 89. ἠναγκ. τὸ βέλ. *Plut.*

troceſſerunt: & quaſi diſperſi diſſolverent ordines, circumveniebant laterculum. In eos quum Craſſus levem armaturam immiſiſſet, non multum hi proceſſerunt, ſed cito multitudine ſagittarum obruti confixique recipiebant ſe intra ordines legionariorum: atque ita perturbationis trepidationiſque fecerunt initium, dum vis telorum conſpicitur uno tenore armatos inermeſque perforantium. Tum Parthi eminus cœperunt ſagittas in eos undique conjicere temere: nam a confertis, ne ſi vellent quidem, aberrare poterant. Erant autem vehementes plagæ, ut profectæ a magnis ac validis arcubus, violento flexu tela excutientibus: itaque jam inde valde laborabant Romani: nam ſive in ordine manerent, confauciabantur; ſive conarentur hoſtem

Digitized by Google

ὁμόσε πειρώμενοι, τοῦ μὲν ποιεῖν ἴσον ἀπεῖχον, ὁμοίως δὲ ἔπασχον. ὑπέφευγον γὰρ ἅμα βάλλοντες οἱ Πάρθοι. καὶ τοῦτο κράτιστα ποιοῦσι μετὰ Σκύθας· καὶ σοφώτατόν ἐστιν, ἀμυνομένους ἔτι, σώζεσθαι, καὶ τῆς φυγῆς ἀφαιρεῖν τὸ αἰσχρόν. *PLUTARCHUS in Craſſo C. 24. p. 558.*

Ἄχρι μὲν οὖν ἤλπιζον αὐτοὺς, ἐκχεαμένους τὰ βέλη, σχήσεσθαι μάχης, ἢ συνάψειν ἐς χεῖρας, ἐκαρτέρουν. ὡς δὲ ἔγνωσαν, ὅτι πολλαὶ κάμηλοι παρεστᾶσι τοξευμάτων πλήρεις, ἀφ' ὧν περιελαύνοντες οἱ πρῶτοι λαμβάνουσιν· οὐδὲν πέρας ὁρῶν ὁ Κράσσος ἠθύμει, καὶ σκοπεῖν ἐκέλευεν (ἀγγέλους πέμψας πρὸς τὸν υἱὸν) ὅπως προσμίξαι βιάσαιτο τοῖς ἐναντίοις, πρὶν ἢ κυκλωθῆναι. μάλιστα γὰρ ἐκείνῳ προσέκειντο, καὶ περιίππευον τὸ κέρας, ὡς κατὰ νώτου γενησόμενοι. λαβὼν οὖν ὁ νεανίας ἱππεῖς χιλίους καὶ τριακοσίους, ὧν οἱ χίλιοι παρὰ Καίσαρος ἦσαν, καὶ τῶν ἔγγιστα θυρεαφόρων ὀκτὼ σπείρας, συνήγαγεν ἐς ἐμβολήν. τῶν δὲ Πάρθων οἱ περιελαύνοντες, *Plut. ib. Cap. 25.*

Lin. 95. ἀμυν. ἐπὶ τῷ σώζεσθαι τῆς φυγῆς &c. *Plut.* *L.* 98. συνάψειν *vulgo Plut.* *L.* 2. οὐδὲν *Plut.* *L.* 4. βιάσοιτο *edit.* 1. *vit. quod ex Plut. in* βιάσονται *mutatum eſt in edit.* 2. 3. βιάσαιτο *deleverunt MSS. noſtri.* *L.* 5 *ſq.* ἐκείνῳ προσέπεσον καὶ περιίππευον τὸ κέρας, ὡς κ. ν. γενησόμενοι *Plut.* *L.* 6 *ſq.* ἱππεῖς τε χιλ. *idem.* *L.* 8. ἦσαν, καὶ τοξότας πεντακοσίους, καὶ τῶν &c. *idem.* *Ibid.* θυρεοφόρων *h. l. Plut.* *Ibid. ſq.* περιήγαγεν *Plut.*

invadere, nihil proficiebant, & nihilominus percutiebantur. Parthi enim inter refugiendum ſagittas emittebant: id quod poſt Scythas optime norunt facere, egregio commento ſalutem ſimul protegente & tollente a fuga turpitudinem.

Quouſque igitur ſperabant eos conſumptis ſagittis abſceſſuros aut pugnaturos cominus, durabant: ut vero cognitum eſt, multos adſtare camelos ſagittis onuſtos, ad quos circumvecti e prima acie pharetras repleant; nullum finem videns Craſſus, angebatur, & per nuntios filium monuit, ut in adverſos irruat, priuſquam circumveniatur: hunc enim urgebant maxime, obequitando ejus cornu, ut ſe a tergo oſtenderent. Juvenis igitur aſſumptis M. CCC equitibus, quorum mille a Cæſare acceperat, & proximis clypeatorum octo cohortibus, in hoſtes fecit impetum. Par-

[redacted]

PLUTARCHUS in Craſſo c. 25. p. 552.

εἴτε τέλμασιν ἐντυχόντες, ὥς ἔνιοί φασιν, εἴτε λαβεῖν τὸν Κράσσον ἀπωτάτω τοῦ πατρὸς στρατηγοῦντες, ὀπίσω στρέψαντες ἐπεδίωκον. Ὁ δὲ ἐμβοήσας, ὡς οὐ μένουσιν οἱ ἄνδρες, ἤλαυνε, καὶ σὺν αὐτῷ Κηνσωρῖνός τε καὶ Μεγάβακχος· ὁ μὲν, εὐψυχίᾳ καὶ ῥώμῃ διαφέρων, Κηνσωρῖνος δὲ καὶ βουλευτικὸν ἔχων ἀξίωμα, καὶ δεινὸς εἰπεῖν· ἑταῖροι δὲ Κράσσου, καὶ παραπλήσιοι καθ᾽ ἡλικίαν. ἐπισπομένων δὲ τῶν ἱππέων, οὐδὲ τὸ πεζὸν ἀπελείπετο, προθυμίᾳ καὶ χαρᾷ τῆς ἐλπίδος. νικᾶν γὰρ ᾤοντο καὶ διώκειν· ἄχρις οὗ πολὺ προελθόντες, ᾔσθοντο τὴν ἀπάτην, μεταβαλλομένων τῶν φεύγειν δοκούντων, καὶ πλειόνων ἄλλων ἐπιφερομένων. Ενταῦθα δὲ ἔστησαν, οἰόμενοι συνάψειν αὐτοῖς ἐς χεῖρας ὀλίγοις οὖσι τοὺς πολεμίους. οἱ δὲ, τοὺς καταφράκτους προτάξαντες ἐναντίους τοῖς Ῥωμαίοις, τὴν δὲ ἄλλην ἵππον ἄτακτον περὶ αὐτοὺς ἐλαύνοντες, καὶ συνταράσσοντες τὸ πεδίον, ἀνι-

Lin. 10. εἴτε συντάγμασιν ἐμπεσόντες *Plut. L. 11.* ἀπωτ. τοῦ στρατοῦ *Edd. Prætuli Aug. cum Plut. L. 12.* τρέψαντες *Edd.* στρεψ. *recte Aug. cum Plut. Ibid.* ἐδίωκον *Plut. Ibid.* ὁ δὲ βοήσας *Plut. Ib.* οὐ μένουσιν *vulgo Plutarch. Mutavit ibi Reisk. L. 13.* Κηνσωριν. *edit. 1. & mox iterum. L. 15.* καὶ *ante* βουλευτ. *caret Plutarch. L. 17.* ἐπισπωμένων *Edd. ut vulgo Plutarch. Prætuli Aug. Cand. L. 19.* ᾤοντο διώκειν *Aug. Forte pro* ᾤοντο τὸ διώκειν. *L. 20.* μεταβ. ἅμα τῶν φυγ. *Plut. L. 21.* ἐνταῦθα ἔστησαν *Plut. L. 25.* συνταράττ. *Plut.*

thi vero diſcurſatores, ſive quia in cœnoſa inciderant, ut nonnulli produnt, ſive ut hoc ſtratagemate Craſſum quam longiſſime a ſuis diſtraherent, verſis equis fugiebant. Ille, inclamans terga hoſtem vertere, perſequebatur, & cum eo Cenſorinus Megabacchuſque, hic animi corporiſque fortitudine eximius, ille ſenator ac orator, ambo æquales Craſſi & ſodales. Hos conſequentibus equitibus, legionarii quoque promovebant, alacres lætique ac meliora ſperantes: putabant enim, ſe jam victos perſequi: donec non longe progreſſi dolum ſenſerunt, revertentibus qui videbantur fugere, & cum eis irruentibus aliis pluribus. Tum agmen primum conſtitit, rati hoſtem ſe propter paucitatem aggreſſurum cominus: at illi cataphractos oppoſuerunt Romanis: cæteri diſcurrendo & ungulis equorum perturbando

Digitized by Google

στᾶσαι ἐκ βυθοῦ θῖνας ἄμμου, κονιορτὸν ἐπαγούσας ἄπλετον· ὡς μήτε διορᾶν ῥᾳδίως, μήτε φθέγγεσθαι τοὺς Ῥωμαίους, εἱλουμένους δ' ἐν ὀλίγῳ, καὶ συμπίπτοντας ἀλλήλοις, βάλλεσθαι, καὶ ἀποθνήσκειν οὐ ῥᾳδίως, οὐδὲ ὀξὺν θάνατον, ἀλλὰ ὑπὸ σπασμοῦ καὶ ὀδύνης δυσανασχετοῦντας, καὶ κυλινδουμένους περὶ τοῖς οἰστοῖς, ἐναποθραύειν τοῖς τραύμασι, βίᾳ πειρωμένους ἐξέλκειν ἠγκιστρωμένας ἀκίδας καὶ δεδυκυίας διὰ φλεβῶν καὶ νεύρων, προσαναῤῥηγνύναι καὶ λυμαίνεσθαι σφᾶς αὐτούς. Οὕτω δὲ τῶν πολλῶν ἀποθνησκόντων, ἄπρακτοι καὶ οἱ ζῶντες ἦσαν πρὸς ἀλκήν. καὶ τοῦ Ποπλίου παρακαλοῦντος ἐμβαλεῖν ἐς τὴν κατάφρακτον, ἐπεδείκνυσαν ἑαυτῶν χεῖράς τε θυρεοῖς προσπεπερονημένας, καὶ πόδας διαμπὰξ ἐληλαμένους πρὸς τοὔδαφος, ὥστε καὶ πρὸς φυγὴν ἀμηχάνους εἶναι καὶ πρὸς ἄμυναν. Αὐτὸς οὖν, τοὺς ἱππεῖς παρορμήσας, προσέβαλε μὲν ἐῤῥωμένως, καὶ συνῆψε τοῖς ἀνδράσιν. ἦν δὲ ἄνισος ἔν τε ταῖς πληγαῖς καὶ τῷ φυλάσσεσθαι, παίων μὲν ἀσθενέσι καὶ

PLUTARCHUS in Craſſo C. 25. p. 558.

Plut. ib. pag. 559.

Lin. 26. ἄμμων Edd. ἄμμου dedit Aug. ut Plut. L. 29. οὐ ῥᾳδίως οὐδ' ὀξ. Plut. L. 31 ſq. ἐναποθνήσκειν vulgo Plut. L. 32. Recte βίᾳ τε πειρ. Plut. L. 35. δὴ πολλῶν Plut. L. 38. συμπεπερονημ. idem. L. 39. προσεληλαμ. Plut. An ἐληλαμένους? L. 43. φυλάττ. idem.

campi ſuperficiem, funditus commovebant arenarum cumulos, tantum concitantes pulverem, ut & viſum & vocem Romanis adimeret. Itaque conglomerati & incurſantes ſe invicem feriebantur & emoriebantur, non facili & celeri morte, ſed cum convulſionibus & cruciatibus volutantes ſe præ impatientia, ut ſagittas in vulneribus præfringerent: aut extrahere conantes hamata acumina, venas nervoſque penetrantia, & novam lacerationem addentes priori moleſtiæ. Quapropter, multis intercidentibus, etiam ſuperſtites reddebantur inutiles: & hortanti ſe duci ut cataphractos invaderent, oſtendebant manus affixas clypeis, & pedes ad ſolum perforatos, ut nec pugnare poſſent nec fugere. Ipſe igitur cum equitibus in hoſtem impreſſionem fecit validam; ſed impar, inferens ictus infirmis parviſque haſtis in thoraces cocto corio ferroque duratos: excipiens

PLUTARCHUS in Craſſo c. 25. p. 559.

μικροῖς δορατίοις θώρακας ὠμοβύρσους καὶ σιδηροῦς, παιόμενος δὲ κοντοῖς εἰς εὔσταλῆ καὶ γυμνὰ σώματα τῶν Γαλατῶν· τούτοις γὰρ ἐθάῤῥει μάλιστα, καὶ μετὰ τούτων ἔργα θαυμαστὰ διεπράττετο. τῶν τε γὰρ κοντῶν ἐπελαμβάνοντο, καὶ συμπλεκόμενοι τοὺς ἄνδρας ἀπὸ τῶν ἵππων ἐώθουν, τῇ βαρύτητι τοῦ ὁπλισμοῦ δυσκινήτους ὄντας. πολλοὶ δὲ τοὺς ἑαυτῶν ἀπολείποντες ἵππους, καὶ ὑποδυόμενοι τοὺς ἐκείνων, ἔτυπτον εἰς τὰς γαστέρας· οἱ δὲ ἀνεσκίρτων ὑπὸ ὀδύνης, καὶ συμπατοῦντες ἐν ταυτῷ τοὺς ἐπιβάτας καὶ τοὺς πολεμίους ἀναπεφυρμένους, ἀπέθνησκον. ἐπίεζε δὲ τοὺς Γαλάτας μάλιστα τό τε θάλπος καὶ τὸ δίψος, ἀμφοτέρων ἀήθεις ὄντας· καὶ τῶν ἵππων ἀπολώλεισαν οἱ πλεῖστοι, πρὸς ἐναντίους ἐλαυνόμενοι τοὺς κοντούς. ἐβιάσθησαν οὖν ἀναχωρῆσαι πρὸς τοὺς ὁπλίτας, ἔχοντες τὸν Πόπλιον ὑπὸ τραυμάτων ἤδη κακῶς διακείμενον. Ἰδόντες δὲ θῖνα βουνώδη πλησίον, ἐχώρουν ἐπ' αὐτήν, καὶ τοὺς μὲν ἵππους ἐν μέσῳ κατέδησαν, ἔξωθεν δὲ τοῖς θυρεοῖς συγκλείσαντες, ᾤοντο

Lin. 44. ὠμοβύρσους *Plut.* *Ibid.* ἢ σιδηροῦς *Aug.* *L.* 45. σπασάμενος mend. *Edd.* *Recte* παιομ. *Aug. ut Plut.* *L.* 48. συμπαραπλεκομ. *vulgo Plut.* *L.* 49. τῶν ἱππίων *edit.* 1. *Ibid.* τῶν ὁπλισμῶν ἀκινήτους *Edd.* *Secus Aug.* & δυσκιν. *etiam Reg. B. ut Plut.* *L.* 50. ἀπολιπόντες *Plut.* *L.* 51. δυόμενοι *vulgo Plut.* *Ibid.* τοῖς ἐκείνων *idem.*

vero contis in leviter armata ſeminudaque Gallorum corpora. His enim fidebat maxime, & horum ope mira edebat facinora: apprehenſis enim contis viros ab equis deturbabant, armis gravatos & ideo parum agiles. Multi etiam, ſuis relictis, adverſariorum equos ſuffodiebant: qui præ dolore ſubſultantes excutiebant ſeſſores, & tam ſuos quam hoſtes proculcabant promiſcue, donec & ipſi caderent. Sed nihil erat Gallis æſtu ſitique moleſtius, ad hæc non aſſuetis: & equos amiſerunt plurimi, quos infeſtis contis induerant. Conati ſunt igitur ad legiones ſe recipere, habentes in medio Publium, jam multis mulctatum vulneribus. Conſpicati autem in propinquo arenas congeſtas in tumuli ſpeciem, ſucceſſerunt eo: & alligatis equis in medio, ſcutis circumquaque

Digitized by Google

PLUTARCHUS in Craſſo C. 25. p. 559.

τες, ᾤοντο ῥᾷον ἀμύνασθαι τοὺς βαρβάρους· ἀπέβαινε δὲ τοὐναντίον. ἐν μὲν γὰρ ὁμαλῷ τοῖς ὄπισθεν ἁμωσγέπως οἱ πρόταϰτοι παρέχουσι ῥᾳστώνην· ἐκεῖ δὲ ἄλλον ὑπὲρ ἄλλου διὰ τὴν ἀνωμαλίαν ἀνέχοντος τοῦ χωρίου, καὶ μᾶλλον ἀεὶ τοὺς κατόπιν ἐξαίροντος, οὐδὲν ἦν τὸ διαφεῦγον· ἀλλ' ἐβάλλοντο πάντες ὁμαλῶς, ὀδυρόμενοι τὴν ἀκλεῆ καὶ ἄπρακτον αὐτῶν τελευτήν. Ἦσαν δὲ περὶ τὸν Πόπλιον ἄνδρες Ἕλληνες δύο τῶν αὐτόθι, κατοικοῦντες ἐν Κάῤῥαις, Ἱερώνυμος καὶ Νικόμαχος· οὗτοι συνέπειθον αὐτὸν ὑπεξελθεῖν μετ' αὐτῶν, καὶ διαφυγεῖν εἰς Ἴχνας, πόλιν ᾑρημένην τὰ Ῥωμαίων καὶ οὐ μακρὰν οὖσαν. Ὁ δὲ, φήσας οὐδένα δεινὸν οὕτως ἔσεσθαι θάνατον, ὃν φοβηθεὶς Πόπλιος ἀπολείψει τοὺς ἀπολλυμένους δι' αὐτὸν, ἐκείνους μὲν ἐκέλευσε σώζεσθαι, καὶ δεξιωσάμενος ἀπέστειλεν. αὐτὸς δὲ, τῇ χειρὶ χρήσασθαι μὴ δυνάμενος

Lin. 62. ἀμύνεσθαι vulgo Plut. quod in ἀμυνεῖσθαι mutavit Reisk. L. 63. γὰρ τῷ ὁμαλῷ idem. L. 64. παρεχ. οἱ πρωτ. idem. Ibid. δὲ ἄλλων Edd. male, invitis MSS. L. 65. ὑπὲρ ἄλλου Plut. Ibid. ἔχοντος τοῦ χωρ. vulgo Plut. L. 66. τὸν κατόπιν Plut. Ibid. ſq. οὐκ ἐδύναντο διαφεύγειν, ἀλλ' ἐβάλλ. Plut. L. 68. αὐτὸν edit. 1. cum Regg. & Aug. αὐτῶν ed. 2. 3. ex Plut. Mutavi in αὐτῶν. L. 69. ἄνδρες δύο, Ἕλληνες δύο Edd. mend. ex Reg. A. Recte Reg. B. & Aug. cum Plut. Ib. ſq. αὐτόθι κατοικούντων Plut. L. 70 Κάρραις vulgo Plut. male. Ibid. ſq. οἳ συνέπειθ. Plut. L. 71. διαφεύγειν Plut. Ibid. εἰς caret edit. 3. oper. errore. L. 72. Ἴχνας Aug. Ἰσχνὰς Plut. Ibid. ſq. Verba καὶ οὐ μακρὰν οὖσαν abſunt ab Edd. Dedit Aug. ut Plut. L 74 ſq. δι' αὐτὸν Plut. L. 75. ἐκέλευε Plut. Ibid. ſq. δεξ. ἀπέλυσεν idem.

cumquaque ſe muniverunt, rati ſic facilius arceri poſſe barbaros. Evenit autem contrarium : nam in planitie primi utcunque poſteriores protegunt : hic autem quum propter acclivitatem alii eminerent ſuper alios, nihil erat in tuto, ſed omnes vulnerabantur pariter, lamentantes ſe inultos & inglorios occumbere. Aderant tum Publio duo Græci, Carrenſes cives, Hieronymus & Nicomachus : hi ſuadebant, ut cum eis ſe ſubduceret, perfugeretque Ichnas, oppidum Romanarum partium. Ille negavit ullam eſſe tam gravem mortem, cujus metu Publius ſuos & propter ſe in periculum adductos deſereret : ſimulque dimiſit eos comiter, juſſos ſibimet ipſis proſpicere. Ipſe, quia non poterat uti manu

Digitized by Google

PLUTARCHUS in Craſſo C. 25. p. 559.

(διελήλατο γὰρ βέλει) τὸν ὑπασπιστὴν ἐκέλευσε πατάξαι τῷ ξίφει, παρασχὼν τὸ πλευρόν. ὁμοίως δὲ καὶ Κηνσωρῖνον ἀποθανεῖν λέγουσιν. Μεγάβακχος δὲ αὐτὸς ἑαυτὸν διεχρήσατο, καὶ τῶν ἄλλων οἱ δοκιμώτατοι. τοὺς δὲ ἀπολελειμμένους ἀναβαίνοντες οἱ Πάρθοι τοῖς κοντοῖς διήλαυνον μαχομένους. ζῶντας δὲ οὐ πλείους φασὶν ἁλῶναι πεντακοσίων. τὰς δὲ κεφαλὰς τῶν περὶ τὸν Πόπλιον ἀποκόψαντες, ἤλαυνον εὐθὺς ἐπὶ τὸν Κράσσον.

Plut. ib. Cap. 26.

Εἶχε δὲ τὰ κατ' αὐτὸν οὕτως. Ὡς ἐκέλευσε τὸν υἱὸν ἐμβαλεῖν τοῖς Πάρθοις, καί τις αὐτῷ μακρὰν ἤγγειλε τροπὴν εἶναι καὶ δίωξιν ἰσχυρὰν τῶν πολεμίων, ἑώρα δὲ καὶ τοὺς καθ' αὑτὸν οὐκέτι προσκειμένους· (ὁμοίως γὰρ ἐρρύησαν οἱ πλεῖστοι·) μικρὸν ἀνεθάρρησε, καὶ συναγαγὼν ὑπέστειλε χωρίοις προσάντεσι τὸν στρατὸν, αὐτίκα προσδοκῶν τὸν υἱὸν ἐπανήξειν ἀπὸ τῆς διώξεως. Τῶν δὲ πεμφθέντων ὑπὸ τοῦ Ποπλίου πρὸς αὐτὸν, ὡς ἐκινδύνευεν, οἱ μὲν πρῶτοι διεφθάρησαν, ἐμπεσόντες ἐς τοὺς βαρβά-

Lin. 79 ſq. Μεγαβ. δ' αὐτὸν (al. δ' αὑτὸν) διεχρ. *Plut.* *L. 82 ſq.* πλείονας ἁλῶναι φασὶ *idem.* *L. 83.* τὸν ad Ποπλ. *carent Edd. Dedit Aug. cum Plut.* *Ibid. ſq.* Ποπλ. ἀποκείραντες *Plut.* *L. 86.* ἤγγειλεν αὐτῷ μακρὰν *idem.* *L. 88 ſq.* προσκειμένους ὁμοίως (ἐκεῖ γὰρ ἐρρ. οἱ πλ.) *idem.* *L. 90.* ὑπέστειλεν ἐν χωρ. *idem.* *L. 92.* ἐκινδύνευον *Edd. Rectius Aug. cum Plut.*

transfixa, armigero latus feriendum præbuit: eodem modo & Cenſorinus periiſſe dicitur: Megabacchus ſeipſe confodit, & nobiliores cæteri. Reliquos Parthi, enixi per clivum, contis transfixerunt repugnantes: vivos non plures quingentis captos traditur. Publii ſociorumque cadaveribus truncatis, hoſtes ad Craſſum reverſi ſunt.

Qui ſe interim ſic geſſerat. Poſtquam juſſit filium in Parthos impetum facere, & quidam ei nuntiavit effuſam fugam hoſtium, ſe quoque vidit non urgeri ab eis amplius, (nam hac etiam parte diffluxerant;) paulum recepit fiduciam, & copias in locum acclivem ſubduxit, ſperans filium mox a perſecutione reverſurum. Cæterum nuntii, quos ille primos ad patrem de ſuo periculo monendum miſerat, perierunt, intercepti a barbaris: poſteriores ægre e-

Digitized by Google

ρους, οἱ δὲ, ὕστερον διαφυγόντες μόγις, ἀπήγγειλαν οἴχεσθαι τὸν Πόπλιον, εἰ μὴ ταχεῖα καὶ πολλὴ βοήθεια παρ᾽ ἐκείνου γένοιτο. Τὸν δὲ Κράσσον ἅμα πολλὰ πάθη κατέσχε· καὶ λογισμῷ μὲν οὐδὲν ἔτι τῶν πραγμάτων ἑώρα, φόβῳ δὲ περὶ τοῦ σύμπαντος ἅμα, καὶ πόθῳ τοῦ παιδὸς, ἑλκόμενος βοηθεῖν καὶ μὴ βοηθεῖν, τέλος ὥρμησε προάγειν τὴν δύναμιν. Εν τούτῳ δὲ οἱ πολέμιοι προσεφέροντο, κραυγῇ καὶ παιᾶνι φοβερώτεροι· καὶ πολλὰ τῶν τυμπάνων αὖθις περιεμυκᾶτο τοὺς Ρωμαίους, ἑτέρας μάχης ἀρχὴν προσδοκῶντας. οἱ δὲ τὴν κεφαλὴν τοῦ Ποπλίου κομίζοντες ὑπὲρ αἰχμῆς ἀναπεπηγυῖαν, ἐγγὺς προσελάσαντες ἀνέδειξαν, ὕβρει πυνθανόμενοι τοκέας αὐτοῦ καὶ γένος· οὐ γὰρ δὴ πρέπειν γε, Κράσσου, πατρὸς ἀνανδροτάτου καὶ κακίστου, γενναῖον οὕτω παῖδα καὶ λαμπρὸν ἀρετὴν γενέσθαι. Τοῦτο τὸ θέαμα Ρωμαίων ὑπὲρ ἅπαντα τὰ ἄλλα δεινὰ τὰς ψυχὰς κατέ-

PLUTARCHUS in Craſſo C. 26. p. 560.

Lin. 94. διαφεύγοντες Edd. Prætuli Aug. Plut. Ibid. οἱ δ᾽ ὕστεροι, μόγις διαφυγόντες Plut. Ib. ἀπήγγελλον Plut. L. 96. παρ᾽ ἐκεῖνον ed. 1. cum Regiis. παρ᾽ ἐκείνων edit. 2. 3. Recte Aug. cum Plut. Ibid. γένηται Edd. γένοιτο ded. Aug. cum Plut. L. 99. Verba καὶ μὴ βοηθεῖν abſunt a Plut. L. 2. προσεφέροντο κραυγὴν καὶ παιᾶνα Edd. invit. MSS. κραυγὴ καὶ παιάναι (ſic) Reg. A.B. mend. Recte Aug. κραυγῇ καὶ παιᾶνι Plut. L. 9. ἀρετῇ Plut. Ibid. Τοῦτο θέαμα Edd. Recte Aug. cum Plut.

lapſi nuntiarunt actum de Publio, ni ſuccurratur celerrime. Craſſus autem variis diſtrahebatur affectibus: quibus rationem offuſcantibus, nequiebat quid agendum eſſet decernere; nunc de ſumma rerum ſolicitus, nunc filio metuens, incertus num ſuccurrere an non ſuccurrere debeat. Tandem promovit exercitum, quum hoſtes procurrerunt ei obviam, ululatu barbaro horrendoque præ ſe ferentes victoriam: rurſumque multa tympana circumſtrepebant Romanos, expectantes novum prælium. Illi caput Publii præfixum haſtæ ferentes oſtentabant e propinquo, per ludibrium rogitantes, quinam juvenis parentes eſſent, quodve genus: nec enim veriſimile videri, Craſſo patre ignaviſſimo prognatum adeo generoſum ac fortem filium. Id ſpectaculum animos Romanorum plus quam ulla alia calamitas

PLUTARCHUS in Craſſo C. 26. p. 560.

κλασε καὶ παρέλυσεν· οὐ θυμοῦ πρὸς ἄμυναν, ὥσπερ ἦν εἰκὸς, ἀλλὰ φρίκης καὶ τρόμου, πᾶσιν ἐγγενομένου. καίτοι τὸν Κράσσον αὐτὸν αὐτοῦ λαμπρότατον ἐν τῷ τότε πάθει φανῆναι λέγουσιν. ἐβόα γὰρ, ἐπιὼν τὰς τάξεις· Εμὸν, ὦ Ῥωμαῖοι, τοῦτο τὸ πάθος ἴδιόν ἐστιν. ἡ δὲ μεγάλη δόξα καὶ τύχη τῆς Ῥώμης ἐν ὑμῖν ἕστηκε σωζομένοις ἄθραυστος καὶ ἀήττητος. εἰ δὲ κἀμοῦ τις οἶκτος ἀφῃρημένου παῖδα πάντων ἄριστον, ἐπιδείξασθε τοῦτον ὀργῇ τῇ πρὸς τοὺς πολεμίους· ἀφέλεσθε τὴν χαρὰν αὐτῶν, τιμωρήσασθε τὴν ὠμότητα. μὴ καταπλαγῆτε τοῖς γεγενημένοις, εἰ δεῖ τι καὶ παθεῖν μεγάλων ἐφιεμένους. οὐδὲ Λεύκολλος Τιγράνην ἀναιμωτὶ καθεῖλεν, οὐδὲ Σκιπίων Αντίοχον. χιλίας δὲ ναῦς οἱ παλαιοὶ περὶ Σικελίαν ἀπώλεσαν· ἐν δ' Ἰταλίᾳ πολλοὺς αὐτοκράτορας καὶ στρατηγούς· ὧν οὐδεὶς προηττηθεὶς ἐκώλυσεν αὐτοὺς κρατῆσαι τῶν νενικηκότων. οὐ γὰρ εὐτυχίᾳ τὰ Ῥω-

Lin. 13. τόν γε Κρ. *Plut. Ibid.* αὐτὸν *caret Plut. Ibid.* αὐτοῦ *pro* αὐτοῦ *dat Aug. L.* 15. τὸ πένθος *Plut. L.* 16. τύχη καὶ δόξα *idem. L.* 18 *ſq.* τοῦτο *Edd.* τοῦτ' *Plut.* τοῦτον *ded. Aug. L.* 19. τῇ *abeſt ab Aug. & Plutarch. L.* 20. καταπλαγεῖτε *mend. edit.* 1. *L.* 22. Λούκουλλος *Plut. L.* 26. οὐδὲ γὰρ *Edd.* οὐ γὰρ *ded. Aug. ut Plut.*

fregit & dejecit, nec ad indignationem vindictæque cupiditatem excitavit, ut debuit, ſed horrorem tremoremque incuſſit omnibus: quamvis in eo caſu Craſſi virtus eluxit ultra ſolitum. Clamitabat enim, obequitans ordines: „ Mea privatim, milites, hæc eſt calamitas: cæterum patriæ decus & felicitas vobis incolumibus manet infracta invictaque. Quod ſi mei quoque vos miſeret, orbati filio longe præſtantiſſimo, iram in hoſtem effundite: auferte eis hoc gaudium, pœnas de immanitate ſumite. Nolite terreri ſi quid adverſum vel accidit vel imminet ad magna præmia nitentibus. Nec Lucullus Tigranem incruente debellavit, nec Antiochum Scipio. Majores vero noſtri mille naves amiſerunt circa Siciliam: in Italia quoque multos imperatores ac duces; quorum nemo ſua clade obſtitit quominus victi vincerent. Non enim felicitate, ſed tolerantia fortitudineque

μαίων, ἀλλὰ τλημοσύνῃ καὶ ἀρετῇ πρὸς τὰ δεινὰ χωρούντων, ἐς τοσοῦτον προῆλθε δυνάμεως. *PLUTARCHUS in Craſſo C. 27. p. 560.*

Τοιαῦτα λέγων καὶ παραθαρσύνων ὁ Κράσσος, οὐ πολλοὺς ἑώρα προθύμως ὑπακούοντας· ἀλλὰ καὶ συναλαλάξαι κελεύσας, ἤλεγξε τοῦ στρατοῦ τὴν κατήφειαν, ἀσθενῆ καὶ ὀλίγην καὶ ἀνώμαλον κραυγὴν ποιήσαντος. ἡ δὲ παρὰ τῶν βαρβάρων, λαμπρὰ καὶ θρασεῖα κατεῖχε. τραπομένων δὲ πρὸς ἔργον, οἱ μὲν οἰκέται καὶ πελτασταὶ, πλάγιοι περιελαύνοντες ἐτόξευον· αὐτοὶ δὲ τοῖς κοντοῖς οἱ πρότακτοι χρώμενοι, συνέστελλον ἐς ὀλίγον τοὺς Ῥωμαίους, πλὴν ὅσοι τὸν ὑπὸ τῶν τοξευμάτων φεύγοντες θάνατον, ἀπετόλμων παραβόλως ἐς αὐτοὺς φέρεσθαι· μικρὰ μὲν βλάπτοντες, ὀξέως δὲ θνήσκοντες ὑπὸ τραυμάτων μεγάλων καὶ καιρίων, παχὺν ἐπωθούντων τῷ σιδήρῳ τὸν κοντὸν, τοὺς ἵππους πολλάκις καὶ διὰ δυοῖν ἀνδρῶν ὑπὸ ῥώμης διαπορευόμενον. Οὕτω δὲ ἀγω-

Lin. 28. ἐς τοσοῦτο *Aug.* εἰς τοῦτο *Plut.* *L.* 29. παραθαῤῥύνων *Edd. Secus Aug. Plut.* *L.* 32. ὡς ἀσθενῆ *& mox* ἐποιήσατο *Plut.* *L.* 34 *ſq. Pro* οἰκέται καὶ πελτασταὶ, *dat* ἱππόται *uno verbo Plut. Pro* πελτασταὶ *expreſſit* πελάται *Gelen. & hoc maluit H. Steph.* *L.* 37. ὅσοι τῶν ἀπὸ τῶν *edit.* 1. ὅσοι ἀπὸ τῶν *edit.* 2. 3. ὅσοι τὸ ὑπὸ τῶν *Aug. Correxi ex Plut.* *L.* 41. κοντὸν εἰς τοὺς ἵππους, πολλάκις *edit.* 2. 3. *ex Plut.* *Ibid.* πολλάκις δὲ καὶ *Plut.* *L.* 42. δυεῖν *Aug.* *Ibid.* ἀνδράσι *male edit.* 1. *Ibid.* ὑπὸ ῥύμης *Edd. ex Reg. A.* ῥώμης *ded. Aug. Reg. B. & Codd. nonnulli Plut.* *Ibid.* διαπορευομένων *Plut.* *Ibid.* δὲ *vulgo caret Plut.*

in rebus aſperis, imperium Romanum crevit ad tantam potentiam."

Has voces Craſſus quum videret a paucis alacriter accipi, juſſit eos conclamare: quod maxime militum mœſtitiam arguit, exilem & diſſonum clamorem edentium. Contra a barbaris clarus & fortis eſt redditus. Ubi vero ad certamen ventum eſt, ſervi clienteſque hoſtium circumequitantes mittebant ſagittas in latera: ipſi contis a fronte urgentes in arctum cogebant Romanos; niſi quod quidam metu ſagittarum procurrebant periculoſe, ut pugnarent comminus: qui tamen hoſtem parum lædebant, perimebantur vero celeriter magnis & letalibus vulneribus, dum cuſpidem ferream craſſus contus in corpus ſequitur tanto impetu, ut ſæpe viros equoſque trans-

Digitized by Google

PLUTARCHUS in Crasso c. 27. p. 562.

ποιάμενοι, νυκτὸς ἐπιούσης ἀπηλλάγησαν· εἰπόντες, ὅτι Κράσσῳ χαρίζονται νύκτα μίαν θρηνῆσαι τὸν υἱὸν, ἢν ἄρα μὴ, βέλτιον ὑπὲρ αὐτοῦ σκεψάμενος, ἐλθεῖν μᾶλλον ἐθελήσῃ πρὸς Ἀρσάκην ἢ κομισθῆναι. οὗτοι μὲν οὖν, ἐπαυλισάμενοι πλησίον, ἐν μεγάλαις ἐλπίσιν ἦσαν. Νὺξ δὲ χαλεπὴ τοὺς Ῥωμαίους κατελάμβανεν, οὔτε ταφῆς τῶν κειμένων, οὔτε θεραπείας τῶν τετρωμένων καὶ ψυχορραγούντων ποιουμένους λόγον, ἑκάστου δὲ αὐτὸν ἀποκλαίοντες. ἀνέκφυκτα γὰρ ἐφαίνετο, τήν τε ἡμέραν αὐτοῦ προσμείνασι, καὶ νύκτωρ ἐς πεδίον ἀχανὲς ἐμβαλοῦσιν. οἵ τε τραυματίαι πολλὴν ἀπορίαν παρεῖχον, καὶ κομίζειν, ἐμποδὼν τῷ τάχει τῆς φυγῆς ἐσόμενοι, καὶ ἀπολείπειν, βοῇ τὴν ἀπόδρασιν ἐξαγγελοῦντες. τὸν δὲ Κράσσον καίπερ αἴτιον ἁπάντων νομίζοντες, ἐπόθουν ὅμως

Plut. ib. pag. 562.

αὐτοῦ τήν τε ὄψιν καὶ τὴν φωνήν. Ὁ δὲ καθ' ἑαυτὸν, ἐγκεκαλυμμένος ὑπὸ σκότος ἔκειτο, παράδειγμα τοῖς

Lin. 44. ἀπεχώρησαν Plut. L. 45. ὑπὲρ αὐτοῦ Aug. ὑπὲρ ἑαυτοῦ Plut. L. 46. θελήσῃ Edd. ἐθε. Aug. ut Plut. L. 47. ἐλπίσι μεγάλαις Plut. L. 50. αὐτὸν Aug. L. 51. ἀνέφευκτα edit. 1. ἀνέκφευκτα Aug. ἄφυκτα Plut. L. 52 ſq. ἐμβαλοῦσιν Plut. ἐμβάλλουσιν (ſic) Aug. L. 55. ἐπαγγελοῦντες Plut. Ib. ſq. τὸν δὲ Κράσσον Plut. L. 57. caret αὐτοῦ idem. L. 58. ὑπὸ σκότους idem.

figeret. Atque ita prælio protracto ad veſperam, diſceſſerunt Parthi; dicentes, ſe Craſſo largiri noctem unam ad lugendum filium, niſi malit rebus ſuis melius conſulere, & ire potius quam ferri ad Arſacem: divertenteſque in propinquum quendam locum, erant in magna ſpe victoriæ. Romanos contra nox occupavit moleſtiſſima, nec ſepulturam cæſorum curantes, nec ſuperſtitum vulnera, quorundam etiam animam agentium; ſingulis ſeipſos deplorantibus. Nullus enim apparebat modus effugii, ſive diem ibidem expectarent, ſive noctu iter per vaſtos campos arriperent: quod ſaucii, ſi aſportarentur, fugam remoraturi erant; ſi vero desererentur, clamore diſceſſum prodituri. Craſſum ipſum quamvis putabant cauſſam horum omnium, tamen vel videre vel audire deſiderabant: at ille ſeorſim obvoluto capite jacebat in tenebris; vulgo exemplum fortunæ præ-

Digitized by Google

πολλοῖς τύχης, τοῖς δὲ εὖ φρονοῦσιν, ἀβουλίας καὶ φιλοτιμίας, δι᾽ ἣν οὐκ ἠγάπα πρῶτος ὢν καὶ μέγιστος ἐν μυριάσιν ἀνδρῶν τοσαύταις, ἀλλ᾽ ὅτι δυεῖν μόνων ἀνδρῶν ὕστερος ἐκρίνετο, τοῦ παντὸς ἀποδεῖν νομίζων. Τότε δ᾽ οὖν αὐτὸν Οκτάβιός τε ὁ πρεσβευτὴς καὶ Κάσσιος ἀνίσταςαν καὶ παρεθάῤῥυνον. Ὡς δὲ ἀπηγορεύκει παντάπασιν, αὐτοὶ συγκαλέσαντες ἑκατοντάρχας καὶ λοχαγοὺς, ὡς ἔδοξε βουλευομένοις μὴ μένειν, ἀνίστασαν τὸν στρατὸν ἄνευ σάλπιγγος καὶ δι᾽ ἡσυχίας τὸ πρῶτον. εἶτα αἰσθομένων ὡς ἀπολείποιντο τῶν ἀδυνάτων, ἀκοσμία δεινὴ καὶ σύγχυσις μετ᾽ οἰμωγῆς καὶ βοῇ τὸ στρατόπεδον κατεῖχεν. ἐκ τούτου δὲ ταραχὴ καὶ πτοία προϊόντας αὐτοὺς ἐπελάμβανεν, ὡς ἐπιφερομένων τῶν πολεμίων. καὶ πολλάκις μὲν ἐς τάξιν καθιστάμενοι, τῶν δὲ τραυματιῶν ὅσοι παρηκολούθουν, τοὺς μὲν ἀναλαμβάνοντες, τοὺς δὲ ἀποτιθέμενοι, διατριβὴν εἶχον· πλὴν τριακοσίων ἱππέων, οὓς Γνάτιος ἔχων προσέμιξε ταῖς Κάῤῥαις περὶ μέσας

PLUTARCHUS in Crasso C. 27. p. 561.

Lin. 60. ἠγάπα μὲν πρῶτος *vulgo Plut.* *L. 61.* μυρ. ἀνθρώπων *Plut.* *Ibid.* δυεῖν *Edd.* δυοῖν *Aug. ut Plutarch.* *Ibid.* μονον *Aug.* *L. 63.* Ὀκταούϊος *Plut. & caret* τε. *L. 66.* ἀνίστασθαι τον *mend. edit. 1.* *L. 68.* ὡς ἀπελείποντο *Plut.* *L. 69.* καὶ βοῆς *Plut.* *L. 70 ſq.* ὑπελαμβ. *idem.* *L. 71 ſq.* πολλ. μὲν ἐκτρεπόμενοι, πολλάκις δ᾽ ἐς τάξιν *Plut.* *L. 72.* τῶν τε *idem.* *L. 75.* Ἰγνάτιος *idem.*

bens, prudentibus autem, temeritatis ac cupiditatis; quas ſecutus, noluit eſſe contentus loco principe inter tam multa civium millia, ſed quia duobus ſolis habebatur poſterior, viſus eſt ſibi egenus omnium. Tunc igitur Octavius legatus & Caſſius quæſtor excitarunt eum, jubentes eſſe forti animo. Quem ubi viderunt in univerſum deſperaſſe, ipſi de tribunorum centurionumque conſilio, ſignum profectionis ſine tuba dederunt, & cœperunt diſcedere taciti. Ut vero infirmi ſenſere ſe deſeri, perturbatio vehemens cum ejulatu clamoreque pervaſit exercitum: atque inde trepidatum in agmine, quaſi hoſtibus adventantibus, ut ſæpius conſiſterent quaſi in aciem. Saucios vero qui conſequebantur, alios colligendo, alios deponendo, remorabantur, exceptis CCC equitibus, cum quibus Egnatius circa mediam noctem ad Carras

PLUTARCHUS in Craſſo C 27. p. 561.

νύκτας. Φθεγξάμενος δὲ Ῥωμαϊστὶ τοῖς τειχοφυλακοῦσιν, ὡς ὑπήκουσαν, ἐκέλευε Κοπωνίῳ τῷ ἄρχοντι φράζειν, ὅτι μάχη γέγονε μεγάλη Κράσσῳ πρὸς Πάρθους. ἄλλο δὲ οὐθὲν εἰπὼν, οὐδὲ αὐτὸς ὅς τις ἦν, ἀπήλαυνεν ἐπὶ τὸ Ζεῦγμα. καὶ διέσωσε μὲν τοὺς σὺν αὐτῷ, κακῶς δὲ ἤκουσε, καταλιπὼν τὸν στρατηγόν. Οὐ μὴν γε ἀλλ᾽ ὤνησε τὸν Κράσσον ἡ προσριφεῖσα τότε τῷ Κοπωνίῳ φωνή· συμφρονήσας γὰρ ὅτι χρηστὸν οὐδὲν ἀγγέλλειν ἔχοντός ἐστι τὸ τάχος καὶ τὸ συγκεχυμένον τοῦ λόγου, παρήγγειλεν εὐθὺς ἐξοπλίζεσθαι τοὺς στρατιώτας· καὶ ἅμα τῷ πρῶτον αἰσθέσθαι τὸν Κράσσον ἐν ὁδῷ γεγενημένον, ἀπαντήσας ἀνελάμβανε, καὶ παρέπεμπε τὴν στρατιὰν ἐς τὴν πόλιν.

Plut. ib. Cap. 28.

Οἱ δὲ Πάρθοι νυκτὸς μὲν αἰσθόμενοι τὴν ἀπόδρασιν, οὐκ ἐδίωκον· ἅμα δ᾽ ἡμέρᾳ τοὺς μὲν ἐπὶ τῷ στρατοπέδῳ καταλειφθέντας, οὐ μείους τετρακισχιλίων, ἐπελθόντες ἀπέσφαξαν· ἐν δὲ τῷ πεδίῳ πλανωμένους πολλοὺς ἱπ-

Lin. 76 δὲ καὶ Ῥωμαϊστὶ *edit.* 3. *oper. err.* *L.* 77. ἐκέλευσε Κοπωνίῳ *Plut.* *L.* 78. ὅτι γέγονε μάχη *Plut.* *L.* 79. ἄλλο τε *Edd.* δὲ *dedit Aug. ut Plut.* *Ibid.* οὐδὲν *Plut.* *Ib.* οὐδὲ αὐτὸν ὅς τις ἦν *ed.* 2. 3. *ex Plut.* *L.* 80. σὺν αὐτῷ *edit.* 2. 3. *L.* 81 *ſq.* Οὐ μὴν ἀλλ᾽ ὤνησέ γε *Plut.* *L.* 82. Κοπων. *Plut.* *L.* 83. οὐδὲν χρηστὸν *Plut.* *L.* 86. αἴσθεσθαι *Plut.* *L.* 90. μὲν *caret Aug.* τοὺς μὲν ἐν τῷ *dat Plutarch.* *L.* 91. τετρακισχιλίους *edit.* 1.

pervenit. Quumque Latine inclamaſſet cuſtodes mœnium, juſſit eos dicere Coponio præfecto præſidii, magno prælio Craſſum cum Parthis dimicaſſe: nec aliud quicquam, aut quiſnam ipſe eſſet, addidit, ad pontem [ad Zeugma] properans: & ſervavit quidem ſuam turmam, ſed male audivit quod imperatorem deſeruiſſet. Profuit tamen Craſſo, vocem illam excepiſſe Coponium: colligens enim e tam confuſis verbis & celeritate diſceſſus, nihil boni habuiſſe nuntium, juſſit mox armari ſuos: & quamprimum ſenſit Craſſum eſſe in itinere, occurrens recolligebat & deducebat in urbem ejus milites.

Parthi vero noctu quidem, quamvis ſentirent abitum, non ſunt perſecuti: ſed mane caſtra invaſerunt, & relictos in eis jugularunt, non pauciores quatuor millibus: in campis etiam multos diſpalatos ipſi

Digitized by Google

πασάμενοι συνέλαβον. τέσσαρας δ' ὁμοῦ σπείρας, ἃς ἔτι νυκτὸς ἀπέῤῥηξε Βαργόντιος ὁ πρεσβευτὴς, ἐκπεσούσας τῆς ὁδοῦ, περισχόντες ἔν τισι στενοῖς, διέφθειραν ἀμυνομένας, πλὴν ἀνδρῶν εἴκοσι. τούτους δὲ γυμνοῖς ξίφεσιν ὠθουμένους δι' αὐτῶν θαυμάσαντες, εἶξαν, καὶ διέσχον ἀπιοῦσι βάδην ἐς τὰς Κάῤῥας. Τῷ δὲ Σουρήνᾳ προσέπεσε ψευδὴς λόγος, ἐκπεφευγέναι Κράσσον μετὰ τῶν ἀρίστων· τὸ δ' εἰς Κάῤῥας συνεῤῥυηκὸς, ὄχλον εἶναι σύμμικτον οὐκ ἀξίων σπουδῆς ἀνθρώπων. οἰόμενος οὖν ἀποβεβληκέναι τὸ τῆς νίκης τέλος, ἔτι τε ἀμφιδοξῶν, καὶ μαθεῖν βουλόμενος τὸ ἀληθὲς, τὸ μὲν, ὅπως προσμένων ἐνταῦθα πολιορκοίη Κράσσον, ἢ διώκοι, χαίρειν εἴασε. Καῤῥηνοῖς δ' ὑποπέμπει τινὰ τῶν παρ' αὐτῷ διγλώσσων πρὸς τὰ τείχη, κελεύσας, ἱέντα Ῥωμαϊκὴν διάλεκτον, καλεῖν Κράσσον αὐτὸν, ἢ Κάσσιον, ὡς Σουρή- *PLUTARCHUS in Craſſo C. 28. p. 561.*

Lin. 93. ἃς *apud Plut. non h. l ſed l.* 95 *ante* περισχόντες *ponitur. L.* 94. *Pro* ἀπέῤῥηξε, (*quod ded. Aug. ut Plut. & ex Plut. recepit H. Stephan.*) *in edit.* 1. *& MSS. Regiis eſt* ἀπὸ *reliquumque ſpatium vacuum relictum. Ibid.* Βαργοντῖνος *Plut. Rectius foret* Βαργοντήϊος. *L.* 95. περισχ. ἔν τινι λόφῳ *Plut. L.* 96 *ſq.* γυμν. τοῖς ξίφεσιν *bene Plut. L.* 97 *ſq.* καὶ διέξοδον ἀπ. β. ἐ. τ. Κάῤῥας ἐδίδοσαν. *L.* 1. τὸν δ' εἰς Κ. συνεῤῥυηκότα *Plut. L.* 3. ἔτι δὲ *idem. L.* 4 *ſq.* τὸ ἀληθὲς, ὅπως ἢ προσμένων ἐνταῦθα πολιορκοίη, ἢ Κράσσον διώκοι *Plut. L.* 5. διώκει *edit.* 1. *Ibid. ſq.* χαίρειν ἐάσας Καῤῥηνοὺς, ὑποπέμπει τινὰ *Plut. L.* 7. διγλώττ. *Plut. & ſic mox iterum.*

equites facile comprehenderunt. Quatuor præterea cohortes, quas eadem nocte Varguntejus legatus ducebat, quum aberraſſent a via, circumventas in quibuſdam faucibus, non inultas conciderunt, exceptis viginti militibus: hos enim ſtrictis gladiis perrumpentes, admirati audaciam, paſſi ſunt Carras militari gradu evadere. Surenæ autem falſus rumor allatus eſt, effugiſſe Craſſum cum optimatibus: Carras vero confluxiſſe multitudinem promiſcuam non magni æſtimandorum hominum. Ratus igitur, nondum impoſitam ſummam manum victoriæ, & cupiens fieri certior, omiſit oppugnandi aut perſequendi Craſſi conſilia: ſubmiſitque unum e ſuis, bilinguem, ad Carrenorum mœnia, juſſum Latine evocare Craſſum ipſum aut Caſſium,

PLUTARCHUS in Craſſo C. 28. p. 561.

να διὰ λόγων θέλοντος αὐτοῖς συγγενέσθαι. Ταῦτα τοῦ διγλώσσου φράσαντος, ὡς ἀπηγγέλη τοῖς περὶ Κράσσον, ἐδέχοντο τὰς προκλήσεις. καὶ μετὰ μικρὸν ἧκον ἀπὸ τῶν βαρβάρων Ἄραβες, οἳ Κράσσον εὖ καὶ Κάσσιον ἀπὸ ὄψεως ἐγνώριζον, ἐν τῷ στρατοπέδῳ πρὸ τῆς μάχης γεγονότες. οὗτοι τὸν Κάσσιον ἰδόντες ἀπὸ τοῦ τείχους, ἔλεγον, ὅτι Σουρήνας σπένδεται, καὶ δίδωσιν αὐτοῖς, φίλοις οὖσι βασιλέως, σώζεσθαι, Μεσοποταμίαν ἐκλιποῦσι. τοῦτο γὰρ ὁρᾷν λυσιτελὲς πρὸ τῆς ἐσχάτης ἀνάγκης. Δεξαμένου δὲ τοῦ Κασσίου, καὶ τόπον ὁρισθῆναι καὶ χρόνον ἀξιοῦντος, ἐν ᾧ συνέλθωσι Σουρήνας καὶ Κράσσος· οὕτως φάμενοι ποιήσειν, ἀπήλαυνον.

Plut. ib. C. 29. p. 562.

Ἡσθεὶς οὖν ὁ Σουρήνας ἐπὶ τῷ τοὺς ἄνδρας ἐνέχεσθαι τῇ πολιορκίᾳ, μεθ᾽ ἡμέραν μετῆγε τοὺς Πάρθους, πολλὰ καθυβρίζοντας, καὶ κελεύοντας, εἰ βούλονται τυχεῖν σπονδῶν Ῥωμαῖοι, Κράσσον ἐγχειρίσαι σφίσι καὶ Κάσσιον δεδεμένους. Οἱ δὲ ἤχθοντο μὲν, ἠπατημένοι· τὰς μακρὰς δὲ καὶ κενὰς ἀπ᾽ Ἀρμενίων ἐλπίδας καταβαλ-

Lin. 9. ἐθέλοντος *Plut.* *L.* 10. ἀπηγγέλλη edit. 1. *L.* 11. μετὰ *caret edit.* 1. *L.* 17. *Bene* λυσιτελὲς ἀμφοτέροις *Plut.* *L.* 19. ἐν ᾧ συνιᾶσι *Plut.* *Ibid.* οὕτω *Aug. Plut.* *L.* 21. ἀνέχεσθαι *edit.* 1. *cum Regiis & Aug. Correxit ex Plut. H. Stephanus.* *L.* 22. ἐπῆγε *Plut.* *L.* 26. μακρὰς δὲ καὶ κενὰς τὰς Ἀρμ. ἐλπ. *vulgo Plut. & caret* ἀπ᾽.

quaſi Surena cum eis colloqui cuperet. Hæc ex illo bilingui audita poſtquam Craſſo amiciſque renuntiata ſunt, placuerunt. Et paulo poſt venerunt a barbaris Arabes, qui Craſſum Caſſiumque bene norant de facie, verſati in caſtris eorum ante prælium. Hi, conſpicati in muro Caſſium, ajebant, Surenam pacem ſalutemque Romanis dare, ſi in regis amicitiam recepti decedant Meſopotamia: id enim videri utilius quam experiri neceſſitatem ultimam. Id accipiente Caſſio, petenteque præfiniri tempus ac locum ad ducum colloquium, facturos ſe ita polliciti abiverunt.

Surena igitur gaudens, hos viros incluſos teneri, ſequenti die Parthos admovit, conviciantes & poſtulantes dedi ſibi vinctos Craſſum & Caſſium, ſi pacem Romani velint conſequi: qui dolebant ſe deceptos, & juſſo Craſſo longin-

PLUTARCHUS in Craſſo C. 29. p. 562.

λειν τῷ Κράσσῳ φράσαντες, εἴχοντο δρασμοῦ. καὶ τοῦτο ἔδει μηδένα πρὸ καιροῦ Καῤῥηνῶν πυθέσθαι. πυνθάνεται δὲ ὁ πάντων ἀπιστότατος Ἀνδρόμαχος, ὑπὸ Κράσσου καὶ τοῦτο πιστευθεὶς, καὶ τῆς ὁδοῦ τὴν ἡγεμονίαν. Οὐδὲν οὖν ἔλαθε τοὺς Πάρθους, ἐξαγγέλλοντος τοῦ Ἀνδρομάχου καθ' ἕκαστον. ἐπεὶ δὲ νυκτομαχεῖν οὐ πάτριον αὐτοῖς ἐστιν, οὐδὲ ῥάδιον, ἐξῄει δὲ νυκτὸς ὁ Κράσσος· ὅπως μὴ πολὺ καθυστερήσωσι τῇ διώξει, στρατηγῶν ὁ Ἀνδρόμαχος ἄλλοτε ἄλλας ὁδοὺς ὑφηγεῖτο, καὶ τέλος ἐξέτρεψεν εἰς ἕλη βαθέα καὶ χωρία τάφρων μεστὰ μετὰ τὴν πορείαν χαλεπὴν καὶ πολύπλανῆ γιγνομένην τοῖς ἐπισπομένοις. ἐγένοντο δέ τινες, οἳ, μηδὲν ὑγιὲς τὸν Ἀνδρόμαχον στρέφειν καὶ περιελίττειν εἰκάσαντες, οὐκ ἠκολούθουν. ἀλλὰ Κάσσιος μὲν ἐπανῆλθεν εἰς Κάῤῥας πάλιν· καὶ, τῶν ὁδηγῶν (Ἄραβες δὲ ἦσαν) ἀναμεῖναι κελευόντων ἄχρι ἂν ἡ σε-

Lin. 30. καὶ, poſt πιστευθεὶς, abeſt a Plutarch. L. 33. νύκτωρ Plut. Ibid. ſq. καθυστ. πολὺ idem. L. 36. Rectius μετὰ abeſt a Plut. L. 37. γινομένην Aug. γενομένην Plutarch. Ibid. ἐπισπωμένοις vulgo Plutarch. L. 38. ἐγεν. γάρ τινες Plut. L. 39. ἠκολούθησαν idem. L. 41. ἀναβῆναι Edd. mend. ex Reg. A. ἀναβαίνειν Reg. B. Recte Aug. ἀναμένειν Plut. Ibid. ἄχρις ἂν Aug. Plut. Ibid. ſq. Artic. ἡ ad σελήνη vulgo abeſt a Plut.

quas illas inaneſque ſpes de Armeniis abjicere, de fuga cogitabant. Id conſilium nemini Carrenorum ante tempus aperiendum erat: aperuit tamen Craſſus omnium perfidiſſimo Andromacho: cui ſe quoque, ut viæ duci, credidit. Itaque omnia conſilia Parthi didicerunt, prodente hoc ſingula. Et quoniam noctu pugnare nec ſolitum eis eſt, nec facile, Craſſus autem noctu exiverat: ne longe a tergo relinquerentur, dum ſequuntur fugientes duces, Andromachus nunc per hanc viam præibat, nunc per aliam: tandemque deflexit in paludes profundas & loca plena aggeribus, tranſitum difficilem ambagibus redditura ſequenti agmini. Et erant qui Andromachum nihil ſani cogitare conjectantes ex tot flexibus ac reflexibus, non ſequebantur: ex quorum numero Caſſius Carras reverſus eſt. Et quum ductores (Arabes erant) urgerent ut pergeret priuſquam [*ut maneret*,

PLUTARCHUS in Craſſo C. 28. p. 561.

να διὰ λόγων θέλοντος α
διγλώσσου φράσαντος, ὡς
ἐδέχοντο τὰς προκλήσεις.
βαρβάρων Ἄραβες, οἱ Κρά
ἐγνώριζον, ἐν τῷ στρατοπέ
οὗτοι τὸν Κάσσιον ἰδόντες
Σουρήνας σπένδεται, καὶ
βασιλέως, σώζεσθαι, Με
γὰρ ὁρᾷν λυσιτελὲς πρὸ τ
μένου δὲ τοῦ Κασσίου, κ
ἀξιοῦντος, ἐν ᾧ συνέλθωσι
φάμενοι ποιήσειν, ἀπήλαυ

Plut. ib. C. 29. p. 562.

Ἡσθεὶς οὖν ὁ Σουρήνας ἐ
τῇ πολιορκίᾳ, μεθ᾽ ἡμέραν
καθυβρίζοντας, καὶ κελευ
σπονδῶν Ῥωμαῖοι, Κράσσον
σιον δεδεμένους. Οἱ δὲ ἤχθ
μακρὰς δὲ καὶ κενὰς ἀπ᾽ Ἀρ

Lin. 9. ἐθέλοντος *Plut. L. 10.*
edit. 1. L. 17. Bene λυσιτελὲς
Plut. Ibid. οὕτω *Aug. Plut.*
giis & Aug. Correxit ex Plut.
L. 26. μακρὰς δὲ καὶ κενὰς τὰς Ἀρ

quaſi Surena cum eis colloqui
cuperet. Hæc ex illo bilingui
audita poſtquam Craſſo ami-
ciſque renuntiata ſunt, pla-
cuerunt. Et paulo poſt vene-
runt a barbaris Arabes, qui
Craſſum Caſſiumque bene no-
rant de facie, verſati in caſtris
eorum ante prælium. Hi,
conſpicati in muro Caſſium,
ajebant, Surenam pacem ſa-
lutemque Romanis dare, ſi in
regis amicitiam recepti dece-
dant Meſopotamia: id enim

Digitized by Google

ὸς τοῦτον. Ἦν οὖν ἐν ὄψει τοῖς ; αὐτοῦ·· καὶ πρῶτος Ὀκ]άβιος ἐπιβοηθῶν. εἶτα οἱ λοιποὶ, ;ντο· καὶ προσπεσόντες, καὶ ἀπὸ τοῦ λόφου, περιέσχον ἐν οὐβάλλοντο τοὺς θυρεούς· με]ι Πάρθοις βέλος ὃ προσπετοκράτορος, πρὶν ἢ σφᾶς ἀιένους ἀποθανεῖν.

PLUTARCHUS in Craſſo C. 29. p. 562.

: Πάρθους ἀμβλύτερον ἤδη κινκαὶ τῶν ὀρῶν οἱ Ῥωμαῖοι λά-ὶς ἐσομένους ἀλήπ]ους, ἐπῆγε ιν μὲν γὰρ ἔνιοι τῶν αἰχμα-;τοπέδῳ τῶν βαρβάρων πρὸς ένων, ὡς οὐ βούλεται βασιν εἶναι πρὸς Ῥωμαίους, ἀλάριτι, Κράσσῳ χρησάμενος ιάχης οἱ βάρβαροι. ὁ Σου-

Plut. ib. Cap. 30.

'SS. *L.* 60. ἐπεφέροντο *Plutarch. L.* 67. καὶ ἦν ἥ τε νὺξ *Plut. L.* 72. ιν *Plut. L.* 73. τὴν δὲ φιλίαν ἀνα- *L.* 74. ἴσχοντο δὲ *Plut.* & *mox*

hos jam ſegnius ſubire periula, &, ſi forte nox occuaverit, Romanos jam monına tenentes fore omnino inomprehenſibiles, dolo Craſım aggreſſus eſt: dimiſit enim iquot captivos, qui barbaros : induſtria confabulantes auerant, regem non [illegible] re pace cum Rom[illegible] :, & amicitiam [illegible] re, exhibiturumq[illegible] ·manitatem Craſſ[illegible] · conciliaretur: [illegible] pugna barba[illegible]

PLUTARCHUS in Craſſo C. 28. p. 561.

να διὰ λόγων θέλοντος αὐτοῖς συγγενέσθαι. Ταῦτα τοῦ διγλώσσου Φράσαντος, ὡς ἀπηγγέλη τοῖς περὶ Κράσσον, ἐδέχοντο τὰς προκλήσεις. καὶ μετὰ μικρὸν ἧκον ἀπὸ τῶν βαρβάρων Ἄραβες, οἱ Κράσσον εὖ καὶ Κάσσιον ἀπὸ ὄψεως ἐγνώριζον, ἐν τῷ στρατοπέδῳ πρὸ τῆς μάχης γεγονότες. οὗτοι τὸν Κάσσιον ἰδόντες ἀπὸ τοῦ τείχους, ἔλεγον, ὅτι Σουρήνας σπένδεται, καὶ δίδωσιν αὐτοῖς, Φίλοις οὖσι βασιλέως, σώζεσθαι, Μεσοποταμίαν ἐκλιποῦσι. τοῦτο γὰρ ὁρᾷν λυσιτελὲς πρὸ τῆς ἐσχάτης ἀνάγκης. Δεξαμένου δὲ τοῦ Κασσίου, καὶ τόπον ὁρισθῆναι καὶ χρόνον ἀξιοῦντος, ἐν ᾧ συνέλθωσι Σουρήνας καὶ Κράσσος· οὕτως Φάμενοι ποιήσειν, ἀπήλαυνον.

Plut. ib. C. 29. p. 562.

Ἡσθεὶς οὖν ὁ Σουρήνας ἐπὶ τῷ τοὺς ἄνδρας ἐνέχεσθαι τῇ πολιορκίᾳ, μεθ᾽ ἡμέραν μετῆγε τοὺς Πάρθους, πολλὰ καθυβρίζοντας, καὶ κελεύοντας, εἰ βούλονται τυχεῖν σπονδῶν Ῥωμαῖοι, Κράσσον ἐγχειρίσαι σφίσι καὶ Κάσσιον δεδεμένους. Οἱ δὲ ἤχθοντο μὲν, ἠπατημένοι· τὰς μακρὰς δὲ καὶ κενὰς ἀπ᾽ Ἀρμενίων ἐλπίδας καταβαλ-

Lin. 9. ἐθέλοντος *Plut. L. 10.* ἀπηγγέλλῃ *edit. 1. L. 11.* μετὰ *caret edit. 1. L. 17. Bene* λυσιτελὲς ἀμφοτέροις *Plut. L. 19.* ἐν ᾧ συνιᾶσι *Plut. Ibid.* οὕτω *Aug. Plut. L. 21.* ἀνέχεσθαι *edit. 1. cum Regiis & Aug. Correxit ex Plut. H. Stephanus. L. 22.* ἐπῆγε *Plut. L. 26.* μακρὰς δὲ καὶ κενὰς τὰς Ἀρμ. ἐλπ. *vulgo Plut. & caret* ἀπ᾽.

quaſi Surena cum eis colloqui cuperet. Hæc ex illo bilingui audita poſtquam Craſſo amiciſque renuntiata ſunt, placuerunt. Et paulo poſt venerunt a barbaris Arabes, qui Craſſum Caſſiumque bene norant de facie, verſati in caſtris eorum ante prælium. Hi, conſpicati in muro Caſſium, ajebant, Surenam pacem ſalutemque Romanis dare, ſi in regis amicitiam recepti decedant Meſopotamia: id enim videri utilius quam experiri neceſſitatem ultimam. Id accipiente Caſſio, petenteque præfiniri tempus ac locum ad ducum colloquium, facturos ſe ita polliciti abiverunt.

Surena igitur gaudens, hos viros incluſos teneri, ſequenti die Parthos admovit, convitiantes & poſtulantes dedi ſibi vinctos Craſſum & Caſſium, ſi pacem Romani velint conſequi: qui dolebant ſe deceptos, & juſſo Craſſo longin-

λων τῷ Κράσσῳ φράσαντες, εἴχοντο δρασμοῦ. καὶ τοῦτο ἔδει μηδένα πρὸ καιροῦ Καῤῥηνῶν πυθέσθαι. πυνθάνεται δὲ ὁ πάντων ἀπιστότατος Ἀνδρόμαχος, ὑπὸ Κράσσου καὶ τοῦτο πιστευθεὶς, καὶ τῆς ὁδοῦ τὴν ἡγεμονίαν. Οὐδὲν οὖν ἔλαθε τοὺς Πάρθους, ἐξαγγέλλοντος τοῦ Ἀνδρομάχου καθ' ἕκαστον. ἐπεὶ δὲ νυκτομαχεῖν οὐ πάτριον αὐτοῖς ἐστιν, οὐδὲ ῥᾴδιον, ἐξῄει δὲ νυκτὸς ὁ Κράσσος· ὅπως μὴ πολὺ καθυστερήσωσι τῇ διώξει, στρατηγῶν ὁ Ἀνδρόμαχος ἄλλοτε ἄλλας ὁδοὺς ὑφηγεῖτο, καὶ τέλος ἐξέτρεψεν εἰς ἕλη βαθέα καὶ χωρία τάφρων μεστὰ μετὰ τὴν πορείαν χαλεπὴν καὶ πολυπλανῆ γιγνομένην τοῖς ἐπισπομένοις. ἐγένοντο δέ τινες, οἳ, μηδὲν ὑγιὲς τὸν Ἀνδρόμαχον στρέφειν καὶ περιελίττειν εἰκάσαντες, οὐκ ἠκολούθουν. ἀλλὰ Κάσσιος μὲν ἐπανῆλθεν εἰς Κάῤῥας πάλιν· καὶ, τῶν ὁδηγῶν (Ἄραβες δὲ ἦσαν) ἀναμεῖναι κελευόντων ἄχρι ἂν ἡ σε-

PLUTARCHUS in Craſſo C. 29. p. 562.

Lin. 30. καὶ, *poſt* πιστευθεὶς, *abeſt a Plutarch. L. 33.* νύκτωρ *Plut. Ibid. ſq.* καθυστ. πολὺ *idem. L. 36. Rectius* μετὰ *abeſt a Plut. L 37.* γινομένην *Aug.* γενομένην *Plutarch. Ibid.* ἐπισπωμένοις *vulgo Plutarch. L. 38.* ἐγεν. γάρ τινες *Plut. L. 39.* ἠκολούθησαν *idem. L. 41.* ἀναβῆναι *Edd. mend. ex Reg. A.* ἀναβῆναι *Reg. B. Recte Aug.* ἀναμένειν *Plut. Ibid.* ἄχρις ἂν *Aug. Plut. Ibid. ſq. Artic.* ἡ *ad* σελήνη *vulgo abeſt a Plut.*

quas illas inaneſque ſpes de Armeniis abjicere, de fuga cogitabant. Id conſilium nemini Carrenorum ante tempus aperiendum erat: aperuit tamen Craſſus omnium perfidiſſimo Andromacho: cui ſe quoque, ut viæ duci, credidit. Itaque omnia conſilia Parthi didicerunt, prodente hoc ſingula. Et quoniam noctu pugnare nec ſolitum eis eſt, nec facile, Craſſus autem noctu exiverat: ne longe a tergo relinquerentur, dum ſequuntur fugientes duces, Andromachus nunc per hanc viam præibat, nunc per aliam: tandemque deflexit in paludes profundas & loca plena aggeribus, tranſitum difficilem ambagibus redditura ſequenti agmini. Et erant qui Andromachum nihil ſani cogitare conjectantes ex tot flexibus ac reflexibus, non ſequebantur: ex quorum numero Caſſius Carras reverſus eſt. Et quum ductores (Arabes erant) urgerent ut pergeret priuſquam [*ut maneret*,

PLUTARCHUS in Craſſo C, 29. p. 563.

λήνη παραλλάξῃ τὸν σκορπίον, Ἀλλ' ἔγωγε, εἰπὼν, μᾶλλον φοβοῦμαι τὸν τοξότην, ἀπήλαυνεν ἐς Συρίαν μετὰ ἱππέων πεντακοσίων. ἄλλοι δὲ μὲν, χρησάμενοι πιστοῖς ὁδηγοῖς, ἐλάβοντο χωρίων ὀρεινῶν, ἃ καλεῖται Σύνακα, καὶ κατέστησαν ἐν ἀσφαλεῖ πρὸ ἡμέρας αὐτοὶ, περὶ πεντακισχιλίους· ἡγεῖτο δὲ αὐτῶν ἀνὴρ ἀγαθὸς Οκτάβιος. Τὸν δὲ Κράσσον ἡμέρα κατελάμβανεν ἔτι ἀγόμενον ὑπὸ Ανδρομάχου περὶ τὰς δυσοδίας καὶ τὸ ἕλος. ἦσαν δὲ τέσσαρες σπεῖραι σὺν αὐτῷ θυρεαφόρων, ἱππεῖς δὲ παντελῶς ὀλίγοι, καὶ πέντε ῥαβδοῦχοι. μεθ' ὧν ἐπιπόνως καὶ μόλις ἐς τὴν ὁδὸν καταστὰς, ἤδη τῶν πολεμίων ἐπικειμένων, ὅσον δώδεκα σταδίους ἀπολιπὼν τοῦ συμμίξαι τοῖς περὶ Οκτάβιον, ἐπ' ἄλλον διαφεύγει λόφον, οὐχ οὕτω μὲν ἄφιππον, οὐδ' ὀχυρὸν, ὑποκείμενον δὲ τοῖς Συνάκοις, καὶ συνηρτημένον αὐχένι μακρῷ, διὰ μέσου

Lin. 42. σκόρπιον *Edd. ex Reg. A.* σκορπίον *ded. Aug. Reg. B. ut Plut. Ibid.* ἐγὼ *Edd.* γε *adjecit Aug. ut Plut. Ibid. ſq.* ἔτι τούτου μᾶλλον φοβ. *Plut. L. 43.* τὸν, *ante* τοξ. *caret edit.* 1. *Ibid.* εἰς Ἀσσυρίαν *Plut. L. 44.* ἀλλ' οἶδε μὲν *Edd. & MSS. noſtri. Repoſui* ἄλλοι δὲ, *ut eſt apud Plut.* μὲν *abeſt a Plut. L. 45.* Σίννακα *Plut. & mox* Σιννάκοις. *L. 46 ſq. Commodius Plut.* πρὸ ἡμέρας. οὗτοι περὶ πεντακ. ἦσαν. *L. 47 ſq.* Οκλαούϊος *Plut. & ſic conſtanter. L. 48 ſq.* κατελαμβ. ἐπιβουλευόμενον ὑπὸ Ανδρ. *Plut. L. 49.* τὰς δυσχωρίας *Plut. L. 50.* θυρεοφόρων *h. l. Aug. & Plut. L. 52.* ἐς τὴν ὁδὸν καὶ μόλις *Plutarch. L. 54.* περὶ τὸν Οκλαούϊον *Plut. Ibid.* ἀναφεύγει *Plut. L. 56.* Συνακείοις *h. l. Aug. Ibid. ſq.* διὰ μεσ. κρατύνοντι *edit.* 1.

donec] luna tranſeat [*tranſiiſſet*] ſcorpium, At ego, inquit, ſagittarium magis metuo: atque ita in Syriam properavit cum D. equitibus. Hi [*Alii vero,*] duces fidos nacti, pervenerunt ad montana quæ Synaca vocantur, & ante lucem reçollegerunt ferme quinque millia militum: quibus præfectus erat vir fortis Octavius. Craſſo autem dies ſupervenit, ſequenti Andromachum magno labore per paluſtria. Hàbebat is ſecum cohortes ſcutatorum quatuor, & perpaucos equites, cum quinque lictoribus: cum quibus labore magno eluctatus difficultates itineris, jam appropinquantibus hoſtibus, in alium tumulum refugit, duodecim ferme ſtadiis ab Octavio diſtantem, non tam munitum aut equis impervium, ſed ſubjacentem Synacis, & conjunctum longa

Digitized by Google

καταλείποντι τοῦ πεδίου πρὸς τοῦτον. Ἦν οὖν ἐν ὄψει τοῖς περὶ τὸν Ὀκτάβιον ὁ κίνδυνος αὐτοῦ· καὶ πρῶτος Ὀκτάβιος ἔθει μετ' ὀλίγων ἄνωθεν ἐπιβοηθῶν. εἶτα οἱ λοιποὶ, κακίσαντες ἑαυτοὺς, ἐφέροντο· καὶ προσπεσόντες, καὶ ὠσάμενοι τοὺς πολεμίους ἀπὸ τοῦ λόφου, περιέσχον ἐν μέσῳ τὸν Κράσσον, καὶ προὐβάλλοντο τοὺς θυρεούς· μεγαληγοροῦντες, ὡς οὐκ ἔστι Πάρθοις βέλος ὃ προσπεσεῖται τῷ σώματι τοῦ αὐτοκράτορος, πρὶν ἢ σφᾶς ἅπαντας ὑπὲρ αὐτοῦ μαχομένους ἀποθανεῖν. *PLUTARCHUS in Craſſo C. 29. p. 562.*

Ὁρῶν οὖν ὁ Σουρήνας τούς τε Πάρθους ἀμβλύτερον ἤδη κινδυνεύοντας, ἥν τε νὺξ ἐπίσχῃ, καὶ τῶν ὀρῶν οἱ Ῥωμαῖοι λάβωνται, παντάπασιν αὐτοὺς ἐσομένους ἀλήπτους, ἐπῆγε τῷ Κράσσῳ δόλον. ἀφείθησαν μὲν γὰρ ἔνιοι τῶν αἰχμαλώτων, ἀκηκοότες ἐν τῷ στρατοπέδῳ τῶν βαρβάρων πρὸς ἀλλήλους ἐπίτηδες διαλεγομένων, ὡς οὐ βούλεται βασιλεὺς ἄσπονδον αὐτῷ πόλεμον εἶναι πρὸς Ῥωμαίους, ἀλλὰ τὴν φιλίαν ἀναγαγεῖν χάριτι, Κράσσῳ χρησάμενος φιλανθρώπως. ἔσχοντο δὴ μάχης οἱ βάρβαροι. ὁ Σου- *Plut. ib. Cap. 30.*

Lin. 59: μετ' ὀλίγου Edd. invitis MSS. L. 60. ἐπεφέροντο Plutarch. L. 62. περιεβάλλοντο vulgo Plut. L. 67. καὶ ἢν ἥ τε νὺξ Plut. L. 72. αὐτῷ edit. 2. 3. Ibid. τον πόλεμον Plut. L. 73. τὴν δὲ φιλίαν ἀνακαλεῖν Plut. Ibid. ἀγαγεῖν Aug. L. 74. ἴσχοντο δὲ Plut. & mox caret ὁ.

cervice, tendente per mediam planiciem. Itaque periculum ejus Octavium latere non poterat: qui primus cum paucis accurrit in ejus auxilium; deinde reliqui ſe invicem increpantes ſequebantur, repreſſiſque hoſtibus a tumulo, Craſſum receperunt in medium, ſcutis objectis, jactando, nullum telum Parthicum poſſe corpus imperatoris attingere, priuſquam propugnatores omnes ad unum caderent.

Itaque Surena videns Parthos jam ſegnius ſubire pericula, &, ſi forte nox occupaverit, Romanos jam montana tenentes fore omnino incomprehenſibiles, dolo Craſſum aggreſſus eſt: dimiſit enim aliquot captivos, qui barbaros de induſtria confabulantes audierant, regem non abhorrere a pace cum Romanis ſarcienda, & amicitiam illorum cupere, exhibiturumque omnem humanitatem Craſſo, ut per eum conciliaretur: & abſtinebant a pugna barbari. Tum

Digitized by Google

PLUTARCHUS in Craſſo C. 30. p. 562.

ρήνας δὲ μετὰ τῶν ἀρίστων προσελάσας ἀτρέμα τῷ λόφῳ, τοῦ μὲν τόξου τὸν τόνον ἀνῆκε, τὴν δεξιὰν δὲ προὔτεινεν. ἐκάλει δὲ τὸν Κράσσον ἐπὶ συμβάσεις, ὑπειπὼν ὅτι, Τῆς μὲν ἀνδρείας καὶ δυνάμεως ἄκοντος πεπείρασαι βασιλέως· πραότητα δὲ αὐτὸς καὶ φιλοφροσύνην ἑκὼν ἐπιδείκνυται, σπενδόμενος ἀπιοῦσι, καὶ παρέχων σώζεσθαι.

Plut. ib. pag. 563.

Ταῦτα τοῦ Σουρήνα λέγοντος, οἱ μὲν ἄλλοι προθύμως ἐδέξαντο, καὶ περιχαρεῖς ἦσαν· ὁ δὲ Κράσσος, οὐδὲν ὅτι μὴ δι' ἀπάτης ἐσφαλμένος ὑπ' αὐτῶν, καὶ τὸ αἰφνίδιον τῆς μεταβολῆς ἄλογον ἡγούμενος, οὐχ ὑπήκουεν, ἀλλὰ ἐβουλεύετο. τῶν δὲ στρατιωτῶν βοώντων καὶ κελευόντων, εἶτα λοιδορούντων καὶ κακιζόντων, ὡς προβάλλοντα μαχουμένους αὐτοὺς οἷς αὐτὸς ἀνόπλοις ἐς λόγους οὐ θαῤῥεῖ συνελθεῖν· πρῶτον μὲν ἐπειρᾶτο δεῖσθαι, καὶ λέγειν, ὅτι, τὸ λειπόμενον μέρος τῆς ἡμέρας διακαρτερήσαντες, ἐν τοῖς ὀρεινοῖς καὶ τραχέσι δύνανται διὰ νυκτὸς ἰέναι· καὶ τὴν ὁδὸν ἐδείκνυε, καὶ παρεκάλει

Lin. 75. προσπελάσας *Edd. Pratuli Aug. Plut. Ibid.* ἀτρέμας *Aug. L. 76.* τὴν δὲ δεξιὰν *Plutarch. L. 77.* καλεῖ δὲ *Plut. Ibid.* ὑπειπὼν *bene Plut. L. 78.* ἀνδρίας *Edd. Secus Aug. cum Plut. Ibid. ſq.* πεπείραται *Plutarch. L. 79.* αὐτοῖς καὶ *idem. L. 80.* ἐπιδείκνυται *edit. 1. L. 87.* μαχομένους *Edd. ex Reg. A. Rectius Aug. Reg. B. ut Plut.*

Surena cum optimatibus paulatim accedens ad tumulum, arcum laxavit, & protendit dexteram, invitabatque Craſſum ad fœdera; dicens, eum invIti regis expertum vim ac potentiam: nunc vero ultro clementiam offerri & beneficentiam, illo ſalutem ſecuritatemque donante abeuntibus. Hæc Surenæ pollicita læti libenteſque accipiebant alii: ſolus Craſſus non decipiebatur, quippe qui nullam tam repentinæ mutationis rationem videbat, & ideo non ſtatim aſſentiens, deliberabat amplius. Sed quum milites magno clamore pacem expeterent, non abſtinentes a conviciis, quod ipſos objectaret viris quos ne inermes quidem auderet accedere: primum conatus eſt eos precibus ac rationibus inducere, ut durarent ejus diei reliquum, quandoquidem poſſent per montana & aſpera noctu iter fa-

τὴν ἐλπίδα μὴ προέσθαι τῆς σωτηρίας ἐγγὺς οὔσης. ὡς δὲ χαλεπαίνοντες αὐτῷ, καὶ τὰ ὅπλα κρούοντες, ἠπείλουν, φοβηθεὶς ἐχώρει, καὶ τοσοῦτον εἶπε μεταστραφείς· Ὀκτάβιε καὶ Πετρώνιε, καὶ ὅσοι ἄλλοι πάρεστε Ῥωμαίων ἄρχοντες, ὑμεῖς ὁρᾶτε τῆς ἐμῆς ὁδοῦ τὴν ἀνάγκην, καὶ σύνιστε παρόντες, ὡς αἰσχρὰ πάσχω καὶ βίαια. τοῖς δὲ ἄλλοις ἅπασιν ἀνθρώποις λέγετε, σωθέντες, ὡς Κράσσος ἀπατηθεὶς ὑπὸ τῶν πολεμίων ἀπόλωλε, καὶ οὐκ ἐκδοθεὶς ὑπὸ τῶν πολιτῶν.

PLUTARCHUS in Craſſo C. 30. p. 563.

Οὐ μὴν ἔμειναν οἱ περὶ τὸν Ὀκτάβιον, ἀλλὰ συγκατέβαινον ἀπὸ τοῦ λόφου. τοὺς δὲ ῥαβδούχους ἑπομένους ὁ Κράσσος ἀπήλασε. Πρῶτοι δὲ τῶν βαρβάρων ἀπήντησαν αὐτοῖς δύο μιξέλληνες, οἳ καὶ προσεκύνησαν τὸν Κράσσον, ἀπὸ τῶν ἵππων ἁλάμενοι, καὶ προσαγορεύσαντες Ἑλλάδι φωνῇ παρεκάλουν προπέμψαι τινὰς, οἷς ἐπιδείξεται Σουρήνας ἑαυτὸν καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν ἀνόπλους καὶ ἀσιδήρους προσερχομένους. Ὁ δὲ Κράσσος ἀπεκρί-

Plut. ib. Cap. 31.

Lin. 97. σύνεστε mend. edit. 1. L. 99 ſq. Abſunt h. l. verba ἀπόλωλε καὶ apud Plut. ſed poſt πολιτῶν adjicitur ἀπώλετο. L. 4. ἀπήλασσε Aug. ἐπήλασε vulgo Plut. L. 5. αὐτῷ Plut. L. 6. ἀλόμενοι vulgo Plut. L. 8. περὶ αὐτὸν edit. 2. 3.

cere: viam ſimul oſtendens, & rogans ne propinquæ ſalutis ſpem abrumperent. Sed quum indignantes & arma concutientes minarentur, territus abiit; inter eundum his tantum verbis ſuos allocutus: „ Octavi, tuque Petroni, & quotquot adeſtis Romani principes, videtis me neceſſitate coactum proficiſci, teſtes quam turpiter vim patiar: proinde omnibus dicite, poſtquam incolumes evaſeritis, Craſſum deceptum ab hoſtibus periiſſe, non deditum a civibus."

Octavius tamen & cæteri non manſerunt in tumulo, ſed ſimul deſcenderunt: lictores vero ſequi ſe Craſſus non permiſit. Deſcendentibus ante omnes occurrerunt duo ſemigræci, qui deſilierunt ab equis & Craſſum adorarunt, ſalutatumque Græce rogabant, ut aliquos præmitteret, qui prætentarent Surenam & comites, inermes abſque telo venientes. Reſpondit ille, ſi vel

Digitized by Google

PLUTARCHUS in Craſſo C. 31. p. 563.

νατο μὲν, ὡς εἰ καὶ τὸν ἐλάχιστον εἶχε τοῦ ζῆν λόγον, οὐκ ἂν εἰς χεῖρας αὐτοῖς ἦλθεν. ὅμως δὲ Ρωσκίους ἀδελφοὺς ἔπεμπε, πευσομένους ἐπὶ τίσι καὶ πόσοι συνίασιν. οὓς εὐθὺς ὁ Σουρήνας συνέλαβε καὶ κατέσχεν· αὐτὸς δὲ μετὰ τῶν ἀρίστων ἱππότης προσῄει, καὶ, Τί τοῦτο; ἔφη, πεζὸς ὁ Ρωμαίων αὐτοκράτωρ; ἡμεῖς δὲ ὀχούμεθα; Καί τῳ προσαγαγεῖν ἐκέλευσεν ἵππον αὐτῷ. τοῦ δὲ Κράσσου φήσαντος, οὔθ' ἑαυτὸν ἁμαρτάνειν, οὔτ' ἐκεῖνον, ὡς ἑκατέρῳ πάτριόν ἐστι ποιουμένους τὴν σύνοδον· εἶναι μὲν αὐτόθεν, ἔφη, σπονδὰς καὶ εἰρήνην ὁ Σουρήνας Ορώδῃ τε βασιλεῖ καὶ Ρωμαίοις· δεῖν δὲ γράψασθαι τὰς συνθήκας, ἐπὶ τὸν ποταμὸν προελθόντας. Οὐ γὰρ ὑμεῖς γε, ἔφη, πάνυ μνήμονες ὁμολογιῶν οἱ Ρωμαῖοι. Καὶ προύτεινε τὴν δεξιὰν αὐτῷ. μεταπεμπομένου δὲ ἵππον, οὐδὲν ἔφη δεῖν· βασιλεὺς γάρ σοι δίδωσι τοῦτον. Ἅμα δ'

ἵππος

Lin. 11. ἦλθ. εἰς χειρ. αὐτοῖς *Edd. Alia ſerie Aug. cum Plut. Ibid.* ἄλλως δὲ *Edd. ex Regiis.* δύο δὲ *vulgo Plut.* ἄλλους δὲ *Codd. nonnulli Plut.* ὅμως δὲ *dedit Aug. Ibid.* Ρωσκίους *Edd. ex Reg. B.* Ρωίσκους *Reg. A.* Riſcos *Cand. Prætuli Aug. ut Plut. L.* 13. συλλαβὼν κατέσχεν *Plutarch. Ibid.* αὐτὸς δὲ *Edd. Rectius Aug. Plut. L.* 15. Ρωμ. ἀνάξιος *Edd. Secus Aug. cum Plutarch.* & imperator *Cand. L.* 16. τῳ *abeſt ab Aug. L.* 17. οὔτε αὐτὸν ἁμ. *Plut. L.* 19 *ſq.* ὁ ῥώδῃ (*ſic*) *Aug.* Ὑρώδῃ *Plut. ut alibi. L.* 21. προσελθόντας *Edd. Prætuli Aug. L.* 23. περιπεμπομένου *Aug.*

minimo teneretur vitæ deſiderio, ſe non fuiſſe venturum in manus eorum: miſit tamen Riſcos [Roſcios] fratres, cognituros, ad quid & quam multi veniant. Quos mox Surena comprehenſos retinuit: ipſe vero cum optimatibus eques ad eum accedebat: &, Quid hoc eſt, inquit, pedes Romanorum imperator? & nos vehimur: ſimulque juſſit quendam, ut equum ei adduceret. Quumque Craſſus reſpondiſſet, nec ſe peccare, nec illum, quando uterque patrio more iret ad colloquium; Surena dixit, jam inde pacem eſſe Orodi regi cum Romano populo, fœdus autem oportere ſcribi quum venerint ad fluvium. „ Soletis enim, inquit, vos Romani, non admodum eſſe pactorum memores: ſimulque dextram ei porrexit. Quumque ille [*Craſſus*] equum accerſeret, negavit eſſe opus: Hunc enim tibi, inquit, rex dono

Digitized by Google

ἵππος τε τῷ Κράσσῳ παρέστη χρυσοχάλινος, οἵ τε ἀναβολεῖς αὐτὸν ἀράμενοι περιέβησαν, καὶ παρείποντο πληγῇ τὸν ἵππον ἐπιταχύνοντες. Οκλάβιος δὲ πρῶτος ἀντιλαμβάνεται τῶν χαλινῶν, καὶ μετ' ἐκεῖνον εἷς τῶν χιλιάρχων Πετρώνιος. εἶτα οἱ λοιποὶ περιΐσταντο, τόν τε ἵππον ἀνακόπτειν βουλόμενοι, καὶ τοὺς πιεζοῦντας ἐξ ἑκατέρου μέρους τὸν Κράσσον ἀφέλκοντες. ὠθισμοῦ δὲ γενομένου καὶ ταραχῆς, εἶτα πληγῶν, Οκλάβιος μὲν, ἀνασπάσας ξίφος ἑνὸς τῶν βαρβάρων, κτείνει τὸν ἱπποκόμον, ἕτερος δὲ τὸν Οκλάβιον, ἐκ τῶν ὄπισθεν πατάξας. Πετρώνιος δὲ ὅπλου μὲν οὐκ εὐπόρησεν, εἰς δὲ τὸν θώρακα πληγεὶς ἀπεπήδησεν ἄτρωτος. Τὸν δὲ Κράσσον ὁ Μαξάρθης Πάρθος ἀπέκτεινεν. οἱ δὲ οὔ, φασὶν, ἀλλ' ἕτερον μὲν εἶναι τὸν ἀποκτείναντα, τοῦτον δὲ κειμένου τὴν κεφαλὴν ἀποκόψαι καὶ τὴν δεξιάν. εἰκάζεται δὲ ταῦτα μᾶλλον ἢ γινώσκεται. τῶν γὰρ παρόντων οἱ μὲν, ἐκεῖ

PLUTARCHUS in Craſſo C. 31. p. 562.

Lin. 25. τε poſt ἵππος caret Plut. L. 26. παρέβησαν vulg. Plut. quod in περιέβ. mutavit Reisk. L. 30. ἀνακόπτ. πειρώμενοι Plut. Ibid. πιέζοντας Edd. πιζοῦντας Aug. ex πιεζοῦντας corrupt. quod eſt apud Plut. Ibid. ſq. πιεζ. Κράσσον ἐξ ἑκ. μερ. ἀφ. Plut. L. 33. τὸ ξίφος Plut. L. 35. εὐπόρησεν Aug. L. 36. ἀπεπηδ. ἀπὸ τοῦ ἵππου ἄτρ. Plut. L. 36 ſq. Ὀμαξάρθης videtur eſſe in Aug. Κράσσου ὄνομα Πομαξαίθρης Plut.

rex dono dat. Moxque admotus eſt ei equus auro frenatus, in quem ſtratores eum impoſuerunt: hærebantque lateribus, equum incitantes. Ibi primus Octavius arreptum freno retinuit, & poſt illum unus tribunorum Petronius: deinde reliqui circumſteterunt, equum inhibere volentes, & eos qui Craſſum diverſa ex parte urgebant, abſtrahentes. Quumque ſe mutuo protruderent turbarentque, ventum eſt ad verbera: Octavius ſtricto gladio peremit equiſonem cujuſdam barbari, & eum rurſus alius inflicto a tergo vulnere: Petronius vero telum quidem non habuit, ſed percuſſus in loricam reſiliit integer: Craſſum Maxarthes Parthus interfecit. Quidam occiſum ajunt ab alio, hunc vero jacentis caput abſcidiſſe cum dextera. Verum iſtæ conjecturæ ſunt potius, quam certi aliquid; nam qui aderant, partim ibi,

Digitized by Google

PLUTARCHUS in Craſſo C. 31. p. 564. μαχόμενοι περὶ τὸν Κράσσον ἀνῃρέθησαν, οἱ δ' εὐθὺς ἀνεχώρησαν ἐπὶ τὸν λόφον. Ἐπελθόντων δὲ τῶν Πάρθων, καὶ λεγόντων, ὅτι Κράσσος μὲν δίκην δέδωκε, τοὺς δὲ ἄλλους κελεύει Σουρήνας κατιέναι θαῤῥοῦντας· οἱ μὲν ἐνεχείρισαν αὐτοὺς, καταβάντες· οἱ δὲ τῆς νυκτὸς ἐσπάρησαν. καὶ τούτων παντάπασιν ὀλίγοι διεσώθησαν· τοὺς δὲ ἄλλους ἐκθηρεύοντες οἱ Ἄραβες συνελάμβανον καὶ διέφθειρον. λέγονται δὲ οἱ πάντες δισμύριοι μὲν ἀποθανεῖν, μύριοι δὲ ἁλῶναι ζῶντες.

Plut. ib. Cap. 32. Ὁ δὲ Σουρήνας τὴν κεφαλὴν τοῦ Κράσσου καὶ τὴν χεῖρα πρὸς Ορώδην ἔπεμψεν ἐς Ἀρμενίαν· αὐτὸς δὲ, διαδοὺς λόγον ὑπὸ ἀγγέλων ἐς Σελεύκειαν, ὡς ζῶντα Κράσσον ἄγοι, παρεσκεύαζε πομπήν τινα γελοίαν, ὕβρει προσαγορεύων θρίαμβον. Ὁ μὲν γὰρ ἐμφερέστατος Κράσσῳ τῶν αἰχμαλώτων Γάϊος, ἐσθῆτα βασιλικὴν γυναικὸς ἐνδὺς, καὶ διδαχθεὶς Κράσσος ὑπακούειν καὶ αὐτοκράτωρ τοῖς καλοῦσιν, ἐφ' ἵππου καθήμενος ἤγετο· πρὸ αὐτοῦ

Lin. 41 ſq. εὐθὺς ἀνεπήδησαν *Plut.* *L. 43.* ἰέναι *idem.* *L. 44 ſq.* ἐνεχείρισαν αὐτοὺς *Edd. Recte Aug. cum Plut.* αὐτοὺς *dedit etiam edit. 1.* *L. 47 ſq.* συνελαμβ. ἢ διεφθ. *Edd. Cand.* καὶ *dedit Aug. cum Plut.* *L. 51.* Ὀρώδη *edit. 1.* Ὀρώδην *jam & Aug. ut Edd. & ſic idem deinceps.* *L. 53.* ἄγοιτο, παρεσκεύαζεν *Plut.* *L. 55.* Γάϊος Πακκιανὸς ἐσθῆτα βασιλικὴν ἐνδὺς *Plut.*

defendentes Craſſum, ceciderunt, partim mox refugerunt in tumulum. Deinde quum Parthi adequitarent, dicentes Craſſum jam pœnas dediſſe, reliquos vero Surenam jubere deſcendere ſecuros; alii ſe dediderunt, alii noctu diffugerunt: ex quibus admodum pauci evaſerunt incolumes: cæteros Arabes perveſtigando capiebant & jugulabant. Fertur, cæſa eſſe in univerſum XX. M. capta vero X. M. militum.

Surena caput dextramque Craſſi ad Orodem miſit in Armeniam: ipſe vero ſparſis Seleuciæ rumoribus per nuntios quod vivum Craſſum duceret, adornavit pompam quandam ridiculam, quam contumelioſe triumphum vocabat. Cajus enim quidam inter captivos Craſſo ſimillimus, indutus ſtola reginea, doctuſque ut quoties Craſſus & imperator appellaretur, exaudiret, ducebatur equo inſidens: ante quem tubicines & lictores qui-

δὲ σαλπιγκ]αὶ καὶ ῥαβδοῦχοί τινες ὀχούμενοι καμήλοις ἐσήλαυνον. ἐξήρτητο δὲ τῶν ῥαβδούχων βαλάντια, καὶ παρὰ τοὺς πελέκεις πρόσφατοι κεφαλαὶ Ῥωμαίων ἀποτετμημέναι. κατόπιν δὲ εἵποντο Σελευκίδες ἑταῖραι, καὶ μουσουργοὶ, πολλὰ βωμολόχα καὶ γελοῖα δι' ἀσμάτων εἰς θηλύτη]α καὶ ἀνανδρίαν τοῦ Κράσσου λέγοντες. Ταῦτα μὲν οὖν πάντες ἐθεῶντο· τὴν δὲ γερουσίαν τῶν Σελευκέων ἀθροίσας, εἰσήνεγκεν ἀκόλασ]α βιϐλία τῶν Ἀρισ]είδου Μιλησιακῶν, οὔ τι ταῦτά γε καταψευσάμενος· εὑρέθη γὰρ ἐν τοῖς Ῥουσ]ίου σκευοφόροις, καὶ παρέσχε τῷ Σουρήνᾳ καθυϐρίσαι πολλὰ καὶ κατασκῶψαι τοὺς Ῥωμαίους, εἰ μηδὲ πολεμοῦντες ἀπέχεσθαι πραγμάτων καὶ γραμμάτων δύνανται τοιούτων. Τοῖς μέντοι Σελευκεῦσιν ἐδόκει σοφὸς ἀνὴρ ὁ Αἴσωπος εἶναι, τὸν Σουρήναν ὁρῶσι τὴν μὲν τῶν Μιλησιακῶν ἀκολασ]ημάτων πήραν ἐξηρτημένον πρόσωθεν, ὄπισθεν δὲ Παρθικὴν Σύϐαριν ἐφελκόμενον, ἐν τοσαῖσδε παλλακίδων ἁμάξαις· τρόπον τινὰ

PLUTARCHUS in *Craſſo* C. 32. p. 564.

Lin. 59. ἤλαυνον *Plut.* *Ibid.* τῶν ῥάϐδων *idem. Sic recte Cand.* quorum virgis. *L.* 61. Σελευκειάδες *vulgo Plutarch.* *Ibid. ſq.* ἑταῖραι μουσ. *Plut. abſque conjunct.* *L.* 63. λέγουσαι *edit.* 2. 3. *ex Plut.* *L.* 66. οὔτοι *Plut.* *L.* 67. Ῥουσ]ίνου *Reg. B.* *L.* 69. εἰ μηδὲ *Edd. invitis MSStis & Plut.* *L.* 70 *ſq.* Σελευκίσιν *Aug. Plut.* *L.* 71. ὁ *abeſt a Plut.* *L.* 73. Σούϐαριν *edit.* 2. 3. *oper. errore.* *L.* 74. ἐν τοσαύταις *Plut.*

dam camelis vehebantur. Appenſæ autem erant crumenæ faſcibus, & ſecuribus recens abſciſſa Romanorum capita. A tergo ſequebantur Seleucienſes meretriculæ, & fidicinæ, jactantes multa ſcurrilia ridiculaque carmina in Craſſi digniorem fœmina quam viro mollitiem. Atque id fuit publicum ſpectaculum. Senatu autem Seleucienſi convocato, protulit impuras fabulas Ariſtidis Mileſii, nihil hic fingens; repertæ enim fuerant in ſarcinis Ruſtii: unde Surena amplam materiam nactus eſt illudendi & cavillandi in Romanos, qui ne in bello quidem abſtinere poſſint a talibus vel rebus vel literis. Sane Seleucienſes mirabantur Æſopi ſapientiam, quum viderent Surenam in antica pera præ ſe ferentem Mileſiaca, in poſticam vero rejeciſſe Parthorum Sybaritica, trahentem poſt ſe carpenta plena pellicibus, in

PLUTARCHUS in Craſſo c. 32. p. 564.

ταῖς λεγομέναις ἐχίδναις καὶ σκυτάλαις ἀντιμόρφως, τὰ μὲν ἐμφανῆ καὶ πρόσθια μέρη φοβερὰ καὶ θηριώδη δόρασι καὶ τόξοις καὶ ἵπποις προβαλλομένην, κατ' οὐρὰν δὲ τῆς φάλαγγος εἰς χορείαν καὶ κρόταλα καὶ ψαλμοὺς καὶ παννυχίδας ἀκολάστους μετὰ γυναικῶν τελευτῶσαν. ψεκτὸς μὲν γὰρ ὁ Ῥούστιος· ἀναιδεῖς δὲ Πάρθοι, τὰ Μιλησιακὰ ψέγοντες, ὧν πολλοὶ βεβασιλεύκασιν, ἐκ Μιλησίων καὶ Ἰωνίδων ἑταιρῶν γεγονότες Ἀρσακίδαι.

Plut. ib. Cap. 33.

Τούτων δὲ πραττομένων, Ὀρώδης ἐτύγχανεν ἤδη διηλλαγμένος Ἀρταβάζῃ τῷ Ἀρμενίῳ, καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ γυναῖκα Πακόρῳ τῷ παιδὶ καθωμολογημένος. ἑστιάσεις τε καὶ πότοι δι' ἀλλήλων ἦσαν αὐτοῖς, καὶ πολλὰ ἕτερα. παρεισήγετο δὲ καὶ ἀγὼν τῶν ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος ἀκουσμάτων. ἦν γὰρ οὔτε φωνῆς οὔτε γραμμάτων ὁ Ὀρώδης Ἑλληνικῶν ἄπειρος· ὁ δὲ Ἀρταβάζης καὶ τραγῳδίας ἐποίει, καὶ λόγους ἔγραφε, καὶ ἱστορίας, ὧν ἔνιαι διασώζονται. Τῆς δὲ κεφαλῆς τοῦ Κράσσου κομισθείσης ἐπὶ θύρας,

Lin. 75. ἐχίδναις καὶ σκύλλαις Aug. Ibid. ἀντιμόρφους vulgo Plut. L. 77. προβαλλομένων Edd. Prætuli Aug. cum Plut. L. 78. Pro χορείαν eſt πόρνας apud Plut. L. 79. ἀκολάστους abeſt a vett. editt. Plut. & denuo deletum eſt a Reisk. L. 85. καθωμολογημένοι edit. 1. L. 86 ſq. καὶ πολλὰ παρεισήγετο τῶν ἀπὸ τῆς Ἑλλ. Plutarch. L. 88. Verbis οὔτε φωνῆς caret edit. 3. oper. errore. Ibid. Ἑλλ. Plut. u: alibi, & caret artic. L. 90. ἔνια Plut.

ſpeciem excetræ præpoſteræ, prima facie fera & horrida equis, haſtis & arcubus; extremo vero agmine deſinente in crotala & cantilenas, pernoctationeſque libidinoſas cum fœminis. Damnandus eſt igitur Ruſtius; ſed nihilominus reprehendendi Parthi, dum Mileſiaca vituperant, apud quos multi regnarunt nati e Mileſiis & Jonicis meretricibus Arſacidæ.

Interea Orodes cum Artabaze in gratiam redierat, ejus ſorore deſponſa Pacoro ſuo filio. Moxque ſecuta ſunt convivia comeſſationeſque, & multa alia. Introducta ſunt & Græca acroamata. Nam Orodes nec linguæ Græcæ rudis erat nec literarum: Artabazes vero etiam tragœdias ſcribebat & orationes, & hiſtorias, quarum nonnullæ ſervantur & hodie. Cæterum quum allatum

Digitized by Google

ἐπηρμέναι μὲν ἦσαν αἱ τράπεζαι· τραγῳδιῶν δὲ ὑποκριτὴς, Ἰάσων ὄνομα, Τραλλιανὸς, ᾖδεν Εὐριπίδου Βακχῶν τὰ περὶ τὴν Ἀγαύην. εὐδοκιμοῦντος δὲ αὐτοῦ, Σιλλάκης ἐπιστὰς τῷ ἀνδρῶνι καὶ προσκυνήσας, προὔβαλλεν ἐς μέσον τοῦ Κράσσου τὴν κεφαλήν. κρότον δὲ τῶν Πάρθων μετὰ χαρᾶς καὶ κραυγῆς ἀραμένων, τὸν μὲν Σιλλάκην κατέκλιναν οἱ ὑπηρέται, βασιλέως κελεύσαντος. ὁ δὲ Ἰάσων τὰ μὲν τοῦ Πενθέως σκευοποιήματα παρέδωκέ τινι τῶν χορευτῶν· τῆς δὲ τοῦ Κράσσου κεφαλῆς λαβόμενος, καὶ ἀναβακχεύσας, ἐπέραινεν ἐκεῖνα τὰ μέλη μετὰ ἐνθουσιασμοῦ καὶ ᾠδῆς·

PLUTARCHUS in Craſſo C. 33. p. 564.

Φέρομεν ἐξ ὄρεος ἕλικα
νεότομον ἐπὶ μέλαθρα,
μακάριον θήραμα.

Καὶ ταῦτα μὲν πάντας ἔτερπεν. ᾀδομένων δὲ τῶν ἑξῆς ἀμοιβαίων πρὸς τὸν χορόν·

Plut. ib. pag. 565.

Lin. 94. Σιλάκης h. l. & mox Σιλάκην Edd. MSS. & Cand. L. 95. προὔβαλεν Edd. & mox Κράσσου abſque artic. Prætuli Aug. Plut. L. 97. κραυγ. καὶ χαρ. Plut. L. 99. τῶν Πενθ. edit. 3. oper. err. L. 6. μακαρίαν θήραν Plut. L. 7. Pro ᾀδομένων, quod dedit Aug. cum Plut. eſt ἀμοιβομένων in edit. 1., unde in edit. 2. 3. factum ἀμοιβομένων. Ibid. τῶν ἐφεξῆς Plut. L. 8 ſq. πρὸς τὸν χορὸν, τὶς ἐχόρευσεν Edd. MSS. & Cand. non ferenda menda.

eſſet caput Craſſi ad fores aulæ, poſitæ erant menſæ: tum tragœdus Jaſon Trallianus cecinit ex Euripidis Bacchis carmen de Agave. Quumque laudaretur, Sillaces ingreſſus virorum cœnaculum, adoravit, & projecit caput in medium: quod quum a Parthis cum gaudio clamoreque ſublatum eſſet, Sillacem miniſtri, jubente rege, collocarunt in diſcubitorio lectulo. Jaſon vero Penthei apparatum tradidit uni e choralibus; ipſe, correpto Craſſi capite, bacchabundus, magno ſpiritu pergebat canere verſiculos illos:

Ferimus ex montis ambitu nuper cæſam venationem optimam.

Et hæc omnia cum voluptate ſpectabantur: quumque redeuntibus chori vicibus quidam ſaltaret illud: [*quum vero ſequentes alterni verſus ad Chorum decantarentur:*

Digitized by Google

PLUTARCHUS in Craſſo C. 33. p. 565.

Τίς ἐφόνευσεν;

Ἐμὸν, ἐμὸν τὸ γέρας·

ἀναπηδήσας ὁ Μαξάρθης (ἐτύγχανε γὰρ δειπνῶν) ἀντελαμβάνετο τῆς κεφαλῆς, ὡς αὐτῷ λέγειν ταῦτα μᾶλλον ἢ ἐκείνῳ προσῆκον. ἡσθεὶς δὲ ὁ βασιλεὺς, τὸν μὲν οἷς πάτριόν ἐστιν ἐδωρήσατο, τῷ δὲ Ἰάσωνι τάλαντον ἔδωκεν. Ἐς τοιοῦτόν φασιν ἐξόδιον τὴν Κράσσου στρατηγίαν, ὥσπερ τραγῳδίαν, τελευτῆσαι. Δίκη μέντοι καὶ τῆς ὠμότητος Ὀρώδην, καὶ τῆς ἐπιορκίας Σουρήναν, ἀξία μετῆλθε. Σουρήναν μὲν γὰρ οὐ μετὰ πολὺν χρόνον Ὀρώδης, φθονῶν τῆς δόξης, ἀπέκτεινεν· Ὀρώδῃ δὲ, ἀποβαλόντι Πάκορον, ὑπὸ Ῥωμαίων μάχῃ κρατηθέντα, καὶ νοσήσαντι νόσον εἰς ὕδερον τραπεῖσαν, Φραάτης ὁ υἱὸς ἐπιβουλεύων, ἀκόνιτον ἔδωκεν. ἀναδεξαμένης δὲ τῆς νόσου τὸ φάρμακον εἰς ἑαυτὴν, ὥστε συνεκκριθῆναι, καὶ τοῦ σώματος κουφισθέντος, ἐπὶ τὴν ταχίστην τῶν ὁδῶν ἐλθὼν ὁ Φραάτης ἀπέπνιξεν αὐτόν.

Plutarch. in Anton. C. 28. p. 927. extr. & ſq.

Αἰωρουμένης δὲ Παρθικῆς στρατιᾶς περὶ τὴν Με-

Lin. 11. Ὀμαρξάθης *h. l. Aug.* ὁ Πομαξαίθρης *Plut. ut ſupra. Ibid.* ἐτυγχ. δὲ δειπν. *Plutarch. L.* 12. αὐτῷ *edit.* 3. ἑαυτῷ *Plut. Ibid.* ταῦτα λέγειν *Plut. L.* 15. Τοιοῦτο *idem. L.* 18. φθόνῳ *Edd. & Plut. Prætuli Aug. Reg. B. L.* 20. ὕδερωπα *Plut. L.* 22. ὑφ' ἑαυτὴν *vulgo Plut. quod in* ἐφ' ἑαυτὴν *mutavit Reiskius. L.* 23. ἐκκουφισθ. *Plut.*

„Quiſnam occidit?]
Meus, meus hic honor!
proſiliit Maxarthes (diſcumbebat enim inter cœnantes) & ad ſe trahebat caput, tanquam ſibi potius quam illi debitum: rex vero lætus donavit eum more gentis, & Jaſoni talentum dedit. In tale exodium expeditio Craſſi deſiit, ſicut quædam tragœdia. Dedit tamen dignas pœnas & crudelitatis Orodes, & Surena perjurii: nam Surenam non multo poſt rex occidit, invidens illi tantam gloriam: Orodi vero, poſt cæſum a Romanis in prælio Pacorum filium, laboranti morbo aquæ intercutis Phraates filius aconitum miſcuit: quod quum vis morbi per alvum dejeciſſet, adeo ut rex inde haberet ſe melius; Phraates, omiſſis veneficiis, uſus compendio, præfocavit hominem.

Profecto deinde Parthorum exercitu in Meſopota-

ποταμίαν, Λαβιηνὸν οἱ βασιλέως στρατηγοὶ, Παρθικὸν ἀναγορεύσαντες αὐτοκράτορα, Συρίας ἐπιβατεύσειν ἔμελλον. [οἱ οἴχεσθαι Φερόμενον ὑπ' αὐτῶν ἐς Ἀλεξάνδρειαν.] *PLUTARCHUS in Anton.*

Ἐπάγοντα δὲ Πάρθους, καὶ τὴν ἀπὸ Εὐφράτου καὶ Συρίας ἄχρι Λυδίας καὶ Ἰωνίας Ἀσίαν καταστρεφόμενον, πυθόμενος Ἀντώνιος, ὥρμησε μὲν Πάρθοις ἐνίστασθαι, καὶ μέχρι Φοινίκης προῆλθεν. Φουλβίας δὲ γράμμασιν αὐτὸν τῆς γυναικὸς καλούσης, καὶ μετὰ θρήνων μεταπεμπούσης, ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Ἰταλίαν. C. 30. p. 929.

Καὶ Φίλος γενόμενος Καίσαρι καὶ Πομπηΐῳ τῷ Σικελίας ἄρχοντι, προύπεμπεν αὖθις εἰς Ἀσίαν Οὐεντίδιον, Πάρθοις ἐμποδὼν ἐσόμενον τοῦ πρόσω χωρεῖν. αὐτὸς δὲ Καίσαρι χαριζόμενος, ἱερεὺς ἀπεδείχθη τοῦ προτέρου Καίσαρος· καὶ τἄλλα κοινῶς καὶ Φιλικῶς ἐν τοῖς πολιτικοῖς *Plut. ib. C. 33. p. 930.*

Lin. 27. ἐπιβατεύειν *Edd. ex Reg. A. L. 28. Pro* οἱ, *quod editum eſt, dabat* οἱ *Reg. A.* εἰ *Reg. B.* ὃν *Aug. Verba autem hæc, quæ uncis incluſi, & mendoſe ex Plutarcho transſcripta & monſtroſa ratione huc rapta ſunt. Nam Plut. ibi* de Antonio *agens, dicit,* eum (ὑπ' αὐτῆς) a Cleopatra Alexandriam eſſe abductum. *L. 32.* ἀνιστᾶσθαι *mend. Aug. Ibid. ſq. Quatuor verba* καὶ μέχ. Φοιν. προῆλθεν, *abſunt ab Edd. Dedit Aug. ut Plut. L. 33.* γραμμάτων *Aug. ubi excidiſſe* διὰ *videri poſſit. Brevius apud Plut.* Φουλβίας δὲ γράμματα θρήνων μεστὰ πεμπούσης, ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Ἰταλίαν. *L. 36 ſq. Loco verborum* Καὶ φίλος *uſque* εἰς Ασ. Οὐεντίδιον *(lin. 37.) brevius apud Plut. eſt* Ἀντώνιος δὲ μετὰ τὰς διαλύσεις Οὐεντίδιον μὲν εἰς Ἀσίαν προὔπεμπε. *L. 37.* Ventidii *nomen conſtanter in hoc Libro mendoſe* Οὐενδίδιος *ſcribunt MSSti noſtri. Sed recte Cand. L. 39.* Καίσαρι *abeſt ab Edd. Dedit Aug. ut Plut.*

miam, regii duces Labienum appellarunt imperatorem Parthicum, invaſuri Syriam, aut etiam uſque Alexandriam illum deducturi.

Eum ſubnixum Parthicis opibus poſtquam ſubigere totum Aſiæ tractum qui eſt inter Euphratem & Joniam, Antonius audiit, accingebat ſe ad bellum Parthicum: [*et Phœniciam uſque progreſſus eſt.*] Sed revocatus Fulviæ ſuæ literis, cum lamentis eum accerſentis, reverſus eſt in Italiam.

Ubi junctus amicitia Cæſari & Pompejo tenenti Siciliam, præmiſit rurſum in Aſiam Ventidium, ut Parthos non ſineret ulterius procedere: ipſe in amicorum gratiam creatus eſt flamen divi Cæſaris: alia quo-

Digitized by Google

PLUTARCHUS in Anton. C. 33. p. 930.

καὶ μεγίστοις ἔπραττον. Ἦν δέ τις ἀνὴρ σὺν αὐτῷ μαντικὸς ἀπ' Αἰγύπτου, τῶν τὰς γενέσεις ἐπισκοπούντων· ὃς, εἴτε Κλεοπάτρᾳ χαριζόμενος, εἴτε χρώμενος ἀληθείᾳ, πρὸς τὸν Ἀντώνιον ἐπαρρησιάζετο, λέγων, τὴν τύχην αὐτοῦ, λαμπροτάτην οὖσαν καὶ μεγίστην, ὑπὸ τῆς Καίσαρος ἀμαυροῦσθαι· καὶ συνεβούλευε πορρωτάτω τοῦ νεανίσκου ποιεῖν ἑαυτόν. Ὁ γὰρ σὸς, ἔφη, δαίμων τὸν τούτου φοβεῖται. Ἐφ' οἷς ὁ Ἀντώνιος ἀνιώμενος δῆλος ἦν· καὶ μᾶλλόν τι τῷ Αἰγυπτίῳ προσέχων, ἀπῆρεν ἐκ τῆς Ἰταλίας (ἐγχειρίσας Καίσαρι τὰ οἰκεῖα) ἐς τὴν Ἑλλάδα. Χειμάζοντι δὲ αὐτῷ περὶ Ἀθήνας ἀγγέλλεται τὰ πρῶτα τῶν Οὐεντιδίου κατορθωμάτων, ὅτι μάχῃ τοὺς Πάρθους κρατήσας, Λαβιηνὸν ἀπεκτόνοι καὶ Φραάτην, ἡγεμονικώτατον τῶν Ὀρώδου βασιλέως στρατηγῶν. ἐπὶ τούτοις εἱστία τοὺς Ἕλληνας, καὶ ἐγυμνασιάρχει Ἀθηναίοις.

Lin. 41. Poſt ἔπραττον *pauca adjiciuntur apud Plut. L. 43.* οὗτος, εἴτε *Edd.* ὃς *dedit Aug. cum Plutarch. Ibid.* ἀληθ. χρωμ. *Edd. ex Reg. A. L. 47.* ὁ γὰρ σοφὸς ἔφη *mend. edit. 1. L. 48. Poſt* φοβεῖται *rurſus nonnulla adjiciuntur apud Plut. Ibid.* ἀνιωμ. ἀδήλως ὁ Ἀντων. *Plut. & caret* ἦν. *L. 51.* διαχειμάζοντι *Plut. & in præcedd. pauliſper differt. Ibid.* ἀπαγγέλλεται *Plutarch. L. 53.* ἀπεκτείνας *edit. 1. ex Regiis.* ἀπεκτόνοι *Aug. f. pro* ἀπεκτόνει. *Ibid.* καὶ Φαρναπάτην *Plut. L. 54.* Ὑρώδου *h. l. Plut. L. 55.* ἐγυμνασιάρχει δὲ Ἀθηναίοις *Plut. & pauca addit.*

que negotia publica ſimul tractabant magno animorum conſenſu. Erat tum in Antonii comitatu quidam genethliacus Ægyptius: is, ſive ut Cleopatræ gratificaretur, ſive quod res ita ſe haberet, Antonio libere dixit, fortunam ejus, alioquin ſplendidiſſimam & maximam, obſcurari a fortuna Cæſaris: ſuaſitque ut quam longiſſime ab eo juvene ſecederet. Nam tuus genius, inquit, hujus genium metuit. Quod Antonius moleſte ferens, Ægyptio paruit: & rebus ſuis Cæſari commendatis trajecit in Græciam. Quo tempore Athenis hybernanti primi ſucceſſus Ventidii nuntiati ſunt: victos eſſe Parthos prælio, cæſum Labienum, & Phraatem, præſtantiſſimum e regis Orodis ducibus. Quamobrem epulum Græcis præbuit, & ſuſcepit præfecturam Athenienſis gymnaſii.

Digitized by Google

Ἐξιέναι δὲ μέλλων ἐπὶ τὸν πόλεμον, ἀπὸ τῆς ἱερᾶς ἐλαίας στέφανον ἔλαβε, καὶ, κατά τι λόγιον, ἀπὸ τῆς Κλεψύδρας ὕδατος ἐμπλήσας ἀγγεῖον ἐκόμιζεν. Ἐν τούτῳ δὲ Πάκορον, τὸν βασιλέως παῖδα, μεγάλῳ στρατῷ Πάρθων αὖθις ἐπὶ Συρίαν ἐλαύνοντα, συμπεσὼν Οὐεντίδιος ἐν τῇ Κυρηστικῇ τρέπεται, καὶ διαφθείρει παμπόλλους, ἐν πρώτοις Πακόρου πεσόντος. Τοῦτο τὸ ἔργον, ἐν τοῖς ἀοιδιμωτάτοις γενόμενον, Ῥωμαίοις τε τῶν κατὰ Κράσσον ἀτυχημάτων ἔκπλεω ποινὴν παρέσχε, καὶ Πάρθους αὖθις εἴσω Μηδίας καὶ Μεσοποταμίας συνέστειλε, τρισὶ μάχαις ἐφεξῆς κατὰ κράτος ἡττημένους. Οὐεντίδιος μὲν οὖν Πάρθους προσωτέρω διώκειν ἀπέγνω, φθόνον Ἀντωνίου δείσας. τοὺς δὲ ἀφεστῶτας ἐπιὼν κατεστρέφετο, καὶ τὸν Κομμαγηνὸν Ἀντίοχον ἐν πόλει Σαμοσάτοις ἐπολιόρκει. δεομένους δὲ χίλια τάλαντα δοῦναι, καὶ ποιεῖν Ἀντωνίῳ τὸ προσταττόμενον, ἐκέλευσε πέμπειν πρὸς Ἀντώνιον. ἤδη γὰρ ἐγγὺς ἦν, καὶ τὸν Οὐεντίδιον οὐκ εἴα σπένδεσθαι τῷ

PLUTARCHUS in Anton. C. 34. p. 931 d

Lin. 56. ἐξιέναι *edit. 2. 3. ex Plutarch.* *L. 58.* ἐμπλησάμενος *Plut.* *L. 59.* τὸν τοῦ βασ. *Edd.* τοῦ *omiſit Aug. ut Plut.* *L. 61.* Κυῤῥηστ. *Plut.* *L. 62.* τὸ *poſt* τοῦτο *vulgo caret Plut. male.* *L. 65.* Μηδίας *Edd. Plut. Prætuli Aug.* *L. 66 ſq.* Οὐεντ. δὲ μὲν Παρθ. *Plutarch.* *L. 70.* δεομένου *Edd. Recte Aug. ut Plut.* *L. 71.* ἐκέλευε *Plut.* *L. 72.* ἐγγὺς ἦν ἐπιὼν *Plut.* *Ibid. Mendoſe* ἐκεῖ *edit. 1. &* ἐκ εἶα *edit. 2. Recte* οὐκ εἴα *Aug. & edit. 3. ut Plut.*

Profecturus autem ad bellum, e ſacra oliva coronam ſibi ſumpſit: &, ut oraculo cuidam ſatisfaceret, etiam e Clepſydra fonte repletum ſecum aſportavit vaſculum. Interea Pacorum regis filium, cum magnis Parthorum copiis irruentem rurſus in Syriam, Ventidius fudit in agro Cyrestico, ubi ſtrages ingens eſt edita, & inter primos Pacorus cecidit. Hæc victoria una e clariſſimis cladis ſub Craſſo acceptæ fuit ultio, & Parthos rurſus repreſſit intra Mediam & Meſopotamiam, tribus deinceps victos præliis: quos Ventidius amplius perſequi noluit, invidiam Antonii veritus. Cæterum civitates quæ deſciverant recipiebat, & Antiochum Commagenum oppugnabat, incluſum Samoſatis: quem pollicentem mille talenta, & facturum ſe imperata Antonii, juſſit ad ipſum legatos mittere, (jam enim non longe aberat)

Digitized by Google

PLUTARCHUS in Anton. c. 34. p. 931.

Αντιόχῳ, βουλόμενος ἐπί γε τούτῳ τὸ ἔργον ἐπώνυμον αὐτοῦ γενέσθαι, καὶ μὴ πάντα διὰ Οὐεντιδίου κατορθοῦσθαι. τῆς δὲ πολιορκίας μῆκος λαμβανούσης, καὶ τῶν ἔνδον, ὡς ἀπέγνωσαν τὰς διαλύσεις, πρὸς ἀλκὴν τρεπομένων, πράττων μὲν οὐδὲν, ἐν αἰσχύνῃ δὲ καὶ μεταγνώσει γενόμενος, ἀγαπητῶς ἐπὶ τριακοσίοις σπένδεται ταλάντοις πρὸς Αντίοχον· καὶ μικρὰ τῶν ἐν Συρίᾳ καταστησάμενος, ἐς Αθήνας ἐπανῆλθε, καὶ τὸν Οὐεντίδιον οἷς ἔπρεπε τιμήσας, ἔπεμπεν ἐπὶ τὸν θρίαμβον. Οὗτος ἀπὸ Πάρθων μέχρι δεῦρο τεθριάμβευκε μόνος, ἀνὴρ γένει μὲν ἀφανὴς, ἀπολαύσας δὲ τῆς Αντωνίου φιλίας τὸ λαβεῖν ἀφορμὰς πράξεων μεγάλων. αἷς κάλλιστα χρησάμενος, ἐβεβαίωσε τὸν περὶ Αντωνίου καὶ Καίσαρος λεγόμενον λόγον, ὡς εὐτυχέστεροι δι' ἑτέρων ἦσαν ἢ δι' αὐτῶν στρατηγεῖν. καὶ γὰρ Σόσσιος, Αντωνίου στρατηγὸς, ἐν Συρίᾳ πολλὰ διεπράττετο· καὶ Κανίδιος, ἀπολειφθεὶς ὑπ' αὐτοῦ περὶ Αρμενίαν, τούτους τε νικῶν καὶ τοὺς Ιβήρων καὶ

Lin. 73. ἔν γε τοῦτο *edit.* 2. 3. *ex Plut.* *Ibid.* τούτῳ τῶν ἔργων *Plut.* *Ibid. ſq.* ἐπων. αὐτῷ *Edd. Rectius Aug. cum Plut.* *L.* 76 *ſq.* τραπομ. *edit.* 3. *cum Plut.* *L.* 77. μὲν *caret Plut.* *L.* 78. ἀγαπητὸν *mend. edit.* 1. *L.* 79. πρὸς τὸν Αντ. *Plut.* *L.* 81. ἔπεμψεν *Plut.* *L.* 82. ἄχρι *idem.* *Ibid.* ἀνὴρ γενόμενος μὲν *idem.* *L.* 85. λεγομ. καὶ Καισ. *idem.* *L.* 86 *ſq.* δι' αὐτῶν στρατηγοί. *Edd. Rectius Aug. cum Plut.* *L.* 88. Καννίδιος *edit.* 1. *cum MSS. noſtris.*

ut ab ipſo pacem acciperet, quandoquidem hanc ſaltem illi deberi volebat, ne viderentur omnia per unum Ventidium fieri. Sed quum diu duraret oppugnatio, obſeſſis, ex deſperatione pacis, verſis ad fortitudinem, Antonius, trecentis talentis contentus, pacem dedit Antiocho, & conſtitutis aliquantum rebus Syriæ, Athenas rediit: honoratoque ut merebatur Ventidio, ad triumphum eum remiſit. Hic ſolus ad hanc diem de Parthis triumphavit, vir obſcuri generis, ad tantam amplitudinem provectus per amicitiam Antonii. Qua uſus egregie, confirmavit opinionem de Antonio Cæſareque, illos felicius per legatos quam per ſeipſos res gerere: nam & Soſius, Antonianus dux, multa in Syria proſpere geſſerat, & Canidius relictus ab eo circa fines Armeniorum: qui victis horum & Iberorum Al-

Digitized by Google

Ἀλβανῶν βασιλέας, ἄχρι τοῦ Καυκάσου προῆλθεν. ἀφ' ὧν ἐν τοῖς βαρβάροις ὄνομα καὶ κλέος ηὔξετο τῆς Ἀντωνίου δυνάμεως.

PLUTARCHUS in Anton. C. 37. p. 932.

Ἐπεὶ δὲ, Φραάτου κτείναντος Ὀρώδην τὸν πατέρα, καὶ τὴν βασιλείαν κατασχόντος, ἄλλοι τε Πάρθων ἀπεδίδρασκον οὐκ ὀλίγοι, καὶ Μονέσσης ἀνὴρ ἐπιφανὴς καὶ δυνατὸς ἧκε φεύγων πρὸς Ἀντώνιον· τὰς μὲν ἐκείνου τύχας ταῖς Θεμιστοκλέους εἰκάσας, περιουσίαν δὲ τὴν αὐτοῦ καὶ μεγαλοφροσύνην τοῖς Περσῶν βασιλεῦσι παραβαλὼν, ἐδωρήσατο τρεῖς πόλεις αὐτῷ, Λάρισσαν, καὶ Ἀρέθουσαν, καὶ Ἱερὰν πόλιν, ἣν Βαμβύκην πρότερον ἐκάλουν. Τοῦ δὲ Πάρθων βασιλέως τῷ Μονέσσῃ δεξιὰν καταπέμψαντος, ἄσμενος αὐτὸν ἀπέστελλεν Ἀντώνιος, ἐξαπατᾷν μὲν ἐγνωκὼς τὸν Φραάτην, ὡς εἰρήνης ἐσομένης· ἀξιῶν δὲ τὰς ἁλούσας ἐπὶ Κράσσου σημαίας καὶ τῶν ἀνδρῶν ἀπολαβεῖν τοὺς περιόντας. αὐτὸς δὲ Κλεοπάτραν ἐς Αἴγυπτον ἀποπέμψας, ἐχώρει δι' Ἀραβίας καὶ Ἀρμενίας· ὅπου συνελθούσης αὐτῷ τῆς δυνάμεως καὶ τῶν

Lin. 93. Φραόρτου Plut. & ſic ibi conſtanter vocatur. Ibid. Ἡρώδη *Plut. L. 95.* Μονέσης *Aug.* Muneſſes *Cand.* Μοναίσης *Plut. Et ſic mox iterum. L. 97.* τὴν αὐτοῦ *edit. 2.* τὴν ἑαυτοῦ *Plut. L. 1.* Βαμβύκην *vulgo Plut. L. 3.* ἐπέστελλεν *Edd. Prætuli Aug.* ἀπέστελλεν *Plut. Ib.* ὁ Ἀντων. *Plut. L. 5.* δὲ *vulgo abeſt a Plut. &* ἀξιῶν *conjungitur cum præcedd.*

banorumque regibus proceſſit uſque Caucaſum, effecitque ut inclytum eſſet Antonii nomen apud gentes barbaras.

Poſtquam autem Phraates, Orode patre necato, regnum invaſit, non pauci Parthi profugerunt: quorum unus, Moneſes, vir illuſtris ac potens, ad Antonium ſe contulit: cujus fortunam ille cum Themiſtoclis caſu conferens, ſuas vero opes & magnanimitatem æquiparans Perſarum regibus, tres urbes ei donavit, Lariſſam, Arethuſam, & Hierapolim, Bambycen olim vocatam. Moneſe vero a ſuo rege fide accepta revocato, libenter eum remiſit Antonius, ut ſpe pacis Phraaten deciperet. Ipſe vero, cupiens capta de Craſſo ſigna recipere, & captivos ſuperſtites, remiſſa in Ægyptum Cleopatra, per Arabiam profectus eſt in Armeniam, quo & ſuas copias & auxilia regum convenire juſ-

PLUTARCHUS in Anton. C. 37. p. 932.

συμμάχων βασιλέων, (πάμπολλοι δὲ ἦσαν οὗτοι· μέγιστος δὲ ὁ τῶν Αρμενίων, Αρταβάζης, ἑξακισχιλίους ἱππεῖς καὶ πεζοὺς ἑπτακισχιλίους παρέχων) ἐξέτασσε τὸν στρατόν. ἦσαν δὲ Ρωμαίων μὲν αὐτῶν ἑξακισμύριοι πεζοὶ, καὶ τὸ Ρωμαίοις συντεταγμένον ἱππικὸν, Ιβήρων καὶ Κελτῶν, μύριοι. τῶν δὲ ἄλλων ἐθνῶν ἐγένοντο τρεῖς μυριάδες, σὺν ἱππεῦσιν ὁμοῦ καὶ ψιλοῖς. Τοσαύτην μέντοι παρασκευὴν καὶ δύναμιν, ᾗ καὶ τοὺς πέραν Βάκτρων

Plut. ib. pag. 933.

Ινδοὺς ἐφόβησε, καὶ πᾶσαν ἐκράδανε τὴν Ασίαν, ἀνόνητον αὐτῷ διὰ Κλεοπάτραν γενέσθαι λέγουσι. σπεύδοντα γὰρ ἐκείνῃ συνδιαχειμάσαι, τὸν πόλεμον ἐξενεγκεῖν πρὸ καιροῦ, καὶ πᾶσι χρήσασθαι τεταραγμένως· οὐκ ὄντα τῶν αὐτοῦ λογισμῶν, ἀλλὰ ὑπὸ φαρμάκων τινῶν ἢ γοητείας παπταίνοντα πρὸς ἐκείνην ἀεὶ, καὶ πρὸς τῷ τάχιον ἐπανελθεῖν μᾶλλον ἢ πρὸς τῷ κρατῆσαι τῶν πολεμίων γενόμενον.

Plut. ib. Cap. 38.

Πρῶτον μὲν οὖν αὐτῷ δέον ἐν Αρμενίᾳ παραχειμάσαι,

Lin. 9 ſq. μεγ. δὲ πάντων ὁ τῆς Αρμενίας, Αρταουάσδης *Plut. L. 11. Rectius* ἐξέτασε *Plut. L. 19.* διαχειμάσαι *Edd. Rectius Aug. cum Plut. L. 21.* αὐτοῦ *edit. 2. 3.* ἑαυτοῦ *Plut. L. 22 ſq.* πρὸς τὸ ταχ. & πρὸς τὸ κρατ. *Aug. L. 24.* γενόμενον *Edd.* γενομ. *ded. Aug. cum Plut. L. 25.* οὖν *caret Plut. Ibid.* αὐτον δέον *Aug. Rectius* αὐτοῦ δέον *Plut. Ibid.* διαχειμάσαι *Plut.*

ſerat. Erant autem multi amici & ſocii; ſed præcipuus, Artabazes, rex Armeniæ, equitum ſex, peditum vero ſeptem præbens millia. Ibi quum recenſerentur milites, comperta ſunt peditum Romanorum & ſociorum Latini nominis ſexaginta millia, & ordinarius equitatus Hiſpanorum Gallorumque, decem millia. Ex aliis vero gentibus auxiliarium triginta millia, connumeratis equitibus & levis armaturæ milite. Hunc tantum apparatum vireſque, quibus Bactros etiam & his remotiores Indos terruit, unam Cleopatram ferunt reddidiſſe inutilem. Ejus enim deſiderio bellum aperuiſſe non expectato opportuno tempore, omniaque inconſultius egiſſe, mentis non ſatis compotem, & illecebris illius fœminæ captum in tantum, ut non tam de victoria cogitaret, quam de reditu celeri.

Primum enim quum debuiſſet in hybernis Armeniæ quiete reficere ſuum exercitum,

Digitized by Google

καὶ διαναπαῦσαι τὸν στρατὸν, ὀκτακισχιλίων σταδίων ἀποτετρυμμένον πορείᾳ, καὶ πρὶν ἥκειν ἐκ τῶν χειμαδίων Πάρθους, ἔαρος ἀρχῇ Μηδίαν καταλαβεῖν· οὐκ ἠνέσχετο τὸν χρόνον, ἀλλ᾽ εὐθὺς ἦγεν· ἐπ᾽ ἀριστερὰ λαβὼν Αρμενίαν, καὶ τῆς Ατροπατηνῆς ἀψάμενος, ἐπόρθει τὴν χώραν. ἔπειτα, μηχανημάτων αὐτῷ πρὸς πολιορκίαν ἀναγκαίων τριακοσίαις ἁμάξαις παραπεμπομένων, (ἐν οἷς καὶ κριὸς ἦν ὀγδοήκοντα ποδῶν μῆκος,) ὧν οὐδὲν ἐνεχώρει διαφθαρὲν, ἐπὶ καιροῦ πάλιν γενέσθαι, διὰ τὸ τὴν ἄνω χώραν πᾶν ξύλον ἀγεννὲς ἐς μῆκος καὶ μαλθακὸν ἐκφέρειν· ἐπειγόμενος, ὡς ἐμπόδια τοῦ ταχύνειν, ἀπέλιπε, φυλακήν τινα καὶ Στατιανὸν ἡγεμόνα τῶν ἁμαξῶν ἐπιστήσας. αὐτὸς δὲ Φράατα, μεγάλην πόλιν, ἐν ᾗ καὶ τέκνα καὶ γυναῖκες ἦσαν τοῦ τῆς Μηδίας βασιλέως, ἐπολιόρκει. τῆς δὲ χρείας εὐθὺς ἐς ἃ ἥμαρτε τὰς μηχανὰς ἀπολιπὼν, ἐξελεγχούσης, ὁμόσε χωρῶν,

PLUTARCHUS *in Anton. C. 38. p. 933.*

Lin. 27. ἀποτετρυχωμένον *Plut. Ibid.* πρὶν ἢ κινεῖν *idem. L. 28.* Μίδιαν *edit. 2. 3. & mox* Μηδίας *Edd. ut Plutarch. Prætuli Aug. L. 29.* ἐν ἀριστερᾷ *Plut. L. 30.* Ατροπακηνῆς *edit. 1. L. 35.* ἀναχώρει *edit. 1. Ibid.* ἀγενὲς *edit. 1. 2. L. 37.* καὶ στρατιὰν ἡγεμ. *Edd.* καὶ στρατιανὸν *Aug.* καὶ Τατιανὸν *Plutarch. Correxi mendam. L. 38.* Φράαταν *Aug.* Φραάρτου *Plut. L. 40.* εὐθὺς ἔσω ἥμαρτε *Plut.*

attritum octo millium ſtadiorum itinere, & priuſquam Parthi e ſuis hybernis moverent, ineunte vere Mediam invadere, moras non tulit, ſed ita duxit exercitum ut a ſiniſtra haberet Armeniam: moxque ut Atropatenam attigit, regionem eam populatus eſt. Deinde quum machinæ urbibus expugnandis paratæ ſequerentur exercitum, trecentis plauſtris impoſitæ, & in his aries octoginta pedum longitudine, quarum nulla ſemel corrupta reparari poterat, propter materiarum inopiam in eis regionibus, nullam arborem proceram aut duram ferentibus, properans reliquit impedimenta hujuſmodi, adhibito ad cuſtodiam plauſtrorum præfecto quodam [*Statiano legato*] cum certa manu militum: ipſe vero Phraata, magnam urbem, in qua uxor regis Medorum erat cum liberis, obſedit: ubi ſtatim animadverſo errato quod in relinquendis machinis admiſerat, aggeribus urbem

PLUTARCHUS in Anton. C. 38. p. 933.

ἔχου τὸ πρὸς τὴν πόλιν χῶμα, σχολῇ καὶ πολυπόνως ἀνισλάμενον. Εν τούτῳ δὲ καταβαίνων σλρατιᾷ μεγάλῃ Φραάτης, τὴν ἀπόλειψιν ὡς ἤκουσε τῶν μηχανηφόρων ἁμαξῶν, ἔπεμψε τῶν ἱππέων πολλοὺς ἐπ' αὐτάς· ὑφ' ὧν περιληφθεὶς ὁ Στατιανὸς, ἀποθνήσκει μὲν αὐτὸς, ἀποθνήσκουσι δὲ μύριοι τῶν μετ' αὐτοῦ. τὰς δὲ μηχανὰς ἑλόντες οἱ βάρβαροι, διέφθειραν παμπόλλους, ἐν οἷς καὶ Πολέμων ἦν ὁ βασιλεύς.

Plut. ib. Cap. 39.

Τοῦτο πάντας μὲν, ὡς εἰκὸς, ἠνίασε τοὺς περὶ Αντώνιον, ἀνελπίσlως ἐν ἀρχῇ πληγέντας. ὁ δὲ Αρμένιος Αρταβάζης, ἀπογνοὺς τὰ Ρωμαίων, ᾤχετο τὴν ἑαυτοῦ σλρατιὰν ἀναλαβὼν, καίπερ αἰτιώταlος τοῦ πολέμου γενόμενος. Επιφανέντων δὲ λαμπρῶς τοῖς πολιορκοῦσι τῶν Πάρθων, καὶ χρωμένων ἀπειλαῖς πρὸς ὕβριν· οὐ βουλόμενος Αντώνιος ἡσυχάζοντι τῷ σλρατῷ τὸ δύσθυμον καὶ καταπεπληγμένον ἐμμένειν καὶ αὔξεσθαι, δέκα τάγματα λαβὼν, καὶ τρεῖς σλρατηγίδας σπείρας ὁπλι-

Lin. 42. τὸ abeſt a Plut. L. 44. ἀπόλειψιν Edd. Prætuli Aug. Ib. ὡς ἤκ. τὴν ἀπόλειψιν τῶν μηχανοφόρων Plut. L. 46. Στρατιανὸς h. l. edit. 1. cum Aug. Τατιανὸς edit. 2. 3. ex Plut. L. 48. Recte apud Plut. διέφθειραν. εἷλον δὲ παμπόλλους. L. 50. μὲν carent Edd. Dederunt autem MSSti omnes cum Plut. L. 52 ſq. αὐτοῦ σλρατείαν vulgo Plutarch. L. 56. τὸ caret edit. 1. Ibid. τὸ δυσθυμοῦν Plut. L. 57. καὶ caret edit. 1. Ibid. αὔξασθαι edit. 1.

oppugnare eſt adortus, magno labore idque tarde ſurgentibus. Interea Phraates cum numeroſo exercitu profectus eſt obviam: qui ut audivit relicta eſſe plauſtra cum machinis, magnum equitatum eo miſit: a quo Statianus præfectus oppreſſus eſt cum decem millibus militum. Quibus machinis in poteſtatem ſuam redactis, barbari multos interfecerunt, & in his Polemonem regem.

Id non immerito Antonianos omnes offendit, in limine belli accepto tanto incommodo: Artabazes autem Armenius, deſperans de Romanis, cum exercitu ſuo diſceſſit, quamvis ipſe præcipua belli cauſa fuiſſet. Cæterum, quum Parthi obſeſſis ſuccurriſſent egregie, multaque contumelioſe minarentur, nolens Antonius, quieſcendo, de animoſitate ſuorum quicquam deterere, aſſumptis decem legio-

Digitized by Google

τῶν, τοὺς δ᾽ ἱππεῖς ἅπαντας, ἐξήγαγε πρὸς σιτολογίαν· ἡγούμενος, οὕτως ἂν ἐπισπάντων μάλιστα τῶν πολεμίων, ἐκ παρατάξεως μάχην γενέσθαι. προελθὼν δὲ μόνον ὁδὸν ἡμέρας, ὡς ἑώρα τοὺς Πάρθους κύκλῳ περιχεομένους, καὶ προσπεσεῖν καθ᾽ ὁδὸν αὐτῷ ζητοῦντας, ἐξέθηκε μὲν τὸ τῆς μάχης σύμβολον ἐν τῷ στρατοπέδῳ· καθελὼν δὲ τὰς σκηνάς, ὡς οὐ μαχησόμενος, ἀλλ᾽ ἀπάξων, παρημείβετο τῶν βαρβάρων τὴν τάξιν, οὖσαν μηνοειδῆ, κελεύσας, ὅταν οἱ πρῶτοι τοῖς ὁπλίταις ἐν ἀφύκτῳ δοκῶσι, τοὺς ἱππεῖς ἐναντίους εἰσελαύνειν. τοῖς δὲ Πάρθοις παρακεκριμένοις λόγου κρείττων ἐφαίνετο ἡ τάξις τῶν Ῥωμαίων· καὶ κατεθεῶντο παρεξιόντας ἐν διαστήμασιν ἴσοις ἀθορύβους, καὶ σιωπῇ τοὺς ὑσσοὺς κραδαίνοντας. ὡς δὲ τὸ σημεῖον ἦρον, καὶ προσεφέροντο μετὰ κραυγῆς ἐπιστρέψαντες οἱ ἱππεῖς· τοὺς μὲν ἠμύνοντο δεξάμενοι, καίπερ εὐθὺς ἐντὸς τοξεύματος γενομένους·

PLUTARCHUS in Anton. C. 39. p. 934.

Lin. 59. ἐξῆγε Edd. Prætuli Aug. cum Plut. L. 60. οἰόμενος, οὕτως ἂν ἐπισπασθέντων μάλιστα Plutarch. L. 61 ſq. δὲ μιᾶς ὁδὸν Plut. L. 63. προσπαίζοντας κάθοδον Edd. προσπίζοντας Aug. Recepi lect. Plut. quam eamdem expreſſit Cand. L. 66. Pro τάξιν, quod ex Plut. recepit H. Stephanus, dat ὄψιν edit. 1. cum MSStis noſtris. L. 68. Recte ἐν ἀφύκτῳ δοκῶσιν εἶναι Plutarch. Ibid. ἐναντίον Reg. B. L. 69 ſq. ἡ τάξ. ἐφαίν. Plut. L. 71. ἴσους vulgo Plut. Ibid. ἀθορύβως Plut. L. 72. σημ. ἤρθη idem. L. 73. τούτους μὲν idem.

ribus, & tribus prætoriis cohortibus, omnique equitatu, frumentatum profectus eſt, ratus fore ut hoſtis ſe invadat, atque ita detur confligendi occaſio. Progreſſuſque iter diei, ut vidit Parthos ſibi circumfundi, conantes reditum intercludere, juſſit canere ſigna, diſſolutis tentoriis, quaſi non pugnæ ſe parans ſed itineri. Atque ita ducebat præter barbarorum lunatam aciem, juſſis equitibus, quam primum eo perveniret agmen ut legiones poſſent hoſtem aggredi, in adverſos procurrere. Parthi vero mirabantur optime inſtructam Romanorum aciem, ſpectando militem prætereuntem ſervatis ordinibus, & tacite pila quatientem. Poſtquam autem ſigno dato & clamore ſublato irruerunt equites, reſtiterunt illi nonnihil, quamvis mox ita inſinuarunt ſe Romani ut uſum ſagittarum eis ademerint: tum demum

PLUTARCHUS in Anton. c. 39. p. 934.

τῶν δὲ ὁπλιτῶν συνεπιόντων ἅμα βοῇ καὶ πατάγῳ τῶν ὅπλων, οἱ θ' ἵπποι τοῖς Πάρθοις ἐξίσταντο ταρβοῦντες, καὶ αὐτοὶ πρὶν ἐς χεῖρας ἐλθεῖν ἔφευγον. Ὁ δὲ Αντώνιος ἐνέκειτο τῇ διώξει, καὶ μεγάλας εἶχεν ἐλπίδας, ὡς τοῦ πολέμου τὸ σύμπαν ἢ τὸ πλεῖστον ἐκείνῃ τῇ μάχῃ διαπεπραγμένος. ἐπεὶ δέ, τῆς διώξεως γενομένης τοῖς μὲν πεζοῖς ἐπὶ πεντήκοντα σταδίους, τοῖς δ' ἱππεῦσιν ἐπὶ τρὶς τοσαῦτα, τοὺς πεπτωκότας τῶν πολεμίων καὶ τοὺς ἡλωκότας ἐπισκοποῦντες, εὗρον αἰχμαλώτους μὲν τριάκοντα, νεκροὺς δὲ ὀγδοήκοντα μόνους· ἀπορία καὶ δυσθυμία πᾶσι παρέστη, δεινὸν λογιζομένοις, εἰ νικῶντες μὲν, οὕτως ὀλίγους κτείνουσιν, ἡττώμενοι δὲ, στερήσονται τοσούτων ὅσους ἀπέβαλον περὶ ταῖς ἁμάξαις. Τῆς δ' ὑστεραίας ἐσκευασμένοι τὴν ἐπὶ Φραάτου καὶ τοῦ στρατοπέδου προῆγον. Εντυχόντες δὲ κατὰ τὴν ὁδὸν, πρῶτον μὲν, ὀλίγοις τῶν πολεμίων, ἔπειτα πλείοσι, τέλος δὲ, πᾶσιν, ὥσπερ

Lin. 75. συναπιόντων Edd. συναπτόντων Plut. Dedi lect. Aug. Subeuntibus *Cand. Ibid.* ἅμα καὶ βοῇ καὶ *Edd Delevi prius* καὶ *cum Aug. & Plut. L. 81.* στάδια *Plut. L. 85.* δεινὸν εἶναι λογ. *Plut. L. 87.* περὶ *abeſt ab edit. 1. & MSStis noſtris. Adjecit H. Steph. ex Plut. Ib. ſq.* ἐσκευασμ. ἐπὶ Φραάτη, τοῦ στρατ. *Aug.* τῇ δ' ὑστεραίᾳ συσκευασάμενοι, τὴν ἐπὶ Φραάρτου καὶ τοῦ στρ. *&c. Plut.* τὴν ἐπὶ Φραάτου *legendum, monuit Solanus. L. 88 ſq.* στρατ. προεῖχον *ed. 1.*

ſuccurrentibus etiam legionariis cum clamore ac ſcutorum ſtrepitu, & equi Parthorum ſunt perterriti, & ipſi priuſquam ad manus venirent, terga verterunt. Antonius, debellaturum ſe ſperans, aut certe maximam belli partem confecturum eo prælio, vehementer imminebat fugientibus. Ubi vero pedites per ſtadia quinquaginta, equites per triplum ejus ſpatii perſecuti ſunt, conſideratis cæſis & captivis hoſtibus, invenerunt captos triginta, cæſos tantum octoginta: moxque conciderunt eis animi, reputantibus tam paucos occiſos a victoribus, in clade autem tam multum hominum perire, quantum circa machinas amiſſum eſt. Inſequenti die inſtructi ad Phraatis caſtra proceſſerunt. [*verſus Phraata et caſtra ſua flexerunt iter.*] Quumque in via primum paucos, deinde plures, mox cunctos

ὥσπερ ἀηττήτοις καὶ νεαλέσι προκαλουμένοις καὶ προσβάλλουσι πανταχόθεν, μοχθηρῶς καὶ πολυπόνως ἀπεσώθησαν ἐς τὸ στρατόπεδον. Τῶν δὲ Μήδων ἐκδρομήν τινα ποιησαμένων ἐπὶ τὸ χῶμα, καὶ τοὺς προμαχομένους φοβησάντων, ὀργισθεὶς ὁ Ἀντώνιος, ἐχρήσατο τῇ λεγομένῃ δεκατείᾳ πρὸς τοὺς ἀποδειλιάσαντας. διελὼν γὰρ εἰς δεκάδας τὸ πλῆθος, ἀφ᾽ ἑκάστης ἕνα τὸν λαχόντα κλήρῳ διέφθειρε, τοῖς δὲ ἄλλοις ἀντὶ πυρῶν ἐκέλευσε κριθὰς μετρεῖσθαι.

PLUTARCHUS in Anton. C. 39. p. 934.

Χαλεπὸς δὲ ἀμφοτέροις ἦν ὁ πόλεμος· καὶ τὸ μέλλον αὐτοῦ φοβερώτερον Ἀντωνίῳ μὲν, προσδοκῶντι λιμόν· οὐκέτι γὰρ ἦν ἄνευ τραυμάτων καὶ νεκρῶν πολλῶν ἐπισιτίζεσθαι· Φραάτης δὲ, τοὺς Πάρθους ἐπιστάμενος πάντα μᾶλλον ἢ χειμῶνος ἔξω προσταλαιπωρεῖν καὶ θυραυλεῖν δυναμένους, ἐφοβεῖτο, μὴ, τῶν Ῥωμαίων ἐγκαρτερούντων καὶ παραμενόντων, ἀπολίπωσιν αὐτὸν, ἤδη τοῦ ἀέρος συνισταμένου μετὰ φθινοπωρινὴν ἰσημερίαν. δόλον οὖν συντίθησι τοιόνδε· τῶν Πάρθων οἱ γνωριμώτατοι περὶ τὰς σιτολογίας καὶ τὰς ἄλλας ἀπαντή-

Plut. ib. Cap. 40.

Lin. 91 ſq. προβάλλουσι *Edd. L 94 ſq.* προμάχους *Edd. Prætuli Aug. Plut. L. 96.* δεκατίᾳ *vulgo Plut. L. 98 ſq.* ἐκέλευε *Plut. L. 1.* δι᾽ ὧν ἀμφοτ. *idem. L. 3 ſq.* ἐπισιτίσασθαι *id. L. 9.* τίθησι *idem.*

ctos, reperiſſent, quaſi eſſent invicti, ſe laceſſentes, & aſſultantes undique, non ſine labore ac moleſtia caſtra ſua repetierunt. Et quum Medi, vallum aggreſſi, terruiſſent propugnatores, indignatus Antonius decumavit eos qui locum deſeruerant: diviſos enim in decurias ſortitus eſt, ita ut decimum quemque afficeret ſupplicio: reliquos pro frumento pavit hordeo.

Eratque bellum permoleſtum parti utrique, & graviora metuebantur: nam neque Antonius ſine vulneribus & cædibus ſuorum frumentari jam poterat: & Phraates, gnarus Parthos quidvis potius laturos quam in caſtris & in alieno ſolo hyemem, verebatur, ne, ſi Romani perdurarent in armis, deſtitueretur a ſuis, aëre mutato propter autumnale æquinoctium. Itaque dolo tali uſus eſt. Parthorum ut quiſque notiſſimus erat, ita mitius

Digitized by Google

PLUTARCHUS in Anton. C 40. p. 934.

σεὶς μαλακώτερον τοῖς Ῥωμαίοις προσεφέροντο, λαμβάνειν τε παριέντες αὐτοῖς ἔνια, καὶ τὴν ἀρετὴν ἐπαινοῦντες, ὡς πολεμικωτάτων ἀνδρῶν, καὶ θαυμαζομένων ὑπὸ τοῦ σφετέρου βασιλέως δικαίως. ἐκ δὲ τούτου προσελαύνοντες ἐγγυτέρω, καὶ τοὺς ἵππους ἀτρέμα παραβάλλοντες, ἐλοιδόρουν τὸν Ἀντώνιον, ὅτι βουλομένῳ Φραάτῃ διαλλαγῆναι, καὶ φείσασθαι τοιούτων ἀνδρῶν καὶ τοσούτων, ἀφορμὴν οὐ δίδωσιν, ἀλλὰ τοὺς χαλεποὺς καὶ μεγάλους κάθηται πολεμίους ἀναμένων, λιμὸν καὶ χειμῶνα· δι' ὧν ἔργον ἐστὶ καὶ προπεμπομένους ὑπὸ Πάρθων ἀποφεύγειν. Πολλῶν δὲ ταῦτα πρὸς τὸν Ἀντώνιον ἀναφερόντων, μαλασσόμενος ὑπὸ τῆς ἐλπίδος, ὅμως οὐ πρότερον ἐπεκηρυκεύσατο πρὸς τὸν Πάρθον, πρὶν πυθέσθαι τῶν φιλοφρονουμένων ἐκείνων βαρβάρων, εἰ τοῦ βασιλέως ταῦτα φρονοῦντος διαλέγοιντο. Φασκόντων δὲ, καὶ παρακαλούντων μὴ δεδιέναι, μηδὲ ἀπιστεῖν, ἔπεμψέ τινα τῶν ἑταίρων πάλιν, τὰς σημαίας ἀξιῶν ἀπολαβεῖν, καὶ τοὺς αἰχμαλώτους, ὡς δὴ μὴ παντά-

Lin. 12. παρίεντες Edd. invitis MSS. & Pl. L. 13. θαυμαζομένου Edd. ex Reg. A. L. 14. σφετέρων edit. 1. L. 16. τῷ Φραάτῃ Edd. Delevi artic. cum Aug. & Plut. L. 23. Pro πρὶν dat ἢ Plut. L. 25. φρενοῦντες edit. 1. L. 27. τινὰς Plut. L. 28. μὴ, post ὡς δὴ caret edit. 3. oper. errore.

occurrebat Romanis frumentantibus, permittendo illos nonnulla impune ſumere, laudandoque virtutem, ut fortiſſimorum bello hominum, & quos rex ſuus miraretur merito. Inde adequitantes propius ac lentius, male loquebantur de Antonio, qui recuſaret pacem cum rege facere, & tot tam egregiis viris parcere, nullam præbens occaſionem, ſed cunctando graves hoſtes opperiens, famem & hyemem: idque in locis, per quæ difficile ſit iter futurum etiam ſi a Parthis deducerentur. Quæ quum ſæpenumero ad Antonium referrentur, jam flexibilior factus, non prius tamen caduceatorem miſit ad Parthum, quam percontatus illos blandiloquos barbaros, num ex ſui regis ſententia collocuti ſint cum Romanis militibus. His vero id aſſeverantibus, & hortantibus ne quid timeat, neve diffidat, miſit quendam amicum, qui ſigna captivoſque repoſceret, ne

πασιν ἀγαπῶν τὸ σωθῆναι καὶ διαφυγεῖν νομισθείη. τοῦ δὲ Πάρθου, ταῦτα μὲν ἐᾶν, ἀπιόντι δ' εὐθὺς εἰρήνην καὶ ἀσφάλειαν εἶναι, φήσαντος, ὀλίγαις ἡμέραις συσκευασάμενος ἀνεζεύγνυεν. Ὢν δὲ καὶ δήμῳ πιθανὸς ἐντυχεῖν, καὶ στρατὸν ἄγειν διὰ λόγου παρ' ὀντιναοῦν τῶν τότε πεφυκὼς, ἐξέλιπεν αὐτὸς αἰσχύνῃ καὶ κατηφείᾳ τὸ παραθαῤῥύναι τὸ πλῆθος, Δομέτιον δ' Αἠνόβαρβον ἐκέλευσε τοῦτο ποιῆσαι. καὶ τινὲς μὲν ἠγανάκτησαν, ὡς ὑπερορώμενοι· τὸ δὲ πλεῖστον ἐπεκλάσθη, καὶ συνεφρόνησε τὴν δόξαν. διὸ καὶ μᾶλλον ᾤοντο δὴ καὶ τούτου δεῖσθαι καὶ πείθεσθαι τῷ στρατηγῷ. PLUTARCHUS in Anton. C. 4.. p. 934.

Μέλλοντος δὲ τὴν αὐτὴν ὁδὸν ἄγειν ὀπίσω πεδινὴν καὶ ἄδενδρον, ἀνὴρ τῷ γένει Μάρδος, πολλὰ τοῖς Πάρθων ἤθεσιν ἐνωμιληκὼς, ἤδη δὲ Ῥωμαίοις πιστὸς ἐν τῇ μάχῃ περὶ τὰς μηχανὰς γενόμενος, Ἀντωνίῳ προσελθὼν, ἐκέ- Plut. ib. Cap. 41. pag. 935.

Lin. 29. ἀγαπᾷν *Plut.* *L. 30.* ἐᾷν κελεύοντος *Plut.* *L. 33.* διὰ λόγων *vulgo idem.* *L. 35.* παραθαῤῥύνων *edit. 1. & caret praeced.* τὸ. *Ibid. ſq.* Δομίτιον δ' Ἑλληνοβάρβαρον *edit. 1. Aug.* ἕλλην βάρβαρον *Regii. Correxit H. Stephan.* Δομίτιον δ' Αἰνόβαρβον *Plut.* *L. 36.* ἐκέλευε *Aug. Reg. B.* *Ibid. ſq.* ἠγανάκτουν *Edd. Secus Aug. cum Plut.* *L. 38.* συνεφρ. τὴν αἰτίαν *edit. 2. 3. ex Plut.* *Ibid. ſq.* ᾤοντο δεῖν ἀνταιδεῖσθαι καὶ πειθ. *Plut.* *L. 40.* μελλ. δ' αὐτοῦ τὴν *Aug.* *Ibid.* πεδεινὴν *edit. 1.* *L. 41.* ἄδενδρον οὖσαν *Plut.* *L. 42. ſq.* τῇ μάχῃ τῇ περὶ τ. μηχ. γεγονὼς *Plut.* *L. 43 ſq.* ἐκέλευσε *Edd. invit. MSS. & Plut.*

videretur contentus fuga & ſalute. Reſponſum eſt, facere iſta miſſa: pacem vero & ſecuritatem habiturum, ſi diſcedat continuo. Itaque intra paucos dies collectis vaſis abiit: & quamvis eſſet in concionibus tum civilibus tum militaribus facundiſſimus, tunc tamen præ pudore mœſtitiaque in concionem non prodiit, ſubmiſſo vice ſua Domitio Ænobarbo, qui milites hortaretur bono eſſe animo Quod quidam indigne tulerunt, contemni ſe putantes: cæterum major pars intellexerunt cauſam, & eo facilius accommodarunt ſe ad ejus ſententiam.

Quumque redeundum eſſet per eandem viam campeſtrem & nudam arboribus, Mardus quidam, aſſuetus Parthorum moribus, cujus fidelis opera in pugna circa machinas Romanis probata fuerat, ſuaſit

Digitized by Google

PLUTARCHUS in Anton. C. 41. p. 935.

λευε φεύγειν ἐν δεξιᾷ, τῶν ὀρῶν ἐπιλαβόμενον, καὶ μὴ στρατὸν ὁπλίτην καὶ βαρὺν ἐν δρόμοις γυμνοῖς καὶ ἀναπεπταμένοις ὑποβάλλειν ἵππῳ τοσαύτῃ καὶ τοξεύμασιν· ὃ δὴ τεχνώμενον Φραάτην, ἀναστῆσαι τῆς πολιορκίας αὐτὸν ὁμολογίαις φιλανθρώποις· ἔσεσθαι δὲ αὐτὸς ἡγεμὼν ὁδοῦ βραχυτέρας, καὶ μᾶλλον εὐπορίαν τῶν ἐπιτηδείων ἐχούσης. Ταῦτα ἀκούσας Αντώνιος, ἐβουλεύετο· καὶ Πάρθοις μὲν οὐκ ἐβούλετο δοκεῖν ἀπιστεῖν μετὰ σπονδάς· τὴν δὲ συντομίαν τῆς ὁδοῦ, καὶ τὸ παρὰ κώμας οἰκουμένας ἔσεσθαι τὴν πορείαν, ἐπαινῶν, πίστιν ᾔτει τὸν Μάρδον. ὁ δὲ δῆσαι παρεῖχεν ἑαυτὸν ἄχρις οὗ καταστήσῃ τὸν στρατὸν ἐς Αρμενίαν. καὶ δεθεὶς ἤγετο δύο ἡμέρας καθ᾽ ἡσυχίαν· τῇ δὲ τρίτῃ παντάπασι τοὺς Πάρθους ἀπεγνωκότος Αντωνίου, καὶ βαδίζοντος ἀνειμένως διὰ τὸ θαῤῥεῖν, ἰδὼν ὁ Μάρδος ἀπόχωσιν ἐμβολῆς ποταμοῦ νεωστὶ διεσπασμένην, καὶ τὸ ῥεῦμα πολὺ πρὸς τὴν ὁδὸν, ᾗ πορευτέον ἦν, ἐκκεχυμένον, συνῆκεν ὅτι τῶν Πάρθων ἔργον εἴη τοῦτο, δυσκολίας ἕνεκα καὶ δια-

Lin. 47. τεχν. τὸν Φραόρτην *Plut.* *L.* 50. ὁ Αντων. *Plut.* *L.* 54. αὐτὸν *edit.* 1. αὐτὸν *edit.* 2. 3. *Plut.* *Prætuli Aug.* *L.* 55. καταστῆσαι *edit.* 1. *cum Regiis & Aug.* *Ibid. Rectius* δεθεὶς ἤγετο *Plutarch.* *L.* 57. τοῦ Αντων. *Plut.* *L.* 58. ἀπόχωσιν *& l. ſq.* διεσπασμένην *Aug.* *L.* 60. ἐκχεόμενον *Plut.*

Antonio, ut ſecundum dextros montes duceret, neve gravem armis exercitum in locis planis ac patentibus objiceret tam multis equitibus ſagittariis : id enim captaſſe Phraatem, quum eum comitate verborum ab oppugnatione abduceret : ſe indicaturum viam breviorem, & copioſiorem ad neceſſitates militum. Hæc Antonius ad conſilium retulit, diſſimulans ſe paci a Parthis datæ parum fidere : ſed, laudans viæ compendium, & per vicos bene cultos tranſitum, fidem a Mardo poſtulabat: at ille vinciendum ſe præbebat, donec exercitum in Armenia ſiſteret: atque ita vinctus ducebat pacate per biduum. Tertia vero die, nihil minus quam de Parthis cogitante Antonio, & ſecure incedente pacis fiducia, conſpicatus Mardus aggerem fluvii nuper dirutum, & multum aquæ diffuſum per viam qua tranſeundum erat, intellexit a Parthis id factum ad remo-

PLUTARCHUS in Anton. C. 41. p. 935.

τριβῆς ἐμποδὼν αὐτοῖς τὸν ποταμὸν τιθεμένων· καὶ τὸν Ἀντώνιον ὁρᾶν ἐκέλευε καὶ προσέχειν, ὡς τῶν πολεμίων ἐγγὺς ὄντων. Ἄρτι δὲ αὐτοῦ καθιστάντος ἐς τάξιν τὰ ὅπλα, καὶ δι' αὐτῶν τοῖς ἀκοντισταῖς καὶ σφενδονήταις ἐπὶ τοὺς πολεμίους ἐκδρομὴν παρασκευάζοντος, ἐπεφάνησαν οἱ Πάρθοι, καὶ περιήλαυνον ὡς κυκλωσόμενοι καὶ συνταράξοντες πανταχόθεν τὸν στρατόν. ἐκδραμόντων δὲ τῶν ψιλῶν ἐπ' αὐτούς, πολλὰς μὲν δόντες ἀπὸ τόξων, οὐκ ἐλάττονας δὲ ταῖς μολυβδίσι καὶ τοῖς ἀκοντίοις πληγὰς λαβόντες, ἀνεχώρουν· εἶτα ἐπῆγον αὖθις· ἄχρις οὗ συστρέψαντες οἱ Κελτοὶ τοὺς ἵππους ἐνέβαλον, καὶ διεσκέδασαν αὐτούς, οὐκέτι τῆς ἡμέρας ἐκείνης ὑπόδειγμα γενομένους.

Plut. ib. Cap. 42.

Ἐκ τούτου μαθὼν ὁ Ἀντώνιος ὃ ποιεῖν ἔδει, πολλοῖς ἀκοντισταῖς καὶ σφενδονήταις οὐ μόνον τὴν οὐραγίαν ἀλλὰ καὶ τὰς πλευρὰς ἑκατέρας στομώσας, ἐν πλινθίῳ τὸν στρατὸν ἦγε· καὶ τοῖς ἱππόταις εἴρητο προσβάλλον-

Lin. 65. σφενδονίταις *edit. 1. & ſic mox iterum. L. 66.* ἐκδρ. ἐπὶ τοὺς πολ. *Plutarch. Ibid.* κατασκευάζοντος *Edd.* κατασκευάζοντες *Regii. Prætuli Aug. Plut. L. 69.* διδόντες, *& mox* λαμβάνοντες, *Plut. L. 70.* μολυβίσι *edit. 1. cum Regiis.* μολιβίσι *Aug. L. 73 ſq.* ὑπὸ δεῖγμα *ſcriptum voluit Reiskius.* ἐμπόδισμα *ſuſpicatus eſt Solanus. L. 75.* μαθὼν Ἀντων. *Plut L. 77.* στομώσας *caret Plut. Reiskii, oper. errore. Ibid.* ἐν πλαισίῳ *Plut. L. 78.* προσβάλλοντας *Plut.*

randum agmen hac difficultate objecta: moxque rem commonſtravit Antonio, & juſſit intentum eſſe in adventum hoſtium. Ille, aciem inſtruens, inter ordines ſpatia diſponebat, per quæ jaculatores funditoreſque in hoſtem procurrerent, quum ſe Parthi aperuerunt, quaſi circundaturi & perturbaturi exercitum undique. Sed ubi levis armatura in eos excurrit, acceptis illatiſque multis vulneribus retroceſſerunt: rurſumque incubuerunt, donec Galli equites conglobati fecerunt in eos impetum, adeoque disjecerunt ut illo die nihil tentarint amplius.

Inde Antonius doctus quid faciendum eſſet, quadrato agmine iter faciebat, non tergo tantum, ſed & lateribus firmatis jaculatorum funditorumque præſidio, equitibus admonitis ut hoſtem aſſultantem repellerent, repulſum ve-

PLUTARCHUS in Anton. C. 42. p. 935.

τας τρέπεσθαι, τρεψαμένους δὲ, μὴ πόρρω διώκειν. ὥστε τοὺς Πάρθους τὰς ἐφεξῆς τέσσαρας ἡμέρας, οὐδὲν πλέον δράσαντας ἢ παθόντας, ἀμβλυτέρους γενέσθαι, καὶ τὸν χειμῶνα ποιουμένους πρόφασιν, ἀπιέναι διανοεῖσθαι. Τῇ δὲ πέμπτῃ Φλάβιος Γάλλος, ἀνὴρ πολεμικὸς καὶ δραστήριος, ἐφ' ἡγεμονίας τεταγμένος, ᾔτησεν Ἀντώνιον προσελθὼν πλείονας ψιλοὺς ἐπ' οὐρὰν, καὶ τῶν ἀπὸ τοῦ στόματος ἱππέων τινὰς, ὡς μέγα κατόρθωμα ποιήσων. δόντος δὲ, προσβάλλοντας ἀνέκοπτε τοὺς πολεμίους, οὐχ, ὡς πρότερον, ὑπάγων ἅμα πρὸς τοὺς ὁπλίτας καὶ ἀναχωρῶν, ἀλλὰ ὑφιστάμενος καὶ συμπλεκόμενος παραβολώτερον. ὁρῶντες δὲ αὐτὸν οἱ τῆς οὐραγίας ἡγεμόνες ἀποῤῥηγνύμενον, ἐκάλουν πέμποντες· ὁ δὲ οὐκ ἐπείθετο. Τίτιον δέ φασι, τὸν ταμίαν, καὶ τῶν σημαιῶν ἐπιλαβόμενον, στρέφειν ὀπίσω, καὶ λοιδορεῖν τὸν Γάλλον, ὡς ἀπολλύντα πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς ἄνδρας. ἀντιλοιδοροῦντος δὲ ἐκείνου, καὶ διακελευομένου τοῖς περὶ αὐτὸν μένειν, ὁ μὲν Τίτιος ἀπεχώρει· τὸν δὲ Γάλλον ὠθούμενον ἐς τοὺς

Lin. 80. τὰς *caret Aug.* *Ibid.* οὐθὲν *Plut.* *L.* 81. γεγονέναι *idem.* *L.* 83. Φάβιος *Aug.* Φλαούϊος *Plutarch.* *L.* 85. ψιλ. ἀπ' οὐρᾶς *Plut.* *L.* 87. προσβαλοντας *Plut.* *L.* 88. ὥσπερ πρότ. *Plut.* *L.* 94. τοὺς πολλοὺς *Edd. Delevi artic. cum Aug. & Plut.*

ro non perſequerentur longius: atque ita Parthi per quatriduum non majore illato quam accepto incommodo ſegniores facti ſunt, cauſatique hyemem, cogitarunt de abitu. Die quinto unus e ducibus, Flavius Gallus, vir fortis & induſtrius, ab Antonio petiit plures velites ad extremi agminis præſidium, & partem alarium equitum, quaſi egregium aliquod patraturus facinus. Quæ poſtquam impetravit, hoſtes incurſantes retundebat, non ut antea ſubinde ad legiones ſe recipiens, ſed urgens & confligens audacius. Id ubi videre præfecti extremo agmini, revocabant eum, ne abrumperetur a cætero exercitu: ille vero non paruit. Ajunt, Titium quæſtorem ſigna retentaſſe, conatum retro vertere, & objurgaſſe Gallum qui tot fortes viros perderet: & illo contra jurgante, jubenteque ut res ſuas ageret, abſceſſiſſe Titium. Ibi Gallus in adverſos ruens, a tergo circum-

Digitized by Google

κατὰ ϛόμα, λαμβάνουσι πολλοὶ περισχόντες ἐκ τῶν ὄπισθεν. βαλλόμενος δὲ πανταχόθεν, ἐκάλει πέμπων ἀρωγήν. οἱ δὲ τοὺς ὁπλίτας ἄγοντες, ἐφ᾽ ὧν καὶ Κανίδιος ἦν, ἀνὴρ παρ᾽ Αντωνίῳ δυνάμενος μέγιϛα, οὐ μικρὰ δοκοῦσι διαμαρτεῖν. δέον γὰρ ἀθρόαν ἐπιϛρέψαι τὴν φάλαγγα, πέμποντες κατ᾽ ὀλίγους ἐπιβοηθοῦντας, καὶ πάλιν ἡττωμένων τούτων ἑτέρους ἀποϛέλλοντες, ἔλαθον ὀλίγου δεῖν ἥττης καὶ φυγῆς ὅλον ἀναπλήσαντες τὸ ϛρατόπεδον· εἰ μὴ ταχὺ μὲν αὐτὸς Αντώνιος μετὰ τῶν ὅπλων ἀπὸ τοῦ ϛόματος ἦγεν ὑπαντιάζων· ταχὺ δὲ τὸ τρίτον τάγμα, διὰ τῶν φευγόντων ἐπὶ τοὺς πολεμίους ὠσάμενον, ἔσχε τοῦ πρόσω διώκειν. PLUTARCHUS in Anton. C. 42. p. 935. Plut. ib. pag. 936.

Απέθανον δὲ τρισχιλίων οὐκ ἐλάττους, ἐκομίσθησαν δὲ ἐπὶ σκηναῖς τραυματίαι πεντακισχίλιοι· καὶ Γάλλος ἦν ἐν τούτοις, τέτταρσι διαπεπαρμένος τοξεύμασιν. ἀλλὰ οὗτος μὲν ἐκ τῶν τραυμάτων οὐκ ἀνήνεγκε· τοὺς δὲ ἄλλους περιϊὼν ὁ Αντώνιος ἐπεσκόπει, καὶ παρεθάῤῥυνε, δεδακρυμένος καὶ περιπαθῶν. οἱ δὲ, φαιδροὶ τῆς δεξιᾶς Plut. ib. Cap. 43.

Lin. 97. Recte λανθάνουσι *Plut. L. 99.* ἐφ᾽ *abeſt ab edit. 2. 3. deletum ab H. Steph. cum Plut. Ib. ſq.* Καννίδιος *edit. 1. cum MSS. noſtris. L. 1.* μέγιϛον *Plut. L. 7.* ἧκεν *Plut. Ibid.* ἀπαντιάζων *Aug. L. 9.* ὠσάμενος *vulgo Plut. L. 11.* ἐπὶ σκηνὰς *edidit Reisk. apud Plut. L. 12.* τέταρσιν *mend. Edd. Recte Aug. Plut.* ἐναντίοις *additur apud Plut.*

ventus eſt: quumque undique configeretur, accerſivit ſuppetias. Tum legionum tribuni, & in his Canidius, qui plurimum apud Antonium poterat, non leviter peccaſſe viſi ſunt: quum enim debuiſſent totam aciem obvertere, alios poſt alios ſubmittendo, & his victis rurſum alios, non animadverterunt ſe clade ac fuga paulatim totum repleviſſe exercitum, niſi celeriter ipſe Antonius cum armatis ſuccurriſſet ex prima acie: moxque tertia legio, per medios fugientes connixa, hoſtem cohibuit ne perſequeretur ulterius.

Ceciderunt in ea pugna non pauciores tribus millibus: relata ſunt in tentoria ſauciorum quinque millia. In his erat & Gallus, quatuor ſagittis transfixus: ſed hic mortuus eſt ex vulneribus. Alios circumeundo inviſebat Antonius, conſolabaturque ipſe lacrymans ac condolens: illi vero

PLUTARCHUS in Anton. C. 43. p. 936.

αὐτοῦ λαμβανόμενοι, ἐδέοντο καὶ παρεκάλουν, ἀπιόντα θεραπεύειν ἑαυτὸν, καὶ μὴ κακοπαθεῖν, αὐτοκράτορα καλοῦντες, καὶ σώζεσθαι λέγοντες, ἂν ἐκεῖνος ὑγιαίνῃ. καθόλου μὲν γὰρ οὔτ᾽ ἐν ἀλκαῖς, οὔτε ὑπομοναῖς, οὔτ᾽ ἐν ἡλικίᾳ, λαμπρότερον ἄλλος αὐτοκράτωρ στρατὸν ἐκείνου δοκεῖ συναγαγεῖν ἐν τοῖς τότε χρόνοις. ἡ δὲ πρὸς αὐτὸν αἰδὼς τὸν ἡγεμόνα, καὶ πειθαρχία μετ᾽ εὐνοίας, καὶ τὸ πάντας ὁμαλῶς, ἐνδόξους, ἀδόξους, ἄρχοντας, ἰδιώτας, τὴν παρ᾽ Ἀντωνίῳ τιμὴν καὶ χάριν μᾶλλον αἱρεῖσθαι τῆς σωτηρίας καὶ τῆς ἀσφαλείας, οὐδὲ τοῖς πάλαι Ῥωμαίοις ἀπέλιπεν ὑπερβολήν. τούτου δὲ αἰτίαι πλείονες ἦσαν, ὡς προειρήκαμεν· εὐγένεια, λόγου δύναμις, ἁπλότης, τὸ φιλόδωρον καὶ μεγαλόδωρον, ἥ τε περὶ τὰς παιδιὰς καὶ τὰς ὁμιλίας εὐτραπελία. τότε δὲ συμπονῶν καὶ συναλγῶν τοῖς κακοπαθοῦσι, καὶ μεταδιδοὺς οὗ τις δεηθείη, προθυμοτέρους τῶν ἐῤῥωμένων τοὺς νοσοῦντας καὶ τετρωμένους ἐποίησε.

Lin. 16. ἐδέοντο καὶ *caret Plut.* *L.* 17. αὐτὸν *Plut.* *L.* 19 *ſq.* οὔτε ἀλκαῖς *& mox* οὔτε ἡλικίᾳ *Plut.* *L.* 24. παρ᾽ Ἀντωνίου *Aug.* *Ibid.* τιμήν τε καὶ *Plut.* *L.* 27. λόγου *caret Aug. male.* *L.* 28 *ſq.* ἡ περὶ τὰς *Plut.* *L.* 29. παρὰ τὰς *Reg. B.* *Ibid. ſq.* τὸ δὲ συμπ. *edit.* 1. *male.* τότε δὲ καὶ συμπ. *Plut.* *L.* 32. καὶ τετρωμένους *caret Reg. A.*

læti prenſabant ejus dexteram, rogabantque ut ſeipſum curaret, nec affli˜ctaret amplius, Imperatorem appellantes, & ſalvos ſe fore dicentes ſi ille bene valeat. Et profecto nec robuſtiorem, nec tolerantiorem, nec florentiorem ætate armiſque exercitum ullus alius imperator habuiſſe videtur illo ſeculo. Quod vero attinet ad reverentiam erga ducem ſuum, & conjunctam cum obedientia benevolentiam pariter apud omnes, claros, obſcuros, præfectos, gregarios, honorem gratiamque apud Antonium præferentes incolumitati ſecuritatique propriæ, hac ſane parte ne veterum quidem Romanorum ulli ceſſit. Et erant complures cauſæ cur ſic afficerentur, UT DIXIMUS; nobilitas, eloquentia, ſimplicitas, crebra largaque munificentia, & in jocis ac colloquiis comitas: quod vero compatiebatur condolebatque afflictis, & communicabat neceſſaria, id ægros ac ſaucios alacriores reddebat valentibus.

Digitized by Google

Τοὺς μέντοι πολεμίους, ἀπαγορεύοντας ἤδη καὶ κάμνοντας, οὕτως ἐπῆρεν ἡ νίκη, καὶ τοσοῦτο τῶν Ῥωμαίων κατεφρόνησαν, ὥστε καὶ νυκτὸς ἐπαυλίσασθαι τῷ στρατοπέδῳ, προσδοκῶντας αὐτίκα μάλα σκηνὰς ἐρήμους καὶ χρήματα διαρπάσειν ἀποδιδρασκόντων. ἅμα δ' ἡμέρᾳ πολὺ πλείονες ἐπηθροίζοντο· καὶ λέγονται τετρακισμυρίων οὐκ ἐλάττονες ἱππόται γενέσθαι· βασιλέως καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν ἀεὶ τεταγμένους, ὡς ἐπὶ σαφεῖ καὶ βεβαίῳ κατορθώματι, πέμψαντος. αὐτὸς μὲν γὰρ οὐδεμιᾷ μάχῃ παρέτυχεν. Ἀντώνιος δὲ, βουλόμενος προσαγορεῦσαι τοὺς στρατιώτας, ᾔτησε φαιὸν ἱματίδιον, ὡς οἰκτρότερος ὀφθείη. τῶν δὲ φίλων ἐναντιωθέντων, ἐν τῇ στρατηγίδι φοινικίδι προελθὼν, ἐδημηγόρησε, τοὺς μὲν νενικηκότας ἐπαινῶν, ὀνειδίζων δὲ τοὺς φυγόντας. τῶν δὲ οἱ μὲν παρεκελεύοντο θαῤῥεῖν, οἱ δ' ἀπολογούμενοι σφᾶς αὐτοὺς παρεῖχον, εἴτε βούλοιτο δεκατεύειν, εἴτε ἄλλῳ τρόπῳ κολάζειν· μόνον παύσα-

PLUTARCHUS in Anton. c. 44. p. 936.

Lin. 33. Τοὺς μὲν πολεμ. *Aug.* *L.* 36. προσδοκῶντες *Aug. at vulgo Plut.* *L.* 40. περὶ αὐτὸν *edit.* 2. 3. *ex auctoritate H. Stephani.* *L.* 42. οὐδεμιᾷ τύχῃ *Edd. Cand. Recte* μάχῃ *Aug. ut Plut.* *L.* 43. φαλὸν *mend. edit.* 1. *L.* 44. ἱμάτιον *Aug.* *Ibid.* οἰκτρ. φανείη *Edd.* ὀφθείη *cum Plut. dedit Aug. & margo MSStorum Regg.* *L.* 45. στρατηγικῇ *Plut.* *L.* 47. φεύγοντας *Plut.*

At hoſtes jam laſſos & deſperabundos hæc victoria in tantam erexit contra Romanos ſuperbiam, ut juxta caſtra pernoctarint, ſperantes ſe mox direpturos pecunias publicas & deſerta tentoria: mane vero multo plures congregati ſunt, ita ut dicantur fuiſſe equites non pauciores XL millibus, rege ex ſuo comitatu ſubinde alios atque alios mittente, ut ad manifeſtam certamque victoriam: nam ipſe ſuis in neutra fortuna aderat. [*nam ipſe nulli prælio intererat.*] Cæterum Antonius, allocuturus pro concione milites, pullam veſtem petiit, quo eſſet miſerabilior: ſed, amicis id non permittentibus, paludatus in concionem prodiit; ubi & victores laudavit, & in eos invectus eſt qui fugerant. Quorum alteri jubebant illum eſſe bono animo: alteri, cauſa fugæ reddita, præbebant ſe vel decimandos vel utcunque punien-

Digitized by Google

PLUTARCHUS in Anton. σθαι δυσφοροῦντα καὶ λυπούμενον ἐδέοντο. Πρὸς ταῦτα τὰς χεῖρας ἀνατείνας, ἐπηύξατο τοῖς θεοῖς, εἴ τις ἄρα νέμεσις τὰς πρόσθεν εὐτυχίας αὐτοῦ μέτεισιν, ἐπ' αὐτὸν ἐλθεῖν, τῷ δ' ἄλλῳ στρατῷ σωτηρίαν δοῦναι καὶ νίκην.

C. 45. p. 936. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ φραξάμενοι βέλτιον, προῆγον. καὶ τοῖς Πάρθοις ἐπιχειροῦσι πολὺς ἀπήντα παράλογος· οἰόμενοι γὰρ ἐφ' ἁρπαγὴν καὶ λεηλασίαν, οὐ μάχην, ἐλαύνειν, εἶτα πολλοῖς βέλεσιν ἐντυγχάνοντες, ἐῤῥωμένους τε καὶ νεαλεῖς ταῖς προθυμίαις ὁρῶντες, αὖθις ἐξέκαμνον. ἐπεὶ δὲ καταβαίνουσιν αὐτοῖς ἀπὸ λόφων τινῶν ἐπικλινῶν ἐπέθεντο, καὶ βραδέως ὑπεξάγοντας ἔβαλλον, ἐπιστρέψαντες οἱ θυρεαφόροι συνέκλεισαν εἴσω τῶν ὅπλων τοὺς ψιλούς· αὐτοὶ δὲ, καθεσθέντες εἰς γόνυ, προὐβάλλοντο τοὺς θυρεούς· οἱ δὲ ὄπισθεν, ὑπερέσχον αὐτῶν τὰ ὅπλα, κἀκείνων ὁμοίως ἕτεροι. τὸ δὲ σχῆμα, Plut. ib. pag. 937. παραπλήσιον ἐρέψει γινόμενον, ὄψιν τε θεατρικὴν παρέχει, καὶ τῶν προβλημάτων στεῤῥότατόν ἐστι πρὸς τοὺς

Lin. 51. ἐπεύξατο *Plut.* *L.* 52. εἰς αὐτὸν ἐλθ. *idem.* *L.* 53. δοῦναι *carent Edd. cum Reg. A. Dedit Aug. & Reg. B.* διδόναι *Plutarch.* *L.* 57 *ſq.* ἐῤῥωμ. δὲ *Plut.* *L.* 58. *Pro* ὁρῶντες *dat* ὄντες *edit.* 1. *cum Regiis.* *L.* 60. ὑπεξάγοντες *Edd.* ὑπεξάγοντας *Plut. Prætuli Aug.* *L.* 61. ἔβαλλον, ἐπιστρέψαντες *mend. Edd.* *L.* 62. καθέντες *Plutarch.* *L.* 65. γινόμενον *edit.* 1. *L.* 66. στεγανώτατον *Plut.*

dos, modo triſtari & ægre ferre deſineret. Tum ille ſublatis ad cælum manibus vota fecit, ut ſi quod numen parum æquis oculis ſpectaſſet felicitatem ejus priſtinam, in ipſius caput averteret adverſa omnia: cætero exercitui victoria ſaluſque contingeret.

Inſequenti die melius communiti pergebant. Parthi eos invadentes, multum expectatione ſua fruſtrati ſunt, rati ſe ad rapiendum prædandumque, non ad pugnandum venire: ſed multis telis excepti magna alacritate militum, rurſum defeſſi ſunt. Quumque per clivum quendam deſcendentibus incumberent, & ſagittis infeſtarent, ſcutati ſe obverterunt in eos: receptaque levi armatura in medium, ipſi ſubſiderunt in genu, objectiſque ſcutis aliis ſuper alia, fecerunt teſtudinem, theatrali ferme ſpectaculo. Eſt autem id genus munimenti contra ſagittas firmiſſimum, dilabentes per lubricum teſtudinis.

Digitized by Google

κόπους ἀπολισθαίνοντας. οἱ μέντοι Πάρθοι τὴν ἐς τὸ γόνυ κλίσιν τῶν Ῥωμαίων, ἀπαγόρευσιν ἡγούμενοι καὶ κάματον εἶναι, τὰ μὲν τόξα κατέθεντο, τοὺς κοντοὺς δὲ διαλαβόντες, ἐγγὺς προσέμιξαν. οἱ δὲ Ῥωμαῖοι, συναλαλάξαντες ἐξαίφνης ἀνέθορον, καὶ τοῖς ὑσσοῖς παίοντες ἐκ χειρὸς ἔκτειναν τε τοὺς πρώτους, καὶ τροπὴν ἔθεντο τῶν ἄλλων ἁπάντων. ἐγίνετο δὲ ταῦτα καὶ ταῖς ἄλλαις ἡμέραις, ἐπὶ μικρὸν ἀνυόντων τῆς ὁδοῦ. Καὶ λιμὸς ἥπτετο τοῦ στρατοῦ, σῖτόν τε βραχὺν καὶ διὰ μάχης πορίζομένου, καὶ τῶν πρὸς ἄλετον σκευῶν οὐκ εὐποροῦντες. τὰ γὰρ πολλὰ κατελείπετο, τῶν μὲν ἀποθνησκόντων ὑποζυγίων, τῶν δὲ τοὺς νοσοῦντας καὶ τραυματίας φερόντων. λέγεται δὲ χοῖνιξ Ἀττικὴ πυρῶν πεντήκοντα δραχμῶν ὤνιος γενέσθαι· τοὺς δὲ κριθίνους πρὸς ἀργύριον ἱστάντες ἀπεδίδοντο. Τραπόμενοι δὲ πρὸς λάχανα καὶ ῥίζας, ὀλίγοις μὲν ἐνετύγχανον τῶν συνήθων· ἀναγκαζόμενοι δὲ πειρᾶσθαι καὶ τῶν ἀγεύστων πρότερον, ἥψαντό PLUTARCHUS in Anton. C. 45. p. 937.

Lin. 67 ſq. τὸν εἰς γόνυ *Plut.* *L. 69 ſq.* τοὺς δὲ κοντοὺς *Plut.* *L. 70 ſq.* συναλλάξαντες *edit.* 1. *L. 74.* μικρ. ἀνιέντες *edit.* 1. ἀνιέντων *Aug.* *Correxit H. Steph. ex Plut.* *L. 75.* καὶ *poſt* βραχὺν *caret Plut.* *L. 76.* σκευῶν ἀπορούντες *Edd. Prætuli Aug. cum Plut.* *L. 77.* καὶ τῶν μὲν *Edd. Rectius Aug. cum Plutarch.* *L. 80.* κριθίνους ἄρτους *edit.* 2. 3. *ex Plut.* *L. 81. Pro* ἱστάντες *dant* ἰσοῦντες *Edd. invitis MSS. ex ſola Car. Stephani auctoritate.*

Parthi, exiſtimantes Romanos viribus defectos ſubſediſſe, poſitis arcubus & ſumptis contis aggreſſi ſunt eos cominus: tum Romani ſublato clamore proſilierunt uno impetu, & fodiendo pilis ſternendoque primos, univerſos in fugam verterunt. Eadem certamina repetebantur quotidie, & iter interrumpebant. Jamque fame tentabatur exercitus, quod frumentatio impediretur crebris præliis, & inſtrumentum piſtorium deficeret, relictum ex parte maxima. Jumenta quoque [*Nam jumenta*] partim perierant, partim occupabantur vehendis ægris & ſauciis. Fertur, chœnicem Atticam tritici L drachmis tum veniſſe, & hordeaceos panes repenſos pari argenti pondere. Verſi deinde ad radices & olera, pauca inveniebant uſitati generis: & quum cogerentur experiri quæ nunquam guſtaverant, primum inciderunt in

Digitized by Google

PLUTARCHUS in Anton. C. 45. p. 937.

τινος πόας ἐπὶ θάνατον διὰ μανίας ἀγούσης· ὁ γὰρ φαγὼν, οὐδὲν ἐμέμνητο τῶν ἄλλων, οὐδὲ ἐγίνωσκεν· ἓν δὲ ἔργον εἶχεν, κινεῖν καὶ στρέφειν πάντα λίθον, ὥς τι μεγάλης σπουδῆς διαπραττόμενος ἄξιον. ἦν δὲ μεστὸν τὸ πεδίον κεκυφότων χαμᾶζε, καὶ τοὺς λίθους περιορυττόντων καὶ μεθιστάντων. τέλος δὲ χολὴν ἐμοῦντες ἔθνησκον· ἐπεὶ καὶ, ὃ μόνον ἀντιπαθὲς ἦν, ὁ οἶνος, ἐπέλιπε. Φθειρομένων δὲ πολλῶν, καὶ τῶν Πάρθων οὐκ ἀφισταμένων, πολλάκις ἀναφθέγξασθαι τὸν Αντώνιον ἱστοροῦσιν, Ὦ μύριοι· θαυμάζοντα τοὺς μετὰ Ξενοφῶντος, ὅτι καὶ πλείονα καταβαίνοντες ὁδὸν ἐκ τῆς Βαβυλωνίας, καὶ πολλαπλασίοις μαχόμενοι πολεμίοις, ἀπεσώθησαν.

Plut. ib. Cap. 46.

Οἱ δὲ Πάρθοι, διαπλέξαι μὲν οὐ δυνάμενοι τὸν στρατὸν, οὐδὲ διασπάσαι τὴν τάξιν, ἤδη δὲ πολλάκις ἡττημένοι καὶ φεύγοντες, αὖθις εἰρηνικῶς ἀνεμίγνυντο τοῖς ἐπὶ χιλὸν ἢ σῖτον προερχομένοις· καὶ τῶν τόξων τὰς νευρὰς ἐπιδεικνύντες ἀνειμένας, ἔλεγον, ὡς αὐτοὶ μὲν

Lin. 86. εἶχεν ἔργον *Edd. Prætuli Aug. cum Plut.* *L.* 87. ἄξ. διαπρ. *Pl.* *L.* 88 *ſq.* διορυττόντων *Edd. Prætuli Aug. Plut.* *L.* 90. καὶ τὸ μόνον ἀντιπαθὲς, οἶνος *Plut.* *L.* 91. ἀπέλιπε *Edd.* ἐξέλιπε *Plut. Prætuli Aug.* *L.* 98 *ſq.* ἡττ. καὶ πεφευγότες *Plut.*

herbam ducèntem ad mortem per inſaniam: quiſquis enim hanc in cibo ſumpſerat, aliorum negotiorum ignarus & immemor, unum agebat; movebat & vertebat omnem lapidem, putans ſe rem valde ſeriam agere. Ita totus campus repletus eſt effodientibus & transmoventibus lapides: tandem evomendo bilem moriebantur, quando etiam vinum, quod ſolum erat remedio, defecerat. Ita multis pereuntibus, nec Parthis abſcedentibus, tradunt Antonium ſæpius exclamaſſe, ὦ μύριοι! mirantem illos decies mille viros, qui ductu Xenophontis multo longius iter a mediterraneis Babyloniæ perfecerunt uſque ad mare incolumes, repulſis obiter multo pluribus hoſtibus.

Parthi autem, quum nec perturbare abeuntes poſſent, nec diſtrahere, ſæpe victi fugatique, rurſum pacifice congrediebantur cum pabulatoribus aut frumentatoribus; oſtendenteſque laxatos nervos arcuum, ajebant ſe retro abire,

ἀπίασιν ὀπίσω, καὶ τοῦτο ποιοῦνται πέρας ἀμύνης· ὀλίγοι δὲ Μήδων ἀκολουθήσουσιν ἔτι μιᾶς ἢ δευτέρας ὁδὸν ἡμέρας, οὐδὲν παρενοχλοῦντες, ἀλλὰ τὰς ἀπωτέρω κώμας φυλάττοντες. Τούτοις τοῖς λόγοις ἀσπασμοί τε καὶ φιλοφροσύναι προσῆσαν· ὥστε πάλιν τοὺς Ῥωμαίους εὐθαρσεῖς γενέσθαι, καὶ τὸν Ἀντώνιον ἀκούσαντα, τῶν πεδίων ἐφίεσθαι μᾶλλον, ἀνύδρου λεγομένης εἶναι τῆς διὰ τῶν ὀρῶν. οὕτω δὲ ποιεῖν μέλλοντος, ἧκεν ἀνὴρ ἐπὶ τὸ στρατόπεδον ἐκ τῶν πολεμίων, ὄνομα Μιθριδάτης, ἀνεψιὸς Μονέσσου τοῦ παρ' Ἀντωνίῳ γενομένου, καὶ τὰς τρεῖς πόλεις δωρεὰν λαβόντος. ἠξίου δὲ αὐτῷ προσελθεῖν τινα Παρθιστὶ διαλεχθῆναι δυνάμενον, ἢ Συριστί. καὶ προσελθόντος Ἀλεξάνδρου τοῦ Ἀντιοχέως, ὃς ἦν Ἀντωνίῳ συνήθης, ὑπειπὼν ὃς εἴη, καὶ Μονέσσῃ τὴν χάριν ἀνάπτων, ἠρώτησε τὸν Ἀλέξανδρον, εἰ λόφους ὑψηλοὺς καὶ συνεχεῖς ὁρᾷ πρόσωθεν· φήσαντος δὲ ὁρᾶν, Ὑπ' ἐκείνοις,

PLUTARCHUS in Anton. C. 46. p. 937.

Lin. 3. ποιοῦντες *edit. 1.* *L. 4.* ἀκολουθήσουσι *edit. 1.* *L. 5.* ὁδὸν ἡμέρας *Edd.* *Ib. Pro* ἀλλὰ *dat* καὶ *Reg. B.* *L. 7.* ὥστε πάνυ τοὺς *Pl.* *L. 9.* ἀφίεσθαι *edit. 1. cum Regiis, ſed id in Reg. A. mutatum eſt in* ὑφίεσθαι. *Ibid. Diſtinctionem, quæ in Edd. erat poſt* ἐφίεσθαι, *poſui poſt* μᾶλλον *cum Aug. & Plut.* *L. 12.* ἀνεψ. γενόμενος Μον. *Edd.* *Ibid.* Μοναίσου *Plut. ut ſupra; & mox* Μοναίσῃ. *Ibid.* παρ' Ἀντωνίου *mend. edit. 1.* *L. 14.* τινα τῶν Π. ἢ. δυναμένων *Plutarch.* *L. 17 ſq.* συνεχ. καὶ ὑψηλ. *Plut.*

& hunc finem infeſtandi facere: pauci Medi ſequebantur ulterius, per unum diem aut alterum; nemini moleſti, tantum cuſtodientes vicos remotiores a via publica. Poſt hujuſmodi ſalutationes & amicos ſermones, Romani receperunt fiduciam: qui ubi ad Antonium delati ſunt, cœpit appetere campeſtria, quod ibi aquandi copia major quam in montanis diceretur. Id facturum adiit in caſtris unus hoſtium, nomine Mithridates, patruelis Moneſis illius, qui, profugus, ab Antonio tres urbes dono acceperat; petiitque aliquem, qui poſſet ſecum colloqui aut Syra lingua aut Parthica: &, quum acceſſiſſet eum Alexander Antiochenus, familiaris Antonii, præfatus, hæc ſe facere in Moneſis quoque gratiam, rogavit Alexandrum, videretne ante ſe colles altos inter ſe contiguos? Quo reſpondente, videre; Sub illis, inquit, Par-

PLUTARCHUS in Anton. C. 46. p. 937.

ἔθνη, πανστρατιᾷ Πάρθοι λοχῶσιν ὑμᾶς. τὰ γὰρ μεγάλα πεδία τῶν λόφων τούτων ἐξήρτηται· καὶ προσδοκῶσιν ὑμᾶς ἐξηπατημένους ὑπ᾽ αὐτῶν ἐνταῦθα τρέψεσθαι, τὴν διὰ τῶν ὀρῶν ἀπολιπόντας. ἐκείνη μὲν οὖν ἔχει δίψος καὶ πόνον ὑμῖν συνήθη· ταύτῃ δὲ χωρῶν Ἀντώνιος, ἴστω τὰς Κράσσου τύχας αὐτὸν ἐκδεχομένας.

Plut. ib. Cap. 47.

Ὁ μὲν οὕτω Φράσας ἀπῆλθε. Ἀντώνιος δὲ ἀκούσας, καὶ διαταραχθεὶς, συνεκάλει τοὺς φίλους, καὶ τὸν ἡγεμόνα τῆς ὁδοῦ Μάρδον, οὐδὲ αὐτὸν ἄλλως φρονοῦντα. *pag. 938.* καὶ γὰρ καὶ ἄνευ πολεμίων ἐγίνωσκε τὰς διὰ τῶν πεδίων ἀνοδίας καὶ πλάνας χαλεπὰς καὶ δυστεκμάρτους οὔσας· τὴν δὲ τραχεῖαν ἀπέφαινεν, οὐδὲν ἄλλο δυσχερὲς ἢ μιᾶς ἡμέρας ἀνυδρίαν ἔχουσαν. οὕτω δὴ τραπόμενος, ταύτην ἦγε νυκτὸς, ὕδωρ ἐπιφέρεσθαι κελεύσας. ἀγγείων δὲ ἦν ἀπορία τοῖς πολλοῖς· διὸ καὶ τὰ κράνη πιμπλάντες ὕδατος ἐκόμιζον, οἱ δὲ διφθέραις ὑπολαμβάνοντες. ἤδη δὲ προχωρῶν ἀγγέλλεται τοῖς

L. 21 ſq. τρέψασθαι *Edd. & vett. editt. Plut. Prætuli Aug. L. 22.* ἀπολείποντας *Plut. Ibid.* οὖν *caret Aug. L. 23.* δίψ. ὑμ. συνηθ. κ. πόνον *Plut. L. 28.* καὶ γὰρ ἄνευ *Plut. L. 29 ſq.* δυστεκμάρτους *edit. 1. L. 30.* ἐπέβαινεν *Edd. factum ex* ἐπέφαινεν, *quod dabant MSS. Regii. L. 34.* διφθέρας *edit. 1.*

thi cum omnibus ſuis copiis ſunt in inſidiis; nam patentes hi campi uſque illos colles pertinent: & expectant vos, fallaciis ipſorum credulos, deflexuros iter a montibus in campeſtria. Sed altera via laborem tantum habet & ſitim, quibus jam aſſueviſtis: qua relicta, ſi Antonius ingreſſus fuerit alteram; ſciat, manere ſe qualem Craſſus tulit exitum.

Hæc locutus abiit. Antonius, auditis his territus, amicos in conſilium & ductorem Mardum adhibet, non alienum ab ea ſententia: ſciebat enim, per campos vel abſque hoſtibus vias difficiles tum inventu tum tranſitu; montanam autem viam nihil aliud moleſtum habere præter aquarum inopiam unius diei. Quamobrem per hanc duxit noctu, juſſos aquam ſecum deferre: &, quia multi vaſis carebant, portabant eam in galeis aut in coriis conſutis. Jamque agmen promoverat, quum Parthi, re per nuntios

Digitized by Google

Πάρθοις, καὶ παρὰ τὸ εἰωθὸς ἔτι νυκτὸς ἐδίωκον· ἡλίου δὲ ἀνασχόντος, ἥπτοντο τῶν ἐσχάτων, ἀγρυπνίᾳ καὶ πόνῳ κακῶς διακειμένων· τεσσαράκοντα γὰρ καὶ διακοσίους ἐν τῇ νυκτὶ σταδίους κατηνύκεισαν, καὶ τὸ μὴ προσδοκῶντες οὕτω ταχέως ἐπελθεῖν τοὺς πολεμίους. ὃ καὶ ἀθυμίαν παρεῖχε. καὶ τὸ δίψος δὲ ἐπέτεινεν ὁ ἀγών· ἀμυνόμενοι γὰρ ἅμα προῆγον. οἱ δὲ πρῶτοι βαδίζοντες ἐντυγχάνουσι ποταμῷ, ψυχρὸν μὲν ἔχοντι καὶ διαυγές, ἁλμυρὸν δὲ καὶ φαρμακῶδες ὕδωρ· ὃ ποθὲν εὐθὺς ὀδύνας, ἑλκομένης τῆς κοιλίας, καὶ τοῦ δίψους ἀναφλεγομένου, παρεῖχε· καὶ ταῦτα τοῦ Μαρδίου προλέγοντες, οὐδὲν ἧττον ἐκβιαζόμενοι τοὺς ἀπάγοντας ἔπινον. Ἀντώνιος δὲ παρὼν ἐδεῖτο βραχὺν ἐγκαρτερῆσαι χρόνον· ἕτερον γὰρ οὐ πόῤῥω ποταμὸν εἶναι πότιμον· εἶτα τὴν λοιπὴν ἄφιππον καὶ τραχεῖαν, ὥς τε καὶ παντάπασιν ἀποστρέψασθαι τοὺς πολεμίους. ἅμα

PLUTARCHUS in Anton. C. 47. p. 938.

Lin. 39. σταδίους ἤνυσαν Edd. Prætuli Aug. Plut. Ibid. sq. καὶ τὸ μὴ προσδοκῶντες οὕτω ταχ. ἐπ. τ. πολεμίους ἀθυμίαν παρεῖχε Plutarch. L. 41. δὲ, post δίψος, abest a Plut. L. 45. ἑλκουμένης Plutarch. L. 47. ἐκβιαζ. τοὺς ἀνείργοντας Plut. L. 48. περιιὼν Plut. L. 51. καὶ, post ὥστε, nec est in Edd. nec in Plut. Adjeci ex Aug. Ibid. ἀπεστρέψασθαι Edd. ἀποτρέψαι Plut. Dedi lect. Aug.

cognita, noctu præter morem ſuum eos perſecuti ſunt: oriente vero ſole agmen extremum carpebant, feſſum labore ac vigiliis: nam ea nocte CCXL ſtadia perfecerant, quamvis non expectarent hoſtem ſuperventurum tam cito. Quo magis eorum animi dejecti ſunt. Et ſitis intendebatur certamine: cogebantur enim pugnando iter facere. Interim primùm agmen incidit in fluvium, frigidum quidem & limpidum, ſed aquis medicatis ſalſiſque: hæ potæ mox ventrem exulcerabant cum dolore, & ſitim accendebant. Quod quamvis Mardus præmonuerat; nihilominus, repulſis obſtantibus, bibebant. Antonius autem inſtans, precabatur, durarent pauliſper; alium enim non longe abeſſe fluvium potabilem, deinceps ſupereſſe viam aſperam & inviam equitibus, a qua omnino neceſſe ſit ho-

PLUTARCHUS in Anton. C. 48. p. 938.

δὲ καὶ τοὺς μαχομένους ἀνεκαλεῖτο, καὶ κατάζευξιν ἐσήμαινεν, ὡς σκιᾶς γοῦν μεταλάβοιεν οἱ στρατιῶται.

Πηγνυμένων οὖν τῶν σκηνῶν, καὶ τῶν Πάρθων εὐθὺς, ὥσπερ εἰώθασιν, ἀπαλλαττομένων, ἧκεν αὖθις ὁ Μιθριδάτης· καὶ τοῦ Ἀλεξάνδρου προσελθόντος, παρῄνει μικρὸν ἡσυχάσαντα τὸν στρατὸν ἀνιστάναι, καὶ σπεύδειν ἐπὶ τὸν ποταμὸν, ὡς οὐ διαβησομένων Πάρθων, ἄχρι δ' ἐκείνου διωξόντων. ταῦτα ἀπαγγείλας πρὸς Ἀντώνιον ὁ Ἀλέξανδρος, ἐκφέρει παρ' αὐτοῦ χρυσᾶ ποτήρια πάμπολλα καὶ φιάλας· ὧν ἐκεῖνος, ὅσα τῇ ἐσθῆτι δυνατὸς καταχρύψαι, λαβὼν, ἀπήλαυνεν. ἔτι δὲ ἡμέρας οὔσης, ἀναζεύξαντες ἐπορεύοντο, τῶν πολεμίων οὐ παρενοχλούντων· αὐτοὶ δὲ ἑαυτοῖς νύκτα χαλεπωτάτην ἁπασῶν ἐκείνην καὶ φοβερωτάτην ἀπεργασάμενοι. τοὺς γὰρ ἔχοντας ἀργύριον ἢ χρυσίον κτείνοντες ἐσύλων, καὶ τὰ χρήματα τῶν ὑποζυγίων ἀφήρπαζον· τέλος δὲ, τοῖς Ἀντωνίου σκευοφόροις ἐπιχειρήσαντες, ἐκπώματα

Lin. 55. εἰώθεισαν *Plut.* *L. 56.* προσελθ. *Plut.* *L. 60.* ὁ *ante* Ἀλεξ. *abest ab Edd. & Plutarch. Adjeci ex Aug.* *L. 61.* πάμπολλα, *quo carent Editi, dedit Aug. cum Plut.* *L. 62.* δυνατὸς *carent Edd. Dedit Aug.* ἐσθῆτι καταχρύψαι δυνατὸς ἦν *Plut.* *L. 63.* ἀναζεύξαντες *male vulgo Plut.* *L. 65.* πασῶν *Plut.* *L. 66.* ἀποκτιννύντες *idem.*

ſtes recedere: ſimulque receptui cecinit, ut ſaltem in umbra milites ſe recolligerent.

Quum ergo figerentur tentoria, Parthis mox ex more diſcedentibus, Mithridates rediit: occurrenteque Alexandro, monuit, ut paulum quiete refecti univerſi conſurgerent, & propere tranſirent fluvium, quod is eſſet Parthis perſequendi terminus. His renuntiatis Antonio, Alexander ab eo protulit aureos [*permultos*] calices & phialas: ex his ille quotquot veſte celare potuit, abſtulit. Reliquum iter ejus diei nemine infeſtante peractum eſt. Sed noctem ſequentem ipſi ſibi reddiderunt graviſſimam periculoſiſſimamque. Nam quibus erat aurum argentumve occidebantur ſpoliabanturque, & ſarcinæ jumentorum pecunias ferentium direptæ ſunt: poſtremo ſupellectilem Antonii, pocula menſaſque pretioſas conciderunt

PLUTARCHUS in Anton. C. 48. p. 938.

πώματα καὶ τραπέζας πολυτελεῖς κατέκοπτον καὶ διενέμοντο. Θορύβου δὲ πολλοῦ καὶ πλάνου τὸ στράτευμα πᾶν ἐπέχοντος, (ᾤοντο γὰρ ἐπιπεπτωκότων τῶν πολεμίων τροπὴν γεγονέναι καὶ διασπασμόν) Αντώνιος, καλέσας ἕνα τῶν δορυφορούντων αὐτὸν ἀπελευθέρων, ὄνομα Ῥάμνον, ὥρκωσεν, ὅταν κελεύσῃ, τὸ ξίφος αὐτοῦ διεῖναι, καὶ τὴν κεφαλὴν ἀποτεμεῖν· ὡς μήτε ἁλῴη ζῶν ὑπὸ τῶν πολεμίων, μήτε γνωσθείη τεθνηκώς. Ἐκδακρυσάντων δὲ τῶν φίλων, ὁ Μάρδος ἐθάρρυνε τὸν Αντώνιον, ὡς ἐγγὺς ὄντος τοῦ ποταμοῦ· καὶ γὰρ αὔρα τις ἀποῤῥέουσα νοτερὰ, καὶ ψυχρότερος ἀὴρ ἀπαντῶν, ἡδίω τὴν ἀναπνοὴν ἐποίει· καὶ τὸν χρόνον ἔφη τῆς πορείας οὕτω συμπεραίνειν τὸ μέτρον. οὐκέτι γὰρ ἦν πολὺ τὸ λειπόμενον τῆς νυκτός. ἅμα δὲ ἤγγελλον ἕτεροι, τὸν θόρυβον ἐκ τῆς πρὸς αὐτοὺς ἀδικίας καὶ πλεονεξίας εἶναι. διὸ καὶ καταστῆσαι τὸ πλῆθος ἐς τάξιν ἐκ τῆς πλάνης καὶ τοῦ διασπασμοῦ βουλόμενος, ἐκέλευσε σημαίνειν κατάζευξιν.

Lin. 71. πᾶν ἔχοντος *Aug.* *L. 73.* ἵνα καλέσας *Aug.* *Ibid.* δορυφόρων αὐτον *mend. edit. 1.* *L. 74 ſq.* αὐτῷ διεῖναι *Plut.* *L. 82.* ἤγγελον *Aug.* ἀπήγγελλεν *Plut.*

runt & inter ſe partiri ſunt. Itaque exorto magno tumultu ac trepidatione, (putabant enim hoſtes invaſiſſe ſarcinas & diripere;) Antonius accito uno e ſatellitibus ſuo liberto, cui nomen Ramno, coëgit eum jurare, confoſſurum ſe illum quam primum juſſerit, & caput ablaturum; ut nec vivus veniret in poteſtatem hoſtium, nec agnoſceretur mortuus. Amicis autem collacrymantibus, Mardus jubebat Antonium bono eſſe animo, quod ſentiret in propinquo fluvium: aſpirabat enim aura quædam frigidior humidiorque, non ingrata attrahentibus faucibus: & adjiciebat, ſe idem conjicere ex menſura confecti itineris; nam non multum noctis ſupererat: ſimulque alii nunciarunt, tumultum natum ex ipſorum avaritia mutuiſque injuriis. Quamobrem volens turbatam & diſperſam multitudinem componere, caſtrametandi ſignum dedit.

PLUTARCHUS in Anton. Cap. 49. pag. 938.

Ἤδη δὲ ὑπέλαμπεν ἡμέρα, καὶ τοῦ ϛρατοῦ κόσμον ἀρχομένου τινὰ λαμβάνειν καὶ ἡσυχίαν, προσέπιπλε τοῖς τελευταίοις τὰ τῶν Πάρθων τοξεύματα. καὶ μάχης σημεῖον ἐδόθη τοῖς ψιλοῖς, οἱ δὲ ὁπλῖται πάλιν ὁμοίως κατερέψαντες ἀλλήλους τοῖς θυρεοῖς, ὑπέμενον τοὺς βάλλοντας συνελθεῖν. Ὑπαγόντων δὲ κατὰ μικρὸν οὕτως τῶν πρώτων, ὁ ποταμὸς ἐφάνη· καὶ τοὺς ἱππεῖς ἐπ' αὐτῷ παρατάξας ἐναντίους τοῖς πολεμίοις, διεβίβαζε τοὺς ἀσθενεῖς πρώτους. ἤδη δὲ καὶ τοῖς μαχομένοις ἄδεια καὶ ῥαϛώνη τοῦ πιεῖν ἦν. ὡς γὰρ εἶδον οἱ Πάρθοι τὸν ποταμὸν, τάς τε νευρὰς ἀνῆκαν, καὶ θαῤῥοῦντας ἐκέλευον διαπερᾶν τοὺς Ῥωμαίους, πολλὰ τὴν ἀρετὴν αὐτῶν ἐγκωμιάζοντες. διαβάντες οὖν καθ' ἡσυχίαν, αὐτοὺς ἀνελάμβανον· εἶτα ὥδευον, οὐ πάνυ τι τοῖς Πάρθοις πιϛεύοντες. Ἕκτῃ δ' ἡμέρᾳ μετὰ τὴν τελευταίαν μάχην ἐπὶ τὸν Ἀράξην ποταμὸν ἧκον, ὁρίζοντα Μηδίαν καὶ Ἀρμενίαν. ἐφάνη δὲ καὶ βάθει καὶ τραχύτητι χα-

Lin. 92. βάλλοντας ἐγγὺς οὐ τολμῶντας συνελθεῖν *recte Plut.* *Ib.* οὕτω *Aug.* *L.* 94. παρατάξας Ἀντώνιος ἐναντ. *Plut.* *L.* 96. τοῦ πιεῖν ἦν *edit.* 1. *L.* 1. αὐτοὺς *edit.* 2. 3. *ex Plut.* *Ibid.* πάνυ τοῖς Παρθ. *Plut.* *L.* 3. Μήδιαν *Plut. ut alibi.*

Et jam diluceſcebat, & exercitus ſedatior incipiebat redire in ſuos ordines, quum extremum agmen ſenſit ſagittas hoſtium: & levis armatura pugnæ ſignum accepit; ſcutati vero ſimiliter ut ante conglobati, teſtudine ſuſtinebant ſagittas non audentium congredi. Dumque ita paulatim gradum promovent, a primis conſpectus eſt fluvius. Ibi equitatu hoſtibus oppoſito, ante omnes trajiciebat infirmos. Et jam pugnantibus quoque timor ac labor minuebatur: ut enim Parthi viderunt fluvium, laxatis nervis jubebant Romanos tranſire bono animo, prolixe laudantes eorum fortitudinem. Ita tranſgreſſi per otium, curarunt corpora: deinde pergebant iter facere, non admodum fidentes Parthorum pollicitis. Sexto vero die poſt pugnam ultimam pervenerunt ad Araxem fluvium, qui Mediam diſterminat ab Armenia: videbatur autem profundus

Digitized by Google

λεπτός· καὶ λόγος διῆλθεν, ἐνεδρεύοντας αὐτὸν τοὺς πολεμίους ἐπιθήσεσθαι διαβαίνουσιν αὐτοῖς. Ἐπεὶ δὲ ἀσφαλῶς διαπεράσαντες ἐπέβησαν τῆς Ἀρμενίας, ὥσπερ ἄρτι γῆν ἐκείνην ἰδόντες ἐκ πελάγους, προσεκύνουν, καὶ πρὸς δάκρυα καὶ περιβολὰς ἀλλήλων ὑπὸ χαρᾶς ἐτρέποντο. προϊόντες δὲ διὰ χώρας εὐδαίμονος, καὶ χρώμενοι πᾶσιν ἀνέδην ἐκ πολλῆς ἀπορίας, ὑδερικοῖς καὶ κοιλιακοῖς περιέπιπτον ἀῤῥωστήμασιν. PLUTARCHUS in Anton. C. 49. p. 939.

Ἐνταῦθα ποιησάμενος ἐξέτασιν αὐτῶν Ἀντώνιος, εὗρε δισμυρίους πεζοὺς καὶ τετρακισχιλίους ἱππεῖς ἀπολωλότας· οὐ πάντας ὑπὸ τῶν πολεμίων, ἀλλὰ ὑπὲρ ἡμίσεις νοσήσαντας. Ὥδευσαν μὲν οὖν ἀπὸ Φραάτων ἡμέρας ἑπτὰ καὶ εἴκοσι· μάχαις δὲ ὀκτωκαίδεκα Πάρθους ἐνίκησαν. αἱ δὲ νῖκαι κράτος οὐκ εἶχεν, οὔτε βεβαιότητα, μικρὰς ποιουμένων καὶ ἀτελεῖς τὰς διώξεις. Καὶ μάλιστα κατάδηλος ἦν Ἀρταβάζης ὁ Ἀρμένιος Ἀντώνιον Plut. ib. Cap. 50.

L. 5. ἐνεδρεύσοντας *Edd. Prætuli Aug. Plut. Ibid. Pro* αὐτὸν *dat* αὐτόθι *Plut. L. 10.* ἐτράποντο *Plut. L. 11.* ἀναίδην *vulgo Plut. L. 13.* Ἀντώνιος αὐτῶν *Edd. Prætuli Aug. Plut. L. 14.* ἱππεῖας *Aug. L. 16.* μὲν *caret Reg. B. L. 18.* οὐδὲ *Plutarch. L. 19 ſq.* ὃ καὶ μάλιστα *Plutarch. L. 20.* Ἀρτάβαζος *h. l. Aug.* Ἀρταουάσδης *Plut. ut alibi.*

& vorticoſus: ferebaturque rumoribus, hoſtem aggreſſurum eos in trajectu. Poſtquam autem tuto inſcenderunt ſolum Armeniæ, tanquam tum primum ex alto ad terram appuliſſent, adorabant eam, & in mutuos complexus cum lacrymis ruebant præ gaudio. Quumque tranſirent per agros felices, poſt longam inopiam explebant ſe affatim: unde hydropicis cœliaciſque morbis laboratum eſt.

Hic recenſens ſuos Antonius, comperit deſiderari viginti millia peditum, equitum quatuor millia; quorum plus quam dimidium non ferrum ſed morbus abſumpſerat. Continuatum eſt autem iter a Phraatis per dies XXVII. quo temporis ſpatio Parthi decies & octies pugnando victi ſunt: ſed inefficaces erant victoriæ, quia confirmari non poterant in tam parvis fuſorum fugatorumque perſecutionibus. Conſtabat autem ab Artabaze Armenio maxime Antonium

Digitized by Google

PLUTARCHUS in Anton. C. 50. p. 939.

ἐκείνου τοῦ πολέμου τὸ τέλος ἀφελόμενος. εἰ γὰρ οὓς ἀπήγαγεν ἐκ Μηδίας ἱππεῖς ἑξακισχίλιοι καὶ μύριοι παρῆσαν, ἐσκευασμένοι παραπλησίως Πάρθοις, καὶ συνήθεις μάχεσθαι πρὸς αὐτοὺς, Ῥωμαίων μὲν μαχομένους τρεπομένων, ἐκείνων δὲ φεύγοντας αἱρούντων, οὐκ ἂν ὑπῆρξεν αὐτοῖς ἡττωμένοις ἀναφέρειν καὶ ἀνατολμᾶν τοσαυτάκις. Ἅπαντες οὖν ὀργῇ παρώξυνον ἐπὶ τὴν τιμωρίαν τοῦ Ἀρμενίου τὸν Ἀντώνιον. ὁ δὲ, λογισμῷ χρησάμενος, οὔτε ἐμέμψατο τὴν προδοσίαν, οὔτε ἀφεῖλε τῆς συνήθους φιλοφροσύνης καὶ τιμῆς πρὸς αὐτὸν, ἀσθενὴς τῷ στρατῷ καὶ ἄπορος γεγονώς. Ὕστερον μέντοι πάλιν ἐμβαλὼν ἐς Ἀρμενίαν, καὶ πολλαῖς ὑποσχέσεσι καὶ προκλήσεσι πείσας αὐτὸν ἐλθεῖν ἐς χεῖρας, συνέλαβε, καὶ δέσμιον καταγαγὼν εἰς Ἀλεξάνδρειαν, ἐθριάμβευσεν. ᾧ μάλιστα Ῥωμαίους ἐλύπησεν, ὡς τὰ καλὰ καὶ σεμνὰ τῆς πατρίδος Αἰγυπτίοις διὰ Κλεοπάτραν χαριζόμενος. Ταῦτα μὲν οὖν ὕστερον ἐπράχθη.

Plut. ib. C. 52. p. 939.

Τῷ δὲ βασιλεῖ τῶν Μήδων γίνεται διαφορὰ πρὸς Φραάτην τὸν Πάρθον· ἀρξαμένη μὲν, ὥς φασιν, ὑπὲρ

Lin. 22. in Μηδίας ἱππ. ἑξακισχιλίους καὶ μυρίους *Plut.* *L.* 24 *ſq.* τοὺς μαχομ. & τοὺς φευγ. *Plut.* *L.* 38. Φραάτην τὸν Πάρθον *edit.* 1.

fruſtratum perfecta victoria: ſi enim adfuiſſent illa equitum XVI. M. inſtructa more Parthorum & cum eis conflictari aſſueta, quæ rex abduxerat e Media; non potuiſſent toties victi inſtaurare prælia, Romanis eos profligantibus, illiſque profligatos perſequentibus. Omnes igitur irritabant Antonium ad pœnas ſumendas de Armenio: at ille multo conſultius nec proditionem exprobravit ei nec de honorificentia comitateque ſolita quicquam detraxit, propter debilitatem exercitus & inopiam. Poſtea tamen rurſum ingreſſus Armeniam, multis pollicitationibus & invitationibus perſuaſum ut ad ſe veniret, comprehendit, & vinctum abduxit in triumphum Alexandriam. Quod ægerrime Romani tulere, urbis ſuæ honores communicari Ægyptiis, in Cleopatræ gratiam. Verum hæc inciderunt in poſteriora tempora.

Cæterum inter Medorum regem & Parthorum orta eſt diſcordia per occaſionem ſpo-

Digitized by Google

τῶν Ῥωμαϊκῶν λαφύρων· ὑπόνοιαν δὲ τῷ Μήδῳ καὶ φόβον ἀφαιρέσεως τῆς ἀρχῆς παρασχοῦσα. διὸ καὶ πέμπων ἐκάλει τὸν Ἀντώνιον, ἐπαγγελλόμενος συμπολεμήσειν μετὰ τῆς ἑαυτοῦ δυνάμεως. Γενόμενος οὖν ἐπ' ἐλπίδος μεγάλης ὁ Ἀντώνιος (ᾧ γὰρ ἐδόκει μόνῳ τοῦ κατεργάσασθαι Πάρθους ἀπολιπεῖν, ἱππέων πολλῶν καὶ τοξοτῶν ἐνδεὴς ὤν, τοῦτο ἑώρα προσγινόμενον αὐτῷ χαριζομένῳ μᾶλλον ἢ δεομένῳ) παρεσκευάζετο αὖθις Ἀρμενίας ἐπιβαίνειν· καὶ συγγενόμενος τῷ Μήδῳ περὶ ποταμὸν Ἀράξην, οὕτω κινεῖν τὸν πόλεμον.

PLUTARCHUS in Anton. C. 52. p. 940.

Ταῖς δὲ Ὀκταβίας καὶ Κλεοπάτρας ἀντισπώμενος χρείαις, τὸν Μῆδον εἰς ὥραν ἔτους ἀναβάλλεσθαι διέγνω, καίπερ ἐν στάσει τῶν Παρθικῶν εἶναι λεγομένων. οὐ μὴν ἀλλὰ τοῦτον μὲν, ἀναβὰς αὖθις, ἐς φιλίαν προσηγάγετο· καὶ λαβὼν ἑνὶ τῶν ἐκ Κλεοπάτρας υἱῶν γυναῖκα μίαν αὐτοῦ τῶν θυγατέρων, ἔτι μικρὰν οὖσαν, ἐπανῆλθεν, ἤδη πρὸς τὸν ἐμφύλιον πόλεμον τρεψόμενος.

Plut. ib. C. 53. p. 940.

Φραόρτην τὸν Πάρθων *Plut. Reiskii.* Φραόρτην τὸν Μῆδον *vulgo Plut. mend.* *L.* 42. ἐπαγγελόμενος *Aug.* *L.* 45. κατεργάσθαι *Plutarch. Ibid.* ἀπολείπειν *Aug.* *L.* 46. ἐνδεὴς ἐλθὼν *Plut.* *Ibid.* προσγιγν. *Edd.* προσγιν. *cum Plut. dedit Aug. & Reg. B.* *Ib.* αὐτῷ *edit.* 2. 3. *L.* 47 *ſq.* δι' Ἀρμενίας αὖθις ἀναβαίνειν *Plut.* *L.* 53. μὲν *poſt* τοῦτον *abeſt a Plut.* *L.* 55 *ſq.* οὖσαν, ἐγγυήσας ἐπανῆλθεν *Plut.*

liorum de Romanis quæſitorum, quæ Medo ſolicitudinem injecit ne regnum amitteret. Quapropter per nuncios vocabat Antonium, omnes opes ſuas in ejus belli ſocietatem offerens. Ille, magna ſpe concepta, (quippe qui putabat hoc ſolum ſibi ad Parthos debellandos defuiſſe, ſagittarios & equites, tum ultro ſe adjungentes,) parabat novam expeditionem in Armeniam, ut conjunctis ad Araxem cum Medo copiis bellum inferret.

Sed diſtractus Octaviæ Cleopatræque negotiis, in æſtatem ſequentem totum diſtulit, quamvis Parthi dicerentur laborare ſeditionibus. Poſtea tamen rurſum profectus in Mediam, regem aſſumpſit in ſocietatem & amicitiam: & accepta una filiarum ejus, adhuc admodum puella, in conjugem uni ex Cleopatræ filiis, quos ex ipſo ſuſceperat, inſtante jam bello civili reverſus eſt.

FINIS HISTORIÆ PARTHICÆ.

Digitized by Google

DIVERSARUM EDITIONUM

COLLATÆ PAGINÆ.

HISTORIA ROMANORUM PARTHICA.

EDITIO I.		ED. II.		ED. III.		EDIT. IV.		
pag.	92	*p.*	134	*p.*	216	*p.*	21	*lin.* 1
					217		—	9
			135		218		23	28
					219		—	33
	93		—		—		24	46
					220		—	50
			136		221		25	65
					222		26	85
			137		223		27	6
	94		—		—		28	11
					224		—	23
					225		29	38
			138		—		—	42
					226		30	57
	95		139		227		32	78
					228		—	92
					229		33	10
			140		—		34	18
					230		35	29
	96		—		231		36	43
			141		232		—	55
					233		37	72
					234		38	88

Digitized by Google

EDITIO I.		ED. II.		ED. III.		EDIT. IV.		
pag.	96	p.	142	p.	234	p. 39	lin.	93
					235	—		4
	97		—		—	40		9
					236	—		15
			143		—	41		31
					237	—		34
					238	42		57
			144		—	43		70
	98		—		239	44		76
					240	45		6
			145		—	—		9
					241	47		27
	99		—		—	—		40
			146		—	48		46
					242	—		49
					243	49		65
			147		244	50		85
					245	51		99
	100		—		—	—		6
					246	52		14
			148		—	—		23
					247	53		34
					248	54		55
			149		—	55		59
	101		—		—	—		69
					249	—		75
			150		250.	57		98

Digitized by Google

EDITIO I.		ED. II.		ED. III.		EDIT. IV.		
pag.	101	p.	150	p.	251	p.	57	lin. 7
					252		59	29
	102		—		—		—	35
			151		253		—	39
					254		60	55
			152		—		61	74
					255		62	76
					256		—	86
	103		—		—		63	98
					257		—	6
			153		—		64	13
					258		—	22
					259		66	45
			154		—		—	50
	104		—		—		67	63
					260		—	68
			155		—		68	86
					261		—	89
					262		69	7
					263		70	15
	105		156		264		71	27
					265		—	30
					266		—	35
					267		72	41
					268		—	48
					269		73	58
			157		—		—	65
					270		74	81

Digitized by Google

EDITIO I.	ED. II.	ED. III.	EDIT. IV.	
pag. 106	p. 157	p. 270	p. 75	lin. 93
		271	—	2
	158	—	—	5
		272	76	20
		273	77	38
	159	—	78	42
		274	—	55
107	—	—	79	60
		275	—	73
	160	—	80	80
		276	81	96
		277	82	16
	161	—	—	19
108	—	—	—	25
		278	83	40
	162	—	84	54
		279	—	60
		280	86	86
109	163	—	—	91
		281	87	10
		282	88	25
	164	—	—	30
		283	89	47
110	—	—	90	56
	165	284	91	68
		285	92	90
	166	—	93	8
		286	—	18

Digitized by Google

Editio I.	*Ed. II.*	*Ed. III.*	*Edit. IV.*	
pag. 111	p. 166	p. 286	p. 94	lin. 22
		287	95	41
	167	—	—	46
		288	96	63
	168	—	97	84
112	—	289	98	89
		290	99	11
	169	—	100	23
		291	—	34
		292	101	45
		293	—	55

Digitized by Google

ADNOTATIONES
VARIORUM ET EDITORIS
AD
APPIANI ALEXANDRINI
ROMANAS HISTORIAS.

Digitized by Google

ADNOTATIONES

AD

APPIANI PRÆFATIONEM.

INSCRIPTIONEM hujus *Proœmii* dedi, ſicut legitur in Aug. in Ven. M. in Vat. C. & apud Candidum; niſi quod nomen Σοφιστοῦ, ab illis adjectum, omiſerim, quod non ſolum a reliquis abeſt codicibus, ſed nec apud Suidam, nec apud alium quemquam Scriptorem qui Appiani mentionem fecit, reperitur. Conf. Adnot. ad p. 20. l. 5. Ἀππιανοῦ τῆς Ἰταλικῆς Ἱστορίας τὸ προοίμιον dant Med. Vratiſl. Vat. A. D. E. (non C. ut per errorem in brevibus notulis ſcriptum eſt.) Parique modo Anonymus ille, cujus Teſtimonium de Appiano ſupra p. 10 ſq. exhibuimus, Τὸ προοίμιον μόνον, ait, τῆς Ἰταλικῆς τοῦ Ἀππιανοῦ Ἱστορίας τῇ παρούσῃ ἀνέταξα δέλτῳ: & codex Mediceus titulum totius operis Appianei hunc præfert, Ἀππιανοῦ Ἰταλικὴ Ἱστορία. Scilicet quum tres priores Appiani libri res Romanorum in Italia geſtas complecterentur, ut communi nomine *Hiſtoriæ Romanorum Italicæ* inſigniri poſſent; (conf. cap. 14. hujus Præf. Appiani;) factum eſt, ut Titulus, qui in priorem partem operis conveniebat, temere a nonnullis Librariis toti imponeretur. Similis fere error in codice illo obtinuit, e quo Excerpta de Virtutibus ac Vitiis edidit Valeſius. Nam quamquam ex novem prioribus Hiſtoriarum Appiani libris Excerpta ibi continebantur; tamen a primi Libri inſcriptione communem omnibus titulum Ἀππιανοῦ Ῥωμαϊκῆς τῆς ἐπίκλην Βασιλικῆς, aut Ἱστορίας τῆς ἐπιγραφομένης Βασιλικῆς, factum videmus, pag. 6. n. ιγ'. & p. 566. Eademque titulorum confuſio apud Suidam reperitur, quum, οὗτος ὁ Ἀππιανὸς, inquit, ἔγραψε Ῥωμαϊκὴν Ἱστορίαν τὴν καλουμένην Βασιλικήν. In codice Reg. A. Præfationi huic nil aliud inſcriptum eſt, niſi generalis titulus Ἀππιανὸς Ἀλεξανδρεύς. Titulo plane caret Reg. B. Pag. 1.

Pag. 1. Perapte vero Appianus in hoc operis ſui Introitu *primum* de finibus terra marique diſſerit Romani imperii, cap. 1-5. II°. Brevem totius Hiſtoriæ populi Rom. conſpectum oculis lectorum ſubjicit, cap. 6. 7. III°. Collationem inſtituit inter Romanum imperium & alia celebriora orbis imperia, cum quoad amplitudinem finium & rerum geſtarum magnitudinem, tum quoad imperiorum durationem, cap. 8-11. IV. Suum conſilium rationemque pertractandæ Romani populi Hiſtoriæ, cum generatim, tum particulatim, exponit, cap. 12-15. V. De ſua perſona pauca ſubjungit, extr. cap. 15.

Cap. I. Lin. 5. ἐς τήνδε τὴν θάλασσαν. Mediterraneum mare, quod *internum* aliâs, ἡ ἐντὸς θάλασσα, (ſc. ἐντὸς Ἡρακλείων ϛηλῶν: cf. p. 6, l. 84. & Mithr. 781, 63. 783, 87 ſq.) & a Romanis vulgo *noſtrum mare*, ἡ καθ' ἡμᾶς vel παρ' ἡμῖν θάλασσα, vocabatur, (vide Melam Pliniumque paſſim, Strabonem L. II. p. 121. C. & 122. B. & Diodor. Sic. L. IV. c. 18. ibique Weſſeling.) τήνδε τὴν θάλασσαν, *hocce mare*, Appianus dicere amat: cf. p. 3, 29. 4, 61. 6, 88. In quo præeuntem Herodotum habuit, L. IV. c. 39 & 41. Attica forma ἐς, pro εἰς, tam ubi nude ponitur illa præpoſitio, quam in compoſitione verborum, conſtanter pæne uti ſolitum Appianum reperio: & in ἐς h. l. cum Editis conſentiunt libri MSSti: quamquam eadem hæc forma, ut apud alios ſcriptores, (conf. Dukerum ad Thucyd. L. II. c. 4. l. 76. & c. 49. l. 91.) ſic apud Noſtrum ſæpenumero cum communi εἰς per librariorum incuriam commutata eſt. Igitur, ut ſemel de re parvi quidem per ſe momenti moneam, ubi εἰς dabant Editi, ibi ex mſptorum quidem plerumque præſcripto, ſed nonnumquam etiam invitis Codicibus aut nihil monentibus ſchedis, ἐς reſtitui. Nec tamen id ita obſtinate feci, quin vulgatam formam εἰς paſſim etiam reliquerim, & quidem eis præſertim locis, ubi, eadem præpoſitione paucis verbis interjectis iterum occurrente, uno loco in εἰς, altero in ἐς ita conſpirantes libros reperi, ut ipſe Auctor videri quodammodo poſſet variationem iſtam ſpectaſſe.

Digitized by Google

L. 8. ἐν δεξιᾷ. Recte circumflexo accentu ultimam ſyllabam notarunt Editores, licet ſecus hic dederint mſpti illi quos in Notis contextui ſubjectis citavi; quibus & Vratisl. & fortaſſe alii etiam codices accedunt, quamquam in ſchedis noſtris nil adnotatum eſt: nam qui varietatem lectionis ex aliis mſptis mecum communicarunt, de accentuum ratione nihil, vel raro certe ac non niſi aliud agentes, monere conſueverunt. ἐν δεξιᾷ, ἐν ἀριστερᾷ, & ἐπὶ δεξιά, ἐπὶ ἀριστερά, eodem ſenſu, ſed diverſo nominis caſu, dici ſolent. Conf. ad p. 3, 37. In ἐν δεξιᾷ Syr. 583, 7. & alibi cum Editis conſentiunt mſſti noſtri. Pag. 2.

L. 14. ἡ μεγάλη πόλις ἣν Ἀλέξανδρος ἔθηκε πρὸ Αἰγύπτου. — Celebrata ſatis magnitudo Alexandriæ urbis eſt, & Πόλιν dici κατ' ἐξοχὴν ſolitam Stephanus Byzant. adnotavit. Neque vero vitio Scriptori noſtro vertemus, quod, ubi in patriæ ſuæ mentionem incidit, paulo magis ſolito efferat ſe ejus oratio. πρὸς Αἰγύπτου, quod perperam ante hac editum erat, ex ſolo eſt Reg. A. Veram lectionem alter Regius offerebat, cum quo ſeptem reliqui noſtri codices conſentiunt. Forſan turbavit primum Editorem illud *ad Ægyptum*, quod apud Candidum legitur: ſed id Græce eſſet πρὸς Αἰγύπτῳ, quemadmodum etiam apud Strabonem & alibi paſſim Ἀλεξάνδρεια ἡ πρὸς Αἰγύπτῳ cognominatur. Nam quod Henr. Stephanus in Theſauro T. III. col. 569. ex Thucydide L. III. (cap. 51.) adtulit, πρὸς Μεγάρων, *prope* vel *juxta Megara*; id quidem ipſum ex vitioſa lectione erat: & in ejuſdem Stephani altera editione Thucydidis p. 207. ſicut in Dukeri edit. l. c. recte πρὸ Μεγάρων, *ante Megara*, legitur. Poteſt autem illud πρὸ Αἰγύπτου nude atque ſimpliciter ita intelligi, ut a Libya venientibus in ipſo introitu Ægypti ſita eſſe Alexandria dicatur; quemadmodum ab oriente venientibus eſt Arabica ψάμμος πρὸ Αἰγύπτου, Mithr. 828, l. 52. Sed grandius quid h. l. ſonans Noſter, in animo habuiſſe Homericum illud

Αἰγύπτου προπάροιθε — — —

videtur, ex Odyſſ. IV. 354 ſq. quibus poëtæ verbis Alexan-

Pag. 2. drum per inſomnium de loco condendæ novæ urbis fuiſſe admonitum, cum Plutarcho Stephanus Byzantinus refert.

L. 16. μέχρι Αἰθιόπων. Sic Edd. h. l. cum mſptis. Non ſolum ante conſonam literam, ſed ante vocalem quoque, μέχρι, non μέχρις, probatiorem & Atticam eſſe formam, Grammatici Phrynichus & Moeris monuerunt, eaque forma conſtanter Thucydidem eſſe uſum Thomas Magiſter adnotavit: quam formam etiam plerumque impreſſa Thucydidis exemplaria præferunt; quæ ſicubi ſecus habent, ibi fere optimum Caſellanum, ſaltem Codicem μέχρι pro μέχρις dare Dukerus ad Thucyd. IV. 4. VII. 83. & alibi paſſim monuit. Sic & apud Herodotum μέχρι οὗ, μέχρι ὅτου &c. non μέχρις, legitur. Similiterque Appiano, frequenti & Herodotei ſtyli & Thucydidei æmulatori, eamdem formam μέχρι ſequente vocali familiarem fuiſſe reperio; ut mox μέχρι ἐπὶ πολ. L. 23. μέχρι Ἰωνίας p. 3, 42 &c. Et quamquam ſæpius μέχρις apud Noſtrum fuit editum, tamen plurimis in locis vel invitis omnibus quos quidem vidi mſſtis factum id eſſe cognovi, ut Præf. 4, 71. Civ. III. p. 398, 83, & alibi; vel, ſi Regii maxime codices, e quibus editus Appianus eſt, μέχρις dabant, unus aut alter ſaltem ex aliis probatioribus mſſtis, quos mihi licuit tractare, μέχρι præferebat; velut Pun. 347, 43. Civ. I. p. 81, 44. Civ. III. p. 400, 27. Neque dubito, quin his aliiſque locis eamdem formam aliorum quoque codicum auctoritate comprobatam videre licuiſſet, ſi in conferendis illis minutiis (quarum tamen rationem habere diligens Editor nonnullam debet) curandas ſibi putaſſent Viri illi, qui conferendorum librorum laborem, ſatis etiam ceteroquin moleſtum, pro nobis humaniſſime ſuſtinuerunt. Itaque non ſolum his locis, ubi mſſti μέχρι pro editorum μέχρις dabant, formam illam revocavi; ſed & ſicubi ſcriptos Libros pariter atque impreſſos aberrantes nonnumquam ab illa ἀκριβείας lege, quam ſibi Appianus ſcripſiſſe videtur, deprehendi, tamen Scriptori noſtro formam, quæ ei uſitata eſt, reſtituendam putavi: donec tandem, ex quo paulatim in formam μέχρις Auguſtanum etiam noſtrum cum Editis

ſæpiuſcule

Digitized by Google

ſæpiuſcule conſentientem deprehendi, ceſſi in minuta re inconſtantiæ librariorum, & inde a Mithr. 817, 56. formam illam, ubi editam inveni, intactam reliqui, niſi diſerte mſtus codex unus aut alter ſecus jubebat. Pag. 2.

Cap. II. Lin. 20. in Ἀσσυρίων cum Aug. & Regiis conſentit Vratisl. Mox L. 23. καὶ (ſcil. ἡ ἄλλη Συρία) μέχρι ἐπὶ ποτ. Εὐφράτου. conf. Syr. c. 50. (ubi vit. in verſ. lat. 49.) Mithr. c. 106 & 118. ἐπὶ abeſt a Reg. A. male. Poſt ἄνω L. 24. ſimplici inciſo diſtingui poterat oratio; eo magis, quod Palmyrene quoque pars Syriæ cenſetur.

L. 28. Ποντικὰ Aug. Med. Vat. A. D. Vratisl. Accedit Cand. qui *maritima* dedit. In vitioſam lectionem πάντη καὶ conſentiunt cum editis ambo mſſti Regii: atque id conſtanter ita intelligi velim, ut, *quoties in brevibus Notis contextui Græco ſubjectis lectionem refero editorum a noſtra diſcrepantem, ibi cum editis conveniant ſcripti Regii, niſi diſertis verbis ſecus monuero.* Ex Venetis codd. nihil ad h. l. adnotant ſchedæ. Ποντικὰ γένη mox ruſſus memorantur l. 31. ubi nulla exemplarium eſt diſcrepantia. Infeliciori, quam plerumque aliàs, conjectura h. l. Musgravius pro πάντη καὶ Ῥωμαίων ſuſpicatus erat Παντικαπαίων fortaſſe legendum. Vera lectio non fugit Reiskii aciem: nam quum ad πάντη notaſſet „forte ταύτῃ, *hic*"; continuo adjecit „aut Ποντικά." Pag. 3.

L. 36. ἡ μεγάλη Χεῤῥόννησος, Aſia minor vel inferior; quæ & Straboni & Plinio aliiſque *Peninſula* vocatur, & Noſtro rurſus Civ. II. p. 297, 84. velut κατ' ἐξοχὴν, *magna Peninſula.* Χεῤῥόννησος autem cum duplici ν edidi ex Aug. qui & h. l. & plerumque aliàs ſic dedit, conſentientibus haud raro aliis etiam codicibus. Sed, verum ut fatear, nec ſatis conſtantem in hac ſcriptura reperio codicum noſtrorum uſum, (nam duobus ſtatim locis mox ſequentibus, l. 39. & p. ſq. l 45. idem Aug. ſimplici ν utitur, ubi quidem viciſſim Ven. M. duplex ν ponit;) nec ceteroquin ſatis cauſæ ſubeſſe videtur, cur in hujus nominis ſcriptura a communi reliquorum omnium Scriptorum uſu recedamus. Itaque & h. l. & duobus mox ſeqq. locis revocatam vulgatam ſcripturam Χεῤῥόνησος

Digitized by Google

malim; quam eandem & deinceps, inde a Pun. 435, 67. ex editis retinui, & Mithr. 796, 8. (ubi præter morem Χεῤῥόνησον editum fuerat) reſtitui, jubente ibi ipſo etiam Auguſtano.

Pag. 3. *L.* 37. ἐπὶ δεξιά. Sic cum Edd. & Regiis dat Vratisl. Recte: nam ſic, non ἐπὶ δεξιᾷ (quod perperam h. l. habet Aug.) poſtulat analogia; quum & ἐπὶ τάδε & ἐπὶ θάτερα, non ἐπὶ τῇδε, ἐπὶ θατέρᾳ, dicatur: & in his ipſis formulis ἐπὶ δεξιά, ἐπ' ἀριστερά, quæ ceteroquin idem ſonant quod ἐν δεξιᾷ, ἐν ἀριστερᾷ, (cf. ad p. 1. l. 8.) ultimam brevem eſſe, docet poëtarum uſus. Itaque apud Noſtrum, Ann. 238, 66. & 253, 14. pro ἐπὶ δεξιᾷ, quod vulgo legebatur, ἐπὶ δεξιά repoſui. Parth. 77, 29. ubi apud Plut. eſt ἐν δεξιᾷ, exemplaria Appiani ἐπὶ δεξιά exhibent, quod perinde eſt.

L. 37 *ſq.* [καὶ τὸ Αἰγαῖον.] Si genuina eſſent hæc verba, quæ quidem in omnibus noſtris codd. reperiuntur; excidiſſe nonnihil ſuſpicarer, &, καὶ ἐκ μετώπου τὸ Αἰγαῖον, aut ſimile quid, ſcriptum ab Appiano fuiſſe putarem. Sed quum de Ægæo mari capite ſeq. demum diſſerat, mihi h. l. verba illa imperite a ſciolo quodam intruſa viſa ſunt; idque eo facilius mihi perſuaſi, quoniam ſequitur λέγεται γὰρ ἄμφω ποιεῖν χεῤῥόνησον: nam illud ἄμφω quidem non ad aliud facile, niſi ad Pontum Euxinum & ad mare Pamphylium referri debet; quod nimis ſane incommodum foret, ſi præter Propontidis & Helleſponti mentionem, quæ jam inſerta eſt, Ægæum etiam mare intruderetur. Strabo L. XI. p. 492. B. Χεῤῥόνησον .. ποιεῖ ὁ διείργων ἰσθμὸς τήν τε Ποντικὴν καὶ τὴν Κιλικίαν θάλασσαν. Quod *Pamphylium* mare Appianus, id *Cilicium* Geographus vocat.

L. 41. Πάμφυλοί τε. Sic Reg. B. Aug. Ven. M. Vratisl. Vat. A. D. Utrumque recte dici, Πάμφυλοι & Παμφύλιοι, ad Stephanum Byz. viri docti monuerunt. Magis tamen frequentata prior illa forma; in quam & apud Noſtrum cum mſſtis conſentiunt editi, Syr. 584, 19. Mithr. 781, 56. Civ. IV. 608, 25. Παμφύλιος adjective potius dicitur, ut Παμφύλιον πέλαγος; attamen & οἱ Παμφύλιοι dant cum editis libri noſtri mſſti Civ. II. 243, 56. & 273, 60.

Digitized by Google

Cap. III. Lin. 50. Ἰονίου θαλάσσης. Sic invitis (hoc quidem loco, & mox iterum l. 58.) libris omnibus editum oportuit. Nam, ſive a vaga *Jo*, ut Æſchylus tradit in Prometh. v. 845 ſqq. & Apollodorus Biblioth. L. II. c. 1. §. 3. ſive a *Jonio*, Dyrrhachi filio, quemadmodúm poſt Theopompum Appianus noſter commemorat, Civ. II. c. 39. coll. Schol. Apollon. ad IV. 308. ſive aliunde nomen traxerit pars illa mediterranei maris, quæ inter Græciam & Siciliam Italiamque interfuſa *Jonium mare* adpellatur, certe cum Jonia, Aſiæ regione, nihil commune habet; quæ quum Ἰωνία, ω *longo*, dicatur ſcribaturque, Jonium mare contra, Ἰόνιον πέλαγος, Ἰόνιος θάλασσα, Ἰόνιος κόλπος, ex conſtanti uſu cum græcorum omnium ſcriptorum tum latinorum poëtarum, per ο *breve* ſolet efferri. Et quamvis h. l. ut dixi, & mox iterum l. 58, libri noſtri omnes in pravam ſcripturam conſentiant; tamen pauló poſt (p. 6. l. 87.) recte Aug. Ἰόνιον dedit, & ſic deinceps non ſolum conſtanter idem optimus liber, verum in ſequenti operis hujus curſu editi etiam plerumque, magno codicum omnium conſenſu, eamdem probam ſcripturam exhibent: vid. Annib. 238, 69. Pun. 423, 66. Civ. II. 226, 68 &c. Itaque fruſtra Marklandus, (in Adnot. ad Maximum Tyr. Diſſert. 39. p. 723.) ſcripturam per ω longum defenſurus, ad Appiani provocavit auctoritatem. Phil. Cluverum vero plane non video quid induxerit, ut Ital. Antiq. L. IV. c. 17. p. 1334 ſqq. ſive ſuo nomine de Jonio mari loquens, ſive loca Græcorum Scriptorum adferens, conſtanter ac deſtinate, invitis ipſis fontibus ad quos provocavit, prava ſcriptura Ἰώνιος voluerit uti: nam ad Appianum certe, in cujus exemplaria per librariorum imperitiam irrepſiſſe ſcripturam illam facile videre vir doctus potuerat, in hac re ne provocavit quidem. Emendanda eſſe iſta Appiani loca, jam olim perſpecte monuerat H. Stephanus in Annot. ad Libr. de Rebus Hiſpan. haud procul initio. Pag. 4.

L. 51. ἡ Τυῤῥηνὴ θάλασσα recte Aug. & Vratiſl. Aliàs magis frequentatur in hoc nomine forma paulo productior Τυῤῥηνική, quæ paulo poſt (l. 59.) occurrit.

Digitized by Google

Pag. 4. *L.* 57. αὐτή τε Ἰταλ. dant libri omnes ſcripti; pro quo quum operarum lapſu in edit. 1. expreſſum fuiſſet αὖτη τε, id in αὕτη τε inconſideratius mutavit H. Steph.

L. 58 *ſq.* παρήκουσα ἐπὶ πλεῖστον. Sic cum editis dedit Vratisl. Et quamvis aliâs perinde ſit, conjunctim ἐπιπλεῖστον, an duobus verbis ἐπὶ πλεῖστον, ſcribas; hoc tamen loco dividere verba præſtabat, ut intelligeretur, præpoſitionem ἐπὶ pendere a παρήκουσα, genitivum autem τῆς θαλάσσης a nomine πλεῖστον regi. Quod ſequitur μέχρι Κελτῶν &c. (*L.* 59 *ſq.*) propius paulo ad literam in lat. verſ. dixiſſem: „Hinc *Celtica* eſt, quam *Galliam* Romani adpellant."

Pag. 5. *CAP. IV. Lin.* 71. μέχρι Αἰθιόπων. Revocavi lectionem mſſtorum Regiorum, Aug. Vratisl. Med. Vat. A. Sua auctoritate primus editor μέχρις poſuerat. Conf. ad p. 2. l. 16.

L. 73. τὸ Καύκασον ὄρος. An apud alium Auctorem hæc nominis forma inveniatur, neſcio. Apud noſtrum recurrit Præf. 11, 69. & Mithr. 797, 22. nec variant libri. Tritæ aliàs formæ ὁ Καύκασος, & τὸ Καυκάσιον ὄρος; quarum neutram apud Appianum me legere memini. Et Καυκάσιον h. l. reponere juſſerat REISKIUS; mox tamen rurſus addubitavit, quum τὸ Καύκασον & alibi ab Appiano dictum animadverteret.

L. 75. Εὔξεινον recte edit. 1. cum mſſtis. Εὐξείνων operarum errore in poſteriores editiones irrepſit. Eademque ratione, quoties in Notis infra contextum lectio diſcrepans ex edit. 2. & 3. à nobis adfertur, neque aliud quid ſimul monetur, intelligi ſemper debet, eam lectionem carere librorum mſptorum auctoritate, & vel ex operarum lapſu natam eſſe, vel ingenio H. Stephani acceptam referendam.

Pag. 6. *L.* 79. περάσαντες δέ πη καὶ τούσδε. Hæc, vulgo perperam diviſa, recte conjunxit Aug. & a ſeqq. pauliſper ſeparavit.

CAP. V. Lin. 85. ἢ Ἰάδες. In vitioſam editorum lectionem conſentiunt omnes libri: niſi quod Aug. det ἢ η ἰάδες, & quidem obliterata pauliſper illa ſolitaria literaria η; ut videatur librarius, quum incepiſſet per η ſcribere nomen illud, mox animadverſo errore probam lectionem dare voluiſſe, ſed ita ut aperta litura deformare librum ſuum nollet. Atque id

Digitized by Google

quidem ita in illo vetuſtiori paulo libro, e quo ceu communi fonte fluxerunt omnia quæ hodie ſuperſunt Appiani exemplaria, jam factum videtur: quod quum a librariis imperite acciperetur, alii Ὑάδες inde fecerunt, ſed is qui Auguſtanum codicem exaravit, non magis quidem doctus homo quam ceteri, at fidus & adcuratus ſcriba, fideliter pinxit id quod ante oculos habebat. *Hyades* pro ſuo ingenio poſuit Cand. Forte Ἰάδες legendum eſſe, jam MUSGRAV. & REISKIUS adnotaverunt: quæ lectio abſque hæſitatione mihi tenenda viſa eſt. Ἰάδες νῆσοι ſunt *Jonicæ inſulæ*; quemadmodum Syr. 578, 19. Ἰάδες πόλεις, *Jonicæ civitates*. Quas autem Ἰάδας νήσους h. l. Appianus dicit, eaſdem paulo poſt (cap. 9. extr.) intelligit, quum Perſarum imperio ſubjectum fuiſſe τί που τῆς Ἰωνίας ἐν θαλάσσῃ ſcribit. Nam Samum & Chium aliaſque ejus oræ inſulas (quæ ipſæ Ἰάδες πόλεις Herodoto L. I. c. 142, Ἰώνων ἐν ταῖς νήσοις πόλεις Pauſaniæ L. VII. c. 4. νῆσοι προκείμεναι τῆς Ἰωνίας Straboni L. II. p. 124. B. C. dicuntur) a Perſis ſub Dario Hyſtaſpis ſubactas fuiſſe, Herodotus III. 149. & VI. 31. refert. Pag. 6.

L. 86. αἱ Γυμνησίαι. Sic omnino, monentibus etiam MUSGRAVIO & REISKIO, fuit reſtituendum, licet in truncatam editorum lectionem rurſus libri omnes hodie conſpirent. Errorem errore auxit Candidus, *Meſiæ* ponens. Doctior interpres GELENIUS perſpecte, ut ſexcentis aliis locis ubi corrupta Græca erant, ſic h. l. ex felici certaque conjectura verum expreſſit. Evidens eſt, de *Balearibus* inſulis agi, quas Γυμνησίας Græci vocabant, quemadmodum & Γυμνησίους σφενδονήτας, *funditores Baleares*, Appianus Pun. 351, 10. commemorat. *L.* 87. καὶ τὸ Ἰόνιον recte nunc & conſtanter deinceps Aug. Cf. ad p. 4. l. 50.

L. 90. μεγάλαι νῆσοι recte idem Aug. cum duobus Vatic. & ſic emendandum monuit REISK. Tum Κύπρος τε (vel, ut ſolent fere libri noſtri, Κύπρός τε, duplici accentu) Aug. & Vratisl. dederunt; & Σαρδὼ (*L.* 91.) Aug.

CAP. *VI.* *Lin.* 100. ἐν πεντακοσίοις ἔτεσι. „Numero uſus eſt rotundo, & parum a vero abeſt. Nam A. U. 490. cœptum Pag. 7.

Digitized by Google

eſt primum bellum Punicum, in exteris ſ. extra Italiam geſtis
Pag. 7. primum." Reisk. *L.* 1. τὰ ἡμίσεα. „Et hoc rurſus ad literam non accipiendum, largius enunciatum. Nam A. U. 246. cœperunt Romæ Conſules." IDEM.

L. 11. ἐπίστησε. Pro mendoſo ἀπέστησε, quod ex Reg. B. in editos receptum eſt, probam lectionem dare potuerat Reg. A.
Pag. 8. cum quo faciunt Aug. Vratisl. Med. & Ven. P. *L.* 15. εἰσὶ δὲ ἔργῳ Aug. Vratisl. & *re ipſa* Cand. „F. εἰσὶ δὲ ἔργῳ εἰς τὰ πάντα βασιλεῖς." Reisk. Præpoſitione, quam inſertam vir doctus maluit, facile caremus.

Cap. VII. Lin. 17. Καὶ ἔστι καὶ τοῖσδε &c. *Hoc genus Imperatorum, in præſens tempus, jam propemodum per alios ducentos annos* (ex quo nimirum C. Julius Cæſar ſumma rerum potitus eſt) *imperium tenent.* Ex hoc loco, collato cum Cap. 9. p. 11. ubi *ad ſuam uſque ætatem in nongenteſimum jam fere annum durare* ſcribit *rem Romanam*, recte collegerunt Ger. Jo. Voſſius de Hiſtor. Græc. L. II. c. 13. & Fabricius Bibl. Græc. L. IV. c. 12. „imperante *Antonino Pio* condendis his doctrinæ induſtriæque ſuæ monumentis vacaſſe Appianum." Cum quo congruit, quod, quum Judæorum ſeditionem in Ægypto (quæ, ut ex Dione Lib. LXVIII. 32. conſtat, in annum Trajani XVIII. & A. U 868. incidit) ſua ætate ortam dixerit Civ. II. c. 90. extremo, tamen non ſolum de eodem Trajano, ſed & de Adriano, tamquam fato jam functis loquatur Hiſp. c. 38. atque etiam diſertis verbis obitum Adriani Imp. ut rem non nimis recentem commemoret Civ. I. c. 38.

L. 24. τὰ κράτιστα γῆς καὶ θαλάσσης. Hanc lectionem, quam ipſa ratio flagitabat, dederunt Aug. Med. Ven. M. Vat. D. Cand. Ceterum quæ de prudenti moderatione Imperatorum Rom. ſuæ ætatis h. l. diſſerit Appianus, mire in *Antoninum Pium* potiſſimum conveniunt; de quo Johannes Antiochenus, apud Valeſium in Excerptis Peireſcianis p. 821. (cf. Suid. v. Ἀντωνῖνος, & Dion. ed. Reimari p. 1174.) ἔν γε μὴν τοῖς πολεμικοῖς, ait, ἀπὸ τοῦ δικαίου μᾶλλον, ἢ τοῦ κερδαλέου δόξαν θηρώμενος, φυλάττειν σώους, ἤπερ εἰς μέγεθος ἐκφέρειν, τοὺς

τῆς ἀρχῆς ἐγίνωσκεν ὅρους. Et Eutropius L. VIII. c. 4. *In re militari, moderata gloria, defendere magis provincias, quam amplificare ſtudens.* Pag. 8. Non diſſimilem tamen laudem jam Adrianus ſibi vindicare potuerat; quem tenendæ per orbem terrarum paci operam intendiſſe, & omnia trans Euphratem & Tigrim, quæ Trajanus ſubegerat, conſulto reliquiſſe, Æl. Spartianus prodit in Adr. c. 5. quamquam illud Adriani inſtitutum Eutropius quidem VIII. 3. invidiæ potius gloriæ Trajani, quam ipſius moderationi, tribuendum cenſuit. De barbararum nationum legationibus ad Antoninum Pium miſſis, tum de regibus multorum populorum ab illo conſtitutis, conferri poſſunt Aurelius Victor Epit. c. 15. & Julius Capitol. cap. 9.

L. 31. *οὐδὲν αὐτῶν δεόμενοι.* Secutus ſum Aug. cum quo Pag. 9.
facit Cand. *NIHIL iis ad imperium indigentes.* *L.* 35. *τὴν τοσήνδε γῆν.* Sic non ſolum Aug. Ven. M. Vratisl. Med. Vat. D. ſed etiam Regius uterque: ut mirer, unde in editos irrepſerit τοσήν γε, in quam tamen eamdem lectionem (neſcio quo caſu) cum his conſentire codicem Vat. A. diſerte monent ſchedæ noſtræ. Ex Ven. P. nihil ad h. l. adnotatum eſt.

Ibid. „ὥσπερ χωρίον ſignificat *tamquam prædium vel villam.*" REISK.

CAP. VIII ſeqq. Similem comparationem Romanum inter imperium & alia ſuperioribus temporibus celebrata imperia, a Polybio & a Dionyſio Halic. in introitu Romanarum Hiſtoriarum inſtitutam, cum hac Appianea conferre juvabit.

L. 45 *ſq.* Οἱ δέ τινες αὐτῶν, ἐς Σικελίαν πλεύσαντες κ. τ. λ. *Sed* Pag. 10.
horum alii, quum in Siciliam navigaſſent, &c. Infelicem illam expeditionem innuit; quam medio bello Peloponneſiaco, honeſtiori quidem titulo, ſed revera (ut ait Thucydides L. VI. c. 6.) ſpe totius inſulæ potiundæ, Athenienſes ſuſceperunt: ad quam eamdem expeditionem rurſus apud Noſtrum Pun. c. 87. adluditur. Εἰ, quod dabant editi, ex ſolo Reg. A: ductum erat, nec habere locum poteſt. In οἱ δέ τινες reliqui octo noſtri conſpirant libri. Formula Herodoto frequentata: II. 92. οἱ δέ τινες αὐτῶν ζῶσι ἀπὸ τῶν ἰχθύων μούνων.

Pag. 10. I. 46. οἱ δέ τινες . . . οἱ δὲ . . *alii nonnulli*, *alii vero*. Thucyd. III. 70. extr: οἱ δέ τινες . . . ὀλίγοι κατέφυγον &c. Mendoſum ἐλπίδος (*L.* 46 *ſq.*) invitis libris omnibus editum erat: monuitque etiam REISKIUS, in ἐλπίδι aut ἐλπίδας eſſe mutandum.

L. 47. ἢ εἴ τις ἐς τὴν Ἀσίαν διῆλθε &c. *in Aſiam ſi quis trajecit*. Ageſilaum, ni fallor, dicit, Lacedæmoniorum regem, qui regni Perſarum potiundi maximam ſpem conceperat, teſte Xenoph. in Ageſ. p. 519. extr. ed. Leuncl. & Cornel. Nepote, XVII. 4. Conſentit REISKIUS: „ ſignificat præcipue Ageſilaum." *L.* 48. καὶ ὅδε pro καὶ ὧδε percommode duo Vaticani dederunt. Perperam Aug. καὶ ἅδε. Plane hæc præteriit Cand. Nihil in hujuſmodi contextu familiarius Appiano formula illa καὶ ὅδε, *hic pariter*, *hic quoque*. Cf. Ind. v. ὅδε.

L. 51. δεινοὶ μὲν. Aug. Vat. A. D. & Cand. *potentes*. Atque ſic emendandum, MUSGRAV. quoque & REISK. monuerunt: „*ſed ſatis quidem valebant*, addit Reiskius, *ad tuendum Græciæ libertatem*." Sic infra, p. 13. l. 5. περίεσαι δεινότατας.

CAP. IX. Lin. 59 *ſq.* τοσούτων τῆς Ἀσίας ἐθνῶν κατέσχον, *tot Aſiæ populos in poteſtatem ſuam redegerunt*. Verbum κατέχειν, tam ubi *potiri*, *in poteſtatem redigere*, quam ubi *tenere*, *in poteſtate habere* denotat; frequentiſſime Appianus cum genitivo caſu jungere ſolet. Conf. Ind. h. v. Plurium exemplorum loco ſit illud ex Hiſtor. Sicula, p. 94 ſq. Σικελίας δὲ αὐτῶ τοῦ πλέονος Ῥωμαῖοι κατέσχον, ὅσου Καρχηδόνιοι κατεῖχον: *ſic Siciliæ majori parte*, *ea quam Pœni tenuerant*, *potiti ſunt Romani*. Cujus conſtructionis uſus quamvis rariſſimus apud alios ſcriptores occurrat, tamen exemplis non deſtituitur. Polyb. L. XIV. c. 1. τὰ δὲ μεταξὺ τούτων ἔχειν ἀμφοτέρους, ὧν τότε κατέσχον: *quod ad illa quæ in medio eſſent ſita*, *permittendam utrique populo poſſeſſionem eorum*, *quæ uterque jam obtineret*. Diodor. Sic. XII. c. 82. τῆς παραποταμίας βίᾳ κατέσχον, *ſolum fluvio adjacens per vim occupant*: ubi maluerat quidem τὴν παραποταμίαν Weſſelingius, ſed in illam lectionem conſentiunt

Codices. Herodian. I. 15. 1. μηκέτι κατέχων ἑαυτοῦ. & I. 7. 4. Pag. 10.
μὴ κατασχόντες αὐτῶν. Nolim ad Thucydidis locum provocare, III. 89. τῶν σεισμῶν κατεχόντων τῆς Εὐβοίας ἐν Ὀροβίαις: nam ibi genit. τῆς Εὐβοίας non ad κατεχόντων referendus eſt, (ut interpres latinus fecit, quem ſecutus eſt is qui Indicem Græcum ad editionem Dukerianam compoſuit) ſed ab Ὀροβίαις pendet, & verbum κατέχω abſolute accipiendum: *terræ motus obtinuit Orobiis, Euboeæ oppido*; de quo vide Strab. L. IX. p 405. Quod autem τοσοῦτον apud Noſtrum pro τοσούτων dat Auguſtanus, in eo a ceteris omnibus libris deſtituitur.

L. 60. ἑῴων, pro vulgato ἑῷον, olim in *Specimine novæ* Pag. 11.
Editionis ex mera conjectura, quæ certiſſima mihi videbatur, edideram. Eamdem lectionem deinde non ſolum Muſgravii calculo comprobatam vidi, ſed etiam codicis mſpti Vat. D. auctoritate; qui quidem Codex in hac Appiani Præfatione, quam ſpeciminis loco cum eo conferendam curavi, tantum numerum probarum lectionum exhibet, ut amplioris collationis ſummum deſiderium faciat. Porro ἔτι κρατοῦσι pro ἐπικρατοῦσι, olim edideram; quod & Muſgravio placuiſſe, poſtmodum intellexi. Scilicet ἐπικρατεῖν non tam *tenere in poteſtate*, quæ notio h. l. requiritur, quam *redigere in poteſtatem*, *ſuperare*, *vincere*, mihi videbatur denotare: quod me commoverat, ut Candidi lectionem, quæ veſtigiis ſcripturæ Codicis Aug. comprobari videbatur, ſequerer. Nunc, quum & ſupervacuam partic. ἔτι h. l. intellexerim, & ſæpius tam ab Appiano quam ab aliis Scriptoribus verbum ἐπικρατεῖν ea notione quam hujus loci ratio poſtulat uſurpari viderim, tenendam vulgatam lectionem putavi. In Ἀσυρίων (*L.* 62.) cum Reg. B. e quo in edit. 1. receptum fuerat, convenit Vratisl.

L. 65. τῶν ἐνακοσίων ἐτῶν. Promiſcue ἐνακόσιοι & ἐννακόσιοι, quemadmodum ἔνατος & ἔννατος, ἐνενήκοντα & ἐννενήκοντα &c. ſcriptum apud Noſtrum, ut apud alios, reperitur. De re, quæ h. l. agitur, conf. ſupra ad p. 8, l. 17. Mox verba ἐς τὸν προϊόντα χρόνον (*L.* 66.) uſque Ῥωμαίοις (*L.* 68.) per librarii errorem abſunt a Vat. D.

Digitized by Google

Pag. 11. *L.* 70 *ſq.* ἐς Αἰθίοπας τοὺς ἄνω δι' Αἰγύπτου, καὶ δι' Ἀράβων &c. Librarii, ad ſeriem orationis parum adtendentes, primum jungenda putaverunt hæc duo δι' Αἰγύπτου καὶ δι' Ἀράβων; neque viderunt, alterum referri ad id quod præceſſit, alterum ad hoc quod ſequitur: tum vero alterum δι', quo carere poteramus ſi iſta jungenda forent; veluti ſuperfluum intercidit. Totum hunc locum, ſecundum vulgatam lectionem, his verbis latinis expreſſit GELENIUS: „Romani ab occidentali oceano ad Caucaſum montem, & fluvium Euphratem, & *Æthiopas qui ſunt ſupra Ægyptum ac Arabiam*, uſque orientalem oceanum imperant." At vero *ſupra Ægyptum* quidem, (vide ſupra cap. 1. extr.) non item *ſupra Arabiam*, ſedes ſunt Æthiopum; nam ad nomon certe illum Arabicum, qui Ægypti pars cenſebatur, reſpexiſſe nunc Appianum, parum eſt probabile. Ceterum quo pacto Romanum imperium per Arabiam ad Oceanum uſque orientalem pertinuerit, id planius ſine dubio intelligeremus, ſi vel Dionis Hiſtoria Trajani (quem Arabiam ſubegiſſe, & uſque ad Oceanum victorem perveniſſe ferunt) integra ſupereſſet, vel ſi ipſius *Appiani Hiſtoria Romanorum Arabica* ætatem tuliſſet, quem Hiſtoriarum ejuſdem Romanarum Librum XXIVtum Photius, (vid. ſupra p. 6. hujus Vol. l. 55.) XVItum vero Anonymus (ibid. p. 13.) numerat.

L. 73. δυομένου τοῦ θεοῦ. Amat Appianus τὸν θεὸν adpellare *ſolem*. Sic κλίνοντες ἐς δείλην ἑσπέραν ἤδη τοῦ θεοῦ Civil. IV. p. 640. l. 61 ſq. Alia loca index noſter dabit. Neque enim poëtis ſolum ſolennis is uſus, ut ad Æſchyli Perſ. v. 500. Stanlejus monuit; ſed Herodotus etiam, de *ſole* loquens, variandi ſaltem ſermonis cauſa, οὗτος, ait, ὁ θεὸς, L. II. c. 24. & Pollux L. I. §. 54. ἐνιαυτὸς -- ἡλίου περίοδος, περιελθόντες ἐξ ὡρῶν ἐς ὥρας τοῦ θεοῦ.

Pag. 12. *L.* 75 *ſq.* Μήδοις δὲ &c. Particulam adverſat. pro copula τε reponendam perſpecte viderat MUSGRAV. eamdemque dederunt Reg. B. Vratisl. Aug. Quam vero ſequentibus verbis adferre emendationem idem vir doctus voluit, ea quidem nullo modo opus eſſe videtur, licet in ἤ τε, quod pro ὅτε

Pag. 12.

ponere juſſit, conſentientem Reg. A. habeat. ὅτι πλείστη θάλασσα (ſc. αὐτοῖς ἦν) idem eſt, ac ὅτι μάλιστα ἐν θαλάσσῃ ἐκράτουν apud Dionyſ. Halic. L. I. c. 3. p. 3. ed. Sylburg. Similiter apud Noſtrum Pun. 416, 59. Carthaginienſes ἄρχοντες dicuntur θαλάσσης ὅτι πλείστης. Legitur gloſſa apud Heſychium, Πλείστη, ἡ θάλασσα: quæ quin corrupta ſit, nemo dubitat. Fortaſſe ex Scriptore neſcio quo dictionem hanc πλείστη θάλασσα enotaverat Lexicographus; cui phraſi quum interpretationem non adjeciſſet, articulum ἡ male ſedulus librarius aliquis interpoſuit. Sed id quidem doctioribus conſiderandum relinquo. Ad id quod ſequitur (*L.* 77.) σμικρὸν τῆς Ἰωνίας ἐν θαλάσσῃ, conf. notata ad p. 6, 85.

L. 79. πόσον τι καὶ τὸ τούτου πέλαγός ἐστι. Mendoſam eſſe vulgatam lectionem, facile adparet. „Non expedio. (ait REISKIUS.) Num καὶ ὅ γε οὐ πέλαγος? *Perſici partem ſinus tenebant aliquam; & tantum certe, quantum maris nomen non meretur.* An πόσον τι πρὸς τὸ ταύτῃ πέλαγος? *quantulum eſt ad noſtrum mare?*" Parum juvat καὶ τοσούτου, quod pro vulgato καὶ ὅτου dat Vat. D. Felicius καὶ τοῦδε vel καὶ αὐτοῦ ſuſpicatus erat MUSGRAVIUS; quod parum differt a καὶ τὸ τούτου, quod ex Aug. & Vat. M. recepi. Sed ne ſic quidem ad liquidum mihi quidem perductus hic locus eſt. Neque ſatis ſcio, an ἴσον τι, quod malim cum Muſgravio, aut ποσόν τι cum libro Aug. reponendum dicam pro πόσον τι. Ac ſubiit nonnumquam dubitatio, recte-ne verba hæc πόσον τι &c. ad ſuperiora τοῦ τε Περσικοῦ κόλπου, mediis in parentheſi poſitis, retulerim: in quo præeuntem quidem Gelenium habui, conſentientemque Muſgravium; ſed in libro Aug. certe, pariter ut in editis, diſtinctio major ponitur poſt Περσικοῦ, & verba καὶ γὰρ τοῦδε ἐκράτουν ad ſequentia referuntur, leviſſimo interpoſito diſtinctionis ſigno. Denique in vocabulo πέλαγος hæreo, quod mihi, dum verſionem latinam Gelenianam limavi, viſum erat per metonymiam quamdam h. l., ut paulo ante nomen θάλασσα, pro πόλεσι vel χώραις ἐν θαλάσσῃ vel ἐν πελάγει ſitis, i. e. pro *inſulis*, accipiendum. Sic enim & loco illo ſupra cit. Pun.

Digitized by Google

416. 59. θαλάσσης κρατεῖν idem valere videbatur, quod νήσων
Pag. 12. κρατεῖν: & apud alios ſcriptores vulgo hæc duo, θαλάσσης κρατεῖν (vel θαλασσοκρατεῖν). & νήσων κρατεῖν ita conjungi aut promiſcue uſurpari ſolent, ut pæne pro ſynonymis haberi videantur. Vid. Herodot. III. 122. & ibi Valkenarium V.C. Thucyd. I. 4. Apollodor. III. 1.3. Diod. Sic. V. 84. Sed, ne quid diſſimulem, nec hoc mihi facit ſatis. GELENIUS πλάτος videtur pro πέλαγος in animo habuiſſe: *nec Perſici ſinus, quem in poteſtate habebant, amplitudo magna eſt.* Vellem id dicerent Græca, quod Gallicus interpres CLAUD. DE SEYSSEL in ſua verſione expreſſit: *quelque petite partie en la mer Jonie, & le goulfe de la mer Perſique. C'eſt en ſomme tout ce qu'ils ont jamais tenu ſur mer, qui eſt bien petite choſe.* Plurimum a vero, ut nimis ſæpe ſolet, aberravit in extremis quidem verbis CANDIDUS: *vel quid aliud modicum Joniæ in mari, ſinuſque Perſici:* (quod in edit. Mogunt. legitur *ſimulque Perſici*, operarum error eſt, ex ſuperioribus editt. corrigendus:) *nempe quidquid eſt hujus maris, Romani tenent.* In Specimine novæ Editionis, olim a nobis publici juris facto, locum hunc latine ſic reddideram: *Tum Perſicus ſinus quantum pelagi recipit, quod ſane non nimis multum eſt, in tantum patuit maritimum ipſorum imperium.*

CAP. X. Lin. 84. Μόνα, quod abeſt impreſſis, dederunt Aug. Vratisl. Ven. M. Med. Vat. A. & Cand. *L* 90. De
Pag. 13. librariorum errore, duo hæc nomina στρατιά & στρατεία (pro quo ſæpe etiam στρατία ſcripſerunt) frequentiſſime confundentium, paſſim monuerunt viri docti, & in primis Ruhnkenius V. C. ad Timæi Lex. Plat. p. 171.

L. 93. ὅπλα ἐς διαδοχήν. „Forſan εἰς διάδοσιν. Quod ſi autem bene habeat vulgata, debet accipi de telis quæ continuo tractis prioribus ſufficiuntur." REISK. Mihi ea potius eſſe videtur horum verborum ſententia, quam in lat. verſ. expreſſi: ſcil. tantum fuiſſe adparatum armorum omnis generis, ut præter conſuetum numerum militum, alia trecena millia, quæ in illorum locum ſi ita res tuliſſet ſucceſ-

Digitized by Google

ſiſſent, armari protinus potuiſſent. Non ſatis adcurate GELENIUS: *armorum quantum trecentis millibus ſufficiat.* Pag. 13.

L. 97. διπλότερα, i. q. διπλάσια. Rarioris uſus vocabulum, quod, neſcio, an præter hunc Appiani locum ac Matth. XXIII. 15. & quem ibi Grotius citavit Juſtinum M. uſquam alibi occurrat. διπλάσια h. l. repoſitum REISKIUS voluit; ſed in alteram illam formam conſpirant libri.

L. 98. θαλαμηγά τε, ὀξυτόνως recte libri ſcripti. *L.* 100. ἐνθαλάσσια. Hanc unice probam lectionem ſoli Vaticani dederunt.

L. 1. τεσσ. καὶ ἑβδ. μυριάδες ταλάντων. „Immanis numerus talentorum & incredibilis." REISK. Quod in marg. Reg. B. h. l. legitur χιλιάδες, a manu Gu. Budæi eſt, quem illo exemplari uſum eſſe intellexi: eſt autem e Candidi latina verſ. ductum, qui, neſcio ſua-ne an codicis ſui auctoritate, *quatuor & ſeptuaginta millia* poſuit. Divitias & magnificos adparatus Ptolemæi Philad. laudat enarratque Athenæus quoque Deipnoſ. L. V. c. 6. p. 196 ſqq. & c. 9. p. 203. Monetque Philo in Vita Moſis, (citatus a Caſaub. ad Athen. V. 9.) ad ſuam uſque ætatem velut trito proverbio τὰς ὑπερόγκους φιλοτιμίας καὶ μεγάλας κατασκευὰς Φιλαδελφείους fuiſſe adpellatas. Quod autem Onuphrium Panvinium, L. III. Comment. de Rep. Roman. præpoſtere hæc, quæ apud Appianum h. l. leguntur, de theſauro Romani imperii interpretantem, notavit Jo. Fr. Gronovius, de Pecunia L. III. c. 4. p. 144 ſq. ubi hic Appiani locus illuſtratur; is quidem non tam Panvinii error fuit, quam imperiti interpretis Petri Candidi, ex cujus perverſa verſione latina ſolummodo legere Appianum vir minime ceteroquin indoctus potuerat. *Talentum Ægyptium pondo LXXX patere*: (i. e. 80 minas ſ. 8000 drachmas continere, cum Atticum tal. 60 minas ſ. 6000 drachmas efficeret) ex Varrone adnotavit Plinius, L. XXXIII. c. 3. ſect. 15.

L. 8 *ſq.* σατραπῶν cum Vat. D. pro vulg. σατραπειῶν reponendum cenſui, quoniam aliàs & pronomen αὐτῶν, quod mox ſequitur, & verba illa φθαρέντων ἐς ἀλλήλους, nil habent Pag. 14.

Digitized by Google

Pag. 14. ad quod commode referantur. Atque ſic ſatis bene fortaſſe procedere & cohærere putanda erit oratio, de cujus integritate olim dubitaveram. Ἐπιγόνους, ſingulari quodam ac proprio vocabuli uſu, dictos fuiſſe poſteros illorum Satraparum, qui proximi fuerant διάδοχοι i. e. ſucceſſores Alexandri atque imperium ejus inter ſe erant partiti, perſpecte monuit Voſſius de Hiſt. Gr. L. I. c. 11. & Weſſeling. ad Diod. Sic. L. I. c. 3. Similiter fere, ut Noſter, Strabo L. XV. extr. p. 736. εἶτ' εἰς πλείους, inquit, τοὺς διαδεξαμένους καὶ τοὺς ἐπιγόνους τούτων μερισθεῖσα ἡ ἡγεμονία τῆς Ἀσίας διελύθη. Jam φθείρεσθαι ἐς ἀλλήλους eodem modo dicitur, ut alibi συντρίβεσθαι ἐς ἀλλήλους, Civ. III. 499, 70: quo pacto φθείρεσθαι πρὸς τοὺς πλουσίους apud Demoſth. (contra Midiam, T. I. p. 560. ed. Reisk.) ſcite Reiskius in Ind. interpretatus eſt *cum contentione, quaſi certatim, concurrere, ruere, ferri ad divites, ad horum divitum fraudem peſtemque.* Et generatim φθείρεσθαι Atticis ſcriptoribus (quorum utique ſtylum æmulatus Appianus eſt) ſignificat *ire, vagari, concurrere, in ſuam vel aliorum perniciem*, quod nuper etiam Brunckius V. C. ad Ariſtoph. Ἐκκλησιαζ. 248. monuit. Confer Miſc. Obſervat. T. IV. p. 451. ad quas ibidem Brunckius provocavit, & loca a Taylore ad Lycurgum collecta, not. 79. p. 166 ſqq. edit. Reiskianæ. Plutarchi loca, ubi eodem fere ſenſu verbum illud accipi putatur, collegit Solanus ad Plutarchi Sertor. T. III. p. 333.

CAP. XI. Lin. 12 ſq. Τὰ δὲ Ῥωμ. . . . χρόνον. Hæc latine ad verbum ſic ſonant: *Res autem Romanorum excelluerunt cum magnitudine tum felicitate, propter conſilii prudentiam & propter diuturnitatem.* Quæ quidem ferri poteſt ſententia. Sed quoniam in tota hac parte Procemii, quæ a Cap. VIII. incipit, imperium Rom. cum aliis imperiis quoad duas potiſſimum res ex profeſſo confert Auctor, primum quoad amplitudinem finium rerumque geſtarum magnitudinem, tum quoad durationem imperiorum; etiam h. l. (ut cap. 8. ineunte, & cap. 9. l. 65 ſq.) conjungenda videntur μεγέθει καὶ χρόνῳ, *amplitudine & duratione*, itemque δι'

εὐτυχίαν καὶ εὐβουλίαν, *propter fortunam Romanis faventem & prudentiam qua uſi ſunt ſua fortuna*; quæ duo rurſus conjunguntur in fine hujus capitis, & quibus eiſdem veluti cauſis debebatur cum amplitudo tum diuturnitas Romani imperii. Atque eam ſententiam in lat. verſ. expreſſi, quamquam in Græcis in re non omnino evidenti nihil auſus ſum immutare. *Pag.* 14.

L. 17. ἐτρίβας ded. Aug. Vat. D. & Cand. Atque ita legendum GELENIUS quoque & MUSGRAV. REISKIUSque viderunt. Mox, ſi quis ἀπώλοντο malit, (*L.* 18.) non valde repugnem: ſed præt. imperfectum, in quo ſæpius apud Noſtrum alteram λ librariorum errore omiſſam obſervavi, cum ſeq. ἐκινδύνευον paulo aptius cohærere videtur. Ceterum raræ admodum graviores illæ Romanorum clades. Ad Traſimenum, quam *inter paucas memoratam populi Rom. cladem* Livius dicit, cæſa in acie XV millia idem Livius (XXII. 7.) cum Polybio memorat, ſed multos etiam paulo poſt ex vulneribus periiſſe ſcribit. Ibi Appianus deſideratorum numerum XX. M. ponit, Annib. c. 10. Forſan eundem numerum, in deperdita Samnitica Hiſtoria, prodiderat a Pyrrho cæſorum bello Tarentino, ubi rurſus ab aliis XV. M. & quot excurrit numerantur. Quinque myriades, rotundo numero, Cannenſi calamitate periiſſe refert Noſter, Annib. c. 25. Quas quatuor myriades dicit, fortaſſe ad Cimbricam cladem pertinent, qua Antias quidem, in majus omnia ſupra fidem extollere ſolitus, LXXX millia, (conf. Liv. Epit. LXVII. Oroſ. V. 16.) Diodorus autem Siculus (Lib. 36. Ecl. 1.) LX. M. cæſa retulit. Poſteriorum temporum clades, Craſſianam puta, aut Varianam, Civiliumve calamitates bellorum, quorum in uno Syllano *dena vicenaque civium millia ſæpe uno prælio, & circa Urbem quinquaginta millia utrimque ceciderunt*, (Civ. I. c. 81.) h. l. non reſpexiſſe Scriptor noſter videtur.

CAP. XII. Lin. 34. ἕως οὗ τὰ μέρη. An κατὰ μέρη?

L. 38. Καρχηδονίοις ἐπολέμησαν. Hanc lectionem, licet in vulgatam conſentiant omnes libri, neceſſario reſtituendam *Pag.* 16.

Digitized by Google

Pag. 16. Appiano olim mihi perſuaſeram; quoniam, quum ſexcenties apud eumdem occurrat πολεμεῖν τινι, ubi non ſolum generatim *bellum gerere cum aliquo*, ſed & *inferre bellum alteri*, *bello aliquem petere*, ſignificat, vix ter vel quater cum accuſativo caſu junctum verbum illud reperitur. Atque id eo facilius mihi perſuaſeram, quod inſolentior hæc ſtructura non niſi in ipſo propemodum limine totius operis occurrebat, ubi nimirum & in aliis verbis vitioſa ſcriptura libros omnes noſtros occupavit, in quibus deinde paulatim ad veritatem redierunt librarii. (conf. ad p. 4, 50. de voc. Ἰόνιος θαλ.). Nam, præter hunc locum in quo verſamur, eadem conſtructio initio Libri Punici potiſſimum recurrit, qui Liber in plerisque codicibus Appiani proxime ſequitur hanc Præfationem Auctoris. Sic autem vulgo Pun. 307, 39. τρίτον πόλεμον καὶ τελευταῖον ἀλλήλους ἐπολέμησαν, & Pun. 310, 92. ἐπολέμουν αὐτοὺς μάλα καρτερῶς: quibus locis quemadmodum hoc de quo nunc quærimus, pro *quarto* caſu *tertium*, invitis licet libris omnibus, poſui. Nunc vero, quum apud alios etiam Scriptores, rarius quidem utique, at non ita infrequenter ut initio putaveram, eamdem reperiri conſtructionem intellexerim, præcipue ubi πολεμεῖν non ſimpliciter *bellum gerere*, ſed *inferre bellum*, denotat; (conf. Weſſeling. ad Diod. Sic. II. 37. & IV. 61. Oudendorp. ad Thomam Mag. p. 703. &, ad quem hic provocat, Hemſterh. Miſc. Obſerv. T. V. IV. p. 292. tum Heynium V. C. ad Apollodor. III. 6. 3.) non magnopere repugnem, ſi quis apud Appianum quoque concedendum fuiſſe contendat conſentientium codicum auctoritati. Itaque per me licebit vulgatam lect. Καρχηδονίους, quam infra contextum ablegavi, loco ſuo reponere. Quamquam, verum ſi quærimus, eodem hoc loco primum quidem non de *illato* ſolum, ſed quovis modo *geſto* bello agitur, tum vero & dativus Καρχηδονίοις aptius ad utrumque ſimul verbum ἐπολέμησαν & ἐσπείσαντο refertur. Commodius forte Pun. 310, 92. revocari retinerique prior lectio poſſe videbitur, ἐπολέμουν αὐτοὺς μάλα καρτερῶς, *grave bellum illis intulerunt*; ſed & ibi dubium movet, quod

quod καρτερῶς πολεμεῖν non tam *acriter inferre bellum*, quam *fortiter gerere* denotet. Quod adtinet ad Pun. 307, 39. etiam atque etiam dubito, unicum-ne exemplum apud ullum Scriptorem inveniatur, ubi cum duplici accuſativo iſta ratione jungatur illud verbum; atque ibidem in ἀλλήλοις, quod repoſui, conſentientem quoque Vratisl. librum habeo, cujus ſcriba primum quidem non ſecus ac ceteri, quos vidi, ἀλλήλους poſuerat, ſed mox, intentius fortaſſe inſpiciens exemplar quod præ oculis habebat, in ἀλλήλοις mutavit. Poſtremo in quartum aliquem Noſtri locum, ad quem Weſſelingius etiam provocavit, incidi, Civ. IV. 703, 17. ubi de Bruto Caſſioque diſſerens, poſtquam dixerat πολέμους τε ἐπολέμησαν ἔθνεσι καὶ πόλεσι καὶ τῶν ἀντιστασιωτῶν πολλοῖς, dein paucis interjectis ſic pergit, καὶ ὅσους ἐπολέμησαν, ἐς συμμαχίαν αὐτοὺς ἔπεισαν. Quo loco equidem, non ſolum librorum concedens tandem præſcripto, ſed etiam Weſſelingii potiſſimum auctoritati obſecuturus, (cujus notata de verbi illius uſu nuperrime tunc primum attentius perlegeram,) intactum ὅσους reliqui: quamquam & eodem loco ipſum illud ὅσους eo incommodius poſitum videri poteſt, quoniam ad id quod præceſſit, πολέμους ἐπολέμησαν ἔθνεσι . . καὶ τῶν ἀντιστασιωτῶν πολλοῖς, multo ſane aptius inferebatur καὶ ὅσοις ἐπολέμησαν, quam καὶ ὅσους; atque ſi ὅσους ſcripſiſſet Appianus, non opus erat mox ad verbum ἔπεισαν adjicere αὐτούς, quod pronomen in ſimili contextu per ellipſin Noſtro inprimis uſitatam prætermitti ſolet.

L. 42. Ad ᾤκησαν αὐτοῖς, quod prius editum erat, REISKIUS hæc notavit: „Perinde eſt, αὐτοὶ *ipſimet*, an αὐτοῖς *ſibimet*, legas." ᾤκισαν recte dedit Aug. αὐτοῖς ſcil. Λίβυσι; proxime enim præceſſit τὸ Λιβύων ἔθνος. Conf. Pun. c. 136. extr.

L. 47. εἴ τι ἂν ἄλλο. Particulam ἂν, cujus hæc videtur vis eſſe, *ſi qua res alia, quæcumque illa fuerit*, dederunt Reg. B. Aug. Vratisl. Med.

CAP. XIII. Lin. 48. Νομίσας δ' ἄν τινα recte Aug. Ven. Vratislav. & *alium quemquam* Cand. Nec aliter Regii;

Pag. 16.

Pag. 16. quamquam in Reg. B., quum ἄντινα ita ſcriptum fuiſſet ut αὔτινα legere poſſes, (quod & ex libro Med. referunt ſchedæ,) neſcio quis ν in κ mutavit, ut αὐτίκα fieret; unde error in editos tranſiit. Veram lect. perſpecte viderat REISKIUS. Miror, e libris Vatic. nil eſſe enotatum. Particulam ἂν poſtulabat aor. I. inf. ἐθελῆσαι, qui ſequitur: ſed & ſequente futuro infin. ſimiliter Noſter Mithr. 705, 73. νομίσας οἱ ἄν τινας αὐτῷ ἐπιθήσεσθαι, *ratus fore fortaſſe qui &c.*

Pag. 17. *L.* 55 *ſqq.* καὶ οὐ πολὺς χρόνος *&c.* Non video, quo pacto Appianus ſua ætate, id quod Græca iſta verba ſonant, dicere potuerit, *non diu eſſe, ex quo tertium nomen* (ſcil. cognomen, quod in familiæ nomen dein abiit) *nonnullis Romanorum addi cæptum ſit*; quum id non ſolum multis ante Appianum ſeculis communi uſu fuerit receptum, ſed jam a primis fere reipubl. temporibus haud ita raro factum fuiſſe conſtet. Ut plurima alia taceam, cogitemus Cajum illum Marcium *Coriolanum*, de quo Plutarch. in ejus vita, cap. 11. p. 218. D. ἐκ τούτου, inquit, τρίτον ἔσχε ὄνομα τὸ Κοριολάνον· ᾧ καὶ μάλιστα δῆλόν ἐστι, ὅτι τῶν ὀνομάτων ἴδιον ἦν ὁ Γάϊος· τὸ δὲ δεύτερον οἰκίας ἢ γένους κοινὸν, ὁ Μάρκιος· τῷ δὲ τρίτῳ ὕστερον ἐχρήσατο, πράξεώς τινὸς ἢ τύχης ἢ ἰδέας ἢ ἀρετῆς ἐπιθέτῳ. Vellem Græca, quæ nunc apud Noſtrum leguntur, id dicerent quod Cand. in verſione latina, in eamdem atque nos ſententiam, expreſſit, *nec multo poſt tertium aſſumi cæptum.*

L. 58. Pro ἐπὶ τὰ ὀνόματα, ἐπὶ τῷ ὀνόματι maluit REISK.

CAP. XIV. Lin. 67. γενομένων recepi ex Aug. Ven. M. Vat. D. Quod ſi ad ἔργα relatum participium iſtud voluiſſet Appianus, alia in præcedd. uſurus fuerat ſtructura verborum, nempe τὰ τοῖς ἑπτὰ βασιλεῦσι γενόμενα ἔργα; imo tunc forſan πεπραγμένα potius vel ἀποδεδειγμένα fuerat dicturus. REISKIUS quoque γενόμενων aut γεγενημένων reponendum h. l. monuit.

Pag. 18. *L.* 70 *&* 73. Ἰόνιον. Sic conſtanter nunc Aug. Cf. ad p. 4, 50.

L. 72 *&* 77. Σαυνίταις & Σαυνιτικὴ recte Reg. B. Aug. & Vratiſl. tum Σαυνίταις ex Ven. P. etiam, Σαυνιτικὴ vero ex utroque Ven. video enotatum; in eamdemque ſcripturam & alibi iidem libri, & apud alios Scriptores optima quæque

exemplaria, conſentiunt. Vitioſa lectio, quæ Strabonis editiones etiam ubique occupavit, ex Reg. A. in impreſſos noſtros manavit. Libro I. autem de Bell. Civ. ubi ſæpius nomen Σαυνῖται occurrit, & ubi veram lectionem plerumque idem etiam liber Reg. A. offerebat, invitis omnibus ſcriptis libris Σαμνῖται dederunt editores. De hoc nomine, præter alios, vide Caſaub. ad Strab. L. V. p. 250. *Pag.* 18.

L. 78. κατὰ λόγον. Sic ſcripti omnes. Compendium ſcripturæ, quod ον denotat, perperam ους legebat primus editor: neque hic unicus eſt locus, ubi in illis terminationibus nominum erratum in editis eſt, quum verum perſpicue offerrent exemplaria mſſta. Cf. p. 70. l. 4.

L. 80. καὶ Ἀννιβαϊκά. Abeſt h. l. partic. καὶ a Reg. B. Aug. Vratisl. Vat. D.; & ab Reg. A. quoque, unde in editos tranſiit, aberat primum, poſtliminio demum adjecta. Pariter Ἀννιβαϊκὰ a ſec. manu in Reg. A. effictum ex Ἀννιβιακά, quam ſcripturam unice ac perſpicue h. l. exhibent Reg. B. Aug. Venetus uterque, Vratisl. & Med.; ac rurſus Pun. 307, 46. editio 1. cum Regiis, Aug. & Vratisl.; tum in Teſtimonio Anonymi primi (ſupra, hoc Vol. p. 12. l. 46.) uterque Regius, quamquam ibi in Reg. B. ex τὰ Ἀννιβιακὰ ab alia manu τὰ Ἀννιβαϊκὰ factum eſt. Eamdem formam Ἀννιβιακὸς apud Polyb. (L. I. c. 3. II. 36. III. 1. &c.) impreſſa ac mſſta exhibent exemplaria: apud Dionyſium autem Halic. L. II. c. 17. quum editio Rob. Stephani p. 67. & codex Vat. ab Hudſono citatus pariter Ἀννιβιακὸν præferrent, id tacite tantum & abſque ſcripti libri, ut videtur, auctoritate a Sylburgio p. 89. in Ἀννιβαϊκὸν mutatum eſt. Altera hæc forma Ἀννιβαϊκά, quam ex Editis retinui, confirmatur noſtro hoc loco a duobus Vaticanis; eamdemque dant mſſti cum impreſſis in Hiſpan. p. 117, 72. tum Photius, & Anonymus alter in Teſtim. de Appiano, denique inſcriptio Libri de Bello Annib. prout eam quidem codices omnes hodie præferunt. Formationem Ἀννιβαϊκὸς analogiæ magis conſentaneam judicaverat Caſaub. ad Polyb. L. I. c. 3. Mihi, ſicut ab Ἀννίβας in ſecundo caſu promiſcue Ἀννίβου & Ἀννίβα dicitur, ſic in deri-

Digitized by Google

Pag. 18. vato illo utraque forma analogiæ conformis eſſe videtur. Tertiam quamdam ejuſdem derivati formationem, Αννίβειος, dat Strabo L. VI. p. 281. A.

Ead. lin. 80. Καρχηδονικὴ Aug. Ven. M. Med. Vat. D. Eadem forma utitur Photius (ſupra p. 5. l. 43.) & uterque Anonymus in Teſtim. de App. p. 12, 46. & 13, 59. Sic & in inſcriptione Libri *de rebus Punicis* Vat. A. dat τὰ Καρχηδονικά. Sed in Καρχηδονιακὴ cum edd. facit Reg. B. Vratisl. Ven. P. Vat. A.; eamdemque inſolentiorem formam Hiſp. p. 116, 17. dederunt mſſti cum editis. In Regiis noſtro hoc loco eſt Καρχηδονιακὴ, ſed in Reg. A. lit. α puncto ſupra infraque poſito pro ſpuria declaratur.

Ibid. Μακεδονικὴ Reg. B. Ven. M., cum quibus, neſcio caſu ne an conſilio, convenit edit. 3. Eadem forma & Photius & duo Anonymi (locis modo citatis) utuntur, neque aliam agnoſcit Stephanus Byz. Tum in Reg. A. quoque, cum ſcriptum fuerit Μακεδονιακὴ, α rurſus punctis notatum eſt. Μακεδονικὴ ſcribendum monuit etiam REISKIUS.

Pag. 19. *L.* 84. γεγένηται. Sic, monente BRUNCKIO noſtro V. C. vel invitis Libris fuit ſcribendum. Nuſquam cum ſubjunct. modo conſtructa partic. εἰ καὶ legitur. Prima vero verbi ſyllaba eo facilius excidere poterat, quod alteri ſimilis eſſet. Error, ſicut alii complures quibus deformati ſunt Appianei libri, ex vetuſtiori exemplari, qui communis codicum hodie exſtantium fons eſt, in omnes noſtros manavit.

L. 89. ἐς Αντώνιον. Quæ ſequebatur partic. τε, abeſt ab Aug. Reg. B. & Vratisl.; ac variandæ pauliſper orationis gratia rectius abeſſe mihi viſa eſt.

L. 93. ὑπὸ Ρωμαίους ἐγένετο, καὶ τὰ Ρωμαίων εἰς μοναρχίαν περιῆλθεν. Aut hiatu aut alia menda laborare vulgatam lectionem, facile adparet. ὑπὸ Ρωμαίων εἰς τὴν μοναρχίαν περ. ſcribere juſſit REISKIUS, adjecitque „ita Cæſarum appellat imperium." At nec ſic ſatis cautum videtur difficultati: nam aut abundabunt plane verba ὑπὸ Ρωμαίων, aut εἰς τὴν Ρωμαίων μοναρχ. περ. fuerit legendum. Quiſquis Photii verba (ſupra, p. 7, l. 72 ſqq. a nobis relata) cum his Appia-

neis contulerit, næ is facile ſibi perſuadebit, ducta illa ex integriori Appiani exemplari eſſe, e quo ſuppleri potuerit debueritque h. l. lacuna, ex feſtinatione librarii orta, a voce Ῥωμαίους ad mox ſequentem Ῥωμαίων aberrantis. Forte etiam uberius hæc ex Photio ſuppleri debuerant: Αἴγυπτος διδάλωται ὡς ὑπὸ Ῥωμ. &c. Pag. 19.

CAP. XV. Lin. 95. ἢ ἐς στρατηγοὺς τὰ Εμφύλια. Licet in vulg. lect. ἢ στρατηγῶν libri noſtri omnes conſpirent, neceſſaria omnino viſa eſt illa noſtra emendatio, quam & ſententia & ratio grammatica flagitabant, & quam eamdem ipſe Auctor ſuppeditabat, paulo ante (init. huj. pag.) ſic ſcribens, ὅσα δ' αὐτοὶ Ῥωμαῖοι πρὸς ἀλλήλους ἐστασίασαν . . . ἐς τοὺς στρατηγοὺς τῶν στάσεων διῄρηται. Poterat autem facile excidere præpoſ. ἐς, ob ſonum prioris literæ cum præc. vocali η, poſterioris autem cum ſeq. σ in voce στρατηγῶν, confuſum & ab his velut abſorptum: quo facto, terminationem nominis στρατηγοὺς ſimilem faciendam eſſe terminationi proximi nominis ἐθνῶν putavit feſtinans aliquis aut male ſedulus parumque doctus librarius; cujuſmodi errorum plura jam exempla in hac eadem Præf. occurrerunt: ut p. 8, 15. ἔργα τὰ πάντα, pro ἔργῳ; p. 10, 46. ἀρχῆς ἑτέρας ἐλπίδος, pro ἐλπίδι; p. 13, 100. οἱ βασιλεῖς ὀκτακόσιοι, pro ὀκτακόσια; p. 17, 67. γενόμενα ἔργα, pro γενομένων.

L. 96. Ἡ δὲ τελευταία &c. Huic Libro titulum ab Appiano inſcriptum fuiſſe Ἑκατονταετία, ex Photio & ex Teſtim. alterius Anonymi diſcimus.

L. 3. αὐτὸς προείρηκα, *ipſe ſupra indicavi*; puto, in fronte Libri, cui ſine dubio & nomen ſuum & patriam inſcripſerat Appianus. Patriam autem in ipſo etiam Præfationis curſu obiter declaravit; primum, Ægypti reges *ſuos reges* adpellans, cap. 10; tum vero, in exponendis finibus provinciiſque Romani imperii, ex omnibus urbibus unam, Alexandriam non ſolum diſerte commemorans, ſed & grandiori quodam ſtylo, quam quo aliàs uti ſolet, mentionem ejus interferens. Pag. 20.

L. 4. Nomen Ἀππιανὸς, quod vulgo abeſt, dederunt Aug. Ven. M. & Cand.

Digitized by Google

Pag. 20. *L.* 5 *ſqq.* δίκαις ἐν Ῥώμῃ συναγορεύσας .... σφῶν ἐπιτροπεύειν ἠξίωσαν. Qui *Romæ cauſis pro tribunali Cæſarum agendis* per aliquod tempus (neque id nimis breve, ut colligi poſſe videtur ex eo quod ſubjicit, μέχρι με) vacaverat, næ is latini ſermonis uſu non mediocriter imbutus eſſe debuit; &, vergente ætate Hiſtoriam populi Romani editurus, non eo ſane neceſſitatis redactus putari debet, ut, præteritis Romanorum Annalium fontibus, ad Græcorum rivos confugeret, nedum ut Plutarchi, qui ipſius ætate ſcripſit & parum latine doctum ſe ipſe (in Demoſth. p. 846. & Catone Maj. p. 340.) profeſſus eſt, vitulo araret, fucumque lectoribus faceret; quod flagitium dici vix poteſt quam inconſiderate (ne quid gravius dicam) objici Appiano a multis, eiſque magni nominis viris, ſolet. Quonam vero imperante Cæſare illud vitæ inſtitutum Romæ ſecutus ſit Appianus, non declarat. Sub duorum ſuccedentibus imperiis id factum eſſe, innuere videtur pluralis, quo utitur, numerus ἐπὶ βασιλέων. Quodſi ſtricto quodam ſenſu accipienda Photii verba eſſent, qui *floruiſſe* Appianum ait (ἤκμαζε: vid. ſupra, p. 8. l. 89.) *Trajani & Adriani ætate*; intelligi poſſet, Trajani tempore jam Romæ celebrari cœptum ejus nomen. Sed Photius quidem quod de Appiani ætate tradit, id non aliunde niſi ex ipſius Scriptoris noſtri locis illis compertum habuit, quibus de Trajani Adrianique rebus tamquam ſua ætate geſtis loquitur: (cf. Adnot. ad p. 8. l. 17.) quo fit, ut definire non poſſimus, ſub Trajano-ne jamjam & Adriano, an ſub Adriano demum & Antonino Pio, cauſarum patronus Romæ fuerit Appianus, donec vel ab Adriano vel ab Antonino Pio demum, quo imperante editum hoc opus eſſe ſupra (l. modo cit.) docuimus, *Procurator* vel *Præfectus Ægypti* conſtitutus eſt. Nam quamquam pergit h. l. plurali numero loqui, (σφῶν ἐπιτρ. ἠξίωσαν;) tamen nil impedit, quo minus hoc ad unum Antoninum fortaſſe debeat referri. Sive autem collata primum illa dignitas Appiano ab Antonino Imp. fuerit, ſive confirmata; habebimus probitatis argumentum viri, qui eminenti munere functus ſub eo Principe eſt, quem conſtat

Digitized by Google

non niſi bonos in honore habuiſſe, & æquiſſimos viros ad adminiſtranda publica munera quæſiviſſe. Vid. Eutrop. VIII. 4. & Joh. Antioch. loc. ſupra (ad p. 8, 24.) cit. Pag. 20.

Quod autem dicit μέχρι με σφῶν ἐπιτροπεύειν ἠξίωσαν, id quo pacto potiſſimum accipiendum ſit, fateor me non ſatis expedire. Poſſit intelligi demandatum Appiano munus *Procuratoris rei privatæ Principis*, qui & *Rationalis* vocabatur, & idem putatur eſſe qui ἴδιος λόγος (ſi modo vera lectio) apud Strab. L. XVII. p. 797. adpellatur: cf. Ritter. ad Heinec. Hiſt. Jur. Rom. T. I. p. 264 ſqq. & qui ibi citantur. Atque in eum fere ſenſum phraſin illam apud Noſtrum in verſ. lat. expreſſi. Sed hoc quidem munus non ejuſmodi fuit, ut τὰ πρῶτα, *primaria dignitas*, *princeps locus*, ſive univerſe in Ægypto ſive in urbe Alexandria, dici commode poſſet. Primaria enim dignitas Alexandriæ & omnino in Ægypto ejus erat, qui Imperatoris nomine provinciæ præſidebat, qui *Præfectus Auguſtalis* L. I. Digeſt. Tit. 17. & ἔπαρχος ap. Strab. l. c. ὕπαρχος ap. Arrian. de exped. Alex. L. III. c. 5. p. 110. ed. Gronov. dicitur, & Ægyptum copiaſque, quibus coërceretur, loco regis (ut ait Tacitus Hiſt. I. 11. & Strabo l. c.) i. e. tanta dignitate, ut nihil prope niſi regium nomen abeſſet, obtinebat. Cf. Tac. Annal. XII. 60. Is autem jam inde ab Auguſto (teſte eodem Tac. Hiſt. I. 11. Dione Lib. LI. 17. & LIII. 13. Arrian. l. c.) non ex ſenatoribus Romanis, ſed ex *equeſtri ordine* legebatur; eodem modo parique conſilio, quo deinde aliis quoque provinciis, Romano imperio poſtea adjectis, velut Rhætiæ, Norico, Alpibus maritimis, Judææ, Cappadociæ, Mauritaniis duabus, Thraciæ, *Equites Romani* præfecti ſunt; qui promiſcue *Procuratores* & *Præſides provinciarum* (ἄρχοντες, ἡγεμόνες, ἐπίτροποι, ἐπιτροπεύοντες) dicti ſunt. (Conf. Tac. locis cit. & Hiſt. V. 9 ſq. Gruter. Inſcr. p. 493. n. 6. 7. Arrian. in Epict. III. 4. Dionem paſſim; adde Lipſium Excurſ. II. ad Tac. Annal. XII. & Bynckersh. in Obſ. Juris Rom. L. II. c. 21.) Quibus rebus inter ſe collatis, admodum fit probabile, non *familiaris rei Principis*, neque ſolius *ærarii*, ſed *totius Ægypti Procuratorem*,

Digitized by Google

Pag. 20. adeoque Præſidem, vel *Præfectum Auguſtalem*, quem vocant, fuiſſe Appianum noſtrum Alexandrinum; cujus popularem quoque, Tiberium Alexandrum olim, Galba & dein Veſpaſiano imperantibus, eadem dignitate ornatum Tacitus memorat, loco ſæpius cit. Hiſt. I. 11.

Ad haſce Obſervationes, quarum meliorem partem doctiſſimo collegæ noſtro JOH. MICH. LORENZIO acceptas refero, accedit, quod verbum illud ἐπιτροπεύειν, licet ab eis qui Cæſarum res geſtas græce ſcripſerunt ſigillatim interdum de *Procuratoribus fiſci* vel de *rei privatæ Principis*, intelligendo ſcil. τῶν χρημάτων vel τοῦ ταμιείου, uſurpetur; (cf. Dion. Caſſ. Lib. LIII. c. 13. Herodian. L. VII. c. 4. §. 4. 5.) tamen ex uſu optimorum Scriptorum de *præfectis qui regum nomine provinciis cum imperio præſident* ſoleat frequentari. Ne plura exempla adferam, vid. Herodot. III. 15. & 82. VII. 7. VIII. 127. Sed illud tamen h. l. paulo inſolentius dictum videri poteſt, quod, quum aliàs provincia vel res quæcunque, quam quis alterius nomine adminiſtrat, in genit. vel accuſat. caſu, perſona autem, cujus nomine ea adminiſtratur, tertio caſu, ſoleat poni (ἐπιτροπεύειν Αἰγύπτου, ἐπιτρ. τοῦ πλήθους Herodot. — τὴν Ἀσίαν, τῶν Γαλατῶν, τῆς Ἀσίας Dio Caſſ. — τὴν πόλιν & τῆς πόλεως Dionyſ. Halic. ἐπετρόπευον αὐτῷ τὴν μὲν στρατιὰν Ἀχιλλᾶς, τὰ δὲ χρήματα Ποθεινὸς Appian. Civ. II. 291, 75. ὁ τῆς ἀποδημίας [an τὰ τῆς ἀποδημίας?] ἐπιτροπεύων τῷ Ἀντωνίῳ Civ. V. 729, 90. τὴν ἀρχὴν ἐπιτροπεύειν τῷ παιδὶ Illyr. 838, 26.) nunc genitivus perſ. verbo addatur, σφῶν ἐπιτροπεύειν; quæ phraſis aliàs ſpeciatim notat *tutelam alicujus gerere*, *tutorem eſſe*, velut apud ipſum Noſtrum Civ. IV. 546, 52. Θωράνιος, λεγόμενος ὑπό τινων ἐπιτροπεῦσαι Καίσαρος. Polyb. L. II. c. 45. p. 212. ed. Lipſienſ. Ἀντιγόνῳ ἐπιτροπεύοντι Φιλίππου παιδὸς ὄντος. Itaque ſubiit interdum dubitare, ſatisne ſanus etiam hic noſter locus ſit, ſuſpicarique, vel intercidiſſe aliquid, vel ſaltem σφίσιν ἐπιτροπεύειν (ſc. τὴν ἐμὴν πατρίδα) forte eſſe legendum. Sed, ſicut tutor pueri apud Græcos ἐπίτροπος vel ἐπιτροπεύων τοῦ παιδὸς inde adpellatur, quod rebus ejus adminiſtrandis & negotiis nomine ejuſdem geren-

Digitized by Google

diſ fuerit præfectus; eodem modo & ἐπιτροπεύων τοῦ βασιλέως Pag. 20.
non male fortaſſe dictus fuerit is, qui regis vel Imperatoris nomine provinciæ adminiſtrandæ erat præfectus.

ADNOTATIONES
AD EXCERPTA ET FRAGMENTA
EX LIBRO I.
DE REGIBUS ROMANORUM.

I. EXCERPTUM PHOTII. Photius in Biblioth. Codice LVII. p. 23. l. 15 ſqq. edit. Hœſchelii. p. 50, l. 40 ſqq. edit. Rothomagenſis: Ἄρχεται μὲν οὖν (ὁ Ἀππιανὸς) τῆς ἱστορίας ἀπὸ Αἰνείου, τοῦ Ἀγχίσους, τοῦ Κάπυος· ὃς ἐν τῷ Τρωϊκῷ ἤκμαζε πολέμῳ. κ. τ. λ. Pag. 21.

Lin. 9. σταδίων τριῶν, *trium in circuitu ſtadiorum agrum adtribuit.* Nimis utique anguſtus hic ambitus videtur; ac præferenda fortaſſe altera lectio, quæ *quadringentorum ſtadiorum circuitum* ponit. Dionyſius Halic. L. I. c. 59. p. 48. edit. Sylb. *Aborigines*, refert, *Trojanis tantum agri dediſſe, quantum petierant*, ἀμφὶ τοὺς τετταράκοντα σταδίους πανταχοῦ περαινομένοις ἀπὸ τοῦ λόφου, *a colle quoquoverſum euntibus ſtadia circiter XL.*

L. 14 *ſq.* ὑπὸ Ρουτούλων &c. Vulgatam ſeriem verborum, Pag. 22.
quam in Notis infra contextum repræſentavi, Libri omnes ſequuntur. Sed non hac una parte laborat iſte locus. Non confundendi erant Rutuli cum Etruſcis, ac fortaſſe καὶ Τυῤῥηνῶν vel Appianus vel Photius (nam non tam exſcripta hæc ex Appiano, quam contracta, videntur) ſcriptum reliquit. Neque vero Τυῤῥηνῷ regi, ſed *Turno*, (Τυρνῷ) regi Rutulorum, deſponſata prius Lavinia fuerat: ac neſcio, an ex ſimilitudine nominum Τυρνὸς & Τυῤῥηνὸς confuſio quædam hic orta ſit, quemadmodum fere, apud Dionyſium Halic. Τυῤῥηνὸς, Τυῤῥηνὸν pro Τυρνὸς, Τυρνὸν, dare codicem Vaticanum notatur in edit.

Pag. 22. Hudſoni. De re ipſa, quæ h. l. agitur, adeundus idem Dionyſius L. I. c. 64 ſq. p. 52. Livius I. 2. Aurelius Victor in Orig. gentis Rom. c. 13 ſqq.

L. 24 *ſqq.* Σιλούϊος &c. Quum Συλούϊος, & ſic deinceps, per υ edidiſſet Hœſchelius, monuit idem in Notis „ lege Σιλούϊος"; quamquam ad nullius libri manu exarati provocavit auctoritatem. Ac ne noſtræ quidem ſchedæ in ſcriptura illius nominis varietatem aliquam adnotarunt, niſi quod paulo poſt „ (l. 35.) ubi Σερουΐαν Hœſchelius ediderat, ex Cod. Vat. F. adnotetur Σιλουΐαν, quod & in marg. Hœſch. eſt. Mox vero (l. 38.) contextus quoque Hœſch. Σιλουΐα exhibet, ubi pariter ſilent ſchedæ. Sed apud Dionyſium certe Halic. L. I. c. 70. p. 56. licet is Σιλούϊον adpellatum fuiſſe moneat ἀπὸ τῆς ὕλης, ὥσπερ ἂν εἴ τις ἑλλάδι γλώσσῃ λέξειεν Ὑλαῖον, tamen in ſcripturam nominis Σιλούϊος per ι conſtanter conſpirant mſſti, neque apud Livium I. 3. ubi ſæpius repetitur nomen *Silvius*, ullam video librorum diſcrepantiam.

Pag. 23. *L.* 25. Λατῖνον Σιλούϊον. „ Locus videtur mutilus, & poſt Λατῖνον Σιλούϊον (ſiquidem Dionyſium Hal. velimus ſequi) addendum τοῦ δὲ Ἄλβαν· τοῦ δὲ Κάπετον, τοῦ δὲ Κάπυν· Κάπυος δὲ Κάλπετον γενέσθαι, Καλπέτου δὲ Τιβερῖνον &c." HOESCHELIUS.

L. 27. Ρωμύλον. „ Ρώμυλον. Sic Livius. Ἀλλάδην Dionyſius. *Aremulum* Paul. Oroſius Lib. I. c. 20." HOESCH. Apud Oroſium tamen plures mſſtos *Remulum*, & unum cum editt. vetuſtis *Romulum* darc, monuit Havercamp.

L. 28. τόνδε μὲν Vat. F. & margo Hœſchelii. Mox pro Αβεντῖνον (*L. ſq.*) HOESCHELIUS notavit Αουεντῖνον ſcribi apud Dionyſium. Quo genere varietatis ſcripturæ nihil tritius vulgatiuſque eſt. Ubi in latino ſermone *a* ſequenti *v* conſona occurrit, velut in *Octavius*, ibi Græci ſcriptores αου vel αυ poſuerunt; quæ a ſequioribus librariis, ſonum literæ β cum φ & cum latinorum *v* & *f* confundentium, frequentiſſime in αβ mutata ſunt, ut promiſcue hodie in mſſtis legatur Οκταούϊος, Οκταύιος, Οκτάβιος. Conf. ad p. 31, 11.

L. 29 *ſq.* καὶ πᾶσι δὲ τὸν Σιλούϊον ἐπώνυμον ἦν. Malim καὶ πᾶσι δὲ τὸ Σιλούϊον ἐπώνυμον εἶναι. Certe aut ἦν in εἶναι,

aut τὸν Σιλουΐον in Σιλουΐος erit mutandum. *Lin.* 31. pro Νεμίτωρ apud Dionyſ. Νομίτωρ, & apud Plut. Νομήτωρ legi, HOESCHELIUS monuit: tum *L.* 34. Αἴγεστον apud Dionyſ. Pag. 23.

L. 35. ἱέρειαν. „ ſcil. Ἑστίας." HOESCH.

L. 37. τῆς εἰς τὸ σῶμα τοῦ ἀδελφοῦ ἐπιβουλῆς. Rectius abſunt verba τοῦ ἀδελφοῦ ab Amſt. & Vat. B. Nam quod ad Lin. 34. dictum in Notis eſt, abeſſe ibi a Vat. B. verba τοῦ ἀδελφοῦ, id ad hunc locum, non ad illum, erat referendum.

L. 38. ἐξεῖλε dedit Vat. F. & margo Hœſch. Hac tamen ſignificatione, *eximendi periculo*, medio potiſſimum genere verbum illud frequentatur, ut ἐξείλετο legendum videri poſſit. Sic Mith. 649. 15. Ῥωμαίους ἐλπίζων αὐτὸν ἐξαιρήσεσθαι τῆς ἐπιβουλῆς.

L. 44. τοῦ φύσαντος. Sic legendum WYTTENBACHIUS quoque V. C. monuit, cujus humanitati varietatem Lectionis ex Cod. Amſtelod. enotatam debeo. Pag. 24.

II. ALTERUM EXCERPTUM PHOTII. Biblioth. p. 22. l. 8. ſqq. edit. Hœſch. p. 47. l. 36 ſqq. edit. Rothom.

L. 47. Ἄγκου Ὀστιλίου. „ Mendoſum: lege Τύλλου Ὀστιλίου. Notum ex Livio, Dionyſio Halic., Zonara, Cedreno." HOESCH. Prius nomen librarii alicujus oſcitantiæ originem debere, audacter poſſemus pronunciare, ni dubium moverent verba continuo ſequentia, καὶ Ἄγκου ἑτέρου. — De Anco Marcio, Zonaræ hæc verba (ex Libr. VII. Annal. c. 7.) adtulit HOESCH. τὴν ἀγκύλην πεπήρωτο, ὅθεν καὶ Ἄγκος ἐπώνυμον ἔσχηκεν. *Lin. ſq.* Σερουΐου recte cod. Andr. Schotti, & Vat. B. *L.* 49. Λευκίου τοῦ Ταρκυνίου. Duo poſteriora verba dedit Vat. F. & Amſt.

L. 53. ζήσας. . . „ Deeſt annorum numerus: vixiſſe ſupra LXXX annos, ſcribit Dionyſ. Hal. Lib. II. extr." HOESCH. Pag. 25.

III. FRAGM. SUIDÆ. Ad *Voc.* λιθάζω ſic Suidas: Λιθάζω, αἰτιατικῇ. καὶ τὸ ὁπωσοῦν διά τινος εἴδους βάλλω. Ἀῤῥιανός· Κελεύσαντος δὲ Τατίου κ. τ. λ. Ubi pro Ἀῤῥιανὸς reponendum eſſe Ἀππιανὸς, ex alio ejuſdem Lexicographi loco intelligitur, quo pars ejuſdem Fragmenti repetitur: Ἔς τι, μέχρις οὗ.

Digitized by Google

Ἀππιανός· ἐλίθουν αὐτὴν, ἔς τε πετρωσκομένη κατεχώσθη. Cui loco vicisſim ex altero illo medela adferenda eſt, ἐλίθαζον reponendo pro ἐλίθουν: quoniam τὸ λιθοῦν apud Græcos Scriptores non ſignificat lapidibus obruere vel lapidare, ſed in lapidem vertere, ut ibi KüSTERUS monuit. Nota res, quæ hic agitur, ex Livio I. 11. & Dionyſ. Hal. L. II. c. 39 ſq. p. 106 ſq. unde ſimul adparet, ex primo Appiani Libro, qui Regum res geſtas exponebat, ductum eſſe illud Fragmentum.

Pag. 25.

IV. EXCERPT. I. DE LEGATIONIBUS, apud *Urſinum p.* 334.

Lin. 62. Ὅτι τὸν πόλεμον κ. τ. λ. „Hoc Appiani fragmentum ex Libro, qui Βασιλικὴ inſcriptus fuit, deſcriptum fuiſſe didicimus ex annotatione ad oram libri Manuſcripti. In Procemio autem Hiſtoriæ a ſe ſcriptæ [cap. 14.] Appianus facit mentionem βασιλικῆς ἱστορίας, his verbis: τριῶν δὲ βίβλων οὐσῶν &c." URSINUS. In Bavarico Codice nuſquam adnotatos titulos Librorum reperi, e quibus ducta ſint Excerpta, quæ ibi exhibentur. Hiſtoriam vide apud Dionyſ. Halic. L. II. c. 45 ſq. p. 110 ſq. & Liv. I. 13. Particulæ ὅτι, initio cujuſvis horum Excerptorum occurrentis, quænam vis ſit, vel tironibus, ex Devario aut ex Lamberti Bos Ellipſibus Græcis, artic. Φησαι, notum eſſe poteſt.

L. 64. χεῖράς τε. Certe vel dualis vel pluralis potius numerus requirebatur. Sic τὰς χεῖρας ἀνασχοῦσα p. 36, 83. τὰς χεῖρας ὀρέγοντες p. 746, 76. & abſque artic. χεῖρας ὀρέγοντες p. 750, 39.

Pag. 26.

L. 65. Jonicam formam σφὶν nuſquam me apud Appianum memini reperire; itaque cum altera σφίσιν commutandam putavi.

L. 67 *ſq.* ἰδόντε τε ο. λ. τ. τοὺς Σαβίνους. „Erant hæc aliaque multa mendoſe ſcripta: nos autem ita edidimus, ut emendari debere exiſtimavimus." URSINUS. Emendationes Urſini, quæcumque illæ ſint, (nam depravatas codicis ſui lectiones ne in Notis quidem ubique adferre operæ pretium duxit,) confirmantur h. l. auctoritate codicis Bavarici, qui ab edita lectione nil differt.

Digitized by Google

L. 72. συγγιγνώσκοντες. Pro γινώσκω & γίνομαι, cum compoſitis, antiqua forma γιγνώσκω, γίγνομαι delectatum fuiſſe Appianum, (de qua vide Mœrin, voc. γίγνεται, & Valckenar. ad Phœniſſas v. 1396.) infinitis ex locis, ubi vel omnes vel plures conſentiebant codices, intellexi. Itaque ſ illud, ubi neglectum in Editis vidi, inſerui, præeuntibus plerumque mſſtis, nonnumquam etiam aliter ferente librariorum ſive libidine ſive incuria. Sed ne in hac quidem re, quemadmodum nec in aliis ejuſdem momenti rebus, ſummam ubique ἀκρίβειαν tenendam putavi; neque, ne id vitio mihi vertat æquus Lector, magnopere vereor. Si quis enim in rebus hujuſmodi exquiſitiſſimam curam ſummamque conſtantiam exigat ab editore priſci Scriptoris, næ is videat, ne plus ab editore poſtulet, quam ipſe Scriptor, ſi vel adcuratiſſimum ponas, præſtiterit. Pag. 26.

L. 74 *ſqq.* Καὶ συνελθόντες - - - συνέβησαν. „Alii ſcribunt, non in ſacra via, ſed in Comitio, fœdus inter Romulum & Tatium ictum fuiſſe, ab eaque coitione Comitium ipſum dictum eſſe: & recte. Nam ea pars fori Romani in qua *Comitium* erat, *Sacra via* jungebatur, ut ex recta Fori Romani deſcriptione intelligi poteſt. Videndus liber, quem ſcripſimus de Familiis Romanis, in gente Muſſidia." URSINUS.

V. *Lin.* 80. Ὁ δὲ ςρατηγὸς. Στρατηγὸς ille *Mettus Fufetius* eſſe mihi viſus eſt, qui poſt mortem Cluilii ςρατηγὸς αὐτοκράτωρ ab Albanis erat creatus: & ex ea hiſtoria Fragmentum decerptum videtur, quam Dionyſ. III. 5-7. p. 141 ſqq. exponit. In latina noſtra verſione, verba illa „vel Suffetius" deleta velim, quoniam corruptam eſſe iſtam veterum Livii editionum lectionem, oſtenderunt Critici ad Liv. I. 23. Pag. 27.

VI. *Lin.* 82 *ſq.* ἐπὶ τρισὶν ἀνδράσι τὰ πάντα θέμενοι. Livius I. 25. „Conſederant utrimque pro caſtris duo exercitus, periculi magis præſentis, quam *curæ*, expertes; quippe *imperium* agebatur, *in tam paucorum virtute atque fortuna poſitum.*" Cf. Dionyſ. Hal. III. 18 ſq. p. 154 ſq.

VII. *Lin.* 84. Συμβάσεις ποιεῖν &c. Dionyſ. Hal. IV. 54. extr.

Pag. 27. p. 254. ὁμολογίας ᾤοντο δεῖν ποιήσασθαι πρὸς τοὺς Γαβίους, καὶ τὸν πόλεμον ἐφ' οἷς ἂν ἐκεῖνοι θέλωσιν διαλύσασθαι. In verſ. noſtra lat. *Gabini* repoſitum mallem; qua forma nominis gentilis utuntur Romani ſcriptores.

VIII. *Lin.* 85. Nota ſive hiſtoria ſive fabula eſt ex Dionyſ. Hal. IV. 62. p. 259. & aliis ſcriptoribus, quos citavit Fabricius Bibl. Græc. L. I. c. 31. §. 1. Ex eodem Grammatico, qui Fragmentum hoc ſuppeditavit, alia Appiani Fragmenta exhibuimus in *Spicilegio Fragm.* hoc vol. p. 16 ſq.

Pag. 28. IX. *Lin.* 86. Ὀράτιος. Rectius Ὠράτιος ſcribi Küſterus contendit, ad Suidam h. v. Atque ſic apud Plutarchum editum video, in Poplicola, p. 105. Sed ſcripturam per ο breve, quam apud Suidam ipſa literarum ſeries confirmat, conſtanter exhibent codices Dionyſii Halic. & Dionis Caſſii. Rem eamdem tradit Dionyſ. V. 25. p. 296.

X. *Lin.* 89. τὰ ὅρκια προὔτειναν. Küſterus τὰ ὅρκια cum Porto *fædera* interpretatus eſt. Mihi h. l. ea ſententia, quam in lat. verſ. expreſſi, ex ipſo fragmenti hujus argumento (de quo conf. Dionyſ. Hal. L. V. c. 26 extr. ſq. p. 297.) probabilior viſa eſt. Juramentum illud intelligitur, quo ſeſe obſtrinxerant, *neminem amplius regem ſe paſſuros.* Cf. Præf. c. 6. & Civ. IV. c. 91. Τὰ ὅρκια autem eadem vocis ſignificatione qua τὸν ὅρκον a probatiſſimis auctoribus uſurpari, vel ex Stephani Theſ. notum eſſe poteſt. Sic Thucyd. L. VI. c. 52. λέγοντες, σφίσι τὰ ὅρκια εἶναι &c. *dicentes, jurisjurandi religione adſtrictos ſe eſſe.*

Lin. ead. ἐς πάντα. ἐς πάντας, quod vulgo legitur apud Suidam, nihili eſt. Nam quod Portus & Küſterus in verſ. lat. poſuerunt, *coram omnibus*, id Græce ἐν πᾶσιν ſonat. ἐς πάντα ἐνδῶσειν idem eſt, quod Dionyſius l. c. πάντα τὰ δεινὰ ὑπομένειν βούλεσθαι dicit. Parique ratione apud noſtrum p. 26, 73. ἐς τὰς διαλλαγὰς ἐνεδίδουν, & p. 62, 65. ἐς διαλύσεις ἐνδώσειν, legimus.

XI. *Lin.* 92. ἐκ Ρηγίλλου. „ Sic emendavi, cum in exemplari ſcriptum eſſet Ηρεμίλλου. Autorem autem emendationis

Digitized by Google

habui Dionyſium Halic. Lib. V. [c. 40. p. 308.] & Suetonium in Tiberio, [cap. 1.] cujus hæc ſunt verba: *Patricia gens Claudia orta eſt ex* Regillis, *oppido Sabinorum.*" VALESIUS. — Adde Livium II. 16. Fragmentum autem hoc ex primo Appiani Libro, qui de Regibus agebat, fuiſſe excerptum, inſcriptio in mſpto exemplari præfixa declaraſſe videtur. Unde ſimul colligitur, hiſtoriam Romanam iſto Libro uſque ad mortem exulis Tarquinii fuiſſe ab auctore deductam. Quare & ſequens Fragmentum XI, quod de Latinorum defectione agit, quæ in extrema Tarquinii tempora incidit, ad eumdem etiamnum Librum retuli. Pag. 28.

XII. *Lin.* 1 *ſqq.* Λατῖνοι, ἔνσπονδοι Ρωμ. ὄντες &c. Jungenda putavi duo Suidæ Fragmenta, quæ ad eamdem rem pertinere videntur, ſcil. ad bellum illud Latinorum, quod in cladem eorumdem ad Regillum lacum tandem deſiit, de quo vide Liv. II. 19 ſq. Querelas iſtas Latinorum de Romanis uberius exponit Dionyſius Hal. L. V. c. 61. p. 326. Pag. 29.

AD EXCERPTA ET FRAGMENTA EX LIBRO II.

Pag. 30.

DE REBUS ITALICIS.

II. *Lin.* 4 *ſqq.* De repulſa iſta, quam Marcius Coriolanus in petitione Conſulatus a plebe Rom. tulit, vide Dionyſ. Hal. L. VIII. c. 21. p. 434.

IV. *Lin.* 10. τὸ μηδὲν ἡγησάμενος. Minime hæc ſolicitanda. Nimirum non τὸ, ante μηδὲν, in ταῦτα mutandum eſt; ſed ad phraſin illam pronomen ταῦτα ſubintelligendum. Sicut autem τὸ μηδὲν εἶναι notat *nihili eſſe*, *nullum*, *nullius momenti eſſe* (Herodoto VIII. 106. Dionyſio Hal. Luciano, aliiſque paſſim) & τὸ μηδὲν ποιεῖν *in nihilum redigere*, *cum contemtu abjicere* Dionyſ. VIII. 32. p. 506. ſic τὸ μηδὲν ἡγεῖσθαι commode noſter dixit *parvi habere*, *nihili ducere*. Pag. 31.

Digitized by Google

Pag. 31. *L.* 11. Βολούσκων. Haud ſane ſperno ſcripturam Οὐολούσκων, quam h. l. editiones Suidæ agnoſcunt. Sed quum paulo ante bis idem nomen litera B ſcriptum occurriſſet, & quum in Excerpto, quod proxime ſequitur, non hoc ſolum, ſed & plura alia nomina a *V* in latino ſermone incipientia, per B expreſſa inveniſſem, (Βαλερία, Βετουρία, Βολουμνία;) etiam h. l. B pro Ου repoſui, ne vel nimis multa mutarem, neve intra paucas lineas ſibi non conſtaret ejuſdem nominis ſcriptura. Sic & Pun. p. 376, 10, in ſupplemento illo quod ſuppeditavit codex Bavaricus, Βολούσκους ex mſpto repræſentavi. Viciſſim vero alteram quoque ſcripturam Οὐολούσκους, Civ. I. p. 2. l. 22, ubi in eam conſpirantes codices noſtros cum editis reperi, conſervandam duxi. Et, verum ut fatear, ipſa hæc ſcriptura, quæ latinorum *V* conſonam per Ου exprimit, potior utique videtur; eamdemque lubens in locum alterius, quæ β præfert, equidem ſubſtituerim. Cf. ad p. 23, 28.

V. *Lin.* 13. ὅτι τοῦ Μαρκίου φυγαδευθέντος. „Hoc Fragmentum ex libro, qui *Italicus* inſcriptus fuit, depromptum eſſe, ad oram exemplaris notatum eſt. De eo facit mentionem Appianus, in eodem hiſtoriæ ſuæ Procemio [cap. 14.] ita ſcribens: ἡ δ' ἑξῆς τὰ ἐς τὴν ἄλλην Ἰταλίαν &c." URSINUS. De argumento hujus Fragmenti conf. Dionyſ. L. VIII. c. 16 ſqq. p. 491 ſqq. Liv. II. 39 ſq.

Pag. 32. *L.* 18. „ἡ δὲ μόλις ἐξέπεμψεν αὐτοκράτορας περὶ εἰρήνης πρέσβεις. Ita emendavimus, cum in exemplari αὐτοκράτορας περὶ Ῥωμαίοις πεμπούσης, corrupte ſcriptum eſſet. Livius de hac re ita ſcribit lib. II. [c. 39.] *Deinde vocare ſenatum, referre de legatis ad C. Marcium mittendis coëgit. Acceperunt relationem Patres, poſtquam apparuit labare plebis animos; miſſique de pace ad Marcium oratores &c.*" URSINUS. Adde Dionyſ. VIII. 22. p. 497. Non placet Ῥωμαίους, quod in contextu poſitum eſt: & ne ipſi quidem Urſino ſatis placuiſſe videtur; quare in Notis, ubi verba contextus repetiit, vocabulum hoc præteriit. In mſpto intercidiſſe aliquid videtur, quod ad illud Ῥωμαίοις referebatur.

L. 21.

L. 21. ἀμνηστίαν. „Ita legendum pro ἀναμνηστίαν, ut eſt in exemplari; & mox [lin. 22 ſq.] ὡς οὐχ ἁμαρτεύσης εἰς αὐτὸν, pro ἁμαρτεύσης ἑαυτὸν, ut habet liber manuſcriptus." URSINUS. Quod in contextu editum ἀμνηστίαν erat, id invito editore factum eſſe, ex Nota illa adparet. Similiter καταλύσας, pro quo καταλῦσαι reſtitui, ex operarum errore ortum videtur; quamquam ſæpe a librariis etiam noſtris ας & αι in fine verborum perperam inter ſe permutata vidi. *Pag.* 32.

L. 25 *ſq.* „ἂν τήν γε μὴν ἔχουσι Βολούσκων καὶ τὰς πόλεις ἀποδῶσι. In exemplari corrupte ſcriptum erat αὐτὴν, ex quo nos ἂν τὴν fecimus, ut χώραν intelligamus, conveniatque cum Livio, apud quem [II. 39.] eſt: *Si Volſcis ager redderetur, poſſe agi de pace.*" URSINUS. Mihi, neque particulam γε μὴν hic locum habere, neque ſubſtantivum γῆν abeſſe commode poſſe, ubi ſequitur aliud ſubſtantivum καὶ τὰς πόλεις, viſum eſt. Commodius autem fortaſſe legeremus, ἂν γῆν τε ἣν ἔχουσι. Ex libro Bavarico nihil ſubſidii peti huc poteſt, quoniam totum Fragmentum hoc ibi deſideratur.

L. 43. ταυτά. Sic ex mente URSINI dedi, qui ad ταῦτα adnotavit: „vide, num ταυτὰ ſcribendum ſit." *Pag.* 33.

L. 47. ἀμυνόμενοι. Malim omnino ἀμυνούμενοι.

L. 48. Βαλερία δὲ, Ποπλικόλα θυγάτηρ. Sororem, non filiam, Poplicolæ Valeriam perhibent Dionyſ. Hal. VIII. 39. p. 511, & Plut. in Coriol. p. 229. E. δὲ & δὴ frequentiſſime a librariis inter ſe commutari, notum eſt: neque dubium eſſe debet, quin δὴ locum hic tueri non poſſit. Ceterum Οὐαλερία malim, & mox Οὐετουρία & Οὐολουμνία. Cf. ad p. 31, 11. *Pag.* 34.

L. 58 *ſq.* προσδραμών τε. URSINI eſt emendatio, qui „προσδραμόντες, inquit, corrupte legebatur in exemplari."

L. 63 *ſq.* ὧν χώρα τε τοσαύτη διέφθαρται. „Ita videtur ſcribendum, pro ὡς χώρα τε τοσαύτη διέφθαρσαι, ut eſt in exemplari mendoſe." URSINUS.

L. 65 τὸ Ῥωμαίοις ἔσχατον, intellige ποιοῦσι; vel accipe tamquam in parentheſi dictum, i. q. ὃ Ῥωμαίοις ἔσχατόν ἐστι. *Pag.* 35.

Digitized by Google

Pag. 35. *L.* 66 *ſq.* καὶ πρέσβεις πέμπουσιν. . . . μητέρα καὶ γυναῖκα, *legatos miſerint . . . . matrem atque uxorem.* Pugnare hæc videri poſſunt cum eis quæ paulo ante Veturia dixerat, *ſe quoque Roma expulſam eſſe.* Sed ita conciliari fortaſſe poterunt, ut hoc dicere intelligatur mulier „ ſe ea conditione a Romanis eſſe ad filium miſſam, ut, niſi æquas pacis conditiones ab illo impetraſſet, ne ipſa quidem in Urbem rediret, ſed una cum filio exularet.

L. 69 *ſq.* καὶ τῶν ἀδικουμένων. Si vera hæc lectio; vertendum erit, *cum his quibus a te vis infertur.*

L. 71. „ In exemplari deerant μετὰ τὴν πόλιν, quæ verba neceſſaria ſunt." URSINUS.

L. 74. Οὐκ εἶναι πατρίδα. „In exemplari legebatur οὐκ εἴα πατρίδα. Omnino videtur deſiderari verbum ἔλεγεν, ſi εἶναι retineamus; vel, ſi εἴα placet, λέγεσθαι; ut ſit, *non patiebatur Marcius patriam dici, quæ ejeciſſet.* Huc pertinent illa Livii: [II. 39.] *memorem ſe & civium injuriæ, & hoſpitum beneficii.*" IDEM. Vix dubitandum puto, quin verum ſit οὐκ εἴα: ac fortaſſe intercidit verbum καλεῖν, quo alibi in eadem phraſi utitur noſter: Civ. V. p. 791, 24. ὁ δὲ Κοκκήϊος οὐκ εἴα πω [nimirum, Ἀντώνιον] τὸν Καίσαρα καλεῖν ἐχθρὸν; *Coccejus Antonio dixit, nondum inimicum adpellandum eſſe Cæſarem.*

Pag. 36. *L.* 81. „ τοὺς αὐτοὺς, ἐκείνους. Vel ἐκείνῳ legendum, vel ἐκείνοις, ut ad Volſcos referatur." URSINUS. Omnino ἐκείνοις: *eoſdem, quos illi* &c. Si *eoſdem quos ipſe* dicere voluiſſet, αὐτῷ vel ἑαυτῷ erat dicturus.

Pag. 37. *L.* 92. αὐτῷ, tum pag. 37. l. 96. ἕξεις, & l. 99. κατελεύσθη emendationes URSINI ſunt. Idem ad l. 99. „ de Coriolani morte, inquit, ita Livius [II. 40.] ſcribit: *Abductis deinde legionibus ex agro Romano, invidia rei oppreſſum periiſſe tradunt, alii alio letho.*" Lapidibus obrutum Coriolanum vitam finiviſſe, cum Appiano Dionyſius Hal. prodit lib. VIII. c. 59. p. 528.

L. 1. Ἀττιδίου. *Attius Tullus* vocatur dux ille Volſcorum Livio II. 35. & Dionyſio lib. VIII. c. 1. Apud eumdem tamen

Dionyſ. VIII. 67. in edit. Steph. & in probato aliàs Codice Vat. cum ibi, tum alibi, Ἀτίδιος ſcriptum eſſe monuit Hudſonus: atque hanc ſcripturam apud noſtrum ſecutus ſum, non quod eam veriorem putem, ſed quod proxime abeſt a corrupta mſpti lectione. Pag. 37.

VI. *Lin.* 2. Ἐκεινοὶ τοῦ πάθους κ. τ. λ. „Fragmentum hoc Appiani ad hiſtoriam *de cæde Fabiorum* referendum eſſe, ex veſtigiis ſenſus apparet." LUD. KÜSTER. Vide Dionyſ. Hal. IX. 19 ſqq. Liv. II. 50. Oroſ. II. 5.

VII. *Lin.* 6. Τῷ δὲ στρατηγῷ κ. τ. λ. Ad Appii Claudii exercitum hæc eſſe referenda, nemo dubitabit, qui legerit quæ de eo Livius narrat lib. II. c. 59. & Dionyſ. l. IX. c. 50. p. 695 ſq. Pro ὑπὲρ μνησικακίας utique ὑπὸ μνησικ. fuerit ſcribendum. Notum eſt quam frequens librariorum lapſus ſit in minutis potiſſimum particulis orationis, quæ præ ceteris compendioſe ſcribi ſolebant, inter ſe permutandis.

L. 7. ἐθελοκάκως. Suidas h. v: ἑκουσίως τὸ κακὸν ἐκλεγόμενοι. (forte ἐκλεγόμενοι, ut interpretatio ad hunc ipſum Appiani locum, quem ſtatim adfert Lexicographus, adcommodata ſit.)

L. 9. ἀπειρίαν ἐπικαλοῦντες τῷ στρατηγῷ. „Scribe ἐγκαλοῦντες τῷ στρ." KÜSTER. Fefellit virum doctum memoria, quum hæc ſcriberet. Non ſolum Appiano familiariſſimus eſt uſus verbi ἐπικαλέω pro ἐγκαλέω, ſed & aliis probatiſſimis quibuſque Scriptoribus ſatis frequentatus. Ad exempla, quæ in hanc rem ipſe Suidas, non nominatis quidem auctoribus, & H. Stephanus in Theſ. congeſſit, unum aut alterum adjiciam. Thucyd. I. 139. ἐπικαλοῦντες ἐπεργασίαν Μεγαρεῦσι τῆς γῆς τῆς ἱερᾶς: ubi Schol. ἐπικαλοῦντες, ἀντὶ τοῦ ἐγκαλοῦντες. Herodot. II. 118. τὰ ἐπικαλεύμενα χρήματα, *opes de quibus illi accuſabantur.* Dionyſ. Hal. VIII. 79. p. 546. ἀπείθειαν δὲ ἐπικαλῶν: ubi quidem Sylburgius etiam monuit, legendum fortaſſe ἐγκαλῶν; ſed paululum ſe recollegit, quum rurſus apud eumdem Dionyſ. IX. 30. p. 589. inveniſſet, προδοσίαν μὲν οὐ τολμῶντες ἐπικαλεῖν. De hoc uſu verbi illius ſi cogitaſſent Suidæ editores, non hæſiſſent in facili admodum loco, ſcil. Pag. 38.

Digitized by Google

in fragmento quod ad voc. ἔνσπονδον, poſt Appianeum illud Pag. 38. Fragm. ſupra a nobis exhibitum, his verbis expreſſum legitur, ὡς παλαιὸν δή τι νόμιμον καὶ ἔνσπονδον ἐκλείποντι ἐπὶ καλῶν. Quæ quum latine ita reddidiſſet Portus, *ut quoddam antiquum inſtitutum, & (jus) fœdere comprehenſum adverſus illum, qui (ſuos ſocios) in præclaris rebus deſerit;* Küſterus eumdem locum, veluti deſperatum, plane intactum reliquit, & ne ullam quidem latinam verſionem adjicere auſus eſt. Quod ſi ἐπὶ καλῶν in unam vocem ἐπικαλῶν contrahamus, omnia plana erunt: *Accuſans eum, quod vetus inſtitutum idque fœdere etiam ſancitum deſeruiſſet.*

FRAGM. VIII. *Apud Valeſium* p. 546. Conf. Liv. V. 25. & Plut. in Camillo p. 132 ſq. Diodor. Sic. XIV. 93.

L. 13. Καὶ ὁ Κάμιλλος ἀνήνεγκεν, *Camillus ad ſenatum retulit.* Sic cum Valeſ. in lat. verſ. poſui, cum quo conſentit Plutarchus p. 132 ext. ἀνήνεγκε περὶ τούτων εἰς τὴν σύγκλητον. Sed verbum ἀναφέρω, ubi non ſequitur præpoſ. εἰς, *recordari, redire in memoriam* denotat, Civ. IV. 664, 53. Pun. 462, 9. Civ. I. 172, 19. quæ ſignificatio hic quoque obtinere poteſt. Et ipſe quoque Plut. proxime ante locum cit. εἴτε λήθη τις αὐτὸν, inquit, ὑπὸ τῶν παρόντων πραγμάτων ἔλαβε.

L. 14. Θεῷ τῷ χρήσαντι περὶ τῆς λίμνης. Apollini Delphico. Vide Liv. V. 15 ſq.

Pag. 39. *L.* 21. Ῥωμαίων καὶ Μασσαλιητῶν θησαυρῷ. „In templo Apollinis Delphici multæ erant *ædiculæ* ſimiles earum, quas vulgo *Cappellas* dicimus, in quibus ſingulæ civitates ſua ſeparatim donaria collocabant. Hos θησαυροὺς Græci vocant. Sic θησαυρὸς Κορινθίων Delphis fuiſſe memoratur ab Herodoto, Lib. I. [c. 14.] & Athenienſium, Lacedæmoniorum, aliorumque theſauri recenſentur a Pauſania in Phoc. [c. 11.] De his theſauris forte loquitur Varro lib. VI. de Lingua lat. cum ait: *Delphis in æde foramen ad latus eſt quoddam theſauri ſpecie, quod Græci ὀμφαλὸν dixerunt.* Similiter & Olympiæ in Elide theſauri fuerunt variarum civitatum, ut Sicyoniorum, Syracuſanorum, Metapontinorum, teſte Pauſania in lib. II. Eliac. [c. 19.] qui hos theſauros οἰκοδομητοὺς fuiſſe dicit.

Digitized by Google

Polemo autem in Helladico hos theſauros ναοὺς, ſeu ædiculas, vocavit: ſic enim ait, teſte Athenæo l. XI. [p. 479 ſq.] Πολέμων οὖν περὶ τοῦ ἐν Ολυμπίᾳ λέγων Μεταποντίνων ναοῦ, γράφει ταῦτα· ναὸς Μεταποντίνων, ἐν ᾧ φιάλαι ἀργυραῖ ρλβ΄. οἰνοχόαι ἀργυραῖ δύο, ἀποθυσάνιον ἀργυροῦν, φιάλαι τρεῖς ἐπίχρυσοι. ναὸς Βυζαντίων, ἐν ᾧ Τρίτων κυπαρίσσινος ἔχων κρατάνιον ἀργυροῦν." VALESIUS. His adde, quæ ad Herodot. IV. 162. congeſſit doctiſſ. Valckenarius. *Pag.* 39.

Ibid. Μασσαλιητῶν. „Sic in exemplari noſtro ſcribitur, recte: neque aliter Athenæus Lib. XI. [p. 501.] ubi de phialis differit: ἔτι γοῦν καὶ νῦν οὕτως Μασσαλιῆται: quod per τροπὴν fieri ſcribit Stephanus in Αἰγίνη, ubi de terminatione in ητης differit, τὸ δὲ Βαργυνλιήτης [Βαργυλιήτης, puto, ſcribere Valeſius voluit] καὶ Μασσαλιήτης τέτραπται." VALESIUS. Apud Byzantinum l. c. legitur Μασσαλαίτης, quod Salmaſius quidem (teſte Holſten. ad h. l.) in Μασσαλιήτης cum Valeſio mutandum cenſuit, ſed Berkelius meliori fortaſſe jure in Μασσαλιώτης mutatum voluit. Certe hanc formam Μασσαλιώτης, non Μασσαλιήτης, idem Stephanus in Μασσαλία habet; neque aliam Strabo & Dio Caſſius agnoſcunt. Apud Athenæum etiam, licet loco a Valeſio citato Μασσαλιῆται editum ſit, alibi tamen (lib. X. p. 429. A. & lib. XIII. p. 576. A.) Μασσαλιῶται legitur: eademque hæc forma apud Appianum Hiſp. 117, 62. occurrit. Neque tamen ſpernam Μασσαλιητῶν, quod h. l. Valeſius ex codice Peireſciano edidit: nam ſimiliter Diodor. Sic. in eadem hiſtoria, lib. XIV. c. 93. οἱ δὲ τὸν κρατῆρα κομίζοντες, ἀναθέντες αὐτὸν εἰς τὸν τῶν Μασσαλιητῶν θησαυρὸν, εἰς Ῥώμην ἀνέστρεψαν: & ΜΑΣΣΑΛΙΗΤΩΝ in nummis exſtare monuerunt Berkelius & Holſtenius ad Byzant. v. Μασσαλία.

L. 21 *ſq.* τὸν μὲν χρυσὸν Ονόμαρχος.. κατεχώνευσε. *Aurum conflavit*, ſcil. ut monetam inde conficeret. Vide Diodor. Sic. XVI. 33.

L. 27. πεντήκοντα μυριάσιν. „Aliter Plutarchus in Camillo. [p. 135.] Ait enim: ὦφλε τὴν δίκην ἐρήμην, τίμημα μυρίων καὶ πεντακισχιλίων ἔχουσαν· ὃ γίνεται πρὸς ἀργυρίου λόγον χίλιαι δραχ-

Digitized by Google

Pag. 39. μαὶ καὶ πεντακόσιαι. Cum Plutarcho conſentit Livius lib. V." VALESIUS. Scil. Livius V. 32. *abſens*, inquit, *quindecim millibus gravis æris damnatur.* Et Zonaras Annal. VII. 22. eiſdem verbis rem tradit quibus Plutarchus. Noſtro hoc loco, ſi vera eſſet ſcriptura, ad μυριάσι intelligendum foret nomen δραχμῶν, quod conſtanter apud Græcos ſcriptores, ubi per myriades exprimunt pecuniæ ſummam, intelligi debet. (conf. Joh. Frid. Gronov. de Pecunia vetere Lib. III. c. 16, & Fabricium ad Dionem Caſſium lib. LVI. c. 10.) Qua ratione pro 1500 drachmis, L millia drachm. &, pro XV millibus aſſium C. gravis æris, 5,000,000 aſſes prodirent. Quæ quidem ſumma, licet non niſi quintam partem illius efficiat pecuniæ, *quam ſi Cæſar habuiſſet, nihil erat habiturus*, ut ait Noſter Civ. II. c. 8. tamen pro re atque tempore, de quibus h. l. agitur, tam multis modis ſuperat fidem, ut numerus iſte, quem exhibebat codex, pro corrupto utique haberi debeat; quare nec in verſione latina eum exprimere auſus ſum.

L. 31 *ſq.* τὴν Ἀχίλλειον εὐχήν. „Eadem ſententia utitur Plutarchus; [l. c.] ἐκεῖνος μὲν οὖν, ὥσπερ ὁ Ἀχιλλεύς, ἀρὰς θέμενος ἐπὶ τοὺς πολίτας, καὶ μεταστὰς &c. Vota autem intelligit, quæ Achilles facit apud Homerum, Ιλ. α. [v. 407 ſqq.] matrem orans, ut a Jove contendat, ut Trojanis auxiliari tantiſper velit, & Græcos in fugam vertere, quo Græci & ipſe Agamemnon præſentiam ſuam deſiderent. At quanto modeſtius Ariſtides Athenienſis, qui, cum in exilium decennale ſuffragiis teſtarum miſſus eſſet, Deos immortales abiens precatus eſt, ne unquam in illud tempus inciderent cives ſui quo Ariſtidem deſideraturi eſſent. Τῆς δὲ πόλεως ἀπαλλαττόμενος, inquit Plutarchus, [p. 323.] ηὔξατο τὴν ἐναντίαν εὐχὴν τῷ Ἀχιλλεῖ, μηδένα καιρὸν Ἀθηναίους καταλαβεῖν, ὃς ἀναγκάσει τὸν δῆμον Ἀριστείδου μνησθῆναι." VALESIUS. Non nimis tamen infenſo in civitatem ſuam animo Ἀχίλλειον illam εὐχὴν a Camillo fuiſſe ad Deos fuſam, paulo poſt ipſe docuit. Conf. Fragm. V. ex Libro IV. Appiani decerptum, p. 80. Suidas v. Ἀχίλλειος εὐχὴ phraſin illam ad Iliados verſum 240 adludere ſignificat;

Digitized by Google

Ἦ ποτ' Ἀχιλλῆος ποθὴ ἵξεται υἷας Ἀχαιούς.

L. 36. συγγέγραπται. ἀναγέγραπται legitur apud Suidam, v. Ἀχιλλ. αὐχή, ubi poſtrema pars hujus ἐκλογῆς repetitur. Pag. 39.

FRAGM. IX. apud *Valeſium p.* 549. Idem Fragmentum ad verbum exhibet SUIDAS, in Μάρκος Μάλλιος. Pag. 40.

L. 37. Ὅτι Μάρκος Μάλλιος. Notum eſt, plerumque vulgo *Manliorum* nomen Μάλλιος exprimi ſolere a Græcis ſcriptoribus. De Capitolio per Manlium liberato, Libro IV. in Rebus Gallicis ex profeſſo egit Appianus; eamque hiſtoriam h. l. obiter ſolum tetigerat. De reliquo ac proprio hujus fragmenti argumento conf. Livium VI. 11. & 14.

L. 38. ταύτην περιέσωσε. Poſt ταύτην commode particula τε inſeritur apud Suidam. *L.* 40. ὑπό του δανείσλου. Retineri poterat vulgata ſcriptura ὑπὸ τοῦ δαν.

L. 45 *ſq.* ἀποδοῦναι, τὴν γῆν &c. Sic diſtinguendum putavi, quum orationem non diſtinxerit Valeſius, & poſt γῆν diſtinxerint Suidæ editores. Mox, niſi τὴν inſeras ante ἔτι οὖσαν, intelligendum erit, paulo ante verba feciſſe Appianum de definito quodam agro, qui nupero aliquo bello erat partus.

AD EXCERPTA ET FRAGMENTA

EX LIBRO III. Pag. 41.

DE REBUS SAMNITICIS.

EXCERPT. I. *Lin.* 47. M. Valerius Corvus III. A. Cornelius Coſſus Conſules (hi enim ſunt illi στρατηγοί. Liv. VII. 28 extr. & 32.) ad A. U. C. 411. in Faſtis Janſonianis referuntur. De Valerii cognomine, quem *Corvum* Livius cum Faſtis Capitolinis, alii Scriptores *Corvinum* vocant, vid. Pighium in Annal. Roman. ad A. U. CDV. Tom. I. p. 296, & Criticos ad Liv. VII. 26. Excerpt. hoc legitur apud *Valeſium* p. 549 ſq.

L. 48. Δέκιος δημάρχης „ *Tribunum militum* interpretatus ſum. P. enim Decius eo bello tribunus militaris fuit, &

Digitized by Google

Pag. 41. egregiam operam navavit, & prope æqualem Coſſ. ipſis gloriam retulit; ut refert Livius L. VII. [c. 34-37.] Ac δημότης quidem *plebejum* ſignificare, haud ſum neſcius: Decios etiam plebejos fuiſſe noram, vel ex illo Juvenalis verſiculo,

Plebeja Deciorum animæ — — —.

Veruntamen, quia ea interpretatio ac ſententia nimis frigida videbatur, malui aliter interpretari." VALESIUS. Mihi neſcio quo pacto exciderit, ut *privatum* poſuerim in lat. verſione; quum nec privata perſona, ſed magiſtratus, eſſet tribunus militaris, nec ea vis proprie inſit nomini δημότης. Utique nil aliud h. l. (quemadmodum alibi) denotat δημότης, niſi *plebejum*. Et quod frigida in hoc contextu viſa eſt Valeſio ea ſententia, id nemini quidem ſecus videbitur: at culpa non Scriptori, ſed Excerptori, erit tribuenda; qui, quum procul dubio Appianus (pariter ut Livius VII. 28 extr.) in antecedentibus diſerte monuiſſet, ambo illos Conſules *patricios* fuiſſe, omiſſo illo, hoc tantum poſuit quod ad illud referebatur, ſcil. Decium, qui majorem ex eo bello gloriam quam Conſules retulit, *plebeji* fuiſſe *generis*.

Pag. 42. *L.* 56 *ſq.* Μάμερκος. „ Is C. Marcius Rutilus dicitur a T. Livio [VII. 38.] & in Faſtis; Conſul cum Servilio Ahala anno U. C. 411. [nobis, cum Janſon. Almelov. A. U. 412.] Sequente autem anno Conſul fuit Æmilius Mamercus cum Plautio Vennone: ſed ejus Mamerci ſeu Mamercini nullæ partes in hac conjuratione fuerunt." VALESIUS. Forſan alii Annales eamdem rem Mamerco ſ. Mamercino tribuerunt, qui anno ſq. conſul fuit. Sed idem etiam Mamercinus, teſte Livio V. 39 extr. eodem illo anno, qui conſulatum ipſius præceſſit, Magiſter equitum fuit M. Valerii Corvi, qui ad componendam illam ſeditionem Dictator erat dictus: quæ res fortaſſe confuſioni iſti nominum originem dedit.

Pag. 43. *L.* 84. εἰ κρατήσειεν. In ſing. numero fuit ponendum, ſicut paulo ante etiam σφαλέντα ſcripſit.

Pag. 44. EXCERPTUM II. exhibet *Valeſius p.* 550. *Lin.* 89. Μάλλιος Τορκουάτος ὁ ὕπατος. Videtur de eis rebus egiſſe h. l. Appianus, quæ tertio T. Manlii conſulatu A. U. 414. geſta

ſunt, quas Livius VIII. 5 ſeqq. exponit. Sane temporum ordo id ſuadet, quum ſuperioris Excerpti argumentum fuerit res A. U 411 & 412. geſta. Ea autem occaſione repetit Scriptor pietatis documentum, quod olim A. 392. idem Manlius juvenis in patrem ediderat; de quo vide Liv. VII. 4. & Valerium Max. lib V. c. 9. n. 3. & VI. 9. 1. Pag. 44.

L. 93. Πομπονίου. Rectius alibi apud Noſtrum per ω nomen hoc ſcribitur: & ſic h. l. editum oportuerat, Πομπωνίου.

III. *Lin.* 5 *ſqq.* De argumento hujus Fragm. vid. Livium VIII. 7. Rem tangit Valer. Max. VI. 9. 1. & IX. 3. 4. Pag. 45.

EXCERPT. IV. Eſt numero ſecundum in *Codice Bav.* Apud *Urſinum* N°. III. p. 338 ſeqq.

Lin. 8. Ὅτι Σαυνῖται ἐς τὴν Φρεγελλανῶν. „Ex Libro, qui *Samniticus* ab Appiano inſcriptus eſt, hoc Fragmentum deſcriptum fuiſſe, cognovimus ex annotatione ad oram exemplaris. περὶ Σαννιτικῆς [potius Σαυνιτικῆς] autem ἱστορίας in eodem Procemio ita meminit Appianus [cap. 14. p. n. 18:] πλευταίῳ δὲ ἔθνει Σαννίταις [Σαυνίταις] οἳ παρὰ τὸν Ἰόνιον ᾤκηνται κ. τ. λ." Ursinus. In Urſini Notis prima verba hujus Excerpti h. m. citantur, ὅτι Σαννῖται: ſed in contextu recte editum erat Σαυνῖται, quam ſcripturam etiam præfert cod. Bav. Conf. adnot. ad p. 18, l. 72. Φρεγελλάνων penacute citatur in Notis Urſ. ſed in context. ut in Bav. ὀξυτόνως recte. Ceterum initium hujus Excerpti non verbum de verbo ex Appiano transſcriptum, ſed ab Excerptore (ſatis quidem inconcinne) in epitomen contractum eſſe facile adparet. Idem paſſim & in aliis ex his Excerptis factum intelligitur.

L. 11. ἀπανέστησαν αὐτοὺς ἀπὸ τῆς Φρεγέλλης. „Ita videtur legendum, cum ἐπανέστησαν ſit in exemplari." Ursinus. Cum Urſini exempl. conſentit Bav. Recte autem ille emendavit. ἐπανιστάναι eſt *ad defectionem concitare.* Hiſp. 225, 14. Σερτώριος Ἰβηρίαν ἐπανέστησε Ῥωμαίοις. Contra, οἱ πολιορκοῦντες ἀπανέστησαν, Hiſp. 152, 76. *obſidentes receperunt ſe, abierunt.* Thucyd. I. 2. οὐ χαλεπῶς ἀπανίσταντο. I. 140. Ποτιδαίας ἀπανίστασθαι κελεύουσι.

Digitized by Google

Pag. 45. *L.* 12. καὶ πάλιν ἐς Ῥώμην ἐπρέσβευον. „ De hac re ita ſcribit Dio in fragmentis: [ap. Urſin. N°. IV. p. 374. apud Reimarum T. I. p. 59. N°. CXLIII.] Νικηθέντες οἱ Σαυνῖται ὑπὸ Ῥωμαίων, ἐπεκηρυκεύσαντο τοῖς ἐν τῇ πόλει Ῥωμαίοις, τούς τε αἰχμαλώτους ὅσους εἶχον αὐτῶν πέμψαντες σφίσι, καί τινος Παπιρίου, ἀνδρὸς ἔς τε τὰ πρῶτα τῶν παρ' αὐτοῖς ἀξιουμένων, καὶ τὴν αἰτίαν τοῦ πολέμου πᾶσαν φερομένου, τήν τε οὐσίαν καὶ τὰ ὀστᾶ, ἐπειδὴ φθάσας ἑαυτὸν κατεχρήσατο [προκατεχρήσατο, διέῤῥιψαν·] &c. Livius lib. VIII. [cap. 39.] *Brutulum Papium* appellat, his verbis: *Vir nobilis potenſque erat, haud dubie proximarum induciarum ruptor. De eo coacti referre prætores decretum fecerunt: ut Brutulus Papius Romanis dederetur, & cum eo præda omnis Romana captivique ut Romam mitterentur. Feciales Romam, ut cenſuerunt, miſſi, & corpus Brutuli exanime: ipſe morte voluntaria ignominiæ ſe ac ſupplicio ſubtraxit. Placuit, cum corpore bona quoque ejus dedi.* &c." Ursinus.

L. 13. φέροντες. Nullo modo ferri poterat εὑρόντες, quod & Urſin. & cod. Bav. h l. ponunt. Nam (ut de re ipſa, quæ hic agitur, taceam) ad participium, quod h. l. ſcripſerat Appianus, referri ſimul debet nomen χρυσίον. Mox (*L.* 16.) in τετρῦσθαι ſecutus ſum ſcripturam cod. Bav. cum qua convenit Heſych. h. v. & apud Herodot. I. 22. libri nonnulli dant τετρῶσθαι, ex τετρῦσθαι proxime deflexum. Cf. tamen infr. ad p. 93, 20.

Pag. 46. *L.* 18 *ſq.* καὶ εἴ τι καὶ - - - ἀνετίθεντο. Malim hæc omnia vel abſque interpoſita diſtinctione ſcripta, (atque ſic fortaſſe ex mente Urſini edi debuerat, ut operarum vitio interpoſitum punctum minus ſit poſt παρῃτοῦντο,) vel ſaltem levius ſic diſtincta, καὶ εἴ τι καὶ ἀντέλεγον, ἢ παρῃτοῦντο καὶ παρεκάλουν, ἢ ἐς τὰς πόλεις ἀνετίθεντο· περὶ δὲ &c. *licet nonnihil contradicerent, aut deprecarentur orarentque, aut in civitates rejicerent.* Sed in extrema phraſi nonnihil hæreo: ac fuit quum ejus vim hanc eſſe putarem, *aut in* (*ſingulas nonnullas*) *civitates culpam rejicerent*; ut fere idem ſit, quod alio tempore dicentes Samnitium legatos Livius VIII. 23. inducit, *haud ullo publico conſilio auxiliove juvari Græcos.* Verum

hac quidem ſignificatione verbum ἀνατιθέναι activa forma, non media, tam apud Noſtrum quam apud alios Scriptores uſurpatum video. Ceterum & hæc etiamnum in brevius redacta, non ad verbum ex Appiano a compilatore exſcripta, videntur. Pag. 46.

L. 23. καὶ τὴν πεῖραν ἔχοντες τὴν περὶ τῆς ἡγεμονίας. Quæcunque ſit vera hujus loci ſcriptura, poterit fortaſſe πεῖρα, ut ſæpe alibi, *certamen* denotare; ut ſententia ſit, *ac certamen de imperio habentes*; i. e. *intelligentes de ipſo imperio ſibi certamen eſſe.* Sic jam aliquot annis ante legati Samnitium apud Livium l. c. *Noſtra certamina*, ajunt, *non verba legatorum, ſed - - - communis Mars belli decernet... Samnis, Romanusne, imperio Italiam regat, decernamus!*

L. 24. μηδὲ. Si μήτε legas, deficit alterum membrum, quod ad hoc referatur. μηδὲ, *ne quidem*, in ſimillima ſententia habes pag. ſq. lin. 35.

L. 28. Θεὸς δ' ἐνεμέσησε &c. Vide eamdem Hiſtoriam apud Livium, Lib. IX. c. 1 ſeqq.

L. 36. καὶ αὐτοὺς παραδοῦσιν. Nihil frequentius apud Noſtrum, quam Attica illa forma αὑτοῦ, αὑτῷ, αὑτὸν &c. pro ἑαυτοῦ, ἑαυτῷ, ἑαυτόν. Sed eamdem illam formam ſæpiſſime apud eumdem Noſtrum, ut apud alios Scriptores, prava quædam Editorum ſedulitas eliminatam & in αὐτοῦ, αὐτῷ, αὐτὸν &c. (quæ, vereor, ne nihil aliud ſint quam recentiorum Grammaticorum inventum) mutatam voluit. Pag. 47.

L. 43. φυλάσσειν. Sic pro φυλάττειν repoſui, quia illam formam conſtanter uſurpatam Appiano inveni. Infra, eod. hoc Exc. p. 49. l. 66. conſentientibus mſſtis editum erat φυλασσόμενος.

L. 45. Ὁ δὲ τῷ πατρὶ &c. „ Livius Lib. IX. [c. 3.] *Itaque univerſi Herennium Pontium, patrem imperatoris, per literas conſulendum cenſent* &c. Paulo poſt: *Nec gravatus ſenex, plauſtro in caſtra dicitur advectus, vocatuſque in conſilium*, &c. URSINUS. Pag. 48.

L. 49. αἱ δὲ συνεργ. πρεσαγ. Verba hæc, ad complendam ſententiam neceſſaria, largitus eſt cod. Bav. Mox (*L.* 50.)

Digitized by Google

Pag. 48. ἴσθι νίκην τήνδε &c. idem fere eſt, quod paulo inferius dicit, ἔχεις, ἐνέχυρον τήνδε τὴν εὐεργεσίαν εἰρήνης ἀθανάτου λαβεῖν. Simili quodam modo dictum h. l. θησαυρίζειν videtur, atque ταμιεύεσθαι Syr. 607, 14.

L. 51. καὶ πάντας ἀπόλυσον &c. „Livius ibidem: *cenſuit omnes inde quamprimum inviolatos mittendos.*" URSINUS.

L. 52. ἵνα σῶον ᾖ σοι &c. „Livius: *cum potentiſſimo populo per ingens beneficium perpetuam firmare pacem amicitiamque.*" URSINUS.

L. 53 *ſq.* „εἰσὶ δ' ὡς φιλότιμοι. Placeret ἴσθι, pro εἰσὶ, interpunctionis nota ad vocem φιλότιμοι translata." IDEM. — Hiatum, quo laborabat oratio, peropportune liber Bav. explevit. Quin mendoſum ſit κακὸν, quod in eodem Bav. ſicut apud Urſinum cum φιλότιμοι conjungitur, dubitari non poteſt. Si quis commodiorem, quam quæ nobis in mentem venit, emendationem adferat, lubens accipiam. Forſan ex καὶ & alio adjectivo, quod ad φιλότιμοι referebatur, corruptum eſt illud κακόν. Mox (*L.* 54 *ſq.*) recte διαγωνιοῦνται dedit Bav. a verbo διαγωνίζομαι.

L. 56 *ſq.* ἢν δέ σε ταῦτα μὴ πείθῃ. „Livius: *quæ ubi ſpreta ſententia eſt, iterumque eodem remeante nuncio conſulebatur; cenſuit, ad unum omnes interficiendos.*" URSINUS. ἢν, quod in contextu erat ut in Bav., in Notis correxit Urſinus.

Pag. 49. *L.* 58. Ῥωμαῖοι γὰρ ὁτιοῦν ὑβρισθέντες. „Livius: *Ea eſt Romana gens, quæ victa quieſcere neſciat* &c. *neque eos ante multiplices pœnas expetitas a vobis quieſcere ſinet.*" URSINUS.

L. 68 *ſq.* οὐδ' αὐτῷ μὲν μοὶ δοκεῖ, *ne mihi quidem ipſi placet*: cui deinde opponitur, *ſed, a me ſi diſceſſeris*, (vel, *me omittens*,) *conſidera Samnites, qui malorum conſolationem aliquam poſcunt.* *L.* 71. τοὺς δὲ recte dedit Bav.

Pag. 50. *L.* 79. παριῶμεν τὰς ὑπερβολάς. Propius paulo ad veſtigium ſcripturæ librorum fuerit παρῶμεν, quod perinde eſt Paulo ante dixerat, παρεὶς ἐμέ: ſicut ἀλλ' ἐκεῖνο παρεὶς, *verum*

Digitized by Google

prætermiſſo illo, Xenoph. Mem. Socr. III. 4. 11. & παρίεμεν ἅπαντα, *omnia hæc omittimus*, *miſſa facimus*, Noſter Pun. 418. 91. Pag. 50.

L. 83. αἰεὶ. Adeo frequenter in editis, & multo etiam frequentius in mſſtis Appiani libris, antiqua illa forma occurrit αἰεὶ, ut eadem conſtanter propemodum uſus videatur Scriptor noſter: cum quo conſentit, quod in Bav. ubique ſit ᾀεὶ cum ι ſubſcripto. Sed, præcedente præpoſitione ἐς, frequentius ἐσαεὶ, quam ἐσαιεὶ, apud eumdem Noſtrum mihi videor inveniſſe. Verum in hujuſmodi rebus, quemadmodum nec Editores nec librarii, ſic ne ipſi quidem Scriptores (quod jam alibi monui) ratam aliquam legem religioſe ubique ſervaſſe cenſendi ſunt. Mox (*L.* 85.) perperam Bav. παρ' ἡμῶν.

L. 87. τῶν τε ἱππέων &c. „ Livius ibidem [cap. 5.] & *propter neceſſariam fœderis dilationem obſides etiam ſexcenti imperati, qui capite luerent, ſi pacto non ſtaretur. Tempus inde ſtatutum tradendis obſidibus, exercituque inermi mittendo.* &c." URSINUS.

L. 90 *ſqq.* καὶ φιλανθρώπου· Ῥωμαίους τε - - - ἀντιποιοῦσθαι. Pag. 51.
„ Corruptus erat hic locus in exemplari." URSINUS. Nil recedit a contextu Urſini codex Bav. niſi quod perperam Ῥωμαίοις det.

L. 93. Ταῦτα τοῦ Ποντίου λέγοντος &c. „ Livius ibidem, [cap. 4.] *Neutra ſententia accepta, Herennius domum e caſtris eſt avectus.* &c. Appiani verba, quibus hæc Romanorum clades Caudina deſcribitur, tantam habent cum Livianis ſimilitudinem, ut merito aliquis exiſtimare poſſit, vel ex ipſo Livio ſumſiſſe Appianum, vel ex eodem ſcriptore quem ſecutus ſit Livius." URSINUS. Diſſentit tamen paululum a Livio Appianus, ſupra p. 45. l. 12 ſqq. ubi dixit, Samnites interfeciſſe belli auctores; quum Livius VIII. 39. non niſi unum Brutulum Papium commemoret, eumque morte voluntaria ſupplicio ſe ſubtraxiſſe ſcribat.

L. 11 *ſqq.* „ καὶ πολλὰ συγχωρούντων, ὑπερήφανα ἡμῖν ἀλλ' Pag. 52.
ἐπιτάσσετε, τὴν ἀρχὴν ὅλην ἀποθέσθαι. Ita videtur interpungen-

Digitized by Google

Pag. 52. dus hic locus, ut aptus ex eo ſenſus elici poſſit." URSINUS. — Scilicet in mſſtis & in edito contextu diſtinctio poſt ὑμῶν poſita erat, non poſt συγχωρούντων. Ante τὴν ἀρχὴν vero neceſſario inſerenda videtur partic. καὶ, hac ſententia, *cum alia inſolenter nobis imperaſtis, tum ut* &c.

L. 19. „ ἣν ὑμεῖς ὑπερίδεσθε. In exemplari pro ὑπερίδεσθε corrupte προϊδέσθαι legebatur." URSINUS. Quodſi corruptum eſſet προϊδέσθαι, tamen non ita procul a vero abeſſet, quam viſum erat Urſino: & quoniam *imperativo* modo opus eſſe ille putavit, ſatis fuerat προΐδεσθε reponere; quod ego, ſecutus hactenus partim Urſini auctoritatem partim veſtigia ſcripturæ cod. Bavarici, poſui. Certe perapte huc convenit verbum hoc προείδεσθαι, idem notans quod φυλάσσεσθαι, *cavere ſibi ab aliquo vel ab aliqua re.* Noſter Mithr. 812, 82 ſqq. ἀπιστίαν στρατοῦ καὶ παίδων καὶ φίλων οὐ προειδόμην, ὁ τὰ ἐπὶ τῇ διαίτῃ πάντα προϊδὼν καὶ φυλαξάμενος. Civ. I. 14, 17. καὶ τόδε προειδόμενος, *etiam hoc cavens.* Et in contextu ſimillimo huic in quo nunc verſamur, verbo φυλάσσεσθαι utitur, Pun. 366, 62 ſq. ἃ χρὴ θεωροῦντες ὑμᾶς, καὶ τὴν ἐπ' αὐτοῖς νέμεσιν φυλασσομένους &c. Sed, verum ut fatear, ne leviori quidem illa mutatione, quam verbo iſti adtuli, opus fuiſſe arbitror: ac plane revocatum malim προϊδέσθαι. Non alienum eſt Appiani ſtilo illud loquendi genus, optimis Scriptoribus frequentatum, quo elliptica quadam ratione (de qua vid. Lamb. Bos, artic. θέλειν) pro Imperativo modo Infinitivus ponitur. Annib. 287, 78. σὺ δ' ὑπομένειν μοι δεῦρο, καὶ τὰ ἔνδον ἐπιτηρεῖν. Mith. 711. 84. εἴ τις ὑμῶν πύθοιτο, ... λέγειν κ. τ. λ. *ſi quis e vobis quærit, .. reſpondete* &c. Eademque loquendi forma procul dubio reſtituenda Noſtro eſt, Civ. IV. p. 683, 77. ὅταν οὖν αὐτοὺς ... τότε ἡγεῖσθαι, ubi contra fidem mſſtorum pro ſua auctoritate primus editor, quem ſecuti ſunt ceteri, ἡγεῖσθε poſuit. Conf. Jac. Gronov. ad Arrian. Exped. Alex. lib. V. c. 11. & Weſſeling. ad Herodot. IV. 126.

Pag. 53. *L.* 25. Ἀπαγγελθέντων δὲ τούτων &c. „ Livius: [IX. 4.] *Hæc cum legatio renuntiaretur, tantus gemitus omnium*

Digitized by Google

ſubito exortus eſt, tantaque mæſtitia inceſſit &c." URSINUS. — Bav. ἐπαγγελθέντων; ſed idem (p. ſq. 41.) recte cum Urſ. ἀπαγγελθείσης. Pag. 53.

L. 32. ταξιάρχαι - - χιλίαρχοι. Nomina ex ἄρχω compoſita promiſcue & apud alios Scriptores & apud Noſtrum vel in prima declinatione vel in ſecunda uſurpantur: ταξιάρχης & ταξίαρχος, ἱππάρχης & ἵππαρχος, χιλιάρχης & χιλίαρχος, &c. Et in his formis ſæpe variant libri. Sed h. l. in diverſis utrobique formis convenit Bav. cum Urſ. Perperam autem χιλιάρχοι uterque penacute exhibebant, quum formæ illæ ex ſecund. declin. omnes ſint proparoxytonæ.

L. 40. δοριαλώτους ex Bav. recepi. Et ſic conſtanter optimi quique Libri, δοριάλωτος, δορίληπτος, δορίκτητος, per ι, non per υ, efferunt. Recte: nam ex tertio caſu δορὶ compoſita illa nomina ſunt, quod vel per ſe patet, vel ex hujuſmodi exemplis, ut δορὶ λαβὼν Civ. IV. 541, 63. δορὶ ἐλάβομεν ib. 653, 80. Pag. 54.

L. 41. Ἀπαγγελθείσης δὲ τῆς συμφορᾶς ἐς τὴν πόλιν κ. τ. λ. „Livius: [IX. 7.] *poſtquam deditionem tam fæde factam acceperunt: extemploque ſine ulla publica auctoritate conceſſum in omnem formam luctus eſt.* &c." URSINUS.

L. 44. ἥ τε βουλὴ τὴν ἐπιπόρφυρον κ. τ. λ. „Livius [ib.]: *lati clavi, anuli aurei poſiti*, &c." IDEM.

L. 47 *ſqq.* Τῶν δὲ ἀφειμένων - - - τὰ σημεῖα τῆς ἀρχῆς ἐπίκειτο αὐτοῖς. „Magis placeret ἀπέκειτο. Livius ibidem: *ingreſſi ſero in urbem, ita ſe in ſuis quiſque tectis abdiderunt, ut poſtero atque inſequentibus diebus nemo eorum forum aut publicum aſpicere vellet. Conſules in privato abditi, nihil pro magiſtratu agere*, &c." URSINUS. διέφευγον dedit Bav. & ὑπὸ αἰδοῦς (*L.* 48.) recte idem. Cur autem ἀπέκειτο pro ἐπέκειτο, maluerit Urſinus, non video.

V. FRAGM. *apud Suidam.* Retuli ad primum M'. Curii Dentati conſulatum, de quo in Epitome libri XI. Liviani ita ſcribitur; *Curius Dentatus Conſul, Samnitibus cæſis, ac Sabinis qui rebellaverant victis, bis in eodem magiſtratu triumphavit.* Conf. Eutrop. II. 5. & Auct. de Viris Illuſtr. c. 36. Eumdem deinde altero conſulatu Pyrrhum ex Sicilia

Digitized by Google

in Italiam reverſum viciſſe Italiaque expuliſſe, conſtat. Conf. Liv. Epit. libri XIV.

Pag. 55. EXCERPTUM VI. exhibet URSINUS p. 443. ac de eo in Notis ſic monet: „ Ex eodem *Samnitico* hoc quoque fragmentum depromptum eſt. Ad oram enim exemplaris ita notatum animadvertimus: ἐκ τῆς Σαυνιτικῆς Ἱστορίας." Scilicet ad *bellum Samniticum* pertinet hujus Fragmenti argumentum, quia nunc Galli non ſuo nomine, ſed tamquam *ſocii Samnitium* & Etruſcorum arma adverſus Romanos ferebant. Nam licet *Etruſcos* tantum nominet Excerptor noſter, tamen *Samnites* quoque in primis nominare debuerat; ut fecit Oroſius loco paulo poſt ab Urſino cit. & Eutropius II. 5. *Iterum ſe Gallorum copiæ contra Romanos Tuſcis Samnitibuſque junxerunt: ſed cum Romam tenderent; a Cn. Cornelio Dolabella Coſ. deletæ ſunt.* Et Polybius L. II. c. 19. mentionem faciens ſuperioris belli, decimo anno ante a Gallis & Etruſcis adverſus Romanos geſti, (ejuſdem, puto, belli quo patrem ſuum a Romanis in Etruria interfectum *Britomaris* queritur hoc noſtr. fragm. l. 59 ſq.) συμφρονήσαντες, ait, ἅμα Σαυνῖται καὶ Γαλάται, παρετάξαντο Ῥωμαίοις, κ. τ. λ. Diſerte autem monetur apud Suidam, voc. Ἀππιανός: (vide ſupra, hoc vol. p. 9 ſq.) *Si quid Galli non ſuo nomine, ſed vel tamquam ſocii populorum quorumdam Italicorum, vel mercede conducti, adverſus Romanos geſſerunt; id in illorum populorum hiſtoria ab Appiano exponitur, & in Gallorum Hiſtoria obiter tantum commemoratur.* Atque inde fit, ut idem argumentum infra in Libro de Rebus Gallicis, Excerpto XI. p. 83. paucis hinc inde mutatis, repetitum legatur. Sed utroque loco deſideratur hoc Excerpt. in codice Bavar.

L. 57. τοὺς δὲ πρέσβεις Βριτόμαρις μετὰ τῶν κηρυκείων κ. τ. λ. „ Ita legendum, cum in exemplari corrupte ſit κηρυσίων. De hac re ita ſcriptum eſt in Epitoma libri XII. [Liviani:] *Cum a Gallis Senonibus legati Romanorum interfecti eſſent, bello ob id Gallis indicto* &c." URSINUS. Propius ad veſtigium ſcripturæ mſpti fuerat κηρυκίων: & ſic repoſitum malim.

malim. Certe ſic infra, p. 83, 77. τά τε κηρύκια φέροντες: & Hiſp. 159, 97. (ubi quidem cum ſuperioribus editt. dedi κηρυκείου) in Med. & Bav. eſt κηρυκίου: tum Pun. 363, 12. editi cum libris omnibus, (excepto tamen ibi uno Bav.) κηρύκιον exhibent. Ac licet promiſcue utraque ſcriptura in libris inveniatur, probatior tamen videtur illa quæ ſimplici ι utitur. Vid. Thucyd. I. 53. & ibi Schol. Heſych. h. v. & v. δόρυ. Etymol. M. v. κηρύκειον, & in fine v. κήρυξ. H. Steph. Theſ. T. II. col. 197. G. Pag. 55.

L. 60 ſqq. „ Κορνήλιος δὲ ὁ ὕπατος, τοῦ μέσους [potius μέσους] ἐν ὁδῷ πυθόμενος ... ἅπαντα καθῄρει. Ita emendavimus ex loco ſimili in Celtico." [Miror, vitioſum μέσους non correctum eſſe ab Urſino, quod etiam infra repetitur, p. 84, l. 80. Sed nimirum frequens is error in reliquos etiam Appiani Libros, partim ex regiis codd. minus adcurate ſcriptis, ſæpe etiam invitis mſſtis codicibus, invaſerat.] „ P. Cornelius Dolabella conſul fuit cum Cn. Domitio Calvino anno CDLXX. [ſecundum Faſtos Almelov. A. U. 471.] Oroſius: [L. III. c. 22. p. 199 ſq. edit. Haverc.] *Dolabella & Domitio Coſſ. Lucani, Bruttii, Samnites quoque, cum Etruſcis & Senonibus Gallis facta ſocietate, cum redivivum contra Romanos bellum molirentur; Romani ad exorandos Gallos miſere legatos. Quos cum Galli interfeciſſent*, &c. De re geſta cum Gallis a P. Cornelio Dolabella Coſ. ita Florus: [L. I. c. 13. n. 21.] *Poſt aliquot annos, omnes reliquias Gallorum in Etruria ad lacum Vadimonis Dolabella delevit, ne quis extaret in ea gente, qui incenſam a ſe Romanam urbem gloriaretur*, &c." URSINUS. Adde Dionyſ. Halic. Eclog. V. p. 306. ap. Urſin. p. 744. edit. Sylburg. ac conf. Polyb. II. c. 19 ſq. & Drackenb. ad Liv. Epit. XII.

L. 66 ſq. ἦγεν ἐς τὸν θρίαμβον. „ Dolabellam de Gallis Senonibus & Britomari rege triumphaſſe, præter Appianum nemo tradit." URSINUS. Et hoc & alia ad bellum Samniticum pertinentia legeremus procul dubio apud Livium & Dionyſium Hal. ſi, quæ ab illis de rebus hac ætate geſtis

Digitized by Google

Pag. 56. ſcripta ſunt, ad nos perveniſſent. Verba πολλῶν μεταξὺ γενομένων (*L.* 69 *ſq.*) ab Abbreviatore eſſe adjecta, intelligitur.

EXCERPT. VII. Apud *Urſin.* p. 343-345. In cod. Bav. hoc quoque Exc. deſideratur. „ Hoc fragmentum ex eadem Hiſtoria Samnitica deſcriptum eſt." URSINUS.

L. 75. Ὅτι Κορνήλιος ἐπὶ καταφράκτων δέκα νεῶν κ. τ. λ. „ De duumviro navali qui a Tarentinis interfectus eſt, ſive is *Cornelius*, ſive, ut eſt apud Zonaram, [L. VIII. c. 2.] *L. Valerius* nominandus ſit, (nam ejus collega Poſtumius appellatur a Johanne in Chronicis) ita ſcriptum eſt in Epitome Libri XII. [Liviani:]; *Cum a Tarentinis claſſis Romana direpta eſſet, Duumviro, qui præerat claſſi, occiſo* &c. Livius L. IX. [c. 38.] P. Cornelii meminit, quem ſenatus anno CDXLIV oræ maritimæ præfecerat: ſed non eum eſſe exiſtimamus, qui anno CDLXXII Duumvir ab Appiano navalis fuiſſe dicitur." URSINUS. Breviter, ut ſolent, rem de qua hoc fragmento agitur tangunt Florus L. I. c. 18. & Oroſ. IV. 1.

Pag. 57. *L.* 92. „ ἅ τε διηρπάκεσαν αὐτοὺς, ἀποκαταστῆσαι. Verbum ἀποκαταστῆσαι deſideratur in exemplari." URSINUS. Adeoque verbum illud (quod vitioſe in Notis textui noſtro ſubjectis ἀποκαταστῆσαι expreſſum eſt) in ipſo contextu editionis ſuæ poſitum voluerat Urſinus; in quo tamen, quemadmodum & paſſim in aliis rebus, non paruerunt ejus voluntati operæ typographicæ in officina Chriſtoph. Plantini, ad quem Roma Antwerpiam librum qui hæc Excerpta continebat excudendum Urſinus miſerat. Videtur autem utique vel illud ipſum verbum, vel in eamdem ſententiam aliud, ibi deſiderari. *L.* 93. aptius ſane foret σφίσι δ' ἐκδοῦναι, ut p. 59, 17.

L. 98. Φιλωνίδης δέ τις κ. τ. λ. „ Videndus Dionyſius Halicarnaſſeus in Fragm. 4. & quæ ibi annotavimus." URSINUS. Dionyſ. Hal. p. 743. ed. Sylb. Adde Valer. Max. II. 2. 5. & Zonar. VIII. 2.

Pag. 58. *L.* 2. „ καὶ τὴν τοῦ πρεσβύτου κατησχημόνησεν. Ita legendum: & mox τὸ μεμολυσμένον, ut nos emendavimus." URSI-

Digitized by Google

NUS. Quid ſcriptus liber dederit, non adnotavit Urſinus. Suſtuli ι, quod verbo κατηνέχθη. perperam ſubſcriptum erat. Pag. 58.

L. 9. Αἰμιλίῳ πολεμοῦντι Σαυνίταις. „ Æmilio Barbulæ, conſuli cum C. Fabricio, Etruſcos, non Samnites, bello perſequendos obveniſſe, didicimus ex Dionyſii fragmento V. in quo ſcriptum eſt: [p. 744. Sylb.] καὶ Κόϊντον Αἰμίλιον τὸν συνάρξαντα τῷ Φαβρικίῳ, καὶ τὴν ἡγεμονίαν τοῦ Τυῤῥηνικοῦ πολέμου σχόντα &c." URSINUS. Quintus ille Æmilius, C. Fabricii collega, de quo Dionyſius Ecloga V. agit, non eſt Barbula, ſed Q. Æmilius Papus. Hic autem, quem Appianus dicit, eſt *L. Æmilius Barbula*, qui anno ſq. A. U. 473. cum Q. Marcio Philippo conſulatum geſſit: quem ipſe Dionyſ. Ecl. IV. Æmilium Barbulam nominat, prænomen autem addit Zonaras l. c.

EXCERPT. VIII. Apud *Valeſium* p. 553. De argumento conf. Zonaram L. VIII. c. 2. & Plutarch. in Pyrrho, p. 392. Pag. 59.

Lin. 28. γυμνάσιά τε ἔνοπλα ἔτασσεν αὐτοῖς. In verſ. lat. ſecutus ſum Valeſium. Sed malim: *armorum exercitia illis imperavit.* γυμνάσιον idem h. l., ut ſæpe alibi, valet quod ἡ γυμνασία.

EXCERPT. IX. Apud *Valeſ.* ead. pag. 553.

Lin. 35. Ὅτι οἱ ἐν Ῥηγίῳ Ῥωμ. Commodius fortaſſe fuerit: Pag. 60.
ὅτι ὅσοι ἐν Ῥηγίῳ Ῥωμ. De re, præter Auctores a Valeſio ad lin. 47. citatos, vide Liv. Epit. XII. & Dionem Caſſ. Excerpt. Valeſ. p. 589 ſq. (p. 19. n. XL. edit. Reimari.)

L. 47. μετάπεμπτος ἀπὸ Μεσσήνης. „ Aliter id narrat Diodorus Lib. XXII. p. 264. editionis noſtræ: [ſcil. in Excerptis Peireſcianis: apud Weſſel. T. II. p. 562.] Ait enim, Decium, a militibus ſuis pulſum Rhegio, Meſſanam abiiſſe, ibique cum in oculorum dolorem incidiſſet, a quodam medico, qui Meſſanam olim Rhegio migraverat, cæcatum fuiſſe. Cæterum pulſo Decio, milites præſidiarii M. Cæſium, ſcribam ejus, imperatorem delegerant, ut teſtatur Valerius Maximus Lib. II. [7. 15.]" VALESIUS. Pag. 61.

L. 56. Φαβρίκιος. „ Imo *L. Genucius*: hic enim Rhegino-

Digitized by Google

Pag. 61. rum urbem cepit, & milites defectionis auctores Romam miſit, ut ex Livio ſcribit Oroſius [IV. 3. coll. Epit. Liviana XV.] anno Urbis 482; [ſecundum Faſtos Almelov. A. 483.] cum anno 473 [474] milites Romani eam civitatem occupaſſent. Ita per decem annos eam urbem tenuerunt, quod & Livius ait Libro XXVIII. [c. 28.]" VALESIUS.

L. 60. ἐξεῤῥίφησαν ἄταφοι. „ Notanda ſunt Valerii Max. verba: „ *Milites, qui Rhegium injuſto bello occupaverant, ſenatus carcere incluſit, ac, M. Furio* [Fulvio] *Flacco trib. pl. denunciante ne in cives Rom. adverſus morem majorum animadverteret, nihilominus propoſitum executus eſt. Cæterum minore cum invidia id ut perageretur, quinquagenos per ſingulos dies, virgis cæſos, ſecuri percuti juſſit, eorumque nullum* [*eorumque corpora*] *ſepulturæ mandari, mortemque lugeri vetuit.* Idem ſcribit Frontinus Lib. IV. Strateg. [c. 1. n. 38.] qui totam legionem millia hominum quatuor ſecuri percuſſa eſſe narrat: cui accedit & Livius in Lib. XXVIII. Sed Polybius [Lib. I. c. 7.] circiter trecentos in foro necatos eſſe tradit; cæteros enim fortiter pugnantes in obſidione cecidiſſe: quod veriſimilius eſt. Sane Appianus noſter τοὺς αἰτίους duntaxat morte mulctatos fuiſſe memorat." VALESIUS.

L. 61. φυλασσ. ἐπιμελῶς, οἷα πηρός. An ἀμελῶς?

Pag. 62. EXCERPT. X. Apud *Urſinum* p. 345 ſeqq. Eſt numero tertium in codice Bavar.

Lin. 63 *ſqq.* „ Ὅτι ὁ Πύῤῥος --- ἐκ μάχης ἐντόνου. In exemplari ſcriptum eſt εὐτόνου: ſed ἐντόνου germanam lectionem eſſe exiſtimamus. Eſt autem hoc fragm. ex eadem Samnitica hiſt. deſcriptum." URSINUS. Tenendam lectionem librorum putavi: non quod ſpernam Urſini emendationem, ſed quod ea non admodum opus eſſe videatur. Syr. 575, 65. τῆς πληγῆς (ſc. νεὼς ἐμβαλούσης) εὐτόνου γενομένης *quum validus l. vehemens fuiſſet ictus irruentis navis.* Heſych. εὔτονος, γενναῖος. εὐτόνως, ἰσχυρῶς. εὐτονία, καρτερία. Cf. Hemſterh. ad Polluc. L. IX. Segm. 107.

L. 66. ἔπεμψεν ἐς Ῥώμην Κινέαν τὸν Θεσσαλόν. „ Livius in

Digitized by Google

Epitoma Lib. XIII. *Cineas, legatus a Pyrrho ad ſenatum miſſus, petiit, ut componendæ pacis cauſa rex in urbem reciperetur. De qua re cum ad frequentiorem ſenatum referre placuiſſet, Appius Claudius, qui propter invalitudinem oculorum jamdiu a conſiliis publicis abſtinuerat, venit in curiam, & ſententia ſua tenuit ut id Pyrrho negaretur.* Valer. Max. Lib. IV. c. 3. [n. 6.] *Cum apud* [Pyrrhum] *Cineam Theſſalum narrantem audiſſet* &c." URSINUS. *Pag.* 62.

L. 82. ἕως Ἄππιος Κλαύδιος, ὁ Καῖκος. „Cicero, Philipp. Lib. I. [c. 5.] *De Pyrrhi pace agebatur, cum Appius & cæcus & ſenex in ſenatum delatus eſt.* Videndus Florus [l. 18.] & Plutarchus in Pyrrho [p. 394 ſq.]" URSINUS. *Pag.* 63.

L. 83. αὐτὸν ἀγαγεῖν Bav. recte: forſan & MS Urſini. Sic p. ſq. l. 2. εἴ τις -- αὐτὸν ἐπιδίδωσι. Conf. ad p. 47. l. 36.

L. 86. οἱ δι' ἓν ἀτύχημα ἀθρόως οὕτως ἑαυτῶν ἐκλέλησθε. „Cicero in Catone: [cap. 6.] *Ad Appii Claudii ſenectutem accedebat etiam ut cæcus eſſet; tamen cum ſententia ſenatus inclinaret ad pacem cum Pyrrho fœduſque faciendum, non dubitavit illa dicere, quæ verſibus perſecutus eſt Ennius:*

Quo vobis mentes, rectæ quæ ſtare ſolebant
ante hac, dementes, ſeſe flexere, viri?

Notum enim vobis carmen eſt: & tum ipſius Appii extat oratio &c. Non eſt autem dubium, quin Appii orationem legerit Appianus, ex eaque ſententiam ſumſerit, quam æmulatus eſt Ennius." URSINUS.

L. 88. βουλεύεσθε, & *Pag. ſq. L.* 98. ἡ βουλὴ recte dedit Bav. *Pag.* 64.

L. 8 *ſq.* Καὶ γὰρ ὁ ἕτερος --- μεθ' ἧς εἶχε παρασκευῆς. „Ita legendum, cum in exemplari [ut & in Bav.] ſit ἦχε pro εἶχε, & Αλβίνω pro Λαιβίνῳ. Ti. Coruncanio, qui cum P. Valerio Lævino conſul fuit anno CDLXXIII, [474.] Etruſcos obtigiſſe, ex hoc loco colligimus." URSINUS.

L. 11. ὅτι πόλις ἐστὶ στρατηγῶν ὅλη --- βασιλέων μᾶλλον ἢ στρατηγῶν. „Livius Lib. IX. [c. 17.] *Victus eſſet conſiliis juvenis nius, ne ſingulos nominem, Senatus ille? quem qui ex regibus conſtare dixit, unus veram ſpeciem Romani ſenatus cepit.*" URSINUS. *Pag.* 65.

Digitized by Google

Pag. 65. *L.* 20. λύσασθαι. Forte λῦσαι ſcripſit Appianus. De uſu illius verbi non opus eſt repetere quæ monuit Clarkius ad Hom. Ιλ. ά. v. 20. & Küſter. in libello de Uſu Verborum Mediorum apud Græcos.

Pag. 66. *L.* 3?. τοῖς τὴν εἰρήνην ἐργασαμένοις, *eis qui pacem feciſſent:* ἐργασομένοις, *qui pacem facturi eſſent.* Non ſpernam lectionem Urſini; alteram tamen præferendam putem. *L.* 37. οὐχ οὕτω φασὶν αὐτὸν, intell. φάναι. Ad Ηπειρῶται autem rectius adjicietur artic. οἱ, qui a ſeq. η ex Itaciſmo abſorptus videri poteſt.

L. 38. ἐμὲ σοῦ προθήσουσι. Plutarchus, Pyrrh. p. 396. A. αὐτοὶ (Ἠπειρῶται) οἱ νῦν σὲ τιμῶντες καὶ θαυμάζοντες, ἂν ἐμοῦ πεῖραν λάβωσιν, ὑπ' ἐμοῦ μᾶλλον ἐθελήσουσιν, ἢ σοῦ, βασιλεύεσθαι.

Pag. 67. EXCERPT. VII. Apud *Urſinum* p. 348.

Lin. 52. Ὅτι τὸν Πύῤῥον ἤδη τὰ Ῥωμαίων κατέπλησσεν. „ Ita ſcribendum: non κατέπλησθεν, ut eſt in exemplari. Hoc autem fragmentum ex eodem Samnitico ſumtum conſtat ex annotatione ad oram libri." URSINUS. Emendationem Urſini confirmat Bav.

L. 55. οὗ θυγατέρα Λάνειαν. Λάνασσαν vocat Plutarch. in Pyrrho p. 387. F. & p. 388. D. & E. Neque aliter Diodor. Sic. in Eclogis ab Hœſchelio editis p. 151. T. II. ed. Weſſeling. p. 490. *L.* 56. corrige οἰκείαν.

Pag. 68. *L.* 58. τῆς περὶ τὸν αὐτόμολον. „ Livius in Epitoma lib. XIII. *Cum C. Fabricio conſuli is, qui ad eum a Pyrrho transfugerat, polliceretur ſe regi venenum daturum, cum indicio ad regem remiſſus eſt.*" URSINUS. Adde Plut. p. 396.

L. 62. ὅπη δύναιτο. ὅποι non niſi de *loco* uſurpatur: ὅπη frequentiſſime de *modo rationeque* qua quid fit. In primis familiaris Appiano formula illa ὅπη δύναιτο. Loca index indicabit. *Ibid. & l. ſq.* Δῶρα δ' ὁ Κινέας -- πολλὰ δὲ γυναιξί. „ Ita legendum pro γυναικῶν, ut eſt in exemplari. [& in Bav.] Livius lib. XXXIV. [c. 4.] *Patrum noſtrorum memoria per legatum Cineam Pyrrhus non virorum modo, ſed etiam mulierum, animos donis tentavit.*" URSIN.

Pag. 69. *L.* 74. Vitioſum διέπλη in Notis quoque repetiit URSINUS;

Digitized by Google

ubi Livii verba adfert ex Epit. lib. 14. *Pyrrhus in Siciliam trajecit.* διέπλει recte dedit Bav. & Excerpt. Valeſian. proxime ſequens. Mox, numerum peditum, qui deſideratur in fragm. noſtro, Plutarchus p. 397. E. prodit XXX M. ſed equitum idem duo tantum millia cum quingentis memorat. *Pag. 69.*

L. 77. αὐτὸν reponere pro αὐτῶν, & ipſa ratio ſuaſit, & Excerptum Valeſ. continuo ſequens, in cujus initio eadem Appiani verba repetita leguntur.

EXCERPT. XII. Apud *Valeſium* p. 554 ſq.

L. 89. ἐτίνυτο. Apud poëtas quidem metri cauſa interdum τινύω ſimplici ν ſcriptum video; velut Eurip. Oreſt. 323. (325. ed. Brunck.) ubi vid. Schol. Sed apud Proſaicum ferri non debebat. Recte, ac ſine varietate librorum, τιννύμενος Noſter, Syr. 635, 84. *Pag. 70.*

L. 92. καὶ συλῶν ὁ Πύῤῥος. Suidas, v. δεισιδαιμονία, non adjecto nomine Auctoris, hæc verba refert: Ὁ Πύῤῥος γὰρ συλῶν τὰ χρήματα τῆς Περσεφόνης, ἐπισκώψας ἔφη· Ἡ ἄκαιρος θεοσέβεια δεισιδαιμονία ἐστὶ, καὶ τὸ συλλέξαι πλοῦτον ἄπονον, εὐβουλία. Ubi adnotavit Küſterus, Appiani hæc verba eſſe, ex Excerptis Valeſ. De re confer Livium XXIX, 18. ubi Locrenſium legatus: *Fanum eſt*, ait, *apud nos Proſerpinæ, de cujus ſanctitate templi credo aliquam famam ad vos perveniſſe Pyrrhi bello: qui cum ex Sicilia rediens Locros claſſe prætervcheretur, inter alia fœda quæ propter fidem erga vos in civitatem noſtram facinora edidit, theſauros quoque Proſerpinæ, intactos ad eam diem, ſpoliavit.* &c.

Digitized by Google

AD EXCERPTA ET FRAGMENTA
EX LIBRO IV.
Pag. 71.
DE REBUS GALLICIS.

EXCERPTUM I. exſtat in edit. 1. Hiſtoriarum Appiani p. 11 ſq. proxime poſt Procemium Auctoris. Henr. Stephanus, quem ſecutus eſt Tollius, in finem operis rejecit, poſt Libros de Bellis Civilibus. Exhibent illud Codices Regii, & plerique alii, qui eoſdem illos Appiani Libros continent, qui ex Regiis in edit. 1. expreſſi ſunt. Sed in MS. Aug. in Vat. C. & in Ven. M. Epitome hæc rerum Gallicarum deſideratur. Titulum Ἀππιανοῦ Ἀλεξ. Ῥωμ. Κελτικὴ ſua auctoritate, Candidum tamen quodammodo ſecutus, præfixit Car. Stephanus. Rectius ἐκ τῶν Ἀππιανοῦ Κελτικῶν præfert Reg. B. cum Med. Vat. A. D. E. In Cod. Regio A. caret Inſcriptione hæc Epitome.

Lin. 1. ἐπεχείρησαν πρῶτοι, *priores arma intulerunt.* Minus recte *primi* poſueram cum Gelenio. *L.* 4. χρόνους invitis mſſtis editum erat; eodem errore, quo λόγους, Præf. p. 18, 78. *Lin.* 5-7. τρίτη κελτῶν ϛρατιὰ --- ἣν Ῥωμαῖοι διεφθάρκασιν ὑφ' ἡγεμόνι Τίτῳ Κοιντίῳ. Livius VII. 10. 11. dictatore T. Quinctio, poſt certamen ſingulare T. Manlii cum Gallo, nullius præterea cladis Gallorum meminit: tantum, relictis trepide proxima nocte caſtris, in Campaniam Gallos tranſiiſſe ſcribit. Anno vero ſeq. a Q. Servilio Ahala dictatore, cujus Magiſter equitum Quinctius fuit, acie fuſos Gallos prodit ibid. c. 11. Sed Oroſius III. 6. eoſdem in hac re, ut fere alibi, annales cum Appiano ſecutus, *Atrociſſimam*, ait, *pugnam Manlius Torquatus ſingulariter inchoavit, T. Quinctius Dictator cruentiſſima congreſſione confecit.* Ad quem locum Franc. Fabricius Appiani verba hæc, de quibus agimus, adferens, ὑφ' ἡγεμόνι Τίτῳ Κοϊγκτίῳ ſcripſit: certe ſic in edit. Haverc. expreſſum. Nomina Κόϊντος & Κοίντιος ſæpe a librariis confundi, nil mirum. Cujuſmodi errores,

etiam nullius ſcripti libri accedente auctoritate, in re certa corrigere debet accuratus editor. Conf. præter alios Weſſeling. ad Diodor. Sic. lib. XII. p. 499. l. 97. & l. 14.

L. 9. ἐξαρτημάματι τοιούτῳ. Non hujus artis, ſed alterius cujuſdam, qua in eadem pugna uſus Sulpicius fertur, meminit Livius VII, 14. & Frontin. Strateg. II. 4. n. 5. *L.* 13. malim ἀφέντας, pro ἀφιέντας. *Ibid.* καὶ bene Vratisl. *Pag.* 72.

L. 17 *ſq.* Τὰ δὲ δόρατα ἦν οὐκ ἐοικότα ἀκοντίοις. „Dele οὐκ, vel lege οὐκ ἀπεοικότα ἀκοντίοις." MUSGRAV. Similiter, nec tamen ita adſeveranter, LIPSIUS, *de Milit. Rom.* lib. III. Dial. 4: „Quod negat (Appianus) *ſimilia jaculis fuiſſe* (*pila*,) ferri hoc ſenſu poteſt, non ſimilia ſcilicet vulgaribus levibuſque jaculis. Alioqui profecto ſimilia ſunt, imo ipſa jacula: & ſuſpicetur aliquis, reſcribendum potius, ἦν οὖν ἐοικότα, vel ἦν οὐκ ἀπεοικότα, ſenſu ajente." Nihil variant codices; neque mutandum quidquam videtur. Bene GELENIUS: *eſt autem pilum, telum jaculo diſſimile; videlicet haſtile quadrangulum.* ἀκοντίοις præivit ibidem Lipſius, adſtipulante Muſgravio. Mox, καλοῦσιν ὑσσοὺς legendum, ab eiſdem viris doctis monitum video, & ante Lipſium jam a BRODÆO, Miſcell. lib. III. c. 16. in Gruteri Theſ. Crit. Tom. II. p. 498. Neque aliter libri noſtri, ne Regiis quidem exceptis; in quibus illud modo leviter erratum, quod omiſſus ſit ſpiritus ſuper lit. υ. Cand. *Romani Yſſos vocant.*

L. 19 *ſq.* τετραγώνου καὶ τοῦ δε. Duo poſteriora verba cum præced. τετραγώνου jungenda ſunt, *pariter*, *itidem quadrangulum.* (Cf. ad p. 10, l. 48.) Adeoque carere non poſſumus ſequenti copula καὶ, ante μαλακοῦ.

L. 24. Πάππος Αἰμίλιος. Conſul hic, qui rebus adverſus Gallos proſpere geſtis inſignem triumphum commeruit, partim ſimpliciter gentilitio nomine *Æmilius*, partim adjecto prænomine *Lucius Æmilius* vocatur apud Polyb. lib. II. c. 26 ſqq. Florum II. 4. Eutrop. III. 2. Zonaram VIII. 20. In cognomen autem, *Papus* vel *Pappus*, conſentiunt Faſti quotquot ad ætatem noſtram pervenere, Capitolini cum *Pag.* 73.

L 5

conſulares tum triumphales, Noriſiani, Idatiani, Siculi.
Pag. 73. Itaque quod Παῦλος cognominatur apud Appianum in codicibus qui hodie exſtant, de eo errore idem ſentiendum, quod ad Plinium lib. III. c. 20. (ubi ſimiliter *L. Æmilio Paulo*, pro *L. Æmilio Papo*, legitur) PIGHIUS monuit, Annal. Rom. Tom. II. p. 118. ad ann. DXXVIII: „Sic placuit, inquit, indoctis librariis, ſibi notius Æmiliæ gentis cognomen pro ignotiore ſupponere." Et ſicut fidenter Lipſius quoque de Milit. Rom. lib. I. Dial. 3. *Papo* pro *Paulo* apud Plinium legendum pronunciavit; ſic non dubitandum duxi, quin Appiano etiam verum reſtituerem. Quod vero idem rurſus error in Frontini etiam codices invaſit, Strateg. I. 2. 7. ubi pariter *Æmilius Paulus* Coſ. vocatur, cui *Papo* cognomen Faſti tribuunt; ex eo nihil aliud conficitur, niſi, parem complurium librariorum vel incuriam fuiſſe vel imperitiam cum temeritate, ut fit, pravaque ſedulitate conjunctam. Nam apud Frontinum certe deſtinato conſilio illud factum a ſciolo quodam videtur: cui apud eumdem Auctorem, I. 4. 1. Quintum quoque illum Æmilium Papum, de quo conf. Valer. Max. IV. 4. 3. qui bello Tarentino A. U. 476. cum C. Fabricio alterum conſulatum geſſit, pariter *Æmilium Paulum* placuit adpellare. Video quidem, & Harduinum veritum eſſe in Plinio corrigere illud erratum, & in Frontino Oudendorpium, cui etiam Scriptores ipſi potius, quam librarii, confudiſſe iſta nomina viſi ſunt. Sed in tam frequenti Faſtorum conſenſu vereor equidem, ne eo magis injurioſa in Scriptores ſit hæc ſuſpicio, quo probabilior eſt illa erroris origo, quam Pighius l. c. deſignavit. Quum in græcis tabulis Πάππος, duplici π, in latinis *Papus*, ſcriptum inveniatur; eamdem varietatem in Græco contextu & in lat. verſ. ſecutus ſum. — Ceterum non ſolum apud Græcos ſcriptores, ſed & apud Latinos, haud raro *cognomina* præpoſita inveniri *nominibus gentilitiis*, paſſim viri docti adnotarunt. Conf. Weſſeling. ad Diodor. Sic. T. I. p. 730. l. 34. & quos ibi ille citavit auctores; quibus addi poteſt Harduin. ad Plin. VII. 43. (ſect. 44.)

Digitized by Google

Lin. ead. 24. ἔσθησι.. τρέπαια. Signis militaribus & armillis aureis, quibus hoſtes exuerat, Capitolium ornaſſe, Polybius refert II. 31. *Pag.* 73.

L. 26. ἡλικία μάλιςα φοβερώτατον χρῆμα Κελτῶν. Parum feliciter Gelenius: *robore ætatis formidandæ copiæ."* Gallorum *proceram ſtaturam* paſſim celebrat Noſter: conf. p. 78, 14 ſq. 81, 53. Cæſar II. 30: *Pleriſque hominibus Gallis, præ magnitudine corporum ſuorum, brevitas noſtra contemtui eſt.* Quin & Gallos Aſiam incolentes eodem nomine laudat Noſter Syr. 543, 20. Quod autem *Cimbros Teutonoſque*, de quibus hic agitur, *Celtis* adnumerat Appianus, (ſicut rurſus Illyr. c. 4. & Civ. I. c. 29;) id eodem pertinet, quo illud quod in Præf. p. 6, 80. dixit, *Celtarum nonnullis trans Rhenum incolentibus* (ſic enim ibi in lat. verſ. ponendum erat) *imperare Romanos.* Scilicet Celtarum nomen Germanis quoque tribuit: quod & ab aliis Scriptoribus factum conſtat, de quorum ratione conſulendi Cluverus in Germ. Ant. lib. I. c. 2. & Pelloutier Hiſt. des Celtes lib. I. c. 3. conferendusque Schœpflinus in Vindiciis Celticis, & in Alſat. illuſtr. T. I. p. 109 ſqq.

L. 28. ςρατόπεδα κατέκοψε. Ea clade *militum millia octoginta occiſa, calonum & lixarum quadraginta* in Epit. Liv. LXVII. referuntur: quem numerum a Valerio Antiate proditum eſſe, ex Oroſ. V. 16. conſtat. Conf. ſupra ad Præf. p. 14. l. 17.

L. 33. ἦλθον. Sic mox ἐζώγρησαν, & κατέκανον, ſcil. Ῥωμαῖοι: præceſſit enim Ῥωμαίοις πεπραγμένα.

L. 39. Φάβιος Μάξιμος ὁ Αἰμιλιανὸς. Fabium hunc Maximum, cui ex ipſa hac victoria, de qua hic agitur, Allobrogici cognomen inditum eſt, mendoſe h. l. *Æmilianum* adpellari, quum Æmiliani filius fuerit, Æmilii Pauli nepos, Pighius monuit Annal. T. III. p. 68. ad ann. 682. & Caſaubonus ad Strabon. lib. IV. p. 185. D. Qui ſi error eſt; eumdem non ſemel, ſed ter, idem Strabo vel ejus librarii errarunt: nam, præter locum citatum, ubi Gallorum ille victor Κόιντος Φάβιος Μάξιμος Αἰμιλιανὸς vocabatur, iterum iterumque

Digitized by Google

lib. eod. p. 191. B. & C. Μάξιμον Αἰμιλιανὸν adpellatum video. De re vide Liv. Epit. LXI. Flor. III. 2. Oroſ. V. 14. Plin. Hiſt. VII. 50.

Pag. 73.

Pag. 74. *L.* 43. ὑπογυίου. Servari poterat lectio librorum ὑπογύου, in quam cum Regiis conſentit Vratisl. Et ſic alibi conſtanter Aug. & Bav.

L. 47 *ſq.* Ελουητίους καὶ Τιγυρίους. λουητίους Vat. A. E. truncato nomine. Infra, p. 87, 31. Ελβήτιοι ſcriptum erat in Cod. Urſ. & Bav. In Τιγυρίους, & mox Τιγύριοι, conſentiunt libri: atque in Exc. de Leg. loco modo cit. p. 87, 31. Αιγύριοι, quod dederunt codices, ex eodem Τιγύριοι deflexum eſſe adparet. Quare, licet *Tigurini* dicantur Latinis, & Τιγυρηνοὶ vel Τιγυρινοὶ legatur apud Strabonem & Plutarchum, nihil tamen apud Noſtrum novandum cenſui. De L. Caſſii & L. Piſonis calamitate vid. Liv. Epit. LXV. Oroſ. V. 15. Cæſar de B. G. lib. I. c. 7. & c. 12.

L. 51. ὡς ἐν Χρονικαῖς Συντάξεσι δοκεῖ Παύλῳ τῷ Κλαυδίῳ. *Claudii*, *Annalium* Scriptoris, frequens mentio cum apud alios auctores, quos Voſſius nominat de Hiſtoricis Lat. lib. I. c. 10. tum apud Livium præſertim & A. Gellium occurrit. Neque ullus videtur dubitandi locus, quin Claudius ille, quem *Græcos Acilianos libros ſecutum eſſe*, *eoſdemque ex Græco in latinum ſermonem vertiſſe* Livius ait lib. XXV. c. 39. & XXXV. 14. idem ſit cum eo, quem aliàs ſimpliciter *Claudium*, aliàs *Q. Claudium*, tum *Claudium Quadrigarium* aut etiam nude *Quadrigarium* Gellius vocat: quem eumdem Vellejus Paterc. II. 9. Siſennæ æqualem facit, qui hoc ipſo tempore vixit, in cujus temporis hiſtoria ad Claudii Annales provocat Appianus. Sed quod *Paulus* apud Noſtrum cognominetur, in hoc corruptum locum eo meliori jure Voſſius judicavit, quod non ſolum *Claudii Pauli* Annales nemo novit, ſed ne Paulus quidem ullus in gente Claudia uſquam memoratus reperitur. Verum quum nec varient libri, neque ex literarum veſtigiis, quid potiſſimum ſcripſerit Appianus, certo colligi poſſit; nil auſus ſum in Græco contextu immutare, in latina vero verſione *Claudium Quadrigarium* nominare

non dubitavi. Ejuſdem Claudii Annales alibi etiam ſecutum eſſe Appianum, (ſcil. in referendo colloquio Scipionis cum Annibale, Syr. c. 10,) colligitur ex Liv. XXXV. 14. Ex hoc autem loco, in quo verſamur, ſimul intelligitur, Claudium Acilianos Annales, quorum auctor tempore belli Punici ſecundi vixerat, (Voſſ. de Hiſt. Gr. lib. I. c. 17.) non modo in latinum ſermonem convertiſſe, ſed ad ſuam etiam uſque ætatem continuaſſe. Pag. 74.

L. 53 ſq. Τρικούρους. *Tricurios* Cand. Populi hujus mentionem in Cæſaris hiſtoria neque ab ipſo Cæſare, neque ab alio Scriptore qui ad nos pervenerit, factam reperio. Τρικορίους Alpinam gentem, in Galliæ Narbonenſis confinio juxta Vocontios, memorat Strabo lib. IV. p. 185. C. & p. 203. C. & Livius XXI, 31.

L. 59. παρὰ τὰς ἀπορίας. In vitioſ. lect. περὶ, ex male intellecto ſcripturæ compendio ortam, conſpirant omnes libri. Pag. 75. Nota vis præpoſ. παρὰ, tempus denotandi, quæ præpoſitioni περὶ nullo modo ineſt. Civ. I. p. 200, l. 30. παρὰ τήνδε τὴν ἀναρχίαν. Ibid. p. 207, 51. παρὰ τὴν ἰδίαν ὑπατείαν. &c.

Lin. ead. καὶ ὁ ἵππος ξύλοις. ξύλα, ſi vera lectio, *frutices* vel *virgulta*, ut cum Gelenio in verſ. lat. expreſſi, denotare debent: cujus ſignificationis aliud exemplum deſidero. Vide, an ὕλαις ſit legendum. Nam ſicut apud Theophraſtum ὑλήματα non ſolum *frutices* denotant, ſed & herbas, velut centaurium, abſinthium; ſic ὕλη apud Xenoph. in Oecon. quaſvis *herbas* ſignificat, agreſtes præſertim & ſponte naſcentes quæ fruges enecant, monente Gu. Budæo in Comment. Ling. Gr. p. 674. edit. Rob. Stephani. Neſcio an huc referendum, quod eſt apud Herodot. I. 203. ἔθνη ἀπ' ὕλης ἀγρίας ζώοντα. — πόα, quod præceſſit, non ſolum herbas omnis generis & olera, ſed *radices* etiam herbarum, comprehendit. Civ. II. 258, 19. τὴν πόαν ἠρτοποίουν, *ex herbarum radicibus panem conficiebant*: cf. Cæſar de Bell. Civ. III. 48.

L. 61. λογισμῷ ἢ ἐπιστήμῃ τινί. Cum vulgo abeſſet partic. ἢ, nomen ἐπιστήμῃ delere juſſit MUSGRAVIUS. Similiter LENNEP ad Phalar. Epiſt. p. 143. „ duo verba, inquit, ἐπι-

Digitized by Google

Pag. 75. ἐπιςήμῃ τινὶ ex iis quæ ſubjiciuntur huc male translata eſſe, nullus dubito." Mihi commodior ratio medendi huic loco ea viſa eſt, qua uſus ſum: facillime enim abſorberi particula ἢ a ſequenti vocali ε in proxima voce potuit. θυμὸν & ἐπιςήμην ſimiliter opponit Thucyd. lib. I. c. 49. θυμῷ καὶ ῥώμῃ τῷ πλέον ἐναυμάχουν, ἢ ἐπιςήμῃ. Eamdem Germanorum belluinam ferociam notavit Dio lib. XXXVIII. c. 35. De Gallis Livius V. 49. *ira magis, quam conſilio, in Romanos incurrunt.* Et commode hoc noſtro loco θυμὸς *ira* verti poterat. — De *Arioviſto* duo Fragmenta ex Appiano paulo inferius exhibuimus, p. 88 ſq.

L. 65. κατεςρατήγουν αὐτούς. Idem eſt, quod paulo ante dixerat, ὑπὸ τῆς Ρωμαίων ἐπιςήμης ἡσσῶντο, vel quod Dio lib. XXXVIII. c. 49. his verbis effert, ἰσόῤῥοποι αὐτοῖς . . τῇ τέχνῃ ἐγίγνοντο. Cæſar B. G. I. 52. *Reperti ſunt complures noſtri milites, qui in phalangem inſilirent, & ſcuta manibus revellerent, & deſuper vulnerarent.*

Pag. 76. *L.* 73. τοὺς δὲ ταξ. καὶ λοχ. ἅπαντας. Hoc ad ſolam duodecimam legionem refert Cæſar II. 25. Mox quod *L.* 77. Epitomator noſter ait: ἦσαν δὲ τῶν Κίμβρων καὶ Τευτόνων ἀπόγονοι, id de ſolis Aduaticis, qui Nerviis auxilio erant profecti, dixit Cæſar, ac fortaſſe etiam Appianus.

L. 78. Ἀλλοβρίγων. Quos Latini *Allobroges* nominant, eos a Polybio, Dione & Græcis plerisque Ἀλλόβριγας vocari, monuit Steph. Byz. h. v. & Caſaubonus ad Strabonem lib. IV. p. 193. Eademque nominis forma plus ſemel apud Appianum occurrit, Gall. p. 84, 93. Civ. II. p. 179. l. 88, 89 & 92. Errorem, qui erat h. l. in Editis, a Muſgravio quoque correctum video.

L. 79. Οὐσιπετῶν δὲ καὶ Ταγχαρέων. Conf. infra Excerpt. XVIII. p. 89. *L.* 81. Σούκαμβροι δὲ &c. Duas res, diverſis temporibus geſtas, inter ſe confudit commutavitque Abbreviator noſter. Uſipetes ac Tenchtheri, octingentis equitibus (non quidem quingentis, quod & ipſum vitioſe h. l. ſcriptum videtur) Cæſaris equites numero quinquies mille de improviſo adorti, in fugam conjecerant &c. Conf. Appian.

noſtr. Exc. XVIII. modo cit. Cæſar. B.G. IV. 12 ſqq. Plutarch. in Cæſ. p. 718. Anno ſeq. Sigambri, ad quos reliquiæ Uſipetum & Tenchtherorum ſe receperant, cum duobus millibus equitum transgreſſi Rhenum, caſtra Cæſaris, quibus Q. Cicero præerat, ſubito adorti ſunt multoſque interfecerunt. Cæſ. VI. 35-40. Dio Caſſ. XL. 32. Pag. 76.

L. 86. τοῖς τῇδε ἀνθρώποις ἄγνωστον ἔτι. Hæc Gelenius latine ſic reddiderat: *In Britanniam inſulam . . . ignotam ad eam ætatem noſtris hominibus*; quem nos ſecuti, eamdem ſententiam in noſtra verſ. expreſſimus: perperam. Potius: *ipſis illarum regionum incolis*, i. e. ipſis Gallis, *etiam tum ignotam.* Plane ut Cæſar IV. 20. *Magno ſibi uſui fore arbitrabatur, ſi modo inſulam adiſſet, & genus hominum perſpexiſſet; loca, portus, aditus cognoviſſet: quæ omnia fere Gallis erant incognita.* Neque vero aliam vim habet illa partic. τῇδε. Sic Gall. p. 85, l. 99. οἱ τῇδε βάρβαροι. Hiſp. 176, 82. &c. Pro eadem partic. τῇδε lib. Syr. 538, 28. ταύτῃ a Gemiſto Plethone, pro ipſius more, poſitum videtur.

EXCERPTUM II. Apud *Urſinum* p. 349. Ad oram autem exemplaris Urſini rurſus adnotatum erat, ex *Celtico*, i. e. ex Libro de Rebus Gallicis, ſumtum eſſe hoc Fragmentum. Pag. 77.

Lin. 91. Ὅτι Ὀλυμπιάδων τοῖς Ἕλλησιν ἑπτὰ καὶ ἐννενήκοντα γεγονημένων. Quin corrupta ſit vulgata ſcriptura, quamvis nil adnotaverit Urſinus, nemo non videt. In promtu autem fuit, reſtituere verum. Sic fere Civ. I. p. 141, 72. ὀλυμπιάδων αὐτῶν ἐν Ἕλλησιν ἑκατὸν κ. τ. λ. Alibi his fere utitur formis, ἀμφὶ τὰς - - ὀλυμπιάδας Hiſp. 150, 44 ſq. Pun. 499, 31. μετὰ - - ὀλυμπιάδας, p. 105, 59. Quod autem numerus XC per figuram ϟ expreſſus eſt in edit. Urſini, id, ſicut alibi paſſim in impreſſis libris, eo factum puto, quod ad manus non fuerit typographo figura ea, non multum a ϟ diſcrepans, qua ad compendioſe deſignandum hunc numerum uſi ſunt Græci. Ad ipſum numerum Olympiadum quod adtinet, quoniam Olympias XCVII. incipit A. U. 362, ſatis adcurate tempus notatum ab Appiano eſt. „ De Gallorum adventu in Italiam videndus

Pag. 77. Livius libro V. [c. 34 ſqq.] ex quo multa ad hujus Fragmenti intelligentiam peti poſſunt." URSINUS.

L. 95 *ſq.* Κλουσῖνοι, cum accentu in penultima, ſcribitur apud Dionyſ. Hal. & alios, ut Ῥηγῖνοι, Ταραντῖνοι. Apud Dionem Κλούσιοι editum eſt; apud Zonaram vero Κλουσηνοὶ, ex Κλουσινοὶ deflexum.

L. 96. Οὐ πάλαι δὲ οἱ Κλουσινοὶ &c. Non ita Livius lib. V. [c. 35.] *quamquam adverſus Romanos nullum eis jus ſocietatis amicitiæve erat, niſi quod Vejentes conſanguineos adverſus populum Romanum non defendiſſent.* Cum Livio conſentit Dio in Fragmentis." URSINUS. Dio, T. I. p. 58. ed. Reim. & apud Urſin. p. 373.

L. 99. εἰ τοῖς Κελτοῖς ἔμελλον προσαγορεύειν. „ Ita emendavimus, cum προσαγορεύειν eſſet in exemplari." URSIN.

L. 2. Ὑποκρινομένων. Antiqua forma, pro ἀποκρινομένων, Herodoto frequentata, nec Thucydidi inuſitata; de qua Heſychius, Suidas, Etymologus, Euſtathius, monuerunt. Conf. viros doctos ad Thucyd. VII. 44. p. 474. edit. Dukeri, & Erneſtum ac Zeunium ad Xenoph. Memor. Socr. I. 3. 1. Eodem ſenſu verbum illud accipiendum videtur Maced. 527, 34. & Annib. 248, 38.

Pag. 78. *L.* 4. ἐνῆγον Conf. Samn. p. 67. l. 47. Hiſp. 217, 77. Civ. V. p. 806, 82. &c.

L. 7 *ſqq.* καὶ τὸν ἡγούμενον - - - ἐσκύλευε. „ Ita emendavimus ex Livio, apud quem ita ſcriptum eſt in eodem Libro: [V. 36.] *Quin etiam Q. Fabius, evectus extra aciem equo, ducem Gallorum, ferociter in ipſa ſigna Etruſcorum incurſantem, per latus transfixum haſta occidit; ſpoliaque ejus legentem Galli agnovere.*" URSINUS.

III. Apud *Urſinum* p. 350. In cod. Bavar. eſt Ecloge numero quinta ex Appiano decerpta.

Lin. 11. Ὅτι ὁ τῶν Κελτῶν βασιλεὺς Βρέννος. „ Ex eodem Celtico hæc quoque deſcripta ſunt. Videndus Livius lib. V. [c. 36.] de Gallorum legatis Romam miſſis Fabiorum injurias queſtum." URSINUS.

L. 13.

L. 13. ἐπὶ τούτοις. *poſt hæc*: vel *contra hos* ſc. Fabios.
L. 14. Κελτῶν ἁπάντων μεγάλων &c. Conf. ad p. 73, 26.

IV. Videtur utique de periculoſo illo mandato agi, quod *Pontius Cominius* ſuſcepit, (Liv. V. 46.) pro quo in ſeq. Exc. Valeſiano, excerptoris fortaſſe errore, *Cadicius* nominatur. *Pag.* 80.

V. Apud *Valeſium* p. 557.

Lin. 33. Ὅτι Καιδίκιος. „ *Pontius Cominius* is dicitur a T. Livio lib. V. [c. 46.] & Zonara in Annalibus [L. VII. c. 23.] & Plutarchus [in Camillo p. 141.] At *Cadicius* is eſt, qui paulo ante nunciarat Tribunis plebis, vocem humana clariorem noctis ſilentio ab ſe auditam fuiſſe, quæ juberet magiſtratibus dici, Gallos adventare; ut ſcribit Livius. [V. 32.]" VALESIUS.

L. 34. περὶ τῆς ὑπάτου ἀρχῆς. „ Fallitur hic quoque Appianus. Neque enim Camillus Conſul, ſed Dictator, a Senatu dictus eſt. Sed non dubito, quin hic error Compilatori adſcribendus ſit. Vide ſupra, pag. 549." VALESIUS. Scilicet alio Excerpto, quod p. 39. exhibuimus, diſerte apud Appianum quoque, ut apud alios Scriptores, legimus, Dictatorem dictum eſſe Camillum. Quare aut ὕπατος ἀρχὴ generali quadam notione *ſupremum magiſtratum* h. l. denotare debet, (atque ſic in verſ. lat. poni poterat, *de ſupremo magiſtratu Camillo deferendo*,) aut error compilatori tribuendus erit. De his, quæ ſequuntur, conf. idem Excerpt. modo cit. p. 39.

VI. Apud *Valeſium*, ead. pag. 557.

Lin. 43 *ſq.* ἱερεὺς, ὄνομα Δόρσων. *C. Fabius Dorſo.* Vide Liv. V. 46. Dionem Caſſ. in Fragm. Peireſc. (T. I. p. 14. edit. Reim.) Florum I. 13. 16. Valer. Max. I. 1. 11. *Pag.* 81.

L. 49. Κάσσιος ὁ Ῥωμαῖος. Eſt *L. Caſſius Hemina*, qui apud A. Gellium quoque lib. XVII. c. 21. ſimpliciter *Caſſius* citatur, de quo vid. Voſſ. Hiſt. Lat. lib. I. c. 7. Quod autem additur ὁ Ῥωμαῖος, id quo potiſſimum pertineat, haud facile dixeris. Videtur excerptoris culpa ita nude & abrupte poſitum: ac fortaſſe Appianus ſimile quid h. l. adnotaverat atque

Digitized by Google

Pag. 81. Plinius, quum *vetuſtiſſimum auctorem Annalium* Romanorum Caſſium illum vocat, lib. XIII. c. 13. ſect. 27. & XXIX. 1. 6. Forſan etiam eo tantum conſilio hæc verba adjecit compilator, ut Caſſium illum a Dione Caſſio, Hiſtoriarum ſcriptore, diverſum eſſe indicaret.

VII. Apud *Valeſium* p. 557. ab his verbis incipit hoc Fragmentum: *ὅτι Κελτοὶ τήν τε φύσιν.* Ad quæ verba monuit VALESIUS: „Hic locus integrior extat apud Suidam, in v. Ἄδην."

Lin. 53 *ſqq.* *Τά τε σώματα αὐτοῖς κ. τ. λ.* Livius V. 44. *Gens eſt, cui natura corpora animoſque magna magis quam firma dederit: eo in certamen omne plus terroris, quam virium, ferunt.* Conf. Liv. X. 28. Sic & Florus II. 4. *Alpina corpora*, ait, *humenti cælo educata, habent quiddam ſimile nivibus ſuis; quæ, mox ut caluere pugna, ſtatim in ſudorem eunt, & levi motu, quaſi ſole, laxantur.* Similiter de Gallis Aſiam incolentibus, Liv. XXXVIII. 17. *Si primum impetum, quem fervido ingenio & cæca ira effundunt, ſuſtinueris, fluunt ſudore & laſſitudine membra, labant arma: mollia corpora, molles (ubi ira conſedit) animos ſol, pulvis, ſitis, ut ferrum non admoveas, proſternunt.* De crapula & vinolentia monuit quoque Plut. in Camill. p. 141. & Liv. V. 44. *vagi per agros palantur, cibo vinoque raptim hauſto repleti.*

Pag. 82. VIII. *Lin.* 59 *ſqq.* Οὓς (Κελτοὺς) *γυμνοὺς ἐπεδείκνυε κ. τ. λ.* Retuli, neſcio quam recte, ad *Camillum* Romanos recuperare patriam jubentem, Liv. V. 49. Ad *Gallos* pertinere hoc Fragm. ipſe Suidas monuit, his verbis: Ἀππιανὸς περὶ τῶν Κελτῶν φησίν· Οὓς γυμνοὺς ἐπεδείκνυε Ῥωμαίοις· οὗτοί εἰσιν &c. — Γυμνοὺς, *nudos* (*ſuper umbilicum*, ut Livius addit, XXII. 46.) pugnare ſolitos *Gallos*, refert Polyb. lib. III. c. 115, & Liv. l. c. *οἱ τὴν βοὴν βαρεῖαν* &c. Liv. XXI. 28. *Galli obcurſant cum variis ululatibus cantuque moris ſui, quatientes ſcuta ſuper capita, vibranteſque dextris tela.* Et VII. 26. *Gallus quatiens ſcutum haſta.* *ξίφη μακρά.* *Gladii*

Digitized by Google

Gallis prælongi ac ſine mucronibus, Liv. XXII. 46. κόμας αἰωροῦντες. Notum nomen quoque *Comatorum*, Gallis, Alpium præſertim incolis, inditum. Plin. XI. 37. ſect. 47. De Hiſpanis App. Hiſp. 182, 78 ſq. . . κόμης μακρᾶς, ἣν ἐν τοῖς πολέμοις ἐπισείουσι τοῖς ἐχθροῖς. Pag. 81.

IX. *Lin.* 64. Τὸν δὲ δῆμον ἀπὸ τοῦ τείχους ὁρᾶν. Retuli fragm. hoc ad hiſtoriam quæ eſt apud Livium VII. 11. *Pugnatum haud procul porta Collina eſt totis viribus urbis, in conſpectu parentum conjugumque ac liberorum. &c.*

X. Notum argumentum hujus fragm. ex Livio VII. 26. Pag. 83. *Lin.* 70. δεύτερον τοῦτο μονομάχιον. Prius certamen ſingulare T. Manlii fuerat. Ex altero hoc, *Corvi* vel *Corvini* cognomen inditum Valerio.

XI. Apud *Urſinum*, p. 350 ſq. Conf. ſupra, Exc. VI. ex Libro de Reb. Samn. p. 55.

Lin. 78. τὴν ἄσυλον ἐσθῆτα περικειμένους. „Placeret περιειμένους. Et mox [pag. ſq. l. 87.] legendum, οὐκ ἔχοντες ἔτι πατρίδας, εἰς ἃς διαφύγωσιν, ſine partic. οὐκ. Eſt autem hoc fragmentum ex eodem Celtico." URSINUS. Minime ſolicitandum verbum περικειμ. Cf. Civ. II. p. 291 extr. I. 104. 46. II. 193, 18. Quæ ſit vis alterius Adnotationis Urſini, non video: Pag. 84. nam ſic editum eſt, ut in Notis monuit; neque declaravit, quid in exemplari ſuo legerit.

XII. Apud *Urſinum* p. 351. In cod. Bav. eſt Exc. VI. & ibi initium hujus fragmenti eiſdem mendis inquinatum eſt ac apud Urſinum.

Lin. 95. ἡγουμένου σφῶν Γναίου Δομετίου. „*Cn. Domitium* Pag. 85. *Ahenobarbum cum Betulto rege Arvernorum* pugnaſſe ſcribit Valerius Max. lib. IX. [6. 3.] & Strabo lib. IV. [p. 191.] Et Pro conſule de Arverneis triumphaſſe conſtat ex lapide Capitolino, in quo ita inciſum eſt: CN. DOMITIVS. CN. F. CN. N. AHENOBARB. A. DC. . . PRO. COS. DE. GALLEIS. ARVERNEIS. XVI. K. . ." *URSINUS.*

L. 99. δορυφοροῦνται γὰρ δὴ καὶ πρὸς κυνῶν. „Corrupta hæc erant in exemplari, & προσκυνῶν, pro πρὸς κυνῶν, ſcriptum erat."

Digitized by Google

Pag. 85. URSIN. Eadem menda obtinet in Bav. Morem Gallorum, *canibus* in bello utendi, notavit Strabo lib. IV. p. 200. A. Plura huc facientia ex variis Auctoribus congeſſit Lipſius in Epiſt. ad Belgas, Centur. I. Epiſt. 44. Tom. II. opp. edit. Veſal. p. 779.

L. 1 ſq. „τὸν βασιλέα Βετοῦλτον, εἶτ᾽ Ἀλλόβριγας, εἶτα τὸν πρεσβευτὴν αὐτόν. Ita emendavimus, cum eſſet in exemplari εἶτ᾽ ἀλλόβριγας &c. [Forſan ἀλλούβριγας fuerat, ut in Bav.] Βετοῦλτον autem repoſuimus, ſecuti auctoritatem triumphi Capitolini. Nam Græcum Appiani exemplar [ſic & cod. Bav.] habet Βιτοῖτον, & eodem modo Strabo [IV. p. 191.]. *Bituitum* Livius in Epit. libri LXI. nominat, & Valerius Maximus [IX. 6. 3.] & Oroſius [V. 14. Adde Flor. III. 2.] Eſt autem fragmentum hoc depromtum ex eodem Celtico." URSINUS. — Fragmentum illud ex Faſtis triumphalibus Capitolinis, ad quod Urſinus, emendationem ſuam (Βετοῦλτος pro Βιτοῖτος) defenſurus, provocavit, exhibet Gruterus T. I. Inſcr. p. 298. n. 3. & Pigh. Annal. T. III. p. 78. Sed vereor, ut conſtanti, quæ apud complures Auctores obtinet, ſcripturæ, Βιτοῖτος, *Bituitus*, recte opponi auctoritas unius illius marmoris poſſit; & recte judicaſſe Joſ. Scaliger mihi videtur, in Animadv. in Chronol. Euſebii, n. MDCCCXC. quum *non dubito*, inquit, *erratum eſſe aut lapicidæ, aut ejus qui ex lapide hoc deſcripſit.* Conf. de iſto nomine quæ viri docti ad loca ea, quæ ex variis Scriptoribus citavimus, adnotaverunt. Sed in eo ab omnibus aliis diſcedentem vel Appianum vel horum Excerptorum compilatorem video, quod hoc loco *Allobrogum* rex Bituitus perhibeatur, quem ceteri regem *Arvernorum* faciunt, qui arma cum Allobrogibus ſociaverant. Alium Βιτοῖτον, vel *Bituitum*, Gallorum ducem, memorat Noſter, Mithr. 812. l. 74. & 84. εἶτα τὸν πρεσβ. Sicut in Notis verba hæc citavit Urſinus, ſic dedit Bav.

XIII. Apud *Urſinum* p. 352. ex eadem Celtica Hiſtoria. In cod. Bav. n. VII.

Lin. 8 ſq. καὶ ὁ Ῥωμαίων ὕπατος Παπίριος Κάρβων. „Livius in Epitoma libri LXIII. *Cimbri, gens vaga, populabundi in*

Digitized by Google

Illyricum venerunt. Ab iis Papirius Carbo Coſ. cum exercitu fuſus eſt. &c. Julius Obſequens, in libro de Prodigiis: *C. Cæcilio, Cn. Papirio Carbone Coſſ. Cimbri Teutonique, Alpes tranſgreſſi, fœdam ſtragem Romanorum ſociorumque fecerunt.* Strabo quoque libro V. [p. 214.] Cn. Carbonem ad Norejam oppidum inani conatu cum Cimbris conflixiſſe ſcribit his verbis: εἰς Νωρήιαν πόλιν, περὶ ἣν Γναῖος ὁ Κάρβων συμβαλὼν Κιμβρίοις οὐδὲν ἔπραξεν. Videndus Vellejus libro II. [c. 12.] Eutropius [IV. 10.]" URSINUS. *Cimbros Teutonoſque*, armorum conſiliorumque & fortunæ ſocios, conjunctim plerumque nominare ſolent Scriptores. (Confer, præter jam citatos, Cæſ. B. G. I. 33. Plutarch. Cæſ. p. 716. C. & in Mario 411. B. &c. Epit. ex App. libro de reb. Gall. p. 76.) Utrum ad *Teutonos* ſolos hanc rem, de qua in fragm. hoc agitur, retulerit Appianus, an compilatoris culpa ſolorum *Teutonorum* fiat mentio, definire non poſſumus. De eiſdem populis breviter ſupra in Epitome hujus libri p. 73. dictum eſt, neque tamen ibi nomina populorum adjecta. *Cimbrorum* latrocinia & cladem nominatim, ſed obiter, tetigit Noſter Illyr. c. 4. Pag. 85.

L. 14 *ſq.* ξένους . . . φίλους. φίλους h. l. ut frequentiſſime aliàs, intelligi συμμάχους, *ſocios*, res ipſa docet. Itaque ξένοι ſunt, qui *amici* (vel *hoſpites & amici*, cf. Cæſ. B. G. I. 31. 7.) *populi Rom.* erant adpellati. Similique ratione paſſim Livius inter amicos & ſocios pop. Rom. diſtinguit; velut XLV. 25. ubi de Rhodiis ait: *ita per tot annos in amicitia fuerant, ut ſociali foedere ſe cum Romanis non inligarent, - - ne ſpem regibus abſcinderent auxilii ſui.* Pag. 86.

L. 17. ὁ δ' ἐπαινέσας. „Ita legendum, cum οὐδ' ἐπαινέσας ſit in exemplari." URSINUS. Emendationem Urſini confirmat cod. Bav. qui & *L.* 20. & *L.* 25. probas lectiones αὐτὰς & ὑπὸ ſuppeditavit.

XIV. *Lin.* 29. Ὁ δὲ τοῖς σώμασι τῶν Κίμβρων κ. τ. λ. Ad Marium, Cimbrorum victorem, hoc referendum putavi. Pag. 87.

L. 30. πολύχρυσα εἶναι δοκῶν. Sic recte legebatur quoque apud eumdem Suidam, voc. Κίμβρων, ubi totidem verbis

Pag. 87. fragmentum hoc repetitur. Ex rapinis ditatos fuiſſe Cimbros, probabile erat.

XV. Apud *Urſinum* p. 352 ſq. Bav. n. VIII.

Lin. 31. „Ὅτι ἔθνη δύο λιγύριοι καὶ ἐλβήτιοι. Ex eodem Celtico hoc quoque fragm. translatum eſt, ad cujus intelligentiam videndus Cæſar libro I. de Bello Gallico. Pro λιγύριοι videtur legendum Τιγυρινοὶ, ut eſt apud Plutarchum in Cæſare, & apud Cæſarem ipſum libro I. de B. G." URSINUS. Cf. ſupra, Epit. Rer. Gall. p. 74.

L. 33 *ſq.* διετείχισεν ὅσα - - - σταδίους μάλιστα. „Ita emendavimus ex Cæſare, apud quem ita ſcriptum eſt in libro I. [c. 8.] *Interea ea legione, quam ſecum habebat*, &c." URSINUS. Eodem prorſus modo locus hic in cod. Bav. legitur, ut eum exhibuit Urſinus.

L. 36 *ſq.* ἀποκριναμένων δὲ . . οὐ διδόναι. „Ex Cæſare; apud quem eſt in eodem libro: [c. 14.] *Divico reſpondit, ita Helvetios a majoribus ſuis inſtitutos eſſe, uti obſides accipere, non dare conſueverint.*" URSINUS.

Pag. 88. *L.* 41. Καὶ γίγνεται Λαβιήνῳ τὸ ἔργον εὐμαρές. Sibi ipſi victoriam de Tigurinis reportatam tribuit Cæſar I. 12. nullam Labieni mentionem faciens. Labieno tamen in Epitome quoque hujus libri Celtici p. 74, 52 ſq. adſcribitur illa victoria. Cum Appiano conſentit Plutarch. in Cæſ. p. 716. D. Paulo ante, *Ead. lin.* ἐς δισμυρίους dedit Bav. & ignorat alteram lect. ὡς, qua numquam in ea ſignificatione utitur Appianus. Atque ἐς URSINUS quoque probavit, ſcribens: „Placet ἐς δισμυρίους."

XVI. Apud *Urſinum* p. 353. Bav n. IX.

Lin. 45. Ὅτι Ἀριοούϊστος, Γερμανῶν βασιλεύς. „Cæſar libro I. de Bello Gallico [c. 31.] *Arioviſtus*, inquit, *rex Germanorum* &c. Videndus Livius in Epit. lib. CIV. Eſt autem hoc fragmentum ſumtum ex eodem Celtico." URSINUS. — Adde Cæſ. I. 35. De Arioviſto vide etiam ſupra, Epit. rer. Gall. p. 74 ſq.

Pag. 89. XVII. Apud *Urſinum* ibid. „Ex eadem Celtica hiſtoria hoc quoque fragm. deſcriptum eſt. Ad ejus intelligentiam

Digitized by Google

videndus Cæſar [I. 42-47.] & Plutarchus in Cæſare [p. 716 ſq.]" URSINUS. Pag. 89.

XVIII. Apud *Urſinum* p. 353 ſq. Bav. n. X.

Lin. 58. Ὅτι Οὐσιπέται . . καὶ Ταγχρέαι. „Hoc fragm. ex eod. Celt. depromptum eſt. Pro Οὐσιπέται, Plutarchus habet Ἴπας, [p. 718. D. οὓς Ἴπας, corruptum ex Οὐσιπέτας.] & pro Ταγχρέαι, Τεντερίδας. Cæſar lib. IV. [c. 1.] *Uſipetes Germani, & item Tenchtheri.* In exemplari mſpto Appiani erat Ἀπίται, corrupte prorſus." URSINUS. Bav. quoque Ἀπίται dabat, ſed mox propius vero τοῖς οἰσυπέταις.

L. 59. σφετέροις ἱππεῦσιν ὀκ]ακοσίοις τρεψ. . . πεντακισχιλίους. „Ita legendum ex Cæſare, apud quem ſcriptum eſt in lib. IV. [c. 12.] *At hoſtes, ubi primum noſtros equites conſpexerunt, quorum erat quinque millium numerus, cum ipſi non amplius octingentos equites haberent,* &c." URSINUS. ὀκ]ακοσίους perperam dat Bav. & ſic fortaſſe quoque erat in mſpt. Urſini.

L. 61 *ſq.* τοὺς πρέσβεις κατασχών. „Cæſar IV. [13.] *quos ſibi Cæſar oblatos gaviſus retineri juſſit.*" URSIN.

Lin. 63. „ὡς τεσσαράκοντα χιλιάδας τούτων συγκοπῆναι. Ita magis placet, quam ut eſt apud Plutarchum [p. 718. E. F.] τεσσαράκοντα μυριάδες, vel, ut apud Cæſarem: [IV. 15.] Cum hoſtium numerus capitum CCCCXXX millium fuiſſet." URSINUS. Licet conſentiat h. l. codex Bav. cum mſpt. Urſini, tamen, quoniam cum Cæſaris & Plutarchi exemplaribus conſentit Epitome rer. Gall. p. 76, l. 79 ſq., reponendus utique hoc etiam loco numerus ille fuit: quo numero non ſoli illi, qui arma ferebant, comprehenduntur, ſed omnino *capita*, ut ait Cæſar, στρατεύσιμοί τε καὶ ἀστράτευτοι, ut diſerte Appianus l. c. monet. Pag. 90.

L. 64 *ſq.* Κάτωνά τε ἐν Ῥώμῃ τῶν τις συγγραφέων φησί. „Totidem fere verbis Plutarchus: [l. c.] Γανύσιος δὲ λέγει, Κάτωνα, τῆς βουλῆς ἐπὶ τῇ νίκῃ ψηφιζομένης ἑορτὰς καὶ θυσίας, ἀποφήνασθαι γνώμην, ὡς ἐκδοτέον ἐστὶ τὸν Καίσαρα τοῖς βαρβάροις &c. Apud Appianum mendoſe legebatur τάτωνά τε, & alia, quæ ex Plutarcho emendavimus." URSINUS. Κάτωνα recte dedit

Pag. 90. Bav. ſed mox idem mendoſe γνώμην συνένεγκεῖν, ἐνδοῦναι &c. — Τανύσιον legendum eſſe apud Plut. pro Γανύσιον, Voſſius monuit de Hiſt. Lat. lib. I. c. 12. p. 59. ut *Tanuſius Geminus*, Annalium ſcriptor, & apud illum & apud Appianum h. l. intelligatur.

L. 67 ſqq. Ὁ δὲ Καῖσαρ ἐν ταῖς ἰδίαις ἀναγραφαῖς τῶν ἐφημέρων ἔργων φησὶ, τοὺς Οὐσιπέτας . . . . φάναι· πρέσβεις ἐς τοὺς ἐκβαλόντας Σουήβους ἀπεσταλκέναι. „ Locus eſt in libro IV. de Bello Gallico, quem citat etiam Plutarchus." Ursinus. Quæ apud Plutarchum (p. 718. D. E. cap. 22.) leguntur: περὶ δὲ τῆς πρὸς τούτους γενομένης μάχης ὁ μὲν Καῖσαρ ἐν ταῖς Ἐφημερίσι γέγραφεν, ὡς οἱ βάρβαροι, διαπρεσβευόμενοι πρὸς αὐτὸν, ἐν σπονδαῖς ἐπιθοῖντο καθ᾽ ὁδὸν, καὶ διὰ τοῦτο τρέψαιντο τοὺς αὐτοῦ, πεντακισχιλίους ὄντας ἱππεῖς, ὀκτακοσίοις τοῖς ἐκείνων, μὴ προσδοκῶντας· εἶτα πέμψειαν ἑτέρους πρὸς αὐτὸν, αὖθις ἐξαπατῶντας· οὓς κατασχὼν κ. τ. λ. his quidem bene convenit cum eis quæ apud *Cæſarem* in *Commentariis*, lib. IV. c. 7-13. uberius expoſita legimus. Itaque Rualdus, in *Animadverſionibus ad inſigniora* σφάλματα *Plutarchi*, Animadv. XXI. quum, nullum eſſe dubium, dixiſſet, quin ex eiſdem Cæſaris Commentariis eam narrationem Plutarchus transtulerit, hoc tantum nomine eumdem reprehendit, quod *inſcite*, ut ait, *Commentarios* illos Ἐφημερίδας *Græce appellarit.* Nam quum, quos *Commentarios* Latini vocant libellos memoriales, qui ſumma capita rerum geſtarum complectuntur, eos ὑπομνήματα vel ἀπομνήματα proprio vocabulo, uſu ſcriptorum omnium (& in his ipſius Plutarchi atque etiam Appiani) recepto, Græci adpellent; non debuerunt, inquit, Commentarii illi, quibus res annorum plurium a ſe in Gallia geſtas tantum obſervato cujuſque anni ordine Cæſar perſcripſit, Ἐφημερὶς vel Ἐφημερίδες a Plutarcho dici; quoniam in Ephemeridibus non per annos, ſed per dies ſingulos, res geſtæ commemorantur, ut docet A. Gellius V. 18. [his verbis: *quum non per annos, ſed per dies ſingulos, res geſtæ ſcribuntur, ea hiſtoria Græco vocabulo* Ἐφημερὶς *dicitur.*] & Suidas: Ἐφημερὶς, τῶν ἐφ᾽ ἑκάστης ἡμέρας συμπιπτόντων

ἀπογραφαί. His rationibus, quibus non nimium tamen equidem tribuerim, aliam cauſam adjecit atque adeo præmiſit Rualdus, cur inſcite a Plutarcho Commentarios Cæſaris *Ephemeridas* dictas contendat; quam cauſam, quoniam ad judicandum de Appiani loco in quo verſamur haud parum confert, ipſis RUALDI verbis adferre juvabit. „ Prima, inquit, cauſa eſt, quod, cum laudat Cæſaris Ephemeridas, peritum lectorem ſane inducit, & aperte ſuadet, adeat illud Cæſarianum opus, cui titulum *Ephemeridem* vel *Ephemeridas* ipſe auctor fecerat, & quod hodie quidem deſideratur, Plutarchi autem exſtabat temporibus: ſiquidem Maurus Servius Honoratus, Plutarcho paulo junior, (ſub Hadriano ſcripſit) ejus late meminit in ſuis ad Virgilianam Poëſin doctiſſimis Commentariis, & Hiſtoriam expromit inde in XI. Æneid. [v. 743.] *C. Julius Cæſar, cum dimicaret in Gallia, & ab hoſte raptus equo ejus portaretur armatus, occurrit quidam de hoſtibus, qui eum noſſet; & inſultans ait:* Cecos, Cæſar; *quod Gallorum lingua,* Dimitte, *ſignificat: & ita factum eſt, ut dimitteretur. Hoc autem ipſe* C æ ſ a r *in* E p h e m e r i d e *ſua dicit, ubi propriam commemorat felicitatem.* Hiſtoriam totam adſcripſi, ut appareat, Servium aliud opus intelligere, quam cui *Commentarii Cæſaris* titulus eſt, in quibus videlicet ea nulla plane reperitur." Pag. 90.

Hæc in Plutarchum Rualdus. Nos vero de Appiano quid dicemus? qui primum, ad quam provocat Cæſaris ſcriptionem, eam non ſimpliciter Ἐφημερίδας, ſed pluribus etiam ſignificantioribuſque verbis τὰς ἰδίας ἀπογραφὰς τῶν ἐφημέρων ἔργων adpellat; deinde ea referentem Cæſarem inducit, quæ in ejus Commentariis, qui ad nos pervenerunt, non ſolum nuſquam leguntur, ſed manifeſte etiam ab his, quæ ibidem legimus, diſſentiunt. Nam ad primum illud quod adtinet, quamvis lubens concedam, nimium fortaſſe quodammodo Rualdum fuiſſe in premenda nativa ac ſtricta ſignificatione nominis Ἐφημερίδων, ac poſſe illo titulo, ſi latiori quodam ſenſu vocabulum accipias, utcumque inſigniri illud etiam exponendarum rerum geſtarum genus, quod in Commentariis

ſuis Cæſar ſecutus eſt; Appianus tamen, ſi, Commentariorum Pag. 90. Cæſaris mentionem faciens, neſcio qua cauſa Ὑπομνημάτων titulo uti nolebat, quo & alii Græci Scriptores utuntur, & ipſe de Auguſti Commentariis loquens uſus eſt, (Civ. IV. p. 674. Illyr. p. 849.) eo difficilius poterit excuſari, quod, quum ſaltem ἀναγραφὰς τῶν ἰδίων ἔργων dicere debuiſſe videatur, diſerte ἀναγραφὰς τῶν ἐφημέρων ἔργων, *actuum diurnorum* (vel *rerum de die in diem a ſe geſtarum*) *conſignationem* maluit dicere. Jam vero quod Appianus ſcriptum a Cæſare ait: „ Uſipetes atque Tenchtheros Cæſari dixiſſe, *ſe ad Suevos, a quibus domo pulſi fuiſſent, miſiſſe legatos, eorumque reſponſa exſpectare*," id ſane in Cæſaris Commentariis, quamquam ibi multus eſt Auctor in exponendis Uſipetum & Tenchtherorum ad ſe legationibus eorumdemque vel poſtulatis vel reſponſis, (cap. 7-13.) fruſtra quæras. Contra, poſtremum barbarorum poſtulatum, priuſquam Cæſarianos equites de improviſo adorti eſſent, hoc refert Cæſar, IV. 11. *petebant . . . ſibi uti poteſtatem faceret, in Ubios legatos mittendi . . . Ad has res conficiendas ſibi tridui ſpatium daret.* Neque vero multum proficiet, ſi quis pro νήβους, quod erat in mſſtis, non Σουήβους, ut Urſinus fecit, ſed Οὐβίους reponendum dicat: nam ἐκβαλόντας, quod adjicitur, ad Σουήβους refertur, qui Uſipetes Tenchtheroſque *ſedibus ſuis ejecerant*, ad Ubios nil pertinet. Cf. Cæſ. IV. 1 & 3 ſq. Poſſis etiam νήβους ex νήσους fortaſſe corruptum ſuſpicari, præſertim quum etiam τὰς artic. pro τοὺς ex exemplari ſuo adferat Urſinus: ut inſulæ illæ intelligantur, (Cæſ. ib. c. 10.) quæ a Rheno, ubi Oceano adpropinquavit, (Ῥήνου ἐς τὸν Ὠκεανὸν ἐκβάλλοντος) efficiuntur: ſed nec ſic ulla pars difficultatis levata erit, quæ huic loco ineſt, ſi *Commentarios* Cæſaris ibi dicere voluiſſe Appianum ſtatuamus.

Hæc mihi reputanti veriſimile utique videtur, non *Commentarios Cæſaris*, ſed (id quod & verba clare indicant & res ipſa monet) alterum ejuſdem Cæſaris ſcriptum, quod Servius loco a Rualdo citato commemorans *Ephemeridem* diſerte nominavit, apud Appianum h. l. (ac forte etiam apud

Plutarchum) debere intelligi. Nam quamvis ſint viri docti (in his Daviſius, Adnot. ad illud Cæſaris fragmentum, in edit. Oudendorp. p. 998 ſq.) qui præciſe negent, ullam umquam Julii Cæſaris ſcriptionem, diverſam ab ejuſdem *Commentariis*, exſtitiſſe, quæ *Ephemeris* eſſet inſcripta; tamen etiam atque etiam videndum puto, an Suetonii ſilentium opponi poſſit diſertæ aliorum Scriptorum commemorationi. Quod autem inveniuntur codices mſſti, ipſos Commentarios Jul. Cæſaris hoc titulo exhibentes, *C. Cæſaris Pont. Max. Ephemeris rerum geſtarum belli Gallici*; (quod Voſſius monuit de Hiſt. Lat. lib. I. c. 13. cujuſmodi etiam codicum duorum membr. ex Biblioth. Mediceo-Laurentiana meminit Montfaucon in Biblioth. Bibliothecar. T. I. p. 373.) ex eo tantum abeſt ut neceſſaria ratione colligi debeat, numquam exſtitiſſe *Ephemeridem* Cæſaris diverſam ab ejus Commentariis, ut potius, ſi ponas duo olim diverſa Cæſaris opera, ſed ſimilis fere argumenti, in vulgus manaſſe, quorum alterum *Commentarii*, alterum *Ephemeris*, fuerit inſcriptum, facillime intelligatur, unde permutatio illa titulorum in codicibus nonnullis orta ſit. Jam in Ephemeride mirum eſſe non debet ſi in ejuſdem rei narratione adjecta fuerint nonnulla, quæ abſint a Commentariis, aut ſi ibi alia paulo aliter, quam in his, fuerint expoſita; præſertim ſi Aſinii Pollionis de eiſdem Cæſaris Commentariis judicium illud, quod Suetonius c. 56. refert, cogitemus. Pag. 90.

Lin. 75. περὶ τοῦ παρασπονδήματος ἀπολογουμένων. „Cæſar, [IV. 13.] *Simul, ut dicebatur, ſui purgandi cauſa.*" URSINUS. Mox „pro ὑποτοπήσας, corrupte erat in exemplari ὑπτομήσας." IDEM.

XIX. Res *Britannicas* in hoc Libro de Rebus Gallicis adtigiſſe Appianum, ex Epitome hujus Libri, ſupra p. 76 ſq. c. 5. intelligitur. Forſan huc pertinet Cæſ. IV. 30. Pag. 91.

L. 78 *ſq.* ἔγκλημα ἔχοντας. Küſterus: „quippe quibus crimini dabatur." Sed quamquam nonnumquam paſſive accipiatur iſta phraſis, velut Annib 298. 71. tamen active h. l. erat ſumenda, ut Pun. 310, 91. Sic Thucyd. lib. I. c. 26. IV. 23.

Digitized by Google

Pag. 91. XX. De *Q. Ciceronis* periculo, in Nerviis cum una legione hiemantis, vide Cæſ. V. 38 ſqq. De Cæſaris profectione ad eumdem periculo eximendum, ibid. c. 48.

AD EXCERPTA ET FRAGMENTA
EX LIBRO V.
DE REBUS SICULIS
ET RELIQUARUM INSULARUM.

Pag. 92. EXCERPT. I. Apud *Urſinum* p. 354. Bav. n. XI.

Lin. 1. Ὅτι ἀπορoῦντες Ῥωμαῖοί τε καὶ Καρχ. „ Appianus in Procemio Hiſtoriæ ſuæ, [c. 14.] meminit τῆς Σικελικῆς Ἱστορίας: ex qua hoc fragmentum deſcriptum eſſe, conſtat ex annotatione ad oram exemplaris. Pertinet autem ad annum Urbis DV, in quo Polybius [lib. I. c. 59.] ſcribit Romanos, prioris anni naufragio afflictos, per quindecim annos ſive (ut magis placet) quinque, mari abſtinuiſſe." URSINUS. — Annus Urbis DV, ad quem fragmentum hoc pertinere ait Urſinus, ille annus eſt ad quem Iſ. Caſaubonus in Synopſi Chronologica hiſtoriæ Polybianæ retulit id quod Polybius lib. I. c. 55. coll. cum cap. 59. ſcripſit, Romanos mari Pœnis (iterum) per quinque annos ceſſiſſe: ſcil. Claudio Pulchro, L. Junio Pullo Coſſ. quem eumdem annum Caſaubonus cum aliis annum Urbis DIV numerat. Ego vero, ſicut in tota ratione Chronologica, quam ad marginem hiſtoriæ Appianeæ adnotavi, ubicumque non ex Polybio, ex Livio aut Dione Caſſio clare patebat ad quoſnam Conſules res quæque eſſet referenda, FREINSHEMII potiſſimum auctoritatem ſecutus ſum, ita quidem ut Conſules, ad quos ille res quaſque refert, retulerim ad eos annos, qui eiſdem Conſulibus in Faſtis Almeloveenianis reſpondent; ſic Fragmentum hoc, in quo verſamur, ad eum annum retuli, quo Freinshemius in Supplem. libri XVIII Liviani c. 47. Pœnorum ad Ptolemæum legationem, de qua hic agitur, poſuit; quo eodem anno, vel

exeunte anno ſuperiore, Romani, calamitatibus maritimis adtriti, primum a paranda claſſe abſtinuerunt, & in terreſtribus copiis ſpes ſuas omnes reponere cœperunt, teſte Polybio I. 39. Conf. Freinsh. l. c. cap. 43. & Caſaub. Synopſ. Chron. Is autem annus eſt, qui C. Aurelium Cottam, P. Servilium Geminum Conſules habuit; Freinshemio quidem, ſicut Caſaubono & Pighio, annus Urbis 501, ſed ſecundum Varronis computum, quem Faſti Almelov. ſequuntur, A. U. 502. Hanc noſtram rationem in Chronologicis verſandi, in uno quodam exemplo, oblata occaſione, enucleatius exponere libuit; quo & in aliis rebus, præſertim ubi dubii aliquid aut difficultatis ſubeſſe videatur, lector cujus id intereſt, vel me non monente, facilius intelligere poſſit, unde temporum notationes arripuerim. Pag. 92.

L. 7. Τῷ δ᾽ ἦν ἔς τι Ῥωμαίους καὶ Καρχηδονίους φιλία. „Ita ſcribendum; cum in exemplari mſpto non ſatis emendate hic locus legatur." URSINUS. Fortaſſe pro ἔς τι fuit ἴσῃαι, quod eſt in Bav. De Ptolemæi Philadelphi cum Romanis amicitia conf. Liv. Epit. XIV. Dionem Caſſ. in Excerpt. de Legat. & quos ad Dionem citavit Reimarus T. I. p. 61. Legationis hujus Carthaginienſium ad eumdem Ptolemæum mentio, præter hunc Appiani locum, in ceterorum Scriptorum reliquiis nuſquam, quod ſciam, reperitur.

EXCERPT. II. Apud *Urſinum* p. 354-356. In cod. Bav. n. XII. Pag. 93.

Lin. 11. Ὅτι οἱ Καρχηδόνιοι δὶς ἐν τῇ γῇ. „Hoc quoque fragmentum ἐκ τῆς Σικελικῆς ἱστορίας depromptum eſſe cognovimus ex annotatione ad oram libri mſpti. Pertinet autem ad annum DXII, in quo petentibus Carthaginienſibus pax data eſt." URSINUS. In Excerpto hoc res atque tempora nonnihil turbavit permiſcuitque Compilator. *L. Luctatius Catulus* Conſul, qui haud procul initio hujus fragm. (l. 14.) commemoratur, A. U. 512. bellum Punicum I. confecit, & pacem Carthaginienſibus dedit, confirmatam a pop. Rom. anno ſeq. 513, & fœdere ſancitam; de qua pace agitur cap. 2. hujus Excerpti, p. 94 ſq. Conf. Polyb. I. 62 ſq. Liv. Epit. XIX.

Digitized by Google

Pag. 93. & lib. XXX. c. 44. Sed multo ante confectam hanc pacem, *M. Regulus* cum Pœnorum legatis Romam erat miſſus. Captus fuerat Regulus A. 499: &, *non ita multo poſt* Romam a Pœnis miſſum fuiſſe, Appianus ſcribit Pun. c. 4. Id autem proxime poſt cladem Pœnorum A. U. 503. a Metello Coſ. acceptam factum eſſe, ſive eodem anno, ſive anno ſeq. 504. C. Atilio, L. Manlio Conſulibus, diſcimus ex Liv. Epit. XVIII. coll. cum initio Epit. XIX. tum ex Oroſio IV. 10. Zonara VIII. 15. Eutrop. II. 11. Adde Dion. Caſſ. T. I. p. 62. Exc. 149. & ibi Reimar. De *Reguli* autem *ſupplicio* vide quæ monuit Palmerius ad Appiani Pun. c. 4.

L. 14. Λουτατίου dedit Bav. *L.* 16. ἐπὶ βραχυτέροις. Sic ἐπὶ μετρίοις τισὶ in eadem re Dio loc. modo cit. Opponitur ἐπὶ πλέοσι, apud Noſtrum p. ſq. l. 26.

L. 19. ὑπολειφθεὶς δὲ τῶν πρέσβεων. „Videtur deeſſe adverbium ὑπὸ, ut ſit, ὑπολειφθεὶς δὲ ὑπὸ τῶν πρέσβεων." URSINUS. — Præpoſitione illa ὑπὸ, quæ in contextum q oque Urſinianum fuit recepta; nullo modo opus eſt. ὑπολείπεσθαι notat *ſubſiſtere, remanere*, ut apud Xenoph. Cyrop. I. 4. 27. & jungitur genitivo caſui. Sic Demoſth. contr. Midiam, p. 569. edit. Reiskii, ὑπολειφθεὶς τοῦ στόλου, *quum ſubſtitiſſet & remanſiſſet a claſſe*, contra mandatum quod datum erat trierarchis, ne ſe cum navi quiſque ſua a claſſe ſejungerent.

L. 20. τετρῦσθαι. Conf. ad p. 45, l. 16. In τετρύσθαι tamen h. l. cum Urſino convenit Bav. & ſic apud Suidam & apud Herodot. I. 22. editum eſt.

Pag. 94. *L.* 31. „Συρακοσίοις δὲ. Ita emendavimus, cum pro Συρακοσίοις in exemplari Συρακουσῶν male ſcriptum eſſet." URSINUS. Operæ tamen in officina Plantiniana, ut ſæpius alibi, ſic rurſus h. l. non obediverunt Urſino; nam Συρακουσῶν δὲ in contextu expreſſum eſt. Συρακουσίοις autem recte dedit cod. mſpt. Bavar.

L. 34. Εὐβοικὰ. Parum intereſt, hanc formam, an alteram Εὐβοϊκὰ, præferas. Simplici vocali in penult. non ſolum h. l. cum Urſino, ſed & Pun. 370, 20. & 377. 29. conſtanter codex Bav. utitur: & ſic apud plures ſcriptores vulgo ſcri-

Digitized by Google

ptum nomen illud legitur. Sed quum diphthongum *ει* diſerte requirant Steph. Byz. v. Εὔβοια & Etymol. v. αἰδοῖος, eamdemque Pun. 370, 20. editi cum mſſtis noſtris omnibus, excepto uno Bavarico, & rurſus Syr. 595, 3. Aug. & Ven. dederint; prætuli hanc formam, quam & Syr. l. c. H. Stephanus repoſitam maluerat. *Pag.* 94.

L. 39. ἐν αὐτῷ. „Ita legendum, cum αὐτῇ corrupte ſit in exemplari." URSINUS. Eadem menda laborat mſ. Bav.

L. 41. ὅσου Καρχηδόνιοι κατεῖχον. Sic dedi ex Bav. De regimine verbi κατέχειν apud Noſtrum, vid. Adnot. ad p. 10, l. 59 ſq. *Pag.* 95.

L. 43 *ſq.* στρατηγὸν ἐτήσιον ἔπεμπον ἐς Σικελίαν. „Satis patet vel ex hoc Appiani loco, Siciliam hoc bello populi Romani provinciam factam eſſe, regno Hieronis Syracuſani excepto." URSINUS. *L.* 44. τὸν Συρακ. τυρ. Concinniorem prætuli lectionem: eaque ratione conſtanter utitur Appianus in ſubſtantivi cum ſubſtant. conſtructione.

L. 47 *ſqq.* καταλυθέντος δὲ τοῦ πολ. Conf. Hiſp. c. 4. & Pun. c. 5. Ceterum quæ hoc CAP. III. hujus Exc. continentur, rectius fortaſſe ad A. U. 514. retuli in libro de reb. Punicis. Et ad marginem CAP. II. pag. præc. rectius adſcriptus fuiſſet A. U. 513. quo anno confectam illam pacem ex Polybio Livioque conſtat.

L. 49. „ὅπως ὑπέσχη αὐτοῖς. Ita emendavimus, cum in exemplari ὑπέσχη τοῖς mendoſe ſcriptum eſſet." URSINUS. Non melius Bav. Sed ipſum mendoſum ὑπέσχη quo pacto probare potuerit Urſinus, non video. Omnino ὑπέσχητο fuit reponendum, quod in eadem re recte legitur Hiſp. p. 105. l. 64.

L. 51. στρατείας. Cf. ad p. 13, 90.

L. 62. ἐπικαλοῦντο. „Ita ſcribendum, cum in mſpto corrupte ſit ἐπικαλούντων." URSINUS. Recte Bav. qui & *L.* 66. verum dedit, ἐς Λιβύην. *Pag.* 96.

EXCERPT. III. Apud *Valeſium* p. 558. & ap. *Suidam*, v. Επικύδης. De Argumento confer Livium lib. XXIV. paſſim, præcipue c. 29.

Digitized by Google

Pag. 97. *Lin.* 74 *ſq.* μόνοι Συρακ. σφίσιν αὐτοῖς ἀνακαινίσειαν. Vide Liv. XXIV. 29: μόνοι abeſt a Suidæ edit. mediol. & Porti. Pro ἀνακαινίσειαν, apud Suid. eſt ἀνακοινώσειαν, emendandum ex hoc Exc. Valeſiano; quod ibi adnotare oblitus eſt Küſterus. *L.* 78. αὐτὸν Ἱπποκρ. Suidas, αὐτῶν Ἱπποκρ.

EXCERPT. IV. Apud *Valeſium* pag. ead. 558. Adſcripſi annum, quo per proditionem captæ ſunt Syracuſæ; quo eodem etiam anno Hippocrates, Marcellum Syracuſis oppugnans, peſte abſumtus eſt, ut refert Liv. XXV. 26. Siculorum querelas de crudelitate Marcelli vide apud eumdem Livium XXVI. 30.

Lin. 84. μὴ διαλύσασθαι χωρὶς ἀλλήλων, *numquam alteros abſque altero pacem eſſe compoſituros.* Hanc eſſe vim putavi horum verborum. Non ſolum διαλύειν τὸν πόλεμον dicimus, verum etiam abſolute, διαλύσασθαι, *componere bellum, pacem facere.* Conf. Civ. I. p. 95, 92. Sed malim h. l. διαλύσεσθαι in futuro, quod tempus frequentiſſimo librariorum lapſu cum Aoriſto ſolet commutari. VALESIUS: *numquam alterum ab altero diſceſſurum.* Sed id Græce eſſet, μὴ διαλυθήσεσθαι ἀπ' ἀλλήλων.

Pag. 98. EXCERPT. V. Apud *Valeſium*, pag. ead.

EXCERPTUM VI. DE REBUS CRETICIS. Apud *Urſinum* p. 371 *ſq.* In cod. Bavarico eſt n. XIII. nec tamen ibi exſtat integra hæc Ecloge, ſed prætermiſſo initio ab his demum verbis incipit, (pag. 98 extr. ſq.) Ψηφισαμένων δὲ Ῥωμαίων &c.

„ De hoc Fragmento parum conſtat, ex quo libro depromptum ſit. Ad oram exemplaris, περὶ Κρήτης, tantum notatum erat. Opinor autem, bellum hoc Creticum in Macedonicum librum ab Appiano conjectum fuiſſe." URSINUS. — At quum diſerte monuerit Photius (vid. ſupra, hoc vol. p. 5. l. 39 ſq.) *Quintum Appiani Librum* inſcriptum fuiſſe Ῥωμαϊκῶν Σικελικὴν καὶ Νησιωτικήν, ἐπεὶ πρὸς τοὺς Σικελοὺς καὶ Νησιώτας, *Hiſtoriam* SICULAM *&* INSULAREM, *quod res tam in Sicilia, quam in ceteris Inſulis* (illis, puta, quas

ἐξαιρέτως

Digitized by Google

ἐξαιρέτως *Majores inſulas* adpellari Appianus dixerat in Præf. c. 5.) *geſtas* complecteretur; conſentaneum eſt, in eodem Libro, poſt Res Siculas, præter aliarum Inſularum hiſtoriam, peculiari titulo ΠΕΡΙ ΚΡΗΤΗΣ, DE CRETA, res in illa Inſula a Romanis geſtas expoſuiſſe. Quem Titulum non ſolum ex Urſini exemplari novimus, ad cujus oram adſcriptus ille erat huic fragmento; ſed eumdem ipſe etiam Appianus citavit, Libro de Rebus Illyricis c. 6. Cui rei accedit, quo minus dubitari debeat ex illo V^to Appiani Libro Eclogam hanc *de Rebus Creticis* eſſe excerptam, quod in codice Bavarico idem hoc Fragmentum locum occupet proximum poſt Eclogas de Rebus Siculis, præcedatque eas quæ ex Sexto Libro, de Rebus Hiſpanienſibus, excerptæ ſunt. Parique ratione Eclogam noſtram VII. p. 100., quæ in Peireſciano codice Excerptis de Rebus Siculis, quamquam cum Sicilia argumentum illius nihil commune habet, ſubjecta adnexaque erat, probabile admodum fecit Valeſius, eſſe ex illa ejuſdem *V^ti Libri* parte, quæ *de Cypro inſula* agebat, depromtam. Quemadmodum vero Appianus, ſic jam ante eum Diodorus Siculus, primum Siciliæ tum reliquarum Inſularum hiſtoriam uno eodemque libro complexus eſt, quem pariter Νησιωτικὴν (βίβλον) inſcripſit: eſt autem & apud ipſum Liber quintus, ubi vide initium cap. 2. Pag. 92.

Lin. 91. Ὅτι Κρήτη ἐξ ἀρχῆς εὐνοϊκῶς ἔχειν ἐδόκει Μιθριδάτῃ. — „ Florus, in hujus belli Hiſtoria, [lib. III. c. 7.] hæc de Creta inſula ad hunc locum pertinentia ſcribit: *Faviſſe* [Creta] *Mithridati videbatur: hoc placuit armis vindicare. Primus invaſit inſulam M. Antonius, cum ingenti quidem victoriæ ſpe atque fiducia, adeo ut plures catenas in navibus, quam arma, portaret. Dedit pœnas vecordiæ.* &c." URSINUS. Adde Liv. Epit. XCVII.

L. 92. καὶ αὐτῷ μισθοφορῆσαι. „ In exemplari abundat adverbium ὑπὲρ: nam habet, ὑπὲρ αὐτῷ μισθοφορῆσαι." URSINUS. — Suſpicari quis poſſet, ὑπ' αὐτῷ μισθ. *ſub eo ſtipendia feciſſe*; ſed magis placet Urſini emendatio. Sic Hiſp. 105, 63. μισθοφοροῦσιν οἱ: & rurſus p. 137, 8 ſq. Μάγωνι ἐμισθοφόρουν.

Digitized by Google

Pag. 98. Similiter Dio p. 82, l. 54. edit. Reim. οἱ τῷ Μιθριδάτῃ μισθοφορήσαντες. &c.

L. 93. τοῖς πλεύσασι. „Pro πλεύσασι, ut nos emendavimus, exemplar habebat πλεονάσασι, ut opinor, corrupte." URSINUS. At hoc quidem loco nulla cauſa fuit, cur corruptam rejiciendamque Urſinus putaret lectionem, quam liber mſptus dabat. Et video, *me auctori reſtituere debuiſſe, in ipſumque contextum recipere, verbum* illud πλεονάσασι; cujus ne mentionem quidem a me in Notis textui ſubjectis factam doleo. Similiter enim de eadem re Noſter, Mithr. 734, 73. λῃστήρια. . . πλεονάσαντα τότε μάλιστα. Civ. II. p. 174, 10. λῃστηρίων τότε μάλιστα πλεονασάντων.

L. 95. ὑπὸ Μάρκου Ἀντωνίου. „Ita legendum, cum in exemplari ſit Γαΐου Ἀντωνίου. Mendoſe etiam Diodorus Siculus in fragmentis habet Λευκίου Ἀντωνίου. [Sic & ibid. codex Bav. ſed in editis correctum eſt ab Urſino p. 332. & T. II. p. 631. edit. Weſſeling.] Nam M. Antonium, Triumviri patrem, primum contra Cretenſes rem geſſiſſe, cum ex aliis, tum ex Appiano ſatis conſtat in hoc ipſo fragm. in quo infra ſcriptum eſt, καὶ ὅδε ὁ πατὴρ Μάρκου Ἀντωνίου. Livius etiam in epitoma lib. 97. Marci prænomine Antonium afficit, cum de bello Cretico ita ſcribit: *Marcus Antonius prætor bellum adverſus Cretenſes parum proſpere geſtum morte ſua finivit.*" URSINUS.

L. 99. „χρηματίσαι δ᾽ ὅμως διὰ τὴν πρᾶξιν Κρητικός. Plutarchus etiam [in Anton. p. 915. cap. 1.] ſcribit, *M. Antonium* hunc, ob rem cum Cretenſibus geſtam, *Creticum* appellatum fuiſſe. Sed pro χρηματίσαι, libentius κληθῆναι reponerem." URSINUS. Quod repoſitum malle ſe profeſſus erat Urſinus, id ipſum typographus ejus in contextu expreſſit, rejecta lectione quam ſcriptum exemplar dabat. De qua novatione rurſus oblitum me eſſe video in Notis contextui noſtro ſubjectis monere lectorem: quum non monere ſolum de ea re debuerim, ſed & recta revocare lectionem codicis mſpti, temere loco ſuo motam. Nam quamvis nunc nobis non ſuccurrat alius Appiani locus, quo verbum χρηματίζειν

Digitized by Google

idem valeat quod κληθῆναι, *audire, vocari, adpellari*; tamen a probatis Scriptoribus hac notione uſurpari verbum illud abunde docent loca ea, quæ ex Plutarcho & Polybio H. Stephanus (Theſ. T. IV. col. 607. med.) in eamdem ſententiam protulit; quibus facile alia loca adjici poſſent. Pag. 98.

L. 5. Λασθένη hoc loco, ut deinde, dedit Bav. Pag. 99.

L. 10. καὶ νικᾷ μὲν ὁ Μέτελλος ἐν Κυδωνίᾳ Λασθένη. Florus: [III. 7.] *Metellus deinde totam inſulam igni ferroque populatus* &c. & mox: *victiſque Laſthene & Panare, Cydonea ducibus, victor rediit.*

L. 15. καὶ οἱ Κρῆτες εἰς Πομπήϊον &c. „Florus: *alii deditionem ſuam ad Pompejum abſentem mitterent.*" URSINUS.

L. 17. ἐπιτρέψειν dedit Bav.

L. 21. ὁ δὲ οὐ φροντίσας. „Ita legendum, pro οὐδὲ οὐ φροντίσας, ut eſt in exemplari [& in Bav.]." URSINUS. Pag. 100.

L. 23. καὶ Κρητικὸς ἐκλήθη ὅδε. „Ad oram libri, pro οὗτος emendatum eſt ὅδε. [Id ipſum in contextu exhibet Bav. recte, & congruenter uſui Appiani.] Livius in epitoma libri 99. [XCVIII.] *Q. Metellus pro Coſ. bello ſibi adverſus Cretenſes mandato, Sydoniam [Cydoniam] urbem obſedit.* Ex hoc Livii loco, & ex Appiani ἐν Κυδωνίᾳ, & τὴν Κυδωνίαν, *Cydoniam* & *Cydonia* apud Florum legendum videtur." URSINUS.

EXCERPT. VII. Apud *Valeſium* p. 558.

Lin. 30. Μυστηρίων ἀγομένων. „Sacra bonæ Deæ intelligit, quæ *myſteria* etiam appellat Cicero lib. V. Epiſt. 21. ad Atticum, & lib. VI. Epiſt. 1. *Facieſque me in quem diem Romana incidant myſteria certiorem.* Porro, qua occaſione in hoc libro de hoc Clodii adulterio ſit locutus, obſcurum eſt: niſi forte narrabat hoc loco, *quo modo* CYPRUS *inſula in ditionem populi Romani veniſſet rogatione Clodii.* Hic enim Liber *de Inſulis* agebat, inſcriptuſque erat, Ῥωμαϊκῶν Σικελικὴ καὶ Νησιωτική, teſte Photio." VALESIUS. Conf. Adnotata ad initium Excerpti præcedentis. Eadem occaſione etiam de Clodii traductione ad plebem ex ordine patricio

Pag. 100. dixiſſe videtur Appianus; quam rem præteriens epitomator, epitheton ſolum ὁ πατρίκιος, non nimis quidem apte, ex illa narratione huc traxit.

ADNOTATIONES

AD APPIANI LIBRUM VI.

DE REBUS HISPANIENSIBUS.

Pag. 101. *Cap. I. Lin.* 1. Ὄρος ἐστὶ Πυρήνη. „ Mirari lector non debet quod quum unus interpres, Franciſcus Beraldus, *Pyrenæus mons* dixerit, ab altero, Cælio Secundo, *Pyrenæi montes* dictum ſit: nec exiſtimare, aliam hunc quam illum ſcripturam ſequutum eſſe, ſed Latinis uſitata & trita etiam appellatione uti voluiſſe. Ac pro hoc interprete & iſtud facere dici poteſt, quod illud quoque plurale nomen Πυρηναῖα ὄρη ipſemet Appianus agnoſcit, pag. 263. [nobis p. 120, l. 18.] & 315. [232, 63.] Atque adeo alter quoque interpres p. 270. [135, 75.] ubi Πυρήνην legimus, Pyrenæos montes dicit. Vocavit autem Pyrenen. cum Græcis & Silius, & alibi montem Pyrenæum." H. Stephanus.

Lin. ead. διῆκον. „ Etiamſi verbo παρήκειν eum det uſum alibi (ſicut & in Præfatione [p. 4, 58.] videre eſt) quem hic verbum διήκειν habet, minime tamen de hac ſcriptura dubitandum eſt. Nec vero male illa Appiani verba a Secundo redduntur, *Pyrenæi montes a mari Tyrrheno ad borealem Oceanum procurrunt:* etiamſi alter *extendi* dicere maluerit: qui & *protendi* & *pertinere*, vel *porrigi*, dicere poterat." H. Stephanus.

L. 3. Κελτοὶ, οἳ Γαλάται τε καὶ Γάλλοι νῦν προσαγορεύονται. — „ Cælius Secundus, *Celtæ qui nunc Galli appellantur*, omittens Γαλάται: quod Beraldus non omiſit, quippe qui vertit, *qui Galatæ & Galli cognominantur*, prætermittens tantum interpretationem adverbii νῦν; quæ addi debet,

Pag. 101.

quum ab Appiano fruſtra non adjiciatur, ſicut nec in aliis plurimis hujuſmodi locis: quorum unus eſt in fine hujus paginæ, [nobis p. 102. l. 16 ſq.] τῆς Ἱσπανίας νῦν ἀντὶ Ἰβηρίας ὑπὸ τινῶν λεγομένης. Eſtque obſervandum, Appianum, præ quovis alio hiſtorico diligenter de aliqua regionis aut urbis aut alius loci appellatione, quæ ſuo tempore introducta fuerit, aut alioqui nova ſit, admonere: ut videre eſt pag. etiam ſequente, [nobis 103, 32 ſq.] de Carpeſſo, quæ antea Tarteſſus dicta fuit.

„ Verum quadam de re lectorem commonefaciam, de qua ab utroque interprete diſſentio. Quod enim ab Appiano ſcribitur, Κελτοὶ ὅσοι Γαλάται τε καὶ Γάλλοι νῦν προσαγορεύονται, ambo non aliter accipiunt quam ſi Appianus quoſvis *Celtas* aliis] nominibus *&* *Galatas* *&* *Gallos* dici intelligeret. At ego eum, ſi hæc mens ejus fuiſſet, dicturum fuiſſe οἳ, non ὅσοι, arbitror; ideo autem voce ὅσοι uſum eſſe, quod perinde ſit acſi dixiſſet, Κελτῶν ὅσοι Γαλ. τε καὶ Γάλλοι νῦν προσαγ. Sic autem in ea quam præfixit toti ſuo operi Præfatione [p. 4, 58 ſqq.] dicit, καὶ ἀπὸ τοῦ Ἰονίου (ita enim ſcribendum hoc nomen litera ο, non ω, quamvis hæc, non illa, ſcriptura & in aliis ſit hujus præfationis locis) παρήκουσα ἐπὶ πλεῖστον τῆς Τυῤῥηνικῆς θαλάσσης, μέχρι Κελτῶν οὓς αὐτοὶ Γαλάτας προσαγορεύουσι: quum alioqui Γαλατῶν, ſed aliorum, paulo ante meminiſſet, ſcribens, Γαλάται τε καὶ Βιθυνοὶ, καὶ Μυσοὶ, καὶ Φρύγες. At Gelenius illud Γαλάτας in ſua interpretatione prætermiſit, & pro illis omnibus, μέχρι Κελτῶν οὓς αὐτοὶ Γαλάτας προσαγορεύουσι, tantum dicit *uſque Galliam.* Atque ita contrarium ab eo fieri videmus ei quod fit a Cælio Secundo in illo hiſtoriæ Hiſpanicæ loco: nam hic ex duobus nominibus *Galatæ* & *Galli* poſterius hoc *Galli* omittit: at ille Galliam dicit, quum Galatarum appellationem habeat Græcum exemplar. Alioqui certe & Suidam, in nomine *Appianus*, dicentem audimus, Galatas eſſe Gallos: ſicut & Celtos eſſe Germanos, ſed Germanos qui Rhenum accolunt. Denique Appianum (ut ad illum Hiſpanicæ hiſtoriæ locum revertar) de univerſis Celtis illa non dicere, oſtendunt aperte quæ proxime ſequun-

Digitized by Google

Pag. 101. tur. Vide & annotationem quandam in locum hiſtoriæ Annibalicæ, qui legitur pag. 315. [nobis 232, 63.] nec non in locum hujus hiſtoriæ qui exſtat p. 279. [153, 91.] de Celtiberis qui Belli cognominantur. Sunt alioqui & Galatæ iidem qui & Gallogræci, teſte Appiano, [Mithr. 817, 69.] ſcribente: Γαλλογραικῶν μὲν, οἳ νῦν εἰσὶ Γαλάται Καππαδόκαις ὅμοροι. Atque ut hic dicit Galatas Cappadocibus eſſe conterminos, ſic in alio ejus loco [Mithr. 742, 4 ſq.] Galatas & Cappadocas copulari videmus." H. STEPHANUS.

Si urgenda omnino eſſet vis illa reſtringendi, quam pronomini ὅσοι ineſſe monuit H. Stephanus; equidem cum Transrhenanos illos Celtas, quos in Præf. p. 6, 80. dixit, (conf. Adnot. ad p. 73, 26.) tum eos, quos Pyrenæum tranſgreſſos ſcribit cap. ſeq. denique Ciſalpinos Gallos, reſpexiſſe Appianum putem; a quibus nimirum diſtinguendos hos Celtas ſignificet, quos ab oriente Pyrenæi montis dicit habitare. Sed, non magnopere premendam iſtam emphaſin eſſe, docere poterat alter locus, huic geminus, quem ex Præf. Appiani p. 4, 59 ſq. ipſe H. Stephanus adtulit, μέχρι Κελτῶν, οὓς αὐτοὶ Γαλάτας προσαγορεύουσι: nam & aliàs ſæpe numero pronomen ὅσοι nil aliud fere valere quam ſimplex relativum οἳ, ſatis notum eſt, & ab eodem quoque H. Stephano in Theſ. T. III. 496. C. adnotatum. Ceterum verba illa Γαλάται τε καὶ Γάλλοι προσαγορ. ita intelligenda puto, ut in lat. verſ. expreſſi. Quos Romani *Gallos*, eoſdem Græci (poſtquam nomen Κελτοὶ, quo antiquiores Græci conſtanter uſi erant, paulatim antiquari cœpit) Γαλάτας vulgo vocabant; ad imitationem fere Romanorum, ſed producentes pauliſper nomen, & alteram literam λ ejicientes. Conf. Steph. Byzant. in Γαλάται. Numquam vero Gallos illos, quos h. l. Appianus ſignificat (Pyrenæo, Alpibus, Rheno fluvio, mari mediterraneo oceanoque circumſcriptos) *Galatas* vocarunt Romani; nec eoſdem Græci, Appiani quidem ætate aut omnino ante quartum a Chriſto nato ſeculum, Γάλλους adpellarunt: vid. Cellar. Orb. Antiq. lib. II. c. 2. p. 163. Adeoque, ſi Γαλάται h. l. ſimpliciter, ut in Præf. 4, 60. dixiſſet Appianus, id latine non *Galatæ*, ſed

Digitized by Google

Galli, fuerat reddendum. Sed quoniam nomen Γαλάται patebat latius, & ad Gallogræcos etiam pertinebat Aſiam incolentes; Appianus nunc, ambiguitatem omnem ſublaturus, nomini Γαλάται adjecit eam formam, qua Romani utebantur, & qua ipſius Appiani ætate (ex quo Galliæ Ciſalpinæ nomen Auguſtus ſuſtulerat) nullus alius populus deſignabatur præter illum ipſum quem hic intellectum Appianus voluit. — Neque vero vitio magnopere equidem vertam latinis interpretibus Sigiſm. Gelenio & Cælio Secundo Curioni, quod Gelenius in verſione Præf. 4, 59 ſq. verba illa μέχρι Κελτῶν οὓς αὐτοὶ Γαλάτας προσαγορ. ſimpliciter reddiderit, *uſque Galliam*; aut quod Curio (in Verſione Latina libri hujus de Rebus Hiſpanienſibus, quam Gelenianæ verſioni reliquorum Appiani librorum a ſe primum editæ ſubjecit) verba iſta de quibus quærimus, ὅσοι Γαλάται τε καὶ Γάλλοι νῦν προσαγορεύονται, omiſſo nomine *Galatæ*, per hæc ſola expreſſit, *qui nunc Galli appellantur*: (nam aliud pro alio poſuit H. Stephanus, quum nomen *Galli* a Cælio Secundo omiſſum ait.) Scilicet quoniam latine hi ſcripſerunt, in gratiam eorum qui Græca legere non poſſent, in hiſtoria Romana uſum potiſſimum ſermonis Romanorum ſpectarunt, & officio interpretis ſatis feciſſe ſibi viſi ſunt ſi ſententiam omnino auctoris latine expreſſiſſent. Pag. 101.

L. 5. ἀρχόμενοι μὲν ἀπὸ τοῦ Τυῤῥ. „ Cælius Secundus: *a Tyrrheno ſimiliter mari per Herculeas columnas circumducti, aduſque ſeptentrionalem Oceanum.* Durum hoc *circumducti*, nec fortaſſe ſatis Latinum in hoc aliove hujuſmodi loco: ideoque magis placet Beraldica interpretatio." H. STEPHANUS. Scilicet ſic Beraldus: *quantum ſpatii eſt a Tyrrheno mari, ducto per Herculeas columnas in orbem ad ſeptentrionalem oceanum ambitu.*

L. 8. καὶ ἰθυτάτῳ σχεδὸν ἁπάντων. „ Non debuit a Secundo prætermitti particula σχεδὸν, id eſt *prope*, ſive *propemodum*: ſicut a Beraldo prætermiſſa non eſt. Dicimus autem proverbio Gallico, adjectionem hujus aut ſimilis particulæ ſæpe obſtare quominus quis mentiatur. Cæterum ἰθυτάτῳ non minus libenter vertiſſem *maxime arduo.* [Et id ipſum

fortaſſe ponere in lat. verſ. debueram. *Rectiſſimo* dederat
Pag. 101. Beraldus.] At vero *altiſſimum* cum Secundo male quis reddiderit; (qui tamen non ſingulari ſed plurali utitur, montes hic quoque pro monte dicens;) quum poſſit altiſſimus eſſe mons aliquis, id eſt ὑψηλότατος, non tamen maxime arduus, id eſt ἰθύτατος, ſive ὀρθιώτατος, aut μάλιστα ὄρθιος, & talis plane qualis eſt petra quam Homerus αἰγίλιπα vocare ſolet." H. STEPHANUS. At ſicut ὄρθιος idem etiam interdum valet quod ὑψηλὸς, (conf. Heſych. in ὄρθιον) ſic ἰθὺς eadem notione accipi poſſe viſum erat. Quod autem σχεδὸν addit, Alpes fortaſſe exceptas voluit.

L. 9. „ Hæc verba, τοῦ δὲ περίπλου τοῦδε τὸ μὲν Τυῤῥ. &c. Cælius Secundus ita vertit, *Hac igitur in orbem facta navigatione, uſque ad Herculis columnas perveniunt gentes.* Longe aliter Beraldus, *Sed quum navibus circumiri poſſit, ſolum tamen Tyrrhenum pelagus incolæ navigant, ad col. Herculis.* Cui interpretationi potius ſubſcribo: ſuſpectum interim locum illum habens, & ſuſpicans ita ſcriptum ab Appiano fuiſſe, τοῦ δὲ περίπλου τοιοῦδε ὄντος. Quam ſcripturam ſequendo, ita verteretur, *Sed quum navibus ita circ•miri poſſit;* vel, brevius, *Sed quum ita circumnavigari poſſit.* At vero illa Cæliana interpretatio neutri lectioni reſpondet." H. STEPHANUS.

Pag. 102. *L.* 13. „ Pro his, ταῖς ἀμπώτεσι τοῦ πελάγους συμφερόμενοι, habes apud Cælium, *quod quidem* (videlicet in Britanniam trajicere) *acceſſus & receſſus maris commoditate uſi factitare ſolent.*" H. STEPH. Beraldus: *niſi quando in Britanniam una cum æſtu maris tranſvehuntur.* Cf. p. 76 extr. & ſq.

L. 15. περῶνται. „ πειρῶνται." REISKIUS. Perſpecte ſane ac vere, ſi quid video: idque in contextu velim repoſitum. Nuſquam, quod ſciam, περάω in paſſ. vel medio genere ita ponitur; at frequenter πειρῶμαι, *tento*, *periculum facio*; quod & ſenſum fundit commodiorem: *ceterum*, vel, *de reliquo* (ſic enim adverbialiter accipiendum τὰ λοιπὰ, fere ut Præf. p. 18, 77.) *neque Romani*, *neque gentes Romanis ſubditæ*, *oceani illius periculum faciunt.*

Digitized by Google

L. 18. „Hæc verba, ὡς ἐν χώρᾳ μιᾷ, Beraldus videtur male interpretatus eſſe, quum totum hunc locum, μέγεθος δὲ τῆς Ἰβηρίας ἐστὶ πολὺ καὶ ἄπιστον, ὡς ἐν χώρᾳ μιᾷ, ita reddat, *Iberiæ vero magnitudo vaſtior eſt quam ut unius ſolum regionis eſſe credi poſſit.* Sed ita vertit, non diſtinguens (ut nec puto diſtinguendum) poſt ἄπιστον, & fortaſſe ſcribendum cenſens, ὥς γε χώρας μιᾶς. Cælius vertit, *Iberiæ igitur magnitudo, quod ad unam provinciam attinet, incredibilis propemodum eſt.* Mirum eſt autem eum hic de ſuo addere *propemodum*, quod reſpondet Græco σχεδόν: at paulo ante, ubi ab Appiano adjicitur, ejus interpretationem neglexiſſe." H. STEPHANUS. Pag. 102.

L. 19. μυρίους σταδίους. Haud paulo minorem menſuram tradit Strabo lib. III. p. 137. B. & II. p. 106. D.

Cap. II. Lin. 23. ταῦτα φροντίζειν. „Cælius, pro ταῦτα, quod ad illa duo præcedentia refertur, dicit, *atque id genus alia.* Idem male hæc reddit, μόνα τὰ Ῥωμαίων συγγράφοντι, perinde videlicet acſi ſcriptum eſſet, ἀλλὰ μόνα τὰ Ῥωμαίων συγγράψω. Vertit enim, *Sed ea tantum quæ ad Romanos pertinent, commemorabo.*" H. STEPHANUS.

L. 29. Ἀργανθώνιον. Vide Herodotum I. 163. & Strabonem lib. III. p. 151. ibique Weſſeling. & Caſaubonum. Pag. 103.

L. 31 *ſq.* ἡ γὰρ Ἀργανθωνίου βασ. „Fœdiſſime in hujus loci interpretatione impegit Cælius Secundus, e nomine urbis faciens nomen regis; (quum alioqui ambo hæc nomina ex aliis etiam ſcriptoribus eſſe nota poſſint:) hæc enim ſunt ejus verba, *Nam in Iberia tum, ut ego exiſtimo, Arganthonius ac Tarteſſus regnabant. Ea tempeſtate urbs erat maritima, quæ nunc Carpeſſus appellatur.* [*Carpteſſus* h. l. eſt in Cælii editione: ſed altero loco, quem infra citavit Stephanus, *Carpeſſus* eſt, ut apud nos.] Atqui, quum ita ſcriptum ſit, ἡ γὰρ Ἀργανθωνίου βασιλεία ἐν Ἴβηρσιν ἦν. καὶ Ταρτησσὸς μοὶ δοκεῖ τότε εἶναι πόλις ἐπὶ θαλάσσης, ἣ νῦν Καρπησσὸς ὀνομάζεται: quum, inquam, ita ſcriptum ſit, oportuiſſet ita ſcriptum eſſe, (ut ſcripturæ interpretatio illa reſponderet)

Digitized by Google

Pag. 103. ἡ γὰρ Ἀργανθωνίου βασιλεία ἐν Ἴβηρσιν ἦν, καὶ Ταρτησσοῦ, ὥς γε μοὶ δοκεῖ, τότε ἦν πόλις ἐπὶ θαλάσσης, &c. Sed potius ἐπὶ θαλάσσῃ ſcribendum eſt: dici enim ſolet πόλις ἐπὶ θαλάσσῃ, quæ & compoſite ἐπιθαλάσσιος. Mirum eſt autem ita lapſum eſſe Cælium, quum & aliunde didiciſſe potuerit urbis nomen eſſe Tarteſſum, & ex iis etiam quæ proxime præcedunt verbis, ἐς Ταρτησσὸν καὶ Ἀργανθώνιον Ταρτησσοῦ βασιλέα πλέοντες: ubi vertit, *Tarteſſum ad Arganthonium Tarteſſiorum regem adnavigabant*; quum Beraldus omiſerit illud Ταρτησσοῦ, *regem* tantum dicens, non *Tarteſſi regem*, quoniam (ut opinor) poſſe ex præcedentibus intelligi exiſtimabat. Cæterum & alius eſt apud hunc ipſum Scriptorem, & quidem in hoc ipſo opuſculo, locus, qui, ſi quid ſupereſſet de eo quod dixi dubitationis, id omnino tolleret. Eum leges p. 290. [nobis p. 177, l. 97. & l. 1 ſq.] & ex eo quoque diſces, Appianum exiſtimare, *Carpeſſum* fuiſſe dictam ſuo tempore quæ a Græcis *Tarteſſus* antea vocaretur, & Arganthonium in ea regnaſſe. Simul autem, illam meam emendationem, qua ἐπὶ θαλάσσῃ repono, veram eſſe, inde cognoſces." H. STEPHANUS.

ἐπὶ θαλάσσης (quamquam alibi non male ἐπὶ θαλάσσῃ legitur) nil opus erat mutare; atque id ſuo loco repoſitum malim. Sic enim plane rurſus Pun. 361, 79. & Civ. II. 226, 80. conſentientibus libris omnibus. Pariterque Demoſth. pro Cor. p. 300, l. 16. edit. Reisk. τὴν ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ μάχην dixit, *pugnam ad fluvium commiſſam*. Quod Καρπησσὸς vulgatum ſua ætate nomen urbis (non ſolum h. l. ſed iterum iterumque p. 177.) perhibet Appianus, id difficultate non caret. Certe hic non cogitandum eſt de Καρπησίοις, mediterraneo Hiſpaniæ populo, qui & Carpetani aliàs adpellabantur. (vide Berkel. ad Steph. Byzant. v. Καρπηΐα.) *Carteja*, itemque *Calpe*, nomen erat urbis illius ad fretum Herculeum ſitæ, quæ pro eadem cum vetere *Tarteſſo* a nonnullis habita eſt. Vide Strab. III. 151. B. & 148. C. Plin. III. 1. ſect. 3. Pompon. Mel. II. 6. ſub fin. Et quamquam Salmaſius in Exercit. ad Solin. p. 202. diſerte ſcribit: „Hanc *Cartejam* Καρτησσὸν & Καρπησσὸν Græci quidam vocaverunt; qua re

Digitized by Google

permoti alii Ταρτησσὸν antiquitus etiam fuiſſe ſibi perſuaſerunt:" tamen Καρπησσὸν nemini præter Appianum, Καρτησσὸν nulli prorſus e veteribus Scriptoribus, memoratam reperio; niſi quod Paulum Leopardum, Emend. lib. V. c. 23. in Gruteri Theſ. Crit. T. III. p. 122. (parum, ut videtur, adcurate) de illo Plinii loco cit. ita diſſerentem video, tamquam ibi vulgò *Carteſſos* vel *Carteſos* editum olim fuiſſet. At nimirum, ſicut pro *Carteja* etiam Καρταία & Καρπηΐα legimus, (apud Pauſan. VI. 19. p. 498. & apud Steph. Byz. in Καρπηΐα coll. v. Κάλπη & quæ ad ea loca viri docti monuerunt;) & ſicut in Antonini Itinerar. p. 406. ed. Weſſeling. pro *Calpe* libri ſcripti omnes *Carpe* exhibent: ſic fieri poteſt, ut inter varia nomina, quibus eadem illa urbs ſive eiſdem ſive diverſis temporibus adpellata eſt, Καρπησσὸς etiam nomen Græcis Appiani ætate fuerit in uſu. HENR. VALESIO (in Notis ad Excerpt. ex Nicol. Damaſc. p. 72. ad p. 482.) Appianus, eam urbem Καρπησσὸν vocans, ad antiquam τῆς Ταρτησσοῦ adpellationem adluſiſſe viſus eſt. Sam. Bochartus, in Chanaan ſive de Phœnic. Coloniis, lib. I. c. 34. p. 682. edit. primæ, unius Appiani teſtimonio nixus, confidenter, *Binomia fuit urbs*, ait, *unum nomen Carteja*, *alterum fuit Carpeſſus*; atque etiam, ut ſolet, derivationem ſtatim nominis Carpeſſus adjecit ex Phœnicum lingua depromtam. Ceterum errorem horum, quorum ſententiam ſecutus Appianus Cartejam, in freti introitu (ad alteram Herculis columnam, id eſt ad Calpen montem, ubi nunc Gibraltar) ſitam, cum Tarteſſo & Gadibus inſula confudit, notarunt fere quotquot de his rebus ſcripſerunt auctores.

L. 33 *ſq.* τό τε τοῦ Ἡρακλέους &c. „Nemo ſatis mirari poſſit, quam lectionem, & unde ſumptam, ſequutus Cælius verterit, *Ita credo Herculis fanum ab Iphenia fuiſſe ædificatum*: quum vertere debuerit, *a Phœnicibus fuiſſe ædificatum.*" H. STEPHANUS. Quod Ἡρακλέους ἱερὸν τὸ ἐν στήλαις ait Appianus, id ad eamdem pertinet confuſionem, quam modo notavimus. Celebre illud Herculis templum *Gadibus* fuit: vide Strab. III. p. 169. Liv. XXI. 21. & alios

Digitized by Google

Pag. 103. quos excitavit Bochart. in Chan. lib. I. c. 34. p. 675 ſq. Et id ipſum Appianus quoque agnoſcit c. 65. p. 179. At, quum h. l. ἐν στήλαις fuiſſe ait, ad *fretum Herculeum* illud ponit, ad quod ſita Carteja erat, quam cum Gadibus & Tarteſſo eamdem putat: nam Ἡρακλέους στήλας manifeſte aliàs (ut ſolent fere Græci ſcriptores) magnum illud Fretum intelligit, per quod ex Oceano in Mediterraneum mare introitus patet; vid. Præf. p. 1, 5. & 4, 52. Nimirum ambiguitate illa deceptus eſt nominis Ἡρακλείων στηλῶν, de qua ambiguitate ex profeſſo commentatus eſt Strabo lib. III. p. 169 extr. & ſeq.

L. 35. „φοινικῶς. Malim φοινικικῶς." H. STEPHANUS. — Recte: & ſic dedit cod. Med. idque reponere etiam juſſerat MUSGRAVIUS, & ante eum Bochartus l. c. p. 675. Sic & Noſter ſupra, p. 93, 19.

L. 36 *ſq.* „Hic παλαιολογοῦσι idem eſt quod ab aliis potius dicitur ἀρχαιολογοῦσι." H. STEPH.

CAP. III. Lin. 41. τὸ δ' ἐπόρθουν. „Cælius Sec. paulo aliter, & non male tamen, vertit, *quotidianis incurſionibus vaſtabant.*" H. STEPH. Beraldus, *diripiebant*, dederat.

Pag. 104. *L.* 47 *ſqq.* μοῖραν μὲν &c. „Hæc etiam verba, μοῖραν μὲν ἐς Καρχηδονίους τὴν πρώτην ἔχον, Beraldus quidem recte, at Secundus perperam vertit. Quum enim liber hic (nam cum ἔχον ſubaudiri debet βιβλίον) dicatur habere τὴν πρώτην μοῖραν ἐς Καρχηδονίους, id eſt, primam partem ad Carthaginienſes pertinentem; Secundus ita eſt interpretatus, *Primum igitur cum populo Carthaginienſi Romani bellum geſſerunt.* Hæc autem proxime ſequentia verba, ὅτι δὲ καὶ τοῦτο περὶ Ἰβηρίας ἦν, ita vertit ut præcedentibus reſpondeant; hoc videlicet modo: *Sed quoniam illud propter Iberiam ſuſceptum eſt.* Ac fateor, τοῦτο hic ad βιβλίον referri non videri, ſed intelligendum eſſe, τοῦτο τὸ πολεμεῖν Καρχηδονίοις." H. STEPHAN.

L. 50. περὶ Σικελίας. Sic edidi ex cod. Med. & Vat. B. quemadmodum & paulo poſt (lin. 55.) conſentientibus libris editum erat. Et ſic h. l. Cæl. Secundus quoque in ſuo exempl. inveniſſe videtur, quum in verſ. lat. poſuerit *pro ejus inſulæ poſſeſſione*; quamquam Beraldus etiam, qui tamen

Digitized by Google

non niſi Stephani exemplar præ oculis habuit, ſimiliter *pro Sicilia* dedit. Nolim tamen hic ſperni περὶ Σικελίαν, *circa Siciliam*, *in Sicilia*: ac notum ceteroquin eſt, quam ſæpenumero in terminationibus αν & ας, ob ſcripturæ compendium in diverſam partem acceptum, hallucinati ſint librarii. Pag. 104.

Cap. IV. Lin. 63. Κελτοῖς τότε μισθοφοροῦσίν οἱ. „In Punica hiſtoria horum donorum ſeu præmiorum, quæ Aphris & Celtis militibus promiſſa fuerant, fit mentio: ſed ita, ut illa non privatim ab Amilchare, ſed a Carthaginienſibus, repoſci dicantur. Vide p. 3. [nobis, c. 5. p. 309 ſq.] - Λίβυες δ' ὅσοι Καρχηδονίων ὄντες ὑπήκοοι συμμεμαχήκεσαν αὐτοῖς περὶ Σικελίαν, καὶ Κελτῶν ὅσοι μεμισθοφορήκεσαν, ἐγκλήματά τινα μισθῶν καὶ ὑποσχ. &c. Dicitur autem de hoc ipſo Amilchare, initio hiſt. Annibalicæ, [c. 2. p. 229.] eum rapinis ac donis ſuum exercitum deliniſſe." H. STEPHANUS. Conf. Exc. ex Hiſt. Sicula, p. 95, c. 3. Pag. 105.

L. 68. Σαρδόνα δὲ &c. „Sic hiſt. Pun. p. 4. [nobis 311, 8.] Σαρδὼ ποινὴν ἔδωκαν. Sic vero & in Cenſorini oratione, quam habet eadem hiſtoria, [p. 422, 59.] ἕως ἐκλόντες ποινὴν ἡμῖν ἴδοτε Σαρδώ." H. STEPH.

L. 73. Ασδρούβας. Sic in hoc quidem libro & in hiſt. Annibalica editiones omnes conſtanter nomen illud efferunt, cum quibus, ni fallor, MS. Vat. B. conſentit. Sed Med. & Vat. A. non minus conſtanter Ασρούβας; eodemque modo in hiſt. Punica, quoties id nomen occurrit, dat edit. 1. (Car. Stephani) cum omnibus mſſtis libris, excepto Bavarico. In Punica lingua eſt litera ea, quæ Hebræorum ז (*Sain*, vel *Zain*) reſpondet, quæ æque per σ, ac per ζ, exprimi poteſt: ex ζ autem Dorico more a Siculis in σδ reſoluto ortam illam formam Ασδρούβας, recte obſervavit Bochart. in Chan. lib. II. c. 12. p. 825.

Ibid. „ὁ τὴν αὖ τοῦ Βάρκα. Scribendum puto, ὁ τὴν αὐτοῦ τοῦ Βάρκα." H. STEPH. αὐτοῦ dedit Med. Nec opus eſt, ut repetatur articulus: vide p. 2, 25. 97, 78.

L. 74. „Melius Beraldus, τάς τε δίκας διεκρούετο vertit, *judicium evaſit*: quam Secundus *pœnam evaſit*: tantum

Digitized by Google

enim erat ὑπαχθεὶς εἰς κρίσιν, nondum καταχριθείς." H. STEPHANUS.

Pag. 106. *Cap. V. Lin.* 83. καὶ δημοκοπίας. „ Beraldus pro his, καὶ δημοκοπίας, dicit, & *populares largitiones exercere poſſet:* at Secundus, *ac ſic populi favorem ſibi conciliaret.* Sed tamen in interpretatione loci qui non longo intervallo præcedit, ubi ſcriptum eſt, ὧν ἦν δημοκοπικώτατος, ſatis inter eos convenit: quum Beraldus quidem vertat, *maxime popularis*: at Secundus, *maxime plebi acceptus.* Malim tamen interpretari, *ad populi favorem emerendum aptiſſimus*: aut etiam, *ad populum in partes ſuas pertrahendum maxime idoneus.*" H. STEPHANUS. De αὐτῷ, quod *ead. lin.* bene edit. 1. (cum mſſtis, ut puto) dat pro αὐτῷ, conf. Adnot. ad p. 47, 36.

L. 85. συναδικεῖν. Vat. A. Med. Sic plerumque cum nominibus collectivis, ac præſertim cum nomine στρατὸς, verbum in plur. numero poſitum reperimus. Conf Adnot. ad 109, 34.

L. 89. „ εἰς βοῦς ὑπέζευξαν. Videtur propoſitio εἰς redundare ante nomen βοῦς: ac fortaſſe eſt ultimæ ſyllabæ participii ἄγοντες repetitio, cujuſmodi error frequenter occurrit. Mirum eſt autem, nullam a Cælio Secundo mentionem illorum boum fieri in hujus loci interpretatione. Ita enim ille; *Currus aliquos lignis onuſtos præmiſerunt, quos ipſi deinde inſtructa acie ſequebantur.*" H. STEPHANUS. αἷς, pro εἰς, dederunt Vat. A. & Med. Et ſic corrigendum perſpecte MUSGRAVIUS & REISKIUS viderunt. Strategema iſtud Amilcaris prætereunt Polybius II. 1. & Nepos XXII. 4. ſed commemorat Frontinus Strateg. II. 4. 17. & Zonaras Annal. VIII. 19.

L. 90. „ εἵποντο ταῖς ἁμάξ. Scribendum videtur, εἵποντο δὲ ταῖς ἁμάξ." H. STEPH. Et *Lin.* 91. „ Scribo, οὐ συνεῖσαν γὰρ τοῦ στρ." IDEM. Quid ſit συνεῖσαν, quod maluit Stephanus, fateor me neſcire. Delevi γάρ, cum libro Med. & ſic rite procedit oratio.

Pag. 107. *L.* 92 *ſq.* αὐταῖς βουσὶν. „ Videtur αὐταῖς βουσὶν accipiendum eſſe pro σὺν αὐταῖς βουσίν: ut hanc particulam ſæpe

Digitized by Google

ſubaudiendam relinqui ſcimus. Quod tamen neutri interpreti veniſſe in mentem videtur: quum & Secundus ita locum hunc verterit, *Iberi currus accenderunt: quo incendio boves in Numidas incitabantur.*" H. STEPHANUS. Utique intelligenda præpoſ. σύν: ſcil. hoc ſenſu, *incenſos eſſe carros, quum etiamnum juncti eis boves eſſent.* Pag. 107.

CAP. VI. Lin. 3. κηδεστήν. Sic pro mendoſo κηδευτήν, quod erat editum, recte dedit Med. puto & Vat. A. e quo alibi certe, ubi eadem vitioſa lectio in hoc libro & in Annib. occurrebat, verum enotatum eſt in ſchedis noſtris. Κηδεστὴν eſt etiam in Excerptis Valeſianis, p. 561. & apud Suidam in Αννίβας, ubi locus hic repetitur uſque lin. 9. ad verba τῷ μειρακίῳ χρώμενος: ſed Valeſius initium tantum hujus fragmenti exhibuit, & reliqua, cum aliis bene multis Fragmentis, quæ Peireſcianus codex continebat, conſulto (ut ait l. c.) prætermiſit, quoniam partim in Hiſpanienſi libro, partim in Annibalico, partim in Libyco, jam edita exſtarent.

L. 4. „ Poſt στρατηγίαις deeſt γενόμενον." REISKIUS. Sed illud nec libri noſtri, nec Suidas, nec Valeſianus liber agnoſcit: nec admodum deſiderari videtur.

L. 6. νέον ὄντα καὶ φιλοπ. Vat. A. Med. & Suidas. Id in Vat. B. mendoſe in νέοντα contractum eſt: & ſic forte in Stephani etiam exempl. fuit, unde is tacite νέον τε fecit. — Paulo ante, pro γιγνόμενον, Suidas dat γενόμενον.

Ibid. φιλοπόλεμον. „ Hic φιλοπόλεμον tantum dicit; at vero in Annibal. hiſt. p. 1. [nobis c. 3. p. 230.] ubi eum ab exercitu electum imperatorem ſcribit, addit etiam συνετόν. Ac quod hic legimus de eodem, καὶ ἀρέσκοντα τῷ στρατῷ, convenit cum eo quod ibi ab eo electus traditur." H. STEPH.

L. 7. καὶ τῆς τε Ἰβηρίας. Sic ex Suida dedi. καὶ τῆς Ἰβηρίας Edd. τῆς τ' Ἰβηρίας Med. & caret καὶ. Mox πειθοῖ caret Suidas; pro προσήγετο autem, dat προσηγάγετο.

L. 10. μεσόγαιον. Forma μεσόγεως, quam ne in Theſ. quidem ſuo adnotavit H. Stephanus, nuſquam alibi apud App. reperitur: ſed, quum apud eumdem ſatis frequenter nomen illud occurrat, ſemper vel μεσόγαιος vel μεσόγειος legitur.

Digitized by Google

Pag. 107. Itaque μεσόγαιον ex Bav. h. l. recepi. Nam in *codice Bavarico*, inter Eclogas vel Excerpta *de Legationibus*, cum alia multa Fragmenta ex hoc Libro de Reb. Hiſp. & ex Lib. de Reb. Punicis exhibentur, tum ex hoc ipſo, in quo verſamur, loco excerpta ſunt ea quæ ad *Fœdus cum Aſdrubale a Romanis initum* pertinent, a cap. 6. hujus libri uſque ad finem cap. 7. & ad oram exemplaris adſcriptum eſt, Λόγος ϛ'. i. e. (*Appiani*) *Liber Sextus*. Sed, quod jam alibi monui, exordia iſtarum Eclogarum plerumque non verbum de verbo eſſe ex Auctore deſcripta, verum in brevius contracta, idem in hoc quoque Excerpto factum a compilatore intellexi. Ut autem Lectores quoque noſtri intelligant, qua fere ratione in ea re verſari homo noſter conſueverit, id in uno ſaltem exemplo, ex quo de reliquis poſſit conjectura capi, oſtenſurus, exordium hujus, quod dico, *Excerpti* ad verbum *ex cod. Bavarico* huc transſcribam. Eſt autem hujuſmodi: Ὅτι Ασδρούβα τοῦ στρατηγοῦ Καρχηδονίων, σὺν Αννίβᾳ, τῷ ὕστερον αὐτίκα ἐπὶ στρατηγίαις, γυναικός οἱ γιγνομένῳ ἀδελφῷ, προελθόντος ἀπὸ τῆς Ἑσπερίου θαλάσσης εἰς τὸ μεσόγαιον ἐπὶ Ἴβηρα ποταμὸν, ὃς μάλιστα τέμνων τὴν Ιβηρίαν, καὶ τῆς Πυρήνης ἀφεστὼς ὁδὸν ἡμερῶν πέντε, ἐξίησιν εἰς τὸν Ἑσπέριον ὠκεανόν· Ζακανθαῖοι, ἄποικοι Ζακυνθίων, ἐν μέσῳ τῆς τε Πυρήνης καὶ τοῦ Ἴβηρος ποταμοῦ ὄντες, καὶ ὅσοι ἄλλοι Ἕλληνες ἐκεῖσε ᾤκουν, δείσαντες ὑπὲρ σφῶν, ἐπρέσβευον ἐς Ῥώμην. Καὶ ἡ σύγκλητος &c. Abhinc ad verbum reliqua transſcripſit, uſque ad προσεγράφη cap. 7. extremo; exceptis levibus nonnullis varietatibus, de quibus deinceps monebo.

Pag. 108. *L.* 11. ἐπὶ Ἴβηρα dedi ex Med. & Bav. quum ἐπ' Ἴβηρα editum fuiſſet. Raræ admodum eliſiones hujuſmodi apud Appianum occurrunt: & videtur, ut Thucydides, concurſu vocalium delectatus.

L. 13 *ſqq.* ἐξίησιν. i. q. ἐκβάλλει, ἐκδιδοῖ, ſcil. τὰ ῥεύματα. Quod autem in *Oceanum borealem* aquas ſuas evolvere *Iberum* fluv. ait Appianus, id eodem utique erit referendum, quo quæ mox, *Cap. VII. Lin.* 14 *ſq.* de *Sagunto* urbe perhibet: Ζακανθαῖοι .. ἐν μέσῳ τῆς τε Πυρήνης καὶ τοῦ ποταμοῦ Ἴβηρος ὄντες. Ad quæ verba Jac. Palmerius in Exercitat. in

Auctores

Digitized by Google

Auctores Græcos, p. 165. „ *Peſſimus Geographus*, inquit, *in rebus Hiſpaniæ Appianus*; qui Saguntum inter Pyrenæos & Iberum fluvium locat, quæ omnium Geographorum conſenſu fuit inter Iberum & Sucronem, non longe a loco, ubi nunc Valentia." Conf. Bochart. Chan. I. 35. p. 689. Idem de Sagunti ſitu error recurrit infra, cap. 10. & Annib. c. 3. Denique, cumulato errore, rurſus cum Nova Carthagine Saguntum confunditur cap. 11 extr. & alibi. Pag. 108.

L. 18. ἐπρέσβευον ἐς Ῥώμην. Neſcio, unde Cælius Sec. Curio hauſerit, *quatuor Romam legatos miſerunt*. Cf. ad p. 112, 79.

L. 22. τοῖς πέραν. τοὺς πέραν Bav. perperam, niſi præmittas εἰς vel πρὸς, ut apud Polyb. II. 13. extr. & alibi. Mox pro ὑπηκόοις *L.* 23. idem Bav. mendoſe dat ἐπηκόοις: & *L.* 24. Καὶ Ζακανθίους δὲ καὶ, idem. *Ead. lin.* 24. pro διαβαίνειν, in libro ſcripto H. Stephani, ut in Vat. B. a pr. manu, erat ἀκμάνειν, correctum ab ipſo STEPHANO, ut monuit in Notis ad edit. 1. ubi etiam „ rectius, inquit, legeretur (*lin. ſq*) τοὺς ἄλλους τοὺς ἐν Ἰβ." Sed repetitum illum articulum ſæpius ab Appiano negligi ſolere, ſupra jam docui.

L. 24 *ſq.* *Ζακανθαίους δὲ* &c. Sic & Livius XXI. 2. Saguntinos fœdere hoc Romanorum cum Aſdrubale comprehenſos fuiſſe tradit: atque ſic apud alios etiam auctores reperiſſe Appianus videtur. Sed Polybius lib. II. c. 13. *in eodem fœdere nullam mentionem*, ait, *reliquæ Hiſpaniæ factam fuiſſe, præter eam quæ cis Iberum eſt*: qui, quum tamen rurſus lib. III. c. 14 extr. & c. 30. ſatis indicare videatur, Saguntinorum mentionem factam eo in fœdere fuiſſe, neſcio an ipſe in errorem induxerit Appianum noſtrum, ut Saguntum cis Iberum ſitam fuiſſe inde colligeret. *L.* 27. Loco προσεγράφη, in Annib. p. 230, 27. ubi de eadem re agitur, eſt ἐνεγράφη, eadem ſententia.

Cap. VIII. Lin. 34. στρατηγὸν ἀπέδειξαν αὐτῶν. Sic abſque hæſitatione fuit reponendum. Refertur ad ἡ στρατιά: quod non magis intellexerunt imperiti librarii, quam paulo ſuperius (p. 106, 85.) συναδικοῖεν ad ὁ στρατὸς relatum. Non præterit hæc menda REISKIUM, qui αὐτῶν ſcribendum monuit. Pag. 109.

Digitized by Google

Pag. 109. *L.* 35: τοῦ Βάρκα διαπολῖται. „Quamvis verbi διαπολιτεύομαι & nominis ex eo facti διαπολιτεία exempla inveniantur, nihilominus hoc quoque διαπολῖται haud facile alio poſſe exemplo confirmari exiſtimo. Poſſet autem eodem dici modo eademque ſignificatione & ἀντιπολῖται, ſicut & verbum ἀντιπολιτεύομαι & verbale nomen ἀντιπολιτεία dicta fuiſſe ſcimus eodem ſignificatu quo διαπολιτεύομαι & διαπολιτεία: (ſic tamen ut illa magis uſitata fuerint.) Hoc autem quamvis dicam, non ignoro aliquid diſcriminis a nonnullis inter hæc & illa conſtitutum fuiſſe: ſed hoc quoque novi, illud non ſervari. Verum ad illud διαπολῖται quod attinet, quid ſi ejus loco διαπολιτευταὶ ſcriberetur? hoc certe a verbo διαπολιτεύομαι eſſe poſſet, quum contra διαπολῖται prius eſſe quam διαπολιτεύομαι neceſſe ſit." H. STEPHANUS. „Apud alios auctores vox διαπολῖται, credo, non invenitur. Hoc loco ab Appiano ponitur pro ἀντιπολιτευόμενοι, ut ex totius loci lectione patet. Sed Appianus, ut ſupra notavi, [in Adnotat. ad Annib. p. 269. l. 93 ſq. quam nos infra ſuo loco referemus;] non debet nobis eſſe in exemplum purioris helleniſmi." PALMERIUS. Mendoſa verba, τοῦ Βάρκα διαπολῖται, MUSGRAVIUS quoque pronunciavit; ſed ita, ut librariis, non auctori, tribuere culpam videatur, neque tamen medicinam ullam adferre tentaverit. Palmerio equidem ſupra adſenſus ſum, (ad p. 108. l. 14 ſq.) rerum Geographicarum ad ultimum Occidentem pertinentium non nimis gnarum fuiſſe Alexandrinum noſtrum Appianum: de Græcitate ejuſdem, quam a puritate multum abeſſe idem Palmerius contendit, ſecus ſentio; ac mitius mecum de Scriptore nimis diu male habito ſpero ſenſuros, qui dehinc ſine ira & ſtudio Hiſtorias Appiani, a majori parte macularum, quibus ad hunc diem citra Auctoris utique culpam inquinatæ erant, purgatas legerint. Satis-ne autem cauſæ ſit, cur vocabulum διαπολῖται abſque venia condemnemus, quove maxime modo emendari debeat, penes doctiores judicium eſto. De verbo διαπολιτεύομαι ejuſque vi, videndus Ammonius de differ. vocab. hac ipſa voce, & Reisk. in Æſchin. contr. Cteſiph. p. 584. not. 40.

Digitized by Google

Jam ſicut πολίτης græce dicitur ὁ πολιτευόμενος, *qui verſatur in republica, membrum reipubl.* ſic fortaſſe διαπολίτης haud inconcinne dicetur ὁ διαπολιτευόμενος, *qui alteri in republ. contrarius eſt, qui diverſarum partium eſt:* i. q. ἀντιςασιώτης, Civ. I. p. 112, 82. 123, 71. cui opponitur ὁ φίλος καὶ ςασιώτης hac ipſa pag. l. 37 ſq. & ὁ ὑπέρ τινος πολιτευόμενος, p. 106, 86 ſq. Sed nihil equidem definire auſim: hoc ſaltem adhuc liceat monere, vocabulum διαπολιτευτής, quod H. Stephanus propoſuit, non magis apud alium quempiam auctorem, quam διαπολίτης, reperiri. Pag. 109.

L. 37. φίλους τε καὶ ςασιώτας. „Non ſolum hæc duo vocabula alio quodam in loco [Civ. II. p. 175, 22 ſq.] conjungit Appianus, ſed tertium etiam addit: ubi ſcribit, Σύλλα φίλος τε καὶ ςασιώτης καὶ ζηλωτὴς μάλιςα γεγονώς." H. STEPH.

L. 39. Recte ab editoribus & interpretibus verbum ἐγέγνετο ad præpoſ. ἅμα relatum videtur, *populus aderat illis, eis favebat, cum illis faciebat.*

L. 40. τῆς βαρύτητος τῆς. Repetitum articulum, qui h. l. deſiderabatur, dedit Med. *Ibidem*, quum operarum errore in edit. 2. irrepſiſſet ἐπὶ Βάρκᾳ τε καὶ Ἀσδρούβᾳ; monuit H. STEPH. in Notis: „Scribe ἐπὶ Βάρκα τε καὶ Ἀσδρούβα, ut genitivi ſit utrumque caſus." Recte: *Barcæ & Aſdrubalis tempore.* Sed TOLLIO ſecus viſum eſt: tenuit Βάρκᾳ τε καὶ Ἀσδρούβᾳ, & (conſulto-ne, an caſu?) ne Adnotationi quidem illi H. Stephani inter ceteras, quas cunctas atque integras repetiit, locum dedit.

L. 42. ἐπεπόμφεσαν. Sic paulo ante (lin. 36.) ἐδεδύκεσαν; & p. 119, 5 ſq. ἀνηρήκεσαν.

CAP. IX. Lin. 50. ὁ πατήρ. Articulum dedit Med. & Vat. B. Pag. 110.

L. 51. ἐπὶ τῷ Καρχηδονίων κουφόνῳ. „In exemplari eſt κουφώνῳ. Ex quo fortaſſe aliquis faciendum putaſſet κούφῳ νῷ. Sed quum τὸ κουφόνουν eleganter dicatur, ut τὸ μεγαλόνουν, quin vera ſit lectio hæc ne dubitandum quidem puto. Fortaſſe autem & pro ἐπὶ τῷ legendum ὑπὸ τῷ." H. STEPHANUS, in *Caſtigationibus* Editioni *primæ* adjectis. „Quid

Pag. 110. ſit κουφόνῳ, prorſus ignoro. Mendoſa forte ea vox. Forte ſcripſerat auctor κούφῳ νῷ, id eſt, *vana mente*, vel *levi animo*: quod ſuadent quæ immediate ſequuntur, ῥαδίως εἰς εὐεργέτας πρὸς ἀχαριστίαν τρεπομένων. Totum locum ſic emendatum latine reddere conabor: *neque levi Carthaginienſium animo ſemper ſubjectum eſſe, qui facile erga beneficos ingratum animum induunt:* vel, ſi melius erit reponere κυφῶνι, ut ſit ſenſus, *ſemper Carthaginienſium ſupplicio ſuppoſitos eſſe:* nam κύφων Heſychius κολαστήριον ξύλον, vel δεσμὸς ξύλινος, interpretatur." PALMERIUS. Quidquid dicat Palmerius, lubens amplexus ſum H. Stephani emendationem, quam & ipſe ſtatim in contextum recipere non dubitaverat: eamdemque lectionem, κουφόνῳ, tres noſtri ſcripti libri cum contextu Stephaniano collati, e quibus nulla diſcrepantia ad h. l. enotata in ſchedis eſt, confirmare utique videntur. Præpoſitio autem ἐπὶ, illa notione *in poteſtate eſſe alicujus*, *pendere ab aliquo*, ſuſpecta eſſe non debuit Stephano. Noſter Civ. V. 893, 52. ἠδόξει, Πομπήϊος ὤν, ἐπὶ Τιτίῳ γενέσθαι, *in Titii eſſe poteſtate*: &, alia ut taceam, nimis nota ſunt illa Stoicorum ἐφ' ἡμῖν καὶ οὐκ ἐφ' ἡμῖν.

L. 54. ὁρκωθῆναι ἐπὶ ἐμπύρων. *Incenſis aris*, Beraldus. „Secundus hæc verba ita reddidit, *tactis hoſtia ardente aris.*" H. STEPH.

„Hujus jurisjurandi, quod aram tenentes, tactiſque ipſis adeo ſacris, concipiebant, frequens mentio apud Scriptores. Tit. Livius lib. XXI. [c. 1.] *Altaribus admotum, tactis ſacris, jurejurando adactum, ſe, quum primum poſſet, hoſtem fore populo Romano.* ἁψάμενον τῶν ἱερῶν dicit Polybius lib. III. [c. 11.] Quod autem Appianus ὁρκωθῆναι ἐπὶ ἐμπύρων, hoc etiam dicebant ὀμνύναι κατὰ vel ἐπὶ τῶν σφαγίων. Dionyſ. Halic. lib. IV. Antiq. Rom. [c. 58. p. 257.] καὶ διωμόσατο κατὰ τῶν σφαγίων. Plutarch. in Poplicola: [c. 2. p. 98. A.] ἐβούλετο ἐπὶ [διὰ dant editt. omnes] σφαγίων ὁρκῶσαι τὴν βουλήν. Item ἐπὶ τῶν τομίων. Unde ὅρκια τέμνειν, & ὁρκοτομεῖν. Homerus Iliad. Γ'. [v. 73.]

Οἱ δ' ἄλλοι φιλότητα καὶ ὅρκια πιστὰ ταμόντες.

Digitized by Google

„ Ubi Euſtathius: τὸ δὲ, φιλότητα καὶ ὅρκια ταμεῖν, ἀντὶ τοῦ φιλίαν καὶ ὅρκον ποιῆσαι διὰ ἐντόμων, ἤγουν, θυσιῶν. Dionyſ. Hal. V. [1.] καὶ ὅρκια τεμόντες, αὐτοί τε πρῶτοι στάντες ἐπὶ τῶν τομίων, ὤμοσαν. Demoſthenes, contra Eubuliden [p. 1306, 21. ed. Reisk.] ὀμόσαι καθ᾽ ἱερῶν ſimpliciter dicit, & καθ᾽ ἱερῶν τελείων contra Neæram. [p. 1365, 17.] Unde & πίστιν καθ᾽ ἱερῶν λαμβάνειν dicit Plutarchus in Bruto. [c. 12. p. 989. C.] Philoſtratus lib. VI. de Vita Apollonii, cap. 11. δικάζει μέν τοι ὁ τοιόσδε, καὶ πολλῷ δικαιότερον ἢ οἱ κατὰ τῶν τομίων ὀμνύντες. Stulte interpres: *qui ſuper ſectis carnium fruſtis juramenta concipiunt.* Jurisjurandi iſtius imaginem expreſſam habes apud Æſchylum in Thebaide: [v. 42 ſeqq.]

> Ἄνδρες γὰρ ἑπτὰ, θούριοι λοχαγέται,
> ταυροσφαγοῦντες ἐς μελάνδετον σάκος,
> καὶ θιγγάνοντες χερσὶ ταυρείου φόνου,
> Ἄρην, Ἐνυὼ, καὶ φιλαίματον Φόβον
> ὡρκωμότησαν, ἢ πόλει κατασκαφὰς
> θέντες λαπάξειν ἄστυ Καδμείων βίᾳ &c.

„ Sed quid eſt ὀμόσαι καθ᾽ ἱερῶν τελείων apud Demoſthenem, & quid appellat ἱερὰ τέλεια? Id vero notum exiſtimabamus omnibus, quum Laurentius Valla coëgit nos mutare ſententiam. Vide enim, quæſo, quomodo interpretetur iſta Thucydidis [lib. V. c. 47.] ex Argivorum & Athenienſium fœdere: ὀμνύντων δὲ τὸν ἐπιχώριον ὅρκον ἕκαστοι τὸν μέγιστον κατὰ τῶν ἱερῶν τελείων. Quæ ita interpretatur vir erudititiſſimus, *Jurent autem proprium quique jusjurandum, quod maximum eſt, apud templa auguſta.* Sed quæ ſint ἱερὰ τέλεια, & quid ὅρκος καθ᾽ ἱερῶν τελείων, docere eum debuerat Demoſthenes, in ea contra Ariſtocratem, [p. 642. ed. Reisk.] ubi agit de jurejurando, quo ſe obſtringebat is qui apud Areopagitas cædis aliquem accuſabat: εἶτ᾽ οὐδὲ τὸν τυχόντα τιν᾽ ὅρκον τοῦτον ποιήσει· ἀλλ᾽, ὃν οὐδεὶς ὄμνυσιν ὑπὲρ οὐδενὸς ἄλλου, στὰς ἐπὶ τῶν τομίων κάπρου καὶ κριοῦ καὶ ταύρου, καὶ τούτων ἐσφαγμένων ὑφ᾽ ὧν δεῖ. Callimachus Grammaticus [apud Etymolog in τριττὺν] τριττὺν θυσίαν eſſe ait, ac conſtare ἐκ βοῶν, αἰγῶν, ὑῶν ἀῤῥένων, πάντων τριετῶν.

Pag. 110.

Pag. 110. „Quandoque & quarta victima addita, ſi vera Scholiaſtæ Ariſtophanis obſervatio: ἐντελὴς δὲ θυσία, inquit, ἡ ἐξ ὑὸς, ταύρου, τράγου, καὶ κριοῦ: quæ ille obſervabat ad hunc locum Pluti: [v. 820 ſq.]

καὶ νῦν ὁ δεσπότης μὲν ἔνδον βουθυτεῖ
ὗν, καὶ τράγον, καὶ κριὸν ἐστεφανωμένος.

De Suovetaurilibus Romanorum res pueris nota eſt." ALEX. TOLLIUS, *vel neſcio quis in editione Tolliana.*

Heſychius: Ἔμπυρα, τὰ καιόμενα ἱερά: ubi non opus eſſe pro ἱερὰ ex Suida reponere ἱερεῖα, (quod docto Heſychii Editori viſum erat,) loca ea, quæ ex Demoſthene & Plutarcho paulo ante adlata ſunt, declarare videntur. Ceterum ex Dionyſio Halic. auctor prolixæ illius Adnotationis quam inſeruimus (quam, neſcio quo jure, Henr. Stephano tribuit Dukerus ad Thucyd. V. 47.) vel in primis adferre illum locum debuerat, ubi eadem cum Appiano noſtro phraſi utitur, lib. III. c. 18. p. 154. τὰ ἱερὰ θύσαντες ὤμοσαν ἐπὶ τῶν ἐμπύρων, quod Æmil. Portus *ſuper ardentes victimas* interpretatus eſt. In eamdem ſententiam notum illud Virgilii, Æn. XII. 201.

Tango aras medioſque ignes, & numina teſtor.

tum id, quo velut proverbio Cicero uſus eſt, pro L. Flacco c. 36. *ſi aram tenens juraret, crederet nemo.*

Ead. lin. 54. Pro ἄσπειστος, in cod. Med. eſt ἄσπειδος; menda eo notanda, quod alibi idem vocabulum, quum pariter in ἄσπειστος prius eſſet deflexum, denique ulterius in ἄπειστος etiam transformatum reperiemus. Vide Mith. p. 662, 44. & 720, 32.

L. 59. εὐσταθοῦσαν. „ἰ θοῦσαν. Corruptus eſt hic locus, & inter ι ac θοῦσαν deeſt ſyllaba aliqua, aut fortaſſe duæ. Quin etiam fieri poteſt, ut vox illa, quam Appianus ſcripſerit, non incipiat ab ι. Ego ex præcedentibus & ſequentibus conjicio, ſignificare illum voluiſſe *pace & otio fruentem* Libyam: ſed, quam potiſſimum e multis vocem ad id exprimendum delegerit, in ea divinatione mihi non ſatisfacio: nec placet ἀνθοῦσαν. H. STEPHAN. *in Caſtig. ad edit.* 1. —„ Nihil propius ad vocem ἰθοῦσαν, manifeſte mendoſam,

videtur poſſe accedere, quam ἀνθοῦσαν. Beraldus lacunam reliquit: Secundus autem vertit, *Itaque quum Africa ſatis compoſita videretur, atque in fide manſura.* Sed quamvis illud participium ἀνθοῦσαν valde prope ad illam mendoſam ſcripturam accedat, aptius tamen eſſet εἰρηνεύουσαν, aut ſi quod propius ſcripturæ illius veſtigiis inſiſteret. Alioqui & ἡσυχάζουσαν proponi poſſet." IDEM, *ad edit.* 2. „Lego ἐθεῦσαν ſine circumflexo, & intelligo *aſſuefactam*, ſcil. jugo Carthaginienſium." PALMERIUS. εὐθηνοῦσαν reponere juſſit MUSGRAV. „Aut Stephani ἀνθοῦσαν optandum, aut εὐθηνοῦσαν, aut ἠρεμοῦσαν." REISKIUS. Amicam litem meliores libri diremerunt Vat. A. & Med. cum quibus Cælii Secundi exemplar conſenſiſſe videtur. Heſych. εὐσταθήσουσιν, ἡσυχάσουσιν. Conf. Ind. noſtr. v. εὐσταθὴς & εὐσταθῶς. Pag. 110.

L. 65. ἔτι ἐπὶ Ῥωμαίοις. „Pro his ἐπὶ Ῥωμαίοις, Secundus habet, *Sub jugum miſſis Romanis*; quum tamen hæc non aliud ſonent quam, *poſt Romanos.* Verum & particulam *iterum* his verbis præfigit, ſcribens, *iterum ſub jugum miſſis Romanis*, male voculam ἔτι ita interpretans: præterquam quod non ſequentibus ſed præcedentibus jungitur." H STEPHANUS. Pag. 111.

CAP. X. Lin. 69. παρασκευάζει παρά οἱ καταβοᾶν. „Ζακανθαίων παρὰ οἷ καταβοᾶν. Certum eſt, corruptum eſſe hunc locum. Quo enim referetur infinitivus καταβοᾶν? quid vero ſignificabit παρὰ οἷ? Lege igitur, meo periculo, παράγει pro παρὰ οἷ, & habebis non magna mutatione verbum huic loco appoſitiſſimum, & in eadem, qua alibi, ſignificatione uſurpatum." H. STEPHANUS *ad edit.* 1. „Haud vereor, ne mihi ſoli ſuſpectus eſſe locus hic dicatur: ſed neſcio an quibus eodem ſuſpectus modo erit, eadem emendatio aut ſaltem conjectura in mentem ventura ſit. Eam certe ſequendo, ex παρά οἱ faciendum fuerit παράγει. Sed præterea addendum αὐτῶν credo, & ponendum vel ante vel poſt καταβοᾶν. Fuiſſe autem ſubornatos quoſdam πρὸς τὸ καταβοᾶν αὐτῶν, oſtendunt aperte illa verba quæ in Annibalica hiſtoria leguntur, de re eadem, p. 315. [nobis 231, 50.] παρασκευάζει

Pag. 111. τινὰς ἐς πρόφασιν κατηγορεῖν Ζακανθαίων, &c. Male igitur hic interpres locum iſtum ita reddit, acſi Saguntini de his incurſionibus non accuſarentur falſo, & ad quærendum prætextum, ſed re vera illis uterentur, & quidem talibus ut iis regio ſuorum vicinorum vaſtaretur." IDEM *ad edit.* 2. „ Poſt καταβοᾶν inſere αὐτῶν ἔπραξε vel aliquid ſimile." MUSGRAV. — „ Poſt καταβοᾶν deeſt ἔπειθε, aut ἐποίησε, aut ſimile quid." REISK. Habet hoc commodi emendatio H. Stephani, ut non multum a veſtigiis ſcripturæ παρά οἱ verbum παράγει recedat. Sed ſi repoſitum hoc verbum placeret, non tamen idcirco ejicienda illa παρά οἱ putarem. Nam in eamdem ſententiam mox [p. 112. l. 78 ſq.] ἔπραξεν ἐντυχεῖν οἱ dicit Appianus, *perfecit ut iterum ad ſe venirent queſtum de Saguntinis.* Itaque utrumque junctum mallem, παράγει παρά οἱ καταβοᾶν: atque ſic ob ſoni in duabus continuis vocibus ſimilitudinem facile alteram excidere potuiſſe intelligitur. Sed, ut prætulerim verbum παρασκευάζει, (ex eadem præpoſ. παρὰ compoſitum, quo & in eadem re utitur Appianus Annib. 231, 50.) commovit me, quod παράγειν ſignificat *ſubdole cum aliquo agere, blanda ac doloſa oratione alicui quid perſuadere.* At nimirum dolo non adverſus Turbuletas uſus eſt Annibal, ſed adverſus Saguntinos: cum Turbuletis aperte egit, eosque doli ſui participes fecit. Pronomen autem αὐτῶν, quod percommode ex nexu orationis intelligitur, neutiquam neceſſe videtur ut diſerte adjiciatur.

L. 72. ἐν ἀποῤῥήτοις „ Hæc, ἐν ἀποῤῥήτοις ἔγραφε, Beraldus vertit, *inter alia arcana ſcribit*; quum tamen ἐν ἀποῤῥήτοις pro ἀποῤῥήτως (i. e. *ſecreto*, ſeu *clam*, κρύφα) accipi videatur, ut ſæpe Græci verbis illis utuntur: qui & ἐν ἀποῤῥήτῳ dicunt: ut hic ipſe Scriptor, in hiſtoria Punica, pag. 3. [309, 74.] ἐν ἀποῤῥήτῳ τοῖς τέλεσι Ῥωμαίων ἐπισκήψας." H. STEPHANUS.

Pag. 112. *L.* 79 *ſq.* „ Quamvis his tantum verbis uſus ſit Appianus, καὶ μετεπέμπετο πρέσβεις· οἱ δὲ ἀφίκοντο μὲν, Secundus tamen his Latinis (quod quis non abs re miretur) uſus eſt, *quorum etiam oratores vocavit, qui ad eum quindecim virûm legationem miſerunt.*" H. STEPHAN. Tamquam legiſſet οἱ δὲ

ἀφίκοντο μέν. Idem interpres ſupra (p. 108, 18.) *quatuor* legatos poſuerat, ubi in Græcis numerus non erat definitus.

L. 84 *ſqq.* In Cod. Bav. inter Excerpta *de Legationibus* leguntur hæc: Ὅτι Ἀννίβας, τὸν Ἴβηρα ποταμὸν περαιωθεὶς, τὴν χώραν ἐπόρθει, καὶ τῇ πόλει μηχανήματα ἐφίστη. & quæ ſequuntur apud Appianum, uſque ad finem CAP. XI. καὶ ἐκράτησεν ἡ γνώμη. *Pag.* 112.

L. 87. περιθεὶς, ἐκ διαστημάτων ἐπεφοίτα. Sic orationem diſtinxit Bav. Pariter Cælius: *paucis diebus interpoſitis ſæpius eodem redibat.* Ut ἐκ διαστήματος, ſic ἐκ διαστημάτων, tam de loco quam de tempore uſurpatur. Vid. Indicem, v. διάστημα.

CAP. XI. Lin. 92. ἐς Καρχηδόνα πλευσεῖσθαι κατ' αὐτοῦ. Verba ἐς Καρχηδόνα dedit Bav. nec amplius quidquam requiri videtur. — Cælius Curio, neſcio utrum ex ſuo exemplari, an ex facili conject. ſupplens: *Carthaginem eum accuſatum navigarent.* Eodem modo MUSGRAVIUS: „πλευσεῖσθαι ἐπὶ Καρχηδόνος κατηγορήσοντες αὐτοῦ." Et REISKIUS: „Ante κατ' αὐτοῦ deeſt aliquid; v. c. πλευσεῖσθαι ἐς τὴν Καρχηδόνα κατηγορήσοντες αὐτοῦ." — Conf. p. ſeq. lin. 96 ſq. & Liv. XXI. 6 extr.

L. 96. πρεσβ. τοῖς Ζακανθαίοις Bav. πρεσβ. τοῖς Ζακυνθαίων Vat. A. Med. nam Ζακυνθ. hos codices pro Ζακανθ. conſtanter exhibere, jam ſupra monui. *Pag.* 113.

L. 4. ἐπεῖχον ἔτι. „Male Secundus ἐπεῖχον vertit *repugnabant*, quaſi ἐπεῖχον idem valeret quod ἀντεῖχον: quanquam ne hoc quidem fortaſſe, ſed alio potius, ad id ſignificandum uteretur. At Beraldus non male ἐπέχειν accepiſſe videtur pro *Differre*: quum tamen poſſit etiam accipi pro *Suſpendere aſſenſum*, *ſive ſententiam.* Quam ſignificationem ſequitur nomen ἐφεκτικός: unde philoſophi ἐφεκτικοί" H. STEPHAN.

L. 6. Verba ἀναγεγράφθαι· ἐλευθέρους δὲ deſiderantur in Bav.

Ibid. ſq. „Longe aliena eſt Secundi interpretatio ab his Appiani verbis, ἐλευθέρους δὲ ἔτι καὶ τοὺς πολιορκουμένους εἶναι. Vertit enim, *Itaque propriis legibus tam obſidentes, quam obſeſſos uti debere.* Nulla certe apud Appianum mentio τῆς ἐλευθερίας eorum qui obſiderent, ſed tantum eorum qui obſiderentur." H. STEPH.

Digitized by Google

Pag. 114. *Cap. XII. Lin.* 17. καὶ οὐδὲν τοιοῦτον δ' ὕπον. Vat. A. B. & Med. quæ lectio fortaſſe abſque ulla mutatione ferri potuerat. Sæpe poſt καὶ, interjecto uno aut altero verbo, ſequitur δέ. Sed utique præferendum οὐδ': nam video, non ita raro in hoc libro & in Annib. alia quoque manifeſta librariorum occurrere ſphalmata, in quæ omnes illi tres noſtri codices conſpirant: veluti mox l. 23 ſq. ταγῶν pro τεγῶν.

L. 24. προκατέσφαζον Vat. A. & Med. Sic & Cælius Curio, *prius occiſis natis.* Suſpectum jam H. STEPHANO fuerat ἀποκατέσφαζον: itaque monuerat, malle ſe ἐπικατέσφαζον.

Pag. 115. *L.* 28 *ſqq.* τὴν δὲ πόλιν ὁρῶν ἐπιθάλασσόν τε - - - Καρχηδόνα καλεῖσθαι τὴν Σπαρταγενήν. Poſſit fortaſſe dici ἐπιθάλασσος, ut ἀμφιθάλασσος: ſed nuſquam, quod ſciam, præter hunc Appiani locum illa nominis forma occurrit. Pro τὴν Σπαρταγενὴν, REISKIUS τὴν καὶ Καρταγένην reponere juſſit; (*quæ alio nomine quoque Carthagena dicitur;*) non cogitans ſcilicet, recentius nomen *Carthagenam* eſſe, nec ulli ex veteribus memoratum. *Spartaria* (a ſparti copia in vicinis campis naſcente,) apud Plinium XXXI. 8. ſect. 43. Antoninum in Itin. p. 396. ed. Weſſeling. & apud Iſidorum XV. 1. cognominatur Nova illa in Hiſpania Carthago. Conf. Bochart. in Chan. vel de Phœnicum Coloniis lib. I. c. 35. & Harduin. ad Plin. XIX. 2. ſect. 7. Idque cognomen Græce haud incommode ἡ Σπαρταγενὴς redditum fuerit: hanc enim formam Σπαρταγενὴς (in primo caſu) malim cum Harduino l. c. ut in quarto caſu Σπαρταγενῆ potius ſcribendum fuiſſe videatur. *Spartarius* quoque *campus*, (τὸ καλούμενον Σπαρτάριον πεδίον,) in Novæ Carthaginis vicinia, ex Strabone lib. III. p. 160 ſq. notus eſt. Hactenus igitur non ita male habent verba Auctoris. Sed alius ineſt error, qui ſeveram PALMERII non effugit cenſuram: „Hoc loco rurſus, inquit, miſere prodit ſuam ignorantiam in rebus Hiſpaniæ Appianus; qui Carthaginem novam ſeu Spartariam, eandem eſſe putat, quæ olim Saguntus, quæ invicem diſtabant plus quam 50 leucis." Nec minus acriter SAM. BOCHARTUS, loc. cit. p. 689. ubi in eumdem Scriptoris noſtri locum commentatur: „Nihil, ait, dici potuit

Digitized by Google

magis ἀγεωγράφητον, nihil magis ἀνισθόρητον. Neque enim maritima urbs, ſed mediterranea, fuit Saguntum, a Carthagine non parum diſſita, quatuor in Ptolemæo fluminibus intermediis. Neque ab Annibale, ſed a Romanis, [Liv. XXIV. 42. XXVIII. 39.] octavo poſt excidium anno, inſtaurata eſt & cultoribus antiquis reſtituta, dum circa Tarentum & Bruttios bellum gerebat Annibal." Ab Aſdrubale vero, non ab Annibale, conditam Novam Carthaginem, Polybius lib. II. c. 13. & Strabo III. p. 158. referunt. Eumdem errorem, quo Saguntum cum Nova Carthagine permutavit commiſcuitque Appianus, repetitum legimus p. 123, 66 ſq. Alium Auctoris noſtri lapſum, de ſitu Sagunti, ſupra notavimus, ad p. 108, 14 ſq. Et omnino ex omnibus Hiſtoriarum Appiani Libris, qui ad nos pervenerunt, nullus eſt, in quo paſſim ἀκρίβεια & limæ labor magis deſiderari videatur, quam in eadem hac Hiſpanienſi Hiſtoria. *Pag. 115.*

Cap. XIII. Lin. 35. προσαγορεύειν mendoſe Med. Vat. B. *L.* 39. τὸν κόλπον ἐπιδεικνύς. „ Secundus τὸν κόλπον, neſcio cur non verterit ſimpliciter *ſinum*, cum Beraldo: ſed *gremium veſtis in ſinum collectum.* Quum tamen ſtatim poſt pro ἐνταῦθα dicat *Hoc in ſinu.*" H. Steph. Livius XXI. 18. *ſinu ex toga facto.* *L.* 49. Γαλάτους τε. τε pro δὲ dedit Med. *Pag. 116.*

Cap. XIII extr. & XIV. init. Lin. 51 *ſq.* „ Τὸν ἀδελφὸν ἐν Ἰβηρίᾳ σφίσι καὶ Λιβ. &c. Locum hunc depravatum eſſe & mutilum, nemo non videat: ſed unde natus ſit error, non cujuſvis fuerit fortaſſe animadvertere. Ego plane exiſtimo, librarium ex uno Ἰβηρίᾳ ad alterum excurriſſe. Hæc enim verba, aut his ſimilia, reliquiſſe ſcripta Appianum credo: τὸν ἀδελφὸν ἐν Ἰβηρίᾳ καταλιπών. Οἱ δὲ Ῥωμαῖοι προορῶντες, καὶ ἐν Ἰβηρίᾳ σφίσι καὶ Λιβύῃ &c. Hæc autem omnino per parentheſin poſita intelligendum eſt: Οὐ γὰρ δὴ μὴ Λίβυες ποτε ἐς τὴν Ἰταλίαν ἐσβάλωσιν, οὐδὲ ὑπενόουν. [Eaque nos parentheſeos ſignis incluſimus.] Sed & illa verba, καὶ ὅτα Λόγγος uſque ad συγγέγραπται, eſſe per parentheſin addita, ſcire

oportet; ut, omiſſa utraque parentheſi, hujus periodi membra ita conjungamus: Οἱ δὲ Ῥωμαῖοι προορῶντες, καὶ ἐν Ἰβηρίᾳ σφίσι καὶ Λιβύῃ τὸν πόλεμον ἔσεσθαι, Τιβέριον μὲν Σεμπρ. Λόγγον ἐπὶ νεῶν ἑκατὸν ἑξήκοντα σὺν δύο στρατοῦ τέλεσιν ἐς Λιβύην ἐξέπεμπον, Πούπλιον δὲ Κορνήλιον &c. Repono autem hîc participium προορῶντες potius quam aliud, quod id Scriptori huic familiare eſſe obſervaverim." H. STEPHANUS *ad edit.* I. „Secundus, tanquam lacunas hujus loci explens, vel potius tanquam exemplar in quo nullæ hîc lacunæ erant, ſequens, ita eum vertit: *Alpium itinera explorare, & copias in Italiam traducere, Aſdrubale in Iberia relicto. Romani ſibi cum Carthaginienſibus in Iberia & in Africa bellum gerendum rati, nec ulla vel levi ſuſpicione, Pœnos in Italiam venturos, Sempr.* &c. Verum illa, διεπρεσβεύετο & κατεσκέπτετο hic ita reddit acſi in διαπρεσβεύεσθαι & κατασκέπτεσθαι mutanda eſſent, ut cohærerent cum his, ἐς δὲ τὴν Ἰταλίαν ἐπινοῶν ἐμβαλεῖν. Eodemque modo ex διῆλθεν facit διελθεῖν." H. STEPH. *ad edit.* 2. In *ſchedis* REISKIANIS ad h. l. hæc adnotantur: „Videtur locus ita integrandus: καὶ διῆλθεν, Ἀσδρούβαν τὸν ἀδελφὸν ἐν Ἰβηρίᾳ καταλιπών. οἱ δὲ Ῥωμαῖοι προσδοκῶντες ἐν Ἰταλίᾳ σφίσι." Sed videtur vir doctus ἐν Ἰβηρίᾳ σφίσι, non ἐν Ἰταλίᾳ σφίσι, ſcribere voluiſſe.

L. 55. Σεμπρ. Λόγγον. „Quod attinet ad nomen Λόγγον, in eo diſcedere a meo exemplari (quod in nullis fere aliis nominibus propriis auſus eram) non dubitavi: quod, etſi authores iſtos in ſcribendis Romanis nominibus magna licentia ſcirem uti ſolitos, hoc tamen non licenter ab Appiano fuiſſe ſcriptum unico γ, ſed a librario ex duobus alterum omiſſum eſſe dicerem: quippe qui in inſcriptionibus quatuor librorum Λόγγου Ποιμενικῶν (cujus ego Scriptoris lepores ſoleo ſeverioribus meis ſtudiis ἐπιτραγηματίζεσθαι, & aliquando fortaſſe fruendos illos lectori φιλοποίμενι dabo) quater a librario neſcio quo ita peccatum fuiſſe cognoviſſem. Duo enim vidi illius ſcriptoris exemplaria, in quorum uno titulus erat unicuique libro Λόγου ποιμενικῶν, quum in altero eſſet Λόγγου." H. STEPH. *ad edit.* I. Eodem errore Λόγον & mox Λόγος

eſt in Vat. B. *Ibid.* Cælius in verſ. lat. (neſcio quo vel caſu
vel conſilio ſemper aliquid adjiciens numeris) h. l. habet *Pag.* 116.
cum CLXII *navibus* & *duabus legionibus.*

L. 56 *ſqq.* Καὶ ὅσα Λέγγος τε &c. „Nihil horum ſuo loco
[in hiſt. Punica] legitur." REISK. Vide Adnotat. ad Pun.
c. 6. ubi hæc, quæ h. l. promiſit Auctor, inſerenda fuerant,
ſed fruſtra ibi quæruntur. De nomine Καρχηδονικὴ vide ſupra,
ad Præf. p. 18, 80. *L.* 59. ἐς Ἰβηρ. pro ἐπὶ ſcripſi ex Med.
quod concinnius videtur, quoniam continue ſequitur ἐπὶ νεῶν.

L. 61 *ſq.* „τὸν ἀδελφὸν τούτων. ὁ μὲν Πούπλ. Rectius *Pag.* 117.
legeretur ὁ μὲν δὴ Πούπλιος, vel ὁ μὲν οὖν Πούπλιος, aut, καὶ ὁ
μὲν Πούπλιος. Eſt enim initium ſententiæ: & recte illi μὲν
reſpondet δὲ (licet pauculis interjectis) poſt Γναῖος." H. STE-
PHANUS *ad edit.* 1. „Scribendum puto, καὶ ὁ μὲν Πουπλ.
vel, ἀλλ' ὁ μὲν Πούπλ. Et quidem hanc lectionem illi prætu-
lerim. Niſi forte particulam μὲν abeſſe ſit ſatius, quum
nuſquam ſit δὲ, quod illi reſpondeat." IDEM *ad edit.* 2.
— „τούτων ſuſpectum: forte τούτου. Sed quæratur, fuerint-
ne Sempronius Longus & Scipiones fratres uterini." REISK.
— Parva res erat, ad quam non adtendentes Viri docti diffi-
cultatibus ſeſe & locum iſtum Auctoris noſtri implicuerunt.
Leviter mutata diſtinctione orationis, plana ſunt omnia.
Τούτων ὁ μὲν Πούπλιος &c. Tum ſuo loco ſequitur Γναῖος δὲ
lin. 73. Sic jam perſpicue Cæl. Curio in verſ. lat: *Sed ho-
rum alter, ſcil. Publius* &c.

L. 72. Ἀννιβαϊκή. Vide ad Præf. pag. 18, 80.

CAP. XV. Lin. 73. ὅ τι καὶ εἰπεῖν. Nomine ἄξιον, quod ad-
jectum Muſgravius voluit, commode carere poſſe videtur
oratio. *Ibid.* ἐν poſt ἔπραξεν, ſolenni librariorum errore,
omiſſum in Med.

L. 84. ἐκοῦσαι. „In exemplari legitur ἀκοῦσαι, quum *Pag.* 118.
aut ἑκοῦσαι ſcribendum ſit, aut ἄκουσαι. Eſſe autem legen-
dum illo non hoc modo, cum ex verbo μετετίθεντο apparet,
(quo & alibi utitur, nimirum de iis qui ſponte ſe dedunt
& alias partes ſequuntur,) tum ex iis quæ addit, καὶ γὰρ

Digitized by Google

Pag. 118. ἄκ]ην πιθανωτάτῳ : neque enim is, qui aliquid facit ἄκων, dicitur πείθεσθαι." H. STEPH. *ad edit.* 1. Emendationem Stephani comprobant codices noſtri & Curio.

Cap. XVI. Lin. 91. ὁς Γίσκωνος. „In exempl. meo reperi ἔσ]ις κωνος: [Sic & Med. ὁς Τίσκωνος.] ſed mea emendatio, ipſius etiam exemplaris fide alio in loco comprobatur." IDEM *ibid.*

L. 96. ἐν Κασ]ολῶνι. Κασ]αλὼν illud oppidum Bæticæ Hiſpaniæ apud Polybium vocatur, & ſic Berkelius (ad Steph. Byz. h. v.) apud Appianum quoque ſcriptum maluerat. Sed quum latine *Caſtulo* diceretur, non male Appianus, ut perſæpe in nominibus propriis Græci faciunt, *u* breve per ο expreſſit. Ptolemæus, ſonum *u*, ut ſolet, religioſe ſervans, Κασ]ουλὼν adpellat. Infra p. 138, 36. & 139, 50, ubi *Caſtulonem* Livius habet, Appianus Κάσ]ακα poſuit. Ὀρσών, Straboni Οὔρ-

Pag. 119. σων, Latinis *Urſo*. *L.* 97. ἀπηγ[ίλθη ſcripſi ex Vat. A.

L. 2. ἐς τὸν ἀδελφὸν ἐπὶ σῖτον ἔπεμπε σ]ρατιώτας. „Secundus hæc verba ἐς τὸν ἀδελφὸν jungit cum participio προμαθών. Vertit enim, *fratris caſu nondum cognito.* Sed potius dixiſſet Appianus, οὐδέν τι προμαθὼν περὶ τοῦ ἀδελφοῦ." H. STEPHANUS. Livius XXV. 35: *Ad Romanos* (qui cum Cn. Scipione erant) *nondum fama tantæ cladis pervenerat.* Sed ex Livio toti huic narrationi Appiani de duplici fratrum Scipionum calamitate parum lucis adfundi poteſt, quoniam ab illo Scriptor noſter, alios nimirum auctores ſecutus, paſſim in diverſum abit. In verbis ἐπὶ σῖτον latere mendam, MUSGRAVIUS putavit: quod quanam ratione viſum ſit docto Viro, quoniam nec cauſam declaravit, neque emendationem tentavit, non magis perſpicio, quam quid Cælius Secundus ſpectaverit, quum eadem illa verba interpretatus eſt, *ad inſtrumenta convehenda*; niſi apud hunc errore operarum *inſtrumenta* pro *frumenta* legitur, quod quidem admodum probabile eſt. Videtur autem h. l. ἐπὶ σῖτον non, ſicut plerumque alibi, (conf. Hiſp. p. 196, 17. Civ. II. p. 268, l. 84 & 81 ſq.) idem valere quod ἐπὶ σιτολογίαν, *frumentatum*, *ad convehendum frumentum*; ſed *ad annonam* vel *ad ſtipendium*

Digitized by Google

petendum. Certe, ſi verba ἐς τὸν ἀδελφὸν cum eis quæ ſequuntur jungas, non tam frumentatum Cn. Scipio ad Publium fratrem miſiſſe milites intelligendus erit, quam ad pĕtendum ab illo ſtipendium, quippe qui pro conſule imperium tenebat, (vid. p. 117, 77.) & apud quem adeo quæſtor erat, qui ſtipendia militibus perſolvebat. Sic, quod apud Polybium XI. 23. κομίζεσθαι τὰς σιταρχίας, & mox rurſus (c. 24.) ἡ κομιδὴ τῶν ὀψωνίων dicitur, id Livius XXVIII. 25. *ſtipendium petere* interpretatus eſt; atque id ipſum Appianus, in eadem hiſtoria, ᾔτουν ἐπὶ σῖτον dixit, Hiſp. p. 142, l. 98. Eodemque pertinere videtur, quod apud Heſychium vocabulum σῖτος, inter alia, etiam per ὁ μισθὸς expoſitum legimus. *Pag. 119.*

Cap. XVII. Lin. 10 *ſq.* ἐς πάντα. ἅπαντα Vat. B. & caret ἐς. *Ibid.* ἐπιποθήσαν. „Scribendum ἐπόθησαν aliquis fortaſſe putet: ſed compoſito ἐπιποθεῖν ſic uti videmus & principio paginæ 265. [nobis p. 122, 57.]" H. Steph.

L. 12 *ſqq.* καὶ Μάρκελλον, ἐκ Σικελίας ἄρτι ἀφιγμένον, καὶ σὺν αὐτῷ Κλαύδιον . . ἐξέπεμπον ἐς Ἰβηρίαν. Rurſus hîc & res & nomina miſcet Appianus, neſcio quos incertos duces parum caute ſecutus: nam vereor, ut ab auctore in librarios rejici culpa poſſit. Numquam *M.* ille *Claudius Marcellus*, rebus in Sicilia geſtis clarus, in Hiſpaniam miſſus eſt: nam vix ex Sicilia circa hoc tempus redierat, quum quartus ei conſulatus delatus eſt, quem A. 544. geſſit; & A. 546. quintum Conſul bellum cum Annibale gerens periit, ut refert ipſe App. in Annib. c. 50. Alius M. Marcellus, (de quo infra, cap. 48 ſqq.) diu poſt hæc tempora, A. 602. Conſul res in Hiſpania geſſit. Nunc Scipionibus *C. Claudius Nero* ſucceſſor in Hiſpaniam A. 543. miſſus eſt; Liv. XXVI. 17. Sed ante ejus adventum, *L. Marcius*, ad quem poſt Scipionum calamitatem ſumma imperii ab exercitu fuerat delata, (Liv. XXV. 37.) res perditas Romanorum aliquantum reſtituit; qui advenienti quidem *Claudio Neroni* exercitum tradidit, ſed diu etiamnum poſthac in eadem Hiſpania legati munere functus, ſub juvene potiſſimum Scipione multa fortiter geſſit Appiano etiam memorata cap. 31 ſeqq. cf. cap. 26 extr.

Digitized by Google

Pag. 120. *L.* 14. ἐπὶ νεῶν. „ Poſt ἐπὶ νεῶν numerus navium deeſſe videtur; eum enim alibi ſolet adjicere, ut videre eſt cum alibi, tum initio paginæ 262. [116, 55 & 59.] duobus locis, ἐπὶ νεῶν ἑκατὸν ἑξήκοντα, & paulo poſt, ἐπὶ νεῶν ἑξήκοντα. Atque hunc ipſum numerum hic deeſſe veriſimile eſt, & vocem hanc ἑξήκοντα intercidiſſe propter ſequens proxime vocabulum, quod ab eadem ſyllaba incipit; eſt enim ἐξέπεμψαν. Cæterum quum omiſſa ſit [apud Beraldum] interpretatio harum vocum ἐπὶ νεῶν, addenda eſt, hoc modo, *cum navibus:* ut ſequatur, *& equitibus mille*: niſi quis malit, *cum claſſe.*" H. STEPHANUS.

Ibid. μετὰ χιλίων ἱππέων. „Secundus, cum duobus millibus equitum, perinde ac ſi legiſſet μετὰ δισχιλίων ἱππέων." H. STEPH.

L. 17. ὑπερηύξατο. ὑπερηυξάνετο reponere juſſit REISKIUS. — Malim ὑπερηύξετο, leviori mutatione, a verbo ὑπεραύξομαι. *Ibid.* „ Hæ voces ἐς βραχὺ ſequentibus ſunt jungendæ: quarum interpretatio a Beraldo eſt prætermiſſa: Secundus autem, tanquam a ſequentibus eas ſeparans, ita vertit, *Romanis in anguſtum redactis, adeo ut ad Pyrenæos uſque montes contracti eſſent.*" H. STEPH.

L. 18. κατακεκλεισμένων. κατακεκλῃμένων Med. Sic & Vat. B. in quo tamen (dubium, a prima manu, an a ſecunda) ει ſuperſcriptum. Neutrum male, ſi modo ι ſub η intelligas ſubſcriptum, quod in pleriſque ſcriptis libris negligi ſolet. Sicut a κλείω promiſcue κεκλεισμένος & κεκλειμένος dicitur; (conf. Civ. IV. 630, 86.) ſic ab Jonicis & Atticis formis κλῄω, κλῃΐζω, κλῄζω, Homero, Herodoto & paſſim Thucydidi uſitatis, eſt κεκλῃμένος & κεκλῃσμένος. Ab eodem themate κλῄω vel κλῄζω eſt συνέκλῃσαν in cod. Aug. Civ. II. 386, 88. & ἀποκλῄσαντες in cod. Vat. A. Hiſp. 125, 9. & συγκλῄσας in cod. Med. Hiſp. 212, 91. & 216, 61. Sed ad ἐπέκλειε p. 127, 48. nil adnotatum in ſchedis reperio.

L. 20. τὰ πρόσω τῆς Ιταλίας. „ Quum Beraldus τὰ πρόσω τῆς Ιταλίας verterit *anteriorem Italiam*; Cælium Secundum videmus vertiſſe, *eas regiones quæ in ipſis viſceribus hærebant*

bant Italiæ. Ego malim ſimplicius non quidem anteriorem Italiam, cum Beraldo, ſed *interiorem* interpretari. [An *ulteriorem* ſcribere voluit Stephanus?] Utitur hoc adverbio & in fine pag. ſequentis, [p. 124, 87.] ſcribens, τὰς μηχανὰς ὠθεῖν ἐς τὸ πρόσω. Ubi *ulterius* ſonare videtur." H. STEPHANUS. „Forte πρὸς ἔω." REISK. Ulteriorem Italiam intellige eam, quæ ab altera parte urbis Romæ eſt, oppoſita ei parti quæ Galliam ſpectat. Pag. 120.

CAP. XVIII. Lin. 26. οὐδενὸς παραγγέλλοντος. „Hæc Cælius ita vertit, *Ad quam quidem provinciam quum nullus ſe offerret:* ſed aptior & hic videtur eſſe Beraldi interpretatio." H. STEPHANUS.

L. 28. ἐς ὃ. ἐς οὗ, quod h. l. cod. Med. habet, alibi (ad p. 125. 11.) ex Vat. A. & B. enotatum eſt. De ea formula vid. Weſſeling. ad Herodot. lib. I. c. 67. n. 80.

L. 30. τεσσάρων γὰρ καὶ εἴκοσιν ἐτῶν ἦν. Sic & Livius XXVI. 18. *quatuor & viginti ferme annos natus.* Sed Polyb. X. 6. ſeptimum annum ſupra viceſimum tunc egiſſe Scipionem ſcribit.

L. 33. „Vocem οἰκεῖος, quam Cælius omiſit, Beraldus vertit *domeſticus.* Sed quid ſi potius pro *idoneo* accipiamus, præſertim quum ἐκ πάντων addatur?" H. STEPH. Non omiſit vocem οἰκεῖος Cælius, ſed haud incommode his verbis expreſſit: *ad ſe unum patris patruique & patriæ ultionem ſpectare.* Poterat dicere, *ad ſe ſingulariter præ ceteris pertinere.* Pag. 121.

L. 35. λάβρως ſcripſi ex Med. Sic & alibi λάβρον πνεῦμα ex eodem Med. & ex Vat. A. pro λαμπρὸν πνεῦμα Appiano reſtitui. Λάβρως autem expoſui *magna vocis contentione*, ſicut Homericum λαβραγόρην apud Suidam exponitur σφοδρῶς δημηγοροῦντα, & apud Heſych. λαβραγορεῖν, σφοδρῶς δημηγορεῖν. Nam & aliàs λάβρος idem valet quod σφοδρὸς, βίαιος, ταχύς; & hæc notio aptius huc, ubi additur ὥσπερ ἔνθεος, convenire videtur, quam ea qua in Schol. ad Iliad. Ψ'. 474. λαβρεύεσθαι exponitur προπετεύειν, & λαβραγόρης (v. 479.) προπετὴς καὶ θρασύς:

Pag. 121. id ipſum enim deinceps demum monet Appianus, aliis quidem κουφολογῆσαι νεανικῶς viſum eſſe Scipionem, ſed populum oratione ejuſdem fuiſſe recreatum; & paulo poſt οἱ πρέσβ. οὐκ εὐτολμίαν, ἀλλὰ προπέτειαν, ἐκάλουν. Ceterum non alienum ab hujus loci ſententia fuerit illud Heſychii interpretamentum, λαβρεύεται, μεγαληγορεῖς. Sic Noſter paulo inferius, c. 19. p. 122, 54 ſq. de eodem Scipione, καὶ διελέχθη καὶ τοῖσδε (ſcil. militibus) μεγαληγόρως.

L. 36. οὐκ ἰσχυρ. λήψ. „Videtur neceſſaria eſſe copulativa particula, ante οὐκ." H. STEPH. *ad edit.* 1. *L.* 37. κουφολογῆσαι. „Ad hunc locum reſpicitur in iis quæ legimus pag. 276. [146, 73 ſq.] οἵ τε φθονοῦντες αὐτῷ τὴν πάλαι κουφολογίαν ὡμολόγουν ἐς ἔργον ἀποβῆναι. Ubi obſerva nomen κουφολογίαν, ſicut hic verbum κουφολογῆσαι." H. STEPH. *ad edit.* 2.

L. 38. „τὸν δὲ δῆμον ἀνέλαβε κατεστηκότα. Si quorundam in corrigendis libris temeritatem ſequi voluiſſem, hoc loco nullam mendi ſuſpicionem tibi reliquiſſem. Statim enim in κατεστηκότα dixiſſem perperam a librario tenuem pro aſpirata poſitam fuiſſe, & pro κατεστηκότα repoſuiſſem καθεστηκότα. Nec fortaſſe me ob unicam literam immutatam, quiſquam audacem judicaturus erat. At vide, quantum erudito lectori negotii exhibuiſſem, & in quantum errorem, occultatis veræ lectionis veſtigiis, illum impuliſſem. Nam quid me ad veræ lectionis cognitionem deduxit? Nimirum illud τ. Si enim καθεστηκότα ſcriptum reperiſſem, certe παράλογον quandam ſignificationem habere hic participium iſtud dixiſſem: ſed tamen, quum nulla mendi ſuſpicio adfuiſſet, illi tandem acquieviſſem. Nunc autem quum viderem illud τ; dixi quidem, ſi a καθίστημι eſſet, ϑ pro τ reponendum eſſe: verum poſtquam conſideraſſem, qua ratione hoc verbum in ſignificationem aliquam huic loco convenientem trahere poſſem, (id enim revera trahere fuiſſet;) cœpi apud me cogitare, num τ illud ex aliquo alio verbo depravato ſalvum manſiſſet. Tandem, in omnem partem verſatis his ſyllabis, animadverti, non ibi ubi quis putaſſet, nimirum in ſecunda ſyllaba, ſed in tertia & quarta erratum eſſe,

Digitized by Google

ac ſyllabam τε recte ſcribi, dummode πτη pro στη, & χο pro κο legeretur, ut ex κατεστηκότα fieret κατεπτηχότα: cum quo participio, huic loco appoſitiſſimo (quum ſequatur δεδιότες) & quo etiam ipſe Appianus alibi ita utitur, [vide infra, 127, 40. & Illyr. 842, 80 ſq.] illud ἀνέλαβε in uſitatiſſima ſignificatione accipietur; nimirum pro eo quod dicunt alio modo Græci, eleganti metaphora, ἀναπτερῶσαι. Sed cur ego tam multa de hoc loco? Nimirum ut oſtendam, quam graviter illi peccent, qui veterum exemplarium voces, corruptas quidem, ſed tamen aliquá veræ lectionis veſtigia ſervantes, ita emendant ex conjectura, ut ne mendi quidem ſuſpicionem illic ubi vel maximus error eſt relinquant, & hoc modo lectorem miſere ſe cruciare cogant. Nam ex eorum hominum numero aliquis ſtatim ita hunc locum correxiſſet, uti dixi, faciendo καθεστηκότα ex κατεστηκότα: quod deinde legens aliquis vir doctus, poſtquam diu multumque ſe torſiſſet, licet nullam tandem participii καθεστηκὼς ſignificationem huic loco congruam reperiens, non tamen corruptam eſſe vocem ſuſpicari fas ſibi eſſe putaviſſet. Ah, quot locos habemus hoc modo corruptos, in quibus intelligendis multi nimium laborant, ἀνήνυτα μοχθοῦντες. Sed de his aliâs." H. STEPHANUS, *ad edit.* 1. Pag. 121.

„τὸν δὲ δῆμον ἀνέλαβε καθεστηκότα. Quid ſibi velle hic vocem καθεστηκότα dicemus? vel quem habere locum hic poteſt? Aut valde fallor, aut nullus ei locus eſt: ideoque in κατεπτηχότα mutare non dubito. Tantum abeſt certe ut particip. καθεστηκότα huic quadrare loco dici poſſit, ut contrariam habere aliquando ſignificationem ei quam ſententia poſtulat, merito quis dicturus ſit. Ita enim a Plut. in Camillo [p. 146. A. cap. 33.] οὔπω καθεστηκότες & οὐκ ἀνειληφότες αὐτοὺς ad unam eandemque rem ſignificandam ponuntur. — Sed male Secundus ἀνέλαβε τὸν δῆμον vertit, *favorem populi ſibi conciliavit*: quum vertere debuerit, *populi animos refecit & recreavit*; vel, *ex illo timore recreavit*." H. STEPHANUS *ad edit.* 2. „καθεστηκότα ſuſpectum: eſt enim incongruum. Sententia flagitat aut παρεστηκότα, *adſtantem*,

præſentem, aut ἐξεστηκότα, *exſternatum*, aut καταπεπληγμένον."
Pag. 121. Reiskius.

Recte & perſpecte divinaverat H. Stephanus. καταπεπληχότα dat cod. Med. propius ad verum accedens. Verum ipſum, καταπεπληχότα, exhibet Vat. A. Neque aliter Secundus Curio legiſſe videtur, quum vertit *qui metu conſternatus erat.*

L. 41. „Beraldus εὐτολμίαν quidem *fiduciam animi*, at προπέτειαν, *confidentiam* vertit: Cælius, illud, *animi magnitudinem*, hoc, *temeritatem* reddidit. Cælio hic potius, quam illic, aſſentior: nam animi magnitudinem quum ſignificare volunt, dicunt potius μεγαλοψυχίαν." H. Steph.

Pag. 122. *Cap. XIX. Lin.* 53 *ſq.* παραλαβὼν δὲ τὴν. „In exemplari legitur παραλαβόντες τὴν, quod manifeſtiſſimum erratum ita correxi. [In Vat. B. eſt παραλαβόντων.] In verſu autem proxime ſeq. [*L.* 54.] pro ἐκάθηρε, quod loco huic nullo pacto convenire poteſt, videri poſſit alicui legendum ἐκάθισε." H. Steph. *ad edit.* 1. „Locum hunc ita reddit Cælius Secundus: *omnibuſque copiis ſimul conjunctis, totum recenſuit exercitum, ac luſtravit.* Ubi verbum ἐκάθηρε, quod prætermiſit, (nimirum ut ſuſpectum,) vertit *luſtravit*: at *recenſuit* de ſuo addidiſſe videri poſſit. Neque enim id ſumpſiſſe dici queat ex his quæ proxime præcedunt verbis, ἐς ἓν συναγαγών. Nam hæc illis verbis redduntur, *omnibuſque copiis ſimul conjunctis*, quæ interpretatio (ut ingenue fatear) magis mihi placet quam Beraldica." H. Steph. *ad edit.* 2.

L. 58. „ἧκαι ὁ Σκιτάλων ὁ Σκιτάλωνος. Malim ἧκοι Σκιτάλων, abſque artic. in priore loco." H. Stephan. Delevi illum artic. jubente Med. & Vat. B. *Ibid.* κατὰ θεὸν, conf. p. 127, 44. & ibi Adnot. H. Steph. Adde p. 132, 18 ſq.

Pag. 123. *L.* 66. ἐν τῇ πρότερον μὲν Ζακάνθῃ. Conf. ſupra, ad p. 115, lin. 28 ſqq. *L.* 71. ἔξων. „In exempl. legitur ἐξ ὧν, & jungitur cum ſequentibus, manifeſto errore." H. Steph. *ad edit.* 1.

L. 72. „Non dubito, quin ἀργυρεῖα ſcribere oporteat, id eſt *argenti fodinas*. Alioqui enim cur ἀργύρια, non ἄργυρον dixiſſet? Illud mendum tamen nec Beraldus nec Secun-

dus animadverterunt: nam hic ita, *urbem pecunia omnique genere opum abundantem*; Beraldus, *argento*. Sic autem τὰ χρύσεια pag. 650. [Civ. IV. 667, 97.] ubi ſcribendum eſt χρυσεῖα, quum aurifodinas ſignificet." H. STEPH. *ad edit.* 2. Pag. 123.

Ibid. χώρα vel γῆ εὐδαίμων eſt *regio opulenta*, *ager fœcundus*: p. 103, 38. 177, 9 ſq. Gall. 77, 95. πόλις, ἀνὴρ εὐδαίμων eſt *civitas opulenta*, *homo dives*, Hiſp. 127, 42. Pun. 313, 55. πλοῦτος εὐδαίμων inconcinne omnino dictum videtur: & tranſpoſita utique verba h. l. puto.

CAP. XX. Lin. 74. τοσοῖσδε λογισμοῖς ἐπαιρόμενος. Poſſis latine etiam dicere, *his tantis cogitationibus elatus* vel *incenſus*.

L. 78. ἡτοιμάζετο. Omnino πολιορκεῖν, aut potius ἐγχειρεῖν, aut ſimile aliquod verbum, adjectum malim: quamquam vel ſic ſtare utcumque poterit oratio. Bene Cælius Sec. Curio; (ſed & ipſe ex conjectura, ut videtur:) *foſſa atque aggere cinxit*, *atque ita ſeſe ad eam inſequenti die oppugnandam comparavit.* De hac oppugnatione Carthaginis Hiſpanienſis conferendus Polybius X. 9 ſqq. & Livius XXVI. 42 ſqq, Septimo demum die ab Ibero Carthaginem veniſſe Scipionem, uterque ſcriptor citatus prodit: nec vero diſtantia urbis, quam perperam Appianus propius Iberum, imo cis Iberum, ſitam putavit, aliter patiebatur.

L. 90. οὐ γὰρ εἶναι. ἦν legere juſſit REISKIUS: quod minime videtur neceſſarium. Intelligitur *dixit* vel *cogitavit* ſcil. Mago, qui eos ad portam locaverat & eruptionem facere juſſerat. Pag. 124.

CAP. XXI. Lin. 3. „Malim hæc verba, ξὺν τοῖς ξίφεσι γυμνοῖς, cum particip. ἐκδραμόντες jungere; ut paulo poſt [lin. 8.] de iiſdem dicitur, οἱ δὲ ξιφήρεις ἐς τὰς πύλας ἐσέτρεχον." H. STEPHANUS. Promovi diſtinctionem, quæ poſt ἐκδραμόντες fuerat, & poſui poſt γυμνοῖς. σὺν dedit Med. Pag. 125.

L. 4. ἕδραν. ἕδρον Vat. A. quod videri poſſet Aor. 2. niſi eo tempore carere hujuſmodi verba monerent Grammatici.

L. 6. ὑπανίστατο. „Aliquis fortaſſe malit ἐπανίστατο; ſed

Digitized by Google

Pag. 125. poſſe ferri illud crediderim: ut intelligamus, res Romanas velut reſurgere paulatim cœpiſſe. At Secundus locum hunc ita vertit, *donec Romani, quibus in laboribus & periculis animus augetur, animos reſumpſerunt.* Sed Appianus hanc Romanorum naturam volens deſcribere, aliquid adjeciſſet." H. STEPHANUS.

L. 8. „Dicens ξιφήρεις, loquitur de iis quos dixit erupiſſe ξὺν τοῖς ξίφεσι γυμνοῖς: quum alioqui ξιφήρεις reddatur etiam ſimplicius *accincti gladiis*, ut pag. 274. [142, 9.] ξιφήρεις ἔχειν: at Secundus vertit, *qui gladiis depugnarant.*" H. STEPHANUS.

L. 9. ἀποκλείσαντες. ἀποκλήσαντες Vat. A. quod valet ἀποκλήσαντες. Conf. ad p. 120, 18. De formula ἐς οὗ pro ἐς ὃ, (lin. 11.) conf. ad p. 120, 28.

L. 11 *ſq.* περιδέων. „In exemplari male ſcriptum eſt περιδέοιεν; ut & in verſu ſequenti [lin. 13.] ἕλεως, pro quo repoſui ἕλος." H. STEPH. *ad edit.* 1. Eiſdem erroribus contaminatus eſt cod. Vat. B.

L. 13. ᾗ τὸ βραχὺ τεῖχος ἦν. „Scripſiſſe Appianum puto, ᾗ τε βραχὺ τεῖχος." H. STEPHANUS. Non erat ſolicitandus artic. τὸ, nam de brevi illo muro jam ante dixerat Appianus, p. 124, 80.

L. 15 *ſq.* καὶ ὁ κλύδων κ. τ. λ. „Hæc περὶ τοῦ κλύδωνος aliter Cælius vertit, quam Beraldus: hoc videlicet modo, (paulo autem altius repetam:) *Ac circa eum* [locum] *aquam*, (*mari ſingulis diebus reciprocante*,) *paulatim decreſcere: ita ut quæ prius pectore tenus eſſet, tum vix medium crus ſuperaret.* Utriuſque interpretatio poſcit ut Græca aliter ſcribantur." H. STEPHANUS. Beraldus, cujus verſionem H. Stephanus in edit. 2. Græco contextui adjecit, pro verbis illis, καὶ ὁ κλύδων &c. hæc latina poſuit; *ipſaque vada adeo nudata* (animadvertit,) *ut aqua alibi pectore tenus eſſet, alibi vix medias tibias ſuperaret.* Et hoc loco, ex ſexcentis aliis, de quibus ſigillatim monere lectorem nil adtinet, Græca Appiani fidelius in latinum ſermonem tranſtuliſſe mihi videor, ſtudui certe transferre.

Digitized by Google

L. 18. ἴθει πάντη. „ ἴθει πάντων θεῶν. Exiſtimo legendum ἴθει διὰ πάντων: quod alibi, præpoſitione cum verbo juncta, dicitur διατρέχειν. Modo dixerat [pag. præc. l. 11.] πάντα πειθέων; at pag. 162. [potius pag. 172. nobis p. 133, 44 ſq.] utitur τῷ ἐπιθεῖν cum accuſativo." H. STEPH. *ad ed.* 1. — In editione ſecunda non obſecutus eſt Stephanus legi illi, quam ipſe ſibi tam recte quam ſevere præſcripſerat in prolixa illa Adnotat. quæ ſupra ad pag. 121, 38. integra a nobis inſerta eſt. Edidit enim διὰ πάντων, nec tamen in Adnotationibus ad eamdem ſecundam editionem monuit lectores de mutatione, quam ſua auctoritate in contextum intulit. Hoc ſolum ibi monet: „ Omittit Beraldi interpretatio hæc verba, ἴθει διὰ πάντων: Cælius unica voce *circumcurſando* pro his uſus eſt." In adnotatione autem ad p. 133, 44 ſq. rurſus hunc locum ita citat, ac ſi conſentientibus libris διὰ πάντων legeretur. Reſcripſi πάντη ex libris Vat. A. & Med. Pag. 126.

L. 20. ἢ θάλασσα. „ ἢ ἡ θάλασσα." REISKIUS.

CAP. XXIII. Lin. 44. μᾶλλον ἐδόκει κατὰ θεὸν ἕκαστα δρᾶν. — „ Non dubium eſt, quin μᾶλλον hic ſit, *magis etiam quam antea.* Quod Cælius non intelligens, ita hunc locum reddidit, *quibus perſuaſum erat, eum omnia inſtinctu divino potius quam humano conſilio gerere;* perinde quaſi aliquot verba deeſſent, aut certe relicta eſſent ſubaudienda. Cæterum idem Cælius, κατὰ θεὸν, principio p. 265. [nobis 122, 58.] (ubi eadem eidem [Scipioni] laus tribuitur) vertit, *non ſine deorum providentia.* Sed magis placet altera illa interpretatio: quum etiam magis reſpondeat his illius paginæ 265. verbis, [ibid. lin. 59.] πάντα ποιεῖν πειθόμενος θεῷ." H. STEPHANUS. Pag. 127.

L. 47. πολλάκις. Sæpe forma illa πολλάκι, quam h. l. habet Med., ultima lit. ς poëtarum more (vel Æolum, ut alii perhibent) abjecta, neſcio caſu ne an conſilio, in eodem cod. Med. potiſſimum recurrit: vid. pag. 198, 55. 202, 27. Sic πεντάκι ex codd. Regiis (conſentiente puto Ven.) editum eſt Civ. IV. 687, 41. ubi Aug. quidem πεντάκις præfert; & Civ. I.

Digitized by Google

Pag. 127. p. 104, 42. τετράκι pro τετράκις revocavimus ex edit. 1. cum Regiis, Aug. & Vratisl. Sic vero & apud Herodotum πολλάκι legitur, lib. I. c. 36. & paſſim alibi, ſi bene memini.

L. 49 *ſq* ἐν ταῖς πομπαῖς. In *Circenſibus* puto *pompis*: in quibus non Deorum modo, ſed & clarorum virorum, ſtatuæ præferebantur. Conf. Sueton. in Tito, c. 2. & in Jul. c. 76. Adde infra, ad Civ. V. 879, 14.

Pag. 128. *L.* 51 *ſq.* εἰρηνικὸν ὁμοῦ καὶ πολεμικὸν ταμιεῖον. „Non minus [quam Beraldi verſio; quam nos fere ſumus ſecuti] placet Cæliana interpretatio iſtorum verborum, quæ eſt hujuſmodi: *Scipio igitur, hac urbe capta, quæ tanquam receptaculum atque armamentarium omnium rerum quæ ad pacem bellumque conducunt.* Non minus placet, (inquam) hoc ſolo excepto quod pro ταμιεῖον maluiſſem *promptuarium* aut *penus* dicere. Rationi enim conſentaneum non videtur ut armamentarium non minus εἰρηνικὸν quam πολεμικὸν eſſe velimus, quum pax armis non indigeat: & illud tamen ab illis dictum eſſe conſtet. Cæterum idem paulo poſt, νεωσοίκους non ſimpliciter, ſed *armamenta navalia*, reddidit." H. Steph.

L. 54. „Pro his, καὶ ἀγορὰν ποικίλην, habet Cælii interpretatio, *aliaque multa velut in publico mercatu inventa.* Quæ nova eſt interpretandi forma: at Beraldi interpretatio, *& commeatum varium*, nihil novitatis habet. Sed voluiſſem inſeri vocem *alium*: hoc modo, *& alium commeatum varium.* Alioqui frumentum in numero eorum, quæ commeatus nomine intelliguntur, eſſe negabimus." Idem.

L. 58. καὶ ἐθριάμβευε. „θριαμβεύειν hic loci eſt, in pompa per caſtra & ſeries militum geminas traducere captivos & ſpolia." Reiskius.

L. 62. ἀριστεῖα. Miror, de truncato vocabulo ἀριστεῖ ne verbulum quidem adnotatum eſſe ab H. Stephano. Rem fuſius exponit Livius XXVI. 48.

Pag. 129. *Cap. XXIII. Lin.* 76. δύο ὄντε λοιπὼ καὶ δύο Ἀσδρούβα. Bene hæc habere videntur, niſi quod commode poſt λοιπὼ, leviter incidi poſſit oratio. De duobus Aſdrubalibus jam dixerat, init. cap. 16. p. 118. Duos autem ſummos impera-

Digitized by Google

tores h. l. dicit, ſub quibus velut legatorum munere reliquos functos intelligit. Pag. 129.

L. 80 Μάγωνα δ' ἕτερον. Scil. diverſum ab eo, quem Carthagini præfectum fuiſſe, ibique a Scipione captum, paulo ante dixerat, cap. 19. & 22 extr. Eſt autem hic is ipſe, quem ſupra (cap. 16.) cum Aſdrubale Giſconis filio nominaverat, Amilcaris filius, adeoque frater alterius Aſdrubalis atque Annibalis, ut ex Livio diſcimus.

L. 82. τὴν Λέρσα γῆν τῶν ἀφισταμένων. Quin corrupta ſint tria media verba, in eiſque lateat unum aliquod populi nomen, vix quiſquam dubitaverit; ſed quodnam illud ſit, difficile fuerit definire.

L. 84. ἐς Βαιτύκην. Quod ſi de hoc oppido conſtaret; Pag. 130. certius quid etiam fortaſſe haberemus, quod in emendando eo loco, quem modo attigimus, ſequeremur. *Bætycam*, Hiſpaniæ oppidum, ignorant Geographi. Quod *Beticam* vel *Bæticam* h. l. Cæl. Sec. Curio poſuit, nihil inde ſubſidii peti poteſt: neque enim illud oppidi nomen, ſed regionis, eſt, & id quidem Auguſti demum ætate uſurpari coeptum. Oppidum autem, non regionem, deſignat Appianus, ſubjiciens, καὶ πρὸ τῆς πόλεως ἐστρατοπέδευσεν. Wesselingius ad Antonini Itinerar. p. 411. Βαιτύκην Appiani, ob Livium lib. XXVIII. 13. ait in *Bæculam* commutandam. Poterat commodius ad Liv. XXVII. 18 & 20. provocare: nam ſi rem eam, quam breviter hic perſtringit Appianus, cum Livii Hiſtoriis velimus conferre, non ad aliam facile partem Livianæ narrationis, niſi ad eam quæ lib. XXVII. 18. continetur, (coll. Polyb. X. 35 ſq.) referri poſſe videtur: atque in id fere tempus etiam, quoniam certius nil habui, rem iſtam retuli; quamquam (ut alia taceam, quæ dubium hic movere poſſint) cladem illam ad Bæculam Polybius Liviuſque Aſdrubali Amilcaris filio, non Giſconis, ut Appianus ſcribit, accidiſſe produnt. *Bæculam* autem hanc (Βαικύλαν vel Βαίκυλα) iidem Scriptores prope Caſtulonem ponunt; Stephanus Byz. haud longe ab Herculeo freto remotam facit: monueruntque qui de his rebus commentati ſunt, non confundendam hanc Bæculam

Pag. 130. cum ea eſſe, quæ in Authetanis in citeriori Hiſpania Ptolemæo memoratur Βαίκουλα, cujus cives Bæculonenſes Plinio dicuntur. Neque vero minus difficultatis habere ipſam illam Polybii Liviique *Bæculam* video; neque veteribus Geographis, Straboni, Ptolemæo, Plinio, Antonino, magis, quam Appiani noſtri Βαιτύκην, memoratam reperio. Neque prætereundum eſt, quod apud Livium editiones veteres cum pluribus ſcriptis codicibus (conf. inprimis Drakenb. ad XXVII. 20, 1.) non *Bæculam* dant; ſed *Betulam*, quod ad Βαιτύκη paulo propius accedit. Apud Strabonem, lib. III. p. 141. C. in Bætica Hiſpania Βαῖτις memoratur, urbis nomen; quod corruptum eſſe & in Βαίκυλα mutandum (conſentiente Berkelio ad Byzant. v. Βαίκυλα) contendit ad illum Strabonis locum Caſaubonus; at ibidem varia nomina, quibus apud alios Scriptores idem oppidum deſignatum videatur, colligens Caſaubonus, in eis nominibus ex Appiano non Βαιτύκην hanc, de qua quærimus, ſed Οβόλκολαν retulit, quæ apud Noſtrum p. 183, 10. commemoratur, nec huc referenda videtur. Βαῖτιν apud Strabonem, & Βαιτύκην apud Appianum, defendit Rod. Carus in Antiq. Hiſpal. lib. III. c. 35, citatus a Weſſeling. ad Anton. p. 411. Bæculam illam Polybii Liviique, Obulcum eſſe Ptolemæi, (Obulconem Plinii, diverſam ad Obulcula vel Obucula) cenſuit Bochart. in Chan. I. 34. p. 667. Denique in alia omnia, nec tamen ſine ſingulari quadam veri ſpecie, hic abit Doujatius ad Livium, laudatus Drakenborchio ad XXVII. 19, 1. 20, 3. & XXVIII. 13, 5.

Cap. XXIV. Ὁ δὲ τὴν ϛρατιὰν τὴν Καρχηδ. &c. Vide Polybium lib. XI. c. 18 ſeqq. & Livium XXVIII. 12 ſqq.

Lin. 89. ἐς Καρεώνην πόλιν. „ Quamvis hic Καρεώνην habeamus, tamen p. 270. [134, 56.] Καρβώνην eandem appellari videmus. Secundus autem *Cerbonam* utroque loco habet." H. Stephanus. Καρμώνην legendum eſſe, jam a Weſſelingio ad Anton. p. 414. & (ad quem ille provocavit) Rod. Caro in Ant. Hiſpal. III. 41. video obſervatum. Neque dubitare debueram, in contextum hoc recipere; quemadmodum apud Hirtium de Bell. Alex. cap. 57. ubi ſimiliter *Carbonam*

legebatur, quod ibid. c. 64. in *Narbonem* etiam fuerat detortum, jam pridem factum reperio. Nam in græca quidem ſcriptura, qui meminerit figuræ illius literæ *beta*, leviſſimo calami ductu a μ diverſa, qua ſæpe uſi ſunt librarii, eo facilius intelliget quam proclivis fuerit ex Καρμώνη in Καρβώνη tranſitus. Eſt autem *Carmone*, *Carmona* vel *Carmon* ex Strabone III. 141. C. ex Antonino p. 414. ex Cæſare Civ. II. 19. nota, in Bætica Hiſpania ad ortum urbis Hiſpalis, modico intervallo a Bæti fluvio diſtans, hodieque eodem nomine *Carmona* non ignobilis; ac miror, hujus urbis mentionem a Cellario in Orb. Antiq. eſſe præteritam, quum ejus ſitum ab eodem Cellario in Adnotat. ad Cæſ. l. c. adcurate notatam videamus. Eamdem Καρμώνην fortaſſe reſtituendam Appiano eſſe p. 171, 1. ubi Καρμέλην Editi, & Καρμώνην dant libri noſtri, monui ad illum locum. Sed de Carmone in hac hiſtoria, quam nunc adgreditur Scriptor noſter, apud Polybium rurſus Liviumque altum ſilentium. Οὐ μακρὰν ἀπὸ τῆς πόλεως τῆς προσαγορευομένης ΗΛΙΓΓΑΣ contractas eſſe ex variis Hiſpaniæ ulterioris partibus copias Pœnorum, apud Polybium legimus; *ad SILPIAM urbem*, apud Livium; corrupto utroque nomine: pro quibus ſi quis apud Polyb. ΙΛΙΠΑΣ, apud Livium *ILIPAM*, reſtituendum ſuſpicetur, proxime fortaſſe ad verum acceſſiſſe videbitur. (De *Ilipa*, ad alteram Bætis ripam inter Hiſpalin & Cordubam, vide Strab. III, 141. C. Antonin. p. 411. Plin. III, 1. 3.) Tum vero Livius rurſus prope Bæculam, neſcio quam, commiſſum prælium ſignificat. Sed Polybius, a Caſtulone & Bæcula ulterius progreſſum Scipionem in conſpectum tandem hoſtium perveniſſe ſcribit; cui non admodum repugnat, ad Carmonem uſque (ad quam Appianus, alios Annales ſecutus, prælium illud accidiſſe refert) perveniſſe Romanos: intelligique poterit, Pœnos ab Ilipa, in cujus vicinia primum contraxerant copias, ſuperato Bæti, eodem fuiſſe progreſſos; quamquam idem Polybius dicere videatur, Pœnos ad ipſam illam urbem quæ Ἠλίγγα apud eum nominatur, exſpectaſſe Romanos.

Pag. 130.

Pag. 130. *L.* 92. Μαστανάσσης. H. STEPHANUS, quum nomen illud in hoc libro ſemper Μασανάσσης ſcriptum edidiſſet, in Notis ad edit. 1. ad pag. noſtr. 133, l. 34. ubi contra ejus voluntatem ſemel Μασσανάσσης erat poſitum, hæc adnotavit: „In exemplari, hoc nomen modo unico σ ſcriptum erat in principio, modo duplici. Ego ſemper unicum σ ponendum cenſui, quod apud poëtas ſyllaba prima corripiatur. Hic tamen neſcio quomodo ex illo noſtro exemplari irrepſerunt illa duo σσ: quorum alterum expunge." Eodem tamen loco, in edit. 2. rurſus Μασσανάσσης editum eſt. Hanc eamdem vero ſcripturam, quam equidem conſtanter tenui, duplici utrimque σ, ubique (vix uno aut fortaſſe altero loco excepto) præivere Bav. & Med. Tum vero & Vat. A. & (in hiſt. Pun.) Aug. in principio quidem vocis conſtanter duplici σσ utuntur: ſed ſub finem vocis in Vat. A. alterum σ, quum a prima manu poſitum eſſet, ubique eraſum eſt, & in Aug. partim duplici σσ ſuperſcriptum ſimplex σ, partim a prima etiam manu Μασσανάσης poſitum eſt, quemadmodum in Pun. hiſt. ex Regiis libris conſtanter exhibent ſuperiores editiones.

L. 93. ὑπὸ χάρακι ἐςρατοπέδευον. Poterant hæc cum Beraldo verti, *ſub vallo caſtra metati ſunt*; vel, *ſub vallo caſtra poſuerunt.* *L.* 95. Conjunctionem δὲ, poſt ὧδε, dederunt Vat. A. & Med.

Pag. 131. *L.* 5. εὐςαθῶς. SUIDAS, hæc ipſa Appiani verba adferens, Εὐςαθῶς interpretatur ἀσφαλῶς, βεβαίως.

L. 8 *ſq.* „τριτημόριος. Scribendum τριτημόριον." H. STEPH. — Si tenendum τριτημόριος fuiſſe dicas, intelligendum fuerit δύναμις. Poſſis & τριτημοιρὶς ſuſpicari.

CAP. XXV. Lin. 14. ἐς ἐπήκοον ἐλάσας. „Forte συνελάσας, aut συγκαλέσας, aut ἀθροίσας." REISKIUS. Ardorem & properationem Scipionis notare illud ἐλάσας videtur.

L. 14 *ſq.* καὶ τὸ βλέμμα - - ἔνθους. Beraldus: *& vultu & habitu, velut divino numine afflatus.* „Malim ita interpretari, & ita certe interpretandum fuit, *quum vultum & habitum perinde compoſuiſſet acſi a deo afflatus foret.* Secundus, *aſpectuque & vultu in ſpeciem hominis a deo af-*

ſtati commutatus. Quaſi vero inter aſpectum & vultum id eſſet diſcrimen quod inter βλέμμα & σχῆμα." H. STEPHAN. *Pag.* 131.
— Utitur his Appiani verbis SUIDAS, vocem Ἔνθους exponens per θεόληπτος. conf. p. ſeq. l. 29. Apud eumdem Suidam mox recte (p. ſq. l. 16.) καλεῖν legitur. Literam β cum κ permutatam alibi etiam videmus, Civ. II. 283 ſq. l. 51 ſq.

L. 16. τὸ δαιμόνιον, „Hic τὸ δαιμόνιον Secundus *genium* vertit: quum tamen τὸν δαίμονα vocare potius Græci conſueverint quem Latini genium appellant: veluti quum unicuique ſuum δαίμονα dicunt προσκεκληρῶσθαι, aut unumquenque certo cuidam δαίμονι προσκεκληρῶσθαι. Atqui videmus & ſtatim poſt dici θεῷ, non δαίμονι: & κατὰ θεὸν, non κατὰ δαίμονα. Itidemque in principio paginæ 265. [122, 58 ſqq.] κατὰ θεόν: item πειθόμενος θεῷ. Sic & pag. 267. [127, 44.] κατὰ θεὸν ἕκαστα δρᾷν. Quin etiam hoc illi Secundi interpretationi poteſt opponi, quod in hac ipſa pag. [lin. 23.] ſequitur, ὅτι δὲ σύμβολα νίκης οἱ θεοὶ καὶ τάδε ἔπεμψαν. Atque idem Secundus, ſibi non conſtans, in pag. illa 265. ubi dicitur κατὰ θεὸν, numerum ſingularem in pluralem mutans, dicit, *non ſine deorum providentia.* Scio alioqui & Socratem dictum fuiſſe habere ſuum δαιμόνιον: ſed nec ibi *Genium* interpretari nos debere puto. Nec vero Egeria dici poteſt (ut opinor) fuiſſe genius Numæ: qui primus tali ſimulatione ad comparandam ſibi autoritatem uſus eſt." H. STEPHANUS. *Pag.* 132.

L. 18 *ſq.* τῶν πρότερον ἔργων . . . κρατῆσαι. „Scribendum puto ἐπὶ τῶν πρότερον ἔργων. Quale enim hoc eſſet, aliquem κρατῆσαι τῶν ἔργων dici? quum ἔργα vocentur res in bello fortiter geſtæ, aut etiam ſimpliciter, facta bellica." H. STEPH. — At quum τὸ ἔργον ſæpe & apud Noſtrum & apud probatiſſimos quoſque Scriptores [conf. Thucyd. lib. I. c. 107 extr. & paſſim alibi,] idem prorſus valeat quod ἡ μάχη; ſimiliter fortaſſe dici poterit τοῦ ἔργου κρατεῖν, atque τῆς μάχης κρατεῖν Hiſp. 154, 18. & alibi. Poſſis autem h. l. commodius fortaſſe τῶν προτέρων ἔργων legere, ut τῶν προτέρων συνθηκῶν Pun. 418. 90. & id genus alia.

Digitized by Google

Pag. 132. *L.* 22. αὐτόθεν, *illico, protinus, e veſtigio*, ut ſæpe apud Polybium. Beraldus plane omiſit. Cæl. Curio: *ad quas retro converſus, atque ex eo loco ubi erat intuens* &c. Sic Pun. 354, 56 ſq. τὴν ἐλλογότητα τῶν ἐχθρῶν αὐτόθεν ἐσίως ἐπεδείκνυε.

L. 24. συνεσκεύαστο δὲ πρὸς αὐτὰ ἐνθέως ὁρῶν καὶ βοῶν. „Poſt αὐτὰ hypoſtigme opus eſſe dico. αὐτὰ autem intelligo τὰ σύμβολα τῆς νίκης, quæ nihil aliud ſunt, quam illi οἰωνοὶ πετόμενοι. Hoc autem, ἐνθέως ὁρῶν, convenit cum eo quod ſupra dictum fuit, τὸ βλέμμα (omitto καὶ τὸ σχῆμα) ἐνθεάζοντος πάλιν ὥσπερ ἐνθέους. Paulo poſt autem pro hoc ἐνθέους (a quo eſt illud ἐνθέως) dicit θεόληπτος." H. STEPHANUS.

L. 27. ἐπὶ νίκην ἑτοίμου. ἕτοιμος apud alios Scriptores fœmininum ἑτοίμη formare ſolet; ſed apud Noſtrum conſtanter terminatio ος utriuſque eſt generis. Video tamen & apud Polybium τῆς ὠφελείας ἑτοίμου, lib. I. c. 49.

Pag. 133. *L.* 32. Σιλανῷ. Sic conſtanter manuſcripti noſtri, cum editis: quum *Syllanum* ſemper ſcribat Sec. Curio.

CAP. XXVII. Lin. 41. „καὶ ἀπελαύνειν. Si ſequamur quæ de iiſdem Numidis ſcripta ſunt in fine paginæ proxime præcedentis; [p. 131, 1.] ſcribendum hic erit, ὑποχωρεῖν εἰθισμένους καὶ αὖθις ἐπελαύνειν. Ita enim ibi, τῶν Νομάδων αὐτὸν ἀκοντιζόντων τε καὶ ὑποχορούντων, εἶτ' αὖθις ἐπελαυνόντων. Secundus ὑποχωρεῖν εἰθισμένους vertit *fugam ſimulare aſſueti*; quum in illo altero loco ὑποχωρούντων vertiſſet *retrocedentibus*, quam interpretationem alteri præfero. Deſcribitur autem ille mos eorum & in Punica hiſtoria, [cap. 11.] οἷς ἡμέρας καὶ νυκτὸς ἦν ἔργον, ἀκοντίοις πολλοῖς χρωμένους, ἐπελαύνειν αἰεὶ καὶ ἀναχωρεῖν, καὶ αὖθις ἐπελαύνειν." H. STEPHANUS. ἐπελαύνειν h. l. reponere REISKIUS quoque juſſit.

L. 44 *ſq.* τοῦ Σκιπίωνος αὐτοὺς ἐπιθέοντος. „Aliquis fortaſſe malit περιθέοντος: ſed ne illud quidem ſuſpectum eſſe debet. Fateor tamen περιθέων ſcriptum eſſe pag. 266. [125, 11 ſq.] πάντη περιθέων τε καὶ βοῶν. At paulo poſt [126, 18.] ἔθει διὰ πάντων." H. STEPHANUS. διὰ πάντων p. 126, 18. ex ſolius Stephani auctoritate eſſe, ad illum locum monui.

Sed ſicut h. l. ἐπιθεῖν, *obire, diſcurrere per ordines, (ad luſtrandos vel hortandos milites,)* ſic plane Civ. II. 318, 49. Pag. 133.
τοὺς ϛρατιώτας ἐπιθέων παρεκάλει. Parique ratione ἐπιτρέχειν, Civ. II. 198, 94. ἐπιπλεῖν Mithr. 786, 34. ἐπιπορεύεσθαι Civ. I. 59, 67. Sic & ἐπιέναι Hiſp. p. 134, 66. & ſæpe aliàs.

L. 45. μετετίθεντο, *inſtitutum mutarunt, aliter* (i. e. *melius*) *rem gerere cœperunt.*

L. 47. „Hæc verba, ὡς εἶχε, Secundus vertit, *ut erat*: at Beraldus omiſit. Tu ex meo Theſauro Græcæ linguæ uſum hujus generis loquendi diſces." H. STEPHANUS.

L. 48. Κινδυνεύοντι ὑμῶν τῷ Σκιπ. „Vel προκινδυνεύοντι ὑμῶν, vel κινδυνεύοντι ὑπὲρ ὑμῶν, ſcripſiſſe Appianum contendo. Nam ὑμῶν τῷ Σκιπίωνι pro τῷ ὑμετέρῳ Σκιπίωνι nimis dure, immo ne Græce quidem (ut opinor) dictum eſſet." H. STEPH.

L. 56. περὶ Καρβώνην. Lege Καρμώνην. conf. ad. p. 130, 89. *Pag.* 134.

CAP. XXVIII. Lin. 71. Ἀσδρούβαν δὲ. conf. p. 129, 76 ſq. *Pag.* 135.
& Annib. c. 52.

CAP. XXIX. Lin. 78. Λεύκιος. *L. Scipio, Publii* frater, qui ab illo cum nobilibus ex Pœnis captivis Romam fuerat miſſus.

L. 80 *ſq.* „Quum hic dicat tantum, τοῦδε αὐτοῦ μάλιστα ἐπιθυμῶν ἐκ πολλοῦ, multo plus eſt quod de eodem dicit, idem deſcribens, in Punica hiſtoria, pag. 5. [nobis 313, 50.] ὁ δὲ Σκιπίων, ἔνθους ὢν ἐπὶ Καρχηδόνι ἐκ πολλοῦ." H. STEPH.

L. 85. καὶ δέησιν Ῥωμαίων, ἂν ἐπίωσι, συλλαμβάνειν. „Ferri non poteſt hæc lectio, ſed Ῥωμαίων in Ῥωμαίοις mutandum videtur. At Secundus perinde vertit ac ſi ſcriptum foret ἐπίῃ: hæc enim ſunt ejus verba, *eumque rogaret, ut, ſi ipſe in Africam tranſmitteret, ſeſe pro Romanis declararet.* Ubi notandum genus loquendi Gallicum & Italicum potius quam Latinum, *ſeſe pro Romanis declararet.*" H. STEPHANUS. Numquam certe συλλαμβάνειν cum genitivo perſonæ conſtruitur, ſemper cum tertio caſu. Itaque & MUSGRAVIUS Ῥωμαίοις ſcribere juſſit. Ac ſane ita legendum; niſi potius, ſervando Ῥωμαίων, deletam malis poſt δέησιν diſtin-

Digitized by Google

Pag. 135. ctionem, (quæ, contra quam volueram, ex Stephaniano contextu in noſtrum irrepſit) ut jungantur verba δέησιν Ῥωμαίων, ſicut paulo ante, τῶν Σκιπιώνων ἀνάμνησιν, ſitque hæc ſententia, & *ut ad eum deferret preces populi Romani*, vel, *ut nomine populi Romani ab eo peteret &c.* Sic ad verbum συλλαμβάνειν intelligendus fuerit, ut ſæpe aliàs ſolet, caſus perſonæ, αὐτοῖς.

Pag. 136. *L.* 89. καὶ μέγα ποιούμενος ἐπὶ Καρχηδονίοις προσλαβεῖν - - Σύφακα. „ Eſt bonum & bene Græcum μεταποιεῖσθαι: ſed aut addendus hic articulus τοῦ, aut certe pro μεταποιούμενος legendum μέγα ποιούμενος. *Magnum in omnia momentum Syphax affectanti res Africæ erat*, Livius [XXVIII. 17.]" H. Stephanus, *ad edit.* 1. „ Ex μεταποιούμενος faciendum puto μέγα ποιούμενος, quo genere loquendi utitur cum alibi tum pag. 275. [145, 49.] Ferri certe illud μεταποιούμενος non poteſt. Verum & ἐπὶ Καρχηδονίους ſcribendum puto: id eſt, *adverſus Carthaginienſes*. Secundus vertit, *Carthaginienſes antevertere*, tanquam ſcribens, Καρχηδονίους προλαβεῖν, expuncta præpoſitione ἐπί. Sed, legendo ἐπὶ Καρχηδονίους, & exponendo ut dixi, nec προσλαβεῖν in προλαβεῖν mutare, nec præpoſitionem illam mutare neceſſe fuerit." H. Steph. *ad edit.* 2. Non nimis ſane commodum foret μεταποιούμενος, etiamſi ſequeretur artic. τοῦ: quod & ipſe H. Stephanus, quum iterum ederet Appianum, ſenſiſſe videtur. De vera lectione, μέγα ποιούμενος, (de qua reſtituenda Musgravius etiam monuit) dubitare nos non ſinunt loca huic gemina, p. 145, 49. & Pun. 316, 93. Quo accedit, quod Annib. 275, 85 ſq. idem rurſus librariorum lapſus, qui quam fuerit proclivis facile intelligitur, recurrat. De προσλαβεῖν dubitet fortaſſe aliquis, &, quamquam idem verbum duobus locis paulo ante citatis uſurpetur, tamen προλαβεῖν, *præripere adverſus Pœnos Syphacis amicitiam*, locum hic ſuum, quem ei tres Codices tribuerunt, tueri poſſe dicat. Sed grammatica utique ratio hoc etiam loco προσλαβεῖν, in quod Vat. A. cum exemplari H. Stephani conſentit, poſtulare videtur. — Quod ἐπὶ Καρχηδονίους ſcribendum contendit H. Stephanus, præſidium

Digitized by Google

præſidium invenerit in illo ἐπὶ Ῥωμαίους p. 145, 50. tum in frequentiſſimo præpoſitionis illius uſu cum quarto caſu in hac ſignificatione, *adverſus*, *contra*. At vero & apud optimos quosque Scriptores (Herodotum, Thucydidem, Demoſthenem, alios) ἐπὶ, eamdem vim habentem, cum tertio caſu conſtructam videmus; & apud Noſtrum Pun. 307, 43. 313, 50. Civ. I. p. 33, l. 33. IV. 651, 42. V. 780, 30. &c. *Pag. 136.*

Cap. XXX. Lin. 93 *ſq.* ναυσὶν αἷς εἶχον μακραῖς ἐπανήγοντο. — „Secundus, *triremes*, *quas ipſi habebant*, *contra eum eduxerunt*: quaſi νῆες μακραὶ non aliud eſſent, quam triremes. Verbum autem ἐπανάγεσθαι ſunt qui & ita reddant." H. Steph. — Nec tamen admodum alienum ab uſu latini ſermonis videtur, quaslibet naves longas ad bellum armatas *triremium* nomine complecti.

L. 1. „Hæc verba παρὰ μὲν δὴ τοσοῦτον ἦλθε κινδύνου, (quæ apud hiſtoricos frequenter occurrunt) neſcio an intellexerit Secundus: male eſſe interpretatum ſcio, *Hujuſmodi pericula evaſit*. Sed & Beraldus non ſimpliciter, *Hoc diſcrimen adiit*, dicere debuit, verum, *Tantum diſcrimen*, vel, *Adeo magnum diſcrimen adiit.*" H. Stephanus.

Cap. XXXI. Lin. 9 *ſq.* „Ut hic ἐς Ῥωμαίους μετετίθεντο dicit, ita pag. 263. [p. 119, 11.] ἐς Ῥωμαίους μετέθεντο. Vertit autem uterque interpres μετέθεντο, *defecerant*: ſed Beraldus, *ad Romanos defecerant*; Cælius, *a Carthaginienſibus defecerant*: quum hoc deficere ſit ἀφίστασθαι, & oporteat ab aliquo prius ἀφίστασθαι, deinde ad alium μετατίθεσθαι. At in illo paginæ 263. loco, μετέθεντο vertit Cælius, *fidei Romanorum ſe commiſerant*: Beraldus, *in Romanorum ſocietatem venerant*. Ex quibus interpretationibus aliquis minime conjectura poſſit aſſequi Græcum ſcriptorem tali verbo eſſe uſum. Habes autem eundem hujus verbi μετατίθεσθαι uſum & pag. proxime ſequente; [139, 42.] at initio pag. 270. [133, 45.] paulo alium." H. Stephanus. *Pag. 137.*

L. 11 *ſq.* οἱ δὲ λοιποὶ διέφυγον αὐτῶν. Dubito an ferri poſſit hujuſmodi Hyperbaton: ac malim certe αὐτὸν, cum Musgravio.

Pag. 137. *L.* 17. „Verbum πρεσβεύειν, quod Beraldus vertit, *de pace agere*: Secundus reddit, *legationem ſuam explicarent.* Ac illa certe Beraldi interpretatio nimis reſtringere verbi Græci ſignificationem videtur." H. STEPH.

Pag. 138. *L.* 25. ὑφ' ἡμῖν. „Non ὑμῖν, ſed ἡμῖν, uterque etiam interpres legendum cenſuit. Nam & Secundus ita, *quod quum ſinguli veſtram patriam ſub noſtro imperio habeatis.*" H. STEPHANUS. ὑφ' ἡμῖν dedit Vat. B. & ſic ſcribendum monuit etiam MUSGRAVIUS.

CAP. XXXII. Lin. 35. Σιλανὸς δὲ. Apud Livium XXVIII. 19. non M. Silano, ſed L. Marcio, mandatum hoc a Scipione datum legimus. Et apud Noſtrum etiam, in fine hujus hiſtoriæ, cum Silano ſimul L. Marcius memoratur, p. 139 extr. & ſq. *L.* 36. Κάσταχα πόλιν. Sic mox rurſus, pag. ſq. lin. 50. & gentile Καστακαῖοι lin. 37, & p. ſq. 52 & 56. *Caſtulonem*, quam in hac hiſtoria Livius l. c. nominat, Καστολῶνα ab Appiano adpellatam ſupra vidimus p. 118, 96. Eamdem urbem nunc diverſo hoc nomine ab eodem deſignatam eſſe, nolim cum Weſſelingio ad Antonin. p. 403. confidenter adfirmare. Potuerunt Annales, quos Appianus ſecutus eſt, ad aliam urbem referre hanc hiſtoriam atque illi, e quibus ſua Livius hauſit. A librariis autem, recentioribus certe, non eſſe corruptum hoc nomen, ex Stephano Byzant. adparet, apud quem idem urbis nomen cum gentili ex ipſa hac Appiani Hiſtoria citatur. Vide ſupra, hoc vol. p. 3. l. 5 ſq.

L. 40. Ιλυργίαν. Ιλούργειαν vocavit Polybius, referente Byzantino ad hanc vocem. Ιλουργὶς eſt apud Ptolemæum, lib. II. cap. 4. in Turdulis.

Pag. 139. *L.* 49. αὐτοῖς ἐπικατέσκαψαν. „Neuter interpres animadvertit uſum hujus compoſiti ἐπικατέσκαψαν cum pronomine αὐτοῖς: ſed perinde vertit ac ſi ſimplici κατέσκαψαν abſque illo dativo uſus Appianus eſſet: quum ſignificare velit urbem ſuper occiſorum cadaveribus fuiſſe dirutam." H. STEPHAN. — Poteſt & hæc vis verbo illi tribui, *denique (occiſis omnibus) ipſum etiam oppidum inſuper diruerunt:* ut ἐπικατασφάξαι p. 140, 68.

Digitized by Google

L. 52 *ſq.* αὐτοὺς οὕτω φρονεῖν. „αὐτοὺς οὐ ταὐτὸ φρονεῖν." Pag. 139.
REISKIUS. Non ſatis cauſæ videtur, cur vulgatam ſollicitemus lectionem.

CAP. XXXIII. Lin. 60. Ἄσταπα δ' ἦν πόλις. Gentile Pag. 140.
Ἀσταπαῖοι, quod infra in eod. hoc cap. ſæpius occurrit, ex hac Appiani Hiſtoria citatur apud Stephanum Byz. ubi tamen mendoſe Λιβύης ἔθνος, pro Ἰβηρίας, legitur. Vid. Fragmenta ex Appiano collecta, hoc Vol. p. 3. n. I. 1. Cf. Liv. XXVIII. 22.

L. 60 *ſq.* Καρχηδονίοις αἰεὶ διαμείναντα ὁμαλῶς. „Notandus iſte adverbii ὁμαλῶς uſus, quod Beraldus prætermiſit: [& nos cum illo imprudentes prætermiſimus.] Cælius autem vertit, *eodem modo:* ita enim hunc locum reddit, *quæ ſemper eodem modo in fide Carthaginienſium manſerat.* Videri autem poſſit deeſſe aliquod nomen adjectivum (cujuſmodi eſt πιστὰ, aut φίλη) quod poſt vel ante διαμείναντα ponatur. Illud certe ὁμαλῶς non male fortaſſe reddatur *æquabiliter.* At vero in fine pag. proxime præcedentis [p. 139, 48.] ejuſdem adverbii interpretatio ab utroque omiſſa eſt: ubi ſcriptum eſt, ἔκτεινον ὁμαλῶς καὶ παιδία καὶ γυναῖκας. Verti autem hic queat (ut opinor) *nullo diſcrimine.*" H. STEPHANUS. Sicut pag. præced. ὁμαλῶς *nullo diſcrimine* verti poſſe Stephanus dicit: in eamdem fere ſententiam hoc loco, de quo nunc quærimus, commode, *pariter omnes, peræque omnes, unanimi conſenſu,* reddi poterit. διαμείναντα autem, videndum, an in διεμμείναντα fortaſſe debeat mutari. Nam ſicut p. 129, 79. dixerat Καρχηδονίοις ἐμμένειν, *in fide Carthaginenſium manere:* ſic διεμμένειν (quod verbum, nulla quidem ſuffultum auctoritate, in Indice ad H. Stephani Theſaurum citatur) fuerit *conſtanter* ἐμμένειν, *in fide perſeverare;* quatenus διὰ in compoſitione verborum interdum ſignificationem intendit & perſeverantiæ addit notionem.

L. 68. ἐπικατασφάξαι recte Vat. A. & Med.

CAP. XXXIV. Lin. 81 *ſq.* Σκιπίων ἐς ἀρρωστίαν ἐνέπεσεν. Pag. 141.
De *morbo* illo *Scipionis,* & de *defectione exercitus,* quæ ea occaſione exorta eſt, confer Livium XXVIII. 24 ſeqq. & Polyb. XI. 23 ſqq.

Pag. 142. *L.* 95. μεταπείθωσιν. „ Alibi dicit μεταδιδάσκειν τοὺς πλανωμένους." H. Steph. *L.* 98. ἐπὶ σῖτον. Polyb. XI. 23. κομίζεσθαι τὰς σιταρχίας, & c. 24. ἐπὶ τὴν κομιδὴν τῶν ὀψωνίων. Livius XXVIII. 25, *ad ſtipendium petendum convenirent Carthaginem.* Conf. ſupra, ad p. 119, 2.

Cap. XXXV. Lin. 11. ἄνευ παραγγέλματος. Cum Beraldo interpretatus ſum, *haud exſpectato ſigno.* „ Non placet ita exponi. Sed quomodo ἄνευ παραγγέλματος dicit, quum jam παράγγελμα daret? Perinde eſt, ac ſi diceret, *abſque alio mandato*, ſive, *non exſpectato alio mandato.*" H. Stephanus. Sic Cælius: *nullo præterea exſpectato juſſu.*

Pag. 143. *L.* 15 *ſq.* ἔτι νοσοῦντα τὸν στρατηγὸν σφῶν παρακρατεῖν. — „ Longe aliter locum hunc intellexit Secundus quam Beraldus. Vertit enim, *Tanquam puderet, imperatorem ægrotum ipſis vigilantem & ſolicitum magis eſſe.* Sed dubium non eſt, quin Beraldi potius interpretationem [quam & nos tenuimus] ſequi oporteat. Eſt enim παρακρατεῖν interdum *retinere quempiam abire volentem.* Sed recentiorum potius ſcriptorum eſt hoc vocabulum. Dixit tamen Dioſcorides, τρίχας ῥεούσας παρακρατεῖ." H. Stephanus. Nulla ſtipatum auctoritate adfertur hoc verbum apud Steph. in Ind. Theſ. pro *contineo, retineo, firmor.*

L. 19. „ Non dicit, οὐ φθάσαντες οὐδὲ τὴν ἐσθῆτα ἐπιθέσθαι, ſed οὐδὲ τὴν ἐσθῆτα πᾶσαν. Nec certe poterat ita loqui, niſi τοὺς χιτῶνας inter ἐσθῆτας numerare nollet. Non igitur dicendum fuit *veſtibus omiſſis*, ſed *reliquis veſtibus omiſſis*, vel, *reliquo veſtitu omiſſo*, quem videlicet τοῖς χιτῶσι ſuperponebant. Ideoque dicit ἐπιθέσθαι." H. Stephanus.

Cap. XXXVI. Lin. 20. ἀμφ' αὐτὸν Vat. A. Conf. ad p. 47, 36. *L.* 21. καὶ, ante πρῶτα, tacite H. Stephanus ſua auctoritate, neſcio quo conſilio, adjeciſſe videtur. Certe abeſt a tribus noſtris codicibus, neque in Curionis legebatur exemplari: & erat utique ab hoc loco alienum. *L.* 23. λέγων ἔτι. Sic recte Vat. A. & ſic legendum perſpecte viderunt Reish. & Musgrav. neque aliter dare voluit librarius Vat. B. quum ἔτι ſcripſit.

L. 30 *ſq.* τοὺς εἰς τὸ μέσον παραχθέντας αἰκισάμενος. „Vix queo probare hanc interpretationem, *virgis cædi*: etiamſi ei Secundus aſſentiatur. Scimus enim, apud hunc quoque αἰκίζεσθαι de illis dici qui cruciatus & tormenta adhibent: ut videre eſt cum alibi, tum pag. 258 & 261. Sed illo non hoc interpretati eſſe modo videntur, ut Scipio more Romano potius quam barbaro uſus dici poſſet. Non ignoro alioqui αἰκίζεται exponi μαστίζει in hoc Sophoclis verſu, [in Ajace, 65.] *Pag.* 144.

Καὶ νῦν κατ' οἴκους συνδέτους αἰκίζεται.

Sed quid ſi per catachreſin ſeu per hyperbolen ita uſus ſit illo verbo Sophocles? Habemus tamen & πληγαῖς ᾐκίζετο apud Xiphilinum e Dione, [lib. LXI. c. 7.]" H. STEPHANUS. — Sic & Dio in Fragm. Peireſc. T. I. edit. Reim. p. 11, l. 18 ſq. σταυροῖς τε γυμνοὺς προσέδησεν, καὶ ῥάβδοις αἰκισάμενος ἀπέκτεινεν: *virgis ad mortem cædi juſſit.* Poſſentque facile, ſi opus eſſet, cumulari exempla.

Cap. *XXXVII. Lin.* 43 *ſq.* Μασσανάσσης - - - φιλίαν τῷ Σκιπίωνι συνθέμενος. Conf. hiſt. Pun. c. 10. *L.* 48. Σύφακα δ' ἄρα . . ἔρως ἔκνιζε τῆς παιδός. Citavit Suidas, in Σύφαξ, & in Ἔκνισε; Aoriſtum in altero hoc loco ponens, pro tempore imperfecto. *Pag.* 145.

L. 52 *ſq.* Ασδρούβας αὐτὰ ἐπέκρυπτε, τὸν Μασσανάσσην αἰδούμ. Rectius fortaſſe abeſſet hypoſtigme poſt ἐπέκρυπτε, *celavit rem a Maſſanaſſe*; ut ἐπέκρυπτε cum duplici accuſativo conſtruatur, & ad αἰδούμενος intelligatur αὐτόν. *L.* 54. Μάγων. Amilcaris filius, frater Annibalis. Livius XXVIII. 36. coll. c. 46. & XXX. 19. Conf. Noſtrum ſupra, p. 138. cap. 31. extr. & Pun. c. 9. &c. Idem, qui nunc claſſi, ſuperiori anno in pugna ad Carmonem equitatui fuerat præfectus.

Cap. *XXXVIII. Lin.* 59. Στρατηγοὺς Ἰβηρίας ἐτησίους. Hi primum *Proconſules* dicti ſunt, & extra ordinem bini in Hiſpaniam miſſi. Liv. XXVIII. 38. coll. XXIX. 13. &c. Deinde aucto A. U. 557. numero Prætorum, duo quotannis Prætores regulariter in duas Hiſpanias, Citeriorem & Ulteriorem miſſi ſunt. Liv. XXXII. 27 ſq. Pigh. Annal. T. II. p. 253.

Digitized by Google

L. 62. ἁρμοστὰς ἢ ἐπιστάτας αὐτοῖς τῆς εἰρήνης γενησομένους.
Pag. 145. — „ Cæl. Secundus ἁρμοστὰς vertit *imperatores*, ſicut ἐπιστάτας, *prætores*: ita enim ille, *qui in pace imperatorum & prætorum officio fungebantur.* Quæ interpretationes non ſatis aptæ videntur: præſertimque ἁρμοστὰς interpretari *imperatores*, non placet. Eſtque & hoc obſervandum, eum vertere *in pace*, perinde acſi ἐπὶ τῆς εἰρήνης ſcriptum eſſet. At ego non dubito quin genitivum τῆς εἰρήνης cum nomine ἐπιστάτας jungere oporteat, perinde acſi diceretur, *pacis præſides*, vel, *qui paci præeſſent*: vel, *qui ad pacem pertinentia moderarentur.* At vero ἁρμοστὰς ab illo genitivo ſeparari puto: quod vocabulum e republ. Lacedæmoniorum petitum eſſe conſtat." H. Steph. Ἁρμοσταὶ, οἱ ὑπὸ Λακεδαιμονίων εἰς τὰς ὑπηκόους πόλεις ἄρχοντες ἐκπεμπόμενοι· Harpocration, & iiſdem fere verbis Suidas. Confer Noſtrum, Civ. IV. cap. 7.

Pag. 146. *L.* 73 *ſq.* „ Vocat τὴν πάλαι κουφολογίαν ea quæ Scipionem eſſe pollicitum narravit Appianus pag. 264. [p. 121, 37.] nam & κουφολογῆσαι ibi dixit, quemadmodum hic κουφολογίαν dicit. Secundus hæc ita vertit, *Illi etiam ipſi qui prius ei invidebant, eumque levitatis ac jactantiæ inſimulabant, rem ad glorioſum finem adductam fatebantur.* Sed dicendum potius erat, *eam ad glor. finem add. fatebantur*, ut Latina Græcis omnino reſponderent. Intelligere autem oportet *eam levitatem & jactantiam* de ejus promiſſis, quæ levitatem & jactantiam eſſe interpretabantur." H. Steph.

L. 75. Ἰνδίβιλις. Vide Livium XXIX. 1-3. & XXVII. 17.

Pag. 147. *Cap. XXXIX. Lin.* 86. τε ad Κελτοῖς adjeci cum Vat. A. & Med. *L.* 87 *ſq.* „ Ut hic dicitur, ἐνεωτέρισαν αὖθις ἐς τὴν ἀσχολίαν αὐτῶν οἱ Ἴβηρες: ita legimus pag. 209. [Mithr. 725, 22.] τὴν ἀσχολίαν τήνδε ἡμῶν φυλάξας: & pag. 212. [p. 732, 37 ſq.] καὶ τὴν ἀσχολίαν ἡμῶν φυλάξαντες. Sed ad illum hujus p. 276. locum quod attinet, Secundus eum ita vertit, *iterum res Hiſpaniæ laborare cæperunt:* perperam. At recte Beraldus, *Romanis bello occupatis, Hiſpani hac captata occaſione res novas moliri*: pro, moliri cœperunt. Recte, inquam, niſi quod omiſit interpretationem adverbii αὖθις: quum di-

Digitized by Google

cendum eſſet, *iterum moliri.* Poſſit alioqui magis ad verbum ita reddi hic locus, *Adverſus eorum occupationes res novas iterum moliri.*" H. STEPHANUS. Præpoſitionem ἐς vel εἰς in illa phraſi non tam *adverſus*, quam *occaſione ejus rei*, *propter eam rem*, eſſe exponendam, intelligitur ex aliis Noſtri locis cum hoc conferendis: Civ. IV. 645, 41 ſq. Syr. 556, 30. Pag. 147.

L. 90. Τουδιτανὸς . . Ἑλούϊος. Vide Livium XXXII. 27 ſq. & XXXIII. 25. XXXIV. 10. Hujuſmodi nomina, quantumvis nota inter Romanos, nil mirum eſt frequenter a librariis, Græcis præſertim, corrupta eſſe: quæ corrigere diligens Editor debet, modo moneat lectorem, quid codices dederint. *Tuditani* nomen alibi (Illyr. 843, 9. Civ. I. 28, 46.) in Τουρδιτανὸς & Τουρδιανὸς detortum erat. Sempronio Hiſpaniam citeriorem, Helvio ulteriorem obtigiſſe ex Livio diſcimus.

L. 91. Μινούκιος. *Q. Minucius Thermus* citeriorem Hiſpaniam ſortitus eſt provinciam: Livius XXXIII. 26. & 44. XXXIV. 10. *L.* 93. Κάτων. *M. Porcius Cato* ille Major: cui, hoc anno Conſuli, Hiſpaniam citeriorem obtigiſſe ex Livio diſcimus XXXIII. 43. Adde XXXIV. 8 ſeqq. Laudat hunc Appiani locum Suidas, v. Κάτων. Demoſthenem fuiſſe cognominatum Diodorus etiam Siculus auctor eſt, in Excerpt. Peireſc. apud Weſſel. T. II. p. 605. & Plutarch. in ejus vita, pag. 338.

CAP. XL. Lin. 1. ἀγηγεράτο. ἐγηγέρατο Med. ex ἀγηγέρατο proxime corruptum; ſicut paulo ſuperius ἐγείραντες dederat pro ἀγείραντες. *L.* 3. ἀπέπεμψεν. Sic ex Vat. B. edidi. Mendoſe Vat. A. & Med. πέπεμψεν, quod fortaſſe etiam in ſuo exemplari H. Stephanus invenit, & in περιέπεμψεν mutandum cenſuit ex pag. ſq. lin. 24. ubi verbum περιπέμπειν, ſed alia ſignificatione, quæ non eſt hujus loci, occurrit. Certe nec Cæl. Curio περιέπεμψεν in ſuo exemplari hic reperiſſe videtur; nam ſimpliciter *miſit*, non *circummiſit*, interpretatus eſt. Pag. 148.

L. 5. „Non auſim hic diſſimulare, Beraldum inſigniter in ſententiæ inſignis interpretatione lapſum eſſe, quum hæc

Digitized by Google

Pag. 148. τὴν γὰρ εὐψυχίαν αἰεὶ τοῦ πλέονος ἐπικρατεῖν, ita reddidit, *nihil enim tam arduum quod animi fortitudine ſuperari non poſſit.* Nam videmus his verbis rationem reddi illius quod dictum eſt, οὐ τοῦτο εἶναι φοβερὸν ὅτι πλήθει προὔχουσιν οἱ πολέμιοι: & his duobus verbis, πλήθει προὔχουσιν, reſpondere ad illa, τοῦ πλέονος ἐπικρατεῖν. Alioqui certe Appianus, id dicere volens quod Beraldi verba ſonant, (nam & illud eſſe verum nemo negaverit,) dicere debuiſſet, non τοῦ πλέονος, ſed καὶ τοῦ δυσχερεστάτου, aut certe aliquo ſynonymo ſuperlativo uti. Fuit itaque locus hic ita reddendus: *Et ſuum exercitum docebat, non debere hoc metum afferre, quod multitudine ſuperiores eſſent hoſtes (ſemper enim a fortitudine majorem numerum ſuperari) ſed quod navibus caremus.* De hoc autem & alios quoſdam imperatores audimus monentes ſuos milites: & convenit cum eo quod de Lacedæmoniis dixit quidam, eos non interrogare de hoſtibus, πόσοι εἰσὶ, ſed ποῦ εἰσί. Cæterum ad locum de quo agitur ut revertar, ideo totum libuit interpretari, ut conſideraret lector, ne hoc quidem ſatis ex mente ſcriptoris dici, *non tantum imminere periculi ab hoſtibus numero ſuperioribus, quantum ex penuria navium.* Aliud enim eſt, dicere, non tantum imminere periculi: aliud, nihil periculi imminere. Atque hinc diſcat lector quam periculoſum ſit interpreti a verbis ſui ſcriptoris diſcedere, etiam ubi nihil eſſe periculi videtur." H. Steph. Notum eſt tamen, & in confeſſo apud omnes, locutionem illam, οὐ τοῦτο - - - ἀλλὰ, ſæpe nil aliud valere niſi *non tam hoc, quam illud.* Ceterum ſententiam hanc Appiani laudat Suidas, v. Εὐψυχία: ubi pro οὐ τοῦτο εἶναι φοβερὸν, legitur μὴ εἶναι φοβ.

L. 8. οὐκ ἐλπίσας. „Melius, aut uſitatius ſaltem, eſſet ἐπελπίσας." H. Stephan. *ad edit.* I. „Scribendum eſſe ἐπελπίσας perſuaſum habeo. Alioqui ἐλπίσας pro ἐπελπίσας nove (niſi valde fallor) dictum eſſe oporteret." H. Stephanus. Quod diſcrimen inter ἐλπίζειν & ἐπελπίζειν Ammonius ſtatuit, de Differ. Voc. v. ἤλπισαν, ut illud denotet αὐτὸν ἐλπίδα ἔχειν, hoc ἕτερον εἰς ἐλπίδα ἄγειν, id conſtanter aliàs

Digitized by Google

obſervaſſe Appianum reperio. *Spem facère alteri*, ſemper ἐπελπίζειν dicit; (conf. Ind. noſtr. h. v.) niſi quod Syr. 552, 73. pro ἐπελπίζων, quod ceteri habent, Aug. & Ven. ἐλπίζων exhibeant. Sed nimirum, ſicut lapſus hic inter frequentiſſimos eſt librariorum, ut in verbis compoſitis præpoſitionem omiſerint; ſic ibi procul dubio erraſſe duo illi, quos dixi, codices, pariterque hoc loco, in quo nunc verſamur, libri qui ſuperſunt omnes, cenſendi ſunt. De Thomæ Magiſtri loco, (v. ἐλπίζειν) qui dubium hic movere poterat, ſcrupulum pæne omnem exemit Hemſterhuſius, de verbo ἐπελπίζειν adcurate diſputans ad Lucian. T. I. p. 345. & ad Dialog. Select p. 7. Pag. 148.

L. 10. ἐς πάντα μετεπήδα. „Suſpicetur fortaſſe mecum quiſpiam ἐς πάντας ſcripſiſſe Appianum: aliter tamen & Cælius, qui vertit, *commiſſo jam prælio ipſe in omnem partem hortans ſedulo pugnantes, diſcurrebat.*" H. STEPHANUS.

L. 20. ἀνέπαυε τὴν στρατιάν. „Beraldus nimium hanc ἀνέπαυσιν ſive ἀνάπαυλαν reſtringere videtur, quum ἀνέπαυε τὴν στρατιὰν vertit, *Reficiendis corporibus nonnihil quietis datum.* Malim igitur, cum Cælio, *Exercitui quietem conceſſit.*" H. STEPHANUS. Pag. 149.

CAP. XLI. Lin. 22 *ſq.* ὅμηρά τε ᾔτησεν ἄλλα. „Cur ἄλλα ὅμηρα, quum nullorum facta mentio fuerit? Merito certe ab interpretibus illud ἄλλα prætermiſſum fuit. Poſſet autem fortaſſe, expuncta vocula τε, ita ſcribi hic locus, ὅμηρα ᾔτησεν· ἀλλὰ καὶ βιβλία ἐσφρ. &c. Alioqui, ſervando illam particulam, videri poſſit ſubſtituendum πολλὰ in locum illius ἄλλα." H. STEPHANUS. At quidni intelligemus alios jam olim, in deditionem a Scipione accepta Hiſpania, obſides imperatos fuiſſe civitatibus, quemadmodum moris erat Romanis? Vide Liv. XXVIII. 34. Obſides autem aliâs etiam, interjecto aliquo tempore, mutare, & novos in locum ſuperiorum poſcere conſueverant. Conf. Noſtrum, Syr. c. 39. p. 596, 26.

L. 23. βιβλία ἐσφραγισμ. „Vocem βιβλία recte ab utroque interprete reddi *literas*, oſtendit vox γράμματα, quæ poſtea bis eadem de re dicta fuit, quum jam & γραφὴν dixiſſet. Sic

Digitized by Google

Pag. 149. autem & Dionem illo uti vocabulo memini." H. STEPHANUS.

L. 32. „ φοβούμενοι, μόνοι μὲν, ὡς εὐκαταφρόνητον· μετὰ τῶν ἄλλων, μὴ &c. Non dubito quin legendum ſit εὐκαταφρόνητοι. μετὰ δὲ τῶν ἄλλων, μὴ &c." H. STEPHANUS *ad edit.* 1. In edit. 2. neque mutavit quidquam in contextu Stephanus, neque Adnotationem ullam ad hunc locum adjecit. εὐκαταφρόνητοι legendum quoque cenſuit MUSGRAVIUS: & ſic perſpicue dedit cod. Med. δὲ invitis codicibus adjeci, conſentientibus MUSGRAVIO & REISKIO. — Tum verba μόνοι μὲν uſque βραδύνωσι, perſpicuitatis cauſa, parentheſeos ſignis includenda putavi.

Pag. 150. *L.* 36. ἐφεστῶτας recte tres noſtri mſſpti. Sic etiam reponere juſſit REISKIUS.

L. 38. ἐν ᾧ γὰρ ἅπαξ ὑπακ. „ Novus videri poſſit uſus harum vocum, ἐν ᾧ ὑπακούειν: ſed ita intelligenda hæc ſunt ut ſi dictum eſſet, ἐφιλοτιμοῦντο [προσλαβεῖν] καὶ τὰ τειχέως εἰργάσθαι ἐκεῖνο ἐν ᾧ ἅπαξ ὑπακούειν ἐδόκει, id eſt, *illud in quo faciendo ſemel parere decreverant.*" H. STEPHAN. ἐν ᾧ potius, intelligendo nomen χρόνῳ aut alio huic ſimili, ut ſæpe aliâs; ſignificare videtur *dum*, *quum*, *quandoquidem*. Vide loca a Wettſtenio ex Thucydide, Herodoto & aliis collecta ad Epiſt. I. Petri 2, 12. & ad Evang. Johann. 5, 7. Adde Epiſt. ad Rom. 8, 3.

L. 40 *ſq.* „ Cælius male hæc verba ὑφ' ἑνὸς στρατηγήματος, vertit, *ſola ducis calliditate*: quaſi ἑνὸς ſit a nominativo εἷς: quum dicat Appianus, non per plura στρατηγήματα, ſed per unum hoc effectum eſſe. Recte igitur Beraldus, *uno imperatoris aſtuto conſilio.* Magis autem ἀφ' ἑνὸς quam ὑφ' ἑνὸς mihi placeret." H. STEPH.

L. 42 *ſq.* Ῥωμαίοις ἐς τὸ μέλλον εὐέφοδοι γενόμεναι, διέμειναν ἐς πλεῖστον ἐπὶ εἰρήνης. „ De hoc moneo obiter, Secundum, his verbis, *ſub Romanis pacatæ fuerunt*, omnia quæ ab Appiano dicuntur, non comprehendere. Hoc enim verba hujus ſonant: *Ac quum Romanis in poſterum redditæ eſſent aggreſſu faciles, longiſſimo tempore in pace permanſerunt.*

Beraldus autem in his duabus vocibus, *propter infirmitatem*, reſpexit quidem ad illud εὐέφοδοι, ſed ejus ſignificationem non expreſſit: quum multa & varia ſint, propter quæ urbes aliquæ dici infirmæ poſſint, etiamſi non reddantur εὐέφοδοι, ob muros dirutos, id eſt, *aggreſſu faciles*, ut dixi, ſive *tales ut facile invadi queant.*" H. STEPHANUS. Pag. 150.

CAP. XLII. Lin. 44 *ſq.* Ολυμπιάσι δ' ὕστερον τέσσαρσιν κ. τ. λ. — „Hæc verba proxime præcedentibus adnectuntur a Secundo, in ſua interpretatione. Ita enim ille: *Sicque ſub Romanis pacatæ per quatuor olympiades fuerunt.* Sequuntur autem iſta: *Poſt, circa centeſimam quinquageſimam olympiadem, bona Hiſpaniæ populorum pars a Romanis defecerunt:* perinde videlicet, acſi Appianus ita ſcripſiſſet, διέμειναν ἐς πλεῖστον ἐπὶ εἰρήνης, ὀλυμπιάσιν ὕστερον τέσσαρσιν. Αμφὶ δὲ τὰς πεντήκ. &c. Muto autem τὰ in τὰς, ut vox ὀλυμπιάδας ſubaudiatur: quamvis fatear dicendum potius fuiſſe, ἀμφὶ τὴν πεντηκοστὴν καὶ ἑκατοστὴν, ad ſignificandum, *Circa enteſ. & quinquageſ. olympiadem*; adeo ut fieri non poſſit quin locus hic mihi ſit ſuſpectus, præſertim quum aliquis fortaſſe defendens quam habemus lectionem, dicturus ſit ſubaudiri ἔτη cum illis verbis, ἀμφὶ τὰ πεντήκοντα καὶ ἑκατόν. Sed quomodo illis quatuor olympiadibus cum his centum quinquaginta annis conveniet? Cogor itaque ἐπέχειν, niſi prior illa emendatio mea, qua muto τὰ in τὰς, recipiatur, & chronologiæ conſentanea comperiatur. Beraldus, pro ὀλυμπιάσιν ὕστερον τέσσαρσιν, maluit dicere, *Annis aliquot poſt.*" H. STEPHAN. — τὰς pro τὰ ponendum eſſe, recte H. Stephanus conjectatus erat: ſic certe dederunt Vat. A. & Med. Similiter Pun. p. 499, 31. ἀμφὶ τὰς ἑξήκοντα καὶ ἑκατὸν ὀλυμπιάδας. Adde Mithr. 665, 89. Conveniunt autem h. l. ſatis adcurate rationes chronologicæ; quoniam initium Olympiadis CL. incidit in A. U. 574. Conf. Adnotat. ad lin. 48.

L. 45. γῆς ἀποροῦντες. „Omiſit Beraldus harum vocum interpretationem: at Secundus ex duabus Græcis tot Latinas fecit, *quod penuria, propter anguſtias ſoli, earum rerum quæ ad victum neceſſariæ ſunt, laborarent.* Poterat tamen

Digitized by Google

Pag. 150. brevius interpretari hoc modo (vel alio hujuſmodi) *quod penuria ſoli victum ſuppeditantis laborarent.*" H. Steph. — Mox verba καὶ Λούσονες omiſſa eſſe a Secundo Curione, idem Stephanus monuit.

L. 46 *ſq.* Λούσονες. Strabonis ætate Λούσωνες, Celtiberica gens, ad orientem fontium Tagi fluvii habitabant. Strab. III. 162. C.

L. 48. [ὕπατος] Φούλβιος Φλάκκος. Cn. Bæbio Tamphilo, L. Æmilio Paullo coss. (A. U. 572.) *Q. Fulvium Flaccum, prætorem*, non conſulem, in citeriorem Hiſpaniam cum exercitu miſſum fuiſſe, Livius docet, lib. XXXIX. c. 56. & XL. 1. Anno ſequenti 573. prorogatum eidem eſt in Hiſpania imperium: Liv. XL. 18. quem annum ad marginem Appiani noſtri notavimus, quoniam eo anno potiſſimum res memorabiles geſſit Flaccus. Denique A. 574. demum, quum rebus feliciter in Hiſpania geſtis triumphi cauſa ad Urbem adeſſet, primum Conſul in A. 575. creatus eſt: Liv. XL. 43.

L. 50. „Verba hæc, ἐξ ἄλης ἐβιότευον, non ſonant tantum, *incertis ſedibus degebant*, ſed *incertis ſedibus degentes victum ſibi comparabant:* aut, magis vocem Græcam exprimendo, *vagando victum ſibi comparabant.* Niſi quis, verbum verbo reddens, *ex vagatione* dicere malit. Secundus ita, *atque rapinis vitam traducebant:* quaſi vero rapinæ & vagatio idem valeant, ac non poſſit aliquis rapto vivere, etiamſi non vagetur atque erret." H. Stephanus.

L. 50 *ſq.* ἐς Κομπλέγαν. Qui h. l. Κομπλεγὴν dant Vat. A. & Med. iidem tamen mox p. 152, 77. & 82. in τῆς Κομπλέγας cum Editis conſentiunt. *Complega* autem urbs nulli alii Scriptori, quod ſciam, memorata legitur. Eamdem cum *Contrebia* cenſuit Drackenborch. ad Liv. XL. 33.

Pag. 151. *L.* 61. σάγον ἡγοῦνται. Celticæ originis nomen uſumque *Sagi* eſſe conſtat. Hinc cum Celtiberis in Hiſpaniam tranſiit. De hoc veſtis genere vide, ſi lubet, quæ præter alios collegit Bochart. in Chan. lib. I. c. 42. p. 747. Sagorum, mulctæ vel tributi loco imperatorum, mentio etiam inferius occurrit apud Noſtrum, p. 166, 21. & apud Diodor. Sic. in Excerpt.

Digitized by Google

XXX. de Legat. T. II. opp. ed. Weſſel. p. 629. Ceterum notandus hic uſus verbi ἡγεῖσθαι, ſæpius apud Appianum recurrens, ubi idem prorſus valere videtur ἡγεῖσθαι atque καλεῖν, ὀνομάζειν. Conf. p. 180, 57. & quæ ibi notabimus. *Pag.* 151.

Cap. XLIII. Lin. 63. Τιβ. Σεμπρ. Γράκχος. Liv. XL. 35. & 40. Sed hiſtoria rerum a Graccho in citeriori Hiſpania geſtarum apud Livium quidem, quum initio libri XLI. continerentur, intercidit. Quæ apud Appianum & paſſim apud alios Scriptores huc ſpectantia reperiuntur, collegit contexuitque Freinshemius in Supplemento deperditi initii libri illius XLI Liviani. *Ibid.* Καραύουιν. Sic Med. & Vat. B. Certe paulo inferius ad p. 152, 73. ita ex his codd. nomen illud enotatum eſt in ſchedis noſtris. De illa ſcripturæ varietate, αου, αυ & αβ, jam paſſim monui. *Caravis*, inter Numantiam & Cæſaraugustam, memoratur in Antonini Itiner. p. 443.

L. 66. „Pro περιόντος, quod tolerari non poteſt, videndum annon ferri poſſit περιϊόντος." H. Steph. Id quidem ſine hæſitatione in contextum recipiendum duxi.

L. 77 *ſq.* „Pro his duabus Græcis vocibus, σὺν ἱκετηρίαις, tot Latinas habet Secundi interpretatio, *Ramos olivæ manibus ferentes, ſupplicantium ritu, veniamque petentium.*" H. Stephanus. *Pag.* 152.

L. 82. καὶ τῶν περιοίκων. „Hunc genitivum ſequentibus jungit Secundus in hac ſua interpretatione: *Cæſiſque eorum plurimis, Complega potitus eſt. Horum vero agrum & vicinorum iis aſſignavit qui egere viderentur.* Videmus tamen jungi ſequentibus non poſſe; niſi, ordine verborum mutato, & quibuſdam additis, ita legatur, καὶ τῆς Κομπλέγας κατέσχε. τοὺς δὲ ἀπόρους συνῴκιζε, καὶ γῆν ἐκείνων καὶ τῶν περιοίκων αὐτοῖς διεμέτρει." Idem.

L. 84. Commode omnino inſertum nomen ἔθνεσιν, nec minus commode pro καθὰ legitur καθ' ἃς. Sed ſi has mutationes ſua auctoritate (ut fere videtur) intulit Stephanus, monere ſaltem de ea re lectorem debuerat.

L. 87 *ſq.* διώνυμος ἐγένετο ὁ Γράκχος. „Vix perſuaſerint ſibi multi, διώνυμος ab Appiano dictum de eo *cujus clarum ſeu* *Pag.* 153.

Digitized by Google

Pag. 153. *magnum ſit nomen;* (tanquam διώνυμος ſonet tantum eum *qui duplex nomen ſeu duo nomina habeat*:) at, ſi περιώνυμος eum ſcripſiſſe dicant, id ſignificare volentem, cum alios aliorum ſcriptorum locos tum vero quoſdam ejus ſibi aſſentientes habebunt. Quibus addi poterit hic p. 657. [Civ. IV. 682, 54 ſq.] καὶ τὸ τέταρτον τέλος, ὃ περιώνυμον αὐτοῖς ἦν. Sed quid afferri contra adverſus hanc eorum dubitationem poſſit, dicam annotatione quadam in pag. 311. [222, 61 ſq.]" H. STEPHANUS. Heſychius: διώνυμος· περιβόητος, ὀνομαστός. Sic & Suidas, qui περίφημος addit.

CAP. XLIV. Lin. 89. Ἔτεσιν δ' οὐ πολλοῖς &c. Vide Freinsh. Supplem. Liv. XLVII. 36 ſqq. *L.* 91. Σεγήδη. Locum hunc fortaſſe ſpectavit Steph. Byz. quum Σεγίδη, ait, πόλις Κελτιβήρων. Τὸ ἐθνικὸν Σεγιδαῖος. Conf. p. ſq. l. 10. & 14. Arevacorum finitimos fuiſſe Segedenſes, ſignificat Appianus cap. ſeq. Strabo in ipſis Arevacorum finibus ſitam Σέγιδαν πόλιν prodit, III. 162. C. Diſtinguenda hæc *Segeda* vel *Segida* a duabus aliis cognominibus, altera in Bætica, altera in Celticorum regione prope Luſitaniam, quarum Plinius meminit III. 1. 3.

L. 91. *et* 95. Κελτιβήρων τῶν Βελλῶν λεγομένων ... Τιτθούς τε ὅμορον γένος. „Ita Secundus: *Urbs fuit in Celtiberorum finibus, qui Belli appellantur.* Beraldus autem: *Celtiberorum, qui Belli cognominantur, urbs.* Atqui ab utroque dicendum fuit *eorum Celtiberorum*, ne quis falleretur, exiſtimans omnes Celtiberos ita cognominari. Talem autem in errorem inciderunt qui ex hujus ipſius ſcriptoris verbis non intellectis, id cognomen eſſe omnium Celtarum crediderunt, quod ille certæ cuidam illorum parti tantummodo tribuit. [Conf. Adnot. Stephani ad p. 101, 3.] Ad Secundum quidem certe quod attinet, eum de omnibus Celtiberis illud non intellexiſſe oſtendit quod paulo poſt apud eum ſequitur, *Hujus exemplum Titthios, Celtiberorum nationem alteram, ad idem faciendum induxit.* Cæterum hanc gentem *Titthios*, non hic ſolum, ſed aliis omnibus in locis, idem Secundus appellat, ſuum (ut credibile eſt) exemplar ſequens, quod a

Digitized by Google

noſtro diſſentiebat." H. STEPHANUS. *Bellos* Harduinus ad Plin. III. 1. 3. p. 139. eoſdem cenſuit, qui *Belitani* apud Plinium ibid. p. 142, l. 10. vocantur. De quo dubitari poteſt: quoniam Belitani, quos Plinius dicit, quicumque demum ſint, unius urbis cives eſſe intelliguntur, conf. Cellar. Orb. Ant. II. 1. p. 132. quum *Belli* nomen populi ſit. Arevacorum finitimos *Bellos*, non ſolum cap. ſeq. ſed rurſus c. 48. & c. 66. Appianus perhibet. Straboni in ipſis Arevacis cenſeri, intelligitur ex eo, quod Segedam Arevacorum urbem dicat loco paulo ante citato. *Bellorum* nomen, præter Appianum, apud unum Polybium reperio, Legat. CXLI. Et quemadmodum apud Appianum cum *Bellis*, non hic ſolum, ſed ubicumque eorum fit mentio, ſemper *Titthi* una nominantur, ut confines conjunctique populi *Belli Titthique* fuiſſe intelligantur; ſic & apud Polybium l. c. Bellos ac Titthos conjunctos videmus. Reſtituendum enim ibi Polybio ex codice Urſini & Bavarico nomen ΤΙΤΤΩΝ vel Τιτθῶν eſt; quod perperam Urſinus in ΤΙΓΓΩΝ mutavit, præferens corruptam lectionem, quam codex ipſius paulo inferius dabat, ubi ejuſdem populi nomen repetitur, ubi & in Bav. mendoſe ΤΙΓΩΝ legitur: nam quod ad Ptolemæum etiam provocavit Urſinus, id quo pertineat neſcio, ac mihi quidem Τίγſους apud Ptolemæum nullos contigit reperire. Τίτλων, ſicut apud Polybium, apud noſtrum quoque p. 162, 40. dat edit. 1. & ſcripti nonnulli. Eoſdem vero *Titthos Belloſque* Polybius pariter, atque Appianus, Arevacorum finitimos fuiſſe ſignificat. Unde intelligitur, minus recte ab Ortelio pro eiſdem habitos, qui Dittani apud Strabonem vocantur III. 162. B. præſertim quum ex alio nomine, quod nihil cum Titthis commune habet, detortos eſſe *Dittanos* illos docuerit Caſaubonus. Ceterum Τίτθευς, Τίτθοι, vulgo penacute ſcriptum eſt apud Appianum, & Τίτλων ſimiliter penacute apud Polybium in cod. Urſ. & Bav. Sed quum apud Noſtrum p. 159, 99. Τιτθοὶ in cod. Bav. ὀξυτόνως ſcriptum invenerim, formam illam, utpote quæ Analogiæ convenientior viſa eſt, præferendam putavi. Pag. 153.

Pag. 153. *L.* 98. ἐπὶ Γράκχου. „Ita vertit Beraldus, ut ſi legeretur ὑπὸ Γράκχου: at Secundus ἐπὶ retinens, ſic reddidit, *tributorumque ſolutionem, quæ Gracchi tempore impoſita fuerat.* Sed Beraldo potius aſſentior." H. STEPHANUS.

L. 2. οὐ, τειχίζειν. Levem diſtinctionem inſerui. Quæ quum vulgo abeſſet, REISKIUS οὔτε τειχίζειν legere juſſit: quod mihi quidem plane repugnare ſententiæ Auctoris videtur.

Pag. 154. *L.* 5. δίδωσι δ' ἡ βουλὴ &c. Conf. Fragm. III. ex Appiani Hiſt. Numid. p. 502.

CAP. XLV. Lin. 8. Νωβελίων. *Q. Fulvius Nobilior:* eo ipſo anno DCI Conſul; qui apud Polybium Legat. CXLI. p. 900. extr. & ſeq. edit. Lipſ. ſolo prænomine *Quintus* adpellatur.

L. 11. ἐς Ἀρουακούς. „*Araſchos* & hic & aliquanto poſt Secundus vocat: ſed in ſequentibus *Arvacceos* etiam, necnon *Arbacos*: ſi quidem hæc omnia ſic ab eo ſcripta ſunt." H. STEPHANUS. Vide varietatem lectionis infra contextum a nobis indieatam. Ptolemæo Ἀρεουάκαι dicuntur; Straboni Ἀρεουάκοι, ſed in genit. plur. Ἀρεουακῶν; Diodor. Sic. Ἀρουακοὶ, ubi, quum Weſſelingius T. II. p. 519. reſcribere jubet Ἀρουεακοὶ, Ἀρεουακοὶ ſcriptum voluiſſe intelligitur, & erratum ab operis eſſe commiſſum. Apud Polybium, Ecloga illa ſæpius citata CXLI. perpetuo librariorum errore Ἀραυάκαι iterum iterumque ſcriptum eſt. In lat. verſ. eam nominis formam ſecutus ſum, qua Plinium uſum eſſe vidi. Apud Aurel. Vict. *Arbachi* vel *Arbaci* vocantur.

L. 14. αὐτὸν Σεγηδαῖον. *qui ipſe Segedenſis erat.* „Malim ἐκ τῶν Σεγηδαίων." H. STEPH. Perperam Sec. Curio: *Iidem Segedani Carum ſibi ducem elegerunt.* Ab Arevacis ducem fuiſſe creatum, ex toto contextu adparet.

Pag. 155. *L.* 24. οὐκ ἐλάσσους καὶ οἵδε. Stephanus vocabulum ἐλάσσους in primo caſu videtur accepiſſe, quaſi ad οἵδε referatur; quum ad ἑτέρους potius pertineat. Deletis ſignis parentheſeos, omnia plana ſunt. καὶ οἵδε, *hi pariter,* ſcil. οἱ τὰ σκευοφ. Ῥωμ. φυλ. ἱππεῖς.

L. 27. ὅθεν οὐδεὶς ἂν &c. „Secundi interpretatio quaſdam voces neceſſarias omittit: hæc enim ſunt ejus verba,

Ex eo

Digitized by Google

Ex eo tempore nemo ipſorum niſi coactus iniit pugnam. Neque enim Appianus initam ab eo tempore fuiſſe pugnam negat, præterquam ab iis qui coacti fuiſſent: ſed initam eo die, *Vulcanalium* inquam die. Præterea dicendum potius fuit, *inierit*: ac fortaſſe ita Secundus ipſe ſcriptum reliquit. Verum ne illud quidem prætereundum eſt, non dici μάχην συμβάλλοι, aut μάχην συνάψαι, ſed μάχης ἄρξειν." H. STEPH. Pag. 155.

Cap. XLVI. Lin. 38. διέστησαν. „Secundus paulo obſcurius, *Pugna incepta extemplo viam aperuit elephantis.* Ut autem hic διέστησαν ſonat *diducti ſunt*, a διέστην: ita in fine pag. 274. [p. 143, 24.] διαστῆσαι, diducere: a διέστησα." H. STEPHANUS. Pag. 156.

L. 45. φίλιον. Sic Vat. A. Med. Nec tamen ſpernam vulgatum φίλον; quemadmodum paulo ante, ἐς τοὺς φίλους, dixerat. Sed ſimili ratione Syr. 586, 45. & 47. paucis interjectis primum φιλίων conſentientibus libris, deinde φίλους, dicit.

Cap. XLVII. Lin. 59. Αξείνιον. An *Uxama* Ptolemæi & Plinii in Arevacis, L mill. paſſ. a Numantia diſtans? Cujus nomen appud Florum III. 22. in *Auxima*, apud Antoninum p. 441. in *Vaſama* & *Vaſania* corruptum videmus. Pag. 157

L. 61 & 65. Βιάσιος corruptum nomen videtur. Certe nuſquam alibi, quod ſciam, occurrit. *Blaſium* nominare Beraldo placuit; ex cujus verſione nomen hoc, ubi mox rurſus occurrit, in noſtram irrepſit. *L.* 67 *ſq.* πόλις Ὤκιλις. Inauditum aliâs nomen. An ſit Orcelis Ptolemæi, in Baſtitanis, non liquere ait Cellarius. Infra apud Noſtrum, p. 169, 72. memoratur Ὤκιλη πόλις; de qua quid ſtatuam magis etiam hæreo.

L. 74. οἱ δὲ καὶ ἔνδον. καὶ dederunt Med. & Vat. B. Pag. 158.

Cap. XLVIII. Lin. 77. Κλαύδιος Μάρκελλος. *M. Claudius Marcellus.* Polyb. Legat. CXLI. Liv. Epit. lib. XLVIII. Conf. Pigh. Annal. T. II. p. 434. & Freinsh. Supplem. Liv. XLVIII. c. 4.

L. 81. ἐστρατοπέδευσεν ſcripſi cum Vat. A. & Med. pro ἐστρατοπέδευεν quod erat editum. *Ibid.* Revocavi τὰ πολέμια,

Digitized by Google

Pag. 158. in quod conſentiunt ſcripti libri omnes. HENR. STEPHANUS, quum τὰ πολεμικὰ edidiſſet, monuit in *Caſtigationibus ad edit.* 1.: „Pro πολέμια, quod reperiebam in exemplari, repoſui hoc πολεμικά." Sed ad *edit.* 2., ubi rurſus edidit τὰ πολεμικὰ, nihil prorſus adnotavit, ac ne lectionem quidem, quam ſcriptum exemplar exhibuerat, amplius indicandam putavit. Ita rurſus, quemadmodum ſæpe aliàs, accidit Stephano, ut legem illam, cuivis editori veteris Scriptoris ſanctiſſime obſervandam, migraret, quam ipſe & ſibi & aliis in prolixa illa Adnotatione ad edit. 1. hujus libri, ſupra ad pag. noſtr. 121. l. 38. a nobis prolata, ſcripſerat. Quod hoc quidem loco eo magis mirum atque repugnans debet videri, quoniam de eodem vocabulo τὰ πολέμια, quod ex poſteriori editione Appiani ſui adeo penitus ejecit ut nullum amplius ne indicium quidem ejus reliquerit, interim in Adnotationibus ſuis ad Thucydidem plurimis verbis idem Henr. Stephanus monuerat demonſtraveratque, nullo modo ſuſpectum illud vocabulum hac ſignificatione eſſe debere, ſed optimis probatiſſimiſque Scriptoribus eſſe frequentatum. Atque eam Adnotationem, alioquin etiam ab hoc loco minime alienam, & aliud præterea utile monitum continentem, integram huc transſcribere juvabit; ut, qui de *vulgato Textu* (ut ajunt) Græcorum Scriptorum juſtum ferre judicium volunt, paululum temperare diſcant nimiam ἀκριβείας illius, quam ad Stephanicas Editiones adhibitam plerique ſibi perſuadent, admirationem; tum ut, cogitantes quid ſibi ſæpenumero indulſerint ſuperiores illi Editores, quamve inconſtantes ſæpe fuerint, caveant, ne nimis ſeveri acerbique ſint in nonnullos ex recentioribus eorumdem Scriptorum editoribus, qui, ſi loca Auctorum, quæ manifeſte corrupta ipſis videntur, ex probabilibus conjecturis corrigunt, tamen non alia conditione eam ſibi veniam petunt atque indulgent, niſi continuo de quaque facta mutatione diligenter moneant, ſimulque ipſam ſcripturam librorum, quæ emendationem poſcere flagitareque viſa ſit, oculis Lectorum ſubjiciant.

Digitized by Google

Sic igitur H. STEPHANUS ad illa Thucydidis verba (lib. I. c. 18. p. 16. ed. Dukeri; p. 13. D. edit. 2. H. Stephan.) εὖ παρεσκευάσαντο τὰ πολέμια: „Oſtendit hic locus, quam periculoſum ſit, quempiam tantum ſuæ conjecturæ tribuere, etiam quæ alioquin optimis niti argumentis videatur, ut abſque veteris alicujus libri aſſenſu ſuæ conjecturali lectioni in ipſo textu (ut vulgari voce utar) dare audeat. Hic enim quis vel ex conjectura τὰ πολεμικὰ reponendum eſſe non dicat? fortaſſe autem nec deſit qui juret. At hanc tamen, non illam vocem, in *veteribus* etiam *libris* legimus. Eſto: ſed fieri poteſt, ut in illis etiam libris peccatum ſit, dicet aliquis. Atqui & in quodam alio *Thucydidis* loco, nec non apud *Scholiaſten* idem vocabulum πολέμια in eadem illa ſignificatione legimus. Eſto: (dicet idem) ſed quid ſi & ibi erratum ſit? annon enim quod huic loco, idem & aliis accidere potuit? Hæc reſpondebit, qui ſuam illam conjecturalem lectionem τὰ πολεμικὰ mordicus ſibi retinendam exiſtimabit. Verum quid ad id reſponſurus tandem eſt, illud vocabulum πολέμια apud *Dionyſium Halicarnaſſeum* etiam uſum eundem & quidem non uno in loco habere? Sed quid dico, non uno hanc ſignificationem in loco apud eum occurrere? Si in ducentis dicam, fortaſſe non mentiar. Sic enim, τὰ πολέμια ἔργα διαφανὴς, apud eum legimus: ac plerumque ſine ſubſtantivi adjectione utitur; ut, τὰ πολέμια γενναῖος, & τὰ πολέμια ἄλκιμος, nec non τὰ πολέμια κράτιστος vel λαμπρὸς vel δεινός. Eodem modo denique (ut alia quam plurima exempla omittam) & τὰ πολέμια ἀσκεῖν, nec non τὰ πολέμια πράττειν, item τὰ πολέμια παρασκευάζεσθαι apud eum inveniemus. Quin etiam apud aliquem ex iis, qui *Dionyſio* poſteriores fuerunt, hunc nominis iſtius uſum videor mihi obſervaſſe." Scilicet, quum hæc ſcriberet H. Stephanus, confuſa quadam cogitatione recordatus videtur loci hujus noſtri Appianei, e quo vocabulum illud invito ſcripto exemplari ejecerat: neque vero viciſſim deinde, quum alteram plenioremque Appiani pararet editionem, ſubiit eum hujus Adnotationis ad Thucydidem interea temporis ſcriptæ memoria. Et hanc ipſam qui- Pag. 158.

Digitized by Google

dem Adnot. ad Thucyd. (quam ex Dukeri edit. p. 16. exſcri-
Pag. 158. pſi) primæ tantum editioni Stephanicæ Thucydidis adjecta erat, in altera rurſus ab Editore omiſſa. Sed alia etiam ejuſdem Stephani Adnotatio, qua ejuſdem locutionis, τὰ πολέμια, uſus optimis ſcriptoribus frequentatus adſeritur, exſtat in edit. 2. Stephanica Thucydidis, inter Adnotationes ad Scholia p. 66., apud Dukerum p. 629. col. a.

L. 84. Νεργόβριγες. In Antonini Itinerario p. 437. & 439. memoratur *Nertobrica* vel *Nertobriga* urbs, inter Bilbilin & Cæſarauguſtam. Ibi Wesselingius p. 437. hæc adnotavit: „Hinc fuerunt Νεργόβριγες, de quibus Appianus p. 475. & 477. [edit. 3.] Sunt enim cum Caſaubono, ad Polybii ex Suida Fragmenta p. 1532. [p. 1021. edit. Caſaub. p. 252. T. III. edit. Lipſienſ. & Vindob.] in Νερτόβριγες commutandi. Habet quidem Suidas in μετριοπαθεῖν ex Appiano Νεργόβριγας, ſicuti a Cl. Cellario lib. II. G. A. c. 1. p. 128. eſt animadverſum; nec tamen aliud inde collegeris; quam vetus id eſſe mendum. Ptolemæus enim, cum Floro lib. II. c. 17. & Cl. Dukeri nota, pariterque Itinerarium & Ravennas, *Nertobrigam* ſtabiliunt." — Suidæ fragmentum, quo Caſaubonus nititur, legitur ad voc. ἐμβριθεστάτη: ubi, quum pro πόλιν Ὀρτόβριγα, quod ex libris ibi editum eſt, legendum πόλιν Νερτόβριγα contendit Caſaubonus, nolim negare inſigni id dici cum ſpecie veri, ſed tamen dubitari nonnihil poſſe arbitror. Apud eumdem autem Suidam non ſolum in μετριοπαθεῖν, ubi hunc locum Appiani laudat, Νεργόβριγες legitur; ſed rurſus ibid. ſub ipſo hoc vocab. Νεργόβριγες idem nomen repetitur. Eodemque modo in Νεργοβρ. pro Νερτοβρ. tribus in locis, ubi nomen illud apud Appianum occurrit, (conf. pag. 159, 95. & 161, 31.) cum exemplari H. Stephani tres noſtri Codices, & exemplar Cælii Curionis conſentiunt, quibus accedit Bav. in Excerpto de quo mox ad p. 159, 95. dicam. In hoc tanto codicum conſenſu non auſus ſum quidquam novare. Aliam *Nertobrigam*, in Bætica Hiſpania, ex Ptolemæo & Plinio memorat Cellarius p. 84 ſq. quæ forſan eadem eſt quam litera initiali truncatam τὴν Ἐρκόβρικα πόλιν apud Polyb. Legat. CXLI. adpellatam vide-

Digitized by Google

mus: nam hæc quidem a Polybio ſive in ipſa Luſitania ſive Pag. 158.
inter Luſitaniam & Cordubam urbem ponitur. Periiſſe autem apud Polybium literam initialem probabile eſt ſimile fere ratione, ut apud Noſtrum p. ſq. l. 95. ex παρεστρατοπέδευσε, Νεργόβριγες δὲ, factum eſt παρεστρατοπέδευσεν. Εργόβριγες δὲ in codd. Vat. A. & Med. Ceterum eodem hoc loco (p. 159, 95.) in Vat. A. eſt Εργόβριγες, per ε in ult. ſyllaba.

Ead. Lin. 84 & *ſq.* περὶ τῆσδε τῆς μετριοπαθείας πυθόμενοι, πέμψαντες, ἠρώτων. „ Melius μετριοπάθειαν Beraldus vertit *clementiam*, quam Sec. *continentiam.* Immò ne ferri quidem poſſe hanc interpretationem exiſtimo. Sed Beraldus non minus recte *moderationem animi* dixiſſet." H. STEPHANUS. — Suidas duobus locis, quibus hunc Appiani locum laudat, poſt πυθόμενοι addit verbum ἐθαύμαζον, in quod deſinit fragmentum ab eo adlatum. Unde videndum, an legi debeat: πυθόμενοι, ἐθαύμαζόν τε καὶ πέμψαντες ἠρώτων.

L. 90. „ Hæc verba, ὡς δὴ κατὰ τὸ συγκείμενον, Secundus omnino prætermiſit. Beraldus autem [cujus verſionem h. l. nos quidem tenuimus] eorum vim non ſatis expreſſit. Perinde eſt autem acſi diceretur, ὡς δὴ κατὰ τὸ συγκείμενον τοῦτο ποιοῦντες, *quaſi vero illos adducendo, pacto ſtarent.*" H. STEPHANUS.

L. 95. Νεργόβριγες. Conf. ad pag. præc. l. 84. Ab hoc Pag. 159.
loco incipit *Excerptum XVI. de Legationibus in Cod. Bav.* his verbis: Ὅτι Κλαύδιος, ὁ διάδοχος Νωβελίωνος, τοὺς Νεργόβριγας, οἳ γένος εἰσὶ Κελτιβήρων, καταδραμὼν, τῇ πόλει παρεστρατοπέδευσεν. Οἱ δὲ, προσαγομένων αὐτοῖς μηχανημάτων κ. τ. λ. uſque ad verba hæc, καὶ λαβὼν, ἀφῆκεν ἐλευθέρους, ſub finem cap. 50. p. 162, l. 40.

L. 97. Κηρυκείου. Vide ad p. 55, 57. *L.* 99. Αρουακοὶ καὶ Βελλοὶ καὶ Τιτθοί. Vide ad p. 153, l. 91. & 95. & ad p. 154, 11.

L. 3. ἐς τὰς Γράκχου συνθήκας. De Gracchi fœdere ſupra dixit Appianus, cap. 43. extr.

Cap. XLIX. Lin. 6. ἐπέστελλεν. Neceſſariam hanc emendationem, quam in edit. 2. tacite in contextum receperat H. Stephanus, confirmat Bav. Sic vero & Curio, *ſcripſit.*

Digitized by Google

Pag. 160. *L.* 12 *ſqq.* χαλεπῶς φέρουσα &c. „Secundus, *ægre ferenti, eos non redigi in poteſtatem Romanorum.* At Beraldus [quem nos ſecuti ſumus] Græcis verbis inſiſtit. Sic autem pag. proxime ſeq. [p. 161, 37 ſq.] dicitur, ἑαυτοὺς ἐπιτρέπειν Μαρκέλλῳ." H. STEPH. καθάπερ reddi fortaſſe commode poterat *quibus conditionibus*, pariter ut καθὰ quod dant ſcripti libri p. 152, 84 ſq. pro quo καθ' ἃς ibi editum eſt. — αὐτοὺς, poſt καθάπερ, commodius puto abeſſet. In cod. Bav. h. l. ſex verba ὁ πρὸ Μαρκ. uſque, ἐπιτετρέφεισαν deſiderantur, ita ut poſt Νωβελίων proxime ſequatur Μάρκελλον &c.

L. 14. In Nota infra contextum ſic ponere debueram: αὐτοὺς *Edd. Mutavi accentum*; atque αὐτοὺς *etiam vel* ἑαυτοὺς *puto eſſe in mſſptis.* ' *Ead. Lin.* In MUSGRAVII etiam ſchedis ſcriptum erat: „dele καὶ ante Μάρκελλον." Sed hanc Adnotationem, neſcio qua cauſa, rurſus ibidem obliteratam video.

L. 18. καί τινας ἐς τὰς κουφ. στρατ. κατάλ. „Fortaſſe vox τινὰς aliquam conjunctam ſecum habuit. Secundus in hujus loci interpretatione multis verbis utitur, non ſine aliqua obſcuritate tamen. Hæc enim ſunt ejus verba: *Plerique enim conſules reprehendebant, qui minus integre caſteque in militaribus delectibus habendis verſarentur: quod opus videretur, ad faciliores expeditiones mitterent.* Niſi forte his verbis, *quod opus videretur*, mendum ſubeſt." H. STEPH. — De re, quæ hic agitur, conferendus Polybius eadem quam ſæpius citavi Ecloga CXLI. & Livius Epit. XLVIII.

L. 20. Λικίνιος Λεύκουλλος. Cum in Epit. Liv. XLVIII. mendoſe ſcriptum editumque fuiſſet, L. Lucullo Claudium Marcellum ſucceſſiſſe; monuerunt ad eum locum viri docti, præeunte Sigonio, corrigendum ex Appiano illum errorem eſſe.

Pag. 161. CAP. L. *Lin.* 27. διέτριβεν. Sic emendavit H. STEPHANUS in edit. 2. quum in Caſtigat. *ad edit.* 1. jam dixiſſet: „Omnino legendum exiſtimo διέτριβεν, activa ſignificatione, non neutra." Sic & Sec. Curio: *apud ſe retinuit.*

L. 31. „Male, pro his μετὰ γὰρ τὴν συνουσίαν, dat nobis Secundi interpretatio iſta Latina verba, *Poſt enim eas con-*

troverſias; quum debuiſſet interpretari, *Poſt enim hunc congreſſum*, vel, *hoc colloquium.*" H. STEPHAN. Pag. 161.

Ead. L. 31. Νεργόβριγα. Urbis nomen, non gentis, recte dederunt Vat. A. & Med. Sic & Sec. Curio, *Nergobrigem.* Ad cod. Bav. provocari h. l. non poteſt: nam ibi poſt καταλυθῆναι, præteritis nonnullis, quæ apud Appianum interjecta ſunt, ſic ſtatim pergit compilator: Μαρκέλλου γὰρ ἐπὶ Νομαντίαν χωροῦντος, καὶ πέντε σταδίους ἀποσχόντος παρεῖναι. &c. De nomine Νεργοβρ. quod in Νερτοβρ. mutandum duxerunt Caſaub. & Weſſelingius, vide ſupra ad p. 158, 84. *L.* 39. χρήματα. Tributum talentorum DC ex Celtiberia exegiſſe Marcellum, refert Poſidonius apud Strabonem III. p. 162. extr.

CAP. LI. Lin. 48. Καύκαν πόλιν. Etiam Ptolemæus Καύκαν urbem, & Plinius *Caucenſes*, in *Vaccæis* ponunt. De ſitu tamen dubitationem nonnullam movere poterat, quod reliquæ Vaccæorum urbes trans Durium fuerint, hæc cis Durium inter Durium & Tagum ſita fuiſſe videatur. Conf. Cellar. Orb. Ant. p. 116 ſq. & Weſſeling. ad Itin. Anton. p. 435. Pag. 162.

L. 51. ὑπὸ Οὐακκαίων. Ora cod. Vat. A. Καυκαίων ἢ Οὐακκαίων. Et ora Vat. B. Γρ. Καυκαῖοι ἢ Οὐακκαῖοι. Curio: *quos illi injuriis affeciſſent*; ut videatur & ille in ſuo exemplari truncatum nomen inveniſſe, ob eamque cauſam nihil definire voluiſſe. Si quis ὑπὸ Καυκαίων legendum contendat, non admodum repugnem; præſertim quum, ob ſimilitudinem primæ ſyllabæ hujus nominis cum ſecunda, facilius ex Καυκαίων, quam ex Οὐακκαίων, prima ſyllaba intelligatur excidere potuiſſe. Retinui autem quod ab H. STEPHANO editum inveni; qui ſimul ad hanc vocem Οὐακκαίων, ſubindicans quidem dubitationis aliquid hic oboriri poſſe, ſed nihil tamen de lectionis vel corruptione vel varietate monens quam in ſuo exemplari invenerit, hæc adnotavit in *Caſtig. ad edit.* 1.: „Valde falletur quiſquis credet, quod præceſſerit Καύκαν πόλιν, & ſequatur ſæpius Καυκαῖοι, hic quoque legendum Καυκαίων. Certe ſi hic legendum ſit Καυκαίων, pag. item præcedente & p. 189. & 191. & 201. & alibi [ubi ſcil. Οὐακκαίων nomen repetitur] ita legendum fuerit.

Digitized by Google

Sed cur hanc ſcripturam mutemus, quum conſtet *Vaccæos*
Pag. 162. ita differre a *Caucenſibus*, ut totum a parte? Quod ni ita eſſet, cur Caucenſibus dixiſſet, Καρπητανοῖς ὑπὸ Οὐακκαίων [Καυκαίων h. l. ſcribere voluiſſe videtur Stephanus] ἀδικουμένοις, ac non potius ὑφ' ὑμῶν?"

Pag. 163. *L.* 58. περί τε τὰς πύλας αὐτῶν ὠθουμένων. „Secundus: *Verum in fuga altero alterum in anguſtiis portarum impediente*; quum potius dicere debuiſſet, *collidente*, aut *comprimente*. aut etiam, magis ad verbum, *protrudente*. Sic autem ſæpe legitur apud hiſtoricos, ὠθισμὸς ἦν περὶ τὰς θύρας." H. Stephanus.

Cap. LII. Lin. 70. κλείνειν Καυκαίους ἅπαντας ἡβηδόν. „Conſentiunt inter ſe interpretes de hujus generis loquendi interpretatione. Nam & Secundus vertit, *ut ſine ætatum diſcrimine omnes interficerentur*. At ego ab illis diſſentio: & merito diſſentire oſtendet meus Theſaurus Græcæ linguæ." H. Stephan. Scilicet ad *puberes* reſtrictam ſignificationem vocabuli ἡβηδὸν voluit Stephanus, ut *omnem pubem* denotet. Sed contra diſſerit Tan. Faber in Notis ad Luciani Timonem (T. I. Operum Luciani edit. Hemſterh. p. 878.) nititurque, latius patere notionem huic vocabulo ſubjectam, per verba *omnino omnes*, *viritim*, aut ſimilia efferendam, ſuffragante Hemſterhuſio ad Lucian. T. I. p. 149.

L. 73. κατὰ πύλας ἀποκρήμνους. „Interpretatur Secundus, *portas quæ prealtæ in præcipitibus & præruptis locis erant*." H. Steph.

Pag. 164. *Cap. LIII. Lin.* 81. „Hoc loco in Exemplari Ἐντερκατία ſcriptum eſt, ſed poſtea Ἰντερκατίων: [ſic & in Vat. A. & Med.] quam ſcripturam potius ſequor, utpote apud alios authores repertam." H. Stephan. *ad edit.* 1. Vide Livium Epit. lib. XLVIII. & Strabonem III. 162. D. qui ex Polybio hujus Vaccæorum urbis mentionem injicit.

L. ead. ὑπὲρ δισμυρίους. „Apud interpretem ſcribe, *pluſquam viginti millia*." H. Steph. Id utique factum a nobis oportuerat, quod neglectum video.

Digitized by Google

L. 82. ἱππεῖς Vat. A. & Med. & ſic ſæpe aliâs; ſive librariorum ſit error, ſive Attica forma ἱππῆς. Pag. 164.

L. 86. ἀνθ' ἑαυτοῦ τοῖς ὀνειδίζουσιν χαλεπαίνων. „Omittit Beraldus interpretationem harum vocum ἀνθ' ἑαυτοῦ: quas idem valere exiſtimo quod iſtas, ἀντὶ τοῦ ἑαυτῷ χαλεπαίνειν, ut ita reddatur hic locus: *At is (ut mos eſt omnium qui peccarunt) illud exprobrantibus ſuccenſens, quum potius ſibi ipſi ſuccenſere deberet.* Comperi autem poſtea, Secundum videri aſſentiri mihi, ſed tamen ita, ut, quod de Lucullo dicitur, cum iis jungat quæ dicuntur de omnibus qui peccarunt. Ita enim ille: *Lucullus, propter ea quæ objiciebantur iratus (ut peccantium mos eſt, quum eos potius ſibi ipſis iraſci deceat) eorum fines vaſtavit, urbemque obſidione cinxit.*" H. Stephanus.

L. 95 *ſq.* ὁ Σκιπίων - - - ὑπέστη τὸ μονομάχιον. Vide Valer. Max. III. 2. 6. Utrumque promiſcue dicitur, ἡ μονομαχία, & τὸ μονομάχιον. Pag. 165.

Cap. LIV. Lin. 8. εὐθ' ἁλῶν. „In exempl. ἀλλῶν, poſito duplici λλ & tenui ſpiritu, tanquam ab ἄλλα, ſed circumflexo in fine, ut ab ἅλες." H. Stephan. *ad edit.* 1. — Recte Stephanus emendavit.

L. 10. „Hæc verba, κατερρήγνυντο τὰς γαστέρας, Secundus vertit, *ventris profluvio laborabant.* Sed quis unquam illis Græcis verbis (de quibus aliâs) uſus eſt, hoc tantum ſignificare volens?" H. Steph. Beraldus: *alvis diſſiliebant.* Pag. 166.

L. 11. „Beraldus pro μέχρι ποτὲ dicit *Tandem*: at Secundus, tanquam de ſuo addens quod ſubaudiendum videtur ante μέχρι ποτὲ, vertit, *Atque hunc in modum affecti perdurabant quoad agg.* &c. Ac quod ſequitur, τὸ χῶμα ἠγέρθη, reddit, *Aggeres in juſtam altitudinem educerentur.* [Tum *L.* 15.] Male idem Secundus δεξαμενὴν vertit *paludem.*" H. Steph. δεξαμενὴν Beraldus *cloacam.*

L. 21. σάγους μυρίους. Conf. p. 151, lin. 56. & 61.

Cap. LV. Lin. 27. Παλλαντίαν. Per duplex λλ ſcripſi cum Vat. B. & Curione & cod. Bav. in Excerpt. ex p. 199, 75: cum quibus conſentiunt Strabo, Stephanus Byz. Plinius, Mela &c. Pag. 167.

Digitized by Google

Pag. 167. Codex Vat. A. in plurimis nominibus, quæ vulgo per duplicatam literam conſonam ſcribuntur, alteram ſolet omittere. Παλαντία tamen per ſimplex λ apud Noſtrum Civil. I. quoque p. 160, 98. conſentientibus libris editum erat, quemadmodum & apud Ptolem. ſcriptum legitur. Pallantiam Strabo in Arevacis poſuit, ſed Ptolemæus & Plinius cum Appiano in Vaccæis.

L. 36. ἐς τὴν Τυρδιτανῶν χώραν διελθὼν ἐχείμαζε. Confer infra cap. 59. ubi ad Luculli hiſtoriam redit Appianus.

L. 37 *ſq.* „Obſervatione dignum eſt, παρὰ ψήφισμα, quod *Contra decretum* vel *Contra mandatum*, ſonat, pro ἄνευ ψηφίσματος, id eſt, *Abſque decreto*, ſive *mandato*. Hoc autem & pag. 283. [162, 45.] dixit, οὔτε τινὸς αὐτῷ ψηφίσματος γεγονότος." H. STEPHANUS.

L. 38 *ſqq.* „Ut mirum mihi videtur, ita & aliis viſum iri ſcio, Secundum pro his, καὶ ὁ Λούκουλλος ἐπὶ τῷδε οὐδὲ ἐκρίθη, (id eſt, *Ac Lucullus propter hoc ne in judicium quidem vocatus eſt*) hæc nobis in ſua interpretatione dediſſe, *Idcirco, ne ſe judicio, qua de re accuſatus erat, ſubjiceret*, — poſita tantum hypoſtigme poſt *ſubjiceret*, utpote pendente & imperfecta manente ſententia, deinde lacunula relicta. Totus enim hic locus in ejus interpretatione ita ſe habet: *Hunc igitur finem habuit bellum quod Lucullus cum Vacceis ſine Romanorum mandato geſſit. Idcirco ne ſe judicio, qua de re accuſatus erat, ſubjiceret,*

* *

Nihilominus alia Hiſpanorum pars, ſuis legibus viventium, qui Luſitani appellantur, quodam Afro duce, regiones Romanis parentes prædabantur. &c. Videmus tamen, ſequi apud Appianum, ſine ulla ſuſpicione ullius omiſſionis verborum: Τοῦ δ' αὐτοῦ χρόνου μέρος ἄλλο Ἰβήρων αὐτονόμων &c. Si enim eodem hæc geſta ſunt tempore, cur aliquid inter hæc & illa deeſſe quis ſuſpicetur? Maluit tamen Beraldus: *Sub idem tempus*, quam *Eodem tempore* vertere." H. STEPH.

— Nullam ex Codicibus noſtris lacunæ ſignificationem vel ſuſpicionem adnotatam in ſchedis video. Pag. 167.

Cap. LVI. Lin. 40 ſeqq. Τοῦ δ' αὐτοῦ χρόνου ... Λυσιτανοὶ &c. Abhinc Capite XXXIX. res in ſola *Citeriori Hiſpania* a Romanis geſtas expoſuerat Appianus: (nam Celtiberi quoque ad citeriorem referebantur provinciam. Conf. Sigon. de Antiq. Jure Provinc. lib. I. c. 5. Glarean. ad Liv. XXXIX. 21. & Duker. ad Epit. Liv XXXIII.) Nunc, priuſquam ad enarrandum *Viriathicum Bellum* progreditur, (cap. LXII. extr. & ſeqq.) quod in *Luſitania* hoc fere tempore ortum Numantino dein bello originem dedit, digreditur paulisper ad percurrenda ea, quæ proximis his annis in *Ulteriori Hiſpania* memoratu digniora ab illius provinciæ prætoribus geſta ſunt. De *Luſitanis* conf. p. 169, 67. & ibi notata.

L. 41. Πουνίκου σφῶν ἡγουμένου. „Πουνίκου pro Nomine proprio non habuit Secundus, ut oſtendunt ea quæ modo ex ejus interpretatione attuli: quum ibi dicat, *quodam Afro duce.* Sed Beraldo aſſentior, hanc ipſam vocem retinenti." H. Stephanus. *Punici* hujus apud neminem alium Scriptorem, cujus Hiſtoriæ ad nos pervenerunt, mentionem factam reperio.

L. 43 *ſqq.* Μανίλιόν τε καὶ Καλπούρνιον Πείσωνα &c. Et horum prætorum & *Varronis* quæſtoris (p. 168, 45.) memoria apud reliquos Scriptores intercidit. Circa hoc tempus (L. Opimio, Q. Poſthumio Coſſ.) *res in Hiſpania a compluribus parum proſpere geſtas* fuiſſe, indicat Epitomator Livii, in Epit. lib. XLVII. Et Julius Obſequens, (de Prodig. cap. 76.) *a Luſitanis Romanos* hoc tempore *per arma graviter vexatos* fuiſſe ſcribit. Reliqua ex uno Appiano diſcenda. Conf. Freinsh. Supplem. lib. XLVII. c. 28. & 35. & Pigh. Annal. T. II. p. 425. 429. & 430. Perperam autem, & invitis Græcis libris, pro *Manilio*, *Manlium* hic poſuit Beraldus; quemadmodum mendoſe hoc nomen apud alios nonnullos Auctores ſcriptum legitur. (Vide Pigh. T. II. p. 445. Sigon. & Drakenb. ad Liv. Epit. XLIX. & Appianum noſtrum, Pun. cap. 75 ſqq.) Intelligendus enim h. l. utique, cum Pighio,

Digitized by Google

Pag. 167. *Manius* ille *Manilius* videtur, quo deinde Conſule A. U. DCV. tertium bellum Punicum cœptum eſt. Nam id, illis quidem temporibus, ita fere factum videmus, ut, qui Prætores vel Proprætores fuiſſent, deinde ſexto vel ſeptimo a Prætura anno Conſules crearentur. Sic Calpurnius Piſo, quem proximum poſt Manilium ulterioris Hiſp. Prætorem nominat Appianus, Conſul fuit A. U. 606. L. Mummius, prætor A. U. 601, Conſul A. 608. Galba, Prætor A. U. 603, Conſul A. 610. Sic olim M. Marcellus, quum A. U. 585. prætor fuiſſet Hiſpaniæ, quo tempore quatuor tantum prætores provinciarum erant, (Liv. XLIII. 15.) tertio inde anno 588. primum Conſul eſt creatus, & cum eo C. Sulpicius Gallus, qui eodem anno 585. Prætor urbanus fuerat. In quemnam vero ab U. C. annum inciderint præturæ Manilii, tum Calpurnii Piſonis, & eorum quos his ſucceſſiſſe Appianus ſcribit, intelligitur retrogrediendo a Galbæ prætura, quam in idem tempus incidiſſe quo Lucullus Conſul (A. U. 603.) citeriorem Hiſpaniam ſortitus erat, cum ex Appiano noſtro cap. 58 ſq. coll. cap. 49. extr. tum ex Livii Epit. XLVIII. diſcimus.

Pag. 168. *L.* 45. Οὐάῤῥωνα. Conf. Adnot. præc. Quemadmodum h. l. in Vat. A. & Med. eſt Οὐάρωνα pro Οὐάῤῥωνα, ſic & in Hiſt. Mithr. p. 785, 22. nomen docti illius *Varronis* pariter per ſimplex ρ, Οὐάρων, in alio codice Vat. & in Reg. B. ſcriptum reperitur. Ceterum eo minus hic de cognomine dubitari debet, quod gentis nomen *Terentius* adjectum eſt.

L. 46. Οὐέττωνας. Sic recte & conſtanter Vat. A. & Med.

L. 47. ἐς τὴν στρατιὰν προσλαβών. Mallem στρατείαν, atque id ipſum reſcribendum puto; ut ſententia ſit, *ſocios expeditionis adſcivit.* Sic προσλαβεῖν Hiſp. 145, 50. Pun. 316, 94. De commutatione vocabulorum στρατιὰ & στρατεία, præter Ruhnkenium ad Timæum, quem ſupra ad Præf. 13, 90. laudavi, vide Brunckium ad Ariſtoph. Lyſiſt. v. 592. & Heynium in Notis ad Apollodor. p. 457.

L. 48 *ſeqq.* οἷς φασιν Ἀννίβαν . . ἐποικίσαι τινὰς &c. „ Secundus [haud ſane incommode] ita: *Cum quibus Annibalem Carthaginienſem ajunt quoſdam Punicæ gentis miſcuiſſe: id*

Digitized by Google

circo Blaſtophænices appellatos. Beraldi autem verſio tibi in promptu eſt." [Hanc nos rurſus ad hunc locum retinuimus, totius refingendæ & funditus reformandæ Latinæ Appiani Verſionis ſive laborem ſive invidiam etiam tum reformidantes.] „ Ego, ad exprimendam verbi ἐποικίσαι ſignificationem, ita vertendum hunc locum cenſerem: *Quibus ajunt Annibalem Carthaginienſem quoſdam e Libya, tanquam ductam ab eo coloniam immiſcuiſſe*: vel, *tanquam ducentem coloniam*, aut, *ducere volentem.*" H. STEPHAN. — De hoc populo, qui *Blaſtophænices* apud Appianum (non ſine mendæ ſuſpicione) vocantur, videndus Bochartus in Chan. lib. I. c. 34. extr. p. 684 ſq. Sunt Βασ7ουλοὶ οἱ καλούμενοι Ποινοὶ Ptolemæi, oram maris mediterranei ad fretum Herculeum & Calpen montem habitantes; qui apud Marcianum in Periplo lib. II. (monente eodem Bocharto) Βλασ7ουροὶ dicuntur οἱ καλούμενοι Ποινοί. Forſan Βασ7ουλοΦοίνικας ſcripſit Appianus. Pag. 168.

L. 52. Καίσαρας. „ Scribo Καισαρᾶς." H. STEPHANUS. — Et hæc ſane forma Analogiæ convenientior videtur. Sed non video, cur non trium noſtrorum codicum lectionem potius ſequeremur: & ea ſane in contextum recipi poterat.

Ibid. Μουμμίῳ. *Lucium* illum *Mummium* dicit, qui ſeptimo inde anno ad conſulatum promotus *Achaici* nomen commeruit. Conf. ſupra ad p. 167, 43 ſqq. Adde Pigh. T. II. p. 432. & Freinsh. Suppl. Liv. XLVII. 40. Ex hoc autem Appiani loco corrigendum Diodor. Sic. lib. XXXI. Eclog. 5. vidit Weſſelingius; & Eutropium lib. IV. (c. 4.) ſect. 9. ſuffragantibus etiam codicum nonnullorum veſtigiis correxit Verheyk, quum apud utrumque Scriptorem *Memmius* mendoſe pro *Mummius* legeretur.

CAP. LVII. Lin. 64 *ſq.* Φυλάξας δὲ *&c.* Rectius hæc latine ſic redderentur: *tempus obſervans, quo barbari . . transferebant.* Pag. 169.

L. 67 *ſq.* „ Quum hîc legamus κἀκεῖνοι Ῥωμαίοις πεπολεμωμένοι (id eſt, *& ipſi in Romanos hoſtili odio concitati*, aut ita, *& ipſi ad bellum Romanis inferendum accenſi*)

Digitized by Google

Pag. 169. Beraldus tamen vertit, *& ipſi Romanis indicto bello*: quæ interpretatio non video quomodo defendi poſſit. At Secundus reddit, *ſumptis contra Romanos armis.* Sed cur Appianus ad hoc ſignificandum non potius πολεμοῦντες, vel ὅπλα ἐπιφέροντες, ſive ὅπλα ἀνταίροντες, aut tale quid dixiſſet? Vel potius, cur non quicquid tale eſt, tanquam ſupervacaneum, omiſiſſet? Eſt autem & hoc obſervandum, Secundum voces *quamvis* & *tamen* huic loco adhibuiſſe: quum nihil hujuſmodi apud Appianum legamus. Ita enim ille totum hunc locum vertit: *Luſitani, quamvis alteram Tagi amnis accolant ripam, ſumptis tamen contra Romanos armis, &c.*" H. STEPHANUS. Per conjunctiones illas *quamvis* & *tamen*, fortaſſe vim verbi κἀκεῖνοι quodammodo exprimere voluit interpres. Ceterum verba illa, οἱ ἐπὶ θάτερα τοῦ Τάγου ποταμοῦ idem Secundus rectius puto, quam nos, in verſione ab H. Stephano prolata expreſſit. Sic & Beraldus: *Luſitani qui alteram Tagi ripam incolunt.* Debebat tamen uterque non ſimpliciter *Luſitani* ſcribere, ſed *illi Luſitani*, vel *illi ex Luſitanis.* Ego, FREINSHEMIUM (Suppl. Liv. XLVII. 40.) maxime ſecutus, *cis Tagum* ſcripſi. Vereor, ut ſatis caute, hoc quidem loco. Non ſolum enim per ſe locutio hæc, ἐπὶ θάτερα, *trans* potius, quam *cis*, ſolet ſignificare: ſed etiam contextus orationis illam notionem hoc loco flagitare videtur. Certe quum Appianus (cap. 56. init. collato cum noſtro h. l.) diſtinguat inter Luſitanos qui *cis* & qui *trans Tagum* incolebant; conſentaneum eſt, ut illi, quos primos incurſione in Hiſpaniam Romanis ſubjectam facta ad Blaſtophœnices i. e. ad Fretum Herculeum uſque excurriſſe ſcribit, intelligantur eſſe hi qui cis Tagum habitabant: illi autem, quos deinceps (κἀκείνους πεπολεμωμένους Ρωμαίοις, *quum ad ipſos quoque contagium odii Romanorum perveniſſet*) pariter irrupiſſe in ditionem Romanam ait, putandi potius erunt ex eorum numero Luſitanorum fuiſſe, qui *ultra* Tagum, ad ſeptentrionem illius fluvii, ſedes habebant.

L. 70. Κονίστοργιν. Sic Vat. A. & Med. & *Coniſtorgim* Curio. Et ſic iidem rurſus p. 171, 4. Hinc forte corrigendus

Digitized by Google

Strabo III. p. 141. apud quem Κονίστοργις legitur: nam quamquam hæc in Celticis ponitur a Strabone, poterit tamen eadem eſſe cum Coniſtorgi, quam finitimis Celticorum Cuneis Appianus adſcribit. Neque vero Κουνίους, *Cuneos* populum, facile apud alium Scriptorem memoratos invenies; niſi forte recte conjectavit Iſ. Voſſius ad Pompon. Mel. III. 1. quum pro *Cimbim* apud Livium XXVIII. 37. *Cuneos* legendum exiſtimavit. *Cuneus*, & promontorium, Celticis a meridie, & ager ei adjacens, ex Plinio, Strabone & Mela notus eſt. *Cunei* autem, populus, rurſus memorantur Appiano p. 171, 3. Conf. Steph. Byz. in Κυνητικὸν, & quæ ibi Berkelius adnotavit. *Pag. 169.*

Ead. lin. 70 *& ſqq.* παρά τε τὰς στήλας τὰς Ἡρακλείους τὸν Ὠκεανὸν ἐπέρων· καὶ οἱ μὲν τὴν ἄλλην Λιβύην κατέτρεχον, οἱ δ᾽ Ὀκίλην πόλιν ἐπολιόρκουν. &c. Cum Beraldina horum verborum verſione, quam exhibui, conſentit Curio: *Oceanum ad Herculeas columnas trajecerant: ita pars ipſorum in Africam uſque excurrere, pars vero Ocilem urbem obſeſſam tenere.* Neque, quoad ſententiam quidem, differt FREINSHEMIUS; qui, (in Supplem. Liviano XLVII. 40.) tamquam nulla difficultas loco huic ineſſet, *Coniſtorgi expugnata*, ait, *trajecerunt oceanum: inde, diviſis copiis, pars adverſam continentem populabatur; alii urbem Ocilen obſidione cinxerant.* Sed plura ſunt utique, quæ dubium hic movere poſſunt. Mihi quidem primum hoc mirum videtur, quod Luſitani, Romanos bello infeſtaturi, *ſuperato oceano Africam* dicantur *latrociniis vaſtaſſe*, quæ ad Romanos tunc nihil pertinebat. Neque minus mirum, quod eiſdem Luſitanis, prædam ex Africa domum ferentibus, cum exercitu ſuo in Hiſpania provincia occurrerit Mummius. Sed ſint hæc ita. *Ocilen* urbem, quam ab alia manu iſtorum Luſitanorum obſeſſam Appianus narrat, & a Mummio Hiſpaniæ prætore obſidione liberatam; hanc ſaltem, inquam, conſentaneum erat, ut *Hiſpaniæ urbem* eſſe intelligeremus: atque ita intellexiſſe interpretes, quos dixi, & Freinshemius videntur. At vero, ſi in verbis illis τὴν ἄλλην Λιβύην ſpectemus vim

Digitized by Google

adjectivi ἄλλην, quam vel diſſimularunt interpretes vel non
Pag. 169. animadverterunt; videbimus, ſententiam Græcis verbis, prouti nunc leguntur, hanc ineſſe: *alii in reliquam Africam excurrerunt, alii Ocilen urbem obſederunt.* Quo fit, ut, ſi genuina & incorrupta verba illa ſtatuamus, *Ocile* quoque urbs *in Africa* ponatur: quod a ſententia Auctoris & a totius narrationis connexione alienum videtur. Jam *Ocilen* quidem urbem apud alios Scriptores non magis in Hiſpania, quam in Africa, memoratam reperio; neque de ea quidquam definire auſim, niſi quod in Bætica Hiſpania, haud procul a mari (mediterraneo fortaſſe) quærenda videatur. Sed illud pæne pro certo adfirmare poſſe mihi videor, verba τὴν ἄλλην Λιβύην mendo laborare: quamquam, quid pro his ſcripſerit Appianus, utrum τὴν ἄλλην Ἰβηρίαν, an τὴν παραλίαν, aut quidnam tandem aliud, ne conjectando quidem ſtatuere conabor. In univerſum vero verbis, de quibus quærimus, hæc videtur ſententia ineſſe: *Luſitanos illos, expugnata Coniſtorgi, navibus oceanum* (ſcil. amplum illum ſinum qui inter Cuneum promontorium & freti Herculei oſtium occidentale intercipitur) *ad fretum uſque ſuperaſſe, aut per ipſum etiam fretum eſſe transvectos, ibique locorum exſcenſione facta partim agros Romanæ ditionis depopulatos eſſe, partim Ocilen urbem obſediſſe.* Infra rurſus (cap. 59. p. 171 ſq.) Luſitanos legimus *prope Gades* exſcenſione facta in Hiſpaniam irruiſſe. Ac fieri poteſt, ut hoc etiam loco, cum Ἡρακλείους στήλας dici pariter *Gades*, & *fretum* illud *quo Gades inſula a continenti ſeparatur*, intelligat; ſcil. ob ambiguitatem illam nominis Ἡρακλείων στηλῶν, de qua ſupra monui ad pag. 103, l. 33 ſq. —Ad nomen Ὀκίλην brevis eſt H. STEPHANI Adnotatio in Caſtigat. *ad edit.* 1. „ Alibi inquit, legitur Ὄκιλις: [vide ſupra, cap. 47 ſq.] hic tamen exemplar Ὀκίλην & paulo poſt Ὀκίλης habet." Sed an eodem pertineant Ὀκίλη hæc atque illa Ὄκιλις, etiam atque etiam dubitari poterit.

L. 77. ἃ συνελήλυθεσαν. ἃς ἐνηλήκεσαν Vat. A. B. Med. Q magis in promtu fuit reſtituere verum. *L.* 78 ὡς μηδ᾽ ἄλλον ἀπὸ τοῦ κακοῦ διαφυγεῖν. Si abeſſet præpoſ. ἀπὸ, nemo eſt deſiderat

deſideraret. Brevius etiam infra, p. 177, 6. ὡς μηδ' ἀγγέλον διαφυγεῖν. *L.* 79. Dele hypoſtigmen poſt σῖμεκτῷ. *L.* 80. Θεοῖς τοῖς ἐνυαλίοις. *Diis belli præſidibus*, ſcil. Ἄρεϊ καὶ Ἀθηνᾷ, Marti & Minervæ. Conf. Pun. cap. 133. Adde Liv. XLV. 33. Pag. 170.

Cap. LVIII. Lin. 83. Μάρκος Ατίλιος. *M. Atilius Serranus* prætor, Ulteriori Hiſpaniæ præfectus: ad eumdem annum refertur a Pighio T. II. p. 435. & Freinshem. XLVIII. 6. quo Claudius Marcellus tertium Coſ. citeriorem Hiſpaniam erat ſortitus. *L.* 85. Οξθράκην. *Urbem Oſtracem appellatam*, Curio. Urbis hujus memoria apud reliquos Scriptores nulla reperitur. *L.* 87. τοῦτον ἦν. τοῦτο ἦν Med. & Vat. B. ſed in hoc ſuperſcr. ον.

L. 91. Σερούϊος Γάλβας. Sic Curio, *Servius Galba*; neſcio, ex Græco-ne exemplari, an ex ſua emendatione. Noſtri tres codices h. l. in vitioſam ſcripturam Σερουΐλιος conſentiunt; quam eo confidentior debui corrigere, quod infra (p. 223, 74.) ubi alius Galba commemoratur, recte iidem omnes tres codd. Σερούϊος Γάλβας exhibeant. Rurſus mendoſe Civ. II. p. 331, 75. Σερουΐλιον Γάλβαν conſentientibus libris editum erat. Ex *Sulpicia gente*, non *Servilia*, *Galbas* fuiſſe notum eſt: plurimiſque ex eadem illa gente atque familia *Serviorum* fuiſſe prænomen reperimus. Sæpiſſime vero apud latinos quoque Scriptores a librariis confundi ſolere duo iſta nomina *Servilius* & *Servius*, cum alii docuerunt, tum plurimis exemplis oſtendit Drakenb. ad Epit. Liv. LXXII.

L. 98. τε poſt διατασσομ. dederunt Vat. A. & Med. Pag. 171.

Ibid. Verba κατὰ μέρη rectius fortaſſe cum præced. ἀναπαυόμενος conjungerentur; quemadmodum etiam in lat. verſ. feci cum Beraldo & Curione.

L. 1. Καρμέλην πόλιν. Καρμώνην fortaſſe eſſe legendum, ſupra ad p. 130, 89. monui. Vocales ω & ε, quum ſitu fere tantum inter ſe differant, facile ab imperito aut a feſtinante librario, in obſcuris præſertim nominibus, confundi commutarique poterant: neque deſunt alia ejuſdem erroris exempla.

L. 4. Ἐν Κονισλόργω. Quum ἐν Κούνι ex exemplari ſuo edidiſſet H. STEPHANUS, ad nomen illud hæc adnotavit:

Digitized by Google

Pag. 171. „Initio hujus pag. [nobis 169, 70.] non Κούνιν, ſed Κουνίστοργιν, vocavit hanc Cuneorum urbem: & hanc, non illam appellationem habet hic quoque Secundus. Ita enim ille, *In fines Cuneorum tranſivit, ubi Cuniſtorge hybernavit.* Sed initio hujus pag. *Coniſtorgin*, non *Cuniſtorgin*, apud eum legimus. Quam tamen ſcripturam minus probo." In cod. Vat. B. eſt ἐν Κόνι, non ἐς Κόνι, ut per errorem dictum eſt in Nota infra contextum.

Cap. LIX. Lin. 5. Λούκουλλος δὲ. Conf. cap. 51 ſqq. uſque cap. 55. extr. *Lucullus*, quamquam *citeriorem Hiſpaniam* provinciam ſortitus, tamen in *Turditania* hiemavit; quæ, quicumque tum temporis habiti ſint citerioris & ulterioris Hiſpaniæ limites, ad *ulteriorem* certe debuit referri. Idemque Lucullus deinde Luſitanis, qui prope Gades exſcenſionem in Hiſpaniæ oras fecerant, cum exercitu occurrit, & in ipſam etiam Luſitaniam copias transduxit, eodem tempore quo ab alia parte *Galba*, ulterioris prætor Hiſpaniæ, Luſitaniam vaſtabat. Scilicet utriuſque provinciæ prætores vel proconſules copias interdum, ſi ita res ferebat, jungebant; (cujus rei exemplum in C. Piſone & L. Quinctio habemus apud Liv. XXXIX. 30. & aliud in Æmilio Lepido & Junio Bruto apud Noſtrum c. 80. p. 199.) vel res adverſus graviorem hoſtem gerendas inter ſe partiebantur. Ac præſertim ſi citeriori provinciæ (quæ conſularis fere, per ea ſaltem tempora, habebatur) Conſul præeſſet aut Proconſul, ſicuti nunc Lucullus præfuit, cum conſulari exercitu; conſentaneum eſt, ut Conſul, ubi pacata ipſius provincia, altera ab hoſtibus infeſtata eſſet, exercitum ſuum in hanc, cui prætor (minoris dignitatis magiſtratus) cum minoribus copiis præerat, transduxerit. Sic & olim Catonem, quum Conſul A. U. 559. citeriorem Hiſpaniam eſſet ſortitus, pariter in Turditaniam uſque legiones duxiſſe, ex Livio XXXIV. 19. diſcimus. Et nuper M. Marcellum, ex Conſulatu in Hiſpaniam citeriorem miſſum, pacatis per conceſſas inducias Celtiberis, dum hi quieti reſponſum Senatus Roma exſpectabant, interim expeditionem in Luſitaniam ſuſcepiſſe, ex eaque reverſum Cor-

Digitized by Google

dubæ in Turdulis (in ulteriori Hiſpania) hiemaſſe, auctor Polybius eſt, Legat. CXLI. Pag. 171.

L. 9. περί τε Γάδειρα τὸν πορθμὸν ἑτέρων περώντων. Conf. Adnotat. ad 169, 70 ſqq. ſub finem. περώντων, pro παρόντων, reſtitui ex Vat. A. Sic vero & Curio: *fretum trajicientes.*

L. 14 *ſqq.* καί τινων πρεσβευομένων ἐς αὐτὸν *&c.* Galbæ Pag. 172. perfidiam, quæ hic & ſeq. cap. narratur, notarunt etiam Valerius Max. lib. IX. c. 6. n. 2. Sueton. in Galb. c. 3. & Oroſius Hiſtor. lib. IV. c. 21. Neſcio autem, quid ſpectaverit vel Torrentius, ad Sueton. l. c. ſcribens, Appianum *Lucullo* factum id tribuere videri, vel Franc. Fabricius, qui magis etiam præciſe ad Oroſ. l. c. „hanc rem, inquit, a Lucullo geſtam ſcribit Appianus."

L. 17. ὑπεκρίνετο. „In exemplari legitur ἐπεκρίνατο, ex quo ὑπεκρίνατο aut ἀπεκρίνατο faciendum fuit: illud malui." H. STEPHANUS *ad edit.* 1. ὑπεκρίνετο ſcripſi ex Med. cui quoad imperfectum tempus accedit Vat. B. in quo eſt ἐπεκρίνετο.

L. 19. λυπρόγειον. Confer ad p. 107, 10. Suidas: Λυπρόγαιον. Ἀππιανός· Τὸ γὰρ λυπρόγαιον καὶ πενιχρὸν ὑμᾶς εἰς λῃστείαν ἄγει. δώσω δ' ἐγὼ πενομένοις φίλοις γῆν ἀγαθήν.

CAP. LX. Lin. 25. πολίσειεν. „πολίσειεν. Quin corruptus ſit hic locus, nulli dubium eſſe poteſt. Ego vero, quin ita emendandus ſit, non dubito, πωλήσειεν αὐτοὺς ἐπανελθών. Sic alibi vendi ſolent ab imperatoribus captivi." H. STEPHAN. *ad edit.* 1. „Videndum, an pro πολίσειεν (quod nullo recipi poſſe modo arbitror) ſcribi queat πολίσειεν, mutato tantum η in ι. Suſpicari certe quis poſſit, ita legiſſe Secundum; vertit enim: *Planiciem quandam indicabat, ubi illos conſiſtere jubebat, donec ipſe ad eos veniens, locum condendæ urbis oſtenderet.* Sed nove (ut opinor) ab Appiano πολίσειεν αὐτοὺς, pro *Conderet ipſis urbem*, diceretur. Malim igitur ἀποικίσειεν aut ἐποικίσειεν ſcribere: ut id ſignificet, quod paulo ante dixerat συνοικίζειν; eo in loco, καὶ ἐν ἀφθόνοις συνοικιῶ. Legitur quidem verbum ἐποικίζειν p. 286. [168, 49.] ſed ibi accuſativum perſonæ, cum dativo qui perſ. eſt itidem, habet. Beraldus in

Pag. 172. locum illius verbi πολίσειεν nihil ſubſtituit, & pro ἐπελθὼν legit ἐπανελθών: [vertens, *dum reverteretur.*]" H. Stephanus, *ad edit.* 2. Cum Musgravio Reiskius quoque πολίσειεν legendum monuit; adjecitque latinam expoſitionem hanc, *in civitatis formam redegerit.*

L. 27. ἀπεστάφρευέ τι dedit Vat. A. Id in Med. in ἀπεστάφρευεί τι corruptum eſt, & in Vat. B. amplius in ἀπεστάφρευσί τι detortum. In Stephani exemplari fortaſſe eadem mendoſa ſcriptura erat quæ in Vat. B. quam Stephanus deinde in ἀπεστάφρευσί τι tacite mutaſſe videtur. *L.* 29. „Fortaſſe θεῶν ὁρκίων ſcripſit Appianus: ut conjicere datur ex quodam loco paginæ 284. [nobis 163, 71.]" H. Stephanus.

Pag. 173. *L.* 34. Οὐρίατθος. Sic conſtanter per τθ nomen hoc efferunt Vat. & Med.: quemadmodum apud Diodorum quoque ſcriptum reperitur. De ſcriptione hujus nominis cf. auctores a Reimaro ad Dionem T. I. p. 32 ſq. citatos.

L. 40. ὁμοῦ τι. Non video, cur locutionem hanc ſolicitaverit Musgravius, ſcribens: „mendoſum ὁμοῦ τι." — ὁμοῦ & ὁμοῦ τι (i. q. ἐγγύς, *fere*, *circiter*, *prope*, *propemodum*,) Atticis ſcriptoribus frequentatas phraſes eſſe, monuit Suidas & exemplis firmavit, quæ ex Dionyſio Hal. præſertim cumulari facile poſſent. Conf. Valeſium ad Harpocr. v. ὁμοῦ, & Viger. de Idiot. c. 7. ſect. 9. extr.

L. 41. φασὶν. „In exemplari, φησί. Sed quis φησίν?" H. Steph. *ad edit.* 1. Etiam in Vat. B. mendoſe φησίν.

L. 43. κατηγορούμενος. De accuſatione illa Galbæ conf. Ciceronem de Orat. I. 53.

L. 44. διέφευγε. „Malim διέφευγε reddere *evadebat*, id eſt, *evadere ſolebat*: ut intelligamus illum ſæpe in judicium vocari ſolitum. Atque hoc erit iis quæ proxime præcedunt conſentaneum." H. Stephanus.

Cap. LXI. Lin. 47. Γαΐος Οὐετίλιος. *M. Vettilium* vocat Sec. Curio; ex ſuo-ne exemplari, an Livium ſecutus? In cujus Epitome LII. *Marci* prænomen prætori huic tribuitur. Ex codicibus certe noſtris nihil varietatis, neque in prænomine illo, neque in nomine, adnotatum reperio: & *C. Ve-*

Digitized by Google

tilius apud Oroſium quoque vocatur lib. V. c. 4. Gentis nomen *Vetilius*, quum apud Livium l. c. temere in *Vitilius* eſſet mutatum, revocarunt ibi Crevierius & Drakenb. Apud Photium ex Diodori Sic. libro XXXII. ecl. 5. Οὐιτίλιος vulgo ſcriptum legitur. Pag. 173.

L. 58. ἐπιθοῖντο. Varie fere ubivis atque promiſcue in libris noſtris Aor. 2. ille med. verbi τίθημι, cum compoſitis, θοίμην, θοῖο, θοῖτο & θείμην, θεῖο, θεῖτο formatur; & in compoſitis quidem ſecunda & tert. perſ. ſing. & tertia pluralis mox προπερισπωμένως, mox προπαροξυτόνως effertur. Pag. 174.

L. 60. διαφύγοιεν. Vide not. ad p. 106, 85.

CAP. LXII. Lin. 67. ἐς Τριβόλαν πόλιν. *Tribolam* vel *Tribulam* illam fruſtra quæras apud Geographos. Pag. 175.

L. 70. τὸν ἵππον ἀνέβη. Sic conſentientibus libris erat in edit. 1. Quum operarum, ut videtur, errore in edit. 2. 3. eſſet ἐνέβη, ἐπέβη legere juſſit MUSGRAVIUS.

L. 76. ὡς δ᾽ εἴκασεν ἀσφαλῶς ἔχειν. „Sic p. 182. [Mith. 666, 9.] ὡς δὲ εἴκασεν αὐτάρκως ἔχειν." H. STEPH. Eodem ſtrategemate aliàs rurſus uſum Viriathum legimus p. 186. c. 70. Cf. Frontin. II. 13. 4. *L.* 77. δι᾽ ὁδῶν ἀτρίβων. Si recte poſitus eſt accentus, erit a ſing. ἄτριψ, quod apud Suidam exponitur per ἀτριβής. Non enim, ut a penacuto συνήθης eſt genit. plur. συνήθων, ſic ab ὀξυτόνῳ ἀτριβὴς formari ἀτρίβων ſolet.

L. 84. ἐς τρία ἔτη Ῥωμαίοις ἐπολέμει. Reponendum ὀκτὼ ex cap. 75. p. 191, l. 42. Quatuordecim annos numerat Liv. Epit. LIV. Florus II. 17. Oroſ. V. 4. Undecim annos Diodorus Sic. in Exc. Peireſc. p. 361. T. II. opp. p. 597. Viginti anni numerantur apud Vellejum Pat. II. 90. ubi tamen pro *XX*, cum Juſtino XLIV. 2. legendum *X.* Lipſius contendit ad Vellej. l. c. Numerum octonarium, ab Appiano prolatum, probavit ibidem Lipſius, cujus verba repetiit Freinsh. ad Florum l. c. Cf. Reimarum ad Dionem T. I. p. 33. & qui ibi laudantur auctores. De toto autem hoc *bello Viriathico* idem hi, quos citavi, Scriptores conferendi ſunt. Pag. 176.

Digitized by Google

Pag. 176. *Cap. LXIII. Lin.* 85. „τὸν Οὐρίαθον πολέμον. Οὐρίαθον vel in Οὐριάθου vel in Οὐριαθικὸν mutare neceſſe eſt. Cæterum valde in totius loci hujus interpretatione lapſus eſt Secundus: non animadvertens, Appianum illud participium ἀναθέμενον de ſeipſo dicere, non de Viriato. Ita enim ille totum hunc locum interpretatur, vim verbis afferens: (quod ſæpe coguntur facere qui alicujus ſcriptoris verba in ſenſum valde diverſum detorquent:) *Hic tres continuos annos cum Rom. bellum geſſit: atque (ut conſtat) hoc bellum multum Romanos afflixit: fuitque ad extremum uſque, perquam difficile & periculoſum. Quinetiam ſiquis alius armorum novus motus in Hiſpania extitit, illud ut diuturnius eſſet effecit.* Cæterum ut hic dicit Appianus, πόλεμον συναγαγεῖν, de ſua hujus belli hiſtorica deſcriptione loquens, ſic pag. 292, [p. 180, 58.] καὶ συνάξω καὶ τόνδε [τὸν πόλεμον] εἰς ἕν." H. Stephanus. Repoſui τὸν Οὐριάτθου πόλεμον, quemadmodum p. 185. 31. conſentientibus libris legitur ὁ Οὐριάτθου πόλεμος. Sic & τὸν Αννίβου πόλεμον dicit, Annib. 262, 69. & ἐπὶ τῷ Αντιόχου πολέμῳ Mithr. 674, 35. & ἐς τὸν Περσέως πόλεμον Mac. 522, 55. & id genus alia. Sed ſimili errore, ut hoc loco, Mac. 517, 92. ἐς τὸν Αντίοχον πόλεμον dabant ſcripti libri, pro Αντιόχου, quod ibi fuit reponendum.

L. 90 *ſq.* De *lacunæ* ſuſpicione nihil h. l. cogitantes Musgravius atque Reiskius, pro ὑπερελθόντος, ille ὑπελθόντος, hic παρελθόντος, legendum cenſuit. Curionis exemplar nullo hiatu hic laboraſſe videtur. Percommoda certe ejus verſio: *Viriathus inſidias in ſaltu quodam poſuerat: qui ubi adeſſe Vettilium ſenſit, ſimulavit fugam. Ubi vero ille inſidiarum locum præteriiſſet* &c.

Pag. 177. *L.* 95. ἔκλεινεν. Vetilium fuga evaſiſſe ſcribit Oroſius V. 4. contra quam cum Livio & Diodoro Appianus memoriæ prodidit. *L.* 97. Καρπησσὸν ἣν ἐγὼ νομίζω &c. „Cur id hoc loco velut ex ſua tantum opinione in medium affert, quod antea, tanquam ab omnibus receptum, minimeque controverſum, tradidit? Vide annotationem in paginam 256.

Digitized by Google

[p. 103, l. 31 ſeqq.]" H. STEPHANUS. At ibidem dixerat, καὶ Ταρτησσός μοι δοκεῖ &c.

CAP. LXIV. Lin. 16. ἐν ὄρει . . Ἀφροδίτης ἐπωνύμῳ. Infra p. 180, 61. τὸ Ἀφροδίσιον ὄρος. *L.* 17. „ Πλαύτιος καταλαβών. Fortaſſe legendum eſt αὐτὸν καταλαβών. Nam cur hîc potius, quam alibi, accuſativum omittere potuerit Appianus, non video." H. STEPH. *ad edit.* 1. Sed ſæpiſſime alibi, nec inconcinne utique, in hujuſmodi contextu accuſativum illum pronominis omittere ſolet. *L.* 18. ἡττηθεὶς. Tres noſtri codd. vitioſe ἠτθεὶς. *Pag.* 178.

L. 20. „ Hæc verba, καὶ ἐκ μέσου θέρους ἐχείμαζεν, Secundus (quod naturæ eſſe repugnans videatur, aliquem χειμάζειν dici jam ἐκ μέσου θέρους) ita vertit, *ac media æſtate, ut hyeme ſolet*, (niſi potius ſcribendum, *fieri ſolet*) *domi, nuſquam prodire auſus, ſe continebat.* Ut autem hîc χειμάζειν ἐκ μέσου θέρους, ſic χειμάζοντος ἐκ μέσου μετοπώρου legitur pag. 292. [181, 66 ſq.] ubi idem Secundus dicit, *ſub tectis Cordubæ, medio autumno, quieſcebat.*" H. STEPH. *L.* 21. προϊέναι. Sic recte Sec. Curio *prodire*. Ceterum ob bellum hoc male adminiſtratum, judicio populi deinde exilio mulctatum fuiſſe *Plautium*, ex Diod. Sic. diſcimus, T. II. p. 592. Exc. Valeſ. p. 346.

L. 22. „ Idem Secundus τοῦ ἐπικειμένου καρποῦ vertit, *meſſis jam maturæ. Viriatus* (inquit) *diligenter ac ſine ullo metu luſtrabat regionem, a poſſeſſoribus fructuum & meſſis jam maturæ pretium exigens.* At Beraldus, *Ab agrorum* (inquit) *dominis matureſcentium atque inſtantium frugum pretium exigebat.* Huic certe, non illi, aſſentior: & videndum, annon ἐπικείμενος καρπὸς magis etiam proprie reddi poſſit, *pendentes fructus*, utendo juriſconſultorum vocabulo." H. STEPHANUS.

CAP. LXV. Lin. 24 *ſq.* Φάβιον Μαξ. Αἰμιλ. Forte ὕπατον, *Conſulem*, adjecerat Appianus. *Tantum terroris*, ait Livius, Epit. LII. *is hoſtis* (Viriathus) *intulit, ut adverſus eum conſulari opus eſſet & duce & exercitu.* Nomen vero Æmiliani, & res geſtas (quæ, quoniam tironem habuit exercitum,

Pag. 178. non nimis luculentæ fuerunt) præteriit Livii Epitomator. Conf. Pigh. Annal. T. II. p. 462. & Freinſh. LII. 35 ſq.

L. 29 *ſq.* „Pro his, φειδοῖ τῶν ἀνδρῶν τῶν ἐκεῖθεν ἐληλυθότων, habet Secundi interpretatio, *Ut veteranis qui inde redierant, vacationem daret.* Verum cui credibile ſit, omnes qui inde redierant, fuiſſe *veteranos*? Deinde poteſt aliquis ad tempus aliquod militibus parcere, id eſt, militiæ laborem illis remittere, qui tamen vacationem minime det eam quæ veteranis dari ſolet." H. STEPHANUS. Verba iſta Appiani, Ὁ δὲ φειδοῖ τῶν ἀνδρῶν, uſque lin. 31. δύο τέλη, laudat Suidas in Πρωθήβαις. Pro πρωθήβεις, quod erat editum, in Vat. B. eſt πρωθήβης, non minus vitioſe

Pag. 179. *L.* 32. ἐς Ὀρσῶνα. Ibi olim Cn. Scipio hiemaverat. vid. p. 118, 95 ſq. *L.* 45. ἐνόπλους αἰεὶ τοῖς γυμνοῖς &c. „Ex Beraldi interpretatione colligi non poteſt, ipſummet Viriatum [*Maximum*, puto, ſcribere voluerat Stephanus.] ex illis ſubſidiariis militibus fuiſſe. Vertit enim: *Armatos milites velitum ſubſidio expeditorumque equitum muniebat.* At illud tamen ab Appiano dicitur. Ideoque non pigebit & hanc Secundi interpretationem afferre: *Quum vero ad commeatum exeundum erat, eos ſemper multis levis armaturæ militibus equitatuque, ipſe obequitans, ſepiebat.* Sed ante hoc verbum *ſepiebat* ponit per parentheſin *ut patrem Paulum in Macedonia viderat.* Niſi potius ſcribendum, *facientem viderat.* Sed cur interpretationem dativi τοῖς γυμνοῖς, cui τοὺς ἐνόπλους opponit, uterque prætermiſit." H. STEPH. — Nempe γυμνοὺς perperam intellexerunt ψιλούς, & totum orationis nexum uterque interpres minus perſpexiſſe videtur.

L. 46. περιέτρεχε μεθ' ἱππέων αὐτός. Recte Curio, *ipſe obequitans.* Accuſativus perſonæ hic non deſideratur: (conf. ad p. 178, 17.) & in fine phraſeos inconcinne plane poneretur. Similem Scipionis Æmiliani, qui frater hujus erat, morem laudat Noſter Pun. 444, 12. ibique ſimiliter, καὶ τότε κύκλῳ (vel κυκλῶν) αὐτὸς, inquit, ἑτέρους ἴλαις ἱππέων αἰεὶ περιῄει.

Ibid. εἶδε Παύλῳ τῷ πατρὶ &c. Idem ſignificat Vellejus Pat. II. 5. *Fabius Æmilianus Paulli exemplo diſciplinæ in*

Hiſpania fuit clariſſimus. Conf. ad pag. 184, 16 ſqq. De emendata a L. Paulo in Macedonia diſciplina militari vide Livium XLIV. 33 ſq.

L. 48. τρέπεται δεύτερος ὅδε τὸν Οὐρίατθον. Beraldus hæc verba latine reddens, *ſecundus ipſe in fugam vertit*, videtur ita intellexiſſe, ut, quum prius milites Maximi, abſente imperatore, a Viriatho fuſi fugatique fuiſſent, jam ipſe viciſſim Viriathum in fugam compulerit. Quam fere ſententiam & nos in lat. verſ. expreſſimus. Sed, ut dicam quod ſentio, aliud ſonare videntur Græca verba; nempe id ipſum quod alter interpres Curio his latinis reddidit: *ſecundus hic fuit, a quo Viriatus fuſus & fugatus eſt.* At vero hoc difficultatis habet hæc ſententia, ut, ſi quæras, quis ergo Romanorum imperatorum *primus*, vel *prior*, ante Maximum, fugaverit Viriathum, nuſquam id ab Appiano declaratum reperias. Nam nec Vetilium hunc fuiſſe, nec Plautium, intelligi commode poteſt; quorum uterque non tam fugàvit Viriathum, quam ab ipſo ſimulata fuga illuſus & mox gravi clade adfectus eſt. Itaque ſuſpicio hic oboriri poteſt, intercidiſſe fortaſſe nonnihil ex præcedenti Appiani narratione. Vide infra, ad p. 182, l. 90 ſq. Pag. 180.

L. 52. καὶ ἐχείμαζεν ἐν Κορδύβῃ. An huc reponenda verba illa, de quibus mox ad lin. 60. monebimus?

Cap. LXVI. Lin. 57. Νομαντῖνον ἡγοῦνται. „Ante vel poſt ἡγοῦνται deſiderari puto εἰρῆσθαι, aut ὀνομάσθαι, vel potius παρωνομάσθαι. Niſi quis mavult ἐπικληθῆναι: ut ſæpe ἐπίκλησιν de cognomine dicit." H. STEPHANUS. Imo non exiſtimabant Romani, bellum illud adpellari Numantinum; ſed vulgo ſic adpellabant. Ac ſupra jam vidimus, (p. 151, 61.) vim hanc verbo illi ἡγεῖσθαι ſubjicere ſolere Appianum, ut non ſolum *habere, exiſtimare*, denotet, ſed & *vulgo adpellare.* Sic Civ. II. 227, 96. καὶ Λιβυρνίδας ἐντεῦθεν ἡγοῦνται Ῥωμαῖοι τὰς ναῦς τὰς ταχείας: quod alibi his verbis expreſſit, (Illyr. 833, 41 ſq.) ὅθεν ἔτι νῦν Ῥωμαῖοι τὰ κοῦφα καὶ ὀξέα δίκροτα Λιβυρνίδας προσαγορεύουσι. Eodem pertinere videtur Civ. I. p. 57, 40 ſq. ὃν νῦν μοι δοκοῦσι Λάτερνον ἡγεῖσθαι:

Pag. 180. tum Civ. V. p. 723, 87 ſq. τὸν ἐν Ἐφέσῳ τῆς Ἀρτέμιδος ἱερέα, ὃν Μεγάβυζον ἡγοῦνται. Mith. 824, 81 ſq. δι' ἃ μοι δοκοῦσι τόνδε τὸν πόλεμον ἡγεῖσθαι μέγαν, καὶ τὴν ἐπ' αὐτῷ νίκην μεγάλην νίκην καλεῖν. &c.

L. 58 *ſq.* Μετὰ Οὐρίατθον. „Hic quoque Οὐρίαϑον mutare poſſemus in Οὐριαθικὸν, vel potius τὸν Οὐριαθικόν: aut certe in τὸν Οὐριάθου. Neque tamen negaverim, ferri poſſe hanc ſcripturam, Οὐρίαθον exponendo τὸν περὶ Οὐριάθου λόγον." H. STEPHANUS.

L. 60. Κοιντίῳ. *Quintius* hic quiſnam ſit, qui in ulteriori Hiſpania Fabio Æmiliano ſucceſſit, non eſt in liquido. Ejus mentionem in aliorum Scriptorum reliquiis fruſtra quæras. Codices noſtri hîc nihil variant; ſed mox initio Cap. ſq. p. 181, 69. communi conſenſu omnes pro Κοιντίῳ dant Κοίντῳ, quemadmodum etiam in edit. 1. ediderat Stephanus, quod in altera demum edit. in Κοϊντίῳ mutavit. Sec. Curionem *Pompeji* nomen, quod h. l. inſeruit, in ſuo inveniſſe exemplari dubito: ex conjectura, & ex iis quæ p. 184, 16 vulgo leguntur, huc ab interprete tractum illud nomen videtur. Pighius, T. II. p. 471. Curionem ſecutus, Q. Pompejum Auli fil. h. l. intelligit, eumdem qui deinde A. U. 613. Conſul citeriorem Hiſp. provinciam ſortitus, cum Numantinis parum feliciter bellum geſſit, de quo Appianus cap. 76 ſqq. Freinshemius Supplem. Liv. LIII. 10. ſimpliciter *Quintium* adpellat neque conjecturæ ulli indulget. Quod ſi de veritate conjecturæ Pighii aliunde vel paululum conſtaret, facile mihi perſuaderem, verborum illorum, quæ infra p. 184, l. 14 ſqq. corrupta & alieno utique loco (ut mihi videtur) inſerta leguntur, genuinam ſedem olim fuiſſe *in fine Capitis præcedentis*, ibique ſic ſcripſiſſe Appianum: καὶ ἐχείμαζεν ἐν Κορδύβῃ δεύτερον ἔτος ἤδη στρατηγῶν τοῦδε τοῦ πολέμου. Καὶ τάδε μὲν ὁ Αἰμιλιανὸς ἐργασάμενος, ἐς Ῥώμην ἀπῄει, διαδεξαμένου τὴν ἀρχὴν Κοΐντου Πομπηΐου Αὔλου. (vel Πομπηΐου τοῦ Αὔλου.)

L. 61. Ἀφροδίσιον ὄρος. Conf. p. 178, 16.

Pag. 181. *L.* 64. Ἰτύκκῃ. Sic conſtanter Vat. A. & deinde p. 183, 9 Vat. B. quoque & Med. per duplex κκ: ſed Curio, *Utic*

Apud Plinium lib. I. c. 1. ſect. 3. eſt *Itucci*, Virtus Julia cognominata. Pag. 183.

L. 68. ἐκ πόλεως Ἰταλικῆς. „Ne fallatur hic lectorum quiſpiam in nomine urbis Italicæ, tanquam multis Italiæ urbibus inter ſe communi, recordetur loci qui legitur in calce paginæ 275. [nobis p. 146, 64.] de *Italica*, urbe Hiſpaniæ, Trajani & Adriani patria." H. STEPHANUS.

CAP. LXVII. Lin. 69. Κοιντίῳ. Vide ad pag. præced. l. 60.

L. 70. Φαβ. Μαξ. Σερουϊλιανὸς. Sic pro Αἰμιλιανὸς h. l. legendum præclare Pighius, Freinshemius, aliique viderunt. Et mox, ubi ejuſdem viri res geſtas Appianus perſequitur, recte Σερουϊλιανὸν & Σερουϊλιανὸς conſentientibus libris omnibus iterum iterumque editum erat, p. 183, l. 95. & l. 1. & 8. & ſic rurſus p. 184, 15. Solus Curio *Æmiliani* nomen ubique retinuit, quod idem nomen paulo poſt (inde a p. 184. l. 17.) Græci etiam libri, tam ſcripti, quam impreſſi, rurſus aliquoties pro Σερουϊλιανὸς perperam exhibebant. Quum *fratrem* hunc fuiſſe *Æmiliani* Appianus dicat, fortaſſe librarius aliquis, utrique putans nomen *Æmiliani* eſſe debuiſſe, nomen hoc pro *Serviliano* ſubſtituit. Fuerunt autem adoptivi fratres, ab eodem Q. Fabio, alter ex Æmilia gente, alter ex Servilia, adoptati: alter frater naturalis Scipionis Æmiliani Africani minoris; (vid. Hiſp. 212, 87 ſq. & ibid. p. 178, 24 ſq. coll. cum Pun. p. 445 ſq. &c.) alter frater naturalis Q. Servilii Cæpionis, qui ipſi in Hiſpania ulteriori provincia ſucceſſit: p. 185, 35 ſq. Ille, Conſul A. U. 609. in ulteriorem Hiſpaniam contra Viriathum erat profectus; vide ſupra cap. 65. Hic A. 612. Conſul eamdem provinciam eſt ſortitus, & per biennium eam obtinuiſſe videtur. Liv. Epit. LIII. & LIV. Pigh. T. II. p. 474. & 482. Freinſh. LIII. 25 ſqq. & LIV. 10 ſq. Confuſionem autem iſtam nominum jam pridem occupaſſe Appiani libros video. Certe in Excerptis etiam de Legationibus, in Cod. Bavarico, ſicut in reliquis noſtris codicibus & in impreſſis, p. 185, l. 35. Αἰμιλιανοῦ pro Σερουϊλιανοῦ ſcriptum reperi.

Digitized by Google

Pag. 182. *L.* 78 *ſq.* ἣν (κόμην) ἐν τοῖς πολέμοις ἐπισείουσι τοῖς ἐχθροῖς. — „ Pro πολεμίοις legendum conſtat πολέμοις. [Sic recte Vat. B. a ſecunda manu : & ſic tacite in edit. 2. correxit Stephanus.] Sed de illo ἐπιποιοῦσι [quod ex exemplari ſuo edidit Steph. cum quo facit Vat. B.] nihil certe adhuc conſtitui. Videtur aliquis in noſtro exemplari voluiſſe pro eo reponere ἐπισείουσι, neſcio quis, nec quam recte : & an ex ſua conjectura, an ex alius veteris libri fide." H. STEPHANUS, *ad edit.* 1. — „ Verbi hujus ἐπιποιοῦσι interpretationem a Secundo prætermiſſam haud miror: (quum pro his omnibus verbis, ἣν ἐν τοῖς πολέμοις ἐπιποιοῦσι τοῖς ἐχθροῖς, ſit contentus uno, *horrendis*; ita locum hunc vertens, *Quem quum in itinere adortus eſſet Viriatus cum ſex millibus militum, clamore & ſtrepitu ingenti, barbarorum more, cæſarieque ac promiſſo capillo horrendis* :) haud miror, inquam: quoniam vix ullus interpres eſſe poteſt cui negotium non faceſſat: atque adeo an Beraldicæ interpretationi ejus acquieſcendum ſit, non immerito quæretur. [Beraldi verſionem retinui, excepto quod ille *geſtare et quatere* poſuit.] Quid ſi vero ἐπισείουσι in locum illius ἐπιποιοῦσι quis ſubſtituat? Erit certe (meo quidem judicio) aptum huic loco verbum. Exponi enim poterit, *quatiunt ad terrendos hoſtes*, ſeu, *in terrorem hoſtium*. Ac fateor quidem, novum multis poſſe videri hunc verbi iſtius uſum : ſed in meo Theſauro Plutarchi locum affero, cujus expoſitio, de qua alioqui tum dubitabam, omnem de hoc dubitationem tollere videtur: ſicut viciſſim hic ad fidem expoſitioni illius faciendam multum valet. Illum ſi libeat ibi videre, mihi, niſi valde fallor, aſſentieris. Cæterum talis comæ, id eſt, quæ talem terrorem & horrorem afferre (primo ſaltem aſpectu) poterat, mentionem facit cum alibi, tum hic, [Hiſp. 220, 21 ſq.] τεθηριωμένοις δὲ τὰ σώματα ὑπὸ λιμοῦ καὶ λοιμοῦ καὶ κόμης καὶ χρόνου." H. STEPH. *ad edit.* 2. ἐπισείουσι reponendum monuit etiam MUSGRAVIUS. Et a vero parum differunt Vat. A. & Med. ἐπισειοῦσι exhibentes.

L. 87. „ προσέβαλε καὶ τῷδε ὀλίγῳ, μόλις αὐτῶν ὑφισταμένων. Hoc ὀλίγῳ omiſit Beraldus : at Secundus, tanquam

Digitized by Google

non ὀλίγῳ ſed ὀλίγων legens, junxit ſequentibus. Ita enim locum hunc reddidit: *Cæteros intra caſtrorum coëgit ſepta: quæ aggreſſus, vix paucos ad portas caſtrorum, qui illi reſiſterent, reperit.*" H. STEPHANUS. ὀλίγων, ſicut Sec. Curio legit, dedit cod. Med. Atque id reponendum, & mox αὐτῶν in αὐτὸν mutandum, cum CURIONE & MUSGRAVIO vidit REISKIUS. *Pag. 182.*

L. 90 ſq. Φάννιός τε, ὁ Λαιλίου κηδεστής. Male Beraldus *Lælii ſocer*; quem errorem non obſervavit Stephanus. Κηδετὴς Vat. B. Κηδεστὴς recte Vat. A. Med. Conf. ad p. 107, 3. Notum eſt, & *adfinem*, & *ſocerum* & *generum* illo nomine ſignificari. Eumdem Lælium, quem obiter hic nominavit Appianus, ipſum quoque rebus Viriathi bello geſtis egregie claruiſſe, Ciceronem teſtem habemus, in Bruto cap. 21. & de Offic. II. 11. ubi, *Viriathum*, inquit, *C. Lælius prætor fregit & comminuit, ferocitatemque ejus ita repreſſit, ut facile bellum reliquis traderet.* Quas res a Lælio, Hiſpaniæ citerioris prætore, paulo ante Fabii Æmiliani Coſ. in ſuam provinciam adventum geſtas eſſe, ingenioſe Pighius conjectavit, T. II. p. 462. Ac ſuſpicari ſane aliquis poſſit, Appianum etiam victoriæ illius feciſſe mentionem, ſed intercidiſſe apud eum hanc hiſtoriæ belli Viriathici particulam. Quæ ſuſpicio firmari fortaſſe aliquantum poterit ex eo quod de Fabio Æmiliano ſupra legimus p. 180, l. 48. ad quem locum vide quæ notavimus. Sed in eadem hiſtoriæ hujus parte, Claudii etiam Unimani prætoris, poſt Vetilium & Plautium ad internecionem pæne exercitus a Viriatho cæſi, (Flor. II. 17, 16. Oroſ. V. 4.) apud Noſtrum deſideratur mentio.

L. 93 ſq. ἢ καύματος ὥρᾳ θαμινὰ ἐπιὼν, καὶ οὔτινα καιρὸν ἀδόκητον ἐκλιπών. ἐκλιπὼν ſcripſi cum Vat. A. & Med. Ceterum imprudens h. l. Beraldi verſionem tenui, quam ſic emendatam ſuppletamque velim: *vel interdiu urente ſole ſæpius incurſans, nulla prætermiſſa occaſione qua inexſpectatus hoſtibus adpareret.* „Neuter interpres (ſic ad h. l. H. STEPHANUS) vocem ἀδόκητον expreſſit: quæ magni tamen eſt momenti. Hæc enim oſtendit, Viriatum omnes

Digitized by Google

Pag. 182. ſuperveniendi hoſtibus ex inopinato occaſiones quæſiſſe, ſive nullum tempus, quo hoſtibus ſupervenire necopinantibus poſſet, prætermiſiſſe. Neque enim dubito quin perinde ſit acſi dictum foret, οὔτινα καιρὸν τοῦ ἀδοκήτως ἐπελθεῖν τοῖς πολεμίοις ἐκλείπων: ideoque & illa duo valde diverſa tempora, vel noctem, vel καύματος ὥραν, ad irruendum in hoſtes necopinantes fuiſſe illi frequentia: (ſed καύματος ὥρᾳ non ſimpliciter *interdiu*, cum Beraldo, verum *in ipſo diei æſtu* ſonare fateor.) Non ignoro interim, illa verba, οὔτινα καιρὸν ἀδόκητον ἐκλείπων, poſſe & hoc modo reddi, *nullam occaſionem inexploratam relinquens*."

Pag. 183. *Cap. LXVIII. Lin.* 2. πόλεις διήρπασεν. Sic Vat. A. & Med.

L. 6. Κούριός τε καὶ Απουλήϊος. Mireris Romana horum nomina. Forſan transfugæ fuerunt Romani.

L. 9. Εἰσκαδίαν. An *Eſcuam* Plinii & Ptolemæi? Γέμελλαν. Eamdem, judice Harduino & Cellario, quæ Τοῦκι Ptolemæo, *Tucci* Plinio dicitur, *Gemella Auguſta* cognominata.

L. 10. Οὐβόλκολαν. Plinio *Obulcula*, Ptolemæo & Antonino *Obucula*, haud procul Carmona. Ex hujus urbis nomine *Obucula* corruptum fortaſſe illud *Bacula* vel *Becula*, quod apud Livium XXVIII. 13. memoratur, ubi de prælio agitur quod prope Carmonam accidiſſe Appianus refert p. 130, 89. & 134, 56. Conf. Caſaub. ad Strab. p. 141. C. Altera autem Bæcula, prope Caſtulonem ſita, cujus apud Livium XXVII. 18. & 20. & Polyb. X. 35. mentio occurrit, (de qua dixi ad p. 130, 84.) nihil huc pertinere videtur.

L. 11. „ συνεγίνωσκεν. Ita correxi illud verbum quod in exemplari reperi συνεγύμνωσκεν." H. STEPHAN. *ad edit.* 1. — Pro συνεγίνωσκεν, quod edidit Stephanus, ſubſtitui formam Appiano uſitatam συνεγίγνωσκεν, quæ & in Vat. B. ſuperſcripta eſt vitioſæ ſcripturæ, quam ille codex cum exempl. Steph. communem habet. Cf. ad p. 26, 72.

Pag. 184. *L.* 14. ἐχείμαζε δεύτερον ἔτος ἤδη &c. „ Si fidem Cælio Secundo habere volemus, idem de hoc loco dicemus quod de quodam præcedente, p. 286. [167, 39 ſq.] ei aliqua deeſſe: quum nihil tale nec de hoc nec de illo alii ſuſpicati eſſe, ac

Digitized by Google

ne occaſionem quidem ſuſpicandi habuiſſe videantur. Ut autem aperte videas, ubi lacunam (ut vulgo loquimur) eſſe putaverit, hunc quoque interpretationis ejus locum tibi cum ſpatio vacuo & aſteriſcis repræſentabo. Ita igitur ille: *Mox ſe in hyberna recepit, ſecundo ſuæ provinciæ ejuſque belli anno. His rebus geſtis, Romam, in Hiſpania Q. Pompejo ſucceſſore ſuo relicto, navigavit.* Pag. 184.

* *

Ejus frater Maximus Æmilianus, quum quendam, nomine Conobam, latronum ducem, cepiſſet, qui ſeſe ei dediderat, ei ſoli pepercit, reliquis omnibus manus abſcidit. Poſt, quum Viriatum perſequeretur, Eriſanam &c. Nam multo poſt apud eum male ſcriptum eſt *legionibus* pro *ligonibus*." H. STEPHANUS.

Quod ſi lacunæ indicium in exemplari ſuo non invenit Sec. Curio; difficultatem ſaltem hujus loci intellexiſſe videtur, qua quum ſe expedire non poſſet, defectus notam interponendam cenſuit. Mihi idem hic locus, ſive defectu laboret, ſive interpolatione aut aliis corruptelis fœdatus ſit, turbatiſſimus & pæne deſperatus ſemper viſus eſt. Σερουϊλιανὸς lin. 15. conſentientibus libris jam ante me editum fuiſſe, (quemadmodum etiam ter pag. præced. recte legebatur) monui ad p. 181, 70. ubi primum perperam Αἰμιλιανὸς pro Σερουϊλιανὸς poſitum erat; quem errorem mox cap. 69. bis repetitum videbimus. Ac nihil ſane obſtat, quo minus nunc h. l. de *hibernatione Serviliani* dixiſſe Appianum putemus: neque repugno, ſi quis non ſolicitandum verbum ἐχείμαζεν contendat. Sed quod ſtatim ſequitur, δεύτερον ἔτος ἤδη ϛρατηγῶν τοῦδε τοῦ πολέμου, *ſecundo jam anno quo huic bello erat præfectus*, (ſic enim verba iſta reddenda erant, non, ut Beraldus fecit, *altero hujus belli, cui præfuerat, anno*) id ſane in eumdem Servilianum non convenire videtur: nam, quamquam per biennium adminiſtraſſe provinciam ex Livii Epit. LIII. & LIV. conſtat, hæc tamen fuit primi anni hibernatio.

Digitized by Google

Pag. 184. Quodſi vero hoc dicere voluiſſet Appianus, *prorogatum Serviliano fuiſſe in ſequentem annum imperium*; tum verba illa hoc fere aut ſimili aliquo modo cum eis quæ ſequebantur fuerant connectenda: Καὶ χειμάσας, καὶ δεύτερον ἔτος τοῦδε τοῦ πολέμου στρατηγῶν &c. Jam vero quæ his ſubjiciuntur de *Serviliani deceſſu e provincia*, de *ejuſdem ſucceſſore Q. Pompejo*, denique de *fratre ejus Æmiliano*; hæc quidem quin miſere turbata a librariis ſint, dubitari non poteſt. Nam, ut ab *Æmiliano* incipiam, ſi vel maxime ſtatuere velis, obiter Appianum in fine hujus cap. commemoraſſe aliquod Æmiliani factum, ſimile quodammodo ei quod de Serviliano paulo ante retulerat; mirum tamen debet videri, cur non ſtatim ſubjecerit illud factum, cur prius de deceſſu Serviliani ex provincia & de ejus ſucceſſore loquatur, ac tum demum, ubi jam exſpectabas diſcere quid ille Serviliani ſucceſſor geſſerit, plane omiſſo hoc, ad Æmilianum te remittat? Quod autem ea, quæ ſeq. cap. 69. de reliquo curſu belli Viriathici & de pace ab imperatore Romano cum Viriatho compoſita narrantur, pariter omnia eidem *Æmiliano* tribuuntur, quem adeo veluti ex machina rurſus in ſcenam ſubito raptum vides: id vero, etiam ſi nil aliud niſi ipſam narrationis Appianeæ ſeriem per ſe ſpectes, non poteſt non incongruum utique videri; & ſuſpicionem gignere debet, ex errore ibi rurſus, ut jam ſupra p. 181, 70, *Æmiliani* nomen irrepſiſſe. Quod ſi vero cogites, non ſolum ex Livii Epit. LIV. collata cum Faſtis conſularibus conſtare, pacem illam cum Viriatho eſſe a *Serviliano* factam, ſed ipſum etiam Appianum diſerte monere, (initio cap. 70.) imperatorem eum, qui illam pacem cum Viriatho compoſuit, fratrem fuiſſe illius *Q. Servilii Cæpionis*, qui ei in imperio ſucceſſit; tum quidem facile tibi perſuadebis, ab Appiano etiam has res, quæ cap. 66. narrantur, ad *Servilianum* fuiſſe relatas, & in ejus nominis locum ſive caſu quodam ſive imprudenti conſilio a librariis *Æmiliani* nomen eſſe ſubſtitutum. Ex quo porro intelligitur, *de deceſſu Serviliani e provincia*, hoc loco, de quo nunc quærimus, dicere nullo modo potuiſſe Appianum; quum

res ejus

Digitized by Google

res ejus altero imperii anno in eadem provincia geſtas ſequenti demum capite exponat. Denique, quod *Serviliano* in Luſitania & in adminiſtratione belli Viriathici *ſucceſſiſſe Q. Pompejum Auli fil.* hoc loco dicitur, id quonam pacto ab Appiani manu profectum dicemus? qui (ut taceam quæ de Cæpione, Serviliani ſucceſſore, modo dicta ſunt & mox ſuo loco ad p. 185, 35 ſq. uberius dicentur) eumdem *Q. Pompejum* circa idem tempus Cæcilio Metello in citeriori Hiſpania & in belli Numantini adminiſtratione ſucceſſiſſe, diſerte docet cap. 76 ſeqq. ubi res ejus geſtas copioſe perſecutus eſt? Pag. 184.

Dixi de difficultatibus, quæ hunc locum, non Auctoris culpa, ut puto, ſed librariorum, premunt. Unde potiſſimum ortæ hæ turbæ, quove pacto integritati ſuæ & ſanitati penitius reſtituenda ſit Appiani narratio, aliis diſpiciendum relinquo. Generatim verum præclare viderunt & acute explicarunt Pighius & Freinshemius. Suſpicionem aliquam quæ mihi de expedienda hac confuſione cogitanti oborta eſt, ſupra indicavi ad pag. 180, 60. Ac fortaſſe, poſtquam ſuo loco olim omiſſa per errorem librarii fuerant iſta verba, deinde, quum intellecto errore ſive idem librarius ſive alius qui illo libro utebatur ſupplere omiſſa verba ex alio exemplari vellet, factum eſt novo errore novaque incuria, ut fraude verborum καὶ ἐχείμαζε, folio proxime ſequenti in eadem folii facie recurrentium, ad alienum locum verba illa referrentur. Nam diſtantia quidem locorum tanta eſt, ut trajectio iſta non videatur ex eo fonte fluxiſſe, de quo nuperrime in Præfat. ad Novam Verſionem Græcam V. T. e Codice Veneto apud nos editam perſpecte monuit VILLOISONUS V. Clar. ſolitos eſſe nonnumquam librarios ſupplementa eorum locorum, quibus aliquid a ſe omiſſum intellexiſſent, ad finem pag. rejicere. Denique vero, poſtquam ſemel in alienam ſedem intruſa illa verba fuerunt, mirum non eſt, denuo rurſus paululum mutata deinde fuiſſe & novæ ſedi utcumque adaptata, eum eiſque quæ ſequebantur, prouti commodum videbatur, connexa.

Digitized by Google

Pag. 184. *L.* 16-19. Μάξιμος Αἰμιλιανὸς Κοννόβαν μέν τινα - - - τοὺς σὺν αὐτῷ πάντας ἐχειροκόπησεν. Si recte hoc loco inſertum nomen *Maximi Æmiliani* eſt, ut ab hoc viro editum ſit illud in dedititios homines ſeveritatis exemplum; erit initio cap. ſeq. ad verbum διώκων adjiciendum nomen Σερουϊλιανὸς, ut ea ſaltem, quæ deinceps traduntur, rurſus ad *Servilianum* pertinere intelligantur; de quo ſatis in Adnot. præc. dictum eſt. Sed verius, ut mihi quidem ob cauſas ibidem paulo ante expoſitas videtur, Pighius Freinshemiuſque, (quos magno numero ſequuntur qui horum temporum hiſtorias poſt illos contexuerunt) omnia illa verba, quæ minuſculis literis imprimi curavi, pro adſumento undecumque intruſo habentes, factum hoc ad eumdem *Servilianum*, in cujus rebus geſtis exponendis verſabatur hoc loco Appianus, non ad Æmilianum, retulerunt. Et eidem *Serviliano* certe idem facinus, paulo tamen diverſius expoſitum, ac fortaſſe cum altero illo facto, de quo paulo ante Appianus dixerat, aliquatenus confuſum, diſerte tribuit Oroſius V. 4. *Quingentis*, inquit, (de Q. Fabio Maximo Serviliano loquens) *principibus eorum, quos, ſocietate invitatos, deditionis jure ſuſceperat, manus præcidit.* Ex Frontino IV. 1. 42. & præſertim ex Valerio Max. II. 7. 11. diſcimus, fuiſſe hos, in quos ſæva illa ſeveritas edita eſt, transfugas atque rebelles ex ſociorum Hiſpanorum numero, qui, cum apud Romanos militaſſent, deſertis Romanorum præſidiis ad hoſtes tranſierant. Apud quos eoſdem Scriptores quum ſeveritatis illius auctor, quem hi *Q. Fabium Maximum* dicunt, rurſus a viris doctis vulgo omnibus *Servilianus* ſoleat intelligi; unum doctiſſimum RUHNKENIUM video, qui eam ſententiam nuper in Animadv. ad Vellej. Pat. II. 5. improbarit, ad Appiani quidem locum hunc, e quo (ſi genuina eſſet vulgata lectio) argumentum peti poterat, non provocans; ſed ex ſolis illis Velleji verbis, *Fabius Æmilianus Pauli exemplo diſciplinæ in Hiſpania fuit clariſſimus*, ſatis adparere ratus, eumdem *Æmilianum* apud Frontinum quoque & Valerium Max. eſſe intelligendum. In quo mihi liceat a clar. Viro, quem honoris cauſa nominavi,

paululum diſſentire, addubitareque, num factum illud, de quo apud Frontinum & Valerium agitur, ad eamdem diſciplinam ſit referendum, quam in Æmiliano Vellejus laudavit. Certe quum factum hoc, quod illi commemorant, ad *ſeveritatem* (*ſævam ſeveritatem* Valerius dicit) vel inprimis videatur pertinere; e diverſo Vellejus eam *diſciplinam*, qua *Æmilianum claruiſſe* ait, diſerte a ſeveritate diſcernit atque ſeparat. Quum enim ſeveritatis exemplum a Metello in Hiſpania editum commemoraſſet, hæc ſubjicit: *Hic virtute ac ſeveritate facti, at Æmilianus Paulli exemplo diſciplina in Hiſpania fuit clariſſimus.* Quæ diſciplina Pauli quonam potiſſimum pertinuerit, ex ipſo Appiano noſtro, hiſt. Hiſp. cap. 65. & Pun. c. 100. collat. Liv. XLIV. 33 ſq. diſcimus. Et hæc quidem eo maxime volui monere, ne quis apud Appianum loco hoc, in quo verſamur, *Æmiliani* nomen fortaſſe defenſurus, *Velleji* auctoritate firmari illam ſententiam exiſtimet. Ceterum ſeveritatis ſimilis huic, quæ Fabio ſive Serviliano ſive Æmiliano h. l. tribuitur, aliud exemplum de Scipione Æmiliano narratur infra, cap. 94. *Pag.* 184.

Cap. LXIX. Lin. 20. Ἐρισάνην. Apud neminem alium Scriptorem urbis hujus mentionem factam reperi. An eadem quæ *Arſa*, Noſtro cap. ſq. l. 42. & Geographis quoque memorata? *L.* 22. ἐπέκειτο. „In exempl. legitur ἐπέχειτο, poſito χ tamquam ab ἐπιχέομαι, accentu vero tamquam ab ἐπίκειμαι. Sed quid ſignificaret ἐπεχεῖτο? [Ni emendationem Stephani confirmare viderentur codices noſtri, ſuſpicari poſſes, idem valere quod ſimplex verbum ἐχεῖτο (Civ. IV. p. 674, 27.) aut ἐξεχεῖτο, *effundebatur, erumpebat in eos.*] Lege potius ἐπέκειτο, ut p. 127. [243, 48.] πολιορκεῖν δ' οὐδένα εἴα, παραφυλάσσων καὶ ἐπικείμενος, & p. 187. [162, 53.] ξυλευομένῳ δὲ αὐτῷ καὶ χορτολογοῦντι ἐπέκειντο. Quin etiam p. 202. [195, 98.] cum hoc ipſo participio, οἱ δὲ ἐργαζομένῳ τε ἐπέκειντο." H. STEPHANUS, *ad edit.* 1.

L. 25. Οὐρίατθος δὲ ἐς τὴν εὐτυχίαν οὐχ ὕβριστεν. In vitioſam ſcripturam ὕβρηστεν cum exempl. H. Steph. conſentit Med. & Vat. B. „Omnino legere neceſſe eſt ὕβριστεν;" ait H. STEPH.

Digitized by Google

Pag. 184. *ad edit.* 1. Et in edit. 2. tacite correxit mendam. Quum vero præpoſ. ἐς abeſſet, idem H. STEPHANUS *ad edit.* 1. „Significat autem, inquit, τὴν εὐτυχίαν ὑβρίζειν idem quod καταισχύνειν: ſed duriuſculum eſt illud loquendi genus." — Tum vero IDEM rurſus *ad edit.* 2. hæc monuit: „Pulchrum hoc loquendi genus, & quo utilis admonitio ducibus belli ſub Viriati exemplo proponitur, ita redditur a Secundo, *fortunæ felicitate nunquam elatus.* Sed magis mihi placet Beraldica interpretatio, [*non inſolenter ſua fortuna uſus*:] ac etiamſi darem, τὴν εὐτυχίαν οὐχ ὑβρίζειν, aliud nihil eſſe quam *fortunæ felicitate non efferri*, (quum tamen manifeſtum ſit, addendam fuiſſe ſaltem voculam *nimis* ante verbum *efferri*) probare non poſſem illud adverbium *nunquam*; quum longe aliud ſit, dicere οὐχ ὕβρισεν, quam οὐδέποτε ὕβρισεν. Sed libet & eorum quæ proxime ſequuntur interpretationem ejuſdem adjicere. Hæc igitur ſunt ejus verba: *Cogitans ſe beneficii magnitudine præclaram terminandi belli occaſionem nactum, pacem & fœdus icit cum Romanis, quod a populo fuit comprobatum: nimirum ut Viriatus amicus eſſet Romanorum: utque omnes qui ei ſuberant, domini eſſent regionum quas poſſidebant.* In cujus loci fine ne hoc quidem placet, γῆν verti *regiones*, & malim cum Beraldo *agros interpretari.*" Hæc Stephanus. Sed ad τὴν εὐτυχίαν interſerenda fuit præpoſ. ἐς, quam commode obtulerunt codd. Med. & Bav. Sic Pun. 421, 33. δεόμεθα μὴ ἐς τὴν ὑμετέραν εὐπραγίαν ὑμᾶς ὑβρίσαι. Eadem notione cum tertio etiam caſu abſque præpoſ. conſtructum videmus, Syr. 594, 91. οὐχ ὑβρίζομεν ταῖς εὐπραξίαις. In *Codice Bav.* inter Excerpta *de Legationibus* inſertus eſt hic Appiani locus his verbis: Ὅτι ὁ Οὐρίατθος, τοὺς Ῥωμαίους νικήσας, ἐς τὴν εὐτυχίαν οὐχ ὕβρισεν &c. uſque cap. ſeq. p. 185, 41 ſq. φανερῶς πολεμεῖν αὖθις Οὐριάτθῳ. Quod verba illa (*Pag. ſq. L.* 30.) adtinet, quæ in fine Adnot. ſuæ tetigit Stephanus, τοὺς ὑπ' αὐτῷ πάντας ἧς ἔχουσι γῆς ἄρχειν: rectius videtur Sec. Curionis interpretatio reddidiſſe Græca, ſi modo ſana ſcriptura eſt; & tunc quidem τοὺς ὑπ' αὐτῷ intelligere oportebit inferiores duces, quorum opera in illo

Digitized by Google

bello uſus erat Viriathus. Attamen magis utique placet ea ſententia, quam Beraldus expreſſit, quem & nos h. l. ſumus ſecuti. Sed ſic vereor, ut ſtare verbum ἄρχειν poſſit: ac videndum erit, ſcripſerit-ne Appianus, ἣν ἔχουσι γῆν, ἔχειν. Cf. p. 190, 19 ſq. Pun. 324, 34 ſq. Pag. 184.

L. 27. ἐν καλῷ cum Beraldo reddidi *honeſtis conditionibus.* Malim, *commodo tempore*, *opportune.* *Ibidem & ſq. lin.* in diſtinguenda oratione ſecutus ſum Bav. *L.* 29. Mendoſe Bav. Οὐρίατθος εἶναι: & *L.* 32. perperam idem caret conj. καὶ. Pag. 185.

Cap. LXX. Lin. 35 *ſq.* De neceſſitate emendandi nominis Αἰμιλιανοῦ, quod & liber Bav. cum reliquis hic exhibebat, ſatis dixi ad pag. 184, 14. Cf. ad p. 181, 70. *Q. Fabium Maximum Servilianum* fratrem ait fuiſſe, naturalem puta, *Cæpionis* illius qui ipſi in imperio ſucceſſit. Quod pro Καιπίων vel Καιπίων *L.* 36. idem liber Bav. Σκιπίων exhibet, id ſcrupulum nonnullum tantiſper injicere poſſet, eo quod *Æmiliani* fratrem revera *Scipionem* fuiſſe notum eſt. Verum non modo alii Scriptores (Livius Epit. LIV. Vellej. Pat. II. 1. Valer. Max. IX. 6. 4. Eutrop. IV. 7. Auctor de Vir. Illuſtr. in Viriath.) conſentiunt, *Q. Servilium Cæpionem*, eum qui Conſul A. U. 614. fuit, hoc eodem anno bellum Viriathicum interemto Viriatho confeciſſe; ſed apud Appianum quoque reliqua omnia exemplaria in *Cæpionis* nomen, quoties illud hoc cap. & cap. 71 ſq. repetitur, conſtanti conſenſu conſpirant. Quo minus dubitari debet, nullam eſſe lectionis illius, quam cod. Bav. h. l. exhibet, rationem habendam: quæ nimirum vel callido alicujus librarii conſilio debetur, qui, quum Æmiliani nomen in locum Serviliani intruſum inveniſſet, fratrem Æmiliani noverat non Cæpionem, ſed Scipionem, fuiſſe; vel ex ſolenni illo librariorum lapſu orta eſt, quo ſæpe numero *Cæpionum & Scipionum* nomina temere atque perperam inter ſe commutata tam apud græcos Scriptores quam apud latinos videmus. Illius confuſionis, de qua paſſim monuerunt viri docti, alia apud Noſtrum exempla habes Civ. I. p. 41, 64. & II. p. 191, 92. Apud Diodorum quoque in hac hiſtoria Σκηπίων legebatur, quod Weſſelingius correxit T. II. p. 524.

Digitized by Google

L. 42. Ἄρσαν πάλιν. Cf. ad p. 184, 20.

Pag. 186. *L.* 49 *ſq.* ὡς δ' ᾔσθετο *&c.* „Tale Viriathi ſtrategema deſcribens antea, pag. videlicet 289. [175, 76.] dicit itidem, ὡς δ' εἴκασεν ἀσφαλῶς ἔχειν τῆς φυγῆς τοὺς ἑτέρους." H. STEPH.

L. 51. μετὰ καταφρονήσεως. „Iſta καταφρόνησις (de qua quod dicit Thucydides, in mentem nobis venire debet) eſt ejus qui ab hoſte ſibi non timet, ſed ejus vires contemnit: paſſimque apud hiſtoricos cum irriſione & ignominia minime conjuncta eſt. Ac certe ne hic quidem ita debuiſſe interpretari μετὰ καταφρονήσεως Secundus videtur, *cum irriſione atque ignominia hoſtium.*" Verum & iſta interpretatio verbi ἐξίππευσεν, *calcaribus equo ſtimulato contendit*, parum placet, ac potius poëtica quædam deſcriptio eſt: ut omittam, eam cujus poſtea mentionem facit, ὀξύτητα, in aliis rebus magis quam in ſtimulando calcaribus equo fuiſſe poſitam: præſertimque in ipſorum equorum velocitate. Fuiſſe autem ſtudioſe conquiſitos a Viriato tales equos, apparet ex pag. proxime præcedente, nec non ex 289." H. STEPHANUS. — Thucydidis verba, quæ reſpicit Stephanus, habes lib. II. c. 62. Familiaris & aliâs Appiano formula σὺν καταφρονήσει.

CAP. LXXI ſqq. Quiſquis ordinem rerum hoc cap. ac duobus ſeqq. expoſitarum cum eis contulerit, quæ cap. ſuperiori tractata ſunt & rurſus cap. LXXIV. & LXXV. continuata & ad finem perducta; præſertim ſi meminerit, Appianum, ſicut & ceteroquin conſtans hoc tenuit inſtitutum, ut inchoatam quamque hiſtoriam ad finem perducat priusquam ad alia tranſeat, ſic initio hujus ejuſdem narrationis belli Viriathici (cap. 63.) diſerte etiam eſſe profeſſum, ſe illud bellum continua rerum ſerie eſſe complexurum; næ is ægre ſibi perſuadebit, abrupturum fuiſſe hoc loco Scriptorem noſtrum telam hujus hiſtoriæ ad finem jam nunc properantis, &, intruſa ſubito aliarum rerum poſt mortem demum Viriathi per continuos aliquot annos geſtarum narratione, tum demum ad pertexendas res Viriathi Cæpioniſque rediturum. Quod ſi verbis illis, τὰ ἐκείνων ἔδηου, in quæ deſinit cap. LXX, proxime ſubjiciamus hæc, a quibus incipit cap. LXXIV, Οὐρίατθος δὲ

Καιπίωνι, atque totum illud cap. LXXIV & ſeq. caput LXXV ponamus in locum cap. LXXI - LXXIII, his viciſſim in illorum locum rejectis; tum vero omnia apta riteque connexa erunt. Ac nullus equidem dubito, quin hoc ipſo, quo dixi, ordine has res expoſitas Appianus ediderit. Neque vero difficile videtur hoc loco de trajectionis iſtius origine probabilem admodum conjecturam facere. Nam quoniam tantumdem ſpatii explere videmus duo capita LXXIV & LXXV, quantum tria illa LXXI - LXXIII; in proclivi eſt, ut ſuſpicemur, in antiquo exemplari, e quo reliqua manarunt, quum finis folii excurriſſet in extrema verba cap. LXX, τὰ ἐκείνων ἰδίων, & duorum ſequentium foliorum alterum complexum eſſet ea quæ cap. LXXIV & LXXV. continentur, alterum ea quæ cap. LXXI - LXXIII, duo iſta folia vetuſtate luxata primum fuiſſe & divulſa, deinde præpoſtero ordine rurſus compacta. Similis tranſpoſitionis exemplum, ex pari cauſa ortæ, ipſe introitus Libri de Bello Mithrid. in ſuperioribus editionibus & in ſcriptis libris omnibus, qui hodie ſuperſunt, offert. Pag. 186.

Cap. LXXI, Lin. 55 *ſq.* Σέξτος δὲ Ἰούνιος Βροῦτος. *Decimo* huic prænomen fuiſſe, conſentiunt Scriptores & Faſti. Cf. Freinsh. ad Flor. II. 17, 12. Itaque, quum cauſa nulla ſit, cur Appiano potius quam librariis errorem iſtum tribuamus, non dubitare fortaſſe debueram, Δέκιμος (vel Δέκμος, qua forma aliàs uti ſolet Appianus) reponere. Sic apud Vellejum II. 5. ubi *A.* prænomen eidem tribuebatur, doctiſſ. Ruhnkenius cum Aldo *D.* repoſuit. De hujus viri rebus in Luſitania geſtis egerat Livius lib. LV. & LVI. quorum vide Epitomas & Suppl. Freinsh.

L. 58. Λαίθης. Vide ad p. ſq. l. 73. Δόριος. Cf. p ſq. l. 71. — Βαῖτις. Mendoſum utique eſt nomen Βαίτης, quod conſentientibus libris editum erat. Neque vero Βαῖτις ſcribentes cum Curione, qui *Betis* h. l. habet, multum profecimus: quandoquidem ad Luſitaniam Bætis nihil pertinet. Poſſes ſuſpicari Βαῖνις ex Strab. III. p. 151. C. ni ipſa illa lectio non ſolum dubitationi obnoxia, ſed oppido improbata a doctis viris eſſet. Ναιβὶς vel Νιβὶς, quod apud Strabonem ex Pto-

lemæo lib. II. c. 6. & Pomp. Mela III. 1. reponendum exiſtimant, vereor ne a veſtigiis ſcripturæ Βαίτης apud Noſtrum
Pag. 186. nimis recedere videatur, ceterum ſatis commode hic legeretur. Conf. ad p. 187, 75.

L. 59. μεθιπ7αμένους. „Non dubito, quin ſcribendum ſit μεθιπ7αμένους." H. STEPHANUS. Mihi vero etiam atque etiam dubitare liceat, imo pernegare. Sicut concinne utique de Phamæa, Afrorum præfecto equitum, Pun. 444, 5. dicit, ἐφίπ7ατο ἐξ ἀφανοῦς, ὥς τις αἰετὸς, καὶ λυμηνάμενος ἀπεπήδα: ſic non minus commode nunc prædonum manus ἀξίως μεθιπ7αμένους ait, *velociter avolare*, *ex loco in locum transvolare ſolitos*. Et verbum hoc μεθίπ7αμαι, licet in Theſauro Gr. Ling. locum ei nullum dederit Stephanus, negari tamen non poteſt eſſe analogia comprobatum.

Pag. 187. *L.* 68. εἰσὶ δ' ἔθι. Prætulerim εἰσὶ δ' εἰ. Sic pag. ſeq. l. 83 ſq. εἰσὶ δέ τινες τῶν πόλεων αἳ &c.

CAP. LXXII. Lin. 71. τὸν Δόριον. „Ptolemæus hunc fluvium Δώριον, Strabo Δούριον appellat. Appiano ſemper Δόριος dicitur. Plinius etiam cum Strabone *Durium* nominat, eodemque fere modo quo Strabo deſcribit." AL. TOLLIUS, ex CASAUBONO, (ad Strab. III. p. 153. B.) *diſſimulato auctoris nomine.* *L.* 72. ἐνδιδόντων ſcripſi cum Vat. A. & Med. — Pro αὐτοὺς ex cod. Vat. A. repoſitum αὑτοὺς malim. Conf. ad p. 47, 36. & ad p. 63, 83.

L. 73. ἐπὶ Λήθην μετῄει. „Fallitur Appianus, qui cum reperiſſet hunc fluvium Λήθης appellari ſecundo caſu, rectum inde finxit ὁ Λήθης, quod non debuit. Quare legendum hoc loco ἐπὶ Λήθης μετῄει. Non enim ὁ Λήθη, ſed ὁ τῆς Λήθης dicitur; quemadmodum etiam idem fluvius Latinis ſcriptoribus non *Oblivio*, ſed *Oblivionis* fluvius, appellabatur. Pomponius Mela: [III. 1.] *Et cui Oblivionis cognomen eſt Limia.* Plinius: [IV. 22, 35.] *Æminius, quem alibi quidam intelligunt & Limæam vocant, Oblivionis antiquitus dictus.* Hinc recte Vir Magnus ad Strabonem in Epit. Livii LV. ubi vulgo *fluvium Oblivionem* edunt, *fluvium Oblivionis* edendum obſervavit." *Al. Tollius*, ex CASAUBONO (ad Strab. III. 153. C.)

Digitized by Google

diſſimulato rurſus nomine Auctoris, cui tota hæc Adnotatio accepta referenda erat. Lectioni tamen Λήθην apud Appianum, & *Oblivionem* apud Livium, favere videri poteſt id quod eod. loc. apud Strabonem legimus, οἱ δὲ Βελιῶνα καλοῦσι: in quo nimirum nomine haud obſcure latinum nomen *Oblivionem* Græcis elementis expreſſum, Οβλιουῶνα, latere recte judicarunt viri eruditi. Pag. 187.

L. 75. μέχρι Νίμιος. Quum apud Strabonem III. 153. D. legamus, Μίνιον fluvium fuiſſe τῆς Βρούτου στρατείας ὅρον; videri poteſt, cum Freinshemio Suppl. Liv. LV. 32, conſentiente etiam ad eadem verba Caſaubono, *Minius* h. l. apud Appianum intelligendus, adeoque Μινίου pro Νίμιος reponendum. Cum quo convenit, quod & apud Strabonem & apud Ptolemæum lib. II. c. 6. Lethæo fluvio, quem *Limium* vel *Limiam* Ptolem. vocat, (nam ex ſecundo caſu Λιμίου, quo ille utitur, non adparet, utrum ὁ Λίμιος, an ὁ Λιμίας, primum caſum fecerit) *Minius* ſuccedit. Apud Appianum tamen hoc incommode accidit, quod iſta ratione in nomine fluminis hujus, de quo quærimus, non ſolum literæ ν & μ tranſponendæ, ſed & terminatio ιος in ιου foret mutanda. Et rurſus apud Strabonem conturbavit pauliſper Caſaubonum hæc difficultas, quod ibi Βαῖνις (quem in Ναῖβιν mutandum, & Νῆβιν Ptolemæi intelligendum eſſe, cum magna veri ſpecie cenſuit) *idem eſſe cum* Minio dicatur; quum contra Ptolemæus in illa ora primum *Nebin* fluvium, tum *Limium* ſuum vel *Limiam*, deinde *Minium* poſuerit. Itaque ad illa apud Strabonem verba, Βαῖνις, οἱ δὲ Μίνιον φασὶ, viciſſim idem Vir doctus ait, *ſuſpicari aliquem poſſe, pro* Μίνιον *apud Strab. ex Appiano* Νίμιον *vel* Νίμιν *eſſe reponendum.* At vero ſic haberemus fluvium, Ptolemæo & Melæ, qui diligenter illarum orarum fluvios notarunt, incognitum, quem eumdem tamen Strabo l. c. πολὺ μέγιστον perhibuiſſet τῶν ἐς Λυσιτανίᾳ ποταμῶν. Quare *in tanta ſcriptorum inconſtantia nihil affirmari poſſe* profeſſus tandem Caſaubonus eſt. Neque vero mihi id ego datum puto, ut has diſpellere valeam tenebras. *Erratum* jam olim *& in inclytis* oræ illius *amnibus*, ac præſertim in fluminis ejus

Digitized by Google

Pag. 187. qui *Oblivioniſ* dicitur ſitu & a *Minio* diſtantia, diſerte Plinius monuit IV. 22. 35. Et quod apud Strabonem de *Bæni* (vel *Næbi* potius) ac de *Minio* legimus, id fortaſſe in eamdem fere ſententiam fuerit interpretandum; ut non tam dicat, *Næbin eumdem fluvium ab aliis Minium nominari*, quam *de diſſenſione potius Scriptorum* moneat, *quorum alii poſt Lethæum fluvium Næbin ponant*, (qui nimirum ab aliis rectius ante illum ponitur) *alii continuo Minium*. Jam vero illud quod apud Appianum eſt, μέχρι Νίμιος, præſertim ſi Curionis lectionem conferamus, qui β pro μ legit, proxime ad Νίβιος vel Ναίβιος videtur accedere; ut Appianus adeo videri poſſit aliquem ex illis Auctoribus ſecutus, qui proxime poſt *Oblivioniſ* fluvium non *Minium*, ſed *Nebin* vel *Næbin*, poſuerit. Eaque ratione firmari quodammodo ſuſpicio poterit, pro Βαῖτις etiam pag. præc. Ναῖβις fortaſſe ſcriptum reliquiſſe Appianum. (In Notis textui ad hunc loc. in quo verſamur ſubjectis, *Nibenem* ſcribere ex Curionis verſione, non *Nibenum*, debueram.)

Pag. 188. *L.* 80. „Scribo ὅσαι δὲ ἀπήγοντο, vel, ὅσαι δὲ καὶ ἀπήγοντο. Partic. autem ἀφιέντες quamvis ferri poſſit, ſtructuræ tamen ἀκολουθία magis poſcebat ἀφιείς." H. STEPHANUS. Anacolutha ejuſmodi Appiano, optimorum Scriptorum exemplo, familiaria. κατήγοντο: an e montibus in planitiem raptæ? an navibus captivæ abductæ? An potius, *in oppida*, quæ ab illis deſertæ fuerant, *reductæ?*

Cap. LXXIII. *Lin.* 87. Ταλάβριγα. „Secundus habet *Labricam urbem*: ſed hanc appellationem ex mendo ortam eſſe exiſtimo. At paulo poſt pro Ταλαβρίγων dicit *oppidanos*." H STEPHANUS. Etiam Vat. A. τὰ λάβριγα, & mox idem cum Med. & Vat. τῶν τε λαβρίγων. Notum verum urbis nomen ex Plinio, Ptolemæo, Antonino.

Pag. 189. *L.* 2. ἐς τὴν Οὐριάτθου γραφήν. „Legendum puto τὴν περὶ Οὐριάτθου." H. STEPH. *ad edit.* I. Supra (p. 180, 58.) dixerat μετὰ Οὐρίατθον, pro μετὰ τὸν περὶ Οὐριάτθου λόγον.

L. 3. „Male Cælius Secundus ſeparat a præcedentibus iſta, ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ διὰ τὸν ἐκείνου ζῆλον ὑπὸ λῃστ. &c. Ita

enim ille: *hæc ego omnia in Viriati hiſtoria explicavi. Iiſdem temporibus ejus exemplum alii quoque ſecuti, cjuſmodi latrocinia exercere cæperant.* Atqui Appianus latrocinia illa jam deſcripſit, non autem deſcribere nunc incipit. Deſcripſit (inquam) ab illo paginæ 294. loco, circa finem, καὶ ζήλῳ τῶν ἔργων Οὐριάτθου, &c. Sed nec ſtare poteſt illa orationis ſtructura, ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ διὰ τὸν ἐκείνου ζῆλον ὑπὸ λῃστηρίων ἄλλων ἀρξάμενα γίγνεσθαι, ſi hæc a præcedentibus ſeparentur; ſed dicendum fuerit, ἐν τῷ αὐτῷ χρ. διὰ τὸν ἐκείνου ζῆλον ὑπὸ λῃστηρίων ἄλλων ἄλλα ἤρξατο γίγνεσθαι. At quam bene verba quæ habet noſtra editio, cum illis præcedentibus cohæreant, oſtendit Beraldi interpretatio. Obſerva autem & hic dici συνήγαγον: de quo vide annot. quandam in principium paginæ 290. [176, 87.]" H. STEPHANUS. Pag. 189.

CAP. LXXIV. Conf. notata ad init. cap. LXXI. Eodem anno hæc geſta ſunt, quo illa quæ cap. LXXI. LXXIII. tradita ſunt, Conſule etiamnum Cæpione; vid. Valer. Max. IX. 6. 3.

L. 10. ὀλιγοϋπνότατος. „Mire hoc dicitur, *labores Viriato cauſam exigui ſomni fuiſſe:* quum videamus contra, laborem & laſſitudinem ſomnum conciliare. Unde etiam dicit quidam apud Terentium, in Eunucho: *Opus faciam, ut defatiger uſque; ingratis ut dormiam.* Hinc (opinor) factum eſt ut Secundus, tanquam paulo aliam lectionem ſequens, verterit, *Fuit Viriatus ſomni, etiam poſt magnos labores, pauciſſimi.* Sed male omittit hæc verba, διὰ φροντίδα. Scimus enim, hæc veram & præcipuam ὀλιγοϋπνίας cauſam continere." H. STEPHANUS.

L. 13 *ſq.* „Pro his, ᾧ δὴ καὶ τότε ἔθει, habet Beraldi interpretatio, *hoc more & hac libertate acceſſus:* ſed malim, *hac conſueta libertate acceſſus;* vel, *hac libertate acceſſus, quæ recepta more erat.* Verum ne hoc quidem tam apud hunc quam apud alterum interpretem probo, quod particip. φυλάξαντες ſequentibus jungunt; non animadvertentes, fuiſſe dicendum, φυλάξαντες αὐτὸν ἀρχόμενον ὕπνου, ad ſignificandum, *obſervato primo ejus ſomno*, ut Ber. vertit; ſive, *primamque ſomni horam obſervaſſent*, ut Cælius red- Pag. 190.

Pag. 192. Vat. A. propius accedit. *L.* 45. Ζάκανθαν. *Novam Carthaginem* dicit; de quo errore Noſtri vid. ad p. 115, 28.

L. 46. ἔκλισεν. „Malim ἀνέκλισεν." H. STEPH. Supra (p. 115, 30.) ᾤκιζεν αὖθις dixerat.

CAP. LXXVI. *Lin.* 54. Ἐπάνειμι δ' ἐς τὸν Οὐακκαίων καὶ Νομαντίνων πόλεμον. *Belli Numantini* originem ſupra expoſuerat, cap. 66. ejuſque hiſtoriam in hunc locum ſe dilaturum erat profeſſus. Ibi autem *Arevacos* cum vicinis *Bellis Titthiſque*, non *Vaccæos*, a Viriatho ad defectionem concitatos fuiſſe dixerat; & *Numantiam* haud obſcure *Arevacorum*, non *Vaccæorum*, eſſe urbem ſignificaverat, quod jam ante (cap. XLVI.) diſerte ſatis ac manifeſte, conſentientibus ſcriptoribus omnibus, docuerat. Rurſuſque in hujus belli Numantini hiſtoria, pacatos tunc temporis fuiſſe *Vaccæos* & conſtantes in fide Romanorum ſatis declarat cap. LXXX. Quæ cauſæ dubitare me non ſinunt, Ἀρουακῶν h. l. & mox *lin.* 57. Ἀρουακοὺς, non Οὐακκαίων, Οὐακκαίους, ſcripſiſſe Appianum. Idem pronus librariorum lapſus recurrit infra, cap. XCIX. p. 223, 79. ubi veræ ſcripturæ veſtigia quodammodo ſervavit Med. & exemplar Cæl. Curionis. Ceterum de Bello Numantino conferri poterunt Scriptores, quorum nomina locaque huc ſpectantia indicarunt Camers & Freinshemius ad Florum II. 18.

L. 56. Καικίλιος Μέτελλος. *Q. Cæcilius Metellus Macedonicus*, Conſul A. U. 611. De hujus rebus in Hiſpania geſtis vide Freinsh. Suppl. Liv. LIII. & Pigh. T. II. p. 470. & 478 ſq. auctoreſque ibi citatos. Hunc, *Conſulem prius*, *deinde pro conſule*, adeoque per biennium, præfuiſſe Hiſpaniæ diſerte Valerius Max. docet IX. 3. 7. *L.* 57. μετὰ πλέονος στρατοῦ, cum *conſulari*, puta, exercitu. *Ibid.* Οὐακκαίους μὲν ἐχειρώσατο. Vide ad. lin. 54. *Arbacos* vel *Arbachos*, i. e. Arevacos, *in Hiſpania Metellum domuiſſe* ſcribit Auctor de Vir. Illuſtr. c. 61. (aliis 65.)

Pag. 193. *L.* 59. „Etiam hic inter iſta verba, Τερμαντία δ' αὐτῷ καὶ Νομ. &c. & illa quæ proxime præcedunt, (id eſt, Latina quæ illis reſpondent) Aſteriſci poſita eſt nota a Secundo.

Digitized by Google

Legimus enim apud eum: *Cæcilius Metellus Roma cum majoribus copiis miſſus Vacceos celeriter vicit: qua de re animi cæterorum conſternati fuerant,* * *Reſtabant adhuc Termantia & Numantia, in loco prærupto & duobus fluminibus ſecto ſita.* &c. Appianum tamen non aliter hunc locum, quam ut hic legitur, ſcriptum reliquiſſe exiſtimo: præſertim quum præcedere videamus μὲν, poſt Οὐακκαίους, at illi reddi δὲ poſt Τερμαντία. Sed hæc θερίζουσιν ἐμπεσὼν, (pro quibus habet Beraldus, *quippe quos metentes ex improviſo adortus erat*) in Secundi interpretatione deſiderari videmus." H. STEPHANUS. Quam Τερμαντίαν h. l. dicit, eadem eſt quam infra (p. 223, 80.) alia nominis terminatione Τερμησὸν vocat. Nam iſta terminationis diverſitas non ſatis idonea cauſa videtur, cur cum Cellario Geogr. Ant. p. 119. dubitemus, pro una eademque urbe habere. Ptolemæo Τέρμες, Plinio *Termes*, in Arevacis. Cives, Appiano Τερμαντεῖς: Livio & Tacito *Termeſtini*: (Liv. Epit. LIV. Tac. Annal. IV. 45.) Diodoro Siculo Τερμήσιοι; ſic enim ibi, non Τερμίσιοι, legendum eſſe, videbimus infra ad pag. 223. l. 80. Conf. mox p. 194, 79.

Pag. 193.

L. 60. ποταμοῖς δύο. Horum alter *Durius*: cf. cap. 91.

L. 62. σηλῶν. „Quum Ber. σήλας exponat *repagula*, Sec. *columnas tranſverſas* dixit: ac paulo poſt, *ligna & columnas tranſverſas*." H. STEPH.

L. 66 *ſq.* Κοΐντῳ Πομπηΐῳ Αὔλῳ. *Q. Pompejus*, Coſ. A. U. 613, Metello proconſuli ad bellum Numant. ſucceſſit. Idem, ex librariorum errore, Maximi Serviliani ſucceſſor perhibetur ſupra c. 68. ubi vide Notata ad p. 184, 14. & conf. quæ ad pag. 180, 60. monuimus. Non vero *Aulo* nomen erat illi Pompejo, ſed *filius* hic *Auli* fuit: unde τῷ Αὔλου ſcripſiſſe Appianum ſuſpicari poſſis. Sed fortaſſe in his ipſe etiam Auctor non ſummam curam adhibuit; quod Græcis interdum accidiſſe Scriptoribus, qui Romanas hiſtorias perſcripſerunt, non admodum mirum eſſe debet. Sic fere Æmiliani filium, & apud Noſtrum, & plus ſemel apud Strabonem, ipſum *Æmilianum* adpellatum vidimus in Epit. rer. Gall. p. 73, 39. &

Adnot. ad eum loc. Quod autem de *exercitu & numeroſo* Pag. 193. *& bene exercitato* dicit, quem Metellus ſucceſſori Pompejo tradiderit, ægre conciliari poterunt cum eis, quæ de eodem Metello, invidia & odio Pompeji exercitum ſuum ante adventum ſucceſſoris modis omnibus minuente, Valerius Max. tradit IX. 3. 7.

L. 69. „ Etiam hic inter γεγυμνασμένους & ὁ δὲ Πομπήϊος, (id eſt, verba Latina quæ his Græcis reſpondent) eandem illam Aſteriſci notam apud Secundum habemus. Hæc enim ejus interpretatio hujus loci: *Metellus ad hyemis finem Q. Metello Aulo ſucceſſori ſuo exercitum tradidit; in quo peditum* XXX. M. *equitum* II. M. *bene exercitatorum & peritorum militum fuere.* * *Quum autem Pompejus caſtra ad Numantiam haberet, indeque in quendam locum iviſſet, Numantini* &c. Non minus autem de hoc loco quam de præcedentibus ἐπέχω, cur Secundus lacunam in eo eſſe ſuſpicatus ſit." H. STEPHANUS.

L. 70 *ſq.* ἱππέας αὐτοῦ μεταθέοντας αὐτὸν. Sec. Curio: *equitatumque ejus ad eum accurrentem.* Mihi laborare utique hic locus videtur: certum tamen remedium non expedio. Duo verba μεταθέοντα & διαθέοντα inter ſe permutata videbimus Civ. II. p. 289, 39.

L. 74. καὶ φάραγξιν ὁ Πομπήϊος. . . „ Tanquam longe aliam lectionem ſequens Secundus, & inter φάραγξιν & ὁ Πομπήϊος aliquot verba interjiciens, ita totum hunc locum vertit: *Hoſtes in campum deſcendentes, eum adoriebantur: mox, tanquam metuentes, rurſum ſeſe in collem retrahebant: quoad eos in ea loca ubi ductæ foſſæ erant, & ligna & columnæ tranſverſæ diſpoſitæ, pertraherent. Ita Pompejus in his excurſionibus & velitationibus, quum ſe ab iis qui numero inferiores erant, ſuperari cerneret, copias Termantiam verſus, (ibi fore rem faciliorem ratus) convertit.*" H. STEPHANUS. Sic defectum, qui h. l. in Græcis eſt, bene, ſive ex exemplari ſuo, (quod quidem ægre mihi perſuadeo, quoniam ex noſtrorum codicum nullo quidquam ad h. l. adnotatum in ſchedis reperio;) ſive ex ingenio, ſupplevit hic interpres.

CAP. LXXVII.

Digitized by Google

Cap. LXXVII. Lin. 79. οἱ Τερμαντεῖς. Apud Livium, Epit. LIV. *ſubegiſſe Termeſtinos Pompejus* traditur. Sed diutius *Termantinos* (vel *Termeſtinos*) æque ac Numantinos bellum cum Romanis protraxiſſe conſentit cum Appiano Diodorus Sic. Legat. XXX. De nomine paulo ante dictum eſt. Sicut autem cod. Med. h. l. Τερμεντεῖς habet, ſic urbis nomen infra (p. 223, 80.) *Termentum* ſcripſit Sec. Curio. Pag. 194.

L. 86. πολίχνης Μαλίας. Apud Diodorum, ubi eadem res vel ſimillima traditur, (Exc. Valeſ. p. 358. T. II. opp. p. 596.) Αχνὴ nomen oppidi legitur.

L. 92. „Pro his, τοσοῦτον δ' ἦν φρονήματος ἐν τοῖς λῃσταῖς, Ber. recte, *tanti ſpiritus in latronibus fuere:* (ac potuiſſet etiam dicere, *tam magnifice de ſe ſentiebant*) at Sec. minus proprie, *tanta erat in latronibus virtus.* Neque tamen negaverim, tam elatos ſpiritus ex virtute, id eſt, e fortitudine, ortum habere. Eſt autem valde memorabile quod de his latronibus ſeu prædonibus ab Appiano hic ſcribitur." H. Stephan. Pag. 195.

Cap. LXXVIII. Lin. 1. „Pro τοὺς ὀχετεύοντας ἠνώχλουν, Secundus, libertate utens, dicit, *jacula ſpiculaque intorquentes, eos ne flumen averterent impediebant.*" H. Steph.

L. 8. τότε Πομπηΐῳ σύμβουλοι παρῆσαν. Vix dubitandum puto, quin τῷ τε ſcripſerit Appianus. Sic apte ſibi respondent duo membra, τῷ τε Πομπηΐῳ σύμβουλοι παρῆσαν, καὶ τοῖς στρατιώταις διάδοχοι. „Pro his, Πομπηΐῳ σύμβουλοι παρῆσαν, habet interpretatio Secundi, *Pompejum viri ſenatorii aliquot, ut eum conſilio juvarent, convenerunt.* An autem in alio exemplari vocem etiam quæ viros ſenatorios ſignificaret, invenerit, an eam de ſuo (quod facilius credo) addiderit, an vocabuli σύμβουλοι ſignificationem tam late patere exiſtimaverit, aliis conjiciendum relinquo. Vide autem & inter eas quæ ſequuntur hanc in paginam annotationes, eam quæ ab hac eſt quarta. [ad pag. 196, 25.]" H. Stephan. — Quos συμβούλους percommode vocat Appianus, hos Livius pluribus verbis *legatos* dicere ſolet *a ſenatu miſſos quorum ex conſilio imperatores decernerent vel componerent*

res. Vide Appian. Pun. 341, 34. coll. Liv. XXX. 43. Maced. 514, 49. coll. Liv. XXXIII. 24. Hos decem numero plerumque miſſos legimus: neque dubium eſt quin ex *ſenatorio* fuerint ordine; (conf. Noſtrum infra, cap. 99. ineunte:) imo ex conſularibus & prætoriis viris major numerus nominari ſolebat. Cf. Liv. XXXVII. 55. & XLV. 17.

Pag. 195.

Pag. 196. *L.* 12 *ſq.* ἐπειγόμενος τὴν αἰσχύνην ἀναλαβεῖν. „Si Appianus hoc loquendi genere uſus eſt, illi excidiſſe eſt veriſimile. Non enim aliquis vult recuperare τὴν αἰσχύνην, ſed contra τὴν δόξαν, ſive τὴν εὔκλειαν, aut quocunque quis ſynonymo accuſativo uti velit. An potius dicemus ἀναλαβεῖν novum quendam uſum habere? Non immerito igitur ſuſpecta cuipiam fuerit vox iſta ἀναλαβεῖν. Si enim ἀναλαβεῖν eſt *Recuperare*, (ut certe paſſim id ſonare videmus) quale hoc erit, Pompejum dici *voluiſſe recuperare ignominiam?* ſive *recuperare dedecus?* Videndum igitur an mutari poſſit in ἀναλύειν: etiamſi αἰσχύνην διαλύειν exiſtimarim magis poſſe dici. Beraldus, *Maculam eluere*: at Sec. αἰσχύνην vertens in vocem contrariæ ſignificationis, videlicet δόξαν, aut aliam hujuſmodi, reddit, *Exiſtimationis recuperandæ gratia.*" H. STEPHANUS. Ut hic τὴν αἰσχύνην ἀναλαβεῖν, ſic haud ita multo ante (eodem hoc Libro p. 178, 17 ſq.) τὸ πταῖσμα ἀναλαβεῖν dixerat, & Samn. 54, 46. τὴν συμφορὰν ἀνέλαβον. Plane autem immerito ſolicitari apud Appianum uſum hunc verbi ἀναλαβεῖν, monuit Weſſeling. ad Diodor. XIII. 87. T. I. p. 611, præter exempla quæ apud Diodorum occurrunt, alia ex Euripide & Plutarcho adferens, quibus facile plura adjici poterant. Non recordatus eſt Stephanus, dum hæc ſcribebat, eorum quæ in Theſ. Græc. Ling. T. II. col, 560. E. F. ex Demoſthene & ex Sophocle de eodem verbi illius uſu ipſe adtulerat.

L. 16. κατὰ γαστέρα ἔκαμνον. Supra (p. 166, 10.) κατεῤῥήγνυντο τὰς γαστέρας.

CAP. LXXIX. TOTUM hoc Caput, duabus extremis lineis exceptis, inter Excerpta *de Legationibus* legitur in cod. Bav. Sic autem ibi incipit illa Ecloge: Ὅτι ὁ Πομπήϊος τοσοῖσδε συνενεχθεὶς κακοῖς ὑπὸ τῶν Νομαντίνων, ἐς τὰς πόλεις μετὰ τῶν

Digitized by Google

συμβούλων ἀνεζεύγνυ. & ſic porro, uſque pag. 198, 51. γείτονας αὐτῶν Λεύσονας. *Pag.* 196.

Lin. 24 *ſq.* Quum vulgo abeſſet nomen κακοῖς; REISKIUS ad h. l. „ Poſt *Pompeji* nomen, ait, videtur ἐλαττώμασι deeſſe."

L. 25. μετὰ τῶν συμβούλων. „ De Cæliana vocabuli σύμβουλοι interpretatione dictum a me paulo ante fuit: ſed ne hic quidem iſtud de eo tacendum eſt, quum μετὰ τῶν συμβούλων vertendum ſimpliciter fuerit, *Una cum ſuis conſiliariis*, eum, non minus novam quam audacem interpretationem nobis afferentem, reddere, *Senatorum conſilio*: id eſt, de conſilio ſenatorum; quod ſenatores hoc illi conſilium darent. Cæterum ad quæſtionem quod attinet paulo ante propoſitam de ejus interpretatione, qua hos συμβούλους facit *ſenatores*, ſeu viros ſenatorios, ego eum hoc de ſuo adjiciendi occaſionem cepiſſe arbitror ex principio paginæ quæ proxime ſequitur, [p. 197. extr. & ſq.] ubi inter teſtes nominantur etiam quidam ſenatores." H. STEPH. Vide notata ad p. 195, 8.

L. 26. χειμάσων τὸ ἐπίλοιπον, ſc. τῆς ἀρχῆς, quæ verba adjiciuntur pag. 203, 41. Sed cod. Bav. orationem hoc modo diſtinguit: χειμάσων τὸ ἐπίλοιπον τοῦ ἔαρος, προσδοκῶν &c.

L. 40. Ποπιλλίου. Sic ſcriptum hoc nomen duplici λ, conſentientibus libris, Epit. hiſt. Gall. p. 72, 22. & Syr. 636, 5. De qua ſcriptura vide Viros doctos ad Livium, locis a Drakenb. citatis ad XXVI. 6, 1. *L.* 44. ἠρνεῖτο. ἤρνητο Bav. *Pag.* 197.

L. 46. ἱππάρχοις καὶ χιλιάρχοις. Sic dedit Bav. & id in Vat. B. ſuperſcr. alteri lectioni a pr. manu. *L.* 51. Λούσονας. Iberi fluvii accolas: vid. cap. 42. *L.* 52. οὐδὲν δ' ἐργασάμενος. Non modo *nihil fecit M. Popillius:* ſed, Livium ſi audias, Epit. LV. *a Numantinis cum exercitu fuſus etiam fugatuſque eſt.* Conf. Frontin. Strateg. III. 17, 9. *Pag.* 198.

L. 53. Ὀστίλιος. Quum nullus diſſenſus ſit de illo gentili nomine *Mancini*; iniquus fuerit, qui mendoſam lectionem Ἀτίλιος, quam libri noſtri cum editis h. l. dabant, ab Appiani potius, quam a librarii alicujus, errore profectam contendat.

Digitized by Google

Cap. LXXX. Ruſſus totum fere hoc Caput, cum majori
Pag. 198. parte ſequentis Capitis, *Excerptis de Legationibus* in Cod. Bav. inſertum legitur, his verbis: Ὅτι Μαγκῖνος ὁ στρατηγὸς, πολλάκις ἡττηθεὶς ὑπὸ Νωμαντίνων, λόγου δὲ ψευδοῦς ἐμπεσόντος, ὅτι Νωμαντίνοις ἔρχονται βοηθοῦντες Κάνταβροί τε καὶ Βακκαῖοι, δείσας ἔφυγεν ἐς ἔρημον, τὸ Νωβελίονος χαράκωμα &c. uſque p. 200. lin. 92. ἐπέστειλε τῇ βουλῇ.

Lin. 59. ἐς ἔρημον τὸ Νωβελ. „Diſtinguendum poſt ἔρημον, quum ſequentia per appoſitionem dicantur. At Secundi parum circumſpecta & hic eſt interpretatio: *Fugiens in caſtra deſerta quondam Fulvii Nobilioris pervenit.*" H. Stephan.

Pag. 199. *L.* 62. ἀποκλείνειν. „Aptius futuro, ἀποκλινεῖν, jungetur participium ἀπειλούντων." H. Steph. *L.* 63 *ſq.* „Iſta, συνέθετο ἐπὶ ἴσῃ καὶ ὁμοίᾳ Ῥωμαίοις καὶ Νομαντ. Beraldus quidem vertit, *Æquas pacis conditiones & Romanis & Numantinis pepigit* (quas ſermone vernaculo dicimus *conditions reciproques*) *ſeque ſponſione obſtrinxit.* At Secundus ita: *Amicitiam & fœdus cum Numantinis æquo fœdere & jure inter Romanos atque ipſos jurejurando, hiſque conditionibus ſe Numantinis obſtrinxit.* Quanto autem ut brevior, ita etiam aptior ſit Beraldi interpretatio, lectori conſiderandum relinquo. Incluſit autem ſignificationem verbi ὤμνυε illis verbis, *ſeque ſponſione obſtrinxit*: quod ſponſioni jusjurandum interveniret. Videri autem queat deeſſe verbum poſt nomen *jurejurando*, apud Secundum." H. Stephanus. Recte ἐπὶ ἴσῃ καὶ ὁμοίᾳ redditur *æquis conditionibus.* Sic & pax illa ignominioſa cum Viriatho, de qua ſupra cap. 69. dictum eſt, *æquis conditionibus facta* dicitur in Epit. Liv. LIV. Græcam phraſin vide rurſus p. 220, 32. conf. p. 26, 79.

L. 69. ἕσποντο. Paſſim hæc forma, poëtis alias magis frequentata, apud Noſtrum occurrit. *L.* 72. ἐξῄεσάν τινες ἐς τὰς στρατηγίας. „Forſan μετῄεσαν τότε τὰς στρατηγίας." Reiskius. Quæ in parentheſi ponuntur, conſulto omiſit compilator Eclogarum de Legationibus. *L.* 73. Οὐακκαίων κατεψεύδετο. Vide p. præc. l. 56. & conf. notata ad p. 192, 54.

Digitized by Google

L. 75. Παλλαντίαν. Sic Bav. Vat. B. & Curio. Conf. ad pag. 167, 27. *L.* 77. καὶ Βρούτου &c. Cf. ſupra, cap. 71 ſqq.— ἐφ᾽ ἑτέρα τῆς Ἰβηρίας, *in alteram Hiſpaniæ provinciam*, ſc. *Hiſpaniam ulteriorem.* Sic pag. 180, 59. ἐπὶ θάτερα τῆς Ἰβηρίας dixerat, de eadem ulteriori Hiſpania loquens. *L.* 78. κηδεστὴν ὄντα οἱ. *Socerum* reddidit Beraldus; quem neſcio cur deſeruerim, & *generum* poſuerim cum altero interprete. Notum eſt, utrumque, & *Socerum* & *generum*, iſto vocabulo denotari, & præterea *adfinem*, i. e. uxoris fratrem vel vicillim ſororis maritum. Quiſnam ex his ſignificationibus hujus ſit loci, alii viderint. Freinshemius Suppl. Liv. LV. 27. *quocum affinitatem contraxerat.* Pag. 199.

.*Cap. LXXXI. Lin.* 80. „ Iſta, κατέλαβον δὲ αὐτοὺς ἀπὸ Ῥώμης πρέσβεις, & reliquum hujus periodi, apud Secundum ita cum proxime præcedentibus junguntur, ut unum idemque membrum utraque ſimul efficiant. Sic enim ille: *Quum autem Brutum generum ſuum in alias Hiſpaniæ oras miſiſſet, quo & ipſe ejus belli particeps fieret, duo legati Cinus & Cæcilius Roma ad eos venerunt.* Parvi tamen refert, orationis formam ſic ab eo mutari: hoc non parvi fortaſſe, quum dicat Appianus, ἀπεσταλμένον, non, ὑπ᾽ αὐτοῦ ἀπεσταλμένον, an licuerit illi ſic interpretari, *quum autem Br. gen. ſ. in al. Hiſp. oras miſiſſet.* Sed quid hoc ſibi vult, (nam hoc ſcire magni refert) quod Appianus ſe antea dixiſſe ſcribat, *Brutum in alteram Hiſpaniæ oram* (*ſeu partem*) *miſſum fuiſſe*, & tamen is locus, in quo iſtud ab eo dicitur, non compareat? Legimus enim in principio pag. 296. [p. 189, 1 ſq.] τοσάδε μὲν δὴ Βροῦτος ἐργασάμενος ἐς Ῥώμην ἀπῄει, & nulla illo a loco ad hunc uſque, Bruti ſit mentio. Verum illa Appiani verba, quibus id ſe jam dixiſſe ſcribit, a Secundo prætermiſſa ſunt: haud ſcio an conſulto. Quod autem pro Κίννας habet Cinus, ex errore ortum videri poteſt." H. Stephanus. Brutum in Luſitaniam, id vero eſt in ulteriorem Hiſpaniam, fuiſſe miſſum, ſatis diſerte declaraverat Scriptor noſter cap. 71. Pag. 200.

Pag. 200. *L.* 83. ἐπίδοσαν. Sic editum erat. In Notis textui ſubjectis, pro ἐπίδωκαν *Edd.* poni debebat ἐπίδωκαν *Bav.* *L.* 89. „ Fortaſſe ſcripſit Appianus ἐκ τοῦ πολέμου.” H. STEPHAN.

L. 90 *ſq* σχεδὸν Ἰβηρίας ὅλης διάλυσιν *&c.* „ Non debuit omitti a noſtro interprete [Beraldo, quem & nos h. l. incautius ſecuti ſumus] particula σχεδόν. Itaque apud eum ſcribe: *cuncta propemodum Hiſpania rebellaret.* Valde autem fallitur hic Secundus, qui dicit, Æmilium Romanos contempſiſſe tanquam metu id bellum relinquerent; (hæc enim ſunt ejus verba: *Romanis, quaſi metu id bellum relinquerent, contemptis, legatos re infecta dimiſit;*) quum ſatis aperte dicat Appianus, *Æmilium cogitaſſe, periculum eſſe, ne tota ferme Hiſpania deficeret, ſi iſti Romanos, tanquam ſibi timentes, contemptui haberent.* Vide autem de hac interpretatione & annotationem quæ proxime ſequitur. Ad vocem autem διάλυσιν quod attinet, in ea interpretanda Secundum potius, quam Beraldum, ſequor: nam hic dicit, *ne tota Hiſpania rebellaret:* at ille, *ne tota ferme Hiſpania deficeret.* Eſt autem in defectione quædam διάλυσις fœderum. Alioqui, rebellare eos qui defecerunt, non ignoro.” H. STEPHANUS.

L. 92. „ Vel ex his, καὶ τάδε αὐτὰ ἐπέστελλε τῇ βουλῇ, apparet quam inepta ſit illa interpretatio cujus in proxime præcedente annotatione mentionem feci. Ad ſenatum enim ſcilicet hoc quoque ſcribebat Æmilius, ſe Romanos, tanquam ſibi timentes, contemptui habere!” H. STEPHAN.

L. 94. αὐτῷ σιτολογῶν. „ Videtur aut αὐτῷ aut σιτολογῶν mendoſum eſſe. Fortaſſe etiam neutrum errore vacat.” H. STEPH. *ad edit.* 1. Nullam video ſuſpicionis cauſam.

L. 95. διέδωκεν. „ Aut nove aut mendoſe, διέδωκεν, pro λόγον διέδωκεν, habemus hic: id eſt, *rumorem ſparſit,* ſeu *diſſeminavit.* At Sec, male, *vocem emiſit.* Quamvis autem novum dicam eſſe hunc verbi iſtius uſum abſque accuſativi adjectione, aliqua tamen ejus exempla inveniri poſſe haud negaverim: ſed ea & pauca eſſe & ſuſpicione ipſa quoque haud carere contenderim.” H. STEPHANUS.

Digitized by Google

Cap. LXXXII. Lin. 2. ἐπέλειπεν prætuli ex Vat. A. & Med. Pag. 201.
Ead. & ſq. λιμὸς ἥπτετο αὐτῶν. Sic ſupra, p. 131. ἐπεὶ δ' ἐπέλιπεν (& ibi Med. ἐπέλειπεν) αὐτὸν ἡ ἀγορά, καὶ λιμὸς ἥπτετο τοῦ ϛρατοῦ. Familiaris Appiano uſus illius verbi. Poſtquam ſemel in εἵπετο fuit depravatum, mirum non eſt αὐτῶν etiam in αὐτοῖς mutatum fuiſſe.

L. 17. „Quum ſcriptum ſit, θεοῦ σφᾶς ἀποτρέποντος, Sec. tamen, perinde acſi ſcriptum eſſet, ὡς θεοῦ σφᾶς ἀποτρέποντος, vertit, Palantini ab eis perſequendis, quaſi poteſtate deorum ab incepto revocarentur, deſtiterunt." H. Stephan. Pag. 202.

Cap. LXXXIII. Lin. 20. παρέλυσαν τῆς ϛρατηγίας τε καὶ ὑπατείας. *Conſulatus* abrogari nunc Æmilio non poterat, qui ſuperiori anno cum Mancino Conſul fuerat. Itaque, ſicut nomen ὕπατος apud Græcos ſcriptores ſæpe & de *Conſulari* & de *Proconſule* uſurpatur, ſic ὑπατεία h. l. *proconſularis dignitas* intelligenda eſt. Pighius T. II. p. 502. hunc Appiani locum reſpiciens, *provinciam imperiumque Lepido abrogatum* dicit. Conf. notata ad p. 288, 6.

L. 22. „Hæc verba, Μαγκίνῳ δ' ἐδίκαζον καὶ τοῖς πρέσβεσι, miror cur Ber. quidem verterit, *actum quoque in ſenatu de Manc.* &c. Secundus autem, *Mancinus & Numantini Oratores in ſenatu auditi*: ac non potius ita, *Mancino autem jus dicebant, & legatis.*" H. Stephanus. — Rurſus in Cod. Bav. inter Eclogas *de Legationibus* leguntur hæc: Ὅτι μετὰ τὴν καθαίρεσιν Αἰμιλίου οἱ Ῥωμαῖοι Μαγκίνῳ ἐδίκαζον, & quæ ſequuntur, uſque pag. 203, 37. οἱ δὲ οὐκ ἐδέξαντο.

L. 31. ἀπέφυγε δ' ὅμως Πομπήϊος. Sic recte Bav. quemadmodum legendum viderat H. Stephanus; quum „non dubium eſt, inquit, quin ὅμως pro ὁμοίως reponi debeat."

L. 35. Recte idem H. Steph. monuit: „Expunge hypoſtigmen quæ eſt poſt συνθεμένους." *L.* 36. Φούριος. In vitioſam ſcripturam Φρούριος cum edit. 1. conſpirant Bav. Med. Vat. B. Pag. 203

Cap. LXXXIV. Lin. 42. „Poſſint hæc verba, ἐπὶ τοῖς Νομαντίνοις, jungi etiam cum proxime ſequentibus; expuncta, quæ eſt poſt illum dativum, hypoſtigme. Fateor tamen, καὶ δυσχεροῦς πολέμου, abſque articulo, magis uſitate dicturum

Pag. 203. fuiſſe." H. STEPHANUS. Nec obſtat magnopere articulus, quo minus verba iſta ἐπὶ τοῖς Νομαντ. ad ſequentia trahantur. Sic fere, initio cap. 82. dixerat: μακρᾶς δὲ τῆς ἐπὶ τῇ Παλλαντίᾳ πολιορκίας οὔσης.

L. 46 *ſq.* ὁ δὲ καὶ τότε ἦν ἔτι νεώτερος *&c.* Legitimum conſulatus petendi annum jam pridem tunc (A. U. 620.) egreſſus erat Scipio, & quinquageſimum, vel primum & quinquageſimum, agebat annum; quod ex eo adparet, quod A. U. 586. ſeptimum decimum annum egiſſe Livius tradat lib. XLIV. c. 44. Cf. Vellej. Pat. II. 4. & Cic. de Amic. 3. Alia igitur lex, non annalis, vetabat, ne alterum Conſulatum capeſſeret; de qua lege vide Epit. Livii LVI. & quæ ibi viri docti adnotarunt. *L.* 48. ὥσπερ ἐπὶ Καρχηδονίοις. Vide Pun. c 112.

Pag. 204. *L.* 52. „ στρατιὰν δὲ κατὰ λόγον μὲν οὐκ ἔλαβεν. Melius καταλόγῳ aut κατάλογον legeretur adjective: quorum tamen neutrum mihi valde probatur." H. STEPHANUS *ad edit.* 1. — „ Locum habere hic non poſſunt iſtæ voces, κατὰ λόγον: quid ſi igitur ἐκ καταλόγου pro his ſcribatur? Vide annot. quæ proxime ſequitur." IDEM *ad edit.* 2. Sic Pun. 463, 28 ſq. ἐδόθη αὐτῷ στρατὸς ἐκ μὲν καταλόγου, --- ἐθελοντὰς δ' ἄγειν *&c.*

L. 54. ἐθελοντὰς δέ τινας. „ Sic in hiſt. de Bellis Punicis: [p. 312, 40 ſqq.] οὐ μὴν συνεχώρησαν αὐτῷ καταλέγειν στρατὸν ἐξ Ἰταλίας, πονουμένης ἔτι πρὸς Ἀννίβαν· ἐθελοντὰς δὲ εἴ τινες εἶεν, ἐπέτρεψαν ἐπάγεσθαι. Ubi animadverte eam ipſam vocem ἐθελοντὰς, quam habes & hic. Sed quum illic dicat, ſi qui eſſent; hic, unde nam eſſent, oſtendit. Simul autem obſerva, illic dici καταλέγειν, quod facit pro emendatione quam habet annotatio proxime præcedens." H. STEPHANUS.

L. 58. „ φιλονίλην. Quomodo linguæ Græcæ conſuetudo compoſitionem hanc admittere poſſit, non video. Lego igitur ſeparatim φίλων ἴλην." H. STEPH. *ad edit.* 1. „ Veram ſcripturam eſſe puto φίλων ἴλην, non φιλονίλην. Apud Secundum autem neutram ſcripturam habemus, ſed aliam quandam, miram, vel potius aperte mendoſam. *Cohortemque unam* (inquit) *ex quingentis amicis & ſodalibus conflavit:*

quam Philonida, hoc eſt, amicorum contubernium, ſive ſodalitium, appellavit. Eſſe autem ἴλην equitum, apparet cum ex aliis hujus ipſius ſcriptoris locis, tum vero e duobus, pag. 304 & 305. [p. 207, 4. & 209, 43.]" IDEM *ad edit.* 2. Pag. 204.

L. 59. ἀδελφιδῷ Βουτέωνι. *Buteonem* hunc ignoratum ac plane præteritum video Glandorpio & Pighio. Ex *Fabiis* fuiſſe neceſſe eſt. Freinshemius (Epit. Liv. LVII. 2. coll. LVI. 24.) Q. Fabium Buteonem vocat, Scipionis fratris filium & quæſtorem; eumdemque Fabii Æmiliani filium intelligit, de quo Valerius Max. VIII. 15, 4. loquitur, quem Pighius (T. II. p. 508.) eum eſſe judicat qui Allobrogicus deinde dictus eſt.

L. 60 *ſqq.* πυνθανόμενος &c. Verba hæc, uſque ἐγκρατῶς, laudat Suidas in Τίμω: ſed ibi, quæ Appianus de exercitu in Hiſpania dicit, perperam ad Scipionis ἀδελφιδοῦν referuntur.

L. 62. „Hæc pauca verba, πρὶν κατασχεῖν τῶν ἰδίων ἐγκρατῶς, Sec. hiſce multis reddidit, *Niſi adminiſtrationis ſuæ integritate ac temperantia ſuos milites edomaret & refrenaret.* Quæ interpretatio ut habere locum poſſet, Appianum ita ſcripſiſſe oporteret, πρὶν κατασχεῖν τῶν ἰδίων, τῇ ἑαυτοῦ ἐγκρατείᾳ. Beraldum autem vides vertiſſe, *Niſi prius ſuorum militum vitia compreſſiſſet ac perdomuiſſet.* Ego, magis me adſtringere ipſius Appiani verbis, ſimulque illud Græcum adverbium ἐγκρατῶς Latino volens reddere, ſic verterim: *Priuſquam ſuos valide refrenaret*; vel ita: *Priuſquam vi adhibita ſuos in officio contineret.* Non minus autem pulchra quam vera eſt hæc laus diſciplinæ militaris." H. STEPH.

CAP. LXXXV. Lin. 65. ἑταίρας - - ἐχρῶντο. Adfert Suidas v. Ἑταίρα. Ibi θύτας καὶ μάντεις legitur, commutata verborum ſerie.

L. 70. „Neuter interpres fideliter vertit hæc verba, χωρὶς ὧν αὐτὸς ὑπελείπετο. Nam Beraldus quidem vertit, *præter quibus carere non poterant:* at Secundus, *exceptis paucis neceſſariis.* Atqui Scipio, quum in dubium vocari poſſet, quænam vocanda eſſent neceſſaria, aut quænam forent ea quibus carere non poterant, majorem cautionem adhibuit, Pag. 205.

V 5

Digitized by Google

Pag. 205. illis nominatim præſcribens quæ in hoc numero haberi vellet, & ea ſola illis relinquens." H. STEPHANUS.

L. 71. „ παραθεῖναι. Mihi dubium non eſt quin legendum ſit πραθῆναι." H. STEPHANUS *ad edit.* 1. „ Hoc παραθεῖναι, quod hanc ipſam periodum claudit, quid ſibi vult? Secundo eſt *vendere*; Betaldo eſt *diſtrahere*; quod idem valet. At quis hunc verbi iſtius uſum (qui verbo διατίθεσθαι convenit) alibi invenit? Vereor certe ne duæ voces in unam coaluerint, quum non παραθεῖναι ſed παραχρῆμα μεθεῖναι Appianus ſcripſiſſet." IDEM *ad edit.* 2. „ παρεθῆναι, *dimitti.*" REISKIUS. πραθῆναι reponere juſſit MUSGRAVIUS; & ſic perſpicue dederunt Vat. A. & Med. neque aliter fuerat in Sec. Curionis exemplari.

„ Ecce autem quædam apud Secundum, quæ nuſquam in noſtro antigrapho comparebant. His enim, *Sacrificiis quoque, quibus per exta futura inquiruntur*, *interdixit*, proxime ſubjungit iſta, *& lixas calonesque paucos eſſe voluit*: quibus reſpondentia Appiani verba ulla non habemus. [Contra non expreſſit ille interpres verba iſta τὰς ἁμάξας καὶ τὰ περισσὰ τῶν ἐς αὐτὰς τιθεμένων.] Apud eundem interpretem, iſtis, *Jumenta omnia clitellaria*, *exceptis paucis neceſſariis*, *venderent imperavit*, contigua ſunt hæc, *Milites coquos habere noluit.* Quas voces excipiunt iſtæ, quæ ſunt ex iis quibus reſpondentes Græcæ haud deſiderantur, *Alia vaſa aliave inſtrumenta culinaria ferre vetuit*, *præter veru & ahenum*, *& vas potorium*. Sed quid de his verbis, *& lixas caloneſque paucos eſſe voluit*: nec non de iſtis, *Milites coquos habere noluit*, (tutius autem, poſt *milites* interpungere: ne quis intelligat, milites qui coqui eſſent) de hiſce duobus, inquam, locis quid dicemus? Nullam enim harum rerum mentionem noſtrum Appiani exemplar habebat: quum alioqui cæteris legibus Scipionis militaribus hæ ſint conſentaneæ. Lectori igitur in medio relinquo, an & iſta in ſuo Appiani exemplari invenerit Secundus, an apud alium ſcriptorem inventa verbis hujus infercire non dubitaverit: nam hoc ſibi & alios interpretes permiſiſſe obſervavi." H. STEPHANUS.

Digitized by Google

— De univerſa hac diſciplina militari a Scipione reſtituta conf. Liv. Epit. LVII. Flor. II. 18. Valer. Max. II. 7. 1. Pag. 205.

L. 76. *τί γὰρ ἐν πολέμῳ προσδοκᾷν.* „ Poſt hunc infinitivum videtur opus eſſe τῷ δεῖ aut χρή." H. STEPH. *ad edit.* 1. — „ Poſt πολέμῳ deeſſe δεῖ aut χρὴ affirmare poſſe mihi videor." IDEM *ad ed.* 2. Uſitata ellipſi verbum illud haud incommode abeſſe poſſe videtur.

L. 77. „ κἀν τοῖς ἀλείμμασι καὶ λουτροῖς ἤλειφον. ἐπισκώπτοντος δὲ τοῦ Σκιπίωνος ὡς ἡμίονοι χεῖρας οὐκ ἔχουσαι χρήζουσι τριβόντων, οὕτω μὲν &c. Non debet eſſe στιγμὴ τελεία poſt ἤλειφον, ſed tantum ὑποδιαστολή." H. STEPHAN. *ad edit.* 1. „ In Beraldi interpretatione aſteriſcis duobus notatus eſt hic locus, quibus aliqua deeſſe indicatur. Ita enim ibi: *Etſi unguentis & balneis utebantur * * quum ipſe per jocum diceret, mulis, quod manibus carerent, opus eſſe aliis qui fricent.* Ita, inquam, Beraldus; at Secundi interpretatio illa nota non indiget, quum ſententiam imperfectam nobis non relinquat. Hæc enim ſunt ejus ipſiſſima verba: *Eodem pacto eos qui in balneis miniſtris utebantur reprehendebat. Mulos dicebat, quod manibus careant, qui eos ſcabat, opus habere.* Niſi ante voculam *qui* deeſt *quopiam*, vel *aliquo.*" H. STEPHAN. *ad edit.* 2. „ Locus ad ἤλειφον mutilus." MUSGRAV. „ ὅτι, ὡς ἡμίονοι." REISKIUS. Pronomen reciprocum ἑαυτοὺς inſerui ex Vat. A. & Med.; ex eorumdemque librorum præſcripto ejeci importunam conjunct. δὲ, e quibus & αἱ articulum *lin.* 79. adſcivi. Sic jam ſatis apte nexa oratio videtur; niſi quod etiam nunc *cum* REISKIO *ante ὡς inſertam utique conjunct. ὅτι malim*, unde pendeat verbum χρήζουσι. Nunc enim, ubi caremus illa conjunctione, χρήζουσι intelligi debet tertius caſus participii, ab ἐπισκώπτοντος pendens, contra uſum & Appiani & aliorum Scriptorum, ex quorum conſtanti uſu verbum ἐπισκώπτειν cum quarto caſu conſtrui ſolet. Conf. Appian. Annib. 291, 55. Mith. 649, 26. Quod vero de ſimplici verbo σκώπτω Henr. Stephanus in Theſ. Græc. Ling. T. III. col. 886. F. ſcribit: „ Affertur & cum *dativo*, ex Plut. Themiſt. αὐτῷ σκώπτων,

Pag. 205. pro, *in eum ſalſe urbaneque jocans:*" id ejuſmodi eſt, ut, ſi ipſa Plutarchi verba (leguntur autem T. I. edit Franc. p. 121. B. Cap. 18. ed. Reisk.) ante oculos habuiſſet Stephanus, facile fuiſſet intellecturus, exemplum iſtud prava niti diſtinctione orationis, & pronomen αὐτῷ ad verbum præcedens, non ad σκώπτων, eſſe referendum.

Pag. 206. *L.* 82. „Verba hæc, δυσχερὴς ἐς τὰς χάριτας, Secundus vertit, *Seſe difficiliorem exhibens poſtulatis eorum faciendis*: (nam præcedentia hæc, *illis audiendis*, ad illa δυσπρόσιτος ὢν referuntur.) Beraldus ita, *Se in admittendis beneficiis difficilem exhibendo.* At ego (ut de illa Secundi interpretatione taceam) in hac Beraldi, libenter *admittendis* mutaverim in *concedendis.* Fortaſſe tamen melius iſta, δυσχερὴς ἐς τὰς χάριτας, καὶ μάλιστα τὰς παρανόμους, ita reddentur: *Et ſe difficilem ad gratificandum, præſertim aliquid injuſtum, præbens.*" H. STEPHANUS.

L 86 στρατόπεδα -- κεχαρισμένα. „Vocem χάριτας in proxime præcedente annotatione habuimus aliquid dubitationis nobis afferentem, ad ejus interpretationem quod attinet: at hic participium κεχαρισμένα habemus factum e verbo quod ex illo nomine ortum eſt, quod multo plus dubitationis affert. Merito enim quis dubitet, an illo Appianus uſus ſit. Ad me quidem certe quod attinet, non dixerim dubitare me an illo uſus ſit, ſed minime dubium mihi eſſe quin aliud huic loco adhibuerit. Secundus tamen lectionem illam aperte retinuit: quippe qui verterit, *qui tametſi* (loquitur autem de facilibus & indulgentibus & affabilibus ducibus, ita reddens τοὺς εὐχερεῖς καὶ φιλοδώρους τῶν στρατηγῶν, quamvis nullum illorum trium iſtud φιλοδώρους exprimat) *grati ſint militibus, ab iiſdem tamen poſt eos parvi fieri.* Sed in eo fallitur, quod putat κεχαρισμένα jungi cum τοῖς, eo modo quo dicitur (potius tamen in carmine quam in ſoluta oratione) τοῦτο κεχαρισμένον ἐμοί ἐστι: quum illud participium nullum dativum habeat cui jungatur, ſed hæc, τὰ γὰρ στρατόπεδα τοῖς μὲν ἐστὶ κεχαρισμένα τε καὶ καταφρονητικά, idem valeant quod iſta, τὰ γὰρ στρατόπεδα οἱ μὲν ἔχουσι κεχαρισμένα τε καὶ καταφρ. reſolven-

do itidem quæ his ſunt contigua, τοῖς δὲ, σκυθρωπὰ μὲν, &c. Pag. 206.
Quum igitur ſic accipi non poſſit hoc participium, quærendam eſſe aliam ſcripturam dico. Eam autem huic loco ſatis (meo quidem judicio) accommodam habebimus, ſi, parva cum mutatione, ex κεχαρισμένα faciamus κεχαρμένα. Quamvis enim poëticum iſtud ſit, tamen σκυθρωπὰ, quod in antitheſi ponitur, omnem de eo tollere dubitationem videtur: ut omittam, Beraldum vix aliam poſſe dici lectionem eſſe hic ſequutum." H. STEPHAN. Vocabulum hoc κεχαρισμένος utique aliàs diverſa notione plerumque occurrit, *gratus*, *acceptus alicui.* Sic apud Noſtrum, Maced. p. 517, 83. 525, 15. Hoc loco utrum in id, quod vult Stephanus, debeat mutari, an ſtare poſſit, & quanam potiſſimum notione, doctioribus definiendum relinquo. *Ead. lin.* 86. εἶναι ſcripſi, ex trium noſtrorum codicum conſenſu.

CAP. LXXXVI. Lin. 94 *ſq.* „Quum hoc tantum dicatur ab Appiano, ἅπαντα ἐφορῶν, nulla fabrorum facta mentione; Secundus ita reddit, *fabris urgendis præſens aſtabat.*" H. STEPHANUS.

L. 95. ἵνα μή τις &c. „Hic quoque, quum ſimplicem Beraldi interpretationem habeamus, & illo ſenſu quem Appiani verba præ ſe ferunt contentam, contra Secundus locum hunc ita reddit: *Neque repentino incurſu (ut aliis prius acciderat) diſſipatus funderetur fugareturque.*" H. STEPH.

L. 2. σκιαθμένοι recte Med. Et ſic jam maluerat H. STEPHANUS. „Scripſerim (inquit) potius σταθμεύοι. Cæterum Secund. vertit, *Quum vero æſtate tectis ſe continebat:* perinde acſi vocem θέρους illi verbo præfixam in ſuo exemplari inveniſſet." *L.* 3. περὶ τὸν χάρακα &c. „Ne hunc quidem locum [Secundus] ita reddit, ut iis quæ habemus Appiani verbis inſiſtere dici poſſit. Ita enim eum vertit, *foris ad ſepta expectare jubebat, donec alia equitum turma circum omnia perluſtraſſet.*" H. STEPH. Pag. 207.

CAP. LXXXVII. Lin. 7. „Vocem ὀξὺ Beraldus quidem prætermiſit, Sec. autem *ferocem* vertit. Sed quænam eſt laus iſta exercitus, ferocem eſſe? deinde quomodo eidem

Pag. 207. exercitui hæc duo tribui poſſe dicemus, ferocem eſſe, & obſequentem, ſive morigerum? Propterea ſuſpicabar initio, debere ferocem intelligi, qui antea ferox fuiſſet: ſed, præterquam quod ὀξὺ nullo id ſignificare modo poteſt, ne ſtructura quidem orationis illum ſenſum admittit. Dico igitur ὀξὺ aliter vertendum fuiſſe." H. STEPHANUS.

L. 8 *ſq.* „Hic quoque Secundus vocem illam, *æſtate*, nobis aliunde affert: quum verba iſta, μετέβαινεν ἀγχοῦ τῶν Νομαντίνων, ita reddit, *Æſtate caſtra propius Numantiam tranſtulit.*" IDEM.

L. 9. „προφύλακας δὲ. Scribe προφυλακάς. Sic autem ſæpe horum duorum accuſativorum φύλακας & φυλακάς alterum pro altero poni videmus. Miraberis autem & hic interpretationem Secundi: *Nec tamen loca admodum munita caſtris, ut quidam ſolent, eligebat.*" IDEM.

L. 12 *ſq.* De mutanda diſtinctione orationis monuerat ipſe H. STEPHANUS his verbis: „Quam poſt infinit. γενέσθαι habes ſtigmen, pone poſt participium καταφρονοῦσιν." Ac video, morem huic monito geſſiſſe Tollium in edit. 3.

L. 14. αὐτόν τε τὸν πόλεμον. „Verba hæc αὐτῶν τε τὸν πόλεμον, mihi ſunt ſuſpecta: quæ liberius vertens, vel potius a quibus diſcedens Secundus, dixit, *belli naturam & eventum expendens.* Pro his autem quæ proxime ſequuntur, καὶ τὸν καιρὸν αὐτοῦ, apud eum legimus, *vireſque Numantinorum:* (niſi forte & ὁρμὴν ſub his comprehendere verbis voluit.) Quæ quid commune cum Appiani verbis habent? Idemque & de hac proxime ſequente interpretatione merito quis quæret, *ne forte tota virium ſuarum mole in ſe incumberent.*" H. STEPHANUS. αὐτόν τε dedit Vat. A. neque aliter videtur fuiſſe in Curionis exemplari. καιρὸν αὐτοῦ pro αὐτοῦ repoſui, nihil licet monentibus ſchedis. Ad πόλεμον puto referendum, ut intelligatur καιρὸς τοῦ πολέμου: ſi ad Scipionem relatum pronomen illud voluiſſet, ſcripturus erat τὸν ἑαυτοῦ καιρόν.

Pag. 208. *L.* 19. „συντόμως. Scribo σύντομος." H. STEPH. Idque ſe malle, jam in *Caſtig. ad ed.* 1. erat profeſſus. Conſentit

Digitized by Google

Musgrav. Neque erat dubitandi locus. *L.* 27. εἶναι δ' ἄλογον. Intell. ἔφη, quod mox adjicitur, l. 30. Pag. 208.

L. 29. ἀγαθὸν - - ἀνάγκαις. (Eadem fere ſententia Fabii illius Cunctatoris laudatur Annib. c. 13.

Cap. LXXXVIII. Lin. 41. Ρουτίλιον Ροῦφον. Provocat ad hunc locum Suidas v. Ρουτίλιος. „Non Ρουτίλιον, ſed Ρουτίλιος erat in exemplari, ſatis manifeſto errore." H. Stephan. *ad edit.* 1. Idem error obtinet in Vat. B. Pag. 209.

L. 55 *ſq.* ἀεὶ κατ' ὀλίγον προστιθέντας ὀπίσω καὶ ὑποχωροῦντας. — „Merito cuipiam (mea quidem ſententia) ſuſpectum alicui fuerit participium προστιθέντας. Sec. certe locum hunc perinde vertit acſi non plura hic Appiani verba haberemus quam iſta, ἀλλ' ἀεὶ κατ' ὀλίγον ὑποχωροῦντας." H. Stephan. — Mihi vero licet geminus huic locus nunc non ſuccurrat, tamen non ſolicitanda videtur phraſis illa ἀεὶ κατ' ὀλίγον προστιθέντας (ſcil. τὶ) ὀπίσω. Pag. 210.

L. 60. „Non dubito, quin legendum ſit ὑπενέδρευον pro ἐνήδρευον." H. Steph. *ad edit.* 1. Sic Reiskio etiam video placuiſſe. *L.* 61 *ſq.* „In exemplari erat τὰ πλέον ἀπικρά. [Sic & in Vat. B.] Ego audacter repoſui τὰ πλεῖστα πικρά. Fortaſſe autem & εὑρίσκετο legendum fuerit." H. Steph. *ad edit.* 1. εὑρίσκετο, ut conjecerat Stephanus, ſic dederunt Vat. A. & Med. *L.* 63. ἵπποι δέ τινες αὐτοῦ. Niſi αὐτοῦ ſit adverbium loci, mallem αὐτῷ, quod ſtylo Appiani eſſet convenientius.

Cap. LXXXIX. Lin. 67. ἀκινδύνως ſcripſi ex Vat. A. & Med. — ἀκινδύνος Vat. B. ac forte etiam exemplar Stephani, unde ille ἀκινδύνους fecit. *L.* 77. συνεμπίπτουσι. In Nota infra contextum per errorem σὺν ἐμπίπτοντες ſcriptum eſt, pro σὺν ἐμπίπτουσι. *L.* 78. In *edit.* 1. erat αὐτοὺς ἀπεμάχοντο. Ibique H. Stephanus monuerat: „Vide an malis αὑτούς." Pag. 211.

L. 79. ἔτυχεν γάρ. Sic & ſuperiores editiones: pro quo ἔτυχε γάρ repoſitum malim.

L. 82. τοῦδε δὲ τοῦ στρατοῦ τοῦ πλέονος. Vix dubitandum, quin hic mendum ſubſit. στρατοῦ δὲ τοῦ πλέονος legere juſſit Pag. 212.

Digitized by Google

Pag. 212. MUSGRAVIUS. An τότε δὲ τοῦ ϛ̓ρ. τοῦ πλ.? An τοῦ δὲ ϛ̓ρ. τοῦ πλέονος?

CAP. XC. Lin. 88. θαμινὰ dedit Vat. A. Sic & Vat. B. in contextu, ſed in marg. πυκνά. Utrum eligas, parum intereſt.

L. 91. συγκλείσας. De ſcriptura Med. vid. ſupra, ad p. 120, 18.

L. 92. „ Φρούρια δ' * ἐς τὰ περιθεὶς πολιορκίαν, ἐπιγρ. &c. Quum locus hic aſteriſco hac in editione notatus ſit, itidemque in Beraldi interpretatione; Secundus in ſua nihil tale habet: ſed eum perinde vertit acſi integrum invenerit. Ita enim ille: *Quum igitur, ut gravius obſiderentur, circa urbem ſeptem valla feciſſet, literas ad ſocios miſit, in quibus qui & quò milites ab eis mittendi eſſent, continebatur.* Ex qua interpretatione manifeſtum quidem eſt, eum non ἐς τὰ ſed ἑπτὰ legiſſe: ſed aſſequi conjectura reliquam ſcripturam quam ſequutus eſt, hoc opus, hic labor eſt. Ad periodi quidem certe principium quod attinet, videri poteſt legiſſe, ἐς Φρούρια δ' ἑπτὰ περιθεὶς (vel potius διαθεὶς) πολιορκίαν: ſed de iis quæ proxime ſequi debent dubitatio relinquitur: ſicut & mihi initio ſuſpicanti ſcribendum eſſe, Φρούρια δ' ἑπτὰ, relinquebatur." H. STEPHANUS. Φρούρια δ' ἑπτὰ dedit Vat. A. & Med. ut exemplar Sec. Curionis. MUSGRAVIUS legendum ſuſpicatus erat, Φρούρια δὲ ἐς τὰ πέριξ θεὶς, ἐπολιόρκει. Ad ſupplenda ea quæ hic interciderunt, conf. p. 215, 42.

Pag. 213. *L.* 96. „ ἦν ἡ περίοδος. Scribo ἦν δὲ ἡ περίοδος." H. STEPH. Conjunctionem illam dedit Med. *L.* 98. ὑπὲρ τὸ διπλάσιον. Scil. ἐς πεντήκοντα ϛαδίους, p. 216, 58.

L. 99. „ πᾶν * οἶκα κατὰ μέρος. Pro οἶκα non video quid aliud legi poſſit quam δίχα." H. STEPHANUS *ad edit.* I. — „ Ne hoc quidem loco ullum defectum præ ſe fert Secundi interpretatio: ſed habet, *hoc autem totum* (ſeptum videlicet) *in tribunos diſtributum erat.*" IDEM, *ad edit.* 2. — πᾶν οἱ κατὰ μέρος dedit Vat. A. & πᾶν οἱ κατὰ μέρος Med. Atque ita legendum vidit MUSGRAV.

L. 5. εἶχεν ἱκανῶς ἀπομάχεσθαι. In verſ. lat. addi poterat adverb. *ſatis.*

CAP. XCI.

Cap. XCI. Lin. 13. „Οὕτω μὲν ὁ Σκιπίων. ὁ δὲ πρῶτος &c. Mihi magis placeret ὧδε, aut certe ὅδε. Utrovis modo legas, expungenda fuerit interpunctio poſt Σκιπίων." H. Stephanus, *ad edit.* 1. „Secundus dicit: *Itaque hic Scipio, primus, mea opinione, fuit, qui urbem obſeſſam muro præcingeret, qua quidem pugnam non detrectaret.* In Appiani tamen verbis nihil habemus quod illi participio *obſeſſam* reſpondeat: ſed hic interpres (ut credibile eſt) de ſuo adjecit, tanquam quod Appianus ſubaudiendum reliquiſſet." Idem, *ad edit.* 2. Quo pacto ὧδε placere potuerit Stephano, non video; quum jam præceſſerit οὕτω. Sed ὅδε non dubitavi reponere. Juncta autem fortaſſe intelligi debent hæc duo, ὅδε πρῶτος: quemadmodum ſæpius alibi πρῶτος ὅδε, δεύτερος ὅδε, p. 187, 73. 180, 48. &c. ut ſententia ſit: *Ita igitur Scipio, & quidem primus hic, urbem* &c. Pag. 213.

L. 15. συμφερόμενον τῷ περιτειχίσματι. Beraldus: *præter ipſa munimenta fluens.* Similiter Curio: *præter munitiones labebatur.* Inſerui nomen *Numantiæ.* Licet enim περιτείχισμα deſignare potius videri poſſit (ſicut p. 217, 67 ſq.) *munimenta Scipionis*, quibus ille Numantiam cinxit; tamen, ſi *præter Scipionis* tantum *munimenta* labebatur Durius amnis, nemo per eum intrare in urbem ſive navigando ſive urinando potuit. Freinſhemius Suppl. Liv. LVII. 27. *per munimenta labebatur*: quod commodius videri poterat, niſi inſolentior eſſet iſte verbi συμφέρεσθαι uſus. Ceterum conferendum cum h. l. id quod ſupra dixerat, pag. 193, 60. ἦν δ' ἡ Νομαντία ποταμοῖς δύο καὶ φάραγξιν ἀπόκρημνος. Quod autem *Lin. præced.* τόν τε Δούριον in τὸν δὲ Δορ. mutavi; id requirere mihi viſa erat præcedens particula μὲν poſt οὕτω, cui illa partic. δὲ reſponderet. Sed id nil opus eſſe intelligo, & nollem factum. Pag. 214.

L. 17. κολυμβηταί τε. „Videtur ſubaudiendum ἦσαν: niſi forte aliquantum depravatum ſit hoc nomen, & in dativo ipſum quoque poſitum, navigii genus aliquod ſignificare debeat." H. Stephanus, *ad edit.* 1.

Pag. 214. *L.* 19. *ſq.* ζεῦξαι μὲν οὐκ ἐδύνατο. Sic recte Med. neque agnoſcit particulam οὖν. Manifeſtum autem eſt, cohærere hæc cum præcedentibus, a quibus perperam in Editis interpoſito puncto diremta erant. *L.* 24. „ Pro ξίφη & ἀκόντια Beraldum quidem audimus dicentem *crebri mucrones & cuſpides:* Secundus autem dicit, *gladiorum laminæ, aliaque acuminata ferramenta.*" H. STEPHANUS. *L.* 25. ἀεὶ περιστρεφόμεναι. Nimirum veluti axes rotarum molarium, ni fallor, circumagebantur illæ trabes. Ac fortaſſe toti huic deſcriptioni, quæ neſcio quid obſcuri olim mihi viſa erat habere, ratio & integritas ſua conſtat.

Pag. 215. *CAP. XCII. Lin.* 32. ὀξυβελεῖς τε reſtitui ex Vat. A. & Med. Et quum ex exempl. ſuo ὀξύβελοι edidiſſet STEPHANUS, ſuſpectum ipſe habuit illud vocabulum, monuitque: „ Dicuntur potius ὀξυβελεῖς." *L.* 36. „ παρ' ἄλλους habet exemplar, non παρ' ἄλλων." H. STEPH. *ad edit.* I. Commoda utique Stephani emendatio.

L. 40. „ Pro his, τὸ μὲν κίνημα παρὰ τοῦ σημ. habet Secundus, *Id autem eo pertinebat, ut temporis puncto, quicquid accideret, ipſe reſciret: ea vero quæ re vera & explicata ut erant intelligi oporteret, per certos nuntios ad ſe perferri volebat.* Sed mentem Appiani non aſſequitur, quem non de una eademque re loqui exiſtimat, quum tamen ita ſe res habeat, ut & Beraldi interpretatio paucis verbis oſtendit." H. STEPHANUS.

L. 44. δεήσειε Vat. A. quod in δεήσεις corruptum eſt in Vat. B.

L. 46. ἐφεδρεύειν idem dedit Vat. A. Neque aliter Curio videtur in ſuo exempl. legiſſe, ita hæc exprimens, *ad quorum opem alia xx. M. ſubſidiariorum erant inſtituta.*

Pag. 216. *CAP. XCIII. Lin.* 53 *ſq.* „ Ex iis quæ ab Appiano dicta ſunt, ſumpſiſſe videtur Secundus quæ de his ſignis ſeu vexillis addit. Nam pro his, σημείων τε ὑψηλῶν πανταχόθεν αἰρομένων, ejus interpretatio habet: *Tum vexillorum [aſpectu] quæ ad ſignificationem dandam ab iis qui in turribus erant erigerentur.*" H. STEPHANUS.

Digitized by Google

L. 58. „ Muta ἀπέχοντα in ἐπέχοντα." IDEM. Sine hæſitatione emendatio iſta Stephani in contextum fuit recipienda. *Pag.* 216.

L. 65. σὺν παισὶν. „ Hic παῖδας accipi potius pro famulis quam filiis, apparet ex his quæ parvo intervallo ſequuntur verbis, τοὺς μὲν θεράποντας ἀπέπεμψαν ὀπίσω." H. STEPH. *Pag.* 217.

L. 67. πλωτὴν reſtitui ex Med. Id in Vat. B. in πυκτὴν corruptum; pro quo ibid. ad oram libri πηκτὴν ſcriptum eſt. Eadem depravatio alium Noſtri locum invaſit: vid. Civ. V. p. 759, 75. Omnis pons eſt πηκτὸς, ſed non omnis πλωτός.

L. 74. Λουτία δὲ πόλις. An truncatum nomen ex Οὐελουτία? ut ſit Οὐέλουκα Ptolemæi, quam *Volucem* adpellatam legimus in Itiner. Antonini p. 442. Sed illa XXV. tantum mill. paſſ. id eſt *ſtadia cc.* a Numantia diſtat. Poſſes & de *Clunia* cogitare.

L. 76. „ ἢ οἱ μὲν νέοι. Rectius ἐν ᾗ." H. STEPH. *ad edit.* 1. — „ Scribe ἐν ᾗ." IDEM, *ad edit.* 2. ᾗς ſuſpicatus erat MUSGRAV. & id ipſum dedit Vat. A. quod in Med. quidem in οἷς corruptum eſt.

L. 81. τοὺς ἐξάρχους τῶν νέων. „ Cum nomine ἐξάρχους alium genitivum, videlicet τῆς στάσεως, exiſtimo ὑπακούεσθαι: non ſecus quam ſi dictum eſſet, ᾔτει ἐκ τῶν νέων τοὺς ἐξάρχους τῆς στάσεως. Vel, ᾔτει τῶν νέων ὅσοι ἔξαρχοι ἐγεγένεισαν τῆς στάσεως. Utitur autem hoc nomine cum hoc genitivo p. 274. [142, 5.] Videmus tamen a Beraldo dici *juventutis duces ac principes*, a Secundo, *capita juvenum*: quo loquendi genere non libens uterer; præſertim quum nec ambiguitate careat." H. STEPHANUS. *Pag.* 218.

L. 85. χεῖρας αὐτῶν ἐκτεμών. De ſimili ſeveritate Fabii ſive Serviliani ſive Æmiliani dixit cap. 68. extr.

CAP. XCV. Codex Bav. in *Excerptis de Legationibus*: Ὅτι Νομαντῖνοι, πολιορκούμενοι ὑπὸ Σκιπίωνος, καὶ κάμνοντες ὑπὸ λιμοῦ, πέντε ἄνδρας &c. uſque p. 219, 10. πρέσβεις ἀπέκτειναν.

Lin. 94 *ſq.* ἐς τοσόνδε κακοῦ. „ Forte κακοῦ ἀφιγμένοι." REISK. Sed iſto adſumento nihil opus videtur.

L. 95. διὸ καὶ μάλιστα &c. „ Infidelis eſt Cælii Secundi interpretatio in hac præſertim hujus oratiunculæ parte. Quod

Digitized by Google

ut cognoſci queat, ipſe primum hanc partem Latine reddam,
Pag. 218. verbis Appiani inſiſtens: deinde & ipſius Secundi interpretationem proferam. Ita igitur Appianus, ſi quidem non fallor; ordiar autem ab initio: *Quamobrem res eſt maxime digna te, qui tanta virtute es refertus, generi magnanimo ſtrenuoque parcere, nobiſque ea mala quæ minus ab humanitate abhorreant proponere: quæ & tolerare poſſimus, nos qui nunc demum fortunæ mutationem experimur. Neque enim jam in noſtra ſed in tua poteſtate eſt, urbem hanc vel accipere, ſi moderatione in iis quæ imperaturus nobis es utaris, aut ſinere eam pugnando perire.* Hæc mea eſt interpretatio; in qua minime videri novum debet, ἄρτι reddi *nunc*, quum jungatur cum præſenti πειρώμεθα, & alibi quoque uſum iſtum habeat. At Cæliana eſt hæc: *Quamobrem* (inquit ille) *ô Scipio, res erit æquiſſima, ſi tu, generoſus vir tantaque virtute, populo tam generoſo peperceris: eaſque nobis propoſueris pœnas quas ferre poſſimus. Nos paulo ante fortunæ mutationem ſenſeramus: patriæque ſalutem non jam in noſtra poteſtate ſed in tua manu eſſe cognoveramus. Accipe igitur civitatem noſtram, moderatis ſuppliciis contentus: aut, ſi nos contemnis, eam perire ac dirui propugnando te ſperes eſſe viſurum.*" H. STEPHANUS.

Pag. 219. *CAP. XCVI. Lin. 14 ſq.* δέρματα ἕψοντες ἐλιχμῶντο. „Sic Dio apud Xiphilinum, in Severo, pag. 317. [T. II. p. 1253. ed. Reimari] pelles maceratas in cibum verſas ſcribit: ἐπεὶ δὲ καὶ ἡ τροφὴ σφᾶς ἐπέλιπεν ἡ νενομισμένη, καὶ δέρματα διαβρέχοντες ἤσθιον. Magis autem & hîc placet ἐπιλιπόντων, quam ἐπιλειπόντων: quod alioqui ferri poteſt. Cæterum non ſatis proprie ἐλιχμῶντο vertitur *mandebant*. At recte initio p. 657. λιχμώμενοι τὴν πίσσαν redditur, *picem lingentes*." H. STEPHAN. — Non ſpernam ἐπιλειπόντων, quod, ni fallor, Vat. A. quoque agnoſcit. Sed id in H. Stephani edit. 2. caſu irrepſiſſe videtur: & in ἐπιλιπόντων cum edit. 1. conſentit Med. & Vat. B.

Pag. 220. *L. 19.* κακῶν τε οὐδὲν. Sic repoſui ex Med. pro κακῶν δ' οὐδὲν. *L. 20.* ὑπὸ -- κόμης καὶ χρόνου. Beraldus, *pilis & tempore hiſpidis.* Curio, *crinibus & barbis horridi.* χρόνον

Digitized by Google

malim cum Freinſh. (Suppl. Liv. LIX. 4.) *ſitum & ſqualorem* exponere: quamquam aliud exemplum, quo iſta notio nomini huic ſubjecta ſit, nunc non ſuccurrat. De re conf. p. 221, 45 ſq. *L.* 25. ὑπερεβάλοντο reſtitui ex trium noſtrorum codicum conſenſu. Pag. 220.

L. 28. ἤτουν. „ ἠιβῦν *. Veniat aliquis qui me hic adjuvet." H. STEPHANUS, *ad edit.* 1. „Locum hunc, τὴν ἐν ἡμέραν ἠιβῦν, * ἐς τοῦ θαν. &c. facilem ſanatu exiſtimo, reponendo ἤτουν pro ἠιβῦν, qua voce nihil ſignificari poteſt." IDEM, *ad edit.* 2. ἤτουν perſpicue dederunt Vat. A. & Med Idemque verbum ad marg. Vat. B. a pr. man. ſcriptum; quum in contextu eadem vitioſa ſit ſcriptura, quæ in Stephani exemplari. Curio, *poſtularent.*

CAP. XCVII. Lin. 30. ἐς γὰρ δεκακισχιλίους. *X millia* dicit Vellej. Pat. II. 1. *L.* 31. οἷα μὲν καὶ ὅσα &c. „Niſi admirative hæc pronuntianda intelligantur, ſuſpectus fuerit locus falſo." H. STEPH. *ad edit.* 1.

L. 33. οὐδέσι ταῦτα. Sic recte Vat. A. & Med. Neque aliter legit Curio: *Quæ numquam cum ulla alia natione ut facerent adduci potuerunt.* Ad vulgatam lectionem hæc monuerat REISKIUS: „Fortaſſe ὁμοίᾳ, οὐδὲ πρότερον, οὐδὲ μετὰ ταῦτα συνθέσθαι Ῥωμαίων ὑποσπάντων." *Ibid.* ὑποσπάντων. Sic iidem codd. Vat. A. & Med. quod in ὑποσπάντων corruptum eſt in Vat. B.

L. 36. „Dicens στρατηγικώτερος αὐτῶν, intelligit, quam ipſi Numantini, non autem, quam cæteri imperatores, ut vertit Secundus. Debuit autem Beraldus non dicere ſimpliciter, *rei militaris peritiorem*, ſed *imperatorem rei militaris peritiorem.*" H. STEPHANUS. Pag. 221.

L. 41. ἀφορῶντι, ſive ex emendatione Stephani ſit, ſive ex ejuſdem exemplari, tenendum utique fuit. *L.* 46. „ ὀνύχων καὶ ὀρύπων καὶ ῥύπου. ὀρύπων tibi áffirmo legi in exemplari quam recte, tu videris." H. STEPH. *ad edit.* 1. „Non dubium eſt, quin mendoſum ſit vocabulum iſtud ὀρύπων." IDEM, *ad edit.* 2. Veſtigia verborum καὶ ὀρύπων comparent etiamnunc in cod. Vat. A. ſed ibidem eraſa ſunt iſta verba,

Digitized by Google

Pag. 221. quæ nimirum mendoſe a librario quodam ſcripta fuerant pro illis καὶ ῥύπου quæ ſequuntur. In cod. Med. plane deſunt mendoſa illa verba; quæ delere etiam juſſerunt REISKIUS & MUSGRAVIUS.

L. 44. ἐς τὸ δεδομένον χωρίον. „ Fortaſſe δεδεγμένον ſcripſerat Appianus. Nec non δεδομένον tamen ferri poteſt." H. STEPH. *ad edit.* I.

L. 47 *ſq.* ἐσθὴς αὐτοῖς ἐπέκειτο πιναρὰ καὶ ἤδε. Scilicet, ſicut τὰ σώματα erant ἀκάθαρτα καὶ ῥύπου μεστὰ, ſic & veſtis erat πιναρά. Quod intruſum h. l. erat ἀτελὴς, de eo miror nihil a viris doctis eſſe adnotatum. Vocabulum illud, quod ejiciendum utique duxi, in contextu non agnoſcit liber Vat. A. Sed ibi ad marg. ſcripta ſunt recentiori caractere verba ἀτελὴς, πενιχρά. Codex Med. in contextu habet ἐπέκειτο ἀτελὴς πανιχρὰ, (ſic:) & nihil ad oram libri (quoad quidem ex collatione mecum communicata intelligo) ſcriptum. Vat. B. autem in contextu, ſicut Stephani exemplar, dat ἀτελὴς πιναρὰ: in marg. autem πανιχρά. Jam ſicut hoc πανιχρὰ ex πενιχρὰ manifeſte corruptum eſt: ſic non dubitandum, quin ἀτελὴς illud ex εὐτελὴς ſit depravatum. Nihil autem aliud hæc eſſe, niſi interpretamenta vocabuli πιναρὰ, non dubitabit quicunque id quod de ſcriptura libri Vat. A. dixi cum Lexicographorum gloſſis contulerit. Suidas: Πιναρά· εὐτελῆ, ῥυπαρὰ, ταπεινά. Heſychius: Πιναρά· ταπεινὰ, εὐτελῆ, ῥυπαρά. Et rurſus, Πιναρός· ῥυπαρὸς, εὐτελής. Tum idem: Εὐτέλεια· ταπείνωσις, πενιχρότης. Hæc jam ſcripſeram, quum in oculos meos incidit H. STEPHANI ad hunc locum *Adnotatio* in *Caſtigationibus ad edit.* I. „ Exemplar (inquit) ἀτελὴς illud additum habet in margine: ibidem & pro πιναρὰ, πανιχρά; [plane ut Vat. B.] pro quo tamen legendum πενιχρὰ, aut potius retinendum πιναρὰ, quod & feci. Et veram eſſe eam lectionem oſtendit illud καὶ ἤδε: nimirum, ὥσπερ τὰ σώματα ἦν ῥύπου μεστὰ, οὕτω καὶ ἡ ἐσθὴς πιναρά. Interpunctionem igitur, quæ eſt poſt πιναρὰ, pone poſt ἤδε."

Pag. 222. *L.* 50. ἔτι γὰρ αὐτοὺς ἑνεώρων - - ἀλληλοφαγίας. „ Nimirum in primis hujus periodi verbis ſubeſt error. Significat

Digitized by Google

quidem αὐτεὺς aliquid, & ἐνεώρων aliquid. Sed qualis eſt iſta ratio: φοβεροὶ ἀπὸ βλεμμάτων. ἔτι γὰρ αὐτοὺς ἐνεώρων, &c. Et, ut his verbis non deberet reddi ratio præcedentium, quid iſtud eſt, αὐτεὺς ἐνεώρων ἐξ ὀργῆς καὶ λύπης &c.? Vis, dicam quod ſentio? Credo, ſcripſiſſe Appianum ἔτι γὰρ ἀτενὲς ἑώρων. Cujus lectionis non parva relicta hic videntur eſſe veſtigia. Nam ex poſtremis nominis ἀτενὲς ſyllabis ενες, confuſis cum verbo ἑώρων, factum fuiſſe ἐνεώρων mihi fit veriſimile: quum autem ατ ſyllaba prima reſtaret, nihil ſignificans, mutatam fuiſſe in αὐτοὺς, quod aliquid ſignificaret. Quid autem ἀτενὲς ὁρᾷν valeat, nemo linguæ Græcæ peritus ignorabit." H. STEPHANUS, *ad edit.* 1. „Videtur deeſſe aliquid, quod jungatur cum ἐνεώρων, & quandam *aſpectus truculentiam* ſignificet. Cælius Sec. more ſuo, e paucis multa faciens in ſua interpretatione, ita totum hunc locum reddit; (incipiam autem a fine paginæ proxime præcedentis:) *Quibus rebus hoſtibus miſerabiles quidem, nihilominus tamen aſpectu horribiles videbantur. Idcirco a Romanis cum admiratione aſpiciebantur, inuſitatam in illis animorum & corporum affectionem, ex aëre qui etiam tum perſtabat*, [an *perflabat* dicere voluit Curio?] *ex dolore ac labore quem pertulerant, ac denique ex conſcientia quod alii aliorum carnibus paſti eſſent, contemplantibus.* Ita ille: ego vero ſuſpicor, hanc (aut talem) hujus loci ſcripturam fuiſſe, ἔτι γὰρ δριμὺ ἐς ἑαυτοὺς ἐνεώρων, ἔκ τε ὀργ. dicendo tamen ἐς ἑαυτοὺς minus proprie pro ἐς ἀλλήλους." H. STEPH. *ad edit.* 2. Commodiorem certioremque etiam nunc medicinam huic loco deſidero. Cogitaveram ἐνεώργων vel ἐπεώργων: ſed vereor ut hoc faciat ſatis. Ceterum ἐνορᾷν cum tertio non cum quarto caſu, jungi ſolere conſtat. Vocabulo δριμὺ, quod inſerendum Stephanus cenſuit, in ſimili fere phraſi uſus eſt Appianus Civ. I. p. 37, 92. ἐνέβλεψεν αὐτῷ δριμύ.

Cap. XCVIII. Lin. 58. „Pro his, οὔπω τὶ Ῥωμαίων περὶ αὐτῆς ἐγνωκότων, recte Beraldus, *quum nihil dum populus ſciviſſet*: verum ita, ut *ſciviſſet* ſit a *Sciſco*. Eodem Cælius ſenſu, *quum de ea nihil dum conſtituiſſent Romani.*" H. STEPHANUS.

Pag. 222.

Pag. 222. *L. 62.* „Hic quoque vides διώνυμον (licet diſſentiente Beraldi interpretatione, ut paulo poſt oſtendam) pro περιώνυμον dici. Hic quoque inquam, quum & p. 279. [153, 87.] hunc vocis iſtius uſum habueris. Ac facit certe alterum iſtud exemplum, ut minus de hac ſcriptura dubitare oporteat: præſertim quum & in altero illo hujus ſcriptoris loco exſtare iſtum vocis hujus uſum conſtet, ac fortaſſe exſtet etiam in aliis, [quæ Index noſter indicabit] non tantum in illo, atque adeo hanc & apud Plutarchum [in Timol. p. 251.B.] ſignificationem habeat. Mirabuntur multi, ſat ſcio, quomodo hi voce illa διώνυμος ita uſi ſint: ſed minus mirabuntur, ubi conſideraverint, quod dixi in meo Theſauro Græcæ linguæ, διώνυμον, quum ſignificat περιώνυμον, *celebrem*, ſive *clarum*, non debere accipi tanquam ex adverbio δὶς, ſed tanquam ex præpoſitione διὰ factum, eandem vim habente quam in διάδηλος, in διωλύγιος, & quibuſdam aliis: inter quæ ideo non pono διαβόητος (etiamſi & in eo præpoſitio uſum eundem habeat) quod ſit nomen alius, ut ita dicam, naturæ, utpote ex verbo factum. Legimus apud hunc ipſum aliud quod ab eadem origine eſt nomen, in prima hujus opuſculi pagina, [nobis pag. 102, 20] videlicet πολυώνυμα. Quamvis autem πολυώνυμος idem ſonet interdum, præſertim apud poëtas, quod περιώνυμος, & διώνυμος (ut quidem ſumitur in eo qui præ manibus eſt loco;) ibi tamen πολυώνυμα ἔθνη non ſignificat *celebres gentes*, ſeu *claræ*, ſed *quæ multa nomina habent.* Beraldus vertit *diverſæ*: Secundus rectius, *nominibus diverſæ;* qui & *nominibus variæ* dicere poterat."

„Cæterum uterque interpres perinde vertit acſi ſcriptum eſſet, non γίγνεσθαι, ſed γενήσεσθαι. Neque tamen mutandam ſcripturam noſtram cenſeo: quum intelligi poſſit, Scipioni in mentem veniſſe, id quod aliis evenire ſolet, ſibi quoque eventurum, quod attinet ad comparandam nominis celebritatem."

„De illius autem vocabuli διώνυμον hoc in loco ſignificatione aſſentitur mihi Secundus, ita locum illum reddens: *ſive quod (ut quidam exiſtimant) ex maximis aliorum malis ſuam gloriam majorem fore exiſtimaret:* (quum tamen po-

tius *magnam* dicendum eſſet; quoniam gradus comparativi vox Græca non eſt.) At diſſentit (uti dixi) Beraldus: quippe qui ita vertit, *ſive potius (ut multi arbitrantur) illuſtria duo cognomina ex clariſſimarum urbium excidiis quæſiverit.* Sed cur hoc dictum ad eos qui duo poſſunt illuſtria cognomina adipiſci reſtringemus, potius quam late ad omnes, qui magnam nominis celebritatem ex unius tantum urbis expugnatione poſſunt aſſequi, extendemus? Tunc autem nomini ὀνώνυμον alteram dare ſignificationem oportebit." Pag. 222.

„De his porro duobus cognominibus, quæ Appianus eum ex duarum urbium calamitatibus accepiſſe & quidem accipere voluiſſe, ſcribit, in quodam Schediaſmate diſſero, etiam Naſonis autoritatem interponens. Sed interim tamen miror, cur Beraldus noſter illum locum paginæ 302. [p. 203, 45.] Κορνήλιον Σκιπίωνα, τὸν Καρχηδόνα ἑλόντα, verterit, *Cornelio Scipioni, qui Carthaginem exciderat:* ac non potius contentus fuerit dicere *ceperat.*" H. Stephanus.

L. 65. Τότε δὲ τὴν γῆν τὴν Νομαντίνων. Per librarii errorem omiſſa ſunt hæc ſex verba in cod. Med.

L. 66. „Vocem χρηματίσας, (cujus ſignificationem aſſequi haud cujuſvis eſt) prætermiſit Secundus. Ita enim totum hunc locum vertit: *Igitur Numantinorum finibus vicinis aſſignatis, & pacatis ſi qua loca ſuſpecta viderentur: & metu pecuniarum ſumma extorta, domum renavigavit.* At Beraldus illam vocem haud præteriit, hunc quoque totum locum fideliter reddens, hoc modo: *Numantino agro inter vicinos diviſo, quum reliquas civitates jus dicendo perluſtraſſet, & nutantes ſocios aut increpuiſſet, aut pecunia mulctaſſet, domum rediit.* Fateor tamen, χρηματίσας potuiſſe & aliter verti, nulla juris facta mentione." H. Stephan.

Cap. XCIX. Lin. 69. ἔπεμψαν ἀπὸ τῆς βουλῆς ἄνδρας δέκα. Pag. 223.
Cf. ſupra, ad p. 195. l. 8. *Ead. & ſq.* τοὺς καταστησ. &c. — „Aſſentior Beraldo, verba iſta, τοὺς καταστησομένους αὐτὰ εἰς εἰρήνην, vertenti, *qui rebus conſtituendis & pacificandis vacarent:* [potius] quam Cælio Secundo, cujus interpretatio habet quod multo majus eſt, *ut in provinciæ formam redi-*

Pag. 223. *gerentur.* Sed totum ex eadem interpr. locum afferam, præſertim quum in eo habeat aliud quiddam quod (ut alia multa) ex Beraldica eſſe emendandum videtur. Ita igitur ille: *Romani (ut moris erat) decem ſenatorii ordinis viros in Hiſpaniæ loca ſuo imperio adjuncta legarunt, ut in provinciæ formam quæ a Scipione capta aut prius a Bruto vi ſubacta fuerant, redigerentur.* Quod ex Beraldi interpretatione emendandum videri dixi, illud eſt, quod quum Appianus dicat de Bruto, ὑπηγάγετο ἢ ἐχειρώσατο, Secundus ex his duobus unum fecerit, dicens, *a Bruto vi ſubacta.* At Beraldus, *& antea Brutus vel volentes vel vi ſubegerat.*" H. STEPHANUS.

L. 73. Καλπ. Πείσων. Eum putant, qui *Frugi* cognominatus eſt, cujus abſtinentiam laudat Cicero Verr. IV. 25. & in Hiſpania occiſum ait. Conf. Pigh. Annal. T. III. p. 114 ſq. Freinsh. Suppl. Liv. LXV. 20.

L. 74. Σερούϊος Γάλβας. Sic diſerte Vat. A. B. & Med. Et *Ser. Galba* Curio. De nomine vide p. 170, 91. & ibi notata. De perſona & rebus geſtis parum conſtat: conf. Pigh. T. III. p. 118. Freinsh. LXV. 31.

L. 79. Τίτος Δείδιος. Livius Epit. lib. LXX. Pigh. T. III. p. 200. coll. p. 184. Freinsh. LXX. 31. *L.* 80. Τερμησόν. Sic reſtitui ex Vat. A. quod propius quam vulgatum Τερμισὸν accedit ad *Termes*, quo nomine illam urbem Ptolemæus & Plinius deſignant. Neque enim in eo præſidium invenire vulgata lectio poteſt, quod apud Diodor. Sic. Excerpt. Legat. XXX. (T. II. pag. 629. edit. Weſſeling.) Τερμίσιοι adpellentur cives hujus urbis. Nam id ibi invitis libris editum eſt, & exemplar Urſini Τερ· ʹτιοι præferebat, & in Cod. Bav. Τερμήσσιοι legitur. Conf. ad p. 193, 59. & 194, 79. Quod ſi vero cogitemus, in *Arevacis* fuiſſe hanc urbem, conferamuſque quæ ſupra ad pag. 192, 54. & 57. monita ſunt; probabile utique ſit, pro Οὐακκαίων *lin. præc.* Αρουακῶν eſſe reponendum, præſertim quum & Curio *Arvacceorum* hic habeat, & ejuſdem nominis veſtigia in lectione codicis Med. cernantur.

Digitized by Google

L. 83. „Non προσκαθίσας erat in exemplari, ſed προκαθίσας, ſatis manifeſto errore. Alibi dicitur προσκαθίζεσθαι." H. STEPH. *ad edit.* I. *Pag.* 524.

CAP. C. *Lin.* 87. μεγάδες Κελτιβήρων. „Ita vertit hunc locum Cæl. Secundus, ut quis ſuſpicari poſſit eum legiſſe, μιγάδην & Κελτίβηρες. Hæc enim ſunt ejus verba: *aliam urbem Colendæ finitimam Celtiberi cum aliis permixte incolebant.* Ita inquam Sec. Verum & aliis pleriſque in locis ſic a ſenſu Appiani aberrat, ut aliam ſequutus lectionem videri queat, quum tamen eandem ante oculos habuerit." H. STEPHANUS.

Ead. lin. 87. Μάρκος Μάριος. Ad *C. Marium*, quem ex Prætura Hiſpaniam ulteriorem provinciam ſortitum fuiſſe ex Plut. p. 408. D. diſcimus, referunt hoc Pighius T. III. p. 105. & Freinsh. LXX. 32. Sed quum is jam A. U. 647. primum Conſul fuerit, prætura ejus plurimis annis præceſſiſſe debuit hoc tempus quod ab Appiano notatur. Sic non ſolum mendoſum nomen Μάρκος fuerit habendum, in quod tres noſtri Codices cum Curione conſentiunt; ſed etiam in verbis πρὸ τούτι ἐνιαυτῶν *(quæ quidem omiſſa a Curione video) error ineſſe putandus fuerit: quemadmodum & Pighius h. l. conqueſtus eſt, temporum non ſatis fidam rationem in hac re videri ab Appiano obſervatam. Sed ibid. ipſe Pighius etiam, non ſatis diligenter inſpectis Appiani verbis, novas turbas miſcet; quum Mario id ipſum tribui ab Appiano ſcribit, quod ſatis diſerte ad T. Didium Scriptor noſter refert. Videant doctiores, an *M. Marius*, quem libri noſtri loquuntur, fortaſſe C. Marii propinquus ille vel frater ſit, qui M. Marium illum Gratidianum adoptavit, de quo vide Pigh. T. III. p. 191. & Perizonium in Animadv. Hiſt. c. 3. p. 98 ſqq. laudatum ab Erneſtio in Ind. Hiſt. ad Ciceronem, v. *M. Gratidianus.*

L. 92. „Cur pro his, τὴν Κολενδέων χώραν, Secundum *ruſticorum fines* dixiſſe putabimus?" H. STEPHANUS.

L. 94. „ἐκέλευεν τῷ δήμῳ, ταῦτα μέν τε * ἔγκοντας. Omnino hunc locum, qualis eſt in exemplari, tibi repræſento: tu, quomodo corrigi poſſit, videbis. Quanquam vereor, ne

Pag. 224. nobis melioris alicujus exemplaris auxilium expectare neceſſe ſit: quod non ſolum corrupta ſint hæc verba, ſed aliqua etiam deſint. Quod ſi ex partic. μὲν locum mutilum eſſe non conjicerem, ei fortaſſe ex conjectura opem afferre poſſem. Quum enim alibi ſoleat ab iis qui ſe dedunt exigi ut arma ſua tradant, non dubito quin hic ſcriptum ab Appiano fuerit τὰ ὅπλα ἐνεγκόντας ἥκειν, aut potius συνενεγκόντας. Si melius quid habes, lector, hoc profer: ſi non, his utere mecum." H. STEPHANUS, *ad edit.* 1. „Aliud nihil deeſſe huic loco arbitror, quam quod apud Secundum legitur. Ita enim hic: *Quum autem eos conditionem accipere videret, juſſit ad populum referrent, ut cum conjugibus & liberis ad fines dividendos venirent.* Videndum igitur, annon veriſimile ſit, hæc ab Appiano ſcripta fuiſſe, ἐκέλευε τῷ δήμῳ ταῦτα ἐνεγκεῖν· καὶ ἐνεγκόντας ἥκειν μετὰ γυν. &c. hæc, inquam, aut his ſimilia. Nam fateor, me ex iſtis voculis μέν τε conjicere, aliquid aliud, quod tamen talem ſenſum efficeret, ſcriptum fuiſſe. Verbum tamen φέρειν, a quo eſſet illud ἐνεγκόντας, hunc aliquando habere uſum (apud hoc præſertim genus hiſtoriarum) conſtat." H. STEPH. *ad edit.* 2. Ad hunc locum nihil monuit Reiskius. Sed MUSGRAVIUS ſic: „Pro ταῦτα lege τά: deinde, μὲν ὅπλα ἐνέγκαντας." Perſpicue μετενεγκόντας dedit Med. quemadmodum & Curionis exhibebat exemplar. Neque quidquam ſic ad integritatem orationis deſiderari putabitur. Originem depravatæ lectionis, quam cum Stephani exemplari communem habet Vat. B., commode explicat ſcriptura Vat. A. quæ ſic habet: μενεγκοντας (τε ſuprascr.). — Verbum μεταφέρειν eadem notione, *referre*, *renunciare*, (quam quidem in Theſauro ſuo præteriit H. Stephanus) habuimus ſupra, in Exc. ex lib. de Reb. Ital. p. 32, 29. Conf. Pun. 338, 86. Civ. V. p. 883, 68.

Pag. 225. *L.* 1. πόσην χώραν αὐτοῖς δέοι διελεῖν. Alienum eſſe ab hoc loco verbum διελθεῖν, quod conſentientibus libris hic legebatur, nemo puto dubitabit. Prætermiſit illud verbum in verſ. ſua Curio. Sed Berald. *quantum agri foret dividendum:*

Digitized by Google

ſcilicet perſpecte videns, διελεῖν eſſe legendum. Equidem in re manifeſta non hæſitandum duxi. Nunc etiam video me *Pag.* 225. REISKIUM habere adſentientem, qui recta reponere διελεῖν juſſit. Sic p. 227, 37. ἐς τρία διαιρεῖν. Pun. 441, 63. ἐς πολλὰ διελών: & ſæpe aliàs.

L. 3. ἐπὶ τοῖσδε -- ἐθριάμβευσεν. *Hujuſmodi rebus geſtis.* In eamdem ſententiam Beraldus, *ob quas res:* & Curio, *ob quod facinus.* Sed rectius fuerit: *de his*, ſc. Celtiberis, quos tam perfide trucidaverat. θριαμβεύειν ἐπί τινι, *triumphare de aliquo*, Civ. II. p. 314, 73 ſqq. Mithr. 820, 13.

L. 5. Φλάκκος. *C. Valerius Flaccus*, qui Conſul fuerat A. 661. Pigh. T. III. p. 215. Freinsh. LXX. 56. *Ibid.* ἐν δὲ Βελγήδῃ πόλει. An ea, quam *Bergidum* Ptolemæus & Antoninus vocant; pro quo apud Antoninum (pag. 425. edit. Weſſel.) plures codices *Belgidum* habent.

Ead. lin. 5. & *ſq.* „ ἐν δὲ Βελγήδῃ πόλει ὁ δὲ δῆμος &c. Mihi dubium non eſt, quin poſt δισμυρίους expungenda ſit ἐληγμὴ τελεία & poſt πόλει reponenda Scio etiam, illud δὲ βελγήδῃ ex urbis nomine corrupto [corruptum ?] eſſe: ſed in cujus appellatione quum varient authores, quam potiſſimum ſcripturam ſequi debeam, neſcio." H. STEPHAN. *ad edit.* 1. — „ Ἐν δὲ Βελγήδῃ πόλει ὁ δῆμος. Hic etiam locus ex iis eſt unus, cui aſteriſci notam, ut imperfecto, apponit Secundus: (ſicut viciſſim quibúſdam appoſitam hac in editione habemus, quum ejus interpretatio eam non habeat, & ſit ejuſmodi ut minime apponi debuiſſe videatur.) Ita enim ille: *In urbe Belgeda quum ad defectionem plebs converſa eſſet * penes quem cogendi ſenatus autoritas, totum ſenatum, quod ad decernendum dubius eſſet, cremavit.* At enim Appianus hic nihil habet quod illis verbis reſpondeat, *penes quem cogendi ſenatus autoritas:* quæ ſi tollas, minime imperfectus locus erit, ideoque nec illa nota opus habebit. Eſt obiter & hoc obſervandum, dici a Secundo *totum ſenatum*, quum τὴν βουλὴν tantum apud Appianum, non ὅλην τὴν βουλὴν, legamus." H. STEPH. *ad edit.* 2. In *altera illa edit.* conjunctionem iſtam δὲ, quæ in edit. 1. ante δῆμος inſerta erat, quam & ibi-

Pag. 225. dem codex Vat. B. cum Stephani exemplari agnoſcit, tacitus prætermiſit Stephanus. Neque ſane erat hujus loci iſta particula; ſed pro ea recte Vat. A. & Med. particulam μὲν dederunt, cui mox reſpondet δὲ, in verbis ὁ δὲ Φλάκκος.

Cap. CI. Lin. 9. „Beraldus omiſit interpretationem horum verborum: Τοσάδε μὲν εὗρον ἄξια λόγου Ῥωμαίοις ἐς τότε πρὸς Ἴβηρας αὐτοὺς γενόμενα. Quæ Secundus ita vertit: *Hæc ego a Romanis contra Hiſpanos geſta digna memoratu comperi.* Sed cur Appianus non ſimpliciter πρὸς Ἴβηρας, verum πρὸς Ἴβηρας αὐτούς, (quod a Secundo expreſſum non eſt) dicit? An ad differentiam eorum quæ adverſus Celtiberos geſta ſunt? Atqui eorum mentionem pleriſque locis, & quidem in uno etiam qui parvo intervallo præcedit, fieri videmus. Fortaſſe igitur non abs re quis ſuſpicetur, ſcriptum ab eo fuiſſe πρὸς Κελτίβηρας καὶ πρὸς Ἴβηρας αὐτοὺς γενόμενα. Nam pag. 256. [p. 104, 46.] proponit, ſe dicturum quomodo Romani Ἴβηρσι καὶ Κελτίβηρσιν ἐπολέμησαν." H. Stephanus. Adjicienda fuiſſe video in latina noſtra verſione verba, *adverſus ipſos Hiſpanos*: non, ut *Iberi* a *Celtiberis* diſtinguantur, quemadmodum Stephano viſum erat; ſed ut res a Romanis in Hiſpania *adverſus ipſos Hiſpanos* geſtæ diſtinguerentur a bellis quas in eadem Hiſpania *Romani adverſus Romanos* geſſerunt. Itaque & *Sertorianum bellum*, utpote inteſtinum & Civile, breviter tantum h. l. perſtringitur, & uberius a Scriptore noſtro in Syllani belli civilis enarratione (ad quam ipſe provocat in fin. hujus cap.) exponitur, Civ. I. cap. 108 ſqq. Eumdemque in modum, quæ C. Cæſar in Hiſpania primum adverſus Pompeji legatos geſſit, deinde adverſus filios ejuſdem, ea in Civilium Cæſaris bellorum hiſtoria expoſita videmus.

L. 15. ἀγείρας. Sæpe inter ſe confuſa commutataque a librariis eſſe verba ἀγείρειν & ἐγείρειν, notum eſt. Intelligo tamen, eſſe loca ubi parum refert, utrum eligas. Neque pertinacius repugnem, ſi quis h. l. teneri potuiſſe ἐγείρας contendat.

Pag. 226. *L.* 24. Περπέρνας. Civ. I. p. 154, 95. & ſæpius deinceps Περπέννας ſcribitur, quod perinde eſt. Conf. Drakenb. ad Liv. XLIV. 27, 11. & alios qui ibi laudantur.

Digitized by Google

L. 27. καὶ ὁ πόλεμος ὅδε. „Mallem ὧδε, quam ὅδε; quum etiam, quonam modo finitum fuerit hoc bellum, narraverit. Fuerit autem ponenda hypoſtigme poſt ὧδε, quæ oſtendat jungendum cum διελύθη, non cum θορυβήσας." H. STEPH. *Pag.* 226.

CAP. CII. Lin. 30 *ſq.* Γάϊος Καισ. αἱρεθ. Ἰβηρίας σῖρατ. Vide Civ. II. cap. 8. *L.* 32. ἔλιπεν ſcripſi jubente Vat. A. & Med.

L. 38. ἐς τὰ δύο ἡ βουλὴ, τὸν δὲ τρίτον *&c.* „Fallitur hoc loco Appianus, cum dicit, Iberiam ſive Hiſpaniam in tres partes diviſam fuiſſe, in quarum duas annuos magiſtratus Senatus mitteret, in tertiam vero Præſidem Imperator. Diviſa autem ab Auguſto fuit Hiſpania in duas provincias, *Citeriorem & Ulteriorem. Citerior* etiam *Terra conenſis* [*Tarraconenſis*] dicta. *Ulterior* diviſa in duas provincias, *Bæticam* & *Luſitaniam.* Bætica populi fuit, & in eam miſſus Proconſul. Atque de ea capiendus Tacitus H. l. 4. [potius Annal. IV. 13.] *Urbius* [*Vibius*] *Serenus ulterioris Hiſpaniæ Proconſul:* non, quia tota Hiſpania ulterior Proconſulem habuerit, ſed melior ejus pars *Bætica*; quæ ſola populi fuit. Citerior autem *Hiſpania*, ſive *Terra conenſis*, [*Tarraconenſis*] & *Luſitania* Cæſaris fuerunt, in quas ab eo duo legati mittebantur, Prætorius & Conſularis. Et quidem Prætorius Luſitaniæ præerat cum unico legato; Conſularis Terra conenſi [Tarraconenſi] cum tribus legatis, tribuſque legionibus. Vide Strabonem lib. III. [p. 166 ſq.] & Dionem lib. LIII. [cap. 13. p. 704. edit. Reim.] Adeo ut excuſari ab errore noſter non poſſit, niſi quod ejus ævo mutaſſe dicamus." ALEX. TOLLIUS. — Tota hæc Adnotatio (exceptis erroribus quos notavi) ad verbum pæne excerpta eſt ex JUSTI LIPSII Nota in Tac. Hiſt. I. 13. cujus viri nomen adjicere non dignatus eſt Tollius. Mirum vero, Appianum, quum non modo diu Romæ in foro & ſub oculis Principum fuerit verſatus, ſed & ipſe uni ex inſignioribus Romani imperii provinciis eſſet a Cæſaribus præfectus, neſciviſſe diſtributionem provinciarum, quæ ipſius ætate obtinuerit. Itaque ſuſpicari ſane licet, Appiani ætate aliam fuiſſe provinciarum, in quas diſtributa Hiſpania erat, rationem, quam quæ ab Auguſto fuerat inſtituta. Nam *Pag.* 227.

Digitized by Google

Pag. 227. quod Rualdus (Obſerv. XXX. ad Plutarch. Vitas) librariorum culpa tranſpoſita apud Appianum h. l. verba δῆμος & βασιλεὺς contendit, id quidem veri ſpecie deſtitui mihi videtur, ob id quod ſequitur ἐφ' ἴσον δοκιμάσειε; quod utique ad Imperatorem potius, quam ad populum, referri conſentaneum eſt.

ADNOTATIONES
AD APPIANI LIBRUM VII.
DE BELLO ANNIBALICO.

Pag. 228. *Cap. I. Lin.* 2. ἑκκαίδεκα ἔτεσιν. „Eundem annorum numerum tribuit huic bello in Hiſpanica hiſtoria, pag. *262.* [p. 117. cap. 14.] quum dicit, ἕως Αννίβαν ἑκκαιδεκάτῳ μόλις ἔτει τῆς Ιταλίας ἐξήλασαν. Vide & pag. 344. [potius p. 358. nobis p. 302. cap. 60.]" H. Stephanus.

L. 6 ſq. τῆς ἐσβολῆς αἰτία τε ἀληθὴς &c. „Intellige ἐσβολῆς ex Hiſpania in Italiam: ut hæc participio ἐσβαλὼν paulo ante adjecit. Sic autem in Libyca hiſtoria eo ipſo participio, ſed abſque illa adjectione, utitur, καὶ ὅσα Αννίβας ἐς Ιταλίαν ἐσβαλὼν ἔπραξεν. [Pun. 307, 45.] Ad verba autem proxime ſequentia quod attinet, [Beraldi] illa eorum interpretatio conjungit quæ (niſi valde fallor) ab Appiano disjunguntur: ut certe disjungi ſepararique debent. Ac ille quidem ita vertit: *Cæterum quam irrumpendi belliquc in Italiam transferendi veram cauſam occaſionemque propalam prætexuerit*, &c. At ego ita vertendum eſſe dico: *Cæterum quam irrumpendi bellique in Italiam transferendi veram cauſam habuerit, & quam occaſionem propalam prætexuerit*, &c. Vel hoc certe verbum *prætexuerit* cum illis accuſativis *veram cauſam* haud convenire videmus. Quis enim eam cauſam, quæ vera eſt, prætexere dicitur? Sed videamus, an Appianum in ſua narratione hæc duo aperte diſtinguere ſimus comperturi. Comperient certe quicunque attentas præbere illi aures

non

non recuſabunt. Nam quæ narrantur in hac hiſtoria, in fine paginæ quæ hic eſt 314. [cap. 3. p. 230 ſq.] quid aliud quam illam *veram cauſam* continent? *Quum autem* (inquit) *Barcæ & Aſdrubalis inimici amicis illorum negotium faceſſerent, & hunc Annibalem, quod adhuc juvenis eſſet, contemptui haberent; ipſe, hæc eſſe initium creandi ſibi periculum exiſtimans, & ſe ex patria metu ſecuritatem comparaturum, de ipſis gravi bello implicandis cogitabat.* Hæc inquam (quæ conferenda relinquo cum iis quæ latius commemorantur in Hiſpanica hiſtoria, pag. 259. [cap. 8-10.] nemo, ut opinor, negaverit eſſe illam τὴν ἀληθῆ αἰτίαν. At quænam dicere poſſumus eſſe quæ πρόφασιν appellat? Nimirum hæc, ἐπειδὴ παρὰ τὰς σπονδὰς τὸν Ἴϐηρα διαϐῆναι. [pag. 231, 49 ſq.] Nam hoc ipſum, ἐς πρόφασιν, ſtatim ab eo dici videmus de facto Annibalis. Sequitur enim, καὶ παρεσκεύαζέ τινας ἐς πρόφασιν κατηγορεῖν Ζακανθαίων. &c. Videri autem poſſit Appianus Thucydidem imitari hic voluiſſe: qui tamen πρόφασιν dicit περὶ τῆς αἰτίας etiam: quippe qui τὴν ἀληθεστάτην πρόφασιν, ἀφανεστάτην δὲ λόγῳ, opponit ταῖς ἐς τὸ φανερὸν λεγομέναις αἰτίαις, in fine ſuæ præfationis." H. STEPHANUS. Pag. 228

CAP. II. Lin. 10. Ἀμίλχαρ *&c.* Vide Hiſp. cap. 4 ſqq. pag. 105 ſqq. Pag. 229
¶ Ut hic Ἀμίλχαρ, ᾧ Βάρκας ἐπίκλησις ἦν, ita etiam in Hiſpanica hiſtoria, pag. 257. [p. 105.] Ἀμίλχαρ, ὁ Βάρκας ἐπίκλησιν. Sive autem, quod alius fuit Amilchar, a quo ut diſtingueretur hic, cognomine iſto donatus fuit, ſive alia ei hoc cognomen imponendi cauſa fuit, ſæpe non *Amilcharem* ſed *Barcam* dici videmus: & quidem in illa etiam ipſa p. 257. Fuiſſe porro hujus Amilcharis filium non *Annibalem* tantum, ſed etiam *Aſdrubalem*, conſtat. Aſdrubalem, inquam, id eſt unum e duobus Aſdrubalibus. Fuit enim *Aſdrubal*, *Amilcharis* hujus; fuit & *Aſdrubal*, *Giſconis* filius: ut teſtatur ipſemet Appianus in Hiſpanica hiſtoria, pag. 268. [p. 129, 75.] Quem locum a quibuſdam non fuiſſe intellectum ſcio. Quum enim ibi ſcribatur, Καρχηδονίων δ' οἱ στρατηγοὶ δύο ὄντε λοιπώ, καὶ δύο Ἀσδρούϐα, non de duobus tantum ducibus, ſed de quatuor, loqui hunc ſcriptorem putaverunt; non aſſe-

Pag. 229. quentes hanc ſermonis formam, ut ibi oſtendo. Cæterum *Aſdruhalis*, *Amilcharis* filli, ideoque fratris Annibalis, mentio fit in illa etiam ipſa hiſtoria Hiſpanica, in fine pag. 270. [p. 135, 71 ſq.] Ασδρούβαν δὲ τὸν Αμίλχ. περὶ τὸν βόρειον Ωκεανὸν εἶργεν. ἔτι συλλ. ὁ ἀδελφὸς Αννίβας ἐκάλει. Quin etiam in hac, videlicet pagina tertia a principio, [pag. 232, 62.] καὶ τὰ ἐν Ιβηρίᾳ παραδοὺς Ασδρούβᾳ τῷ ἀδελφῷ. At vero alterius *Aſdrubalis*, qui *Giſconis* filius fuit, mentionem habemus eadem illa pag. 257. [p. 105 ſq.] duobus in locis, ubi Barcæ gener fuiſſe dicitur. Idemque & in iſta Annibalica hiſtoria legimus in hac ipſa pag. [p. 230, 34 ſq.] ſimulque, Annibalem uxoris ejus fratrem fuiſſe: quinetiam, Barcæ ſucceſſorem (eo mortuo) a Carthaginienſibus electum fuiſſe." [Imo fallitur Stephanus: & longe diverſus eſt *Aſdrubal*, *Giſconis* filius, non ſolum a Barcæ filio, Annibalis fratre; ſed etiam ab hoc genero & ſucceſſore Barcæ. Hic enim, aliquot annis antequam in Italiam invaſit Annibal, a ſervo occiſus, ipſum Annibalem juvenem admodum imperii in Hiſpania ſucceſſorem habuit. vid. Hiſp. c. 8. & Annib. cap. 2. extr. *Aſdrubal* autem *Giſconis* diu etiam poſt Annibalis ex Hiſpania diſceſſum bellum adverſus Romanos in Hiſpania adminiſtravit. conf. Hiſp. p. 118, 90 ſq. & p. 129 ſqq.]

„Hanc homonymiam, a quibuſdam ignoratam, eos in errorem impuliſſe ſcio, ideoque ſilentio prætereunda non exiſtimavi. Ad ſcripturam autem quod attinet nominis illius quo vocabatur pater Annibalis, quum *Amilchar* ſcribo, ſequor quam habemus hic ſcripturam, Αμίλχαρ; alioqui in medio relinquens, an *Amilchar*, an potius *Amilcar* (itidemque *Bomilchar* an *Bomilcar*) ſcribendum ſit: ut apud Latinos paſſim ſcribi videmus. Cælius Secundus, qui hiſtoriam illam & ipſe interpretatus eſt, non tantum *Amilcar*, ſed etiam *Hamilcar*, & quidem plurimis in locis, ſcribit: ut videre eſt cum alibi, tum in paginæ 257. interpretatione: ubi & *Barcham* cum aſpiratione, ſicut alibi, habes. Ut autem *Hamilcar*, præfixa aſpiratione, ſic & *Haſdrubal* quidam, nec non *Hannibal*, ſcripſerunt. Sed mirum (nam & hoc obiter addam)

Digitized by Google

videri poſſit, Græcos Ἀννίβας quidem (unde & Ἀννιβαϊκὸς) & Ἀσδρούβας, non Ἀννίβαλ & Ἀννιβαλικὸς dixiſſe, ut a Latinis *Annibal* (unde *Annibalicus*) & *Aſdrubal* dictum fuit: ſed Μαάρβαλ tamen illis placuiſſe: ut videre eſt pag. 319. [240, 3.]" H. STEPHANUS. Pag. 259.

L. 12. περὶ αὐτῆς ἀλλήλοις ἐπολ. Sic diſerte Med. περὶ αὐτοῖς ἀλλήλοις ἐπολ. mendoſe paululum Vat. A.

Ibid. ſq. „ Hæc, δόξας δὲ πρᾶξαι κακῶς, ſatis fuſe, ſicut & cætera, exponuntur, pag. 257. & 258. [hiſt. Hiſpan. cap. 4 ſqq.] Utitur autem his verbis in illa pag. 257. [p. 105, 70.] ὑπαχθέντων οὖν ἐπὶ τοῖσδε τὸν Βάρκαν ἐς κρίσιν, ὡς αἴτιον τῇ πατρίδι τοσῶνδε συμφορῶν γενόμενον, &c. Dicit autem, non πράξας δὲ κακῶς, ſed δόξας δὲ πρᾶξαι κακῶς, id eſt, *Quum autem viſus eſſet rem male geſſiſſe.* Interpretis tamen verba non his Græcis, ſed illis, reſpondent." H. STEPHANUS.

L. 14. ἔπραξεν ἐς τοὺς Νομάδας &c. „ Pag. 257. [Hiſp. cap. 4. extr.] collegam ei dat Magonem, cognomento Magnum. Utitur alioqui verbis iiſdem, στρατηγὸς ἔπραξεν αἱρεθῆναι: ſed his præfixis, Νομάδων τινὸς κινήματος γενομένου. Quæ certe & hic oportet ὑπακούειν. At loco horum, πρὸ τῶν εὐθυνῶν, dicit, ἔτι τὰς εὐθύνας τῆς προτέρας στρατηγίας ὀφείλων. Atque huc videtur Berald. reſpexiſſe, quum ita locum hunc vertit, *priuſquam ſuperioris imperii rationes redderet.*" H. STEPHAN. — „ Quum haberet exemplar noſtrum πρὸς τῶν εὐθυνῶν, ego ex πρὸς feci πρό. Vult enim dicere πρὶν τὰς εὐθύνας ἀποδοῦναι, quod pluribus verbis ipſemet ἐν Ἰβηρικῇ dicit, ἔτι τὰς εὐθ. τ. προτ. στρατ. ὀφείλων." IDEM. *ad edit.* 1.

L. 19. θεραπεύων τὸ πλῆθος, εἰ δύναιτο, μὴ χαλεπαίνειν &c. — „ Primo aſpectu videtur debere Amilchar eſſe nominativus verbi δύναιτο: quod fieri tamen nequeat, niſi inſertis quibuſdam vocibus inter δύναιτο & μὴ χαλεπαίνειν; ut, ſi (exempli gratia) ſcriberetur, εἰ δύναιτο διαπρᾶξαι ὥστε μὴ χαλεπαίνειν. Sed Appianum non dubitaſſe & altera illa ſermonis forma uti arbitror. De hac autem te moneo, quod alioqui interpres aliam ſequutus lectionem exiſtimari poſſet." H. STEPHAN. — Itaque Stephanus verbum δύναιτο ad πλῆθος relatum voluit,

Pag. 229. & conjunctum cum ſeq. infin. μὴ χαλεπαίνειν. Nos, Beraldum interpretem (nam a Sec. Curione Liber hic latine non eſt converſus) ſecuti, in Græco contextu verba εἰ δύναιτο duabus minutis diſtinctionibus intercepimus, quum in ſuperioribus editt. nulla hic poſita diſtinctio fuiſſet. Non ſpernam Stephani rationem: ſed neutra harum rationum difficultate videtur carere.

Pag. 230. *L.* 25. ὅρος Ἰβηρίας, μὴ διαβαίνειν τὸν Ἴβηρα. „Hic locus ex iis, quæ ἐν Ἰβηρικῇ dicuntur, facile intelligitur. Deeſſe autem verba inter Ἰβηρίας & μὴ διαβαίνειν, neque affirmare neque negare auſim: quia durum eſt quidem hoc genus loquendi, ſed quod ferri tamen poſſe videatur." H. STEPH. *ad edit.* 1.

L. 26. „Obſerva quod hic ſcribit, καὶ τόδε ταῖς Ῥωμαίων καὶ Καρχηδ. σπονδαῖς ἐνεγράφη. Ideo enim dicit pag. ſequente, [p. 231, 49.] ἐπενόει παρὰ τὰς σπονδὰς τὸν Ἴβηρα διαβῆναι. Ac quod habemus hic, *Carthaginienſibus fuiſſe terminum Iberiæ* (id eſt Hiſpaniæ) *non tranſire Iberum fluvium*, idem & in Hiſpanica hiſtoria legimus, pag. 258. [p. 108, 20.] ὅρον εἶναι Καρχηδ. &c. Idem habes & in Libyca hiſtoria, pag. quarta. [p. 311, l. 12 ſq.]" H. STEPHANUS, *ad edit.* 2.

L. 28. ἔν τινι μάχῃ. „Quæ fuerit hæc pugna in qua Barcas occubuit, diſces ex principio pag. 258. [Hiſp. cap. 5.] Ea autem ipſa verba, quæ hic de Barca dicuntur, de Aſdrubale dicta fuerunt in fine ejuſdem paginæ, [Hiſp. c. 8. init.] Ἰβηρίαν τὴν ὑπὸ Καρχηδονίοις καθιστάμενον." H. STEPHAN.

L. 29. Ασδρούβας. De varietate ſcripturæ in hoc nomine, vide notata ad Hiſp. p. 105, 73.

L. 30. „Ut hic ἐκήδευε τῷ Βάρκᾳ, ita aliquanto poſt, καὶ τῷ κηδευτῇ συνών. Sed & pag. 257. [p. 106, 80.] de ipſo Barca dicitur, καὶ τὸν κηδεστὴν (ita enim ibi legimus, non itidem κηδευτὴν) Ἀσδρούβαν ἔχων οἱ συνόντα, quum paulo ante dictum de ipſo Aſdrubale fuiſſet, ὁ τὴν αὐτοῦ Βάρκα θυγατέρα ἔχων." H. STEPHANUS.

CAP. III. Lin. 32. „Quomodo verum comperietur, quod hic dicit στρατηγὸς Ἰβήρων ὑπὸ τῆς στρατιᾶς ἀποδείκνυται? Ut omittam certe quæ hoc refutant plurima, repugnant ea

quæ parvo intervallo ſubjunguntur, de eodem Annibale, γίγνεται ϛρατηγὸς Καρχηδονίων ἐπὶ Ἴϐηρσι. Quo magis miror interpretem lectionem illam, ϛρατηγὸς Ἰϐήρων, ſequutum eſſe: vertit enim, *Hiſpanorum imperator ab exercitu appellatus eſt*. Sed quomodo emendanda illa fuerit? Particula κατὰ (ut opinor) interjecta: hoc modo, ϛρατηγὸς κατ᾽ Ἰϐήρων." H. STEPHANUS. Pag. 230.

L. 33. φιλοπόλεμος καὶ συνετός. „Annibali hæc laus, fuiſſe illum φιλοπόλεμον, tribuitur itidem in Hiſp. hiſtoria, ſic & in alio hujus hiſtoriæ loco, videlicet p. 323. [250.] ubi poſtquam dictus eſt natura φιλοπόλεμος, additur, ideoque otii impatiens. Sed in hoc de quo agitur loco, additur & συνετός: quod videndum eſt an ad σύνεσιν bellicam cum interprete reſtringere debeamus." H. STEPHANUS.

L. 34. ὑιὸς ὤν. „Rectius legeretur ἦν." H. STEPHAN. *ad edit.* 1. „Si hanc retineas lectionem, ὁ δὲ, Βάρκα μὲν υἱὸς ὤν, fateri cogeris, pendere ſententiam: at ſi ſcribas υἱὸς ἦν, id incommodum vitaveris. Sed fortaſſe δοκῶν fecit ut ἦν mutaretur in ὤν. Ad illud autem συνὼν quod attinet, minime in συνῶν id mutare itidem neceſſe eſt." IDEM, *ad edit.* 2. — συνῶν pro συνὼν legendum cenſuit MUSGRAV. Mihi, quemadmodum facilior, ſic & concinnior & omnino certior ratio medendi huic loco viſa eſt, ſi ὁ δὲ in ὅδε mutarem, idque cum præced. nomine Ἀννίϐας jungerem. In quo præeuntem habui BERALDUM, qui in latina verſione pariter *Annibal hic* poſuit. Sic autem & Ἀννίϐου τοῦδε dici ab Appiano videmus p. 229, 10. & hac pag. 230, 41. Scilicet idem eſt atque id quod mox lin. 38. dicit, Ἀννίϐας περὶ οὗ τάδε συγγράφω.

L. 36. κηδεϛῇ hoc quoque loco reſtitui ex Vat. A. & Med. Cf. Hiſp. 207, 3.

L. 40. τοὺς φίλους τοὺς ἐκείνων διωκόντων. „Eodem verbo διώκειν utitur ibi quoque, [Hiſp. 109, 38.] tanquam nullum magis proprium habens; ſed addit, ἐπὶ τοῖς ἐκείνων ἐγκλήμασιν. Intellige autem ἐκείνων de Barca & Aſdrubale. Non tantum vero φίλους dicit in altero loco, ſed addit etiam ϛασιώτας.

Pag. 230. Ac poſſunt certe nonnulli eſſe φίλοι, qui alioqui non ſint σπασιῶται: vix autem σπασιῶται, niſi & φίλοι." H. STEPH.

L. 41. ἀρχὴν. „Quamvis altero in loco cum hoc accuſativo habeamus genitivum ἐπιβουλῆς, (nam ibi legimus, καὶ τὰς ἐκείνων δίκας, ἀρχὴν ἐφ' ἑαυτὸν οὖσαν ἐπιβουλῆς) eum tamen hîc deſiderari non puto, ſed aliquid aliud ſubaudiendum relinqui quod huic loco non minus conveniat: ac poſſe ita reddi, *hæc eſſe mali adverſum ſe initium exiſtimans;* vel, *hæc eſſe initium creandi ſibi periculum.* Interpres magis libere, ſed magis etiam eleganter, *non ignarus eorum pericula in ſuum aliquando caput redundatura.* Ad illa autem verba quod attinet, καὶ Αννίβου τοῦδε καταφρονούντων ὡς ἔτι νέου, eodem dictum modo fuit initio paginæ 259. [p. 109, 36 ſq.] Αννίβα κατεφρόνουν ὡς νέου. Sed his addenda eſt quæ parvo intervallo ſequitur amicorum admonitio, [p. 110, 45.] ne ſe reddat inimicis εὐκαταφρόνητον. Poteſt autem aliquis ab inimicis καταφρονεῖσθαι, qui tamen haud ſe reddit illis εὐκαταφρόνητον. Ac quum dicit divus Apoſtolus Timotheo, Μηδείς σου τῆς νεότητος καταφρονείτω, perinde eſt acſi moneat ne ſuam juventutem reddat εὐκαταφρόνητον." H. STEPHANUS.

Pag. 231. *L.* 43. ἐκ τῶν τῆς πατρίδος φόβων. „Non tantum φόβους dicit altero in loco, ſed ἀσχολίας & φόβους. Eſt autem operæ pretium conſiderare, ut hæc omnia, ἐπενόει, μεγάλοις καὶ χρονίοις πράγμασι τὴν πατρίδα περιβαλὼν, καὶ καταστήσας ἐς ἀσχολίας καὶ φόβους, τὸ ἑαυτοῦ καὶ τὰ τῶν φίλων ἐν ἀδεεῖ θέσθαι: ut, inquam, hæc omnia in pauciora contrahens, dixerit, νομίζων οἱ τὸ ἀσφαλὲς ἐκ τῶν τῆς πατρίδος φόβων περιέσεσθαι, ἐς πόλεμον αὐτοὺς μέγαν ἐμβαλεῖν ἐπενόει: ſervata interim pari utrobique elegantia." H. STEPHANUS.

L. 44 *ſq.* „Iſta pauca, ὑπολαβὼν δὲ, ὥσπερ ἦν (magis tamen placeret ὅπερ ἦν) τὸ Ρωμ. ἐπιχ. χρόνιόν τε Καρχ. ἔσεσθαι, reſpondent hiſce multis, quæ habes circá finem paginæ 259. [p. 111, 60 ſqq.] εἰ δὲ πρὸς Ρωμαίους πόλεμον αὖθις ἀναῤῥιπίσειεν, οὗ μάλιστα ἐπεθύμει, ἐδόκει Καρχηδονίους μὲν ἐν φροντίσι καὶ φόβοις ἔσεσθαι μακροῖς. Sed interpres in vertendis iis quæ his reſpondent, aliqua libertate uſus eſt: quum alioqui poſſint ita reddi,

ipſis verbis inſiſtendo: *Quum autem ſecum reputaſſet, Romanos aggredi, rem fore Carthaginienſibus diuturnam.*" H. STEPHANUS. Pag. 231.

L. 46. „ Hæc autem verba, καὶ μεγάλην αὐτῷ δόξαν, εἰ καὶ τύχοι πταίσας, τόγε ἐγχείρημα οἴσειν, poſteriori tantum membro reſpondent. Duo enim in illo altero proponuntur loco: quorum prius eſt, αὐτὸς δὲ, εἴτε κατορθώσειεν, ἐπὶ κλέους ἀθανάτου γενέσθαι, τὴν πατρίδα τῆς οἰκουμένης γῆς ἄρχουσαν ἀποφήνας: poſterius autem (omitto enim quæ per parentheſin interjiciuntur) εἴτε καὶ πταίσειε, μεγάλην καὶ ὧς τὸ ἐγχείρημα αὐτῷ δόξαν οἴσειν. Ubi animadvertendum eſt obiter, utroque in loco dici ἐγχείρημα, non ἐπιχείρημα, etiamſi in eorum altero præcedat ἐπιχειρῆσαι. Ad eum autem quod attinet de quo iſta dicuntur, obſervandum eſt, generoſum illi pectus, etiam juveni, fuiſſe, utpote illud cogitanti, *in magnis & voluiſſe ſat eſt.* Cæterum ut hic dicitur Annibal de ſuo incepto cogitaſſe, εἴτε καὶ πταίσειε, μεγάλην καὶ ὧς τὸ ἐγχείρημα αὐτῷ δόξαν οἴσειν: ita etiam de Julio Cæſare, ἔργον δυσχερὲς & παράλογον aggrediente dicitur, lib. de bellis Civil. II. [p. 259, 28 ſq.] ὡς μεγάλην, εἰ καὶ διαμάρτοι, δόξαν οἰσόμενος ἐπὶ τῷ τολμήματι." H. STEPHAN.

L. 48. „ Pro his, ἐπὶ βωμῶν, altera in hiſtoria dicitur ἐπὶ ἐμπύρων: quod noſter quidem & noſtras interpres Beraldus, vertit, *incenſis aris*: at vero alter, Cælius Secundus, *tactis hoſtia ardente aris.*" IDEM. *Ead. & ſq.* Ῥωμαίοις ἐπιβουλεύων &c. „ Majus eſſe videtur, aut ſaltem ſignificantius quod altero in loco dicitur, ἄσπειστος ἐχθρὸς ἔσεσθαι Ῥωμαίοις." IDEM.

L. 49. „ Quomodo hoc fieret παρὰ τὰς σπονδὰς, docui in una ex annotationibus in paginam 314. [ad pag. 230, 26.] Cæterum, quum hic dicat ſimpliciter, ἐπενόει παρὰ τὰς σπονδὰς τὸν Ἴβηρα διαβῆναι, illic [Hiſp. c. 10. init.] dicentem audimus tanquam de re magna, ἀρχὴν δὲ ὑπολαμβάνων ἔσεσθαι λαμπρὰν εἰ τὸν Ἴβηρα διαβαίη." H. STEPHANUS.

L. 50. „ Locus hic, in quo dicitur, παρεσκεύαζέ τινας ἐς πρόφασιν κατηγορεῖν Ζακανθαίων, confirmat & meam de emendatione alterius loci conjecturam, & meam ejus interpreta-

Digitized by Google

Pag. 231. tionem: de quibus lege annotationem primam in paginam 260." [p. 111, 69.] H. STEPHAN. Adde quæ ibidem ad eumdem locum nos adnotavimus.

L. 51. γράφων. „In altero loco non tantum ſcripſiſſe illum dicit, ſed addit, ἐν ἀπορρήτοις: quæ verba non videri mihi interpretem recte vertiſſe, ibi moneo." H. STEPHAN. — Vide ad p. 111, 72.

L. 53. „Quod hic dicitur ἀφιστᾶσιν, exponendum eſſet μεταπείθουσιν ἀφίστασθαι, alterum illum ſequendo locum." H. STEPHAN. *Ead.* ἔτυχε παρὰ Καρχ. &c. „Sic in illo altero loco, ἕως ἡ βουλὴ προσέταξεν αὐτῷ πράσσειν ἐς Ζακανθαίους ὅ τι δοκιμάσειεν." IDEM.

L. 55. „Hæc verba, ἡβηδὸν διέφθειρε, videmus noſtrum interpretem vertiſſe, *funditus delevit*: ſed in Hiſpanica hiſtoria legimus, τοὺς μὲν ὑπολοίπους καὶ ἔτι ἡβῶντας αὐτῶν αἰκισάμενος διέφθειρεν." H. STEPHANUS. Cf. Adnot. ad Hiſp. 163, 70.

Pag. 232. *CAP. IV. Lin.* 63. „Obſervandum eſt hoc loquendi genus, τὰ Πυρηναῖα ὄρη διέβαινεν ἐς τὴν Κελτικήν. Cui ſimile eſt quod habemus in principio pag. quæ hanc præcedit, [p. 229, 18.] καὶ ἐπέρασε τὸν πορθμὸν ἐς Ἰβηρίαν. Tale eſt etiam illud pag. 291. [p. 179, 35 ſq.] ἐς Γάδειρα διέπλευσε τὸν πορθμόν." H. STEPHANUS. Suidas v. ψαφαρόν: Ἀππιανός· Ἀννίβας ὁ στρατηγὸς Καρχηδονίων, διαβὰς τὰ Πυρηναῖα ὄρη, διέβη καὶ εἰς τὴν Κελτικὴν &c. uſque καὶ ὁδοποιῶν lin. 74. paucis omiſſis quæ hic interjecta ſunt.

Ead. & ſq. Κελτικὴν τὴν νῦν λεγομένην Γαλατίαν. „Meminiſſe hic velim lectorem eorum quæ annotavi in illa verba Κελτοὶ ὅσοι Γαλάται τε καὶ Γάλλοι νῦν προσαγορεύονται, quæ leguntur in principio hiſtoriæ Hiſpanicæ. Neque enim dubium eſt quin eodem hic reſtringere modo oporteat ſignificationem τῆς Κελτικῆς, quo illic τῶν Κελτῶν. Dicit autem paulo poſt Γαλατῶν de Celtis, illis videlicet qui illam τῆς Κελτικῆς partem incolunt. Cæterum legimus etiam Ἰταλίαν Γαλατικήν, p. 318. [pag. 239. cap. 8. extr.] de Celtis (id eſt poſteris Celtarum) qui primi Romam bello adorti incenderunt; ſed & τοὺς ἐπι-

κεινοι Κελτοὺς dicit pag. 316. [p. 234. cap. 6. init.]" H. STEPHANUS. Conf. ejuſdem Adnotat. ad Hiſp. 101, 3. Pag. 232.

L. 70. ἐπιβαίνειν. „Male interpres ἐπιβαίνειν cum προβαίνειν confundit." H. STEPHAN. *Progredi conſtituit*, dixerat Beraldus. *Ibid.* Verba ὑπὸ τόλμης ad ea quæ præcedunt referenda putavi. Fortaſſe autem & tollenda erat diſtinctio poſt κατακοπτομένων, ut hoc participium cum ſequentibus verbis paulo arctius cohæreret: *multum incommodi a copioſa nive & rigente gelu paſſus.*

L. 72. τὴν δὲ τίφραν σβεννὺς &c. Mendoſe Suidas, in Ψαφαρόν: τὴν δὲ φλόγα σβεννὺς ὕδασι καὶ ὄξει καὶ τὴν τίφραν τοῦδε ψαφαρὰν γενομένην &c. *L.* 73. Poſt γιγνομένην, delenda eſt diſtinctio, quæ ex Stephani editione perperam in noſtram irrepſit.

L. 74 *ſq.* „καὶ ὁδοποιῶν· ἣ καὶ νῦν ἐστιν ἐπὶ τῶν ὁδῶν ἐν τριβαῖς, (ſic edit. 1. ſed edit. 2. 3. ἐντριβὴς conjunctim) καὶ καλεῖται δίοδος Ἀννίβου." „ἐντριβῆς. Aliquis primo aſpectu fortaſſe judicaverit legendum ἐντριβὴς, ut contra dicitur ἀτριβὴς ὁδὸς, *via non trita*, μὴ τετριμμένη. Ego vero ita recte legi poſſe ſcio: ſed quum alicubi me legere meminerim hanc phraſin, τῶν ὁδῶν ἡ μάλιστα ἐν τριβῇ; utro modo ſcripſerit Appianus, ἐντριβὴς? an ἐν τριβῇ? quærendum eſſe puto." H. STEPHANUS, *ad edit.* 1. „Aut ἐντριβὴς, mutato tantum accentu, aut ἐν τριβῇ, ſcribendum ſuſpicor." IDEM, *ad edit.* 2. — Totum locum hoc modo refingere juſſit MUSGRAVIUS: καὶ ὁδὸν ποιῶν, ἣ καὶ νῦν ἐστιν ἐπὶ τῶν ὄρων ἐντριβὴς &c. — Schedæ noſtræ ex ſcriptis libris nihil ſubſidii adferunt. Lubens amplexus ſum ὄρων (vel potius ὀρῶν) quod dedit Muſgravius. Utrum ἐντριβὴς, an ἐν τριβῇ, ſcripſerit Appianus, nolim definire: ac de ἐντριβὴς quidem fateor, nullum mihi exemplum innotuiſſe, quo eadem notione vocabulum illud occurrat, licet ſatis uſitatum ſit oppoſitum ejus, ὁδὸς ἀτριβής. — Quod ὁδοποιῶν in ὁδὸν ποιῶν mutatum voluit doctus Britannus; id percommodum quidem eſſet, ſi ſequentia ſpectes, in quibus utique nomen ὁδὸς deſiderari videtur: ſed ob Suidæ cum libris noſtris conſenſum non auſus ſum in eo verbo quidquam novare. Ac videtur plane illud ὁδοποιῶν ad πέτραν P. 232 ſq.

Digitized by Google

P. 232 ſq. referendum; ut, quemadmodum v. c. apud Lucianum (in Demon. c. 1.) legimus ὁδοποιῶν τὰ ἄβατα, & apud Noſtrum ὁδοποιεῖν τὸ πιμπράμενον, *per ruinas & incendia aperire viam*, Pun. 488. 58. & τὰ Ἄλπια ὄρη ὡδοποιημένα ὑπὸ Ἀννίβου, Annib. 293, 81. ſic τὴν πέτραν ὁδοποιῶν ſit *viam per rupes & ſaxa aperiens*. Niſi forte excidiſſe ſuſpiceris δίοδον, ut ſcripſerit καὶ ὁδοποιῶν. δίοδον ἣ. καὶ νῦν &c. quemadmodum Civ. IV. 663, 37 ſq. legimus ὁδοποιεῖν ςενὴν δίοδον. Quod ni placeat; erunt ſequentia poſt ὁδοποιῶν hoc fere aut ſimili quodam modo reſtituenda: ἣ (vel ᾗ) καὶ νῦν ἐςιν ἐπὶ τῶν ὀρῶν ὁδὸς ἐντριβὴς &c. De re cf. Liv. XXI. 37. & Polyb. III. 55.

Pag. 233. *L.* 76 *ſq.* ἠπείγετο μὲν, ἔτι λανθάνων ὅτι καὶ πάρεςιν ἐς τὴν Ἰταλίαν. „In noſtro exemplari cum alia multa erant menda, tum vero paſſim falſæ interpunctiones: ex quibus quamplurimas emendavi, in quibus videlicet apertiſſimus erat error: nonnullas, quæ a contentioſo aliquo defendi poſſe videbantur, mutare non ſum auſus. Quamquam hic nemo mihi perſuaſerit, πάρεςιν jungendum eſſe cum ἐς τὴν Ἰταλίαν, non autem cum ἠπείγετο. Quomodo enim quis dicatur aliquo proficiſci & eo jam adveniſſe?" H. STEPHAN. *ad edit.* 1. — Beraldus verba illa hoc modo interpretatur: *quum nemo adhuc præſciſceret eum in Italiam adveniſſe.* Minus offenſionis fortaſſe noſtra eorumdem verborum interpretatio habere videbitur. Parum tamen abeſt, quin Stephano adſentiar.

L. 78. τῆς ἐξ Ἰβήρων ἀναςάσεως. „Neſcio an ferri poſſit hoc verbum, an potius legendum ſit ἀναζεύξεως." H. STEPHANUS, *ad edit.* 1. Ut ἀναςῆσαι τὸν ςρατὸν, & abſolute quoque ἀναςῆσαι, eſt *caſtra movere*, *diſcedere*; & ἀνίςασθαι, *migrare*: ſic ἀνάςασις utique eadem notione commode dicitur pro ἀνάζευξις, *profectio cum exercitu*, *diſceſſus*, *migratio*. Vide Thucyd. VII. 75. II. 14. Quam poteſtatem hujus vocis nollem a Stephano noſtro in Theſauro quoque Gr. Ling. præteritam.

CAP. V. Lin. 84 *ſq.* „Ita dictum Κελτοῖς τοῖς καλουμένοις Βελγοῖς, ut Κελτικὴ ἡ λεγομένη Γαλατία, cum alibi, tum pag. quæ proxime præcedit. [p. 232, 63.]" H. STEPHAN.

Digitized by Google

L. 86. Σκιπίων, Καρχ. ἐν Ἰβηρίᾳ πολεμῶν. Potius πολεμεῖν πεμφθεὶς: nondum enim in Hiſpaniam pervenerat. Pag. 233.

L. 92. Μάλλιον. Sic efferri a Græcis ſolere nomen *Manliorum*, vidimus ſupra ad p. 40, 37. Cf. p. 44, 89. Pag. 234.

Cap. VI. Lin. 4 *ſq.* παρὰ τοῖς ἐπέκεινα Κελτῶν. Beraldus, *apud Gallos tranſalpinos*. Et id certe ſonare videntur hæc verba, intelligendo ἐπέκεινα τῶν Αλπίων ὀρῶν: quemadmodum & apud Dionem lib. XXXVIII. c. 8. extr. tranſalpinam Galliam, quam plerumque aliâs τὴν ἐκτὸς Ἄλπεων vel ὑπὲρ τὰς Ἄλπεις Γαλατίαν Græci vocare ſolent, τὴν Γαλατίαν τὴν ἐπέκεινα τῶν ὀρῶν (ſiç enim ibi utique, non ὅρων, legendum) adpellatam videmus. Quod autem παρὰ τοῖς ἐπέκεινα Κελτῶν, non Κελτοῖς, dicit Appianus; id, ſi modo germana lectio eſt, intelligendum videtur παρὰ τῶν Κελτῶν τοῖς ἐπέκεινα οὖσι, id eſt, παρὰ τούτοις τῶν Κέλτων, οἱ ἐπέκεινα εἰσὶ, vel οἱ ἐπέκεινα τῶν Ἄλπεων οἰκοῦσι. Verum hoc modo ſi accipias hanc phraſin; tamen non intelligi debebunt illi Galli, quos Romani vulgo *Tranſalpinos* vocabant: (poſtquam enim Padum jam cum victori exercitu ſuperaſſe Annibalem dixit Appianus, nihil adtinebat de opinione dicere, quam nunc de eo Galli conceperint Tranſalpini, quos dudum a tergo reliquerat:) ſed adverbium illud, *trans*, referendum erit ad viam qua Annibal venerat; intelligendique ii Galli erunt, qui venienti ex Hiſpania, & terreſtri itinere Italiam petenti, trans Alpes erant; nempe hi, qui *Ciſalpini* Romanis erant. Eamque rationem ſpectans equidem, in verſione lat. *apud Gallos Ciſalpinos* poſui. Quæ expoſitio ſi cui forte minus adridet, is videat, an genitivus Κελτῶν ab ἐπέκεινα potius pendere putandus ſit, ut οἱ ἐπέκεινα Κελτῶν ſint populi qui *ultra Galliam* habitant; i. e. Italiæ populi Gallorum finitimi, perculſi fama rerum ab Annibale geſtarum. Sic vero eadem particula *trans*, vel *ultra*, rurſus reſpectu Annibalis, non intuitu Romanorum, fuerit accipienda. Sed ex eis, quæ proxime poſt verba hæc, de quibus quærimus, ſequuntur, probabile factum eſt mihi, de *Ciſalpinis* quos dixi *Gallis* intellecta hæc voluiſſe Appianum.

Digitized by Google

Pag. 234. *L* 8 *ſq.* τὴν ἐσθῆτα --- συνεχῶς ἐσκευασμέναις ἐπινοίαις. In poſtremis verbis utique nonnihil turbatum videtur: ſententia ſatis patet: & nota res ex Polyb. III. 78. & Liv. XXII. 1.

Pag. 235. *Cap. VII. Lin.* 21. Παράταξις - - τὰ κέρατα κατεῖχον. „ Videri poſſunt deeſſe quædam poſt παράταξις δὲ ἦν, atque id ipſe quoque interpres ſuſpicatus *conſules* ſaltem de ſuo addidit: perinde acſi ſcriptum eſſet ὕπατοι ἑκάτεροι, aut ἑκάτεροι ὕπατοι. Sed cur non ἄμφω potius dixiſſet? Quod ſi ἑκατέρων retinentes, jungamus cum παράταξις, deinde ſcribamus, οἱ ὕπατοι τὰ κέρατα κατεῖχον, &c. mirum erit ſequi tam parvo intervallo, quænam Annibalis quoque eſſet παράταξις. H. Stephan. *ad edit.* 2. „ In exemplari ſcriptum erat κέρα: ego κέρατα repoſui. Sed & diſtinctio poſt κατεῖχον delenda fuit. Veruntamen ne tum quidem, quum eam expunxeris, ſuſpicione carebit hæc periodus." Idem, *ad edit.* 1. „ Hiatus poſt ἑκατέρων." Musgrav. Polyb. III. 72. τοὺς πεζοὺς παρενέβαλε (Σεμπρώνιος) κατὰ τὰς εἰθισμένας παρ' αὐτοῖς τάξεις - - - τοὺς ἱππεῖς ἐφ' ἑκάτερον θεὶς τὸ κέρας. Liv. XXI. 55. *equites circumdedit peditibus.* — Ceterum quod in libris eſt κέρα, id, ſi Grammaticos audias nonnullos, teneri poterat. Sed uſitatior utique, proſaicis certe ſcriptoribus, altera forma κέρατα: quam & apud Noſtrum ſcripti omnes libri cum editis offerunt Annib. 255, 48. Pun. 351, 13. 355, 75 &c.

Pag. 236. *L.* 29. τετρυμένοι. Sic per ſimpl. μ pro duplici ſcribendum illud partic. monuerunt Weſſeling. ad Herodot. p. 165. l. 72. & p. 443. l. 50. & Erneſti in Lex. Polyb. In frequenti apud Appianum uſu hujus participii perpetuus pæne iſte error eſt, tam in ſcriptis libris quam in editis. Sæpe etiam, ut apud alios Scriptores, variant libri noſtri inter τετρυμμένος & τετριμμένος: ac fortaſſe ſimilitudo hujus poſterioris vocabuli cum priori, tam quoad ſonum, quam quoad ſententiam, cauſa fuit librariis illud quoque per μμ ſcribendi. Conf. Ind. noſtr. v. τρύχω. & τρύω. Supra, p. 92, 2. recte τετρυμένοι ediderat Urſinus.

L 36. φυγὴ reſtitui ex Vat. A. & Med. Et ad φυγεῖν jam monuerat H. Stephanus, *ad edit.* 1. „ Reponendum puto φυγή: ut pag. 126. [242, 29.] Ῥωμαίων δ' εὐθὺς ἦν φυγὴ

Digitized by Google

καὶ φόνος κεκυκλωμένων." *L.* 40. καὶ οὕτι. Sic tres noſtri ſcripti libri. *Ead.* ὁ ποταμὸς ἐῤῥύη μέγας. Sic Thucyd. II. 5. ὁ Ἀσωπὸς ποταμὸς ἐῤῥύη μέγας. Et Noſter, Mithr. p. 754, 9. ὁ ποταμὸς τότε μάλιστα ἀρθεὶς μέγιστος, vel ἀρθεὶς μέγας ſecundum lect. cod. Aug. & Vat. *Pag.* 236.

L. 41. Σκιπίων δὲ *&c.* At Polybium ſi audias Liviumque, Scipio, ex vulnere in pugna equeſtri ad Ticinum accepto etiamnunc æger, non videtur huic ad Trebiam prælio interfuiſſe; ſed ſolus Tib. Sempronius exercitum duxerat. *Pag.* 237.

L. 43. *&* 47. ἐς Κρεμῶνα. ἐν Κρεμῶνι. „Scio & alibi [apud Xiphilin. in Othone, pag. 203. edit. H. Steph.] dativum Κρεμῶνι reperiri. [ſed ibi correxit Κρεμώνῃ Reimarus in edit. Dionis, lib. LXIV. c. 10.] Fortaſſe autem & accuſativum Κρεμῶνα alibi quis inveniat. Sed videndum ne ex errore ſint hæ ſcripturæ, & Κρεμώνῃ, non Κρεμῶνι, ſcribere oporteat. Fateor tamen me ἐπέχειν, præſertim quum ſciam Græcos quædam urbium Italiæ nomina declinatione alia quam Latinos efferre." H. STEPHANUS. Vide Cluverum in Ital. Antiq. lib. I. c. 26. p. 253.

CAP. VIII. Lin. 51. Τρισκαίδεκα dedit Med. τρισκαίδεκα Vat. B.

L. 63. Ἀπεννίνων. Sic recte Civ. I. p. 166, 10. conſentientibus libris editum erat. Cf. Cluv. Ital. Antiq. p. 28 ſq. *Pag.* 238.

L. 66. ἐπὶ δεξιά. Sic ſcribendum fuit, quemadmodum paulo poſt ἐπὶ θάτερα (intell. μέρη) recte ſcriptum erat, non ἐπὶ θατέρᾳ. Cf. adnot. ad Præf. p. 3, 37.

L. 68. ὅτι καὶ Τυῤῥηνία νῦν Ἰταλία. Beraldus: *nam & Hetruria Italia eſt.* Ad verbum dicere debuerat: *nam & Etruria nunc Italia eſt.* Si ab Appiano ſunt hæc verba, vix aliter intelligi poterunt, niſi ut Græcos, quorum in uſum Romanas haſce Hiſtorias edidit, monitos velit Scriptor noſter, ut, quum antiquioribus temporibus Græci eam tantum regionem ſupra fretum Siculum, quæ prius Oenotria dicta fuerat (qui Brutiorum poſtea fines erant) *Italia* nomine deſignaſſent, (vide Strab. lib. V. init. & lib. VI. pag. 254 ſq. & p. 265. C. alioſque auctores a Cluvero Ital. Ant. p. 1323 ſqq. citatos) reliquam autem omnem occidentalem Italiæ oram

Pag. 238. *Tyrrheniam* nominare conſueviſſent; (Dionyſ. Halic. I. 25. p. 20. edit. Sylb.) cogitent nunc Græci lectores, a Romanis totam illam regionem, quæ inter Tyrrhenum mare & Apenninum montem inde a freto Siculo uſque ad Galliam excurrit, *Italiam* adpellari.

L. 69. „ ἀμφὶ τὸν Ἰόνιον ἀκτήν. Fortaſſe legendum, τὴν ἀμφὶ τὸν Ἰόνιον ἀκτήν. Neque enim exiſtimandum eſt, Ἰόνιον jungi cum ἀκτὴν; (quod ſi ita eſſet, tamen τὴν, non τὸν, eſſet ſcribendum;) ſed Ἰόνιον dici, ſubaudito nomine κόλπον, ut modo dixerat ἐς τὸν Ἰόνιον φθάνοντα, & ſtatim poſt dicit παρὰ τὸν Ἰόνιον οἰκῆσαι." H. STEPHAN. *ad edit.* 1. ἀμφὶ τὴν Ἰόνιον ἀκτὴν dedit Med. recte: & ſic in edit. 2. tacite correxit Stephanus.

Pag. 239. *L.* 75. Ἰταλίαν Γαλατικήν, *Italiam Gallicam.* Apud unum Appianum nomen hoc memoriæ proditum legitur. Cf. Cluv. It. Ant. p. 218.

Cap. IX. Lin. 77 *ſq.* τοὺς ἄλλους λαθών. Quoſnam alios? Malim τοὺς πολεμίους λαθών.

L. 79 *ſqq.* οἱ δὲ --- ἐστράτευον -- ὀκτακισχιλίους, καὶ Κεντήνιον αὐτοῖς, τινὰ τῶν ἐπιφανῶν ἰδιωτῶν, ἐπέστησαν. — „Fortaſſe ſcripſit Appianus, τινὰ τῶν ἐπιφανῶν, ἰδιώτην: vel, ἀλλ' ἰδιώτην. Sed debuit interpres, meo quidem judicio, dicere, *quia deerat magiſtratus*, non interjecta voce *alius.* Cæterum ut hic τοὺς ἐπιφανεῖς opponit τοῖς ἰδιώταις, ita in Hiſp. hiſtoria, pag. 299. [196, 21 ſq.] τοὺς ἐπιφανεῖς & τοὺς ἐκ τοῦ πλήθους." H. STEPHAN. Duas perſonas, duaſque res diverſis temporibus geſtas, confudiſſe Appianus videri poteſt. Certe hunc *C. Centenium*, qui, paulo poſt Flaminii Conſulis cladem ad Traſimenum lacum acceptam, aliam cladem perpeſſus eſt, (quam mox c. 11. expoſitam legimus) non *Roma* cum *octies mille recens conſcriptis militibus* miſſum, ſed *ab Servilio*, altero Conſule, qui trans Apenninos tum verſabatur ad opem Flaminio collegæ ferendam cum *quater mille equitibus* fuiſſe præmiſſum, Polybius ſcribit III. 87. & Liv. XXII. 8. Eumdemque *C. Centenium* non *privatum hominem*, ſed *proprætorem* vocat Livius ibid. *prætorem*

Digitized by Google

vel *proprætorem* Cornel. Nepos XXIII. 4. ἀντιστρατηγὸν Zonaras VIII. 25. Ab hoc autem, quem eadem clade occiſum diſerte Nepos & Zonaras ſcribunt, diverſus eſt *M. Centenius*; quem quinto poſt anno, quum non niſi *centurio* eſſet (*inſignis* quidem, ut Livius ait, *inter primi pili centuriones & magnitudine corporis & animo*) *Roma* cum *raptim collectis octies mille militibus* adverſus Annibalem miſſum, ſimili clade periiſſe, ex Livio diſcimus XXV. 19. & ex Oroſ. IV. 16. *Pag. 239.*

L. 84. ἐς Ὀμβρικοὺς ἐς τὴν Πλειστίνην λίμνην. De hoc Appiani loco, collato cum cap. 11. p. 241. ubi *clades Centenii ad Pleſtinum lacum accepta* exponitur, fuſe egit CLUVERUS in Ital. Ant. pag. 586-588. ubi, poſtquam pro certo atque conceſſo ſumſit nullum alium hic *lacum* niſi *Traſimenum* poſſe intelligi, erroris arguit Appianum, quod Traſimenum lacum in *Umbria*, ubi nullus eſt, poſuerit; tum vero, rationem aliquam nominis ab Appiano uſurpati redditurus, corruptum a librariis nomen eſſe contendit, pro quo Περυσίνην λίμνην ſcripſiſſe Appianus putandus ſit; eo enim nomine Traſimenum lacum a vicina urbe *Peruſia* deſignari potuiſſe. Cluvero adſtipulatur JAC. PALMERIUS. „ Phil. Cluverius, inquit, vir in Italiæ geographia exercitatiſſimus, jure miratur, quare Appianus ſolus hunc lacum Πλειστίνην vocaverit, & credit legendum eſſe Περουσίνην." Sed contra Cluverum nuper peculiari Diſſertatione (cui titulus: *De' Pleſtini Umbri, del loro Lago, & della Battaglia appreſſo di queſto ſeguita tra i Romani e i Cartagineſi*, Fulginii 1781.) diſputans vir doctus JOH. MENGOZZI, idoneis ut mihi videtur argumentis docuit „ fuiſſe olim *in Umbria* (in qua Centenium ab Annibale fuiſſe circumventum, diſerte Livius etiam ſcribit XXII. 8.) oppidum non ignobile *Pleſtiam* nomine, cujus cives *Peleſtini* (corrupto fortaſſe pauliſper nomine) apud Plinium lib. III. c. 14. ſect. 19. inter Umbriæ civitates nominantur, & prope oppidum fuiſſe lacum, quem recte *Pleſtinum lacum* dixiſſe intelligendus ſit Appianus."

L. 89 *ſq.* „ καὶ ἐς τὴν ἀπὸ δοξοκοπίας ᾐρημένος. Crediderim legendum ἐς τὴν ἀρχήν. Confer hunc locum cum alio qui eſt *Pag. 240.*

Pag. 240. pag. 130. [249, 57.]" H. STEPHAN. *ad edit.* 1. „Ubi habes καὶ ἐς τὴν, non ſequente nomine quod cum hoc articulo jungatur, ſcribo, καὶ ἐς τὴν στρατηγίαν. Nam deeſſe talem quampiam vocem manifeſtum eſt: vix autem aptior reperiri ulla poteſt, & quidem ipſi etiam Appiano uſitatior, ea utenti & pag. quæ hanc proxime præcedit; [238, 60.] ubi ſcribit, τὴν στρατηγίαν ἐκδέχεται παρὰ τοῦ Σεμπρωνίου. Sed quum tamen apud SUIDAM in vocabulo δοξοκοπία, poſtquam expoſuit κενοδοξία, ſequatur Appiani nomen, & huic verba ſubjungantur: ὁ δὲ Φλαμίνιος τὴν ἀρχὴν ἀπὸ δοξοκοπίας ᾑρημένος ἐπείγετο Ἀννίβᾳ συμπλακῆναι: tutius eſſe dico, accuſativum hunc illi articulo τὴν (qui alioqui hic nullum habet) dare: præfixa tamen præpoſitione ἐς; neque enim dubium eſt quin librarii errore apud Suidam prætermiſſa ſit. Apud Suidam autem eodem loco ſcriptum eſſe vides δοξοκοπίας: ſed nec iſta ſcriptura δοξοκοπίας diſplicere debet, ut oſtendam in pag. 323. [249, 57.]" *Idem* STEPHANUS, *ad edit.* 2. δοξοκοπίας, præter Suidam, dedit etiam cod. Med.

CAP. X. Lin. 93. λίμνην προὐβάλλετο *vel* προὐβάλετο, *lacum* intellige *Traſimenum.* *L.* 96. τὸν στρατὸν. Sic recte tres noſtri codices.

L. 98. αὐτοὺς . . ὄντας. „Inter αὐτοὺς & ὄντας deeſſe ſuſpicor μαλακούς. Ut pag. 317. [236, 29 ſq.] καίπερ ὑπὸ τοῦ κρύους καὶ τοῦ ποταμοῦ καὶ τῆς ἀγρυπνίας τετρυμμένοι καὶ μαλακοὶ ὄντες. Ac vel ex hoc loco ſuſpicari etiam poſſit quiſpiam, deſiderari hic participium τετρυμμένους: & alius fortaſſe, deeſſe κεκμηκότας, qui legerit, pag. 343. [293, 95 ſq.] κεκμηκότας ὑπὸ ἀγρυπνίας καὶ κόπου. Sed quoniam habemus hic ὄντας, potius mihi perſuaſerim ſcriptum & hic fuiſſe μαλακοὺς ὄντας." H. STEPHANUS. „Illud αὐτοὺς ὄντας procul dubio morboſum eſt, forte & mutilum. Forte ſcripſerat auctor κάμνοντας, vel, ut propius accedamus ad editam lectionem, ἐκλύτους ὄντας, vel aliud quid ejuſdem ſignificatus, quod excogitabit eruditus lector." JAC. PALMERIUS. ὄντας illud poteſt ex οτας, extremis literis vocabuli κεκμηκότας, natum videri. Rurſus κεκμηκότας in ſimili contextu habes Pun. 350, 97.

L. 11.

Digitized by Google

L. 11. θηρεύων τῇ φιλανθρωπίᾳ τὰς πόλεις. Cogitare poſſis θεραπεύων: ſed nobilitata amicorum θήρα vel ex Socratis ſermonibus apud Xenoph. in Memorab. II. 6. Et verbo θεραπεύω paucis lineis interjectis utitur Appianus; ut eo minus h. l. deſideretur. *L.* 13. Κελτοῖς ἀποδόμενος. Malim ἀποδοὺς vel διαδούς. Nam ἀποδίδοσθαι *vendere* eſt; quæ notio cum his, quæ continuo adjiciuntur, minus bene convenire videtur. *Pag.* 241.

L. 14. „ ἵνα καὶ τοὺς θεραπεύσειε. Suſpectum mihi eſſet τοὺς pro τούτους, niſi hujuſmodi alia apud hunc authorem reperiſſem. Nec longe abeundum eſt, quum in hac ipſa pag. [p. 242, 25.] τῶν pro τούτων itidem dictum ſit." H. STEPHANUS, *ad edit.* 1. Locum, ad quem provocavit Stephanus, librariorum culpa mendoſum eſſe, mox videbimus. Hoc loco non dubito, ex τούσδε ultimam ſyllabam a prima ſequentis verbi θεραπεύσειε fuiſſe abſorptam. ἵνα καὶ αὐτοὺς repoſitum voluit MUSGRAV.

CAP. XI. Lin. 19. λίμνην.. τὴν Πλειστίνην. Vide ad p. 239, 84.

L. 25. „ καὶ Μαάρβαλ μετὰ τῶν. Si quis interpretationem [Beraldi] ſequi velit, leget, μετὰ τῶν ψιλῶν: in ea enim legitur, *cum levi armatura.* Sed quomodo legi poteſt μετὰ τῶν ψιλῶν, quum τοὺς ψιλοὺς præcedere videamus? Verum interpres ille totum hunc locum perinde vertit acſi ſcriptum eſſet, δι' αὐτῶν ὅμως ἔπεμψε νύκτωρ Μαάρβαλ (niſi potius ſcribendum τὸν Μαάρβαλ) τὸ ὄρος περιθεῖναι μετὰ τῶν ψιλῶν. Sed potius crediderim poſt μετὰ τῶν deeſſe alium quempiam genitivum: & multos mihi aſſenſuros, ſi dixerim eum eſſe τῶν ὁπλιτῶν. Nam ψιλῶν & ὁπλιτῶν mentionem ſæpe ſimul fieri, ſatis notum eſt: quamvis habita ſignificationis ratione unum alteri opponatur. Verum apud hunc ſcriptorem videmus etiam ψιλοὺς & ἱππεῖς conjungi, cum alibi, tum pagina 326. ea autem quæ hanc ſequitur, ἱππεῖς & πεζούς." H. STEPHAN. Præclare viderat BERALDUS, illa μετὰ τῶν ex μετ' αὐτῶν corrupta eſſe, quod & MUSGRAVIUS monuit. Veram ſcripturam, omiſſo tamen apoſtropho cum ſpiritu, μεταυτῶν, dedit Med. *Pag.* 242.

Ead. L. 25 *ſq.* τεκμηράμενος δ' ὅτι δύναιντο. „ Pro particula ὅτι, quæ eſt ante δύναιντο, minime dubium eſſe poteſt quin

Pag. 242. ſcribendum ſit ὅτι." H. STEPHANUS. Conſentit MUSGRAVIUS. Nec equidem improbo: ſed ferri vulgatam lectionem poſſe arbitror.

CAP. XII. Lin. 40. ἀντιπαριὼν αὐτῷ &c. Beraldus: *Annibali ſeſe opponens.* Potius, *e regione* vel *a latere eum ſecutus, Ariminum deſcendit.* ἀντιπάρειμι idem quod ἀντιπαροδεύω Annib. 278, 28. Pun. 454, 74. & ἀντιπαραπορεύομαι apud Polyb. V. 7. nec fere differt a παρακολουθῶ, lin. 46.

Pag. 243. *L.* 43. ἀπεθάῤῥυνεν. Infra, p. 261, 54. παραθαῤῥύνειν dicit.

L. 47. προκαλουμένου Vat. A. Med. Et corrigendam mendam monuit *Muſgrav.* Sic paulo inferius recte editum erat προὔκαλούμενος. *Lin. ead.* πολιορκεῖν δ' οὐδένα εἴα. „In exemplari erat πομορκεῖν." H. STEPH. *ad edit.* 1. Animum alibi habueram occupatum, quum in Notis contextui ſubjectis ſcripſi ad h. l. „*an ad* οὐδένα *excidit* πόλιν? Igitur οὐδεμίαν πόλιν malim. Οὐδένα certe, ſive maſculinum ſing. intelligas, ſive plurale neutrius generis, incommodum utique videtur.

L. 50. ἐξέτασσε Vat. A. Med. recte: quod & reponere juſſit MUSGRAV. Sæpiuſcule præt. imperf. verbi ἐκτάσσω cum indef. primo verbi ἐξετάζω perperam permutatur a librariis. — „Eſſet ἐξήτασε ab ἐξετάζω, quod nullo modo huic loco convenit. Lege igitur ἐξέτασσε ab ἐκτάσσω, quo cum alibi utitur, tum in extr. pag. 122. [234, 95.] αὐτὸν δὲ τὸν στρατὸν παραλαβὼν, ἐς μάχην ἐξέτασσεν πρὸς Ἀννίβαν. Hoc mendum debueram in ipſo contextu correxiſſe." H. STEPH. *ad edit.* 1. Nec tamen correxit in edit. 2. & ne verbulo quidem ibi monuit lectorem de corrigenda vitioſa lectione. Mox pro προκαλουμ. nunc προὐκαλούμενος dant Vat. A. & Med. *L.* 55. συνεπλάκη τινὰ μάχην. In tribus noſtris codicibus eſt συνεπλέκη. Sic p. 240, 90 ſq. συμπλεκῆναι Med.

Pag. 244. *CAP. XIII. Lin.* 62. ἐστρατοπέδευον. ἐστρατοπέδον dabant Vat. A. & Med. *Ead. lin.* ἑκάτερος εἴχοντο. „Primo quidem aſpectu videri poſſit εἴχοντο mutandum in εἴχετο: nihil tamen neceſſe eſt, ſed intelligendum, τῆς γνώμης εἴχοντο, ἑκάτερος τῆς ἑαυτοῦ. ſubintel. εἴχετο. Recte autem vertit interpres, *in ſua opinione hærentes*; quum alioqui poſſet ſic etiam reddere,

ſuam opinionem retinentes. Sic autem & pag. 322. [247, 25.] τῆς αὐτῆς γνώμης ἐχόμενος." H. STEPHANUS. *L.* 63. ἐχθρύχειν Ἀννίβαν. „Sic in fine p. 323. [250, 72.] ὑπομένειν ἐχθρύχοντας Ἀννίβαν." H. STEPH. Pag. 244.

L. 73. „ἡγουμένῳ πρὸς ἄνδρα τεχνίτην. οὐ δὴ &c. Si non mendoſe legitur participium ἡγουμένῳ, puto ante aut poſt illud deeſſe vocem aliquam." H. STEPHANUS, *ad edit.* 1. — „Poſt Φαβίῳ locus mutilus." MUSGRAV. Poſt ſubſidium huic loco ex codd. Vat. A. & Med. adſcitum, nihil amplius deſideratur. In eamdem fere ſententiam Scipio (Hiſp. 208, 28 ſq.) dixerat, στρατηγὸν ἀμελῆ, τὸν ἀγωνιζόμενον πρὸ τῆς χρείας· ἀγαθὸν δὲ, τὸν ἐν μόναις παρακινδυνεύοντα ταῖς ἀνάγκαις.

L. 75 *ſq.* „ἐς μάχας ἢ μᾶλλον τόλμῃ τέχνῃ χρῆσθαι. Rectius disjunctiva particula ante τέχνῃ ponetur. Videtur tamen aliquid præterea ad hujus loci emendationem deſiderari." H. STEPHANUS, *ad edit.* 1. In edit. 2. tacite locum hunc correxit Stephanus. Malim τόλμῃ μᾶλλον ἢ τέχνῃ. Alibi θυμὸν καὶ ῥώμην in bello opponi τῇ ἐπιστήμῃ legimus. Vide ſupra, Hiſt. Gall. p. 75, 61. & ibi not. Pag. 245.

CAP. XIV. Lin. 81. διόδου πλησιαζούσης. „Malim πλησίας οὔσης. Nam πλησιάζειν dicitur, qui appropinquat & propius accedit, ut & pag. 125. [239, 79.] οἱ δὲ, πλησιάζοντος αὐτοῦ, πάνυ ἔδεισαν. At quicquid in propinquo ſtat immobile, illud πλησιάζειν neſcio quiſnam dixerit. Proclivis autem fuit lapſus ex πλησιαζούσης in πλησίας οὔσης. Fieri tamen poſſit, ut hanc ἀκυρολογίαν quiſpiam exemplo aliquo defendat." H. STEPH. *ad edit.* 1. Ni placuiſſet πλησιαζούσης, dicturus fuerat (opinor) πλησίον οὔσης, non πλησίας οὔσης.

L. 83. τοῖς λοιποῖς αὐτός. Sic recte Med. & Vat. B. Atque ita corrigendum viderat MUSGRAV. quum τ. λ. αὐτοῖς legeretur in Editis, neſcio an & in Vat. A. — *L.* 88. οὐδ' ἤλπιζε.. βιάσασθαι. Si tenere Aoriſtum βιάσασθαι velis, erit in modo potentiali intelligendus qui particulam ἂν aliàs adjunctam ſolet habere: hac ſententia, *fore ut perrumpere poſſet;* (ſcil. *ſi periculum feciſſet.*) Conf. Syr. 592, 50 ſq. Annib. 275, 94. *L.* 91 *ſq.* Omnino legendum puto βοῦς δὲ λαβὼν Pag. 246.

ὅπας &c. *L.* 2. „ αὖθις ἀνεπαιδῶν. Scribendum puto, καὶ αὖθις ἀνεπαιδῶν." H. STEPHAN. quemadmodum dederun Vat. A. & B.

Pag. 246.

Pag. 247. *Cap. XV. Lin.* 14. „ Appianum ſcripſiſſe crediderim ἅμα τοῖς ταχυτάτοις: idemque & interpres videtur crediſſe. Facile autem poſt αὐτὰ potuit omitti ἅμα." H. STEPHAN. — At nota ſatis & Atticis præſertim ſcriptoribus familiaris eſt Ellipſis præpoſitionis σὺν, de qua vel Lambertus Bos conſuli poteſt. Itaque ſicut apud Thucydidem legimus, ἀπεχώρησαν τῷ στρατῷ, pro σὺν τῷ στρατῷ, & πορευόμενος ὁπλίταις pro σὺν ὁπλίταις: ſic recte Noſter τοῖς ταχυτάτοις dixit pro σὺν τοῖς ταχυτ. Conf. p. 241, 16 ſq. p. 282, 6. p. 270, 8 ſq. &c.

L. 17. ἐξέφηναν Vat. A. Med.

L. 19 ἀδιῶς. „ In exempl. legitur ἃ δὲ ὡς: quæ tres voculæ aliquamdiu me torſerunt, quum nullo modo congruere poſſe loco huic intelligerem, nec tamen errorem prima fronte deprehenderem. Poſtea autem reperi etiam quæ meam in caſtigando hoc loco conjecturam confirmarent. Sed quis rei tam certæ fidem me facere velit." H. STEPH. *ad edit.* 1.

L. 22. Γερωνίαν. „ Ab aliis aliter ſcribitur ejus urbis nomen. Polybius lib. III. [c. 100. & ex eo Steph. Byz.] Γερούνιον vocat. T. Livius lib. XXII. [18. & 23.] *Gerionem*: tabulæ [Peutingerianæ] *Geronum*; ubi credo legendum *Geronium*: nec dubito Livium *Geronium* vel *Geroniam* ſcripſiſſe; ſed exſcriptor, qui aliquid de Geryone & Hercule audiverat, eam vocem, quæ in mente natabat, expreſſit." JAC. PALMERIUS. Terminationem fœminini gen. Γερωνίαν, vel potius juxta alios codd. Γερυνίαν, ex Quadrato citavit Steph. Byzantinus. Appiani locum hunc præteriit Cluverus, ubi varia nomina illius urbis commemoravit, It. Ant. p. 1213.

Pag. 248. *Cap. XVI. Lin.* 27. Αὔφιδον. „ Ὄφιδον. In exemplari erat Ὄφιλον, poſito λ pro δ, & ο pro αυ. Primam ſyllabam mutavi, non poſtremam: [poſtremam mutavit, non primam:] quod ſcirem quantum diſcrepent plerumque hiſtorici Græci a Latinis in multis non hominum modo, ſed etiam regionum, urbium, fluminum nominibus: de qua re alibi dicam quod

ſentio. Quod autem ad hoc fluvii nomen attinet, apud Strabonem legitur uno in loco Αὐφίδιον in accuſativo; ubi rurſus aliud mendum, διον pro δον. Nam & Henr. Scrimgerus Scotus ex vetuſtis exemplaribus repoſuit Αὔφιδον." H. STEPHANUS, *ad edit.* 1. Ὄφιδον, quemadmodum Stephanus edidit, eſt in Vat. A. & Med. quod indicaſſe ſatis eſt; dubitare, quin corrigerem, non debui. *L.* 29. Ατίλιος. M. Atilius Regulus, ſubfectus Flaminio: Liv. XXII. 25. Pag. 248.

L. 38. ὑπεκρίνοντο videri poteſt ex ἀπεκρίναντο corruptum aut pro eo poſitum. conf. ad pag. 77, 2. *L.* 42. Ασδρούβᾳ τῷ ἀδελφῷ. Is tamen ſero demum, poſt decimum tandem annum, in Italiam tranſiit: vid. infra, cap. 52. *L.* 45. ἵνα ὄντα. „In exemplari διῶτο. Notum eſt & ex aliis hiſtoricis quid ſit δηοῦσθαι χώραν." H. STEPH. *ad edit.* 1. Pag. 249.

CAP. *XVII. Lin.* 54. ὑπάτους τε αἱροῦνται &c. Laudat hunc locum Suidas in Δημοκοπία & Δοξοκομπία.

Ead. ἐκ μὲν δόξης πολεμικῆς. „Mirum videri cuipiam poſſit; laudari hic iſtam electionem quæ fiat ἐκ δόξης πολεμικῆς, quum in Hiſpanica hiſtoria, pag. 300. [199, 71.] reprehendat quod ὡς ἐπὶ δόξαν ἐξήεσαν τινὲς ἐς τὰς στρατηγίας: verum hic non (ut illic) de gloria quam ſibi bello pepererant, ſed de ambitioſa gloriæ cupiditate loquitur." H. STEPHANUS.

L. 56. δημοκοπίας. „Hic quidem habemus αἱροῦνται ἐκ δημοκοπίας, ſed pag. 319. in principio, [246, 90.] ἀπὸ δοξοκομπίας ἡγεμόνος. Ac pro ea quidem lectione quæ ſe hic noſtris oculis offert, facit quod legitur initio pag. ſq. [250, 75.] Τερέντιον δ' εἶναι δημοκόπον. Viciſſim vero pro altera facere videri poteſt hoc quod occurrit in eo de quo agitur loco, πολλὰ αὐτοῖς ἐκ τῆς συνήθους δοξοκοπίας (nam ita ibi ſcriptum eſt, non δοξοκομπίας) ὑπισχνούμενον; paulo poſt illa verba, ἐκ δὲ δημοκοπίας. Ego & loco illi paginæ 319. ſcripturam ſuam & huic quoque ſuam ſervandam eſſe exiſtimo: quum poſſit idem & δημοκόπος eſſe & δοξοκόπος, ſive δοξόκομπος: de quibus vocabulis vide annotationem quæ huic proxime ſubjuncta eſt." H. STEPHANUS.

Digitized by Google

Pag. 249. *L.* 57. ἐκ τῆς συνήθους δοξοκοπίας. „Non dubito quin & δοξοκομπίας hic legi poſſit, quod exſtat in principio illius paginæ 319. [240, 90.] ac fateor certe, non apud hunc tantum ſcriptorem ſed apud alios etiam utrunque legi, & interdum in uno eodemque loco, diſſentientibus exemplaribus. Quamvis autem nomen δοξοκοπία ſæpius occurrat, magis tamen quam alterum mihi ſuſpectum eſt. Alioqui certe δοξοκοπία factum dicetur ad exemplum τοῦ δημοκοπία; (nam hoc prius eſſe illo; vel hinc veriſimile eſt, quod tam ſit frequens quam illud rarum:) ſicut δοξοκομπία factum eſſe apparet ad exemplum quorundam aliorum compoſitorum quæ partim ex alio nomine, partim ex κόμπος orta ſunt. Cæterum Suidas locum hunc ſubjungit ei qui exſtat initio pag. 319. utrobique δοξοκοπίας legens: & ibi quidem autoris nomen præfigens, at hic nequaquam." H. STEPHANUS.

Pag. 250. *L.* 60. „Male interpres ἀργίᾳ, quod de terra dicitur, genitivo τῆς γῆς cum dativo illo cohærente, (ſicut pag. 299. [p. 197, 29 ſq.] legimus, καὶ γῆς ἀργίᾳ καὶ τροφῶν ἀπορίᾳ) de ipſis dici hominibus putavit: ut certe paulo poſt [Annibal] ἀργίαν ferre non poſſe dicitur. [Nempe h. l. Beraldus ſic poſuerat: *neve regionem per ignaviam uri paterentur.*] Accipio autem δῃουμένης ita, ut ſi dictum eſſet, ἅτε δῃουμένης. Ac ne hoc quidem mihi placet, quod interpres iſtud participium de regione quæ *ureretur* potius, quam ſimpliciter de ea quæ *vaſtaretur*, accipit: præſertim quum potius dativum πυρὶ verbo δῃοῦσθαι addi videamus, quum de ea quæ uritur intelligendum eſt. Itidem tamen paulo ante δῃῶτο reddit *ureretur.*" H. STEPHANUS.

Cap. XVIII. Lin. 75. „Quod hic dicit οἷα δημοκόπου, convenit cum eo quod pag. præc. [249, 57.] dictum fuit, hunc Terentium Varronem fuiſſe electum imperatorem ἐκ δημοκοπίας: & populum, quum abeuntem illum deduceret, ad hoc eum hortatum eſſe." H. STEPHANUS.

Pag. 251. *L.* 76. κρῖναι τὴν μάχην. „Pag. præc. [249, 58.] κρῖναι τὸν πόλεμον μάχῃ dixit, quod hic brevius, ſed minus proprie, κρῖναι τὴν μάχην dicit. Quomodo enim quis dicatur κρῖναι τὴν

μάχην quæ nondum incepta eſt? At τὸν πόλεμον κρίνειν διὰ μάχης a Diodoro dicitur, ſicut hic antea dixit τὸν πόλεμον κρῖναι μάχῃ. Pag. 251.
Polybius dixit etiam κρίνειν τὰ ὅπλα, nec non κρίνεσθαι περὶ τῶν ὅπλων." H. STEPHANUS.

L. 80. χορτολογοῦσιν. „In exempl. legitur σκορτολογοῦσιν. Hoc nihil ſignificat: illud loco convenientem ſignificationem habet, & alibi non raro uſurpatur." H. STEPH. *ad edit.* 1.

Cap. XIX. Lin. 4. „συμφέροντα μάτην. Legendum puto Pag. 252.
μαθεῖν. Si μάτην retineas, dices eſſe trajectum, & cum εἶπεν conjunges: ut ſit, εἶπεν μάτην. Sed hoc non placet." H. STEPH. *ad edit.* 1. Levi interpoſita diſtinctione ante μάτην, neminem amplius, puto, trajectio iſta offendet.

Ibid. Rectius deleretur diſtinctio poſt Σερουϊλίου. *L.* 5. εἶξε MUSGRAVIUS etiam juſſit reponere. *L.* 14. ἐπὶ δεξιά. Pag. 253.
Vid. ad p. 3, 37. & ad p. 238, 66. αὐτὸν. Vide ad p. 47, 36. & p. 63, 83. p. 257, 77. &c.

Cap. XX. Lin. 18. „Ut hic εὖρον ζοφώδη, ſic in fine pag. ſeq. [256, 70 ſq.] καὶ τὸ πνεῦμα κατέβαινε πολὺ καὶ ζοφῶδες." H. STEPHAN. *L.* 29. „Μακρῶν. Fortaſſe Μάκρωνα Pag. 254.
potius ſcribendum eſt: niſi vera ſcriptura eſt Μάγωνα, quam interpres ſequutus eſt." IDEM. Aliter quidem diſtributos per tres aciei partes præfectos tradunt Polybius III. 115. & Livius XXII. 46.: ſed uterque *Magonem*, fratrem Annibalis in præfectorum numero nominant. Idem *Mago*, frater Annibalis, deinde poſt pugnam Cannenſem a fratre Carthaginem ablegatus eſt, ut res geſtas ſenatui Carthaginienſi exponeret; (Liv. XXIII. 11 ſq.) & paulo poſt, A. U. 539. a Carthaginienſibus in Hiſpaniam cum claſſe & copiis miſſus; (Liv. XXIII. 32. Appian. Hiſp. c. 16.) ubi una cum aliis Pœnorum ducibus per decem annos bellum adverſus Romanos, & adverſus Hiſpanos, qui ad Romanos defecerant, varia fortuna adminiſtravit: (vid. Hiſp. cap. 24 ſeqq. & Notata ad p. 129, 80.) donec tandem, perditis ibi ac deſperatis rebus omnibus, cum claſſe ex Hiſpania ſolvit, & in Liguriam Galliamque abiit; ubi, per aliquot annos moratus, mercenarios milites in uſus belli adverſus Romanos conduxit. Liv. XXVIII. 36. 46. Ap-

Pag. 254. pian. Hiſp. cap. 37. extr. p. 145. Annib. c. 54. p. 295. Pun. c. 9. p. 314. & c. 23. p. 330. (ubi vitioſe Ἄννων vocatur,) tum cap. 31. & 32. p. 341. &c. Ad extremum prælio a Romanis victus, ex vulnere mortuus eſt: Liv. XXX. 18 ſq.

L. 33. ἐφεδρεύειν. Sic ἐπιχωρεῖν p. 253, 15. De re conf. pag. 255, l. 53 ſq. *L.* 34. ἐς δευτέραν παρέτεινεν ὥραν. „ Ita correxi hunc locum, quum in exemplari eſſet ἐς δευτέραν πάρεσ]ιν ἐν ὥραν." H. STEPH. *ad edit.* 1. Emendationem Stephani confirmant libri noſtri, e quibus nullam varietatem ad h. l. adnotatam video.

Pag. 255. *CAP. XXI. Lin.* 54. „ ἐπῆγον, ἀπλέτῳ καὶ βαρβαρικῇ. Deeſt hic ſubſtantivum." H. STEPH. *ad edit.* 1. „ Poſt βαρβαρικῇ deeſſe κραυγῇ, aut βοῇ, venire & aliis in mentem poteſt. At interpres, *barbarico ululatu* dicens, videtur βαρβαρικῇ ὀλολυγῇ legiſſe. Vereor tamen ne ululatus huic loco magis quam ὀλολυγὴ convenire dici poſſit, quoniam ὀλολυγὴν de alto quidem clamore uſurpari conſtat, ſed tali potius qualis eſſe ſolet ejulantium: at voci ululatus nequaquam hoc peculiare eſt. Unde legimus apud Livium, *Mox ululatus cantuſque diſſonos, vagantibus circa mœnia turmatim barbaris, audiebant.* Ubi obſerva barbarorum eſſe ululatus, ſicut βαρβαρικὴν ὀλολυγὴν Beraldus ſcriptum eſſe credidit. Apud Cæſarem vero legimus, *clamore & ululatu ſuorum animos confirmabant.* Quinetiam victorum eſt ululatus apud eum: *Tum vero ſuo more victoriam conclamant, atque ululatum tollunt.* Hoc autem magis ἀλαλαγμῷ convenit: ut & in fine hujus pag. habemus ἀλαλάξαντες." H. STEPHAN. *ad edit.* 2. — Hiſp. 181, 77 ſq. μετά τε κραυγῆς καὶ θορύβου βαρβαρικοῦ.

Pag. 256. *CAP. XXII. Lin.* 58. ἐπῄει. „ Ita correxi pro ἐπεῖ, quod erat in exemplari." H. STEPH. *ad edit.* 1. *L.* 60 *ſq.* „ Non abs re hic ſcriptum eſt, τὰ ξίφη τὰ φανερὰ ὤρεγον, non τὰ ξίφη φανερὰ ὤρεγον. Ac debuit interpres, ut vim articuli exprimeret, dicere, *& manifeſtos illos gladios tradebant*, ſive *porrigebant:* illos, inquam, manifeſtos gladios: ut diſtinguantur ab iis quos pag. præc. dixit ab illis occultos geſtari," H.

Digitized by Google

STEPHAN. *L.* 63. „Non abſimile vero eſt, ſcriptum fuiſſe, ἐν δὲ μόνοις, ὡς ᾤετο, τοῖς χιτῶσιν ὄντας ἔστησεν ὀπίσω." IDEM. *Pag.* 256.

L. 67. „καὶ ἀλαλάξασαι. Mirabar, cur addidiſſet articulum. Dum illud mirarer, cœpi ſuſpicari legendum eſſe συναλαλάξασαι, quod apud alios Hiſtoricos obſervaram: & aliquot poſt diebus apud hunc ipſum id reperi, p. 205. [201, 96.]" H. STEPHAN. *ad edit.* 1. Percommoda videtur emendatio, a Stephano propoſita. Certe ferri articulus ille non poteſt, de quo miror nihil monuiſſe eumdem Stephanum ad edit. 2. *L.* 71. ζωφῶδες. Corrige ζοφώδεις. Vitioſa ſcriptura ex Stephani edit. 2. in noſtram, ſicut in Tollianam, irrepſit. *L.* 77. σφίσι τι αὐτοῖς. Sic & edit. 1. conſentientibus libris. Ubi in Nota contextui ſubjecta *Vat.* poſui, ibi codex *Vat. A.* eſt intelligendus. *Pag.* 257.

CAP. XXIII. Lin. 81. „Paulo poſt dicit, πάντων ὄντες ὀπίσω, (ac dictum jam fuerat pag. 326. ἔστησεν ὀπίσω:) at hic, πρώτους ἀνῄρουν ὧν ἦσαν ὀπίσω. Quid igitur? an omnes occidebant? Immo intelligendum puto, ex illis quorum a tergo erant, primos fuiſſe occiſos eos qui proximi, aut ſaltem aliis multo propinquiores erant. Neque tamen ſuſpicari quis poſſit aliqua huic loco verba deeſſe." H. STEPHANUS.

L. 98. ὁ Τερέντιος. „Hic quidem nihil aliud de Terentio ignominioſum dicit, niſi quod *autor fugæ* fuit: at pag. ſeq. vocat τὸν φαυλότατον, necnon τῶν συμφορῶν αἴτιον." IDEM. *Pag.* 258.
— De vitioſa lect. πρῶτον (*Lin.* 1.) miror nil monuiſſe Stephanum. πρὸς τὸν recte Vat. A. & Med. Et ſic ſcribendum viderat MUSGRAV.

CAP. XXIV. Lin. 9 *ſq.* περιτρέχοντες αὐτοὺς τοῦ Αννίβου. Forſan περιτρ. αὐτοῦ τοῦ Αννίβ. *Ibid.* in latina verſ. neſcio cur *incluſerat* retinuerim ex Beraldi interpretatione, pro *circumcurſabat.* *L.* 12. ἐπιπλήσσοντες. „Pro ἐπικλάσσοντος repoſui hoc ἐπιπλήσσοντες." H. STEPH. *ad edit.* 1. *Pag.* 259.

L. 19. „δύο ὄντα καὶ σύμπαντα. οἱ δὲ ἐγένοντο &c. Hæc verba καὶ σύμπαντα mihi non placent. Si tamen σύμπαντα retinere quis velit, legendum τὰ σύμπαντα. Scimus enim ut Græci poſt numerum eleganter hoc nomen addant. Sed ne

Digitized by Google

Pag. 259. hoc quidem modo ſcripſiſſe Appianum mihi perſuadeo, & latere aliquod mendum ſub hac voce exiſtimo. H. STEPHAN. *ad edit.* 1. „Videat Lector, ne hic fallatur, exiſtimans has voculas οἱ δὲ, quæ ſunt ante ἐγένοντο, reddi illis, οἱ μὲν, quæ ſunt ante ἔνθαπερ. Non enim hæc, οἱ δὲ ἐγένοντο &c. redduntur illis; ſed iſta, οἱ δὲ ἐς Κάννας, περὶ διςχιλίους. Ne autem falleretur lector, parentheſis includenda notis erant illa quæ ſunt inter σύμπαντα, & οἱ δὲ ἐς Κάννας." H. STEPH. *ad edit.* 2. — Rectius utique Med. quem ſecutus ſum: & ſic plane in marg. exemplaris mei edit. 1. neſcio quis adſcripſerat.

L. 23. Καννύσιον Vat. A. Med. & ſic rurſus p. 261, 50.

Pag. 260. *CAP. XXV. Lin.* 32. τῶν ϛρατηγῶν αὐτῶν οἱ ἄριϛοι δύο. ὁ δὲ φαυλότατος. „Vereor, ne Sigiſmundi interpretatio injuriam his imperatoribus faciat, dum eos non vocat fortiſſimos, & a Terentio Varrone non ſeponit, (ut ita loquar;) ſed tantum *fortiores* hoc appellat. Sed major etiam videri poſſit illis fieri injuria ſtatim poſt, ubi dicitur, *Siquidem tertius ignavior.* Quum enim quis aliis ignavior dicitur, illos alios fateri ignavos neceſſe eſt. Ad hoc autem periculum vitandum, vel potius malum, dicere (meo quidem judicio) debuerat, *illorum trium imperatorum ii duo qui erant fortiſſimi* vel *ſtrenuiſſimi*; & pro his, *tertius ignavior*, dicere, *tertius qui erat ignaviſſimus.*" H. STEPHANUS. Etiam hoc loco tenuimus Beraldi interpretationem, quam a Stephano hic emendatam habemus. Quod autem *Sigiſmundo* verſionem iſtam tribuit Stephanus, id feſtinanti excidit viro occupatiſſimo: non enim Sigiſmundus (Gelenius) ſed ſolus Nicolaus Beraldus librum hunc in latinum ſermonem convertit.

Pag. 261. *CAP. XXVII. Lin.* 61 *ſq.* εἴ τι μήνιμα ἐνοχλεῖ. „In exemplari reperi μήνυμα per υ, pro quo μήνιμα poſui, memor loci Homerici, ad quem hic fortaſſe alludit Appianus, ſicut præcedentibus verbis item ad alium. Quum enim dicit οἱ ἄρχοντες θυσίαις τε καὶ εὐχαῖς ἱλάσκοντο τοὺς θεοὺς, expreſſit Homerica verba, quæ ſunt Ιλ. ί. [495 ſqq.] in his verſibus, quibus loquitur de diis;

Digitized by Google

Καὶ μὲν τοὺς θυέεσσι καὶ εὐχωλῇς ἀγανῇσι, Pag. 261.
λοιβῇ τε, κνίσσῃ τε, παρατρωπῶσ' ἄνθρωποι
λισσόμενοι, ὅτε κέν τις ὑπερβήῃ καὶ ἁμάρτῃ.

Addens autem εἴ τι μήνιμα ἐνοχλεῖ, ad illa verba reſpexiſſe poſſit videri, quibus poſtremum Hector moribundus affatus eſt Achillem, [Ιλ. χ'. 358.]

Φράζεο νῦν μή τοι τι θεῶν μήνιμα γένωμαι.

Ut autem exiſtimem ad illum Homeri locum eum reſpexiſſe, facit, quod obſervaverim hæc verba veluti proverbii loco jactata apud antiquos fuiſſe. Nam quod τῷ μήνιμα poëtica atque adeo Homerica voce utitur, hoc meam conjecturam nihil adjuvat, quum alibi μηνίων uſurpet." H. STEPHAN. *ad edit.* 1. Etiam nomine μήνιμα alibi utitur, optimorum Scriptorum exemplo.

L. 62. „Quale hoc, κορεσθῆναι τοῖς γεγονόσιν, tale apud quendam poëtam Latinum, (Naſonem, ſi bene memini) *ſatia tua pectora pœnis.*" H. STEPH. *ad edit.* 2.

L. 63. Κόϊντον μὲν Φάβιον, τὸν συγγραφέα &c. *Q. Fabium Pictorem.* *L.* 67. „Poſt συμμάχους mendum." MUSGRAV. Pag. 262.

L. 74. τὸ Τέανον. *Teanum Sidicinum.* Liv. XXII. 57.

L. 75. παρεφύλασσεν, *obſervabat.*

CAP. XXVIII. Lin. 77 *ſq.* εἰ ἤλπιζεν - - - λύσασθαι χρημάτων. Citat Grammaticus San-Germanenſis, v. Λύω. Vide ſupra, hoc vol. p. 17. *L.* 85. ἄλλους τοσούσδε βλαβῆναι τὴν πόλιν. Sic Civ. II, pag. 358, 26 ſq. τὴν δὲ πόλιν τοὺς ὑπολοίπους αἰδούμεθα βλάψαι. Pag. 263.

L. 86. „Significantius eſt quod hîc dicitur, οὐδὲ δούλους μὲν ἐλευθεροῦν, τοὺς δὲ ἐλευθέρους ὑπερορᾶν, quam quod apud interpretem habemus: [ſcil. breviter Beraldus: *nec ingenuis ſervos præferendos.*] præſertim quum ſubaudire oporteat δουλεύοντας cum hoc ὑπερορᾶν. Quid ſi vero adjectum ab ipſo ſcriptore fuiſſe, ſuſpicari ſe aliquis dicat? Non erit certe a ratione aliena ſuſpicio." H. STEPHANUS.

L. 92. κινδύνων ἐπιόντων, *imminentibus periculis.* Sic apud Demoſth. contr. Midiam, p. 517. ed. Reisk. ὅπου γάρ,

Digitized by Google

ἐπιόντος τοῦ φόβου τούτου, φαίνονταί τινες οὐδὲν ἧττον ὑβρίσθαι, τί
Pag. 263. χρὴ προσδοκᾷν τοὺς τοιούτους ἂν ποιεῖν, εἰ μηδ' εἷς ἐπῆν ἀγὼν μηδὲ κίνδυνος;

Pag. 264. *L.* 1. ἢ ἄλλως ἐπιφανεῖς. „Sic & alibi Appianus ἐπιφανῶν appellationem late extendit, ita ut etiam τοῖς ἰδιώταις & alicubi τῷ πλήθει opponatur: ſicut in quadam annotatione oſtendi: ideoque merito quis dubitaverit, annon latius etiam pateat quam patritiorum appellatio. Ad hunc quidem certe locum quod attinet, non placet eum ita reddi, *vel ex ſenatu vel ex nobilitate*; quaſi vero ſenatores a nobilibus, ſive nobiles a ſenatoribus diſtinguendi ſint; & quum Appianus non dixerit, ἀπὸ τῆς βουλῆς, ἢ ἐπιφανεῖς, ſed particulam ἄλλως interjecerit. Dicendum igitur erat itidem (meo quidem judicio) *vel ex ſenatu*, *vel ex alia nobilitate*, ſive, *aut alioqui ex nobilitate.*" H. STEPHANUS.

L. 3. καὶ ἀδελφοὺς ἀδελφοῖς. „In exemplari deeſt ἀδελφούς." H. STEPH. *ad edit.* 1.

CAP. XXIX. *Lin.* 5. „Μετὰ δὲ τοῦτ' ἔτι ὄντα ὑπὸ Ῥωμ. Ante ἔτι ὄντα aptiſſime addetur articulus τὰ, ut ſit τὰ ἔτι ὄντα. In exemplari legitur ἐπιόντα." H. STEPH. *ad edit.* 1. — „Non dubito quin ſcribendum ſit τὰ ἔτι ὄντα ὑπὸ Ῥωμ." IDEM *ad edit.* 2. Sic & MUSGRAV. reponere juſſit. Sed perſpicue ἐπιὼν τὰ dederunt Vat. A. & Med. quod ipſum haud obſcure quoque in ſcriptura exemplaris H. Stephani, cum qua Vat. B. conſentit, continebatur.

L. 6. καὶ Πετηλινοῖς. „καὶ Πελιδίνοις. Exemplar noſtrum hic duas alias lectiones margini adſcriptas habebat, πετηλιδίνοις & πετηδίνοις: ſed hæc poſterior videtur (perperam omiſſa ſyllaba λι) ex illa eſſe facta. Infra autem, nimirum p. 154. [299, 90.] Πετηλίαν, & Πετηλίων, & pag. 156. [302, 46.] Πετηληνοί. Athenæus autem lib. Δειπνοσοφ. XII [c. 6. p. 528,] Πετιλίνους vocat: cujus locum proferam, ut ex eo, quanta fuerit illa ἀτροφία cujus meminit Appianus, intelligatur. Verba ejus ſunt hæc: Πετιλῖνοι δὲ τηρήσαντες τὴν πρὸς Ῥωμαίους πίστιν, εἰς τοσοῦτον καρτερίας ἦλθον, πολιορκούμενοι ὑπὸ Ἀννίβα, ὥστε μετὰ τὸ πάντα μὲν τὰ κατὰ τὴν πόλιν δέρματα καταφαγεῖν,

Digitized by Google

ἁπάντων δὲ τῶν κατὰ τὴν πόλιν δένδρων τοὺς φλοιοὺς καὶ τοὺς ἁπλοῦς πλέρθους ἀναλῶσαι, καὶ ἕνδεκα μῆνας ὑπομείναντες τὴν πολιορκίαν, *Pag. 264.* οὐδενὸς βοηθοῦντος τῶν-συνευδοκούντων Ῥωμαίων, παρέδοσαν ἑαυτούς. Obſerva autem, in veteribus Athenæi exemplaribus pro τῶν συνευδοκούντων legi οὐδὲ συνευδοκοῦντος: legi etiam ἁπλοῦς, ut hic, quod tamen mihi ſuſpectum eſt, & in ἁπαλοὺς mutandum videtur. [ἁπαλοὺς edidit Caſaubonus: idemque, οὐδὲ συνευδοκοῦντος τὰ Ῥωμαίων, cenſuit legendum.] Et hæc quidem obiter. Porro apud Strabonem [lib. VI. p. 254.] legitur Πετηλία. Quid Livius? imo vero, quid illi qui Livium excuderunt? Dec. 3. lib. 3. [XXIII. 30.] apud eum legitur: *Dum hæc in Hiſpania geruntur, Petellia in Brutiis, aliquot poſt menſibus quam cœpta oppugnari erat, ab Himilcone præfecto Annibalis expugnata eſt: multorumque ſanguine* &c. Et paulo poſt: *Recepta Petellia Pœnus ad Conſentiam copias traducit.* Ac circa finem libri 9. [XXIX, 38.] *Eadem æſtate in Brutiis jam Petilia* [ſed *Petiliam* meliores libri plane hic ignorant] *a Conſule vi capta, Conſentia & Pandoſia & ignobiles aliæ civitates voluntate in deditionem venerunt.* Et hæc quidem ita in Germanica editione: at in Veneta poſtrema, cui præfuit vir doctiſſimus & diligentiſſimus Carolus Sigonius, *Petilia* non ſcribitur, ſed utrobique *Petelia*, idque unico *l*. Quid igitur hic facias, aut quid certi in tam varia & incerta re ſtatuas? quamve rationem quærendæ veræ harum vocum ſcripturæ inire queas? Nimirum hic ideo paulo longior fui, ut oſtenſa ſemel in uno nomine tanta varietate, cur in cæteris hujuſmodi minus curioſus fuerim, declarem. Sed ne hoc quidem prætermittendum, quod *Annoni* Appianus tribuit, id *Himilconi* a Livio tribui." H. STEPHANUS, *ad edit.* 1. — „*Petelinos* non Πελιδένους, ſed Πετηλίους, vocari videmus, pag. 346; [299, 90.] ſicut ipſam Peteliam, Πετηλίαν. Malim tamen Πετηληνοὺς (ut ſcriptum eſt in fine pag. 347. [302, 46.] quam Πετηλίους: immo vero non Πετηληνοὺς, ſed Πετηλινοὺς, cum ι, in penultima. Sic certe apud Stephanum [Byzant.] Πετηλία & Πετηλινὸς, non Πετηληνός." H. STEPHANUS, *ad edit.* 2. Erroris originem declarat cod. Vat. A. in quo ſic:

Pag. 264. πιτηδίνοις. Hinc Vat. B. (ſic) πετηλίδινοις. Ex Med. nil enotatum eſt; adeoque cum Stephano πιλιδίνοις exhibere liber ille videtur. Accentum in ult. ſyllaba poſui, ubi poſitus erat pag. 302, 46. & apud Steph. Byz. Similem ſimilis erroris originem vidimus Hiſp. 224, 94.

L. 9. „ οὐκ ἦσαν αὐτοὺς τῶν γυν. Non dubito quin legendum ſit οὐχ ἧσσον pro οὐκ ἦσαν, & αὐτοῖς aut αὐτῶν pro αὐτοὺς." H. STEPHAN. *ad edit.* 1. In ſec. edit. nihil ad h. l. Stephanus monuit. „ Pro οὐκ ἦσαν αὐτοὺς, lege οὐχ ἧσσον αὐτῶν, *non minus quam viri.* Non eſt opus rationibus, ut ſic legendum eſſe tibi perſuadeam, erudite lector; lege totum locum, & mecum ſtabis." JAC. PALMERIUS. MUSGRAVIUS legendum ſuſpicatus eſt, πυκνὰ σὺν αὐτοῖς τῶν γυν. Lectionem haud dubie veram, quam perſpecte primus olim Stephanus viderat, dederunt Vat. A. & Med.

L. 12. περιιτείχισεν recte Vat. A. Conf. p. 269, 89. περιεστείχισεν mendoſe Med. unde pejor lectio vulgata fluxit.

Pag. 266. CAP. XXXI. *Lin.* 42. ἠτιμημένων Vat. A. & Med. quemadmodum legendum contenderat PAUL. LEOPARDUS, Emendat. lib. V. c. 16. Tom. III. Theſ. Crit. Gruteriani p. 99. ubi pluribus etiam de urbe illa *Arpis*, prius *Argyrippa* dicta, egit.

Pag. 267. — τιμημένων mend. Vat. B. *L.* 50. ζῶντας ἔκαυσε. „ Obſervavi Annibali ſæpe hoc ſupplicium placuiſſe: atque ex iis locis in quibus id a me obſervatum fuit, unus eſt pag. 339. [c. 44. extr.]" H. STEPHANUS.

CAP. XXXII. *Lin.* 54. Κονωνεύς. Hoc nomen ex Appiano apud Frontinum Strateg. III. 3. 6. reſtituit Oudendorpius.

L. 55. Ιουνίῳ. *Livium* vocant Polybius, Livius, Plutarchus. Conf. Oudendorp. ad Frontin. l. c. qui apud Appianum nomen ΙΟΥΝΙΟΣ ex Γ. ΛΙΒΙΟΣ corruptum judicavit. Rem narrat Polyb. VIII. 19 ſqq. Livius XXV. 8 ſqq. ubi quod hi pro *Cononeo* duos Tarentinos juvenes Philomenem & Niconem nominant, non id continuo pugnare cum Appiano putandum eſt: nam ſicut Niconi illi cognomen Perconi fuiſſe apud Livium legimus XXVI. 39. ſic nil impedit, quo minus *Philo-*

menſo (quem, quod de Cononeo Appianus prodit, venandi ſtudio inſignem Livius ait) cognomen fuiſſe *Cononeo* putemus. *Pag. 267.*

L. 62 *ſq.* ὡς ἂν ἐς κυνηγέτας ἐσκευασμένους. Scio, verbum σκευάζειν perapte jungi cum præpoſ. ἐς: vide Civ. IV. 589, 98. 590, 8. 583, 81. Sed ὡς ἂν ἐς vereor ut ferri poſſit, mihique omnino ex ὡσανεὶ corruptum videtur. Sic recte cum ὡς conſtructum idem verbum videmus, Civ. IV. pag. 591, 26. τοὺς θεράποντας ἐσκεύασεν ὡς ὁπλίτας.

Cap. XXXIII. Lin. 77. σύμφερον reſtitui ex Vat. & Med. *Pag. 268.*

L. 85. λάζερον Vat. A. Med. Conf. Hiſp. 214, 18. & 121, 35. *Pag. 269.*

Cap. XXXIV. Lin. 92. „ Λιμένες δὲ εἰσὶ τοῖς Ταραντίνοις πρὸς Βοῤῥᾶν [Βορᾶν Med.] ἄνεμον ἐκ πελάγους ἐσπλέοντι διὰ Ἰσθμοῦ, καὶ τὸν Ἰσθμὸν ἀπέκλεινον [ſic enim vulgo] γεφύραις. *Sunt autem portus Tarentinorum ad Boream verſi, ſi quis e mari per Iſthmum intro naviget. At Iſthmum pontibus evitabant.* [Hanc verſionem ex *Beraldo* adtulit Palmerius, atque in iſtum locum hæc adnotavit.] Locus hic laborat & a menſo & a malo auctoris helleniſmo. Appianus, vir Ægyptius, helleniſmi ſinceri non optimus auctor, hoc loco Ἰσθμὸν in ſignificatu poſuit Græcis inſolito, pro *maris utrinque terra coarctati meatu*, qui Græcis στενὸν & πορθμὸς dicitur. Nam Ἰσθμὸς, teſte Heſychio & aliis Lexicographis, eſt αὐχὴν καὶ τράχηλος καὶ στενὸν χωρίον μεταξὺ δύο θαλασσῶν, id eſt, *cervix, collum & locus anguſtus inter duo maria.* At hic e contrario Appianus, ut dixi, intelligit maris fluxum anguſtum inter duas terras; nec dubitari poteſt, quin ſic intellexerit, quando ait ἐσπλέοντι διὰ ἰσθμοῦ, *per Iſthmum naviganti.* Tum infra repetit, ἐπελθὼν αὐτοῖς ὁ Αννίβας ἐδίδαξε λεωφόρον ὁδὸν ἣ διὰ μέσης τῆς πόλεως ἔφερεν ἀπὸ τῶν λιμένων ἐπὶ τὴν νότιον θάλατταν ὀρύξαντες, Ἰσθμὸν ἕτερον ποιήσασθαι. *Accedens Hannibal eos docuit,* [ſic Palmerius ipſe verba hæc latine reddidit] *publicam viam, qua per mediam urbem a portubus tendebat ad meridianum mare fodientes, Iſthmum alium facere.* Romani occupaverant os portus, qui erat ad ſeptentrionalem urbis partem, & id ponte & præſidio firmaverant, ut Tarentinis omne per mare commercium auferrent. Itaque commeatus

inopia fatigabantur: ſed Hannibalis monitu viam, quæ a por-
Pag. 269. tu per urbem in mare meridianum apertum tendebat, fode-
runt, & per eam foſſam ſibi mare liberum fecerunt, naves recipientes & emittentes. Judica lector, an talis foſſa debeat Ἰσθμὸς vocari. Imo *Iſthmus* fit aggerendo terram, non auferendo. Ergo hoc loco male hellenizat Appianus. Sed & hoc loco pro ἀπίκλινον legendum ἀπίκλειον, optimo ſenſu: is tamen error non eſt Appiani, ſed exſcriptoris." Hactenus Jac. Palmerius. ἀπίκλειον reponendum vidit etiam Musgravius; monuitque porro: „Ἰσθμὸς hic eſt *canalis*." — Ac de ἀπίκλειον quidem, quod & diſerte cod. Med. dedit, nullum eſſe dubium poteſt. Strabo lib. VI. pag. 278. τοῦ δὲ κόλπου παντὸς τοῦ Ταραντίνου τὸ πλέον ἀλιμένου ὄντος, ἐνταῦθα (ſcil. ad Tarentum urbem) ἐστὶ μέγιστος καὶ κάλλιστος (λιμὴν,) γεφύρᾳ κλειόμενος μεγίστῃ. Catenis aliàs claudi oſtia portuum ſolita notum eſt. Sic Noſter de portu Carthaginis, Pun. c. 96. init. ἔσπλους ἐκ πελάγους ἐς αὐτοὺς (τοὺς λιμένας) ἦν, ὃν ἁλύσεσιν ἀπέκλειον σιδηραῖς. Quod vero ad Palmerii adtinet reprehenſionem, in quam incurriſſe modo vidimus Appianum; fateor, Scriptorem noſtrum, ſi vocabulo ἰσθμὸς ita uſus eſt, quemadmodum locum hunc vulgo exemplaria noſtra exhibent, ſolœciſmi culpa aut neſcio cujus barbariſmi liberari non poſſe. Sed quo jure ab Appiani potius ſtylo, quam a librariorum incuria ſtuporeque, profecta illa barbaries pronuncietur, æquus Lector judicet. Ego quid de toto iſto loco ſentiam, in brevibus Notis contextui ſubjectis, declaravi. Quæ vis ſubjecta ſit vocabulo ἰσθμὸς, ſatis bene, opinor, noverat Appianus: ſi quis dubitat, adeat loca, quæ in indice Græc. ad illam vocem colligemus. Ac facile credo, quum de portu Tarentino ageretur, qui nimirum revera ad ἰσθμὸν erat ſitus, ἰσθμοῦ illius mentionem fuiſſe ab Appiano factam. Sic Strabo ἐκ δὲ τοῦ πρὸς τὸν μυχὸν μέρους ἰσθμὸν ποιεῖ (ſc. ὁ λιμὴν) πρὸς τὴν ἔξω θάλασσαν, ὥστ' ἐπὶ χεῤῥονήσῳ κεῖσθαι τὴν πόλιν. Sed ἰσθμὸν illum ſi memoravit h. l. Appianus, non dubito quin aliquot verba hic interciderint: nam, ἐσπλέοντι διὰ ἰσθμοῦ ſcriptum ab illo fuiſſe, credat qui volet; mihi nemo

facile

facile perſuadebit. Jam, ubi de *clauſo a Romanis oſtio portus* loquitur, (de quo Polyb. VIII. 29. κρατούσης, inquit, τῆς ἄκρας τῶν κατὰ τὸν εἴσπλουν τόπων, οἱ Ταραντῖνοι οὐκ ἠδύναντο χρῆσθαι ταῖς ναυσὶν, οὐδ' ἐκπλεῖν ἐκ τοῦ λιμένος: & Liv. XXV. 11. *arx, in peninſula poſita, imminet faucibus portus;* & rurſus: *Tarentinorum naves ſinu exiguo intus incluſæ, quum clauſtra portus hoſtis haberet:*) quo pacto τὸν ἰσθμὸν ἀπέκλειον dicturum eumdem fuiſſe putemus, apud quem non ſolum loco paulo ante cit. Pun. p. 437, 89 ſq. τὸν ἔσπλουν ἀπέκλειον legimus, ſed iterum p. 476, 46 ſqq. τὸν ἔσπλουν ἀποκλεῖσαι, denique apud quem idem illud proprium huic loco vocabulum ἔσπλους, aut, ſi hoc minus placebat, alterum ſimilem vim habens, σΊόμα τοῦ λιμένος, alibi rurſus non ſemel ſed ſæpius occurrit. Pag. 269.

L. 98 ſqq. λεωφόρον ὁδὸν --- ἐπὶ τὴν νότιον θάλασσαν ὀρύξαντας, ἰσθμὸν ἕτερον ποιήσασθαι. „Recte interpungitur poſt verbum ἐδίδαξε, quippe quod jungitur cum ποιήσασθαι, ſicut accuſ. λεωφόρον ὁδὸν cum ὀρύξαντας." H. STEPHAN. Rurſus ferri nullo modo hic vocab. ἰσθμὸν poteſt; ſed vel in ἔσπλουν, vel ſi mavis in ἔκπλουν, mutandum: niſi forte amplius quid turbatum eſt, aut intercidit nonnihil. Ac video quidem hanc Appiani narrationem paululum in diverſum abire ab illa quam apud Polybium VIII. 29. & Livium XXV. 11. legimus, qui *naves e portu in mare meridionale plauſtris transvectas eſſe* tradunt; quemadmodum ſua etiamnum ætate τὰ πλοῖα, id eſt, *minora* ſaltem *navigia*, ὑπερνεωλκεῖσθαι ῥαδίως ἑκατέρωθεν, ταπεινοῦ ὄντος τοῦ αὐχένος, *utrimque facile per humile collum pertrahi ſolita*, Strabo ait lib. VI. p. 278. Sed credibile eſt, aliorum Annalium auctoritatem in hac re ſecutum eſſe Appianum, ſecundum quos ſimillimum opus perfeciſſe Tarentini perhibebantur, quale olim Cnidii ſuſceperant, qui, quum pariter in peninſula ſita eorum urbs eſſet, τὸν ἰσθμὸν ὤρυσσον, Iſthmum perfoderunt, ut ex peninſula inſulam facerent, teſte Herodoto I. 174. Quod ſi hoc Appiani loco, in quo verſamur, vocabulum ἰσθμὸν ad ὀρύξαντας poſſet referri, bene utique haberet: ſed id fieri non poſſe, niſi alia nonnulla partim Pag. 270.

mutentur, partim complendæ orationis cauſa adjiciantur; facile patet.

Pag. 271. *Cap. XXXV. Lin.* 22. Ταραντίνων. *Heracleam* inter Metapontum & Thurios ſitam conſtat, non inter Metapontum & Tarentum. Appiani ne is error ſit, an librariorum, non definio. Si Θουρίων legas pro Ταραντίνων, recte ſe omnia habebunt.

Pag. 273. *Cap. XXXVI. Lin.* 46. ἰδυρομένοις. Non ſolum ferri poterat, ſed præferenda fortaſſe fuerat, vulgata lectio, ἰδυναμένοις. Certe verbum ἰδύρεσθαι nuſquam cum præp. περὶ, ſed ſemper cum quarto caſu abſque præpoſ. junctum videre memini.

L. 50. γύναια Med. Conf. p. 276, 6. Amat Appianus hanc nominis formam. *L.* 53. Κάλωρα. Liv. XXV. 17. Cluv. It. Ant. p. 1199. Sæpe nomina propria præſertim capite mutilata in ſcriptis libris inveniri notum eſt; nec obſcura cauſa, unde id factum. Sic in Vat. A. & Med. ſæpe βηρία, βήρων &c. ſcriptum pro Ἰβηρία, Ἰβήρων: ſic in eiſdem infra, pag. 284, 33. αλλατία pro Σαλλατία vel potius Σαλαπία; ne plura adferam.

Cap. XXXVII. Lin. 58. Βενεβεντὸν. Accentum poſui in ultima, ſicut editum erat Civ. IV. 535, 62. & apud Stephanum Byzant. Promiſcue Βενεβεντὸς & Βενεβενδὸς ſcribitur, (nam perperam a Byzant. hæc pro duarum diverſarum urbium nomina haberi, monuerunt viri docti) unde paulo ante (*lin.* 53.) gentile Βενεβενδεῖς per δ, & ſic mox rurſus p. ſq. l. 63. Apud Strabonem oppidum Βενουέντον vocatur vel Βενεουέντον.

L. 59 *ſq.* „δυοῖν δὲ Ῥωμαίοις στρατηγούντοιν Κλαυδίου τε καὶ Ἀννίου. In exemplari habemus Ἀννίβου: ego ex ſequentibus audacter repoſui Ἀννίου." H. Stephan. *ad edit.* 1. Ad hunc locum confer quæ ad p. 277. lin. 23. & 26. infra contextum monui. Scilicet libri noſtri, tam ſcripti, quam impreſſi, inde ab hoc loco uſque ad Cap. XLIII, perpetuo quodam errore, Conſulum nomina, qui hoc anno (& prorogato imperio anno ſequenti) bellum adverſus Annibalem adminiſtrarunt, Capuæque præſertim obſidione expugnationeque claruerunt, pervertunt perturbantque; &, pro *Q. Fulvio Flacco*, *Appio Claudio Pulcro*, (in quorum nomina cum

Livio lib. XXV. & XXVI. conſentit quidquid ex illius temporis memoria vel apud alios Scriptores vel in Faſtis ſupereſt) *Pag. 273.* iterum iterumque alterum Conſulem *Annium*, alterum *Claudium*, eumdemque duobus locis (p. 277, 23. & 282, 93.) *Claudium Flaccum* adpellant. Jam *Annium*, circa iſta tempora Conſulem, aut omnino ducem aliquem bello Annibalico clarum, antiquitas omnis prorſus ignorat: *Claudii* vero *Flacci* nomen per univerſam Romanam hiſtoriam tam incognitum inauditumque eſt, quam nota nobilitataque *Fulviorum Flaccorum*, & *Appiorum Claudiorum*, nomina. In his tam notis aliàs tamque pervulgatis nominibus, de quibus in hac hiſtoria, in qua verſamur, nullus eſt ceteroquin auctorum diſſenſus, a *librariorum* partim negligentia partim imperitia, accedente (ut fit) prava ſciolorum ſedulitate, oriri confuſionem iſtam potuiſſe (in Libro præſertim, in quo tam multa jam & lacunarum portenta & aliarum cujuſque generis depravationum monſtra ſeſe nobis obtulerunt) intelligere mihi viſus ſum: ipſi *Scriptori* noſtro tam portentoſam tribuere culpam, aut omnino diutius adſperſam Appiano tam fœdam labem pati, nefas duxi. Ac certe *Appium Claudium* quod adtinet, vel *Claudium Appium*; (perinde enim eſſe, præcedat an ſequatur illud prænomen, adparet ex Civil. I. p. 96, lin. 96 ſq. & Suèton. Tiber. c. 2. Conf. Heinſ. ad Vell. Paterc. I. 14. p. 634. edit. Ruhnk. & Gronov. atque Drakenb. ad Liv. III. 1, 1. & ſic apud Noſtrum legimus Κάσσιον Κόϊντον Civ. II. 234, 5. Ιούλιος Σέξστος Civ. III. 501, 9. Ακυλίου Μανίου Syr. 558, 77. & id genus alia: de quibus vide etiam paulo inferius, ad p. 288, 6.) alterum igitur Conſulem quod adtinet, hujus quidem nominis, Κλαυδίου Αππίου, veſtigia in depravata illa, quam hodie dant libri noſtri, lectione etiam nunc haud obſcura ſupereſſe videntur. Neque enim dubitandi locus eſt, quin vetuſto librarii alicujus errore importunum illud ΑΝΝΙΟΥ & ΑΠΠΙΟΥ ſit detortum. Et quemadmodum plerumque aliàs Conſules alioſque viros, ad quorum res geſtas exponendas accedit Appianus, ubi primam eorum mentionem facit, non uno ſed duobus vel pluribus nomini-

bus inſignire ſolet; ſic & hoc loco, ubi præſertim incor- *Pag.* 273. ruptum adhuc ſupereſt Κλαυδίου nomen, quam maxime ſit probabile, Κλαυδίου Αππίου ſcriptum reliquiſſe.

Sed nimirum alterius Conſulis *Fulvii Flacci* nomen, quod deinceps quidem duobus locis veluti inter ruinas ex parte conſervatum videmus, hoc loco in antiquo exemplari, unde noſtra derivata ſunt, prorſus intercidiſſe intelligitur. Et defectu quidem laborare hunc ipſum locum, in quo verſamur, etiam ex grammatica quadam, ni fallor, ratione ſuſpicari licuerat: nam poſt verba δυοῖν σἶρατηγούντοιν hiat certe oratio, & omnino nomen ſubſtantivum aliquod, quod ad adjectivum δυοῖν referatur, requiri videtur; idque nomen non aliud facile fuerit, niſi id quod infra contextum indicavi, ὑπάτοιν. Atque ita mihi videor cum ſumma veri ſpecie, quæ ad certitudinis vim proxime accedat, affirmare poſſe, ſcripſiſſe Appianum, quemadmodum ibidem jam declaravi: δυοῖν δὲ Ρωμαίοις σἶρατηγούντοιν ὑπάτοιν, Φουλβίου τε Φλάκκου καὶ Κλαυδίου Αππίου Poſtquam vero & Αππίου in Αννίου fuerat corruptum, & verba illa interciderant quibus prioris nomen Conſulis continebatur; alius deinde imperite callidus homo, videns, de *duobus* Conſulibus hîc agi, ex *unius* Conſulis reliquo nomine gentili corruptoque prænomine, Κλαυδίου Αννίου, *duorum* virorum nomina fecit, Κλαυδίου τε καὶ Αννίου. Atque is error, ex ipſa vetuſtate tantam contraxit auctoritatem, tamque late manavit, ut deinceps deſtinato etiam conſilio, ubicunque in hujus hiſtoriæ curſu *Appius* commemorabatur, Ἄννιος poneretur, & ubicumque nominabatur *Fulvius*, in illius nominis locum Κλαύδιος ſubſtitueretur; ita quidem, ut etiam, ubi nomen Φλάκκος diſerte cum *Fulvii* nomine fuerat conjunctum (pag. 277, 23. & p. 282, 93.) ſimiliter Κλαύδιος Φλάκκος pro Φούλβιος Φλάκκος vulgo ſcriberetur.

Pag. 275. *L.* 81. διϊππεύσας reſtitui cum Med. Mendoſe vulgo editt. omnes διϊπεύσας.

Cap. XXXVIII. *Lin.* 85 *ſq.* μέγα ποιούμενος. Vide ad Hiſp. p. 136, 89. Corrigendam mendam monuit etiam Musgrav.

Pag. 276. *L.* 98. Αννῶνος. Conf. mox, lin. 11. & p. 278, 25.

Digitized by Google

Pag. 276.

Cap. XXXIX. *Lin.* 4. ἐκ τῶν παρόντων. Hæc latine reddidi, *ex iis qui aderant*. Malim Beraldi verſionem tenuiſſem, *quæ tum erat copia*. Similiter Civ. IV. p. 610, 55 ſq. ἑτοιμασάμενος σὺν ὁ Κάσσιος αὖθις ἐκ τῶν παρόντων, *pro præſenti copia, pro præſenti facultate*. Idem valet hæc phraſis, atque ἐκ τῶν ἐνόντων, ἐκ τῶν δυνατῶν.

L. 12. ἐπιτειχίζοντες Αἰκανοῖς. *In Æquis oppidulum muniebant.* Potius *adverſus Æquos*, ſcil. ad eos continendos. De Alba illa colonia vide Liv. X. 1. & Cluv. Ital. Ant. pag. 767. Factum hoc Albenſium præteriit Livius reliquique quod ſciam Scriptores. Pag. 277. *L.* 19. οἷόν τι, *quemadmodum*: non ſecus ac ſimplex οἷον. Sic Civ. II. 193, 24 ſq. οἷόν τι καὶ Δημοσθένη φασὶ οὐδ' ὑποστῆναι τὴν ἑαυτοῦ δίκην. Mox ſeries naturalis verborum hæc intelligenda: ἔδραμε μετασχεῖν Ἀθηναίοις τοῦ κινδύνου.

Cap. XL. *Lin.* 22 *ſq.* Ἄππιος, & mox Φούλβιος Φλάκκος. Vid. pag. 273, 60. & ibi notata. *L.* 24. ἀλήκτῳ τάχει. — „In ἀλέκτῳ τὰ mendum eſt manifeſtiſſimum, ſed quod ſanare non difficile. Lego confidenter ἀλήκτῳ τάχει, id eſt, *celeritate continua, non intermiſſa, indeſinente*, plano ſenſu." Jac. Palmerius. Quum in *edit.* 1. eſſet ἀλέκτῳ τά - ἀντεσήκατον, monuerat H. Stephanus:* „Mihi non dubium eſt, quin legendum ſit τάχει." In edit. autem ſec. neque mendam correxit, neque adnotavit quidquam. τάχει dedit Vat. A. & Med. idque in contextum jam receperat Tullius, probante Muſgravio. Pro ἀλέκτῳ autem non dubitavi cum Palmerio ἀλήκτῳ reponere. ἀλήκτῳ τάχει idem eſt ac δρόμῳ ἀπαύστῳ Mith. 793, 60. Heſychius & Suidas: Ἄληκτον· ἀκατάπαυστον, ex Schol. Iliad. II. 452.

Pag. 279.

Cap. XLI. *Lin.* 55 *ſq.* βυκανητάς. „Infra [Hiſp. 126, 30.] ſcriptum habes βυκανιστάς. Apud Athenæum alicubi (locum deſignare non poſſum) κυβανητῶν legitur, ubi vetus exemplar habet βυκανιστῶν. Poteſt tamen, ſine ulla mutatione, repoſitis tantum in ſua ſede ſyllabis, legi ut hic βυκανητῶν." H. Stephanus, *ad edit.* 1. Formatio illa βυκανητής, congruit cum forma nominis βυκάνημα, quo utitur Pun. 328, 11.

Digitized by Google

Pag. 280. *L.* 65. τὸ αὐτῶν. Sic τὰ ἑαυτῶν Pun. 398, 78.

Pag. 281. *Cap. XLII. Lin.* 79. „An deeſt vox poſt ſτρατόπεδον?" Musgrav. An φήσας intelligendum? an βοῶν, ex verbo ἐβοηδρόμει? *L.* 86. εἰλούμενοι, *in anguſtias compulſi.* Rectius
Pag. 282. fortaſſe εἰλούμενοι. *L.* 93 *ſq.* „αἰφνιδίως. Lego αἰφνιδίᾳ, & expungo σίγμὴν poſt εὐμηχάνως." H. Steph. *ad edit.* 1. — αἰφνιδίῳ. Sic in edit. 2. tacite correxit H. Stephanus: idque ipſum exhibet Vat. A. & Med.

Cap. XLIII. Lin. 97. „Πλεκανούς. Puto ſcribendum eſſe Λευκανούς." H. Steph. *ad edit.* 1. In edit. 2. ſilentio hunc locum præteriit Stephanus. „Vox Πλεκανούς procul dubio in mendo cubat, vel in Πελίγνους, vel in Λευκανούς mutanda. Et certum eſt quidem ex Livio, Hannibalem per Pelignos iter feciſſe, vel eundo vel redeundo, (nam id incertum eſt;) ſed vox ἐχείμασε, *hibernavit*, ſuadet, ut legam potius Λευκανούς: non enim hiemavit in Pelignis unquam Hannibal." Jac. Palmerius.

Pag. 283. *Cap. XLIV. Lin.* 17. Infimam Italiæ partem ſolam olim *Italiæ* nomine adpellatam fuiſſe, ex Strabone & aliis apud Cluverum monuimus ſupra ad pag. 238, 68. De ſcriptura nominis Βρύττιοι conf. notata ad p. 295, 30.

Pag. 284. *Cap. XLV. Lin.* 33. „Ιαπυ δ' ἐν πόλει Σαλατίᾳ. Vide, an legendum ſit Ιαπύγων. Ego certe ex ſequentibus, & ex Strabone & Plinio, ita legendum eſſe mihi perſuaſi. Hic autem ſequutus ſum meum exemplar. In Σαλατίᾳ, & alibi in Σαλατῖνοι, [p. 291, 59.] reliqui τ, quod in π mutandum fuerat, ſequendo Plinium, Livium, & alios: quamquam apud Strabonem variant vetera exemplaria." H. Stephan. *ad edit.* 1. „Vel Ιαπυγίας vel Ιαπύγων ſcribendum eſt. Sic autem & in præcedentibus, ubi Ιαπυγίαν habemus, *Apuliam* dicit." Idem, *ad edit.* 2. „Obvium & facile eſt ſupplere finem vocis mutilæ Ιαπυ, & Ιαπύγων legere. Nam Græci auctores totum tractum litoris ab acra Japygia uſque ad Frentanum & Samnium *Japygiam* vocabant: & ſic Appianus ipſe Civilium I. [pag. 62, 19 ſq.] Canuſium & Venuſiam in

Japygia ponit: Ἰουδακιλίῳ δὲ ἐν Ἰαπυγίᾳ προσετίθεντο Κανουσῖνοι καὶ Οὐενουσῖνοι. *Judacilio in Japygia adjunxerunt ſe Canuſini & Venuſini.* At Canuſium Salapiæ vicinum fuit: (nam & h. l. pro Σαλαπτίᾳ legendum Σαλαπίᾳ:) ergo non eſt dubium, quin ſcribendum ſit hoc loco, Ἰαπύγων δὲ ἐν πόλει Σαλαπίᾳ. Sic & infra pag. 150. [291, 59.] pro Σαλαπτίνοις δὲ μηνίων, reponendum eſt Σαλαπίνοις." JAC. PALMERIUS. De nomine Ἰαπυγία vid. Cluver. Ital. Ant. lib. IV. cap. 10. pag. 1208. Pag. 284.

Ibid. Σαλαπίᾳ. Vide Liv. XXVI. 38. & Valer. Max. III. 8. 1. extern. ubi hanc hiſtoriam habes. Apud Noſtrum Civ. I. p. 73, 10. Σαλπίαν vulgo legebatur.

L. 36. Βλάτιος. Apud Livium variant libri: *Blactius, Blatius, Blattius, Blaſius.* Apud Valer. Max. *Blaſius*, *Blaſſius.*

L. 39. „An mendoſum ἐσφετερισμένης? Forte ἀφῃρημένης." MUSGRAV. Non videtur verbum rarioris uſus in locum notioris verbi invaſiſſe.

L. 45. „οὖ καὶ τέως. Legendum eſt ὃ, ut pag. ſeq. [286, 66.] ὅ μοι δοκεῖ προϊδών." H. STEPHAN. *ad edit.* 1. — „Scribo ὃ καὶ τέως." IDEM, *ad edit.* 2. *L.* 46. λόγον τοιόνδε: *de hac re.* Potius, *de tali re*; *de hujuſmodi re.* Pag. 285.

L. 48 *ſq.* „Deeſſe puto dativum λόγῳ: & ſcribendum, οὔτε τῷ παρ' ἐχθροῦ λόγῳ πιστεῦσαι ῥαδίως ἀξιῶν." H. STEPHAN.

L. 52. ὦ ἀγαθὲ. Forſan ὦ 'γαθὲ ſcripſerat Appianus.

CAP. XLVI. Lin. 67. ψιθύρως. „In exempl. ſcriptum eſt ψιθύραξ, pro quo hoc adverbium repoſui." H. STEPH. *ad ed.* 1. Pag. 286.

L. 74. „In locum hujus vocabuli διαδημοῦμαι, quod non ſolum nullum hic, ſed ne in Græca quidem lingua, habere locum poteſt, ſubſtituo διαδραμοῦμαι. Sic in fine hujus pag. [p. 287, 87.] legimus, διέδραμε πρὸς Ἀννίβαν. Et pag. 329. [261, 55.] de Terentio Varrone, ἐς Ῥώμην διέδραμεν." H. STEPHANUS.

L. 78. σὺ δ' ὑπομένειν μοι δεῦρο, καὶ τὰ ἔνδον ἐπιτηρεῖν — „Non debent ſuſpecta eſſe hæc infinitivi modi verba, quum ſciamus hunc modum nonnunquam vice imperativi fungi." H. STEPHANUS. Vide Notata ad pag. 52, 19. — De illo pronomine μοι, in tertio caſu poſito, pauliſper Pag. 287.

Pag. 287. dubitaveram, an in μι eſſet reformandum. Sed poterit eſſe Dativus ille, quem pleonaſticum alii perhibent, (Viger. de Idiot. cap. 4. reg. 2.) alii Dativum commodi adpellare amant, non in græco ſolum ſermone, ſed in quavis lingua, in familiaribus colloquiis præcipue frequentatus. Itaque latine non male ad verbum redderes: *tu mihi hic maneto.*

Pag. 288. *Cap. XLVIII. Lin. 6.* Φούλβιος δὲ Ῥωμαίων ὕπατος. Eſt *Cn. Fulvius Centumalus*, qui A. 543. conſulatum geſſerat. Ac malim utique Φούλβιος δὲ Γναῖος ὕπατος: ut a *Quinto* Fulvio Flacco, Conſule A. U. 542, de quo copioſe ſupra dictum eſt, diſtinguatur. Sicut autem alia prænomina ſæpe poſtpoſita nominibus gentis videmus; (conf. ad pag. 273, 60.) ſic & hoc ipſum prænomen Γναῖος, p. 238, 58. in Σερουΐλιος Γναῖος, atque in ejuſdem hujus *Cn. Fulvii* nomine apud Plutarchum in Marcello pag. 312. B. ubi Φούλβιος Γναῖος vocatur. Eamdem rem, de qua h. l. agitur, exponentes Livius XXVII. 1. & Oroſ. IV. 18. *Cn. Fulvium proconſulem* dicunt, & Plutarchus l. c. ἀνθύπατον adpellat. Recte ſane. Sed non idcirco lectionem ὕπατος continuo damnatam velim; quandoquidem & alibi paſſim *conſulares viros* & *proconſules*, cum apud Noſtrum, tum apud alios tam græcos quam latinos Scriptores, ὑπάτους, *conſules*, adpellatos videmus. Vide ſupra, Exc. ex Hiſt. Sicula, pag. 93, 17. coll. Pun. 308, 69 ſq. Adde Hiſp. 202, 29. & ibi notata: tum Civ. II. 295, 50 ſq. Civ. IV. 547, 72 ſq. Plura ſi deſideras, adi Reimar ad Dionem T. I. p. 62. Dukerum & Drakenb. ad Liv. XXVI. 33, 4. Arntzen. ad Aurel. Vict. de vir. illuſtr. 63, 2. p. 241. Sic & in eadem re, de qua hic agitur, *Cn. Fulvium Conſulem* Eutropius vocat III. 8. De hac Fulvii clade, præter auctores jam citatos, conferri cum Appiani narratione meretur Frontin. Strateg. II. 5. 21.

Pag. 289. *L.* 9. ὁμοῦ τι. Conferre MUSGRAVIUS juſſit p. 173, 40. Sed ibi ὁμοῦ τι intelligendum fuit *propemodum*, *fere*; hoc loco idem denotat quod ὁμοῦ, *ſimul.* Frontin. l. c. *prima luce quum denſiores nebulæ præſtarent obſcuritatem.* Similiter τι abundare vidimus in οἷόν τι, p. 277, 19.

Digitized by Google

L. 18. ἀπέθανον αὐτῶν ἐς ὀκτακισχιλίους.] In magno auctorum diſſenſu de cæſorum numero, modicum numerum, ut alibi ſolet, ſic & hic, prætulit Appianus. Vide Liv. XXVII. 1. & Fabric. ad Oroſ. IV. 18. *Pag.* 289.

Cap. XLIX. Lin. 26. Βρυττίων rurſus ex Med. & Vat. A. pro vulgato Βρυτίων. *L.* 29. Αὐλωνίαν. *Aulonia* vel *Aulon* in Bruttiis. Hoc antiquum eſt & Græcum urbis nomen, poſtea in *Caulonia* & *Caulon* mutatum. Vide Cluv. Ital. Ant. p. 1304. Oppugnatam a Romanis Cauloniam Livius memorat XXVII. 12. de expugnatione tacet; ſed ſolutam oppugnationem ſub adventum Annibalis ait ibid. c. 15. *Pag.* 290.

Cap. L. Lin. 42. Οὐενουσίαν. Sic Civ. IV. pag. 535, 62. & Οὐενούσιοι Civ. I. p. 62, 20. *L.* 53 *ſqq.* καὶ αὐτοῦ τῷ σώματι &c. Citavit Suidas in Δάκτυλος, & in Τύπος. *Pag.* 291.

Cap. LI. Lin. 59. Σαλαπίνοις. Conf. not. ad p. 284, 33.

Cap. LII. Lin. 82. διώδευε. Niſi paululum ſepares hoc verbum ab iis quæ ſequuntur, ea erit hujus loci ſententia, quam Beraldus expreſſit, ut *ſuperandis Alpibus ſex menſes inſumſiſſe Annibalem* dicat Appianus: quod cum eo non convenit, quod, conſentiente Polybio atque Livio, ſupra dixerat cap. 4. extr. p. 233. *ſeptimo menſe, poſtquam ex Hiſpania moverat, in planitiem Italiæ perveniſſe. L.* 91. περὶ πόλιν Σήνας. *Ad Senam Gallicam* in Umbria. Apud unum Appianum urbis hujus nomen in plurali numero invenitur, cum hoc loco, tum Civ. I. 122, 46. Conf. Cluver. It. Ant. pag. 607 ſq. De illa Aſdrubalis clade vide Polyb. lib. XI. init. & Liv. XXVII. 46. ſqq. *Pag.* 293.

Cap. LIII. Lin. 4. οὐ πόῤῥω τι ἐπ' ἐκείνῃ. Sic tres noſtri ſcripti libri. Ad grammaticam quidem rationem, ſi adverbium πόῤῥω uſitatiore notione de *loci* diſtantia accipias, paulo commodior videri poſſit Stephani lectio, ἀπ' ἐκείνης. Sed ſicut ei ſcriptorum librorum auctoritas repugnat, ſic eidem ne cum rei quidem veritate ſatis bene convenit. Nam incommode certe dictum videri debet, *Cannas* in Apulia *haud procul Sena abeſſe.* Quod intelligens Beraldus interpres, verba illa *Pag.* 294.

Digitized by Google

Pag. 294. quæ Stephani textus habebat, οὐ πόῤῥω τε ἀπ' ἐκείνης, conſulto videtur præteriiſſe: nam pro his ipſis cum eis quæ ſequuntur, καὶ ἰσοπάλαιόν πως ἐκείνῃ γενόμενον, non alia niſi hæc latina poſuit, *Par enim æqualiſque hæc illi fuit.* Rectius igitur adverb. illud, πόῤῥω, in *temporis* notione, quæ rarioris quidem uſus eſt, h. l. fuerit accipiendum; quod & verbis ἐπ' ἐκείνῃ clare ſatis indicatur. Nono autem anno Romanorum calamitatem Cannenſem clades hæc Aſdrubalis ſecuta eſt.

Pag. 295. *Cap. LIV. Lin.* 15. τεσσαρεσκαιδέκατον ἔτος ἤδη ἔχων. Annus DXLVII, quo Aſdrubal cum exercitu cæſus eſt, *duodecimus* fuit, ex quo in Italiam Annibal pervenerat; eodemque anno, poſt fratris cladem, in Bruttios ſe ille recepit. Liv. XXVII. 51. Inſequenti anno nihil rei cum Annibale geſtum eſt: *nam* (ut cum Appiano conſentit Liv. XXVIII. 12.) *neque ipſe ſe obtulit in tam recenti vulnere publico privatoque, neque laceſſierunt quietum Romani.* Quæ vero mox narrat Appianus de Punica claſſe & de Magone, ea ad illos Conſules, qui pag. ſq. initio capitis LV. nominantur, ſunt referenda, ſcil. ad A. U. DXLIX. qui *decimus quartus* eſt ab Annibalis in Italiam adventu: atque is annus ad verba οἱ δ' ἔπεμψαν *lin.* 19. ad marginem hujus pag. fuerat notandus.

L. 19 *ſqq.* οἱ δ' ἔπεμψαν μὲν αὐτῷ ναῦς ἑκατὸν &c. Livius XXVIII. 46. (ad Conſules Anni Urbis DXLIX;) *Eiſdem diebus naves onerarias Pænorum ad octoginta circa Sardiniam ab Cn. Octavio, qui provinciæ præerat, captas,* COELIUS, *frumento miſſo ad Hannibalem commeatuque onuſtas, Valerius, prædam Etruſcam Ligurumque montanorum captivos Carthaginem perportantes, tradit.* Unde obiter diſcimus, inter *Auctores*, quos *in hac belli Annibalici Hiſtoria* ſecutus Appianus eſt, COELIUM illum ANTIPATRUM fuiſſe, quem paſſim a Cicerone, Livio, Valerio Max. A. Gellio aliiſque, ut *luculentum*, *accuratum*, *certumque Romanæ hiſtoriæ Scriptorem*, licet non nimis polita oratione uſum, laudatum videmus: de quo conf. Ger. Jo. Voſſium, de Hiſtor. Lat. lib. I. c. 8.

Digitized by Google

L. 27. οὐδὲ Μάγωνος. *Mago*, Annibalis frater, relicta ſuperiori anno Hiſpania, & hieme in Baleari inſula tranſacta, eodem hoc anno DXLIX. in Liguriam advenerat. Liv. XXVIII. 46. Appian. Hiſp. c. 37. extr. De eodem Magone conf. quæ ſupra notavimus ad p. 254, 29. Pag. 295.

L. 28 *ſq.* τὸ μέλλον ἔσεσθαι περιορωμένου. Sic Civ. I. p. 90, 3. ἔτι δ' αὐτῷ κατὰ τὴν οἰκίαν τὸ μέλλον περιορωμένῳ ἐξαγγέλλεται &c. Eſt autem τὸ μέλλον περιορᾶσθαι *futura circumſpicere, cunctantem exſpectare quo res evaſura ſit.* Fortaſſe in exemplari H. Stephani intricatiori nexu ſcripta erat præpoſitio περὶ, & fefellit eum nomen μέλλον, ut προορωμένου (*proſpiciente futura*) legendum putaret; præſertim quum etiam in hiſt. Pun. p. 314, 74. ubi de eodem Magone agitur, καὶ τὸ μέλλον αἰεὶ προορώμενος legeretur; qui error ibi non ſolum in editis ſed in ſcriptis etiam libris omnibus obtinet, ubi nos περιορώμενος reſtituimus. τὸ μέλλον ἔσεσθαι προορώμενος recte, & ſuo loco, ſupra ſteterat p. 287, 83. *eventum animo præcipiens, id quod futurum erat ante proſpiciens.* Sic Pun. 335, 29 ſq. προορώμενος ἅμα τὸ μέλλον.

L. 30. Βρυττίων. Quum (neſcio quo caſu) in edit. 2, contra quam in edit. 1. & in ſcriptis libris erat, (nam edit. 1. ut alibi, Βρυτίων, codices autem Vat. A. & Med. Βρυττίων dabant,) Βρεττίων h. l. fuiſſet editum; ad ipſum hunc locum hæc adnotavit H. STEPHANUS: „Alibi paſſim Βρύτιοι, non Βρούτιοι, appellantur, & quidem in hac etiam ipſa pag. circa principium: [lin. 17.] Vide pag. quæ proxime ſequitur, & eam quæ illam excipit. Vide item pag. 338. & 341. necnon 346. & 348. [Omnibus iſtis locis conſtanter cum Vat. A. & Med. Βρύττιοι edidimus.] Apud Stephanum [Byzant.] tamen Βρούττιοι habemus, & Βρουττία pariter. [Sic apud Noſtrum quoque Civ. V. p. 737, 15, 738, 26. conſentientibus libris editum eſt.] Quamvis autem duas tantum ex hoc hiſtorico ſcripturas attulerim hujus nominis, (quod ex iis eſt quæ ἐθνικὰ grammatici appellant;) non ignoro tamen, & tertiam apud eum extare. Nam in hiſtoria de bellis Punicis, p. 26. ſemel atque iterum occurrit genitivus Βρεττίων. Sed vix hujus

Digitized by Google

Pag. 295. ſcripturæ, tanquam aperte mendoſæ, audebam mentionem facere. Interim autem lector, de his diverſis unius nominis ἐθνικοῦ ſcripturis admonitus, meminerit, ubi aliorum nominum quæ hujus claſſis ſunt, diverſæ ſcripturæ occurrent, cautionem adhibere. De hoc certe & annotatio quædam in paginam 330. [264, 6.] ubi de Græca Petelinorum appellatione agitur, illum potuit commonefacere." Hæc STEPHANUS. Nos in hiſtoria quidem Pun. p. 360, 72. & 74. ubi Βρετίων vulgo legebatur, Βρυττίων ex Cod. Bav. (qui hac forma in ead. hiſt. Pun. 376, 17. dabat, ut in hac hiſt. Annib. Vat. A. & Med.) repoſuimus. Sed ſupra, in Ecloge X. de Reb. Samnit. pag. 62, 76. & 63, 90. intactam reliqui eamdem ſcripturam Βρέττιοι, in quam ibi cum exemplari Urſini conſentiebat codex Bav. Atque eadem illa ſcriptura, Βρέττιοι, tantum abeſt ut pro mendoſa haberi cum Stephano debeat, ut potius eo ipſo nomine populum hunc, quem *Brutios* vel *Bruttios* Romani vocabant, a Græcis olim proprie adpellatum, atque etiam originem illius nominis apud Strabonem lib. VI. pag. 255. & apud Diodorum Siculum lib. XVI. c. 15. expoſitam, videamus. Conf. Cluver. Ital. Ant. p. 1282 ſq.

Pag. 296. *L.* 32. „Quod ab Annibale fieri hic videmus in Brutiorum urbibus, idem narrat in Hiſpanica hiſtoria [c. 99. p. 223.] factum a T. Didio, in Termiſo, [vel Termantia.] Scribit enim de hac, ἐξ ἐρυμνοῦ κατήγαγεν ἐς τὸ πεδίον: ſicut hic legimus, τάς τε ὀχυρὰς τῶν πόλεων μετῴκιζεν ἐς τὰ πεδινά." H. STEPH.

CAP. LV. Lin. 37 *ſqq.* Πούπλιος Σκιπίων &c. Vide hiſt. Pun.

Pag. 297. cap. 6. extr. & ſqq. *L.* 50. ἐσύλησε - - τὸ τῆς Φερσεφόνης ἱερόν. Idem ſacrilegium olim Pyrrhus Epirota commiſerat: vide ſupra, hiſt. Samn. p. 70. l. 93. & l. 2.

CAP. LVI. Lin. 57. Κωνσεντίαν. Sic Civ. V. p. 786, 43. & 788, 71. Sic & apud Strabonem lib. VI. p. 256. A. Κωνσεντία μητρόπολις Βρεττίων. *L.* 61. ἐς Πετινοῦντα. „Hæc duo verba feci ex tribus his, quæ in exemplari erant, ἔπεισιν οὖν τά. Scribunt autem alii Πετινοῦντα, alii Πεσσινοῦντα." H. STEPH. *ad edit.* 1. *L.* 62. Θεῶν Μητέρα. Malim τὴν Θεῶν Μητέρα.

Digitized by Google

L. 70. Κλαυδίαν Κυϊντίαν. *Claudiam Quintiam*; potius *Quintam*. Vide Liv. XXIX. 14. alioſque ibi a viris doctis citatos. Poſtpoſitum eſt nomini prænomen, ut alibi: vid. ad 288, 6. & ad 273, 60. De re conf. Plin. VII. 35. & quos ibi laudat Harduinus. *Pag.* 298.

L. 72 *ſq.* ἐπιθειάσαι τε πολλὰ περὶ τῆς ἁμαρτίας. Sane non de *peccato*, ſed de *innocentia* Deos obteſtata eſt. Quare utique legendum περὶ τῆς ἀναμαρτησίας; quo ducit lectio cod. Med. Et ſic in contextu repoſitum velim. Eodem vocabulo ἀναμαρτησία utitur Noſter in hiſt. Pun. 367, 72. ubi Vat. A. mendoſe ἁμαρτησία habet, ut h. l. Med.

L. 74. ἕσπετο. Vid. Hiſp. 199, 69. & ibi. not.

L. 83. δι᾽ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ἀρίστων. „Tu lege, ut ſecum conſentiat ſcriptor, δι᾽ ἀνδρὸς καὶ γυναικός." WESSELING. *ad Diodor. Sic.* T. II. p. 605. *Pag.* 299.

Cap. LVII. Lin. 90. Πετηλίων. „At in fine pag. ſeq. vocantur Πετηλῖνοι. Neque tamen hic Πετηλίνων, ſed potius Πετηλινῶν ſcribendum puto. Vide Annot. in pag. 330. [p. 264, 6.]" H. STEPHAN. Vide ad pag. 264, 6. Conſtitueram hoc loco, ſicut illic, Πετηλινῶν edere: & ad hanc ſcripturam refertur Nota textui h. l. ſubjecta. Sic & p. 302. 46. quum Πετηλῖνοι fuiſſet editum, Πετηλινοὶ reſtitui. Sed nihil impedit, quo minus nunc Πετηλίων ſcripſiſſe credi poſſit Appianus, a primo caſu Πετήλιοι. Certe eâdem forma & ab Οὐενουσία, Οὐενουσίους Civ. I. p. 62, 20. & a Περυσία, Περυσίους, Civ. V. p. 775, 52. (ut alia taceam ejuſdem generis) ab eodem dictos videmus.

L. 93 *ſq.* Ἵνα δ᾽, ἔφη, μηδ᾽ ὑπονοῆσθε· τοὺς μὲν δυνατοὺς χαρίζωκε τοῖς Νομάσιν. Similiter fere in Evang. S. Marci c. 2, 10. ἵνα δ᾽ εἰδῆτε, ὅτι ἐξουσίαν ἔχει - - - λέγει τῷ παραλυτικῷ &c. Mendoſam eſſe vulgatam lectionem monuerat H. STEPHANUS: „Admitti (inquit) hæc ſcriptura non poteſt, ἵνα δ᾽ ἔφη μηδ᾽ ὑπονοεῖσθαι. Neque enim ſequitur quidquam quod dixerit: & fuiſſet certe utendum futuris primæ perſonæ, non aoriſtis tertiæ: quinetiam dicendum, μηδ᾽ ὑπονοήσητε. Sed nequaquam veriſimile eſt tali ſermone uſum fuiſſe: contra

vero credibilem fore ſpero hanc meam conjecturam, ἵνα δ᾽ ᾖ μηδ᾽ ὑπονοεῖσθαι, vel, ἵνα δὲ εἴη μηδ᾽ ὑπονοεῖσθαι."

Pag. 300. *Cap. LVIII. Lin.* 11 *ſq.* τὴν αἰτίαν ἐδεδοίκει τοῦ τοσοῦδε πολέμου, πρῶτος ἐμβαλὼν ἐν Ἰβηρίᾳ. Si teneas cum Editis diſtinctionem poſt πολέμου, mendoſa utique vel defecta videri oratio debet. Sed deleta illa diſtinctione (quam deleat Lector velim) omnia plana erunt, & participium ἐμβαλὼν referetur ad τὴν αἰτίαν, hac ſententia: *timuit ſibi, ut qui tanti hujus belli cauſa exſtitiſſet in Hiſpania.* Sic αἰτίαν ἐμβάλλειν ſimiliter fere dictum atque λόγον ἐμβάλλειν, δόξαν ἐμβάλλειν. Ac neſcio an fortaſſe adjici etiam aut intelligi ſaltem debeat pronomen αὐτοῖς: *cauſa illis tanti belli exſtitiſſet*, vel *culpam tanti belli eis impegiſſet, per ea quæ jam in Hiſpania primum fecerat:* Sagunti enim expugnatio initium atque cauſa ſecundi belli Punici fuerat, vid. Hiſp. cap. 13. & Pun. cap. 67. init. Simili ratione verbum ἐπιβάλλω uſurpatum videmus Civ. II. p. 188. εἰ γὰρ οὐ δύναμαι πεῖσαι τὰ δίκαια ποιεῖν Καίσαρα, τό γε ἄγος αὐτῷ καὶ μύσος -- ἐπιβαλῶ.

L. 13 *ſq.* εὐξύλου τῆς Ιταλίας οὔσης. „Debuit interpres [a cujus tamen verbis non recedendum equidem putavi] dicere potius, *quod Italia materie abundet*, ſive, *lignis abundet.* Poteſt enim aliqua regio affatim ligna ſuppeditare, ſed quæ aliunde in eam invecta fuerint." H. Stephan.

L. 15. „Deſunt fortaſſe aliquot verba inter ἀλλοτρίων & καταφρονῶν: hæc videlicet, ὅσον οὔπω γενησομένων. Quibus inſertis ſcribendus ita ſit hic locus, τῶν δὲ ἔτι ὑπηκόων οἱ πόλεων, ὡς ἀλλοτρίων ὅσον οὔπω γενησομένων, καταφρονῶν. Ita autem locum hunc ſcribens, ſequor quendam paginæ 344. [295, 30.] ubi de Brutiis eodem modo loquitur." H. Stephanus.

Pag. 302. *Cap. LX. Lin.* 46. Πετηλινοί. Vide ad p. 264, 6. & 299, 90.

L. 49 *&* 50. „Suſpectum ἄνδρας & συναγαγών." Musgrav. ἄνδρες i. q. ἄνθρωποι ſunt *homines, incolæ. Regionem*, inquit, *vaſtavit, & incolas in extremam calamitatem adduxit.* Pro πολλάκις συναγαγὼν fortaſſe πολλάκις ἀγαγὼν ſcripſit. Attamen & alibi compoſitum verbum συνάγειν eadem

Digitized by Google

fere notione uſurpatum deprehendimus ac ſimplex ἄγειν, velut Civ. I. 143, 12. τὸ τέλος αὐτῷ τῆς νίκης συναγαγόντα.

L. 54. „ Hic κατεφρόνησεν ὡς πολεμίων: quod plus eſt quam quod de Brutiis & aliis dixit, ὡς ἀλλοτρίων καταφρονῶν. Vide annotat. in paginam proxime præcedentem. [pag. 300, 15.]" H. STEPHANUS. *Pag.* 303.

CAP. LXI. Lin. 64 *ſqq.* Τοῦτο τὸ τέλος ἦν --- πεντήκοντα ἔτ. Beraldus ad verbum: *Hic fuit exitus expeditionis Annibalis in Italiam, & hujus belli Punici annus ſecundus & quinquageſimus.* Non fuiſſe autem annum *quinquageſimum ſecundum*, ſed *decimum ſextum*, ipſe Appianus modo dixerat p. 302, 48. namque Hiſp. c. 13. docuerat, expeditionem Annibalis in Italiam mox poſt indictum Carthaginienſibus a Romanis bellum fuiſſe ſuſceptam. Qua fere ratione emendanda ſupplendaque hæc extrema libri hujus verba ſuſpicer, in verſione latina Græcis ſubjecta declaravi. Conf. hiſt. Pun. cap. 2. pag. 306. extr. & cap. 67. p. 390. ubi quamquam rotundo, ut ajunt, numero *per quinquaginta annos* duraſſe dicatur pax bellum Punicum II. ſecuta, tamen, ſubtilius ſi ſpectes, ab A. U. 553. quo compoſita pax eſt, ad A. 605. quo Bellum Punicum III. erupit, duo & quinquaginta anni excurrerunt.

ADNOTATIONES
AD APPIANI LIBRUM VIII.
DE REBUS PUNICIS.

Pag. 304. INSCRIPTIONEM impreſſa exemplaria hanc præferunt: Ἀππ. Ἀλεξ. Ῥωμαϊκῶν Λιβυκὴ ἢ Καρχηδονική. Scripti codices partim carent titulo, & in his Regii; partim ſimpliciter dant Ἀππιανοῦ (Ῥωμαϊκῶν) Λιβυκή. Verba ἤτοι τὰ Καρχηδονικὰ unus dedit Vat. A. Ipſe Appianus, ubi hujus libri mentionem fecit, (Præf. p. 18, 80. Hiſp. p. 116, 57 ſq.) Βίβλον Καρχηδονικὴν dixit. Fuiſſe autem generalem Libri Inſcriptionem, Λιβυκὴ, & in duas partes fuiſſe diſtributum, quarum prior (Καρχηδονικὴ inſcripta vel τὰ Καρχηδονικὰ) Hiſtoriam Punicam explicabat, altera, Νομαδικὴ, Numidicam, diſcimus ex Photio & ex Anonymi alterius de Appiani opere Teſtimonio: vide ſupra hoc vol. pag. 5, 43. & p. 13, 59. Prior pars integra ad nos pervenit: ex poſteriori Fragmenta nonnulla, quæ ſuperſunt, ſubjecimus.

CAP. I. Lin. 2 ſq. „ οἰκισταὶ δ' αὐτῆς ἐγένοντο Ζῶρός τε καὶ Καρχηδών. Cum Appiano conveniunt Philiſtus Naucratita, Euſebius in Chronico, Stephanus de Urbibus & Hieronymus, ac Carthaginem a Zoro vel Xoro & Carchedone conditam ſcribunt. [*Xori* nomen nuſquam reperias, niſi in vitioſa hac apud Appianum lectione.] Hos tamen Salmaſius in Solinum, Voſſius Theol. Gent. & Bochartus refellunt, noſque docent, *Zorum* & *Carchedonem* urbium, non conditorum, eſſe nomina. Nempe *Zorus* eſt idem quod *Tſor*, Phœnicium Tyri nomen. Ita efferebant veteres. Liber nominum in Hieronymo, cap. de Marco: *Tyrus quippe lingua Hebræa Zor dicitur.* Et Καρχηδὼν eſt Carthago. Verum nomen erat *Carthada*, i. e. nova urbs. Solinus: *Eliſſa mulier extruxit, & Carthadam dixit, quod Phœnicum ore exprimit Civitatem Novam.* Inde eſt, quod utraque Carthago, tam Libyca,

quam

Digitized by Google

quam Iberica, græce dicta eſt Καινὴ πόλις, ut videre eſt apud Stephanum & Euſtathium. Porro de conditu urbis videatur Scaliger [in Appendice operis] de Emend. tempor. & in Not. ad Euſebium. [num. DCCCIV. & MDCCCLXXI.]" AL. TOLLIUS. „Simſon ad A. M. 2772. Ζῶρος exhibet, & a צור nomine urbis Tyri repetit." REISKIUS. Pag. 304.

οἰκισταὶ δ' αὐτῆς, pro αὐτοῖς quod ex codd. Reg. ediderat C. Stephanus, repoſuit Henricus: illudque conſervavi, quoniam id ipſum exhibent codex Auguſtanus & cod. Venetus uterque. Sed Vratiſlavienſis liber, &, quantum video, Vaticanus A. (quem deinceps ſimpliciter Vaticanum nominare licebit, quoniam Punica hæc Hiſtoria ad illum unum ex Vaticanis collata eſt) cum Regiis & edit. 1. in αὐτοῖς conſentiunt. Quam lectionem ſi ſequaris, erit αὐτοῖς ad Phœnices colonos referendum; & οἰκισταὶ erunt *duces coloniæ*, qua notione vocab. illud in libris de Bell. Civ. plus ſemel occurrit. Ζῶρος, quod vulgo hic legebatur, ſcripti etiam libri noſtri exhibent omnes. Sed illud, proclivi ſane librariorum lapſu, ex Ζῶρος eſſe corruptum, ante Simſonum, quem advocavit Reiskius, viri docti, quos in brevi Nota infra contextum nominavi, pro tam comperto habuerunt, ut locum hunc Appiani non aliter citaverint ac ſi Ζῶρος vulgo hic legeretur: Joſ. Scaliger ad Euſeb. p. 50. num. DCCCIV. Salmaſius ad Solinum p. 228. Bochartus in Chanaan ſ. de Phœnicum coloniis, lib. I. cap. 24. Ceterum hanc ſententiam, quæ Carthaginem ante Trojæ excidium a Zoro & Carchedone conditam perhibet, non ſuo nomine, ſed tamquam aliorum, Græcorum puta nonnullorum, (e quorum numero Philiſtum nominat Euſebius) proferri ab Appiano, manifeſtum fit ex eo, quod, quam huic mox opponit, Romanorum atque ipſorum Carthaginienſium ſententiam veluti ſuam exponit, eamdemque rurſus ſequitur, ubi de temporis ſpatio, quo ſtetit Carthago differit, cap. 2. p. 306. cap. 51. p. 366. & cap. 132. p. 493. Conf. Adnot. ad pag. 306, 28. De diverſitate autem ſententiarum circa tempus, quo a *Didone*, cui & *Eliſam* vel *Eliſſam* nomen fuiſſe notum eſt, condita Carthago vel *Byrſa*

Digitized by Google

ſaltem, arx Carthaginis, perhibetur, præter auctores a Tollio
Pag. 304. citatos, conferri poteſt Bongarſius ad Juſtin. XVIII. 6. cujus Adnotatio huc ſpectans Notis etiam Variorum ad Vellej. Paterc. I. 6. in edit. Ruhnk. inſerta eſt. Adde quæ notabimus ad p. 306, 28.

L. 5. κατακαίνει. Sic mox l. 8. ἀφικνεῖται, interſperſis licet aliis verbis quæ in præt. imperf. vel in Aor. ponuntur. Sua auctoritate, & præter rationem, primus editor (quem ſecuti duo reliqui ſunt, qui nullos ſcriptos libros adhibuerunt) κατέκαινε poſuit. Nihil familiarius ſtylo hiſtorico, quam hujuſmodi ab uno verbi tempore ad aliud tempus tranſitus. Sic Hiſp. p. 162, 53. χορτολογοῦντι ἐπέκειντο, καὶ κλείνουσι πολλούς. Adde p. 171, 99. p. 109, 30 ſq. Similiter initio Fragm. ex lib. de Regib. p. 21. Αἰνείας -- ἤκμασε --- ἔφυγε ... καταπλεῖ. Et mox ibid. ἦρχε --- καὶ ζεύγνυσιν. &c.

Pag. 305. *L.* 8 *ſq.* ἀφικνεῖται πλέουσα Λιβύης ἔνθα νῦν *&c.* Intellige ἐς τοῦτον Λιβύης τόπον ἔνθα, vel ἐς ταύτην Λιβύης μερίδα ἔνθα νῦν &c. Sic Annib. 290, 36. ᾗ τοῦ τείχους αὐτὸς ἐφρούρει. Mithr. 679, 31. ἡ σαμβύκη ἐπαχθεῖσα τοῦ τείχους ᾗ τὸ τῆς Ἴσιδος ἱερὸν ἐστι. Simili quadam ellipſi dictum videri poteſt illud Hiſp. 147, 98. κατέπλευσε τῆς Ἰβηρίας ἐς τὸ καλούμενον Εμπόριον: niſi id quidem per trajectionem potius quamdam vel hyperbaton, quod dicunt, poſitum eſt pro ἐς τὸ καλούμενον τῆς Ἰβηρίας Εμπόριον.

L. 11. περιλάβοι dedi ex Aug. Vat. & utroque Veneto. (Nam ſpecimen collationis quod ex Veneto S. Joh. & Pauli mecum communicatum eſt, præter Præfationem, initium hujus Libri de reb. Pun. complectebatur. Totus autem reliquus hic Appiani liber, cum ceteris omnibus, ad nullum alium Venetum codicem collatus eſt, niſi illum *Bibliothecæ S. Marci*, quem adeo poſthac nude *Ven.* vel *cod. Ven.* deſignare licebit.) *Vratiſlavienſis* codex, quem abſoluta demum duorum voluminum impreſſione, quibus ipſa Appiani Hiſtoria continetur, nactus ſum, rurſus h. l. cum Regiis codicibus & cum Impreſſis conſentit: quod quoniam plerumque fit, de iſto conſenſu deinceps non opus erit monere Lectorem;

Digitized by Google

ſatiſque fuerit, ſi hujus Codicis *Vratisl.* lectiones tum demum adnotavero, ubi a Codicum Regiorum atque Impreſſorum lectionibus diſcedunt. Itaque ubi de Vratisl. nihil monebo, ibi intelliget lector cujus id noſſe intereſt, codicem hunc cum Regiis manuſcriptis atque Impreſſis conſentire. Ubi vero inter ipſos Regios & Impreſſos erit diſſenſus; ibi (niſi manifeſtius mendoſa ſit altera lectio) indicabo, utra ex parte ſtet Vratislavienſe exemplar. *L.* 13. οὕτω Βρ. οὕτως etiam Vratisl. Pag. 305.

L. 12. ἐπὶ τῇ τῶν Φοινίκων μικρολογίᾳ. Gelenius: *riſerunt Phœcum ſordes.* Et plerumque quidem aliàs μικρολογία vel σμικρολογία *avaritiam* vel *ſordes* denotat, id eſt, *nimiam in dando* vel *erogando parcitatem*, ſed, ſicut generatim *minutarum rerum ſectationem ſtudiumque* indicat, ſic & *de parcitate in poſtulando* recte uſurpatur. conf. Maced. p. 514, 48. *L.* 17. σλειώτατον etiam Vratisl. Sic rurſus Aug. & Vat. C. Mithr. 642, 4. & Aug. ibid. p. 701, 3. & 703, 37. Eodemque modo apud Strabonem II. 122. B. III. 137. B. &c. Conf. Sylburg. ad Clenard. Inſtit. Ling. Græc. p. 435. extr.

L. 18. ἀπὸ τοῦδε Βύρσα ὀνομάζεται. Hæc eſt Græcorum derivatio illius nominis: quæ ipſa derivatio originem fabulæ iſti de bovina pelle dediſſe videtur. Rectius, & ad ſermonem Phœnicum adcommodatius, ab Hebræorum בָּצְרָה, (*Bosra*,) quod *arcem* notat, a Scaligero derivatum nomen *Byrſæ* eſſe, pridem conſentiunt eruditi.

Cap. II. Lin. 27. δυνάμει μὲν ἀξιόμαχος τῇ Ἑλληνικῇ, περιουσίᾳ δὲ μετὰ τὴν Περσικήν. Dura omnino & inſolens oratio, ἀξιόμαχος περιουσίᾳ μετὰ τὴν Περσ. Ac ſane adjectivum illud πχουσία, quod exhibet Aug. nullo licet ex reliquis codicibus ſuffragante, in locum vocabuli περιουσίᾳ ſubſtitutum malim. Pag. 306.

L. 28. ἑπτακοσίοις δ' αὐτοὺς ἔτεσιν ἀπὸ τοῦ συνοικισμοῦ &c. „ Immo vero ἐννακοσίοις. Neque vel ſic rem exhauſtam habes. Cœpit primum bellum Punicum A. U. 490. finiit A. 514. Ab Anno U. C. 1. ad Æneæ in Italiam adventum ſunt anni 426. His adde quinquaginta, quos ſtetit Carthago ante Trojam exciſam; habes annos 990. Repetit tamen eandem

Digitized by Google

Chronologiam p. 28, 34. & 82, 17. [366, 55. & 493, 35.]" REISKIUS.

Pag. 306. Similiter SCHEGKIUS ad Vellej. Pat. I. 6. „Sibi ipſi, ait, contrarius Appianus. Ecce in limine Punici, L. ante Ilium captum annis conditam Carthaginem: &, paucis interjectis, ſeptingenteſimo anno a Carthagine condita Romanos eis abſtuliſſe Siciliam narrat. Jam, Siciliam in Romanorum poteſtatem veniſſe DXII. ab U. C. & a Troja capta ad U. C. intereſſe annos CDXXXII. ſcimus. Aſſide pulverem eruditum, & puta; numquam conſtabit ratio." At tum demum computus hic ſeptingentorum annorum pugnabit cum eis quæ in limine Libri dixerat Appianus, ſi ſententiam eam, quæ L. annos ante Ilium captum conditam Carthaginem ſtatuit, tamquam unice veram atque ſuam ille propoſuit. Quod quidem longe ſecus eſſe, ſi cui ex ratione ea qua ſententiæ iſti ſententiam Romanorum atque ipſorum Carthaginienſium oppoſuit, minus patere videtur, ex ipſo ſaltem hoc computo quem hic legimus, ac magis etiam ex reliquis duobus Noſtri locis, ad quæ Reiskius provocavit, manifeſtum fieri poterat. Conf. ſupra ad cap. 1. lin. 2 ſq. Satis enim adparet, tribus hiſce locis æram conditæ Carthaginis non ante Trojæ ſigi excidium, ſed ad id tempus referri quo a Didone vel Eliſſa deducta Punica colonia perhibita eſt.

At vero illud dubitationem aliquam habere poſſe intelligo, quod, quum circa finem belli Punici II. A. U. C. 552. Pœni oratores (Pun. 366, 55.) prædicantes inducantur, *per DCC. annos floruiſſe ſuam civitatem*, tamen nunc *ſeptingenteſimo a conditione Carthaginis anno Sicilia multatos Pœnos* dicere videatur Appianus, quod ſtatim finito bello Punico I. A.U. 513. factum erat; tum vero quod rurſus (Pun. 493, 35.) ad eumdem annum DCC. a nativitate Carthaginis excidium ejuſdem referat, quod in A. U. 608. incidiſſe conſtat. Quam quidem dubitationem non ita levandam puto, ut erratum fortaſſe in numeris eſſe dicamus; quamquam, ſi hoc loco, in quo verſamur, ἑξακοσίοις legeremus pro ἑπτακοσίοις, melius conſtare videri poterat ratio. Sed primum conſiderari velim, eodem hoc loco non præciſe dicere Appianum, *ſeptingenteſimo anno*

Siciliam Pœnis eſſe ademtam. Etenim hæc phraſis ἑπτακοσίοις ἔτεσιν latius patet, & idem fere ſignificat, quod latina locutio *intra ſeptingenteſimum annum*. Deinde vero ex ipſo nexu orationis intelligi videtur, illud temporis ſpatium, quod laxiori iſta ratione definit Scriptor noſter, non ad unam Siciliam Pœnis ademtam reſtringendum; ſed ad reliquas omnes calamitates quæ hanc ſecutæ ſunt, quas continua ſerie cum illo primo detrimento enumerat, eſſe extendendum. Quod ni ita eſſet, multo ſane aptius fuerat, everſionis tempus definire, quam illud quo una ſolum provincia minutum eſt Pœnorum imperium. Denique quum ſatis adpareat, ſingulis tribus locis, de quibus quærimus, non niſi obiter & latiori quadam ratione rotundoque, ut ajunt, numero ætatem Carthaginis indicare Appianum voluiſſe; videmus, inter diverſiſſimas variorum auctorum de annorum numero, quos ſtetit Carthago, ſententias, medium quemdam numerum ſatis apte fuiſſe ab eodem ſelectum. Nam quum alii conditam ab Eliſa Carthaginem LX. & quod excurrit annis ante Romam dicerent, (Timæus Siculus apud Dionyſ. Halic. lib. I. c. 74. pag. 60. ed. Sylb. Vellejus Pat. I. 6. cf. Euſeb. Chron. num. MDCCCLXXI.) alii XCII. annos ponerent, (Liv. Epit. LI. Anonymus ap. Suid. voc. Ἀφρικανός.) alii denique, (Solinus c. 30. al. 27. cf. rurſus Euſeb. l.c.) ut plures nunc omittam ſententias, CXXX. vel CXL. annos a condita Carthagine ad Romam conditam numerarent; Appianus, videns in tantis auctorum diſſenſionibus nihil certi poſſe definire, mediam quamdam rationem laxioremque ſecutus, haud ita incommode & decrementi initium imperii Punici & excidium tandem urbis circa ſeptingenteſimum fere annum, ex quo condita erat, ait accidiſſe.

L. 33. Σκιπίωνος. Sic, & Vratisl. *L.* 36. ἰσενεγκεῖν. Sic & REISKIUS legere juſſit: „ἀπενεγκεῖν aut ἐσενεγκεῖν, ut pag. 17, 39. & 105, 34." [p. 341, 43. & Syr. 579, 35.] ἐσφέρειν proprium verbum, ubi de *pendendis* ſ. *conferendis tributis* agitur; nonnumquam συμφέρειν. Paſſim tamen apud Noſtrum unum alterumve probatum ceteroquin codicem ἐπενεγκεῖν pro ἐσενεγκεῖν exhibere comperi, ex male intellecto, ut videtur,

Pag. 306. ſcripturæ nexu quo præpoſitiones ἐς & ἐν in compoſitione verborum exprimuntur: vide Pun. 341, 43. Maced. 514, 44. Civ. IV. 635, 79. Civ. V. 720, 29. & 31.

Pag. 307. *L.* 39. ἀλλήλοις ἐπολέμησαν. Sic h. l. unus exhibet Vratisl. ſed is quoque ita ut ſimul ἀλλήλους legi poſſit. Vide Adnot. ad Præf. pag. 16, lin. 38. *L.* 41. ἐπάρατον ἔγνωσαν. Poſſis ſuſpicari, poſt hæc verba nonnihil intercidiſſe; velut, εἴ τις αὐτὴν αὖθις οἰκήσειε. conf. p. 498, 12 ſq. Sed & recte ἐπάρατος χώρα dicetur, *quam habitare non licet*, ut ἐπάρατα χρήματα, *pecuniæ quæ tangere nefas eſt*, Civ. II. 368, 85. Et infra, p 500, 52. legimus τῆς πάλαι Καρχηδόνος τὸ ἐπάρατον.

L. 42. ἀγχοτάτω, i. q. ἄγχιστα vel ἐγγυτάτω. Forma Herodoto frequentata, & Appiano familiaris; ſed apud hunc ſæpe vario modo a librariis corrupta. H. l. verum ſolus dedit Vat. ſed ἀγχωτάτω Aug. ἐγχοτάτω Ven. ἀγχιτάτω cum Regiis Vratisl.

L. 46. Ἀννιβαϊκή. Sic tacite poſuit H. Steph. Ex Vat. & Ven. nil adnotatum. Vratislavienſis cum Regiis & Aug. & edit. 1. dat Ἀννιβιακή. Vide ad Præf. Appiani p. 18, l. 80.

Pag. 308. *CAP. III. Lin.* 64 *ſq.* τὴν νύκτα πρὸς τῶν νικώντων ἔσεσθαι. Gelenius: *noctem profuturam victoribus.* An, quod non facile recipere ſe hoſtes propter objectum a tergo flumen poſſent? *L.* 69 *ſeqq.* Codex Bav. in *Excerptis de Legationibus* hæc habet: Ὅτι Ἀτίλιος ὁ στρατηγὸς Ῥωμαίων, αἰχμάλωτος γεγονὼς ὑπὸ Ξανθίππου τοῦ Λακεδαιμονίου· τάνδε μετ' οὐ πολὺ κάμνοντες οἱ Καρχ. σὺν οἰκείοις πρέσβεσιν &c. uſque verba κέντρα πάντοθεν ἐχούσῃ διέφθειραν. pag. ſq. l. 77.

CAP. IV. Lin. 72. πρέσβευσιν, quum operarum errore in

Pag. 309. edit. 1. irrepſiſſet, ex ea in reliquas tranſierat. *L.* 74. τέλεσι repoſuit H. Steph. ſuffragantibus omnibus libris noſtris - exceptis Regiis.

L. 75. ἐπανῆλθεν ἐς λύμην ἕτοιμον. Quum ἐς λίμνην olim ex Regiis libris, ſuffragante cod. Aug. (cui & Ven. & Vratisl. accedere interim cognovi) editum fuiſſet; monui in *Exercitationibus in Appiani Roman. Hiſtor.* Sect. V. p. 41. ἐς λύμην eſſe legendum; quam emendationem præiverat eruditus interpres Appiani SIGISM. GELENIUS, pro Græcis

Digitized by Google

verbis ἐς λίμνην ἕτοιμος, quæ vulgo hic legebantur, hæc latina verba ponens, *paratus ad ſupplicium*: quemadmodum Pag. 309.
& apud Ciceronem legimus de Senect. c. 20. *M. Regulus ad ſupplicium eſt profectus*; & de Offic. lib. III. 27. *neque vero ignorabat, ſe ad crudeliſſimum hoſtem & ad exquiſita ſupplicia proficiſci*: & rurſus c. 28. *ad cruciatum revertiſſe*. Nam mendo quidem laborare vocabulum λίμνην, dubitari non poterat: & ſatis adparebat, ex pag. præcedenti, ubi de eodem Atilio loquens Appianus dixerat ἀμφὶ λίμνῃ ἐϛρατοπεδευόων & περιώδευε τὴν λίμνην, nomen illud per incogitantiam vel imperitiam librarii, cujus animo id adhuc obverſabatur, in locum alterius cujuſdam, quod ſive ſono ſive ſcribendi forma huic quodammodo vicinum erat, perperam eſſe traductum. Frigida autem videbatur PALMERII emendatio, qui in Exercitat. in Auctores Græc. p. 151. ἐς λιμένα legere confidenter juſſerat, hanc verſ. lat. adjiciens, *in portum reverſus eſt ad omnia paratus*. Porro obtulerat quidem ſe animo meo cogitatio, quam mox etiam HEYNIUS V. Cl. mecum communicavit, ſi ἐς Λιβύην ſcripſiſſet Appianus, proclivem admodum fuiſſe ex Λιβύην in λίμνην tranſitum, præſertim cum haud raro literas β & μ ob figurarum cognationem inter ſe commutatas a librariis videamus. Sed, ſic otioſum plane & ab hoc loco alienum fore nomen quod huic adjectum erat, ſive ἕτοιμος, ſive ἕτοιμον legas, intellexi. Itaque ἐς λύμην unice huic loco adcommodata videbatur lectio: & accedebat, quod non modo verbum λυμαίνεσθαι hac notione, *cum cruciatu enecare*, ſed & ipſum nomen λύμη eadem notione frequentatum Appiano vidiſſem; velut cum Civ. I. pag. 114, 19 ſq. λύμας καὶ θανάτους καὶ δημεύσεις conjungit, ubi de calamitatibus Syllanorum temporum diſſerit; aut quum in Exc. ex Hiſt. Gall. p. 84, 86. ait, Βριτόμαριν μόνον ἦγεν αἰχμάλωτον ἐπὶ λύμῃ. Eam vero emendationem poſthac auctoritate Vatic. codicis confirmatam comperi, in quo perſpicue ἐς λύμην legitur: & ab eadem lectione propius aberrare vidi codicem Bav. qui λοίμην exhibet. In eandem emendationem incidiſſe MUSGRAVIUM video: monet enim, λύμην *vel*

Pag. 309. κοινὴν legendum. Miror, REISKIO non adriſiſſe; in cujus ſchedis ad h. l. hæc verba leguntur: „ videtur interpres λύμην vel τιμωρίαν reſpexiſſe. Vera lectio eſt Λιβύην."

Ibid. ἕτοιμον. Sic ad unum omnes ſcripti noſtri libri, plana & commodiſſima ſententia, *ad paratum ſupplicium.* Scilicet offendit primum editorem, cui hanc ipſam lectionem offerebant codices Regii, nomen adjectivum ἕτοιμον terminatione maſculina nomini ſubſtantivo fœminini generis junctum: itaque tacite & ſua auctoritate in ἕτοιμος maluit mutare. Sed ſolet Appianus hoc nomine ἕτοιμος, tamquam communis generis, uti. Vide Hiſp. 132, 27. & ibi notata. Plura exempla Index dabit.

L. 76. Καὶ αὐτὸν (Ατίλιον Ρῆγλον) οἱ Καρχηδόνιοι, καθείρξαντες ἐν γαλεάγρᾳ &c. Conf. Exc. II. ex Lib. de Reb. Siculis, p. 93. — Ad hunc Appiani locum *de Reguli Supplicio* prolixa eſt JAC. PALMERII *Adnotatio* in Exercit. in Auct. Græc. p. 151 ſqq. „ Hanc hiſtoriam (inquit) vel potius fabulam plerique Romanorum poſteris, ut veram, tradiderunt. Cicero de Officiis tertio [c. 26 ſqq.] eam habet, & vigiliis necatum Atilium ait: ut & in Orat. in Piſonem [cap. 19.] reſectas ei palpebras dixit: & Horatius Carminum III. ode 5. [& Valer. Max. IX. 2. extern. 1. aliique.] Silius vero Italicus in eo argumento tragice debacchatur: eos auctores ſequutus Zonaras eadem de morte Atilii narravit: ii omnes Appiani huic loco concinere videntur. Si dixero me tantis & talibus auctoribus fidem non habere, riſum forte tuum, vel indignationem movebo. Sed audi quæſo, quæ me ab ea narratione credenda demonent, & expande frontem, ſi corrugata eſt. Polybius, qui belli primi Punici hiſtoriam fuſe, ne dicam prolixe, ſatis exequitur, cum Atilii cladem & captivitatem narret, de toto eo negotio ne verbum quidem facit, ut nec de Atilii itu & reditu nec de ejus morte loquitur. Si quis conjecturæ noſtræ locus eſt, puto eum auctorem de morte Atilii conſulto tacuiſſe, ne coactus foret fallere fidem hiſtoricam, eam fabulam narrando ut Romæ obtinebat, vel odium Romanorum incurrere, ſi contrarium recepto apud eos ru-

Digitized by Google

mori traderet. Ut id credam, ſuadent duo loci inſignes, unus Polybii libri primi, [c. 14.] ubi de auctoribus qui bellum Punicum primum ſcripſerunt, ait, Philinum & Fabium non, ut oportuit, veritatem retuliſſe, ſed Philinum quidem omnia in Carthaginenſium favorem ſcripſiſſe, Fabium vero contra, & utrumque falſo: alter locus eſt Diodori Siculi, cujus extat fragmentum libri 24. quantivis pretii a Valeſio publicatum. [p. 273 ſq. & in edit. Weſſeling. T. II. p. 566.] Sic autem incipit: (de Atilii autem uxore & ejus liberis loquitur, quibus data fuerat cuſtodia Boſtaris & Hamilcaris, Carthaginenſium ducum captivorum.) Ὅτι ἡ μητὴρ τῶν νεανίσκων βαρέως φέρουσα τὴν τ' ἀνδρὸς τελευτὴν, καὶ νομίσασα δι' ἀμέλειαν αὐτὸν ἐκλελοιπέναι τοῦ ζῆν, ἐποίησε (vel ἔπεισε) τοὺς υἱοὺς κακουχεῖν τοὺς αἰχμαλώτους. *Quod mater juvenum graviter ferens viri mortem, & putans eum a vita deceſſiſſe propter incuriam, ſuaſit filiis, ut male haberent captivos.* Narrat deinde, quomodo ob carceris nimium rigorem, alter eorum mortuus ſit, alter vero duraverit; donec, re in vulgus prodita, Οἱ δὲ, μισοπονηρήσαντες τοῖς δημάρχοις προσήγγειλαν. δεινῆς δὲ οὖν τῆς ὠμότητος φανείσης, οἱ ἄρχοντες ἀνεκαλέσαντο τοὺς Ἀτιλίους, καὶ παρ' ὀλίγον θανάτου κρίσιν προσέθηκαν ὡς καταισχυνοῦσι τὴν Ῥώμην· διηπειλήσαντο δὲ τὴν ἁρμόττουσαν παρ' αὐτῶν λήψεσθαι τιμωρίαν, εἰ μὴ πᾶσαν ἐπιμέλειαν ποιήσονται τῶν αἰχμαλώτων. οἱ δὲ τῇ μητρὶ πολλὰ καταμεμψάμενοι, τὸν μὲν Βοδόστορα καύσαντες ἀπέστειλαν τὴν τέφραν τοῖς συγγενέσι, τὸν δὲ Ἀμίλκαν ἐκ τῆς κακουχίας ἀνέλαβον. Id eſt, *Illi vero odio habentes eam malignitatem, id tribunis denunciaverunt: & cum videretur ea crudelitas graviſſima, Magiſtratus Atilios ad ſe vocarunt; & parum abſuit, quin eos in capitale judicium adducerent, tamquam Romam dedecore afficientes: denunciarunt autem illis, eos graviſſimas daturos pœnas, niſi omnem curam adhiberent iis captivis. Illi autem multum apud matrem quiritantes, & de ea querentes, Boſtora quidem uſſerunt, & cineres miſerunt ejus agnatis: Hamilcarem vero male habitum refocillarunt.* Ex hoc Diodori loco & ex Polybii ſilentio licet conjicere, totam de M. Atilii ſupplicio tragœdiam ad pulpita amandari debere, Pag. 309.

Digitized by Google

Pag. 309. & a veritate hiſtorica exulare: & mihi videor totam Atilii hiſtoriam intelligere. Adverte animum, lector. M. Atilio totam Carthaginenſium ditionem libere populante, Aſdrubalem, Boſtarem, & Hamilcarem duces arceſſunt Carthaginenſes: pugnant cum Atilio, vincuntur, de pace agunt; ſed incaſſum ob duriores conditiones ab Atilio propoſitas. Denuo pugnant, Xanthippo Lacedæmonio duce; vincunt, & univerſum Romanorum exercitum delent, & ipſum ducem Atilium captivum Carthaginem ducunt: curam adhibet Hamilcar, & captivum fovet, ut fit in bello: claſſem navium 350. parant Romani, & conſulibus M. Æmilio & Servio Fulvio ducibus, ad Hermæum promontorium claſſem Carthaginenſium profligant, captis navibus 114. & ducibus Boſtare & Hamilcare, quos Romam mittunt cum victoriæ nuncio: quod ex eo conjicio, quod de iis non fit amplius mentio in illo bello, ſed de ſolo Aſdrubale, & quod ex eo Diodori loco citato pateat eos captivos Romam ductos fuiſſe. Senatus, ut ſolaretur uxorem & filios Atilii, iis mandat cuſtodiam ducum Carthaginenſium, ut haberent redemptionis Atilii pretium, facta ſcilicet commutatione, ut fit in bello, quod Diodorus narrat. At accidit, ut morbo moreretur in captivitate Atilius: unde irata uxor, & non amplius ſperans ſe per ſuorum captivorum tranſmutationem potituram marito, eos crudeliter vexat: unde Senatus iræ adverſus matrem & filios. Ea vero, ut colorem juſtitiæ daret crudelitati ſuæ, fabulam hanc de necato per incuriam & vigilias & tormenta Atilio in vulgus & alias mulieres, ejus affines loquaces, tradidit; unde rumor ille increbuit, & in majus traditus eſt, & propter Carthaginenſium odium facile creditus, vires acquiſivit eundo. Niſi ita res ſe habuerit, multum me fallit conjectura. Lege lector, veritatis ſectator, totum Diodori fragmentum & Polybii librum I. attente; &, ut ſpero, dices me non aberrare a veriſimili, & *inter errata hiſtorica M. Atilii caveam, & aculeos & palpebras ſectas annumerabis.*" Hæc PALMERIUS. Ceterum de illa Reguli ſive hiſtoria ſ. fabula vide Auctores a Reimaro citatos ad Dionem p. 62. & de diſſenſu veterum in ſupplicio

Reguli conferri poterunt, quos ibidem Reimarus laudavit, Dukerus ad Flor II. 2, 23. & Drakenb. ad Silium Ital. Punicor. VI. 539. Pag. 309.

L. 78. συμφορῶν Aug. Sic aliis nonnullis locis, rariſſimis quidem, ubi ξὺν ſive nude ſive in compoſ. verborum contra Appiani morem editum erat, σὺν reſtitui, adſtipulante uno aut altero ſcripto libro, Hiſp. 125, 3. Civ. II. 232, 77. Syr. 541, 76. alicubi & abſque librorum auctoritate, ut in Fragm. ex Suida, pag. 27, 84. Eſt & ubi intactum reliqui ξὺν, in quinque codicum conſenſu. Civ. I. 123, 65.

L. 82 *ſq.* ὁ μὲν δὴ δίκην ἔδωκε τῆσδε εὐπραγίας. „Inſignis perfidia, Pœnis ſæpius uſitata. Documento ipſe Annibal: qui quamvis pro eorum incolumitate plures imperatores, plures Romanorum exercitus trucidaſſet, quam gregarios milites alius, in exilium tamen ire coactus fuit. Expertus eamdem quoque Maſaniſſa, de quo inferius hoc eodem libro. Quare non immerito nunc *fraudulenti*, nunc *mendaces*, *verſipelles* & *bilingues* apud Scriptores nominantur. Et Regulus ipſam Carthaginem *fraudum domum*, *gentem aſtu fallere latam*, appellavit. Ipſe Annibal apud Silium de ſe gloriatur,

Scita patrum & leges & jura fidemque Deorum
In dextra eſſe ſua.

Exempla qui cupit, præter noſtrum, Polybium, Diodorum Siculum, Livium, & imprimis Valerium Maximum conſulat." AL. TOLLIUS, *aut neſcio Quis in edit. Tolliana.*

CAP. V. Lin. 89. An εἰρηναῖα ἦν τὰ ἐς ἀλλήλους? *Ead. & ſeqq.* Λίβυες δ' ὅσοι Καρχ. &c. Conf. hiſt. Sic. p. 95. & Hiſp. cap. 4.

L. 91. ἐγκλήματά τινα μισθῶν. „Forte περὶ μισθῶν." REISK. Pag. 310.

L. 92 *ſq.* ἐπολέμουν αὐτοῖς. Vide ad p. 308, 39. & ad Præf. p. 16, 38. *L.* 95 *ſq.* ἀπείρητο. Sic tacite, recte vero, repoſuit H. Steph. adſtipulantibus Aug. Ven. Vat. *L.* 3. διὰ τὸν λιμὸν. Candidus: *rerum inopia, ut in bello fit, univerſam Libyam redegerunt in poteſtatem*; forte, quod utramque lect. λιμὸν & πόλεμον, alteram alteri ſuperſcriptam, aut

Digitized by Google

Ven. & Vat. e quibus nihil varietatis hic adnotatum eſt. At-
Pag. 315. que iſta ſingulari ratione augmentum in medio recipere verbum ἐγγυάω, monuerunt Grammatici: cf. Suidas hac ipſa voce ἐνεγγύησεν. Sed plerumque apud Noſtrum Attica forma occurrit, quæ præter ſyllabicum augm. temporale quoque adſciſcit. Sic Syr. 552, 70. ubi ſimiliter ab H. Stephano pro ἐνεγύησεν (quod rurſus edit. 1. cum Regiis & Vratisl. dabant) ἐνεγγύησεν poſitum eſt, in Aug. eſt ἐνηγγύησεν. Et Mithr. 644, 21. in ἐνηγγύησε, & ibid. 796, 2. in ἐνηγγύα, omnia exemplaria conſpirant. Ceterum ſolo etiam temporali augmento ἠγγύησεν formari interdum Aor. 1. notum eſt; quam formam exhibet Pletho Leid. in Syriaca Appiani hiſt. loco paulo ante cit. pag. 552, 70. In præter. paſſ. rurſus duplex forma apud Noſtrum occurrit, ἐγγεγύημαι, & ἐνηγγύημαι, Hiſp. p. 145, 48. Mithr. 811, 68.

Pag. 317. *Cap. XII. Lin.* 23 *ſq.* πόνων τε πᾶσιν ἐξῆρχε. Cum Regiis facit Vratisl. Quorum lectio quum in πόνον τε πολὺν πᾶσιν ἐξῆρχε eſſet ab editoribus mutata, quæſivit Musgravius, an παρεῖχε ponendum pro ἐξῆρχε? Reiskius vero πόνων τε πολλῶν πᾶσιν ἐξῆρχε cenſuit legendum. *L.* 24. Leviuſculus operarum noſtrarum error, quo ὑποζυγ. poſitum eſt pro ὑπο-
Pag. 318. ζύγιον, neminem puto magnopere offendet. *L.* 26. Poſt πολλάκις commode poneretur minuta diſtinctio, qua indicaretur ad διεσκίδνη referendum hoc adverbium. *L.* 34. συνεχῶς προεπιχειρεῖν. An συχνῶς?

Cap. XIII. Lin. 42. εὐπρεπῆ ex H. Stephani tacita eſt emendatione, quam neſcio an confirmet Vat. & Ven. Ex his certe codicibus, quorum prior cum edit. 2. alter cum edit. 3. collatus eſt, nullam lectionis diverſitatem adnotatam hic reperio. εὐπρεπῆ cum editis & Aug. dat Vratisl. Sæpiſſime autem duo iſta vocabula inter ſe permutata a librariis videre licet. conf. p. 325, 52. Nonnumquam etiam parum refert, utrum præferas.

Pag. 319. *L.* 51. ὑποκρίνασθαί τε Μασσανάσσην. Nullo modo ferri hoc poteſt, quod ſonaret *Maſiniſſæ perſonam induere.* Sicut ἐς Μασσανάσσην Musgravius, ſic πρὸς Μασσα.

reponere juſſit Reiskius. ὑποκρίνασθαι; de quo dixi in Pag. 319.
Nota textui ſubjecta, nihil huc pertinere intelligo. Neſcio, an cum tertio caſu conſtrui verbum ὑποκρίνασθαι ea ſententia poſſit, quæ hic requiritur: ſed ſi ὑποκριν. τι Μασσανάσσῃ ſcripſiſſet Appianus, facile Μασσανάσσῃ in Μασσανάσσην tranſire per librariorum ſocordiam potuerat. Ceterum levi etiam verborum tranſpoſitione legere poſſemus ὑποκρίνασθαί τι, καὶ Μασσανάσσην ἐς φιλ. &c. quæ facillima fortaſſe medendi laboranti orationi ratio fuerit.

L. 51 *ſq.* ἐπαγαγέσθαι. ὑπαγάγεσθαι (ſic) Aug. ὑπαγαγέσθαι Ven. Vratiſl. Sic omnium conſenſu Pun. 342, 60. ἐς φιλίαν ὑπήγετο, & Syr. 543, 18 ſq. Γαλάτας ἐς συμμαχίαν ὑπήγετο, *ſocios ſibi adjunxit*, *in ſocietatem adſcivit.* Sic & Mithr. 725, 17. quum vulgo ἐς συμμαχίαν ἐπήγου legeretur, ex Aug. & Ven. ὑπήγου revocavi. Sed & ibi teneri ἐπήγου poterat: nam utrumque æque recte dicitur. Sic Pun. 340, 12. in τοὺς μὲν ἐς φιλίαν ἐπαγόμενος conſpirant omnes. Et apud Polyb. IV. 84. ἐπαγαγέσθαι εἰς φιλίαν καὶ συμμαχίαν: & paſſim alibi. Quod vero apud Noſtrum Pun. 454, 72. legimus, Γολόσσην εὐθὺς ἐς συμμαχίαν ἐπήγετο, id diverſi paululum generis videri poteſt: hoc enim dicit, *Guluſſam Scipio ſtatim in belli ſocietatem ſecum duxit.* *L.* 52. ἐπικρατήσαιεν, quod omnes dant libri, in ἐπικρατήσειαν mutare juſſit Reiskius: perſpecte omnino, & magis adcommodate ad id quod præceſſerat, nempe Καρχηδόνιοι δὲ καὶ Σύφαξ, πυνθανόμενοι, ἔγνωσαν.

Cap. XIV. Lin. 70. Etiam Vratiſl. πύργος h. l. & mox πύργον, ut Aug. *L.* 75. πλησιαζόντων πολεμίων. „ πλησιαζόντων τῶν πολεμίων." Reiskius. Pag. 320.

L. 83. ἐκ βραχέως Aug. Vat. Vratiſl. Sic carere poſſumus conjecturis Reiskii & Musgravii; quorum ille ſuſpicatus erat: „ Forte, αὐτὸς ἐκ βραχέων; aut ὡς ἐδύνατο βραδέως, *quam poterat tardiſſime*:" hic, minus feliciter „ ἐς βραχύ πως." Pag. 321.

L. 88. ὡς φίλος, ἐπανιών. Melius abeſſet diſtinctio poſt φίλος. Sed incommodum plane verbum ἐπανιών: quod nec in lat. verſ. expreſſi, quemadmodum nec Candidus nec Gelenius.

Pag. 321. Ac malim utique, cum REISKIO, ἐπανιόντι. Non enim Scipio, ſed Anno, *revertebatur*, quippe qui cum equitum manu Uticam erat provectus. *L.* 90. Mendoſe Aug. ἀντιδώκεν Ασρούβας. Jota in fine ſubſcribendum, quod ad latus olim poni ſolebat, in ς detortum eſt: ſicut ſæpe terminationes ας & αι inter ſe confuſas & permutatas videmus.

CAP. XV. Lin. 95. Λόχα urbs nulli alii Scriptori memorata. Conf. Criticos ad Liv. XXIX. 29, 2. & 34, 6. *Ibid.* Forſan πολλὰ καὶ δεινὰ ſcripſit Appianus.

Pag. 322. *L.* 98 *ſq.* ἡ δ᾽ οὐχ ὑπήκουεν. Malim, οἱ δ᾽ οὐχ ὑπήκουον.

L. 5 *ſq.* αὐτὸς ἐλεηλάτει, *ipſe prædam egit*, ſc. ex urbe. Sed ſicut initio hujus capitis dixerat Σκιπίων δὲ καὶ Μασσανάσσης τὴν χώραν ἐπόρθουν; ſic nunc, expugnata urbe, dicere voluiſſe videtur, *ad prædam ex agris* (cum Maſiniſſa) *agendam*, vel *ad vaſtandos agros rediiſſe Scipionem*: cui magis conſentit id quod ſequitur, Ασδρούβας δ᾽ αὐτοὺς ἐνήδρευε &c. Præterea λεηλατεῖν de *agrorum populatione* potius, quam de urbis direptione, uſurpatur.

CAP. XVI. Lin. 15. πύργον. πύργων mend. edit. 1.

Pag. 323. *L.* 23. ἐπικαρσίας. Neceſſariam H. Stephani emendationem firmat Aug. & Vratiſl.

CAP. XVII. Lin. 29. ἑκατέροις Reg. B. Aug. Ven. Vat. Vratiſl.

L. 32. ἐπεχείρει διαιτᾷν διαλύσεις. Citat Suidas in Σύφαξ.

Pag. 324. *L.* 38. μεταθέσθαι opportune dederunt Aug. & Ven. pro ἐπιθέσθαι (ſic enim, non περιθέσθαι, ſcribi debuit in Nota ad h. l. infra contextum poſita) quod mendoſe cum Regiis & Vratiſl. dabant Editi. Corrigendam vulgatam lect. eſſe, MUSGRAVIUS viderat, & ſuſpicatus erat ἐπάγεσθαι fortaſſe legendum. *L.* 39. Μασσυλίων. Μασσαλίων h. l. mendoſe edit. 1. cum Regiis, Aug. Vat. Vratiſl. neſcio an & Ven. ex quo nihil adnotatum in ſchedis eſt. Sed p. 334. & deinceps Μασσύλιοι vel Μασσυλιοὶ dant omnes. Conf. ad p. 315, 83.

CAP. XVIII. Lin. 46. λύσειν. In λύσειν conſpirat cum editis & Regiis Vratiſl. Candidus cum Aug. λήγειν legiſſe videtur; *non ultra differendum ratus.* De veritate emendationis

dationis H. Stephani dubitare non licet. *L.* 48. Θολοῦντα. Etiam hujus urbis nomen aliis ignotum. Vide viros doctos ad Liv. XXIX. 34, 6. *L.* 50. ἐθελόντας. Sic cum H. Stephano reliqui codd. exceptis Regiis. *L.* 52. αὐτρεπῶς reponere REISKIUS etiam juſſit. *L.* 53. Quum vulgo legeretur, ὡς δὲ ἔγνω· „videndum eſt, ait REISKIUS, num ἔγνω reſpiciat ad Maſaniſſam." *Pag.* 324. *Pag.* 325.

CAP. XIX. Lin. 59. Ὧν. Non video, cur τούτων idem REISK. repoſitum maluerit. *L.* 65 *ſq.* Quum ceteros Appiani libros, præter duos illos, alterum de Rebus Hiſpanienſibus, alterum de Bello Annibalico, perpetuis Adnotationibus illuſtrare noluerit HENR. STEPHANUS; exſtant tamen ejuſdem *in Orationes vel Conciones per Appiani Libros ſparſas Annotationes*, quas, ſicut Tollius ſuæ editioni inſeruit, ſic & nos huic Commentario ſuis quaſque locis, ne quid deſideraretur quod ad illuſtrandum Appianum facere poſſe videatur, inſerendas duximus. Igitur ad verba καὶ μάχης ἐξ ἀπογνώσεως H. STEPHANUS ſic: „Gelenius in hac interpretatione, *Et pugna ex deſperatione*, verbum verbo reddidit: (atque ut hic, μάχης ἐξ ἀπογνώσεως, ita ἐξ ἀπογνώσεως μαχέσονται pag. 32. [p. 379, 66.] dicitur.) Malim tamen, *& ea quæ deſperatis convenit pugna;* vel, *& tali qualis ex deſperatione naſci ſolet pugna.* Eſſe porro miros & propemodum incredibiles hujuſmodi pugnæ effectus, cum ex hoc hiſtorico, aliquot locis, tum ex aliis diſcimus. Eſt autem obſervandum, in deſperatione vel fugere ſolere milites, vel incredibili quadam non ſolum fiducia ſed audacia etiam uti. Exemplum fugæ cum alibi habemus apud noſtrum Appianum, tum vero pag. 26. [c. 47. p. 360.] valde inſigne, utpote de ipſo etiam Annibale, ἔφευγεν, ἤδη σαφῶς ἀπογνοὺς ἅπαντα."

L. 67 *ſqq.* „E duobus, quæ a Scipione afferuntur ut ſuos ad hoſtem invadendum accendat, alterum omittit hic interpres. Ita enim Scipio Appiani ore loquitur, ἐκείνους μὲν ἐκπλήξει τὸ ἀδόκητον τῆς ἐφόδου, καὶ τὸ παράδοξον τοῦ ἔργου, τῶν ὀλιγωτέρων προεπιχειρούντων. At ille locum hunc ita reddit: *Illos terrebit necopinus adventus noſter, & quod invadantur* *Pag.* 326.

Pag. 326. *a paucioribus.* Atqui his verbis exprimitur quidem τὸ ἀδόκητον; ſed omittitur, καὶ τὸ παράδοξον τοῦ ἔργου, id eſt, & *quia quod fiet a nobis incredibile erit.* Verum, quum id quod proxime ſubjungitur, ad illud quod proxime præceſſit referatur, ut pote rationem reddens cur factum eorum incredibile futurum ſit, interpres contra alterum illud eſſe putavit, quod Scipio ſuis ad inflammandos eorum animos proponeret: ideoque particulam & addidit. Totus enim hic locus ita reddendus fuerat: *Illi quidem terrebuntur inopino adventu noſtro, & quia quod fiet a nobis, incredibile erit, utpote invadentibus iis qui ſunt pauciores: at nos non in multas partes diſtracto, ſed conferto, exercitu utemur.*" H. Stephanus.

L. 72. „Ferri non poteſt hæc lectio, ἐλαθμένουσι δ' ὑφ' ἑαυτῷ ἕκαστοι, nec dubito quin ὑφ' ἑαυτῷ mutari in ἐφ' ἑαυτῶν debeat. Ac convenit certe hæc, quam repono, lectio cum utriuſque interpretis verbis. Nam ita Gelenius, *ſcorſum enim caſtra habent:* (ſed ſcribe, *caſtra quique habent:*) ita & P. Candidus, *caſtra ſeparatim unuſquiſque eorum habet.*" H. Stephanus. ὑφ' ἑαυτῶν, propius vero, Ven. Vratisl. ἐφ' ἑαυτῶν, ut recte conjecerat H. Stephanus, dederunt Aug. & Vat.

Cap. XX. Lin. 80. „Perinde vertit Gelenius acſi ſcriptum eſſet, ὅτε καὶ τὸ ἔργον ἔσται φοβερώτερον, non autem ἐστὶ φοβ. quum tamen recte ſcribatur ἐστὶ, non ἔσται. Neque enim hoc dicitur de iſta pugna, (nam ἔργον hic eſt *pugna*) tanquam illi futurum peculiare: ſed de quavis quæ nocte committitur, *eam eſſe magis formidoloſam.*" H. Stephanus.

L. 83. Quum vulgo ſic diſtingueretur oratio, τὰ βουλεύματα, μόνως ἐγνωκότων, monuit etiam Reiskius „comma poſt μόνως promovendum."

Pag. 327. *L.* 85. καὶ οὐκ ἔστι ναυσὶ νυκτὸς ἐπιχειρεῖν. „Gelenius, ad vitandam ambiguitatem, debuit potius dicere, *nec licet navibus noctu aggredi;* vel, *nec poſſunt naves nocte* hoſtem *aggredi.*" H. Stephanus.

L. 95. „Omittit interpres [Gelenius] duo iſta verba, καὶ τόλμῃ θρασυτάτῃ, quæ ita copulata vix memini alibi me legere. Ac in promptu ratio eſt cur quis ea non libenter copulet, quum τόλμα quidem vitio carere dicit [dici poſſit,] at non item θρασύτης. Quum tamen initio hujus concionis nomine τόλμα fuiſſet contentus, hic longius progredi au'us eſt, & τόλμῃ θρασυτάτῃ dicere. Quem ſermonem Ariſtoteli, & cæteris qui in ſuis Ethicis libris de virtutibus & vitiis diſputant, haud facile probaret. P. Candidus vertit, *bona ſpe audaciaque confiſi:* at vero Gelenius, quum illud ἐλπίδι χρηστῇ non minus recte vertiſſet, *cum ſpe victoriæ*, (quum enim hac de re ſermo eſt, ſpes bona haud eſſe alia poteſt quam ſpes victoriæ;) interpretationem illarum vocum τόλμῃ θρασυτάτῃ, quæ proxime ſequuntur, vel imprudens omiſit, vel conſulto vitavit; [expreſſit tamen quodammodo, per adjectum adverbium *acriter*: nos *pertinaci audacia* poſuimus.] At ego non dubito, quin itidem fas ſit latine dicere, *cum fiducia quæ ſit etiam audaciſſima*; vel, *cum fiducia modo non audaciſſima.* Perinde acſi diceret, *cum fiducia quæ vel in audaciam erumpat.* Non ignoro tamen, Gelenium in ipſo hujus concionis principio τόλμαν non diſtinxiſſe ἀπὸ τῆς θρασύτητος, ſive θρασύτητα ἀπὸ τῆς τόλμης: quippe qui verba illa, Τόλμης καὶ ταχυτῆτος δεῖ verterit *Audacia nobis ac celeritate opus eſt.*" H. STEPHANUS. Pag. 327.

CAP. XXI. Lin. 16. ἀνεπήδων τε . . . μετελάμβανον. Verba Pag. 328.
hæc Appiani laudat Grammaticus S. Germanenſis, v. μεταλαμβάνω: ubi ad marg. libri pro μετελάμβανον notatum eſt μετέλαβον. Vide ſupra, hoc Vol. pag. 17. *L.* 25. Deletum velim Pag. 329.
comma poſt ἡγούμενοί τε.

CAP. XXIII. Lin. 52. ἀργύρου Reg. B. Aug. Vratisl. Pag. 330.

L. 55. καταβαλὼν ἅπαντα, ἀριστεῖα. Sic recte diſtinxit Aug. & Cand. Monuitque etiam REISKIUS: „comma poſt ἅπαντα promoveatur, aut legatur ἅπαντι." *L.* 58. Μάγωνα reponere quoque REISKIUS juſſit: neque dubitationi locus erat. Vide Notata ad Annib. pag. 254, 29. conf. Hiſp. p. 145, 54. Pun. cap. 9. & cap. 31, extr. & c. 32.

Pag. 331. *Cap.* XXIV. *Lin.* 62. εἰς Ἀνδὰν κατέφυγεν. Livius XXX. 7. *Haſdrubal ex fuga cum paucis Afrorum urbem proximam petierat.* Etiam Polybius XIV. 5. urbis nomen tacet, quod uni Appiano memoratum legimus. *L.* 66. Cand. *Hannonemque, Bomilcaris filium.* *L.* 68. ἐληΐζετο ἐς τὰς τροφὰς Reg. B. Aug. Vat. Vratisl. ἐλκίζετο ἐς τὰς τροφὰς Ven. & Candidus, *adhibitis commeatibus.* ἐληΐζετο legendum MUSGRAV. & REISKIUS viderant: & in ſeqq. verbis quæ vulgo legebantur, ἐς τὰς ἄλλας τροφὰς, mendum ineſſe adnotavit MUSGRAVIUS. *L.* 71 *ſq.* Aut poſt Ῥωμαίους, aut poſt Καρχηδονίους delenda verba ἐπὶ πολὺ monuit REISKIUS. Candidus, *diutius Romanos ac Carthaginienſes diſtinebat:* legiſſe videtur ut Aug.

Pag. 332. *Cap.* XXV. *Lin.* 80. REISKIUM quoque video, deleto pron. τινα, legendum cenſuiſſe „προὔπεμπε, *præmiſſo nuncio juſſit*, τὸν εἴσπλουν τοῦ λιμένος &c.". *L.* 83. τὰ πλοῖα τοῖς κέρασι συνδῆσαι. „ταῖς κεραίαις, aut τοῖς πέρασι, *bey den Enden.* [*par les bouts.* Sed ſic fortaſſe teneri τοῖς κέρασι poterat: nam κέρας, ἡ ἐξοχὴ, & κέρατα, τὰ ἄκρα, Heſychius; ubi vide quæ monuerunt Abreſch. & Alberti.] aut τοῖς πείσμασι, *rudentibus.*" REISKIUS. κέρατα *antennas* h. l. intellexerunt Cand. & Gelenius. Ac, pro κεραίαις, κέρατα *antennas* a Syneſio dicta monuit H. Stephanus in Theſ. Græc. Ling. Similiter vero Livius XXX. 10. *onerariarum quadruplicem ordinem pro muro adverſus hoſtem oppoſuit: eaſque ipſas, ne in tumultu pugnæ turbari ordines poſſent, malis* antenniſque *de nave in navem trajectis, ac validis funibus velut uno inter ſe vinculo inligatis, comprendit.*

L. 84. καταλαβὼν δὲ τοῦτο τὸ ἔργον. Reiskio etiam atque Muſgravio ſuſpecta fuerunt iſta verba. Et MUSGRAV. quidem „delenda fortaſſe duo verba τὸ ἔργον" cenſuit. REISKIUS vero „aut καταβαλὼν, ait, legendum: *quum* (velut fundamentum) *ſubſtraviſſet* (ſuis conſiliis) *hoc opus*: [ſed ea quidem ratio frigidior videtur:] aut poſt ἔργον deeſt τετελεσμένον aut ἐπιτελεσθέν." Similiter & equidem ad oram exemplaris mei notaveram: Forſan καταλαβὼν δὲ ἕτοιμον τοῦτο τὸ ἔργον.

Digitized by Google

Sic & Candidus: *eo opere perfecto.* Fortaſſe tamen integri-
tas etiam ſua conſtat orationi; ut ea ſententia ſit quam cum Pag. 332.
GELENIO in lat. verſ. expreſſi. Sed dubitationem rurſus
& hoc aliquam poteſt adferre, quod & ἔργον & πόνος frequen-
tiſſime (apud Noſtrum præſertim) de ipſa *pugna* dici ſolent,
& quod ea continuo ſubjiciat Appianus ex quibus ſuſpicari
poſſis, dicere eum voluiſſe, ipſi pugnæ jam commiſſæ Sci-
pionem ſuperveniſſe. At hoc quidem non neceſſaria ratione
ex verbis, quæ præ oculis habemus, colligitur: & ex Livio
XXX. 10. diſcimus, Pœnos, die ſegni navigatione abſumto,
ſatis temporis Romanis ad paranda inſtruendaque omnia reli-
quiſſe.

L. 86. καὶ ἀπὸ τοῦ τείχους. A quonam *muro*? Nullus
alius certe intelligi poteſt, niſi is quem colligatæ naves effi-
ciebant. Sic ergo, ἀπὸ τῶν πλοίων, quod præceſſit, non de
eiſdem, ſed de aliis navibus, erit intelligendum. *L.* 88. ἀπι-
οὔσαις δ' αὐταῖς. Conſentit Vratisl. *L.* 95. ληστρικάς. Sic Pag. 333.
h. l. omnes. Promiſcue aliàs ληστρικὸς, & λῃστικὸς, ut apud
alios auctores, ſic apud noſtrum, occurrunt.

CAP. XXVI. Lin. 1. Λαιλίου recte Vat. & *duce Lælio* Cand.
— In Λελίου cum reliquis facit Vratisl. *L.* 2. καθορώμενος,
conſpectus ab hoſtibus. *L.* 6. ἰδὼν commodum obtulerunt
Aug. Ven. Vat. & inſerendum illud verbum vidit MUSGRAV.

L. 4. πολλὰ καὶ ἀθρόα. „Forſan πολλὰ βέλη καὶ ἀθρόα."
REISK. Mihi in vulg. lect. nihil deſiderari videtur.

L. 7. ἀντεπήλασε reſtitui ex Vat. idque jam in animo habuiſſe
GELENIUS videtur, latine reddens *concitavit ſe obviam.*
Vidit etiam REISKIUS, & diſerte ἀντεπήλασε legendum monuit.

L. 9. αὐτοῦ τὸν Σύφακος ἵππον. Nollem ſollicitatam hanc Pag. 334.
lectionem. *L.* 18. μεταστάντων. μεταστῆναι, vel μεθίστασθαι,
idem quod aliàs ſæpius μετατίθεσθαι dicit, *tranſire, deficere
ad aliquem, ſigna transferre.* μετανασάντων, quod cod. Vat.
exhibet, eſſet *migraverant, emigraverant*: ſic non ἐς Σύφακα
dicendum fuerat, ſed ἐς τὴν τοῦ Σύφακος; at id quidem ab
hoc loco alienum videtur.

Digitized by Google

Pag. 334. *Cap. XXVII. Lin.* 20. Μασσυλίους. conf. ad p. 315, 83. *L.* 21 *ſq.* τοὺς μὲν - - τοὺς δὲ Aug. Ven. Ex Vat. nihil adnotatum in ſchedis. τῆς μὲν - - τοὺς δὲ Regii & Vratiſl. quod in τὰ μὲν - - τὰ δὲ mutavit C. STEPHANUS; qui in Indice variarum Lectionum, editioni ſuæ ſubjecto, adnotavit: „In exemplari erat τῆς μὲν αὖθις;" alteram autem lectionem, τοὺς δὲ, quæ vera erat, & ex qua prior erat corrigenda, ſilentio præteriit.

Pag. 335. *L.* 26 *ſq.* Σοφονίβας - - Σοφονίβαν. Obſequendum libris duxi. Literam σ ante β, quam cum edit. 1. ignorant omnes noſtri codices, Henr. Stephanus ex Livio XXX. 12. & 15. inſeruit: in quo tamen præeuntem etiam Candidum habuit. Sed ne alius quidem ullus, quoad quidem ſciam, Græcus auctor Σοφονίσβα ſcripſit. In Excerpt. ex Diodori Sic. lib. XXVI. Valeſius p. 288. ſcriptum exemplar ſecuturus, Σοφόνβα edere voluerat, quod contra ejus voluntatem in Σοφονίσβα mutatum eſt: vide ejuſdem Adnot. ad illum loc. & Weſſeling. T. II. p. 571. Apud Dionem & Zonaram Σοφωνίδα eam fœminam vocari, monuit ad l. c. Valeſius. Vide Fragm. ex Dione ap. Valeſ. p. 605. (edit. Reimari T. I. p. 27.) Zonar. Annal. IX. c. 11-13.

Pag. 336. *L.* 42. νῦν γε εἶναι ὑμῖν. νῦν γε ὑμῖν εἶναι Vratiſl.

Cap. XXVIII. Lin. 50. οἷόν τι καὶ Κροίσῳ &c. Vide Herodot. I. 88 ſqq. *L.* 51. ταὐτά. Sic & REISKIUS reponere juſſit. *L.* 53. τὴν Συφ. γυν. Vratiſl. cum Aug. Pariter REISKIUS.

Pag. 338. *Cap XXIX. Lin.* 77. Malim ὑποσχέσεσι. Sed in ὑποσχέσει conſpirant libri. *L.* 78. τὸ στρατόπεδον ἐμπρησ. τὸ Συφ. Aug. Ven. Vat.

Pag. 339. *Cap. XXX. Lin.* 95. καὶ τὸ πλῆθος ἠλέγχετο. „τὸ πλῆθος non valde aptum. [Quidni?] Sententia potius flagitat ἡ συνωμοσία aut ἡ ἐπιβουλή." REISK. *L.* 1. διέβαλλεν Aug. Vat. Vratiſl. *L.* 10. προκόπτοντος αὐτῷ dedit Aug.

L. 10 *ſq.* „κατακαύσας τὰ ἄχρηστα τῶν μηχανημάτων." REISKIUS. *L.* 11 *ſq.* τοὺς μὲν ἐς φιλίαν ἐπαγόμενος. Vide ad

Pag. 340. p. 319, 51.

Cap. XXXI. Hoc Caput cum ſeqq. uſque cap. 36. med. p. 346. l. 19. διὰ τὸν πόλεμον γενομένης *Excerptis de Legationibus* inſertum in Cod. Bav. *Lin.* 18. ἢ χρόνον διατρίψαιν Vat. Bav. *Vel tempus conſultando tererent* Cand. *L.* 21. In ἀφῆκεν cum editis conſentit Bav. ἐφῆκεν cum Reg. A. & Aug. dat Vratisl. *L.* 23. βουλευτῶν prætuli cum Aug. & Bav. *Pag.* 340.

L. 25. ὡς ὁσάκις σύνθοιντο, παραβαίνειν Edd. ὡς ὁσάκι σύνθοιντο, παραβαίνειν Regii, & Vratisl. cum quibus faciunt Aug. & Ven. niſi quod hi mend. σύνθοιτο dent. ὁσάκις σύνθοιντο καὶ παραβαίνειν, omiſſa conjunct. ὡς, dedit Bav. fere ut Pun. 383, 16. αἰεὶ συνετίθεντο καὶ παρώρκουν. Utraque conjunctione, ὡς, & καὶ, caret Vat.

L. 29. ἐκτετρυχωμένης. Eamdem vim habet vulgata lectio ἐκτετριμμένης. Certe non modo ſimplex verbum τρίβειν, τετριμμένος, eadem notione haud dubie nonnumquam uſurpatum Noſtro videmus; (quamquam ſæpius variant codices inter τετριμμένος & τετρυμμένος, quod ex τετρυμένος corruptum eſſe monui ad Annib. 236, 29.) ſed & ipſum hoc compoſitum ἐκτρίβειν habemus Pun. 399, 81. ὁ λιμὸς τὸν Αννίβαν ἐξέτριβε. At vero hoc loco, in quo verſamur, verbum ἐκτετριμμένης, utpote notius & familiarius librariis, videtur utique interpretamentum eſſe verbi rarioris, quod codex Bavaricus ex vetuſtiori Hiſtoriarum Appiani recenſione nobis conſervavit; quo verbo uſum Thucydidem III. 93. & VII. 48. reperimus, cujus Scriptoris φράσιν paſſim æmulatur Appianus. Verbum ſimplex ejuſdem formationis, τετρυχωμένης, Civil. IV. p. 537, 98. ex alio probatæ recenſionis codice Regio, quem *Reg. C.* inſignivimus, vindicari Appiano potuerat, atque in contextum recipi utique merebatur, quod ibi a nobis factum non eſſe doleo. Ac hoc quidem loco levi menda in Bav. ἐκτετρυχομένης, per ο breve, legebatur, quod in ω longum fuit mutandum. *Pag.* 341.

L. 3. ἐπιπλευτομένων. Alteram lectionem, ἐπιπλευσουμένων, quam infra retuli, in contextum receptam mallim. Futurum verbi πλέω a probatiſſimis Scriptoribus, Xenophonte, Thucydide, aliis, πλευσοῦμαι, πλευσεῖσθαι, formari, vel ex Grammaticis notum eſt. Sic & in ἐπιπλευσεῖσθαι apud Noſtrum Civ. II.

Digitized by Google

Pag. 341. 246, 16 ſq. conſentiunt libri. *L.* 32. Αἰγύων. Sic mox omnes, (*lin.* 38.) excepto Bav. qui utroque loco pravam lect. præfert. H. l. ſuper β in Αἰβύων in Vratisl. ſuperſcriptum γ. De vera ſcriptura nullum eſſe dubium poteſt: conf. ad Annib. p. 254, 29. & Pun. p. 314, 68. & p. 330, 58.

CAP. XXXII. Lin. 34. συμβούλους. Vide ad Hiſp. 195, 8. Conf. Liv. XXX. 43. *L.* 43. ἐσενεγκεῖν. Vide ſupra ad pag. 306, 36. *L.* 43. Μασσυλίους. Supra, p. 315, 83. & 334, l. 16. & 20. Ceterum quod h. l. in Bav. Maſæſyli cum Maſſylis confunduntur, id ſæpe apud Livium & alios pariter factum videmus. Pag. 342. *L.* 47. ὁρμιοῦντες, recte, in fut. tempore, Aug. & Bav. Ceterum promiſcue dicitur ὁρμίζω & ὁρμέω: recte utrumque.

CAP. XXXIII. Lin. 55. ταχυεργίαν. „ταχυοργίαν, *promtam iram.*" REISK. At non ſolicitandum illud nomen, in quod omnes libri conſentiunt. Sane in laude nonnumquam ponitur ταχυεργία, pro *celeritate in rebus gerendis*; ut Præf. p. 12, 85. Hiſp. 146, 72. Sed & in vitio, pro *mobilitate*, *levitate*, *temeritate*, *celeritate ad male faciendum.* Sic certe & ταχύεργος Pun. 360, 74. Civ. II. 342, 68. *L.* 59. Ἀρεαχίδων. Nulli alii Scriptorum, quod ſciam, memoratum nomen. Candidus: *Numidarum principem, Arearchidem nomine.*

Pag. 343. *L.* 63 *ſq.* Μεσότυλος. Livio *Mezetulus.* De eo vide Liv. XXIX. 29 ſq. *L.* 65. Οὐερμινᾶς. Conf. p. 378, 40. Livius cum alibi, tum XXX. 36. *L.* 67. Νάρκην. An *Naraggara?* Liv. XXX. 29. Antonini Itin. p. 41. Sed vide ad 350, 87. Totus locus de *Narce* urbe l. 67-73. abeſt ab Exc. de Legat. in cod. Bav.

Pag. 344. *CAP. XXXIV. Lin.* 82. ὑπὲρ τὰς παραβάσεις. Nil variant libri. Imperite Candidus: *famemque ob hujuſmodi moras invaleſcere.* REISKIUS: „Forte ὑπὲρ τὰς συμβάσεις, *a fame ſe magis, quam ab iniquitate pactorum, uri.*" *L.* 90. ταῖς τοῦ Σκιπίωνος Reg. B. Aug. Vratisl. Et Cand. *legatos invaderet.* Ceterum commodiorem videri poſſe intelligo lectionem vulgatam ταῖς ſc. ναυσί. At paulo poſt (l. 94.) unius tantum navis fit mentio.

Cap. XXXV. *Lin.* 11. μεθ' ἧς εἶχε revocavi ex Bav. Sic & Reiskius emendavit. *Pag.* 345.

Cap. XXXVI. *Lin.* 19. ἀσπόρου διὰ τὸν πόλεμον γενομένης. In hæc verba deſinit Ecloge de Legationibus in Cod. Bav. quæ inceperat a Cap. XXXI. *L.* 20. περὶ Ζάμαν. Polyb. XV. 5. Liv. XXX 29. Monuit etiam Reiskius: „ *Zamam* appellat Livius." Duo verba περὶ Ζάμαν vel περὶ Σάμον præteriit Candidus. *Pag.* 346.

Cap. XXXVII. Ab hoc Capite nova incipit *Ecloge in Cod. Bav.* his verbis: Ὅτι ἱππομαχίας γενομένης Αννίβα τε καὶ Σκιπίωνι, καὶ πλεονεκτοῦντος Σκιπίωνος, ὁ Αννίβας ἐς ἔσχατον κακοῦ ἀφιγμένος, καὶ τὸ παρὸν ἐπινοῶν ὅπως δύναιτο διαθέσθαι &c. uſque Cap. XXXIX. pag. 349. l. 69. πέμψας ἔλυσε τὰς ἀνοχάς. Quibus verbis hæc in fine adjecit compilator: Καὶ ὁ πόλεμος ἤρχετο.

Lin. 34. τεθραμμένος emendavit H. Stephan. & ſic Aug. & Vratiſl. *L.* 43. μέχρι αὐτὰ revocavi ex Bav. Vide notata ad Præf. p. 2, l. 16. *Pag.* 347.

Cap. XXXVIII. *Lin.* 55. ἐνδοῦναι Vat. Bav. Idem verbum Hiſp. 187, 72. reſtitui ex eod. Vat. & Med. *Ibid.* ἐπὶ τῷδε (poſſes & ἐπὶ τόδε legere) προσπελάσαντα. Conf. ſupra cap. 30. p. 339. *L.* 60. ἑαυτόν. αὐτὸν cum aliis Vratiſl. *Ibid.* Quæ ſequuntur, οἱ δὲ κἀκεῖθεν &c. uſque pag. ſq. ὑβρίζοιτο, præteriit Bav. *Pag.* 348.

Cap. XL. *Lin.* 87. Κίλλα, ignotum aliâs nomen. *Naraggaram* hoc loco nominat Livius XXX. 29. quod apud Polyb. XV. 5. in Μάργαρον detortum eſt. *L.* 88. εὐφυὴς Aug. Vat. ut ratio poſtulabat, monente etiam Reiskio. *L.* 90. ὡς ἔχων τὸν λόφον. „ Forſan ὡς καθέξων, aut ὡς ἤδη ἔχων." Reiskius. *Pag.* 350.

L. 99. ἑώρα δέ. Ob præcedens ἤχθετο μὲν, neceſſario hic requiri δὲ videbatur. *Ibid.* ὡς εἴτε μένοι κατὰ χώραν, κακοπαθήσων: intellige, τοῦτο ποιήσει, id eſt, κακοπαθήσει: & ſic mox rurſus. *L.* 5. ἴοιη Aug. Vat. Sed ἴοιηθι, ut vulgo, Vratiſl. Nec hoc male. *L.* 6. φοβερώτατα κατασκευάσας. Mox pag. 355, 71. ſimplici verbo utitur, ἐλέφαντες ἐς τὸ φοβερώτατον ἐσκευασμένοι, ſicut h. l. Vat. σκευάσας. *Pag.* 351.

Digitized by Google

Pag. 351. *L.* 7. ὑπ' αὐτοῖς. Nil variant libri : & Cand. *ſub iis.* An, quod ſub belluarum mole, veluti ſub muro, tuti ſtabant. Ceterum commoda ſane *Muſgravii* emendatio ἐπ' αὐτοῖς, *poſt illos :* & convenit Polybio XV. 11. μετὰ δὲ ταῦτα (τὰ θηρία) τοὺς μισθοφόρους ἐπέστησε· - - οὗτοι δ' ἦσαν Λιγυστῖνοι, Κελτοὶ, Βαλιαρεῖς, Μαυρούσιοι. & Livio XXX. 33. *Hannibal ad terrorem primum elephantos (octoginta autem erant) inſtruxit : deinde auxilia Ligurum Gallorumque, Baliaribus Mauriſque admixtis.* *L.* 10. ὤπισθεν. ὄπισθεν cum Reg. B. Vratisl. ut paſſim alibi. *L.* 11. εἵποντο. ἕσποντο cum Regiis & Aug dedit etiam Vratisl. Vid. Hiſp. 199, 69. Annib. 298, 74.

Pag. 352. *Cap. XLI. Lin.* 18. Δακάμας. Conſentiunt noſtri omnes. Gelenius tamen ex Livio XXIX. 29. extr. & 30. *Lacumaces* poſuit. At apud ipſum Livium codices nonnulli *Demacen* habent, transpoſitis quidem inter ſe literis *c* & *m*, ſed prima litera *D*, ut apud Appianum. *L.* 20. λόχους δ' ὀρθίους, *ordines in longitudinem directos*, in longitudinem magis quam in latitudinem diſpoſitos. Livius de eadem Scipionis acie, lib. XXX. cap. 33. *Non confertas autem cohortes ante ſua quamque ſigna inſtruebat, ſed manipulos aliquantum inter ſe diſtantes.* Mox ibid. *rectos ordines* dicit. *L* 21 - 25. ἐφέστη δὲ ἑκάστῳ λόχῳ &c. Laudat Suidas v. ἀφάπτειν & v. καταπέλτης ; ſed corrupto uſus exemplari.

L. 29. πεζοί. Neceſſariam hanc vocem offert etiam Vratisl.

Pag. 353. *L.* 37. τὸ δὲ λοιπὸν Ὀκταουΐῳ. „Videtur eſſe *Cn. Octavius* Proprætor, præfectus oræ maritimæ ad Sardiniam, qui claſſem ad Scipionem adduxerat." REISKIUS. Vide Liv. XXX. 24. Ceterum de Scipionis acie paulo aliter Livius XXX. 33. (ex Polyb. XV. 9.) *Lælium cum Italico equitatu ab ſiniſtro cornu, Maſiniſſam Numidaſque ab dextro obpoſuit.* Cn. Octavii nulla mentio. Appianus eumdem, quem hoc loco, ordinem ſervat cap. 44. p. 356. ibique Maſiniſſam Lælio in dextro cornu adjunctum facit. *L.* 39. ἀμφ' αὐτούς. Sic & Vratisl.

Pag. 354. *Cap. XLII. Lin.* 50 *ſq.* Verba ἢ δέος idem quoque agnoſcit Vratisl. *L.* 55. οὐκ ἐπὶ Νομάσιν, ἀλλ' ἐπὶ πᾶσιν Ἰταλοῖς.

Digitized by Google

— „Subaudi κριταῖς." REISKIUS. At nihil de *judicibus* hic cogitandum. Hoc dicit Annibal: res a ſuis militibus in Italia præclariſſime geſtas eſſe, *non adverſus Numidas, ſed adverſus exercitus qui non niſi ex Italis* (vel, *qui ex meris Italis*) *erant compoſiti:* ſecus nimirum atque nunc, ubi Numidæ magnam partem virium Romanarum efficiebant. Minus adcurate Gelenius, cujus verſionem h. l. tenui, verba illa ἐπὶ πᾶσιν Ἰταλοῖς, *de univerſa Italia*, reddiderat. Pag. 354.

L. 61 ſq. ἡττωμένων. „ἡττωμένην." REISKIUS. Eadem emendatio nobis quoque venerat in mentem, quum continuo ſermone editum eſſet, ἢ δούλην εὐθὺς ἡττωμένων εἶναι. Sed, adhibita commoda diſtinctione, præſtare utique vulgata lectio, in qua nihil variant libri noſtri, videbatur, ea ſententia quam in lat. verſ. expreſſi. Gelenius, itemque Candidus, duo verba εὐθὺς ἡττωμένων plane præterierunt. *L. 64.* ἐπικρατοῦσι δέ. Sic ab H. STEPHANO demum repoſitum video: nam & in edit. 1. pariterque in Vratisl. eſt ἐπικρατοῦσί τε. Sed cum ipſe orationis nexus, tum diſerte præcedens particula μὲν, neceſſario nunc adverſativam δὲ flagitare videtur. Conf. ad p. 351, 99.

Cap. XLIII. Lin. 77. ἀπείρους τε μάχης τοιᾶσδε ὄντας. Dedi verborum ſeriem, quam obtulerunt codd. Aug. Ven. Vat. Cum editis facit Vratisl. Pag. 355.

Cap. XLIV. Lin. 92. συνίστασι τὴν μάχην. Mox *l.* 96. τὰ λοιπὸν συνέστησεν. Tum pag. ſq. lin. 23 ſq. συνετάσσοντο εὐθὺς ἐς μάχην. Ferri tamen & hæc phraſis συνίστασι τὴν μάχην commode poſſe videtur: quemadmodum & latine *inſtruere pugnam* dicimus. At hic potius *reſtituit*, *redintegravit* pugnam Annibal. *L.* 3. ἀξίας cum H. Stephano dedit Aug. & Vratisl. Sic autem ſolet apud Appianum genitivus ille caſus ſcribi, ad differentiam adverbii ἀξίως; & ſic in aliis nominibus ejuſdem terminationis. Pag. 356.

Cap. XLV. Lin. 6. ὥρμων. ὥρμουν edit. 1. cum Regiis. In illo verbo ſæpe peccatum in eiſdem codicibus. Pag. 357.

Digitized by Google

Pag. 357. *L.* 10. „Ante μέχρι videtur aliquid deeſſe." REISKIUS.

L. 18. ἀπογνοὺς οὖν αὐτῶν Reg. B. Aug. Sic & Grammaticus S. Germanenſis, qui hæc verba citavit v. ἀπογινώσκω. Vide ſupra, hoc vol. pag. 16. ἀπογνοὺς οὖν αὐτὸν Vratisl.

L. 23. ἀνεκάλουν. Sic & REISKIUS maluerat.

Pag. 358. *CAP. XLVI. Lin.* 32. συνεστῶς cum aliis dedit Vratisl. — Idem quoque mox *L.* 34. in παλινδίωξιν conſentit.

L. 35. Quum editum eſſet καὶ μόνος ἦν οὗτος Μασσ. (in quo cum Edd. facit Vratisl.) monuit REISKIUS ſuſpectum eſſe locum. καὶ μόνος ἦν οὕτως πόλεμος Μασσ. Aug καὶ μόνος ἦν οὗτος πόλεμος Μασσ. Ven. Neque ſpernam nomen πόλεμος, quod ſæpius idem notat quod ἀγὼν aut μάχη: ſed addendus ſaltem

Pag. 359. fuerat artic. ὁ, quem non neglexit Vat. *L.* 42. τὰ ἀκόντια ἐς τὸν ἐλεφαντιστὴν ἐκδεχόμενος. „Poſt ἐλεφαντιστὴν deeſſe videtur φερόμενα. Sunt in hac narratione obſcura & corrupta nonnulla." REISKIUS. „An delenda verba ἐς τὸν ἐλεφαντιστήν?" MUSGRAV. Mire Candidus: *tela ab elephantis relicta ſuſcipiens.* ἐλεφαντιστὴν apud Ariſtotelem notare *rectorem elephanti*, qui aliâs ἐπιβάτης dicitur, (vid. ſupra, p. 355, 75. Syr. 589, 4.) ex Budæo monuit H. Stephanus in Theſ. Græcæ ling. Hoc loco *ſcutum elephantinum* ex probabili admodum conjectura interpretatus eſt GELENIUS, quem ſecutus ſum. Scuta e tergore hippopotami Plinius memorat lib. VIII. cap. 25. ſect. 39. & *cetras impenetrabiles ex elephantorum tergore* laudat idem lib. XI. c. 39. ſect. 93.

L. 57. ὅπη Reg. B. Aug. Vat. Vratisl.

Pag. 360. *CAP. XLVII. Lin.* 60. ἐπανήει recte Aug. Frequens & aliâs in eo verbo error librariorum. *L.* 61. ἀπὸ τοῦ λόφου. Commodius hæc verba poſt ἐπανήει *lin. præced.* ſtarent.

L. 64. αὐτῶν Aug. Vat. & monuerunt quoque MUSGRAV. & REISKIUS. *Ibid.* περιεγίγνετο Vratisl. cum Vat.

L. 66. ἀπογνοὺς ἅπαντα. Citavit hæc verba Grammaticus S. Germanenſis, ſed ibi mendoſe ἁπάντων ſcriptum. Vide ſupra, hoc Vol. p. 16. Conf. ad p. 357, 18.

L. 72. Θῶν. Hoc quoque oppidum Appiano ſoli, quantum video, memoratum. In nomine nulla librorum noſtrorum va-

Digitized by Google

rietas. *Thunex*, quod h. l. Candidus habet, *Tunes* eſt, Græce Τύνης; (Exc. ex hiſt. Sic. pag. 95, 56.) quam quo auctore, quove jure, huc traxerit ille interpres, neſcio. Tunes maritima urbs eſt: at hic mediterraneam intelligi, cum aliis ex rationibus, tum ex eo probabile fit, quod paulo poſt ubi de Adrumeto dicit Appianus, diſerte adjicit πόλιν ἐπὶ θαλάσσης. De fuga Annibalis differentes Polybius (XV. 15.) & Livius (XXX. 35.) non niſi Adrumeti urbis mentionem faciunt. — Θῶν, quod edit. 1. cum manuſcriptis dabat, repoſuit in edit. 3. ALEX. TOLLIUS, adjecitque in Nota: „ Male in Edit. Θεῶν." Pag. 360.

Ibid. Βρυττίων. De Græco *Bruttiorum* nomine vide quæ notavimus ad Annib. p. 295, 30. *L.* 74. ταχυέργων. Rurſus ταχυέργων maluerat REISKIUS. Conf. ad p. 342, 55.

L. 78. σταδίους δ᾽ ἀνύσας ἐς τρισχιλίους δύο νυξί τε καὶ ἡμέραις. Pag. 361. Si pro mille paſſibus, ut plerumque ab Appiano factum videmus, numerentur VIII. ſtadia; tria millia ſtadiorum conficient CCCLXXV. M. P. Sed fieri poteſt, ut Appianus h. l. ſecutus ſit auctorem, juxta cujus rationem mille paſſus æquiparabant decem ſtadiis: unde prodirent CCC. M. P. Quidquid ſit, legimus apud Cornelium Nep. XXIII. 6. *Apud Zamam Hannibal cum Scipione conflixit: pulſus, (incredibile dictu) biduo & duabus noctibus Adrumetum pervenit, quod abeſt a Zama circiter millia paſſuum trecenta.* Simili celeritate plus ſemel uſum Mithridatem legimus, (Mith. cap. 112. p. 815.) & uno die mille ſtadia confeciſſe. Hæc & alia exempla curſuum ſingulari celeritate confectorum congeſſit Lipſius, in Epiſt. LIX. ad Italos, T. II. operum edit. Veſal. p. 604. De dubitatione quæ circa ſitum urbis Zamæ ex diſſenſu auctorum oriri poteſt, vide Cellar. Geogr. Ant. lib. IV. c. 5. p. 175. *L.* 79. ἐπὶ θαλάσσης. Immerito hanc phraſin ſolicitatam vidimus ab H. Stephano, ad Hiſp. p. 103, 31 ſq.

CAP. XLVIII. Lin. 83 *ſq.* τὰ μὲν ἄχρηστα τῆς λείας ἐνεπίμπρη. — „ Ex more & ſuperſtitione Romanorum. Sic L. Æmilius Paulus victis Macedonibus arma hoſtium face ſubdita ſuccendit, apud Livium lib. XLV. c. 33. & lib. XXVIII. [XXXVIII.

Pag. 361. 24.] apud eundem Cn. Manlius victis Gallogræcis, armis hoſtium in uno concrematis tumulo, ceteram prædam conferre omnes juſſit. Africanus minor inferius *ſcuta machinas & naves inutiles, Marti Minervæque ſacratas accinctus crematvit, more patrio.* Non tamen hoc ſemper in uſu fuiſſe liquet ex Flori lib. IV. c. 12. [ſ. 9.] ubi cæſis a Vibio Pannoniis, *arma victorum non ex more belli cremata, ſed capta ſunt, & in profluentes data: ut ceteris qui reſiſtebant victoria ſic nuntiaretur.* Plerumque autem ſpoliorum partem deorum alicui conſecrabant ac devovebant, idque non ſolum cum ad bellum proficiſcerentur imperatores, ſed etiam cum victoriam obtinuiſſent atque ad triumphum reverterentur. De quibus multa ſcitu non indigna produxit *Thomaſinus lib. de donariis & tabulis votivis*, cui addi poteſt *Faber l. II. Semeſtr. c. 3.* & *Stewech. ad Vegetii lib. II.* Unde & Romæ templum erat *Jovis Prædatoris*, ita a præda dicti, quod ei a præda aliquid deberetur. Servius III. Æneid. *Romanis*, inquit, *moris fuit, ut bella geſturi de parte prædæ aliquid numinibus pollicerentur, adeo ut Romæ fuerit unum templum Jovis Prædatoris.*" ALEX. TOLLIUS.

L. 84. διαζωσάμενος αὐτὸς, ὥσπερ &c. *Ipſe, incinctus cinctu* (Gabino,) *quo uti ſolebant* (hac occaſione, ut in aliis ſacris cærimoniis) *Romani imperatores.* Sacra enim erat illa reliquias ſpoliorum ex hoſtibus captorum cremandi cærimonia, in honorem Deorum belli præſidum peracta. Hiſp. cap. 57. extr. p. 170. Pun. cap. 133. extr. p. 495. Mith. c. 45. p. 704. De *Gabino cinctu* conf. Liv. V. 46, 2. & VIII. 9, 9. alioſque ſcriptores ibi a viris doctis citatos, eorumque interpretes.

L. 86. ἀργυρίου διςχίλια καὶ πεντακόσια. Sic verbis hunc numerum expreſſi cum cod. Aug. & Vat. quum editi dediſſent ἀργυρίου β' καὶ φ'. *L.* 91. Quum editum fuiſſet ἐστεφάνου· καὶ τότε καὶ τὰς πόλεις &c. monuit etiam REISKIUS: „punctum deleatur; nam καὶ τότε, *etiam tunc*, cohæret cum ἐστεφάνου, *corona donabat tunc quoque*, quemadmodum antea jam fecerat; vid. p. 18, 2." [Pun. cap. 32. extr. p. 342.]

Cap. XLIX. Lin. 7 *ſq.* τῇ Καρχηδόνι κατὰ μὲν τὴν γῆν ἐπέ-πεμπεν Ὀκλαούϊον. Sic mox, duobus verbis interjectis, αὐτὸς ἐπέπλει. Numquam πέμπειν ſimpliciter cum tertio caſu conſtructum hac notione, *hoſtiliter adverſus aliquem mittere*, uſurpatur. Verbo ἐπιπέμπειν, proprio in ea re, frequentiſſime utitur Appianus, ut Index noſter Græcitatis oſtendet. Sed ex eo verbo nonnumquam, ſicut hoc loco, intercidit præpoſitio: conf. Pun. pag. 400, 1-3. Mith. 654, 96. Et alias inter vulgatiſſima eſt librariorum errata, ut præpoſitiones verborum compoſitorum prætermittant; & in hoc verbo, ob duarum ſequentium literarum cum prioribus ſimilitudinem, proclivior etiam lapſus. Pag. 362.

L. 9 *ſqq.* Καὶ οἱ Καρχηδόνιοι, τὴν ἧτταν Ἀννίβου πυθόμενοι *&c.* Hinc incipit ampliſſimum *Fragmentum*, *Codici Bavarico* inter *Excerpta de Legationibus* inſertum, quod ab his verbis: Ὅτι μετὰ τὴν ἧτταν Ἀννίβου οἱ Καρχηδόνιοι πρέσβεις ἐπὶ κελητίου προέπεμπον τῷ Σκιπίωνι *&c.* excurrit uſque fere ad finem Cap. LXV. definitque in verba hæc, pag. 387, *lin.* 90. ἐς τὴν Ῥώμην ἐπέμψαν. Eſtque idem illud Fragmentum, ex quo *inſignem lacunam* (pag. 72-78.) *explere nobis contigit*, quæ in cetera omnia, quæ ad hunc diem ſuperſunt, Hiſtoriarum Appiani Exemplaria invaſerat.

L. 11. Ἄννων τι, ὁ Μέγας λεγόμενος, καὶ Ἀσδρούβας ὁ Ἔριφος. Pag. 363.
Hi anno ſuperiori legatos Romanos furori plebis Carthaginienſis eripuerant. Vide cap. 34. p. 344. Adeoque præ ceteris idonei ad legationem nunc ad Romanos ſuſcipiendam.

L. 12. τὸ κηρύκιον ὑψηλὸν ἔσῃσαν *&c.* Livius XXX. 36. *velata infulis ramiſque oleæ Carthaginienſium navis.*

L. 17. ἀντισπάντων Bav. & (ut videtur) Vat.

Cap. L. Lin. 19 *ſq.* Ἐμοὶ μὲν ἐστιν -- καθαρεύειν ἁμαρτημάτων. — „Gelenius [hæc ita latine reddens: *Ego quidem* .. *& Hanno hic* .. *alieni ſumus a criminibus, quæ nobis objicitis*:] perinde vertit, ac ſi ſcriptum eſſet, Ἐγὼ μὲν καὶ Ἄννων ὅδε καθαρεύομεν ἁμαρτ. &c. Non parum tamen diſcriminis inter hanc ſermonis formam & illam eſſe puto. Quum enim Aſdrubal ita loquitur, videtur velle innuere, non eſſe ſibi

Pag. 363. difficile efficere ut ipſe & Hanno puri ab illis criminibus judicentur. At P. Candidus vertit: *Mihi quidem fas eſt, ô Romani, & Hannoni ipſi, reliquiſque Carthaginienſibus, quicunque non inſipientes ſunt, purgare crimina quæ nobis objiciuntur.* Quaſi vero καθαρεύειν ἁμαρτημάτων, idem valeret quod καθαίρειν ἁμαρτήματα (ſi tamen ita loquuntur Græci) & ideo poſſent hæc verba ita reddi, quia eum ſtatim hoc ipſum facientem videmus." H. STEPHANUS. Nec tamen ita male fortaſſe Gelenius vertiſſe putandus fuerit. Nam ἔστι μοι καθαρεύειν periphraſtice dictum videri poteſt pro καθαρεύω.

L. 20. ἔμφρονες. Si verum eſſet εὔφρονες, quod dant Bav. & Vat., intelligendum foret ſicut Homericum εὐφρονέων. Sed hac notione, vereor, ut in uſu ſit vox εὔφρων. Et alibi quoque perperam inter ſe commutata illa verba videmus. Sic Civ. I. pag. 164, 75. pro εὐφρόνως, quod ibi editum erat, ἐμφρόνως ex cod. Aug. revocavi.

L. 23. Χρὴ δ' ὑμᾶς &c. Sic libri omnes, præter Reg. A. e quo mendoſa lectio in editos recepta. Correxit etiam MUSGRAV. Tum ad h. l. hæc monuit H. STEPHANUS: „Mutandum eſt ἡμᾶς in ὑμᾶς. Non bene autem cum præcedentibus cohærent iſta interpretis verba: *Nec populum tamen Carthag. &c.* Sed dicendum potius fuit: *Atque adeo ne populum quidem Carthag. univerſum accuſare debetis.* Perinde acſi diceret Aſdrubal: non ſolum autem & ego & Hanno culpa caremus, ſed de aliqua etiam populi parte idem dici poteſt. Niſi quis Καρχηδονίων ἁπάντων malit ſimpliciter *Carthaginienſes omnes* interpretari, quam *populum omnem* ſive *univerſum* dicere. Neque enim dubium eſt, quin de illis qui præcipui erant inter Carthaginienſes, hoc intelligi præcipue velit."

L. 24 *ſq.* „Scribe πρότεροι, & pone hypoſtigmen poſt λαβόντες." H. STEPHANUS. Verba illa, οἵ γε τὴν εἰρήνην καὶ πρότ. ᾔτησαν, abſunt a Bav.

L. 25 *ſq.* αἱ πόλεις. Citra neceſſitatem hæc lectio a Muſgravio ſolicitata eſt. „Perinde eſt acſi diceret, ἀλλ' ὑμᾶς ἐνθυμεῖσθαι χρὴ ὅτι αἱ πόλεις ἐπὶ τὸ χεῖρον εἰσὶν εὐεπίστρεπτοι: id eſt,

Sed

Digitized by Google

Sed vos conſiderare oportet, urbes [potius, *civitates*] *facile ad id quod deterius eſt deflecti.*" H. STEPHAN. De verbo εὐπερίτρεπτοι conf. p. 364, 32. & ibi notata. Pag. 363.

L. 28. „ Male Gelenius οὔτε πεῖσαι οὔτ' ἐπισχεῖν vertit, *nec ſuadendo nec diſſuadendo*: quum ἐπισχεῖν ſit *cohibere* ſeu *reprimere*, adhibita etiam vi, quos verbis ad officium ſuum adducere non potes. Nec male etiam fortaſſe quis reddiderit, *In officio ſuo continere.*" H. STEPHANUS. Pag. 364.

L. 29. παρὰ δ' ὑμῖν. Sic libri noſtri omnes; & ipſe quoque Reg. A. ex emendatione. *L.* 30. ὑμετέρας εὐπειθ. Sic & MUSGRAV. emendavit.

L. 31 *ſq.* ἀλλ' εἴ τῳ καὶ τὸ πεισθῆναι Aug. & Bav. Et ſic ſcribendum monuit H. STEPH. εἰ τὸ καὶ τὸ πεισθῆναι maluerat MUSGRAV. quod minus placet. *L.* 32. „ Miror quomodo Gelenius ex iſtis Appiani verbis, ἀλλ' εἴ τῳ καὶ τὸ πεισθῆναι τοῖς ἐπιτρίβουσιν ἀδίκημα εἶναι δοκεῖ, elici poſſe crediderit hunc ſenſum, *Sed ſi forte alicui noſtrum peccatum videtur calamitate premente majus*: quum hæc ſententia requirat ut multa in ſcriptura illa mutentur, immo vix etiam mutatio ulla excogitari poſſe videatur e qua ſenſus hic effici queat. Contra vero hunc ſenſum aperte verba illa admittunt, *Sed ſi cui vel in hoc peccatum eſſe videtur, quod aſſenſus præbitus iis fuerit qui remp. perdebant*, vel, *rempubl. peſſundabant.* Utitur autem hac voce eodem modo & alibi, & quidem in uno etiam loco qui non procul abeſt. Nam legitur pag. 31. [p. 372, 49 ſq.] ἐπιτρίψαι τὸ πλῆθος. At P. Candidus putavit eſſe *cunctari.* Vertit enim: *Verum ſi fidere cunctantibus peccatum ducitis.* Atqui pro *cunctari*, quod ab hoc loco prorſus alienum eſt, dicendum eſſet non ἐπιτρίβειν, ſed διατρίβειν: ſic tamen ut alia verba uſum illum frequentius habeant."

At Stephanum non minus, quam Gelenium, fefellit vis verbo ἐπιτρίβειν apud Appianum paſſim ſubjecta. Certe & hoc loco & altero (p. 372, 49 ſq. δεδιότων μὴ φιλοπόλεμος ἀνὴρ ἐπιτρίψῃ τὸ πλῆθος) nihil aliud denotare ἐπιτρίβειν poteſt, niſi *incitare*, *concitare*, *inſtigare.* Similiter Exc. ex hiſt.

Digitized by Google

Maced. p. 525, 12. τοῖς ἐπιτρίβουσιν εἰς τὸν πόλεμον ὑμᾶς, *qui ad* Pag. 364. *bellum vos ſtimulant, concitant.* Quam ſignificationem, rariorem quidem utique, ſilentio non prætererunt veteres Lexicographi. Certe quum apud Heſychium legimus Ἐπιτριβόμενοι· ἐπειρόμενοι, & Ἐπίτριψαι· ἆραι; hæc interpretamenta ſi inter ſe conferamus, probabile fit admodum, altero loco ἐπαιρόμενοι ſcribi debuiſſe, altero ἐπᾶραι. Ἐπαίρειν autem pariter *incitare, ſtimulare* ſignificat. Et quum eamdem vocem Ἐπιτριβόμενοι apud Suidam per ἐπερχόμενοι expoſitam videmus; rurſus hoc ipſum ἐπερχόμενοι (quod quid huc faciat nemo facile dixerit) ex eodem verbo ἐπαιρόμενοι eſſe corruptum ſatis indicare videtur alia gloſſa apud eumdem Suidam occurrens, ἐπιτριβείη· παρορμηθείη; quandoquidem idem ſonant παρορμᾷν & ἐπαίρειν. Auctorum loca, unde gloſſæ iſtæ in Gloſſaria tranſlata ſint, doctioribus inveſtiganda pandendaque relinquo. Sed in ejuſmodi locis, vereor, ne vera ſcriptura paſſim, ſive librariorum culpa, ſive editorum, obſcurata ſit & adulterata. Apud Polyb. IV. 84. (haud procul a fine illius libri) vulgo leguntur verba hæc: τούτους κατ' ἰδίαν λαβόντας ἐπιτρέψαι τὸν ἄνθρωπον, ubi phraſis ἐπιτρέψαι τὸν ἄνθρωπον exponitur *in aliam ſententiam traduxiſſe hominem.* Ibi nolim equidem confidentius adfirmare, ἐπιτρῖψαι legendum. Satis placet ἐπιστρέψαι, quod Erneſtio reponendum viſum eſt, de illo loco in Lexico Polyb. editioni Viennenſi vel Lipſienſi adjectæ diſſerenti: (ſic & apud App. paulo ante hunc locum in quo verſamur, p. 363, 26. εἰσὶ δ' αἱ πόλεις ἐπὶ τὸ χεῖρον εὐεπίστρεπτοι, *facile in pejorem partem traduci, flecti, mutari poſſunt;* ubi tamen cod. Bav. εὐεπίστρεπτοι habet:) forſan etiam ferri apud Polybium ipſum ἐπιτρέψαι poterit, quod in Animadv. ad eum loc. ſtudioſe Reiskius defendit. Hoc moneo, Appiani locum, Mithr. p. 663, 60 ſq. quo veluti primario fundamento ad firmandam illam apud Polybium lectionem Reiskius uſus eſt, a mendo non eſſe immunem. Nam quum ibi vulgo legatur, καὶ ἀπιόντι φυλακὴν συνέπεμψαν, ἵνα μή τινας ἐπιτρέψειε παρεδεύων; lectio iſta ἐπιτρέψειε ex ſolo Reg. B., cum quo quidem cod. Ven. facere videtur, ducta eſt, ſed

alter Regius cum Aug. Vat. & Vratiſl. in ἐπιτρίψειε conſentit; quod verbum, familiare (ut vidimus) Appiano, reſtituendum ibi Scriptori noſtro fuit, hac ſententia: *ut abiit, cuſtodiam cum eo miſerunt, ne in via nonnullos* (ad bellum adverſus Romanos) *concitaret, ſolicitaret, ſtimularet.* Pag. 364.

L. 33. „ὑπεῖδεσθε. Scribo ὑπείδεσθε." H. STEPHANUS. — In vulgatam illam lect. conſentit Vratiſl.

L. 34. Quum ἔργον ἀκούσιον vulgo legeretur, miror, quo id pacto probare H. STEPHANUS potuerit, qui in hunc locum etiam diſerte ſic commentatus eſt: „Non obſervavit Gelenius hanc pulchram antitheſin inter ἔργον ἀκούσιον, & ἑκόντας ἁμαρτεῖν, quod in fine hujus periodi legitur. Non cadebat (inquit) in eumdem populum hæc facere, quæ nonniſi ab invitis fieri poterant: deinde quum hæc feciſſet, ultro in vos illa committere." Contra REISKIUS „Aut ἑκούσιον ἦν, ait, legendum, aut νομιστέον εἶναι." In ἑκούσιον cum reliquis conſentit Vratiſl.

L. 38. πέμψαντας tacite reſtituit H. Stephanus, cui adſtipulantur mſſpti libri, exceptis Regiis.

L. 40 - 42. Commodius hoc modo diſtinguenda videtur oratio: Ἀλλὰ μάλιστα μὲν θεῶν τις ἔβλαψε· καὶ ὁ χειμὼν, ὁ τὴν ἀγορὰν ὑμῶν ἐς τὴν Καρχηδόνα κατακομίζων, ἐπὶ δὲ τῷ χειμῶνι, ὁ λιμὸς ἡμᾶς ἀφείλετο &c. *L.* 41. Operarum vitio in edit. 2. irrepſiſſe videtur ἀγορὰν ἡμῶν: monuitque H. Stephanus in Annotat. „Muta ἡμῶν in ὑμῶν." Pag. 365.

L. 42. ἡμᾶς ἀφείλετο, μὴ καλῶς &c. REISKIUM quoque in hanc cogitationem veniſſe video, ut diceret: „Forſan ἡμᾶς ἀφείλετο τὸ καλῶς φρονῆσαι." Sic fere infra, p. 375, 1. ὁ λιμὸς πάντας ἐξαιρεῖν δύναται λογισμούς. Fortaſſe tamen ſtare hic poteſt vulgata lectio, hac ſententia: *abripuit nos, vi cui ægre reſiſtere poteramus compulit nos:* videndumque, an huc faciat gloſſa apud Heſychium, Ἀφιλομένη· ἐπεγείρασα; id enim eſt *incitans, impellens.* Ceterum ἡμᾶς illud tacite repoſuit H. Stephanus, cui neſcio an adſentiatur Vat. & Ven.

Digitized by Google

— ὑμᾶς quidem cum Regiis & Aug. dat Vratisl. quod ferri
Pag. 365. certe non poteſt, & in ἡμᾶς mutandum monuit etiam Muſgrav.

L. 43 *ſq.* οὐδὲ. Cum οὐ δὴ, quod habet Aug., conferri poteſt pag. præc. L 30. μὴ δή.

CAP. LI. Lin. 48. μὲν οὐδὲν. Concinnior viſa eſt hæc codicum Bav. & Vat. ſcriptura, quam vulgata μὲν μηδὲν, quam & Vratisl. habet. *L.* 52. οἷα. οἷα eſt in Vratisl.

Pag. 366. *L.* 55. ἑπτακοσίοις ἔτεσιν ἀνθήσασα. Vide ad pag. 306, 28.

L. 62 *ſq.* νέμεσιν φυλασσομένους. Conf. ad p. 52, 19. φυλασσ. non φυλαττ. dedit Bav. & ſic fere conſtanter aliàs conſentientibus ſcriptis libris editum eſt. *L.* 63. μετριοπαθῶς χρῆσθαι ταῖς εὐπραξίαις. „ De his verbis dictum a me eſt in Annot. quadam in pag. 49. [420, 17.]" H. STEPH.

L. 66. τάς τε τοῦ δαιμονίου μεταβολὰς &c. „ Sæpe proponitur conſideranda hæc rerum humanarum mutatio, tanquam omnibus æque periculum ejus impendeat. Neque enim ſolum pag. quæ hanc proxime præcedit, [p. 365, 51.] legimus eo pertinentia (ubi tamen non ſimpliciter τὰς μεταβολὰς, ſed τὰς αἰφνιδίους μεταβολὰς, habemus) ſed etiam pag. 44. [408, 31 ſq.] Ἀλλ' ἐς σωφρόνισιν ὑμῖν, ὦ Ῥωμαῖοι, καὶ μετριοπάθειαν ἡ τῆς ἡμετέρας μεταβολῆς ὀξύτης ἔστω. Sic & 47. [415, 38.] τοὺς δὲ ὑπάτους ἔσχε μὲν οἶκτος ἀνθρωπίνης μεταβολῆς. Illa tamen verba paginæ 29. (quæ nunc in manibus eſt) τάς τε τοῦ δαιμ. μεταβ. ἀνεπιφθόνως ἐν ταῖς ἡμετ. συμφοραῖς διατίθεσθαι, ita Gelenius vertit, ut nullam mutationum mentionem fecerit. Ita enim totum hunc locum reddit: *Et fortunæ beneficio ſic in noſtris cladibus uti, ut nec deos immortales offendatis inſolentia, & apud homines laudem clementiæ vobis comparetis perpetuam.* Atqui quum hoc etiam in loco præcipuum id ſit quod *mutationes* illas conſiderandas his proponit, (nimirum ut quas & ipſi experiri aliquando poſſint;) earum mentio prætermittenda non fuit. Et viciſſim minime neceſſe fuit duas voces iis, quæ ab Appiano dicuntur, adjicere; videlicet *inſolentiæ* & *clementiæ*. Poſſit autem locus iſte, mentione illa non prætermiſſa, & illis vocibus non adjectis, ita reddi: *Et circa mutationes quæ divinitus contingunt, ita vos gerere,*

ut noſtræ calamitates nullam vobis invidiam conſtent. Hinc enim fiet, ut iis quæ de nobis ſtatuetis, minime in deos delinquatis, & ea laude digna ab omnibus hominibus judicentur." Pag. 366.

„ Scio tamen fore, qui genitivo τοῦ δαιμονίου *fortunam* ſignificari exiſtiment: ſed hæc interpretatio non placet: ſicut nec præcedens genitiv. τύχης *fortunam*, ſed εὐτυχίαν, id eſt *felicitatem*, ſignificare putandus eſt. Adde quod in illis, quos attuli antea, locis μεταβολὴν aut μεταβολὰς, ſine ulla fortunæ mentione, dici videmus. Sed enim quendam etiam habemus locum initio pag. 50. [421, 31.] ubi τύχην ἀνθρωπίαν de his dicere mutationibus videtur. Cæterum non dubito quin ſcribendum ſit ὑμῖν poſt ὑμέτερα. Nec repugnaverim ei qui, ſicut ego ex ἡμῖν facio ὑμῖν, ita, mutato viciſſim η in υ, legere malit ἡμέτερα, ut τὰ ἡμέτερα ſonet *Res noſtræ*: id eſt, *Ea quæ de rebus noſtris ſtatuetis, ſive de ſtatu rerum noſtrarum.*" H. STEPHANUS.

Cur non placeat Stephano, τὸ δαιμόνιον *fortunam* exponi, non ſatis perſpicio. Certe & pag. 378, 44. (ubi τὸ δαιμόνιον ἀνώμαλον καὶ ἐπίφθονον dicitur) & ſæpe aliâs, vix aliter exponi nomen illud poteſt, quam per latinorum *fortunam*, ſcil. ea notione, qua Græci & Romani fortunam quaſi divinam aliquam naturam intelligere conſueverant. τὰ ὑμέτερα ὑμῖν cum Regiis, e quibus in edit. 1. recepta hæc lectio eſt, recte dedit Bav. & Vratisl. Ex Vat. & Ven. nil monent ſchedæ. τὰ ἡμέτερα ὑμῖν cum H. STEPHANO maluit REISKIUS, ſicut eſt in Aug.

CAP. LII. Lin. 70. „ Scribo, οὐ γὰρ μὴ μετάθωνται." H. STEPHANUS. Sic & REISKIUS. Cum vulgata lectione facit Vratisl. Pag. 367.

L. 71 *ſq.* „ Non debuit Gelenius omittere in ſua interpretatione genitivum τῆς ἀγνωμοσύνης. Eum in hac mea habebis, *qui ad tantam pœnitentiam tantaſque ingrati animi pœnas rediguntur.* Multi vero nec *ingratitudinis pœnas* dicere dubitarent." H. STEPHANUS. Pro illis verbis τῆς πρὶν ἀγνωμοσύνης Gelenius *anteactorum* poſuerat: nos, *præte-*

Pag. 367. *ritæ ſtoliditatis*, reddidimus. Et notat quidem interdum nomen illud *ingratum animum*; ſed ea notio ab hoc loco aliena videtur.

L. 72. ἀναμαρτησίας. Conf. notata ad Annib. p. 298, 73. — „Pulchre hoc dicitur: ἔστι δ' ἀναμαρτησίας τοῖς μὲν σώφροσιν ἡ εὐβουλία φυλακὴ, τοῖς δ' ἁμαρτοῦσι, τὸ προπαθεῖν καὶ μεταγνῶναι. Quanto autem pulchrior eſt hæc ſententia, eo fideliorem interpretationem meretur; quod vel de Geleniana dici poſſe videtur, in poſteriore præſertim parte. Ita enim ille: *Eſt autem innocentiæ rectæque vitæ apud prudentes cuſtos conſiliorum felicitas: prolapſis vero in errorem affert remedium poſt caſtigationem pœnitentia.* At ego ita: *Facit autem prudentia, ut homines bene morati ſibi caveant a peccato: ut vero, quum peccarunt, caveant ne iterum peccent, id efficitur ex eo quod antea pœnas dederint, & eos pœnituerit.* In qua interpretatione poſt τοῖς δ' ἁμαρτοῦσι repeto ἀπὸ κοινοῦ illa, ἐστὶν ἀναμαρτησίας φυλακή. De qua repetitione minime dubitari poteſt: ſed eam adjuvo adjectione adverbii *iterum*: quum dico, *ne iterum peccent*; ut paulo poſt legitur ἑτέρων ἁμαρτημάτων, ubi tamen ἑτέρων omittit Gelenius in ſua interpretatione. Cæterum ad nomen φυλακὴ quod attinet, fateor, in priore parte φυλακὴν prima fronte videri de *cuſtodia* dici: ſed eam ſignificationem elegi, quæ utrique membro convenire poſſet. Cur vero ἀναμαρτησίας φυλακὴ dicitur: quum potius τῆς ἁμαρτησίας (ſi hæc etiam vox in uſu foret) φυλακὴ dicendum eſſet? Nimirum, ut paſſim negationem in ſermone Græco ſupervacaneam videmus eſſe, & dici φυλάττομαι τὸ ἁμαρτεῖν, ſive τὸ μὴ ἁμαρτεῖν, una & eadem ſignificatione, aliaque itidem verba negantem hanc particulam περιττῶς adjunctam habent: ita, quin ſcripſerit Appianus φυλακὴ τῆς ἀναμαρτησίας ſimili quodam pleonaſmo, mihi nequaquam dubium eſt; ac quin perinde ſit acſi quis φυλακὴ τοῦ μὴ ἁμαρτεῖν pro φυλακὴ τοῦ ἁμαρτεῖν diceret. Hoc tantum intereſſe puto, quod quum quis verbo utitur, pleonaſmus ille dici vulgaris poſſit: at non item, quum aliquod nomen ejuſmodi, cui

Digitized by Google

adnexa negatio eſt, (nam id de voce ἀναμαρτησία dici poteſt) ſermoni adhibetur." H. STEPHANUS. Pag. 367.

Imo improprie admodum & incaute ſcripſiſſet Appianus, ſi φυλακὴ τῆς ἀναμαρτησίας dixiſſet pro φυλακὴ τοῦ ἁμαρτεῖν vel τοῦ ἁμαρτήματος. Ego vero, ipſum nomen φυλακὴ quod adtinet, etiam atque etiam dubito, umquam ne omnino ſequente genitivo caſu, v. c. φυλακή τινος, ita dicatur ut idem ſit ac τὸ φυλάσσεσθαί τι, *cavere ſibi ab aliqua re.* Quin potius φυλακή τινος idem ſonat ac φυλάσσειν τι, *cuſtodia*, *conſervatio alicujus rei.* Video quidem ab H. Stephano in Theſ. Græc. Ling. adlata nonnulla exempla, in quibus φυλακὴ *cautionem* videtur ſignificare; ſed ibi nomen hoc non cum ſecundo caſu ejus rei, a qua quis ſibi cavet, conſtruitur. Igitur φυλακὴ τῆς ἀναμαρτησίας idem erit quod φυλάσσειν (non φυλάσσεσθαι) τὴν ἀναμαρτησίαν, *cuſtodire, conſervare innocentiam vel immunitatem a culpa:* id vero utique his etiam verbis exprimere poteris, *cavere ſibi a culpa, fugere culpam.* Atque adeo eadem quidem ſententia, quam phraſi iſti Appianeæ Stephanus ſubjicit, prodibit: ſed non, quod in nomine ἀναμαρτησία negatio pleonaſtice addita debeat intelligi; verum, quoniam, qui *INNOCENTIAM conſervat*, is *CULPAM fugit.* Neque vero video quid obſtet, quo minus eadem, quam dixi, notio nomini φυλακὴ in utroque membro orationis, de qua quærimus, ſubjecta intelligi poſſit.

L. 77 *ſq.* „Non animadvertit Gelenius haud dici tantum ἁμαρτημάτων, ſed ἑτέρων ἁμαρτημάτων. Ideoque vertit, *peccandi occaſionem*, quum dicendum eſſet, *iterum peccandi occaſionem* ſive *denuo peccandi.* Verum & ſtatim poſt, vocem aliam prætermittit, videlicet αἱ συμφοραί." H. STEPHAN.

L. 83 *ſq.* φέρομεν. Poterat προφέρομεν dicere: ſed & illud probum. *L.* 87 *ſq.* χρησόμεθα περὶ αὐτῆς. Conjungit etiam Vratisl. Sic nec Stephani nec Reiskii emendationibus opus eſt. Pag. 368.
„Scribendum puto, περὶ γὰρ αὐτῆς περισσὸν λέγειν." H. STEPHAN. „περὶ δ' αὐτῆς." REISK. *L.* 88. περισσὸν λέγειν, intellige αὐτάς, ſcil. συνθήκας, *pacis conditiones.*

Digitized by Google

Pag. 368. *CAP. LIII. Lin.* 90. Ἔριφος Aug. Vratiſl. cum edit. 2. 3. *L.* 95. ἀθεμίτως. Sic h. l. ſcripti omnes, cum impreſſis.

L. 97. δεῖ. Abeſſe poterat. Sed habent omnes, præter Bav. in quo paſſim unum aut alterum verbum, partim ex compilatoris conſilio, partim librarii incuria, omiſſum.

L. 99. ὑπολιπόντες. Aug. Ven. Vat. Vratiſl. Bav.

Pag. 369. *L.* 1. ποιήσομεν. Conſentit Vratiſl. *L.* 3. καὶ ἐς πρέσβεις ἁμαρτόντων. „Forſan πρέσβεις ἡμετέρους." REISKIUS.

L. 5 *ſq.* καταγιγνώσκοντας αὐτῶν. „Non recte Gelenius hæc verba, καταγινώσκοντας ὑμῶν [αὐτῶν ſcribere voluit Stephanus] vertit, *in rebus deſperatis*: nec illi venit in mentem, Appianum, hoc ſignificare volentem, dicturum fuiſſe, ἀπογινώσκοντας αὐτῶν, ſicut pag. quæ proxime ſequitur, habemus, τῆς πόλεως ἀπεγνόντας. At vero, ut hic dicitur καταγινώσκοντας αὐτῶν, ita etiam in fine pag. 27. [363, 24.] καταγινώσκειν ἁπάντων; ubi ipſemet καταγινώσκειν vertit *culpare*. Satis alioqui notum eſt, reddi etiam *accuſare*, nec non *condemnare*." H. STEPHANUS.

CAP. LIV. Lin. 9. καὶ ἔτι τὴν εἰρήνην. Magis placet lectio cod. Bav. *L.* 10. παραδίδοντι. Poterat παραδιδόντι ſervari: nam promiſcue in hiſce vel in penult. vel in antepenult. poſitus accentus reperitur. *L.* 12. ἢ τῶν ἀπολ. τιμὴν. Malim
Pag. 370. ἢ τὴν τῶν. *L.* 20. Εὐβοικαί. Sic omnes, præter Bav. Conf. ad p. 94, 34.

Pag. 371. *CAP. LV. Lin.* 44. Quum mendoſe editum eſſet ἐφ' ἕκαστον τῶν αὐτῶν, monuit H. STEPHANUS: „Scribe ἕκαστον σὺν αὐτῶν." τῶν delere juſſit MUSGRAV. *L.* 47 *ſq.* Μαρθαμᾶ
Pag. 372. vel Βαρθαμᾶ. Et hoc nomen aliis incognitum. *L.* 49. φιλοπόλεμος ἀνήρ. Sic recte Aug. Ven. Vat. Vratiſl. Bav.

Ead. & *ſq.* ἐπιτρίψῃ τὸ πλῆθος. Aug. Ven. Bav. De verbo illo vid. ad p. 364, 32. *L.* 50. ἐκέλευε reliqui omnes præter Reg. A. *L.* 51. „ὑπὸ ὀργῆς βλασφήμου ἐβλασφήμει. Expungo βλασφήμου." H. STEPHANUS. Cum vulg. lect. facit Vratiſl.

CAP. LVI. Lin. 56. De LACUNA, qua hoc loco exemplaria omnia, quæ ad hunc diem ſuperſunt, excepto cod. Bavarico,

Digitized by Google

laborant, in *Exercitationibus in Appiani Alex. Romanas Hiſtorias*, Anno MDCCLXXXI. editis, monui nonnulla, quæ hic repetere, paucis interſperſis, libet. „ Aliquanto major (ſic ibi dixeram, Sect. V. p. 43. not. *h.*) videtur eſſe hiatus, quam ad marginem codicum quorumdam adnotatum legimus. Scilicet in Codice *Auguſtano* [continua quidem linea verba iſta, ὑπ' Ἀννίβου στρατευόμενα conjunguntur cum illis ἀνώμαλον καὶ ἐπίφθονον ἐστὶν, quæ ſequuntur lacunam, p. 378, l. 44. ſed in eodem codice] ad hunc locum in margine notatum eſt: ἐνταῦθα λείπουσι στίχοι ι. In *Florentino* Codice, cujus notitiam cum orbe literato communicavit Doctiſſ. BANDINIUS in *Catal. Codicum Græcorum Biblioth. Laurent.* T. II. col. 660.) ſpatium paucorum verſuum vacuum reliquit librarius; ibidemque in margine alia manu adſcriptum eſt: Ζήτει τὸ λεῖπον τοῦ καταβάτου· ὀλίγον γάρ ἐστι. Ubi quidem quid ſibi velit illud τοῦ καταβάτου, non valeo hariolari. [Docere poterat Du Cange, in Gloſſario mediæ & infimæ Græcitatis; ubi oſtendit, τὸ καταβάτον apud illius ævi Scriptores *paginam* dici.] In veteris verſionis latinæ Editione *Moguntina* (A. 1522. in 4°. p. 494.) itemque *Lugdunenſi* (A. 1551. in 16. pag. 748.) ad hunc locum, exiguo relicto ſpatio, hæc legitur adnotatio: *Deſiderantur hic* PAUCA QUÆDAM *de populi tumultu, atque Romanorum conſultatione de Rebus Carthaginienſium; id quod ex ſequentis orationis fragmento facile conſtare videtur.* Sed in antiquioribus ejuſdem Verſionis Editionibus, quarum nobis duæ ex inſtructiſſima Univerſitatis noſtratis Bibliotheca ad manus ſunt; altera *Veneta* A. 1477, altera partim *Regii* A. 1494. partim *Scandiani* A. 1495. impreſſa, hoc loco integra pagina, & in *Veneta* editione pars etiam præcedentis paginæ, ad indicandam lacunam, vacua relicta eſt, atque ad marginem adnotatur: *Defectus unius folii: in quo tumultus populi contineri videbatur; deinde Romanorum conſultatio de Rebus Carthaginienſium, ut patet ex fragmento orationis inſequentis.*" Pag. 372.

His, olim in hunc locum a nobis dictis, pauca, quæ interim comperimus, adjiciemus. In Regiis codd. ſpatium

verſuum aliquot, in Vratislavienſi adcurate decem verſuum
Pag. 172. ſpatium, vacuum relictum eſt, nulla adnotatione adjecta. Ad oram cod. Ven. hæc verba latina leguntur: *Hic eſt feneſtra, & aliquid deficit.* In *Vaticanis* noſtris *membranis*, quod vetuſtiſſimum videtur eſſe ex omnibus Hiſtoriarum Appiani exemplaribus quæ ætatem tulerunt, folium 117. deſinit in hæc verba, quorum poſtremum decurtatum eſt, ἐς ἐμπόριόν τι ὑπ' Ἀννίβα σιτω.: & folium 118. incipit ab his μώμαλον (ſic) καὶ ἐπίφθονόν ἐστιν. (ſic) Unde proclive videri poterat ut colligeremus, ex ipſo hoc exempl. folium illud, quo continebantur quæ vulgo nunc deſunt, forte etiam duo folia, primum intercidiſſe. Ex quo porro, ſi id ita ſe haberet, conſequeretur, (quæ & mihi olim nata ſuſpicio erat, priuſquam varietas lectionis ex toto illo codice mecum communicata eſt,) ex eodem exemplari (Vat. A.) lacunam illam in cetera quæ hodie ſuperſunt hujus hiſtoriæ Punicæ exemplaria invaſiſſe, adeoque reliqua omnia exemplaria ex illo velut communi fonte fluxiſſe. Sed, id quidem ſecus eſſe, intellexi ex varietate lectionum, quas iſte Codex exhibet, cum aliorum exemplarium lectionibus collata. Itaque exemplar illud, e quo tamquam communi fonte manarunt noſtra exemplaria, prius quidem & vetuſtius debuit eſſe Vaticanis his membranis; ſed ex ipſo illo antiquo atque lacero hac parte codice membranas has a Calligrapho ita deſcriptas fuiſſe intelligitur, ut pagina paginæ reſponderet. Vidimus turbas nonnullas in libro de Reb. Hiſpan. pag. 184 ſqq. ex duorum foliorum inter ſe tranſpoſitione ortas. Rurſus in hiſt. Mithridatica folium unum alieno loco poſitum videmus. (Vide Notas Textui ſubjectas p. 642. & p. 823.) Quodque illorum foliorum tantum fere continebat materiæ, quantum quinquaginta lineæ editionis noſtræ. Supplementum lacunæ hujus, quod ſuppeditavit *Codex Bavaricus*, continet lineas noſtræ editionis octoginta octo: ex quo (ſi ſimul cogites, paſſim nonnulla præterire ſolitum compilatorem *Eclogarum de Legationibus*) colligere licet, ea, quæ h. l. in ceteris codicibus deſiderantur, ir

Digitized by Google

antiquo illo exemplari, quod primum hac parte mutilatum fuit, non uno folio, ſed duobus foliis fuiſſe comprehenſa.

L. 63 *ſq.* ὁ Σκιπίων ἔπεμπε τοὺς συμβουλεύσαντας, κυρῶν τὰ συγκείμενα. Minus adcurate hæc a me in lat. verſ. reddita eſſe intelligo: *Simul cum Pœnis Scipio Romanorum legatos, qui ad ipſum communicandi conſilii cauſa fuerant miſſi, Romam remiſit, qui operam darent, ut ratæ haberentur conditiones, in quas pax convenerat.* Scilicet τοὺς συμβουλεύσαντας putaveram idem valere ac τοὺς συμβούλους αὐτῷ γεγενημένους, de quibus συμβούλοις ſupra dixerat p. 341, 34 ſq. At ſic minus apte cohærebat Græca oratio, & ad nexum ſermonis ſupplenda nonnulla erant, quæ non dixerat Appianus. Neque vero ex verbis illis, ſicut ea ex Exemplari dedi, alia ſententia commode extricari poterat. At in promtu eſt medicina, quæ in Nota textui ſubjecta, nimis quidem timide, a nobis jam indicata eſt. Quemadmodum ſæpiſſime a librariis terminationem Aoriſti primi cum futuri primi terminatione perperam commutatam videmus; ſic hoc loco συμβουλεύσαντας ex συμβουλεύσοντας corruptum intelligi debet. Atque ipſum τοὺς συμβουλεύσοντας, deleta diſtinctione quæ ſequitur hoc verbum, in contextum repoſitum velim. Jamque plana erit ſententia: *Scipio Romam miſit qui ſuaderent (ſenatui,) ut ratas haberet pacis conditiones.* In hujuſmodi phraſi adjici *articulum* ad participium ſolere, notum eſt. Sic p. 33, 34 ſq. πέμπειν τοὺς συνθησομένους αὐτῷ τὰ πράξοντα. Pun. 451, 24. ἡ σύγκλητος ἔπεμπε τοὺς εἰσομένους τὰ ἀκριβέστατα. Civ. II. p. 257, 99. πέμπε μοι τοὺς χειραγωγήσοντας, ubi ſimillimo errore χειραγωγήσαντας ex Regiis codd. editum erat. Pag. 373.

L. 73. οἱ σύμβουλοι. Non illi qui a Scipione erant miſſi. Sed generatim ſenatores Romanos dicit qui de ea re inter ſe deliberabant. Conf. 379, 62.

Cap. LVII. Lin. 81. αἰεὶ μετριάσαντας. μετριάζειν, *moderatione uti, moderationem adhibere.* Vid. H. Stephan. ad hiſt. Parth. p. 29, 31. Verbum μετρίζειν græca lingua non agnoſcit. Pag. 374.

Digitized by Google

Pag. 376. *Cap. LVIII. Lin.* 8. κατεφρόνησαν, *non tamen projecerunt, non adeo ſpreverunt atque abjecerunt, ut exſtinctos vellent, ut nulla conditione ſocios illos & amicos vellent habere:* cf. p. 385, 57 ſq. Sic duriori quadam & ſeveriori notione intelligendum fuerit verbum καταφρονεῖν; fere ut Annib. 300, 15. & 303, 54. Videtur autem paralleliſmus quidam intereſſe inter tres illas phraſes, οὐ κατεφρόνησαν, tum εὐσταθῶς ἔφερον lin. 11 ſq. & οὐκ ἀνέστησαν l. 14. Ceterum rectius fortaſſe κατεφρόνησαν illud hoc modo intelligetur: „non ita illos *ſpreverunt*, ut non cogitarent, ſi nimis dure cum illis ageretur, ſatis adhuc virium ſupereſſe deſperatis ad frangendam victorum inſolentiam." Conf. mox cap. 59. ſub fin. & cap. 60. tum præcipue p. 379, 62.

L. 11 *ſq.* εὐσταθῶς ἔφερον. Satiſne integra hæc verba ſint, quove potiſſimum modo exponenda, fateor mihi non liquere. In lat. verſ. poſui: *nec idcirco internecione exſtinxerunt*, tamquam legeretur εὐσταθεῖς ἔφερον, i. e. οὐκ ἀναστάτους ἐποίησαν, vel οὐκ ἀνέστησαν, ut mox dicit lin. 14. An εὐσταθῶς ἔχοντας ἔφερον? *poſtquam pacati ſunt & quieverunt, tulerunt eos Romani.* Sic Λιβύη εὐσταθοῦσα eſt *pacata, quieta Africa*, Hiſp. 110, 59. & ἵπποι εὐσταθοῦντες Syr. 573, 33. *equi quieti ſtantes.* An εὐσταθῶς ἔφερον, *conſtanti ac forti animo eos tulerunt? non timentes numquam ſe ſalvos eſſe poſſe, quoad illi ſupereſſent?* Conf. p. 382, 1 ſqq. Sic fere Annib. p. 255, 56. εἰ δὲ καὶ τούτους εὐσταθῶς καὶ ἀκαταπλήκτως ὑπέμενον.

Pag. 378. *Cap. LIX. Lin.* 40. Λιγύων. Vide p. 370, 21. & alia loca, quæ collegi in Adnot. ad Annib. p. 295, 27. *Ibid.* Βερμινᾶς. Conf. p. 343, 65.

L. 44. ἐν αἷς καὶ τὸ δαιμόνιον ἀνώμαλον καὶ ἐπίφθονον ἐστί: „Nihil annoto in hanc orationem ſive concionem: quod ſit ἀκέφαλος." H. Stephanus. Vide ad p. 372, 56. — Poſt ἐν αἷς, fortaſſe καὶ μάλιστα τὸ δαιμ. ſcripſit Appianus. — De vocab. δαιμόνιον cf. Adnot. ad p. 366, 66. τὸ δαιμόνιον (ἐν ταῖς μάχαις) ἀνώμαλον, *incerta, inconſtans belli fortuna.* Vocabulum ἐπίφθονον aliquid dubitationis habet. Nam in phraſi illa vocabulum φθονερὸς aliàs ſolet adhiberi, quod

Digitized by Google

activam ſignificationem habet, *invidus*, *invidens*: ut apud Herodot. I. 32. τὸ θεῖον πᾶν φθονερόν τε καὶ ταραχῶδες; & III. 40. ἐπισταμένῳ τὸ θεῖον ὡς ἔστι φθονερόν: & apud ipſum Noſtrum, Maced. pag. 535, 60. φθονερὸς γὰρ ὁ δαίμων. At ἐπίφθονος paſſive ſignificat, *invidioſus*, *invidendus*, Pun. 381, 88. 419, 7. Syr. 615, 45. *Pag.* 378.

Cap. LX. Lin. 59. ἤδη. Sic recte omnes, præter edit. 1. cum Regiis & Vratisl. *Ibid.* „Hic videtur aliquid deeſſe. Forte ſic integranda oratio: ἤδη ὅσου ἄξιόν ἐστιν ἐπιμελεῖσθαι σπουδῶν φυλακῆς αἰσθάνεσθαι." Reiskius. *L.* 68. Quum ex Regiis codd. (quibuſcum facit Vratisl.) in edit. 1. editum fuiſſet πάντες ἐποικίσονται; monuerat Car. Stephanus: „Vide, num πάντες ἐπικείσονται." Id in contextum recepit H. Stephanus, & confirmat Aug. & Bav. *Pag.* 379. *Pag.* 380.

Cap. LXI. Lin. 72. τὸ ἑαυτοῦ. „καὶ τὸ ἑαυτοῦ" maluerat Musgrav.

L. 73. καὶ πιστεύει Vat. Bav. Abeſſe autem poterat conj. καὶ, quæ ſequitur hoc verbum. Loco verborum καὶ σκοπεύει repoſitum σκοπείτω maluerat Musgrav. Totus locus, inde a verbo ἀρχὴν lin. 72. ſic fortaſſe refingendus viſus eſt Reiskio: „*F.* ἀρχὴν σπουδάζει, τὸ ἑαυτοῦ μόνον σκοπεῖ. καί τι τιθῶμεν καὶ τὰ τῆς εὐχῆς αὐτῷ." *L.* 77 *ſq.* νέμεσιν δὲ cum Regiis dat Vratisl. τε, quod C. Steph. tacite poſuerat, confirmat Aug. & alii. *L.* 81. τῷ Ῥωμ. Sic & Vratisl. & Reisk.

L. 85. „Interrogationis ſignum ponendum poſt πέμψομεν. Nam ab ἐς μέσους incipit reſponſio ad conſilium, ejuſque improbatio." Reiskius. *L.* 89. συνιδών, *conſiderans*. Sic pag. 493, 45. & ſæpius alibi. συνιών cum aliis dat Vratisl. Saltem συνιῶν eſſe debebat. *L.* 90. Ad vulgatam lectionem κελεύει δεῖν ἡμῖν, in quam & Vratisl. conſentit, monuit Reiskius ἡμᾶς legendum pro ἡμῖν. *Pag.* 381.

Cap. LXII. Lin. 95. διαδέξεσθαι προσδοκῶντος. Ex primi editoris emendatione eſt illud futurum, quam neſcio an confirmet Vat. & Ven. ex quibus nihil enotatum eſt. Vratisl. cum reliquis διαδέξασθαι exhibet. Et ſic paſſim alibi, poſt verbum ἐλπίζω & ſimilia, ubi futuri proprius locus erat, aoriſtus

Digitized by Google

Pag. 381. primus invenitur. Annib. 275, 93. poſt ἐλπίζων Vat. & Med. ἐργάσασθαι dabant: & p. 245, 88. editi cum ſcriptis οὐκ ἀξιῶ βιάσασθαι dederant, quod ibi, quum ſervari fortaſſe potuiſſet, Muſgravio obſecutus in βιάσεσθαι mutavi.

L. 96. Τὸ μὲν συμφέρον *&c.* „Pro hoc loco facit illud, pag. 29. [367, 81 ſq.] ἐστὲ δὲ ἀμείνονες μὲν ὑμεῖς τῶν ὑμετέρων συμφερόντων κριταί." H. STEPHANUS. *L.* 97. ἐγὼ ἀκοντι. Obvia ellipſis adverbii μᾶλλον. *L.* 98 *ſqq.* Peſſime vulgo diſtincta fuit oratio. Monuit tamen H. STEPHAN. „Poſt πόλιν, non poſt φυλάξασθαι, interpungendum eſt: item poſt δυνάμεως." Eodemque modo recte diſtinguunt Aug. & Vratisl.

Pag. 382. *L.* 3. πάντων „Non immerito ſuſpicaturus eſt quiſpiam, non πάντων, ſed πάντως, Appianum ſcripſiſſe: quoniam nomen ἀσθενεῖς cum genitivo aliquid inſolens habere videtur." H. STEPHANUS. „Aut πάνυ lege, aut πάντων μάλιστα." REISKIUS. In πάντων h. l. conſpirant omnes libri. Sed p. 380, 71. pro πάντων vidimus πάντως dediſſe Aug.

L. 4. πρὶν αὖθις αὐτὸν. „Intellige αὐτὸν τὸν φόβον: quod Gelenius intellexiſſe non videtur: vertit enim, *priuſquam vires & opes recipiant.* [Scilicet αὐτοὺς legendum cenſuit interpres, ſicut Muſgrav.] Sed quoniam dicit εἰς ἑκάτερον, ad illa duo, ἀσθενεῖς καὶ ἄποροι, reſpiciens, videtur ἄποροι non de *inopibus*, ſed de *conſilii incertis* intelligendum. Alioqui duo illa ἀσθενεῖς & ἄποροι idem propemodum valere dici poſſent." H. STEPH. Si, lectioni vulg. inſiſtentes, intelligamus, *priuſquam metus rurſus augeatur*; erunt verba illa ἐς ἑκάτερον ad δύναμιν & ad ἀπιστίαν, ad *potentiam* & ad *perfidiam Pœnorum* referenda. „αὐτῶν legendum cenſuit REISKIUS, & in εἰς ἑκάτερον ſubaudiendum εἰς σθένος καὶ πόρον vel εὐπορίαν."

L. 5 *ſq.* οὐδ' ἀμετρίας μοι δοκῶ δόξαν οἴσεσθαι τὴν πόλιν ἐπὶ Καρχηδονίοις. Fateor me hærere in loco, quem intactum ab aliis præteritum video. Sententiam in verſ. lat. eamdem expreſſi, quam Gelenius, diverſis licet paululum verbis: ſed in hanc ſententiam dicendum fuerat μοι δοκεῖ, aut nude δοκῶ deleto μοι, (nam δοκῶ idem valet quod δοκεῖ μοι,) aut προσδοκῶ, aut aliquid ſimile: ſuſpicari quis etiam poſſit legendum ἀμε-

Digitized by Google

τήμας ποι δοκῶ. Si teneas verba μοι δοκῶ; ſententia erit, *non puto fore ut ego nimis dure agere videar*; adeoque poſt ὑπεσθαι excidiſſe aliquid fuerit putandum, ex quo pendeant verba τὴν πόλιν ἐπὶ Καρχηδονίοις. Pag. 382.

L. 9. εὐθὺς ἐπὶ ταῖς συνθήκαις μετατίθεσθαι. Tenui interpretationem Gelenii: *ac mox impetrata venia diſcedunt a fœdere.* Paulo adcuratius dixiſſem: *illico poſt factum fœdus, ab eo rurſus diſcedunt.*

L. 11 *ſq.* διὰ νέμεσιν θεῶν, καὶ ἀνθρώπων φθόνον. „Quum dicat Appianus *deorum* quidem νέμεσιν, *hominum* autem φθόνον, interpres hic alterum tantum, videlicet φθόνον, non minus diis quam hominibus tribuit. Ita enim vertit, *ad vitandam hominum deûmque invidiam.* Ego tamen relinquendam diis *nemeſin* exiſtimo, & hac ipſa voce in Latino etiam ſermone uti licere. Haud ignoro interim, φθόνον apud hunc ipſum ſcriptorem eſſe etiam deorum, non minus quam hominum, pag. 512. [Civ. II. p. 361, 81.] πόσον δὲ ὑμῖν ἔσεσθαι φθόνον παρά τε ἀνδρῶν καὶ θεῶν, ἐνυβρίζουσιν ἐς τὸν ὑμῶν τὴν ἡγεμ. &c. Verum annon per κατάχρησιν diis quoque vox iſta tribuatur, quærendum eſſe reſpondeo." [φθόνον θεῶν eſſe *vindictam divinam*, vulgo dictam νέμεσιν, docuit doctiſſ. Valckenarius ad Herodot. III. 40. Conf. ſupr. ad p. 378, 44.]

„Sed quis ille eſt locus ubi Aſdrubalem iſta dicentem audimus? Immo duos eſſe crediderim: hunc videlicet qui paginam 28. claudit, & 29. inchoat, [p. 366, 62 ſq.] καὶ τὴν ἐπ' αὐτοῖς νέμεσιν φυλαττομένους: & iſtum, qui parvo intervallo ſequitur, τάς τε τοῦ δαιμονίου μεταβολὰς ἀνεπιφθόνως ἐν ταῖς ἡμετ. συμφ. διατίθεσθαι." [pag. 366, 66 ſq. At vero illud οὗτος (*lin.* 10 *ſq*: οὓς οὗτος ἀξιοῖ) non ad Aſdrubalem, ſed ad illum Scipionis amicum refertur, cujus oratio in ſenatu habita deſiderabatur in ſuperioribus editionibus: vid. p. 375, 92 ſq.]

„Ad vocem autem νέμεσιν quod attinet, talem ejus uſum habemus & initio paginæ 82. [492, 22 ſq.] σοὶ μὲν οὐ νέμεσις ἐκ θεῶν, ὦ Ῥωμαῖε. Legimus vero & pag. 50. [421, 32.] καὶ τὴν φοβερωτάτην τοῖς εὐτυχοῦσι νέμεσιν: ubi tanquam de dea loquitur. Sed ad duos illos priores locos quod attinet, ubi

Digitized by Google

genitivus θεῶν huic nomini additur, iis & ſimilibus adhiberi
Pag. 382. interdum & φθόνον, paulo ante oſtendi." H. STEPHANUS.

L. 14. καὶ Ἰβηρίαν καὶ Ἰταλίαν. Sic Bav. cum editis. Sed inverſo ordine, cum aliis, dedit Vratisl.

Pag. 383. *L.* 16. καὶ παρώρκουν. Sic Aug. Vat. Bav. Cum Regiis & edit. 1. facit Vratisl. H. STEPHAN., quum ſua auctoritate ſuoque ex ingenio παρώρμων poſuiſſet, monuit tamen ad h. l. „ Suſpectum mihi eſt hoc quidem loco vocabulum iſtud παρώρμων. Nihil certe habet Gelenii interpretatio quo iſtud voluiſſe exprimere dici poſſit: & quod in eadem legitur, *fœdera violando*, verbo συνετίθεντο reſpondere haud dici poteſt." — Mirum vero, quod non ſaltem indicaverit lectionem, quam in edit. 1. ex Regiis codd. editam invenerat: ex qua alius fortaſſe probabiliorem certioremque veræ lectionis conjecturam capere potuiſſet. „ Caſelius [editionem primam fortaſſe ante oculos habens] corrigit παρεώρκουν: bene ad ſententiam. Sed exemplum verbi παρορκεῖν pro ἐπιορκεῖν deſidero. Num παρεώρων, *diſpiciebant?*" REISKIUS. Mox vero *Idem*: „ Eſt tamen παρορκεῖν, pro *pejerare*, verbum Appiani, vid. p. 34, 4." [184, 35.] Sic & in fragm. ex hiſt. Gall. p. 91, 78. εὐθὺς ἠρέθιζον τοὺς Βρεττανοὺς παρορκῆσαι. Ac non tam cum ἐπιορκεῖν, *pejerare*, convenit hoc verbum, quam cum παρασπονδεῖν, *fœdus vel juramentum violare:* ſcil. idem eſt, ac παρὰ τὰ ὅρκια ποιεῖν, quemadmodum παρασπονδεῖν eſt παρὰ τὰς σπονδὰς ποιεῖν.

L. 17. πρὸ τῶν ἡμετέρων. Sic recte H. Stephanus repoſuit: & confirmat Bav. Vat. Vratisl. puto & Ven. Nec aliter Candidus legit, *domeſtica* interpretatus. *L.* 18. ἔφησθ. Καρχ. Articulum τοῖς omittunt Reg. B. Aug. Vratisl. Bav. Ex Vat. & Ven. nil adnotatum.

CAP. LXIII. Lin. 22. Νουκερίαν. Cf. Annib. 290, 27 ſq. & Liv. XXVII. 3. *L.* 26. Ἀχερράνων. Sic recte Bav. & Ἀχέῤῥαι, per duplex ρ, Civ. I. pag. 61, 6. & 65, 73. Apud Polyb. tamen, lib. II. cap. 34. bis Ἀχέραι editum eſt. At latine ſaltem conſtanter *Acerræ* dicitur. Nec aliter quam per duplex ρ,

Ἀχέῤῥας,

Ἀχίῤῥαι, eſt apud Steph. Byzant. Gentile Ἀχιῤῥαῖος formari ait idem Byzantinus. De re, quæ hic agitur, vid. Liv. XXIII, 17. Pag. 383.

L. 28. Μάρκον τε Κορνήλιον. Nil variant libri; & Cand. quoque *Marcum* habet. „Non video, quis ille *Cornelius Conſul* alius eſſe poſſit, quam *Cn. Cornelius Scipio Aſina*, quem A. U. CDXCIV. Annibal ad Liparas cepit. Sed eum *Cnæum*, non *Marcum*, appellant Scriptores; neque memini eum alibi Carthaginem raptum dici." REISKIUS. Vide Polyb. I. 21. & Livius Epit. XVII. Reliquos auctores citat Pigh. T. II. p. 21 ſq. Apud Zonaram alio errore Γαῖος vocatur.

L. 33. „Malim hæc ὑπὸ εὐορκίας ita reddere, *Qui tam erat obſervans jurisjurandi, ut eum ad ſe reverſum haberent:* vel, *Qui ſervandi jurisjurandi tam erat ſtudioſus.*" H. STEPHANUS. Pag. 384.

L. 41. ὑπέβαλλον: ſic & Vratisl. Sed prætulerim ὑπέβαλον.

CAP. LXIV. Lin. 49. „De his verbis ἔλεος ἢ μετριοπάθεια a me dictum eſt in Annotatione quadam in pag. 49." [420, 17.] H. STEPHAN. *L.* 53. βέβαιος ἡ δεξιά; Vratisl. cum ſigno interrog. Idem deinde & vocem Ποία agnoſcit; & in iis quæ ſequuntur cum Editis facit, quos & nos hic ſecuti ſumus. Pag. 385.

L. 51. ὥσπερ ἔφη Σκιπίων. „Verba illa Scipionis habes initio pag. 30. [368, 98 ſq.] οἱ μηδ᾽ ὄνομα Ῥωμαίων καταλιπόντες ἄν, εἰ ὑμεῖς ἐκρατήσατε. Ex horum autem locorum collatione colligitur, ἐλάβοντο hic dici poſſe idem valere quod ἐκράτησαν." H. STEPH. *L.* 56 *ſq.* „Pag. 29. [367, 75 ſqq.] dictum fuit ab Aſdrubale, οὐδ᾽ ἄξιον Καρχηδονίοις ὑμᾶς ὠμότητα καὶ ἁμαρτίαν ἐπικαλοῦντας, ταῦτα μιμεῖσθαι. Hic prius ad illud quod dixit ἁμαρτίαν ἐπικαλοῦντας, reſpondet: perinde acſi intellexiſſet Aſdrubal, ἁμαρτίαν ἐν τῷ λύειν τὴν συνθήκην, vel τὰς συνθήκας." IDEM. Reſpondet potius ad orationem amici illius Scipionis, qui pag. 374, 79 ſqq. dixerat, μὴ Καρχηδονίων αὐτῶν ὠμότερα πράξωμεν, οἱ Καρχηδονίοις ὠμότητα ἐπικαλοῦντες.

L. 60. σκεψώμεθα. σκεψόμεθα cum edit. 2. 3. dat Vratisl. Nec diſplicet.

CAP. LXV. Lin. 77. αἱ πλείους Aug. Ven. Vat. & ſic emendavit REISKIUS. *L.* 78. συνθῆκαι, τρίται αἵδε. Tertium Pag. 386.

Digitized by Google

hoc fœdus Romanorum cum Pœnis eſt, cujus mentionem facit Appianus. Primum erat illud poſt bellum Siculum. Vide Exc. ex hiſt. Sic. p. 94 ſq. Hujus adpendix erat illa conditio de Sardinia: vid. Hiſp. cap. 4. Pun. c. 5. Alterum pactum erat de Hiſpaniæ finibus, Hiſp. c. 7. Annib. c. 2. Pun. c. 6. Conf. Adnot. ad p. 389, 32.

Pag. 386.

Pag. 387. *L.* 87. ἐξεῖπε τοῖς Ῥωμαίοις Κάτων, *in ſenatu Romano publice adfirmavit Cato:* in Oratione ea, quam laudat Livius XLV. 25. & A. Gellius VII. 3. Idem tamen Cato deinde delendam Carthaginem cenſuit: vid. p. 393, 92 ſqq.

L. 90. In verba, ἐς τὴν Ῥώμην ἐστάλκασι, deſinit ampliſſimum illud Fragmentum, Codici Bav. inter Eclogas de Legationibus inſertum. *Ibid.* ἐπιφαν. δὴ Aug. Vat. & ſic reponere juſſit MUSGRAV.

CAP. LXVI. Lin. 93. ἐστεφάνωντο .. ἡγοῦνται δὲ. Sic ſcripti libri omnes. Conſulto autem variare Tempora verborum videtur, quia ſimul id quod tunc factum eſt, ſimul quod moris erat, exponit.

Pag. 388. *L.* 98. ὅσοις. Sic & REISKIUS emendavit. *L.* 5. τιτυριστῶν. Conf. Heſych. in Τίτυρος & Τιτυρῖνοι, & quæ ibi a Viris doctis notata ſunt. *L.* 8. λυδοὺς &c. Dionyſ. Halic. lib. II. c. 71. p. 130. ed. Sylb. καί εἰσιν οὗτοι τῆς πομπῆς ἡγεμόνες, καλούμενοι πρὸς αὐτῶν ἐπὶ τῆς παιδιᾶς τῆς ὑπὸ Λυδῶν ἐξευρῆσθαι δοκούσης Λυδίωνες. *Ibid.* Τυῤῥηνοὶ recte Aug. Vat. *L.* 14. Ferri poteſt ἔστεπται nulla præcedente conjunctione: & mox nomen στεφάνῳ vel στέφανον ex cognato verbo poterit intelligi.

Pag. 389. *L.* 15 *ſq.* πορφύραν ἀστέρων χρυσῶν ἐνυφασμένων, *togam palmatam.* *L.* 17. δάφνην, ἣν ἀεὶ Ῥωμαῖοι νομίζουσι νίκης σύμβολον. Scilicet ſecus atque Græci, apud quos laurea ſupplicationis ſymbolum erat.

L. 19. ἐπὶ τῶν παρηόρων ἑκατέρωθεν ἠΐθεοι συγγενεῖς. „Perperam interpres (Gelenius) τοὺς παρηόρους verterat, *jugales equos*, cum *funales* fuerint, quibus, qui currum triumphantis comitabantur, veherentur. Suetonius in Tiberio cap. 6. *Actiaco triumpho currum Auguſti comitatus eſt, ſiniſteriore funali equo, cum Marcellus Octaviæ filius dexteriore veheretur.*

Digitized by Google

Erant autem in quadriga quatuor equi, quorum duo *jugales* erant, dexter & ſiniſter; duo *funales*, itidem dexter & ſiniſter; omneſque ita juncti ut æquata fronte currerent. *Jugales* intra jugum ibant, ac ζύγιοι dicebantur: *Funales* utrimque ad latera jugalium loro annexi, quos σειραφόρους & σειραίους, παραόρους & παρασείρους idcirco Græci vocabant, quod funibus ſcilicet alligati forent ad latus jugalium. Sed & ἀορτῆρες iidem *funales* nominabantur, quemadmodum feliciſſime eam vocem Dioni Chryſoſtomo, in Orat. de Circo, ὁ πάνυ Salmaſius reſtituit, pro quo perperam ἀκρωτῆρες vulgatum eſt: ἐν ᾧ ἅρματι ἵπποι λευκοί, κατὰ τὸν Ζαχαρίαν, ζυγαῖοι μὲν, φῶς καὶ ἀθανασία· ἀορτῆρες, δικαιοσύνη καὶ ἀλήθεια. Et paulo poſt: ἐν ἅρματι αὐτοῦ μέλανες, ὑποζύγιοι μὲν, ὁ ᾅδης καὶ θάνατος, ἀορτῆρες δὲ, σκότος καὶ ἀπώλεια. Utrobique ἀκρωτῆρες editum. Vide Salmaſ. Not. ad Solin. pag. 898. [p. 631. edit. Traject. anni 1689] & pagg. aliquot præcedentibus & ſequentibus, ubi plurima obſervatione ac ſcitu digniſſima, de quadrigis, equorum ad illas applicatione atque agitatione adduxit, ad quæ lectorem remittimus." AL. TOLLIUS. Pag. 389.

L. 20. παρὰ τὸν πόλεμον Aug. Vat. Vratiſl. Frequens inprimis præpoſitionum παρὰ & περὶ inter ſe commutatio; quum exiguo momento differant compendia ſcripturæ, quibus illæ ſignificari ſolent. *L.* 25. οὓς μὲν Reg. B. Aug. Ven. Vat. Vratiſl.

L. 26. ἀφελής. An ἀφελὲς ſc. χρῆμα. Cand. *ſimplex denique triumphi forma.* Gelenius: *eſt enim res ſimplex triumphus.* Cogitaveram ἀσελγής, & ad hoc accommodavi verſionem. Sed non opus eſt ſolicitare vulgatam, in quam conſentiunt omnes. Apud Demoſthenem (Epiſt. 4. pag. 1489. edit. Reisk.) fere ut hic, conjunguntur ἀφελὴς καὶ παῤῥησίας μεστός. *L.* 28. εἰστία - - ἐς τὸ ἱερόν. Sic omnes. *Ad convivium vocavit in templum.*

CAP. LXVII. Lin. 31 *ſq.* λήξας δὲ ἐν Λιβύῃ ἐς τάσδε τὰς περὶ αὐτῆς Καρχηδόνος σπονδάς. Tria verba περὶ αὐτῆς Καρχηδ. video me in lat. verſ. cum Gelenio præteriiſſe. Hoc autem dicit Scriptor noſter: *Alterum Bellum Punicum deſiiſſe in hanc pacem, cujus conditiones ad ipſam urbem Car-*

thaginem proxime pertinebant. Scilicet in pace quæ ſecuta erat primum bellum Punicum, agebatur de *Sicilia*, moxque adpendix ejus pacis ad *Sardiniam* pertinebat; tum alterum fœdus ad *Hiſpaniam* ſpectaverat, & ad fines imperii Pœnorum in Hiſpania. (Conf. ſupra, Adnot. ad pag. 386, 78.) Nunc hujus pacis conditiones recta atque proxime *ipſam urbem Carthaginem & imperium Pœnorum in ipſa Africa* tangebant.

Pag. 289. *L.* 34. Μασσανάσσης δὲ &c. Rurſus hinc incipit novum *Excerptum de Legationibus* in Cod. Bav. „Ὅτι Μασσανάσσης μετὰ τὰς συνθήκας μηνιῶν, καὶ Ρωμαίοις θαῤῥῶν &c. uſque cap. 69. extr. ἐνδιαιτωμένων ἤδη. pag. 394. *L.* 35. μηνιῶν Vratisl. cum edd. & Bav. Sic ſupra, pag. 79, 25. ἂν ἔτι μηνιῶσι.

L. 36. In ἑαυτοῦ conſentit Vratisl. *L.* 37. Μασσανάσσην. Quartum caſum exhibent ſcripti libri omnes, ut ratio poſtulabat. Monuit & MUSGRAVIUS.

Pag. 390. *L.* 40 *ſqq.* συνθῆκαι Καρχ. καὶ πρὸς τόνδε &c. *fœdus etiam cum hoc* (Maſiniſſa) *factum eſt, quod ad annos duravit quinquaginta.* Mox quidem recruduerunt controverſiæ, per omne ſequens tempus numquam penitus ſopitæ; & ſubinde rurſus apud Romanos conqueſti ſunt Pœni de Maſiniſſa, contra fœdus in ditionem ipſorum invadente, agrumque qui Pœnorum eſſet vi & armis occupante: (vid. cap. 68 ſq.) ſed aſtute ſemper Maſiniſſa ſpecie juris injurias ſuas tegere conabatur, &, adjuvantibus Romanis arbitris, in poſſeſſione eorum, quæ ſubinde occupaverat, manebat. Donec tandem ſub annum DCIV. demum Carthaginienſes, injurias illas diutius non ferentes, & feſſi incaſſum jure diſceptare, aperte arma contra eum ceperunt. (cap. 70.)

Pag. 391. *CAP. LXVIII. Lin.* 51. Σαυνίτης Aug. Ven. Vat. Bav. σαυνίτης Vratisl. cum Reg. B. *L.* 51 *ſq.* φυλάξαντες Ρωμαίους τε Κελτίβηρσι πολεμοῦντας. Quoniam certius nil habui, retuli ad illud bellum, quod in hiſt. Hiſp. c. 39. extr. & ſqq. expoſitum eſt.

L. 52 *ſq.* Μασσανάσσην &c. Rurſus Vratisl. conſentit cum Reg. B. Pro ἀνίαις, quod in editis legebatur, ἀνοδίαις legendum ſuſpicatus erat MUSGRAV. Poſt emendationem quam

Digitized by Google

ex ſcriptorum librorum ſubſidio adferre deſperato loco licuit, conjecturis jam non amplius opus eſſe puto: licet ejus rei, quam obiter hic memorat Appianus, mentionem apud nullum alium auctorem inveniam. Pag. 391.

L. 60. ἐπῆλθεν ἐς διαλύσεις. Sic Vat. ἦλθεν ἐπὶ διαλύσεις Bav. Conf. pag. 398, 75 ſq. Inſuavior tamen hæc lectio, quam vulgata, videri poteſt; quoniam mox rurſus eadem repetitur phraſis ἐς διαλύσεις, pag. 392, 66. Sed viciſſim διαλλαγὰς (in quod cum aliis conſentit Vratisl.) ſpeciem habet interpretamenti vocis διαλύσεις. Mox *ibid.* εἰς ὁμοίως εἴρητο. „ὅμως, *nihilominus.*" Reiskius. Imo vero recte ὁμοίως, *ſimiliter, pariter:* conf. pag. 390, 38 ſq. Rem quod adtinet, quæ hic agitur, atque tempus ad quod ea referenda eſt, Livius, quum primæ illius legationis a Romanis ad diſceptandum inter populum Carthaginienſem & Maſiniſſam in rem præſentem miſſæ, de qua Appianus cap. præc. dixerat, mentionem nullam feciſſet, duas deinceps legationes, ante eam de qua cap. ſeq. agitur, ejuſdem diſceptationis cauſa Carthaginem a Romanis miſſas, memorat: alteram A. U. DLXI; (Liv. XXXIV. 62.) alteram A. U. DLXXII: (Liv. XL. 17.) quarum ad quamnam nunc reſpiciat Appianus quum haud ſatis certo indicio mihi conſtaret, utriuſque anni notam ad oram libri hoc loco adpoſui.

L. 66. κέλευσμα πρὸς ἀμφ. ἐς διαλύσεις Vat. Bav. Aliter Candidus: *mandata conciliationeſque*; tamquam eſſet καὶ διαλύσεις. Pag. 392.

Ead. lin. 66. Οὐ πολὺ δ' ὕστερον Μασσανάσσης ἠμφισβήτει &c. De hac nova controverſia Maſiniſſæ cum Carthaginienſibus vide Livium XLII. 23 ſq. in rebus anni ab U. C. DLXXXII. Initium autem rei retuli ad A. U. C. DLXXXI, quoniam apud Livium l. c. Pœni legati dicunt, *jam biennio proximo amplius* LXX. *oppida caſtellaque agri Carthaginienſis vi atque armis poſſediſſe Maſiniſſam.* Poſtquam Romæ primum hæc controverſia diſceptata erat; ſero & poſt complures annos demum Romani legati ad diſceptandum in re præſenti miſſi in Africam ſunt: vid. finem hujus cap. & init. cap. ſeq.

L. 68. Τύσκαν. Freinſhemius in Supplem. Liv. XLVII.
Pag. 392. 19. (conferens hunc locum cum Polyb. Legat. 118. & Appian. infra p. 397, 62 ſq.) docet, Τύσκαν eſſe Punicum nomen fertilis illius regionis circa minorem Syrtin, quæ a Græcis & Romanis *Punica Emporia* vocabatur, cujus regionis princeps civitas Leptis erat. Conf. Liv. XXXIV. 62.

Cap. LXIX. Lin. 73. Καὶ τότε. Sero demum, & per compluſes annos dilata re, legatio tandem a Romanis in Africam miſſa eſt. Vide Liv. Epit. libri XLVII. & Freinſh. in Suppl. illius libri, cap. 19 ſq. Polyb. Legat. CXVIII. Conf. quæ paulo ante diximus ad cap. præc. lin. 66. *Ead. lin.* 73. πρέσβεις ἔπεμπον ἑτέρους τε καὶ Κάτωνα. Nihil vulgatius iſto genere loquendi. Sic Syr. 546, 77. πρέσβεις ἕτεροί τε καὶ Σκιπίων.

L. 79. αὐτὰς συνθήκας. Sic editum inveni ex Regiis. Cum Aug. facit Vratiſl. Placet Bav. τὰς συνθήκας. Ex Vat. nil enotatum. Reiskius legendum cenſuerat, ἔφασαν οὖν κατὰ τὰς συνθήκας.

Pag. 393. *L.* 80. παραβαίνεται Vat. Bav. *L.* 86 *ſq.* ἢ φόβου. Verba ad ſententiam neceſſaria commode obtulit Vat. & Bav. „Forſan ζήλου μᾶλλον, ἢ οἴκτου" conjecerat Musgrav. „ζήλου πολλοῦ γέμειν" Reiskius. *L.* 94 *ſq.* Verba μὴ εἶναι &c.
Pag. 394. uſque Καρχηδόνα ἐᾶν deſiderantur in Aug. *L.* 95. καὶ τόνδε. Conſentit Vratiſl.

Cap. LXX. Lin. 1. καταδέξεσθαι. καταδέξασθαι Vratiſl.

L. 5. Γολόσσην recte Regii, Vratiſl. Vat. Sed *lin.* 8. Γολόσση ſolus dedit Vat. Γελοσσ. utrobique h. l. cum editis dat Aug. Infra autem, pag. 457 ſqq. ſcripti omnes in Γολοσσ. conſentiunt. *L.* 9. Σαυνίτης Reg. B. Aug. Vratiſl. Vat.

Pag. 395. *L.* 21 *ſq.* ἐνεδρεύων αὐτὸν. Schol. marg. in cod. Vat. „ἐνεδρεύω σοι καὶ ἐνεδρεύω σε συντάσσεται." *L.* 26. ὀχυρωτέρους Reg. B. & Vratiſl. cum Editis: neſcio an & Vat. Sic autem (per ο breve ante terminat. comparativi) analogia videtur requirere; quoniam præcedens vocalis υ longa eſt, ut vel ex trito illo Apollodori dicto patet, Poëtarum Gnomis inſerto, pag. 187. edit. Brunckii:

- - - - - - ἀλλ᾽ οὐδὲ εἷς, *Pag. 395.*
τέκτων ἰσχυρὰν οὕτως ἐποίησεν θύραν,
δι᾽ ἧς γαλῆ καὶ μοιχὸς οὐκ εἰσέρχεται.

Attamen Pun. 487, 36. ubi in ἰσχυρότατον editi & ſcripti omnes conſentiebant, obſecutus ſum libris: & ſic rurſus Illyr. 863, 15.

Cap. LXXI. Lin. 29. Λουκούλλῳ. Sic in edit. 3. Tollius poſuit: & ſic plerumque aliàs apud Noſtrum conſentientibus libris editum. Attamen Syr. 609, 39. & 46. Illyr. 869, 2. & paſſim alibi omnes in illam formam Λεύκολλος, qua Græcos Scriptores nonnumquam uſos reperimus, conſentiunt. De re conf. Hiſp. cap. 53 ſq.

L. 32. ἱππέας ἀπαντᾷν ἔπεμψε. Eamdem noſtram emendationem a Reiskio etiam propoſitam video: „lege ἀπαντᾷν." *Honoris cauſa alicui obviam prodire*, ὑπαντᾷν aliàs dici ſolet. Sed & ἀπαντᾷν probum eſt: vide p. 34, 57. Et ὑπαντᾷν proprie videtur eſſe *paululum obviam prodire*, ἀπαντᾷν *longius* etiam. *Pag. 396.*

L. 37 *ſq.* Λιβύων --- μακροβίων ὄντων. Notum eſt, ex Herodoto aliiſque, in Libya Æthiopum genus, qui proprio etiam nomine Μακρόβιοι adpellabantur. *L.* 39. ὅ τε χειμών. Sic plane & Reiskius: „ὅτι. Lege ὅ τε χειμών." *L.* 52. δύο πρὸ αὐτοῦ τὴν θέαν ταύτην ἰδεῖν &c. Vide Iliad. VIII. 47 ſqq. & XIII. 1-15 ſqq. *Pag. 397.*

Cap. LXXII. Lin. 62 *ſq.* τὴν μὲν περὶ τὸ Ἐμπόριον γῆν. Vide ad p. 392, 68. „Τὸ Ἐμπόριον, ſive τὰ Ἐμπόρια (utroque modo dicitur) regio eſt Africæ ad minorem Syrtim fertiliſſima, in qua civitas una Leptis tam opulenta, ut ſingula indies talenta vectigal Carthaginienſibus dederit. Quæ opes etſi etiam aliunde, præcipue tamen ex ubertate regionis, ipſis ſuppetebant. Quare *Emporia* Livio [XXXIV. 62.] dicuntur, *Ora minoris Syrtis & agri uberis.* Idem Livius lib. XXIX. [25.] *Emporia ut peterent gubernatoribus edixit. Fertiliſſimus ager, eoque abundans omnium copia rerum eſt regio.* Unde Polybius lib. I. [c. 82.] dicit, Carthaginienſes ſpes fere omnes ſuas collocatas habuiſſe in eo commeatu,

Digitized by Google

qui advehebatur *ex loco quem ipſi vocabant Emporia.* Atque
Pag. 397. hinc etiam tanta ſolicitudine caverunt, ne Romani ultra Pulchrum Promontorium, quod Carthagini præjacet, navigarent, ne loca circa Byzacium cognoſcerent, *nec loca circa parvam Syrtim, quæ Emporia vocant, propter ſoli ubertatem*, ut auctor eſt Polybius, lib. III. [c. 23.]" AL. TOLLIUS.

Pag. 398. *L.* 68. ἐφύλασσε Aug. Vat. Vratisl. quod in ἐφύλασε corruptum eſt in Reg. B. *L.* 71. ἐλίγῃ recepi ex Aug. *L.* 72. διεκπαῖσαι (ſic enim ſcribendum pro ἐκπαίσαι) ex eodem Aug. reſtitui, & ſic in Vat. quoque eſſe videtur, ſed ob lituram non ſatis diſcerni poteſt. διεκπαῖσι paululum corrupte Ven.

L. 74. προκαλεῖσθαι τὸν Μασσανάσσην ἐνόμιζε. Candidus: *hoſtes quidem provocare inſtituit.* Prætuli ſententiam quam Gelenius his verbis expreſſit: *putabat Maſiniſſam pacem petiturum.* Nam ſicut προκλήσεις p. 397, 62. dixerat *propoſitionem conditionum pacis*, ſic verbum etiam προκαλεῖσθαι notat *conditiones pacis proponere*, *ad pacem invitare*: in quam ſententiam plura ex Thucydide exempla H. Stephanus in Theſ. Gr. Ling. congeſſit. In eamdem ſententiam hunc locum intellexiſſe videtur Freinshemius, Suppl. Liv. XLVIII. 34. Neque tamen video, quid magnopere obſtet, quin vulgatiori notione verbum illud accipiamus, *putabat Maſiniſſam ipſum ad pugnam provocaturum.* Sed, utrovis modo accipias, malim utique προκαλέσεσθαι: niſi forte futurum ſecundum, quod dicunt Grammatici, hic fuerit illud προκαλεῖσθαι.

L. 75. Pro Ρωμαῖων, quod operarum errore irrepſit, facile Ρωμαίων reponet Lector. *L.* 76. οἱ δ᾽ ἦλθον μὲν. Etiam Vratisl. hæc verba agnoſcit.

Pag. 399. *CAP. LXXIII. Lin.* 87. καὶ τὸ ἴδιον ςρατόπεδον ὄχλος ἀνθρώπων, Λιβύῃ θέρους. „Mendoſa" hæc eſſe, MUSGRAVIUS etiam conqueſtus eſt. Pariterque REISKIUS „corrupta ſunt, ait. Non expedio." Nihil opis ferunt libri; nec variant quidquam Cogitaveram, καὶ ἐς ςενὸν ςρατόπεδον. Pro Λιβύῃ proclive eſſet Λιβύης reponere, ut Candidus, *calor Libyæ*, aut „ἐν Λιβύῃ", quod REISKIUS propoſuit: ſed vereor,

Digitized by Google

ut id faciat ſatis. In lat. verſ. Gelenium fere ſecutus ſum, cum quo conſentit Freinshem. loco paulo ante citato. *Pag.* 399.

L. 88 *ſq.* ἐπιλιπόντων Aug. Ven. Vat. Et proprium hoc in ea re verbum. Vide Pun. 485, 10. Hiſp. 219, 15. Annib. 233, 76. 282, 4. &c. REISKIUS quoque monuit, ἐπιλιπόντων legendum.

L. 99. διὰ χιτωνίσκου. Non ferendum videtur διὰ, ea notione quam hic ratio poſtulat. Ac poteſt eſſe ex μετὰ corruptum, ſive ex ſcribendi compendio male accepto, ſive aberrante librarii oculo ad διὰ illud quod modo præceſſerat. Similiter Civ. II. pag. 242, 45. pro δι' ὧν reponendum μεθ' ὧν videtur. REISKIUM quoque video „μετὰ χιτωνίσκου" hic juſſiſſe reponere. Alibi, in ſimillima re, præpoſitione σὺν utitur Appianus: Exc. de reb. Samnit. pag. 52, 21. σὺν ἱματίῳ. Pun. 383, 23. σὺν δύο ἱματίοις. *L.* 3. ἐπέπεμψεν. Vide pag. 362, 8. & ibi notata. Candidus: *poſt illos miſit. Ibid.* οἳ οὐκ ἀμυνομένους. Candidus: *HI armis deſtitutos* &c. οἳ, *qui*, pro εἰς REISKIUS quoque reponere juſſit: ſed de ἔκλειναν, *Lin.* 5. aut alio verbo ibi inſerendo, ab eodem nihil monitum video. ἔκλειναν poſuit in ſuo exemplari MUSGRAVIUS. Facile a feſtinante quodam librario prætervolari illud verbum potuit, ob id quod ſequitur ἔκ τε. *L.* 5 *ſq.* ϛρατοῦ Aug. Ven. Vat. Et monuerat REISKIUS: „aut delendum ϛρατῶν, aut ſcribendum ϛρατοῦ." *Pag.* 400.

CAP. LXXIV. Lin. 11 *ſq.* Τῷ Μασσανάσσου πλαίσματι. Sic cum reliquis codicibus dedit etiam Bav. Nam ab hoc loco rurſus in illo *Codice Bavarico* incipit ampliſſimum ex hoc Libro de Rebus Punicis *Fragmentum*, his verbis: Ὅτι οἱ Καρχηδόνιοι τῷ Μασσανάσσου πλαίσματι συμπεσόντες, ἀσθενεστάτης ὑπ' αὐτοῦ τῆς πόλεως γενομένης· καὶ (ſic, omiſſis quæ apud Appianum interjecta ſunt) οἱ Ῥωμαῖοι τοῦτο πυθόμενοι &c. uſque ad finem fere Capitis XCII. pag. 432. ὡς θεῶν ἀμυνομένων αὐτοὺς ἀντὶ τῶν παίδων.

L. 18. ἐπήγγελλον. ἐπήγγελον Vratisl. cum Bav. *L.* 19. ὡς δ' ἂν ἀξίως ἔχωσιν. „Mendoſa" hæc eſſe cenſuit MUSGRAV. Nec diffiteor, ſcabram quodammodo videri orationem. At *Pag.* 401.

Pag. 401. ferri tamen fortaſſe poterit, intelligendo ἐποίησαν δὲ τοῦτο, (ſcil. ἐπήγγελλον δὲ ςρατὸν ἐς ὅλην τὴν Ἰταλίαν,) ὡς ἂν ἔχοιεν &c. *ſed fecerunt illud, ut paratas haberent copias, ſimul atque uſus poſtularet.* *L.* 22. Καρθάλωνι. Jam olim Carthalo ſubditos Maſiniſſæ invaſerat. Vide cap. 68. pag. 391.

L. 25. καὶ ἐς Ῥώμην Aug. Ven. Et ſic emendaverat Reiskius. ἔς τε, quod cod. Bav. offert, notaverat Musgrav.

L. 27. ἀμυνομένων αὐτὸν Regii, Aug. Bav. Vratisl. puto & Ven. Idemque monuit Reisk. & conferri juſſit p. 410, 62.

Pag. 402. *L.* 28. ἐμβαλόντων Aug. Vat. Bav. *L.* 30 *ſq.* ἐξεκήρυξαν· καὶ --- πρεσβεύεσθε. Neminem offendere debet ſubitus iſte *Tranſitus ab oratione obliqua ad rectam*, Appiano juxta cum probatiſſimis Scriptoribus uſitatus. Sic Hiſp. pag. 148, 4 ſqq. τὸν ςρατὸν ἐδίδασκεν, οὐ τοῦτο εἶναι φοβερὸν, ὅτι πλήθει προύχουσιν οἱ πολέμιοι --- ἀλλ' ὅτι νεῶν ἀποροῦμεν. Adde Mithr. 720, 40 ſqq. Civ. III. p. 461 ſq. l. 39-48. Civ. II. p. 212, 32 ſq. Similiter Xenophon Hiſt. Græc. I. 1, 19. λόγον ἔφασαν χρῆναι διδόναι, μεμνημένους, ὅτας τε ναυμαχίας αὐτοὶ καθ' αὐτοὺς νενικήκατε &c. Ceterum „mendoſam vel mutilam" eſſe orationem, prout in ſuperioribus editionibus exhibebatur hic locus, monuit Musgravius. Reiskius emendationem etiam tentaverat: „Sententia, inquit, flagitat ἀπορησάντων aut σιωπώντων."

L. 34 *ſq.* ἀπολογήσασθαι ex emendatione primi editoris eſt, quam confirmat Aug. Bav. puto & Vat. & Ven. In ἀπολογίσασθαι cum Regiis facit Vratisl. *L.* 39 *ſq.* ἐπὶ Σκιπίωνος, *Scipionis tempore.* Commode quidem dixiſſet ὑπὸ Σκιπίωνος: ſed nec illud male.

Pag. 403. *Cap. LXXV. Lin.* 46 *ſqq.* Ἰτύκη --- ἑξήκοντα ςαδίους ἀπὸ Καρχηδόνος ἀφεςῶσα. Apud Ariſtotelem περὶ Θαυμασίων Ἀκουσμάτων, T. I. opp. p. 1165. B. legimus, *Uticam ſitam eſſe* ἐπέκεινα Καρχηδόνος ὡς ςαδίους διακοσίους, *circiter cc ſtadia ultra Carthaginem.* Cum quo ſatis conſentit Itinerarium Antonini, p. 22. ubi XXVII. M. P. (id eſt, ſtadia CCXVI.) ab Utica Carthaginem numerantur. Itaque, quod Appianus non niſi LX. ſtadiorum intervallum ponit, id *minus ex vero* ab eo

Digitized by Google

fieri contendit Weſſelingius ad Anton. l. c. Sed videndum puto, an eam cenſuram meruerit Appianus. Nam quum e regione & in conſpectu Carthaginis, in altero promontorio ejuſdem ſinus, (ut cum aliis Strabo docet lib. XVII. p. 832.) ſita fuerit Utica; Appianus videtur de intervallo in directa linea per mare dixiſſe: in Itinerario autem terreſtri itinere, per circuitum ſinus, deſignatam diſtantiam eſſe conſtat; atque eodem modo intelligendam eſſe Ariſtotelis rationem, adparet ex ipſo conſenſu cum Antonino. Pag. 403.

L. 50. καὶ αὕτη. Placet καὶ αὐτὴ, quod offert Bav.

L. 54. προσγενομένης reſtitui ex Aug. & Bav. Atque ita legendum viderat MUSGRAVIUS.

L. 58. Μάνιον Μανίλιον. „Eruditiſſimus Pighius ad annum U.C. DCIV. [juxta Faſtos, quos ſequimur, A. DCV.] bene obſervat, alterius Conſulis *Manilii* nomen corruptum apud ſcriptores legi, & nunc *M. Mallium*, nunc *Anicium Manlium*, nunc *M. Manlium* vocari; docetque, verum nomen eſſe *Manius Manilius*. Idem error apud interpretem noſtrum, [Gelenium;] qui itidem *M. Manlium* perperam vertit. Livius enim lib. VI. [c. 20.] tradit, Manlio Capitolino, poſt necem illatam, hanc gentilitiam notam quoque additam eſſe, ut Maniliæ gentis decreto cautum fuerit, *ne quis deinde M. Manlius vocaretur*. Quare ubique in hac hiſtoria in textu Græco Μάνιον Μανίλιον, & in Latino *M'. Manilium* repoſuimus." ALEX. TOLLIUS. Adde quæ notarunt Viri docti ad Livii Epit. XLIX. & conf. quæ diximus ad Hiſp. p. 167, 43.

L. 61. κατασκάψαι. κατασκάψωσι legere juſſerat REISKIUS. Pag. 404.

L. 66. ἐς ἐπιφανῆ. ἐπ' ἐπιφανῆ idem emendaverat REISK. — In Bav. abeſt hic locus, inde a verbis οἱ μὲν δὴ θύσαντες lin. 61. uſque ἐς τὸν κατάλογον, lin. 69: non librarii culpa, ſed compilatoris conſilio. *L.* 67. Verba πᾶς τις &c. uſque κατάλογον laudat Suidas, v. παρήγγελλον. *L.* 68 *ſq.* παρήγγελλον. παρήγγελον Aug.

CAP. *LXXVI. Lin.* 84. ἕξειν. Sic legendum viderunt quoque MUSGRAV. & REISKIUS. Reiskius quidem „aut ἕξειν aut ἕξουσι" reponere juſſit. *L.* 88. ἰδίᾳ. Et de hoc monuit REISK. Pag. 405.

Pag. 406. *Cap. LXXVII. Lin.* 91. τὰς ἐλπίδας ἐν ᾧ μηδὲν ἐκλείψοντι τιθέμενοι. Illud ἐν ᾧ in hac phraſi paulo aliter dictum videtur atque ſupra, Hiſp. 150, 38. ἐν ᾧ γὰρ ἅπαξ ὑπακούειν ἐδόκει &c. *L.* 3. „ὄνομα εἰς εὐπρέπειαν idem eſt atque ὄνομα εὐπρεπές." Reiskius. *L.* 7. ἐν μὲν δὴ Καρχ. Præteriit hæc compilator Excerptorum de Legat. uſque ad verbum Σικελίᾳ. Tum vero ſequentia ita connectit: καὶ παραλαβόντες &c. δὴ poſt ἐν
Pag. 407. μὲν inſerui cum Aug. & Vat. *L.* 10. Verba τοῦ πολέμου deleta voluit Musgrav. nulla, quantum video, idonea de cauſa.

Cap. LXXVIII. Lin. 15. δὲ κἀκεῖ dedit Vat.

Pag. 408. *L.* 28 *ſq.* ἀρχῆς τῆς ἐς πολὺ μεγίστης. Sic prorſus Bav.

L. 31 *ſq.* ἐς σωφρόνισμα ὑμῖν revocavi ex Vat. & Bav. σωφρονισμὸς Aug. mendoſe. Corruptius σωφρόνις Reg. B. & Vratisl. In σωφρόνισιν cum Reg. A. & edit. 2. 3. conſentit, ni fallor, Ven. Ad vulgatam lectionem hæc monuit Henr. Stephanus: „Perinde eſſe puto acſi dictum eſſet, ἀλλ' εἰς τὸ σωφρονίζειν ὑμᾶς καὶ προτρέπεσθαι εἰς μετριοπάθειαν. Sic autem principio paginæ 29. [366, 63.] dicitur μετριοπαθῶς χρῆσθαι ταῖς εὐπραξίαις. Atque ut hic ſequitur ὁ τῆς ἡμετέρας μεταβολῆς ὀξύτης, ibi, paucis interjectis, ſequi vides τάς τε τοῦ δαιμονίου μεταβολὰς ἀνεπιφθόνως ἐν ταῖς ἡμετ. &c." συμφρόνησιν notaverat Musgrav. ad exemplar ſuum editionis C. Stephani.

L. 34 *ſq.* τῷ μηδὲν ἐς ἄλλας τύχας ἁμαρτεῖν. „Pro his Gelenii, *ſi non inſolenter utantur alieno infortunio*, malim iſta, *quod non inſolenter ſe gesſerint erga aliena infortunia.* Cæterum non dubium eſt quin ἄλλων τύχας ſcribendum ſit: quum hanc lectionem aperte ſequatur & P. Candidus, his verbis, *ne quid in* aliorum *fortunas indigne agant.*" H. Stephanus. Rurſus in *Emendandis erratis* ad calcem totius libri monuit idem Stephanus, ſcribendum ἄλλων pro ἄλλας. Et Reiskius: „ἄλλων vel ἀλλοτρίας." Et Musgrav.: „ἄλλων, Interpres." Sed in ἄλλας ſeptem noſtri codices conſpirant.

L. 36. ὑμετέρας εὐσεβείας, ἣν προσποιεῖσθε. ὑμετ. εὐσεβείας ἦν, προσποιεῖσθαι cum edit. 1. dat Vratisl. itemque Aug. niſi quod in hoc aliud erratum accedat, ἡμετ. pro ὑμετ. Candidus:

hæc - - veſtra pietate digna, diſſimulare maxime quæ hominum ſunt. Gelenius: *Hoc veſtram pietatem decet, ut præcipue curetis res hominum.* Veram lectionem, quam ex Bav. reſtitui, præclare vidit & his verbis expreſſit FREINSHEMIUS, Suppl. Liv. XLIX, 12. *Hæc - - digna ſunt veſtra religione, quam uni omnium hominum ſanctiſſime vos colere profitemini.* Neque REISKII aciem effugit eadem lectio: „ἣν προσποιεῖσθε: (inquit:) *quam vobis arrogatis.*" Pag. 408.

CAP. LXXIX. Lin. 38. τετυχήκειμεν Vat. Bav. & parum corrupte Aug. τετυχήκει μὲν. Duplicatum augmentum præteritorum pluſquamperfectorum, Atticorum more, ſæpius omittit Appianus. *L.* 39. κόρος ἐστὶν ἀτυχημάτων &c. Bene Candidus: *abunde nobis miſeriarum hæc erunt, quæ pertulimus.*

L. 41. ναῦς ὑμῖν Reg. A. recte cum aliis ſcriptis & edit. 2. 3. Pag. 409. Sed in ἡμῖν cum edit. 1. facit Vratisl. Illud corrigendum eſſe, monuit MUSGRAV.

L. 42. „καὶ κτήσεως καὶ ἐλεφάντων. Videtur expungi debere particula καὶ ante genitivum ἐλεφάντων: ut intelligamus θήραν & κτῆσιν ἐλεφάντων. Nec aliter intellexit hic interpres, [Gelenius,] utpote illam particulam non agnoſcens. Sed nec alter interpres [Candidus] agnoſcit, qui vertit, *elephantorum poſſeſſionem vobis liquimus.* Verum hic non ſolum voculam καὶ non agnoſcit, ſed nec iſta, καὶ θήρας. Eſt autem obſervatione dignum, & ad locum hunc facit, quod videmus pag. proxime ſequente, [nobis hac ead. pag. l. 53.] (ſicut & pag. 48.) nimirum elephantas ἐπιφθόνους vocari: quod P. Candidus vertit *inviſos*, (id tamen ſignificare Appianus volens, dixiſſet potius μισητούς, aut μισουμένους, aut certe ἀπεχθεῖς) at Gelenius, *invidendos.* Sed *invidioſos* rectius quis dixerit, aut *invidiæ obnoxios:* etiam ſi Horatius *invidenda aula* pro *invidiæ obnoxia* dixiſſe exiſtimari poſſit. Quantum autem natio illa eſſe crediderit elephantum in bello momentum, cum ex aliis nonnullis hujus ſcriptoris locis, (quorum eſt hic in fine paginæ 28. [366, 59.] οὐδ' ἐν τοῖς ἐλέφασι καὶ ἵπποις) tum vero ex multis Hiſpanicæ hiſtoriæ apparet: quum interdum vel parvum eorum numerum ducere, rem ſibi glo-

Digitized by Google

Pag. 409. rioſam exiſtimarent: etiamſi quidam, κοινοὺς πολεμίους, id eſt *communes hoſtes*, illos vocaverint, illam ob cauſam quam legis in eodem illo opuſculo, in fine paginæ 280. & principio pag. 281. [156.]" H. STEPHANUS.

κλήσεως ἐλεφάντων, abſque conj. καὶ, recte dant Aug. Vratisl. Bav. Et delendam conjunctionem monuerunt etiam REISKIUS & MUSGRAY. *L.* 44. λαβόντες prætuli, quod dedit Bav. Reliqui codd. cum editis faciunt. *L.* 48. οἷς ἐπολεμήσαμεν. REISKIUS οἷς ἐπολέμησαν cenſuit legendum.

L. 50. παραβεβάσθαι Aug. ut editi. *L.* 51. τὸν πόλεμον τόνδε. Hunc ordinem verborum prætuli, quem tenet Bav.

Pag. 410. *L.* 56. πολλά γε reſtitui ex Aug. Vat. Bav. Id Candidus etiam expreſſit: *qui plurima jam ſuperlucratus eſt.*

L. 61 *ſq.* εἰ τοῦτ' ἐστὶν ἡ τοῦ πολέμου πρόφασις. Verba hæc ad præcedentia retulit Candidus: *hæc enim totius belli occaſio vobis eſt.*

L. 66 *ſq.* πρὸς ἄνδρας οὐχ ὁμολογοῦντας μὲν μὴ ἁμαρτεῖν. „Adhibentur quidem ſermoni aliquando duæ negantes particulæ, ſed non in locis hujuſmodi. Ideoque vix aliud mihi perſuadere poſſum, quam duarum alteram hîc expungi debere. Fortaſſe autem quum Appianus ſcripſiſſet, ὁμολογοῦντας μὲν μὴ ἁμαρτεῖν, aliquis novum eſſe putans iſtius particulæ uſum, ad collocationem quod attinet, & hanc expungendam cenſens, loco ejus præfixit alteram illam participio ὁμολογοῦντας: ſed quum hanc expungere oblitus eſſet, utraque remanſit. Gelenius quiddam velut medium inter confeſſionem & inficiationem quæſivit in ſua interpretatione: vertit enim: *contra non tam fatentes peccatum, quam committentes ſe veſtro judicio.* At vero apud P. Candidum, peccatum fatentur: vertit enim, *contra eos qui nec ſe peccaſſe diffitentur, &c.* neutram videlicet negationem agnoſcens." H. STEPHAN. Particulam μὴ deletam voluiſſe MUSGRAVIUM, eamdemque abeſſe a cod. Bavarico, monui in Nota textui ſubjecta. Et ſic quidem primo intuitu commodiſſima prodire ſententia videri poteſt: *non fatemur nos peccaſſe, ſed tamen vobis nos tradimus.* At propius ſi rem ſpectes, aliena plane ſententia illa ab hoc

Digitized by Google

loco videbitur. Nam paulo ante, eadem oratione, (l. 55 ſq. & 66 ſq.) majorem licet culpæ partem in Maſiniſſam conferentes, haud obſcure tamen profeſſi erant, ſe contra fœdus cum Romanis ictum peccaſſe: & jam antea legati eorum Romam miſſi, quum excuſare culpam accuſando auctores belli voluiſſent, ad quæſtionem a ſenatu Romano objectam, *cur ergo non initio ſtatim belli damnaſſent ejus auctores, legationemque Romam miſiſſent?* nihil quod reſponderent invenerant, (vide cap. 74. p. 402.) ipſoque adeo ſilentio culpam erant confeſſi. Itaque bene recteque habere mihi videtur vulgata lectio, hac ſententia, *adverſus homines non profitentes ſeſe non peccaſſe*, (vel, ut percommode h. l. Candidus, *non diffitentes ſe peccaſſe*,) *ſed veſtro arbitrio ſeſe permittentes.* Verbum ὁμολογῶ interdum aptius exponi *profiteor*, monuit Stephanus in Theſ. T. II. col. 635. H. nullum tamen adferens exemplum. Pag. 410.

L. 72 *ſq.* ἣν παράσχωμεν. Corrupte ἣν παράσχομεν erat in edit. 1. quod tacite correxit H. STEPHANUS. ἣν παράσχομεν Aug. ἣν παράσχωμεν Vratiſl. Pag. 411.

CAP. LXXX. Lin. 82 *ſq.* ταχυτῆτος revocavi ex Bav. & ex eodem lin. 83. inſerui artic. τῆς ante ἐπιλέξεως. „ἡ ταχύτης τῶν ὁμήρων eſt breviter dictum pro ἡ ταχύτης τῆς παραδόσεως τῶν ὁμήρων." REISKIUS. Idem REISKIUS vidit, καὶ τῆς ἐπιλέξεως eſſe legendum.

L. 84-86. φέρετε vulgo cum πάντα ὅσα conjungunt editi cum Regiis, Aug. Vratiſl. Cui conſentaneum erat, interſerere conjunctionem καὶ l. 86. ante ἡμῖν παράδοτε, quod fecit Aug. Sed præſtat, φέρετε abſolute poſitum intelligere: præſertim quum conjunctionem illam καὶ ceteri omnes libri, & in his vetuſtiores Bav. & Vat., ignorent. Mox in παράδοτε ſcripti omnes conſentiunt: ſed quum in Reg. A. accentus per errorem eſſet literæ ο ſuperſcriptus, & litera ε paulisper in ſiniſtram partem reclinata, ut fere vocalis ω figuram referret, inde factum ut παραδότω ederetur. Eadem de cauſa paſſim vocales has ε & ω perperam a librariis vel ab editoribus inter ſe commutatas eſſe, monui jam ad Hiſp. pag. 171, 1. De

Digitized by Google

Pag. 411. φέρετε quoque REISKIUS: „ Poſt φέρετε figendum eſt comma: non enim cum βέλη cohæret, neque hic loci afferte ſignificat, ſed idem atque agite. Eſt exclamatio incitandi." — φέρετε οὖν πάντα legendum cenſuerat MUSGRAVIUS: παράδοτε autem IDEM reponere juſſit.

Pag. 412. L. 90. παραστρατοπεδεύοντα. Sic recte cum editis ſcripti omnes, præter unum Aug. L. 93 ſq. Γναῖος Κορνήλιος, ὁ Ἱσπανὸς ἐπίκλησιν. „ Corrupte apud Appianum Ἱσπανὸς ſcriptum eſſe," contendit DRAKENBORCHIUS ad Liv. XLI. 14, 4. Et apud latinos quidem Scriptores ut plurimum, itidemque in Faſtis, *Hiſpalus* vel *Hiſpallus* ſcriptum cognomen illud reperitur: quemadmodum & a *Meſſana* urbe *Meſſallarum* cognomen inditum familiæ Valeriorum conſtat. Sed & apud Senecam in Controverſiarum libris ſæpiſſime *Cornelius Hiſpanus*, nec umquam aliter, & apud Diodorum Sic. in Excerptis Peireſc. ex lib. XXXIV. (p. 381. ed. Valeſ. T. II. Opp. p. 605. edit. Weſſel.) ſimiliter Ἱσπανὸς ſcribitur. Eademque ſcriptura firmatur *Inſcriptione, in Scipionum Sepulcro* nuper Romæ reperta, quæ, in Novellis literariis Romanis, quibus *Antologia* titulus eſt, N°. XXIII. anno MDCCLXXXIII. ab erudito Abb. Joh. Bapt. Viſconti primum publici juris facta, mox a politiſſimo viro ANDREA BIRCHIO, Dano, cujus multa de Appiano noſtro merita exſtant, curatius inſpecta, & paulo emendatior nobiſcum communicata, ſic habet:

CN. CORNELIVS. CN. F. SCIPIO. HISPANVS.
PR. AID. CVR. Q. TR. MIL. II. X. VIR. SL. IVDIK. X. VIR. SAC. FAC.

VIRTVTES. GENERIS. MEIS. MORIBVS. ACCVMVLAVI.
PROGENIEM. GENVI. FACTA. PATRIS. PETIEI.
MAIORVM. OPTENVI. LAVDEM. VT. SIBEI. ME. ESSE. CREATVM.
LÆTENTVR. STIRPEM. NOBILITAVIT. HONOR.

L. 1. ἡ τῆς ἄλλης πόλεως. Si quis minime opus fuiſſe contendat adjectivo ἄλλης, non magnopere equidem repugnem. *Ibid.* ἡ ἄλλως ἐπιφανεῖς. Sic Annib. 264, 1. Civ. II. 195, 55. Eodemque modo Civ. I. p. 3, 35. ἡ τῶν ἄλλως ἐπιφανῶν ex Regiis

ex Regiis libris editum erat conſentiente Vratisl. neque ibi opus fuerat ex Aug. & Ven. ἄλλων reponere. Pag. 412.

L. 2. ἔμελλον τοὺς ὑπάτους. Particulam οὖν, quam cum Regiis & Vratisl. importune inſerunt editi, ignorant Aug. Vat. & Bav.

CAP. LXXXI. Lin. 10. ὑπόστητε Aug. Bav. *L.* 13. τήνδε γὰρ ἡμῖν. Sic recte H. STEPHANUS emendavit, adſtipulante Aug. Vratisl. Vat. Bav. Nec diſplicet γε, quod pro γὰρ ponit Bav. Pag. 413.

L. 11. ἀνοικίσασθε ὅπῃ θέλετε. „Loco moveri volebant Romani Carthaginem, quod ſitu maxime opportuno erat, unde præcipua illi opum initia & incrementa, & ſemper rebellionis metus. Uſitatum autem apud veteres, eos populos, quorum rebellionem timerent, e patriis ſedibus in alia loca transferre. *Auguſtus fiduciam montium timens in quam ſe recipiebant Aſtures, caſtra ſua, ſed quæ in plano erant, habitare & incolere juſſit:* apud Flor. lib. 4. c. 12. Philippus Macedo, apud Juſtin. lib. 8. c. 5. *Reverſus in regnum, ut pecora paſtores nunc in hybernos, nunc in æſtivos ſaltus traiiciunt, ſic ille populos & urbes, ut illi vel replenda, vel derelinquenda quæque loca videbantur, ad libidinem ſuam transfert:* ad ſubtrahendam ſcilicet rebellionis materiam. Non alia de cauſa Corinthum alterum oræ maritimæ ocellum ſuſtulerunt iidem Romani, *opportunitatem loci maxime ſequuti, ne poſſet aliquando ad faciendum bellum locus ipſe adhortari*, ut loquitur Cicero Offic. lib. 1. Exempla plura videri poſſunt apud Forſtner. in Not. ad Tacit." ALEX. TOLLIUS.

L. 17. ἐς μῦσος πρέσβεων. Frequens in impreſſis Appiani exemplaribus permutatio vocabulorum μῖσος & μύσος vel μῦσος; & alibi jam de ea monuimus. Veram lectionem plerumque exhibet Aug. ſed & ille h. l. mendoſus; & ſolus Bav. μῦσος dedit. Perſpecte REISKIUS: „μύσος: *ut Romanos ad ſcelus in legatorum ſacris corporibus patrandum incitarent.* μύσος πρέσβεων eſt *piaculum quod violandis legatis conſciſcitur:* idem atque μύσος εἰς πρέσβεις." *L.* 18 *ſq.* καὶ

Pag. 416. REISKIUS: „aut ἐπὶ aut ὑπὸ Σκιπίωνος:" *ætate Scipionis*, aut *coacti a Scipione*. *L.* 62. καὶ ἐδίδομεν. Rectius fortaſſe ex manuſcriptis revocaſſem δίδομεν. Conſentit cum reliquis liber Vratisl. Sic & mox omnes, (pag. ſq. lin. 67.) οὐ τοὺς φόρους ἐκλείπομεν: & p. 409, 52. πότερον οὐ δίδομεν τοὺς φόρους. Dubitationem tamen aliquam injicere poteſt, quod ſuperiori anno, qui ab U. C. DCIV. fuerat, jam excurrerant quinquaginta illi anni, in quos (vid. cap. 54. pag. 370.) ſtipendium Carthaginienſibus a Romanis impoſitum fuerat: nam A. U. DLV. argentum in ſtipendium impoſitum primum Romam advectum eſſe, Livius docet XXXII. 2.

Pag. 417. *L.* 65. ἴσεσθαι Ρωμαίους Καρχηδονίοις συμμάχους. Sicut hæc lectio aptius cum præcedentibus videtur cohærere: ſic, quod exhibet Bav. Ρωμαίοις Καρχηδονίους, magis congruit cum eis quæ ſequuntur, οὐδ᾽ ἔστιν ἐς ταῦτ᾽ ὅ τι ἡμάρτομεν &c. Forſan Ρωμαίους καὶ Καρχηδονίους ſcripſit Appianus.

L. 67 *ſq.* συνεμαχήσαμεν ὑμῖν ἐπὶ τρεῖς βασιλέας. „De præſtito a Carthaginienſibus auxilio Romanis adverſus Philippum, Antiochum, & Perſeum, reges nihil memini alibi legere. — Attamen infra, p. 99, 37. naves Carthaginienſium aliquas Romanis adverſus Antiochum militaſſe ait." REISKIUS. Locus, quem ſpectavit Reiskius, eſt Syr. 566, 6 ſq. Conf. Liv. XXXVI. 4. FREINSHEMIUS, orationem hanc Annonis vel Bannonis Supplementis Livianis inſerens, lib. XLIX. cap. 18. locum hunc Appiani ita expreſſit: „Adverſus tres reges, duos Macedoniæ, unum Syriæ, vobis auxilia miſimus." Ac de Philippo quidem, unde id Freinshemius ſumſerit, niſi ex hoc ipſo Appiani loco, non reperio. Frumenti copiæ a Carthaginienſibus ad Hoſtilium conſulem miſſæ, bellum in Macedonia adverſus Perſeum gerentem, mentionem facit Livius XLIII. 6.

L. 72. „ἄν τι λόγῳ. Forſan ἀντὶ λόγων ſcribendum eſt: id eſt, οὐδὲν ἡμῖν ἐστὶν ἀντὶ λόγων ἐς ὃ δυναίμεθα ἂν καταφυγεῖν. Sed voci οὐδὲν addit ἕτερον." H. STEPHANUS. Probarunt Stephani conjecturam MUSGRAV. & REISKIUS: eamdemque extra dubium ponunt codd. Aug. Vat. Bav. Mox

Digitized by Google

καταφυγεῖν ejuſdem STEPHANI tacitæ emendationi debebatur: quam confirmant Vat. & Bav. Pag. 417.

L. 75. βεβαιωτής. Et hoc tacite ſic poſuerat H. STEPHANUS; cui adſtipulantes cognovi Reg. B. Aug. Vratisl.

L. 81 *ſq.* „Pro his, αὐτόνομον ἐάσειν, fuit potius dicendum, *ſuis legibus relictum iri*, vel, *fore ut ſuis leg. relinqueretur*: quam, *ſuis leg. relinquendam.*" H. STEPHANUS. Pag. 418.

L. 83. „Malim οὐκ εἰκὸς ἦν interpretari, *veriſimile non erat.*" IDEM.

L. 85 *ſq.* „Non expreſſit Gelenius vim & proprietatem horum verborum, ἐν δὲ προσθήκῃ τῶν ὁμήρων ποιεῖσθαι τὴν Καρχηδόνος αὐτῆς καταστροφήν. Quibus ſignificatur, non debuiſſe everſionem Carthaginis eſſe velut auctarium alterius petitionis, qua videlicet petebantur obſides." *Idem* STEPH. Gelenius ſic poſuerat: *Non decebat vos --- ultra obſides imperare ſubverſionem ipſius Carthaginis.* κατασκαφήν, quod habet Bav. reſpicit ad verbum quo uſus erat Conſul, pag. 413, 13. Nec tamen ſpernam vulgatam lectionem.

L. 88. ὡς ἐλέγετε. Sic Bav. Vulgo ὡς λέγετε: quod infra Textum monere oblitus ſum.

CAP. LXXXIV. Lin. 93 *ſqq.* ὑπέρ τε γὰρ πόλεως παρακαλοῦμεν ἀρχαίας &c. „Quorſum tot Carthaginis laudes? dicet quiſpiam. Sed is meminerit hujus loci, quem habuit initio paginæ 29. [p. 366, 65.] καὶ τῆς Καρχηδονίων ποτὲ τύχης ἄξια πράσσειν: necnon ejus qui in ejuſdem paginæ medio legitur, [p. 367. extr. & ſq.] ubi qui illa nomine Carthaginienſium dicit legatus, hoc etiam ait, ipſos ſaluti ſuæ conſulere volentes, Romanis proponere eam quæ olim fuit Carthaginienſium dignitatem, & Romanorum in omnes moderationem. Quinetiam addit, hanc, adjunctam armis, (id eſt, virtuti bellicæ) illos ad tantam extuliſſe potentiam." H. STEPHAN.

L. 94. χρησμοῖς μετὰ θεῶν. In ſuſpecta lectione nil variant libri. Candidus: *oraculis deorum.* χρησμοῖς τε θεῶν reponere juſſit REISKIUS.

L. 95. καὶ ὑπὲρ δόξης ἐπὶ μέγα προελθούσης. „ὑπὲρ delendum. Nam δόξης non ad προελθούσης, id quod ad πόλεως redit,

Pag. 418. ſed ad ἐπὶ μέγα referri debet. ἐπὶ μέγα δόξης idem eſt atque ἐπὶ μεγάλην δόξαν." REISKIUS. At ſequentes genitivi, ὀνόματος ἐπιφοιτήσαντος, ſane non ab ἐπὶ μέγα pendere poſſunt, ſed neceſſario ad ὑπὲρ referendi videntur: quare conſervandam utique præpoſitionem illam arbitror.

Pag. 419. *L.* 99. „Ut ſcriptum habemus hunc locum, cum his verbis, μηδὲ τοὺς τάφους, τὰ ἐναγίσματα, oportet nos ἀπὸ κοινοῦ, repetere, ἀφέλησθε τοὺς θεοὺς, vel ἀφέλησθε αὐτοὺς: tanquam hæc quoque ad deos pertineant. Aliter tamen hic interpres: qui etiam οὐδὲν ὑμῖν ἔτι ἐπιζημίων ὄντων, quod de mortuis dicitur, reddit, *vobis non obnoxios:* quum potius dicendum eſſet, *qui non jam vos ullo damno afficiunt.*" H. STEPHANUS. „Comma poſt τάφους delendum; nam ſubauditur ἀφέλησθε." REISKIUS.

L. 2. μετοικίσασθαι. μετοικήσασθαι Reg. B. Vratisl.

L. 8. περιτίθεσθαι] Sic, non προστίθεσθαι, dant ſcripti omnes cum editis.

L. 7. „Sic τοὺς ἐπιφθόνους de elephantibus dictum audimus & ſupra, pag. videlicet 45. [409, 53.] Vide annot. in quendam locum qui legitur in fine pag. 44. [ad p. 409, 42.]" H. STEPHANUS.

Ibid. περὶ δὲ τῆς ἀνοικίσεως. „Alium uſum habet præpoſitio in hoc verbali nomine ἀνοίκισις, deinde in ἀνοικίσασθαι & ἀνοικίζετε, quam putat Gelenius: eum autem oſtendit adjectio iſta ἐς ἤπειρον ante illud ἀνοικίσασθαι, ſimulque nomen θαλασσοβιώτοις, quod velut per antitheſin ponitur." *Idem* STEPH. — Videtur id dicere Stephanus, præpoſitionem ἀνὰ in illa compoſitione denotare *ſurſum* vel *retrorſum*; ſcil. *ſurſum a mari, retrorſum a mari.*

L. 10. „Pro his, ὧν ἄπειρον πλῆθος ἐργάζεται τὴν θάλασσαν, habet Gelenii interpretatio (ut vides) *quorum infinitus numerus deditus eſt rei nauticæ:* ſed latius extendi illud Græcum loquendi genus videri poteſt; ad eos quoque videlicet *qui e mari quæſtum faciunt:* etiamſi novus hic verbi ἐργάζεται uſus multis ſit futurus, & non omnino abſimile vero ſit, Appianum ſcripſiſſe, ἐργάζεται τὰ πρὸς τὴν θάλασσαν. Conve-

Digitized by Google

niret certe cum hac ſcriptura quod legitur pag. 52. [p. 427, 27.] χειρώνακτες πολλοὶ θαλασσοβιῶται." IDEM. „Immerito ſollicitavit H. Stephanus optimam & lectiſſimam dictionem, ἐργάζεται τὴν θάλασσαν: de qua vide Weſſeling. ad Diodor. Sic. I. [T. I. 651.]" REISKIUS. Pag. 419.

L. 13. εἰ θέλετε, διαχρήσασθε Aug. Vat. Bav. Conf. p. 426, 15. Aliene plane, ut nimis ſæpe ſolet, Candidus: *nos autem quocunque inhabitare vultis, eo mittite.*

CAP. LXXXV. Lin. 16, καὶ εὐσεβοῦς. „Fortaſſe ſcripſit καὶ τοῦ εὐσεβοῦς: ut τὸ εὐσεβὲς dicatur pro ἡ εὐσέβεια. Comperi autem & interpretem mihi aſſentiri." H. STEPHANUS. — *Pietatiſque rationem habere*, Gelenius: cujus interpretationem h. l. tenui. Infra, p. 421, 40. τὸ δ' εὐσεβὲς καὶ φιλάνθρωπον, pro ἡ εὐσέβεια καὶ φιλανθρωπία. Pag. 420.

L. 17. „Non intellexit [Gelenius] uſum præpoſitionis παρὰ hoc in loco: quum παρὰ πάντα ἔργα ſonet ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις, id eſt, *in omnibus factis veſtris.*" H. STEPHANUS. — Verba hæc, *in omnibus factis veſtris*, vel, *in omnibus rebus*, per errorem omiſſa ſunt in latina noſtra verſione. παρὰ πάντα ἔργα idem valet quod ἐς πάντα, p. 368, 85.

Ibid. καὶ μετριοπάθειαν. „Hac ipſa μετριοπαθείας appellatione de Romanis Appianus ſæpe utitur: quam miror hic Gelenium *modeſtiam* potius quam *moderationem* reddidiſſe. Atque ut ejus laudem Romanis tribuit hîc Hanno Gillas, Carthaginienſium legatus; ſic eandem illis tribui vidimus ab alio eorum legato, Aſdrubale, pag. 29. [368, 85.] his verbis, καὶ τὴν ὑμετέραν αὐτῶν ἐς πάντας [ἐς πάντα] μετριοπάθειαν. Quinetiam in ejuſdem pag. principio, [pag. 366, 63.] idem eos hortatur, ut velint μετριοπαθῶς χρῆσθαι ταῖς εὐπραξίαις, & iis quæ ſtatim ſubjungit, hoc convenire eorum μεγαλοφροσύνῃ, innuit. Ibi enim legimus (ſed repetam paulo altius, a fine pag. præc. initium ſumens) ἃ χρὴ θεωροῦντας ὑμᾶς, καὶ τὴν ἐπ' αὐτοῖς νέμεσιν φυλαττομένους, μετριοπαθῶς χρῆσθαι ταῖς εὐπραξίαις· καὶ τῆς σφετέρας αὐτῶν, ὦ Ρωμαῖοι, μεγαλοφροσύνης, καὶ τῆς Καρχηδονίων ποτὲ τύχης ἄξια πράσσειν. Non enim hoc aliter accipiendum eſt quam ſi dictum eſſet, καὶ, τοῦτο ποιοῦντας (videlicet μετριο-

Pag. 420. παθῶς χρωμένους ταῖς εὐπραξίαις) τῆς σφετ. αὐτῶν, ὦ Ῥωμαῖοι, μεγαλοφρ. &c. Hanc autem μετριοπάθειαν, id eſt *animi moderationem*, proficiſci ἀπὸ τῆς μεγαλοφροσύνης, id eſt a magnanimitate, non tantum hic Aſdrubal Carthaginienſium legatus, cenſuit, ſed idem & philoſophi cenſuerunt. Eodemque modo eadem de re philoſophatus eſt Ovidius. Hic enim, poſtquam dixit,

Quo quiſque eſt major, magis eſt placabilis iræ,
Et faciles motus mens generoſa capit.

hæc addit,

Corpora magnanimo ſatis eſt proſtraſſe leoni:
Pugna ſuum finem, quum jacet hoſtis, habet.

Verum, ut ab hoc poëta ad Appianum, id eſt ad vocem ejus μετριοπάθεια revertar, animadvertendum eſt, eum pag. 34. [p. 385, 49.] vocem hanc, necnon vocem ἔλεον uni eidemque loco adhibere: ſed tamen ita, ut has disjungere potius quam conjungere videatur, & quidem data priore ſede nomini ἔλεος. Nam ibi legimus, τούτοις οὖν τίς ἐστιν ἔλεος ἢ μετριοπάθεια παρ' ἑτέρων, τοῖς οὐδὲν μέτριον οὐδ' ἥμερον εἰς οὐδένας εἰργασμένοις; Hic, inquam, ἔλεον & μετριοπάθειαν potius disjungi videmus quam copulari: quum non dicatur ἔλεος καὶ μετριοπάθεια, ſed ἔλεος ἢ μετριοπάθεια. Scimus tamen ejuſdem hæc duo eſſe, & quidem μετριοπάθειαν in eum non cadere qui nihil ἐλέου habeat: ſed hic ἔλεον dici puto de illis qui omnino velint ignoſcere; perinde acſi Latine diceretur, *His igitur quæ eſſe debet miſeratio aut* ſaltem *moderatio ab illis.* Ne hoc quidem tacebo, ἀμετρίαν ab hoc ipſo ſcriptore huic μετριοπαθείᾳ opponi, pag. 33. [p. 382, 5 ſq.] ubi, dicens fore ut Roma ob Carthaginienſes famam ἀμετρίας non incurrat, innuit etiam tacite, id facturam præter ſuum morem: quum ejus mos ſit, μετριοπάθειαν erga hoſtes ſuperatos adhibere." H. Stephanus.

L. 18. ἐπαγγέλλεσθε. „Videtur hoc verbo ſignificari *polliceri*, hoc etiam in loco, potius quam *præ ſe ferre:* ut ſit ſenſus, *Et in proſpera fortuna vos moderatione uſuros polliceмini.* Niſi quis, *profitemini* dicere malit quam *pollicemini*.

Digitized by Google

Idem valet autem hic εὐτυχήμασι, quod εὐπραξίαις, in illo paginæ 29. [p. 366.] loco, cujus in præced. annot. mentionem feci. Sed in eo magis peccatur circa hujus loci interpretationem, quod, ſequendo qualem habes hic ſcripturam, verbum καταλογίζεσθε [lin. 19.] abſtrahitur ab iis verbis cum quibus conjungi vult & debet. Nimirum ab iſtis καὶ τοῦθ' οἷς ἂν αἰεὶ λάβοιτε. Intelligit enim, καὶ τοῦτο καταλογίζεσθε οἷς ἂν αἰεὶ λάβοιτε. Is autem aliquid alicui καταλογίζεται, qui vult illum id ſibi acceptum ferre." H. STEPHANUS. Pag. 420.

L. 19 *ſqq.* „ καταλογίζεσθε *&c.* Locus hic poſſit crucem figere nonnullis etiam qui in Græca lingua ſunt exercitatiſſimi: ſed hoc illis, ſi hanc meam annotationem conſuluerint, haud eveniet. Spero enim fore, ut ea lecta nullus de loco iſto ſcrupulus relinquatur. Primum igitur dico, (ut etiam antea dixi) verbum καταλογίζεσθε cum præcedentibus jungendum, (vel ipſa Græci ſermonis conſuetudine id evincente: quæ vult ut μὴ δὴ καταλογίζεσθε, non autem καταλογίζεσθε μὴ δὴ dicatur: ut omittam, verbum hoc nullum poſſe uſum habere loco huic convenientem, ſi ſequentibus jungatur,) & poſt ipſum τελείαν ſtigmen eſſe collocandam. Deinde, ex duabus vocibus μνησικακῆσαι ἐν [lin. 21.] fieri volo unam, μνησικακήσαιεν. Sed ubi erit verbum quod cum illis particulis μὴ δὴ jungatur? erit in fine totius periodi: id enim erit διαβάλητε: perinde acſi dictum eſſet μὴ δὴ διαβάλητε, πρὸς Διὸς καὶ θεῶν, &c. deinde, repetito eodem verbo, ſequeretur, μὴ ἀγαθὴν δόξαν ὑμῶν αὐτῶν ἐν ἡμῖν πρώτοις διαβάλητε. Cui ſecundo membro apud Latinos adhiberetur vox *inquam*: & diceretur, *ne inquam*. At Gelenius, lectionem illam ſequens quæ verbum καταλογίζεσθε cum illis voculis μὴ δὴ jungit, & quidem id præfigens, (quod contra ſermonis Græci conſuetudinem eſſe dixi) vertit, *Sinite vos exorari:* quod verbis illis qui ſignificari poteſt? Paulo poſt vero, verbum μνησικακῆσαι, quod de diis dicitur, de Romanis dictum exiſtimat. Sed libet primum quidem totam hujus loci interpretationem Gelenianam, deinde vero & meam tibi ob oculos ponere. Ita igitur ille; *Sinite vos exorari per Jovem, deoſque cæteros qui Carthagini*

Pag. 420. *adhuc præſident: & definite infenſi eſſe vel nobis vel noſtris liberis, ob injuriarum præteritarum memoriam. Cavete, ne præclaram exiſtimationem, quam de vobis habent homines, propter nos primos labefaciatis.* In qua interpretatione obſervandum eſt, eum hoc quoque ſibi permittere, ut pro ὑμῖν & ὑμετέροις ſcribat ἡμῖν & ἡμετέροις, nimirum ut quod de diis dicitur ab Appiano (vel potius ab Hannone Gilla, Carthaginienſium legato) de Romanis dici poſſit. Sed jam & meam interpretationem, ut pollicitus ſum, oculis tuis ſubjiciam. *Ne per Jovem, & deos, tum alios, tum vero eos qui Carthaginem adhuc tenent, (qui utinam nec vobis nec veſtris liberis unquam ſuccenſeant, injuriarum memores!) ne, inquam, præclaram de vobis exiſtimationem in nobis primis ludibrio exponite.* Fortaſſe autem reddi etiam poſſit, *Ne ſuſpectam reddite.* Scio διαβάλλειν eſſe non ſolum *Calumniari*, ſed & *Calumniæ exponere*: verum potius dicendus ſit aliquis calumniari aut calumniæ exponere eum de quo bona ſit exiſtimatio, (aut etiam, invidiam illi conflare) quam ipſam bonam exiſtimationem. Niſi forte, quoniam legimus, Imminuere bonam exiſtimationem, & Violare bonam exiſtimationem, etiam illa dici poſſe aliquis arbitratur. Cæterum vides me in hujus loci interpretatione parentheſi quædam verba includere, quamvis de parentheſi Græcis adhibenda tacuerim. De hoc autem tacui propter particulam τε, quæ eſt poſt ἔχουσι: alioqui enim, hac ſublata, aptum & ibi locum parentheſis haberet, hoc modo: καὶ ὅσοι Καρχηδόνα ἔτι ἔχουσι) (καὶ μή ποτε μνησικακήσαιεν ὑμῖν, μηδὲ παισὶν ὑμετέροις) μὴ ἀγαθὴν &c." H. STEPHANUS.

Poſt καταλογίζεσθε recte orationem interpunxerunt Aug. & Bav. μὴ δὴ bene editum erat ex Reg. A. cui adſentitur Vratisl. & Vat. quum δὴ omiſerit Bav. & δὲ pro δὴ dent alii codices. μνησικακήσαιεν recte Aug. in quo ſpiritus quidem primum impoſitus fuerat literæ ε, ut eſſet ἐν, ſed is rurſus eraſus eſt, & accentus jam ab initio recte poſitus. In Bav. & Vratisl. h. l. idem vitium obtinet, quod in Regiis & editis. ἐν ἡμῖν πρώτοις, quod tacite in contextum rece-

Digitized by Google

perat H. Stephanus, confirmant codices Reg. A. Aug. Vratisl. Bav. MUSGRAVIUS in toto hoc loco nihil correxit, niſi *Pag. 420.* quod μνησικακήσαιεν reponendum monuerit: ἐν ὑμῖν πρώτοις, quod erat in edit. 1. qua ille uſus eſt, intactum reliquit. A Reiskio nihil quidquam ad h. l. adnotatum video.

L. 25. πρώτοις ὑμῖν ἐξ ἅπαντος τοῦ βίου. In ὑμῖν ad unum omnes conſentiunt noſtri codices. ἐξ ἅπαντος τοῦ βίου, *ex omni ævo, ex omnibus mortalibus.* Sic Ariſtoteles de Mundo, (citatus poſt Guil. Budæum ab H. Steph. in Theſ. T. I. col. 735. G.) Cap. 6. T. I. p. 614. edit. Du Val: συνεπιμαρτυρεῖ δὲ καὶ ὁ βίος ἅπας, τὴν ἄνω χώραν ἀποδοὺς θεῷ· καὶ γὰρ πάντες οἱ ἄνθρωποι ἀνατείνομεν τὰς χεῖρας εἰς τὸν οὐρανὸν, εὐχὰς ποιούμενοι. In illius libelli latina verſione, quæ ipſi Guil. Budæo debetur, operarum (ut mihi videtur) error ſententiam hujus loci turbat. Legitur enim, in meo quidem exemplari: *Hujus autem rei elogium* (puto *omnium* ſcripſiſſe Budæum, non *elogium*) *eſt mortalium conſenſus.* Ac certe pro ſynonymis manifeſte poni videntur duæ dictiones, ὁ βίος ἅπας, & πάντες οἱ ἄνθρωποι: quod miror non animadvertiſſe doctum Interpretem Gallum, qui pag. 97. edit. ſuæ græca iſta verba hiſce francicis expreſſit: *Ce qui ſe paſſe dans la vie humaine ſuffiroit pour prouver que c'eſt-là qu'habitent les Dieux.* Adcommodate ad eamdem, quam dixi, notionem vocabuli βίος, Reiskius apud Demoſthenem τὸν παρόντα βίον exponit *homines una lociſque temporibuſqne iiſdem viventes*, & ἐν τῷ καθ' ἑαυτοὺς βίῳ, *ætate ſua*: vid. Ind. Græc. Demoſth. p. 161. & 162.

L. 31. καὶ τύχην ἀνθρωπείαν. „Intelligere videtur illam *Pag. 421.* μεταβολὴν, ſeu illas μεταβολὰς, quarum & in præcedentibus facta ſæpe fuit mentio. De his quædam dixi duobus locis annotationum in pag. 29. [p. 366, 66.]" H. STEPHANUS.

L. 32. Νέμεσιν. „Vide quandam annot. in pag. 33. [p. 382, 11.] ubi hominum quidem φθόνον, at deorum dici νέμεσιν, oſtendo." IDEM.

L. 33. ἐς τὴν ὑμετέραν εὐπραγίαν ὑμᾶς ὑβρίσαι. ὑμετέραν recte dedit Reg. B. Vratisl. Bav. Sic Hiſp. 184, 26. Οὐρίατθος

Pag. 421. ἐς τὴν εὐτυχίαν (ſcil. αὐτοῦ) οὐχ ὕβρισεν. Etiam Candidus ὑμετέραν legit, ſed mox perperam ἡμᾶς pro ὑμᾶς: *ne ſecundis vobis afflantibus nobis inſultetis.* Quum ἡμετέραν darent ſuperiores editiones, MUSGRAVIUS εὐπραγίαν in δυσπραγίαν mutatum voluerat.

Cap. LXXXVI. Lin. 42. ὁ Βάννων Vat. Bav. Vide ad pag. 416, 51.

Pag. 422. *L.* 47. οὐδὲ ἀναθέσθαι δυνάμεθα. „Hic ἀναθέσθαι non puto eſſe *differre*, ſed *retractare*, ſeu *revocare*. Quendam autem & Suidæ ſæculo huic verbo illam ſignificationem pro hac dediſſe, conjicere eſt ex iis quæ in meo Theſauro Græcæ linguæ ex eo affero." H. STEPHANUS. Scilicet Suidas in ἀναθέσθαι, inter alia, hæc habet: οὔτε δὲ ὑπερθέσθαι σημαίνει ἡ λέξις, οὔτε &c. i. e. *Hæc autem vox neque differre ſignificat, neque* &c. At vero, vim hanc, *differendi, in aliud tempus rejiciendi*, habere verbum ἀναθέσθαι docent exempla poſt Guil. Budæum (Comment. ling. Græc. p. 504. edit. Rob. Steph.) ab H. Steph. in Theſ. adlata; quibus cum alia addi poſſunt, tum hoc Appiani Civ. I. pag. 143, 15 ſq. κωλύων καὶ ἀνατιθέμενος, *quum illum prohibuiſſet & in aliud tempus rejeciſſet.* Quare, quum moram præſertim dilationemque flagitaſſent Pœni, non video quid impediat quo minus *differendi* notione verbum hoc, quo in reſponſione utitur Romanus Conſul, accipiamus. In eamdem ſententiam idem rurſus p. 427. extr. & ſq. dicit: Τὸ δὲ πρόσταγμα τῆς βουλῆς δεῖ γενέσθαι, καὶ αὐτίκα γενέσθαι. ἀνθέσθαι mendoſe cum Regiis dat Vratisl. ἀναθέσθαι recte Aug. Ven. Vat. ſicut repoſuerat H. Stephan. In Bav. deſunt ſeptem verba, καὶ ἀναθέσθαι uſque γενέσθαι.

L. 49. ἐπ' ὠφελείᾳ κοινῇ. Nolim hanc lectionem cum lect. cod. Bav. commutatam. conf. pag. 426, 22. & 427, 25 ſq.

L. 52 ſqq. ἡ θάλασσα ὑμᾶς ἤδε --- ἀδικεῖν ἐπαίρει. „Juvit ſcilicet, imo non parum promovit Pœnorum vitia, mare vicinum, portuum celebritas, ad inſulam accedens ſitus, forma, fertilitas agrorum, &, quod omnia ſuperat, mercaturæ frequentia. Hinc Cicero in Orat. in Rullum: [cap. 35.] *Non*

ingenerantur hominibus mores tam a ſtirpe generis ac ſeminis, quam ex iis rebus, quæ ab ipſa natura loci & a vitæ conſuetudine ſuppeditantur; quibus alimur & vivimus. Carthaginienſes fraudulenti & mendaces: & quidem non genere, ſed natura loci; quod nempe propter portus ſuos, multis & variis mercatorum & advenarum ſermonibus ad ſtudium fallendi quæſtus cupiditate vocentur. Plura & egregia ad hanc rem apud Alexandrum ab Alexandro peti poſſunt." Al. Tollius. Pag. 422.

L. 54 *ſq.* Σικελία τε γὰρ Aug. & ſic reponendum monuit Reiskius.

Cap. LXXXVII. *Lin.* 63 *ſq.* ἔοικε γὰρ τὰ θαλάσσια τοῖς ἐμπορικοῖς κέρδεσιν. „Mirum hoc videri poſſit, *quæſtus e mari provenientes* diſtingui a *mercatorum quæſtibus*. Quid? an nihil mercatoribus cum mari, & cum iis quos afferre ſolet quæſtibus? Immo credibile eſt, mare ab iis primum tentatum fuiſſe: credibile eſt (inquam) illi mercatori *qui fragilem truci*, *Commiſit pelago ratem Primus*, *nec timuit præcipitem africum Decertantem aquilonibus*, *Nec triſtes Hyadas*, *nec rabiem noti*. Unde igitur illa diſtinctio? Exiſtimo, diſcrimen poni inter mercatores & eos maritimarum urbium incolas, quibus, domi etiam manentibus, (id eſt, in ipſa urbe commorantibus) quæſtuoſum eſt mare: dum a mercatoribus appellentibus vili pretio emunt quod aliquanto poſt care vendant. Sed videndum eſt, an τὰ θαλάσσια abſolute dicatur, an vero ita ut κέρδη ſubaudire oporteat: quoniam de iis quos mare affert quæſtibus loqui volens, potius dicturus fuiſſe videtur, ἔοικε γὰρ τὰ θαλάσσια κέρδη τοῖς ἐμπορικοῖς. Verum & alterius ſtructuræ verborum inveniri exempla (multo tamen pauciora) ſciendum eſt." H. Stephan. Quum *maritimos quæſtus* opponit *negotiatoriis*, videtur eos potiſſimum quæſtus dicere quos ex prædationibus maritimis & ex ſubitis inſularum orarumque minus munitarum invaſionibus facere ſolebant ii qui multum mari pollebant. Pag. 423.

L. 66. τὴν ἀρχὴν ἐπὶ τὴν Ἰόνιον &c. De re conf. Præfat. App. p. 10, 45 ſq. Prætuli τὴν Ἰόνιον, ſcil. θάλασσαν, *Jonium mare*:

τὸν Ἰόνιον (ſcil. κόλπον) eſſet *ſinum Adriaticum.* De eo nomine vide, ſi lubet, quæ notavimus ad Præfat. pag. 4, 50.

Pag. 423. *Ibid.* ἐκλείνοντες. Præferenda fortaſſe fuerat lectio cod. Bav. ἐπεκλείνοντες. *L*, 75. ἀκινδυνότερα Aug. Bav.

Pag. 424. *L.* 77. Videtur cum Bav. τὸν σάλον τῶν πραγμάτων legendum.

L. 81. τὰ Μήδων. Sic & MUSGRAV. & REISKIUS reponere juſſerunt.

CAP. LXXXVIII. Lin. 85. ἀπίδετε correxit H. STEPHANUS, adſtipulantibus manuſcriptis omnibus, exceptis Regiis. Poſt hoc verbum, in ſuperioribus editionibus intercidiſſe verba nonnulla perſpecte IDEM STEPHANUS monuit: „Scio, inquit, fore, ut hic alii quoque hæreant, dum, quid referat vox relativa ὧν, quærent. Hac enim ſcriptura manente, ἐς δὲ τὴν ὑμετέραν Λιβύην ἀπίδετε, ὧν ἧς ἂν ἐθέλητε γείτονες ἔσεσθε, ad quid ea referri dici poteſt? Nec vero id cognoſci ex interpretibus poteſt: quorum uterque, ut ex hoc ſe extricare loco poſſent, viam ſibi vi fecit. Nam Gelenius ita: *Veſtram Africam reſpicite, in qua vicinos habebitis quos elegeritis.* At vero P. Candidus, prior interpres: (quamvis autem ejus quoque interpretationem afferam, abſit tamen ut cum Gelenio ulla in parte conferendum exiſtimem:) *Ad Libyam veſtram referte oculos: cuicunque finitimi eſſe volueritis, per nos licebit fore.* Hæc certe interpretatio ut habere locum poſſet, non de una Libya ſed de pluribus loquutum eſſe Cenſorinum oporteret. Nam tunc apte ſequeretur, *cuicunque earum finitimi eſſe volueritis*, &c. Ad Gelenium autem quod attinet, ut Græca ſequutus verba dici poſſet, ita legi locum hunc neceſſe eſſet, ἐς δὲ τὴν ὑμετέραν Λιβύην ἀπίδετε, ἐν ᾗ ὧν ἂν ἐθέλητε γείτονες ἔσεσθε. Sed tandem & ipſe aperiam quid de eo ſentiam. Deeſſe pauca quædam ſuſpicor, ad quorum unum pertinet illa vocula relativa. Suſpicor enim ita ſcriptum ab Appiano fuiſſe: (ψεύσομαι, ἢ ἔτυμον ἐρέω;) ἐς δὲ τὴν ὑμετέραν Λιβύην ἀπίδετε, πολλὰς πόλεις ἔχουσαν, ὧν ἧς ἂν ἐθέλητε γείτονες ἔσεσθε. Nemini autem (ut de hoc obiter moneam) novus videri debet hic concurſus duarum vocum quas eadem ſyllaba inchoat, quum paſſim apud Græcos ſcriptores hic in

Digitized by Google

his ipſis vocibus inveniatur: etiamſi alioqui hunc concurſum κακοφωνίας aliquid habere, delicatæ multorum aures judicaturæ ſint." Hæc STEPHANUS. Breviori via REISKIUS mederi adfecto loco tentaverat: „Aut delendum, inquit, ἧς, aut ὧν αὐτῆς legendum: *quorum iſtius terræ populorum vicini* &c. aut transponenda ſunt vocabula ſic: ἧς ὧν ἄν. Pag. 424.

L. 89. ἀναμιμνήσκεσθε ex emendatione H. Stephani eſt, cui neſcio an adſtipuletur Vat. & Ven. Indicativum, quem quidem reſpuit præcedens conjunctio ὅταν, cum Regiis & Bav. exhibet Vratisl. *L.* 92. ταμιεῖα ἃ vel οἷα ἐνεπίμπλατε maluerat REISKIUS.

L. 94. τί ταῦτα μνημεῖα ὑμῖν ἐστιν. „Scriptum fuiſſe arbitror, τί ταῦτα ἢ μνημεῖα ὑμῖν ἐστίν; vel, τί ἄλλο ταῦτα, aut τί ταῦτα ἄλλο ἢ μνημεῖα; At Gelenius vertit, *cujus rei vos admonent?* (ſequitur autem, *aut quid aliud quam dolorem vobis afferunt*, &c. tanquam ſcriptum eſſet, τίνος ταῦτα μνημεῖα ὑμῖν ἐστίν;) Alter autem interpres, P. Candidus, duo membra in unum confundens, (ut ſæpe & hoc & alia multa peccat) quæ juncturam niſi magna cum mutatione habere non poſſunt, ita hunc locum reddit: *quid autem hæc aliud mentibus veſtris ſuggerunt, quam dolores & incitationes quaſdam ad ea redeundi, quum licuerit?*" H. STEPHAN. — ταῦτα τὰ μνημεῖα legere REISKIUS juſſit. Rectius fortaſſe cum Aug. cui adſentitur Vratisl. hoc modo diſtinguetur oratio: τί ταῦτα; μνημεῖα ὑμῖν ἐστίν; ἢ τί ἄλλο &c. Sed vel ſic ſcabra videtur neque ſatis emendata oratio. Pag. 425.

*L.*95. „Malim ἐρέθισμα τοῦ ἐπανελθεῖν ἐς αὐτά." H. STEPH. — Sed nec minus commode abeſſe ille articulus poteſt.

L. 96. „εἴ ποτε δύνασθε. Non dubito, quin ſcriptum ab Appiano fuerit, εἴ ποτε δύναισθε." H. STEPHANUS. Sic & MUSGRAV. repoſuit. Atque ita dederunt Reg. A. Vratisl. Bav.

L. 4. & 6. δεῖ τῆσδε τῆς πόλεως. Hæc ad protaſin relata voluit MUSGRAVIUS, legendo δεῖ δὲ τῆς πόλεως: & mox *lin.* 6. pro καὶ τί legit κατὰ τί, ut ibi incipiat apodoſis.

CAP. LXXXIX. *Lin.* 14 *ſq.* καὶ τοῖς ἱεροῖς θύειν εἰ θέλετε ἰκνοῦντες. Sic & ſupra, pag. 419, 13. pro ἐθέλετε, quod vulgo Pag. 426.

Digitized by Google

Pag. 426. editum erat, εἰ θέλετε dederunt Aug. Vat. Bav. Conſentit h. l. Candidus: *ſed ad illa, cum libuerit, accedentes ſacra facite.* REISKIUS, intactum relinquens ἐθέλετε „ aut καὶ εἰ τοῖς ἱεροῖς θύειν, aut, καὶ τοῖς ἱεροῖς, οἷς θύειν &c." legere juſſit. Secundum lectionem, quam ex librorum præſcripto ſecutus ſum, infinitiv. θύειν vim *Imperativi* habebit, intelligendo nimirum repetitum ipſum verbum θέλετε, hoc modo, εἰ θύειν θέλετε τοῖς ἱεροῖς, θύειν θέλετε (i. e. θύετε) ἐπιόντες. De ejus generis ellipſi, ſatis ceteroquin obvia, plura dixi ad p. 52, 19. Quod ſi ſubintellectum verbum χρὴ, vel ἔνι, *licet*, malis; tum non ἐπιόντες, ſed ἐπιόντας, fuerit legendum, ſicut paulo inferius, lin. 17. μετελθόντας. Sed dubitet fortaſſe aliquis, quid ſit τοῖς ἱεροῖς θύειν: nam, ſi ἱερὰ dicuntur *templa*, ſane non *templis*, ſed *in templis*, ἐν τοῖς ἱεροῖς ſacrificatur; ſi ἱερὰ ſunt *ſacra*, ſane non τοῖς ἱεροῖς θύειν dicimus *ſacra facere*, *victimas cædere*, ſed ἱερὰ ῥέζειν, ἱερὰ ποιεῖν, ἱερὰ θύειν. Tamen Gelenius, cujus verſionem h. l. tenui, *ſacris operari* poſuit. At videntur omnino τὰ ἱερὰ *templa* intelligi, (ſcil. *publica templa*, quæ lin. 17. a privatis ſacellis & aris in ædibus privatorum diſtinguuntur:) ut hoc dicat Cenſorinus, *ſepulcra & templa intacta relicturos Romanos, reliqua ædificia omnia deſtructuros.* Subiit autem cogitare, an τοῖς ἱεροῖς fortaſſe pendeat a participio ἐπιόντες quod ſequitur, hac ſententia: *& templa quod adtinet, quod ſi in eis ſacra peragere volueritis, accedentes ad ea, obeuntes, viſitantes ea, ſacra facite: reliqua vero ædificia deſtruemus.* Sed, (ut omittam, verbum ἐπιέναι in illa notione cum quarto potius, quam cum tertio, caſu ſolere jungi) video, mox etiam νεωρίοις θύετε legi, lin. 16. quemadmodum hic τοῖς ἱεροῖς θύειν. Itaque τοῖς ἱεροῖς a verbo θύειν pendebit, & ad ἐπιόντες accuſativus pronominis αὐτὰ erit intelligendus.

L. 17. ἱερὰ ἄλλα videtur *privata ſacella & ædiculas* dicere, aut alia loca vel ædificia quæ ſacra habentur, licet proprie non ſint templa: veluti *curia* & ſimilia. Vide paulo ante, ad lin. 15 ſq.

L. 24 *ſq.*

L. 24 *ſq.* ἀλλ' ὡς ἄποικοι reſtitui ex Bav. *L.* 28. ἐπιμιγνύοισθε Aug. Ven. Bav. *Pag.* 427.

Cap. XC. *Lin.* 40. εἴρηται. Ipſi Regii codices, e quibus ſolis editus adhuc fuerat Appianus, verbum hoc ad ſententiam neceſſarium, quod & ſcripti omnes agnoſcunt, obtulerant primo editori; a quo conſulto-ne, an errore operarum, neglectum fuerit, neſcio. Reiskius, perſpecte videns deſiderari hic aliquid, ita legere juſſit: Ἃ μὲν ἴδει π. κ. π. εἰπεῖν, ταῦτα. Τὸ δὲ &c.

L. 41. ἐστὲ γὰρ ἔτι πρέσβεις. Sic omnes: quam ſi teneas lectionem, erit hæc ſententia: *Abite, dum legatorum jure adhuc fruimini.* Sed neſcio quid ſcabri verbis iſtis ineſſe videtur: ut addubitem, ſatis-ne integra h. l. oratio ſit. *Pag.* 428.

L. 43. τὸ μέλλον ὑπὸ Καρχηδονίων ἔσεσθαι προορῶντες. „Quum dicat Appianus, *& quum providerent id quod facturi erant Carthaginienſes*, Gelenius hoc ipſum quod facturi erant voluit exprimere, ita reddens, *& quia prævidebant futurum motum Carthaginienſium.* (Neque enim dubito quin *motum* Gelenius ſcripſerit, non *metum*, ut habet Baſilienſis etiam editio.) At vero P. Candidus, *futuram urbis ſortem prævidentes*; perinde acſi non ὑπὸ Καρχηδονίων ſed ἐπὶ aut περὶ Καρχ. legiſſet: quanquam de hoc etiam dubito, an Appianus, illud ſignificare volens, alterutro horum loquendi generum fuerit uſurus." H. Stephanus.

L. 52. „καὶ ἀκούοντες καὶ θεωροῦντες ὧν προσετάξατε. Non immerito (meo quidem judicio) ſuſpectus fuerit hic genitivus ὧν, præcedente participio θεωροῦντες. At ſi participium ἀκούοντες præcederet, θεωροῦντες ſequeretur, ſuſpicione fortaſſe carere videri poſſet hæc lectio. Rationi tamen conſentaneum eſſe puto ut præcedat ἀκούοντες: perinde acſi diceretur, non ſolum audientes ſed etiam videntes quæ imperaſtis. Adde quod videtur dicturus fuiſſe potius ἀκούοντες ἃ προσετάξατε." H. Stephanus. θεωροῦντες καὶ ἀκούοντες ὧν dedit Bav.

L. 54. ἀφῖχθαι. „Deeſſe puto hic vocem πράγματα, & ſcriptum fuiſſe, ἐς τοῦτο δι' ἡμῖν ἀνάγκης καὶ τύχης ἀφῖχθαι τὰ πράγματα. Alioqui neceſſe fuerit, ut dicamus, ἀφῖχθαι ἡμῖν

Pag. 428. dictum eſſe eo modo quo Latini dicerent, *Eo ventum eſt a nobis*, pro *Eo venimus*." H. STEPHAN. *L.* 56. ἀπήεσαν, ut emendavit H. Stephanus, ſic dederunt Aug. & Bav. puto & Ven. & Vat. In mend. lectionem cum edd. conſentit Vratisl.

Pag. 429. *CAP. XCI. Lin.* 67. ἀπεκρίνετο Reg. B. Aug. Vratisl. Vat.

Pag. 430. *L.* 72. Probo Bav. δὲ καὶ διέσωσαν. *L.* 76. ἐφ᾽ ἑαυτῶν. ἐφ᾽ αὑτῶν Vratisl. ut Vat.

L. 77. περιεσ͵ήκεσαν. Rectius prætuliſſem lectionem Bav. περιειστήκεσαν. Sic Pun. 462, 10. ἐνειστήκει, & Syr. 585, 31. ἐφειστήκει.

L. 80. ἐπῆγον. Sic recte cum editis dat Vratisl. puto & Vat. & Ven. e quibus certe nullam varietatem adnotatam in ſchedis video. ΕΠΕΙΓΟΝ, quod eſt in Aug. & Bav. videri poſſet ex ΕΠΕΙΠΟΝ corruptum: quo verbo & alibi & haud multo ante (pag. 427, 39.) uſum eſſe Appianum videmus, commoda & apta huic loco ſententia, *inſuper dixerunt, dictis adjecerunt*. Sed, ut taceam ſæpiſſime a librariis vocalem η cum diphthongo ει commutari, verbum ἐπάγειν, quod indubie h. l. exhibent reliqui codices, eamdem vim habet, ut *jam dictis ſubjicere, porro exponere, præterea commemorare*, denotet. De qua quidem notione obiter tantum, & nullo adlato exemplo, H. Stephanus in Theſauro monuit, ubi de verbo ἐπιφέρω, cujus eadem ratio eſt, egit, T. IV. col. 105. B. Legitur autem verbum iſtud eo ſenſu apud Appianum Civ. V. p. 794, 82. & Mithr. p. 745, 50. ubi diſerte ut ſynonymum verbi ἐπιφέρειν (collat. lin. 48.) uſurpatur. Præterea ἐπειπεῖν (de quo plura exempla Index noſt. offeret) non, ut ἐπάγειν, conſtruitur ſequente accuſativo ejus rei quæ commemoratur; ſed (quemadmodum & verbum ἐπιλέγειν) ita poni ſolet, ut ſubjiciatur ſtatim ipſa oratio, ipſa verba ejus qui ἐπεῖπεν.

L. 81. ἐς Ῥώμην πρεσβεῦσαι παραιτούμενοι. Verbum πρεσβεῦσαι cum editis offert Vratisl. ac (ni fallunt ſchedæ) cod. Vat.

Pag. 431. *CAP. XCII. Lin.* 90. ἤκιζόν τε. Rectius ex cod. Bav. reſtituiſſem ᾐκίζοντο: nam in medio genere potius, quam in activo, verbum illud, ut apud alios ſcriptores, ſic apud noſtrum,

uſurpatur. Vide Samn. 55, 66. Hiſp. 109, 31. 114, 27. 144, 31 ſq. Sic & REISKIUS h. l. ἠκίζοντό τε repoſitum maluerat. Pag. 431.

L. 95. ἀπάτης Aug. Ven. Vat. Bav. Et ita legendum viderunt REISKIUS & MUSGRAV. Eodem, quo editi cum Regiis, vitio laborat h. l. Vratisl. nec meliorem lectionem in ſuo libro Candidus invenerat, qui pro illo vocabulo poſuit *cæteris*. *L.* 99. οὐδὲ σφίσιν. οὐδὲν σφίσιν Reg. A. *L.* 7. παραδόντας. Emendationem H. Stephani firmat Reg. A. & reliqui noſtri libri, excepto Bav.

L. 12. ἀμυνομένων αὐτούς. Sic & Vratisl. Monuitque REISKIUS. *L.* 13. ἀπέκλεισεν. Delendum ν in fine hujus verbi. ἀπέκλεισε edere volueram, quod exhibent Aug. Ven. Vat. ἀπέκλει mutilata voce Reg. B. & Vratisl. Pag. 432.

CAP. XCIII. Lin. 28. ἐνεπίμπλαντο. ἐπίμπλατο Vratisl. quod in contextum velim receptum. *L.* 30. εὐρύχωρον ἦν. Reg. B. Aug. Ven. Vratisl. Vat. Eodemque modo emendavit MUSGRAV. Pag. 433.

L. 31. μὴ ἀναπαυόμενοι. Quemadmodum hic, ut dixi, particula μὴ fortaſſe pravæ ſedulitati librarii alicujus debetur; ſic certe infra, pag. 474, 12. ubi in ſimillima locutione eadem particula vulgo intruditur, meliores codices Aug. & Vat. eam ignorant. Ceterum de mira illa Carthaginienſium in armis parandis induſtria conf. Strab. lib. XVII. p. 833.

L. 34. σαύνια. σαυνία Vratisl. ut Aug.

L. 35 *ſq.* ἐς δὲ τὰς ἐπιτάσεις αὐτῶν ἀπέκειραν τὰς γυναῖκας. — „Factitatum id ſæpius etiam ab aliis. Capitolinus in Maximo & Balbino: *Non tacenda hoc loco devotio eſt Aquileienſium pro Romanis, qui etiam crines mulierum pro nervis ad ſagittas emittendas totondiſſe dicuntur.* Cæſar lib. III. de B.C. de iis, qui obſeſſi erant Salonis: *Præſectis omnium mulierum crinibus tormenta effecerunt.* Talia tormenta, ejuſmodi funium genere inſtructa, apud Rhodios quoque olim oſtendebantur in teſtimonium virtutis mulierum ejus civitatis, ut tradit Ariſtides in Oratione Rhodiaca. Et Byzantii, referente Dione, *rudentes e capillis mulierum fecerunt.* Romani etiam antiquiſſimis temporibus, cum Galli Capitolium obſiderent, iiſdem inopia aliorum pilorum uſi fuerunt, *maluerunt*

Pag. 433. *que pudiciſſimæ feminæ deformato ad tempus capite liberæ vivere cum maritis, quam cum hoſtibus integro*, ut loquitur Vegetius. In cujus rei memoriam Veneri calvæ ædem conſecraverunt. Apti autem ad eam rem erant muliebres capilli & nervorum vicem ſupplebant: ſiquidem cum longi ac tenues eſſent, atque oleo inter plectendum perfunderentur, vires & intentionem validam accipiebant, adeo ut parum a nervorum robore abeſſent. Vide porro quæ Stewechius ad Vegetii lib. IV. c. 9. adduxit." ALEX. TOLLIUS.

CAP. XCIV. Lin. 38. Οἱ δ' ὕπατοι &c. Laudat hunc locum Suidas, v. Ἀλλόκοτον, mutatis paululum verbis: Οἱ μέντοι ὕπατοι καὶ ὤκνουν μὴ ἐπιχειρεῖν ἐς ἔργον ἀλλόκοτον· ἔτι δὲ καὶ πόλιν ἄνοπλον οὖσαν λήψεσθαι ἡγοῦντο.

Pag. 434. *L.* 46. ἐπὶ δή τι. Facilem H. Stephani emendationem confirmat Aug. puto & Ven. & Vat. Sed Vratisl. cum edit. 1. & Regiis peccat. *L.* 48. εἰπὼν τὰ τῆς γνώμης. Haud vereor, ut doctis improbetur iſta noſtra emendatio. Eodem modo p. 326, 77. legimus, τὰ τῆς γνώμης ἐρῶ.

L. 51. τῷ ἐπιγράμματι αὐτῆς ἐπιτρέχοντας. In hanc ſcripturam ad unum omnes conſentiunt noſtri codices: eamque ſua auctoritate mutavit primus editor. ἐπίγραμμα eadem notione dicitur, qua ἐπιγραφὴ ſæpius legitur apud Polybium (cujus loca huc ſpectantia collegit Erneſtius in Lexico Polybiano) pro *titulo*, *laude*, *gloria quam quis fert alicujus facti*. Qua ratione & verbo ἐπιγράφειν utitur Noſter, Civ. I. p. 99, 55. Μαρίου μὲν εἶναι τὰ ἔργα τάδε πάντα, Κίνναν δ' αὐτοῖς ἐπιγράφεσθαι. Pro αὐτοῖς ἐπιτρ. quod hoc loco, in quo verſamur, editum erat, αὐτῶν legendum cenſuerat REISKIUS: ſed αὐτῆς ad marginem exempl. ſui adnotavit MUSGRAV. Fateor autem non ſatis mihi planum eſſe, ad quid referatur illud pronomen αὐτῆς; niſi fortaſſe intelligatur τῆς τῶν Καρχηδ. δυνάμεως ἐς γόνυ βληθείσης: quod tamen duriuſculum videtur. Si plane abeſſet pronomen, non magnopere, puto, deſideraretur.

L. 53. ὅμως δ' αὐτοῦ. Rurſus ſua auctoritate, & omnino infeliciter, ex αὐτοῦ, quod ab ἀποσπειρωμένων pendet, αὐτῶν

ſecit ſive Carolus Stephanus, cujus nomen præfert editio prima, ſive Robertus, cujus auſpiciis ea procurata eſt: & hinc in editionem 2. & 3. tranſiit eadem lectio, quam ſcripta omnia exemplaria reſpuunt. αὐτοῦ, quod ipſum exhibent libri, REISKIUS etiam reponere juſſit. Quod in Nota infra textum poſita ὅμως pro ὁμῶς ſcriptum eſt, id operarum noſtrarum errore factum, nec in illa voce peccatum eſt in ſuperioribus editionibus. Pag. 434.

L. 57. ἤδη δέ τι Reg. B. Aug. Vratisl. *L.* 58. προσπέμψειν. Nil variant libri. Malim tamen προπέμψειν, quod & REISKIO video placuiſſe. Nimis ſæpe πρὸ & πρὸς inter ſe permutantur a librariis. *L.* 60. Ἀδρυμηττοῦ Aug. Vratisl. Conf. p. 342, 57. 361, 79. *Ead.* & *ſq.* Σαξοῦ -- Αχέλλης. Cand. *Saxo* -- *Chellis.* Vide viros doctos ad Liv. XXXIII. 48, 1. & Cellar. Geogr. antiq. lib. IV. c. 4. p. 135 ſq. *L.* 61 *ſq.* ἐπὶ ἔτι πάντα. Sic Vratisl. cum aliis. *L.* 63. διατριφθῇ. Aug. Vratisl. aliique, cum edit. 2. 3. Pag. 435.

CAP. XCV. Lin. 67. χερρονήσῳ. Sic h. l. Aug. cum editis. Sed χερρονήσῳ Vratisl. per νν, ut alibi ex Aug. a nobis editum eſt. Conf. Adnot. ad Præf. p. 3, 36. Duplici ν nomen illud pariter apud Apollodor. Bibl. lib. I. 9, 1. in codicibus & in editionibus quæ Pariſinam præceſſerunt ſcriptum exſtare monuit Heynius V. Cl. in Notis ad Apollod. pag. 136.

Ibid. αὐχὴν. Neceſſariæ & facili H. Stephani emendationi adſentiuntur libri noſtri omnes, exceptis Regiis.

L. 68. διεῖργεν Aug. Ven. Sic & MUSGRAVIUS emendaverat. Et ad h. l. REISKIUS monuit: „Vir doctus in Codice editionis primæ, διῆργεν. Volebat διεῖργέν, ut pag. 62, 23." Scil. p. 449, 92. μία τοὺς δύο λόφους χαράδρα διεῖργεν. Mendoſe διήγειρεν cum editis dat Vratisl. puto & Vat. Pariter Cand. *inſurgit.*

L. 71 *ſq.* Mendoſa eſſe verba περὶ κρημνὰ οὖσα, MUSGRAV. ac REISKIUS monuerunt: & ille quidem medicinam nullam tentavit; hic vero, „Contrahenda, inquit, hæc duo vocabula περὶ κρημνὰ in unum. Num ergo περιειργμένη? aut περιηγμένη? aut ὀχυρὰ παράκρημνος οὖσα?" Sed illa ſcriptura περὶ κρημνὰ Pag. 436.

Digitized by Google

Pag. 436. οὖσα nonniſi ex inconſiderata primi editoris ſedulitate orta eſt. Scripti libri omnes, ſicut nos edidimus, περίκρημνα ὄντα exhibent. Jam ſi verba hæc, ἁπλῷ τείχει περίκρημνα ὄντα, conferas cum eis quæ ſequuntur, τὰ δὲ πρὸς μεσημβρίαν ἐς ἤπειρον, - - τριπλῷ τείχει, facile tibi perſuadebis, inter verba τῆς θαλάσσης & ἁπλῷ τείχει lin. 71. intercidiſſe nonnulla, quorum ea fuerit ſententia quam in lat. verſ. expreſſi. Et verba quidem quæ exciderunt (ſive illa ipſa quæ in Nota infra contextum poſui, ſive his ſimillima) conſentaneum utique eſt deſiiſſe in τῆς θαλάσσης: quæ duo verba, paucis interjectis repetita, fefellerunt fugientem librarii illius oculum ex cujus exemplari noſtra exemplaria derivata ſunt. Fortaſſe pro περιτετείχιστο, quod poſui, περιείληπτο ſcripſerat Appianus.

L. 73. ἔνθα καὶ ἡ Βύρσα ἦν. Hic, ubi *Byrſæ* mentio rurſus injicitur, inſeram Alex. Tollii Adnotationem, quam eo loco ad quem a Tollio relata eſt, ſcil. *pag.* 305, *lin.* 16-18. a me prætermiſſam intelligo. Eſt autem, paucis exceptis, ad verbum ex Sam. Bocharti lib. I. de Phœnicum Coloniis cap. 24. p. 513. exſcripta; quem tamen auctorem ne nominare quidem dignatus eſt callidus ille Appiani editor. „Fabulam de bovis corio, inquit, in tenuiſſimas partes diſſecto, unde *Byrſæ* factum ſit nomen, jam pridem docti exploſerunt. Nec fidem meretur, quod quidam ſtatuunt, tempore Didonis, quo Carthaginis fundamenta locavit, pecuniam de corio bubulo (quos nummos D. Hieronymus *Scorteos* vocat) in uſu fuiſſe. Neque magis veriſimile, Didonem, Pygmalionis tyrannidem fugientem, tot boum attuliſſe terga, quibus tantam terræ portionem, facta permutatione, comparaverit, in qua arcem illam condiderit, cui poſtea urbem circumdederit, quæ ſecundum Strabonem, CCCLX. ſtadiorum, Livium XXIII. M. Eutropium XXII. M. Oroſium XX. M. paſſuum ambitum haberet. Statuendum potius, Βύρσαν Græcis dici pro *Boſra* ad vitandam κακοφωνίαν. Græcæ enim linguæ genius non patitur, ut *R* poſt *S* ponatur. *Boſra* autem eſt arx, munimentum: adeo ut recte noſtro, ut & Straboni, Βύρσα, Ακρόπολις, & τὸ ἰσχυρότατον τῆς πόλεως dicatur. Et merito: cum

Byrſæ ambitus, autore Servio, ad lib. I. Æneid. Virgil. fuerit ſtadiorum XXII. vel quemadmodum tradidit Eutropius, plus quam II. M. paſſuum, & in vertice habuerit Æſculapii templum, quod ſcribitur tantæ fuiſſe capacitatis, ut, Byrſa a Scipione capta, in eo per ſeptem dies quinquaginta hominum millia delituerint." Pag. 436.

L. 76. & 77. τετρώροφοι & διώροφον Reg. B. Aug. Vratisl. ſed in Vratisl. utrobique literæ ω ſuperſcriptum ο breve. Sic & in Reg. B. vocabulo διώροφον ſuperſcripta litera ο. In brevi Nota infra contextum ad *L.* 77. parum accurate ſcriptum eſt: „διόροφον Edd. cum Regiis &c." Ac dicendum potius fuerat: „διόροφον Edd. ex cod. Reg. A. Et in Reg. B. etiam literæ ω ſuperſcriptum ο breve." In edit. 1. mendoſius erat δι᾽ ὄροφον.

L. 80. ἱπποστάσια Reg. B. Aug. Vratisl. Sic & REISKIUS: „Forſan ἱπποστάσια, a nominat. ſing. ἱπποστάσιον.

L. 84. γωνία δ᾽ ἡ Aug. Vratisl.

CAP. XCVI. Lin. 2. ἔκειτο δ᾽ ἡ νῆσος κατὰ τὸν ἔσπλουν. Pag. 437.
„Uncis includenda" hæc verba, veluti ſuſpecta, cenſuit MUSGRAV. non video qua cauſa commotus. *Ibid.* ἀντιτέτατο ἰσχυρῶς. Gelenius, *in longum ſpatium patebat:* ſimiliterque Candidus, *& extendebatur maxime.* Præferendam putavi aliam, non minus ceteroquin certam, verbi illius ſignificationem. De hoc verbo MUSGRAVIUS conferre juſſit p. 442, 78. Sed ibi ἀνατείνειν τὰ ἱστία eſt *pandere vela.*

CAP. XCVII. Lin. 11. Μανίλιος. Sic recte edit. 1. ut pag. Pag. 438.
403, 58. dederant omnes tam ſcripti quam editi: & ſic mox rurſus pag. 439, 25. dedit Aug. ubi Regii cum Vat. per itaciſmum iterum Μανήλιος habent. H. Stephanus Candidum & Gelenium eſt ſecutus, quorum ille, quamquam p. 403, 58. *Manilium* poſuerat, tamen h. l. & conſtanter deinceps, Gelenius autem etiam ſuperiori illo loco, adeoque ſemper, *Manlium* ſcripſit. Conf. Adnot. ad p. 403, 58. *L.* 20. ἀπετύγχανον Aug. Vratisl. & alii, ut edit. 2. 3.

L. 27. ἐπὶ ὕλῃ - - διέπλευσε *ad comportandam materiam* Pag. 439.
tranſnavigavit. Forſan ἐπὶ ὕλην ſcripſit Appianus, ſicut ἐπὶ σιτολογίαν ἐξῄει, & περιέπεμπον ἐπὶ σῖτον Civ. II. 268, 82. & 84.

Digitized by Google

& alia ſimilia ubivis obvia. Ferri tamen & tertius caſus poſſe

Pag. 439. videtur, ἐπὶ ὕλῃ, *materiei (cædendæ) cauſa.* Sic & Civ. I. 156, 25 ſq. pro eo quod vulgo legitur, ἐπὶ χορτολογίαν ἐξιὸν (τέλος ὅλον,) in Aug. ſcribitur ἐπὶ χορτολογίᾳ: quam recte, non definio.

L. 29. Ἰμίλκωνος. Sic recte editum inveni. Zonaras IX. 27. καλούμενος δ᾽ ὑπὸ Ἰμίλκωνος τοῦ τῶν Καρχηδονίων ἱππάρχου, ὃν καὶ Φαβέαν ἐκάλουν. Vratislavienſis cum aliis καὶ μίλκωνος ſtatim habuerat: ſed id ab eadem manu mox ita mutatum, ut αἰμίλκωνος prodierit. *L.* 34 *ſq.* προτειχίσματος Vratisl. cum Aug. Sic & REISKIUS emendavit.

Pag. 440. *CAP. XCVIII. Lin.* 40. ναυάρχων. Licet pleraque nomina ex verbo ἄρχω & nomine aliquo compoſita promiſcue in prima & in ſec. declin. ut ab aliis ſcriptoribus, ſic a Noſtro, uſurpari ſoleant, quemadmodum jam ad p. 53, 32. monui; tamen ὁ ναυάρχης in prima declin. unde genit. plur. eſſet τῶν ναυαρχῶν non memini me legere, neque a Lexicographo ullo formam illam adnotatam video: eoque lubentior prætuli alteram formam, a probatiſſimis codicibus Aug. & Vat. oblatam. Paulo ſuperius, p. 437, 99. in τῷ ναυάρχῳ conſentiebant omnes. *L.* 44. ᾠκοδόμουν. „ἀνῳκοδόμουν." REISK. In libris nulla varietas. *L.* 51. ἀχρεῖα δ᾽ ὅλα. „Forſan δ᾽ ὅμως." REISK.

Pag. 441. *L.* 62. τοὺς ἑαυτοῦ λόχους. Sic H. STEPHANUS edidit, Candidum fortaſſe ſecutus. Neque vero aliter dare debuit librarius, qui cod. Aug. exaravit, quum in τοὺς ἑαυτοὺς deflecteret. ἑαυτοῦ, ut Stephanus emendavit, perſpicue exhibet Vratisl. puto & Vat. & Ven. e quibus nihil varietatis adferunt ſchedæ.

CAP. XCIX. Lin. 69. Κυνὸς δ᾽ ἦν ἐπιτολή. Ita emendandum eſſe hunc locum, partim ex ſcriptis libris partim ex facili conjectura docueram in Exercitationibus in Appianum, Sect. V. p. 44 ſq. not. *i.* Nec præteriit vera lectio REISKII ſagacitatem, ſcripto licet codice nullo adjuti: „Delendus, inquit, aſteriſcus. Nihil enim deeſt; ſed legendum: Κυνὸς δ᾽ ἦν ἐπιτολή, *Tempeſtas anni erat illa, qua Sirius oriri*

ſolet. Difficultatem vulgatæ lectionis non expediverat Muſgravius, qui ad h. l. nihil aliud, niſi veteris interpretis Candidi verba adnotavit: *extat enim de hac re ipſius epiſtola.* Gelenius, præmiſſo aſteriſco, ad verbum expreſſit corruptam editorum lectionem, *communis autem erat epiſtola.* Κυνὸς cum aliis exhibet cod. Vratisl. Idemque in mend. ἐπιστολὴ cum reliquis conſentit, a quibus ſolus Vat. diſcedit, veram offerens ſcripturam. Obvia autem phraſis κυνὸς ἐπιτολὴ, *caniculæ ortus*, id eſt, *tempus quo canicula oritur*, *dies caniculares*; vide Polyb. lib. I. c. 37. Diodor. Sicul. I. 19. XVII. 7. XIX. 18. Sic κυνὸς ἀνατολαὶ Apollon. Argon. II. 529. Pag. 441.

L. 71. καταπνεόμενοι Aug. Vratisl. Et Candidus, *nullæ perflarent auræ.* Intactam hic vulgatam lect. reliquit Reiskius: ſed perſpecte emendavit MUSGRAV. *L.* 75. εἰλυπνίου Reg. B. Aug. Ven. Nec diſſentit magnopere Vratisl. licet in eo εἰλυπνίον ſcriptum videri poſſit. *L.* 78. αὐτοῖς Vratisl. cum Aug. & Ven. *L.* 79. ἐνέβαλον revocavi ex edit. 1. cui præter Regios conſentit Vratisl. Præteritum imperf. ſua auctoritate poſuerat H. Stephanus, quoniam præcedebat ἀνέτεινον. Sed aoriſtum Aug. etiam agnoſcit: & mox cum imperf. ἐωθεῖτο & ἐλυμαίνετο conjungitur etiam aoriſtus primus κατέφλεξε. *L.* 89. οὐδεὶς πόλεμος, *nulla pugna.* Pag. 442. Pag. 443.

CAP. C. *Lin.* 94. τεῖχος ἀντὶ χάρακος. Scribe τεῖχός τε ἀντὶ χάρακος, quemadmodum perſpicue exhibet Vratisl.

Ibid. ἐπίνειον. „ἐπινείῳ vel ἐπινείου" maluerat MUSGRAV. præter neceſſitatem. *L.* 96. μεσόγαια recte Aug. puto & Vat. & Ven. ut emendavit H. Stephanus. *L.* 99. ἕτερος παρ' ἑτέρῳ. Utique παρ' ἕτερον legendum: quemadmodum & REISKIUS monuit: „παρ' ἕτερον, *alter poſt alterum*, *per vices.*" Sic Civ. I. 138, 33 ſq. ἕτερος παρ' ἕτερον ἐπὶ πέντε ἡμέρας ἦρχεν. Mithr. 692, 59: ἄλλο παρ' ἄλλο κατέπιπτε.

L. 6. ἀπεπνίγη. Hoc ratio poſcebat: idque ipſum exhibent Regii, Aug. Vratisl. Sic & MUSGRAV. & REISKIUS emendarunt; & Reiskius conferre juſſit p. 447, 71. Neque aliter dare Ven. & Vat. puto: quamquam in ſchedis nobiſcum communicatis, quum impreſſa exemplaria ἐπεπνίγη darent, Pag. 444.

Digitized by Google

Pag. 444. nullam varietatem ex illis codicibus adnotatam video. Cujuſmodi exempla, ubi, quum mendoſam aliquam lectionem, invitis codicibus Regiis, (per errorem fortaſſe operarum,) exhibeant editiones eæ quibuſcum collati ſunt codices Venetus & Vaticanus, nulla tamen varietas ex his adnotata eſt, dubitationem mihi nonnumquam injiciunt, ut aliis in locis, ubi veræ & probæ emendationes invitis libris Regiis ab Editoribus, & ab H. Stephano præſertim, in contextum receptæ ſunt, in ſilentio earumdem ſchedarum non audeam certo definire, an comprobentur firmenturque, nec-ne, ejuſmodi emendationes auctoritate iſtorum codicum.

L. 8. ἦγε τοὺς πεζοὺς. Candidus: *pedites in ordinem diſpoſitos, equiteſque paratos in promtu habebat.* Cum vulgata lect. facit Vratisl. ἦκε, ἦγε, εἶχε non raro inter ſe permutantur a librariis. *L.* 11. καὶ τότε κύκλῳ αὐτὸς ἑτέραις ἴλαις ἱππέων αἰεὶ περιῄει. Quum καλῶν ex Regiis, quibuſcum facit Vratisl., editum fuiſſet, quærendum de ea lectione monuit Muſgravius, REISKIUS παρὼν fortaſſe legendum ſuſpicatus eſt. Candidus: *& ipſe cum aliis equitum cohortibus præſens adſtitiſſet.* Proxime a vero aberravit Vat. Non autem κυκλῶν αὐτὸς περιῄει Scipio, ſed κύκλῳ, *ipſe circum equitabat cum aliis equitum turmis.* Sic & frater Scipionis, Maximus Æmilianus, in Hiſpania facere ſolebat, χορτολογῶν τε, ἐνόπλους αἰεὶ τοῖς γυμνοῖς περιΐστη, καὶ περιέτρεχε μεθ' ἱππέων αὐτός. Hiſp. p. 179, 45 ſq.

Pag. 445. *CAP. CI. Lin.* 24. δι' ὀλίγου Vratisl. cum Aug. & edit. 2. 3. puto & Ven. & Vat. *L.* 30. ἴλας δέκα λαβών. Sic recte Vat. — ἴλη, *turma*, interdum latius ſumitur pro majori quodam numero. Sic (ut alios omittam ſcriptores) quam φίλων ἴλην, *amicorum turmam*, a Scipione adpellatam memorat Noſter, Hiſp. 204, 54 ſq. quingentis conſtiterat equitibus: & Pun. 448, 87. ubi legimus, ἐπιλεξάμενός τινας τῶν ἱππέων ἴλας, videri pariter poſſunt ἴλαι latiori quadam notione dictæ; quare ibi Freinshemius (Suppl. Liv. XLIX. 52.) *alas equitum* interpretatus eſt, quem & nos in lat. verſ. ejus loci ſecuti ſumus, quamquam & latinum vocabulum *turma* ſimiliter latiori no-

Digitized by Google

tione haud incommode poni poterat. At hoc loco, de quo nunc quærimus, ubi numerus additur τῶν ἰλῶν, ſtrictiore utique ſignificatione ἴλη *turma* qualis in exercitibus Romanis habebatur, *triginta equitum*, (conf. Lipſ. de Milit. Rom. lib. I. dial. 6.) erit intelligenda. Sic *decem turmæ* efficient *trecentos equites*, cui numero mox rurſus alia occaſione præfectum Scipionem legimus, p. 447, 67. Quum ex Regiis editum eſſet ἴλας δέους, REISKIUS, veſtigia literarum ſecutus, ſuſpicatus erat: „Forte ἴλας δ'. προσλαβὼν vel παραλαβὼν, *aſcitis quatuor turmis*." Eodem vitio cum Regiis laborat Vratisl. Et Cand *cohortes metu territas*. Muſgravius cum Gelenio & Tollio δύο maluit. Pag. 445.

L. 35. ἔφυγον Vratisl. cum Aug. & Ven. non male.

L. 36. ἦν τε Reg. B. Aug. Vratisl. *L.* 37. Delenda diſtinctio, quæ per errorem irrepſit poſt ἄξιος.

CAP. CII. Lin. 52. βιασθεῖεν correxit H. Stephanus, cui neſcio an adſentiantur Ven. & Vat. βιασθεῖεν Vratisl. cum Regiis & Aug. Pag. 446.

L. 51. οὐκ ὄντος recte cum H. Steph. dat Aug. Vratisl. puto & Vat. & Ven.

CAP. CIII. Lin. 68. In ἀμφ' αὐτὸν h. l. conſentiunt cum editis Aug. & Ven. Aliàs, ut ſæpius monitum, αὑτὸν vel ἑαυτὸν Aug. & alii probati codices. *L.* 77. ἐπ' αὐτοῖς Reg. B. Aug. Vratisl. *L.* 86 *ſq.* τινὰς τῶν ἱππέων ἴλας, *aliquot equitum turmas*. Turmam civium, triginta equitum fuiſſe, turmam ſociorum quadraginta, conſtat: qui numerus, quum *aliquot* tantum *turmas* dicat, exiguus admodum videri poteſt, pro expeditione quam ſuſcepit Scipio. Conf. notata ad p. 445, 30. Pag. 447. Pag. 448.

L. 93. πρὸς αὐτοὺς ἐνενεύκεισαν, *nutu illis ſignum dederunt*, ſcilicet ne fruſtra confiderent auxilio Scipionis. Sed malim πρὸς ἀλλήλους. Sic Candidus: *invicemque ſignificant*; quam eamdem ſententiam in verſ. lat. expreſſi. Neſcio autem, an πρὸς αὐτοὺς eamdem vim habere poſſit: conf. H. Stephani Adnot. edit. 2. ad Hiſp. pag. 222, 50. Gelenius, longius a græcis verbis recedens: *rati, non poſſe ſuccurrere Scipionem, feſſum ex itinere.* *L.* 95. τὰς πέζας Reg. B. Aug. Vratisl. ut edit. 2. 3. Pag. 449.

Digitized by Google

Pag. 450. *Cap. CIV. Lin.* 8. πολλὴν τίσιν recte Reg. B. Aug. Ven. Vat. Vratisl. Incongrue Candidus, *mulctam illis comminatus eſt.* Verum præclare vidit MUSGRAV. Pariter REISKIUS: „ Aut πολλὴν τίσιν legendum; aut ſane ſaltem τίσιν, id eſt δίκην, & πολλοῖς pro ἐν πολλοῖς πράγμασιν accipiendum, *multum pœna*, aut *multis in rebus*, *dederat.*” Neque Gelenium vera fugit lectio, qui *multa perpeſſus* poſuit.

L. 12. τινὰ λύσας τῶν αἰχμαλώτων. Sic omnes, excepto Vat. qui, quum αἰχμαλώτους exhibeat, τινάς, non τινὰ, dare debuit. Et ſic fortaſſe ſcripſit Appianus. Si τινὰ teneas, in plurali numero neutrius gen. intelligi debebit, non in ſingulari: certe τὰ αἰχμάλωτα ſæpe legimus pro οἱ αἰχμάλωτοι, Pun. 369, 13. Syr. 595, 7. &c. & αἰχμάλωτά τε τινὰ λύσας, Pun. 465, 62.

L. 15 *ſq.* τῶν ἐλαττόνων σιδηροφορούντων. „ Uſum annulorum Romanis varium fuiſſe, neminem, qui vel primoribus labiis eorum antiquitates guſtavit, latere poteſt. Alii enim aureos, alii ferreos geſtabant, iisque ordo plebejus ab equeſtri diſtinguebatur. Aureis autem equites, non ſolum domi, ſed & militiæ utebantur, ut & tribuni; plebes vero ac pedites & gregarii milites ferreos habebant. Hinc Punico bello ſecundo cum Mago, Annibalis frater, victoriæ, quam Pœni ad Cannas obtinuiſſent, nuntius, Carthaginienſibus res in Italia geſtas expoſuiſſet, *ad fidem tam lætarum rerum effundi in veſtibulo curiæ juſſit annulos aureos, qui tantus acervus fuit, ut metientibus dimidium ſuper tres modios expleſſe, ſint quidam autores. Fama tenuit, quæ propior vero eſt, haud plus fuiſſe modio. Adjecit deinde verbis, quo majoris cladis indicium eſſet, neminem niſi equitem atque ipſorum primores id gerere inſigne.* Teſtis Livius lib. XXIII. [c. 12.] Plinius quoque lib. XXXIII. c. 2. [c. 1. ſ. 7.] tradit, *Annulos diſtinxiſſe alterum ordinem* (equeſtrem nempe) *a plebe, ut ſemel cœperunt eſſe celebres; ſicut tunica ab annulis Senatum tantum.* Per ἐλαττόνους [ἐλάττονας] igitur h. l. pedites & gregarii milites intelligendi ſunt, qui ferreorum ſolum annulorum uſum habebant; quibus etiam plebs in urbe utebatur.

Digitized by Google

Cujus tribuni, narrante noſtro lib. II. ἐμφυλίων, ob cædem Clodii tumultuantes, cum armata multitudine in forum irruperunt, ac obvios quosque trucidarunt, & præſertim eos, ὅσοι ταῖς ἐσθῆσιν ἢ σφραγῖσιν ἀπὸ χρυσοῦ διέφερον, *qui veſtitu annuliſque aureis ab aliis diſtabant.*" ALEX. TOLLIUS. Pag. 450.

L. 16. ἔθαψεν αὐτούς. „Eadem humanitate multi uſi fuerunt. De Romanis obſervat Varro, eos recuperata urbe, quam Galli Senones poſſederant, oſſa Gallorum coacervaſſe & in media urbe condidiſſe, eumque locum *Buſta Gallica* appellaſſe. L. Cornelius Conſul Hannonis Carthaginienſium ducis, cum pro Olbia oppido *occubuiſſet*, *corpus e tabernaculo ſuo amplo funere extulit, atque hoſtis exſequias ipſe celebravit.* Et Cn. Pompejus miſſum ad ſe Mithridatis cadaver non modo humandum, ſed & regiis Sinopenſium ſepulchris ſumptu ſuo inferri juſſit. Simili pietate in Archelai ac Bruti corpore humando uſus eſt Antonius, referente Valerio Maximo lib. V. c. 1. & noſtro Appiano lib. IV. ἐμφυλ. extremo." *Idem* AL. TOLLIUS.

L. 20. Pro verbo εἰσιοῦσι, Candidus habet, *alia ex parte.*

L. 21. καί τινα καὶ Vratisl. cum aliis.

CAP. CV. Lin. 29. ἐς ἅπαντας. Adjiciendam præpoſitionem vidit REISKIUS, poſuitque „πρὸς ἅπαντας." *L.* 34. οὐ κατελήφθη. Sic & idem REISK. legere juſſit, verſionemque adjecit: „*legati eum in vivis ſuperſtitem non offendebant.*" Recte etiam Vratisl. & Gelenius, a cujus verſ. lat. hoc loco non receſſi. *L.* 40. ἐπέσκηψε Vratisl. cum reliquis. Pag. 451.

CAP. CVI. Lin. 42. ἀνὴρ ἐς πάντα ἐπιτυχὴς &c. Locum hunc uſque p. 453, 60. ἐπεθήκει. inſeruit Lexico ſuo Suidas, v. Μασανάσσης. *L.* 51. τῆς ἀνασπάσεως. Sic Suidas l. c. & rurſus v. Ἀνάσπασις: (ubi perperam Πολύβιος pro Ἀππιανὸς poſitum eſſe Küſterus jam monuit.) Conf. Polluc. Onomaſt. III. 91. Ceterum in ἀνασπαστώσεως conſpirant libri noſtri omnes; quod vocabulum Reiskius in Ind. Græcitat. Demoſth. pag. 60. confictum a Grammaticis cenſuit. Pag. 452.

L. 54. χωρὶς ἀναβολέως. Candidus & Gelenius, *ſine ephippiis.* ἀναβολεὺς ab aliis *ſtapes* vel *ſtapeda* exponitur. Sed eſt Pag. 453.

Digitized by Google

homo *cujus adminiculo equus conſcenditur*, *ſtrator*. Conf.
Pag. 453. Plutarch. in Craſſo vel hiſt. Parth. p. 65, 25 ſq. edit. noſtræ.

L. 55. καὶ μεγίστῳ δὴ τῷδ' ἐτεκμηρίωσε. Quod ſi verbum τεκμηριόω idem ſignificaret quod τεκμαίρεσθαι, *ex ſignis quibuſdam cognoſcere*; non male haberet lectio edit. 1. in quam cum Regiis conſentit Vratisl. καὶ μεγίστῳ δὴ τῷδε τεκμηριῶσαι ſcil. ἔνι vel χρή. Sed quoniam (ut docent exempla ex Thucydide aliiſque auctoribus collecta ab H. Stephan. in Theſ. III. 1366. A.) τεκμηριόω eamdem vim habet cum activo verbo τεκμαίρω, *certis ſignis declaro*, *oſtendo*, non ſolum commodiſſima ſed & neceſſaria viſa eſt emendatio, quam in contextum recipere non dubitavi. μεγίστῳ δὴ τῷδε τεκμηρίῳ εἴση conjecerat MUSGRAV. μεγίστῳ δὲ δεῖ τῷδε τεκμηριῶσαι REISKIUS.

L. 55 *ſq.* μάλιστα τὴν εὐρωστίαν αὐτοῦ. Hunc ordinem verborum tenet Suidas. Nec tamen ſpernam μάλιστα in fine poſitum cum editis & mſptis noſtris. *L.* 57. οὔ ποτε recte Vat. & Suidas. Quum editum eſſet εἴ ποτε, MUSGRAVIUS legendum cenſuit οἱ τότε: REISKIUS „Fortaſſe, ait, ἀποθνησκόντων ἀεὶ, τότε μὲν ἦσαν αὐτῷ οὐ μείους." *L.* 63. Quum vulgo abeſſent verba ὡς ἔμελλεν, REISKIUS pro ἁρμόσειν repoſitum ἁρμόσαι voluerat.

L. 66. Γολόσσῃ. Sic Regii & reliqui ſcripti libri omnes, & mox Γολόσσην *pag. ſq. l.* 71. eodemque modo deinceps. Sed Γελοσσ. per ε, conſtanter, Editi. Conf. ad p. 394, 5. & 8.

Pag. 454. *L.* 69. τὰ ἀμφίλογα, *controverſa*, Aug. Ven. Vat. Vratisl. Sed Pun. 369, 13. omnes, ἐμοῦ τὰ ἀμφίβολα κρίνοντος.

CAP. CVII. Lin. 74. ἐν δέ τινι χειμασίᾳ. Quænam ſit vis horum verborum, non ſatis mihi liquet. Candidus, *per crepidinem quandam.* Gelenius, *tempeſtate quadam.* Freinshemius, Supplem. Liv. L. 20. *quum forte ingens tempeſtas oborta eſſet.* *L.* 81. „πρὸς Καρχηδονίων. Mendoſa. Forſan προσιών." MUSGRAV. Et mox IDEM: „προεληλυθότι, τί δή." — „Videtur hic aliquid deeſſe: corruptus certe locus eſt." REISK. An πρὸ Καρχηδ. idem ſignificat, quod ἔμπροσθεν, *in conſpectu Pœnorum*, *coram Pœnis?* Sed audientibus certe Carthaginienſibus non videtur eum compellare voluiſſe. Dein-

de, an οἱ (id eſt, αὐτῷ) προσεληλυθε, *ad eum acceſſit?* Sed ſic pariter adjiciendum videretur καὶ ἔφη, aut aliquid ſimile. An verba οἱ προεληλυθε corrupta ſunt ex phraſi, cujus ſententia erat, *prior illum compellavit?* Candidus: *cum appropinquaſſent ut ſe invicem audire poſſent, (Carthaginienſes enim præiverant) Cur, inquit, Scipio* &c. Gelenius, omiſſo plane verbo προεληλυθε: *quumque jam exaudiri poſſent mutuum, ſic Pœnum affatus eſt.* *L.* 87. ἐπῄνεσε Vratisl. cum aliis. *L.* 88. ἀξιοπιστότατον idem. Sed mox *l.* 89. in ἡγοῦμαι pro ἡγῶμαι consentit cum Regiis & Edd. *Pag.* 454. *Pag.* 455.

Cap. CVIII. Lin. 24. ὁ Λεῦκος. Sic ſcripti libri cum editis. *Pag.* 457.

Cap. CIX. Lin. 34. προσλαβὼν δὲ Aug. Vratisl. *L.* 35. ἠπείχθη reſtitui ex Aug. *L.* 37. περὶ νύκτα. Malim περὶ τὴν νύκτα; quo ſignificetur, circa noctem ejuſdem diei, quo profectus erat, cum præda revertiſſe Scipionem. *Pag.* 458.

Cap. CX. Lin. 54. καὶ σὺν αὐτῷ Λεύκιος Μαγκῖνος. „Male Interpres [Gelenius] Lucium Mancinum Calpurnii Piſonis conſulis *collegam* vocat; cum Mancinus non Conſul, ſed Prætor anno U. C. DCV. [ſecundum Faſtos, quos nos ſequimur, A. U. DCVI.] claſſem ſortitus, atque in Africam profectus, ad Carthaginem nihil memorabile geſſerit." ALEX. TOLLIUS. *Pag.* 459.

L. 57. ἑτέραν δ' ἐγγὺς εἷλεν ὁ Σκιπίων. *Neapolin*, Νέαν πόλιν, vocat Zonaras, Annal. IX. 29.

L. 59. ἐς Ἱππάγρετα. „*Hippagretam* [potius *Hippagreta*; dicit enim τὰ Ἱππάγρετα, conf. pag. ſq. l. 72.] præter Appianum nemo veterum agnoſcit. Eſt autem *Hippo* antiquior, quem *Diarrhytum* vocaverunt, diſtinxeruntque ab *Hippone Regio*, quod [potius, *qui*] in altero ſinu poſt Rubicatum [Rubricatum] amnem. Utrumque Græcos equites condidiſſe vult Solinus. Sed errat. Græci enim in eam Africæ partem colonias nunquam deduxerunt; multo minus equites in colonias tranſmarinas tranſlati fuerunt: Græci denique ſermonis aut ritus in illis locis veſtigium nullum apparuit. Verior Salluſtius, qui Hipponem Phœnicum urbibus

Pag. 459. accenſet. Dicebatur eadem urbs etiam ἵππου ἄκρα ab Hippi promontorio, cui imminebat, unde & Incolæ *Hippacritæ* Stephano & Polybio dicuntur. Fallitur porro noſter Appianus cum dicit μέσην οὖσαν Καρχηδόνος καὶ Ἰτύκης. Nam Utica, non Hippo, medium ſitum obtinebat. Verum docti jam pridem obſervarunt Appianum Geographiæ non admodum peritum fuiſſe. *Hipponem* hunc *Diarrhytum* media latinitas poſtea *Zarytum* vel *Zaritum* vocavit. Hinc *Hipzaritum* legimus in Victore Uticenſi, & in Africæ notitia *Marianus Hipzaritanus*, & in collatione Carthaginienſi *Hippo Zaritorenſis*, & in concilio Carthaginienſi ſub Cypriano de baptizandis Hæreticis: *Martyr Petrus ab Hippone Zarito*. Sed verum nomen Διάῤῥυτος, id eſt Καταῤῥυτος, *irriguus*. Vere igitur Plinius: *Hipponem Diarrutum vocant*, Διάῤῥυτον *a Græcis dictum propter aquarum irrigua*. Nempe in vicinia eſt λίμνη Ἱππωνῖτις, palus aut ſtagnum Hipponenſe, de quo præter Diodorum Siculum Plinius junior ad Caninium, lib. IX. Epiſt. [33.]" AD. TOLLIUS; vel potius SAM. BOCHARTUS: ex cujus lib. I. de Phœnic. Colon. cap. 24. p. m. 517 ſq. totam iſtam Adnotationem pæne ad verbum, erroribus nonnullis exceptis, transſcripſit Tollius, diſſimulato (ut ſolet) Auctoris nomine.

Utrum Ἱππάγρετα, an alia (neſcio qua) ratione ſcriptum reliquerit Appianus nomen illius urbis, dubitari poteſt; præſertim quum varient nonnihil libri. Quin eamdem urbem dixerit, cui aliâs *Hippo Diarrhytus* & Ἵππου ἄκρα nomen fuit, nullum eſſe dubium debet. Ceterum ſimpliciter Ἱππῶνα πόλιν Zonaras vocat, ubi de eadem re agit, Annal. IX. 29. ἐπὶ δὲ Ἱππῶνα πόλιν ὁρμήσας (Πείσων ὁ ὕπατος) κατέτριψε τὸν καιρὸν, μηδὲν περάνας. Pariterque Appianus, Pun. 339, 9. Ἱππῶνα πόλιν, & p. 498, 18. nude Ἱππῶνα, dixit. Quod autem *inter Carthaginem & Uticam media ſita* (*Lin. 62 ſq.*) perhibetur Hippon; errorem iſtum (quem, præter Geographos, Bochartum & Cellarium, Valeſius notavit ad Excerpt. ex Diod. Sic. T. II. edit. Weſſeling. p. 567. & ipſe Weſſelingius ad Diodor. XX. 55. T. II. p. 447.) librarii potius alicujus ſive lapſui ſive temeritati originem debere, quam Appiano eſſe tribuendum, ſuadent

Digitized by Google

ſuadent duo ejuſdem hujus hiſtoriæ Libycæ loca; quorum in altero (p. 403, 48.) Uticam nonniſi LX ſtadiorum intervallo a Carthagine abeſſe dixerat, cum quo ſane non convenit, ut nunc aliam magnam ſplendidamque urbem inter utramque mediam poſitam dicat: altero autem loco, quem paulo ante citavi, p. 498, 18. manifeſte ſatis Uticam inter Carthaginem & Hipponem ſitam declarat. *Pag. 459.*

L. 66. οὐκ ἤνυεν, ſcil. τοῦτο ὃ ἐπενενόηκει, *non perfecit id quod cogitaverat.* conf. lin. præc. Aliàs οὐδὲν ἤνυεν dicere ſolet: quemadmodum & Zonaras (qui e Dione ſua hauſit) loco modo cit. οὐδὲν περαίνει.

CAP. CXI. Lin. 83. μὴ δεδυνῆσθαι. Sic recte emendavit H. Stephanus. μὴ δεδυνῆσθε Vratisl. μηδὲ δυνήσεσθαι Aug. *Pag. 460.*

CAP. CXII. Lin. 1. ἐξαγγελλομένης. ἐξαγγελομένης Vratisl. cum Aug. quod in contextum recipi poterat. *Pag. 461.* *L.* 5. ἄπιστα πρότεροι κελεύσαντες. Verba hæc præteriit Candidus. Gelenii verſionem h. l. retinui. REISKIUS: „Forſan ἀνάπιστα:" fere ut MUSGRAV.

L. 10. ἀρχαιρέσια. ἀρχαιρεσία, in ſing. primæ declinationis, dant Editi cum manuſcriptis noſtris, certe Aug. & Vratisl. quemadmodum *lin.* 16. ἀρχαιρεσιῶν ex ead. declin. Prætuli neutrum plurale, quo aliàs ſæpius utitur ſcriptor noſter; quum in ſing. ἡ ἀρχαιρεσία nuſquam, excepto hoc loco, legere apud eumdem meminerim, quamquam pluralem numerum promiſcue in prima & in ſec. declinat. format. Etiam REISKIUM video ad h. l. adnotaſſe: „Forte ἀρχαιρέσια, mutato accentu." Apud Herodotum tamen ἡ ἀρχαιρεσίη in ſingul. primæ declin. legitur; quod & H. Stephan. in Theſ. monuit. *Pag. 462.*

L. 11. Quum codd. Regii (quibuſcum & in hoc conſentit Vratisl.) omiſſis verbis οὐ γάρ πω, dediſſent δι' ἡλικίαν ὑπατεύειν αὐτῷ συνεχώρουν οἱ νόμοι; CAR. STEPHANUS particulam negativam interpoſuit αὐτῷ οὐ συνεχώρουν: tum particulam γὰρ poſt δι' ἡλικίαν inſerendam orationi monuerunt REISKIUS & MUSGRAV. *L.* 16 *ſq.* τῶν περὶ αὐτῶν νόμων. Sic recte dederunt Aug. & Vat. τὸν περὶ αὐτῶν νόμον, minus concinne,

edit. I. cum Regiis & Vratiſl. τὸν περὶ αὐτῶν νόμων, mendoſe
Pag. 462. edit. 2. 3. In Nota textui noſtro ſubjecta per errorem bis περὶ αὐτὸν poſitum eſt, quum utrobique περὶ αὐτῶν poni debuerit. *L.* 17. ἐθέλοιεν Aug. Ven. Vat. Vratiſl.

Pag. 463. *Cap. CXIII. Lin.* 38. καὶ παρ' αὐτὸ Reg. B. Aug. Ven. Vat. Sic & REISKIUS: παρ' αὐτὸ, *propter id ipſum*, aut παρ' αὐτοὺς. Similiter MUSGRAV. vel ᾧ παρ' αὐτῶν, vel καὶ παρ' αὐτὸ, legendum monuit. A vero propius quam editi aber-
Pag. 464. rans Vratiſl. dat παρ' αὐτῷ. *L.* 45. ἐπὶ νίκῃ Vratiſl. cum aliis: & ſic emendarunt REISK. & MUSGRAV. *L.* 49. τοῦ θεοῦ, *ſole.* Vide notata ad Præf. p. 11, 73. *L.* 50. ἐχυρόν τι. Sic & Vratiſl. *Ead. & ſq.* καταλαβόντες. καταβάλλοντες cum Regiis Vratiſl. Frequens eſt librariorum error in permutandis illis verbis. Verum viderunt MUSGRAV. & REISK.

Pag. 465. *Cap. CXIV. Lin.* 59 *ſq.* Quum per errorem omiſſa in Editis fuiſſent duo verba, ὅσοι συνεληλύθεσαν, quæ in Regiis codicibus ſicut in reliquis omnibus leguntur; MUSGRAVIUS hiatum hoc modo explendum ſuſpicatus erat, ἐπὶ θάλασσαν κατασχόντι ἐξ Ιταλίας αὐτῷ τοὺς ἡβῶντας &c. deleta partic. καὶ. Concinnius REISKIUS, & propius attingens verum: „Forte, ἐπὶ θάλασσαν τοὺς συμπλεύσαντας ἐξ Ιταλ."

L. 61. Pro eo quod vulgo legebatur, ὅσοι δ' ὑπερήλικες, ἀγορὰν ἐς αὐτῶν τριήρεις, (in quam lect. conſentit Vratiſl.) MUSGRAVIUS emendaverat „ὅσοι δ' αὐτῶν ὑπερήλικες, ἀγορὰν ἐς τριήρεις." *L.* 69 *ſq.* πεντακοσίους μὲν, οὓς μόνους εἶχεν. Sic Vratiſl. cum Aug. *L.* 71. τιτρωσκόμενος δὲ δι' ἐκείνων. Nil variant græci libri. Miror, intactum hunc locum relictum a Muſgrav. Reiskioque. Mihi ſane non liquet. Nec Gelenius rem expedivit, cujus verſionem fere ſecutus ſum: *jamque vim telorum & crebra vulnera vix ſuſtinens.* Freinsh. Supplem. Liv. LI. 4. *crebris vulneribus & numero hoſtium*
Pag. 466. *fatigati.* *L.* 76. σωτηρίαν. Emendationem neceſſariam H. Stephani firmant Aug. Vratiſl. aliique libri.

L. 80. Σέῤῥας. „Lege Σεῤῥανὸς, quod & Interpres [Gelenius; nam Cand. *Serras* habet:] recte obſervavit, & Pighius ad A. U. C. DCVI. bene notavit ipſum Prætorem claſſem Afri-

Digitized by Google

canam ſortitum obtinuiſſe, & L. Mancino ſucceſſorem datum fuiſſe." ALEX. TOLLIUS. „Σεῤῥᾶς, cum circumflexo in ult. pro *Serranus*, ut Λουκᾶς pro *Lucanus*." REISKIUS. Σεῤῥάνος quidem reſtitui Civ. I. pag. 101, 91. pro eo quod ibi truncatum legebatur ἐῤῥάνος; ſed & recte Σεῤῥᾶς dici cum Reiskio arbitror. Pag. 466.

L. 84. Βιθύας. Sic Vat. & Vratisl. quemadmodum paulo ante (p. 460, 72.) dederant omnes. conf. p. 475, 26 ſq.

L. 85. ἵππαρχος. Vide ſupra, loc. modo cit.

Cap. CXV. Lin. 92 *ſq.* λειποστρατιώτην Aug Ven. Pag. 467. Nuſquam autem alibi, quod ſciam, occurrit hoc vocabulum λειποστρατιώτης; nec ulli Lexicographorum obſervatum. Suidas: Λειποστράτιος· ὁ τὴν στρατιὰν καταλιπών. Λειποστρατιωτικὴν cum Edd. dat Vratisl. quod ex λειποστρατιωτικὸν corruptum videri poteſt. Atque ita REISKIUS: „λειποστρατιώτην, aut λειποστρατιωτικόν." λειποστρατιώτην vero ad oram exemplaris ſui MUSGRAVIUS etiam adnotavit.

L. 95. ἐς τὸν στρατηγὸν Aug. Ven. στρατὸν cum Edd. legit Cand. & conſentit Vratisl. puto & Vat. Sæpius autem duo illa vocabula perperam a librariis permutantur.

L. 99 *ſqq.* ἐλπιζόμενος οὔ ποτε κρατήσειν &c. Conf. Hiſp. cap. 84. extr. & ſeq. ubi ſimilis reformatio exercitus a Scipione inſtituta exponitur. Verbum autem ἐλπιζόμενος quod adtinet, *rarum* eſſe hujus verbi *uſum* in Medio genere activa notione, MUSGRAVIUS monuit. Pariter REISKIUS, quum „ἐλπίζων aut λογιζόμενος" legere juſſiſſet: „Videtur tamen, inquit, ἐλπίζεσθαι pro ἐλπίζειν Appiano familiare. Sic ἐλπισθέντων pro ἐλπισάντων, pag. 111, 8." Mihi vero utique ſuſpectum illud verbum eſt. ἔλπεσθαι quidem Herodoto & poëtis activa notione uſurpatum; ſed ἐλπίζεσθαι, ſicut apud alium nullum auctorem, ſic ne apud Appianum quidem uſquam, excepto hoc loco, invenire me memini. Nam eo loco, ad quem Reiskius provocavit, quem legimus in hiſt. Syr. p. 592. l. 50. Ῥωμαίων οὐκ ἂν εὐμαρῶς ἐλπισθέντων βιάσασθαι τὴν διάβασιν, paſſive ſane ſignificat ἐλπισθέντων: *quum non facile exſpectari poſſet Romanos vi perrupturos*, vel,

quum ſperari potuiſſet, Romanos non facile perrupturos: Pag. 467. quemadmodum Civ. V. 809, 34. καὶ ἐλπιζομένους τότε καὶ ἀποδώσειν τῷ δήμῳ τὴν πολιτείαν.

Pag. 468. *Cap. CXVI. Lin.* 8. ἴστε. Sic recte in edit. 1. erat expreſſum: pro quo quum operarum errore in edit. 2. ἔστε irrepſiſſet, monuit H. STEPHANUS: „Scribe ἴστε. Perinde eſt autem acſi diceret, *Satis vobis eſtis conſcii, me tacente.*" Et illum operarum errorem, & Stephani adnotationem, fideliter repetiit Tollius. *L.* 12. ἐθέλετε. Sic ſcripti omnes, excepto Reg. A.

L. 14. οὗ κατέλιπον &c. „Libenter ſcripſerim, ἀφ' οὗ κατέλιπον. Ut enim ἀφ' οὗ quam ἐξ οὗ malim legere, facit præpoſitionis ejuſdem uſus, qui trium vocum intervallo præcedit. Hoc quoque animadvertendum eſt, ſcribendum eſſe ἐπῆρται, ut legitur γέγονε. Quod ſi ἐπῆρτο dicendum fuiſſet, certe & ἐγεγόνει." H. STEPHANUS. Neutram ex duabus illis lectionibus (in quas libri noſtri conſentiunt omnes) ſolicitandam puto. Quamquam præceſſit ἐπῆρτο in pluſquamperfecto, non incommode tamen ſequitur γέγονε. Et recte omnino & ex uſu ſermonis dictum mihi videtur ἐκ βραχέος οὗ κατέλιπον, pro ἐκ βραχέος ἐξ οὗ (vel ἀφ' οὗ) κατελ. Similiter p. 500, 56. μετὰ ἔτη τῆς σκαφῆς ἑκατὸν, pro ἀπὸ τῆς σκαφῆς. Pari ratione, ubi de loci intervallo agitur. Conf. ad p. 483, 67.

L. 18 *ſq.* Ἥκω δὲ οὐ λῃστεύσων &c. „Ad illud redit, de quo illos initio ſuæ orationis reprehendit, quum diceret, λῃστεύετε μᾶλλον ἢ πολεμεῖτε. Quum autem dicat hic, ἥκω δὲ οὐ λῃστεύσων ἔγωγε, ἀλλὰ νικήσων, & in altero membro præceſſerit, νῦν μὲν ὑμᾶς ἀφίημι τῶν μέχρι νῦν γεγονότων, hac particula μὲν reſpondente illi δὲ: non aliter hæc accipienda ſunt quam ſi ita loquutus eſſet, νῦν μὲν ὑμᾶς ἀφίημι τῶν μέχρι νῦν γεγονότων· θέλω δὲ, οὐκέτι λῃστεύειν, ἀλλὰ νικᾷν. Perinde acſi diceret; (ſi quadam paraphraſi uti hic conceditur:) *Nunc remitto vobis* (ſeu *condono*) *quod peccaſtis: ſed ea lege ut in poſterum, exemplo meo, non latrocinemini, ſed vincatis.* Eſtque hoc quoque obſervandum, eum, quum dicendum eſſet, ἥκω δὲ οὐ λῃστεύσων ἔγωγε, ἀλλὰ πολεμήσων, (ſicut reprehendens illos his uſus verbis fuerat, λῃστεύετε μᾶλλον ἢ

Digitized by Google

πολεμεῖτε) maluiſſe νικήσων dicere, bene ominandi cauſa, & ex ea ſpe quam ipſum concepiſſe jam videbant, iis quoque ſpem injiciendo. Alioqui certe primo aſpectu videri cui poſſet ſcribendum hic, ἥκω δὲ οὐ λῃστεύσων ἔγωγε, ἀλλὰ πολεμήσων. Hoc enim optime conveniret (ut jam admonui) cum illis, quæ parvo intervallo præcedunt. Verum & hoc νικήσων ita reſolvi poteſt, οὕτω πολεμήσων ὥστε καὶ νικᾶν." H. STEPHAN. Pag. 468.

L. 19 *ſq.* „Hæc Scipionis verba, οὐδὲ χρηματιούμενος πρὸ τῆς νίκης, reſpiciunt itidem ad alia ipſius, parvo intervallo præcedentia; iſta inquam, καὶ τρυφᾶν ἤλθετε πολεμοῦντες ἔτι, οὐ νενικηκότες. Neque enim τρυφᾶν poſſunt milites, niſi præcedat τὸ χρηματίζεσθαι: hoc autem jam ſignificaverat ſub appellatione τῶν κερδῶν. Sic autem κέρδη & τρυφὴν ab eo conjungi videbimus in fine hujus orationis." H. STEPHANUS.

L. 21. Ἄπιτε. „Aptum ſibi, meo judicio, locum haberet particula οὖν, poſt ἄπιτε." IDEM.

L. 23. δίδωμι, quod & ceteroquin concinnius eſt & ob præced. τοῖς ἐξιοῦσι neceſſarium, dedit cod. Vat. „Græci ſermonis conſuetudo non permittit ut ita quis loquatur, τοῖς δ' ἐξιοῦσιν οὐδ' ἐπανελθεῖν βούλομαι: ſed hoc modo, τοὺς δ' ἐξιόντας οὐδ' ἐπανελθεῖν βούλομαι. Concedit quidem illa conſuetudo & dativo uti, dummodo & ſecundum infinitivi modi verbum addatur: ut ſi, exempli gratia, diceretur, τοῖς δ' ἐξιοῦσιν οὐδ' ἐπανελθεῖν ἐξεῖναι βούλομαι. Ac magis veriſimilis fortaſſe videbitur multis hæc emendatio, qua verbum omiſſum reponetur, quam altera quæ dativum in accuſativum mutat." H. STEPHANUS.

L. 29. ὁ ἐμὸς τρόπος καὶ πόνος. „Jam antea, tanquam hæc duo, ſuum τρόπον & ſuum πόνον, in exemplum illis proponens, dixit illa, ἥκω δὲ οὐ λῃστεύσων. ἔγωγε, ἀλλὰ νικήσων." *Idem* STEPHANUS. Pag. 469.

L. 29 *ſq.* πρὸς γὰρ τόδε. REISKIUS: „πρὸς γὰρ τόνδε."

L. 32. „τὰ δὲ κέρδη τὴν τρυφήν. Scribo, τὰ δὲ κέρδη καὶ τὴν τρυφήν." H. STEPH. „τὰ δὲ κέρδη τήν τε τρυφήν." MUSGRAV.

CAP. CXVII. *Lin.* 39 *ſq.* παραγγελλόμενα. παραγγελόμενα Aug.

L. 40 *ſq.* τῶν καλουμένων Μεγάρων. „Ita paſſim tertiam

Digitized by Google

urbis Carthaginis partem vocat Appianus, quam *Magalia*, Pag. 469. ſeu melius *Magaria*, Servius & Iſidorus appellant. Erant autem *Megara* ſeu *Magaria*, portu *Cothone* & arce *Byrſa* demptis, reliquum civitatis Carthaginienſis habitationi civium deſtinatum. Videatur Strabo." ALEX. TOLLIUS. Cum magna veri ſpecie docet SAM. BOCHARTUS, (ex cujus libro I. de Phœnic. Colon. cap. 24. pag. 513 ſq. excerpta iſta Tollii Adnotatio eſt,) nomen illud Μέγαρα vel Μαγάρια, quod in Μαγάλια corruptum eſt, Pœnorum idiomate idem fuiſſe quod Hebræorum מגורים, *magurim*, *habitationes*. Apud Suidam, in Ασδρούβας, (ubi adfertur Appiani locus ex Pun. 471, 70 ſqq.) pro τὰ Μέγαρα, in quod conſentiunt Appiani exemplaria, mendoſe vulgo τὰ μεγάλα legitur. Nomen iſtud Μέγαρα vel Μαγάρια vel Μαγάλια plane non commemorat Strabo; ſed pro eo nihil aliud habet, niſi quod, de Byrſa arce loquens, dicat, arcem in media urbe eſſe, *circumcirca habitatam*, κύκλῳ περιοικουμένη: lib. XVII. p. 832.

Pag. 470. *L.* 43. ἑτέρους recte Aug. Vat. Et viderat REISKIUS: „Forte ἑτέρους." *L.* 44. ἐβάδιζε σταδίους εἴκοσιν (ſic, non εἴκοσι) ἀψοφητί. Nomen numerale dedit Aug. ſicut Cand. CAR. STEPHANUS, ad calcem edit. 1. monet: „Numerus Pag. 471. deerat. Interpres habet *viginti*." *L.* 62. In ὁμοῦ conſentit Vratisl. CAR. STEPH. in fine edit. 1. „ὁμοῦ τοῖς ἄλλοις." Indicans, ſic eſſe in altero exemplari, nempe Reg. B.

L. 65. ἄλλης ἀκάνθης. Sic Reg. B. Aug. Ven. Vratisl. & ipſe Reg. A. ex emend. ἄλλαις ἀκάνθαις legere juſſerat MUSGRAV.

L. 66. ὀχετοῖς βαθέσιν ὕδατος. βαθέος (non βάθεως, ut in Nota infra context. dictum) Vat. ut referatur ad ὕδατος.

Ead. & *ſq.* κατάπλεων. Sic & ἔμπλεως, & ἔμπλεων, Attica forma, Civ. I. pag. 94, 73. IV. 585, 20. V. 827, 29.

L. 69. Poſt γένοιτο commodius punctum ſuperius poneretur.

CAP. CXVIII. Lin. 70 *ſqq.* ὁ Ασδρούβας, χαλεπῶς ἔχων &c. Inſeruit totum hoc Caput Lexico ſuo Suidas, v. Ασδρούβας.

Pag. 472. *L.* 78. ἐς Ῥωμαίους ἐπινοῶν. In hanc lect. conſentit Suidas. Ad ἐπινοῶν forſan ſubintellig. ἔσεσθαι. *Ibid.* Articulum τοῖς ante Καρχηδ. & *lin.* 75. τοὺς ante δακτύλους omiſit Suidas.

Digitized by Google

L. 79. Præter neceſſitatem verbum ἠρέθιζε in εἴθιζε mutatum voluit MUSGRAV. *Pag.* 472.

Cap. *CXIX.* *Lin.* 91. κατελελοίπεισαν. Conſentit Vratisl. Jam ſæpius obſervare debuit lector, plerumque negligi a Scriptore noſtro duplicatum augment. præt. pluſquamperfecti. *Pag.* 473.

L. 94 *ſq.* ἐν αὐτῷ τὸ ἔργον. Sic reſtitui ex Aug. Atque ſic emendandum vidit REISKIUS. ἐν αὐτῷ ἔργον Vratisl. Vulgatum αὐτὸ in αὐτῷ mutandum monuit quoque MUSGRAV.

L. 95. ἐπὶ σταδίους τοῦ μετώπου πέντε καὶ εἴκοσιν. „ἐκ τοῦ μετώπου." REISKIUS. *L.* 97. ἐξετετέλεστο. Mendoſe ἐξετέλεστο Reg. B. Vratisl. ἐξεπέλεστο Aug. *Ibid.* ὤρυσσε Reg. A. Aug. ὤρυσε Reg. B. Vratisl. quod ab editoribus in ὤρυξε erat mutatum.

L. 98 *ſq.* ἐπικαρσίας recte Aug. Et in Vratisl. quum eſſet ἐπικασίας, ſuperſcriptum eſt ρ. Monuit in fine edit. 1. CAR. STEPHANUS: „In exemplarib. erat δύο τε ἐπὶ κασίας."

L. 4 *ſq.* δυώδεκα. Sic plerumque ſcriptum illud nomen in Aug. *L.* 5. οἱ ἐκ διαδήμ. Aug. Reg. B. Vratisl. *L.* 12. ὕπνον αἱρουμένῳ. Particulam negantem delevi cum Aug. & Vat. qui eam non agnoſcunt. Conf. p. 433, 31 ſq. & ibi notata. *Pag.* 474.

Cap *CXX.* *Lin.* 22. θαμινὰ Aug. Vat. In mend. θαμινοὺς conſpirat cum Editis Vratisl. quod in θαμινῶς mutare juſſerunt MUSGRAV. & REISK. *L.* 24. τὰ πλέονα δὲ Aug. Quum abeſſet vulgo partic. adverſativa, τὰ δὲ πλέονα repoſuerunt IIDEM docti Viri.

L. 28. προσελθεῖν vulgatæ lectioni prætuli cum Aug. Sic & Cand. *accedere.* Verba ἐκ πολλοῦ *lin. præc.* a præcedentibus ἐπέμπετο ἐπὶ σῖτον ſeparavit H. Stephanus, & cum προελθεῖν conjunxit, minus commode & invitis manuſcriptis. *Pag.* 475.

L. 33. ἐδύναντο. Sic recte Regii, Aug. Vratisl. Neſcio an & Vat. & Ven. Perperam certe ab editoribus in ἐδύνατο mutatum. Pluralem repoſuit etiam REISKIUS. *L.* 38. πεπετασμένοις Reg. B. Aug. Ven. Vratisl. *Ead.* & *ſq.* διέθεον recte Aug. Ven. Et viderunt REISK. & MUSGRAV. *In portum ferebantur*, Cand. *L.* 43. ἐπιλέλεκτο dedit Aug. ἐπίλεκτο cum aliis mendoſe Vratisl. quod in ἐπελέλεκτο mutarunt editores. *Pag.* 476.

Digitized by Google

Pag. 476. *Cap. CXXI. Lin.* 49. ἔχου recte Aug. Ven. Et in Vratiſlavienſi, quum (ſicut in editis) eſſet ἔχω, ſuperſcripta eſt litera υ. ἔχου repoſuit etiam Musgrav. Et Reiskius: „Forte ἐχόμενου, aut ἔχον." *L.* 52. ἐπὶ τὸν ἔσπλουν recte Aug. ut paulo ante dederant omnes. ἔσπλουν etiam Musgrav. repoſuit; ἔκπλουν Reisk. Conf. Adnot. ad Annib. pag. 269, 92 ſqq.

Ibid. ἔχουσι δέ. Sic perſpicue Vat. Nec multum aberrant Aug. & Ven. in quibus ἔχει δέ. Magis corrupte ἔχει δὲ dat Vratiſl. cum Regiis; qui quamquam ambo eamdem exhibeant lectionem, tamen C. Stephanus h. l. (ut ſæpius alibi) alterutrum tantum inſpexiſſe videtur: certe, velut de uno tantum loquens, in fine edit. 1. ait „exemplar habebat ἔχει δὲ λίθοις." Quod autem ex ἔχει δὲ idem editor ἤρειδε fecit, id ex Candidi verſione ſumſit, quæ ſic habet, *ſaxis ingentibus denſiſque firmavit.* *Ibid.* λίθοις τε μεγάλοις καὶ πυκνοῖς. Utique particula τε poſt μεγάλοις potius ponenda, quam ante, videri poteſt. Similiter tamen Hiſp. p. 114, 25. legimus πόλει τε μεγάλῃ καὶ δυνατῇ, ubi videri poterat πόλει μεγάλῃ τε καὶ δυνατῇ dicendum. Et pari fere ratione περί τε Σικελίας καὶ Ἰβηρίας Pun. 375, 97. pro περὶ Σικελ. τε καὶ Ἰβηρ. Et ἔν τε Ἰβηρίᾳ καὶ Ἰταλίᾳ, pro ἐν Ἰβηρίᾳ τε καὶ Ἰταλ. Pun. 340, 26 ſq. & id genus alia.
Pag. 477. *L.* 73 *ſq.* ἐσκευασμένοις. ἐσκευασμένοι Vratiſl. ut Aug. — Candidus; *horrendam explicuere aciem*; ut neſcias, utram lectionem præ oculis habuerit.

Cap. CXXII. Lin. 77. εἰ αὐτίκα Aug. Sicque emendarunt Reisk. & Musgrav. οἱ, non εἰ, dederant editi cum Regiis & Vratiſl. Ex Vat. & Ven. nil adnotatum. Recte Cand.
Pag. 478. *ut ſi Carthaginienſes* &c. *L.* 84. εὐτρεπισάμενοι Reg. A. ex emend. & Aug. (puto & Vat. & Ven.) cum Editis. εὐτρεπεῖς Vratiſl. cum Regiis. *Ibid.* βοῆς δὲ &c. Citat h. l. Suidas in ἐντελεῖς, his verbis: Ἀππιανός· Ναυμαχίας δὲ γενομένης, καὶ βοῆς παμμιγοῦς, ὡς ἐν τῷδε λοιπὸν Καρχηδονίοις τῆς σωτηρίας οὔσης, Ῥωμαίοις δὲ τῆς νίκης ἐντελοῦς. *L.* 86. Vocabulum ἐπιβατῶν, quod vulgo deerat, agnoſcit Vratiſl. cum Aug. & Vat. & inſerere etiam juſſit Musgrav. *Militum* dedit Cand. unde H. Stephanus στρατιωτῶν poſuerat. *L.* 86 *ſq.* ὡς ἐν τῷδε

λοιπόν. Præferenda utique fuerat lectio cod. Vat. ἐν τῷδε λοιπῷ. Sic Mithr. 697, 41. ὡς ἐν τῷδε λοιπῷ τῆς ἄλης ἐν-πέδος ὄντες. Pag. 478.

L. 97. διετίτρη Aug. recte. Suidas, ſub hoc ipſo verbo, omiſſo auctoris nomine, ſic: Τῶν Λιβύων τὰ σκάφη μικρὰ ὄντα, ταῖς Ῥωμαϊκαῖς ναυσὶν ὑποτρέχοντα, διετίτρη τὰς πρύμνας, καὶ τὰ πηδάλια ἐξέκοπτεν.

CAP. CXXIII. Lin. 3 *ſq.* χῶμα ... ἐμπόροις ἐς διάθεσιν φορτίων ἐγεγένητο. Hæc cum Freinsh. Suppl. Liv. LI. 16. interpretatus ſum *aggerem, qui ad exponenda mercatorum onera exſtructus fuerat.* Gelenius: *agger, qui ad excipiendas mercatorum ſarcinas extructus.* Malim autem: *qui in uſum mercatorum ad venum exponendas merces fuerat exſtructus.* τὴν τῶν ὡραίων διάθεσιν, p. 427, 29. dixerat *venditionem frugum:* & Civ. V. 724, 98. *Palmyreni mercatores merces Indicas important,* & *διατίθενται ἐν τῇ Ῥωμαίων, divendunt in ditione Romanorum.* Φορτία autem *merces mercatorum* ſæpe, cum apud alios, tum præſertim apud Herodotum. Pag. 479.

L. 4 *ſq.* καὶ παρατείχισμα ἐπ' αὐτοῦ βραχὺ -- ἐπεποίητο. — παρατείχισμα cum Gelenio & Freinsh. *loricam* expoſui; ut προτείχισμα pag. 439, 34. pro quo p. 438, 12. ἐπιτείχισμα dixerat. Eſt autem παρατείχισμα potius *propugnaculum vel munimentum juxta locum aliquem exſtructum;* & videtur hoc loco intelligi *caſtellum* aliquod in medio aggere ædificatum, quo velut in duas partes agger ille dividebatur; quare, pro παρατείχισμα, mox l. 11. διατείχισμα vocatur. Quodſi nil niſi *lorica* fuiſſet, non conveniret quod *L.* 9 *ſq.* dicit, *alios ex ipſo aggere, alios ex lorica pugnaſſe:* & ibi pro *lorica* malim *ex munimento* vel *ex caſtello.* Conf. pag. 481, 30. & 482, 55 ſqq. *L.* 9. ὡρμήσαντο revocavi ex edit. 1. cum qua faciunt Aug. & Vratisl. Nec tamen ſpernam ὡρμίσαντο, quod ex H. Stephani emendatione eſt; quam neſcio an confirment Vat. & Ven. e quibus nihil adnotatum in ſchedis. ὁρμεῖν aliàs non niſi in activo genere ſolet uſurpari, ὁρμίζειν promiſcue in activo & in medio.

Digitized by Google

Pag. 480. *L.* 15. ἐπιστρέφοιντο. Non male Vat. ἐπιστρέφοιεν, intelligendo τὰς ναῦς. *L.* 17. Σιδητῶν. Gelenius & Freinsh. *Sidenſium.* Ex *Side*, Pamphyliæ urbe: vid. Cellar. Geogr. ant. III. 6. p. 221. Steph. Byz. in Σίδη. Livius XXXV. 48: *& ex Pamphylia Sidetas, quas gentes nullæ umquam nec arte nec virtute navali æquaſſent.* *L.* 20. εἰρεσίᾳ. Sic & MUSGRAV. & REISK. repoſuerunt.

Pag. 481. *CAP. CXXIV. Lin.* 33. ἐπὶ τὰ Ῥωμαίων. Suidas, v. Ἀλιτηνής, (ubi adfert hunc Appiani locum) ἐπὶ τὰ τῶν Ῥωμαίων habet.

Pag. 482. *CAP. CXXV. Lin.* 59. δᾷδά τε συγκεκομμένην. Suidas, in Κώθων, & Scholiaſtes Ariſtoph. ad Equit. v. 597. ad hunc locum his verbis provocant: Ἀππιανός· ἔφερε δὲ δᾷδα συγκεκομμένην καὶ θεῖον ἐν κώθωσι. Ubi quidem duo priora verba, ἔφερε δὲ, quod adtinet; forte ex ἐσφενδόνων ille corrupta ſunt; fortaſſe etiam apud Appianum olim legebatur φέροντές τε δᾷδα &c. unde illa verba ducta eſſe poſſunt. Quæ autem ſequuntur, δᾷδα συγκεκομμένην, tantum abeſt ut ex vulgata apud Appianum lectione, quemadmodum KÜSTERUS ad Suidam l. c. contendit, emendanda ſint, ut dubitari non debeat, quin vera Appiani ſcriptura iſto fragmento nobis conſervata ſit. ἡ δαΐς, δαΐδος, vel δᾴς, δᾳδὸς, proprie eſt ἡ πεύκη, *picea* vel *teda arbor.* δᾴς συγκεκομμένη eſt *teda conciſa*, vel *aſſulæ ex teda arbore ſciſſæ*, *aſſulæ tedæ*, ut ait Plinius lib. XXIX. cap. 2. ſect. 9. quas Dioſcorides, ab Harduino ad illum Plinii locum citatus, σχίδακας δᾳδίων ἰσχνάς dixit. Conf. eumd. Harduin. ad Plin. XVI. c. 12. ſ. 23. In ſimili caſu *ſcandulis* uſos Gallos refert Continuator Comment. Cæſaris de Bell. Gall. VIII. 42. *Cupas* (inquit) *ſevo*, *pice*, *ſcandulis complent; eas ardentes in opera provolvunt.* Cf. Oroſ. VI. 11. ſub fin.

L. 62. ὁ δρόμος. Emendationem H. Stephani confirmant Aug. Vratisl. aliique. *L.* 63. ὑπογυίου. ὑπογύου Aug. Vratisl. ut ſæpius aliàs. *L.* 67. οὔτ᾽ ἐκ μακροῦ διαστήματος αὐτῶν. Non

Pag. 483. opus eſt inſerta cum cod. Vat. præpoſitione ἀπὸ, ante αὐτῶν. Similiter genitivum caſum abſque præpoſ. poſitum vidimus pag. 446, 43. ὡς δ᾽ ἀπὸ σταδίων τριῶν ἐγένοντο τοῦ Ἀσδρούβα,

Digitized by Google

pro ἀπὸ τοῦ Ἀσδρ. Pari ratione omitti illa præp. ἀπὸ ſolet, ubi de temporis agitur intervallo: conf. ad p. 468, 14. Pag. 483.

L. 68. ἔπεμψεν Vratisl. cum Aug. Ven. Sed, paulo ante, idem Vratisl. carebat verbo ἤγειρεν, ut Editi. *L.* 69 *ſq.* οἱ δὲ ἴσμεν. Poſtquam vitio operarum exciderat pronomen οἳ ex edit. prima, diſtinctione utcunque mederi laboranti orationi conatus eſt H. Stephanus.

Cap. CXXVI. Lin. 72. Particulam δὲ poſt χειμῶνος exhibet etiam Vratisl. Eamdem inſeruit Reisk. *L.* 75. ἑτέρωθεν. Nil mutant libri. Sed ἑτέρωσε utique legendum videtur, quod repoſitum voluit Reiskius.

L. 76. μετὰ Ἀσδρούβαν φρουροῦντα. μετὰ Ἀσδρούβαν φρονοῦντα Vratisl. φρουροῦντα legendum viderunt etiam duumviri noſtri, Reiskius & Musgrav. Cand. cum vulg. *qui Haſdrubali favebat.* Recte autem Aug. & Vratisl. μετὰ Ἀσρούβαν, *poſt Aſdrubalem*; non, μετὰ Ἀσρούβα, *cum Aſdrubale:* Aſdrubal enim hic, qui extra urbem bellum adminiſtraverat, nunc urbem arcemque præſidio tenebat. Conf. pag. 461, 93 ſqq. 466, 83 ſqq. 471, 61 &c.

L. 98 *ſq.* ἀλῶναι Aug. Ven. Vat. Et ita correxerunt Reisk. & Musgrav. *L.* 2. πολιορκηθεῖσα recte Aug. Ven. Vat. repoſuitque Reiskius. πολιορκησθεῖσα erat in Vratisl. Sed mox in πολιορκισθεῖσα mutatum. *L.* 9. ἢ οὐ δυσχερῶς. Verum, quod ex Vat. reſtitui, perſpecte viderat Musgrav. *L.* 10. τοὺς Καρχηδονίους ἐπέλιπε. τοῖς Καρχηδονίοις Aug. Sic p. 399, 88. omnes, τῶν ξύλων αὐτοῖς ἐς τὴν ἕψησιν ἐπιλιπόντων. Pag. 485.

Cap. CXXVII. Lin. 15. τῶν λιμένων τῷ καλουμένῳ Κώθωνι. Pag. 486.
— „Carthaginis tres erant præcipuæ partes, Κώθων, Μέγαρα & Βύρσα. Cothon varie deſcribitur. A Strabone lib. XVII. [pag. 832.] νησίον περιφερὲς, εὐρίπῳ περιεχόμενον, ἔχοντι νεωσοίκους ἑκατέρωθεν κύκλῳ, *inſula parva, rotundo euripo, utrimque habente in orbem navalia.* Portum fuiſſe, ex hoc Appiani loco conſtat; & quidem partem unam habuiſſe rotundam, alteram quadrangulam, muro quoque cinctam, etiam ex his Appiani locis colligere poſſumus, ἐνεπίμπρη μέρος τοῦ Κώθωνος τὸ τετράγωνον, *incendit partem Cothonis quadrangulam.* Item:

Pag. 486. ἐπὶ θἀτέρα τοῦ Κώθωνος ἐς τὸ περιφερὲς αὐτοῦ μέρος ἀνελθὼν· *ad alterum Cothonis latus ad partem ejus rotundam aſcendens.* Et rurſus: ληφθέντος περὶ τοῦ Κώθωνος τείχους, *occupato muro qui Cothonem cingebat.* Diodorus Siculus lib. III. [c. 44.] de portu Charmutha in Arabum Thamudenis: ἐμφερέστατός ἐστι τῷ κατὰ τὴν Καρχηδόνα λιμένι, προσαγορευομένῳ Κώθωνι: *Simillimus eſt portui Carthaginis, Cothoni nomine.* Hirtius libro V. [Bell. Afric. c. 62 ſq.] aliquoties *Cothonem* nominat non Carthaginis, ſed Adrumeti urbis Africæ notiſſimæ. Quare veriſimile eſt, *Cothonem* non peculiarem Carthaginienſium portum fuiſſe, ſed ita Afros appellaſſe omnes portus manu & arte factos. Et Feſtus ſcribit, *Cothones appellari portus in mari interiore arte & manu factos.* Et in illud Poëtæ Æn. lib. I. [v. 431.] *Hic portus alii effodiunt*, Servius: *id eſt, Cothona faciunt. Cothona ſunt portus in mari non naturales, ſed arte & manu facti. Eſt autem & maſculini & neutri generis. Nam & Cothon hujus Cothonis facit, & Cothonum hujus Cothoni.* Cothonem porro Carthaginienſem Afros Tunetem uſque produxiſſe, quæ Urbs a Carthagine CXX ſtadia diſtabat, autor eſt Geographus Nubienſis de Tunete clim. 3. part. 2." AL. TOLLIUS, *vel potius* SAM. BOCHARTUS, *de Colon. Phœnic. lib. I. cap. 24. p. 512 ſq.* apud quem plura etiam huc facientia reperies.

L. 16. ἐνεπίμπρη τὸ μέρος. Conſentit Vratiſl. in quo (levi menda) ἐνεπίμπρητο μέρος. *L. 17 ſq.* ἐλπίσας δ' ἔτι --- καὶ πρὸς τόδε τῶν Καρχ. ἐπιστραμμένων. Nominativum, Atticorum more, abſolute poſitum excipit (per ἀνακολουθίαν quamdam, optimorum Scriptorum exemplo comprobatam) genitivus itidem abſolute poſitus.

L. 20. ἐπὶ νίκῃ Reg. B. Aug. Vratiſl. Monueruntque REISK. & MUSGRAVIUS. Simul vero adnotavit REISKIUS: „Solet tamen Appianus ἐπὶ cum genitivo ibi jungere, ubi alii cum dativo ſolent. vid. pag. 176, 7." Locus, ad quem provocavit Reiskius, eſt Mithr. 652, 71. ubi mendoſe, pro ἐπὶ τῷδε quod meliores codices dabant, ἐπὶ τοῦδε editum erat; quemadmodum & Pun. 464, 45. eodem vitio, non auctoris,

Digitized by Google

ſed corruptorum codicum, pariter ut hic, ἐπὶ νίκης legebatur. Sic nimirum nimis ſæpe alienam ob culpam bonus Appianus in ſolœciſmi aut barbariſmi crimen incurrit. Attamen Syr. 590, 15. & rurſus 591, 39. & paſſim aliâs, recte Editi cum ſcriptis libris ἐπὶ νίκῃ exhibebant. Pag. 486.

L. 30. ἐσιόντες ἱερὸν Ἀπόλλωνος. „Valerius Maximus [I. 1, 18.] tradit, acrem ſui numinis vindicem fuiſſe Apollinem, *qui Carthagine a Romanis oppreſſa, veſte aurea nudatus, id egit, ut ſacrilegæ manus inter fragmenta ejus abſciſſæ invenirentur.* Sed de eo ne γρῦ quidem Appianus. De Scipione tamen refert, eum diruta Carthagine militaria dona omnibus diſtribuiſſe, eorum ratione non habita, qui fanum Apollinis violarant." ALEX. TOLLIUS.

CAP. CXXVIII. Lin. 35. τὴν Βύρσαν. Vide ad p. 305, 18. & ad pag. 436, 73. *L.* 36. ὀχυρώτατον. Sic h. l. omnes. Conf. notata ad p. 395, 26. *Ibid.* In οἱ πλέονες conſentit Vratisl. *L.* 37. ἐς αὐτήν. Emendationi H. Stephani, præpoſitionem ἐς adjicientis, ſuffragantur libri omnes, exceptis Regiis. *L.* 45. οἰμωγῆς καὶ βοῆς Aug. Ven. Cand. Forſan & Vat. ex quo variationes hujuſmodi, ad ſeriem verborum tantum pertinentes, adnotare conſulto ſuperſedit ſæpenumero Vir ille doctus, qui membranas iſtas cum exemplari editionis H. Stephani in uſum editionis noſtræ contulit. Pag. 487.

L. 53. ἀλλασσόμενος recte Aug. Ven. Vat. Cum Regiis facit Vratisl. „Neſcio quid reſpexerit Interpres, [Gelenius,] corruptum ἀλασάμενος reddens *uno agmine.* Num ἀσινὴς? an ἀλισάμενος, ab ἀλίζεσθαι, *congregari*? an ἁλάμενος, *cum ſaltu*? An ἀλλασσόμενος, *identidem permutati?* vid. p. 81, 2." REISK. Nihil ad rem facit Candidi interpretatio, *liber permearet miles.* ἀλλασσόμενος nil hæſitans repoſuit MUSGRAVIUS. Sic ἐναλλασσόμενοι habemus p. 490, 83. ad quem locum Reiſkius provocavit. *Ead. lin.* διαθέοι recepi ex Vat. Pag. 488.

CAP. CXXIX. Lin. 56. Ad verbum διαιρούντων, notavit MUSGRAV. „Quærendum, an *aperientibus.*" ἐς ὀλίγον. In Vratisl. ſuperſcript. ἐπ' ὀλίγον. *L.* 65 ſq. καταπατούμενοι. A Regiis ſtat Vratisl. καταπαιόμενοι vel καταπατούμενοι malue- Pag. 489.

Digitized by Google

rat MUSGRAV. *L.* 67. Nec de lacuna, nec de alia menda
Pag. 489. quidquam monuit Reiskius: ſed MUSGRAVIUS, ſcabram eſſe orationem intelligens, pro ὅσοι πελέκεσι repoſuerat τοῖς πελέκεσι.

L. 70. κοντῶν Aug. Vratisl. puto & Vat. qui paulo ante etiam dabat κοντοῖς, cum accentu in ultima. *L.* 77. διαθέντες recte repoſuit H. STEPHANUS, cum quo faciunt meliores libri. Conf. pag. ſq. lin. 83 ſq.

Pag. 490. *CAP. CXXX. Lin.* 93. μακροτάτου. „Poteſt μακρότατα adverbialiter accipi. Mallem tamen μακροτάτου." REISKIUS. Sic & MUSGRAV. repoſuit.

L. 94 *ſq.* προσίφυγον - - αὐτῷ τινες ἐστεμμένοι στέμματα „Quinam coronarum uſum dedicaverint, docet Tertullianus de corona militis cap. 7. *Saturnum*, inquit, *Pherecydes ante omnes refert coronatum; Jovem Diodorus poſt devictos Titanas &c. Habes tragœdiam Cerberi, habes Pindarum, atque Callimachum, qui & Apollinem memorat interfecto Dracone lauream induiſſe ſupplicem. Erant enim ſupplices coronati apud veteres.* Supplices certe manibus ſæpius velamenta καὶ στέμματα præferebant, unde ἱκτηρίοις κλάδοισιν ἐξεστεμμένοι dicuntur a Sophocle, ſed & coronas capite præferentes quandoque adibant. Noſter de bello Hiſpanienſi: [c. 52. init.] τῆς δ' ἐπιούσης οἱ πρεσβύτατοι στεφανωσάμενοί τε καὶ φέροντες ἱκετηρίας, τὸν Λούκουλλον αὖθις ἠρώτων, τί ποιοῦντες ἂν εἶεν φίλοι. Polybius lib. III. [cap. 52.] ſcribit, apud omnes pene barbaros coronam & oleæ ramos amicitiæ ſignum eſſe, quomodo τὸ κηρύκειον apud Græcos. Sic exiſtimabant ſacroſanctos eſſe ſe & inviolabiles. Sane & velamenta a ſupplicibus ad eorum, quibus ſupplicabant, genua erant depoſita, ut vel hac ratione, quaſi Deorum interventu, eos mollirent ac flecterent. Hinc & ad aras aliquando confugiebant & ea loca quæ exiſtimabant ſanctiora & religioſiori obſervatione culta, ut adverſus hominum injurias ſeſe tuerentur, &, quo inibi eſſent tutius, ibidem ſedebant, ut ſine vi & majori numinis contemptu deripi non poſſent; cujus rei exempla apud ſcriptores paſſim obvia. Illi etiam qui alicujus genua compre-

Digitized by Google

hendebant ſic ſe ſolebant ſtatuere, ut ſederent. Euripides in Oreſte: Pag. 490.

- - - - ταπεινοὶ
Ἕζονθ', ὁ μὲν τὸ κεῖθεν, ὁ δὲ τὸ κεῖθεν,
Ἄλλος ἄλλοθεν πεφραγμένοι,
Περὶ δὲ γόνυ χεῖρας ἱκεσίους
Ἔβαλλον.

Noſter paulo inferius de Aſdrubale, καὶ αὐτὸν ὁ Σκιπίων ἐκάθισε πρὸς ποδῶν ἑαυτοῦ. Heliodorus Æthiopicarum hiſt. l. 9. διὰ δὲ τοῦ ζεύγματος ὡς τοὺς Αἰθίοπας ἐλθόντες ἱκέται πόῤῥωθεν γονυπετοῦντες ἐκάθηντο. Supplices porro eas quoque ædium partes quandoque occupabant, quas exiſtimabant ſanctiores, veluti focum, ubi etiam Dii penates. Unde ἐπίστιος ſupplex Herodoto, & Jupiter ἐπίστιος, ad focum ſc. ſtatutus, vel foci præſes, cujus gratia ſancti & inviolati ſupplices. Jam ſi quando ſupplicum, qui ad aram confugerant, habebatur ratio, eos ab aris benigne abducebant, quod ἀναστῆναι [ἀναστῆσαι] Græci dicunt. Si contra, *diripiebant* eos de ara & *abducebant*, ut latini loquuntur, quod Græcis ἀποσπάσαι. Interdum tamen non audebant ſupplices de ara abducere: ſed igni atque incendio circumſeptos inde abſcedere eos cogebant. Supplices denique qui repellebantur, φυλλάδων ac velamentorum ſuorum diſcerptione, iis a quibus fuerant repulſi, invidiam facere conabantur, atque ita teſtabantur ſibi οὐδὲν ἀρκῆσαι θεῶν λιτάς." ALEX. TOLLIUS: — qui ſapientius, me judice, feciſſet, ſi quavis alia ratione, quam hujuſmodi Adnotationibus, de Appiano, cujus editioni nomen ſuum præfixit, mereri maluiſſet. Particulam τε, poſt ἐστεμμένοι, quam ſuſtuli cum Vat, delere etiam juſſit REISKIUS.

L. 4 *ſq*. τὸ Ἀσκληπιεῖον. Prætuli hanc formam, quam exhibent Editi cum mſptis Mithr. pag. 673, 31. Sed & ibi Aug. Ἀσκληπεῖον, quemadmodum hic ſcribere voluiſſe videtur librarius. Ceterum & Ἀσκλήπειον, & Ἀσκληπεῖον, & Ἀσκληπίειον & Ἀσκληπιεῖον paſſim apud alios Scriptores editum reperitur. Pag. 491.

L. 5 *ſq*. τῆς γυναικὸς τῆς Ἀσδρούβα. Sic Aug. Ven. Vat. τῆς γυναικὸς τοῦ Ἀσδρούβα Viatisl.

Digitized by Google

Cap. CXXXI. *Lin.* 14. θαλλῶν revocavi ex edit. 1. cum qua faciunt (præter Regios) Aug. & Vratisl. Nam & ὁ θαλλὸς
Pag. 492. dicitur, & τὸ θάλλος, æque ac ὁ θαλλός. *L.* 15. πρὸ ποδῶν. Sic & REISK. emendavit, & dederunt Aug. & Ven.

L. 20. Delenda diſtinctio quæ poſt Σαπαίωνος per errorem irrepſit. *L.* 27. Quum editum fuiſſet ἐπιστρέψασθαι, εἰπεῖν, monuit REISKIUS „aut ἐπιστρεψαμένην legendum, aut καὶ εἰπεῖν." Satis proba fortaſſe videri debet lectio cod. Ven. quam exhibui: nam & apud alios auctores, & paſſim apud Noſtrum, ἐπιστρέφειν activa forma ſignificationem neutralem,
Pag. 493. quam dicunt, vel reciprocam habet. *L.* 34. εἰπούσαν. Quum jam dixerit Τοσαῦτ' ἐνεδίτασα, incommode eadem ſententia his verbis repeti videtur, ὧδε μὲν εἰπούσαν.

Cap. CXXXII. *Lin.* 45. συνιδὼν ὅτι καὶ πόλεις καὶ ἔθνη καὶ ἀρχὰς ἁπάσας &c. „Seneca, Epiſt. LXXI. *Omnes quæ uſquam rerum potiuntur urbes, quæque alienorum imperiorum magna ſunt decora, ubi fuerint aliquando quæretur, & vario exitii genere tollentur.* Et paulo ante: *certis eunt cuncta temporibus: naſci debent, creſcere, extingui.* Vellejus Paterculus lib. II. c. 11. *Ut paulo ante Domitiæ familiæ, ita Cæciliæ notanda claritudo eſt: quippe intra XII. ferme annos hujus temporis conſules fuere Metelli, aut cenſores, aut triumpharunt, amplius XII. ut appareat, quemadmodum urbium imperiorumque, ita gentium nunc florere fortunam, nunc ſeneſcere, nunc interire.* Familiare eſt ſcriptoribus hac comparatione uti, & dicere *civitates mori, naſci, vivere, reviviſcere, ægrotare, matreſque habere ut homines,* ut docet Petrus Faber erudita & eleganti diſſertatione lib. I. *Semeſtr.* c. 9." ALEX. TOLLIUS.

L. 46. μεταβαλεῖν. Sic recte editum erat: & ita ſcriptum videtur in Vat. & Ven. e quibus nulla h. l. varietas enotata in ſchedis eſt. Vratisl. cum Aug. & Regiis μεταλαβεῖν, ſolenni librariorum errore. μεταβάλλειν δαίμονα, *mutare fortunam.* Sic τὰς τοῦ δαιμονίου μεταβολὰς, *fortunæ viciſſitudines,* dixit p. 366, 66. *Ibid.* ὥσπερ ἀνθρώπους reſtitui ex Aug. & Ven.

L. 47 ſq.

L. 47 *ſq.* ἔπαθε δὲ ἡ Ἀσσυρ. Sic edidi ex Aug. cum quo facit Vratisl.

L. 48. Commodius forſan abeſſet inciſum, quod poſt ἀρχὴ inſerui. *L.* 49. ἡ μάλιστα ἔναγχος ἐκλάμψασα ἡ Μακεδόνων. *Pag.* 494. Neſcio qua re deceptus verbum ἐκλάμψασα *exſtinctum* expoſuerim. Poterat Gelenii interpretatio teneri: *idem paſſos nuper Macedonas, quorum imperium maximum & illuſtriſſimum fuerat.* ἐκλάμπειν eſt *effulgere, ſplendere.* De eodem imperio Macedonico loquens Appianus, Præf. pag. 12 ſq. ait: ἧς γε καὶ διαλυθείσης ἐς πολλὰς σατραπείας, ἐπιπλεῖστον ἐξέλαμψε τὰ μέρη, *partes adhuc diu atque plurimum ſplenduerunt.*

L. 50. ἑκών. „ἑκὼν ἔφη." REISK. *L.* 52. Ἔσσεται ἦμαρ &c. Iliad. VI. 448 ſq. *L.* 54. Πολυβίου δὲ αὐτὸν ἐρομένου &c. Scipionem domi militiæque Polybium ſecum habuiſſe, refert Vellej. Pat. I. 13. *L.* 58. αὐτὸς ἀκούσας. „Forte αὐτοῦ ἑταῖρος." REISKIUS.

CAP. CXXXIII. Lin. 61. Dele inciſum poſt διαρπάξειν.

L. 62. ἀριστεῖα πολλὰ διαδούς. Eodem verbo compoſito & alias in illa phraſi ſolet uti. Pun. 330, 55. ἀριστεῖα τῷ στρατῷ διεδίδου. Mithr. 819, 98. διέδωκε ἀριστεῖα. Nec minus tamen frequenter ſimplici verbo utitur, ἀριστεῖα διδόναι: ſed commodior h. l. videbatur Aor. διαδούς, quam præſens tempus διδούς.

L. 63. τὸ Ἀπολλώνιον. Hanc formam nominis (quam dedit Aug.) præferendam eſſe monuit Suidas h. v. & paſſim alibi. Conf. Duker. ad Thucyd. II. 91. *Ead. lin.* ὀξυτάτην. ὠκυτάτην maluerat MUSGRAV. At ipſe tamen conferre juſſit initium Illyricorum, ſcil. 833, 41. ubi κοῦφα καὶ ὀξέα δίκροτα memorantur. Sic ὀξέως, *velociter, propere*, ſæpius apud ſcriptorem noſtrum occurrit. Neque vero inſolitam eſſe illam vocabuli ὀξὺς ſignificationem, vel ex Lexicographis notum eſt. Suidas: ὀξύς· ταχύς. Heſychius: ὀξύ· ταχύ.

L. 65. περιέπεμπεν Aug. Ven. Vat. Vratisl. *L.* 68. ὡς μετὰ τοῦ δυνατοῦ φιλάνθρωπον. Gelenius: *ut qui benignitatem exerceret quantum poterat.* Sed id græce eſſet ἐκ τῶν δυνατῶν vel κατὰ τὸ δυνατόν: ac ne ſatis apta quidem huic loco videtur *Pag.* 495.

Pag. 495. illa ſententia. δυνατὸς eſt *validus*, *fortis*. Sic Sylla ἐς πάντα σφοδρὸς ὁμοῦ καὶ δυνατὸς, *acri ingenio fortique animo*, Civ. I. p. 148, 1. & δυνατὴ ἡλικία, *valida ætas*, ibid. 149, 7 ſq. & δυνατὸν ἔργον, *forte facinus*, Syr. 630, 98. Itaque μετὰ τοῦ δυνατοῦ φιλάνθρωπος eſt *qui cum fortitudine humanitatem conjungit*. Similiter μετριοπάθεια μετὰ τῶν ὅπλων, Pun. 368, 85 ſq. eſt *moderatio cum armis* (i. e. cum virtute bellica) *conjuncta*: & ἡ ἀπιστία μετὰ τῆς δυνάμεως, Pun. 381. extr. & ſq. *perfidia juncta potentiæ*.

L. 69 *ſq.* ὅπλα καὶ μηχανήματα - - - διαζωσάμενος αὐτὸς εἶχεν. Conf. p. 361, 83 ſq. & ibi notata.

CAP. CXXXIV. Lin. 72. ὡσαύτως. An ὡσαυτίκα, *ſimulatque?* *L.* 75. φόβον. Sic & Vratiſl. *L.* 78. In αὐτοῖς conſentit idem Vratiſl. & ſic rurſus p. ſq. l. 82.

Pag. 496. *L.* 83. ἀπιστίαν ἐν σφίσιν. Deleta præpoſitione, & uno tenore legendo καὶ τόλμαν ἐχθρῶν καὶ ἀπιστίαν σφίσιν ἐπικίνδυνον γενόμενον, non video quid amplius ad emendationem hujus loci deſiderari queat. Mirum tamen, omnes codices noſtros præpoſitionem illam agnoſcere, & eodem modo (certe Aug. & Vratiſl. cum Regiis) orationem diſtinguere. Erunt fortaſſe qui ἐν non male pro εἰς poſitum dicant, ut ἀπιστίαν ἐν σφίσιν idem ſit ac ἀπιστίαν ἐς σφᾶς. Sed hujuſmodi permutationis duarum præpoſitionum εἰς & ἐν, apud Appianum quidem, certiora exempla deſidero. De iſta phraſi ἀπιστίαν ἐν σφίσιν miror nihil monuiſſe REISKIUM, qui ad h. l. hoc adnotavit: „aut ἐπίφοβον [l. 82.] aut ἐπικίνδυνον [l. 84.] delendum."

L. 84. ἀνέφερον δὲ καὶ ὧν ἔπαθον. „Forſan ἅ. Videtur tamen Noſtro peculiaris dictio eſſe ἀναφέρειν τινὸς, (ſubaudi μνήμην) pro *jactare*, *recitare aliquid*, *in memoriam revocare*. vid. pag. 68, 19. [p. 462, 7-9.]" Verbum ἀναφέρειν hac notione ab Appiano frequentari, *recordari*, *memoria repetere*, *ſecum reputare*, monui ad pag. 38, 13. ubi etiam varia loca huc facientia retuli, quibus adde Pun. 432, 20 ſq. Civ. II. 292, 95 ſq. Conſtruitur autem partim ſequente conjunct. ὅτι, partim ſq. genitivo caſu, partim ſeq. accuſativo, ſed plerumque genitivo. Eam ſignificationem, cujus in Theſ.

Digitized by Google

Gr. Ling. non meminit Stephanus, non præteriit Suidas, apud Pag: 496. quem Ἀνέφερον exponitur ἀνεμιμνήσκοντο, adjecto exemplo ex neſcio quo auctore: Ἀνέφερον τοὺς ἐπιτηδείους, ὅπου τις ἂν εἶεν. *Recordabantur, ubi quiſque familiarium ſuorum eſſet.* Apud Polybium lib. II. c. 23. alia conſtructione legimus, πρὸς ταύτην ἀναφέροντες τὴν ἔννοιαν, *dum hoc mentibus agitant.*

L. 89. ἐς ἔσχατον κινδύνου. ἐς dederunt Regii, Ven. Vratisl. — κινδύνου Reg. B. Aug. Ven. Vat. Vratisl. *L.* 92. ἐλεσχήνευον: Reisk. „ ἐνελεσχήνευον. Vide tamen p. 91, 21.“ [547, 95.].

Cap. CXXXV. Lin. 12. καὶ ἐπηράσαντο. Sic emendavit H. Pag: 498. Stephanus, adſtipulantibus manuſcr. omnibus, exceptis Regiis. „ Quid ſibi velit h. l. verbum ἐπειράσαντο, non poſſum divinare; nec mihi dubium eſt, debere legi ἐπαράσαντο, [potius ἐπηράσαντο, ut dedit H. Steph.] id eſt, *diris & imprecationibus devoverunt omnes, qui eum locum incolerent.*“ Jac. Palmerius. Conf. p. 500, l. 52.

L. 18. καὶ Ἱππῶνος ἐπὶ θάτερα. Conf. Notata ad p. 459, 59. & 62. Ut vero Ἱππῶνα, προπερισπωμένως, dederant omnes p. 339, 9. ſic & nunc Ἱππῶνος pro Ἵππωνος fuit reſtituendum.

L. 21. αὐτοῖς Aug. & alii cum H. Steph. In mend. αὐτῆς cum Regiis conſentit Vratisl. *L.* 24. ἐξετετέλεστο Aug. & alii cum H. Steph. Conf. p. 473, 97. *L.* 28. τότε δ' ἦν, Pag: 499. ὅτι καὶ κατὰ Μακεδ. &c. „ Triumphi hi acti fuerunt anno tertio Olympiadis clviii. Calculi Appiano non recte poſiti.“ Reiskius. Non *ipſa* centeſima ſexageſima Olympiade actos illos triumphos dicit, ſed *circa* illam olympiadem.

Cap. CXXXVI. Lin. 33. Χρόνῳ δ' ὕστ. recte Aug. Ven. Vat. Vratisl. Conf. lin. 38. Corrigendam mendam monuit etiam Musgrav. *Ibid.* Γαΐου Γράκχου δημαρχ. Conf. Civ. I. cap. 24.

L. 39. ὕστερον αὐτοῖς διὰ νίκης. „ αὐτῆς ſuſpectum: Mallem quoque διὰ νίκην.“ Reisk. αὐτοῖς ded. Reg. B. Aug. Ven. Vratisl. Ceterum ſive διὰ νίκην cum Reiskio legas, ſive διὰ νίκας cum Muſgravio, frigidum videri poteſt hoc additamentum. Et videtur utique διηνεκῆς vel διηνεκὲς ſcripſiſſe Appianus; forſan etiam διχνεκὴς aut διχνεκὲς; quam formam Atticis ſcriptoribus uſurpatam fuiſſe monuit Moeris p. 129. edit.

Pag. 499. Pierſon. Sed & Heſychius, Διανεκὲς, διαπαντός. Apud Noſtrum, Civ. I. p. 6, 89. *Cæſar* δικτάτωρ ἐς τὸ διηνεκὲς ᾑρέθη.

L. 42. παραστρατοπεδεύων. Sic recte dedit Vat.

Pag. 500. *L.* 46. συνέταξεν, intell. αὐτοὺς, *deſcripſit illos.* Mox σύνταξις illa dicitur αἱ ὑπογραφαί. *L.* 51. ἀγχοτάτω Aug. Ven. Vat.

L. 51 *ſq.* φυλαξάμενος τῆς πάλαι τὸ ἐπάρατον. „Intelligit devotionem, cujus pagina præc. [p. 497 ſq.] meminit: οἱ Καρχηδόνος μὲν, εἴ τι περίλοιπον ἔτι ἦν, ἔκριναν κατασκάψαι Σκιπίωνα· καὶ οἰκεῖν αὐτὴν ἀπεῖπον ἅπασι, καὶ ἐπηράσαντο, μάλιστα περὶ τῆς Βύρσης, εἴ τις οἰκήσειεν αὐτήν. &c. Ejuſmodi vero devotiones in uſu fuiſſe ſæpius, liquet ex Macrobii libro III. Saturn. c. 9. qui in antiquitatibus hæc oppida invenit devota, *Stonios, Fregellas, Gabios, Veios, Fidenas, hæc intra Italiam. Præterea Carthaginem & Corinthum.* Ante devotionem tamen idem nos docet deos tutelares urbium evocatos primum fuiſſe, idque carmine ſolenni, cujus formulam loco citato adducit. Videri quoque poteſt Turnebus Adverſ. lib. XIV. c. 15." ALEX. TOLLIUS.

L. 56 *ſq.* μετὰ ἔτη τῆς σκαφῆς ἑκατὸν καὶ δύο. „τῆς κατασκαφῆς. Quod autem ait, CII. annos ab everſa Carthagine ad eam reſtauratam fuiſſe, id de reſtaurata a C. Julio Cæſare Dictatore accipiendum, non de Auguſti opere, quod quindecim annis tardius (A. U. DCCXXV.) inſtitutum fuit. Vid. Dion. Caſſ. p. 377. & 694. & ibi Fabric. Animadv." REISKIUS.

AD FRAGM. EX LIBRI VIII. PART. II.

DE REBUS NUMIDICIS.

Pag. 501. FRAGM. I. Apud Valeſ. p. 561. *L.* 1. Ὅτι Μέτελλος. &c. — „Hæc in *Libycis* Appiani hodie non extant. Ex quo patet eum librum ad nos imperfectum perveniſſe, & extremam illius partem, in qua *de Bellis Numidicis* agebatur, deſiderari: quippe inſcriptus erat hic Liber, Ῥωμαϊκῶν Λιβυκὴ καὶ Καρχηδονικὴ καὶ Νομαδική." HENR. VALESIUS. Vide Photii Teſtimonium de Appiano, hoc Vol. pag. 5. l. 43. ubi tamen

legendum putem Λιβυκὴ, ἢ Καρχ. καὶ Νομαδ. De argumento hujus Fragm. conf. Salluſt. Jugurth. cap. 61. & 64. Pag. 501.

FRAGM. II. Apud eumdem *Valeſium*, p. ead. 561.

Lin. 5. Βαγαίων. *Vaccenſes* Salluſtius vocat. Sed oppidi nomen pariter apud Plutarch. Βάγα, & apud Ptolemæum Οὐάγα ſcribitur. Vid. Cellar. Geogr. antiq. lib. IV. c. 5. p. 174.

L. 6 *ſq.* „Τουρπίλιον. Salluſtius in Jugurthino [c. 66 ſqq.] T. Turpilium Silanum vocat." HENR. VALESIUS.

FRAGM. III. Apud *Urſinum*, p. 370. „Hoc Fragm. ex quo libro ſit, incertum. Videtur tamen ad Libycum pertinere. Eſt autem fere ad verbum e Salluſtio translatum, cujus verba in Jugurthino [Cap. 102. aliis c. 99.] ſunt hæc: *Poſtea loci Conſul, haud dubie jam victor, pervenit in oppidum Cirtam, quo initio profectus intenderat. Eo poſt diem quintum, quam iterum barbari male pugnaverant, legati a Boccho veniunt, &c.*" URSINUS. Pag. 501.

L. 17. „γῆν γὰρ ἣν αὐτὸς Ἰογόρθαν ἀφείλετο, & paulo ſupra, ἐς Κίρταν, in exemplari mendoſe erant." *Idem* URSINUS. — In cod. Bav. recte iſta ſe habent.

L. 18. „πρὸς Μαρίου νῦν ἀφῃρεῖσθαι. [ſic.] Hæc quoque ex Salluſtio, ut videtur. *Nam Numidiæ partem, unde Jugurtham expulerit, jure belli ſuam factam; eam vaſtari a Mario pati nequiviſſe.* &c." URSINUS. Vide Salluſt. ibid.

L. 21. διδόναι δὲ Ῥωμαίους τὰς δωρεὰς *&c.* Conf. Hiſp. cap. 44. extr.

FRAGM. IV. Apud *Urſinum*, pag. 370 ſeq. „Hoc Fragmentum ad eandem rerum Libycarum hiſtoriam pertinet." URSINUS. *Lin.* 29. ἔπεμψε. Sic Bav. eodemque modo Urſinus in Notis citat priora hujus fragm. verba. Pag. 502.

L. 30 *ſq.* „Σύλλα δὲ, ἵνα συμπράξαιεν ἐς τὰς διαλύσεις. Ita legendum. [Et ſic quidem eſt in Bav. ſed perperam: certe pro plur. συμπράξαιεν reponendus erat ſing. συμπράξειεν.] Eſt autem ſententia e Salluſtio ſumpta, qui ita ſcribit: [cap. 103.] *Igitur Quæſtori mandata Bocchi patefaciunt: ſimul ab eo petunt, ut fautor conſultorque ſibi adſit.* &c." URSINUS.

L. 31 *ſqq.* ἀπελευθέντας δ' ἐν ὁδῷ τοὺς πρέσβεις. [ſic in

Pag. 503. Notis recte verba hæc refert Urſinus] ὁ Σύλλας &c. „ Salluſtius ibidem: *Deinde a Getulis latronibus in itinere circumventi ſpoliatique*, &c." URSINUS.

L. 32. καὶ ξενίζων. Forſan & Urſini exemplar (ſicut Bav.) ξενίζειν habebat, & id tacite ab Urſino in ξενίζων mutatum eſt. Mihi ſane videtur καὶ ξενίζει reponendum, cum quo cohæret διδάσκει quod lin. ſeq. dat Bav.

L. 33. „ παρελθεῖν δὲ Βόκχον διδάσκειν. Hic multa deſunt, quæ ſuppleri ex Salluſtii Jugurthino poſſunt. Pro παρελθεῖν [quod etiam eſt in Bav.] videtur παῤῥήνει legendum eſſe: [& id jam in ipſum contextum Urſini erat receptum:] ex παρελθεῖν enim, verbo quod præcedit, error fluxit. Sunt autem Marii verba ad legatos Jugurthæ." URSINUS. Non video, cur Marii hæc verba eſſe putaverit Urſinus, quum ex nexu totius orationis manifeſtum videatur, ipſum Syllam, non Marium, illud monuiſſe legatos. *Ibid.* διδάσκειν, vel, διδάσκει. Sic Maced. 530, 84. Μάρκιος τοὺς πρέσβεις ἐδίδασκε Ῥοδίους πεῖσαι.

Pag. 504. *L.* 39. ἡξίου. „ Ita emendavimus, cum in exemplari [ſicut in Bav.] ἡξίουν corrupte ſcriptum eſſet. Locus translatus eſt ex Jugurthino Salluſtii: [cap. 105. al. 102.] *Quibus rebus cognitis. Bocchus per literas a Mario petivit, ut Sullam ad ſe mitteret*, &c." URSINUS.

L. 40. Ἄψαρα δὲ &c. „ *Aſparem appellat Salluſtius*: [cap. 108. al. 105.] ut incertum ſit in tranſpoſitione literarum, apud utrum erraverit librarius. *Ibi cum Boccho*, inquit Salluſtius, *Numida quidam, nomine Aſpar, multum & familiariter agebat*: &c." URSINUS.

L. 42. καὶ Μαγδάλσης. „ Opinor, hoc nomen & locum etiam totum non vacare mendo. Nam cum alia, tum verba illa, καί τις ἐξελεύθερος, corrupta erant in exemplari: [In Bav. proba omnia:] & Salluſtius de *Cornelio liberto* ne verbum quidem profert. Incertum item, an Μαγδάλσης is ſit, quem *Maſſagradam* [*Maſſugradam*] Salluſtius [loco paulo ante citato] vocat." *Idem* URSINUS.

APPIANI

ROMANARVM HISTORIARVM

VOLVMINIS TERTII

PARS II.

Vol. III. p. 503.

Digitized by Google

Digitized by Google

ADNOTATIONES

AD EXCERPTA ET FRAGMENTA

EX APPIANI LIB. IX.

DE REBUS MACEDONICIS.

I. EXCERPT. *de Legat.* Apud *Urſinum* p. 357. Pag. 505.

Lin. 1. Ὅτι Ῥωμαῖοι τοῦ Φιλίππου *&c.* „ Ex libro, qui *Macedonicus* inſcriptus fuit, depromptum hoc Fragmentum fuiſſe, intelligere poſſumus ex iis, quæ in eo narrantur. Appianus autem in Procemio Hiſtoriæ meminit Μακεδονιακῆς [Μακεδονικῆς] συγγραφῆς, a ſe ſcriptæ." Ursinus. Ad marg. codicis Bav. h. l. ſcriptum legitur: Ζήτει ἐν τῷ περὶ Ἐπιβοῶν: id eſt, *Confer titulum de Imploratione Auxiliorum*: qui nimirum erat unus ex LIII. Titulis vel Capitibus, quibus conſtabant Collectanea illa juſſu Conſtantini Porphyrogeneti ex græcis Hiſtoriarum Scriptoribus excerpta. Conf. Hœſchelii Præf. ad Eclogas Legationum, Auguſtæ Vindel. Anno MDCIII. editas: & Valeſii Præf. ad Excerpt. Peireſciana.

L. 8. ἔπεμψε πρὸς Ἀννίβαν *&c.* „ Videndus de hac re Livius lib. XXIII. [c. 33 ſq.] in quo Xenophanem legationis principem nominat a Philippo miſſæ ad Annibalem; & Florus [II. 7.]" Ursinus.

L. 11. συμβάντος δ' ἐνταῦθα. Utique ἐς ταῦτα reponendum. Sic Maced. 511, 2. ἐς οὐδὲν συμβαίνοντες. Civ. I. p. 95, 93 ſq. οὐ συμβαίνοντος δὲ Σαυνίταις ἐς ἃ ᾔτουν τοῦ Μετέλλου: & ſæpe aliâs. Pag. 506. *L.* 15 *ſq.* ἢ Ῥωμαίοις συνεμάχει. „ Ita legendum, cum in exemplari abſit particula ἤ." Ursinus.

II. Apud *Urſinum*, p. 357 ſq.

Lin. 22. Σουλπικίου δ' εἰπόντος *&c.* „ *P. Sulpicius Galba*, qui Conſul fuit cum C. Aurelio Cotta anno DLIII, deſcribitur. Videndus Livius lib. XXXI. Eſt autem hoc Fragm. ex eodem Macedonico depromptum." Ursinus. Non ad ſecundum P. Sulpicii Conſulatum cum Urſino referendum eſt

Pag. 506. fragmenti hujus argumentum, ſed ad illud tempus, quo, ex primo Conſulatu (Anno DXLIII.) Macedoniam ſortitus, per complures annos prorogato imperio in Græcia & Maced. permanſit. (Liv. XXVI. 22. XXVII. 7. &c.) Agitur enim hic de primis litibus (vid. p. 507, 39 ſq.) quæ Romanis cum Philippo interceſſerunt, priuſquam ex profeſſo inceptum eſſet Bellum Macedonicum primum, cujus origo & initium exponitur in fine Fragmenti III. p. 509. Sicut autem lites hæ, quæ Romanis cum Philippo ante Bellum Macedon. I. interceſſerunt, Appiano dicuntur Φιλίππου καὶ Ῥωμαίων ἐς ἀλλήλους πεῖρα πρώτη, *primum bellum*, pag. ſq. lin. 40. ſic bellum illud, quod deinde erupit, quod *Bellum Maced. Primum* vulgo vocari ſolet, ab eodem Scriptore noſtro *Secundum Romanorum bellum cum Philippo* adpellatur, p. 515, 65 ſq. Ceterum de *conventu legatorum dirimendi belli cauſa inter Philippum atque Ætolos* habito, a cujus mentione incipit hoc fragmentum, vide Liv. XXVII. 30.

Pag. 507. *L.* 27 *ſq.* μεθ᾽ ὧν οἱ Αἰτωλοὶ κατέλαβον Ἀμβρακίαν - - ἀνέλαβεν. — „Corrupte legebantur hæc in Exemplari." URSINUS. — Et in Bav. corrupte Ἀβρακίαν eſt pro Ἀμβρακίαν: & αὐτῷ Φίλιππος pro αὐτῶν. Ceterum Sulpicium Livius cum claſſe tantum & ſociis navalibus adfuiſſe Ætolis adverſus Philippum refert, XXVI. 28. XXVII. 30. & auxilium illud X. M. peditum, M. equitum, ſub P. Sempronio demum, ſucceſſore Sulpicii, miſſum prodit: (XXIX. 12.) ſero autem adveniſſe, poſtquam Ætoli, deſertos ſe a Romanis rati, pacem cum Philippo fecerant.

L. 35 *ſqq.* Καὶ τέλος Αἰτωλοί τε &c. De pace illa, primum ab Ætolis, & mox etiam ab Romanis, cum Philippo facta, conf. Liv. XXIX. 12. *L.* 40. πείρα. Corrige πεῖρα. Conf. Adnot. ad pag. 506, 22. πεῖρα autem idem denotat quod πόλεμος. conf. pag. 515, 65 ſq. Hiſp. 147, 85. Illyr. 839, 47. Eodem pertinet Samn. p. 46, 23. τὴν πεῖραν ἔχοντες τήνδε (ſic enim ibi legendum videtur) περὶ τῆς ἡγεμονίας, *bellum hoc de imperio habentes*, id eſt, *intelligentes de ipſo imperio ſibi eſſe dimicandum.*

Digitized by Google

III. Apud eumdem *Urſinum*, p. 358 ſq. Pag. 508.

Lin. 45 *ſq.* καὶ αὐτῆς ἀπεπείρασε Περγάμου, μὴ φειδόμενος ἱερῶν ἢ τάφων. „Ita emendavimus; cum in exemplari τάφρον, pro τάφων, ſcriptum eſſet. [Bav. recte τάφων.] Livius lib. XXXI. [cap. 46.] de hac re ita ſcribit: *Quo tempore Philippo circa Pergamum urente ſacra profanaque*, &c. Eſt autem hoc Fragm. ex eodem Macedonico, ut videtur, ſumptum." URSINUS.

L. 46 *ſq.* τήν τε Ῥοδίων Περαίαν ἐδῄου, „Livius lib. XXXII. [cap. 33.] *Rhodii Peræam* (*regio eſt continentis adverſus inſulam* „*vetuſtæ eorum ditionis*) *repetebant.*" URSINUS.

L. 52 *ſq.* ὧν τότε ἦρχεν ἔτι παῖς ὢν Πτολεμαῖος ὁ τέταρτος, ᾧ Φιλοπάτωρ ἐπώνυμον ἦν. Non adverſus *Ptolemæum IV. Philopatorem* cognomine, ſed adverſus filium ejus, *Ptolemæum V.*, cui *Epiphani* cognomen erat, pactio iſta de dividendo regno Ægypti inter Antiochum Magnum & Philippum facta dicebatur. Vide Polyb. III. 2. & XV. 20. Juſtin. XXX. 2. Neque vero in alium Ptolemæum, niſi in eumdem illum, qui *quintus* hujus nominis fuit, quem apud Joſephum, apud Ptolemæum in Canone, Euſebium, Hieronymum alioſque *Epiphanem* cognominatum legimus, valet id quod h. l. adjecit Appianus, ὧν τότε ἦρχεν ἔτι παῖς ὤν. Ptolemæum enim Epiphanem conſtat mortuo patri Philopatori (A. U. 551.) quadrimum vel quinquennem puerum in regnum ſucceſſiſſe; quum Philopator ante XVII. vel XVIII. annos (A.U. 535.) non puer, ſed adulta ætate, & aliquot quidem annis ante ipſum Philippum Macedonem, ad regnum perveniſſet. At vero pariter in *Syriaca* etiam Appiani noſtri *Hiſtoria* rurſus eidem pupillo Ptolemæo, qui ex Scriptorum omnium conſenſu, & ex temporum ratione alius eſſe nequit niſi *Ptolemæus V. Epiphanes*, plus ſemel cognomen *Philopatoris* tributum videmus. Qua de re & USSERIUS in Annal. ad Ann Mundi 3800, & REISKIUS ad Appiani Syr. p. 539, 44. erroris Appianum arguerunt. Quid igitur? An Scriptorem natione Alexandrinum, & illuſtri loco Alexandriæ conſtitutum, putabimus in re ex media hiſtoria patriæ ſuæ depromta hunc errorem erraſſe, & non ſemel

Pag. 508. erraſſe, ſed per duos etiam Hiſtoriarum ſuarum libros errorem hunc continuaſſe, ut, confuſis duobus nationis ſuæ regibus, quorum alter pater XVII. annos, alter filius poſt hunc XXIV. regnavit, repugnantibus cunctis & rerum & temporum & perſonarum rationibus, quæcumque res ad filium pertinebant eas ad patrem cunctas retulerit? At id quonam lapſu memoriæ, quove tandem alio pacto accidere potuerit, vix, & ne vix quidem, intelligi poſſe videtur. Ac certe, cognomen hoc Φιλοπάτωρ quod adtinet, fieri poteſt, ut & hoc loco in Maced. hiſt. tota illa phraſis, ᾧ Φιλοπάτωρ ἐπώνυμον ἦν, & rurſus in hiſt. Syr. p. 536, 9. & 539, 44. & 540, 74. ipſum cognomen Φιλοπάτωρ per inſcii alicujus librarii ſedulitatem in contextum irrepſerit, quum cognomen forte plane prætermiſiſſet Appianus, quod nec apud Polybium nec apud Livium, nec apud Juſtinum, adjectum videmus: fieri etiam poteſt, ut ab Ægyptiis Ptolemæus hic, de quo quærimus, duobus cognominibus, altero *Epiphanes*, altero *Eupator*, eodem quo pater ipſius, fuerit adpellatus; quemadmodum & duos Evergetas & duos Soteras Ptolemæos cognominatos videmus. Et fortaſſe in opere illo, quo Ægyptiacam Hiſtoriam ex profeſſo perſecutus Appianus eſt, quod quidem ad noſtram ætatem non pervenit, de duplici illo cognomine, quod eidem Ptolemæo tributum eſt, ex profeſſo etiam diſſeruit. Numerale autem nomen, ὁ τέταρτος, quod hoc loco duo codices, paſſim ſatis mendoſi, quibus Fragm. hoc continetur, exhibent, pro corrupto utique haberi, & πέμπτος ab Appiano fuiſſe ſcriptum videri poteſt. Nam (ut taceam, in nulla re frequentius quam in numerorum notis peccaſſe librarios) quum in aliis Ptolemæis, quos adjecto numero deſignavit Appianus, conſentiat cum aliis Hiſtoricis atque Chronographis, non eſt admodum probabile, in hoc uno in diverſum abiiſſe. Sic autem certe in Hiſt. Syr. pag. 636, 3. ἕκτον Πτολεμαῖον, *ſextum Ptolemæum* cum aliis Scriptoribus vocat eum, cui Philometori aliàs cognomen fuit: & pag. 612, 85 ſq. itidem cum aliis *undecimum* numerat illum, cui Auletæ fuit cognomen, quem Gabinius in regnum reduxit. Ac fieri poteſt,

Digitized by Google

ut, quum in vetuſto Libri de rebus Macedonicis exemplari per errorem ὁ τέταρτος, pro ὁ πέμπτος, irrepſiſſet, primus ille error alteri errori, qui in cognomine Φιλοπάτωρ ineſſe videtur, occaſionem originemque dederit. Pag. 508.

L. 55 *ſq.* Καὶ τήνδε τὴν δόξαν - - Ῥόδιοι μὲν Ῥωμαίοις ἐμήνυσαν. Juſtinus XXX. 2. ea occaſione *legatos* etiam *ab Alexandrinis ad Romanos miſſos*, ait, *orantes*, *ut tutelam pupilli ſuſciperent*, *tuerenturque regnum Ægypti*, *quod jam Philippum & Antiochum*, *facta inter ſe pactione*, *diviſiſſe dicebant.* Conf. quæ notabimus ad Syr. 539, 43 ſqq.

L. 68 *ſq.* στρατηγοῦντος Ποπλίου, καὶ ναυαρχοῦντος Λευκίου. Pag. 509. — „Ita legendum, [atque ita eſt in Bav.] ut de *P. Scipione* Conſule intelligamus, & de *L. Apuſtio*, qui præerat claſſi. Livius lib. XXXI." URSIN. Non *P. Scipione*, ſed *P. Sulpicio*, (iterum Conſule A. U. DLIV.) ſcribere vel voluit vel debuit Urſinus. Vide Liv. XXXI. 14. & 27.

IV. *Lin.* 70 *ſq.* Ποιμὴν ὑπέσχετο &c. Fragmentum hoc, a *Suida* conſervatum, referendum ad eam hiſtoriam putavi, quam Livius exponit lib. XXXII. c. 11. *Paſtor quidam* - - *deducitur ad Conſulem.* [T. Quinctium.] *Is ſe*, -- *ait*, *omnes montium eorum amfractus calleſque noſſe. Si ſecum aliquos mittere vellent*, *non iniquo nec perdifficili aditu ſupra caput hoſtium deducturum.* &c. Et cap. 12. *Die tertio quum verticem*, *quem petierant*, *Romani cepiſſe ac tenere ſe fumo ſignificarent* : &c.

V. Apud *Urſinum*, p. 359. In cod. Bav. autem deſideratur hoc Fragmentum. Pag. 510.

Lin. 72. Λεύκιος Κοΐντιος. „In exemplari mendoſe ſcriptum erat λεύκιος κάντος, ex quo nos fecimus Κοΐντιος, ut de *L. Quinctio* intelligamus, T. Flaminini fratre, *cui*, ut inquit Livius lib. XXXII. [cap. 16.] *claſſis cura maritimæque oræ imperium mandatum ab Senatu erat.* Ad hujus Fragmenti intelligentiam, quod ex eodem Macedonico deſcriptum eſt, libet Zonaræ verba deſcribere, quæ leguntur in lib. II. [lib. IX. c. 16] Λεύκιος δὲ Φλαμινῖνος, [Φλαμίνιος,] ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, μετὰ τοῦ Ἀττάλου καὶ τῶν Ῥοδίων τὰς νήσους ἐχειροῦτο. καὶ τέλος

Digitized by Google

Pag. 516. Κέγχρειαν ἑλόντες, καὶ πυθόμενοι πρέσβεις παρὰ τοῦ Φιλίππου πρὸς τοὺς Ἀχαιοὺς πεπέμφθαι, ἀπέστειλαν καὶ αὐτοὶ, καὶ Ἀθηναῖοι συνεπρεσβεύσαντο. Καὶ πρότερον μὲν συνεμερίσθησαν [ἐμερίσθησαν] αἱ γνῶμαι τῶν Ἀχαιῶν· τῶν μὲν τῷ Φιλίππῳ τὴν συμμαχίαν ψηφιζομένων, τῶν δὲ τοῖς Ῥωμαίοις. ὀψὲ δ' οὖν ποτὲ τὴν βοήθειαν αὐτοῖς ἐψηφίσαντο, καὶ ἐπὶ τὴν Κόρινθον συνεστράτευσαν, &c." URSINUS. — Eamdem rem fuſe exponit Livius XXXII. 19-23.

L. 74 *ſq.* αἰτοῦντος. „αἰτῶν βοήθειαν, pro αἰτοῦντος, mendoſe, ut videtur, ſcriptum erat." URSINUS. Neſcio an αἰτοῦντες potius legendum, ut ἐς συμμάχους, quod ſequitur, referatur ad Macedonas.

L. 79. διά τινα ἐς τὴν Ἑλλάδα Σουλπικίου τοῦ στρατηγοῦ παρανομήματα „Huc pertinent illa Pauſaniæ, in Achaicis: [VII. 11.] Οὗτος ὁ Γάλλος ἐς τὸ Ἑλληνικὸν πολλὰ μὲν εἶπε, πολλὰ δὲ ἔπραξεν, ὑπερήφανα, &c." URSINUS.

VI. Apud *Urſinum*, p. 360.

Lin. 85. Ὅτι Φλαμινῖνος αὖθις &c. „Hoc Fragm. ex eodem Macedonico depromptum eſt." URSINUS. Retinui Φλαμινῖνος, quod ab Urſino editum inveni; quamquam, an in exemplari ſuo ita ſcriptum repererit editor, dubitari poterat. Nam ſicut in loco ex Zonara ad Fragm. præc. adlato, pro Φλαμίνιος, quod apud Zonaram legebatur, tacite Φλαμινῖνος idem Urſinus repoſuit, ſic & apud Appianum lectio hæc ex ejuſdem emendatione eſſe videtur. Certe codex Bav. & in his eiſdem Appiani Fragmentis, & in Fragm. ex Dione, N°. XVII. apud Urſinum, pag. 381. (T. I. edit. Reim. p. 66. num. CLVII.) & in Eclogis ex Diodoro, n. III. & IV. ap. Urſin. p. 314 ſq. (T. II. p. 619. ed. Weſſeling.) non Φλαμινῖνος, ut Urſinus edidit, ſed conſtanter Φλαμίνιος exhibet; in quam eamdem ſcripturam, tam apud Græcos Scriptores, quam apud Latinos, tantum non omnia ſcripta exemplaria cum veteribus editionibus conſentiunt. Itaque, licet a Pighio ad A. U. DLV. T. II. p. 249. & a Sigonio ad Liv. XXII. 33, 8. aliiſque Viris doctis paſſim obſervatum inveniam, mendoſe *Flaminium* cognomen Quinctiorum ſcribi, & cum lapidibus Capitolinis *Flamininum* eſſe reponendum, quod etiam in

Digitized by Google

pleriſque deinde editionibus græcorum latinorumque Scriptorum factum video: tamen in Hiſt. Syr. Appiani, p. 538, 31. & 36. &c. non mutandam duxi vulgatam ſcripturam, in quam ibi cum Editis ſcripti noſtri libri omnes conſpirant; ratus ſcilicet minime certum eſſe, Scriptores omnes veteres legi iſti eſſe obſecutos, ſcripturamque hanc, quam damnant eruditi quos dixi viri, ubique non niſi ex librariorum lapſu originem traxiſſe. Pag. 510.

L. 86. κατὰ τὸν Μηλιέα κόλπον. Sic Bav. ita tamen ut neſcias an Μειλιέα (mendoſe id quidem) ſcribere voluerit librarius. *In ſinu Maliaco:* Liv. XXXII. 32. Polyb. Excerpt. ex lib. XVII. c. 1. *L.* 87. Ρωμαίων. Utique Ροδίων legendum; atque id in contextu repoſitum malim, quod & in lat. verſ. expreſſi. Conf. Polyb. XVII. 2. Liv. XXXII. 33. Pag. 511.

L. 92. πέδας τῆς Ἑλλάδος. *Compedes Græciæ*, Liv. XXXII. 37. πέδας Ἑλληνικὰς, Polyb. XVII. 11.

L. 96 *ſqq.* Ἡ δὲ βουλὴ τοὺς Φιλίππου πρέσβεις ἤρετο &c. Non perſpicuum eſt in Bav. εἴρητο ne (ſcil. compendio illo ſcripturæ, quo literæ ει uno nexu efferri ſolent) an ἤρετο ſcriptum ſit: quin ἤρετο ſcribi debuerit, dubitare nemo poteſt. „ Livius libro 33. [potius XXXII. 37.] *Legati deinde regis intromiſſi. Quibus, longiorem exorſis orationem, brevis interrogatio, ceſſuri-ne iis tribus urbibus eſſet, ſermonem incidit, cum mandatum ſibi de his nominatim negarent quicquam. Sic infecta pace dimiſſi. Quinctio librum arbitrium pacis ac belli permiſſum.* &c. Sumſit autem Livius ex Polybio; a quo totam hanc Macedonicam de bello Philippico & Perſico hiſtoriam accepit, ut apparet, Appianus." URSINUS.

VII. Apud *Urſinum*, pag. 360-364. „ Pertinet hoc Fragm. ad eundem Macedonicum Appiani librum; ad cujus intelligentiam videndus Polybius in Fragmento [de Legat.] ſexto." URSIN. Pag. 512.

Lin. 4. ἡττηθεὶς πάλιν ὁ Φίλιππος. Ad Cynoſcephalas. Liv. XXXIII. 7-10. *L.* 8 *ſq.* εὐχεροῦς μεταβολῆς. Sic recte Bav. — Polyb. Legat. VI. Οὐκ ἐδύναντο πιστεύειν (οἱ Αἰτωλοὶ) διότι χωρὶς

Digitized by Google

Pag. 512. δώρων ἡ τηλικαύτη μεταβολὴ γέγονε τοῦ Τίτου πρὸς τὸν Φίλιππον. Livius XXXIII. 11. *Querentes* (Ætolos,) *mutatum victoria imperatorem. - - - Donis regiis imminere credebant invicti ab ea cupiditate animi virum.*

L. 10. ἐπιπολάσαι τὴν Αἰτωλῶν βίαν. Familiare Appiano verbum ἐπιπολάζειν, ut Index noſter docebit. Livius l. c. *Philippo ſublato, fractis opibus Macedonici regni, Ætolos habendos Græciæ dominos videbat.* *L.* 12. ἀγαπᾷν ἐῶσι, intell. αὐτὴν, nimir. τὴν νίκην. *Ibid.* οἳ τὸν Φιλ. In contextu Urſini editum eſt, ἢ τὸν Φιλ. Sed in Notis ita repetuntur hæc verba, tamquam in contextu exhiberetur οὗ τὸν Φιλ. Tum vero monet in Notis URSINUS: „In exemplari χωρὶς οἱ mendoſe ſcriptum erat. [ſcil. ut in Bav.] Fortaſſe pro οἱ non male ἢ reponi poſſet."

Pag. 513. *L.* 20. συνοίσει. Recepi emendationem, quam in Notis propoſuerat URSINUS; ubi ad vulg. lectionem συναίσειν monuit: „Placeret magis συνοίσει. Eſt autem ſententia ſumpta ex Polybii Fragmento ſexto." Adde Liv. XXXIII. 12.

L. 22 *ſq.* οἱ οὐδένα ποτὲ τῶν ἐχθρῶν εὐθὺς ἀπ' ἀρχῆς ἀνέτρεψαν. — „Ita emendavimus, cum in exemplari, [quemadmodum & in Bav.] οἱ οὐδὲν ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν εὐθὺς ἀπ' ἀρχῆς ἀνέγραψαν, mendoſe, ut apparet, ſcriptum eſſet." URSINUS.

Pag. 514. *CAP. II. Lin.* 42. χωρὶς ἑξήρους μιᾶς καὶ σκαφῶν πέντε κατάφρακτων. Paulo aliter Polyb. Legat. IX. πλὴν πέντε σκαφῶν καὶ τῆς ἑκκαιδεκήρους. Et rurſus aliter Liv. XXXIII. 30. *naves omnes tectas tradere, quin & regiam unam inhabilis prope magnitudinis, quam ſexdecim verſus remorum agebant:* ad quem Livii locum vide quæ adnotarunt Viri docti in edit. Drakenb. *L.* 44. ἐσενέγκεῖν. De lect. cod. Bav. ἐπενεγκεῖν, vide ad Pun. 306, 36. *L.* 45. ἐν ἔτεσι δέκα. Sic & in hiſt. Sicula p. 94, 34. ἐν ἔτεσιν εἴκοσι, præfixa eadem præpoſitione. *Ead. lin.* τὸ μέρος: *definitam partem, ratam partem.* Sic l. c. pag. 94, 34 ſq. τὸ μέρος ἑκάστου ἔτους ἐς Ῥώμην ἀναφέροντας. *L.* 49 *ſq.* Συμβούλους δ' ἔπεμπον αὐτῷ &c. Conf. notata ad Hiſp. p. 195, 8. „Appianus hæc ex Polybio; [Legat. VII.] e quo ſunt Liviana illa tranſlata in libro

XXXIII.

XXXIII. [cap. 24.] *Decem legati more majorum, quorum conſilio T. Quinctius imp. leges pacis Philippo daret, decreti; &c.*" URSINUS.

L. 55 *ſqq.* Ὁ δῆμος ὁ Ῥωμαίων &c. Idem præconium, mutatis paulliſper verbis, legimus apud Polyb. Legat. IX. & apud Plutarchum in T. Flaminio, p. 374. Conf. Liv. XXXIII. 32. *Pag.* 515.

L. 58. ἰδίοις ἤθεσι καὶ νόμοις. Non ſolicitandum erat vocab. ἤθεσι. Nam & apud Herodot. II. 30. ἤθεα Αἰγύπτια ſunt *mores & inſtituta Ægyptiorum*, & apud alios probatos Scriptores ἤθη cum νόμοις conjunguntur, & de *civilibus* etiam *inſtitutis* dicuntur.

CAP. III. Lin. 67. καὶ συμμάχησε Ῥωμαίοις ὁ Φίλιππος &c. Conf. hiſt. Syr. cap. 16. pag. 557. & Liv. XXXVII. 7.

L. 70. παρέπεμψεν οἰκείοις τέλεσι καὶ τροφαῖς καὶ δαπανήμασι. *Pag.* 516. Verba καὶ δαπανήμασι ex interpretamento vocabuli τέλεσι videri poſſunt irrepſiſſe. Scholiaſtes Thucyd. ad verba τέλεσι τοῖς οἰκείοις, IV. 60. τέλεσι, ait, ταῖς δαπάναις. Civ. II. p. 195, 44. τέλεσι κοινοῖς, *ſumtu publico.* De re, quæ hic agitur, conf. Syr. cap. 23. pag. 568. *L.* 72. Θράκες. Corrige Θρᾷκας.

L. 76 *ſqq.* Οἱ δὲ Θρᾷκες οἶδε &c. Conf. Syr. c. 43. p. 602 ſq.

CAP. IV. Lin. 80. „ἐκτελεσθέντος δὲ * πολλοί. Videtur hic deeſſe verbum τοῦ ἀγῶνος vel aliquid tale. Itaque locum ſtellula merito notavimus. [Non obſecutus eſt Typotheta in officina Plantiniana ſigno, ſed poſuit, ἐκτελεσθέντος δὲ τοῦ κηρύγματος.] Fortaſſe ἐκτελεσθέντων δὲ τούτων non male reſtitui poſſet: vel pro τοῦ ἀγῶνος, rectius eſſet τοῦ κηρύγματος. Omnino aliquid deſideratur." URSINUS. In mente adhuc verſabatur Urſino ἀγὼν ille τῶν Ισθμίων, & κήρυγμα, de quo cap. præced. p. 515. dictum eſt. Sed nunc agitur de eis quæ acciderunt poſt bellum a Romanis adverſus Antiochum geſtum. (vide mox p. ſq. lin. 92 ſqq.) Quod quoniam ex eis etiam, quæ præcedunt, ſatis adparet, fortaſſe nihil aliud h. l. excidit, niſi ſolum verbum πολέμου, a quo ad ſequens vocab. πολλοὶ ab eiſdem literis incipiens aberrare facile potuit librarius. De Argumento hujus Capitis conf. Polyb. Legat. XLVI. & Liv. XXXIX. 35. & 46 ſq.

Pag. 517. *L.* 91. „ καὶ προσεπεῖπε Δημήτριον. Verbum προσεπεῖπε mihi ſuſpectum eſt, & pro eo προσέπεμψε, vel aliquid tale, reponendum opinor." URSINUS. Imo probum utique verbum προσεπεῖπε: ſed particula διὰ, quæ ſequebatur, ex Itaciſmi confuſione abſorpta eſt a ſequente verbo Δημήτριον. Sic vero mox rurſus lin. 95 ſq. *Philippus* ὁρῶν αὐτὸν -- συγγνώμης ἀντὶ χαρίτων ἀξιούμενον, καὶ τῆσδε διὰ Δημήτριον. Pariter Polyb. l. c. T. II. p. 636. edit. Lipſ. vel Vindob. ἵνα δὲ καὶ Φίλιππος εἰδῇ, διότι τὴν χάριν ταύτην ἡ σύγκλητος Δημητρίῳ δίδωσιν, ἐξαποστελεῖν ἔφη πρεσβευτὰς - - - διασαφήσοντας τῷ βασιλεῖ, διότι τῆς συμπεριφορᾶς τυγχάνει ταύτης διὰ Δημήτριον.

L. 92. ἐς τὸν Ἀντιόχου πόλεμον. Sic emendavi. Vid. Adnot. ad Hiſp. 176, 85. URSINUS, quum edidiſſet „ ἐς τὸν πρὸς Ἀντίοχον πόλεμον", in Notis monuit: „ Adverbium πρὸς in Exemplari deerat: videtur tamen neceſſarium."

Pag. 518. *L.* 97. ἐπέκρυπτεν reſtitui ex Bav. uſitatius in hac re verbum, *occultare*, *diſſimulare animi ſenſum.* *L.* 99. Εὐμενῆ. Scio, aliâs Εὐμένης, Εὐμένους &c. proprium hoc nomen ſolere efferri, ſicut etiam Urſinus in his Fragmentis edidit: ſed quum non ſolum cod. Bav. in his eiſdem Fragmentis, verum etiam reliqui noſtri codices cum Editis in hiſt. Syr. & Mithr. conſtanter, quoties nomen illud occurrit, accentum in ultima ponant, tenendam hanc formam putavi, quam Urſinus invito exemplari ſuo cum altero permutaſſe videtur.

VIII. Argumentum hujus Fragmenti, a *Suida* conſervati, ad extrema Philippi tempora pertinere videtur. *L.* 3. ἐκτετρῶσθαι. Sic Suidæ editio Mediol. cum accentu circumflexo. Conf. Adnot. ad p. 45, 16. & ad 93, 20.

IX. Apud *Urſinum*, pag. 364 - 369. „ Ex eodem Macedonico hoc quoque Fragmentum depromptum eſt." URSINUS.

L. 5. ἡ τῶν Ἑλλ. Sic recte Bav. *L.* 6. Vocabulum γειτνίασις aliquid amplius h. l. dicere videtur, quam γειτονία, *vicinia*, *vicinitas*: ſcilicet *uſum & conſuetudinem quæ inter bonos vicinos obtinet*, *conſervationem officiorum quæ ſibi mutuo præſtant vicini.* Sic rurſus infra, p. 526, 28. μηδ' ἔγκλημα ποιεῖσθαι γειτνίασιν καὶ σωφροσύνην καὶ παρασκευήν.

L. 7 *ſq.* οἱ ἐς Βαστάρνας ἐσταλμένοι. „Ita legendum. Livius, Pag. 518.
libro XLII. [11.] *Baſtarnatum* [Baſtarnarum] *gentem excitam ſedibus ſuis* &c." URSINUS. Quid in exempl. ſuo invenerit, non declaravit Urſinus. ἐν Βαστέρνας ἐσταλ. dat Bav. duplici menda. Recte autem Βαστάρνας, ſive ex codice ſuo, ſive ex ſua emendatione, Urſinus edidit. Et ſic, Βαστάρναι, pro vulg. Βαστέρναι, cum Vat. C. & Cand. gentis illius nomen edidi in lib. Mithrid. p. 744, 31. &c. & rurſus cum Cand. in hiſt. Illyr. p. 860, 68. Conf. ad Mithr. p. 744, 31.

L. 12 *ſqq.* Ἐν δὲ τούτῳ καὶ Εὐμενὴς *&c.* Vide Livium XLII. Pag. 519.
11 & ſeqq. *L.* 16 *ſq.* καὶ τὸν ἀδελφὸν οἰκείως ἐς αὐτοὺς ἔχοντα ἀνῄλοι. „Verbum ἔχοντα corruptum erat in exemplari. [In Bav. eſt ἔχοντα: ſed initio vocis aliquid turbatum.] Hæc autem Eumenis oratio ſumpta videtur ex Polybio, a quo transtulit Livius in lib. XLII. Nam de Demetrii morte ita apud eum loquitur Eumenes: *Orſus inde a Philippi conſiliis, necem Demetrii filii retulit, adverſantis Romano bello.*" URSINUS. Apud Polybium intercidit locus, qui huc ſpectabat.

L. 21. Βοιωτοὺς συμμαχήσας. Sic in contextu editionis Urſini legitur: nec male. At in Notis, ubi hæc verba repetit *URSINUS*, probabilius etiam συμμαχήσεις poſuit, adjecta hac Adnotatione: „Ita legendum, cum in exemplari συμμαχήσεις [ſicut in Bav.] corrupte ſcriptum ſit. Hanc hiſtoriam refert Livius in eadem Eumenis oratione: *Boeotorum*, inquit, [loc. cit. c. 12.] *gentem, captatam Philippo, nunquam ad ſcribendum amicitiæ fœdus adduci potuiſſe: tribus nunc locis cum Perſeo fœdus inciſum literis eſſe*, &c. Paulo poſt: *Jam Ætolos quem ignorare in ſeditionibus ſuis non ab Romanis, ſed a Perſeo, præſidium petiiſſe.* &c. Et mox: [cap. 13.] *Auxilium Byzantiis adverſus fœdus tulit.*" URSINUS.

L. 22 *ſq.* καὶ Θετταλοὺς καὶ Περραιβοὺς διαστασιάσειε βουλομένους τι πρεσβεῦσαι πρὸς ὑμᾶς. „Ita emendavimus, cum in exemplari mendoſe ſcriptum eſſet καὶ Θεττιλοὺς, [ſic] καὶ Ἰταλοὺς διαστασιάσειε βουλόμενοι, &c. Livius ibidem de hac re ita: *confudit & miſcuit omnia in Theſſalia Perrhæbiaque, &c.*" *Idem* URSINUS.

Digitized by Google

Pag. 520. L. 25. „Αβρύπολιν μὲν ἀφῄρηται τὴν ἀρχήν. Livius ibidem: *Abrupolim, ſocium atque amicum veſtrum, regno expulit.* &c. Non eſt autem dubitandum, quin a Polybio ſumpſerit Livius, unde Appianus etiam fere ad verbum accepit. Opinor autem Αβρούπολιν, pro Αβρύπολιν, legendum eſſe apud Appianum ex Pauſania, & Pauſaniam ex hoc Appiani loco ita reſtituendum in Achaicis: [ſive lib. VII. cap. 10.] Περσεῖ γὰρ τῷ Φιλίππου, πρὸς Ρωμαίους ἄγοντι εἰρήνην κατὰ συνθήκας, ἃς ὁ πατήρ οἱ Φίλιππος ἐποιήσατο, ἐπῆλθεν ὑπερβῆναι τοὺς ὅρκους, καὶ ἐπί τε Σαπαίων τὸν βασιλέα Αβρούπολιν, καὶ Αρθέταυρον, ϛράτευμα ἀγαγὼν, ἐποίησεν ἀναϛάτους, Ρωμαίων συμμάχους ὄντας. Corrupte enim in vulgatis codicibus legitur, καὶ ἐπί τε Σαπαίων τὸν βασιλέα Ἄβρου πόλεως ϛράτευμα ἀγαγὼν, &c. eamque inemendatam ſcripturam ſecutus Amaſæus, vertit: *regemque Sapæorum, Abro urbe expugnata, populi Romani ſocium & amicum, ſedibus expuliſſet ſuis.* Omnino Αβρούπολιν, pro Ἄβρου πόλεως, apud Pauſaniam legendum: ita enim eſſe in libro manuſcripto, poſtea animadverti: [non videtur manuſcriptum codicem Pauſaniæ dicere Urſinus; ſed exemplar ſuum horum Excerptorum de Legationibus, in quo deinceps pag. noſtra 523, 81. & 524, 85. (ſicut & in cod. Bav.) Αβρούπολιν ſcriptum erat, quod ibi etiam ita editum ab Urſino: unde nobis hoc quoque loco Αβρούπολιν edere viſum eſt:] &, ἀνάϛατον Ρωμαίων σύμμαχον ὄντα, reponendum, pro ἀναϛάτους Ρωμαίων συμμάχους ὄντας, ſi Αρθέταυρον nomen expungamus: quod tamen mihi retinendum videtur, vel ex his Appiani verbis quæ ſequuntur, Αρθέταυρον δὲ ἐν Ιλλυριοῖς, καὶ δυνάϛην ἔκτεινεν ἐπιβουλεύσας: ad quæ ex Polybio, ut diximus ſupra, reſpexit Livius, cum ſcribit: *Artetarum Illyrium, quia ſcripta ab eo quædam vobis comperit, ſocium item atque amicum veſtrum, interfecit.*" URSINUS.

L. 27 - 29. διέβαλλε δ' αὐτοῦ καὶ τὰς ἐπιγαμίας *&c. uſque* ϛόλῳ παραπεμφθείσας. „Ita legendum: [atque ita eſt in Cod. Bav. niſi quod διέβαλε det, pro διέβαλλε:] illuſtrantibus hanc lectionem Livianis illis, in libro XLII. [c. 12.] *Seleuci filiam duxiſſe eum, non petentem, ſed petitum ultro: ſororem*

Digitized by Google

dediſſe Pruſiæ, precanti ac oranti: celebratas eſſe utraſque nuptias gratulatione doniſque innumerabilium legationum, & velut auſpicibus nobiliſſimis populis deductas eſſe, &c. Videndus in Fragmentis Polybius, a quo ſumpſit Livius." IDEM. — Laodicen ſponſam ab Rhodiis ad Perſeum deductam eſſe, obiter memoratum legimus in Excerptis ex Polybio, Legat. LX. *Pag. 520*

L. 32. ὀξέως ἐν ὀλίγῳ. Verba ἐν ὀλίγῳ ex interpretatione verbi ὀξέως irrepere in contextum potuerunt. Certe ſatis fuerat, ὀξέως. Sic infra, p. 535, 57. οὕτω ὀξέως ἁπάντων ἐπιτυχών: & ſæpe aliâs.

CAP. II. Lin. 36. σώφρονα καὶ φιλόσοφον. Infra, p. 526, 18 ſq. *Romani* dicuntur οὐ φέροντες σώφρονας καὶ δικαίους καὶ φιλοπόνους γείτονας. *L.* 39 *ſq.* αἰτιωμένη. Sic recte Bav. *Pag. 521*

L. 40-44. „ταῦτ' ἀπόῤῥητα ἔτι ἐν σφίσι &c. *uſque* Εὐμένη διελέγχειν. Locus hic in manuſcripto non caret mendo. Nos autem ita edidimus, ut emendari debere exiſtimavimus. [In Bav. leguntur omnia ſicut edidit Urſinus; niſi quod ἀπόῤῥητον det pro ἀπόῤῥητα, & Εὐμενῆ pro Εὐμένη.] Huc autem pertinent Liviana illa ex libro XLII. [c. 14.] *Perſei deinde regis legatis poſt paucos dies ſenatus datus eſt. Ceterum præoccupatis non auribus magis, quam animis, ab Eumene rege, omnis & defenſio & deprecatio legatorum reſpuebatur: & exaſperavit animos ferocia animi Harpali, qui princeps legationis erat. Is, velle quidem & laborare, dixit, regem, ut purganti ſe nihil hoſtile dixiſſe aut feciſſe fides habeatur,* &c. *Et legatio Rhodiorum erat, ac Satyrus princeps, &c.* Appiani verbum ἐξηγρίωσαν, [lin. 47 ſq.] quod ex Polybio mutuatus eſt, *exaſperavit* Livius vertit." URSINUS.

L. 46 *ſq.* βουλομένους δ' ἤδη. Niſi plura quædam verba hic interciderunt, delenda omnino conjunctio δὲ, & ante βουλομένους inſerendum nomen πόλεμον, quod ob præcedens ſimile vocab. πλέον facile præteriri a feſtinante librario potuit.

L. 50. „καὶ Ῥόδιοι τὴν θεωρίαν αὐτοῦ. Pro θεωρίαν libenter legerem θεωρίδα, ut navim intelligamus, qua Theori vehebantur Rhodum, litatum ſoli, Eumenis nomine." URSINUS. Quum conjectura Urſini contra ejus voluntatem in

Digitized by Google

Pag. 521. ipſum contextum eſſet recepta, revocavi θεωρίαν, in quam lect. conſentit Bav. cum Urſini exemplari. θεωρίαν dici *pompam* vel *legationem ſacram ad peragendum ſolenne ſacrificium miſſam*, ſatis notum eſt. Vide Plat. in Phædone cap. 1. & Xenoph. Memorab. Socr. IV. 8, 2. ubi quidem pariter θεωρὶς pro θεωρία, nulla urgente cauſa, repoſitum H. Stephanus voluit. *Ead. lin.* 50. μόνου βασιλέων. Non ſatis liquet, utrum hæc ita intelligenda ſint, ut in verſ. lat. poſui, *quam ſolus ex regibus Eumenes mittere ſolebat*, an, *ex legationibus ſacris a regibus ad Solis feſtum miſſis*, *unius Eumenis pompam non receperunt.* *L.* 51. ἐς τὴν ἑορτὴν τοῦ Ἡλίου. *Rhodum* inſulam *Soli ſacram* habitam, Rhodioſque præ ceteris Diis *Solem*, tamquam generis ſui auctorem, impenſius coluiſſe, docet & ejus cultus originem ex Antiquitate explicat Diodorus Sic. lib. V. cap. 56. Ἀγῶνος autem Ἡλίου, qui Rhodi olim quotannis magna celebritate agebatur, meminit Scholiaſtes Pindari, ad Olympion. Od. VII. extr. laudatus a Weſſeling. ad Diodor. l. c.

L. 52 ἐκ Κίῤῥας ἐς Δελφοὺς ἀνέβαινε θύσων. „Livius libro XLII. [c. 15.] *Satis conſtabat, Eumenem, ut ſacrificaret Apollini, Delphos aſcenſurum. Progreſſi cum Evandro inſidiatores nihil aliud ad peragendum inceptum, quam loci opportunitatem, omnia circumeuntes, quærebant. Aſcendentibus ad templum a Cirrha, priusquam perveniretur ad frequentia ædificiis loca, maceria erat ab læva ſemitæ paulum extans a fundamento*, &c. Mox: *poſt maceriam ſe abdiderunt*, &c. quod Appianus dixit, ὑπὸ τὸ τειχίον ὑποστάντες ἐπεβούλευον, ex Polybio ſcilicet, ut jam admonuimus." URSINUS.

Pag. 522. *L.* 54. Καὶ ἄλλας δέ τινας αἰτίας. Non opus erat ſolicitare hæc verba.

CAP. III. Lin. 69. ὅτι Θρᾴκην κατακέκλειστο. „Livius ibidem: [c. 12.] *Thraciam ſubjectam eſſe*, &c." URSINUS.

Pag. 523. *L.* 70. „οὐκ ἐρήμης ὄντος ἀνδρὸς. Locus, ſine dubio corruptus, reſtitui aliquo modo poſſet, ſi ἐρίζοντος ἀνδρὸς legeretur, pro ἐρήμης ὄντος ἀνδρός. Placeret etiam, οὐκ ἐπιβουλεύον-

Digitized by Google

τος ἀνδρὸς, [atque id in contextu poſuit is, qui impreſſioni hujus libri in officina Plantiniana præfuit:] quia paulo poſt dicit, *Pag. 523.* ϛρατιὰν ἔχει καὶ παρασκευὴν, εἴ τις ἔξωθεν ἐπιβουλεύοι. Omnino ſenſus patet, utro modo legas." URSINUS. Imo plane repugnare ſententiæ auctoris videtur utraque Urſini emendatio: neque dubitari debet, quin ἠρεμήσοντος ſcripſerit Appianus, quo verbo ſæpius utitur hac ſententia, *quieſcere, quietum ſe tenere, abſtinere bello.* Vide hiſt. Gall. p. 80, 42. Samn. 42, 70. Annib. 282, 3. Mithr. 774, 46. &c.

L. 71. ἐς τὸ βουλευτήριον ἀπαχθέντες. εἰσαχθέντες aut παραχθέντες legendum puto, ni potius ἐπαχθέντες, ut Samn. pag. 57, 95. τοὺς πρέσβεις ἐπὶ τὸ κοινὸν ἐπήγαγον. Sic & Mithr. 649, 19 ſq. *L.* 75. αἱρεῖσθε πόλεμον. „Ita emendavimus cum in manuſcr. ſit αἱρεῖσθαι, ut videtur, mendoſe." URSINUS. Idem mendum in Bav. eſt, & paulo ante pariter αἰδεῖσθαι pro αἰδεῖσθε. Sed pro αἱρεῖσθε, utique αἵρεσθε malim; ſicut Hiſp. 200, 83. pro αἱρεῖται πόλεμον, cum Muſgrav. αἴρεται πόλεμον legendum videri monui. *L.* 83. ὑμῖν, ante ἐδήλωσε, dedit Bav.

L. 84. Licet in contextu Urſini editum ſit μετὰ τοῦτο, quod *Pag. 524.* etiam retinendum duxi; tamen in Notis ſic repetit hunc locum URSINUS, tamquam editum fuiſſet ἀντὶ τοῦτο, monetque: „Videtur legendum ἀντὶ τούτου, vel, quod magis placet, μετὰ τοῦτο. Livius lib. XLII. [c. 42.] *Hæc qualiacumque ſunt, per legatos meos non ſolum indicata, ſed etiam excuſata ſunt ſæpe in Senatu veſtro.*" Apud Livium XLII. 41 ſq. hæc Perſeus non (ut apud Appianum) per legatos Romæ in Senatu dicit; ſed in colloquio cum Q. Marcio Philippo, legato Romanorum, in Theſſalia ipſe coram hæc verba facit. Poſtremam orationem legatorum Perſei, Romæ in Senatu habitam brevibus verbis complexus eſt Livius XLII. 36. quam orationem latius diductam hic apud Appianum habemus. Verbum ἀναντιώσασθαι miror non ſolum intactum in contextu reliquiſſe Urſinum, ſed ne in Notis quidem correxiſſe. Propius a vero aberrans Bav. ἀνανεώσασθε dedit; quod in ἀνενεώσασθε, ex quo corruptum eſt, mutavi.

Pag. 524. *Ead. lin.* 84. οὔπω διαβάλλοντος. „Ita legendum, vel ex Livii auctoritate, pro οὕτω. [quod etiam in Bav. legitur.] Ejus verba [XLII. 42.] ſunt: *Sed nondum Romam accuſator Eumenes venerat.*" URSINUS. Eadem ſententia mox apud Noſtrum repetitur, lin. 98 ſqq. καὶ ταῦτα πρὶν ὑμῖν ἡμέτεροι πρέσβεις ἐμήνυον· καὶ οὐκ ἐμέμφεσθε, μέχρι τῆς Εὐμένους διαβολῆς.

L. 87. Δόλοψι γὰρ ἐπεστράτευσεν. „Livius lib. XLII. [c. 13.] *Dolopiæ bella intulit*, &c. *L.* 90 *ſq.* ἔκτειναν δὲ οἱ Δόλοπες ῥίδε τὸν ἡγούμενον αὐτῶν αἰκισάμενοι. „Livius ibidem: [c. 41.] *Quippe Euphranorem, præfectum a me impoſitum, ita occiderunt, ut mors pœnarum ejus leviſſima fuerit.* „αὐτὸν, pro αὐτῶν, male ſcriptum erat in exemplari." URSINUS.

L. 92 *ſq.* Ἀλλὰ Ἀρθέταυρόν τινες &c. „Livius: [XLII. 40.] *Artetari interfectores, ut cæde (ne quid ultra dicam) lætatum appareret, recepiſti.* Et paulo poſt: [c. 41.] *Ego tamen iſtos, ut primum in Macedonia eſſe admonitus a vobis comperi, requiſitos abire ex regno juſſi, & in perpetuum interdixi finibus meis.*" URSIN. *L.* 94. καθὰ καὶ ὑμεῖς &c. — „Livius: [ibid.] *ſi vos quoque accipitis, ut quicunque exules in Italiam aut Romam ſe contulerunt*, &c." URSIN.

L. 96 *ſq.* Βυζαντίοις δὲ καὶ Αἰτωλοῖς &c. „Livius: [XLII. 40.] *Byzantiis item contra fœdus miſiſti auxilia. Cum Bœotis, ſociis noſtris, ſecretam tibi ipſi ſocietatem, quam non licebat, jurejurando pepigiſti.*" IDEM. *L.* 98. καὶ ταῦτα πρὶν ὑμῖν &c. „Ita emendavimus, cum πλὴν, pro πρὶν, ſit in exemplari. [ut in Bav.] Livius, ibidem: [cap. 42.] *Per legatos meos non ſolum indicata*, &c. *Sed nondum Romam Eumenes venerat, qui calumniando omnia*, &c. *Idem* URSINUS. Conf. lin. 84. & ibi notata.

Pag. 525. *CAP. IV. Lin.* 6. οἷς πᾶσιν ἐχθρός ἐστι, τοιοῦτος ὤν. „Livius: [c. 41.] *Scilicet nec Eumenes, cum tam multis gravis publice & privatim ſit*, &c." URSINUS. *Ibid.* Ἐμμένιον, τὸν ἐν Βρεντεσίῳ &c. Inſertam partic. δὲ malim poſt Ἐμμένιον. Nec mendo vacare verba τὸν ἐν Βρεντεσίῳ videntur: forſan vocabulum aliquod intercidit, ad artic. τὸν pertinens. In Livii edi-

Digitized by Google

ſore Gronov. ad lib. XL. c. 41. ita citatur hic locus, tamquam legeretur τὸν ἐκ Βρεντεσίου. „*Ramnium*, non *Herrennium*, habet Livius, qui hanc hiſtoriam habet a Polybio, unde etiam ſumpſit Appianus. Livii verba ſunt ex libro XLII. [c. 17.] *Princeps Brundiſii Ramnius*: [*Rammius* habent editiones omnes:] *hoſpitio quoque & duces Romanos omnes, & legatos, exterarum quoque gentium inſignes, præcipue regios, accipiebat*, &c. *Promiſſis enim ingentibus præmiis petere inſtitit ab eo rex, quoniam duces omnes legatique Romani hoſpitio ejus uti aſſueſſent, quibus eorum ipſe ſcripſiſſet, ut venenum dandum curaret.* &c. Et mox: [c. 41.] *Neque ego potiorem quenquam ad miniſteria facinorum, quam Ramnium*, [*Rammium*,] *quem neque unquam ante videram, nec eram poſtea viſurus, invenire potui.* &c." URSINUS. Pag. 525.

L. 9. Φαρμακεία Bav. Et ſic quoque locum hunc in Notis citavit Urſinus. *L.* 14 *ſq.* πολλοῖς ἔθνεσι κεχαρισμένος. Supra, p. 519, 20 ſq. καὶ τὴν Ἑλλάδα ἀμέτρως θεραπεύοι, Βυζαντίοις τε καὶ Αἰτωλοῖς καὶ Βοιωτοῖς συμμαχήσας: & p. 520, 31 ſq. ὅτι πρὸς πολλῶν ἀξίως ἐν ὀλίγῳ ἀγαπῷτο καὶ ἐπαινοῖτο.

L. 23. ἧς (βοηθείας) ἐπιγιγνομένης. Sicut aliàs opponuntur ἐπιγίγνεσθαι & ἀπογίγνεσθαι; ſic h. l. ἐπιγίγνεσθαι & παρελθεῖν. *accedere, adeſſe*, & *præteriiſſe, abiiſſe*. An *durare, manere*, hic denotat verbum illud ἐπιγίγνεσθαι? fere ut apud Lucianum Dial. Mort. VII. 1. (Opp. T. I. pag. 356. edit. Hemſterh.) ἐπεὶ δὲ τὸ πρᾶγμα ἐς μήκιστον ἐπεγίνετο. *L.* 30 *ſq.* „τὸ δὲ ἐναντίον ἐστὶ σωφρόνων. Ita videtur ſcribendum, cum σώφρων ſit in exemplari." URSINUS. Pag. 526.

CAP. V. Lin. 35 *ſqq.* Καὶ ὁ ὕπατος ἐκέλευε τοὺς πρέσβεις &c. — „Livius libro XLII. [c. 48.] *Denuntiatum, extemplo mœnibus urbis Romæ, Italia intra XXX. diem excederent.* Hæc a Polybio tranſtulit Livius, unde Appianum Macedonicam etiam Hiſtoriam ſumpſiſſe diximus." URSINUS. Denunciatio iſta apud Livium ad legatos regis ſolos refertur: ſed ad omnes Macedonas, qui in Urbe eſſent, pertinuiſſe idem mandatum, Polybius conſentit Legat. LXVIII. Pag. 527.

Digitized by Google

Pag. 527. *L.* 46. διὰ τὰς ἔτι πρεσβείας. „ Locus eſt corruptus & mancus. Verborum tamen ſenſus patet." URSINUS.

X. Legat. XXVI. Apud *Urſinum*, p. 369. „ Hoc Fragmentum pertinet ad eundem Macedonicum librum." URSIN.

Pag. 528. *L.* 54. Ῥωμαίων ἀξίας οὐκ εἶναι διαλύσεις αὐτῷ &c. „ Videtur vox αὐτῷ abundare. [Imo minine ſolicitanda.] Livius libro XLII. [c. 62.] *Reſponderi placuit, ita pacem dari, ſi de ſumma rerum liberum Senatui permittat rex, de ſe, deque univerſa Macedonia ſtatuendi jus*, &c. Videndus Polybius in Fragmentis, [Legat. LXIX.] a quo ſumpſit Livius." URSINUS. *L.* 57. Θετταλοῖς μὲν ἐμαρτύρησεν &c. „ Livius ibidem: [c. 61.] *Theſſali pro concione laudati, duceſque eorum etiam virtutis cauſa donati.* *L.* 58. Αἰτωλῶν δὲ καὶ ἑτέρων Ἑλλήνων &c. „ Livius libro XLII. [cap. 60.] *Et in conſilio apud Conſulem pro ſe quiſque in Ætolos conferebant cauſam: ab iis fuga terroriſque principium ortum; ſecutos pavorem Ætolorum & ceteros ſocios Græcorum populorum. Quinque principes Ætolorum primi terga vertentes conſpecti dicebantur.*" URSINUS. An τούτους, (l. 60.) *hos principes Ætolorum*, Romam miſit Conſul? Non videtur.

XI. *Fragmentum* hoc, *a* SUIDA *conſervatum*, conferendum videtur cum Liv. XLII. 64. quam ob cauſam in hoc tempus huncque locum illud retuli.

Pag. 529. XII. Livius XLIV. 4. *quum Romanus imperator* [Q. Marcius Philippus] *major ſexaginta annis, & prægravis corpore, omnia militaria munera ipſe impigre obiret.* Ad marginem vero Editionis noſtræ hoc loco, A. U. 585, non 583, erat notandus: quem errorem corrigat æquus Lector velim.

XIII. Livius XLIV. 6. *Lavanti regi dicitur nunciatum, hoſtes adeſſe. Quo nuncio quum pavidus exſiluiſſet e ſolio, victum ſe ſine prælio clamitans proripuit.*

XIV. Apud *Valeſium*, pag. 561 ſq. Et repetitur totum hoc Fragm. apud *Suidam*, v. Περσεὺς Μακεδών: a quo ex Polybio deſumtum eſſe perperam putavit Caſaubonus, & inter Fragmenta Polybiana retulit. Partem ejuſdem Fragm. repetiit

Digitized by Google

idem *Suidas*, in Συνίστωρ, his verbis: Ὁ δὲ συνίστορας ἡγούμενος αἰσχροῦ φόβου, καὶ ἑτέροις ἐπεξαγγέλλειν, ἀπέκτεινεν ἀθεμίστως. De Argumento confer Livium XLIV. 10.

L. 80. σκαιὸς ἐς πάντας. Heſychius: σκαιός· ἀριστερὸς, Pag. 530. δύσκολος, πονηρὸς, ἄδικος, τραχὺς, σκληρός. Sic Noſter in Mithr. p. 714, 44. σκαιὸς ἐν ταῖς κολάσεσι, *in puniendo crudelis*, *ſævus*. Adeoque recte h. l. habebit ἐς πάντας, nec opus erit in ἐς πάντα mutare: quamquam aliâs nonnumquam male ἐς πάντας, pro ἐς πάντα, ſit editum. *L.* 81. ὅπερ ἐστί. Valeſius, quum in Contextu poſuiſſet ὥσπερ ἐστί, monuit in marg. „MS. ὅπερ & Suidas."

XV. Apud *Urſinum*, pag. 369 ſq. „Ex eodem Macedonico hoc quoque Fragmentum deſcriptum eſt. Ad ejus autem intelligentiam videndus Livius libro XLIV. [c. 14.]" URSIN. — At Legationis illius, quam Livius l. c. commemorat, longe diverſa ratio fuit atque hujus quæ hoc Fragmento Appianeo exponitur. Livius eam exponit Legationem, quam *Romam* miſerunt Rhodii, quæ in fine hujus Fragm. p. 531, 90 ſq. brevibus verbis tangitur: Ῥόδιοι μὲν οὖν, καὶ ὧς, πρέσβεις ἔπεμψαν ἐς Ῥώμην. Legationis vero *ad Marcium* miſſæ, de qua potiſſimum hoc Fragmento diſſeritur, nullam apud Livium mentionem factam reperio. Sed eamdem pluribus expoſuit Polybius, Excerpt. Legat. LXXX. ex quo Polybiano Fragmento paſſim illuſtrari hoc Fragm. Appiani poteſt. Miſſam autem hanc legationem ad Marcium Conſulem, quo tempore ad Heracleam (vel Heracleum) caſtra habebat, Polybius ait; adeoque eo tempore, cujus res Livius lib. XLIV. cap. 9. exponit, quo territus irruptione in Macedoniam Q. Marcii Perſeus fugam ceperat, & gazam in mare dejici navaliaque incendi juſſerat.

L. 83 *ſq.* συνηδόμενοι τῶν γεγονότων Περσεῖ. Hinc decerptum videtur brevius Fragmentum, quod, mutatis quidem paululum verbis, Appiano tribuitur apud *Suidam*, v. Συνηδόμενοι. Scil. Οἱ δὲ πρέσβεις ἔπεμψαν, συνηδόμενοι τῷ γεγονότι: id eſt: *illi vero legatos miſerunt*, *de re* (*feliciter*) *geſta congratulantes*. Ac videndum, an ex iſto Suidæ fragmento

Digitized by Google

Pag. 530. corrigenda ſint verba illa, de quibus quærimus, Excerpti hujus de Legationibus. Nam ex eis certe, quæ in hac Ecloge ſequuntur, manifeſtum fieri videtur, Rhodiorum legatos *gratulatum* veniſſe *Marcio res feliciter adverſus Perſeum geſtas*: at vero vis horum verborum, συνηδόμενοι τῶν γεγονότων τῷ Περσεῖ, rationem grammaticam ſi ſpectes, non alia niſi hæc eſſe poteſt, *gratulati Perſeo ea quæ acciderant*; quæ ita aliena ab hoc loco ſententia eſt, ut eam in lat. verſ. exprimere non ſim auſus.

L. 84 *ſq.* Μάρκιος τοὺς πρεσϐ. ἰδίᾳ. Ροδίους πεῖσαι &c. Polybius Legat. LXXX. Λαϐὼν αὐτὸν (principem legationis Rhodiorum) κατ' ἰδίαν εἰς τὰς χεῖρας ὁ Κόϊντος, θαυμάζειν ἔφη, πῶς οὐ πειρῶνται διαλύειν οἱ Ρόδιοι τὸν ἐνεστῶτα πόλεμον, μάλιστα τοῦ πράγματος ἐκείνοις καθήκοντος.

L. 87. μετέπιπτον· ὡς οὐ φαύλως &c. μετέπιπτον, *mutarunt animum*. Sic Civ. I. pag. 97, 26 ſq. μετέπιπτε τῇ γνώμῃ, *mutavit ſententiam*. De re conf. Polyb. l. c. ſub fin.

Pag. 531. *L.* 90 *ſq.* „πρέσϐεις ἔπεμπον ἐς Ρώμην, καὶ ἑτέρους πρὸς Μάρκιον. Ita hunc locum emendavimus, cum in exemplari corrupte legeretur, πρέσϐεις ἔπεμπον πρὸς Ρώμην, καὶ ἕτερα πρὸς Μάρκιον." URSINUS. In contextu tamen edit. Urſini πρὸς poſitum eſt, & ἐς in marg. rejectum. Recte hic locus exhibetur in cod. Bav.

XVI. Apud *Valeſium*, pag. 562 ſq.

Lin. 92. Γένθιος, βασιλεὺς Ἰλλυριῶν ἑνὸς ἔθνους &c. Delendum inciſum, quod poſt Ἰλλυριῶν irrepſit. De re conf. Noſtrum in Illyr. c. 9. p. 841. Polyb. Legat. LXXXV. Liv. XLIV. 27. Plutarch. in Paulo Æmilio p. 261. *L.* 96. Πετίλιον, *L. Petilium* vel *Petillium*. Livius l. c. — *L.* 97 *ſq.* ὡς ἤδη καὶ δι' αὐτὸν Ρωμαίοις πεπολεμωμένον. Livius l. c. *Perſeus contraxiſſe eum neceſſitates ratus ad bellum utique cum Romanis*. Plutarch. l. c. ἡγούμενος ὁ Περσεὺς, οὐδὲν ἔτι δεῖσθαι τῶν χρημάτων τὴν ἐκπολέμωσιν, ἄλυτα τοῦ Γενθίου προδεδωκότος ἔχθρας ἐνέχυρα, καὶ διὰ τηλικαύτης ἀδικίας ἐμϐεϐληκότος ἑαυτὸν εἰς τὸν πόλεμον. πεπολεμωμένον poteſt eſſe Accuſativus abſolute poſitus. πεπολεμωμένος τινὶ aliâs eſt *ad bellum adverſus aliquem conci-*

Digitized by Google

tatus, *hoſtis factus*, *infenſus*. Mith. 648, 96. & 807, 91. Hiſp. 269, 68. Hoc loco videri poteſt exponendum *ad bellum coactus:* ac videndum, an Ῥωμαίους fortaſſe, pro Ῥωμαίοις, legi debeat, eadem ſtructura eademque ſententia, qua apud Thucyd. lib. V. cap. 98. legimus, πολεμώσεσθε αὐτούς, *hoſtes vobis reddetis illos.* Pag. 531.

L. 98. Ἐς δὲ Γέτας ἔπεμπε &c. *Gallos* Livius vocat, XLIV. 26. Vide Notata ad p. 532, 15. *L.* 99 *ſqq.* καὶ Εὐμενοῦς ἀπεπειράσατο &c. Vide Liv. XLIV. 24 ſq.

L. 2 *ſq.* „Εὐμένει δ' ὡς οὐ λησομένῳ ταῦτα Ῥωμ. Hæc partim corrupta, partim tranſpoſita ſunt: ac mihi videntur collocari debere poſt ea verba, διαβαλεῖν τὸν Εὐμένη, ὡς οὐ λησομένων τούτων τοὺς Ῥωμαίους, vel ſane, ὡς οὐ λησόμενόν γε τοὺς Ῥωμαίους." Henr. Valesius. Non obſcura ſententia: ſed mire ita accidit, ut Livii locus, quo eadem ſententia exponebatur, pariter mutilus ad nos pervenerit: XLIV. 24. *Ad Eumenem per ſpeciem captivorum redimendorum miſſus legatus erat: verum occultiora quædam agebantur, quæ in præſentia inviſum quidem & ſuſpectum Romanis Eumenem falſis gravioribus * *. Proditor enim ac prope hoſtis habitus, dum inter ſe duo reges captantes fraude & avaritia certant.*

L. 11. καταθήσειν. Sic in Contextu recte edidit Valeſius: in marg. autem notavit: „*Mſ.* καθήσειν." Pag. 532.

Cap. II. Lin. 15. Κλοιλίῳ μὲν, τῷ ἡγεμόνι (τῶν Γετῶν) &c. „Livius lib. XLIV. [c. 26 ſq.] *Clondicum vocat, regulum Gallorum;* non, ut Appianus noſter, *Getarum.* Plutarchus autem in Æmilio Paulo [p. 260.] *Baſtarnas* dicit: ἧκον γὰρ αὐτῷ δεηθέντι Βαστάρναι, μύριοι μὲν ἱππεῖς, μύριοι δὲ παραβάται. Quæ Plutarchi verba nemo melius interpretatus eſt T. Livio. Is ſic ait: *Veniebant x millia equitum, par numerus peditum, & ipſorum jungentium curſum equis, & in vicem prolapſorum equitum vacuos capientium ad pugnam equos.* Tot verbis opus fuit, ut unica vox, παραβάται, explicaretur. Ex his autem colligi poteſt, *Baſtarnas Gallicam gentem* fuiſſe. Hoc enim genus pugnæ proprium fuit

Digitized by Google

Gallorum, ut teſtis eſt Pauſanias in Phocicis: [X. 19.] δύο
Pag. 532. γὰρ οἰκέται περὶ ἕκαστον τῶν ἱππευόντων ἦσαν, ἀγαθοὶ καὶ αὐτοὶ τὰ ἱππικά, & cet. quæ brevitatis ſtudio prætermitto. Germani quoque hoc genere pugnæ exercitati fuere, ut ait Cæſar lib. I. de Bell. Gall. in fine: *Equitum millia erant ſex: totidem numero pedites velociſſimi, quos ex omni copia ſinguli ſingulos ſuæ ſalutis cauſa delegerant. Cum his in præliis verſabantur*, &c. Parum refert, hoc quidem loco, Gallicam an Germanicam gentem dicamus: quippe Gallos Germanis permixtos fuiſſe conſtat. Certe T. Livius, quem *regem Gallorum* in lib. XLIV. vocat, eundem regulum *Baſtarnarum* dicit lib. XL. extremo. [cap. 58.] Et Diodorus Siculus eos modo Γαλάτας, modo Κελτοὺς nominat. [Γαλάτας quidem in Exc. Peireſc. apud Valeſ. pag. 313. Opp. T. II. p. 580. edit. Weſſeling.] Denique in Prologo libri XXXII. Trogi Pompeji ſatis indicatur, Baſtarnas a Gallis ortos eſſe." HENR. VALESIUS. Plutarchus etiam, quos modo *Baſtarnas* vocaverat, eoſdem mox p. 261, Γαλάτας adpellat: & diſerte pag. 259. Γαλάτας, ait, τοὺς περὶ τὸν Ἴστρον ᾠκημένους, οἳ Βαστάρναι καλοῦνται. Conf. Drakenborch. ad Liv. XLIV. 26, 2. Baſtarnas *Getis* rurſus adnumerat Appianus in Illyr. p. 833. extr. & ſq.

Pag. 533. *L.* 30 *ſq.* τὸ χρυσίον τὸ γιγνόμενον. Valeſius, cujus verſionem tenui, interpretatur *aurum quod convenerat.* Potius: *aurum quod adeſſet, quod paratum haberet*: ſcil. ſtατῆρας illos μυρίους, quos paulo ante dixit, l. 20 ſq.

Pag. 534. XVII. Apud *Valeſium*, p. 565 ſq. De argumento, præter alios, conſuli poſſunt Liv. XLV. 40 ſq. & Valer. Max. V. 10, 2.

L. 44 *ſq.* τὸ δαιμόνιον ἐφθόνησε τῆς εὐτυχίας. Sic rurſus p. ſq. lin. 60. φθονερὸς γὰρ ὁ δαίμων. Conf. Adnotat. ad Pun. 366, 66. & 378, 44. & 382, 11 ſq.

Pag. 535. *L.* 51 *ſqq.* παρελθὼν ἐς τὴν ἀγορὰν, εἶπεν. &c. „Eadem fere oratio Pauli Æmilii legitur apud Plutarchum in ejus vita. [pag. 274.]" HENR. VALESIUS. *L.* 58. δεῖσαι, μή τι τῷ στρατῷ συμπέσοι, πρὸς ὑμᾶς ἐπανιόντι. De iſto ἀνακολουθίᾳ ge-

nere, quo in media periodo ab oratione obliqua tranſitur ad rectam, dixi ad Pun. 402, 30 ſq. Pag. 535.

Quum *Eclogis de Virtutibus ac Vitiis*, ex IX. prioribus Appiani libris excerptis, in Exemplari Peireſciano hæc verba eſſent in fine ſubſcripta: Τέλος τῆς Ἱστορίας Ἀππιανοῦ τῆς ἐπιγραφομένης Βασιλικῆς: ad verba iſta hæc monuit VALESIUS: „Error eſt compilatoris, qui, cum Librum primum Appiani Βασιλικὴν inſcribi cerneret, ita & totum opus inſcriptum eſſe exiſtimavit. Sed Appianus ipſe in Prooemio Hiſtoriæ ſatis docet, opus ſuum Ῥωμαϊκὴν Ἱστορίαν inſcriptum eſſe, ac primum quidem librum, quod res ſub Regibus geſtas continet, inſcribi Ῥωμαϊκῶν Βασιλικὴν, ſecundum vero Ῥωμαϊκῶν Σαυνιτικὴν, & ſic deinceps. Utinam vero ſaltem poſtremus hujus Scriptoris liber extaret, in quo omnes reditus ſumptuſque ac legiones & claſſes Imperii Romani prodiderat, ut ipſemet teſtatur."

AD APPIANI LIBRUM
DE REBUS SYRIACIS.

„BELLUM hoc *Syriacum*, adverſus Antiochum a Romanis geſtum, præter Noſtrum ſcribunt Livius lib. XXXIV. & ſeqq. Juſtinus lib. XXXI. Valerius Max. [paſſim,] Florus lib. II. c. 8. Gellius lib. V. cap. 5. Plutarchus Scipione & Catone Majore, & alii, quos ad Florum enumerat CAMERS." AL. TOLLIUS. Non debuerat in iſto Scriptorum catalogo præteriri Polybius. Pag. 536.

CAP. I. Lin. 2 *ſq.* ἕκτος δὲ ἀπὸ Σελεύκου. „Falſus eſt Appiani calculus, ſi ita ſcripſit: fuit enim quintus tantum, non ſextus. Numeremus. *Seleucus*, Alexandri in Oriente ſucceſſor, cujus filius *Antiochus Soter*, cujus filius *Antiochus Deus* dictus, cujus filius *Seleucus Callinicus*, cujus filius *Antiochus Magnus*, de quo hic ſermo. Ergo legendum πέμπτος, ſi de filiatione & gradibus generationis intelligendum; vel, ut ratio

Pag. 536. conſtet in Appiani calculo, intelligendum eſt de ordine ſucceſſionis, & ita bene ſe haberet lectio vulgata. Nam *Seleucus Ceraunus*, frater Antiochi Magni, ante eum regnavit." JAC. PALMERIUS. Sane non erat, cur hunc locum ſolicitaret Palmerius.

L. 4. Μηδίαν. Sic recte, cum H. Stephano, dedit Aug. & GEMISTUS PLETHO, in *Excerptis mſptis* ἐκ τῶν Ἀππιανοῦ Ἱστοριῶν περὶ τῶν κατὰ Συρίαν Μακεδονικῶν βασιλέων: quorum Excerptorum tria Exemplaria, duo *Vindobonenſia* ex Bibliotheca Cæſarea, unum *Leidenſe* ex Biblioth. Univerſ. Lugdun. Batavorum, in uſum noſtræ Editionis duo Viri doctiſſ. humaniſſimique LOCELLA & WYTTENBACHIUS, cum edita Appiani hiſtoria Syriaca contulerunt. *Ead. lin.* 4 *ſq.* Παρθυηνῆ. Sic utique fuit reſtituendum: & ſic Pletho dedit, apud quem tamen accentus perperam in ultima ponitur. Παρθυαίην h. l. eſt in Aug. ſed id a ſec. manu, eraſa proba ſcriptura cujus clara veſtigia ibidem ſuperſunt. Cum Editis ſtat Vratisl. & (ut puto) Ven. Atque id ſemper, niſi diſerte ſecus monuero, ita intelligendum, codicem Vratisl. cum Editis (ſaltem cum edit. 1.) & cum codd. Regiis ſtare, & ex codice Ven. nullam varietatem in ſchedis noſtris eſſe adnotatam. Recte Editi cum mſptis, Παρθυηνήν, Civ. V. 725, 22. Conf. Civ. II. 197, 88. Reiskius h. l. (ſi fides apographo) Παρθυαίην ſcribere juſſit: veram lect. adnotavit MUSGRAV.

L. 5. ἀφιστάμενα ἔτι πρὸ αὐτοῦ. Pletho, ἀφεστηκότα ἔτι καὶ πρὸ αὐτοῦ. Commodius ſane, in præterito; quod & repoſitum malim: ſed ſæpe Pletho dicendi formas Appianeas cum aliis, quæ ipſi uſitatiores erant, commutavit; ut difficile interdum ſit conſtituere, quid ex probato ſatis Appiani exemplari, quod ante oculos habuit, ſumſerit, quidve conſulto ipſe immutarit.

L. 6. πολλὰ καὶ μεγάλα δράσας. Verba καὶ μεγάλα ex Plethone, qui ea dedit, in contextum recipienda nobis viſa ſunt. Eadem verba Petri Candidi quoque exemplar agnoviſſe videtur; qui in verſione ſua (quum raro, in locis certe quorum perſpicua ipſi ſententia fuit, verbum aliquod ſua auctoritate

auctoritate adjicere Græcis ſoleat) h. l. poſuit, *cum plurima ſtrenue geſſiſſet.* Ac ſatis notum eſt, ad eam exprimendam ſententiam, quam hic ratio poſtulat, hoc ipſum nomen μεγάλα aut aliud ſimile conjungi cum nomine πολλὰ ſolere: Sic, alios Scriptores ut taceam, Noſter, Mith. p. 813, 97: πολλὰ καὶ μεγάλα ἔδρασε. Annib. 264, 8. πολλὰ καὶ γενναῖα ἔδρων: cf. ibid. 265, 19. & 272, 33 &c. Pag. 526.

Ead. lin. 6 *ſq.* Μέγας Ἀντίοχος ἀπὸ τοῦδε κληθείς. Sic dedit Aug. Et Cand. *ob idque magnus Antiochus diceretur:* Utique præſtaret compoſitum verbum ἐπικληθείς, ſi cognomen Μέγας ſolum hic legeretur, nec repetitum ſimul eſſet nomen Ἀντίοχος: ſed ſic ex librarii alicujus ſedulitate adjecta illa præpoſitio ad verbum κληθείς videtur. Verba ἀπὸ τοῦδε in Plethonis etiam fuerunt exemplari, ſed ab illo in ἀπὸ τούτου ſunt mutata. In Leidenſi ſaltem exempl. verba hæc, ἀπὸ τούτου, (quæ quidem ex Vindobonenſibus exemplaribus adlata non video) exhibentur: & ſic conſtanter idem Pletho formas iſtas Appiano uſitatas, τοῦδε, τῷδε, τόνδε, τήνδε, τάδε, τῶνδε &c. in τούτου, τούτῳ, τοῦτον, ταύτην, ταῦτα, τούτων &c. mutavit.

L. 7. τοῖς γεγονόσι. Pletho τοῖς πεπραγμένοις. *Ibid.* ἔστιν ἃ Πτολεμαίου. Pleth. ἔστιν ἃ ἐπιδραμὼν Πτολ. & dein lin. 10. pro ἐπιδραμὼν περιέσπασε, poſuit ἀφελόμενος ἐς ἑαυτὸν περιέσπασε.

L. 8. Συρίαν τε τὴν Κοίλην &c. Vide Livium XXXIII. 19.

L. 9. Πτολεμαίου τοῦ Φιλοπάτορος, Αἰγύπτου βασιλέως, ἔτι παιδὸς ὄντος. Puerum hunc *Ptolemæum*, qui Φιλοπάτωρ h. l. & rurſus p. 539, 44. & 540, 72. cognominatur, cui Syriam Cœlen Ciliciamque Antiochus eripuit, non eum eſſe, cui vulgo apud alios Scriptores cognomen hoc *Philopator* tributum videmus, ſed ejus filium, *Ptolemæum quintum*, *Epiphanem* aliâs cognominatum, monuimus ſupra ad Fragm. III. ex Hiſt. Maced. pag. 508. lin. 53.

L. 11. ἐνθυμούμενος. Pl. ἐπινοῶν: quo verbo ſæpe aliâs utitur Appianus. *Ibid.* Ἑλλησποντίους Aug. Ven. & Pleth. Leid. qui etiam adjicit conjunct. τε. De re conf. Livium XXXIII. 38. Pag. 537.

L. 14. Θρᾴκην, cum H. Stephano, deder. omnes manuſcripti, excepto Reg. A. *L.* 15. Χεῤῥόνησον. Χεῤῥόννησον, duplici ν,

Digitized by Google

Pag. 537. Vratisl. cum Aug. Conf. Adnot. ad App. Præf. pag. 3, 36. & ad Pun. 435, 67. *Ibid.* ὤκιζεν. ὤκισεν Reg. B.

L. 19. Λυσιμαχίων. Λυσιμαχιέων maluit MUSGRAV. præter rationem. *L.* 20. εἴ τινες. Prætuli concinniorem hanc loquendi formulam, quam obtulit Aug. (ex emendatione quidem, quum & ibi prius οἵ τινες fuiſſet ſcriptum) & Pletho Leid. εἴ τις & εἴ τι, fere ut Latinorum, *ſi quis*, *ſi quid*, uſurpari pro ὅστις ἄν, ὅ τι ἄν, monuit Hoogev. de Partic. ling. Græc. pag. 365.

L. 23. οὐδὲν ἐλλείπων ἐς ταχεῖαν ἐπιτειχίσματος ὁρμήν. — ἐλλείπων, cum H. Stephano, recte dedit Aug. & Pletho. Sed vereor, ut ſatis emendata vel integra ſit oratio. Cand. *nihil moræ præſtitit ad mœnia erigenda.* Gelenius: *ut quam celerrime urbem munitam, futuro bello ſedem, abſolveret.* Pag. 539, 49. ἡ ὁρμὴ Ἀντιόχου ſunt *conſilia & conatus Antiochi.* Hoc loco legendum videtur, οὐδὲν ἐλλείπων ἐς ταχεῖαν ἐπιτείχισιν ὁρμῆς: ut ὁρμῆς referatur ad οὐδὲν ἐλλείπων.

L. 25. τεμενῶν recepi ex Aug. ut alibi.

Pag. 538. *CAP. II. Lin.* 27. Ταῦτα δ' αὐτῷ &c. Conjunctionem δὲ ex conject. adjeci. Reliqua, quæ ad ſententiam neceſſaria videntur, dedit, ut dixi, Pletho. Sed mox *lin.* 28. pro ταύτῃ repoſitum τῇδε malim: nam illud utique ſua auctoritate Pletho, pro more ſuo, in locum particulæ τῇδε, uſitatæ Appiano, ſubſtituiſſe videtur. Conf. Adnot. ad pag. 75, 86. & ad 536, 6 ſq.

L. 29. οἱ μὲν πλέονες. οἱ μὲν δὴ πλείους, Pleth. Vindob. ſed conjunct. δὴ recte caret exempl. Leid.

L. 30. Pro his verbis, δέει τῆς δυνάμεως, in Aug. leguntur hæc, δέει τῷ τῆς ἁλώσεως, *veriti ne vi expugnarentur.* Cujus lectionis mentionem video a me in Notis Textui ſubjectis omiſſam; quum non ſolum non ſpernenda, ſed *in Contextum etiam recipienda* videatur. Candidus: *timore adducti;* & reliqua plane præteriit, ſive quod in ſuo exemplari nil niſi δέει legit, ſive quod adjecta verba τῷ τῆς ἁλώσεως (mendoſe fortaſſe aut intricate ſcripta) non intellexit, adeoque latine exprimere deſperavit. Ac ſimili fortaſſe de cauſa

in alia Græca exemplaria altera lectio, τῆς δυνάμεως, ex librarii alicujus conjectura, irrepſit. Pag. 938.

L. 31. Φλαμίνιον. „Φλαμινῖνον: & ſic ſemper deinceps corrigendum." REISKIUS. Vide notata ad Maced. p. 510, 85.

L. 36 *ſq.* διαπρεσβεύσεις. Nomen hoc non adnotavit H. Steph. in Theſ. Utitur eo tamen & aliâs Appianus: vid. hiſt. Gall. pag. 90, 72. De re conf. Livium XXXIII. 34 ſq.

L. 40. ἀκμῇ Aug. Ven. Pl. Quum ἀρχῇ dediſſent Editi, delere illud vocab. juſſit *Muſgravius*. *Reiskius* „ſententia, ait, flagitat φορᾷ vel ὁρμῇ."

L. 43. ἀφίκοντο. ἀφικνοῦνται Pleth. *Ibid.* & *ſqq.* ἀφίκοντο πρέσβεις ἐς Ῥώμην παρὰ Πτολεμαίου τοῦ Φιλοπάτορος &c. „Non a *Philopatore Ptolemæo*, ſed ab ejus filio *Epiphane*, A. U. 554. legati Romam venerunt, qui Senatum P. Q. R. rogarent, ut tuendum pupillum Epiphanem adverſus aviditatem Philippi & Antiochi, qui velut hæreditatem Philopatoris inter ſe diviſerant, ſuſciperent. Vid. Simſon [in Chronic. Cathol.] ad A. M. 3805. Præterea tempora miſcet. Nam legatio illa Ægyptiaca ante Bellum Macedonicum Romam venit: legatio illa Romana ad Antiochum, de qua ſtatim poſt Appianus, bello illo confecto, ante Antiochicum, miſſa fuit, circa A. U. 558. Rerum geſtarum ſeriem & Ptolemæorum ordinem p. 88. [edit. H. Steph.] mirifice confudit & turbavit." REISKIUS. De *Philopatoris* cognomine, neſcio qua confuſione, in filium Philopatoris, Ptolemæum V. *Epiphanem* apud Appianum translato, vide, ſi lubet, quæ adnotavi ad Maced. 508, 53. Legationem quod adtinet Ægyptiacam, de qua nunc agitur, & in cujus commemoratione tempora miſcuiſſe Appianum conqueritur Reiskius: quod ſi A. U. 554. (ut ex Juſtino XXX. 2. Simſonus docet a Reiskio citatus, conf. Appian. Maced. p. 508. l. 49-56.) Alexandrini miſſa Romam legatione pupillum Regem ſuum tutandum commendarunt Romanis adverſus Philippi & Antiochi aviditatem; non video, quid obſtet, quo minus deinde, poſtquam Cœleſyriam & Ciliciæ partem, dum Macedonico bello diſtinebantur Romani, Ptolemæo re ipſa jam ademerat An- Pag. 939.

Pag. 539. tiochus, alia denuo legatio conqueſtum de illis Antiochi injuriis Romam a Ptolemæo & ejus aulicis mitti potuerit. Jam olim quidem Romani Antiocho pariter atque Philippo per legatos ſtatim denunciaverant, *regno Ægypti abſtinerent.* Juſtin. XXX. 3. Appian. Maced. 509, 62 ſq. Sed iſtam denunciationem nihil curaverat Antiochus; neque Romanis commodum etiam tum fuerat, ſerio rem adgredi, & duobus bellis, hinc cum Philippo, illinc cum Antiocho, ſimul ſeſe implicare. Nunc, debellato Philippo, cumulatis interim Antiochi injuriis, denuo ſolicitati ab Ægyptiis Romani apertius ſtrictiuſque cum Antiocho agere incipiunt. Quod *rerum geſtarum ſeriem & Ptolemæorum ordinem mirifice confuſum ab Appiano p.* 88. *turbatumque* conqueſtus eſt Reiskius, id vero quo pertineat, quove jure ab illo jactari querela iſta potuerit, fateor me plane non pervidere. Pagina illa 88. editionis H. Stephani in noſtra editione a pag. 540, 65. ad pag. 542, 5. excurrit. Atqui in tota illa hiſtoriæ hujus parte non niſi de uno eodemque hoc Ptolemæo, de quo jam ſatis dictum eſt, verba faciuntur: & (a cognomine *Philopatoris* ſi diſcedas, quod ei perpetuo in hac hiſtoria, mire utique, tribuitur) nihil de eodem Ptolemæo ibi prædicatur, quod non Livii, Joſephi, aliorumque Scriptorum teſtimoniis comprobetur. Reliquam autem ſeriem rerum quod adtinet, quæ ibi exponuntur, tantum abeſt ut miſceat omnia confundatque Appianus, ut non modo ab aliis Scriptoribus non magnopere recedat, ſed cum Livio præſertim mirifice etiam conſentiat; a quo quidem non niſi in re exigui momenti in diverſum ibi abire Appianum, monebimus ad p. 541, 75 ſq. At nimirum a Reiskio, quum dicam illam Appiano ſcriberet, ne inſpectum quidem collatumve cum Scriptore noſtro Livium fuiſſe, ſatis adparet ex eo quod ad eamdem pag. 541, 83 ſq. ab eodem adnotatum referemus.

L. 49. κατασκέψεσθαι. Emendationem hanc H. Stephani firmat cod. Aug.

Cap. III. Lin. 51. τῶν πρέσβεων Γναῖος ἡγούμενος. Λεύκιος Κορνήλιος, Polyb. XVII. 31. & Legat. X. Livius XXXIII.

39. & 41. *L.* 56. ἀφείλοντο Ῥωμαῖοι. Delevi artic. cum Reg. B. Aug. Vratiſl. Pleth.

L. 60. Θρᾴκην ἐπάγοιτο. Sic h. l. omnes noſtri, excepto Pleth. Sed p. 537, 14. eſt Θρᾴκην ὑπήγετο. & rurſus pag. 543, 14 ſq. πολλὰ καὶ τότε τῆς Θρᾴκης ὑπήγετό τι καὶ κατεστρέφετο. Conf. notata ad Pun. 319, 51 ſq. ὑπάγεσθαι, eſt *volentem aliquem ſibi ſubjicere, in deditionem accipere.* ὑπάγεσθαι ἐς φίλιαν, *amicum & ſocium ſibi adſciſcere.* *Pag.* 540.

L. 61. θεμέλια. θεμέλιοι Pletho. *L.* 62. προγ. αὐτοῦ. προγ. ἑαυτοῦ Pletho: & ſic plerumque pro αὐτοῦ, αὐτῷ, αὐτὸν &c. ubi reciproce accipienda ſunt, ponit ἑαυτοῦ, ἑαυτῷ &c.

Cap. IV. Lin. 73 *ſqq.* Λόγου δὲ καὶ δόξης &c. Conjunctionem dederunt Aug. Ven. & Pletho: & interſerendam monuerunt Reisk. & Musgrav. De re conf. Liv. XXXIII. 41.

L. 75 *ſq.* καὶ αὐτῷ κατὰ Ἔφεσον Ἀννίβας ὁ Καρχ. συμβάλλει. In ſequentem demum annum, poſt reditum Antiochi ab irrita illa expeditione, primum Annibalis cum Antiocho congreſſum rejicit Livius XXXIII. 49. *L.* 76. συμβάλλει. Sic Pletho. In ξυμβάλλει conſentiunt cum Editis Aug. & Vratiſl. Vid. not. ad Pun. 309, 78. *Pag.* 541.

L. 83 *ſq.* Κύπρον δ᾽ ἐλπίσας αἱρήσειν --- διέπλει κατὰ τάχος ἐπ᾽ αὐτήν. „De illa Antiochi in Cyprum expeditione tacent auctores." Reiskius. Atqui apud Livium XXXIII. 41. diſertis verbis legimus, plane ut apud Noſtrum: *cognito, vivere Ptolemæum, navigandi quidem in Ægyptum omiſſum conſilium eſt. Cyprum nihilominus tendens,* &c. Et paulo poſt: *Conlectis reliquiis naufragii, quum res non in eo eſſet, ut Cyprum tentaret minus opulento agmine, quam profectus erat, Seleuciam redit.* Confer finem Adnotat. ad p. 539, 43 ſqq. Quum ad αὐτὴν vulgo deſideraretur præpoſitio, ἐς αὐτὴν correxit Musgrav. & Reiskius, ut eſt in Aug. quod & in contextum recipi poterat. *L.* 85. χειμῶνι. Sic recte primum erat in Aug. ſed & ibi perperam in χειμῶνας mutatum. „χειμῶνι, vel χειμῶσι" legendum monuit Reisk.

Ibid. ἀμφὶ τὸν Σάρον ποταμὸν. „*Sarus* non Cypri, ſed Ciliciæ, fluvius eſt." Reiskius. Nec Cypri fluvium

Pag. 541. Appianus dixit. *L.* 88. κατεσκεύαζε prætuli cum Reg. B. Aug. Vratisl.

Pag. 542. *Cap.* V. *Lin.* 93 *ſqq.* Πτολεμαίῳ - - ἔςειλε Κλεοπάτραν, &c. Liv. XXXV. 13. Polyb. Legat. 82. Omitto aliorum Scriptorum loca adferre; quæ apud Uſſerium, Simſonum alioſque recentiores Chronographos, qui volet, collecta inveniet. Neque enim id fert inſtituti noſtri ratio, ut in his Adnotationibus preſſe ſubtiliterque ſingula rerum momenta, quæ in Appiani Hiſtoriis commemorantur, vel excutiamus, vel cum reliquorum Scriptorum conferamus monumentis, &, qua parte conveniat Appiano cum aliis, qua parte non conveniat, late exponamus. Subinde tamen, ubi vel obſervatio quædam ad Appianum pertinens, a docto aliquo Viro prolata, flagitare videbitur ut loco alicui paulisper immoremur, vel ubi notabilis aliqua difficultas in Appiani narratione videtur ineſſe, in diſcuſſionem etiam paulo latiorem, quemadmodum adhuc fecimus, licebit excurrere. Ceterum ſtudioſis Romanæ hiſtoriæ haud ingratum nos facturos putavimus, ſi paſſim uno ſaltem verbo ad Livium præſertim eos ablegaremus, & qua parte Hiſtoriarum ſuarum Patavinus Scriptor eaſdem res pertractarit, quas Alexandrinus noſter exponit, indicaremus; quo facilius narrationem utriuſque Scriptoris, quoties libitum eſſet, inter ſe conferre poſſint. *L.* 9 *ſq.* ἀφαιρεθῆναι. Commodior utique videri lectio Pleth. ἀφαιρεθήσεσθαι debet.

Pag. 543. *Cap.* VI. *Lin.* 14. Χεῤῥόνησον. Χεῤῥόννησον Aug. & Vratisl.

L. 18 *ſq.* ἐς συμμαχίαν ὑπήγετο. Non ſolicitanda hæc lectio. Vide paulo ſuperius, ad p. 540, 60. & ad Pun. 319, 51 ſq.

L. 19. ἀξιομάχους ἡγούμενος ἔσεσθαί οἱ. Gelenius: *ratus idoneos quos Romanis opponeret.* Non videtur vim græcæ dictionis expreſſiſſe. *L.* 21 *ſqq.* De legatione iſta Antiochi conf. Liv. XXXIV. 57 ſeqq. *L.* 25. καὶ βουλόμενον καὶ σύμμαχον αὐτοῖς εἶναι. In hanc lect. codicum Regiorum & Editorum conſentit Vratisl. „ καὶ βουλόμενον φίλον καὶ συμμ." Reiskius: fere ut Pletho. Imo ex Pleth. Vind. enotatum καὶ βουλ. καὶ φίλον αὐτοῖς εἶναι καὶ σύμμαχον. Nec tamen opus eſſe puto inſerere nomen φίλον, quum modo præceſſerit φίλ

τὴν Ῥωμ. φιλίαν ἐσπουδακότα. Sic igitur illius conjunct. καὶ, poſt βουλόμενον, hæc vis erit, *qui non ſolum amicitiæ Romanorum ſtudet, verum etiam ſocius eorum eſſe cupit:* non enim omnes qui *amici* populi Romani, idcirco & *ſocii* erant. conf. Adnot. ad pag. 86, 14 ſq. *L.* 29. ὥσπερ οὐ τοῖς φίλοις. Forſan ὥσπερ οὐ φίλους τοῖς φίλοις. *L.* 32. τοὺς Ἕλληνας. Artic. dedit Aug. Ven. & Pletho Vind. Pag. 543. Pag. 544.

Cap. VII. Lin. 37. ἐσβαλεῖν Pletho. εἰσβαλεῖν Aug. Ven. *L.* 47. καταλαβεῖν Aug. Ven. & Pletho Leid. Pariter Reiskius: „ forte καταλαβεῖν." *L.* 51. πορθοῦντα Aug. Ven. Pl. Et monuerunt Reisk. & Musgrav. ut ratio poſtulabat. De re, quæ hoc cap. & ſq. agitur, conf. Liv. XXXIV. 60 ſq. Pag. 545.

Cap. VIII. Lin. 57. φανεροῦ Aug. Ven. Pl. *L.* 60. Ἀρίστωνα. — „ Juſtinus hunc *Ariſtonem* non negotiatorem, ſed unum ex comitibus Annibalis, vocat. Livius dicit, Annibalem Ariſtonem quondam Tyrium Carthaginem miſiſſe, cujus ſolertiam levioribus miniſteriis expertus fuerat. Sed ſpecie negotiationis miſſum fuiſſe, veriſimile eſt. Eodem aſtu uſus eſt Pelopidas, atque ad Sphodriam Spartanum quendam mercatorem cum pecunia & mandatis ablegavit de re magni momenti. De quo Plutarchus in Pelopida. Quare prudenter Honorii ac Theodoſii reſcripto cautum eſt L. Mercatores, C. de commerc. & mer. *Ne mercatores, tam imperio Romano, quam Perſarum regi ſubjecti, ultra ea loca, in quibus fœderis tempore cum memorata natione Imperatoribus convenit, nundinas exerceant: ne ſcilicet alieni regni ſcrutentur arcana.*" Alex. Tollius: vel potius (quoad majorem quidem Adnotationis partem) Matthias Berneccerus, *ad Juſtin. XXXI.* 4. *L.* 62. ἐμβάλῃ Aug. Ven. Pl. *L.* 72. ἐκ τῆς Ἀριστ. Pletho ὑπὸ τῆς Ἀριστ. Pag. 546.

Cap. IX. Lin. 77. Ῥωμαίων Aug. Cand. Pl. *L.* 81. Quum παρειμένον mendoſe eſſet in edit. 1. παρέμενον repoſitum voluit Musgrav. Sed emendationem H. Stephani firmant ſcripti libri. *L.* 87. ἐργαζόμενοι γενέσθαι. Pletho βουλόμενοι γενέσθαι. Pag. 547.

Digitized by Google

Cap. X. Iſtud Scipionis cum Annibale colloquium ex
Pag. 547. Claudii Quadrigarii Annalibus refert Liv. XXXV. 14. Idem colloquium ſuo more exornatum, Lucianus Dialogis Mortuo-
Pag. 548. rum inſeruit; num. XII. *L.* 5 *ſq.* ταχὺ γοῦν - - τὰ τρίτα, *ſtatim tertias ſaltem partes.* *L.* 6. ἱμαντῷ Aug. Ven. Pleth.

L. 9. ὑμῶν οὐδενός πω θαῤῥοῦντος. Forſan ante verba ἐς τε τὴν Ἰταλίαν hæc ſunt reponenda, & jungenda cum illis τὰ Ἄλπεια
Pag. 549. ὄρη πρῶτος ὑπερῆλθον. *L.* 11. ὑμῖν ἐπέστησα Aug. Pletho. ἐνέστησα Vratisl ἀγῶνα τινὶ ἐφιστάναι eodem modo dicitur, quo κινδυνεύειν τινι ἐφιστάναι p. 296, 42. *in periculum, in diſcrimen aliquem adducere.* *L.* 17. ἐπίμεμφέ τε Aug. Ven.

Cap. XI. Lin. 21. ἐπὶ ξενίᾳ. Sic Aug. Ven. & Pleth. Vind. De illa phraſi vid. Lamb. Bos, in Ellipſ. Græcis, voc. τράπεζα,
Pag. 550. & Weſſeling. ad Diodor. T. I. pag. 608. *L.* 29. Καρχηδόνος κατεστραμμένης. „Confuſio hiſtoriæ hic." Musgrav. „De Carthagine *fracta*, ſed nondum *funditus everſa*, id eſt accipiendum. Nam Hannibal A. U. 571. periit, Carthago everſa A. U. 608." Reiskius. Nimirum non, κατεσκαμμένης, ait. Κατεστραμμένης, quod dicit, idem eſt, quod pag. 546, 78. dixerat, Καρχηδονίους ἀφελόμενος τὴν ἡγεμονίαν. Viciſſim, ubi de excidio vel deſtructione Carthaginis agitur, Pun. 418, 86. ibi, quum vulgo καταστροφὴν legatur, verius rectiuſque codex Bav. κατασκαφὴν habet. *L.* 32. Λίβυσσα. Φρούριον Βιθυνίας dicit Stephanus Byz. ad quem plura huc facientia ab Abr. Berkelio adnotata invenies.

Pag. 551. *Cap. XII. Lin.* 46. ἐληλύθεισαν Aug. Pleth. forma Appiano frequentata. *L.* 47. πρέσβεις ὧν Θόας ἦρχεν. Omnino uſitatius in hac re verbum ἡγεῖσθαι, quod & Pletho h. l. habet, & alibi conſtanter ipſe Appianus uſurpat. Sed nimirum Θόας ille non ſolum *prætor* tum erat *Ætolorum*, Liv. XXXV. 12. verum etiam *princeps gentis* Livio vocatur ibid. c. 32.

L. 52. ὑπερεπαίροντες, *ſupra modum efferentes, jactantes, exaggerantes.* ὑπεραίρειν eſt *excellere, ſuperare.* Verbum ὑπερεπαίρειν, rarius quidem alioquin, neque ab H. Steph. *in* Theſ. adnotatum, familiare eſt Appiano ea quam dixi notione. Vide Annib. p. 348, 35. Pun. 354, 60. Civ. I. p. 33, 23.

Civ. II. 261, 66. &c. Et ſicubi vulgo ὑπεραίρειν iſta notione legebatur, velut Mithr. 809, 34. Civ. I. 107, 91. ibi probatiores codices ὑπερεπαίρειν exhibent. Itaque & h. l. idem verbum ex Plethone, qui illud conſervavit, reſtituendum Appiano putavi. *L.* 56. τοῦ παιδὸς αὐτῷ -- τεθνάναι. „Significat Antiochum, Antiochi M. filium." REISKIUS. *Pag. 551.*

L. 57 *ſq.* διέπλει -- ἐς Εὔβοιαν. Demetriadem primum in Theſſalia veniſſe Antiochum, Livius ſcribit XXXV. 43. ſed mox deinde Chalcidis portas eidem fuiſſe apertas, & brevi reliquas Euboeæ urbes pariter ſe regi tradidiſſe. Veriorem verborum ordinem reſtitui ex Aug. Ven. & Pl. Leid. De eodem monuit etiam REISK. Paulo ante, pro ἐνδοὺς, dat ἐνδιδοὺς Pletho. *L.* 59. Μικυθίων. Μικυθίων ſcribendum illud nomen, ſuſpicatus erat J. FR. GRONOV. ad Liv. XXXV. 38. cui conjecturæ major etiam vis accedit, ſi lectionem codicis Aug. & Pleth. cum vulg. conferas. At *Micythion* hic, cujus nomen quidem apud Livium in *Mictio* corruptum eſt, non Antiochi dux, ſed Chalcidenſium princeps, Livio dicitur loc. cit. & c. 51. qui Romanorum ſocietatem, quoad potuit, defendit. Antiochi dux ille, qui Romanos ad Delium cecidit, *Menippus* apud Livium vocatur XXXV. 51.

L. 60. περὶ Δήλιον. Liv. l. c. Conf. Holſten. ad Steph. Byz. h. v. & Weſſeling. ad Diodor. T. II. p. 574. Conſentiunt quidem h. l. & rurſus p. 555, 15. noſtri in vitioſam lectionem; ſed mirum non eſt, apud Appianum, ſicut paſſim apud alios Scriptores, nomen illud eſſe a librariis corruptum, quibus videlicet notior erat Delus inſula, quam illud Bœotiæ oppidulum. REISKIUS etiam Δήλιον reponendum monuit; & ſic Gelenius in verſ. lat. poſuerat.

CAP. XIII. Lin. 65. Ἀλέξανδρος &c. Liv. XXXV. 47. *Pag. 552.*

L. 66. πολιτείας ἀξιωθείς. Aliquid amplius h. l. denotare videtur πολιτεία, quam merum *jus civitatis.* Videtur *adminiſtrationem reipubl.* dicere. *L.* 69. Ἀπάμιαν. *Apamia* vocatur apud Livium l. c. *L.* 70. ἐνεγγύησεν. Conf. not. ad p. 315, 87 & 89. *Ibid.* ἀγαγὼν recte Aug. Ven. Pl. Aliud eſt ἄγεσθαι γυναῖκα, aliud ἄγειν. *L.* 71. Pro ἀσθενῆ, ἀφυῆ

Digitized by Google

Pag. 552. poſuit Pletho. *L.* 73. ἐπελπίζων, *ſpem faciens.* Sicut h. l. mendoſe (ut puto) verbum ſimplex dant Aug. & Ven. ſic Hiſp. pag. 148, 8. perperam vulgo Editi cum mſptis ἐλπίσας dabant pro ἐπελπίσας.

Pag. 553. *L.* 78. τοσῷδε, in τηλικούτῳ, & l. 80. τῇδε, in ταύτῃ, more ſuo mutavit Pletho. *L.* 79. Θετταλίαν. Convenientior Appiani ſtylo videtur altera forma Θεσσαλ. quam h. l. dedit Aug. & mox l. 22. omnes. Attamen p. 557, 47. in Θεττ. conſentiunt omnes noſtri. *L.* 80 *ſq.* Αννίβαν - - - ἐκέλευε γνώμην πρῶτον ἐσενεγκεῖν. Iſtam deliberationem Livius exponit XXXVI. 6 ſqq. „Juſtinus ſcribit, conſilia ab Antiocho frequenter habita, remoto Annibale: tandem tamen vocatum etiam fuiſſe, non ut ex ſententia ejus aliquid ageret, ſed ne per omnia eum ſpreviſſe videretur Antiochus: ideoque, omnibus perrogatis, poſtremum interrogavit. Vid. Juſtin. lib. XXXI. c. 5." Alex. Tollius.

Cap. XIV. Lin. 89. Φίλιππον δὲ οὐχ ὁρῶ σοὶ παρόντα &c. — „Alter interpres, P. Candidus, locum hunc ita vertit, ut plane contrarius ſit ſenſus, & dicatur abeſſe Philippus, in cujus alioqui auxilio non parum momenti poſitum eſſet. Ita enim reddit: *Philippum tibi præſentem non intueor, in hoc bello maxime potentem, in quam velit inclinare partem.* Eſt enim diſtinguendum poſt accuſ. *potentem*, ne quis pro participio accipiens, jungat cum ſequente infinitivo. Nam dicit, *in hoc bello maxime potentem*, pro his, δυνατὸν ἐν τῷδε τῷ πολέμῳ ῥοπὴν ποιῆσαι: ſed dicit, *maxime potentem*, tanquam legens non ſimpliciter ῥοπὴν, verum μεγάλην ῥοπὴν, aut potius μεγίστην. Potius tamen dicendum fuit, *in hoc bello plurimum potentem*: ac magis etiam latine diceretur, *cujus maximum eſt in hoc bello momentum.* At vero pro his, ἑκατέρωσε προσθεῖτο, dicit, *in quam velit inclinare partem*: rectius dicturus, in utramcunque velit inclinare partem. — Sed Gelenius perſpicacior fuit, & vidit alium eſſe hujus loci ſenſum, quam primo aſpectu eſſe videatur: ideoque σοὶ παρόντα ita vertit, ut ſi ſcriptum eſſet, ἐὰν σοὶ παρῇ. Ejus ergo interpretationem (pro qua faciunt quæ ab Appiano dicta

Digitized by Google

nodo fuerunt) hujus loci lege, & illi acquieſce. Maluiſſem tamen pro his, *non video quanti momenti in hoc bello ſit*, dicere, *non video an ullius momenti ad hoc bellum eſſe poſſit.*" H. STEPHANUS. Pag. 553.

Nempe ſic Gelenius locum iſtum interpretatus eſt: *Philippus vero ſi tecum verſetur, non video quanti momenti in hoc bello ſit, utrilibet parti faveat.* Quæ interpretatio, quantumvis ab H. Stephano perſpicaciæ nomine commendata, mihi quidem ejuſmodi eſſe videtur, ut non modo adquieſcere in ea non poſſim, ſed ut eamdem ſententiæ Appiani, ſatis perſpicuis verbis declaratæ, manifeſte repugnare exiſtimem. *Fidem adhibuimus* (ſic Annibalem dicentem inducit Appianus) *Ætolis, adſeverantibus & Lacedæmonios & Philippum nobis ſocios adfuturos. Atqui Lacedæmonii tantum abeſt ut nobiſcum ſtent, ut etiam contra nos arma eos ferre audiam. Philippum autem, cujus ſane, utraſcumque partes eligat, magnum in hoc bello momentum eſt futurum, certe non video tibi ſocium adeſſe.* Pariter apud Livium, XXXIII. 7. maximum utique momentum Annibal in ſocietate Philippi ponit. *Ante omnia*, inquit, *Philippum & Macedonas in ſocietatem belli quacumque ratione cenſeo deducendos eſſe. . . . Quanto igitur prius potiuſque eſt, Philippum nobis conjungere, . . . qui eas vires adferat, quæ non acceſſio tantum ad Romanum eſſe bellum, ſed per ſe ipſæ nuper ſuſtinere potuerint Romanos.* Eamdemque ſententiam non minus luculentis verbis, paulo inferius, repetit apud Appianum Annibal, p. 554, 2 ſqq. Φίλιππον μὲν πειρᾶσθαι προσάγεσθαι μηχανῇ πάσῃ, πλεῖστον ἐς ἑκατέρους ἐν τῷδε τῷ πολέμῳ δυνάμενον. Ad quæ verba, fateor me adſequi nullo pacto poſſe quid voluerit idem H. STEPHANUS, hujuſmodi Adnotationem adjiciens: „Non repugnant hæc eis, quæ initio hujus pag. dixit: [id eſt, ei ſententiæ, quam paulo ante Gelenius & Stephanus verbis illis, de quibus modo quæſivimus, ſubjecerunt.] Nam dicens hic, πλεῖστον ἐς ἑκατέρους ἐν τῷδε τῷ πολέμῳ δυνάμενον, non de eodem bello id intelligit."

Pag. 554. *L.* 96. μηδαμοῦ. μηδαμόσε Pl. *Ibid.* ὅμοιος Aug. Vratisl. & repudiant inſolentiorem illam formam, qaam dabant Editi.

L. 5. υἱὸν αὐτῷ Σέλευκον. Sic recte Aug. Vratisl. & Pl.

L. 6. „Dicit καὶ οἵδε περισπώμενοι, id eſt, *hic quoque*, ſicut Romani ſive Itali. Nam de illis eodem utens verbo dixerat, ἵνα τοῖς οἰκείοις κακοῖς περισπώμενοι, τὰ σὰ λυπῶσιν ἥκιστα. Quin etiam hæc adjecerat, quæ ex regula ſeu axiomate militari ſumpta ſunt, καὶ περὶ τῶν σφετέρων δεδιότες, μηδαμοῦ κινῶσιν. Quam regulam militarem, ſive quod axioma militare, in alio quodam hujus Scriptoris loco [vid. Pun. 312, 36 ſqq.] habes." H. STEPHANUS. Verba illa, *hic quoque*, non debuerunt in lat. verſ. prætermitti; quod & nobis accidiſſe video, Gelenii verſionem ſecurius hic ſecutis.

L. 8. ἄριστα πάντων Aug. Pleth. Et Candidus: *Hæc ab Annibale dicta; quibus nil ſalubrius dici potuit.* ἄριστα MUSGRAV.

Ibid. ὑπὸ δὲ φθόνου τῆς τε δόξης αὐτοῦ καὶ συνέσεως. „Omittit Gelenius quod multum facit ad laudem Annibalis, quum dicit ſimpliciter, *obſtante illuſtri viro invidia.* Non enim dicit Appianus ὑπὸ φθόνου ſimpliciter, ſed addit τῆς τε δόξης αὐτοῦ καὶ συνέσεως. Verte igitur, *ſed quod inviderent ejus gloriæ & prudentiæ.* Poſſit autem aliquis exiſtimare, Gelenium ſub illis verbis, *illuſtri viro*, ad illam δόξης appellationem reſpexiſſe: verum eodem dicere modo potuiſſet, *illuſtri & prudenti viro*, & tamen Appiani mentem non expreſſiſſet." H. STEPHANUS.

L. 10. σφῶν -- προφέρειν. Verbum προφέρειν iſta notione, qua cum verbo προὔχειν convenit, notum eſt cum genitivo caſu jungi, numquam cum accuſativo. Itaque, quamvis in mendoſam lect. σφᾶς cum Editis conſentiant noſtri codices, tamen, quoniam frequentiſſime in terminationibus nominum ob ſcripturæ compendia male accepta hallucinatos librarios novimus, non dubitandum duxi, quin ſolœciſmo iſto liberarem Appianum.

Pag. 555. CAP. XV. *Lin.* 14. ἰσοβολῆς Aug. Ven. Pleth. *L.* 15. Δηλίου. vid. ad p. 551, 60. *L.* 19 *ſq.* πολλῶν καὶ μεγάλων. Particulam

τι, quæ poſt πόλων vulgo repetita erat, delevi cum Aug. & Pleth. *L.* 21. ἐπιβεβηκότος. Pletho διαβεβηκ.. *L.* 23. ἐξειργασμ. Pl. διειργασμ. *Pag.* 555.

L. 30. μὴ καὶ παρὰ τούτων τι νεώτερον ἐς τὴν Αντιόχου δόξαν γένοιτο. *Ne occaſione gloriæ Antiochi* (a fama & exſpectatione rerum ab hoc novo hoſte gerendarum captantes occaſionem) *hi quoque novas res molirentur.* Vide ſimilem phraſin Hiſp. 147, 87. & Civ. IV. 645, 41 ſq. *L.* 31. ἐς ἅπαντας Aug. & Pl. Leid. Et Cand. *ad omnes.* *Pag.* 556.

L. 32 *ſq.* καὶ στρατηγοὺς ἐπὶ τῇ στρατιᾷ περιέπεμπον, οὓς αὐτοὶ καλοῦσιν ἑξαπελέκεας *&c.* Gelenius: *ſimulque Proprætores cum ſenis ſecuribus, qui ut inſignia conſulum dimidiata, ita dignitatis quoque & poteſtatis habent dimidium.* — „Obſervantior ritus vetuſti Appianus, quam ejus interpres. Dicit enim Appianus, miſſos fuiſſe exercitus duces, quos ἑξαπελέκεας, i. e. *Prætores*, Romani vocant, eoſque dimidiatis inſignibus, ſex nempe faſcibus ſecuribuſque, diſtinctos a conſulibus, qui duodecim ſecures totidemque habebant faſces, quemadmodum antiqui Reges: quæ omnia interpres præterit. ἑξαπέλεκυν autem apud Polybium alioſque græcos Scriptores *Prætorem* paſſim interpretes vertunt; eique ſex lictores faſces ac ſecures prætuliſſe ex Polybio, Plutarcho, & Valerio Maximo conſtat. Quod vero lex vetus apud Cenſorinum Prætori duos tantum lictores tribuat, magnus Lipſius obſervavit, id ea mente capiendum, ut minimum duo in ejus tribunali ſemper adfuerint atque apparuerint." ALEX. TOLLIUS.

L. 33 *ſq.* δυώδεκα prætuli cum Aug. qui plerumque hanc formam ſequitur. Vide Pun. 473, 4. & alibi. *L.* 34. ὥσπερ οἱ πάλαι βασιλεῖς. De numero faſcium & ſecurium Regibus præferri ſolitarum conf. infra Civ. I. p. 141, 84. *L.* 37. οὐδ' αὐτὴ Vratiſl. cum Aug. Et ſic ratio poſcebat: emendaruntque etiam REISK. & MUSGRAV. *L.* 38. πιστὴ. Quum ſequatur βέβαιος, in quo nomine terminatio ος utrique generi communis eſt, probabile fit, librariorum errore πιστὸς etiam fuiſſe ſcriptum, cujus nominis alia ratio eſt. Mirum tamen,

Digitized by Google

Pag. 556. in πιστὸς conſpirare & codices noſtros & Plethonem: at vereor, ne præpropere obſecutus ſim MUSGRAVIO, πιστὴ reponere jubenti; quum fieri poſſit, ut & in hoc nomine, ſicut in ἕτοιμος & ἴδιος a vulgatiori more diſceſſerit Appianus, & terminatione ος tamquam communi utriuſque generis uſus ſit. βέβαιος etiam in βεβαία mutatum idem MUSGRAVIUS voluerat, in quo ei non parui, quoniam plura exempla, quæ non opus eſſe iſta mutatione oſtendebant, in promtu erant, quæ in Indice reperiet Lector. Nec neceſſe duxi, cum cod. MUSGRAV. ἐπ' Ἀντίοχον pro ἐπ' Ἀντιόχῳ reponere.

L. 39. ἐφεδρεύειν τοῖς ἐπιοῦσι. An τοῖς ἐπιοῦσι, *qui obſervaret ea quæ imminerent?* ut idem ſit, quod ἐφεδρεύειν τοῖς ἐρχομένοις. Sic κινδύνων ἐπιόντων, Annib. 263, 92. *imminentibus periculis.* L. 40. περιέπλει Aug. Pleth. Et Cand. *maritimam circumiret oram.* L. 41. Pro συνεπεπάχατο, Pletho συνεπέπακτο, & L. 44 *ſq.* pro διαβαλλοῦντες, poſuit διαβαλόμενοι.

Pag. 557. CAP. *XVI.* De Argumento confer Livium XXXVI. 8 ſqq.

Lin. 50. ἔθαπτε. Sic Aug. Ven. Vratisl. & Pletho. ἔθαλε dabant Editi, non *Aug.* ut per errorem in Notis infra Textum ſcriptum eſt. L. 51. αὐτοῖς adjeci cum Aug. & Pleth.

L. 56. αὖθις Reg. B. Aug. Ven. Vratisl. Pleth. Omiſit illam vocem Cand. L. 61. Λαρίσσῃ. Nomen hoc, neceſſarium huic loco, dederunt Aug. Ven. & Pletho. Vide Liv. XXXVI. 10. Cum abeſſet vulgo illud nomen & ejus loco legeretur καὶ, MUSGRAVIUS vel delendum illam conjunct. καὶ vel in κάτω mutandam cenſuit. REISKIUS ad eumdem locum ſic: „ Ante καὶ videtur aliquid excidiſſe, e. c. πρωΐοντα: niſi plura deſint: nam vocabulum πολιορκίαν pag. 96, 1. [558, 63 ſq.] ſignificat, in præmiſſis nominatam fuiſſe urbem, a cujus obſidione deſtitiſſe dicitur Antiochus; *Lariſſam* puta, quod nomen bene ſupplevit interpres." Scilicet perſpecte Gelenius: *viſis in propinquo caſtris Antiochi, Lariſſam obſidentis.*

Pag. 558. L. 67 *ſq.* δύναμιν ἐς πᾶσαν ἀγρίαν. Pl. δυν. πᾶσαν ἐς ἀγρ.

L. 71. καὶ τότε τῶν γάμων. Emendationem H. Stephani

firmat codex Aug. Puto & Ven. & Pleth. Iidem & paulo
ante recte τρυφὴν dant cum eodem H. Steph. pro mend. τροφήν. Pag. 558.

Cap. XVII. Lin. 75. τοῖς τότε ἑτοίμοις Aug. Ven. Pl. Car. Stephanus, in Indicé variarum Lectionum, τῆς τότε ἑτοίμης poſuit, quæ eſt infelix Éditoris conjectura: nam in utroque certe codice Regio τῆς τότε ἑτοίμοις ſcriptum legitur.

L. 76. πεζοῖς δισμυρίοις. Apud Livium XXXVI. 14. vulgo legitur, *cum decem millibus peditum:* ſed J. Fr. Gronov. probabile utique fecit, *viginti millibus* eſſe reponendum, quod & Crevierius ex mſpt. Vict. in contextum recepit.

L. 77. Ἀκιλίου. Sic recte emendavit H. Stephanus poſt Gelenium.

L. 80. Ἀθαμάνων φρουραί. Sane non *Macedonum*, qui- Pag. 559.
bus ſociis utebantur, præſidia ejiciebant: quod intelligens Gelenius, *hoſtium* poſuit. Ἀθαμάνων reſtitui ex Liv. l. c.

L. 85. φυγόντος Reg. B. Aug. Ven. *L.* 90. ἐπισπέρχειν Aug. Pl. Et Cand. *qui accelerarent.* *L.* 91. δι' αὐτῷ Aug. & Pletho Vind. *L.* 93. καί τινων συμμάχων, Aug. Et Cand. *additis inſuper quibuſdam ſociorum copiis.* Cum Editis facit Vratisl. & Pletho, ſed hic conjunctionem δὲ omittit: ἐπὶ τούτοις διὰ τινῶν συμμάχων Θερμοπύλας κατέλαβεν. Mendoſa eſſe verba διὰ τινῶν monuit Musgrav.

Cap. XVIII. Lin. 7. μή τις λάθοι κατὰ τὴν λεγομένην Ἀτραπὸν Pag. 560.
περιελθὼν &c. Strabo lib. I. pag. 10. ἐν τοῖς περὶ Θερμοπύλας στενοῖς ὁ Ἐφιάλτης λέγεται δείξας τὴν διὰ τῶν ὀρῶν ἀτραπὸν τοῖς Πέρσαις κ. τ. λ. Ad quæ verba Casaubonus hæc adnotavit: „Ἀτραπὸς eſt *via recta & anguſta*, μὴ ἔχουσα ἐκτροπάς. Videtur autem nomen iſtud de appellativo, ut grammatici vocant, factum *proprium* iſti loco. Appianus, μή τις λάθοι κατὰ τὴν λεγομένην Ἀτραπὸν περιελθὼν &c"

L. 23 *ſq.* ἐς λόχους ὀρθίους διῄρημ. *Arta fronte, ad na-* Pag. 561.
turam & anguſtias loci. Liv. XXXVI. 18. *L.* 27 *ſq.* ἐπὶ δεξιὰ . . ἐπὶ τῶν ὑπωρειῶν &c. Conſul, e Theſſalia (p. 558, 78.) ad Thermopylas adveniens, ad dextram montes, ad ſiniſtram mare habebat. Viciſſim Antiocho regi Chalcide venienti, (p. 558, 74.) montes ad ſiniſtram, mare ad dextram

Digitized by Google

erat. Sic & Livius loc. modo cit. *Rex . . ab ſiniſtro*
Pag. 561. *cornu jaculatorum ſagittariorumque & funditorum manum ſub ipſis radicibus montis poſuit. --- Ab dextro, . . . qua loca uſque ad mare invia paluſtri limo & voraginibus claudunt, elephantos cum adſueto præſidio poſuit.*

Pag. 562. *Cap. XIX. Lin.* 37. προὐβάλλοντο recepi ex Aug. Poterat tamen vulgata teneri. *Ead. & ſq.* Verba ἐξ Ἀλεξ. καὶ Φιλίππ. omiſit Pletho. *L.* 41. καθαιρουμένων dedit Aug. & Pleth. Vind.

Pag. 563. *L.* 42. ἄγνοιά τι Aug. Pleth. *L.* 52. ὡς ἀπ' αὐτοῦ Aug. Ven. Pl. *L.* 53. συνέπεσον. Facile hoc ex συνεσέπεσον deflecti potuit. Certe verbo dupliciter compoſito συνεισπίπτειν vel συνεσπίπτειν (& rectius quidem, ut mihi videtur,) aliâs utitur, ubi dicit *hoſtes unà cum fugientibus in caſtra irrupiſſe*: vide Ann. 268, 67. Mith. 713, 16. Civ. II. 261, 54. Civ. IV. 629, 85. & 630, 92. Sic & Illyr. 865, 40. οἱ Ῥωμαῖοι φεύγουσιν αὐτοῖς ἐς τὴν πόλιν συνεισέπεσον, ubi quidem cod. Leid. eodem errore, quo h. l. noſtri omnes, συνέπεσον habet.

L. 54. ἐκεῖθεν ἀκόσμως Aug. Ven. Pl. *L.* 55. ἐπὶ Σκάρφειαν. Vide Criticos ad Liv. XXXVI. 19, 1. „ 58. τῷ Ῥωμαίων Aug. & Pl. Vind.

Cap. XX. Lin. 61 *ſq.* Ἀντιόχου δὲ, σὺν τοῖς ληφθεῖσιν, ἀμφὶ τοὺς μυρίους. Videri poteſt excidiſſe verbum: nam ſi ex præcedd. huc referas ἀπέθανον, non nimis commode captivi in eorum numero poni videntur, qui ἀπέθανον. Conf. tamen quæ notabimus ad p. 575, 74 ſq. *L.* 65. μετ' Εὐβοίας. Præferenda utique videtur lectio Aug. & Plethonis, Εὐβοίας: cum qua convenit, quod ad Simſoni Chronicon pag. 1343. Wesselingius adnotavit: „ Polybius (inquit) apud Athenæum *lib. X. Deipnoſ. pag.* 439. Antiochum puellæ Εὐβοίας nomen indidiſſe tradit. Vide, an hoc præſtet [vulgatæ apud Appianum lectioni,] reſpexeritque Antiochus ad Heroinam *Eubœam*, de qua Strabo *princip. lib. X.* & *Schol.* Homeri
Pag. 564. *Iliad. B. vſ.* 535?" *L.* 68. διεφθάρκει Aug. a pr. manu, & Ven. Apud Plethonem omiſſa ſunt hic nonnulla. Vratiſl. codex cum Reg. A. facit. διέφθειρε legere juſſerat Musgrav.

L. 69. τῆς

Digitized by Google

L. 69. τῆς νίκης πυθόμενοι. „Forſan περὶ τῆς νίκης. vid. p. 100, 25. [567, 32 ſq.]" REISK. Invenitur tamen, non apud Poëtas ſolum, ſed & apud probatos Scriptores proſaicos, cum ſimplici genit. conſtructum illud verbum. Et ſic rurſus apud Noſtrum pag. 569, 57 ſq & ſæpius alibi. Pag. 564.

L. 71. τὴν πρώτην πεῖραν ἀσπασάμενοι. „*Primo experimento contenti.*" MUSGRAV. *L.* 72 *ſq.* τὸν υἱὸν αὐτῷ Δημήτριον - - ἔπεμψαν. τὸν υἱὸν recte dederunt Aug. & Pletho. In mendoſum αὐτοῦ vero conſpirant noſtri codices: ſed neceſſario requirebatur dativus caſus αὐτῷ, ad ἔπεμψαι referendus; & abeſſe poterat genitivus αὐτοῦ. Simillimo modo, de eadem re agens Noſter, Maced. 516, 73 ſq. ἐφ' οἷς ἡ μὲν βουλὴ τὸν υἱὸν αὐτῷ Δημήτριον παρὰ σφίσιν ὁμηρεύοντα ἀπέλυσε.

CAP. XXI. Lin. 75 *ſq.* συνεπεπράχεσαν. Sic recte Aug. & Pletho Leid. Ex Pleth. Vind. συνεπεπράχησαν enotatum eſt. — REISKIUS: „Forſan συνεμάχησαν, δεδιότας, aut δεδεξάμενους, aut δεδιότας τε καὶ δεομένους: conf. p. 115, 32. [602, 19 ſq.]" At nil opus videtur ſolicitare verbum δεομένους, *deprecantes, veniam orantes.* *L.* 78. Δαμόκριτον. Liv. XXXVI. 24.

L. 80. στρατοπεδεύειν. Commodiſſima utique eſt H. Stephani emendatio, στρατοπεδεύσειν: ſed reſpuunt codices noſtri; & ferri vulgata lectio utcumque poteſt. *L.* 88. σατραπειῶν. Pag. 565. σατραπῶν Regii & Vratisl. *L.* 90. Χεῤῥόνησον. Rurſus Χεῤῥόνησον Aug. Vratisl. *L.* 93. ταμιεῖον Aug.

CAP. XXII. Lin. 4 *ſq.* Λίβιος --- Ἀτιλίῳ διάδοχος. Liv. Pag. 566. XXXVI. 2. *C. Livius* (*Salinator* ibid.) *prætor, cui claſſis evenerat - - juſſus ab Atilio* (A. Atilio Serrano, cf. XXXV. 20.) *naves accipere.* *L.* 8 *ſq.* ἔπλει καταφράκτοις ὀγδοήκοντα καὶ μιᾷ. Liv. XXXVI. 42. *una & octoginta roſtratis navibus:* ubi Dukerus *conſtratis* pro *roſtratis* legendum ſuſpicatus, præſidium conjecturæ ſuæ ex hoc Appiani loco petiit.

L. 11. ἔς τε Φώκαιαν. Non confundenda ſane *Phocis*, Græciæ regio, cum *Phocæa*, Joniæ vel *Æolidis* urbe maritima, de qua hoc loco agi cum per ſe facile patet, tum ex pag. 571, 1. & ex Liv. XXXVI. 43. fit manifeſtum. At quum Φωκίδα vulgo hic legeretur, nimis ſevere nimiſque præ-

Pag. 566. ciſe WESSELINGIUS ad Diodor. T. I. p. 623. ipſum Scriptorem noſtrum confuſionis iſtius reum egit, tamquam de librariorum errore ne cogitare quidem h. l. licuerit. Certe p. 571, 1. ubi manifeſte ad hunc locum, in quo verſamur, reſpicitur, recte Φώκαια editum erat, conſentientibus ibi, vel ſaltem non multum a vera ſcriptura recedentibus libris manuſcriptis. Quare & hic, ubi corruptum vulgo nomen eſt, verum reſtituere Appiano non dubitavi; præſertim quum ex Plethone (ex Cæſareis certe exemplaribus) hoc quoque loco Φώκαιαν, pro Φωκίδα, adnotatum invenerim.

L. 13. ἀπέπλεον. Sic & Vratisl. Quid Candidus hic legerit, ex perverſa ejus verſione, *cum navigationi non nihil inſequentis lucis addidiſſet*, extricari vix poteſt: ſed videtur ἐπέπλεον cum Aug. & Pleth. legiſſe. Quam lectionem ſi teneas, erit intelligendum ἐπέπλεον τοῖς πολεμίοις. *Ibid.* ἀνταντήγετο recte Aug. Vratisl. Pl. Et monuerunt duumviri noſtri REISKIUS & MUSGRAV. *L.* 14. ὁ ναύαρχος ὁ Ἀντ. Aug. & Pletho Vind.

Pag. 567. *L.* 20 προὔχων Aug. *L.* 21. ὡς μιᾷ σὺν καταφρον. Reg. B. Aug. Vratisl. σὺν καταφρον. etiam MUSGRAV. repoſuit; ſed μιᾶς, quod vulgo legebatur, intactum reliquit. Præteriit hæc Pletho, inde a lin. 17. p. præc. καὶ δύο τῶν Καρχ. uſque ad verba προαγώνισμα ἦν, *l.* 26. *L.* 21 *ſq.* χεῖράς τε σιδηρᾶς. Poterit fortaſſe illa partic. τε etiam ad ſeq. καὶ haud ita incommode referri: χεῖράς τε σιδηρᾶς ἐπέβαλλεν, καὶ - - ὁ ἀγὼν ἦν ὥσπερ ἐν γῇ. *L.* 22. συνεστηκότων Aug. Ven. Vratisl. MUSGRAV. συνεσταλκότων REISKIUS. *L.* 27 *ſq.* τὰ τῶν Ῥωμαίων ἐπεκράτει. Ut hic Aug. & Pletho dant τὰ Ῥωμαίων, abſque artic. τῶν, ſic ſæpe aliàs Editi cum mſptis: pag. 78, 3. 557, 54. 685, 32. Quare & h. l. omitti ille artic. poterat. Ceterum, quum præludium hujus pugnæ navalis tam adcurate expoſuerit Appianus, mirari ſubit cur id, quod ipſa pugna geſtum effectumque eſt, tam leviter transſiliat. Livius a Romanis XIII. hoſtium naves ea pugna cum milite ac remige captas, X. demerſas, ſcribit lib. XXXVI. 45. Ac tale quid etiam ab Appiano memoratum fuiſſe probabile eſt, quod intercidiſſe videtur.

Digitized by Google

L. 29. Tricennium [illegible], quo ſæpe cum ceteris auctoribus ſe ipſe deſignat Appianus, in [illegible] mutavit Pletho. Pag. 567.

Cap. XXIII. Lin. 41. [illegible] Aug. & Pletho. Pag. 568. [illegible] ſcribere [illegible] Editis. L. 43. [illegible] Sic Vratisl. cum Leid. [illegible] dare debuerat Aug. L. 46. [illegible] Conf. Excerpta ex lib. Maced. p. 516. L. 51. [illegible] Aug.

L. 53. [illegible] Aug. & Pletho Leid. L. 55. [illegible] Non opus eſt in [illegible] mutare, ut voluit Musgrav. Pag. 569.

L. 58. [illegible] Panormum vocat Livius XXXVI. 45. & XXXVII. 9. [illegible] vide ſi lubet, quæ de illo nomine advocavit Drakenborch. ad c. 9. n. 5. L. 59. [illegible] Aug. Pl.

L. 60 ſq. τῷ σ[illegible] Sic Livius XXXVII. 9. *Livius -- Helleſpontum petebat, ut ad tranſitum exercitus -- præpararet quæ opus eſſent.* Exemplorum pravæ illius permutationis nominum στρατοῦ & στρατηγοῦ largam copiam ſuppeditant lectiones apud Appianum partim in Editis partim in mſptis occurrentes. Vid. Pun. 447, 65. 467, 95. Syr. 609, 41. Mith. 654, 78. 753, 95. Quare & hoc loco, & alibi, ubi ratio poſtulabat, dubitare non debui, invitis etiam omnibus noſtris libris, verum reſtituere. Conf. Mithr. pag. 782, lin. 83. & 776, 79. L. 61. Φοίνικα. Pl. Φοίνικι, minus bene.

Cap. XXIV. Lin. 73. ὁ δὲ ὑπώπτευε μὲν &c. Pletho, partim prætermiſſis his uſque pag. ſeq. l. 94. partim contractis, ſic pergit: καὶ τούτοις ὑπαχθέντι καὶ ἀμελήσαντι ἐπιστατῶν ἀφυλάκτως [Leid. ἀφυλάκτῳ] ἐπεχείρησέ τε καὶ αὐτόν τε ἀπέκτεινε Παυσίμαχον, λαμπρῶς τέως ἀγωνιζόμενος [Pleth. Leid. rectius λαμπρῶς ἀγωνιζόμενον.] καὶ τῶν νεῶν ἑπτὰ μὲν &c. Pag. 570.

L. 81. πάγχυ. In antiquam hanc Jonicamque formam, Herodoto & Homero frequentatam, conſentiunt cum Editis codices noſtri. Pariter Civ. II. p. 176, 27. pro vulgato πάνυ ἐλπίσας, dant πάγχυ ἐλπίσας Reg. B. Aug. & Vratisl.

L. 85. & 90. In ὄπισθεν cum Regiis conſentit Vratisl.

L. 86. θορυβοποιεῖν Aug. Et ſic emendavit Musgrav. Paulo timidior h. l. Reiskius: „De θυροποιεῖν, ait, mihi

non conſtat. Suſpectum quidem eſt, & fortaſſe θορυβοποιεῖν legendum. vid. pag. 103, 20. [574, 45.]" *Ibid.* μέσων νυκτῶν. Sic recte Aug. Conf. Pun. 465, 57. Syr. 590, 23. Civ. I. p. 37, 7. Monuerunt quoque REISK. & MUSGRAV.

Pag. 570.

Pag. 571. *L.* 97. αὐταῖς dedit Aug. ſicut ratio poſtulabat, monuitque REISKIUS. αὐτοῖς Pletho Vind. *L.* 98. ἀναδησάμενος. Sic recte emendavit H. Stephanus. Et ſic a pr. man. erat in Aug. ſed in hoc etiam a recentiori manu perperam vocalis ι pro η ſubſtituta eſt.

CAP. XXV. Lin. 1. Φώκαια. Sic plane Aug. cum Editis, puto & Ven. In Φώκεα cum Reg. B. conſentit Vratisl. Conf. notata ad p. 566, 11. *L.* 4 *ſq.* πρὸς αὐτὸν ἠπείγετο Aug. & Pleth. Pariterque MUSGRAV. *L.* 10. ἐς τὴν πολεμίαν Aug. *Ibid.* ἐπιδραμὼν. Audacius forte mutaſſe vulgatam lectionem videbor. Sed, cum quod præcedit, τὴν πολεμίαν, ad quod referri verbum illud debet, tum quod ſequitur, τὴν λείαν ἀφείλετο, mutationem illam requirere videbatur. Sic & Livius XXXVII. 13. *ingentem prædam late depopulato agro agentes.* *L.* 11. Νίκανδρος. *Nicandrum piratam* paulo ante nominavit Appianus pag. 570, 84. Livius l. c. *Andronicus Macedo, qui in præſidio Epheſi erat, -- eruptionem fecit, exutoſque magna parte præda ad mare ac naves redegit.* *Ibid.* αὐτοῖς ad ἐπιπεσὼν refertur, αὐτοὺς ad ἀφείλετο. *L.* 13. ἀνήγοντο. κατήγοντο repoſitum voluit MUSGRAV.

Pag. 572.

CAP. XXVI. Lin. 19. Αἰμίλιος Ρηγίλλος. „Ρηγοῦλος. Reſcribendum eſſe Ρηγίλλος, non ex interprete ſolum, ſed ex Livio quoque lib. XXXVII. c. [14. &] 58. patet. Florus itidem lib. II. c. 8. *Igitur duce Æmilio Regillo, adremigantibus Rhodiis, tota* (Antiochi claſſis) *laceratur.*" AL. TOLLIUS. — Rem, de qua agitur hoc capite, exponit Livius XXXVII. 19 ſq. In illo autem Æmiliorum cognomine paſſim quidem apud Livium variant libri: (vid. Drakenb. ad lib. XXIV. 7, 12.) ſed plerumque vel omnes vel probatiſſimi in *Regillus* conſentiunt, quod etiam unice verum eſſe conſtat. Eoque minus dubitavi nomen hoc apud Appianum inſtaurare, quoniam, ubi de *Regulo* Noſter loquitur, non Ρηγοῦλος, ſed Ρῆγλος ſcri-

Digitized by Google

bere ſolet: (vid. hiſt. Siculam, pag. 93, 17. Pun. 307, 51. 309, 74.) ſcil. ob ſit. *u* in penult. brevem; quemadmodum Βίϐλος, Κάτλος, Ἄσκλον, Τούσκλον, pro *Bibulus*, *Catulus*, *Aſculum*, *Tuſculum*. Ceterum quod ad Interpretis (Gelenii) auctoritatem provocavit Tollius, tantum utique & doctrinæ & ingenii ad interpretandum Appianum adtulit Gelenius, ut plurimis locis multo emendatior latina ejus verſio ſit, quam Græcus contextus qualis ad hunc diem editus erat: ſed tamquam teſtis probatæ alicujus lectionis interpres hic, quoniam ſcripto nullo codice uſus eſt, advocari numquam debet. Pag. 572.

L. 20. παραδεδεγμένος. Pl. διαδεδεγμ.

L. 27. ὑπὸ τὸ τεῖχος. Sic recte Aug. Vratisl. Pleth. Et ſic rurſus *lin.* 38. Aug. Ven. & Pletho, ubi Vratisl. in mend. ἐπὶ cum Editis conſentit. Rurſuſque *lin.* 46. *pag. ſeq.* Aug. & Pletho. Pariter Candidus, *l.* 27. & 46. *ſub ipſis muris*: & *l.* 38. *ad murum*. Eodem ſenſu p. ſq. lin. 41. παρὰ τὸ τεῖχος dicitur. Conf. p. 581, 70. *L.* 33. ἀναβαινόντων οὐκ εὐσταθοῦντας. Sic Aug. Ven. & Pleth. Leid. Ex Pleth. Vindob. adnotatum eſt ἐπ' οὐκ εὐσταθοῦντας, quod minime ſpernendum. Sed rurſus eadem, qua hic conſtructione, pag. 579, 41 ſq. τὸν ἵππον ἀναβάντας exhibent omnes. Hoc vero loco, in quo verſamur, *vulgo* οὐκ εὐσταθούντων erat editum, quod infra Contextum adnotari debuerat: & ſic cum Regiis dat Vratisl. Hinc MUSGRAV. legendum conjecerat, ἀναβαινόντων καὶ οὐκ εὐσταθούντων. Pag. 573.

L. 43. καμνόντων οἱ ἤδη. Pronomen οἱ non videtur a Plethone, qui illud dedit, adſutum: is enim αὐτῷ potius poſuiſſet. Potuit autem facile, ex incommoda Itaciſmi ratione, verbulum illud monoſyllabum a ſequente particula ἤδη abſorberi. Confer p. 548, 97. & varietatem lectionis ibi adnotatam. Pag. 574.

CAP. XXVII. Lin. 52. ναυμαχία περὶ Μυόννησον. Vide Livium XXXVII. 27 ſeqq. *L.* 53. ἐννενήκοντα Aug. Pl. *Ibid.* Λεύκιος. Sic recte Aug. Cand. & Pletho, quemadmodum emendavit H. Stephanus. Eſt *Lucius* ille *Æmilius Regillus*, de quo ſupra, p. 572, 19 ſq. *L.* 55 *ſq.* Εὔδωρος. Apud Polyb. Legat. XXV. Εὔδημος vocatur; apud Livium, lib. cit. cap. 28. & alibi,

Eudamus, ex Dorica dialecto: unde videndum, an a librariis apud Appianum corruptum nomen ſit. *L.* 56 *ſqq.* Pletho, omiſſis his, uſque ad pag. ſeq. lin. 74, orationem hoc modo connectit: ὧν ἐστρατήγει Εὔδωρος. γενομένης δὲ τῆς συμβολῆς, ἐκράτησαν παρὰ πολὺ οἱ Ρωμαῖοι, καὶ διεφθάρησαν Ἀντιόχου νῆες &c.

Pag. 574.

Pag. 575. *L.* 63 *ſq.* καὶ θαλάσσης ἐπίμπλαντο, καὶ ἐς τὰς ἐπωτίδας ἐτύπτοντο. ἐπίμπλαντο recte dedit Aug. ἐπωτίδας dictas fuiſſe trabes tabulaſque craſſiores ab utroque proræ latere aurium inſtar prominentes ad eludendos roſtrorum ictus, ex Thucyd. VII. 34. & 36. ejuſque Scholiaſte adnotarunt viri docti, qui de re Nautica Veterum & præſertim de Militia Navali commentati ſunt. Videtur autem & generatim hoc nomine ipſa illa pars navium deſignari, quæ eſt ab utroque latere inter roſtrum & primum verſum remorum, ſive ea peculiari armamento munita fuerit, ſive minus: quam partem aliâs τὴν παρεξειρεσίαν Græci vocabant, (Thucyd. VII. 34. Dio Caſſ. XLIX. 3) ita tamen ut poſterius hoc nomen de lateribus puppis quoque uſurparetur. Quidquid ſit, quod Appianus h. l. ἐς τὰς ἐπωτίδας ἐτύπτοντο dicit, id Livius XXXVII. 30. his verbis expreſſit, *obliquas ſe ipſæ ad ictus præbebant.* Quam interpretationem a Patavino Scriptore mutuatus Gelenius, totum hunc Appiani locum ſic latine reddidit, *& obliquas ſe ad ictus præbentes fatiſcebant:* nimirum recte & perſpecte invertens ordinem membrorum orationis, qui turbatus utique atque præpoſterus in Græcis eſſe videtur. Nam cauſa cur fatiſcerent naves, vel cur aqua fuerint repletæ, hæc erat, quoniam a lateribus prorarum (ἐς τὰς ἐπωτίδας) roſtris hoſtilium navium fuerant percuſſæ. Atque hac ipſa orationis ſerie uſum eſſe Appianus facile mihi perſuadeo, καὶ ἐς τὰς ἐπωτίδας ἐτύπτοντο, καὶ θαλάσσης ἐπίμπλαντο.

L. 64. νεὼς ἐς Σιδ. ἐμβαλούσης Aug. Ven. Et νεὼς (aut ſaltem, proprius vero, νεῶς) Regii quoque & Vratisl. νεὼς emendavit etiam MUSGRAV. ſed intactum reliquit mendoſum ἐμβαλούσας. „ναὸς ἐς Σ. ἐμβαλούσης." REISK. *L.* 65. ἐκπίπτουσα Aug. Vratisl. Et Cand. *anchora ex Sidonia excuſſa*

eſt. Sic & Liv. XXXVII. 30, 9. *ancora, ictu ipſo excuſſa e ſua navi.* Pag. 575.

L. 74 *ſq.* καὶ διεφθάρησαν Ἀντιόχου νῆες μιᾶς δέουσαι τριάκοντα, ὧν τρισκαίδεκα αὐτ. ἀνδρ. ἐλήφθησαν. Liv. l. c. n. 8. *Capeſſunt fugam, XLII. navibus in ea pugna amiſſis, quarum XIII. captæ in poteſtatem hoſtium venerant.* Idem numerus XLII. reſtituendus Livio lib. XL. c. 50. extr. ubi LXII. vulgo legitur. Unde ſi neceſſario convenire Appiano deberet cum Livio, apud Noſtrum pro ὧν utique καὶ foret reponendum. At non eſſe cauſam, cur diſſentientes in pluribus quibuſdam hujus pugnæ momentis Livius & Appianus, invitis libris, conſentire cogendi ſint, recte monuit Drakenborch. ad eumdem lib. XXXVII. 30, 1. quum probabile ſit, alios auctores Livium, alios Appianum, in ejus pugnæ narratione eſſe ſecutum. Sed mutatio illa, quam dixi (ut pro ὧν reponatur καὶ) eo etiam nomine probabilis videri poteſt, quoniam, quæ *captæ* ſunt naves, in *amiſſarum* quidem numero, ſed non idcirco in earum quæ *perierunt*, (διεφθάρησαν) poni commode poſſunt. At videmus tamen alibi quoque apud Appianum *captivos* diſerte in eorum numerum qui *periere* relatos, Syr. 591, 34 ſq. ubi verbo ἀπολέσθαι utitur: quin & p. 563, 61 ſq. legimus, Ἀντιόχου δὲ, (ubi ex præcedd. repetendum ἀπέθανον) σὺν τοῖς ληφθεῖσι, ἀμφὶ τοὺς μυρίους. Quo magis veritus ſum h. l. quidquam innovare.

Cap. XXVIII. Lin. 80. Χερρόνησον. Rurſus Χερρόννησον Aug. & Vratisl. Et ſic iterum pag. ſq. lin. 95. & deinceps. Pag. 576.

L. 81. ἐπὶ Ῥωμαίοις Aug. & Pletho. *L.* 83. εἰ μὴ Φίλιππος διέφερεν. Ad h. l. Reiskius; „διέφερεν hic idem eſt atque διέφρησεν, [ſic apographum. Quid ſcripſerit vir doctus, conjectura non adſequor:] *ſiviſſet tranſire.*" Sicut aliàs *tranſportare, transferre, tranſvehere* ſignificat verbum διαφέρειν, ſic nunc *tranſducendi* notione illud uſurpat Appianus, & mox l. 90. exponit per παραπέμπειν.

L. 85. ἐπεὶ τῆς ἥσσης ἐπύθετο. Sic Aug. & Pletho Leid. Neque aliter dare debuit Ven. in quo ἐπίθετο ſcriptum. Conf. notat. ad p. 564, 69. Adde p. 578, 8 ſq. &c. *L.* 86. καὶ

Digitized by Google

Pag. 576. νομίσας &c. Hæc commodius ad ea referri viſa ſunt, quæ poſt parentheſin ſequuntur. *Ibid.* τὸ δαιμ. Prætuli cum Aug. artic. definitum. conf. p. 578, 14. Plura Index dabit. *Fortunam ſibi inſidiari*, i. e. *Deos ſibi iratos ſe habere, ratus.* *L.* 88. Ῥωμαίων μὲν. Partic. μὲν abeſt ab Edd. Dederunt eam Aug. & Pleth. *L.* 89. αὐτὸς Aug. Ven. & Pl.

Ibid. Ῥοδίων δ' Αννίβαν Aug. & Ven. Pariter Pletho, mutata tantum verborum ſerie, Ῥοδίων δ' ἐς Παμφ. Αννιβ. Perſpecte quoque REISKIUS: „ Ῥοδίων δὲ Αννίβαν." Non tam felix h. l. MUSGRAVIUS, καὶ τὸν Αννίβαν, legere juſſerat. De re conf. p. 567. extr.

Pag. 577. *L* 91. μνησικ. αὐτοῖς. Sic recte Aug. & Pl. Pariter REISK. & MUSGRAV. *L.* 93 *ſq.* θεοῦ βλάπτοντος ἤδη τοὺς λογισμοὺς ὑπὲρ ἅπαντι, προσιόντων ἀτυχημάτων, ἐπιγίγνεται. In eamdem ſententiam, alia quidem occaſione, Vellej. Pat. II. 118. *Sed prævalebant jam fata conſiliis; omnemque animi ejus aciem præſtrinxerant. Quippe ita ſe res habet, ut plerumque, cujus fortunam mutaturus eſt deus, conſilia corrumpat, efficiatque, quod miſerrimum eſt, ut, quod accidit, id etiam merito accidiſſe videatur, & caſus in culpam tranſeat.* Conf. rurſus Noſtrum, Mithr. p. 791, 19 ſq.

L. 97. μηχαναὶ reponere MUSGRAV. etiam juſſit.

L. 6. Poſt ἐπελθεῖν perperam diſtinguebant Editi. De quo & REISK. monuit: „ Comma poſt ἐπανελθεῖν promovendum."

Pag. 578. CAP. XXIX. *Lin.* 12 *ſq.* ἔφθασάν τε Αντίοχον ἔτι ἀγνοοῦντα ἐν Σάρδεσι γενόμενοι. Gelenius: *& Antiochum apud Sardes aſſecuti ſunt, ignarum omnium:* recte omnino, ad verborum, ſicuti hic leguntur, ſententiam. Sed ea mens Appiani eſſe non poteſt: quum enim Antiochum ex infelici prælio, paulo poſt cum Romanis commiſſo, concitata continuataque fuga circa mediam noctem *Sardes* etiam tunc perveniſſe ſcribat; (cap. 36. pag. 590.) ſatis declarat, non jam nunc eo uſque penetraſſe Romanos. Itaque non dubito quin corrupta h. l. aut certe mutila ſit oratio. Sardibus quidem tunc, quum Heraclidem legatum ad Scipiones mitteret, verſabatur Antiochus; (vid. Polyb. Legat. XXIII. Liv. XXXVII. 31. &

Digitized by Google

34.) ſed Romani eodem tempore juxta Helleſpontum adhuc ſtativa habebant. (Polyb. l. c. Liv. cap. 33.) Appiano ex Polybio fortaſſe hæc aut ſimilis quædam medicina adferri poterit: ἔφθασαν Ant. ἔτι ἀγνοοῦντα, καὶ ἐν Σάρδεσιν παρέντα τοὺς καιροὺς, ἐν Ασίᾳ παραγενόμενοι. *Pag.* 578.

L. 15. ἐς τοὺς Σκιπίωνας Aug. niſi quod Σκηπίωνας ſcribat per κ, ut fere conſtanter ſolet. *Ead.* & *ſq.* ἐπὶ διαλύσει τοῦ πολέμου. Præferendum putavi ſingularem διαλύσει, quem dabant Editi. Sæpe διαλύσεις in plur. num. legimus, præcipue ubi *de conditionibus pacis* agitur; ſed numquam plurali illi adjectum videre memini genitivum τοῦ πολέμου: contra ſæpe ἡ τοῦ πολέμου διάλυσις. Vid. p. 590, 29. Mith. 789, 95. &c.

L. 17. Γραινίκῳ. Γρανικῷ Aug. ut paſſim apud Strabonem editum eſt. *L.* 26. καὶ ἦν ὁ παῖς Σκιπίων &c. „Turpis Appiani error eſt, quod Scipionem hunc ab Antiocho captum, eum eſſe ſtatuat, qui Carthaginem everterit, atque Pauli Æmilii natura filius a Scipione Majore adoptatus fuerit. Aliter docent Plutarchus, Cicero, Livius, Valerius & alii. Sed hunc errorem jam pridem Bongarſius ad Juſtini lib. XXXI. c. 7. & Freinshem. ad Flori lib. II. c. 16. [c. 15.] notarunt." Al. Tollius. Monuit quoque ad h. l. Reiskius: „Atqui Scipio Africanus Æmilianus neque P. Scipionis Africani majoris filius erat, neque tum (A. U. 564.) adhuc natus; ſed anno octavo poſt demum natus, patre Paulo Æmilio Macedonico. Eſt ergo *filius* ille *Scipionis majoris*, de quo hic Appianus, pater adoptivus Scipionis minoris." Nec ex filia nepos Africani Majoris erat Scipio Æmilianus; cujus mater, ut Plutarchus in Æmilio Paulo docet, Papiria fuerat, Mnaſonis filia. *Pag.* 579.

L. 28. τῷδε τῷ Σκιπ. Aug. *L.* 29. υἱὸς ὢν Aug. Ven.

L. 31. τῷ Ἡρακλ. Aug. *L.* 37. ἀσμένως Aug. Vratiſl. Sic & Regii dare debuerunt. conf. pag. 607, 5. 675, 53.

L. 38 *ſq.* τοῦ Ἑλλησπ. τὴν διαπλ. Aug. τοῦ Ἑλλ. διαπλ. Ven.

L. 42. ἐπ' ὀλίγοις Aug. Ven. Et perſpecte vidit Musgrav. Sic ἐπὶ βραχυτέροις p. 93, 16. & ἐπὶ τοῖσδε ib. l. 18. &c. *Pag.* 580.

Digitized by Google

Pag. 580. *Cap.* *XXX.* *Lin.* 51. οὐδὲν αὐτοῦ τὸν πολ. Aug. Ven.
L. 56. μετεστρατοπέδευσεν. μετεστρατοπέδευεν Reg. B. Vratiſl.
L. 57. καρτερὸν Aug. Eaque forma aliàs Appiano uſitata.
Pag. 581. *L.* 60. ἐφ' ἑαυτοῦ Aug. Et ſic emend. Musgrav. *ſuo auſpicio* Cand. Potius *ſolus per ſe*, dum abeſſet Publius Scipio. *L.* 62 *ſq.* ἐξέτασσον Aug. Ven. Vratiſl. *L.* 66. μετεστρατοπέδευε Aug. Vratiſl. *L.* 68. ἐς αὔριον Aug. Nec vero ſperno editorum ſcripturam. *L.* 69. αὖθις μεθίει conjunxi, præeunte Aug. Particulam αὖθις omiſit Cand. *L.* 70. ἐπίεναι μόνον ὑπὸ τὸ τεῖχος. Non erat cur vocab. „μόνον mendoſum" videretur Musgravio, pro quo „forte σκεψάμενος" legendum cenſuit. Neque neceſſe puto, verba ὑπὸ τὸ τεῖχος cum eodem Viro docto in ὑπὸ τοῦ τείχους mutare.

Cap. *XXXI.* Fuſe iſtam pugnam Romanorum cum Antiocho expoſuit Livius XXXVII. 39 ſqq. Aciei etiam utriuſque ſchema delineatum exhibetur in edit. Drakenb. Paſſim autem diſcrepat a Livio Appianus: de quibus varietatibus nunc late diſſerere non vacat. Pleraque jam occuparunt
Pag. 582. Critici ad Livium l. c. *Lin.* 77. τρεῖς ἑκατέρων τάξεις ἐπὶ βάθος. Ad nomen numerale neceſſario requiri ſubſtantivum aliquod videbatur. Facile intelligitur, tres *acies*, haſtatorum, principum, triariorum, quas etiam Livius nominatim hic diſcernit, dixiſſe Appianum. Atque iſtas diverſas acies, vel diverſas aciei partes, vocabulo τάξις (quod aliàs quidem etiam *cohortem* ſignificat) deſignare ſolet. Sic Pun. p. 351. in Annibalis acie diſtinguuntur πρῶτοι, tum ἡ δευτέρα τάξις, dein τρίτοι: tum p. 352. de Scipione dicit, τὸ μὲν οὖν πεζὸν ἐς τρεῖς καὶ ὧδε τάξεις ἐπέταττεν; quod Livius XXX. 32. his verbis expreſſit: *Inſtruit deinde primos haſtatos, poſt eos principes; triariis poſtremam aciem clauſit.*

L. 84. ἱππέων ἶλαι τέσσαρες. Cand. *equitum cohortes tres.*
Ibid. οὕτω μὲν Aug. *L.* 85 *ſq.* Duos hos verſus, ἐπέστατει δὲ τοῦ μὲν δεξιοῦ, uſque τὸ δὲ λαιὸν ἔδωκεν Εὐμενεῖ, Gelenius in verſ. lat. non expreſſit: quod corruptus ei locus videretur, quem expedire deſperabat. *L.* 86. μέσον αὐτῶν ἔστη. αὐτὸς cum aliis dat Vratiſl. Et ea forſan verior lectio eſt.

Digitized by Google

Ibid. τὸ δὲ λαιὸν ἔδωκεν Εὐμενεῖ. At non *ſiniſtro* cornu, ſed *dextro*, præfuiſſe Eumenem, cum alia ſuadent, tum quod in ipſius pugnæ deſcriptione cap. 34. p. 587. eumdem Eumenem cum ſuis Romaniſque & ſociorum equitibus ſiniſtro cornu aciei Antiochi oppoſitum facit Appianus. In *media* autem acie (quamquam, quæ fuerit media, non ſatis declaravit) Domitium, qui præerat prælio, ſtetiſſe, ſignificat cap. 35. p. 587 ſqq. ubi eum phalangi Macedonicæ, quæ mediam Antiochi aciem tenebat, (pag. 583.) oppoſitum refert. Denique Conſulem, belli imperitum, probabile eſt in *lævo* cornu, quod firmiſſimum tutiſſimumque viſum erat, fuiſſe locatum; quo in cornu Antiochus aciem Romanam perrupit, & partem legionum fugatam ad caſtra uſque eſt perſecutus: cap. 34. extr. & cap. 36. *L.* 90. πάντας Aug. Ven. *Ibid.* δὴ διατεταγμένων Ῥωμαίων Reg. Aug. Ven. Vratisl. Pag. 582.

CAP. XXXII. *Lin.* 91. μὲν dedit Aug. *L.* 94. τρόπον Pag. 583. recte idem Aug. Et ſic perſpecte emendarunt REISK. & MUSGRAV. Liv. XXXVII. 40. *more Macedonum armati.* Quemadmodum hic τρόπον vulgo in πρότερον perperam mutatum eſt, ſic viciſſim Civ. V. 843, 1. pro πρότερον, mendoſe Reg. A. τρόπον exhibet.

L. 98. ἐλέφαντες δύο καὶ εἴκοσιν. Livius ibid. *Hæc acies fuit in decem partes diviſa; partes eas interpoſitis binis elephantis diſtinguebat.* Jam vero conſentaneum eſt, latera duarum utrimque extremarum partium non nuda fuiſſe relicta: ergo numerus elephantorum erat XXII. Verba ἐς δὲ τὰ πλευρὰ - - καὶ εἴκοσιν, quum mente caſſa eſſent prout vulgo legebantur, conſulto prætermiſit Gelenius.

L. 3. Ἄγημα. Vid. Sigon. ad Liv. XXXVII. 40. & Paul. Leopard. Emend. lib. I. cap. 23. in Gruteri Theſ. Crit. T. III. p. 19. Ἄγημα, veluti ἀγητὸν, ἀπὸ τοῦ ἄγασθαι, ab *admiratione* dictum innuit Appianus, quod & ab Euſtathio traditum refert H. Steph. in Theſ. *L.* 8. ἱπποτοξόται διακόσιοι. Lege χίλιοι καὶ διακόσιοι. Livius l. c. *equites ſagittarii mille & ducenti.*

L. 9 *ſq.* Τολιστόβοιοι. Vide Adnot. ad pag. 601, 4. Pag. 584.

L. 12. ἵππον ἑταιρικὴν Aug. *Regiam alam*, Livius ibid.

Digitized by Google

Conf. App. infra, pag. 621, 47. *L.* 19. Λυκίων Aug. Cand.
Pag. 584. — Λυδίων pro Λιβύων legit Drakenb. hunc Appiani locum adferens ad Liv. l. c. §. 8. *Ibid.* Παμφύλων. Sic omnes: non, ut alibi paſſim editum erat, Παμφυλίων. Conf. Adnot. ad Præf. p. 3, 41. *L.* 20. Τραλλιανῶν. Vide Criticos ad Liv. XXXVII. 39, 10. & 40, 8. *L.* 22. Δάαι. Sic emendavi, præeunte Gelenio. Conf. Viros doctos ad Liv. XXXVII. 40. 8. & XXXV.
Pag. 585. 48, 5. *L.* 26. τετάχατο Aug. Ven. Et ſic correxit MUSGRAV.

CAP. XXXIII. Lin. 29. ἑκάτερος Aug. Ven. *L.* 34. Μήνις, *Minio* vocatur apud Livium XXXVII. 41. *L.* 38 *ſq.* ῥύμη τῶν ἁρμάτων τεταγμένων. Cand. *curruum impetum in ordinem diſpoſitorum.* Sic & MUSGR. repoſuit. Erunt tamen fortaſſe, quibus magis placebit τεταμένων quod ded. Aug. & Ven.

L. 39. ἐφ' ἑαυτὸν Aug. Ven. ἐφ' ἑαυτῷ poſuerat MUSGRAV.
Pag. 586. *L.* 46. ἐς τοὺς φίλους περιφ. Aug. Livius l. c. *Quadrigæ falcatæ in ſuos terrorem verterunt.* *L.* 57. ἕκαστοι Aug. Ven. Et REISK. „aut ἑκάστων aut ἕκαστοι."

Pag. 587. *CAP. XXXIV. Lin.* 61. ὅσοι Ῥωμαίων αὐτῷ καὶ Ἰτ. παρατετάχατο. Augm. plusquamperf. ſuſtuli, præeunte Aug. quemadmodum pag. 585, 26. τετάχατο recepi ex eodem Aug. & Ven. Sic p. 582, 90. διατετάχατο dederant omnes; & ſic plerumque alibi: nec tamen conſtanter; nam p. 589, 10. in παρετετάχει conſentiunt noſtri libri, eademque formatio in aliis verbis paſſim occurrit. Ceterum pro αὐτῷ verior fortaſſe fuerit lectio Aug. Ῥωμαίων αὐτῶν, i. e. *civium Romanorum,* qui illa adjectione diſertius diſtinguuntur ab *Italis* i. e. *ſociis.* Sic ſubintelligendus foret dativus αὐτῷ vel αὐτοῖς.

L. 67 *ſq.* ἱππέας τε καὶ καταφράκτους. „ἱππέας τε τοὺς καταφράκτους. vid. p. 108, 30. [586, 49.]" REISKIUS.

Pag. 588. *CAP. XXXV. Lin.* 79. ἐσεδέξατο dedit Aug. Nec vero ſpernendum verbum ſimplex, quo in eadem phraſi p. 562, 35. uſus eſt. *L.* 80. ἱππεῦσι πολλοῖς. Pro *equitibus ſuis*, quod ex Geleniana verſione in noſtram tranſiit, repone *multis equitibus.* *L.* 88. οὐ μήν τι προσεπιδών. „καὶ προσεπιδών." REISK. Videtur καὶ pro τι repoſitum voluiſſe.

Digitized by Google

Cap. XXXVI. *Lin.* 5. καὶ ταύτῃ μὲν. Sic bene editum erat. Mendoſe Aug. καὶ ταύτην μὲν. „ καὶ ταύτης μὲν legit interpres." Sic adnotavit Car. Stephan. in Varietate Lectionis. Nimirum h. l. Candidus: *& Domitius phalange potitus eſt.* *Pag.* 589.

L. 14. τοῖς ἀναμιχθεῖσι θαῤῥοῦντες. „ Mendoſum" Musgravio viſum eſt vocab. ἀναμιχθεῖσι: non ſatis video, qua de cauſa. *L.* 15. σοβαρὸς Reg. B. Aug. Ven. Vratisl. Et Cand. *velut ex victoria lætus & inſolens.* *L.* 16. πεπυσμένος Aug. Ven. Vratisl. cum H. Steph. „ Exempl. habebat πεπεισμένος." C. Steph. in *Variet. Lect.* Sic nimirum dabat Reg. A. quo tamquam primario exemplari uſus erat ille Editor. *Pag.* 590.

L. 18. διακόψας reſtitui ex Aug. & Ven. vid. p. 587, 73.

L. 19. μικρὰ λυπούντων. „ μικρὰ λιπόντων legit Interpres." C. Steph. l. c. Scil. Candidus, imperite: *paucis derelictis.*

L. 29. τοῦ πολέμου dederunt iidem Aug. & Ven.

Cap. XXXVII. *Lin.* 40. δοκούσῃ recte Reg. B. Aug. Vratisl. Et ſic legere juſſit Musgrav. *L.* 41. παρὰ τοσόνδε. Sic recte emend. H. Steph. conſentientibus Aug. & Vratisl. Et Cand. *tantum valuiſſe.* *Pag.* 591.

L. 50. Ῥωμαίων οὐκ ἂν εὐμαρῶς ἐλπισθέντων βιάσασθαι τὴν διάβασιν. „ ἐλπισθέντων, ſi bene habet, eſt pro ἐλπισαμένων; & videtur Appianus ἐλπίζεσθαι pro ἐλπίζειν uſurpaſſe: vid. ad p. 70, 41. dicta. Poteſt tamen etiam paſſive accipi: *quum ſpes nulla eſſet, fore ut Romani vi trajectum tentarent.*" Reiskius. Utique paſſive intelligendum eſt participium illud ἐλπισθέντων, ut jam monui ad eum locum, ad quem Reiskius provocavit, ſcil. Pon. p. 467, 99. noſtræ editionis. Notum eſt autem, verbum ἐλπίζειν ex illorum eſſe numero, quæ μέσα grammaticis dicuntur; neque *ſperandi* ſolum, ſed ſæpe etiam *metuendi* notionem, generatim vero *exſpectandi aliquid*, habere. Quare quoniam amicorum Antiochi hic referuntur querelæ, nunc non cum Reiskio verba illa οὐκ ἐλπισθέντων exponenda ſunt, *quum ſpes nulla eſſet*; ſed, *quum exſpectari non poſſet, quum non videretur futurum.* *Pag.* 592.

Digitized by Google

Pag. 592. *L.* 56. τοσῶνδε πολέμων Aug. Et ſic reponere, pro vulgato πολλῶν, juſſit etiam MUSGRAV. τοσῶνδε πόνων REISK.

L. 59. δυσεργὴς. Probabilior videri poteſt lectio Aug. & Ven. δυσχερὴς. Sed alterum illud nomen, quod rarioris quidem aliàs uſus eſt, paſſim apud Appianum occurrit; ex cujus etiam unius auctoritate illud in Theſaurum ſuum retulit H. Stephanus.

L. 60. ἐς δόξαν εὐτυχίας ἔφερεν. Poterat abeſſe præpoſitio. Sed nec ſolicitatam malim. Certe quemadmodum apud Herodotum lib. I. cap. 10. & III. 133. in mſpt. & edd. nonnullis ἐς αἰσχύνην φέρει legimus: (quamquam utroque loco deletam præpoſitionem maluerat doctiſſ. Valkenarius ad III. 133. ſimilia apud alios Scriptores exempla requirens:) ſic & apud Appianum, frequentem Herodotei ſtyli imitatorem, ἐς δόξαν εὐτυχίας (αὐτοὺς) ἔφερε, idem eſſe poterit ac δόξαν εὐτυχίας (αὐτοῖς) ἔφερε. Poſſis etiam ἔφερε, fortaſſe notione verbi compoſ. συνέφερε accipere, ut ἐς δόξαν εὐτυχίας (αὐτοῖς) ἔφερεν ſit *contulit ad felicitatis opinionem augendam.* „Forte ἔφερον" ſuſpicatus erat REISKIUS. Quam autem εὐτυχίαν, *felicitatem*, nunc dicit; eamdem paucis ante verbis θεῶν ἐπικουρίαν, *præſentem deorum favorem auxiliumque* vocaverat. *L.* 61. ὅτι οὕτω γε. Particulam ὅτι, quæ huic loco neceſſaria videtur, dedit Aug. Tum verbum ἦσαν (l. 66. p. ſq.) quæ illi partic. reſpondet, largitus eſt etiam Ven. cum Aug.

Ead. lin. 61. ὀλίγοι τε πολλῶν. Genitivi, qui a κεκρατηκότες pendent, deinceps ſequuntur, ſcil. τοσῶνδε ἐθνῶν καὶ παρασκ. &c. Hîc autem incommode utique inſertum πολλῶν videtur. An ὀλιγότεροι πολλῷ?

Pag. 593. *L.* 67. ἮΝ βασιλ. Αντ. ὁ Μέγας. Candidus: *plurimus illis in ore Antiochus ille Magnus verſabatur.* Sed quod præcedit, τὸ ἔπος, requirere videtur abſolutam hanc phraſin: Ἦν βασιλ. &c. quam diſturbatam nolim. Notum eſt Virgilianum, FUIMUS *Troës*, effictum ad illud Euripidis, πρίν ποτ' ἮΜΕΝ. Troad. v. 581.

CAP. XXXVIII. Lin. 73 *ſq.* διὰ πλεονεξίαν Aug. Ven. Sic &, licet in contextum non receperit, tamen ſcribendum

Digitized by Google

vidit HENR. STEPHANUS, cujus ad h. l. hæc eſt Adnotatio: „Scribo διὰ πλεονεξίαν: cujus illi tam pernicioſi vitii & ſtatim poſt mentionem facit. Fuiſſe autem non ſolum pleriſque principibus pernicioſum ac modo non exitiale hoc πλεονεξίας vitium, ſed quibuſdam etiam rebuſpublicis, ex hoc ipſo ſcriptore, ſicut & ex aliis nonnullis, diſcimus. Nominatim vero Athenienſis reipubl. fuiſſe illud perniciem, docet apud eum Cenſorinus, in quadam oratione, initio paginæ 51. [Pun. 423.] οὐ πρὶν ἀπέστησαν τῆς πλεονεξίας πρὶν τὴν ἀρχὴν ἅπασαν ἀφαιρεθῆναι. Objicitur vero & Romanis πλεονεξία, pagina 180. [Mithr. p. 662.] ſicut φιλοκέρδεια, pag. 208. [φιλοκερδία, Mith. 723, 85.] Ad hanc autem πλεονεξίαν pertinet quod ab eodem hiſtorico & ab aliis ſcribitur, ac quod, & ipſum, bellica experientia verum eſſe clamat, πολλοὶ πλεόνων ὀρεγόμενοι, καὶ τὰ ὄντα ἀπώλεσαν." Pag. 593.

L. 90. Ῥωμαίοις ἐς χεῖρας ἐλθεῖν. „Libentius legerem Ῥωμαίους: ut ſit ſenſus, *qui ſæpenumero Romanos coëgit ad pugnam adverſus ipſum deſcendere.* At Gelenius, a Græcis verbis aliquantum diſcedens, *toties rebelli.* Alter autem interpres aperte Ῥωμαίοις non Ῥωμαίους legit: vertit enim, *qui toties nobis inſurgere conatus eſt.*" H. STEPHANUS. Eo minus ſolicitari vulgata lectio debuit, quod in eamdem ſententiam paulo ante dixerat, βιαζόμενος ἐς πεῖραν ἐλθεῖν τοῖς ἀμείνοσι. Pag. 594.

L. 91. ὑβρίζομεν ταῖς εὐπραξίαις. „Scribo ἐν ταῖς εὐπραξίαις. Facile autem potuit intercidere hæc vocula ἐν poſt ὑβρίζομεν, quod iiſdem literis finitur. Dicitur certe ὑβρίζειν cum accuſ. perſonæ vel rei, & quidem interjecta nonnunquam præpoſitione εἰς: at ὑβρίζω cum dativo non memini me legere. Cæterum cum iis quæ dicit hic Scipio de Romanorum in rebus proſperis natura, conveniunt multa quæ per alias orationes ſparſa ſunt, ac nominatim nonnulla quæ habet una ex annotationibus noſtris in pag. 49. [pag. 420, 17. edit. noſtr.]" H. STEPHANUS. οὐχ ὑβρίζειν ταῖς εὐπραξίαις, idem eſt, quod μετριοπαθῶς χρῆσθαι ταῖς εὐπραξίαις, Pun. 366, 63. An inſerenda, ut voluit H. Stephanus, ſit præpoſ. ἐν, doctioribus

Digitized by Google

Pag. 594. definiendum relinquo: mihi id quidem minus neceſſarium videtur. Aliàs in eamdem ſententiam cum præpoſ. εἰς vel ἐς, non ἐν, conſtructum videmus illud verbum, Pun. 421, 33. Hiſp. 184, 26.

L. 96 *ſq.* Ad verba, καὶ τούτοις ὅροι τεθήσονται, quæſiverat MUSGRAV. „*An deſunt aliqua?*" Neque vero codices dant aliquid amplius, neque deſiderari quidquam mihi videtur. *L.* 98. ἔς τε λοιπὸν. Prætuli τε cum Aug. & Vratisl.

Pag. 595. *L.* 99. εἴκοσι ὅμηρα. εἴκοσιν rectius Vratisl. cum Aug.

L. 3. τάλαντα Εὐβοεικὰ Aug. Ven. Vide quæ ad p. 94, 34 notavimus. „Sic etiam pag. 30. [370, 20.] non ſimpliciter τάλαντα, ſed τάλαντα Εὐβοεικά. (Nam ita ibi ſcripta eſt hæc vox diphthongo ει.) Quo magis miror Gelenium hic vocem iſtam neglexiſſe: quod P. Candidum nequaquam feciſſe videmus." H. STEPHANUS.

Ead. lin. 3. „Scribendum μύρια καὶ πεντακισχίλια τάλαντα Εὐβοϊκά. Vulgo perperam deſunt XV illa *millia.*" P. WESSELING. *ad Diodor. Legat. IX.* (T. II. Opp. p. 621.) At præclare Appiano, etiamſi nihil adjicias, convenit cum Diodoro l. c. cum Livio XXXVII. 45. &, qui his præivit, Polybio Legat. XXIV. Quodſi enim varios numeros, quos ſeparatim deſignat Noſter, in unam ſummam conferas, primum 500 talenta, tum 2500, denique 12000. intra XII. annos pendenda, prodit adcurate numerus 15000.

L. 6. μύρια καὶ διϲχίλια. Perperam Cand. *decem millia & quingenta.* *Ibid.* ἀναφέροντα ἐς Ῥώμην. Sic recte Aug. In Regiis (ſicut in Vratisl.) erat ἀναφέροντες ἐς Ῥωμ. ex quo Editores fecerunt ἀναφέροντ' ἐς Ῥώμην. Cum aliàs ἐσφέρειν ſit *tributum pendere* vel *ſolvere*, videtur ἀναφέρειν ſpeciatim ſignificare *ratam partem ſolvere*, *æquis portionibus quotannis pendere impoſitum ſtipendium.* Sic certe præter hunc locum, & p. 94, 35. & p. 370, 19. & 514, 45. uſurpatum videmus.

L. 7 *ſq.* αἰχμάλωτα καὶ αὐτόμολα πάντα. „Alibi dicere ſolet αἰχμάλωτα & αὐτομόλους. Ut pag. 30. [369, 13 ſq.] καὶ αἰχμάλωτα πάντα, καὶ αὐτομόλους. Sic etiam in hiſtoria Hiſpanica,

ſpanica, non uno in loco. Nec dubito quin vera hæc ſit lectio." H. STEPHANUS. Quemadmodum τὰ αἰχμάλωτα, *captivi*; ſic nihil impedire videtur, quin & τὰ αὐτόμολα, pariter in neutro genere, *transfugæ* dicantur. Pag. 595.

L. 8 *ſq.* ὅσα λοιπὰ τῆς πρὸς Ἄτταλον - - συνθήκης ἔχοι, *quidquid adhuc præter foedus cum Attalo pactum poſſideret.*

Cap. XXXIX. Lin. 17. ἐγράφοντο συνθῆκαι. Formulam fœderis exhibet Polyb. Legat. XXXV. & Livius XXXVIII. 38. ad quem Livii locum Commentatores atque Critici multa, quæ ad Appianum pertinent, contulerunt.

L. 19. προσεπιλαμβ. In brevi nota ad hoc verbum, lege προσεπιβάλλουσαι, non προσεπιβάλλουσα. *L.* 20. ὅρον μὲν. Sic REISK. reponere juſſit, quemadmodum dedit Aug. SIGONIUS ad Liv. l. c. §. 9. legit ὅρῳ μὲν. *L.* 21. Σαρπηδόνιον cum Regiis dat Vratisl. Et ſic REISKIUS emendavit. Fortaſſe præferendum Σαρπηδόνιον, quod propius ad ſcripturam Aug. accedit. Straboni & aliis Σαρπηδών, (conf. Cellar. Geogr. antiq. lib. III. c. 6. p. 233.) quod & urbis nomen eſt. Neque vero cauſa fuit, cur apud Livium l. c. quum veteres libri ſcripti editique, perinde ut Appianus, *Sarpedonium* dediſſent, lectio illa expelleretur & in *Sarpedonem* mutaretur. Temereque ibid. Sigonius Appiani hunc locum ita adtulit, tamquam Σαρπηδόνα hic ſcriptum legeretur. *L.* 22. ἔχειν. δυώδεκα Aug. Pag. 596.

L. 23. αἷς ἐς τοὺς ὑπηκόους πολέμου κατάρχειν. J. FR. GRONOVIUS ad Liv. XXXVIII. 38, 8. hunc Appiani locum cum Livio & Polybio conferens, ἐς τοὺς ὑπηκ. πολ. κατέχειν legendum contendit: quo jure, non definio. Videntur certe manifeſte inter ſe opponi hæc duo, πολέμου κατάρχειν, & πολεμουμένον δὲ: & apud ipſum Polybium, ubi de navibus Antiochi agitur, eadem hæc phraſis legitur, πολέμου ἕνεκεν οὗ αὐτὸς κατάρχῃ, & apud Livium, *ex belli cauſa quod ipſe illaturus erit*: quamquam, quæ apud utrumque horum Scriptorum cum verbis modo adlatis conjunguntur, nec cum Appiano admodum conſentiunt, & per ſe turbata & obſcura ſunt.

L. 32. ἐπὶ τοῦτο πεμφθέντι. *qui ad hoc miſſus erat.* Sic
Pag. 596. invitis libris, qui in tertium caſum conſentiunt, repoſui cum MUSGRAVIO. Sic enim uſus ſermonis poſcere videbatur: & ſequentes dativi facile librarium in errorem inducere potuerunt. Malim tamen τῷ ἐπὶ τοῦτο πεμφθ.

Pag. 597. *CAP. XL. Lin.* 39. Ὁ δὲ ἀδοξῶν, *rem indignam putans*; *ſua perſona*, *ſui nominis fama indignum ratus*; ratus, ἀνάξιον ἔγκλημα εἶναι τῶν βεβιωμένων οἱ, ut ait pag. 599, 66 ſq. — ἀδοξέω (idem quod ἀπαξιόω) frequentatum Appiano verbum: quod non recordatus REISKIUS, in εὐδοξῶν mutatum voluit. Nomen verbale ἀδοξία, eadem notione, mox occurrit p. 599, 69. *L.* 40. συνῆλθε τὸ δικαστήριον. Sic ſcripti libri omnes: *convenerunt judices.* Præpoſitio temere a primo Editore intruſa erat: qua ſi uti voluiſſet Appianus, συνῆλθον ſcripſiſſet, (quod & REISKIUS reponere juſſit) non συνῆλθε, ut habet edit. 1. vel συνῆλθεν, ut dedit H. Steph. Monuit autem ipſe Car. Stephan. in Variet. Lect. ad calcem editionis ſuæ adjecta: „exempl. συνῆλθε τὸ δικαστήρ."

L. 42. ἐπὶ λαμπροῦ σχήματος. „Forte ἀπὸ λαμπροῦ." REISKIUS. Quin potius dictum hoc eſt, ut ἐπὶ τόλμης, ἐπὶ φρονήματος, ἐπὶ δόξης. Ad verba iſta, ἐπὶ λαμπροῦ σχήματος, ἀντὶ οἰκτροῦ καὶ ταπεινοῦ τῶν ὑπευθύνων, prolixa hæc exſtat AL. TOLLII *Adnotatio*: „Mos erat reorum, ut veſte uterentur ſqualida, barbam capillumque producerent, eum in finem ut hoc habitu ſuffragatores conciliarent, inimicos permulcerent & judices temperarent. Livius de legatis Ptolemæi & Cleopatræ, lib. XLIV. c. 19. *Sordidati, barba & capillo promiſſo, cum ramis oleæ ingreſſi curiam, procubuerunt, & oratio quam habitus fuit miſerabilior.* Idem lib. VI. c. 16. *Conjecto in carcerem Manlio, ſatis conſtat magnam partem plebis veſtem mutaſſe, multos mortales capillum ac barbam promiſiſſe, obverſatamque veſtibulo carceris mæſtam turbam.* Siſenna apud Nonium in *vicatim*: *Cum complures menſes barba immiſſa, & tonſo capillo, lugubri veſtitu populum vicatim flens una cum liberis circumiret.* Suetonius de Nerone: *Varia agitavit, Parthoſne an Galbam ſupplex*

Digitized by Google

peteret, an atratus prodiret in publicum, proque Roſtris quanta maxima poſſet miſeratione veniam præteritorum precaretur. Vide Agellium, lib. III. c. 4. Plutarch. in Quæſtionib. Rom. & ex recentioribus Cujacium obſerv. lib. VI. cap. 5. & Fornerium rer. quotidian. lib. IV. c. 5. Hinc apud Tertullianum *caput reatui vovere* eſt comam reorum more promittere. Et apud Senecam *detrahere ſordes*, eſt reum abſolvere & liberare. Sed non rei tantum ad movendam judicum miſericordiam tetro ac ſqualido habitu induti erant, ſed & eorum propinqui atque amici. Hinc Livius lib. VI. cap. 20. *Approbantibus cunctis diem Manlio dicunt. Quod ubi eſt factum, primo commota plebs eſt, utique poſtquam ſordidatum reum viderunt: nec cum eo non modo patrum quemquam, ſed ne cognatos quidem aut affines, poſtremo ne fratres quidem A. & T. Manlios; quod ad eum diem nunquam uſu veniſſet, ut in tanto diſcrimine non & proximi veſtem mutarent. Appio Claudio in vincula ducto, C. Claudium inimicum, Claudiamque omnem gentem ſordidatam fuiſſe.* Simile porro huic Scipionis facto illud P. Rutilii fuit, *qui magis ordinum diſſenſione, quam ulla culpa ſua reus factus, nec obſoletam veſtem induit, nec inſignia Senatoris depoſuit, nec ſupplices ad genua judicum manus tetendit; nec dixit quicquam ſplendore præteritorum annorum humilius:* ut Valerius de eo lib. VI. c. 4. tradit." Pag. 597.

L. 44. ὡς εὐθὺς Aug. Ven. Vratisl. *Ibid.* ἐκπλῆξαι. „ἐκπλήξασθαι, *ſtupuiſſe.* Nam editum ſignificat *terruiſſe.*" Reiskius. Nunc, pronomine ὃν in particulam ὡς mutato, recte omnino habet ἐκπλῆξαι, *ut omnes ea re ſtatim admiratione percelleret.* Sic Mith. 819 ſq. ἐφ' ὅτῳ μάλιστα τοὺς Ῥωμαίους ἐξέπληξε.

L. 50 *ſq.* ὡς ἐγγενέσθαι τοῖς ἀκροωμ. τι καὶ ἡδ. διὰ τὴν ἱστ. τῆς σεμν. Breviter Gelenius: *magna tum ſermonis gravitate, tum voluptate audientium.* Nomen ἱστορία utrum h. l. ſignificet, cognoſcendi audiendique ſtudium auditorum, an artificium oratoris ad vivum omnia depingentis & veluti oculis auditorum ſubjicientis, (ſicut mox dicit, ἐξάρας ἐς φαντασίαν Pag. 598.

Pag. 598. τάδε μάλιστα,) judicent doctiores: mihi omnino non ſatis liquida illa locutio eſt, διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς σεμνολογίας.

L. 55. ἐνίκων recte H. Stephan. conſentientibus melioribus libris. *Ibid.* Καρχ. ὑμῖν. Tenenda utique hæc quoque fuit H. Stephani emendatio, cui adſentiuntur Reg. B. Vratisl. & Cand. Nam ne grammatica quidem ratio patitur hic pronomen primæ perſ. quoniam ſequitur verbum activ. περιεποίουν, quod aliâs in medio genere fuerat ponendum. *L.* 56. In ὑμῖν ἐπιφ. conſentiebant omnes, excepto Aug.

L. 57. θύσων τῆς ἡμέρας. „Aut τῇ σήμερον leg. aut τῆς αὐτῆς ἡμέρας." REISKIUS. At bene habere lectio vulgata videtur: non quidem, ut τῆς ἡμέρας denotet *hodie*, quod inconſideratius in lat. verſ. poſui; ſed ut intelligatur τῆς ἡμέρας ἕνεκα, *illius diei cauſa:* atqui ſic non opus erit, ad artic. τῆς aliquid adjicere, quoniam refertur ad id quod l. 54. præceſſit, τῆσδε τῆς ἡμέρας.

L. 59. ἴθι. ἴθει Vratisl. cum aliis. Sed Cand. *greſſus movit.* *L.* 61. σὺν εὐφήμῳ βοῇ. Sic plane & Vratisl. cum Aug. Et Cand. *votiva acclamatione ſecuti.*

Pag. 599. *CAP. XLI. Lin.* 68. περὶ κλοπῆς: intell. ἐγκαλουμένου.

L. 69. ὑπὸ ἀδοξίας ὁμοίας. „Aut ὑπὲρ aut ἐπὶ legendum" cenſuit REISKIUS. Sed bene habet vulgata: vide quæ ad p. 597, 39. monuimus. *L.* 70. Επαμινώνδου. Vide Cornel. Nep. XV. 7 ſq. *L.* 74 ſq. ἐπὶ διαβολῇ Aug. Ven. Et monuit REISKIUS: „aut διαβολῇ aut διαβολαῖς." *L.* 78. τοὺς συστρατήγους Aug. Reg. B.

Pag. 600. *L.* 84. ἀναφέροντες, αὐτὸν, οὕτω λέγειν ὑποθέμενοι αὐτοῖς. Sic recte orationem diſtinxit Aug. quum vulgo eſſet, ἀναφέροντες αὐτὸν, οὕτω λέγειν &c. De quo & REISK. monuit „comma ante αὐτὸν retrahendum." *L.* 87. τόνδε τὸν χρόνον Aug. Ven. Vratisl. *L.* 92 *ſq.* οὐδ' εἴ τις ξένος ἔχοι - - - προσαγαγών. Verborum horum ſententiam, ſatis, ut videtur, planam, minus perſpexit MUSGRAVIUS, cum ἔχοι in ἔχων mutatum, & in fine phraſeos, προσαγάγοι, ἀντιπάσχοιεν· poſitum voluit. ἐπὶ τὴν Σπάρτην αὐτὴν, *adverſus ipſam Spartam.* *L.* 93. ὑπὸ τῆς πατρίδος. Sic recte Aug. & Vratisl. Et hoc quoque præ-

Digitized by Google

clare REISKIUS vidit. *L.* 99 *ſq.* Τάδε μὲν δή τις, ὡς ἄλλοι, συγκρίνειν ἔχει. An ad Plutarchum reſpicit, qui ipſius Appiani ætate Vitas Parallelas ediderat? Pariter vero, ut hic inter Scipionem & Epaminondam, in fine libri II. de Bell. Civ. inter Cæſarem & Alexandrum comparationem, multo quidem latiorem ampalioremque, inſtitutam ab Appiano legimus. Pag. 601.

CAP. XLII. Lin. 2. Μάλλιος. *Manlius Vulſo.* vid. p. 596, 30. *L.* 4. Τολιστοβοίους. Jam ſupra, p. 584, 9 ſq. Celticæ hujus gentis, cum Trocmis & Tectoſagis, mentionem fecit Appianus. Ubi quum Τολιστόβοιοι ex mſptis editum eſſet, miro conſilio nunc Car. Stephanus, Candidum ſecutus, (qui h. l. *Galatas* habet *qui cum Antiocho pugnaverant latrociniis deditos*,) τοὺς λῃστοβίους edidit, inauditum aliàs vocabulum. Ad quem locum adnotavit JAC. PALMERIUS: „Palam eſt, debere legi, pro τοὺς λῃστοβίους, Τολιστοβοίους: fuit enim Galatarum tribus." Ipſe autem Car. Steph. in Var. Lect. monuit: „Exempl. habebat τὸ λιστοβίους." Illud exemplar, quod h. l. dicit, erat Regius B. in quo ſic τόλιστοβίους. Alter autem Regius τόλιστοβοίους: quam formam nominis, deleto accentu in prima ſyllaba, præferendam duxi. Vide Liv. XXXVIII. 15. extr. & cap. 16, 11. & quæ ibi a viris doctis adnotata ſunt. Apud Strabonem, Τολιστοβώγιοι, Τολιστοβῶγοι, Τολιστοβώγιοι, inconſtanter ſcriptum nomen: apud Ptolemæum Τολιστόβογοι. Conf. Berkel. ad Stephan. Byz. & Harduin. ad Plin. lib. V. c. 32. ſ. 42.

L. 6. ἐτρέψατο. ἐτρέψαντο Vratisl. cum Vat. Car. Stephanus, ἐτρέψατο edens, monet in Var. Lect. „in eodem [exempl.] ἐτρέψαντο." Sic autem in utroque ſcriptum erat Regio.

L. 14. ἐκέλευσεν. ἐκέλευεν Aug.

L. 18. τοῦ Καπιτ. βασ. Aug. Ven. *L.* 20. διακόσια τάλαντα. Pag. 602.
Vid. Drakenborch. ad Liv. XXXVIII. 37, 6. *L.* 23. στρατῷ κατάγομένῳ. Supra, p. 564, 83. μετὰ στρατοῦ βαρυτάτου τε καὶ λαφύρων κατάγομένου. Mith 737, 22. λείας πολλῆς κατάγομένου. Poterit forſan & hic, nulla facta mutatione, ad κατάγομένου ex præcedd. intelligi genitivus λείας.

Digitized by Google

Pag. 602. *Cap. XLIII.* De argumento conf. Liv. XXXVIII. 40. *Lin.* 27. οὔτ' ἐπειγόμενος οὐδέν. *Nulla neceſſitate coactus, nulla re eum urgente.* Eadem ſententia aliàs dicitur οὐδενὸς ἐπείγοντος (αὐτὸν) Civ. I. 146, 67 ſq. vel οὐδεμιᾶς χρείας ἐπείγοντος Mith. 760, 14 ſq. *L.* 28. ὁρμῶντα Aug. Ven. *Ead. & ſq* ἐς οἰκείαν. „ἐς τὴν οἰκείαν." REISK.

Pag. 603. *L.* 34. ἐς λόχους ὀρθ. recte Aug. Et Cand. *in ordines rectos.* Emendarunt etiam REISK. & MUSGRAV. τὰ σκευοφόρα συντάξας ἐς λόχους ὀρθίους, *impedimenta inter rectos ordines* (cf. Pun. 352, 10. Syr. 561, 23 ſq.) *collocans*, i. e. *impedimenta per centurias* (vel per *manipulos*: nam ſicut latinum vocab. *ordo*, ſic & græcum λόχος, non ſolum centuriam ſignificat, ſed latiori etiam interdum notione pro manipulo accipitur) *quæ non niſi arcta fronte incedere poterant, diſtribuens.* In agmine Romano, quando ab hoſte periculum erat, impedimenta inter ſingulos manipulos diſtribui ſolita, docet Polyb. VI. 38. ſed id quidem (ſecus atque nunc Appianus innuit) factum ait, ubi patentiora loca nacti eſſent.

L 37. αὐτοῖς δυναμένων Aug. Ven. *L.* 40. ἀπώλεσε. „ἀπώλετο." REISK. At bene habet ἀπώλεσε, *amiſit.* Sic Civ. V. p. 861, 95. πολλοὺς ἀπὸ σφῶν ἀπολλύντες, *multis ſuorum amiſſis.* *L.* 41. αὐτοῦ δή. „αὐτοῦ δέ." IDEM. *L.* 43. ἐγένετο Aug. *L.* 47. Βρεντίσιον Aug. Ven. ut alibi Edd cum mſſptis. *L.* 48. ἐπανῆλθεν dederunt idem Aug. & Ven.

Pag. 604. *Cap XLIV. Lin.* 56. ἀφῄρητο Ἀντίοχον Vratisl. cum Aug. & Ven. *L.* 60. δορίκλητα dedit Aug. ut alibi.

Cap. XLV. Lin. 66. ἐξ ἐπιβουλῆς Aug. & Vratisl. ut emen-
Pag. 605. daverat H. Steph. *L.* 67. τῶν περὶ τὴν αὐλὴν Aug. Ven Cum Regiis erravit Vratisl. Cand. *ex ſuis.* *L.* 70. προσκρουμάτων Aug. Ven. Sic omnes Civ. II. 210, 4. conf. Civ. IV. 536, 92.

L. 76. ἐν Βαβυλ. Aug Ven. *L.* 77. ἐπί τι Vratisl. cum Aug. & Ven.

Cap. XLVI. Lin. 80. ἐνιαστής. Sic plane Vratisl. Et ſic ſcripti omnes p. 637, 11. *L* 82. Σύροι Aug. Vratisl.

Pag. 606. *L.* 84. γεννικοῦ. Sic Vratisl. cum Regiis. „γεννικοῦ ſuſpectum: num νεανίσκου, aut μειρακίου, aut τοῦ μικροῦ?" REISK.

Digitized by Google

Pag. 606. Propius vero MUSGRAV. „ γενναίου." Sic & Gelenius, *generoſe regnarat.* Heſychius γεννικῶς, ἰσχυρῶς, γενναίως: ad quem loc. conſuli poſſunt quæ monuit doctus Editor, & quos ille citavit auctores.

L. 94. ἐμπρήσειν. Minime ſpernendum διαπρήσειν, unde proxime aberravit vulgata lectio. Eodem verbo in eadem re utitur Polyb. Legat. CVII. τὰς ναῦς τὰς καταφράκτους διαπρῆσαι. Et eodem verbo ſæpius utitur Noſter, v. c. Mith. 765, 97. 796, 81. &c. Paulo ante vero, pro συγκόψειν, apud Polyb. l. c. eſt τοὺς ἐλέφαντας νευροκοπῆσαι, *elephantis nervos incidere.* *L* 96. ἐμπιπραμένων Aug. Ven. κατεμπιπραμ. Reg. B. Vratisl. *L.* 98. ἐν τῷ γυμνασ. Aug. Ven. Et ſic emendavit REISK.

Pag. 607. *CAP. XLVII. Lin.* 2. ἐδεῖτο Aug. Ven. *Ibid.* μόνης Reg. B. Aug Ven. Vratisl. *L.* 14 *ſq.* ὡς δή τι τοῦτ' ἔγκλημα τοῖς Σύροις ταμιευόμενοι. Sententiam verbi ταμιεύεσθαι minus percepiſſe GELENIUS videtur, hunc locum ſic latine reddens: *quaſi crimen id commune eſſet Syris omnibus.* Simili ratione, ut hic ταμιεύεσθαι, verbum θησαυρίζειν uſurpatum vidimus p. 48, l. 51. *L* 16. Ὀλοφέρνην, cum ſpir. leni, ſcripti & Edd. Aliis *Orophernes.* At apud Polyb. Legat. CXXVI. Ὀλοφέρνης.

Pag. 608. *CAP. XLVIII. Lin.* 20 *ſq* ἐκπεσόντων δὲ καὶ τῶνδε -- ὑπὸ Μιθριδάτου. De duobus *filiis Ariobarzanis* illius ſupra memorati dici hoc poterat, non de ipſo ejuſque fratre Olopherne.

L. 27. τὰ βασίλεια, idem hic valere videtur quod αἱ ἀρχαὶ, (cf. l. 28 ſq.) & metonymice dictum pro οἱ βασιλεῖς, *regiæ poteſtates*, *imperia*, i. e. *Reges.* conf. Mithr. 817, 64 ſq.

L. 28. Παρθυαῖοί τε προκαταστάντες. Conf. pag. 635, 85.

L. 31. ἔθνη τινά. Sic & Vratisl. Et Cand. *nationes quaſdam.* *L.* 32 *ſq.* ἠγεῖτο εἶναι, *adpellabatur.* Vide Notata ad p. 180, 57. *L.* 33. οὐκ ἐθέλουσιν Aug. Ven.

Pag. 609. *L.* 35. ἦρχε Συρίας τῆς μετ' Εὐφράτην, *imperavit Syriæ illi, quæ poſt* (vel *ultra*) *Euphratem eſt*, ſcil. reſpectu Aſſyriæ & Meſopotamiæ, quæ communi nomine Syriæ olim erant comprehenſæ, & majorem veteris Syriæ partem efficiebant. Itaque Συρία ἡ μετ' Εὐφράτην nobis *Syria* eſt *Ciſeuphratenſis.*

Pag. 609. Sic pag. 618, 92 ſq. Σέλευκος τότε τῆς μετ' Εὐφράτην Συρίας ἐπὶ θαλάσσῃ ἄρχειν διέλαχεν.

L. 35-38. ὁ Τιγράνης ἦρχε Συρίας - - - ἐπὶ ἔτη τεσσαρεσκαίδεκα. — „Seleucidarum odia & inimicitiæ Syros impulerunt, ut Tigranem Armenium ſibi regem deligerent. Juſtin. lib. XL. c. 1. *Mutuis fratrum odiis, & mox filiis inimicitiis parentum ſuccedentibus, cum inexpiabili bello & reges & regnum Syriæ conſumtum eſſet, ad externa populus auxilia concurrit, peregrinoſque ſibi reges circumſpicere cæpit.* Et *omnes in Tigranem regem Armeniæ conſenſere.* Qui *accitus in regnum Syriæ, per XVIII. annos tranquilliſſimo regno potitus eſt.* Ubi tamen pro XVIII. annis, quatuordecim cum noſtro legendi ſunt." ALEX. TOLLIUS.

CAP. XLIX. Lin. 41. μετὰ τοῦ ςρατοῦ Aug. Vratisl. & alter Regius. Conf. Not. ad p. 569, 60.

Pag. 610. *CAP. L. Lin.* 60. ἁγιωτάτην αὐτοῖς, κατέσκαψεν. Sic, poſito inciſo poſt αὐτοῖς, pronomen hoc cum ἁγιωτάτην conjunxit Aug. Conf. Mithr. p. 802, 10 ſq. ubi, pro verbo κατέσκαψεν, quo h. l. utitur, de eodem Pompejo non niſi εἷλεν Ἱεροσόλυμα dicit.

Ad iſta verba, Πομπήϊος - - Ἱεροσόλυμα - - κατέσκαψεν &c. in edit. ALEX. TOLLII hæc legitur Adnotatio: „Hallucinatur Appianus, cum dicit Pompejum & Imperatorem Hadrianum τὰ Ἱεροσόλυμα κατασκάψαι. Pompejus enim οὐ κατέσκαψε, ſed partem tantum murorum diruit. Imperator vero Hadrianus deletam, everſam, ſolo a Tito æquatam, nihil minus quam veſtigia urbis retinentem inſtauravit, atque Æliam Capitolinam appellavit teſte Dione. De Pompejo vero ſcribit Oroſius lib. VI. c. 6. ejus geſta in Syria, Phœnice & Judæa his verbis referens: *Pompejus occiſi Mithridatis nuncio accepto Syriam Cœlen & Phœnicen bello aggreſſus, Ituræos primum Arabaſque perdomuit, urbemque eorum, quam Petram nominant, cepit. Hinc ad Judæos (quibus Ariſtobulus expulſo fratre Hyrcano rex præerat) atque ad Hieroſolyma urbem eorum Gabinium cum exercitu mittit. Ipſe continuo ſubſecutus & a patribus urbe ſuſceptus, ſed a plebe muro templi*

Digitized by Google

repulſus, oppugnationem ejus intendit. Id non ſolum natura loci, verum etiam ingenti muro, foſſaque maxima munitum, cum alias aliis legiones dies noctesque ſuccedere ſine requie cogeret, vix tertio menſe expugnavit. Tredecim ibi millia Judæorum cæſa narrantur; cetera multitudo in fidem venit. Pompejus muros civitatis everti, æquarique ſolo imperavit; & cum aliquantos principes Judæorum ſecuri percuſſiſſet, Hyrcanum ſacerdotio reſtituit, Ariſtobulum captivum Romam duxit. Quomodo porro Templum Hieroſolymitanum expugnarit Pompejus, narrat Joſephus Ant. Jud. lib. XIV. c. 8." Priorem partem hujus Adnotationis transſcriptam ex Jos. Scaligeri Canon. Iſagog. lib. III. pag. 335. comperi. Idem Scaliger in Animadverſ. ad Euſebii Chronol. num. MMXL. de hoc Appiani loco diſſerens, portentoſa eſſe, quæ hic leguntur, clamat, & miras ſuo more tragœdias excitat: quas nunc non vacat ſub examen revocare. De *Pompejo*, præter Oroſium, ad Tacitum provocare Tollius potuerat, Hiſt. V. 9. haud dubiis verbis referentem *dirutos* ab eo *Hieroſolymorum muros*. Tum vero & Strabo, probatus opinor ſcriptor, non de *parte* aliqua *murorum*, ut Scaligero placuit, loquitur, quum lib. XVI. p. 763. ait, κατασπάσαι δ' οὖν ἐκέλευσε τὰ τείχη πάντα, *juſſitque* (Pompejus, expugnatis Hieroſolymis) *mœnia omnia convelli*. De eo autem quod ſua ætate *Adriani* auſpiciis in Judæa geſtum dicit Appianus, fidem Alexandrino Scriptori, præſertim quum idoneum nullum in contrariam partem adferri teſtimonium queat, habere potueramus, etiamſi non diſerte ei conſentientes Euſebium, Hieronymum, alioſque haberemus: e quibus, ut hoc uno utar, Hieronymus cum alibi paſſim, tum in Comment. in Joëlem cap. 1. *Helii quoque Hadriani*, inquit, *contra Judæos expeditionem legimus, qui ita Hieruſalem muroſque ſubvertit, ut de urbis reliquiis ac favillis ſui nominis Heliam conderet civitatem.*

L. 63 *ſq.* Καὶ διὰ ταῦτ' ἐστὶν Ἰουδαίοις ὁ φόρος τῶν σωμάτων βαρύτερος τῆς ἄλλης περιουσίας. „Judæis in urbe manere ac vivere non licuit, niſi pretio ſoluto, quod in capita impera-

Pag. 616.

Pag. 610. tum erat: cujus tributi meminit Xiphilinus in Veſpaſiano, ἀπ' ἐκείνου δίδραχμον ἐτάχθη τοὺς τὰ πάτρια αὐτῶν ἔθη περιστέλλοντας τῷ Καπιτωλίῳ Διῒ κατ' ἔτος ἀποφέρειν. *Ex eo conſtitutum eſt, ut Judæi qui patrios ritus ſervare vellent, didragmum quotannis Jovi Capitolino inferrent.* Atque hoc eſt, quod Appianus φόρον σωμάτων appellat. Suetonius in Domitiano cap. 12. *Præter ceteros Judaicus fiſcus acerbiſſime actus eſt: ad quem deferebantur qui vel ut profeſſi, Judaicam intra urbem viverent vitam; vel diſſimulata origine impoſita genti tributa non pependiſſent.* Nempe quod factitatum in artibus ſordidis & vetitis, ut pretio depenſo permitteretur illarum profeſſio, idem etiam factum in Religione Judaica, ac mox quoque in noſtra, quemadmodum declarat Tertullianus in libro de Fuga in perſecutione: *Neſcio dolendum an erubeſcendum ſit, cum in matricibus beneficiariorum & curioſorum inter tabernarios, & lanios, & fures balnearum, & aleones, & lenones Chriſtiani quoque vectigales continentur.* Is eſt, quem Tranquillus vocat fiſcum Judaicum, non tantum adverſus Judæos, ſed etiam Chriſtianos, quacumque ratione actum, quemque a duobus hominum generibus penſitatum fuiſſe indicat; eorum ſcilicet qui liberam ſuæ ſectæ profeſſionem in urbe redimebant, & eorum, qui diſſimulata origine impoſita tributa non pendebant. Quod autem Tertullianus queritur, Chriſtianos vectigales fuiſſe, nec melioris conditionis, quam tabernarios, lanios, fures balnearum, aleones ac lenones, profectum ex odio in Chriſtianos, de quo idem, Apologetici c. 2. *Chriſtianum hominem omnium ſcelerum reum, Deorum, imperatorum, legum, morum, naturæ totius inimicum exiſtimas.* Iterumque cap. 35. & 40. habitos tradit publicos hoſtes; *quos exiſtiment omnis publicæ cladis, omnis popularis incommodi eſſe cauſam. Si Tiberis aſcendit, ſi Nilus non aſcendit in arva, ſi cœlum ſtetit, ſi terra movit, ſi fames, ſi lues; ſtatim Chriſtianos ad leonem.* Vetus porro malum & multarum Rerumpublicarum probrum, pretio vendere honeſtatem publicam. Sic Athenis πορνικὸν τέλος fuit. Et imperatoribus pleriſque id genus lucri non

Digitized by Google

ingratum fuiſſe ex Lampridio in Alexandro Severo & JCtis notum eſt. Similiter aliæ quoque artes & ſordidæ & ſceleratæ *Pag. 610* pretio tolerabantur, eratque beneficiariorum principis & curioſorum inquirere atque in matriculas ſuas referre eos qui tali de cauſa publico tenerentur. Vide Suetonium in Caligula, cap. 40." ALEX TOLLIUS. Conf. quæ ad Xiphilinum, vel Dionem Caſſium, lib. LXVI. congeſſit Reimarus, p. 1082. Ceterum ingenioſius quam verius περιουσίας in περιοικίας mutatum voluit MUSGRAV.

L. 64. ἔστι δὲ. Particulam δὲ dedit Aug. *L.* 67. τοῖς μὲν *Pag. 611.* &c. Suſpenſa utique oratio eſt, & altero membro, quodcunque illud fuerit, mutilata. Nam vix mihi perſuadeo, particulæ ἢ quæ ſequitur l. ſq. (ἢ δυνάσταις) hanc vim ineſſe, ut idem valeat quod τοῖς δὲ. Lepidus autem error eſt librariorum illorum, qui (intelligentes, opinor, requiri aliud membrum orationis, a verbis τοῖς δὲ incipiens) verba τοῖς τέσσαρσι (τοῖς δ'.) in τοῖς δὲ mutarunt. Nomen τέτταρσι totidem literis in Aug. expreſſum eſt, & recte diſtincta oratio. Candidus etiam, *Galatis in Aſia quatuor dynaſtas attribuit.* De Regibus dynaſtiſque atque tetrarchis, quos ſive conſtituit ſive confirmavit Pompejus, conf. Mithr. cap. 114. p. 817 ſq.

CAP. LI. Lin 75. Φίλιππον ἐπὶ Σκαύρῳ τὸν Μάρκιον Aug. Ven.

L. 77. ἀλλὰ τῶνδε μὲν, iidem: pariterque REISKIUS.

L. 82 *ſq.* μετὰ στρατιᾶς. καὶ πολεμεῖν αὐτὸν ὁρμῶντα &c. Sic plane iidem codices Aug. & Ven. dederunt, niſi quod in Aug. diſtinguere orationem poſt στρατιᾶς oblitus ſit librarius; qui quidem & ipſe primum, oberrans in ſuperiorem lineam oculo, μετὰ στρατιᾶς καὶ πολέμου οἷα ὕπατοι καὶ πρῶτος ἐκ τῶνδε ἐπεμφθ (ſic) ſcripſerat; mox vero, intellecto errore, deletis perperam repetitis verbis, πολέμου in πολεμεῖν mutavit, & reliqua quemadmodum dixi perſecutus eſt. Conf. initium *Hiſtoriæ Parthicæ*, Appiano temere tributæ, cujus exordium ex hac ipſa parte Syriacæ Appiani Hiſtoriæ in ſuam compilationem tranſtulit auctor illius plagii.

L. 85. μετῆγεν. Quum in ſuperioribus veram lectionem ante *Pag. 612.* oculos non habuiſſet REISKIUS, monuit ad hoc verbum:

Digitized by Google

Pag. 612. „ Subaudi *Gabinium*. Mithridates avocabat Gabinium ex Arabibus, ſtudens ejus opibus in Parthicum regnum reduci. vid. p. 134. [id eſt, ipſum exordium hiſt. Parth. de qua modo dixi.] Ibidem, pro *Herode*, *Orodem* appellat.” Verba μετῆγεν ἐξ Ἀράβων ἐπὶ Παρθυαίους minus feliciter Gelenius, *ope Arabum ſuum regnum recepit*, reddiderat. *L.* 88. ὁρμῆσαι. Ad verbum μετέπειθε utique requiri infinitivus aliquis videbabatur. *L.* 90. τῆς τῶν Ῥωμαίων βουλῆς. Rectius delebitur artic. τῶν, cum Aug. Conf. hiſt. Parth. p. 22. edit. noſtr. l. 1.

L. 92. Pro Σιβύλλειον h. l. male Aug. συμβούλιον.

L. 95 *ſq.* ἐπὶ Λευκίῳ Βύβλῳ μετὰ Κράσσον στρατηγοῦντι Συρίας. Quum præceſſiſſet ἐπὶ δὲ Γαβινίῳ, facile decipi librarius poterat, ut hic quoque ἐπὶ Λευκίῳ Βύβλῳ, in tertio caſu, ſcriberet, ubi ſecundus caſus videtur potius fuiſſe adhibendus. „ Poſt Craſſum, Syriæ præfuit A. U. 702. Caſſius quæſtor, qui deinceps in Cæſaris Dictatoris percuſſoribus fuit: eoque gubernante Parthi in Syriam irruperunt. v. Simſon A. M. 3953.” Reiskius. Conſulendus Dio Caſſius XL. 28 ſqq. *Bibulo* vero huic *Marci* prænomen faciunt Faſti aliique Scriptores omnes. Sed *Lucium*, cum Appiano h. l. (cf. Parth. 22, 15.) rurſuſque Civ. II. pag. 186, 3. adpellat Eutropius VI. 14. (aliis 17.) & Oroſ. VI. 7. Eidem tamen Bibulo apud Appianum quoque, Civ. II. 243, 65. *Marci* cognomen tributum legimus; ſed ibi nomen Βύβλος, (vel Βίβλος aut Βίβουλος; nam variis his formis paſſim utuntur Græci Scriptores) in Βούβιος vulgo corruptum eſt. Alium vero, præter hunc, *L. Bibulum* memoratum Appiano reperimus Civ. IV. p. 664, 46. & 709, 17. quem, ab Antonio primum proſcriptum, tum rurſus conciliatum, Syriæ denique provinciæ præfectum, ibique mortuum, ſcribit Civ. IV. p. 581, 46 ſqq. Ceterum ſub hoc, de quo nunc agitur, (ſive M. ſive L.) Bibulo, Syriam a Parthis fuiſſe occupatam, quamquam diſſimulare Dio Caſſius XL. 30. videatur, Cicero auctor eſt, ad Div. XV. epiſt. 2. 3. 4. cf. VIII. 6. & Cæſar Bell. Civ. III. 31.

Pag. 613. *L.* 99 *ſq.* Ἀλλὰ τάδε μὲν ἐντελῶς ἐν τῇ Παρθικῇ συγγραφῇ λέξω. De rebus a Parthis adverſus Romanos in Syria, Bibulo

Digitized by Google

ac dein Saxa provinciam tenentibus, geſtis *copioſe in Parthica Hiſtoria ſe dicturum* profitetur Appianus. Atqui veterator ille qui ex Plutarchi Vitis Antonii & Craſſi informem librum compilavit, qui pro Appiani Hiſtoria Parthica, diu quidem deperdita, falſo venditatus ad hunc diem eſt; quum apud Plutarchum ſuum mentionem nullam illarum rerum inveniſſet, in Compilatione ſua non ſolum, ubi ad eum locum pervenit, quo res illæ exponendæ erant, verbo nullo eaſdem tetigit; ſed jam multo ante, in ipſo libri exordio, callide cavit, ne illo loco aliquid earum rerum vel exſpectarent vel quærerent lectores. Nam quum hanc particulam Syriacæ hiſtoricæ, in qua verſamur, uſque ad verba ἐς τὰ ἐπ' ἀλλήλους ἐμφύλια, fideliter ex Appiano in Parthicæ ſuæ Hiſtoriæ exordium transtuliſſet; ſubito pro his, quæ apud Appianum ſequuntur, Ἀλλὰ τάδε μὲν ἐντελῶς &c. hæc ſubjecit, Καὶ ἔπραξαν μὲν οὐδὲν μέγα, ὅ τι καὶ ἄξιον λόγου, (pag. 22, 19.) *ſed nihil magni, aut quod memoratu dignum eſſet, geſſerunt* &c. De qua impoſtura ex profeſſo diſſerui in Exercitationibus in Appianum Sect. VI. qua demonſtravi, *Parthicum Librum, qui inter Appiani Scripta legitur, nihil ad Appianum pertinere:* ubi vide §. X. n. 2. & 6. Pag. 613.

Cap. LII. Lin. 11 *ſq.* μετονομ. δὴ Aug. & Pl. Leid. Delere particulam δὲ, quam hic habebant Editi, juſſerat Reisk.

L. 10. Ἀριδαῖον & ſic porro, per ſimplex δ; Aug. Ven. & Pletho, ſed idem paſſim per duplex ρ. *L.* 14. Περδίκκου; & ſic deinceps, per duplex κκ, Aug. Pleth.

Cap. LIII. Lin. 31 *ſq.* ψηφισαμένων. Sic & Reiskius repoſuit. Et Musgrav. „ἐψηφισμένων vel ψηφισαμένων." Pag. 614.

L. 37. οὐ κοινώσαντος. οὐ κοινωσαμένου Pleth. Leid. Pag. 615.

L. 38. λογισμ. χρημ. τε καὶ κλημ. Aug. Pl. *L.* 40. ὑπεχώρει iidem & Vratisl. *L.* 44 *ſq.* ἑαυτῷ, ἤδη καὶ Ἀντ. Temere a conſentiente omnium librorum ſcriptura receſſit primus editor. Henr. Stephanus, ſuſpenſam videns orationem, ſed originem erroris ignorans, particula τε poſt ἐπιφ. in γε mutata mederi hiatui voluit. *L.* 49. Κάσσανδρος Pletho & Cand. Et vel abſque horum auctoritate corrigere vulgatam lectionem

Pag. 616. licuerat. *L.* 55. ἐξέβαλλε recepi ex Reg. B. & Pleth. quia non ſolum præcedit, ſed & ſequitur præt. imperf.

Cap. LIV. Lin. 62. ἀπ' Αἰγύπτου Reg A. Aug. & Pl. Leid. Sicque emendarunt REISK. & MUSGRAV.

Ead. L. 62 *ſq.* Τοῦτον ὁ Πτολ ἐνίκα περὶ τὴν Γάζαν. „ Meminerunt hujus prælii Diodorus Siculus l. XIX. Plutarchus in Demetrio & Pauſanias in Atticis, omneſque conveniunt id apud Gazam contigiſſe, ibique Demetrium victum fuiſſe. Quare falſus Juſtinus lib. XV. *Aſiam & partes orientis occupaverat Antigonus, cujus filius Demetrius, prima belli congreſſione a Ptolemæo apud Galaman vincitur.* Reſcribendum *Gazam.*" ALEX. TOLLIUS.

L. 63. λαμπρῶς. „ Forte λαμπρᾷ." REISK. *L.* 68. ἐκδεχομένων Aug. & Pleth. „ ἐκδεχομένην ἀνέλαβεν" REISKIUS: quod qua ſententia ita dictum voluerit vir doctus, fateor me non adſequi. Nam ſi dicere Appianus voluerat, *Babylonem promte illum cum ſuis militibus excepiſſe*, id græce erat, ἅμα τοῖς ἀνδράσι. At perſpicuum mihi videtur, per particulam illam ἅμα (adverbialiter hic accipiendam) connecti duas res, quæ conjunctim effecerunt ut Babyloniam Seleucus facile reciperet: nimirum, primum copiæ, exiguæ illæ quidem, a Ptolemæo datæ; tum vero præſertim accedens ipſorum Babyloniorum promta voluntas. ἄνδρες autem hic non *milites*, ſed *incolæ* ſunt regionis quam modo nominaverat. conf. Civ. IV. 633, 41.

Pag. 617. *L.* 70. ἠμύνετο Reg. B. Aug. (hic quidem, in aliam partem peccans, ἠμύνετο) & Pletho. Correxit etiam REISK.

L. 72 *ſq.* ὁ ςρατὸς. Perperam Pletho Vind. ὁ ςρατηγὸς.

Ibid. ὁ ςρατὸς ἀνεῖπεν ἄμφω Βασιλέας. „ Eadem refert Juſtinus lib. XV. c. 2. *Hac victoria elatus Antigonus, regem ſe cum Demetrio filio appellari a populo jubet. Ptolemæus quoque, ne minoris apud ſuos auctoritatis haberetur, rex ab exercitu cognominatur. Quibus auditis, Caſſander & Lyſimachus, & ipſi regiam ſibi majeſtatem vindicaverunt. Hujus honoris ornamentis tamdiu omnes abſtinuerunt, quamdiu filii regis ſui ſupereſſe potuerunt. Tanta in illis vere-*

Digitized by Google

cundia fuit, ut cum opes regias haberent, regum tamen nominibus æquo animo caruerint, quoad Alexandro juſtus hæres fuit. Similiter Probus in Eumene: *Nemo Eumene vivo Rex appellatus eſt, ſed Præfectus: iidem poſt hujus occaſum ſtatim regium ornatum nomenque ſumpſerunt.* Legendus Plutarchus in Demetrio & Diodorus Siculus lib. XX. cap. 54. Pag. 617.
ALEX. TOLLIUS.

L. 76. οἰκεῖος αὐτοῦ ϛρατὸς Aug. Pl. Et mox ὡς μή τι, iidem & Vratisl. *L.* 78 *ſq.* κατ' ἐναντίας αἰτίας Aug. & Pleth. Leid. Addendum illud vocab. vidit MUSGRAV. *L.* 79. ἔσποντο. Inſolentiorem hanc apud proſaicos Scriptores formam aliquoties jam apud Appianum obſervavimus. *Ibid.* εὐθὺς αὐτοῖς Aug.

CAP. LV. Lin. 82 *ſq.* Μηδίας utrobique Aug. Pleth. Semel Vratisl. *Ibid.* Νικάτορα κλῄνας. *Nicanorem* hunc Mediæ præfectum vulgo a pleriſque Scriptoribus adpellari notum eſt: quod nomen hic etiam habet Pletho. Conf. p. 621, 51. & ibi not. *L.* 97 *ſq.* Verba καὶ Βακτρίων uſque Ταπύρων prætèriit Pletho. Pag. 618. *L.* 98. Ταπύρων. Vid. Holſten. ad Steph. Byz. & Viros doctos ad Ælian. V. H. III. 13. *Ibid.* Σουγδιανῆς. Scio, probatiorem, ſaltem vulgatiorem ſcripturam hujus nominis eſſe Σογδ. per ο breve, quam & Pletho h. l. offerebat. Tenui tamen diphthongum, in quam cum reliquis noſtris libris conſentit Dionyſ. Perieg. v. 747. & ejus Commentator Euſtathius. *L.* 99. Αραχωσίας Aug. & Pl. Leid. *L.* 2. ὡς ὡρίσθαι iidem Aug. & Pleth. Leid.

L. 4. Σελεύκῳ κατήκουε. Σελεύκου κατηκ. Pletho. Sic & MUSGRAV. maluit: non immerito, nam & alii & ipſe Appianus plerumque cum ſecundo caſu jungit illud verbum. Pag. 619. At Herodot. III. 88. Αράβιοι οὐδαμᾶ κατήκουσαν ἐπὶ δουλοσύνῃ Πέρσῃσι. *L.* 5. Ανδροκόττῳ Aug. Ven. Pl. Conf. Juſtin. XV. 4, 13. & ibi Bongarſ. & Bernegg. tum Havercamp. ad Oroſ. III. 23. p. 207 ſq.

CAP. LVI. Lin. 9. ἐν Διδυμίας, intell. μαντείου. Revocavi ſcripturam codicum Regiorum, cum quibus tres reliqui

Digitized by Google

Pag. 619. Aug. Ven. Vratiſl. conſentiunt. Nec video, cur ab ea diſcedi debuerit. Etymologus: Διδυμαῖος, ὁ Ἀπόλλων, καὶ Διδυμεύς.

L. 12. ἑστίαν αὐτῷ. Rectius fortaſſe cum Aug. αὐτοῦ legitur.

Ead. l. 12 *& ſq.* τὴν ἑστίαν αὐτῷ τὴν πατρῴαν, οὐδενὸς ἅψαντος, ἐκλάμψαι πῦρ μέγα. „Hoc magni alicujus venturi boni indicium habitum. Virgilius:

Aſpice, corripuit tremulis altaria flammis
Sponte ſua, dum ferre moror, cinis ipſe: bonum ſit.

Ad quem locum Servius: *hoc uxori Ciceronis dicitur contigiſſe: cum poſt peractum ſacrificium libare vellet, in cinere viſa eſt flamma, quæ flamma eodem anno conſulem futurum oſtendit ejus maritum: ſicut Cicero teſtatur in ſuo poëmate.* Narrat & Plutarchus in Cicerone hanc hiſtoriam: in ejus tamen narratione multa diverſa. Suetonius de Tiberio in ejus vita cap. 14. *De infante Scribonius Mathematicus præclara ſpopondit, etiam regnaturum quandoque, ſed ſine regio inſigni, ignota ſcilicet tunc adhuc Cæſarum poteſtate. Et ingreſſo primam expeditionem ac per Macedoniam ducente exercitum in Syriam, accidit, ut apud Philippos ſacratæ olim victricium legionum aræ ſponte ſubitis collucerent ignibus.*" ALEX. TOLLIUS.

L. 15. βασιλεύειν. Candidus: *regnaturum quippe illum:* unde H. Stephanus Fut. βασιλεύσειν ſumſiſſe videtur. Pro ἰδεῖν, *lin. ſuper.* 14. commodius videri poſſit verbum δόξαι, quo in ſimili contextu (ubi de eo agitur, quod quis *per ſomnium ipſe facere ſibi videtur*) utitur Mithr. 652, 69. ἐνύπνιον ἔδοξε πεδίον σπεῖραι χρυσῷ.

L. 16. καὶ ὁ μὲν εὗρεν ἄγκυραν ἐν σιδήρῳ κεχαραγμένην. „Gemina pæne Juſtinus extremo libri XV. *Seleuci mater Laudice cum nupta eſſet Antiocho, claro inter Philippi duces viro, viſa eſt ſibi per quietem ex concubitu Apollinis concepiſſe, gravidamque factam, munus concubitus a Deo annulum accepiſſe, in cujus gemma anchora ſculpta eſſet, juſſa donum filio, quem peperiſſet, dare. Admirabilem fecit hunc viſum & annulus, qui poſtera die ejuſdem ſculpturæ in lecto inventus eſt; & figura ancoræ, quæ in femore Seleuci nata*

cum

Digitized by Google

cum ipſo parvulo fuit. Quam generis notam naturalem filios nepoteſque ejus in femore habuiſſe idem tradit. Quod vero Juſtinus *notam generis naturalem*, id Suetonius in Auguſto *genitivam notam*, Ariſtoteles σύμφυτον σημεῖον, & *ingenuum ſignum* nominat Auſonius in Urbibus de Antiochia: Pag. 619.

Illa Seleucum
Nuncupat, ingenuum cujus fuit ancora ſignum:
Qualis inuſta ſolet generis nota certa, per omnem
Nam ſobolis ſeriem nativa cucurrit imago.

Hinc Seleucus poſtea ancora ſemper uſus fuit in annulo ſignatorio, ut præter Appianum etiam Clemens Alexandrinus lib. III. Pædagog. teſtatur." ALEX. TOLLIUS.

L. 18. ἀπιόντα Aug. Ven. & Pleth. Vind. Sic & Candidus: Pag. 620. *cum proficiſceretur.* *Ead. & ſq.* προσκόψαι πρὸς λίθῳ *&c.* Si quis præferendam vulgatam lectionem contendat, non magnopere repugnabo. Eamdem & Vratiſl. habet: & Candidus, *ad lapidem quendam offendiſſe, quo evulſo anchoram ſtatim apparuiſſe.* *L.* 24. Pro δοκεῖ δέ τισι Pletho poſuit λέγεται δ' ὑπό τινων: quæ verba interpretatio ſunt illorum quibus uſus Appianus eſt. *L.* 28. Ἀσσυρίδα γῆν. Conf. Civ. II. p. 390. ubi hæc hiſtoria repetitur. Adde Arrian. de Exped. Alex. VII. 21 ſq. Ἀσσυρίδα etiam repoſuit MUSGRAV.

L. 37. Ἀλεξ. αὐτοῖς Regii, Aug. Ven. Vratiſl. Sic & REISKIUS: „ αὐτοῖς. Subaudi φασὶ, quod verſu proximo ſequitur." Pag. 621.

L. 41. τὰ σημεῖα, *omina.* In verſ. noſtram, operarum errore, *omnia* irrepſit. *L.* 43. μάλιστα τόνδε Aug. Et pro eodem τόνδε Pletho ſuo more αὐτὸν poſuit. Ad τῶνδε τῶν, quod vulgo legebatur, adnotavit REISKIUS: „ f. τῶν πάντων, aut τῶν λεγομένων." πλείστοις, quod in edit. 1. præceſſerat, recte emendavit H. Steph. adſentientibus Aug. & Pl.

CAP. LVII. Lin. 45. περὶ τῶν Σελεύκου Aug. & Ven. Pariterque REISK. *L.* 48 *ſq.* In Nota infra contextum, pro *& ſupra*, lege *ut ſupra.* *L.* 51 *ſq.* Νικάτωρ ἐπώνυμον γίγνεται *&c.* Conf. pag. 617, 82 ſq. „ Imo *Nicator* dictus fuit, quod in bellis victorioſus eſſet. Ammianus lib. XXIII. c. 16. *Nicatori Seleuco victoriarum crebritas hoc indiderat*

Digitized by Google

Pag. 621. *cognomentum.* Unde intelligitur ejuſdem locus, qui extat lib. XIV. c. 26. *Seleucus efficaciæ impetrabilis rex*, *ut indicat cognomentum.* Nempe *efficaciæ impetrabilis rex*, eſt omnia impetrans ac pervincens, quemadmodum *impetrabilis orator* apud Plautum Moſtel. act. v. ſc. 2. Atque hinc fanum ſive ἡρῷον Seleuco a filio Antiocho conſecratum Νικατόρειον dictum fuiſſe inferius p. 129. Appianus ſcribit. Incerta tamen admodum nominis hujus ſcriptio apud auctores reperitur, aliis Nicanora, aliis Nicatora vocantibus. In numiſmatis ejus: ΣΕΛΕΥΚΟΥ. ΝΙΚΑΝΟΡΟΣ ΒΑΣΙΛΕΩΣ. Antiochena Eccleſia vocat Nicatora; quæ eſt vera Macedonica dialectus." Alex. Tollius: *vel potius* Jos. Scaliger *ad Euſeb. Chron. num. MDCCV.* Numorum γνηſιότης, qui ΝΙΚΑΝΟΡΟΣ cognomen Seleuco addunt, merito ſuſpecta videtur viris doctis. Ceterum in *Nicanoris* nomen Præfecti illius Mediæ ab Seleuco occiſi, & in *Nicatoris* cognomen Seleuci, conſentiunt fere Scriptores. Infra, lib. Mithr. pag. 652, 64. Cappadociæ præfectum, ab Antipatro conſtitutum, Νικάνορα conſentientibus libris omnibus adpellatum videmus.

Pag. 622. *L.* 53. τὸ σῶμα ὄντι Aug. Ven. Vratisl. Et ὄντι δὲ καὶ τὸ σῶμα Pleth. τῷ σῶμα ὄντι, ex parte recte, erat in Reg. B. Vera lectio, τὸ σῶμα ὄντι, adfertur a Car. Stephano, in Var. lect. ex ipſius (ut videtur) conjectura: neque enim adnotatur, unde illa ducta ſit. *L.* 54. ἐκθορόντα recte Aug. (puto & Ven.) cum H. Stephan. *L.* 58. πέντε δὲ ἐπὶ Aug. Ven. Pleth.

L. 59. ἐπωνύμους ἑαυτοῦ. Sic recte dedit Aug.

L. 62 *ſq.* Σελεύκειαι -- καὶ ἡ ἐπὶ τοῦ Τίγρητος ποταμοῦ. „ Seleuciam ad Tigridis & Euphratis confluentes ſitam Scaliger ad Euſebium docet eſſe eam, quæ *Bagded* hodie dicitur, urbs ingens & celebris, quæ propter viciniam Babylonem veterem exhauſit; & refellit eos qui Bagded Babylonem eſſe nugantur, ac Babylonem ante bis mille quingentos, & quod excurrit, annos ſolo æquatam fuiſſe ex falſa prophetarum interpretatione contendunt: cum adhuc totis mœnibus ſuis integra, ſed exinanita Marcellini Ammiani temporibus extiterit, & longo poſt tempore ſub Perſis a multis Judæorum millibus ha-

Digitized by Google

biťata, atque ſolo demum anno Chriſtiano MXXXVII. æquata fuerit." AL. TOLLIUS. Pro verbis, ἐπὶ τοῦ Τίγρητος ποταμοῦ, Pletho poſuit, ἐπὶ τούτου (τοῦ τοῦ exempl. Vind.) Εὐφράτου μέρους, τοῦ τῷ Τίγρητι συμβάλλοντος. Pag. 622.

L. 63. Λαοδίκεια δ' ἡ ἐν τῇ Φοινίκῃ. „ Laodicea antea Syriaco vocabulo dicta fuit PAMIΘA, ut monet Steph. de Urbib. Κεραυνωθεὶς γάρ τις ποιμὴν ἔλεγε PAMANΘAΣ. τοῦτ' ἔστιν, ἐφ' ὕψους ὁ θεός. PAMAN γὰρ τὸ ὕψος. AΘAΣ δὲ ὁ θεός." IDEM.

L 64. Pro ὑπὸ τῷ Λιβάνῳ ὄρει, quod dedit Aug. cum H. Stephano, Pletho habet πρὸς τῷ Ορόντῃ.

L. 72. Ἡραία Aug. Ven. & Pl. Leid. Ἡραία Vratisl. Quæ interſunt inter Πέλλα verſ. præc. & inter Ἡραία, prætermiſit Pletho. *Ibid.* Παρθυηνή Aug. & Pl. Leid. *L.* 73. Ἑκατόμπυλος. Vid. Steph. Byz. & Cellar. Geogr. antiq. lib III. c. 20. p. 820. *L.* 74. ἐν δ' Ἰνδοῖς Reg. B. Aug. Vratisl. Pletho. Pag. 623.

L. 75 *ſq.* Νικηφόριον Aug. Vratisl. Pl. *L.* 77. ἀγχοτάτω. Sic & MUSGRAV. repoſuit.

CAP. LVIII. Totum hoc Caput prætermiſit Pletho.

Lin. 78. Σελευκείας, per ει, Aug. conſtanter, ut paulo ſuperius omnes. *L.* 79. ἐπὶ τῇ θαλάσσῃ Aug. *L.* 80. θεὸν αὐτοῖς κεραυνὸν ἔθετο. Conf. Spanh. de Præſt. & uſu Numiſm. Diſſert. V. Suſpicari quis poſſit, Κεραύνιον legendum. Heſychius: Κεραύνιος· ἐμβρόντητος. καὶ Ζεὺς ἐν Σελευκίᾳ. *L.* 85. ἐπιτείχισμα τοιόνδε σφίσι Aug. Ven. *L.* 86. ἐν τῇ σκηνῇ Aug. Pag. 624.

L. 90. ἱρυκόντων Aug. (& Ven. ?) cum H. Stephan.

Ead. ſq. ἐξεπετίλεσ͂το. Sic & pag. 473, 97.

L. 95. „ Etiamſi hæc verba, μοῖρα δέ τις καὶ πόλεων ἐστὶν, Gelenius ita vertat, *Sunt enim & hominibus ſua fata*, minime putandus eſt legiſſe γὰρ, non δὲ: ſed ſciendum eſt hanc particulam interdum (raro tamen) uſum illius habere. Dicit autem hic μοῖραν Appianus quod modo τὴν πεπρωμένην dixerat." H. STEPHANUS.

L. 97. „ Suſpicione mendi non carent apud me hæc verba, ἧς ἐγίνετο. Quod ſi deeſſe aliquot voces ſuſpicandum eſt, dixerim ἧς mutandum in ἡ, deinde interjiciendas eſſe has, ὀρυχὴ πρώτη τῶν θεμελίων, ut videlicet ita legatur

Digitized by Google

hic locus, ἀρχομένην ἐκ τῆσδε τῆς ὥρας ἡ ὀρυχὴ πρώτη τῶν θεμελίων ἐγίνετο: vel (mutato tantum ordine eorum quæ interjicio verborum) ἡ πρώτη τῶν θεμελίων ὀρυχὴ ἐγίνετο. Sumo autem illa quæ inſero verba ex hoc, qui non longo intervallo præcedit, loco, καὶ τῆς ἡμέρας ὥραν ἡ τῶν θεμελίων ἄρξασθαι τῆς ὀρυχῆς ἔδει." H. STEPHANUS.

Pag. 624.

Pag. 625. *L.* 2. „Ut hic dicitur, τὸ δαιμόνιον τὰ αἰσιώτερα τῷ στρατῷ προστέταξε, ſic paulo ante hanc orationem, κατὰ τὴν αἰσιωτέραν ὥραν." H. STEPH. *L.* 4. ὑπονοίας Aug. Ven.

L. 6. „Scribendum puto, καὶ ὃς, εὐπειθέστατος ὢν σοὶ πρὸς κινδ. ut ſæpe καὶ ὃς pro καὶ οὗτος dici ſcimus." H. STEPH.

L. 7. „Scribendum cenſeo ἐξ ἐπιτάγματος." IDEM. — Mihi nihil innovandum hic videtur. Genit. ἐπιτάγματος pendet ab ἠνέσχετο: in eamdem ſententiam p. præc. l. 89 ſq. μηδὲ ἀνασχέσθαι illos dixit τῶν κηρύκων ἐρυκόντων.

L. 8 *ſq.* ἐπιστάταις αὐτοῖς. Nota ellipſis præpoſ. σὺν, de qua & alibi jam monui.

L. 9. „Quomodo hoc, καὶ κεκέλευστο δὴ, verum comperietur?, a quo enim juſſus eſſe dicetur? De inſtinctu divino intelligendum eſſe arbitror, atque hunc feciſſe ut putarint τινὰ κελεύειν: ſicut paulo ante hanc orationem legitur, δόξαντες τινὰ κελεύειν." H. STEPHANUS.

L. 11. καρτερώτερον ἄλλο θεοῦ. Sic dederunt Aug. & Ven. Sic fere & REISKIUS: „aut ἄλλο τι θεοῦ, aut ἄλλος ἢ θεός." Et ante hunc H. STEPHANUS: „Aut delendam eſſe particulam ἢ, aut ſcribendum eſſe ἢ θεὸς, contendo: & ita quidem ut hanc lectionem illi præferam. Cæterum videri cuipiam poſſint hæc verba, τί ἂν οὖν βασιλέως ἐν ἀνθρ. &c. non ſatis cohærere: & fuiſſe potius dicendum, τί ἂν οὖν εἴποις ἄλλο γεγονέναι τὸ κελεῦσαν ἢ τὸ δαιμόνιον; τί γὰρ ἂν βασιλέως ἐν ἀνθρ. &c. (poſſit vero quis & τὸν θεὸν ſcribere pro τὸ δαιμόνιον.) Verum etiamſi nihil tale præceſſerit, videri poſſint hæc quæ habemus verba non ſecus accipienda quam ſi illa præceſſiſſent, aut alia ejuſmodi, & in his pro οὖν haberemus γάρ."

L. 17. „Malim ſcribi, ὑπὸ δέους τῆς τῶν οἰκείων ἀγαθῶν ἀφαιρέσεως, aut ſaltem articulum τῆς præfigi." H. STEPHAN.

Digitized by Google

Cap. LIX. Hiſtoriam hanc *Antiochi, novercam ſuam Stratonicen adamantis*, ac tandem in matrimonium a patre Seleuco eamdem accipientis, quæ hiſtoria *hoc Capite & nonnullis ſequentibus* exponitur, hoc modo in compendium redegit Pletho: Ὁ δὲ Σέλευκος τὸν υἱὸν Αντίοχον, περιὼν ἔτι, τῆς ἄνω γῆς βασιλέα ἀπέφηνεν ἀνθ' ἑαυτοῦ· συνοικίσας αὐτῷ καὶ Στρατονίκην, τὴν ἑαυτοῦ μὲν γυναῖκα, τοῦ δὲ μητρυιάν· ἧς ἠράσθη μὲν ὁ νεανίσκος ἄτοπόν τε καὶ σφοδρόν τινα ἔρωτα, κατέχων δὲ παρ' ἑαυτῷ καὶ κρύπτων τὸ πάθος, οἷα ἀθέμιστον, ἐνόσει τε καὶ ἔφθινεν. Ἀλλ' Ερασιστράτου τοῦ ἰατροῦ, ὃς Σελεύκῳ ἐπὶ μεγάλαις συντάξεσι συνῆν, εὖ μὲν καὶ τεχνικῶς φωράσαντος τὸ πάθος, ὅτι τε ἔρως εἴη, καὶ ἧς εἴη γυναικὸς, εὖ δὲ καὶ σὺν περινοίᾳ τῷ πατρὶ φράσαντος, πυθόμενος ὁ πατὴρ, συνοικίζει τε τὴν γυναῖκα τῷ παιδὶ, καὶ νόμον τίθησιν, ὄντα καὶ πρότερον Πέρσαις, Ἅπαν δίκαιον εἶναι τὸ πρὸς βασιλέως ὁριζόμενον. Σατραπειῶν τε οὐσῶν ὑπ' αὐτῷ δύο καὶ ἑβδομήκοντα, τοσαύτης ἐβασίλευσε γῆς &c. Sequuntur quæ Appianus habet capite LXII. De eadem hiſtoria confer, ſi lubet, Plutarchum in Demetrio, pag. 906. extr. & ſeq. Pag. 626.

L. 23. τόδε φαίνεται Aug. *L.* 25. ἐς τὸ πάθος αὐτοῦ Reg. B. Aug. Et Cand. *ad amorem ejus.* *L.* 33. φυλάξας Aug. & Vratisl. cum H. Steph. *L.* 34 *ſq.* ἢ δὴ - - συναισθέσθαι. Poſt ὤκαστιν locum hic non habere verbum finitum videtur, ſed requiritur infinitivus. *L.* 45. γιγνόμενον. γινόμενον Aug. cum H. Stephano: pro quo γιγνόμενον, uſitatiorem Appiano formam, ſubſtitui. Pag. 627.

Cap. LX. Lin. 57. ὦ 'γαθὲ Reg. B. Aug. Vratisl. Pag. 628.

L. 61. προτιμώμενον αὐτῷ θανάτου Aug. Ven. Mendoſam eſſe vulgatam lect. monuit Musgrav. „προτιμῶντα αὐτῷ" correxit Reiskius. προτιμώτερον perperam cum Regiis dat Vratisl. Idemque Vratisl. αὐτῷ, pro αὑτῷ quæ familiarior Appiano, ut jam ſæpe obſervavimus, forma eſt.

L. 63 *ſq.* λόγον ὡς ἄψυχον. „An delenda partic. ὡς?" Musgrav. Mihi bene habere videtur. *L.* 64 *ſq.* τῆς σῆς Αντ. εἰ ἤρα γυν. Reg. B. Aug. Vratisl. *L.* 68. διήγημα γενέσθαι. Sic libri omnes. Sed perſpecte, & probabiliter utique, Reiskius: „δεῖγμα γενέσθαι."

Pag. 629. L. 71. αὐτὸς αὐτῷ Aug. L. 84. τοῖς ἐμοῖς φιλτάτοις. „τοῖς ἐμοὶ φιλτ." REISK.

Pag. 630. CAP. LXI. Lin. 93. πρὸς βασιλέως ὁριζόμενον. Sic, abſque pronom. ὑμῖν, dedit Aug. Sed pronomen cum Edd. addunt Vratisl. & Cand. Puto & Ven. Pletho vero cum Aug. generatim, ἅπαν δίκαιον εἶναι τὸ πρὸς βασιλέως ὁριζόμενον.

L. 94. ἡ σἱρατιὰ δὲ Reg. B. Aug. L. 95. ὡς βασιλέα τε Aug. Ven. L. 96. τῷ παιδὶ ſcripti libri omnes. Sic etiam repoſuit MUSGRAV. L. 98. ἐξέπεμψεν Aug. Ven. *Ibid.* Minime neceſſe puto, vocab. δυνατώτερον in συνετώτερον mutare, ut voluit MUSGRAV.

CAP. LXII. Lin. 2. ἐβασίλευσε Aug. & Pl. Leid.

Pag. 631. L. 12 *ſq.* φίλου παῖδα ἀτυχ. Aug. Ven. Vratisl. „παῖδα ſecundum delendum." REISK. & MUSGRAV. L. 14. φονέα ἑαυτοῦ Aug. & Pletho Vind.

CAP. LXIII. Lin. 16. βασιλεύσας αὐτῶν &c. Aug. Pl. omiſſa præpoſ. L. 21. διαπέρα in διέβαινεν mutavit Pletho; & paulo ſuperius βιώσας in βιοὺς: cujuſmodi mutationes nil adtinet cunctas recenſere.

Pag. 632. L. 27. Ἄργος τὸ ἐν Ὀρεσἱείᾳ, (ὅθεν οἱ Ἀργεάδαι Μακεδόνες·) — „Hallucinatur h. l. turpiter & ridendum ſe præbet Appianus, [*Scaligeri* urbanitatem *Tollius* æmulatur:] quod dicit τοὺς Μακεδόνας Ἀργεάδας dictos ἀπὸ τοῦ ἐν Ὀρεσἱείᾳ Ἄργους. Cum Ἀργεάδης nomen ſit patronymicum, quod non a locis ſed perſonis derivetur. Dicti autem Sibyllæ Ἀργεάδαι Macedonum reges,

Αὐχοῦντες βασιλεῦσι Μακεδόνες Ἀργεάδῃσι,

ab Argeo eorum rege. Quem perperam Ἀργαῖον pro Ἀργείῳ quidam vocant. Ipſius enim regis nummus habet ΑΡΓΕΙΟΥ. ΒΑΣΙΛΕΩΣ. non ΑΡΓΑΙΟΥ. Præterea ab Ἀργαῖος non Ἀργεάδης, aut Ἀργειάδης, ſed Ἀργαιάδης fieret. Hinc & apud Polyænum lib. IV. & Pauſaniam Ptolemæi Lagidæ frater non Ἀργαῖος, ut editi habent, ſed Ἀργεῖος vocandus eſt." AL. TOLLIUS: *ex* JOS. SCALIGERI *Animadverſ. ad Euſeb. num.* MCCCXXXIII. *&* *num.* MDCXXIV. Quo jure ſuperciliosam iſtam cenſu-

Digitized by Google

ram in Appianum hi profuderint, nunc non vacat diſquirere. Mitto etiam quærere, ſatiſne certum ſit, ab Appiano eſſe illa verba in parentheſi poſita, neque a ſciolo quodam adſuta. De *Argis* illis *Oreſticis* conſuli Strabo poteſt lib. VII, p. 326. & Stephanus Byzant. v. Ἄργος, apud quem miror de menda nihil monuiſſe interpretes, quæ ibi ſententiam plane turbat & pervertit. Quum enim vulgo legatur: ἑβδόμη, κατὰ Μακεδονίαν. ὀγδόη, Ἄργος Ὀρεστικὸν, ἡ ἐν Σκυθίᾳ. ἐννάτη, Καρίας: facile patet, confuſionem ortam eſſe ex ambigua poteſtate literæ η vel H; atque ita ſcriptum oportere, ἑβδόμη, κατὰ Μακεδονίαν, ἡ Ἄργος Ὀρεστικὸν, (ſcil. λεγομένη·) η. (i. e. ὀγδόη) ἐν Σκυθίᾳ. κ. τ. λ. Pag. 632.

L. 28. τὸ ἐν τῷ Ἰονίῳ (ſic recte Aug. Ven. Vrat. cum H. Steph.) λεγόμενον οἰκίσαι Διομήδην. *Argyrippa*, aliàs *Arpi* dicta. conf. Annib. cap. 31. p. 266. *L.* 35. ἔτι τὸν βωμὸν Aug. & Pl. Vind. Quum vulgo ἔτι βωμὸν legeretur, REISKIUS ἔτι αὐτὸν legere juſſit. *L.* 36. Pro διαφθείροντας τὸ ὄνομα, Pletho παρατρέποντας τὸ ὄνομα poſuit.

CAP. LXIV. Lin. 45. Verba, παρατροχάσαι ἐπιπλεῖστον αὐτῷ, citavit Grammaticus San-Germanenſis v. παρατροχάσαι. Vide Spicileg. Fragm. ex App. hoc Vol. p. 17. *L.* 48. Dele comma poſt φλέβα. *Ibid.* τῷ τέλει τοῦ βασιλείου δόρατος, *extremitate haſtæ regiæ.* τῷ βέλει, eſſet *cuſpide haſtæ.* Heſychius: βέλος· ἀκίς. Et Euſtathius (ad Iliad. δ'. p. 344, 20.) citante etiam H. Steph. in Theſ. βέλος proprie eſſe ait τὸ τοῦ ὀϊστοῦ σιδήριον. *L.* 48 *ſq.* αἱμοῤῥοεῖν Reg. B. Aug. Vratiſl. Pletho. Pag. 633.

L. 57. εὐθὺς δ' ἐπαναιρεθέντος αὐτῷ τοῦ Σελεύκου. Poſt menſes admodum ſeptem ab illa victoria de Lyſimacho reportata occiſum a Ptolemæo Seleucum ſcribit Juſtinus XVII. 2. An legendum, εὐθὺς ἐπαναιρεθέντος αὐτοῦ τοῦ Σελεύκου. κείμενον δὲ τὸ σῶμα &c? Neſcio quid h. l. turbatum videtur. Pag. 634.

L. 60. Θώραξ. Apud Candidum in edit. Moguntina eſt *Phorax*, ſed in antiqua Veneta recte legitur *Thorax.*

L. 62. ὑπὸ δέους recte H. Stephanus, cui proxime accedens Aug. ὑποδέους dat, tamquam uno vocabulo. *L.* 69. γενομένων Aug. Ven. Vratiſl. ut emendaverat H. Steph.

Digitized by Google

Pag. 634. *L. 69 ſq.* Τοῦ μὲν ἐς ἑβδομήκοντα ἔτη, τοῦ δὲ ἐς πλέονα τούτων ἄλλα τρία. „Diſſentit a Noſtro Juſtinus, [XVII. 1.] qui Lyſimacho quatuor & ſeptuaginta annos, Seleuco autem ſeptem & LXX. adſcribit. Idem tradit Agathoclem filium, cujus paulo ſuperius mentio, a Lyſimacho patre miniſtra Arſinoë noverca veneno interfectum. Atque eum κακαῖς οἰκείοις περιπεσόντα necaſſe filium Strabo ſcribit. [lib. XIII. p. 623.] Domeſticas autem illas calamitates Pauſanias in Atticis [I. 10.] recenſet." ALEX. TOLLIUS.

CAP. LXV. Lin. 72. παῖς παρὰ πατρὸς. Probam hanc lectionem, quam ex ſolius Plethonis (Leid.) auctoritate primum receperam, perſpicue exhibet cod. Vratisl. Candidus, omiſſo vocab. παῖς vel παῖδες, verba παρὰ πατρὸς ita reddidit, tamquam legiſſet παρ' αὐτοῦ. *Defuncto deinde Seleuco, qui deinceps ab illo Syriæ regnum ſuſceperunt, hi fere habentur.* *L. 76 ſq.* Ἀντίοχος ἕτερος - - ᾧ Θεὸς ἐπώνυμον. — „Vereor, ne Appianus *Antiochum Theum* cum Demetrio Sotere confuderit. Hunc enim *Soterem* fuiſſe appellatum, quod Timarchum Satrapam Babyloniæ exſtinxerit, ſupra narraverat ipſe, pag. 118, 3." [p. n. 607.] REISKIUS. At alius fuit *Timarchus*, *Babyloniæ* Satrapa; alius *Mileſiorum* tyrannus, qui quidem videtur is eſſe *quo ſocio in Aſia filium Ptolemæi* (Philad.) *regis deſciviſſe a patre* legimus in Prologo vel Epitome lib. XXVI. Trogi Pompeji. conf. Prideaux Connex. Hiſt. Vet. & Nov. Teſt. ad ann. 260. ante C. N. — De eodem autem hoc *Antiocho Deo* video ab alio viro docto alium errorem Appiano imputatum eſſe, a quo errore ita immunis eſt Scriptor noſter, ut nemo magis eſſe poſſit. — „Fallitur citra controverſiam Appianus, (ſic eruditus Editor verſionis germanicæ Hiſtoriæ Univerſ. a ſocietate doctorum Anglorum editæ, SIGISM. JAC. BAUMGARTEN, Adnot. 663. ad Tom. VII.) *Antiochum Theon* perhibens *filium fuiſſe Seleuci Nicatoris, fratremque Antiochi Soteris.*" — Nempe de hujuſmodi figmento tantum abeſt ut cogitarit Appianus, ut manifeſte etiam contrarium docuerit. At errorem iſtum Scriptori noſtro imprudens obtruſit diſertus, aliàs

terpres, multiſque modis præclare ceteroquin de Appiano meritus, *Sigiſm. Gelenius*, qui hunc locum de proximis Seleuci ſucceſſoribus, inde ab initio hujus Capitis, infelicius & contra auctoris ſententiam his verbis expreſſerat: *Defuncto autem Seleuco patri ſucceſſerunt in Syriæ regnum hi filii: primus hic ipſe Antiochus, qui novercam adamaverat, cognomento Soter: - - ſecundus vero Antiochus alius, ex hac nupta genitus.* Adparet autem, vocabulum illud παῖδες, quod mendoſe legebatur in Græcis, in errorem induxiſſe Gelenium. Pag. 634.

L. 80 *ſq.* „δύο δὲ εἶχε, Λαοδίκην καὶ Βερενίκην ἐξ ἔρωτός τε καὶ ἐγγύης Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου θυγατέρας. Legendum θυγατέρα in numero ſingulari: falſum enim eſt Laodicem fuiſſe Philadelphi filiam. Imo fuit Antiochi Soteris filia, & ſoror ex patre mariti Antiochi, Polyæno teſte lib. VIII. Ἀντίοχος ὁ προσαγορευθεὶς θεὸς ἔγημε Λαοδίκην ὁμοπάτριον ἀδελφὴν, ἐξ ἧς αὐτῷ παῖς ἐγένετο Σέλευκος. δευτέραν ἔγημε Βερονίκην Πτολεμαίου τοῦ βασιλέως θυγατέρα. Ideo videtur aliquid deeſſe in hoc Appiani loco: veluti, ἐξ ἔρωτός τε καὶ ἐγγύης, τὴν μὲν ὁμοπάτριον ἀδελφὴν, τὴν δὲ Πτολεμαίου, &c. Nam ut nunc legitur, non eſt ſine ſalebris hic locus. De hac Laodice (credo) intelligendus eſt Valerius Maximus lib. IX. cap. 14. quæ virum necavit & pro eo in lecto poſuit Artemonem quendam facie ſimillimum: quod firmat emendationem noſtram. De eadem Laodice etiam intelligendus Athenæus lib. XIII. ubi Danaë uxor Sophronii, qui Epheſum ad defectionem impulerat, dum ducebatur ad ſupplicium, de Diis, & merito dubitari ajebat, an ſint Dii, cum Laodice, quæ virum necaverat, imperaret: ipſa vero, quæ virum ſervaverat, ad mortem duceretur.“ Jac. Palmerius. Candidus: *duas quippe habuit, Laodicem ſcilicet & Berenicem. Ob Zelum igitur & nuptias Philadelphi filiæ a Laodice occiditur.* An, deleto vocab. θυγατέρας vel θυγατέρα, (quod facile intrudi in contextum potuit) commoda hæc ſententia reliquis verbis inſit, *duas enim habebat uxores, Laodicen & Berenicen, alteram amore in matrimonium ductam, alteram ex deſponſatione Ptolemæi* Pag. 635.

Digitized by Google

Pag. 635. *Philadelphi*, judicent doctiores. Vide Hieronymum, Comment. in Daniel. cap. XI. Tom. V. Opp. pag. 598 ſq. edit. Froben. ubi & de amore Laodices, & de Berenice magnificis conditionibus Antiocho oblata & deſponſata diſſerit. Conf. Vaillant Hiſtor. Seleucid. p. 26 ſq.

Pag. 636. *Cap. LXVI. Lin. 92 ſqq.* Σελεύκῳ μὲν δὴ --- καὶ ἐς ἔτη δύο μόνα ἐβασίλευσεν. „ Iſ. Caſaubonus, in Synopſi ſua Chronologica ad Polybium, Seleuco Cerauno, de quo hic ſermo, quatuor fere annos imperii tribuit." Jac. Palmerius. Sic & Reiskius monuit; „ Alii quatuor edunt." „ Seleucus (Ceraunus) regnavit ex Porphyrio & Euſebio annos tres." Vaillant, *Hiſtor. Seleucid. p.* 38. Quodſi anno tertio imperii periit, non incommode duos annos ei tribuere Appianus potuit.

L. 97. καὶ αὐτοῦ περὶ τῶν παίδων προεῖπον. Vid. cap. 45. p. 604 ſq.

L. 1 *ſq.* „ Ἀντιόχου δὲ, δύο οὐ πλήρεσιν. Falſiſſimus calculus. Sed non eſt is Appiani error: eſt procul dubio codicis, ubi male δύο pro δυοκαίδεκα vel δώδεκα ſcriptum erat. Nam omnes Chronologi conſentiunt in numero annorum Antiochi Epiphanis, de quo hic ſermo, & ajunt eum regnaſſe undecim ſolidos annos, & menſes aliquot: error forte manavit ex litteris numeralibus, ubi ſcriptum erat ιβ´, at evanuerat ι, & ſolum β´ remanſerat." Jac. Palmerius. — Monuit etiam Reiskius: „ Imo vero duodecim." — Vaillant, *Hiſt. Seleucid. p.* 103. „ Mortuus eſt Antiochus IV. anno regni ſui duodecimo inchoato."

Pag. 637. *L.* 8. βουλεύσεσθαι. Sic plane exhibet Vratisl. ut emendavit H. Stephanus. *Ibid. ſqq.* κύκλον τῇ ῥάβδῳ περιέγραψεν ὁ Ποπίλλιος. „ De hoc vide Livium lib. XLV. c. 12. Plutarch. in Apophth. Valer. Max. l. VI. c. 4. Patercul. l. I. c. 10. Ciceron. Philip. VIII Plin. lib. XXXIV. c. 6. ubi tamen manifeſto errore Cn. Octavius pro Popillio ponitur. In prænomine quoque variant autores, aliis eum *Cajum*, aliis *Marcum*, aliis *Publium* vocantibus." Alex. Tollius.

Digitized by Google

Cap. *LXVII.* *Lin.* 14. Εἴρηται δὲ καὶ περὶ Δημητρίου. Vide c. 46. & 47. p. 606 ſq. *Pag.* 637. *L.* 17. παιδὶ. cf.. 630, 96. *L.* 18. ψευδόμενος &c. De aliis obreptitiis principibus vid. Tollium ad h. l.

L. 20. συνέλαβεν Aug. *L.* 27. ἐν Φραάτου βασιλέως. Sic *Pag.* 638. ſcripti omnes cum edit. 1. & 2. Nec opus erat, ut hanc ſcripturam mutaret Tollius, qui Gelenium ſequi voluiſſe videtur, in cujus verſ. eſt *in Phraata regia.*

Cap. *LXVIII.* *Lin.* 30. παιδίον Ἀλέξανδρον, ἐξ Ἀλεξάνδρου τοῦ Νόθου. Alii *Antiochum VI.* hunc vocant. vid. Juſtin. XXXVI. 1. & Haverc. ad Oroſ. V. 4. pag. 295. *L.* 32. τὸ παιδίον κλείνας. conf. Liv. Epit. LV. *L.* 33. ἀφ' ἑαυτοῦ. *Sibi ipſe* hoc nomen impoſuit: non a Syris ſponte delatum acce- *Pag.* 639. pit. *L.* 39. καὶ ὡς συνέβαλε. Aug. Vratisl. & Musgrav.

Cap. *LXIX.* *Lin.* 50. δολοφονήσεως Aug. & Ven. cum H. Steph. conf. l. 41. *L.* 51. πρὸς πάντας μίσει Aug. Ven. Vratisl. Et Cand. *peroſa omnes.* Perperam Editi, πρὸς πάντα, dabant. Ad quæ verba Reiskius adnotavit; „Forte πρὸς αὐτὸν, aut πρὸς πάντας."

L. 60. κατεπρήσθη. Sic & Reisk. & Musgrav.: mo- *Pag.* 640. nuitque Reiskius, interpretem (Gelenium) id etiam dediſſe. Et Cand. *combuſtus eſt.* *L.* 65. ἐπεὶ δὲ δοκοῦσιν recte Vratisl. ut poſuit H. Steph. *L.* 67. ἣ καὶ τῷ πατρὶ αὐτοῦ γεγάμητο τῷ Κυζικηνῷ. „Fallitur h. l. Appianus. Nam Selene primo conjux Ptolemæi Lathuri fuit: deinde nupſit Antiocho Grypo, ac demum Antiochi Cyziceni filio." Alex. Tollius.

Cap. *LXX.* *Lin.* 72 *ſq.* ὥς μοι λέλεκται. Vide cap. 49. p. 609. *L.* 76. βασιλεύσαντα δ' ἐν. Neceſſario inſerenda con- *Pag.* 641. junctio fuit; & quidem particula δὲ, ob præced. μὲν lin. 73.

L. 77 *ſq.* ἐς ἑβδομήκοντα ἐπὶ διακοσίοις ἐνιαυτοὺς & rurſus *L.* 80. τοῖς διακοσίοις ἑβδομήκοντα ἔτεσι. Vide Scalig. Animadv. ad Euſeb. num. MDCCCCXXIV.

L. 78. διίκετο Aug. Ven. *L.* 79. τὸν ἐς Ῥωμ. χρόνον iidem Aug. & Ven. Eodem modo emendavit Musgrav.

Ibid. ἐξ Ἀλεξάνδρου. „ἀπ' Ἀλεξ." reponere Reiskius juſſit, ut Musgrav.

Digitized by Google

AD APPIANI LIBRUM DE BELLO MITHRIDATICO.

Pag. 642. „Historiam *Mithridaticam*, ſive bellum hoc cum Mithridate a Romanis geſtum, ſcribunt Plutarchus in vitis Syllæ, Luculli, Cn. Pompeji; Livius lib. LXXVI. ad CII. quorum argumenta tantum extant; Valer. Max. lib. IV. cap. 6. lib. VIII. c. 7. lib. IX. c. 2. Frontinus, Auguſtin. de Civ. Dei lib. III. c. 22. Plin. Cicero in Oratione pro lege Manilia, Eutropius, Oroſius, Florus, & Dio. Meminit & obiter Athenæus lib. V. c. 13. In annis tamen variant autores: noſter enim Appianus duraſſe tradit annos XLII. Florus XL. Juſtinus XLVI. Oroſius XXX. At recte Bongarſius ab ortu ipſo belli Mithridatici ad Pompeji triumphum annos enumeravit XXIX." Alex. Tollius. Scriptores iſtos jam eodem ordine, & paulo quidem curatius, enumeraverat Camers, *ad Flori lib. III. cap.* 5.

Cap. I. De *Libri hujus Exordio*, quod vulgo ab his verbis fieri ſolitum erat: Ὧδε μὲν Ῥωμαῖοι Βιθυνοὺς καὶ Καππαδόκας &c. quæ a nobis ſub finem Libri in Caput CXVIII. & CXIX. a p. 823, 66. ad 826, 12. rejecta ſunt, jam in *Exercitationibus in Appianum Sect. III.* §. *XIV. n.* 1) *p.* 18 *ſq.* ſententiam noſtram in hunc modum declaravimus: „Verbis illis non tam *Exordium* hujus Libri, quam *Epilogum* contineri (quamquam illud nemini adhuc obſervatum vidi) facile ſibi perſuadebit quiſquis vel ipſum, quem dico, locum per ſe paulo attentius conſideraverit, vel cum aliorum etiam Appiani librorum Exordiis atque Epilogis conferre voluerit. Certe ſolenne eſt Appiano, cujuſque ſingularis libri initium a gentis ejus, cujus hiſtoria eo libro traditur, origine atque ſedibus capere; quod in Libyca, in Hiſpanica, in Illyrica Hiſtoria videre licet. Atque, ſecundum eamdem rationem, omnino ab iis quæ pag. 171. med. edit. H. Stephan. [noſtra nunc p. 642, 1 ſqq.] leguntur, exordium libri hujus Mithridatici

feciſſe putandus eſt Appianus. Vix autem rurſus ovum ovo ſimilius eſt, quam ei, quem dico, præpoſtere in frontem libri rejecto Epilogo eſt Punici libri concluſio p. 85. C. [nobis nunc p. 500, 54.] aut Epilogus Hiſtoriæ Romanorum Syriacæ, p. 119. B. [nobis p. 610, 53.] Quare in antiquo aliquo Exemplari, e quo hodierni fluxere Codices, folium illud quod ultimum erat hujus libri, luxatum aliquando fuiſſe, tum loco ſuo plane motum atque temere in frontem ejus Libri, cujus Epilogum illud continebat, rejectum putandum eſt." Pag. 643.

Neque vero ad hunc uſque diem, diu atque multum curateque re conſiderata, cauſæ quidquam inveni, cur ab illa diſcederem ſententia: excepto quod non ab ipſo exitu univerſi hujus Libri huc transjectam illam laciniam, atque non ultimum folium Mithridaticam hiſtoriam complexum, ſed penultimum; in antiquo exemplari loco motum & in fronte libri locatum fuiſſe, mihi perſuaſerim. Eſt enim manifeſte lacinia hæc Epilogus, quo clauditur hiſtoria Belli tertii Mithridatici, a Pompejo ad finem perducti, ceterarumque rerum ab eodem Pompejo occaſione ejuſdem belli in variis Orientis partibus geſtarum. Et in eam ſedem reſtituendum utique hunc Epilogum, neque diutius ferendas turbas, quæ hujus libri introitum adhuc obſederant, putavi. Sequitur (ut in Notis infra contextum ad h. l. monui) duobus extremis Libri hujus capitibus, CXX. & CXXI. p. 826-829. brevis *Adpendix*, de iis rebus quæ poſt confectum a Pompejo bellum & poſt obitum Mithridatis in Ponto & finitimis regionibus uſque ad Auguſtum Cæſarem geſta ſunt. Vidimus ſupra, in Hiſt. Hiſpan. Cap. LXXI ſqq. p. 186 ſqq. ſimilis confuſionis, qualis h. l. obtinuit, ex tranſpoſitione duorum foliorum ortæ, geminum huic exemplum: ad quem locum vide, ſi lubet, quæ diſſeruimus, pag. 295. harum Adnotationum: & conf. quæ monuimus ad Pun. p. 572, cap. LVI. (p. 426. Adnotat.) Ceterum ab eiſdem verbis: Ὧδε μὲν, a quibus incipit Epilogus ille, qui Exordii loco perperam ad hunc diem poſitus fuerat, incipit pariter Epilogus expoſitionis belli a Lucullo adverſus Mithridatem geſti, cap. XCI. p. 778. & epilogus ipſius illius,

Pag. 642. de qua modo dixi; Adpendicis Hiſtoriæ Mithridaticæ, p. 828, 37. Conf. etiam Civ. IV. 709, 22. &c.

Lin. 3. Ὅμηρος ἐν τοῖς ἔπεσι. Iliad. κ'. 470 ſqq. *Ibid.* φεύγοντας. Conſentit Vratisl. *L.* 4. ἐλεεινότατος. Poterat recipi altera ſcriptura ἐλεεινώτατος, quam exhibent Aug. & *Vat.* Vide Pun. 305, 17. *Codex* autem hic *Vaticanus*, cujus Lectionibus in recenſendo hoc libro Mithridatico uti licuit, non eſt vetuſtior ille membranaceus, ex quo Hiſtoriam Hiſpan. Annib. & Punicam paſſim expolivimus, ſed alius chartaceus, ſatis tamen antiquus & probus, Num. CXXXIV. in Bibl. Vat. notatus, quem nos initio Adnotationum ad Præfat. & Adnot. ad Pun. 305, 17. *Vat.* C. deſignavimus: nunc autem, quoniam nullo alio in hujus libri recenſione uſi ſumus, nude *Vat.* deſignare licebit.

L. 5. 7. 9. ἐπιτυχόντας - - περάσαντας - - πεισθέντας. Facile adparet, a nominativis οἱ μὲν, οἱ δὲ, deceptos librarios veram lectionem deſeruiſſe. In accuſativo caſu ponenda atque adeo ab Auctore poſita olim fuiſſe, cum totius periodi decurſus nexuſque docet, tum illud φεύγοντας, in omnibus ſcriptis libris conſervatum, ſatis declarat.

Pag. 643. *L.* 6. καταμεῖναι. „F. καταμεῖναι λέγονται." REISK. Nil opus eſt addere. Infinitivus hic, cum aliis qui ſequuntur, pendet a verbo ἡγοῦνται. *L.* 11. ἢ καὶ Aug. *Ibid.* αὐτοῖς ἀλόγως. „οὐκ ἀλόγως, aut αὐτοῖς εὐλόγως." REISKIUS. — Non video, cur ſolicitetur vulgata lectio. ἀλόγως, *abſque conſilio, temere, caſu.*

L. 14. Βίθυν. Ad h. l. & quæ ſequuntur de Bithyniæ regibus conſulendus SEVINUS *in Recherches ſur les Rois de Bithynie, Mem. de l'Acad. des Inſcript. T. XVIII. p.* 489 *ſqq.* — Βίθυν, Martis & Setæ ſororis Rheſi filium, a Βιθυνῷ, Jovis & Thraces, diſtinguit Stephanus Byzant. v. Βίθυαι & Βιθυνία: apud quem tamen eumdem Stephanum, eodem art. Βιθυνία, ipſe hic quoque Thraces ex Jove filius rurſus Βίθυς vocatur; ſed id quidem librariorum errore apud Byzantinum factum eſſe, oſtendit Luc. Holſtenius ex collato art. Δάλογκαι & ex Arriano apud Euſtath. ad Dionyſ. Perieg. At quum alter

ille, *Bithys*, pariter Thracicæ gentis, cui *Bithyarum* erat nomen, princeps perhibeatur; fieri poteſt, ut alii auctores, quos ſecutus ſit Appianus, pro duobus, Bithy & Bithyno, unum tantum ſtatuerint, Bithyn, eumque Jovis & Thraces filium perhibuerint. Quodſi tamen indigere utique critica ope h. l. Appianum judicent doctiores, lubens accipio. *Pag. 643.*

L. 15. ἐπωνύμους ἑκατέρᾳ γῇ γενέσθαι, *utrique regioni nomen dediſſe.* ἐπώνυμος τινὸς, *qui nomen ab aliquo accepit.* ἐπώνυμον τινὶ γίγνεσθαι, *nomen alicui dare* vel *communicare.*

CAP. II. Lin 16 ſeqq. „Τῶν δὲ πρὸς Ρωμαίων αὐτῆς βασιλέων ἐννέα καὶ τετταράκοντα ἐφεξῆς γενομένων, οὕτω μοι μάλιστα μνημονεῦσαι προσήκει τὰ Ρωμαίων συγγράφοντα. Hic locus procul dubio corruptus eſt in verbis, & falſus in numero. Primum enim legendum eſt πρὸ Ρωμαίων, non πρὸς, ut excuſum eſt. Deinde quid eſt τὰ Ρωμαίων συγγράφοντα? lego τὰ Ρωμαίοις συνάπτοντα, id eſt, *quæ Romanos attingunt*: ſcilicet quæ connexionem aliquam habent cum Romanorum negotiis. Numerus etiam inſigniter corruptus eſt, & ſi quid video, παρέλκει τὸ καὶ τετταράκοντα. *Abundat ea vox* quadraginta. Nam ſi verus is numerus eſſet, jam multo ante Trojani belli tempora fuiſſe Bithyniæ reges dicendum eſſet, quod eſt abſurdum. Nam Homerus nec Thynos nec Bithynos in toto opere nominavit, licet de aliis populis Trojanorum vicinis multa dixerit: quod autem tollendæ ſint hæ voces καὶ τετταράκοντα, ſuadet verus numerus Bithyniæ regum, qui novem fuerunt, ſecundum auctores qui de iis ſcripſerunt. Undecim quidem forent, ſi Dœdalſum & filium ejus Botiram numeremus, ſed ii duo nunquam dicti ſunt reges, ſed ὕπαρχοι & ἀρχὴν ἔχοντες. Primus vero, de quo Memnon dixit, ἐβασίλευσεν, eſt Βᾶς, qui tempore Alexandri Macedonis vivebat, & Calantum ejus præfectum a Bithynia repulit. Hujus filius Zipœtes 2. cui Nicomedes primus nomine ſucceſſit 3. Huic vero Pruſias primus, qui & Claudus dictus eſt, 4. Poſt eum Pruſias Zelæ filius, 5. cujus filius Pruſias Venator dictus, 6. cujus filius & interfector Nicomedes Epiphanes dictus, 7. cujus Nicomedes alter Philopator, 8. Poſt quem Nicome-

Pag. 643. des ultimus, qui hæredem ſui regni populum Romanum inſtituit, 9. Hi ſunt novem Bithyniæ reges, quos ad octo reducit Georgius Syncellus pag. 276. his verbis: Οἱ Βιθυνῶν βασιλεῖς η. κατὰ Διονύσιον ἔνθεν ἤρξαντο διαρκέσαντες ἔτη σ. ι. γ'. *Reges Bithynorum VIII. ſecundum Dionyſium, a quo cœperunt, in annos CCXIII. duravere.* Scilicet non numerabat Syncellus primum, qui Bas dicebatur, in regum ſerie, quoniam non a patre per ſucceſſionem acceperat regis nomen, ſed primo ἔπαρχος dictus, ſuccedenti tempore regem ipſe ſe nominavit. Sic firmat Syncellus noſtram de tollendis vocibus καὶ τετταράκοντα conjecturam. Sed. & auctorum ſilentium, ut Demoſthenis, id firmare videtur, & alii Rhetores, qui cum de Thraciæ regibus plurimis locis meminerint, nunquam de Bithyniæ regibus verba fecerunt, licet ſæpiſſime de Byzantio, de Cherronneſo, de Sacro, vel ἱερῷ in ore Ponti in Bithynia ſito, meminerint. Itaque non dubito audacter pronuntiare, τὸ καὶ τετταράκοντα debere deleri, ut ſuperfluum." JAC. PALMERIUS. — De antiquorum Bithyniæ regum numero ſucceſſioneque, præter Sevinum, quem paulo ante laudavi, conſulendus Vaillant in Hiſtoria regum Bithyniæ, & (qui ad eoſdem provocavit) Baumgarten, not. 482. ad T. VIII. Hiſtor. Univ. ex Angl. ſermone in Germ. translatæ, p. 512. ubi Palmerii illa Adnotatio, quam Tollius tacito auctoris nomine editioni ſuæ Appiani inſeruerat, non debuit ad ipſum Tollium auctorem referri.

L. 17. πρὸ Ῥωμαίων Aug. Ven. Et ſic, præter Palmerium, REISKIUS etiam & MUSGRAV. Conf. Syr. 613, 5.

L. 18. Verba οὕτω μοι „mendoſa" pronunciavit MUSGRAV. nullam tamen tentans medicinam. Maxima fortaſſe veri ſpecie, οὔ τι μοι, reponeretur: *De regibus, qui ante Romanorum tempora* (id eſt, priuſquam Romani ſeſe rebus Bithyniæ aut finitimarum regionum immiſcerent) *Bithyniam tenuerunt, nil magnopere commemorare ad me adtinet, res Romanas perſcribentem.* Nam Pruſias certe, de quo mox incipit differere, non in eorum numero regum Bithyniæ referri potuit, qui ante Romanorum tempora vixerunt. Tum

vero

Digitized by Google

vero mox pro Πρoυσίας ἦν, legendum Πρoυσίας δ' ἦν fuerit. Quod ſi autem verba illa, πρὸ Ῥωμαίων, intelligenda ſint, *priuſquam in Romanorum poteſtatem pervenit Bithyniæ regnum*; (quemadmodum paulo inferius, cap. 8. hujus libri, p. 651. Καππαδοκίας πρὸ Μακεδόνων οἵ τινες ἦρχον, eſt, *qui Cappadociæ imperarunt antequam Macedones ea regione potiti ſunt*;) tum vero ſuſpecta illa verba, οὕτω μοι, in τούτων μοι mutata utique malim. Pag. 643.

L. 19. συγγράφοντι Aug. Ven. Vat. recte. Etenim manifeſte ad μοὶ προσήκει refertur.

L. 23. ἀπήντησέ τοῖς Ῥωμ. στρατ. εἶμαί τε Ῥωμαϊκὸν &c. Vide Polyb. Legat. XCVII. Diodor. Sic. Legat. XXII. & Livium XLV. 44. & quæ ibi a viris doctis monita ſunt. Pag. 644.

Cap. III. Lin. 42. ἑπόμενος. „παρεπόμενος." REISK. Pag. 645.

L. 46. ὑπολειφθέντων. Sic & Vratiſl. recte. *L.* 47. Νικηφόριον ἐξελὼν &c. Vid. Polyb. Excerpt. Valeſ. p. 169. Opp. T. III. p. 129. ed. Lipſ. *L.* 49. μέχρι καὶ τῶνδε Aug. καὶ μέχρι καὶ τῶνδε Vratiſl. Ad h. l. ſic REISKIUS: „μέχρι τῶνδε. Videntur hic quædam deeſſe: nam μέχρι τῶνδε, pro τότε, eſt inſolens." At genit. τῶνδε non a μέχρι pendet, ſed a πυθόμενοι. conf. Adn. ad Syr. 564, 69. *L.* 55 *ſq.* καὶ τὰ χρήματα Aug. Ven. Vat.

Cap. IV. Lin. 57. διὰ μέσου recte Aug. Vratiſl. & alii cum H. Stephan. *L.* 67. ἀφειδείσης Reg. B. Aug. Vat. Vratiſl. ut correxit idem Stephanus. *L.* 72. ὅμως δ' αὐτῷ. An ὅλως δ' αὐτῷ? Malim ἕως αὐτῷ. *L* 77. ἐν τῇ Βερν. Aug. Vratiſl. aliique cum H. Steph. *Ibid.* Βερνίκη. Rectius Βερενίκη. Sed & teginæ nomen in lib. Syr. pag. 635. ita ſcripſerat Aug. Pag. 646. Pag. 647.

L. 78. ἐσβάντες ἐς ναῦν Aug. Vat.

Cap. V. Lin. 84. ὑποκρινάμενος Aug. Vat. *L.* 94. δορυφορῶν Reg. B. Aug. Vratiſl. & alii, cum H. Stephano. Monuit & ad h. l. PALMERIUS: „Ex præcedentibus emendo & lego δορυφορῶν." *L.* 9. Νικομήδη. Sic h. l. ſcripti libri omnes, cum edit. 1. Sed alibi (v. c. pag. 653, 92.) in Νικομήδει conſentiunt, quemadmodum h. l. H. Stephan. edidit. Scilicet Pag. 648.

Digitized by Google

Pag. 648. nomina illa propria in ης, Νικομήδης, Τιγράνης, Αριοβαρζάνης & ſimilia, tam in tertio, quam in quarto caſu, promiſcue mox ex primæ declinationis, mox ex tertiæ, norma declinata reperimus, Νικομήδῃ & Νικομήδει, Νικομήδην & Νικομήδη: & ſic de ceteris.

Pag. 649. *Cap. VI. Lin.* 11. κατηγορήσοντας. Sic emendavit C. Stephanus. In κατηγορήσαντας conſentit Vratisl. De frequenti librariorum errore, aoriſtos cum futuris permutantium, jam aliâs monuimus.

Pag. 650. *Cap. VII. Lin.* 33. τὴν Προυσίου Aug. Ven. *L.* 36. πιστεύων οὐδενὸς, omiſſa importuna partic. ὡς, Aug. Vratisl. Delendam illam partic. monuere quoque Reisk. & Musgrav. Sed poſt οὐδενὸς, legere τῶν ἐς ἄμυναν juſſit Reiskius.

L. 39. προδιδόντες αὐτὸν. In vulg. hanc lect. conſentit Vratisl.

Pag. 651. *L.* 47 *ſq.* υἱωνὸς τοῦδε ἕτερος Νικομήδης Ῥωμαίοις τὴν ἀρχὴν ἐν διαθήκαις ἀπέλιπε. Corruptum h. l. textum Appiani videri, Vaillantius monuit in Regum Bithyniæ hiſtoria, p. 354. Ac videtur certe pleriſque Nicomedes is, qui Bithyniæ regnum teſtamento legavit Romanis, non diverſus eſſe ab illo Pruſiæ nepote, quem Eupatorem fuiſſe cognominatum Appianus ſcribit: neque temporum ratio facile aliter patitur: atque id ipſum innuere videtur Appianus, pag. 745, 60 ſq. coll. p. 730, 99 ſq. Tempus autem, quo deceſſit poſtremus hic Nicomedes, etiam notavit Scriptor noſter, Civ. I. cap. 111. p. 158. ſcilicet Olymp. CLXXVI, quæ incepit A. U. C. 678. cum quo conveniunt Conſules ab Eutropio VI. 5. declarati, qui A. U. 680. magiſtratum geſſerunt. Suſpicari quis poſſit, ſcripſiſſe fortaſſe Appianum: υἱωνὸς τοῦ Προυσίου ὅδε, ὁ δεύτερος Νικομήδης. Nam parum incommodi habet, quod Nicomedes hic, ſi curatius rem ſpectes, non ſecundus hujus nominis rex Bithyniæ, ſed tertius fuerit, quandoquidem & patri Pruſiæ fuerat Nicomedi nomen. Fuit certe hic, de quo quærimus, ſecundus ex eis qui regnarunt ex quo Romanis Bithynia innotuit.

Cap. VIII. Lin. 50. εἴτε ἰδίαν ἀρχὴν. Adjiciendum verbum ἔχον cenſuit Reisk. Poterit autem, ut mihi videtur

non incommode hic intelligi verbum ἦρχον, quod proxime Pag. 651
præceſſit. *L.* 53. Ἀμισὸν ἐν Πόντῳ πόλιν Aug. Vat. Cf. p. 766, 14 ſq. *L.* 55. Ἱερώνυμος. *Hieronymus Cardianus*, de quo conſulendus Diod. Siculus XVIII. 42. & 50. & XIX. 44. & Voſſius de Hiſt. Gr. lib. I. cap. 11. p. 65 ſq. *L.* 57 *ſq.* Περδίκκας Aug. Vratisl. & ſic deinceps. *L.* 58. τῆς Μακεδόνων. Sic ſcripti cum Editis. Commode autem REISKIUS „τῶν Μακεδόνων" cenſuit reſcribendum. Si teneas τῆς, intelligendum erit nomen γῆς, quod expreſſum legimus p. ſq. lin. 63 ſq. τῆς ὑπὸ Ἀλεξάνδρῳ γενομένης γῆς. Sed prætulerim equidem Reiskii emendationem.

L. 60. περιποιούμενος. Sic ſcripti libri omnes. Et ſic REISKI quoque & MUSGRAV. recte reſtituerunt. Sed alia emendatione, quam huic loco adlatam REISKIUS voluit, nihil opus eſt. Is vero (*lin. præc. & hac.*) „εἶτα ἀφιστάμενον τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ περιποιούμενος" reponere juſſerat. *L.* 62. αὐτὸν οἱ Μακεδόνες εἵλοντο εἶναι πολέμιον. Sic dedi ex Aug. Ven. Vat. Pag. 652
Alibi verbo ψηφίζεσθαι in ſimili phraſi uſus erat: Syr. 614, 31 ſq. (τὸν Εὐμενῆ) ψηφισαμένων εἶναι πολέμιον τῶν Μακεδόνων.

CAP. IX. Lin. 68. γένους βασιλ. Sic recte H. Steph. emendavit, cui meliores adſentiuntur libri. *L.* 71. ἐπὶ τῷδε Aug. Vat. Et Cand. *qua ex cauſa.* Ad h. l. REISKIUS: „Forſan ἐπὶ τῷδε. Vide tamen ad p. 79, 19. [Pun. 486, 20.] dicta."

L. 72. ἐβούλευε ἀποκτεῖναι Aug. Ven. Vat. Et Cand. *interficere conatus eſt.* Verbum βουλεύειν activa etiam forma *meditari*, *cogitare*, *moliri*, ſignificare, probatiſſimorum auctorum exemplis oſtendit H. Steph. in Theſ.

L. 75 *ſq.* Καππαδοκίας τι αὐτῆς καὶ τῶν ὁμόρων περὶ τὸν Πόντον ἐθνῶν [ὁ Μιθριδάτης] κατέσχεν. „De parte quadam Cappadociæ concedi poteſt, quod dicit h. l. Appianus: de tota vero nequaquam. Fuerunt enim eodem tempore Cappadociæ reges; ſed jam id ſupra notavimus ad Diodori paginam 791." JAC. PALMERIUS. Vide Diod. Sic. XX. 111. & alia ejuſdem auctoris loca, ad quæ ibi provocavit Weſſeling. Adde Vaillant, in Achæmenidarum Imperio, ſ. Regum Ponti Hiſtoria.

Pag. 652. *L.* 77 *ſq.* ἕως ἐπὶ τὸν ἕκτον ἀπὸ τοῦ πρώτου Μιθριδάτην. Nomen Μιθριδάτην in quarto caſu, non ſecundo, dederunt Aug. Ven. Vratiſl. Pariter Candidus, *uſque ad ſextum a primo Mithridatem.* In ἕκτον h. l. conſentiunt omnes. Et *ſextum* Ponti regem a Mithridate illo Κτίστῃ numerant hunc Mithridatem, qui cum Romanis bellum geſſit, Vaillant, Palmerius aliique, qui antiquam regum Ponti Hiſtoriam ex parcis veterum monumentorum reliquiis utcumque adumbrarunt. At infra apud Appianum p. 813, 87 ſq. idem Mithridates ὄγδοος dicitur fuiſſe ἀπὸ Μιθριδάτου, τοῦ Μακεδόνων ἀποστάντος τε καὶ κτησαμένου τὴν Ποντικὴν ἀρχήν. Ad quem locum vide Adnotata.

Pag. 653. *L.* 81. οἱ μὲν τοῦ Πόντου κατασχεῖν. „τὴν τοῦ Πόντου" MUSGRAV.

CAP. X. Lin. 82. Ὅ γέ τοι. Non verba ſolum, ſed & accentus ſedem, ex præſcripto codicis Aug. expreſſi. ὅ γέ τοι Vratiſl. Et REISK. atque MUSGRAV. ὅ γε τοι. Inconſiderate ſane ὅς γε τοι erat editum.

L. 94 *ſq.* Σωκράτη τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Νικομήδους. Delere nomen Νικομήδους, & conferre p. 724, 5-7. juſſit MUSGRAV. Forſan cum auctoribus Hiſt. Univ. Angl. T. VIII. §. 310. & 385. putavit, Socratem iſtum Chreſtum Mithridatis fuiſſe fratrem: quod nullo nititur fundamento. Eumdem Memnon, apud Photium p. 379. Nicomeden cognomine Chreſtum adpellat. Adde Noſtrum pag. 657, 52 ſqq. *L.* 95. Χρηστὸς ἐπώνυμον. Sic recte repoſuit H. Stephanus, cui neſcio an adſentiantur Vat. & Ven. Codex Vratiſl. in mendoſa lect. ἐπώνυμος non deſeruit Regios. Monuerat autem C. STEPH. in Var. Lect. in fine edit. 1. „Vide num ἐπώνυμον ἦν." Mire Candidus, *qui Chriſtus dicebatur:* & ſic rurſus infra, p. 724, 6. *Socrates qui Chriſtus appellatur.*

Pag. 654. *L.* 96. ἐπέπεμψε. Vide pag. 724, 5 ſq. & conf. Adnot. ad Pun. 362, 7 ſq. *L.* 97. Μιθραίας. Μισθραίως cum Reg. B. dat Vratiſl. Pro *Mithrao* vel *Miſthrao*, (neſcio quo jure) *Mithridatem* poſuit VAILLANT, in Hiſt. Reg. Ponti, p. 71. Hunc autem, (quodcumque tandem ei nomen fuerit) atque

Bagoam, probabiliter ait duces Tigranis, Armeniæ regis, fuiſſe: (collat. Juſt. XXXVIII. 3.) in quo præeuntem Vaillantius Freinshemium habuit in Suppl. Liv. LXX. 49. Pag. 654.

L. 98. In καὶ Βαγώας conſentiunt omnes, præter Reg. B.

Ibid Ἀριοβαρζάνη τόνδε. Pronomen τόνδε „ mendoſum" viſum eſt Musgravio. Cauſam ſuſpicionis Vir doctus non adjecit: nec ego eam conjectura adſequor.

Cap. XI. Lin. 4. Μάνιος Ἀκύλιος. Conf. Juſtin. XXXVIII. 3. Freinsh Suppl. Liv. LXXIV. 11. Monuit Car. Steph. in Var. Lect. „ Interpres [Cand.] legit Ἀτίλιος." Eſt autem *Manius Aquilius* ille vel *Aquillius*, qui A. U. 653. conſul fuerat collega C. Mario V. Conf. Pigh. Annal. T. III. p. 166.

L. 14 *ſq.* τὴν γῆν τὴν Μιθριδ. Ven. Vat. & Reisk. In cod. Aug. deſiderantur quatuor iſta verba. *L.* 24. ἐπὶ πόλιν. Pag. 655.
— Quum ἕως μὲν ἐπὶ πόλιν edidiſſet Car. Stephanus, monuit in fine edit. ſuæ in Var. lect. „ alter codicum μὲν non habebat." quod neſcio, quam in partem debeam interpretari: certe in neutro ex Regiis Codd. illam partic. equidem inveni, niſi fortaſſe in altero a ſec. manu margini adſcripta ſit, & a me non fuerit animadverſa. Nec cod. Vratisl. particulam μὲν agnoſcit. Utramque autem partic. delevi, quum utramque ignorent codices Aug. Ven. Vat. Paulo inferius, p. ſq. lin. 42. eſt μέχρι Ἀμάστριδος.

L. 25. ἑτοίμην ἔχων δύναμιν. Aliâs communis generis apud Noſtrum eſt nomen ἕτοιμος. Vide ad Hiſp. 132, 27. & conf. Civ. II. 185, 81. *L.* 26 *ſq.* πολλὰ καὶ δίκαια διδοὺς ἐγκλήματα τῷ πολέμῳ γενέσθαι. διδοὺς cum Regiis dedit Vratisl. Verba, τῷ πολέμῳ γενέσθαι, mendoſa judicavit Musgrav. nec tamen medicinam tentavit; qua ne opus quidem magnopere eſſe arbitror.

Cap. XII. Lin. 32. Delevi partic. ἔτι cum Aug. & Vat. Quæ ſi cui reſtituenda videbitur, facile equidem patiar. Pag. 656.

L. 38 *ſq.* παρὰ τοῦ ὑμετέρου στρατηγοῦ. *M.? Aquillio*, qui ex Conſulatu A. U. 625. & ſqq. reliquias belli Aſiatici adverſus Ariſtonicum confecit, repetundarum deinde reus factus, ſed corruptis judicibus crimine abſolutus, Civ. I. cap. 22. p. 32.

Digitized by Google

conf. Mithr. cap. 57. p. 724. Eumdem patrem fuiſſe hujus M? Aquillii, qui legatus ad Mithridatem miſſus eſt, viri docti exiſtimant; vid. Glandorp. Onomaſt. Roman. p. 111. & Manut. ad Cic. Divin. in Cæcil. cap. 21. *L.* 49. ἐπικουρεῖν ἡμῖν Aug. Vat. & MUSGRAV. *Ibid.* ἢ κωλύειν. „ Mallem καὶ κωλ." REISK. At bene habet vulgata: conf. p. 659, 92.

Pag. 656.

Pag. 657.

CAP. XIII. Lin. 54. ἡσυχάζοντα. „ οὐχ ἡσυχάζοντα." REISKIUS. At negans part. prorſus aliena ab hoc loco eſt. *Quieverat*, inquit, *priuſquam eum concitaſſet Mithridates.*

L. 55. καὶ ὧδε Μιθριδάτης. „ Verba hæc latine reddens Gelenius, præfigit, *inquit legationis princeps:* atque hæc de ſuo addit. Neque fuit neceſſe hoc ab Appiano adjici, quum jam Nicomedis legatis totam hanc orationem tribuiſſet. Quo potius in loco, pro *legatis*, dicere *legationis principem* debuit: ſi quidem mutanda in interpretatione erant illa Appiani verba, ac non potius retinenda, relinquendo illud lectoris judicio. Qui enim judicio non caret lector, haud omnes ſimul legatos eſſe loquutos crediderit, ſed eum cui a cæteris, tanquam aptiori, ſive propter eloquentiam, ſive aliam ob cauſam, delatum hoc munus fuerit. Neque enim ſemper has partes ei mandatas fuiſſe puto qui alioqui legationis eſſe princeps (maxime ob majorem autoritatem) dici poſſet. Præcipue autem habita in ea re fuit ætatis ratio: interdum eloquentiæ, aut ſaltem facundiæ; ut ex hoc apparet loco pag. 46. [413, 4.] καὶ ὁ Κηνσωρῖνος (ἦν γὰρ εἰπεῖν ἱκανώτερος τοῦ συνάρχου) ἀναστὰς καὶ τότε, καὶ σκυθρωπάσας ἐπὶ πολὺ, ἔλεξεν ὧδε." H. STEPHANUS. Pro καὶ ὧδε, REISKIUS καὶ τάδε ſcriptum voluit; abſque urgente cauſa, ut mihi videtur.

L. 55 *ſq.* „ ἐς Νικομήδη ἐξέπραξεν. Ex Gelenii interpretatione ſuſpicetur forſitan aliquis, eum aliter legiſſe: vertit enim, *Hunc Mithridates concitavit adverſus eum quem ſenatus populuſque Rom.* At P. Candidus non aliter vertit quam ſi legiſſet ἔπραξεν, aut hoc ἐξέπραξεν non aliud quam illud ſonare exiſtimaſſet." H. STEPHANUS. ἐς Νικομήδη ἔπραξεν recepi ex Aug. Vat.

Digitized by Google

L. 64. Καὶ συμμάχων. Monuit C. Steph. in var. lect. „καὶ συμμάχοις exempl." Pag. 658.

CAP. XIV. Lin. 87. εἴ τι Νικομήδης ἐπιμέμφοιτο. In primo caſu, Νικομήδης, eſſe legendum (quemadmodum & ſcripti libri exhibent omnes) monuit REISKIUS; & perſpecte viderat GELENIUS: qui, *de veteribus*, ait, *Nicomedis querelis poſtulavit ipſos Romanos judices.* *L.* 89. δῃουμένης Aug. Ven. Vat. Et Candidus, *regione vaſtata.* *L.*91. Quum in χρῄζειν libri omnes cum edit. 1. conſentiant, in contextum revocari utique infinitivus ille modus debebat. Citra cauſam durior viſus erat H. Stephano tranſitus, qui mox fit ab obliqua oratione ad rectam; de quo jam ſæpe diximus. Pag. 659.

L. 94. μηδὲ κωλύειν Aug. Vat. *Ne prohibere quidem:* vel *ſaltem nec prohibere.* *L.* 95. παλιλλογήσαντος. Sic & REISK. correxit. Vratiſl. ſtat cum Aug. *L.* 6. διελέγχ. τῆς ἀποκρίσ. τὴν ἀπορίαν. „διελέγχειν τὴν τῆς ἀποκρίσεως ἀτοπίαν." REISK. Pag. 660.

CAP. XV. Lin. 12. αὖθις ἐλθὼν Aug. Ven. Vat. Quum vulgo legeretur συνελθών, pro ἐς τοὺς Ῥωμαίων στρατηγοὺς reponere τοῖς Ῥωμαίων στρατηγοῖς juſſerat REISKIUS.

L. 14 *ſq.* „Hæc verba, Φρυγίαν τε καὶ Καππαδοκίαν ἀφῃρημένος, (ſicut & pag. 208. [723, 79 ſqq.] legimus, Ἀριοβαρζάνην τε κατάγοντες ἐς Καππαδοκίαν, καὶ Φρυγίας αὐτὸν ἀφαιρούμενοι) uterque interpres putat eſſe expoſitionem illius ἠδικημένος. Nam P. Candidus ita: *Quæ Mithridates a vobis injuria affectus patienter tulit, quum Phrygiam ac Cappadociam illi abſtuliſſetis, audiviſtis.* Nec non Gelenius ſic: *Quam patienter tulerit Mithridates rex ademptam ſibi contra jus Phrygiam & Cappadociam, audiſtis nuper, Romani principes.* At ego ſic etiam intelligi poſſe hunc locum exiſtimo, ut prius quidem illud membrum, genus, at poſterius ſpeciem contineat: præſertim quum in hoc poſteriore mentio fiat rei quam nuper contigiſſe dicit. De hoc etiam dubito, an recte ἔφερε reddatur hoc loco, *patienter tulit:* (etiamſi uterque ita reddiderit.) Neque enim (ut opinor) quiſquis aliquid φέρειν dicitur, id eſt *ferre*, is *patienter* id *ferre* intelligendus eſt. Ne hoc quidem tacebo, non placere, ὦ Ῥωμαῖοι reddi *Ro-*

Pag. 660. mani principes: quum modo dictum fuerit illos fuiſſe Romanorum στρατηγούς. An enim hos omnes pro principibus habendos dicemus?" H. STEPHANUS.

L. 15. „ Gelenius adverbium ἔναγχος jungit cum ἠκούσατε: quod non probo. Alter autem interpres utrobique hujus interpretationem omittit." H. STEPHANUS. Adverb. ἔναγχος cum editis ab ἠκούσατε, interpoſito inciſo, diſtinguunt codd. Aug. & Vratisl.

Pag. 661. L. 23. καὶ πρεσβεύσεται. „Gelen. legit πρεσβεύεται; nec non P. Candidus: & ita legendum cenſeo." H. STEPHAN. In πρεσβεύσεται conſentiunt libri omnes. L. 24. ἀπολογησομένοις. Sic cum editis ſcripti omnes, præter Aug. L. 26. Poſt πολέμου ſatis fuerat, puncto minori vel ſuperiori diſtinguere orationem. L. 33. Βασιλάρναις. Conf. p. 744, 31. & Maced.

Pag. 662. 518, 7. L. 35. Τιγράνης δὲ. Sic recte Aug. & Vat. Mendoſe, *Tobanes*, Candidus.

CAP. XVI. Lin. 44. πολεμεῖ. Sic recte Vratisl. cum H. Steph. Sed Aug. cum edit. 1. mendoſe πολεμεῖν. *Ibid.* Pronomen ὑμῖν cum Aug. recte agnoſcit Cand. *vobiſcum.*

Ibid. ἄσπειστον recte Vratisl. cum Reg. B. Sic ἄσπειστος ἐχθρός, Hiſp. 110, 54. Idem vocab. Appiano reſtitui p. 720, 32. „ἄσπειστον" h. l. legendum perſpecte vidit REISKIUS. — Candidus: *indeſinenti vobiſcum prælio decertant.*

L. 48. ὑποκρίνεσθε recte Vratisl. cum H. Stephano. In Aug. (ut in ed. 1.) eſt ὑποκρίνεσθαι, ſed ab ead. man. ſuperſcr. ε.

L. 49. „ εἰς μετάνοιαν ἠρέθητε. Scriptum puto fuiſſe ἠρέθισθε, quo verbo ſæpe utitur. Ex Gelenii interpretatione conjici non poteſt quam lectionem ſequutus ſit: vertit enim, *ſi præterita diſplicent.* At P. Cand. legit ᾑρέθητε, ab αἱροῦμαι: quippe qui ita reddiderit, *ſi quid ob commiſſorum* (niſi forte *commiſſa* ſcripſit) *pœnitentiam eligitis.* Verum ᾑρέθην paſſive potius ponitur, & tollenda eſſet præpoſ. εἰς ante μετάνοιαν." H. STEPHANUS. Veram lectionem, quam præclare H. Stephan. perſpexerat, dederunt Aug. Ven. Vat. Vratisl. Eamdem probaverat REISKIUS: „ἠρέθισθε, *eſtis ſollicitati, illecti.*" Car. Stephanus, ad calcem edit. 1. in

Digitized by Google

variis lectionib. refert „ exempl. ἠρέθησι.“ Exemplar autem illud eſt Reg. B. in quo ſcriptum, ἠρέθησι; non ἠρέτησι, ut per errorem in brevibus notis noſtris expreſſum eſt.

L. 51. „ ὑμῖν ὑπέσχομαι. Scribo ὑπίσχομαι: pro quo tamen multo uſitatius eſt ὑπισχνοῦμαι.“ H. STEPH. „ ὑπισχνοῦμαι, aut ὑπέχομαι, ut p. 184, 9. [670, 75 ſq.]“ REISK. ὑπέχομαι dedit Aug. Cum editis erravit Vratisl. & alii. Pag. 663.

L. 61. ἐπιτρέψαι Reg. A. Aug. Vat. Vratisl. Illam lect. „ ἐπιτρέψαι“ ſic nude & ſimpliciter adnotaverat etiam C. Stephan. in var. lect. Et ſic emendavit in ſuo exempl. MUSGRAV. Sed REISKIUS „ ἐπιτρέψαι, inquit, videtur hic novo & inuſitato ſenſu poſitum pro *corrumperet*, *partes ad ſuas pertraheret.*“ Miror, mendam non ſuboluiſſe perſpicaci Viro, qui ad eumdem hunc mendoſum locum etiam provocavit in Animadverſ. ad Polyb. lib. IV. ſub fin. p. 363. Sed vide, quæ de hoc verbo jam diſputavimus ad Pun. 364, 32.

CAP. XVII. Lin. 66. ἴσον εἶχε. Sic Aug. Ven. Vat. ἶσ εἶχε dabant Editi (cum Regiis & Vratisl.) quod infra contextum debuerat moneri. *Ibid.* Λούκιος Κάσσιος. conf. p. 654, 5. & 675, 64 ſq. Ad h. l. monuit C. STEPHANUS in Var. lect. „ exemplum unum Χελάκιος. Alterum εἶχε Λάκιος.“ Λάκιος etiam dat Vratisl. Ceteri recte.

L. 69. Βιθυνίας τε καὶ Aug. Ven. Vat. *L.* 70. διαζωσάν. Sic & Vratisl. Vide ad Civ. II. 255, 64. Pag. 664.

L. 71. Ὄππιος δὲ. Vide p. 670, 72 ſqq, ubi editi & ſcripti libri omnes in veram lect. conſtanter conſentiunt. Conf. Epit. Liv. LXXVIII. & ibi Drakenb. T. VI. pag. 215.

Ibid. ἐπὶ τῶν ὅρων. ὅρων Aug. ut Reg. B. Sed ὅρων, cum aliis, Vratisl. Gelenius, non ſine veri ſpecie: *Q. Oppius, in finibus Cappadociæ.* Freinshem. Suppl. Liv. LXXVI. 48. *Cappadociæ finibus Ap. Claudius præſidebat.*

L. 72. ἱππέας ἔχων ἕκαστος αὐτῶν. Poſt αὐτῶν hypoſtigme eſt in Aug. Videtur utique adjiciendus numerus τετρακισχιλίους, ex pag. 668, 43 ſq. *L.* 74 *ſq.* αὐτοῖς, οὗ περὶ Βυζάντιον Μίκουν. REISKIUS malebat: „ αὐτοῖς περὶ Βυζάντιον, οὗ Μινούκιος.“ In vulgatam lect. conſentiunt codd.

Pag. 664. *Ibid.* Ποπίλλιος. Vide Adnot. ad Hiſp. 197, 40.

L. 78. ἀγήγερτο. Sic recte emendavit CAR. STEPHAN. conſentientibus libris omnibus, præter Regios. De his autem monuit idem C. Steph. in Var. Lect. „unum exempl. ἀγήγερτο, alterum ἐγήγερτο."

Pag. 665. *L.* 83. αὐτὰς βασιλεὺς Aug. Vat. Vratisl. αὐτοῖς βασιλ. Reg. B.

Ibid. τοῖς πλείστοις -- παρεγίγνετο. Tenui verſionem Gelenii, *adminiſtrabat plurima.* Neſcio tamen, an rectius: *majorem vero partem ipſe ducebat, ipſe ei præerat.* Quidquid ſit, deinde, poſt fruſtra tentatam Rhodi & Patarorum obſidionem, τὰ πολλὰ τοῖς στρατηγοῖς μεθίει, ut legimus p. 680, 44 ſq.

L. 84. Ἀρχαθίας. Conſentiunt omnes. Sed REISKIUS, neſcio quid ſecutus: „Ἀρκεσθίας, & ſic deinceps."

L. 86. Poſt Δορύλαος „deeſſe aliquid" monuit etiam MUSGRAV. Saltem interſerendus artic. τοὺς, vel nomen πεζοὺς: ſed & numerale nomen, ac fortaſſe aliquid amplius, deſiderari videtur.

L. 89 *ſq.* ἑβδομήκοντα τρεῖς ὀλυμπιάδας. ἑβδομ. ὀλυμπ. Vratisl. ut Aug. τὰς, quod inſerunt Editi cum nonnullis codicibus, per ſe nihili eſt, ſed originem ſuam facile prodit: nam ex τρεῖς corruptum eſſe, non ſolum ex temporum ratione colligi poterat, ſed ex loco cum hoc conferendo, extr. cap. 53. p. 717 ſq. ſatis etiam manifeſte adparet. τρεῖς fortaſſe reponendum monuerunt quoque REISK. & MUSGRAV. — Perperam Candidus, *olympiade octuageſima ſupra centeſimam.*

CAP. XVIII. Lin. 91. παρὰ τὸν Ἀμνειὸν ποταμόν. Strabo, lib. XII. p. 562. Ἀμνίας ποταμός. ἐνταῦθα Μιθριδάτης ὁ Εὐπάτωρ τὰς Νικομήδους τοῦ Βιθυνοῦ δυνάμεις ἄρδην ἠφάνισεν.

Pag. 666. *L.* 9. Poſt ἐπέστρεφεν, non diſtinxit orationem edit. 1. Hinc poſt ἅρματα inſerendum pronomen αὐτοῦ cenſuerat MUSGRAV.

L. 12. τοὺς δ᾽ ἐς μέρη πολλὰ Aug. Vratisl. aliique cum H. Steph.

L. 13. ἔτι ἴδοιεν ἡμιτόμους. C. Stephanus in Var. Lect: „alterum exempl. ἔτι ἴδοι ἡμ." Parum accurate: nam Reg. B. quem hic reſpexit C. Stephanus, ſic habet: ἴδοι ἐνημιτόμους, quod unde corruptum eſſet facile adparebat.

L. 14. τῶν δρεπάνων ἀπηρτ. Aug. Ven. Vat. Et Cand. *falcibus appenſos.* *Pag.* 666.

L. 23. χρήματα πολλὰ ὄντα. Neceſſarium vocab. πολλὰ dederunt Aug. & Vat. Illudque MUSGRAV. etiam inſerere juſſerat. ὄντα in πάντα mutavit REISK. *Pag.* 667.

CAP. XIX. *Lin.* 28. Ἔργον δὴ τόδε πρῶτον τοῦ Μιθρ. Aug. Vat. Pro τόδε πρῶτον mend. dat πρῶτον τότε Vratisl. cum Reg. B.

Ibid. Poſt πόλεμον diſtinguunt orationem Aug. & Vratisl. forſan & alii: non male; hac ſententia, *Hæc igitur prima pugna fuit*, (nam, ἔργον, *pugnam, prælium* notare, jam ſæpius vidimus;) *hoc bello Mithridatico pugnata.* *L.* 31. ἅψαντες. „F. ἀνάψαντες." REISKIUS.

L. 35. τὸ Σκορόβαν ὄρος. Neſcio an alii Scriptori memoratum montis nomen. Infra, p. 827, 23. ubi τὸ Σκότιον ὄρος memorat Appianus, Candidus rurſus *Scorobam montem* poſuit. *Ead. ſq.* ὃ τέλος ἐστὶ Βιθυνῶν καὶ τῆς Ποντικῆς χώρας, *quod in confinio eſt Bithyniæ Pontique.* Inſolentior uſus nominis τέλος. *Pag.* 66.

L. 41. Νεμάνης. Μηνοφάνης, Memnon apud Phot. p. 379. — Menophanem, amicum Mithridatis, infra meminit Appianus p. 809, 25. *Ibid.* ἀμφὶ τὸ πρῶτον Πάχιον χωρίον. „Ortelius ſic legit, & Pachium habet, & putat idem eſſe cum Sangia Strabonis: quam bene, videant ejus fautores. Ptolemæus vero habet Προτόμακρα, unde quis non inepte colligat verum nomen fuiſſe Πρωτομάχιον, nomine ſcilicet loco indito a primo prælio, quod ibi factum eſt, ut dixit paulo ſupra, Ὅτε πρῶτον ἦεσαν ἐς ἀλλήλους Ῥωμαῖοί τε καὶ Μιθριδάτης. *Quando primum pugnarunt Romani & Mithridates.* Sed hæc eſt mera conjectura, quam probare [*puto*, probare vel improbare, *ſcribere voluerat*] per me unicuique licet." JAC. PALMERIUS. In Candidi edit. Mogunt. eſt *primum Parchium*, ſed in antiqua Veneta, *primum Pachium*, ut in græcis codd.

L. 50. Κάσσιος δέ. Sic & Vratisl. *L.* 52. ὀχυρώτατον. Sic omnes: non ὀχυρότατον. conf. notata ad Pun. 395, 26.

Ibid. μετεστρατοπέδευον. κατεστρατοπέδευον Aug. perperam.

Digitized by Google

Pag. 669. *L.* 53. συνειλεγμένον. Conſentit Vratisl. *L.* 56. ἀπολέμοις. Sic & REISK. & MUSGRAV. repoſuerunt. Cum editis hic, & paulo ante in ἐνοχλεῖν, facit Vratisl. Poſt πολεμεῖν, inciſo diſtincta eſt oratio in cod. Aug. Quo indicatur, (opinor) abſolute hic ſtare verbum πολεμεῖν, ut dativus ἀνδράσιν non denotet eos quibus bellum infertur vel adverſus quos pugnatur, ſed eos quorum opera ad bellum faciendum uti voluerant duces.

L. 58 *ſq.* Μαγκῖνος δὲ ἐπὶ Ῥόδου. *Mancini* nulla adhuc mentio in hac hiſtoria facta eſt, ſed *Manii* frequenter, & proxime quidem etiam pag. præced. Itaque, licet nil hic varient libri, lubens tamen cum GELENIO, Μάνιος, repoſuerim. At FREINSHEMIUS, Suppl. Liv. LXXVII. 55. hunc Appiani locum reſpiciens, conſulto *Mancini* nomen retinuit; ſcilicet hunc fuiſſe ratus collegam eum Manii Aquillii, cujus nomen a Juſtino proditum XXXVIII. 3, 4. corruptum ibi a librariis eſt. Nam quum *Manlius Maltinus* vel *M. Altinius* apud Juſtinum vulgo legatur, illudque nomen alii aliter corrigendum putaverint; (vid. Bongarſ. in Not. ad Juſtin. & Pighii Annal. Rom. T. III. 225.) idem Freinshemius Suppl. Liv. LXXIV. 11. *Manilius Mancinus* repoſuerat, non alio quidem potiſſimum nixus fundamento niſi eodem hoc Appiani loco, de cujus ſanitate etiam atque etiam dubitandum arbitror. Jam vero *Manium* quod adtinet, quem hoc ipſo loco nominatum ab Appiano fuiſſe probabile mihi cum Gelenio videtur, *Rhodum* quidem ille non pervenit. Certe, Diodorum Siculum ſi audias, in Ecloga Peireſc. Opp. T. II. p. 613. edit. Weſſel. Mitylenis in inſula Lesbo morbo implicitus *Manius*, a Mitylenæis deinde vinctus traditus eſt Mithridati: conf. Vellej. Pat. II. 18. At nec *perveniſſe Rhodum* ſcripſit Appianus, ſed abiiſſe ἐπὶ Ῥόδου, *Rhodum verſus*: cui non repugnat, quod Mitylenis, quo ſtatim trajecerat, morbo fuerit detentus.

L. 59. ὅσοι τὸ στόμα τοῦ Πόντου κατεῖχον. Dixerat ſupra, p. 664. *Romanam claſſem* oſtium Ponti ad Byzantium cuſtodiviſſe. Paulo autem ſuperius, p. 656, 41. legimus, *Nicome-*

Digitized by Google

dem oſtium Ponti clauſum tenuiſſe. Ac probabile eſt, junctam ibi ſtetiſſe claſſem ex Romanorum navibus & navibus Nicomedis. Pag. 669.

L. 60 *ſqq.* Scripti noſtri libri omnes hunc locum ſic exhibent: καὶ Νικομήδης τάς τε κλεῖς τοῦ Πόντου &c. Pro Νικομήδης tacite Editores Νικομήδους repoſuerunt, Candidum (ut videtur) ſecuti, qui ſic habet: *ac Ponti clauſtra, naveſque quas a Nicomede acceperant, Mithridati tradiderunt.* At ſic non modo poſt aliquot verba rejiciendum in Græcis foret nomen Νικομήδους, ſed ne ullo quidem pacto probabile eſt, Romanos, qui oſtium Ponti cuſtodiverant, naves, ſi quas a Nicomede acceperant, nunc ſponte Mithridati tradidiſſe. Si legeretur καὶ οἱ Νικομήδους, vel οἱ τοῦ Νικομήδους; intelligi poſſet, poſtquam Romani cum ſuis navibus diſceſſerant, Aſiaticos claſſi Nicomedis præfectos, videntes reſiſtere ſe victori amplius non poſſe, clauſtra Ponti naveſque Mithridati tradidiſſe. Sed quum Νικομήδης, ut dixi, non Νικομήδους, dent codices omnes; facilius mihi perſuadeo, poſt illud nomen verba nonnulla ex contextu intercidiſſe: & rectius fortaſſe fueram facturus, ſi adjecto defectus ſigno locum hunc ſic edidiſſem, καὶ Νικομήδης * * τάς τε κλεῖς &c. Etiam MUSGRAV. „deeſſe aliquid" poſt Νικομήδους, quod erat editum, exiſtimaverat.

L. 61. ναῦς ἴσας εἶχον. Sic, cum H. Stephano, dederunt Aug. Vratisl. Cand.

CAP. XX. Lin. 64. ὑπολαβών. „ἀπολαβών" MUSGRAV.

L. 66. ἔνθαπερ Aug. Ven. Vat. *L.* 71. Λαοδ. δὲ Aug. Vat. Pag. 670.

Ibid. περὶ τὸν Λύκον ποταμόν. In mendoſam ſcripturam Λύκιον conſpirant cum Editis ſcripti noſtri omnes & Cand.

L. 72. Κόϊντος Ὄππιος. Vide p. 664, 71. & ibi notata.

L. 79. ἡγουμένων αὐτοῦ Aug. Ven. ἡγουμένων αὐτῷ Edd. & Vratisl. Puto & Vat. Non male: quæ lectio, ſi non teneri, indicari certe infra contextum debuerat. *L.* 80. οὐδὲν διαχθείς. „Mendoſa" hæc eſſe, monuit MUSGRAV. οὐδὲν διαδεθεὶς (ſic: non οὐδὲν διατεθεὶς) eſt in Aug. quod unde corruptum ſit, videant acutiores. Ceterum Syllæ tandem

Digitized by Google

Pag. 670. redditum fuiſſe a Mithridate hunc Oppium, refert Noſter p. 814. *L.* 81. ἐπιδεικν. ἅμα. Mox (l. 87. p. ſq.) pro ἅμα, quod & ibi editum erat, ἄρα dederunt Aug. & Ven.

CAP. *XXI. Lin.* 83. Μετ' οὐ πολὺ δὲ Reg. B. Aug. Vat. Vratiſl.
Pag. 671. *L.* 86. τοῦ σίόματος - - χρυσίον. Citavit Grammaticus San-German. ad v. καταχωνεύω: (vid. hoc Vol. p. 17.) ubi tamen perperam κατεχώνευσαν ſcriptum. *L.* 89. παρῆλθεν Aug. Ven. Vat. *L.* 90 *ſq.* τὰς Ρωμαίων εἰκόνας - - καθαιρούντων. Pag. 731, 17. dicit τὰ Ρωμαίων ἀναθήματα ἐνυβρίσαντες. *L.* 91. ἔδοσαν. Sic recte Vratiſl. Cum editis erravit Aug. *L.* 96. Μονίμη Φιλοποίμενος. conf. p. 708, 37.

L. 96 *ſqq.* Μάγνησι δὲ - - ἐπολέμει. Modo dixerat, l. 89 ſq. *Magneſiam* libenter excepiſſe Mithridatem. Nimirum diſtinctionis notam adjicere debuerat auctor: *Magneſia*, quæ Mithridati ſeſe tradidit, eſt illa *ad Mæandrum*, haud procul Epheſo, cum qua etiam conjunctim eam nominavit Appianus: hæc, quæ in fide Romanorum permanſit, eſt *Magneſia ad Sipylum* Lydiæ, uti ex Strabone lib. XIII. pag. 621. (edit. Caſaub.) docuit Cellarius Geogr. ant. III. 4. p. 132. Conf. Pauſan. in Atticis c. 20. p. 47. De eademque Magneſia rurſus intelligendus Noſter, p. 730, 5. & Liv. Epit. LXXXI.

Pag. 672. CAP. *XXII. Lin.* 2. ἐσβολῆς Reg. B. Aug. Vratiſl. *L.* 7. ἐξ αὐτῷ ἐσενεγκ. Reg. B. Aug. Vat. „Forte αὐτοί." REISK. — „ἀφ' αὐτῶν." MUSGRAV. *L.* 12. ἐνιάκισχιλ. Sic & Vratiſl. *L.* 14. συγδέγραπται Aug. Vat. *L.* 17. ἐπιθέσθαι τοῖς. Sic reponendum monuere etiam REISK. & MUSGRAV.
Pag. 673. *L.* 19. καὶ ἐλευθέροις. Nil variant codices. Sed p. ſq. l. 47. dicit καὶ ἐξελεύθεροι. Adde p. 719, 27.

CAP. *XXIII. Lin.* 31. Ασκληπιεῖον. De ſcriptura nominis
Pag. 674. vide ad Pun. 491, 4. *L.* 40. αὐθένται τοῦ κακοῦ Aug. Vat. Cum Edd. & Reg. A. erravit Vratiſl. Ad h. l. REISKIUS: „Sententia, ait, flagitat ἄγους, vel μιάσματος, vel φόνου, vel ſimile quid." Infelicius olim JAC. PALMERIUS: „Lege τοῦ Κασσίου ex præcedentibus." *L.* 50. ἔδοσαν Reg. B. Aug. Vratiſl. *L.* 51. „ἀπίσλως eſt hic loci latiniſmus, *incredi-*

Digitized by Google

biliter, ultra quam credi poteſt." REISKIUS. Non video, cur a vulgata notione, *perfide*, diſcedendum putaverit vir doctus.

L. 53. ἀσμένως Reg. B. Aug. Vat. Vratisl. C. Stephanus in Var. Lect. adnotavit „ἀσμένως." ſcilicet ex eodem Regio B. *Pag.* 675.

Ibid. καὶ τὸν Ἀλέξανδ. Reg. A. Aug. Vat. Vratisl. Quum editum fuiſſet καὶ αὐτὸν τοῦ Ἀλεξ., correxit αὐτοῦ τὸν Ἀλ. MUSGRAV. Et ad eumdem locum monuit REISKIUS: „καὶ αὐτοῦ, *& ibi:* aut καὶ ἀπ' αὐτῶν. *Alexander*, quem ſignificat, fuit Alexander II, primi filius, Phyſconis nepos. vid. Stemma Lagidarum in Haſii Phoſphoro, pag. 53."

L. 54. βασιλεύοντος Aug. Ven. Vat. Sed in Vat. abeſt artic. τοῦ.

CAP. XXIV. Lin. 62. Τελμισσίων. Conſentit Vratisl.

L. 63. ἐξ Ἀσίας Ἰταλοὶ διαπεφεύγεσαν Aug. Vat. Ven. Cum Reg. B. ſtat Vratisl. Quum ἀπεφεύγεσαν editum eſſet, adnotavit REISKIUS „aut ἐπεφεύγεσαν, aut ἀπεπεφεύγεσαν" ſcribendum.

L. 64 *ſq.* Λευκ. Κάσσιος ὁ τῆς Ἀσίας ἀνθύπατος. *Aſiæ Proconſul:* non quod ex Conſulatu Aſiam provinc. ſortitus ſit; (nullum enim hoc tempore *L. Caſſium* Coſ. Faſti agnoſcunt;) ſed quod Prætor Aſiam ſortitus ſit cum conſulari imperio. Qua ratione etiam *Q. Oppius* apud Livium Epitome LXXVIII. *Proconſul* vocatur: ubi vide quæ Dukerus adnotavit. *L.* 67. ἐκ μετώπου reſtituit H. Stephanus, cui meliores libri conſentiunt.

L. 75. παραστρατοπεδεύων Aug. Vat. Et ſic emend. REISK. & MUSGRAV. *L.* 79. ἐν αἷς Aug. cum H. Steph. *Pag.* 676.

CAP. XXV. Lin. 82. ἱστίῳ παραπλεούσης. „F. πλησιιστίου aut εἰς Χῖον [Χίαν, puto, ſcribere voluit] παραπλ." REISKIUS.

L. 85. ὀργῇ. Non ſolum πλῆθος νεῶν opponitur τῇ ἐμπειρίᾳ, ſed & ὀργὴ & ἐμπειρία opponuntur, ſicut alibi θυμὸς & ἐπιστήμη. conf. Adnot. ad p. 75, 61. *L.* 87. ἀνασειστρεφόντων. Sic recte Reg. A. Aug. Vratisl. aliique, cum H. Stephano. Pro eo quod in edit. 1. mendoſe eſt ἀναστρηψάντων, videri poteſt ἀναστρεψάντων dare voluiſſe editor. Ceterum quod in Var. Lect. idem Editor dicit: „exempl. ἀναστριτρεφόντων." id pariter men-

doſe expreſſum videtur: ego certe in Reg. A. veram lectionem, in Reg. B. autem ἀνατρεπώντων, leviter tranſpoſitis literis, mihi videor inveniſſe.

Pag. 677. *L.* 88. σκῦλα. σῦλα Vratisl. cum Regiis. Idemque Vratisl. mox in mend. φέροντας cum edit. 1. conſentit, ubi Aug. & alii recte cum H. Steph. φέροντες dederunt. *L.* 92. „ ἐς αὐτάς quamvis poſſit exprimi ἐν αὐταῖς, [*puto dicere voluit*, quamvis poſſit intelligi pro ἐν αὐταῖς poſitum,] eſt tamen mihi quidem vitii ſuſpectum." Reisk. *Ibid.* ἐνέπλει Vratisl. cum Reg. A. & Edd. *L.* 3. οὐδὲν ὑποκριν. „ Sententia flagitat τότε, *ira tunc temporis diſſimulata.* Gelenius: *quod ille non diſſimulans poſtea gubernatorem & proretam affecit ſupplicio.* *L.* 5. Χίοις ἐμήνισε πᾶσι. Vide infra, p. 706 ſq.

Pag. 678. *Cap. XXVI. Lin.* 7 *ſq.* πνεῦμα Καυνικὸν Aug. Ven. Vat. & Vratisl. *Ventus flans e Caunia.* Cand. *Chaonius ventus.* C. Stephanus, quum ex Reg. A. edidiſſet κωνικὸν, in Var. lect. poſuit „ exempl. alterum καινικόν." Gelenius: *turbo repentinus.* Mithridatis partes amplexos eſſe *Caunios* dixerat ſupra, p. 673, 34 ſqq. *L.* 13 *ſq.* ἡτοιμάζετο Aug. Reg. B.

L. 14. Σαμβύκην. conf. init. cap. ſq. Fabricam hujus generis machinæ explicavit Polyb. VIII. 5. & Lipſius in Poliorcet. lib. I. dial. 6. *L.* 15. δι' αὐτῷ λόφον recte Vratisl. ſicut emendaverat H. Stephanus. *L.* 16. In ἐπίβατον conſentiunt Aug. & Vratisl. cum Regiis & edit. 1. Sed rectius H. Stephanus accent. in ult. poſuiſſe videtur. Vide ad Civ. II. 255, 64.

L. 16. 20. & 25. Αταβυρίου. Strabo XIV. 655. Diodor. Siculus V. 59. p. 378. & ibi Weſſel. Apollodor. Biblioth. III. 2. 1. Steph. Byz. &c. *L.* 20. ἐκ τοῦ Αταβυρίου ſc. ὄρους. Sic Apollod. l. c. τὸ Αταβύριον καλούμενον ὄρος. Straboni mons ille, ὁ Ατάβυρις, vocatur. Conf. quæ Heynius V. C. ad Apollodorum adnotavit.

Pag. 679. *Cap. XXVII. Lin.* 34. αὐτῇ μετὰ κλιμ. Aug. Ven. Vat.

L. 35. ἀναβησόμενοι δι' αὐτῆς ſc. σαμβύκης, *ope ſambucæ.* Nec opus eſt cum Reiskio, δι' αὐτῶν, reponere.

L. 39. Πατάροις Aug. Vat. Et Cand. *ad Patareos.* Pariter Musgrav. Πατάροις, & Gelenius *Pataris.* Perperam Vratisl. ξάτριος.

Cap. XXVIII.

Digitized by Google

Cap. XXVIII. Lin. 59. ὁ Ἀριστίων. Artic. dederunt Reg. B. Aug. Vratisl. De hoc homine conf. Pauſan. in Atticis, ſ. lib. I. c. 20. p. 47. Eumdem Plutarchus (in Sylla p. 460.) vocat ἄνθρωπον ἐξ ἀσελγείας ὁμοῦ καὶ ὠμότητος ἔχοντα συγκειμένην τὴν ψυχήν. *L.* 62. Ἐπικούρειον. Sic tacite correxit H. Stephanus, cui neſcio an adſentiantur Ven. & Vat. e quibus nil notatum in ſchedis. In Ἐπικούριον cum edit. 1. conſentit Vratisl. *L.* 64. Poſt συμφιλοσοφοῦντες poterat inciſo diſtingui pauliſper oratio. *L.* 65. πυθαγορισάντων. Et hoc ab H. Stephano eſt. Cum edit. 1. & Regiis faciunt Vratisl. & Aug. *Pag.* 681.

L. 67 *ſq.* καὶ ἐτυράννευσαν. Sic h. l. dedit Reg. B. & Aug. Et ſic locum hunc citavit H. Steph. in Theſaur. T. III. col. 1699. H. Sed paulo ſuperius, in ἐτυράννησαν conſentiunt omnes.

L. 74. ὑπεροψίας. Perſpicuum eſt, genitivum hunc, quem opportune cod. Aug. obtulit, pendere a nomine δόξαν, & opponi inter ſe τὴν ὑπεροψίαν πλούτου καὶ ἀρχῆς & τὴν ζηλοτυπίαν ἐς αὐτά. *L.* 75. προφέροντες. Si vera eſt hæc ſcriptura, προφέροντες σφίσι δόξαν idem videri poterit ac φέροντες σφίσι δόξαν: niſi exponere malis *præ ſe ferentes*, quod tamen cum vocab. δόξαν minus congruere videtur. *Ibid.* ὑπερορῶσι δ᾽ αὐτῶν οἱ βλασφημούμενοι πολὺ σοφώτερον. Videtur ipſe Appianus invidiæ nonnullorum, qui Philoſophiam profiterentur, fuiſſe obnoxius. *Pag.* 682.

L. 77. ἐς Ἀριστίωνα. Præpoſitionem recte adjecit H. Stephanus, cui adſentitur Aug. Puto & Ven. & Vat. Sed eadem caret Vratisl. cum edit. 1.

L. 78. αἴτιον τῆς ἐκβολῆς γενόμενον Aug. Ven. in quorum tamen utroque vocabulum ἐσβολῆς pro var. lect. vel pro interpretamento adfertur. Cum edit. 1. & Regiis ſtat Vratisl. — ἐκβολῆς vero repoſuit etiam Musgrav. Quum in H. Steph. editione legeretur, τῆς ἐκβολῆς τῶν λόγῳ, hæc adnotavit Reiskius: „aut τῷ λόγῳ, aut τῶν λόγων. Vocab. ἐσβολὴ hic loci æquipollet vocabulo ἔμβλημα, *digreſſio inſerta narrationi*, ἐς τὸ μέσον τῆς διηγήσεως ἐσβεβλημένη." Studioſo Thucydidei ſtyli Scriptori vocabulum ἐκβολῆς, præſertim quum ἐσβολὴ nuſquam aliàs illa notione reperiatur, reſtituere utique

debui. Thucyd. I. 97. ἔγραψα δὲ αὐτὰ, καὶ τὴν ἐκβολὴν τοῦ
Pag. 682. λόγου ἐποιησάμην διὰ τόδε. Conf. Cicer. ad Att. VII. 1. tum Heſychium & Thomam Mag. v. ἐκβολή. Verba τῷ λόγῳ, adjecta in Regiis & Vratisl. & (uti videtur) in Vat. quoque, ſed in Aug. & Ven. prætermiſſa, a Grammatico quodam non ſatis commode adſuta mihi viſa ſunt; quare illa præeuntibus iſtis codicibus delevi, quum lubens τοῦ λόγου, ſi dediſſent libri, ut eſt apud Thucydidem, arrepturus fuiſſem. Si quis tamen reſtituta duo illa verba malit, non admodum repugnem. Sic dativus caſus, τῷ λόγῳ, a præcedente αἴτιον pendebit; quo etiam Candidus retulit, phraſin iſtam (prætermiſſis quidem verbis τῆς ἐκβολῆς) ita reddens, *qui huic ſermoni cauſam præbuit.*

Cap. XXIX. Lin. 82. ἐπιταπεινωθεὶς. Latine quidem bene habet *ſubmiſſus*; ſed id non videtur dicere græcum ὑποταπεινωθεὶς, quod vulgo hic legebatur. *L.* 83. Μαγνησίαν. Hic rurſus alia *Magneſia*, Theſſaliæ. De duabus cognominibus Aſiæ urbibus diximus ad pag. 671, 96 ſq. *L.* 84. Βρύττιος. *Bruttius Sura*, Sentii proprætoris Macedoniæ legatus. Plu-
Pag. 683. tarch. Syll. p. 458. D. *L.* 93 *ſq.* Ἀρχελ. καὶ Ἀριστ. Aug. Cand.

Cap. XXX. Lin. 4. καὶ σπείραις τισὶ. Freinshem. Supplem. Liv. LXXXI. 1. *cum auxiliaribus aliquot cohortibus.*

Pag. 684. *L.* 19. ἐν τῷ Πειρ. Aug. Ven. *L.* 25. τέχναις. Cand.
Pag. 685. *opera.* Gelen. *artifices.* *L.* 28. τῆς Ἀκαδημ. „ ἐκ τῆς Ἀκαδ." Reiskius.

Cap. XXXI. Lin. 32. καταφυγὴν recte Aug. & Vratisl. cum H. Steph. *L.* 33. μολύβδου. Sic p. 114, 13. omnes: pariterque μυλυβδαίνα per υ ſcripſit Aug. p. 688, 83. & 690, 19. Sed ne hic quidem in ea ſcriptura conſtans eſt, nec nos eam ſemper tenuimus: vid. Civ. I. 64, 55. & V. 759, 81.

L. 38. ἐκδραμοῦντα meliores libri, cum H. Steph.

Pag. 686. *L.* 43. περιέωσε. Sic libri omnes, exceptis regiis, quemadmodum reſtituit Car. Stephanus. Pariter Cand. *in mare depulit.* De mendoſa Regiorum lectione monuit C. Steph. in Var. Lect.: „ exempl. unum περιέσωσε, alterum περιώρισε."

L. 47. ἐκ Χαλκίδος Aug. Vat. Et Cand. *ex Chalcide* conf. p. 689, 1. & 703, 53. &c. *L.* 51 *ſq.* Quod ad h. l. Car. Stephanus notat in Var. Lect. „σαλπίγκτων, ἐνέπρησε" id refertur ad lect. Regii B. infra contextum a nobis adlatam, quæ tamen paulo aliter habet. *L.* 52. ἑτέραν τῶν χελωνῶν καὶ τὰ ἐπ' αὐτῇ μηχανήματα, *alteram ex teſtudinibus cum machinis quæ ei impoſitæ* erant, vel, ut breviter Gelenius expreſſit, *cum ſuis machinis.* Quas nunc χελώνας vocat, eaſdem paulo ante πύργους dixerat lin. 45. ubi pariter adjecit, καὶ πλεῖστα ἐπ' αὐτοῖς ὄργανα ἐπέθει. *L.* 53. ἄλλα dedit Vat. & ſic emend. REISK. Pag. 686.

Cap. XXXII. Lin. 58. Δρομιχαίτης Aug. Ven. Et ſic omnes infra, p. 698, 53. Idem nomen & apud Strabonem, Plutarchum, Pauſaniam, occurrit. Mendoſe Cand. *Andromichetes.*

L. 60. τὸ τεῖχος αὐτὸ Aug. Vat. Et Cand. *ſub ipſis mœnibus.* Monuerat etiam REISKIUS. *L.* 69. σπουδῇ τὸν ἀγῶνα εὑρόντες. In Verſione ſecutus fere ſum Gelenium, qui ſic habet, *quum viderent fervere certamen.* Sed dubito, an id græca verba dicant: certe ſic ad vocab. σπουδῇ deſideraretur aliquid. Suſpectus quoque locus fuit MUSGRAVIO, qui tamen conferre juſſit Civ. IV. 607, 5. ubi ſimilis phraſis occurrit, Κάσσιος οὖν τήνδε τὴν πολιορκίαν σπουδῇ καταλαβών: *ei obſidioni propere intervenit Caſſius.* Sed rurſus addubitare licebit, an par utrimque ratio ſit. REISKIUS: „aut σπουδῇ τὸν ἀγῶνα ἄραντες: (ſed ſolent tamen potius ἀράμενοι dicere:) aut πρὸς τὸν ἀγῶνα ῥυέντες." Fortaſſe vocab. σπουδῇ ad ſequens verbum ἐνέπεσον potius referri debet, hac ſententia: *propere, ubi commiſſum certamen deprehendunt, irruunt in hoſtes.* *L.* 70. πάνυ καρτερῶς Aug. Ven. Vat. Pag. 687.

Cap. XXXIII. Lin. 83. μελυβδαίναις Aug. Vide ad p. 685, 33. *L.* 88. ἐκέλευσεν. ἐκέλευεν Vratisl. cum aliis: idque in contextum poterat recipi. *L.* 92. ἐνέβη Aug. Ven. Sic rurſus Civ. II. 297, 90. Aug. ἐνέβη dedit, ubi pariter Editi cum Vratisl. ἀνέβη, nec id quidem male. *Ibid.* κελεύων. κελ- Pag. 688.

Pag. 688. λίτιον Vratiſl. cum Aug. & Vat. *Ibid.* νεῶν ἐκ νεὼς Reg. B. Aug. Ven. Vat. Vratiſl. *L.* 93. ἐπ' Ἀλεξανδρείας Reg. B. Aug. Ven. Vratiſl.

Pag. 689. *CAP. XXXIV. Lin.* 95. ὅτι πέμψει Vratiſl. & alii cum Editis. *L.* 4. τειχοφυλάκων. Conſentit Vratiſl. *L.* 8. καταλιπόντες. καταλείποντες Vratiſl. cum Reg. B. Cum Editis
Pag. 690. ſtat Aug. *L.* 19. μολυβδ. rurſus dedit Aug. *L.* 22. κατὰ τάχος Aug. Ven. Vat. Eodem modo REISKIUS emendavit.

CAP. XXXV. Lin. 24. ὅτι πέμψει. conf. p. præc. L. 95.
Pag. 691. *L.* 36. περὶ τὸ Τίδαιον. Ignotum (mihi certe) & ſuſpectum urbis nomen. Sed in vulg. lect. conſentiunt omnes: eamdemque Freinshemius quoque ſecutus eſt, Supplem. Liv. LXXXI. 23. *circa Tidæum.*

CAP. XXXVI. Lin. 43. ἄφνω Aug. Ven. Sic & REISK. & MUSGRAV. ἄμφνω Vratiſl. In Reg. B. a lin. 41. deſunt quæ ſequuntur poſt μηχανήματα uſque l. 44. ubi idem nomen
Pag. 692. recurrit. *L.* 46. τεκμαιρόμενοι, *indicia ſecuti.* Simili ratione idem verbum τεκμαιρόμενοι abſolute adhibitum videtur a Xenoph. Mem. Socr. L. 4, 1. Prætermiſerunt autem h. l. verbum illud ambo ſuperiores interpretes. Quod dixi τειλανίμενοι fortaſſe legendum, reſpexi ea quæ ſequuntur lin. 56 ſq. τὰ ὑπωρυγμένα τοῦ τείχους θεμέλια ξύλοις ἀνηρτημένα. Sed non ſolicitanda videtur lectio vulgata. *L.* 54. γιγνομένης Reg. B. Aug. Vat. Vratiſl. *L.* 54 *ſq.* ἐνεπιμπρᾶτο Aug. Ven. Vat.

L. 56. τά τε ὑπωρυγμένα τοῦ τείχους θεμέλια, ξύλοις ἀνηρτημένα, *ſuffoſſa muri fundamenta, & lignis ſuſpenſa*, vel *ſuffulta*. Conf. Adnot. ad p. 752, 80. *L.* 60. ἐφεστῶτες Reg. B. Aug. Vat. Vratiſl. Et Cand. *qui mœnibus inſtiterant.* Correxit etiam REISKIUS.

Pag. 693. *CAP. XXXVII. Lin.* 75. αὖθις ἅπασιν. „Vide, num rectius αὐτοῖς ἅπασιν." CAR. STEPHAN. *in Var. Lect.*

L. 76 *ſq* φερεπονώτατος ἦν &c. Candidus: *laboris tolerantia cædeſque inter utroſque par ſimiliſque viſebatur.* Vellem, hæc ſententia Græcis verbis ineſſet, quibus utique ſcabri aliquid & ſuſpecti ſubeſt.

Digitized by Google

L. 78 *ſq.* θαυμάσας πολλούς. Acute ac vere, ſi quid video, REISKIUS: „Forte θαυμάσας τοὺς πολεμίους, ἀπῆγε.“ Quod ſi noviſſet Vir in hoc genere ſagaciſſimus, verbum ἀπῆγεν, quod pariter ex conjectura ab eo poſitum eſt pro vulgato ἐπῆγεν, in melioribus libris (Aug. & Vat.) plane ita, ut ſuſpicatus erat, ſcriptum reperiri; tum ſane alteram partem hujus emendationis non dubitanter, ſed cum certa fiducia, fuerat propoſiturus. Pag. 694.

L. 81. νεοδομήτους recepi ex Aug. Eodemque modo p. 697, 35. dedere Reg. A. Aug. Ven. Vratisl. νεοδμήτοις hoc loco (ac fortaſſe & altero illo) Vat. Quum ex Regiis (conſentiente Vratisl.) hic editum fuiſſet νεοκοδομήτοις, monuit CAR. STEPHANUS in Var. Lect. „forte, νεοκμήτοις“ de quo vocab. conſuli Heſychius & Suidas poſſunt. MUSGRAVIUS vero & REISKIUS νεωκοδομήτοις poſuerunt. νεοδομήτοις, ut dedit Aug. reponendum monuit LENNEP, V. Cl. in Notis ad Phalaridis Epiſt. p. 18. *L.* 84. καὶ τῶν κεραιῶν. „F. καὶ τῶν πλευρῶν.“ REISK. At κεραῖαι commode dici videntur *cornua operis lunati.*

CAP. XXXVIII. *Lin.* 90. λιχμωμένους Aug. conf. Hiſp. 219, 15. & Civil. IV. 681, 38. λιχμωμ. etiam poſuit REISK.

L. 98. Poſt ἐδύναντο „fortaſſe adjiciendum οὐδ' ἀμύνεσθαι“ cenſuit REISK. *L.* 2. ἀκρατῷ φιλονεικίᾳ. ἀκρατεῖ, vel ἀκρατήτῳ reponendum cenſuit MUSGRAV. *L.* 4. ὀλίγων δ' ἦν. Correxit CAR. STEPHANUS, & monuit in Var. Lect: „exempl. ὀλίγον δ' ἦν.“ Veram lect. dant Aug. Vratisl. aliique. Pag. 695.

L. 7. ἐμπιμπράναι. ἐμπιπράναι Vratisl.

CAP. XXXIX. *Lin.* 16. Ἀδδὴν. Sic rurſus Aug. & Vat. p. 734, 69. *L.* 17. ἡ τὸν Ἀριστ. „ἐν ᾗ“ REISK. Poſſis & ᾗ legere, ſcil. φυλακῇ. Pag. 696.

CAP. XL. *Lin.* 31. ὁμοῦ Reg. B. Aug. Vratisl. *L.* 32. σπείρας. Sic & REISK. & MUSGRAV. Sed recte adjecit REISKIUS: „ſed neque hoc ſatisfacit.“ Ulteriorem medicinam tentavit LENNEP, loco paulo ante laudato. „Lego, inquit, καὶ σπείρας, τὰς ἐπὶ τῶν τειχῶν ἀκοντιζούσας τε καὶ τοξευούσας

Pag. 697. θαμινὰ, ἀνέκοπτον." *L.* 34. ἀνέκοπτον. Sic Aug. (puto & alii) cum H. Stephan. Sed Vratisl. cum Edd. & Regiis ἀνέκοπτεν: quo pertinet quod iidem paulo ante, pro σπείρας, σπείραις dederint.

L. 35. νεοδμήτου Reg. A. Aug. Ven. Conf. not. ad p. 694, 81. *L.* 36. τοῦτο ἔτι πρότερον Aug. Ven. Vat. Cum Reg. B. facit Vratisl. *L.* 39 *ſqq.* ὁρμῇ δ' ἀπαύστῳ - - - χρώμενος &c. Quod ſi nihil intercidit, verbum προσέκειντο, quod ſequitur l. 45. ex communi tam ad imperatorem Syllam, quam ad ejus milites, erit referendum. τῷ ὄντι τοῦτο σφίσι Aug. Ven. Vat.

L. 44. λαμπρὸν. „ λαμπρὸν ὂν" REISK.

Pag. 698. *CAP. XLI. Lin.* 53. σὺν Δρομιχαίτῃ Aug. Vratisl. cum H. Steph. conf. p. 686, 58. *L.* 54 *ſq.* ἐς Μακεδ. ἐμβαλὼν Aug. Ven. Vat. ἐλθὸν cum Reg. B. dat Vratisl. ἐλθὼν mend. Reg. A.

L. 61. διὰ τῆς Βοιωτίας Aug. Perperam μετὰ τῆς Βοιωτ. Vratisl. cum Regiis. *L.* 64. Candidus, *a Ponto Scytha*, ut vulgo Edd. quibuſcum & facit Vratisl. *L.* 66. δυώδεκα. Attica hac forma plerumque uti codicem Aug. monui ad Pun. 473, 4.

Pag. 699. *L.* 67. μὲν καὶ κατὰ μέρος Reg. A. Aug. Vat. Vratisl. Simillima phraſis Civ. I. 59, 70. *L.* 70. ἢ εἴ τι ἄλλο recte Vratisl. cum Aug. Sic & emend REISK. *L.* 71. οὐδ' ἐς τριτημόριον. Præpoſitionem ἐς Candidus etiam videtur agnoviſſe: *qui omnes ne ad tertiam hoſtium attigere partem.*

CAP. XLII. Lin. 72. ἀντικαθιστάντες. „ ἀντικαθίσταντες" REISK. Saltem ἀντικαταστάντες legendum videtur; quod verbum apud Thucyd. VII. c. 39. (ut monuit etiam H. Stephanus in Theſ.) exponitur πλησιάζοντες ἀλλήλοις. *L.* 79. ἐπῆγεν Reg. B. Aug. Vat. & REISK. & MUSGRAV. *L.* 92. κατα-

Pag. 700. ῥιφθέντων Aug. Ven. *Ibid.* ἔπεμψεν. Forſan ἐπέπεμψεν. Sed & ſimplex ferri poteſt, eadem notione qua compoſitum προύπεμψεν, quod modo præceſſerat. *L.* 93. μετὰ τῆς ῥύμης. Rectius, puto, abeſſet articulus, quem & prætermiſit Vratisl.

Pag. 701. *CAP. XLIII. Lin.* 2 *ſq.* οὐ προεγνωκότων, ſcil. μάχεσθαι.

L. 14. τεθωρακισμένος Aug. Ven. Vat. *L.* 15. ἐς τάξιν ἀνι-

Digitized by Google

χώρει Aug. *L.* 17. καὶ ἐπετετάχατο Reg. A. Aug. Sicque emendavit Reisk. *L.* 21. ἐλθόντων. Cum Regiis errat Vratiſl. Pag. 702.

L. 22. ἀμφ' αὐτὸν. Ferri poterat ὑφ' αὐτὸν, quod eſt in Vratiſl. vel ὑπ' αὐτὸν, ut p. 705, 72. Quum in edit. 1. mendoſe legeretur ἐφ' αὐτὸν, Musgravius, qui illa edit. uſus eſt, adnotavit legendum ὑφ' αὐτὸν vel ἀμφ' αὐτὸν.

Cap. XLIV. Lin. 30. εὐβουλότερον. εὐβουλότεροι repoſitum voluerunt Reisk. & Musgrav. præter neceſſitatem. Conf. Civ. II. 294, 36. *L.* 36. διεῤῥιμμένοι Aug. Ven. Vat. Et Candidus, *cum inordinata quiſque converſione raperetur.* Pag. 703.

L. 42. εἰλοῦντο Reg. A. Aug. *L.* 50. συνέπιπτον. Forſan συνεισέπιπτον. conf. Syr. 563, 53. Sed ubi expreſſa ſequitur præpoſitio εἰς, ſicut h. l. & eo quem modo citavi, non adeo neceſſaria emendatio illa videtur. At ubi non expreſſa ſequitur illa præpoſitio, ibi verbo eſt inſerenda, ut v. c. p. 713, 16. & ſæpius aliàs.

Cap. XLV. Lin. 58. δι' εὐβουλίαν δὴ μαλ. Aug. Vat. Pag. 704.

L. 59. ἑκατέρῳ. ἑκατέρᾳ, quum operarum errore in edit. 2. irrepſiſſet, fideliter repetiit Tollius. *L.* 61 *ſq.* διαζωσάμενος -- ἐνέπρησε τοῖς ἐνυαλίοις θεοῖς. Conf. Hiſp. 170, 80. Pun. 361, 83 ſq. ibique adnot. & 495, 70. *L.* 67. οἱ ἐπεδήμουν Aug. cum H Steph. Cum Reg. A. erravit Vratiſl. *L* 68. κατὰ τάχος ἐσβὰς Aug. Vat. „ἐμβὰς" Reisk. & Musgrav.

Cap. XLVI. Lin. 72. ὑπ' αὐτὸν Reg. B. Aug. Ven. Vat. Vratiſl. Conf. p. 702, 22. *L.* 81. εἰ πλησιάσοι. Cum Editis facit Vratiſl. Neſcio, an & Ven. & Vat. Sed teneri certe potuerat πλησιάσει. Pag. 705.

L. 88. Χίοις δὲ μηνίων. Vide cap. 25. extr. pag. 677. Pag. 706.

L. 91. τὰ Ῥωμαίων, *bona Romanorum*, ſicut τὰ ὄντα Χίοις, *bona Chiorum*. Conf. pag. 707, 7. *L.* 97. παρὰ τοῦ βασ. Aug. Vat. Peccat cum Regiis & Editis Vratiſl. Frequens inprimis illa permutatio præpoſitionum παρὰ & περὶ. Dubie Reiskius: „forte παρὰ τοῦ βασ." *L.* 99. ἐὰν τά τε ὅπλα Aug. Vat.

Cap. XLVII. Lin. 5. τάδε λέγοντα Aug. Ven. Vat.

Pag. 707. *L.* 6. ὧν ἔτι πολλοὶ παρ' ἐκείνοις εἰσί. „παρ' ὑμῖν εἰσι." Reisk. Imo vero recte παρ' ἐκείνοις, ſc. Ῥωμαίοις, nam ὧν ad Χίους refertur. conf. p. præced. l. 90. & hac pag. l. 11 ſq.

L. 7. τὰ ἐγκλήματα. Miror, de mendoſo vocab. ἐκλήματα nil monuiſſe Reiskium. Dubitaverat Musgrav. — Candidus: *eorum contuberniis utimini:* tamquam eſſet συσκηνίας aut συσκηνώματα. Verum vidiſſe videtur Gelenius, qui *prædia* dedit. ἐγκλήματα ſunt *fundi, quos quis in peregrinis regionibus poſſidet.* Illud nomen abſque auctoritate H. Stephanus in Theſ. T. II. col. 469. H. adtulit. Habet tamen Demoſthenes, περὶ Ἁλοννήσου, pag. 87. edit. Reisk. De eodem vocab. confer quæ monuit Henr. Valeſius Emendation. lib. IV. cap. 9.

Ead. & ſq. ὑμῶν οὐκ ἀναφέροντες. Gelenius, *quorum nomine nihil nobis penditis.* Videtur potius dicere: *quorum ratam partem* (ſive pretii, ſive ipſarum poſſeſſionum) *nobis non perſolvitis* vel *traditis.* De iſta ſignificatione verbi ἀναφέρειν, *ratam partem perſolvendi,* dixi ad Syr. 595, 6. Rata autem pars, quam nunc dicit, fuerit dimidia. Certe ſupra, pag. 673, 20 ſq. mandaſſe regem legimus omnibus qui ſub ipſius imperio erant, ut, *occiſis Romanis, bona eorum cum ipſo rege partirentur.* *L.* 10. εἰ δύναισθε. Mendoſe εἰ

Pag. 708. δύνεσθε Vratisl. cum Reg. B. *L.* 30. δι' αὐτῶν τὰ γύναια. — „Mallem δι' αὖ τὰ γυν." Reisk.

Cap. XLVIII. Lin. 37. Φιλοποίμενα. Vide p. 671, 96.

Pag. 709. *L.* 46. Ὑπαιπηνοὶ Aug. Ven. Vat. Et Gelenius recte *Hypæpeni*, & in Græc. corrigere juſſit Reisk. Μεσοπολῖται. Ejus nominis urbem nemo novit. Μητρόπολις Lydiæ urbs eſt, ſicut Tralles & Hypæpa, quæ ſimul commemorantur. Quare reponendum utique Μητροπολῖται videtur.

L. 55. ἐν τῇ Μιθριδ. ἀρχῇ βεβαίως τὰ δοθέντα αὐτοῖς ἔχειν. Importune utique intruſa particula negans erat, quam cum Regiis etiam Vratisl. habet. Ignorant eam Aug. a pr. manu, & Ven. & Vat. In Aug. ab alia manu ſuperſcripta eſt figura οὐ, qua numquam uſus eſt librarius qui illum cod. exaravit. Delere negationem perſpecte Musgravius juſſit. Et

Digitized by Google

REISKIUS: „Aut loco *Mithridatis* nomen *Romanorum* ſubſtituendum, aut οὐ delendum eſt." *L.* 56. Μυνίων, Pag. 709.
Reg. B. Aug. Et Μυνίωνος mox, p. ſq. l. 62. iidem, & Reg. A. atque inde edit. 1.

L. 59. Ἀσκληπ. αὐτὸν καὶ ἔπεισεν. Aug. Ven. Vat. Cum Reg. A. Pag. 710.
& Edd. ſtat Vratisl. ὁ δὲ Ἀσκληπιόδοτος μηνυτὴς ἐγένετο Reg. B. & prætermiſit interjecta. *L.* 64. πολλοὺς κατεῖχεν Aug. Ven. Vat.

CAP. XLIX. Lin. 73 *ſq.* Δορύαλος. Sic h. l. omnes. Et in Cand. edit. Mog. *Dorialus*: ſed in antiq. edit. Veneta *Dorilaus*, ut ſupra. Et ſic reponendum h. l. cum Gelenio fuerat, Δορύλαος; quemadmodum & apud Plutarch. in Sylla p. 465. A. (ubi de hac ipſa re agitur) & conſtanter deinceps legitur. *L.* 79. διὰ δέος τῆς ἵππου. Aug. Ven. Vat. Sed Pag. 711.
Cand. cum Edd. & Vratisl. *ob equitatus multitudinem.*

L. 82. ἐς τὸ ἔργον οὐδ᾽ ὥς, ἐξήλατο &c. Sic & REISKIUS: „Comma poſt οὐδ᾽ ὥς promovendum: *cum ne ſic quidem eos ad ſtrenue agendum moviſſet.* *L.* 86. λέγει, ſcil. χρὴ, vel ἐθέλει. Conf. Adnot. ad pag. 52, 19. *L.* 89. ἐπὶ τὸν ἵππον. Sic & Cand. *in equum.* Sed perperam ἐπὶ τὴν ἵππον Vratisl. cum Reg. A. *L.* 92 *ſq.* τούτων ἦσαν οἱ μύριοι ἱππεῖς Pag. 712.
μάλιστα. Sic recte Aug. & Vat. Candidus: *quorum major pars equites fuere.*

CAP. L. Lin. 95. μὴ πάλιν, αὐτὸν Aug. Ven. Vat.

L. 2. αὐτὸν οὐδ᾽ ὑφιστ. Malim αὐτοὺς vel αὐτήν: ſed nil variant libri. *L.* 9. ἐγίγνετο ἐπ᾽ ἀμφοῖν. Sic dedit Vat. Et Pag. 713.
eodem fere modo, ἐγίγνετ᾽ ἐπ᾽ ἀμφοῖν Reg. B. Aug. Ven. Vratisl. Sed præferendam fere arbitror lect. vulgatam, quæ caret præpoſitione; ni malis ἐξ ἀμφοῖν vel ὑπ᾽ ἀμφοῖν. *L.* 13. ἀμυνούμενοι. Conſentit Vratisl. *L.* 19 *ſq.* βαρβαριστί. Lectionem codicis Reg. B. his verbis adfert in Vat. Lect. Carolus Stephanus: „exempl. unum, βαρβαριστικά."

L. 20. κτενόντας. Perperam id quidem ex Ven. a nobis receptum. Reponendum κτενοῦντας, *occiſuros*: quod non modo Reg. B. a pr. manu exhibet, ſed & Aug. & Vat. Nam quod in Notis Contextui ſubjectis dixi, Aug. & Vat. cum

Digitized by Google

Editis in κλαινόντας conſentire, id per errorem factum eſſe Pag. 713. video. κλαινόντας quidem dabant Editi ex Reg. A. cum quo facit Vratisl. eademque lectio in Reg. B. ſuperſcripta eſt alteri: ſed hanc lect. ignorant Aug. & Vat. *L.* 23. πω. Sic & Vratisl.

Pag. 714. *Cap. LI. Lin.* 30. Κορνηλίου τε Κίννα. Ad h. l. Car. Steph. in Var. Lect. ait: „alterum exempl. Κορνηλίου τε καὶ Κίννα." Illud exemplar eſt Reg. A.

L. 31. τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ, -- ψηφισαμένων εἶναι πολέμιον. Sic Syr. 614, 31 ſq. ψηφισαμένων εἶναι πολέμιον τῶν Μακεδόνων. Et Civ. I. 119, 98. Μέτελλον καὶ τοὺς ἄλλους -- ἐψηφίζετο εἶναι πολεμίους. Nihil ad h. l. monuerunt REISK. & MUSGRAV.

L. 40. πιθανὸς ἐς ϛρατηγίαν. Gelenius, cujus fere tenui verſionem, *vir non contemnendæ autoritatis apud milites.* Poſſis fortaſſe brevius reddere, *probabilis imperator.* *L.* 41. ἀπὸ χειμῶνος. Utique ὑπὸ χειμῶνος malim. Sed in ἀπὸ conſpirant libri.

Pag. 715. *Cap. LII. Lin.* 51. „ὁ Φλάκκος διαιτῶν οὐδὲν, ἐς τιμὴν ὑπεσήμηνε τοῦ Φιμβρίου. Aliter diſtingue: Ὁ Φλάκκος διαιτῶν, οὐδὲν ἐς τιμὴν &c. Id eſt, *Flaccus controverſias componens, nihil umquam in honorem Fimbriæ, ne ſigno quidem, fecit.*" JAC. PALMERIUS. Recte diſtinxit cod. Aug.

L. 52. ἐπεσήμηνε. Servari poterat, ac debuerat fortaſſe, vulgata lectio ὑπεσήμηνε. Eamdem cum aliis ſequitur Vratisl. *L.* 58 *ſq.* μετ᾽ ὀλίγον. „μετ᾽ ὀλίγων" repoſitum REISPag. 716. KIUS voluit, quod non neceſſarium videtur. *L.* 67. αὐτὸ αὐτοκρ. αὐτὸν Vratisl. ſicut H. Steph.

Cap. LIII. Lin. 75. Ἰλιεῖς δὲ πολιορκούμενοι. Sic Aug. (puto & Ven. & Vat. ut emendavit H. Stephan. Ἰλιεῖς eſt etiam in Vratisl. ſed idem in πολιορκουμένοις peccat cum Regiis.

Pag. 717. *L.* 90. τὸ τῆς Ἀθηνᾶς ἕδος &c. Aurelius quidem Victor de Viris Illuſtr. c. 70. (al. 74.) *Minervæ templum*, ait, *inviolatum ſtetit, quod divina majeſtate ſervatum nemo dubitavit.* Sed Julius Obſequens, cum Appiano, *templum crematum corruiſſe*, ſcribit, *Palladium ſolum ſervatum.* *L.* 93. εἰ μὴ Διομήδης &c. Si integra hic eſt oratio, tamen elliptica

Digitized by Google

quadam ratione hoc dictum eſſe intelligitur: quam ellipſin hoc modo ſupplevit Gelenius, *niſi malumus credere id a Diomede ſublatum.*

L. 95. „τῆς τρίτης καὶ ἑκατοστῆς ὀλυμπιάδος. Hoc mon- Pag. 718.
ſtrum Chronologicum non eſt ex Appiano, ſed a mala manu, & a codice mutilo. Legendum eſt τρίτης καὶ ἑβδομηκοστῆς καὶ ἑκατοστῆς, *tertia ſeptuageſima & centeſima.* Similitudo terminationis fraudem fecit ſcribæ, vel evanuit ό inter ρ' & γ'." Jac. Palmerius. Sic & Reiskius: „τρίτης καὶ ἑβδομηκοστῆς καὶ ἑκατοστῆς." Librariorum culpa excidiſſe illum *ſeptuagenarium* numerum, niſi alioquin ſatis pateret, oſtendere poterant duo loca cum hoc conferenda, alter hoc libro cap. 17. extr. p. 665. alter Civ. I. c. 84. p. 116. *L.* 17. μετὰ Ἀγαμ. Aug. Vratiſl. (aliique, ut puto) cum H. Steph.

Cap. LIV. Lin. 4. εὐπρεπῶς. In εὐπρεπεῖς conſentit Vratiſl. Et Cand. *honeſtiores belli inducias.* *L.* 10. αὐτῷ. — „Forſan αὖ." Reisk.

L. 13. τὴν στάσιν αὐτὴν τῶν ἐχθ. Cum Reg. A. & Editis ſtat Pag. 719.
Vratiſl. *L.* 21. ὦ περὶ ἡμᾶς. Lectionem hanc his verbis adnotavit Car. Stephanus: „exemplar utrumque φίλους ὦ περὶ ἡμᾶς." Suſpectum editori illi fortaſſe fuerat præpoſ. περὶ in hujuſmodi contextu. Sed idem valet περὶ quod εἰς. Sic certe & p. 732, 29 ſq. ἡμεῖς μὲν δὴ τοιοίδε περὶ ὑμᾶς (*in vos*) γεγόναμεν. *L.* 24. ἐπὶ δὲ ἡμῖν. Sic & Vratiſl. Et Cand. *in nos denique.* Eamdem lectionem „ἐπὶ δὲ ἡμῖν" nude in Var. Lect. adtulit C. Stephan. non adjiciens, unde ducta ſit; invenerat autem, ut dixi, in altero ex ſuis exemplaribus, quod nobis eſt Reg. B. *L.* 25. In ἐπεδείξατο conſentit idem Vratiſl.

Cap. LV. Lin. 32. δίκαιον μὲν ἦν, ἄσπειστα αὐτῷ τὰ παρ' Pag. 720.
ἡμῶν γενέσθαι. Eamdem emendationem, addubitans tamen, propoſuit Reiskius: „Forſan ἄσπειστα. Poteſt tamen vulgata bene defendi." De nomine ἀσπείστος, quod numquam non fraudi fuit librariis, vide p. 662, 44. & ibi varietatem lectionis: adde Hiſp. 110, 54. ibique notata, & Mithr. 743, 18. Sententiam quod adtinet, geminum huic locum

Digitized by Google

Pag. 720. habemus in Eclogis ex lib. Samn. p. 52, 18. ἴδει καὶ τὰ παρ' ἡμῶν ὑμῖν ἄσπονδα εἶναι. Quæ momenta quiſquis ponderarit, næ ei non videbimur audacius feciſſe, quod hoc quoque loco reſtituere Appiano vocabulum illud non dubitavimus. In eamdem ſententiam de Mithridate dicit pag. 790, 98 ſq. ὤμοσεν ὅτι οἱ τὰ πρὸς Ῥωμαίους ἐστὶν ἄσπονδα.

L. 34 ἂν τῷ ὄντι. Sic dedi cum Aug. Ven. Vat. Sed p. 718, 7. & mox lin. 42. in ἐν (quod & hic cum Regiis dat Vratiſl.) conſentiebant omnes. *L.* 35. τὸ ἑαυτοῦ Aug. Vat. Atque ſic perſpecte MUSGRAV. emendaverat. *L.* 39. Μαρσανάσσῃ Aug. Super duplici tamen σσ ab initio ſuperſcriptum eſt σ ſimplex. De ſcriptura hujus nominis vid. ad Hiſp. 130, 92.

Ead. l. 39. Ὁ δ' ἔτι λέγοντος αὐτοῦ. Sic recte Aug. & Vat. Eodemque modo REISKIUS: „ὁ δ' ἔτι λέγοντος, *Et ille, adhuc dicente.*" [*adhuc eo verba faciente.*] *L.* 40. ἀπεσείετο Reg.B. Aug. Vratiſl. Et ſic emend. MUSGRAV. Monuerat etiam C. Steph. „exemplar alterum ἀπεσείετο."

Ibid. ἐγχειρισ. recte Aug. ut correxit H. Steph.

Pag. 721. *L.* 46. Χίους. Mendoſe Reg. A. Χιλίους, quod & C. Steph. in Var. Lect. monuit. *L.* 55. ἐπέστελλε Aug. Ven. Vat. ἐπέστειλε Vratiſl. cum Reg. A.

L. 56 *ſq.* „Ἐνετοὺς καὶ Δαρδανίας καὶ Εἰντοὺς, περίοικα Μακεδόνων ἔθνη. Quinam fuerint illi *Heneti*, Macedonum contermini, quorum regionem Sulla vaſtavit, dicat alius: fateor enim me prorſus illos ignorare. Homeri Ἐνετοὶ [Ἐνετοί, Iliad. Β'. 852.] fuerunt in Paphlagonia, alii ad maris Adriatici intimum receſſum, ubi & hodie incolunt Veneti, ambo longe a Macedonia, ad quos Sulla non pervenit. Plutarchus [in Sylla, pag. 467. B.] de ſola *Medica* [*Mædica*] a Sulla vaſtata meminit, idque in tranſgreſſu, dum Macedonia Helleſpontum vadit. Itaque legendum puto, Μαίδους καὶ Δαρδανίας καὶ Σιντούς. Hæ tres gentes Macedoniæ conterminæ erant, & Medi quidem & Sinti in ipſo itinere: ad Dardanos vero deflexit, dum vacabat ſcilicet, & ut loquitur Appianus, ἀργίαν διατιθέμενος." JAC. PALMERIUS. „Εἰντοὺς mendoſum" eſſe,

Digitized by Google

adnotavit MUSGRAV. „ Εἰντοὺς, nomen corruptum, quare etiam interpres omiſit. Quæratur." REISKIUS. [Pag. 721.]

Ἐντοὺς vel Ἐνετοὺς quod adtinet; quamquam parca apud veteres ſcriptores mentio, neque ea ſatis dilucida, occurrit hujus populi, regionem finitimam Macedoniæ incolentis, nolim tamen nomen illud Appiano ademtum. Legimus apud Strabonem lib. XII. pag. 543. inter varias de origine Venetorum, qui ad Adriatici ſinus receſſum incolebant, ſententias, *maxime in confeſſo fuiſſe*, Ἐνετοὺς *illos, qui duce Pylæmene auxilio venerant Trojanis, amiſſo duce, Troja capta, in* Thraciam *primum abiiſſe; & inde demum ad Adriam tandem perveniſſe.* conf. etiam lib. XIII. p. 608. Quæ conſtantior fama hoc fundamento niſa videtur, quod *Enetorum* nomen ſequiori etiam ætate in *Thracia* vel in ejus vicinia ſuperſtes fuerit; puta, quod pars veterum illorum Enetoſum in hiſce regionibus conſederit, & ibi nomen gentis ſuæ propagarit. Ac certe, teſte Anonymo *Ethnicorum* Scriptore, apud Euſtathium Comment. in Ἰλιαδ. Β΄. 852, fuit ἔθνος παρὰ Τριβαλλοῖς, Ἐνετοί. *Eneti populus juxta Triballos.* Quidquid ſit, ſicut in hoc, de quo quærimus, Appiani loco Ἐντοὺς vel Ἐνετοὺς libri omnes agnoſcunt; ſic & apud Auct. de Viris Illuſtr. in *Sylla* legimus: *Enetos & Dardanos in itinere ſuperavit.*

Εἰντοὶ vero, quod vulgo hic legebatur, quin corruptum nomen ſit, dubitari non debet. At noti in Thracia Σιντοὶ, (aliis Σίντιοι,) Mædorum finitimi; Thucydidi II. 98. Straboni VI. pag. 331. & XII. pag. 549. Livio XLII. 51. & XLIV. 46. Stephano Byz. aliiſque memorati. Neque hæſitandum duxi, quin nomen hoc Scriptori noſtro, cum Palmerio, reſtituerem; præſertim quum ſcripturæ veſtigia ſatis aperte huc ducerent. Nam quod in Vat. prætermiſſa eſt initialis litera, id in propriis præſertim nominibus frequenter a librariis factum vidimus; figuram autem literæ Ε vel ε, a qua reliqui codices incipiunt illud nomen, in antiqua ſcriptura, a litera Σ vel C non niſi exili calami ductu tranſverſali differre notum eſt. Livius hoc loco, vel ejus Epitomator certe, (Epit. LXXXIII.) generali

Digitized by Google

Pag. 721. *Thracum* nomine fuit contentus: *Sylla multis prœliis Thracas cecidit.* Plures populos Eutropius nominat, lib. V. c. 4. *Interim eo tempore Sulla etiam Dardanos, Scordiſcos, Dalmatas, & Mœſos, partim vicit, alios in fidem accepit.* Gelenius, corruptum nomen Εἰντοὺς videns, nec melius ei ſubſtituendum in promtu habens, *aliaſque finitimas gentes* poſuit: in quo fere præeuntem Candidum habuerat, qui & ipſe, *Enetos ac Dardanos*, inquit, *& quaſcunque Macedoniæ finitimas gentes*; tamquam, pro καὶ Εἰντοὺς περίοικα Μακεδόνων ἔθνη, vel legiſſet vel legendum cenſuiſſet καὶ ὅσα περίοικα Μακ. ἔθνη.

L. 57 *ſq.* συνεχῶς ἐς Μακεδονίαν ἐμβάλλοντα. Iſtas Thracum in Macedoniam incurſiones expoſuerat Livius lib. LXXXI. & LXXXII. ut ex Epitomis illorum librorum adparet.

Pag. 722. *Cap. LVI. Lin.* 63. ὑμῶν αἱρεῖ. Conſentit Vratisl.

L. 74 *ſq.* καὶ κατέβαινον ἐς πεδίον ἄμφω. „Circa Dardanum fuit ille campus, ut docet Plutarchus in Sulla, [p. 467. c.]" Jac. Palmerius.

Pag. 723. *L.* 78. πρέσβεσι, καὶ προβούλοις καὶ στρατηγοῖς. Dionyſio Halic. πρόβουλοι *majores magiſtratus* dicuntur, *conſules & prœtores.* Et eadem generali notione h. l. accipiendum illud vocab. videtur. Infra, p. 741, 82. ſpeciatim de Prætoribus in Urbe uſurpatur, quorum officium erat, legatos populorum in ſenatum introducere: conf. p. 649, 18. *L.* 84. μάλισθ' ἄν τις Aug. Ven. *L.* 85. φιλοκερδία Reg. B. Aug. Vat. Vratisl.

Cap. LVII. Lin. 91. ὀκνήσω Aug. Vratisl. cum H. Steph.

Ibid. διὰ βραχέως Reg. B. Aug. Ven. Vat. Vratisl.

Pag. 724. *L.* 94. „ἀντιλέγειν, καὶ μὴ μεταδιδάσκειν. Locum habere hic non poteſt particula negans: ideoque libenter eam vel omnino expunxerim, vel in με mutaverim: etiamſi plurale pronomen ὑμῶν præceſſerit. Conſtat enim ita ſæpe a plurali ad ſingulare tranſiri, interdum & viciſſim. *Gelenius* negantem particulam & ipſe non agnoſcit, ſed μεταδιδάσκειν nove reddit, *cauſam tuam melius proponere*: quum μεταδιδάσκειν & μεταπείθειν idem fere apud Appianum valeant. At P. Candidus particulam illam agnoſcit, male totum hunc locum (ut

Digitized by Google

alios infinitos) vertens. Ita enim ille: *Neceſſe igitur fuit reſponſum nobis reddere, non autem admonere nos, neque jam pridem cognitis contraria imponere.*" H. STEPHAN. — Pariter REISKIUS & MUSGRAV. „ μὲν, poſt καὶ, delendum" monuerunt. Pag. 724.

L. 95. Φρυγίαν δέ ποτε Μάνιος ἔδωκεν. Conf. Adnot. ad p. 656, 38. Quod patri Mithridatis datum fuerat, id non adeo incommode ipſi huic Mithridati, filio illius & hæredi, datum dicere Sylla potuit: neque idcirco erroris magnopere arguendus erat Appianus, ut a DUKERO factum videmus, in Notis ad Epit. Liv. LXXVIII.

L. 96. „ ἐπὶ δωροδοκίαν. Scribo ἐπὶ δωροδοκίᾳ." H. STEPHANUS. Pariter REISK. & MUSGRAV. Et ſic dederunt Vat. & Ven. *L.* 97 *ſq.* ἐκ δωροδοκίας. „ Fortaſſe ſcribendum, εἰ ἐκ δωροδοκίας." H. STEPHANUS.

L. 98. ὅ τε Μάνιος καὶ τὰ ἄλλα ἠλέγχθη παρ' ἡμῖν ἐπὶ χρήμασι πράξας. Accuſatus quidem, atque etiam convictus fuerat; at judicio tamen judicum, largitionibus corruptorum, abſolutus, ut ipſe refert Appianus Civ. I. p. 32, 10 ſqq.

L. 5. ἐπιταίμψαι Aug. Vratisl. ut H. Steph. *L.* 6. Σωκράτη τὸν Χρηστόν. Conf. c. 10. p. 653 ſq. *L.* 11 *ſq.* „ κατάγειν αὐτὸν, καὶ κατάγόμενον κωλύειν. σὺ τὸν πολ. &c. Pro καταγόμενον, ſententia flagitat, καὶ τὸν ἀντιταττόμενον, aut τὸν οὐκ ἐῶντα." REISKIUS. Commodior medicina laboranti loco adlata eſt, κωλύειν in κωλύων mutato, cum Reg. B. Aug. Vratisl. & ipſo Reg. A a pr. manu, & emendata diſtinctione orationis. Sic & MUSGRAV. repoſuit κωλύων σύ. Nec aliter Gand. legerat: *inductum prohibens hoc bellum intuliſti.* Et Gelenius: *quibus obſiſtendo tu bellum accendiſti.* Pag. 725.

L. 17. ὑπήγου. ἐπήγου Vratisl. cum Edd. Conf. Adn. ad Pun. 319, 51.

CAP. LVIII. Lin. 20. ἐλέγχει σε. Tacite σε, pro τε, repoſuit H. Steph. conſentientibus Aug. Vratisl &c *L.* 24. καὶ λαθών. „ F. λαθὼν, *citius quam ut ſentiremus.*" REISK. — Imo vero λαβών. Primum ἐπέθετο, dein ἔλαβε.

Pag. 726. L. 26. „Non videtur ferri poſſe hæc lectio, ἐλευθε-ρίας καὶ χρεῶν ἀποκοπαῖς. Neque enim prior genitivus cum dativo ἀποκοπαῖς, ſicut poſterior, jungi poteſt. Credibile eſt igitur, dativum alium deeſſe qui illi genitivo ἐλευθερίας jungebatur. Alibi certe, pag. videlicet 212. [p. 732, 46 ſq.] χρεῶν ἀποκοπὰς & δούλων ἐλευθερώσεις dicit. In hoc autem de quo nunc agitur loco, Gelenius, ut has duas res, quæ proponuntur, ad unum idemque verbum accommodare poſſet, uſus eſt loquendi genere quod ἰσοδυναμεῖ: dixit enim, *quorum alteros ſervitute, alteros ære alieno liberaveras.* Sunt enim ἰσοδύναμα, ſervitute liberare, & libertate donare. At P. Candidus: *quibus ſervos liberos eſſe voluiſti, vel obnoxios ære alieno liberaſti.*" H. STEPHANUS. ἐλευθερίαις recepi ex Aug. Et ſic reponere quoque REISKIUS juſſit. „ἐλευθερίᾳ." MUSGRAV.

L. 30 ſq. κατεπιόντας recte Aug. Vratiſl. &c. cum H. Steph.

L. 32. ὁ πλέων. Conſentit Vratiſl. Puto & alii. L. 34. ἱέρας Aug. Ven. Vat. Vratiſl. L. 41. βίας, ἑκκαίδεκα δὲ Aug. Vat. Quum perperam in edit. 1. (cum Regiis & Vratiſl.) deſideraretur conjunctio, H. Stephanus particulam καὶ inſeruit.

Pag. 727. CAP. LIX. Lin. 55. ἄρχοι recte Aug. Cum edit. 1. & Re-

Pag. 728. giis peccat Vratiſl. L. 65. τῶν ἐνετῶν, *exclamantibus eis qui ſubornati erant.* Sic κατηγόρους ἐνετοὺς dicit, Cjv. I p. 33, 33. Perperam h. l. Cand. *Enetis*, & Gelen. *Venetis.*

L. 66. ὁ μὲν δὴ ἐκήρυττε. Abeſt quoque a Vratiſl. particula δὴ, & eliminari e contextu noſtro haud dubie potuerat.

L. 69. ἠπείλει. ἐπηπείλει Vratiſl. cum Edd. L. 77. Ἀθηνίωνα. „Meminit hujus *Athenionis* Dio in Excerptis Peireſcianis: [Opp. T. I. p. 43.] *Mamertini opes ſuas ac pretioſiſſima quæque in urbem Meſſanam contulere, rati ſe a fugitivorum incurſionibus tutiſſimos fore. Quod poſtquam Athenioni compertum eſt (hic Cilicia ortus, maximam auctoritatem inter latrones obtinebat) obſervato die, quo ſolenne ſacrum publice in ſuburbiis agebant, in eos irruit, plurimoſque eorum hac illac diſperſos interfecit, minimumque abfuit, quin urbem ipſum impetu caperet. Ceterum occupato*

occupato quodam loco, qui Macella dicitur, eoque munito, agrum Mamertinum late vaſtabat. Hunc deinde M'. Aquilius anno V. C. DCLIII. in acie interfecit. Florus autem inter rixantium manus, dum circa ad deprehendendum eum multitudo contendit, laceratum fuiſſe ſcribit. Eidem porro Athenioni Maximinum comparavit Capitolinus in Maximin. *Nobilem circa ſe neminem paſſus eſt; prorſus aut Spartaci, aut Athenionis exemplo imperabat.* Quemadmodum optime illum locum legendum eſſe Incomparabilis Salmaſius cenſuit." AL. TOLLIUS. Cum Dione & Floro III. 19. conf. Diodor. Sic. lib. XXXVI. Ecl. 1. Opp. T. II. p. 534 ſqq. Pag. 729.

CAP. LX. Lin. 95. Κίνναν καὶ Μάριον. Car. Stephanus in Var. lect. „exempl. Κίνναν τὸν Μάριον." Sic nempe mendoſe Regius uterque: eodemque modo Vratisl. Sed recte Aug. aliique, ut emend. C. Steph. *L.* 99. Νικομήδην ἐς Βιθυνίαν Reg. B. Aug. Ven. Vat. Sed caret ἐς Βιθυν. Vratisl. cum Reg. A. Pag. 730.

CAP. LXI. Lin. 4. Ἰλιάς recte Aug. ut emend. H. Steph.

L. 5. Μαγνησίαν. Vide pag. 671, 96. & ibi notata.

L. 15. καὶ διηρπάζετο adjeci ex Aug. Ven. Vat. Omiſit cum Regiis Cand. & Vratisl. *L.* 17. ἐς τὰ Ῥωμαίων ἀναθήματα ἐνυβρίσαντες. Romanorum ſtatuas (τὰς Ῥωμαίων εἰκόνας) evertiſſe Epheſios, dixit p. 671, 90 ſq. Pag. 731.

CAP. LXII. Lin. 25. οὐ κατέσχομεν. Sic libri noſtri omnes, a quibus temere diſceſſerunt editores: qui cum ἀντέσχομεν dediſſent, ἀντεσχόμεθα legendum MUSGRAV. cenſuit.

L. 28. ἐπὶ προστάταις εἶναι. „ἐπὶ τῷ προστάταις εἶναι." REISK. — Mihi bene habere vulgata lectio videtur.

L. 30. Ἀττάλου τοῦ Φιλομήτορος τὴν ἀρχὴν ἡμῖν ἐν διαθήκαις καταλιπόντος. „De eo vide Livii Epitomen LVIII. Vellejum lib. II. c. 4. Florum lib. II. c. 20. Oroſium lib. V. c. 8. & alios. Idem factum a Nicomede Bithyniæ rege, itemque ab Archelao Cappadociæ, & Pylæmene Paphlagoniæ regibus. In adeunda autem hac Attali hæreditate Romanos doli mali accuſat Mithridates apud Saluſtium hiſtoriarum lib. IV. Et Horatius lib. II. Od. 18. Pag. 732.

Neque Attali
Ignotus hæres regiam occupavi.

Pag. 732. Quamvis tamen in eo Horatii loco cum Torrentio ſentiam non populum Romanum notari (non enim *ignotus hæres* recte vocabitur, quem graves ob cauſas teſtator inſtituit) ſed Ariſtonicum potius, ex Eumene non juſto matrimonio, ſed ex pellice Epheſia citharistæ cujuſdam filia genitum, qui poſt mortem Attali ſtirpis regiæ originem mentitus, ignotus atque obſcurus antea regnum illud occupavit: quem victum poſtea a M. Perperna M'. Aquilius in triumphum duxit, regno in provinciæ formam redacto." ALEX. TOLLIUS.

L. 35. ἔτεσιν εἴκοσι καὶ τέτταρσιν. τέτταρσιν recepi ex Aug. In τέσσαρσιν cum Regiis aliiſque conſentit Vratisl. Ac teneri hæc forma debuerat, uſitatior Appiano. Ceterum in toto numero error ineſſe videtur. Recte certe REISKIUS: „Ab exitu belli cum Ariſtonico, qui incidit in A. U. 625. ad initium belli Mithridatici, id eſt A. 665. plures quam XXIV. anni defluxerunt."

L. 37 *ſq.* „Hæc verba, καὶ τὴν ἀσχολίαν ἡμῶν τὴν ἀμφὶ τὴν Ἰταλίαν φυλάξαντες, [in quorum verſ. nos a Gelenio non recedendum putavimus] melius reddentur hoc modo, & *arrepta occaſione ex eo quod bello ſociali occupati eramus*; vel, *implicati eramus.* Sic autem & aliquot aliis loquitur locis: quorum unus eſt pag. 209. [p. 725, 21 ſq.] & quidem de hac ipſa Romanorum occupatione loquens, ὅτε γὰρ τὴν Ἰταλίαν ἀφισταμένην ἡμῶν ᾔσθάνου, τὴν ἀσχολίαν τήνδε ἡμῶν φυλάξας. (Adverſus autem hos Italos promittitur Romanis a Pelopida Mithridatis auxilium, ſi facere velint quæ petit.) Atque his locis adjungi poteſt iſte pag. 276. [Hiſp. 147, 87 ſq.] ἐνεωτέρισαν αὖθις ἐς τὴν ἀσχολίαν αὐτῶν οἱ Ἴβηρες." H. STEPH.

L. 40 *ſq.* ὑπέστητε αὐτῷ, μιᾶς ἡμέρας &c. „Quod hic dicit illos Mithridati ſe facturos recepiſſe, pag. 209. [p. 726, 29 ſq.] a Mithridate factum fuiſſe narratur: his verbis, ὅ τι τῶν Ἰταλιωτῶν γένος, οὓς μιᾶς ἡμέρας σὺν βρέφεσι καὶ μητράσιν ἐκλύνας τε καὶ κατεποντώσας. In hoc autem loco, de quo agitur, Gelenius ὑπέστητε vertit *ſuſtinuiſtis*, tanquam legens ἀναιρεῖν, non ἀναιρήσειν. Alioqui accipiendo ὑπέστητε pro *recepiſtis*, ſeu *promiſiſtis*, recte ſequitur futurum modi infinitivi: (etiamſi

& præſens tum quoque aliquem habere locum poſſit.) Quoniam tamen hac de crudelitate ſtatim loquitur tamquam de ea non quam ſe perpetraturos promiſerint, ſed quam perpetraverint, ratione non carere ſuam interpretationem dixerit Gelenius: in qua videndum eſt etiam an dativus vertendus fuerit, *juſſu ejus:* an potius verti debuerit, *in ejus gratiam.*" H. STEPHANUS. Utique, ὑπέστητε αὐτῷ ſequente fut. infin. ἀναιρήσειν exponendum proprie fuerat *recepiſtis ei, vos illos trucidaturos.* Atque id conſulto ita, paulo invidioſius, a Sylla dictum videri poteſt. Pag. 732.

L. 42 *ſq.* „Ne illis quidem qui ad templa confugerant, Mithridatem peperciſſe, dicitur eodem modo, eodem illo in loco." H. STEPH.

L. 43. „ ἴδομεν τινά. Muto ἴδομεν in ἴδετε μέν. Sequitur enim particula δὲ huic μὲν reſpondens, ſed ſatis longo intervallo, & ita ut minus animadvertatur propter quædam per parentheſin poſita verba. At P. Candidus legit quidem ἴδομεν, ſed novam huic loquendi generi interpretationem dedit: ita enim hæc vertit, *quorum cauſa Mithridatem nonnulla pœna affecimus.* Vide annot. quæ proxime ſequitur." H. STEPHANUS. ἴδετε μὲν, ſicut emendandum monuit Stephanus, recte dederunt Aug. & Ven. Conf. H. Stephani Adnot. ad lin. 50.

L. 44. ἀπίστῳ τε ἐς ὑμᾶς. τε καὶ ἐς ὑμᾶς Vratiſl. cum Reg. B. quod non diſplicet. Pro ὑμᾶς poſuerat ἡμᾶς MUSGRAV. parum feliciter. *L.* 47. καὶ τυράννους ἐπ' ἐνίοις καὶ λῃστήρια &c. Videri poteſt excidiſſe aliquod participium, a quo pendeant hi accuſativi, qui non nimis commode ad ἐργασάμενος referuntur. Pag. 733.

L. 50. ἴδοσαν δέ τινα καὶ ἡμῖν. „Habes hic eam partic. δὲ quam illi μὲν reſpondere dixi quæ eſt poſt ἴδετε. Facilius autem animadverteretur ſi parentheſi includerentur quæ interjecta ſunt inter vocem θάλασσαν & hoc verbum ἴδοσαν." H. STEPHANUS.

Ibid, „ ὡς τῶνδε ἄρξαντες. Non dubito, quin ſcribendum

Pag. 733. ſit οἱ τῶνδε ἄρξαντες." H. STEPH. Recte: & ſic ded. Aug. Ven. Vat. Eodem modo emend. MUSGRAV.

L. 52. „ εἰκὸς μὲν ἦν οἷς ἱδρύσατε. Aut poſt ἦν, aut poſt γενέσθαι deeſt ὁμοίαν." REISK. Minus feliciter MUSGRAV. οἷς in οἵαν mutatum voluerat. ὁμοίαν οἷς ded. Aug. & Vat.

L. 56 *ſq.* καὶ τῆς φιλτάτης Ῥωμαίοις εὐφημίας ἕνεκα — τῆς φιλτάτης recte Aug. Vat. Et ſic emend. REISK & MUSGRAV. Neque vero opus videtur, a vulgata diſtinctione orationis, aut a ſententia, quam in verſ. declaravi, diſcedere. εὐφημίας ἕνεκα exponi nonnumquam ſolet *boni ominis cauſa*. Sed quoniam adjicitur φιλτάτης Ῥωμαίοις, videtur vulgatiſſima notione accipiendum vocab. εὐφημία, *bona fama*, qua fama qui fruitur ei omnes *bene precantur*: innuitur autem præſertim *benignitatis & clementiæ laus*, (cf. l. 48 ſq.) quam quidem Romanis ait eſſe cariſſimam.

L. 59. καὶ ἔθνει καθισταμένῳ. „ καὶ ἔθνει ἐπὶ τῷ καθιστ." MUSGRAV. neſcio quid ſecutus. *L.* 60. ἐγὼ κατὰ τὰς. Commode interſeri potuerat partic. καὶ, cum Aug. & Vat.

Pag. 734. *CAP. LXIII. Lin.* 69. ἄδδην Aug. Vat. Conf. p. 696, 16.

Pag. 735. *L.* 76. γέ τοι Reg. B. Aug. *L.* 80. ἐς Ῥώμην. „ ἐν Ῥώμῃ." MUSGR. *L.* 82. ἐν τοῖς Ἐμφυλίοις. Civilium libro primo.

CAP. LXIV. Lin. 87. ἐρεσχέλει. In mend. ἐρεσχέλει conſentit Vratiſl.

Pag. 736. *L.* 98. αὐτοῦ. In αὐτῷ conſentit Vratiſl. nec ſpernenda hæc lectio. Dativus caſus pendet a verbo ἐγεῖραι. *L.* 2. κατεῖχεν Reg. B. Aug. Vratiſl. Et correxit REISK. & MUSGRAV.

L. 8. Κόμανα. Sic Vratiſl. cum Reg. A. & Edd. recte: & ſic Aug. quoque pag. 764, 83. & alibi. Quum vero duo *Comana* fuerint, altera Cappadociæ, altera Ponti; *Comana Pontica* hic intelligenda eſſe, manifeſtum ex eo fit, quod contra Fœdus factam a Murena hanc incurſionem queritur Mithridates: ex fœdere autem Cappadocia nihil jam ad Mithridatem pertinebat. *Ibid.* κώμην. πόλιν tamen etiam Strabo adpellat, ipſe ex ſacerdotum Comanorum genere oriundus, lib. XII. p. 535. πόλιν etiam Vratiſl. *Ibid.* σεβάσμιον ἱερόν. Bellonæ deæ dicatum. Cf. Cellar. G. A. III. 8. p. 327. Adde

Digitized by Google

Noſtr. infra, p. 818, 73. *L.* 11. οὐ γὰρ συνεγέγραπτο Σύλλας. De hoc ipſo queritur Mithridates, p. 745, 48 ſqq. Pag. 736.

CAP. LXV. Lin. 26. τὴν βουλὴν αὐτῷ κελεύειν. Promiſcue cum tertio & cum quarto caſu conſtruitur verbum κελεύειν; ſed ubi in vicinia alius eſt accuſativus, præferri dativus caſus ſolet. cf. p. 694, 92. Civ. I. p. 136, 89 ſq. &c. Pag. 737.

L. 35. σὺν τῷ πλείονι Aug. Vat. Ven. *L.* 41. βαλλόμενός τε καὶ χαλεπῶς. Sic recte reſtituit H. Steph. Offenderat fortaſſe primum editorem adverbium illud nude poſitum. Ac MUSGRAV. quoque illud ferri non poſſe putavit, & χαλεπῶς ἔχων legere juſſit. Sed eadem prorſus phraſi & alibi Appianus utitur, vid. Pun. 448, 78. Ad calcem edit. 1. in Var. Lect. monuit C. Steph „exempl. alterum χαλεπῶς." ſcil. Reg. B. Sed eodem modo Reg. A. niſi quod terminatio ως per nexum ſcripturæ expreſſa eſt qui fefellit editorem. Pag. 738.

CAP. LXVI. Lin. 45 *ſq.* ἔθυε τῷ Στρατίῳ Διὶ πάτριον θυσίαν ἐπὶ ὄρους ὑψηλοῦ. „Ex Perſico more, quorum inſtitutis pleriſque uſi ſunt Cappadoces & Ponti accolæ. Perſæ autem cum templorum parietibus Deos ſuos non includerent, quod iis omnia deberent eſſe patentia ac libera, eorumque hic mundus omnis Templum eſſet & domus, ſacra illis ſub dio in editiſſimis ac celſiſſimis locis, arcibus ac collibus faciebant. Herodotus lib. I. [c. 131.] οἱ δὲ νομίζουσι Διῒ μὲν, ἐπὶ τὰ ὑψηλότατα τῶν ουρέων ἀναβαίνοντες, θυσίας ἔρδειν, τὸν κύκλον πάντα τοῦ οὐρανοῦ Δία καλέοντες. Xenophon lib. VIII. παιδ. [cap. 7.] de Cyro, ἔθυε, inquit, Διΐ τε πατρῴῳ καὶ ἡλίῳ καὶ τοῖς ἄλλοις θεοῖς, ἐπὶ τῶν ἄκρων, ὡς Πέρσαι θύουσιν. Et Strabo lib. XV. [p. 732.] de Perſis: θύουσι δὲ ἐν ὑψηλῷ τόπῳ, τὸν οὐρανὸν ἡγούμενοι Δία. Et quidem ἐν καθαρῷ τόπῳ ſacrificaſſe eos, ibidem Strabo poſt Herodotum lib. I. ſcribit. Non eſt autem dubium, a Perſis hunc ritum hauſiſſe Hebræos, quos toties Deus per prophetarum os objurgat, quod in excelſis ſacrificent." ALEX. TOLLIUS, *vel neſcio quis in edit. Tolliana.*

L. 46. Orationem Reg. B. Aug. & Vratisl. hoc modo diſtinguunt: θυσίαν ἐπὶ ὄρους ὑψηλοῦ κορυφὴν, μείζονα ἄλλην &c.

L. 47. δι' ἐς αὐτὴν Aug. Ven. Vat. Et ſic correxit REISK.

Pag. 739. *L.* 49. γάλα καὶ μέλι Reg. B. Aug. Cand. *L.* 52. Πασαργάδαις recte Aug. Ven. Et emend. REISK. & MUSGRAV. Vid. Cellar. Geogr. ant. III. 19. pag. 811. *L.* 54. τηλοῦ τε χιλίων σταδίων. (An τηλοῦ ἐκ χιλίων σταδίων?) Conſentiunt libri: & intactum prætererunt locum duumviri noſtri.

L. 53 *ſq.* & 57. Car. Stephan. in Var. Lect: „exempl. αἰσθομένη, & αἰσθομένου, paulo poſt." Scil. ſic mend. Regii & Vratisl. *L.* 55. τοῖς πλέοσι Aug. & Vratisl. cum H. Steph.

L. 60. ἱρῶν. Sic & REISKIUS: „ἱρῶν, aut ποιήσων, aut δηλώσων." φέρων malueerat MUSGRAV. quod minime ſpernerem, ſi darent libri. Car. Steph. in Var. Lect. „alterum exempl. σφῶν. Arbitror leg. πεισῶν." Voluit πείσων ſcribere. σφῶν Vratisl. cum Reg. A. Paulo ante, pro ἀληθῆ, repoſitum ἀηδῆ voluit MUSGRAV.

L. 62. παιδίον τετραετὲς ἐγγυήσας τῷ Ἀριοβαρζάνῃ, *deſponſata Ariobarzani filiola quadrienni.* Gelenius, & poſt eum Freinshemius (Supplem. Liv. LXXXIX. 16.) aliique vulgo, *obſide tradito Ariobarzani filio quadrimulo:* quam recte,

Pag. 740. viri docti judicent. *L.* 68. ἔτι ded. Aug. Ven. Et adjiciendum monuerunt REISK. & MUSGRAV.

CAP. LXVII. Lin. 71 *ſq.* Ἀχαιοὺς -- οἳ δοκοῦσιν εἶναι τῶν ἐκ Τροίας. Conf. p. 795, 85 ſqq. *L.* 74. ἔπεμπε ded. Aug. Vat. CAR. STEPHANUS in Var. Lect: „videtur deeſſe alterum ἔπεμπε, ut ſit τὰ συγκείμενα ἔπεμπε. ἔπεμπε δέ." Sic & REISK. „ἔπεμπε videtur deeſſe." Et adjecit hoc verb. MUSGRAV. *L.* 76. εἴτε πρός τινων Aug. cum H. Steph.

Pag. 741. *L.* 82. τῶν προβούλων. Conf. Adnot. ad 723, 78.

Ead. & *ſq.* „Τιγράνη τὸν γαμβρὸν Μιθριδάτης ἔπεμπεν ἐς Καππ. Legendum Τιγράνην in accuſativo, & forſ. ἔπεισεν." REISKIUS. Perſpecte: & ſic ded. Aug. & Vat.

L. 89. Τιγρανόκερταν. Heſych. Κέρτα πόλις, ὑπὸ Ἀρμενίων. Imo & in aliis Orientalium idiomatibus קרתא. Cf. Cellar. Geogr. antiq. III. 11. p. 392. & Bochart. de Phœn. Colon. I. 24. p. 512. & II. 10. p. 816.

CAP. LXVIII. Lin. 91. Σερτώριος. Vide Civil. I. c. 108 ſqq. *L.* 95. Μάγιές τε. Sic legendum docuit FRANC. FABRI-

Digitized by Google

eius, ad Oroſ. VI. 2. p. 373. edit. Haverc. Cf. Cic. Verr. I. 34. — „Weſſeling. ad Simſoni Chronic. A. M. 3931. obſervavit, male hic *Manium* appellari, qui *Magius* ſit. Alter eſt non *Fanius*, ſed *Fannius*." Reiskius. Pag. 741.

L. 5. Μάρκον Οὐάριον. Vide Plut. in Sertorio p. 581. A. & Oroſ. VI. 2. In Μάρκιον Οὐάριον conſentit cum Editis aliiſque Vratisl. Conf. & p. 745, 57. & 755, 18. &c. Ceterum ſive *Marium*, ſive *Varium*, ſive *Varum* legas poſterius nomen; prius ſemper prænomen erit, & Μάρκον utique, non Μάρκιον, fuit ſcribendum. Pag. 742.

L. 7. ἐξέφαινε. „ἐξύφαινε" Musgrav. Ingenioſius, ut mihi videtur, quam verius. Sicut flamma ἐκφαίνεσθαι dicitur, ſic commode quoque bellum ſubito erumpens ἐκφαίνεσθαι dici poterit. *Subito* autem hoc bellum eſſe a Mithridate commotum, diſerte ait Noſter, p. ſq. l. 18. ἀξίως γενόμενον. Pariter vero συγεκφαίνειν τὴν παρασκευὴν legimus Civ. I. p. 56, 35.

L. 10 *ſq.* Λευκούλλου τοῦδε. *Lucullo eo quem jam dixi.* (p. 688. & 722.) Hæc eſt vis pronominis τοῦδε. Sic Annib. 230, 34. & ſæpe aliàs. Quum in edit. 1. oratio ſic diſtincta fuiſſet, Λουκούλλου, τοῦδε τοῦ νεναυαρχηκότος, deletum pronom. τοῦδε temere volebat Musgrav. Diſtinctionem recte poſt τοῦδε promoverat H. Steph.

Cap. LXIX. *Lin.* 17. ἡγούμενος. Caſu factum videtur, (nam conſilium non perſpicio) ut a ſcriptorum librorum lectione diſceſſum ſit in Editis. *L.* 18. ἄπιστον Reg. A. Aug. Vratisl. &c. cum H. Steph. Conf. pag. 662, 44. & 720, 32. ibique adnotata. *L.* 28. περιχέαντι Aug. Vat. Pag. 743.

L. 29. & 31. Ἰάζυγες - - - καὶ ἐπὶ τοῖσδε Βασθάρναι. „Apud Plinium lib. IV. cap. 12. *Jagyges* hi populi vocantur. Sed legendum ibi *Jazyges*; & quos ſtatim noſter *Baſternas* appellat, Plinio quoque male *Abſternæ* dicuntur: ſuntque iidem quos Poëtæ Baternas nominant. Valer. Flaccus: *Illinc juratos ſecum trahit Æa Baternas.* De Jazygibus porro tradit idem Poëta, quod non caneſcant, hoc eſt, ad maturam ætatem perveniant, ſed ſimulac vires deficiunt, ſtatim a natis interficiantur. Ita lib. VI. Argonaut.

Digitized by Google

Pag. 743. *& expertes canentis Jazyges avi;*
Namque ubi jam vireſque alia, notoſque refutat
Arcus, & inceptus jam lancea temnit heriles;
Magnanimis mos ductus avis, haud ſegnia mortis
Jura pati; dextra ſed cara occumbere prolis
Enſe dato: rumpuntque moras, natuſque parenſque,
Ambo animis, ambo miſeri tam fortibus actis."

Hac neſcio cujus Adnotatione ALEX. TOLLIO viſum erat editionem ſuam ornare. Ceterum apud Plinium ſi umquam *Jagyges* fuerat editum, jam pridem eliminatum iſtud monſtrum eſt, ita ut ne in Francofurtenſi quidem editione Ann. MDCVIII, quæ antiquiſſima eſt ex eis quæ mihi ad manus ſunt, veſtigium illius erroris ſuperſit. Strabo VII. p. 306. Ἰάζυγες Σαρμάται καὶ οἱ Βασίλειοι λεγόμενοι.
Pag. 744. *Baſtarnas* quod adtinet (*L.* 31.) video illos quidem paſſim apud Scriptores, & in his apud Plinium, *Baſternas* adpellatos, quemadmodum apud Appianum cum h. l. tum alibi partim in ſcriptis partim in editis legitur: (conf. Maced. 518, 7. Mith. 661, 33. & 747, 84. Illyr. 834, 55. & 860, 68.) ſed quum apud longe pleroſque Scriptores (Polybium, Livium, Strabonem, Juſtinum, Dionyſium Perieg. Plutarchum, alioſque) *Baſtarnæ*, Βαστάρναι, dicantur; obſequendum auctoritati illorum ex noſtris libris putavi, qui eamdem exhiberent ſcripturam. Βασλιέρναι autem h. l. perſpicue dabat Vat. & *Baſtarnæ* Cand.

CAP. LXX. Lin 38. ἔθυε Στρατίῳ Διί. cf. p. 738, 45 ſqq.

L. 39. καὶ Ποσειδῶνι λευκῶν ἵππων ἅρμα καθεὶς ἐς τὸ πέλαγος. — „Hujus moris non infrequens apud veteres mentio, quod aquis ſacrificaverint: & fere ea in re equo uſi ſunt, eoque albo. Herodotus [lib. VII. cap. 113.] de Xerxis itinere per Thraciam, τὰ δὲ πρὸς μεσαμβρίαν τείνουσα ἐς αὐτὸν τὸν Στρυμόνα, ἐς τὸν οἱ μάγοι ἐκαλλιερέοντο σφάζοντες ἵππους λευκούς. Tacitus Annal. lib. VI. [cap. 37.] de Vitellio & Tiridate, qui copias ad ripam Euphratis habebant; *Sacrificantibus, cum hic more Romano Suovetaurilia daret, ille equum placando amni adornaſſet;* quem locum mirifice adducta Herodoti verba illuſtrant, ut & illa quæ habet Strabo lib. XV. [pag. 732 ſq.]

Digitized by Google

Διαφερόντως δὲ τῷ πυρὶ καὶ τῷ ὕδατι θύουσι. - - - Τῷ δὲ ὕδατι ἐπὶ λίμνην ἢ ποταμὸν, ἢ κρήνην ἐλθόντες, βόθρον ὀρύξαντες εἰς τοῦτον σφαγιάζονται, φυλαττόμενοι μή τι τοῦ πλησίον ὕδατος καθαροῦ αἱμαχθείη. Meminit quoque ejus moris Plutarchus in Lucullo." ALEX. TOLLIUS. Pag. 744.

L. 41. Ταξίλου. Ταξίλην vel Ταξίλαν vocat Plutarch. Sylla p. 464. Lucull. 509. &c. & Memnon. ap. Phot. p. 380. Τάξιλον Pauſanias I. 20. & alibi. *Ibid.* Ἑρμοκράτους Aug. Vat. Sic & correxit REISK. poſt GELENIUM. Sed Εὐμοκράτους cum Edd. Vratisl. & Cand.

L. 48. ὡς οὐκ ἐθέλουσιν ἀναγράψασθαι. Conf. p. 736, 10 ſqq. Pag. 745.

L. 50. ἐπῆγε, i. q. ἐπέφερεν, quod modo præceſſit. conf. ad Pun. 430, 80.

CAP. LXXI. Lin. 60. Νικομήδους ἄρτι τεθνεῶτος. Hoc ſane ita dictum videtur, ut de eodem Nicomede (Philopatore,) Pruſiæ nepote, intelligendum ſit, de quo ſupra p. 653, 92 ſqq. & paſſim deinceps, & ad extremum p. 730, 99. dictum eſt. Quo magis probabile ſit, non Appiano, ſed librariis, tribuendum eſſe errorem illum quem p. 651, l. 47 ſq. Scriptori noſtro obtruſum vidimus.

L. 68. ὀχυρώτατα. Car. Stephan. in Var. Lect: „exempl. alterum ὀχυρώματα." *L.* 69. „θριγγίων. Mendoſum. F. τριγχίων vel θριγχίων, *per macerias*." MUSGR. *L.* 71. οὐδὲν τοῖς διώκουσιν αὐτοὺς βέλος. Sic recte Aug. Et ſic emendavit MUSGRAV. *L.* 76. ἐς ἑκατέρους Aug. Et ſic REISK. Sed Cand. *ad ſocios:* unde MUSGRAV. ἐς ἑταίρους. *L.* 84. Βασιλικρινῶν. Sic rurſus Vat. & Cand. Pag. 746. Pag. 747.

CAP. LXXII. Lin. 95. λήψεσθαι prætuli cum Reg. B. & Aug. — Iſtam lectionem nude citavit etiam C. Steph. in Var. Lect.

L. 99. ἕξων Aug. Ven. & MUSGRAV. *L.* 3. Μάγιος. vid. p. 741, 95. *L.* 8. τὰ γὰρ Σερτωρίου ὑπὸ Φιμβρίᾳ γενόμενα δύο τέλη. Si recte habet Σερτωρίου, videndum eſt an ſententia ſit ea quam Gelenius expreſſit, *qua aliquando militaſſent ſub Sertorio.* Sed aut delendum utique illud nomen videtur, aut in Λουκούλλου vel Ῥωμαίων mutandum. *L.* 55. ἐπάξεσθαι Aug. cum H. Steph. Pag. 748.

Pag. 749. *Cap. LXXIII. Lin.* 25. διὰ τὸ πλῆθος διὰ μέσον Reg. B. Aug. Ven. Vat. Vratisl. *L.* 26. Κυζίκῳ. De illa *Cyzici* oppugnatione, præter alios, conſulendus Strabo lib. XII. p 575 ſq.

L. 29. τόν τε σταθμὸν, Si vera eſt hæc lectio, (in quam quidem conſentiunt libri;) intelligendus erit σταθμὸν idem h. l. dicere quod ναύσταθμον. Dubitavit etiam Reiskius: „F. ἰσθμὸν, aut ναύσταθμον, ut interpres." Nempe Gelenius, *navalia*; ſed Candidus *caſtra*. *L.* 32. ἑλέπολιν. *Helepolis*, machina obſidionalis, qua urbes capiuntur: cujus deſcriptionem vide apud Diodor. Sic. XX. 91. Opp. T. II. p. 471. ubi alios etiam auctores, qui eamdem machinam commemorarunt, laudavit Weſſeling.

Pag. 750. *L.* 34. κατὰ δὲ τοὺς λιμένας &c. κατὰ pro μετὰ dedit Aug. & mox ἐζευγμέναι Reg. B. Aug. Ven. Et utrumque emend. Reiskius; ἐζευγμέναι etiam Musgrav. Machina autem, quam h. l. dicit, ejuſdem generis eſt, cujus nomen σαμβύκην, *Sambucam*, ſupra declaraverat, p. 678, 14. & 679, 31.

L. 39. προσῆγεν Reg B. Aug. Vat.

Pag. 751. *Cap. LXXIV. Lin.* 60. κεχαλασμέναις Reg. B. Aug. Vat. — Unum exemplar ita dare monuit etiam C. Steph. in var. Lect. *L.* 61. ἐξέλιπον. Sic ſcripti omnes cum edit. 1. Magis tamen placet ἐξέλειπον.

Pag. 752. *Cap. LXXV. Lin.* 79. ἔχευ Aug. Ven. Vat. Cum Reg. B. erravit Vratisl. Jam ſæpius vidimus fraudi fuiſſe librariis & Editoribus noſtris illud verbum. Reiskius: „aut χῶν, id eſt χωννύων, aut ἐχώννυ." Ipſum ἔχου repoſuit Musgrav.

L. 80. ἀνεκρήμνη. Sic recte Aug. a pr. manu; ſed & ibi in ἀνεκρήμνει mutatum. Rurſus eamdem mendam repetierunt editores p. 769, 53. & 789, 91. ubi verum ded. Aug. & Ven. Eſt autem (quod obiter tantum adnotarunt Lexicographi) κρημνάω vel κρήμνημι, & ἀνακρημνάω vel ἀνακρήμνημι, idem quod κρεμάω, ἀνακρεμάω, *ſuſpendo*. Sic Civ. I. p. 100, 77. ἐκρήμναντο manifeſte idem ſonat quod ἐκρεμάσθησαν, coll. lin. 75. Et phraſi huic, ὑπονόμοις τὸ τεῖχος ἀνεκρήμνη, *cuniculis murum ſuſpendit*, ſi quid obſcuri habere videatur, lucem adfundet id quod p. 692, 56 ſqq. legimus: *ſuffoſſa muri fundamenta*,

& trabibus ſuſpenſa, (vel *ſuffulta*: ξύλοις ἀνηρτημένα) Pag. 752
ſubdita magna ſulfuris ſtupa & picis copia, incendi juſſit. Tum Civ I. 160, 99. *poſtquam Pompejus ſuffoſſa mœnia ſubditis ſtipitibus ſuſpenderat*, (τὰ τείχη ξύλων κορμοῖς ὑποκρεμάσαντος,) *Sertorius quidem ſuperveniens urbem obſidione liberavit, ſed muros Pompejus jam ſuccenderat.*

L. 83. περῶσι τὸν Ῥύνδακον. Plutarch. Lucull. p. 498. περὶ τὸν Pag. 753.
Ῥύνδακον ποταμὸν καταλαβὼν τοὺς πολεμίους. Ad oram cod. Aug. notatur: Ῥύνδακος πόλις. Sed fluvium h. l. non oppidum dicit Appianus. *L.* 90. & 91. Varietatem lectionis ex edit. 3. adlatam non niſi ex operarum errore ortum ducere, vel me non monente, intelligitur.

Cap. LXXVI. Lin. 93. χειμὼν ἐπιγενόμενος, *ſuperveniens hiems*, non *tempeſtas*. vid. p. 749, 20. *L.* 96. σπλάγχνων. Neſcio an exciderit aliquid ad hanc vocem pertinens. *Humana* certe *viſcera* intelligenda eſſe, facile patet: & Plutarch. Lucull. p. 498. ἐν αἰσθήσει γενομένου (Λευκούλλου) τῶν ἀπορμῶν — καὶ ἀνθρωποφαγιῶν.

L. 99. ἐπῆγεν Reg. B. Aug. Vat. *L.* 9. ἀρθεὶς μέγιστος. Pag. 754
Perinde erit, hoc eligas, an μέγας, quod offerunt Aug. & Vat. Utrumque probum: neque de aliunde adſciſcenda medicina erat cogitandum. Vide Annib. 236, 40. & ibi notata.

L. 11. πολλήν. „τὴν πολλήν." Reisk.

L. 12. πιεσθέντες. Conſentit Vratisl. Sic & Musgrav. emendavit: „πιεσθέντος αὐτοῦ." Fortaſſe nec male abeſſe poterit αὐτοῦ, ut, quemadmodum nominativus ἀγωνισάμενοι refertur ad nominat. Κυζικηνοί, ſic genitivus caſus πιεσθέντος referatur ad genitivum βασιλέως. Aliam medicinam huic loco quærendam putaverat Palmerius, qua nunc quidem facile caremus. Quum enim vulgo legeretur, καὶ λιμῷ πιεσθέντες ὑπὸ Λουκούλλου, ſic monuit ille: „Mutilus eſt hic locus; non enim a Lucullo fame preſſi ſunt Cyziceni, ſed a Mithridate. Excidit igitur pars quædam hujus ſententiæ. Scripſerat procul dubio: λιμῷ πιεσθέντες, καὶ σωθέντες ὑπὸ Λευκούλλου, vel ἐσώθησαν, vel tale quid: *fame preſſi & a Lucullo ſervati.*"

L. 20. ταῖς πλέοσιν recte Aug. & Vratisl. cum H. Stephan. Pag. 755.

Pag. 755. *L.* 21. χειμὼν ἐπιγενόμενος. Nunc χειμὼν *tempeſtas*, ut pag. 757, 52. ſecus ac p. 753, 93.

Cap. LXXVII. Lin. 22. τὸ κατὰ γῆν. „F. τὸ κατὰ γῆν προτέρημα." Reiskius. Adſumento illo nil opus eſſe videtur.

L 26. Βάρβας δὲ Προυσιάδα εἷλε τὴν πρὸς τῷ ὄρει. „Intelligit Pruſiadem ad Olympum ſitam. Nam licet alia Pruſias fuerit ad Arganthonium montem ſita, & item alia ad Hippium montem & fluvium: tamen quando montis nomen non addidit, de Olympo intelligendum eſt, qui in ea regione ob amplitudinem & excelſitatem mons καθ' ἐξοχὴν dicebatur." Jac. Palmerius. Et Reiskius: „πρὸς τῷ ὄρει. Olympo. vid. Valeſ. Emend. p. 49."

L. 30. ἐν ἐρήμῃ νήσῳ. In *plur.* numero quidem dicit νήσους ἐρήμους, p. 780, 50: at *ſingularis* fœminini generis prima declinatione potius formatur; ut ἐρήμην ἐχέλωσαν Civ. III. 525, 24. Sic & apud Thucydidem in ſing. ἐρήμη δίκη legitur, & ſimilia; ſed in plur. ἐρήμους ἄκρας.

L. 31. ἔνθα δείκνυται βωμὸς Φιλοκτήτου &c. At inſulam illam prope Lemnum, cui *Chryſe* nomen fuerat, ubi Philoctetes ex ſerpentis ictu laboraſſe ferebatur, ſequenti tempore a maris æſtu depreſſam, penitus evanuiſſe ait Pauſanias in Arcad. (VIII.) cap. 33. extr.

Pag. 756. *L.* 33. μνῆμα. Sic & Gelenius: *monumenta calamitatis illius herois.* At non ferri ſolum poterat, ſed teneri utique (uti nunc quidem mihi videtur) debuerat lectio quam ſcripti libri, cum quibus etiam Vratisl. facit, offerebat, μίμημα: nimirum opus, puto, anaglyphum dicit, aræ Philoctetis in-

Pag. 757. ſculptum, quo calamitas ejus efficta erat. *L.* 51. ἐπείγετο Vratisl. ſicut emendaverat H. Steph.

Cap. LXXVIII. Lin. 58. ἀπὸ κάλω διαπλέων. „F. ἐπ' ἀκατίῳ διαπλέων." Reisk. Etiam Musgravio ſuſpecta fuerunt illa verba, qui literam *Q.* adpoſuit, i. e. *Quærendum* ſatis-ne ſana ſint. Intelligendum autem videtur, contra vim ventorum remigio navigaſſe Mithridatem, ob eamque cauſam *remulco trahi* navem juſſiſſe. *L.* 62. τοὺς ὁμόρους Aug. Vat. Et ſic correxit Musgrav. Cum editis errant Vratis. & Cand.

Digitized by Google

L. 64. ἐπὶ τῇ νίκῃ Aug. Vat.

L. 67. ἀπολεμήτου. C. Steph. in Var. Lect: „ exempl. alterum [Reg. A.] ἀποπολεμήτου." *L.* 69. καὶ ἰσθύς. καὶ ἰσθὺς Aug. & ſic ſæpius aliàs. „ F. καὶ αἱ σῦς." REISK. *Pag.* 758.

L. 70. & 71. Εὐπατωρίαν. Sic Editi cum Regiis. Sed utrobique reſcribendum Εὐπατορίαν per ι breve, quemadmodum ſemel hic (l.70.) habet Vratisl. & utrobique a pr. manu Aug. Recte infra (pag. 818, 77 ſq.) omnes Εὐπατορίαν, ad quem locum vide quæ de duabus urbibus ejuſdem nominis monebimus. *L.* 72. περικαθήμενος. Sic Aug. Ven. Vat. — Cum Regiis & editis ſtat Vratisl. Eadem varietas, p. 754, 16. παρακάθημαι πόλει, *adſideo urbi; obſideo urbem;* περικάθημαι πόλιν, *circumſideo; obſidione cingo.* Utrum eligas, parum intereſt. Sed quoniam de maritima urbe agitur, nec mentio fit claſſis, quæ ſimul a mari cinxerit urbem; potior videri poterit vulgata lectio παρακαθήμενος. Sic præcedens accuſativus a verbo ἐπολιόρκει pendebit.

L. 73. Θεμίσκυραν. De hac urbe conſulendus Cellarius III. 8. p. 322. & quæ ad Stephanum Byz. congeſſit Abr. Berkelius.

L. 75. Θεμισκυρίοις ἐπικαθήμενοι. An hac ratione alibi inveniatur hoc verbum, neſcio. Analogia quidem certe non repugnat. περικαθήμ. quod hic habet Vat. ſtare non poteſt, ob adjectum dativum caſum: oportebat ſaltem παρακαθήμ.

L. 77. δή τι Reg. B. Aug. Vratisl. *L.* 78. κατὰ πλῆθος Reg. A. Aug. Vratisl. *L.* 79. ἐς αὐτοὺς Reg. B. Aug. Vratisl. Et ſic MUSGRAV. *L.* 83. Particulam ἔτι, inſertam in editis poſt μονομαχίας, ignorant Reg. B. Aug. Ven. Vratisl. Neſcio an eam agnoſcat Vat. e quo nil hic adnotatum in ſchedis.

CAP. LXXIX. Lin. 93. διεπύρσευον. „ F. οὐ διεπύρσευον." *Pag.* 759. REISK. Et ſic utique probabile eſt ſcriptum reliquiſſe Appianum. *L.* 98. Πομπώνιος. Hanc Candidi lectionem firmat Plutarch. in Lucullo p. 500. F. Πομπώνιος, ἀνὴρ οὐκ ἄδοξος, ἑάλω τετρωμένος. *L.* 17. ἐπέβη τὸν ἵππον. Forſan ἐπέβη ἐπὶ τὸν ἵππον. *Pag.* 760. *L.* 19. περιυβρίσθαι Aug. Ven. Vat.

Digitized by Google

Pag. 761. *Cap.* LXXX. *Lin.* 24. περίοδον Aug. Ven. Vat. πάροδον Vratisl. ut H. Stephan. *L.* 25. κυνηγὸν θηρίων, ἀτραπῶν ἐπιστήμονα. Non dubito, κυνηγὸν ὀρείων ἀτραπῶν, ſcripſiſſe Appianum; & ſic in contextu repoſitum velim: quod & Gelenius voluiſſe videtur, quum *venatorem*, dixit, *peritum montanorum callium*. Otioſum ſane & frigidum additamentum vocab. θηρίων ad κυνηγὸν: proclivis autem ex ΟΡΕΙΩΝ in ΘΗΡΙΩΝ tranſitus: & cum ſequenti ἀτραπῶν conjungendum hoc vocab. indicat diſtinctio orationis quæ in *cod. Aug.* obtinet. Neque hic unus locus eſt, in quo accurata ſermonis diſtinctione veram Appiani vel ſcripturam vel ſententiam optimus ille Codex declarat: quæ ἀκρίβεια in diſtinctione orationis non ab indocti calligraphi conſilio, qui hunc codicem exaravit, profecta eſt, ſed ex vetuſto probatiſſimoque codice propagata eſſe debet.

L. 33. ἐπιδρόμων Reg. A. Aug. Verbum hoc plane præteriit Candidus: *eos a valle increpans.*

Pag. 762. *Cap.* LXXXI. *Lin.* 52. „ἐς τὰς πρῶτας κατέρρηξαν. Forte τοὺς πρῶνας, niſi hoc poëticum ſit: aut τὸ πρανὲς vel πρηνές." Reiskius. Cum Edd. erravit Vratisl. itemque Cand. *nonnullos etiam e primis confecerunt.* Sed perſpicue ἐς τὰς πέτρας ded. Aug. Ven. Vat.

Pag. 763. *L.* 54. περιγενέσθαι dederunt iidem Aug. Ven. Vat. Et Cand. *ſe ſolos evaſiſſe. Ibid.* σφίσι præferendum utique videbatur. In φύσει conſentit Cand. *ex ſe.* *L.* 57. ἱππέων ἀπωλείᾳ Aug. Ven. Vat. Et Cand. *equitum clade.* *L.* 59. πρίν τι Reg. B. Aug. Vat. Vratisl. *L.* 62. πολὺ τὸ πλῆθος. Artic. τὸ caret Vratisl. cum Aug. & Reg. A. *L.* 63. καὶ τοπάζοντα. — „ὑποτοπάζοντα." Reisk. Nil variant libri: nec mutatione opus eſt.

Pag. 764. *Cap.* LXXXII. *Lin.* 85. προσιέμενος. Sic & C. Steph. in Var. Lect: „exemplaria προσιέμενοι." *Ibid.* ἐν χωρίοις. Cand. *certis in locis.* Gelenius: *in caſtellis.* Videtur idem eſſe quod ἐν ἀγροῖς, *rure*, vel, *in prædiorum aliquo, non in regia.* Plutarch. Lucull. p. 505. F. ἐν χωρίοις ἑλώδεσι καὶ νοτεροῖς.

L. 86. ὅτε δὴ Reg. B. Aug. Ven. Vat. Vratisl.

Digitized by Google

L. 87. Βάκχιν. Βακχίδην Plut. Lucull. pag. 502 ſq. Sed Pag. 765.
apud Strabonem XII. p. 546. *Bacchides* nomen eſt regii præfecti Sinopes urbis, quo tempore eam Lucullus oppugnavit.

L. 93. αὐτοὺς ἐπιὼν Aug. Ven. Vat. & MUSGRAV.

L. 94. *Ἀμίασθμν. Vide, an Ἀμισὸν ſit legendum. Cf. p. ſq. l. 9 ſqq. Nam ſupra (p. 758 ſq.) oppugnatam quidem Amiſum urbem a Lucullo dixerat, at non expugnatam.

Cap. LXXXIII. Lin. 99. Αὐτόλυκον. Strab. XII. p. 546. Plutarch. Luc. p. 506 ſq. *L.* 3. ἀνδριάς τι Aug. „F. τοῦτο ἀνδριάς τις σεβασμ." REISKIUS.

L. 4. οὐ φθάσαντες Aug. Vat. eodemque modo MUSGRAV. Pag. 766.
Sed REISK. „ὡς φθάσοντες." Plut. l. c. ὁρᾷ παρὰ τὸν αἰγιαλὸν ἀνδριάντα κείμενον, ὃν ἐκκομίζοντες οἱ Κίλικες οὐκ ἔφθασαν ἐμβαλέσθαι. *L.* 13. δημοκρατίᾳ χρησαμένοις, ἐπὶ πολὺ τοῖς Περσ. — „Comma poſt ἐπὶ πολὺ promovendum. *Poſtquam diu fuiſſent populari imperio uſi.*" REISKIUS. Recte, ſi quid video. Diſtinctionem nullam agnoſcunt Aug. & Vratisl.

L. 14. συναγαγόντος δ' αὐτοὺς ἐς τὴν δημοκρατίαν ἐκ προστάγματος Ἀλεξάνδρου. Conf. ſupra p. 651, 53 ſqq. Poſt δημοκρατίαν „deeſſe nomen proprium" monuit MUSGRAV. Et REISKIUS: „Forſan, ἀναγαγόντος δ' αὐτοὺς Ἀντιπάτρου ἐς τὴν δημοκρ."

L. 23. Μιθριδάτην δ' ἐξῄτει παρὰ Τιγράνους. Quum Pag. 767.
legeretur ἐξῄτει παρὰ Τιγράνην (ut eſt in edit. 1. & Vratisl.) vel παρὰ Τιγράνῃ, (quemadmodum H. Stephanus, ut aliqua ſaltem ſententia verbis ineſſet, poſuit;) ſententiam illorum verborum recte Candidus his verbis expreſſit: *& ad Mithridatem apud Tigranem inquirendum proficiſcitur.* Sed hoc non dixiſſe Appianum, cum ex eo quod proxime ſequitur, αὐτὸς ἐπανελθὼν, *ipſe regreſſus*, facile patet; quo nimirum innuitur, per literas vel per nuncios depopoſciſſe a Tigrane Mithridatem; tum rurſus ex eis, quæ cap. ſq. referuntur, ſatis fit manifeſtum. Nunc, poſtquam παρὰ Τιγράνους meliores libri Aug. Ven. Vat. dederunt, in promtu erat, alteram mendam, quæ locum hunc occuparat corrigere, ἐξῄτει reſtituendo pro ἐξῄτη, quod ex illo corruptum eſt. ἐξαιτεῖν,

Digitized by Google

Pag. 767. *depoſcere*, *expoſcere*, proprium in hac re verbum. De proclivi literarum ζ & ξ permutatione nil addinet dicere.

CAP. LXXXIV. Lin. 25. τέτραπλα. Quum mendoſe editum eſſet τέπλαρα, ſuſpicatus erat REISKIUS, „ forſ. τετλαρακοσιάκις."

L. 26. ἐπὶ τοῖς θεράπ. καὶ ταῖς οἰκ. Aug. Vat. *L.* 31. μόνα τὰ χρήσιμα Aug. Ven. Vat. τὰ χρήσιμα, i. q. τὰ ἐπιτήδεια. Sic & Syr. 603, 33.

Pag. 768. *L.* 37. Μιθροβαρζάνην. Plut. Lucull. p. 508. *L.* 40. ἐπὶ τῇ τιμῇ. Magis placet lect. Aug. ἐπὶ τιμῇ. *Ibid.* τῆ ἑαυτοῦ βασιλεὺς &c. „ F. ἑαυτοῦ, ὅτι ἔτυχε βασιλεὺς ἐν ἐκείνῳ. conf. p. 216, 29. [741, 88 ſq.]" REISKIUS. *L.* 44. ἱπποτοξόται. Conſentit Vratiſl. Sic & Pun. 436, 80. (τὰ) ἱπποτοξότα.

L. 47. & 50. Μαγκαίῳ & Μαγκαῖον Aug. Ven. ſicut paulo ante Editi quoque dederant. *L.* 48. μὲν οὖν ὁ Λουκ. Aug.

Pag. 769. Ven. Vat. *L.* 50. ἐς Τιγρανόκερτα. Recte, in neutr. plur. Sic p. 771, 92. ἀπὸ Τιγρανοκέρτων, omnes. *L.* 53. ἀνεχρέμνη τὸ τεῖχος Aug. Ven. Conf. p. 752, 80. & ibi notata.

CAP. LXXXV. Lin. 58. ἐς τὸ Φρούριον. Tria hæc verba dederunt Aug. Ven. Vat. *L.* 64. περικλεῖσαι. περικλείσειν Vratiſl. cum edit. 1. REISKIUS: „ συγκλείσειν aut περικλεῖσαι." Cand. *fame præcludere.* Ni incommodum videretur futurum tempus, in cujus terminationem tamen conſentiunt codices, ſuſpicarer περιοίσειν fortaſſe ſcripſiſſe Appianum. Sic Pun. 422, 54. ἐς συμφορὰς περιφέρειν, & Civ. V. pag. 895, 86. ἐς λιμὸν περιφέρειν. Sed nec incommode hic verbum περικλείειν ſtare videtur.

Pag. 770. *L.* 78. ἴστο. Sic recte editum erat ex Reg. B. cui conſentit Vratiſl. Ἴστό, non edit. 1. ut infra contextum dixi, ſed

Pag. 771. Aug. & Reg. A. *L.* 88. In παροδεύοντες ſcripti libri noſtri conſentiunt omnes, & cum his REISKIUS & MUSGRAV.; quorum hic conferre juſſit Civ. IV. 682, 61. ille autem σιρομαυχένια ἔχοντας παροδεύοντες repoſitum voluit, quo tamen adſumento facile caremus.

CAP. LXXXVI. Lin. 98. ἐμερίζοντο τὰ ὅπλα Aug. Ven. Vat. *Ibid.* ἐκ τῶν δυνατῶν, i. q. ἐκ τῶν παρόντων, ἐκ τῶν ὄντων, vel,

Digitized by Google

vel, ut habet Herodot. II. 44. ἐξ ὧν οἷόν τε ἦν, *pro viribus, prouti fieri poterat, prout res & tempus ferebat.*

L. 1. ἔξωθεν Aug. Ven. Vat. Pag. 772.

Cap. LXXXVII. *Lin.* 29 *ſq.* αὐτὸς δὲ τὸν Μιθριδ. προκαλ. ἐς μάχην. Poſt hæc verba excidiſſe nonnulla videntur, quibus exponebatur quid effecerint equites illi, quos adverſus adventantem Tigranem præmiſerat Lucullus. Neque vero probabile eſt, poſt ea quæ dicere inſtituerat, nunc hæc duo continuo orationis nexu ſtatim junxiſſe Appianum, τὸν Μιθριδάτην προκαλούμενος ἐς μάχην, & περιταφρεύων, *Mithridatem ad certamen provocavit,* & *foſſa cinxit.* Forſan, nonnullis ſive verbis ſive verſibus interjectis, iterum occurrebant duo illa verba ἐς μάχην, aut etiam tria, προκαλ. ἐς μάχην, (puta, ut poſt ea, quæ nunc deſunt, ſic pergeret oratio: καὶ συνεχῶς προκαλούμενος ἐς μάχην:) eaque res fraudi fuit fugienti oculo librarii ejus ex cujus libro manarunt noſtra exemplaria. Pag. 773.

L. 31. ἕως χειμῶν ἐπιπεσών. Sic Reg. B. a pr. man. Aug. Vat. Jam æquinoctii tempore multum a frigore paſſum Lucullum Plutarchus refert p. 513.

Cap. LXXXVIII. *Lin.* 32. ἐξ ὅλης Ἀρμενίας. „F. Τιγράνης μὲν ἀπὸ τῶν ἔξω τῆς Ἀρμενίας." REISKIUS. *L.* 36. ἐφείπετο. Rarioris uſus verbum. Quod ſi quis vulgatum ὑφείπετο, quod & Vratisl. agnoſcit, in priſtinam ſedem reſtitutum malit, facile patiar. *L.* 38. Φαβίῳ. *M. Fabius.* Dio Caſſ. XXXV. 9. Plutarch. Lucull. pag. 515. Huic *Adriano* cognomen fuiſſe docet Havercamp. ad Oroſ. V. 20. p. 346 ſq. ex coll. Plutarch. Lucull. p. 502. *L.* 50. τήν τε ἀρχήν. An τήν τε στρατιάν? Id quidem in lat. verſ. expreſſi. *L.* 55. κατεχρήσατο. Sic plane Vratisl. Pag. 774. Pag. 775.

Cap. LXXXIX. *Lin.* 64. καταχρώμενος Aug. Ven. Vat.

L. 66. ἐλαίσας. Non video, cur „ἐλπίζων" voluerit MUSGR.

L. 70. σὺν ἐπείξει βαθείᾳ. „βαρείᾳ." REISK. *L.* 75. ἐπιδείξειν αὐτὸν Aug. Ven. Vat. & MUSGRAV. *L.* 76. Ἀλεξ. αὐτόν. αὐτὸν Vratisl. ut H. Steph. *L.* 79. τὸν στρατὸν Aug. Ven. & REISK. & MUSGRAV. Pag. 776.

Digitized by Google

Pag. 777. *Cap. XC. Lin.* 89. Ατίδιος. Sic Vratiſl. cum reliquis. An apud alium Scriptorem mentio hujus *Attidii* vel *Attilii* fiat, non dixerim. Cicero in Verr. Act. I. 13. *M. Attilii* meminit de majeſtate damnati, qui an huc referendus ſit, viderint quibus vacat. *L.* 90. πρὸ πολλοῦ Aug. & Vratiſl. cum. H. Steph. *L.* 92. Ῥωμαίων ποτὲ βουλ. Conſentit Vratiſl.

L. 97. ὁ τῆς Ασίας ϛρατηγὸς. *Aſiæ proconſul:* M'. Acilius Glabrio. *L.* 99. In ϛρατείας conſentit nobiſcum Vratiſl. ſed in præcedd. a vulgata lectione non recedit. Perſpecte Reiskius: „F. καὶ τοὺς ὑπ' αὐτῷ. Musgrav: „ καὶ τοὺς ὑφ' αὐτὸν."

Pag. 778. *Cap. XCI. Lin.* 13. Ὡς δ' ἐκεκάθαρτο. Sic Aug. cum H. Stephan.

Pag. 779. *Cap. XCII.* „ Præter Noſtrum de *Piratico* hoc *Bello*, quod initium habuit A. U. DCLXXIV. & anno DCLXXXVI a Pompejo, poſtquam id lege Gabinia ei permiſſum eſſet, conſummatum eſt, legi poſſunt Cicero in Orat. pro Lege Manilia, Plutarchus in vita Pompeji, Auctor de Vir. Illuſtr. cap. ult. Valer. Max. lib. VIII. cap. 15. Dio lib. XXXVI. Florus lib. III. cap. 6. Vellejus Paterc. lib. II. c. 31." Al. Tollius. Adde Liv. Epit. XCIX.

Lin. 27. ἐμήκυνετο Aug. Vat. Et viderunt Reisk. & Musgr.

L. 29 *ſq.* τοῦ Μιθρ. καὶ ἀναχώρ. Hanc verborum ſeriem dedit Aug. *L.* 32. ἐμπεσόντες Aug.

Pag. 780. *L.* 39. ἀπῆγον Aug. Et ſic correxit Reisk. *L.* 44. μεθεῖναι Aug. Ven. Et Reisk: „ f. μεθεῖναι." *L.* 49. In edit. 1. legebatur ὕφορμον ἐποιοῦντο, ἢ ϛρατόπεδον ἐτίθετο εἶναι. Et eodem modo in edit. 2. 3. niſi quod pro ἢ in his ſit ἢ, ſive caſu ſive neſcio quo H. Stephani conſilio. (Quod in Varietate lectionis contextui noſtro ſubjecta κοινὸν ϛρατόπ. legitur, per errorem factum eſt, & delendum ibi vocab. κοινόν.) Verbum ἐποιοῦντο delevi cum Aug. Pro ἐτίθετο autem reſtitui ἐτίθεντο, quod & Regii & reliqui noſtri codices offerebant. ἐτίθεντο etiam repoſuerunt Reisk. & Musgrav. Et ἢ, quod erat in H. Steph. edit. in ἢ rurſus mutavit Reisk.

L. 55. Τραχειωτῶν. Merito ſuſpecta MUSGRAVIO vulgata lectio fuit, quam ſuſpicionem ille litera *Q.* (i. e. *quære*, vel *quærendum*) ad marginem poſita indicavit. Nempe *Trachinios* huc intruſit librarius, cui illud nomen ex Sophoclis tragœdia notum erat. Τραχειῶται vel Τραχιῶται vocabantur Ciliciæ Aſperæ incolæ, vid. Strabo XII. 568. D. XIV. 668. B. &c. & Stephanum Byzant. v. Τραχεῖα. Neque ignotum illud nomen Cilicum ex adverſo Ciliciæ nato habitantique Appiano eſſe potuit: quare, quin ei id reſtituerem, dubitandum non putavi. Pag. 781.

Ibid. συνεπιλαβόντων δὲ Σύρων. Sic recte Aug. atque ita plane correxit REISK. συνεπιλαβόντων etiam MUSGRAV. ſed conjunctionem non adjecit.

CAP. XCIII. Lin. 65. Verba περὶ αὐτῇ Σικελίᾳ in Edd. interpoſito puncto ſeparata erant a præcedd. & cum ſqq. conjuncta. Emendavi diſtinctionem orationis, præeuntibus ipſis Regiis mſptis & Aug. & Vratisl. Monuit quoque REISK: „punctum poſt Σικελίᾳ promovendum." *L.* 67. διὰ τὴν ἀνεπιμιξίαν. Sic recte Aug. Ven. Idem dicit, quod Livius Epit. XCIX. *commercium annonæ intercluſerant:* & Florus III. 6. *ſublatis commerciis, rupto fœdere generis humani.*

L. 80. τοῖς παραλίοις. Sic libri noſtri omnes, excepto Reg. A. in quo quidem pariter primum παραλίοις fuerat ſcriptum. REISKIUS correxerat „τῆς παραλίας aut παραλίου." Mox rurſus ſcripti omnes, excepto eodem Reg. A. dederunt ἐπέβαινον, quod & MUSGRAV. reponere juſſit. *L.* 82. γύναια παροδεύοντα. Antonii viri triumphalis filia, rus proficiſcens. Plut. Pomp. p. 631. Pag. 782.

L. 83. Quod vulgo conſpirantibus libris noſtris legebatur, δύο στρατοὺς αὐτοῖς σημείοις συνηρπάκεσαν, id recte quidem Gelenius interpretatus eſt, *duos exercitus una cum ipſis aquilis abripuerunt* (*prædones*). Sed id Appianum dixiſſe credat qui volet. Toties jam vidimus permutata a librariis noſtris duo illa nomina, στρατὸς & στρατηγὸς, (conf. ad Syr. 569, 60.) ut, etiam ſi non accederent diſerta aliorum Scri-

Digitized by Google

ptorum teſtimonia, ne tantillum quidem hæſitare debuerim
Pag. 782. pro mendoſo στρατοὺς veram lectionem στρατηγοὺς reſtituere Noſtro. *Duodecim ſecures in poteſtatem prædonum perveniſſe* memorat Cicero pro Lege Manil. c. 12. Nomina etiam *duorum Prætorum, quos prætextatos una cum adparitoribus lictoribuſque prædones abripuerunt, Sextilium & Bellinum*, Plutarchus edidit loco paulo ante cit. Hæc jam ſcripſeram, quum vidi ad eumdem hunc locum, quem miror intactum reliquiſſe Reiskium & Muſgravium, *in Editione* TOLLIANA *Adnotationem* inſertam hujuſmodi: „Ex corrupta lectione in errorem prolapſus interpres hunc locum vertit: *Duos exercitus cum ipſis aquilis abripuerunt*; peſſime & contra hiſtoriæ fidem. Eleganter ad Tertulliani Apologeticum emendavit HERALDUS, δύο στρατηγούς; emendationemque Plutarchi verbis in Pompejo confirmavit: ἥρπασαν δέ ποτε καὶ στρατηγοὺς δύο ἐν ταῖς περιπορφύροις, καὶ τοὺς ὑπηρέτας ἅμα καὶ ῥαβδοφόρους ᾤχοντο σὺν αὐτοῖς ἐκείνοις ἔχοντες. Præterea per αὐτὰ σημεῖα non aquilas, ſed ducum inſignia, prætextam ſcilicet ac faſces ſimiliaque intelligi debere docet, cum ex adducto Plutarchi loco, tum ex his Appiani lib. I. Εμφυλ. [pag. 152, 94 ſq.] καὶ ἡ βουλὴ πᾶσα, καὶ αἱ ἀρχαὶ τὰ σφέτερα σημεῖα ἐπικείμενα. Et lib. II. [p. 188, 32 ſq.] τὰς ῥάβδους καὶ τὰ σημεῖα τοῦ Βίβλου περιέκλων. Ubi [quemadmodum & ſæpius alibi.] τὰ σημεῖα ſimiliter accipiuntur."

Pag. 783. *CAP. XCIV. Lin.* 86. νόμῳ. Lege Gabinia. *L.* 95. μέγα καὶ δυσεργὲς Aug. Vratisl. &c. cum H. Steph. δυσεργὲς in δυσχερὲς mutatum volebat MUSGRAV. præter neceſſitatem.

L. 98 *ſq.* Ανὴρ τε οὐδεὶς πω πρὸ τοῦ Πομπηΐου ἐπὶ τοσῇνδε ἀρχὴν αἱρεθείς. „Vellejus lib. II. [c. 31.] *A. Gabinius legem tulit, ut cum belli more, non latrociniorum, orbem claſſibus jam, non furtivis expeditionibus, piratæ terrerent, quaſdam etiam Italiæ urbes diripuiſſent, Cn. Pompejus ad eos opprimendos mitteretur; eſſetque ei imperium æquum in omnibus provinciis cum proconſulibus, uſque ad quinquageſimum miliarium a mari; quo S. C. pæne totius terrarum orbis imperium uni viro deferebatur.* Plutarchus Pompejo: ἔγραψε δὲ Γαβίνιος εἰς

τοῦ Πειρατικοῦ συνήθων νόμον, οὐ ναυαρχίαν, ἄντικρυς δὲ μοναρχίαν αὐτῷ διδόντα, καὶ δύναμιν ἐπὶ πάντας ἀνθρώπους ἀνυπεύθυνον." Pag. 783. AL. TOLLIUS. Mox IDEM ad *lin.* 3 *ſq.* „ Plutarchus ſimpliciter πρεσβευτὰς nominat; Dio πολλοὺς ὑποστρατήγους. Florus *plures legatos ac præfectos* habet. Vellejus Paterculus dicit Cn. Pompejum *multos & præclaros viros in id bellum aſſumſiſſe*; non expreſſo etiam legatorum numero cum Dione & Floro; quos Plutarchus tradit XVI. fuiſſe. Appianus autem habet στρατηγοὺς πέντε καὶ εἴκοσιν; mox tamen, ubi ſingulorum nomina recenſet, tantum XIII. inveniuntur."

L. 11. εἶέν οἱ. Scribe εἶεν οἱ, quemadmodum editum erat; Pag. 784. ut οἱ non ſit dativus caſus, *illi*, ſc. Pompejo, ſed ſit articulus referendus ad ἀπαντῶντες, *ut eſſent qui occurrerent.* In hujuſmodi contextu adjici ſolere articulum ad participia, jam alibi adnotavimus. Vide ad Pun. 373, 63 ſq. Ceterum hæc verba ἀλλ' εἶεν οἱ πανταχόθεν αὐτοῖς ἀπαντῶντες minus recte Gelenius expoſuiſſe mihi videtur, *ſed eſſent ubique qui ſuccurrentes ſibi mutuo.*

CAP. XCV. Lin. 14. ἅπαντα. In ἅπαντας conſentit Vratisl. ac neſcio an revocari debuerit. Commodior tamen emendatio H. Stephani, quam præiverat Gelenius in lat. verſione. De Legatis atque Præfectis, quos per maris mediterranei oras diſtribuit Pompejus, conferendus Florus III. 6. ejuſque interpretes, & Freinshem. Suppl. Liv. XCIX. 31.

L. 21. Πλώτιός τε Οὔαρος. Conf. Urſin. de Famil. Rom. Pag. 785. p. 216. edit. Patini. Apud latinos etiam ſcriptores perperam permutata interdum a librariis hæc nomina *Varus*, *Varro*, *Varius* reperies: conf. Sigon. ad Epit. Liv. CX. *L.* 25. ἐπ' ἐκείνῳ Aug. Ven. Vat. Et ſic emend. MUSGRAV. Sed REISKIUS, pro ἐκείνῳ „ f. εἶχον aut ἐπεῖχον," ponendum cenſuerat.

L. 32. ὡς ἐν δρόμῳ *velut in ſtadio* vel *circo*. *L.* 34. τὰ Pag. 786. ἐς δύσιν πρῶτα. Sic dedi cum Aug. & Ven. In Aug. tamen quoque ad marg. (ſed ab alia manu) legitur πάντα. Utrumque nomen præteriit Candidus, cui fraudi h. l. fuit id quod præcedit, ἐς δύσιν, ut poneret, *& his quidem duobus & quadraginta diſpoſitis diebus.*

Digitized by Google

P. *XCVI. Lin.* 50. πρῶτοι μὲν Aug. Vat. *L.* 60. ἐς τὰς ...ας Vratiſl. cum Reg. B. & Aug. *L:* 65. πόλισμα ἔρημα. ...o. ἕτερον, quod ex Codd. Regiis intruſum erat, ignorant Ven. Vat. Vratiſl. *L.* 62 *ſqq.* Τοὺς δὲ πειρατὰς *&c.* Sic *facultate ſine rapto vivendi, rapinis arcuit*, ut ait ...j. Pat. II. 32. „Florus: *Non alia tam incruenta vi...z uſi unquam ſumus, ſed nec fidelior impoſterum reperta ulla eſt. Idque proſpectum ſingulari conſilio ducis, maritimum genus a conſpectu longe removit maris, & terraneis agris quaſi obligavit.* Similis prudentiæ ex...a ſupra de bellis Carthaginienſibus pag. 46. [413.] ad...l." ALEX. TOLLIUS.

...p. *XCVII. Lin.* 74. Ἐπὶ δὲ τούτοις. Sic plane Vratiſl. ...correxerat MUSGRAV. *L.* 75. ἐπὶ μέγα Aug. Ven. Vat. ...81. ἄρχειν ἔδωκαν Reg. B. Aug. Vratiſl.

...91. ἐκρήμνη καὶ ὀφθαλμοὺς ἀνώρυττε καὶ ἔκαιε. Gelenius: ...*aut de rupe dabat præcipites, aut mulctabat oculis, ...vivos comburebat.* Ac ſcio quidem, particulam καὶ ...numquam idem valere ac ἢ, *aut:* at ἐκρήμνη non eſt *de ru...præcipitabat*, (quod eſſet κατεκρήμνιζε,) ſed *ſuſpendit:* cf. ...p. 752, 80. Itaque verius, ut mihi videtur, h. l. Can...is: *in crucem tolli juſſerat.* In cruce autem ſuſpenſos ...rdum ſuccenſo igne necari ſolitos docet Lipſius de Cruce III. *L.* 93. ἐπέτριβε δ' ἡ ἀπορία. In lectionem Regio... & Aug., ἐπετρίβετο δ' ἡ ἀπορία, conſentit Vratiſl. quæ ...io ferri poſſet, ſi active acciperetur verbum ἐπετρίβετο, ...ſi ſignificaret *ingruebat, durabat:* quod quoniam cum ...ſermonis minus convenire mihi videbatur, activum ἐπέ...βε repoſui, quod in ſuo exemplari legiſſe Candidum pro...ile eſt, quum *ſtimulabat* poſuit, qua ſcilicet notione ...ſi nonnunquam apud Noſtrum accipi verbum ἐπιτρίβειν ...imus. Ex cod. Ven. & Vat. nihil ad h. l. adnotatum eſſe ...or: nam vulgata quidem ſcriptura ἐπετρίβετο δ' ἀπορία non ...ingenio primi editoris debetur. Et quum C. Stephanus Var. Lect. nude adferat aliam hanc lectionem „ἐπετρίβετο ἀπορίας," ne hæc quidem ſcripti ullius codicis auctoritate

nititur, ſed ex ejuſdem Caroli Stephani vel fratris forte, Roberti, conjectura ducta eſt.

CAP. XCVIII. Lin. 98. τὸ περὶ αὐτῶν Aug. Ven. Vat. Et ſic corrigendum vidit MUSGRAV. Cum edit. 1. erravit Vratisl. *Pag. 790.*

L. 3. In ἐνέδραν conſentit Vratisl. cum reliquis mſſptis.

L. 6. οἱ ἐκ τῆς ἐνέδρας Reg. B. Aug. Vat. Vratisl.

CAP. XCIX. Lin. 12. ἄκων ὑπεχώρει. Videri poteſt ἑκὼν legendum. *L.* 16. ἐς ἑκατὸν. Sic & MUSGRAV. εἰς ἑκατόν. Et REISK: „pro καὶ ſecundo forte leg. εἰς." *Pag. 791.*

L. 19. ὑπὸ ἀνοίας, ἡ πᾶσιν ἐγγίγνεται πλησιαζόντων τῶν κακῶν. In eamdem ſententiam de Antiocho M. dixerat, Syr. 577, 93. Θεοῦ βλάπτοντος ἤδη τοὺς λογισμούς· ὅπερ ἅπασι, προσιόντων ἀτυχημάτων, ἐπιγίγνεται. Vocabulum ἀνοίας quod adtinet, Weſſelingius ad Diod. Sic. XIII. 31, pag. 566. in hoc Appiani loco *clariſſimum exemplum confuſionis harum vocum*, ἄνοια, & ἄγνοια, *durare* cenſuit. *Nam tum demum*, inquit, *vera erit* (Appiani) *ſententia, ubi εἶθ' ὑπὸ ἀγνοίας refinxeris.* Cui emendationi ſuffragatur doctiſſ. RUHNKENIUS, ad Vellej. II, 57. Sed mihi, verum ut fatear, non ita in liquido res ea eſſe viſa eſt, ut in contextu novare quidquam auderem. ἄγνοια eſt *ignoratio, inſcitia*: Mithr. 810, 43, Civ. II. 215, 87. & p. 226, 79. Ceterum video quidem, apud probatos Scriptores ἄγνοιαν etiam pro *peccato* uſurpari, *ex inſcitia potiſſimum oriundo.* Sed major utique vis vocabulo ἄνοια ineſſe videtur, quod *ſtultitiam, dementiam*, ſignificat, atque idem valet quod ἀλογιστία, quo vocabulo Appianus in loco quoad ſententiam in primis cum hoc, in quo verſamur, conferendo uſus eſt: Maced. pag. 530, 76 ſqq. ὁ πιθανώτατος ἐς εὐβουλίαν - - ἀθρόως τότε ἐς ἀλογιστίαν ἐτρέπετο. - - - ὅπερ ἐστὶ πολλοὺς ἰδεῖν, μεταβολῆς προϊούσης [ſ. προσιούσης: ut Syr. 577, 94. προσιόντων ἀτυχημάτων] ἀλογωτέρους γιγνομένους ἑαυτῶν. Sic vero & Pun. 414, 21. ὡς ὑπὸ ἀνοίας ἐνηδρευμένοι, *tamquam ſua ſtultitia decepti:* ubi minus commode, Gelenium maxime ſecutus, in verſ. lat. *velut furore correpti* poſui.

CAP. C. Lin. 41. προσθέοντας Aug. Ven. Vat. *L.* 51 *ſq.* κατελήφθη Aug. cum H. Steph. *Pag. 792.*

Pag. 793. *CAP. CI. Lin.* 55 *ſq.* οἱ εὐθὺς αὐτῷ Aug. *L.* 56. ἐς Συνόρηγα. Conſentiunt libri omnes: & Cand. *Synorega.* Apud Strabonem p. 555. C. Συνορία & Σινωρία vocatur. Apud Plut. in Pomp. p. 636. D. truncato mutilatoque nomine Ἰνώρα.

Pag. 794. *L.* 74. Importunam partic. τι, quæ poſt ἀχαρίστου intruſa erat, delevi cum Aug. Quod ſi recte h. l. ſtetit illa particula, oportet paulo ante exciderit nonnihil. γε, pro τι, reponere juſſit REISK. *Macharem* Lucullo coronam auream miſiſſe, dictum eſt p. 767, 21 ſq. conf. p. 796, 3 ſqq.

CAP. CII. Lin. 81. διώδευεν Reg. A. Aug. Vratiſl. Et mox

Pag. 795. παρώδευεν (*l.* 84.) dederunt iidem. *L.* 89. Σκυθικῶς Aug. & Vratiſl. cum H. Steph. *L.* 90. πρῶτα μὲν Reg. B. Aug Ven.

Pag. 796. *L.* 4 *ſq.* Κλεῖθρα Σκυθῶν. An *Portæ Caucaſi?* At hæ nimium ad dextram remotæ videntur: & oram Ponti Euxini, quoad fieri pôtuit, legerat Mithridates. *L.* 9. διωξ. αὐτὸν Aug. Ven. Vat. Et correxerunt REISK. & MUSGRAV.

CAP. CIII. Lin. 15. εὐθὺς μὲν. Verba hæc adjeci ex Aug. & Ven. *L.* 16. οὐδαμοῦ. οὐδαμᾷ Vratiſl. cum Regiis.

Pag. 797. *L.* 24. κώδια τιθέντες Aug. Vat. *Ibid.* βαθύμαλλα Aug. Ven. Vat. *L.* 26. ἴσως καὶ τὸ χρυσ. Conſentit Vratiſl. *L.* 28. Ὀροίζης. Conf. pag. 822, 51 ſq. Ὀρoίσης apud Dionem vocatur, (lib. XXXVI. cap. 37.) quod perinde eſt. Alii *Orodes*: vid. Fabric. & Havercamp. ad Oroſ. VI. 4. p. 379. *Ibid. ſq.* Αρτώκης. Sic omnes infra, p. 822, 51. Candidus h. l. truncato nomine *Tocus.* Conf. Dionem Coff. XXXVII. 1. & Flor. III. 5, 28.

L. 29. ἀμφὶ τὸν Κύρτον. Quin mendoſe ſcriptum ſit hoc nomen, dubitari vix poteſt. Vid. Cellar. Geogr. antiq. III. 10. p. 371 ſq Κῦρον Strabo & plerique alii nominant Scriptores: & ſic reponi in contextu noſtro poterat, quod & REISKIUS monuit. Addubitavi tamen pauliſper, quoniam in aliam partem abeunt Dio & Plutarchus, apud quos plus ſemel Κύρνος vocatur.

Pag. 799. *CAP. CIV. Lin.* 53. ὑπεραλγήσας. „ὑπεραθλήσας." REISK.

L. 57. In πλησιάσαντος conſentit Vratiſl. & mox (*l.* 60.) in κατέφευγεν. *L.* 58 *ſq.* συγχωροῦντος τι. „Lege τε." REISK:

Digitized by Google

pariterque Musgrav. At nil variant libri in illa vocula: nec ſolicitanda videtur.

L. 73. ἐξελογεῖτο. „ἀπελογεῖτο." Reisk. At familiare Appiano hoc verbum ἐκλογεῖσθαι, eadem notione qua ἀπολογεῖσθαι. Vid. Ind. noſtrum: & loca Appiani ab H. Stephano in Indice Theſ. ex Guil. Budæi Comment. Græc. Ling. p. 289. adlata. *L.* 74. τῇ στρατιᾷ δὲ Aug. Ven. Et ſic Reisk. & Musgrav. repoſuerunt. Guil. Budæus in Comment. l. c. legerat εἰς τὴν στρατιὰν δὲ. *Pag.* 800.

Cap. CV. Lin. 79. Σωφηνῆς καὶ Γορδυηνῆς Aug. Ven. Et mox ἅμα ded. iidem. *L.* 85. τὸν Τιγράνη Reg. B. Aug. Sed jam ſupra monui, promiſcue utramque formam in quarto caſu hujus nominis aliorumque ſimilium locum habere. Vide ad 648, 9. *L.* 89. καὶ μεταξὺ Παρθυαίους ἐρεθίζων, *& interim* (ſc. dum in vinculis erat) *Parthos ſolicitans.* *L.* 91 *ſq.* τὴν μάχην ἐνίκα. „τῇ μάχῃ." Reisk. At ſimili fere phraſi Illyr. 841, 74 ſq. dicit, ἐκράτει τὴν μάχην. *L.* 99. περιών recte Aug. ut emend. H. Steph. *Pag.* 801.

L. 1 *ſq.* μέχρι Καίσαρος - - Σεβαστοῦ, ἐφ' οὗ - - ἥδε ἡ βασιλεία περιῆλθεν ἐς στρατηγίαν. „Peccat hoc loco, ut videtur, Appianus in hiſtoriam. Nam Tiberio demum imperante redacta eſt Cappadocia in provinciam; teſtis idoneus Cornelius Tacitus, cujus fidem non dubito præferre Appiano, qui lib. Annalium II. Conſule Tiberio tertium & Germanico iterum hæc ait: *At Cappadoces in formam provinciæ redacti, Q. Veranium legatum accepere, & quædam ex regiis tributis diminuta, quo mitius Romanum imperium ſperaretur.* Conſtantinus equidem in Themate Armeniaco de Cappadocia ait; ἐβασιλεύετο δὲ μέχρις Αὐγούστου Καίσαρος. Sed illud μέχρι ex Tacito debet intelligi incluſive." Jac. Palmerius. Conf. Lipſium ad Tac. Annal. II. 42. & Dionem LVII. 17. ibique Fabric. Fortaſſe mandatum jam dederat Auguſtus.

Cap. CVI. Lin. 8. Ναβαταίοις Aug. Cand. *L.* 10. εἷλεν Ἱεροσόλυμα *&c.* καθεῖλεν cum Edd. dat Vratiſl. Et Cand. *evertit.* Conf. Syr. cap. 50. p. 610. l. 59 ſq. ibique Adnot. *Pag.* 802.

L. 15. Ῥωμαίοις καθίστατο, non opus eſt cum Muſgrav.

Pag. 802. interponere ὑπείχοα. Syr. 615, 44. τὴν Βαβυλωνίαν καθίσταται ἑαυτῷ, *ſibi ſubjecit.* *L.* 16. Ἀντίοχον τὸν Εὐσεβοῦς, παρόντα &c. Vide Syr. p. 609. cap. 49.

Pag. 803. *CAP. CVII. Lin.* 29. κλεῖναι τῶν υἱέων Ξιφάρην. „ἵνα" interſertum poſt κλεῖναι voluerat MUSGRAV. *L.* 31 *ſq.* θησαυροὶ πολλῶν σιδηροδέτων χαλκέων, πολλὰ χρήματα ἔχοντα. Conſentientem habeo REISKIUM, χαλκέων in χαλκείων eſſe mutandum. Sic reliqua bene habebunt. *Amphoris* condi ſolitum eſſe aurum argentumque, vel ex Annibalis hiſtoria apud Cornel. Nep. XXIII. 9, 3. notum eſt: & ἀγγεῖα χρημάτων memorat Herodot. II. 121. Neque vero opus erat ſolicitare vocab. πολλῶν; nec confecta ullo pacto res eſſet, ſi adjiceres præpoſ. ὑπὸ, quæ cum tertio caſu, non cum ſecundo, foret jungenda. Adeoque *deletam iſtam* breviculam *Notam, contextui ad h. l. ſubjectam velim.* Inciſum poſt χαλκέων abeſſe poterat: ſed illud cum Editis exhibent Aug. & Vratisl.

Pag. 804. *L.* 39. In ὑπέσχητο conſentit Vratisl. Et requirebatur ſane tempus pluſquamperf. *Ibid.* „Poſt Ξιφάρην deeſt περιοῦσαν vel ſimile quid." REISK. *L.* 45. αὐτοῦ παρόντος. Gelenius, *eſſe ſuperſtitem.* Similiter Freinsh. Suppl. Liv. CII. 20. *adhuc vivere.* Non improbo: ſed quum non ſatis mihi liquida res fuerit, in verſ. lat. ita expreſſi hæc verba, tam-

Pag. 805. quam αὐτοῦ adverbialiter poſitum eſſet. *L.* 56. αἰσθομένου Reg. B. Aug. Vratisl. Nec vero ſpernam vulg. lectionem.

L. 58. Poſt ἑωρᾶτο lubens acciperem μόνον, ſi libri darent.

CAP. CVIII. Lin. 63. Φαναγόρειαν. Conſentit Vratisl. Et ſic apud Stephan. Byz. legitur. Φαναγορίαν vocant Strabo &

Pag. 806. Ptolemæus, ut eſt in Aug. *L.* 80. Θεοδοσία. In Θευδοσία cum aliis conſpirat Vratisl. quæ videtur eſſe ſequioris ævi ſcriptura. Vide Berkel. ad Stephan. Byz. v. Θεοδοσία.

Pag. 807. *L.* 84. Si tenere velimus τοῖς στρατοῖς, videtur ad nomen ἀπιστίαν adjiciendum participium ἐγγιγνομένην aut aliquod ſimile.

Pag. 808. *CAP. CIX. Lin.* 15. οὐ γάρ τοι. Sic ex Reg. A. editum inveni. In οὐ γάρ τι cum reliquis mſſptis conſpirat Vratisl.

Digitized by Google

Cap. CX. *Lin.* 18. ὑπ᾽ αὐτοῦ. Præpoſitionem, quæ requiri h. l. videbatur, dederunt Aug. & Vat. *L.* 23. λογισμῶν ἐπιθυμίαις. „F. λογισμῶν ἐνθυμίαις." REISK. Suſpectum etiam MUSGRAVIO fuerat vocab. ἐπιθυμίαις: nec immerito. Pag. 809.

L. 34. ὑπεριπαίρων Aug. Vat. Dixi de hoc verbo, ad Syr. p. 551, 52. *L.* 36. ἐπιίσθησαν οὐδὲ Reg. B. Aug. Vat. Vratisl.

L. 46. ἐγρόμενος Aug. Ven. Vat. quod in Reg. B. in ἐσθιόμενος corruptum eſt. Pag. 810.

Cap. CXI. *Lin.* 53. αὐτοὺς προσιέσθαι Aug. Ven. Vat.

L. 57. In βύβλον conſentit Vratisl. Et perinde eſt, βύβλον an βίβλον ſcribas. *Papyrum* interpretatus ſum cum Freinsh. Supplem. Liv. CII. 51. Gelenius, *membranam chartaceam.* Cand. *ſcirpum.* *L.* 62. αὐτοῦ καὶ φίλους Aug. Ven. Pag. 811.

L. 68. ἐπιγεγενημένοι. Vid. Adnot. ad Pun. 315, 87.

L. 74. & 84. Βίτοιτον. In Candidi edit. Mog. vocatur *Bititius*; ſed in antiqua Veneta *Bittitus.* Ejuſdem nominis, Βίτοιτον vel Βιτοῖτον, memoratum vidimus regem Allobrogum, in Exc. ex hiſt. Gall. p. 85, 96. Pag. 812.

Cap. CXII. *Lin.* 86 *ſq.* „Μιθριδάτης ἀπεθν. ἑκκαιδέκατος ὢν ἐκ Δαρείου τοῦ ὑστάτου Περσῶν βασιλέως· ὄγδοος δὲ ἀπὸ Μιθριδάτου τοῦ Μακεδόνων ἀποστάντος τε καὶ κτησαμένου τὴν Ποντικὴν ἀρχήν. Locus hic fœdiſſime corruptus, niſi corrigeretur, poſſet omnibus Chronologis crucem figere. Nam ſi Mithridates Eupator decimus ſextus a Dario Codomano ultimo Perſarum rege fuit, quem vicit Alexander, quomodo fuit octavus a Mithridate fundatore ſeu Ctiſte, qui Alexandro & Antigono Alexandri duci fuit contemporaneus, & ſic contemporaneus etiam ipſi, cujus octavus nepos Eupator dicitur; certe hæc ſunt ἀσύστατα. Rurſus eum male octavum facit a Mithridate Ctiſte, quem ſupra hujus libri initio ſextum tantum facit. Sic enim ſupra pag. 116. de illo Ctiſte: ἐπί τε μέγα τὴν ἀρχὴν προαγαγὼν παισὶ παρέδωκεν· οἱ δὲ ἦρχον ἕτερος μετ᾽ ἕτερον, ἕως ἐπὶ τὸν ἕκτον, ἀπὸ τοῦ πρώτου Μιθριδάτου ὃς Ῥωμαίοις ἐπολέμησε. *Et in majus ſuum extendens imperium, liberis ſuis tradidit: illi autem regnarunt alius poſt alium uſque ad ſextum a primo Mithridate, qui cum Romanis* Pag. 813.

Digitized by Google

bellum geſſit. Quod verum eſt: ſic enim procedit eorum
Pag. 813. ſtemma.

Mithridates, κτίστης ſeu fundator,
|
Ariobarzanes
|
Mithridates
|
Pharnaces
|
Mithridates Euergetes
|
Mithridates Eupator.

Hoc ſtemma ex Polybio, Memnone, Diodoro, Strabone, & ipſo Appiano probatur. Itaque totum hunc locum ita reſtituo: ἑκκαιδέκατος ὢν ἀπὸ τοῦ Δαρείου τοῦ Ὑστάσπου Περσῶν βασιλέως, ἕκτος δὲ ἀπὸ Μιθριδάτου τοῦ Μακεδόνων ἀποστάντος τε καὶ κτισαμένου, (ſic lego, non κτησαμένου) τὴν Ποντικὴν ἀρχήν. *Sextus decimus a Dario Hyſtaſpis Perſarum rege. Sextus vero a Mithridate, qui a Macedonibus defecit, & qui fundavit regnum Ponticum.* Scio τὸ κτησαμένου retineri poſſe. Sed multum præfero κτισαμένου: nam fuit ejus principis gloria, & inde nomen habuit Κτίστης, διὰ τὸ κτίσασθαι τὴν Ποντικὴν ἀρχήν. *Quod fundaverit Ponticum imperium.*" JAC. PALMERIUS.

VAILLANT in *Achæmenidarum Imperio*, ſ. *Regum Ponti Hiſtoria*, p. 11. pro ἑκκαιδέκατος legendum ἑνδέκατος, *undecimus*, contendit: quo jure, doctiores viderint; ſaltem ἑνδέκατος, non ἐνκαιδέκατος, dicere debebat. Ibidem pag. 10. idem Vir doctus, ſuperiorem Adnotationem, quæ *Jac. Palmerii* eſt, perperam ad *Alex. Tollium* auctorem referens, (qui nimirum illam, ſicut alias cum ejuſdem Palmerii tum aliorum Obſervationes, diſſimulato auctoris nomine editioni ſuæ inſeruerat,) laudat duas emendationes a Palmerio propoſitas, Ὑστάσπου pro ὑστάτου, & ἕκτος pro ὄγδοος. Quarum priorem quidem, ſcriptis etiam libris confirmatam, haud cunctanter reſtitui Appiano: alteram in contextum recipere ad-

dubitavi; quoniam, in parcitate jejunitateque reliquiarum hiſtoriæ regum Ponti, nihil certi in hac re definiri poſſe mihi viſum erat: quum præſertim ſtemma illorum Regum, quod ex Memnone potiſſimum concinnavit Palmerius, differat ab eo quod Vaillantius ex Diodoro Siculo maxime congeſſit. Itaque fieri poſſe putavi, ut Appianus ſecutus ſit auctorem, qui Mithridatem hunc *octavum Ponti regem* numeraverit: imo fieri poſſe, ut fuerit etiam octavus Mithridates noſter ab illo Pontici regni conditore, licet in disjectis hiſtoriæ Ponti laciniis, quæ ad noſtram ætatem pervenerunt, non occurrat mentio ſingulorum. Ac video, Plutarchum etiam haud obſcure ab hac ſententia ſtare: qui, poſtquam de ſuperiore illo Mithridate verba fecerat, (in Demetr. p. 890.) ſic pergit: καὶ τὸ τῶν Ποντικῶν βασιλέων γένος, ὀγδόῃ που διαδοχῇ καυσάμενον ὑπὸ Ρωμαίων, ἐκεῖνος παρέσχε. Sic vero non tam h. l. ἕκτον pro ὄγδοον, quam ſupra p. 652, 78. ὄγδοον pro ἕκτον videri poſſit reſtituendum. Denique ſuſpicari etiam aliquis poſſit, confuſum fortaſſe fuiſſe a nonnullis auctoribus, quorum auctoritatem ſecutus Appianus ſit, illum *Mithridatem*, *primum* hujus nominis, qui Ariobarzanis pater, Mithridatis τοῦ Κτίστου avus perhibetur, cum ipſo Ctiſte. Sic vero apud Appianum utraque lectio ſtare potuerit; & priori loco, pag. 652. Eupator noſter *Mithridates* dictus fuerit *ſextus*, nempe *ſextus hujus nominis:* altero loco *octavus*, nempe rex Ponti octavus a primo. Vide *Stemma Ponti Regum ex Stirpe Achæmenidarum*, deſcriptum a Vaillantio l. c. p. 6. Pag. 813.

L. 88 *ſq.* κληισαμένου τὴν Ποντικὴν ἀρχήν. Quod ſi ad cognomen Κτίστης alluſio fieret illo verbo; non κλισαμένου, ſed κλίσαντος videtur ſcribendum fuiſſe. De re conf. ſupra c. 9. pag. 652. *L.* 96. Μακεδόνας. Conſentit Vratiſl.

L. 11. οὐδεμίαν γε. Delendam præpoſ. ἐς, quæ h. l. intruſa erat, monuit REISK. Eamdem in ὡς mutare juſſerat MUSGR: commode, ni mox ſequeretur ὡς καὶ. *Ead.* & *ſq.* ὁδὸν ἐς ἐπιχείρησιν. „ὁδὸν ὅσον εἰς ἐπιχειρ." REISK. Pag. 814.

L. 12. Σαυνίταις καὶ Κελτοῖς συνετίθετο. *Evonitæ* vel *Evanitæ*, qui vulgo hic legebantur, nulli ſunt. Gelenius: *cum*

Pag. 814. *Mæoticis* poſuit, quæ ipſius eſt conjectura. Sic Græce Μαιώταις fuerit reponendum. Sed ex contextu facile patet, gentem hic nominaſſe Appianum quæ propius tetigerit Romanos, quam Mæotici populi. Cum Samnitibus ſocietatem contraxiſſe Mithridatem, in ſuperiori ejus hiſtoria non meminit quidem Appianus; ſed belli Romanorum ſocialis, & occaſionis inde ad frangendam Romanorum potentiam arreptæ a Mithridate, ſubinde mentio facta. Itaque ex Σαυνίταις corruptum eſſe mendoſum nomen Εὐανίταις ratione perquam probabili conjectatus eram, quum me penitus in iſta ſententia confirmavit id, quod apud Diodorum Sic. Ecloga I. ex lib. XXXVII. T. II. p. 540. edit. Weſſel. *de miſſa a Samnitibus ad Mithridatem legatione, & promiſſo Samnitibus a rege auxilio ſimulatque Aſiam ſubegiſſet,* inveni.

L. 15. „Poſt τινὸς videtur ἐγχειρήματος vel ſimile quid deeſſe." Reiskius. *L.* 17. αὐτὸν ἔλαθεν recte Aug. cum
Pag. 815. H. Stephan. *L.* 23. ἐς Νεμέαν Aug. Vat. Et monuerat Palmerius: „Nemo ambiget, quin reponendum ſit Νεμέαν." Pariter Reiskius.

Pag. 816. *Cap. CXIII. Lin.* 40. βασιλείῳ ταφῇ recte Aug. & Vratiſl. cum H. Steph. Iidem paulo ante (*l.* 39.) dederunt περιελήφθη. Lectionem quidem primæ editionis, περιελίφθη, & huic ſimilem pag. 820, 10. προσειλίφθη, tamquam exempla Atticiſmi citavit Maittaire, in Dialectis Græcæ Linguæ, p. 64.

L. 43. ὡς τῶν καθ' αὑτὸν Vratiſl. cum Reg. A. & Edd.

Pag. 817. *Cap. CXIV. Lin.* 56. μέχρις Αἰγύπτου. Vide Adnotat. ad Præf. pag. 2, 16. *L.* 65 *ſq.* εἰς βασίλεια διεδίδου. Conf. ad Syr. 608, 27. *L.* 67. Ἀντιόχῳ τῷ Κομμαγηνῷ. Vide ſupra, cap. 106. p. 802. & Strab. XVI. p. 749. *L.* 69. τετράρχας. Conf. Syr. cap. 50. extr. p. 611.

Pag. 818. *L.* 72. „ἀπέφηνε δὲ καὶ τῆς ἐν Κομαγηνοῖς θεᾶς Ἀρχέλαον ἱερέα. De hac Comagenorum Dea omnes auctores ſiluerunt, nec dubito legendum eſſe ἐν Κομανοῖς. Nam & ſacerdotium illud Deæ Comanum vel Comanorum fuit quaſi regalis dignitas, ſive de Comanis Cappadociæ, ſive de Ponticis velis intelligere; nam in utraque urbe fuit tale ſacerdotium ſublime &

Digitized by Google

maximæ dignitatis, quæ vel regii ſanguinis viris, vel quibuſdam bene meritis fidelitatis & officiorum præmium dabatur: vide Strabonem lib. XII. [pag. 557 ſq.] Legendum autem eſſe Κομανοῖς evincit etiam caſus ille dativus pluralis numeri. Nam dicuntur τὰ Κόμανα, unde dativus Κομανοῖς. At Comagene provincia ſemper Κομαγηνὴ dicitur ſinguláriter. Tum urbem Comagenes nominaviſſet, ubi templum illius Deæ: nam Comagene nomen eſt provinciæ, non urbis, & de Epheſia Diana non dicitur ἡ ἐν Ἰωνίᾳ Ἄρτεμις, ſed ἡ ἐν Ἐφέσῳ. Nec Apollo Clarius dicitur ὁ ἐν Αἰολίδι, ſed ὁ ἐν Κλάρῳ. Nec Pythius Apollo dicitur ὁ ἐν Φωκίδι, ſed ὁ ἐν Δελφοῖς vel Πυθοῖ." JAC. PALMERIUS. Pag. 818.

Quin corrupta ſit vulgata lectio Κομμαγηνοῖς, dubitari non poteſt. In mente librarii hæſerat adhuc Antiochi *Commageni* nomen, (p. præc. l. 67.) quod eum decepit. De *Comanis* ſupra dixi, ad pag. 736, 8 ſqq. Sicut autem in primo caſu Κόμανα effertur iſtud nomen, non Κομανά, ſic in tertio Κομάνοις, non Κομανοῖς, ut ſcripſit Palmerius. Conf. p. 764, 53. & pag. 828, 44. (quo poſteriori loco eumdem errorem, quo hic laborant omnes, erratum videmus in Aug. & Ven.) Intelligenda autem, *Pontica Comana* eſſe, dubitare non ſinit id quod apud Strab. p. 558. legimus.

L. 74. Κάσσορα Reg. B. Aug. Vid. p. 805, 65. Cum Reg. A. & Edd. h. l. errarunt Vratisl. & Cand.

CAP. CXV. Lin. 76. ἐν μὲν Αρμ. τῇ βραχ. Reg. B. Aug.

L. 77. Εὐπατορίαν. Conf. pag. 758, 70. Sed diverſam hanc *Eupatoriam* ab illa eſſe, de qua ibi agitur, docet Cellarius Geogr. Antiq. III. 8. p. 329. quum illa ad oram maris, hæc ad confluentem Irios & Lyci fluviorum ſita eſſet. Conf. Salmaſ. ad Solin. pag. 624. extr. & ſq. & Freinshem. Suppl. Liv. CIII. 21. *L.* 95 *ſq.* ὅτι Κλεοπάτρα Κώοις παρέθετο *&c.* Pag. 819. Conf. cap. 23. extr. p. 675.

CAP. CXVI. Lin. 1. Ἀττικάς, intell. δραχμάς. *L.* 5. ἐς τὰ οἰκεῖα. Sic & REISK. & MUSGRAV. emendarunt.

L. 19. Φορεῖα χρυσοφόρα. „F. χρυσόφορα." REISK. At Pag. 820. non opus videtur, ſolicitare vulgatam.

Digitized by Google

Pag. 820. *L.* 22. ἀπὸ στερεοῦ χρυσοῦ recte Aug. Ven. Vat. Pro vulgat. ἀπὸ στέρνου REISKIUS ἀφίατου reſcribere juſſerat. Cand. *imaginem a pectore auream:* nimirum cum Editis, cum quibus erravit etiam Vratisl. Verum perſpecte vidit MUSGRAV.

Pag. 821. *CAP. CXVII. Lin.* 27 *ſq.* τῶν πεπολεμ. Reg. B. Aug.

L. 38. ἱππαάρχης. Sic & Vratisl.

Pag. 822. *L.* 42. ἡ σιωπή. „F. ἡ Σινώπη." REISK. mutatione nec neceſſaria, nec ceteroquin admodum probabili.

L. 49 *ſq.* Παλαιστίνης δὲ, ἡ νῦν Σελευκίς. *Seleucidem*, Palæſtinæ urbem, nemo quod ſciam memoravit: & omnino *Seleucis* non urbis nomen eſt, ſed regionis. Quum Palæſtinæ partem Syriæ provinciæ adtributam a Pompejo, atque in ea parte *Gadara* urbem etiam ab eodem inſtauratam, Joſephus Bell. Jud. lib. I. cap. 7. §. 7. referat; cogitavi, fortaſſe ἡ τῆς Συρίας ſcripſiſſe Appianum: tum vero adhuc deſiderabitur numerale nomen, quod ſuſpicari quis poſſit fuiſſe δύο; cujus ſignum β′ a litera initiali ſequentis nominis βασιλεὺς abſorberi potuerit. Sed hanc meram eſſe conjecturam intelligo; cui an ſpecies aliqua veri inſit, doctiores viderint.

L. 51. Ὀροίζης recte Reg. B. Aug. Ven. Vat. Vratisl. ut ſupra, p. 797, 28. *L.* 52 *ſq.* Ναβαταῖος. Conf. p. 802, 8 ſq.

Pag. 823. *L.* 60 *ſq.* „Παρελθὼν δ᾽ ἐς τὸ Καπιτώλιον οὐδένα τῶν αἰχμαλώτων ὡς ἕτεροι τῶν θριάμβους παραγόντων &c. Imperfecta eſt oratio, & pendet ſententia: deeſt verbum ἀνείλετο vel πέπρακε, vel tale quid. Sic enim erat in uſu. Sic Livius lib. VI. [cap. 4.] de Camillo: *Longe plurimos captivos ex Hetruſcis ante currum duxit; quibus ſub haſta venundatis, tantum æris redactum eſt, &c.* Idem etiam mos apud Græcos obtinebat. Plutarchus in Apophthegmatis de Philippo Macedone, ληφθέντων δὲ πολλῶν αἰχμαλώτων ἐπίπρασκεν αὐτούς. *Cum autem plures cepiſſet captivos, eos vendidit:* & ibidem de Agathocle, λαβὼν δὲ κατὰ κράτος ἐπίπρασκε τοὺς αἰχμαλώτους. *Cum vi cepiſſet captivos, eos vendidit.*" JAC. PALMERIUS. Verbum ἔκτεινεν dederunt Aug. Ven. Vat. Atque idem inſerere juſſit MUSGRAV. Sic & Gelen. *neminem captivum necavit.*

L. 63 *ſq.*

Digitized by Google

L. 63 *ſq.* Ἀριϛόβουλος εὐθὺς ἀνῃρέθη. „Id verum non eſt. Vide Weſſeling. ad Simſoni Chron. A. M. 3942. pag. 1508." REISKIUS. Imo diu etiam poſthac vixiſſe, & varias rurſus fortunæ viciſſitudines expertum eſſe Ariſtobulum, cum ex Dione, tum præſertim ex Joſepho diſcimus. *L.* 64. Τιγράνης. Vide ſupra cap. 105. p. 801. *Pag.* 823.

CAP. CXVIII. Vide quæ ſupra ad *Cap. I.* de *Exordio* & *de Epilogo hujus Libri* adnotavimus.

Lin. 69 *ſq.* Verba illa, quæ in Aug. aliiſque deſiderantur, exhibet cum Editis Vratisl. *L.* 74. προσέλαβεν Aug. ſicut emendaverat H. Steph. Conf. lin. 85. *L.* 82. τὴν ἐπ' αὐτῷ νίκην Aug. Ven. Vat. Vratisl. *Pag.* 824.

CAP. CXIX. *Lin.* 98. ἐκβαλὼν recte Aug. a pr. manu. *Pag.* 825.

L. 1. ἐς ἀλλήλους. Sic ſcripti omnes, cum edit. 1. Idque revocandum duxi, non quod terminatio ἄλληλος cum ſuis caſibus utrique generi communis ſit, ſed quod maſculinum ἀλλήλους eodem modo ad fœmininum πόλεις referri poſſe putavi, quo ad nomen ϛρατιὰ ſæpe pronomen αὐτοὶ cum ſuis caſibus relatum vidimus. conf. Civ. I. p. 23, 18.

L. 7. Τοσάδε εἰς οὗτος πόλεμος. Sic ded. Aug. Ven. Vat. Vratisl. *Ibid.* καὶ ποικίλος. „F. καὶ ὧδε (vel καὶ οὕτω) ποικίλος." REISK. *L.* 8. ἐς τὰ μέγιϛα Aug. *L.* 10. διελὼν δ' αὐτὰ Aug. Ven. Vat. *Pag.* 826.

CAP. CXX. *Lin.* 18. Καλουΐνῳ. *Domitio Calvino.* Conferendus Noſter Civ. II. cap. 91. pag. 299 ſq. Hirtius de Bell. Alexandr. cap. 34 ſqq. Dio Caſſ. XLII. 46 ſq. *Ibid.* ϛρατηγοῦντι. Excidiſſe videtur aliquid. Forſan Ἀσίας ϛρατηγοῦντι; aut τὸν τῆδε ϛρατηγοῦντι τῷ Καίσαρι. Certe Civ. II. p. 300, 33. Καίσαρος ϛρατηγὸς vocatur hic Domitius: quippe *cui Cæſar Aſiam finitimaſque provincias adminiſtrandas tranſdiderat,* ut ait Hirtius l. c. Videtur autem nunc Appianus ad nomen Καλουΐνῳ adjeciſſe alterum nomen Δομιτίῳ, quo deinceps ſolo utitur, p. ſq. *Ibid.* & *ſq.* ἐπολέμησεν. Conſentit in hanc lect. Vratisl. nec eam cum altera commutandam puto.

L. 19 *ſq.* ἐς ἀλλήλους ᾖεσαν. Sic omnino fuit reponendum. Sic ſupra, p. 665, 88. ὅτι πρῶτον ᾖεσαν ἐς ἀλλήλους Ῥωμαῖοί τε

Pag. 826. καὶ Μιθριδάτης. Et vulgatiſſimæ phraſes, ἐς χεῖρας ἰέναι, ἐπ' ἀλλήλους ἰέναι.

L. 20. Ἄσανδρος ἐχθρὸς ἴδιος. „Sententia flagitat δοῦλος, aut οἰκέτης, aut ὕπαρχος." REISKIUS. At rurſus p. ſq. l. 32. Aſandrum denuo illum adgreſſum ait, κατὰ τὸ ἔχθος, *pro inimicitia quam adverſus eum gerebat.* Ceterum *Aſandrum* hunc Boſporo præfectum fuiſſe a Pharnace, diſcimus ex Dione l. c.

Pag. 827. L. 23. περὶ τὸ Σκότιον ὄρος, ἔνθα ὁ πατὴρ αὐτοῦ Ῥωμαίων τῶν ἀμφὶ Τριάριον ἐκεκρατήκει. Supra, ubi iſtam de Triario victoriam Mithridatis expoſuit, cap. 89. p. 775. nomen loci non adjecit. Nunc *Scotium montem* (ſi modo integra ſcriptura eſt) dicit, aliis Scriptoribus non memoratum, qui ad urbem *Zelam* vel *Zielam* geſta hæc eſſe conſentiunt. Conf. Cellar. Geogr. antiq. III. 8. p. 331. & Fabric. ad Dionem XLII. 47. *Scoroba* mons, quem h. l. Candidus nominat, in Bithyniæ Pontique confinibus ponitur p. 668. l. 35 ſq. (ſi modo ibi recte nomen τέλος, *confinium*, expoſitum eſt:) at Zela oppidum a parte Armeniæ minoris ſitum eſt.

L. 26. ἐπιπέμψαντος αὐτῷ Δομίτιον. In αὐτὸν Δομίτιον cum Editis facit Vratisl. Quam lectionem ſi ſequeris, hæc erit ſententia, *ipſum illum Domitium*, de quo nempe ante dictum eſt. αὐτῷ reponendum monuit REISKIUS.

L. 31. Θεοδοσίαν. Vide ad p. 806, 80. L. 35. καὶ βασιλεὺς Βοσπόρου. Percommode REISKIUS: „καὶ βασιλεύσας Βοσπ."

Pag. 828. CAP. CXXI. Lin. 41. ἀπὸ τῆς βουλῆς Aug. Ven. Vat.

L. 44. ἐν Κομάνοις ἱερωσύνης. Vid. p. 736, 8 ſqq. & 818, 72. & quæ ad hæc loca monuimus. L. 45. ἐς Λυκομήδην. Apud Hirtium quidem Bell. Alex. c. 66. vulgo *Nicomedes* hic nominatur, quemadmodum & apud Appianum adhuc erat vulgatum: & ſic Cand. quoque, & Vratisl. cum quibus & Vat. & Ven. conſpirare videntur. At vero Auguſtani noſtri lectionem, quam prætuli, non ſolum Strabo confirmat, lib. XII. p. 558. ſed etiam apud Hirtium in probatiſſimis ſcriptis codicibus pariter *Lycomedi*, non *Nicomedi*, legi Oudendorpius ad illum Hirtii locum (in edit. Commentariorum J. Cæſaris

Digitized by Google

p. 836.) teſtatum fecit. Ac multo ſane probabilius eſt, notum nomen Nicomedis librariorum errore locum alterius nominis minus in vulgus noti occupaſſe; quam vice verſa. Pag. 828.

L. 48. ἀπὸ τοῦ Σεβαστοῦ Καίσαρος; *poſt Cæſarem Aug.* vel, *inde a Cæſ. Aug.* Supra, de Cappadocia loquens, (pag. 801. extr. & ſq.) dixerat: ἐφ' οὗ ſcil. Καίσαρος τοῦ Σεβαστοῦ, καθάπερ τὰ λοιπὰ; καὶ ἥδε ἡ βασιλεία περιῆλθεν ἐς στρατηγίαν. Unde h. l. reponendum videri ἐπὶ poſſet pro ἀπὸ: atque ſic, deleto inciſo poſt περιῆλθεν; jungenda illa verba ἐπὶ τοῦ Σεβ. Καισ. cum præcedentibus forent. At quum præpoſitio ἀπὸ non ſolum percommodam, ſed paulo etiam veriorem (ut ad loc. cit. monuerunt viri docti) efficiat hujus loci ſententiam; non fuit ab illa diſcedendum. *L.* 52. ἐπὶ ψάμμου Aug. Et emendavit Reiskius.

L. 54. εἰκότως δ' ἔτι εἰκῇ Reg. B. Aug. Vratisl. ut emend. H. Stephan. *L.* 55. Μέγας ἐκλήθη. Vocab. Μέγας, quo caret edit. 1. cum Regiis & Vratisl.; tacite adjecerat H. Stephanus. Exhibet autem idem vocab. codex Aug. *L.* 56 *ſq.* Λαγιδῶν recte idem Aug. Conf. Civ. I. p. 158, 66 ſq. *L.* 57. Αἰγύπτιος ἐς &c. Etiam Vaticanus noſter ignorat importunam illam conjunct. quæ poſt Αἰγύπτιος erat intruſa. *L.* 58. ἐλαιῶν Aug. & Vat. ut edit. H. Steph. Conf. Civ. I. p. 83, 20. Pag. 829.

ADNOTATIONES
AD APPIANI LIBRUM
DE REBUS ILLYRICIS.

Quum Regii Codices, e quibus prima Editio Hiſtoriarum Appiani adornata eſt, non niſi *Initium* fere hujus *Libelli de* Rebus Illyricis, uſque ad p. 835. l. 73. noſtræ editionis, exhiberent; nihil amplius nec primus Editor, nec H. Stephanus, dare potuerant. Sed ne Tollius quidem, quum Anno MDCLXX. ederet Appianum, Librum hunc integrum

ſuæ Editioni inſeruit. Licet enim Anno M. D. IC. id eſt, ſeptuageſimo ante quam Tolliana prodiret Editio, *Illyrica* hæc *Appiani Hiſtoria* a DAVIDE HOESCHELIO ex Codice noſtro Auguſtano fuiſſet edita; *Tollius* tamen, ſive ignarus quid ante ipſum in provincia ea, quam adminiſtrandam ſuſcepit, geſtum eſſet; ſive nil curans ut vel exemplar Hœſchelianæ editionis vel (ſi id minus poſſet) Apographum ſaltem ejus nanciſceretur, poſt Fragmentum hujus Libelli, quod in Stephanicis editionibus continebatur, nihil amplius niſi *Petri Candidi latinam Verſionem*, quam H. Stephanus ſuæ Editioni jam adjecerat, exhibuit; tum vero in fine libelli verba hæc ejuſdem H. Stephani ſua facere non erubuit: *Græcum Exemplar, Lector, unde Illyrica transtulit Interpres, nondum ſumus nacti integrum: ſed tantum ejus fragmentum, quod & ipſum tibi exhibemus. Interea faciendum duximus, ut ſaltem verſionem Interpretis, qualiſcunque illa eſſet, adjiceremus. Tu, lector, utere, fruere, & noſtris laboribus fave.*

Nobis in recenſendo hoc Libro, præter exemplar *Editionis Hœſchelianæ*, ad manus fuit primum ipſe toties a nobis in totius hujus Operis curſu laudatus *Codex Manuſcriptus Bibliothecæ Auguſtanæ*, e quo Hœſchelius editionem ſuam paraverat. Tum *Varietas Lectionis ex Codice* illo *Veneto* Bibliothecæ S. Marci, quem pariter ſæpius jam laudavi, opera ſtudioque Viri nobis amiciſſimi JO. PAUL. BLESSING, Ulmenſis, S. Th. Cand. ad marginem apographi editionis Hœſchelianæ, quod Venetias ad eum miſeram, adſcripta. Præterea quum in *Codice Manuſc. Voſſiano* Bibliothecæ Univ. *Lugdunenſis Batav.* pars illa (longe, ut dixi, maxima) hujus de Rebus Illyricis Libelli, quam Editiones Appiani non exhibebant, ex antiquo exemplari deſcripta contineretur; WYTTENBACHIUS V. Cl. humaniorum Literarum in Lyceo Amſtelod. Profeſſor, hoc, quidquid in Voſſiano illo Codice ad Appianum pertinebat, admirabili patientia (tantus ineſt Viro, propriis ceteroquin laboribus tam gravibus quam luculentis occupatiſſimo, ſtudia hæc quovis modo juvandi ardor) in

Digitized by Google

uſum noſtræ Editionis ſua manu transſcribere mecumque perhumaniter communicare voluit.

Ceterum ſpes olim haud vana mihi fuerat oblata, fore, ut ex *Vaticano* illo *Codice cxxxiv*, e quo deinde Librum de Bello Mithridatico expolire mihi licuit, Varietatis Lectionum ad Librum hunc de Rebus Illyricis pertinentium mihi fieret copia. Et, intercedente præſertim auctoritate ſingularique patrocinio Summorum primariorumque Virorum, quibus conſilium meum edendi Appiani commendatum probatumque fuerat, eo jam erat res perducta, ut erudito noſtro amico, Romæ tunc agenti, *Andrea Birchio*, Hafnienſi, qui operam excerpendarum Lectionum benevole mihi ſpoponderat, uſum illius Codicis propediem eſſet concedendum. Sed poſtquam mihi per eoſdem dies Vir doctiſſimus JOSEPHUS SPALLETTI, literis privatim ad me Roma datis, ſignificavit, ſe ipſum jam aliquamdiu (ex quo tempore nempe, a Bandinio, Florentino, V. Clar. meo nomine compellatus, Indicem codicum manuſcriptorum Appiani, qui in Vaticana Bibliotheca eſſent, confecerat) in recenſenda ad ejuſdem Codicis Vaticani præſcriptum eadem hac Illyrica Appiani Hiſtoria occupari, & in eo jam eſſe, ut brevi Libellum illum, juſto etiam Commentario & novis Tabulis Geographicis illuſtratum, in lucem ederet; ultro Birchium meum, ut ab incepto deſiſteret, hortatus ſum; neque committendum putavi, ut Spalletto, doctiſſimo optimoque Viro, qui ceteroquin omne officiorum genus, quod in noſtram Appiani Editionem ab ipſo proficiſci poſſet, & liberaliſſime tunc maxime obtulerat, & fideliter deinde præſtitit, ullam partem fructuum laboris illius, quem in Libellum hunc Appiani a ſe inſumtum profitebatur, præripere equidem voluiſſe viderer.

Interim ſubſidio ex eodem, quem dixi, *Vaticano Codice* petendo non prorſus caruit noſtra hæc ejuſdem libelli Editio: ſiquidem ad manum fuit & ubique cum Græco contextu a nobis collata eſt *Latina* hujus libri *Verſio*, ex eodem ipſo Græco Vaticano exemplari fideliter ac luculenter a STEPHANO GRADIO ſuperiori ſeculo confecta, quæ Joh. Lucii Dalmatæ

de Regno Dalmatiæ & Croatiæ libris (Amſtelæd. MDCLXVI.) adjecta eſt. Speraveram autem, Spalletti editionem multo ante hanc noſtram in Lectorum manibus fore, & eam ſpem ipſe fecerat Spallettus: ſed nunc, an lucem illa viderit, aut quando tandem proditura ſit, cognitum non habeo.

Pag. 830. *Cap. I. Lin.* 1. Ἰλλυριοὺς Ἑλλ. ἡγοῦνται, *Illyrios Græci exiſtimant*, vel *Illyrios adpellant*. De poſteriori hac notione verbi ἡγοῦμαι dixi ad Hiſp. 151, 61. & 180, 57.

L. 5. τὰ περίποδα. Lectionem hanc, licet inſolentiorem paulo formam referat, revocandam ex mſſptis duxi. Sic certe dederunt Aug. Ven. & Vratisl. Vratislavienſis autem hic codex non niſi Fragmentum illud Libri hujus exhibet, quod in Regiis codicibus & in ſuperioribus editionibus continetur.

L. 8. ὑπὲρ ἑξακισχιλίους. Sic Hœſchel. cum Aug. & Ven. Pariter Gradius, *ſupra ſex millia*. Sed præpoſitionem ignorat Cand. *longitudinem ſex millium ſtadiorum*. Cum Reg. A. facit Vratisl.

Pag. 831. *Cap. II. Lin.* 16. Αὐταριέα Hœſch. cum Aug. & Ven. *Autarium* Cand. & Grad. *L.* 19. Ἐγχέλεις Hœſch. cum Aug. Ven. & Vratisl. Et ſic poſcebat nomen Ἐγχέλευς, quod præceſſerat lin. 16. *L.* 20. Αὐταριεῖς. Aliis ſcriptoribus Αὐταριᾶται. *Ibid.* Δασσαρήτιοι. Sic, excepto Reg. A. ſcripti omnes, & uterque interpres. *L.* 21. Δάρσοι. Vide Stephanum Byz. v. Δάρσιοι & ibi Holſten. *L.* 22. καὶ Σκορδίσκον Παίονι καὶ Τριβαλλὸν Hœſch. cum Aug. & Ven. Sic & Gradius: *Pæone autem Scordiſcum (genitum) & Triballum*. Sed Candidus: *Autario ipſi Pannonium, vel Pæonum potius, & Scordiſcum filios fuiſſe ajunt, Pæono Tribalum.*

Pag. 832. *Cap. III. Lin.* 25 *ſqq.* πολλά. καὶ περιώνυμα ἔτι νῦν &c. Sic orationem diſtinxi cum Gradio, cujus hæc eſt loci hujus verſio: *Gentes ſunt Illyriorum, ut in regione ampla, multæ & inclyti etiam nunc nominis, effuſum late colentes terram, Scordiſci ac Tribali.* Solorum Tribalorum agrum olim in ſpatium XV. dierum itineris patuiſſe, Strabo auctor eſt lib. VII. pag. 318.

L. 28. εἴ τι Hœſch. cum Aug. Ven. Vratiſl. *L.* 29. Φιλίππου τε καὶ Αλεξ. Hœſch. cum Aug. & Ven. Sic & Cand. & Grad. Sed cum Regiis ſtat Vratiſl. *L.* 36. Αρδιαῖοι. Vide infra, ad p. 843, 97. *Ibid.* Verba πρὸς αὐτὰ, quæ perperam vulgo in Edd. & mſpt. inter ὄντες & ἄριστοι inſerta ſunt, orta eſſe ex eis quæ ſequuntur, πρὸς Αὐταριέων, facile patet. Pag. 830.

L. 42. Λιβυρνίδας Reg. B. Aug. Ven. Vratiſl. Conf. Civ. II. 227, 95 ſqq. Pag. 832.

Cap. IV. Lin. 43. Αὐταριέας δὲ &c. In ed. C. Steph. aſteriſco notatus hic verſus eſt, ut indicetur nonnihil in eo deeſſe.

L. 44. Μολιστόμῳ. Nomen hoc Candidus, ſive quod abeſſet ab ipſius exemplari, ſive quod intricatioribus nexibus ſcriptum eſſet, plane præteriit: *quippe eoſdem*, inquit, *Celtaſque, quos Cimbros vocant, ad Delphos poſuiſſe caſtra.* Sed nemo, quod ſciam, ex ceteris Scriptoribus, qui ad ætatem noſtram pervenerunt, *Moliſtomi*, Gallorum vel Cimbrorum ducis, meminit: nec in hac hiſtoria *Cimbros*, præter Appianum, quiſquam nominavit. *Brenno* duce a *Gallis* ſuſceptam illam Delphicam expeditionem eſſe, conſentiunt alii Scriptores, quorum loca collegit Simſonus in Chron. Univ. ad A. U. 3726. e quibus præcipue cum Noſtro conferendus Juſtinus XXIV. 8. & Pauſan. in Phoc. ſ. lib. X. c. 23. qui tempus ſuſceptæ hujus expeditionis figit in ann. 2. Olymp. CXXV. id eſt, in A. U. C. 475. Ceterum *Cimbros* ab Appiano Celticis populis pariter adnumeratos videmus Civ. I. c. 29. p. 42, 91. ac de ea re jam monuimus ad Exc. ex lib. Gall. p. 73, 26.

L. 48. ἐμπεσόντων. Sic Hœſch. cum Aug. & Ven.

L. 49 *ſqq.* βατράχων πλῆθος --- καὶ φθόρος Αὐταριέων μάλιστα. Hujus rei meminit Diodor. Sic. III. 30. Juſtin. XV. 2. (ubi perperam vulgo *Abderitas* pro *Autariatas* legitur:) Ælian. Hiſt. Anim. XVII. 41. Cf. Weſſeling. ad Diodor. l. c. Αὐταριέων autem hic apud Appianum recte edidit Hœſch. cum Aug. & Ven. *L.* 54. καὶ τὴν Γετῶν Hœſch. cum Aug. & Ven. Sic & Gradius, *Getarum tellurem.* Cum Reg. B. facit Vratiſl.

L. 55. Βασταρνῶν. Conf. ad Mithrid. 744, 31. *L.* 61. ἐπιστρέφουσι δ᾽ αὐτοῖς &c. Mirus hiſtoriæ ſaltus ab A. U. 475. Pag. 834.

quo Delphica ſuſcepta expeditio eſt, in annum ab U. C. 649.
Pag. 834. in quem incidit illa Conſulum clades, cujus mentio facta eſt in Epit. rer. Gall. p. 73, 25 ſqq. *L.* 64. In ἐνέβαλλον conſentit Vratisl. *L.* 66. ἐνέβαλε. ἐνέβαλλε Vratisl. cum Reg. A.

Ibid. ſq. μέχρι Γαΐου Μαρίου. Nec Cand. nec Grad. prænomen adjecerunt. *L.* 68. ἐγκρατῶς Hœſch. cum Aug. & Ven.
Pag. 835. *L.* 70. πολλάκις, ὥς μοι Hœſch. cum Aug. Ven. Cand. Grad.

Cap. V. Lin. 76. αὖθις, ἅμα τοῖς Κελτοῖς, Ἰλλυριῶν οἱ Σκορδίσκοι *&c.* Scordiſcos ipſos quoque Gallicæ originis fuiſſe, docet Strabo VII. 296. A. 313. D. & Juſtinus XXXII. 3. Ceterum hanc Scordiſcorum aliorumque excurſionem qua Delphicum templum ſpoliarunt, Valeſius in Commentat. de Divitiis & ſpoliationibus Templi Delphici (*in Hiſtoire de l'Acad. des Inſcript. T. III. p.* 78.) in annum 164. ponit poſt ſuperiorem expeditionem Brenno duce adverſus Delphos ſuſceptam; non ſatis video, quo ſive auctore ſive documento uſus. In exponendo quidem facto unum Appianum auctorem ſecutus eſt, neque alium ſequi (quantum video) potuit, quoniam apud neminem alium Scriptorem mentio hujus rei reperitur. Appianum autem ſi audias, accidit ea incurſio paulo ante annum ab U. C. 564. quo L. Scipio conſulatum geſſit.

L. 80. Ῥωμαῖοι δ', ἔχοντες ἤδη δεύτερον καὶ τριακοστὸν ἔτος ἀπὸ τῆς πρώτης ἐς Κελτοὺς πείρας *&c.* Latine ſic reddenda erant hæc verba: *Romani elapſo altero & triceſimo poſt primum bellum cum Gallis anno.* Sed vereor, ne inſigniter erratum ſit in numerorum notis. Certe hunc numerum ſi teneas, non facile dixeris, quamnam Romanorum πρώτην ἐς Κελτοὺς πεῖραν dixerit Appianus. Si eſſet, ἔχοντες ἤδη διακοσιοστὸν ἔτος, tum quidem primum illud Gallicum bellum, quo capta Roma eſt, reſpiceretur.

L. 83 *ſq.* ἡγουμένου Λευκίου Σκιπίωνος. Lucium quidem Scipionem, Conſulem, A. U. 564. per Macedoniam & Thraciam exercitum duxiſſe, quum adverſus Antiochum tenderet, novimus: ſed cum Scordiſcis Mædis ac Dardanis bellum in illis regionibus geſſiſſe, nemo præter Appianum noſtrum memoriæ prodidit. Nec minus ſingulare eſt, quod de eodem Scipione

Digitized by Google

pag. ſq. lin. 91 *ſq.* dicit, δωροδοκήσαντα τοῦ ἱεροῦ χρυσίου, *ſacro auro* (quod nimirum ex templis raptum fuerat) *corruptum*. Nam peculatus quidem & reum actum & damnatum L. Scipionem conſtat: ſed pecuniam ab Antiocho, non a Dardanis vel Mædis, accepiſſe accuſatus erat. Sed poterat Appianus harum rerum auctores habere, quorum ſcripta ad ætatem noſtram non pervenerunt. Pag. 836.

CAP. VI. Lin. 98. Νωρικούς. Accentum in ultima poſui, quemadmodum fere apud alios Scriptores ὀξυτόνως hoc nomen uſurpatur. Sic autem & apud Noſtrum plus ſemel occurrebat in Exc. XIII. ex lib. Gall. pag. 85 ſq. Eodemque modo infra, pag. 868 ſq. lin. 94, 96. & 99. Hœſchelius cum mſſpt. Aug. & Leid. (quamquam & ibi inconſtantes hi ſunt) ediderat. *L.* 2. τοῖς ἰδίοις ἑκάστους ὀνόμασι. Si cui audacius factum videtur, quod vocab. ἰδίοις (ex auctoritate quidem interpretum, qui manuſcriptis exemplaribus uſi ſunt) in contextum inſerui; is videat, an τοῖς ἑκάστων ὀνόμασι malit.

L. 8. καὶ περὶ Κρήτης λέγων. Quod Candidus in textu habet, *quum de Celtis ſcriberem*, id ex ſuperioribus, pag. 835, 70. huc traductum eſſe poteſt. Hiſtoriam περὶ Κρήτης fuiſſe partem lib. V. Hiſtoriarum Appiani, ſupra vidimus p. 98. ad Excerpt. VI. ex lib. V. Poterat autem ibi alia occaſione verba de his facere. Pag. 837.

CAP. VII. Lin. 12 *ſqq.* Ἄγρων ἦν βασιλεὺς Ἰλλυριῶν &c. De *primo* hoc Romanorum *Bello Illyrico* vid. Polyb. II. 2 ſqq. Liv. Epit. XX. Flor. II. 5. & quos ad Florum Camers & Freinshemius nominarunt; quibus addendus Dio Caſſ. Exc. Leg. XI. Opp. T. I. p. 63 ſq. num. CLI. edit. Reim.

L. 15. Κέρκυραν, Sic Hœſchelius ediderat, & ſic p. 839, l. 39. & 48. dederunt Aug. Ven. Atque id uſitatum apud Græcos *Corcyræ* inſulæ nomen eſt. Sed iidem Aug. & Ven. ſicut h. l. Κόρκυραν, ſic pag. ſq. l. 39. Κορκύρας dant, quod ibi Hœſchelius quoque repræſentavit: & Leidenſis codex, qui hoc quidem loco, in quo nunc verſamur, lacer eſt, tribus reliquis locis ubi idem nomen in hac hiſtoria occurrit conſtanter Κόρκυραν, non Κέρκυραν, nomen hujus inſulæ exhibet.

Tt 5

Digitized by Google

Pag. 837. Et eſt quidem haud procul Pharo & Iſſa ad Dalmatiæ oram minor quædam *Corcyra*, *nigra* cognominata, cujus nomen rectius per ο, Κόρκυρα, quam Κέρκυρα per ε, ſcribi, Euſtathius monuit ad Dionyſ. Perieg. v. 494. Sed apud Polybium quidem II. 9 ſqq. ubi de eadem re agitur, quam Appianus hic exponit, conſtanter Κέρκυρα adpellatur: & ſicut hæc inſula apud Appianum noſtrum una cum Epiro nominatur; (τῆς τε Ἠπείρου τινὰ καὶ Κέρκυραν ἐπ' αὐτοῖς·) ſic & apud Polybium de eadem ita diſſeritur, ut nulla alia niſi major illa atque ad Epiri oram ſita *Corcyra* intelligenda videatur.

Pag. 838. *L.* 18. Ἴσσα. Vide Auctores a Cellario excitatos, Geog. ant. lib. II. c. 8. p. 624. Conf. Holſten. ad Stephan. Byz. v. Ἴσσα. De literarum η & ι perpetua confuſione nil adtinet dicere. Terminationem autem librarius aliquis a Ciliciæ urbe *Iſſo*, quæ ex Alexandri hiſtoria innotuerat homini, ad hujus inſulæ nomen transtulit. *L.* 25. Πίνη. *Pine* Cand. & Grad.

Pag. 839. *L.* 38. ἐφ' ἑαυτῆς. Sic recte Ven. ut ediderat Hœſch. ex Aug. a pr. manu. *L.* 42 *ſq.* ἀπέχῃ τε τῶν Hœſch. cum Aug. a prim. man. & Leid. ἀπέχηται τῶν Ven. & ſic Aug. ſuperſc. alteri lectioni.

L. 43. καὶ τὸν Λίσσον. Polyb. II. 12. καὶ μὴ πλεύσειν πλὴν ἢ δυσὶ λέμβοις ἔξω τοῦ Λίσσου, καὶ τούτοις ἀνόπλοις. *Iſſam* inſulam, hic dici non poſſe, ipſe ſitus ſatis oſtendit. *Liſſus* extrema urbs Illyrici a meridie eſt. Poterat etiam τὴν Λίσσον ſcribere Appianus: ſed in maſcul. genere plus ſemel apud Polybium nomen hoc invenitur.

Pag. 840. *Cap. VIII. Lin.* 49. ἔστιν ἃ χωρία. Sic ſimpliciſſima ratione reſtitui partim mendoſa partim mutilata mſſptorum lectio poſſe videbatur. Familiaris Appiano illa phraſis ἔστιν οἱ, ἔστιν ἃ, &c. *L.* 50. ἐν τοσῷδε, *interim*, *interea*: nempe, donec, perſpecta ejus fide, majora etiam darent.

L. 52. Κελτοῖς ἐπὶ τριετὲς τοῖς ἀμφὶ τὸν Ἠριδ. Cand. *Romanis quippe per triennium circa Erid. cum Celtis dimicantibus.* Gradius: *Romanis bello, quod per triennium adverſus Celtas, eos maxime qui ripam Eridani colunt, geſſere, occupatis*: videtur importunam partic. καὶ, quam mſpti h. l. in-

ferunt, latino verbo *maxime* reddere voluiſſe. *L.* 54 *ſq.* Ἰλλυριῶν. Ἰλλυριὸν Aug. *L.* 63 *ſq.* καὶ δευτέραν πεῖραν τε καὶ συνθήκας &c. Excidiſſe videtur pronomen αὐτοῖς. Pag. 841.

CAP. IX. Lin. 69. Γένθιος, Ἰλλυριῶν ἑτέρων βασιλεύς. Conf. Excerpt. XVI. ex lib. Maced. p. 531. De *Secundo* autem hoc *bello Romanorum Illyrico*, conferendus Liv. XLIV, 30 ſqq. Plutarchus in Æmilio Paulo, & alii quos citavit Camers ad Flor. II. 13.

L. 85 *ſqq.* Ἑβδομήκοντα δ' αὐτοῦ πόλεις &c. Liv. XLV. 34. Pag. 842.

CAP. X. Lin. 97. Ἀρδιαῖοι. Rectius Οὐαρδιαῖοι vel Οὐαρδαῖοι. Pag. 843. Liv. Epit. LVI. *Fulvius Flaccus* (conf. App. hac pag. lin. 6.) *Conſul Vardæos* (editt. vett. *Vardeos*) *in Illyrico ſubegit.* Ubi vide quæ habet Drakenborch. & conf. Gronov. ad Liv. XXVII. 30. & Reimar. ad Dion. T. I. pag. 63. Hos *olim* Ἀρδιαίους *vocatos*, (quo nomine Polybio II. 11. & Appiano ſupra pag. 832, 36 & 39. memorantur) *dein* Οὐαρδαίους *nominatos eſſe*, Strabo docet lib. VII. p. 315. D. Nam quin vulgatum ΟΥΑΡΑΛΙΟΥΣ apud Strabonem ex ΟΥΑΡΔΑΙΟΥΣ corruptum ſit, quod perſpecte Gronovius monuit, dubitari non debet. Hinc Ptolemæus & Plinius, tacentes de *Ardyæis* vel *Ardiæis*, ſolos Οὐαρδέους, *Vardeos*, commemorant.

Ibid. Παλάριοι. Hi ſunt haud dubie qui Πληραῖοι Straboni l. c. dicuntur. Id certe longe melius convenire videtur, quam quod Cellarius habet Geogr. Antiq. p. 607. „ Videas an Pleræos Strabonis cum Pyræis Plinii poſſis componere." Quemadmodum Παλαρίους ſuos Appianus cum Ἀρδιαίοις conjungit, ſic Strabo Πληραίους cum Ἀρδιαίοις, & *Pleræorum* regioni Corcyram nigram, *Ardiæorum* Pharum inſulam oppoſitam ſcribit.

L. 98. ὑπὸ Ῥωμαίους. Paulo poſt, p. ſq. l. 14. μετὰ Ῥωμαίους editum eſt.

L. 8 *ſq.* Ἰάποσι - - Σεμπρώνιος ὁ Τουδιτανὸς ἐπίκλην. Liv. Epit. LIX. & Faſti Triumph. Capitol. apud Pigh. T. III. pag. 26. *Tuditani* nomen alibi etiam varie corruptum a librariis vidimus, Hiſp. 147, 90. & Civ. I. pag. 28, 46. *L.* 9 *ſq.* Πανδούσας Τιβέριος. Sic & Gradius, *Panduſas Tiberius*, quemadmodum Hœſchelius conſentientibus libris noſtris edidit,

Digitized by Google

Pag. 843. Pandoſia Lucanorum vel Brutiorum itemque alia Epiri urbs eſt: ſed *Panduſas*, Romani hominis nomen, neſcio an uſquam aliàs reperiatur. Quod *Tib. Panduſium* hunc Pighius l. c. vocavit, ejus nominis non alium auctorem niſi Candidum, Appiani interpretem, habuit. Neque vero ceteroquin notius nomen *Panduſius*, quam *Panduſas*, eſſe video. Itaque nomen iſtud, & omnino viri hujus mentionem, Freinshemius Suppl. Liv. LIX. 83. ubi de bello hoc Sempronii cum Japodibus agit, plane præterire conſultius duxit.

L. 11. Σεγεστανοὶ Λευκίῳ Κόττᾳ καὶ Μετέλλῳ. „In his verbis mendi quid ſuſpiçor, & cum unius Metelli provincia hæc fuerit, *Segeſtanos L. Cotta ac Metello Conſulibus deditos* ſcriptum fuiſſe." PIGHIUS, *Annal. Rom. ad A U.DCXXXIX. T. III. p.* 80. Cf. Freinsh. Suppl. Liv. LXI. 74. De Metello rurſus Noſter p. 845, 35 ſqq. Videtur autem hic duos imperatores dicere, qui diverſis temporibus cum Segeſtanis bellum geſſerunt. Conf. p. 859, 49 ſq. Ceterum „nomen populi quod adtinet, *Segeſtanos* a *Segeſta* vel *Egeſta* dictos, præpoſita hujus urbis nomini (quæ in Carnis erat). a Romanis Scriptoribus littera *S*, ne obſceno nomine appellaretur" ex Feſto monuit Harduin. ad Plin. III. 8, 14. p. 163. De Cæſaris Octaviani bello cum *Segeſtanis* vide infra cap. 22 ſqq.

Pag. 844. *CAP. XI. Lin.* 13 *ſqq.* Δαλμάται &c. Liv. Epit. 47. *C. Marcius Conſul adverſus Dalmatas parum proſpere primum, poſtea feliciter pugnavit.* &c. *L.* 24. ἐς πόλιν Δελμίνιον. — Stephanus Byz. in Δάλμιον: ΔΑΛΜΙΟΝ, πόλις Δαλματίας, μεταξὺ Ἰλλυρίας καὶ Ἰταλίας. - - Ἀππιανὸς δὲ τὴν πόλιν Δελμίνιον καλεῖ.

L. 24 *ſq.* ὅθεν ἄρα καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῖς ἐς Δαλματίας, εἶτα Δαλμάτας, ἐτράπη. Doctiſſ. WESSELINGIUS, *ad Antonini Itinerar.* p. 265. poſtquam dixerat: „Quas *Dalmatias* mſpti (apud Antoninum) vocant, eas *Delmatias* antiquiores dixiſſent"; [qua de ſcriptura, præter ea quæ ibid. ipſe Weſſeling. adfert, conſuli poſſunt viri docti ad Liv. Epit. LXII. & Cellar. Geogr. antiq. II. 8. pag. 614.] hæc ſubjecit: „Neque aliter olim fuit in Appiani Illyr. pag. 6. [edit. Hœſch.] Καὶ

Digitized by Google

γονήλασεν ὅμως εἰς πόλιν Δελμίνιον· ὅθεν ἄρα καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῖς ἐς Δαλματαίας, εἶτα Δαλμάτας ἐτράπη. Manifeſtum enim ex verborum ordine & ſententia eſt, priore loco Δελμάτας Appianum ſcripſiſſe." At quum ἐς Δαλματαίας -- ἐτράπη dicit, *mutatum*, *converſum* eſt; videri poterit per α potius nomen hoc ſcripſiſſe, & illam converſionem literæ ε in α ſignificaſſe. Terminationem autem gentilis nominis quod adtinet, dubitari non debet, αιας ex εας eſſe corruptum: & uſu ita tritum nomen Δαλματεῦς apud Græcos ſcriptores eſt, quos Cellarius l. c. nominavit, (quibus addi Stephanus Byz. poterat) ut idem Cellarius ibid. ſolum fere Polybium ſibi viſum eſſe, qui Excerpt. Legat. CXXIV. Δελματεῦς, vocali ſecunda ε, ſcripſerit. Atqui eodem Polybii loco Codex mſpt. Bavaricus (quem emendatiorem paſſim, quam Urſini codicem, comperi) non Δελματεῖς, ſed Δαλματεῖς, exhibet: ac fortaſſe eodem modo erat in Urſini codice, cujus lectiones bene multas ab Urſino tacite mutatas eſſe conſtat. Pag. 844.

L. 32. ὅπου τύχοι ἐνεπίμπρασαν. Forſan, ὅπου τύχοιεν ἐνεπίμπρασαν. *L.* 33. Poſt phraſin illam πολλὰ μὲν κατεπρήσθη excidiſſe utique aliquid videri poteſt, quod illi particulæ μὲν reſpondeat. *L.* 35. Καικίλιος Μέτελλος. Livius, Epit. LXII. *L. Cæcilius Metellus Dalmatas ſubegit.* Adde quæ habet Freinsh. Suppl. lib. LXII. 8. & Pigh. T. III. p. 80. Conf. Appianum ſupra p. 843, 11 ſq. Pag. 845.

Cap. XII. Lin. 42. Πρωμόναν πόλιν. Hujus urbis frequens rurſus mentio infra occurrit, cap. 25. & ſqq. Hinc corrigendus fortaſſe Strabo, apud quem lib. VII. pag. 315. B. Πριάμων nomen illius urbis editum eſt, pro quo Πρώμων legendum videri poteſt: nam terminationem quod adtinet, quam ex tertia declin. maſculino genere Strabo uſurpat, ea quidem nos turbare non debet, ſic enim etiam Σάλων, ωνος, ibid. vocatur, quæ noſtro ἡ Σαλώνη; & eamdem varietatem in aliarum civitatum nominibus frequenter obſervamus.

L. 46 *ſq.* τέλος ἐπεμψε ϛρατοῦ πολλοῦ. Non ſperno Hœſchelii emendationem, ϛρατὸν πολὺν: ſed quum nec ſatis certa videretur, lectionem mſptorum exhibui, quæ tamen difficul- Pag. 846.

Digitized by Google

Pag. 846. tate non caret. Ceterum cladis illius, quem exercitus Cæſarianus ab Illyriis accepit, neſcio an apud alium Scriptorem mentio occurrat.

L. 50 *ſq.* τὸν Ἰόνιον ἐπέρα. Si ab Appiano eſt præpoſitio ἐς, quam hic inſerunt libri, excidit nomen ad illud pertinens; ut ἐς Νυμφαῖον τὸν Ἰον. ἐπέρα, (cf. Civ. II. 256, 86 ſq.) aut aliquid tale ſcriptum reliquerit auctor. De verborum ſtructura conf. Civ. II. p. 226, 68. & Præf. p. 6, 93 ſq. Annib. 229, 18.

L. 55 *ſqq.* De *Gabinio* conf. Civ. II. cap. 59. pag. 255 ſq. Hirt. de Bell. Alexand. c. 43.

Pag. 847. *Cap. XIII. Lin.* 74 *ſq.* Οὐατίνιον ἔπεμψε σὺν στρατοῦ τέλεσι τρισί. Nomen, quod literis initialibus truncatum h. L. exhibebant libri, integrum occurrit Civ. IV. 627, 40. ubi etiam *tribus legionibus in Illyrico* præfuiſſe Vatinium legimus. Quod autem Fabricius ad Dionem XLVII. 21. *Vatinium*, ait, teſte Vellejo II. 69. *ſeptem legionibus* tum *validum fuiſſe*, id mihi ſecus videtur; nam verba illa Velleji, *erat que ſeptem legionibus validus*, ad M. Brutum, non ad Vatinium, videntur referenda. Ad oram pag. 848. perperam notatus eſt A. U. 706. pro quo *A. U.* 710. reponendus.

Pag. 849. *Cap. XIV. Lin.* 95. δι' Ἀγριᾶνας. Horum Arrianus de Exped. Alex. I. 5. & ſæpe deinceps meminit. Eorumdem frequens apud Curtium mentio. *L.* 97. Ἰλλυριοῖς ἄποικοι. Cand. *ab Illyriis coloni editi.* Gradius: *magna genti claritudo ob Agrianos ab ea profectos.* Sed utique aut Ἰλλυριῶν ἄποικοι aut Ἰλλυριοῖς πάροικοι videtur reponendum.

L. 97 *ſq.* ἐπεὶ δ' ἐπὶ τοὺς Παίονας ἐστράτευσε Κορνήλιος, καὶ κακῶς ἀπαλλάξας. *Cornelius* hic, quiſnam ſit, qui adverſus *Pæonas* vel *Pannonios* infeliciter pugnaſſe perhibetur, fruſtra adhuc quæſivi. Videndum vero, an intelligendus *C. Porcius Cato* ſit, qui Conſul A. U. 640. male adverſus Scordiſcos pugnavit, nempe cum toto exercitu ab hoſtibus interceptus. Liv. Epit. LXIII. Flor. III. 4. Eutrop. IV. 10, 24. Freinshem. Suppl. LXIII. 1-3. Certe & Civ. I. 70, 61. pro Πόρκιος Κάτων libri omnes hodie perperam Κορνήλιος Κάτων exhibent: & *Scordiſcorum* ſedes, ſicut ab aliis auctoribus

Digitized by Google

in Thracia ponuntur, ſic ab aliis in *Pannonia*. At huic repugnare rurſus videtur, quod continuo adjicitur apud Appianum, *per longum deinde tempus inſequentes Conſules non auſos eſſe contra Pæonas ducere exercitum*. Quippe altero abhinc anno Livium Druſum Conſulem adverſus eoſdem Scordiſcos feliciter pugnaſſe legimus cum apud Livium l. c. tum apud alios. Præterea Scordiſcos, poſtquam ab Romanis adtriti debilitatique erant, tum demum in Pannonia ſedes cepiſſe, tradidit Appianus p. 832, 31 ſqq. Pag. 849.

CAP. XVI. Lin. 26 ſqq. Ὁ δὲ Σεβαστὸς πάντα ἐχειρώσατο ἐντελῶς. *&c.* Liv. Epit. CXXXI. *Cæſar (Octavianus) Japydas, & Dalmatas, & Pannonios ſubegit.* De eiſdem *Cæſaris Octaviani bellis*; cum hiſce populis videndus Dio Caſſ. lib. XLIX. cap. 34 & ſeqq. & Florus IV. 12. Pag. 851.

L. 29. Ὀξυαίους. Forte hinc Plinius corrigendus, apud quem III. 22, 26. *Ozuæi* vocantur. *Ibid.* Περθεηνάτας. An *Parthenos?* Sed hos ſupra (pag. 831, 20.) vulgato nomine Παρθηνοὺς vocaverat.

L. 30. Βαθιάτας. Nihil ſimile hujus nominis in illis oris reperio; niſi Βουθόην oppidum, quod *Butua* apud Plinium, *Batua* in Tabulis Theodoſianis, monente Cellar. II. 8. p. 617, nominatur. *Ibid.* Ταυλαντίους. *Taulantii* Geographis omnibus, & Noſtro ſupra p. 831, 19. & Civ. II. p. 227, 93 ſq. memorati. *Ibid.* Καμβαίους. Non liquet. An *Grabæi?* quos proxime cum Taulantiis Plinius l. c. nominavit; ubi Harduinus monuit: „Forte Γαλάβριοι, de quibus Strabo VII. 316."

L. 31. Κινάμβρους, vel (juxta cod. Leid.) Κωνάμβρους. Non magis hi noti, quam Καμβαῖοι. *Ibid.* Μερομέννους. Plin. l. c. *Melcomani.* Ptolemæo II. 17. Μελκομένιοι. Conf. Harduin. ad Plin. Not. 83. *Ibid.* Πυρισσαίους. An *Pyræi* Plinii & Melæ? Πυρουσταὶ Strabonis VII. 314. B?

L. 31 *ſq.* εἷλε δι' ὅλης πείρας. Non ſatis mihi planam eſſe vim hujus phraſeos fateor: neque lucis quidquam ei adfuderunt interpretes. Candidus: *omni experientia edita ſibi ſubdidit.* Gradius: *omni adhibita opera ſuperavit.* De

Digitized by Google

Pag. 851. conjectura, quam infra Contextum retuli; δι' ἀλῶν ἀπορίας, conf. pag. 853, 55 ſq. An δι' ὀλίγης πέτρας? Cui opponitur quod ſequitur, ἔργῳ δὲ μείζονι.

L. 33. Δοκλεάται. Plinio & Ptolemæo memorati.

L. 34. Ἰντερφρουρῖνοι. An *Enderoduni* Plinii? *Ibid.* Ναρήσιοι. Ex Plinio & Ptolemæo noti. *Ibid.* Γλιντιδίωνες. Plinio *Glinditiones.* Apud Ptolem. II. 17. & Strab. VII. 314. B. Διτίωνες memorantur, quos ſuſpicari quis poſſet eoſdem eſſe truncato nomine: ſed Ditiones ſeparatim nominat Plinius, & a Glinditionibus diſtinguit. *L.* 35. Ταυρίσκοι. Alpinus populus. Strabo, Plin. Stephanus Byz. &c.

L. 36. Ἱππασῖνοι. An *Hemaſini?* quos una cum Parthenis Plinius nominat. *Ibid.* Βεσσοί. In Thracia, ad Hæmum montem: a M. Lucullo ſuperati, cujus infra meminit, cap. 30. pag. 869. Conf. Eutrop. VI. 8, 10. & Freinshem. Suppl. Liv. XCVII. 16 ſq.

Pag. 852. *L.* 37. Κορκυρηνούς. Videntur incolæ *Corcyræ nigræ* dici, quæ non multum a Melita abeſt, in ora Dalmatiæ. Alterius Corcyræ incolæ Κερκυραῖοι vocantur. (vide ſaltem Civ. II. pag. 228. lin. 99 ſqq.) Nunc in his alia terminatio nominis locum habere poteſt; & Græcum nomen minoris hujus Corcyræ nigræ per ο potius quam per ε efferri, ſupra monui ad p. 837, 15.

L. 41. Μονητῖνοι. Μονήτιον vel Μονῆτον (ni potius Μονήτιον legendum) Strabo IV. 207. C. & VII. 314. D. inter præcipuas urbes Japodum illorum Alpinorum refert, qui, cum latrociniis diu invaluiſſent, ab Auguſto tandem debellati domitique ſunt. *L.* 42. Αὐενδεᾶται. In eorumdem Japodum urbibus apud Strabonem locis cit. Οὔενδρος vel Οὔενδος ponitur, poſteriori autem loco manuſcripti Οὐένδω dabant, ex Αὐένδω vel Αουένδω corruptum. *Avendo*, Antonin. Itin. p. 274. & Tabula Peuting. monente etiam Cellario Geog. Ant. II. 8. p. 610.

L. 42 *ſq.* Αὐρουπῖνοι. Vide Strab. & Antonin. ibid. & ad Antonin. Weſſeling. Adde Cellar. l. c.

CAP. XVII. Lin. 48. Σαλασσοί. *Salaſſi* populus Alpinus, de quo mox uberius hoc ipſo capite agitur. *L.* 49. Σεγεστανοί. Horum jam ſupra meminit, pag. 843, 11 ſqq. Conf. infr.

Digitized by Google

infr. cap. 22 ſqq. p. 859 ſqq. *L.* 50. Δαίσιοί τε. Secure Δαισιτιᾶται edere potueram. Hos Strabo p. 314. C. inter Pannonicos populos refert; Plinius III. 22, 26. & Vellej. II. 115. in Dalmatia ponunt. Conf. Cellar. II. 8. p. 621. Pag. 852.

L. 53. τέλη τοὺς παροδεύοντας ᾔτουν. De hujus populi prædationibus vide Strabonem IV. 205. *Quippe qui*, inquit, *& D. Brutum Mutina cum ſuis fugientem viritim denarium ſolvere coëgerunt.* &c. *L.* 54. Οὐέτερ. *Antiſtius Vetus.* Freinshem. Suppl. Liv. CXXXI. 37. *L.* 55 *ſq.* ἁλῶν ἀπορίᾳ. Salis cauſa etiam Autariatæ & Ardiæi bellum olim habuerant. Strab. VII. p. 317. D. Pag. 853.

L. 57. καὶ Οὐέτερος ἀποστάντος. Quum libri ἀποστάντες darent; aut hoc modo emendandus fuit locus, aut interſerendum erat participium ἀποχωρήσαντος, ut legeremus, καὶ ἀποχωρήσαντος τοῦ Οὐέτερος ἀποστάντες, ſicut p. 858, 45 ſq. eſt ἀποχωρήσαντος τοῦ Καίσαρος ἀποστάντας. *L.* 64. Μεσσάλας Κορβῖνος. Valerius Meſſala. Dio XLIX. 38. Cf. Civ. IV. c. 38. &c.

CAP. XVIII. Lin. 68. Τεργηστόν. Vide Weſſeling. ad Antonini Itiner. p. 271. De variis modis, quibus ſcriptum illius urbis nomen reperitur, conf. Cluver. Ital. Ant. p. 196 ſq. & Holſten. ad Stephan. Byzant. v. Τέργεστρα. *L.* 70. οὐδ᾽ ἔτι μᾶλλον. Pariter p. 855, 92. & 857, 30. vulgatum οὐ δὲ in οὐδὲ mutavi. Poſt μᾶλλον autem non video cur aſteriſcum interſeruerit Hœſchelius, tamquam deeſſet aliquid aut corruptum eſſet: niſi fortaſſe conturbavit doctum Virum paulo inſolentior uſus verbi δυσχεραίνω, activa notione, pro δυσχερῆ ποιεῖν, *difficilem reddere* (*viam.*) Pag. 854.

CAP. XIX. Lin. 82. Μετουλόν. Μέτουλον ſcribitur apud Strab. IV. 207. C. & 314. D. & apud Dionem XLIX. 35. Pag. 855.

L. 90. In Δέκιμος conſentiunt ſcripti libri; & eadem forma prænomen illud conſtanter in libris de Bell. Civ. uſurpat Appianus. Sed quod *Decimum Brutum circa Metulum cum Antonio & Octavio Cæſare bellum geſſiſſe* ait, de hoc quid ſtatuam, haud ſatis ſcio; quum bellum Bruti cum Antonio & Cæſare, quod & ipſe Scriptor noſter Civil. lib. III. ſatis adcurate exponit, procul ab Illyrico ad Mutinam geſtum

Pag. 855. fuiſſe conſtet. Nimirum confundere hic Appianus videtur, quæ re atque tempore diverſa erant. Anno ſuperiori, qui præceſſit bellum Mutinenſe cum Antonio & Octavio, D. Brutus, poſtquam provinciam Galliam Ciſalpinam occupavit, cum Inalpinis (inter quos referuntur Japodes) bellum geſſit & multa caſtella cepit; ut docet ipſe in Epiſt. ad Cic. Famil. XI. 4.

Pag. 856. *Cap. XX. Lin.* 11. καὶ Ἱέρων, καὶ ὁ σωματοφύλαξ Λοῦτος καὶ Οὐόλας. Haud dubie hæc nomina corrupta ſunt. Quod videns Freinshemius, quum ex Appiano hanc rem exponeret in Suppl. Liv. CXXXI. 25. *Agrippa*, ait, *& duo alii duces cum uno armigero.* Sed, præter Agrippam unum tantum ducem nominat Appianus, cujus nomen Ἱέρων ex Νέρων corruptum eſſe utique videtur. Cuſtodis corporis nomen quod adtinet, in mendoſa ſcriptura, ΛΟΥΤΟΣ ΚΑΙ ΟΥΟΛΑΣ, nomen *Scævola*, Σκαιουόλας, integrum adeſt: & præceſſerat ſive prænomen Λούκιος, ſive pronomen fortaſſe αὐτοῦ, ut legendum ſit, καὶ ὁ σωματοφύλαξ αὐτοῦ Σκαιουόλας.

Pag. 857. *L.* 17. Ὁ δὲ Καῖσαρ ἐπλήγη μὲν τὸ σκέλος &c. „Nota Suetonii errorem, qui ita ſcribit: *Dalmatico etiam vulnera accepit; una acie dextrum genu lapide ictus, altera & crus & utrumque brachium ruina pontis conſauciatus.* Non enim Dalmatico, ſed Japodum bello geſtum, nec in acie, ſed in expugnatione urbis." P. Candidus, *in marg. Editionis Venetæ.* Vid. Sueton. Octav. cap. 20.

Pag. 859. *Cap. XXII. Lin.* 49. Ἐς δὲ τὴν Σεγεστικὴν γῆν &c. Vide ſupra, p. 843, 11. *L.* 50. οὔτε ἄλλο εἰλήφεσαν. Candidus: *neque aliud quidquam ab illis abſtulerant.* Gradius: *neque ulla alia re ablata.* *L.* 54 *ſq.* καὶ οὐ πόλεις ἔχουν οἱ Παίονες οἵδε. Quum hæc videri poſſent repugnare eis, quæ de Pæonibus Herodotus V. 13. habet, amice conciliari cum Herodoto Appianum poſſe, docuit Weſſeling. ad l. c.

Pag. 862. *Cap. XXIV. Lin.* 99. ἦρος. Proclivis ex ΗΡΟΣ in ΠΡΟΣ tranſitus. Mox ait, non *verem* exſpectaſſe, ſed *hieme*, χειμῶνος, etiam profectum. *L.* 5. ἀπολωλέκει. ἀπωλωλέκει Aug. Leid. quod in contextum recipi potuerat. *Ibid.* προελθόντες.

Nil juvant interpretes. Candidus: *cives invadentes*. Gradius: *redintegrato prælio*.

Cap. XXV. Lin. 8. τὰς ὑπὸ Γαβινίῳ πέντε τάξεις. Gabinius σπείρας πεζοῦ πεντεκαίδεκα, *peditum cohortes quindecim*, *cum tribus millibus equitum*, habuerat; quos ab Illyriis conciſos ſupra dixerat, pag. 846, 54 ſqq. *Vatinii quinque cohortes*, πέντε τάξεις, interfectæ: pag. 848, 79 ſqq. Itaque breviſſima medendi huic loco ratio videri poterat, ſi pro Γαβινίῳ reponeretur Οὐατινίῳ; præſertim quum ſic conveniret tempus *decem annorum*, quos ab illa clade ad hoc tempus; id eſt ad A. U. 720. excurriſſe ait: nam Vatinii calamitas A. U. 710. accidit; quum Gabinii clades quatuor annis ante illam, A. U. 706. accidiſſet. At vero quum ſimul h. l. *ſignorum Gabinii* amiſſorum fiat mentio, quæ ſigna ejuſdem *Gabinii* deinde (p. 867, 78 ſq.) recepta ſcribit; patet viciſſim, non expelli hinc nomen Γαβινίῳ deberi. Quare vero ſimillimum eſt, utriuſque (& *Gabinii* & *Vatinii*) mentionem h. l. ab auctore fuiſſe factam. *L.* 14. Πρωμόναι. Vide ad p. 845, 42. Pag. 863.

Cap. XXVI. Lin. 34. Τέρλιμον. Sic & Gradius, *Teſtimum*. Ex male intellecto ſcripturæ nexu videtur hic apud Candidum; & pag. ſeq. l. 50. in aliis quoque codicibus, ex Τέρλιμος, Τεύτιμος factum; ſicut ſæpe nomen κηδεστὰς in κηδευτὰς corruptum vidimus. Pag. 864.

Cap. XXVII. Lin. 55. Συνόδιον. Σινώτιον Strabo VII, 315. B. *Ibid.* δὲ αἱροῦσι. Quum διαιροῦσι darent libri, Gradius expoſuit: *Synodium trajiciunt*. Sed id non ſignificat verbum διαιροῦσι. Præterea priuſquam trajicere poſſent, capiendum erat oppidum. Dormitanti alicui vel feſtinanti librario in mente adhuc verſabatur nomen illud διαίρεσιν, quod duobus ante verſibus præceſſerat: inde factum, ut pro δὲ αἱροῦσι, διαιροῦσι poneret. Candidus, omnia hic turbans, & nomen συνόδιον appellative accipiens, pro græcis verbis Συνόδιον usque ὕλην, hæc latina poſuit: *nulla quippe itinera in unum copulant nemorum ingreſſus*. Pag. 866.

L. 65. κἀν τῷ πόνῳ τῷδε ἐπλήγη λίθῳ. „Hoc eſt quod Suetonius voluit dicere, bello Dalmatico vulneratum Augu-

ſtum fuiſſe." P. Candidus, *ad marg. edit. Venetæ*. Conf. ad p. 857, 17.

Pag. 867. *Cap.* XXVIII. *Lin.* 82 *ſq.* Δερβανοί. *Derbani*, Illyricus
Pag. 868. populus: neſcio, an alii Scriptori memoratus. *L.* 85. Τῶν δὲ * οἷς μὲν ὁ Καῖσαρ. Huic loco, qui manifeſte defectus mihi videtur, nullum lacunæ ſignum Hœſchelius adpoſuit. Totum hoc membrum orationis, *l.* 85-87. Candidus ita reddidit: *Igitur Cæſar propius ad illos venit: cui obſides juxta fœdus exhibuere, quos abſenti ob valetudinem tradere, & fœdus firmare recuſaverant.* Gradius: *Horum autem illi ad quos Cæſar pervenit ſuper fœdus obſides etiam dederunt: quos autem propter difficultatem itineris adire non potuit*, &c.

L. 87. διὰ νόσον. Sic perſpicue Ven. & Leid. nec procul aberravit Aug. Et ſic Cand. *ob valetudinem*. Tamen Gradius, veluti Hœſchelium ſecutus, *propter difficultatem itineris* poſuit: nempe literam σ, quæ ſæpius in manuſcriptis etiam noſtris facile cum δ confundi poteſt, pro δ habuit. Sed ad illam exprimendam ſententiam, græce dicendum fuerat διὰ τὸ ἄνοδον, aut διὰ τὰ ἄνοδα.

L. 91. θρίαμβον Ἰλλυρικὸν. *Dalmaticum* hunc Triumphum Suetonius vocat, Octav. 22.

Pag. 869. *Cap.* XXIX. *Lin.* 99. οὐδὲν ἔργον ἴδιον ἐς Ραιτοὺς ἢ Νωρικοὺς γενόμενον. „Subit mirari, clam Appiano bellum Rhæticum fuiſſe, cujus tot ante illum Scriptores meminerint. Livius copioſe deſcripſit: ex Epitoma enim cognoſcitur, huic uni librum CXXXVI. prope ſolidum impenſum." Marc. Velserus, *Rer. Auguſtanar. lib. II.* Conf. Dionem LIV. 22. Sueton. Tiber. c. 9. & Octav. c. 21.

Cap. XXX. *Lin.* 2. Μάρκος Λεύκολλος. Huc pertinet quod eſt in Epit. Livii lib. XCVII. *M. Lucullus proconſul Thracas ſubegit.* Scilicet M. Terentius Varro Lucullus, qui, poſtquam A. U. 681. Conſul fuerat, Macedoniam dein Proconſule adminiſtravit: cujus res geſtas miror a Pighio in Annal. Rom. ſicco pede præteritas eſſe; ſed quidquid de eis memoriæ proditum reperitur, adcurate collegit Freinsh. Supplem. Liv. XCVII. 16 ſq. *L.* 4. καὶ ἐς τὸν ποταμὸν ἐμβαλών. Eutropius

Digitized by Google

VI. 8, 10. *Alter Lucullus, qui Macedoniam adminiſtrabat .. uſque Danubium penetravit.* Pag. 869.

L. 5. ἓξ πόλεις. Sic tres ſcripti libri, ut edidit Hœſchelius: nec aliter Vatic. codex Gradii. At nimirum, quoniam duarum urbium nomina interciderunt, *quatuor* Candidus ſua, ut videtur, auctoritate poſuit; ex quo eumdem numerum ad marginem ſuæ verſionis Gradius notavit. *L.* 6. Ὀδησσός. Vide Cellar. Geogr. antiq. VI. 8. p. 590.

L. 6 ſq. * ἐξ ἧς ἐν Ῥώμῃ ἐκ Καλατίδος * *μετήνεγκε τὸν μέγαν* Ἀπόλλωνα. Quum *ſex urbes* dixiſſet, quatuor tantum nominat: ſed & quintæ, nempe *Calatidis*, nomen velut e naufragio etiam nunc ſervatum adeſt. Jam vero *Calatim* & *Apolloniam* in illarum Græcarum urbium numero, quæ in Mœſia M. Lucullus cepit, diſerte Eutropius l. c. refert. Ex *Apollonia* vero a M. Lucullo Romam translatum eſſe & in Capitolio dedicatum *Coloſſum Apollinis*, Strabo docet VII. p. 319. A. & Plinius IV. 13, 27. Itaque de hoc Appiani loco perſpecte judicaſſe P. Wesselingius mihi viſus eſt, qui *ad Antonini Itinerar.* p. 228. poſtquam Græcis Appiani verbis ex Hœſchelii editione interpretationem *P. Candidi* ſubjecit; (quæ hujuſmodi eſt: *Quo in loco quatuor Græcorum urbes, Myſiis finitimæ, ſitæ ſunt; Iſtros videlicet, Dionyſopolis, Odiſſus & Meſembria. Deinde Romam ex Gallia magnum illum Apollinem, qui in Palatio ſitus eſt, adduxit.*) in hunc modum diſputat; „ Diceres hinc Candidum aliter legiſſe; niſi malis, eum τὸ ἓξ, *ſex*, vitioſum arbitratum, quod IV. tantum urbes recenſerentur; quo tamen judicio falſus eſt. Primo enim conſtabit, *Apolloniam* excidiſſe; nam ex ea Lucullus, quo de ibi Appianus, coloſſeam Apollinis imaginem ſuſtulit, Romamque aſportavit; ſi addubites, Strabonem adi L. VII. p. 319. Hinc deinde conſequitur, verba ἐκ Καλατίδος, e quibus ridicule Candidus *Galliam* fecit, ex gloſſa eſſe, adeoque inducenda. Jam cum inter græcas hujus oræ urbes *Callatis* excelluerit, & gloſſæ, quicunque fuerit, auctor in Appiano eam inveniſſe videatur; credo, ſcriptum fuiſſe primitus, Μεσημβρία, καὶ Καλλατίς, καὶ Ἀπολλωνία· ἐξ ἧς ἐν Ῥώμῃ

μετάπεμψαι κ. λ." Hæc *Weſſelingius*. Mihi præterea verba ἐν Ῥώμῃ in ἐς Ῥώμην refingenda utique videntur.

Pag. 870. *L.* 16. εἴρηται. Sicut mox ἐρῶ, *dicam*, in fut. temp. ponit; ſic videri poſſit εἰρήσεται etiam in fut. legendum: ſed & præt. εἴρηται commode ferri poteſt. *L.* 19. προειπεῖν. Non ſimpliciter *commemorarem* dicendum in verſ. lat. erat; ſed *in antecesſum commemorarem*, *prædicerem*.

ADNOTATIONES
AD APPIANI LIB. I.
DE BELLIS CIVILIBUS.

Vol. II. Pag. 1. *Cap. I. Lin.* 6. καὶ ϛρατευόμενος. Sic libri noſtri omnes; recte, ut adparet ex eo quod mox ſequitur, οὐκ ἐχρήσατο τοῖς ὅπλοις παροῦσιν. An Candidi codex in diverſum abierit, neſcio: ſed quum interpres ille hunc locum ita vel reddidiſſet vel pervertiſſet, *quamobrem quum ſimili ex diſſenſione plebs ſe aliquando in unum contuliſſet*, difficile dictu eſt, quid H. Stephanum induxerit, ut, hujus auctoritatem ſecutus, expulſo verbo ϛρατευόμενος, nihil ne monens quidem de vulgata lectione, in ejus locum συνερχόμενος poneret.

L. 10. ἀρχὴν ἑαυτοῦ προϛάτην. προϛάτιν Vratisl. Et ſic in Aug. quoque, quum prius προϛάτην ſcriptum fuiſſet, ab eadem manu emendatum eſſe, nunc primum animadverti. Percommode vero ad nomen ἀρχὴν refertur προϛάτιν in fœm. genere; *& lectionem hanc in contextum repoſitam velim.*

Pag. 2. *L.* 18. ἐς ἀλλήλους αἱ ἀρχαί. Conſtructio quoad ſenſum, non quod literam: ſic ταῖς πόλεσιν ἐς ἀλλήλους, Mith. 825, 1. Si cui magis placet ἐς ἀλλήλας, habebit is codicem etiam Vratisl. conſentientem.

L. 19 *ſqq.* ὡς ἐν ταῖς τῶνδε πλεονεξίαις ἑκάτεροι τῶν ἑτέρων ἐπικρατοῦντες. Minus adcurate hæc in Gelenii verſione, quam h. l. retinui, expreſſa videntur. Hoc dicit Appianus: *utrique* (tam ſenatus quam populus) *ſtudiis ſuis diviſi erant inter*

Digitized by Google

utrumque genus magiſtratus; quippe utraque pars tanto ſuperiorem ſe fore altera putabat, quo plus poteſtatis magiſtratibus ſuis accederet. Pag. 2. *L.* 21. Κοριολάνος. Sic eſt in Vratisl.

Cap. II. Lin. 31. μύσυ Reg. B. Aug. Vratisl. ut correxit H. Pag. 3.
Steph. *L.* 35. παραγγελλόντων Aug. cum H. Steph. παραγγελόντων Vratisl. cum Regiis. *Ibid.* Nolim mutatum τῶν ἄλλως ἐπιφανῶν, quod Editi ex Regiis habebant, conſentiente Vratisl. Eadem phraſis Annib. 264, 1. Pun. 412, 1. Civ. II. 195, 55. *L.* 48. ἐσέβαλλον. Sic Vratisl. cum H. Steph. Pag. 4.
Ibid. ὡς ἐς πολεμίαν. Eamdem particulam adjecerat MUSGRAV. Habet & Cand. *urbem ut hoſtilem invaſerant.*

Cap. III. Lin. 55. ἐπὶ πλεῖστον. ἐπιπλεῖστον Reg. B. Vratisl. *L.* 58. ἐς αἰεί. ἐσαεὶ Vratisl.

Cap. IV. Lin. 70. αὖθις ὅμοια Aug. Ven. *L.* 72. αὐτὰν Pag. 5.
dederunt iidem. Bene: nam αὐτὴν commodius ſubintelligitur. *L.* 78. ὑπὸ νόμοις Aug. Ven. *Sub legibus* Cand. Sic & Pag. 6.
Civ. IV. 656, 23. *L.* 84. καταστήσαιτο Regii, Aug. Ven. Vratisl.

Cap. V. Lin. 98. Αἱ δὲ στάσεις ἐπὶ τῷδε μάλιστα αὖθις. Pag. 7.
Quatuor verba, ad ſententiam neceſſaria, ded. Aug. & Ven.
L. 7. ἰδιωτικὸν σφῶν κτῆμα Aug. Ven. Pro φεῦ, quod mendoſe dederant Editi cum Regiis & Vratisl., reponere δὴ juſſerat MUSGRAV. Idem paulo ante (*l.* 6.) προϊόντες in προϊουσῶν mutatum voluit: præter rationem, ut mihi videtur.
L. 14. πρός τ. αὐτῶν Aug. Ven. *L.* 20. ἔλειπεν Aug. & Vratisl. Pag. 8.
(puto & Ven.) cum H. Steph. Quod dicit μόνη (Αἴγυπτος) Ῥωμαίοις ἔλειπεν ἐς τὰ νῦν ὄντα, pro eo Mithr. 829, 57 ſq. dixerat, Αἴγυπτος ἐς περίοδον τῆς ἐντὸς θαλάσσης ἔτι ἔλειπεν.
L. 28 *ſq.* γένος ἀφ' ἑαυτοῦ &c. Conf. Civ. IV. 551, 39. & ibi notata. *L.* 29. ἐπ' ἐκείνῳ. „ἐπ' ἐκείνων." MUSGRAV.

Cap. VI. Lin. 34. ἄτρωτον recte Aug. Ven. cum H. Steph. Pag. 9.

Cap. VII. Lin. 50. In δορικτήτου conſentit Vratisl. Pag. 10.
L. 53 *ſqq.* τὴν δ' ἀργὸν ἐκ τοῦ πολέμου &c. Ad hunc Appiani locum provocare Juriſconſulti ſolent, *Emphyteuſeos* antiquitatem hinc probantes. *L.* 54. οὐκ ἄγοντές πω σχολὴν

Pag. 11. Reg. B. Aug. Ven. Vratisl. *L.* 63. ἀφαιρήσεσθαι Aug. Ven. Recte: nam vulgatum ἀφαιρεθήσεσθαι paſſive ſignificat; conf. p. 53, 72. *L.* 64. MUSGRAVIUS maluerat, τά τε ἀγχοῦ σφίσιν ἄλλα βραχέα, ὅσα τε ἦν πενήτων. *L.* 68. ἐργασίας Reg. B. Aug. *L.* 69. αὐτοῖς πολὺ κέρδος Reg. B. Aug. Ven. Vratisl.

Pag. 12. *Cap. VIII. Lin.* 80. πλῆθος τοσόνδε Reg. B. Aug. Ven. Vratisl. *L.* 85. ἔκριναν, Μηδένα ἔχειν τῆσδε τῆς γῆς &c. & *l.* 89 *ſq.* Οἱ μὲν δὴ τάδε νόμῳ περιλαβόντες &c. *Legem agrariam Liciniam* dicit, de qua conferendus Livius l. VI. c. 35 ſqq. & alii, quos citavit Drakenb. ad Liv. T. II. p. 415. Quod autem adjicitur ἐκ τῆσδε τῆς γῆς, *hujus agri*, indicat, Liciniam illam legem non ad quodvis agrorum genus, ſed ad ſolum *publicum agrum* pertinuiſſe. Cum quo conſentiunt verba Legis Semproniæ, (qua nimirum inſtauratam Liciniam Legem Gracchus voluerat,) in Epit. Livii LVIII. *ne quis ex publico agro plus quam quingenta jugera poſſideret*: quamquam ibi de veritate verborum *ex publico agro* dubitat Dukerus, & alii Viri docti aliter rem expedire conantur; qui, ſi noviſſent Appiano cum illis Livianæ Epitomes verbis convenire, fortaſſe aliter judicaſſent.

L. 91 *ſq.* ἡγούμενοι τὴν λοιπὴν γῆν αὐτίκα τοῖς πένησι &c. Sic aptius orationem connectit Aug. Eodemque modo Cand.

L. 92. τοῖς πένησι κατ᾽ ὀλίγον διαπεπράσεσθαι, *æquo pretio diſtributum iri in pauperes.* Sic cum Gelenio latine Græca iſta reddidi: minus adcurate. Certe κατ᾽ ὀλίγον non ſignificat *æquo pretio*; nec aliud quid in græcis eſt, quod verbo *æqua* reſpondeat. Strictius ad literam, κατ᾽ ὀλίγον *paulatim* reddidit Candidus. Sed quum modo præceſſerit αὐτίκα, *ſtatim*, *protinus*; dubitari poteſt, an ſatis commode nunc κατ᾽ ὀλίγον *paulatim* exponatur, ac videtur potius hoc modo interpretandus totus iſte locus: *ſperabant, protinus reliquum agrum pauperibus particulatim* (vel, *per minores portiones*) *divenditum iri.*

Pag. 13. *Cap. IX. Lin.* 1. Φθειρομένου δὲ. Sic & MUSGRAV. δὲ pro δὴ repoſitum voluerat.

Digitized by Google

Cap. X. Lin. 17. προειλόμενος Reg. B. Aug. commode, quoniam ſequitur præt. imperfectum. *L.* 28. ἀγωνίαν Aug. recte, ut ex ſqq. patet. Cand. cum Editis *deſperationem* poſuit. Pag. 14. Pag. 15.

Cap. XI. Lin. 45. συνεδρίων. τοῦ δὲ ἔργου &c. Aug. Vratisl. Iidemque mox (*l. ſq.*) ignorant conjunct. καὶ, ante ὡς οὔ τι. Pag. 16.

L. 48. οὐδ' ἐνθυμεῖται. Sic dedi, collatis inter ſe codicum lectionibus. Similiter edit. 2. 3. ex H. Stephan. emend. οὐδὲ ἐνθυμεῖται. *L.* 55. πλείστης γῆς. „πλείστην γῆν." Musgrav. — Sed ſolet Appianus verbum κατέχειν cum ſecundo caſu conſtruere. De qua conſtruct. dixi ad Præf. p. 10, 59.

L. 56. χώραν. In χώρας cum Reg. B. & Aug. conſentit Vratisl.

Cap. XII. Lin. 74. ὁ κωλύων δυνατώτερος. Sic & perſpecte Musgrav. Conf. Civ. III. 465, 9. *L.* 79. καὶ ἀνεγίνωσκε. — καὶ ἀνεγίγνωσκε h. l. Vratisl. Et ſic (ſaltem variandi cauſa) edi poterat, ut ſæpe alibi. *L.* 81. τοῦ δήμου δορυφ. Aug. Ven. Et ſic correxit Musgrav. Cum editis erravit Vratisl. Pag. 18.

L. 94. οὐ πειθομένου. Cum Aug. & Reg. B. peccat Vratisl. Pag. 19.

L. 2 *ſq.* ᾗ τι καὶ παρενδοῦναι προθυμουμένῳ δήμαρχον ἄνευ ἀτιμίας. Verſionem tenui horum verborum Gelenianam. Sed mihi utique turbatum aliquid h. l. aut mancum videtur. Aliena plane Candidi interpretatio eſt: *quæ & ipſi moderate Tribunatum deponenti aſſenſura ſit.* An προθυμουμένως?

Cap. XIII. Lin. 9. Κόϊντος δὲ Μούμμιος. Conſentiunt libri: & ſic rurſus p. ſq. l. 40. Gelenius, *ſubrogatus Memmius*: neſcio unde. Vide Plut. in Gracchis pag. 830. c. & 832. f. & Oroſium V. 8. apud quos librariorum culpa corruptum nomen judicavit Pigh. Annal. T. III. p. 6. Pag. 20.

L. 16. ὑπὸ τοῦ πλήθους. Conjunctionem, quæ vulgo præcefferat, delevi cum Aug. & Cand. *L.* 18. μετὰ ταῦθ'. Sic jam C. Stephanus tacite emendaverat. μεταῦθ' cum Reg. B. habet Vratisl. *L.* 20. ἀπελύθησαν Reg. B. Aug. Cum edit. 1. erravit Vratisl. *Ibid.* δυσφοροῦντες Reg. B. Aug. Vratisl. Retulit etiam lect. C. Steph. in Var. Lect. *L.* 21. οὐ χαρίεντα, & *l. ſq.* ὑβρίσαντα, dedit Aug. itemque Vratisl. ex emend.

Et perſpecte viderunt GELENIUS & MUSGRAV. Operarum noſtrarum errore *l.* 22. ἐξεύσαντα poſitum eſt, pro quo ἐξώσαντα reponendum.

Pag. 21. *CAP. XIV. Lin.* 28 *ſq.* ἐγγὺς τοῦ κακοῦ γιγνομένου Aug. Et viderunt GELEN. & MUSGRAV. Quærendum autem monuit Muſgr. an γιγνόμενος ſit legendum. Id non opus eſſe, oſtendunt ſimiles phraſes: προσπελάζοντος τοῦ κακοῦ, Pun. 491, 81. & πλησιαζόντων τῶν κακῶν, Mith. 791, 20. *L.* 29. δείσας μὴ αὖ καὶ ἐς τὸ μέλλον. Sic edidi ex Aug. qui intra paucos verſus tot probas lectiones loco mendoſarum nobis ſuppeditavit. At h. l. ſpernendam non puto vulgatam, δείσας εἰ μὴ &c.

L. 38. Ρουβρίου δημάρχου. Quin mendoſa ſcriptura ſit Ρουβρίου, dubitari nequit. *Rombius* inauditum apud Romanos nomen. At Romanum nomen *Rubrius* eſt, quem apud Candidum hic legimus: &, in Caji quidem Gracchi hiſtoria apud Plutarchum pag. 839. A. *Rubrius* etiam *tribunus plebis* memoratur. Eamdem vero Candidi lectionem, poſt Gelenium, Pighius quoque (T. III. p. 6.) aliique ſecuti ſunt.

Pag. 22. *CAP. XV. Lin.* 51. σὺν λογισμῷ. Gelenius, *ſimulque reputatio*; quæ verba retinui ex ejus verſione. Nec tamen ſatis certus de veritate illius lectionis ſum. *L.* 52 *ſq.* ἐν ἐσθῆτι Reg. B. Aug. *L.* 59. ὑποδείξας dederunt iidem.

Pag. 23. *L.* 63. ἀνέσχε τὸ σημ. Aug. Vratisl. cum H. Stephan.

L. 66. διαζωσάμενοι Aug. Sic autem omnes in ſimillimo contextu, p. 43, 11. *L.* 73. παραλύει. In παραλύσει cum Edd. conſentit Vratisl. Sed Cand. *alios tribunos a Graccho dignitate ſpoliatos.* Nec vero futurum tempus commode hic locum habere poteſt.

Pag. 24. *CAP. XVI. Lin.* 81. χρησιμώτατα τοῖς πρότερον. Sic recte Aug. Et χρησιμώτατον pro χρησιμώτατα τὸ reponere juſſerat MUSGRAV. *L.* 82 *ſq.* μήτε τότε, μήθ' ὕστερον. „Quod ait, *neque poſtea in mentem veniſſe cuiquam hoc remedium* αὐτοκρατορικῆς ἀρχῆς, caute accipiendum eſt. Nam illud SC. quo poſtea in C. Gracchi ſeditione Opimio Coſ. primum mandatum eſt, *videret, ne quid reſpublica detrimenti caperet,*

Digitized by Google

quid aliud notat, niſi commiſſum, quam pleniſſimum eſſe poteſt, imperium, ſive, ut rectiſſime in Gracchis Plutarchus explicat, *Dictatoriam poteſtatem?* J. H. BOECLERUS, *ad Vellej. Paterc. II.* 28. Pag. 24.

L. 85 *ſq.* ὁ Νασικᾶς, & *L.* 90. σύμβολον, recte Aug. Ven. Vratisl. cum H. Steph. *L.* 90. ὡς κέρυθα Aug. Primum quidem κόρυνθας ſcriptum erat, ſed id mox in κόρυθας mutatum. Duo illa verba præteriit uterque interpres. *L.* 99. εἰλούμενος Aug. ut ſupra pag. 2, 29. & alibi. *Ibid.* κατὰ τὰς θύρας Aug. Ven. *L.* 2. ἐξώρμησαν Aug. Pag. 25.

CAP. XVII. Lin. 8. οὐ διέλυσεν ἀεί τινος ὁμοίου Reg. B. Aug. Ven. Et verum præclare vidit MUSGRAV. *L.* 12. χειροκρατίαν Aug. & Vratisl. cum H. Steph. Pag. 26.

CAP. XVIII. Lin. 28. ἀκριβῆ. „Forte ad συμβόλαια referendum." MUSGRAV. Candidus, ſuo more: *neque ab illis quæ ſub haſta vendita fuerant, principium diligenter aſſumentes.* Gelenius: *quia jam inde ab initio ager de hoſte captus negligenter diviſus fuerat.* Pag. 27.

CAP. XIX. Lin. 36. Ταῦτά τε δή. Conſentit Vratisl.

L. 39. Ὁ δ' ἐς. Vratisl. ut H. Steph. *L.* 42. τὴν δὲ τοῦδε ἀνοχήν. Reg. B. Aug. Ven. *L.* 46. Τουδιτανός. Vid. Hiſp. 147, 90. Illyr. 843, 9. *L.* 47. ἐπ' Ἰλλυριοὺς Reg. B. Aug. Vratisl. cum H. Steph. *L.* 48. πρόφασιν τήνδε Aug. τοῦδε Vratisl. cum edit. 1. Pag. 28.

CAP. XX. Lin. 60. δελτόν. Corrige δέλτον, ut habet Aug. & Vratisl. Levis menda ex ſuperioribus editionibus in noſtram irrepſit. *L.* 70. ἀποσφάξειαν· καὶ οἳ πυθόμενοι, ἐκπήσσειν ἐξήνεγκ. Sic cum editis orationem diſtinguunt Aug. & Vratisl. In iiſdem mſſptis οἳ cum accentu ſcribitur, ſicut H. Stephanus edidit. Sic οἳ poſitum fuerit pro αὐτοὶ, quemadmodum & nos cum Gelen. in verſ. lat. expreſſimus. Eodem modo p. 109, 20. καὶ οἳ σὺν ὀργῇ παρῄεσαν, *& illi irati accedebant.* Sed nec male fortaſſe poſſis cum edit. 1. οἱ abſque accentu ſcribere, & orationem hoc modo diſtinguere: ἀποσφάξειαν, καὶ οἱ πυθόμενοι ἐκπήσσειεν &c. In hanc ſententiam Freinshemius Pag. 29.

Suppl. Liv. LIX. 79. Appiani verba iſta his latinis reddidit, Pag. 30. *qui hoc reſciverint, efferre non auſos.* *L.* 74. ἐκπεφευγότι. Conf. p. 7, 5.

Cap. XXI. Lin. 77. καὶ ὡς. Reg. B. Aug. Vratisl.

L. 81. Ad verba μείζονι χάριτι, videri poteſt vel præpoſitio ἐπὶ deſiderari, *poſt majorem gratiam*, vel participium ὑπαχθέντες, *devincti*, quo verbo cum alibi ſæpius utitur Noſter, tum pag. ſq. l. 97. & l. 4. Particulam negantem adjiciendam eſſe, viderunt Gelenius & Musgrav.

L. 84. Φούλβιος Φλάκκος. Conf. cap. 34. p. 50. *L.* 89. ἐκ τῶν. εἰ τῶν Vratisl. cum Reg. A.

Pag. 31. *L.* 99. ᾔρητο Reg. B. Aug. De re ſic Plutarchus p. 838. B. Γάϊος δήμαρχος ἀπεδείχθη τὸ δεύτερον, οὐ παραγγέλλων, οὐδὲ μετιὼν, ἀλλὰ τοῦ δήμου σπουδάσαντος. *Ead. lin.* 99 *& ſqq.* Καὶ γὰρ τις ἤδη νόμος κεκύρωτο· Εἰ δήμαρχος ἐνδέοι ταῖς παραγγελίαις, τὸν δῆμον ἐκ πάντων ἐπιλέγεσθαι. Legem iſtam in verſ. noſtra lat. in eamdem ſententiam interpretatus ſum, quam Sigiſm. Gelenius, & poſt eum Pighius Annal. T. III. p. 59. eiſdem pæne verbis expreſſerunt. Et Pighius quidem, ad unum Appianum auctorem provocans, C. Gracchum dicit ceteris ſuis legibus, agrariis, viariis, frumentariis hanc legem quaſi caput inſeruiſſe: *Si tribunus opus habeat ad præſtanda promiſſa, ejus potiſſimum rationem proximis comitiis habeto.* Adjicitque Pighius: „ut itaque plebi ſociiſque promiſſa poſſet exolvere, Tribunus plebis iterum eſt factus." Sed, ut dicam quod ſentio, licet de ſententia Legis, quam refert Appianus, haud ſatis certus ſim, & de verborum dubitem integritate, vereor, ne a vi verborum, quatenus plana etiam atque integra ſuperſunt, nimium quantum diſceſſerint docti quos dixi viri. Certe παραγγελία numquam, quod ſciam, *pollicitationem*, *promiſſum*, ſignificat. Verbum παραγγέλλω eſt *denunciare*, *edicere*, *jubere:* ſigillatim autem, de candidatis uſurpatum, notat *nomen ſuum profiteri*, *munus ambire*, *petere magiſtratum;* ut modo vidimus lin. 93. παρήγγελλεν ἐς δημαρχίαν; & ſic conſtanter, quoties de petitione magiſtratus agitur. Hinc παραγγελία nihil aliud eſt niſi *ipſa*

petitio magiſtratus: velut Civ. II. pag. 185, 81 ſq. *Cæſar* ἐπέστειλε τῇ βουλῇ, δεόμενος ἐπιτρέψαι οἱ τὴν παραγγελίαν ἀπόντι ποιήσασθαι διὰ τῶν φίλων, *per literas a ſenatu poſtulavit, ut ſibi permitteret abſenti per amicos conſulatum petere.* Et in plur. numero, αἱ παραγγελίαι, *petitiones magiſtratus,* vel *tempus illud quo candidati nomen ſuum profitentur.* Noſter ibid. p. 184, 77 ſq. ἐν αἷς ἡμέραις ὑπατείας ἦσαν παραγγελίαι, καὶ ἔδει τὸν παραγγέλλοντα παρεῖναι. Et p. 185, 84 ſq. τὴν ἡμέραν τελευταίαν οὖσαν τῶν παραγγελιῶν, *ultima dies qua competitores profiteri nomina oportebat.* Itaque verborum Legis, de qua quærimus, Εἰ δήμαρχος ἐνδέοι ταῖς παραγγελίαις, hæc videtur eſſe ſententia: *Si numerus eorum qui tribunatum peterent non eſſet completus:* aut, ut Suetonii verbis utar, in Aug. c. 40. *Comitiis tribunitiis ſi deeſſet candidatus.* Nam id interdum etiam tum libera republica, non ſolum ſub Imperatoribus, factum novimus, ut numerus candidatorum Tribunatus non eſſet completus: cujus rei exempla nonnulla Pighius Annal. T. I. p. 93. retulit. Et verbum ἐνδεῖν, quo nunc utitur Appianus, ſimillima occaſione adhibitum a Dione Caſſ. videmus lib. LIV. cap. 30. ubi, τὴν δὲ δημαρχίαν, inquit, ὀλίγων σφόδρα -- αἰτούντων, ἐνομοθέτησεν, ἐκ τῶν ἱππέων --- τὸ πλῆθος τοὺς ἐνδέοντας αἱρεῖσθαι σφίσιν. Quod autem reliqua, quæ apud Appianum ſequuntur, verba adtinet, τὸν δῆμον ἐκ πάντων ἐπιλέγεσθαι, utique vel excidiſſe nonnihil ad vocab. πάντων pertinens videtur, vel ipſum illud πάντων corruptum; pro quo, ἐκ τῶν ὄντων vel παρόντων, aut in eamdem fere ſententiam aliud quidpiam, ſcripſiſſe Appianum probabile eſt. Nihil opis confert Candidus, qui totum hunc locum ſic expreſſit: *Nam lex quædam promulgata fuerat, ſi Tribunus ſuffragiis egeret, populum ex omnibus eum eligere.* Quidquid ſit, quum ante decem fere annos a Papirio Carbone trib. pl. lata lex eſſet *de reficiendis Tribunis* (Cic. de Amic. cap. 25.) *ut eumdem Tribunum plebis, quoties vellet, creare liceret,* (Liv. Epit. lib. LIX.) eaque lex diſſuadentibus tunc ſummæ auctoritatis viris a populo fuiſſet repudiata; nunc, *perlatam jam* (ἤδη

Pag. 21.

Pag. 31. κεκύρωτο) *confirmatamque iſtam legem*, Appianus dicit, adjecta nimirum hac moderatione, *ut reſici in annum ſequentem tribunus plebis poſſet, ſi numerus novorum candidatorum non eſſet completus.*

Cap. XXII. Lin. 5. τὴν ἀξίωσιν Reg. B. Aug. Ven. Vratisl.

L. 6. καὶ τῶν δημοτῶν ἐν μέσῳ Aug. Ven. Cand. Recte etiam emendavit MUSGRAV. & conferre juſſit p. 48, 90.
Pag. 32. Adde p. 190, 70 ſq. *L.* 8. ὑπόγυια Reg. B. Vratisl. Ferri poterat ſcriptura editorum, quam ſæpe aliàs cum alii ex libris noſtris habent, tum Aug. qui nunc mendoſe ὑπόγεια dabat.

L. 9. Κορνήλιος Κότλας. In vitioſam lectionem libri noſtri omnes conſentiunt. Nec tamen dubitare debueram; recta in contextum verum nomen Αὐρήλιον reponere, quod cum Gelenio in lat. verſ. exhibui. Facile ab imperitis librariis duo iſta nomina permutari poterant. De iſto *L. Aurelio Cotta* vide Valer. Max. VIII. 1, 11. & Cicer. Divin. in Cæcil. c. 21. &c. *L.* 9 *ſq.* Σαλινάτωρ. De *Salinatore* nil aliud conſtat. Vid. Pigh. Annal. T. III. p. 19. *L.* 10. Μάνιος Ακύλιος. Conf. Mithr. 656, 38 ſq. & p. 724, 95 ſqq.

L. 12. κατ' αὐτῶν Reg. B. Aug. Ven. Vratisl. *L.* 15. μὲν ὧδε. Conſentit Vratisl. *L.* 19. τό τε γάρ. Sic recte Reg. B. & Vratisl. interpoſito etiam inciſo; τό, τε, ut fere ſolent.

Pag. 33. *L.* 26. ἐπὶ μέγα φόβου Aug. Cum Reg. B. levius aberravit Vratisl.

Pag. 34. *Cap. XXIII. Lin.* 39. ἔτεμνεν Reg. B. Aug. *L.* 43. τὰ Ῥωμαίων, *ea quæ Romanorum ſunt*, id eſt h. l. *jura civium Romanorum.* Alibi *partes Romanorum* denotantur iſta phraſi, alibi *bona* vel *poſſeſſiones Romanorum*, velut Mith. 706,
Pag. 35. 91. Nec opus eſt adjecto artic. τῶν. *L.* 56. δώδεκα ἀποικίαις. Sic & MUSGRAV. repoſuit.

Cap. XXIV. Lin. 62. ἠρημένων Reg. B. Aug. Vratisl.

Pag. 36. *L.* 66. ἐς αἰεὶ. ἐσαεὶ Vratisl. quod perinde eſt. *L.* 72. ὅτι λύκοι τοὺς ὅρους &c Conf. Pun. c. 136. p. 499.

Pag. 37. *Cap. XXV. Lin.* 89 *ſq.* ἢ ἄλλως ἐς τὸν λόγον ὑπαχθεὶς, *aut alia ratione ad eum compellandum commotus.* Vratisl. ἢ ἄλλων,

Digitized by Google

bene, ſi eſſet ἢ ὑπ' ἄλλων. *L.* 1. ἐκλογίσασθαι περὶ τοῦ γεγονότος. Verbo ἐκλογεῖσθαι paſſim utitur Appianus hac notione, *excuſare*, *diluere crimen*, pro quo aliàs ἀπολογεῖσθαι dicitur. Sic Mith. pag. 800, 73. ἐξελογεῖτο περὶ τῶν γεγονότων. Conf. Civ. V. 728, 68. & 814, 15 ſq. Sed ſicut h. l. ἐκλογίσασθαι, ab ἐκλογίζεσθαι, (quod aliàs quidem *expendere*, *reputare*, *enumerare* ſignificat;) ſic rurſus Civ. III. 455, 27. ἐκλογιούμενος περὶ τοῦδε, *rationem hujus rei redditurus*; & Civ. V. 801, 91. τὴν μέμψιν ἐκλογίσασθαι, ubi præter neceſſitatem a vulg. lect. diſceſſi, & cum Guil. Budæo ἐκλογίσασθαι poſui. Pag. 37.

L. 5. φθάσαι. An διὰ τὸ φθάσαι? Ut conſtructio ſit, ἀπολωλεκότες τὸν καιρὸν ὧν ἐβουλεύοντο, διὰ τὸ φθάσαι τὴν ἐγχείρησιν.

L. 9 *ſq.* μέν τινας ἐνόπλους Aug. Ven. *L.* 12. τῷ νεῷ Aug. Ven. Sic νεὼν omnes, pag. ſq. l. 43. & p. 23, 60. &c. Pag. 38.

Ead. lin. 12. ἐφίδρυοι. Corrige ἐφήδρευε. Et ſic recte Aug. quod nunc demum animadverti. Sic Civ. V. 761, 13. τοῖς γιγνομένοις ἐφήδρευε. Pun. 447, 58. ἐφήδρευεν ἀπιοῦσιν ἐπιθέσθαι. Paulo ante de Graccho dixerat, ἐφεδρεύων τοῖς ἐσομένοις.

CAP. *XXVI. Lin.* 13. Τάδε μὲν &c. Malim, Καὶ τάδε μέν.

L. 27. τοῖς δὲ -- τοὺς ὡπλισμένους ἔπεμπε. Malim ἐπέπεμπε, ut ſæpius aliàs. *L.* 34 *ſq.* μηνῦσαι. Utrimque μηνύσαι dant Aug. & Vratisl. *L.* 38. διήρπαζε Reg. B. Aug. Ven. — Cum Reg. A. peccavit Vratisl. *L.* 40. ἐνέβαλέ τε Aug. cum H. Steph. Pag. 39.

CAP. *XXVII. Lin.* 47. καὶ εὐθὺς Reg. B. Aug. Vratisl. Et Cand. *ſtatim*. *L.* 48. ταῖσδε ταῖς προφάσεσιν. Si vera eſt ſcriptura, dictum hoc videri poteſt fere ut Pun. 456, 1. ἐς τήνδε τὴν ἡμέραν ἐγὼ τόδε τὸ χωρίον καταλήψομαι. Pag. 40.

L. 50. Σπούριος Θόριος. „Corrupte apud Appianum *Borius* legitur, pro *Thorius*." HOTMANNUS, *in Antiq. Rom. lib. I. Opp. T. III. p.* 236. Conf. Pigh. Annal. T. III. p. 136 ſq. Sigon. de ant. Jur. Ital. lib. II. c. 2. Freinsh. Suppl. Liv. LXI. 37. Erneſtium in Ind. Legum ad Ciceronis opera, art. *Lex Thoria*. &c. Obſecutus ſum tot ac tanti nominis doctorum

Digitized by Google

Pag. 40.

Virorum auctoritati, Θόριος pro Βόριος reſcribere jubentium; licet mihi quidem, verum ut fatear, Ciceronis de Thoria Lege verba, in Brut. cap. 36. cum argumento hujus legis, quam Appianus h. l. commemorat, conferenti nonnihil dubitationis ſupereſſet, neque penitus ſatisfeciſſet ratio qua conciliari cum Cicerone Appianum poſſe viſum erat doctis, quos dixi, viris. Vidi deinde in diverſa ab his abire Joh. Roſinum, qui Antiq. Roman. lib. VIII. c. 10. legem Thoriam ab ea quæ apud Scriptorem noſtrum *Spurio Borio* tribuitur, plane diverſam ſtatuit. Ac ſane Cicero, quum l. c. *Sp. Thorium ait pernicioſa lege agrum publicum vectigali levaſſe*, videtur legem dicere non modo diverſam ab hac, quæ Appiano hic memoratur, ſed etiam ex adverſo huic oppoſitam, atque adeo eam ipſam cujus paulo inferius (hac pag. lin. 58 ſq.) Scriptor noſter, tacito tribuni nomine, qui eam rogaverat, his verbis meminit, καὶ τοὺς φόρους οὐ πολὺ ὕστερον διέλυσε δήμαρχος ἕτερος. Quod ſi vero hoc ipſum, teſte Cicerone, & teſte antiqua illa ænea tabula, cujus fragmenta Sigonius l. c. exhibuit, eſt *Thoriæ legis* argumentum; erroris arguendus foret Appianus, ſi priorem illam legem, cujus contrarium argumentum erat, *Thorio* tribuiſſet. Jam vero, quum *Borium*, non *Thorium*, prioris legis auctorem exemplaria omnia Appiani agnoſcant; poteſt, fateor, & ceteroquin temere factum videri, & in ipſum Scriptorem noſtrum injurioſe, quod ei contra librorum omnium fidem ejuſmodi ſcriptura obtrudatur, quæ cum manifeſto propemodum errore, non librariorum, ſed ipſius Scriptoris, conjuncta eſſe videatur. In quam ſententiam graviter & erudite diſputavit Alex. Symmachus Mazochius, *in Commentar. in Æneas Tabulas Heracleenſes p. 316 ſq.* non dubitandum exiſtimans, poſteriorem iſtam legem, abſque auctoris nomine deinceps ab Appiano commemoratam, ipſam *Thoriam* eſſe, adeoque immerito & importune a viris doctis hic, ubi de priori quadam lege contrarii argumenti agitur, *Thorii* nomen in locum *Borii* obtrudi Appiano. Sed, quidquid de hoc ſtatuas, quodſi ex Roſino vel ex Mazochio quæras, quiſnam ergo ſit

Σπούριος

Σπούριος hic Βόριος, ad quem in exemplaribus Appiani lex illa prior refertur? negari rurſus ab his non poteſt, non ſolum obſcurum nomen eſſe, ſed & mendi omnino ſuſpectum. Et Roſinus quidem, argumentum licet legis ex eodem hoc Appiani loco depromens, tribuni tamen nomen ab Appiano editum plane nihil curavit; ſed *Bæbiam* (non ſatis video quo fundamento niſus) adpellans hanc legem, auctorem ejus *M.* illum *Bæbium* perhibet, Tribunum pl. & Triumvirum coloniæ deducendæ, cujus mentio fit in fragmentis ex ænea Tabula apud Sigonium l. c. & apud Pigh. T. III. p. *63*. Puto, quod & ipſi perſuaſum fuit, *Spurium Thorium* hoc loco fortaſſe nominatum ab Appiano fuiſſe, ſed perperam ab eo priorem hanc legem ad eum tribunum relatam qui poſterioris legis auctor fuiſſet. Mazochius, Roſini conjecturæ nullam mentionem faciens, interim dum de vero auctoris nomine certius quid fuerit compertum, *Boriam* hanc *Legem* adpellandam eſſe judicavit; quamvis non neget, haud ſatis emendatam nominis illius ſcripturam apud Appianum videri. De cujus emendatione haſce conjecturas Vir doctus propoſuit, ut, ſi gentile nomen fingamus *Spurium* eſſe, (quod exemplis non careat in Gruteri & Muratorii indicibus,) cognomen Βόριον dicat in *Burrum* facile poſſe refingi: ſi prænomen fuerit *Spurius*, poſſe gentis nomen *Burrius* eſſe. Denique proxime a vero abeſſe putat, ſi Βόριος ex Βάριος corruptum ſtatuamus, Βάριος autem pro Οὐάριος poſitum cogitemus, ut tribunus hic ex eadem *Varia gente* fuerit ex qua deinde alius tribunus A. U. *662*. [nobis A. U. *663*. vide p. 54, 86 ſqq.] lege lata, quæ ab eo nomen habet, inclaruit.

L. 61. καὶ νόμων &c. Quid ſit καὶ ἐσπάνιζον νόμων, vel καὶ νόμων ἐπὶ δίκαις ἐν ἀργίᾳ γεγονότες, fateor mihi minime in plano eſſe. Supra, p. 28, 49 ſq. dixerat, οἱ δὲ τὴν γῆν διανέμοντες, οὐκ ἀπαντῶντος ἐς αὐτοὺς οὐδενὸς ἐς δίκην, ἐπὶ ἀργίας ἦσαν: quæ verba cum his, de quibus quærimus, conferenda videri poſſunt. Poterunt etiam conferri, quæ ſubjiciuntur p. 47, 66 ſq. οὔτε νόμων, οὔτε δικαστηρίων, οὔτε τινὸς αἰδοῦς ἔτι ὑπούσης. Sed, ut alia, quæ me hic conturbant, præteream; a verbis καὶ Pag. 40. Pag. 41.

Digitized by Google

Pag. 41. νόμων, ſi modo genuina hæc ſunt, videtur mihi novi orationis membri initium feciſſe Appianus, & poſt hæc verba ſuſpicor per librariorum ſocordiam excidiſſe nonnihil quod ad complendam ſententiam pertinebat. Verum in loco, quem mihi & obſcurum eſſe & deſperatum videri profiteor, par eſt, ut, quo pacto ſuperiores interpretes eumdem expoſuerint, lectoribus tradam. Igitur ab illis verbis lin. 59. ὅθεν ἐσπάνιζον &c. ſic CANDIDUS: *ob idque adhuc magis ſimul civium & militum ſpes, tellurisque reditus, ac diſtributiones legesque ceſſavere, quinque & decem annis a Graccho legislatore potiſſimum elapſis, & a controverſiis ad ocium delati ſunt.* Luculentius, ut ſolet, GELENIUS: *Inde ſecuta tum civium tum militum raritas, diminuti reditus populo Romano & ſtipendia: non legibus ſua vis manſit; a judiciis quoque ceſſatum eſt ad annum ferme quintumdecimum, ex quo lata fuerat lex agraria.* Denique FREINSHEMIUS, in Supplem. Liv. LXI. 38. eumdem hunc Appiani locum præ oculis habens: „*Ab hoc initio civium ac militum infrequentia orta: ærarium populi Romani defraudatum: legum etiam Gracchanarum velut oblivio & interitus ſecutus, quum per annos ferme quindecim ex iis judicia nulla aut rara agerentur.*

Denique non piget huc transſcribere, quæ in eumdem hunc Scriptoris noſtri locum MAZOCHIUS, quem paulo ante laudavi, ibid. p. 317. commentatus eſt. Sic igitur ille: „Poſt locum initio adſcriptum [ſcil. poſt verba iſta, καὶ τοὺς φόρους οὐ πολὺ ὕστερον διέλυσε δήμαρχος ἕτερος, pag. noſtr. 40, 57 ſq.] ita ſtatim conqueritur Appianus: *Poſt legem hanc alteram, nihil reliquum populo factum, cum & civium & juventutis militaris infrequentia laboraret,* & (γῆς προσόδου) *agrorum vectigalibus,* & (διανομῶν) *diſtributionibus frumentariis,* & (νόμων) *legum juſſione careret. Id vero malum* (πεντεκαίδεκα μάλιστα ἔτεσιν ἀπὸ τῆς Γράκχου νομοθεσίας) *anno quinto decimo a* (C.) *Gracchi legum latione contigiſſe.* Obiter moneo, hæc omnia me ex Appiani mente, ex dictionis vi, itemque ex rerum geſtarum fide interpretatum, cum tamen

Digitized by Google

Geleniana verſio ſecus pleraque acciperet. In primis autem Γράκχου νομοθεσίαν (*Gracchana inſtituta*) non niſi a Graccho poſteriore, cui *Cajo* prænomen fuit, ordior; nam prior Gracchus de agris dividundis, non item de frumentaria diſtributione, ſollicitum ſe præſtiterat: Cajus utrumque cumulavit. Ergo hoc vult Appianus: *a C. Graccho per annos quindecim Gracchana ſcita viguiſſe. At anno poſt Cajum quintodecimo, lata Thoria lege, plebs ſemel omnibus commodis excidit.* Διανομὰς, non quaslibet *diſtributiones*, ſed *frumentarias* accepi; nec enim eo tempore aliæ largitiones in uſu fuere, nec aliæ expetebantur." Pag. 41.

„ Huic vero interpretationi temporum putatio concinit. Re enim vera ab anno 630. (quo C. Gracchus leges agrarias & frumentarias pertulit) ad legem uſque Thoriam (anni 646.) quindecim anni ſolidi plebis utilitatibus commodi interceſſerunt. At poſt Thoriam plebs ſolatiis ſimul omnibus, quæ Appianus numerat, exuta fuit. Nam lex Livia anni 662. (quæ & frumenta plebi & alia commoda impertiebat) per vim lata, ſtatim occiſo legislatore abrogata fuit."

Porro de verbis, καὶ νόμων, quæ p. 41. l. 61. apud Appianum legimus, eodem loco ſigillatim etiam hæc adnotavit Mazochius: „ In Appiano νόμων tantum legitur. At quando unquam fando auditum fuit, *populum Romanum legibus caruiſſe?* Ea de cauſa *Legum juſſione* reddendum putavi. Quo enim tempore tribunitiam poteſtatem Sylla ſuſtulit, ex illo plebs Romana leges jubere deſtitit. Ex hoc vero patet, Appianum plebis Romanæ damna, legem Thoriam ſubſecuta, ad finem prope liberæ Reip. porrexiſſe: quocirca non immerito Tullius in Bruto [c. 36.] Thoriam legem, uti *vitioſam & inutilem*, quamvis ipſe ex optimatium numero, taxat."

Cap. XXVIII. Lin. 64 ſqq. Τῷ δ' αὐτῷ χρόνῳ Σκιπίων ὕπατος καθεῖλε &c. *Per idem tempus Scipio Conſul theatrum demolitus eſt &c.* Si hæc ita ſcripſit, & cum eis quæ hodie in codicibus noſtris proxime præcedunt atque ſequuntur ita conjunxit Appianus, ab inſignis Anachroniſmi culpa purgari

Pag. 41. non poteſt. Quippe de re hic agitur, quæ viginti & aliquot annis ante latam a Tib. Graccho legem agrariam, a P. Scipione Naſica Coſ. II. A. U. 599. geſta eſt; memorata Livio Epit. XLVIII. Vellejo Pater. I. 15. Valer. Max. II. 4, 2. aliiſque. Ita fit, ut ſuſpicari aliquis poſſit, Appianum fortaſſe, permutatis *Scipionis* & *Cæpionis* nominibus, quod ad Scipionem pertinebat, ad Cæpionem Conſulem A. U. 648. retuliſſe, pariterque L. Caſſium qui circa A. U. 599. Cenſor fuerat, cum L. Caſſio Coſ. A. 647. confudiſſe. Sed quoniam, ut dixi, turbata & manca ſunt quæ præcedunt; fieri poteſt, ut commodiori, quam qui nunc adparet, tranſitu uſus Appianus hæc quæ hoc capite continentur cum ſuperioribus apte conjunxerit. De re, quæ hic agitur, confer, præter Auctores modo laudatos, Pigh. T. II. p. 429. & Sigon. Comment. in Faſt. Rom. ad A. 599.

L. 68. Τιμητὴς Aug. Ven. Et ſic correxit TOLLIUS & MUSGRAV. *Ibid.* Κόϊντ. Καικ. Μέτελλος. Freinsh. Suppl. Liv. LXVIII. 34. & LXIX. 2-7. Pigh. Annal. T. III. p. 173 ſq.

Pag. 42. *L.* 80. συνεκίνησαν Aug. Ven.

CAP. XXIX. Lin. 91. Κιμβροὶ γένος Κελτῶν. Vide ad Exc.
Pag. 43. de Reb. Gall. p. 73, 26. *L.* 3. ὑπεστρατευμένοις. Sic & Vratisl.

Pag. 44. *CAP. XXX. Lin.* 25. μηχανὴν Reg. B. Aug. Ven. Vratisl.

Pag. 46. *CAP. XXXI. Lin.* 52 *ſq.* καὶ τὰ ἐν τῷ ψηφίσματι Μάριος ἐπικήρυξεν. *Marius edixit id quod legi erat adjectum:* ſcil. adjectum erat legi, (pag. præc. l. 44 ſq.) *ut Conſules aqua, igne & tecto illi interdicerent:* idque adeo edixit Marius, & aqua & igne Metello interdixit.

Pag. 47. *CAP. XXXII. Lin.* 64. οἱ τὸν Μέμμιον Aug. & Cand. ſicut correxit H. Steph.

Pag. 49. *CAP. XXXIII. Lin.* 99 *ſq.* Κανουλήϊος. Mendoſe Cand. *Cornelius.* *L.* 3. ἑκάστου ἔτους. Vocab. ἔτους & Cand. & Vratisl. ignorant. Sed adjiciendum monuit MUSGRAV.

L. 7. τοσάδε εἴργαστο Ῥωμαίους. Conſentit Vratisl. Verbum εἴργαστο, ut ſolet, active accipiendum, cum duplici accuſativo.

Cap. XXXIV. Lin. 8 *ſq.* ὁ Συμμαχικὸς καλούμενος Πόλεμος. De *Bello* hoc *Sociali* vel *Italico*, præter Appianum, conſulendi ſunt Auctores, quos laudarunt Camers & Freinshem. ad Flor. III. 18, 1. *L.* 18. Φούλβιος Φλάκκος. Conf. cap. 21. p. 30. & cap. 24-26. *L.* 28 *ſq.* ἀντὶ κοινωνῶν Aug. Ven. Conf. I. 20. *Pag.* 49. *Pag.* 50.

Cap. XXXV. Lin. 41. ἐπιδιενεγκεῖν Vratisl. cum Edd. *Pag.* 51.
L. 47. ἐγκλήματος ἴσα δὴ καὶ ἀγνοουμένου. Conf. c. 22. p. 33.
L. 63. ὑπὲρ αὐτῶν. Utique ὑπ' αὐτῶν malim cum Musgravio. Sic & Cand. *a ſe exploſum.* Sed defectu laborare videtur hic locus: nam adverbium καρτερῶς nil habet ad quod commode referatur. *Pag.* 52.

Cap. XXXVII. Lin. 86. Κόιντον Οὐάριον. Pigh. Annal. T. III. pag. 223. Freinsh. Suppl. Liv. LXXI. 37. Valer. Max. VIII. 6, 4. Cicero paſſim; cujus loca collegit Erneſt. in Ind. Hiſtor. & in Ind. Legum. *L.* 92. ἐπάρξειν Reg. B. Aug. Vratisl. ἄρξειν ſcribere juſſerat Musgrav. *L.* 96. Οὐηστίας. Rectius utique Βηστίας ſcriberetur. Civ. II. p. 178, 74. idem nomen in Σηστίας erat detortum. *Pag.* 54.

Cap. XXXVIII. Lin. 6. τοσάδε εἰργασμένων. Sic & Musgrav. correxit. *L.* 15. ἐς πολὺ μὲν οὐκ ἐπῄσθοντο. Conſentit Vratisl. cum Aug. *Pag.* 55.
L. 19. ἐξ Ἄσκλου. *Aſculo*, uti mox refert Appianus, primus belli Socialis vel Italici furor erupit; quare & frequens deinceps oppidi hujus mentio occurrit. Quum autem duplex in Italia fuerit Aſculum, alterum Picenum, Apulum alterum; *Aſculum Picenum* hic eſſe intelligendum, cum aliis ex rationibus, tum inde fit manifeſtum, quod, ſicut Vellej. Pater. II. 15. cum Floro III. 18, 9. *ab Aſculanis ortum hoc malum* ait, ſic apud Livium Epit. lib. LXXII. *initium belli a Picentibus motum* fuiſſe legimus. Conf. Adnot. ad p. 66, 92. *Pag.* 56.
L. 20 *ſq.* ἀνθυπάτῳ Σερουιλίῳ. *Q. Servilius Proconſul*, Liv. Epit. LXXII. Mendoſe vulgo apud Vellej. Pat. II. 15. & Oroſ. V. 18. *Servius* vocatur. Conf. Duker. ad Flor. III. 18, 9.

Digitized by Google

Pag. 56. *L.* 23. τὴν αὐτοκράτορα ἀρχὴν Aug. In τὴν conſentiunt Reg. B. & Vratiſl. ſed omittunt nomen ἀρχήν.

Pag. 57. *Cap.* XXXIX. *Lin.* 36. Πελιγνοί. Cluv. Ital. Ant. lib. II. cap. 14. p. 755. Poterat etiam Πελίγνοι penacute ſcribi, ut apud Strab. editum eſt. *Peligni* pariter in recenſu horum populorum, qui bellum ſociale moverunt, diſerte nominantur in Epit. Liv. LXXII. Nec dubium eſſe debet, quin idem nomen h. l. Appianus ſcriptum reliquerit. *Ibid.* Οὐηστῖνοι. Apud Strabon. V. 219 B. Οὐεστῖνοι editum eſt; ſed alibi ſæpius apud eumdem Οὐηστῖνοι.

L. 37. Πικεντῖνοι. Non debueram *Picentes* cum Gelenio dicere, ſed *Picentini*. Nam ab Aſculanis, id eſt, a Picentibus initium belli erat motum, ut paulo ante vidimus. Nunc autem de eis populis loquitur Appianus, qui poſtea acceſſerunt, & qui longius a prima belli ſede aberant. Diſtinguendi autem *Picentini*, inferiorem Italiam incolentes ad mare Inferum, a *Picentibus*, qui mediam fere Italiam tenentes ad mare Superum ſpectabant, licet utrique a Græcis ſcriptoribus eodem nomine Πικεντῖνοι adpellitentur; ut poſt Cluverum monuit Cellarius Geogr. Ant. II. 9. pag. 752. *Ibid.* Φερεντανοί. Cluv. Ital. ant II. 14. p. 755. *Frentani* utique latine vocantur. Apud Strabonem Φρεντανοὺς & Φρεντάνους editum reperio.

Ibid. ſq. Ἱρπῖνοι. Cf. p. 72, 82. *L.* 39. Σαυνῖται Reg B. Aug. Vratiſl.

L. 40. ἀπὸ Λίριος ποταμοῦ, ὃν νῦν μοι δοκοῦσι Λίτερνον ἡγεῖσθαι. „Cave, putes eumdem eſſe *Linternum* & *Lirim*, quæ eſt Appiani falſa conjectura: quamquam video doctos Appianum ſequi aut potius ab eo falli.“ Is. Casaubonus *ad Strab. lib. V. p.* 243. Adde Cluver. It. ant. p. 1076. Errorem inde ortum putant, quod & Liris & Liternus vel Linternus alio nomine *Glanis* vel *Glanius* fuerit adpellatus. Conf. Cellar. Geogr. Ant. pag. 827. & 832. Ad Liris fl. oſtia erant Minturnæ colonia, ad Liternum fluvium Liternum vel Linternum oppidum. Conf. ad p. 61, 99. Verbum ἡγεῖσθαι ea notione hic uſurpatur, de qua dixi ad Hiſp. 180, 57.

Cap. XL. *Lin.* 53 *ſq.* Σέξτος Ἰούλιος Καῖσαρ. *Lucium* (non *Sextum*) *Julium Cæſarem* primo anno Belli Socialis cum P. Rutilio Lupo (A. U. 664.) conſulatum geſſiſſe, cum ex Faſtis & aliis Scriptoribus, tum ex Vellej. Pat. II. 15. & Liv. Epit. lib. LXXIII. conſtat. Quod ſi igitur ab Appiano eſt iſta ſcriptura, quam quidem conſtanter in hac hiſtoria exhibent libri noſtri omnes; duorum annorum Conſules perperam ab eo conjuncti ſunt: nam ſuperiori anno Sextus Julius Cæſar Conſul fuerat cum L. Marcio Philippo. Conf. Drakenb. ad Liv. l. c. Infra autem, ubi de Cinnana & Mariana proſcriptione agitur, pag. 101, 90. apud Appianum etiam *Lucius Julius* vocatur is qui cum Cajo fratre juſſu Cinnæ occiſus eſt, qui pro eodem vulgo habetur, qui hoc anno Conſul bellum ſociale adminiſtravit, quem in tota hujus belli hiſtoria *Sextum Cæſarem* Appianus adpellat. Sed in ejuſdem hujus Cæſaris rebus etiam hoc turbas movet, quod eum Appianus, finito conſulatus anno, Proconſulem in caſtris ad Aſculum morbo vitam finiiſſe ſcribit p. 68, 28. quem alii eumdem eſſe perhibent, qui a Cinna (ut paulo ante dixi) A. U. 667. occiſus eſt. Omnino vero in tota hujus Belli Socialis hiſtoria, quam nonniſi conciſe admodum ſummatimque, ac partim etiam non apto ſatis ordine expoſitam, apud Scriptores qui ad ætatem noſtram pervenerunt, reperimus, bene multa ſuperſunt, quæ, deficiente præſertim Liviani operis face, clariorem etiam nunc lucem deſiderant; quamvis egregiam operam Pighius aliique, & in primis doctiſſimus perſpicaciſſimusque Freinshemius, in extricandis difficultatibus, quæ hanc partem Romanæ hiſtoriæ premunt, poſuerint. Pag. 58.

L. 54. Πούπλιος. Poterat teneri Πόπλιος, quod libri h. l. dabant: quod, quoniam perinde eſt, alibi paſſim, ubi conſentiebant libri, conſervavimus.

L. 63 *ſq.* ὑπὸ δὲ Σέξτῳ Καίσαρι Πούπλιον Λέντλον, ἀδελφὸν αὐτοῦ Καίσαρος. Gelenius: *Sexto Cæſari* (additus legatus) *P. Lentulus, ipſius germanus.* Freinshemius LXXII. 9. *fratrem Conſulis uterinum* dicit. Nihil habeo quod opponam. Sed ſuſpicari quis poſſit, intercidiſſe fortaſſe poſt P. Lentulum

Pag. 58. *Caji Cæſaris* nomen, qui frater fuit Conſulis, quem deinde una cum fratre A. 667. Cinnæ juſſu occiſum legimus p. 101, 90. In eadem Cinnana Marianaque proſcriptione *P. Lentulus* (ibid. l. 91 ſq.) necatus traditur.

Pag. 59. *L.* 67. καὶ πάντας ἐπεπορεύοντο οἱ ὕπατοι. Simili ratione de Pompejo dixerat, bellum Piraticum pluribus per maria diſtributis legatis adminiſtrante: αὐτὸς δ' ἅπαντας ἐπέπλει, Mithr. 786, 33. *L.* 71. Τίτος Λαφρήνιος. Sic ſcripti noſtri omnes dant p. 66, 93. & p. 67. l. 96, 99, & 5. Itaque, licet *Afranius* apud Florum etiam III. 18, 6. legatur, tamen revocandam ex mſſptis illam lectionem putavi, quoniam cum majori utique ſpecie veri credi poteſt, obſcurius nomen a librariis capite truncatum eſſe & in aliud notius nomen vicini ſoni mutatum, quam in locum nobilioris temere ſubſtitutum. Hujus ſive *Afranii* ſive *Lafrenii* nomen in *Francus* corruptum videri poteſt apud Oroſium V. 18. (p. 337. edit. Havercamp.) qui Marſorum imperator ibi perhibetur. Conf. Noſtrum infr. p. 67, 5. Ceterum de Italicorum hoc bello ducibus, quotquot eorum apud varios Scriptores memorantur, ex profeſſo commentatus eſt Freinshemius ad Florum III. 18, 6: cum quo conferendi Interpretes Vellej. Paterc. II. 16. Diodor. Sic. Eclog. 1. ex lib. XXXVII. Oroſ. V. 18. &c.

L. 72. Γάϊος Ποντίλιος. Sic Scripti omnes & Cand. cum edit. 1. *P. Ventidium* Gelenius ex alia mendoſa lectione, quæ p. 66, 93. obtinuerat, huc traxiſſe videtur. *Rutilius*, quod Romani Conſulis nomen erat, quo caſu quove conſilio ſit ab H. Stephano intruſus, non perſpicio. *C. Pontidius*, cum unius literæ differentia, apud Vellej. II. 16. nominatur: unde probabiliter ſuſpicari licet, Ποντίδιος fortaſſe apud Noſtrum eſſe reſcribendum, quandoquidem facilius in græca ſcriptura litera Δ in Λ, quam in latina L in D, deflectere potuit.

Ibid. Μάριος Ιγνάτιος. Hujus nomen *Marius Egnatius* editur apud Vellej. l. c. & apud Livium Epit. LXXV. quod & in verſ. noſtra latina cum Gelenio poſui. Apud Appianum

Digitized by Google

h. l. nil variant codices: ſed infra, ubi idem nomen recurrit, plerique libri capite truncatum referunt; quemadmodum & Civ. IV. 558, 95. Quodſi quis Ἐγνάτιος apud Noſtrum reponendum ducat, facile patiar: nec tamen præpropere quidquam innovandum. Idem vero nomen Ἐγνάτιος vel Ἰγνάτιος Viris doctis viſum eſt infra cap. 52. pag. 73 ſq. reſtituendum Appiano, in locum nominis Τρεβάτιος, quod ibi vulgo libri omnes exhibent. Pag. 59.

Ibid. Κόϊντος Πομπαίδιος. Conſ. p. 64, 52 & 59. Sic corrigendum eſſe monuerunt DELRIUS ad Liv. Epit. LXXVI. & VOSSIUS ad Vellej. Conſ. Diodor. Sic. loco ſupra cit. Opp. T. II. p. 539. & Fabric. ad Oroſ. V. 18. p. 340.

L. 73. Γάϊος Πάπιος. *C. Papius Mutilus.* Vellej. Diodor. & Oroſ. ll. cc. Ac forte Appianus quoque tertium illud nomen h. l. adjecerat; certe paulo inferius, p. 72, l. 92 & 96. hoc uno nomine Μοτίλας eumdem deſignat, ubi Samnitium ducem fuiſſe docet. Idem deinde, compoſito ſociali bello, in ſenatum Romanum lectus, tandem octogenarius proſcriptus eſt a Triumviris, ut refert Appian. Civil. IV. c. 25. ubi pro Στάτιος, quod vulgo legitur, Πάπιος reſcribendum opportune docuit Weſſeling. ad Diod. l. c.

Ibid. Μάρκος Λαμπώνιος. Dux Lucanorum: infr. p. 126, 17.

L. 74. Γάϊος Ἰουδακίλιος. Conſ. cap. 47 ſq. pag. 66 ſqq.

Ibid. ſq. Οὐέττιος Κάτων. *P. Vettius Scato, dux Marſorum,* Cic. Philipp. XII. 11. De eodem vide Interpretes ad Vellej. II. 16. & conſ. quæ notabimus ad p. 66, 93.

CAP. XLI. Lin. 80. Αἰσερνίαν. Quum mendoſam ſcripturam, ſi aliunde nolebat, ſaltem ex ipſo Scriptore noſtro, p. 72, 96. corrigere potuiſſet primus Editor, maluit non ſolum hoc loco librorum ſcripturam ſequi, ſed etiam altero loco probam, quam offerebant libri, ad hujus exemplar corrumpere.

L. 82. Ἄλλιος. Conſentit Vratisl. *L.* 84. Οὐέναφρον. Sic Strabo, Ptolemæus, & Latini omnes nomen illius oppidi efferunt; nec dubitari debet, quin librariorum errore depravata ſit lectio, quam libri noſtri exhibebant. *L.* 85. Πραισεντεῖος δὲ Πόπλιος. Hujus nemo, præter Appianum, meminit, Pag. 60.

Pag. 60. *L.* 92. ἐκ Γρουμέντου. Oppidum Lucaniæ. Cluver. Ital. ant. p. 1279. Freinſh. Suppl. Liv. LXXIII. 22 ſq. Senec. de Benef. III. 23. Macrob. Saturn. I. 11.

CAP. XLII. Lin. 93. Νῶλαν recte h. l. Aug. Viciſſim p. 91, 22. ubi recte erat editum Νώλης, perperam Aug. Νόλης.
Pag. 61. Conf. & 71, 76 & 78. *L.* 96. ἐςράτευεν Reg. B. Aug Ven.

L. 99. καὶ Σταβίας. Verum repoſui, præeunte Gelenio, & Freinſh. Suppl. Liv. LXXIII. 26. Receptas deinde, Cn. Pompejo L. Catone Coſſ. id eſt, anno ſeq. *Stabias* a L. Sylla deletaſque, Plinius docet lib. III. c. 5. ſ. 9. (p. 157. ed. Hard.)

Ibid. Μίντερχον. Sic ex Reg. A. conſentiente Candido editum inveni. Μινόερνον (non Μινοέρνον, ut in Notis infra context. per errorem poſitum eſt) dant Reg. B. Aug. Ven. & cum his Vratisl. quod quin corruptum ſit dubitari non poteſt. Nec vero *Minternum* oppidum cuiquam Scriptori memoratum. Notæ ſunt *Minturnæ*, in Latio, ad Liris fluvii oſtia; quare *Minturnas* h. l. Gelenius poſuit. Sed hæ quidem αἱ Μιντοῦρναι, interdum etiam ſing. numero ἡ Μιντοῦρνα, (nomine fœminini generis & primæ declinationis) non ſolum apud alios Græcos Scriptores, Strabonem, Dionyſium Halic. Ptolemæum, ſed & apud ipſum Noſtrum, adpellantur. Vide infra, p. 85, 20. & p. 87, 39. Et incolæ Μιντουρναῖοι Civ. IV. 568, 20, 22, 28, 34. Itaque non temere FREINSHEMIUS, Supplem. Liv. LXXIII. 26. *Liternum*, Campaniæ oppidum, cognomini fluvio (de quo ad p. 57, 40. dictum eſt) impoſitum, quod & *Linternum* paſſim adpellatum videmus, h. l. intelligendum ſuſpicatus erat; cum præſertim & reliqua duo oppida, quæ ſimul cum illo memorantur, Stabiæ & Salernum, in Campania ſint. Sic fortaſſe Λίτερνον vel Λίντερνον fuerit reſcribendum.

L. 2. ὡς δὴ. Sic recte Aug. *L.* 3. πλησίον αὐτῷ. Recte idem Aug. Dativus caſus referendus ad verb. προσετίθεντο.

L. 8, ἱππέας καὶ πεζοὺς Aug. Quum vulgo abeſſet conjunctio, vocabulum πεζοὺς in πολλοὺς mutare juſſerat MUSGRAV.

Pag. 62. *L.* 18 *ſq.* καὶ ἐπὶ τῷδε Καῖσαρ. „Forte ἐπὶ τῷδε Πόπλιος." C. STEPHANUS, *in Var. Lect.* Sed nil opus erat ſolicitare vulgatam Lectionem. *L.* 23. ἐςράτευε Reg. B. Aug. Ven. Vratisl.

Digitized by Google

Cap. XLIII. *Lin.* 26. Οὐέτλιος Κάτων. Vid. pag. 59, 74 ſq. & conf. p. 66, 93. & ibi Adnot. Οὐετίδιος Κάτων Vratisl. cum Reg. B. *L.* 31. ἐς τὸν ποταμὸν Aug. Et Cand. *multos* *Pag.* 63. *flumini immerſit.* *L.* 44. ἔνθαπερ ἂν θάνωσι Reg. B. Aug. Vratisl.

Cap. XLIV. *Lin.* 48. ἀγαγόντος σχολὴν Aug. *L.* 49. ἐπὶ *Pag.* 64. ἀρχαιρέσια. Sic pag. 153, 84. ἐπὶ τὰ ἀρχαιρέσια οὐ κατῄει. Et p. 108, 10. διὰ τὰ ἀρχαιρέσια &c. Item abſque artic. p. 139, 37. ἀρχαιρέσια προὐτίθεσαν. Quod ſi Auguſtanum h. l. ſequi lubet, ſcribendum ἐπὶ ἀρχαιρεσίᾳ, *habendorum comitiorum cauſa.* Sed in ſing. numero rarioris uſus illud nomen eſſe monui ad Pun. 462, 10. *L.* 51. Καισίωνα. Vid. p. 58, 61 ſq. Mox de *Pompædio* conf. p. 59, 72 ſq. *L.* 54. ἐσκευασμένα Aug. cum Reg. B. & Edd. Sed ἐσκευασμένους Vratisl. cum Reg. A.

L. 55. μολίβδου. Alibi μολύβδ. per υ, quod perinde eſt. Vid. ad Mithr. 685, 33. *L.* 59. πειθόμενος Aug. Et Cand. *ductus credulitate.* Correxit etiam Musgrav.

Cap. XLV. *Lin.* 65. Σέξτος δὲ Καῖσαρ. In tota hac hi- *Pag.* 65. ſtoria perpetuo errore *Sextum Cæſarem*, pro *Lucio*, nominari, monui ad p. 58, 53. *L.* 67. Ἰγνατίου. Quum plerique ſcripti libri, cum quibus & Vratisl. facit, litera initiali truncatum exhibeant hoc nomen; fortaſſe Ἐγνάτιος edi potuerat, ut habent alii Scriptores. Nam quod ſupra Ἰγνάτιος diſerte codices noſtri exhibebant, id a ſequioribus librariis, quibus notius nomen *Ignatii*, quam *Egnatii*, erat, potuit proficiſci. Conf. ad p. 59, 72. *L.* 68. περιωσθεὶς. Sic Aug. & Vratisl. in contextu, ſed intra lineas perperam ſuperſcriptum ρι.

L. 71. ἐς Τεανὸν. „*Teanum Sidicinum* fuiſſe conjecturis adſequor." Freinsh. LXXIII. 57.

Cap. XLVI. *Lin.* 76. Κορνήλιος Σύλλας καὶ Γάϊος Μάριος. Ob id quod mox ſequitur *lin.* 80 *ſqq.* nunc *Cornelii Syllæ* nomen cum Gelenio & Freinsh. LXXIII. 59 ſqq. in lat. verſ. omiſi, & deinceps tantum nominavi. Certe deinde de Sylla ita *Pag.* 66. plane loquitur Appianus, tamquam paulo ante nulla ejuſdem mentio fuiſſet facta. Si cui remedium iſtud, quod tamen Græco contextui adferre non ſum auſus, violentius videtur;

Digitized by Google

Pag. 66. is videat, an pro Κορνήλιος Σύλλας *lin.* 80. alium *Cornelium* probabilius ſit nominatum fuiſſe ab Appiano. *L.* 83 *ſq.* ὡς τὸν φόνον ἐκείνης τῆς ἡμέρας &c. Oroſius V. 18. *Marius ſex millia Marſorum occidit, ſeptem millia armis exuit.*

Cap. XLVII. Lin. 92. Περὶ δὲ τὸ Φάλερνον ὄρος. „Niſi rei Geographicæ parum peritum ſcirem Appianum, mendum his vocibus, τὸ Φάλερνον ὄρος, ineſſe ſuſpicarer." Phil. Cluverus, *Ital. Antiq. lib. II. c.* 11. *p.* 740. Scilicet dubitationem movere debebat, quod *Falernus* mons (certe ager ille *Falernus*, vini generoſitate nobilitatus) in *Campania* ſitus eſt; quum *Firmum* oppidum, cujus mox mentio fit, ab alia parte in *Piceno* ſit. Qua quidem dubitatione commotus etiam, ut videtur, Gelenius, & poſt eum Freinshemius LXXIII. 19. pro *Falerno monte*, montem vel agrum *Falerinum* hic legendum cenſuerunt, a *Faleria* nomen habentem, Piceni oppido, de quo videndus Cluver. l. c. pag. 739 ſq. & Cellar. p. 759. His ex adverſo Vir doctiſſ. J. Christoph. Amadutius, Græc. Literar. Romæ Profeſſor, datis ad nos literis, in quibus erudite multa diſſeruit ad Appianum pertinentia, oppoſuit, fortaſſe nec Appianum nec ejus librarios erroris h. l. eſſe accuſandos: *Judacilium* quippe, qui præ ceteris & hic & deinceps memoratur, *Apulorum* ducem ab Appiano perhiberi; (vid. p. 62, 19 ſq.) adeoque in inferiori potius Italiæ parte, quam in Piceno, bellum geſſiſſe: quare, ſicuti duplex Aſculum Italia habuerit, ſic & vel ex hac ipſa Appiani narratione colligi poſſe, præter *Firmum*, *Piceni* oppidum, quod ex aliis Scriptoribus notum eſt, aliud fuiſſe in *Campania*, prope Falernum montem. Sed, alia ut taceam, regeri Viro docto poterit, *Aſculum* etiam mox (*lin.* 4.) in eadem regione cum *Firmo* memorari; &, quod ſi quæ continuo de eodem Aſculo narrare pergit Auctor noſter conferantur cum eis quæ ex ceteris Scriptoribus & ex aliis antiquitatis monumentis novimus, (de quibus conſuli ſaltem Pighius poteſt, T. III. p. 230.) dubitari non poſſe, quin *Aſculum Picenum* ſit intelligendum: quare nec de alio *Firmo*, niſi de eo quod citra controverſiam in *Piceno* fuit, hic eſſe cogitandum.

L. 93. Τίτος Λαφρήνιος. Sic conſtanti conſenſu h. l. & deinceps dederunt ſcripti codices noſtri omnes, duo Regii, Aug. Ven. & Vratisl. quam lectionem primus Editor ne in Indicem quidem Variarum Lect. referre dignatus eſt, ſed cum Candido tacite in Τίτος Ἀφράνιος mutavit. Cf. pag. 59, 71. & ibi notata. **Pag. 66.**

Ead. lin. 93. Πούπλιος Οὐεντίδιος. Nomen hoc ex ſolo Reg. A. editum eſt, cui conſentit Cand. *P. Ventidius.* Et legimus quidem apud Vellej. Pat. II. 65. Valer. Max. VI. 9, 9. Plin. VII. 43, 44. alioſque, *P. Ventidium Baſſum*, eum qui poſt quinquaginta & quod excedit annos de Parthis triumphavit, hoc bello ſociali inter captivos Picentium triumpho Aſculano ductum fuiſſe. Cujus ætas quum non patiatur, ut eo bello dux Italicorum eſſe potuerit; patrem h. l. apud Appianum intelligendum ſuſpicatus eſt Pighius T. III. p. 230. & Freinsh. ad Flor. III. 18, 6. Sed, ne dicam, a nemine veterum, quamvis opportuna offerretur occaſio, inter duces ſociorum nominatum Ventidium eſſe, parum utique credibilem conjecturam iſtam faciunt ea quæ de ejuſdem hujus, quem dixi, Ventidii inope juventa, ſordidave arte qua vitam toleravit, apud Ciceronem Epiſt. 18. lib. X. apud Plinium l. c. apud A. Gellium XV. 4. referuntur. Quid multa? Parum tuto fundamento *Ventidii* nomen inter duces hujus belli relatum fuiſſe, ſcripti noſtri libri Appiani declarant; ex quibus quatuor, quorum quiſque per ſe plus auctoritatis habet quam ille unus e quo Ventidius huc traductus eſt, ab eo diſcedunt; nam ſicut Aug. & Ven. Οὐεττίλιος, ſic Vratisl. cum Reg. B. Οὐεττίλλιος habet. At vero, ne hos quidem verum nomen dare, minime negaverim: &, ſi modo ceteroquin probabile eſſet de Ventidio, ultro etiam eram largiturus, facillime Οὐεντίδιος primum in Οὐεττίλιος, ac dein in Οὐεττίλλιος abire potuiſſe. Nunc proximum videri poteſt, ut ſuſpicemur Οὐετίλιος ſcripſiſſe Appianum. Et hanc equidem conjecturam facerem, niſi varietas lectionum, quas ad p. *62*, *26*. libri noſtri exhibebant, ſatis perſpicue aliud docere mihi viderentur. Nam ibi, quum Οὐέττιος eſſet ſcribendum, quemadmodum p. 59, 74 & 79,

Pag. 66. fuerat, codex Reg. A. ipſe ille, e quo Οὐεντίδιος nunc h. l. editum eſt, plane ut hic, Οὐεκτίδιος dabat: reliqui autem noſtri libri non eâdem quidem, qua nunc, ſed adfini quadam ratione aberrabant. Itaque mihi probabile fit, etiam h. l. ex Οὐέττιος corruptam eſſe omnem, quam libri offerunt, lectionis varietatem. *Publii* autem prænomen fuiſſe *Vettio Catoni* vel *Scatoni*, (licet *T.* ſit apud Eutropium V. 2.) & bellum geſſiſſe *P. Vettium* adverſus Cn. hunc Pompejum, de cujus rebus hic agit Appianus, diſcimus ex Ciceronis Phil. XII. 11. Variis autem modis alibi etiam fraudi fuit librariis nomen illud *Vettius*. Nam & apud Appian. noſtrum Civ. II. 189, 53 ſqq. in Οὐέτλιος & in Οὐετούτιος detortum in ſcriptis libris eſt; & apud Eutropium l. c. codex mſpt. Galæi (referente Verheykio) pro *T. Vettius* habet *Vetitius*; & apud Ciceronem, quum Voſſius ad Vellej. II. 16. ait, ſe in optimæ notæ codice mſpto, pro *cum P. Vettio Scatone*, inveniſſe *cum P. Vectio & Titio Scatone*, (unde idem vir doctus legendum ſtatuerat *cum P. Vettio & Tito Catone*,) facile intelligitur, iſtam codicis illius ſcripturam non niſi varietati lectionis quæ inter lineas tali quodam modo notata fuerat,

ettitio

cum P. Vectio, ortum debere. Quin &, apud ipſum Eutropium, perquam probabile eſt, prænomen illud *T.* (quod a pluribus codicibus plane abeſt) ex ſimillima lectionis varietate, male accepta, perperam eſſe invectum. Ceterum apud Appianum noſtrum Gelenius ex vulgata lectione, Πόπλιος Οὐεντίδιος, quam h. l. Editi exhibent, mira quadam audacia, ſupra p. 59, 72. eumdem *P. Ventidium* in catalogum ducum Italicorum, ejecto *C. Pontilio* vel *Pontidio*, quem ibi Appianus nominaverat, intruſit. Suſpectum vero CANDIDO fuiſſe hoc noſtro loco *P. Ventidii* nomen, declarat Nota marginalis in antiqua edit. Veneta: „Credo *Publium* eſſe eum quem *Preſentejum* ſuperius dixit." Obſcuri illius *P. Preſenteji* nomen occurrebat p. 60, 85 ſq.

L. 94. ἀλλήλοις συνελθόντες Reg. B. Aug. In ἐς ταυτὸν, quod præceſſit, conſentiunt omnes.

Digitized by Google

L. 4. Ἄσκλον. *Aſculum Picenum*. Vide ad p. 56, 19. & finem Adnot. ad p. 66, 92. *L.* 5. Λαφρήνιος γὰρ ἐπεπολιόρκει. Prope Aſculum XVIII. millia Marſorum cum *Franco* imperatore ſuo a Cn. Pompejo cæſa eſſe, Oroſius refert V. 18. p. 337. Ubi, quamquam ceteroquin non omnino convenit Oroſio cum Appiano, videri poteſt *Francus* dici, qui Appiano & Floro *Afranius* vel *Lafrenius* eſt; quod Freinshemium etiam (Suppl. Liv. LXXIV. 18.) ſuſpicatum fuiſſe reperio. *Pag.* 67.

Cap. *XLVIII.* *Lin.* 8. ἠπείγετο Aug. Et Cand. *confeſtim acceſſit*. Sæpius jam ὑπήγετο & ἠπείγετο confuſa a librariis vidimus. *L.* 9. ἐκέλευεν idem dedit Aug.

L. 16. διὰ φθόνον Aug. Ven. In Vratisl. ſic, διὰ νοῦν τὸ πλῆθος. Cand. verba illa prætermiſit. „διὰ τὸ γενόμενον" ſuſpicatus erat MUSGRAV. *L.* 17. τὸ πλῆθος ἐς ἃ παρήγγελλεν ἀπέτρεψαν. παρήγγελλεν recepi ex Reg. B. Aug. Vratisl. licet non ſpernendum putem Aor. 2. παρήγγειλεν. Sed mira phraſis, & mendi utique ſuſpecta, ἀπέτρεψαν ἐς ἃ παρήγγελλεν. Cum genitiv. caſu conſtrui verbum ἀποτρέπειν ſolet, cujus exemplum habuimus p. 63, 45. Nec remedii quidquam in lectione cod. Aug. invenio. Recte ſententiam Cand. expreſſit: *multitudinem a mandatis ſuis deterruerant.* *Pag.* 68.

L. 18. πυρὰν νήσας Reg. B. Aug. Vratisl. *L.* 20. κατακλίνας αὐτὸν. Sic Regii & Aug. Sed αὐτὸν dat Vratisl. cum Editis.

L. 27 *ſq.* χρονίου δ' αὐτῷ τῆς περὶ τὸ Ἄσκλον οὔσης πολιορκίας. Mendo laborare vulgatam lectionem, τῆς περὶ τὸ Ἄσκλον οὔσης χειροτονίας, manifeſtum eſt: & aptius utique huic loco videri vocab. πολιορκίας debet, quod ded. Aug. & Ven. Ceterum, ubi poſtremo de Cæſare verba fecit Appianus, p. 65, 73 ſqq. ad *Acerras* hæſerat *Cæſar*, & oppidum illud a Papio obſeſſum obſidione liberare fruſtra erat conatus. De *Aſculi* quidem obſidione pag. præc. dixit Scriptor noſter; ſed ibi a *Pompejo* obſeſſum retulit. Nunc ſubito, omiſſo Pompejo, Cæſarem circa Aſculi obſidionem hærentem inducit. Hinc cogitare quis poſſet, Ἀχέῤῥας fortaſſe pro Ἄσκλον eſſe hic reſcribendum. Sed huic quidem reſponderi cum Freinsh. LXXIV. 21. poterit, Cæſarem, victo Papio, (de quo nimirum

Pag. 68. accipiendum id quod proxime ante hunc locum, in quo verſamur, expoſuit Appianus,) Acerris obſidione liberatis, bellum Aſculanum per abſentiam Pompeji, qui Romam, ad petendum capiendumque conſulatum erat profectus, adminiſtraſſe. Ac fortaſſe de hac ipſa Pompeji Romam ad petendum conſulatum profectione monuerat h. l. Appianus; ſed verba, quæ de ea re fecit, interciderunt, quorum reliquiæ ineſſe in vocabulo illo χειροτρνίας, quod pro πολιορκίας Regii codices conſentiente Vratisl. & Cand. hic exhibent, videri poſſunt.

L. 28. ἀποθνήσκων ἐκ νόσου, (*Sext. Cæſar*) *moriens ex morbo.* Quem *Sextum Cæſarem* noſter adpellat, quem cum P. Rutilio A. U. 664. primo anno belli ſocialis Conſulatum geſſiſſe & bellum hoc adminiſtraſſe ait, hunc apud reliquos omnes Scriptores *Lucium* vocari, jam initio monui, ad p. 58, 53 ſq. Atqui hunc eumdem non mortuum eſſe hoc anno, ſed poſt aliquot demum annos juſſu Marii occiſum, ex Liv. Epit. LXXX. Valer. Max. IX. 2, 2. aliiſque auctoribus docet Freinsh. LXXX. 41. & alii. Conf. infra p. 101, 90. ubi eumdem (ſi modo idem eſt) Appianus quoque, præter morem, *Lucium* vocat. Hinc ἀποθνήσκων h. l. Freinsh. (LXXIV. 21.) expoſuit, *languido corpore, quum deficere ſe animadverteret.* Quod ſi tamen Appiani verba per ſe ſpectemus, vix dubitare licebit, quin *deceſſiſſe illo morbo* Proconſulem dicat. Fuerit-ne fortaſſe *Sextus* hic *Cæſar*, qui ad Aſculum morbo deceſſit, is qui proxime ante *Lucium Cæſarem* cum L. Marcio Philippo conſul fuerat. De cujus quidem rebus vel in conſulatu vel poſt conſulatum geſtis, in hac monumentorum hiſtoriæ illius temporis ſive jejunitate ſive penuria, nihil ceteroquin memoriæ proditum legimus. Sed quod ſi fingamus, *Sexti* hujus *Cæſaris* partes pariter nonnullas in bello Sociali fuiſſe; facilius intelligi poterit, unde factum ſit, ut Appianus ac fortaſſe nonnulli ex vetuſtioribus etiam auctoribus, e quibus ſua hauſit Appianus, Sextum Cæſarem cum Lucio confuderint, ipſique *Lucio*, licet altero celebriori, *Sexti* prænomen per errorem tribuerint.

CAP. XLIX.

Digitized by Google

Cap. *XLIX.* *Lin.* 30. Verbum ἂν, quod ex Aug. recepi, inſerendum Musgrav. etiam monuit. *L.* 37 *ſq.* Ἰταλιωτῶν Pag. 69.
δὲ τοὺς ἔτι ἐν τῇ συμμαχίᾳ παραμένοντας ἐψηφίσατο εἶναι πολίτας. Vellej. II. 16. *Legem Juliam* Cicero vocat, pro Cornelio Balbo c. 8. puto quod a L. Julio Cæſare Conſule, auctore Senatu, lata fuiſſet. Cf. Sigon. de Ant. Jur. Ital. III. 1. *L.* 47. δεκατεύοντες. *In octo tribus contributos novos cives*, Vellejus Pat. ait, II. 20. eamdem addens, quam Appianus, rationem, *ne potentia eorum & multitudo veterum civium dignitatem frangeret, pluſque poſſent recepti in beneficium, quam auctores beneficii.* Vide Sigon. l. c.

Cap. *L.* *Lin.* 61. Πόρκιος μὲν Κάτων. Nimis nota *Porcia* Pag. 70.
gens, e qua Catones ſunt, quam ut error, in quem libri noſtri omnes conjurant, ab Appiano profectus putari poſſit. Gelenius etiam *Porcius Cato* poſuerat. *L.* 62. Μάρσοις. πολεμῶν ἀνῃρέθη. Ex invidia *a filio C. Marii in tumultu belli, quaſi ab incerto auctore, proſtratum* Oroſius perhibet, V. 18.

L. 63. περὶ τὰ Πομπαίων ὄρη. Ad urbem Pompejos, quam obſidebat Sylla. Oroſ. l. c. Vellej. II. 16. *L.* 76. Νῶλαν. Pag. 71.
Vid. pag. 60, 93. *L.* 79. σφίσι συνεπαίσουσιν. Conf. Not. ad Syr. 563, 53.

Cap. *LI.* *Lin.* 82. Ἱρπίνους. Sic recte Reg. B. & Vratisl. ut Pag. 72.
edidit H. Steph. Spiritum ad literas majuſculas C. Stephanus nuſquam adpoſuit. *L.* 83. προσέβαλλεν Αἰκουλάνῳ Aug.

L. 85. τὸν Σύλλαν idem Aug. *L.* 87. κλιμακίδας rurſus idem. Et correxit Musgrav. *L.* 89. διήρπαζεν Reg. B. Aug. Et Musgrav. „διήρπασεν vel διήρπαζεν." *L.* 90. ἀλλ᾽ ὑπ᾽ ἀνάγκης Reg. B. Aug. Ven. Vratisl. *L.* 92 *ſq.* Σαυνίτας & Σαυνιτῶν. Sic quinque noſtri mſſpti. *L.* 96. Αἰσερνίαν. Cf. p. 59, 80.

L. 98. Βουιανόν. *Bovianum* colonia, in Samnio. Ptolemæus Pag. 73.
Βουίανον, qui latinam formam quam adcuratiſſime ſervare ſolet. Sed non idcirco opus eſt, ut ſcripturam, quam Appianei libri exhibent, corruptam judicemus cum Cluver. Ital. Ant. p. 1194. Strabo Βοίανον. Sic varie Græci latina nomina formant.

Digitized by Google

Pag. 73. *CAP. LII. Lin.* 9. Μαῤῥουκίνους. Μαρουκίνους Vratisl. cum aliis. Duplex ρρ dabant omnes p. 57, 36 ſq. *Ibid.* Οὐε-στίνους. cf. pag. 57, 36. *L.* 10. Σαλαπίαν. Sic ſcribendum fuit pro vulg. Σαλπίαν. Alio errore Annib. p. 284, 33. Σαλα-τία legebatur, & gentile Σαλατῖνοι ibid. 291, 59.

L. 12. Σαυνίτας. Rurſus Editi Σαμνίταις dabant, & mox Σαμνιτῶν, invitis mſſptis. *L.* 14 *ſqq.* Τρεβάτιος &c. Qui cum his contulerit ea, quæ in Epit. Livii LXXV. leguntur, is facile ſibi perſuadebit, non *Trebatium* h. l. & lin. 17. & 20. ſed *Ignatium* vel *Egnatium* nominaſſe Appianum, eumdem quem ſupra p. 59, 72. & p. 60, 84. nominaverat. Conf. Dukerum ad Flor. III. 18. & Drakenb. ad Liv. l. c.

Pag. 74. *L.* 20. Καννύσιον. Sic editum inveni, &, licet aliter h. l. mſſpti dent, conſervavi; quoniam non ſolum perinde eſt, Κανύσιον, an Κανούσιον ſcribas, ſed & priorem ſcripturam præferunt libri noſtri Civ. I. pag. 62, 20. & Civ. V. 787, 58. & Annib. p. 259, 23. & 261, 50. *L.* 21. Ασκλαίων. Minus adcurate in verſ. lat. *Apulorum* dixi cum Gelenio, pro *Aſculanorum.* Intelliguntur autem nunc Aſculani Apuli, non Piceni; quod & Cluverus monuit Ital. ant. pag. 1220.

L. 22. Ποδίκλους. *Pædiculos* Romani vocant: Ποιδίκλοις Strabo VI. 282. aliique.

CAP. LIII. Lin. 26. Πομπαίδιος. Vide pag. 59, 72 ſq.

L. 28. εἰς τὸν Καικιλ. εἰς τὸν Κεκίλιον Vratisl. *L.* 29 *ſq.* ἀκ-μάσαντα δή. Sic, omiſſa conj. μὲν, Reg. B. Aug. Ven. Vratisl.

L. 30. ἕως Ιταλία πᾶσα προσεχώρησεν ἐς τὴν Ρωμαίων πολιτείαν. Huc ſpectant verba Epit. Liv. LXXX. *Italicis populis a Senatu civitas data eſt:* de quibus vid. Sigon. in Ant. Jur. Ital. Pag. 75. lib. III. c. 1. *L.* 33. ἐς δὲ τὰς Φυλάς. In Aug. primum ſcriptum erat ἐς δὲ ταφυλάς, tum ad τα ſuperſcriptum ς. In priori illa ſcriptura forſan veteris veræque ſcripturæ, δέκα, (ἐς δὲ δέκα φυλὰς) veſtigia inſunt. *Ibid.* In προτυχοῦσιν conſentit Vratisl. cum Regiis & edit. 1.

CAP. LIV. Lin. 36. κατὰ τὸ ἄστυ οἱ χρῆσται πρὸς ἀλλήλους ἐστασίασαν. De ſeditione nova ob æs alienum orta vid. Liv.

Epit. LXXIV. & Freinſh. in Supplem. ejus libri, c. 40 ſqq. Pag. 76.
Adde Pigh. T. III. p. 227.

L. 41. ὡς καπηλικὸν Aug. Ven. *L.* 42 *ſq.* ᾧ λόγῳ καὶ Πέρσαι τὸ κιχρᾶσθαι. Herodot. I. 138. αἴσχιστον δὲ αὐτοῖσι τὸ ψεύδεσθαι νενόμισται· δεύτερα δὲ, τὸ ὀφείλειν χρέος· πολλῶν μὲν καὶ ἄλλων εἵνεκα, μάλιστα δὲ ἀναγκαίην φασὶ εἶναι, τὸν ὀφείλοντα καί τι ψεῦδος λέγειν. *L.* 45. ἐκ πολέμων τε καὶ στάσεων. Sic Aug. ut correxit H. STEPH. Quum καὶ ab edit. 1. (conſentiente Vratisl. cum Regiis) abeſſet, τε in καὶ mutatum voluerat MUSGRAV.

L 48. ὅ τε στρατηγὸς Ἀσελλίων. Conf. Valer. Max. IX. 7, 4. Pag. 76.

L. 50. ἐς τοὺς δικαστὰς περιφέρων. Pro δικαστὰς reponendum δανειστὰς cenſuit MUSGRAV. quod mihi ſecus videtur.

L. 53. ἐπὶ θυσίᾳ Reg. B. a prim. manu, & Aug. Sic etiam correxit MUSGRAV. *L.* 63. εἴ τις τι. Pronomen τι, quod dant ceteri, abeſt a Vratisl.

CAP. LV. De *Bello Civili Syllano & Mariano*, præter Appianum, conſulendus Livius Epit. LXXVII. & ſqq. tum Plutarch. in Mario & in Sylla, Florus III. 21. aliique, quorum recenſum fecit CAMERS *ad Florum l. c.* *L.* 81 *ſq.* ἐπήλπιζεν Reg. B. Aug. & in aliam partem aberrans Ven. ἐπήλπιζον. Pag. 77.

L. 82. ἐς τὰς φυλὰς ἁπάσας, *per omnes tribus*, ſcil. παλαιὰς vel ἀρχαίας, *veteres*. Videri poteſt ἁπάσας in παλαιὰς refingendum: ſed nulla neceſſitas urget, & rurſus infra p. 90, 1. legimus ἐβιάζοντο, ἐς τὰς φυλὰς πάσας ἀναμιγῆναι. *L.* 84. εὔνοις Pag. 78.
Aug. Vratisl. ut correxit H. Steph. & Muſgrav.

CAP. LVI. Lin. 9. ἐβάστασε τὴν ἀργίαν, *ſuſtulit ferias.* Pag. 79.
— Cand. *vacationem diſſolvit.* Inſolentior hic uſus verbi βαστάζειν induxit MUSGRAVIUM, ut ἐβεβαίωσε ſcribendum cenſeret, quod tamen manifeſte contra Appiani ſententiam eſt, qui & mox *L.* 13. ſubjungit ἀναιρεθείσης δὲ τῆς ἀργίας. Quod ſi ἐβάστασε ſcripſit Appianus, (de quo quidem etiam varietas, quam exhibet cod. Aug., dubitationem nonnullam injicere poteſt,) erit h. l. βαστάζειν ſynonymum verbi ἀναιρεῖν, &, ſicut verbum αἴρειν, & huic reſpondens latinum *tollere*, non ſolum *in altum tollere* ſignificat, ſed etiam *auferre*,

Digitized by Google

Pag. 79. *removere*, ſic eamdem vim verbo βαστάζειν ſubjectam h. l. intelligere debebimus. Eadem fere notione apud Athenæum (citante Dammio in Lexico Homerico ad voc. τράπεζα) *menſa* poſt cœnam βαστάζεσθαι, *tolli*, dicitur. *L.* 10. ἐκ Καπύης. Articulum omiſi cum Reg. B. Aug. Ven. Vratisl.

Pag. 80. *Cap. LVII. Lin.* 32. ἐπὶ τὴν πατρίδα. Conjunctionem adjecit etiam MUSGRAV. *L.* 34. ἑτέροις καὶ ἑτέροις πρέσβεσιν αὐτῶν. Plenius Aug. ἑτέροις καὶ ἑτέροις πρέσβεσιν ἐλθοῦσιν αὐτῶν. Et merito *verbum illud* ἐλθοῦσιν, *quod vulgo interciderat, in Contextum recipere debueram.*

Pag. 81. *L.* 37. καὶ πράξειν. Si genuina eſt illa partic. καὶ, videri poteſt aliud verbum, aut etiam plura quædam, ante hæc intercidiſſe. In verſ. lat. tenui Gelenium. Candidus: *ſimul annunciare jubet, an velint Senatum cum eo ac Marium Sulpitiumque in campo Martio adeſſe, & agere quæcumque illis videbuntur?* *L.* 44. In ἐπισκέψαιντο conſentit Vratisl. nec dubitari debet præſtare hoc lectioni codicis Aug.

Cap. LVIII. Lin. 48. Σύλλας μὲν τὰς Κοιλίας πύλας. — Notæ ſunt ex Dionyſ. Halic. & Livio Κλοιλίαι τάφροι, *Clœliæ* vel *Cluilliæ foſſæ*: ſed *Portam Clæliam* vel *Cluilliam* nemo novit. Quo magis miror, unde lectio illa, Κλοιλίας πύλας, quam ignorabant Regii Codices, in Editos irrepſerit. Nam, in Auguſtano (ac fortaſſe etiam in Veneto) ita ſcriptum eſſe, neſciebat ſane Car. Stephanus. Mihi, de vera licet Appiani ſcriptura non certo, præferenda utique interim altera lectio, in quam fere reliqui codices conſentiunt, videbatur, Κοιλίας πύλας; quam nempe cum Gelenio, *Cœlimontanam* portam, (a *Cœlio monte*, Κοιλίῳ ὄρει, nomen habentem) intelligere utcumque poſſumus. Κοιλλίας cum Reg. B. exhibet Vratisl. Et Κοιλίας, ſicut in Reg. A. ſic in Candidi fuiſſe exemplari, colligitur ex mira quidem ceteroquin ratione qua locum hunc latine expreſſit ille interpres: *Sylla valles, & quæ propinqua fuere mœnibus loca, militum legione occupat.* Sed quoniam & Florus & Plutarchus non *Cœlimontanæ*, ſed *Eſquiliæ* portæ, hic mentionem faciunt; (Flor. III. 21, 6. *Sylla* - - *Eſquilina Collinaque porta geminum*

Digitized by Google

agmen Urbi infudit. Plutarchus, in Sylla, p. 457. D. καταλαμβάνει τὴν πύλην καὶ τὰ τείχη τὰ περὶ τὸν λόφον τὸν Αἰσκουλῖνον.) apud Scriptorem etiam noſtrum ſuſpicari utique licebit, ΤΑΣ ΚΟΙΛΙΑΣ ex ΤΑΣ ΑΙΣΚΥΛΙΑΣ, aut ex alia ſcriptura non multum ab hac diſcrepante, eſſe corruptum. In litera initiali hujus nominis *Æſquilinus* vel *Eſquilinus* multa inprimis apud Græcos ſcriptores varietas eſt. Apud Strabonem Ησκυλῖνος λόφος, & Ησκυλίνη πύλη editum eſt lib. V. pag. 234. Apud Dionyſ. Halic. Εσκυλ. & Ισκυλ. invenitur. Apud Plut. Αἰσκυλ. modo vidimus. Terminatio, quamquam in his omnibus in ινος fiat, nihil tamen impedit, quo minus & in ιος vel ειος formari poſſit. Sic apud Appian. p. ſq. l. 56. τὴν Δασκύλειον ἀγορὰν dubitari vix poteſt, ex τὴν Αἰσκύλειον ἀγορὰν eſſe ortum. Pag. 81.

L. 56. περὶ τὴν Αἰσκύλειον ἀγορὰν. Vide Adnot. præced. ad p. 81, 48. *L.* 59. ὑπὸ σάλπιγγι. Sic in ſing. num. Maced. 515, 54. & alibi. *L.* 64. εἰ ἀπέχοιντο, intell. μάχης: ſi modo vera lectio. Dubito enim, ἀπέχεσθαι τοῦ σημείου græce dici *deſerere ſignum*. *L.* 66 *ſq.* Συβοῦῤῥαν. Sic ab H. Stephano editum inveni, in quo lubens adquievi. Neſcio, an conſentiat Ven. e quo nulla varietas adnotata in ſchedis eſt. Cum Regiis facit Vratisl. *L.* 67. ἢ κατὰ νώτου Reg. B. Aug. Pag. 82.

Cap. *LIX.* *Lin.* 83. ὠδύροντο περὶ τῆς πολιτείας. Annib. 273, 46 ſq. ex cod. Med. reſtitueram ὀδυρομένοις δὲ περὶ τοῦδε, pro vulg. ὀδυνωμένοις. Ad quem locum non opus erat in Adnot. dubitare de veritate illius emendationis: nam, quum non ſuccurreret tunc exemplum conſtructionis verbi ὀδύρομαι cum præpoſ. περὶ, offertur nobis hic quod ibi deſiderabamus. Pag. 83.

L. 84. καὶ αὐτοὶ τάδε πράξαντες. Sic opportune dedit Aug. cujus lectionis veſtigia in lect. Reg. B. ſuperſunt. Cum Reg. A. & editis erravit Vratisl. & Cand. Pro mendoſo ὅσον δὲ, Musgravius τοιόνδε repoſitum voluerat.

L. 96. δὴ τότε Reg. B. Aug. Vratisl. *L.* 98. κεκηρυγμένην. Cum Reg. B. facit Vratisl. Supra (p. 78, 92.) dixerat οἱ ὕπατοι προὔγραψαν ἀργίας. *L.* 99. τῶν ὑπάτων. Articulum etiam habet Vratisl. Pag. 84.

Digitized by Google

Pag. 85. *Cap. LX. Lin.* 12. Ἀλβινουανὸν. *Albinovanus* in Sulpicii adſeclis memoratur Floro III. 21, 7. Apud Noſtrum p. 88, 57. vulgo Ἀλβινιανὸς legebatur, propius vero, quam hic. Denique pag. 127, 37 & ſqq. Ἀλβινουανὸς & Ἀλβινουανός. *L.* 14. εἴπερ ἐγείραντας Aug. Ven. *L.* 16. ἐψήφιστο. An ἐψηφίσαντο? Sed poteſt paſſive & imperſonaliter accipi.

Cap. LXI. Lin. 20. Μιντούρνας. Sic recte editum fuit, cum mſpti omnes h. l. literam ν in prim. ſyllab. omiſiſſent. Civ. IV. 568, 22 ſqq. plus ſemel recte omnes Μιντουρναῖοι. Supra, p. 61, 99. ubi Μίντερνον, *Minturnas* reddidit Gelenius, monuimus, Λίτερνον vel Λίντερνον ibi legendum videri, nec de Minturnis cogitandum.

Pag. 86. *L.* 32 *ſq.* Οὐ δύναμαι. Cand. *Ego nequeo.* Conſentit Vratisl. De re conf. Liv. Epit. LXXVII. & Vellej. II. 19.

L. 36. φασὶν ἐς τὸν κόλπον &c. Exhibui ſeriem verborum ex Reg. B. & Aug.

Pag. 87. *Cap. LXII. Lin.* 42. συγγινώσκων ἑαυτῷ Aug. Ven. Et ſic correxerat Musgrav. (In Aug. quidem levi menda, συγνώσκων eſt.) *L.* 53. ὑπὸ Σεξτίου. *Sextilium* hunc vocat Pigh. T. III pag. 232. & Freinsh. LXXVII. 42. ex Plutarchi Mario p. 429. A.

Pag. 88. *L.* 57. Ἀλβινουανὸς. Vid. pag. 85, 12. & 127, 37 ſqq.

L. 58. οἱ ἐς μὲν Ἱεμψάλαν τὸν Νομαδ. δυνάστ. Sic percommode dederunt Aug. & Ven. Niſi quod Ἰεμψάλαν in Aug. ſpiritu leni ſcribatur. Verba ἄνδρες ἐσθλοὶ, quæ mire hic habebant editi, paulo ſuperius reponenda poſt ἕτεροι ſuſpicatus erat Musgrav. Gelenius perſpecte videns, nomen proprium ſub illis verbis latere, *Mandreſtalem* inde effinxerat.

Cap. LXIII. Lin. 67. ἐξελαθέντων καστασιώτας. Sic & Cand. *exulum fautores.* Conf. p. 94, 71. *L.* 69. ἠρεθίζοντο, *incitabantur*, *ſtudio ardebant*, *cupide deſiderabant.*

L. 70 *ſq.* ἀπέλειπον Aug. cum H. Steph.

Pag. 89. *L.* 76. ἐψηφίσατο Aug. Ferri tamen etiam plur. numerus poterat. *L.* 80. τὶ χρηματίζοντος, *quum ageret aliquid cum militibus*, vel, ut habet Freinsh. LXXVII. 49. *quum concio-*

Digitized by Google

nem haberet. *L.* 84. ἤρχεν. Sic & CAR. STEPH. in Var. Lect. monuit: „ lege ἦρχεν." *Pag.* 89.

CAP. LXIV. Lin. 86. ἐφ' ἑαυτῷ. Perperam Aug. ἐφ' ἑαυτῶν, quod quum corrigere vellet librarius, aberravit in alium verſum, & ex αὐτῶν *lin.* 84. fecit αὐτῷ. *L.* 88. ἀμφ' αὐτὸν Aug. *Pag.* 90.

L. 89. ἐπὶ τὴν Ἀσίαν. Sic & Vratisl. Sed præferendum videtur ἐς, quod dant Aug. & Ven. *L.* 92. ἀξιοῦν ἀναμιχθ. Sic recte dedit Aug.

L. 12. τὸν Κινναν ἐκτρεπόμενος. Candidus, *Cinna in fugam verſo:* videtur cum Reg. A. & Edd. ἀνατρεπόμενος legiſſe. Rectius Gelenius, *collegam reveritus;* nempe præferens alteram lectionem, ἐντρεπόμενος, quam (ex Reg. B. cum quo facit Vratisl.) C. Stephanus in Var. Lect. retulerat. Lectionem noſtram, quam codex Aug. largitus eſt, hariolatus videtur Freinshemius, quum Supplem. Liv. LXXIX. 2. *Cinnam,* ait, *reverentia paris poteſtatis declinans.* *Pag.* 91.

CAP. LXV. Lin. 22. Τίβυρτόν τε recte Aug. Et Cand. *Tybur.* *L.* 26 *ſq.* Γαΐος Μάριος ἕτερος. Secundum Pigh. T. III. p. 238. C. Marius Gratidianus, qui & Marcus dictus reperitur. Cf. eumdem Pigh. III. 191. & Adnot. noſtr. ad Hiſp. 224, 87. *Pag.* 92.

L. 36. ἐς μέσους, ſcil. τοὺς ςρατιώτας. conf. p. ſeq. l. 52 ſqq.

L. 44 *ſq.* εἰ μὴ βεβαιώσετε μὲν ἃ δίδοτε, ἀφαιρήσεσθε δ' ὅταν αὐτοὶ δοκιμάσητε. Cum Editis in ἀφαιρεθήσεσθε conſentit Vratisl. — In verſ. noſtr. lat. expreſſi ἀφαιρεθήσεται, quod Freinshemius videtur in mente habuiſſe, LXXIX. 6. *ſi, quæ dediſtis, per male meritos auferuntur.* Sed ſatis bene habet ἀφαιρήσεσθε, quod Cand. his verbis expreſſit: *ſi non ea quæ dediſtis conſervabitis, & cum vobis videbitur auferetis.* In eamdem ſententiam Gelenius: *ſi irrita ſunt quæ datis, & tam facile de ſententia deceditis.* MUSGRAV. ἀφαιρήσετε correxit: ſed uſitatius verbum medium eadem notione. *Pag.* 93.

CAP LXVI. Lin. 62. τὸ μὲν ἄςυ Aug. & caret partic. τε, quam delevit etiam MUSGRAV. *Pag.* 94.

CAP. LXVII. Lin. 73. κώμης ἐμπλέως Aug. Vratisl. cum H. Steph. *L.* 85. Κίννας, ἐπιπέμψας. Sic ſcripti libri omnes, cum edit. 1. *Pag.* 95.

Digitized by Google

Pag. 95. *CAP. LXVIII. Lin.* 90. Καικίλιον. Sic ex H. Stephani emendatione jam erat in edit. 2. & 3. Quare in Notis infra context. ad h. l. pro *Edd.* ſcribendum fuerat *edit.* 1.

Pag. 98. *CAP. LXX. Lin.* 34. τῷ τείχει ἐπλησίαζε Reg. B. a pr. m. Aug. Ven. *L.* 38. διαπρεσβεύσεις Aug. Et ſic forſan etiam Candidus legit, qui *legationes inde emiſſas* vertit. Idem vocab. vidimus Gall. 90, 72. & Syr. 538, 36 ſq. *L.* 41. ἀφελέσθαι, ſc. τὴν ἀρχὴν, quod nomen ex ſuperioribus intelligitur.

Ibid. ὑπὸ τῶν συμφορῶν Aug. Ven. *calamitatibus coactus*. Verba hæc in lat. verſ. non debuerant omitti.

Pag. 99. *CAP. LXXI. Lin.* 64 *ſq.* φυγεῖν παρήνουν. Sic Aug. & Vratisl. ut editum erat. *L.* 65. προλαβεῖν Aug. ut correxit H. STEPH.

Pag. 100. *L.* 66. ἐς τὸν Ιάνουκλον, intell. λόφον, quod nomen additur pag. 96, 98. & Civ. III. 520, 32. ἐς τὸ Ιάνυκλον (ſcil. ὄρος) Vratisl. cum Aug. Reg. B.

L. 70. Κηνσωρῖνον. Eſt *C. Marcius Cenſorinus*: quem deinceps *Marcium* vocat p. 122, 45. p. 125, 6 ſqq. & p. 129-131, occiſum tandem a Sylla. Vid. Pigh. T. III. p. 225, & p. 257.

L. 71. τῶν φίλων αὐτὸν Aug. cum H. Steph. *L.* 74. τὴν κεφαλὴν ἐκτεμών. Sic infra p. 131, 12. dant omnes.

L. 78. τὸ μῦσος Reg. B. Aug. Ven. Vratisl. *L.* 82. Quum vulgo deeſſent quinque verba καὶ τῶν μὲν ἱππ. ἀναιρουμένων, MUSGRAVIUS legerat καὶ τῶν καλουμ. ἱππέων, ὧν λόγος οὐδεὶς &c.

Pag. 101. *L.* 87. κλινύντες. κλινύντες Vratisl. *Ibid.* νηλεῶς. Sicut ἀνηλεῶς hic habet Aug. ſic Mithr. 695, 97. adjectivum ἀνηλεὴς ex conſenſu librorum jam olim editum erat, & a nobis conſervatum eſt. *L.* 89. In verbis τὰς συμφορὰς *uſque* ἀθύμως ἦν mendam ineſſe ſuſpicatus eſt MUSGRAV.

CAP. LXXII. Lin. 90 *ſq.* Γάϊος μὲν δὴ Ιούλιος, καὶ Λεύκιος Ιούλιος, δύο ἀλλήλων ἀδελφώ. Per errorem, ἀλλήλων in edit. noſtram irrepſit. ἀλλήλοιν dabant ſuperiores editiones, conſentientibus libris omnibus: & ſic *tam in Contextu noſtro, quam in Notis infra contextum, reponendum*, δύο ἀλλήλοιν ἀδελφώ. Quin autem verba hæc ex loco, quem vulgo

in Edd. & mſſptis occupant, huc fuerint reponenda, dubitari vix poteſt. Certe *fratres* fuiſſe *Cajum* illum & *Lucium Julium*, Cinnæ juſſu necatos, diſerte Cicero de Orat. III. 3. auctor eſt. Ceterum notemus, *Lucium* tandem, cum aliis Scriptoribus, nominari hic ab Appiano eum, cui in tota Socialis Belli hiſtoria *Sexti* prænomen idem Scriptor noſter tribuerat. (Vid. pag. 58, 53 ſq. & ibi Adnot.) Nam Lucium hunc Cæſarem, Cinnæ juſſu necatum, eumdem vulgo perhibent, qui primo anno belli Socialis cum P. Rutilio Conſul fuerat; licet rurſus hic difficultatem nectat id quod apud Appianum ſupra p. 68, 28. legimus; ad quem locum vide, ſi lubet, quæ monuimus. Pag. 101.

L. 91 *ſq.* καὶ Πούπλιος Λέντλος. *Publium* hunc *Lentulum* ſupra, pag. 58, 63 ſq. (ſi modo integra ibi oratio eſt, quam libri noſtri exhibent) *fratrem Sexti* illius *Cæſaris*, Conſulis, quem alii *Lucium* vocant, dixerat Appianus. Quare ſi hoc loco, in quo nunc verſamur, verba illa, δύο ἀλλήλοιν ἀδελφώ, ita fuiſſent poſita, ut ad hunc *P. Lentulum* & *L. Julium* potuiſſent referri, nihil auſus fuiſſem immutare.

L. 92. Νεμιτώριος. *Numitorius.* Flor. III. 21, 15. Sic *Numitor*, Romuli avus, Νεμέτωρ vocatur in Fragment. ex lib. I. App. p. 23, 31. *L.* 92 *ſq.* Βαίβιος. *Bæbius.* Florus, ibid.

L. 96. Μάρκον Αντώνιον. Conf. Ciceronem, de Orat. III. 3. qui & alias ſæpius eloquentiam hujus viri laudavit.

L. 98. πρίασθαι Reg. B. Aug. Ven. *L.* 8. πολλὰ καὶ ποικίλα recte Aug. ut poſuerat H. Steph. Pag. 102.

Cap. LXXIII. Lin. 12. Κορνοῦτον. Sic recte, invitis quidem mſſptis, editum inveni & ſervavi. Vid. Plut. in Mar. p. 431. *L.* 14. πυράν τε ἔνησαν. Conſentit Vratisl. Cf. p. 68, 18.

L. 27. ἐξελάσεις. Sicut hic ἐξελεύσεις dant Aug. & Vat. ſic p. 88, 67. editi ἐξελθόντων dabant pro ἐξελαθέντων. *L.* 32. διέφυγον. Sic διαφυγεῖν de eadem re p. 197, 99. Pag. 103.

Cap. LXXIV. Lin. 42. τετράκι. Sic h. l. ſcripti omnes, cum edit. 1. *Ibid.* κηρυττομένους Aug. *L.* 44. παρακείμενον idem dedit Aug. Pag. 104.

Pag. 105. *Cap. LXXV. Lin.* 60. τὸ μάντευμα &c. Conf. p. 86 ſq.

L. 63 *ſq.* Οὐαλέριον Φλάκκον - - εἰς τὴν Ἀσίαν ἐξέπεμψεν. Vid. Mithr. p. 714 ſq.

Cap. LXXVI. Lin. 67. πάντ' ἐπιταχύνας. Convenientius ſtylo Appiani fuiſſet πάντα ἐπιταχ. Rariſſime certe in libris Pag. 106. noſtris eliſiones ejuſmodi inveniuntur. *L.* 85. ἐξέλυσαν. Tacitam hanc H. STEPHANI emendationem lubens retinui, quoniam ſolet Appianus ad hanc exprimendam ſententiam imperf. tempore uti: taceo, quod, quæ præcedebant verba, in imperf. omnia poſita erant.

Pag. 107. *Cap. LXXVII. Lin.* 91. ὑπερεπαίρων. Conf. ad Syr. 551, 52.

L. 97. ἀνασκάψαι. Poteſt videri κατασκάψαι legendum, ut alibi & p. 103, 30. Sed nihil hic variant libri: & rurſus p. Pag. 108. 113, 97. τὴν οἰκίαν ὁρῶντες ἀνεσκαμμένην. *L.* 8. ὧδε πράξειν Reg. B. Aug. Ven. Vratisl.

Pag. 109. *Cap. LXXVIII. Lin.* 20. καὶ οἱ σὺν ὀργῇ. Sic cum accentu ded. Aug. ut edidit H. Stephan. Conf. ad p. 29, 70. MUSGRAVIUS καὶ οἱ μὲν σὺν ὀργῇ maluerat.

Pag. 110. *Cap. LXXIX. Lin.* 40 *ſq.* αὐτὸς μᾶλλον αὐτοῖς. Forſan αὐτὸς μᾶλλον αὑτῷ, *ipſe potius ſibi & ad ſe confugientibus.*

L. 42. ᾧ δὴ καὶ μάλιστα Aug.

Pag. 111. *Cap. LXXX. Lin.* 59 *ſq.* Μέτελλος Καικίλιος - - ἐς τὰ λοιπὰ τοῦ συμμαχικοῦ πολέμου. *Metellum* hunc reliquias belli Socialis adminiſtraſſe, dixerat Noſter p. 95, 90. Sed interea eumdem cum exercitu in Africa fuiſſe, ex Liv. Epit. LXXXIV. & ex Plutarch. Craſſ. p. 545. diſcimus. Hinc in *Africa* potius, quam in *Liguria*, Syllæ adventum exſpectaſſe Metellum, probabile viſum eſt Pighio T. III. p. 247. Ceterum inſolentior nominis forma Λιγυστὶς, Λιγυστίδος, (*Lin.* 62.) quum Λιγυστικὴν vel Λιγυστίνην *Liguriam* Græci dicere ſoleant.

Pag. 112. *L.* 76. Ἱεμψάλαν. Ιέμψαλαν (ſine ſpir.) edit. 1. Ἱέμψαλαν edit. 2. 3. Ἰέμψαλαν Vratisl. Ἱεμψάλαν Aug. In accentu ſecutus ſum Aug. ſed aſperum quem vocamus ſpiritum adjeci. Conf. p. 88, 58.

Digitized by Google

Cap. LXXXI. *Lin.* 92. κατὰ τῶν ἐχθρῶν ᾔει. κατὰ, pro mendoſo μετὰ, dedit Aug.[1] Neceſſarium verbum ᾔει ded. idem, Aug. & Ven. C. Stephan. *in Var. Lect.* ſuſpicatus erat: „forte ὁ μὲν δὴ ἦν μετά." *Ibid.* καὶ ἀφανεῖ ἔχθρα, *& diſſimulata inimicitia.* Hoc non convenit cum eis quæ ſupra cap. 79. pag. 110. ſatis aperte præ ſe tuliſſe Syllam legimus. Et utique οὐκ ἀφανεῖ reponendum arbitror. Videtur etiam particula negans, quam edit. 1. exhibebat ex Regiis, conſentiente Vratisl. codice, ex vera lectione ſupereſſe, quamquam loco ſuo mota ſit. Patrocinium tamen aliquod vulgata lectio in eo reperire poſſe intelligo, quod apud Vellejum legimus II. 25. *Putares, Sullam veniſſe in Italiam, non belli vindicem, ſed pacis auctorem: tanta cum quiete exercitum per Calabriam Apuliamque -- perduxit in Campaniam.* &c. *Pag.* 113.

Cap. LXXXII. *Lin.* 13. παρὰ πολύ. παραπολύ Vratisl. cum ceteris. *L.* 14. ἐπὶ τὴν πατρίδα. Conſentit Vratisl. *Pag.* 114.

L. 15. περὶ σφῶν. Malim ὑπὲρ σφῶν.

Cap. LXXXIII. *Lin.* 35. καὶ πάνυ Ῥωμαίων ὄντων ἐς τὰ τοιαῦτα βαρυεργῶν. Hæc, quum in Edd. vulgo cum ſequentibus jungerentur, parentheſeos ſignis includenda putavi. Sic enim quod ſequitur τό τε Καπιτώλιον &c. aptius cum ſuperioribus cohæret. Ceterum nil opus videtur ſolicitare vocab. βαρυεργῶν, a ſing. βαρυεργής. Nam licet non obſervatum Lexicographis, analogiæ tamen eſt conforme: & quemadmodum ταχύεργος vel ταχυεργής (quo vocab. plus ſemel utitur Appianus) eſt *levis, mobilis, temerarius, præceps;* ſic e contrario βαρυεργής erit, *qui non leviter rem tractat, qui ſerio & ſtudioſe rei incumbit, qui anxie & ſolicite rem curat.* *Pag.* 115.

Cap. LXXXIV. *Lin.* 42. Ἤρξατο μὲν οὖν ὅδε ὁ πόλεμος, ἐξ οὗ Σύλλας &c. De *Syllano* hoc *bello Civili* conf. Liv. Epit. lib. LXXXV ſqq. Vellej. Pat. II. 25 ſqq. Plutarchum in Sylla. &c. Ceterum *Olympias CLXXIV*, in quam incidiſſe *belli Syllani principium* ait Appianus, initium cepit A. U. 670. *Pag.* 116.

L. 49 *ſq.* τὴν ἀρχὴν ἀνεδήσατο Reg. B. Aug. Vratisl.

Cap. LXXXV. *Lin.* 75. ἀποκρίσεως ἀπορῶν Aug. Ven. Et ſic correxit Musgrav. *Pag.* 118.

Pag. 119. *Cap.* LXXXVI. *Lin.* 92. προσιόντος. In προϊόντος conſentit Vratisl. Ac teneri illud verbum poterat. *L.* 7. ἀντεχόντων πόνους Aug. Ven. Et Cand. *intulit labores*: ſane non ἀντεχοῦσιν legit.

Pag. 120. *Cap.* LXXXVII. *Lin.* 14. μὲν ἐγενέσθην Aug. Ven. Et ſic reponere juſſerat Musgrav. *L.* 15. καὶ Μάριος ὁ ἀδελφιδοῦς Μαρίου τοῦ περιφανοῦς. „Omnes auctores hunc *C. Marii filium* fuiſſe ſcribunt, præter Appianum, qui *fratris filium C. Marii* vocat. Fortaſſe Marius fratris filium adoptarat." Puteanus, *ad Vellej. Pat.* II. 25. Sic Freinsh. Suppl. Liv. LXXXVI. 1. *Is adoleſcens, C. Marii fratre genitus, a patruo adoptatus.* Sed contra pugnat Perizonius Animadverſ. Hiſt. cap. 3. p. 98 ſeqq. ad quem provocavit Dukerus ad Liv. Epit. LXXXVI. Ipſius *Marii filium* ſuperius dixerat Appianus p. 88, 57 ſq.

L. 16 *ſq.* ἑπτὰ καὶ εἴκοσιν ἔτη γεγονώς. Differunt de ætate Scriptores, quarum diſcrepantias expoſuit Voſſius ad Vellej. II. 25.

Pag. 121. *L.* 28. Σέριον. Aliis Σητία, *Setia* colonia; ſed Plutarcho, ut Appiano, Σέτιον. Cluver. Ital. Ant. p. 1021. In hac vero re, quæ hic agitur, Plutarchus *Setii* non meminit, ſed *Signium* nominat, quod vicinum Setii vel Setiæ oppidum eſt.

L. 37. Πραινέστιοι. Non opus eſt, ut cum Musgrav. Πραινεστῖνοι ſcribamus. Cf. p. 131, 6. & 132, 24. *L.* 40. ἐκ τοῦδε. Conſentit Vratisl.

Pag. 122. *Cap.* LXXXVIII. *Lin.* 45. Μάρκιον. *Marcium Cenſorinum.* Conf. ad p. 100, 70. *L.* 46. περὶ πόλιν Σήνας. Sic ſcribendum monuit Cluverus It. Ant. p. 607 ſq. *Sena* Latinis ſingulariter dicitur. Sic & Straboni & Polybio Σῆνα vel Σήνη. Sed plurali num. utitur Noſter; ob eamque cauſam, ut fere ſolet in urbium nominibus quæ pluralis numeri ſunt, nomen πόλιν adjecit. Eodem prorſus modo ſcripti omnes cum Editis dabant Annib. 293, 90. περὶ πόλιν Σήνας.

L. 52. Βρούτῳ στρατηγοῦντι τῆς πόλεως. Hunc Vellejus II. 26. & Liv. Epit. LXXXVI. non *Brutum*, ſed *Damaſippum* vocant: & Pighius eumdem Junium Brutum, Damaſippi co-

gnomen habuiſſe cenſuit, Annal. T. III. p. 253. Conf. Dukerum Pag. 122. ad Liv. l. c. & ad Flor. III. 21, 20. Sic idem hic fuerit, quem infra rurſus memorat Appianus cap. 92. p. 128 ſq. ubi *Damaſippum* vocat.

L. 58. εἰσαχθέντων. ἐσαχθέντων Reg. B. Aug. Vratiſl. quod in contextum, ut alibi, recipi poterat: quamquam, quum modo præceſſerit forma ἐς, conſulto nunc varietatis cauſa altera forma adhibita videri poteſt, quod ſæpe aliâs factum obſervavi.

L. 65. ξὺν φόβῳ. Rariſſime licet uſitatam Noſtro formam Pag. 123. conſervavi tamen in codicum omnium conſenſu. Cf. ad Pun. 309, 78. *L.* 67. πιεζόμενοι. πιεζούμενοι Vratiſl. cum Aug.

L. 67 *ſq.* τῶν παρόντων κακῶν ἅμα αἰεὶ τοῖς ἐπικρ. Cum Regiis & Edd. facit Vratiſl. Et eodem modo videtur in Candidi exemplari fuiſſe, qui hunc locum ita interpretatus eſt: *fame quippe macerata, ac præſentium malorum deſperatione confecta, potentiores ferre conſueverant.* Gelenius: *& aſſueverant jam malis præſentibus non reſiſtere pertinacius.*

Cap. LXXXIX. Lin. 81. παρὰ τὸν Γλάνιν ποταμόν. *Glanis*, Pag. 124. ex Etruria per Cluſinum agrum in Tiberim confluens. Cluver. Ital. Ant. p. 703 ſq. Strab. V. p. 235. B. ubi quidem Κλάνις, per Κ, ſcribitur. De cognomine fluvio, vel duobus etiam aliis ejuſdem nominis dixi ad pag. 57, 40.

L. 88. τὴν Οὐρβανὴν χώραν. Cluver. p. 308. *L.* 94 *ſq.* μετὰ σκότους διεκρίθησαν, *cum nocte, ingruente nocte, diremta pugna eſt.* Non opus erat ut ſolicitaret phraſin MUSGRAVIUS, qui μετὰ σκότος poſuit. Certe eodem fere modo Civ. II. 263, 91. μετὰ βελτιόνων καιρῶν legimus, *meliore tempore, commodiore tempore.*

Cap. XC. Lin. 5. Πραινεστόν. Πραινετὸν Vratiſl. & ſic ſæpius Pag. 125. deinceps. *L.* 6. Μάρκιον. *Marcium Cenſorinum.* Cf. p. 100, 70. & ibi Adnot.

L. 17. Μάρκον δὲ Λαμπώνιον. *M.* hunc *Lamponium* inter Pag. 126. duces hoſtium fuiſſe bello ſociali, docuerat p. 59, 73.

L. 19. Γοῦτλαν. Uni Appiano memoratus hic Γοῦτλας reperitur. Conf. ad p. 130, 94 ſq. *L.* 21. διαβατὸν Reg. B. Aug. Vratiſl. Vide ad pag. 255, 64.

Digitized by Google

Cap. XCI. Lin. 27. ἐν Φαυεντίᾳ Reg. B. Aug. Ven. Vratisl.
Pag. 127. & Cand. *L.* 36. ἐς Ἀῤῥήτιον. Mendoſa utique ſcriptura eſt, quam dant vulgo omnes. *Arretium* ante me jam repoſuerat GELENIUS. Nihil proclivius, quam tranſitus ille ex ΑΡΡΗΤΙΟΝ in ΑΡΡΗΓΙΟΝ. Civ. III. 454, 22. Ἀρήτιον editum erat, ſed ſcripti libri Ἀῤῥήτιον: ubi Cand. *Aritium* per *i*, ſicut hic *Arrigium*. Magis tamen h. l. placeret Ἀρίμινον, *Ariminum*, quod non ſolum propius quam Arretium, (trans Apenninum in Etruria ſitum) a Faventia aberat, ſed ubi etiam præcipua caſtra erant Carbonis. Vide p. 120. extr. & ſq. p. 125. extr. & ſq. *L.* 37. Ἀλβινουανοῦ. Vid. p. 85, 12. & 88, 57.

L. 40. οὐ κατασχὼν τῆς ὁρμῆς αὐτὸ, ſcil. τὸ τέλος. Sic & MUSGRAV. repoſuit.

L. 44. Γάϊον Ἀντίπατρον Aug. Ven. Sicut Ἀντίπατρον in Ἀντίπεστρον h. l. detortum erat, ſic pag. 129, 69. ὕπατος in ὕπεστος corruptum. *Antipeſtrum* autem quum nemo noſſet, in *C. Apuſtium* hunc mutavit Gelenius. Freinsh. LXXXVIII. 2. ubi hanc hiſtoriam ex Appiano exponit, nomen hujus ducis prudens ſilentio præteriit; nec apud Pighium de hoc conjecturam ullam reperio. *Antipatrum* autem fuiſſe *Cœliorum* cognomen conſtat: quare quum apud Plutarchum in Pomp. p. 621 extr. inter Carbonianos duces *Cœlium* nominatum videamus, poterit is idem eſſe, quem *C. Antipatrum* h. l. Appianus memorat.

Ibid. Φιμβρίαν, ἀδελφὸν τοῦδε τοῦ περὶ τὴν Ἀσίαν &c. *Fimbriam, fratrem notioris illius Fimbriæ de quo ſupra dictum eſt* &c. Hanc vim ineſſe pronomini illi τοῦδε, vidimus Syr. 635, 74. Mithr. 742, 10 ſq. Conf. Annib. 230, 34. Quare non opus eſt τοῦδε in τόνδε mutare cum MUSGRAVIO. De Fimbria dixerat Noſter libro, qui hunc proxime præcedebat, Mithr. cap. 51 ſqq. & cap. 59 ſq.

Pag. 128. *Cap. XCII. Lin.* 58. Δαμάσιππον. Eumdem, ut videtur, quem *Brutum* ſupra dixerat p. 122, 52. *L.* 61. ἀπὸ Ῥαβέννης Aug. Et ſic correx. MUSGRAV.

L. 62. Λεύκολλος ἑτέρους τῶν Καρβωνείων ἐνίκα περὶ Πλακεντίαν. „Apud Appianum vulgo περὶ τὴν Πλακεντίαν, pro περὶ

τὴν Φαυεντίαν, perperam editur." Sic DRAKENBORCH. *ad Liv. Epit. LXXXVIII.* Scilicet provocaverat vir doctus ad hæc Velleji verba, II. 28. *Paullo ante quam Sulla ad Sacriportum dimicaret, magnificis præliis partium ejus viri hoſtium exercitum fuderant, duo Servilii apud Cluſium, Metellus Pius apud Faventiam, M. Lucullus circa Fidentiam.* Sed eadem Velleji verba docere potius poterant, nihil huc pertinere Faventiam; quandoquidem *apud Faventiam* non Lucullus, ſed *Metellus* Carbonianos fudit, quod ipſum diſerte Appianus noſter (pariter atque Vellejus) initio hujus cap. p. 126 ſq. dixerat. Quod ſi ergo hic, ubi circa *Placentiam a Lucullo fuſos hoſtes* memorat Noſter, mutandum aliquid eſſet; περὶ Φιδεντίαν potius videri poſſet reſcribendum. Sed nihil opus eſt novare. Quum haud longe a *Fidentia* abeſſet *Placentia*, notior urbs atque nobilior, commode poterat ab aliis *circa Placentiam* accidiſſe prælium dici, quod alii *ad Fidentiam* factum perhibent. Ceterum quod Vellejus has victorias a Syllanarum partium viris *ante Syllæ pugnam ad Sacriportum* reportatas narrat, in eo non modo Appianum noſtrum adverſantem habet, qui illam pugnam ſupra cap. 87. pag. 121. expoſuit, ſed Livium etiam, qui, quum Syllanam pugnam libro LXXXVII. retuliſſet, de victoriis ad Cluſium, ad Placentiam, ad Fidentiam reportatis, libro ſequenti demum dixit. Quum περὶ τὴν Πλακεντίαν editum fuiſſet, delevi articulum cum Reg. B. Aug. Ven. Vratiſl. Pag. 128.

L. 66. Μάρκιον. *Marcium Cenſorinum.* Conf. p. 100, 70. & 125, 6. *Ead. & ſq.* προθύμως περὶ τὰ ὅπλα. Poterat ex Regiis & Vratiſl. ſervari προθύμως ἔτι περὶ, quamquam non opus eſt illa particula, quæ ex lin. 64. hic intelligi poteſt. Pag. 129.

L. 69. ὕπατος recte Aug. Et monuerat C. STEPHAN. *in Var. Lect:* „Quid ſi ὕπατος ἔτι ὤν." Sicut autem hic vulgo ex ὕπατος factum ὕπαςος, ſic ſupra (p. 127, 44.) Ἀντίπατρον in Ἀντίπαςρον detortum vidimus. *L.* 71. ἀπέβαλον Aug. Ven., & MUSGRAV. *L.* 76. βιαζόμενοι Aug. Vratiſl. cum H. Steph. *Ibid.* πάντως Reg. B. Aug. Ven. Vratiſl.

L. 79. ἀμφὶ τὴν Ἀλβανῶν γῆν, *in agro Albano*, ſcil. circa

Pag. 129. *Albanum montem*, quem ſupra pariter (pag. 97, 15 ſqq.) *centum fere ſtadia*, i. e. XII millia Paſſ. cum dimidio, ab Urbe abeſſe docuerat. Conf. Samn. 42, 69 ſq. Candidus: *ad Albanum*.

CAP. XCIII. *Lin.* 82. ἐπευχθεὶς Reg. B. Aug. Vratiſl.

Pag. 130. *L.* 94 *ſq.* Ἀλβῖνον. Nemini, præter Appianum, in hac hiſtoria memoratum *Albinum* video. *Albius* gentile nomen *Carrinæ*: ſed Carrinam mox diſerte ab hoc diſtinguit. An *Albinus* cognomen fuit *Guttæ* illius Capuani, quem ſupra (p. 126.) ſimul cum M. Lamponio & Pontio Teleſino nominaverat? Alium *Albinum*, civem Romanum & prætorium virum, Plutarcho in Sylla pag. 455. B. memoratum reperio; quem bello Sociali, quum Syllæ legatus fuiſſet, a militibus Syllanis impune cæſum refert.

L. 96. Μάρκιος καὶ Καρρίνας. Vide mox pag. 131. l. 2 ſq.

Pag. 131. Conf. ſupra Adnot. ad p. 100, 70. *L.* 1. Σύλλας, ὅτι Σαυνῖται. Sic recte, omiſſa part. δὲ, hæc cum prioribus conjuncta dedere Reg. B. Aug. Vratiſl.

CAP. XCIV. *Lin.* 6. Πραινέστιοι. Gentile hoc, Πραινεστῖνος formari Stephanus Byz. auctor eſt: & Πραινεστῖνοι repoſitum MUSGRAV. voluit. Sed in alteram formam, Πραινέστιοι, quæ quidem & Cluvero mendoſa viſa erat, (Ital. ant. p. 951.) ubique conſentiunt libri noſtri Appianei. Vid. p. 121, 37. & 132, 24.

L. 11. ἐς τάφρους ὑπονόμου. Sic conjunctim Vratiſl. cum Edd. ὑπονόμους ſcribendum MUSGRAVIO etiam viſum erat. Sic Civ. IV. 547, 64. κατέδυνον ἐς τὰς ὑπονόμους τάφρους. Sed & ſubſtantive uſurpari ὁ ὑπόνομος notum eſt, non ſolum plurali numero, *cuniculi*, Mithr. 752, 80. ὑπονόμοις τὰ τείχη ἀνεκρήμνη, & p. 758, 77. ὑπονόμους ὤρυττον; ſed & ſingul. numero, *cloaca*, Civ. IV. p. 583, 79. ἐς ὑπόνομον λυμάτων. *Cuniculos* h. l. habet Vellejus II. 27. *Marius adoleſcens, per cuniculos, qui miro opere fabricati in diverſas agrorum partes ferunt, conatus erumpere, cum foramine e terra emerſiſſet, a diſpoſitis in id ipſum interemptus eſt.* Adde Strabonem lib. V. p. 239. A.

L. 15.

L. 15. Ἐρέτην δεῖ πρῶτα γενέσθαι &c. Ex Ariſtophanis Equit. v. 539. (542. ed. Brunckii) ubi tamen χρῆναι, pro δεῖ, legitur. *L.* 18. ἐσέβαλλεν. ἐνέβαλλεν (ſic ſcriptum in Notis infra contextum oportuerat) maluit MUSGRAV. Pag. 131.

L. 29. ἐν τοῖς μάλιστα. An ἐν ταῖς μάλιστα? *L.* 33 *ſq.* οἱ δὲ καὶ βρόχοις συνεπλέκοντο. An, *paſſim duo uno laqueo conſtricti vitam finiere?* *L.* 30 *ſqq.* Νώρβα. *Norba*, non ignobilis olim Latii civitas, a Plinio III. 5, 9. in eis numerata, quæ ipſius tempore eſſe deſierant, & interierant ſine veſtigiis, ut monuit Cluver. Ital. antiq. p. 1019. Quod qua occaſione quove pacto acciderit, hæc Appiani narratio docet. Pag. 132.

CAP. XCV. Lin. 38. πολέμοις. Conſentit Vratisl. Eamdem lectionem in Var. Lect. retulit Car. Stephanus. *L.* 44. ἐς κατάπληξιν. Sic bene correxit C. STEPHANUS, lectionem Regiorum codd. in Var. Lect. adferens, quam eamdem & Vratisl. habet, & Cand. *deprehenſionem.* Sed emendationem C. Stephani confirmat Aug. Pag. 133.

L. 55. μήνυτρα Aug. Ven. In Reg. B. deſiderantur quæ ſunt poſt προγράψαι *l.* 54. uſque ἐπιγράψαι *l.* 56. Pag. 134.

CAP. XCVI. Lin. 70. ἢ στρατείας. ἢ στρατιᾶς Vratisl. cum Reg. B. Pag. 135.

L. 87. ἐς Κοσσύραν νῆσον. *Corcyram* legitur apud Livium Epit. LXXXIX. Sed veriſimilius, ex Coſſyra Corcyram feciſſe librarios; quam vice verſa. Et cum Appiano ſtat Oroſius V. 21. *Pompejus Carbonem a Coſſura inſula, in Ægyptum fugere conantem, in Siciliam ad ſe retractum, - - occidit.* — *Corſicam*, quam apud Appianum habet Candidus, libri noſtri ignorant. *L.* 92. κατέκανε. Hæc eſt forma verbi Appiano uſitata. Pag. 136.

CAP. XCVII. Lin. 1. οἳ καὶ πάντα Reg. B. Aug. Vratisl. Cand.

L. 9. τὸν Σύλλαν Ἐπαφρόδιτον ἐν τῷδε τῷ ψηφίσμ. &c. — Non ſatis (mihi quidem) adparet, quid Appianus ſcriptum dicat fuiſſe in illis, quos citat, Commentariis: an in ipſo ſenatusconſulto adhibitum fuiſſe hoc græcum nomen Ἐπαφρόδιτος? an latinum nomen *Venuſtus*, præter alterum nomen *Felicis*? An hoc dixerat Commentariorum illorum auctor, Pag. 137.

Pag. 137. vim nominis *Felix* eam eſſe, quæ græco vocabulo Ἐπαφρόδιτος reſpondeat? Nude ac ſimpliciter Diodorus Siculus Eclog. II. ex lib. XXXVII. (T. II. Opp. p. 541.) Ἐπαφρόδιτος ὀνομάσας ἑαυτὸν, οὐκ ἐψεύσθη τῆς ἀλαζονείας. *Epaphroditum, id eſt, Veneri gratum, ſe nominans, &c.* Uberius Plutarchus pag. 473. Ἐκέλευσεν ἑαυτὸν ἐπὶ τούτοις Εὐτυχῆ προσαγορεύεσθαι. τοῦτο γὰρ ὁ Φῆλιξ βούλεται μάλιστα δηλοῦν. αὐτοῖς δὲ τοῖς Ἕλλησι γράφων καὶ χρηματίζων, ἑαυτὸν Ἐπαφρόδιτον ἀνηγόρευε. καὶ παρ' ἡμῖν ἐν τοῖς τροπαίοις οὕτως ἀναγέγραπται· ΛΕΥΚΙΟΣ ΚΟΡΝΗΛΙΟΣ ΣΥΛΛΑΣ ΕΠΑΦΡΟΔΙΤΟΣ.

L. 11. ἐπεὶ καὶ Φαῦστος ἐπωνομάζετο. Non ipſum Syllam, ſed ejus filium (cujus Appianus etiam infra p. 153, 72. meminit) *Fauſtum* cognominatum, cum alii tradunt, tum Plutarchus l. c. proxime poſt ea verba quæ ſupra adpoſui. Quæ autem ſequuntur apud Appianum verba, δύναται δὲ τοῦ αἰσίου καὶ ἐπαφροδίτου ἀγχοτ. μάλ. εἶναι τὸ ὄνομα, turbata nonnihil videri poſſunt. Sententia non admodum obſcura. Candidus: *Non enim longe a Felici & Fauſto, Venuſti nomen videtur differre.* Minus h. l. placet Geleniana verſio: *Fauſti cognomen accepit, non alienum a ſignificatu feſtivi gratioſique.*

L. 13 *ſq* σκεπτομένῳ recte Reg. B. Aug. & Musgrav.

L. 18. Δελφοῖς. Sic recte Vratisl. *Ibid.* ἔστι τις intell. τέμενος vel χώρα. Verba autem hæc ἔστι τις Musgrav. in ἐν στίχῳ mutata voluit. *L.* 19 *ſq.* περιμήκιστον ἄστυ Καρῶν .. ἐπώνυμον ἐξ Ἀφροδίτης *Aphrodiſia* Cariæ, quæ & Μεγαλόπολις & Νινόη dicta eſt. Vide Stephan. Byz. in tribus his vocab & Suid. v. Νινόη. *L.* 20. Pro οἳ ναίουσιν Musgrav. legendum cenſuit „δηναίοισιν, *antiquis*; ut apud Callimachum." At *Aphrodiſia* vel *Aphrodiſias* non fuit antiquum, ſed novum atque recentius nomen illius urbis.

Pag. 138. *L.* 22. Ὁππότερα δ' αὐτῶν ἐψηφίσαντο &c. Verba hæc, uſque ἐπιγράψαι, videntur p. præced. l. 12. poſt verba εἶναι τὸ ὄνομα reponenda. *L.* 28. μαρναμένην, quod dedit Aug. reponere etiam juſſerat Musgrav.

Cap. XCVIII. Lin. 31. Pro ὧδε repoſitum ὅδε volebat Musgr.

L. 48. ἔσεσθαι τῇ πόλει Reg. B. Aug. Ven. Vratisl. Et Cand. *Pag.* 139.
eſſe in urbe.

L 49. πανσάμενον ἔτος ἐκ [τετρακοσίων] ἐτῶν. Quamvis in illud lectionis monſtrum veluti conjuraſſe videantur Appianei noſtri codices, tamen ad Appianum auctorem referri portentum ejuſmodi non ſine ſumma injuria poteſt. *Dictatorem* in rebus periculoſis *creandi morem per longum tempus*, ἐκ πολλοῦ, *intermiſſum* olim *ante Syllam fuiſſe*, recte monuerat Scriptor noſter Civ. I. pag. 4, 57 ſqq. Sed, *per cccc annos intermiſſum illum morem fuiſſe*, dicere non poterat is, qui, (ut alia multa nunc prætereaam) quum principium ſecundi belli Punici, in quo Fabius *Dictator* (Annib. cap. 11. extr. & ſeqq.) inclaruit, ad *Olympiadem* cxl (Hiſp. cap. 4.) retuliſſet, belli Syllani initium in Olympiadem CLXXIV, dictaturam autem Syllæ in Olympiad. CLXXV. incidiſſe diſerte monuit, hoc ipſo libro Civ. I. c. 84. p. 116. & c. 99. p. 141, 72 ſq. Quemnam autem numerum hic pro mendoſo illo poſuerit Appianus, non definio, liberam cuique conjecturam, donec meliores libri certum quid doceant, relinquens. *Honoris illius* (Dictaturæ) *uſurpationem per annos cxx intermiſſam* fuiſſe, Vellejus Pat. ſcribit II. 28. *Nam proximus*, inquit, (ante Syllam dictator creatus) *poſt annum quam Hannibal Italia exceſſerat:* quem tamen non niſi *comitiorum habendorum cauſa* dictatorem dictum fuiſſe Livius docet XXX. 39. Pariter autem, ut Vellejus, Plutarchus Syll. pag. 473. A. δικτάτορα ἑαυτὸν ἀνηγόρευσε, δι' ἐτῶν ἑκατὸν εἴκοσι τοῦτο τὸ γένος τῆς ἀρχῆς ἀναλαβών, *poſt annos cxx genus hoc magiſtratus reſumens.* Ceterum mox alium in numero annorum notando prodigioſum errorem obtruſum Scriptori noſtro videbimus ad p. 141, 69.

L. 52 *ſq.* ὁ μὲν δὴ νοῦς τὴν γνώμην ἐς αὐτὸν ἔφερε τὸν Σύλλαν. Non inepte Candidus: *quam rem ad Syllam pertinere, omnium bene intelligentium animi haud dubie cernebant.* C. Stephanus, *in Var. Lect:* „forte ὁ μὲν δῆμος τήν."

Cap. XCIX. Lin. 62. ἐς ὅσον ἐθέλοι Aug. Ven. Et Cand. *Pag.* 140.
quoad velit. Correxit etiam Musgrav.

Pag. 141. *L.* 69. *βασιλεῦσιν ὑπὲρ τὰς ἑξήκοντα ὀλυμπιάδας χρησάμενοι.* — Scriptor qui res Romanorum inde ab incunabulis urbis multis voluminibus perſcripſit, apud quem eumdem, quoniam deperditus eſt liber quo ex profeſſo Regum res geſtas expoſuerat, in Præfatione ſaltem totius operis (cap. 6. p. 7.) diſertis verbis ſcriptum legimus, *per dimidiam partem priorum quinque ſeculorum, intra quæ Italiam ſibi ſubjecerunt Romani, penes Reges fuiſſe imperium;* hunc nemo ſibi perſuadebit in ipſo operis curſu ſcripturum fuiſſe, *per quadringentos annos ſub regibus vixiſſe Romanos.* Itaque quum vulgo hic legeretur, *ultra centum olympiades regibus Romanos eſſe uſos;* facile æquus quilibet lector, cui primæ lineæ hiſtoriæ Romanorum innotuerunt, intelligere poterat, in numerorum nota, ut ſæpiſſime aliàs, ſic h. l. erratum eſſe a librariis: ſed, errorem iſtum ipſi Scriptori tribuere, & *delirium* clamare *Appiani*, quemadmodum ſuperciliosum feciſſe Scaligerum video, in *Canon. Iſagog. lib. III pag.* 346. id vero ipſum vereor ne non multum a delirio abſit. Quum numeralis nota, quæ hic ſcripta olim in vetuſto libro erat, obſcurior forſan aut intricatior fuiſſet, decepit puto librarium id quod mox ſequitur, ἐς ἄλλας ἑκατὸν ὀλυμπιάδας. At adjectivum illud nomen ἄλλας non neceſſario cum ἑκατὸν conjunctum eſt, ſed ad ὀλυμπιάδας ſolum referendum; nec hæc ei vis ineſt, ut indicet, paulo ante pariter *centum Olympiadas* fuiſſe nominatas. Neque vero melioris notæ eſſe id quod Aug. hic exhibet, εἴκοσι, adparet. Sed verba illa, quæ ex Præfatione modo citavi, docent, non diſſentire in numero annorum, quibus Romam Reges tenuere, Appianum ab aliis Scriptoribus; adeoque, quum per Olympiades exprimere ſpatium temporis voluiſſet, ὑπὲρ τὰς ἑξήκοντα Ὀλυμπιάδας, *ultra ſexaginta Olympiades*, ſcripſiſſe.

L. 76. ἐπὶ δόξῃ τῶν Μιθριδ. Sic Aug. ut dixi: reliqui omnes mendoſe ἐπινικείᾳ τῶν Μιθριδ. Et Cand. *veluti ſolamina quædam belli Mithridatici.* Ingenioſe Musgrav. ἐπινικίᾳ

in ἐπινίκια mutavit. Gelenius: *Mithridatici belli atque civilis occaſione.* Pag. 141.

Cap. C. Lin. 81. Δολαβέλλας. Altera lectio, Δολοβέλλας, quam Editi hic dabant, frequens apud Græcos ſcriptores occurrit: eamdemque etiam paſſim apud Appianum, ubi conſentiebant cum editis codices noſtri, conſervavi. Neque enim in hoc genere, ut jam ſubinde monui, opus eſt, ut ſummam conſtantiam exquiſitamque ἀκρίβειαν Editor teneat, qua ne ipſi quidem Auctores ſemper uſi eſſe videntur.

L. 82. πελέκεις τε ἐφέροντο πρὸ αὐτοῦ, οἷα δικτάτορος, εἴκοσι καὶ τέσσαρες, ὅσοι καὶ τῶν πάλαι βασιλέων ἡγοῦντο. Dictatoribus XXIV faſces cum ſecuribus præferri ſolitas, (quamquam id ante Syllam nemini factum eſſe doceri videatur in Epit. Livii LXXXIX.) dubitare nos non ſinuntScriptores, quos ad Liv l. c. excitavit Drakenborchius. Sed quod *Regibus olim XXIV ſecures prælatas, & inde exemplum ad Dictatores traductum*, Appianus ſcribit, in hoc erroris Scriptorem noſtrum arguerunt Lipſius, Elect. lib. I. c. 23. & Spanhemius de Uſu Numiſm. Diſſert. X. T. II. p. 94; quandoquidem Livius I. 8. & Dionyſius Halic. paſſim non niſi duodecim lictorum cum faſcibus & ſecuribus præeuntium Regibus meminerunt. Nec vero aliter docuerat ipſe Appianus Syr. p. 556, 34.

L. 89. τὴν δὲ τῶν δημάρχων ἀρχὴν ἴσα καὶ ἀνεῖλεν. Cic. de Leg. III. 9. *Sylla tribunis plebis, ſua lege, injuriæ faciendæ poteſtatem ademit, auxilii ferendi reliquit.* Vellej. II. 30. *Tribunitiæ poteſtatis imaginem ſine re reliquit.* Antiquam poteſtatem deinde huic magiſtratui reſtituit Pompejus. cf. Civ. II. pag. 214, 70 ſqq. *L.* 91. πάντες οἱ δόξης Reg B Aug. Vratisl. *L.* 93. οὐκ ἔχω σαφῶς εἰπεῖν, εἰ Σύλλας αὐτὴν - - εἰς τὴν βουλὴν &c. Vide Lipſium, Electorum lib. II. c. 13. Opp. T. II. edit. Veſal. p. 793 ſq. *L.* 2. Κορνηλίου Aug. quemadmodum correxerunt Editores. *Ibid.* ἀφ' ἑαυτοῦ dedit idem Aug. *L.* 6. ὡς μοι προείρηται. cf. cap. 96. p. 135. Pag. 142. Pag. 143.

Cap. CI. Lin. 23. τοῖς δὶς ὑπηνευμένοις. δὶς MUSGRAVIUS etiam repoſuit; & de ὑπηνευμένοις præterea quærendum cenſuit, Pag. 144.

an in διηρτημένοις eſſet mutandum; quod quidem minus neceſſarium videtur.

Pag. 145. *CAP. CII. Lin.* 35. εἰσφοραῖς πολλαῖς Reg. B. Aug. Vratiſl. nec agnoſcunt importunam conjunct. καὶ, quam delevit etiam MUSGRAV. *L.* 37. ἐγκεχειρίσμενα Reg. B. Aug. Vratiſl.

L. 42. Ἀλέξανδρον τὸν Ἀλεξ. τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ βασιλευσ. &c. Conf. Mithr. cap. 23. extr.

Pag. 148. *CAP. CIV. Lin.* 97. Delendum comma, quod poſt ἀρχὴν irrepſit. Codex Auguſtanus, & frequens & adcuratus in diſtinguenda oratione, h. l. ſic: ἕτερον ἄνδρα, ἀρχὴν τοιάνδε ἔχοντα, ἀποθέσθαι. Recte: nempe ad ἀποθέσθαι intelligendum pronomen αὐτὴν.

Pag. 150. *CAP. CV. Lin.* 20. Κάττνος Κάτλος. Auctores citavit Pigh.
Pag. 151. Annal. T. III. p. 279. *L.* 40. ὡπλισμένος. In mend. ὡπλισμένον cum Regiis conſentit Vratiſl.

Pag. 152. *CAP. CVI. Lin.* 69. ἐκείνοις γενέσθαι. Conſentit Vratiſl.

Pag. 153. *L.* 71 *ſq.* ὁ κράτιστος εἰπεῖν τῶν τότε. „Non exprimit nomen, a quo edita oratio funebris." CANDIDUS, *ad oram edit. Ven.* „L. Philippum huic officio delectum crediderim, qui tum ætate & facundia ceteros anteibat." FREINSHEM. *Suppl. Liv. XC.* 7.

CAP. CVII. Lin. 81. ἄμφω μὲν οὖν Reg. B. Aug. Vratiſl.
Pag. 154. Et Candidus, *Amborum odia veritus Senatus.* *L.* 94. σῖρατὸς αὐτοῦ. In mend. σῖρατηγὸς cum Reg. & Cand. conſpirat Vratiſl. *L.* 95. Περπέννας. Περπέρνας Hiſp. 226, 24. quod perinde eſt.

CAP. CVIII. Bellum Sertorianum. Auctores, præter Noſtrum, Livius Epit. XC & ſqq. Plutarch. in Sertorio: aliique, quos laudarunt Camers & Freinsh. ad Flor. III. 22.

Lin. 97. γενόμενον μὲν ὀκτάετες. *Sertorius octavo ſui ducatus anno interfectus eſt.* Epit. Liv. XCVI. Eutrop. VI. 1. Bellum vero decimo anno confectum. Fabric. ad Oroſ. V. 23. p. 357 ſq. edit. Haverc. *Ead. l.* 97. οὐκ εὐμαρὲς δὲ οὐδ' ἅμα Ῥωμαίοις. Non opus erat, ut illa verba οὐδ' ἅμα in οὐδὲ τάδε mutaret MUSGRAV. quo facto deinde pro ἀλλὰ καὶ τάδε, idem

Digitized by Google

ἀλλὰ καὶ ἅμα repoſuit. Phraſis illa οὐκ εὔμαρὲς δὲ οὐδ' ἅμα Ῥωμ. idem ſonat, ac καὶ ἅμα οὐκ εὐμαρὲς, duplici negatione vim ſimplicis habente. Hoc autem dicit: *ſimul diuturnum fuit illud bellum, ſimulque minime facile Romanis.* *L.* 98. πρὸς Ἴβηρας αὐτοὺς Aug. Et ſic perſpecte emendaverat Musgr. *Pag.* 154.

L. 99. ἦρητο μὲν Καικίλιος ἄρχειν. Vid. ſupra c. 86. p. 119, 4 ſqq.

L. 1. Σύλλαν. Supra c. 85. p. 117. *L.* 3. ἔκ τε Ἰταλίας αὐτῆς Reg. B. Aug. Ven. Vratisl. abſque artic. τῆς, qui commodius abeſt. *L.* 4. καί τινα ἄλλην Aug. Ven.

Cap. CIX. Lin. 19. οὐ κατὰ τὴν Ἀννίβου μεγαλουργίαν, ἑτέραν δ' ἐχάραξεν. Candidus, *non per Hannibalis illud memoratum iter, verum haud longe a Rhodani &c.* Gelenius, temere inſertam partic. negantem ratus, adeoque ab interprete negligendam, *ad æmulationem Annibalis*, ait, *alias fauces aperuit.* Quod ita videri Gelenio poterat, quum partic. adverſat. δὲ, poſt ἑτέραν, vulgo abeſſet; quo fiebat, ut conferenda hæc phraſis cum illa videretur, Civ. II. 235, 21 ſq. κατὰ δόξαν τῆς ἐκείνου μεγαλουργίας, quam idem Gelen. *æmulatione gloriæ ejus* expoſuit. Sed μεγαλουργία eſt *magnitudo moliminum rerumque geſtarum.* cf. Mithr. 816, 42. Civ. I. 6, 86. Et partic. adverſativa, quam codices Reg. B. Aug. Vratisl. & Cand. h. l. exhibent, vetat omnino ejicere præcedentem partic. negantem. „Mendoſum aliquid" ineſſe loco huic, prouti vulgo legebatur, viderat Musgrav. *Pag.* 155.

L. 23. εἰς τὴν Τυῤῥηνικὴν θάλασσαν. Totum illum maris mediterranei tractum, qui ab Italia juxta Galliam Hiſpaniamque ad fretum uſque Herculeum pertinet, *Tyrrheni maris* nomine complectitur Noſter. Vid. Proœm. c. 3. p. 4, 51 ſq. *Pag.* 156.

L. 24. Πάδος ἀντὶ Ἠριδανοῦ μετονομασθείς. Similiter Annib. 233, 83 ποταμὸν Ἠριδανὸν, τὸν νῦν Πάδον λεγόμενον. Polybius II. 16. ὁ Πάδος ποταμὸς, ὑπὸ δὲ τῶν ποιητῶν Ἠριδανὸς θρυλλούμενος. Scilicet ſtudioſe Appianus geographica nomina antiquitus celebrata cum recentioribus nominibus ſolet conferre.

L. 27. Λαύρωνα πόλιν recte Aug. ut emendavit H. Stephanus. Sed Cand. cum edit. 1. & Vratisl. mendoſe, *ad Laurum urbem.*

Digitized by Google

Pag. 156. *Cap. CX. Lin.* 37 *ſq.* Σούκρων. In Candidi editione Mogunt. eſt *Surium*, ſed in antiq. Veneta *Surum*. Florus III. 22, 7. *apud Sucronem*. Plutarch. Pomp. 608. A. περὶ Σούκρωνι ποταμῷ. Urbem fluvii cognominem ad oſtia fl. fuiſſe Strabo docet lib. III. p. 158. D. Eadem & ex Livio & ex Plinio nota.

Pag. 157. *L.* 50. ὥσπερ αὐτῇ προκαταρχόμενος, *velut illa duce & auſpice uſus*. Simillima verbi illius conſtructio apud Thucyd. lib. I. cap. 25. οὔτε Κορινθίῳ ἀνδρὶ προκαταρχόμενοι τῶν ἱερῶν, *neque in ſacris faciundis duce & auſpice Corinthio cive utebantur*.

L. 52. Σεγουντίαν. Sic C. Stephanus correxit; monuitque in *Var. Lect.*: „erat περὶ Μογοντίαν." In mendoſ. Μογοντίαν conjuravit cum ceteris Vratisl. Plutarch. Sert. pag. 578. F. ἐν τοῖς τῶν Σεγουντίνων πεδίοις. Idemque pag. ead. A. περὶ Τουττίαν. Hinc Freinshem. Suppl. Liv. XCII. 10. *inter Segontiam*

Pag. 158. *& Tuttiam urbes*. *L.* 60 *ſq.* τάδε μὲν αὐτοῖς ἦν Reg. B. Aug.

Cap. CXI. Lin. 63. ἔκλινε. Sic recte Reg. B. Vratisl. & Cand. — Leviter aberrat Aug. ἔκλινε. *L.* 65. Βιθυνία. Cf. Mithr. cap. 7. extr. & cap. 71. ineunte. *L.* 66. Κυρήνη. Cf. Mith. c. 121. extr. *L.* 69 *ſq.* καὶ περὶ Κρήτην. De Bello Cretico egerat Appianus libro V. cujus vide Fragm. VI. p. 98.

L. 75 *ſq.* Σερτώριος δὲ. Conſentit Vratisl.

Pag. 159. *Cap. CXII. Lin.* 80. ἐλυμαίνετο πολλοῖς, *ſæviit in multos*. Nil variant libri. Plerumque quidem cum accuſativo conſtrui hoc verbum, docet exemplorum ſylva a Wettſtenio ad Acta Apoſt. VIII. 3. congeſta. Et ſic conſtanter alibi Appianus, ut oſtendent loca in Indice noſtro colligenda. Sed nec tertium caſum ab eodem verbo reſpui, Herodoti auctoritas commonſtrat, I. 214. IX. 79. Conf. Gronov. ad Herodot. III. 16.

L. 87 *ſq.* Quum in edit. 1. puncto poſt ἀπιστεῖσθαι poſito, verba καὶ πρὸς αὐτοῦ jungerentur cum ſequentibus; Musgravius pro οὐδ' ἥσσον reponendum οὐχ ἧσσον cenſuerat. Qua mutatione, poſtquam orationem rectius (& conſentientibus quidem mſſpt. Aug. & Vratisl.) diſtinxit H. Stephanus, nullo modo opus erat.

Pag. 160. *L.* 94. διὰ τὴν ταχυεργίαν ἐκάλουν Αννίβαν. Aliâs in vitio ponitur ταχυεργία, & *temeritatem*, *levitatem*, *mobilitatem* ſignificat.

Sed & in laude ponitur, pro *celeritate in rebus gerendis*: vid. Hiſp. 146, 72. Præf. 12, 85. *L.* 98. Παλλαντίαν. Vide Adnot. ad Hiſp. 167, 27. & pag. 199, 75. Sic autem, uti edidi, cum duplici λλ ſcriptum h. l. nomen illud exhibet cod. Vratiſl. *L.* 99 *ſq.* τὰ τείχη ξύλων κορμοῖς ὑποκρεμάσαντος. Vide Mith. p. 692, 56 ſqq. & 752, 80. ibique adnotata. Pag. 160.

L. 4. Καλάγυρον. Sic editum inveni, fortaſſe ex Candido, qui *Calagurum* habet cum ſimplici *l.* De nomine hujus oppidi conf. Dukerum & Drakenb. ad Liv. Epit. XCIII. & eumd. Duker. ad Flor. III. 22, 9.

Cap. CXIII. Lin. 10. ἐπαιρόμενοι τοῖς ἀπαντωμένοις. Mendoſum eſſe τοῖς ἀπατωμένοις, (quod Cand. *dolo confiſi & inſidiis* expoſuit,) in aprico eſt. Verum perſpecte vidit Gelenius: *elati ſucceſſu.* Verbum ἀπαντᾶσθαι, *occurrere*, *evenire*, *contingere*, *ſuccedere*, in paſſivo quidem non memini alibi apud Appianum legere; ſed activo ἀπαντᾶν illa notione haud ſemel uſus eſt. Exc. ex Ital. pag. 39, 33. καὶ ἀπήντησεν αὐτῷ καὶ τόδε, *& hoc quoque ei obtigit*, *hoc quoque eſt conſecutus.* Annib. 280, 63. πάντα κατὰ νοῦν ἀπήντησεν, *omnia ex ſententia ſucceſſerunt.* Ac quemadmodum Polybium alioſque probatiſſimos Scriptores verbo hoc, eadem notione, modo activa forma, modo paſſiva, uſos videmus; ſic & ab Appiano factum vel ipſe hic locus oſtendit. Hujus paſſivi uſus verbi pro activo exempla ex optimis ſcriptoribus protuliſſe Dorvillium ad Charit. p. 122. monuit Erneſtius in Lexico Polybiano: conf. Reisk. ad Polyb. II. 7. in Animadv. ad Græc. Auct. Vol. IV. p. 84.

L. 11 *ſq.* ἀλλ' αὖθις - - *&c.* Vulgo hæc ita copulantur: ἀλλ' αὖθις μέχρι τοῦ ἑξῆς ἔτους &c. Et Candidus: *Verum iterum uſque ad inſequentem annum* &c. Quæ quam male cohæreant, facile intelligitur. Ac certe aut defecta eſt oratio poſt ἀλλ' αὖθις, aut abjicienda hæc ipſa duo verba erunt. Pag. 161.

L. 27. ἀπὸ τῆς διαίτης poterit eſſe *a cœna*, id eſt, *poſt cœnam.* Sed magis placet ἐπὶ τῆς διαίτης, ut pag. 128, 48. præſertim quum apud Liv. Epit. XCVI. legamus, *in convivio* Pag. 162.

interfectus eſt (*Sertorius.*) & apud Vellej. II. 30. *Perperna Sertorium inter cænam interemit.*

Pag. 163. *Cap.* *CXIV.* *Lin.* 47. ἐπί τε τὰ πλήθη Aug. ut correxit H. Steph.

Pag. 164. *Cap.* *CXV.* *Lin.* 63. ἐς πολύ. ἐπιπολὺ Vratiſl cum Reg. B. *L.* 66. In ὁμαλοῦς conſentit Vratiſl. *L.* 77. τῷ περὶ Ἰβηρ. πολέμῳ Reg. B. Aug. Ven. Vratiſl.

Pag. 165. *Cap.* *CXVI.* *Bellum Spartacium.* Auctores: Florus III. 20. & quos ad Florum citavit Camers. *Lin.* 84. πράσεως. Sic correxit H. Stephanus. In mendoſam ſcript. πράξεως cum Regiis & Aug. conſpirat Vratiſl. Neſcio, an & Ven. e quo nihil adnotatum. Idem erratum Civ. III. 425, 24. in libros noſtros invaſerat. *L.* 85. ἔπεισεν αὐτῶν ἐς ἕδομ. Aug. αὐτοῦ jam correxerat H. Steph.

L. 88. ἐς τὸ Βέσβιον ὄρος. Florus l. c. *Prima velut harena viris mons Veſuvius placuit.* De græco nomine vide Reimarum ad Dion. LXVI. 22. p. 1094. & Cluver. Ital. Ant. IV. 3. p. 1157 ſq. Ex eodem nomine, *Besbius* mons, corruptum eſt *Bebius* apud Vibium, ubi vide quæ monuit Oberlinus noſtras V. Cl. p. 301 ſq. *L.* 89. ἀνέφυγεν Reg. B. Aug. Ven. Vratiſl. Et Cand. *aſcendit.*

L. 94. Οὐαρίνιος Γλάβρος. *P. Varinius Glaber.* Vide Criticos ad Liv. Epit. XCV. & Murator. Theſ. nov. Inſcr. T. I. p. 4. citat. ab Erneſt in Ind. Cicer. art. P. Varinus.

Ead. & ſq. Πόπλιος Οὐαλέριος. Hujus mentionem in belli Spartacii hiſtoria a nullo alio Scriptore factam reperi.

Pag. 166. *L.* 98. συμβαλόντες Aug. cum Reg A. & Edd. συμβάλλοντες Vratiſl. cum Reg B. *L.* 5. συνέλεγεν Aug. Ven.

Cap. *CXVII.* *Lin* 6. τοὺς ὑπάτους. Gellium & Lentulum. Plut. in Craſſo p. 548. D. *L.* 8 τὸ Γάργανον ὄρος. *Garganus*, mons Apuliæ.

L. 15. Σπάρτακος τριακοσίους Ῥωμαίων αἰχμαλώτους ἐναγίσας Κρίξῳ. „ Mos notus ex Tertulliano de Spectaculis, & Servio ad illum Virgilii verſum, *Viventes rapit inferias, quos immolet umbris.* Sic Sylla C. Marium occidit, *pertractum*

Digitized by Google

per ora vulgi ad ſepulchrum Lutatiæ gentis, ait Valerius. Idem factitatum a Carthaginienſibus apud Polybium lib. I. Suetonius Auguſto cap. 15. *Scribunt quidam, trecentos ex dedititiis electos, utriuſque ordinis, ad aram divo Julio extructam Idibus Martiis hoſtiarum more mactatos.* Quod ait Suetonius, *hoſtiarum more*, non temere adjectum. Seneca de Clementia: *Ergo non dabit pœnas, qui tot civilibus bellis fruſtra petitum caput non occidere conſtituit, ſed immolare?* Valerius Maximus: *Damaſippi juſſu principum civitatis capita hoſtiarum capitibus permiſta ſunt.* Alibi de Q. Pompejo Coſ. „Ambitioſi ducis illecebris corrupti milites, ſacrificare incipientem adorti, in modum victimæ mactaverunt.” Liv. lib. VII. *Nec in acie tantum ibi cladis acceptum, quam quod CCCVII. milites Romanos captos Tarquinienſes immolarunt: qua fœditate ſupplicii aliquanto ignominia populi Romani inſignior fuit.* Ita apud Philonem contra Flaccum ἱερείου τρόπον κρεουργηθῆναι. Cur tantæ ignominiæ hoc mortis genus haberetur, modus efficiebat; quem paucis verbis aperit Florus lib. II. c. 5. *Legatos quippe noſtros, ob ea quæ deliquerant jure agentes, nec gladio quidem, ſed ut victimas ſecuri percuſſit.* Olim ſecuri tantum ſontes puniebantur, poſtea etiam gladio: hoc ſupplicium illo lenius & honeſtius viſum. Et fœditas ejus ſupplicii in cauſa fuit, quare in militem qui Papinianum mori juſſum, non gladio, ſed ſecuri percuſſerat, animadverti juſſerit Caracallus apud Spartianum & Xiphilinum. Victimis autem comparantur ſecuri percuſſi, quia illæ ſeceſpita & hi ſecuri humi ſtrati feriebantur. Appianus: ὁ δὲ Σκιπίων τοὺς εἰς τὸ μέσον παραχθέντας αἰκισάμενος, καὶ μᾶλλον αὐτῶν τοὺς ἐκβοήσαντας, ἐκέλευσε τοὺς αὐχένας ἁπάντων ἐς τοὔδαφος πατTάλοις προσδεθέντας ἀποτμηθῆναι. [Hiſp. 144, 30 ſqq.] Vide Briſſonium, formularum lib. I. & Lipſium ad Taciti Annal. lib. XV. c. 67.” AL. TOLLIUS. Pag. 166.

L. 17. μυριάσι πεζῶν ἐς Ῥώμην recte Aug. Ven. & ignorant intruſum nomen Ῥωμαίων. *Ibid.* ἠπείγετο Aug. Ven. Et Cand. *ad urbem properabat.* In mend. ὑπήγετο cum Reg. A. conſpirat Vratisl. Jam ſæpius perperam commutata illa verba Pag. 167.

vidimus. Verum vidit & repoſuit MUSGRAV. idemque paulo ante delevit quoque nomen Ῥωμαίων.

Pag. 168. *CAP. CXVIII Lin.* 39. Λαΐνιος. Λικίνιος Vratisl. cum aliis. *L.* 45. παντὶ τῷ ϛρατῷ. ϛρατηγῷ dabant Regii, quod & C. Steph. in Var. Lect. monuit. Correxit idem C. Stephanus, conſentiente Aug. & aliis.

L. 48 *ſq.* φοβερώτερος αὐτοῖς τῆς τῶν πολεμίων ἥττης φανείς. MUSGRAVIUS λύττης pro ἥττης cenſuit legendum. Mihi τῆς τῶν πολεμίων ἥττης eadem ratione dictum videtur, qua Pun. 400, 11 ſq. Καρχηδόνιοι τῷ Μασσανάσσου πταίσματι συμπεσόντες, ut ad genitiv. caſum præpoſitio ἐκ intelligatur, valeantque phraſes iſtæ idem ac ſi dixiſſet τῆς ἐκ τῶν πολεμίων ἥττης, & τῷ ἐκ Μασσανάσσου πταίσματι. *L.* 51 *ſq.* σὺν καταφρονήσει Aug.
Pag. 169. Ven. ut ſæpe aliàs. *L.* 53. θάλασσαν. Sic & Vratisl.

CAP. CXIX. Lin. 56. Σαυνῖτιδα ded. ſcripti noſtri libri omnes. *L.* 59. ἐκ τοῦ Ῥωμαίων ϛρατοῦ Reg. A. a prim. man. Aug. Ven.

Pag. 170. *CAP. CXX. Lin.* 77. προλαβεῖν Aug. Et Cand. *Pompejum prævenire.* *L.* 87. συγκάμψας. In mend. συγκαίψας conſpirat Vratisl. Vel συγκύψας vel συγκάμψας reponendum monuit MUSGRAV.

Pag. 171. *CAP. CXXI. Lin.* 3. παρήγγελον. παρήγγελλον Vratisl. (forſan
Pag. 172. & Ven.) ut edidit H. Steph. *L.* 7. πολλὰ τῆς ἀρχῆς. „*multa ad magiſtratum eorum pertinentia.*" MUSGRAV.

L. 16 *ſq.* συναλλαγεῖεν Aug. Vratisl, ſicut correxit H. Stephanus. Mendoſa illa forma in οιεν, pro ειν, quæ ſæpius occurrit in Regiis & in edit 1. ex male accepto ſcripturæ compendio, quo diphthongus ει exprimi ſolet, originem duxit.

L. 21. ἐπὶ διαλλαγαῖς. Sic ſcripti omnes & editi; nec male. Quare neſcio, quid voluerit C. STEPHA US, *in Var. Lect.* ſcribens: „lege διαλλαγαῖς." Forſan ἐπὶ διαλλαγὰς legendum cenſuerat.

Digitized by Google

ADNOTATIONES
AD APPIANI LIB. II.
DE BELLIS CIVILIBUS.

Cap. I. Lin. 5. Scribe καθεῖλεν. *Pag.* 174.

Cap. II. Lin. 21. Ὀρεστίλλης. Sic recte editum ex Reg. A. *Pag.* 175. — Cum Reg. B facit Vratiſl. Cum Aug. vero Ven.

L. 26. παρήγγειλεν. In παρήγγελλεν conſentit Vratiſl. Et revocatum malim hoc tempus imperf. *L.* 27. πάνυ. πάγχυ *Pag.* 176. cum aliis dat Vratiſl. Vide ad Syr. 570, 81. *L.* 43. ἐς τῶν *Pag.* 177. Σύλλα. Delendam importunam partic. ἐκ, quæ vulgo inſerta erat, monuit etiam Musgrav.

Cap. III. Lin. 48 *ſq.* γύναιον Aug. Ven. οὐκ ἀφανὴς γυνὴ poſuerat Musgrav. *L.* 74. Βηστίαν & *l.* 77. Βηστίου. Vid. *P.* 178 *ſq.* Salluſt. Catil. c. 43. Σηστίαν & Σηστίου eſt in Vratiſl. Fortaſſe Οὐηστίαν & Οὐηστίου olim ſcriptum fuerat apud Noſtrum: conf. Civ. I. pag. 54, 96. ubi idem nomen vulgo in Οὐιστίλλας corruptum erat. *L.* 78 *ſq.* ἐμπιμπράναι. ἐμπιπρᾶναι Vratiſl. cum Aug.

Cap. IV. Lin. 86 *ſq.* Βουλτούρκιον. Salluſt. c. 44. Cic. Catil. *Pag.* 179. III. 2. & 5. Flor. IV. 1, 9.

Cap. VI. Lin. 22. προσετίθει. „In editis (Appiani) libris *Pag.* 181. perperam ſcriptum πρὸσετίθει: qui error perſuaſit interpretibus, Cæſarem non novæ ſententiæ auctorem extitiſſe, verum prius dictis aliquid addidiſſe: quod falſiſſimum eſt. προὐτίθει igitur verum eſt; nempe γνώμην." Is. Casaubonus, *ad Sueton. Jul. cap.* 14. At non ſolum conſentiunt libri in προσετίθει, *adjecit*; ſed & manifeſtum eſt, ad quidnam verbum hoc referatur: nempe Nero nude dixerat, φυλάττειν αὐτούς, *cuſtodiendos*; Cæſar adjecit, *cuſtodiendos in municipiis Italiæ, quibus viſum fuerit Ciceroni.* Mirum eſt autem fundamentum, cui iſtam emendationem ſuperſtruxit vir tam judicii acie quam doctrinæ copia eximius. Nimirum de Appia-

Digitized by Google

Pag. 188. διεμισθοῦντο. Utique ante hæc verba inſerendum pronomen ἃ, quod intercidit, a ſeq. partic. ἐς abſorptum. In eamdem plane ſententiam Suetonius Jul. c. 20. *agrumque Campanum, ad ſubſidia reipubl. vectigalem relictum,* (ἃ ἐς τὰ κοινὰ διεμισθοῦντο) *diviſit extra ſortem ad XX. millibus civium, quibus terni pluresve liberi eſſent.*

Cap. XI. Lin. 30. ἐνέβαλεν. ἐνέβαλλε Vratisl. cum Reg. B.

L. 38. μῦσος. Sic plane Vratisl. Quod vero *lin. præced.* ΤΟ' ΤΕ in ΤΟ' ΓΕ mutavi, in eo præeuntem habui Gelenium, qui particulam γε per lat. *certe* expreſſit. Tota autem phraſis, τό γε ἄγος αὐτῷ καὶ μῦσος οὕτως ἀποθανὼν ἐπιβαλῶ, preſſius inſiſtendo verbis, & aptius ad mentem loquentis, tali modo exponenda videtur: *certe ſceleris hujus* (ea enim eſt vis articuli τὸ) *culpam, ita moriens, in ipſum rejiciam.* Nempe ἄγος καὶ μῦσος non tam cædem ſuam dicit, cui ſeſe offert, quam pernicioſas leges quas Cæſar vi & armis perferre conabatur: „quas quoniam impedire, inquit, non poſſum, certe vel morte mea teſtatum faciam me ab earum culpa eſſe immunem."

L. 39 *ſq.* ἐς τὸ πλησίον ἱερὸν τοῦ Κτησίου Διός. Sic omnes. Et Cand. *Jovis poſſeſſoris templum.* Ac ſatis quidem notus Græcis eſt Κτήσιος Ζεὺς, de quo conſulendi Harpocration & Suidas, & qui ad hos a viris doctis citantur auctores. Sed is ex laribus erat, cellæ promtuariæ potiſſimum præfectus; nec facile *templum* τοῦ Κτησίου Διὸς memoratum reperias. Contra Romæ haud procul a foro erat *Jovis Statoris* templum: quem Ὀρθώσιον quidem Δία græce Dionyſius Halic. vocat lib. II. cap. 50. pag. 114. edit. Sylb. ſed, ſicut idem Dionyſ. ibid. docet, inde dictum eſſe Jovem Statorem, ὅτι στῆναι ἐποίησε θεὸς τὴν στρατιὰν φυγοῦσαν, καὶ πρὸς ἀλκὴν τρέπεσθαι, ſic percommode latinum nomen *Stator* per græcum Στήσιος reddi poterat. Atque ita plane a Plutarcho etiam redditum videmus, in Cic. p. 868. D. ἐκάλει τὴν σύγκλητον εἰς τὸ τοῦ Στησίου Διὸς ἱερὸν, ὃν Στάτωρα Ῥωμαῖοι καλοῦσι, ἱδρυμένον ἐν ἀρχῇ τῆς ἱερᾶς ὁδοῦ, πρὸς τὸ Παλάτιον ἀνιόντων. Itaque Gelenium probo, qui *Jovem Statorem* hoc loco interpretatus eſt, & Appiano vocabulum

Στησίου

Στατίον reſtituendum arbitror. Alibi, vice verſa, KT in ΣΤ corruptum vidimus, & pro ἐγκλήματα ſcriptum ἐκλήματα, Mithr. 707, 7. Pag. 188.

L. 43 *ſq.* οὐδεὶς ἀκούοντος. MUSGRAV. οὐδεὶς προσέχοντος conjectaverat.

CAP. XII. Lin. 53. Οὐέτλιος. Οὐεττούτιος h. l. Vratiſl. cum Reg.B. & deinde Οὐέττιος cum eod. & Reg.A. *L. Vettius:* Sueton. Jul. cap. 17. & 20. Cic. pro Sext. c. 63. & ad Att. II. 24. Dio Caſſ. lib. XXXVIII. c. 41. Conf. Erneſt. ad Sueton. ll. cc. Vettii quoque Catonis nomen Οὐέττιος vulgo ſcriptum vidimus Civ. I. 59, 74. & 79. *L.* 56 *ſq.* Βύβλου ῥαβδοῦχον ἐπὶ Ποστούμιον. Pro *Poſtumio lictore*, apud Cic. ad Attic. II. 24. nominatur *C. Septimius*, *ſcriba Bibuli.* Ac mirum ſane, lictoris nomen adponi: potuitque facile Σεπτιμίος in Ποστούμιος detorqueri. Pag. 189.

CAP. XIII. Lin. 81. καρτερώτερον. Sic cum Aug. dedit *Reg. B.* pro quo per errorem in Notis infra contextum nominatus eſt *Ven.* *L.* 86. Γαλατίας recte Aug. (Ven.) Vratiſl. cum H. Steph. Pag. 190.

CAP. XIV. Lin. 92. Καιπίωνι. Sueton. Jul. 21. Plutarch. in Cæſ. p. 714. & in Pomp. p. 644. Nomina Σκιπίων & Καιπίων perperam invicem commutata jam aliquoties vidimus, Hiſp. 185, 36. Civ. I. pag. 41, 64. *L.* 99 *ſq.* Κλώδιον τὸν Καλὸν &c. Vid. Fragm. VII. ex lib. V. p. 100. Pag. 191.

L. 2. ἐπὶ τῇ Καισ. αὐτοῦ γυναικί. Quum vulgo in Edd. & mſptis noſtris legeretur ἐπὶ Ἰουλίᾳ τῇ Καισ. &c. & pro *Julia* apud Candidum *Calfurnia* nominaretur; utrumque nomen ab imperito ſciolo inſertum ac proinde rejiciendum putavi. *Julia* erat Cæſaris ex prima uxore, Cornelia, filia, quam Pompejo collocavit: *Calpurniam* Piſonis fuiſſe filiam, quam repudiata priore uxore Cæſar duxit; ipſe Appianus paulo ante docuerat. Altera illa Cæſaris uxor, quam repudiavit adulteratam a Clodio, *Pompeja* erat, Q. Pompeji filia. Sueton. Jul. 6. Plut. in Cæſ. p. 711. D. F. & 712. A. *L.* 6. τοῖς διώκουσι Κικέρων. Conſentit Vratiſl.

Digitized by Google

Pag. 193. CAP. XV. Lin. 14. καὶ τὴν ἀρχὴν ἀποθέμενος. Non ſollicitanda fuit hæc lectio. τὴν ἀρχὴν idem valet quod τήνδε τὴν ἀρχὴν, ſcil. τὴν ὑπατείαν. L. 17. λήμματι Reg. B. Aug. Vratisl.

Pag. 194. L. 26. Δημοσθένη - - - πρὸ τοῦ ἀγῶνος φυγεῖν. Paululum diſſentit Plutarchus in Demoſth. pag. 857. extr. & ſq.

L. 28. ἀπέγνω MUSGRAV. cum Aug.

L. 31 ſq. ἐπαύλεις Aug. Vratisl. (Ven.) cum H. Steph. Et mox in ἐπικατέσκαψεν pariter conſentit Vratisl. L. 32. ἀντιπαρεβάλλετο. ἀντιπαρεμβάλλετο mend. Vratisl. Quibus rebus Pompejum Clodius offenderit, docet Dio XXXVIII. 30.

CAP. XVI. Lin. 40. φθέγξεσθαι Reg. A. Aug. MUSGRAV.

Pag. 195. φθέγξασθαι Vratisl. cum Reg. A. L. 42. διὰ Πομπήϊον ἐκπεσών; διὰ Πομπήϊον κατῆει. Candidus: *ob Pompejum urbe ejectus, ab eodem reſtitutus.*

L. 43. ἐξελάσεως. Jam Civ. I. p. 103 ſq. l. 27. & 40. hoc voc. cum ἐξόδου. permutatum vidimus; ſed ibi Aug. & Ven. hanc minus probam lect. dabant, qui nunc veriorem exhibent.

Ibid. καὶ αὐτῷ καὶ τὴν οἰκ. Conſentit Vratisl. Sed repetita conjunctione caret Aug. L. 44. Ad ἀνέστη deſideratur nominativus: certe non nimis commode ὁ Πομπήϊος intelligi hic poteſt. Plutarch. Cic. p. 877. F. ἡ δὲ σύγκλητος, ἁμιλλωμένη πρὸς τὸν δῆμον, ἔγραψεν - - τὴν οἰκίαν αὐτῷ καὶ τὰς ἐπαύλεις, - - τέλεσι δημοσίοις ἀνασταθῆναι. L. 46. οἷόν τι καὶ Δημοσθ. Plut. in Demoſth. p. 858. F.

CAP. XVII. Lin. 55. καὶ οἱ ἄλλως ἐπιφανεῖς. Nil opus vi-

Pag. 196. detur οἱ in ὅσοι mutare. L. 66. ἐς τὴν ἡγεμ. Sic & Vratisl. qui & mox conſentit in ἐπιψηφισθῆναι, quod MUSGRAV. etiam repoſuit, eadem notione nunc accipiendum, qua προσψηφίζεσθαι p. 197, 78. L. 68. Δομιτ. Αἰνόβαρβος. Δομίτιος βάρβαρος Vratisl. *Domitius Eneobarbus.* Cand. L. 70. τῶν δ' ἀμφ' αὐτ. Conjunct. δ' exhibet etiam Vratisl. eamdemque adjecerat MUSGRAV.

Pag. 197. CAP. XVIII. Lin. 77 ſq. τὴν ἑτέραν πενταετίαν. Non integrum alterum quinquennium, ſed τριετίαν tantum Cæſari decretum eſſe, Dio adfirmat XXXIX. 33. Conf. infra, ad pag. 208, 64 ſq.

Digitized by Google

L. 84 *ſq.* ἀπαίτια ἐγίγνετο. Abeſſe poterat hoc verbum; ſed poſtquam dedit Aug. non eſt cur repudiemus: non enim objici codici illi poteſt, paſſim temere adſuta nonnulla in eo contineri; reliquos contra plurimis lacunis ſcatere, in confeſſo eſt, quas percommode ſupplet hic Auguſtanus noſter. De re conf. Dionem XXXIX. 39. & quos ibi citavit Fabric. *Pag.* 197.

L. 88. Παρθυηνῇ correxit etiam MUSGRAV. *L.* 90. In Παρθυακὴ conſentit Vratisl. Vid. ad Civ. V. 798, 45 ſq.

L. 91 *ſq.* Πομπήϊον εἵλοντο τῆς ἀγορᾶς αὐτοκράτορα εἶναι. Eodem anno factum hoc eſt, quo Cicero ab exilio rediit, nempe A. U. 697. Vid. Cic. ad Attic. IV. Ep. 1. conf. Freinsh. Suppl. Liv. CIV. § 2. *L.* 93. εἴκοσιν ἀπὸ τῆς βουλῆς. *Legatos quindecim* poſtulaſſe Pompejum, & in his principem M. Ciceronem nominaſſe, ipſe Cicero l. c. docet. *Pag.* 198.

CAP. XIX. Lin. 10. διακλειόμενοι. Quod in marg. Reg. B. legitur διακωλυόμενοι, id ab ea manu ſcriptum eſt, a qua ſunt lectiones illæ, quas paſſim Car. Stephanus in Var. Lect. tamquam GU. BUDÆI *emendationes* laudavit: & Budæum hoc eodem Codice, qui hodie Regius eſt, quem Reg. B. inſignivi, uſum eſſe, docui in Comment. de Impreſſis & mſptis Hiſtoriarum Appiani Exemplaribus, Cap. II. §. 3. not. *y*. *L.* 12. In εἱματιῶν conſentit Vratisl. Quodſi tamen εἱματιῶν præferas, minime equidem repugnabo. *Pag.* 199.

CAP. XX. Lin. 21. ἐνσημαινόμενοι recte Aug. cum H. Steph. Et Cand. *ſignificantes*. *L.* 30 *ſq.* παρὰ τήνδε τὴν ἀναρχίαν. Verba hæc plane præteriit Candidus. *Pag.* 200.

L. 33 *ſq.* Λανούβιον -- ὃ Διομήδη φασὶν -- οἰκίσαι. Quum Λαβούϊνιον vulgo, conſpirantibus libris, legeretur; MUSGRAVIUS, de emendatione corrupti illius nominis non cogitans, ad nomen Διομήδη adnotavit: „mirus error; ſed Auctoris." GELENIUS vero, Λαβούϊνιον cum Candido *Lavinium* exprimens, quum videret in Lavinium non convenire id quod de *conditore Diomede* adjicit Appianus, pro *Diomede*, ſua auctoritate *Æneam* poſuit. At ſicut iniquior h. l. in Appianum, quam aliàs ſolet Muſgravius videtur: ſic multo expeditior, quam qua Gelenius uſus eſt, fuerat via Scriptorem

Digitized by Google

Pag. 200. noſtrum ab errore, qui a librariis ei impactus erat, liberandi. Nam *Lavinium* utique ab *Æneа*, non a *Diomede*, conditum præclare Appianus noverat, ipſeque adeo docuerat Hiſtoriarum ſuarum libro I. cujus vide Fragm. I. a Photio conſervatum, T. I. edit. noſtr. p. 21 ſq. Facillime autem fieri potuiſſe, ut a librariis duo nomina *Lavinium* & *Lanuvium* confunderentur, per ſe patebat; & ſæpiſſime id factum eſſe, complura loca a Cluvero in Ital. ant. ubi de Lanuvio agit, & ab aliis viris doctis ad Liv. III. 29, 6. VIII. 13, 5. collecta. Conf. Drakenb. ad Liv. Epit. LXXX. Itaque, quum *Lanuvio*, non *Lavinio*, oriundum fuiſſe Milonem ſatis ceteroquin inter omnes conſtet; nihil proclivius fuit, quam Λανουΐβιον hic Appiano reſtituere, præſertim quum quovis modo corrupta eſſet vulgata lectio Λαβουΐνιον, & in utramlibet partem emendatione indigeret. Diomedem Lanuvii conditorem nemo quidem alius Scriptor, quod ſciam, perhibuit; ſed, eam ſaltem famam fuiſſe, credere Appiano, nemine præſertim diſerte contradicente, fas eſt.

L. 34. ἀλώμενον. Sic legendum perſpecte MUSGRAVIUS vidit. At Cluverus, Ital. ant. lib. III. p. 937. quum, Gelenii probans verſionem, (qui ex conjectura, *poſt expugnatum Ilium*, poſüerat,) ἁλομένου τοῦ Ἰλίου ſcriptum oportere cenſuit, Græci ſermonis non ſatis ſe gnarum fuiſſe, quod paſſim ex aliis ejuſdem emendationibus elucet, prodidit: id enim eſſet ἁλόντος vel ἑαλωκότος vel ſaltem ἁλωμένου.

Pag. 201. *CAP. XXI. Lin.* 41. κλείνων. Verbum præſens ſignificatione futuri; vel actio, ut ajunt Grammatici, pro intentione agendi.

L. 42. αἵματι ῥεόμενον. Sic p. 333, 13. αἵματι πολλῷ καταῤῥεόμενον. *L.* 46. Pro ἐξάπαντος MUSGRAV. ἐξ αὐτοῦ πάντως legere juſſit, tum οὐκ ἤξίου τὸ ἔργ. Mox IDEM *l.* 47. περιαγγελθέντος in προσαγγελθ. mutatum voluit.

Pag. 202. *CAP. XXII. Lin.* 63 *ſqq.* Καίλιον . . Καίλιος *&c.* *M. Cælius Rufus.* Cicer. pro Mil. cap. 33. Conf. Erneſti Ind. Cic. Nomen autem *Cæliorum* in antiquis monumentis *CAELIUS* per *AE* ſcribi ſolitum eſſe, monuit Drakenb. ad Liv. Epit. CXI. Unde factum, ut idem nomen tam apud Latinos quam apud

Græcos Scriptores ſæpe cum altero nomine *Cæcilius*, Καικίλιος, aut (quod ex hoc corruptum eſt) *Cecilius*, Κικίλιος, perperam commutatum reperiatur: cujus permutationis plura exempla idem Drakenborchius ibid. collegit. Conf. Fabric. ad Dionem XLII. 24. & Ruhnken. V. Cl. ad Vellej. II. 68. Pag. 202.

L. 71. τὸν λοιπὸν λόγον κατὰ τοῦ Κλωδ. διετιθ. χρόνον pro λόγον, cum Edd. dat Vratiſl. Quum mendoſum locum videret MUSGRAVIUS, mendum in verbo διετίθετο ineſſe cenſuerat.

L. 82. προσπεσόντος. Utique προσπεσόντες legendum puto: *occaſione hujus tumultus adcurrentes*, vel *irruentes*. Pag. 203.

CAP. XXIII. Lin. 97. Κάτωνα μὲν ἐξεπέμψατο &c. Paucorum annorum Anachroniſmus. Jam A. U. 696. lege Clodia in Cyprum miſſus erat Cato, &, ordinata provincia, A. U. 698. Cn. Lentulo, L. Philippo Coſſ. Romam redierat. Dio Caſſ. XXXVIII. 30. XXXIX. 22 ſq. Liv. Epit. CIV. Plutarch. Cat. min. p. 776. Cic. pro Domo c. 8 ſq. *L.* 99. ὑπὸ Κλωδίου. Hinc eſt, quod de *Clodii* moribus Appianus in quinto hiſtoriarum Roman. libro, qui Res Siculas & reliquarum Inſularum exponebat, diſſeruerit. cf. Fragm. VII. ex lib. V. pag. 100. Pag. 204.

L. 1. ὑπὸ σμικρολογίας. Nollem ὑπὸ cum ἀπὸ permutatum, quod reponendum MUSGRAV. cenſuerat.

L. 17. ἀμείνονος. ἀμείμονος Vratiſl. Ceterum pro eo quod in lat. verſ. poſui, *ut qui ſuſpicione iſta eſſet ſuperior*, rectius fortaſſe GELENIUS, *quaſi extra omnem ſuſpicionem poſiti*. Sed quæ ſequuntur verba, ἐπεὶ καὶ ἑαυτοῦ δευτέραν &c. in alienam, ut mihi videtur, ſententiam detorſit idem interpres, quum ait: *tempus tamen contraxit, a ſecundo ſuo conſulatu incipiens:* quamquam eamdem ſententiam expreſſiſſe Freinshemium quoque video, Suppl. Liv. CVII. 33. Ex his autem Appiani verbis patet, ſuperiora illa verba *l.* 9. ἀπὸ τῆς ἑαυτοῦ τοπρῶτον ὑπατείας ita eſſe exponenda, ut præpoſ. ἀπὸ ſit *poſt*, & ut primus Pompeji conſulatus, quem A. U. 684. geſſerat, hoc temporis ſpatio non eſſet comprehenſus. Pag. 205.

CAP. XXIV. Lin. 25. Γαβίνιος. Vide Syr. c. 51. p. 611 ſq. Pag. 206.

L. 27 *ſq.* Ὑψαῖος δὲ καὶ Μέμμιος. Freinshem. CVII. 49.

L. 28. Σέξτος. Σέξτλος Vratiſl cum Aug. An *Sext. Clodius*

Digitized by Google

ille, qui auctor fuerat inferendi in curiam cadaveris P. Clodii? Freinsh. ibid. c. 43. ex Aſcon. Pædian. Argum. orationis pro Mil.

Pag. 207. *Cap. XXV. Lin.* 46. διωρθωμένος Vratisl. cum Regiis.

Pag. 208. *L.* 64 *ſq.* καὶ τὴν βουλὴν ᾔτει χρόνον ἄλλον &c. Quodſi alterum *quinquennium* Cæſari decretum fuerat, (p. 197, 77 ſq.) quid opus erat, ut nunc, quum tres anni ſolidi ſecundæ hujus πενταετίας ſupereſſent, denuo prorogationem poſtularet? Itaque non altera πενταετία, (ſicuti inter Cæſarem & Pompejum Craſſumque convenerat) ſed tantum τριετία poſt primos quinque annos illi decreta fuiſſe videtur; quod diſerte Dio confirmat XXXIX. 33. quamvis aliter Suetonius Cæſ. 24. & Plut. in Cæſ. pag. 718. & in Pomp. pag. 646 ſq. cum Appiano tradant.

Pag. 209. *Cap. XXVI. Lin.* 77. τὰς πληγὰς εἶναι ξενίας σύμβολον. — Vratisl. ſic: τὰς ξενίας ναι ξενίας σύμβολον. Aſteriſco, tamquam lacunæ ſigno, notatus erat hic locus in Edd.

L. 87. Κλαύδιος Μάρκελλος. Nimis nota *Claudia* gens, e qua Marcelli erant, quam ut Appiano tribui error debeat, qui libros hic vulgo occupavit. *L.* 90. εὐχαριτώταῖος. εὐχαριστώτατος Vratisl. cum Reg. A.

Pag. 211. *Cap. XXVII. Lin.* 23. αἱρόμενον. Conſentit Vratisl. αἱρεῖσθαι ἔχθρας, *inimicitias ſuſcipere.* *L.* 26. τῆς Πομπηΐου διαφορᾶς. „*quam cum Pompejo lites habere.*" Musgrav.

Pag. 212. *Cap. XXVIII. Lin.* 33. ἃ δὲ ἄκων, ἔφη, λαβεῖν, ἑκὼν ἀποθήσομαι. Revocanda omnino fuit ſcriptorum librorum lectio. De hujuſmodi ἀνακολουθίᾳ, qua ab infinita vel obliqua oratione ſubito ad rectam tranſitur, ſæpius jam diximus. Vide ad Pun. 402, 30 ſq. *L.* 44. ἔλεγε δὲ ταῦθ', recte

Pag. 213. Vratisl. cum Aug.

Pag. 214. *Cap. XXIX. Lin.* 63. ἀσφαλὲς etiam Musgr. repoſuit.

L. 65. μεγαλοπραγμονέστερον, *qui majora geſſit, rebus geſtis clariorem.* Sic recte Gelenius. Conf. pag. 383, 36.

L. 66-68. ὡς δέον ὑπάρχειν αὐτοῖς ἐπὶ τὸν Πομπήϊον Καίσαρα, ἢ ὁμοῦ πάντα καταλύειν. Nondum ſatis emendata fortaſſe hæc verba ſunt; mihi certe non ſatis perſpicua. In Aug. comma

Digitized by Google

ponitur poſt αὐτοῖς, ſicut in Editis; licet in eodem Aug. alia ratio Pag. 214.
phraſeos ſit quam in Editis, a quibus particula ἂν, poſt Καίσαρα, aberat. Græca ad verbum latine ſic ſonant: *opus enim eſſe illis, vel manere Cæſarem adverſus Pompejum, vel omnia diſſolvere.* Candidus: *veluti neceſſe eſſet poſt Pompejum Cæſarem omnia deponere.* Gelenius: *imo opus eſſe Cæſare, cujus reſpectu alter quoque cogatur in ordinem.*

L. 73. ἔχοντα. Pleonaſtice inſertum hoc participium; de quo vid. Viger. de Idiotiſm. VI. 2, 3. & ibi Hoogeveen.

Cap. XXX. Lin. 96. Κλαύδιος. Vide ad pag. 209, 87. Pag. 216.

L. 5. Νικᾶτε. Non neceſſe puto, cum Musgravio ponere Νικᾷ τὸ δέον. ἔχειν.

Cap. XXXII. Lin. 44. τριακοσίους ἐπὶ χιλίοις. Gelenii Pag. 219.
hanc emendationem comprobavit Freinshemius, Suppl. Liv. CIX. 30. *triduano curſu ad centum ſexaginta millia paſſuum emenſus:* (nam, quum octo ſtadia mille paſſus conficiant, 1300 ſtadia faciunt ſummam CLXII. millium & D. paſſuum.) Et conſentit Fabricius *ad Dionem* XLI. 1. — Sed, verum ut fatear, *longe minor, quam par erat, numerus hic* eſſe videtur. Certe ſecundum Antonini Itinerarium, numerorum ſummam ſi ineas qui pag. 124-26. edit. Weſſel. exhibentur, diſtantia Ravennæ (ubi tunc Cæſar agebat: cf. p. 218, 32.) ab Urbe eſt CCLIV. M. P. id eſt, ſtadiorum MMXXXII. Itaque pro diverſa viarum ratione, quas Cæſaris tempore tritas fuiſſe conſentaneum eſt, *MMCCC* ſtadia potius, quam *MCCC*, ſcripſiſſe Appianus videri debebit. Præterea non nimis ſane memoratu digna feſtinatio fuerat, ſi quis MCCC ſtadia triduano curſu confeciſſet: quum una die M. ſtadia conficere ſolitum Mithridatem, (Mith. p. 815, 24 ſq.) & Annibalem biduo duabuſque noctibus (Pun. p. 361, 78 ſq.) ad tria ſtadiorum millia confeciſſe legamus. Quare aut διςχιλίοις h. l. (non χιλίοις) pro vulgato τρισχιλίοις fuerat ponendum; aut, (quod, in re haud ſatis liquida, utique præſtabat) dubitandi ratione infra contextum ſubindicata, in ipſo Contextu *a vulgata lectione*, in quam libri omnes, quos quidem adhuc conſulere licuit, conſentiunt, *non erat*

Digitized by Google

Pag. 219. *diſcedendum*; præſertim quum fieri poſſit, ut Cæſarem Curio etiam *ultra Ravennam*, propius Alpes adhuc verſantem, offenderit, atque inde Romam fuerit miſſus: nam quod pag. 218, 32. legimus κατέβαινεν ἐπὶ Ῥαβέννης, eſt *petebat Ravennam*; non *jam eo pervenerat*.

L. 48. ἄρχοντος recte Aug. cum H. Steph.

Cap. XXXIII. Lin. 57. τὴν δὲ Καίσαρος. Conſentit Vratisl.

L. 74. ἐνδύντες Vratisl. cum Reg. A. & H. Stephan.

Pag. 220. *L.* 77. αἰσχρῶς Vratisl. cum Edd.

Pag. 221. *Cap. XXXIV. Lin.* 83. Ἰταλῶν. Sic reponendum monuerat etiam Musgrav.

Pag. 224. *Cap. XXXVII. Lin.* 43. ἡγεῖσθε recte Aug. & Vratisl. cum H. Steph.

Pag. 225. *Cap. XXXVIII. Lin.* 56. Λεύκιον Δομίτιον *&c.* Vid. pag.
Pag. 226. 219, 52 ſq. *L.* 66. Γιγνομένων. Sic & Vratisl. *L.* 67. Νουκερίαν & Νουκερίας. Alia *Nuceria* eſt, in Campania, in Picentinorum finibus, haud procul Acerris, cujus mentio facta Civ. I. 61, 2. Annib. 290, 28. Pun. 383, 22. Alia *Luceria*, in Apulia; quam h. l. intelligendam eſſe, Cluverus Geogr. antiq. p. 1215. ex Cæſ. Bell. Civ. I. 24. Cic. ad Att. VII. 12. &c. docuit. Sed & apud Ptolemæum hæc ipſa Luceria Νουκερία Ἀπουλῶν, non Λουκερία, dicitur: „ errore literæ, an temporis illius conſuetudine, incertum:" ut ait Cellarius, II. 9. p. 882. Certe hodieque, ut idem Cellarius monuit, *Nocera* pariter & *Locera* vocatur. *L.* 68. ὡς τὸν Ἰόνιον διαβ. Conſentit Vratisl.

Cap. XXXIX. Lin. 78. Δυῤῥάχιον, ἣν Ἐπίδαμνόν τινες &c. Vide Steph. Byz. in Δυῤῥάχιον, & quæ ibi congeſſere Berkelius
Pag. 227. & Holſtenius. *L.* 85. Ἐρυθείας. Sic & Vratisl.

L. 89. *&* 91. Ἰόνιον - - ἐς τὸ πέλαγος, ἵνα ἐπώνυμον αὐτοῦ γένοιτο. Conf. not. ad Præf. pag. 4, 50. *L.* 92. Βρίγας. Vid. Steph. Byz. in Βρίγες. *L.* 96. Λιβυρνίδας. Conf. Illyr. p. 833, 42. *Ibid.* ἡγοῦνται, *adpellant*, *nominant*. Vid. ad Hiſp. 180, 57. *L.* 97. πρώτων. Conſentit Vratisl.

Pag. 228. *L.* 3. τὴν δ' ἐπίκλησιν, ὡς οὐκ αἴσιον, ἐναλλάξαντες οἱ Κερκυραῖοι. — „ Balbutit [Appianus] de Epidamno. Ait enim, Δυῤῥάχιον,

Digitized by Google

quod eſſet *ominoſum* nomen, mutatum in *Epidamnum* a Græcis. Imo contra, Epidamnum ominoſum a Latinis in Dyrrachium mutatum." SCALIGER, *Animadv. ad Euſeb. Chronol. n.* DCCCXC. *p.* 84. At, ſicut latinis nomen *Epidamnus* ominoſum erat; ſic Græcis nomen Δυῤῥάχιον, quod δυσράχιον & δύσορμον valebat, ominoſum videri utique poterat. Conf. Dionem XLI. 50. & ibi Fabric. eumdemque Fabric. ad XLI. 13. Pag. 228.

L. 5. Θουκυδίδης. Vide omnino Thucyd. lib. I. c. 24 ſqq.

Ibid. ſq. ἐκνικᾷ δ' ὅμως τὸ ὄνομα, καὶ Δυῤῥάχιον κληΐζεται. Sic & alii, & Strabo VII. p. 316. Ἐπίδαμνος, Κερκυραίων κτίσμα, ἡ νῦν Δυῤῥάχιον λεγομένη.

CAP. XL. Lin. 27. Ασίνιός τε Πολλίων. Sic recte Aug. cum H. Steph. *L.* 31. ἐπὶ ταῦτά με ἔπεμψε. Conſentit Vratisl. Pag. 229.

L. 33. ἐς Κέρκυραν καὶ ἐκ Κερκύρας ἐς Πομπ. DAVISIUS *ad Cæſar. de Bell. Civ. I.* 30. p. 556. edit. Oudendorp. Pag. 230.

CAP. XLI. Lin. 41. τῶν τε ἀψαύστων ἐκίνει χρημάτων. Sic recte Vratisl. cum Edd. Conf. infr. p. 368, 85. Eâdem loquendi formulâ Thucydides lib. I. c. 143. εἴ τε καὶ κινήσαντες, inquit, τῶν Ὀλυμπιάσιν ἢ Δελφοῖς χρημάτων. Et VI. 70. ἐς τὸ Ὀλυμπίειον παρέπεμψαν φυλακὴν, δείσαντες, μὴ οἱ Ἀθηναῖοι τῶν χρημάτων ἃ ἦν αὐτόθι κινήσωσι. Aliâs cum quarto caſu, idem Thucyd. II. 24. κινεῖν τὰ χρήματα ἐς ἄλλο τι. Et peculiaris quidem uſus eſt hujus verbi κινεῖν, ubi pecuniæ ſacræ, vel ad certum uſum ſepoſitæ, adtrectantur, auferuntur, & ad alios uſus convertuntur; ut perſpecte monuit Dukerus ad Thucyd. VI. 70. Sic & Dio, in Exc. Peireſc. Opp. T. I. p. 49. n. 122. de Sylla ait: ἐπεὶ καὶ χρημάτων ἐδεῖτο πολλῶν, ἐκίνει τὰ τῆς Ἑλλάδος ἄσυλα.

L. 42. πεθῆναι recte Aug. & Vratisl. cum H. Steph. Sed *l.* 44. Κελτοὺς αὐτοὺς perperam Vratisl. cum Reg. A. Idem *l.* 45. Αἰμίλιον, cum aliis.

L. 48. Κόϊντον. *Q. Valerium*, de quo ſupra dixit, p. 229, 25 ſq. *L.* 53. γιγνομένοις MUSGRAV. etiam repoſuit. Pag. 231.

Ibid. Δολοβέλλαν. In hanc ſcripturam conſentiunt h. l. omnes, & ſæpius deinceps. Quare nihil notandum duxi,

Digitized by Google

Pag. 231. quum præſertim & apud alios Græcos Scriptores eodem modo nomen illud paſſim formatum inveniatur.

Cap. XLII. *Lin.* 58. Ἰλέρτην. Sic ſcripti omnes cum edit. 1.

L. 61. ἀποληφθὲν, *intercepti*, *intercluſi*. Conf. p. 234, 1. Sæpiſſime in hoc verba vocalem η cum diphth. ει perperam commutant librarii, tamquam ab ἀπολείπεσθαι eſſet, quum ſit ab ἀπολαμβάνεσθαι.

Pag. 232. *L.* 65. μέχρι θέρους ἐπελθ. Recte hic orationem diſtinguit Vratisl. & ſic correxerat Musgrav. Minus commode Aug.

L. 67. ἀθροίσοντες Musgrav. cum Aug. *L.* 69. καὶ τ. Aug. Vratisl. cum H. Steph. *L.* 75. In στρατοπεδείαις conſentit Vratisl.

Pag. 233. *Cap.* XLIII. *Lin.* 81. εὑρίσκοι Aug. Vratisl. cum H. Steph.

L. 97. παρέδοσαν recte Vratisl. Sæpe in hoc verbo peccarunt & librarii noſtri & editores.

Pag. 234. *Cap.* XLIV. *Lin.* 6. Οὔαρος Ἄττιος. Dio Caſſ. XLI. 41. Cæſ. Bell. Civ. I. 31. & II. 23. Cic. pro Ligar. c. 1.

Pag. 236. *Cap.* XLV. *Lin.* 36. Βαγράδαν. In Geleniana verſione quæ ab H. Stephano una cum græco Contextu edita eſt, *Bragada* legitur, ſicut in Græco Βραγάδαν: ſed in edit. Baſil. ejuſdem verſionis Gelen. *Bagrada* eſt, ut apud Cæſ. Bell. Civ. II. 24. & apud alios Scriptores, quos excitavit Cellarius in Geogr. ant. IV. 4. p. 153.

L. 37. πορθουμένης αὐτοῦ τῆς ἀρχῆς. Non ſperno αὐτῷ, quod cum Editis dat Vratisl. *L.* 49 *ſq.* ἀφρόνως μάλα καὶ καταφρονικῶς. Quum mendoſe (ex mſptis quidem, quibus & Vratisl. accedit) editum fuiſſet καὶ ἀφρονικῶς, Musgravius „ἀφροντίστως vel ἀφρονίμως" legendum cenſuit. — An bonæ notæ vocabulum ſit καταφρενικῶς, quod codex Aug. dedit, dubitare licet. Sed nec ſatis placet id de quo in Nota infra Contextum dixi, καταφορικῶς, quod apud Suidam σφοδρῶς exponitur. Omnino autem, ſi modo emendatione indiget καταφρονικῶς, in καταφρονητικῶς erit mutandum; quod adverbium Xenophonti in uſu eſſe H. Stephanus in Theſ. monuit. Perſpicuum eſt autem, nil aliud adverbio

Digitized by Google

illo dicere voluiſſe Appianum, niſi id quod perſæpe aliàs hac phraſi σὺν καταφρονήσει exprimere ſolet. Itaque pro verbis, *magno impetu*, quæ in lat. verſ. poſui, repoſita hæc, & *contemtim*, malim. Pag. 236.

Cap. XLVI. Lin. 63. Φλάμμας Vratisl. cum ceteris mſptis & edit. 1. *L.* 67. ἐς τοῦτο, *ad hoc*, *in hoc*, *hujus rei cauſâ.* Pag. 237.

L. 68. ἀθρέως. ἀθρόων Vratisl. cum Ven. idque in Contextum repoſitum malim. Pag. 238.

Cap. XLVII. Lin. 82 *ſq.* Αντώνιός τε περὶ τὴν Ἰλλυρίδα ἡσσᾶτο ὑπὸ Ὀκταουΐου, Πομπηΐῳ ςρατηγοῦντος. Liv. Epit. CX. *C. Antonius, legatus Cæſaris, male contra Pompejum in Illyrico, rebus geſtis, captus eſt.* Paulo vero ante hanc Antonii calamitatem *Dolabella*, quem claſſi Cæſarianæ recens exſtructæ præfectum fuiſſe ſupra cap. 41. extr. docuerat Appianus, ab eodem Octavio, Pompeji legato, profligatus claſſeque fuerat exutus. Vid. Dion. XLI. 40. & Freinsh. Suppl. Liv. CX. c. 51. Quod igitur *Dolabellæ* nomen apud Appianum hoc loco libri noſtri exhibent, non idcirco perſuadere nobis debemus, a Scriptore noſtro duo hæc nomina, *Octavium* & *Dolabellam*, quemadmodum imperitis librariis placuit, in unum hominem eſſe collata atque confuſa; nemo enim umquam monſtrum hoc nominis *Octavius Dolabella* vel fando audivit: ſed id vix aliter factum intelligi poteſt, niſi quod, quum unius *Antonii* (quem univerſo Illyrico a Cæſare præfectum dixit p. 231, 49.) mentionem hic feciſſet Appianus, non nemo *Dolabellæ* nomen, ut qui eiſdem diebus ſimilem cladem ab Octavio paſſus eſſet, ad oram libri ſui notaverit; unde deinceps nomen hoc non ſolum temere in contextum inſertum, verum etiam iniquiſſimo loco intruſum eſt.

L. 93. In ἐνάμενοι conſentit Vratisl. Et ſic emendaverat Musgrav. *L.* 98. χρήσομαι τῷ πατρίῳ νόμῳ. Cum Regiis, πετρίῳ, mendoſe Vratisl. Quod quum in Candidi quoque fuiſſet exemplari, imperite ille, *Petrei leges*, ait, *deinceps imitabor.* A quo deceptus C. Stephanus, Πετρείῳ νόμῳ obtruſit Appiano: quod in πατρίῳ νόμῳ mutandum eſſe, pridem vidit Casaubonus *ad Sueton. Jul. c.* 69. Poſt quem ad Pag. 239.

Digitized by Google

Pag. 239. h. l. hæc adnotavit Al. Tollius: „ Nullus Scriptorum veterum, quod ſciam, *Legis Petrejæ* de decimatione meminit. [Imo *Lex Petreja* græce eſſet Πετρήϊος νόμος.] Verum *decimatio*, vetus Romanorum inſtitutum, & *patria lex*; qua, ſi plures peccaſſent, & manipuli aliquot ſimul locum deſeruiſſent, decimus quiſque ſorte ad ſupplicium legebatur. Interdum tamen & *viceſimatio* adhibita, imo & *centeſimatio*. Ac ratio hæc puniendi commoda pariter & terribilis admodum erat. Infra, p. 467. [p. 262, 75.] ubi exercitus Cæſaris, pœnitentia ductus, decimari petit, eandem hanc legem vocat τὸν πάτριον νόμον, & lib. III. [p. 456, 41 ſq.] στρατιωτικὸν νόμον. Quare cenſeo hoc loco cum eruditiſſimo Caſaubono legendum: χρήσομαι τῷ πατρίῳ νόμῳ κατὰ τοῦ ἐνάτου τέλους, [ſic Caſaubonus: præter neceſſitatem κατὰ τοῦ, pro καὶ τοῦ, ponens:] ἐπειδὴ μάλιστα τῆς στάσεως κατῆρξε, τὸν δέκατον διακληρώσω θανεῖν. Vel: χρήσομαι πατρίῳ νόμῳ, [at nec opus erat, articulum τῷ expellere:] καὶ τοῦ ἐνάτου τέλους (ἐπ. μαλ. τ. στασ. κατῆρξε) τὸ δέκατον μέρος διακληρώσω θανεῖν. quemadmodum infra, τὸ δέκατον μέρος ἀναιρεῖν." Conf. Fabric. ad Dion. XLI. 35. Ceterum quod adjiciendum nomen μέρος putavit Tollius, adſumento illo percommode carere poſſumus.

Pag. 240. *Cap. XLVIII. Lin. 16 ſq.* Πούπλιον Ισαυρικὸν. *P. Servilium Iſauricum*, Dio XLI. 43. Conf. Pigh. Annal. Rom. T. III. p. 445. & Freinsh. CX. 49. In mendoſam ſcripturam Πομπήϊον cum Regiis aliiſque conjuravit Vratisl. Ex codice Ven. quamquam cum Tolliana editione collato, in qua præeunte Gelenio Σερουΐλιον Ισαυρικὸν editum eſt, nihil varietatis adnotatum ad h. l. in ſchedis reperio: itaque ſuſpicari licet, Σερουΐλιον in illo codice ſcriptum eſſe; de quo ſi mihi certius conſtitiſſet, lubentiſſime optimam lectionem eram amplexurus. Ac poterat ea quidem, quoniam & per ſe proba eſt, & ſemel in Contextum recepta, utique teneri.

Pag. 241. *L. 20 ſq.* ἐς δὲ τὴν νεόληπτον Γαλατίαν Δέκμον Βροῦτον. Quum neminem nominet, quem Narbonenſi Galliæ (quæ tamen in Cæſaris fuit poteſtate) præfecerit Cæſar; videtur cum Gallia recens devicta vetus etiam Gallia Provincia eidem D. Bruto

Digitized by Google

fuiſſe commiſſa: præſertim quum infra, p. 328, 27 ſq. ſine reſtrictione τὴν ὑπὲρ Ἄλπεις Κελτικὴν ei traditam Appianus dicat. Poſſem etiam ad Civ. III. 530, 95. ubi *D. Brutus* ἄρξαι τῆς παλαιᾶς Κελτικῆς ὑπὸ Καίσαρι dicitur, provocare, niſi difficultatibus premeretur ille locus, de quibus ibi monebo. Pag. 241.

Cap. XLIX. Lin. 45. δι' ὧν τὸν Ἰόνιον διεπεπλεύκει. Etiam alibi præpoſitionem διὰ pro μετὰ vel σὺν, librarii ne errore, an ex Appiani uſu, poſitam vidimus: Pun. p. 406, 99. διὰ χιτωνίσκου μόνου. De Pompeji copiis ex Romanis legionibus conf. Freinsh. CXI. 1. Pag. 242.

L. 52. In Κρῆτες & *lin.* 53. in καὶ ἐκ Γαλατ. conſentit Vratisl. Pag. 242.

L. 56. Παμφύλιοι. Παμφύλιαι Vratisl. quod ex Παμφυλίας corruptum videri poteſt; quoniam perſæpe terminationes αι & ας permutantur a librariis. Πάμφυλοι aliâs gentile illud nomen, ut ab aliis Scriptoribus, ſic ab Appiano formari, monui ad Præf. p. 3, 41. Attamen & infra, Civ. II. p. 273, 60. in Παμφύλιοι conſentiunt noſtri codices; ne ſic quidem male. *L.* 62. τούτων in τούτοις mutatum MUSGRAVIUS voluerat; præter rationem, ut mihi videtur. Ad τούτων intelligendum νεῶν. Καὶ τούτων (νεῶν) ἐς ἑκατὸν (ναῦς) Ῥωμαίων (ἴσαν) ἐπιβατῶν.

L. 65. Μάρκος Βύβλος. Rectius fortaſſe Βίβουλος poſuiſſem: nam ex hac ſcriptura proxime corrupta videri poteſt vulgata lectio Βουβῖνος. Sed ea ſcriptura uſus ſum, qua aliâs in hoc nomine uti Appianus conſuevit: quamquam intelligo, fieri potuiſſe, ut ipſe quoque Appianus diverſa diverſis in locis ſcriptura uſus ſit, & nunc Βίβουλον nominaſſe, quem alibi Βύβλον vocavit; præſertim quum ne in prænomine quidem ſatis ſibi ipſe conſtet, quippe qui alibi *Lucium* dixit, quem nunc rectius *Marcum* vocat. Vide ad Syr. p. 612, 95. & conf. Civ. II. 186, 3. Ceterum *Marcum Bibulum* toti officio maritimo præpoſitum a Pompejo fuiſſe, diſerte Cæſar docet, Bell. Civ. III. 5. & 7. & Dio Caſſius XLI. 44. ex quibus auctoribus emendandam eſſe vitioſam apud Appianum ſcripturam, pridem monuit J. RUTGERS. *Var. Lect. VI.* 14. & poſt hunc DAVISIUS *ad Cæſ. l. c.*

Digitized by Google

Pag. 244. *CAP. L. Lin.* 74. ἐξ Ἀρδεατῶν. Sic Exc. VIII. ex lib. II. p. 39, 31. de eodem Camillo agens Appianus, ἐς τὴν Ἀρδεατῶν πόλιν μετῴκησεν.

L. 75 *ſq.* τὴν ἐλευθερίαν, ὅπη ποτ' ἂν ὦσιν. „Non puto Gelenium aliam ſequi lectionem voluiſſe, his verbis utentem, *ubicunque libertatem tueri datur*: ſed tantum mollire quod alioqui durius videri dictum poteſt. P. Candidus certe omnino & ipſe quam habemus lectionem agnoſcit, & quidem male cum proxime præcedentibus jungens iſta, πάντες τε οἱ εὖ φρονοῦντες, τὴν ἐλευθερίαν, &c." H. STEPHANUS.

L. 78. παρασκευασάμενοι. Sic & Vratisl. Idem cod. *L.* 82. τὰ
Pag. 245. ὑμέτερα cum Aug. & H. Stephan. *L.* 87. καὶ τάδε πράττοντι. Sic emendavit MUSGRAV. ut dedit Aug.

L. 90. ἀντὶ τῆς πρὸς αὐτὸν ἐκεῖνον ἰσονομίας. Gelenius: *quam æquo cum cæteris jure vivere.* „Debuit potius dicere Gelenius, *quam æquo cum eo ipſo jure vivere.* Neque enim hic ſcriptum eſt, ἀντὶ τῆς πρὸς τοὺς λοιποὺς ἰσονομίας, ſed, ἀντὶ τῆς πρὸς αὐτὸν ἐκεῖνον ἰσονομίας." H. STEPHANUS.

CAP. LI. Lin. 98 *ſq.* „Pro his, τῷ λογισμῷ τοῦ πολέμου, Gelenius dixit tantum *cauſa*: at P. Candidus *ratione belli*: non male; nam & alibi λογισμὸν apud hunc ſcriptorem pro λόγον, id eſt rationem, me legere memini. Poſſet autem & ἔχοντος pro ἔχοντι legi." H. STEPHANUS.

Pag. 246. *L.* 4 *ſq.* ὅσα γὰρ εἰπεῖν. „Scribendum puto: ὅσα γὰρ, ὡς εἰπεῖν, ἐπὶ τὴν ἴω &c." H. STEPHANUS.

Pag. 247. *CAP. LII. Lin.* 23. ἐπείγετο Aug. Vratisl. cum H. Stephan. Et *lin.* 27. in ὅμως conſentit Vratisl.

CAP. LIII. Lin. 37. ἀντιθέντες. Sic & Vratisl cum aliis.
Pag. 248. — ἀντιθέντας legere juſſerat MUSGRAV. *L.* 38. Ferri poterat ὑμῖν εὐθύς. *L.* 39. ἐπιβαίνουσιν in ἀποβαίνουσιν mutatum voluit MUSGRAV. *L.* 41. καὶ σκευήν. καὶ σκευὴ Vratisl. cum Aug. & Reg. B. quod in contextum malim receptum.

L. 45. πράττοιεν. Non opus erat ſollicitare hanc lectionem, in quam conſentiunt libri. κράττοιεν malebat MUSGRAV.

Nec vero cauſa erat, cur *ἑπομένων lin. ſq.* in ἐπομένων mutatum Pag. 249.
idem MUSGRAVIUS voluerit: qui, quum porro *lin. ead.* particulam negantem inſeruit, καὶ μὴ τοῖς αὐτίκα διώξ. *&c.* ſententiam auctoris minus perſpexiſſe videtur, quam recte Gelenius expreſſit, *& ſecuturis nos præparare tutum receptaculum.* διώκειν h. l. eſt *amice ſequi*, ut p. 225, 55. non *hoſtiliter perſequi.*

CAP. LIV. Lin. 71. Μινούκιος. Μινούτιος cum aliis dat Vratisl. Sed in Μινούκιος, quod ex Reg. A. h. l. editum eſt, alibi, ubi idem nomen occurrit, conſentiunt codices; veluti pag. 258, 6. Pag. 250.

L. 75. ἐς Ἀπολλωνίαν. ἐπὶ Ἀπολλωνίας emendaverat MUSGR.

L. 76. „ Σταμίριος. Corrige omnino Σταβίριος, quemadmodum & in interpretatione, ubi perperam *Tiberius* pro *Staberio* legitur. Cæſar: [Bell. Civ. III. 12.] *Recepto Caſar Orico, nulla interpoſita mora, Apolloniam proficiſcitur. Ejus adventu audito, L. Staberius, qui ibi præerat, &c. clam profugit."* JAN. RUTGERSIUS, *Var. Lect. lib. IV.* c. 5: *& ex eo* TOLLIUS, *diſſimulato auctoris nomine.* Conf. DAVIS. *ad Cæſ.* l. c.

CAP. LV. Lin. 83. εἰ δὲ καὶ Δυῤῥαχ. Sic & Vratisl. qui & *lin. ſq.* in προλαβοιμεν conſentit. *L.* 85. ἃ ἐκείνοις - - πεπονημένοις. Nil opus erat hæc ſolicitare. *L.* 1. ὑπελείποντο Aug. cum H. Steph. Sed ὑπελείποντο Vratisl. cum edit. 1. Pag. 251.

CAP. LVI. Lin. 8. τοῦ Πομπηΐου. Fortaſſe οὐ πόῤῥω τοῦ Πομπηΐου. *Ibid.* τὸν Ἄλωρα ποταμόν. „ Quem fluvium Ἄλωρα hic vocat Appianus, omnes alii *Apſum* vocant. Ideo reponendum eſt, τὸν Ἄψον ποταμόν." PALMERIUS. Id jam monuerat JAN. RUTGERSIUS *Var. Lect. lib. IV.* c. 5. Vide Cæſ. B. C. III. 13. & 19. & Dion. XLI. 47. *Alorem* fluvium ignorant Geographi. In hiſt. Annib. p. 273, 53. Ἄλωρα vulgo mendoſe ſcriptum vidimus pro Κάλωρα. *L.* 16. εἰ παραβάλλοιντο, *ſi periculum adirent.* Pag. 252.

CAP. LVII. Lin. 35. σὺν κλύδωνίῳ καὶ πνεύματι. Cum Reg. A. & Edd. ſtat Vratisl. Candidus: *mare ipſum, ſummis concitatum fluctibus, magno impetu ac turbine curſum intercipit.* Pag. 253.

Digitized by Google

L. 37. mendoſe idem Vratisl. πολεμίων cum Edd. pro θεῶν.
Pag. 254. *L.* 38. Ὁ δὲ Καῖσαρ. MUSGRAVIUS, tamquam ab his verbis inciperet apodoſis prioribus reſpondens, ὁ δὲ Καῖσαρ legere juſſit.

Pag. 255. *Cap. LVIII. Lin.* 64. διαβατὸς Reg. B. Aug. Vratisl. cum H. Stephan. ἄβατος, δύσβατος, compoſita nomina, retrahunt accentum; ſed διαβατὸς, quod non ut compoſitum nomen conſideratur, verum ut directe a verbo διαβαίνω derivatum, ὀξυτόνως effertur. Sic Civ. I. 126, 21. & Mithr. 664, 70. Eodemque modo Mithr. 678, 16. rectius fortaſſe cum H. Stephano ἐπιβατὸν edidiſſem, a verbo ἐπιβαίνω recta derivatum, quam ἐπίβατον, quod ibi ex edit. 1. conſentientibus ſcriptis libris revocavi.

Cap. LIX. Lin. 69 *ſqq.* Γαβίνιος, οὐχ ὑποστὰς &c. Vide
Pag. 256. hiſt. Illyr. cap. 13. p. 846. *L.* 84. καὶ μόλις ἐς ἀλίμενα &c. Adverbium μόλις malim, mutata ſede, cum verbis δύο τινὰς & quæ ſequuntur junctum.

Pag. 257. *Cap. LX. Lin.* 93. περί τι φρούριον. Sic & MUSGRAV. ut dedit Aug. *L.* 98. ἐπὶ ἀνδρίᾳ Aug. cum Reg. A. ἐπὶ ἀνδρείᾳ Vratisl. cum Reg. B. *L.* 99 *ſq.* τοὺς χειραγωγήσοντας. Sic perſpicue Vratisl. *L.* 3 *ſq.* In ἀποσυγγινώσκων conſentit idem.

Pag. 258. *L.* 7 *ſq.* ἑκατὸν καὶ εἴκοσιν ἀναδέξασθαι βέλη. „Hunc numerum retinent Val. Max. lib. III. c. 2. Suetonius in Cæſ. c. 68. Cæſar autem lib. III. de Bell. Civ. [III. 53.] *centum & triginta* habet, cum quo & Plutarchus facit, qui itidem ἑκατὸν καὶ τριάκοντα habet. Ceterum quod hic *Minucio* tribuitur, id de *Scæva* centurione plerique alii [& in his ipſe Cæſar] referunt." AL. TOLLIUS. Apud Cæſarem aliæ editiones cum melioribus codicibus pariter CXX. dant: ſi tanti hoc eſt, ut de iſto numero ſubtilius quærendum putemus.

L. 10-12. Αὐτὸς δ' ἐκ Δυῤῥαχίου ἔσῃει καὶ ἱερὸν Ἀρτέμιδος. --- GELENIUS: *Ipſe, ſpe occupandi per proditionem jam cœptam Dyrrachii, portam ædi Dianæ vicinam cum paucis, fruſtra tamen, adiit.* Scilicet, videns, mutilam in fine eſſe orationem, duo verba, quæ in Græcis non leguntur, *fruſtra tamen*, inſeruit. Mirum autem videri debet, quod

quod apud Cæſarem in eadem hiſtoriæ parte, quæ huic Appiani loco reſpondet, pariter lacuna eſt, lib. III. inter cap. Pag. 258.
50. & 51. ubi monuit Cellarius, præcipuum ex iis, quæ interciderunt, eſſe, quod Cæſar, Dyrrhachium occupare adgreſſus, cum in anguſtias veniſſet, magnum periculum adierit, multoſque amiſerit ſuorum. Narratio interrupta ſuppleri ex Dione poteſt XLI. 50. ubi conferenda quæ adnotavit Fabricius, num. 211.

Cap. LXI. Lin. 18. ἐνδυμιων. Eamdem emendationem, (quam ex Candido adferendam huic loco jam olim in Commentat. de Editis & mſptis Hiſtoriar. Appiani Exempl. c. 1. §. 4. not. *l.* docueram) a MUSGRAVIO etiam adhibitam deinceps vidi. *L.* 19. τὴν πόαν ἠργαπόίουν. Cæſ. B. C. III. 48. *radicis genus - - - ad ſimilitudinem panis efficiebant.*

L. 29 *ſq.* ϛάδιοι γὰρ ἦσαν διακόσιοι καὶ χίλιοι. Scribit Pag. 259.
quidem Dio, XLI. 50. ἀπέραντον τὴν περίοδον τοῦ περιτειχίσματος, *immenſum circuitum operum Cæſari feciſſe Pompejum.* Sed ea ſane *ad ſummam ſtoliditatem immenſa* mollitio fuiſſet, munitionem MCC *ſtadiorum*, id eſt, CL *millium Paſſuum* in circuitum inſtituere. Cæſar ipſe, B. C. III. 44. Pompejum, ſcribit, *caſtellis* XXIV *effectis*, XV *millia paſſuum circuitu amplexum eſſe;* & hoc circuitu ſe *Pompejum circumvallare inſtituiſſe*, ibid. c. 43. Apud Florum IV. 2, 39 legimus, Cæſarem caſtra Pompeji *ſedecim millium vallo obduxiſſe.* Rurſuſque apud Oroſium, VI. 15. p. 419. edit. Haverc. *terram quindecim millium Paſſuum foſſa præſtruxiſſe Cæſarem.* Itaque, quidquid tandem LIPSIUS, *de militia Rom. lib. V. Dial. XIII.* ad defendendum numerum MCC ſtadiorum, quem h. l. Appiani codices exhibent, copioſe eruditeque adtulerit, mihi tamen omnia reputanti veriſimillimum videtur, non MCC, ſed CXX *ſtadia*, quæ nimirum CL *millia Paſſuum* æquant, ſcripſiſſe Appianum.

Cap. LXII. Lin. 47. καὶ ἐφορῶντες. Sic rurſus p. 262, 87. Pag. 260.
ἐφορῶντος αὐτοῦ Καίσαρος. *L.* 50. τὸν ουρίαχον. „ τὸν οὔραχον. Legendum τὸν οὐρίαχον. Eſt autem οὐρίαχος *haſtilis quo aquila geſtatur pars poſterior mucronata, qua terra*

inſigitur; quæ aliis ἐλίφαξ & τανυφύτης dicitur." AL. TOLLIUS, *vel apud eum neſcio quis.* Vide Heſychium & Suid. v. εὐρίαχος. *L.* 54. δοκεῖ συναντῶσιν. Verbum εἶναι cum Reg. A. importune inſerit Vratisl.

Pag. 261. *L.* 54. ὥσθ' αὐτὸ δοκεῖ &c. Non opus eſt, αὐτὸ cum MUSGRAV. in αὐτῷ mutare: percommode enim a verbo ἐλᾶν pendet ille accuſativus caſus. *L.* 64. In εὔπορον conſentit Vratisl. Et ſic emendaverat MUSGRAV.

Pag. 262. *CAP. LXIII. Lin.* 80. προανεγράφη. Sic idem Vratisl. cum ceteris, quos ſecutus ſum.

Pag. 264. *CAP. LXIV. Lin.* 9. ἡμέρας. Conſentit idem Vratisl. Et rurſus idem *l.* 15. cum Aug. ἄρα παρέχει. Paulo ante, *lin.* 13. κατακεκλιμένους perſpecte repoſuerat etiam MUSGRAVIUS: ſed cur idem vir doctus vocabulum ἀτρώτους *lin.* 12 *ſq.* „mendoſum", & totum hunc locum „perobſcurum" habuerit, equidem non video.

CAP. LXV. Lin. 23. καὶ ἡγεμονίδος γῆς. ἡγεμονίδος τῆς

Pag. 265. Vratisl. cum Reg. B. *L.* 30. προθέμενος Aug. cum H. Steph.

L. 32. Λευκίου Σκιπίωνος. *L. Scipionis*, ſoceri ſui: vid. p. 258, 14. & 206, 40.

Pag. 266. *CAP. LXVI. Lin.* 47. δρᾶν τι μετ' ἀργίας &c. Forſan δρᾶν τι μετ' ἀνδρίας, ἢ μετ' ἀργίας λιμῷ διαφθαρῆναι. Ellipſis, quæ hic obtinet, adverbii μᾶλλον turbavit fortaſſe librarios, de ea non cogitantes. Poſſit quis etiam ſuſpicari, δρᾶν τι ἀντὶ ἀργίας ἢ μετὰ λιμοῦ διαφθαρῆναι, ut præpoſ. ἀντὶ abſorpta fuerit a verbis præcedentibus δρᾶν τι. Nil opis fert Candidus, qui, prætermiſſis verbis δρᾶν τι, *ſi ulterius deſatigari opus eſſet*, inquit, *ſatis perſpicere ſe ajebant ex deſidia aut fame interituros fore.*

L. 49 *ſq.* ἀπογιγνώσκοντα αὐτῶν. Sic omnes. Nec opus eſt, cum MUSGRAVIO αὐτοὺς reponere; nam & pronomen demonſtr. frequentiſſime apud Noſtrum pro reciproco poſitum vidimus, & verbum ἀπογιγνώσκειν pariter cum ſecundo caſu atque cum quarto conſtrui ſolet. Neque magis opus videtur, *lin.* 55. verba, in quæ libri omnes conſentiunt, ἐς λιμὸν

ἐκ λιμοῦ, ſolicitare, pro quibus DAVISIUS *ad Caſ. III.* 84. (pag. 750. edit. Oudendorp.) ἐς λοιμὸν ἐκ λιμοῦ repoſitum voluit.

CAP. LXVII. Lin. 62. κάμνοντες ὅμως. Non dubito, ὅλως ſcripſiſſe Appianum. Sic pag. præced. l. 46. ὅλως τι κάμνουσιν αὐτοῖς.. *L.* 73. βασιλέα τε βασιλέων καὶ Ἀγαμέμνονα. &c. Sic recte Vratisl. cum Aug. Et Candidus, *regum etiam regem & Agamemnonem.* Conf. Mithr. p. 784, 8 ſq. Pag. 267.

Ead. lin. 73 *ſq.* καὶ ἐπὶ τῷδε αὐτὸν βασιλέα - - καλοῦντων. — „ Id a Domitio Ænobarbo in Pompejum jactatum tradunt. [Plutarch. Pomp. 654. F.] Sed ejuſmodi obtrectationes clariſſimorum aliquando imperatorum proventus non parum ſufflaminarunt. Ita Marius per publicanos in Africa negotiantes *criminatus Metelli lentitudinem, trahentis jam in tertium annum bellum, & naturalem nobilitatis ſuperbiam, morandique in imperiis cupiditatem,* effecit, ut ſibi conſuli creato belli a Metello pæne patrati ſumma committeretur. Videndi Vellejus lib. II. c. 11. & Saluſt. Jugurth. c. 64. Apud Dionem lib. XXXV. in principio quoque legimus, Lucullum non ab aliis tantum, ſed & ab ipſis civibus reprehenſum, quod Tigranem debellare noluerit, quo diutius cum imperio eſſet. Nec vana ſæpe eſt iſta ſuſpicio. Sic Annibal amicis crebro dixiſſe fertur, ideo ſe bellum trahere, ne debellatis Romanis ipſe imperio privaretur, ut Appianus noſter ſuperius p. 336. [Annib. p. 278. extr.] ſcriptum reliquit." AL. TOLLIUS.

CAP. LXVIII. Lin. 98. μελισσῶν ἑσμὸς &c. *apum examen altari inſedit.* Idem omen Caſſio etiam Brutoque funeſtum memoratur Civ. IV. pag. 705, 53 ſq. Vide, ſi lubet, de iſto prodigio, quod inauſpicatum haberi ſolebat, quos auctores citavit Fabricius ad Dionem XLVII. 2. Pag. 269.

CAP. LXIX. Lin. 13 *ſq.* καὶ νεμεσῶν ἐπ' αὐτοῖς ἐνεκαλύπτετο· κατεσιώπα δ' ὅμως ὑπὸ ὄκνου &c. ἐνεκαλύπτετο eſt *texit, diſſimulavit;* quemadmodum Mithr. 810, 48. οὐκ ἐγκαλυψάμενοι, *non diſſimulantes.* Sed male hæc cohærent: *indignationem diſſimulavit; attamen tacuit,* κατεσιώπα δ' ὅμως. Eam importunitatem adverbii ὅμως ſentientes in- Pag. 270.

terpretes, alter (Candidus) illud plane præteriit; pro verbis, Pag. 270. ἐνεκαλύπτετο· κατεσιώπα δ' ὅμως, non niſi hæc ponens, *diſſimulabat tacebatque:* alter (Gelenius) ὅμως cum ἐνεκαλύπτετο conjunxit, & verbum κατεσιώπα prætermiſit, *indignationem tamen diſſimulans: pigebat enim &c.* Ego, quum veram vim verborum κατεσιώπα δ' ὅμως exprimere vellem, induci me paſſus ſum, ut verbum præcedens ἐνεκαλύπτετο; ab uſitata notione pauliſper recedens, exponerem *velavit faciem*, ſcil. in ſignum indignationis; cum qua expoſitione deinde utcumque conveniebant ea quæ ſequuntur, *neque tamen verbum ullum emiſit.* At nec ſatis aptam hanc interpretationem, & ſcabram utique Græcam dictionem eſſe, quam hic libri noſtri exhibent, intelligo: mihique, rebus omnibus penſitatis, rurſus h. l. *ex errore* nata *particula* ὅμως, & *ex* ὅλως *corrupta*, (ſicuti pag. 267, 62.) videtur. Certe, ſi κατεσιώπα δ' ὅλως legamus, omnia plana erunt: *indignatus illis, diſſimulabat* (vel *tegebat*) *indignationem; omninoque tacebat* (tacitus agebat) *præ tædio timoreque &c.*

Pag. 271. *CAP. LXX. Lin.* 39. ὀλιγωτέρους ἑξακισμυρίων. Conſentit Vratisl. Sed Candidus, cum Reg. A. & Editis: *qui minorem numerum deſcribunt, ſexaginta millia.* *L.* 40. τεσσαράκοντα μυριάδας. Quum non niſi de *Romanis legionibus* cum Italicis ſociis hic agatur, utique τεσσαρεσκαίδεκα potius, quam Pag. 272. τεσσαράκοντα, legendum videtur. *L.* 45 *ſq.* Ad verba ἱππεῖς τε Κελτοὶ excidiſſe videri poteſt nota numeralis.

L. 46 *ſq.* ἀριθμὸς ἄλλος. In mend. ἄλλως cum reliquis mſptis conſpiravit Vratisl.

L. 54. ὡς ἱερεῖς τῶν θεσμοφόρων, intell. θεῶν. Sed hoc, quod de Athenienſibus hic habet Appianus, mihi non ſatis in liquido eſſe fateor. In totius hujus loci verſione a Geleniana interpretatione non diſceſſi, niſi in uno verbo τραπέντες, *lin.* 55. quod *verterunt ſe* reddidi, cum Gelenius *exciti ſunt* dediſſet. Mire, ut ſolet, omnia conturbavit Candidus: *Aderant & Athenienſes in caſtris. Utriſque igitur præconis voce proclamantibus, minime injuriam exercitui inferre veluti legum latores ſacros ad gloriam converſi belli, quaſi*

pro Romanorum dignitate pugnaturi Pompejo adhæſerant. Athenienſium in Pompeji acie rurſus mentionem facit Noſter p. 279, 66. Conf. p. 295. extr.

Cap. LXXI. Lin. 66. Καππαδοκῶν. Sic & Vratisl. *Pag.* 273.

L. 68 *ſq.* ὕπαρχος Αρτάπα τοῦ βασιλέως. *Artabazes* eo tempore vel *Artavaſdes*, (Αρταβάζης, Αρταουάσδης) Tigranis filius, rex Armeniæ erat, in Craſſi expeditione Parthica nobilitatus, & ab Antonio deinde dolo captus & Alexandriæ in triumpho ductus. Ac fortaſſe Αρταπάζου vel Αρταβάζου ſcripſit Appianus. Αρταπάτου, neſcio quo auctore, Musgravius poſuit. *L.* 81. Quum vulgo eſſet, αὐτῷ θεοβλάβεια, οὕτω pro αὐτῷ ſubſtituit Musgrav. *Pag.* 274.

Cap. LXXII. Lin. 88 *ſq.* Ὑμεῖς, ὦ συστρατιῶται, στρατηγεῖτε τοῦ πόνου μᾶλλον, ἢ στρατεύεσθε. „Gelenio, illa prima hujus orationis verba ita vertenti, *Vos milites ad hunc laborem imperantes magis, quam imperata facientes, acceditis:* aſſentitur P. Candidus. Nam & hic initium iſtud ita reddit, *Vos quidem, ô commilitones, huic labori præſidetis magis, quam ab aliis vobis imperetur.* Poterat igitur Pompejus, verbis Cæſaris ad idem fere ſignificandum utens, dicere, στρατηγοῦμαι ἤδη μᾶλλον ὑφ' ὑμῶν ἢ στρατηγῶ. Sic enim Cæſar in ſua, quæ hanc ſequitur, oratione, de Pompejo loquens, [p. 276, 28.] καὶ οὐδὲ στρατηγοῦντα ἔτι μᾶλλον ἢ στρατηγούμενον. Sed, ad illum concionis Pompejanæ locum ut revertar, quiddam mihi ſcrupuli iſtud affert, quod quum οἱ στρατηγοῦντες etiam, ſeu στρατηγοὶ, dicantur στρατεύεσθαι, hic eorundem utrunque eſſe negetur, ſequendo eam quam habemus lectionem. Venit ergo in mentem ſuſpicari, ſcriptum fuiſſe, στρατηγεῖτε τοῦ πόνου μᾶλλον ἢ στρατεύεσθε μόνον. *Vos* (inquit) *ducendi potius eſtis* στρατηγεῖν τοῦ πόνου, *quam* στρατεύεσθαι *ſolum.* Scimus alioqui, hoc unum de aliis militibus, qui ſuo imperatori ſubſunt, dici ſolere: non autem & illud alterum, videlicet στρατηγεῖν. Obſervandum eſt autem, poni hic τὸν πόνον pro eo quod paſſim τὸ ἔργον dici videmus." H. Steph.

L. 90. ἐμοῦ τὰ Καίσαρος ἐκτρύχειν ἔτι βουλομένου. Gelenius: *quum ego malim diutius infeſtare Cæſarem.* „Debuit alia

Pag. 274. uti verbo quam hoc *infeſtare*, ad exprimendum ἐνθρύχειν. Valde enim late hujus Latini verbi ſignificatio patet, quum multis poſſimus modis aliquem infeſtare. Videndum igitur annon debuerit potius dicere, *Cæſarem atterere*, ſive *Res Cæſaris atterere:* (quoniam ſcriptum eſt, τὰ τοῦ Καίσαρος, non τὸν Καίσαρα) vel, *Cæſarem fatigare*, aut aliquid hujuſmodi. Eo quidem certe verbo quo P. Candidus uſus eſt, minime uti debemus, niſi ridere libeat: vertit enim *Cæſarem macerare*. Quid ſi tamen ſe excuſans P. Candidus dicat, ſe intellexiſſe, ἐνθρύχειν præſertim τῷ λιμῷ, id eſt fame; id autem eſſe macerantis. Habebit certe in principio orationis ipſius Cæſaris, locum, quem pro ſe plane facere, merito dicet, ἀντὶ γὰρ λιμοῦ καὶ ἀπορίας ἀνδράσι μαχόμεθα: (niſi potius μαχούμεθα ſcribendum eſt, ut paulo poſt monebo.) Verum non ad λιμὸν tantum, ſed ad alia varia ἀπορίας genera, quibus conflictabatur Cæſar, reſpici arbitror. Fuit autem valde reprehenſus poſtea Pompejus, quod non paſſus ſit Cæſarem ita variis (uti dixi) ἀπορίας generibus ἐνθρύχεσθαι. Sed qui eum defendunt, reſpondent, eos qui præcipuæ in ejus exercitu erant autoritatis, longiorem moram ferre noluiſſe, & illum quodammodo ad pugnam coëgiſſe. Audimus autem eum hic omnibus ſimul militibus illud objicientem, videlicet non fuiſſe ab illis exſpectatum id quod exſpectandum cenſebat pugnæ inferendæ tempus. Vide Dionem, qui & alia in Pompeji de pugna conſilio reprehendit quam Appianus in fine paginæ proxime præcedentis. [p. 273 ſq.]" H. STEPHANUS.

Pag. 275. *L.* 96. „Quod hic dicitur τὸ συνειδὸς ἀπὸ τῆς αἰτίας, convenit cum eo quod lectum jam nobis fuit, initio pag. 460. [245, 98 ſq.] καὶ αὐτῷ τῷ λογισμῷ τοῦ πολέμου." H. STEPHAN.

CAP. LXXIII. Lin. 6 ſq. „Suſpecta non debet eſſe hæc ſermonis forma, ἀντὶ γὰρ λιμοῦ καὶ ἀπορίας ἀνδράσι μαχόμεθα, pro eo quod dicendum eſſet (pluribus verbis utendo) ἀντὶ γὰρ τοῦ λιμῷ καὶ ἀπορίᾳ μάχεσθαι, ἀνδράσι μαχόμεθα. Suſpectam (inquam) hanc ſermonis formam habere non debemus, quum & alibi Appianum ita præpoſitione illa ἀντὶ uti obſervarim. At P. Candidus, verbum verbo reddens, in am-

biguitatem incidit. Ita enim ille, *Pro fame quippe & inopia cum viris decertamus.*" H. STEPHANUS. Pag. 275.

L. 7. μαχούμεθα. „Non dubito quin μαχούμεθα Appianus ſcripſerit, non μαχόμεθα: licet Candidus hanc lectionem agnoſcat." IDEM. Recte. Et conſentit cum ceteris, quos nominavi, Vratisl.

L. 17. οὐδὲ χάρισιν ἐξήνυσεν. „Suſpicor, ſcriptum fuiſſe οὐδέ τι χάρισιν ἐξήνυσεν." H. STEPHANUS. At ſicut ἐξανύειν aliâs ſignificat *expugnare*, *debellare*; (v. c. Illyr. 850, 17.) ſic χάρισιν ἐξανύειν τινὰ percommode dici videtur, hac notione, *beneficiis aliquem expugnare.* Quæ autem in Nota infra Contextum poſui: „An οὐδὲ χάρισί τι &c. uſque *in parentheſi ponendum?*" ea indicta & deleta malim. Illud fortaſſe quæri poſſit, an pro duobus verbis ἴστε οὓς legendum ſit οὕς γε. Pag. 276.

L. 18. οὓς μεθῆκα καὶ ἀπαθεῖς. „Poſt μεθῆκα deeſſe aliud nomen adjectivum, vel ex particula καὶ apparet. Hoc autem (quodcunque ſit) illi ἀπαθεῖς ſynonymum eſſe arbitror; veluti, quum Latine *ſalvos & incolumes* dicimus. Nemo autem, qui incideret in locum ubi ſcriptum eſſet, *& incolumes*, alio adjectivo haud præfixo, deeſſe nomen *ſalvos*, non diceret. Quidni vero σώους ante ἀπαθεῖς deſiderari itidem dicamus?" H. STEPHANUS. Ceterum ſalvum dimiſerat Cæſar Domitium apud Corfinium, pag. 225. Salvos Afranii milites in Hiſpania, p. 232.

L. 19. τῶνδε οὖν μοι τίμωρον ἀθρόον ἀνενέγκατε. „Deeſſe vocem, ad quam hi omnes genitivi referantur, non dubito quin Græca in lingua exercitatus lector mecum dicturus ſit. Sed quænam illa eſt? an eſſe τίνα dicendum eſt? ut legatur τινὰ ἀνενέγκατε, vel ἀνενέγκατε τινά: quum P. Candidus ita verterit, *Horum omnium vindices in unum mihi adeſte.* Parum certe mihi emendatio hæc arridet; (etiamſi aliquid autoritatis ei tribuere videatur illa Candidi interpretatio;) quod τίνα non itidem ſequentibus genitivis aptare poſſim. At vero idem ille interpres, Candidus, illis jungit vocem *reminiſcamini.* Sed hoc verbum cum illis, ἔτι σύνισθέ μοι, quid commune habet?" H. STEPHANUS. Suidas: ἀνέφερεν· ἀνε-

Pag. 276. μιμνήσκοντι. Et verbum hoc ἀναφέρειν, ſequente genitivo caſu, (ſcil. per ellipſin nominis ἔννοιαν aut μνήμην) ſignificans *in memoriam ſibi revocare, meminiſſe*, jam ſæpius apud Noſtrum obſervare licuit. Vide Pun. 432, 20 ſq. 462, 9. Civ. I. 172, 18 ſq. Pariter, ſequente conjunct. ὅτι, eamdem habere ſignificationem videtur: ἀνήνεγκεν ὅτι, *recordatus eſt*: in Exc. ex lib. II. p. 38, 13.

Cap. LXXIV. Lin. 23. πολυχρόνους ἀγωνιστάς. „Multo libentius πολυπείρους ἀγωνιστὰς legerim." H. Stephan. At πολυχρόνους id ipſum indicat, & quidem paulo efficacius.

L. 24 *ſq.* δυσπείθειαν τοῦ στρατηγοῦ. „Obſervatione dignum, δυσπείθειαν τοῦ στρατηγοῦ, pro δυσπείθειαν εἰς τὸν στρατηγὸν, vel, τὸ δυσπειθεῖς εἶναι τῷ στρατηγῷ. Gelenius tamen vertit, *contempto imperatore ſuo*: perinde acſi dictum eſſet, καταφρόνησιν τοῦ στρατηγοῦ. Et vero ex contemptu naſcitur δυσπείθεια: ſed tamen voce utendum erat quæ Græcæ reſponderet, ſaltem per periphraſin. Male enim P. Candidus; quum unam vocem Græcam una Latina reddere volens, dixit *diffidentiam*. Cæterum non abs re τῆς δυσπειθείας Pompejanorum mentionem facit Cæſar, qui contra τὸ εὐπειθὲς in ſuis magni ſe facere oſtendit, p. 461." [248, 50.] H. Stephanus.

L. 26. „Verba hæc, τύχῃ τε παρακμάζοντας ἤδη, ſunt tanquam reſpondentis ad illa Pompeji, (non ſecus quam ſi conjectura eſſet aſſequutus quæ ab illo dicta erant) καὶ εἴ τις ἐστί μοι πολέμων ἐμπειρία καὶ τύχη, ἀήττητῳ μέχρι νῦν γενομένῳ." H. Stephanus.

Pag. 277. *L.* 41. αἰρουμένους Aug. & Vratiſl. cum H. Steph.

Pag. 278. *Cap. LXXV. Lin.* 54. διὸ δὴ καὶ. Sic ſcripti libri omnes.

Ibid. „Ante καὶ τετρακ. deeſt aliquid: forte, ἱππέων ἴλας."

Pag. 279. Musgrav. *L.* 64. ὡς ἐς ἐπίδειξιν. Conſentit Vratiſl.

Cap. LXXVI. Lin. 74 *ſq.* ἐπὶ τοῦ λαιοῦ Δομίτιος. *L. Domitius Ahenobarbus*: a quo diſtinguendus alius Δομίτιος, *l.* 77. *Cn. Domitius Calvinus*, qui a Cæſaris partibus ſtabat.

L. 75 *ſq.* Ἀφράνιος δὲ καὶ Πομπήϊος τὸ στρατόπεδον ἐφύλαττον. Hæc ad verbum ſonant, *Afranius vero & Pompejus caſtra cuſtodiverunt*: quod quidem ita ab Appiano ſcriptum eſſe,

Digitized by Google

ægre mihi perſuadeo. Certe, ſicut per ſe vix credi poteſt, Pag. 279. Pompejum in caſtris manſiſſe; ſic diſerte Cæſar Bell. Civ. III. 88. & Plutarch. in Cæſ. pag. 729. A. alterum cornu tenuiſſe Pompejum docent: quamquam in eo rurſus a Cæſare Plutarchus diſcedit, quod, quum Cæſar *in ſiniſtro cornu* ſtetiſſe Pompejum dicat, Plutarchus *dextrum* tenuiſſe ſcribit. Ceterum & ipſe Appianus non modo in hujus pugnæ narratione, cap. hoc 76. extr. & c. 78. p. 282, 22 ſq. de Pompejo tamquam præſente loquitur; verum etiam cap. 81. p. 286. ait, *Pompejum*, ubi fugam ſuorum vidit, *gradatim ſe in caſtra recepiſſe*. Pro τὸ ϛρατόπεδον ἐφύλαττον malim τὸ ϛρατόπεδον (aut, τὰ πάντα) ἐφεώρων. Sic enim & pag. ſq. lin. 87 ſq. de Pompejo pariter atque Cæſare ait, περιῄεσαν ἑκάϛους, καθισϑάμενοι τά τε ἐπείγοντα &c.

L. 77. Σύλλας. *P. Sylla*, Dictatoris ex fratre nepos, pro quo Ciceronis exſtat oratio. *L*. 82. τρισχιλίους εὐτολμοτάτους Pag. 280. πεζοὺς ἐνήδρευσεν. „Immo ἐφήδρευσεν, *in ſubſidiis poſuit tria millia* (i. e. ſex cohortes) *audaciſſimorum militum*: non, *in inſidiis*." MARKLANDUS, in *Explicationibus veterum aliquot Auctorum*, ſubjectis editioni Supplicum Euripidis, p. 276. Cæſar III. 89. *Cæſar ex tertia acie ſingulas cohortes detraxit, atque ex his quartam inſtituit, equitatuique oppoſuit*. De eiſdem, qui in ſubſidiis erant locati, loquens Appianus, p. 283, 35. dicit, Καίσαρος δὲ τὸ σημεῖον τοῖς ἐφεδρεύουσιν ἄραντος. Attamen nec incommode ἐνήδρευσεν noſtro hoc loco ſcribi potuiſſe videtur; nam ſicut hi in *ſubſidiis ſuorum*, ſic ad *inſidiandum hoſtibus* erant collocati.

L. 84 *ſq*. τὰ δόρατα ἐσπηδῶντας ἀνίσχειν ὀρθὰ ἐς τὰ πρόσωπα τῶν ἀνδρῶν. ἀνίσχειν Reg. B. Aug. Ven. Vratisl. „Omnes qui hiſtoriæ hujus meminerunt, eandem facti rationem reddunt. Ingenioſus tamen RUTGERSIUS, *variarum Lectionum lib. I. c*. 4. longe aliud Cæſaris fuiſſe conſilium docet; ac judicat Cæſarem, cum videret & ſuum & Pompeji exercitum conſtare e popularibus ac propinquis, vereri cœpiſſe, ne ſi ſe mutuo agnoſcerent, illa alacritas, is cognitus militum ſuorum ardor obtorpeſceret; quin in amplexum potius, hunc paren-

Pag. 280. tis, illum fratris, alterum hoſpitis aut amici, ruituros, quam ut cognato ſanguine inſontes etiamnum manus inceſtarent. Id igitur ne fieret, juſſiſſe prudentiſſimum imperatorem, ut eorum vultus ferro turbarentur, ne alter ab altero agnoſci poſſet. Videtur & eodem modo intellexiſſe Lucanus, qui in oratione Cæſaris ante conflictum ſuos cohortantis eum ita loquentem facit:

Sed dum tela micant, non vos pietatis imago
Ulla, nec adverſa conſpecti fronte parentes
Commoveant; vultus gladio turbate verendos."

ALEX. TOLLIUS.

Pag. 281. *CAP. LXXVII. Lin.* 99. ἐγγὺς τε τοῦ κακοῦ γιγνομένοις αὐτοῖς. Sic Aug & Ven. Sed pro γιγνομένοις revocatum γιγνομένου malim, quod & ex Reg. A. editum erat. Et ſic Vratisl. cum Reg. B. ἐγγὺς τε τοῦ κακοῦ γιγνομένου. Eadem phraſi, vel hujus ſimillima, ſæpius utitur Appianus. Civ. I. 21, 28. ὁ δ' ἐγγὺς τοῦ κακοῦ γιγνομένου. Pun. 491, 11. πρoσπελάζοντος τοῦ κακοῦ. Mith. 791, 20. πλησιαζόντων τῶν κακῶν.

L. 4. δύο. δύω Vratisl. cum Aug. & Reg. B. *Ibid.* ἐρίζοντι Reg. B. Aug. Vratisl. *L.* 10. ἀμοιβηδὶς τε recte Aug. ἀμοιβηδὶς mendoſe Vratisl. cum edit. 1. ſed recte adjecit τε cum Aug. & Ven. Cf. p. 285, 80 ſq. *L.* 13. ἑνὸς ἔθνους recte

Pag. 282. Vratisl. & Aug. ut H. Stephanus. *L.* 15. οὐ δυνατῆς ἔτι. Quum abeſſet vulgo particula negans, MUSGRAV. δυνατῆς in δυνατωτάτης mutandum cenſuit.

CAP. LXXVIII. Lin. 25. ὑπεστραμμένοι. Conſentit Vratisl. *L.* 27. πολλαὶ κατὰ μέρη. Sic & MUSGR. emendaverat.

Pag. 283. *L.* 41. οἱ τοῦ Καίσαρος ἱππεῖς. Rectius, puto, abeſſet vocab. ἱππεῖς. Idque cum apud ipſum Appianum, quæ mox præceſſerunt, & quæ continuo ſequuntur, ſuadere videntur; (vide potiſſimum p. ſq. lin. 53 ſq.) tum Cæſar III. 93. *cohortes*, ait, id vero eſt pedites, *ſiniſtrum cornu* (Pompejanorum) *circumierunt, eoſque a tergo ſunt adorti.* Conf. Plutarch. in Pomp. p. 657. C. & in Cæſ. 729. E.

CAP. LXXIX. Lin. 44. μήτ' ἐπεκθεῖν ἔτι, *non amplius incurrere in hoſtem.* Particula ἔτι in verſ. lat. prætermitti

Digitized by Google

non debuerat. *L.* 45. ἐν προβολῇ διαστάντας. In *procinctu* Pag. 283.
ſtantes: vel *prætentis haſtis ſtantes*; quemadmodum τὰς σαυνίας προβάλλειν eſt *haſtas prætendere*, Syr. 562, 37. Sed διαστάντας, non ſimpliciter *ſtantes* notat, ſed *diductis pauliſper ordinibus ſtantes*; puto, quo commodius declinare irruentia hoſtium tela poſſent. Simplici verbo in eadem re Plutarchus utitur, ἑστῶτας ἐν προβολῇ, in Cæſ. p. 729. B. & in Pomp. p. 656. C. Ceterum id, quod, Appianum ſi audias, Pompejani nunc demum, poſtquam ab hoſtibus erant circumventi, jubente imperatore fecerunt; idem ut initio ſtatim pugnæ facerent, prædictum illis a Pompejo eſſe atque ab his ita factum, Cæſar ſcribit III. 92. & Plutarch. locis paulo ante citatis.

L. 48. ὁ δὲ Καῖσαρ ἐν ταῖς Ἐπιστολαῖς καταμέμφεται. Poterat ad *Commentarios* Cæſaris (id græce eſſet, ἐν τοῖς Ὑπομνήμασι) provocare, in quibus l. c. pariter inſtitutum illud Pompeji improbatur. Sed licet Commentariis Cæſaris Octaviani in illius rebus exponendis multum uſus fuerit Appianus; (vid. Illyr. p. 849. extr. & ſeq. Civ. IV. 674, 21 ſq. Civ. V. 771, 87.) tamen hujus ſuperioris Cæſaris Commentariis nuſquam uſus eſſe videtur; ſive quod eos ad manus non habuerit, ſive (quod veriſimilius eſt) quod illorum fides non ſatis tuta atque certa Scriptori noſtro viſa fuerit. Nam quemadmodum Aſinii Pollionis auctoritati in rebus, quæ hujus Scriptoris ætate geſtæ ſunt, tantum tribuit, ut ex compluribus latinis Scriptoribus, quos de pugna Pharſalica a ſe collatos profitetur, (cap. 70. pag. 271. l. 29-43. & c. 82. p. 288, 28 ſqq.) præter ipſum Cæſarem, unum *Pollionem* nominatim, tamquam qui præ ceteris fidem mereatur, laudaverit; ſic etiam ejuſdem Pollionis de Cæſaris Commentariis judicium probaſſe videtur, quod his verbis Suetonius in Jul. cap. 56. refert: *Pollio Aſinius parum diligenter parumque integra veritate compoſitos* (Cæſaris Commentarios) *putat: cum Cæſar pleraque, &, quæ per alios geſta erant, temere crediderit, &, quæ per ſe, vel conſulto, vel etiam memoria lapſus, perperam ediderit.* Itaque, ſicut in Rerum Gallicarum Hiſtoria,

Pag. 283. (p. 99, 67 ſq.) loco Commentariorum Cæſaris, *Ephemeridas* ejuſdem citatam a Scriptore noſtro vidimus: ſic nunc, omiſſis rurſus Commentariis, ad *Epiſtolas Cæſaris* provocat. Exſtitiſſe autem & manaſſe in publicum *Cæſaris Epiſtolas*, cum *ad Senatum*, tum *ad Familiares*, Suetonius quoque teſtis eſt; (eod. cap. 56.) qui quamquam dicit, ad Familiares *de domeſticis* potiſſimum *rebus* ſcripſiſſe Cæſarem: tamen facile cogitari poteſt, atque etiam ex Fragmentis, quæ ſuperſunt, illarum Epiſtolarum patet, rerum etiam publice a Cæſare geſtarum haud raro fuiſſe in eiſdem mentionem factam. Neque vero mirum videri debet, ſed alioquin etiam facile poterat cogitari, in his literis ad familiares ſcriptis easdem res geſtas aliter paſſim, atque in Commentariis, in publicum edendis, fuiſſe ab auctore expoſitas: cujus diverſitatis exemplum in proxima Adnotatione videbimus.

Pag. 284. *L. 51 ſq.* εὐθελέτους. Sic & MUSGRAVIUS correxit.

L. 53 ſqq. τὸ γὰρ δέκατον τέλος σὺν αὐτῷ περιδραμεῖν τὰ λαιὰ τοῦ Πομπηΐου, - - - καὶ τῆς νίκης κατάρξαι. *Decimam namque legionem ſecum ſiniſtrum Pompeji cornu circumiviſſe*, - - - *atque ita victoriæ feciſſe initium.* Hæc Appianus ex *Epiſtolis* adfert *Cæſaris.* Quibus ſi non exactiſſime convenit cum eis quæ in *Commentariis* Cæſaris legimus, neque mirum (ut paulo ante monui) videri debet; neque minorem fidem, quæ in Epiſtolis tradita ſunt, quam quæ in Commentariis, merentur. Non nimis autem convenit, quod hic circumventorum hoſtium & inchoatæ victoriæ laudem diſerte decimæ legioni tribuit Cæſar; (conf. rurſus lin. 34 ſq.) quum in Commentariis lib. III. 94. eamdem laudem, nulla ibi mentione decimæ legionis facta, ſtudioſe multiſque verbis ſex illis cohortibus tribuat, quas ex tertia acie ſingulas detractas in ſubſidio locaverat. Cujus inconſtantiæ ſuſpicari licet hanc fuiſſe cauſam, quod, quum, re nuperrime geſta, in Literis ad familiares laudem inchoatæ victoriæ merito fortaſſe dilectis ſuis decumanis Cæſar tribuiſſet, deinde, quo tempore Commentarios ſuos edidit, ita alienatum ab eadem decima legione animum ob ſeditionem indigne adverſus ſe ſuſcitatam habuit,

Digitized by Google

'conf. Appian. Civ. II. cap. 92-94. Sueton. Jul. cap. 70.) ut am laudem, quæ maxima utique Cæſari videri debebat, idem eripere ad aliosque transferre conſulto ſtuduerit. Ac ɪeſcio, an in verboſa illa præter morem ratione, qua ſex as, quas dixi, cohortes laudat Cæſar, adfectationis etiam onnihil perluceat, perinde ac ſi contrariam aliquam opinioɪem, qua laus ea alii parti aciei Cæſarianæ tribui vulgo conɪeviſſet, data opera e mentibus lectorum ſuorum voluiſſet :vellere. Pag. 284.

Cap. LXXX. *Lin.* 69. ἀκροβολοι Vratisl. cum Reg. A. & Edd. Pag. 285.

Cap. LXXXI. *Lin.* 92. οἷόν τι καὶ τὸν Τελαμῶνος Αἴαντά φασιν Ἰλίῳ παθεῖν. Homer. Iliad. XI. 543 ſqq. Eadem compaatione uſus eſt Plutarchus in Pomp. 657. D. Homericum llum locum, e quo tres etiam verſus ad verbum transſcripſit 'lutarchus, non recordatus erat Musgravius, quum ad erba ἐν μέσοις πολεμίοις, *lin.* 93 *ſq.* adnotavit: „forte ωμυίοις. Vide Soph. Ajac." *L.* 99. In προσπαίσαι conſentit 'ratisl. Et ita reponendum eſſe, Musgravius videtur. — Quid autem voluerit Car. Stephanus, ad h. l. in *Var. Lect.* adnotans „προσπαίσαι Bud." non video: nam in :od. Reg. B. quidem, quo uſus erat *Gu. Budæus*, & ad cujus ɪram interdum emendationem aliquam idem vir doctus adɪcripſit, hoc loco ipſe contextus προσπαίσαι habet, neque uidquam ad marginem notatum. Pag. 286.

Cap. LXXXII. *Lin.* 23. ἐϛρατοῦ habet etiam Vratisl. Pag. 289.

L. 29. ἐπὶ πεντακισχιλίοις. ἀμφὶ πεντακισχιλίους mend. Vraisl. cum Reg. B. & Edd. ἀμφὶ πεντακισχιλίοις, ex parte bene, ʟeg. A. (Et ſic in Nota infra contextum poni debuit, *Reg. A.* ɪon *Reg. B.*) Musgrav. correxerat διςμυρίους καὶ ἀμφὶ πεντακισχ. *Ibid.* Ασίνιος Πωλίων. De hoc paulo ante dixi, d pag. 283. l. 48. Hujus Hiſtoriam Belli Civilis celebravit Horat. lib. II. Od. 1. Conf. Suidam v. Ασίνιος, & Voſſ. de Hiſt. at. lib. I. c. 17. p. 80 ſqq. *L.* 35. Κράστινος. Cæſ. III. 91. & 99. Et *Craſtinus* apud Appianum præivit Gelenius. Κραίνιος apud Noſtrum dat Vratisl. cum Edd. Κρατείνιος legitur

Pag. 288. apud Plutarch. in Caeſ. pag. 729. C. ſicut in Aug. quod adeo tenere fortaſſe debueram. *L.* 38. Quum vulgo eſſet ὁ εἰρηνικὸς διεμαρτύρει, MUSGRAVIUS poſuit τοῦτον ὁ εἰρηνικὸς διεμαρτύρει.

Pag. 289. *L.* 39. διαθέοντα non male Vratiſl. cum Edd. Sed exquiſitius μεταθέοντα, eadem notione. Cf. Mith. 751, 56. Hiſp. 193, 70. Et ſic Candidus quoque in ſuo exempl. inveniſſe videtur: qui, ſi διαθέοντα legiſſet, *diſcurrentem* dediſſet, nunc *accurrentem* poſuit.

Cap. LXXXIII. Lin. 49. Κηρύκας μὲν καὶ τότε. Conjunctionem καὶ ante τότε deletam voluit MUSGRAV. Commode. Sed vide p. 273, 74 ſqq. & conf. p. 294, 34 ſqq.

L. 56. θυμούμενον ἔτι τῇ Κράσσου συμφορᾷ. Vulgo θυμοῦσθαι *iraſci* exponitur. Quod huc quidem minus convenit: nam *calamitate Craſſi iratus* ſane Parthus non erat; *animoſus*, *ſibi placens atque confidens*, *animo elatus inflatuſque* eſſe poterat. Itaque, ſicut nomini θυμώδης duplex haec vis ſubjecta eſt, *animoſus*, *ſibi confidens*, & *iracundus*, *iratus*: quo pertinet illud Heſychii, θυμηδέας· (lege θυμώδης: nam id & ſeries literarum, & expoſitio requirit:) θυμῷ αἴρας, καὶ ἰσχυρῶς θυμούμενος: ſic verbo θυμοῦσθαι pariter, a quo nomen illud derivatur, utraque illa vis, quam dixi, ineſſe videtur. Quare cum Gelenio θυμούμενον, *tumidum*, h. l. reddendum duxi. Nam quod MUSGRAVIUS εὐθυμούμενον maluit, id quidem (ne dicam, non agnoſci a libris noſtris,) nimis lene videtur, quum nihil amplius denotet, quam *hilarem*, *laetum*, *alacrem*.

Pag. 290. *L.* 64. τῷ Πομπηΐῳ. Articulum etiam agnoſcit Vratiſl.

Cap. LXXXIV. Lin. 69. ἀμφὶ τὸ Κάσσιον. Rectius Κάσιον: ſed & apud Ptolem. & paſſim apud alios duplici σσ ſcriptum illud nomen legitur. Vide omnino Cellar. Geogr. ant. IV. 1.

Pag. 291. p. 37 ſq. *L.* 79. εἰσηγεῖτο Reg. B. Aug. Ven. Vratiſl. Et vidit MUSGRAV. *L.* 84. Σεμπρώνιος. *L. Septimium*, *tribunum militum*, vocat Caeſar, Bell. Civ. III. 104. Pariter Dio XLII. 3. 4. & Plutarch. in Pomp. p. 660. E.

Digitized by Google

Cap. LXXXV. Lin. 94 *ſq.* παραγενέσθαι Vratiſl. cum Aug. & H. Steph. *L.* 96. τῶν Σοφοκλέους ἰαμβείων. Ex deperdita Sophoclis fabula. Eoſdem verſiculos referunt Plutarch. Pomp. 661. A. Dio XLII. 4. Conf. Diogenem Laërt. II. 82. *Pag.* 292.

L. 99. ἐνέβαινεν ἐς τὸ σκάφος. ἀνέβαινεν Vratiſl. cum Edd. ſed præſtat utique ἐνέβαινεν, præſertim quum e majori navi in minus inſcenderet. *L.* 9. θεοὺς ἐκδίκους. Conſentiunt libri: nec opus eſt ἐκδικαστὰς reponere cum MUSGRAVIO.

Cap. LXXXVI. Lin. 16. Τῷ ναοῖς βρίθοντι &c Verſum nunc ad Adrianum Cæſarem auctorem retulit Dio lib. LXIX. 11. contra quam Appianus, cui in rebus ſua ætate in Ægypto geſtis major fides habenda videri poterat. Ex Dione tamen ſub Adriani nomine in Anthologiam etiam receptus eſt idem verſiculus, titulo Εἰς τάφον Πομπηΐου ἐν Αἰγύπτῳ. Vid. Analect. vet. Poët. græc. ed. Brunckii T. II. p. 286. Conf. Reimarum ad Dion. l. c. & Fabric. ad eumdem lib. XLII. c. 5. not. 38. Ceterum Gelenius, nimium a Græcorum verborum ſententia recedens, Epigramma illud latine tali modo reddiderat: *Pag.* 293.

Vix caperet templum, quem parva recondit arena.

Rectius interpres Dionis:

Pæne caret tumulo, cui tot modo templa fuerunt.

L. 18. ἀπὸ χαλκοῦ. Conſentit Vratiſl. & MUSGRAV.

L. 24. Τόδε μὲν recte Vratiſl. cum Reg. B. *L.* 29. In ἐκέλευσεν cum Edd. conſentit idem Vratiſl *Pag.* 294.

Cap. LXXXVII. Lin. 36. εὐβουλότερον οὐδὲ τοῦ Πομπηΐου. Ad εὐβουλότερον intelligi participium πράττοντες poteſt, adjecto opus non eſt. Cf. Mithr. 702, 30. *L.* 43. τὸ μέρος ἔχοντες, *ſuam partem, ratam partem habentes.* Sic mox rurſus pag. ſq. l. 65. Κάσσιος σὺν τῷ μέρει, *Caſſius cum ſua parte.* Vide ad Maced. 514, 45. *L.* 46. ἔν τι παρασκευῇ μείζονι ἐγένοντο. Placet MUSGRAVII emendatio ἔν τι παρασκ. μειζόνων ἐγιγν. *Pag.* 295.

Cap. LXXXVIII. Lin. 60. Ἀθηναίοις αἰτήσασι συγγνώμην. Athenienſes cum Pompejo ſtetiſſe, ſupra dixit, p. 272, 52 ſq.

L. 61 *ſq.* Ποσάκις ὑμᾶς, ὑπὸ σφῶν αὐτῶν ἀπολλυμένους ἡ δόξα τῶν προγόνων περισώσει. „ Ita Sylla, apud Florum lib. III. c. 5.

Digitized by Google

Pag. 292. eoſdem Athenienſes, *poſtquam domuerat*, ingratiſſimos, *ut ipſe dixit*, hominum, *in honorem tamen mortuorum, ſacris ſuis famaque donavit*. Porro majorem celebritatem delinquentibus ſæpius præſidio fuiſſe veterum monumenta abunde teſtantur. Æmilius Scaurus repetundarum reus propter vetuſtiſſimam nobilitatem & recentem memoriam patris abſolutus eſt apud Valer. Max. lib. VIII. cap. 1. Eo etiam apud Saluſtium reſpexiſſe videtur Marius: *Ad hoc ſi alii deliquere, vetus nobilitas, majorum fortia facta, cognatorum & affinium opes, multa clientelæ; omnia hæc præſidio adſunt: mihi ſpes omnes in memet ſitæ, quas neceſſe eſt & virtute & innocentia tutari: nam alia infirma ſunt.* Lectorius adoleſcens patricii generis, in deprecanda graviore adulterii pœna, ætatem atque natales allegavit, teſte Suetonio in Auguſto. Noverat idem Heroina illa, quæ apud Ovidium in Epiſtolis ait,

Et mihi ſi non vis parcere, parce meis.

Hinc inter alia, in ejuſmodi cauſis nobilitatis etiam rationem habendam eſſe ſuadet Plinius lib. VIII. Ep. ultima." Alex. Tollius.

Pag. 296. *L.* 65. ἐπεραιοῦτο recte Aug. cum H. Steph. quum edit. 1. & Vratisl. mend. ἐπαιρεοῦτο darent. *Ibid.* Κάσσιος. *C. Caſſius.* conf. pag. 328, 20 ſq. Sed *Lucium Caſſium* in hac re nominant Sueton. c. 63. & Dio XLII. 6. Apud quos pro *L.* reponendum *C.* contendit Guil. Xylander ad Dionem, ſuffragantibus Caſaubono & Erneſtio ad Sueton. *L.* 67. δυνηθεὶς ἂν, intellige δρᾶν τι, aut aliquid ſimile.

Pag. 297. *Cap. LXXXIX. Lin.* 84. τὴν μεγάλην Χεῤῥόνησον, *minorem Aſiam.* Vide Præf. p. 3, 36. & ibi notata. Ceterum & hoc loco, ut alibi, χεῤῥόννησον per dupl. νν exhibet Vratisl.

L. 90. ἐνέβη. ἀνέβη Vratisl. cum Regiis. *L.* 91 *ſq.* In ἐπαγγείλας conſentit idem Vratisl.

Pag. 298. *Cap. XC. Lin.* 7. ἐς τὸν Πομπ. Articulum etiam agnoſcit Vratisl. Et rurſus idem, *lin.* 13 *ſq.* conſentit in ἐν τῷ βυθῷ

Pag. 299. διενήξατο. *L.* 15. περὶ τρόπαιον. Sic ſcripti omnes cum Editis.

L. 25.

L. 25. τέμενος βραχὺ, πρὸ τῆς πόλεως περιτεθὲν. Non opus Pag. 299.
eſt inciſo illo poſt βραχύ. Fortaſſe autem non ſpernenda erat lectio Cod. Aug. πρὸς τῆς πόλεως. Certe πρὸ τῆς πόλεως, *ante urbem*, non ſatis commode adjicitur ad περιτεθὲν. Nam ubi ſepulcrum erat, ibi τέμενος περιτεθὲν· adeoque, ſi dicere voluerat Appianus, *ante urbem* eſſe ſepultum, verba πρὸ τῆς πόλεως adjicere ad verbum ταφῆναι potius debuit. Juxta lectionem cod. Aug. hæc erit ſententia: „ poſtquam Pompeji caput humari Cæſar juſſerat, *a civitate* Alexandrina deinde ex publico *aream ſacram* ſepulcro circum adtributam eſſe:" &c. τέμενος autem non tam *ſacellum* eſt, ut cum Gelenio in verſ. lat. poſui, quam *ſacra area*: (vid. Pun. 491, 11 ſq. Civ. II. 316, 11 ſqq.) itaque quod mox ait, τέμενος illud *a Judæis dirutum eſſe*, id de *muro* intelligendum, quo cincta area erat. De Judæorum in Ægypto Trajani tempore ſeditione vide Dionem LXVIII. 32. & quos ibi citavit Reimarus.

Cap. XCI. Lin. 31. ἐπὶ Φαρνάκην. Conf. Mithr. cap. 120.

L. 34. ἐνενικήκει Reg. B. Aug. Vratisl. & Musgrav. Pag. 300.

L. 37. In μετεγίγνωσκε & *lin.* 42. in ἐβάδιζε conſentit Vratisl. *L.* 39. χρύσειον. χρύσεον maluit Musgrav. quæ ſane forma magis in uſu eſt Appiano. *L.* 41. φέρουσι non opus eſt cum eodem Musgravio in θέλουσι mutare.

Cap. XCII. Lin. 59. κατὰ τὴν Ασιανὴν συγγραφήν. Hic Pag. 301.
non alius harum Hiſtoriarum Liber eſſe poteſt, niſi ille qui Ιωνικὴ (ἱστορία vel βίβλος) vocatur apud Photium & apud Anonymum in Teſtimonio de Appiano: vid. ſupra hoc vol. p. 6. l. 45. & p. 13, 61. Sic certe *Aſiam provinciam* Scriptor noſter Civ. III. p. 394, 23. vocat τὴν Ασίαν τὴν περὶ Ιωνίαν.

L. 65 *ſq.* In λαβόντες & βραδύνοντες conſentiunt libri. Ac ferri fortaſſe iſta ἀνακολουθία poteſt, qua nominativi hi ita poſiti ſunt, tamquam præceſſiſſet ὑπέραν δ᾽ ἐπ᾽ αὐτὸν ἀνίστη ὁ στρατός.

L. 68. ἐν Φαρσάλῳ, *ad Pharſalum.* Nollem ſolicitatam a Pag. 302.
Musgrav. illam præpoſitionem, quam in ἐπὶ mutatam Vir doctus voluit. *L.* 72. Σαλούστιον Κρίσπον. Conf. p. 313, 63.

Pag. 302. *L.* 76. δεδιότων καὶ παραινούντων, *timentibus & hortantibus.* Duo priora verba in lat. verſ. omitti non debuerant.

Pag. 303. *Cap. XCIII. Lin.* 89. οὐδὲ μελλήσας recte Aug. cum H. Steph.

Pag. 304. *Cap. XCIV. Lin.* 12. ἐνέκειντο. ἐπέκειντο Vratisl. *L.* 14. ἐν
Pag. 305. μέν τι. Conſentit Vratisl. *L.* 18. μόνον ἀφίημι. Recte conjungunt hæc Aug. & Vratisl.

Pag. 306. *Cap. XCV. Lin.* 51. Καὶ τὸ μὲν ἄλλο μέρος, τῆς Καίσαρος τύχης ἐφαίνετο. Horum verborum, in quorum verſione a Gelenio non diſceſſi, hæc videtur vis eſſe: *altera pars* (nempe, rei hujus die illo geſtæ) *manifeſte opus fuit Cæſaris.* Nec tamen ſatis in liquido mihi illa verba ſunt, τὸ μὲν ἄλλο μέρος.

Pag. 308. *Cap. XCVI. Lin.* 75. In ὑπολιπών conſentit Vratisl.

Pag. 309. *Cap. XCVII. Lin.* 98. συντριφθεὶς, ſcil. πόλεμος. Vulgatus verbi συντρίβεσθαι uſus eſt, qui paulo ante (*l.* 91.) occurrebat, ὁ στρατὸς συνετρίβετο. Sed mire dictum, πόλεμος συντριφθείς. Gelenius *res perditas* expoſuit.

Pag. 310. *Cap. XCVIII. Lin.* 21. τίνι γὰρ, ἔφη, χρήσεσθαι προσιόντα. Non ſatis integra hæc videntur. An κατὰ προσιόντων? Verbum χρήσεσθαι in περιέσεσθαι mutatum voluerat Musgrav.

Pag. 311. *Cap. XCIX. Lin.* 34. In σῶα ὄντα conſentit Vratisl.
L. 37. πληγῆς. Perperam πλάνης Vratisl, ſicut edit. 2. 3.

Pag. 312. *L.* 42. In mend. ἀνέπλυσεν idem Vratisl. cum aliis conſentit.
L. 43. εὐρύνων Reg. B. Aug. Vratisl. *L.* 53 *ſq.* χρήσας ἀπεδέξατο. Sic & correxit Musgrav. χρήσας ἂν ἐδέξατο legere juſſerat Rualdus, *Animadv. XXV. in Plutarch.*

Pag. 313. *L.* 57 *ſq.* Κάτων - - Ἀντικάτων. Conf. Plutarch. in Cæſar. p. 723. C. D.

Cap. C, Lin. 63. Κρίσσαν. Sic recte h. l. Aug. & alii cum Edd. Sed Κρίσκον mend. Vratisl. Conf. pag. 302, 72.

L. 69. ἐφέρετο. Nollem hoc cum ἐπεφέρετο mutatum, cum quo minime convenit id quod ſequitur καταλαμβανόμενος.

L. 70. αὐτόν τε Reg. B. Aug. Et ſic primum habuerat etiam Reg. A.

Digitized by Google

Cap. CI. Lin. 78. Ἰόβας ὁ συγγραφεύς. *Juba Hiſtoricus.* Conf. Voſſ. de Hiſtor. Græc. lib. II. cap. 4. & *Hiſt. de l'Acad. des Inſcript. T. IV. pag.* 458 *ſq. ſur les endroits de l'Hiſtoire d'Appien, qui concernent la perſonne de Juba le Jeune.* Pag. 314.

L. 89 *ſqq.* Λεύκιόν τε Σκιπίωνα &c. *L. Scipionis & Catonis* imagines in triumpho Cæſaris fuiſſe oſtenſas, dubitavit atque etiam pernegavit Baumgarten ad Hiſt. Univ. T. XI. not. 484. Sed videndum, an ex Dionis Plutarchique ſilentio, quo potiſſimum argumento niſus eſt vir doctus, diſerta Appiani adſeveratio falſi argui convincique poſſit. *L.* 90. ὑφ' ἑαυτοῦ Aug. cum H. Steph.

Cap. CII. Lin. 1. πεντακισχιλίας δραχμὰς Ἀττικάς. „Pueriliter hallucinatum Appianum, ſi ita ſcripſit", cenſuit Hotomannus, *Antiq. Rom. lib. IV. cap.* 26. At pulcre Appiano convenit cum Dione XLIII. 21. & Suetonio in Jul. c. 38. ubi conferenda quæ Caſaubonus monuit. *L.* 2. χιλιάρχῃ καὶ ἱππάρχῃ. Conſentit Vratiſl. *L.* 3 *ſq.* τοῖς δημόταις ἑκάστῳ μνᾶν Ἀττικήν. i. e. *C drachmas* vel *denarios*, adeoque *cccc numos Seſtertios.* conf. Dionem & Sueton. ll. cc. *L.* 11 *ſq.* τέμενος - - ὃ Ῥωμαίοις ἔταξεν ἀγορὰν εἶναι. *Forum Julium.* Conf. Dionem XLIII. 22. Suet. c. 26. Plin. XXXVI. 15. Pag. 315. Pag. 316.

Cap. CIII. Lin. 21. ὥσπερ recte Aug. cum H. Stephan. *L.* 23. ἐκ Λιβ. ἐκεῖ. Conſentit Vratiſl.

Cap. CIV. Lin. 43. ἐξέτασσε παρὰ πόλιν Κορδύβην. Ad *Mundam* pugnatam hanc pugnam tradunt alii. Auct. Anonym. de Bell. Hiſp. c. 27. & 32. Flor. IV. 2, 85. Strab. III. p. 141. C. & 160. D. Lucan. I. 40. Apud Dionem nomen urbis non proditur: vide ibi Reimar. ad XLIII. 38. n. 187. *Cordubam* rurſus habemus apud Noſtrum p. 319, 65. Pag. 317.

Cap. CV. Lin. 65. τὴν Κορδύβην. Rurſus ad *Mundam* oppidum refert hoc Auct. Anonym. de Bello Hiſp. cap. 32. & Florus IV. 2, 85. *L.* 76. ἐπὶ Καρθαίας. Hæc aliâs Καρτεῖα vel Καρτηΐα ſcribitur; eamdem vero a Noſtro in Hiſt. Hiſpan. pag. 103, 33. & alibi Καρπησσὸν adpellatam vidimus. Pag. 319.

L. 82. ἔτεμεν. Sic & Vratiſl. Idem *lin.* 92. in Σίκελος Pag. 320.

Digitized by Google

conſentit. De hoc Sexto Pompejo conf. Civ. IV. cap. 83 ſqq. De eodemque copioſe libro V. agitur.

Pag. 321. *Cap. CVI. Lin.* 15. μετωνόμασαν εἶναι. Infinitivus εἶναι, Jonico & Attico more redundans. Ceterum verbum εἶναι ſæpius apud Noſtrum pro ὀνομάζεσθαι vel ὄνομα ἔχειν uſurpatur. Sic pag. præc. 320, 91. Πομπήϊος μὲν καὶ ὅδε ὤν, Σέξτος δὲ καλούμενος τῷ προτέρῳ τῶν ὀνομάτων. Mithr. 817, 69 ſq. Γαλλογραικῶν, οἳ νῦν εἰσι Γαλάται. Adde Civ. III. 407, 28 ſq.

Pag. 323. *Cap. CVIII. Lin.* 44. τὶς τῶν ὑπερεθιζόντων τὸ λογοποίημα τῆς βασιλείας. Aliquis ex eis, qui ſermones de regno ſuſcitare ventilareve ſtudebant. *L.*47. Καισέτιος. Liv. Epit. lib. CXVI. Sueton. cap. 79. Vellej. II. 68. Dio XLIV. 9. &c.

Pag. 324. *L.* 64 *ſq.* ἥ τε γὰρ πρόφασις - - ἐπωνυμίας. Pro his græcis, Gelenius hæc latina poſuit: *nam & regem nominaſſe crimen erat:* quæ mihi a ſententia Scriptoris, quæcunque illa ſit, prorſus aliena eſſe videntur.

Pag. 325. *Cap. CIX. Lin.* 71 *ſq.* λέγεται τοῖς φίλοις αὐτὸν ἐντείλασθαι φυλάσσειν. Gelenius: *fertur amicis mandaſſe ut caute agerent:* at id græce eſſet φυλάσσεσθαι. Nec vero ſatis placet id quod ipſe poſui in verſ. lat. *cuſtodirent*: certe de *corporis cuſtodia* hoc non eſſe accipiendum, ſuadere videntur ea quæ continuo ſequuntur. Quin potius hoc videtur dicere Appianus, *mandaviſſe Cæſarem amicis, ut ipſum obſervarent*, nempe ita ut *monerent* ipſum ſi quid denuo tale eſſet acturus, *præcaverentque & retraherent* ab ejuſmodi conſiliis factiſque quæ odium populi ipſi parere poſſent. At vero ſi conferamus quæ infra (p. 348, 58.) legimus, πάντες ὠμόσαμεν φύλακες αὐτῷ τοῦ σώματος ἔσεσθαι; rurſus in eam inclinare debebimus partem, ut φυλάσσειν hoc etiam loco de *corporis cuſtodia* intelligamus. Conf. omnino pag. 376, 32 ſqq.

L. 77. πεῖραι recte Vratiſl.

Pag. 327. *Cap. CX. Lin.* 7. ἐπίφθονος ὢν ἐν τῇ πόλει. Præpoſitionem ἐν deletam voluerat Musgrav.

Cap. CXI. Lin. 12. οὐ γὰρ ᾔδεσαν αὐτὸν, μὴ καὶ τάδε τὰ ἔθνη προσλαβὼν, ἀναμφιλόγως γένοιτο βασιλεύς. Ταύτης δὲ &c. „ Lo-

Digitized by Google

eus mendoſus vel mutilus uſque ad ἐγχειρήσεως." MUSGRAV. De verbis Ταύτης δὲ &c. mox videbimus. In prioribus illis, οὐ γὰρ ᾔδεσαν - - βασιλεύς, nihil variant libri noſtri. Ea Candidus hoc modo expoſuit: *Jam enim abunde notum erat, etſi Parthos non viciſſet, haud ambiguum tamen Romanorum futurum regem.* Sic vero Græca tali quodam modo refingenda forent: εὖ γὰρ ᾔδεσαν, ὅτι, καὶ τάδε τὰ ἔθνη μὴ προσλαβὼν, ἀναμφιλόγως Ῥωμαίων γενήσοιτο βασιλεύς. At, minus longe etiam a librorum ſcriptura recedendo, commodior fortaſſe hæc prodibit ſententia: *Præclare noverant, etiamſi hos populos imperio non adjeciſſet, tamen* (jam ſic) *haud dubie eum regnare.* Gelenius: *verebantur enim, ne devictis his quoque gentibus citra controverſiam rex fieret.* Id græce eſſet: καὶ γὰρ ἔδεισαν, μὴ, καὶ τάδε &c. Quæ ſi emendatio non adrideat, & probabilis tamen videatur ſententia; vide, an, nulla facta verborum mutatione, eadem ſententia, quam Gelenius expreſſit, prodeat, ſi verba οὐ γὰρ ᾔδεσαν parentheſi includas, & illa μὴ καὶ &c. ad præcedentia referas, intelligendo participium δείσαντες, quod ſæpe per ellipſin omittitur: conf. p. 463, 77. Pag. 327.

L. 13 *ſq.* Ταύτης δὲ σχοπὸν ἡγοῦμαι τῆς προσθήκης &c. Hæc ſi non corrupta, certe non ſatis plana ſunt. Difficultatem declinaverunt interpretes. Candidus: *hac igitur ratione ductos arbitror in eum aſſumſiſſe impetum, nomine duntaxat inter ſe diſſidentes, opere vero dictatorem eum & regem intuentes.* Luculentius multo, ut ſolet, ac verius GELENIUS: *Itaque hoc opus aggreſſi videntur per occaſionem ſolius nominis, quum revera dictator nihil a rege differat.* At in his verbis nihil eſt quod græcis verbis σκοπὸν & προσθήκης reſpondeat; quorum vim ſi exprimere velis, tali quodam modo reddenda græca videntur: *Sed a propoſito iſtius acceſſionis, quæ quidem ſolo nomine differebat, (nam re vera non differt a rege dictator,) occaſionem eos cepiſſe arbitror adgrediendi operis.* τοῦτο ἀφορμὴν λαμβάνω τῆς ἐγχειρήσεως, *ob hanc re occaſionem capio adgrediendi operis.* Sic igitur προσθήκη intelligitur eſſe *acceſſio regii tituli.* σκοπὸν vero ad Cæſarem

Pag. 327. pertinebit, nempe *quod Cæſar illam acceſſionem ſpectaverit & propoſitam ſibi habuerit.* Sed, ut dicam quod ſentio, ipſum illud vocab. σκοπῶν in hoc contextu aliquid impediti ſuſpectique habere videtur: ac lubens amplecterer lectionem codicis Aug. σκοπῶν, (σκοπῶν ἡγοῦμαι, *rem conſiderans arbitror, mihi rem reputanti videtur;* quemadmodum Civ. III. 441, 99. σκοποῦντες εὑρήσετε, & Civ. V. 740, 52. οὐχ εὗρον, ἐρευνώμενος, ὅ τι σκώψας &c.) ſi modo reliquæ deinde verborum ſtructuræ conſtaret ratio. Sic autem ἐκ (vel ἀπὸ) ταύτης - - τῆς προσθήκης &c. videtur fuiſſe ſcribendum.

Pag. 328. *L.* 20 *ſq.* Κάσσιος, ὁ καὶ τριήρεις &c. Conf. c. 88. p. 296.

L. 24 *ſq.* ἅπαντες αἰεὶ παρὰ Καίσαρι τιμῆς καὶ πίστεως χρηματίζοντες ἄξιοι. χρηματίζοντες, *conſultantes cum eo, conſilia ei dantes.* Sed ad ἄξιοι adjiciendum videtur participium γενόμενοι vel γεγενημένοι, niſi ex præced. lin. 22. repeti poſſit γεγονότες. *L.* 27 *ſq.* τὴν Κελτικὴν ἐπέτρεψε &c. *M. Bruto*, qui in pugna Pharſal. cum Pompejo ſteterat, Cæſarem deinde, quum in Africam contra Catonem & Scipionem proficiſceretur, *Galliam Ciſalpinam* adminiſtrandam tradidiſſe, Plutarchus etiam tradit in Bruto pag. 986. E. Sed *D. Brutum* ab eodem Cæſare *Tranſalpinæ Galliæ* jam tum quum adverſus Pompejum Cæſar proficiſceretur, præfectum fuiſſe, dixerat Appianus p. 241, 20 ſq. eique illa provincia cum imperio in aliquot annos prorogata videtur. Res ab hoc Bruto in Gallia Tranſalpina, & quidem in recens devicta, contra Bellovacos, quo tempore in Africa Cæſar fuit, geſtas, expoſuerat Livius lib. CXIV. quemadmodum ex Epitome ejus libri adparet. De eodem D. Bruto, Galliæ præfectu, vid. ad Civ. III. 530, 95.

Pag. 329. *CAP. CXII. Lin.* 35. ὡς τὰ μὲν δίκαια Κάσσιον ἀποφαίνει. *Juſtitiæ ratio*, ait, *Caſſium* (*prætorem urbanum*) *declarat*, *Caſſio illam præturam decernit.* *L.* 50. In περιεῖναι, & *l.* 52. in ἐξίκανεν conſentit Vratisl. Ad mend. ſcript. παρεῖναι notaverat MUSGRAV. „περιεῖναι vel παρεῖναι."

Pag. 331. *CAP. CXIII. Lin.* 74. Ρούβριον Ρῆγα. Præſtabat utique Ρούβριον Ροῦγα, cujus lectionis veſtigia in Aug. cernuntur. Nam *Ruga* Rubriorum cognomen reperitur. Et ſic Glandorp.

in Onomaſt. Roman. p. 748. Freinsh. Suppl. Liv. CXVI. 41. Caſaubonus ad Sueton. Cæſ. c. 80. ad quem locum eruditus Suetonii Editor omnium conjurationis adverſus Cæſarem ſociorum nomina, quæ memoriæ prodita reperiuntur, ſtudioſe collegit. At nec Ῥῦγα ſatis convenit: ſed Ῥῦγαν vel Ῥοῦγαν fuerat ſcribendum. Pag. 331.

L. 75. Σερουΐλιον Κάσκαν, καὶ Σερουΐον Γάλβαν. Si cui audacius a nobis inſerta tria media verba videntur; erit ſaltem Σερουΐλιον in Σερούϊον mutandum; in quo nomine & alibi erratum vidimus. Conf. ad Hiſpan. 170, 91. & 223, 74. Sed quum inter principes conjuratos *P. Servilius Caſca* fuerit, frater *Caji* illius *Caſcæ*, qui paulo poſt nominatur; probabile utique eſt, hunc ab Appiano h. l. nominatum fuiſſe, & familiæ nomen cum Galbæ prænomine, librariorum errore, intercidiſſe. Vide Erneſti Ind. Cic. v. *P. Servilius Caſca.* Etiam diſtinctionis ſignum, quod in Aug. inter duo illa nomina Σερουΐλιον & Γάλβαν interſeritur, ſuſpicionem movere poterat diſtinguendos eſſe viros.

L. 79. Τρεβώνιον. Sic recte repoſuit H. Stephanus. Et ſic p. 336, 68. & alibi, dant mſpti cum Editis. *Ibid.* Τίλλιον Κίμβρον. Infra, p. 336, 70. Ατίλιος Κίμβερ editum erat, ubi plerique mſpti Ατίλλιος Κίμβερ dabant. Deinde Civ. III. 394, 23. editi quidem Τύλλιος habebant, ſed ſcripti Τίλλιος dederant. Mox vero p. 400, 15. in Τίλλιος conſentiunt ſcripti libri; & ſic rurſus Civ. IV. 661, 7. & 665, 75. Quare ubique hanc ſcripturam reſtituendam duxi, quam pridem viri docti probatiſſimam judicarunt. Vide Reimar. & quos ille laudat ad Dion. pag. 512. lin. 99. Add. Erneſt. Ind. Cic. v. Tillius, & eumd. ad Sueton. Jul. c. 82. Κίμβρον autem, in quarto caſu, formatum eſt tamquam a nominat. ὁ Κίμβρος, licet in primo caſu teneant græci latinam formam ὁ Κίμβερ, & ſecundum caſum pariter in tert. declin. forment, τοῦ Κίμβερος, p. 337, 78.

Ead. lin. 79. Μινούκιον Βάσιλον. Conf. Civ. III. p. 530, 99. ſq. *L. Minucius Baſilus* memoratus Cæſari de Bell. Gall. VI. 29.

Cap. CXIV. Lin. 81. ἐνεφύετο recte Aug. cum H. Steph.

Digitized by Google

Pag. 332. L. 85. περιεζούσης Aug. & Vratisl. cum H. Stephan.

Pag. 333. CAP. CXV. Lin. 7. ἐς τὸν πόνον. Cum Aug. erravit Vratisl.

L. 19 ſq βουλευτήριον ἔμελλε τῶν τις περὶ αὐτὸ οἴκων ἔσεσθαι.

Pag. 334. *Curia Pompeji.* L. 27. Βροῦτος δ' ἀνήνεγκέ μοι, *Brutus mihi retulit, mecum communicavit*, intell. *id quod tu me celaveras.* In πολυσήμοις verbis eſt hoc ἀναφέρω, nec ſolicitari h. l. debebat. Eadem notione Hiſp. 152, 69. legimus Γράκχῳ τὸ τόλμημα ἀνενεγκών, *Graccho retulit, cum Graccho communicavit id quod adgreſſurus erat.* Mox vero quarta abhinc linea, ubi abſolute ponitur, ὁ Κάσκας ἀνήνεγκε, eſt *recepit ſe*, ſcil. ex terrore. Sic rurſus pag. ſq. lin. 53.

L. 28. τεθορύβητο. ἐθορυβεῖτο maluerat MUSGRAV.

Pag. 336. CAP. CXVI. Lin. 56. προσιοῦσι. „An προθύουσι?" MUSGRAV. Pag. præc. lin. 45. erat προθυομένῳ τοῦ βουλευτηρίου. Sed hic non ſolicitandum videtur illud προσιοῦσι.

L. 59. θανάτου τὸ σημ. Sic & MUSGRAV. emendaverat.

L. 62. καὶ νῦν ἔτι πιθανώτερον. Infra, pag. 389, 48. ubi eadem res repetitur, ſic legimus, καὶ νῦν ἐπιθανατώτερον ἔχειν τὸ σημεῖον. Et quærendum monuit MUSGRAVIUS, an hoc quoque loco ita ſcripſerit Appianus. Quod mihi quidem, licet in vulg. lect. conſentiant libri, veriſimile utique videtur. Nec tamen in Contextum recipere auſus ſum; quoniam, quemadmodum dicimus πιθανὸς λόγος, ſic etiam ferri utcunque illa phraſis poſſe videbatur, πιθανώτερον σημεῖον.

Pag. 337. CAP. CXVII. Lin. 72. ἀνατιθεμένου. Sueton. c. 82. *renuentique & geſtu in aliud tempus differenti.* L. 74. τὸ εἷμα περισπάσας ἐπὶ τὸν τράχηλον. Non ſatis equidem intelligo, quo pacto, qui ex adverſo ſtat alteri, (ἐντυχὼν ἐς πρόσωπον *lin.* 71.) poſſit *togam ejus in cervicem retrahere*; id quod Gelenius his verbis expreſſit, *apprehendit togam; eamque in cervicem ejus retorquendo ac trahendo, exclamavit* &c. Quodſi ergo vera eſt lectio ἐπὶ τὸν τράχηλον, non aliter tamen intelligi tota illa phraſis debet, niſi, *Cimbrum togam Cæſaris prehenſam deorſum traxiſſe, ut collum nudaretur.* Sueton. c. 82. *ab utroque humero togam apprehendit.* Clarius Dio

XLIV. 19. τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ὤμου καθείλκυσε. Et
Plutarch. in Cæſ. p. 739. B. τὴν τήβεννον αὐτοῦ ταῖς χερσὶν ἀμφο-
τέραις συλλαβὼν ἀπὸ τοῦ τραχήλου κατῆγεν. *L.* 86. ἐπιστρέ-
φεσθαι recte Vratisl. & Aug: cum H. Steph. *L.* 90. διωθιζό- *Pag.* 338.
μενοι μετὰ τῶν ξιφῶν, *dum per medios alios ſeſe ingerunt cum
gladiis.*

Cap. CXVIII. Lin. 2. ἐς τὰ τοῦ βουλευτηρίου παραφράγ-
ματα. Cum Gelenio poſui, *ad ſenatorum podium*: ſatiſne
recte, doctiores viderint. Præſtabat forte ad verbum dicere,
intra curiæ ſepimenta. περιφράγματα legendum cenſuerat
Musgrav.

Cap. CXIX. Lin. 28. ἐβοηδρόμουν βασιλέα καὶ τύραννον *Pag.* 340.
ἀνελεῖν. βοηδρομεῖν h. l. nativa notione accipiendum, pro
μετὰ βοῆς δραμεῖν, (quemadmodum in Schol. Græc. ad Luciani
Timonem exponitur, T. I. edit. Hemſterh. p. 107.) vel potius
δραμόντα (vel διαδραμόντα, ut pag. 338. lin. 2. διέθεον) βοᾶν,
διαδραμεῖν καὶ βοᾶν, *diſcurrere & vociferari*, *diſcurrendo vo-
ciferari.* Eodem prorſus modo in Annib. 281, 79. dixerat,
ἐβοηδρόμει ἀνὰ τὸ στρατόπεδον, ἅπαντα ἔχειν ἀσφαλῶς, *diſcurrens
per caſtra clamavit, omnia in tuto eſſe.* *L.* 33. χρησάμενοι
ξιφίδια, *ſicis commodato acceptis.*

L. 35. Ἀκουῖνος. *Aquinius*, Glandorp. Onomaſt. Roman.
pag. 114. Freinsh. Suppl. Liv. CXVI. 63. Et Aquinius, non
Aquinus, Romanum nomen aliâs notum eſt; pro quo tamen
apud Plutarchum quoque Ἀκύϊνος vulgo legitur. *L.* 36. Πα-
τίσκος. *Petiſcus* Cand. cum Editis. *Peticus*, Gelenius, neſcio,
caſu an conſilio. *Patiſcus* apud Appianum jam legendum
viderat Glandorp. Onomaſt. p. 664. Conf. Pigh. Annal. T. III.
p. 470. & Erneſt. Ind. Cic. v. Patiſcus. Adde Oudendorp. ad
Hiſt. de Bello Alexand. c. 34. *L.* 83. προσθέοντες Musgrav. *Pag.* 341.
ſicut dedit Aug. *L.* 40 *ſq.* συγγενέσι τε σφῶν Aug. cum Editis.
Cum Reg. B. erravit Vratisl.

Cap. CXX. Lin. 62 *ſqq.* παμμιγής τε γάρ ἐστιν ἤδη &c. *Pag.* 342.
Commodius dicturus videri poterat ἦν in præterito; ſed ſimi-
liter in præſenti pergit, donec *l.* 73. demum ad præteritum
tempus redit, τότε ἐστάθμευεν. In lat. verſ. tempus præſens,

ubi in græco contextu erat, conſervavi: ſed pro *jam*, ἤδη,
Pag. 342. poſui *jamdiu*; quoniam non ſatis apte alioquin cohærere videbatur oratio. Suſpicari autem licet, revera πλημμυρής τε γὰρ ἦν ἤδη τὸ πλῆθος ſcriptum reliquiſſe Appianum, deinceps vero præſenti tempore uſum eſſe; (conf. Adnot. ad Pun. 387, 93.) unde fortaſſe librarii etiam priori illo loco ἐστὶν in ἦν mutandum putarunt.

L. 68. ταχυεργὸν Aug. cum H. Steph. *temerarium*, *levem*, *mobilem*, *inconſtantem*. Pun. 360, 74. erat genitiv. plur. ταχυέργων, tamquam a ſing. ταχύεργος. Et Civ. III. 418, 18. ταχυεργεῖς, a ſing. ταχυεργής. Quarum formarum nulla analogiæ adverſatur. De ſignificatione hujus vocab. dixi ad Pun. 342, 55. Eadem notione ipſum nomen ταχὺς quoque occurrit: Pun. 464, 47. ταχὺς καὶ κουφόνους. Maced. 510, 79. ταχὺς καὶ εὐμετάθετος.

L. 69. ἐπάγεται Reg. A. Aug. & Vratisl. cum H. Steph.

L. 71. δέει τοῦ μὴ δικαίους πολέμους ἐνίους πεπολεμηκέναι. Intellige, δέει τοῦ πεπολεμηκέναι ἕνεκα. Pronomen vero ἐνίους poteſt quidem ad πολέμους referri; ſed rectius fortaſſe cum verbo πεπολεμηκέναι conjunctum intelligetur, ut tota phraſis idem valeat, ac ſi eſſet δέει ἐνίων τοῦ μὴ δικ. πολ. πεπολεμηκέναι ἕνεκα.

Pag. 343. *L.* 73. ἐξιὼν. Conſentit Vratisl. *L.* 75. Quum vulgo eſſet ὡς ἔξοδον, MUSGRAVIUS ſuſpicatus erat ὡς ἔφοδον.

CAP. CXXI. Lin. 78. πλῆθός τι. Sic & MUSGRAV. „πλῆθός τι vel πλῆθος τότε." *L.* 83. τέχνασμα τοῦτο ἐς τὴν τῶν ἀνδροφόνων σωτηρ. Perſpecte Gelenius: *hac arte conſulentes homicidarum incolumitati.*

Pag. 344. *CAP. CXXII. Lin.* 1 *ſq.* ἠμφιέσατο -- περιεθήσατο. Temere MUSGRAV. ἀπημφιέσατο & περιεσπάσατο maluit. Notatur enim juvenilis levitas & inconſtantia Dolabellæ. Conf. Dion.
Pag. 345. XLIV. 22. Vellej. II. 58. *L.* 21. Σέξτον τε Πομπήϊον. Conf. ſupra, c. 105. extr. & Civ. IV. c. 83 ſq. *L.* 22. Καίσαρι περὶ τῆς δημαρχ. Quum abeſſet a Reglis præpoſitio, C. STEPHAN. *in Var. Lect.* monuerat: „forte Καίσαρι ὑπὲρ τῆς δημαρχ."

Pag. 346. *L.* 25. Καισήτιον. Vid. pag. 323, 47.

Digitized by Google

Cap. CXXIII. *Lin.* 37. αὐτὸ. Conſentit Vratiſl. Et ſic emendaverat Musgrav. *L.* 38. καὶ οἶκτῳ τῆς πόλεως. Cohærent hæc cum illis *L.* 36. ἐλέῳ τι τῶν δεδρακότων. *L.* 39. ἐς καὶ τοὺς ὑπολοίπους. Intellige (ex verbis οἴκτῳ τῆς πόλεως, quæ præceſſerunt) *cujus reipubl. ſors miſeranda utique foret, ſi reliquos etiam* &c. Pag. 346.

Cap. CXXIV. *Lin.* 50. In ἐπιῤῥίπτουσαι, & mox in Δῆμοι & ᾑρημένον, conſentit Vratiſl. *L.* 53 *ſq.* πρὸς ἑαυτούς. Sic & Musgrav. emendaverat. *L.* 63. δοκιμάσηται. Inconſideratius *mendoſa* lectio ex cod. Aug. in contextum noſtrum recepta eſt. *Legendum* utique δοκιμάσητε, quod recte ex Regiis codicibus editum erat, cum quibus facit Vratiſl. Pag. 347. Pag. 348.

Cap. CXXV. *Lin.* 80. ἐς τὸν Ἀντώνιον, *ad Antonium*. Sic edidi ex Aug. & Ven. Candidus, *in Antonii domum*; unde C. Stephanus ἐς τὸν Ἀντωνίου ediderat, qui de codicum Regiorum ſcriptura in Var. Lect. ſic monuit: „erat, ἐς τὸν Κάτωνος." Cum Regiis erravit Vratiſl. Pag. 349.

Cap. CXXVI. *Lin.* 86. ἀγχοτάτω. ἀγχιτάτω Vratiſl. cum Reg. B. *L.* 90. εἰσήγαγε. Conſentit Vratiſl. Modo præceſſerat ἐσαγαγὼν ἐς τ. π. Variationem autem in his formis ἐς & εἰς amare Scriptorem noſtrum, jam ſæpius vidimus.

Cap. CXXVII. *Lin.* 13. ὡς οὐδὲ. ὡς δὲ Vratiſl. cum Regiis. *L.* 18. ἐνδεξαμένη. Non video, cur ἐνδεξαμένη maluerit Musgr. ἐνδεξαμένη idem eſt quod ſimplex verbum δεξαμένη, *admittens*, *amplectens*. cf. pag. ſq. lin. 29. Pag. 351.

L. 29 *ſqq.* ἤτουν σφίσι ψῆφον ἀναδοθῆναι - - - ἐπιψηφισμένα ἄρχοντι ἤδη. Dedi hunc locum ſicut conſentientibus mſptis editus erat, neque in diſtinctione orationis quidquam mutavi. Mihi vero hoc modo refingenda & diſtinguenda oratio videtur: ἤτουν σφίσι ψῆφον ἀναδοθῆναι περὶ τοῦ Καίσαρος, (conf. pag. 359, 51.) ἐπὶ ὅρκῳ, εἰ καθαρῶς ἐθέλουσι κρῖναι, μηδένα αὐτοῖς ἐπιθεῖναι τὰ ἐξ ἀνάγκης &c. Quod ſi verum eſt καὶ, quod poſt ἐπὶ ὅρκῳ vulgo legitur; intercidiſſe aliquid poſt verba ἐπὶ ὅρκῳ puto, quod cum καὶ - - - μηδένα αὐτοῖς ἐπιθεῖναι fuerit conjunctum. Sententiam in verſ. noſtra expreſſi, quam ex parte Pag. 352.

Pag. 352. præiverat Gelenius, his verbis: *hoc dicto arrepto ceteri poſtulabant, ut ſuffragia ferrentur de exiſtimatione Cæſaris, a juratis prius ſe ſincere judicaturos; non obſtante religione anteactorum, quæ neceſſitas expreſſerat.* &c. μηδένα, pro μηδὲν, MUSGRAVIO debeo, quemadmodum in Notis infra contextum monui. Idem Vir doctus recte etiam ad οἱ ἕτεροι (*lin.* 29.) adnotavit, „i. e. *Cæſaris inimici.*" Sed ἐπιθειάσαι nolim cum eodem in ἐπιθειάσασθαι mutatum: nam ἐπιθειάζειν eſt *Deorum fidem teſtari*; (vid. Annib. 298, 72. Civ. II. 220, 62.) ἐπιθειάζειν, *religionem injicere, Deorum iram imprecari, diris devovere.*

CAP. CXXVIII. Lin. 36. λόγων ὕλην οὐκ ἄπορον οὐδ᾽ ἀναμφίλογον, *ſatis copioſam in utramvis partem diſputandi materiam.* Conf. pag. 359, 52 ſqq. Hæc erit verior verborum iſtorum interpretatio, quam quæ in verſ. latina a nobis poſita eſt. Gelenius: *nec ignarus multam & certam materiam inde præberi ſermonibus.* Mox, τὸ ἐνθύμημα αὐτῶν, ſatis erat *conſilium eorum* exponere; nec opus erat adjicere *callidum.*

Pag. 353. *L.* 42. εἰρωνείαν Aug. & Vratisl. cum H. Steph. *L.* 51. καὶ δείξω. ὡς δείξω maluerat MUSGRAV. qua mutatione haud ægre caremus. Oſtendit autem Antonius id, quod h. l. uno tantum verbo tangit, infra p. 360, 55 ſqq. *L.* 54. προλάβοιτε. λάβοιτε, quod vulgo legebatur, in λάβητε mutatum voluit idem MUSGRAV.

Pag. 355. *CAP. CXXIX. Lin.* 77. λαβόντες - - ἀποφαίνειν. An λαβόντας - - ἀποφανεῖσθαι. Sic Gelenius: *uſuros beneficio populi & eaſdem dignitates mox recepturos.* *L.* 79. ἐπὶ τὸ νομιμώτερον. Candidus, *legaliorem creationem.* Cf. l. 84. & p. præc. l. 70.

L. 85. ᾔδεισαν ἐσομένους. ἐσομ. ᾔδεσ. Vratisl. cum aliis.

Pag. 356. *CAP. CXXX. Lin.* 94. ὑπερεθίζων. ὑπερερεθίζων ex oper. err. in ed. 2. irrepſit. *L.* 98. γενομένη Aug. cum H. Steph.

Pag. 358. *CAP. CXXXI. Lin.* 26 *ſq.* τὴν δὲ πόλιν τοὺς ὑπολοίπους αἰδούμεθα βλάψαι. Pro τὴν δὲ πόλιν MUSGRAV. repoſitum voluit τῶν δὲ πολιτῶν. Præter rationem. τὴν πόλιν βλάψαι τοὺς ὑπολοίπους, eſt, *civitatem* vel *rempubl. privare reliquis civibus.* Confer, quoad ſententiam, p. 360, 63 ſq. & 377, 47.

Digitized by Google

Eadem vero loquendi formula uſus eſt Noſter Annib. 263, 85. οὐκ ἠξίουν, ἐπὶ τοσαῖσδε συμφοραῖς ἄλλους τοσούσδε βλαβῆναι τὴν πόλιν· ubi recte Beraldus, *non eſſe rempubl. tot virorum jactura adfligendam.* Gelenius hoc loco, in quo verſamur, vim Græcæ dictionis non expreſſit: *veremur, ne ſuperſtes et reſpublica detrimentum aliquod accipiat.* Pag. 358.

L. 31. οὐδὲ μόνους ἀντιστῆναι. Verba illa οὐδὲ μόνους, cum Regiis & Edd. agnoſcit Vratisl. Itemque Candidus: *nec mihi nec vobis ſolis hoc velle ſufficiet, aut ſolis contradicere.* Rectius autem idem Cand. verbum ἀντιστῆναι, *contradicere*, expoſuit, quam Gelenius, *aggredi.* Sic certe & Mithr. 724, 95. μηκέτι τοῖς ἐγνωσμένοις ἀντιστῆναι, *non amplius contradicere*, vel *opponere te (debebas) decretis.*

Cap. CXXXII. Lin. 42. ἤδη διαφόρω. Sic & Vratisl. Pag. 359.

L. 44 *ſq.* ἔγνω περισώζειν. Non video, quid voluerit *C. Stephanus*, quum duo iſta verba, ſicuti ex mſptis edita ſunt, ſic nude ſine ulla mutatione aut adnotatione *in Var. Lect.* repetiit. Quum vero *l.* 46. pariter περισώζειν vulgo legeretur, Musgravius priori hoc loco verbum illud delendum cenſuit; ita ut non niſi tria iſta verba, ἐπικρύπτων τὴν ἀνάγκην, in parentheſi poſita intelligeret.

L. 46. ὡς ἐν βαρυτάτῃ χάριτι περισώζων. Candidus: *neceſſitatem occulens, quaſi in re difficili ex gratia eos præſervaret.* Quidquid in ſuo exempl. legerit hic interpres, mihi ſeries & nexus orationis id requirere videbatur, ut h. l. vulgatum περισώζειν in περισώζων mutaretur, quod cum ἐπικρύπτων conjunctum intelligi debet.

L. 46 *ſq.* τὰ δὲ τῷ Καίσαρι πεπραγμένα κυροῦν συμβόλῳ, καὶ τὰ βεβουλευμένα συντελεῖν. In his verbis interpretandis incautius Gelenii ſecutus ſum verſionem, quam quidem mancam h. l. & parum utique adcuratam eſſe intelligo. Hoc autem dicit Appianus: (*conſtituit ſecum Antonius*) *acta Cæſaris ex pacto rata habere, & ea, quæ illi deliberata & propoſita fuiſſent, effecta dare.* συμβόλῳ dicit, id eſt, *ex pacto*, nempe cum amicis conjuratorum ineundo: nam hac una conditione conjuratis impunitatem concedere Antonius

Pag. 359. ſtatuit, conceſſitque, ſi ſibi viciſſim hoc daretur, ut acta deliberataque Cæſaris rata haberentur: vid. pag. 362, 90 ſqq. Tum vero diſerte non ſolum τὰ πεπραγμένα κυροῦν dicit, ſed etiam τὰ βεβουλευμένα συντελεῖν: conf. p. 362, 91. nempe ea quæ Cæſar nondum quidem perfecerat, ſed quæ meditatus erat & in Commentariis ſuis, tamquam etiamnum facienda, conſignaverat. In eamdem ſententiam rurſus pag. 363, 2 ſq. κύρια εἶναι, ait, τὰ πεπραγμένα αὐτῷ πάντα καὶ ἐγνωσμένα. De illis βεβουλευμένοις τῷ Καίσαρι confer potiſſimum Civ. III. 399, 94 ſqq.

Cap. CXXXIII. *Lin.* 51. ἀντ' ἐκείνων, ſcil. ἁμαρτόντων. Nec erat ſane, cur ἀντ' ἐκείνου repoſitum voluerit Musgrav.

Pag. 360. *L.* 55 *ſq.* Ὅσα δ' οὖν μηδὲ ἐπακούσεται ῥᾳδίως, ἐπισκέψασθε νῦν αὐτά. „Ferri non poteſt ἐπακούσεται. Nam quis eſt de quo, μηδὲ ἐπακούσεται ῥᾳδίως, dicitur? Gelenius horum verborum loco habet iſta, *nec recenſeri quidem facilia:* quum tamen hoc illis minime ſignificari poſſit. P. Candidus, *Quæ igitur minus audiſtis, perſcrutemini nunc.* Adjuvant autem hæc meam conjecturam, qua μηδὲ ἐπακούετε, vel potius μηδὲ ἀκούετε, repono." H. Stephanus. ἐπακούσεται in ὑπακούεται mutatum voluit Musgrav. At qui conferre voluerit id, quod ſupra p. 353, 51. prædixerat, is non dubitabit, verbum ἐπακούσεται h. l. eadem notione atque ὑπακούσεται eſſe accipiendum, aut potius in ὑπακούσεται refingendum. Nam manifeſte hæc verba Antonii ad illa ſuperiora referuntur. *Quænam autem & quanta ſint*, inquit, *ea, in quibus* (quemadmodum prædixi) *ne obtemperabitur quidem facile nobis, nunc conſiderate.* De eiſdem rebus rurſus deinde diſſerens, τούτων, inquit, οὐκ ἐφ' ἡμῖν ὄντων, προλέγω πάμπαν ἀπέχεσθαι, p. 362, 85.

L. 59. ἐπὶ δύσιν. Sic & Musgrav. repoſuit. *L.* 60. συνεστήσατο νόμοις &c. Commode fortaſſe poſt νόμοις inciſo diſtingueretur oratio, cujus hæc ſententia eſt: *quaſcunque gentes Cæſar - - vi & armis imperio noſtro ſubjecit, eas omnes ordinavit legibus, & gratiis beneficiiſque* (in fide erga nos) *confirmavit.* Quum in *Notis infra contextum* dicere vo-

Digitized by Google

uiſſem, *in hac regione aliquid turbatum videri*; operarum importunitate vocabulum *regione* in alium locum rejectum eſt. Pag. 360.

L. 62 *ſq.* εἰ μὴ πάντα ἐμπλῆσαι πολέμων ἐθέλετε. Perperam Gelenius: *etiamſi omnia bellis miſcere volueritis.* „ Potius dicendum erat ab interprete, *niſi omnia bellis miſcere vultis*; aut, magis ad verbum, *niſi omnia bellis implere vultis.*" H. STEPHANUS.

L. 63 *ſq.* „ Gelenius in ſua interpretatione totam hanc periodum omiſit, οἳ τῇ πατρίδι, ὡς ἀσθενεστάτῃ μάλιστα οὔσῃ, τοὺς ἐναγεῖς περισώζειν ἀξιοῦτε. Vix autem poſſum mihi perſuadere, tam illum ut mendoſam aut alioqui nimium ſibi obſcuram, prætermiſiſſe. Mihi enim nec obſcura nec mendoſa eſſe videtur. Niſi forte ſuſpicandum ſit deeſſe νῦν ante μάλιστα: & non fuiſſe dictum ἀσθενεστάτῃ μάλιστα, ſed νῦν μάλιστα. Alter quidem interpres, qui hunc præceſſit, ea minime præteriit, ſed infideliter (ut alia paſſim plurima) vertit. Hæc enim ſunt ejus verba, *qui patriæ maxime ægrotanti ob facinora nuper geſta ſalutem afferre capitis.* Infidelis eſt, inquam, hæc interpretatio: ſi quidem fidelis ea dicenda eſt quam ſubjungam (ut certe hoc de ea teſtaturos puto qui Græca in lingua ſatis ſunt exercitati) hæc videlicet, *Qui patriæ, tanquam infirmiſſimæ* (vel, *maxime debili*, ſive *imbecilli*) *conſervare homines piaculares vultis.* Sed cohærentne iſta cum iis quæ proxime præcedunt? Cohærere nihil melius poteſt. Quum enim dixiſſet, *Quorum e numero quoſnam fore putatis qui patienter laturi ſint ſibi eripi quæ acceperunt? niſi omnia bellis implere vultis.* Quum (inquam) hæc dixiſſet, *niſi omnia bellis implere vultis*: ſubjungit, *vos qui patriæ conſervare vultis eos qui ſe ſcelere polluerunt*, vel *nefando ſcelere.* Quaſi dicat: Atqui hoc de vobis minime cuiquam credibile fuerit, vos videlicet omnia bellis velle implere, & in illis magnam hominum multitudinem amittere: quum patriæ contra veſtræ adeo vos moneat infirmitas, ex paucitate hominum, ut illi eos etiam conſervare velitis qui nefando ſcelere

Digitized by Google

Pag. 360. manus contaminarunt." H. STEPHANUS. Conf. p. 358, 26 ſq. & 377, 47.

L. 64 *ſqq.* Καὶ τὰ μὲν πόῤῥ. Hæc in Aug. & Vratisl. ſic diſtinguuntur: Καὶ τὰ μὲν πορῥωτέρω, τοῖς τε δεινοῖς ἔτι καὶ τοῖς φόβοις ἀφεστηκότα, ἐάσω. In edit. 1. non niſi poſt ἀφεστηκότα inciſa erat oratio; H. Stephanus nullam plane diſtinctionem verbis interſeruit. Quorum verborum ſi ea eſſet ſententia, quam in lat. verſ. expreſſi; dicendum fuerat τῶν τε δεινῶν καὶ τῶν φόβων. In eam fere ſententiam Candidus: *& hæc quidem quæ a difficillimis & tremendis rebus longe abſunt, omittamus.* Magis vero a vi verborum, in quæ libri omnes conſentiunt, receſſit Gelenius: *Nihil dicam de longinquis, quos metus hactenus continuit in officio.* Perſpecte autem & vere, ſi quid video, ſententiam auctoris noſtri expreſſit FREINSHEMIUS, Suppl. Liv. CXVI. 81. *Sed reges & nationes, & unde longinquior eſt metus, mitto.* Scilicet, nullam mutationem aut vim verbis inferendo, hoc dici videtur: *ſed ea quidem, quæ quoad periculum metumque* (nobis imminentem) *longius remota ſunt, omittam.*

Pag. 361. *CAP. CXXXIV. Lin.* 80. ἐργάσεσθαι ex emend. H. Steph. eſt. In ἐργάσασθαι conſentit cum reliquis Vratisl. Et ferri fortaſſe potuerat Aoriſtus, niſi & præcederet & ſequeretur futurum tempus. *L.* 83. „Cum nomine adject. ἀγνῶτα nihil deeſſe, ſed relinqui ſubaudiendum νῦν, putandum eſt." H. STEPHANUS.

Pag. 362. *L.* 85. „Puto ἀνωμαλίαν de iis dici qui faciunt *quæ ſibi conſentanea non ſunt*, ſed potius *quæ inter ſe repugnant:* ut illa duo, quæ hic proponit, facere, eſt ſibi ipſi repugnare. Gelen. *iniquitatem*, P. Candidus *inconſtantiam*, vertit: quæ interpretatio altera tolerabilior videtur." H. STEPHAN.

L. 86. „Gelenius ἱερὸν ἄνδρα non eſt interpretatus *ſacrum virum*, ſed *pontificem*. Sic autem in fine pag. ſeq. Piſo, εἰ θύειν με κωλύουσι τὸν ἀρχιερέα." H. STEPHANUS.

Ibid. ἀγηγερμένης. „Videri poſſet P. Candidus aliud legiſſe quam ἐγηγερμένης, quippe qui vertat, *ſenatu convocato.* Immo vero ne dubitandum quidem puto quin legerit ἀγηγερμένης,

ꝥ, & quin ita legi debeat. Sed malim *ſenatu congregato*, vel, *ſenatu coacto*. At vero apud Gelenium habemus *ſenatu inſpectante*, quod (etiamſi verum ſit) neſcio unde habeat: ſicut nec unde vocem *ſenatores*." IDEM STEPH. ἀγηγερμένης MUSGRAVIUS etiam repoſuit. Pag. 362.

CAP. CXXXV. Lin. 5. προσ(τ)εθῆναι recte Aug. & Vratisl. cum H. Steph. Et Candidus, *ut hoc etiam adderetur*. Pag. 363.

L. 12. ἀποικίας. In ἀποικίας conſentit Vratisl. cum ceteris.

L. 17. οὐ παθόμενον. Conſentit idem Vratisl. L. 32. τῶν τι καὶ ἄλλων. Sic & MUSGRAV. correxit. Pag. 364.

CAP. CXXXVII. Lin. 42. ὡς ἐπὶ κρημνόν, *tamquam in locum præruptum*, i. e. *munitum*. Pro quo Civ. III. p. 412, 23 ſq. eſt ὡς ἐς ἀκρόπολιν ἐχθροί: L. 53. τὸ Κίννα πάθος. Conf. ſupra cap. 126. Pag. 365.

L. 46. „His verbis, καὶ ἐς αἰτίαν ἀπορίας εἰρήνης ἀσφαλοῦς, aliquis primo aſpectu vix credat reſpondere iſta Gelenii, *pacis turbatores*. Nam, præterquam quod illud ἀσφαλοῦς omittitur, poſſint certe illa Græca verba dici etiam de quopiam qui pacis turbator haud vocari queat, quum per eum ſteterit quo minus pax ulla facta ſit: tantum abeſt ut pacem turbaverit. Ideo magis conſultum videtur, Græcis verbis inſiſtendo, reddere pluribus verbis, & *per quos fiat ut pace firma & ſtabili careamus*. Fateor interim, poſſe hæc ita etiam accipi, ut dicantur Brutus & Caſſius ac cæteri turbaſſe pacem, quæ alioqui firma futura erat. Atque huc facit objectio illa, pag. ſeq. [p. 368, 87.] ἀλλά τις, φασίν, ἔτι ὅρκος ἐς ἀσφάλειαν εἰρήνης ἂν γένοιτο;". H. STEPHANUS. Reſpicitur ad illa verba Antonii, p. 356, 99. δυσεύρετον γὰρ ἤδη τὸ ἀσφαλὲς αὐτῆς (τῆς εἰρήνης) &c. & ad Lepidi verba pag. 357, 21 ſqq. Neque adeo opus erat, ut ſolicitaret hunc locum MUSGRAVIUS, qui pro ἀπορίας fortaſſe ἐπηρείας legendum cenſuit, & conferre juſſit pag. 426, 37. ubi vocabulo ἐπήρεια uſus eſt Appianus.

L. 47. Quum vulgo in edd. (ſicut & in Vratisl.) jungerentur verba εἶναι ἐν ὑμῖν, & poſt ὑμῖν inciſa eſſet oratio; monuit H. STEPH. in *Adnot*. „Malim ita interpungere, ἃ δὲ περὶ τούτων

ἔχομεν εἰπεῖν, ἐν ὑμῖν ἐροῦμεν." Et eodem modo orationem diſtinxit Aug.

Pag. 365. b. *L.* 47 *ſq.* μεθ' ὧν καὶ τἄλλα &c. „Scriptum fortaſſe fuit, τἄλλα τὰ τῶν δημοκρατουμένων πράξομεν. At P. Candidus vel aliam ſequutus lectionem videtur, videlicet ἐπράξαμεν, non πράξομεν: vel ejus interpretatio depravata fuiſſe. Hanc enim apud eum habemus, *cum quibus & alia quæ ad popularem ſtatum pertinebant conſuluimus.* Dicendum enim alioqui erat, *cum quibus & alia quæ ad pop. ſtatum pertinebunt conſulemus.*" H. STEPHANUS.

Pag. 366. *L.* 53. εἰκότως αὐτῷ δεδιότι. „Quomodo *rationi conſentaneum* hoc δεδιότι eſſe dicemus? At δεδίττοντι tale videri poſſit, meo quidem judicio. Habet autem hoc verbum contrariam illi ſignificationem: quum δεδίττοντι ſit *metum incutienti*, ut δεδιότι eſt *metuenti.*" H. STEPHANUS. At *merito* ſane de incolumitate ſua *metuerat Cæſar*, qui arma patriæ intulerat, & tot nobiles viros libertatem remque publicam tuentes interfecerat. *Juravimus* autem ei, ait, quoniam ſupremam *poteſtatem* in manibus habebat; adeoque neceſſitate *coacti* juravimus: (cf. pag. ſq. l. 77 ſqq.) ſed non niſi *veniam præteritorum* juravimus; non impunitatem eorum quæ porro etiam ad opprimendam rempublicam eſſet moliturus. conf. init. cap. ſq.

Pag. 367. *CAP. CXXXVIII. Lin.* 76. Πότεροι οὖν ἐς τοὺς ἀσύλους. Sic & Vratisl. ignorans conjunct. καί.

L. 80 *ſq.* τὴν δὲ τῶν δημάρχων ἀρχὴν οὐχ ἱερὰν καὶ ἄσυλον οἱ πατ: ἡμ. „Perſuaſum habeo, poſt ἱερὰν καὶ ἄσυλον deeſſe hæc verba, οὐκ ἐροῦμεν, ἣν &c. aut alia ejuſmodi: ut ita ſcribatur hic locus, τὴν δὲ τῶν δημάρχων ἀρχὴν ἱερὰν καὶ ἄσυλον οὐκ ἐροῦμεν (vel οὐχ ἱερὰν καὶ ἄσυλον ἐροῦμεν) ἣν οἱ πατέρες ἡμῶν ἐν δημοκρ. &c. Alioqui certe ex accuſativis faciendi eſſent nominativi, ſicut in priori habemus membro nominativos. Verum & ita caſus mutando, illa particula ἣν inſerenda eſſet: hoc modo, ἡ δὲ τῶν δημάρχων ἀρχὴ οὐχ ἱερὰ καὶ ἄσυλος, ἣν οἱ πατ." H. STEPHANUS. Ferri tamen vulgata lectio, abſque additamento H. Stephani, poſſe videtur. *Neque verum eſt*, inquit, *a patribus noſtris tribunitiam poteſtatem &c.*

L. 82. „Non dubium eſt, quin ἐπαράσαντο mutari in ἐπηράσαντο debeat. Sunt autem obſervanda hæc verba, χωρὶς ἀνάγκης, quæ per antitheſin ponuntur: quum in priore membro dictum ſit contra, οὐχ ἑκόντες, ἀλλ' ὑπ' ἀνάγκης." H. STEPH. Pag. 367

L. 84. ταμιεῖα. Conſentit Vratisl. *L.* 85. τῶν ἀψαύστων καὶ ἐπαράτων ἐκείνων χρημάτων. Conf. p. 230, 41. In marg. cod. Reg. B. manu Guil. Budæi notatum eſt: Γρ. ἀθίκτων χρημάτων προσήψατο. Hanc lectionem cum Reg. A. & Edd. ſolam habet Vratisl. Pag. 368

CAP. CXXXIX. Lin. 91. πρὸς τύραννον. Conſentit Vratisl.

CAP. CXL. Lin. 1 *ſqq.* χρὴ δὲ ὑμᾶς, τὰ εἰκότα τιμωμένους τε &c. „Debuit Gelenius dicere potius, *Par eſt enim, ut qui æquo honore* &c: nam & hic particula δὲ rationem reddit. Male autem τὰ ἴσα jungit cum præcedentibus, quod ad ſequentia pertinet: [At τὰ ἴσα non cum præcedd. conjunxit Gelenius, reddens, *eumdem quoque affectum rependatis patriæ.*] male etiam patriæ mentionem inter præcedentia omittit. Sunt & alia quæ in hujus loci interpretatione deſiderans, ita malim eum reddere: *Oportet enim ut vos, qui quantum par eſt honoris aliaque a patria conſequimini, eam, vos emittentem, non minore viciſſim honore afficiatis.* At Gelenius ita: *Cæterum par eſt, ut qui æquo honore eſtis & haberi vultis cum reliquis, eumdem quoque affectum rependatis patriæ.* In qua interpretatione, putavit ſe his verbis, *& haberi vultis*, exprimere hæc, καὶ περιποιουμένους: quaſi patria honorem ſeu honorarium ipſis non daret, niſi id ab ea contendentibus. Verum minus eſſet patriæ beneficium: ut omittam, aliquid coactum habere iſtam hujus participii interpretationem. At hoc de mea dici non poteſt: quam ut adjuvarem, addidi vocem *aliaque*; verum huic loco tam convenientem, ut etiam multis videri omiſſa poſſit: tanquam ita ſcripſerit Appianus, τὰ εἰκότα τιμωμένους τε καὶ ἄλλα περιποιουμένους ἐκ τῆς πατρίδος: niſi quis malit τἄλλα, quod reddatur *cætera.*" H. STEPHANUS. At non video, cur adjectum vocab. τἄλλα velimus; quandoquidem accuſativus τὰ εἰκότα pariter ad περιποιουμένους atque ad τιμωμένους poſſit referri, Pag. 369

referenduſque videatur. In verſ. noſtra lat. pro *quod æquum*
Pag. 369. *eſt rependatis*, poterat poni, *paria rependatis*.

L. 3. τὰ ἴσα τὴν ἐκπέμπουσαν ἀντιγεραίρειν. „ Interpunge poſt ἴσα, [puto, *ante* ἴσα ſcribere voluiſſe Stephanum :] ne, cum Gelenio, præcedentibus jungas quod ad ſequentia pertinet, uti monui in annot. præcedente ; ſicut & de voce ἐκπέμπουσαν ab eo prætermiſſa. Dicuntur autem hæc (ſicut & p. 539. [421, 54.] οἱ μὲν γὰρ ἐκπέμψουσιν, ἂν σωφρονῶσι, τὸν δῆμον ἐπὶ τὰς ἀποικίας) de communi patria, Roma videlicet, emittente illos in ea loca ubi ſedes ſuas poſituri erant, agros ſibi ab ea donatos poſſidentes. Atque hoc vocat οἰκίζειν ſive συνοικίζειν, in hac ipſa pagina. Nam circa ejus medium [p. 370, 18] dicit, καὶ ἐς τὸ μέρος (videlicet τῆς γῆς) ᾤκιζον τοὺς ἐστρατευμένους. Ubi Gelen. vertit *deducere colonos futuros* ; P. Candidus, *juſſit incolere eos* : & paulo poſt, ὑμᾶς συνῴκιζεν, [lin. 21.] *vos in colonias deducebat* ; at ille alter interpres, *incolatum habere voluit*. Quinetiam in fine pag. præc. [p. 368, 96.] dictum de iiſdem fuit, τῶν ᾠκισμένων ἢ οἰκισθησομένων : ubi Gelenius *deductos aut deducendos* dicit ; alter, *incolentes vel incolatum habituros*. Atque ut συνῴκιζεν in eo quem modo attuli loco habemus, ſic etiam συνοικισμὸν, p. 517. [371, 47.] Jam vero & ἀποικίας ſuas habere dicebantur qui ita συνῳκίζοντο, ſive ᾠκίζοντο. Legitur enim pag. 536. [416, 75.] καὶ ὅσοι καταδεχθέντες εἰς τὰς ἀποικίας ἐπιμένουσι τῇ πόλει. Et 539. [421, 54.] circa principium, ἐμπέμψουσι τὸν δῆμον ἐπὶ τὰς ἀποικίας. Et 533. [408, 44 ſq.] οἱ δὲ τῷ Καίσαρι στρατευσάμενοί τε καὶ ἐς κληρουχίας διῃρημένοι συνέτρεχον ἐκ τῶν ἀποικιῶν. Verum & ἀποικίδας πόλεις legimus in fine pag. 546. [437, 36 ſq.] ἤδη πολλοὺς περιέπεμπεν ἔς τε τὰς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἀποικίδας πόλεις· loquitur autem de Octavio. Præterea in loco illo pag. 533. obſerva etiam κληρουχίας eadem de re dici, ſicut & in fine pag. 515. [368, 95.] ταῖς κληρουχίαις, & pag. 517. [372, 62.] τὴν κληρουχίαν. Cæterum de hoc etiam monebo lectorem, quum dicitur initio hujus paginæ, [eo ipſo loco, in quo nunc verſamur,] τὰ ἴσα τὴν ἐκπέμπουσαν ἀντιγεραίρειν, perinde eſſe acſi diceretur, τὰ ἴσα αὐτὴν (videlicet τὴν πατρίδα) ἀντιγεραίρειν, τὴν

Digitized by Google

ἐκπέμπουσαν ἐς γῆν ἢ τιμᾶσθε ὑπ' αὐτῆς, vel, εἰς κληρουχίας, (ut in fine pag. præc. [368, 95.] habuimus ταῖς κληρουχίαις) αἷς, ὥσπερ ἀριστείοις, ὑμᾶς τιμᾷ. Ita enim ἀριστεῖα dici videmus in hac pag. [l. 12.] non procul ab eo de quo agitur loco." H. STEPH. Pag. 369.

At mihi quidem perſpicuum videtur, verbum ἐκπέμπουσαν h. l. non intelligendum eſſe ἐκπεμπ. ἐς ἀποικίας, ſed ἐκπεμ. ἐς στρατείαν ἐπὶ Κελτοὺς ὑπὸ Καίσαρος. Atque id ſtatim verba proxime ſequentia indicant: ὑμᾶς δ' ὁ δῆμος ἔδωκεν ἐπὶ Κελτοὺς καὶ Βρεττανοὺς τῷ Καίσαρι. Ubi conjunctio δὲ in cauſali notione accipienda eſt, idemque quod γὰρ valet: *populus enim vos Cæſari adtribuit* (ad bellum) *adverſus Gallos Britannoſque* (gerendum.) Notum eſt autem, atque etiam diſerte Appianus cap. 13. p. 191. docuerat, *a populo* Galliam Cæſari & quatuor legiones olim fuiſſe decretas. Atque eodem modo accipienda puto verba, quæ paulo inferius p. 371, 35. legimus, quæ mendoſa H. Stephanus (ut mox videbimus) judicaverat, τῶν ἐπὶ Κελτοὺς ὑμᾶς αὐτῷ Καίσαρι στρατευσάντων, ubi στρατεύειν activa notione ſumitur, *eorum qui vos ipſi Cæſari, ut ei militaretis, adtribuerunt.* Atque eodem modo Caſſius, in oratione ad milites, Civ. IV, c. 98. p. 656. *neque vero*, ait, *ſi qui veſtrûm ſub Cæſare olim ſtipendia fecerunt, ea nunc cogitatio movere vos debet. Etenim tunc quoque non Cæſari militavimus, ſed patriæ.*

CAP. CXLI. Lin. 35. „Aperte mendoſa eſt hæc lectio, τῶν ἐπὶ Κελτοὺς ὑμᾶς αὐτῷ Καίσαρι στρατευσάντων. Sed non minus aperta eſt (meo quidem judicio) ejus emendatio: ſi videlicet ſcribatur, τῶν ἐπὶ Κελτοὺς, ὥσπερ ὑμᾶς, [ὥσπερ ὑμεῖς, ſcribere voluiſſe videtur,] αὐτῷ Καίσαρι στρατευσάντων. Gelenius a me diſſentire non videtur, quum vertit, *ſociorum expeditionis Gallicæ.* At P. Candidus ita reddit hunc locum, ut, quid ſibi velit, vix quiſquam intellecturus ſit: tantum abeſt ut quam ſequutus ſit lectionem, poſſit animadvertere. Hæc enim ſunt ejus verba, *eorum videlicet qui vos ſupra Celtas Cæſaris militiæ conjunxerunt.*" H. STEPHANUS. Quin potius τῶν ὑμᾶς στρατευσάντων nil aliud videtur eſſe, niſi ὑμᾶς Pag. 371.

Digitized by Google

Pag. 371. ἐπιπεμψάντων ἐς στρατείαν. ' Confer quæ paulo ante monuimus ad p. 369, 3.

L. 50. ἐποίουν τοῖς ὁμοεθνέσι. Conſentit Vratiſl.

Pag. 372. *L.* 56 *ſq.* „ Agnoſcit προεκινδυνεύσαμεν & P. Candidus: Gelenius tamen legit προεκινδύνευσαν. Sed ferri poteſt προεκινδυνεύσαμεν, etiamſi jam ſeipſum & Caſſium nominaverat: tanquam diceret, οὐχ οἵδε πάντες οἱ τῆς ὑμετέρας ἐλευθερίας μεθ' ἡμῶν προεκινδύνευσαν." H. STEPHANUS.

L. 59 *ſq.* οἷς τὴν τιμὴν *&c.* MUSGRAVIUS aut deletum voluit οἷς, aut in ὅτι vel in οἳ mutatum, & præterea pronom. ἡμεῖς *l.* 60. juſſit delere. Mihi nihil novandum videtur. οἷς (intell. ὁμοεθνέσι,) τοῖς ἀφῃρημένοις (τὴν γῆν,) ἡμεῖς ἀποδώσομεν τὴν τιμὴν τῆσδε τῆς γῆς.

Pag. 374. *CAP. CXLIII. Lin.* 91. ἔθος γάρ τι Vratiſl. cum Aug.

L. 96. Quum vulgo eſſet, ἐπεὶ καὶ Πείσωνος, MUSGRAVIUS ἔπειτα Πείσωνος repoſitum voluerat.

Pag. 375. *L.* 5 *ſq.* ἦν γὰρ δὴ (ὁ Ἀντώνιος) Καίσαρι κατὰ μητέρα συγγενής. Sic utique legendum pro mendoſo κατὰ μέρη, quod haud dubie ex ſcripturæ compendio perperam accepto ortum eſt. Mater Antonii Julia fuit, & avunculus ejus (θεῖος πρὸς μητρὸς, ut ait Plut. in Ant. p. 924.) L. Cæſar. Conf. Dion. XLVII. 6. Vellej. II. 67. Adde Noſtrum Civ. V. 796, 4 ſq. Civ. IV. 546, 44. & p. 579, 16 ſq.

Pag. 376. *CAP. CXLIV. Lin.* 29. ὑμεῖς ἡμῶν recte Vratiſl. cum aliis.

Pag. 377. *CAP. CXLV. Lin.* 34. Verbum εἶναι, poſt ἐξώλεις, agnoſcit Vratiſl. cum Regiis. *L.* 41. ἐπικαταψήχων cum Aug. dedit idem Vratiſl. *L.* 45 *ſq.* τὰ μέλλοντα, intell. μᾶλλον, niſi pro μεγάλων malis μειζόνων. Sed in μεγάλων conſentiunt libri.

Pag. 379. *CAP. CXLVI. Lin.* 71. συνωδύρατο. Malim revocatum imperfectum συνωδύρετο, quod etiam dat Vratiſl. cum Regiis & Edd. *L.* 76. C. STEPH. *in Var. Lect.* „ lege εὖ ποιήσεις." Et ſic ded. Reg. A. & Aug. cum H. Steph. *L.* 77. Ἐμὲ δὲ καὶ τούσδε *&c. Men' ſervaſſe, ut eſſent qui me perderent.* — „ Carmen ex Pacuvii Tragœdia, cui titulus: Armorum judicium." P. CANDIDUS, *ad marg. verſ. lat.*

Digitized by Google

L. 78. οὐκ ἔφην ἔτι recte Aug. Sic pag. ſq. lin. 92. οὐκέτι ἐντυχών. *Pag.* 379.

Cap. CXLVII. Lin. 88. ἐπὶ λέχους. Conſentit Vratisl. *Pag.* 380.

Cap. CXLVIII. Lin. 12 *ſq.* τὴν πομπὴν διαφανεστάτην οὕτως. *(funeris) pompam ſplendidiſſimam.* Nec vero opus erat, particulam *quamvis* cum Gelenio interſerere. *Pag.* 381.

Cap. CXLIX. Lin. 27. Ἀνθεστηριῶνος μάλιστα μέσου. De Codice *Reg. C.* quem ad h. l. & ſæpius deinceps citavi, dixi in Præfat. huic volumini præmiſſa. Eadem autem duo verba, μάλιστα μέσου, quæ aberant vulgo ab Editis, exhiberi etiam in Cod. Reg. mſpto, *Num.* MDCLXXII, monuit me doctiſſimus Academiæ Inſcript. Socius DE SAINTECROIX; qui, quum olim eruditum opus elaboraret de æſtimanda fide Scriptorum qui Alexandri M. res geſtas illuſtrarunt, Codice illo in Bibliotheca Regia erat uſus. Nempe in illo Volumine, plurima Plutarchi Scripta complexo, quoniam poſt Plutarchi Vitas Alexandri & Cæſaris deſideratur vulgò ejuſdem Scriptoris *Comparatio Alexandri & Cæſaris*, inſerta ſunt poſtrema hæc capita libri II. Appiani de Bellis Civilibus, in quibus Scriptor Noſter hiſtoriam Cæſaris Comparatione inter hunc & Alexandrum inſtituta concludit. *Pag.* 382.

L. 43. τῆς θαλάσσης ἀνακοπείσης, *repercuſſo mari.* Sic fere etiam Joſephus Antiquit. Jud. II. 16, 5. tranſitum hunc Alexandri M. per Pamphylium mare cum tranſitu Iſraëlitarum per mare Rubrum conferens, τοῖς περὶ τὸν Ἀλέξανδρον, ait, - - - ὑπεχώρησε τὸ Παμφύλιον πέλαγος, καὶ ὁδὸν ἄλλην οὐκ ἔχουσι παρέσχε τὴν δι' αὐτοῦ, &c. Ad quem locum HUDSONUS: „Ita viſum eſt etiam Appiano de B. C. lib. II. & Arriano de Exped. Alex, lib. II. Sed error revincitur ex Strabone lib. XIV. pag. 666. (qui ſcribit Alexandrum maris æſtu obſervato exercitum tranſmiſiſſe &c.) & ex Artemone in prima Senecæ Suaſoria, & Plut. in vita Alex. p. 674." Cf. Plut. ib. p. 673. *Pag.* 383. *Pag.* 384.

L. 53. In δέξασθαι, quod ad Ἑλλάδα refertur, conſentit Vratisl.

Cap. CL. Lin. 76. μόνην ἐκ διαστήματος ἀνίσχων τὴν ἀναπνοήν. Suſpicari quis poſſit, ἀνίσχων τὴν κεφαλὴν ἐς ἀναπνοήν. Sed nil variant codices. Itaque, ſi vera lectio eſt, metonymice intel. *Pag.* 385.

Digitized by Google

Pag. 386. legendum erit vocab. ἀνεπαινοῦν. *L.* 85. τοῦ εἰρκτοῦ. Conſentit Vratisl.

Pag. 387. *CAP. CLI. Lin.* 5. ἐκ Διὸς ἥλιον. Sic & Vratisl.

Pag. 388. *CAP. CLII. Lin.* 27 *ſq.* Quum περιφόβου γε ὄντος vulgo legeretur, MUSGRAVIUS περιφόβου γεγονότος repoſitum voluerat.

L. 34. Πειθαγόρας. Vide mox *l.* 40. Conf. Arrian. VII. 18.

Pag. 389. *L.* 38. ἐπιβουλὴ γίνοιτο. Vratisl. cum aliis.

CAP. CLIII. Lin. 49. ἀδοὺς. Sic & MUSGRAV. correxit.

Pag. 390. *L.* 55. Μάντις ἄριστος ὅστις εἰκάζει καλῶς. Euripidi jambum hunc tribuit Plutarch. de Oraculor. defectu, & Arrian. Exped. Alex. VII. 16. Sed ut metro conſtet ratio, recte apud hunc Μάντις δ᾽ ἄριστος *&c.* legitur, quemadmodum apud Cic. ad Attic. VII. 13. Latine eumdem verſum Cicero expreſſit de Divin. II, 5.

L. 62 *ſq.* ἐπὶ ποταμὸν Παλλακόπαν. Sic & Vratisl. Vide Arrian. VII. 21. De fluvio iſto, vel potius foſſa ex Euphrate ducta, pluribus egit Jac. Gronovius, ſingulari Exercitatione *de Foſſa ex Euphrate*, quam editioni ſuæ Arriani de Exped. Alexandri M. adjecit. *L.* 64 *ſq.* κωλύει τὴν Ἀσσυρίδα γῆν ἄρδειν καὶ ἐπιπλεῖν, *impedit, quo minus Aſſyria regio irrigari & navigari poſſit.* Scilicet, ob foſſam iſtam æſtivo tempore ita rara fit aqua in alveo Euphratis, ut nec navigari fluvius poſſit, nec ex eo campi poſſint irrigari. Conf. Strab. XVI. 740 ſq. Verbo eamdem rem tetigit Noſter, Syr. p. 620, 28 ſq. Pro ἐπιπλεῖν repoſitum πιμπλεῖν voluerat MUSGRAV.

L. 65 *ſq.* ἐπινοοῦντα δὴ - - καὶ ἐπὶ τοῦτο ἐκπλέοντα. Ante ἐπινοοῦντα per errorem punctum majus irrepſit, pro minori interpunctione, quam recte hic dederant ſuperiores editiones. Suſpenſa autem videri præcedens oratio poteſt; quum nominativi ἐπελθὼν & πλέων (*l.* 6 *ſq.*) nihil habeant conſequens, quo ſecundum grammaticam rationem apte referantur. Et commodius utique magiſque perſpicuo nexu procederet oratio, ſi paulo ante, pro ἐπελθὼν & πλέων, ἐπελθόντα & πλέοντα legeretur. Neque tamen vel intercidiſſe quidquam, (quæ fortaſſe ſuſpicio oboriri alicui poterat) vel mutandum eſſe, mihi videtur. Nam quoad ſententiam manifeſte hæc verba,

Digitized by Google

ἐπανιοῦντα δὴ - - καὶ ἐπὶ τοῦτο ἐκπλέοντα cohærent cum illis ἐπελθών γε μὴν καὶ πλέων κατὰ τὸν Εὐφράτην: *Poſtquam vero intraverat, flumine deinde Euphrate vectus, - - cogitans ſcilicet munire fluvium, & eam ob cauſam enavigans ex urbe, dicitur cavillatus eſſe in Chaldæos.* Sed quod ad rationem grammaticam adtinet, in verborum conſtructione ἀνακολουθία hæc eſt, ut ad illos nominativos ἐπελθὼν & πλέων, qui conveniebant cum præced. ἰδὼν, inferatur deinde verbum φασὶν, quod accuſativum poſtulabat. Mollitur autem (ſicuti in hoc genere, optimis Scriptoribus frequentato, fieri ſolet) ἀνακολουθίας hujus offenſio per interjectam parentheſin, ἐς τὸν Εὐφράτην &c. & ipſe tranſitus ad diverſam conſtructionem munitur planiorque redditur inſerta partic. δὴ, quam opportune (*l.* 65.) obtulit cod. Reg. C. pro δὲ, quæ vulgo hic legebatur. ἐπὶ τούτῳ (*l.* 66.) pro vulg. ἐπὶ τοῦτον reſtituendum eſſe, præclare etiam Musgrav. viderat. Pag. 390.

Cap. CLIV. Lin. 80. μετεωρολόγοι. Articulum οἱ præpoſitum volebat Musgrav. Pag. 391.

ADNOTATIONES

AD APPIANI LIB. III. DE BELLIS CIVILIBUS.

Cap. II. Lin. 10. ἐπιψηφισμ. ἀμνηστίας recte Reg. B. & Aug. Pag. 393.

L. 13. Ἀμάτιος ἦν ὁ Ψευδομάριος. Vide Liv. Epit. CXVI. Cic. Att. XII. 49. & XIV. 6. 7. 8. & Or. Phil. I. 2. *Herophilum* ei nomen fuiſſe ait Valer. Max. IX. 15, 2. *L.* 23. Τίλλιος δὲ Κίμβερ. Vide ad p. 331, 79. *L.* 28. ὑπέμενον ἐν ἄστει ὑπ' ἀνάγκης. Defectam eſſe vulgo orationem, ſatis patebat, etiamſi lacunam vacuo relicto ſpatio non manifeſte proderet codex Reg. B. Unde Car. Stephanus aſteriſco etiam notaverat hunc locum. Nec vero difficile erat, ſententiam eorum quæ interciderunt perſpicere. Verba autem veriſimile utique eſt Pag. 394.

Digitized by Google

Pag. 394. incepiſſe a ſyllaba ὑπ, a qua ad ſequentia verba ὑπ' ἀνάγκης, quæ ab eadem ſyllaba incipiunt, aberravit librarius. Itaque verbo ὑπομένειν h. l. uſum eſſe Appianum mihi perſuaſi, quo & alibi eadem notione uſum reperio. Annibal. 302, 33 ſq. τοὺς ὑπομένειν ἀξιοῦντας, *qui manere, quam proficiſci, malebant.* Civ. V. 782, 62. τῇ Ἀντωνίου γνώμῃ ὑπομεμενηκώς, *in Antonii ſententia permanens.* Pro verbis autem ἐν ἄστει ſi quis τῇ πόλει malit, ipſius etiam Appiani auctoritate poterit niti: ſic enim ille, Civ. IV. 534, 49 ſq. Αἰνείαν.. τῇ πόλει διὰ τὰς ἐν αὐτῇ χρείας ὑπομένειν. Non ſatisfacere autem videtur medela, quam huic loco adferre MUSGRAVIUS tentaverat, ita legens: „ἔτι δὲ ὄντες ἀργοὶ καὶ στρατηγοὶ, ὑπ' ἀνάγκης καὶ εἴδει διατάγμασιν" &c. Pro ὑπ' ἀνάγκης perperam Aug. ὑπ' ἀνάγκῃ habet. conf. p. 400, 18 ſqq.

Pag. 395. *CAP. III. Lin.* 40. τοῦ Ἀματίου στρατιῶται. Rectius haud dubie τοῦ Αμ. στασιῶται legeretur: *adſeclæ Amatii.*

Pag. 396. *CAP. IV. Lin.* 58. ἐξ ἀφθόνου εὐνοίας. Candidus, *inſigne*
Pag. 397. *odium ex magna populi benevolentia.* *L.* 65. μυριάδας Ἀττικῶν δραχμῶν πεντακισχιλίας. Perperam Gelenius, *quingenties ſeſtertium* poſuit: rectius Freinsh. CXVII. 7. *bis millies.*

L. 69. μετὰ προθυμίας ἐξεδέχετο. Candidus: *facile* conceſſit. Pro μετὰ τοῦτον, quod mendoſe vulgo legebatur, ingenioſe MUSGRAV. μετὰ κρότου reponendum ſuſpicatus erat.

Pag. 398. *L.* 78. διὰ σφᾶς. Probam hanc lectionem (ex Cod. Reg. B.) retulit Guil. Budæus in Comment. Gr. Ling. p. 426. ad verbum περιίστημι. In eodem tamen Codice Reg. B. veræ iſti lectioni (ab eodem, ut videtur, Budæo) ſuperſcripta eſt altera lectio διασαφῶς, quam Reg. A. dabat. διασαφῶς ex διὰ ταῦτα σαφῶς corruptum eſſe, ſuſpicatus erat MUSGRAV.

CAP. V. Lin. 93 *ſq.* Ἐψηφισμένον. Non ſolicitanda hæc lectio. Jam ſæpius ejuſmodi nominativum participii abſolute poſitum obſervavimus.

Pag. 400. *CAP. VI. Lin.* 19. οὔπω Reg. A, Aug. Cand. & MUSGRAV. Conf. p. 394, 24 ſqq.

Pag. 402. *CAP. VII. Lin.* 45. οὐδενὶ, ἔφη. οὐδὲν, ἔφη edit. 1. mendoſe.

Digitized by Google

L. 58. τὰς φυλάς. Sic & MUSGRAV. Pag. 402.

CAP. VIII. Lin. 68. γυμνῆς ςρατοῦ. Cf. ea quæ continuo ſequuntur. Tam frequenter autem jam vocabula iſta, ςρατὸς & ςρατηγὸς, inter ſe commutata a librariis vidimus, ut nullo modo dubitare debuerim vel invitis mſptis noſtris verum reponere. *L.* 69 *ſq.* τὸν ἐν αὐτῇ ςρατόν. „ τὸν ἐν τῇ Συρίᾳ ςρατόν. Vox Συρίᾳ a ſeq. ςρατὸν abſorpta eſt." MUSGR. Mire. Quin potius ἐν αὐτῇ, intell. Μακεδονίᾳ, in qua qui fuerat exercitus, ad Parthicum bellum erat deſtinatus, adeoque Dolabellæ adtributus. Cf. p. 427, 53 ſqq. & 445, 63 ſqq. Pag. 403.

CAP. IX. Lin. 86. παρὰ τοῦ ςρατοῦ τις. Quum in Reg. B. mendoſe eſſet παρὰ τοῦ ςρατιοῦ τις, in margine (Guil. Budæi, ut videtur, manu) ſcriptum eſt παρὰ τοῖς ςρατιώταις. Pag. 404.

L. 87. ἐγίγνετο. Non Cæſari, ſed militibus, proprietatem verbi ſi ſpectes, ἐνεγίγνετο εὔνοια: Cæſari ἐγίγνετο εὔνοια παρὰ τοῦ ςρατοῦ. Fortaſſe tamen teneri etiam ἐνεγίγνετο potuerat, quod interdum pro ſimplici ἐγίγνετο, interdum etiam pro προσεγίγνετο uſurpatum reperitur. *L.* 90. παρ' αὐτῷ Aug. Et ſic repoſuit etiam MUSGRAV.

CAP. X. Lin. 96. οἱ φίλοι ἐκ Ῥώμης. Si intelligendi ſunt amici qui ex Urbe ad eum ſcripſerunt; mirum videri poteſt quod ſequitur, καὶ ὅτι μάθοι &c. Sed in ipſa etiam Urbe ſtatim neſciebatur, privato ne paucorum, an de communi ſenatus conſilio cædes eſſet patrata. Quod ſi ergo, ut conſentaneum eſt, e veſtigio ſtatim nuncium Cæſari miſerunt amici, nihil etiam tum certi de hac re illi ſignificare potuerant. Pag. 405.

CAP. XI. Lin. 27. ὁ δὲ οὐκ ἐπιλαβεῖν, ἀλλὰ καὶ &c. *Cæſar Octavianus* quidem vulgo adpellatus eſt: (vide Dion. XLVI. 47.) ſed hoc dicit Appianus, *ipſum ſe jam non amplius Octavium aut Octavianum, Octavii filium, ſed conſtanter Cæſarem, Cæſaris filium, adpellaſſe.* Conf. Spanhem. de Uſu Numiſm. Diſſert. X. T. II. p. 81. Attamen in Edicto Triumvirorum Civ. IV. cap. 8. *Octavium Cæſarem* ſeſe adpellat. Pag. 407.

CAP. XIII. Lin. 76. ἀνάξιος. An ἀντάξιος? *L.* 78. ὥσπερ ἐς τὴν Θέτιν. Forſan, ὥσπερ ἐκεῖνος ἐς τὴν Θέτιν. Pag. 410.

Digitized by Google

Pag. 410. *L.* 80. Αὐτίκα τεθναίην. „Verſus Homeri, [Ιλιαδ. Σ'. 98 ſq.] in quo Achilles queritur de morte Patrocli." P. Candidus, *in marg. edit. Venetæ.*

Cap. XIV. Lin. 89 *ſq.* καὶ λέγειν ἔτι ἐπισχοῦσα. Forſan

Pag. 411. καὶ ἀντιλέγειν. *L.* 97 *ſq.* τοὺς θετοὺς ἐπὶ μάρτυσι γίγνεσθαι τοῖς ςρατηγοῖς, *adoptionibus auctoritatem prætoris interponere.* Tenui Gelenii verſionem, qua recte expreſſa ſententia Scriptoris videtur. Ad verbum ſic fuerat dicendum: *adoptatos fieri* (nempe tales; id eſt adoptiones fieri) *teſtibus prætoribus.*

L. 5. προσαγορεύσεις. *Mendoſa lectio* ex ſuperioribus editionibus in noſtram tranſiit. *Corrige* προσαγορεύσεις, quod opportune offert Aug.

Pag. 412. *Cap. XV. Lin.* 14. ἐπεὶ περιέσωζες ἂν &c. „Magis uſitate dictum fuiſſet, ἐπεὶ περιέσωσας ἂν αὐτὸν, ἢ συνεκινδύνευσας." H. Stephanus.

L. 15 *ſq.* ὧν εἰ θάτερον &c. „Ita quidem P. Candidus, *quorum alterutrum futurum eſſet, honeſte tamen non affuiſti:* ſed Gelenii tam prudens eſt interpretatio, quam eſt illius imprudens. Ita enim vertit, *Horum duorum hoc poſterius ſi ſequuturum erat.* Magis tamen inſiſtens Græcis verbis dicere potuit, & debuit, *Horum* (vel *quorum*) *duorum alterum ſi ſequuturum erat, bene factum quod non aderas.* Quamvis enim non dubium ſit quin de poſteriori intelligi debeat, tamen id lectoris judicio relinquere, eſſe decentius videtur." H. Stephanus.

L. 16. καλῶς, ὅτι μὴ παρῆς. „Cum καλῶς non a librario omiſſum eſſe verbum ἔχει, ſed ipſum ſcriptorem reliquiſſe ſubaudiendum exiſtimo. Sed male P. Candidus, *honeſte tamen non affuiſti.*" H. Stephanus.

L. 17. γέρας. Præſtaret utique γέρα. Vide p. 414, 56. & ſupra, p. 351, 13. & ſæpius aliâs.

L. 18. εἰ καὶ - - ἔγνως. Gelenius: *quamvis compertum eſt.* — „In Gelenii interpretatione ſcribendum eſt, *quamvis compertum tibi eſt.*" H. Steph. Mihi in præterito potius temp. reddendum hoc verbum videbatur, *quamquam tu*

Digitized by Google

novetas &c. , Intellige, *adeoque tui potius cauſa, quam Cæſaris, videri potes illud feciſſe.* Pag. 412.

L. 21 *ſq.* ἅμα δ᾽ οὐκ ἦσαν ἐκεῖνοι τυραννοκτόνοι, εἰ μὴ καὶ φονεῖς ἦσαν. „R. Candidus ita: *non utique tyranni occiſores eſſe poterunt quin homicidæ ſimul ſint. Quamobrem itaque in Capit. confugêre?* ſenſum non aſſequens. At Gelenius: *quum tamen illi egregii tyrannicidæ, haud ſecus ac homicidæ, refugerint in Capitolium:* ſed nec ipſe quidem (ut opinor) ſenſum aſſequitur. Nam, aut valde fallor, aut hæc eſt mens Octavii: *Adde quod tyrannicidæ non erant; niſi forte ſimul & tyrannicidæ & homicidæ erant, ideoque in Capitolium confugerunt.* Perinde acſi diceret: *Adde quod tyrannicidæ non erant. Quod ſi tyrannicidas ſe fuiſſe dicunt, at ſimul ſe homicidas fuiſſe (id eſt homicidii ſibi conſcios) fateantur neceſſe eſt: quippe qui interfecto eo quem ut tyrannum ſe interfeciſſe dicunt, in Capitolium non ſecus ac homicidæ, confugerunt.* Sed vellem vocem φονεῖς, quam ſimpliciter *interfectores* ſonare ſcimus, neque hoc vocabulo, neque altero illo, *homicidæ*, reddi, verum alio quod non itidem de tyrannicidis quoque dici poſſet. Cur enim tyrannicidæ, interfectores quoque & homicidæ, id eſt ἀνδροφόνοι (quod in duobus hujus paginæ locis habes, ſicut pag. 548. [442, 9 ſq.] de iiſdem dicitur, ἀνδροφονίας αὐτοὺς ἁλώσεσθαι) non vocentur? Sed perinde loquitur Octavius, acſi φονεῖς, ſicut & σφαγεῖς, (quo non minus & magis etiam fortaſſe odioſo vocabulo appellantur ab Appiano cum alibi tum pag. 526. [393, 4.] initio libri tertii) haud vocandi eſſent qui eum quem per leges licet occidere, (ut per eas licere ſcimus tyrannum de medio tollere) interfecerunt: non ſecus quam ſiquis negaret, *percuſſores* aut *ſicarios*, aut etiam *latrones* dici eos debere qui talem hominem occidiſſent. Fateor tamen aliquanto magis generalia Græca illa φονεῖς & σφαγεῖς, quam hæc Latina, poſſe dici." H. STEPHANUS. Mihi fateor non ſatis perſpicua eſſe verba, quæ h. l. exhibent codices noſtri. Sententiam in verſ. latin. hariolando magis, quam interpretando, expreſſi.

Pag. 412. *L.* 23. ὡς ἐς ἱερόν. Præpoſitionem ἐς, quam ex conject. adjecerat H. Stephanus, habet Aug. Totum autem hunc locum, uſque ἐχθροὶ *lin. ſq.* (quamquam nulla præterea mutatione indigere videtur) ſic refictum voluerat Musgrav. „ἢ ὡς ἐς ἱερόν, ἁμαρτόντες καὶ ἱκέται, ἢ ἐς ἀνδροφόνον ὡς ἐχθροί. De poſtremis verbis conf. p. 365, 42.

L. 25 *ſq.* „Hanc lectionem, ἢ τῆς βουλῆς καὶ τοῦ δήμου εἴ τινες ἐφθάρατο ὑπ' ἐκείνων; mendoſam omnes fateantur neceſſe eſt. Spero autem fore ut iidem a me recte emendari confiteantur, ita ſcribendo, εἰ τῆς βουλῆς καὶ τοῦ δήμου μή τινες ἐφθάρατο ὑπ' ἐκείνων; Sic enim interdum haſce duas particulas εἰ & μὴ diduci videmus." H. Stephanus. At eadem ſententia, quam vult Stephanus, percommode verbis illis, quæ vulgo hic legimus, exprimi videtur. Etenim, niſi me omnia fallunt, πλῆθει - - ἢ εἴ τινες, idem certe valet atque πλῆθει - - εἰ μή τινες.

Pag. 413. *L.* 31 *ſq.* „Stare non poteſt hæc ſcriptura, ἀλλ' ἔστων καὶ ταῦτα οἱ διεφθαρμένοι σε βιάσασθαι. Puto igitur, primum quidem ἔστων mutari debere in ἔστω (immo vero perſuaſum id habeo) deinde οἱ διεφθαρμένοι mutari debere in τοὺς διεφθαρμένους. Ut intelligamus, ἀλλ' ἔστω, τοὺς διεφθαρμένους βιάσασθαί σε καὶ ταῦτα. Niſi forte magis veriſimile eſt ſcriptum fuiſſe, ἀλλ' ἔστω, καὶ ταῦτα οἱ διεφθαρμένοι σε ἐβιάσαντο." H. Stephan. — Scabra utique oratio videri poteſt, niſi medicinam aliquam adferas. Vide tamen, an ſtare vulgata lectio poſſit, hac ſententia: *Sed fuerint etiam* (*non nulli ad hoc*) *corrupti, ut te ad id faciendum cogerent.* Sic nimirum ordo naturalis verborum hic fuerit intelligendus, ἀλλ' ἔστων καὶ οἱ διεφθαρμένοι βιάσασθαί σε ταῦτα.

L. 33. καὶ αὐτοῦ σοῦ &c. „Suſpicor ſcriptum fuiſſe, αὐτοῦ σοῦ, ὡς δίκαιον, (vel, ὥς γε δίκαιον) ἐπιτάφιον εἰπόντος. Ac meæ ſuſpicioni favet P. Candidus, ita hunc locum vertens, *& commendatione, ut æquum fuit, in funere a te acta.* Fuiſſe autem hac oratione funebri accenſos populi animos, & ita quidem ut eum ceperit impetus domos percuſſorum Cæſaris incendere, ſcribitur initio libri tertii: ubi non

Digitized by Google

ſingulare ἐντάφιον; ſed plur. ἐνταφίους, habemus." H. STEPHANUS. Conf. Civ. II. p. 381, 1 ſqq. & p. 375, 4. Pag. 413.

L. 37. ἐστρατήγησας. Sic recte Reg. B. & Aug. Et monuit H. STEPHAN.: „Scribendum eſt ἐστρατήγησας. Vertit autem ita P. Candidus hoc loquendi genus, (quod non dubito quin multis novum futurum ſit:) *vel, ut dux, cum igne aut armis* [*non*] *accurriſti?* Hujus autem impetus populi quo ad incendendas domos percuſſorum Cæſaris ferebatur, mentio fit in fine pag. 526. [393., 11.]" Conf. præcipue Civ. II. p. 381, 1 ſqq.

L. 38 *ſq.* εἰ δίκης ἴδει κατὰ αὐτοφώρων. „Muto ἴδει in ἰδίου: nam ἴδει retinendo mutandi eſſent nominativi in dativos. Eſſe autem ſcribendum αὐτοφώρων, cuivis notum eſſe poteſt; ſed ſimul notandum eſt, αὐτοφώρων pro ἐπ' αὐτοφώρῳ ἁλόντων. Non abs re autem hoc dicit, εἰ δίκης ἰδίου: quum Amatium illum cujus fit mentio in principio pag. ſequentis, dicatur interfeciſſe χωρὶς δίκης." H. STEPHAN. Verba iſta εἰ δίκης &c. parentheſeos ſignis includenda, nobiſcum cenſuit MUSGRAV. Quo facto, bene habet ἴδει. αὐτοφώρων, pro vulg. αὐτοφόρων legendum, poſt Stephanum monuit etiam WESSELING. ad Diodor. T. I. p. 141. Amatium ab Antonio χωρὶς δίκης, nullo habito judicio, indicta cauſa, interfectum dixerat Appianus p. 395, 35 ſq.

CAP. XVI. Lin. 41. Ἀλλὰ Μάριος μὲν. „Apud P. Candidum *Amatius* vocatur, qui hic Μάριος. Illam autem ſcripturam defendit locus pag. 527. in principio: [394, 13.] niſi quis pro Μάριος ſcribendum putet Ψευδομάριος, quum ibi dicatur, Ἀμάτιος ἦν ὁ Ψευδομάριος, itidemque in fine pag. 563. [in orat. Piſonis, pag. 475, 68.] legamus τὸν Ψευδομάριον. Sed & ipſe Antonius vocat Amatium, in fine paginæ 549. [444, 56.]" H. STEPHANUS. At Cæſar conſulto *Marium* vocat, ut invidioſius videretur Antonii factum. Pag. 414.

L. 46. περιστάσαντι ἐς ἑαυτούς. Sic non opus eſt, cum MUSGRAVIO pro περιστ. ἑαυτοὺς reponere περιστάσαντι αὐτούς.

L. 57. Ἐπὶ τάδε μὲ δή. Sic recte Reg. B. a pr. manu, & Aug. Et adnotavit H. STEPHANUS: „Ex μοι facio μέ."

Pag. 415. *L.* 59. ἀκριβέστερον. „Malim ἀκριβέστατον. Fortaſſe autem & particula ὡς deeſt poſt ὅμως, quum ſcriptum fuiſſet, ὑμῖν τε δ' ὅμως ὡς ἐς ἀκριβέστατον φίλον." H. STEPHANUS.

L. 62. τοῦτο γὰρ αὐτὸν &c. „Deeſt aut ſubaudiri debet verbum φασί: hoc enim aliquando ὑπακούεται. Gelenius tamen vertit, *id enim fecit ambigere illum, dum de ſucceſſore cogitat.* Itidemque P. Candidus ante illum verterat, *Hæc enim res dubitationem illi attulit plurimam, de ſucceſſore cogitanti.*" H. STEPHANUS. Subintelligendum aliquando omittitur verbum φασὶ, in ſtylo hiſtorico: an vero in hujuſmodi quoque oratione omitti citra vitium poſſit, dubito. Itaque, niſi librariorum errore hic excidit φασὶ, aut οἶδα, aut aliud ſimile verbum; in parentheſi hæc videntur collocanda, tamquam obſervatio a Scriptore interſperſa. Sic autem etiam verbum ἔφη ſive adjici ſive intelligi poterit; ut hæc ab eodem quidem Octavio dicta intelligantur, ſed obliqua vel infinita, quam dicimus, oratione a Scriptore relata ſint.

CAP. XVII. Lin. 66 *ſqq.* καὶ πρὸς αὐτοῦ σοι Καίσαρος &c. — „Deſunt nonnulla: ſed conjectura mihi videor aſſequi, ſi non, quæ ſint, at qualia ſint. Scribo igitur (quædam ſimul emendans) καὶ πρὸς αὐτοῦ τοῦ Καίσαρος (vel, αὐτοῦ γε τοῦ Καίσαρος), δέομαί σου ς μάλιστα μὲν τι καὶ τῶν γεγονότων μεταθέσθαι θέλειν. Sciunt certe vel qui mediocrem Græcæ linguæ cognitionem adepti ſunt, ante εἰ δὲ μὴ ſæpe præcedere in priori membro μάλιστα μέν. Non ſum alioqui neſcius, eos qui P. Candidi interpretationem legent, ex ea judicaturos ipſum longe aliam lectionem ſequutum eſſe. Ita enim ille: *In futurum itaque, Antoni, ſi qua deorum immortalium, ſi qua tibi Cæſaris reverentia ineſt, quippiam ex his quæ facta ſunt velis immutare.* Sed quid de ea quam ſequitur lectione ſuſpicabimur? an eam ex conjectura, an vero ex alicujus exemplaris autoritate ſequi? Hoc poſterius vix credo, quoniam inſeri verba Græca non poſſunt, quæ Latinis ejus reſpondeant, quin pleraque mutentur. His enim (aut ejuſmodi) uſum fuiſſe verbis dicendum eſſet: ἐς δὲ τὸ μέλλον, ὦ Ἀντώνιε, εἴ τις σοὶ θεῶν φειδὼ, εἴ τις σοὶ αὐτοῦ τοῦ Καίσαρος αἰδὼς ἔνεστι, μάλιστα

μὲν τι

Digitized by Google

μέν τι καὶ τῶν γεγενότων μεταθέσθαι θέλε· vel, εἴ τις σὲ θεῶν φιλίων καὶ αὐτοῦ τοῦ Καίσαρος αἰδὼς ἔχει· ſicut paulo poſt legimus, εἰ δὲ σὲ τῶν ἀνδρῶν τὶς ἢ τῆς βουλῆς αἰδὼς ἔχει. Quid ſi vero hic locus alterum illum ita interpretandi occaſionem P. Candido (alicujus fortaſſe conſilium ſequenti) præbuit?" H. STEPH. — Candidi verſio hujus loci non tam longe a vi verborum, quæ vulgo in editis & ſcriptis noſtris libris legimus, recedere videtur, ut diverſam lectionem ſecutus interpres ille debeat putari. Ceterum notum eſt, ante εἰ δὲ μὴ ſæpe apodoſin membri præcedentis (καλῶς ἔχει, καλῶς ἂν εἴη, aut aliquid ſimile) per ellipſin vel per ἀποσιώπησιν quamdam, in mente retineri. Pro αὐτοῦ σοι Καίσαρος, malim (ut infra contextum dixi) αὐτοῦ φίλου σοι Καίσαρος. μέντοι recte in μέν τι mutandum ſtatuit Stephanus. MUSGRAVIUS nomen τι inferius inſeruit, εἰ μέντοι καὶ τῶν γεγονότων τι μεταθ. Sed particulæ μέντοι non erat hic locus. Pag. 415.

L. 71. „Omiſit Gelenius interpretationem harum vocum, καὶ τάδε μὲν ἀμφὶ τούτων. Jam autem & P. Candidus eam omiſerat: ſed neceſſariæ tamen videntur, quum ad tranſitionem neceſſariæ ſint, quam huic loco merito fuiſſe adhibitam exiſtimo. Poſſunt autem illa ſic verti, *Et hactenus quidem de his.* Eſt enim ἀμφὶ τούτων pro περὶ τούτων." H. STEPHANUS.

L. 72. ὅπως ἔχει μοι. Sic & H. STEPHANUS pro vulg. ἔχῃ ſcribere juſſit: „Scribe ἔχει." Pariter MUSGRAV. Pag. 416.

L. 74. ἵνα μὴ βραδύνων ἀχάριστος εἶναι δοκοίην. „Male hic ἀχάριστος a P. Candido redditur *ingratus.* Ego verba hæc, ἵνα μὴ βραδύνων, ἀχάριστος εἶναι δοκοίην, ſic verti poſſe crediderim: *Ne, cunctando, facere videar quod gratiam nullam mereatur.* Alioqui & Gelenius ſenſum aſſequutus eſt, quamvis liberius vertens; hæc enim ſunt ejus verba, *Ne beneficium cunctatione perdat gratiam.*" H. STEPHANUS.

L. 76. „Neuter interpres verbum τρίβοιντο, reddidit. Dicuntur autem τρίβεσθαι ii quorum *facultates velut atteruntur.* Sed interpungendum eſt poſt τῇ πόλει. Nam hæ voculæ δι' ἐμὲ cum illo verbo τρίβοιντο junguntur. Intelligo autem

δι' ἐμὲ, *propter meam cunctationem.*" H. STEPHAN. Mihi τρίβεσθαι nil aliud h. l. ſignificare, niſi *differri, morari*, videtur.

Pag. 417. *CAP. XVIII. Lin.* 97. „ ἡγεμονίαν ἂν ἴδοσαν. Expunge particulam ἂν." H. STEPHANUS. Recte: & ignorat eam Reg. B. a pr. manu & Aug. Delereque etiam juſſit MUSGRAV.

Ibid. οὐδὲ τῶν βασιλέων. Non erat, cur οὐδὲ in ἀπὸ mutatum MUSGRAV. voluerit.

Pag. 418. *L.* 8 *ſq.* „ Pro his, τύραννος ὁ Καῖσαρ ἐγίγνετο (niſi forte particula ἂν deeſt) Gelenius, *Cæſar factus eſſet tyrannus*; at melius P. Candidus, *tyrannus habitus fuiſſet Cæſar:* ut pag. 548. [442, 7.] ὅταν μὴ Καῖσαρ εἶναι δόξῃ τύραννος· verum paulo poſt [ibid. l. 9.) dicitur eodem ſenſu, ὅτι μὴ Καῖσαρ εἴη τύραννος." H. STEPHANUS.

L. 13 *ſq.* ἀτιμοῦσι. Sic & MUSGRAV. repoſuit. Et ſic infra, p. 433, 56 ſq. omnes in ἀτιμουμένῳ conſentiunt.

CAP. XIX. Lin. 17. Quum in edit. 1. non interciſa eſſet oratio inter ἐμαυτῷ & τυχεῖν, monuit ad h. l. H. STEPHANUS: „ Poſt ἐμαυτῷ interpungendum. Intelligit enim, *etiamſi periculum mihi crearem, & invidiam conflarem.* Sic autem in fine p. præc. [initio hujus noſtr. pag.] ait, ſe ratione non habita τοῦ καθ' ἑαυτὸν ἀδεοῦς καὶ ἀνεπιφθόνου, permittere noluiſſe ut præmia percuſſoribus Cæſaris, tanquam tyrannicidis, decernerentur."

Pag. 419. *L.* 25 *ſq.* τὰ νῦν σοι παρόντα λαμπρὰ &c. Immerito hic locus in Nota infra Context. a me ſolicitatus eſt. τὰ λαμπρὰ τῶν Καίσαρος opponere videtur Antonius illis quæ minime λαμπρὰ eidem propemodum accidiſſent, de quibus conf. p. 418, 9 ſqq. quin & ipſa ejus cædes minime λαμπρὰ fuerat. Sic non opus erit, pro τῶν Καίσαρος, τὰ Καισ. reponere. Quid vero ſpectaverit MUSGRAVIUS, ad τῶν Καίσαρος adnotans „ forte τὸ," mihi non liquet: fortaſſe τὰ ſcribere voluerat.

L. 28. τὰ ἐκλειφθέντα. Sic edit. 1. cum mſptis. Pro quo quum perperam in edit. H. Stephani irrepſiſſet ἐκληφθέντα, monuit ipſe STEPHANUS: „ Scribendum eſt ἐκλειφθέντα." — Dicit autem ea, quæ ad dignitatem Cæſaris tuendam præ-

Digitized by Google

termiſſa ſunt: nempe quod de cæde quæſtio non ſit habita, & percuſſoribus oblivio injuriarum, imo & provinciæ conceſſæ ſint. *L.* 29. ἐς ἀντίδοσιν τῶνδε ὧν ἔχρηζον, *ad compenſandum id quod ſenatus mihi conceſſit:* proprie, *ad compenſanda ea quæ ego* (pro Cæſare a ſenatu) *poſtulavi*, vel *quæ ego cupiebam.* Conf. pag. 442, 11. Minus recte Gelenius verbum ἔχρηζον in tertia perſon. plural. intellexiſſe videtur, *aut poſcentibus repenſum pro meritis.* Mire Candidus: *in retributionem eorum quæ a me geſta ſunt.* Pag. 419.

L. 32 *ſqq.* ἐνσημαίνῃ δὲ καὶ τῆς ἡγεμονίας με ἐπιθυμεῖν *&c.* — „Non animadvertit Gelenius, hæc verba, καὶ ἄχθεσθαι μὴ τυχόντα τῶν διαθηκῶν, & quæ proxime ſequuntur, ferri ad verbum ἐνσημαίνῃ, & iſta, οὐκ ἐπιθυμοῦντα μὲν, οὐκ ἀπάξιον δὲ ἡγούμενον εἶναι, per parentheſin poni. Hæc non animadverſa fecerunt, ut totum hunc locum in alium plane quam ſuum ſenſum acceperit, atque adeo in contrarium; dum etiam putat Antonium de ſe loqui, ubi Octavii de ipſo verba refert. Ac fuerunt tamen illi multa mutanda in hac ſcriptura, ut ſuam illam interpretationem adſtrueret. Quum enim in hac noſtra legamus, (adjectis tantum illis parentheſeos notis) ἐνσημαίνῃ δὲ καὶ τῆς ἡγεμονίας με ἐπιθυμεῖν (οὐκ ἐπιθυμοῦντα μὲν, οὐκ ἀπάξιον δὲ ἡγούμενον εἶναι) καὶ ἄχθεσθαι μὴ τυχ. τῶν διαθ. τῶν Καίσαρος, ὁμολογῶν μοι καὶ τὸ τῶν Ἡρ. &c. Quum, inquam, locus de quo agitur, ita ſcriptus ſit, & ſcribi debeat, Gelenius perinde illum vertit acſi ſcriptum eſſet, καὶ οὐκ ἀχθόμενον μὴ τυχόντα τῶν διαθ. τοῦ Καισ. ὁμολογοῦντι μοι καὶ τὸ τῶν Ἡρ. vel ita, ὁμολογῶ γὰρ μοι καὶ τὸ τῶν Ἡρ. Hunc igitur locum ita legens, hanc cum lectione iſta convenientem interpretationem ejus dedit: *Quod vero ſubindicas me principatum cupere, equidem, ut eum non affecto, ita non indignum me illo judico. Nec moleſtum eſt, non eſſe inſertum teſtamento Cæſaris, contento familia deducta ab Hercule.* At ego verum hujus loci ſenſum (quibuſcunque quis verbis ad eum exprimendum uti velit) eſſe hunc dico: *Subindicas præterea me principatum cupere, (quum eum non affectem quidem, ſed nec indignum me eo judicem;) & moleſte ferre quod non conſe-*

quutus ſim teſtamentum Cæſaris; quum interim fatearis,
Pag. 419. *familiam ab Hercule deductam mihi ſufficere.*"

„Ad illas autem voces [lin. 34.] quod attinet, μὴ τυχόντα τῶν διαθ. τῶν Καισ. in iis vertendis reddere verbum verbo contentus fui; quum alioqui dure illud dici fatear, *quod non conſequutus ſim teſtamentum Cæſaris;* ac non ſolum Gelenius, ſed ipſe etiam Candidus molliendum id putaverit: ſuo tamen ille modo, hic ſuo. Nam hic ita vertit, *non conſequutum fuiſſe Cæſaris adoptionem:* quum potius (meo quidem judicio) dicendum fuiſſet, *non conſequutum fuiſſe adoptionem ex Cæſaris teſtamento.* Quid ſi vero dicamus, Appianum, μὴ τυχόντα θέσεως ἐκ τῶν διαθηκῶν τῶν Καίσαρος, ſcripſiſſe? Hoc quidem ſuſpicari ſaltem fas ſit. Cæterum huc pertinentia verba habes pag. 536. circa finem, [p. 415, 61.] καὶ τάχα ἂν αὐτῷ καὶ θετὸν γενόμενον." H. STEPHANUS.

Pag. 420. *CAP. XX. Lin.* 45. τῶν ἰδιωτῶν πολλοῖς ἀμφισβητοῦσί σοι. — „Non habemus quo hoſce dativos referamus: ac videri poſſit opus fuiſſe potius genitivo quem abſolutum vocant, hoc modo, ἐπεὶ καὶ πολλῶν τῶν ἰδιωτῶν ἀμφισβητούντων σοὶ, &c. Sed cum minori mutatione ſatis commodam hujus loci ſcripturam habebimus, ſi legamus, ἐπεὶ καὶ τῶν ἰδ. πολλοὶ ἀμφ. σοὶ καθ' ἕνα τῆς οὐσίας, καὶ οὐκ ἀδύν. &c." H. STEPHAN.

L. 48. *ſq.* „Hæc verba, πάντα τῶν ἐν ἀρχαῖς καὶ δυνάμει νεμομένων μὲν εὐθὺς, malim ſic interpretari; *quum magiſtratus & qui in aliqua poteſtate conſtituti erant, omnia ſtatim inter ſe diſtribuerint.*" H. STEPHANUS.

Pag. 421. *L.* 54. ἂν συμφρονῶσι, intell. σοι, quod fortaſſe librariorum errore intercidit. *L.* 55. Ὁ δὲ δῆμός ἐστιν, &c. Ex Demoſth. περὶ Παραπρεσβείας, (T. I. pag. 383. edit. Reisk.) ubi perperam pro κῦμα *lin.* 57. pleræque editiones πνεῦμα habent: contra recte apud Demoſthenem editum erat ὁ μὲν - - ὁ δ' in maſc. ſcilicet ὁ δεῖνα ἐκ τοῦ δήμου, *alius ex populo, alius;* ut exponit Taylor ad loc. cit. (in Apparat Crit. Reisk. T. I. 409.) Atque illam ſcripturam Appiano reſtituendam putavi, pro ὁ μὲν, ὁ δ', quod conſentientibus mſptis noſtris editum fuerat.

Digitized by Google

L. 59. „Sicut hic dicitur, ἐς γένυ. ἐβλήθη, ita pag. 545 circa finem [435, 2 ſq.] κλίναντα ἐς γένυ." H. STEPHAN. Pag. 421.

CAP. XXI. Lin. 67. οἱ πολλοὶ ἔδεισαν περὶ τῷ νέῳ Καίσαρι. Si hanc lectionem teneas, ſententia erit, *timebant juveni Cæſari, ſoliciti erant de illo;* cui ſententiæ repugnare videntur ea quæ continuo ſubjiciuntur. Itaque, quemadmodum pag. ſq. l. 72. eſt ἐπὶ δὲ Ἀντωνίῳ μάλιστα, ſic hic utique ἐπὶ τῷ νέῳ Καισ. videtur legendum. *L.* 75. Οἱ δὲ τοῖς τότε. Quum οἱ καὶ τοῖς dediſſet edit. 1. conſentientibus mſptis; MUSGRAVIUS, inſerta conjunct. δὲ, οἱ δὲ καὶ τοῖς legit. Pag. 422.

CAP XXII. Lin. 82. ἕτερος ἑτέρῳ ἐπιλέγοντες &c. Vim horum verborum adcuratius exprimere in lat. verſ. ſtudui, quam fecit Gelenius, qui totum hunc locum ab init. cap. uſque *lin.* 84. ſic reddidit: *De agris etiam paſſim lites ei movebantur, aliis alios repetentibus privatim, bona etiam eorum parte ſpectante ad rempublicam, ut qui proſcriptorum fuiſſent aut exulum.* De re conf. p. 424, 7 ſqq.

L. 88. τά τε ὠνήματα τῷ πατρὶ ἐκ τοῦ δημοσίου γενόμενα ἐπιδεικνύς. Vereor, ne hic mendum ſubſit. ἐκ τοῦ δημοσίου aliàs eſt *ex publico, publicis ſumtibus:* (ſicut ἐκ τῶν δημοσίων, p. 475, 67.) ſed hoc loco contrariam potius ſententiam contextus requirit, ut ſuſpicari quis poſſit οὐκ ἐκ τοῦ δημοσίου γενόμενα. Si vera eſt vulgata lectio, intelligi debebit, Octavium demonſtraſſe, bona illa olim publica fuiſſe, & Cæſaris ære de publico emta, adeoque neminem privatum ea ſibi vindicare poſſe. Gelenius: *quamvis, quid pater emiſſet, indicabat inſtrumentis publicis:* commoda utique ſententia; ſed quæ a græcorum verborum vi aliena videtur. Pag. 423.

L. 92. ὥστε. ἔς τε, quod vulgo hic legebatur, nuſquam (ſi recte memini) cum infinitivo conſtruitur.

L. 93. τὴν - - τοῦ κλήρου μοῖραν, *definitam aliquam hæreditatis portionem.* Sic τὸ μέρος, *rata pars, definita quædam pars,* Maced. 514, 45. Annib. 262, 70. Civ. II. 295, 43. Ceterum quænam illa definita hæreditatis portio fuerit, docet Sueton. Jul. c. 83.

L. 97. ὅσα τῷ Καισ. πατρ. &c. Quum in mſptis noſtris,

Digitized by Google

Pag. 423. ſicut in ſuperioribus editionibus, τὰ ὅσα fuerit; videndum, an exciderit hic nonnihil, aliudve quid turbatum ſit ſeveriori medicina egens. Ceterum ex conjectura in verſ. lat. interpretatus ſum hunc locum; quem Gelenius his verbis reddiderat, *cenſentes luenda tantum ſi qua injuſte oblata ſint, cætera vero acta Cæſaris tuenda.*

Pag. 424. *L.* 3. Vulgatum τοῦ αὐτοῦ δὲ, in τοῦδε, & *lin.* 5. vulg. θορυβ. τούτου, in θορυβ. τότε, mutatum voluit MUSGRAV.

Pag. 425. *CAP. XXIII. Lin.* 22. καλλίστων. Forſan καταπαλλίστων, ut p. 426, 44.

Pag. 427. *CAP. XXIV. Lin.* 58. δοκοῦντας, & *lin.* 62. περάσαντας. Audacior, dicam, an ex nimia pæne negligentia oriunda, ἀνακολουθία? Nam pro vocab. maſculini generis στρατὸν, ad quod hæc participia referuntur, præceſſit fœmininum στρατιὰν - - οὖσαν ἀρίστην καὶ - μεγίστην.

L. 59 *ſq.* ἐπιτετραμμένῳ. Sic & correxit MUSGRAV.

L. 62. Pro ἂν, ἐνὼν maluerat idem MUSGRAVIUS. Poſt ἐν ἀγχοῦ inciſo diſtinguitur oratio in Aug.

CAP. XXV. Lin. 64. δὴ φήμη. δὲ maluit MUSGR. Sed bene habet δὴ, *igitur*, *ſcilicet*, *proinde.* Nempe iſte rumor ab Antonio fuerat ſparſus, ut per eam occaſionem legionibus potiretur.

P. 430 ſq. *CAP. XXVII. Lin.* 20 *ſq.* ὡς - - δόξαν. Non opus videtur, hæc ſolicitare, & cum Muſgravio in οἰόμενος - - δόξειν mutare.

CAP. XXVIII. Lin. 35. Κριτώνιος. Hujus Nummum exhibet Vaillant in Famil. Roman. T. I. pag. 376. & Spanhem.

Pag. 433. Diſſert. X. p. 153. *L.* 61 *ſqq.* Καίσαρι μὲν δι' ἐμὲ μήτε ὀργίζεσθαι, μήτε ἐνυβρίζειν, εὐεργέτῃ σοῦ μάλιστα &c. Subiti tranſitus a recta oratione ad obliquam, & viciſſim, frequentia paſſim exempla apud Scriptorem noſtrum vidimus; (conf. Adnot. ad Pun. 402, 30 ſq.) Nunc mire utrumque genus orationis inter ſe mixtum atque mutuo intertextum habemus. Nam ſi infinitivos ὀργίζεσθαι, ἐνυβρίζειν &c. pro imperativis ita poſitos ſtatuamus, ut verbum θέλε ſubintelligatur; (de qua conſtructione & aliàs dixi, & ad Exc. ex Hiſt. Samn. pag. 52,

Digitized by Google

19.) obſtare videri poteſt continuatio ejuſdem conſtructionis *lin. 66 ſqq.* ubi non amplius verbum θέλε intelligendum aut infinitivus pro imperativo poſitus dici poteſt, ἀρκέσειν γάρ ἐμοὶ πιν. τήν τε τοῦ πατρὸς δόξαν &c. niſi forte nunc aliam ſtatuere ellipſin, & intelligendum verbum ἴσθι aut aliud ſimile contendere velis. Pag. 433.

Cap. XXIX. Lin. 83. μετατίθεσθαι. Non opus erat, in verſ. lat. cum Gelenio ponere *videri voluiſſe mutatum ſuum animum.* Fatetur potius Antonius, inſolentiam juvenis facere, ut a natura ſua (quæ aliàs mitis eſſet) ipſe diſcedat: ſed pollicetur, rediturum ſeſe ad priſtinum animi habitum. Pag. 434.

Cap. XXX. Lin. 2. τὸν κατεστρεμμένον αὐτήν. Invidioſius hæc dicta ſunt, quam verius. Non enim Ciſalpinam Galliam (de qua nunc agebatur) ſed Tranſalpinam Cæſar ſubjugaverat. Pag. 435.

L. 3 *ſq.* ὡς ἐφηδομένους τοῖς γεγονόσιν. Imprudens cum Gelenio hæc interpretatus ſum, *ut probantes ea quæ ibi fiebant.* Repone, *ut lætantes eis quæ accidiſſent:* nempe, *cæde Cæſaris.*

L. 5-7. ἡ μὲν βουλὴ τὴν φυλέτιν ἐνόμιζεν ἐκκλησίαν συλλέγεσθαι· οἱ δὲ νυκτὸς ἔτι τὴν ἀγορὰν περισχοινισάμενοι, τὴν λοχῖτιν ἐκάλουν, &c. Ea *comitia* ab Antonio juveneque Cæſare eſſe convocata, *in quibus plebis major erat poteſtas*, adparet ex ex eo quod ſequitur, καὶ ὁ δημότης λεὼς &c. Atqui hæc comitia *tributa* erant, non centuriata. Centuriata præterea comitia non poterant abſque ſenatus auctoritate haberi, ſed tributa comitia etiam inconſulto ſenatu haberi poterant. Tum centuriata non niſi extra urbem, in campo Martio habebantur; tributa comitia, ſi leges eſſent ferendæ, (*lege* autem *a populo* ferenda Galliam obtinere Antonius cupiebat, p. 431, 29 ſq. & 435, 92.) in foro conveniebant, atque ibi tunc loca ſingulis tribubus funibus tenſis diſtinguebantur; quemadmodum hic legimus, οἱ δὲ - - τὴν ἀγορὰν περισχοινισάμενοι. Quare dubitari non debet, pro λοχῖτιν *l.* 7. φυλέτιν fuiſſe ſcribendum, ac proinde pro φυλέτιν *lin.* 5. λοχῖτιν reponendum. Ac ſane, quum Dolabella ſimiliter lege a populo ferenda Syriam provinciam petiiſſet, eam legem *tribuum* ſuffragiis latam eſſe, Pag. 436.

Digitized by Google

diſerte docuit Appianus, pag. 402, 58. coll. pag. 401, 42.
Pag. 436. — Quod autem verbum ἐνόμιζεν lin. 5. ſequente verbo in fut. temp. συλλεγήσεσθαι, cum Gelenio expoſui, *volebat ut eſſent*, in eo an recte fecerim haud ſatis ſcio: ac videtur certe νομίζειν in ejuſmodi contextu nil aliud ſignificare, niſi *putare, exiſtimare.* Poterit autem hoc ita intelligi, ut ſenatus, quum plebem Antonio propter juvenem Cæſarem iratam ſciret, nec de Antonii Cæſariſque reconciliatione certior eſſet factus, exiſtimaverit, (ipſo fortaſſe Antonio id præ ſe ferente) Antonium, non ſatis fidentem plebis ſuffragiis, per centurias populum in ſuffragia miſſurum; quod ubi futurum eſſet, ſperabat ſenatus, potentiores prudentioreſque cives non fauturos Antonio, adeoque fore fortaſſe ut lex non perferatur.

Cap. XXXI. Lin. 18 *ſq.* ἐς τὴν αὐτοῦ χειροτονίαν. Utique cum Musgr. malim ἐς τὴν ἄλλου· niſi excidit vocab. διαδόχου.

Pag. 437. *L.* 20 *ſq.* διὰ τὸ νεώτερον recte Aug. cùm H. Steph. & Muſgr.

L. 24. ἀπαγάγοι. An ἐπαγάγοι?

Pag. 438. *Cap. XXXII. Lin.* 51. ἀμνήμονα οὔτε ἀχάριστα. „Nove dici videtur ἀμνήμονα, paſſiva ſignific. pro ἄμνηστα." H. Stephanus. At non paſſive, ſed active, dicit ἀμνήμονα, ſicut ἀχάριστα. *L.* 52. Nil opus eſt, εἴχομεν in ἔχομεν mutare cùm Musgravio.

Pag. 440. *Cap. XXXIII. Lin.* 73 *ſq.* συστρατευσ. Sic & H. Stephanus monuit: „Scribendum eſt συστρατευσάμενοί τε. Sed & τοῖς γιγνομένοις malim ſcribere."

L. 76. „Hæc verba, οὐ μαρτυρεῖν ἐμὲ δίκαιον, non ſonant quod habet Gelenii interpretatio, *liquet vel abſque teſtibus*; nec quod in Candidi interpretatione legimus, *non neceſſe mihi arbitror teſtari*: ſed, *non æquum eſt ut ipſe teſter.* Ut non æquum eſſe dicatur quod non poteſt niſi contra decorum fieri, & quod, ſi fiat, nec habiturum ſit ullum pondus." H. Stephanus.

L. 77. συνετίθεντο παρὰ Καίσαρι συναινεῖν. „Hoc & alii hujus etiam hiſtorici teſtantur loci." H. Steph. Vide Civ. II. p. 332, 96 ſqq.

Digitized by Google

L. 86. καὶ ἡγεμονίαι. „ Scribendum eſt ἡγεμονίαι, id eſt *præfectura*, videlicet τῶν ἐθνῶν ἡγεμονίαι, ut vocantur pag. ſq. [444, 44 ſq.] Alioqui & ἡγεμονίαι ſine hujus genitivi adjectione; vocantur alibi: ut pag. 536. duobus locis. [p. 414, 48. & 55.] At ἡγεμονία erat ipſius Cæſaris, imperium Romanum tenentis. Neque tamen ſingulare ἡγεμονία de præfectura non dicitur, ſed cum adjectione; ut τὴν Κελτικὴν ἡγεμονίαν legimus pag. 562. [472, 18.]" H. STEPHANUS. Pag. 440.

CAP. XXXIV. *Lin.* 89. „ Poſſet abeſſe vox πλεῖστον." H. STEPH. Sed percommode adeſt, ad nomen δῆμος relata. Pag. 441.

L. 91. ἐπὶ ὅσοις duo ſignificare poteſt, vel, *qua ſpe*, *qua conditione*, *quo conſilio*; vel *contra quot viros*. *L.* 94. ᾗ καὶ νῦν ἐστι, *qua parte*, vel, *a quorum partibus etiam nunc ſtat.* Nolim ᾗ in ὃ mutatum, quod voluit MUSGRAV.

L. 98. ὅτε οὐκ ἦν γνώμης. „ Pro his verbis (quæ ſermonem aperte mendoſum efficiunt) ὅτε οὐκ ἦν γνώμης παράδοξον, οὐδὲ ἀπορῆσαι σκοπ. vel iſta, vel alia eundem ſenſum efficientia, ſuſpicetur fortaſſe quiſpiam ſcripſiſſe Appianum, iſta inquam, οὐδὲ τότε γνώμης, τὸ παράδοξον ἀπορῆσαι, σκοπαῦντες εὑρήσετε.' Ut totus locus ita legatur, ὧδε δή με ἔχοντα θορύβου καὶ μερίμνης καὶ δέους, οὐδὲ τότε γνώμης (τὸ παράδοξον) ἀπορῆσαι, σκοπ. εὑρήσετε. Scribo autem τὸ παράδοξον, parentheſi includens: quo etiam uti modo Lucianum ſuperlativo, τὸ παραδοξότατον, recordor. Alioqui poſſit etiam dici ὃ παράδοξον, vel ὃ ἐστι παράδοξον. At vero interpretes ambo negant quod hæc ſcriptura (ſi quidem eam ſequi oportet) ait: videlicet γνώμην illi permanſiſſe. Nam P. Candidus dicit, *mihi ratio nulla aderat*: totum hunc locum ita vertens, *Sic mihi a tumultu, cura & timore præpedita ratio nulla aderat. Impoſſibile quippe non timere. Id animo ſcrutantes, facile cernetis. Una quidem ex parte, audacia incredibili opus erat, ex altera, diſſimulatione mirabili.* In qua interpretatione non immerito quis hoc inter alia miretur, quibus Græcis verbis iſta reſpondeant, *Impoſſibile quippe non timere.* Gelenius autem ſenſum quidem ſequitur eundem in principio hujus loci, ſed in cæteris non ita labitur: *In ea trepidatione* (inquit) *metu-*

Pag. 441. *que ac ſolicitudine, quamvis non mirum eſſet me deſtitui conſilio, tamen ſi recte rem perpendatis, intell.* &c. Quod ſi quis ſenſum hunc probet, oſtendam quomodo Græca verba non magna cum mutatione eum ſint admiſſura. Si enim pro his, ὅτε οὐκ ἦν γνώμης παράδοξον, iſta ſcribantur, εἴγε καὶ οὐκ ἦν γνώμης ἀπορεῖν παράδοξον, habebit lector verba quæ ſenſum illum admittant: nec vero me a ſe, quod ad illum attinet, valde diſſentientem habebit." H. STEPHANUS. At eadem ſententia græcis verbis, qualia vulgo leguntur, ineſſe videtur. Verborum naturalis ſeries hæc intelligenda, ὅτε οὐ παράδοξον ἦν οὐδὲ ἀπορούσαι γνώμης. Duplicem negationem vim ſimplicis obtinere augereque, ſatis notum eſt. Adverbium temporis ὅτε, *quando, quo tempore*, minime ſolicitari debuit.

Pag. 442. *L.* 6 ἡμᾶς τοὺς Καίσαρος ἀσφ. περιέσεσθαι. Gelenii verſio eſt, *Cæſari ſuperſtites*; tamquam eſſet τοῦ Καίσαρος. Sed ἡμᾶς τοὺς Καίσαρος eſt *nos Cæſarianos*, vel, ut Cand. habet, *nos Cæſaris amicos*. conf. lin. 19 ſq. Sic pag. 506, 92. 514, 28. &c.

L. 11. „Pro his, ἵν' ὅσων ἔχρῃζον ἀντιλάβοιμι, rectius dixiſſet Gelenius, *idque ut ipſe viciſſim impetrarem quæ opus erant.*" H. STEPH. Adverbium *viciſſim* omiſerat Gelenius.

L. 15. ἐφ' ᾗ. Monuit etiam H. STEPH. „Scribo ἐφ' ᾗ."

L. 16. τεθάφθαι. Sic MUSGRAV. quoque correxit.

L. 18. διαμενεῖν. „Malim διαμένειν." H. STEPHAN.

Pag. 443. *CAP. XXXV. Lin.* 23. „Ita dicit hic ἀντικαταστῆσαι, ut in fine præced. pag. [442, 11.] ἀντιλάβοιμι, eodem videlicet modo præpoſitione ἀντὶ utens. Atque hoc participium *repenſa*, quo utitur interpres, potius infinitivo ἀντιλαβεῖν quam huic ἀντικαταστῆσαι reſpondet." H. STEPHAN. *Ead. lin.* 23. „Cum his, ἣ δοῦναι ἂν αὐτοῖς ἡ βουλή, non dubium eſt quin ὑπακούσεσθαι debeat δοκεῖ." IDEM.

Pag. 444. *L.* 43. αἰτιώμενοι. Monuit idem H. STEPH. „Scribendum αἰτιώμενοι." Et ſic dedit Reg. B. a pr. man. & Aug. Correxit etiam MUSGR. *L.* 47. διδάξαντες. „F. διατάξαντες." MUSGR.

L. 53. Quum vulgo γενέσθαι ἐν τῇ πόλει, pro γενέσθαι τῇ πόλει, legeretur; mendoſum eſſe locum vidit H. STEPHANUS,

Digitized by Google

ſed, ubi lateret menda, non divinavit. „Suſpectum eſt, inquit, particip. τιθέμενος. P. Candidus ita locum hunc reddit, *& in die necis ut in urbe adeſſet ſtatuiſſe.*" Gelenius: *ut qui die cædis in Urbe eſſe curaverit.* Musgravius, verbum licet non adſecutus, quo uſus eſt Appianus, ſententiam tamen præclare perſpexit; reponere jubens, γενέσθαι ἑορτὴν τῇ πόλει τιθέμενος. Supra, p. 344, 6. ubi de eadem re agebatur, γενέθλιον θέσθαι dixerat Appianus. Pag. 444.

Cap. XXXVI. Lin. 56. Non video, cur κατεκάλεσα in συνεκαλ. vel μετεκάλεσα mutatum voluerit Musgrav.

L. 63. οὐ μέντ' ἄν. οὐ μέντοι maluit idem Musgrav. Facile patior: ſed non prætermittenda particula ἂν, quam contextus & ſententia poſtulant. Pag. 445.

L. 65. προμεθῆκα. Sic reponendum perſpecte vidit Musgr. — Sed, præter neceſſitatem, imo contra mentem ſententiamque Scriptoris, alias etiam mutationes huic loco inferendas idem vir doctus cenſuerat, inde a ſuperiori verſu ſic legens, οὐδ' ἐπὶ τῷ Δολοβέλλᾳ διδόναι τὴν ἐν αὐτῇ στρατιὰν, εἰ μὴ τὴν στρατιὰν μεθῆκα αὐτῷ.

L. 68. μὴ ἕτερα αὐτοῖς ἐς ἀσφάλειαν ἀντιλαβόντες ἔθνη. — „Imo, ἀντιδόντες ut ſcribatur, rationi conſentaneum eſt. Alioqui non ἀντιλαβόντες, ſed ἀντιλαβόντας, ſcribendum fuiſſet, abſque illo dativo αὐτοῖς." H. Stephan. Imo vero optime habet ἀντιλαβόντες· *niſi illis* (id eſt, *pro illis*, nempe *pro Caſſio & Bruto*) *alias provincias, ſecuritatis cauſa, viciſſim impetraſſent.*

L. 71. οὐκ ἀσφαλῶν. „Veriſimile eſt ſcriptum fuiſſe ὡς οὐκ ἀσφαλῶν." H. Steph. Sed nec admodum deſideratur illa particula.

Cap. XXXVII. Lin. 85. τοῖς πλέοσι recte Aug., ſicut jam emendaverat H. Stephanus. Pag. 446.

L. 87. ἔλειπεν. „Aliud quam ἔλιπεν aut ἔλειπεν ſcriptum ab Appiano fuiſſe, perſuaſum habeo. Potius certe conſuetudo Græci ſermonis poſceret ut ἐλείπετο ſcriberetur. Videat tamen lector, an aliquid aptius conjectura poſſit aſſequi ex hac P. Candidi interpretatione, *in lateribus adhuc hærebat.*" H.

Digitized by Google

Pag. 460. *Cap. XLVII. Lin.* 23. ἐφώδετο μὲν αὖθις Καίσαρι. Candidus: *iterum ad Antonium deflexit oculos:* tamquam pro ἐφώδετο legiſſet ἀπίδετο vel ἐπίδετο. Poſt Καίσαρι autem ſuſpicor verba nonnulla intercidiſſe, quæ in hoc verbum, Ἀντωνίῳ, deſierant: unde factum, ut pro Καίσαρι dent Ἀντωνίῳ codices noſtri.

Pag. 461. *L.* 32. ἀντιτίθεντο. Sic & Musgrav. repoſuit.

Cap. XLVIII. Lin. 42. αὐτὸν αἰτιῶμ. Etiam hoc corrigendum viderat Musgrav.

Pag. 463. *Cap. XLIX. Lin.* 67. ὁρίζειν ἑαυτῷ. „An ἐξορίζειν ἑαυτόν?" Musgrav. Minime ſolicitanda lectio vulgata.

L. 77. μὴ χρόνιος ἡ πολιορκ. γένοιτο. Intell. δέει vel δείσας μή. Conf. Hoogeveen de Partic. Gr. Ling. p. 710.

Pag. 464. *Cap. L. Lin.* 86. ἐν αὐτῷ τῷ ἱερῷ. *In Capitolio.* Vide ad p. 450, 54. *L.* 86 *ſq.* Κικέρων μὲν δή. Vide Ciceronis orat.
Pag. 465. Philipp. V. *L.* 9. ἐν τοῖς ἄρχουσιν. An ἐν τοῖς συνάρχουσι? ut p. 468, 51. Ceterum cf. Civ. I. 18, 74.

Pag. 466. *Cap. LI. Lin.* 28. ἔκ τε τοῦ δήμου. Infra, p. 498, 55. eſt
Pag. 467. παρὰ τοῦ κοινοῦ Ῥωμαίων. *L.* 31 *ſq.* ὡς τὸν Ἀντ. ἔργῳ διὰ τῶνδε εἰδέναι &c. An ſatis ſana atque integra hæc ſint, addubitare licet. Subiit cogitatio, ſit-ne ἴδῃ pro εἰδέναι legendum. Sed non liquet.

Pag. 468. *Cap. LII. Lin.* 45. „Scribendum eſt πάντων πάμπαν εἶναι χρὴ συνετ. Sic ſequitur, εἰ δόξομεν ἀσυνετώτεροι πάντες ἑνὸς εἶναι. Affertur tamen [a Car. Stephan. in Var. Lect.] ex Budæo alia emendatio, videlicet παντὶ πάμπαν. Sed hanc minus probo." H. Stephanus. Scil. in Reg. B. quum a pr. manu fuiſſet ἢ πάμπαν εἶναι, in marg. pro πάμπαν refertur alia lectio πάντι (ſic); quam lectionem C. Stephanus veluti conjungendam cum altera citavit, & Budæo tribuit. Tum in eod. cod. rurſus ab alia manu ante πάμπαν inter lineas ſcriptum πάντας.

L. 48. „Scribo, τὸ δὲ, αὐτῷ Σαλ. repetendo ἀπὸ κοινοῦ illa, αἴσχιστόν ἐστι. Præceſſit enim, ὧν τὸ μέν, αἴσχιστόν ἐστιν ἡμῖν. Quamvis autem dicat tantum τὸ μὲν & τὸ δὲ, non omittit tamen quod tertio loco propoſuit: ſed ad illud veniens, addit,

Digitized by Google

ἀμαθῶς δ' αὐτὸν ἔχοντα τῶν παρ. perinde acſi diceret, *Ad tertium autem quod attinet, de ignorantia.*" H. STEPHANUS. *Pag.* 468.

L. 53. ὑπὲρ τὸν Σαλ. &c. „ Uterque interpres ita vertit hunc locum ut ſi verbo γινώσκειν, non compoſito καταγινώσκειν, Cicero uſus eſſet. Verum eadem opera genitivus Ἀντωνίου in accuſ. Ἀντώνιον mutandus fuerit. At ego nihil mutandum in hac noſtra lectione cenſeo, ſed accipiendum eſſe quod dicitur, tanquam ab eo qui errorem linguæ ſingat, unum dicentis, quum mens alterum dicere voluerit. Quod interim conſentaneum erit illi dicto,

Ἡ γλῶσσ' ἁμαρτάνουσα τἀληθὲς λέγει.

Solemus alioqui in Latino ſermone talibus locis per ἐπιδιόρθωσιν adhibere hæc verba, *volui dicere.* Ut ſi quis hic diceret, καταγινώσκομεν Ἀντωνίου· *immo*, γινώσκομεν Ἀντώνιον, *volui dicere.* Cæterum ad interpretes quod attinet, Gelenius quidem primam perſonam retinens, legit γινώσκομεν: at P. Candidus in tertiam mutat; ejus enim hæc verba ſunt, *per ætatem quoque & experientiam longe Salvio Antonium magis norunt.* Ubi etiam obſervandum eſt illum in ambiguitatem incidere: quum intelligi poſſit, *Magis quam norunt Salvium:* non minus quam, *Magis quam Salvius ipſum novit.*" H. STEPH. — Fefellit hoc interpretes, ipſumque H. Stephanum, quod verba ὑπὲρ τὸν Σαλούϊον cum ſeqq. conjunxerint, a quibus (quemadmodum præeunte cod. Aug. a nobis factum eſt) ſeparanda fuerunt. ὑπὲρ τὸν Σαλούϊον, intell. ὄντες ex præcedentibus verbis.

L. 65 - 67. „ ἦγεν ἐκ τοῦ Βρεντεσίου καὶ τὸν ἄλλον στρατὸν ἐς τὴν πόλιν, ἅπαντα συντομώτερον, ἐφιέμενος ὧν ἐπιθύμει Καίσαρος. *Pag.* 469. Καίσαρος δὲ &c. Pro his græcis verbis, quorum mendoſa eſſe nonnulla manifeſtum eſt, habemus hæc Latina P. Candidi: *Eduxit deinde a Brunduſio exercitum alium ad omnia promptiorem in urbem, quum ad ea aſpiraret quæ Cæſar concupiſſet.* Sed quis ſub his latinis verbis illa quæ habemus græca verba poſſit agnoſcere? De hoc quidem minime dubitandum eſt, quin πρὸς ἅπαντα legerit, & συντονώτερον, non συντομώτερον. Sed quæri poteſt, an συντονώτερον de *promptiore* dicturus Ap-

Digitized by Google

Pag. 469. piamus fuerit. At Gelenius recte, quum συντονώτερον & ipſe legeret, eo ſignificari *vehementius* exiſtimavit. Totum autem locum parva cum mutatione legiſſe ita videtur, ἅπαντα συντονώτερον ἱέμενος οὗ ἐπένθει Καίσαρος. Sed rectene ἱέμενος cum accuſativo?" H. STEPHAN. Quin mendoſa ſint verba ἐπένθει Καίσαρος, dubitari non debet. Præeunte Candido, ἐπῄει Καίσαρι legendum cenſueram in Comment. de impr. ac mſptis Appiani Codicibus pag. 8. Sed præferendum utique, cum MUSGRAVIO, ΕΠΕΝΟΕΙ fuit, e quo facillimus etiam in ΕΠΕΝΘΕΙ tranſitus erat. *Oratio* vero omnino *ſic debuerat diſtingui*, στρατὸν ἐς τὴν πόλιν ἅπαντα, συντομώτερον ἱέμενος ὧν &c. ut nomen ἅπαντα ad στρατὸν referretur, adverbium autem συντομώτερον ad ἱέμενος. *Reliquum quoque exercitum*, inquit, *omnem ad Urbem* (vel, *verſus Urbem*) *duxit; compendioſiori via tendens ad ea quæ Cæſar animo agitaverat.* Hoc quid ſit, quod Cæſarem animo agitaſſe dicit, ſatis indicavit paulo ante, quum pro στρατηγίδα σπεῖραν, βασιλικὴν dixit l. 63. Scilicet *regium titulum* & *tyrannidem* invadere Antonium voluiſſe ſignificat. Cf. l. 70 ſq. Quod autem dicit, *Antonium exercitum omnem verſus Romam duxiſſe*, repugnare quidem videri poteſt eis, quæ extr. cap. 44. & init. c. 45. p. 457 ſq. legimus. Sed conſulto invidioſius hæc Cicero dixit, ſignificans, Romam ducturum fuiſſe, ni Octaviani Cæſaris exercitum timuiſſet. Conf. omnino init. c. 58. p. 476 ſq. ubi ad hæc Ciceronis verba Piſo reſpondet.

CAP. LIII. Lin. 74. φυλακὴν ἢ τάξιν Aug. cum H. Steph. — „ἢ φυλακῆς τάξιν." MUSGRAV.

Pag. 470. *L.* 78. „Duobus modis videtur poſſe locus hic emendari: uno, ut ſcribatur, ὁ δὲ φωνῆς ἢ γέλωτος ἕνεκα ἦγεν ἐς θάνατον: altero (ſi quid majus circa conjecturam audendum eſt) ut ſcribatur ita, ὁ δὲ εἰ φωνῆς ἢ γέλωτος ἕνεκα ᾔσθετο, ἦγεν ἐς θάν. Poſſit vero & ἕνεκα omitti, quoniam cum hujuſmodi genitivis interdum relinqui ſubaudiendum ſcimus. P. Candidus locum hunc ita vertit: *Hic autem ad vocem & riſum cives ad mortem deduci imperat.*" H. STEPHANUS.

L. 91.

L. 91. προσγένηται. Nolim cum MUSGRAV. in προσγεγένηται *Pag.* 470.
mutatum.

CAP. LIV. Lin. 99. „Interpungo poſt εὐθυνόμενον, ut *Pag.* 471.
αὐτὴν jungamus cum ſeqq. hoc modo, *ut reus audiat ipſemet accuſationem.* Pro αὐτοῦ autem [*lin. ſq.*] non dubium eſt quin αὑτοῦ ſcribere oporteat." H. STEPHANUS.

L. 2. Κικ. ἐς ταῦτα προκαλοῦμαι. „P. Candidus ita, *Ciceronem adeſſe poſtulo*, diſcedens a Græcis verbis. Sed nec Gelenius illis inſiſtere dici poteſt, dum ita vertit, *quod nec Cicero negabit.* Debuerunt certe ita reddere, *Ciceronem hac ſponſione provoco.*" H. STEPHANUS.

L. 4. „εἴπω ὧδε μέγιστα. Poſt ὧδε adde particulam ὡς. Neque enim rationi conſentaneum eſt, ut Piſo, Antonii defenſor, ea eſſe ἀναμφίλογα fateatur, id eſt *minime controverſa:* ſed dicat, *quædam tantum crimina eſſe objecta, tanquam omnium maxima & de quibus conſtaret.* At P. Candidus vertit *ambigua*, tanquam ἀμφίλογα legens, ſed ita ut pugnantia quædam in ſua interpretatione dicat. Ita enim ille: *Ego maxima ex omnibus, & quæ ambigua ſunt, facile tranſiliens, brevibus ea falſa eſſe oſtendam.* Ita, inquam, ille: ſed quomodo eadem & tranſilire & falſa oſtendere poteſt?" H. STEPHAN. „εἴπω ὅδε μέγιστα." MUSGRAV.

CAP. LV. Lin. 20. Placeret καὶ ἕτερα ἑτέροις πολλάκις. *Pag.* 472.
Sic Candidus, & *alia aliis.* *L.* 27. „Ponenda hypoſtigme poſt πολέμων." H. STEPH. Eamdem poſui, præeunte etiam Aug. Sic & lin. præc. *L.* 37. ὧν μηδὲν ὁ δῆμος ἐπι- *Pag.* 473.
στήσειε. De hac phraſi quid ſtatuam, non ſatis mihi certum eſt. Candidus ſuo more: *quorum nihil populus nobis edixit aut impoſuit præfecto aſſiſtente.* Gelenius: *quod jus ſibi aſſeveret (populus) nobiſque indignaretur, ſi ducem ac patronum haberet.* An ὧν μηδὲ ὁ δημ. ἐπιστήσειε? *quorum utinam ne meminerit populus; quæ utinam ne cogitet vobis populus!* ut ἐπιστῆσαι (ſcil. τὴν διάνοιαν) eodem modo hic dicatur, quo ἀπομνημονεῦσαι apud Xenoph. Mem. Socr. I. 2, 31. Sic nomen ἐπίστασις exponitur *cogitatio* apud Noſtrum Civ. IV. 699, 40.

Pag. 474. *Cap. LVI. Lin.* 55. „De Appiani uſu hujus vocis ἀνωμαλία dictum alibi a me fuit." H. STEPH. Vid. ad Civ. II. p. 362, 85.

Cap. LVII. Lin. 63. ἢ καθ' ἕνα μὲν &c. Quid Candidus legerit, divinent ſagaciores. Sic autem ille: *vel adeo in ſingulos potens, non omnibus ſtruxit inſidias?*

Pag. 475. *L.* 65. „Cum hoc διώκεσθαι & cum ſequente εἶναι repetendum ἀπὸ κοινοῦ illud ἐκύρου. Alioqui dicendum eſſet verbum deeſſe." H. STEPHANUS. *L.* 68. „διέλυσε. Malim διέλυε, ut præcedit κατεκάλει, & paulo ante, ἐκύρου, & ἐπιβούλευε." IDEM. *L.* 69. „Scribe, λαβὼν ἐπιβουλεύοντα, ἀπέκλεισε." IDEM. Prius ſic erat: λαβὼν, ἐπιβουλεύοντα ἀπέκλεισε.

L. 71. περὶ Δικτάτωρος. „Hoc narrantem Appianum audivimus p. 542. [428, 70 ſqq.]" *Idem* STEPH.

L. 77. Ἀλλ' ἐς τὰ ἐναντία οὐκ ἦρχε. „Quamvis & P. Candidus hanc lectionem agnoſcat; (vertit enim, *Verum nunquam in contrarium imperio uſus eſt:*) tamen Gelenio potius aſſentior, negationem haud agnoſcenti; quum ita reddat, *At ſecus magiſtratum geſſit quam debuit.* Fortaſſe autem οὕτως ſcriptum erat, ubi nunc habemus οὐκ." H. STEPHANUS. — „Obſcurum" eſſe locum, haud immerito conqueſtus eſt MUSGRAV. *Ead.* „πῶς οὐ μόνος ἦρχε. Scribe πῶς; οὐ μόνος ἦρχε." H. STEPHAN. Conf. l. 74.

Pag. 476. *L.* 80 *ſq.* „Hæc verba, οὐκ ἐνυκτοφυλακεῖτο διὰ τὴν τῶν ἐχθρ. debuit potius ita reddere, *Annon excubias circa ſe diſpoſitas habebat, non ob aliud quam inimicorum inſidias?*" H. STEPHAN.

L. 84. οἰκείαν. „Hanc etiam vocem οἰκίαν, licet aperte, hoc quidem loco, mendoſam, agnoſcit P. Candidus, ita locum hunc interpretans: *Num aliam domum invenire potuit, quum hoſtium vereretur inſidias?* (utitur autem particula *num*, ſuo more, pro *Nonne.*) At Gelenio ſuboluit mendum: ideoque vertit, *Nonne aliam propriam nactus eſt?* Intellige autem *aliam propriam occaſionem*; ſicut cum οἰκείαν (ita enim ſcribendum eſt) intelligere πρόφασιν oportet. Eſt vero & hypoſtigme opus poſt οἰκείαν." H. STEPHAN.

Digitized by Google

CAP. LVIII. Lin. 90. ὡς ὁ Ἀντ. ἔμελλε &c. Vide p. 469, 65-67. *Pag.* 476.

L. 92. πῶς οὖν, εἰ τὶ μελλῆσαι. „Non aſſequutus eſt ſenſum hujus loci Gelenius: ſicut nec P. Candidus; (quod minus mirandum eſt.) Nam ille [Gelenius] ita vertit, *quum ſolum hujuſmodi conſilium hoſtile videatur:* at ille, [Cand.] *ſi hoc ſolum cogitare, viri nobis inimici proprium exiſtimandum eſt.* Atqui debuerunt recordari præceſſiſſe ἔμελλε, & hoc μελλῆσαι ad illud reſpicere: utendo argumento a minore ad majus." H. STEPHANUS.

CAP. LIX. Lin. 17. „Interpunge poſt ἥξω, quum τὴν ἀπιοῦσαν jungere cum δύναμιν oporteat." H. STEPH. *Pag.* 478.

L. 27. „Pone hypoſtigmen poſt δοκιμάζοιμεν. Nam adverbium ἐγκρατῶς refertur ad verbum ψηφιζοίμεθα." IDEM.

CAP. LX. Lin. 35. καὶ τὰ ἔναγχος &c. „Ita vertit Gelenius, ut ſi ſcriptum eſſet, τοῦ ἔναγχος δὴ ἀνῃρημένου Καίσαρος, vel aliud huic ſynonymum participium haberemus. Rectius P. Candidus, *Eorumque quæ a Cæſare nuper geſta ſunt.* Malim tamen ſimplicius, *Et eorum quæ a Cæſare nuper facta ſunt.* Immo magis etiam probarim hanc liberiorem interpretationem, *Et eorum quæ nuper in Cæſare experti ſumus.*" H. STEPHANUS. *Pag.* 479.

L. 38. ἠνάγκασαν. „ἠναγκάσαμεν." MUSGR. *L.* 45. Ad vocem πλείονας MUSGRAV. in marg. literam *Q.* notavit; id eſt, *Quærendum.* Candidus: *Conſules vero ac tribunos plures periclitantibus rebus publicis opponere.* Gelenius: *Conſules vero & tribuni pl.* (*debent*) *præ ceteris ſuccurrere periclitanti reipublicæ.* Mihi non ſatis liquet: An πλείονες?

CAP. LXII. Lin. 80. προστίθεται. Sic & MUSGR. correxit. *Pag.* 481.

CAP. LXIII. Lin. 5 *ſq.* παρὰ Ἀπουληΐου. *M. Apulejus* (Freinsh. Suppl. Liv. CXVIII. 3.) quæſtor fuerat Q. Philippi, proconſulis Aſiæ; cui ſucceſſit Trebonius. Cic. ad Famil. XIII. Ep. 45. & 46. coll. Ep. 73. & 74. & ad Brut. Ep. 7. De eodem vide Noſtrum Civ. IV. p. 590 ſq. c. 46. & p. 626 ſq. c. 75. *Pag.* 483.

CAP. LXIV. Lin. 18. ἠτήνητο Reg. A. Aug. Ven. *Pag.* 484.

Pag. 486. *Cap. LXV. Lin.* 60. ἡ δυσχέρεια - - - τὴν πλεονεξίαν τὸ πλῆθος ἀπειλήσει. Verbum cum duplici accuſat. Præter rem Musgravius πλεονεξ. τὴν διὰ τὸ πλῆθ. voluit.

Pag. 487. *Cap. LXVI. Lin.* 76. Πικηνίτιδι. Sic ἐκ τῆς Πικηνίτιδος Civ. I. p. 111, 69. ubi in veram nominis formam conſentiunt omnes. *L.* 79. Καρφουλήνον. *Carſulenus* vocatur Cic. ad Famil. X. 33. Phil. III, 9. ad Att. XV. 4. ſed variant libri. *L.* 81. τῆς ὁδοῦ τῶν ὀρῶν. „ Credo per Apenninum, in tranſitu prope Bononiam." P. Candidus, *in ora edit. Veneta.*

Pag. 488. *L.* 86. ὁδοῦ χειροποιήτου καὶ στενῆς. Eſt *via Æmilia.* Ad oram verſ. Candidi, *in edit. Ven.* h. l. notatur: „ Locum puto, ubi nunc *Caſtrumfrancum.*" De tota autem re, quam hic narrare incipit Appianus & capitibus nonnullis ſeqq. perſequitur, conferenda potiſſimum eſt Galbæ Epiſtola ad Cicer. lib. X. ad Famil. Ep. 30. Adde Dionem XLVI. 37. Frontin. Strateg. II. 5, 39.

Cap. LXVII. Lin. 96. ἐκέλευον νεολέκτους &c. Ad h. l. prouti vulgo legebatur, monuit Musgrav. „ deeſt aliquid." Gelenius: *juſſerunt ceteros a conflictu abſtinere:* & omiſit verba εἰ παραγίνοιντο. Candidus: *eos, qui aderant, noviter electos.* Hac autem phraſi, *noviter electi*, ibi ſolet uti ille interpres ubi in Græco eſt νεόλεκτοι, velut p. 459, 7 & 460, 14. Quare hoc vocabulum in exemplari ſuo h. l. legiſſe Candidum, probabile eſt: ni fortaſſe νεήλυδας legit, quo vocab. utitur Noſter pag. 490, 28. & 491, 40. ubi interpres primum *nuper electi*, deinde *ii qui nuper venerant.* Potueram autem, ac debueram fortaſſe, articulum adjicere, τοὺς νεολέκτους, vel τοὺς νεήλυδας. Pro εἰ παραγίνοιντο vero, vides, Candidum οἱ παρεγίνοντο expreſſiſſe: ſed non ſolicitanda vulgata lectio videtur: conf. p. 490, 28 ſq.

Pag. 490. *Cap. LXVIII. Lin.* 16. τόδε ἔργον. Malim τόδε τὸ ἔργον; ſicut p. præc. l. 10 ſq. erat τῷδε τῷ ἔργῳ.

Pag. 492. *Cap. LXX. Lin.* 58. πρὸς τούσδε. „ πρὸς τόνδε" correxerat Musgrav. *Ibid.* ἐπεδείξαντο. Sæpius in ejuſmodi contextu verbo hoc uti Appianum, Index noſter docebit.

Digitized by Google

L. 62. διέλυσεν αὐτοὺς, intell. ὁ Ἵρτιος, *dimiſit illos, deſtitit ab hoſtibus*; eodem fere verbi uſu, quo Civ. II. 207, 44. διέλυσε τὴν δίκην eſt *omiſit accuſationem, ab intentata lite deſtitit.* *L.* 65. κατεΦρόνουν. „κατεπόνουν." MUSGRAV. Pag. 492. Pag. 493.

L. 72 *ſq.* Ἀγορὰ Κελτῶν. „Celtarum Forum: credo ſit locus, qui *Centi* dicitur." *Ora edit. Ven. Verſionis Candidi.* — Vid. Cluv. Ital. ant. lib. I. p. 184 ſqq.

CAP. LXXI. Lin. 98. διενυκτ. δὲ καὶ ἐν τοῖς ὅπλοις. Forſan καὶ τότε ἐν τοῖς ὅπλ. *etiam tunc*, ſicut nuper Antonius, pag. 493, 72. Pag. 494.

CAP. LXXII. Lin. 3. πολιορκοῦντα. Sic & MUSGR. repoſuit. Pag. 495.

L. 11. ἐργάσιμον. An ἐργαστικὸν? *L.* 13. Οὐεντίδιος. Conf. p. 487.

CAP. LXXIII. Lin. 22 *ſq.* κελητίῳ τινάς. Candidus: *ille caduceatoribus ad Cæſarem præmiſſis:* perinde ac ſi vulgatum κελητίωνας *caduceatores* ſignificaret. Sed inter librariorum fœtus referendum illud vocabuli monſtrum utique videtur. *L.* 29. διδῶσιν οἱ. Corrige, διδωσίν οἱ. *L.* 30. ᾧ μοι. Sic & MUSGRAV: „Dele μὴ, vel lege μοί." Conſentit Candidus, & res ipſa loquitur. *L.* 40 *ſq.* ἐκ προστάγματος, *juſſu ſuo, uno juſſu.* Pag. 496. Pag. 497.

CAP. LXXIV. Lin. 46. θυσίας - - πεντηκ. ἡμερ. ἱκεσίους. Sane non *annua ſacrificia*; ſed *quinquaginta dierum ſupplicationes.* Vid. Cic. Philip. XIV. 11. & 14. Perperam apud Dionem XLVI. 39. ἑξήκοντα, *ſexaginta dierum* ſupplicationes perhibentur.

L. 52. Τοσοῦτος. Sic etiam MUSGRAV. correxit. Pag. 498.

L. 56. δραχμὰς πεντακισχιλίας. Sic rurſus pag. 513, 10. Nimirum quantum Cæſar illis promiſerat: vide p. 462, 57 ſq. coll. p. 466. extr. & ſq. Nec cauſa eſt, cur non niſi δισχιλίας καὶ πεντακοσίας, ut eſt apud Dionem, ſic apud Appianum h. l. & p. 513, 10. reponendum eſſe, cum Fabricio (ad Dionem l. c. n. 200.) dicamus. Nam quod Fabricius illud ex ipſo etiam Appiano pag. 518. extr. & ſeq. certum eſſe ait, id mihi quidem longe ſecus videtur: nam, quæ ibi memorantur δισχίλιαι καὶ πεντακόσιαι δραχμαὶ, ſunt dimidia pars totius

Digitized by Google

Pag. 498. promiſſi præmii, quam dimidiam partem ſenatus curaverat, ut ſtatim parata eſſet, & militibus interim, dum reliquum dimidium eſſet collatum, repræſentari primo quoque tempore poſſet; quemadmodum ipſe Scriptor noſter docet p. 513, 20. conf. p. 524, 97 ſqq.

L. 61. Ἀσινίῳ, πολεμεῖν ὅπως &c. MUSGRAVIUS legendum cenſuit: „Ἀσινίῳ Πολλίωνι, ὅπως πλησιάσειαν Ἀντωνίῳ.“ Sed haud facile verbo πολεμεῖν carere hunc locum poſſe exiſtimaverim. Conf. p. 509, 50. Candidus: *Scriptum prӕterea Lepido & Planco Aſinioque Pollioni, ut, cum Antonio proximi forent, cum illo depugnarent.*

Pag. 499. *CAP. LXXV. Lin.* 78. μετ' αὐτὸν. „μετ' αὐτοῦ.“ MUSGRAV. Duo illa verba præteriit Candidus.

Pag. 500. *CAP. LXXVI. Lin.* 89 *ſq.* σὺν δαιμονίᾳ μοίρᾳ. Gelen. *felici genio.* Non minus commode Candidus, *felici ſorte.*

Pag. 501. *L.* 97. καὶ τό τε ἔργον. Deletam partic. τε voluit MUSGRAV. præter neceſſitatem. *L.* 98. ἐξανίστησί σε. Recte-ne hoc verbum expoſuerim, *moleſtias tibi creaturum*, haud ſatis ſcio. Illud prorſus non expreſſit in verſ. ſua Gelenius. Candidus, *in majus te extolleret.*

CAP LXXVII. Lin. 8 *ſq.* Καικίλιος Βάσσος. De hoc *Cæcilio Baſſo* conf. Epit. Liv. CXIV. & ibi viros doctos, & Freinsh. Suppl. CXIV. c. 1-3.

Pag. 502. *L.* 20. Λίβωνι. *LIBO* hic quiſnam ſit, ad cujus auctoritatem Appianus provocat, doctiores viderint. De *L. Scribonio Libone*, Annalium Romanorum ſcriptore, egit Voſſius, de Hiſt. Latin. lib. I. cap. 6. p. 23 ſq. atque hunc eumdem facit cum illo *Libone*, de quo Cicero in Bruto agit cap. 23. & cujus tribunatum ad A. U. 604. vel 605. idem Cicero refert, ad Atticum lib. XII. Epiſt. 5. In quo quidem a Voſſii ſententia diſcedit Erneſti in Indice Ciceroniano. Sed quidquid ſit, ipſe Cicero *Annales Libonis* commemorans ad Attic. lib. XIII. Epiſt. 30. & 32. de eis ita loquitur, tamquam ante ſuam ætatem conſcriptis; quum ea res, in qua Appianus h. l. ad LIBONEM provocat, acta ſit extremis Julii Cæſaris temporibus. Ac fuit quidem eiſdem temporibus alius Libo,

Digitized by Google

-Pompeji M. olim amicus, & claſſis parti ab eo præfectus, tum Sexti Pompeji ſocer & Octaviani adfinis, Ciceroni ad Diverſ. lib. I. Epiſt. 1, 8. & alibi, Cæſari Civil. I. 26. III. 16, 23 ſq. tum Dioni Caſſio paſſim, atque ipſi Appiano noſtro Civ. V. cap. 52. 53. 69. &c. memoratus. Sed ab eo vel Annales vel Hiſtoriæ Romanæ partem aliquam eſſe editam, a nemine video adnotatum. Poſſit aliquis ſuſpicari. Λιβίῳ fortaſſe ſcripſiſſe Appianum. Pag. 502.

L. 22. καὶ διεχρῆτο. Cum vulgo abeſſet conjunctio, MUSGRAV. οἱ διεχρῆτο. ſcribendum cenſuit.

L. 23 *ſq.* Στάτιον Μοῦρκον. Infra, Civ. IV. c. 58. ubi eadem res repetitur, recte Μοῦρκον (& ſic ſæpius deinceps) dant omnes; ſed gentis nomen ibi rurſus pariter, uti hic, corruptum vulgo exhibent ſcripti & impreſſi. Ibidemque rurſus iidem (ſicuti hic *lin.* 26.) Μινούκιον Κρίσπον mendoſe dant, pro Μάρκιον Κρ. De utroque vide Dionem XLVII. 27. & ibi Fabric. Cic. Philip. XI. 12. Vellej. II. 69.

CAP. LXXVIII. Lin. 34 *ſq.* Ἀλλιηνός. Sic recte omnes infra, Civ. IV. c. 59. p. 607, 10. & p. 610, 50. & 611, 79. Conf. Cic. Philip. XI. 13. & ad Famil. XII. Epiſt. 11. & 12. Correxit etiam MUSGRAV. *L.* 43. ἐλθόντα. Et hoc MUSGR. reponendum vidit. Pag. 503.

CAP. LXXIX. Lin. 50. ἀποληφθέντας, *interceptos, interclusos.* Non debuit verbum hoc, Appiano juxta cum optimis auctoribus frequentatum, ſuſpectum eſſe MUSGRAVIO, qui „οὐδὲν εἴργυσ. ἄτοπον ληφθέντας" legendum ſuſpicatus eſt. Pag. 504.

CAP. LXXX. Lin. 75. οὐ δι' ἔχθρας ἀνηκέστου πρὸς αὐτὸν ἰόντα. An ὄντα? Sed & illa conſtructio cum prępoſ. πρὸς nonnihil me conturbat. Aliàs διὰ μίσους εἶναί τινι, Pun. 339, 3 ſq. Mith. 646, 57. dicit, *exoſum eſſe alicui.* Pag. 505.

CAP. LXXXI. Lin. 6. Πλάγκος δὲ προσεγένετο. Cic. ad Famil. XI. Epiſt. 15. Vellej. II. 63. *L.* 8. ναυτικῶν περὶ ἤδη γεγονότα. Lepide Candidus: *Antonium errabundum; nihil aliud quam venationi operam dare. Præparata demum claſſe, Pompejani hæc ipſa intelligentes admiratione ſtati.* Pag. 507.

Digitized by Google

Pag. 507. *ſunt.* Gelenius: *brevi fore, ut Antonius errabundus in caſſes ipſius incidat, nauſeans jam rerum præteritarum faſtidia.* (ſic.) Mihi omnia reputanti, non improbabilis videtur emendatio, quam infra Contextum propoſui. Ad Ciceronem ſcribens Brutus, Famil. XI. 10. *Antonium*, ait, *ex fuga parvulam manum militum inermium habuiſſe.*

Cap. LXXXII. Lin. 9 ſq. θαυμαστοὶ ὅσοι διεφάνησαν. Gelenius in eamdem fere, quæ a nobis in lat. verſ. expreſſa eſt, ſententiam: *Hæc audita Pompejanos miro affecere gaudio.* At hoc græca phraſis dicere non videtur: cujus tamen veram vim non ſatis mihi perſpectam eſſe fateor. An nude: *miris modis ſeſe prodiderunt?*

Pag. 509. *Cap. LXXXIII. Lin.* 40. ἐπὶ τῇ χειροτονίᾳ. An ἐπὶ ταύτῃ τῇ χειροτονίᾳ? *L.* 43. ἐπί τε ποταμὸν. Ad flumen Argenteum. Vide Lepidi Epiſt. ad Cic. lib. X. Famil. Ep. 34.

L. 51. ἑκόντος. „An ἑκόντα?" Musgrav. Nil opus puto novare.

Pag. 512. *Cap. LXXXV. Lin.* 99. ὑπὸ Σέξτιον. Eſt *T. Sextius*: de quo vid. Dion. XLVIII. 21. & ibi Fabric. Liv. Epit. CXXIII. Conf. Appian. Civ. IV. c. 52. & V. 26.

Pag. 513. *Cap. LXXXVI. Lin.* 21. ἄνδρας. Correxit etiam Musgr.

Pag. 515. *Cap. LXXXVII. Lin.* 46. ὑπὸ σημείοις. „Forte ὑμῶν ἅμα σημείοις." C. Stephanus *in Var. Lect.* unde in contextum recepit *Henricus.*

Pag. 516. *Cap. LXXXVIII. Lin.* 57. Κορουῖνος. Valerius Corvus, vel Corvinus, qui A. U. 406. tres & viginti annos natus conſul creatus eſt. Idem, cujus nomen in Exc. ex hiſt. Samn. p. 42, 69. Κορβῖνος ſcribitur, & quem in Exc. X. ex hiſt. Gall.

Pag. 517. pag. 83. Βαλλέριον nominatum vidimus. *L.* 79. ἐπεπόμφει ab H. Stephano eſt. Poterat autem teneri lectio manuſcriptorum & edit. 1. *L.* 80. δείσας ἐπὶ τοῖς μισθοφόροις, *timens ab eis qui præmium acciperent:* ſcil. duabus tantum legionibus præmia a Senatu nunc mittebantur. cf. p. 519, 7.

Pag. 518. *Cap. LXXXIX. Lin.* 3. ὃς τέως αὐτοῖς ἐπεπόλαζεν, *qui ad hoc tempus inter illos eminuerat, plurimum valuerat,*

Digitized by Google

primum locum in *adminiſtranda republ. tenuerat.* Supra, Pag. 518.
pag. 486, 61 ſq. dixerat, τὰ δ᾽ ἐν Ῥώμῃ ὁ Κικέρων ἦγεν. Poſt
ἐπεπόλαζεν autem h. l. in contextum noſtrum operarum errore
punctum minus video irrepſiſſe, pro quo nudum *inciſum* re-
ponendum eſt.

CAP. XC. Lin. 21. δουλείαν ἄνωθεν ἀδιόρθωτον. Ad verbum; Pag. 519.
ſervitutem ex ipſo principio (ſcil. quoniam ultro admiſſa eſ-
ſet) *incorrigibilem.* Aliena prorſus, ſi quid video, Gelenii
expoſitio: *dominatio, nunquam ante tentata feliciter.*

CAP. XCII. Lin. 51. παρωξυμένῳ. Sic codd. noſtri Aug. Pag. 521.
& Ven. Sed grammatica ratio poſtulat παρωξυμμένῳ, quod
repoſitum velim. Sic Pun. 387, 87. παρωξυμμένους dederunt
Bav. & Vat. Cf. ad p. 544, 18.

CAP. XCIII. Lin. 78. ἀταλαιπώρως ἐπίστευσαν. „ἀταλαιπ. Pag. 523.
an vim habet τοῦ, ῥᾳδίως?" MUSGRAV. *Sine labore*, i. e.
nimis leviter, negligenter, nulla ad inquirendum data opera.
Thucyd. lib. I. cap. 20. οὕτως ἀταλαίπωρος τοῖς πολλοῖς ἡ ζήτησις
τῆς ἀληθείας· *adeo apud pleroſque veritatis inveſtigatio la-
boris eſt impatiens:* ubi Scholiaſtes, ἀταλαίπωρος· ἀνεξέταστος.
Paulo inferius apud Noſtrum, pag. 528, 64. ἀταλαίπωρα τέλη,
legiones laboris impatientes, dicuntur. *L.* 82. Μάνιον Ἀκύ-
λιον Κράσσον. *Manium Aquilium Craſſum*, Freinſh. Suppl.
Liv. CXIX. 67. *M'. Acilium Craſſum* Pigh. T. III. pag. 474.
Et ſic Cand. *Acilium Craſſum.* Ac fortaſſe idem eſt Ἀκίλιος,
de cujus proſcriptione legimus Civ. IV. c. 39. p. 581. cf. hoc
lib. III. p. 524, 94.

CAP. XCIV. Lin. 91. ἐς Πικήνην. Quum vulgo ἐπὶ σκηνῆς
legeretur, perſpecte MUSGRAV. „forte ἐς Πικήνους."

L. 95-97. χρήματα -- ὅπόσα Κικ. ἐσηγεῖ πρότ. αὐτοῖς ἐπεγέγραπτο. Pag. 524.
Vide cap. 66. p. 486. extr. & ſq. *L.* 1 *ſq.* αἱρεθεὶς δὲ αὐτὸς
σὺν -- Κοΐντῳ Πεδίῳ. Vellej. II. 65. Dio XLVI. 46.

L. 6 *ſq.* ἑαυτὸν εἰσεποιεῖτο τῷ πατρὶ αὖθις κατὰ νόμον Κουριάτιον.
Conf. Dion. Caſſ. XLV. 5. & quos, cum ibi, tum ad
XLVI. 47. lin. 68. citavit Fabricius. Adde A. Gellium V. 19.
Utique vero Κουριάτιον repoſitum malim.

Digitized by Google

Pag. 526. *CAP. XCV. Lin.* 27. πλὴν ἑνὸς ἀνδρός. Hujus nomen edidit Civ. IV. p. 567, 7. *L.* 30. Κόϊντος Γάλλιος, &c. Diverſimode hoc narrat Sueton. in Octav. c. 27. Sed Appianus Commentarios ipſius Cæſaris (in quibus aliter rem exponi Suetonius etiam innuit) ſecutus eſſe videtur, ita tamen ut haud ſatis in liquido rem eſſe ſignificet. *L.* 33. τυχών, *poſtquam impetravit.* ἐντυχών, *in colloquium admiſſus.* Suetonius l. c. *Quem* (*Gallium*) *ſcribit* (*Cæſar*) *colloquio petito inſidiatum ſibi.*

Pag. 529. *CAP. XCVIII. Lin.* 86. Καμίλλου. *Camelus* legitur vulgo apud Vellej. II. 64. *Capenus Sequanus* apud Liv. Epit. CXX.
Pag. 530. ubi vide Interpretes. *L.* 94. Δέκμῳ - - ἱππάρχῃ. Non *magiſter equitum*, ſed *præfectus equitum* vel *præfectus alarum* exponi debuit h. l. vocab. ἱππάρχης. Cæſaris dictatoris magiſter equitum primum Antonius, dein Lepidus fuit. Civ. II. 301, 61. & 322, 33 ſq. Et magiſtrum equitum Appianus ἵππαρχον non ἱππάρχην ſolet dicere. Ceterum ubi apud ipſum Cæſarem (B. G. III, 11. & 14. B. C. I. 36.) mentio occurrit *D. Bruti*, ibi claſſi videmus præfectum.

L. 95. τῆς παλαιᾶς Κελτικῆς. *Gallia antiqua*, quam dixerunt Romani, eſt *Gallia provincia* vel *Gallia Narbonenſis*; quemadmodum ex Civ. IV. p. 533, 40 ſq. coll. cum Dione XLVI. 55. pag. 489. extr. fit manifeſtum. Nec obſcura nominis ratio. Scilicet, ex quo reliquam Galliam Cæſar devicerat, hæc *nova* (νεόληπτος) dicebatur. cf. Civ. II. 241, 20 ſq. altera e contrario, quæ jam olim provincia Romana fuerat, *vetus Gallia* eſt adpellata: perinde atque *Africa* Carthaginienſibus olim ademta, *vetus*; altera, quam Jubæ Cæſar ademit, *nova* dicta eſt; ut Appianus noſter docet Civ. IV. c. 53. p. 599. Quod ſi ita eſt, incommode primum *veteri Galliæ* præfectus a Cæſare Decimus Brutus h. l. dicitur, cui omnis Tranſalpina Gallia (vetus illa & nova) fuerat commiſſa: cf. Civ. II. 328, 27 ſq. & 241, 20. tum vero magis etiam incommode atque inconſtanter *veteri Galliæ* nunc *Ciſalpina* opponitur Gallia. (Quam enim ἑτέραν Κελτικὴν, *alteram* Galliam mox *l.* 97. dicit, eam Ciſalpinam eſſe, ex Bruti hiſtoria,

Digitized by Google

quæ hoc libro expoſita eſt, ſatis adparet.) Itaque videndum, librariorum ne culpa locus hic menda laboret, an ipſe Auctor minus conſtiterit ſibi. Si *ulteriorem Galliam* a quoquam græco Scriptore τὴν περαίαν Κελτικὴν dictam viderem, ſuſpicarer utique, pro τῆς παλαιᾶς h. l. τῆς περαίας ſcripſiſſe Appianum. *Pag.* 530.

L. 99 *ſq.* Μινούκιος Βάσιλος. Conf. Civ. II. 331, 79.

ADNOTATIONES

AD APPIANI LIB. IV.

DE BELLIS CIVILIBUS.

CAP. I. Lin. 11. εὑρέσεις. ἀντιπερίσεις videtur legendum. Cf. 536, 89. 552, 43. *Pag.* 532.

CAP. II. Lin. 21. ἀμφὶ Μουτίνην - - νησῖδα τοῦ Λαβινίου ποταμοῦ. Rheni Bononienſis inſulam fuiſſe, poſt Cluverum Ital. ant. lib. I. p. 287 ſq. & Cellarium II. 9. p. 671 ſq. contendit Fabric. ad Dionem XLVI. 55. *L.* 32. Οὐεντίδιον. C. Carinatem Cæſari ſuffectum fuiſſe; Ventidium autem Pedio, (de cujus morte p. 539, 30. refert Noſter) contendit Pigh. T. III. pag. 472. *L.* 35. ἴσον ἰσχύουσαν. Sic recte Aug. & Reg. C. cum H. Steph. ἴσον ἰσχυσαν dabant Regii cum edit. 1. Sed in marg. Reg. B. manu GUIL. BUDÆI ſcriptum ἰσχύουσαν. Hinc C. STEPHANUS in *Var. Lect.* monuit: „ἴσον ἰσχύουσαν Bud. Sic p. ſq. lin. 34." Scil. conf. pag. noſtr. 539, 39 ſq. *Pag.* 533.

L. 41 *ſq.* Παλαιὰν ἐκαλ. Κελτικήν. Vid. ad Civ. III. p. 530, 95.

CAP. III. Lin. 60. ἀντὶ τῆς πολεμ. An ἐκ τῆς πολεμίας? *Pag.* 535.

CAP. V. Lin. 95. Adverb. ἔτι rectius, puto, cum προστιθεμένων jungeretur: *tributa adhuc illis conferebantur.* *Pag.* 537.

L. 98. τετριμμένης. Sicut h. l. Reg. C. τετρυχωμένης, ſic Pun. 341, 29. Bav. ἐκλετρυχωμένης, pro ἐκλετριμμένης, dederat.

L. 99. ἐπέγραψαν εἰσφοράς. Frequentatum inprimis verbum illud Appiano, ἐπιγράφειν εἰσφοράς, ἐπιγράφειν ὁμήρους & ſimilia. Vide Indicem noſtr.

Digitized by Google

Pag. 539. *Cap. VII. Lin.* 40. Ἁρμοσταῖς. Cum his Lacedæmoniorum *Harmoſtis* alibi Prætores provinciarum contulerat. Vid. Hiſp.

Pag. 540. 145, 62. *L.* 48. *Delendum* videtur *inciſum* poſt προκατεγνωσμένων. ut verba ὑπ' ἀγνοίας ad hoc particip. ſimul referantur: *ex eis qui per errorem ante condemnati aut occiſi fuerant.* Conf. p. 550, 15 ſq.

Pag. 543. *Cap. IX. Lin.* 95. ὑπὲρ ὑμῶν. Sic & Musgrav. repoſuit.

Pag. 544. *Cap. X. Lin.* 18. παροξυμένῳ. Corrige duplicem mendam, quæ hoc verbum deformat, & *ſcribe* παρωξυμμένῳ, cum Reg. C. παρῳξυμένῳ, cum ſimpl. μ, dabat Aug. minus recte. Conf. Adnot. ad Civ. III. 521, 51.

Pag. 545. *Cap. XI. Lin.* 28. πειθέσθω. Sic (non πείθεσθω, ut in Notis infra context. perperam ſcriptum) cum H. Steph. dederunt Aug. & Reg. C. In edit 1. autem ποιθέσθω erat, non πειθέσθω.

Cap. XII. Lin. 41. Πρῶτος δ' ἦν &c. Conf. Vellej. II. 67.

Pag. 546. *L.* 44 ſq. Λεύκιος. *Lucius Caſar.* Vide ad Civ. II. 375, 5 ſq. *L.* 48. Λευκίου δὲ ὁ πενθερὸς Κόϊντος. Eumdem infra pag. 566, 91. Λεύκιον vocatum videmus. Unde probabile utique ſit, *L. Quintium* nomen huic fuiſſe, quemadmodum ſuſpicatus eſt Freinsh. CXX. 36. Videndumque, an idem ſit, quem familiarem ſuum Cicero dicit, ad Att. VII. 9. & qui olim tribunus pl. Syllæ acta reſcindere conatus erat. conf. Pigh. T. III. p. 305. & Erneſt. Ind. Cic. *L.* 51. Θωράνιος. *Toranius*, Sueton. Octav. cap. 27. *C. Thoranius*, Oroſ. VI. 18. p. 431. edit. Haverc. Cf. infr. p. 554, 89. & ibi notata.

Pag. 547. *Cap. XIII. Lin.* 65 *ſq.* δυομέναις. Verbum hoc non expreſſit Gelenius: *ſummas ſub tegulas refugi ſedebant.* Candidus, *ſub tectis tegulis operti.*

Pag. 548. *Cap. XIV. Lin.* 85. διὰ τὸν ἐν ταῖς οἰκίαις. Sic & Musgr.

Pag. 549. *L.* 96. ἐπὶ κέρδει. „ἐπὶ κέρδους ἐλπίδι" maluerat Musgrav.

L. 99. ἀπὸ τῆς συνέσεως &c. Candidus, *a conſideratione præſentium malorum.* *Ibid.* ἐψυχαγώγει, *recreabat.*

Cap. XV. Lin. 8. Non opus eſt, cum Musgravio poſt ὑπὸ τῶνδε inſerere partic. ἄν. *L.* 13. βραδύνοντας recte repoſuit Musgrav. cum Aug. & Reg. B. C.

Digitized by Google

Cap. XVI. *Lin.* 32. ἐκ πολλοῦ ἄρα. „Forte ἐκ π. ἄρα ταριχου." Musgrav. *L.* 36. προσῆν ἐκείνοις ἀταφία. Nunc proſcriptos a Triumviris ſepelire licebat. Vid. p. 559, 68. *Pag.* 551.

L. 39. γένος καὶ ὄνομα τὸ νῦν ἄρχον ἀφ᾽ ἑαυτοῦ καταλιπ. Id jam ſupra Civ. I. p. 8, 28 ſq. adfirmaverat Appianus. Sed, *progeniem Cæſarum in Nerone defeciſſe*, Suetonius ſcribit in Galb. c. 1. Quare Casaubonus *ad Sueton.* l. c., quum *Appiani* verba, de quibus agitur, retuliſſet: „Vixit autem ille, inquit, ſub Hadriano & Antonino Pio. Tam igitur falſum, domum Auguſtam, quæ tum fuit, *genus* traxiſſe ab Auguſto, quam verum de *nomine*: nam omnes *Cæſares* dicti." Defendit autem Appianum Spanhemius de Uſ. Numiſm. Diſſert. XII. p. 347.

Cap. XVIII. *Lin.* 77. Ἀννάλιν. *L. Villius Annalis.* Conf. Valer. Max. IX. 11, 6. *L.* 87. ἀνακλύοντα. Non erat cur in ἀλύοντα mutatum voluerit Musgrav. *L.* 89. Θουράνιος. Glandorp. in Onomaſt. Rom. pag. 844 ſq. & Freinsh. Suppl. Liv. CXX. 59. eumdem putant, quem tutorem Cæſaris fuiſſe, Appianus dixerat pag. 546, 51 ſq. Quod ſi ita eſt, Θουράνιος h. l. fuerit legendum. Sed ſic mirari ſubit, ne verbulo quidem innuiſſe Appianum, eumdem hunc eſſe, de quo ſupra dixerat. Imo vero quum apud Cic. Phil. XIII. 10. laudetur *Manius Turranius* vel *Turanius*, familiaris olim Antonii, ſed ſumma integritate atque innocentia homo, qui provinciam ab Antonio oblatam recuſavit; (quem A. U. 610. Prætorem fuiſſe ſuſpicatus eſt Pighius T. III. p. 465.) probabile fit, hunc *Turanium* h. l. dicere Appianum. Obſtare quidem rurſus videri poteſt, quod apud Valerium Max. IX. 11, 5. eadem res, quæ hic narratur, ad *C. Toranium* refertur. Verum in Codicibus nonnullis Valerii, pro *Toranius*, *Turanius* legi docet editor Torrenius; & illa varietas in prænomine viri, cujus ſemel tantum cum apud Ciceronem tum apud Valerium mentio fit, non tanti videtur, ut conturbare nos magnopere debeat. *Pag.* 554.

Cap. XIX. *Lin.* 7. καθ᾽ ἱστορίαν τοῦδε τοῦ πάθους. Sic Mithr. 797, 19 ſq. *Pompejus Colchidem inviſit*, καθ᾽ ἱστορίαν τῆς Ἀρ- *Pag.* 555.

Digitized by Google

γενεαυτῶν - - ἐπιδημίας. *L.* 8. χωρίον - - ἀμφὶ Καπύην πόλιν
Pag. 555. Ἰταλίας. Eſt Formianum Ciceronis, prope Cajetam. Conf. Valer. Max. I. 4, 5. & V. 3, 4. Quod ſi Καπύην, quod vulgo hic legimus, ex Appiani ſcriptura eſt, non ex librariorum errore; nominavit Scriptor noſter ex vicinis urbibus eam, quæ præ ceteris nota & nobilis erat, licet aliæ propriores eſſent. Sed adjecta verba, πόλιν Ἰταλίας, ſignificare omnino videntur, ignobilius paulo oppidum fuiſſe ab Appiano hic nominatum; quare ΚΑΙΗΤΗΝ ab eo ſcriptum eſſe mihi probabile fit, quod in ΚΑΗΤΗΝ fortaſſe primo corruptum fuit (ſicut apud Diod. Sic. T. I. edit. Weſſel. p. 300. not. *a.*) ac deinde in ΚΑΠΥΗΝ mutatum. Varie apud varios Scriptores idem nomen a librariis deformatum videmus. Ut alios taceam, apud Euſebium, qui in plurali numero illud uſurpavit, vulgo eſt, Κικέρων ὁ Ῥήτωρ ἐν Γαίταις [lege Γαϊήταις] ἀνῃρέθη τῆς Ἰταλίας. Apud Plutarch. (in Cic. p. 885.) pariter plur. num. ΚΑΠΙΤΑΣ legitur, pro ΚΑΙΗΤΑΣ. Sed lepidum eſt, quod SCALIGER, obtrectandi ſtudio occæcatus, quum plurima ſuorum Plutarcho Appianum debere temere ſibi perſuaſiſſet, de vulgata illa apud Plutarch. lectione monuit, *in Animadv. ad Euſeb.* num. MDCCCCLXXVI. p. 160. „*Appianus* [nempe idem, qui ſtudio in Ciceronem ductus, locum etiam, ubi interfectus ille eſt, oculis ſuis voluerat inſpicere!] *ex hac depravata Plutarchi lectione divinat*, prope Capuam interfectum fuiſſe."

Pag. 558. CAP. XXI. *Lin.* 55. Ἰγνάτιοι. Sic editum inveni, invitis quidem mſptis. De hoc nomine dixi ad Civ. I. 59, 72.

L. 65. Ἀῤῥούντιος. De alio *Aruntio*, ex proſcriptione ſervato, ac deinde reipubl. reſtituto, agitur p. 590 ſq. cap. 46.

Pag. 559. *L.* 69. ὑπὸ τῆς θαλάσσης. „Forſ. ἐπὶ τῆς θαλ." MUSGR.

CAP. XXII. *Lin.* 76. Utique ἀπὸ τῆς τοῦ ποταμοῦ γεφύρας malim, ſicut Civ. III. p. 520, 34. eſt τὴν τοῦ ποταμοῦ γέφυραν.

Pag. 560. CAP. XXIII. *Lin.* 98. Λιγάριον. De duobus Ligariis jam pag. præc. dixerat. Tres autem fuiſſe fratres Ligarios, diſcimus ex Cic. pro Q. Ligario cap. 12. & ad Famil. VI. Epiſt. 13. Miror autem, non eſſe diſtinguendi cauſa vocabulum ἕτερον

Digitized by Google

aut aliquid aliud adjectum. *L.* 13. ἰδεῖσθαι διὰ τοῦ μοιχεύοντος αὐτὴν Ἀντωνίου. Candidus: *Antonium per adulterium* [*adulterum*, puto, voluit ſcribere] *in virum deprecata eſt.* An ἰδεῖσθαι δ. τ. μ. αὐτὸν [ſc. Σεϊλίμιον] Ἀντωνίου, ficut p. 554, 93. αὐτὸν (ſcil. τὸν πατέρα, *patrem interficiendum*) ὁ υἱὸς αἰτήσαιτο παρ' Ἀντωνίου, & p. 555, 97 ſq. μὴ κἀκείνην ὁ ἀδελφὸς αἰτήσαιτο παρ' Ἀντωνίου, *ne & ipſam interficiendam peteret ab Antonio frater.* *L.* 15. ἔφευγεν. Actio pro intentione, ut dicunt grammatici: *Fugam paravit, fugere cœpit.* Gelenius: *ad eam* (ſcil. uxorem) *confugit.* Sic & Freinsh. Suppl. Liv. CXX. 86. Pag. 561.

CAP. XXIV. Lin. 19. Σάλασσος. *Vettius Salaſſus.* Valer. Max. IX. 11, 7. *L.* 21. *& ſq.* Non video, quid voluerit C. Stephanus, in Var. Lect. ſcribens: „lege πεπραμένης" & „lege συμπεπραμένος." Sic enim & in ipſo contextu jam editum erat. At nimirum codex Reg. B. mendoſe πεπραγμένης & συμπεπραγμένος dabat; quemadmodum & ſæpe aliàs πρᾶξις pro πρᾶσις. Pag. 562.

CAP. XXV. Lin. 40. Στάτιος δὲ ὁ Σαυνίτης. Πάπιος legendum probabile fecit WESSELING. *ad Diod. Sic Ecl. I.* ex lib. XXXVII. T. II. p. 539. Conf. ſupra Civ. I. p. 59, 73. & ibi not. *L.* 50. ἐπιβρισάντων. Sic Aug. & Reg. C. ut emendaverat H. Stephanus. *L.* 61. Μεσσήνης. Sic, cum ſimpl. σ, dederunt Editi cum ſcriptis Civ. II. 305, 32. & ſic plerumque etiam alibi Aug. Ceterum promiſcue per ſimplex σ, & per duplex σσ, ſcriptum hoc nomen apud veteres auctores reperiri notum eſt. Nec ego in ſcribendo iſto nomine ſatis conſtans fui; ſed infra, libro V. ubi plerumque codices noſtri in eam ſcripturam quæ duplex adhibet σσ conſentiebant, eamdem rationem ſecutus ſum. Vid. p. 818, 85. 823, 58. &c. Pag. 563. Pag. 564.

CAP. XXVI. Lin. 74. Λεύκιος. *Lucius* neſcio quis. Gelenius, *Luccjus*; nulla auctoritate. Freinsh. CXX. 89. *Lucius quidam.* *L.* 77. Λαβιηνός. Macrob. Saturn. I. 11. *Labienum, ope libertorum latentem, ut indicarent liberti, nullo tormentorum genere compulſi ſunt.* Et hoc quidem, de ſervis Labieni, ab Appiano quoque, memoratum fuiſſe videtur, ſed Pag. 565.

Digitized by Google

librariorum incuria intercidiſſe: nam fidelitatis ſervorum exempla hoc capite Scriptor noſter collegit.

Pag. 566. *Cap. XXVII. Lin.* 91. Λεύκιος. *Lucius Quintius.* Conf. ad 546, 48. *L.* 93 *ſq.* Καὶ Σιλίκιον δὲ. Conjunctio καὶ commodum hic locum non habet: quare eam olim effeciſſe partem nominis putaverim, quod a librariis deinde corruptum eſt.

Pag. 567. *L.* 2. Κίλλων. Cand. *Cillus.* Freinsh. CXX. 91. *Chilo.* Ciceroni ad Famil. VI. 20. (al. 21.) memoratur *Chilo*, vel potius *Cilo*, familiaris Ciceronis & Toranii illius, quem pariter proſcriptum vidimus. De cognomine illo, *Cilo*, conf. Pigh. T. III. pag. 582. & Lipſ. ad. Tac. Annal. XII. 21. Paſſim etiam apud Dionem idem nomen occurrit, ubi Κίλων ſcribitur.

L. 7. Ικίλιος δὲ, ὃς ἐπὶ Βρούτῳ &c. Conf. Civ. III. 525. extr. ſq. Πούπλιος Σιλίκιος hic vocatur apud Plutarch. in M. Bruto, p. 996. Et Σιλίκιος Κορωνᾶς apud Dionem XLVI. 49. ex melioribus codd. edidit Reimarus, cum antea fuiſſet Σικίλιος.

Pag. 568. *Cap. XXVIII. Lin.* 19. Οὔαρος. Quum *conſularem* virum hunc fuiſſe paulo inferius tradatur, non alius eſſe poterit, niſi *C. Caſſius Varus*, qui A. 681. conſulatum geſſerat.

Pag. 569. *Cap. XXIX. Lin.* 42. Ροῦφος. *Caſetius Ruſus.* Ejus meminit Valer. Max. IX. 5, 4. *L.* 48. ἔπαυλιν Musgrav. etiam repoſuit.

Pag. 571. *Cap. XXXI. Lin.* 84. προειρῆσθαι. Sic & idem Musgrav.

Pag. 574. *Cap. XXXIII. Lin.* 30. μετέχοντας. Et hoc reponendum præclare Musgrav. vidit.

Pag. 576. *Cap. XXXIV. Lin.* 63. ὑπὸ μηνύμασιν, i. q. ὑπὸ μηνύτραις. Vide p. 655, 99. 634, 62. Civ. III. 456, 51.

Pag. 577. *Cap. XXXV. Lin.* 78 *ſq.* συνεξημ. ἐκείνοις. Sic & Musgr.

Cap. XXXVI. Lin. 84 *ſq.* ἐς μηδὲν ἀποκάμνοντας &c. Sententia haud obſcura: ſed miror an emendata ſatis atque integra verba ſint.

Pag. 578. *L.* 99. καὶ ἐς σὶρατιὰν. Cum abeſſet vulgo præpoſitio, Musgravius pro καὶ repoſuerat ἐς. *L.* 5. ἰδίαν. — ἰδίαν voluerat Musgr. Sed & Civ. III. 425, 31. ſcripti

cum

Digitized by Google

cum editis τὴν ἰδίαν τιμωρίαν dederunt; & pag. 600, 90. ἴδιον ἰδίοι Regii, ubi tamen Aug. ἰδίαν dedit.

CAP. XXXVII. Lin. 16. Αἰώνιον. *L. Cæſarem.* Conf. p. 546, 44. & Adnot. ad Civ. II. 375, 5 ſq. *Pag.* 579.

CAP. XXXVIII. Lin. 29. Μεσσάλας. *Meſſala Corvinus.* Conf. pag. 709, 16 ſqq. & Civ. V. paſſim. Ejuſdem Appianus meminit in hiſt. Illyr. c. 17. extr. *L.* 35. περὶ Θρᾴκην. Candidus: *in Macedonia.* Sed in marg. notatur: „Appianus dixit in Thracia." *Pag.* 580.

L. 46. Βίβουλος. *L. Bibulus.* conf. p. 709, 17. ubi commodius editum Βιβούλῳ fuiſſet, ſicut h. l. Βίβουλος. De hoc in tranſcurſu monui ad Syr. 612, 95. diverſum eſſe a Marco illo Bibulo, cui pariter Lucii prænomen interdum tributum apud Appianum vidimus: is enim tempore belli Civil. Cæſaris cum Pompejo periit, ut ex Cæſ. Civ. III. 18. Dione XLI. 44. Cic. Brut. cap. 77. conſtat; de hoc vero, præter loc. paulo ante citatum, conf. Civ. IV. c. 104. p. 664. & Civ. V. p. 882. c. 132. *Pag.* 581.

CAP. XXXIX. Lin. 51. Ἀκίλιος. An Ἀκύλιος ille Κράσσος, de quo Civ. III. 523, 82? ubi Cand. *Acilius* poſuerat ſicut h. l. Conf. p. 524, 94. *L.* 67. Μινύκιον. Sic rurſus dedit Aug. *Pag.* 582.

CAP. XL. Lin. 72. Ἀπουληΐῳ. Eſt tribunus ille plebis, cujus ſupra Civ. III. 523 ſq. una cum Aquillio Craſſo mentio facta. Alium *Apulejum* proſcriptum vid. infra p. 596. c. 46.

CAP. XLIII. Lin. 36. Ἵρτιος. Rurſus memoratur p. 638, 32. *L.* 42. Ρεστίωνι. *Antius Reſtio.* Valer. Max. VI. 8, 7. Macrob. Saturn. I. 11. *Pag.* 586.

CAP. XLIV. Lin. 61. Ἄππιον. Ἀππίωνα videtur Candidus in ſuo exemplari legiſſe, nam *Appionem* hunc vocat; propius vero, ſed truncato nomine. Eſt enim *Urbinius* (vel *Urbinus*) *Panopion* vel (ut alii Valerii Max. codices habent) *Panapion.* Vide Valer. VI. 8, 6. & Macrob. Saturn. I. 11. Tacito heri nomine rem narrant Dio XLVII. 10. & Senec. de Benef. III. 25. De alio *Appio* vid. infr. p. 598, 46 ſqq. *L.* 62. τὴν ἑαυτοῦ ἐσθῆτα. Nolim ἑαυτοῦ in αὐτοῦ mutatum, quod temere voluerat MUSGRAV. *Pag.* 587.

Digitized by Google

Pag. 588. *L.* 69. Ἰουνίου -- Φιλήμων. Vide Dionem XLVII. 7. & Sueton. Octav. c. 27. ibique CASAUBONUM, qui locum hunc ita refictum voluit: Οὐίνιον δὲ ἀπελεύθερος αὐτοῦ Οὐίνιος Φιλοπόιμην. Poſſe tamen ſervari genitivum caſum, αὐτοῦ Οὐινίου, equidem exiſtimaverim. Adde Freinsh. CXX. 44.

L. 75. Λουκρήτιος. *Q. Lucretius Veſpillo*, deinde Conſul A. U. 735. Valer. Max. VI. 7, 2. conf. App. pag. ſq. lin. 90.

Pag. 589. *L.* 83. συνεκρύφθη. Sic & MUSGRAV. „ συνεκρύπτετο vel συνεκρύφθη, niſi deſunt plura." *L.* 88 *ſq.* ἐπὶ διπλῆς ὀροφῆς μεταξύ. Valerius Max. l. c. *inter cameram & tectum cubiculi.*

L. 89. αὐτὸν etiam repoſuit MUSGRAV.

CAP. XLV. Lin. 96. Πομπώνιος δὲ, ἐς στρατηγοῦ σχῆμα &c. Hæc fraus apud Valerium Max. VII. 3, 9. Sentio Saturnino Vetulioni vel Vetuloni tribuitur. Ad quem locum, quemadmodum editor Torrenius docet, PERIZONIUS adſcripſit: „ Forte apud Appianum legendum Οὐετουλίων." Vetulinum quemdam ſupra memoravit Appianus p. 564. ſed ſicut paululum differt nomen, ſic & diverſa ſunt quæ de illo ibi narrantur.

L. 99. ἐπιθλιβ. αὐτὸν. Et hoc MUSGRAV. viderat.

Pag. 590. *CAP. XLVI. Lin.* 7. Ἀπουλήϊος. Alium *Apulejum* inter proſcriptos jam vidimus p. 582. c. 40. Hic, qui centurionis habitu ſumto ad Brutum ſe recepit, videtur eſſe ille Bruti familiaris, de quo dixi ad Civ. III. 483, 5 ſq. *L.* 15. περινεύοντες. „ Mendoſum" hoc verbum viſum erat MUSGRAVIO.

L. 16. ἔδοξαν ἀλλήλους. Forſan ἀλλήλοις. Si vera eſt vulgata lectio, verbum ἔδοξαν (ut ſæpe aliâs) exponendum *putabant*,

Pag. 591. non, *videbantur*. *L.* 21 *ſq.* ὁ μὲν τῷ Πομπ. &c. *Aruntium* cum Pompejo reipubl. reſtitutum eſſe, docet Vellej. II. 77. — De alio *Aruntio*, proſcripto & occiſo, ſupra dixerat Appianus, cap. 21. pag. 558 ſq. *L.* 23. Βρούτου πεσόντος. Duo verba interſerit Candidus, quæ abſunt a codd. noſtris, *Bruto in Macedonia devicto.* *L.* 26. ἐσκεύασεν ὡς ὁπλίτας. Variationis cauſâ poterat ὡς dicere, (ut ex Reg. A. editum erat p. 583, 81. conf. Hiſp. 267, 62) quum aliâs præpoſitione ἐς utatur, ut p. 589, 96. & 98. p. 590, 8. &c.

Digitized by Google

CAP. XLVII. Lin. 32. δι' αὐτῷ. Sic etiam MUSGR. repoſuit. *L.* 35 *ſq.* Οὐολούσιος. *M. Voluſius.* Valer. Max. VII. *Pag.* 592. 3, 6. *L.* 39. ἐς Πομπήϊον. In *M. Bruti caſtra*, ait Valerius. *L.* 40. Σίτλιον. Civ. II. 323, 47. 346, 25. & 367, 71. mendoſe Σίτλιος ſcriptum editumque erat pro Καισέτιος. Neſcio, an & hoc loco. De Cæſetiis, patre & filiis, conf. Valer. Max. V. 7, 2. *Ibid.* Καληνοί. *Caleni*, cives coloniæ in Campania, cui *Cales* nomen; de qua diligenter egit Cluver. Ital. ant. lib. IV. p. 1179 ſq.

L. 48. Οὐάῤῥων. Sic recte, invitis licet manuſcriptis noſtris, editum inveni. An ita Venetus det, e quo nulla ad h. l. varietas enotata eſt, neſcio. Sed Candidus diſerte *Varro.* — *Proſcriptum* autem *fuiſſe* hunc Romanorum doctiſſimum, memorat ipſe, apud A. Gellium III. 10. extr. Nec mirum, non poterat enim non ſuſpectus Triumviris eſſe, qui olim etiam ſuperioris Cæſaris cum Pompejo & Craſſo triumviratum mordaci ſatyra deriſerat. cf. Civ. II. 186, 99 ſqq. ubi Βάῤῥων ſcriptum ejus nomen legitur. Alium Varronem, non ſolum proſcriptum, ſed & occiſum, memorat Dio XLVII. 11. & Vellej. II. 71.

CAP. XLVIII. Lin. 56. ἡδὺς εἰπεῖν. Quaſi dicas, *ſuaviloquens.* *Pag.* 593. Amat eam phraſin Appianus: vid Civ. I. 102, 6. Civ. II. 176, 29. *L.* 67 *ſq.* ναῦν φέρουσα χρημάτων. „Quærendum, an ναῦς χρημάτων ſit *navis onuſta divitiis.*" MUSGRAV. — Mihi excidiſſe aliquid videtur, aut alio modo turbata iſta verba. *L.* 68. καὶ αὐτῷ. Correxit etiam MUSGRAV.

L. 82. Ῥεβοῦλον. *Rebilum* vocat Glandorp. p. 196. in Caniniis, & Freinsh. CXX. 97. *Pag.* 594. Alius *Rebilus* memoratur Noſtro Civ. V. 824, 18, ubi Ῥέβιλος ſcriptum nomen. *L.* 85. οἷόν τι καὶ Θεμιστοκλῆς. Vid. Thucyd. I. 137.

CAP. XLIX. Lin. 88. Μάρκος. *Marcus.* „Nomen ejus, *Pag.* 595. quæ Græcorum Scriptorum negligentia eſt, aliud non reperi." FREINSHEM. *Suppl.* Liv. CXXXIII. 17. *Murcum* poſuit Gelenius, nulla auctoritate. *L.* 99. τῶν ὑπαντώντων τις. Gelenius, *obviam iverat quidem ex ejus amicis.*

Digitized by Google

Pag. 596. *L.* 12. ἦρξαν γὰρ τὴν ἐπώνυμον ἀρχὴν ἐν ἄστει οἱ δύο ὑμῶν. *Una Conſules majores fuerunt Marcus & Barbula.* „ Inter magiſtratus eorum temporum nullum, quod huc adcommodari poſſit, collegium reperio." FREINSH. *ibid. c.* 18. *Barbula* cognomen Æmiliorum fuit: nullus autem nec Æmilius nec Barbula Conſul per ea tempora in ceteris monumentis, quæ ad nos pervenerunt, reperitur. Licet vero ἐπώνυμον ἀρχὴν dicat Appianus, non tamen neceſſario intelligi debet, *majores* fuiſſe *Conſules*, ſed potuerunt inter *ſuffectos* eſſe, quorum nomina tacuerunt tabulæ.

CAP. L. Lin. 14 *ſq.* Βαλβίνῳ - - ὑπατεύοντι οὐ πολὺ ὕστερον. Etiam hujus Conſulis nomen fruſtra hodie in Tabulis Faſtisve quæritur. FREINSHEMIUS, hanc rem ex Appiano referens, Suppl. Liv. CXXXIII. 74. „ *Balbinus*, inquit: id *Sanio* cognomen fuerit." Scilicet *L. Sanium* illum dicit, qui A. U. 724. ſuffectus Conſul fuit. *L.* 17 *ſqq.* De *Lepidi filii conjuratione adverſus Cæſarem Octav.* cf. Epit. Livii CXXXIII. & in primis Vellej. Pat. II. 88. qui ad id tempus eam refert, *dum ultimam bello Actiaco Alexandrinoque Cæſar imponit manum.* Quum ὑπέστη vulgo *lin.* 17. legeretur, ſuſpicatus MUSGRAV. erat, ἐπέστη reponendum. παρεστῶτα habemus

Pag. 597. p. ſq. l. 30. *L.* 28 *ſq.* κάτω δὲ εἰμι τῶν προγραφέντων. Freinsh. l. c. & *quibuſdam, qui tum ſunt proſcripti, ſum humilior.*

CAP. LI. Lin. 41. ὕπατον. Cicero fil. Conſul ſuffectus Cæ-

Pag. 598. ſari A. U. 724. *L.* 46. Ἄππιος. Alium *Appium* ſupra memoratum vidimus, pag. 587, 61. ubi Πανατίων vel Παναπίων legendum monui. *L.* 51 *ſq.* Πούπλιος δὲ ὁ ταμίας Βρούτου. Vid. Dion. LIII. 32. Et apud Appianum Λούκιος vel Λεύκιος reponendum cenſuerunt Fulv. Urſinus in Famil. Rom. p. 244. & Patin. p. 262. Monuitque etiam Pighius, in Indice Annal. Rom. *Lucium Seſtium* quem vocat Dio, eumdem forte eſſe qui *Publius* apud Appianum vocatur.

Pag. 599. *CAP. LIII. Lin.* 73 *ſqq.* Σέξστιος οὖν &c. Conf. Civ. III. 512, 98 ſqq. Adde Dionem XLVIII. 21 ſq. qui aliter hanc rem exponit. ὑπὸ Καίσαρι intelligendum *ſub ſuperiore Cæſare:* ſed mox Καίσαρι νενεμημένης facile adparet ad *juvenem*

Digitized by Google

Cæſarem referendum. Ceterum probabilius videtur, quod Appianus tradit, Cornificium partes ſenatus & reipublicæ, Sextium Triumvirorum partes defendiſſe, quam quod Dio ſcribit, Cornificium pro Cæſare Octaviano, Sextium pro Antonio hoc tempore pugnaſſe. Sed licet Octavii Cæſaris nomine nunc utramque Africam occupaverit Sextius; (vid. c. c. 56. p. 603 ſq.) tamen Antonio magis erat deditus, & ejus auctoritatem potiſſimum eſt ſecutus, ut patet ex Civ. V. cap. 12. p. 727. & c. 26. p. 745 ſq. *Pag.* 599.

L. 84. ἐπελθόντων. ἐπελθόντα MUSGRAV. reponendum cenſuit. *Pag.* 600.

CAP. LIV. Lin. 89. Σίττιος. De hoc vide Cortium ad Saluſt. Catil. cap. 21. Hirt. de Bell. Afric. c. 36. Dion. XLIII. 3 ſeqq. *P.* 600 *ſq.* *L.* 4. Ἀραβίων . . εἰς Ἰβηρίαν &c. Conf. p. 637, 10. *Pag.* 601.
L. 11, καὶ Σεξτίῳ. Hoc jam Gelenius expreſſit, & in Græc. reponere juſſit MUSGRAV. *Pag.* 602.

CAP. LV. Lin. 28. κλεῖναί τε πολλούς. Vulgatum αὐτούς ut ſuſpectum notaverat MUSGRAV. *Pag.* 603.

CAP. LVIII. Lin. 88. Σέξτιος Ἰούλιος &c. Ad verbum fere hæc hiſtoria repetitur ex Civ. III. cap. 77. *Pag.* 606.

CAP. LIX. Lin. 5. σπουδῇ καταλαβών. Civ. III. 502, 30. σὺν ἐπείξει καταλαβών. *Pag.* 607.

CAP. LX. Lin. 34. ἔχου. Sic reponendum vidit MUSGR. Et id jam expreſſerat GELENIUS, *excitavit aggerem.* Sed imperite Cand. *obtinebat.* *L.* 36. τάφων. Hoc pariter viderunt GELEN. & MUSGRAV. *Pag.* 607.

CAP. LXI. Lin. 53. ἐπεὶ καὶ, & *lin. ſq.* συμμαχούσας recte repoſuit MUSGRAV. *Idem*que poſt προπομπούς inſertum voluit μόνον: monens, ſi καὶ, ante οὐκ εἰδέναι, in ὡς mutes, abeſſe poſſe μόνον. *Pag.* 610.

CAP. LXII. Lin. 59. αὐτοῦ τὸ τεῖχος. „αὐτὸ τὸ τειχ." MUSGRAV. Tum „ὃ ἤδη καὶ ἐσαλ." IDEM. Quo tamen adſumento carere poſſumus: nam ἐσάλευε commode activa notione accipitur, *concuſſit*, *titubare fecit.*

Digitized by Google

Pag. 613. *Cap. LXV. Lin.* 13. συμβολήσαντες. „Vox rariſſima." Musgrav. Heſychius: συμβολεῖ· συντυγχάνει. συμβολῆσαι· συντυχεῖν. Æſchyl. S. Theb. 354. ξυμβολεῖ. Schol. συναντᾷ. Appian. infra, pag. 639, 50, αὐτῷ συμβολήσων, *occurſurus ei, copias cum eo juncturus.* Hoc loco *coierunt* exponi poteſt, ex Liv. Epit. CXXII. *coierunt Smyrnæ uterque ad ordinanda belli futuri conſilia.*

Pag. 615. *Cap. LXVI. Lin.* 46. ἀνέχωνται τῶν κελευομένων, *ſuſtineant imperata.* Non ſolicitandum illud verbum. Sic ἀνασχέσθαι τοῦ πόνου, τοῦ κινδύνου, τῆς πολιορκίας. vid. Ind. noſtr.

Pag. 616. *Cap. LXVII. Lin.* 63. κατὰ πόλεις, *oppidatim, quoad ſingulas civitates, quoties cum ſingulis civitatibus ei res erat.* Commodius autem utique videretur πρὸς πόλεις, vel κατὰ πόλεων. Gelenius, *Rhodiæ civitates:* quod non probo.

L. 70. Quum vulgo ἐς τὸν νῦν eſſet; „non mutandum" hoc, monuit Musgrav. Sed revocare utique debui mſptorum lectionem. Sic pariter p. 663, 35. ἐς τὰ νῦν, vel ἐς τοῦτο.

Pag. 617. *Cap. LXVIII. Lin.* 76. ἐλπίσαντα. Candidus, qui *credidi.*

Pag. 618. *L.* 84. ἡμῖν. Sic & Musgrav. repoſuit. *L.* 89. Quum vulgo οὐδὲν ἔτι legeretur; Musgrav. delendum *lin. ſq.* pronom. ὃ cenſuit.

Pag. 621. *Cap. LXXI. Lin.* 49. κούφως. „κούφης" Musgrav.

Pag. 621. *L.* 54 *ſq.* τὸ ἔργον ἦν ἑκατέρωθεν ἰσχύος τε καὶ δυνάμεως. Sic recte Aug. cum H. Stephano. Non ſatis autem vim horum verborum exprimit Geleniana verſio, quam h. l. tenui. δύναμις videtur *artem, ſcientiam* notare, (idem quod ἐμπειρία *lin.* 63.) ut ſententia ſit, *certamen erat hinc roboris, illinc artis;* vel, *hi robore, illi arte, rem gerebant.* Minus feliciter mendoſam editionis primæ ſcripturam corrigere tentaverat Musgrav. „ἰσχύος μετ' ἀδυναμίας."

L. 63. κεκυκλευμένοις. Jonica hæc verbi forma, κυκλεύω, pro κυκλόω, rurſus occurrit in compoſ. ἀνακυκλεύω, p. 663, 32. Ceterum ſi quis h. l. κεκυκλωμένοις malit, facile patior.

L. 64. ἀποσιμώσεις. Schol. Thucyd. ad IV. 25. ἀποσιμωσάντων· ὑπαναχωρησάντων, καὶ μετεωρισάντων τὰς ναῦς, ἵνα ἐκ πολλοῦ

διαστήματος συνηθῶσι μετὰ μείζονος ὁρμῆς ἐμβάλλειν τοῖς Ἀθηναίοις. Conf. quæ habet Dukerus ad l. c.

Cap. LXXII. *Lin.* 86. οἱ τότε ἀνίσταντο. „Deeſt aliquid.” MUSGRAV. Equidem nihil deſidero. *L.* 88. ὡς ἐν ἔργῳ ταχεῖ καὶ ἀδοκήτῳ. Cand. *tamquam ſubito & inopino opere.* *Pag.* 624.

Cap. LXXIII. *Lin.* 96. τοὺς χαρίεντας. Candidus, *fautorum ope.* Gelenius, *a civibus conjunctis privata gratia.* Potius *politiores, honoratiores.* Suidas: χαριέστεροι· ἐνδοξότεροι. Paulo ante, (*lin.* 91.) οἱ συνετώτεροι, dixerat Noſter; & pag. 614, 27. οἱ ἐν λόγῳ μᾶλλον. *L.* 97 *ſq.* προμηθείᾳ τροφῶν, *ex ſolicitudine alimentorum cauſa:* ſi modo ſana & integra græca phraſis.

Cap. LXXIV. *Lin.* 27. Μοῦρκον. Conf. p. 635, 84 ſqq. & ſupra Civ. III. 502, 23 ſq. & ibi adnot. *L.* 29 *ſq.* περισυράμενος. An ad Κάσσιος referendus iſte Nominativus? At ipſe certe Peloponneſum non adiit. Candidus: *ex Peloponneſo, univerſa percurrentem, prædam antecapere jubet.* *Pag.* 625.

Cap. LXXV. *Lin.* 40. Οὐατινίου. Cf. Illyr. p. 847 ſq. *L.* 47 συντυχίᾳ Θρᾳκίῳ. Mira locutio: de cujus integritate dubitare licet. Candidus: felicitas hujuſmodi ex Thracia obtigit. *Pag.* 627.

Cap. LXXVI. *Lin.* 65. Cum mendoſe vulgo ἔχων eſſet, ἐχόντων ſcripſit MUSGRAV. *Pag.* 628.

Cap. LXXVIII. *Lin.* 10. Κεραίας. *Cervos* Gelenius dedit, i. e. furcatos arborum truncos; de quorum vario in bellis uſu videndus Lipſius in Poliorcet. lib. II. dial. 2. ubi ipſum quoque hunc Appiani locum tetigit, non improbans quidem Gelenii expoſitionem; ſed ſubinnuens, ſatis fortaſſe fuiſſe, *antennas* h. l. intelligere, quas ex navibus ſcil. ſumſerint milites, & per eas in muros ſint connixi. *L.* 11. ἐπεχείρουν, intell. τοῖς τείχεσι. Non adſentior MUSGRAVIO, ἐπεχώρουν reponenti. *Pag.* 631.

Cap. LXXIX. *Lin.* 29 *ſq.* μετ' ἀλλαλαγῆς. Correxit etiam MUSGRAV. præeunte Gelenio. *Pag.* 632.

Cap. LXXX. *Lin.* 36. περιέπεμπεν. Sic & MUSGR. repoſuit.

Digitized by Google

Pag. 633. L. 41. ἐκ τῶν ἀνδρῶν. ἄνδρες ſunt *incolæ* urbis vel regionis, conf. Syr. 616, 68. Sed, an in hujuſmodi contextu commode opponi τοῖς θεράπουσι poſſint, dubito. L. 42. καὶ ἀνδρες φυδὲ &c. Plutarch. in M. Brut. pag. 998. extr. Φασὶ δὲ μόνους ἑκατὸν πεντήκοντα γενέσθαι τοὺς μὴ διαφυγόντας τὸ σωθῆναι. Conf. Noſtrum pag. 635, 80 ſq. L. 44. & 47. Ἀρπάγου. Satis notum Appianus Herodotum habuit, e quo hoc ductum eſt, lib. I. c. 176. ubi monuit WESSELINGIUS, Appianum h. l. non ſua, ſed aliorum, culpa mendoſum vulgo eſſe. Sed illud miror quo pacto adfirmare idem Vir doctus ibid. ſuſtinuerit, Appianum ſua, quæ de Xanthiis narravit, Plutarcho debere: quo nihil dici potuit a veri ſpecie magis abludens.

Pag. 636. CAP. LXXXIII. Lin. 1. τὰ περὶ Πομπηΐου. Conf. Civ. II. cap. 105. extr. p. 320. & III. c. 4. & IV. c. 36. p. 578. &c.

L. 10. Ἀραβίων. Vide cap. 54. p. 600 ſq.

Pag. 639. CAP. LXXXV. Lin. 47 ſq. Σαλουϊδιηνόν. Civil. V. 739, 42. Σαλβιδηνὸς editum erat, ubi mſpti Σαλβιδιηνὸς dabant; & ſic ſæpius deinde. L. 52. Σκύλλαιον. Sic pag. 823, 71. recte

Pag. 640. dedit Aug. Correxit etiam h. l. MUSGRAV. L. 58. ἴσοις τοῦ κλυδ. MUSGRAVIUS correxerat ἴθους ἐκ τοῦ κλυδ.

L. 66. λιμένα - - Βαλαρόν. Portus hic nemini præter Appianum memoratus. Quærendum, ait CLUVERUS Ital. antiq. p. 1283. an idem ſit portus, qui *Abala* (Ἀβάλας) apud eumdem Noſtrum vocatur Civ. V. pag. 857, 35. Candidus: *ad portum qui Balearico mari imminet.*

Pag. 641. CAP. LXXXVI. Lin. 78. πνεύματος - - οἰκείου. οἰκεῖος h. l. an *favens*, vel *commodus*, *aptus*? an (*ventus*) *domo flans*, adeoque commodus ad proficiſcendum? ut pag. 636, 95 ſq.

Pag. 642. dixerat, πνεῦμα ἀπὸ τῆς γῆς πολὺ φυλάσσων. L. 94. διαπλέοντες, *ultro citroque navigantes*. Conf. p. 658, 55. Candidus: *navibus longis - - exercitu ingenti adnavigantes, maria infeſtabant.*

CAP. LXXXVII. Lin. 95. Δεκίδιος. Sic reponendum eſſe monuit FABRICIUS ad Dion. XLVII. 35. Eſt *Decidius Saxa*, qui Syr. 612, 97. memoratur. Infra, hoc lib. pag. 662, 25. rurſus mendoſe nomen hoc ſcriptum vulgo erat.

Digitized by Google

L. 99. Κορπίλων. Quum vulgo legeretur Τορπιδῶν, monuit MUSGRAV. „Aliter infra ſcribuntur." Scil. p. 662, 25. & 27. Τουρπίλων erat, & ſic rurſus p. 666, 86. ubi tamen mſpti Τορπίλων dederant. *Corpilos* ex Plinio & Solino eſſe reponendos, monuit WESSELING. ad Hieroclis Συνέκδημον, adjectum Itinerario Antonini, p. 633. Conf. Stephan. Byz. v. Κορπίλοι, & ibi Berkel. *L.* 1. Σαπαίων. Sic recte Edd. & MSS. pag. 662, 24. & 666, 86. Cf. p. 643, 12 ſq. Pag. 642.

L. 8. συνεμάχει. Cum idem verbum lin. ſq. vulgo repeteretur, illud h. l. deletum voluit MUSGRAV. Mihi lin. ſq. delendum viſum eſt. Pag. 643.

CAP. LXXXVIII. Lin. 16. Οἱ δὲ. Οἶδε vulgo editum erat, non οἵδε, ut in Notis infra Context. dictum. Sed οἱ δὲ legendum eſſe, & hæc verba cum ſequentibus conjungenda, denique delendam conjunctionem οὖν poſt ἐξώδιζον, perſpecte viderunt GELENIUS & MUSGRAV. *L.* 19. ᾔεσαν ἐπὶ Λυσιμαχίας. Gelenius: *verſus Ænum atque Maroniam moverunt, atque* inde *petierunt Lyſimachiam.* Recte, ſecundum corruptam græcorum exemplarium ſcripturam: quam quovis modo corrigendam arbitror. *L.* 25. δύο που τέλη μάλιστα ἀναπληρούμενα. Candidus: *reliquas minime integras, ſed quæ duas adimplerent.* Gelenius, (cui ſuffragatur Freinshem. CXXIII. 10.) *nullam integram, ſed quibus duæ ſupplementi vice accederent.* Cujus verſionem licet fere tenuerim, video tamen, nihil aliud dicere græca verba, niſi, *ſed duæ fere legiones ſuis numeris erant completæ.* Sed, ſatiſne emendata ipſa illa græca ſint, doctiores viderint. *Novemdecim* legiones Bruto & Caſſio tribuuntur pag. 670, 60 ſq. *Decem & ſeptem legionum potentes* eoſdem fuiſſe, quo tempore Triumvirorum ſocietas inita eſt, docet Vellej. II. 65. Pag. 644.

L. 28. Numerum τρισχίλιοι h. l. intercidiſſe probabile fit, ſi totam hanc enumerationem conferimus cum pag. 671, 65. ubi XX. millia equitum habuiſſe Brutum Caſſiumque legimus.

CAP. LXXXIX. Lin. 35. Pro ἐχώρουν, ἐχρῶντο maluerat MUSGRAV. *L.* 41 *ſq.* μή τις ἐς τὴν ὄψιν -- νεωτερίσειεν De iſta phraſi vid. Adnot. ad Hiſpan. 147, 87 ſq. Pag. 645.

Digitized by Google

Pag. 645. *L.* 42. ἐλθόντος. „ἐπελθόντος." MUSGR. *L.* 49. Conjungenda fuerant hæc verba, καὶ ἐλπὶς ἰσχυρὰ τοσῶνδε στρατηγῶν, & interpoſito commate diſtinguenda a præcedentibus.

Pag. 646. *L.* 52. θρου. Candidus, hoc vocabulum non intelligens, θεοῦ legit, vertitque, *quaſi deo aliquo inter multos conſpirante.* *L.* 54. τρουχε. „προῦχε." MUSGRAV. Sed conſentiunt libri: & ſic Civ. II. 264, 18.

CAP. XC. *Lin.* 58. „Poſt ὑπεσχόμενοι pono hypoſtigmen." H. STEPHANUS.

L. 58 *ſq.* „Pro his, ὃ μέγιστη πίστις ἐστὶ καὶ περὶ ὧν ἐς τὸ μέλλον ὑπισχνούμεθα, habet Gelenius, *quod certiſſimum fidei ſignum eſt: ad hæc quæcunque promittimus in poſterum.* Sed vix credo illum poſt hæc verba *ſignum eſt* interpunxiſſe: quum hæc interpunctio ex bona interpretatione faciat malam. Intelligit enim Caſſius, quod præſtita ſint quæ antea promiſſa fuerant, id fidem eorum quæ nunc promittuntur facere debere. P. Candidus ita: *Quæ res majorem inſuper fidem adjicit ut in futurum vobis promiſſa tribuamus.* Sed dicendum potius erat, *Quæ res majorem inſuper fidem facit de iis quæ in futurum promittimus accipiendis.*" H. STEPH.

L. 62. ἔστι δὲ καὶ πλῆθος. Conjunctionem etiam interſerit MUSGRAV. *L.* 68. δύο ἄνδρες. Conſentiunt libri noſtri.

Pag. 647. Antonium dicit & Cæſarem. Candidus, *hi tres viri.* Infra, p. 653, 74. in græco habemus οἱ τρεῖς ἄνδρες.

CAP. XCI. *Lin.* 74. συστρατευόμενοί τε αὐτῷ μεθ' ὑμῶν καὶ στρατηγοῦντες. „Cur non συστρατηγοῦντες, ut συστρατευόμενοι, legendum eſſe dicemus? Quem tamen errorem interpres non animadvertit; quippe qui reddidit, *bella gerentes noſtro ductu.* Sed nec illa mihi placent, *noſtris veſtriſque armis;* quum enim ſcriptum ſit συστρατευόμενοι, dicendum fuiſſe videtur, (utendo illa interpretationis forma) *non ſolum ſuis ſed noſtris etiam veſtriſque armis.*" H. STEPHAN. — στρατηγεῖν τινι notat *legatum eſſe alicujus;* ſicut v. c. pag 595, 88. Βρούτῳ στρατηγῶν, *legatus Bruti;* & ibid. l. 5. ἐστρατήγει Ἀντωνίῳ Βαρβούλας, *Barbula legatus erat Antonii.* Itaque non erant ſolicitanda verba, de quibus quæſivit H.

Digitized by Google

Stephanus; quorum hæc eſt ſententia: *Nos, qui Cæſari vobiſcum militavimus, & ejus fuimus legati.* Nec male Candidus: *vobiſcum militantes, & prætoria fungentes dignitate.* Pag. 647.

L. 75 *ſq.* „Parentheſis nota includenda hæc ſunt, ὡς μὴ δοκεῖν αὐτὸν δι' ἔχθραν ὑφ' ἡμῶν ἐπιβεβουλεῦσθαι, aut ſaltem non ſecus intelligenda quam ſi iis incluſa eſſent. Neque vero Latina quæ his reſpondent verba eaſdem notas non admittunt" H. STEPHANUS.

L. 89. „Videtur deeſſe participium poſt hæc verba, καὶ νόμους ἀντὶ τῶν νόμων. Quid ſi autem id eſſe τιθέμενον dicamus? Gelenius contentus his fuit, *mutatis legibus*, pro loci hujus interpretatione. At P. Candidus meæ conjecturæ adverſari non videtur, quum vertit, *& legislatorem pro legibus profiteretur.* Nam ὁ νόμους τιθέμενος eſt legislator; qui una alioqui compoſita voce νομοθέτης appellatur. Totum autem locum ita reddit: *Qui publicas pecunias, qui exercitus,* (ita enim ſcripſiſſe illum puto; non *exercitum*) *qui magiſtratuum creationes a populo, principatus gentium a ſenatu ad ſe transferret: & ſe legislatorem pro legibus, dominum pro populo, imperatorem ſenatus vice, in omnibus profiteretur.* At Gelenius in eo peccat circa loci hujus interpretationem, quod dicens, *ut magiſtratus & provinciæ non a S. P. Q. R. ſed ab illo peterentur & acciperentur,* miſcet quæ ab ipſo Appiano ſeparantur, quum ſeorſum eorum quæ a populo, ſeorſum eorum quæ a ſenatu ad ſe transferret Cæſar, mentionem facit." H. STEPHANUS. Ad nomen νόμον, quod ex mſptis reſtitui, ex communi, ſicut ad κύριον & ad αὐτοκράτορα, refertur participium γιγνόμενον. Pag. 648.

CAP. XCII. Lin. 96 *ſq.* „Hæc verba, τὸ δὲ κῦρος τόδε ἐν τοῖς εἰρηνικοῖς ἐφ' ἡμῖν ἀντιλαμβάνετε αὐτοὶ, ita Gelenius vertit, *in pace vero veſtrum eſt jus ſuffragiorum.* Niſi potius dicendum eſt, eum illarum vocum Græcarum loco his Latinis, ad explicationem, uſum eſſe; quum alioqui hæc illis haud reſpondeant. At reſpondebunt iſta, *ſed hanc* (vel *talem*) *adverſus nos autoritatem tempore pacis viciſſim accipitis.*" H. STEPHANUS. Corrige in context. κῦρος.

Digitized by Google

Pag. 649. *L.* 3. „Pro his verbis, ὅτι κολάσεως ἢ τιμῆς ἀξίως ἄρχομεν ὑμῶν, habet Gelenius, *quotquot magiſtratum recte aut ſecus gerimus:* ſed quemadmodum in Græcis, iſta κολάσεως ἢ τιμῆς ἀξίως reſpondent illis, κολάζοντες ἢ τιμῶντες, ita debuit ejus interpretatio habere quæ eodem modo ſibi reſponderent. Videtur autem hæc noſtra quod illi deeſt, ita eſſe datura: (verum ab ipſo ordietur hujus ſententiæ principio:) *Adverſus autem creationes magiſtratuum maximum judicium exercetis, ſive puniendo ſive honore afficiendo, quum in magiſtratu ita nos gerimus erga vos ut digni ſimus qui pœna vel qui honore afficiamur.*" H. Stephanus. Prior pars hujus periodi rectius hoc modo reddetur: *P r æ t e r creationem vero magiſtratuum, maximarum e t i a m rerum penes vos eſt judicium.*

L. 4. „Hæc ἀντίδοσις non reſpicit (ut putarunt interpretes) ad ea quæ proxime præcedunt, ſed ad ea quæ dixit illos pacis tempore ἀντιλαμβάνειν: ut enim quis poſſit ἀντιλαμβάνειν, oportet illi ἀντιδιδόναι." H. S t e p h a n u s.

L. 8. ὅτι αὐτῷ περὶ Λιβύην ἐμαρτυρήσατε. Gelenius, *quem Africanum cognominaſtis in virtutis teſtimonium.* „Dubitari poſſit, an hæc μαρτύρησις ad illud cognomen, cum Gelenio, reſtringenda ſit, an potius debeat latius extendi: ſicut & paulo poſt extenditur, ubi dicitur, οὐκ ἐμαρτυρήσατε οὐδενί. Ego certe a Gelenio potius diſſentio hic, quam illi aſſentior." H. S t e p h a n u s.

L. 9 *ſq.* „Scribe, οὓς ἐβούλεσθε, διοισομένους ὑμῖν (non ὑμῶν) ὑπὲρ ὑμῶν, εἰ δέοι." H. S t e p h a n.

Pag. 650. *Cap. XCIII. Lin.* 17. εὐθυνῶν. Nimis ſtricte hoc vocabulum expoſui, *de repetundis.* Præſtabat, opinor, *ad rationes reddendas in judicium vocatus.* *L.* 19 ἀΐδιον ὑμῶν αὐτῶν ἀρχὴν, *ſempiternum, vobiſque proprium* (ὑμῶν αὐτῶν) *magiſtratum.*

Pag. 651. *Cap. XCIV. Lin.* 35. Non opus eſt εἶναι in ἔνιοι mutare, quod placuit Muſgravio. *Ead.* & *ſq.* ἐπισχ. δι' αὐτούς. Correxit etiam Muſgr. *L.* 36. καθ' ὑπόκρισιν ἀ τ α ρ α ξ ί α ς, *cavendarum turbarum* (*ut videri volebat*) *cauſa.*

Digitized by Google

L. 41. „Videri poſſet ſcribendum τοῦ φόνου, quum non de quavis cæde, ſed de certa tantum, Cæſaris videlicet, agi videamus." H. STEPHANUS. *Pag.* 651.

L. 45 *ſq.* πότερον ὡς ἐναγεῖς &c. „Quum antea ferri non poſſe vocem ἀνδροφόνους judicarem, (quæ enim eſſet inter ἐναγεῖς & ἀνδροφόνους, antitheſis?) comperi P. Candidum mihi aſſentiri, quum ita hunc locum reddit: *Utrumne ut ſceleratos puniens, an ut tyrannicidas inſigni purpura faſcibuſque ac lictoribus adornans?* Nunc lectoris eſt, videre, an velit τυραννοκτόνους, an vero τυραννοφόνους malit legere; ut ego certe malo, quum propius ad alteram illam vocem ἀνδροφόνους accedat. Sed de hoc etiam moneo, Gelenium, non conſtituentem hîc antitheſin, (de qua tamen minime dubitandum puto,) particulam disjunctivam mutare in copulativam, quum hoc modo locum iſtum interpretatur: *Utrum, ut tanquam ſceleratos punirent, & tanquam homicidas ſacrata purpura virgiſque inſignirent?*" H. STEPHAN. Prope abſum, ut mihi perſuadeam, pro ἐναγεῖς ſcribendum εὐαγεῖς, (cf. p. 655, 11.) & ſedem hujus vocab. mutandam cum ſede vocab. ἀνδροφόνους, ut legamus: πότερον ὡς ἀνδροφόνους κολάζοντες, ἢ ὡς εὐαγεῖς πορφύρᾳ &c. *Utrum punientes nos tamquam homicidas, an tamquam innocentes ſacra purpura - - nos ornantes?*

L. 57. „Finienda poſt ὁμολογῆσαι [ubi vulgo ſimplex comma ponebatur] ſententia, ſive notam interrogationis ibi ponere libeat, (ut mos nobis eſt poſt interrogativam etiam particulam) ſive tantum τελείαν ſtigmen." H. STEPH. *Pag.* 652.

CAP. XCV. Lin. 64 *ſq.* τῶν νόμων τὸν ἐθέλοντα φεύγειν ἑαυτῶν. — „Non immerito quis hunc præſertim genitivum ſuſpectum habeat, τῶν νόμων. Ego primo aſpectu τῶν ὑπονόμων ſcriptum fuiſſe ſuſpicatus ſum præfixa præpoſitione ἐκ. Nam μυχοὺς & ὑπονόμους non parum affinitatis inter ſe habere conſtat. Sed illis quæ ſequuntur vocabulis, τὸν ἐθέλοντα φεύγειν ἑαυτῶν, quid faciemus? Me igitur hoc in loco hærere fateor. Gelenius hoc effugium invenit, *Perquiruntur ubique a perſecutoribus, ne quis effugiat:* ubi nullam νόμων, id eſt *legum*, mentionem

Digitized by Google

Pag. 652. fieri videmus. At P. Candidus earum mentionem facit, & ita quidem ut illum hanc agnoſcere lectionem ſit perſpicuum: vertit enim ita locum iſtum, *Nec per ſe tuti locis omnibus, legibus etiam fugientes abire permittentibus.*" H. STEPHAN. — Recte ſane auctoris verba Candidus accepit, in quibus miror, quo pacto hærere vel Gelenius vel H. Stephanus potuerit. Eo magis autem miror, quod ipſe Stephanus idem illud nomen νόμων, quod eum conturbavit, (tacite quidem, ſed recte; & conſentiente Aug. & Ven.) reſtituit, quum mendoſe in edit. 1. fuiſſet τῶν νέων. Exigua res erat, quæ turbaſſe videtur doctos illos viros, nempe quod diſtinctionis etiam nota poſt πανταχῆ (quam non neglexit Aug.) vulgo deſiderabatur.

Pag. 653. *L.* 70. „Deeſt poſt voculam καὶ aliquod nomen, quod ea cum illa voce ἐπανάςασις connectebat." H. STEPHAN. — Deleta, præeuntibus melioribus libris, particula καὶ, nihil deſideratur.

Pag. 654. *CAP. XCVI. Lin.* 95. „Si quis ſequatur quendam de eodem Pompejo locum, qui legitur in fine p. 643. [652, 51.] putet fortaſſis deeſſe hic ἐκ τῆς φυγῆς poſt κατεκλήθη: quoniam ibi ſcriptum eſt, κατεκάλεσέ τε ἐκ τῆς φυγῆς. Ego tamen voces illas minime deſiderari puto, quum & alibi de eodem loquens, verbo illo contentus fuerit." H. STEPHANUS.

L. 97. „Mihi ſuſpecta eſt hæc etiam ſcriptura, αἱ ἐς φορὰς προγεγραμμέναι, propter illas voces ἐς φοράς. Ac Gelenii interpretatio teſtari videtur, eum hanc ſuſpectam itidem habuiſſe: vertit enim, *quarum bona proſcripta ſunt.* At P. Candidus eam ſe agnoſcere oſtendit, his ſuæ interpretationis verbis: *An mulieres ad Cæſaris necem conſpirarunt, quas ad tributorum onera proſcribunt?*" H. STEPHAN. Non video, cur ſuſpecta eſſe debeant illa verba ἐς φοράς.

Pag. 655. *CAP. XCVII. Lin.* 14. „Lego περισώσουσιν. Poſſet vero & ἀναιρήσουσιν eodem modo legi: ſed ferri etiam queat altera lectio." H. STEPH.

Pag. 656. *L.* 16 *ſq.* „Videtur deeſſe particula negans ante ὑπεροψίᾳ: ut ſcribatur, οὐχ ὑπεροφίᾳν μέλλοντας. [At præcedit particula

Digitized by Google

tegans, οὐδὲ, *l.* 15.] At in iis quæ ſequuntur majorem verborum omiſſionem eſſe fatendum eſt. Nam ante ἐς αὐτοὺς, Pag. 656. vel potius αὐτοὺς, (ita enim ſcribendum eſt) deeſſe puto articulum τοὺς: deinde participium περισπῶντας, aut aliud huiuſmodi, poſt αὐτοὺς: ut ita legatur hic locus, καὶ μὴ τοὺς ἐς αὐτοὺς περισπῶντας, ἀλλ' ἐς τὸ μέσον τῷ δ. [At nil opus eſt artic. τοὺς: nam ex communi huc referendum pronomen ἡμᾶς & verbum ὁρῶσι.] Verum ne ſic quidem locum perſanatum habebimus; ſed pro illo προγράφεσθαι, alio infinitivo & adjunctivo illi participio (quantum quidem aſſequi conjectura mea poteſt) indigebimus. Quidni vero aliquod ſpecimen talis emendationis, quæ tantum conjecturalis eſt, proponam? Hæc ergo verba lector ab ea accipiat, καὶ τοὺς μὴ ἐς αὐτοὺς περισπῶντας ἀλλ' ἐς τὸ μέσον τῷ δήμῳ προτιθέντας τὴν πολιτείαν κατὰ τὰ πάτρια, εἰς πολίτας ἐγγράφεσθαι θέλοντας, vel ἐγνωκότας. Simul autem animadverte, poſt κατὰ τὰ πάτρια a me interpungi, ut hæc cum præcedentibus jungantur." H. STEPH.

L. 19. Cum poſt τὰ πάτρια in edit. 1. verbum προγράφεται eſſet adjectum; monuit MUSGRAV. „ delendum: quamquam & alia forte mendoſa ſunt: vel lege περιγράφεσθαι."

CAP. XCVIII. Lin. 28. „ δέμενοι. Scribo δεδομένοι. Poſſet tamen ſcribi & διδόμενοι, intelligendo non de iis quæ dantur, ſed de iis quæ dabantur." H. STEPHAN. δεδομένοι etiam MUSGRAV. ſcripſit.

CAP. XCIX. Lin. 53. Μοῦρκος ἐν τῷ Ἰονίῳ καὶ Ἀηνόβαρβος &c. Pag. 658. Conf. pag. 641 ſq. *L.* 55. ἐνοχλοῦσιν ἄλλα, i. e. ἐνοχλοῦσι πολεμίοις κατὰ ἄλλα, *alia ex parte*, *alio modo*, *infeſtant hoſtem*, vel *incommodant hoſti.* Gelenius: *quibus infeſta hoſti* (*Ænobarbus*) *reddit maria.* ἄλλα (non ἀλλὰ, ut Edd. cum mſptis noſtris) legit Candidus, ſed id pariter perperam cum ſeqq. conjunxit: *quæcunque alia maris terræque ab inimicis poſt nos pura relinquentes.* MUSGRAV. duplicem emendationem tentaverat: καὶ Μοῦρκον ἐν τῷ Ἰονίῳ. καὶ Ἀηνόβαρβος - - - - τοξόταις - διαπλέοντας ἐνοχλήσει. ἀλλὰ καθαρ. &c. vel, καὶ Μοῦρκον - - καὶ Ἀηνόβαρβον, οἳ στόλῳ - - - ἐνοχλοῦσιν.

Pag. 659. *Cap. C. Lin.* 75. ὅσαι ἀπὸ Θρᾴκης &c. Sic & Gelenius: *quæ Thraciam interjacent & Euphratem fluvium.* Sic de eodem Caſſio Brutoque Appianus p. 703, 15 ſq. ait, ἐθνῶν τι ἐκράτησαν ἀπὸ Μακεδονίας μέχρι Εὐφράτου.
Pag. 660. *L.* 86. συνόδου τῆσδε καὶ λόγων τῶνδε ἕνεκα. Simili ſententia Civ. III. p. 457, 62 ſq. dicitur τῆς πρώτης ἐς ὑμᾶς ἐντεύξεως προσαγορευτικόν.

L. 87. στρατιώτῃ μὲν χιλίας καὶ πεντακοσίας δραχμὰς Ἰταλικάς. Quum aliàs δραχμὰς Ἀττικὰς ſoleat dicere, Civ. II. 315, 1. IV. 545, 33. vel nude Ἀττικὰς, omiſſo nomine δραχμὰς, ut Mith. 819, 1. nunc non minus commode, imo prope commodius, δραχμὰς Ἰταλικὰς dicit, quoniam δραχμὴν (ſicut alibi) *denarium Romanum* vult intelligi. Summam autem illam, quam h. l. dicit auctor noſter, nimiam exiſtimans Freinshem. CXXIII. 25. (cum Hotomanno Antiq. Rom. lib. IV. cap 16.) mirum quantum minuit, & pro MD. præter rationem nonniſi CL. *denarios* poſuit. Conf. Caſaub. ad Sueton. Jul. c. 38. & Appian. infra, p. 684, 91. Adde Civ. II. 315, 1. IV. 687, 40 ſq. & Mithrid. 819, 1.

Pag. 661. *Cap. CI. Lin.* 99. Vulgatum περιέσχιστον in περιεσχίσθαι mutatum voluerat Musgrav.

Cap. CII. Lin. 7. Τίλλιον δὲ Κίμβρον. De nomine vide ad
Pag. 662. Civ. II. 331, 79. *L.* 13. Χαλκιδέων. Neſcio, quo errore pro *Chalcidenſibus*, & h. l. & mox iterum *l.* 16. *Heraclidas* poſuerit Cand. *L.* 17. οἰκόπεδα, *ædificia*. Cf. Hiſp. 141, 79.

L. 24 *ſqq.* ὁ Νωρβανὸς &c. Conf. p. 642, 95 ſqq.

Pag. 663. *Cap. CIII. Lin.* 30. ἄπορα. An ἀπορίᾳ? ut *lin.* 43.

L. 39. Ἁρπησσὸν ποταμόν. *Harpeſſus* fluv. nemini, quod ſciam, præter Appianum, memoratus. Nimium a Philippis abeſſe videtur, quam ut huc trahi poſſit, Ἀρτισκὸς vel Ἀρτησκὸς, per Odryſas fluens, Herodoto IV. 92. memoratus, quem eumdem eſſe cum Ἀρδήσκῳ Heſiodi Theog. 345. ſuſpicatus eſt Weſſeling.

Pag. 664. *Cap. CIV. Lin.* 46. Λευκίῳ Βύβλῳ. Poterat Βιβούλῳ edi. Vide ad p. 581, 46. & p. 709, 17.

Pag. 666. *Cap. CV. Lin.* 85. Revocatam malim vulgatam lect. τὰ στενὰ τὰ Σαπ. *L.* 87. Δραβίσκου. Apud Thucyd. I. 100.

Δραβῆσκος

Ἀμφίπολις nomen eſt huic oppido, & ſic ex Thucyd. refert Stephanus Byz. *L.* 89. ἔνθα καὶ τὸ πάθος τῇ Κόρῃ &c. Cum alii aliis in locis *raptum Proſerpinæ* factum perhibeant, quorum varias traditiones retulerunt Viri doctiſſimi, Spanhem. ad Callim. H. in Cer. v. 9. Ruhnken. ad Hom. H. in Cer. v. 17. Heynius in Notis ad Apollod. p. 56 ſq. miror ne verbo quidem uſquam hujus opinionis ab Appiano relatæ mentionem factam. Nec *Zygacten amnem*, quem mox dicit Noſter, alii Scriptori memoratum reperi. Idem nomen repetitur p. 697, 21. Pag. 666.

CAP. CVI. Lin. 97. τὰ χρύσεια. Vid. H Steph. ad Hiſp. p. 123, 72. Poterit vero etiam ad χρύσεια intelligi ſubſtantivum μέταλλα. Sed, ſicut Hiſp. l. c. ἀργυρεῖα monente Stephano in contextum recepi, ſic & h. l. χρυσεῖα receptum malim. Pag. 667.

L. 14. Γάγγαν. An idem fluv. quem *Zygacten* p. 666, 90. dixerat? *L.* 17. ἐνέρισμα. Operarum ſphalma aciem noſtram effugerat. Corrige ἐνέρεισμα. Pag. 668.

CAP. CVII. Lin. 33. πέντε. καὶ τριακοσίων ἐξ Ἀμφιπ. — διακοσίων legendum docent Itineraria Antonini & Hieroſolymitanum, quæ (p. 320. & 331. & 603 ſq. edit. Weſſeling.) diſtantiam Philipporum ab Amphipoli ponunt XXXII. vel XXXIII. M. P. Pag. 669.

CAP. CVIII. Lin. 60. ἐπεκαλύπτεται ἐπικ. εἶναι. Conf. p. 644, 22 ſqq. *L.* 71. Ad verba ἐξ ἐγγίων, quæ vulgo hic legebantur, MUSGRAVIUS adnotavit: „ mendoſum. Forte ἐξ ἐγγιόνων." (ſic) Cujus conjecturæ vim me non adſequi fateor. P. 670 ſq.

CAP. CIX. Lin. 93. λόχους ὀρθίους, *cohortes arcta fronte incedentes*. Correxit etiam MUSGRAV. Pag. 672.

CAP. CX. Lin. 6 *ſq.* διατείχισμα τοῦ Κασσίου &c. Munitionem illam dicere videtur, de qua p. 670, 45. *L.* 11. στρατιῶν. στρατῶν poſuerat MUSGRAV. Pag. 673.

L. 12 *ſqq.* συμπλέκονται οἱ τοῦ Βρούτου στρατιῶται &c. *Prioris* hujus *pugnæ Philippenſis* deſcriptio, quam *hoc cap.* & *nonnullis ſqq.* perſequitur Appianus, conferenda omnino cum eis eſt, quæ de eadem re Plutarchus in Bruto pag. 1003 ſq. (nam in Anton. p. 925. non niſi leviter rem tangit) & Dio

Digitized by Google

Pag. 673. XLVII. 42 ſqq. habent: quorum narratio paſſim ex Appiani narratione illuſtrari ſüpplerique poterit. Diſcedere autem in eo Plutarchus & Dio ab Appiano videntur, quod illi dicant, conſtitutum fuiſſe Bruto Caſſioque (invito quidem Caſſio, & amicorum voluntati cedenti) hoc die pugnare, & prima luce ſignum pugnæ in Bruti Caſſiique caſtris ſagum puniceum fuiſſe propoſitum. (Plut. p. 1002. E.) Ceterum præpropere & non exſpectato imperio inceptum eſſe a Bruti militibus prælium, conſentit Plutarch. p. 1003. C.

Pag. 676. *Cap. CXI. Lin.* 27. ἰχεῖτο. ᾔειτο ſcripſerat Musgrav.

Pag. 677. *Cap. CXIII. Lin.* 76. Ἕτεροι *&c. Alii referunt* &c. Candidus, *in marg. edit. Ven.* „Plutarchi opinio." Vid. Plut. Brut. p. 1004. D. Cf. Valer. Max. IX. 9, 2. Vellej II. 70.

Pag. 678. *Cap. CXIV. Lin.* 93. ἐς ποῖον. Præter rem Musgrav. ἐς ὅμοιον maluit. Similiter infra p. 683, 75. idem Brutus, ὦ ἐς πόσον αὐτοῖς *&c.*

Pag. 679. *Cap. CXV. Lin.* 8. Καλουῖνος. Vulgo pag. 681, 44. rurſus mendoſe Καλουηνὸς erat. Idem nomen Mithr. 826, 18. in Καλουΐσιος vulgo erat detortum. *L.* 9. *καὶ τὸ διώνυμον ἓν αὐτῶν.* Non erat, cur ἓν ἦν repoſitum, aut ἦν in ἓν mutatum, voluerit Musgrav. *L.* 12. *ἐπιλελεγμένον.* Supra, p. 641, 86. cum vulgo *ἐπιλεγόμενον στρατὸν* eſſet, rectius Aug. & Ven. *ἐπιλελεγμένον* dederunt. Sed inferius, p. 710, 27. milites tam Antoniani exercitus quam Caſſiani *ἀριστίνδην ἐπιλελεγμένους* dicit.

Pag. 680. *L.* 22. *ἀπὸ κάλων.* Hanc lectionem non commutaverim cum ea quam dant Aug. & Reg. B. *ἀπὸ κάλω* de una navi uſurpatur, quæ remulco trahitur.

Pag. 682. *Cap. CXVII. Lin.* 52. *παρὰ τὸν ἐχθὲς ἀγῶνα.* „Initio hujus orationis videri cuipiam poſſit P. Candidus aliam ſequi lectionem quam Gelenius: eandem tamen ſequitur, ſed impingit ad quendam lapidem, ad quem & Gelenium in aliis quibuſdam hujus ſcriptoris locis impingentem videre eſt. Ita enim ille (Candidus inquam) hoc initium vertit: *Nullum eſt præter heſternum prælium, commilitones, in quo non potiores hoſtibus veſtris extiteritis.* At vero alter interpres ita,

Digitized by Google

plane contrario ſenſu: *Heſterno prœlio, commilitones, nulla in re non ſuperiores hoſtibus fuimus.* Candidum in errorem impulit præpoſitio παρά: hanc enim putavit ſonare *præter*, quum alium uſum habeat (ſicut & in aliis quibuſdam hujus ſcriptoris locis) & hæc παρὰ τὸν ἐχθὲς ἀγῶνα, idem ſonent quod iſta, ἐν τῷ ἐχθὲς ἀγῶνι. Sic autem debere illam particulam accipi, oſtendunt quæ ſubjunguntur. Adde quod, ut alterum illum uſum (magis alioqui frequentem) habere dici poſſet, non οὐδὲν ſed οὐδεὶς legi oportuiſſet." H. STEPHANUS. Pag. 682.

Ibid. „ καὶ κρείττους Gelenius vertit, *ſuperiores hoſtibus fuimus*, tanquam legiſſet ἐγενόμεθα, non ἐγένεσθε: ſed per imprudentiam ſcripſiſſe, arbitror *fuimus* pro *fuiſtis*: quum & ipſe ſtatim poſt, *incepiſtis*, non *incepimus*, ſcripſerit." IDEM.

L. 55. διεφθάρκατε. HENR. STEPHANUS *in Adnot.* „ Scribe διεφθείρατε." Hinc correxit Tollius. *L.* 62. ὥρμων. Sic rurſus H. STEPH. *in Adnot.* „ Repone ὡρμῶν." *L.* 70. ἐπιλήψεως. Pag. 683. Sic & MUSGRAV. correxit: monueratque pariter H. STEPHANUS: „ Scribe ἐπιλείψεως."

L. 64 *ſq.* „ Pro his verbis, ὡς καὶ τῷδε τὴν ἐπίληψιν τῆς βλάβης διπλασίονα εἶναι, habet Gelenii interpretatio, *atque ita duplo major eorum jactura fuit.* Candidi autem eſt hæc, *ita ut calamitatis hujus acceptio in duplo nobis conſtet.* Neuter autem animadvertit, τὴν ἐπίληψιν non jungi cum βλάβης, ſed contra illi opponi: hoc ſenſu, *ita ut hac etiam in re acquiſitio noſtra duplo major ſit quam damnum quod paſſi ſumus.* Aliquid tale dictum a Bruto & paulo ante fuit, illis verbis, ὡς προὔχειν τάδε παρὰ πολὺ τῆς ἐπὶ τοῦ λαιοῦ βλάβης ὑμῶν." H. STEPHANUS.

CAP. CXVIII. Lin. 77. ἡγεῖσθε. Revocari ex mſptis debuerat ἐγεῖσθαι. Conf. Adnot. ad hiſt. Samn. p. 52, 19.

L. 78 *ſq.* ὑμεῖς δ' ἀντιμαχεῖν. „ Loci hujus ſenſum melius expreſſit Candidus quam Gelenius: & ita quidem ut non ſolum bona Candidi interpretatio (quod rara avis eſt) ſed optima hoc dici in loco poſſit; dummodo auxilium ei ferat emendatio particulæ *non*: quæ mutanda eſt in *nos*. Poſtea enim pro his, ὑμεῖς δ' ἀντιμαχησόμεθα αὐτοῖς, (nam inter-

pungendum eſt poſt hunc dativum) τὸν λιμὸν ἡμῶν προπολεμεῖν, habebimus iſta Candidi, *Nos contra ut fames pro nobis in eos militet, omnino ſtudeamus.* Optimam interpretationem hanc eſſe dixi, ad illa præſertim verba reſpiciens, τὸν λιμὸν ἡμῶν προπολεμεῖν: nam ad verbum ἀντιμηχανησώμεθα quod attinet, poſſit quis illud verbis magis ſignificantibus & eandem metaphoram habentibus exprimere." H. STEPHAN. Geleniius, quem fere ſecutus ſum, ita locum iſtum reddiderat: *Nobis e diverſo curandum eſt, ut eos fame oppugnemus.*

Pag. 683. *L.* 81 *ſq.* Μηδὲ βραδυτῆτά τις &c. „Non hæc quæ habemus, μηδὲ βραδυτῆτα τὶς ἡγείσθω τὴν ἐμπειρίαν, ἢ ταχυτῆτα, ſed iſta ſcripſiſſe Appianum arbitror, μηδὲ βραδυτῆτα τὶς ἡγείσθω τὴν ἀπειρίαν, ἢ ταχυτῆτα τὴν ἐμπειρίαν, (ſed pro ἢ ταχυτῆτα magis placeret καὶ ταχυτῆτα.) His autem apte, meo quidem judicio, ſubjungentur illa, ἐς τὴν ὀπίσω θάλασσαν ἀφορῶν &c." H. STEPHANUS. Mihi ſana atque integra viſa eſt oratio prouti vulgo legitur, ea ſententia quam in lat. verſ. expreſſi, intelligendo ante partic. ἢ adverbium μᾶλλον, uſitata ſatis ellipſi omiſſum: cujus ellipſeos exempla vidimus Civ. II. 266, 47. & 377, 45.

Pag. 684. *L.* 85. καὶ μὴ ἀδοξῶντι. „Videtur μὴ ἀδοξῶντι dici pro μὴ ἀδοξεῖν δοκοῦντι vel ἡγοῦντι. Niſi alium quempiam novum uſum habere hoc verbum putandum eſt." H STEPHANUS. De hoc verbo ἀδοξέω, familiari Appiano, hac notione, *non honeſtum puto, indignum puto*, i. q. ἀπαξιῶ, dixi ad Syr. 597, 39. & plura exempla Index noſter dabit. Eadem notione idem verbum frequentavit Joſephus, ex quo unum exemplum ipſe H. Stephanus, Theſ. T. I. 1036. G. citavit, cui plura ejuſdem auctoris adjici poterant. *L. ead.* Cum προπαίζονται vulgo legeretur, monuit H. STEPHANUS: „Scribe προσπαίζοντες: id eſt, *nobis illudentes etiam provocant.*" προσπαίζονται cum mſptis noſtris recte poſuit MUSGRAV.

Pag. 685. *CAP. CXIX. Lin.* 4. „Scribendum puto, ὃ σαφέστατη πίστις, vel ὅπερ σαφ. aut etiam τοῦτο δὲ σαφ." H. STEPHAN.

L. 8. αὐτὴν διετείχισαν. „Alio referri non poteſt αὐτὴν quam ad ἐρημίαν, quam tamen hic de illis putare dici, abſur-

dum fuerit. Videndum igitur (donec alia cuipiam emendatio aptior in mentem veniat) annon ſcribi poſſit αὐτοὺς διατείχισιν. Pag. 685. Sed de verbo ὑποκιοῦσι quid dicendum erit? quid cum eo ſubaudiri poterit? merito quis opponet. Is a me hoc reſponſum feret: quidni hæc, ἐντὸς τοῦ διατειχίσματος, ex illo διατείχισιν ſumpta, ſubaudientur?" H. STEPHANUS.

L. 22. ἐπιμάχιστον. „Scribe ἐπὶ μάχιστον." H. STEPHAN: Pag. 686. cui obſecutus eſt Tollius.

CAP. CXX. Lin. 23. τὰ ἐς τοῦτον ἔργα. „Non dubito, quin ſcribendum ſit τούτους, quod referatur ad καιρούς." H. STEPHAN. Mox *Idem*: „ſcribe ἐπιμαχχαρησόμεθα."

L. 31 *ſq.* „Scribe priore quidem loco ἐπειγόμεθα, [ſic Aug. cum H. Steph] at poſteriore ἐπειγώμεθα." H. STEPH.

CAP. CXXI. Lin. 56. ἀπιοῦσιν ἐπὶ τὴν θάλασσαν, *verſus* Pag. 688. *mare, abeundo ad mare.* Similiter ille dativus caſus poſitus videtur, atque in Præf. p. 1, 6. περιπλέοντι, & p. 2, 19. ἐπιστρέφοντι καὶ περιϊόντι. &c.

CAP. CXXII. Lin. 74. Οὐκ ἀνεχόμενοι. „*non ceſſantes.*" Pag. 689. MUSGRAV. Quin potius, ut alibi, *non ferentes, non ſuſtinentes amplius &c.* *L.* 76. παρὰ τὸ τείχισμα. Sic dedi ex emendatione MUSGRAVII, quam præiverat GELENIUS, his verbis, *ſubierunt cum clamore munitionem hoſtium.*

CAP. CXXIII. Lin. 86. ἀπογιγνώσκουσιν ἐκ τῶν ἄλλων ἑαυτούς, Pag. 690. *ab aliis omnibus* (*rebus* vel *rationibus*) *ſibi deſperantes.*

L. 94 *ſq.* Βροῦτον ἐπιεικῆ - - ἀνόμοιον Κασσίῳ. Vellej. II. 72. *Fuit dux Caſſius melior, quanto vir Brutus. E quibus Brutum amicum habere malles, inimicum magis timeres Caſſium.* &c. *L.* 7. ἀλογίστους. Videtur ἀλογίστου vel ἀλογίστων legen- Pag. 691. dum, cum quo cohæreat καὶ μισθοφόρων. Sic Gelenius videtur accepiſſe, cujus verſionem h. l. tenui. *L.* 8 *ſq.* οἷς ἐστιν αἰεὶ &c. Oratio vulgo in editis ſic diſtincta erat: οἷς ἐστιν αἰεί, καθὰ καὶ τοῖς εὐχερέσιν οἰκέταις, ἐς ἑτέρους δεσπότας ἐλπὶς ἐς σωτηρίαν, ἢ ἐς τὸ ἀντίπαλον μεταβολή. Secutus fere ſum Aug. in quo ſic: οἷς ἐστιν αἰεί, καθὰ καὶ τοῖς εὐχερέσιν οἰκέταις ἐς ἑτέρους δεσπότας, ἐλπὶς ἐς σωτηρίαν, ἢ ἐς τὸ &c.

Pag. 691. *Cap.* CXXIV. *Lin.* 17. ἐπικείμενοι. Non video, cur „mendoſum" putarit Musgrav. & „fort. ἐπεσκεμμένοι" legendum cenſuerit. ἐπικείμενος κίνδυνος idem eſt quod οἷς κίνδυνος ἐπίκειται.

Pag. 695. *Cap.* CXXVII. *Lin.* 84. ἐπεμαντεύοντο &c. Cf. pag. 711, 49 ſqq.

Pag. 696. *Cap.* CXXVIII. *Lin.* 92. ἀπηνής. Sic & Musgrav. dubitans tamen, utrum ἀκλινής, an ἀπηνής. *L.* 3 *ſq.* σφᾶς .. ταῖς ὁρμαῖς ἀνέφερον. Verbum ἀναφέρειν, quod aliàs neutraliter, *recolligere ſe*, *recipere animum*, *recreari*, ſignificat, nunc active eadem notione accipiendum videtur, *erigere*, *animum addere*, *recreare:* quemadmodum apud Thucyd. VIII. 97. ἀνήνεγκαν τὴν πόλιν, pro ἀνενεγκεῖν ἐποίησε poſitum Scholiaſtes docet. Sed ταῖς ὁρμαῖς, haud ſatis ſcio, utrum ad milites referatur, *ſtudia*, *ardorem*, *impetum militum erexerunt*, *reſtaurarunt*; an ad imperatores, *ſuo impetu*, *ſuo ſtudio excitarunt*, *erexerunt milites.*

Pag. 698. *Cap.* CXXIX. *Lin.* 36. Λουκίλιος. *Lucinus* an Romanum umquam nomen fuerit, neſcio. Hoc certe loco ex errore natum videtur, licet p. ſq. l. 43. & 49. in Λευκῖνος & Λουκῖνον cum Editis conſentiant libri noſtri. Λουκίλλιος homo ille, Bruti familiaris, vocatur apud Plut. in Bruto p. 1007 ſq.

Pag. 699. & Λουκίλιος apud eund. in Anton. p. 948. *L.* 40. σὺν ἐπιστάσει. „*cum cogitatione.*" Musgrav. Plutarchus Brut. pag. 1007. extr. διαπορῶν ὅπως χρὴ δέξασθαι τὸν Βροῦτον. Apud Polybium ἐπίστασις paſſim exponitur *diligentia*, *cura*; vid. Erneſt. Lex. Polyb. Apud Diod. Sic. T. II. p. 308. ubi vulgo legitur πολλοὺς ἦγεν εἰς ἐπίστασιν διανοίας καὶ φόβον, monuit Weſſelingius, recte abeſſe poſſe vocabulum διανοίας, & provocat ad hunc Appiani locum & ad Polyb. X. 37. Neſcio an huc referendum illud Sophoclis, Antig. 231. (225. edit. Brunck.) πολλὰς γάρ ἔσχον φροντίδων ἐπιστάσεις. Verbum ἐφιστάναι, *cogitare*, *meminiſſe*, vidimus ſupra, Civ. III. 473, 37.

Cap. CXXX. *Lin.* 56. Ζεῦ, μὴ λάθοι σε &c. Ex Euripid. Medea v. 332. (334. ed. Brunk.)

Pag. 702. *Cap.* CXXXII. *Lin.* 4. προήγαγεν αὐτὴν (τὴν βουλὴν) ἐς ὑποψίαν διαβολῆς. In verſ. lat. interpretatus ſum ὑπεροψίαν.

Vulgatam lectionem ſic reddidit Gelenius: *calumniandi materiam præbuit.* Preſſius Candidus: *ad ſuſpicionem calumniæ impulit.* Rectius fortaſſe dixiſſet, *in ſuſpic. calumn. eos adduxit.* Pag. 702.

Cap. CXXXIII. Lin. 17. ὅσους ἐπολέμησαν. Sic h. l. ſcripti noſtri libri cum editis, rariſſima aliàs apud Appianum conſtructione verbi πολεμεῖν: de qua vide quæ monui ad Præf. Appiani p. 16, 38. *L. ead.* αὐτοὺς ἔπεισαν. Si eſſet αὐτοῖς, (ut eſt in Reg. A.) reciproce intelligendum foret, *ſibi.* Sed bene habet vulgata. Pag. 703.

L. 28. οὐ γάρ τις αὐτῶν Βροῦτον *&c.* Huic laudi repugnare videri poteſt, quod paulo ante, c. 131. p. 701. dixerat: ſed Bruti milites non deſeruerunt imperatorem; monuerunt modo, ne ſpem omnem pacis ipſis præcideret. *L.* 32. ἀλυσιτελοῦς δὲ ἀεί. An reſpicit illud Demoſthenis, Epiſt. III. pag. 1481 ſq. edit. Reisk. ἀλυσιτελὲς προελέσθαι τὰ τοῦ δήμου. Sententiam, quæ durius expreſſa apud Noſtrum videri poteſt, temperavit Gelenius: *ſpecioſum quidem, ſed non ſemper commodum.* *L.* 35. πόνοις. Sic & Musgrav. Pag. 704.

L. 37 *ſq.* Βροῦτος --- φιλοσοφήσας. Notum ſatis ex Ciceronis ſcriptis Bruti ſtudium philoſophandi.

Cap. CXXXIV. Lin. 51. Νίκη -- κατέπεσε. Ferculo decidit, cum in pompa militari ferretur. Dio XLVII. 40. & alii quos ibi citat Fabric. *L.* 52 *ſq.* κλαγγὴν οὐδεμίαν ἠφίει. Vid. Flor. IV. 7, 7. Terribilem clangorem edidiſſe, Dio ait l. c. *L.* 53 *ſq.* μελισσῶν ἑσμοί. Cf. Civ. II. 269, 98. Pag. 705.

L. 56. ἀλόγως, *temere, caſu, abſque conſilio.* ut Mithr. 643, 11. *L.* 57. Ἀλλά με μοῖρ' *&c.* Iliad. XVI. 849. „Patrocli verbum morientis, apud Homerum." Candidus, *in marg. ed. Ven.* *L.* 59. ὄψιν ἰδεῖν *&c.* De Spectro Bruti cf. Pag. 706. Plutarch. in Brut. pag. 1000. & 1006 ſq. & in Cæſ. p. 741. Breviter Florus l. c. *L.* 68. ἀλόγως repoſuit etiam Musgr.

Cap. CXXXV. Lin. 89. Λεύκιός τε Κάσσιος, ὁ ἀδελφιδοῦς Pag. 707. αὐτοῦ Κασσίου. Alius Caſſii ex fratre nepos in Syria cum una legione erat relictus. Vid. pag. 612, 88.

Pag. 708. L 99. περιστρέψας αὐτὸν, ὡς ἔθος ἐστὶ Ῥωμαίοις ἐλευθεροῦν. Ad hunc morem adludens Perſius, Sat. V. 75 ſq. ait:

> - - *Heu ſteriles veri, quibus una Quiritem*
> *vertigo facit!*

Pag. 709. *Cap. CXXXVI. Lin. 9 ſqq.* Πορκία &c. Valer. Max. IV. 6, 5. Martial. I. 43. Plut. Brut. p. 1009. Dio XLVII. 49.

L. 16 ſq. Μεσσάλᾳ τε Κορουίνῳ καὶ Λευκίῳ Βύϐλῳ. Malim Βιϐούλῳ. Vide ſupra c. 38. p. 580, 29 ſqq. & 581, 46. Μεσσάλας Κορούῖνος recte Illyr. 853, 64.

Pag. 710. *Cap. CXXXVII. Lin. 26 ſq.* Vulgatum στρατευμάτων in στρατευομένων mutavit MUSGRAV.

Pag. 711. *Cap. CXXXVIII. Lin. 43.* ἐπεμαντεύσαντο Ῥωμαίοις. Vid. p 695, 84. *L. 45.* Particulam negativ. MUSGRAV. etiam adjecerat, ἔτι in οὐκέτι mutans.

ADNOTATIONES
AD APPIANI LIB. V.
DE BELLIS CIVILIBUS.

Pag. 712. *Cap. I. Lin. 5.* καὶ ὅλῃ Αἰγύπτῳ ἐπ' ἐκείνοις. Candidus: *qui amor utraſque ſimul, & Ægyptum inſuper, extremis tandem calamitatibus involvit.* *L. 8.* διὰ δέ. Sic & MUSGR. qui etiam *lin præc.* ὀλίγον δὲ pro ὀλίγον τε maluerat.

L. 7. οὐκ ἄξιον ἐπιγραφῆς πω, *qui nondum meretur (Ægyptiacus) inſcribi.* Scilicet ille demum liber, qui hunc Vtum de Bell. Civ. excipiebat, *Ægyptiacus* vel *Ægyptiaca Hiſtoria* erat inſcriptus, quo bellum Actiacum Cæſaris cum Antonio atque Cleopatra, & res deinde a Cæſare in ipſa Ægypto geſtæ, exponebantur; ut docet ipſe Auctor noſter Civ. I. cap. 6.

Pag. 713. *Cap. II. Lin. 17.* Κάσσιος ὁ Παρμήσιος. De hoc vid. Glandorp. Onomaſt. p. 208. & Ruhnkenium V. Cl. ad Vellej. II. 88.

L. 24. Κλώδιος. Vide Pigh. Annal. T. III. p. 478.

Digitized by Google

L. 28. Τουρούλιος. *Turulius*, quæſtor Tillii Cimbri, Bithyniæ præfecti. Cic. Fam. XII. 13. Poſtea Antonii præfectus, de cujus morte vid. Valer. Max. I. 1, 19. Mendoſe Cand. *Torulus*, quem non debuerat ſequi Gelenius. *L.* 38. Λέπιδον. An filium L. Æmilii Pauli, fratris Triumviri? Certe non ipſum fratrem Triumviri, quem poſt Bruti mortem Miletum conceſſiſſe ibique quietum manſiſſe, dixit Civ. IV. c. 37. *Pag.* 714.

CAP. III. Lin. 57. τὰ παρὰ Πομπ. προδιδ. Candidus: *cum Pompejo conſpiraſſe ferebatur.* Gelenius: *quaſi Pompejo favens ſocios proderet.* *L.* 54. ἐπιλάμβανον, *inſuper ſumſerunt.* Non opus eſt in ἀπέλαμβ. mutare cum MUSGRAV. *Pag.* 715.

L. 68. δύο ἴδωσιν. „Deeſt μέρος ἴδωσιν, vel aliquid ſimile." MUSGRAV. Quid exciderit, adparet ex pag. 727, 44 ſq. Conſentit Dio XLVIII. 2. *L.* 69. ὑπὸ Καλήνῳ. Undecim Antonii legiones, quibus *Calenus* præerat, in Italia erant relictæ. Vid. p. 743, 14. *Pag.* 716.

CAP. IV. Lin. 75. Κοΐντου. *Quintus* hic quiſnam fuerit, neſcio. Lib. IV. cap. 62. ubi exitum Dolabellæ narravit, nomen hominis non edidit. Gelenius *Quintium* vocavit, nulla auctoritate. *L.* 78. ἐπὶ συνθέσει. Candidus: *fœderum cauſa.* Gelenius, *de pace.* Suſpectum mihi eſſe illud vocab. non diffiteor. Cogitaveram ἐπὶ συνήσει, *gratulandi cauſa*; ſi modo auctoritatem alioquin haberet hoc vocab. *Pag.* 717.

L. 82. „μέχρι δημοκοπ. Ne quis præpoſitionem μέχρι cum genitivis ſequentibus jungat, ſatius fuerit poſt eam interpungere." H. STEPHANUS.

CAP. V. Lin. 96. δικαίας τύχης. „Non animadvertit Gelenius, δικαίας titulum haud cauſæ ſed fortunæ dari: ideoque locum hunc ita eſt interpretatus, *Verum*, *quia fortuna juſtiori cauſæ favens*, *non ut vol.* &c. quum debuerit ita interpretari, *Verum*, *quia fortuna*, *juſtam ſe præbens*, *non ut vol.* Niſi quis mallit, *Verum*, *quia fortuna*, *juſte ſe gerens*, &c. Ideo autem non dico, *quæ juſta eſt*, (tanquam hæc laus illi ſit perpetua) quoniam videmus eam alioqui injuſtitiæ paſſim accuſari. Quod ſi Gelenius δικαίαν dici putabat de ea quæ juſtitiæ faveret (ut certe hoc ei quæ juſta vocatur, con- *Pag.* 718.

Pag. 718. venit) potius tamen dicendum erat, juſtæ cauſæ favens, quam juſtiori cauſæ. Nam adverſariorum cauſam minus juſtam eſſe dicens, ſaltem non omnino injuſtam eſſe fateretur." H. STEPHANUS.

L. 97 ſq. „Hoc genus loquendi, εἰ μὲν ὡς συναγωνισταῖς τῶν πολεμίων ἴδει χρῆσθαι, non intellexit Gelenius; [qui dederat: *ſi ut eorum ſocii perſeveraſſetis in armis, puniendi veniebatis:*] ſicut nec Candidum (quod minus mirum eſt) intellexiſſe, manifeſtum eſt. At recte, ut opinor, his (aut hujuſmodi) verbis hunc locum interpretabimur: *Si quidem ut adverſariorum auxiliatores* (vel *auxiliarii*) *tractandi eſſetis, punire vos oporteret*, vel, *ſupplicium de vobis ſumere.*" H. STEPHANUS.

Pag. 719. L. 16, συνιέναι δέ. Poſſis etiam τι legere, pro δέ. Et ſic Cand. *ſic etiam neceſſitas* ET *conſcientia veſtra cogit charitatis.* Ex quibus verbis porro probabile fit, συνειδέναι τι legiſſe Candidum; quod ſatis quidem commodum eſſet, ſed nec ſpernendum συνιέναι. Ad h. l. (prouti vulgo legebatur) H. STEPHANUS notavit: „Malim συνιέναι. Sed & tollenda eſt ſtigme poſt ὑμῖν, & vocula γὰρ poſt τοσοῦτον in ἂν (ut opinor) mutanda." MUSGRAVIUS autem: „obſcura, forte & mendoſa. Forte, συνοισθέον δὲ μετὰ χάριτος ὑμῖν. τ. γὰρ ἐπιεικ. ὅτι μηδὲ νῦν ἁμαρτ. μεῖζον ἐπιτ. ὀρ."

L. 17 ſq. ὅτι μηδενὸς ἁμαρτ. &c. „Ad hos reſtringit Gelenius [nec immerito, ut mihi videtur] in ſua interpretatione quod generaliter de omnibus qui peccarunt dictum ab Antonio fuit." H. STEPHANUS.

CAP. VI. Lin. 20. ὅτι οἶμαι. An ὅτι, εἰ καὶ &c? Sic *lin.* 22. pro ὁ δὲ πόλεμος fuerit ὁ δὲ πολ. reponendum.

Pag. 720. *CAP. VII. Lin.* 35. ὅσοι ἄλλοι τῶν ἀδικούντων, ἐπεὶ &c. Si teneamus ἐπεὶ, quod libri noſtri dederunt; deſiderari verbum videri poteſt poſt ἀδικούντων, quod ad ὅσοι ἄλλοι referatur. Sed ſimiliter pag. ſq. l. 50. ὅσα ἄλλα γένη Σύρων, abſque verbo, &

Pag. 721. ſic paſſim alias. *L.* 50. τὴν Ιτουραίαν. Mendoſe cum Editis Candidus, *Tureonam.* Sed recte Gelenius *Ituræam* repoſuerat. MUSGRAV. τὴν Ιτουραίων. Cf. Dion. XLIX. 32.

Digitized by Google

L. 53 *ſq.* Σισίνης. *Archelaum*, non *Siſinnam*, hunc adpellant Dio XLIX. 32. & alibi, Plutarchus Anton. pag. 944. B. Strabo XII. pag. 540. D. Meminit vero etiam idem Strabo p. 537. B. Σισίνου, τοῦ ἐπιθεμένου τῇ Καππαδόκων ἀρχῇ. Utrumque nomen conjunxit Freinshem. Suppl. Liv. CXXVI. 5. *Archelaum Siſinnam* nominans. Ceterum quod apud Grammaticum San-Germanenſem legitur, (vid. ſupra, hoc vol. p. 18, 53 ſq. Ἀππιανὸς Ἰλλυρίδι Σισίνου καὶ Σισίνην φησί, id ad h. l. reſpicere videtur. Certe in Illyrica hiſtoria nomen Σισίνης memoratum non memini. Itaque ibi Ἰλλυρίδι perperam poſitum videtur pro ἐμφυλ. ε΄. & Σισίνην pro Σισίνης. *L.* 55. Γλαφύρας. Cf. Dion. l. c. & Martial. XI, 21. Pag. 721.

Cap. VIII. Lin. 60. καταλλαγ. αὐτοῖς, ſcil. Antonio & Cæſari. Conf. *l.* 64. *L.* 70. ἐπὶ τῇ ὄψει τὴν σύνεσιν καταπλαγείς. A vi horum verborum plane aberravit Gelenius, exponens, *ex aſpectu mentem ſaucius.* *Ibid.* εὐθὺς αὐτῆς μειρακιωδῶς ἐκλάμη. Initio hujus libri dixerat, εὐθὺς ἀφθόνως ἐκράτει (αὐτοῦ.) Pag. 722.

Cap. IX. Lin. 80. Λευκοφρύνης Ἀρτέμιδος. *Leucophryne Diana* memoratur etiam Straboni XIV. 647. C. *Leucophryn* autem antiquum nomen inſulæ Tenedi fuiſſe docent Diod. Sic. V. 83. Strabo, Plinius aliique. *L.* 88. ὃν Μεγάβυζον ἡγοῦνται, *quem Megabyzum adpellant.* Strabo XIV. 641. Ἱερέας δ' εὐνούχους εἶχον, οὓς ἐκάλουν Μεγαλοβύζους. Conf. Hemſterhuſ. ad Lucian. Timon. T. I. p. 134 ſq. De uſu iſto verbi ἡγεῖσθαι vid. quæ notavimus ad Hiſp. 180, 57. Pag. 723.

L. 91. ἐνέκαυσε. Sic & Musgrav. correxit. *L.* 96. Ἀράδιοι. Sic Aug. Ven. & Musgrav. *L.* 98. διατίθενται, *divendunt.* Pag. 724.

Cap. XI. Lin. 29. ἐχείμαζεν ἐνταῦθα. De ſimili hibernatione Athenis peracta cum Octavia, vid. infra cap. 76. p. 812. Pag. 726.

Cap. XII. Lin. 45. ἐπέστελλον Σεξτίῳ &c. Cæſaris quidem nomine utramque Africam Sextius occupaverat: (vid. p. 599, 73 ſqq. & ibi adnot.) ſed quoniam magis Antonio erat deditus, nunc Cæſar ei provinciæ alium, qui ſibi eſſet conjunctior, præficere voluit; itaque curat, ut ab Antonianis etiam ſcriberetur Sextio, ne gravatim provincia decederet. Miſit Pag. 727.

Digitized by Google

Pag. 727. autem Cæſar *Fangonem*, de quo vide pag. 745 ſq. c. 26. Dio Caſſ. autem XLVIII. 22. Fangonem jam prius a Cæſare miſſum ſcribit, & altera diviſione provinciarum poſt pugnam Philippenſem Cæſarem ait non utramque Africam, ſed ſolam Numidiam accepiſſe, Antonium autem Africam propriam.

L. 48 *ſq.* Λεπίδῳ Λιβύην -- ἐνήλλασσε. *Lepido Africam* -- *in vicem dedit:* nimirum non continuo poſt reditum ſuum ex Italia; ſed poſtquam Fangonem jam in Africam miſerat ad provinciam Cæſaris nomine occupandam. Cf. p. 749, 16. 750, 35. 781, 58.

Pag. 729. *Cap. XIII. Lin.* 77. ἐς τὴν ἀρχὴν. Musgr. „ ἡ ἐς τὴν ἀρχ. ſcil. χρεία, *ſubſidium*, *auxilium.*" *L.* 80. βεβαίως * ἄρχειν. Et intercidiſſe aliquid, & quænam ſententia fuiſſet verborum quæ deſiderantur, facile patebat. Simillimam ſententiam Civ. I. pag. 135, 85 ſqq. in Syllæ hiſtoria his verbis expreſſit Scriptor noſter: ὡς γὰρ οὐχ ἕξοντες αὐτὰ βεβαίως, εἰ μὴ πάντα εἴη τὰ Σύλλα βέβαια, ὑπερηγωνίζοντο αὐτοῦ. Musgrav. poſt βεβαίως ſupplevit „ τάδε ἐξόντων, εἰ μή." At verbum ὑπερμάχειν, quod ſequitur, poſtulabat nominativum: adeoque ἕξοντες non ἐξόντων eſſet legendum, niſi aliud etiam omnino participium requireretur, ejuſdem quidem ſignificationis, ſed a quo penderet præcedens genitivus αὐτῶν, ſcil. ὧν ἔλαβεν. Quare ἐπικρατήσειν aut κρατήσειν ſcripſiſſe Appianum utique probabile eſt. Tum vero repetiverat haud dubie adverbium βεβαίως, quæ ipſa repetitio ejuſdem verbi in errorem duxit feſtinantem librarium, ex cujus exemplo codices noſtri fluxere.

Pag. 730. *Cap. XIV. Lin.* 98. ὡς οὐ παρόντι τῷ Ἀντωνίῳ. Si vera eſt hæc lectio; (quod adfirmare non auſim; ſed recepi, quoniam meliorem non offerebant libri,) intercidiſſe puto verba quædam, quorum hæc ſententia fuerit, *conqueſti ſunt, Cæſarem Antonio abſenti gratiam militum præripere.* Conf. paulo inferius l. 2 ſq. Nihil hic ſubſidii in Candido: *queſti inſuper neque dante Antonio conceſſas eſſe.*

Pag. 731. *Cap. XV. Lin.* 23. Ἀθυμοτέρων δὲ &c. Candidus: (neſcio, ex libro, an ex conjectura) *deſpectiore ſe quoque apud*

Digitized by Google

illos futuros intelligebant, ni præmia priora ſuſcepiſſent: tamquam eſſet ἀτιμωτέρων.

Cap. XVI. Lin. 38. τότε γῆς. Sic C. Steph. *in Var. Lect.* Pag. 732.
„ forte τότε γῆς ἐς." *L.* 47. „ ἐξείρυσάν τ' ἐς ἐκεῖνον. Men- Pag. 733.
doſum ἐκεῖνον. Forte πεδίον vel ἠϊόνα." Musgrav. Gelenius:
necatum, aquis extraxerunt, & projecerunt.

L. 56. ἐκπλαγὲν αὐτοῦ τῆς βαρύτητος. Gelenius: *vulgus* Pag. 734.
admiratum ejus conſtantiam. Sed nec nomen βαρύτης *con-*
ſtantiam ſignificat, nec verbum ἐκπλαγῆναι cum genit. caſu
conſtrui ſolet. *L.* 58. ἀνευρόντα. Sic & Aug.

Cap. XVII. Lin. 81. ὡς ἁπάντων. „Forſ. οὖσα πάντων." Pag. 735.
Musgrav.

Cap. XIX. Lin. 97. Λευκίῳ. *L. Antonio*, fratri Triumviri Pag. 736.
& Conſuli. Cf. pag. 729, 88 ſq. *L.* 7. Μάτιος. Vide ibid. Pag. 737.
l. 90 ſq. *L.* 10. γυναικός τι. „ F. γυναικεῖόν τι." Musgr.

Cap. XX. Lin. 27 *ſq.* διήγησαν αὐτοῖς. Sic locum hunc Pag. 738.
(ex cod. Reg. B.) citavit Budæus in Comment. Ling. Græc. p.
150. Eamdemque lect. retulit C. Steph. in Var. Lect. Sed
„ διηγ. αὐτὰ vel αὐτοῖν legendum cenſuit Musgrav.

L. 42. Σαλβιδιηνὸς. Sic h. l. ſcripti libri. Cf. p. 639, 47 ſq. Pag. 739.

L. 43. ἄκων αὐτῷ * συμπεριῆλθε τὰς Ἄλπεις. Candidus: *Salvidienus licet invito eo Alpes tranſgreſſus eſt.* Gelenius, quem ſecutus eſt Freinsh. CXXV. 19. & Fabricius ad Dion. XLVIII. 10. *Salvidienus invitis cuſtodibus Alpes tranſiit.* At, ſi *invitis cuſtodibus* Alpes tranſiit Salvidienus, conditio iſta de Alpium tranſitu aperiendo non ſervata eſt, quod tamen paulo ante dixit Appianus; ut taceam, illam ipſam Gelenii interpretationem non ſcriptura librorum noſtrorum, ſed conjectura, niti. De Salvidieno conf. infra, pag. 743, 16. & 746, 63. &c.

Cap. XXI. Lin. 45. ἐς Πραινεστὸν. Sic Civ. I. p. 120 & ſqq. ubi ſæpius hoc nomen occurrit, dederunt ſcripti cum Editis: quare & h. l. & deinceps non dubitavi στ pro τ reponere, quod a Musgravio etiam factum video. Apud alios autem ſcriptores accentus vulgo in antepenultima ſolet poni.

Pag. 739. *L.* 47 *ſq.* Ἀνεχώρει δὲ &c. Locus hic in cod. Aug. hoc modo exhibetur: Ἀνεχώρει δὲ καὶ Φουλβία πρὸς Λέπιδον, ἤδη λέγουσα περὶ τοῖς τέκνοις, τὸν Λέπιδον δεδιέναι. Verba autem τὸν Λέπιδον, poſt τέκνοις, lineolis infra & ſupra notantur. De poſterioribus his verbis, πρὸς Λέπιδον, nihil ex cod. Ven. adnotatum eſt in ſchedis: ſed in illis prioribus Φουλβ. πρὸς Λέπιδον, ἤδη λεγ. cum Aug. conſentit Ven. *Fulviam Præneſte occupaſſe*, Vellejus II. 74. & Dio XLVIII. 10. docent: qui quamquam non diſerte de *Lucio* idem dicant, tamen ex narrationis nexu, præcipue apud Dionem (ubi conferenda capp. ſqq.) ſatis adparet, L. Antonium una cum Fulvia hæc egiſſe. Fœminæ autem potiſſimum mentionem ſcriptores iſti fecerunt, quoniam ſingulare ſpectaculum fuerat, mulierem ibi præcinctam gladio videre, & apud milites concionantem. Jam quoniam Appianus de *L. Antonio* paulo ante diſerte dixit, eum *Præneſte conceſſiſſe*; intelligi debet, mendoſe nunc πρὸς Λέπιδον ſcribi, pro πρὸς Λεύκιον. Poſtquam autem in Appiani libris error hic obtinuit ut Λέπιδον pro Λεύκιον ſcriberetur; mox deinde ſuſpecta debebant videri verba iſta τὸν Λέπιδον, quæ paulo poſt ſequebatur; quare ea ab aliis librariis νοθείας ſignis ſunt notata, ab aliis plane prætermiſſa. Diſcimus autem hic ex Appiano, quo ſpecioſior eſſet belli parandi cauſa, Fulviam, præter quærimonias de Cæſare, quas conjunctim cum L. Antonio jactabat, nunc etiam inſidias filiis ſuis a Lepido factas prætexuiſſe.

Pag. 740. *L.* 52. οὐχ εὗρον - - ἀντιγραφ. αὐτοῖς. A ſententia horum verborum plane aberrat verſio Geleniana, quam tenere h. l. non debueram. Hoc dicit Appianus: *Quid vero his* (ab Antonio) *fuerit reſcriptum*, *ſtudioſe licet quærens*, *liquido invenire non potui.* Cf. p. 749, 6 ſqq. *L.* 60 *ſq.* δέξασθαι δὲ κοινωνὸν &c. Vulgatam lectionem hoc modo expoſuit Candidus: *aliquem quoque eligeret*, *qui medius inter eos*, *&* *imperatores eorum judicaret.* Gelenius: *&* *adhiberet aliquem, qui vel ſecum*, *vel cum præfectis militum*, *negotium totum componeret.* Equidem conjecturæ meæ de emendando hoc loco verſionem lat. adcommodavi. Conf. p. 742, 91-96. &.

Digitized by Google

Dion. XLVIII, 11, 12. Muſgravius, mendoſum locum pronuntiare contentus, medelam nullam tentavit. Vide, an huc faciat illud p. 796, 16 ſq. προσελόμενοι Κοκκήϊον, ὡς κοινὸν ἀμφοῖν, *ut communem utriuſque amicum.* Suſpicari quis etiam poſſit, δέξασθαί τε (vel ἐπιλέξασθαί τε) κοινὸν χωρίον, ᾧ τὴν κρ. &c. Cf. p. 742, 97. Pag. 742.

Cap. XXIII. Lin. 92 *ſq.* συμβαλόντες οἱ πρ. τοῖς ἡγ. τοῦδε τοῦ στρατοῦ. Vereor, ne parum feliciter poſtrema verba Pag. 742.
expoſuerim, *cum præfectis earumdem legionum.* Candidus: *exercituum primores allocuti*: percommode; & vellem græca id dicerent. At nimirum his ipſis mendum ineſſe videtur, & vel delendum pronomen τοῦδε, vel alia emendatio tentanda. Gelenius, *cum præfectis Antonianorum militum collocuti.* *L.* 94. ἀπρέσβευον. Sic & Ven. cum Aug. Et Candidus, *ad Lucium oratores deſtinant.*

Cap. XXIV. Lin. 16. Σαλβιδ. ἐξ Ἰβηρίας. Potius ἐς Ἰβη- Pag. 743.
ρίαν. conf. pag. 739, 42 ſq. & 746, 63 ſq. *L.* 18 *ſq.* Καισ. δὲ, ἃ εἶλ. πάντα, χωρὶς Σαρδοῦς, ἐπολεμεῖτο. Contextum ſermonis ſi ſpectes, & præcedentia ac ſequentia ſi conferas; manifeſtum videtur, hoc dicere Appianum, Sardiniam nunc, a bello liberam, in Cæſaris poteſtate fuiſſe; cum quo (licet repugnare videatur Dio XLVIII. 2.) convenit id quod infra p. 786, 39. legimus. Siciliam autem a Pompejo occupatam fuiſſe abunde conſtat. Nec vero Hiſpaniam, quæ ex nupera diviſione Cæſari obvenerat, jam nunc ei vel pacatam vel omnino traditam fuiſſe, ex pag. 746, 53 ſqq. coll. cum p. 778, 10 ſq. ſatis adparet. Quare non probo h. l. Gelenii verſionem: *Cæſari (pecuniæ ſuppetebant) ex omnibus quas ſortitus fuerat, excepta Sardinia, quæ tum bello infeſtabatur: & e fanis mutuo accipiebat.* Quæ verſio ne vulgatæ quidem græcæ lectioni reſpondet: ſic enim in græco legi oporteret, Καίσαρι δὲ ἐξ ὧν εἰλήχει πάντων: tum lin. 19. ὅθεν in καὶ foret mutandum.

L. 21. ἀπὸ Αντίου. Mendoſæ lectionis, quam dabant ſcripti Pag. 744.
libri, nullam ne mentionem quidem in Var. Lect. fecit C. Stephanus. De *Fortunæ templo Antienſi* vid. Cluv. Ital. ant. p.

989. & interpretes Horatij ad Od. 35. lib. I. *Ibid.* Λανουβίου.
Pag. 744. Templum Junonis Soſpitæ, quod *Lanuvii* erat, intelligendum monuit Cluver. ib. p. 938. *L.* 22. Νεμοῦς. *Nemus Aricinum*, oppidum & fanum celebre Dianæ prope Ariciam, haud procul Lanuvio. Cluv. ib. pag. 922. *Ibid.* Τίβυρος. *Tibure* celebre erat Herculis templum. Cluv. p. 962 ſq.

Pag. 745. *Cap. XXVI. Lin.* 44 *ſq.* Σέξτιος, ὕπαρχος Ἀντωνίου, παρέδωκε *&c.* Licet Antonii magis auctoritatem, quam Cæſaris, reſpexiſſe Sextium, ex p. 727, 45 ſq. intelligatur; incommode tamen nunc ſubito ὕπαρχος Ἀντωνίου dici videtur, qui ad id tempus non niſi Cæſaris nomine, cui jam in ſuperiori diviſione Africa obtigerat, utramque Africam tenuerat. Vid. cap. 56. pag. 603 ſq. & Adnot. ad p. 599, 73 ſqq. & ad p. 727, 45 ſq. Ac videri utique poſſunt duo illa verba adſuta eſſe ab aliquo, qui Appianum utcunque cum Dione, in diverſa ab illo in hac hiſtoria abeunte, conciliandum putaverit. Neque vero ipſum illud nomen ὕπαρχος, Dioni quidem frequentatum, Appiano aliàs memini uſurpatum, niſi pag. 273, 68. Fortaſſe & alio modo corruptus aut mutilatus hic locus eſt. Parum autem in rem noſtram conducit quod eodem h. l. Candidus dat, *equitum Antonii præfectus*; tamquam ἵππαρχος eſſet pro ὕπαρχος.

L. 46. Φάγγωνι. *Fagionem*, ex mendoſa lectione, hunc vocat Candidus, quem ſequi non debuerat Gelen. Cf. Dion. XLVIII. 22. *Ibid.* ἐπισταλείς. An recte hoc dicatur, hac notione, *juſſus, per literas monitus*, (quum non dicamus ἐπιστέλλειν τινά, ſed τινὶ) doctiores viderint: mihi haud ſatis certum eſt. ἐπισταλὲν (quod & librarius codicis Aug. dare debuiſſe videtur) abſolute poſitum videri poteſt, *quum ei reſcriptum eſſet*; ſicut ὡρισμένον p. 741, 81. & hujus generis alia.

Pag. 746. *L.* 52. Λιβύης αὖθις ὁ Σέξτ. *&c.* Lepido deinde adventanti Sextium Africa deceſſiſſe Dio docet XLVIII. 23. Conf. Noſtrum infra p. 812, 73. *L.* 53. Βόκχον. Vide Dionem XLVIII. 23. & ibi Fabricium. *L.* 54. Καρρίνᾳ. An idem *Carinas*, quem ſuperior Cæſar adverſus Sext. Pompejum miſerat? (Civ. IV. 637, 17.) qui A. U. 711. conſul fuit ſuffectus? quem A. U. 725. triumphum egiſſe Dio LI. 21. ſcribit? Sic *Cajo*

prænomen

prænomen fuerit, non *Lucio*, ut voluit Freinshem. Cf. ad p. 781, 88.

Cap. XXVII. *Lin.* 72. χρωμένους. „An *mutuo dantes?*" MUSGRAV. *Pag.* 747.

Cap. XXVIII. *Lin* 81. „Omittit Gelenius interpretationem horum verborum, οὐκ ἀμυνόμενος αὐτούς. Sonant autem idem quod διὰ τὸ οὐκ ἀμύνεσθαι αὐτούς. Cæterum quum ſcriptum ſit εἰς ἀσθένειαν ἢ ἀτολμίαν, idem locum hunc ita vertit ut ſi ſcriptum eſſet, εἰς ἀτολμίαν, τὴν δι' ἀσθένειαν, vel τὴν ἐκ ἀσθενείας, vel (ut omnino Latina ejus verba exprimantur) εἰς ἀτολμίαν, τὴν ἐκ τοῦ ἀσθένειαν ἐμαυτῷ συνειδέναι: [*Ut parum audacem, infirmitatis conſcientia.*] Sed non video cur a verbis Appiani vel tantillum recedere oporteat: quum ἀτολμία poſſit etiam eſſe, & quidem ſæpe ſit, ibi quoque ubi nihil minus eſt quam ἀσθένεια." H. STEPHANUS.

L. 86. „Non placet iſta, πλὴν τῆς γνώμης, ſic a Gelenio reddi, *modo ſana mens adſit.* Quum enim negat Cæſar mentem ſibi ἐρρῶσθαι, non intellexit (ut opinor) haud ſanam eſſe, ſed non eſſe vegetam & alacrem. Ac videtur huic meæ expoſitioni aſſentiri quod ſubjungitur, οὐ γὰρ ἡδύ μοι πολ. Quum enim quis facere quidpiam cogitur quo non delectatur, ei mens quidem ſana eſſe poteſt, ſed non vegeta, aut ſaltem non alacris." H. STEPH. *Pag.* 748.

L. 94. „Hanc lectionem, μηδὲ ἀδικεῖσθαι πρὸς Ἀντωνίου, agnoſcit & Candidus: quæ tamen ſuſpecta mihi eſt. Fortaſſe autem ſcriptum ab Appiano fuit, μηδὲ ἀδικεῖσθαι πρὸς Ἀντωνίου θέλειν, vel βούλεσθαι." H. STEPHANUS. Non video cur ſuſpecta Stephano fuerit vulgata lectio. Hoc ſane conſulto præ ſe fert Cæſar, ſe Antonium (Triumvirum) non lædere, nec de eo conqueri; ſed a fratre ejus Lucio bello peti.

Cap. XXIX. *Lin.* 3. τὸ Πραινεστὸν. Rectius fuerit τὴν Πραινεστόν. Certe apud pleroſque vulgo græcos Scriptores in maſc. gen. frequentatur hoc nomen: & ſic apud Noſtr. Civ. I. pag. 132, 29. eſt Πραινεστός. *L.* 14. δι' ἑτέραν γνώμην, *alio conſilio.* *Pag.* 749.

Digitized by Google

Pag. 750. CAP. XXX. Lin. 24. Φουρνίον. Correxit Gelenius. Et in verum nomen infra p. 765. & deinceps, conſentiunt mſpti & Editi. Γάϊον Φούρνιον vocat Dio XLVIII. 13.
Pag. 751. L. 39. ἀντὶ τῆς τυραννικῆς. Sic C. STEPHANUS (quum edidiſſet ἀντὶ τοῦ, τυραννικῆς) in *Var. Lect.* „ forte ἀντὶ τῆς τυραννικῆς." MUSGRAVIUS plane fortaſſe delenda illa verba ſuſpicatus erat.

CAP. XXXI. Lin. 43 ſq. ἀποικίδων Ἀντ. πόλεων. Cf. p. 417, 37. Sic & MUSGRAV. dubitanter tamen: „ forte ἀποικιδῶν."
Pag. 752. L. 55. δόσεις ἐπὶ τῷ Σαλῶ. Utique περὶ legendum videtur. Eumdem errorem notavimus Civ. III. 421, 67.

L. 56. Σούρρον. Vid. CLUVER. *Ital. ant.* p. 554 ſq. *Inſubres* poſuerat Gelenius.

Pag. 753. CAP. XXXII. Lin. 78. παρόντες. Sic & MUSGR. correxit.

L. 84. Τισιηνόν. *Tiſienum Gallum*. Vid. Dion. XLVIII. 13. & ibi Fabric. Idem deinde Sexto Pompejo ſe junxit. Dio XLIX. 8. Appian. infra, pag. 847, 70. & 863, 30 ſq. ubi in veram ſcripturam Τισιηνὸς conſentiunt ſcripti noſtri & Editi. *Titinium* h. l. poſuerat Gelenius.

Pag. 755. CAP. XXXIII. Lin. 6. ἐς Σπωλήτιον. Sic jam Gelenius legendum viderat: *Spoletium*.

Pag. 756. CAP. XXXIV. Lin. 26 ſq. διακοσίων. Vidit & MUSGR.

Pag. 757. CAP. XXXV. Lin. 37. αὐτοὺς in αὐτὸν præter neceſſitatem mutatum voluit MUSGR. L. 52 ſq. οὐ δυνηθείς. An οὐδὲν δυνηθείς? ſicut Ann. 275, 88. μηδὲν δυνηθείς. An ita dictum, ut οὐκ ἄνευ Pun. 459, 66. pro οὐδὲν ἄνευ?

Pag. 759. CAP. XXXVI. Lin. 72. σιδηρόν τι. σιδηρόν τε Edd. & Aug. h. l. nullo accentu in prim. ſyll. L. 75. πύργοι πλεκτοί. Vid. ad Hiſp. 217, 67. L. 81. μολιβῶ. Sic cum Editis h. l. Aug. ex quo alibi μολυβῶ. edidi, quod perinde eſt. Vid. ad Mithr. 685, 33. L. 84. ἐπειδὴ δέ τινας. Mendoſum hunc locum eſſe adnotavit MUSGRAV.

Pag. 760. CAP. XXXVII. Lin. 99. ὑπὸ τῆς ὄψεως. Sic & MUSGR.

P. 762 ſq. CAP. XXXIX. Lin. 40. ἐπειρωμένῃ. Et hoc vidit MUSGR. L. 44. πεπλεύσειν, ὁρῶντα. „ δέχεσθαι ἄν, ὁρῶντα." MUSGR.

Digitized by Google

Cap. XL. *Lin.* 76. ἰδεῖν ἅπαντα. Forſan, ἰδεῖν ἐν ἅπασιν. Pag. 765.
Sic Candidus, *in conſpectu omnium*: & Gelenius, *publice*.

Cap. XLII. *Lin.* 7 *ſq.* καὶ τῆσδε τῆς αἰσχύνης &c. „Gelenius vertit, & *ab hac ignominia facile me ipſemet eximerem*. Eodemque ſenſu dici potuiſſet *liberarem* pro *eximerem*. Sed quoniam aliquis ſe eximit ſeu liberat ignominia in quam incidit, malim reddere, *facile hanc ignominiam vitarem*, ſive (ad exprimendam vim illarum vocum παρ' ἐμαυτοῦ) *facile ipſemet mihi rationem vitandi hanc ignominiam invenirem*. Intelligit autem de illa vitandi ignominiam ratione, ad quam confugiunt qui ſibi mortem conſciſcunt." H. Steph. Pag. 766.

Cap. XLIII. *Lin.* 26. „Fortaſſe ſcriptum fuit ὅμως ὡς ἀναγκαῖον. Sed & πρὸς καιρὸν ſcribendum puto." H. Steph. Pag. 768.

L. 36 *ſq.* ἐλθὼν ἐπὶ Ῥώμην. Vide pag. 750, 30 ſqq. Musgravius „ἐπὶ ῥώμην" ſcribere juſſit; ἐλθὼν ἐπὶ ῥώμην, puto, intelligens, *vi rem adgrediens*.

L. 47. „Scribe κεκράτηκας." H. Steph. Sic & Musgr. Pag. 769.

L. 48. „Suſpicor ſcriptum fuiſſe, καὶ ἀμύνεσθαί με δεῖν ἀδικοῦντα." H. Stephanus. *L.* 49. „Non dubito, quin νικῆσαι vertere oporteat in νικήσαντα, & cum ἡγεῖσθαι non quidem repetere ἴδει, ſed ſubaudire δεῖ, ex illo ἴδει factum." H. Stephanus. Aliter Musgrav. „νικῆσαι δὲ, ὅτι μὲν ἐχθρός εἰμι τῆς πατρίδος, κἀμὲ ἄγεσθαι πολέμιον."

L. 51. „At huic loco, cui deeſſe aliquot verba videmus, quam afferre opem poterimus? Neſcio an eo auxilio quod conjectura mea afferet, contentus lector erit: ſed eam tamen proponam. Quum igitur ita ſcriptum locum hunc habeamus ut aperte ſit mutilus, ego, defectum ex conjectura ſupplens, pauca hæc, ἃ ἔδοξα συνοίσειν αὐτῇ, βουληθέντα δὲ διὰ λιμὸν, ita extendo, ἃ ἔδοξα συνοίσειν αὐτῇ βουληθέντα μὲν πρᾶξαι, οὐ δυνηθέντα δὲ, διὰ λιμόν. Non oportet autem cum πολέμιον repetere genitivum τῆς πατρίδος, ſed potius intelligere, *hoſtem tuum*, ut totus locus ita reddatur: *At victoria potitum, ſi quidem inimicus es patriæ, me quoque judicare hoſtem tuum oportet: quippe qui voluerim quidem facere quæ illi conducere*

Digitized by Google

putavi, ſed propter famem non potuerim." H. STEPHAN. — Brevius MUSGRAVIUS: „βουληθέντα, κωλυθέντα δὲ."

Pag. 767. *CAP. XLIV. Lin.* 57. „Scribendum eſt συμβουλεύοντα. Jungendum autem puto μάλιστα non cum ὠφελιμώτατα, ſed
Pag. 770. cum pronom. σοὶ." H. STEPH. *L.* 61. „Ut modo præſens tempus in futurum mutavi, ita hic ex aoriſto faciendum itidem futurum arbitror, ſcribendo ἐθελήσοντας pro ἐθελήσαντας." IDEM.

Pag. 771. *CAP. XLV. Lin.* 83. τὸ προσῆκον ὂν ἐμὲ δίκαιόν ἐστι ποιεῖν. Deletum verbum προσῆκον voluit MUSGRAV. At ſic ὃ ἐμὲ, non ὂν ἐμὲ, foret legendum. Dicunt autem græci, προσήκει μοι τοῦτο, & προσήκει μοι τούτου.

Pag. 774. *CAP. XLVII. Lin.* 26. ἀτυχῆσαι. Correxit etiam MUSGR.

Pag. 775. *CAP. XLVIII. Lin.* 56. Αἰμιλίου Λευκίου. Ergo *L.* hic *Æmilius* ſimul *ſenator Romanus* fuit & *Decurio Peruſinus.* De interfectis Romanis ſenatoribus & equitibus vid. p. ſq. l. 72 ſqq.

CAP. XLIX. Lin. 60. Κέστιος &c. Meminit Vellej. II. 74.

Pag. 776. *L.* 72 *ſq.* ὁ δὲ στρατὸς οὐκ ἐπαύετο &c. Sic ſævitiæ culpam, quam ab aliis Cæſari Octaviano tributam eſſe Suetonius c. 15. & Dio XLVIII. 14. docent, ipſe *Cæſar in ſuis Commentariis,* e quibus Appianum hanc Peruſiæ captæ hiſtoriam hauſiſſe ex p. 771, 87 ſqq. intelligitur, a ſe amolitus videtur.

L. 74. Κανούτιος. Is tamen olim Octaviani partibus faverat: ſed non tam amore Cæſaris, quam odio M. Antonii ductus. Vid. ad Civ. III. 452, 78. *Ibid.* Γάϊος καὶ Φλάβιος. Sic & Cand. *Cajus, tum Flavius.* Sed rectius, opinor, Gelenius, *C. Flavius;* quamquam, quiſnam ille fuerit, non conſtet. *L.* 75. καὶ ἕτεροι. Trecentos vel quadringentos partim ſenatores partim equites Romanos, qui cum L. Antonio fuerant, a Cæſare idibus Martiis ad aram ſuperioris Cæſaris hoſtiarum more mactatos eſſe, Suetonius & Dio tradunt ll. cc.

Pag. 778. *CAP. LI. Lin.* 4. Φούφιος. Monuit C. STEPH. in *Var. Lect.* „interpres Φούσιος." Sic nimirum in Moguntina Candidi editione operarum vitio expreſſum video *Fuſius,* & mox

Digitized by Google

rurſus ad pag. ſeq. l. 11. *Fuſio*: ſed in antiqua Veneta recte *Fuſius*, & *Fuſio*. Pag. 778.

L. 10 *ſq.* Κελτ. ἐπ' αὐτ. καὶ Ἰβηρίαν, καὶ τάσδε οὔσας ὑπ' Ἀντωνίῳ. Non ſatis patet, quo pacto *Hiſpaniam ſub Antonio fuiſſe* dicat, quum ex priori provinciarum inter Triumviros diviſione, (Civ. IV. c. 2.) Lepido Hiſpania ceſſerit, quam is abſens per legatos adminiſtravit; (ib. c. 3.) ex altera autem diviſione Cæſari eadem Hiſpania obvenerit: (Civ. V. cap. 3.) quare & Carinatem Cæſaris nomine Hiſpaniam adminiſtraſſe ait Noſter cap. 26. p. 746. & Salvidienum ab eodem Cæſare cum ſex legionibus in Hiſpaniam miſſum c. 20. extr. p. 739. & c. 27. p. 746. coll. p. 743. l. 16. Nempe ex his locis inter ſe collatis (quibus adde pag. 743, 18 ſq.) intelligi videtur, Cæſarem, poſtquam Lepido Hiſpaniam abrogavit, Carinatem quidem ad illam ſuo nomine occupandam miſiſſe, ſed hunc totam provinciam obtinere non potuiſſe; ſive quod Antoniani, qui Galliæ præerant, eam præripuiſſent; ſive quod Lepidi legati, Antonium pluris quam Cæſarem facientes, moniti a L. Antonio, provincia cedere noluiſſent Cæſari. Quare etiam Salvidienum cum majoribus copiis in Hiſpaniam miſerat Cæſar; ſed, exorto bello cum L. Antonio, eum ex itinere revocare coactus erat. Quidquid ſit, difficultatem, quam offert hic locus, parum feliciter ſolviſſe Vaillantius videtur, cum in *Numiſm. æneis Imperat. in Coloniis* T. I. pag. 8. nomen Ἰβηρίαν aut exponendum h. l. *Galliam Narbonenſem* contendit, aut in ἑτέραν mutandum.

Cap. LIII. Lin. 40. μετὰ τῶν γεωργ. Sic & Musgrav. reposuit. *L.* 53. Σκριβωνίᾳ. Conf. Sueton. c. 62. P. 780.

Cap. LIV. Lin. 62. Pro mendoſo ὑπομενηκώς, Musgravius ὑπηρετηκώς conjecerat: C. Stephanus autem in *Var. Lect.* „forte πεπολεμηκώς. *L.* 87. Πεδουκαίου. Recte jam olim Gelenius, ſicut alia permulta probe, ſic & hîc *Peducæi* poſuerat. *L.* 88. Λευκίου. *Lucium Carinatem* interpretatur Freinshem. *Suppl. Liv.* CXXVII. 8. nullam, quoad equidem video, auctoritatem ſecutus, ſed ex mera conjectura, ut videtur; Carinatem illum intelligens, cujus pag. 746, 54. Pag. 782. Pag. 783.

Digitized by Google

Pag. 783. mentio facta: ſed an illi fuerit *Lucia* cognomen dubitari poterit, nec omnino *Lucium* aliquem *Carinatem* his temporibus alii Scriptori memoratum video. Quare temere hoc nomen *Carinatem* in lat. verſ. h. l. a me receptum fateor, deletumque malim. Videtur autem vel corruptum hic nomen Λεύκιος eſſe vel intercidiſſe cognomen: nam quum L. Antonium ſolo prænomine Λεύκιος deſignet Appianus, non videtur eodem loco alium virum pariter nudo prænomine voluiſſe adpellare.

Pag. 785. *Cap. LV. Lin.* 21. ἐς Παλάεντα. Nil mutant libri. Pariter Cand. *in Paloëntam.* Freinshemius, *CXXVII.* 16. *Valetium* intelligendum ſuſpicatus eſt, Calabriæ oppidum, haud procul Brunduſio, cujus nomen & Valentium & Balentium ſcriptum aliàs invenitur: de quo vid. Cluver. Ital. ant. p. 1244. Auctores vero Hiſt. Univerſ. Angl. Tom. XII. verſ. German. §. 25. in ora Epiri quærendum iſtum portum ſtatuerunt.

Pag. 786. *Cap. LVI. Lin.* 38. Μηνόδωρον. Frequens hujus *Menodori* inferius fit mentio. Μηνᾶν, *Menam*, eum vocat Dio XLVIII. 30. & deinde conſtanter. *L.* 39. Σαρδὼ, Καίσαρος οὖσαν. Vide ad p. 743, 18 ſq. *L.* 41 *ſq.* Σιποῦντα. Sic h. l. & rurſus pag. 788, 72. legendum eſſe docuit Cluverus, *Ital. ant.* p. 1212. Proclivis erat ex litera Π in ΓΙ tranſitus.

Pag. 787. *Cap. LVIII. Lin.* 63. ἀπομάχεσθαι, intell. τοὺς πολεμίους. Perſpicuitatis cauſa ſuperiora hoc modo diſtingui potuerant: ὡς, πολὺ μείονας ἔχων, ἀσφαλῶς ἀπομαχ. Quum vulgo πλέονας, pro μείονας, legeretur, locum iſtum ita reddidit Gelenius: *Antonius munitionibus ſuperior, a quibus majorem etiam tum* [exercitum] *arcere poterat, exercitum propere vocavit*
Pag. 788. *e Macedonia.* *L.* 75. Σερουΐλιος. *P. Servilius Rullus.* Dio XLVIII. 28. *L.* 76. χιλ. καὶ πεντακ. In hunc numerum mox *l.* 79. conſentiunt omnes.

Pag. 789. *Cap. LIX. Lin.* 92. οἱ δὲ τὴν ἀποτείχισιν. Monuerat C. Steph. „forte δὲ τὴν ἀποτείχισιν." Et ſic correxit Musgrav. monuitque delenda fortaſſe deinde quæ repetuntur duo verba τοῦ Βρεντεσίου. *L.* 96. τὴν γνώμην. Importunam præpoſ.
Pag. 709. ἐς deleverat etiam Musgrav. *L.* 4. ἀθυμῆσαι, *acerbiſſime*

Digitized by Google

tuliſſe. *L.* 5. τὴν νόσον ἑκοῦσα ἐπιτρίψαι. Gelenius, *morbum acciviſſe*. Mihi probabilius viſum eſt, *protraxiſſe, aluiſſe auxiſſeque*. Rurſus eadem phraſis p. 794, 84. Pag. 794.

CAP. LX. Lin. 28 *ſq.* Pro οὐδὲ τοὺς φίλους MUSGRAV. reponere juſſit οὓς οὐδὲ. Pag. 795.

CAP. LXI. Lin. 34. τὸν σὸν ἀδελφόν. *L. Antonium.* Nam per animi adfectum Cæſar ita hæc verba ad Coccejum faciens infertur, tamquam cum ipſo Antonio, a quo hunc ad ſe miſſum putabat, coram loqueretur. *L.* 38. Non video, cur οὐ γὰρ h. l. in ἢ γὰρ mutatum voluerit MUSGRAV. Pag. 796.

L. 40. Pro mend. ἀνεθεὶς, quod in edit. 1. hic legebatur, ἂν αὖθις reponendum ſuſpicatus erat MUSGRAV.

CAP. LXII. Lin. 62. ἡ δὲ ψῆφος. Sic & MUSGR. „aut ἡ δὲ ψῆφος, aut mox κατ᾽ ὀρθὴν pro κατ᾽ ὀργήν." Pag. 797.

CAP. LXV. Lin. 29. „Κοδρίπολιν τῆς Ἰλλυρίδος. Hanc urbem Κοδρίπολιν nemo Geographorum aut Hiſtoricorum novit: ideo non dubito mutare, & legere Σκόδραν πόλιν. *Scodra* fuit urbs celebris in Illyride, de qua meminere inter antiquos Polybius in Excerptis Legat. cap. 76. ubi nunc male Σκάρδα [Σκόρδα] legitur. Sed T. Livius, qui ab eo habet, ter *Scodram* nominat, lib. XLIV. [31 ſq.] & ait, Gentium regem Illyriorum pro totius regni arce eam ſibi ſumpſiſſe, & eſſe Labeatum gentis longe munitiſſimam. Ptolemæus eam poſuit Tab. V. cap. 17. Ea nunc paululum immutato ſono *Scutari* dicitur, nobilitata ſui excidio, quod poſt conſtantiam mirabilem & multos Turcarum aſſultus tandem paſſa eſt ſuperioribus ſeculis." JAC. PALMERIUS. Pag. 798.

L. 34 *ſq.* εἰ μή τι συμβαίνοι. Videtur exponendum, *niſi quid (ipſis cum illo) conveniret.* Cf. p. ſq. l. 50 ſq. Sic fere Candidus, *ni una convenirent.* *L.* 42. ἀναστέλλειν Παρθυαίους. Pag. 799.

Cf. ſupra c. 10. p. 724-726. *L.* 43. Λαβιηνὸν τοῦ Λαβ. Hic, quum a Bruto Caſſioque ad petendum a Parthis auxilium fuiſſet miſſus, nuncio cladis Philippenſis accepto, apud Parthos manſerat. *L.* 45 *ſq.* Ἃ μὲν δὴ Λαβιηνός τε &c. Hæc in eo Libro, qui pro *Appiani Parthica Hiſtoria* (*jam pridem* qui-

dem *deperdita*) falſo ad hunc diem venditatus eſt, breviter
Pag. 798. tanguntur, atque ita jejune expediuntur, ut, etiamſi non conſtaret eſſe lacinias ex Plutarchi vita Antonii miſere conſutas, quicumque Appiani ſtylum rationemque conſcribendæ hiſtoriæ deguſtaſſet, intelligere facile poſſet, nihil ad Appianum farraginem iſtam libelli pertinere. Ceterum in hanc formam nominis gentilis, Παρθυϊκή, conſentiunt h. l. ſcripti noſtri libri cum editis, quum Civ. II. 197, 90. Aug. Reg. B. & Vratisl. Παρθυακὴ dediſſent. Mallem autem Παρθικὴ, ut Syr. 613, 99 ſq.

Pag. 799. *Cap.* LXVI. *Lin.* 56. ἰδίᾳ. Sic recte Reg. A. & Aug. ut correxit H. Stephan. *L.* 63. „Pro ἰδόκουν forte ἐδόκουν." Musgrav.

Pag. 800. *Cap.* LXVII. *Lin.* 77 *ſq.* τι pro τε Musgrav. quoque repoſuit. *L.* 85. περιδύουσιν. Sic & idem Musgr. emendadavit. Cf. p. 802, 10. & 589, 85.

Pag. 801. *Cap.* LXVIII. *Lin.* 91. ἐκλογήσασθαι. Tenere fortaſſe debueram vulgatam lect. ἐκλογίσασθαι. Vide Adnot. ad Civ. I. 37, 1.
L. 98. παρόντων. Sic & Musgrav. cum Aug. & Gelen.

Pag. 802. *Cap.* LXIX. *Lin.* 16. ἐπὶ συνησθήσει τοῦ κήδους, *ut affinitatem* (vel, *de affinitate*) *gratularetur.* Cf. p. 781, 52 ſqq.

Pag. 803. *Cap.* LXX. *Lin.* 34 *ſq.* τούτοις ἐνιστάμενον, *huic rationi ad-*
Pag. 804. *verſantem.* *L.* 46. τὰ πολέμια λαμπρὸν. Adferri hic locus debuerat in Adnot. ad Hiſp. p. 158, 81. ubi de illo nomine, τὰ πολέμια copioſe dictum eſt.

Pag. 805. *Cap.* LXXI. *Lin.* 62 *ſq.* μὴ κεκραγότας ἀλλήλων ἀκούειν. — Cand. *ne ad invicem clamantes audirentur.* Gelenius, *ita ut non niſi clara voce loquentes exaudirentur invicem.* Vide, an legendum ſit ὥστε vel ὡς μὴ κεκραγ. *ut ſine clamore*
Pag. 806. *&c.* *L.* 70 *ſq.* οὐσίας ἃς ἀναλώκεσαν. Malim ἀπώλεσαν vel ἀπωλώκεσαν, *bona quæ perdidiſſent, quæ eis eſſent adempta.* Si ἀναλώκεσαν teneamus, referendum fuerit ad Triumviros.
L. 76. μῦσος recte a pr. man. dederunt Aug. & Reg. B. ſicut emendavit H. Steph.

Cap. LXXII. *Lin.* 81 *ſq.* Ιουλίας τῆς γυναικός. Quænam

Digitized by Google

Julia? Scribonii Libonis filia uxor erat Sex. Pompeji, nec de alia ejuſdem uxore legimus: atqui illa *Julia* non erat. Matrem Antonii Juliam fuiſſe; item aliam Juliam, ſuperioris Cæſaris filiam, Pompeji M. uxorem, conſtat. Hoc loco nomen Ιουλίας videndum ne ab imperito ſciolo intruſum ſit. Pag. 806

L. 82. ἐς τὸ ἀμφίκλυστον Δικαιαρχίων χῶμα. Forſan ἐς τὸ ἀμφικλ. &c. Molium Puteolis in mare productarum meminit Strabo lib. V. p. 245. D. & alii quos citavit Cluver. Ital. ant. p. 1138 ſq. Circa Miſenum, quod haud procul abeſt a Puteolis, fœdus hoc eſſe factum, Vellejus II. 77. Plutarch. Anton. p. 930. & Dio XLVIII. 36. referunt: & Dio quidem Antonium & Cæſarem in continente, Pompejum ἐν χώματί τινι περιῤῥύτῳ, in hoc ipſum recens congeſto, ſtetiſſe ait. Proxime Puteolos congreſſum hunc eſſe factum, rurſus Noſter ſignificat p. 810, 50 ſq.

L. 95 *ſq.* τῆς μεγίστης ἱερωσύνης ἐς τοὺς ἱερέας ἐγγραφῆναι. *Maximi ſacerdotii pontifices*, *Augures* dicit, quos alibi τῶν σημείων ἱερεῖς vocavit, Civ. III. 402, 53. De Pompejo Dio XLVIII. 36. eamdem rem narrans, de qua hic Appianus agit, οἰωνιστὴν ἀποδειχθῆναι ait. Pag. 808

CAP. LXXIII. Lin. 27. Μαρκέλλῳ, τῷ προγόνῳ μὲν Ἀντωνίου. Pag. 809
Cf. p. 797, 20 ſq.

CAP. LXXIV. Lin. 45. ἐκκλίνοντες τὸ φορτικόν. Gelenius, *ne urbanis eſſent oneri.* Freinshem. CXXVII. 42. *dubium, impenſam ne, an invidiam, vitantes.* *L.* 47 *ſq.* ἡγούμενοι σφίσι τοὺς γεωμόρους &c. Gelenii tenui verſionem. Candidus: *Nam eandem tellurem ſimul vendicantes, ut implacabiles hoſtes affuturos, -- formidabant.* Pag. 810

CAP. LXXV. Lin. 62. Ιδουμαίων. „Ιουδαίων" maluit MUSGRAV. *L.* 63. Ἡρώδην. Clamat SCALIGER, *Animadv. ad Euſeb. Chronol. num.* MDCCCCXCII. *pag.* 168. „imperite ab Appiano Herodem M. in eis Regibus poni, qui ὑποφόροι Romanis fuerint. Numquam Herodes, ait, Cæſari tributarius fuit. Hoc ſi verum eſſet, ejus clara exſtarent in Joſepho indicia; ex cujus libris palam eſt, Herodem nihil minus quam ſtipendiarium populi Romani aut tributarium Cæſaris Pag. 811

Pag. 811. fuiſſe." In ejuſmodi non ſemel lapſum Appianum deprehendimus. Quare audiendus non eſt." Conf. eumd. ibid. ad Ann. MMXXI. p. 177. B. At, verum ſi quæris, nihil aliud dixit Appianus, niſi *ab Antonio regibus his ſtipendia eſſe impoſita*, lin. 61. In quo, Herodem quidem quod adtinet, non valde diſſentientem ab Appiano Joſephum video, qui, *Antonium Herodi hoc perfeciſſe, ut Rex nominaretur*, ſcribit, *propter pecunias quas illi ſe daturum Herodes promiſerat, ſi Rex nominatus eſſet*; Antiq. Jud. XIV. (26). 14, 4. tum rurſus, XV. (10.) 6, 6. in bello Antonii cum Cæſare *pecuniam atque frumentum ab Herode ad Antonium miſſum* diſerte tradit. Ceterum anno ſuperiore DCCXIV. Regem nominatum eſſe Herodem, ex Joſepho de Bell. Jud. I. 14, 4. & Ant. Jud. XIV. 14, 5. diſcimus.

L. 66 ſq. Παρθηνοὺς. Cf. Civ. IV. 641, 28. & Illyr. p. 831, 20.

Pag. 812. *Cap. LXXVI. Lin.* 76. καθὰ καὶ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ. Vide ſupra cap. 11. *L.* 79. σχῆμα τετράγωνον, i. q. στολὴν τετράγωνον, p. 726, 33. *L.* 83. μεθ' Ἑλλήνων ἡ χειμασία. Incommode ſane hic vocab. χειμασία ſtare videtur, quum, quidquid hoc cap. traditur ad χειμασίαν, quam Athenis egit Antonius, pertineat. Vocab. γυμνασία præſidii nonnihil fortaſſe in his Plutarchi verbis inveniet, Anton. p. 930 ſq. ἐγυμνασιάρχει δὲ Ἀθηναίοις, καὶ τὰ τῆς ἡγεμονίας παράσημα καταλιπὼν οἴκοι, μετὰ τῶν γυμνασιάρχων ῥάβδων ἐν ἱματίῳ καὶ Φαικασίοις προῄει. Ad verbum ἡ χειμασία hæc notavit MUSGRAV. „ ἐχρημάτισε, vel ἡ γυμνασία. Sequentia etiam mendi ſuſpecta. An πανηγύρεις τε θεῶν."

Pag. 813. *Cap. LXXVII. Lin.* 3. Non video, cur MUSGRAVIUS
Pag. 814. κατὰ γνώμης ἄπιστον maluerit. *L.* 8. παντὸς εὔνοια. Cand. & Gelen. *omnino*. An, *in omnem eventum?*

Cap. LXXVIII. Lin. 21 *ſq.* ἐξοτρύνειν ἐπὶ Μηνοδώρῳ &c. Candidus: *ut in Menodorum irritarent, quaſi dominum in ſervum adhortantes*. Neſcio quid h. l. C. STEPHANUS voluerit, *in Var. Lect.* ſcribens: „ forte Καίσαρι ὡς ἔτι." Quum eodem modo in contextu edidiſſet, videtur nunc ἐπὶ pro ἔτι

ſcribere voluiſſe. Bene Gelenius: a cujus verſione h. l. non diſceſſi, & ad cujus etiam mentem Græca emendavi.

L. 27. ὁ πιστότατος τῷ Μηνοδώρῳ. Sic p. 818, 86. τὸν ἔχθιστον τῷ Μηνοδώρῳ. Sed ſicut hic Aug. τῶν Μηνοδώρου, ſic & ibi idem pariter τῶν Μηνοδ. *Pag.* 815.

CAP. LXXXI. Lin. 96. ὑπὸ ῥύμης. Sic pag. ſq. lin. 11. & ſæpe aliâs. *Pag.* 819.

CAP. LXXXII. Lin. 20. „ καλούμενα. Mendoſum, vel deeſt vos καταβαλλόμενα." MUSGRAV. *Pag.* 820.

CAP. LXXXIII. Lin. 47. - - εὐθὺς ἐς Σικελ. Sane ſi nocte ea, quæ prælium ſecuta eſt, (l. 41 ſq.) eodem loco, quo pridie, utraque claſſis in ſtatione fuit, non *ſtatim ex acie in Siciliam rediit Democrates:* ne dicam, inuſitatam ſignificationem verborum ἐκ κέρως eſſe, *ex acie*. Dio, de eadem re agens, XLVIII. 47. οἱ Σέξτιοι, ait, ἀπῆραν ἐκ τῆς Κύμης. Cf. Noſtr. p. 819, 90. & p. 823, 68 ſq. *Pag.* 822.

CAP. LXXXV. Lin. 85. Ad verba ἐπεὶ οὐδέ πω κακόν γ' ἀπώλετο, quæ hic vulgo intruſa erant, hæc notavit MUSGR: „ Mendoſa. F. ἐπὶ οὐδενὶ κακῷ ἀπολέσθαι. Sed puto multa deeſſe. Conf. p. 375. l. 26. & ſq. [nobis p. 827, 26 ſq.] Vel pro ἀπώλετο an ἐπαύετο? ut hiatus ſit ante ἔμελλον." Candidus: *nec longe periculum aberat.* Gelenius: *nec enim adverſari fortuna deſierat.* Mihi jambus, ex neſcio quo Poëta, *Pag.* 824.

ἔμελλ'· ἐπεὶ οὐδέπω κακόν γ' ἀπώλετο.

ad marginem exemplaris alicujus in hac regione (non ſatis quidem video, quo conſilio, quove reſpectu) ſcriptus, temereque in contextum adſcitus videtur. Quo rejecto, omnia plana ſunt.

CAP. LXXXVI. Lin. 89 *ſq.* παρακαλέσαντες ἀλλήλους. Si παρακαλοῦν. legeremus, reponendum foret ἀλλήλοις pro ἀλλήλους, ut p. 828, 53. *L.* 94. Δημοχάρους. Sic recte Aug. ut jam correxerat C. STEPH. qui in *Var. Lect.* monuit: „ exemplaria habebant δημάρχου." *Pag.* 825.

CAP. LXXXVII. Lin. 16. τῆς ὁδοῦ τεκμαιρόμενοι. περὶ τῆς ὁδοῦ voluit MUSGR. præter neceſſitatem. *L.* 24. πρόσπλοις. *Pag.* 826.

Digitized by Google

Sic recte MUSGRAV. quoque repoſuit. *L.* 32. πλαγιάσας.
Pag. 827. De hoc verbo ulterius quærendum cenſuit MUSGR. Apud Lucian. in Navigio ſ. Votis, T. III. pag. 254. πρὸς ἀντίους τοὺς ἐτησίας πλαγιάζειν eſt *contra adverſas eteſias obliquo curſu navigantes*; quod Galli *louvoyer*, Germani *laviren* vocant; quod ubi fit, in alterum latus recumbit navis. Eodem modo πλαγιάζειν (ſi vera lectio) h. l. erit *navem in latus convertere*, ut refici poſſit.

Pag. 828. *CAP. LXXXIX. Lin.* 47. ἀγκύραις. Sic & MUSGR. correxit. *L.* 51. ἐπ' ἀλλήλαις. Forſan, καὶ ἐπ' ἀλλήλαις. Conf. l. 38 ſq. & p. 841, 61.

Pag. 831. *CAP. XC. Lin.* 87. κατειμένοι, *remiſſi, fato cedentes.*
L. 95. τηλικοῦτον correxit etiam MUSGRAV.

Pag. 832. *CAP. XCI. Lin.* 11. διαζωννυμένους τὰ σκάφη. Cand. *ſcaphas annectentes.* Gelen. *navigia cingere.* Freinsh. Suppl. Liv. CXXVIII. 20. *funibus colligare navium rimas.* Sic Grotius ad Acta Apoſt. XXVII. 17. ὑποζωννύντες τὸ πλοῖον recte interpretatus eſt, *funibus navem ligantes, ne vi ventorum & fluctuum diſſiliret.* Eademque notione uſurpatum verbum ſimplex ἔζωσαν videmus apud Apollon. Argon. I. 368. Sed apud Polyb. Leg. LXIV. ναῦς ὑποζωννύειν generaliori verbo *reficere naves*, quo & interpres uſus eſt, vel *inſtruere*, reddendum videtur. Pollux, ubi de reficiendis navibus agit, I. 125. non aliud verbum adfert niſi vulgatiora hæc, ἐπισκευάσαι, ἐπισκευάσασθαι, tum ζεῦξαι, ζεύξασθαι: ubi ζεῦξαι Kühnius expoſuit *ſuccingere quaſſas naves*, ad noſtrum Appiani locum & ad Act. Apoſt. l. c. provocans.
L. 14. εἴρηταί μοι καὶ ἑτέρωθι. Vide cap. 25. extr. p. 745.

Pag. 833. *CAP. XCII. Lin.* 27. εἰ δὲ μή. Sic & MUSGRAV. repoſuit. — Ceterum *ad marginem hujus pag.* pro A. U. 717. etiamnum potius *Annus ab U. C.* 716. *notari* debuerat.

Pag. 834. *CAP. XCIII. Lin.* 36 *ſqq.* Ἀρχομένου δ' ἦρος &c. Hæc cum Freinsh. CXXVIII. 40. ad A. U. 718. retuli. Sed *malim hac pag. & ſeqq. uſque pag.* 837. *A. U.* 717. *repoſitum*: quod non ſolum cum Dione XLVIII. 49. 54. ſed cum ipſo

Digitized by Google

etiam Appiano noſtro magis conſentit, qui expeditionem ad- *Pag.* 834.
verſus Pompejum in annum ſequentem dilatam ait pag. 836,
77 ſq. Atqui illa expeditio A. U. 718. ſuſcepta: quare *hæ res*
ad A. U. 717. *referendæ*, quem annum cum reſiduo anni ſu-
perioris totum claſſi comparandæ inſumtum fuiſſe Dio ſcribit
XLVIII. 49.

L. 48 *ſq.* MUSGRAVIUS conjectaverat „ δυσχερὲς δ' ἐσόμενον
αὐτὸ καὶ βαρὺ ἄνευ τοῦ τὴν Ἰταλ. εἰληχότος." Aſteriſco ver-
ſum hunc notaverat C. Stephanus.

CAP. XCV. Lin. 84. τριηρετικοῖς. Sic σκεύη τριηρετικά, Præf. *Pag.* 837.
pag. 13, 97. & Pun. 437, 96. Hunc locum tractavit Bayſius
de Re Navali p. 74. *L.* 87. ὁ χρόνος αὐτοῖς ἔληγε. Commo-
dius in pluſquamperf. tempore hoc enunciavit Dio XLVIII.
54. ἐξεληλύθει. Ubi Fabricius monuit: „ Triumviratus in
quinque annos conſtitutus primum fuit, A. U. 710. Itaque
jam ante duos annos primum quinquennium exierat."

CAP. XCVIII. Lin. 40. χειμῶνος ἐπέθηκε. Forſan ὑπὸ χει- *Pag.* 84[illegible]
μῶνος, *tempeſtate perierunt.* Sic Cand. *ex tempeſtate.*

L. 43. Ἀσφαλείῳ Ποσειδῶνι. De hoc Neptuni cognomine
conferenda Commentatio Gallandi in *Hiſtoire de l'Acad. des*
Inſcript. T. I. p. 152 ſq. *L.* 44. πρόπλοι. De codd. Regio-
rum lectione monuit C. STEPHAN. in *Var. Lect.* „ exempl.
habent πρόπλοων." *L.* 52. Ἀθηναῖον ἄκρον. Recte Gelen. *Mi-
nervæ promontorium.* Parum adcurate C. STEPHAN. *in*
Var. Lect. ait: „ Interpr. Καταναίων." Nam & in Mogunt. &
in Veneta Candidi editione eſt „ *circa Athenienſium ru-
pes.*" *L.* 56. Ἐλεάτην κόλπον. Cluver. Ital. ant. p. 1259 ſq. *Pag.* 841.

CAP. C. Lin. 86. υἱὸς αὐτῶν (θαλάσσης καὶ Ποσειδῶνος) ὑφίστ. *Pag.* 842.
καλεῖσθαι. Hinc *Neptunius dux* per jocum vocatur apud Ho-
ratium Epod. IX.

CAP. CI. Lin. 5. αἱ σκηπτὸς ἀφανῶς. Ex hoc loco, ſicuti *Pag.* 843.
vulgo legebatur, mendoſa vox σκηπτοφανῶς in Lexica nonnulla
temere recepta eſt.

CAP. CII. Lin. 20. Μινδίῳ δὲ Μαρκέλλῳ. Temere hunc, in *Pag.* 844.
cujus nomen libri omnes noſtri conſentiunt, in *Vinidium*

Digitized by Google

Marcellum mutavit Gelenius. Mindius aliquis Marcellus memoratur Ciceroni ad Famil. lib. XV. Epiſt. 17.

Pag. 845. *L.* 40 *ſq.* ἐφυλάσσετο, *cavit ſibi ab illo.* Cand. *cuſtodiri juſſit.* Gelen. *adhibitis qui clam obſervarent hominem.*

Pag. 846. *L.* 41. τοὺς δὲ. Sic & MUSGRAV.

Cap. CIII. Lin. 45-47. δύο τέλη μὲν πεζῶν Μεσσάλαν -- τὸν εὐθὺ Ταυρομενίου. Non ſatis mihi plana hæc ſunt: ac miror, ni error ſubſit. Lepidus ad Lilybæum erat, (pag. 840, 49.) quod ſatis longe abeſt a Tauromenio. An ergo hoc dicit: Meſſalam copias ſuas cum Lepido jungere debere, junctiſque copiis verſus Tauromenium proficiſci? De *Meſſala* autem dubium injicere poteſt, quod legimus p. 848, 82. Sed potuerat Meſſala, tranſductis legionibus, redire ad Cæſarem.

L. 49 *ſq.* Σκυλάκιον ὄρος, ὃ πέραν ἐστὶ Ταυρομενίου. An *Scylacium montem* dicit *Cocintum promontorium*; quod in extremitate ſinus Scylacii erat, & *Tauromenio oppoſitum* utcunque poterat dici?

Pag. 847. *Cap. CIV. Lin.* 63. Παπίας. Plennium ad Lilybæum Lepido a Pompejo oppoſitum dixit p. 839, 25. Sed eum nunc Lepidus obſeſſum tenebat: p. 840, 49. De *Papia* conf. p. 849, 94. & ibi adnot. *L.* 70. Τισιηνὸς, Hic olim cum L. Antonio ſteterat: vid. p. 753, 84. Fuit autem, ut videtur, in eorum numero, quos, Peruſia capta, ad Sex. Pompejum tranſiiſſe Dio ſcribit XLVIII. 15. cf. App. 777, 86. De nomine conf. Dionem XLVIII. 13. & ibi Fabric. & Noſtr. pag. 863, 30 ſq.

Pag. 848. *Cap. CV. Lin.* 82. μετὰ Μεσσάλα. Conf. p. 846, 45. & ibi Adnot. *L.* 90. Tolle *comma* poſt Μεσσήνης.

Pag. 849. *Cap. CVI. Lin.* 94. ὡς Παπίᾳ μόνῳ ναυμαχήσων. Modo Δημοχάρει dixerat pag. præc. l. 87. Et Dio, hanc pugnam navalem exponens, XLIX. 2. 3. & Sueton. c. 16. a parte Pompeji non niſi *Democharem* ducem nominant. De Demochare vid. ſupra p. 821, 34 ſqq. & p. 823, 64 ſqq. De Papia vid.

Pag. 850. p. 847, 63. & 73. *L.* 14. πηδάλια. Correxit etiam MUSGR.

L. 15. „ἀπεχώρουν. An ὑπεχώρουν?" MUSGRAV.

L. 17. ὡς βραχυτ. ἀνέκοπτον, *ut minores retundebant.*

Digitized by Google

Cap. CVII. *Lin.* 27 *ſq.* ἀπεκλείσθησαν, *intercluſi ſunt*, *exitus eis intercluſus eſt.* Pag. 853.

Cap. CIX. *Lin.* 79. Ὀνοβάλαν. Vibio Taurominius fluv. dicitur. Vid. Cluver. Sicil. ant. pag. 93. *L.* 80. Ἀρχηγέτην. Ἀρχηγέτην *Apollinem* vocabant Naxii coloni, quia coloniæ deducendæ *dux & auctor* fuerat. Vid. Thucyd. VI. 3. Cluver. l. c. Spanhem. ad Callim. H. in Apoll. v. 57. Pag. 854.

L. 81. Ναξίων τὸν θεόν. Ex margine in textum intruſa (ac dein vulgo corrupta) hæc verba mihi videntur.

Cap. CX. *Lin.* 1. ἐς Κόκκυνον ἄκραν. Ignotum aliàs, ac fortaſſe mendoſum nomen. Ortelius (referente Cluv. Ital. p. 1301.) *Cocintum* promontorium intelligi putavit illud, a quo ſinus Scylacius incipit, quod aliàs & Cæcinum & Carcinum adpellatum legimus. Cluverius autem, neſcio quo documento confidens, l. c. pag. 1305. ait: „Apud Appianum Bell. Civ. lib. V. legitur vocabulum Κόκκυνον pro Πάχυνον." Sed vereor, ne utrumque promontorium, & Cocintum Italiæ & Pachynum Siciliæ nimis longe abſit a Tauromenio, quam ut alterutrum h. l. ab Appiano dictum intelligi poſſet. Pag. 855.

Cap. CXI. *Lin.* 28. Si ab Appiani manu h. l. eſt ἐπεχείρει, oportet paulo ante aliquid exciderit, poſt ἀντεπιόντων: nempe, cum his qui ad Cornificii caſtra ſe receperunt, hoſtes ſimul adverſus eadem procurriſſe. Pag. 856.

Cap. CXII. *Lin.* 35. τὸν Ἀβάλαν λιμένα. Portus nemini, præter Appianum memoratus. Cluvero, ex mera conjectura, idem portus videtur, quem Βαλαρὸν ſuperius nominatum vidimus p. 640, 66. *L.* 39. ἐσταλμένον. An idem quod συνεσταλμένον? Heſychius. ἐσταλμένον· ἐξεφθαρμένον. *L.* 48. ἐπὶ τοῦ πρόσπλου. An ἐπὶ τοῦ παράπλου, *qui tres legiones habuit ad trajiciendum in Siciliam paratas?* Pag. 857. Pag. 858.

Cap. CXIII. *Lin.* 56. Μεσσάλας δὲ οὗτος ἦν &c. Vide Civ. IV. cap. 38. & c. 136. *L.* 72. ψιλῶν. Vidit etiam Musgr. Pag. 859.

Cap. CXIV. *Lin.* 76. ἣν ῥύακας πυρὸς λέγουσί ποτε &c. Vid. Thucyd. lib. III. cap. 116. & Diodor. Sic. XIV. 59.

L. 77. κατιοῦσαν, Cogitaveram κατιόντας ſc. ῥύακας. Sed bene

Digitized by Google

Pag. 860. habet κατιοῦσαν, nempe ἄνυδρον γῆν. *L.* 79. ἀπ' ἐκείνου. Sic & MUSGRAV. emendandum vidit. *L.* 87. διεσκευασμένα recte Aug. cum H. Steph.

Pag. 862. *CAP. CXVI. Lin.* 17 *ſq.* Πελωρ. καὶ τὰ παράλια πάντα &c. Locum hunc tractavit Cluver. Sicil. antiq. p. 304. & 306. & 387. *L.* 27. Ἀρτεμισίου, πολίχνης βραχυτ. ἐν ᾗ φασι τὰς Ἡλίου βοῦς &c. „ At Homerus, qui primus hujus fabulæ auctor creditur, non ad hoc Siciliæ litus, ſed ad orientale ejus latus extra fretum adpuliſſe narrat." &c. CLUVERUS *Sicil. antiq. p.* 307. Conf. Homer. Odyſſ. XII. 260 ſqq.

Pag. 863. *CAP. CXVII. Lin.* 30. Pro ſuſpectis his verbis ἀσθεὶς τῶν στενῶν ἀφῃρημένος, Candidus hæc habet, *anguſta illa intercepta audiens:* & Gelenius, *ubi Pompejus amiſſas fauces cognovit.* *L.* 38. τοὺς μὲν Γερμανούς. De *Germanis*, in exercitu Cæſaris nulla antea mentio facta eſt. *L.* 41. Παλαιστηνῶν. „ Mendoſos iſtos Παλαιστηνούς, qui nulli umquam fuerunt in Sicilia, corrigendos eſſe in Ἀβακαινίνους, ipſum hiſtoriæ ſimul & chorographiæ filum diſerte indicat." CLUVER. *Sicil. antiq. p.* 387.

Pag. 865. *CAP. CXIX. Lin.* 70. ἀλλήλαις. Sic & MUSGRAV.

L. 72. „ βία αὐτῶν. Lege βία ναυτῶν. Vel potius βίας, & dele αὐτῶν: & poſt βοαὶ inſere ναυτῶν." MUSGRAV.

Pag. 866. *L.* 83 *ſq.* ἴσα μὲν ἦν ἡ βία &c. Bene Gelenius: *pariter utriſque conantibus, harpago peragebat ſuum officium:* nec opus erat inſerto adverbio *inſuper.*

CAP. CXX. Lin. 87. τὸν πολέμιον. Sic & MUSGRAV.

Pag. 867. *CAP. CXXI. Lin.* 10. ἐπιστρέψαντες. Et hoc recte MUSGR. repoſuit.

Pag. 871. *CAP. CXXIII. Lin.* 67. διέστησαν. „ συνέστησαν. Mendoſum. Forſan ἀνέστησαν." MUSGRAV.

CAP. CXXIV. Lin. 76. αὐτῆς ἐς τὸ ἴσον &c. Lectionem codicum Regiorum C. Stephan. in Lect. Var. retulit; unde & καταστάντες revocavit MUSGRAV.

Pag. 874. *CAP. CXXVI. Lin.* 30 *ſq.* ἐνίους τῶν προγραφέντων &c. Conf. Civ. IV. cap. 50.

CAP. CXXVIII.

Digitized by Google

Cap. CXXVIII. Lin. 71. στρατοῦ δὲ γέρα, χωρία. Hæc H. Stephani emendatio magis utique placet, quam Musgravii, qui poſuit „ στρατοῦ δ' ἑτέρων χωρία." Candidus, *exercitui agris & pecuniis opus eſſe, non ludicris:* videtur vulgatam lect. ante oculos habuiſſe. *L.* 74. οἱ δὲ ἀμφὶ τὸν χιλίαρχον ᾖσαν, *canebant.* Sed nec hoc ſatis placet. Videndendum, an melius quid meliores dent libri. Miror, ni interciderunt hîc verba nonnulla. Nihil ſubſidii Candidus offert: *aderant & circa tribunos ea collaudantes.* *Pag.* 877.

Cap. CXXIX. Lin. 99. ἐπὶ νεῶν. An ἐπὶ τῶν νεῶν? ſcil. Ἀντωνίου, de quibus paulo ante. *Pag.* 878.

Cap. CXXX. Lin. 8. ἐς τότε. Forſan ἐς τὸ τότε. *Pag.* 879.

L. 14. πομπήν. *Ovationem*: ſic Freinshem. CXXIX. 40. Conf. Sueton. Octav. c. 22. & Dion. XLIX. 15. Sed Gelenius, *thenſam in Circenſibus;* quem honorem & ſuperiori Cæſari tributum refert Sueton. Jul. c. 76. Cf. App. Hiſp. p. 127, 50.

L. 15. ἐπινίκιος, *triumphalis.* ἐπὶ κίονι voluit Ursinus, *in Famil. Rom. p.* 272. edit. Patini.

Cap. CXXXII. Lin. 53 *ſq.* εἵλοντο δήμαρχον ἐς ἀεί. Multo demum poſt, nempe A. U. 731. tribunatum perpetuum Octaviano Cæſari tributum eſſe, monuit Fabricius ad Dion. XLIX. 15. coll. Dion. LIII. 32. Sed, licet non nomine, re tamen jura poteſtatemque tribunorum jam nunc ei collata eſſe, ex ipſius Dionis verbis XLIX. 15. intelligitur. Itaque & Oroſius VI. 18. extr. *Ovans*, inquit, (*ex Sicilia*) *Urbem ingreſſus, ut in perpetuum tribunitiæ poteſtatis eſſet, a ſenatu decretum eſt.* *L.* 56. Βύβλον ἀπ. πρὸς αὐτὸν ἐντυχεῖν ἰδίᾳ. *Bibulum abeuntem monuis ut Cæſarem conveniret.* Poteram, ut jam aliâs monui, Βίβουλον edere; quod & paulo rectius fuiſſet. Cum de nomine, tum de re, conf. Civ. IV. 581, 46-48. Non erat autem, cur in hoc loco hæſitaret Musgrav. qui ad verba 'Ο δὲ Βύβλος hæc notavit: „An ὧδε, connectendum cum præcedentibus?" *Pag.* 882.

Cap. CXXXIV. Lin. 90. ἐχρημάτιζεν. Correxit etiam Musgrav. monente H. Stephano, cujus ad h. l. hæc eſt Adnotatio: „Videri poſſunt ambo interpretes in iis quæ ora- *Pag.* 884.

Digitized by Google

Pag. 884. tionis hujus initium proxime præcedunt, aliam lectionem ſequuti quam hanc, ἐλθοῦσι δὲ τοῖς πρέσβεσιν ἐχρηματίζον, ἀγγέλλουσιν οὕτως. Pro his enim apud P. Candidum iſta legimus, *Legati a Pompejo venientes his verbis feruntur uſi.* Apud Gelenium autem hæc, *Legatorum Pompeji hæc fuit poſtulatio.* Ego tamen lectionem noſtram eſſe germanam exiſtimo, & mendo carere, ſi modo quis ἐχρηματίζον in ἐχρημάτιζεν mutet, quum nominativus Ἀντώνιος ſubaudiri debeat. *Quum autem* (inquit) *legati adveniſſent, Antonius cum iis egit, ita legationem ſuam exponentibus.*"

L. 95. „Poſt ὑπὸ σοὶ [ubi vulgo merum inciſum ponebatur] ponenda eſt ſtigme τελεία: etiamſi nec apud [Gelenium] interpretem (ut hac de re ſemel monearis) poſita ſit. Atque idem & in aliis pleriſque locis horum præſertim poſteriorum librorum de bellis civilibus, peccatum eſt, ſequendo editionem Pariſinam. In iis enim magis quam in prioribus, & quam in cæteris etiam opuſculis, editionem illam hæc ſequuta eſt." H. STEPHANUS.

L. 98 *ſq.* „His verbis, οὔτ' ἂν ὁ Πομπ. reſpondent iſta, οὔτ' ἂν σὺ ἥττησο. Ideo hæc, οὐ γὰρ ἂν Καίσαρι τὰς ναῦς κατ' αὐτοῦ παρέσχες, parentheſis includenda notis fuerunt, ne cui negotium faceſſerent. Idemque apud interpretem fieri debuit in his, *Non enim claſſem præbuiſſes contra eum.*" H. STEPH.

Pag. 885. *L.* 4. ἐν καιρῷ. „Hæc verba non junguntur cum participio δεξάμενον, ſed cum altero illo γενόμενα, ideoque ponenda hypoſtigme poſt ταῦτα." *Idem* STEPHANUS.

CAP. CXXXV. Lin. 11. σὺ νῦν. Sic jam C. STEPH. monuit in *Var. Lect.* „Vide num οὐ abundet." *L.* 18. ἀλλ' ὑπομιμνήσκει &c. „Aliquid ſibi permittit hic Gelenius, ultra hanc lectionem: quum vertit, *ſed admonet quantum obfuerit non miſſus exercitus.* Sed multo plus circa hunc locum ſibi alter interpres permittit, (neque enim aliam ſequutum eſſe lectionem puto) & quidem hoc etiam, ut quæ hic de non miſſo exercitu dicuntur, cum ſequenti periodo connectat: quum tamen ſententiam omnino ab his ſeparatam contineat." H. STEPHANUS.

Digitized by Google

L. 20. μετὰ τῶν νεῶν ἃς ἔτι εἶχε. Plures oportet ei naves fuiſſe, quam illæ ſeptemdecim ſupra memoratæ, p. 869, 38. Et plures mox ſe ei ex Sicilia profugienti junxiſſe, Dio ſcribit XLIX. 17. Cf. Noſtrum p. ſq. l. 43 ſq. *L.* 21. „Scribendum eſt, καὶ οὐδ' ἐν τῇ φυγῇ καταλιπόντος. Fortaſſe autem & pronomen αὐτὸν ante καταλιπόντος Appianus ſcripſerat: quod tamen & ſubaudiri poteſt." H. STEPH. *L.* 24. „Particulam καὶ ante ἴσον οὔπω deſiderari puto." IDEM. Pag. 886

CAP. CXXXVII. Lin. 46. Ἀμύνταν. Piſidiæ regem ab Antonio conſtitutum. Vid. p. 811, 63. *L.* 48. ἐς αὐτὸν. Sic & MUSGRAV. Sed legendum utique ἐς Ἀντώνιον cenſeo. Pag. 887

L. 51. ἐλπίζων, ἐς ἀντίδοσιν αὐτ. ἐξ. μοιρ. Ἀηνοβ. Miror, an hæc ſatis emendata ſint aut integra. Candidus: *ſperans, ad ejus reſtitutionem Ænobarbum magna ex parte conferre poſſe.*

CAP. CXXXVIII. Lin. 76 *ſq.* προσδεχομένων δὲ &c. Videtur utique, ſicuti monuit Muſgravius, mendoſa aut mutila eſſe oratio. Audiamus interim interpretes. Candidus: *Id cum in Myſiis, Propontide, ac aliis finitimis in locis vulgaretur, egeni &c.* Gelenius: *quumque ſupplementum acciperent e Myſia, Propontide, ceteriſque locis, egeni homines &c.* Pag. 889

CAP. CXXXIX. Lin. 98. συνοισομένους. Sic & Cand. legit, qui expoſuit, *quaſi cæteris ad congrediendum in terra potiores.* Sed omnino συνοισόμενος puto legendum, ſcil. τοῖς πολεμίοις, *pugnaturus.* Sic ὡς ὁμοῦ πᾶσιν ἀμυνούμενος τὸν Σκιπ. Hiſp. 130, 90. Pag. 890

CAP. CXLII. Lin. 52. ἐδόξευ. Sic pag. ſq. l. 76. ἀδοξήσας. De hoc verbo dixi ad Syr. 597, 39. & ad Civ. IV. 684, 85. Pag. 893

L. 57. ὅδε καὶ Ἀμύντᾳ. Neſcio quid importuni h. l. habet illud pronomen ὅδε.

CAP. CXLIV. Lin. 7. ἐφ' ἑαυτοῦ. Malim ἀφ' ἑαυτοῦ. Sed & hoc ferri poteſt. Sic fere & p. 885, 13. τάδε εἰκὸς μὲν καὶ σὲ προορᾶν ἐπὶ σεαυτοῦ. *L.* 8-10. μὴ τὴν αἰτίαν Ἀντωνίου καὶ Καίσαρος ἐς ἀλλήλους διδῷ Πομπήϊος, καὶ Κλεοπάτρα Πομπηΐῳ συνεργοῦσα ἀνατρέψειεν. Quid potiſſimum hic ſcripſerit Pag. 896

Digitized by Google

Pag. 896. Appianus, difficile dictu erit, donec meliores doceant libri μὴ τὴν αἰτίαν διδῷ Πομπήϊος, ſive *cauſam*, ſive *culpam* aut *culpationem*, *incuſationem*, *querelas*, exponas vocabulum αἰτίαν, incommode utique dictum videtur; & in illis verbis, ni defectu etiam laborat oratio, haud dubie mendum aliquod latet. Tria verba διδῷ Πομπήϊος καὶ prorſus præteriit Candidus: *ne Antonio & Cæſari aliquando diſſidendi cauſam Cleopatra Pompejo aſſentiens afferre poſſet.* Mihi cuncta denuo conſideranti, probabile omnino videtur, verbum διδῷ (quod nec in verſ. lat. expreſſi) importune intruſum eſſe, cetera autem omnia, prouti vulgo edita erant, integra atque ſana eſſe, niſi quod in fine, pro vulg. ἀνατρέψαιεν, ἀναθρέψαιεν ſit ſcribendum, quemadmodum infra contextum jam ſubindicavi. ἀναθρέψειν τὴν αἰτίαν Ἀντ. καὶ Καισ. ἐς ἀλλήλους eſt, *mutuas Antonii & Cæſaris querelas* vel *accuſationes excitare atque alere.* Eodem verbo Appianum uſum vidimus ſupra pag. 733, 50. & Civ. I. 49, 13. Itaque tali modo legendam totam ῥῆσιν cenſeo: φυλαξάμενον, μὴ τὴν αἰτίαν Ἀντωνίου καὶ Καίσαρος Πομπήϊος καὶ Κλεοπάτρα, Πομπηΐῳ συνεργοῦσα, ἀναθρέψαιεν.

Pag. 897. *Cap. CXLV. Lin.* 15. τὰ Ἰλλυρικὰ, οὔτε ἀκριβῶς γενόμενά μοι γνώριμα. Res Illyricas non ſatis ſibi cognitas eſſe, profitentem Appianum vidimus quoque in ipſa hiſt. Illyr. cap. 6. extr. & paſſim alibi. Quæ vero ab ipſo Octaviano Cæſare in Illyrico geſta ſunt, eorum expoſitionem ex ipſius Cæſaris Commentariis eum hauſiſſe intelligitur ex Illyr. cap. 14. extr. & c. 15. ineunte. *L.* 16 *ſq.* οὔτε χώραν ἔχοντα ἑτέρωθι λεχθῆναι. Res Illyricæ (utpote cum diverſis populis, qui communi Illyriorum nomine comprehendebantur, diverſiſſimiſque temporibus geſtæ) non poterant in alio quodam harum Hiſtoriarum libro commode tractari eique interſeri; ſicuti, verbi cauſa, Bellum Piraticum Hiſtoriæ belli Mithridatici interſeri potuit, (vid. Mithrid. cap. 91. extr. & ſeqq.) aut ſicuti Sertorianum Bellum, licet ad res Hiſpanienſes videri potuerit pertinere, in Librum I. de Bellis Civilibus rejectum eſt. (vid. Hiſp. c. 101. & Civ. I. c. 108 ſqq.)

L. 17 *ſq.* τοῦ χρόνου καθ' ὃν ἐλήφθησαν συναγαγόντος αὐτὰ ἐς τόδε.

Digitized by Google

Dubitandum nullo modo videtur, quin recte a cod. Aug. abſint verba ἔδοξε δὲ, quæ poſt ἐλήφθησαν vulgo inſerta erant. Nam verbum προαναγράψαι, quod *l.* 18. ſequitur, ſatis manifeſte pendet ab illis, quæ initio hujus ῥήσεως leguntur, καί μοι ἔδοξε τὰ Ἰλλυρικά: & non modo non opus erat repetere hoc verbum ἔδοξε, ſed ipſa hæc repetitio impeditam omnino turbatamque reddebat orationem. Quare & in cod. *Reg. A.* (ſic in Notis infra Contextum ſcribi debuit, non *Reg. B.*) punctis infra poſitis declaratur, rejicienda eſſe iſta verba ἔδοξε δὲ, quæ nec Candidus in ſuo legerat exemplari. Ceterum nec ſic ſatis ad liquidum perducta hic omnia videntur. Poſt τέλος recte orationem inciderunt ſcripti libri. Neque obſcurum hoc quidem eſt quid ſit, συνάγειν τὰ Ἰλλυρικὰ ἐς τέλος, ſcil. *res Illyricas uno tenore ad finem uſque perſequi*, *atque eodem libello complecti.* Sic Pun. 307, 46 ſq. τὰ δ' ἐν Λιβύῃ γενόμενα ἀπ' ἀρχῆς, ἥδε (ἡ γραφὴ) συνάγει. Hiſp. 176, 85 ſq. καί μοι δοκεῖ τὸν Οὐριάτθου πόλεμον - - συναγαγεῖν, ἀναθέμενον εἴ τι τοῦ αὐτοῦ χρόνου περὶ Ἰβηρίαν ἄλλο ἐγίγνετο. Adde Hiſp. 180, 58. Civ. I. 49, 15 ſq. Sed quæ præcedunt, τοῦ χρόνου καθ' ὃν ἐλήφθησαν συνάγοντος, hæc quidem verba non pariter in plano ſunt. Et ἐλήφθησαν quidem a Gelenio expoſitum video, *Romanis ſunt ſubdita*; ſed ea notio, quamquam ſæpius aliàs huic verbo ſubjecta, (v. c. Illyr. 851, 32. Hiſp. 145, 60. Civ. I. 9, 38.) locum nunc habere non poteſt, quoniam τὰ Ἰλλυρικά, ad quem nominativum refertur illud verbum, non ſunt ἔθνη Ἰλλυρικά, *gentes Illyricæ*, ſed Ἰλλυρικὰ πράγματα, *res Illyricæ*, *res a Romanis in Illyria geſtæ.* Itaque, ſicut λαμβάνειν ἔργον ſignificat *opus ſuſcipere*, ſic τὰ Ἰλλυρικὰ ἐλήφθησαν, licet geminus plane huic locus apud Appianum non ſuccurrat, nil aliud nunc denotare poſſe videtur, niſi, *res Illyricæ* (*a Romanis*) *ſuſceptæ ſunt*, *Romani inceperunt res gerere in Illyria.* At vero, ut ad reliqua pergam, illud inprimis importunum videtur, quod non de ſe Appianus dicit, *ſe res Illyricas in unum libellum congeſſiſſe*, ſed τοῦ χρόνου - - συνάγοντος αὐτά: quod quidem niſi metonymica quadam ratione, quæ duriuſcula tamen utique foret, dictum intelligi poteſt pro ἐμοῦ συνάγοντος Pag. 897.

Digitized by Google

Pag. 897. αὐτὰ ἀπὸ τοῦ χρόνου καθ᾽ ὃν &c. vereor, ne mendum etiam nunc in illis verbis lateat, legendumque ſuſpicor, ἀπὸ τοῦ χρόνου καθ᾽ ὃν ἠλλάφθησαν συνάγοντι αὐτὰ &c. ut cohæreant hæc, Καί μοι ἔδοξε τὰ Ἰλλυρικὰ, - - ἀπὸ τοῦ χρόνου καθ᾽ ὃν ἠλλάφθησαν συνάγοντι αὐτὰ ἐς τέλος, προαναγράψαι: ad eamque lectionem adcommodavi latinam interpretationem, quæ græcis ſubjecta eſt.

L. 18. προαναγράψαι. In hanc ſcripturam cum Editis & Regiis conſentit Ven. & Aug. a prima manu: & Cand. *prius ſcribere.* Quam ſcripturam cum altera, προσαναγράψαι, commutari nolim. Nam in ipſo hoc verbo προαναγράψαι omnino totius fere hujus ῥήσεως, quæ ab illis verbis καί μοι δοκεῖ uſque ad finem libri excurrit, verſari cardo mihi videtur. Scilicet, quum exeunte hoc libro in mentionem *Illyricæ expeditionis* a Cæſare hoc tempore ſuſceptæ incidiſſet Appianus; exſpectare poterat lector, expeditionis illius hiſtoriam nunc libro proxime ſequente expoſitum iri: ſed monet his verbis Appianus, ſe illas res jam *ſuperius expoſuiſſe*, in illo ſcil libello, in quo res omnes a Romanis in Illyria geſtas a principio ad finem eſſet complexus. Eodem verbo in medio genere, προαναγράψασθαι, utitur Civ. I. 9, 37.

L. 18 *ſq.* καὶ ὑποθεῖναι αὐτὰ τῇ ὁμόρῳ Μακεδονικῇ. Hiſtoriam Illyricam, ait, licet ſingulari libello comprehenſam, tamen quoniam juſtam menſuram reliquorum librorum, per quos Hiſtorias ſuas diſtribuit, non impleret, *finitimæ Macedonicæ Hiſtoriæ a ſe eſſe ſubjectam;* eadem fere, puto, ratione, qua Punicæ Hiſtoriæ finitimam Numidicam, & Siculæ Hiſtoriæ res ad reliquas majores inſulas, ad Sardiniam, ad Cyprum &c. pertinentes adjecit. In hac vero noſtra editione qua ratione factum ſit ut Illyricus ille Libellus poſt Mithridaticum Librum fuerit rejectus, paulo inferius in fine Adnotationum ad Teſtimonium Photii exponemus.

Digitized by Google

ADNOTATIONES
AD TESTIMONIA VETERUM
DE APPIANO.

I. *Ex STEPH. BYZANT.* *Lin.* 2. Ἀσιαπαῖοι. Vide Hiſp. pag. 140, 60. & 72. & ibi Adnot. *L.* 4. Δελμίνιον. Illyr. 844, 24. *L.* 5. Κάσλαξ. Hiſp. p. 158 ſq. Ceterum intelligo, commodius hæc ex Stephano Byzantino potuiſſe inter *Spicilegia Fragmentorum*, quam inter *Teſtimonia de Appiano*, referri. VOL. III, Pag. 3.

III. *Ad PHOTII Teſtimonium de Appiano.* Pag. 4.

L. 24. Ἀππιανοῦ Ῥωμαϊκὴ Ἱστορία. Eodem titulo *Romanas* Appiani *Hiſtorias* inſignitas videmus apud Suidam v. Ῥουτίλιος, tum apud Zonaram loco illo quem in Teſtimoniis de Appiano infra pag. 10. retulimus, denique apud alterum illum Anonymum, cujus Teſtim. protulimus p. 12. Sed iſta quidem ſequioris ævi formula eſt: ac videtur utique ex Auctoris mente totum opus olim hoc modo fuiſſe inſcriptum, Ἀππιανοῦ Ἀλεξανδρέως Ῥωμαϊκά. Certe quum ſingulorum quorumdam Librorum titulum Appianus in hunc modum adferat, (vid. Præf. Appiani cap. 14.) Ῥωμαικῶν Βασιλικὴ, ſcil. γραφὴ vel βίβλος, Ῥωμαϊκῶν Ἰταλική, &c. ſatis intelligitur ipſum Auctorem Titulum univerſi operis hunc ſtatuiſſe, τὰ Ῥωμαϊκά. Nam quod in ſcriptis nonnullis exemplaribus (veluti in codice Auguſtano & in Vat. CXXXIV.) in ſeparato Indice Librorum Appiani, qui illis exemplaribus inſunt, pro ſimplici vocabulo Ῥωμαϊκῶν, reperitur Ῥωμαϊκῶν Ἱστοριῶν, id quidem librarii ſtylum, non Appiani, redolet. Nec enim aliâs quoque Scriptor hic *Romanas Hiſtorias* græco vocabulo Ῥωμαϊκὰς Ἱστορίας, ſed τὰ Ῥωμαίων, dicere ſolet. vid. Præf. p. 16, 49. Quod autem in aliis porro codicibus totum Appiani hoc opus hiſtoricum Ἱστορία Βασιλικὴ inſcriptum perhibetur, in aliis item Ἱστορία Ἰταλικὴ, id quo errore factum ſit docui in Adnotat. ad Inſcript. Præfationis Appiani, Vol. I. pag. 1. Conf. Adnotatio-

Digitized by Google

Pag. 4. hem Valeſii, in fine Adnot. ad Lib. IX. de Reb. Macedon. a nobis prolatam.

L. 25. λόγοις δὲ εἴκοσι τέσσαρσιν, *Libris XXIV. comprehenſa* (*Appiani Hiſtoria.*) „*Duo* tantum *ſupra viginti Libros*" numerat incertus ſed vetuſtus *Auctor Adnotationis illius de numero atque ſerie tituliſque librorum Appiani*, quam inter *Teſtimonia de Appiano* p. 12 ſq. num. VII. retulimus: nec in ſerie atque titulis Librorum Anonymo illi ſatis cum Photio convenit. Ita fit, ut, quum præſertim magna pars horum Librorum perierit, neque vel ex Præfatione Auctoris vel aliunde ſatis de ſingulis conſtet, obſcuritatis nonnihil in hac quæſtione *de Numero ac Serie Tituliſque & Argumentis ſingulorum Librorum*, per quos diſtributas ſuas Hiſtorias ediderit Appianus, ſuperſit. Nos, occaſione hujus recenſus quem Photius facit, collatis eis quæ vel Anonymus ille noſter habet, vel quæ partim ex Præfatione Appiani partim aliunde diſcimus, quidquid de iſta quæſtione ſive certa quadam ratione ſive probabili conjectura dici poſſe videbitur, proferemus. Nec vero alienum erit, ſi hoc ſtatim loco monuero, ab utriuſque ratione, cum Photii, tum Anonymi noſtri, recedere pleraque ex illis Appiani exemplaribus, quæ hodie ſuperſunt; quippe in quibus *primus liber Bellorum Civilium* (quem *totius operis XIII*um Photius numerat, *XVII*mum vero Anonymus noſter) diſerte *Romanarum Hiſtoriarum XIV*tus numeratur; quandoquidem hanc præfixam habet Inſcriptionem, Ἀππιανοῦ Ῥωμαϊκῶν ιδ΄. Ἐμφυλίων α΄. & ſic porro. Quæ ratio numerandi paulo etiam altius repetitur in AUGUSTANO CODICE, in quo (poſt Hiſtoriam Punicam, a qua initium voluminis fecit librarius) peculiari folio exhibetur *Tabula*, ex vetuſtiore utique exemplari transſcripta, *qua enumerantur* ceteri *Libri, qui in eodem Volumine ſequuntur.* Iſtud folium hanc habet Inſcriptionem:

Ἀππιανοῦ συγγραφέως, Ῥωμαϊκῶν ἱστοριῶν βιβλίον δεύτερον. (i. e. *Appiani Hiſtorici, Romanarum Hiſtoriarum Volumen ſecundum.*) Tum ſequitur:

Πίναξ ἐναργὴς τοῦ παρόντος βιβλίου. (*Perſpicua tabula eorum quæ huic Volumini inſunt.*) Nempe: Pag. 4.

Ἀππιανοῦ Ῥωμαϊκῶν ἱστοριῶν, Συριακή. ια'. ἧς ἡ ἀρχή· Ἀντίοχος ὁ Σελεύκου τοῦ Ἀντιόχου, Σύρων καὶ Βαβυλωνίων.

Τοῦ αὐτοῦ Ἀππιανοῦ Ῥωμαϊκῶν Παρθική. ιβ'. ἧς ἡ ἀρχή· &c.

Τοῦ αὐτοῦ Ῥωμαϊκῶν Μιθριδάτειος ιγ'. &c.

Τοῦ αὐτοῦ Ἀππιανοῦ Ῥωμαϊκῶν ιδ'. Ἐμφυλίων πρώτη. Et ſic porro. Denique:

Τοῦ αὐτοῦ Ῥωμαϊκῶν ιθ'. Ἰλλυρική. ἡ ἀρχή· Ἰλλυριοὺς Ἕλληνες ἡγοῦνται. Simillima Tabula Codici Vaticano CXXXIV. illi quem *Vat. C.* deſignare ſoleo, eodem loco inſerta eſt.

L. 27 *ſqq.* ὁ πρῶτος λόγος &c. De novem prioribus Libris nullum eſt dubium: quorum ſeriem atque titulos ipſe Auctor in Præf. cap. 14. expoſuit. Ex eiſdem eadem ſerie exhibebantur Excerpta de Vitiis & Virtutibus in cod. Peireſciano.

L. 39. Σικελική. Ad Σικελικὴν γραφὴν provocavit Auctor in Hiſp. c. 3. extr. & Pun. p. 307, 44. & 309, 86. *Ibid.* καὶ Νησιωτική. *Hiſtoria Inſularis.* Pari modo Liber quintus Diodori Siculi Νησιωτικὴ inſcriptus eſt: conf. Diod. V. 2. Ex iſto autem Appiani Libro, præter Fragmenta nonnulla Siculæ Hiſtoriæ, ſupereſt Fragm. Hiſtoriæ *Cretenſis*, Vol. 1. pag. 98 ſqq. n. VI. & Fragm. Hiſtoriæ *Cypricæ*, p. 100. n. VII. Tum *Cretenſis* Hiſtoriæ ipſe etiam Appianus meminit in Illyr. p. 837, 8. Pag. 5.

L. 44. Ὁ δὲ θ'. Ῥωμαϊκῶν Μακεδονική. De *Illyrica Hiſtoria*, quæ in Photii exemplari adjuncta fuiſſe videtur Hiſtoriæ *Macedonicæ*, paulo inferius dicam, poſt Adnot. ad p. 6. l. 53 ſq.

L. 44 *ſq.* ὁ δὲ δέκατος, Ῥωμ. Ἑλληνικὴ καὶ Ἰωνική. Pro duobus ſeparatis Libris, ſcil. *decimo* & *undecimo*, duas iſtas Hiſtorias numerat Anonymus noſter, pag. 13, 60 ſq. Nam illa ratio diſtinguendi, quam ibi ſecutus ſum, haud dubie fuit præferenda: nec probabile ullo modo eſt, hoc dicere voluiſſe Auctorem illius Indicis, alio libro Libycam, alio Punicam Hiſtoriam fuiſſe comprehenſam. At Codices illi, de quibus paulo ante dixi, qui Librum Syriacum XI^{mum} numerant, in hoc cum Photio conſentire videntur, ut Ἑλληνικὴν & Ἰωνικὴν pro *uno Libro* (ſcil. *decimo*) numeraverint. Idque ipſum ex

Digitized by Google

Pag. 5. ipſius Appiani inſtituto ita factum eſſe, colligi poteſt ex Mithr. pag. 654, 10. ubi in re quadam ad *Aſiæ* hiſtoriam pertinente ad Ἑλληνικὴν γραφὴν lectores ſuos remittit Auctor. At alibi (Civ. II. 301, 59.) aperte ad τὴν Ἀσιανὴν συγγραφὴν provocat idem Auctor; quæ non alia eſſe Hiſtoria poteſt atque illa ipſa quam Ἰωνικὴν Photius & Anonymus noſter adpellant. Itaque decimus ille Appiani Liber duabus conſtitiſſe partibus videtur, quarum altera, Ἑλληνικὴ, *res Romanorum in Græcia vel Achaja* (quam illi vocabant) *geſtas* explicabat, quæ pars eo nomine citatur Syr. 538, 35. altera, Ἰωνικὴ vel Ἀσιανὴ, *res geſtas cum* Ἴωσι καὶ Αἰολεῦσι (ut verbis utar, quibus ipſe Appianus, alia quidem occaſione, eoſdem populos deſignavit, Civ. II. 297, 83 ſqq.) καὶ ὅσα ἄλλα ἔθνη τὴν μεγάλην Χεῤῥόνησον οἰκοῦσι, καὶ καλοῦσιν αὐτὰ ἑνὶ ὀνόματι Ἀσίαν τὴν κάτω. Sed quoniam *Græci* fere erant hi populi, Aſiam (proprie dictam) incolentes; generatim etiam totus ille Liber, de quo quærimus, inſigniri Ἑλληνικὴ poterat, id eſt, *Res Romanorum cum Græcis geſta, tam eis qui Græciam vel Achajam, quam qui Aſiam incolebant:* atque ea ratione pars utraque hujus Libri conjunctim nomine illo, Ἑλληνικὴ, comprehenſa videtur loco paulo ante cit. Mithr. 654, 10.

Pag. 6. *L.* 45 *ſq.* Ὁ δὲ ἑνδέκατος, Ῥωμαϊκῶν Συριακὴ καὶ Παρθική. Etiam hi duo Libri ſeparantur ab Anonymo noſtro, pag. 13, 61 ſq. quemadmodum & in ſcriptis codicibus omnibus, qui hodie exſtant, (haud ſecus ac in editis) ſeparati ſunt. Sed eiſdem quidem, quos dixi, hodiernis codicibus, quum ſpurium fœtum pro *Appiani Parthica Hiſtoria* falſo venditent, nulla in hac re auctoritas tribui debet. Et, quoniam in eo exemplari, quo olim Photius uſus eſt, duo iſti Libri pro uno habiti ſunt, credere poſſemus, Appianum Rebus Syriacis Parthicas, utpote finitimas & cum his quodammodo conjunctas, veluti aliquam Adpendicem (ſicuti Macedonicæ Hiſtoriæ Hiſtoriam Illyricam: cf. Civ. V. 897, 18 ſq.) adjectas voluiſſe; niſi huic rationi obſtare videretur, quod in Syr. cap. 51. extr. & 52. ineunte, ubi ad τὴν Παρθικὴν συγγραφὴν lectorem ablegavit Appianus, nimis diſerte hic Liber a Syriaco dirimatur. Taceo,

quod ad complendam juſti Libri menſuram, Hiſtoriæ Romanorum Syriacæ res a Macedonicis regibus ab obitu Alexandri ad Romanorum uſque tempora in Syria geſtas adjecerit. Ceterum juxta eam rationem quam in collocandis Libris ſuis ſe ſecuturum profeſſus eſt Appianus in Præf. c. 14. p. 18, 81 ſqq. ne debuerat quidem *Parthica* illa *Hiſtoria* proxime poſt Syriacam poni, ſed poſt Mithridaticam Hiſtoriam debuit rejici, quoniam non niſi confectis Mithridaticis bellis res cum Parthis habere cœperunt Romani. Imo, poſt ipſos etiam libros de Bellis Civilibus rejecta ab Appiano fuiſſe Parthica Hiſtoria poteſt videri. Certe, quemadmodum ex Civ. I. p. 77, 74. adparet inter Mithridaticam Hiſtoriam & Libros de Bell. Civ. nullum alium Librum fuiſſe interjectum, ſic in eiſdem Libris Bellorum Civilium de Parthica Hiſtoria, ubi ad eam provocat Appianus, ita loquitur, ut eam non præceſſiſſe, ſed ſecuturam eſſe, ſignificare videatur. Civ. II. 197, 90. Ἀλλὰ τὴν μὲν Κράσσου συμφορὰν ἡ Παρθυακὴ δηλώσει γραφή. Civ. V. 798, 45. Ἃ μὲν δὴ Λαβιηνός τε καὶ Παρθυαῖοι δράσαντες ἔπαθον, ἡ Παρθυϊκὴ δηλώσει γραφή. Ceterum Titulum quod adtinet *Parthicæ Hiſtoriæ*, quum formam græci nominis variam libri noſtri diverſis in locis ſequantur, Παρθικὴ, Παρθυακὴ & Παρθυϊκὴ, maxime quidem probo primam illam Παρθικὴ, in quam in lib. Syr. pag. 613, 99. libri noſtri (cum hoc Photii loco, & cum Anonymo noſtro, denique cum vulgata ſpurii libri Parthici inſcriptione) conſentiunt; ſed reliquas etiam formas, quas alibi dederunt codices noſtri, ferri poſſe putavi. De *ſpuria* illa, quam dixi, ſcriptione, quæ pro *Appiani Parthica Hiſtoria* venditari ad hunc diem vulgo ſolita eſt, deinceps in fine harum in Appianum Adnotationum nonnihil ſubjiciam.

L. 46. Ὁ δωδέκατος, Ῥωμαϊκῶν Μιθριδάτειος. Ab hac *Bellorum Mithridaticorum Hiſtoria* non videntur diverſa eſſe illa τὰ Ποντικὰ, priori noſtro Anonymo p. 12, 44 ſq. memorata. Certe Mithridatico illo Libro, qui integer etiam ad noſtram ætatem pervenit, *Pontica Romanorum Hiſtoria* continetur, cui hiſtoriæ nec in alio quidem ex Appiani libris fuerat locus.

Digitized by Google

Pag. 6. *L. 51 ſqq.* Ἐμφυλίων πρώτη, Ἐμφυλ. δευτέρα, -- μέχρι τῆς Ἐμφυλίων μὲν θ'. τῆς δὲ ὅλης Ἱστορίας κά. *Civilium Bellorum liber primus, Civilium liber ſecundus, & ſic deinceps, uſque ad Civilium librum nonum, univerſæ Hiſtoriæ librum XXI.* — Sæpe ſubiit mirari, quonam tandem pacto Photius, qui integro & omnibus numeris completo exemplari Hiſtoriarum Appiani uſus eſſe videri poteſt, tam perſpicue atque indubie, quam hìc ab eo factum videmus, *Novem Libros Bellorum Civilium potuerit numerare*, quum tamen, non dico, *quinque* tantum *ſuperſint*, aut quinque tantum ab Anonymo noſtro p. 13, 64. numerentur; (nam cogitare poſſemus, ceteros quatuor jam pridem evanuiſſe, & ab illo homine fuiſſe ignoratos, quemadmodum Ægyptiacam etiam Appiani Hiſtoriam idem noſter Anonymus ignoravit;) ſed quum partim ex ipſo Appiano Civ. I. cap. 6. & Civ. V. cap. 1. ſatis adpareat, poſt eoſdem quinque Civil. Bell. Libros, qui hodie exſtant, proxime ſecutos eſſe Ægyptiacam Hiſtoriam, cujus initium arcto vinculo cum exitu ejus Libri, quem quintum eumdemque ultimum vulgo numeramus, erat conjuncta; partim vero quum ratio illa per *quinque* Libros diſtribuendi *Civil. Bellor. Hiſtoriam* ab eodem noſtro Appiano in Præf. c. 14. & Civ. I. cap. 6. adeo diſerte planeque definita ſit, ut non facile ab ea ratione diſcedere potuerint librarii, & in *novem* libros diſſecare illam Hiſtoriam quæ in quinque Libros eſſet ab Auctore initio diſtributa. Quo accedit, quod, quem Librum *Secundum* vulgo numeramus, eum diſerte ab ipſo Auctore *ſecundum* nominatum videmus, Civ. II. 174, 8. tum quod finis hujus libri & initium Libri tertii perſpicue rurſus ab Auctore deſignetur pag. 392, 89 ſq. & p. 393, 5. denique quod, alia ut prætereàm, quem *quartum* numeramus, *quartum* rurſus ipſe Auctor adpellet, p. 531, 9. Suſpicio quidem potuerat oboriri, *ÆGYPTIACAM* fortaſſe *HISTORIAM*, cujus, haud dubiæ licet nec contemnendæ partis harum Romanarum Hiſtoriarum, mentionem nullam in ſuo recenſu facit Photius, fuiſſe ab illo in Librorum de Bellis Civilibus numero comprehenſam: quod quidem eo commodius fieri potuit, quoniam a poſtrema

Cæſaris Octaviani cum Antonio diſſenſione, & *a bello illo cum Antonio & Cleopatra*, quod revera quidem, ſi quod Pag. 6.
aliud, Civile Bellum fuit, *initium* novimus *ab Appiano factum eſſe Ægyptiacæ Hiſtoriæ.* (vid. Civ. I. cap. 6. & Civ. V. c. 1.) Sed ſic nondum patebat, unde *novenarius* ille numerus apud Photium prodierit; niſi ex Grammatico San-Germanenſi intelligeremus, *quatuor Libros Rerum Ægyptiacarum* reliquiſſe Appianum. (Vid. Spicileg. Fragm. p. 18. l. 58. & 66.) Nunc proximum vero debet videri, *quatuor illos Hiſtoriæ Ægyptiacæ Libros una cum quinque Libris Bellorum Civilium fuiſſe a Photio numeratos & communi cum his titulo comprehenſos.* Ceterum novem illos Libros, quos commemorat Photius, non videtur ipſe perlegiſſe: id enim ſi ab eo factum eſſet, diſtinctius haud dubie & planius de quatuor poſterioribus Libris dixiſſet, neque ipſum etiam adeo titulum *Hiſtoriæ Ægyptiacæ*, qui ad quatuor hos Libros pertinebat, tacuiſſet. Quæ autem de argumento Librorum de Bellis Civilibus mox ſubjiciuntur apud Photium; (vid. ſect. III. pag. noſtr. 6. & ſq.) ea non aliunde, niſi ex Præfatione Appiani (cap. 14.) deſumta ſunt, ac nonniſi ad quinque noſtros Libros Civilium Bellorum pertinent. Neque conturbare nos debet, quod *p. 7. l. 72 ſq.* verbis his ᾧ τινι, τῶν Εμφυλίων λόγων ὄντι τελευταίῳ &c. indicari videtur, *poſtremo Libro de Bell. Civ. expoſitam fuiſſe rationem, qua Ægyptus in poteſtatem Romanorum fuerit reducta.* Nam id quidem neque in *quintum* noſtrum, neque in *nonum* ex Photiano computo valet; ſed in primum Librum Rerum Ægyptiacarum, qui ex Photii ratione ſextus Liber Bellorum Civilium debuit numerari. At nimirum, ſi Appiani verba in Præf. cap. 14. pag. 19, 92. (ᾧ τινι τελευταίῳ τῶν ἐμφυλίων ὄντι καὶ Αἴγυπτος &c.) cum his Photianis conferamus, facile intelligemus, Photium, quum ipſos Libros Bellorum Civilium non inſpexiſſet, verba illa, quæ ex Præfat. Appiani modo protuli, minus recte percepiſſe, &, quod Appianus *de poſtremo Bello Civili* (τελευταίῳ τῶν ἐμφυλίων ſcil. ἔργων vel πολέμων) dixerat, id *de*

Pag. 6. *poſtremo Libro Bellorum Civilium* (τῶν ἐμφυλίων λέγων τε-λευταίῳ) eſſe interpretatum.

Jam igitur ÆGYPTIACAM *Romanorum Hiſtoriam* quod adtinet, ex locis Appiani ſupra citatis intelligitur, in *primo Libro* hiſtoriam inde a bello Octaviani cum Cleopatra & Antonio uſque ad Ægyptum Romano imperio ſubjectam fuiſſe perductam. Ceterorum trium Librorum quid in quoque fuerit comprehenſum, haud ita facile dixeris. Videtur autem *ſecundus Liber* eas res, quæ Romanis cum Ægyptiis inde a ſuperioribus temporibus ad hoc Cleopatræ & Antonii bellum interceſſerunt, expoſuiſſe. Certe prior noſter Anonymus, cujus Teſtimonium de Appiano paulo inferius (num. VI.) protulimus, docere videtur (vid. pag. noſtr. 11. extr. & ſq.) res illas, quas dixi, proxime poſt Bellum Octaviani cum Antonio fuiſſe ab Appiano expoſitas. Illo igitur Libro ea explicaſſe videtur Appianus, de quibus Mithr. 817, 62. (ubi de Pompeji rebus in oriente geſtis agebatur) profeſſus eſt ſe deinde *in rebus Ægyptiacis* dicturum; tum rurſus ea, quæ, de ſuperioris Cæſaris commoratione in Ægypto, in eadem *Hiſtoria Ægyptiaca* uberius expoſitum iri pollicitus eſt; (Civ. II. 299, 22 ſq.) ex qua eadem narratione decerptum videtur Fragmentum illud, quod ex Lib. II. Rerum Ægyptiacarum protulit Grammaticus San-Germanenſis in Spicilegio noſtro Fragm. pag. 18, 66 ſq. *Tertio & quarto Libro* forſan (ſicut in poſteriori parte Libri Syriaci fecit) vetuſtiorem Ægypti hiſtoriam inde ab Alexandri M. ætate, aut altius etiam, repetiit. Cogitari etiam poteſt, (nam certi nihil habeo,) Scriptorem noſtrum, licet ceteras res ſub Imperatoribus Romanis per totum imperium geſtas uno Libro, ſecundum ſeriem Cæſarum, complexus videatur, (conf. Illyr. p. 869. extr. & ſq.) tamen res in Ægypto per eadem tempora geſtas uno aut altero ex his poſterioribus Libris, aut etiam utroque, ſeparatim & enucleatius, utpote ſuam ad patriam pertinentes, eſſe perſecutum. Ceterum *Titulus* univerſæ hujus *Ægyptiacæ Hiſtoriæ*, ſicut a Grammatico noſtro duplici forma citatur, Αἰγύπτια, & Αἰγυπτιακά, (pag. 18, 58. & 66.) ſic apud ipſum Appianum alibi pariter τὰ Αἰγύπτια

legitur, Mithr. 817, 62. alibi ἡ περὶ Αἰγύπτου συγγραφὴ, Civ. II. 269, 22. alibi rurſus ἡ Αἰγύπτια συγγραφὴ, Civ. I. p. 9, 35. & ἡ Αἰγυπτιακὴ συγγραφὴ, Civ. I. p. 10, 46. *Pag. 6.*

L. 53 *ſq.* Ὁ δὲ εἰκοστὸς δεύτερος λόγος ἐπιγράφεται Ἑκατονταετία. *Viceſimus Secundus Liber inſcriptus eſt Hecontaëtia*, (id eſt, *centum annorum Hiſtoria*, vel *Hiſtoria Secularis.*) Eodem titulo Librum hunc commemorat Anonymus noſter p. 13, 65. qui eumdem pariter atque Photius *XXII*^{dum} numerat, ſed ſimul *poſtremum totius Operis* hunc fuiſſe declarat, quum apud Photium duo adhuc poſt hunc Libelli ponantur, *Dacica* & *Arabica Hiſtoria.* De illius Libri argumento, quod ex titulo quidem non ſatis perſpicue adparet, a neutro horum auctorum quidquam adjectum videmus. Apud ipſum Appianum, in libris quidem qui ſuperſunt, Titulus ille nuſquam memoratus legitur; ſed Argumentum poſtremi Libri, (qui idem ipſe, de quo nunc quærimus, utique eſſe videtur) ex parte certe, demonſtratum in Præfatione cap. 15. p. 15. his verbis legimus: *Poſtremus autem Liber, exercitus etiam quot quantoſque alant Romani, tum quos reditus percipiant ex ſingulis provinciis, aut ſi quid in præſidia navalia nonnullarum provinciarum amplius* (puta, *quam redit ex eiſdem provinciis*) *impendunt, & ejus generis alia, declarabit.* Tum vero ad ejuſdem Libri argumentum pertinere videtur id quod in fine Hiſtoriæ Illyricæ legimus: *Quæ ante ſubactam Ægyptum, juſſu populi Romani geſta ſunt, ea ſingula* (quæ nimirum ad quamque provinciam pertinent) *ſeparatim perſcripſi. Quæ vero poſt ſubactam Ægyptum a Cæſaribus ſummam imperii tenentibus vel pacata ſunt vel nunc primum imperio Romanorum adjecta, hæc, utpote proprias res ipſorum Principum, poſt communis Reipublicæ hiſtoriam a me ſunt expoſita.* Cui conſentaneum eſt, quod Zonaras, Appianum excitans in re quæ ad Imperatorem *Veſpaſianum* pertinebat, ejus rei mentionem *ab Appiano in Hiſtoriæ Romanæ Libro XXII*^{do}, id eſt eodem de quo nunc agimus, factam eſſe tradit. (Vid. Teſtim. Veterum de Appiano, num. V. p. 10.) Quare ita ſtatuendum videtur: quæcumque ſub Imperatori-

Digitized by Google

Pag. 6. bus, ex quo Auguſtus ſumma rerum potitus eſt, per univerſum Rom. imperium notabiliora geſta ſunt, ea, ſimul cum totius formæ ſtatuſque & virium atque redituum imperii deſcriptione, uno illo Libro XXII[do] eodemque ultimo fuiſſe comprehenſa. Atque ſi Titulo illi fides eſt, quem huic Libro inſcriptum fuiſſe & Photius & Anonymus noſter produnt, non multum ultra centeſimum annum, ex quo ſub unius imperium res Romana redierat, progreſſa erat Hiſtoria hoc Libro expoſita, & in Veſpaſianorum res geſtas deſierat. Quem Librum quum ipſe Appianus *poſtremum* ſui Operis adpellet; intelligi debet, (*p.* 6. *l.* 55.) Dacicam *Hiſtoriam*, quam *XXIII[um] Librum* Photius numerat, & Arabicam, quem *XXIV[um] Librum* ponit, (quorum libellorum uterque res a Trajano ipſius Appiani memoria geſtas explicabat,) vel abſoluto toto opere ſeparatim ab Auctore fuiſſe editas, vel huic poſtremo tamquam Adpendiculas quaſdam adjectas. *Arabicam Hiſtoriam* Anonymo quoque noſtro memoratam pag. 13, 63. videmus: qui, quum eam ſcriptionem *XVI[um] Librum* harum Hiſtoriarum numeravit, & ante Libros Bellorum Civilium collocavit, hoc ſecutus eſſe videtur, ut, quæcumque ad exteras gentes pertinerent Hiſtoriæ, continua ſerie ſeſe exciperent, neque interjecta Civilium Bellorum hiſtoria dirimerentur. Neque vero mirari magnopere debemus, librarios in ſede cuique Libro in exemplaribus ſuis tribuenda nonnumquam ab ipſius Auctoris ratione, ſive caſu, ſive pro ſuo quemque conſilio, diſceſſiſſe. *Dacicam Hiſtoriam* (τὰ Δακικὰ, οἷς ὁ Τραϊανὸς ἐλαμπρύνετο) præter Photium prior noſter Anonymus, p. 12, 45. nominavit. *Res Judaicæ* (τὰ Ἰουδαϊκὰ) quas idem Anonymus cum aliis ex his Appiani Romanis Hiſtoriis in ſuum codicem retuliſſe ſcribit, fuerint ne ex Libri XXII. ea parte, quæ Veſpaſianorum res geſtas explicabat excerptæ, an, ſicut res Dacicæ & Arabicæ, ſic res adverſus Judæos a Trajano (cf. Civ. II. c. 90. extr.) aut etiam ab Adriano (cf. Syr. c. 50.) geſtæ, ſingulari libello fuerint comprehenſæ, in medio relinquo.

Ceterum quum Illyricæ *Appiani Hiſtoriæ* in toto hoc Photii recenſu mentionem nullam factam reperiamus, videtur ille

Ille Libellus in eo Hiſtoriarum harum exemplari, quo Photius uſus eſt, eadem ſede fuiſſe collocatus, quam ſedem ipſe Auctor ei tributam voluit, (vid. Civ. V. p. 897, 18 ſq. & ad eum loc. Adnot.) nempe *in fine Libri Macedonici*, cui Libro brevis illa finitimæ regionis hiſtoria velut Adpendix erat ſubjecta. Ita nimirum, præſertim quum ſæpe in antiquis exemplaribus Tituli deſiderarentur Librorum, facile fieri potuit, ut, quamvis completum atque integrum Hiſtoriarum Appiani exemplar, quod tribus Voluminibus comprehenſum fuiſſe ait, habuiſſe Photius videatur aut certe oculis uſurpaſſe, tamen Libellus iſte *Illyricus* virum literatiſſimum præterierit, quoniam, ut paulo ante monui, totum opus non ab eo perlectum eſt, nec ſatis diligenter ubique inſpectum. Eamdem ſedem idem *Illyricus Libellus* tenuiſſe in antiquo illo exemplari, e quo veluti fonte (longe quidem illo remoto, & cujus tam puritas quam copia etiam atque etiam deſideratur in rivulis) derivati ſunt Regii Codices & horum adfines; in quibus hodie, ſicut & in C. Stephani editione, quum deſint quidem cum multi alii Libri, tum ipſe Macedonicus, nec vero *Illyricus* ipſe totus ſuperſit, tamen id quod de Illyrico ſupereſt, medium inter Punicum Librum & Syriacum, adeoque eodem loco quo Macedonicus fuerat, interjectum etiam nunc conſpicitur. Aliis vero deinde Librariis aliter placuit. Itaque in Auguſtano codice, in Veneto Marciano, in Vatic. CXXXIV. poſt Libros de Bellis Civilibus rejectus eſt; ne ſic quidem iniqua aut incommoda ſede locatus, quoniam major hiſtoriæ hujus *Illyricæ* pars in rebus verſatur a Cæſare Octaviano per id tempus geſtis, in quod tempus deſinit quintus idemque poſtremus Liber Bellorum Civilium. Eadem ratio obtinuiſſe videtur in eo Exemplari, quo Grammaticus San-Germanenſis uſus eſt: vid. Adnotat. noſtr. ad Spicileg. Fragm. pag. 18. lin. 65. Sed Anonymus noſter, pag. 13, 62 ſq. eamdem Hiſtoriam *Librum XV.* totius operis numerat, eique proximam ſedem poſt Mithridaticum Librum tribuit. Quem ego auctorem, quum pariter poſt Mithridaticam Hiſtoriam *Illyricam* hanc poſui, non eo ſecutus ſum, quod valde probem iſtam rationem; ſed

Pag. 6.

Pag. 6. quod eo tempore, quo typis exſcribebantur pro hac editione Fragmenta Libri Macedonici, de die in diem adhuc exſpectavi exſpectandamque amplius putaveram illam *Hiſtoriæ* hujus *Illyricæ* editionem, quam brevi expediturum ad meque tranſmiſſurum *Joſeph. Spallettus* Vir Clariſſ. receperat; in qua nimirum editione, ſi in tempore prodiiſſet (quod nondum factum doleo) haud parum ſubſidii ad elimandum poliendumque illum Appiani libellum me inventurum ſperaveram, quod ſubſidium bona cum venia eruditi Editoris (quam ille veniam pro ſingulari ſua humanitate jam ante mihi conceſſerat) in uſum hujus noſtræ Editionis convertiſſem.

Pag. 9. IV. *Ad SUIDÆ Teſtim. de Appiano.* *L.* 93. Ῥωμαϊκὴν Ἱστορ: τὴν καλουμ. Βασιλικήν. Confundit Titulum primi Libri cum totius operis titulo; de qua confuſione dixi in Adnot.
Pag. 10. ad Inſcriptionem Præfationis Appiani. *L.* 11. ἔγραψε δὲ Ῥωμαϊκοὺς λόγους ἐννέα. Et hoc parum adcurate dictum. Primum videtur Ῥωμαϊκῶν legendum, (*Romanarum Hiſtoriarum*) non Ῥωμαϊκοὺς: ſed hic fuerit error librariorum. Illa Lexicographi errata, cum quod hos Ῥωμαϊκοὺς (vel Ῥωμαϊκῶν) *libros novem* diſtinguere videtur ab illa Ῥωμαϊκῇ Ἱστορίᾳ, quam initio nominaverat, tum vero quod non niſi *novem* numerat *Hiſtoriarum Romanarum Appiani Libros.* Scilicet non niſi novem priores Appiani Libros viderat Suidas. Itaque, quum ultra LXX ex Appiano Fragmenta paſſim in Lexico ſuo exhibuerit, eorum tamen nullum eſt, quod non ex horum novem aliquo ſit decerptum. Sed ne horum quidem novem Appiani Librorum ullum integrum idem Suidas vidit, aut talem qualis ab Appiano editus erat: verum omnes in fruſta conciſos ab illis hominibus, qui Conſtantini Porphyrogenneti juſſu græcos Romanarum Hiſtoriarum Scriptores compilarunt, & Fragmenta ex illis excerpta per complures Titulos digeſſerunt. Ex iſtis enim Excerptis ducta eſſe Fragmenta Appiani, quæ apud Suidam legimus, cum aliis rationibus intelligitur, tum partim ex ejuſmodi Fragmentis fit manifeſtum, (quale eſt illud ad vocab. Ἑταίρα, collat. Appian. Hiſp. p. 204, 65.) ubi ipſa illa particula Ὅτι, a qua Eclogas ſuas incipere conſueverant

illi compilatores, fideliter conſervata eſt; partim ex aliis, ubi haud dubie Appiani verba a compilatore partim in brevius contracta partim interpolata ſunt; cujus generis exemplum habemus in illo Fragm. quod ad vocab. Μάρκος Μάλλιος exhibetur, coll. Excerpt. Peireſc. inter Fragmenta noſtra ex Appiani Lib. I. n. IX. p. 40. Pag. 10.

L. 10 *ſq.* Οἱ δὲ -- Απιανός. Sic apud Evagrium nomen illud ſcriptum legitur eo loco, quem inter Teſtim. de Appiano num. II. protuli: vid. p. 4, 15. Eademque ſcribendi ratio in ſcriptis nonnullis Appiani Codicibus (ſed illis non optimæ notæ, neque in illis ipſis conſtanter) adhibita reperitur. Quidquid ſit, videri poteſt hæc ſcribendi forma, Απιανὸς, Græcorum uſui eſſe convenientior; altera autem, Αππιανὸς, quæ vulgo invaluit, ad Romanorum magis morem efficta.

V. *ZONARÆ.* *Lin.* 20 *ſq.* Αππιανὸς, ἐν τῷ εἰκοστῷ δευτέρῳ λόγῳ. Vide Adnot. ad Photii Teſtim. p. 6, 53 ſq.

VI. *ANONYMI.* *Lin.* 22 *ſqq.* Hoc neſcio cujus de Appiano Teſtimonium in Codicibus Regiis & (qui ejuſdem familiæ ſunt) Florentino, Veneto Paulino, Vaticano CXLII. (Vat. D.) & Urbinate-Vaticano CIII. (Vat E.) poſt Procemium Appiani inſertum eſt. In codicibus ad Auguſtani familiam pertinentibus, Venetum Marcianum dico & Vaticanum CXXXIV, non ineſt: ſed in Auguſtano, una cum alterius Anonymi Indice XXII Appiani Librorum, a diverſa ac recentiori manu in limine codicis peculiari folio inſcriptum legitur. In vetuſtioribus vero illis membranis Vaticanis, (Vat. A.) quæ Hiſtoriam Hiſp. Annib. & Pun. exhibent, idem Teſtimonium pariter, ut in eis quæ ſupra nominavi exemplaribus, poſt Procemium ineſt. In edit. 1. & 2. impreſſum exhibetur proxime poſt Appiani Præfationem; in edit. 3. ad calcem totius Operis eſt rejectum. *L.* 24. ἀνέταξε. In Vat. CXLII. eſt ἐνέταξε.

L. 43 *ſq.* καὶ ἑξῆς τούτοις τὰ Ῥωμαίοις πρὸς Αἰγυπτ. &c. Vid. Adnot. ad Teſtim. Photii, p. 6, 51 ſqq. *L.* 44 *ſq.* τὰ Ἰουδαϊκὰ -- καὶ τὰ Δακικὰ οἷς ὁ Τραϊανὸς ἐλαμπ. Vide Adnot. ad Teſt. Phot. p. 6, 55. *L.* 45. τὰ Ποντικά. Suſpicari quis poſſet, Παρθικὰ forſan ſcripſiſſe hominem noſtrum; ut ad hoc Pag. 11.

Digitized by Google

Pag. 12. Παρθικὰ, æque ac ad τὰ Δακικὰ, referatur id quod ſequitur, οἷς ὁ Τραϊανὸς διεμαχέσατο, intelliganturque *res a Trajano in Parthia geſta.* Ceterum ſi verum eſt Ποντικὰ, intelligi debebit *Mithridatica* Appiani Hiſtoria, quæ percommode *Pontica* poterat adpellari: conf. Adnot. ad Teſt. Photii p. 6, 46.

VII. *Alterius* ANONYMI. Alterum hoc alterius Anonymi Teſtimonium, quo *Index* continetur *XXII Librorum, quibus Romana Appiani Hiſtoria comprehenſa* fuiſſe perhibentur, miror a Car Stephano non pariter atque ſuperius illud editum eſſe, quum uterque Codex Regius utrumque horum Teſtimoniorum proxime poſt Epitomen de Reb. Gall. offerret. Ea negligentia factum eſt, ut alterum hoc nec duabus ſequentibus editionibus inſeri poſſet. Primus brevem iſtum Librorum Appiani recenſum ex Codice Florentino, (in quo pariter poſt Epit. de Reb. Gall. inſertus eſt) edidit doctiſſimus BANDINIUS, in *Catal. Codicum Græcorum Bibliotheca Laurentianæ*, Tom. II. col. 659 ſq. Puto & in aliis ejuſdem familiæ exemplaribus, in Ven. Paulino & Vat CXLII. eodem loco ineſſe. Sed in Cod. Urbinate - Vaticano CIII. (quem *Vat. E.* deſignavi) primæ chartæ Codicis inſcriptus idem hic Recenſus legitur; unde eum noſtra cauſa deſcripſit doctiſſ. SPALLETTUS, cujus in Appianum noſtrum merita jam ſæpius prædicavi, qui „ charactere quidem ſatis antiquo ſcriptum, ait, haud tamen codicis Calligraphi, qui circa XIV^{um} ſcripſit Seculum." In Aug. codice recentiori manu una cum altero illo ſuperioris Anonymi Teſtimonio pariter in limine codicis ſcriptum eſſe, paulo ante dixi. Fuiſſe autem in P. Candidi etiam exemplari, probabile fit ex eo, quod in Præfatione ad Nicolaum V. Pontif. mentionem faciat ille Interpres *XXII Librorum quos Appianus exaraſſe* dicitur: de quo numero illi vix aliunde, quam ex eodem hoc Anonymi noſtri recenſu, potuit conſtare. Ceterum quæ de hoc Recenſu monenda habui, ea ſuperius in *Adnotationibus ad Photii Teſtimonium de Appiano* retuli.

AD SPICILEGIUM FRAGMENTORUM EX SUIDA.

Lin. 10. μήνιμα - - διέφερον. Sic Hiſp. 110, 49. & 51. ἔχ- *Pag.* 14.
θραν διαφέρειν. *L.* 16 *ſq.* Ὁ δὲ ἐπὶ τὰς οἰκίας χωρῶν, συνελάμβανε
ὅσους ἐδοκίμαζεν. Neſcio, an de Pyrrho agatur, juventutem Tarentinam ad militiam conquirente cogenteque: de quo vid. Freinshem. Suppl. Liv. XII. 24. Sic fuerit ex hiſt. Samnit. cujus conf. Fragm. VIII. p. 59. *L.* 21. ἐπαφροδισίαν. Poterit *felicitatem* ſignificare: qua notione Sylla Επαφρόδιτος cognominatus eſt. Civ. I. 137, 9 ſqq. *L.* 50. Ὤσατο ἑαυτόν. Vid. *Pag.* 15.
Toupium, *Emend. in Suid. P. II.* ad hanc voc.

Exſtat præterea apud eumdem Suidam, *ad voc.* Ναῦς, Fragmentum aliquod, de Trajano agens, claſſe quinquaginta navium neſcio quem fluvium trajiciente; quod Fragm. quamvis diſerte ad *Arrianum* auctorem referat Lexicographus, tamen ex *Appiano* potius quam Arriano ductum Lud. Kusterus judicavit, ſuffragante Toupio *in Emend. in Suid. P. II. ad voc.* Ξυστόν. In quo mihi quidem præter rationem conjecturæ induliſſe docti illi Viri videntur. Etenim nec ſtylus magnopere iſtius Fragmenti *Appianum* auctorem prodit, nec argumentum alienum eſt ab *Arriani* inſtituto; quippe quem Scriptorem, in Parthica quam edidit Hiſtoria, *Trajani res adverſus Parthos geſtas*, perſecutum eſſe Photius docet in Biblioth. Cod. LVIII. nec video quid obſtet quo minus fluvium, in Fragm. illo memoratum, *Euphratem* intelligamus.

AD FRAGMENTA APUD GRAMMATICUM SAN-GERMANENSEM. *Pag.* 16.

Grammaticus iſte *Libellus*, e quo excerpta hæc *ad Appianum pertinentia Fragmenta* benevolentiæ debeo Viri eruditionis humanitatiſque laude cumulatiſſimi Davidis Ruhnkenii, inſertus eſt Codici illi membranaceo olim *Coisliniano*, hodie *San-Germanenſi*, decimo poſt C. N. ſeculo exarato, qui varia Græca Lexica, & in his Apollonii Sophiſtæ Lexicon Iliados & Odyſſeæ, Timæi Lexicon Platonicum &c.

complectitur, de quo codice late egit Bernh. de Montfaucon
Pag. 16. in Biblioth. Coislin. pag. 457 ſqq. Ex eodem Libello idem Montfauconius primus ſpecimina quædam edidit l. c. p. 496. inter quæ unum ex Appiano depromtum, quod a nobis Vol. I. pag. 27. inter Fragmenta ex lib. I. Appiani relatum, & hic rurſus ceteris adjectum eſt p. 18, 68 ſq.

Lin 4. ὅτι ἦρχεν Ῥωμαίοις. Quod ſi hæc verba apud Appianum legit Grammaticus noſter, mendoſo utique Appiani codice uſus eſſe videtur. Quamquam enim apud Homerum tertio caſui junctum illud verbum legatur; apud Appianum tamen nuſquam illam conſtructionem, non magis quam apud alios proſaïcos ſcriptores, reperiri memini. Nam quod in Parthica Hiſtoria, quæ Appiano tribui vulgo ſolet, pag. noſtr. 23, 31 ſq. ἄρχειν Γαλάταις vulgo editum erat, primum id ad Appianum nullo modo pertinebat, tum vero id ipſum ex mendoſa erat lectione, pro qua perſpicue Auguſtanus noſter codex ἄρχειν Γαλατίας dedit.

L. 5-7. Ἀππιανὸς ἐν τῇ Ἀννιβαϊκῇ. At ex *Punica* Hiſtoria, non ex *Annibalica*, manifeſte excerpta ſunt hæc exempla. Vide Pun. p. 360, 66. & 357, 18. Mendoſe autem utrumque exemplum deſcriptum eſſe apud Grammaticum noſtrum, cum ex locis citatis, tum ex ipſis etiam verbis, qualia in cod. Coisliniano leguntur, per ſe patebat. Sic enim ibi ſcriptum eſt: αἰτιατικῇ μὲν, ἀπογνοὺς ἁπάντων. πρὸ δὲ ρ΄. στίχων γενικῇ, ἀπογνοὺς οὖν ἑαυτὸν Ἀννίβας. *L.* 11 *ſq.* ἐπιθυμάσας δὲ καὶ τοῦδε. Sic Civ. II. 220, 62. περὶ τῆς ἀρχῆς ἐπιθειάζειν αὐτοῖς.

Pag. 17. *L.* 22. ἴριδες ἦν. In alio Fragm. ap. Suidam, pag. 14. L 5. legitur ἴριδες ἦσαν. *L.* 26. ἐν τῷ Μιθριδάτους. Vid. Mithrid. 671, 86 ſq. *L.* 32. Ἀννιβαϊκῇ. Vid. Annib. p. 262, 78. Sed mox ibid. 263, 81 ſq. alia etiam uſitatior conſtructio occurrit cum dativo caſu: λύσασθαι χρήμασιν.

L. 34 *ſq.* Παρθικῇ. Vide Hiſt. Parth. pag. noſtr. 90, 51 ſq. — Quod autem adeo Grammaticus etiam noſter, quem vel ipſo decimo Seculo vel prius etiam vixiſſe conſtat, compilationem illam ex Plutarchi vitis Craſſi & Antonii confectam ſub *Appiani* nomine citaverit, tamquam hæc eſſet *Parthica*

Digitized by Google

Appiani Hiſtoria; inde quidem nihil aliud colligi vel poteſt vel debet, niſi, *plagium iſtud, quo compilatio illa Appiano ſuppoſita eſt, jam ante decimum poſt C. N. ſeculum eſſe admiſſum.* Pag. 17.

L. 38. Αννιβαϊκῇ. Hoc quoque loco, ſicuti ſupra p. praeced. l. 6. pro Αννιβαϊκῇ ſcribendum fuerat Λιβυκῇ vel Καρχηδονικῇ. Vide Pun. 328, 16. *L.* 41. Μιθριδατικῇ. Vide Mithr. 771, 92 ſq. *L.* 44. *παραστροχάσαι ἐπιπλεῖστον αὐτῷ.* Syr. 663, 45 ſq.

L. 49. Απίων δ'. Poteſt hoc fragmentum ex Appiani (cujus nomen in *Apion* hic transformatum videmus) quarto Libro eſſe decerptum, qui res Romanorum in Gallia geſtas, quibus Cæſar præcipue inclaruit, exponebat. Pag. 18.

L. 53. Cum in Codice eſſet *μετὰ Αλεξάνδρου*, abſque articulo *τῶν*, monuit RUHNKENIUS Vir doctiſſ. in margine Apographi ad me transmiſſi: „*Lege τῶν μετὰ Αλέξανδρον, qui liber periit magno hiſtoriæ damno.*" *L.* 53 *ſq.* Αππιανὸς Ιλλυρίδι. *Siſennæ* vel *Siſinnæ* mentionem in Illyrica Appiani Hiſt. nullam reperi; ſed Civil. lib. V. pag. 721, 53 ſqq. ad quem locum vide quæ notavimus.

L. 56. Αππιανὸς ἐ. Εμφυλ. Legendum δ'. Sic enim Civ. IV. 591, 22. *ὁ δὲ ἐστρατήγησε τῷ Βρούτῳ Βιθυνίας.* Cf. Ibid. p. 595. lin. 88. & l. 5. Quod autem dicit *τῶν δουλωμένων*, haud ſcio *δουλουμένων* ne, an *δουλούμενον*, an *δεδουλωμένων* voluerit ſcribere. Quidquid ſit, hoc dici manifeſtum videtur, *perſonam ejus, cujus auſpicia ſequitur cuive operam ſuam præſtat is qui copias ducit*, in genitivo caſu poni.

L. 58. Αππ. δ'. Αἰγυπτίων. *Quatuor* fuiſſe *Appiani Libros Rerum Ægyptiacarum*, ex una hac Grammatici noſtri citatione diſcimus. Paulo poſt, *lin.* 66. citatur *ſecundus Liber* Hiſtoriæ Ægyptiacæ. De *Ægyptiaca* illa *Appiani Hiſtoria* vide quæ monuimus ad Teſtimon. Photii, p. 6, 51 ſqq.

L. 58 *ſq.* *συνηδόμενοι τῶν γεγονότων*, intell. ἕνεκα, *gratulantes de rebus geſtis.* Eamdem phraſin habuimus Maced. pag. 530, 83 ſq. Sed ibi monui videri *τῷ γεγονότι* legendum ex Fragm. apud Suidam, quod ex eodem loco excerptum eſt.

L. 60. Συριακοῖς· *τεκμήρασθαι τοῦ πάθους.* Vide Syr. 626, 32.

Pag. 18. *L. 65.* *Ἀππιανὸς κʹ. ἃς δὲ ἐχρησάμην παρὰ Ἀντωνίου νεῶν.* — Antonius Cæſari Octaviano ad bellum adverſus Sext. Pompejum CXX naves tradiderat; pro quibus Cæſar XX millia militum Italici generis Antonio ſe miſſurum receperat; Civ. V. 836, 79 ſqq. Sed promiſſos milites Cæſar non miſit: vid. p. 884, 1 ſq. & confecto bello Pompejano non niſi LXX naves, quæ nimirum reliquæ erant *ἐξ ὅσων Ἀντώνιος ἐκεχρήκει Καίσαρι*, (ibid. p. 890, 91 ſq.) remiſit ad Antonium. Quæ res deinde fuit inter varia querelarum capita, quas contra Cæſarem jactavit Antonius. Conf. Plutarch. Anton. pag. 941. D. Ad eam querelam reſpondebat Cæſar eo loco, e quo Fragmentum hoc decerptum eſt. Is autem Liber non alius eſſe poteſt, quam ille qui *primus Liber Rerum Ægyptiacarum* erat inſcriptus, qui in Librorum ſerie ex Appiani ratione excipiebat quintum Librum de Bellis Civilibus, & bellum Cæſaris cum Antonio & Cleopatra explicabat. Eum vero *Librum* quum totius operis *viceſimum* numeratum apud Grammaticum noſtrum videamus; intelligere inde (ni fallit illa numeralis nota) licet, Appiani Libros in eo exemplari, quo uſus ille homo eſt, ita fuiſſe diſpoſitos atque ita numeratos, quemadmodum in Cod. Aug. & in Vat. CXXXIV. (vide Tabulam, quam ex Cod. Aug. exhibui in Adnot. ad Teſtim. Photii pag. 4, 25.) ſcilicet ut *Liber quintus Bell. Civil.* eſſet univerſi Operis *Liber XVIII*, quem ſequeretur *Hiſtoria Illyrica*, num. *XIX*. (Conf. finem Adnotat. noſtr. ad Teſtim. Photii.) Quo fiebat, ut *primus Liber rerum Ægyptiarum* numero *XX*. inſigniretur.

AD HISTORIAM PARTHICAM
APPIANO TEMERE TRIBUTAM
A D N O T A T I O.

Pervenimus tandem ad famoſum iſtum Libellum, qui, tametſi (verum ſi quærimus) nihil ad Appianum pertinet, tamen hoc ipſo quod nomen Appiani vulgo inſcriptum habet & ad hunc auctorem temere relatus eſt, incredibili fraudi innocentiſſimo nobiliſſimoque Scriptori fuit. Quam quidem ſcriptionem perpetuis Adnotationibus, quemadmodum Appiani Libris feci, illuſtrare ſuperſedeo. Sufficiat, quod ex Codicum Regiorum & Auguſtani noſtri collatione cum editionibus Plutarchi nonnihil fortaſſe ſubſidii futuro Plutarchi Editori ſuppeditaverim ad emendandas hinc inde illas *Vitarum Plutarchi* partes, e quibus compilata conſarcinataque iſta *Appiani nomen mentiens Parthica Hiſtoria* eſt. Sed illud video me hoc loco facere non poſſe, quin *de totius hujus Libelli ratione*, tum *de invidia infamiaque, quam falſa iſta opinio*, quæ Libellum hunc ad Appianum auctorem referebat, *nomini exiſtimationique præclariſſimi Scriptoris adſperſit*, dicam; denique demonſtrem, *nullam ne ſuſpicionem quidem illius flagitii*, cujus convictum Appianum plerique vulgo putant, *in Scriptorem hunc cum ulla veri ſpecie cadere poſſe*. Ac de his quidem rebus, paulo copioſius olim egi, quum veluti proludendi huic Appiani Editioni cauſa *Exercitationes* ederem *in Appianum*: nunc, quum partim ipſe in conſpectum Lectorum productus Appianus, magna etiam parte aliarum macularum, quibus eum ſocordia librariorum contaminaverat, liberatus, pro ſe loqui ſuamque cauſam per ſe defendere poſſit, partim quum ex notatis ad libelli iſtius marginem locis Plutarchi, unde quæque pars compilationis ducta eſt, jam ratio ipſa totius flagitii apertius in oculos incurrat, brevioribus verbis tota hæc res confici poſſe videtur.

I. Exstat nempe in Regiis Codicibus, in Auguſtano, in omnibus denique qui pleniorem aliquam collectionem libro-

Digitized by Google

rum ex Appiani Romanis Hiſtoriis ſuperſtitum continent, medius inter alios Appiani Libros hic, qui Ἀππιανοῦ Παρθικὴ inſcriptus eſt; id eſt, *Appiani Hiſtoria Parthica.* Eumdem librum & vetus interpres P. Candidus, & qui primus græce Appianum edidit Car. Stephanus, rurſuſque alter interpres longe priore doctior ſagaciorque Sigiſm. Gelenius, abſque ulla dubitationis ſignificatione ad Appianum auctorem retulerunt. Jam minime quidem id mirum videri debuit, quod in reliquis Appiani ſcriptis ad Romanorum Hiſtoriam pertinentibus *Parthica* etiam *Hiſtoria* reperiretur; quoniam plus ſemel Parthicam Hiſtoriam promiſerat Appianus, & ad eam ablegaverat ſuos lectores. (Vide loca paulo ante a nobis in Adnot. ad Teſtim. Photii pag. 6, 45 ſq. citata.) Sed libellus iſte, qui eum quem dixi titulum præ ſe ferebat, ita prorſus & a ſtylo Appiani, excepto brevi introitu, & a reliqua ratione, qua conſtanter in aliis libris uſus hic Scriptor eſt, abhorrebat, ut non poſſet non mox, ex quo typis evulgatus eſſet ille libellus, ſuſpicio fraudis oboriri doctis ac paulo attentioribus Appiani lectoribus. Nec mihi dubium eſt, quin præclare rem perſpexerit doctiſſimus Gelenius, & aperturus fuiſſet fraudem, ſi per fata ei licuiſſet Latinam ſuam Verſionem ipſum edere & præfationis aliquid vel adnotationis adjicere. Sed paucis poſt annis quam in lucem primum græce prodierat Appianus, GUIL. XYLANDER in Annotationibus ad Dionem Caſſium, qui latine ab illo converſus Anno MDLVII. prodiit, in mentionem incidens Parthicæ illius Hiſtoriæ quæ ad Appianum auctorem referebatur, monuit (*Annotat.* 129.) *totam Plutarchi narrationem de Craſſi bello Parthico interituque, ad verbum ferme, Appiani Parthico libro eſſe inſertam, non minorem eam ſeptem paginis:* (ſcil. editionis Car. Stephani, in qua totus liber nonniſi XXI paginas complebat.) Deinde ita pergit XYLANDER: *Quod cum demirarer, animadverſum a me utriuſque lectione, in eam veni cogitationem, primam ac majorem partem ejus Libri, qui fuit de rebus Parthicis ab Appiano conditus, intercidiſſe, ac a quodam alio ex Plutarcho, quantum ejus potuit fieri, ſuppletum*

Digitized by Google

fuiſſe. Nam profecto etiam hæc, quæ poſt finem verborum Plutarchi Appiano intertextorum ſequuntur, minime cum prioribus cohærent: deeſt enim omnis Parthica hiſtoria a morte Craſſi uſque ad Ventidii contra Labienum bellum; quam haud dubie diligenter Appianus perſecuturus fuerat, ſed cum antecedentibus periit. Quin imo reliqua etiam pars iſtius Parthici fere tota ex Antonio Plutarchi eſt deſcripta. Id, etſi nonnihil alienum ab hoc loco, tamen obiter commemorare volui, ut, ſi qui hæc noſtra legentes fortaſſis eandem rem animadvertiſſent, quid nos ſentiremus, intelligerent, rudioreſque dubitatione aliquantùm ſolverentur. Quodſi vacaſſet Xylandro totum iſtum libellum particulatim ſub examen revocare & cum Plutarcho conferre, perſpecturus fuerat, reliquam etiam illam libelli partem, quæ ſequitur Craſſi hiſtoriam, non *fere totam*, ſed *totam quantam*, ex Antonio Plutarchi eſſe deſcriptam; adeoque in toto libello (ſi ab ejuſmodi varietate lectionum diſceſſeris, qualem ſi duo ſcripta exemplaria unius ejuſdemque libri offerunt, non ſolemus magnopere mirari) nihil prorſus ineſſe, quod non Plutarchi ſit, niſi introitum, qui ex Appiani Syriaca Hiſt. transſcriptus eſt, & pauca admodum verba, ſententiæ Appiani alibi declaratæ oppido repugnantia, quibus ab illis Appiani verbis, unde cœperat compilationis hujus auctor, ad Plutarchi hiſtoriam Craſſi paratur tranſitus; denique, multis modis ineptiſſime conſarcinatum eſſe iſtum libellum, perſpecturus fuerat. Sed Id, quod vidit Xylander, ſatis erat ei ad judicandum, indigne agi cum Appiano, ſi quis putaret, eumdem Scriptorem, cujus rationem Hiſtorias Romanas perſcribendi ex reliquis ejus Libris æſtimare licet, hunc talem libellum umquam ſuo nomine pro *ſua Parthica Hiſtoria* edere potuiſſe.

II. Sed neſcio quo fato accidit, ut longe aliter de illa compilatione Henr. Stephanus judicaret; cujus præclara ceteroquin de Appiano merita neſcio an nullam partem ejus injuriæ compenſarint, quo per judicium ſuum, quod de Parthica hac Hiſtoria interpoſuit, nobiliſſimum Scriptorem adfecit. Is igitur, non ignorans quid de iſto libello Xylander

ſenſerit, (nam Adnotationibus illis in Dionem, quibus de hac re Xylander diſputaverat, ſedulo uſum eſſe H. Stephanum, quum Dionem ipſe proxime ante Appianum ederet, ſatis conſtat,) poſtquam data opera atque adcurate *Parthicam* hanc *Hiſtoriam*, quæ Appiani nomen præferebat, cum Plutarchi Vitis Craſſi & Antonii contuliſſet, non ſolum nihil cauſæ ſe inveniſſe præ ſe tulit, cur dubitaret, ab eodem Appiano, cujus alia ſcripta in manibus haberemus, hunc talem libellum pro ipſius Parthica Hiſtoria editum eſſe; verum etiam præ ceteris Appiani Libris hunc ipſum *perpetuis Annotationibus* illuſtrandum ſibi ſumſit, quibus Adnotationibus hoc potiſſimum *in animo ſe habuiſſe* profitetur, (p. 46. Annotationum in Appianum, editioni H. Stephan. ſubjectarum) ut *oſtenderet*, *qualis foret iſta quæ Appiano peculiaris eſſe exiſtimatur alienorum ſcriptorum uſurpatio.* Neque his contentus, mox ita pergit idem STEPHANUS: *Fortaſſe autem, ſi, ut hiſtorica Plutarchi ſcripta ad nos pervenerunt, ita & quorundam aliorum Hiſtoriæ ad nos perveniſſent, Appianum non in Plutarchica tantum, verum & alia quædam ſcripta, in aliis ſuis Hiſtoriis, id ſibi permiſiſſe videremus.* At id quidem nequaquam cavillandi cauſa, aut ut vituperaret Appianum, ita ſcripſit STEPHANUS. Quin potius, *hoc quo magis*, inquit, *de Appiano ſuſpicabuntur*, (ſcil. in aliorum ſcripta idem ſibi eum permiſiſſe, quod in Plutarchum feciſſe putatur,) *eo magis & ceteras ejus Hiſtorias in pretio habere debebunt, tanquam varios Hiſtoricos ſub nomine unius legentes: præſertim quum non* ἐκ τῶν τυχόντων, *ſed tantummodo* ἐκ τῶν περιωνύμων *eum excerpſiſſe veriſimile ſit. Ad ea certe quod attinet, quæ e Plutarcho ſumpſit, eſſet cur a nobis magni fierent, ſi hic Scriptor non exſtaret, ſed hæc demum ex eo ſupereſſe audiremus, quæ Appianus in hanc ſuam aut etiam in aliam quampiam Hiſtoriam tranſtuliſſet Verum quamvis exſtet hic Scriptor*, (nec enim piget reliqua etiam, quæ de iſto libello & de ſuis in illum Adnotationibus H. STEPHANUS prædicat, huc transſcribere:) *eſſe quod Appiano ob hæc excerpta debeamus, videbit qui-*

Digitized by Google

cunque has meas in iſtam ejus Hiſtoriam annotationes non videre tantum, aut a limine ſalutare, ſed penitus introſpicere haud gravabitur. Sicut enim multa apud ipſum e Plutarcho ſuæ integritati reddita, ita viciſſim non pauca (etiamſi non tam multa) apud Plutarchum ex ipſo reſtituta cernet. Quid de tot dicam locis, in quibus alia Appiani alia Plutarchi verba ſunt, eodem interim ſenſu manente? & quidem interdum verba ita diverſa, id eſt, ita diverſam elegantiam habentia, ut magno ad deligendum elegantiora judicio ſit opus. Cæterum ad ea quod attinet quæ noſtro Appiano ex eodem Scriptore a me ſparſim (in Adnotationibus) *adjecta ſunt, eorum eſſe nonnulla fateor ejuſmodi, ut merito quis dubitaturus ſit an ea ipſe Appianus conſulto omiſerit, quod brevitati ſtudere vellet, an incuria librarii, cui omnia exſcribenda mandaverat, prætermiſſa fuerint.* [Quid! Scriptor ille, ex cujus ceteris ſcriptis omnibus, quamquam non ab omni humana labe liberis, tamen antiquus quidam candor, cum ſumma gravitate nobilis ſimplicitas, eruditio nec fucata nec ullo modo adfectata, denique mira moderatio, ſubactum uſu rerum judicium, & prudentia haud vulgaris elucent, is idem nunc ſubito non ſolum eo impudentiæ fuerit prolapſus, ut iſtas narrationes ex ſui æqualis Plutarchi ſcriptis unice decerptas pro *ſua Parthica Hiſtoria* ediderit, verum etiam adeo impenſe factus fuerit impudens, atque ita putide ſtolidus, ut nomen ſuum farragini illi ab inepto ſervulo conſarcinatæ non erubuerit ita inſcribere, ut ne perlegerit quidem diligenter, inſpexeritque quidnam aut quale eſſet quod ex Plutarcho ſuo homo iſte deſcripſiſſet?] *Libuit autem* (ſic pergit STEPHANUS) *& hoc oſtendere, qua junctura uſus ibi eſſet* (Appianus,) *ubi, multis Plutarchi verbis omiſſis, ad hiſtoriæ tamen ex eodem continuationem reverti volebat.*

III. Tale judicium de libello iſto, & de tota ratione, qua in uſurpandis aliorum ſcriptis verſatus Appianus eſſet, poſtquam adeo confidenter tulit ipſe ille Editor Appiani, qui cum hoc Scriptore longam familiaritatem contraxerat, qui, quid

in eum cadere, quid non cadere poſſet, perſpectum habere debebat, denique qui non niſi veritatis vi atque evidentia coactus in Scriptorem hunc, cui haud parum favebat, dicturus quidquam videri debebat quod in ejus dedecus verti poſſet; conſequens erat, ut mox ab omnibus uno ore, veluti confeſſus reus, Appianus condemnaretur, cujus tam deſperata cauſa eſſet, ut nec ſummus ipſe ejus patronus negare crimen eſſet auſus, colorare tantum & in benigniorem partem interpretari miro quodam modo laboraſſet. Ex illo igitur tempore nec opus amplius viſum eſt parcere verbis, & mos obtinuit, ut per riſum jam atque contemtum *alienorum laborum fucus, compilator exſcriptorque aliorum*, vulgo Appianus vocitaretur, cujus *furta* palam nominare digitiſque monſtrare liceret. Quæ infamiæ nota, graviſſimi Scriptoris nomini temere inuſta, præeunte JOS. SCALIGERO, (Animadv. ad Euſeb. n. 2021. p. 177.) mox communi doctorum virorum calculo comprobata eſt, & cum in aliorum ſcriptis, tum in VOSSII *Comment. de Hiſtoricis Græcis*, *Lib.* II. *cap.* 13. & *de Arte Hiſtorica*, c. 22. in FABRICII *Bibl. Græca*, *T.* III. *p.* 398. ac tantum non in omnibus denique vel libris eis vel libellis, e quibus notitia aliqua vel veterum Hiſtoricorum vel Græcorum Scriptorum peti ſolet, ita confidenter conſignata, ut nemini amplius in quæſtionem revocandum illud crimen videretur. Et quoniam ipſe jam Henr. Stephanus (qui miram utique, ne quid gravius dicam, in tota iſta re perſonam egit) *ſuſpicionem* illam *de plagio Appiani latius etiam quam ad ſolam Parthicam pertinere Hiſtoriam* ſignificaverat; factum eſt, ut crimen iſtud a pleriſque deinde ita vage atque inconſulte in Appianum conjiceretur, ut nullo amplius modo adpareret, ex unius libelli hujus occaſione omnem illam indignam ſuſpicionem iniquiſſimamque criminationem innocentiſſimo Scriptori eſſe conflatam. Neque vero intra plagii crimen accuſatio Appiani, & (quæ eam fere incognita cauſa ſequi ſolebat) condemnatio ſubſtitit: ſed omnis ſimul *invidia* illa atque *contemtio*, quæ merito cadit in id hominum genus, cui temere nunc accenſebatur nobiliſſimus Scriptor, cumulate

in eumdem conjecta eſt. In quo rurſus idem, quem paulo ante nominavi, JOSEPH. SCALIGER ceteris præivit exemplum, miras excitans tragœdias, quoties in reliquis Appiani libris in locum aliquem incideret, ubi vel humani quid paſſus fortaſſe videri poterat hic Scriptor, vel ubi manifeſta librariorum ſocordia errorem ei obtruſerat, vel denique ubi ſecus atque alius quiſpiam Scriptor, qui plus auctoritate valebat apud Scaligerum, rem aliquam Appianus expoſuiſſe videbatur. Cujus moris Scaligeriani exempla videre licet in Adnotat. noſtris ad Civ. I. 141, 69. ad Civ. II. 228, 3. ad Syr. 610, 60. ad Civ. V. 811, 63. ad Civ. IV. 555, 7 ſq.

IV. Sed ut ad libelli illius flagitium revertar, cujus unius falſiſſimo crimine exiſtimatio Appiani non modo in ſummum diſcrimen adducta eſt, ſed etiam funditus everſa oppreſſaque communi plerorumque judicio ad hunc diem jacuit; toto ſeculo ſuperiori vix rari nonnulli, unus & alter, exſtiterunt, qui, ſive Xylandri admonitionis memores, ſive per ſe in eamdem cogitationem (quæ cuique, niſi qui præjudicata opinione præſtrictam aciem animi haberet, ſponte ſeſe offerre debebat) incidentes, tam indignam infamiam a Scriptoris nomine nihil tale meriti amoliri conarentur. In his ſapientiſſimum FREINSHEMIUM fuiſſe reperio, qui in *Notis ad Flor.* IV. 10, 4. breviter quidem & in tranſcurſu, quum auctorem Parthicæ illius, de quibus quærimus, Hiſtoriæ *Exſcriptorem Plutarchi vocaſſet, qui Appiani nomine circumfertur*, hanc ſententiæ ſuæ rationem adjecit: *cum Appianus, Plutarchi coætaneus, ne ſi voluiſſet quidem, furta tam inſignia potuiſſet impune facere.* Tum FRANC. BALDUINI in eamdem partem inclinans judicium a *Jo. Alb. Fabricio* in Bibl. Gr. T. III. pag. 398. adlatum his verbis video: *Franciſcus quoque Balduinus lib. I. de inſtitut. Hiſtoriæ p.* 87. *cum obſervaſſet, bene multa e Plutarchi Craſſo in Appiani Parthicis repeti, id factum conjicit, non ab ipſo Appiano, qui Plutarchi fuerit æqualis, ſed a librariis ſupplendæ in illius Commentariis lacunæ.* Sed adeo non audiendi hi viſi ſunt doctiſſimo FABRICIO, ut ſatis eſſe putaret, ſi *Freinshemii* illam *ſuſpicionem*

Digitized by Google

(ſic enim æquiſſimam hujus viri ſententiam, eamque ſatis præciſe pronunciatam, adpellat) *miro niti argumento parumque ſolidam eſſe* dixiſſet; tum ſi Balduino in hunc modum reſpondiſſet: *Equidem per exempla innumera oppido patet, his, qui religioni ſibi neutiquam ducunt alios exſcribere, non minus frequens eſſe, imo frequentius, ſcriptores ſuæ ætatis compilare, quam vetuſtiores.* Noſtro ſeculo, qui deſertam innocentiſſimi Scriptoris cauſam ſuſciperet, neminem reperire mihi licuit, præter unum generum ipſius Fabricii & in inſtaurando illuſtrandoque Dione ſocium, HERM. SAMUELEM REIMARUM. Is quum *in Præfatione ad novam Dionis Editionem* in eo eſſet verſatus, ut ſimillimum plagii crimen, Dioni a nonnemine impactum, ab illo Scriptore amoveret, &, ipſa criminis ſimilitudine admonitus, ſententiam eam recitaſſet, quam in Appiani noſtri cauſa a Xylandro dictam ſupra vidimus, perſpecte monuit, nihil æquius, nihil verius dici potuiſſe. *Vere omnino,* inquit, *hæc Xylander; nec dubito, illum alium, qui hæc Plutarchi mutilo Appiani Parthico inſerſit,* [rectius dixiſſet, *qui hæc Plutarchi pro Appiani Parthica Hiſtoria edidit,*] *fuiſſe librarium, qui, ut vendere magis integrum Appianum poſſet carius, ex furto lucrum captarit.*

V. Quæ vero *me cauſæ movent, ut* præciſe *negem, libellum illum,* qui tantam Appiano invidiam conciliavit, *quidquam ad hunc Scriptorem pertinere,* aut umquam ab eo inter ſcripta ſua relatum & pro ipſius Parthica Hiſtoria editum eſſe, partim eædem ſunt fere quibus Reimarus uſus eſt ad Dionem ſimili crimine liberandum, partim propriæ noſtræ quæſtioni, & ex ipſa ratione hujus compilationis, de qua agitur, ductæ. De utroque genere breviter dicam, multa conſulto prætermittens, quæ commode quidem in ſententiam noſtram dici poſſent, ſed quæ per ſe facile a quovis æquo Appiani lectore intellectum iri puto. Igitur primum dico, *ex hoc ipſo, quod e Plutarcho totus ille libellus compilatus ſit, manifeſtum fieri, non eſſe ab Appiano pro ſuo editum.* Etenim ſi Parthicam Hiſtoriam ſcripturus Appianus Plutarchi ſcrinia voluiſſet compilare,

compilare, tum id quidem aut ſtyli & orationis gratia, aut ipſius argumenti rerumque cauſa feciſſet. At *ſtyli & orationis gratia* hoc non facturus erat is, qui de æmulanda Plutarchi dictione adeo non cogitavit, ut in nulla alia Hiſtoriarum ſuarum parte, in quibus multa argumenta occurrunt copioſe ab eodem Plutarcho tractata, ne unam quidem ῥῆσιν huic Scriptori ſubreptam ſermoni ſuo inſeruerit. Nam licet a gravibus eruditiſque viris paſſim pro explorato adfirmatum hoc videam, *fuiſſe hunc morem Appiani, ut Plutarchi verba deſcriberet;* (Iſ. Caſaub. cum alibi, tum in Fragm. Polyb. ex Suid. collectis, ad voc. γεφυρίζων, conf. Adnot. noſtr. ad App. Civ. II. 181, 22.) *amare eum ſyllabatim plerumque Plutarchum deſcribere;* (Ruald. Animadv. XXI. in Plutarch.) tamen, a Parthica iſta Hiſtoria ſi diſcedamus, nec ab ullo umquam, quod ſciam, vel unicus Appiani locus productus eſt, & ego ſtudioſe quærens, plurimaque Plutarchi & Appiani loca, quibus eædem res exponuntur, inter ſe conferens, nullum apud Scriptorem noſtrum locum inveni, quem *Plutarcho ſubreptum eſſe* pateat, nedum *ſyllabatim ex eo deſcriptum*. Neque vero magis firmo fundamento nititur, quod a nonnullis dici ſolet, ex Polybio & aliis Scriptoribus, tacitis auctorum nominibus, paſſim multa ad verbum deſcripta Hiſtoriis ſuis Appianum intexuiſſe, ex quo colligi poſſet, idem ſibi eum in Plutarchum potuiſſe permittere. Nam & iſta temere concepta opinio eſt, nec ullo umquam documento comprobata. Quin potius, quiſquis ſepoſita opinione præjudicata Appianum perlegerit, is nullo negotio intelliget, ſuum eſſe Scriptori huic ſtylum, ſuum orationis colorem atque habitum, in omnibus Hiſtoriarum ipſius partibus ita æquabilem, ita per omnia (quoad rerum varietas tulit) ſui ſimilem, ut adpareat, ſtylum quidem dictionemque quod adtinet, nihil uſquam alieni, (niſi ſi quas turbas librarii moverunt,) nihil, in quo nativus ille atque Appiano proprius dicendi color deſideretur, eſſe admixtum. Neque quemquam, qui Polybii, qui Plutarchi ſtylum cum Appiani dictione voluerit conferre, præterire poteſt, ſicut multum intereſt inter Plutarchi ſtylum & Poly-

bianum, ſic multo etiam magis ab utroque differre Appianeæ orationis colorem. Utrius ſtylus terſior ſit ſuaviorque, Plutarchi, an Appiani, id quidem ſuo cujuſque judicio atque ſenſui æſtimandum relinquo. Illud confidenter adfirmo, nullo pacto credibile eſſe, Appianum, quum per totum Hiſtoriarum Romanarum curſum ſuo ſtylo uſus eſſet, ubi ad Parthicam Hiſtoriam pervenit, ſubito ita ſui fuiſſe pertæſum, ita Plutarchum ſubito unice eſſe admiratum, ut ſimul, omni ſpe ſui abjecta, illi uni ſe mancipare, ſimul, pudore omni repudiato, ornatu furtim ſubrepto ſuperbire voluerit. At *argumenti rerumque cauſa*, quæ in Parthico iſto Libro exponuntur, Plutarchi ſcrinia compilaverit Appianus? Hoc ſi quis dicat, habeo quæ reſponderem, ſi id nunc ageretur. Et longiore quidem paulo opus eſſet diſputatione: ſed ſatis probabile, ut ſpero, eſſem facturus, in reliquis cunctis partibus Hiſtoriarum ſuarum eos auctores ſequi ſolitum Appianum, qui vel æquales eis temporibus, quibus res quæque geſta eſſet, vel proximi exſtiterint. Illud vero certa etiam & invicta ratione oſtendi poſſe confido, quidquid paſſim a viris doctis de more Appiani *Plutarchum in rerum expoſitione auctorem ſequendi* dictum eſt, non niſi vanas temereque conceptas ſuſpiciones eſſe, ex una illa præjudicata de Parthico hoc Libro opinione ortas, nec ullo alio fundamento, verum ſi quæras, nitentes. Sed omni illa diſputatione de Auctoribus, quos in perſcribendis rebus Romanis ſecutus Appianus ſit, ad id de quo nunc agitur ſuperſederi poſſe intelligo: quandoquidem de libello quærimus, cujus non *argumentum ſolum* ex Plutarcho ductum ſit, ſed qui *verbum de verbo* ei Scriptori ſubreptus eſt, cujus ſtylum numquam profecto Appianus cum ſuo erat commutaturus.

VI. Alterum documentum, ex quo manifeſtum mihi fieri dixi, falſo impactum Appiano eſſe plagii illius crimen, neque umquam a Scriptore hoc, quem ex aliis ſcriptis novimus, libellum iſtum, de quo quærimus, pro Parthica ipſius Hiſtoria edi potuiſſe, in ipſa ratione ineſt hujus compilationis; quæ & per ſe inepta & puerilis eſt, & ei rationi, quam ſive

in aliis Hiſtoriarum Roman. libris conſtanter tenuit Appianus, ſive in Parthica Hiſtoria ſe initurum profeſſus eſt, quam maxime adverſatur. Quod ut planius adpareat, ſupereſt, ut de *ipſa forma atque ratione, qua libellus iſte compilatus conſarcinatuſque eſt*, nonnihil moneam. Itaque

1. *Exordium* quod adtinet *libelli:* quum in ceteris Libris conſtanter hoc factum ab Appiano videamus, quod ipſa ratio poſtulabat, ut de ejus gentis, cujus hiſtoriam erat expoſiturus, origine, ſedibus atque finibus aliquid præfaretur; Parthicus hic liber unus eſt ex omnibus, in quo ne veſtigium quidem ullum earum rerum adpareat. Nimirum nihil de Parthici regni origine & finibus Plutarchus ſuppeditabat. At vel abſque Plutarcho magiſtro haud ignarum earum rerum Appianum fuiſſe, ſatis adparet ex his quæ de antiquis Parthorum rebus in tranſcurſu ſaltem & aliud agens retulit in Hiſt. Syr. c. 65. extr. & c. 48. p. 608. Eſt porro conſtans mos Scriptoris noſtri, ut quoties in aliqua parte ſuarum Hiſtoriarum commemorandum aliquid duceret, quod alibi jam ex profeſſo expoſuiſſet aut expoſiturus eſſet, numquam non ad eum locum ableget ſuos lectores. Sed compilator noſter, quum exordii loco laciniam quamdam ex Appiani Syr. c. 51. in Parthica hac Hiſtoria repetiiſſet, callide hoc feciſſe videtur ut indicium nullum adjiceret, ex quo ſuſpicari poſſet lector, laciniam eam eſſe ex alio Appiani libro ad verbum deſcriptam. Nempe Appiani quidem ſtylo, qui initio libelli conſpicuus eſſet, capere lectores voluiſſe videtur homo iſte, ut ad Appianum auctorem referre totam hanc ſcriptionem ne dubitarent: verendum autem erat, ne in illam inciderent dubitationem ſimul atque ipſum locum Syriaci libri, unde illa lacinia decerpta eſt, inſpexiſſent; quoniam (ut mox videbimus) compilator noſter, ubi Appiani orationem abrupit, continuo contrarium ejus rei, quæ apud eumdem Scriptorem proxime ſequebatur, erat dicturus. Sed ne non modo aſtutiam ſuam, verum etiam ruſticam plane imperitiam, jam inde a limine ſuæ compilationis proderet homo noſter; initium totius Libelli, qui nullo modo cum fine præcedentis alicujus Libri

erat connexus, ab his verbis fecit mirus ille artifex, Μετὰ ΔΈ τοὺς ἐκ Πομπηΐου κ. τ. λ. *Poſt cos AUTEM qui a Pompejo &c.*

2. In Syriaca hiſtoria, eodem loco unde Parthicæ hujus compilationis exordium Appiano ſubripuit plagiarius, declaraverat Appianus, *ſe de eis rebus, quæ, Bibulo & Saxa Syriam tenentibus, a Parthis adverſus Romanos geſtæ eſſent, in Parthica ſua Hiſtoria copioſe & diligenter* (ἐντελῶς) *eſſe dicturum.* Syr. c. 51. extr. p. 613. Ac noverat haud dubie Scriptor noſter idoneos auctores, quos in rebus illis exponendis ſequeretur: de quibus rebus nobis hodie Dionem Caſſium XLVIII. 24-26. Livium Epit. CXXVII. Vellejum Pat. II. 78. conſulere licet. Sed Plutarchi compilator, quum nec Bibuli nec Saxæ mentionem apud Plutarchum ſuum reperiſſet, deſperans ſe de illis rebus quidquam dicere poſſe, multo ante cavit, ne earum rerum hiſtoriam ſuo loco vel exſpectarent vel requirerent lectores. Itaque, abrupta *in fine Exordii ſui* oratione Appiani, pro verbis illis, quæ proxime ſequebantur, quibus conſilium ſuum de his rebus copioſe in Parth. hiſt. diſſerendi profeſſus Appianus erat, hæc verba ſupponere non erubuit, menti & conſilio Scriptoris noſtri ex adverſo repugnantia: *ſed nihil quidquam*, inquit, *quod alicujus momenti aut vel memoria dignum eſſet, Parthi tunc geſſerunt.* vid. Parth. p. 22, l. 19. Adde quæ paulo inferius monebimus, num. 5.

3. Mox ubi ab illo exordio *tranſitum* parat compilator *ad Craſſi res in Parthia geſtas* ex Plutarcho enarrandas, fœde rurſus ſe prodidit homo ille, oſtenditque quam triſti in loco verſaretur, & quam eſſet omnibus rebus, impudentiam ſi excipias, denudatus, quoties non liceret ſyllabatim verba auctoris ejus deſcribere, cujus ſcrinia compilanda ſibi ſumſiſſet. Nam quum ea quæ apud Plutarchum præcedebant (in Vita Craſſi p. 551.) in brevius contrahere vellet, miſcuit & turbavit omnia. Primum enim, Cæſaris petitionem conſulatus confundens cum petitione Craſſi & Pompeji, quam ſatis quidem accurate cum ipſe Plutarchus l. c. tum Appianus noſter Civ.

II. c. 8 ſq. & c. 17. a Cæſaris petitione diſtinxerat, *Cæſarem Pompeji & Craſſi competitorem fecit.* vid. hiſt. Parth. p. 23. l. 26-28. Deinde quoniam Plutarchus, de Cæſaris petitione conſulatus & de priori Triumvirorum conſpiratione verba faciens, Ciceronem inter eos nominaverat, qui paucorum dominationi eſſent adverſi; nunc idem compilator noſter, alio rapiens omnia, *Ciceronem*, ait, *adverſatum eſſe Pompejo Craſſoque conſulatum petentibus*, quem tamen conſtat eodem tempore amicitiam Pompeji Craſſique coluiſſe, ſimul vero, ut neutram partem offenderet, *a curia & ab omni parte reipubl. ſeſe ſubtraxiſſe*, ut ſcribit ipſe ad Q. Fratrem lib. II. epiſt. 6.

4. Numquam Appianus, in ulla Hiſtoriarum ſuarum parte, in perſonæ alicujus mentionem, cujus primariæ præſertim partes in ea re eſſent de qua ageretur, incidit, quin, quantum ſatis eſt, doceat lectorem, qui homo ſit qui nunc in hiſtoriæ ſcenam prodeat, & qua ratione, quibus cauſis factum ſit, ut in eum locum & ad eas res gerendas, de quibus agitur, acceſſerit. In Parthica hac compilatione, ſimulatque Plutarchus ſilet, nihil harum rerum adparet. Finita Craſſi hiſtoria, ſubito ac veluti de cœlo delapſi & *Labienus* (Parth. p. 71, 26.) & mox *Antonius* (ead. pag. lin. 32.) inducuntur. Quis mortalium Labienus ille fuerit? quove caſu vir Romanus eo devenerit, ut Parthorum dux & imperator contra Romanos eligeretur? quod mirum ſane videri debebat lectoribus, id ne uno quidem verbo declaratur. Neque magis expoſitum videmus, qui factum ſit, ut Antonius potius, quam quilibet alius Romanorum, bellum iſtud contra Parthos ſuſceperit; ubi ſaltem commonefaciendus fuerat lector de perſona Antonii, & de illa partitione imperii inter Triumviros, quam Scriptor noſter Civ. V. c. 65. expoſuit. Profecto, qui vel ſummis labiis Appiani Hiſtorias deguſtarit, eum non poterit proprius ſenſus non condocere, quam ſit hæc compilatoris iſtius ratio hiſtoriam aliquam ingrediendi a luculenta eademque conſtantiſſima Appiani ratione aliena.

5. Quamquam ante dixerat compilator noſter, (vid. ſupra,

Digitized by Google

n. 2.) *quæ Saxæ tempore geſta a Parthis adverſus Romanos ſunt, ea tam exigui momenti eſſe, ut ne memoria quidem digna ſint;* tamen earumdem rerum mentionem commodo loco, breviſſimam quidem, (quia plura Plutarchus non dabat) ſed tamen talem fecit, ex qua adparet, non ſane minimi momenti eas res fuiſſe: narrat enim, (p. 71.) *Parthos, Labieno duce, totam fere anteriorem Aſiam, inde ab Euphrate & Syria, uſque ad Joniam & Lydiam vaſtaſſe & in poteſtatem ſuam redegiſſe.* Sed nimirum, quoniam *Saxam* eo loco non nominaverat Plutarchus, neſciebat homo noſter, expeditionem illam, quam ipſe commemorat, a Parthis in ditionem Romanorum Labieno duce ſuſceptam, eamdem eſſe, qua Saxa, qui Syriæ Antonii nomine præerat, amiſſo exercitu Syria pulſus periit, & tota illa provincia, excepta Tyro urbe, in Parthorum ceſſit poteſtatem. Mox vero *cladem* etiam, *quam deinde a Ventidio paſſi ſunt Parthi,* & *Labieni interitum*, duobus tribusve verbis (tot nempe, quod ei Plutarchus adnumeraverat) commemorat compilator: p. 72, l. 52 ſq. Sed nullum eſſe dubium poteſt, quin longe copioſius has res *Appianus* in *ſua Parthica Hiſtoria* fuerit perſecuturus, ad quam lectores ſuos, qui eaſdem res uberius expoſitas legere cuperent, non ſolum eo loco, quem ſupra n. 2. commemoravi, Syr. c. 51. extr. ſed rurſus Civ.V. 798, 45 ſq. ablegavit. Neque vero in mentem venire Scriptori huic potuiſſet, ut uberiorem rerum harum expoſitionem polliceretur, ſi in tota Parthica Hiſtoria nullum alium auctorem, quem ſecuturus erat, præter Plutarchum, qui levi pede eaſdem res tranſierat, habuiſſet.

6. Quid tandem de *initio illo* dicam, *unde* totam alteram hanc *partem libelli*, *quæ ex Antonii vita tranſlata eſt, orditur homo noſter?* Quiſquis certe verba illa, (p. 70 ſq. l. 25-29.) Αἰωρουμένης δὲ - - - ἐς Ἀλεξάνδρειαν, vel per ſe ſpectaverit vel cum eo Plutarchi loco, quem in margine citavi, contulerit; næ is intelliget, nihil imperitius, nihil ineptius cogitari poſſe, quam totam illam rationem, qua & a Craſſianæ calamitatis hiſtoria ad eas res quæ deinceps conſecutæ ſunt tranſitur, & qua omnino verba illa, quæ dixi, ex Plutarcho huc rapta atque detorta

Digitized by Google

-ſunt. Itaque ipſi etiam H. STEPHANO, ſingulari aliàs admiratori *elegantiarum* quibus Appianum *in uſurpandis Plutarchi ſcriptis* uſum eſſe putavit, ita deſperatus hic locus viſus eſt, ut (invitus quidem, & tergiverſans, & pugnans ipſe ſecum, ſed haud obſcure tamen) fateretur id quod hac diſputatione evictum volumus; nempe, non ab Appiano, ſed ab imperito ſervilique homine, compilationem iſtam eſſe confectam. Quid enim aliud STEPHANUS, niſi id ipſum, fatetur? ubi, de verbis illis *οἳ οἴχεσθαι - - Ἀλεξ.* quærens cur cum ceteris hæc quoque ex Plutarcho huc rapta ſint, tali modo ſolvit nodum: *Ego*, inquit, *certe ab eo ortum hunc errorem eſſe crediderim, cui Appianus iſta ex Plutarcho excerpenda dederat, paulo longius quam juſſiſſet Appianus progreſſo in his quæ ex eo excerpenda loco erant.* Quo loco intelligo equidem, me nimis bonum hominem fuiſſe, qui gratiam hanc ineptiſſimo exſcriptori fecerim, (quam ne ipſe quidem Appianus, cujus auſpiciis, Stephanum ſi audias, hoc flagitium commiſſum eſt, facere dignatus erat,) ut eadem illa verba, *οἳ οἴχεσθαι - - - Ἀλεξάνδρειαν*, *uncis* incluſerim; quaſi probabile eſſet, non ab ipſo primo compilatore, ſed ab alio quodam librario, adjecta eſſe illa verba. Quis vero alius, niſi ipſe ille ineptiſſimus homo, qui totum puerile flagitium admiſit, verba hæc adjecerit? quæ apud Plutarchum quidem recte ſequuntur, ſed hoc loco a nemine deſiderari poterant, & ſententiam omnem eorum quæ hîc præcedunt (licet pro *ὑπ' αὐτῆς*, ſcil. *Κλεοπάτρας*, quod erat apud Plutarchum, *ὑπ' αὐτῶν*, ſcil. *Πάρθων*, poſuerit callidum caput) turbant atque evertunt. *Solam voculam* *ἂν* vel *οἳ* vel *οἱ*, in qua variant libri noſtri, quam in *οἳ* mutarunt editores, *uncis includere* fortaſſe *debui.* Hæc enim vocula, ſicuti nec apud Plutarchum legitur, ſic fortaſſe nec ab ipſo compilatore hujus libelli adjecta, ſed a ſequentibus librariis, cum ſententiam nullam ſcabræ orationi ſubjectam viderent, ſive caſu, ſive conſulto, interpoſita eſt. Ceterum non ſemel hoc ineptiſſimo homini accidiſſe videmus, ut ejuſdem generis lepidos floſculos, una cum ceteris bonæ frugis rebus e Plutarcho ſuo corraſos, alieniſſimo loco ſpargeret,

Digitized by Google

Evolvamus p. 88. l. 27. Ibi de ſingulari reverentia ac ſtudio militum in Antonium diſſerens, *Hujus autem rei*, ait, *plures erant cauſæ*, QUEMADMODUM SUPRA COMMEMORAVIMUS: (ὡς προειρήκαμεν·) *nobilitas*, *eloquentia*, *ſimplicitas*, *crebra largaque munificentia* &c. Quid vero? *Appianus* nobis hoc ſcripſerit? At *ubi* tandem cauſas illas ſtudii militum in Antonium Appianus *ſupra commemoravit?* Certe in hac Parthica hiſtoria nuſquam. Imo ne in Libris quidem bellorum Civilium, ubi copioſe ſatis res Antonii eſt perſecutus, locum ullum qui hunc referri poſſit reperio: quin potius in eiſdem libris (Civ. III. 43 ſq.) nullam rem minus in Antonio, quam munificentiam largitatemque aut comitatem in milites, video laudatam. Nimirum apud *Plutarchum* quidem recte & ſuo loco ſtabant illa verba ὡς προειρήκαμεν, & referebantur ad ea, quæ apud eumdem Scriptorem in ſuperiori parte vitæ Antonii pag. 917. leguntur: ſed in hoc libello, Appiani præſertim nomen mentiente, non erat ſane his locus.

7. Sed tædet hæc perſequi ulterius: ac video, me vel ſic in hac diſputatione longius, quam vel initio conſtitueram, vel neceſſe omnino fuerat, eſſe provectum. Ceterum ita plane mihi perſuaſum eſt: niſi rationibus eis, quas collegi, evictum exploratumque habuerimus, *temere prorſus Appiano tributam eſſe Parthicam iſtam Hiſtoriam*, & *quam longiſſime remotum fuiſſe nobiliſſimum Scriptorem a putidæ hujus compilationis flagitio*; valere jubeamus neceſſe eſt omnem eam partem criticæ artis, quæ in diſcernendis ſcriptis ψευδωνύμοις & ὑποβολιμαίοις a germanis auctorum monumentis verſatur. — Quod vero *Grammaticus San-Germanenſis* hunc ipſum libellum, qui ad noſtram uſque ætatem pro Appiani Parthica Hiſtoria vulgo habitus eſt, ad eumdem auctorem retulerit; (vid. Spicileg. Fragm. ex App. pag. 17, 43 ſq. & in eum loc. Adnot.) ex eo, quemadmodum ad eumdem locum jam monui, nil aliud efficitur, niſi ut intelligamus, *compilationem iſtam jam ante decimum poſt C. N. Seculum eſſe confectam*, *nominique Scriptoris noſtri ſuppoſitam.* Quod eo minus nobis mirum debet videri, quoniam ſimillimum furtum ex eodem

Plutarcho eadem temeritate in Dionis Caſſii opera pariter ante decimum Seculum relatum fuiſſe conſtat: de quo conſulendus, quem ſupra jam laudavi, Reimarus in Præf. ad Dionem §. 12-14. Simul vero intelligitur, *veram Appiani Parthicam Hiſtoriam*, ſi modo umquam in lucem edita ab Appiano eſt, jam ante idem decimum ſeculum ex oculis hominum evanuiſſe. Mihi vero, tametſi plus ſemel promiſſam eſſe a Scriptore noſtro Hiſtoriam illam video, (cf. Adnotat. noſtr. ad Teſtimon. Photii pag. 6, 45 ſq.) tamen interdum viſum eſt, *dubitari haud immerito poſſe, an umquam re ipſa ab eo perfectus ille Liber & cum ceteris Romanar. Hiſtoriar. libris editus fuerit?* Certe quum non in Syriaca modo Hiſt. p. 613, 99. verum etiam in Civilium Bell. Libris, qui ex poſtremis ſunt totius operis, (Civ. II. 197, 90. & Civ. V. 798, 46.) de Parthica illa Hiſtoria non tamquam *jam perſcripta*, ſed tamquam *futura* atque *olim edenda* loquatur; per ipſum quidem Appianum dubitare licebit, umquam ne prodierit ille, quem edere utique conſtituerat, liber. Et quoniam Hiſtoriam Romanam per ſingulas *imperii Romani provincias* deſcribendam Appianus ſuſceperat, Parthia autem numquam provinciarum numero fuit adſcripta, videri poterant res Parthicæ quodammodo extra inſtituti illius rationem & ultra terminos operi circumſcriptos poſitæ: quare ad calcem totius Operis ac velut in ſeparatum quemdam Librum forſan Parthicam illam Hiſtoriam ſervaverat Appianus, quo libro fortaſſe quidquid rerum Romanis fuerat cum Parthis uſque ad Trajani Parthicas victorias, adjunctis his ipſis, conſtituerat comprehendere. Ac multa deinde, præſertim cum ætate jam provectior videatur fuiſſe, quum totum hoc opus Romanarum Hiſtor. edere adgrederetur, potuerunt incidere, quæ, quo minus omnia, quæ inſtituerat, abſolveret, obſtiterint. Ut autem de hoc potiſſimum Libro, *abſolutus ne ab Appiano & editus umquam fuerit*, dubitemus, haud improbabilis cauſa hæc videri poteſt, quod, quum decimo ſeculo ac fortaſſe etiam Zonaræ adhuc ætate ceteri omnes Appiani libri ad Roman. Hiſt. pertinentes adhuc ſupereſſent, (quemadmodum ex Teſtimoniis

Digitized by Google

a nobis collectis & ex Grammatico Sangerm. colligi poteſt,) mirum videri utique debeat, qui factum ſit, ut unus hic liber ex omnibus evanuiſſet. Neque vero dubitationem eam, quam dico, tollit *Photii* teſtimonium, qui Parthicam Hiſtoriam in Librorum numero ab Appiano editorum retulit. Fieri enim poteſt, ut jam ante Photii ætatem ſpuria hæc Parthica Hiſtoria, quam etiam nunc habemus, exſtiterit & inter Appiani opera temere fuerit relata. Ac videtur idem ille Appiani nomen mentiens libellus ei exemplari Hiſtoriarum Appiani, quo Photius uſus eſt, fuiſſe inſertus: qui libellus quum & proxime poſt Syriacam Hiſtoriam eſſet collocatus, & ab his verbis inciperet, *Μετὰ δὲ τοὺς ἐκ Πομπ. Συρίας ἄρχειν ᾑρημένους*, quæ verba ſignificare videbantur, eſſe hunc librum veluti continuationem aut adpendicem Syriaci Libri; facile inde fieri potuiſſe intelligitur, ut Photius (a quo non omnes eos Libros, quos in recenſu operis Appianei nominavit, diligenter inſpectos nedum perlectos fuiſſe, ſupra monuimus, in Adnot. ad Teſtim. Phot. p. 6, 45 ſq. & p. 6, 51 ſqq.) Parthicam Hiſtoriam ſimul cum Syriaca pro uno Libro numeraret, contra quam ipſe Appianus, ut ad p. 6, 45 ſq. oſtendimus, voluerat.

INDEX

RERUM ET PERSONARUM.

Signorun explicatio. Pr. *denotat Præfationem Appiani.* R. *Librum de Regibus Romanorum.* It *librum de rebus Italicis.* Sa. *de rebus Samniticis.* G. *hiſtoriam Gallicam.* Si. *hiſtoriam Siculam & reliquarum Inſularum.* H. *Hiſpanienſem.* A. *Annibalicam.* Pu. *Punicam.* Nu *fragmenta de Rebus Numidicis.* Sy *Syriacam.* Mi. *Mithridaticam.* Il. *Illyricam.* C. I. C. II. C. III. &c. *Civilium Bellorum librum I II. III. &c.* Numeri *omnibus iſtis ſignis adjecti* Capita *cujuſque Libri indicant: litera* n. *vero paſſim addita ſignificat, de eadem re in* Adnotationibus Vol. III. *eſſe diſputatum.* Pa. *Parthicam notat hiſtoriam; & huic ſigno adjectus numerus ad Paginam refertur.*

Abacænini, an ponendi pro Palæſtenis? C. v. 117. n.
Abala portus. C. v. 112. n. & ad C. iv. p. 640, 66.
Aborigines. R. i. 1.
Abrupolis, amicus Rom. Ma. ix. 1. n. & 3.
Abydus. Sy. 28. Mi. 56. C. iv. 82. 87. munitur ab Antiocho. Sy. 21. oppugnatur a Liv. 23.
Academia. Mi. 30.
Acarnanes, inter auxil. Cæſaris. C. ii. 70.
Acarnania, Ma. ix. 2. Mi. 95. invaditur ab Antiocho. Sy. 16.
Acerrarum ſenatus in puteos conjectus Pu. 63. n.
Acerras obſidet Pap. C. i. 42. 45.
Achæi ad Romanos deficiunt a Philippo. Ma. v. obſident Corinthum cum L. Quintio. ib. auxilia mittunt Eumeni. Sy. 26. & Romanis adv. Antiochum. Syr. 31. deficiunt ad Mithridat. Mi. 29. 69.
Achæi Scythici, reliquiæ Græcorum a Troja. Mi. 67. 102. fruſtra invaduntur a Mithrid. 67. eidem auxilia mittunt. 69. eidem obſiſtentes fugantur. 102. oderunt Græcos ib. a Pomp. in triumpho traducuntur. 116.
Achæorum portus. Sy. 23. Mi. 77. C. v. 137 ſq.
Achaja: ex ea triumphat Mummius. Pu. 135.
Achaja, opp. Syriæ. Sy. 57. Parthiæ. ib.
Achaica hiſt. Appiani. Adnot. Vol. iii. p. 889 ſq.
Achillas. C. ii. 84. 90. 101.
Achillei vid. Enchelees.
Achillis preces. It. viii. 2. n. ad Thetidem verba. C. iii. 13.
Acholla, opp. Africæ. Pu. 94.
Acies, Annibalis. A. 7. 20. Pu. 40. Antiochi & Domitii. Sy. 18. 31 ſq. Cæſaris & Pompeji. C. ii. 75 ſq. Scipionis Afr. Pu. 41. Varronis & Æmil. adv. Annib. A. 19.
Acilius proſcriptus. C. iv. 39. An M'. Aquilius Craſſus? n. ad C. iii. p. 523, 82.

L. Acilius, Æſernia ſervi habitu profugit. C. I. 41.
M'. Acilius Glabrio, imp. Rom. in Græcia, adv. Antiochum. Sy. 17-21.
M'. Acilius Glabrio, Procoſ. Aſiæ. Mi. 90. n.
Acta Antonii præterita & futura S. C adprobantur. C. V. 75. Cæſaris S. C. rata habentur. C. V. 135. diſſenſionum præteritarum cremat Cæſar Octav. C. V. 132. actorum Cæſaris commentarii in ædes Antonii deferuntur. C. II. 125. actorum rationem a quovis magiſtratu poſcere lege permittit Pompejus. 23.
Actium. C. I. 5. 6. C. IV. 38. 42. 49. 50. 51.
Adana, opp. Ciliciæ. Mi. 96.
Adoleſcens inſultat Syllæ. C. I. 104.
Adoptati nomen patris adoptivi adſumere ſolent. C. III. 11.
Adoptio, coram Prætore. C. III. 14. lege Curiata. 94. Octavii a C. Cæſare. C. II. 143. III. 11. 14. 94.
Adorat Pompejum Tigran. Mi. 104.
Adramytteni ſævi in hoſpites Italos. Mi. 23.
Adrianus, Italica opp. Hiſp. oriundus. H. 38. diruit Hieroſolyma. Sy. 50. Proconſules per Italiam denuo conſtituit. C. I. 38. reſtituit Cn. Pompeji monumentum. II. 86.
Adrianus, vid. Fabius Adr.
Adriaticum mare, media bruma tranquillum Cæſari. C. II. 150. 54. Græcis Jonius ſinus. Pu. 423, 66. n. Præf. 4. 50. n. in medio Adriatico ſinu Scodra opp. C. V. 65.
Adrumetum. Pu. 33. 47. 94. C. II. 95.
Æacus. C. II. 151.
Æculanum, opp. a Sylla captum. C. I. 51.
Ædes, vid. Templum.
Ædicula Romanor. & Maſſilienſ. in templo Delph. It. VIII. 1. n.
Ædilis Critonius. C. III. 28. factus Annalis in merced. proditi patris. IV. 18. Oppius ob pietatem in patrem. 41.
Ædilitatem petens Scipio, Conſul creatur. Pu. 112.
Ædui infeſtantur ab Ariov. G. XVI.
Æetæ vellus aureum. Mi. 103.
Ægeſtus, fil. Numit. R. I. 2.
Ægeum mare. Pr. 2. n. 3.
Ægina. C. V. 7.
Ægrotos deſerunt Romani. H. 82. Pa. 55.
Ægyptiaca hiſtoria Appiani. Mi. 114. C. I. 6. II. 90. V. 1. Conſ. Adnotat. Vol. III. p. 892-895. ex Ægyptiis multa percontatur Cæſar. II. 154.
Ægyptus ab Aſia arenis dividitur. Mi. 121. omnibus poſt Alex. regnis diuturnius & florentius. Civ. I. 5. Pr. 10. a Cæſare ordinata. C. I. 4. II. 90. ab Auguſto ſubjugata. Mi. 121. *Il.* 30. C. I. 5. fame adflicta. C. IV. 61. 63. 108. Ægyptiacum bellum libris Sibyll. vetitum. Sy. 51. Mi. 114. Pa. 22. de Ægypto triumphat Cæſar. C. II. 101.
Æmilia via. C. III. 66. n.

Digitized by Google

Æmilianus, v. Fabius Max. Æm.
Æmilius, proſcriptum ſe eſſe ignarus, cæditur. C. IV. 27.
. Æmilius, de percuſſorib. Cæſ. atrum fert calculum, decurio Peruſinus ſervatur a Cæſ. Oct. C. V. 48. n.
. Æmilius *Barbula*, mittitur adv. Tarentinos. Sa. VII. 3. n.
M. Æmilius Lepidus Coſ. injuſtum bellum infert Vaccæis, H. 80 ſqq. pecunia multatur. 83. n.
M. Æmilius Lepidus, Norbam proditione capit. C. I. 94. Conſul adverſatur partibus Syllanis. 105. pugna victus a Catulo, perit tabe. 107.
M. Æmilius Lepidus, Romæ præfectus a Cæſare. C. II. 41. rurſus ab Octavian. V. 29. Hiſpaniæ præf. a Cæſ. II. 48. eam regit per amicos. 107. Magiſter equit. Cæſaris. ib. & 115. necem Cæſaris ulciſci cupit. 118. 124. 130 ſq. Pontificatum max. ei defert populus. 132. jubetur bellum inferre Antonio. III. 74. cum Antonio ſe conjungit. 83 ſq. hoſtis a ſenatu judicatus, rurſus recipitur in gratiam. 96. Triumvir. IV. 2 ſqq. 1. 5. ſortitur Galliam veterem & Hiſpaniam. IV. 3. conſul deſignatus. ib. triumphat de Hiſpan. IV. 31. ob proditionis ſuſpic. adimuntur ei provinciæ. V. 3. Africam loco ademtarum accipit. 12. 53. 65. Siciliam invadit cum Cæſ. Octav. V. 97. oppugnat Lilybæum. 98. ejus claſſis cladem accipit a Papia, Pompeji legato. 104. Meſſanam cum Octav. obſidet. 117. Siciliam ſibi retenturus, 122 ſq. deſeritur a militibus. 124 ſq. imperio privatus Romam mittitur. 126. necari eum non vult Octav. 131. ſupplex adſtat tribunali Balbini conſulis. IV. 50. homo ſegnis. III. 84. V. 124. Lepidi uxor. IV. 50. Ejus frater, vid. *L. Æmil.* Paulus.
M. Æmilius Lepidus, fil. Triumviri, obſes Bruto & Caſſio miſſus. C. II. 142. ei Antonius elocare vult filiam ſuam. V. 93. conſpirationis adv. Octav. arguitur. IV. 50.
Æmil. Lepidus, Murco & Ahenob. ſe jungit. C. V. 2. n.
Æmilius Mamercus, [ni potius, *Marcius Rutilus.*] Sa. I. 1. n.
L. Æmilius Papus, [non Paulus.] G. I. 2. n.
L. Æmilius Paulus, bellaverat cum Illyriis. A. 17. (res, tacito imperatoris nomine, narratur *Il.* 8.) Coſ. mora Annibalem conficiendum cenſet. A. 18. præeſt media acie in pugna Cannenſi. 19. cadit. 24.
L. Æmilius Paulus, capit Perſeum. H. 65. Sy. 29. Ma. XVII. urbes 72 una hora diripit. *Il.* 9. oratio ad pop. de rebus a ſe geſtis. Ma. XVII. mors. ib. ex 4 filiis duos in adoptionem dedit, (ibid.) Scipionem, Pu. 101. Sy. 29. n. & Fabium Max. H. 65.
L. Æmilius Paulus, Coſ. corruptus a Cæſare ædificat Baſilicam. C. II. 26. gladium tradit Pompejo adv. Cæſar. 31.

Digitized by Google

L. *Æmilius* Paulus, frater M. Lepidi Triumviri, proſcriptus. C. IV. 12. fugit ad Brutum, dein Miletum ſe confert. 37. An hujus filius, Lepidus, Civ. V. 2. n. ?
L. Æmilius Regillus, claſſi præf. adv. Antiochum. Sy. 26. vincit pugn. nav. ad Myonneſ. 27.
Ænaria inſ. olim Pithecuſæ. C. V. 69. 71.
Æneas. R. I. 1. Pater Ili & Juliæ gentis. C. II. 68. patrem humeris geſtat. C. IV. 41.
Æneas Silvius. R. I. 2.
Ænobarbus, vid. Domit. Ahenob.
Ænus, opp. Thrac. C. IV. 87 ſq. 101.
Æoles, ab Antiocho bello petiti. Sy. 1. adſueti parere Aſiæ regibus. 12. a Cæſare in gratiam excepti. C. II. 89.
Æoliæ inſulæ. C. V. 105.
Æolis. Sy. 23. 25.
Æqui, opp. Ital. A. 39.
Ærarii clauſtra Cæſar effregit. C. II. 41.
Æs alienum, cauſa ſeditionis. Sa. I. 2. C. I. 54. ingens Cæſar contraxit. C. II. 1. 8. ob æs alienum in ſervitutem abductus ſenex. It. IX.
Æſculapii templum Carth. ditiſſimum. Pu. 130. Pergami. Mi. 23. 60. verbenas Æſculapii præferunt ſupplices Pœni. Pu. 130.
Æſepus fl. Mi. 76.
Æſernia. C. I. 41. 51.
Æſis fl. C. I. 87.
Æſopi ſapientia. Pa. 67.
Æſquilinum forum, & Æſquil. porta. C. I. 58. n.
Æſtu maris trajicitur in Britanniam. H. I. G. I. 5. æſtus maris in freto Siculo. C. IV. 85. V. 89.
Æthiopia orientalis. Pr. I. 9. Nu. IV. occident. Nu. IV. Æthiopiæ æſtus ardens. Pu. 71. Æthiops Bruto occurrens. C. IV. 134.
Ætnæ fremitus. C. V. 117. profluvium ignis. 114.
Ætoli, ſocii Rom. bellantes cum Philippo. Ma. II. 1. pacem faciunt. 2. de Philip. queruntur apud Rom. & eorum ſocietatem rurſus ambiunt. III. VI. Flaminium calumniant. VII.
Ætolos juvat Perſeus. IX. 1. 3. eis fugæ culpam falſo tribuit Craſſ. X. Antiochum in Græciam vocant. Sy. 12. Thermopylas occupant. 18. a Manio debellantur, & pacem petunt. 21. auxilia Cæſaris. C. II. 70.
Afranius, dux Italorum bell. ſoc. vide Lafrenius.
Afranius, Pompeji leg. in Hiſp. pugnat cum Cæſare. C. II. 42. Cæſari Hiſpan. cedit. 43. ejus ſalubre conſilium rejicit Pompejus. 65. adeſt pugnæ Pharſalicæ. 76. cum L. Scipione, victo a Cæſare, profugit ex Africa. 97.
Afri, a Pœnis deficiunt. Si. II. 3. H. 4. Pu. 5. fame domantur. Pu. 5. Romanis ſeſe dedentes non recipiuntur. ib.
Africa, vetus & nova. Civ. IV. 53. & n. ad C. III. p. 530, 95. novam Cæſar imperio Rom. adjecit. IV. 53. veteri præeſt

Cornific. III. 85. IV. 36. novæ Sextius. IV. 53. Africæ reguli inter ſe bella gerunt. 54. In Afric. provincia bella civilia: Attii Vari cum Curione. C. II. 44 ſq. Sextii cum Cornificio. IV. 53. n. - 56. Sextii cum Fangone. V. 26.
Africanum bellum Cæſar. C. II. 95 ſqq.
Agamemnon vocatur Pompejus. C. II. 67.
Agari, Scythæ, medici Mithridatis. Mi. 88.
Agathocles tyrann. Syracuſ. Sa. XI. 1. Hipponis Diarrhyti conditor. Pu. 110. Agathoclis turris. Pu. 14.
Agathocles, Lyſimachi fil. Sy. 64.
Agaye. Pa. 69.
Agbarus, phylarch. Arabs. Pa. 34 ſqq.
Agema Macedonicum. Sy. 32. n.
Ager bello partus, quo pacto diſtributus. C. I. 7. negligenter dimenſus. 18. agrum Campanum patribus trium libberorum dividit Cæſar. II. 10.
Ageſilai exped. in Aſiam. Pr. 8. n.
Agger in mari exſtructus a Scipione ad Carthrag. Pu. 121. a Caſſio ad Laodiceam. C. IV. 60. aggeres Puteolani. V. 72.
Agraria Lex, *Licinia*. C. I. 8. inſtaurata a Ti. Graccho. 9 ſqq. 13 ſqq. Boria vel Thoria, & aliæ. 27. Apuleji. 29.
Agrianes. Il. 14.
Agrippa rex Albæ, ex majoribus Romuli. R. I. 1.
Agrippa. C. IV. 49. legatus Cæſ. Octaviani. Il. 20. Octav. amiciſſimus. Civ. V. 31. L. Antonium includit Peruſiæ. 32. Antonianos duces obſidet. 33. 35. Planci legiones ad ſe trahit. 50. ab Octav. contra Anton. in Auſoniam miſſus. 57 ſq. Aquitanos vincit. 92. claſſi Octav. præficitur adv. S. Pompejum. 96. vincit Pompeji claſſem ad Mylas. 105 - 108. oppida quædam Siciliæ capit. 109. Tyndaridem capit. ib. & 116. navali prælio S. Pompejum debellat. 118 ſqq. Meſſanam obſidet cum Lepid. 122.
Agron, rex Illyriorum. Il. 7.
Ahenobarbus, vid. Domit. Ahen.
Ajax Telamonius. C. II. 81. n.
Alba in Æquis, col. Rom. A. 39. n. incolæ, Albenſes. ib. Adde C. III. 45. 47. V. 30.
Alba ab Aſcanio condita. R. I. 2. metropolis Romanorum A. 39. Pu. 89. incolæ Albani. A. 39.
Albanus mons. Sa. I. 2. C. I. 69. lacus. It. VIII. 1. Albanus ager. C. I. 92. n.
Albani Aſiat. Mi. 103. Pa. 74 ſq. victi a Pompejo. Mi. 114. & in triumpho traducti. 116 ſq.
P. Albinovanus, cum Mario hoſtis reip. judicatur. C. I. 60. fugit ad Hiempſalem. 62. interemtis Carbonianis ducibus ad Syllam fugit. 91.
Albinus, perit bello ſoc. C. I. 93. n.
Albinus, vid. D. Brutus.
A. Albinus, Siciliæ præf. a Cæſ. C. II. 48.
Alcetas præf. Cariæ. Sy. 52.
Alexander M. condit Alexandriam. Pr. 1. ſub eo fulguris inſtar ſplendet imp. Maced. Pr.

10. imperatorum ſummus judicatur ab Annib. Sy. 10. ejus phalanx. Sy. 19. 32. tot regionibus, quot adiit, imperavit. 52. diadema ejus vento ablatum. 56. Lyſimachum ſaucium ſuo diademate obligat. 64. Cappadociam an attigerit, diſſentiunt ſcriptores. Mi. 8. Amiſum libertate donat. Mi. 8. 83. graviter ſaucius, monſtrat ſe militibus. 89. Agrianum auxiliis utitur. *Il.* 14. oppugnat Xanthum. C. IV. 8. Alexander & Cæſar inter ſe collati. C. II. 149 ſqq. Alexandri frater Aridæus, & duo filii. Sy. 52. 54. ejus diverſorio utitur Mithridates. Mi. 20. ejus chlamyde amictus triumphat Pompejus. Mi. 117.

Alexander, princ. Ætolor. Ma. VII. 1.

Alexander, Megalopolit. Sy. 13.

Alexander, f. Lyſimachi, fugit ad Seleucum. Sy. 64.

Alexander Nothus, in Seleucidarum famil. ſe ingerit. Sy. 67. ejus uxor, fil. Ptolemæi. 68.

Alexander, fil. Alex. Nothi. Sy. 68. n.

Alexander, miſſus a Mithrid. ad tollendum Nicomed. Mi. 57. Paphlago, dux Mithrid. a Lucullo captus. 76 ſq.

Alexander, fil. Alexandri r. Ægypti, ab avia Cleopatra in Coo relictus, educatur a Mithridate. Mi. 23. n. a Sylla in regnum Ægypti reſtitutus, necatur Alexandriæ. C. I. 102.

Alexander, Prytanis Rhod. C. IV. 66. vincitur a Caſſio. 71.

Alexander Antiochen. Pa. 93. 96.

Alexandreſchata, opp. Scyth. Sy. 57.

Aleyandria Ægypti. Pr. 1. n. Sy. 66. C. II. 89. V. 8. 52. 133. Pa. 100. Alexandrinis bellum infert Gabinius. Sy. 51. C. V. 8. 10. Pa. 21. Alexandrinum bellum Cæſaris. C. II. 89 ſq. Alexandrini ſacerdotes phæcaſio utuntur. C. V. 11.

Alexandria ad Granic. Sy. 29.

Alexandropolis, opp. Ind. Sy. 57.

Allienus, legiones ex Ægypto ductas cogitur Caſſio tradere. C. III. 78. IV. 59.

Allobroges vincit Cæſar. G. I. 4. eis bellum infert Domitius. XII. Allobrogum legati indices conjurationis Catilinæ. C. II. 4.

Alor fl. an potius Apſus? C. II. 56. n.

Alpes. G. XIII. A. 8. M. 102. C. I. 117. II. 26. 32. III. 72. V. 20. 51. Alpes tranſit Annibal. H. 13. A. 4. Aſdrubal. A. 52. Cn. Pompejus. C. I. 109. Antonius. III. 83. Alpium radices. *Il.* 1. ſummarum Alpium incolas perdomat Cæſ. Octav. *Il* 15 ſqq.

Amaſtris, opp. Ponti. Mi. 11 ſq. capitur a Lucullo. 82. n.

Amatius, Pſeudomar. C. III. 2. n. 3. 36.

Amazones. Mi. 103. Amazonum regio. 69. in Amazonas expeditio Herculis. 83.

Ambitus damnati lege Pompeja. C. II. 23 ſq.

Ambo, dux Arevacorum. H. 46.

Ambracia. Sy. 17. Ma. II. 1.

Amici

Digitized by Google

Amici pop. Rom. quinam adpellati. Gall. XIII. n.
Amicorum ala in acie Antiochi. Syr. 32. amic. turma Scipionis. H. 84.
Amilcar Barcas, pater Annibalis, ſocer Aſdrubalis. A. 2. n. imperator Pœnorum in Sicilia. Sic. II. 3. H. 4. A. 2. cauſa belli Afrorum cum Pœnis. ib. imp. Carthag. adv. Numidas. H. 4. A. 2. in Hiſpania. H. 5. A. 2.
Amilcar, claſſi Carthag. præfectus. Pu. 24. 25. 30.
Amilcar Samnis, princeps factionis popularis. Pu. 68. Guluſſam ex inſidiis adoritur 70.
Amiſus, opp. Ponti. Mi. 78. 120. Atticæ originis; ab Alexandro libertate donata. 8. 83. Ponticis rurſus Regibus ſubjecta. 83. a Lucullo oppugnata. 78. civibus profugis reſtituta. 83. a Pharnace direpta. C. II. 91.
Amnius fl. Mi. 18. n.
Amphilochicum Argos. Sy. 63.
Amphipolis, Syriæ. Sy. 57. Macedoniæ. C. IV. 104 ſq.
Amulius, frater Numit. R. I. 2.
Amynander, r. Athamanum, bellum Philippi cum Ætolis & Rom. componere tentat. Ma. II. I. queritur de Philippo. VI. ejus regnum adminiſtrat Philippus, uxoris Apamæ frater. Sy. 13. ſocietatem init cum Antiocho. ib. regno ejectus a Philippo Maced. fugit Ambraciam. 17.
Amyntas, pater Philippi, r. Maced. Pr. 8. 10. C. IV. 102.
Amyntas, rex Piſidarum ab Antonio conſtitutus. C. V. 75. a Furnio in auxil. vocatur adv. S. Pompejum. 137. 140. ei ſe dedit Pompejus. 142.
Anagnia, opp. Sa. X. 3.
Q. Ancharius a Mario confoditur. C. I. 73. ejus caput pro roſtris ſuſpenſum. ib.
Anchiſes. R. I. 1. C. II. 151.
Anconam legiones duæ in col. deducuntur. C. V. 23.
Ancoram, ſecuritatis ſymbolum, in anulo geſtat Seleuc. Sy. 56.
Ancus Hoſtilius? R. II. n.
Ancus Marcius. R II.
Anda, opp. Afr. Pu. 24.
Andriaca, navale Myrenſium. C. IV. 82.
Andriſcus, Pſeudophilippus. Pu. 135.
Androcottus, vid. Sandroc.
Andromachus, perfidus viæ dux. Pa. 59.
Andronicus, miſſus a Perſeo ad pecun. in mare projiciend. & naves incendend. Ma. XIV. ab eodem necatus. ib.
Andronicus, legatus Attali ad Rom. conſpirat cum Nicomede. Mi. 4. ſq.
Andrum inſ. Rhodiis donat Antonius, & mox rurſus adimit. C. V. 7.
Anicius, Genthium victum vinctumque Rom. abducit. *Il.* 9.
Anio fl. A. 38 ſq.
Annales Cl. Quadrigarii. G. I. 3. n. Tanuſii Gemini. XVIII. n.
Annalis, vid. *L. Villius* Annal.
Annibal, Amilcaris Barcæ fil. Aſdrubalis adfinis & legatus. H. 6. imperator Carth. in Hiſp. H. 8. A. 3. æternum odium in Rom. jurat. H. 9. A. 3. bellum

Saguntinis infert. H. 10 ſq. A. 3. expugnat Saguntum. H. 12. Alpes ſuperat. H. 13. A. 4. fugato P. Scipione, Padum tranſit. A. 5. ad Trebiam rurſus vincit Scipionem & Sempronium. 7. ad Traſimen. lacum cædit Flaminium. 10. ad Pleſtinam palud. cædit Centenium. 11. inferior diſcedit ex prælio cum Minucio magiſt. equit. Fabii. 12. anguſtiis a Fabio incluſus, aſtu evadit. 14. ſupplem. a Pœnis fruſtra petit. 16. Aſdrubalem fr. ex Hiſp. vocat. ib. pugna Cannenſis. 19-24. Petelia opp. ægre potitur. 29. res ejus labare incipiunt. 30. cum Philippo Mac. fœdus init. Ma. 1. Daſii, Arpini, uxorem & liberos comburit. A. 31. Tarent. proditione capit. 32. Gracchi virtutem admiratur. 35. Capua Romam ducit. 38. urbem cominus ſpeculatus, revertitur Capuam. 40. amoribus ſe dedit. 43. judex inter Daſium & Blatium. 45 ſq. cædit Fulvium procoſ. 48. laudat & cavillatur Marcellum. 50. ſocios vexat. 54. 57 ſq. Italia per XVI annos vaſtata (A. 1. Pu. 2.) invitus excedit, 60. & Adrumetum navigat. Pu. 33. Pœnis pacis auctor eſt. Pu. 37. colloquium cum Scipione de pace. 39. prælio vincitur a Scipione. 40 ſqq. fuga Adrumetum pervenit, ubi rurſus arma parat. 47. tamen iterum pacem ſuis ſuadet. 55. Domo profugus ad Antiochum venit. Sy. 4. conſilium ejus Antiocho datum de bello adv. Rom. ſpernitur. Sy. 7. 14. Pœnos rurſus ad bellum cum Rom. ſolicitat. 7. colloquium cum Scipione de maximis imperatoribus. 10. obſidetur a Rhodiis. 22. victo Antiocho ad Pruſiam fugit, a quo proditus veneno interit. 11. Italiæ oppida 400 delevit. Pu. 64. 134. fidei datæ & fœderum contemtor. A. 3. 10. 54. 57 ſq. ſtratagemata Annibalis. A. 6. 14. 18. 26. 40. 51. Pu. 33. Annibal a Celtiberis adpellatur Sertorius. G. I. 111.

Annibal Saturnus, al. Paſſer. Pu. 68.

Annibalicam ſuam Hiſt. citat Appian. Pr. 14. H. 14. Pu. 2.

Anno, a Celtiberis Marcio traditur. H. 31.

Anno, ex fratre (an, ex ſorore?) nepos Annibal. in pugna Cannenſi. A. 20.

Anno (neſcio an idem) Peteliam capit. A. 29. n. Tarenti arcem obſidet. 33. Thurium capit. 34. Capuam intrans liberat obſidione. 36. a Capuanis traditur Romanis. 43. ab Annone? in Lucaniam vocatur Annib. 37.

Anno, præf. equitum, captus a Rom. permutatur cum matre Maſiniſſæ. Pu. 14.

Anno Albus. Pu. 108.

Anno, Bomilcaris f. Pu. 24. Hiſpanos in caſtris Scipionis corrumpit. 29. Aſdrubalem calumniatur ad populum. 30. ab Utica repellitur. ib.

Anno Gillas, vid. Banno Tigillas.

Anno Magnus, miſſus contra Nu-

Digitized by Google

mid. H. 4. revocatur domum. 5. legatos Rom. furori plebis eripit. Pu. 34. legatus ad Scipionem. Pu. 49. princeps factionis Rom. 68.
Annonæ præficitur Pompejus. C. II. 18. Brutus & Caſſius. III. 6. IV. 57.
Annulus Marcelli Coſ. A. 51. annulo aureo & ferreo diſtinguuntur tribuni & milites. Pu. 104 n. annulus Seleuci, ancoræ ſigno. Sy. 56. annulo ſignator. Antonii utiturPlancus. C. V. 144.
Annus Rom. ordinatur a Cæſ. C. II. 154.
Antheſterion menſis. C. II. 149.
Anticato Cæſaris. 99.
Anticragus, caſtell. Cilic. Mi. 96.
Antigonus, ſatrapa Phryg & Pamphyliæ, Babyloniam & Syriam ſibi ſubjicit. Sy. 53. Phœniciam & Cœleſyr. Ptolemæo adimit. ib. Ptolemæo repreſſo Rex adpellatur. 54. prælio occiditur a Seleuco. 55. Mithridatem (Ctiſten) occidere ſtatuit. Mi. 9. ejus fil. Demetrius. Sy. 54.
Antiochias 16 condit Seleucus Nic. quarum clariſſ. Antioch. ſub Libano. Sy. 57.
Antiochis, filia Antiochi M. nupta Ariarathi. Sy. 5.
Antiochus, pater Seleuci Nic. Sy. 57.
Antiochus Aſiaticus, fil. Antiochi Pii, in regnum avitum ſe inſinuat, regno a Pompejo ſpoliatur. Sy. 49. 70. Mi. 106. C. V. 10.
Antiochus Commagenus, victus a Pompejo. Mi. 106. 117. in amicitiam ab eod. recipitur, 106. & Seleuciam cum parte Meſopot. accipit. 114. Pompejo auxilia mittit. C. II. 49. oppugnatur a Ventidio. Pa. 73 ſq.
Antioch. Cyzicenus, f. Ant. Sidetis. Sy. 68. fratrem Antiochum Grypum pellit regno. 69. a Seleuco fratris fil. expellitur ipſe. ib.
Antioch. Deus, fil. Ant. Soteris, Deus adpellatur a Mileſiis, veneno ab uxore Laodice necatur. Sy. 65. n. uxores duæ, Laod. & Berenice. ib. filius, Seleucus Callinicus. 66. nepos, Antiochus M. Sy. 1.
Ant. Epiphanes, Antiochi M. fil. Sy. 45. 66. obſes Romæ. 39. ab Eumene & Attalo in regnum deducitur. 45. 66 expeditio in Armeniam & Ægypt. ibid. filius, Antioch. Eupator. 46. 66.
Ant. Eupator. Sy. 46. 47. 66.
Ant. Grypus, f. Demetrii Nic. frater Cyziceni. Sy. 68 ſq.
Antiochus Magnus. Ma. III. IX. 4. fil. Seleuci Callin. Sy. 1. 66. occaſiones belli cum Romanis, & legationes. 2 ſqq. Annibalem recipit. 4. 7. 9. 22. belli initium. 15. movet in Theſſaliam, Chalcide nuptias celebrat. 16. vincitur ad Thermopylas a Manio. 19. rurſus prælio nav. ad Myonneſ. 27. Scipioni captum filium remittit. 29 ſq. vincitur a Domitio ad Sipylum montem. 30 ſqq. pax & fœdus cum Romanis. 38 ſq. filii: Seleucus. 3. 65. Ant. 4. 12. filiæ, Laod. 4. aliæ. 5.

Antiochus, f. Antioch. M. Sy. 4. 12. n.
Ant. Pius, f. Ant. Cyziceni. Sy. 48. 69. Mi. 105. C. v. 10. ejus filius, Ant. Aſiaticus. Sy. 70.
Ant. Sidetes, f. Demetrii Sot. frater Demetrii Nic. pater Antiochi Cyzic. Sy. 68.
Antiochus Soter, fil. Seleuci Nic. Sy. 59. amat novercam Stratonicam & ducit uxorem. 59-61. ſuccedit patri. 65. ei ſuccedit filius Ant. Deus. ib.
Antipater. Sy. 52. Mi. 8. pater Caſſandri. 53. 62.
C. Antipater, legatus Norbani. C. I. 91. n.
P. Antiſtius interficitur Marii juſſu. C. I. 88.
Antiſtius Vetus, vid. Vetus.
Antiſtius a S. Pomp. ad Anton. tranſit. C. V. 139.
Antium. C. I. 69. templum dives. V. 24. n.
Antius proſcriptus, fugit in Sicil. C. IV. 40.
Antius Reſtio, vid. Reſtio.
C. Antonius Coſ. Catilinam debellat. C. II. 7.
C. Antonius, frater M. triumviri, C. III. 14. Illyrico a C. Cæſare præficitur. C. II. 41. victus ab Octavio, Pompeji legato. 47. n. prætor urbanus. III. 14. 23. cum Bruto de Macedonia contendit. 79. IV. 75. a Bruto interficitur. III. 79.
L. Antonius, frater M. triumviri, Conſul. V. 14. infenſus poteſtati triumvirorum, lites movet Cæſari Octaviano. 19 ſqq. Præneſte ſecedit. 21. bellum parat adv. Oct. 24. Italor. in eum favor. 27. incipit bellum, Romanis libertatem promittit, & Imperator a populo ſalutatur. 30 ſq. Peruſiam ſe recipit, ubi obſidetur ab Octaviano. 32 ſqq. fame premitur. 34 ſq. fruſtra erumpere conatur. 36 ſq. legatos de pace mittit ad Octav. 40. ipſe Octavianum adit. 41 ſqq. ab eo recipitur. 48. & Hiſpaniæ præficitur. 54.
M. Antonius Coſ. C. I. 32. orator, interfectus. 72 ſq.
M. Antonius Creticus, pater triumviri. Sic. VI. n.
M. Antonius, fil. præced. juvenis Gabinium Alexandriam ſequitur. C. V. 8. tribunus pl. favet Cæſari. C. II. 33. Italiæ a Cæſare præficitur. 41. magiſter equitum Cæſ. 92. 107. Conſul cum Cæſare, diadema Cæſari imponit. 109. cum Cæſ. interficiendum putant nonnulli. 114. in cæde Cæſaris pro foribus curiæ diſtinetur. 117. necem Cæſ. ulciſci cupit. 118. 124 ſqq. Cæſari per matrem cognatus, orationem funebrem dicit. 143 ſqq. Senatum ſibi conciliat cæde Amatii. C. III. 2 ſq. ſatellitium ſibi adſciſcit permiſſu ſenatus. 4. 5. actis Cæſaris multa in multorum gratiam addit. ib. Macedoniam provinciam ſibi loco Bruti petit & obtinet. 8. juvenem Cæſ. Octavianum parum amice recipit. 14 ſeqq. alit lites Octaviano motas de Cæſaſaris hæreditate. 22. exercitum Macedonicum ad ſe per-

Digitized by Google

tracturus, legem fert de Dictatura abolenda. 24 ſq. Octaviano reconciliatus, Galliam Ciſalp. a pop. ſibi decerni curat. 30. novæ lites cum Octaviano. 31 ſqq. exercitum ex Macedonia Brunduſium traductum parcitate & aſperitate a ſe alienat. 40 ſqq. cohorte prætoria ſtipatus Urbem intrat. 45. ad bellum adv. D. Brutum proficiſcitur, Gallia cedere nolentem. 46. D. Brutum obſidet Mutinæ. 49. agente contra eum Cicerone, hoſtis reip. judicatur. 50-63. pugna cum Panſa Coſ. 67-69. victor, in reditu vincitur ab Hirtio. 70. relicta Mutina Alpes petit. 72. cum eo in gratiam redire per amicos tentat Octavianus. 80. 96. ſuperatis Alpibus, Antonius in caſtra Lepidi recipitur, qui ei cum 7 legionibus ſeſe jungit. 83 ſq. in gratiam recipitur a ſenatu. 96. de ſocietate ineunda, per literas agit cum Octav. ib. ei ſe jungunt Aſinius Pollio, & Plancus, & veteranæ Bruti legiones. 97. perſequitur D. Brutum. ib. ſq.

Triumviratum init cum Octav. & Lepido. Civ. IV. 2 ſqq. urbem ingreſſus Proſcriptionem edit cum collegis. 7 ſqq. in Macedoniam cum Octav. tranſmittit copias. 82. 86. ad Philippos caſtra opponit M. Bruto & Caſſ. 107 ſqq. pugna Philippenſi vincit Caſſium, 110 ſqq. Brutum. 128 ſqq. Aſiam petit collecturus pecunias. C. V. 1. 3. oratio ad Aſiaticos Epheſi habita. 4 ſq. Siſinnæ confirmat regnum Capp. in gratiam Glaphyræ. 7. Cleopatræ amore exardet. 1. 8. ſemper ad amorem flexilis. 76. ex Cleopat. voluntate crudeliter multa facit. 9. Palmyrenos fruſtra bello tentat. ib. Alexandriam ad Cleopatr. proficiſcitur. 10 ſq. Romæ res ejus procurat Manius, & lites Octaviano movet cum Fulvia uxore Anton. & fratre Lucio. 14 ſqq. Alexandria profectus, Athenis Fulviam profugam invenit, & matrem a Pompejo recipit. 52. in ſociet. recepto Athenobarbo, Brunduſium obſidet. 56. S. Pompejum hortatur, ut Italiam invadat. ib. per Cocceium reconciliatur Cæſ. 60-63. mortua Fulvia, ducit Octaviam. 64. 66. cum Cæſ. Octav. denuo provincias partitur. 65. Ventidium adv. Parthos mittit. ib. Cæſarem Romæ periculo vitæ eximit. 68. pax cum S. Pompejo in aggere Puteolano concluſa. 69-73. acta Antonii præterita & fut. rata habentur. 75. plures in Oriente reges conſtituit. ib. adverſus Parthos profecturus, hiemat Athenis cum Octavia. 75 ſq. Athenis Brunduſium advocatur a Cæſare. 78 ſq. Cæſari contra S. Pompejum CXX naves dat. 93-95. prorogato in quinquennium imperio, properat in Syriam ad expedit. Parthicam. 95. ex Parthia redit Alexandriam. 132. cum eo per legatos agit S. Pompejus, e Si-

ciliа profugus. ib. ſqq. rurſus in Armeniam expeditionem facit. 145. Antonii expeditio Parthica. Pa. p. 71 ſqq. Antonius iterum hoſtis a ſenatu judicatus. C. IV. 38. 45. victus ad Actium. C. IV. 42. 49. 51.
Antyllus, interf. a Gracchanis. C. I. 25.
Apama, uxor Seleuci Nic. Sy. 57.
Apama, fil. Alexandri Megal. uxor Amynandri. Sy. 13. n.
Apamea, Bithyniæ. M. 19. 77. Phrygiæ, Celænæ dicta, Sy. 36. 39. Syriæ. Sy. 57. Apameæ tres. ib.
Apenninus m. A. 8. C. I. 117. &c.
Apes, infauſtum omen. C. II. 68. IV. 134. apum examina in hoſtes immiſſa. Mi. 78.
Aphrodiſias Cariæ. C. I. 97. n.
Apex, vid. Flamen.
Apion Ptolemæus, r. Cyren. Mi. 121. C. I. 111.
Apollini, ex Vejenti præda decimas mittunt Rom. It. VIII. 1. ei ſacrum Delium. Sy. 12. ſacrificat Eumenes, Ma. IX. 2. Æmilius Paulus. XVII. Apollinis orac. de Albano lacu. It. VIII. 1. promontorium. Pu. 34. ſtatuam & templ. Carth. diripiunt milites Rom. Pu. 127. 133. ira in Autarienſes & Gallos. Il. 4. coloſſus in capitol. Rom. Il. 30 n. ſtatua Archegeta. C. V. 109. n.
Apollodorus. C. II. 152.
Apollonia. Sy. 17. C. II. 54. 64. III. 9. a Rom. libertate donata. Il. 8.
Apollonia Mœſiæ. Il. 30. n. alia Aſiæ, a Seleuc. Nic. condita. Sy. 57.
Apollonius, Zenodot. tyr. Pa. 27.
Apollophanes, præf. claſſ. S. Pompej. C. V. 84. 105 ſq.
Aponius proſcript. C. IV. 26.
Appia via. C. I 69.
Appianus Alex. de ſe ipſo. Pr. 15. vixit ſub Trajano & Adriano. Pr. 7. n. 9. H. 38. Sy. 50. C. I. 38. II. 86. 90. inſtituti ſui rationem reddit. Pr. 12 ſqq.
Appius proſcript. fugit in Sicil. C IV. 51.
Appius, an Panopio? proſcript. C. IV. 44.
Appius, legatus Cæſ. Octav. C. V. 98.
Appius Claudius, vid. Claudius.
Apſar, amicus Jugurthæ. Nu. IV.
Apſarus fl. Mi. 101.
Apſus fl. non Alor. C. II. 56. n.
Apulejus, latro. H. 68. n.
Apulejus, trib. pl. C. III. 93. proſcriptus. IV. 4.
Apulejus, Bruto copias tradit. III. 63. n. IV. 75. proſcriptus, a Bruto Bithyniam obtinet. IV. 46. n.
Apulejus Saturninus, ſenatu motus, trib. pl. in tertium annum refectus. C. I. 28. 32. lata lege agrar. perit. 29-32.
Apuli, deficiunt a Rom. A. 49. C. I. 39. vincuntur a Metello. C. I. 53.
Luc. *Apuſtius*, præf. claſſ. Ma. III.
Aqua venenata. C. II. 44. Pa. 95. aqua & igne interdic. C. I. 31.
Aquila, vid. Pontius Aq.
Aquila, præcipuum ſignum militare. C. II. 61. aquilæ duæ in

Digitized by Google

caſtris Caſſii. C. IV. 101. pugnant ante prælium Bruti cum Antonio. 128. aquilini pulli ſeptem, omen Marii. C. I. 61.
Aquileja. *Il.* 18. C. III. 97.
M'. Aquilius, pecunia corruptus, Mithridati dat Phrygiam. Mi. 12. n. 57. repetundarum reus. C. I. 22. ejus acta irrita declarat ſenatus. Mi. 57.
M'. Aquilius, fil. præc. legatus Rom. ad reducendos Nicom. & Ariobarz. M. 11. n. belli Mithridat. auctor præcipuus. 17. 21. victus. 19. captus a Mithrid. & infuſo in os auro necatus. 21. 112. An *Manius* legendum pro *Mancinus*? 19. n. ad l. 58 ſq.
M'. Aquilius Craſſus. C. III. 93. n. proſcriptus. 94.
Aquinus, an *Aquinius*? C. II. 119. n.
Aquitani victi ab Agrippa. C. V. 92.
Ara C. Cæſari exſtructa. C. II. 148. III. 2. Philoctetis. Mi. 77. n.
Arabes, camelis inſidentes. Sy. 32. Syriam infeſtant. 51. a Seleuco ſubacti. 55. Nabatæi. Mi. 106. a Pompejo victi. 114. inter auxilia Pompeji. C. II. 71. equites ſagittarii. IV. 88. Arabicas merces tranſvehunt Palmyreni. V. 9. Arabia, pars Rom. imperii. Pr. 9. n. Arabica hiſt. App. vid. Adnot. Vol. III. p. 896.
Arabio, fil. Maſiniſſæ, adjuvat Sextium. C. IV. 54-66. 83.
Arachotæ, a Seleuco ſubacti. Sy. 55.
Aradii. C. IV. 61. V. 9.
Araxes fl. Mi. 103. Pa. 98. 101.
Arcadibus auxilia mittunt Thebani. Sy. 41.
Arcathias, fil. Mithrid. Mi. 17. vincit Nicomedem. 18. ſubigit Macedoniam. 35. 41.
Archegeta, ſtatua Apollon. C. V. 109. n.
Archelaus, dux Mithrid. Mi. 17. prælio vincit Nicomedem. 18. in Græciam mittitur. 27. pleroſque Græciæ pop. ad partes Mithrid. traducit. 28 ſq. obſidetur a Sylla in Piræeo. 30-37. vincitur a Sylla ad Chæroneam. 42-45. rurſus ad Orchomenum. 49. transfugit ad Roman. 64. ejus frater Neoptolemus. 17. filius, Diogenes. 49.
Archelaus, flamen Deæ Comanæ conſtituitur a Pomp. Mi. 114. ejicitur a C. Cæſare. 121.
Archelaus Rhodius, præceptor Caſſii, ad eumdem legatus. C. IV. 67 ſqq.
Archipiratæ. Mi. 92.
Ardea. It. VIII. 3. C. II. 50.
Ardei, Ardiæi, *Vardei. Il.* 3. 10. n.
Areacidæ, pop. Numid. Pu. 33. n.
Aretas, r. Arabum Nabatæorum, debellatus a Pomp. Mi. 106. 117.
Arethuſa, opp. a Sel. Nic. cond. Sy. 57. Pa. 75.
Aretium, vid. Arretium.
Arevaci. H. 45. n. 46. 50. 66. 76. n. 99 ? n.
Arganthonius. H. 2. 63.
Argeadæ Macedones. Sy. 63. n.
Argenteus fl. C. III. 83. n.
Argonautæ. Sy. 63. Mi. 101. 103.
Argos, varia opp. hujus nominis. Sy. 63. n.
Argyraſpides. Sy. 32.

Argyrippa, vid. Arpi.
Ariarathes, præf. Cappad. in crucem actus. Mi. 8.
Ariarathes, r. Cappad. ſocius Romanor. Ma. IX. 2. Antiochidem filiam Antiochi M. ducit uxorem. Sy. 5. Antiocho auxilia mittit. 32. 42.
Ariarath. r. Cappad. ab Olopherne fratre per Demetrium Sot. regno pulſus, jubetur a Romanis ſimul cum fratre regnare. Sy. 49.
Ariarathes, a Mithrao & Bagoa, pulſo Ariobarzane, in regnum Cappad. inducitur, & mox per Rom. rurſus ejicitur. Mi. 10 ſq.
Ariarathes, fil. Mithrid., regnum Cappad. occupat. Mi. 15.
Ariarath. r. Capp. Cn. Pompejo auxilia adducit. C. II. 71. contendit de regno cum Siſinna, rejicitur ab Antonio. C. v. 7.
Aricia, capitur a Mario. C. I. 69.
Aridæus, fr. Alex. M. Sy. 52. 54.
Arietes. Pu. 98. C. IV. 62. teſtudine tecti, Mi. 73 ſq.
Ariminum. A. 14. C. I. 87. 90. V. 33. occupatur a Cinna. C. I. 67. Cæſare. II. 35. Antonio. III. 44 ſq. militibus promittitur a triumviris. IV. 3.
Ariobarzanes, r. Cappad. ſæpius regno pulſus, a Romanis reſtituitur. Sy. 48. Mi. 10 ſq. 15. 57. 60. 64. 105. 114. ei a Mithridate deſpondetur filiola quadriennis. 66. vivus regnum filio tradit. 105. C. I. 103.
Ariobarz. r. Cappad. interfectus a Caſſio. C. IV. 63.
Arioviſtus r. German. G. I. 3. XVI. XVII.
Ariſtander vates. Sy. 64.
Ariſtarchus, Colchis r. datus a Pomp. Mi. 114.
Ariſtides, furti accuſatus. Sy. 41.
Ariſtidis Mileſiaca. Pa. 67.
Ariſtion, Epicuræus, tyrannus Athenienſ. Mi. 28 ſq. oppugnatur a Sylla. 30-38. occiditur. 39.
Ariſto, Tyrius, Annibalis nomine Pœnos ad bellum ſollicitat. Sy. 8. n.
Ariſtobulus, r. Judæorum. Sy. 50. ab eo deficiunt Judæi. Mi. 106. a Pompej. in triumpho traductus necatur. 117. n.
Ariſtonicus, de Aſiæ imperio cum Rom. certat. Mi. 12. 62. C. I. 17.
Ariſtophanis verbis utitur Sylla. C. I. 94. n.
Arma, Romanorum. Gall. I. I. argento ornata in pompis. C. I. 106. traduntur a Pœnis. Pu. 80. ab eis mira induſtria fabricantur. 93.
Armeni, a Pompejo victi. Mi. 114. 116. in exerc. Pomp. C. II. 49. ciſeuphratenſes & tranſeuphr. 71.
Armenia, a Seleuco ſubacta. Sy. 55. major & minor. Pr. 2. Mi. 90. 105. minor in Cappadocia provinc. cenſetur. 105.
Arpi, opp. Dauniæ, conditum a Diomede, Græcis Argyrippa. A. 31. n. Sy. p. 632, 28. n.
Arretium. C. I. 91. n. III. 42.
Arrianus, proſcriptus a fil. ſervatus. IV. 41.
Arſa, opp. Hiſp. H. 70. cf. n. ad p. 184, 20.
Arſaces, Parthus, deſciſcit a regno Seleucidarum. Sy. 65.

Digitized by Google

Arſaces, r. Parth. ſocius Mithrid. Mi. 15.
Arſaces. Pa. 28. 54. Arſacidæ. 68.
Arſinoë, ſoror Cleopatræ necatur ab Antonio. C. v. 9.
Artabazes, r. Armen. Pa. 31. 36. 38. 68. 76. 78. 99.
Artapa, an Artabazes? r. Armen. transeuphrat. C. II. 71. n.
Artaphernes, fil. Mithr. Mi. 108. a Pomp. in triumpho ductus. 117.
Artaxata, regia Tigranis. Mi. 104.
Artaxias, r. Armeniæ. Sy. 45. 66.
Artemidorus, hoſpes C. Cæſaris. C. II. 116.
Artemiſium l. Fanum Dianæ, opp. Sicil. C. v. 116.
Arthetaurus, Illyr. dynaſta. Ma. IX. 1. n.
Artoces, r. Iberorum Aſiatic. Mi. 103. 117.
Aruntius, proſcr. perit cum fil. & ux. C. IV. 21.
Aruntius, proſcr. reſtitutus reip. C. IV. 46. n.
Arupini, fortiſſ. Japydum. *Il.* 16.
Aruſpex, Cæſari lethale peric. prædicit. C. II. 116. 153. aruſpicis prædictio, & mors voluntaria. IV. 4. aruſpices conſuluntur. It. VIII. 1. H. 26. ex Etruria acciti. C. IV. 4. monent Scipionem cavere ab incendio. Pu. 29. Octavio fruſtra prædicunt, nihil mali eum paſſurum. C. I. 71. eorum opera utuntur magiſtratus curiam introeuntes. II. 116.
Arx, Carth. Byrſa, Pu. 1. a Scipione capta. 128 ſq. Athenienſium capta. Mi. 39. Tarenti obſidetur ab Annib. A. 33.
Aſander, vincit Pharnacem. Mi. 120. n.
Aſaſis, præf. eq. Maſiniſſæ, tranſit ad Pœnos. Pu. 70.
Aſcanius. Reg. I. 1.
Aſclepiodotus, conſpirat in Mithrid. Mi. 48.
Aſculum, Apulum. C. I. 52. n. Picenum. C. I. 38. n. 47. 48. n.
Aſdrubal, Amilc. Barcæ gener. H. 4. 6. 8. A. 2.
Aſdrubal, Annibalis frater, ab eo relinquitur in Hiſp. H. 13. A. 4. revocatur in Afr. H. 15. remiſſus in Hiſpan. interficit P. Scipionem. 16. delectus militum habet in Celtiber. 24. 28. A. 52. vocatus ab Annibale, ſuperat Alpes. H. 28. A. 16. 52. victus cadit. A. 52.
Aſdrubal, Giſconis fil. H. 16. 24. n. vincitur a Scipione. 24 ſq. cum Scipione apud Syphacem cœnat. 30. filia Sophoniba, Maſiniſſæ deſponſata, clam patre datur Syphaci. 37. Pu. 10. Maſiniſſam & Scipionem in Africa inſidiis adgreditur. Pu. 10-15. ejus caſtra a Scipione capta, Pu. 21. capitis damnatus, exercitum ſibi uſurpat. 24. revocatus. 36. vitam veneno finit. 38.
Aſdrubal, claſſis præf. mittitur ad accerſendum Annibalem. A. 58. legatos Scipionis adoritur. Pu. 34.
Aſdrubal Hædus, legatos Roman. ſervat. Pu. 34. legatus ad Scipionem. 49 ſqq.
Aſdrubal, Boëtharchus, contra Maſiniſſam ducit. Pu. 70-73. abſens capitis damnatur. 74.

Digitized by Google

revocatus, dux extra urbem creatur. 93. cædit Romanos. 102 ſqq. 126. n. ad urbem ſe recipit, & mox in urbem, ubi oppugnatur a Scip. 114 ſqq. urbe capta, ex arce transfugit ad Scipionem. 130. probris proſcinditur ab uxore, quæ igni ſe committit. 131.

Aſdrubal, Maſiniſſæ nepos, prætor urbis Carth. Pu. 93. perit. 111.

Aſellio præt. interficitur. C. I. 54.

Aſellus, vid. Claudius Aſellus.

Aſia, ab Ægypto arenis dirimitur. Mi. 121. Aſia inferior, magna Peninſula. C. II. 89. n. Pr. 2. n. eadem, Aſia maritima. Sy. 3. 15. Aſia ſuperior. Sy. 12. 15. Aſia cis Taurum. 29. 38. Aſia Pergamena. Mi. 11. 118 Aſia *propria*, provinc. Rom. Mi. 20. 112. C. III. 2. V. 137. Aſiæ gravem cenſum imponit Sylla. Mi. 62. Lucullus. 83. Caſſius. C. IV. 74. Antonius. V. 5 ſq.

Aſiatica hiſtoria Appiani. Civ. II. 92. n. Cf. Adnot. Vol. III. p. 890. Aſiaticarum gentium infirmitas & ignavia. Pr. 9. C. II. 91.

Herius Aſinius, dux Italicorum. C. I. 40.

Aſinius Pollio, Siciliam occupat Cæſaris nomine. C. II. 40. in Afr. infeliciter pugnat. 45 ſq. præeſt in pugna Pharſal. 82. ejus Commentarii de Bell. Civ. ib. & n. adv. S. Pompejum a Cæſare miſſus, C. IV. 84. præeſt Hiſpaniæ. III. 46. jubetur Antonio bellum inferre. 74. jungit ſe Antonio. 97. Conſul. IV. 12. 27. ejus ſocer L. Quintius. ib. ejus geſta in bello L. Antonii cum Cæſ. Octavian. V. 20-23. Ahenobarbum Antonio conciliat. 50. pacis arbiter inter Cæſ. Octav. & Antonium. 64.

Aſino inſidens circumvehitur M'. Aquilius. Mi. 21.

Aſpera Cilicia. Mi. 96.

Aſprenas, trib. pl. C. III. 7.

Aſſyrii. Pr. 9. Pu. 87. Pa. 39. Aſſyriacos agros rigat Euphrates. Sy. 56. C. II. 153.

Aſtacus, opp. Sy. 57.

Aſtapa, opp. H. 33. n.

Aſyla, aurifodinæ. C. IV. 106.

Atabyrius mons. Mi. 26. n.

Atejus, tr. pl. Craſſum diris devovet. C. II. 18. Pa. 24 ſq.

Atejus, legatus Antonii. C. V. 33. 50.

Atella, opp. Campaniæ. A. 48. Atellani. ib.

Ater dies, quo Fabii perierunt. It. VI.

Aterius, proſcriptus. C. IV. 29.

Athamanes. Ma. II. 1. ſocii Antiochi. Sy. 13. a Rom. ejiciuntur e Theſſal. 17. a Philippo ſubiguntur. ib.

Athenæ, obſidentur a Philippo. Ma. III. a Sylla. Mi. 30-38. Athenis cum Octavia hibernat Antonius. C. V. 76.

Athenienſes, imperium ultra mare Jonium prolatum mox amittunt. Pr. 8. Pu. 87. coloniam mittunt Amiſum. Mi. 8. amici Mithridatis. 28. tyrannus Ariſtion. ib. 38. Athenienſibus jus ſuffragiorum adimit Sylla. 38. Athenienſes inter auxilia

Digitized by Google

Pompeji. C. II. 70. tamquam ſacerdotes Cereris legiferæ non violandi. ib. a Cæſare veniam obtinent. 88. Athenienſibus inſulas nonnullas tradit Antonius. v. 7.
.thenion, fugitivus, regnat paucos dies in Sicilia. Mi. 59. n. ſic adpellatur Fimbria. ib.
.thletas Olympicos Rom. transfert Sylla. C. I. 99.
.tilius, bellum geſſerat cum Bojis. A. 5.
.tilius, togam virilem ſumens, proſcriptus. C. IV. 30.
. Atilius, legat. Pompej. bello pirat Mi. 95.
I. Atilius Regulus, captus a Pœnis. Pu. 3. Romam miſſus, revertitur ad ſupplicium. 4. n. Si. II. n.
I. Atilius *Regulus*, Coſ. A. 16. n.
.tilius Serranus, necatus. C. I. 72.
I. Atilius *Serranus*, præf. claſſ. Sy. 22. n. 20.
I. Atilius *Serranus*, vincit Luſitanos. H. 58. n.
.tintani, pop. Illyr. *Il.* 7. 8.
.tlas, m. Mauritan. Nu. IV.
.trapos, callis ad Thermopyl. Sy. 18.
.tratus Ti. Gracchus in foro. C. I. 14.
.tridarum patria. Sy. 63.
.tropatene. Pa 77.
.ttalus, pater Eumenis. Sy. 38. regnum a Philippo vaſtatum. Ma. III.
.ttalus, frater Eumenis. Sy. 5. 36. 45. rex Pergami. Mi. 3. bellum cum Pruſia. ib. ſqq. ejus ope Nicomedes regnum Pruſiæ patris invadit. 6 ſq.
Attalus Philometor, regnum Pergami Romanis per teſt. relinquit. Mi. 62. C V. 4.
Attalus, Paphlagonibus rex datus a Pomp. Mi. 114.
Attella: corrige Atella, quod vide.
Attidius, forte Attius, dux Volſcor. It. v. 5. n.
Attidius, ſenator Rom. exul apud Mithrid. Mi. 90. n.
Attius Varus, legatus Pompeji in Afr. C. II. 44. 87. interfect. 105.
Avaritia Romanor. H. 54. 80. Mi. 21. 56. C. I. 7.
Avarus, legatus Numantinor. ad Scip. H. 95.
Auctores, ab Appiano ſive expreſſe ſive tacite laudati vel citati, quorum quemque vide ſuo loco: Ariſtophanes, Aſinius Pollio, L. Caſſius Hemina, Q. Claudius Quadrigarius, Cœlius Antipater, Demoſthenes, Euripides, Q. Fabius Pictor, Hieronymus Cardianus, Homerus, Juba, C. Julius Cæſar, Libo, Octavianus Cæſar Auguſtus, Pacuvius, Plato, Polybius, Rutilius Rufus, Saluſtius, Sophocles, Tanuſius Geminus, Varro. Conf. Scriptores.
Audaciæ & Pavori ſacrificat Scipio. Pu. 21. Audaciam Annibal præcipuam imperatoris virtutem judicat. Sy. 10.
Avendeatæ Japydes. *Il.* 16. n.
Aventinus m. C. I. 26.
Aventinus Silvius, r. Latin. R. I. 2.
Aves, Scipioni conſpectæ. H. 26. clangorem non edentes, triſte omen Caſſio. IV. 134.
Aufidus fl. A. 16. n.
Augures, vetant colon. ducere

Digitized by Google

Carth. C. I. 24. comitia differunt. 78. Augures: Antonius. III. 7. Cicero fil. IV. 51. S. Pompej. V. 72. n. Cf. Aruſpex.
Augurium malum obnunciat tr. pl. III. 7.
Auguſtus adpellatur Octavianus Cæſar. C I. 5. Cf. Octav. Cæſ.
Aulonia, opp. Brutt. A. 49. n.
Aurei compedes. Mi. 64. aurum & argentum omne Rhodiis aufert Caſſius. C. IV. 73. Patarenſibus Brutus. 81. aurum liquefactum in os Manii infuſum. Mi. 21. auri 9000 libræ inſumuntur in bellum Mithr. 22. auri ramenta velleribus ex rivis collecta. 103. aurum & argentum ſuos habere vetat Spartacus. C. I. 117. aurum nec magni faciunt nec habent Celtiberi. H. 54. auro obruitur Tarpeja. R. III. aurifodinæ ad Philippos. C. IV. 106.
Aurelia Oreſtilla. C. II. 2.
Aurelius, vide Cotta.
Auſonia. C. V. 56. 57. 59.
Auſpicium XII vulturum, Romulo & Octaviano oblatum. C. III. 94. Auſpicia non habent tribuni pl. III. 7.
Autarienſes. *Il.* 3. 4.
Autaricus. *Il.* 2. n.
Autolycus. Mi. 83.
Autronius Pætus, Coſ. *Il.* 28.
Axinium. H. 47. n.

Babylon. Sy. 45. 65. C. II. 153. Pa. 27.
Babylonia. Sy. 53 ſqq. Pa. 92.
Babylonii. Sy. 1.
Bacchi tumulus. C. IV. 106.
Bacchus, eunuchus. Mi. 82. n.
Bactri. Sy. 55. Pa. 24. 76.
Bæbius, præf. Macedoniæ. Sy. 16.
Bæbius, interf. ab Illyriis. *Il.* 13.
C. Bæbius. C. I. 48.
M. Bæbius, trucidatus. C. I. 72.
Bæcor, caſtellum. H. 65.
Bætyca vel *Batica*, an *Bæcula*? H. 24. n. & ad H. p. 183, 10.
Bætis fl. H. 71. n. & ad 187, 75.
Bagoas & Miſthraus. Mi. 10.
Bagrada fl. C. II. 45. n.
Bajæ. C. V. 69.
Balarus portus. C. IV. 85. n. & ad C. V. 857, 35.
L. Sanius Balbinus, proſcr. dein Coſ. C. IV. 50. n.
Balbus proſcr. perit cum fil. 21.
Baleares inſulæ. Pr. 5. funditores. Pu. 40.
Baliſſus fl. Pa. 41.
Bambyce, Hierapolis. Pa. 75.
Banno Tigillas. (al. Anno Gillas.) Pu. 82. n. 83 ſqq.
Barathrum Magnum. Pu. 109.
Barba, legatus Lucull. Mi. 77.
Barbatius, quæſtor Anton. C. V. 31.
Barbula, vid. L. Æmil. *Barb.*
Barbulæ & Marci ſimiles caſus C. IV. 49. n.
Barca, vid. Amilcar Barca.
Baſilica Pauli. C. II. 26.
Baſilidæ Sarmatæ. Mi. 69.
Baſillus, trib. mil. Mi. 50 ſq. Cf. Minucius.
Baſſus, vid. Cæcil. B.
Baſtarnæ. Ma. IX. 1. n. & ad p. 532, 15. Mi. 15. 69. n. 71. *Il.* 4. 22.
Baſtitani. H. 66.
Bathiatæ. *Il.* 16. n. *NB. Nomen* Bathiatas *in verſ. lat. per errorem omiſſum, p.* 851. *col.* 2.

Digitized by Google

lin. 4. *inter* Pertheneatas & Taulantios.
Iebrycia, Bithynia. Mi. 1.
Ielgæ. G. I. 4.
Ielgida, opp. ubi popul. ſenatum cum curia cremat. H. 100. n.
Ielli, pop. Hiſp. 44. n. 50. 63. 66.
Bellinus, præt. a piratis captus. Mi. 93. n.
Bellonæ templum Comanis. Mi. 64. n. 114. n.
Iella: quære quodque ſub ſuo nomine. Plura bella Romanor. eodem tempore. C. I. 111. de Bello deliberare in Capitolio ſolent Romani. Pu. 75.
Ieneventum, Romanis fidum. A. 36. n. 37. militibus promittitur a Triumviris. C. IV. 3.
Ierenice, filia Ptolem. Philad, uxor Antiochi Dei. Sy. 65. n.
Iernice, vel *Berenice*, opp. Mi. 4.
Ierrhœa, opp. Sy. 57.
Ieſſi, pop. *Il.* 16. n.
Ieſtia, in exilium abit. C. I. 37.
. Beſtia, ſocius Catilin. C. II. 3. n.
.. Bibulus, proſcriptus, ad Brutum fugit, poſt cladem Philippenſem ad Antonium tranſit, a quo Syriæ præficitur. C. IV. 38. n. 104. 136. V. 132. & n. ad Syr. 612, 95.
.. (potius M.) Bibulus, Coſ. cum Cæſare. C. II. 9-12. Craſſi in Syria ſucceſſor. Sy. 51. n. C. V. 10. Pa. 22. præfect. claſſis Pomp. C. II. 49. n.
Ieſius, præf. equitum. H. 47. n.
Iithya, præf. equit. Numid. Pu. 111. 114. 120.
Iithyas fl. Mi. 1.
Iithynia, unde nomen. Mi. 1. ejus reges. 2. a Nicomede Romanis per teſtamentum relicta. C. I. 111. occupatur a Mithridate. 71. 112. imperio Rom. adjecta. 118. Bithyniæ & Ponti prætor annuus. 121. prætores: Tillius Cimber. C. III. 2. M. Brutus. 8. Marcius Criſpus. 77. IV. 58. Apulejus. IV. 46. Domit. Ahenob. V. 63.
Bithynicus, vid. Clodius Bithyn. & A. Pompejus Bith.
Bithys, fil. Jovis ex Thrace. Mi. 1.
Bituitus, r. Allobrog. G. XII. 2.
Bituitus, Gallus. Mi. 111.
Blaſtophœnices. H. 56. n.
Blatius, Salapinus. A. 45. n. ſqq.
Blitor, præf. Meſopot. Sy. 53.
Bocchus, rex Maur. prodit Jugurtham Mario. Nu. III. IV.
Bocchus, r. Maur. occupat Cirtam. C. II. 96. expellitur ab Arabione. IV. 54. bellum infert Carinati in Hiſp. C. V. 26.
Bœotia, ſequitur Mithridatem. Mi. 29. deficit ad Romanos. 30. diripitur a Sylla. 51. Bœoti auxil. Pompeji. C. II. 70.
Boëtharchus Carthag. Pu. 68. 70.
Boji, Gallorum ferociſſimi, vincuntur a Sulpicio. Gall. I. 1. bellum cum Bojis circa Padum. A. 5. 8. *Il.* 8.
Bona, profiteri jubentur, qui ultra 400 mill. HS. poſſident, C. IV. 34.
Bonæ Deæ myſteria. Si. VI. n.
Bononia. C. III. 69.
Sp. Borius: an Thorius? C. I. 27. n.
Bos, humanam vocem edit. C. IV. 4. boves ſolis. V. 116. boum ope Annibal evadit. A. 14 ſq. bos atra natando Cyzicum intrat & ad aram conſiſtit.

Digitized by Google

Mi. 75. bos venditus drachma. 78. in bovem mutata Jo. 101.
Boſporus, a Mithrid. ſubactus. Mi. 64. 67. rex Machares, fil. Mithrid. 67. Pharnaces. 113. C. II. 92. Mithridates Pergamenus. Mi. 121. ſtatus Boſpori ætate Appiani. ib.
Boſporus Thrac. Mi. 119.
Boſtar, Pœnus. A. 43.
Bovianum. C. I. 51. n.
Bovillæ. C. II. 21.
Bracati, pop. Luſit. H. 72.
Brachmanes. C. II. 154.
Brennus, r. Gallorum. G. III.
Briges. C. II. 39.
Britannia. Pr. 5. Hi. 1. G. I. 5. Britanni fœdus violant. G. XIX. Britannicum oceanum Cæſar primus trajecit. G. I. 5. C. II. 150.
Britomaris, Gallus, pater & filius. Sa. VI. 1. n. G. XI.
Brunduſium, a Sylla immunitate donatur. C. I. 79. obſidetur a Cæſare. C. II. 40. infeſtatur a Domitio Ahenob. V. 26. 61. obſidetur ab Antonio. 56 ſqq.
Bruttii, ſocii Annibalis. 44. 49. 54. n. ab eod. vexati. 54. 57. agri parte & juribus mulctantur a Romanis. 61. Bruttios ſubigit Hirtius proſcriptus. C. IV. 43. litora infeſtat S. Pompejus. V. 19.
Bruttius *Sura*, præt. Maced. Mi. 29. n.
Brutus, expulſor regum. C. II. 119. 120. Bruti ſtatua. 112.
Brutus, cognom. Damaſippus, præt. urb. C. I. 88. n. 92. n.
Junius Brutus, pater M. Bruti Cæpionis, Syllanis temporibus occiſus. C. II. 111. cum Mario hoſtis judicatus. I. 60.
D. Brutus Albinus, ex intimis Cæſaris. C. II. 111. ejuſdem præfectus equit. & Galliæ tranſalp. veteri & novæ praef. III. 98. n. II. 48. n. 111. n. deinde Coſ. deſign. cum Gallia Ciſalp. provincia. III. 98. 2. & inter ſecundos hæredes a Cæſare ſcriptus. II. 143. conjurat in Cæſarem. 111. 113. Occupat Galliam Ciſalp. III. 2. bellum gerit cum Japydibus. *Il.* 19. obſidetur Mutinæ ab Antonio. III. 49 ſqq. imperator belli contra Antonium nominatur. 74. venatur errabundum Antonium. 81. deſeritur ab exercitu. 97. capt. interficitur. 98.
M. Brutus Cæpio, Pompejanar. olim partium, poſt cladem Pharſal. ad Cæſ. tranſit, & ab eo Galliæ Ciſalp. præficitur. C. II. 111. Prætor urbanus & proprætor. Maced. deſign. II. 112. III. 2. IV. 57. conjurat in Cæſarem. II. 111 ſqq. I. 4. *Il.* 13. cujus filius putatur. C. II. 112. præficitur annonæ. III. 6. IV. 57. loco Macedoniæ Bithyniam ei decerni curat Antonius. III. 8. IV. 57. rurſus ei Maced. & Illyric. a ſenatu cum imperio in alios præfectos traditur. III. 63. IV. 58. 75. *Il.* 13. de Macedonia contendit cum C. Antonio. III. 79. IV. 75. judicio damnatur, præſidente Cæſare Octav. III. 95. IV. 27. ejus imagines Octaviano exponit quæſtor Publius. IV. 51. debellat Lycios, & Xanthum

Digitized by Google

expugnat. 65. 76-82. filiolum reguli Thracici in fidem accipit a matre. 75. in pugna Philippenſi capit Octaviani caſtra. 110. flet ſuper Caſſii corpore. 114. victus ab Antonio perit. 128-131. Bruti laudes. 132 ſq. prodigia ei oblata. 134. funus. 135. Bruti orationes. II. 122. 137 ſqq. IV. 117 ſq. 125. pater. II. 111. putatur autem Cæſar. 112. mater, Servilia, ſoror Catonis. ib. uxor Porcia. IV. 136.

S. (vel *D.*) Junius Brutus *Callaicus*, in Luſitania latrones & varios populos domat. H. 71 n.-73. ab Æmilio Lepido in Hiſpaniam citer. advocatur. 80. n.

Bucolianus, frater Cæcilii, conjurat in Cæſ. C. II. 113. 117.

Buteo, Scipionis ex fratre nepos. H. 84. n.

Byrſa, arx Carth. unde nomen. Pu. 1. n. munitiſſima. 95. n. a Scip. expugnatur. 127-130.

Byzantium. Mi. 1. 17. Byzantinis auxilia mittit Perſeus. Ma. IX. 1. 3. eiſd. gratificatur Antiochus. Sy. 6.

Cabira, opp. Ponti. Mi. 78. 79.

Caduceator, pro caduceo lupi pellem præfert. H. 48.

Cæcilius, frater Bucoliani, conjurat in Cæſarem. C. II. 113.

Cæcilius, legatur a ſenatu ad Æmilium in Hiſp. H. 81.

Cæcilius Baſſus, conjurat cum legione Syriaca S. Julii. C. III. 77. IV. 58 ſq. dedit ſe Caſſio. III. 78. IV. 59.

L. Cæcilius Metellus, *Dalmaticus*, Coſ. vincit Segeſtanos. *Il.* 10. n. triumphat de Dalmatis. 11. n.

L. Cæcilius Metellus, trib. pl. obſtat Cæſari ærarium effringenti. C. II. 41.

Q. Cæcilius Metellus, Creticus. Si. VI. 2.

Q. Cæcilius Metellus, *Macedonicus*, de Andriſco triumphat. Pu. 135. Vaccæos, an Arevacos? domat. H. 76. n.

Q. Cæcilius Metellus, *Numidicus*, ſeverus in milites, ſævus in transfugas. Nu. I. 11. Cenſor, Glauciam & Apulejum ſenatu movet. C. I. 28. Marii dolo in exilium pulſus. 30 ſq. revocatus pietate filii. 33.

Q. Cæcilius Metellus, Pius. C. I. 33. Prætor proconſulari poteſtate, reliquias belli ſocial. conficit. C. I. 53. 68. 80. n. Syllæ ſocium ſe jungit. 80 ſq. 85. vincit Carbonem & ejus legatos. 87 ſq. 91. imperator contra Sertorium. 97. 108-115. H. 101. Conſul cum Sylla. C. I. 103.

Cæcil. Metellus Nepos, leg. Pomp. bello pirat. Mi. 95.

Cæcil. Metellus, captus ab Octaviano, precibus ſervatur filii. C. IV. 42.

Cæcina, ab Antonio ex oriente miſſus ad Octavian. C. V. 60.

Cædicius, ſenatus decretum perfert ad Camillum. G. IV. V.

M. Cælius, trib. pl. amicus Milonis. C. II. 22. n.

Cæpio, vid. M. Brutus Cæpio.

Cæpio & Scipio *ſæpe permutan.*

Digitized by Google

tur a librariis. H. p. 185, 36. n. C. I. p. 41, 64. n. II. p. 191, 92. n.
Cæpioni deſponſata fuerat Julia, Pompeji uxor. C. II. 14.
Cæpiones alii: vid. Cæcilius.
Cærimoniarum pollutarum reus Clodius. C. II. 14.
Cæſar, vid. Julius Cæſ. & Oct. C.
Cæſarus, dux Luſitanor. H. 56.
Cæſares, conſulatum nunnumquam ſumunt ad imitationem Syllæ dictatoris. C. I. 105. genus & nomen trahunt ab Oct. Auguſto. C. I. 5. IV. 16. n. Patres patriæ quando adpellentur. C. II. 7. conſecrantur poſt mortem. 148.
Cæſariem, quatere in pugna ſolent Galli. G. 8. Hiſpani. H. 67.
Cæſennius? proſcriptus. C. IV. 27.
Cæſetius, trib. pl. C. II. 108. 122. IV. 93.
Cæſetius Rufus, v. Rufus.
Cajeta, an leg. pro Capua? C. IV. 19. n.
Cajus, Craſſi ſimilis. Pa. 66.
Calaguris, opp. Hiſp. C. I. 112.
Calatia, col. Cæſaris. C. III. 40.
Calatis, opp. Mœſiæ. *Il.* 30.
Calceamentum Atticum, phæcaſium. C. V. 11. 76.
Calendæ Januar. C. V. 34. Quintil. V. 97.
Caleni, pro Sittio cive ſuo próſcr. deprecantur. C. IV. 47. n.
Calenus, v. Fuſius Cal.
Calidius, legatus a ſen. ad Murenam. Mi. 65.
Callaicos depopul. Cæpio. H. 70.
Callias, libertus Antonii. C. V. 93.
Callidromus, mons ad Thermop. Sy. 17.
Calliope, opp. Parthiæ. Sy. 57.
Callipolis, Ætol. Sy. 21. Syriæ. 57.
Calor fl. A. 36.
Calpurnia, ux. Cæſaris. C. II. 14. 116. ejus ſomnium. 115.
L. Calpurnius Piſo, pr. Hiſp. fugatur a Punico. H. 56. n. Coſ. in Africa bellum gerit parum feliciter. Pu. 109-113.
L. Calpurnius Piſo, cæditur a Tigurinis. G. I. 3.
L. Calpurnius Piſo, ſocer Cæſaris. C. II. 14. 135 ſq. corpus Cæſ. in forum defert. 143. Antonium adv. Ciceronem defendit. III. 50. 54 ſqq.
Q. Calpurnius Piſo, procoſ. Hiſp. H. 83.
Calpurnius Piſo, *Frugi?* H. 99. n.
P. Piſo, v. Piſo.
Calvinus, v. Domitius C.
C. Calviſius, leg. Cæſ. C. II. 60.
Calviſius, præf. claſſ. Octaviani. C. V. 80. confligit cum Menecrate. 81 ſqq. præfectura ei aufertur. 96.
Calycadnus, promont. Sy. 39.
Cambæi, an *Grabæi? Il.* 16. n.
Camelis, inſident Arabes ſagittarii. Sy. 32.
Cameria. C. V. 50.
Camillus, religioſus. It. VIII. 1. exul. 2. Dict. ib. & G. v. n. vincit Gallos. G. I. 1. A. 8. C. II. 50.
Camillus, fil. Cam. G. I. 2.
Camillus, dynaſta Gallus, interficit D. Brutum. C. III. 98. n.
Campania. A. 36. C. III. 40. Campaniam populatur Annibal. 49. in Campanos nefarium conſilium militum præſid. Rom. Sa. I. 1. Campanus ager fertilis. A. 43. Conf. Capua.

Campi

Campi Magni. Pu. 68.
Campus Martius. C. I. 89. II. 92. III. 94. V. 16. in eo ſepulti reges, & Sylla, C. I. 106.
Candidatus quæſturæ, ſuffragia ambiens. C. IV. 88.
Caniculæ ortus. Pu. 99.
Canidius. Pa. 74 ſq. 87.
Canis, Lyſimachi mortui corpus cuſtodit. Sy. 64. canes ſatellites legati Allobr. G. XII. canes ululant luporum more. C. IV. 4.
Cannæ, pugna Cannenſis. A. 19 ſqq. Cannas in deditionem accipit Coſconius. C. I. 52.
Cantabri. H. 80.
C. Canulejus, trib. pl. C. I. 33.
Canuſium. A. 24. 26. C. I. 84. V. 57. deficit a Rom. I. 42. obſidetur a Coſconio. I. 52.
Canutius, trib. pl. infenſus Antonio, Octavianum in Urbem introducit. C. III. 41. n. inimiciſſimus Octaviano interficitur. V. 49. n.
Capetus Silvius, r. Latin. R. I. 2.
Capito, proſcr. mactat percuſſores. C. IV. 25.
Capitolium. Pu. 66. C. I. 73. II. 148. III. 39. ibi ſenatus de bello ſolet deliberare. Pu. 75. comitia tribunis pl. creandis. C. I. 15. Apollo Coloſſeus. Il. 30. Ti. Gracchus interimitur. C. I. 2. 15 ſq. Capitolium conflagrat. C. I. 83. 86. occupatur a percuſſorib. Cæſaris. II. 120. 137. pecunia templi mutuo ſumſit Octavian. C. V. 24.
Cappadocia, Alexandro M. tributaria. Mi. 8. a Seleuco ſubacta pars Cappadociæ, Seleucis dicta. Sy. 55. Cappad. & Ponto potitur Mithrid. Ctiſtes. Mi. 9. n. a Ponto dividitur. 9. 12. eam recipit Mithridates Eupator. 12. 112. Ariobarzanes. 60. 67. 105. 114. eam invadit Tigranes, & incolas abſtrahit in Armeniam. 67. provincia Rom. 105. n. 118. ei accenſetur Armen. minor. 105. Cappadoces inter auxil. Pomp. C. II. 49. tributum Cappadociæ imponit Antonius. C. V. 7. de regno contendit Ariarathes cum Siſinna. ib.
Captivos, a Pyrrho redimere volunt Romani. Sa. X. 4. ab Annibale nolunt. A. 28. captivos jugulat Annibal. A. 5. 14. 28. captos nexoſque in Afric. ſolvunt Romani. Pu. 15. ad captivos ſuos liberandos inexorabiles Cyziceni. Mi. 73. capti a piratis, domi cenotaphia ſua invenerunt. Mi. 96. captivi in triumpho Pompej. non vincti, patrio cultu, incedunt. Mi. 116. ex captivis nonnullos in Capitolio necare ſolebant triumphantes. 117. captivos 300 Rom. Crixi manibus immolat Spartacus. C. I. 117. captos poſt pugnam Actiacam inſpicit Octavian. IV. 42.
Capua. C. I. 56. 63. 65. 84. 86. 116. II. 29. 37. III. 40. V. 24. a Romanis obſeſſa, liberatur ab Annone. A. 36. iterum obſeſſa a Fulvio Flacco & Appio Claud. A. 37 ſqq. dedit ſe Romanis. 43. militibus a triumviris promiſſa. C. IV. 3. pro

Digitized by Google

Capua forſan *Cajetá* legend. C. IV. 19. Conf. Campania.
Caput, Flacci abſciſſum in mare projicitur. Mi. 52. Fulvii Flacci & Gracchi pari pondere auri repenſum. C. I. 26. Octavii primum pro roſtris ſuſpenſum. C. I. 71. Marii pro roſtr. ſuſp. 94. Marcii & Carinatis circa Præneſt. mœnia circumferuntur. 93. Pompeji reſervatur in advent. Cæſaris. II. 86. 90. Trebonii in ſella prætoria proponitur, & per vias urbis volvitur. III. 26. Ciceronis inter epulas ſpectat Antonius. IV. 20. Rufi Antonius Fulviæ mittit. 29.
Capys, avus Æneæ. R. I. 1.
Capys Silvius, r. Latin. R. I. 2.
Caravis, opp. H. 43. n.
Caraunius. H. 94.
Carbo, v. Papirius Carb.
Carbonarii habitu fugit Rheginus. C. IV. 40.
Carbone, opp. vid. Carmon.
Carboniani: adv. eos in Africam a Sylla mittitur Pompejus. C. I. 80.
Carchedon. Pu. 1. n.
Carcius, leg. Octaviani. C. V. 111.
Cardia, opp. Cherſon. C. IV. 88.
Cardianus, v. Hieronym.
Caria. Sy. 52. a Romanis data Rhodiis, mox rurſus ablata. Sy. 44. imperio rom. accedit. Mi. 118.
Carinas, leg. Carbonis, vincitur a Metello. C. I. 87. obſidetur a Pomp. & Craſſo. 90. victus a Sylla, occiditur. 92 ſq.
Carinas, miſſus a C. Cæſare contra S. Pomp. in Hiſp. C. IV. 83. & n. ad V. 746, 54. pro Cæſ. Octav. Hiſpan. adminiſtrans, bello petitur a Boccho. V. 26. n. & n. ad p. 783, 88. tribus legionibus præf. in bello Siculo contra S. Pomp. V. 112.
Carmen, lugubre poſt orat. funebr. C. II. 146.
Carmon, vel Carmona, opp. H. 25. n. (p. 130, 89.) 27. & n. ad cap. 58. p. 171, 1.
Carni, pop. *Il.* 16.
Carpeſſus, opp. H. 2. n. 63. & n. ad C. II. 119, 76.
Carpetani. H. 51. 64. 70. 83.
Carræ. Pa. 49. 55. 57.
Carſulejus. C. III. 66. n. ſqq.
Carteja. C. II. 105. cf. Carpeſſ.
Carthaginienſes, Tyrii coloni. Pu. I. 89. imperium in Africa. 2. expeditiones in Siciliam. Sa. XI. 2. XII. 1. Pu. 2. in Sardiniam. Pu. 2. Hiſpaniam. Pu. 2. 6. H. 3. perfidia adv. Xanthippum. Pu. 4. ingenium populi Carthag. H. 7. bellum cum Afris & Gallis mercenar. Si. II. 3. H. 4. Pu. 5. cum Romanis prim. Si. II. 2. Pu. 3 ſq. H. 3. ſecundum. H. 4. Pu. 6-67. tertium. 74 ſqq. fœderum violatores. H. 4. Pu. 6. 64. commeatum Scipionis per inducias diripiunt. 34. in factiones diſcinduntur. Pu. 70. arma omnia Romanis tradunt. 80. nova arma fabricantur. 93. Romanis contra tres reges auxilia mittunt. 83. n. Sy. 22. urbem fortiſſime defendunt. 98 ſqq.
Carthago, condita. Pu. 1. n. ſtetit per 700 annos. 2. n. 132. Carthagine cedere Romanis ju-

Digitized by Google

bentur Pœni. 81. urbis ſitus. 95. portus. 96. pars, Megara. 117. arx, vid. Byrſa. Carthaginem diruit Scipio, cum imprecatione in inſtauraturos. 2. 136. n. C. I. 24. coloniam ducit C. Gracchus. Pu. 136. C. I. 24. Cæſar. Pu. 136.
Carthago Spartagena, vel *Nova*, quæ olim Saguntus? H. 12. n. 19. 75. capitur a Scipione. 20 ſqq.
Carthalo, præf. Tarenti. A. 49.
Carthalo, boëtharchus. Pu. 68. 74.
Caſca, v. Servilius C.
Caſilinum, col. C. III. 40.
Caſius m. vid. Caſſ. m.
Caſpium mare. Mi. 103.
Caſſander. Sy. 53.
Caſſius m. Ægypt. C. II. 84. 89.
Caſſius, ſcript. Rom. *L.* Caſſius *Hemina*. G. VI. n.
C. Caſſius *Longinus*, Rhodi græcis lit. imbutus ab Archelao. C. IV. 65. 67. quæſtor olim Craſſi. IV. 59. Pa. 30. & n. ad Syr. 612, 95. poſt pugnam Pharſal. tradit ſe & claſſem ſuam Cæſari. C. II. 88. n. 111. prætor urb. II. 112. III. 2. & proprætor Syr. deſign. III. 2. IV. 57 ſq. *Il.* 13. conjurat in Cæſarem. C. II. 88. 111. IV. 91. 132. I. 4. *Il.* 13. præficitur annonæ. III. 6. IV. 57. pro Syria prov. Cyrenaica & Creta ei decernitur. III. 7 ſq. IV. 57. rurſus ei Syria cum eximio imperio a ſenatu defertur III. 63. duodecim legionibus potitur. IV. 59. bellum gerit cum Dolabella. III. 63. 78. IV. 60-62. judicio damnatur, præſidente Cæſare. III. 95. IV. 27. Ariobarzanem interficit IV. 63. capit Laodiceam. 62. mulctat Tarſenſes. 64. debellat Rhodios. 65-73. in Thraciam & Maced. tranſducit copias. 87 ſqq. oratio ad milites. 90 ſqq. pugna Philippenſi victus ab Antonio & caſtris exutus, armigero jugulandum ſe præbet. 111-113. ejus laudes. 114. 123. 132 ſqq. prodigia oblata. 134.
L. Caſſius, Aſiæ procoſ. Mi. 11. 17. 24. n. captus a Mithrid. circumducitur. 112.
L. Caſſius, theatrum exſtruere inchoat. C. I. 28. n.
L. Caſſius, ſocius Catil. C. II. 4.
L. Caſſius, frater Caji, ſupplex Antonium adit. C. V. 7.
L. Caſſius, Caji ex fratre nepos, ad necem pugnat. C. IV. 135. n. Alius Caji ex fratre nepos, in Syria relictus. IV. 63. n.
Q. Caſſius, trib. pl. amicus Cæſaris. C. II. 33. Hiſpaniæ a Cæſ. præfectus. 43.
Caſſius Parmenſis. C. V. 2. 139.
L. Caſſius Varus, v. Varus.
Caſtabala, opp. Cilic. Mi. 105.
Caſtax, Caſtacæi. H. 32.
Caſtor, Argonauta. Mi. 103. 101.
Caſtor, Phanagor. Mi. 108. 114.
Caſtorum ædes. C. I. 25. 54. III. 41.
Caſtra, Æneæ. R. I. 1. Cornelia. C. II. 44.
Caſtulo. H. 16. n.
Catapultæ. H. 92. Pu. 80. XX globos plumbeos emittentes. Mi. 34. clavas ardentes jaculantes. *Il.* 11. ad intendendas

catapultas Pœni capillis fœminarum utuntur. Pu. 93.
Catilina. C. II. 2-7.
Porcius Cato, Coſ. bello Marſico perit. C. 50. n.
Cato *Major*, ob eloq. Demoſthenes vocatus. H. 39. procoſ. Hiſp. ib. 41. Celtiberos mœnia oppidorum diruere jubet. 41. reprehendit nimiam in Rhodios ſeveritatem. Pu. 65. n. legatus in Africam, Carthaginem timendam & delendam cenſet. Pu. 69. n. & n. ad p. 387, 87. cavillatio in legationem ad Attalum miſſam. Mi. 6. tribunus (vel legatus) Manii contra Antiochum, Sy. 18. Ætolos a Callidromo depellit. 19.
Cato *Minor*, Cæſarem in ſuſpicionem conjurationis adducit. C. II. 6. Ciceronem patriæ patrem ſalutat. 7. clamat contra Cæſarem. 11. in leges Cæſaris non jurat. 12. Cæſarem barbaris tradendum cenſet. G. XVIII. in Cyprum mittitur. 23. n. Sicilia cedens Cæſari, ad Pomp. abit. 40. imperium in Africa oblatum recuſat. 87. Uticæ præeſt. 95 ſqq. ſibi manus infert. 99. uxorem Marciam Hortenſio commodat. ib. ejus effigies a Cæſare in triumpho traducta. 101. ſoror Servilia. II. 112.
Cato, Catonis min. filius. II. 100. ad necem pugnat. C. IV. 135. ſoror Porcia, Bruti uxor. 136.
Cato, liber Ciceronis. C. II. 99.
Vettius Cato, v. Vettius.
Catulus, v. Lutatius.
Cauca opp. perfidia Luculli capta, & incolæ necati. H. 52. Caucæi. 51. ſuperſtites revocantur a Scipione. 89.
Caucænus, dux Luſitan. H. 57.
Caucaſus m. Pr. 4. n. 9. Mi. 103.
Caudium. Sa. IV. 3. n.
Caulonia, v. Aulonia.
Caunii. Mi. 23. Caunicus ventus. 26.
Cea, inſ. C. V. 7.
Celænæ, Apamea. Sy. 36.
Celtæ, a Celto nominati. *Il.* 2. Celtis accenſentur Cimbri, *Il.* 4. n. C. I. 29. & Teutones. G. I. 2. n. ad p. 73, 26. Celtæ a Romanis Galli, a Græcis Galatæ adpellati. H. 1. n. A. 4. Conf. Galli.
Celtiberi, 1. 2. 54. &c. Celtiberica bella Romanor. H. 43 ſqq. 100. Pu. 68. 71. Gracchi fœdus cum Celtiberis. 43 ſq. Celtiberi Belli. 44. &c. Celtiberi militant Romanis. H. 100. A. 30. C. I. 98. Pœnis. A. 4. (in pugn. Cann. 20. 22 ſq.) 30. 52. H. 24. 31. &c.
Celtus, progenitor Celtar. *Il.* 2.
Cenotaphia. Mi. 96.
Cenſor Metellus Glauciam & Saturnin. ſenatu movere vult. C. I. 28. Cenſores ſtatuendo pretio rerum venal. C. II. 48.
Cenſorinus, v. Marcius C.
Cenſorin. ſodalis Craſſi. Pa. 46. 50.
Cenſum agens Cæſar, numerum capitum dimidio minorem invenit, quam ante bell. Civ. C. II. 102.
C. Centenii clades ad Pleſtinam paludem. A. 9. n. 10. 11. 17.
Centuriata comitia. C. I. 59. III. 30. n.

Digitized by Google

Centuriones, vcuplum donativum accipiunt. C. IV. 100. 120.
Cephalenia. C. V. 25.
Ceraunii montes. C. II. 54.
Cereris fanum fulmine tactum. C. I. 78.
Certamen ſing. Valerii cum Gallo. G. X. Scipionis cum Celtibero. H. 53. Claudii Aſelli cum Taurea. A. 37. Scipionis cum Annibale. Pu. 45. Galli cum Numida. C. I. 50.
Cerva candida Sertorii. C. I. 110.
Cervi, mach. bell. C. IV. 78. n.
Ceſtius, proſcriptus. IV. 26.
Ceſtius, cogn. Macedon. C. V. 49.
P. Cethegus, cum Mario hoſtis judicatur. C I. 60. 62. ad Syllam ſupplex ſe confert. 80.
Cethegus, Catilinæ ſocius. C. II. 2. 3. 5 ſq. 15.
Chæronea. Mi. 29. ad Chæron. vincitur Archelaus a Sylla. 42-45.
Chalcedon. Mi. 52. 71.
Chalcidenſes, Antiochum juvant adv. Rom. Sy. 21. ex ora maritima Thraciæ ejiciuntur a Philippo. C. IV. 102.
Chalcis. Sy. 20. 29. Mi. 31. 34. 42. 45. 50. una ex compedibus Græciæ. Ma. VI.
Chalcis, opp. Syriæ. Sy. 57.
Chaldæi vates. C. II. 153.
Chalybes, ſoc. Mithr. Mi. 69.
Chaonia. *Il.* 1.
Charis, opp. Parthiæ. Sy. 57.
Cherſoneſus Thracica. C. IV. 88. Sy. 1. 6. 21. relictam ab Antiocho occupant Scipion. 28 ſq. uſurpatur a Mithrid. Mi. 13.
Cherſoneſus Pontica, opp. Cherſoneſi Tauricæ. Mi. 102. 108.
Cherſoneſus magna, ſ. Peninſ. magna, vid. Aſia inferior.
Chii legati. Ma. II. 1. ſocii Mithr. Mi. 25. eis iratus Mithrid. 25. 46 ſq. a Sylla ſociis adſcripti. 61. Chius! Sy. 22. capta a Philippo. Ma. III.
Chotene, præfectura Armeniæ. Mi. 101. Choteni. ib.
Cicero, v. Tullius.
Cilicia. Pr. 2. Sy. 1. 22. Mi. 8. 57. 75. 112. &c. C. I. 77. V. 7. 8. partem ad ſe rapit Tigranes. Sy. 48. Mi. 105. Romano imp. accedit. Sy. 50. Mi. 106. 118. pars a Pomp. datur Ariobarzani. 105. Polemoni ab Antonio. C. V. 75. Cilicia Aſpera, piratarum ſedes, qui Cilices inde dicuntur. Mi. 92. Pompejo ſe dedit. 96.
Cilla, opp. Afr. Pu. 40. n.
Cilo, proſcript. C. IV. 27. n.
Cimber, v. Tillius.
Cimbri, Celtica gens, Delphos exped. ſuſcipiunt. *Il.* 4. in Ital. & Galliam irrumpunt. G. I. 2. n. C. I. 29. Cimbrorum progenies Nervii. G. I. 4.
Cinambri. *Il.* 16.
Cineas, legatus Pyrrhi. Sa. X. XI.
Cinna, a ſen. mittitur ad Æmilium in Hiſp. H. 81.
L. Cornelius Cinna, Coſ. Mario & novis civibus ſtudet. C. I. 64. abrogatur ei conſulatus. 65. exercitum parat. ib. ſqq. cum Mario urbem intrat & ſævit contra Syllanos. 69 ſqq. Mi. 60. Conſul iterum cum Mario & Flacco. 75. Mi. 51. Conſul III. confoditur in concione. C. I. 77 ſqq.

Digitized by Google

Cinna, prætor, laudat percuſſores Cæſaris. C. II. 121. prope interimitur. 126.
Cinna, tr. pl. errore nominis diſcerpitur a pop. C. II. 147.
Circenſes pompæ. H. 23. n. C. v. 130. n.
Circumvallatio mira, Numantiæ. H. 90. Capuæ. A. 38. Pompeji. C. II. 61. n.
Cirrha. Ma. IX. 2.
Cirta, Syphacis regia. Pu. 27. Nu. III. Maſiniſſæ, & dein Micipſæ. Pu. 106. Jubæ. C. II. 96. oppugnatur a Lælio. C. IV. 53. 55.
in Ciſternam illapſi pereunt Rom. mil. H. 54.
Civiles ſeditiones. C. I. 1. 2. 7 ſqq. Civilia bella. C. I. 55 ſqq. eorum ſumma. C. I. 3-6. eis L. Scipionem per cupiditatem auri occaſionem dediſſe, ſcripſit nonnemo. *Il.* 5.
Civem Rom. virgis cædere nefas. C. II. 26. civium novor. & veterum lites. C. I. 55. 64. civibus perperciſſe Cæſarem perdidit. C. II. 80. 130. IV. 8.
de Civitate ſociis Italicis danda diſſenſiones. C. I. 21 ſqq. negata civitas, occaſio belli ſocialis. 38 ſq. civitas Rom. data Italicis, exceptis Lucanis & Samnit. 49 53. civitas viris conſtat, non ædificiis. C II. 37. 50. civit. maritima, navi ſimilis. Pu. 87.
Clamore, prodit ſe exercitus Caſſii. C. IV. 104.
Claſſis, lunata. C. v. 81. luſtratio. 96.
Claudia Quintia. A. 56. n.
Appio Claudio, exercitus parere recuſat. It. VII.
Appius Claudius Cæcus. Sa. x. 2.
App. Claudius, Coſ. Capuam circumvallat. A. 37. n. 40. & capit 43.
App. Claudius, trib. mil. terret Antioch. ad Lariſſam. Sy. 16.
App. Claudius, ſocer Ti. Gracchi, IIIvir agris divid. C. I. 13.
App. Claudius, trib. mil. Marium in Urbem intromittit. C. I. 68.
App. Claudius Pulcher, Coſ. C. I. 103.
Claudius Aſellus. A. 37.
Claudius Marcellus, v. Marcell.
Claudius *Nero*. H. 17.
Claudius Paulus, potius *Quadrigarius*, Annal. ſcriptor G. I. 3.
Claudio Sabino, civitas donata. R. x.
Clauſtra Scythiæ. Mi. 102. n.
Clazomenæ. Mi. 63.
Cleemporus. *Il.* 7.
Clementiæ laus Romanis cariſſ. Mi. 62. Clementiæ & Cæſaris templum. C. II 106.
Cleopatra Syra, fil. Antiochi M. Sy. 5.
Cleopatra, uxor Demetrii Nic. necat maritum & fil. Sy. 68 ſq.
Cleopatra, nepotem ſuum Alexandr. in Coo relinquit. Mi. 23. gazam Ptolemæorum apud Coos deponit. 115.
Cleopatra, filia Mithrid. Mi. 108.
Cleopatra, Ægypti regina cum fratre Ptolem. naves mittit Pompejo. C. II. 71. regno ejecta, copias parat in Syria adv. fratrem. 84. reſtituitur a Cæſare, 90. qui exercitum etiam apud eam relinquit, III. 78. IV.

Digitized by Google

59. & ejus effigiem in æde Veneris ſtatuit. 102. Cleop. Dolabellæ auxilia mittit. IV. 61. V. 8. Cleop. & Antonii amor, V. 1. 8. IV. 38. Ægypto perniciosſus. I. 6. V. 1.* ad Anton. & Octav. navigatura, tempeſtate & morbo retinetur. IV. 82. V. 8. ſororem Antinoëm interfici curat. V. 9. Antonium in Æg. excipit. 11. favet S. Pompejo. 144. filius ab Antonio ſuſceptus. Pa. 101.
Clepſydra, fons Ath. Pa. 73.
Cliſthenes. Mi. 48.
Clodius Bithyn. interf. ab Octav. C. V. 49.
Clodius Pulcher. Si. VII. C. II. 14 ſq. 21. 23. IV. 19.
Clodius, a Bruto Rhodum miſſus. C. V. 2.
Clœlius, vel *Clondicus*. Ma. XVI. 2. n.
L. Cluentius. C. I. 50.
Clupea, opp. Pu. 3. 110.
Cluſium. G. II. C. I. 89. 92.
Cnæus (vel *L.*) *Cornelius*, leg. ad Antiochum. Sy. 3. n.
Cnidus. C. II. 116.
Cnoſſus. Si. VI. 2.
L. Coccejus, pacem inter Anton. & Octavian. conciliat. C. V. 60-64.
Coccynum, prom. C. V. 110. n.
Codropolis, v. Scodra.
Cœleſyria. Pr. 2. Sy. 1. 5. 50. 53. Mi. 106. 115. 118. C. V. 7.
Cœlimontana porta. C. I. 58. n.
Cœlius, v. Cælius.
Cœlium Antipatrum ſequitur Appianus. n. ad Ann. 295, 19 ſqq.
Cohors, ſtationem deſerens decimatur. *Il*, 26. cohortes quingenariæ. C. I. 82. coh. nocturnorum vigilum. V. 132.
Colchi. Sy. 63. ſub Mithrid. 15. 64. 67. 101. ſub Pompejo. Mi. 103. 114. 117.
Colenda, opp. H. 99.
Collina porta. C. I. 58. 67. 93.
Coloniæ Roman. Lex de XII coloniis. C. I. 23. colonias in Ital. & Siciliam deducit Liv. Druſus. 35. coloniæ veteranorum Syllæ. 96. 104. Cæſaris. II. 119 ſq. III. 2. Octaviani & Anton. V. 12 ſqq. colonia Rom. Carthag. vid. Carthago. Colonia a Cæſare Lampſacum deducta. C. V. 137.
Columna Rhegina. C. V. 85. 103.
Coma, v. Cæſaries.
Comana. Mi. 64. n. 82. 114. n. 121.
Cominius. H. 43. Cf. Pontius.
Comitialis morbus Cæſ. C. II. 110.
Comitia, conſularia, C. I. 98. tribunis pl. creandis. 14. III. 31. ſenatoribus. I. 100. tributa, centuriata. I. 59. III. 30. IV. 92. comitiorum dies ter indicti. IV. 7.
Commageni. C. II. 49. cf. Antioch. Comm.
Compedes Græciæ. Ma. VI.
Complanius vel Copl. campus. H. 88.
Complega. H. 42. n. ſq.
Concordiæ ædes. Mi. 91. C. I. 26.
Conniſtorgis, opp. H. 57 ſq.
Connoba, latro. H. 68.
Cononeus, prodit Tarent. A. 32. n.
Conſentia, opp. A. 56. C. V. 56. 58.
Conſiliarii, a ſen. miſſi. H. 78 ſq. n. Pu. 32.
Conſule præſente, minores magiſtr. imperium non habent.

Digitized by Google

A. 5. conſul, creato dictatore, imperium non habet. 12. Conſules ante ætatem creati. H. 84. Pu. 112. C. II. 129. III. 51. 88. ſecures & faſces. Sy 15. poteſtas debilitata creatione tribunorum pl. C. I. r.; Coſ. deſign. in ſenatu primus ſententiam dicit. C. II. 5. conſulatum abſentem petere indultum quibuſdam. II 8. conſul ſine conſenſu collegæ ſenatum convocare non poteſt. 11. pro conſulatu obtinendo depoſita 900 talenta. 19. conſul per octo menſes nullus. ib. Pompejus ſine collega. 23. conſul rationi reddendæ obnoxius. ibid.
Convivium Mithridatis, pace facta. Mi. 66. in convivio truncati. C. I. 91. 113. IV. 17. Convivium S. Pomp. Octav. & Anton. V. 73.
Coponius, proſcr. IV. 41. Alius, Pa. 56.
Coralli, pop. Mi. 69.
Corax, mons. Sy. 21.
Corduba. H. 65 ſq. C. II. 104. n. 105.
Corfinium. C. II. 38.
Corinthus. Ma. V. VI.
Coriolanus, v. Marcius.
Cornelia, mater Gracchorum, fil. Afr. maj. C. I. 17. 20.
Cornelia, ux. Craſſi, tum Pomp. C. II. 83.
Cornelia lex. C. I. 100.
Cornelii, Syllani. C. I. 100. Cornelios tres Roma potituros in fatis eſt. II. 4.
Cornelius *Coſſus* vincit Samnitas. Sa. I. 1. n.
Cornelius, a Tarentinis hoſtiliter tractatur. Sa. VII. 1. n.
Cornelius? infelicem expedit. in Illyr. ſuſcipit. *Il.* 14.
Cornelius, libertus hominis Punici. Nu. IV. n.
Cnæus (vel *Lucius*) *Cornelius*, legationis princeps ad Antioch. Sy. 3. n.
Cornelius, vid. Cinna, Dolabella, Lentulus, Scipio, Sylla.
Cornificius, veteri Africæ præf. C. III. 85 recipit proſcriptos. IV 56. contendit cum Sextio. 53 ſqq. occiditur. 56.
Cornificius, legatus Octaviani. C. V. 80. 86. 111-115.
Cornua, adfinguntur ſtatuis Seleuci. Sy. 57.
Cornutus, ſervorum aſtu ſervatus. C. I. 73. Alius. III 92.
Coronæ, in triumpho. Pu. 66. C. II. 102. in funere. C. I. 106. II. 148. quernæ. 106. oleagineæ feſtis dieb. III 74. coronarum præmio non contenti milites Octav. V. 127 ſq.
Corpilorum fauces. C. IV. 87. n. 102.
Corſica. Pr. 5. Mi. 95. C. V. 67. 72. 78. 80.
Corvi, Ciceronem e ſomno excitant. C. IV. 19. corvis retinentur naves. V. 106.
Corvinus, v. Valerius.
Coruncanius, Sa. X. 3. alius. *Il.* 7.
Cos, inſ. Mi. 23. 115. C. I. 102.
C. Coſconius. C. I. 52.
Coſſyra, inſ. C. I. 96. V. 97.
Cothon. Pu. 127. n.
L. Aurelius (mend Cornel.) Cotta, repetundarum reus. C. I. 22. n.

Digitized by Google

L. Cotta. *Il.* 10. n.
Cotta, lege Varia poſtulatus, ſponte in exil. abit. C. I. 37.
M. Aurel. Cotta, Coſ. Bithyniæ præeſt, vincitur a Mithridate. Mi. 71. 112.
Cotta, leg. Cæſaris, cladem in Gall. accipit. C. II. 29. 150.
Cragus, caſt. Cilic. Mi. 96.
Craſſus, v. M'. Aquil. Cr.
P. Licin. Craſſus, Coſ. A. 55 ſq.
P. Licin. Craſſus, Coſ. Ma. x.
Licinius Craſſus, leg. S. Cæſaris bello ſoc. C. I. 40 ſq.
Craſſus, opponit ſe Mario. C. I. 69. fugit cum filio & occiditur. 72.
Craſſus, dux Syllanus. C. I. 90.
M. Licinius Craſſus, præt. bellum gladiat. conficit. C. I. 118-124. contendit cum Pompej. 121. Conſul. ib. Pompejo per Cæſarem conciliatur. II. 9. Coſ. iterum. 18. Procoſ. Syriæ. Sy. 51. C. II. 18. v. 10. Parthis infauſtum bellum infert. ib. Pa. 22-65. ux. Cornelia. C. II. 83.
P. Licinius Craſſus, M. fil. C. II. 18. fortiter pugnans cadit in Parthia. Pa. 41-51.
Licinius Craſſus, Galliæ citeriori a Cæſare præf. C. II. 42.
Craſtinus, centurio. C. II. 82. n.
Craterus. Mi. 17.
Cremona, opp. A. 7.
Crenides, Philippi. C. IV. 105.
Creta. Pr. 5. C. III. 8. IV. 57. V. 2. Cretenſes. Sy. 32. ſagittarii. C. II. 49. funditores. 71. Cretica Hiſt. Appiani citatur. *Il.* 6. Creticum bellum. Si. VI. C. I. 111. Creticus Antonius. ib.
Creuſa. R. I. 1.
Criſpinus, Coſ. A. 50 ſq.
Criſpus, v. Saluſtius.
Marcius (mend. Minucius) Criſpus. III. 77 ſq. n. IV. 58 ſq.
Critias. Mi. 28.
Critonius, ædilis. C. III. 28. n.
Crixus, gladiator. C. I. 116 ſq.
Crœſus. Pu. 28.
Croton. A. 57.
Culleo. C. III. 83.
Cuma vel Cyme, opp. Sy. 25.
Cumæ. C. I. 49. 104. V. 81. 85. 84?
Cunei, pop. H. 57 ſq. n.
Cuniculis, agger ſuffoditur. Mi. 36. mœnia ſuſpenduntur. Mi. 75. 84. in cuniculos hoſtium ſuperne immittuntur beſtiæ. Mi. 78. Cuniculi Præneſtini. C. I. 94.
Curia Rom. cum cadavere Clodii conflagrat. C. II. 21. curia Pompeji, in qua occiſus eſt Cæſar, incenditur a pop. 147.
Curiata lege adoptati. C. III. 94.
Curio, trib. pl. corruptus a Cæſare. C. II. 26 ſqq. fugit ad Cæſarem. 31-33. Siciliæ præfect. 41. bellum in Africa gerit & perit. 44 ſq.
Curius Dentatus. Sa. V. n.
Curius, latro. H. 68. n.
Q. Curius, ſoc. Catilin. C. II. 3.
Curius, proditor. C. V. 137.
Currum octijugem regit Mithrid. Mi. 112.
Cyclades. Pr. 5. Ma. III.
Cydonia, opp. Si. VI. 2.
Cynoſcephalæ. Ma. VII. 1. Sy. 16.
Cyprus. Ma. III. Sy. 4. 52. 54. Mi. 56. 92. 95. C. II. 23. IV. 61. V. 52. in Cyprum mittitur Cato. C. II. 23.
Cypſella, opp. Mi. 56.
Cyrene, Cyrenaica. Pr. 1. Ma. III.

Pu. 106. C. III. 8. IV. 57. ad Romanos tranſit. Mi. 121. C. I. 111.
Cyreſticus ager. Pa. 73.
Cyrus. Pu. 28. C. IV. 80.
Cyrus, fil Mithr. Mi. 117.
Cyrus fl. Mi. 103. n.
Cyzicum. Sy. 68. Mi. 72-76. 80. 85. C. IV. 75. V. 137.

Dacamas, r. Numid. Pu. 41.
Daci. Pr. 4. *Il.* 22 ſq. Sy. 32? Dacica Appiani hiſt. vid. Adnot. Vol. III. p. 896.
Dæſitiatæ. *Il.* 17. n.
Dahæ equites. *Sy* 32. *n.*
Dalmatæ. *Il.* 11. n. - 13. 17. 24 ſq. 28.
Damagoras, Rhodius. Mi. 25.
Damaſippus, v. Brutus Dam.
Damocritus, pr. Ætol. Sy. 21.
Danubius, inferius Iſter. *Il.* 22.
Daortho. *Il.* 2.
Dardani. *Il.* 2. 5. 14. 22. Mi. 55. C. V. 75.
Dardanus. *Il.* 2.
Darius Hyſtaſp. Mi. 112. 115.
Darius *Codom.* Mi. 8.
Darius, r. Mediæ. Mi. 106. 117.
Darius, fil. Mithrid. Mi. 108. 117.
Darius, fil. Pharn. C. V. 75.
Darſi, Daorſi. *Il.* 2. n.
Daſius, Salapinus. A. 45 - 47.
Daſſaretii. *Il.* 2. Daſſaro. ib.
Datus, Philippi. C. IV. 105.
Daunia. Sa. IV. 1. A. 31.
Decemviri, libr. Sibyll. A. 56. ad rationem ab Antonio poſcendam. C. III. 82. pecuniæ militibus diſtrib. 86.
Decidius Saxa, leg. Antonii in bello Philipp. C. IV. 87. n. 102 ſq. Syriæ præf. Sy. 51. Pa. 22.
Decimatio. *Il.* 26. C. I. 118. II. 47. 63. 94. III. 43. 53. Pa. 81.
Decimus, v. D. Brutus.
P. Decius vinc. Samn. Sa. I. 1. n.
Decius, tyr. Rhegii. Sa. IX. 1 - 3.
Decius, leg. Antonii. C. III. 80.
Decius proſcr. C. IV. 27.
Decuriones Peruſ. C. V. 48.
Dejotarus. Mi. 75. 114. C. II. 71. Pa. 26.
Delectus mil. injuſtus. H. 49.
Delium. Sy. 12. 15.
Delminium. *Il.* 11.
Delphi. A. 27. Ma. IX. 2. XVII. Mi. 112. *Il.* 4 ſq.
Delus. Mi. 28. C. I. 37.
Demetrias, opp. Theſſ. Ma. VI. Sy. 29. Mi. 29. C. III. 63.
Demetrius, fil. Antigoni. Sy. 54. Rhodios adgreditur. C. IV. 66.
Dem. Soter, fil. Seleuci, nepos Antiochi. M. Sy. 45 - 47. 67.
Dem. Nicator, fil. præc. Sy. 67 ſq.
Dem. Pharius. *Il.* 8 ſq.
Demetrius, fil. Philippi. Ma. VII. 3 ſq. IX. 1. Sy. 20.
Demochares. C. V. 83 - 86. 105 ſq. n.
Demoſthenes. H. 39. C. II. 15 ſq. IV. 20. *citatus.* III. 20. n. IV. 133 ? n.
Dentatus, v. Curius.
Derbani, pop. *Il.* 28. n.
Deſertor. Pu. 115.
Deus, avertit Annibalem. A. 12. 40. mentem pervertit. Ma. XVI. 1. 2. Sy. 28. n. C. I. 113. II. 62. 67. 71. V. 140. 148. compenſat Romanis cladem Cannenſem. A. 53. Dei conſilium in ordinandis rebus Romanot. C. II. 71. Deorum barbar. figuræ in triumpho. Mi

Digitized by Google

117. Dii belli præſides. H. 57. n. Pu. 133. Mi. 45. Dii fœderum vindices. C. II. 85.
Diadema, Alex. Sy. 56. 64. Cæſ. C. II. 109. papyrus vel membrana pro diademate. Mi. 111.
Dianæ templ. Epheſ. Mi. 23. C. V. 4. Romæ. C. I. 26. Dyrrhach. II. 60. Dianæ Epheſ. ſacerdos Megab. C. V. 9. n. Diana Leucophryne. ib. n.
Dianæ fanum, v. Artemiſ.
Dictator, Camillus. It. VIII. 2. C. Sulpicius. G. I. 1. Fabius. A. 11. in ſex menſes. A. 11. Cæſar. C. II. 48. perpetuus, Sylla. C. I. 3. 99. Cæſar. Pu. 136. C. I. 4. II. 106. Dictatura. C. I. 3. 98 ſq. 100. n. II. 111. eam cupit Pompejus. C. II. 19 ſq. 23. de dictat. lex Antonii. III. 25. 37.
T. Didius. H. 99 ſq. C. I. 40.
Dido. Pu. 1.
Didymæum orac. Sy. 56.
Diegyles, Thrax. Mi. 6.
Dindymus m. Mi. 75 ſq.
Diocles. Mi. 78.
Diodotus, Tryphon. Sy. 68. 70.
Diogenes, f. Archelai. Mi. 49.
Diogenes, Pœnus. Pu. 126.
Diomedes, condit Arpos. A. 31. Sy. 63. Lanuvium. C. II. 20. n. interficit Rheſum. Mi. 1. Palladium Ilio aufert. Mi. 53.
Dionyſius, eunuchus. Mi. 76 ſq.
Dionyſopolis, opp. *Il.* 30.
Dionyſus, cogn. Mithrid. Mi. 10. 113.
Diophanes, dux Achæor. Sy. 26.
Dioſcuri, Argonautæ. Mi. 101. ædes. C. I. 25. cf. Caſtor.
Dioſcurias, opp. Mi. 101.
Diſciplina milit. Rom. C. III. 43. corrupta. Pu. 115. H. 84. reſtituta a Scipione. Pu. 116 ſq. H. 85. corruptionis cauſæ. C. V. 17.
Ditalco, amic. Viriath. H. 74.
Docleatæ. *Il.* 16.
P. Cornelius *Dolabella*, profligat Senones. Sa. VI. G. XI.
Cn. Cornel. Dolabella. C. I. 100.
P. Cornel. Dolabella, claſſi Cæſ. præf. C. II. 41. jungit ſe percuſſorib. Cæſ. 119. 122. mutat ſententiam, conſul XXV annorum. 129. 132. III. 22. Syriam prov. obtinet. III. 7 ſq. 24. Smyrnæ Trebonium obtruncat. 26. hoſtis judicatur. 61. IV. 58. abſolvitur ab Octav. III. 94. Laodiceæ obſeſſus a Caſſio, perit. IV. 60-62. 64. V. 4.
Dolopes. Ma. IX. 3. C. II. 70.
Cn. Domitius *Calvinus*, Senones vincit. Sa. VI. 2. G. XI.
Cn. Domitius *Ahenobarb.* vinc. Allobroges. G. XII.
Cn. Domitius, leg. L. Scipionis, profligat Antioch. Sy. 30-36.
Cn. Domitius Calvinus, legat. Cæſ. in pugn. Pharſal. C. II. 76. bell. cum Pharnace. Mi. 120. C. II. 91. leg. Octaviani, vincitur a Murco & Ahenob. IV. 115 ſq.
Cn. Domitius Ahenobarbus, a Bruto Caſſioque cum claſſe miſſus in mare Jonium ad incommodandos triumviros. IV. 86. 100. 108. 115-117. V. 2. 15. 26. conciliatur Antonio. 50. 55 ſq. & Octaviano. 61 ſq. 65. Bithyniæ præf. 63. 137. Conſ. deſign. 73. Antonii comes in Parth. Pa. 83.

Digitized by Google

L. Domitius, juſſu Marii necatur. C. I. 88.
L. Domitius Ahenob. competitor Pompeji, vi excluditur. C. II. 17. Corfinii captus a Cæſ. dimittitur. 32. 38. in acie Pomp. ad Pharſal. perit. 76. n. 82.
Dona quæ ab Romanis dantur amicis, manent quoad ſenatui pop. q. placet. H. 44. Nu. III. *Il.* 8.
Doricæ orig. Rhodii. C. IV. 67. 70.
Doriſcus opp. C. IV. 101.
Dorſo, v. Fabius D.
Dorylaus. Mi. 17. 49. n.
Drabeſcus opp. C IV. 105. n.
Drachma, attica. Mi. 116. C. II. 102. Italica. C IV. 100. n. Alexandr. Si. II. 2.
Dromichætes. Mi. 32. 41.
Druſus, v Livius.
Durius fl. H. 72. 76. 91.
Dyme, opp. Achai. Mi. 96.
Dyrrhachium. C. II. 39. n. 55-64. 150.
Dyrrhachus. C. II. 39.
Dyſenteria caſtrenſis. H. 54. 78. C. III. 81.

Echinades inſ. Pr. 5.
Edeſſa. Sy. 57.
Egeſtus, fil. Numit. R. I. 2.
Marius Egnatius, dux Ital. C. I. 40. n. ſq. 45. 52 ? n.
Egnatii, pater & fil. proſcript. C. IV. 21. Alius. Pa. 55.
Elæa. Sy. 26. 30.
Elatea. Sy. 20.
Eleates ſinus. C. V. 98.
Elephanti, communes hoſtes. H. 46. Pu. 43. miſcentur ſagittariis & fund. 89. odore terrent equos. A. 7. noctu in caſtra Rom. immittuntur. 41. venatio eleph. Pu. 9. eos ſcite impugnat Scipio. Pu. 41. 43. nominibus invocantur a Pœnis. Pu. 92. minores Africani timent majores Aſiat. Sy. 31. in acie Antioch. 32. necantur juſſu ſenatus. 46. inſignia Vtæ legionis. C. II. 96. pugna in circo Rom. 102.
Eleuſis. Mi. 30. 33.
Elymææ Veneris templ. Sy. 66. Elymæi ſagitt. Sy. 32.
Emporiæ. H. 7. 40. Emporium, ad Placentiam. A. 7. Emporia Punica. Pu. 72. n. 68. n.
Enchelees. *Il.* 2. Encheleus. ib.
Eneti. Mi. 55. n.
Enipeus fl. C. II. 75.
Epaminondas. Sy. 41.
Epaphroditus, Sylla. C. I. 97. n.
Ephemerides Cæſaris. G. XVIII. n.
Epheſus. Sy. 4. 6. 9. 20. 22. 24 ſq. Mi. 48. 115. C. III 26. V. 4. Epheſii. Mi. 48. C. V. 9. ſtatuas Rom. evertunt, hoſpites necant. Mi. 21. 23. 61.
Epicuri diſciplina. Mi. 28.
Epicydes. Si. III.
Epidamnus. *Il.* 7. 13. C. II. 39. IV. 106. V. 75. Epidamnus rex. C. II. 39.
Epidauri templ. Mi. 54.
Epigoni. Pr. 10. n.
Epiphanea, opp. Mi. 96.
Epirus. Ma. IX. 2. Mi. 4. *Il.* 7. C. II. 38. V. 75.
Epiſtolæ Cæſaris. C. II. 79. n.
Epitaphium, Pompeji. C. II. 86. n. Atriani proſcr. IV. 41.
Epulum triumphale. Pu. 66.
Equeſtris ordo, C. I. 22. judicia obtinet. ib. equites 300 in ſe-

Digitized by Google

natum legit Sylla. 100. publicani. II. 13. eq. MM. proſcripti. C. IV. 5.
Eraſiſtratus. Sy. 59-61.
Erennius, Brunduſ. Ma. IX. 4. n.
Eridanus. A. 5. C. I. 109. n. *Il*. 8.
Eriſane, opp. H. 69. n.
Erythea. C. II. 39.
Erythræ. Mi. 46.
Eſcadia, opp. H. 68. n.
Eſquil. v. Æſquil.
Etruria. A. 5. 9 ſq. 52. Mi. 93. C. I. 50. 67. IV. 4. V. 81. nunc Italia? A. 8. n.
Etruſci, Lydorum col. Pu. 66. pompæ, ſatyri, ludiones. ib. bellum cum Rom. Sa. VI. I. adde C. I. 36. 49. 67. Junonem colunt. C. V. 49.
Eubia l. Eubœa puel. Sy. 16. 20. n.
Eubœa, inſ. Sy. 12. Mi. 29. 95. talent. Euboic. cf. Talent.
Eudorus, Rhodius. Sy. 27. n.
Evergetes, v. Mithr. Everg.
Eumachus. Mi. 46. 75.
Eumenes Cardianus. Sy. 53. Mi. 8.
Eunuchi. Mi. 107 ſq. 76. 82. C. II. 84.
Eumenes, r. Aſ. Pergam. lites cum Philippo. Ma. VII. 4. n. cum Perſeo. IX. 1-9. XVI. I. juvat Rom. contra Antioch. Sy. 5. 22. 25 ſq. 31. 33 ſq. 38. 43. Antiochum Epiph. in regnum deducit. 45. pater Attalus. 38. fratres. 22.
Eupator, v. Mithr. & Ptolem.
Eupatoria. Mi. 78. n. 115. n.
Eupatra, fil. Mithr. Mi. 108. 117.
Euphrates. Pr. 2. 4. Sy. 1. 50. 55 ſq. &c. fontes. Mi. 101. excipitur a Pallacotta. C. II. 153. Cf. Syria.
Euripidis verſus, ex Med. C. IV. 130. n. ex incert. C. II. 153. n. n. ex Bacchis. Pa. 69.
Euripus. Mi. 45.
Europa. Mi. 107. C IV. 87. 106. Europa abſtinere reges Aſiæ jubent Romani. Mi. 13. 58. Sy. 6.
Eurydice, fil. Antipat. Sy. 62.
Euryleon, Aſcanius. R. I. I.
Exploratores, per caſtra circumducit Scipio. Pu. 39.
Exta, ſine capite. C. II. 116. 152.

Faberius, ſcriba Cæſ. C. III. 5.
Fabia gens exciſa. It. VI.
Tres Fabii legati ad Gallos. G. II. accuſati a Brenno, creantur tribuni mil. G. III.
Q. Fabius. G. II.
M. Fabius *Adrianus*. Mi. 88. n. 112.
Fabius Buteo, v. But.
Fabius Dorſo, ſacerd. Veſtæ. G. VI.
Fabius Maxim. Dict. A 11-16. 31.
Q. Fabius Maximus Æmilianus, fil. Æmil. Pauli Mac. Ma. XVII. Conſ. res gerit in Hiſp. H. 65. n. frater adopt. Fabii Max. Serviliani. H. 67. n. legatus fratris, Scipionis Æmil. H. 90.
Q. Fabius Max. Æmilianus, filius Æmiliani, Allobrogic. G. I. 2. n.
Q. Fabius Max. Servilianus. H. 67-69. frater adopt. Æmiliani. n. ad p. 181, 70. frater Cæpionis. H. 70. n.
Q. Fabius *Pictor*. A. 27. n.
Fabius Sanga. C. II. 4.
Fabricius. X. 4 ſq. mend. pro *Genucius*. Sa. IX. 3.
Fabula Syllæ de ruſtico. C. II. 101.
Fæſulæ. C. II. 2.
Falcati currus. Sy. 32 ſq. Mi. 17 ſq.

Falerinus m. C. I. 47. n.
Fames, Carthag. Pu. 73. in caſtris Cæſ. C. II. 61. Peruſiæ. v. 34 ſqq. cogit humanas comedere carnes, Numant. H. 96 ſq. & Athen. Mi. 38. & milites Mithrid. 76. fames conſultrix peſſima. Pu. 50.
Fango, leg. Octav. in Afr. C. v. 26. n. & n. ad p. 727, 45.
Fannius, Lælii gener, pugnat contr. Viriathum. H. 67.
L. Fannius, a Sertor. miſſus ad Mithrid. Mi. 68.
Fannius, legatus Caſſii. C. IV. 72.
Fannius, proſcript. C. IV. 84. ad Anton. tranſit a S. Pomp. V. 139.
Faſces, coſſ. & præt. Sy. 15. dictat. C. I. 100.
Fata ſunt urbibus, ut hominib. Sy. 58.
Fauces Corpil. & Sap. C. IV. 87.
Faventia. C. I. 91.
Favonius, Pompej. C. II. 37. 119.
Fauſtus, cogn. Syllæ. C. I. 97. n.
Fauſtus, f. Syllæ. C. I. 106.
Feciales. Sa. IV. 1. 5. C. V. 41 ſq.
Felix, Sylla. C. I. 97. 105 ſq.
Feriæ, a coſſ. indictæ. C. I. 55 ſq.
Ferrum Margianum. Pa. 43.
Feſtum, v. Calend. Mater deor. Sol. Proſerp. Saturnal.
Fidei ædes. C. I. 16.
L. Figulus, leg. Dolab. C. IV. 60.
M. Figulus Coſ. *Il.* 11.
Filiis illegit. dona data. Pu. 106. filiorum impietas. Mi. 104. C. IV. 18. pietas. C. I. 33. IV. 20 ſq. 41 ſq. filiarum. Mi. 111. filium aureis catenis vincit Mithrid. Mi. 64. idem pietatem in filium exuit, ut matri dolorem crearet. Mi. 107. filios occidit Tigranes. Mi. 104.
C. Flav. Fimbria, occidit Flaccum Coſ. Mi. 51-53. 112. necatur a Sylla. 59 ſq.
Flav. Fimbria, frat. præc. C. I. 91.
Fines imp. Rom. Pr. 1-5. Mi. 121.
Firmum, opp. C. I. 47. n.
Flaccus, leg. Æm. Lepidi. H. 81.
Q. Fulvius Flaccus. Conſ. *vel præt.* Hiſp. cit. vincit Celtiberos. H. 42. n.
Q. Fulv. Flaccus, Coſ. Capuam obſidet. A. 37. n. Annibalem Romam ſequitur. 40 ſqq. Capuam capit. 43.
M. Fulv. Flaccus, Coſ. & triumvir agr. divid. juvat C. Gracchum. C. I. 18. 21. 34. proficiſc. adv. Illyrios. *Il.* 10. C. I. 34. fit tr. pl. 24 ſq. 34. occiditur cum Q. fil. & C. Graccho. 26.
C. Valer. Flaccus, procoſ. H. 100.
L. Valerius Flaccus, Coſ. a Cinna in Aſiam mittitur adv. Syllam. Mi. 51. C. I. 75. necatur a Fimbria. Mi. 52.
Valer. Flaccus, interrex. C. I. 100.
Flamen, Deæ Coman. Mi. 114. 121. dialis, apicem perpetuo geſtat. C. I. 65. 74.
C. Flaminius, Coſ. occiditur in pugna. A. 8-10. 17.
Flaminius, tribunatum pl. petit. favente Octaviano. C. III. 31.
Flamininus, v. Quintius.
Flamma, præf. claſſ. C. II. 46.
Flavius, Lucanus, prodit Gracchum. A. 35.
Flavius Gallus. Pa. 86 ſq.
C. Flavius, necat. ab Oct. C. V. 49.
Fœdera æri inciſa, dedicata in Capitol. Sy. 39.

Digitized by Google

Fœnus Romæ lege vetitum, more receptum. C. I. 54. tumultus fœnoris cauſa. ib.
Fontejus, necatur Aſculi. C. I. 38.
Fortuna Cæſaris. C. II. 57. 88. 95 ſq. ei plus fidit Cæſar, quam conſiliis. 58. *Fortunæ* templ. Antii. C. V. 24. n.
Forum, funibus ſept. C. III. 30. Julium. II. 102. Perſarum. ib.
Forum Gallorum, opp. C. III. 70. n.
Foſſa Punica. Pu. 32. 54. foſſa L pedes alta. C. IV. 76.
Fratres cum fratr. pugnare cogit Annib. A. 28. fratres contra fratres in acie. C. II. 77. fratres proſcripti. C. IV. 22.
Fregellæ. Sa. IV. I.
Frentani. C. I. 39.
Frumentum menſtr. plebi diſtrib. C. I. 21. otioſam plebem trahit Romam. II. 120.
Fufetius. R. 5.
Fufius Calenus, excipit Varronem proſcr. C. II. 58. legatus Antonii. V. 3. 12. 24. 23. 51.
Fufius, fil. præc. exercitum tradit Octav. C. V. 51. 59. 61.
Fulginium, opp. C. V. 35.
Fulmen, deus Seleuciæ. Sy. 58. fulmine ictus Pompejus. C. I. 68. fulgura cum tonitru cœlo ſereno. 110.
Fulvia, prodit Catilin. C. II. 3.
Fulvia, uxor Antonii: ſupplicat pro marito. C. III. 51. ei offertur Rufi caput. IV. 29. mulieres a foribus repellit. 32. lites cum Cæſ. Octav. V. 14. 19. 21. 33. 43. 59. 62. fugit Athenas. 50. 52. morbo moritur. 55. 59.
Fulvius, proſcr. proditur a concubina. C. IV. 24.
Cn. Fulvius *Centumalus*, proc. A. 48. n.
Fulvius Flaccus, v. Flacc.
Q. Fulvius Nobilior, Coſ. adv. Celtib. H. 45. n. - 47. 49. ejus vallum. 80.
Fundos ſacros vendunt Romani. Mi. 22.
Fune in murum ſubducti. Mi. 32. 71. C. I. 87. funibus ſeptum forum. III. 30.
Funus, Viriathi. H. 75. Syllæ. C. I. 105. Cæſaris. II. 143 ſqq. funeri efferendo humeros ſubjicit proſcriptus. IV. 27.
Fures, ſepulcrorum. C. IV. 44. furta Romæ. V. 18.
Furius, v. Camillus.
Furius, Coſ. Mancinum tradit Numantinis. H. 83.
P. Furius, trib. pl. diſcerpitur. C. I. 33.
Furnius, leg. L. Antonii. C. V. 30. 40 ſq. M. Antonii. 75. Aſiæ præfectus, pugnat cum S. Pompejo. 137 - 142.

Gabii, opp. C. V. 23. cives R. VII.
A. Gabinius, mittitur ad Murenam & Mithrid. Mi. 66. *ejus* lex de bell. pirat. 94. n. Conſul ex favore Cæſaris. C. II. 14. Procoſ. Syriæ, reſtituit Ptolem. Sy. 51. C. II. 24. exilio & bonis mulctatur. ib. legatus Cæſaris, perit in Illyr. *Il.* 12. 25. C. II. 59.
Gabinus cinctus. Pu. 48. n.
Gades. H. 5. 28. 31. Gadibus potiuntur Rom. 37. Gaditanum fretum. H. 59. 65. confunditur cum freto Hercul. vid. n. ad p. 103, 33 ſq. & ad 169, 70 ſqq.

Digitized by Google

Gætulia. Nu. IV.
Gala. *Il.* 2. Galatea. ib.
Galatæ. *Il.* 2. Cf. Celtæ, Galatia, & Gallogræci.
Galatia. *Il.* 2. occidentalis, olim Celtica. A. 4. H. 1. n. oriental. C. II. 49. Pa. 26. Gallogræcia. Mi. 114.
Servius *Sulpicius* Galba, perfide & avare præeſt Luſitaniæ. H. 58. n. - 60.
Serv. *Sulp.* Galba. H. 99. n.
P. Sulpicius *Galba*, procoſ. Maced. Ma. II. n. *coſ. II.* rurſus in Græciam trajicit. III. injuriis vexat Græcos. V.
Galba, leg. Syllæ. Mi. 43.
Serv. Galba, conjurat in Cæſ. C. II. 113.
Galli. cf. Celtæ. Galli Senones. Sa. VI. Galli vincuntur a Camillo, T. Quintio, Popillio, Camillo fil. Æmilio Papo, Fabio, Cæſare. G. I. 1. 2. ſuperatis Alpibus invadunt Cluſinos. G. II. Romam incendunt & Capit. obſident. G. I. 1. III ſqq. intemperantes, mollia corpora. G. VII. proceri. G. I. 2. n. III. C. I. 50. Galli Boji. A. 5. 8. Gallorum mercenar. bellum cum Pœnis. Pu. 5. ex Europa in Aſiam irrumpunt. Sy. 65. cf. Gallogræci.
Gallia. cf. Galatia. Gallia circumpadana, Italiæ finitima. C. I. 86. II. 17. ciſalpina. A. 6 ? n. I. 92. 109. II. 13. 41. III. &c. ſui juris declaratur ab Anton. & Octav. ex mente Cæſ. C. V. 3. 22. tranſalpina. C. I. 107. 109. II. 13. 111. &c. provincia. C. I. 29. vetus. III. 98. n. IV. 2. nova. II. 48. Galliæ populos C D ſubegit Cæſ. II. 150.
Gallica Italia. A. 8. Gallicum mare. Mi. 95.
Q. Gallius, inſidiatur Cæſari Oct. C. III. 95. n.
M. Gallius, fr. Quinti. ib.
Gallogræci vel Galatæ: Mi. 114. proceri. Sy. 6. ſocii Antiochi. ib. 32. Cf. Toliſtoboji, Trocmi, Tectoſagæ. Gallogræci militant partim Mithridati, partim Romanis. Sy. 50. Mi. 11. 17. 41. 65. 68. 112. Gallogræciæ tetrarchas interficit Mithrid. 46. tetrarcha Dejotarus. 115. alii, Caſſium ſecuti. C. IV. 88. tributum imponit Antonius. V. 7. fit Rom. prov. Sy. 50. Mi. 118.
Ganga, Gangites, fl. C. IV. 106. n.
Garganus m. C. I. 117. n.
Gaza, opp. Sy. 54.
L. Gellius, leg. Pompej. Mi. 95. coſ. vincitur a Spartaco. C. I. 117. n.
Gemella, opp. H. 68. n.
Geminus, v. Tanuſius.
Genethliacus Ægypt. Pa. 72.
Genthius. Ma. XVI. 1. *Il.* 9.
Germanorum, ebrietas. C. II. 64. terror ad Ætnam. V. 117. rex Arioviſtus. G. I. 3. XVI. XVII.
Geronia, opp. A. 15. n. 16.
Geta, proſcr. oculi uſum amittit. C. IV. 41.
Getæ. Ma. XVI. 1. 2. *Il.* 3. 4. 13. C. II. 100. III. 25.
Giſcon, pater Aſdrub.
Glaber, v. Varinius.
Glabrio, v. Acilius.
Gladiator, cf. Spartacus. Gladiat. bellum. C. I. 111. 116 - 121.

munus

munus in funere Viriathi. H. 75. n. gladiatores. C. II. 118. V 26. in exercitu D. Bruti. III. 49. L. Antonii. V. 30. 33. Cyzici alit M. Anton. 137.
Gladium Pompejo porrigit Conſul. C. II. 31.
Glandibus plumbeis proditur Piræeus. Mi. 31. 34. 35.
Glanis fl. C. I. 89. n.
Glaphyra. C. V. 7.
Glaucia. C. I. 28. 32.
Glintidiones. *Il.* 16.
Gnidus. C. IV. 71.
Gomphi, dirept. a Cæſ. C. II. 64.
Gordiene. Mi. 105.
Gordius, dux Mithrid. Mi. 66.
Gracchus, v. Sempronius.
Græci, cf. Achæi & Achaja. Græcorum imperia. Pr. 8. Græci in Hiſpania. H. 2. 7. A. 2. in Italia. A. 8. Græci ſervituti Romanor. ſubjiciuntur diſſidiis Ætolorum cum Philippo. Ma. II. 1. liberi pronunciantur a Rom. Ma. VII. 2. in Græciam trajicit Antioch. Sy. 7. 12 ſqq. Græci in Aſia Antiochi imperio liberati. Sy. 44. græca nomina urbium Syriæ & Aſiæ. Sy. 57. græci Pontum accolentes. Mi. 15. Græcos mactant Achæi Scyth. 102. Græca ſacra coluit Mithr. 112. Græcæ urbes in Mœſia. *Il.* 30. græcanicæ voluptates. C. I. 28. gr. ſpectacula Romam transfert Sylla. 99. græci olim in Thracia. IV. 102. græcanica ſtola. V. 11. græca Appiani hiſt. v. Adnot. Vol. III. p. 889 ſq.
. & Q. Granius, ſocii Marii. C. I. 60. 62.
Grumentum, opp. C. I. 41. n.
Guluſſa, fil. Maſiniſſ. Pu. 70. 73. 106. 109. 111. 126.
Gutta, Capuanus. C. I. 90. & n. ad p. 130, 94.
Gymnaſium. Sy. 10. 46. 69. C. I. 102. Gymnaſia fœneratoribus oppignorata. Mi. 65. viſitat Anton. C. V. 11.
Gynæceum Mithrid. Mi. 21.

Hadrianus, v. Adr.
Hæmus m. Mi. 69.
Hæredes ſecundi. C. II. 143. hæreditatibus tributum impoſ. V. 67.
Halys fl. Sy. 42. Mi. 62. 65.
Hamilcar, v. Amilc.
Hammonis orac. C II. 149.
Hannib. v. Ann. Hanno v. Anno.
Hariolos caſtris pellit Scip. H. 85.
Harmoſtæ. H. 38. n. C. IV. 7.
Harpago, commentum Agrippæ. C. V. 118 ſq.
Harpagus, dux Cyri. C. IV 80.
Harpalus, leg. Perſei. Ma VIII. 2.
Harpeſſus fl. Thrac. C. IV. 103. n.
Haruſpex, v. Aruſp.
Haſta, pro tribunali propoſita. C. IV. 73.
Hebræi, auxil. Pomp. C. II. 71.
Hebrus fl. C. IV. 103.
Hecatompylos, opp. Sy. 57.
Hegeſianactes, leg. Antioch. Sy. 6.
Helenus, leg. Octavian. C. V. 66.
Helepolis, mach. bell. Mi. 73.
Heliodorus. Sy. 45.
Helleſpontii. Sy. 1. C. II. 71.
Helleſpontus. Ma. VII. 3. Sy. 23. 28 ſq. 53. 62. Mi. 95. C. II. 88. 111.
Helvetii. G. I. 3. XV.
M. Helvius. H. 39. Alius. *Il.* 21.

Digitized by Google

Heniochi. Mi. 69. 102. 116.
Hephæſtion. Sy. 57. C. II. 152.
Heraclea, opp. Ital. A. 35. n. Ponti. Mi. 83.
ex Heraclidarum genere Antonius. C. III. 16. 19.
Heraclides, Byzantius. Sy. 29. Alius ? 45. 47.
Heræa, opp. Sy. 57.
Herbæ, pro cibo, in fame. C. II. 61. V. 35. inſaniam & mortem adferens. Pa. 92.
Hercules, exped. in Amaz. Mi. 83. conditor Dyrrhachii. C. II. 39. templum Gadibus. H. 2. n. 65. templ. Tibure. C. V. 24. n. columnæ vel fretum. H. 2. n. & n. ad p. 169, 70 ſqq. Pr. I. Mi. 93. 119. 121. Hercules invictus, teſſera Pomp. C. II. 76. ex Herculis genere Alexander. C. II. 151.
Herdonia, opp. A. 48.
Hermocrates. Mi. 70.
Herodes, rex. C. V. 75.
Hiempſal. C. I. 62. 80.
Hiera inſ. C. V. 105 ſq.
Hierapolis, ol. Bambyce. Pa. 28. 75.
Hiero, r. Syrac. Si. II. 2.
Hiero, an *Nero*? *Il.* 20. n.
Hieronymus Cardianus citatur. Mi. 8.
Hieronymus. Pa. 49.
Hieroſolyma. Sy. 50. Mi. 106.
Himilcon, Phamæas. Pu. 97. 100. 104. 107 - 109.
Hippagreta, *Hippo Diarrhytus*. Pu. 110. n. 135.
Hippaſini, pop. *Il.* 16. n.
Hippo, oppugn. a Scip. Pu. 30.
Hippocrates Syrac. Si. III.
Hirpini. C. I. 39. 51.
Hirtius, Coſ. C. III. 50. cadit ad Mutinam. 65 ſq. 70 ſq. 76.
Hirtius, proſcr. C. IV. 43. n. 84.
Hiſpania, a Pœnis primum tentata. H. 5. a Romanis. 14 ſqq. pulſis Pœnis in provinc. form. redacta. 37 ſq. ab Auguſto in tres partes diviſa. 102. a Sertorio adverſus Romanos concitata. 101. Mi. 68. C. I. 86. 108 ſqq. in Hiſpania bellum Cæſaris cum Petrejo & Afranio. C. II. 42 ſq. cum Pompejo filio. 103 - 105.
Holophernes, v. Oloph.
Homerus, citatus. Pu. 132. Mi. 1. C. III. 13. IV. 134. Adde It. VIII. 2. n. Pu. 71. n. C. II. 81. n.
Honores immodici collati Cæſari. C. II. 106. Octav. V. 130.
Hora felix & infel. Sy. 58.
Horatii. R. VI. Horat. *Cocles*. R. IX.
Hortenſiæ orat. ad triumviros. C. IV. 32 ſq.
Hortenſius, leg. Syllæ. Mi. 43.
Q. Hortenſius, claſſi Cæſ. præf. C. II. 41. uxorem Catonis commodato accipit. 99.
Hortos, in uſum pop. publicat Cæſar. C. II. 143. Pompejanos Antonio dono dat. III. 14.
Hoſpitio, excipiuntur milites L. Anton. a mil. Octav. C. V. 47. ſe invicem excipiunt Anton. Octav. & S. Pomp. 73.
Hoſtia, ex paſta ficta. Mi. 75.
Hoſtilius, v. Mancinus, & Tullus.
Hoſtes reip. judicati: Sylla. Mi. 51. C. I. 73. Glaucia & Apulej. C. I. 32. Marius cum ſociis. 60. Cæcil. Metellus. 81. Cæ-

Digitized by Google

ſar cum ſuo exerc. II. 33. Dolabella. III. 61. Antonius. 63. IV. 38.
Humanæ carnes, v. Fames.
Hum Hydra bellum eſt hoſtibus Romanorum. Sa. X 3.
Hydrûs, opp. C. II. 40.
Hymnum Cæſari canit Anton. C. II. 146.
Hypæpeni. Mi. 48.
Hypſæus damn. ambitus. C. II. 24.
Hyrcani, Sy. 55. Hyrcania. Pa. 35.

Jacta alea. C. II. 35.
Jaculum hamat. Hiſp. ſoliferreum. C. V. 82.
Janiculus. C. I. 68. 71. III. 91. 94.
Iapydes, inalpini. *Il.* 10. 14. 16. tranſalpini. 17-21. 22.
Iapygia. A. 45. n.
Iaſon, tragœdus. Pa. 69 ſq.
Iaſſus, opp. Mi. 63.
Iazyges. Mi. 69.
Iberi Aſiatici. Mi. 101. 103. 114. 116 ſq. Pa. 75.
Iberus fl. H. 6 ſq. n. 43. &c. A. 2. Pu. 6. C. I. 111.
Ichnæ, opp. Pa. 49.
Icilius, an *Silicius*? C. IV. 27.
Icus inſ. C. V. 7.
Ida m. Pu. 71.
Idumæa. Mi. 106. C. V. 75.
Idus Martiæ. C. II. 149. 153.
Ignis flamma ad M ſtadia conſpecta. Mi. 66. ignis profluvium. C. V. 114.
Ignominia notati mil. Mi. 32.
Ilerda, opp. C. II. 42.
Ilium. Pu. 1. 132. Mi. 1. C. II. 20. 81. a Fimbria crematum. Mi. 53. 61.
Illyricum, Roman. prov. Ma. XVI. 1. *Il.* 9. univerſum ſubactum ab Auguſto. *Il.* 16. 28. C. V. 128. 145. Illyricum tributum. *Il.* 6. oppida 72 uno die direpta. 9. Illyrico præf. Cæſar. *Il.* 15. C II. 32. a Cæſare C. Antonius, 4 . 47. Gabinius, *Il.* 12. C. II. 59. Vatinius. *Il.* 13. Illyrico cum Maced. præf. M. Brutus. *Il.* 13 C III. 63. IV. 75.
Illyrii. *Il.* 1 ſqq. Italiam infeſtant. *Il.* 16. C. V. 145. Illyr. dynaſta Arthetaurus. Ma. IX. 1. rex Genthius. XVI. 1.
Illyrius. *Il.* 2.
Ilurgis, opp. H. 32.
Ilus, *Julus*. C. II. 68.
Imagines, in pomp. publ. H. 23. n.
Imperator, triumphans. Pu. 66. de rebus geſtis ſolet ad pop. concionari. Ma. XVII. Imp. quis ſalutetur. C. II. 43.
Imperatores, v. Cæſares.
Imperia alia cum Rom. collata. Pr. 8-11.
Indi, elephantor. ductores. A. 41. India. Pu. 71. Sy. 55 ſq. Mi. 89. C. II. 149. 153 ſq. Pa. 24. 76. Indicæ merces. C. V. 9.
Indibilis. H. 37 ſq.
Indus fl. Sy. 55.
Ingenuus declaratus ex liberto. C. V. 80.
Ingrata malitia, veniam nacta. Mi. 112.
Inopinati vis, in bello. C. II. 53.
Inquilinus, quis. C. II. 2.
Inſignia, imperatoria. Mi. 43. C. V. 11. 41. 76. 111. prætoria detrahuntur navi, occurrente imperatore. V. 55. inſign. legionis V. elephanti. C. II. 96.
Inſula, Philoctetis. Mi. 77. n. Iſtri fl. *Il.* 3, Tiberis. C. II. 118.

Lavinii fl. IV. 2.n. ob inſulam in Urbe proſcr. Rufus. IV. 29. Inſulæ majores, & aliæ. Pr. 5.
Intercalares menſes. C. II. 154.
Intercatia, opp. H. 53 ſq.
Intercedentis magiſtratus potior auctoritas, quam jubentis. C. I. 12. III. 50. intercedere tribunus pl. poteſt,non adjiciens cauſam. I. 23.
Interfrurini. *Il.* 16. n.
Interrex. C. I. 98.
Invidum numen.Ma.XVII.n.&c.
Io. Mi. 101. & n. ad Pr. p. 4, 50.
Jones, & Jonia. Ma. III. XVI. 2. Sy. I. 51. Mi. 20 ſq. C. II.49. 71. 89. IV. 82. V. 65. Pa. 71. adſueti parere Aſiæ regibus, Sy. 12. tranſeunt ſub imper. Romanor. Mi. 118. Jonicæ inſulæ, Pr. 5.n. 9. meretrices. Pa. 68.
Jonium mare & ſinus. C. II. 39. cf. Adriat. & n. ad Pr. p. 4, 50. & ad Pun.423, 66. Adde A.8. 12. Sy.15.16.63. Mi.95.112. *Il.* 3. 7. C. I.5. II.49.110. III. 9.63. 96. IV. 115. V. 26. 55.
Jonius, fil. Dyrrh. C. II. 39.
Ipſus, opp. Sy. 55.
Iraſcuntur aliis, qui ſibi iraſci debent. H. 53.
Iſauri. Mi. 75.
Iſidis ſpectrum. Mi.27. Iſiacus. C. IV. 47.
Iſſa inſ. *Il.* 7. n.
Iſter fl. Ma. XVI. I. Mi. 15. 69. *Il.* 1. 3. 6. 14. ſuperius Danubius. *Il.* 22.
Iſthmici ludi. M. VII. 2.
Iſtri, pop. *Il.* 8. Iſtrus opp. 30.
Italia, proprie, quæ intra Apenninum. A. 8. cf. n. ad p. 283, 17. Ital. Gallica. ib. Italia arboribus fœcunda. 58. eam invadere cogitat Mithr. Mi. 109. ſervis repleta. C. I. 7. proconſules per Italiam. 38. Italia a Gall. diviſa Rubicone fl. II. 35.
Italici, optimi milites. C. I. 7. patronum Scipion. Afric. *II.* ſibi optant. C. I. 19 eis Druſus promittit civitatem. C. I. 35. deficiunt a Rom. 38 ſqq. Mi. 22. 91. 109. adipiſcuntur civitatem Rom. 53.
Italica, opp. H. 38. 66.
Iter difficile, Scipionum per Maced. & Thrac. Ma. VII. 3. Sy. 23. Manlii. 43. Caſſianorum per Thraciam. C. IV. 103 ſq. Cæſarianorum per Siciliam. V. 113 ſq.
Itucca, opp. H. 66. n. 67.
Ituræa. Mi. 106. C. V. 7.
Juba, r. Maur. C. II. 44-46. 83. 87. 96. 100. IV. 53 ſq.
Juba, fil. præc. hiſtoricus. C. II. 101.
C. Judacilius, dux Italic. C. I. 40. 42. 47 ſq.
Judæi, a Pomp. debellati. Mi. 106. 114. 117. a Trajano in Ægypto. C. II. 90. tributa graviora pendunt. Sy. 50.
Judicia, a ſenatu ad eq. tranſlata. C. I. 22. 35. judiciaria lex Druſi. 35. Pompeji. II. 23 ſq.
ſub Jugum miſſi Rom. Sa. IV. 6. G. I. 3.
Jugurtha. H. 89. Nu. II-IV. C. I. 42.
Julia gens, ab Ilo. C. II. 68.
Julia, mater Anton. C. II. 143. n. IV. 37. V. 52. 63.
Julia, ux. S. Pompeji? C. V. 72. n.

Digitized by Google

Julius menſis, in honor. Cæſ. C. II. 106. V. 97.
Sextus Julius Cæſar, Coſ. bell. ſoc. C. I. 40. (aliis *Lucius* Jul. Cæſ. ib. n.) 41. 42. 45. procoſ. prorogato imp. Aſculum obſidens moritur? 48. n. frater P. Lentuli. 40. n.
L. Julius *Cæſar*, cum C. fratre necatus a Marianis. C. I. 72. n. cf. 40. n.
C. Julius *Cæſar*, cum L. fratre necatus. C. I. 72.
L. *Julius* Cæſar, avunculus Antonii. n. ad C. II. p. 375, 5 ſq. proſcript. C. IV. 12. ſervatus a ſorore. 37.
C. Julius Cæſar, ædil. & præt. ære alieno obrutus. C. II. 1. 8-13. de conjur. cum Catil. ſuſpectus. 6. propræt. Hiſpaniæ. 8. conſpirat cum Pomp. & Craſſo. 9. Conſ. 10-14. procoſ. Galliæ & Illyrico præeſt. 13. 15. 17. n. 32. 150. G. I. 2-5. XV-XX. *Il.* 12. 15. 29. ſalutatorum CXX faſces circa Cæſ. conſpiciuntur. C. II. 17. imperium ei abrogatur. 30 ſqq. Ariminum & Italiam occupat. 35. 38. 40 ſq. proficiſc. in Hiſp. adv. Pompeji legatos. 42 ſq. Romæ dictator creatus, conſulem ſe deſignat. 48. proficiſc. adv. Pomp. ad Dyrrhach. ib. 55 ſqq. pugna Pharſalica. 64-82. proficiſc. Alexandriam. 88-90. adv. Pharnacem. 91. Romam ad ſedandam ſedit. militum. 92 ſqq. in Afr. adv. L. Scipionem, Catonem, & Jubam. 95-100. triumphat. 101 ſq. proficiſc. in Hiſp. adv. Pomp. fil. 103-105. Romæ honoribus cumulatur, remp. ordinat, regnum adfectare videtur. 106 ſqq. meditatur bellum in Getas & Parthos. 110. conjuratione facta, 111 ſqq. occiditur in curia Pomp. 117. teſtamentum. 143. funus. ib. ſqq. conſecratus poſt mortem. 148. I. 4. laus & comparatio cum Alex. M. II. 149 ſqq. uxor, prior adulterata a Clodio. 14. tum Calpurnia. 14. 115. filia, Pompejo nupta. ib. pro patre habitus eſt M. Bruti. 112. morbus comitialis. 110. fortuna Cæſ. vid. Fortuna. Orationes: C. II. 10. 43. 47. 53. 55. 73. Scripta: Ephemerid. G. XVIII. n. Epiſtolæ, C. II. 79. n. Anticato. 99. Commentarii de ſuis conſiliis. III. 5.
Sex. Julius, conſanguin. Cæſaris, præeſt legioni in Syria, necatur a militibus. C. III. 77. IV. 58.
Junius, potius *Livius*, præf. præſid. Tarent. A. 32. n.
Junius, an *Vinius*? proſcript. C. IV. 44.
Junius Brutus, v. Brutus.
Juſtum ſemper, quod a rege præcipitur. Sy. 61.
Juno, ab Etruſcis culta. C. V. 49. Junonis Zelotypiam fugit Io. Mi. 101. templum, Lanuvii. C. V. 24. n. ad Lacinium prom. C. V. 133. Hierapoli. Pa. 28.
Jupiter, in m. Ida. Pu. 71. Jovis Atabyrii templ. Mi. 26. Statoris. C. II. 11. n. Jovi bellorum præſidi ſacrif. Mithrid. Mi. 66. 70. a Jove Cæſar & Alex. genus derivarunt. C. II. 151.

Digitized by Google

Jurare in leges Marii ſolusMetellus non vult. C. I. 31.
Jus, libertatis adimitur Bruttiis. A. 61 juris ſcientiæ ſtudet Maſtanabal Pu 106. jus ſuffragiorum & plebiſcit. adimit Sylla Athenienſibus. Mi. 38. jura reddunt & diſcunt Perſæ in foro. C. II. 102. jus Lati II 26. jus trium liberorum II 10.

Labeo, pater Labeonis JCti. C. II. 135.
Labienus, proſcr. C. IV. 26. n.
Labienus, leg Cæſaris. G. I. 3. XV. n. dein Pompeji. C. II. 62. poſt pugn. Pharſal. abit in Afric. 95 perit in Hiſp. 87. 105.
Labienus, fil Lab. dux Parthorum. C. V. 65. n 133. Pa. 71 ſq.
Lacedæmonii; Pœnis imperatorem mittunt. Pu. 3. eorumd. tyrannus Nabis. Ma. V. Harmoſtæ C. IV. 7. Adde Pu. 112. Sy. 12. 14 41. Mi. 29. C. II. 70 IV. 82. 118.
Lacinium prom. Sa. VII 1. C. V. 133.
Lælius, leg. Scipionis maj. H. 25 ſq. ad Syphacem. 29. cum Maſiniſſ. perſequitur Syphacem. Pu. 26-28 pugnat contra Annibalem. 41. 44.
C. Lælius, leg. Africani min. Pu 126 ſq. ſocer Fannii. H. 67.
Lælius, leg. Cornificii in Afr. C. IV. 53; 55 ſq.
Lænas v. Popill.
M. Lætorius, ſoc. Marii. C. I. 60. 62
Valer. Lævinus, Coſ. Sa. X. 3. n.
T. Lafrenius, vulgo Afranius, dux Italic. C. I. 40. n. 47. n.
Lagidarum genus. Mi. 121.
M. Lamponius. C. I 40 ſq. 90. 93.
Lampſacus. Sy. 2. 29. Mi. 76. C V. 137.
Lania, vel *Lanaſſa*. Sa. XI. 1. n.
Lanuvium. C. I. 69. II. 20. n. V. 24. n.
Laodice, mater Seleuci Nic. Sy. 57. Alia, ux. Antiochi Dei 65. n.
Laodiceæ VI. conditæ a Seleuco Nic. Sy. 57. Laod. Phœniciæ. ib. n. ad Lycum. Mi. 20. Syriæ. S. 46. C. III. 78. IV. 52. 60. 62. V. 4. 7.
Laomedon, Syriæ primus præf. poſt Alex. Sy. 52. Mi. 9.
Lapidibus pluit. C. IV. 4.
Largitiones, Cæſaris. C. II. 13. 17. 26. Romanor. 19. corrumpunt libertatis ſtud. 120.
Largus, proſcr. C. IV. 28.
Larinates, pop. C. I 52.
Lariſſa, Theſſ. Sy. 16 Syriæ. Sy. 57. Aſſyriæ Pa. 75.
Laronius. C. V. 112. 115.
Laſthenes. Si. VI
Laterenſis. C. III. 84.
Latini. R. I 1. fœdus cum Rom. XII. Latinis ſociis civitatem promittit Gracchus. C. I. 23.
Latonæ lucus. Mi. 27.
Latrones: in Luſitan. H. 71-77. capiunt D. Brutum. C. III. 98. infeſtant Romam. V. 132. pro latrone capitur Varus proſcr. IV. 28.
Lavinia. R I. 1.
Lavinium, opp. Reg. I. 1. Lavinius fl. & in eo inſ. C. IV. 2. n.
Laurea, Romanis ſymb. victoriæ. Pu. 66. C. V. 46. laureatæ literæ. Mi. 77. lauro coronata tentoria. II. 69.

Digitized by Google

Laurentum. R. I. 1.
Lauro, opp. Hiſp. C. I. 109.
Legati, vel conſiliarii (decem) a ſenatu in prov. miſſi. H. 78. n. Pu. 135. Ma. VII. 2. Legati imperatorum in bello. C. I. 38. legatio ſacra Rhodum. Ma. IX. 2. legatio ſine capite &c. Mi. 6. legati exterar. gentium per prætorem urb. ducuntur in ſenatum. Mi. 6.
Legio Rom. ævo Annib. A. 8. legio X. C. II. 76. 79. n. 82. III. 83. ſeditionem movet, 92-94. Martia & IVta ab Antonio ad Cæſarem tranſeunt. III. 45. Martia perit. IV. 115 ſq. legio Vta eleph. ſe opponit. C. II. 96.
Lemnus. Mi. 77.
Cn. Cornel. Lentulus, Coſ. inhiat Africæ prov. Pu. 56.
P. Cornel. Lentulus, differit in ſenatu. Pu. 62-64.
P. Lentulus, leg. Sexti vel L. Cæſaris bello ſoc. C. I. 40. necatur a Cinna & Mario, 72.
Cn. Lentulus, leg. Pomp. bello pirat. Mi. 95.
Lentulus Marcellinus, (an idem cum præced.?) a Pompejo Syriæ præficitur. Sy. 51.
Cn. Corn. Lentulus, Coſ. bello Spartacio. C. I. 117. n.
P. Cornel. Lentulus, præt. urb. ſocius Catilinæ. C. II. 2-6.
L. Cornel. Lentulus, Coſ. adverſatur Cæſari. C. II. 33. ſequitur Pompejum. 36-38. præeſt pugn. Pharſal. 76.
Lentulus Spinther, jungit ſe percuſſorib. Cæſ. C. II. 119.
Lentulus, proſcr. fugit in Sicil. C. IV. 39.
Lentulus, leg. Caſſii. C. IV. 72. 82.
Leonidas. Sy. 18.
Leontini. Si. III.
Leontocephale, caſt. Mi. 19.
Lepidus, v. Æmilius.
Leptines. Sy. 46 ſq.
Leptis, opp. Pu. 94.
Lerſa, opp. H. 24.
Lethes fl. H. 71 ſq. n.
Leucopetra prom. C. V. 109.
Leucophryne Diana. C. V. 9. n.
Leucoſyri. Mi. 69.
Leuctra. Sy. 41.
Leuco, dux Numant. H. 46.
Lex: legem ferre tonante Jove nefas. C. I. 30. dormiant hodie leges! Pu. 112. Leges: vide vel nomina auctorum vel argumenta.
Libanus. Sy. 57.
Liberti Rom. habitu Pruſias. Mi. 2. Liberti, primum ad militiam admiſſi. C. I. 49. civibus æquati. 120. fideles. IV. 44. 46 ſq. perfidi. 26. 28. libertis paret S. Pomp. V. 78. ex liberto Ingenuum pronunciat Octavianus. 80.
Libo, citatur. C. III. 77. n.
L. Libo, ſocer S. Pompeji. C. V. 52 ſq. 69. 71. 73. 139.
Liburni. *Il.* 12. 16. 25. C. I. 77. II. 39. Liburnicæ naves. *Il.* 3. C. II. 39.
Libyſſus fl. Bithyn. Sy. 11.
Licinius, v. Craſſus, & Lucullus.
Lictorum faſces & baculos confringit plebs. C. I. 15. Cf. Faſces. Adde I. 78. V. 41. 55. 76.
Q. Ligarius, conjurat in Cæſ. C. II. 113. Ligarii fratres, proſcr. IV. 22. Alius, proſcr. IV. 23. n.

Liguria. Pu. 9. Ligures H. 37. Pu. 40. Nu. 11 C. I. 80. Liguſticum mare. Mi. 95.

Lilybæum C. II. 95. V. 97 ſq. 122.

Lipara inſ. C. V 97. 112.

Liris fl. Liternus. C. I. 39. n.

Liſſus, opp. *Il.* 7. n.

Litenno, dux Numant. H. 50.

Liternus fl. C. I. 39. n. opp. n. ad p. 61, 99.

Livius, præf. Tarent. A. 32. n

C. Livius *Salinator*, claſſi præf. Sy. 22. n. - 25.

Livius Druſus, Coſ. Pu. 112.

Livius Druſus, tr. pl. Gracchi legib. intercedit, legem de XII. colon. deducendis promulgat. C I. 23.

Livius Druſus, tr. pl. Italicis ſociis civitatem promittit, legem judiciariam fert, interficitur. C. I. 35 ſq

Locha, opp. Afr. Pu. 15. n.

Locri Epizeph. Sa. XII. 1. A. 55.

L. Lollius, leg. Pomp. Mi. 95.

Longus, v. Sempron.

Loryma, caſt. Rhod. C. IV. 72.

Lucani, a Rom. deficiunt. A. 35. 37 ſq. 43: 49. rurſus, in bello ſoc. C. I. 39. 51. 53 bell. Syllan 90 ſq.

Luceria, opp. C. II. 38. n.

Lucilius, M. Brutum ſe eſſe fingit. C. IV. 129. n.

Lucius, v. L. Antonius, L. Apuſtius, L. Cæſar, L. Scipio &c.

Lucius, (Gel. & Freinsh. *Lucejus*) ſenator, cum Panſa a ſenatu ad Brutum & Caſſium miſſus. C. III. 85.

Lucius, proſcr. & interf. C. IV. 26. n.

Lucius, Aſinii Poll. ſocer, proſcr. C. IV. 27. *videtur eſſe* L. Quintius. cf. C. IV. 12. n.

Q. Lucretius Ofella, leg. Syllæ. C. I. 88. 94. ab eod interf. 101.

Q. Lucretius *Veſpillo*, proſcript. dein Conſul. C. IV. 44. n. ejus pater a Sylla proſcr. ib.

Lucri ſpe ad imperia contendunt. H. 80

Luctus publ. poſt calamitatem Caudinam. Sa. IV. 7.

Lucullea, ludi in honor. Luculli. Mi. 76.

L. Licin. Lucullus, Coſ. injuſtum cum Vaccæis bellum gerit. H. 49-55. Luſitaniam populatur. 59. n. ejus legatus Scipio Afr. min. H. 49. Pu. 71.

L. Licinius Lucullus, Tigranem Syria expellit. Sy. 49. Syllæ leg. bello Mithrid. Mi. 33. 51. 56. Coſ. & imperator, Cyzico Mithridatem repellit. 72 - 76. duces Mithrid. vincit, oppida capit, Mithridatem Ponto expellit. 77 - 83. Tigranem petit, & vincit. 84-87. ſequitur Mithrid. in Pontum redeuntem. 88 ſq. incuſatur quod bellum trahat, & exercitu privatur. 90. redit in Italiam. C. I. 120. invidet gloriæ Pompeji. II. 9. Adde Pa. 24. 30. 52.

M. (*Terentius Varro*) Lucullus, Syllæ leg. vincit Carbonianos. C. I. 92. n. frater L. Luculli, cum Mœſis bellum gerit, & Apollinem coloſſeum Romam advehit. *Il.* 30.

Ludi, votivi Scip. Pu. 135. Iſthmici. Ma. VII. 2. muſici in triumpho Cæſaris. C. II. 102. ludorum tempore, ſenatus ha-

Digitized by Google

beri ſolet in ædibus theatro proximis. 115 ludi in hon. Veneris genitr. III. 28. ludum literarium aperit proſcriptus in Urbe. IV. 47.
Ludiones. Pu. 66.
Lunæ fanum. C. I. 78.
Lupercalia, Luperci. C. II. 109.
Lupiæ, opp. C. III. 10.
Lupi, evellunt terminos colon. Carth. Pu. 136. C. I. 24. per forum diſcurrunt. IV. 4. lacerant cuſtodem Antonii. V. 79. lupi pellis pro caduc. H. 48.
Lupus, v. Rutilius.
Luſitania. H. 56-61. 71 ſq. C. I. 110 ſq. Luſitani equites. C. IV. 28.
Luſones. H. 42. n. 79. n.
Luſtratio, exercitus. H. 19. C. IV. 89. 134. Romæ a cædibus. C. I. 26-134. claſſis rom. V. 96.
C. Lutatius *Catulus*, pacem dat Pœnis. Si. II. 1.
Q. Lutatius Catulus, Marii olim in bell. Cimbr. collega, dein inimicus, prunarum vapore ſe interimit. C. I. 74.
Q. (ſic repone in lat. noſtr. verſ. pro vitioſo *C.*) *Lutatius* Catulus, Coſ. Syllanarum partium. C. I 105. collegam pugna vincit in campo Martio. 107.
Lutia, opp. H. 94. n.
Lutus? *Il.* 20. n.
Lycia. Sy. 4. 32. 53. Mi. 20 ſq. 24 ſq. 27. 95. eam Rhodiis dant Rom. & rurſus adimunt. Sy. 44. Mi. 61 ſq. Lyciis, ob negata auxilia, C. IV. 60 ſq. bellum infert M. Brutus 65. 75 ſqq. immunitatem concedit Antonius. V. 6.
Lycomedes, flamen Deæ Comanæ. Mi. 121.
Lycus fl. Mi. 20.
Lyſias, leg. Antiochi M. Sy. 6.
Lyſias, educator Ant. Eupat. Sy. 46 ſq.
Lyſimachia, porta Cherſoneſi Thrac. C. IV. 88. condita a Lyſim. inſtaurata ab Antiocho. Sy. 1. 3. deſeritur ab Ant. & occupatur a Scipionibus. 28. 29. Adde Sy. 21. 62. 64.
Lyſimacheum. Sy. 64.
Lyſimachus. Sy. 1. ſatelles Alex. præſagium accipit regni. 64. rex Thraciæ. Sy. 53 ſq. bello cum Seleuco perit. 62. 64.

Macedones, ſubito Roma pelluntur. Ma. IX. 5. phalange terribiles. Sy. 19. Argeadæ. Sy. 63. Macedonici Syriæ Reges. Sy. 52 ſqq. Macedonicas duas legiones Brutus romano more exercet. C. III. 79. IV. 75. Macedon. imperium. Pr. 10.
Macedonia, ſubacta ab Æmil. Paulo. Ma. XVII. a Mithrid. Mi. 35. a Sylla recepta. Mi. 41. ab Illyriis infeſtata *Il.* 5. Mi. 55. C. V. 75. M. Bruti provincia. *Il.* 13. C. III. 2. 63. IV. 57 ſq. 75. Antonio data. III. 8. IV. 57. eam exhauriunt Anton. & Octav. 117.
Macedonicus, Ceſtius. C. V. 49.
Machares, fil. Mithr. Mi. 67. 78. 83. 102. 113.
Macrobii. Pu. 71. n.
Mæcenas, reum agit Lepidum fil. C. IV. 50. pacem inter Octav. & Anton. conciliat. V.

Digitized by Google

64. varia Octav. mandata exſequitur. V. 53. 92 ſq. 99. 112.
Mædi. Il. 2. 5. Mædus. 2.
Mæotis palus. Mi. 15.
Mæoticæ regiones. Mi. 102.
Magadates. Sy. 48 ſq.
Magdalſes. Nu. IV. n.
Magi. Sy. 58. C. II. 154.
Magiſter eq. Fabii. A. 12. Cæſaris: Antonius, C. II. 92. 107. Lepidus, 107. Octavianus, III. 8. dignitas annua. ib.
Magiſtratus, non licet in plures annos continuare. C. I. 14. venales. II. 19. vetantis auctoritas potior. I. 12. III. 50. proſcr. IV. 17 ſqq. de magiſtratib. petendis Lex Syllæ. C. I. 100.
L. Magius, Sertorian. Mi. 68. 72.
Magneſia, Theſſal. Mi. 29. n. ad Mæandr. 21. n. ad Sipylum. 21. n. 61. n. cives, Magnetes. Ma. VI. Mi. 21.
Magnus, v. Pompej. Antiochus, cur Magnus. Sy. 15. Magna, victoria Pomp. Mi. 118. magni campi. Pu. 68. magn. Barathrum. Pu. 109.
Magnopolis. Mi. 115.
Mago, Amilc. fil. frater Annibalis. A. 20. & ibi Adnot. ubi adferuntur reliqua loca.
Mago, præf. eq. Aſdrub. Pu. 15.
Mago, præf. Sagunti. H. 19. 22.
Maharbal. A. 10 ſq. 20 ſq.
Malia, opp. H. 77. n.
Maliacus ſinus. Ma. VI.
Mallus, opp. Mi. 69.
Mamercus, v. Æmil. Mam.
Mamertini. Sa. IX. 1.
Manaſſes, *vel* Maſiniſſa. C. IV. 54.
Mancæus. Mi. 84. 86.
Hoſtil. Mancinus, bell. cum Numant. H. 79-83.
L. Mancinus. ad Carth. Pu. 110. n.-114.
Mancinus, an *Manius*? Mi. 19. n.
M'. Manilius, pr. Hiſp. H. 56. n. Coſ. ad Carth. Pu. 75. n. 94. 105. 108-110.
Manius, v. Acilius Glab. & Aquilius.
Manius, procurator Antonii, lites movens Octaviano. C. V. 12. 19. 22. 29. 32. 66.
M. Manlius. It. IX.
T. Manlius Torq. Sa. II. III.
L. Manlius, contr. Bojos. A. 5.
Aulus Manlius, leg. Marii. Nu. III.
Cn. Manlius Vulſo. Sy. 39. 42 ſq.
L. Manlius. Mi. 71.
Manlius Torq. leg. Pomp. Mi. 59.
C. Manlius, ſoc. Catil. C. II. 2.
Manumiſſio, per gyrum. C. IV. 135.
Manus amputatæ, rebellibus. H. 68. 94. transfugis. Nu. II.
Marathonia pugna. A. 39.
Marcellinus, v. Lentul. M.
M. Claudius Marcellus. Si. IV. n. V. A. 27. perit quintum Coſ. A. 50. ex Sicilia redux, in Hiſpaniam mittitur? H. 17. *videtur confundi cum L. Marcio.* ib. n.
M. Claudius Marcellus. H. 48-50.
M. Marcellus, leg. S. Cæſ. C. I. 40.
M. Marcellus, Coſ. adverſatur Cæſari, civem Novocom. virgis cædit. C. II. 25 ſq.
C. Claudius Marcellus, Coſ. frater patruel. præced. infenſus Cæſari. C. II. 26 ſq. 30. Pompejo gladium tradit. 31.
C. Claud. Marcellus, Coſ. tribu-

Digitized by Google

nos pl. ſenatu excedere jubet. C. II. 33. ſequitur Pompejum in Epirum. 37. ſq.
Marcellus, prior maritus Octaviæ. C. V. 64.
Marcellus, fil. præced. privignus Antonii. C. V. 73.
Mindius Marcellus, v. Mind.
Marcia, ux. Catonis. C. II. 99.
L. Marcius, leg. Scipionis. H. 26. 31-34. *cum hoc confundi videtur M. Marcellus.* H. 17. cf. n. ad p. 119, 12 ſq.
C. Marcius, Hiſpanus, ex urbe Italica. H. 66.
L. Marcius Cenſorinus, Coſ. ad Carth. Pu. 75. 80 ſq. 86. 97.
C. Marcius Cenſorinus, Carbonianus. C. I. 71. n. 88. 90. 92 ſq.
Marcius Coriolan. It. II-V. C. I. 1 ſq.
Marcius Criſpus, v. Criſpus.
Q. Marcius *Philippus.* Ma. XII. XV.
Marcius Philippus, præt. Sy. 51. filia, Marcia, Catonis ux. C. II. 99.
L. Marcius Philippus, vitricus Octaviani Cæſ. C. III. 10. 13.
Marcius Rutilus. Sa. I. 1. n.
Marcus, proſcr. C. IV. 43.
Marcus, leg. Bruti, pro ſervo emtus a Barbula, dein Conſul. C. IV. 49. n.
Mardus. Pa. 83. 94 ſq. 97.
Margianum ferrum. Pa. 43.
Maris imperium Pompejo datum. Mi. 95. Mari tranquillo libat Octavian. C. V. 98. Maris & Nept. fil. S. Pompej. 100. maritimi fines imp. Rom. Pr. 1-3. maritimi quæſtus. Pu. 87.
C. Marius. Nu. III. IV. G. I. 2. *Il.* 4. Mi. 51, 60. ſextum Coſ. Metellum per inſidias in exilium abigit. C. I. 29-31. bello ſociali leg. Rutilii. 40 ſq. 43 ſq. 46. Syllæ eripere imperium belli Mithr. cupit. 55-57. pugna victus a Sylla, hoſtis reip. judicatur. 58-60. fugit Minturnas & in Afr. 61 ſq. redit, Cinnæ ſe jungit, & urbem cum exercitu ingreditur. 67-71. cædibus ſævit contra inimicos. 71-74. Conſul VII. moritur. 75.
C. Marius, C. fil. hoſtis judic. cum patre. C. I. 60. fugit in Afr. 62. Fratris filius Marii, *an a Mario adoptatus?* 87. n. Coſ. victus a Sylla, fugit Præneſte. ib. clauſus a Sylla, jubet inimicos Romæ occidi. 88. fruſtra tentat erumpere. 90. manus ſibi infert. 94.
C. Marius Gratidianus, faction. Cinnæ. C. I. 65. n. & ad H. 100.
M. Marius, *forſan idem cum præc.* H. 100. n. & ad C. I. 65.
Pſeudo-Marius, v. Amatius.
Maronea, opp. Syriæ. Sy. 57. Thrac. C. IV. 87 ſq.
Marrucini. C. I. 39. 52.
Marſi. C. I. 39. 50. 52. proverb. de Marſis. 46.
Marſus, præf. excub. Laod. C. IV. 62.
Marthama, opp. Pu. 55. n.
Martii Minervæque cremantur manubiæ. Pu. 133. H. 57. n. Martem invocat Cæſar. C. II. 68. Martis templ. III. 41.
Martia legio. C. III. 45. 66 ſqq. IV. 115 ſq.
Marullus, tr. pl. C. II. 108. 122.

Digitized by Google

Maſiniſſa, fil. regis Maſſyliorum. Pu. 10. educatus Carthag. Pu. 10. 37. apud Aſdrub. in Hiſp. H. 25. 27. deficit ad Rom. 37. eis auxilia mittit in Hiſp. 46. inſidias Aſdrub. evadit, & copias ſibi parat. Pu. 10-12. dolum dolo rependit. 13. cum Rom. pugnat adv. Syphacem. 14-28. regnum paternum & Syphacis accipit a Rom. 32. pugnat adv. Annib. 37. 41-48. carpit Pœnorum fines. 67-70. filio ab Hiſpanis circumvento proficiſc. auxilio. 68. Pugna vincit Pœnos. 71 ſq. mors, laudes, filii. 105 ſq. nepos, Jugurtha. H. 89. nepos ex filia, Aſdrubal. Pu. 93. legatio Rom. ad Maſiniſſ. bello cum Perſeo. Ma. IX. 2.
Maſiniſſa, *vulgo* Manaſſes, pater Arabionis. C. IV. 54.
Maſſæſylorum rex, Syphax. n. ad Pu. p. 315, 83.
Maſſathes, Numid. regul. Pu. 44.
Maſſilia. H. 40. C. II. 47. IV. 84. Maſſilienſium ædic. in templ. Delph. It. VIII. 1.
Maſſylii. Pu. 10. n. 26 ſq.
Maſtanabal, fil. Maſiniſſ. Pu. 106.
Mater Deorum. A. 56. mater filium proſcr. repellit. C. IV. 30. matres obſidum Carthag. Pu. 77. 92. matres cum liberis in ignem ſe præcipitant. *Il.* 21. Pu. 131.
Mauri. Pr. 1. *Il.* 4. C. IV. 54. V. 26. ſagittarii. Pu. 40. ad oceanum. 106. liberi. 111. Mauri Numidæ. C. I. 42. Maurorum m. Atlas. Nu. IV. *Mauritania*, pop. Rom. ſubjecta. C. I. 100.
Maxarthes. Pa. 65. 70.
Mazaca. Mi. 115.
Media. Sy. 1. 52. 55. Mediæ rex, Darius. Mi. 106. Medi, victi a Pompej. Mi. 114. ſagittarii. C. IV. 88. Medis bellum infert Anton. V. 133. Adde Pa. 73. 77. 81. 93 98. 100 ſq. Medorum imperium. Pr. 9. Pu. 87.
Medicus, Eraſiſtr. Sy. 59 ſq. Timotheus. Mi. 89. medici, Scythæ. Mi. 88. Catonis. C. II. 99.
Mediterraneum mare. Pr. 1. n. 2. 3. 5. Mi. 93 ſq.
Megabacchus. Pa. 46. 50.
Megabates. C. II. 71.
Megabyzus. C. V. 9. n.
Megalopolis. Sy. 13.
Megara, opp. Mi. 30. pars Carthag. Pu. 117. n.
Melas ſinus. C. IV. 88. 101.
Melitenſes. *Il.* 16.
Memmius. C. II. 24.
Menander, præf. eq. Mi. 117.
Menas, leg. Pruſiæ. Mi. 4 ſqq.
Mendis, dux Antiochi. Sy. 33. n.
Menecrates. C. V. 81-83.
Menenius, proſcr. C. IV. 44.
Menippus, leg. Antioch. Sy. 6.
Menodorus, præf. claſſ. C. V. 56. n. 66. 70-73. 77-82. 89. 96. 100-102.
Menophanes. Mi. 110.
Mercatores, caſtris expulſi. H. 85. a Pœnis ſpoliati & interf. Pu. 5.
Meromenni. *Il.* 16. n.
L. Merula, Coſ. & fl. dial. C. I. 65. 70. 74.
Meſembria, opp. *Il.* 30.
Meſopolitæ. Mi. 48. n.
Meſopotamia, ſub Parth. Sy. 48. ſub Seleuc. 53. 55. pars a Pom-

Digitized by Google

pej. ſubacta. Mi. 114. Adde Pa. 26. 29. 31. 58. 70 ſq. 73.
Meſotulus. Pu. 33. n.
Meſſala, v. Valerius.
Meſſana. Sa. IX. 2. C. II. 95. IV. 25. 39. V. 81. 84 ſq. 97. 103. 109. 121. eam obſidet Cæſar. 117. diripit Lepidus. 122. cf. not. ad p. 564, 61.
Meſſenii. Sy. 41.
Metapontum. A. 33. 35. C. V. 93.
Metellus, v. Cæcil.
Metrophanes. Mi. 29.
Metulum, opp. *Il.* 19-21.
Micipſa, fil. Maſin. Pu. 70. 106. H. 67.
Micythio. Sy. 12. n.
Micylio. C. V. 78.
Miletus. Sy. 65. C. IV. 37. V. 9. 144.
Mileſiacæ fab. Pa. 67 ſq.
Militaris diſcipl. reſtituta a Scip. H. 85 ſq. Pu. 115. peſſundatur bellis civil. C. V. 17.
Milites, Rom. a Scipione maj. deficiunt in Hiſp. H. 34-36. ſorte, non ex catalogo, vocati. H. 49. ægrotant ex inſueto cibo & cœlo. 54. 78. ferreos annulos geſtant. Pu. 104. exercitii cauſa pugnant. III. 48. inſolentes. IV. 35. V. 13 ſqq. S. Julium interficiunt. III. 77. IV. 58. ſubito potu moriuntur. V. 15. Matricula militum. C. V. 46. ei adſcripti mores cujuſque. C. III. 43. cf. Seditio.
Militia interdicuntur Bruttii. A. 61. a mil. immunes ſoli ſacerd. & ſenes. C. II. 150.
Milo. C. II. 16. 20-24. 48.
C. Milonius. C. I. 65.
Mina Attica. C. II. 102.
Mindius Marcellus. C. V. 102. n.
Minervæ, cremantur manubiæ. Pu. 133. H. 75. n. palladium, & templum Ilii. Mi. 53. promontorium. C. V. 98.
Minius fl. H. 72. n.
Minternum, an *Liternum*? C. I. 42. n.
Minturnæ. C. I. 61 ſq. IV. 28.
Minucius Criſpus, *vulgo mend. pro* Marcius, v. Criſpus.
Minucius, Pompejan. C. II. 54.
Minucius, Cæſarian. 120 tela excipit. C. II. 60. n.
Minucius, proſcr. C. IV. 17.
Minucius Baſillus, conjurat in Cæſ. C. II. 113. n. a ſervis interf. III. 98.
Minucius Rufus, mag. eq. A. 12 ſq.
Minucius Ruf. præf. cl. Mi. 17.
Q. Minucius Thermus, trib. mil. Scipionis maj. in Afric. Pu. 36. 44. pr. Hiſp. H. 39. n. miſſus ad accipiend. jusjurand. ab Antioch. Sy. 39.
Minurus, amic. Viriath. H. 74.
Miſeria verboſos facit. Pu. 83.
Miſthraus vel Mithraas. Mi. 10. n.
Mithridates, *Ctiſtes*. Mi. 9. 112.
Mithr. Evergetes. Mi. 10. 57. n.
Mithridates, cogn. Eupator & Dionyſus, rex Ponti, Bithyniam & Cappad. infeſtat. Mi. 10-16. cum Nicomede & Rom. ducibus, Caſſio, Manio, Oppio, pugnat. 17-19. Phrygiam & alias Aſiæ partes ad ſe rapit. 20 ſq. ſævit in Romanos per Aſiam. 22 ſq. Rhodios Romanis fidos adgreditur. 24-27. bellum in Græciam transfert per Archelaum, qui a Sylla vincitur. 27-45. in Chios &

Digitized by Google

& alios ſuſpectos ſævit. 46-48. Archelao ſupplementa fruſtra mittit. 49-51. cum Sylla pacem facit. 54-58. Colchos & Boſporanos ad obſequium redigit. 64. Bellum Mithrid. II. cum Murena. 64-66. Boſporum pacat, Tigranem adv. Roman. concitat, cum Sertorio fœdus init. 67. Bellum Mithr. III. ipſe infert Mithr. 68 ſqq. a Lucullo repellitur Cyzico. 72 ſqq. navicuſa fugit in Pontum. 78. ex Ponto præcipiti fuga ad Tigranem ſe confert. 81 ſq. 85 ſq. Pontum recipit. 88-90. a Pompejo, contra eum miſſo, 97 ſq. in fugam vertitur, 99 ſq. per Colchos & Scythas petit Boſporum. 101 ſq. 107 ſq. ope Gallorum per Alpes in Ital. irrumpere cogitat. 109. inſidiis filii Pharnacis ſuperatus perit. 110 ſq. fortuna, ingenium, mores. 112 ſq. Mithridaticus triumph. Pomp. 117. filii: Arcathias, Pharnaces, Mithridates, Machares, Xiphares: quære ſuis nominibus; alii, Mi. 108. & 117. filiæ. 108. 111. 117. nepos, Darius. C. v. 75. Add. Sy. 48 ſq. C. I. 55.

Mithridates, fil. præc. Mi. 52. 64.

Mithridates, rex Parth. Sy. 51. Pa. 22. Alius, privatus. Pa. 93 ſq. 96.

Mithridates Pergamen. Mi. 121.

Mithridatis, filia Mithr. 111.

Mithrobarzanes. Mi. 84.

Mitylenæi. Ma. II. 1. Mi. 21. Mitylene. Mi. 52. C. II. 83. V. 133.

Mnaſeas, Rhodius. C. IV. 66. 71 ſq.

Mœnia, ab Aſiæ civitatib. oppignorata. Mi. 63. Tigranocertæ 50 cubit. alta. 84.

Moëntini. *Il.* 16. n.

Mœſia l. Myſia Europ. *Il.* 6. 29 ſq.

Moliſtomus. *Il.* 4. n.

Moloſſi. Sa. XI. 1.

Moneſes. Pa. 75. 93.

Monima. Mi. 21. 27. 48.

Mons, ſacer. C. I. 1. m. Veneris. H. 64.

Mopſveſtia. Sy. 69.

Mortem ſubitam cupit Cæſar. C. II. 115.

Mucia, mater S. Pomp. C. V. 69. 72.

Mucius Scævola. C. I. 88.

Mucius Scævola? Il. 20. n?

Mula peperit. C. I. 83. II. 36.

Mulier, ſerpentem enixa. C. I. 83. militi vim inferenti oculos effodit. C. I. 109. mulieres Rom. dona Pyrrhi recuſant. Sa. IX. 2. proſcriptæ ad tribut. conferend. C. IV. 32 ſqq. ad bellum Pun. pecuniam ultro conferunt. 33. Saguntinæ ſe ipſæ conficiunt. H. 12. cf. *Il.* 21. Mi. 82. fortiter pugnant. H. 71 ſq. A. 29. Mi. 103. e mulierum capillis tormenta. Pu. 93. n. Cf. Uxor.

Muli aurum ferentes. Mi. 82.

Q. Mummius, tr. pl. C. I. 13. n. ſq.

Mummius Achaicus, ex Luſitania triumphat. H. 56 ſq. ex Achaja. Pu. 135. Idem lege Varia exilio multatur. C. I. 37. *ni potius L. Memmius. Cf. Cic. Brut.* c. 89. & *Freinſh.* LXXI. 41.

Munatius, Syllæ leg. Mi. 34.

Murinum, opp. C. IV. 105.

L. Statius (*mend.* Sextius, C. III.

Digitized by Google

77. & IV. 58.) Murcus, jungit ſe percuſſorib. Cæſ. C. II. 119. miſſus a Cæſ. contra legion. rebell. in Syr. III. 77. n. IV. 58. ad Caſſii partes tranſit. III. 78. IV. 59. a Caſſio cum claſſe ad Peloponneſum miſſus, IV. 74. ad Brunduſium inſidiatur claſſi hoſtium. 82. 86. 100. 108. 115-117. ad S. Pompejum ſe confert. V. 2. 15. 50. ſuſpectus redditus Pompejo, interficitur. 70.
Murena, leg. Syllæ. Mi. 32. 43. a Sylla in Aſia relict. 64 ſq. 93. 112.
Muſici ludi. C. II. 102.
Mutilus, v. C. Papius.
Mutina. C. IV. 2. V. 129. ibi D. Brutus obſidetur. III. 49 ſqq.
Myconius m. C. V. 117.
Mylæ, opp. C. V. 105 ſq. 108 ſq. 115 ſq.
Myndus, opp. C. IV. 65 ſq. 71. V. 7.
Mynnio. Mi. 48.
Myonneſus. Sy. 27.
Myra, opp. C. IV. 82.
Myrtoum mare. Pr. 5.
Myſia Aſiæ. Sy. 42. Mi. 20. C. V. 7. 138. Myſi equites ſagitt. 32. Myſia Europ. v. Mœſia.
Myſteria bonæ deæ. Si. VII.

Nabatæi. Mi. 106.
Nabis, tyr. Laced. Ma. V.
Narce, opp. Pu. 33. n.
Nareſii. *Il.* 16.
Naro. fl. *Il.* 11.
Naſica, v. Scipio. N.
Naſidius, a S. Pomp. ad Anton. tranſit. C. V. 139.
Sextius Naſo, conj. in Cæſ. C. II. 113.
Naturæ omnia profeminantis templum. Pa. 28.
Naufragium: Mithridatis. Mi. 76. 78. legionis Mart. C. IV. 115 ſq. Cleopatræ. 82. Octaviani. C. V. 80. 85. 88 ſqq. 98 ſq.
Navale prælium. Pu. 122. Sy. 22. 27. Mi. 25. C. IV. 71. 85. V. 81-83. 106-108. &c. Navale ſpectac. Romæ repræſentatum. C. II. 102.
Navis in vado Tib. hærens. A. 56. Naves Rom. mole laborant. Pu. 121 ſq. Sy. 22. C. IV. 85. V. 106. igniferæ. Sy. 24. 27. Syrorum comburunt Romani. Sy. 46. Naves ſuas ex Hiſp. remittit Cato. H. 40. Navium varia genera & nomina: acatium. C. V. 112. nav. aperta, aphracta. Pu. 75. cercurus. ib. celes, celetium, nav. actuar. Pu. 13. Mi. 33. C. II. 56. Dicrotum. Mi. 17. 92. hemiolia. Pu. 75. Mi. 29. 92. hexeris. Ma. VII. 2. n. C. V. 71. 73. lembus. Pu. 13. liburnica. *Il.* 3. C. II. 39. Myoparo. Mi. 92. oneraria. Pu. 13. C. II. 56. &c. penteris, quinquerem. Pu. 75. Mi. 25. phaſelus trirem. C. V. 95. prætoria. C. V. 80. 86. remulcus. Mi. 78. roſtratæ. Mi. 117. tectæ l. cataphractæ. Ma. VII. 2. Mi. 17. &c.
Naulochi, opp. C. V. 116. 121.
Nauta, diadema Alex. capiti ſuo imponit. Sy. 56.
Naxii, col. in Sicil. C. V. 109.
Naxus. C. V. 7.
Neapolis. C. I. 89. Neapolitanis bellum inferunt Romani. Sa. IV. 5.

Digitized by Google

Neapolis; Maced. C. IV. 16. *Africa.* Pu. 110. n.
Nebis? fl. H. 72. n.
Nemeam arma mittit Mithrid. Mi. 112.
Nemanes, Armenius. Mi. 19. n.
Nemeſeos ſacellum. C. II. 90.
Nemeſis felicibus timenda. Pu. 85.
Nemus, templum Dianæ prope Aricinam. C. V. 24. n.
Neoptolemus, dux Mithr. Mi. 17-19. 34.
Nepheris, opp. Pu. 101. 108. 126.
Neptuno, ſacrificat Scipio, Pu. 13. Octavianus. C. V. 98. quadrigas alborum equor. in mare demittit Mithridates. Mi. 70. Neptunus e Samothrac. prælium ſpectat. Pu. 71. Neptuni fil. Sext. Pompejus. C. V. 100. Nept. fil. Dyrrhachus. C II. 39.
Nergobriges. H. 48. n.
Nertobriga, opp. H. 50. n.
Nero? Il. 20. n.
Nero, Coſ. A. 52.
Neronis de conjur. Catil. ſententia. C. II. 5.
Nervii. G. I. 4.
Nicæa. Mi. 6. 77. C. V. 139.
Nicander, pirata. Sy. 24 ſq.
Nicanor, ſatr. Cappad. Mi. 8.
Nicator, Satr. Mediæ. Sy. 55. n.
Nicatorium. Sy. 63. Cf. Seleuc.
Nicephorium, opp. Sy. 57. caſtell. Perg. Mi. 3.
Nicias. Ma. XIV.
Nicomachus. Pa. 49.
Nicomedes, fil. Pruſiæ, conſpirat contra patrem, & ope Attali regno Bithyn. potitur. Mi. 4-7.
Nicomedes Philopator, fil. præc. rex Bithyn. Mi. 7. a fratre Socrate regnó pulſus, 10. a Rom. reſtitutus, Mithridati bellum infert, & ab eo victus fugit. 11-20. 57. a Curione in regnum reducitur. 60.
Nicomedes (nepos præc. Mi. 7. n. *ni potius is ipſe*) Romanos regni hæredes inſtituit. 71. n. C. I. 111.
Nicomedia. Mi. 7. 52. 76. C. V. 139
Nicopolis, opp. Armen. a Seleuco cond. Sy. 57. Alia a Pompejo in Armen. min. Mi. 105. 115.
Nilus. Pr. 1. C. II. 90.
Nimis fl. H. 72. n.
Nobilior, v. Fulvius.
Nola. C. I. 42. 50. 65.
Nomades, latinis Numidæ. Pr. 1.
Nomina Romanor. Pr. 13. n.
Nonius trib. pl. deſ. confoditur a factione Glauciæ. C. I. 28.
Nonius, familiar. Fimbriæ. Mi. 59.
Nonius, centurio, interf. a militibus. C. V. 16.
Nonius, cuſt. portæ Rom. C. V. 30.
Norba, opp. C. I. 94. n.
C. Norbanus, Coſ. pugnat cum Sylla. C. I. 82. 84. 86. victus Rhodum fugit, ubi ſe gladio trajicit. 91.
C. Norbanus, adv. Brutum & Caſſium præmiſſus ad cuſtod. fauces. C. IV. 87. 103 ſq. 106 ſq. caſtris præf. 130.
Norici. G. XIII. *Il.* 6. 29.
Notati ignominia. Mi. 32.
Noverca, ux. Antiochi. Sy. 59-61.
Novum Comum, col. C. II. 26.
Novus homo. C. II. 2. novas tabulas petit populus. 48.
Nuceria. A. 49. Pu. 63. C. II. 38. n. C. IV. 3.

Nudus,

Digitized by Google

Nudus, præf. claſſ. Mi. 71.
Numa Pompil. R. II. fundi a Numa ſacrati venduntur. Mi. 22.
Numantia, opp. Arevacor H. 46. 66. ſitus. 76. bellum Numant. 66. 76-98.
Numidæ. A. 35. 50. 57. Pu. 9. Il. 4. C. I. 42. II. 44. V. 98. 113. pugnandi ratio, victus, mores. H. 25. Pu. 11. 71. ad mitiorem cultum redacti a Maſiniſſ. Pu. 106. pellunt Hiempſalem. 80. Numidæ certamen. ſing. cum Gallo. C. I. 50.
Numidia, per regul. diviſa. Pu. 10.
Numitor. R. I. 2.
C Numitorius, interf. C. I. 72.
Nuncius adventus Luculli ſuſpenditur a Tigr. Mi. 84.
Nuptias celebrat mulier eodem die quo cæſus maritus. C. IV. 23. nuptiis conſtupratur imperium Rom. C. II. 14.
Nymphæum, caſt. Boſpori. Mi. 108. portus Illyrici. C. II. 59.
Nyſſa, filia Mithrid. Mi. 111.

Oblivio rerum ante actarum decreta. A. 61. C. II. 137 IV. 57. V. 64. oblivio remedium adv. calamit. Pu. 88.
Oblivionis fluv. H. 71 ſq. n.
Obolcola, opp. H. 68. cf. n. ad p. 130, 84.
Obſides Carthag. Pu. 76 ſq. obſides in triumpho traducuntur. Mi. 116.
Oceanus. C. II. 32. V. 65. occidentalis & borealis. H. I. Britannicus. II. 150. orientalis. Pa. 24.
Ocile, opp. H. 57. n?
Ocilis, opp. H. 47.
Octavia porticus. Il. 28.
Octavia, ſoror Cæſ. Octaviani, ux. Marcelli, tum Antonii. C. V. 64. 67. 93 95. 138. Pa. 101.
Octavianus Cæſar: ſub eo imp. Rom. in monarchiam mutatur. Pr. 14. Octavius Cæſ. cogn. Auguſtus. H. 102. Hiſpanos perdomat. H. ib. colon. deducit in Afr. Pu. 136. Gallo-græciam in form. prov. redigit, Sy. 50. Cappadociam, Mi. 105. Ægyptum. Mi. 121 Il. 30. C. I. 5. Illyriæ populos domat. Il 16-29. Ab avunculo adoptatus, C II. 143. templum ei ædificat. 148. Apollonia Romam venit, & adoptionem coram Prætore profitetur. C. III. 9-14. adit Antonium. 14-20. bona Cæſar. venum proponens, populum ſibi conciliat. 21-28. cum Antonio lites. 28-39. veteranos ſibi adjungit. 40 ſqq. a ſenatu par imperium cum Coſſ. & alios honores obtinet. 51 ſqq cum Hirtio abit ad Mutinam. 65 ſqq. fugato Antonio, rurſus contemt. a Senat. 74 ſqq. cupit cum Antonio in gratiam redire. 80 ſq. conſulatum per Ciceronem fruſtra petit. 82. poſt Antonii cum Lepido conjunctionem rurſus honoratur a ſenatu. 85 ſqq. & coſ. creatur. 94. Triumviratum init cum Antonio & Lepido, & cum his Proſcriptionem edit. C. IV. 2 ſqq. cum S. Pompejo de Sicilia certat. 82. 85. Antonium ſequitur in Macedoniam. 86. 106. 108. ægrotans, caſtris abeſt die pugnæ Philippenſis,

Digitized by Google

ſomnio monitus. 110. 129 ſq. Diviſis cum Antonio provinciis, Italiam repetit, agros militibus diviſurus, & S. Pompejum debellaturus. C. V. 3 ſqq. contentiones cum L. Antonio. 14. 19 ſqq. bellum cum L. Antonio. 29 ſqq. obſidet Peruſiam. 33-49. Antonii legiones Gallicas & Hiſp. ad ſe trahit. 51. Scriboniam in matrim. petit. 53. L. Antonium in Hiſp. mittit. 54. contendit & reconciliatur cum Anton. triumv. ad Brunduſium, eique Octaviam deſpondet. 57-64. Romæ in tumultu ſervatur ab Antonio. 67 ſq. a populo fame preſſo coactus, pacem facit cum Pomp. 71-74. Galliam turbatam pacat. 75. turbata pax cum Pompejo. 77. Antonium evocat Brunduſium, nec tamen ipſe comparet. 78 ſq. Corſicam & Sardin. a Menodoro accipit. 80. Siciliam petit. 81. cladem claſſis patitur ad Cumas. 82-84. naufragium in freto. 85-91. Antonium denuo ſibi conciliat, & novam claſſem parat. 92. Tarenti colloquitur cum Antonio, & naves ab eo accipit. 93-95. omnibus viribus Pompejum adgreditur. 97. naufragium in Eleate ſinu. 98 ſq. rurſus adgreditur Siciliam. 103. pugna naval. ad Mylas. 106-108. cum parte copiarum trajicit Tauromenium, ubi ab hoſtibus cingitur. 109 ſq. pugn. nav. cum Pomp. 111. ſolus Italiam repetit, per Agrippam ſuos eripit. 112-115. fauces Mylenſes occupat. 116. Meſſanam cum Lep. obſidet. 117. navali prælio ad Naulochos Pompejum ſuperat & debellat. 118 ſqq. capta Meſſana, exercitum Lepidi adſumit, tota Sicilia potitur, Lepidum privatum Romam mittit. 122-127. ſedato tumultu milit. 128 ſq. Romam redit, ubi immodicis honorib. a ſenatu augetur. 130-132. Antonio exercitum ex pacto non miſerat. 134. ex 120 navibus reliquas 70 ei remittit. 139. in Illyr. proficiſcitur. 145. Pa. 71. 74.

Octaviani Cæſaris Commentarii de ſuis rebus, citantur. *Il.* 14 ſq. C. IV. 110. V. 45.

Octavius, leg. Scipionis adv. Annib. Pu. 41. n. 49.

Cn. Octavius, leg. Romanor. in Syriam ad necandos eleph. occiditur. Sy. 46.

M. Octavius, trib. pl. collega Ti. Gracchi. C. I. 12.

Cn. Octavius, Coſ. veteres cives fovet, novos armis diſpellit. C. I. 64. a Mario interficitur. 68-71.

Octavius, leg. Pomp. C. II. 47. n.

C. Octavius, pater Octaviani Cæſ. C. III. 11. 23.

Octavius, leg. Craſſi. Pa. 55. 60 ſq. 63. 65.

Oculus longo otio inutilis redditus. C. IV. 41.

Odeſſus. *Il.* 30.

Odeum Athen. crem. Mi. 38.

Oenandenſes. C. IV. 79.

Oenomaus, glad. C. I. 116.

Ofella, v. Lucret. Of.

Ofilius, tr. mil. ſeditioſ. C. V. 128.

Digitized by Google

Olcaba, Scytha. Mi. 79.
Oleæ rami ſuppl. H. 43.
Olophernes. Sy. 47. n. 48.
Olthaces, r. Colch. Mi. 117.
Olympiæ non niſi curſu certatur, Olymp. CLXXV. C. I. 99. Olympicum templ. ſpoliat Sylla. Mi. 54.
Olympias, mat. Alex. Sy. 54.
Olympus, m. Myſiæ. Sy. 42. & n. ad Mi. p. 755, 26 ſq.
Omina oblata, Seleuco. Sy. 56. Alexandro. ib. Lyſimacho. 64. Mithrid. Mi. 20. Mario. C. I. 61. Craſſo. II. 18. Pompejo ante pugn. Pharſal. C. II. 68. Octaviano. V. 80. omine infauſto Pompejus a pugna deterretur. II. 58. Etc.
Onobala fl. C. V. 109. n.
Onomarchus. It. VIII. 1.
L. Opimius, Coſ. C. Gracchum & Flaccum necat. C. I. 25 ſq.
Oppida, v. Urbes.
Oppius, trib. mil. H. 78.
Q. Oppius, procoſ. Mi. 17. captivus circumducitur a Mithr. 20. redditur Syllæ. 112.
Oppius, proſcr. a filio humeris ſublatus ſervatur. C. IV. 41.
Oppius, fil. ob pietatem ædilis creatur & ditatur. ib.
Optimus vir civitatis. A. 56.
Oraculum, Delph. conſultant Romani. A. 27. Ammonis. II. 149. Didymæum. Sy. 56. 63. orac. de morte Annib. Sy. 11. Syllæ editum. C. I. 97. oracula edit ſtatua Autolyci. Mi. 83.
In Orbem pugnant Rom. Mi. 43.
Orchomenus. Mi. 49.
Oreſtea Argos. Sy. 63.
Oreſtilla, v. Aurel. Or.
Oricum, opp. C. II. 54. 56.
Orodes, fr. Mithrid. r. Parth. Sy. 51. Pa. 21. 29. 36-38. 64. 66. 68. 70. 72. 75.
Orœſes, r. Albanor. Mi. 103. n. 117.
Oropus, opp. Sy. 57.
Oroſcopa, opp. Pu. 70.
Orſabaris, fil. Mithrid. Mi. 117.
Orſo, opp. H. 16. n. 65.
Oſtia. C. I. 67.
Ovatio. C. V. 130. n.
Oxathres, fil. Mithr. Mi. 108. 117.
Oxthracæ, opp. Luſit. H. 58. n.
Oxyæi. *Il.* 16. n.
Oxydracæ, pop. C. II. 152.
Oxynta, fil. Jug. C. I. 42.

Pacorus, fil. Orod. Pa. 68. 70. 73.
Pacuvii verſus cit. C. II. 146. n.
Padus fl. olim Eridanus. A. 5. C. I. 109. n. A. 8. 10.
Pædagogus pueri proſcr. C. IV. 30.
Pæon, vel Pannonius. *Il.* 2.
Pæones, v. Pannonii.
Pætus, v. Autron. Pæt.
Palæſteni? in Sicil. C. V. 117. n.
Palæſtina, pars Syriæ. Pr. 2. a Pompej. ſubacta. Sy. 50. Mi. 106. 118. Adde Mi. 115. 117. n. C. III. 78. IV. 59. V. 7.
Palarii, pop. *Il.* 10. n.
Palatium regum Rom. C. II. 148.
Pallacotta, *Pallacopa*, foſſa. C. II. 153. n.
Palladium. Mi. 53.
Pallantia. H. 55. n. 80. 82 ſq. 88. C. I. 112.
Palmyra. C. V. 9.
Paloëis portus. C. V. 55. n.
Paludamento Cæſ. potiuntur Alexandrini. C. II. 90. palud. cæruleum geſtat S. Pomp. V. 100.

Pamphylia. Sy. 22. 53. Mi. 8. 20. 56. 95. Pamphylii vel Pamphyli. Pr. 2. n. Sy. 32. Mi 92. C. II. 49. 71. IV. 60. Pamphyl. mare. Pr. 2, n. ſinus. C. II. 149.
Panares. Si. 6.
Panduſa, v. Tiberius.
Panicus terror. C. II. 68.
Panis e radic. confect. C. II. 61.
Pannonia. Mi. 102. *Il.* 1. 2. 3. 6. 14. 17. 22 ſq.
Pannonius. *Il.* 1.
an *Panopion* legend. pro Appio? C. IV. 44. n.
Panſa, Coſ. C. III. 50. copias colligit. 65. bellum ad Mutinam. 66. 69. verba ad Octavian. 75. mors & funus. 76.
Panſa, ſenator ad Brut. & Caſſ. miſſus. C. III. 85.
Panticapæum. Mi. 107. 120.
Paphlagoniæ bellum infert Mithrid. Mi. 21. cf. 17 ſq. 56. 68. 70. 112. regem dat Pompejus. 114. C. II. 71. accedit Romano imp. Mi. 118.
Papias, dux S. Pomp. C. V. 104. n. 106. n. ſqq.
C. Papirius Carbo, triumvir agr. divid. C. I. 18.
Cn. Papirius Carbo, ſoc. Cinnæ. 67. 69. Conſ. 75. bellum parat adv. Syllam. 76 - 78. 82. Metellum & alios Syllanos hoſtes judicat. 86. Coſ. II. bell. gerit cum Sylla. 87. 89. 90 ſq. victus a Metello fugit in Afr. 91 ſq. in Sicil. occiditur. 96. 98.
C. Papirius Carbo *Arvina*, occiditur juſſu Marii fil. C. I. 88.
C. Papius Mutilus, dux Italic. bell. ſoc. C. I. 40. n. 42. 51. ſenex proſcriptus. IV. 25. n.
Papus, v. Æmilius.
Papyrus pro diadem. Mi. 111.
Parium. Mi. 76.
Parmenſis, v. Caſſius P.
Partheni. *Il.* 2. C. IV. 88. V. 75.
Parthi, a Seleuco ſubiguntur. Sy. 55. a Seleucidis deficiunt. 65. 48. Demetrium Nic. capiunt. 67. ab Antiocho M. invaduntur. Sy. 1. ad Parthos fugit Tigr. fil. Mi. 104 ſq. Parthico bello perit Craſſus. C. II. 18. Parthicar. legionum reliquiæ. C. II. 49. IV. 59. ad Parthos fugere cogitat Pompej. II. 83. Parthicum bellum meditatur Cæſar. 110. *Il.* 13. Parthi a Rom. non niſi regis ductu ſubigi poſſunt. C. II. 110. Parthicum bellum Dolabellæ obvenit. III. 18. Parthi auxilia Caſſio mittunt. IV. 59. 63. 88. Syriam & Aſiam uſque Jon. incurſant. IV. 63. V. 10. 65. Sy. 51. Pa. 22. Parthicum bellum ſuſcipit Antonius. V. 10. 65. 75. 133. cladem accipit. 134. Parthis ducem ſe offert S. Pompejus. 133. Parthicæ urbes a Sel. conditæ. Sy. 57. Parthicum Craſſi bellum. Pa. 23 ſqq. Antonii. 71 ſqq.
Parthica Appiani Hiſtoria. v. Adnot. ad Teſtim. de App. p. 6, 45 ſq. & Adnot. ad Parth. Hiſtor. Vol. III. p. 905 ſqq.
Partho. *Il.* 2.
Parthus, opp. Africæ. Pu. 39.
Paſargada, opp. Mi. 66.
Patara, navale Xanth. Mi. 27. n. C. IV. 52. 81.
Pater Patriæ: Cicero. C. II. 7. Cæſares. ib. Cæſar. 106.

Digitized by Google

Pater, v. Filius.
Patiſcus, jungit ſe percuſſorib. Cæſ. C. II. 119.
Patræ, opp. C. I. 79.
Patria, ubi libertas. C. II. 50.
Patronum in urbe habebat quæque civitas provinc. C. II. 4.
Paulus, v. Æmilius.
Pauli Baſilica. C. II. 26.
Pavori & Audaciæ ſacrificat Scipio. Pu. 21.
Pauſimachus, Rhodius. Sy. 23 ſq.
Pax, quia non ſcripta, violatur a Murena. Mi. 64. pacis leges ſcriptæ Veſtalibus dantur ſervandæ. C. V. 73.
Pecuniam in mare projici jubet Perſeus fugiens. Ma. XIV. pecunia, ſacra Deli. Mi. 28. contra Gallos depoſita. C. II. 41. a Cæſ. in triumph. ducta. 102. nervus belli. IV. 99. pecuniæ theſauri in templis. V. 24.
Q. Pedius, inter hæredes Cæſaris. III. 22. Conſ. 94. 96. proſcriptionum primus miniſt. IV. 6.
Sex. Peducæus, a Cæſ. Sardiniæ præf. C. II. 48. præt. Hiſpan. C. V. 54.
Peligni. C. I. 39. n.
Pella, opp. Sy. 57.
Pelopidas, collega Epamin. Sy. 41.
Pelopidas, leg. Mithrid. Mi. 12, 14. 16. 27.
Peloponneſus. Ma. VI. Mi. 95. C. IV. 74. 77. 80. de Pelopon. cum Anton. contendit S. Pompej. V. 72. 77.
Pelorus, Pelorias. C. V. 105. 116.
Peparethus inſ. C. V. 7.
Peræa Rhodiorum. Ma. III.
Percuſſores Cæſaris omnes, exc. D. Bruto, ex Pompeji partibus in gratiam recepti. C. III. 146. omnes dant pœnas. II. 154. III. 26. 98. IV. 134.
Perdicca. Sy. 52. 57. Mi. 8.
Perfidia, Luculli in Caucæos. H. 52. Galbæ in Luſit. 60. Pœnorum. Pu. 63.
Pergamus. Sy. 63. Mi. 19. 21. 52. 56. eam tentat Philippus. Ma. III. obſidet Seleucus. Sy. 26. defendit Diophanes Achivus. ib. oppugnat Pruſia. Mi. 3. ædes Æſculap. Mi. 23. Pergamo Dolabellam excludit Trebonius. C. III. 26.
Pergameni, ignavi. Sy. 26. Romanos hoſp. necant. Mi. 23. Pergamenum regnum Romanis hæredit. relict. Mi. 62.
Pericles. Mi. 30.
Perinthus, opp. Sy. 57.
Perpenna, leg. Rom. ad Genthium. Ma. XVI. 1.
C. Perpenna, leg. Rutilii bell. ſoc. C. I. 40 ſq.
Perpenna, exerc. Sertorio adducit in Hiſp. C. I. 107. fugatur a Metello. 110. Sertorium obtruncat. 113. H. 101. ſæve imperat. C. I. 114. a Pomp. victus, occiditur. 115.
Perrhæbi. Ma. IX. 1. *Il.* 2.
Perrhæbus. *Il.* 2.
Perſarum imp. Pr. 9. unde incrementa ceperit. Pu. 87. Perſia potitur Seleucus. Sy. 55. Perſarum lex, voluntas regis. Sy. 61. ſacrif. ſolenne. Mi. 66. Perſæ. Mi. 112. C. V. 9. mutuari turpe habent. C. I. 54. in foris jus reddunt & diſcunt. II. 102. Magi. II. 154.
Perſeus rex Macedon. accuſatur

apud Rom. ab Eumene. Ma. IX. 1. 2. reſpondet. 3. 4. victor, pacem offert Craſſo. X. trepidat ad nuncium adventus hoſtium. XIII. pecuniam in mare projicit. XIV. mores mutat. ib. XVI. 1. a Genthio, XVI. 1. *Il.* 9. & a Getis auxilia petit. XVI. 1. 2. captus ab Æmilio Paulo. XVII. H. 65. ſoror ejus Pruſiæ nupta. Mi. 2 Perſei filius vulgo habitus Andriſcus. Pu. 111.
Pertheneatæ *Il.* 16. n.
Peruſia, obſeſſa. C. V. 32 ſqq. ex 12 priſcis Etruſc. civitatib. 49.
Peſſinus, opp. Phryg. A. 56.
Peſtis. Pu. 73. Mi. 76. *Il.* 4.
Petelia, opp. A. 29. n. 57. n.
Petilius. Ma. XVI. n.
Petrejus, in Hiſp. C. II. 42 ſq. 150. in Africa. 95. perit. 100 ſq.
Petronius. Pa. 63. 65. conj. in Cæſ. C. V. 4.
Phæcaſium. C. V. 11. 76.
Phalanx Maced. Sy. 19. 32. 35.
Phaleræ gemmatæ & aureæ. Mi. 115.
Phamæas, v. Himilco. Ph.
Phanagoria. Mi. 108. 113. 120.
Pharmaca Mithrid. Mi. 111.
Pharnaces, fil. Mithrid. Mi. 87. 110-113. 120. C. II. 91 ſq. ejus fil. Darius. 75.
Pharſalus. C. II. 64. pugna Pharſ. 75-82.
Pharus inſ. *Il.* 7 ſq.
Phatriæ, curiæ. C. III. 94.
Philadelphus, libert. Octav. C. V. 78.
Phila, opp. Ma. XVI. 2.
Philemon, an *Philopæmen*? libertus. C. IV. 44.
Philetærus, r. Perg. Sy. 63. alius, fr. Eumenis. Sy. 5.
Philippi, C. IV. 87. 103. origo, nomina, ſitus, 105 ſqq. Philippenſis pugna, cum Caſſio & Bruto. 110-112. cum Bruto. 125 ſqq. victoria Antonio potiſſ. tribuitur. V. 14. 53. 58. victores milites. 128 ſq.
Philippus, pat. Alex. *Il.* 14. Sy. 19. 32. 54. C. II. 149. pellit Chalcidenſes e Thrac. IV. 102. munit Philippos. 105. ejus interfectores. II. 154.
Philippus, v. Aridæus.
Philippus, r. Maced. Fœdus cum Annib. Ma. I. bellum & pax cum Ætolis & Rom. Ma. II. 1. 2. Attalum & Rhodios infeſtat, Athenas obſidet. Ma. III. Achæi eum præferunt Romanis. V. colloq. cum Flamin. VI. victus pacem facit. Ma. VII. 1. 2. Romanis fert opem adv. Antioch. 3. Sy. 16 ſq. 21. 23. novæ ſuſpiciones & belli molitio. Ma. VII. 4. *neſcio quos*, navibus advenientes, interimit. Ma VIII. fil. Demetrius. Ma. VII. 3 ſq. Ad Phil. confugit Demetr. Illyrius. *Il.* 8.
Philippus, Alexandri Megalop. fil. Sy. 13. 17.
Philippus, magiſter elephantor. Antiochi. Sy. 33.
Philippus, v. Marcius Phil.
Philoctetis ara. Mi. 77.
Philocharis, Tarentin. Sa. VII. 1.
Philologos Athen. frequentat Antonius. C. V. 11.
Philonidas, Tarent. Sa. VII. 2.
Philopator Nicomed. Mi. 7.

Philopœmen, pater Monimæ. Mi. 21. 48.
Philopæmen? C. IV. 44. n.
Philoſophi, tyranni, invidi. Mi. 28. eos audit Cæſar Alexandriæ. C. II. 89. Antonius Athenis. V. 11. Philoſophus, Perſeus rex. Ma. IX. 2. n. Varro. IV. 47.
Philotimus, conſpirat contra Mithrid. Mi. 48.
Phocæa, opp. Sy. 22. n. 25.
Phocenſes, Antiochum juvant. Sy. 21.
Phocicum bellum. It. VIII. 1.
Phocis. Ma. VI. Mi. 41.
Phœnices, cond. Carth. Pu. 1. conſidunt in Hiſp. H. 2. auxil. Pomp. II. 71. Caſſii, C. IV. 60.
Phœnicia. Pr. 2. Sy. 22. Mi. 13. 56. 95. C. V. 60. Pa. 71. pars Syriæ habetur. Mi. 116. 118. Rom. ſubjecta. Sy. 50. Mi. 106.
Phœnix, opp. Sicil. C. V. 110.
Phœnix, dux Mithr. Mi. 79.
Phraata, opp. Pa. 77. 80. 99.
Phraates, r. Parth. capit Demetr. Nic. Sy. 67 ſq.
Phraates, r. Parth. fil. Sintrici, amicitiam Pompeji quærit. Mi. 104. bellum gerit cum Tigrane. 106.
Phraates, fil. Orodis. Pa. 70. 75. 78. 81. 84. 89.
Phraates, dux Orodis. Pa. 72.
Phryges, Sy. 32. Mi. 41. imbelles. Mi. 19. colunt Matrem deorum Peſſin. A. 56. auxil. Pomp. C. II. 71.
Phrygia. Sy. 53. Mi. 20. 65. 112. C. II. 39. V. 7. mediterranea. Sy. 55. ad Helleſpont. 62. Phrygia Mithridati a Rom. data. Mi. 12. 57. rurſus ademta, ib. & Mi. 13. a Rom. libera declarata. Mi. 57. Romano imp. acceſſit. Mi. 118.
Phrygius amnis. Sy. 30.
Picentini, arma adv. Rom. capiunt. C. I. 39. n.
Picenum. Sa. VI. 1. G. XI. C. I. 80. 117. II. 2. III. 66. 93.
Pietas, cf. Filius. Pietas, teſſera Pomp. fil. C. II. 104. pietatis rationem habent Rom. Pu. 85.
Pius, Metellus, quare. C. I. 33.
Pileus Laconicus. Sy. 41. pileus præfertur percuſſoribus Cæſaris. C. II. 119.
Pilum, teli genus. G. I. 1.
Pinarius, inter hæred. Cæſ. C. III. 22. adparatui bellico præf. ab Antonio. IV. 107.
Pindarus, armig. Caſſii. C. IV. 113.
Pinnes, Agronis fil. *Il.* 7 ſq.
Piræeus. Sy. 22. C. I. 79. ab Archelao occupatus. Mi. 29. a Pericle munitus. Mi. 30. a Sylla oppugnatus, Mi. 31 ſqq. & incenſus. 41.
Piratarum origo & incrementa. Mi. 92 ſq. profligator, Cn. Pompejus. 91. 94-96. C. I. 111. piratæ a Cretenſib. adjuti. Si. VI. 1. piratæ juſſu S. Pompeji maria infeſtant. C. V. 77. 80. piratico navigio profugit Mithr. Mi. 78. piraticam exercet Demetrius. *Il.* 8. a piratis captus Clodius. C. II. 23.
Piſcatores, proſcriptum e Tiberi extrahunt. C. IV. 22.
Piſidia. Sy. 9. ab Eumacho ſubacta. Mi. 75. rex Amyntas ab Anton. conſtitutus. C. V. 75.
Piſidæ. Sy. 32. C. II. 49. 71.

Piſiſtratus, præt. Cyzic. precibus captivor. inexorabilis. Mi. 73.
Piſo, v. Calpurnius
Publius (an *Pupius?*) Piſo, leg. Pomp. bello pirat. Mi. 95.
Pitane, opp. Mi. 52.
Pithagoras, vates. C. II. 152.
Pithecuſa inſ. Ænaria. C. V. 69.
Placentia. A. 5. 77. C. I. 92. n. II. 47.
Plagiarius, proſcriptum puerum rapit. C. IV. 30.
Plancus, cum 3 legion. in ulter. Gallia. C. III. 46. jubetur Antonio bellum inferre. 74. jungit ſe Bruto 81. tranſit ad Anton. 97. Planci coſ. deſignati frater Plotius proſcr. IV. 12. Plancus Coſ. refert de reſtituendo L. Cæſare, 37 & de Sergio. 45. legionem Octaviani concidit. V. 33. dubitat. 35. deſerto exercitu ex Italia fugit. 50. 61. juxta Anton. ſtans timet Ahenobarbum. 55. Syriæ ab Anton. præf. &c. 144.
Platæenſes, Athenienſibus ſuccurrunt. A. 39.
Platonis, Apologia Socr. Sy. 41. liber de Anima. C. II. 98.
C. Plautius, vincitur a Viriatho. H. 64.
Plebs Rom. in montem ſacr. ſecedit. C. I. 1. ſicis armata a Cæſ. ad ſuffrag. vocatur. C. II. 10. ex omnigenis exteris mixta. 120. diripit frumentum publ. V. 34. Plebi viritim 300 ſeſt. legati a Cæſ. II. 134. tributum impoſitum a IIIviris. IV. 5. 96. plebs Octavian. in foro lapidibus petit. V. 68. Belgidæ plebs ſenatum cum curia comburit. H. 100. cf. Populus, & Frumentum.
Pleminius, a Scip. Locris præf. A. 55.
Plennius, leg. S. Pomp. C. V. 97 ſq. 122.
Pleſtina palus. A. 9. n. 11.
Plotius, fr. Planci, proſcr. C. IV. 12.
Plotius Varus, legat. Pomp. bell. pir. Mi. 95.
Pluto, rapiens Proſerp. frangit rotam currus. C. IV. 105.
Pocula 200 ex onyche. Mi. 115.
Pœdiculi, pop. C. I. 52. n.
Pœni, v. Carthag.
Poëta comitatur legatum Allobrog. G. XII.
Polemo, rex partis Ciliciæ ab Anton. conſtitut. C. V. 75. interf. a Parthis. Pa. 78.
Polemocratia, vidua exul reguli Thrac. C. IV. 75.
Pollio, v. Aſinius.
Pollux, Argonauta. Mi. 101. 103.
Polybius, præc. Scipionis, citatur. Pu. 132.
Polyphemus. *Il.* 2.
Polyxenidas, exul Rhodius, dux Antiochi. Sy. 14. 21. 24.
Pompis publicis imago Scipionis ex Capit. effertur. H. 23. n. pompæ Etruſcorum. Pu. 66. pompa funebr. Rutilii. C. I. 43. Syllæ. 105.
Q. Pompædius, dux Italicor. C. I. 40. 44. 53.
Pompeja, ux. Cæſ. repudiata. C. II. 14. n.
Pompeji, opp. Pompejani arma capiunt contr. Rom. C. I. 39. Pompejani montes. 50. n.
Pompejanorum jactantia ante

Digitized by Google

ɔugn. Pharſal. C. II. 69. Pompejani horti. III. 14.
npejopolis, olim Soli. M. 115.
Pompejus Bithynicus, pr. Sicilia cedit S. Pompejo. C. IV. 34. ab eo interf. V. 70.
Pompejus, pater Magni, leg. Rutilii bello ſoc. C. I. 40. 47. 50. 52. cf. n. ad p. 68, 27 ſq. Quintum Pompej. occidit. 63. Marium Roma repellit. 66-68. fulmine ictus perit. 68. 80.
. Pompejus, Cn. fil. C. I. 40. 30. cogn. Magnus. Mi. 97. 118. 121. C. I. 4. II. 86. Syllæ præſto eſt bello Syllano. C. I. 80. 87-89. 92. contra Carbonem a Sylla in Afric. mittitur. 80. 95 ſq. adv. Sertorium miſſus in Hiſp. H. 101. C. I. 80. 108. amittit legionem, 109. vincit Sertorium, 110-112. & Perpennam. 115. cum Craſſo conficit reliquias belli Spartacii. 119. de gloria contendit cum Craſſo. 120 ſq. Coſ. cum Craſſo deſign. ante præturam, dimittit exerc. & collegæ man. porrigit. 121. Imperator mari adv. Piratas creatus in triennium, brevi conficit bellum. Mi. 94-96. Imp. adv. Mithridatem, cum imperio in omnes exercitus ultra Italiam. Mi. 97. Mithr. vincit & fugat, 97-100. & perſequitur uſque Colchidem; domat Albanos & Iberos. 103. Tigranem Armeniæ regem in fidem recipit. 105. regna orientis uſque ad Ægyptum obit & ordinat. 106 ſq. & Sy. 49-51. 70. Mithridatis corpus humari jubet, & Pharnaci fil. regnum Boſpori concedit. Mi. 113. ſumma rerum in oriente geſtarum. 114 ſq. triumphus. 116 ſq.
Pompejus poſtulat a ſen. ut acta ſua rata habeantur. C. II. 9. conſpirat cum Cæſare & Craſſo. ib. & 14. adprobat leges Cæſaris. 10. per Cæſarem acta ejus rata habentur. 13. filiam Cæſ. ducit ux. 14. Ciceronem reſtituit. 16. per vim Coſ. creatur. 17. Hiſpaniam & Afr. prov. per amicos regit, 18. in Italia ipſe manens, annonæ præfectus. ib. Julia moritur. 19. Pompej. dictaturæ inhiat. ib. Conſ. abſque collega. 23. legem fert de vi & ambitu, ipſe præeſt judiciis. ib. ſq. in urbe adminiſtrat omnia. 25. contentio cum Cæſare de deponendo imper. 26-30. Pompejo conſules gladium porrigunt adv. Cæſarem: initium Belli Civ. 31 ſqq. Brunduſio copias præmittit Dyrrhachium. 38. ipſe cum reliquis ſequitur. 40. parat omnia, & concionatur ad duces & milites. 49 ſqq. Cæſarianos Dyrrhachio repellit, ſed victoria uti neſcit. 61 ſqq. Cæſarem ſequitur Pharſalum. 65 ſqq. exercitus, auxilia, cohortatio. 70 ſqq. acies & pugna Pharſalica. 76-81. fuga petit Lariſſam, 81, Mitylenen, Ægyptum. 83. interficitur. 84 ſq. caput ſervatum in advent. Cæſaris. 86. 90. monumentum, epitaph. 86. Pompeji filii: Cn. & S. Pompejus Filia, 100 theatrum. 115. ad ejus ſtatuam cecidit Cæſar.

Digitized by Google

117. bona ſub haſta emit Antonius. V. 79. memoria in animis pop. 99.

Cn. Pompejus, Magni fil. in Hiſpania exercitum parat. II. 87. 103. a Cæſ. victus perit. 104 ſq.

Q. Pompejus Aulus, [potius, *Auli filius*,] ſucceſſor Serviliani in Hiſpania? H. 68. n. ſucceſſor Metelli ad Numant. 76. n. ſqq. doloſam pacem cum Numantinis facit. 79. ignavum exercitum ſucceſſori tradit. 83

Q. Pompejus, Coſ. cum Sylla, ferias indicit, ne lex Sulpicii in gratiam Marii perferretur. C. I. 55 ſq. Syllæ adv. urbem eunti ſe jungit. 57. occiditur in concione militum. 63.

Q. Pompejus, Q. fil. gener Syllæ, interf. C. I. 56.

S. Pompejus, fil. Magni, in Hiſp. latens cum paucis vagatur. C. II. 105. IV. 83. V. 143. eum perſequuntur legati Cæſaris. II. 122. III. 4. revocatur a ſenatu, & maris imperium accipit. ib. IV. 84. Siciliam occupat. 84 ſq. proſcriptus a IIIviris, 96. proſcriptos recipit. ib. & 25. 36. ſqq. & V. 143. cum Salvidieno, Octaviani leg. prælio navali pugnat. IV. 85. Octav. & Antonium commeatu intercludit. 100. 108. 117. ei ſe jungit Murcus V. 2. 25. Romam fame premit. 15. 18. 67. Italiæ litora infeſtat. 19. 56. 58. 62. ſua defendere mavult, quam aliena adgredi. 25. 91. 143. Antonio matrem remittit. 52. & ejus amicitiam ambit. ib. 62 ſq. ei Octavianus non vult reconciliari. 65 ſq. Corſicam & Sardiniam tenet. 67. Murcum interficit. 70. pax cum Octaviano & Antonio. 71-74. mater Pompeji Mucia. 69. 72. pax turbata. 77. bellum cum Octav. 81 ſqq. pugna navali ſuperior, 85. reliquias claſſis Cæſaris, clade & naufragio adflictas, elabi ſinit. 91. maris & Neptuni fil. adpellari ſuſtinet, & cæruleum paludam. ſumit. 100. prælium ad Mylas e monte ſpectat. 105 ſqq. ad Tauromenium ſubito adventu terret hoſtem, ſed optimam occaſionem e manibus ſinit elabi. 110 ſqq. pugna navali ad Naulochos, 118 ſqq. victus, fugit ex Sicilia. 122. legatos mittit ad Anton. ſimulque ad Parthos & alios. 133 ſqq. in Aſia interim a Furnio receptus, cum eo bellum gerit. 137 ſqq. ad deditionem compulſ. occiditur. 142. 144. rerum geſtarum ſumma. 143.

Pomponius, trib. pl. accuſat patrem M. Torquati. Sa. II.

Pomponius, præf. eq. Luculli, captus a Mithr. Mi. 79.

M. Pomponius, leg. Pomp. bello pir. Mi. 95.

Pomponius, proſcr. habitu prætoris elabitur. C. IV. 45. n.

Pons, ſcanſorius & compactilis. H. 94. pontes verſatiles Octaviani corruunt. *Il.* 20.

Pontifex max. Scipio Naſ. C. I. 16. Scævola. 88. de pontificatu Cæſaris contendunt Pompejani. II. 69. offertur Lepido. II. 132. vivo adimi nefas. V. 131.

Digitized by Google

C. Pontilius, dux Ital. C. I. 40. an *Pontidius*? n.
Pontius Aquila, conj. in Caeſ. C. II. 113.
Pontius Cominius. G. IV. n. V. n.
Pontius, Samnis, Romanos ſub jugum mittit. Sa. IV. 2 ſqq. Pontius pater. ib. 3 ſq.
Pontius Teleſinus. C. I. 90. 93.
Pontus. Mi. 1. 8. 78. 103. 107. 115. 119. C. II. 49. 87. V. 133. Ponti regni conditor, Mithridates. Mi. 9. Ponti & Cappad. regna primum juncta, dein diviſa. ib. ex Ponto triumph. Pomp. 116. Ponti rex Darius ab Anton. conſtitutus. C. V. 75. Pontus, prov. Rom. Mi. 121. Ponticæ gentes. Pr. 2. Pontici. Mi. 41. 92. *Pontica* Appiani Hiſtoria Vol. III. p. 12, 44 ſq. n.
Pontus Euxin. Pr. 2. 4. Mi. 47. 118. 121. Ponti oſtium. Mi. 12. 17. 95. 107.
M. Popillius *Lænas*, vincit Gallos. G. I. 2.
M. Popillius Lænas, Q. Pompejo ſuccedit in Hiſp. H. 79.
C. Popillius *Lænas*, Antiochum circulo circumſcribit. Sy. 66. n.
C. Popillius *Lænas*, claſſ. præf. cuſtodit oſtium Ponti. Mi. 17.
Popillius Lænas, ſenator, bene precatur Bruto & Caſſio. C. II. 115. Cæſarem in curiæ introitu longo ſermone detinet. 116.
C. Popillius Lænas, occidit Ciceronem. C. IV. 19 ſq.
Populus, facile in deterius ſeducitur. Pu. 50. inſtabilis, ut fluctus maris. C. III. 20. Romæ populus operas ſuas in comitiis venales præbet. II. 19. antiquo jure, belli paciſque arbiter, III. 55. & comitiorum. Pu. 112. populi Rom. jura. C. IV. 92. cf. Plebs.
Porcia, uxor Bruti, prunas deglutit. C. IV. 136.
Porcius, v. Cato.
Portæ Ciliciæ. Sy. 53. porta Romæ Cœlimont. Collina, Æſquilia. C. I. 58. n.
Porticus Octavia. *Il.* 28. portic. in capitol. C. I. 25. in porticu ante theatrum jus redditum. II. 115. cf. Baſilica.
Portus, Tarenti. A. 34. Carth. Pu. 96. novus ibi brevi effoſſus. Pu. 121. Brunduſ. C. V. 56.
Poſeni, Japydes. *Il.* 21.
Poſtumius, Coſ. Sa. IV. 6. legatus ad Tarentinos. VII. 2.
Poſtumius, lictor Bibuli: an *Septimius*? C. II. 12. n.
Poſtumius, leg. Cæſaris. C. II. 58.
Pothinus, eunuchus. C. II. 84. 90.
Potidæa, an Mi. 35?
Prædam inutilem imperator diis belli præſid. cremat. H. 57. Pu. 48. n. 133. Mi. 45.
Prælium: vid. nomina ducum vel populorum, &, Naval. præl.
Præmia, militib. diſtributa. H. 23. Pu. 49. Mi. 116. &c. percuſſorib. proſcript. C. I. 95. IV. 7. 11. indicibus celatorum. IV. 7. 11. 32. 34. 73. 81. præmia militum, agri, non corollæ. V. 128.
Præneſte, civitatem Rom. obtinet. C. I. 65. ibi Marium Sylla obſidet. 87 ſqq. capta & dire tractata. 94. occupata a L. Anton. C. V. 21. add. 23. 29.

Prætextas, tribunis & centurionib. promittit Octav. C. V. 128.
Prætor, dimidiata habet conſulis inſignia. Sy. 15. Prætor urbanus, legatos introducit ad ſenatum. Mi. 6. eligit legatos ex ſenatu. ib. prætores duo cum inſignib. a piratis capti. Mi. 93. prætor, comitiis præeſt. C. I. 28. in curia tegulis a plebe interimitur. 32. ſacrificans occiditur. C I. 54. convocat ſenatum. 88. præturam ante quæſtur. gerere vetat Sylla. 100. prætoriis comitiis condidatus deeſt. 118. honoratior juriſdictio inter cives. II. 112. urbanus urbe excedere non debet. III. 2. coram Prætore adoptio. 14. prætoris habitu elabitur proſcriptus. IV. 45.
Prætoriani, Octaviani. C. III. 66. 67. deleti. 69. Antonii. 67.
Preces, in conſternatione publ. indictæ. C. II. 36. preces Achilleæ Camilli, It. VIII. 2. aliæ ejuſd. G. V. preces barbarorum non intellectæ Romanis. Mi. 50.
P. Preſentejus, dux Italie. C. I. 41. n.
Privilegia ſenatus, quoad ei placet. H. 44. Nu. III.
Procas Silvius. R. I. 1.
Procella ingens. Mi. 88.
Proconneſus. C. V. 139.
Proconſules conſulari poteſt. in Syriam miſſi, quare. Sy. 51. per Italiam. C. I. 38. proconſulis nomen durat uſque ad reditum in urbem. 80.
Prodigia, Urbi oblata. It. VIII. 1. A. 56. C. I. 83. II. 36. IV. 4. Alexandro & Cæſ. II. 152. Ciceroni. IV. 19. Bruto & Caſſio. 134. Antonio. V. 79. Craſſo. Pa. p. 28. prodigiorum nimis curioſi Romani. C. I. 83.
Prometheus in Caucaſo. Mi. 103.
Promona, opp. Il. 12. n. 25 ſq.
Propontis. Mi. 95. C. V. 138.
Proſcriptionis inventor Sylla. C. I. 95 ſq. IV. 1. proſcriptionis IIIvirorum, cauſæ, 5. edictum. IV. 8-11. proſcriptorum numerus. 5. proſcripti. 17 ſqq. pueri. 30. proſcriptus ludum lit. aperit Romæ. 47. proſcriptorum capita ad IIIviros relata, IV. 711. & pro roſtris expoſita. 15. &c.
Proſerpinæ, templum. Sa. XII. 1. 2. A. 55. feſtum Cyzici. Mi. 75. raptus. C. IV. 105. n.
Protopachium, caſt. Mi. 19. n.
Provinciis nonnullis plus inſumunt Romani quam ex eis capiunt. Pr. 7.
Prunarum vapore ſuffocat ſe Catulus. C. I. 74. prunas deglutit Porcia. IV. 136.
Pruſias, r. Bithyn. cogn. Venator. Mi. 2. ſocius Romanor. adv. Antiochum. Sy. 23. per Pruſiam Annibal perit. 11. poſt bellum cum Perſeo, ſupplex Pruſias libertum Romanor. ſe profitetur. Mi. 2. Attalum, r. Perg. infeſtat. 3. Nicomedem fil. Romam mittit. 4. filium interfecturus, ipſe perit. 6 ſq.
Pruſias ſub monte, opp. Mi. 77. n.
Prytanis, magiſtr. Rhod. C. IV. 66.
Pſeudo-Gracchus. C. I. 32 ſq.
Pſeudo-Marius. C. III. 57. cf. Amatius.

Digitized by Google

eubo - Philippus, v. Andriſcus.
olemæus Lagi, vel Soter, diruit Hieroſolymor. mœnia. Sy. 50. ſatrapa Ægypti, Syriam adquirit. 52. rurſus amittit. 53. rex ſalutatur. 54. Seleucum comitatur in Babyl. 56. filio juniori cedit imperio. C. I. 103. Sy. 62.
ol. Philadelphus, vel Soter, ſecundus r. Ægypti: ejus opes. Pr. 10. amicus Romanor. & Carthag. Si. I. n. filia Berenice, ux. Antiochi Dei. Sy. 65.
ol. Ceraunus, fil. maj. Ptol. Soteris, profugus, excipitur a Seleuco, eumque interficit. Sy. 62 ſq.
ol. *Evergetes*, fil. Cerauni, r. Ægypt. Sy. 65.
olemæus quartus, Philopator, r. Ægypti: *ad hunc referendum* fragm. Ma. II. I. cf. n. ad p. 508, 52 ſq. *Sed quod eidem tribuitur*, Ma. III. & Sy. I. 2. 5. quod puer ad regnum pervenerit, quod ei ab Antiocho M. Cœleſyria ſit ademta, & cum Cleopatra Syra dotis nomine reſtituta, *id potius ad Ptolemæum V. Epiphanem pertinet*. vid. n. ad Ma. III. & ad Sy. I.
olemæus ſextus, *Philometor*. Sy. 66. 67. 68. Ma. IX. 2.
olemæus Alexander, vid. Alexand. fil. Alex.
olemæus undecimus, r. Ægypti, *Auletes*. Sy. 51. Pompej. magnis muneribus invitat ad ſeditionem ſubditorum comprimendam. Mi. 114. ei filia Mithridat. fuerat deſponſata. 111. pulſus a ſuis, reducitur a Gabinio. Sy. 51. Pa. 21.
Ptolemæus, r. Cypri, *fr. Auletis*, lege Clodia regno privatur, ſibi manus infert. C. II. 23.
Ptolemæus, puer, fil. Auletis, cum ſorore Cleopatra de regno contendit, Pompejum interficit. C. II. 84. a Cæſare victus, nuſquam comparet. V. 9. II. 89 ſq. pro eo ſe alius venditat Aradiis. ib.
Ptolem. Apion, vid. Apion.
Publicani, acerbe tractant Aſiæ civitates. C. II. 92. V. 4. eorum debita remittit Cæſ. Octavian. V. 130.
Publius, quæſtor Bruti, proſcr. in amicitiam Octaviani receptus. C. IV. 51. n.
Puer proſcr. cum pædag. interf. C. IV. 30.
Pugnæ tempus unum, ſi neceſſitas cogit. A. 13.
Punica foſſa. Pu. 32. 54. Punicum Bellum I. Si. II. 2. Pu. 3 ſq. H. 3. Bell. II. H. 4. Pu. 6 - 67. Bell. III. Pu. 74 ſqq. conf. Carthag.
Punicus, dux Luſit. H. 56. n.
Puteo protrahitur Flaccus. Mi. 52. in puteos conjectus ſenatus Acerrarum. Pu. 63.
Puteoli. C. V. 50. 71 ſq. 74. 78. 97. 98. 112.
Pygmalion. Pu. I.
Pylus. Pu. 112.
Pyrenæus m. H. I. n. 17. 28. A. 4. *Il.* 4. C. I. 110 ſq. IV. 2.
Pyriſſæi. *Il.* 16. n.
Pyrrhus, r. Epiri, a Tarentinis in aux. vocatus. Sa. VII. 3. Tarenti ſeveram diſcipl. exercet.

Digitized by Google

VIII. victis Romanis pacem per Cineam fruſtra offert. X. 1-3. Fabricium tentat. 4. captivos ad celebr. Saturnal. dimittit. 5. pacem componit, & in Siciliam abit. XI. clade adficitur a Pœnis. XII. 1. templ. Proſerp. ſpoliat. 2. imperium tenet ſinus Adriatic. *Il.* 7. ſecundus imperator poſt Alex. judice Annibale. Sy. 10.
Pythagoræi, tyrannidem exercent in Italia. Mi. 28.
Pytho: Pythicum templ. ſpoliat Sylla. Mi. 54.

Quadratum agmen. H. 55. 86.
Claudii *Quadrigarii* Annales, citati. G. I. 3. n.
Quæſtor, occiſo imperat. milites ex fuga colligit. H. 63. dies 30 in recipienda & recenſ. Mithridatis gaza conſumit. Mi. 113. jurare ſolet in æde Saturni. C. I. 31.
Quernæ coronæ, ſignis Cæſaris impoſitæ. C. II. 106.
Quintia, v. Claudia Q.
Quintilis menſis, Julius. C. II. 106. V. 97.
T. Quintius, fundit Gall. G. I. 1. n.
Quintius, dux Roman. adv. Viriathum. H. 66. an Quintus Pompejus? n.
T. Quintius Flamininus. Ma. IV. 2 vulgo Flaminius. vid. n. ad p. 510, 85. colloq. cum Philippo, in ſinu Maliaco. Ma. VI. poſt victor. ad Cynoceph. pacem dat Philippo. Ma. VII. 1. in ludis Iſthm. Græcos liberos pronunciat. 2. Demetrium filium Phil. ſenatui commendat. 4. legationes inter Flaminin. & Antiochum. Sy. 2. ejuſd. legatio ad Pruſiam, Annibali fatalis. 11.
L. Quintius *Flamininus*, frat. præc. Ma. V.
L. Quintius? proſcr. ſocer Aſinii Pollionis. C. IV. 12. n. 27.
Quintus, centurio, prodit Caſſio Dolabellam. C. V. 4. n. IV. 62.
Quirinalis collis. C. III. 92.
Quirites Cæſ. adpellat milites miſſion. poſtulantes. C. II. 93.

Rammius, Appiano Erennius. Ma. IX. 4. n.
Ramnus, libertus Antonii. Pa. 97.
Ranæ ab Apolline immiſſ. *Il.* 4. n.
Raſcus & Raſcupolis, v. Rhaſc.
Ravenna. C. I. 89. II. 32. III. 42. 97. V. 33. 50. 78. 80.
Rebilus, proſcr. nauclerum terret Themiſtoclis commento. C. IV. 48.
Rebilus, ſenator, captus dimittitur a Menodoro. C. V. 101.
Reditus imperii, recenſuit Appianus hiſtoriarum libro extremo. Pr. 15. domum ſuam conferri juſſerat Cæſar. C. III. 20.
Regia, Mithridatis. Mi. 78. 82. Tigranis. Mi. 84. 104. Syphacis, dein Maſiniſſæ. Pu. 27. 106. veteres Regiæ celebres, mediterraneæ fuerunt. Pu. 87.
Regillum, opp. Sabin. R. XI.
Regillus, v. Æmil. Reg.
Regnum negatorium Syllæ. C. I. 101. regnum priſcis temporib. ſimile prædicit vates. IV. 4.
Regulus, v. Atilius.
Rei, poſtquam citati ſunt, quater accuſantur. C. I. 74.

Digitized by Google

Remus, v. Romus.
Antius Reſtio, proſcript. C. IV. 43.
Rex, v. Rubrius R.
Rex regum, Tigranes, Sy. 48. Pompejus, C. II. 67. Regibus Rom. 24 ſecures prælatæ? C. I. 100. n. Sy. 15. Regum ſtatuæ. C. I. 16. reges Rom. eligebantur. 98. ſoli in campo Martio ſepeliebantur. 106. Regem adpellandi Cæſarem conatus nonnullorum. II. 107-110. regium quondam palatium. 148. reges ſe non paſſuros jurant Romani. Pr. 6. R. X. C. II. 119. IV. 91. reges arbitratu ſuo adpellat Antonius. V. 75.
Rhæti. *Il.* 6. 29.
Rhaſcupolis, Thrax. C. IV. 87. 103 ſq. 136.
Rhaſcus, frat. præc. ib.
Rhea Silvia. R. I. 2.
Rheginus, proſcr. carbonarii veſtitu fugit. C. IV. 20.
Rhegium, opp. A. 44. C. II. 95. IV. 25. 39. 85. V. 81. 84. militibus a IIIviris promiſſum. IV. 3. 86. Rhegini a Rom. præſid. interf. Sa. IX. 1 ſq. reliquis civibus oppidum redditum a Fabric. 3.
Rhegina columna, Stylis. C. V. 85. 103. 112.
Rhenus fl. Pr. 4. G. I. 5. C. III. 97.
Rhenus Bononienſis. n. ad C. IV. 2.
Rheſus, ad Ilium. Mi. 1.
Rhetogenes, Numantin. H. 94.
Rhodanus fl. G. XV. C. I. 109. V. 66
Rhodii, Doricæ originis. C. IV. 67. 79. fortiter repellunt Demetrium. C. IV. 66. queruntur apud Romanos de Philippo, Peræam vaſtante. Ma. III. VI. juvant Romanos adv. Antiochum. Sy. 22. 25. ab eis Lyciam & Cariam accipiunt. 44. Mi. 23. Perſeo majus ſtudium demonſtrant quam Romanis. ib. unde exaſperati adv. eos Romani, Ma. IX. 2. C. IV. 66. rurſus eis Lyciam & Car. eripiunt. Sy. 44. Mi. 23. Mithridatem nav. prælio vincunt. Mi. 24-26. a Sylla ſociis Rom. rurſus adſcribuntur. Mi. 61. Syllæ Norbanum tradere cogitant. C. I. 91. naves mittunt Pompejo, C. II. 71. 83. Dolabellæ, IV. 60. ſed Caſſio negant. 61. bello petuntur a Caſſio. 65 ſqq. & victi mulctantur. 73. in præſidio relinquitur L. Varus. 74. res novas contra Caſſianos moliuntur. V. 2. eis inſulas quaſdam donat Antonius. 7. quæ mox eis rurſus adimuntur. ib.
Rhodope, m. Thrac. Mi. 69.
Rhœteum, opp. Troad. Sy. 23.
Rhyndacus fl. Mi. 75.
Rhodoguna, ſoror Phraatis, ux. Demet. Nicat. Sy. 67.
Roma: a Gallis capta, G. I. 1. C. IV. 95. imperatorum, vel potius regum civitas. Sa. X. 3. a cædibus luſtratur. C. I. 26. pars incendio conflagrat. IV. 25. fame laborat. V. 18. 80. a latronibus infeſtatur, & purgatur. 132.
Romani, in rebus adverſ. numquam abjecerunt animum. Pr. 11. auri cupidi. Sa. XI. 1. Mi. 56. religionem & fidem præ omnib. hominib. profitentur. Pu. 79. Ma. IX. 3. duces 20 nu-

dos Samnitib. tradunt. H. 83. biennio 200 hom. millia ſub Annib. amiſerunt. A. 25. nullum hoſtem initio ſtatim delent. Ma. VII. 1. rei nauticæ minus periti. Sy. 22. prodigiorum nimis curioſi. C. I. 83. Romanorum perfidia in Hiſpanos. H. 61. fraudes erga Pœnos. Pu. 67 ſq. 72. ſtudium defendendi honorem nominis Rom. Mi. 22. cædes in civitatib. Aſiæ. ib. ſqq. 62.

Romulus, conditor urbis. R. I. 2. II. bellum cum Tatio. IV. regia poteſtate in tyrannidem verſa, occiditur. C. II. 114. duodec. vultures videt. III. 94.

Romulus Silvius, rex Albanus, fulmine perit. R. I. 2.

Romus, frat. Romuli. R. I. 2.

Roſcius, caſtris Cornif. præf. C. IV. 56.

Roſcii fratres. Pa. 64.

a Roſtris deturbantur qui Apuleji legem diſſuadere conantur. C. I. 30. pro roſtr. expoſita capita occiſorum. C. I. 71. 94. II. 15. pro roſtris ſtatua eq. Syllæ. 97. habentur orationes ad populum & laudationes funebr. 106. expoſitum corpus Syllæ. ib. corp. Clodii. II. 21. a roſtris rapitur Cato. II. 11. pro roſtris ſedens Cæſar ſpectat Lupercalia. 109. roſtris navium cincta baſis ſtatuæ Octaviani. V. 130.

Rubico fl. C. II. 35. Italiam a Gall. dividit. III. 61.

Rubrius, tr. pl. C. I. 14. n.

Rubrius Rex, (ni potius, Rubrius Ruga,) conj. in Cæſ. C. II. 113. n.

Caſtius Rufus, proſcriptus ob inſulam in urbe. C. IV. 29. n.

Rufus, v. Minucius, & Rutilius.

Rullus, v. Servilius R.

Ruſtius. Pa. 67 ſq.

P. Rutilius Lupus. Coſ. bell. ſoc. C. I. 40 ſq. ex vuln. moritur. 43.

Rutilius Rufus, ſcriptor hiſt. Belli Numantini, trib. mil. H. 88.

Rutilium ad colloq. cum Fimbria mittit Sylla. Mi. 60.

Rutilus, v. Marcius Rut.

Rutuli, pop. R. I. 1.

Sabini. R. III. pax cum Rom. conciliata per Sabinorum filias. IV. Sabini adv. Rom. concitantur per Tarquinium. XI.

Sabinus, leg. Calviſii. C. V. 81. purgat Italiam a latronib. 132.

Saburra, dux Jubæ. C. II. 45. occiditur a Sittio. IV. 54.

Sacerdos, Fabius Dorſo. G. VI. ſacerdotes templum capitolii claudunt orto tumultu. C. I. 15 apicem inter ſacrificandum ſolum geſtant. C. I. 65. ſacerdotum collegia ducunt funus Syllæ. 106. Sacerdotes, pro ſalute Cæſaris vota publ. faciunt. II. 106. prohibent ne Cæſar in templo ſepeliatur. 148. immunes a militia, exc. bello Gallico. 150. Dianæ Mileſiæ, Megabyzi. V. 9. Athenienſium, utuntur phæcaſio. II.

Sacra Jovi & Neptuno facit Scipio, Pu. 13. Pavori & Audaciæ. 21. ſacra Græcorum percepta habuit Mithrid. Mi. 112.

Sacer mons. C. I. 1. ſacra via. C. I. 59. 64. ſacra faciens Marius, interfici jubet inimicum. 73. ſacris

Digitized by Google

73. ſacris ſolennibus celebrantur dies victoriarum Cæſaris. II. 106. ſacra aditialia, III. 64.56. ſacra Antonio & Octav. facta, ut ſervatoribus. 74. Neptuno & Mari ſacra facit S. Pomp. 100. ſacra bonæ Deæ. Si. VII.
Sacrificia ſolennia reg. Perſar. & Ponti. Mi. 66. 70.
Sacrilegii cauſa bellum Illyriis inferunt Romani. *Il.* 5.
Sacriportus. C. I. 87.
Sacroſancti, trib.pl.C.II.31.108. IV. 17. Cæſar. 106.
Sagittarii, Mauri. Pu. 40. equeſtres. Sy. 32. C. IV. 88. camelis inſidentes. Sy. 32. Cretenſes. C. II. 49.
Sagontia, opp. Hiſp. C.I.110.n.
Sagum. H. 42. n.
Saguntus, col. Zacynthiorum, Romanor. ſocietatem ambit. H. 7. A. 2. Pu. 6. everſa ab Annib. 10-12. ab eod. reſtituta, & Carthago Spartag. dicta? 12. n. 19. 75. invaditur a Scipione. 20 ſqq. & capitur. 23 ſq.
Salapia, a Blatio Romanis proditur. A. 45-47. Salapini fraudem Annibalis fraude rependunt. 51. Salapiam, captam incendit Coſconius. C. I. 52.
Salaſſi, pop. *Il.* 17.
Salaſſus, proſcr. proditur ab ux. C. IV. 24.
Salernum, opp. C. I. 42.
C. Livius Salinator, Coſ. A. 52.
Salinator, repetund. reus. C.I.22.
Salis inopia domantur Salaſſi. *Il.* (17.
Salona, opp. *Il.* 11.
Salvidienus, leg. Octav. contra S. Pomp. in Sic. miſſus. C. IV. 85. in Hiſp. V. 20. ex itin. revocatur ad bellum cum L. Anton. 24.27 31 ſq. 35. interfic. ab Octaviano. 66.
Salvius, trib. pl. favet Antonio. C. III. 50 ſq. tum favens Ciceroni, proſcr. cæditur in convivio. IV. 17.
Saluſtius Criſpus, miſſus a Cæſ. ad ſeditioſ. milites. C. II. 92. Mauritaniæ præf. 100. *Saluſtium auct. ſequi videtur Appianus*, Nu. III. n. IV. n.
Salyi, vel Salyes, pop. G. XII.
Samarit. rex Herodes. C. V. 75.
Sambuca, mach. bell. Mi. 26. n. 73. n.
Samnites, Sabinorum poſteri, Sa. IV. 5. per 80 annos conflictantur cum Rom. Pr. 14. Pu. 58. victi a Cornelio & Corvino Coſſ. Sa. I. I. rurſus victi, ſatisfactionem offenſionum offerunt Romanis, non accipientibus. Sa. IV. I. ſuperbiam Romanorum ulciſcuntur contumelia ad Caudium. 2-7. Samnitibus traduntur 20 duces Romani. H. 83. cum Samnitib. fœdus facit Mithr. Mi. 112. arma capiunt bello ſoc. C. I. 39. vincuntur a Sylla. 51. rurſus a Coſconio. 52. ſerius quam ceteri Italici jus civitatis nanciſcuntur. 53. Mario favent. 68. captos Sylla interficit. 87. Samnitium dux Statius, forſ. *Papius*, proſcr. C. IV. 25.
Samnium. C. I. 90. 119.
Samoſatæ. Pa. 73.
Samothracia. Sa. XVI. I. Pu. 71. fanum a piratis ſpol. Mi. 63.
Samus. Sy. 24. C. IV. 42. 134. ca-

pta a Phil. Ma. III. ad Antiochum deficit. Sy. 25. a piratis capta. Mi. 63.
Sandrocottus. Sy. 55. n.
Sanga, v. Fabius Sanga.
Sangarius fl. Mi. 19.
Sanguinem exſudant imagines. C. IV. 2.
Sapæorum fauces. C. IV. 87. 102 ſq.
Sardes. Sy. 29. 36.
Sardinia. A. 54. Mi. 95. C. I. 107. II. 40. 54. V. 78. Pœnis adempta. H. 4. Pu. 2. 5. in ea bellum. A. 8. frumenti feraciſſ. C. II. 40. præfecti a Cæſar. 41. 48. provinc. Octav. IV. 2. V. 24. n. abſtrahitur a S. Pomp. & rurſus ab Octav. 56. 66. 72. 80.
Sarmatæ, Sauromatæ. Mi. 15. 120. Saurom. Baſilidæ & Jazyges. 69.
Sarpedonis ædes Xanthi. C. IV. 78 ſq.
Sarpedonium prom. Sy. 39.
Sarus, fl. Sy. 4.
Satrapæ, nomen regum ſumunt. Sy. 52. 54. in plures ſatrapias diſtractum regn. Alex. Pr. 10. Sy. 52. Satrapa Gallogræciæ a Mithr. præf. Mi. 46.
Saturni ædes, ubi quæſtores jurare ſolebant. C. I. 31.
Saturnalia. Sa. X. 5.
Saturnia, opp. C. I. 89.
Saturninus, v. Apulejus Sat.
Saturninus, S. Pompejum Antonio conciliare ſtudet. C. V. 52. ad Antonium tranſit. 139.
Satyri, in triumph. Pu. 66.
Saucii & ægroti deſerti. H. 82. Pa 55.
Savus, fl. *Il.* 22.
Saxa, v. Decidius S.
Saxum vel Saxus, (potius *Thapſus.*) Pu. 94. n.
Scæva, centurio Cæſ. ad Dyrrh. C. II. 60.
Scævola? cuſt. corp. Octav. *Il.* 20. n.
Mucius Scævola, pont. max. C. I. 88.
Scamandrii campi. C. V. 138.
Scapula, cum Pomp. fil. petit Hiſpan. C. II. 87. ſe ipſe comburit. 105.
Scamphia, opp. Sy. 19.
Scato, v. Vettius.
Scaurus, quæſt. Pompej. Syriæ præf. Sy. 51. C. V. 10. ambitus reus, in exil. miſſus. C. II. 24. a S. Pomp. ad Anton. tranſit. V. 142.
Sceptrum Mithrid. in triumph. Pomp. Mi. 116.
Sciathus, inſ. receptac. prædon. Mi. 29. Athenienſibus data ab Anton. C. V. 7.
Scipio & Cæpio, permutati a librariis. v. Cæpio.
M. (vel *Cn.*) Cornelius *Scipio*, *Aſina*, jurejurando a Pœnis deceptus in Afric. abducitur. Pu. 63. n.
P. Cornelius Scipio, Coſ. in Hiſp. adv. Pœnos miſſus, ex itin. redit in Etruriam adv. Annib. H. 14. A. 5 ſq. ab Annib. ad Padum fugatur & vulneratur. A. 7. Procoſ. abit in Hiſp. A. 8. H. 16. ab Aſdrubale circumventus perit. H. 16. Pu. 6. pater eſt Africani maj. H. 18.
Cn. Cornel. Scipio, frater & leg. præced. abit cum exerc. in Hiſp. H. 14 ſq. in turri cre-

Digitized by Google

ſtatur a Pœnis. 16. Pu. 6. pater Scipionis Naſicæ. A. 56.

Cornelius Scipio, Publii fil. Africanus maj. Pu. 2. Imperator in Hiſp. miſſus juvenis. H. 18. Pu. 6. a deo ſe inſpiratum ſimulat, H. 19. 26. Pu. 6. & credit ipſe. H. 27. oppugnat & capit Carthag. (Spartag. vel) novam. H. 20-23. vincit Aſdrub. ad Bætycam, 24. eund. & Maſiniſſam, ad Carmonem. H. 25-27. in magno periculo ibi verſatur. 27. ad Syphacem navigat, & cum Aſdrubale cœnat. 28 ſq. Ilurgin evertit, Castacem capit. 32. morbus, & militum ſeditio. 34-36. Indibili pacem dat, a Maſiniſſa fidem accipit. 37. Italicam col. condit, Romam redit & triumphat. 38. Conſul, in Afr. mittitur. A. 55. Pu. 6. in Sicilia 300 nobiles commilit. ſplendide armat. Pu. 8. Locris captis Pleminium præficit. A. 55. ex Sicilia in Afric. profectus, ad Uticam caſtra ponit. Pu. 13. Maſiniſſæ ope Annonem, Pu. 14. & Locham opp. capit. 15. Uticam oppugnat. 16. ſacris factis Audaciæ & Pavori, Aſdrubalem, captis noctu caſtris, ingenti clade adficit. 19-21. 23. ad Carthaginem ducit, Amilcarem caſtra navalia adgreſſum reprimit. 24 ſq. hiemat ad Uticam. 25. colloq. cum Syphace captivo. Pu. 27 ſq. conjurationem in caſtris detectam punit. 29 ſq. inducias, 31. & pacem dat Pœnis. 32. pax a Pœnis turbata. 34. magnanimitas Scip. in Pœnorum legatos. 35. cum Annibale ad Zamam confligit Scipio. 36. inducias dat Annibali. 37. induciæ ſolutæ, magnamin. Scip. in exploratores Annib., colloq. irritum cum Annib. 39. prælio ad Cillam Annibalem Scipio vincit. 40-48. legationes de pace. 49 ſqq. conditiones. 54. de eis Romæ deliberat ſenatus. 56-64. vincit Scipionis ſententia; pax datur æmulæ urbi. 65. Scipio ſplendide triumphans. 66. Legatus ad Antiochum; Sy. 9. Epheſi colloquitur cum Annibale. Sy. 10. legatus fratris Lucii, bellum adv. Antiochum gerit. 21. 23. 29 ſq. pacis conditiones Antiocho fert. 38. poſt reditum accuſatus, magno animo contemnit judicium. 40 ſq. Scipionis frater, Lucius. H. 29. Sy. 21. filia, Paulo Æmilio nupta? Sy. 29. n. filius (adoptivus, & nepos ex filia, Africanus minor?) ab Antiocho captus, & patri gratis remiſſus. ib. n. filia, Cornelia, mater Gracchorum C. 1. 17.

L. Cornelius Scipio, frater Afr. maj. cum fratre eſt in Hiſpan. H. 29. Conſul, mittitur adv. Antiochum; rei militaris non ſatis perito legatus datur frater. Sy. 21 ſqq. in pugna cum Antiocho præeſt media acie. 31. *An idem* L. Scipio, *qui Scordiſcos concidit, & Mædis ac Dardanis, auro accepto, pacem dedit? Il.* 5. n.

P. Cornelius Scipio Æmilianus,

Afr. min. Pu. 2. filius nat. Æmilii Pauli, Pu. 101. Ma. XVII. Sy. 29. & Corneliæ, Afric. maj. filiæ? Sy. 29. n. Africani maj. filius adoptivus? ib. ab Antiocho captus? ib. n. leg. Luculli in Hiſpan. H. 49. Celtiberum certamine ſing. vincit. H. 53. a Lucullo ad Maſiniſſam miſſus, Pu. 71. mediator eſt pacis inter Maſiniſſ. & Pœnos. Pu. 72. trib. mil. in Afr. ſervat milites, 98. 103. & caſtra. 99. 101. eum Phamæas adgredi non audet. 100. ei invident cet. tribuni. ib. conſilia fruſtra dat Manilio. 102. teſtimonia de eo præclara. 105. hæreditatem Maſiniſſæ inter filios diſtribuit. 106. cum Phamæa Romam miſſus, 109. ædilitatem petens, Conſ. creatur ante ætatem. 112. C. IV. 92. Uticam adpellit, mox Mancinum liberat periculo. 114. diſciplinam mil. reſtituit. 114-117. Megara capit, Pœnos intra Byrſam compellit. 117 ſq. iſthmo potitus, commeatu excludit Pœnos. 119 ſq. portum aggere claudit. 121. præl. navale. 122 ſq. aggerem prope urbem expugnat. 124 ſq. vicina oppida capit. 126. Byrſam & Cothonem oppugnat, & capit. 127-133. flet ſuper incendio Carthaginis. 132. devovet ſolum Carthag. 135. C. I. 24. triumphat. Pu. 135. Conſul iterum, (rurſus ante ætatem?) H. 23. n. adverſus Numantinos proficiſc. præmiſſa Amicorum turma. 24. diſciplinam milit. reſtituit. 85 ſq. præparatis omnibus, 87 ſqq. Numantiam oppugnat, miro circumvallationis genere, 90 ſqq. & deditione captam, ſolo æquat. 96-98. Numantinus dictus. ib. Patronus ſociorum Italicorum, in odium pop. incurrit. C. I. 19. mortuus in lecto invenitur. C. I. 20. Frater naturalis, Maximus Æmilianus. H. 90. fratris filius, Buteo. 84. uxor, Sempronia. C. I. 20.

P. Cornelius Scipio Naſica, fil. Cn. Scip. qui in Hiſp. cecidit, frater patruelis Afr. maj. optimus vir in civit. habitus. A. 56.

P. Scipio Naſica, Carthaginem ſinendam cenſet. Pu. 69. Coſ. demolitur theatrum. C I. 28. n.

P. Cornelius Scipio Naſica, *quæſtor* Africani min. mittitur ad accipienda arma Pœnorum. Pu. 80. pont. max. irruit in turbam Gracchanor. C. I. 16.

Cn. Cornel. *Scipio* Hiſpanus, vel Hiſpalus, cum Naſica accipit arma Pœnorum. Pu. 80. n.

L. Scipio *Aſiaticus*, Æſernia bello ſoc. habitu ſervili profugit. C. I. 41. Coſ. ducit contra Syllam. 82. colloquitur cum Sylla, deſeritur ab exerc. 85. cum Lucio, filio, a Sylla dimittitur incolumis. 86.

L. Scipio, ſocer Pomp. magni, ambitus accuſatus ſervatur a Pompejo. C. II. 24. Pompeji collega in conſ. 25. exercitum Pompejo adducit e Syria. 60. pugna Pharſal. præeſt. 76. cum Catone Africam petit. 87. auxilia adducit a Juba. 95 ſq. vi-

Digitized by Google

ctus a Cæſare, fugit, 97, & in mare ſe præcipitat. 100. effigies ejus in triumpho traducta. 101.
Scodra, opp. C.V. 65. n.
Scordiſci. *Il.* 2. 3. pæne deleti a L. Scipione? 5. adde n. ad p. 849, 98.
Scordiſcus. *Il.* 2.
Scoroba, m. Mi. 19. n.
Scotius, m. Mi. 120. n.
Scriba, recitat legem. C.I. 11. 12. ſcriba Cæſaris, Antonio deditus. C. III. 5.
Scriboniam, ſororem Libonis, in matrim. petit Octav. C.V. 53.
Scriptores, ab Appiano laudati, v. Auctores. Scriptores plerique hiſtoriæ Rom. incommoda ratione uſi ſunt. Pr. 14. Scriptor latinus tacito nomine citatus. *Il.* 5. Scriptores latinos plures de eadem re inter ſe contulit Appianus. C. II. 70. ſcriptorum diſſenſio in hiſt. Lepidi. C. III. 84. multi hiſtoriam proſcriptionis ediderunt. IV. 16.
Scutum elephantinum. Pu. 46. ſcuta argento bracteata in pompis. C. I. 106. ſcutis ſublatis ſignificatur deditio. II. 42. ſcutum Minucii 120 telis transfixum. 60. ſcuto Gallico tectus Octav. ab imbre. C.V. 117.
Scylacius mons. C. V. 103. 109.
Scyllæum. C. IV. 85. V. 85.
Scythæ. Mi. 13. 78. 101 ſq. 120. Pa. 45. ſocii Mithrid. 15. 41. 69. 119. Medici, Agari. Mi. 88. Scythæ in triumph. Pomp. 116. regiæ fœminæ. 117.
Scythia. Sy. 57. Mi. 102. 108. 112. 119. Pa. 35. Scythico more Græcos advenas mactant Achæi Scythici. Mi. 102.
Secures, v. Faſces. Securim & coron. auream Veneri mittit Sylla. C. I. 97.
Sedetania. H. 77.
Seditio, in urbe, Ti. Gracchi. C. I. 9 - 17. C. Gracchi. 21 - 26. Pu. 136. Apuleji. 32 ſq. ob æs alienum. 54. &c. poſt pugn. Pharſ. II. 92. in exercitu: Scipionis in Hiſp. H. 34 - 36. Cæſaris, II. 47. 92 ſqq. Octaviani. 128 ſq.
Segeda, opp. H. 44. n. ſq.
Segeſta, opp. *Il.* 10. n. 17. 22. 24.
Segontia, opp. Hiſp. C. I. 110. n.
Selene. Sy. 69. n. ejus fil. Antiochus Aſiat. 70.
Seleucia, ad mare, urbs Syriæ. Sy. 4. 58. ibi Fulmen pro deo colitur. 58. ſepultus Seleucus. 63. Seleucia ad Tigrim, felici hora condita. 58. Pa. 27. 29. 34. 37. 66. Sel. caſtell. Meſopot. Mi. 114. Novem Seleucias condidit Seleucus. Sy. 57.
Seleucidæ. Sy. 65 ſqq. ab eis deficiunt Parthi. 65. 48. Seleucidar. familia regnat annos CCLXX? Sy. 70. n.
Seleucis, pars Cappadociæ. Sy. 55.
Seleucis Palæſtinæ? Mi. 117. n.
Seleucus Nicator. Sy. 1. C.V. 10. ſatr. Babyl. pulſus ab Antigono, fugit ad Ptolem. Sy. 53. Babyloniam recipit, 54. regis nomen ſumit, Antigono ſublato Syriam ſortitur, & plures alias prov. adquirit. 55. omina olim ei oblata. 56. nomen Nicatoris, robur, uxores, 57. urbes conditæ. 57 ſq. uxorem

Digitized by Google

Stratonicen filio Antiocho Soteri nubit. 59-61. occiditur a Ptolem Cerauno. 62 ſq.
Seleucus *II*. Callinicus, pater Antiochi M. Sy. 1. 66.
Seleucus *III*. *Ceraunus*, fr. Callinici. Sy. 66.
Seleucus *IV*. *Philopator*, filius Antiochi M. Sy. 3. Pergamum obſidet. 26. præeſt præl. cum Rom. 33. fugit Apameam. 36. ſuccedit patri, & necatur inſidiis Heliodori. 45.
Seleucus *V*. fil. Demetr. Nicat. & Cleopatræ, necatur a matre. Sy. 68 ſq.
Seleucus *VI* Grypi fil. crematur Mopſveſtiæ. Sy. 69.
Sella, curulis eburnea. C. I. 70. 71. dono mittitur Maſiniſſ. Pu. 32. aurea Cæſaris, II. 106. 109. etiam poſt mortem ei adponitur. III. 28.
Semigræcus. Pa. 63.
Sempronia, ux. Afr. min. C. I. 20.
Cn. Sempronius, legatus captivorum ad ſenatum. A. 28.
Sempronius, (vel, *Septimius*,) miles olim Pompeji, ei obviam mittitur a Ptol C. II. 84. n. ſq.
Ti. Sempronius Gracchus, procoſ. contra Lucanos, proditus perit. A. 35.
Ti. Sempron. Gracchus, pr. Hiſp. Complegam opp. capit, Celtiberis leges fœderis ſcribit, triumphat. H. 43.
Ti. Sempron. Gracchus, trib. pl. C. I. 1 ſq. inſtaurat legem agrariam, & multis excitatis turbis, cæditur in Capitol. 9-16. patre bis coſ. & Cornelia matre natus. 17. Ejus filium ſe jactans nonnemo, creatur trib. pl. & primo magiſtr. die perit. 32 ſq.
C. Sempron. Gracchus, Tib. frater, triumvir agris div. C. I. 13. trib. pl. fert legem de frument. menſtruo. 21. refectus in ann. ſq. perfert legem de judiciis ad equites transferendis. 22. coloniis plebem, jure civitatis Latinos & ceteros ſocios demereri ſtudet. 23. in Africa terminos colon. Carthag. deſignat. 24. reverſus, excitatis turbis, occiditur. 25 ſq.
Ti. Sempronius Longus, Coſ. mittitur in Afr. adv. Pœnos. H. 14. revocatur in Ital. adv. Annib. A. 6. funditur ad Trebiam. 7.
P. Sempronius *Tuditanus*, *trib. mil.* cum reliquiis pugnæ Cannenſ. perrumpit per hoſtes. A. 26.
C. Sempron. Tuditanus, præt. in Hiſp. H. 39.
C. Sempronius Tuditanus, Coſ. judicium agrorum miſſum facit. C. I. 19. & contra Japydas proficiſc. *Il*. 10.
Sena, vel Senæ, opp. A. 52. n. C. I. 88. n.
Senatorio ordini auferuntur judic. C. I. 22. ſenatorum occiſor. capita pro roſtr. ſuſpenſa. 71. ſenatores Marianæ fact. interf. a Sylla. 94. interreges. 98. in ſenatum lecti 300 equites. 100. ſenatores Syllam humeris in campum Mart. deportant. 106. in ædibus Bibuli cœtus faciunt. C. II. 11. Cæſarem ſalutant in Gallia. 17. adminiſtri Pompejo dati. 18.

Digitized by Google

Mi. 94. in curia pernoctant. C. II. 37. plerique ad Pomp. contendunt. 50. 52. ſenatores ccc proſcripti. IV. 5. ſenatoriam dignitatem tribunis & centurionibus in ſuis patriis promittit Octav. V. 128. ſenatores coronati obviam eunt Octav. 130.
Senatus, in æde Fidei habetur. C. I. 16. jurat in verba legis Apulejæ. 31. ab uno Coſ. ſine alterius conſenſu convocari nequit. C. II. 11. ſenatum dimittendi jus habet tribunus pl. 29. ſenatus, Cæſari decreta ſua de eo offert. 107. ſpectaculorum tempore in ædibus theatro vicinis convenit. 115. in æde Telluris. 126. Senatus Rom. ccc virorum Uticæ reſidet. C. II. 95. ſenatus Sertorii. Mi. 68. ſen. Belgidæ cum curia crematus. H. 100. ſenatus Carthagin. exprobrat populo temeritatem. Pu. 35. ſenatus Nuceriæ in balneo ſuffocatus. Pu. 63. Acerrarum, in puteos conjectus. ib. Vaccenſium interfect. a Metello. Nu. II.
Sentia, opp. C. V. 30.
Sepelit cæſos Macedones Antiochus. Sy. 16. ſepelire a Cinna & Mario cæſos non licebat. C. I. 73. ſepulcro conditi proſcripti. C. IV. 44. 47.
Septemſapientes, tyranni. Mi. 28.
Septimius, proſcr. prod. ab ux. C. IV. 23.
Serapio, Cypro præf. a Cleopatr. C. IV. 61. V. 9.
Sergius, proſcr. latet ap. Anton. C. IV. 45.
Serpens æneus in ara Philoct. Mi. 77. remedia ex ſerpentum viru confecta. 88.
Serranus, v. M. Atil. Serr.
Serranus, claſſ. præf. Pu. 114. n.
Serrium prom. C. IV. 101 ſq.
Sertorius, Cinnæ & Carbonis ſocius. C. I. 65. 67. 85. in provinc. Hiſpaniam abit. 86. augetur copiis, ductu Perpennæ. 107. Bellum Sertorian. 108. 114. legatos mittit ad Mithrid. Mi. 68. occiditur a Perpenna. C. I. 113. Mi. 68. ejus cerva. C. I. 110. laus & vitup. 112.
Servile bellum, in Sicil. H. 99. C. I. 9. Spartacium, v. Spartacus.
Servilia, ſoror Catonis, mater M. Bruti. C. IV. 135. amata a Cæſ. II. 112.
Servilianus, v. Fabius Max. Serv.
Cn. Servilius, Coſ. adv. Annib. A. 8. a Fabio dictat. Romam mittitur. 12. ad exerc. redit. 16. Annibal. mora conficiendum putat. 18. pugna Cannenſi cadit. 19. 22-24.
Q. Servilius, procoſ. bello Italic. interficitur ab Aſculanis. C. I. 38. n.
Q. Servilius Cæpio, frater Fabii Max. Serviliani, H. 70. (cf. n. ad p. 181, 70. & 184, 14 ſq.) ſuccedit fratri in bell. adv. Viriathum. ibid. Viriathum per amicos necandum curat. 74. Tantalum, Viriathi ſucceſſ. debellat. 75.
Q. *Servilius* Cæpio, leg. Rutilii bello ſocial. C. I. 40. inſidiis Pompædii interf. 44.
C. *Servilius* Caſca, conj. in Cæſ. C. II. 113. n. 115. 117.

Digitized by Google

P. Servilius Caſca, frater & ſocius præc. C. II. 113. n.
P. Servilius Iſauricus, Coſ. C. I. 103. contra piratas nil magni efficit. Mi. 93.
P. *Servilius* Iſauricus, Coſ. cum Cæſ. C. II. 48. n.
P. Servilius *Rullus*. C. V. 58. n.
Servius, v. Galba.
Servius Tullius. R. II. comitia tributa inſtituit. C. I. 59.
Servos, manumittit & armat ſenatus, A. 27. Fabius, bello Mithr. Mi. 88. ſervorum publ. munia obeunt Bruttii in provinciis. A. 61. ſervus occupat regnum Syr. Sy. 68. ſervi a Athen. produnt Piræeum. Mi. 31. 34. ſervus quat. drachmis venditus. Mi. 78. ſervorum multitudine laborat Italia. C. I. 7. 9. ſervi proſcriptorum, Cornelii. 100. ſervi eod. cultu utuntur quo domini. 120. caſtrati, interficiunt herum. Civ. III. 98. fideles in heros proſcr. C. I. 73. IV. 19. 26. 29. 43. 44. proditores. C. I. 72. IV. 22. 29. 39. 51. ſervus proditor, nimis inſolens, a IIIviris punitur. IV. 29. ſervum ſe fingit proſcriptus. 49. Manumiſſio ſervi per gyrum. IV. 135. ſervis victum præbere vetat L. Anton. V. 35. in ſervorum capita tributum impoſ. 67. ſervis, ſub S. Pomp. militantibus libertas decernitur. 72. 131. eoſdem Octavianus dominis reſtituit vel necat. 131.
Seſtus. Sy. 21. 23. C. IV. 82. 87.
Setium, vel Setia, opp. C. I. 87. n.
Setovia, opp. Dalm. *Il.* 27.
Sextilius; Tigranocertam oppugnat. Mi. 84.
Sextilius, pr. a piratis capt. Mi. 93. n.
Sextius, (vel, *Sextilius*) Marium ab Afr. arcet. C. I. 62. n.
Sextius, ambitus damnatus. C. II. 24. n.
T. Sextius, Africæ novæ nomine Cæſ. præeſt. C. III. 85. n. IV. 53. n. Arabionem & Sittianos ad ſe trahit. 54. cædit Ventidium, Lælium, & Cornificium veteri Afric. præfectum. 55 ſq. legatus Antonii, Africa cedit Octaviano, & exercitum tradit Fangoni, leg. Octav. V. 12. n. 26. n. mox rurſus bello petit Fangonem & recipit Africam. 26. ei legiones adimit Lepidus. 75. cf. n. ad 746, 52.
Sextius Naſo, conj. in Cæſ. C. II. 113.
Sibyllini libri, emuntur a Tarq. R. VIII. eos adire jubentur X-viri. A. 56. vetant bellum Ægypt. Sy. 51. C. II. 24. Pa. 22. Oraculum de Parth. C. II. 110.
Sicambri. G. I. 4.
Sicilia, petita a Pyrrho. Sa. XI. 1. pulſus Pyrrhus a Pœnis. 2. XII. 1. Siculis exoſus Marcellus. Si. IV. Pœnis ademta a Rom. Pu. 2. 4. Si. II. 2. donaria a Pœnis erepta reſtituit Scipio. 133. ſervorum motus. C. I. 9. præf. Cato cedit Pollioni. II. 40. Siciliæ a Cæſ. præf. Curio. 41. A. Albinus. 48. provincia Octaviani. IV. 2. propr. Bithynicus, cedit S. Pompejo. 84 ſq. Pompejo conceditur a IIIviris. V. 78. victo S. Pomp. eam tenere

Digitized by Google

cogitat Lepidus. 123. tributum imponit Octav. 129. a latron. infeſtatur. 132.
Sicoris fl. C. II. 42.
Sicyon. C. V. 55.
Sidetæ, pop. naves mittunt Scipioni. Pu. 123. n.
Sidicini. Sa. IV. 5.
Sidonia navis. Sy. 27. Sidonii Caſſio naves mittunt. C. IV. 61.
Signa Romanis ablata, per ludibr. circumferunt Luſitani. H. 56.
Signifer, aquilam intra vallum conjicit. C. II. 61. cuſpidem Cæſari intentat. 62.
Silanus, leg. Africani maj. in Hiſpan. H. 28. 32.
Silanus, v. Turpilius Sil.
Silanus, Coſ. deſ. in judic. de ſociis Catilin. C. II. 5.
P. Silicius *Coronas*, vulgo Icilius. C IV. 27. n.
Sillaces. Pa. 35. 69.
Silvius, cogn. reg. Alban. R. I. 1. 2.
Simulacrum, matris Deor. A. 56. Cæſaris & Clementiæ junct. C. II. 106. ſimulacra ſudorem & ſang. emittunt. IV. 4.
Sinope, opp. Mi. 78. capta a Lucullo. Mi. 83. ibi ſtatua Autolyci. ib. monumenta regum Ponti. 113. capta a Pharnace, traditur Domitio. 120.
Sinorex, caſtell. Mi. 101. n.
Sintos bello petit Sylla. Mi. 55. n.
Sintricus, r. Parth. pater Phraatis. Mi. 104.
Sipûs, opp. Auſon. C. V. 56. 58.
Sipylus, m. Sy. 30.
L. Siſenna, leg. Pomp. bello pirat. Mi. 95.
Siſinius, an Cæſennius? proſcr. C. IV. 27.
Siſinna, fil. Glaphyræ, Cappad. regn. obtin. ab Anton. C. V. 7. n.
Sittiani, in Afric. C. IV. 54. 56.
Sittius, male vulgo, pro Cæſetius.
Sittius, Calen. proſcr. C. IV. 47. n.
Sittius, reus Roma fugit, &c. C. V. 54. n.
Smyrna. Sy. 29. C. II. 26. Smyrnæi. Sy. 2.
Sobadacus, Scytha. Mi. 79.
Socii, pop. Rom. differunt ab amicis & hoſpitib. G. XIII. tabulis inſcripti. Ma. VII. 2. duplo major. num. milit. conferunt. A. 8. de jure civitatis ſociorum lites. C. I. 19. 21. 23. Sociale Bellum. C. I. 34-53. Mi. 62.
Socrates accuſatus. Sy. 41.
Socrates Chreſtus. Mi. 10. n. 13.
Sogdiani. Sy. 55.
Solennia annua diebus victoriar. Octav. C. V. 130.
Soli, opp. Cilic. Mi. 115.
Solis, feſtum Rhodi. Ma. IX. 2. n. ſolis boves. C. V. 116. *Sol*, deus: v. Ind. græc. v. Ἥλιος.
Somnium, Didonis. Pu. 1. Cæſaris, de colon. Carth. 136. matris Seleuci. Sy. 56. Antigoni, de Mithr. Ctiſte. Mi. 9. Mithridatis, de Latonæ luco. 27. Luculli, de Autolyco. 83. Syllæ, de inſtante morte. C. I. 105. Pompeji, de templo Veneri victrici dicando. C. II. 69. Calpurniæ, de cæde Cæſar. 115. Octaviani, de cavendis caſtris. IV. 110. Ulyſſis. V. 116.
Sophene, pars Arm. min. Mi. 105.
Sophoclis jambum ſibi occinit Pomp. C. II. 85.
Sophoniba, vulgo Sophoniſba. Pu. 27 ſq. n.

Sorte delecti milites. H. 49.
Soſſius, vel Soſius, coſ. deſign. C. v. 73. leg. Anton. Pa. 74.
Sotera, opp. Parthiæ. Sy. 57.
Soter, v. Antioch. & Demetr. & Ptol.
Spartacus. Mi. 109. C. I. 116-120.
Spartagena Carth. H. 12. n. cf. Saguntus.
Spectacula Græcorum Sylla Romam transfert. C. I. 99.
Spectrum, Iſidis. Mi. 27. Bruto adparens. C. IV. 134.
Speculatores Annib. apud Scip. Pu. 39.
Spes & ſucceſſus ſublevant laſſitud. C. II. 81. ſpes communes mutuam pariunt benevolent. IV. 89.
Spinther, v. Lentulus Sp.
Spoletium, opp. C. I. 89. V. 33.
M. Spurius, conj. in Cæſ. C. II. 113.
Spurius Borius, vel *Thorius*. C. I. 27. n.
Sta ſecurus! C. II. 80.
Staberius, præf. Apollon. C. II. 54.
Stabiæ, opp. C. I. 42. n.
Statianus, Pa. 77 ſq.
Statilius, ſocius Catilin. C. II. 4.
Statilius Taurus, ab Octav. adv. Dalmatas relictus. *IL* 27. leg. bello adv. S. Pomp. C. v. 97-99. 103. 105. 109. 118.
Statius, v. Murcus, & Papius.
Statua, Seleuci cum cornib. Sy. 57. Romanor. everſæ ab Epheſiis. Mi. 22. Autolyci. 83. ſtatuæ, regum in Capitol. C. I. 16. Cæſaris, C. II. 106. 108. avulſæ & in alias facies refictæ. III. 3. Bruti expulſor. regum. II. 112. ſtatua, Pompeji. II. 117. aurata, Syllæ, I. 97. Oct. III. 51. V. 130.
Stola quadr. Græc. C. V. 11.
Stratagema, Hiſpanor. adv. Barcam. H. 5. Catonis. 41. Gracchi. 43. Viriathi. 62. Flacci. 81. Lænatis. C. IV. 19. Antonii. V. 58. Cf. Annibal.
Strato, amicus Bruti. C. IV. 131.
Stratonice, ux. Seleuc. Nic Sy. 57. noverca & ux. Antiochi. Sy. 59-91.
Stratonice, ux. Mithrid. prodit theſauros Pompejo. Mi. 107.
Stratonicea, opp. Sy. 57. Mi. 21.
Stongyle inſ. C. V. 105.
Strymon. fl. C. IV. 105 ſq.
Stylis, v. Rhegina columna.
Suarus, v. Verſus.
Suba, a Maſiniſſ. tranſit ad Pœnos. Pu. 70.
Subſellia equitum in theatr. C. V. 15.
Subterranea pugna. Mi. 36.
Suburra, via Rom. C. I. 58.
Sucro, opp. C. I. 110. n.
Sudant ſimulacra. C. IV. 4.
Sueſſa, opp. C. I. 85. 108.
Sulpicius, v. Galba.
C. Sulpicius, dictator, vincit Bojos. G. I. 1.
Serv. Sulpicius, bell. ſoc. C. I. 47.
P. Sulpicius *Rufus*, trib. pl. Marianus, legem de novis civibus perfert. C. I. 55 ſq. bello cum Sylla perit. 58. 60.
Supplicationes, in triduum. H. 23. tributim aguntur, nunciato excidio Carthag. Pu. 135. poſt cladem Antiochi. Sy. 20. dierum 50, profligato Antonio ad Mutin. C. III. 74.
Supplices, cum verbenis Æſculap. Pu. 130. n. cum olearum ramis. H. 45.

Digitized by Google

Sura, v. Bruttius S.
Surena. Pa. 35 ſq. 42 ſqq. 57 ſq. 61-70.
Sutrium, opp. C. v. 31.
Sybaritica. Pa. 67.
L. Cornelius Sylla, quæſtor Marii. Nu. III.IV.C. I. 77. ejuſd. legatus bello Cimbr. C. I. 77. proprӕt. Ciliciæ, Ariobarz. in regnum reducit. Mi. 57. C. I. 77. leg. S. Cæſaris, bello ſoc. C. I. 40. vincit Marſos ib. 46. & Cluentium &c. 50 ſq. Conſul, Aſiam cum bell. Mithr. ſortitur. 55. provinciam ei eripere Marius per Sulpicium tr. pl. conatur. ib. ſq. cum Mario armis in Urbe decernit, & Marianos urbe pellit. 57 ſq. comitia centuriata loco tributorum inſtituit, tribunorum poteſtatem accidit, & alia ordinat. 59. ad bellum Mithrid. proficiſcitur. 63 ſq. pecunia ad belli ſumtus ex venditis ſacris fundis Romæ parata. Mi. 22. & ex ſpoliis templorum Græcorum. 54. Athenas & Piræeum oppugnat & capit. 30-41. prælio vincit Archelaum ad Chæron. 42 ſqq. ad Orchomenum. 49 ſq. hoſtis reip. judicatur. 51. C. I. 73. de pace colloquitur cum Archel. 54 ſq. adv. Fimbriam & Mithrid. in Aſiam tranſit. 53. 56. pacem dat Mithridati. 56-58. Fimbriæ exerc. recipit. 59 ſq. Aſiam ordinat, & ſevere mulctat. 61-64. C. I. 76. ad ſenatum ſcribit. C. I. 77 ſq. in Ital. cum exerc. reverſus, Mi. 64. C. I. 79. Metellum & Cn. Pomp. ſocios nactus, patriam infeſtus petit. 81 ſqq. fugatis hoſtibus, urbem ingreſſus, cives bono animo eſſe jubet. 89. reliquiis belli confectis, ib. ſqq. populo meliorem ſtatum promittit, ſenatores & equites Rom. plurimos proſcribit. 95. inventor Proſcriptionis. ib. pari modo Italicas civitates mulctat. 96. Romæ omnia pro lubitu ordinat, & Felicis cognom. ſumit. 97. vere rex, nomine Dictator creatus. 98 ſqq. legem fert de petitione magiſtratuum, tribunitiam poteſt. debilitat, 300 equit. Rom. in ſenatum adlegat, Cornelios ſervos plebi inſerit. 100. fabula de ruſtico & pedic. 101. dictaturam ſponte deponit. 103 ſq. moritur. 105. funus. 106. filius, Fauſtus. 106.
Syllano bello quot hom. perierint. C. I. 103
Sylla, in exerc. Cæſ. C. II. 76. n.
Sylvius, v. Silvius.
Synaca. Pa. 60.
Synodium, opp. *Il.* 27. n.
Syphax, r. Numid. (illuſtris præ ceteris Num. regulis, Pu. 10.) bello tentat Pœnos. H. 15. deperit filiam Aſdrub. Maſiniſſæ ſponſam, & rurſus populatur fines Pœnorum. Pu. 10. H. 37. Lælio, & Scipioni, ad eum ex Hiſp. profectis, promittit ſocietat. adv. Pœn. Pu. 10. H. 29 ſq. filiam Aſdr. inſcio patre a Pœnis in matr. accipit. Pu. 10. H. 37. bellum facit Maſiniſſæ in Africam reverſo. Pu. 11 ſq. caſtra cum Pœnis jungit, adv.

Digitized by Google

Scip. & amicitiam ſimulat cum Maſiniſſa. 13. domum redit. 14. rurſus advenit, & pacem fruſtra conciliare tentat. 17. Pœnos aperte juvat. 18. caſtris exuitur a Maſ. 22. captus, ad Scip. ducitur, & Romam mittitur, ubi tædio moritur. 26-28. filius, v. Vermina.
Syracuſæ. Si. II. 2. III. C. V. 70.
Syria, poſt Perſas, ſub Alexandro, ſub Laomed. ſub Ptolem. denique ſub Seleuco & Seleucidis. Sy. 52 ſqq. C. V. 10. his eripitur a Tigrane, Sy. 48. Mi. 105. recipitur ab Antiocho, Pii fil. Sy. 49. cui eripitur a Pomp. & Romana fit prov. Sy. 49 ſq. Mi. 106. 118. Syriæ præſides, poſt Pomp. uſque ad Saxam, legatum Anton. Sy. 51. Conſ. C. Caſſius, Dolabella, & Anton. Syriam Parthi incurſant. Sy. 51. C. IV. 63. V. 10. 65. Pa. 22. in Syr. poſt Saxam ab Anton. miſſi: Ventidius, C. V. 65. Plancus, 144. L. Bibulus. IV. 38. Cicero fil. IV. 51. Syriæ partes & nomina varia. Pr. 2. Sy. 48. n. 50. Mi. 106. 118.

Tabe perit Lepidus. C. I. 107. Antioch. Epiph. Sy. 66.
Tabula rerum geſt. in triumph. traducta. Mi. 117. novas tab. dat ſenatus, Sa. I. 2. negat Cæſar. C. II. 48.
Tænarum prom. C. IV. 74.
Tagus. fl. H. 51. 57. 71.
Talabriga, opp. Luſit. H. 73.
Talaura, opp. Ponti. Mi. 115.
Talentum, Ægyptiac. Pr. 10. n. Euboicum. Si. II. 2. Pu. 54. Sy. 38. Atticum. Mi. 94. argenti. Sy. 56. Mi. 3. auri. Pu. 127.
Tanais. fl. Mi. 15.
Tanginus, latro. H. 77.
Tantalus, ſuccedit Viriatho. H. 75. n.
Tanuſii Gemini Annal. G. XVIII. n
Tarentinum bellum. Sa. VII ſqq.
Tarentum. Sy. 15. C. II. 40. V. 50. 80 ſq. 84. 93-99. 103. proditione capit Annibal. A. 32. arcem obſidet & capit Annib. 33 ſq. proditione recipiunt Romani. 49. portus Tarent. 34.
Tarquinius, Priſcus. R. II.
L. Tarquinius, *Superb.* R. II. VII. ſq. XI. C. IV. 95.
Tarſus, opp. C. IV. 52. miſere tractatur a Caſſio. 64. immunitate donatur ab Anton. V. 7.
Tarteſſus. H. 2. n.
Tatius, rex Sabin. R. III. IV. It. V. 5.
Taulas. *Il.* 2.
Taulantii. *Il.* 2. 16. 24. C. II. 39.
Taurasia, opp. A. 5.
Taureas, ſing. certam. ad Capuam. A. 37.
Tauri, ſocii Mithr. Mi. 15. 69.
Tauriſci. *Il.* 16.
Tauromenium, opp. Si. V. C. V. 103. 105. 109. 116.
Taurum ferocem cornib. retinet Seleuçus. Sy. 57.
Taurus, m. Sy. 29. Mi. 62. 106.
Taurus, v. Statilius T.
Taxiles, dux Mithr. Mi. 70. 72.
Taxiles, dux Armenior. Ciſeuphr. in auxil. Pomp. C. II. 71.
Teanum, opp. A. 27. n. C. I. 45. n. 85. V. 20.
Tectoſagi. Sy. 32. 42.
Tegea, opp. Sy. 57.

Digitized by Google

Tela ignita. Mi. 74. *Il.* 11. C. IV. 116.
Teleſinus, v. Pontius Tel.
Telluris ædes. C. II. 126.
Telmiſſus, opp. Mi. 24.
Tempe. Sy. 16.
Tempeſtas, v. Naufragium.
Templum: v. nomina Deorum vel locorum. Templa obeunt togam virilem ſumentes. C. IV. 30. e templis pecuniam mutuo ſumit Octav. C. V. 13. 22. 24.
Tempora conſulto in hiſtor. non ubique adnotavit Appianus. Pr. 13.
Tenchtheri. G. I. 4. XVIII.
Tentoria, a procell. diſjecta. Mi. 88. lauro coronata. C. II. 69.
Tenus, inſ. C. V. 7.
C. Terentius Varro, Coſ. favore pop. A. 17. pugnare properat. 18 ſq. pugna Cannenſi ſignum dat fugæ. 23. cum reliquiis exerc. Romam venit. 26.
M. Terentius Varro, legat. Pomp. bello pir. Mi. 95. conſpirationem Pomp. cum Cæſ. & Craſſo, ſatyra perſtringit. C. II. 9. philoſ. & hiſtoricus, proſcr. IV. 47.
M. Ter. Varr. Luc. vid. Lucullus.
Tergeſtum, opp. *Il.* 18. n.
Termantia, opp. H. 76. n. 77. n.
Termeſus, opp. H. 99. n. & n. ad c. 76.
Terponus, opp. *Il.* 18.
Terracina, opp. Sa. I. 1. C. III. 12.
Terræmotus, Celtarum oppida evertit, *Il.* 4. templa Romæ. C. I. 83.
Teſſera militar. C. II. 76. 80. 104. III. 45. tribunus teſſeram petens ab imperatore offert ei libell. diurn. C. V. 46.
Teſtamentum, Nicomedis. Mi. 7. 71. C. I. 111. Attali. Mi. 62. C. V. 4. Ptolem. Apionis. Mi. 121. C. I. 111. Syllæ. C. I. 105. Cæſaris, 135. 143.
Teſtimus, dux Dalm. *Il.* 26. n. ſq.
Tetrarchæ Gallogr. a Mithrid. interf. Mi. 46. a Pomp. confirmati. Sy. 50. Mi. 114. apud Caſſium. C. IV. 88. cf. Dejotar.
Teutones, pop. Celticus. G. I. 2. n. invadunt Noricos. XIII.
Thapſus, vulgo mend. Saxus. Pu. 94.
Thaſus inſ. C. IV. 106. 136. V. 2.
Theatra, ab Aſiæ civitatib. oppignorata. Mi. 62. theatrum, Romæ demolitur Scipio. C. I. 28. n. Pompeji. II. 115. inſolentia milit. in theatro. V. 15.
Thebani, ſocii Antiochi M. Sy. 13. Mithridatis. Mi. 30. a Sylla parte agri multantur. 54. Arcades juvant adv. Lacedæm. Sy. 41.
Themiſcyra, opp. & nomen Amazonis. Mi. 78.
Themiſtoclis, commentum. C. IV. 48. caſus. Pa. 75.
Theodor. libert. Pomp. C. V. 137.
Theodoſia, caſtell. Mi. 108. 120.
Theodotus. præc. Ptolem. C. II. 84. 90.
Theophilus, conductus ad necand. Italos hoſp. Mi. 23.
Thermodon, nomen fluv. & Amazonis. Mi. 69. 78.
Thermopylæ. Sy. 17. Mi. 41.
Thermus, cf. Minucius.
Thermus, legat. Flacci. Mi. 52.
Thermus, a S. Pomp. ad Anton. tranſit. C. V. 139.
Theſauri, Mithridatis Pompejo

Digitized by Google

proditi. Mi. 107. regis Thraciæ, cum puero regio traditi Bruto. C. IV. 75. copioſi in templis Italiæ. C. V. 24.
Theſpienſes, obſidet Archelaus. Mi. 29.
Theſprotia. *Il.* 1.
Theſſali. Ma. VIII. IX. libertate donantur a Cæſare. C. II. 88. equites apud Brutum. IV. 88.
Theſſalia. Ma. IX. 2. XVI. 2. XVII. Sy. 13 ſq. 16 ſq. Mi. 30. 41. 51. 95. C. I. 4. II. 52. 64. C. IV. 100. 108. 117.
Theſſalonica. C. IV. 118.
Thetis. C. III. 13.
Thoas. Sy. 12.
Tholus, opp. Afr. Pu. 18. n.
Thon, opp. Afr. Pu. 48. n.
C. Thoranius, tutor Octav. proſcr. C. IV. 12. n.
Thoranius, vel Turanius, proſcr. C. IV. 18. n. Ejus filius, patris cædem petit, profuſo patrim. furti damnatur. ib.
Thorax, ſepelit Lyſimach. Sy. 64.
Sp. *Thorius*, vel Borius, tr. pl. C. I. 27. n. ejus lex agrar. ib.
Thrace, mater Bithyos. Mi. 1.
Thraces. Mi. 6. 13. 41. transfugæ puniuntur. Nu. II. Romanos in tranſitu infeſtant. Ma. VII. 3. Sy. 43. Lyſimachiam delent. Sy. 1. Rheſi ſocii ad Ilium, Thraces Bithyni. Mi. 1. ſocii Mithr. 15. 69. funditores. C. II. 49. 71. equites. IV. 88. abſtinent a mari, nec in litora deſcendunt. 102.
Thracia. Ma. VII. 3. Sy. 23. Mi. 41. 95. 108. a Perſeo ſubjecta. Ma. VIII. 1. ab Antiocho. Sy. 1. 6. Adde *Il.* 1. C. IV. 38. 75.
87. V. 133.
Thucydides, de Epidamno. C. II. 39.
Thurium, opp. Sa. VII. 1. A. 34 ſq. 49 ſq. 57. C. I. 117. V. 56. 58. 62.
Thyatireni campi. Sy. 30.
Thybris, al. Thymbris fl. R. I. 2.
Tiberis. C. I. 16. 26. 67. 88. V. 33. vadum. A. 56. pons. III. 91.
Tiberinus Silvius. R. I. 1.
Tiberius Cæſ. Mœſ. ſubigit. *Il.* 30.
Tiberius Nero, legat. Pomp. Mi. 95
Tiberius Panduſa. *Il.* 10. n.
Tibur. C. III. 45. jus civit. obtinet. I. 65. templum Herc. V. 24. n.
Tichiûs, mons ad Thermop. Sy. 17
Tidæum, an *Potidæa?* Mi. 35.
Tigranes, rex regum, Syriam & Cilic. Seleucidis eripit, Sy. 48. 69. Mi. 105. & per 14 annos tenet. Sy. 70. gener Mithrid. Mi. 15. 67. Cappadociam invadit, Tigranocertam condit. 67. 84. Mithrid. non admittit in conſpectum. 82. vincitur a Lucullo. 85. 87. & provinciis adquiſitis exuitur. Sy. 49. filios occidit, tradit ſe Pompejo, & cedit provinciis bello partis. Mi. 104-106. Armeniam minorem a Pomp. accipit. 114.
Tigranes, Tigr. fil. Mithr. nepos, a patre deficit, fugit ad Phraatem & ad Pomp. 104. ab eo Armen. min. accipit, mox in vincula conject. in triumph. ducitur, & necatur. 105. 117.
Tigranocerta. Mi. 67. 84. n. 86.
Tigris fl. Sy. 57.
Tigurini. G. I. 3. XV.
Tillius Cimber, conjurat in Cæſarem. C. II. 113. n. 117. III. 2. IV. 102. 105.

Timarchus, præf. Babyl. Sy. 45. 47
Timarchus, tyrann. Mileti. Sy. 65
Timotheus, medicus. Mi. 89.
Tirones, jubentur a veteranis prælio abſtinere. C. III. 67.
Tiſia, opp. Brut. A. 44.
Tiſienus Gallus, leg. L. Antonii. C. V. 32. n. S. Pompeji. C. V. 104. 117. Octaviano dedit exerc. 121.
Titinius, amic. Caſſii. C. IV. 114.
Titinius, legat. Octav. C. V. 111.
P. Titius, tr. pl. legem fert de creandis IIIviris. C. IV. 7.
Titius, quæſtor Antonii. Pa. 86. miſſus ad S. Pompejum ex Sic. profugum. C. V. 134. 136. 140. 142. 144.
Titthi, pop. H. 44. n. 63. 66.
Titurius, leg. Cæſ. C. II. 29. 150.
Toga, palmata imperator. triumphantis. Pu. 66. n. virilis. C. IV. 30.
Toliſtoboji. Sy. 32. 42. n.
Tonitru, rumpit comitia. C. I. 30.
Torquatus, v. Manlius T.
Torquatus, quæſt. Panſæ bello Mutin. C. III. 69. 76.
Tracheotæ. Mi. 92. n.
Trajanus, Italica oriundus. H. 38. bellum cum Jud. C. II. 90.
Tralliani. Sy. 32. Italos necant. Mi. 23. ad Mithrid. deficiunt. 48.
Transfugium, inexpiabile crimen, in bellis civil. præmiis rependitur. V. 17.
Traſimenus lacus. A. 10.
Trebatius, dux Samnit. C. I. 52. an *Egnatius*? n.
Trebia fl. A. 6 ſq.
Trebonius, conj. in Cæſ. C. II. 113. 117. in Aſiam prov. abit. III. 2. Smyrnæ occiditur, & caput per plateas volvitur. 26.
Triarius, leg. Luculli, Apameam capit. Mi. 77. cum Mithrid. pugnaturus, procella impeditur. 88. vincitur a Mithr. 89. 112. 120.
Triballi. *Il.* 2 ſq. n. Triballus. *Il.* 2.
Tribola, vel Tribula, opp. H. 62. n.
Tribuni mil., aureos annulos geſtant. Pu. 104. trib. XXIV cæſi in prælio. Mi. 89. ſatellites Antonii. C. III. 5. duplum donativ. accipiunt ejus quod centur. C. IV. 120. tribuni Ofilii ſeditioſa vox. V. 128.
Tribuni pl., legem de ætate conſul. abrogant, & ſq. anno rurſus ſanciunt. Pu. 112. H. 84. creantur in monte Sacro. C. I. 1. refici in ann. ſq. poſſunt ex lege. 21. intercedere poſſunt, ne cauſa quidem adjecta. 23. eorum poteſtas attenuata a Sylla. C. I. 59. 100. an a plebe tribunatum ad ſenatum transtulerit Sylla. 100. vulnerati in foro. C. II. 11. Craſſum adv. Parthos proficiſcentem diris devovent. 18. Pa. 24 ſq. ſenatus dimittendi poteſtatem habent. 31. urbe egredi eis non licet. ib. juſſi ſenatu excedere, ne violentur. 33. tribuni duo a Cæſare magiſtr. & ſenatu moventur. 108. IV. 93. ſacroſancti. C. II. 33. 108. 138. IV. 17. 93. ne in jus quidem vocari poterant, quoad in magiſtr. erant. II. 138. non habent jus de cœlo obſervandi. III. 7. conſules aliquot in carcerem miſerunt. IV. 17.

Digitized by Google

Tribunus pl. minatur ſe conſulibus poteſtatem comitiorum ademturum. Pu. 112. Trib. pl. in perpet. Octav. C. V. 132.
Tribus Romæ XXXV. C. I. 12. Additæ X novor. civ. 49. tribus in curias diſtributæ. III. 94. tribus Claudia. R. XI.
Tributum, capitis Jud. gravius quam pro cenſu. Sy. 50. n. tr. capitis annuum Syr. & Cilic. ib. quinque annorum impoſ. Aſiæ. Mi. 62. 83. decem annorum. C. IV. 74. novem annor. V. 5. 6. trib. pro ædium modo ſervorumque numero. Mi. 83. tributa cum multor. injuria exiguntur a miniſtr. Mi. 63. 107. tributum Illyricum. *Il.* 6. tributa, impoſita etiam ſociis & civitat. immunib. C. I. 102. provinciar. redimunt equites Rom C. II. 13. plebi & mulierib. impoſ. IV. 5. in ſingula mancipior. capita. 67. in hæredit. per teſtam. ib. regibus imponit Antonius. 75. debita remittit Octavianus. 130.
Tributa comitia. C. I. 59. III. 30.
Tricaranon, ſatyra Varron. C. II. 9.
Tricorii, pop. G. I. 3. n.
Trinundinum ad examinand. leges. C. IV. 7.
Triremis publica. C. IV. 45.
Triumphi cupidine ad imperia contendunt. H. 80. Mi. 64. triumphavit Scipio maj. in provincia, ſtatim poſt partam victoriam. H. 23. n. Triumphi forma. Pu. 66. triumphus Scip. maj. ib. Pompeji. Mi. 116 ſq. Pompeji, ex Afr. ante legit. ætat. C. I. 80. quadruplex Cæſaris. II. 101. ridiculus Surenæ. Pa. 66 ſq. triumphantes in capitolio necare nonnullos ex captivis ſolebant. Mi. 117. triumphum contemſit Cæſar, ut Urbem citius ingredi liceret. C. II. 8. triumphalis veſtis inter ſacrific. Cæſ. decreta. 106.
Triumviri, agris dividendis. C. I. 9. 13. 18 ſq. reip. conſtituendæ. IV. 2. 7. proſcriptionem edunt. 8 ſqq. ſibi ipſi prorogant imper. *Il.* 28. C. V. 95. triumviratus in tyrannidem verſus. V. 39.
Trocmi, pop. Sy. 32. 42.
Troja, v. Ilium. Trojan. bell. Pu. 71. Sy. 63. Mi. 67. 102.
Tryphon. Sy. 68. v. Diodot.
Tryphon, eunuch. Mithr. Mi. 108
Tubicines, in pompa funebr. C. I. 106. in caſtris cantu diſtinguunt vigilias noctis. C. V. 143.
Tuditanus, v. Sempron. Tud.
Tullius, v. Servius T.
M. Tullius, Coſ. C. I. 100.
M. Tullius Cicero, homo novus & inquilinus. C. II. 2. Coſ. conjurationem Catil. diſſolvit. 3-7. pater patriæ. 7. reus factus a Clodio, imbecillo animo fert judicium, ſponte in exilium abit. 14 ſq. reſtituitur. 16. legatos ad Cæſ. mittendos cenſet. 36. Catonis in laudem liber, Cato. 99. commendat oblivionem injuriar. 142. laudat Antonium. III. 4. eumdem hoſtem judicand. cenſet. 50. oratio in ſenatu. 52 ſq. in duriorem partem mutat decreta ſenatus. 61-63. regit populum; ſed mox ex urbe profugit. 66.

refert

refert ad pop. de ſupplicat. ob profligatum Anton. 74. Octa. viani ad eum literæ: ridet ſenatus ambition. ejus. 82. nuſquam comparet. 89. rurſus prodit. 91. nova inconſtantia erga Octav. 92 ſq. Proſcriptus, perit. IV. 6. 19 ſq. confertur cum Demoſth. II. 15. III. 20.

M. Tullius Cicero, M. fil. proſcriptus cum patre. IV. 19 in Græciam præmiſſus. 20. cum Caſſio Parmenſi, V. 2. ad S. Pomp. ſe confert. II. 20. tandem Coſ. factus ab Octav. 51.

Q. Tullius Cicero, M. frat. proſcriptus cum filio, una perit. C. IV. 20.

Tullus Hoſtilius, r. Rom. Ancus Hoſt. vocatur apud App. R. III. Adde VI.

Tullus, v. Volcatius Tullus.

Tunes, opp. Afr. Si. II. 3.

Turanius, v. Thoran.

Turbuletæ, Saguntinor. vicini. H. 10.

Turditania. H. 16. 55. 61.

Turnus, r. Rutul. R. I. 1.

Turpilius *Silanus*, a Metello ſupplicio adfectus. Nu. II. n.

Turris Agathocl. Pu. 14. turris privati civis ad mœnia Carth. 117. in turri crematur Scipio. H. 16. turres, in obſid. H. 90. Pu. 119. Mi. 31. 73. C. V. 33. &c. plicatiles. C. IV. 72. V. 36. navibus impoſitæ. Mi. 73. V. 106.

Turulius. C. V. 2. n.

Tuſcorum regio. G. II.

Tuſcum mare, v. Tyrrhen.

Tympanis ſignum pugnæ dant Parthi. Pa. 5 n 112.

Tyndaris, opp. C. V. 105. 109. 115.

Tyrannus, Sylla. C. I. 101. Cæſar. II. 108. 121. tyrannorum ſupplicium. II. 134. III. 18. tyrannis ſuos ſatellites commune maleficium & communis metus conciliat. II. 141.

Tyrrheni, 12 urbes condunt in Ital. C. V. 49. Tyrrhenia. R. I. 1. Tyrrhenum mare. Pr. 3. C I. 109. n.

Tyrus. Pu. 1. C. III. 77. V. 52. Tyrii. Pu. 1. C. II. 83. IV. 61. V. 9.

Tyſca, regio oppidis frequens. Pu. 68. n.

Vaccæi, Arevacorum vicini, a Lucullo temere infeſtati. H. 51. Vaccæorum & Numantinor. bellum. 76. n. accuſantur juviſſe Numantinos 80. oppidum max. Pallantia obſidetur. ib. agros vaſtat Scip. 87. Vaccæorum (an *Arevacorum?*) magna clades. 99.

Vaccenſes. Nu. II. n.

Vagiſes. Pa. 29.

Valeria, Poblicolæ filia? It. V. 3. n.

L. Valerius, tr. mil. Manii. Sy. 18.

P. Valerius, adv. Spartac. minus proſpere pugnat. C. I. 116. n.

Q. Valerius, Sardin. præf. a Cæſ. C. II. 40 ſq.

M. Valerius Corvinus, Gallum ſing. certam. vincit. G. X. juvenis Coſ. creatur. C. III. 88. n. Coſ. *III.* Sa I. 1. n. ſq.

Valerius Flaccus, v. Flaccus.

Valerius Lævinus, v. Lævin.

Valerius Meſſala, legat. Rutil. bell. ſoc. C. I. 40.

M. Valerius Meſſala Corvinus, proſcr. abit ad Brut. C. IV. 38. tranſit ad Anton. 136. legat.

Octav. adv. S. Pompejum. 38. V. 102 ſq. 109. 112. magnus animus. 113. Salaſſos domat. *Il.* 17. triumphat. IV. 38.
Vallum, v. Circumvallatio. Vallum ex corporib. cæſorum. C. II. 105.
Vardei, v. Ardei.
Varguntejus. Pa. 57.
Varinius Glaber. C. I. 116.
M. Varius, a Sertor. ad Mithr. miſſus. Mi. 68. n. 76 ſq.
Q. Varius, tr. pl. legem fert de reis faciendis fautoribus Ital. C. I. 37.
Varro, v. M. Terent. Varr.
Varus fl. C. II. 43.
Varus, v. Attius V. & Plotius V.
C. Caſſius Varus, conſularis, proſcr. pro latrone captus. C. IV. 28. n.
L. Varus, præf. præf. Rhod. C. IV. 74.
Vates, optimus qui bene conjicit. C. II. 53. cf. Aruſpex, & hariol.
Vatinius, trib. pl. creatus ex favore Cæſ. C. II. 10. Illyrico præf. cladem paſſus, legiones & prov. M. Bruto tradit. C. IV. 75. *Il.* 13. n.
Vectigal, a tranſeuntib. petunt Salaſſi. *Il.* 17. cultoribus agrorum incultorum impoſ. C. I. 7. publicor. agror. poſſeſſoribus impoſitum, & rurſus abrogatum. 27. vectigalia redemit ordo eq. C. II. 13. vectig. ex locationib. & emtionib. IV. 5.
Vehiculum, meritorium. C. II. 33. publicum. IV. 45.
Veji, opp. It. VIII.
Vellus aureum. Mi. 103.
Venafrum, opp. C. I. 41.
Venalium rerum cenſor. C. II. 48.
Venatio, occaſio prodition. A. 32.
Veneno ſæpius ſumto, Mithridates ſe contra veneficos munit. Mi. 111.
Veneris, Elymææ templ. Sy. 66. ædes Romæ. C. I. 93. ædem & ludos vovet Cæſar. II. 68. 102. III. 28. Pomp. 69. a Venere genus ducit Cæſar. II. 151. ad Veneris latus effigies Cleopatræ: C. II. 102 Venus Victrix, teſſera Cæſaris. 76. 104. Veneris fanum V. 109. Venus Hierapolitana. Pa. 28.
Veni, vidi, vici. C. II. 91.
Ventidius, an *Vettius?* dux Italic. bell. ſoc. C. I. 47.
Ventidius, proſcr. centurionis habitu Italiam pervagatur. C. IV. 46.
Ventidius, legat. Cornif. C. IV. 53. 55.
P. Ventidius *Baſſus*. cf. n. ad C. I. p. 66, 93. amicus & leg. Antonii. C. III. 66. 80. Conſ. IV. 2. n. favet L. Antonio. V. 31 ſq. 35. ad M. Antonium ſe confert. 50. ab Antonio mittitur contra Parthos. 65. Pa. 71. victoriæ & triumphus. Pa. 72-74.
Ventus, hebetat vim telorum. A. 22. ex Caunia. Mi. 26. Ventis ſerenis libat Octav. V. 98.
Venuſia. A. 50. C. I. 39. 42. 52. IV. 3.
Verbera, peregrini hominis ſigna. C. II. 26.
Vermina, Syphacis fil. Pu. 33.
Verſus, an Suarus? dux Dalm. *Il.* 25.
Veſpaſianus, diruit Hieroſ. Sy. 50.

Digitized by Google

Veſtæ ædes. Mi. 23. 54. C. I. 54. III. 92.
Veſtalis, Rhea Silv. R. I. 2. Veſtales, funus Syllæ comitantur. C. I. 106. vota publ. faciunt pro ſalute Cæſ. C. II. 106. III. 92. pacis leges adſervant. V. 73. earum ædes intrare viro nefas. I. 54.
Veſtini, pop. Ital. C. I. 39. 52.
Veſtem diſcindit S. Pomp. V. 71.
Veſuvius, mons. C. I. 116. n.
Vetare, v. intercedere.
Veterani, poſt 6 annor. ſtipend. dimiſſi. H. 78. a Sylla prædiis donati. C. I. 96. a Cæſ. in colon. deducti. C. II. 119. 132. venales ad quamvis operam. 120. ultionem Cæſaris flagitant ab Octav. III. 12. adv. Anton. militare nolunt. 53. Antonium cum Oct. reconciliare ſtudent. V. 57.
C. Vetilius, præt. bello Viriath. captus & interf. H. 61. n. - 63.
Vettius, plebej. index. C. II. 12. n.
P. Vettius Cato, vel Scato, dux Ital. bell. ſoc. C. I. 40. n. 41. 43. cf. n. ad p. 66, 93.
Vettones, pop. H. 56. 58.
Vetulinus, proſcr. fortiter pugnans perit. C. IV. 25.
Veturia, mater Coriol. It. V. 3. 5.
Veturius, Coſ. ſub jug. miſſ. Sa. IV. 6.
Antiſtius Vetus. *Il.* 17. n.
Viæ per Ital. muniuntur. C. I. 23. via, Sacra. R. IV. C. I. 59. 64. V. 68. *Æmilia*. III. 66. n.
Vibona, opp. C. IV. 3. 86. V. 91. 99. 103. 105. 112.
Vigilum nocturnor. cohortes Romæ. C. V. 132.
L. Villius Annalis, præt. proſcr. proditus a fil. C. IV. 18. n.
Annalis, fil. præc. proditionis mercedem ædilitat. obtinet, ebrius a militib. occiſus. ib.
Vinius ? an Junius ? proſcr. C. IV. 44.
Vino, modice utuntur Numidæ. Pu. 71.
Vineta. C. I. 46.
Virginius, proſcr. C. IV. 48.
Viriathus, e Galbæ crudelitate ſuperſtes. H. 60 - 74.
Virtus, ab ignavia capi non poteſt. C. IV. 129.
Ulyſſes, Palladium Ilio aufert. Mi. 53. ejus ſomnium. C. V. 116
Umbria. A. 8. Umbri. C. I. 36. 49.
Volas ? *Il.* 20. an Scævola ? n.
Volcatius Tullus, Coſ. cum Octavian. *Il.* 27.
Volſci. It. I. IV. C. I. 1.
Volumnia, ux. Coriol. It. V. 3.
M. Voluſius, proſcr. Iſiaci perſona indutus evadit. C. IV. 47. n.
Urbes, a Seleuco conditæ. Sy. 57. a Pompejo. Mi. 116 ſq. a priſcis Etruſcis. C. V. 49. oppida 400 Ital. delevit Annib. Pu. 63. urbes Ital. militibus a IIIviris promiſſæ. C. IV. 3. V. 12 ſq. oppida 70 una hora diripit Æmil. Paulus. *Il.* 9.
Uria, opp. C. V. 58. Uritanus ager. C. I. 89.
Urſæ, in hoſtes emiſſæ. Mi. 78.
Urſo, opp. v. Orſo.
Uſipetes. C. I. 4. n. XVIII.
Utica. Pu. 13 ſq. 94. C. II. 44 ſq. oppugnatur a Scipione. 16. 25. ſolvitur obſidio. 30. dedit ſe Romanis. 75. ſitus urbis. ib. civibus partem agri Pœnorum

Digitized by Google

adtribuunt Romani. Pu. 135. Uticæ Cato in præſidio eſt, 95. & ſe interimit. 98-100.
Utilitas, ſola in bello ſpectanda. Pu. 62.
Vulcani feſto Romani non niſi coacti pugnant. H. 45. Vulc. templum Peruſiæ. C. V. 49. Vulcanum Peruſini, pro Junone, Deum optant. ib.
Vulſo, v. Manlius Vulſ.
Vulturcius. C. II. 4.
Vultures 12, viſi Romulo & Octav. C. III. 94.
Uxor, Aſdrubalis P. 131. uxores Romanor. componunt bellum Tatii cum Romulo. R. IV. uxores Mithr. fortiter moriuntur. Mi. 82. uxorem ſuam amico commodat Cato. C. II. 99. uxorum pietas in maritos proſcr. IV. 23. 39 ſq. 48. impietas. IV. 23 ſq.

Xanthippus, Lacedæm. dux Pœnorum. Pu. 3. perfide ab his tractatus. 4.
Xanthus. C. IV. 52. a Bruto oppugn. & capta. 76-80. cives ſe ipſi interimunt, ut olim ſub Harpago & Alex. 80.
Xenophanes, leg. Philippi ad Annib. captus a Roman. Ma. 1.
Xenophontem, invocat Antonius. Pa. 92.
Xerxes, ad Thermopyl. Sy. 18.
Xerxes, fil. Mithrid. Mi. 108. 117.
Xiphares, fil. Mithr. ex Stratonice, necatus a patre propter matris culpam. Mi. 107.
Xorus, mendoſe vulgo pro Zorus. Pu. 1.

Zacynthus, inſ. obſeſſa ab Archelao, liberata a Romanis. Mi. 45. Zacynthiorum colonia, Saguntum. H. 7.
Zama, opp. Pu. 36. cf. n. ad p. 361, 78.
Zenobius, dux Mithrid. Chios vexat & transportat. Mi. 47. necatur ab Epheſiis. 48.
Zenodotia, opp. Pa. 27.
Zeugma. Pa. 31 ſq. 56.
Zeuxis, dux Antiochi, in pugna cum Rom. Sy. 33.
Zorus, conditor Carthaginis. Pu. 1. n.
Zygactes amnis, in campis Philippicis. Civ. IV. 105. 128. unde nomen. 105. n.

Digitized by Google

INDEX GRÆCITATIS.

Nota. *Numerus Romanus* Volumen *indicat; numerus Arabicus prior* paginam, *poſterior* lineam. *Ubi Romanus numerus non eſt adjectus, ibi intelligendum illud volumen, quod proxime ante nominatum eſt. Litera* n.[1] *ſignificat* Adnotationem ad eum locum, de quo agitur.

βατος, inacceſſus, (*belli cauſa*) II. 231, 54.
ουλέτατα, 700, 73.
ροδίαιτος, I. 41, 50.
ροχος, 620, 33. 621, 40.
αθὸς, fortis, 561, 18.
απᾷν, *abſ.* contentum eſſe, 512, 12. 707, 11. *cum accuſ. rei*, 51, 91. *cum dat. rei*, II. 806, 74 ſq.
γείρω, ναῦς, I. 755, 23. στόλον, 722, 70. *Sic* 688, 90. *ubi Aug. & Reg.* ἐγείρω *habent.* ἀγείρω στρατιὰν, 768, 48. 789, 85. &c. *Sed ſæpe permutatur cum* ἐγείρω, *vid.* 225, 15. n. &c. *cf. Weſſeling. ad Herod.* VII. 5.
γένειος, imberbis, I. 100, 28.
γέρωχος ἔς τι, II. 156, 31.
λγημα, I. 583, 3-5.
ἀγκύρια ἀπέῤῥηξαν, II. 825, 90.
γνοια, n. ad I. 791, 19.
γνωμοσύνη, ſtoliditas, 367, 72.
γνωσία, ignoratio, 166, 15.
γονος καρπῶν χώρα, 81, 52.
γριόω. ἠγριωμένη βοῆ, vel ἠγριωμένοι ἐλέφαντες, 281, 92. ἠγριώθη ὁ ἐλεφ. 156, 43. ἠγριωμένοι τὰς ψυχὰς, 220, 20. 219, 8.
γρίως ἤκμαζε τὸ κακὸν, *al.* ἀθρόως. II. 756, 21.
ἀγχοῦ, *cum gen.* I. 586, 55. II. 96, 8. 855, 2. ἀγχοτέρω, 81, 43. ἀγχοτάτω, I. 307, 42. n. 500, 51. 623, 77. 772, 17. II. 349. 86. 639, 43. 688, 48. 830, 78. *Adde* n. *ad* 137, 11 ſq. *ubi non improbari debuit verſio Gelen.*
ἀγχώμαλος μάχη, I. 154, 18. ἴσον καὶ ἀγχωμ. τὸ ἔργον, 683, 94. ἀγχώμαλοι διεκρίθησαν ἀπ᾽ ἀλληλ. II. 610, 57. ἀγχώμαλοι ταῖς γνώμαις, I. 58, 15. II. 465, 4.
ἄγω, *celebro*, θυσίαν, I. 739, 57. μυστήρια, 100, 30. ἀγῶνα, 191, 35. νίκην, II. 833, 32. annum ſolarem ἦγον Αἰγύπτιοι, 392, 86. ἄγω τινὰ ὑπὸ δίκην, 515, 51. ἄγω ὡς υἱὸν, loco filii habeo, utor ut filio, 702, 93. *ſic &* 525, 12.
ἀγωνιάω, I. 402, 35.
ἀδέκαστος, II. 350, 94. (*i. q.* ἀδιάφθορος, 203, 75. *oppoſ.* μισθωτὸς, 350, 2.)
ἄδεια, *i. q.* συγγνώμη, I. 624, 92. *coll.* 625, 18. 670, 76.
ἄδην *vel* ἄδδην κακῶν, 696, 16. 734, 69. 81, 50.
ἀδήριτος ἐς ἀρετὴν, II. 701, 90. εὐκαδηρ. περιουσία, 420, 46.
ἀδηφαγία, I. 81, 54.
ἀδικέω σε εἰς τοῦτο, II. 409, 73.
ἀδιοίκητος πόλις, 110, 49.
ἀδοκήτοις ἐπιπεσὼν, I. 88, 42. καιρὸς ἀδοκ. 183, 94.
ἀδοκήτως, 132, 31. 152, 78. 169, 65.
ἀδοξέω, *i. q.* ἀπαξιόω, 597, 39. n.

Digitized by Google

cum acc. 780, 39. *cum infin.* II. 893, 52. 894, 76. *ſq. conj.* εἰ, 169, 69. 684, 85. n.
ἀδοξία, indignatio, I. 599, 69.
ἀεὶ & αἰεὶ, v. n. ad 50, 83. & var. lect. ad 807, 84.
ἀηδὴς, triſtis, teter, atrox, 488, 62. 490, 89. 858, 32. II. 4, 52.
ἀηδία, I. 666, 15.
ἀήθεια, 219, 7. II. 640, 59.
ἀθέμιστος & ἀθέμιτος, I. 472, 81.
ἀθεμίστως, 529, 74. ἀθεμίτως, 368, 95.
ἀθρόως, *vulgo*, II. 756, 21. *pro* ἀγρίως.
ἀθύρματα παίδων, 877, 71.
ὥς τις αἰετὸς, I. 444, 6.
αἰκίζομαι, 431, 90. n. 144, 30. n. 55, 66. 109, 31. 114, 27. 144, 30.
αἵρεσις, electio, II. 8, 25. factio, 715, 44.
αἱρετὸς, 524. 1. αἱρετώτερος, optabilior, I. 419, 11.
αἱροῦμαι. αὐτὸν εἵλοντο εἶναι πολέμιον, hoſtem judicarunt, 652, 62. n. ᾕρητο, elegerat, II 353, 42. *Per ellipſ. adv.* μᾶλλον (*quod additur* 544, 21.) *eſt* malle, 541, 69. πόλεμον αἱρεῖται, *an* ἀρεῖται? I. 200, 83. 523, 75.
αἴρω. ἄραντες ἤλαυνον ἐπὶ Ῥωμ. I. 79. 30. ποταμὸς ἀρθεὶς μέγ. 754, 9. αἴρεσθαι πόλεμον, II. 767, 21. (cf. αἱροῦμαι.) ὅπλα, 774. 31 ſq. ἔχθραν, ſuſcipere inimicitias, 211, 23.
αἰσθάνομαι. ᾔσθετο (*f.* ᾔσθητο) τῶν ἱερῶν τῶν Ἑλλην. ſacra Græcorum percepta habuerat, I. 815, 27.
αἴσθησις ἦν ὀξεῖα, II. 339, 97. 484, 94.
αἰσιοῦμαι, I. 669, 66. II. 839, 24.
αἰτία, τὸν Εὐμ. δι' αἰτίας εἶχη, I. 521. 48. τῇ (*an* ἐπὶ τῇ?) τῆς Συέσσης καταλήψει τοὺς ὑπαίτιους ἔχοντες ἐν αἰτίαις, II. 118, 77-79. τὴν αἰτίαν ἐδεδοίκει τοῦ πολέμου πρῶτος ἐμβαλὼν ἐν Ἰβηρ. I. 300, 11 ſq. n. μὴ τὴν αἰτίαν Ἀντωνίου κ. Καισ. ἐς ἀλληλ. διδῷ, II. 896, 8 ſq. n.
τὰ αἰχμάλωτα, captivi. I. 369, 13. 465, 62. 450, 12. 595, 7. II. 130, 99.
αἰωρέω, 1) ſurſum tollo, erigo. ξίφη μακρὰ καὶ κόμας αἰωροῦντες, I. 82, 62. 2) incito, animum addo, effero. ᾐώρει (αὐτοὺς) ἡ εὐπραξία καὶ ἐλπὶς, II. 287, 7. 16, 46. 3) exſerto capite proſpicio & exſpecto. 182, 30. cf. μετέωρος.
ἄκακος, 884, 14. 887, 40.
ἡ ἄκανθα, *collective*, I. 471, 65.
ἀκάτιον. *Hoc & id genus alia vid. in Ind. rerum, art.* Navium varia genera.
ἀκινησία ἔργων, I. 399, 86.
ἀκμὴ εὐπραξίας, 538, 40.
ἀκραιφνὴς ſτρατὸς, 719, 14. II. 289, 51. ἀκραιφνέστατος, I. 698, 55.
ἄκρατος ἐλευθερία, effrena libertas, I. 219, 7. ἀκρ. φιλονεικία, 695, 2.
ἀκρατῶς μετετίθεντο, imbecillo animo, II. 181, 27.
ἄκριτον ἔγκλημα, I. 298, 71.
ἄκρος ὀργὴν, 222, 60. 796, 7. II. 143, 9. 148, 93. 161, 17. *cf. Weſſeling. ad Herodot. I.* 71. εὐδαιμονία ἄκρα, 649, 5. χειμῶνος ἄκρου, I. 846, 53. τὸ ἀκρότατον τῶν λόφων, 863, 21.
ἀκρόπολις, 677, 88. *v. Weſſel. ad Diodor. Si. XVIII.* 75.

Digitized by Google

κύμασι θαλάσσῃ σαίνδειν, II. 840, 43.
κυρος πάντων, nullius rei poteſtatem habens, 90, 93.
λαλάζω, in triſtem part. I. 430, 84.
λείφω, inſtigo, II. 194, 37.
; ἄλης βιοτεύειν, vagari & rapina vivere, I. 150, 50. n. cf. 151, 59.
λήκθῳ (vulg. ἀλίκθῳ) τάχει, 277, 24. n.
λίζω, act. II. 613, 14. paſſ. 173, 45.
λίσκω. ἑαλώκει πρὸ τῆς μάχης, I. 529, 68. ἀλῶσθαι vulgo mend. pro ἁλῶναι. 485, 98. ἐρήμην ἑάλωσαν, II. 525, 25. ἁλῶναι, 104, 43. ἡλίσκετο, 135, 74. &c. ἁλούσης τῆς ἐπιβουλῆς, I. 710, 62. αὐτῆς ἑαλώκει, amore ejus captus fuit, II. 722, 71.
λλόκοτος, I. 219, 9. 414, 24. 433, 39. ἀλλόκοτοι πάμπαν ὀφθῆναι, 221, 45. ἀλλόκοτα καινουργεῖν, 430, 88. ἀλλόκοτα βουλεύματα, II. 36, 85.
λλος. μετὰ ἄλλην ἡμέραν, poſtero die, 644, 21. νυκτὸς ἄλλης, 583, 81. Sic fere ἄλλας ἑκατὸν ὀλυμπιάδας, per inſequentes c olympiades, 141, 71. ἄλλο παρ' ἄλλο καθίστασθαι. I. 692, 59. ἐς ἄλλας τύχας ἁμαρτεῖν. 408, 35. n.
λλως. ἢ τῶν ἄλλων ἐπιφανῶν, II. 3, 35. repone ἄλλως. vid. not. ad h. l.
λογιστία, I. 530, 79.
λογίστως, II. 691, 7.
λόγως, caſu, temere, fortuito. I. 643, 11. n. II. 705, 56. n.
λουργὶς, I. 458, 45.
λυσιτελὴς, II. 704, 32. n.
λωσις τῆς Ἰταλ. 115, 39. διὰ τῷ τῆς ἁλώσεως, ſic ex Cod. Aug. legendum, Sy. 538, 30. pro vulg. τῆς δυνάμεως. v. adnot.
ἀλωπεκευόμενος. I. 528, 62.
ἅμα, adverb. οὐκ εὐμαρὲς δὲ οὐδ' ἅμα, II. 154, 97. Præpoſ. ὁ δῆμος ἅμα τοῖς κατηγοροῦσιν ἐγίνετο, 109, 39.
ἄμαχον κακὸν λιμὸς, I. 221, 37. ἀμ. στρατηγὸς, 276, 4. γνώμη, 857, 23.
ἀμβλύνεσθαι ἡ ἐπιμέλεια, II. 723, 77.
ἀμβλύτερα τὰ βέλη, I. 256, 74. ἀμβλύτερος πιστεύειν, tardior ad credendum, 547, 90.
ἀμειλίκτως ἀτυχεῖν, implacabili fortuna uti, II. 602, 11.
ἀμείνων Ἀλεξάνδρου, I. 549, 18. ἀμείνους τῶν περιοίκων, 305, 20. ἐς πεῖραν ἐλθεῖν τοῖς ἀμείνοσι, 594, 88.
ἄμειψις τῶν ὡραίων, II. 662, 15.
ἀμεταστρεπτεὶ, I. 131, 2. 133, 40. ἀμεταστρεπτὶ, 563, 64. 590, 23.
ἀμήχανος, inexpugnab. II. 694, 56.
ἄμικτα πάντα, I. 825, 1. cf. ἀντεπιμιξία.
ἀμνηστία, 32, 21. n. 35, 67. II. 373, 70. 440, 86. 466, 17. &c.
ἀμοιβὴν πολλῶν ἀγαθῶν οἴσει τοῦτο. I. 469, 35.
ἄμπωτις, 76, 87. ταῖς ἀμπώτεσι τοῦ πελάγους συμφερόμενοι, 102, 13.
ἀμύνεσθαι, abſol. pugnare, defendere ſe, propulſare hoſtem, 289, 21. 400, 3. n. II. 745, 42. 759, 81.
ἀμφήριστος ὁ Κράσσος τῇ δόξῃ τοῦ Πομπ. γίγνεται, 171, 1. ἀμφ. νίκη, 706, 67. δύο στρατόπεδα ἀμφήριστα, duo exerc. de quibus dubium erat, uter ſuperior eſſet evaſurus, 708, 7.

Digitized by Google

ἀμφὶ & ἐπὶ *perperam permutata a librar.* 281, 4. 288, 29.
τὰ ἀμφίβολα κρίνειν. I. 369, 13. cf. ἀμφίλογος. ἀμφίβολος, utrimque hoſti obnoxius, 289, 17. 756, 41.
ἀμφιγνοεῖν, II. 128, 55.
ἀμφιλογία, dubia ſuſpic. I. 285, 87
ἀμφίλογος γῆ, 392, 74. δικάζειν τὰ ἀμφίλογα, *al.* ἀμφίβολα, 454, 69. 377, 33.
ἀμφισβητεῖν τινὸς, de re contendere, 392, 67.
ἄν. νομίσας δ' ἄν τινα &c. 16, 48. n. 705, 73. εἴ τι ἂν ἄλλο συγκύρημα, 16, 47. n.
ἀνὰ δισμυρίους, 122, 62. ἀνὰ χιλίους. 583, 95. II. 684, 91. ἀνὰ δύο *videtur excidiſſe* I. 583, 98. ἀνὰ μέρη καὶ χρόνους, 538, 34.
ἀναβαίνω ἵππον, 573, 33. n. 175, 70. 792, 38. ἐς ναῦν, *vulgo*, 688, 92. II. 292, 99. n. & 297, 90. *ubi ex aliis MSS.* ἐμβαίνω *edidimus.*
ἀναβάλλομαι. τὴν (*an* ἐς τὴν?) ἐπιοῦσαν ἐξετάσειν τὸν Οὐέτιλιον ἀνεβάλλοντο. 189, 59.
ἀναβιβάζω ἐπὶ τοὺς ἵππους, I. 207, 99. adſcendere jubeo, 470, 53. 484, 87.
ἀναβιώσεως ἐλπὶς, 75, 57.
ἀναβολεὺς, 453, 54. n.
ἀναβολὴ, II. 78, 93. 202, 67.
ἀναγκαῖος. μέχρι τοῦ ἀναγκ. τέλους διαγωνίσασθαι, 492, 48. *i. q.* μέχρι τοῦ τελευταίου δαίμονος 763, 53. & μέχρι θανάτου, 765, 84. θρασύτης ὑπὲρ λόγον ἀναγκαῖον. 692, 34.
ἀνάγω. ἀνῆγον *vulgo mend. pro* ἐνῆγον, I. 78, 4. ἀναγαγὼν *fortaſſe leg.* pro ἀγαγὼν, 651, 55. & pro συναγαγὼν, 766, 14.
ἀναδέχομαί σοι, 166, 18.
ἀναδέω. στέφανοι ὅσοις τὸν στρατηγὸν ἀναδοῦσι, 388, 98. *Med.* τὴν ἀρχὴν ἀνεδήσατο Σύλλας, II. 116, 49. ἀναδήσασθαι ναῦν, I. 571, 98. & *ſæpe alibi.* (*i. q.* ἐπάγεσθαι 576, 77.)
ἀναδίδωμι, diſtribuo, 678, 18.
ἀνάζευξις τοῦ πολέμου, 200, 89.
ἀναθαρρύνω. ἀνεθάρρυνε *voluit Muſgr.* 243, 43. *pro* ἀνεθάρρ.
ἀνακαλεῖν θεῶν ὀνόματα, 173, 30. 414, 34. invocare mortuum, II. 410, 84. 421, 61. 678, 90.
ἀνακείμεναι, θέαι Ἀφροδίτῃ, 432, 46.
ἀνακινέω τοῦτο, refrico hanc rem, 466, 18. Ῥωμαίοις ἀνεκίνησε πόνους (*vulgo* ἀνεκαίνισε, *ex gloſſem.*) 119, 7. τὸν στρατὸν ἐς ὀργὴν ἀνεκίνει, 513, 8.
ἀνακλάω. τοὺς κριοὺς βρόχοις ἀνέκλων, (*ſic* παρῆγον I. 323, 22) deflectebant, refringebant. I. 751, 57. *cf. Thucyd.* II. 76. & VII. 25. θαρσοὺς ἢ πηδάλια ἀνέκλων. II. 850, 14.
ἀνακόπτω. κώπας ἀνέκοπτον, remos inhibuerunt. 850, 14. τὰς ναῦς ἀνέκοπτον, retuderunt, 850, 17. τοὺς ἐπὶ τῶν τειχῶν ἀνέκοπτον, I. 697, 34. τοὺς πολεμίους ἀνέκοψε τῆς ὁρμῆς, impetum hoſtium repreſſit. 865, 45. τῆς θαλάσσης ἀνακοπείσης, repreſſo vel repulſo mari. II. 383, 43 n.
ἀνακρήμνημι τὸ τεῖχος, I. 752, 80. n.
ἀνακρουσάμενος, II. 844, 15.
ἀνακυκλεύω, 663, 32.
ἀνακύπτω. I. 189, 68. II. 728, 65. *Active ſumi videtur*, ἀνακύψαι τὰς ἀρχὰς ἐπὶ τὰ πάτρια ἔξεστι, 768, 32.

Digitized by Google

κατχεύω, I. 429, 57. II. 857, 33.
:λαμβάνω, *act.* 1) recipio, urbem vel prov. amiſſam, I. 824, 35. II. 106, 71. 107, 93. *Sic* ἵνα τὴν ἀριστοκρατίαν ἀναλάβω τῇ πατρίδι, recipiam & reſtituam patriæ, 767, 23. *Sic & in med.* ἀνελάβοντο, I. 824, 79. ex fuga, διαφυγόντας ἀναλαβεῖν, 171, 2. 244, 68. in familiam, ς οὓς κατὰ θέσιν ἀνείληπτο. 446, 18. 2) recreo, reficio, feſſum militem, 62, 64. II. 295, 59. conſternatum populum, I. 121, 18. τὸν δῆμον πεφρικότα, ἐλπίσι καὶ ὑποσχέσεσι ἀνελάμβανε, II. 130, 36. *An eodem pertinet* τοὺς δυνατοὺς συνουσίαις ἀνελάμβανον, 106, 80? refecerunt, confirmarunt, territos adventu Syllæ? (*Nam*, ad ſuas partes retraxerunt, *eſſet* ἀνελάβοντο. *Attamen*, adſumo, mecum ſumo, *etiam in act. dicitur*; *ut* ἀναλαβὼν γυναῖκα, 289, 47.) ſanitati reſtituo ægrotum, ἐσοῦσαν πολιτείαν ὀξέως ἀναλάβοι. 207, 52. 3) reparo calamitatem, τὴν συμφοράν, I. 54, 46. τὸ πταῖσμα, 178, 18. τὴν αἰσχύνην, eluo maculam, 196, 13. n. 4) repeto, μικρὰ τῶν εἰρημένων ἀναλαβόντι, II. 604, 51. ἄνωθεν ἀναλαβόντι, 626, 32. *Neutraliter*, recipio me, vires recipio. . 157, 58. &c.
λέγομαι, 1) colligo diſperſos, I. 493, 67. 2) commemoro. 520, 23. 551, 36.
λογον, *adverb.* I. 819, 1.
λύω ἐκ μέθης, II. 554, 87. n.
μαρτησία, I. 367, 72. n. [illegible]

ſtituendum vocab. p. 298, 73. vid. n.
ἀναπυρωμένων ἔτι Ῥωμαίων τοῦ πολέμους, 566. 16.
ἀναπλέκω. ἐστεφάνωσε δάφναις, ἀναπεπλεγμένης ταινίας λευκῆς, II. 323, 1.
ἀναπληρόω, τὰς ὀφειλ. δωρεάς, II. 645, 37. ἐς δύο που τέλη μάλιστα ἀναπληρούμενα, (*an* ἐς δυώδεκά που &c. ?) 644. 25. τέλη οὐκ ἐντελῆ, ὑπὸ δὲ τῶν νεοσυλλέγων ἀναπληρούμενα, 160, 21.
ἀναπνέω ἀπὸ τοῦ δέους, 182, 39. *Active*, reſpirare facio, ἐκ καμάτων, 141, 77.
ἀναπνοή, 490, 27. μόνην ἀνίσχων τὴν ἀναπνοήν, 385, 76. n.
ἀναῤῥήγνυμι, perfringo navim, 680, 19. ἀναῤῥαγέντος τοῦ πολέμου, I. 723, 85. *cf.* ἀπεῤῥήγνυ.
ἀναρτάω. τὰ ὑπορωρυγμένα τοῦ τείχους θεμέλια, ξύλοις ἀνηρτημένα, 692, 57. *cf. n. ad* 752, 80.
ἀνασκευάζειν ἀνδριάντας, ſtatuas in alias facies refing. II. 396, 52.
ἀνάσπαστος, I. 708, 31. 721, 47. 741, 86.
ἀνάστασις, 1) diſceſſus, profectio, 233, 78. n. 2) everſio, 452, 51. n.
ἀναστέλλω, 454, 73. 470, 54. &c.
ἀναστρέφω, revertor, 278, 37. 279, 43. &c. ἀνέστρεψαν *ex conj.* *poſui*, II. 856, 23; *pro vulg.* ἀνέτρεψαν.
ἀνάτασις. μετ' ἀνατάσεως (minaciter) προσέτασσον, I. 644, 37. εἰπόντος σὺν ἀνατάσει, magna vocis contentione, II. 362, 98.
ἀνατείνω τὰ ἱστία, 44., 78. νῆσος ἀντέτατο ἰσχυρῶς, in longum patebat? *an*, altitudine eminebat? 437, 2.

ἀνατίθημι, 1) τὴν αἰτίαν τινὶ, culpam alicui tribuo, 468, 17. 143,22. *An in med.* culpam à me in alium rejicio? ἐς τὰς πόλεις ἀνετίθεντο, 46, 19. n. 2) *Cleopatra Antonius* τὴν ἐπιδημίαν ἀνετίθει, dicavit, conſecravit, II. 726, 38. 3) ἀνατίθεσθαι, differre, I. 422,47.n. II.337, 72. 408,49.

ἀνατρέπω, ἐκτρέπω, 701,78. ναῦν, 847,68. &c. *Sed* 856,23, *pro vulg.* ἀνέτρεψαν *poſui* ἀνέθρεψαν. τὴν φάλαγγα τῶν ἐχθρ. ὠθοῦντες, ὥσπερ τι μηχάνημα τῶν βαρυτάτων ἀνατρέποντες, evertentes, *an*, protrudentes? 697, 9. ἀνετρέποντο ὑπὸ τῆς ὄψεως, retro cohorruerunt, 760,99.

ἀνατρέφω, alo, ſeditionem & ſim. 49,13. 733,50. 896,10.n.

ἀνατρέχω, recedo, I.427,31. erigo me, proſilio, *de eo qui humum prolapſ.erat.*II.854,86.

ἀναυδὴς, 286, 92.

ἀναφέρω, I. memini, *ſq. gen.* I. 432,21. 462,9. 496, 84.n. II. 172, 18. 276,19. n. *ſq.conj.* ὅτι, I.38,13.n. II.664,53. *ſq. accuſ.* τοῦτο ἐκ τῶν Σοφοκλέους ἰαμβείων πρὸς ἑαυτὸν ἀνενεγκών, 292,96. 2) ἀναφέρειν κώπας, remos ſurſum tollere, remis uti, II. 640,60. 3) *fere i. q.* εἰσφέρειν, ſolvere, pendere, *ſc.* ratam portionem, τὸ μέρος ἑκάστου ἔτους φέρειν ἐς Ῥώμην, I.595,6.n. 94,35. 370,19. 514,45. *Huc pertinere videtur* τὰ ἐγκτήματα Ῥωμαίων καρποῦσθε, ἡμῖν οὐκ ἀναφέροντες, 707,8.n. 4) *i. q.* ἐκφέρειν, τί τινι, renunciare, aperire rem alteri. 152, 69. II. 334,27. *Et* ἀναφέρειν ἐς τὴν βουλὴν, communicare aliquid cum ſenatu, referre ad ſen. 432,42. 5) *neutral.* recipio me, animum recipio, *abſol.* 311, 36. 334, 30. 335, 53. I. 775, 77. & *cum genit. pronom. recipr.* ἀνέφερον αὖθις αὐτῶν, II.861,2? 6) *active, ead. notione*, animum addo, erigo, τοὺς ἐμοὺς ἀνέφερον καὶ παρεκάλουν [illegible], 770, 19 ? n.

ἀνδραποδισμὸς, I. 149, 29.

ἀνδραγαθίζεσθαι, II. 843, 2.

ἀνδρεία, I.218,92. 667,33. ἀνδρία, II 257,98. & *Aug.* I. 667,43. &c.

ἀνδρείκελον, 380, 86 & 88.

ἀνδρίζομαι, I. 264, 10.

ἀνδρικῶς, 218, 97.

ἀνδρολήψια, II. 538, 18. 546, 59.

ἀνέδην, effuſe, 551, 48.

ἀνεξικακία, 410, 91.

ἀνεπιμιξία, I. 781, 67.

ἄνετος, libere diſcurr. II. 157,45.

ἄνευθεν, 718, 5.

ἀνέχω, 1) σημεῖα τῆς στρατηγίας ἀνέσχε, ſigna prætoria ſumſit, ſibi præferri juſſit, 606,82. & *addito* πρὸ ἑαυτοῦ, 178, 66. 2) deſino, *abſ.* οὐκ ἀνέσχον ἔτι αἱ στάσεις, 2, 30. & *cum gen.* deſiſto, remitto. τῆς μάχης οὐκ ἀνασχών, I. 139, 46. 404, 60. 499, 38. 3) ἀνέχομαι, tolero, patior: *abſol.* καταδικαζόμενος ἠνείχετο, condemnari ſe paſſus eſt, II. 568,25. *cum genit.* ἀνέχεσθαι τῶν κελευομένων, 615, 46.n. κινδύνου, 689,74. ταλαιπωρίας, 690, 85. *adde* 647, 82. I. 7,3. 50, 77 & 81. 61, 50 & 52. 625, 7. τὰ λοιπὰ ὑμῶν ἀνέχεσθαι κελευόντων, 418, 83.

Digitized by Google

ἀνίκητον κακόν, 49, 68. ἀνήκεστος ἔχθρα, II. 505, 75. οὐδὲν ἀνήκεστον ἁμαρτεῖν, 727, 47. ἐπὶ ἀνηκέστοις ἔφευγε, 323, 37.
ηκέστως ἔχειν, 347, 43.
ανήκοον, 828, 53. *opp.* ἐς ἐπήκοον.
ηλεὴς, *i. q.* νηλεὴς, I. 695, 97.
ηλεῶς, *mſ. Aug.* II. 101, 87.
ὁρ. ἄνδρες, incolæ regionis, I. 616, 68. n. cives urbis, ἐκ τῶν ἀνδρῶν (*his opponuntur* θεράποντες) γύναια ὀλίγα ἐλεύθερα καὶ ἄνδρας, II. 633, 41. n. *Sic* ἀνὴρ Ρωμαῖος, civis Romanus, I. 501, 7. 756, 47.
θρώπειος. τύχην ἀνθρωπείαν, *mſ. Bav.* ἀνθρώπειον, 421, 31.
θρωπος, *an in fœm. gen. uſurpatur?* ὡς ἐς ἄνθρωπον ἀκούοντων, 414, 32.
ίημι. 1) *ſq. particip.* intermitto, II. 190, 62. I. 338, 89. 2) *ſq. gen.* deſiſto, 114, 11. τῆς λύπης ἀνίει, (potius, ἀνίει, ut alibi) II. 833, 34. 3) τὴν δύναμιν ἐς πᾶσαν ἀργίαν ἀνεῖσαν, diſſolvi paſſus eſt, I. 558, 68. 4) relinquere alicui aliquid, dicare, deſtinare, conſecrare: *cf. Erneſti Lex. Polyb. h. v.* & *ad Suet. Jul.* c. 20. ἐς προσόδους τὴν χώραν ἀνήσομεν, vectigalem relinquemus agrum, in reditus publicos conſecrabimus, 380, 82. ὁ πρῶτος λιμὴν ἐμπόροις ἀνεῖτο, mercatoribus relictus, apertus, eorum uſui dicatus erat, 437, 91.
ιμάω. ἐκ φρεάτων ἀνίμων τὸ ἀργύριον, II. 625, 15. ἑαυτοὺς, 631, 14. ἀνιμήσαντο αὐτὸν καλωδίοις, 121, 39. ὑπὸ καλωδίοις, I. 746, 75. ἀνιμήθη διὰ καλωδίων, 687, 73.

ἀνίστημι. 1) ἀναστήσας τὸν στρατὸν, caſtra movens, ſignum dans profectionis, 645, 43. II. 111, 57. & *abſ.* ἀναστήσας, I. 350, 90. II. 119, 94. 2) ad diſcedendum cogo, ejicio, pello. 662, 17. 732, 31. I. 275, 94. 312, 28. 574, 49. & evoco, diſcedere jubeo, 708, 28. 3) ἀνίσταντο πύργοι, erigebantur, II. 624, 86. 4) ἀναστῆσαι τὰ φρονήματα τῶν ἐχθρῶν, inſolentem reddere hoſtem, I. 351, 2. 5) ad defectionem vel ſeditionem excito, Ἰβηρίαν ἐπὶ Ρωμαίους ἀνέστη, 741, 93. 6) everto urbem, 548, 10. &c.
ἀνίσχω, *act.* τὴν ἀσπίδα, (*ſi proba lectio*) II. 385, 76. *neutr.* emergo ex aqua, 378, 53. *metaph.* prævaleo, 397, 76.
ἄνοια, *an in* ἄγνοια *mutandum*, I. 791, 19. n.
ἀνοικίζω, migrare facio, 419, 13. ἀνοικίσασθαι, 419, 9. 426, 10. 474. 20. 852, 44.
ἀνοίκισις, 419, 7. n.
ἀντέχω, 1) reſiſto, *abſol.* 129, 75. 250, 72. 251, 79. 538, 31. *cum dat.* II. 852, 49. *cum præpoſ.* πρὸς, 523, 80. 2) duro, ſuſtineo, ἀντέσχε πολέμῳ τοσῷδε, 493, 41. ἀντέχομαι, prehendo, ἀντείχετο αὐτῆς, I. 36, 95. *An* ἀνθέξεσθαι *leg. pro* αἰσθάνεσθαι, 379, 59.
ἀντὶ, *i. q.* ἕνεκα. θεῶν ἀμυνομένων αὐτοὺς ἀντὶ τῶν παίδων, 432, 12.
ἀντιδιακοσμέω, II. 278, 57.
ἀντιδίδωμι τοῦτο τούτου, I. 294, 3. 313, 58. 321, 90. ὑπὲρ τούτου, II. 870, 63.
ἀντίδοσις, I. 419, 11. II. 5, 68. 887, 51

ἀντικαθισ7άντες ἀλλήλοις, an ἀντικαθίσαντες? vel ἀντικαθαστάντες? I. 699, 72.
ἀντικρούω. τοῦτο αὐτοῖς ἀντικεκρούκει, 438, 19.
ἄντικρυς, aperte. II. 55, 12.
ἀντιλογία, I. 159, 6.
ἀντίληψις, opp. διάθεσις, 427, 29.
ἀντίμαχος, i. q. ἀξιόμαχος, 111, 65.
τὸ ἀντίπαλον, ars adverſa, II. 691, 9. τὰ ἀντίπαλα, 7, 6. εἰς ἀντίπαλον ἐκείνων, I. 265, 31.
ἀντιπαραβάλλω, II. 194, 32.
ἀντιπαράγω, 255, 50.
ἀντιπάρειμι, I. 242, 40. n.
ἀντιπαροδεύω, 454, 74. II. 251, 88.
ἀντιποιεῖσθαι. I. 51, 92. II. 142, 92.
ἀντιστασιώτης, II. 112, 82.
ἀντιστράτηγος, I. 715, 56. II. 461, 35. 458, 32.
ἀντιτίθημι, oppono me, I. 724, 95. II. 358, 31.
ἀνύω, πόλεμον. 293, 25. οὐδὲν, 429, 90. I. 157, 59. 339, 8. 455, 55. &c. οὐκ ἤνυεν, an intell. αὐτὸ?) nil profecit, 459, 66. n. Paſſ. οὐδενὸς μέρους οὐδ' ὡς ἀνυομένου, II. 613, 5. τὰ ἠνυσμένα, 661, 32.
ἄνωθεν. ἐνδέξασθαι δουλείαν ἄνωθεν ἀδιόρθωτον. 519, 21. n. ἡ ἄνωθεν ἐλευθερία, priſtina libert. 762, 38
ἀνωμαλία, inconſtantia, 362, 85. n. 474, 55. inæqualitas ſoli, I. 700, 81.
ἀνώμαλος ὄχλος, II. 454, 18. ἑαυτὸς, 391, 84. ἀνώμαλον δαιμόνιον, fortuna inconſtans, I. 378, 44.
ἀνωμάλως, II. 340, 23.
ἀξιαφήγητος, 552, 43.
ἀξιόμαχος, abſol. 167, 24. 889, 75. cum dat. I. 306, 27. 543, 19. n. 683, 98.
ἀξιοπίστως, data fide, 350, 7.
ἄξιος, per ellipſ. ſubintell. ἐστὶ ὅ τι καὶ εἰπεῖν, I. 117, 73. καὶ τόδε οὐ στρατηγοῦ παθεῖν ὁ Σκιπ. II. 118, 84.
ἀξιόχρεως, i. q. ἀξιόπιστος, I. 455, 86 & 88.
ἀξιόω. καθάπερ αὐτοὺς ἠξίου Νικίαν, 160, 13. n. ἀξιῶν τὸν Δία, mutavi in Ναξίων τὸν Δεῖν, II. 654, 81.
ἀξίωμα, decus, dignitas, 52, 52. 616, 60.
ἀξίωσις, 1) dignitas, I. 611, 76. II. 190, 70. &c. 2) petitio, poſtulatum, 191, 79. 426, 47.
ἄοικος, deſertus. I. 84, 85.
ἀπαγορεύειν ταῖς γνώμαις, 486, 25.
ἀπάγω, ἐς δίκην, II. 437, 45. ad ſupplic. 816, 52. 837, 94. ἐπὶ τοῦ χειρὸν ἀπάγοντες, 500, 88. πρέσβεις ἐς τὸ βουλευτήριον ἀπαχθέντες, leg. ἐπαχθέντες, I. 523, 71. n.
ἀπαλείφω, II. 442, 13.
ἀπανίστημι, I. 45, 11. II. 480, 58.
τὸ ἀπάνθρωπον, I. 263, 94.
ἀπαντῶν, ex conj. reſtitui pro ἅπαντας, 396, 32. n. & ἀπαντωμένοις pro ἀπατωμ. II. 160, 10. n. τὰ τῆς τύχης αὐτῷ ἐς τέλος ἀπαντήσειν, ad ſummum gradum perventura, I. 380, 74. τὰ τῶν συμφορῶν ἐς τέλος αὐτοῖς ἀπαντῶντα, II. 577, 81. τὸ μέγεθος τούτου οὐκ ἐς ἥμισυ ἐκείνου ἀπαντᾷ. I. 11, 67. οὐδὲν εἰρηναῖον οἱ παρὰ τῆς βουλῆς ἀπήντησεν, nihil benignum a ſenatu ei occurrit, ei adlatum eſt, 65, 13. ἀπαντῶ ἐς δίκην, II. 28, 49. ἐπὶ τὰς φυλακὰς, ad præſidia præſto eſſe, 260, 53. τὸ μάντευμα αὐτῷ ἀπήντα, venit, impletum eſt,

Digitized by Google

ος, 61. τὸ σημεῖον ἐς τέλος αὐτῷ
πήντησε, I. 621, 41. τῶν ἱερῶν
κ ἀποστάντων, quum non ad-
icerent victimæ, 70, 3 ſq.
ξιῶν τὸν ἄνδρα, 30, 5.
παραίτητον, 428, 44.
δω. ἐς τὴν ὑμ. Διδ. ἀπίδετε,
24, 85.
νπίζω, gen. deſpero. 338, 81.
ζομαι, II. 82, 64. n.
ήχομαι, 639, 40.
ϛος, paſſ. cui fides non habe-
ur. 618, 90. mendoſe, pro
σπιϛος, I. 662, 44. n. 720,
2. n.
ετος, 255, 54. II. 487, 72.
17, 84.
ους, I. 69, 88.
ωτος, 781, 65.
. ἀπ᾽ ἀγρυπνίας, lege ὑπ᾽ ἀγρυ-
πνίας, 240, 98. n. ἀπὸ χειμῶ-
ος, lege ὑπὸ χειμ. 714, 41. ἀπὸ
ſubintell. 468, 14. n. 483, 67.
. II. 327, 13 ſq. n. ἀφ᾽ ἑαυτοῦ,
ua ſponte, proprio motu, I.
41, 84. 752, 74. 638, 33.
ὑπὸ σφῶν, ex numero ſuorum,
e ſuis. II. 55, 17. 58, 51. 861,
5. &c.
βάσεις, 778, 1.
γιγνώσκω, cum gen. vel accuſ.
66, 49. III. 16, 5-7. n. ἀπο-
γιγνώσκουσιν ἐκ τῶν ἄλλων ἑαυ-
τούς, qui ab omnibus aliis re-
bus nihil ſibi ſperant, II. 690,
36. ἀπογνοὺς ἀπὸ τῶν παρόντων
τὰ ἐν Ἰβηρίᾳ, I. 145, 54. ἀπέγνω
τὰ Ῥωμαίων, intell. τὰ παρὰ vel
κ Ῥωμ. opem a Rom. 650, 36.
ποδείξασθαι λαμπρὰ ἔργα, 311, 19.
cf ἐπιδείκνυμι.
ποδίδωμι, lege ἀποδίδομαι, III. 16,
1. ἀποδόμενος, I. 241, 13.

ἀποδράω vel ἀποδιδράσκω, τὴν πόλιν, II. 60, 83. τῆς πόλεως ἐς τοὺς ἀγρούς, I. 60, 32.
ἀποθαῤῥύνω, 243, 43.
ἀποικία, vid. H. Steph. n. ad II. 369, 3. Pro ἀποικιῶν πόλεων, 751, 43. poſui ἀποικίδων: poſſes & ἀποίκων legere.
ἀποικίδες πόλεις, 437, 37. 751, 43.
ἀποίκισις, 731, 15.
ἄποικος. ἐν ταῖς ἀποίκοις πόλεσιν, 15, 35. Παίονες Ἰλλυριοῖς ἄποικοι, mend. I. 849, 97. n.
ἀποκάμνω. ἐς μηδὲν ἀποκάμνοντας ἐλπίζειν περιέσεσθαι, (an proba omnia?) ne ſpem ſalutis ſuæ umquam abjiciant, II. 577, 84. Plato in Crit. c. 4. ὥστε μήτε ταῦτα φοβούμενος ἀποκάμῃς σῶσαι σεαυτόν.
ἀποκαυλίζειν τοὺς κριοὺς λίθοις, I. 751, 57.
ἀποκλείω τὸν ἔσπλουν, 269, 92. n.
ἀποκρίνω. ἐς ἔχθραν κοινὴν Ῥωμαίοις ἀπεκέκριτο, II. 735, 80.
ἀποκρούομαι, 1) repulſam fero, repellor, 176. 28. &c. 2) repello, ἀπεκρούοντο τὰς προσβολάς, 873, 5.
ἀπολαμβάνω, intercipio. intercludo. τὴν δίοδον ἀπολαμβάνων, 673, 2. ἀποληφθείς, & ſimilia, ſæpius perperam mutata in ἀπολειφθ. I. 350, 91. II. 231, 61. n. 234, 1. (388, 22. ubi pro vulg. ἀπολειφθέντι, rectius cum Aug. & Reg. A. & B. & Vratisl. edidiſſem ἀποληφθέντι.) 504, 50. n. 630, 97. 663, 41. &c.
ἀπολείπομαι. τοῖς ἀπολειφθεῖσι τῆς ἡμέρας, qui non ad diem præſto eſſent, I. 67, 49.
ἀπόλεμος, 669, 56.

Digitized by Google

ἀπολογίζομαι, vulgo, pro ἀπολογέομαι, 402,34.
ἀπολύω. τὴν ἀπολύουσαν ψῆφον, II. 526,26. νόμῳ δ' ἰσίῳ ἀπεῖλκε (intell. αὐτὸν,) μὴ εἶναι πολέμιον, 525,18.
ἀπομάχεσθαι, 1) pugnare, ſeſe defendere, abſol. I. 479,11. II. 687,63. cum præp. πρὸς, 593, 63. cum acc. 600,84. &c. 2) nego, opp. ὁμολογέω, 595,95.
ἄπορος, I. 382,4. ἄπορα, neut. plur. pro ἡ ἀπορία, II. 663,30.
ἀποῤῥήγνυμι. πόλεμος ἀποῤῥήγνυται ἐς ἔργον, I. 555,18. cf. ἀναῤῥήγνυμι. ἀποῤῥηγνύντες ἀπειλὰς, 540,71. ἀπέῤῥηξεν τοσοῦτο, II. 287,13. & abſol. ἀπεῤῥήγνυ, in hæc verba erupit, 409,73.
ἀποσαλεύω (vulgo ἐπισαλεύω) ἐπ' ἀγκυρῶν, 249,55.
ἀποσίμωσις, 622,64. n. (59.
ἀποτιμᾶσθαι, bona profiteri. 576,
ἀποτρέπω. τὸ πλῆθος ἐς ἃ παρήγγελλεν ἀπέτρεψαν. 68,17. n.
ἅπτομαι. λιμὸς ἥπτετο αὐτῶν, I. 201, 3. n. II. 756,21. cf. I. 434,44. 414,28. &c.
ἀργία, ἀργίαι, feriæ. II. 78,92 & 95. 79,9 & 13.
ἀργυρεῖα, I. 123,72.
ἄρδειν, II. 390,65. n. ἀρδεύειν, I. 620,29.
ἄρδην, I. 380,75. 493,42. 852,38.
ἀρειμανής, 661,29.
ἀριστοκρατία, 147,95.
ἅρπαξ, II. 864,59.
ἀρτιγένειος, I. 313,53.
ἀρτίγνωστος, II. 407,41.
ἀρτώμενος αὐτοῦ, veſtigia ejus premens, 603,27.
ἀρχαιρέσια, I. 462,10. n. II, 64,49. n
ἀρχαιρεσιάζω, I. 448,83.
ἄρχω. Nomina compoſ. ex ἄρχω. I. 53,32. 440,40.
ἀσήμαντος, qui nulla imperii inſignia, nullum legit. imp. habet, II. 476,94.
ἀσμενίζω, I. 292,72. II. 451,74.
ἀσπασίως, I. 110,54. n. 662,44. n. 720,32. n.
ἀστρατεία, II. 876,56. 11,70. 385, 69.
ἀστρατηγήτως, ſine imperio, ſine duce. 67,5.
ἀστυκὸς, pro vulg. ἀστικὸς, 44,14. 46,47. 153,78. &c.
ἀσχέτως ἔχειν τοῦ δρόμου, 698,36.
ἀσχαλλεῖσθαι ἐς τὶ, I. 612,98. 847,62 &c. ſed mend. vulgo ὑπέρ τι, II. 8,26,13, pro quo περὶ poſui.
ἀταλαίπωρος, 528,64.
ἀταλαιπώρως, 523,78. n.
ἀταραξία, 651,36.
ἄτιμοι, ignominia notati milites, I. 687,68 & 74.
ἀτιμόω, II. 418,13. 433,56. 455, 36.
ἄτριψ, (i. q. ἀτριβὴς,) I. 175,77. n.
an αὖθις leg. pro αὐτὸς ? 382,5.
αὐτόθεν, 132,22. n.
τὰ αὐτόμολα, 595,8. n.
αὐτόφωρες. II. 413,39. n. I. 287,89.
αὐτὸν, αὐτοῦ &c. reciproce, pro ἑαυτὸν, ἑαυτοῦ &c. 47,36. n. 63, 83. n. 533,62. n.
ἀφαιροῦμαι. ὁ λιμὸς ἡμᾶς ἀφείλετο μὴ καλῶς φρονῆσαι, 365,42.
ἀφειδὴς ὁ θρίαμβος. 389,26. n.
ἄφεσις, locus unde naves excurrunt, 780,51. ἀφίεμαι (ſc. τὴν ναῦν) ἐς τὸ πέλαγος, 756,39.
ἀφίστημι. τὰ πορρωτέρω τοῖς δεινοῖς ἀφεστηκότα, II. 360,65. n.
ἀφορᾷν ἐς τι, I. 221,41. 485,7. 494,57.

μὴν λαβὼν *cum dupl. genit.* I. 327, 14. n.
λαιίος εἰρήνη, ſecura pax, 881, 4.
ρακώτως, 493, 72.
μαι ἤχθετο *ponendum videtur ro mend.* ἐσθεὶς, 863, 30. *Sic* ἐθετο-ἐρχόμενος, I. 300, 9. &c.
νώδης, 585, 34.
ῖος, *gen. comm.* 762, 48. τὸ χρῆον, calamitas, triſtis rem ſtatus, 825, 3.
ισῆία τῶν ποδῶν, I. 28, 88.
ναῖειν, 87, 29. ἀφανίζει, II. 30, 41. 368, 85.
ην, pedibus, (*opp.* ἐπ' ἀπή ς) I. 74, 46.
μαλλος, 797, 24.
ς λογισμὸς, II. 449, 30. n. *Βα*ῖα τινὴ, *ſæpe. Sed mire,* ἐπειδὴ ς βαθεῖα, I. 776, 70.
βρώδης, 560, 98.
κριστὴ, 713, 19.
εργὴς, II. 115, 35. n.
:, moleſtus, I. 69, 82. βαρὺς ίλος, II. 611, 74. βαρυτάτη δύ μις, 528, 61. παρασκευὴ, 626, ι. ἐν βαρυτάτῃ χάριτι, 359, 46. :ρεῖα ἔπειξις *voluit Reiſk. pro* :θεῖα, I. 776, 70.
ῡμφορώτατος, 535, 62.
ης ὁ ἐπὶ Βάρκα, 109, 40. τὸ ῆθος ἐκπλαγὲν αὐτοῦ τῆς βαρύ τος μετανοεῖ. II. 734, 46. n.
ικὸς, *ſubſt.* aulicus. I. 59, 24. *n leg.* βασιλίσκος, regulus, II. 7, 48 ? & 643, 5 ? *Adject.* ν ἄνδρα καὶ βασιλικὸν, I. 628,). τυραννικὸς ἐκ βασιλικοῦ γε λενος, II. 332, 89. &c.
χείλεια, *an metonym. pro* οἱ ιλεῖς, I. 608, 27 ? n. & 817, 65 ?

βασιλίζεσθαι, 808, 13. II. 417, 1.
βάσις. αἱ βάσεις, pedes, 860, 83.
βαστάζω. ἐβάσταζε τὴν ἀργίαν, ſuſtulit ferias. 79, 9. n.
βέβαιος, *gen. comm.* I. 556, 38. n. 129, 78. 350, 81. 385, 53. 426, 21. II. 366, 53. 741, 81. *Sed* & *in fœm.* βεβαία (*niſi hoc a librariis*) I. 405, 90. II. 211, 18.
ὁ βεβαιωτὴς, I. 417, 75.
βίλει, *an leg. pro* τέλει, 633, 48. n ?
βιβλίον, epiſtola, 149, 23. *coll.* I. 29. tabellæ, ſcriptum, II. 335, 44. catalogus, tabula, 772, 98.
βίβλος *vel* βύβλος ἀπαιτεῖται ἐκ ἱερῶν, I. 811, 57.
βλάπτω. θεοῦ βλάπτοντος, II. 161, 13. 268, 76. &c. *cum dupl. accuſ.* privare aliquem re, I. 263, 85. II. 358, 27. n.
βοηδρομέω, diſcurro clamans, 340, 28. I. 281, 79.
βουλαῖα θεά, 419, 4. βουλ. ἑστία, 674, 37.
βουλευτήριον. μετὰ τὸ βουλ. dimiſſo ſenatu, 527, 38.
βουλεύω, cogito, 652, 72.
βραδύνει ὁ πόλεμος, & *ſimil.* longius durat. II. 239, 91. 97, 25. 389, 50. βραδύνει ἐν τῇ πορείᾳ, 239, 86. 301, 65. &c.
βρέτας, I. 298, 65 & 72.
βρίθω, abundo, II. 293, 16.
βύζην, I. 479, 1.
βυκανητὴς, βυκινιστὴς, 279, 56. n.

Γαμέω. γαμεῖσθαι, *de fœm. cum dat.* (*vulgo accuſ.*) II. 175, 22.
γαστὴρ. τὰς γαστέρας κατασχόντων, I. 166, 10. II. 507, 4. αὐτοὶ γαστέρα ἐκφυγόντες, I. 196, 16.
γαῦρος, 50, 36. γαυρούμενος, II. 844, 11.

γενέθλιος, I. 518,6.n.
γενέθλιος ἡμέρα, II. 344,6. 678,86.
γενέσιος ἡμέρα, 444,53.n.
γεννικὸς, *i. q.* γενναῖος, I. 606,84.
γένος. πάντες οἱ δόξης ἢ γένους ἀντιποιούμενοι, qui illuſtrare genus ſuum cupiunt? II. 142,92.
γεωμόρος, colonus, 810,48.
γίγνομαι & γίνομαι, I. 26,72.n. νῦν πλῆθος, τὸ μὲν ἕτοιμον, τὸ δὲ γεγνόμενον ἔτι, 662,37. *Sic* 860, 71. II. 231,53. 245,3.
γιγνώσκω & γινώσκω, *cum compoſ.* I. 26,72.n.
γλίσχρως, parce, ægre, 749,17.
γνώμη. ὁ νοῦς τὴν γνώμην ἐς αὐτὸν ἔφερε, II. 140,53. γνώμην ποιεῖσθαι, conſilium capere, conſtituere, 882,66. 757,44. 787, 55. γνώμην ἐσφέρειν, ſententiam dicere. 180,12. γνώμην ἐσφέρειν ἐς τὸν δῆμον, referre ad populum, 139,48. συνεχῆ γνώμην (*an* συνεχεῖ γνώμῃ, *cum MS. Bav.*) λέγειν, Καρχηδόνα μὴ εἶναι, I. 393,93. εἰπὼν τὰ (*ex conject. pro vulg.* εἰπόντα) τῆς γνώμης, 434,48. n.
γνωρίζω, commendo, 517,85.
γόνυ. τὰ Καρχηδονίων ἐς γόνυ καταβαλὼν, 330,54. βαλὼν, 434,50. ἔρριψε, II. 421,59. κλίνας, 435,2.
γυμνασία *an leg. pro* χειμασία, 812,83?
γύναιον, I. 273,50.n. & *ſæpe aliàs.* γυναικός τι παθοῦσα, II. 737,10.

Δαιμόνιον, 1) deus, I. 132,16.n. 625,2. *coll. l.* 11. II. 655,5. *coll.* 656,24. 2) fortuna, I. 366,66.n. 534,44. 576,86.n.
δαίμων, fortuna. φθονερὸς, invida. 535,60.n. ἀγαθὸς, II. 826, 13. μεταβαλλῶν δαίμονα, I. 493, 46. n.
δακρύω. δεδακρυμέναι, 406,99.
δαλὸν ἐξάψας, II. 354,64.
δαπανήμασι, I. 513,70.n.
δᾷδα συγκεκομμ. 482,59.n.
δεῖ, *per ellipſ. intell.* 205,76. τὸ δέον στρατόπεδον ὄχλος ἀνθρώπων. 399,87? n.
δεῖγμα, documentum, ſpecimen, II. 477,10. 560,97. 563,93. 766,95. *An* I. 628,68? n.
δείδω. ἔδεισαν περὶ τῷ νέῳ Καισ. *leg. videtur* ἐπὶ, timuerunt ab illo, II. 421,67.n. *Viciſſim* pro ἐπὶ *legend.* περὶ, 752,55.n. *Alia conſtr.* δεδιότας Ἀντώνιον ἐπὶ τυραννίδι, 452,82. δείσας μὴ οὐ (*vulgo* εἰ μὴ) *vereor ut*, 21,29. δείσας, *vel* δέει, *per ellipſ. intell.* 463,77.n.
δεκάζω, muneribus corrumpo, 198,5. I. 658,73.
δεκασμὸς, II. 204,6. 206,29.
δεκατεύω, in x partes diſtribuo, 69,47.
δέλτος, I. 596,28. II. 29,60.n.
δεξαμενὴ ὕδατος, I. 166,5.
δεξιά. ἐν δεξιᾷ & ἐπὶ δεξιὰ, I. 1,8.n. 561,27. n. &c.
δεσπόσυνος, II. 588,74.
δημαγωγέω, 1) populum duco, ſeduco, 615,48. 763,46. 2) τοῦτο αὐτὸν ἐδημαγώγει, hoc ei favorem multitudinis conciliavit, I. 495,67. II. 781,45.
δημιουργὸς, auctor (fœderis,) I. 417,75.
δημοκοπέω. δημοκοπῶν ἐς Μακεδόνας, 557,51. Ἀντωνίου τὸ πλῆθος ἐς ἡμῖν δημοκοπήσαντος. II. 651,4?.
δημοκόπημα, 35,58.
δημοκοπία, I. 249,56. δημοκοπίας

πωρόμενος, *an*, ſtudio captanli favorem populi ductus, 40, 14. τὰ ἐν Ῥώμῃ ὁ Κικ. ἦγεν ὑπὸ ημοκοπίας, II. 486,63.
οκόπος, I. 250,75.
μόσιος, ſcriba publicus. II. 11,98. ἐκ τοῦ δημοσίου, 423, 38. n.
ότης, I. 41,48. n.
διὰ χιτωνίσκου μόνου, 400,99, ι. δι' ὧν, *pro* μεθ' ὧν, *vel* σὺν οἷς, I. 242,45. διά γε (*ſic poſui pro* διά τε) τὸ μέγεθος &c. 116, 14, *pro ratione magnitudinis*.
ιὰ μίσους εἶναι τινὶ, I. 339, 3. 546,57. ὡς οὐ δι' ἔχθρας ἰόντα πρὸς αὐτὸν ἰόντα? II. 505, 75. n. δι' ὑπονοίας εἶναι, 401,35.
άλλω, 1) μὴ ἀγαθὴν δόξαν ὑμῶν αὐτῶν ἐν ὑμῖν πρώτοις διαβάλητε. . 420,22. n. 2) trajicio. 556, 14. 558,78.
ολὸς, *de accent. vid.* n. *ad* II. 155,64.
ολή. μὴ σὺ τήνδε τὴν διαβολὴν αὐτοῖς διβάλλῃς, 769,44. τῶν ἐς Μενόδωρον παρὰ Πομπηΐου (*an* πρὸς Πομπήϊον vel παρὰ Πομπηΐῳ) διαβολῶν, 815,31. *cf. p.* 314 *extr.* &c *ſq.*
ορεύοντος νόμου τινὸς, 75,38.
γραμμα, 349,84. 571,83. 800, 74.
δέχομαι, τὴν ἀρχὴν, I. 22,17. αὐτὸν, 168,51. 223,74.
διδράσκω. αὐτὸν διδρακων ἐς Ῥώμην, II. 80,30.
δίδωμι, *ſq.* ὅτι, rumorem ſpargo. I. 200,95.
δοχή. ὅπλα ἐς διαδοχὴν, 13,93. 1. *cf.* II. 81,52.
ζώννυσθαι τὰ σκάφη, 832,1 fin.
διαζωσάμενος, ὥσπερ εἰώθασι &c. gabino cinctu, I. 361, 84. n. 495,70. 704,61. τὰ ἱμάτια διαζωσαμ. II. 23,66. n.
διάθεσις καὶ ἀντίληψις, venditio & emtio. I. 427,29. διάθεσις τῶν φορτίων, 479,4. n.
διαθρόω, 451,29.
διαιρέω. διελεῖν *poſui pro* διελθεῖν, 225,1. n. τὰ οἰκοδομήματα διαιρεῖν ἐς ὀλίγον, paulatim, per partes, deſtruere. 488,56. τὸ ἄστυ δὲ διῄρητο ἐς αὐτούς. II. 153,79.
δίαιτα. ἐπὶ τῆς διαίτης, 128,48. *Sic forte* &c 162,27. *ubi vulgo* ἀπὸ. ἐπὶ διαίτῃ, I. 705,80. II. 313,61. 315,91. δίαιταν εἶχεν, verſabatur, I. 638,27.
διαιτάω, αὐτοῖς, II. 568,53. 834,50. τὰ ἐς ἀλλήλους, I. 748,4. τὸν πόλεμον, 25,63. διαλύσεις, 323,33.
διακινέω, II. 488,92.
διακλειόμενοι, excluſi, 199, 10.
διακληρόω, τὸ δέκατον θανεῖν, *de decimatione militum*, 239,1. *cf.* n. *ad* I. 98. *p. ead.*
διακονήσασθαι (τινὶ) τὸ ἔργον, I. 70,6.
διακόπτω perrumpo, 516,72. 587, 73. &c.
διακοσμηθέντες τ' ἄλλα, 141,92.
διακριθῆναι (*i. q.* διαιρεῖσθαι, διακρίζεσθαι) ἐπὶ ἀλλήλοις ἔς τε Λεύκουλλον καὶ Τιγράνην, diſſidio inter ſe facto, alios Lucullum, alios Mithridatem ſequi, 767, 33. στρατιὰ διεκρίθη, copiæ explicatæ ſunt, II. 645,35. οὐδὲν διακεκριμένον ἦν, omnia turbata, 773,22. διεκρίθησαν, diſceſſerunt e pugna, 124,95. 610,57. &c *ſæpe alias.*
διακρούομαι τὰς δίκας, evado, eludo judicium, I. 105,74.
διαλαγχάνω. διαλαχεῖν ἐν ἄλλαις, *an*

Digitized by Google

ἐν ἀλλήλοις? *an* σὺν ἄλλοις? II. 727,55.

διαλαμβάνω, intercipio, occupo, viam. 688,48. 177,55. includo, intercludo. I. 437,93. 676,74. 860,67.

διαλείπω. *abſol.* οὐ διέλιπεν ἔτι καὶ τόδε τὸ μῦσος, II. 100,77. & *cum gen.* οὐ διέλιπεν ἀεί τινος ὁμοίου γινομένου, (*niſi ſit genit. abſol. poſitus, ut diſtingui debeat oratio poſt* διέλιπεν,) 25,8.

διαλύω τὴν δίκην, deſiſto ab accuſatione, 207,44. διέλυσεν αὐτοὺς, deſtitit ab hoſtibus, 492,62. διαλύων αὐτοὺς, conciliare ſtudens eos, 76,48. διαλύσασθαι, *i.q.* διαλύειν πόλεμον, I. 97,84.n. διαλυόμενος τὴν ὑποψίαν, II. 111,68. τριήρης διελύθη, naufragium fecit, 841,57. I. 714,41.

διαμάομαι, 350,93.

διαμασάομαι, II. 681,39.

διαμέλλω. I. 434,41.

διαμένω, *ſc.* ἐν πίστει, 140,61.n. *vel* ἐπὶ εἰρήνης, *ut* 150,43.

διαμερίζω. διεμερίζοντο ἐς ἑκατέρους, II. 15,37. 2,19.n. *Sic* διακρίνεσθαι, & διαιρεῖσθαι.

διαπαίζω, *cum acc.* I. 853,59.

διάπειρα. 87,35. 544,31. *coll.* 543,23.

διαπλέω, , 1) trajicio, 2) ultro citroque navigo, II. 658,55. I. 342,46.

διαπολίτης, 109,35.n.

διαπονέω, laboribus adſuefacio, 602,27.

διαπρεσβεύεσθαι, 90,66. 116,49. II. 55,13.

διαπρέσβευσις, I. 538,36.n. II. 98,38.n.

διάστημα. ἐκ μακροῦ διαστήματος αὐτῶν, *mſ. Vat.* ἀπ' αὐτῶν, I. 483,67.n.

διαστρατηγεῖν τὰ ἐν Καρ. 311,16.

διατείχισμα, 479,11.n. 491,2.53, 34. II. 675,32.

διατίθημι. πόλιν οὐδεμίαν τοιαύτην διεθέμεθα, ita tractavimus, 653,80. οὐδὲν διαθεὶς, nihil ſuper eo decernens? I. 670,80.n. διαθέμενος τοὺς ἐνοχλοῦντας, tractans, tranſigens cum debitoribus, II. 184,65. τὴν αἰγίαλον διατιθέμενος, I. 721,56. τὸ σφέτερον εὖ διατίθεσθαι, 647,88. *adde* 366,67. 346,29. 374,76. διαθέσθαι πόλεμον, componere bellum, 662,45. 840,56. 405,80. διατίθενται τὰ Ἰνδικὰ ἐν τῇ Ρωμαίων, vendunt merces Indicas in ditione Rom. II. 724,98.n. *cf.* διάθεσις.

διαφαίνω. θαυμαστοὶ ὅσοι διεφάνησαν, 507,10.n?

διαφανής. πλούτῳ Ρωμαίων διαφανής, 168,39.

διαφέρω, πόλεμον, adminiſtro bellum, I. 118,79. 558,66. *Sic* II. 157,49. &c. ἔχθραν, I. 110,51. μήνιμά τι διέφερον Ρωμαίοις, III. 14,10. διαφέρεσθαί τινι, diſſentire, diſſidere, I. 97,72. 395,17. II. 649,9. 484,22. *Pro* διαφέροντες I. 87,27 *cum Urſino* διαφεύγοντες *poſiti.* ὧν ἐς πολὺ τῆς Βιθυνίας παρὰ τὴν Βεβρυκίαν διαφερούσης, 643,13. διαφέρειν γράμματα, ἀγορὰν, στρατιὰν, 80,31. 563,67. 576,83. II. 641,76. &c. φήμη διήνεγκεν αὐτὸν τεθνάναι, 726,42. *Imperſon.* ὧν καὶ μάλιστα τῇ βουλῇ διέφερεν, qui maxime cordi erant ſenatui, 394,25.

Digitized by Google

διαφεύγω *ſq. accuſ.* I. 124,84. 137, 11? n.
διδάσκω, moneo. 503,33. 530,84. 148,4. II. 692,29. διδαχθέντες, præmoniti. I. 650,31.
διεκπαίω, 398,72. n. II. 756,26.
διεκπλέω, *abſol.* 622,61. *cum acc.* 680,23. 865,70. *Hinc corrigend. locus* 819,94.
διεμμένω, *an* I. 140,61? n.
διέχω, (*ut* διαφέρω) excello, 493, 40.
διήγημα, *forte in* δεῖγμα *mutand.* 628,68. n.
διηνεκής, 697,38. II. 325,75. 882, 54. δικτάτωρ διηνεκής *leg. pro vulg.* διὰ νίκης, I. 499,39. n.
διϊκνέομαι, 641,78.
διΐστημι, 641,78. ἡ νίκη διέστη, I. 738,43.
δικαιολογοῦμαι, cauſam meam defendo, 430,80. *Sic fere* δικαιώματα προφέρειν, 416,55.
δίκαιοί ἐστε συνεργεῖν μοι, 629,84. τίνι δικαίῳ, quo jure, 540,69.
πρὸ δικαστηρίου, II. 193,15, *i. q.* ἄνευ κρίσεως, 182,33. συνῆλθε τὸ δικαστήριον. I. 597,40.
δικτάτωρ, διηνεκής? 499,39. n. ἐς ἀεὶ, II. 4,58. ἐς τὸ διηνεκές, 6,89.
διορθόω, admoneo, I. 142,6. διορθοῦσθαι, *paſſ.* corrigere, II. 207, 46. 205,14.
διοσημία, διοσημεία. I. 623,79. II. 402,52 & 56.
διπλασίων, I. 237,52. II. 676,62.
διπλότερος, I. 13,97. n.
διφθέρα, II. 584,96.
διχόνοια, incertitudo, 754,99.
διχοστασία, I. 226,24.
διώνυμος, 153,87. n. 222,62. n. 541,80. II. 601,97. 679,9.
διῶρυξ, *gen.* υχος, *al.* υγος, I. 775,61
δοκέω, II. 590,16. n. I. 382,6. n. *cf.* δόξα.
δοκιμάζω, 348,63. n. 93,45. n.
δολοφονέω, I. 639,41. δολοφόνησις v. 639,50.
δονεῖσθαι πολέμοις, II. 599,61.
δόξα τινὸς, *pro* περί τινος, 863,29. δόξα ἄμαχος, (*i. q.* τῆς ἀμαχίας) I. 591,44. *Sic* δ. εὐσεβὴς, II. 593,59. & I. 420,16. (*pro* τῆς εὐσεβείας.) οὐδ' ἀμετρίας μοι δοκῶ δόξαν οἴσεσθαι τὴν πόλιν ἐπὶ Καρχηδονίοις, 382, 6. n. (*delenda forſ. verba* τὴν πόλιν.) δόξαν παρέχειν, ἐμποιεῖν, ἐμφαίνειν, *ſq. genit.* 186,49. 588,87. 554, 1. 667,26. 189,96.
δοξάζω. τὸ τοῦ Καισ. κλέος ἐς ἄμαχον εὐτυχίαν ἐδοξάζετο, II. 309,92
δοξοκοπία, I. 240,89. n. 249,57. II. 235,20.
δοριάλωτος, δορίκτητος, & δορίληπτος, I. 54,40. n. II. 27,28. 535, 60. &c.
δόρυ. τὰς γεφύρας μακροῖς δόρασιν ὑπεκέντουν, I. 856,4.
δραχμὴ, II. 660,88. n. *Intell.* I. 819,1. II. 445,35.
δριμὺ, 37,92. *An addend.* I. 228, 50? n.
δριμύτης, II. 37,94. 99,52.
δρόμος, ſtadium, circus. I. 785,32.
δρυμὸς *vel* δρυμὸν, II. 157,49.
δύης καὶ ῥύπου ἔμπλεως, 585,20.
δύναμαι. δύναται δ' εἶναι Τιγρανόπολις, (Tigranocerta) idem valet quod Tigranopolis, I. 741, 91. *Sic* II. 137,11. n. *ubi non recedere debui a verſ. Gelen. Adde* I. 53,38. οὐ δυνηθεὶς, II. 757,32 *ſq.* n. δυνηθεὶς τριήρεσι κατὰ σκαφῶν μικρῶν, prævalens, 296,67. n. οἱ δυνάμενοι, *an i. q.*

Digitized by Google

οἱ δυνατοί? an οἱ δυνάμενοι διαφεύγειν?) 639,42.

δύναμις, 622,55.n. I. 125,98.

δυνατός. ὡς μετὰ τοῦ δυνατοῦ φιλάνθρωπον, 495,68. n. οὐ δυνατὸς φράσαι, ineffabilis, II. 151,51. ἐκ τῶν δυνατῶν, I. 771,98. n. II. 285,75. 832. 11. τὸ δυνατὸν τῆσδε τῆς φωνῆς, vis & proprietas hujus ſermonis, 771,88.

δυώδεκα, I. 473, 4. 698,66.

δυσαρχία, diſciplinæ contemtus, II. 734,64. 736, 86.

δυσεπίδρευτος, *vulg.* δυσέδρευτος, I. 210, 60.

δυσεργὴς, (*i. q.* δυσχερὴς,) 186, 60. 592,59. 783,95. II. 727,51.

δυσεργία, ſegnities, I. 562,48.

δύσεργος, 1) ſegnis, 558,70. 2) *i. q.* δυσεργὴς, 176,86.

δύσερις Ρωμαίοις καὶ φιλοπόλεμος, 541,78.

δύσμαχος, 222,54.

δυσοδμία, δυσοσμία, II. 583,81.

δυσχεραίνω, *active*, difficilem reddo, I. 854,71.

δυσώδης, 221,48.

Ἐάω. οὐκ εἶα, I. 34,74. n. 551,50. II. 351, 25. *Eodem referri poteſt*, 28,93.

ἐγγίγνεται, accidit, contingit, naſcitur, 191,42. 597,58. II. 450, 51. & 404,87 εὔνοια παρὰ τοῦ στρατοῦ τις ἐνεγίγνετο αὐτῷ, *ubi forte non opus erat, ex MS. Aug. reponere ſimpl.* ἐγίγνετο.

ἐγγυάω, I. 315,87 & 89. n.

ἐγγύς. ἐγγὺς τοῦ κακοῦ γεγνομένου. II. 21,28. *Sic recte vulgo* 281,99. n. ἐξ ἐγγίων, 671,71, *in* ἐξ ἐγγίονος *mutavi.*

ἐγείρας πολλὴν στρατιὰν, *vulgo* I. 225, 15, pro quo ἀγείρας *poſui. cf.* ἀγείρω. ἐγρόμενος, 810,46.

ἐγκαλύπτομαι, *abſol.* 810,48. *cum partic.* νεμεσῶν ἐνεκαλύπτετο, indignationem diſſimulavit, II. 270,13. n. *cum acc. perſ. & genit. rei*, celare rem ab aliquo, 24,91.

ἐγκελεύομαι τινὶ, I. 68,66.

ἐγκλάομαι, 48,97. *cf.* ἐκκλ.

ἐγκλίνω 1) declino, eludo? 575, 62. 2) cedo, pedem refero, 687,63. 3) ad cedendum cogo, 236,23.

τὸ ἐγκρατὲς, firmitas, II. 728,47.

ἔγκλημα, I. 707, 7. n.

ἐγκύρω. ἐγκύρσας τείχεσιν, 274,88.

ἐγχείρησις, II. 37,5. 327,14.

ἐγχέω, τὴν τάφρον, I. 438,12. II. 759,78. τὰ φρέατα, I. 388,28.

ἐγχειρητήρια ὄργανα, 759, 74.

ἐγχρίμπτω, *active*, 819,97. *neutr.* 307, 54.

ἐγχωννύω, 278,49.

ἐγχωρεῖ, fieri poteſt, I. 122. 48.

ἔδαφος, & *pl.* τὰ ἐδάφη, ſolum, ager. II. 534,58. ſq.

τὰ ἐδεστὰ, cibaria, I. 219,12.

τὸ ἕδος τῆς Ἀθηνᾶς, 717,90.

ἕδρα ἀσφαλὴς, ſolidum fundamentum, II. 551,39.

ἐθελοκάκως, I. 37,7.

ἐθελοκινδύνως, 475,37.

ἐθελονταὶ, volon. 204,54. 313,42.

εἰθισμαι, *neutr.* ſolitus, 283,19.

εἴκω. ἐώρα, ὡς, εἴ τι μένοι, κακωθήσεται, (*ſc.* μένοι) &c. 351,99.

εἴ τινες, *pro* οἵ τινες, 537, 20. *cf.* 832,28. II. 534,44.

εἴδω. τοὺς εἰσομένους, qui cognituri eſſent, I. 451, 24. 838, 19. εἴσεσθαι *legend. puto pro vulg.* αἰσθέσθαι, 722,65.

ζω. μάντις ἄμεπτος &c. II. 390,
5. εἰκάζοντι φαίνοι, 525, 10.
καζομένου ἐς ποικίλα τοῦ συμ.
ἐζηκότος, 190,61.
ικότα, *adv.* 400,24. 409,67.
ιμαι. εἰλούμενοι (rectius εἰλού-
μενοι) περὶ σκηνάς, in arctum
compulſi, *an* oberrantes? I.
81, 86. εἰλοῦντο περὶ τὰς πύ-
λας, glomerabantur circa por-
tam, 703, 42. εἰλούμενος περὶ
τὸ ἱερὸν, oberrans, II. 25,99.
,29. ὁ τοῦ βυθοῦ σπασμὸς ἐπὶ
πάντα εἰλούμενος, in omnem par-
tem ſe volvens, 830,84.
. εἶναι, *i. q.* ὀνομάζεσθαι, II.
121,15. n. *Infinit.* εἶναι *abun-
dans*, ibid. *cf. Porti Lex. Jon.*
ἔστιν ᾧ, I. 840,49. n. 736,2.
336,8. II. 6,84. 96,11. ἔστιν
ὡς, I. 264,97. ſq. εἰσὶ δ' οἳ?
187,68. n. ἐμοὶ ἔστιν καθαιρεῖν,
163,19 ſq. ἐν Ἀντιοχ. ὁ Μέγας,
593,67.
. εἶναι ἐς ἀλλήλους, (*i. q.* ἐπ'
ἀλλήλ. & ἐκ χώρας ἐπ' ἀλλήλ. 644,
12. &c.) 665,88. 826,20. δι'
ἔχθρας εἶναι, *vid.* διά.
κα. II. 25, 6.
) εἰρηναῖα, I. 309,88. *i.q.* εἰρήνη.
ροδίκης, fecialis, 51,96. *An
eoſdem dicit*, αὐτοκράτορας περὶ
εἰρήνης πρέσβεις? 32,19.
νεία *ſcripſi pro vulg.* εἰρωνία,
II. 419,37.
νεύεσθαι περί τινος, 615,42.
, & ἐς. *Pro* εἰς *plerumque* ἐς.
I. 1,5.n. II. 122,58.n. 349,99.
n. ἐς ὃ, donec, I. 121,18. 125,
11. λοιδορεῖν τινα ἐς ἀπιστίαν,
163,72. ὑμνεῖν τινα ἐς τὸ γένος
καὶ ἀνδρείαν, 85,3. ἐνιστάμεναι ἐς
τὴν ἀσχολίαν Ῥωμαίων, occaſio-
ne occupationum, propter oc-
cupationes, 147,88.n. οὐδέν τι
προμαθὼν ἐς τὸν ἀδελφὸν, quoad,
quod adtinet, 119,2. ἐς πάν-
τα βέβαιος, (*i. q.* κατὰ πάντα)
326,45. κακοπραγία ἐς ἅπαντα,
348,47. μετριοπάθεια ἐς πάντα,
368,85. *ſic forte* 530,75 & 80.
ἐς τὸ ἄστυ, ad urbem, *non* in
urbem, 648, 13. 139,49, &
ſæpe aliàs. ἐς *an pro* ἐν? ἐς τὸ
βέλτιστον εἶναι, II. 170,82 ſq.n.
εἰσποιέομαι, 524,6. 843,90.
Alia verba compoſ. quære in ἐς.
ἐκ, per, ab, opera vel juſſu ali-
cujus, I. 614,18. II. 40,46.
87,43. *temp.* ἐκ μέσου θέρους
ἐχείμαζεν, 178,20. 181,66. καὶ
οὐ πολὺς χρόνος, ἐξ οὗ, *an nota-
re poteſt,, nec multum tempo-
ris proceſſit, quum" i. e.* ac
non multo poſt, I. 17,56? n.
loci. ὅσα ἐκ Μήδων ἐπὶ Ἑλλησπ.
inde a Media, 615,43. ἐκ *per
ellipſ. intell.* Καρχηδόνιοι τῷ Μασ-
σανάσσου πταίσματι συμπεσόν-
τες, *intell.* τῷ ἐκ Μασσαν. πταισμ.
400. 11. ἡ τῶν πολεμίων ὕλη, *in-
tell.* ἐκ τῶν πολ. II. 168,48. n.
ἐκ βραχέως οὗ, 468,14. n.
ἑκάς. ὄντες ἑκὰς τοῖς Σαλασσεῦσι,
mendoſe, I. 852,50.
ἕκαστος, *ſinguli per ſe*, (*opp.*
ὁμοῦ πάντες) 429,65. 432,10.
παρὰ γὰρ λόγον ἕκαστον χωρεῖν,
prætuli ἑκάστῳ, 576,87.
ἑκαστότε, idemtidem, ſubinde, II.
3,31. 59,69.
ἑκάτερος, uterque, I. 575,69. 757,
61. 792,33. &c. *Sic* ἑκάτεροι,
utrique. *Sed* 792,43. *pro* καθ'
ἑκάτερα *legendum videtur* κατὰ
θάτερα. *Et* II. 356, 95. *pro*

δ' ἑκατέρων *ex conj. poſui* δ' ἑτέρων. *Viciſſim* I. 746, 76. *pro vulg.* ἑτέρους, *ex MS. Aug. reſtitui* ἑκατέρους.

ἑκατέρωθεν, *ſq. gen.* 583,2 & 6. II. 451,67.

ἐκβαίνω, *i. q.* λήγω, I. 568,43. *coll.* 572,13.

ἐκβιασθέντες, *active*, poſtquam vicerunt, 510,82.

ἐκβολή, digreſſio orationis, 682, 78. n. ἐκβολὴ τοῦ Πόντου, 803, 28. (*i. q.* στόμα 805, 64.) αἱ ἐκβολαὶ τῆς μάχης, *viarum exitus, unde ex pugna dilabi poſſunt fugientes.* II. 698, 30.

ἐκδιαπρίζω, 556,29.

Θεοὶ ἔκδικοι σπονδῶν, 292,9.

ἐκθειάζω τινὰ, 375,15.

ἐκθεόω τὸν βωμὸν, 396,46.

ἐκθύμως, I. 10,49. 255,47. 775, 63. ἐκθυμοτάτη τειχομαχία, II. 761,11.

ἐκκολυμβῆσαι, 620,32. 621,39.

ἐκλάμπω, ſplendorem edo, 12, 89. 494,49.n. 619,13.

ἐκλέγειν χρημ. exigere pecunias, II. 713,19. 714,29. 717,85.

ἐκλιμνάζει ὁ ποταμὸς τὸ πεδίον, 699, 36.

ἐκλογίζομαι, excuſo, τὴν ἀνάγκην, 728,68. ὑπὲρ τούτων, 814,15. περὶ, I. 800,75.n. *Cum gen. per ellipſ. præpoſ.* ἐξελογεῖτο τῆς ἀνάγκης, II. 511,75. *Et ſeq. acc. cum infin.* ἐξελογεῖτο αὐτοῖς, τὴν βουλὴν &c. 461,43. *Sed* p. 801. 91. *præter neceſſitatem* ἐκλογήσασθαι *poſui pro vulg.* ἐκλογίσασθαι, *quod tenere debueram. cf.* n. *ad* p. 37,1.

ἐκλογίζομαι, 1) reputo, 162,34. 2) *i.q.* ἐκλογέομαι, 37,1.n. 455, 27.n. 801,91.n.

ἐκλύω. τὰ σώματα τῶν Κελτῶν ἐξελύοντο ταχέως, I. 82, 57.n.

ἐκμαίνομαι, 70,4.

ἐκμειλίσσομαι, II. 138,23.

ἐκπίπτω *ſq.* ἐς, (*i.q.* λήγω) 50,17. *coll.* 49,12.

ἐκπλήσσω. ὡς ἐπὶ τῷδε πάντας ἐκπλῆξαι, 597,44. ἐφ' ὅτῳ τοὺς Ῥωμ. ἐξέπληξε, 819,5 ſq. τὸ πλῆθος ἐκπλαγὲν, milites territi, 734, 56.n.

ἐκπολεμόω, I. 97,71. II. 479,34. 518,97.

ἐκπονεῖν, τὸ λεῖψανον τῆς νίκης, 259, 11. 712,1. τὴν γῆν, II. 10,55.

ἐκστρατεύω, I. 31,14.

ἐκτάσσω. ἐξέταξε, *pro mend.* ἐξέταστε, 243,50.n.

ἐκτελέω. ἐξετετέλεστο τὸ ἔργον, 624, 90.n. 473,97. 498,24. ἐκτελεσθέντος δὲ --, 516,80. 712,91.

ἐκτέμνειν, τὰς χεῖρας, 218,85. τὴν κεφαλὴν, 716,65. II. 131,12. & 100,74, *ubi vulgo* ἀποτεμών.

ἐκτενῶς, 131,9.

ἐκτρεπόμενος, 91,12.

ἐκτρίβω. τὸ πνεῦμα κατασχόντα ἐκτρίβειν, animam cohibendo exterere, 311,27. λιμὸς αὐτοὺς ἐξέτριβε, I. 399,81.

ἐκτρυχόω. τῆς Ἰταλ. πολέμοις ἐκτετρυχωμένης, *ex MS. Bav. pro vulg.* ἐκτεθριμμένης, 341,29.

ἐκτρύχω τινὰ, 244,63. 250,59 & 72. II. 11,74. 135,79. 266,52. τὰ Καίσαρος, 274,90.

ἐκφαίνω, πόλεμον, I. 742,7.n. γνώμην, 403,55.

ἐκφέρειν, aperire, patefacere rem, 160,15. II. 29,70. 177,5. 289,53. ἐκφέρειν πόλεμον τινὶ,

aperte inferre bellum, I. 108, 22. τὸ πάλαι μῖσος, 403,50. 719,28. νίκην ἀρίστην ἐξενεγκάμενος, 260,38.
ἐκφυῶς ὀχυρωτάτη πόλις, *an i. q.* ἐκ φύσεως, naturâ? *an i. q.* ὑπερφυῶς, mirum in mod.? 863,15.
λάαις περίφυτον ὄρος, 178,16.
λαύνω. τὸν στρατὸν ἐς ἐπήκοον ἐλάσας, 131,14.n.
λέγχω σὲ τοῦτο, 411,79. 525,2. II. 748,95.
λειπὸς τοῦ πάθους, *intell.* ἕνεκα, I. 37,2. 409,54.
λέπολις, 749,32.
λευθεριότης, II. 567,11.
λεύθερος, *an i. q.* ἀπελεύθερος? I. 673,19. ἐλεύθερον ἀπέφηνε ἐξ ἀπελευθέρου. II. 817,62.
λεφαντάρχης, I. 585,33.
λεφαντιστής, 358,42.n
λιννύω *vel* ἐλιννύω, 762,21.
λλαμπρύνομαι, 9,40.
λληνίζω, 57,96.
λπίζω, *ſq. aor.* I. *pro fut. vid.* n. *ad* 381,95. & *ad* 245,88. ἐλπίσας, ſpem faciens, *mutandum in* ἐπελπίσας, 148,8.n. ἐλπίζομαι, *paſſive*, a me exſpectatur, 467,99.n. 592,50.n.
μβάλλω, irruo, *cum dat.* 575,61. II. 618,18. *cum præp.* ἐς, I. 635,76 & 85. 741,83. &c. δόξαν ἅπασιν ἐμβαλὼν, I. 311,23. τὴν αἰτίαν ἐδεδοίκει τοῦ πολέμου πρῶτος ἐμβαλὼν ἐν Ἰβηρίᾳ? 300, 12.
μβολὴ, impetus, impreſſio in hoſtem facta. I. 587,66. II. 680, 28. 816,99. 848,83. *Sed pro vulg.* ἐμβολὴ ἐς τὴν Ἑλλάδα &c. *cum al. mſſ. poſui* ἐσβολὴ, I. 555,14. 672,2.
ὁ ἔμβολος, 820,11. 865,68.
ἐμβοάω, *cum dat.* II. 254,39.
ἐμμένω τινι, in fide maneo 129,79. 271,26. τοῖς ὡμολογημένοις, II. 780,34.
ἔμμισθος, 198,6. ἔμμισθον ἑαυτῷ τῶνδε (*an* διὰ τῶνδε?) τῆς χάριτος πλῆθος τοσόνδε ποιούμενος, 187,15.
ἐμπαρέχω ἐμαυτὸν, 801,93.
ἐμπίπρημι, ἐμπίμπρημι, ἐμπιπράω, ἐμπιμπράω, I. 692,54. 695,7. II. 179,78. &c. ἐνεπίμπρη & ἐνεπίμπρα, I. 361,84. ἐμπρήσειν, 606,94: *poterat teneri vulg.* διαπρήσειν, *ut* 765,97. 769,8.
ἔμπλεως, II. 94,73. 585,20. 827. 29.
ἐμποιεῖν τινι δόξαν, I. 554. 1. ὄψιν, 465,67. δέος, 849,99. οἷς ἔχθος ἐπεποιήκεσαν, *lege* ἐνεπεποιήκ. *vel* ἐμπεποιηκ. 518,6.
ἐμπορικὰ κέρδη, 422,64. *Et* τὰ ἔμπορα, (*i. q.* τὰ ἐμπορικὰ) 423,76.
ἐμπρηστάομαι, 152,70.
ἐμπροίκιον, 752,68. II. 14,24.
ἔμπυρα. ἐπὶ ἐμπύρων ὁρκωθῆναι, I. 110,54.
ἐμφορεῖσθαι, 433,64.
ἔμφρων, 363,20.n. 613, 11. ἐμφρόνως. II. 164,75. *vulgo* εὐφρ.
ἔμφυλος, 1,4. 2,27.
ἐν. *An pro* εἰς? ἀπεσῆλαν ἐν σφίσιν, I. 496,83. ἐν ᾧ, 150,38. n. 406, 91. 446,49. II. 17,64.
ἐναβρύνομαι, 617,77.
ἐναγίζειν τάφοις, I. 426,14 & 17.
ἐνάγισμα, 419,99.
ἐνάγω, incito, 67,47. 217,77. II. 806,82. *Sic* ἐνῆγον *ex conj. poſui pro* ἀνῆγον, I. 78. 4. ἐνάγεσθαι, *ead. notione*, 386,89.
ἐναντίος. περιέστη αὐτῷ ἐς τὸ ἐναντίον

ἂν ἐνάνειν, 472,80. ἀλλ' ἐς τὰ ἐναντία οὐκ ἦρχε? II. 475,77.n. τὰ ἐναντία, res adverſæ, calamitates, 717,86.
ἐναράσσω ἐς πέτρας, 841,61.
ἔναγχος ἔτι, 22,48.
ἐνδεῖ. αἰτιασάμενος τὸν σταθμὸν ἐνδεῖν, I. 708,24. ὡς ἐνδέον αὐτῇ (τῇ γνώμῃ) προστίθει, II. 211,10. αἱ δίμηνοι ἐνδέοι ταῖς ἐπαγγελίαις, 31,1.
ἔνδηλος, *vulgo*, 624,90, *pro quo* εὔδηλος *edidi ex mſſ.*
ἐνδιαίτημα, 374,85.
ἐνδίδωμι, πρόφασιν, 692,27. ἐμαυτὸν, I. 187,72. ἐνδίδου πρὸς τὰς διαλύσεις, 719,15. II. 761,22. ἐς τὰς συνθήκας. I. 727,50. 62, 65. ἐς πάντα, 28,90.n.
ἐνεδρεύω σοι, ἐνεδρεύω σε. *Schol. cod. Vat. ad I.* 335,21. *At noſter plerumque* (*ni ſemper*) *cum acc.* inſidiari alicui, 322,6. 343,65. 866,56. &c. ἐνεδρεύεσθαι, decipi, 414,21. II. 55,2. 566,85. *Sed* οἱ ἀπὸ τῶν ἀγρῶν ἐνεδρευμένοι, 44,28. *videntur eſſe* in inſidiis locati.. *At pro* ἐνέδρευσεν, 280,82, *forte legend.* ἐφύδρευσεν, in ſubſidiis locavit.
ἔνειμι. ἔνι, I. 425,99. 426,17. ἐνὸν, 213,10. ἐκ τῶν ἐνόντων, II. 519, 16. 841,66.
ἐνετὸς, ſubornatus, I. 728,65. II. 33,33.
ἐνέχυρον, I. 48,55.
ἐνθέους, 121,35. 131,15. 313,50. 490,84. II. 87,40. ἐνθέως, I. 132,24.
ἐνθυμέομαι. *Paſſive*, κρατεῖν τῶν ἐνθυμουμένων, 883,77.
ἐνθυμίζομαι, cupio, I. 826,18. II. 611,77.
ἐνθύμιος, II. 883,70. I. 505,5. ἐνθύμιον ποιεῖσθαι, 602,27.
ἔννους, meditabundus, 493,44.
ἔνοπλος, II. 2,25. 29,57. 38,9.
ἐνορκέω, I. 222,50.
ἐνοχλεῖν τινὶ & τινὰ, 176,68. 183, 95. &c.
ἔνσπονδος, 29,1. 737,27. 739,58.
ἐνσύνθημος, 660,90.
ἔντευξις, colloquium, II. 335,50.
ἔντονος, I. 62,65.n.
ἐντροπὴ, reverentia, 412,2.
ἐντρυφᾶς ἀδής, 232,74.n.
ἐνυάλιοι θεοὶ, 170,80. 704,62.
ἐνύβριζον τοῖς ἑαυτῶν σώμασιν, 414, 20.
ἐνύπνιον, 652,69. II. 150,24. τὸ ἐνυπνίου, (*al.* ἐπ' ἐνυπνίου) ἰδὼν, I. 499,42.
ἐξάγω ἐμαυτὸν (ἐκ τοῦ βίου) 220, 27. II. 707,87.
ἐξαγριόω, exacerbo, I. 521,47. ἐξαγριαίνω, furore corripior; 861,80.
ἐξαιρέω. ἐξελεῖν τινα, debellare aliquem, 609,46. II. 181,18. *cf. l.* 24. 613,19. ὁ λιμὸς πάντας ἐξαιρεῖν δύναται λογισμοὺς, I. 375. 1. ἐξαιρεῖσθαί τινα τῆς ἐπιβουλῆς, 649,15. ἐξαιρέω, *i. q.* ἐξέλκω, 359,43 & 45. 23,38 n. ἐξαιρεῖσθαι, *paſſ.* & *med.* excipere, ſelig. 425,8. 300,99.
ἐξαίρω, 1) σημεῖον, tollo ſignum, 213,1. 2) exaggero, verbis amplifico. 42,78. ἐξαίρεις ἐς φαντασίαν τάδε, 598,52. 3) ſepono, eximo, 16,50. 641,74.
ἐξαίσιον ἠλάλαξαν, 430,85.
ἐξαιτέω. ἐξῄτει, *ex conj. poſui pro vulg.* ἐξῄει, 767,23.
ἐξανίστημι. ἐξανίστησί σε, turbas tibi creat. II. 501,68? n. ὁ λαὸς τὰς ἀρχὰς

ἀρχὰς ἐξανέστη, magiſtratus lo-
co movit, 736,95. ἐξανέστη,
ſurrexit & abiit, 455,38.
παντος, quovis modo, 201,46.
τέλειος στρατηγὸς, I. 556,33.
πτομαί τινος, (*i. q.* ἐπιβαίνομαι)
veſtigia premo, I. 406,95. II.
194,86. 603,31.
ρχος, τῆς ἐλάσεως, I. 142,5.
118,81.
ρχω. πόνων πᾶσιν ἐξῆρχε, 317,
13. 529,64.
ρύω, II. 733,47.
ωσις, expulſio, (*mend.* ἐξέλα-
σις,) 103,27. 104,40. 195,43.
ίσσω, τοὺς κόλπους, ſinuum an-
fractus lego, 822,65. τὸ βάθος,
explicare ordines, I. 588,82.
701,18.
χω, 471,74. 673,30. II. 45,
19. ἐξεῖδον τῆς ἐπιβουλῆς, *rectius*
ξεῖλε, I. 23,38.
ίτηδες, II. 773,19.
γάζομαι, penitus perficio, con-
ficio, 26,12. 261,56. 181,26.
&c. τοὺς ἐχθροὺς, debellare, I.
168,20. τὴν γῆν, excolere, II.
10,51.
γασία (τῆς γῆς) 17,65.
ίζω, 387,7. I. 346,41.
ῦσθαι, regnare, 145,51.
ειν, exire, in fine eſſe, 68,27.
μι. ποταμὸς ἐξίησι (*intell.* τὰ ῥεύ-
ματα) ἐς τὸν ὠκεανὸν, I. 108,13.
ἐλαύνω, *neutr.* 819,98. 841,54.
168,12. *&c.* & *act.* τὴν ναῦν,
344,12.
αλεῦ τινα, 877,82.
γομαι & ὑπάγομαι, I. 319,51.
1. 540,60. n. ἐπάγω, inſuper
lico, adjicio, 430,80. n. in-
roduco, (in ſenatum,) 57,95.
123,71. n.
ἐπαίρω, effero, incito, 422,54.
395,19. II. 160,10. *&c. Sic*
ἐπαρθεὶς *ex mſ. reſtitui* 792,40.
ἐπαισθάνομαι, 55,15.
ἐπακούω, *in* ὑπακ. *mutandi* 360,
56. n.
ἐπαλείφω, 439,57. 447,94.
ἐπαληθεύω, 710,39.
ἐπάλξεις πυκναὶ, denſa muri pro-
pugnacula? 755,13.
ἐπανάστασις, I. 608,27. II. 3,38.
547,70.
ἐπαναφέρω. ἐς τὴν βουλὴν ἐπανενεγ-
κεῖν τὰ δικαστήρια, 51,41.
ἐπανίστημι τινά τινι, I. 225,14.
Mend. vulgo pro ἀπανίστ. 45,
11. n. ἐπανίσταμαι, ſurgo ad-
verſus eum, II. 86,29. inſur-
go, I. 637,17.
ἐπάρατος, 307,41. n.
ἔπαυλις, 714,32. II. 194,31. 195,
44. 537,2. 596,48.
ἐπαφρόδιτος, 137,9 & 11. *cf.* ἀγα-
χυτάτω.
ἐπαφροδισία, III. 14, 21. n.
ἐπείγω. ἐπειγόμενος, I. 602,27. n.
ἐπείδομαι, conſidero, 364,33.
ἐπιδὼν, inſpiciens, 786,35.
ἔπειμι, *ex* εἰμὶ, ſequor, conſequor,
II. 241,25. immineo, I. 263,99.
n. *cf.* n. *ad* 556,39.
ἔπειμι *ex* εἶμι, 1) obeo, percur-
ro, viſito, 74,43. 797,19. 802,
15. II. 133,40. *cf.* n. *ad* I. 133,
44 *ſq.* 2) immineo. ἐφιδρύειν
τοῖς ἐπιοῦσι, 556,39. n. 3) ἐπῄει
αὐτοὺς οἶκτος, (*ni potius* ἐσῄει
cum Aug. nam ἐπῄει *hac no-
tione dat. adſciſcit,*) I. 415,38.
ἐπέκεινα, 234,4. n.
ἐπελπίζω, ſpem facio, I. 289,15.
742,97. II. 77,81. 194,37.
538,24. *cf.* n. *ad* I. 148,8.

ἐπεξέρχομαι, 1) i. q. ἐπιτιθέω. II. 860, 85, coll. 859,73. 2) oratione perſequor, I. 36,80.

ἐπεξέρχομαι, νικῶ, II. 832,13. oratione perſequor, 647,69.

ἐπέρχομαι. ἐμοὶ ταῦτα εἰπεῖν ἐπῆλθεν, I. 221,40.

ἐπέχω, 1) retineo, inhibeo, (opp. κελεύω, vel πείθω) 113,4. 364, 28. II. 410,90. 2) ceſſo, taceo. 794,97. 3) ὕβρις ἄκοσμος ἐπεῖχεν αἰεὶ, exſtitit, obtinuit, 3,36. [illegible] τὸν ἐπέχοντα, I. 278,36. 4) σιωπὴ ἐπεῖχε τὸν ἐκκλησίαν, 120,27. 5) de ſpatio, complector, χάρακα ἐς πέντε σταδίους ἐπέχοντα, 216,58. n.

ἐπήκοος, II. 639,47. ἐς ἐπήκοον, 233,93. 244,68. I. 131,14. &c.

ἐπὶ. abſol. poſtea, II. 613,7. ἐπὶ κρείσσονι ἦν, I. 395,21. 397, 56. 398,77. ἐπὶ δεξιᾷ, 1,8. n. ἐπὶ τινὶ εἶναι, 110,51. n. ἐπ' ὀλίγοις, 580,42. πόλις ἐπὶ θαλάσσῃ, 177,97. ſed & recte ἐπὶ θαλάσσης, 361,79 & 103,32, ex vulg. lectione, quam revocatam ibi velim. Sic ἐπὶ τῶν Ἄλπεων, II. 208,71. ad Alpes potius, quam in Alpibus. &c. τοὺς θεοὺς ἐπὶ μάρτυσι γίγνεσθαι τοῖς στρατηγοῖς, 411,97. n. Sic ἐπὶ μάρτυσι τοῖς πολίταις, 496, 25. cf. I. 197,45. ἐπὶ σταδίους τοῦ μετώπου πέντε, 473,95.

ἐπιβαίνω, τῆς ἀφορμῆς, 539,56. II. 93,53. Sic τῆς προφάσεως, 462, 55. I. 68,58. & cum dat. τῷδε τῷ λόγῳ ἐπιβαίνων, II. 395,35.

ἐπιβάλλω αὐτῷ ἄγος, 188,38.

ἐπίβασις, 54,85. cf. ἐπιβαίνω.

ἐπιβαρέω. I. 594,91. II. 415,71. 465,6. 551,26.

ἐπιβάτης, vel ἐπιβάτις, I. 678,16 a.

ἐπιβολὴ, impoſitio tributi. 767,35.

ἐπιβουλεύω τοῦτο ποιεῖν, 41,53.

ἐπιβρίθω, II. 564,50.

ἐπιγίγνομαι, adſum, accido, I. 526,23. n. 577,94. II. 515,42. accedo, ſupervenio, I. 421, 41. 480,14. creſco, II. 689,66.

ἐπίγονοι, I. 14,9. n. ἐπίγονος, (rectius ἀπόγονος) nepos, 24,47.

ἐπίγραμμα, 434,51. n.

ἐπιγράφω, ἀμοιβὰς, 595,1. στρατηγοὺς, 212,98. χρήματα, II. 524,97. εἰσφορὰς, I. 805,54. 733,57. Hinc correxi locum II. 537,99. n. [illegible] ἔργα, Κίνναν δ' αὐτοῖς ἐπιγράφεσθαι, 99,55. τὰ Ῥωμαίων ἐπιγράψαι θριάμβῳ, 314,83. ἐπεγράφετο πᾶσι τὰ Καίσαρος ὑπομνήματα, omnibus praetexuit commentarios Cæſaris, (quaſi ex horum præſcripto facta eſſent) 399,1. δίκην τινὶ ἐπιγράψαι, I. 598,63. τοῦτο [illegible] ἐπιγράφῃ, crimini datum eſt, II. 525,23. κατήγοροι αὐτοῖς ἐπιγράφονται, exſtiterunt accuſatores, 54,95.

ἐπιδείκνυμαι, ἔργα, 492,58. I. 173, 16. 52,8. 374,88. 426,10.

ἐπίδειξις καλὴ, pulcrum factum. II. 313,56. ὡς ἐν ἐπιδείξει τινὶ [illegible], I. 573,36. ἡ ὄψις ἰσόεσσα τῆς ἐπιδείξεως, 585,35.

ἐπιδεξίως ἐς ἑκατέρους εἶχεν, II. 724, 97.

ἐπιδέχομαι, plures mſſ. pro ὑποδέχομαι, 726,28.

ἐπιδιανέμω, gratis diſtribuo, (ut ἐπιδίδωμι) 26,21 & 23.

ἐπιδίδωμι, gratis, ultro do, I. 64, 2. 262,65. 537,22.

Digitized by Google

πίδοξος ἦν ἁλώσεσθαι, 151,65.
πιδόσιμον, II. 17,62.
πιείκεια, clementia, 322, 16. 376,23. moderatio ſorte ſua contenta, I. 23,38. II. 597,27.
πιθάλασσος, I. 115,28.n.
πιθάνατος, 389,48. 336,62?
πιθαῤῥέω τοῖς ἐχθροῖς, i. q. θαῤῥέω ἐπὶ τοῖς ἐχθροῖς, II. 405,99.
πιθειάζω, & ἐπιθειάζω, 352,29.n.
πιθέω, 856,28. cum dat. I. 213,3. cum acc. 133,44.n.
πιθυμίαις λογισμῶν, 809,23. Pro ἐπιμελείας mſ. Aug. dat ἐπιθυμίας, 627,36.
πικάθημαι, obſideo, cum dat. 758,75.n. cum acc. inſideo, (camelo) 584,23.
πικαλέω, 1) i.q. ἐγκαλέω, 38,9.n. II. 462,49. 573,18. 724,95. 2) advoco, I. 67,57. & in med. 96,92. 3) med. invoco deos, 163,71. 4) cognomino, vulgo 536,7.
πικάρσιος, 53,35. 323,23,n. 473, 98. II. 673,97.
πικαταλήγω, 377,41.
πίκειμαι.. τὸν αὐτὸν οἱ κίνδυνον ἐπικείμενοι, 691,17. n. I. 389,24.
πικελεύω, i. q. κελεύω, 422,48.
πικλάω, 39,27. 812,84. II. 93. 49. 521,46.
πικλινίζω, I. 560,3.
πίκλοπος, 570,73.
πικοσμούμενοι, 583,94. cf. 585,31.
πικουφίζω, III. 17,29.
πικρατέω, 1) abſol. II. 382,19. ut ἐπέχω. 2) cum gen. teneo, I. 11,60.n. 343,66. 555,21. 3) rurſ. cum gen. vinco, 354, 62. 203,45. &c. τῶν παρόντων κακῶν ἀεὶ τὰ ἐπικρατοῦντα φέρειν? II. 123,68.

ἐπικρύπτω, occulto, diſſimulo. I. 518,97.n. 145,52. II. 289,53. 485,39.
ἐπίκτησις, 682,65.n.
ἐπικυδέστερος, I. 271,23.
ἐπιλαμβάνω, excipio, ſuccedo, ingruo. abſ. νυκτὸς ἐπιλαβούσης, 202,14. II. 825,5. &c. χειμῶνος ἐπιλαβόντος, I. 118,94. cum acc. invado. λιμὸς ὁμοῦ καὶ λοιμὸς ἐπέλαβε Ῥωμαίους, III. 16, 18. ἐξ ἀγνωσίας τῶν ἐπιλαβόντων, errore invadentium, (an occurrentium?) II. 338,99.
ἐπιλέγω, 1) inſuper vel ſimul dico, I. 431,94. 596,19. II. 376,22. 2) objicio, accuſo, contra profero, ἃ καὶ τῷ πατρί σου ἐπιλέγοντες, 417,99. ἕτερος ἑτέρῳ ἐπιλέγοντες (ταῦτα) 422,82. 3) ἐπιλέγομαι, eligo, ſeligo. I. 50, 87. 434,47. II. 31,2. & paſſ. 727,53. 679,12, & vulgo 641,86, ubi ex aliis mſſ. ἐπισυλλέγ. edidimus.
ἐπιλείπω, I. 399,88.n.
ἐπίληψις τετάρτου τυράννου, II. 814, 11.
τὸ ἐπίλοιπον, I. 196,26.n. 203,41.
ἐπιμαντεύομαι, II. 695,84. 711,43.
ἐπιμαρτυρεῖν τινι, I. 600,85.
ἐπιμαρτύρομαι, σὲ vel σοί, II. 872, 85.
ἐπιμελείας ἄλλας, Aug. ἐπιθυμίας, I. 627,36.
ἐπιμένω, abſ. ἐς βραχὺ, II. 56, 24. 836,78. τῇ πόλει, 475,74.
ἐπιμόνιμον εἶναι δεῖ τὴν εἰρήνην, 686, 22. adverb. 867,2.
ἐπιμηνίω, τί τινί, 473,37.
ἐπιμίγνυσθαι ἀλλήλοις, I. 42,71. II. 438,39.
ἐπίμικτος ἐκ (δυοῖν) 837,84.

ἐπιμιξία, I. 43,80. II. 232,75. 233,82. 510,58.
ἐπινέμεσθαι τὸ ἔργον, 727,54.
τὸ ἐπινίκιον, I. 656,38. τὰς ἐπινικίους 5000 δραχμάς, II. 498,55. ἐπινίκιος, *an*, triumphali habitu? *an*, in præmium victoriæ? 879,15.n.
ἐπινοέω, τάδε ἀντὶ Φρουρίων, 10,50. διόρθωσιν οὐκ ἐπινοοῦντες, 12,81. &c. κακῶς ἐπινοεῖν τινι, 481,56. ἐφιέμενος ὢν ἐπινόει Καίσαρ, 469,67 n.
ἐπίνοια, commentum, conſilium, I. 235,9.n. 286,73. 546,72.
ἐπίνομος, *i.q.* νόμιμος, II. 525,10.
ἐπίπαν, I. 424,80.
ἐπιπαριὼν Φρυγίαν, II. 721,47.
ἐπίπεδος, I. 739.51.
ἐπιπέμπω, 1) mitto ad *vel* contra, 189,6. 349,72. 646,68. 650,41. 662,46. 677,93. II. 42,79. 45,39. 46,63. &c. *Interdum vitio librariorum intercidit præpoſitio, vid.* I. 362,8.n. *Sic* II. 39,28. *malim* ἐπέπεμπε. 2) inſuper, rurſus mitto, I. 741,80.
τὰ ἐπιπίπτοντα ἐκ τοῦ τείχους, II. 675,35.
τὰ ἔπιπλα, 808,2.
ἐπιπλεῖστον, 1) diutiſſime, 39,49. &c. 2) plurimum, 8,20. 3) ἐπὶ πλεῖστον, 4,58.n. ἀκόντιζον ἐπὶ πλεῖστον, (*ſc.* διάστημα) II. 859.73. Σύλλας μόναρχον ἑαυτὸν ἀπέφηνεν ἐπὶ πλεῖστον, (*ſc.* χρόνον) 4,55. *coll.* 115,26 *ſq.* & 139.50, & 140,62 & 64.
ἐπιπλέω, 1) *cum dat.* navigo adverſus. 2) *cum acc.* navibus obeo, navigo, 786,34. 779,38. (*i. q.* περιπλέω, *lin.* 26.) II. 578,95. *Sic* ἐπιπλεῖν τὴν Ἀσσυρίδα γῆν, navibus obire Aſſyriam, (*ſc.* per Euphr. fl.) 390.65. n.
ἐπιπολάζει ἡ δωροδοκία, (*i. q.* πλεονάζει, 198,6.) graſſatur, invaleſcit, 51,48. 55,5. 123,61. I. 512,10,n. ἐπιπολάζων ὑπεροψίᾳ, nimis ſuperbus, II. 500,82. ἐπιπολάζοντα, graſſantem I. 753,90. Κικέρων αὐτοῖς ἐπιπολάζειν, II. 518,3.n.
ἐπιπορεύομαι, *cum acc.* 59,67.
ἐπιπόρπημα, fibula, (*Gel.* bulla) I, 458,46.
ἐπιπρεσβεύομαι, rurſus legationem mitto, 90,74.
ἐπιῤῥάσσω. ἄνεμος ἐπέῤῥαξεν, irruit ventus, II. 256,81.
ἐπισείω τὴν κόμην τοῖς ἐχθροῖς. I. 182,79.
ἐπισημαίνω, 715,52.n. *in med.* II. 732,30.
ὁ ἐπισκέπτης, 428,80.
ἐπίσκοπος, I. 614,29. 708,35.
ἐπισκώπτω. *cum acc.* 248,37. 291,55. 649,26. II.429,2.&c. *An cum dat.* I.205,78 *ſq.*? vid.n.
ἡ ἐπιστασία, II. 22,43.
ἐπίστασις. σὺν ἐπιστάσει, cogitabundus, 699,40. n.
ἐπιστέλλω. ἐπισταλείς? 745,46.
ἐπιστρατεύειν τινί, I. 835,82. 640,58.
ἐπιστρέφω, converto me, revertor, 492,27.n. 278,32. 574,44. 770,82. *Sic* & *p.* 480,15. *mſ. Vat.*
ἐπιστροφὴν ποιεῖσθαι, II. 577,75.
ἐπισύρω τὸ ὄνομα, I. 277,13.
ἐπίτασις, 433,35.
ἐπιτείνοντος αὐτοῖς τοῦ καιροῦ, 264,13.

Digitized by Google

τείχισμα, lorica muri, 438,12. *Aliàs*, caſtellum, propugnaculum adv. impetum hoſtis, 557,17, *&c l.* 23? 624,85 & 98. 474,15. &c.

τευξις, 451,29. *cf.* ἐπιτυχής.

τέχνησις, ll. 689,75.

τίμησις, caritas annonæ, 683, 68. ἐπιτετίμητο πάντα, 799,68.

τολὴ, I. 441,69. ll. 831,92.

τρέχω ἐπιγράμματι, 434,51. τὴν χώραν, 111,70. 613,5. αὐτοὺς, adcurro ad eos, 356,9. curſu perſequor eos, (*ni potius* αὐτοῖς,) 485,96. raptim viſito, obeo illos, ll. 198,94. *cf.* n. *ad* I. 133,44 *ſq.*

τρίβω, inſtigo, ſtimulo, I. 364, 32.n. 525,12. ll. 737,11. *An ſic* ἐπέτριβε ἡ ἀπορία, ſtimulabat fames? I. 789,93. n. *an*, adterebat? *an, ut vulgo, legendum ibi* ἐπετρίβετο, ingraveſcebat? ἐπιτρίβειν τὴν νόσον, ll. 790,5.n. 794,84.

τροπεύω, I. 20,6.n.

τυγχάνω, 158,86. 535,57. ll. 57(?),55.

τυχής, 1) felix, I. 158,81. 452, 43. 621,51. 2) τὰ βέλη ἐπιτυχῆ, 256,75. (*cf.* 601,16.) 3) τοῖς πολεμίοις ἐπιτυχής, *i. q.* εὔβλητος, 588,85.

τωθάζω, caviller, *abſ.* ll. 391, 69. *cum dat.* 873,98. *cum acc.* 267,71. 833,22.

φαίνειν τὸ πλῆθος, I. 445,32.

φέρω τινὶ ταφὴν, ll. 103, 24.

ψῆφον, I. 394,99. *Abſol.* inſuper dico, adjicio, ut ἐπάγω, 745,48 & 50. 629,70. *Paſſim pro* ἐσφέρειν, *vid.* 306,36.n.

φημίζω, omine ſignif. ll. 86,35.

ἐπίφθονος, *i. q.* φθονερὸς, I. 378, 45. n.

ἐπίφοβος, *act.* metum incutiens, 496,82. 555,22. ll. 384,69. ἀμφίβολα ἢ ἐπίφοβα, 425,28.

ἐπιφόβως, *paſſ.* I. 562,46. *act.* 589, 99.

ἐπίφορον ἐς αὐτοὺς πνεῦμα, 323,25. 442,74.

ἐπιχειρεῖν ἐς ἔργον, 433,39. ἐπιχειρεῖν συμφοραῖς, moliri calamitates, 35,69.

ἐπιχείρημα, *i. q.* ὁρμητήριον, 614,23.

ἐπιχλευάζω, *cum acc.* 616,53.

ἐπιψηφίζω, 1) inſuper decerno, II. 196,66.n. 2) ratum habeo, decerno, I. 51,89. 230,37. 369,7. *Sed* II. 837,88. *vulgato* ἐπεψήφισε *prætuli* ἐψήφισε. 3) in ſuffragia mitto, 414,52. 428,73. 446,82. 475,71.

ἐποικία, *cum Muſgr. mutavi in* ἀποικία, 363,12. *Eſt tamen* ἐποίκισις 888,58: & ἐποικίζω, I. 168,49.

ἐπονομάζω. 1) cognomino, 22,10. 2) præter alios nomino, II. 205,15. 3) τοῖσδε μὲν ὁ Λέπιδος ἐπωνομάζετο, hæ (legiones) nomine quidem Lepidi erant, 512,86.

ἐπόπτομαι, I. 148,14.

ἐπορχέομαι τινὶ, I. 388,11.

ἐπώνυμος ἀρχὴ, II. 596,12. 198,8. I. 611,80. ἐπώνυμος τινὶ, 642, 15.n. τινὸς, 29,99. 178,17 &c. ἐπώνυμον *reſtitui pro* εὐώνυμον, II. 835,62.

ἐπωτίδες, I. 575,64.n. II. 865,67. ἡ ἐπωτὶς, 850.24.

ἐργάζομαι τὴν θάλασσαν, I. 419, 10. n. εἴργασθε, fecit, II. 49,7. n. 195,49. &c.

Digitized by Google

ἐργάσιμον, i. q. οἱ ἐργάται, 495,11.
ἔργον. ὡς ἐν ἔργῳ ταχεῖ poſui pro ἐνέργῳ τάχει, 624,88. (Sic ὡς ἐν ἐπιδείξει ταχείᾳ, I. 573,36. & ὡς ἐν ἀκηρύκτῳ καὶ ταχεῖ πολέμῳ, 405,77.) ἔργον, i. q. μάχη vel πόλεμος, 132,18. 332,84.n. 359,47. II. 58,57. &c. cf. I. 683,95. ἔργον ἐγένετο, difficile erat, 629,76.
ἐρεθίζω. οὐκ ἠρέθιζεν, elicere eos ad pugnam non potuit, I. 773, 30. ἠρεθίζοντο, concitari ſe paſſi ſunt. 97,75. II. 69,33. &c.
ἐρεσχελέω, 402,33. 735,87.
τὸ ἐρετικὸν, naves longæ? Videtur potius eſſe i. q. οἱ ἐρέται, I. 293, 21. cf. τὸ ἐργάσιμον.
ἐρεύγεται ὁ ποτ. ἐς θαλ. 797,31.
ἔρημος. fœm. ſing. ἡ ἐρήμη, 755, 30. n. ſed in plur. eſt gen. comm. 780,50. II. 681,36.
ἔρμα γῆς ἀπαλὸν, I. 844,12.
ἐς, vid. εἰς.
ἔσειμι. τοῖς λοιποῖς φθόνος ἐσῄει, II. 52,61. πάντας ὀργὴ ἐσῄει, 162, 42. cf. ἔπειμι. ἐσῄει σφᾶς, ſubiit eos cogitatio, 281,6.
ἔσπλους τοῦ λιμένος, vid. n. ad I. 269,94.
ἑστία πολιτικὴ, 419,3. cf. βουλαία.
ἐσφέρειν, 306,36. n. cf. γνώμη.
ἑταιρία, II. 500,79. 506,92.
ἑτέρωθεν, i. q. ἑτέρωσε, I. 483,75.
ἕτοιμος, gen. comm. 132,27.n. 309,75.n. 657,62. 695,9. II. 185,81. 518,90. 844,15. Sed in ἑτοίμην δύναμιν, I. 655,25. conſentiunt libri.
εὐαγγέλιον, II. 523,84. 557,33. 677,77.
εὐαγὴς, 381,7. εὐαγεῖς legend. puto pro ἐναγεῖς, 651,45.n.
εὐανδρία, I. 591,43.
εὔβλητος, I. 588,84. II. 283,51.
εὐβουλότερον οἶδε, 294,36. I. 702,30.
εὔγεως, II. 661,10.
εὐγνώμων, 580,25.
εὐδαιμόνισμα, 552,50.
εὐδαίμων, opulentus, I. 123,72.n.
εὔδηλος, v. ἔνδηλος.
εὔδιοι ἄνεμοι, II. 840,42.
εὐεπίστρεπτος, I. 363,26.
εὐθύ. ἵετο εὐθὺ τοῦ Πακτίου, II. 850, 23. τὸν κόλπον τὸν εὐθὺ Ταυρομενίου, 846,47.n.
εὐθύναι, 650,17.n. εὐθύνω, 205, 10. 473,45.
εὐμηχάνως, I. 152,79. 200,95. 282,93.
εὔξυλος, 300,13.
εὐπρέπεια, honeſta ſpecies, II. 484, 18. ἐς εὐπρεπ. 446,90.n. 506, 94. τὸ εὐπρεπὲς, 778,7.
εὐρύνων τὴν γαστ. ὄνυξι, 312,43.
εὐσταθέω, I. 110,59.n. 573,33. II. 223,21.
εὐσταθῶς, 131,5.n. 376,11,n. &c.
εὔτονος, 62,65.n. II. 622,66.
εὐτρεπὴς, I. 254,36. 318,42. εὐτρεπῶς, 325,52. εὐτρεπίζω, II. 778, 2. εὐτρεπίζομαι, I. 478,84.
εὐφημία, 733,57.n. II. 664,59.
εὐφορώτατα, (i. q. μεγάλῃ φορᾷ) 378,66.
εὐχερὴς, mutabilis, I. 529,75. II. 691,8.
ἐφείπομαι, (rectius ὑφείπ.) I. 774, 36. n.
ἐφίεμαι, cum gen. cupio, II. 467, 67. n. 519,14. ἐφεῖτο ἀρχῆς, (an ἐχεῖτο? cum Aug.) 674,27.
ἐφικνεῖτο, τὸ φαρμ. τοῦ Μιθρ. i. q. ἥπτετο, I. 812,73. τῶν λεγομένων, II. 829,54. ὁ χρόνος οὐκ ἐφικ. &c. I. 11,64. Abſol. ἐφ-

Digitized by Google

[illegible], exſequi cogitata, 794, 81.
ἐφίσταμαι, 444,5.
ἐφίστημι, Abſ. conſidero, delibero, 660,1. ἀγῶνα, κίνδυνον, 549,11.n. ὧν μηδὲν ὁ δῆμος ἐπιστήσειε ὑμῖν, II. 473,37? n.
ἐφόριος, (male vulgo ἔφορος) 724,96.
ἐφορμέω, cum dat. I. 463,36. 475,30. Cum acc. II. 807,89.
ἐφορμίζομαι, 851,40.
ἔχων, pleonaſt. 214,73. n.

Ζήλωμα, II. 858,61.
ζυγομαχέω, I. 586,42.
ζωτικὸς, 627,46.

Ἡβηδὸν, I. 163,70.n. 231,55.n. 383,21.
ἡγέομαι, nomino, 151,61.n. 180,57.n. 830,1. II. 57,40. 227,96. 723,88.n.
ἡδὺς εἰπεῖν, 102,6. 176,29.
ἤθη, mores, I. 515,58.n. 417,79. ſedes, 238,73.
ἡμερόω, 452,47. 851,28.
ἠρεμέω, 523,70.n. II. 428,69.
ἧσσον αὐτῶν ἐφέρετο, inferior diſceſſit, 231,56.

Θαλαμηγὸς, I. 13,98.
αἱ θαλαμίαι, II. 851,27.
θάλασσα πλείστη, I. 12,75.n. 416,59. ἴδε ἡ θάλασσα, 1,5.n.
θαλασσεύω, II. 88,55.
θαλασσοβίωτος, I. 427,27.
θαλλός. στέφανος θαλλοῦ. II. 498,57.
τὸ θάλος.. μετὰ θαλῶν, I. 491,14.
θάμνος πόας, II. 164,67.
θανατάω, I. 413,16.
θεῖν, per ellipſ. intell. 52,19.n. 711,85.
θεοβλάβεια, II. 274,81.
θεήλατος, I. 132,29. 280,72. 458,42.
ὁ θεὸς, ſol. 11,73.n. 464,49. II. 632,29. αἷμα ἔδοξεν ὁ θεὸς ὗσαι, 223,30. cf. 383,44 ſq. κατὰ θεὸν, forte fortuna, 641,78. deo duce, 122,58. 127,44.n. 132,18. θεοῦ βλάπτοντος, II. 161,14 ſq. 268,76. θεοῦ παράγοντος αὐτὸν, 261,57. I. 242,38. &c.
θερίζω, æſtatem tranſigo, 272,39.
θερμουργία, 806,79.
θέσις, adoptio, 446,38. 534,46. 579,30.
θετὸς, II. 7,10. 411,97.
τῶν θεσμοφόρων ἱερεὺς Ἀθην. 272,54?
θεωρία, I. 521,50.n.
θηρίων an in ὀρείων mutand. 761,25? n.
θησαυρίζω, 48,51.n.
θησαυρὸς, ædicula in templ. delph. 39,21. horreum, 425,93. 436,79. III. 14,25. θησαυροὶ ὑπόγειοι, 803,31.
θολερὸς, 330,94.
θορυβοποιέω, 570,86. II. 277,36.
θραύονται νῆες, I. 323,17. 332,87.
θριαμβεύω ἐπί τινι, 225,3.n. II. 571,83. τινὰ, I. 756,47. ἀπό τινος, 71,4. 798,38. κατά τινος, II. 112,77. Sic ἄγγελμα θρίαμβον κατά τινος, I. 499,30. θριαμβεύω ἐς Ῥώμην, triumphans Urbem ingredior, 798,38. θριαμβεύειν in provinc. quid? 128,58.
θριγκίον & θριγγίον, 746,69. θριγκὸς & θριγχὸς, II. 65,77 ſq. I. 471,65.
θροῦς, II. 646,52.
θυμηδία, 812,84.

θυμικὸς, I. 291,48.
θυμούμενος, II. 289,56.n.
θυσίαι, ſolemnia (intermiſſa per totum annum, in luctu publico.) I. 54,45. ſupplicationes, (poſt impetratam victoriam.) II. 497,46.
θύτης, 99,63.536,82. I. 204,65.
θύω, τοῖς ἱεροῖς, τοῖς νεωρίοις, 426, 14 & 16. n.

Ἰάομαι, κακὸν κακῷ, I. 35,68. II. 4,54.583,92. τὸ ἁμαρτ. 845,31
ἰατρικὴ, cura ægroti, 617,75.
ἰδέα πάσης κακῶν, 548,78. ἰδέαι πᾶσαι, 399,85.673,27.719,25
ἰδιόξενος, 27,80.
ἴδιος, gen. comm. II. 578,5.n.
ἰδιῶτις πόλις, 551,29. 653,81.
ἱερεὺς τῶν σημείων, Augur, 402,53.
ἰθὺς, altus. ἰθύτατον ὄρος, I. 101,8.
ἱκετείους poſui pro ἱκετείους, II. 497, 46. n.
ἴλη, I. 445,30. 448,87. ἰληδὸν, vulgo εἰλαδὸν, 262,87.
ἱππικὸς, II. 559,73.
τὰ ἱπποστάσια, I. 436,80.768,44.
ἰσθμὸς, 473,92. II. 609,34. 644, 20. 785,29. Sed I. 269,94. ἰσθμὸν in ἴσπλουν mutandum puto: vide n.
ἰσόμαχοι. 326,73.
τὸ ἰσόνομον, II. 22,52.
ἰσοπαλὴς, I. 542,6. ἰσόπαλος, II. 446, 84.
ἰσοπολῖτις πόλις, municipium, II. 15,36.
ἴσος, vel ἶσος. ἴσα καὶ, 33,23. 51, 47. 142,89. ἐπὶ ἴσης, intell. μοίρας, 294,7. ἐπ' ἴσῃ καὶ ὁμοίᾳ, 26,79.199,64.220,32. ἴσα βαίνουσιν ἐν τάξει, 388,7.
ἰσόσταθμος, 97,77. ἰσοστάσιος, 294,4.
ἵστημι. ἱσταμένου ἔαρος, 759,88. ἐστήσαν ἐς χρήματα, ad opes pervenerunt, 847,61.
ἴσχιον. ἰσχίῳ διέφυγεν, II. 679,15. I. 676,82. n.
ἱστορία, 1) ſtudium viſendi vel audiendi. καθ' ἱστορίαν, 555,7. I. 797,19. ἐπὶ τῇ ἱστορίᾳ, 797,27. διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς στρατολογίας, 598,51.n. 2) res ad ſpectandum vel audiendum propoſitæ, ἱστορία πολὺ μείζων, res multo majores, 15,26. καλὴ ἱστορία, res præclaræ ad cognoſcendum propoſitæ, II. 616,02. τὴν Ῥωμαϊκὴν Ἱστορίαν ἀρχόμενος συγγράφειν, I. 1,1. qui locus nos præterierat, quum ea ſcriberemus quæ de vulgato Titulo Hiſtoriarum Appiani in Adnotationibus, Vol. III. p. 866. (ad III. 4,24.) diximus.
ἰσχύω, abſ. 68,65.381,86. II. 555, 2. cum dat. τοὺς ἐλέφαντας οἷς ἰσχύουσι, ſic ex conj. poſui, pro οἱ ἰσχ. I. 377,28.

Καθαὶ, præter neceſſ. ab H. Steph. in καθ' ἃς mutatum videtur, 152,84 ſq. conf. 524,94.
τὰ καθάρσια, II. 838,9 & 11.
καθίζω. ἐκάθισε, pro vulg. καθῖσε vel καθεῖσε, 565,68.
καθίημι λόγους δι' ἑτέρων, 514,25. πείρας, ſubmitto, clam mitto, 324,63.
καθίσταμαι, ſubigo, ſubjicio, I. 615,44.765,93.802,15.n.&c. in ordinem redigo, 109,29. 230,28. II. 678,97. cf. I. 11, 37. 16,43. Paſſ. in ordinem redigi. 809,28. 144,34.

καθ-

καθομιλεῖν τινά, 66,28. II. 795,89.
καθορώμενος, conſpectus, I. 333,2.
καὶ εἰ, i. q. εἰ καὶ, etſi, II. 341,39. An ſic & I. 46,18?
καινότροπος, II. 830,78. ex emend. Muſgr. Sic ἑτερότροπος, ἀλλοιότροπος, & ſim.
καινουργέω ἀλλότρια, I 430,88.
καίνω, occido. Hinc ἔκανον ex conj. reſtitui pro ἔκαινον, II. 733,47. Sic compoſ. κατακαίνω, I. 304,5. II. 136,92. 143,19. 156,33. 362,87. &c.
καιροφυλακέω, I. 425,4. 744,49.
κακία, II. 699,44.
τοῦ κακοῦ προσπελάζοντος, & ſim. I. 491,11. II. 281,99. n.
καλός. ἐν καλῷ, I. 184,27. n.
κάλως. ἀπὸ κάλω, 757,58. ἀπὸ κάλων, 268,80. 442,76. II. 680,22. Acc. plur. τοὺς κάλους, I. 480,19 & 21. & κάλως, 787,57.
κάμνω. κεκμηκέναι intercidiſſe videtur, 240,98. vid. n. & cf. 293,95.
κατά, cum gen. poſt εὔχεσθαι, pro, II. 371,36. κατὰ μητέρα συγγενής, 375,5. κατὰ πόλεις, 616,63 n.
καταβαρέω, premo, 800,81.
καταγέλοιον λείας, I. 146,69. 737,22.
καταγιγνώσκω, 369,5. n.
κατάγομαι, 564,83. 602,23. n.
καταδακρύω, 394,8. II. 678,95.
καταδαρθέω, 311,38.
καταδημοκοπέω, I. 668,47.
καταθρηνέω, cum acc. 414,30.
an καταιδεσάμενοι, 489,65? n.
κατακαίνω, vid. καίνω.
κατακαλέω τοὺς θεούς, 413,15.
κατακεντέω, 142,11. An 190,15?
κατακηλέω, II. 102,7.
κατάκοπος, I. 170,94. 202,16.
κατακούω, pareo, cum dat. 619,4. n. ſed ibi Pletho genit. habet, ſicut alibi Appianus. 405,83. 651,51. 705,78. 848,79. audio, cum gen. 32 ,18. 454,80
κατακρατέω τοῦ στρατηγοῦ, II. 274,84.
καταλέγω, ſigillatim expono, I. 189,95. 535,51. delect. habeo militum. Hinc κατάλεξις, 160,16.
καταλεύω, 37,99. 431,91.
κατάληψις πολέμου, invaſio hoſtilis? 548,79.
καταλογίζομαι, ſerie expono, I. 629,78. 534,50. 851,27.
κατάλογος. ἐκ καταλόγου, 204,52. n. II. 734,66. &c. ἐξουσία καταλόγου, I. 611,81.
κατάλυσις, interitus, 816,50. πολέμου, i. q. διάλυσις, 590,29.
καταμαντεύομαι, cum dat. 406,6.
καταπαύσαι? 489,65.
καταπέλται ὀξυβελεῖς, 215,31. 412,96. καταπελτικὰ βέλη, 433,33.
καταπέμπω, an i. q. καταλείπω? II. 277,47.
καταπλεύσαι ἀγοράν, I. 443,95.
κατάπλους, 471,66.
καταπέπληγα, τοῦτο, 667,29. τούτῳ, 129,69.
καταπατέω, 442,71.
καταποντισμός, 529,70.
καταποντέω, 422,58. 673,34. 681,86.
καταπλήσσω. καταπληχθείς, 121,38. 127,40. 824,80.
καταράσσω ἐς τὰς πέτρας, 322,18. cf. Valcken. ad Herod. IX. 69.
καταῤῥάκτης, pons verſatilis, II. 820,17 & 19.
καταῤῥήγνυμι, vid. ῥαγῆναι.
κατάρχω, abſ. I. 542,4. πολέμου, 94,32. 596,23. n.

Digitized by Google

κατακοπάσαι ἡ φήμη, II. 427,64. 446,78.
καταστρατηγέω σε, I. 75,65.
καταστρέφομαι, ſubigo, 593,78. *Paſſ.* 550,29.n.
καταφρονεῖν ἑαυτοῦ, ſui curam abjicere, ſibi deeſſe, II. 493,65. *forſan* & 395,44.
καταφρονητικῶς, 236,49.n.
καταχράομαι, *i. q.* χράομαι, I. 775,64.
καταχωνεύω, 39,22. 671,87. III. 17,26.
καταχωννύω, 857,16.
κατειρωνεύομαι, 717,80.
κατέχω, *cum gen.* (ut κρατέω). 10,59.n. 95,41. 610,56. II. 16,55. 29,67. 96,7. 494,97. &c. *Cum acc.* 643,13. I. 10,51. 215,34. 709,43. *Recipr. intell.* ἐμαυτὸν, *vel* τὴν ὀργὴν, II. 455,28. *Abſ.* φθόνοι πολλοὶ κατεῖχον, I. 165,99.
κατήφεια, 414,22.
κατιδεῖν, *i. q.* ἰδεῖν, 590,20. II. 28,55
κατοικέω, *cum acc. i. q.* περιοικέω, I. 2,14. κατῳκισμένοι ἐπὶ τοῦ Πόντου, 661,30.
κατοίκισις, deductio colon. II. 730,93. 737,12. 744,25.
κελεύω, *cum dat. vel acc.* I. 736,26. n.
κέλης, 319,45.
κελήτιον, II. 496,22.n. 253,23. I. 362,10. 688,92.
κενοτάφιον, 787,61.
κεραία, extremitas, 694,84. II. 864,58. cervus, mach. bellica, *an, ut alibi,* antenna? 631,10.
κέραμος, tectum, 47,80. κεραμίδες, 547,65.
κέρας. ἐκ κέρως? 822,47.n. τὰ πλεῖα τοῖς κέρασι συνδῆσαι, antennis? *an,* in extremitatibus? I. 332,82. ἐπὶ κέρως, 676,70.
κέρκουρος, 646,65. 404,64.
κεφάλαιον τοῦ πολέμου, 1) arx & ſedes belli, II. 753,73. 2) id, quo totius belli ſumma continetur, 820,9. 3) princeps dux & caput, 777,83. I. 327,87. (Sic κεφάλαιον τῆς στάσεως, II. 768,29.) 4) τὰ κεφάλαια τοῦ πολέμου, ſumma rerum capita, 749,19. *ut* ἐν κεφ. εἰπεῖν, 649,15. &c.
κηδεστὴς, I. 107,3. 182,91.n. 199,78. n.
κηρύκειον, κηρυκεῖον, 55,58.n.
κινέω, τῶν χρημάτων, II. 230,41.n.
κίρνημι, I. 811,66.
κιχρᾶσθαι, 92,6. II. 75,43.
κλείω, κλῄω, κλῄζω, I. 120,18.n.
κλέπτω τὸν διάπλουν, II. 853,70.
κληΐζω, κλῄζω, nomino, 1,9.
κλημᾰτίδες, 72,87.
κληρουχία, 26,24.
κνάμπτω, 467,40.
κνίζω αὐτὸν ἔρως, I. 145,49. 315,90.
τὰ κοῖλα, venter navis, II. 850,25.
κοίλη θάλασσα, fluctibus agitatum mare, 256,84.
κοινωνὸς, *an* arbiter? 740,60.n.
κολάζειν θανάτῳ, 298,7. 625,4. I. 322,5.
κολοβὸν τειχίον, 678,17. 483,66.
κόμης ἔμπλεως, II. 94,73. 585,19. *adde* I. 120,22. & 221,46. κόμας αἰωροῦντες, 82,62. κόμην ἐπισείουσι, 182,79. κόμας ἐτίλλετο, 251,88. 406,1.
κορμὸς, II. 160,99.
κορύνη, I. 845,29.
κόρυς. ὡς κόρυθα, II. 24,90. (ſ.
κουφίζω σε, levo te hoc onere, 417,

Digitized by Google

κουφολογέω, I. 121,37. κουφολογία, 146,73.
κουφόνους, I. 464,47. τὸ κουφόνουν, I. 110,51.n.
κρατεῖ, *imperf.* vincit ſententia, 312,39. ἐκράτει τὴν μάχην, 841, 74. τῶν ἔργων κρατῆσαι, 132, 19. n.
κρατύνεσθαι πόλιν, & *ſim.* munire, ſive præſidio, ſive munimentis. κρατύνασθαι ἔθνος, ſub obſequium redigere, pacare, 8,23. 73,38. 614,33. &c.
κρείσσων. ἐπὶ κρεσσόνων εἶναι, 395, 21. 397,56. 398,78. &c.
κρέμνημι, in crucem ago, 789,91.n
κρούειν ἐπὶ πρύμναν, II. 866,81. κρούεσθαι πρύμναν, I. 751,51.
κτιννύω, II. 101,87.
κυβιστῆσαι ἐς τράχηλον, 311,26.
κυϊσκόμενος, I. 613,8. κύουσα, 613, 14. κυήσασα αὐτῷ, II. 312,53.
κυκάομαι, 841,58.
κυκλεύω (*i.q.* κυκλόω) 622,63 n.
κύκλος. κύκλῳ *reſtitui* I. 444,11. *cf.* 329,29.
κυνηγετέω, II. 507,7. 698,34.
κύων, ſtella canic. I. 441,69. κυνὸς κεφαλὴ, larva Iſiaca, II. 592, 38.
κώδιον, vellus, I. 797,24.
κώθων, cupa, 482,59.

Λάβρος, I. 269,85.n. λάβρως, 121, 35. n. 289,17.
ἡ λαγὼν, ilia, II. 491,37. 701,86.
λαμβάνω, ἔθνος, ſubigo, I. 145,60. 851,32. II. 9,38. λαβέσθαι ἐθνῶν, 400,18. I. 385,51. ἐλήφθησαν (τὰ Ἰλλυρικὰ, *an* οἱ Ἰλλυριοὶ?) II. 897,17.
λάρναξ, 588,71.
λαῦρος, I. 338,88.
λαχανεύεται τὸ χωρίον, 471,64.
λεῖπει, ſupereſt (faciendum,) II. 446,87.n. τὸ λεῖπον, id quod deficit, (*vulgo* τὸ λοιπὸν) I. 297,55.
λειποστρατιώτης, 467,92.n.
λεσχηνεύω, *abſ.* 496,92. 547,95. *Cum dat.* II. 300,42.
λήγω. ἐπὶ τῶν ὀνειδῶν ἔληξε, ultra objurgationem non eſt progreſſus, I. 189,97.
ληΐζω. ἐληΐζετο ἐς τὰς τροφὰς, rapina vivebat, 331,68.
λῆμα γενναιότατον, II. 193,14.
λήμματα, capturæ, I. 780,39.
λῆξις, ſortitio, II. 599,76. 600,77.
λῃστήριον, prædonum agmen, 814, 8 & 13. I. 186,59.
λῃστικὸς, 99,6. λῃστρικὸς, 333,95. 788,67.
λιμαίνω. ἐλίμαινεν ὁ στρ. 258,18. *cf.* *Herodot.* *VII.* 25.
λιμάττω, I. 333,93.
λιφαιμέω, 83,67.
λοχμάομαι, 219,15. 694,90. II. 681,38.
λογισμὸς τοῦ πολέμου, ratio & conſilium belli. 245,98.n. ἀντὶ λογισμοῦ ὁ Καισ. ἐπεποίθει τῇ τύχῃ, 255,60. τοὺς λογισμ. εἰπεῖν. I. 422,51. λογισμὸν ὑμῖν ὀφλήσει, 524,88. λογισμοὺς αἰτεῖν, 615, 38 &c.
λογοποιεῖν, 444,17, 592,57. II. 792,45.
λόγος. λόγον ἑαυτῷ διδόναι, ſecum reputare, I. 415,41. εἰ ἔστι καὶ τῶν προτ. εἰρημ. ἔτι πρὸς ὑμᾶς λόγος, 416,54.n. πρὸς λόγον, pro portione, 718,12.
λοιπὸς, *cum gen.* τὰ λοιπὰ ὧν ἐπενόει, 537,25. (*An* 137,11. λοιποὶ αὐτῶν?). *Sic* II. 713,12 *ſq.*

κατακόπτειν ἡ φήμη, II. 427, 64. 446,78.
καταστρατηγέω σε, I. 75,65.
καταστρέφομαι, ſubigo, 593, 78. *Paſſ.* 550,29.n.
καταφρονεῖν ἑαυτοῦ, ſui curam abjicere, ſibi deeſſe, II. 493,65. *forſan* & 395,44.
καταφρονικῶς, 236, 49.n.
κατακχράομαι, *i. q.* χράομαι, I. 775,64.
καταχωνεύω, 39,22. 671,87. III. 17, 26.
καταχωννύω, 857,16.
κατειρωνεύομαι, 717, 80.
κατέχω, *cum gen.* (ut κρατέω). 10, 59.n. 95,41. 610,56. II. 16, 55. 29,67. 96,7. 494,97. &c. *Cum acc.* 643, 13. I. 10,51. 215,34. 709,43. *Recipr. intell.* ἐμαυτὸν, *vel* τὴν ὀργὴν, II. 455, 28. *Abſ.* φθόνοι πολλοὶ κατεῖχον, I. 165,99.
κατήφεια, 414,22.
κατιδεῖν, *i. q.* ἰδεῖν, 590,20. II. 28,55
κατοικέω, *cum acc. i. q.* περιοικέω, I. 2, 14. κατῳκισμένοι ἐπὶ τοῦ Πόντου, 661,30.
κατοίκισις, deductio colon. II. 730, 93. 737,12. 744,25.
κελεύω, *cum dat. vel acc.* I. 736, 26. n.
κέλης, 319,45.
κελήτιον, II. 496,22.n. 253,23. I. 362,10. 688,92.
κενοτάφιον, 787,61.
κεραία, extremitas, 694,84. II. 864,58. cervus, mach. bellica, *an, ut alibi,* antenna? 631,10.
κέραμος, tectum, 47,80. κεραμίδες, 547,65.
κέρας. ἐκ κέρων? 822, 47. n. τὰ πλοῖα τοῖς κέρασι συνδῆσαι, antennis? *an,* in extremitatibus? I. 332,82. ἐπὶ κέρως, 676,70.
κέρκουρος, 646,65. 404,64.
κεφάλαιον τοῦ πολέμου, 1) arx & ſedes belli, II. 753,73. 2) id, quo totius belli ſumma continetur, 820,9. 3) princeps dux & caput, 777,83. I. 327,87. (Sic κεφάλαιον τῆς εἰσόδου, II. 768,29.) 4) τὰ κεφάλαια τοῦ πολέμου, ſumma rerum capita, 749,19. *ut* ἐν κεφ. αὐτοῦ, 649, 15. &c.
κηδεστής, I. 107,3. 182,91.n. 199, 78. n.
κηρύκειον, κηρυκεῖον, 55,58.n.
κινέω, τῶν χρημάτων, II. 230,41.n.
κίρνημι, I. 811,66.
κιχρᾶσθαι, 92,6. II. 75,43.
κλείω, κλήω, κλῄζω, I. 120,18.n.
κλέπτω τὸν διάπλουν, II. 853,70.
κλῄζω, κλήζω, nomino, 1,9.
κλιμακίδες, 72,87.
κληρουχία, 26,24.
κνάμπτω, 467,40.
κνίζει αὐτὸν ἔρως, I. 145,49. 315, 90.
τὰ κοῖλα, venter navis, II. 850,25. κοίλη θάλασσα, fluctibus agitatum mare, 256,84.
κοινωνὸς, *an* arbiter? 740,60.n.
κολάζειν θανάτῳ, 298, 7. 625,4. I. 322,5.
κολοβὸν τεῖχος, 678,17. 483,66.
κόμαις ἔμπλεως, II. 94,73. 585,19. *adde* I. 120,22. & 221,46. κόμαις αἰωροῦντες, 82,62. κόμαι ἐπισείουσι, 182,79. κόμαις ἐπιδεῖν, 251,88. 406,1.
κορμὸς, II. 160,99.
κορύνη, I. 845, 29.
κόρυς. ὡς κόρυθα, II. 24,90. (ſ.
κουφίζω σε, levo te hoc onere, 417,

Digitized by Google

κουφολογέω, I. 121,37. κουφολογία, 146,73.

κουφόνους, I. 464,47. τὸ κουφόνουν, I. 110,51.n.

κρατεῖ, *imperf.* vincit ſententia, 312,39. ἐκράτει τὴν μάχην, 841, 74. τῶν ἔργων κρατῆσαι, 132, 19. n.

κρατύνεσθαι πόλιν, & *ſim.* munire, ſive præſidio, ſive munimentis. κρατύνασθαι ἔθνος, ſub obſequium redigere, pacare, 8,23. 73,38. 614,33. &c.

κρείσσων. ἐπὶ κρεισσόνων εἶναι, 395, 21. 397,56. 398,78. &c.

κρήμνημι, in crucem ago, 789,91.n

κρούειν ἐπὶ πρύμναν, II. 866,81. κρούεσθαι πρύμναν, I. 751,51.

κτιννύω, II. 101,87.

κυβιστῆσαι ἐς τράχηλον, 311,26.

κυϊσκόμενος, I. 613,8. κύουσα, 613, 14. κυήσασα αὐτῷ, II. 312,53.

κυκάομαι, 841,58.

κυκλεύω (*i.q.* κυκλόω) 622,63 n.

κύκλος. κύκλῳ *reſtitui* I. 444,11. *cf.* 329,29.

κυνηγετέω, II. 507,7. 698,34.

κύων, ſtella canic. I. 441,69. κυνὸς κεφαλὴ, larva Iſiaca, II. 592, 38.

κῴδιον, vellus, I. 797,24.

κώθων, cupa, 482,59.

Λάβρος, I. 269,85.n. λάβρως, 121, 35. n. 289,17.

ἡ λαγὼν, ilia, II. 491,37. 701,86.

λαμβάνω, ἔθνος, ſubigo, I. 145,60. 851,32. II. 9,38. λαβέσθαι ἐθνῶν, 400,18. I. 385,51. ἐλήφθησαν (τὰ Ἰλλυρικὰ, *an* οἱ Ἰλλυριοὶ?) II. 897,17.

λάρναξ, 588,71.

λαῦρος, I. 338,88.

λαχανεύεται τὸ χωρίον, 471,64.

λείπει, ſupereſt (faciendum,) II. 446,87.n. τὸ λεῖπον, id quod deficit, (*vulgo* τὸ λοιπὸν) I. 297,55.

λειποστρατιώτης, 467,92.n.

λεσχηνεύω, *abſ.* 496,92. 547,95. *Cum dat.* II. 300,42.

λήγω. ἐπὶ τῶν ὀνειδῶν ἔληξε, ultra objurgationem non eſt progreſſus, I. 189,97.

ληΐζω. ἐληΐζετο ἐς τὰς τροφὰς, rapina vivebat, 331,68.

λῆμμα γενναιότατον, II. 193,17.

λήμματα, capturæ, I. 780,39.

λῆξις, ſortitio, II. 599,76. 600,77.

ληστήριον, prædonum agmen, 814, 8 & 13. I. 186,59.

ληστικὸς, 99,6. ληστρικὸς, 333,95. 788,67.

λιμαίνω. ἐλίμαινεν ὁ στρ. 258,18. *cf.* *Herodot. VII.* 25.

λιμάττω, I. 333,93.

λιφαιμέω, 83,67.

λοχμάομαι, 219,15. 694,90. II. 681,38.

λογισμὸς τοῦ πολέμου, ratio & conſilium belli. 245,98.n. ἀντὶ λογισμοῦ ὁ Καισ. ἐπεποίθει τῇ τύχῃ, 255,60. τοὺς λογισμ. εἰπεῖν. I. 422,51. λογισμὸν ὑμῖν ὀφλήσει, 524,88. λογισμοὺς αἰτεῖν, 615, 38 &c.

λογοποιεῖν, 444,17, 592,57. II. 792,45.

λόγος. λόγον ἑαυτῷ διδόναι, ſecum reputare, I. 415,41. εἰ ἔστι καὶ τῶν προτ. εἰρημ. ἔτι πρὸς ὑμᾶς λόγος, 416,54.n. πρὸς λόγον, pro portione, 718,12.

λοιπὸς, *cum gen.* τὰ λοιπὰ ὧν ἐπενόει, 537,25. (*An* 137,11. λοιποὶ αὐτῶν?) Sic II. 713,12 *ſq.*

pro λοιπὸς ἐν ἐπὶ τοῦδε τῆς ἐλάσεως, *forſan* ἔτι τοῦδε τῆς ἐλάσεως, (*ut* I. 847,64. τὰ ὑπόλοιπα τῆς ἐλάσ.) *niſi* ἐπὶ τῆς ἐλασ. *dictum ſit, ut*, ἐπὶ στρατηγίας, ἐπὶ τοῦ ἐλάου, &c. ὡς ἐν τῷδε λοιπῷ &c. I 697,41. *Sic* & *legend.* 478,86 ſq. *vid.* n. λοιπὸν, porro, deinde, II. 689,75. τὰ λοιπά, ceterum, I. 18, 77. 102,14.

λοχῖτις ἐκκλησία, II. 436,7.

λόχος, I. 603,34. n.

λύγη· ὑπὸ λύγῃ, 864,24.

λυδοὶ, ludiones, 388,8.

λυκοῦ ἀντὶ κυρωσέων, 155,97.

λυμαίνομαι. *cum accuſ.* 431,94. 717,83. 719,27. πολλὰ τὴν Ἀσίαν λελυμασμένος, 729,93 ſq. *cum dat.* ἐλυμαίνετο πολλοῖς, ſæviit in multos, II. 159,80.n.

λύμη, I. 309,75.n.

τὸ λυπρόγειον *vel* λυπρόγεων, 172, 19. n.

λύω. λύεσθαι χρημάτων & χρήμασιν, III. 17,32. n.

Μαινάδες, I. 430,87.

μαλακὸς, remiſſus, languidus, 236,29. σῶμα μαλ. 82,63.

μάλιστα, fere, circiter: *frequenter.* ἐν τοῖς μάλιστα, II. 112,72. *etiam ubi praeceſſit fœm.* πόλις πολυχρήμ. ἐν τοῖς μαλ. 132,29. ἐς τὰ μάλιστα, 433,63. 438,45. ἐς τὰ μάλιστα συνήνεικε, *vulgo* I. 826,8, *ubi ex Aug. edidi* ἐς τὰ μέγιστα συνην. *Viciſſim* II. 29,73. *pro* μέγιστα ὠφελέοντες, *quod cum vulgg. retinui, in Aug.* & *Ven.* eſt μάλιστα. ἐς τὰ ὅπλα μάλιστα ἀνεξώντο, *ſ an* cum omnibus fere copiis? *an legend.* τάχιστα?) 308,74.

μᾶλλον, *per ellipſ. intell.* 266,47. n. 377, 45.n. 683, 81.n. *ſic poſt* αἱρεύμεθα, 541, 69. & *poſt* ὅσῳ, I. 381,79. μᾶλλον pleonaſtice *junctum comparativo*, 6c4, 54 ſq.

μαραινομένου τοῦ Φοίνικος. II. 706,59. ventus ἐμαραίνετο, 831,93.

μάρτυς, ἐν ὑμῖν μάρτυσι, I. 467,5. ἐπὶ μάρτυσι, 197,45. II. 414, 97.n. 496,25.

μαρτύρομαι ἐμαυτὸν τῆς ἐς ὑμᾶς ἐλευθερίας. teſtis mihi ipſe ſum, *vel potius* teſtor (omnes) de mea in vos liberal. 239, 97. *Sic* τοὺς ἀποστάντας ἐμαρτύρατο τῆς ἐπιορκίας, teſtes invocavit (omnes) perjurii deficientium, 878,89.

μάχη. κρατεῖν τὴν μάχην, I. 841, 74. νικᾶν μάχην, 801,92.

μεγαλαυχέω, 81,70.

μεγαλουργία, rerum geſtarum magnitudo & gloria, 816,42. II. 6,86. 15, 19.n. 235,22.

μεγαλουργὸς, magnificus, I. 14,7. II. 270,16.

μεγαλοπρεπία, *i. q.* μεγαλουργ. 780,29.

μεγαλοπράγμων, 383,36. μεγαλοπραγμονέστερος, rebus geſtis clarior, 214,65.n.

μεγαλοτολμότερος, I. 548,3.

μεγαλοψυχία, 124,84.

μέγας, μεγέθει μέγας, 71,71. μεγέθει μείζων τῶν μεγίστων, I. 74, 55. μέγα ποιεῖσθαι, 136, 89.n. 360,68. ἐς τὰ μέγιστα στρατ. II. 434,74. *Cf.* μάλιστα. καὶ μεγίστῳ τῷδε ἐτεκμηρίωσε, I. 453,55. ποταμὸς ἀρθεὶς μέγιστος, 754,9. ὁ ποταμὸς ᾔει μέγας, 236,40.n.

μεγιστεύουσα ἡ πόλις, I. 625,16.
μεθίημι. τῆς ἀπάτης οὐ μεθίει, non ceſſavit a dolo, 111,75. ἁπλῶς οὐχ ἑκόντες μεθίενται, quaſi poſt ſe ſinunt, i. e. adimi ſibi patiuntur, 417,79. μεθεῖντο, remiſerunt impetum, II. 860,92. 443,30.
μεθίπταμαι, I. 186,59. n. II. 637,14.
μεθίστημι. μεταστῆναι 1) τινὶ τινός, cedere alicui re, I. 402,41. 2) ἀπό τινος ἐς τινά, deficere, 334,18. n. *Abſol.* diſcedere, 521,45 *coll.* 44. *Spec. pro* μεταστῆναι τοῦ βίου, (*quæ verba adjecta ſunt* 621,42.) 621,46. II. 135,85 *coll.* 83. *Sic* Καῖσαρ ἡμῶν μεθέστηκεν, a nobis migravit, 358,25.
μεθορμέω, 611,69.
μειζόνως, I. 763,55. II. 32,18.
μελαινομένης ἑσπέρας, 492,61.
μελανειμονέω, 22,47.
μενεμάχοι, I. 163, 57.
μερίζω, οὐδὲν ἐς ἀρετὴν αὐτοῦ, nullam partem (rerum proſpere geſtarum) tribuo virtuti illius, II. 309,93. μερίζομαι τί τινι, partior cum aliquo, I. 262, 70. II. 485,47. &c. *Sic* ἐμερίζετο αὐτοῖς τὰ ὄντα, bona cum eis partitus eſt, *i. e.* parte eos mulctavit, partem eis reliquit, I. 187.70. *Et* μερίζ. τι πρός τινα, 673,21. & τινὶ τινός, II. 578,98. 589,87. ἐς πᾶσαν ἐμερίζοντο πεῖραν, 631,7. ἡ βουλὴ καὶ ὁ δῆμος ἐς αὐτὰς (ἀρχὰς) ἐμερίζοντο, 2,19.
μέρος. τὸ μέρος, rata *vel* definita pars, 295,43. n. *cf.* n. *ad* 423,93. δυνάσθαι ἴσασι κατὰ μέρη πολλά, paſſim, diverſis locis, I. 315,81. ἐν μέρει, ſuo ordine, ſuo loco, ſeorſim, quiſque per ſe, 141,93. 142,95. 225. 98 *ſq.* 461,92. II. 152,56 & 63. 772,6. ἐν ὑστέρῳ μέρει αὐτοὶ κοινωνῶν εἶναι, 50,29. ἀνὰ μέρη καὶ χρόνους, variis locis & temporibus, I. 538,34. ἀνὰ μέρος πάντες, paulatim omnes, alii poſt alios, 672,5. παρὰ μέρος, alternis, 448,72. II. 152,61. identidem, 25,9.
μεσαίχμιον, I. 456,16. *Alibi* μεταίχμιον, 133,47. 585,26. &c.
μεσεγγύημα, II. 198,7.
μεσόγαιος & μεσόγειος, *frequenter: ſemel vulgo* μεσόγεως, I. 107,10. *ut* τὸ λευκόγεων.
μέσον, interim, II. 454,23.
μεσοπύργιον, I. 484,82. 771,99.
μεσοτείχιον, ſpatium inter moenia urbis & vallum hoſtium, 265,15. ὡς ἐν θεάτρῳ μεσοτειχίῳ, 274,75. *i. q.* ἐν μεσοτ. ὡς ἐν θεάτρῳ.
μετά, deinde, II. 613,8. μετὰ τοῦ δυνατοῦ Φιλαδέλφειος, I. 495,68. n. μετὰ σκότους, ineunte nocte, II. 124,95. n. μετὰ θεῶν, juvantibus diis, I. 418,94. Συρία ἡ μετ' Εὐφράτην, 609,35. n. 618,92. περιουσίᾳ (*potius* παρουσίᾳ) μετὰ τὴν Περσικὴν, 306,27. n. μετὰ χεῖρας, in manibus, II. 335,45.
μεταβάλλειν, *abſol.* tranſire, mutari, I. 298,75. II. 281,1. &c. terga vertere, 491,39. δαίμονα, mutare fortunam, I. 493,46. n. μεταβαλέσθαι ἐς τινά, ad aliquem tranſire, deſciſcere, 553,85. ἐς Ἑλλάδα γλῶσσαν ἀπὸ Λατίνης μεταβάλλειν, II. 545,40. 771,88.

μεταβολὴ, defectio. I. 95,55. mutatio fortunæ, calamitas, 366. 66. 530,82.
μεταγνώμη, defectio, 869,28.
μεταδιδάσκω, I. 281,75. 724,94. n. II. 204,92. 413,29.
μεταθέω, diſcurro, I. 193,70. n? 751, 56. II. 289,39.n.
μετακαλέω, I. 515,61. 599,75.
μεταλαμβάνω, morem alterius ſequor, *cum gen.* τῆς φύσεως, 66, 38. *cum acc.* II. 33,31.
μεταξὺ, interim, I. 801,89. II. 139,44.
μεταπείθω, I. 142,95.n.
μεταπίπτω, muto ſententiam, I. 530,87.n. 727,49. II. 450,50.
μετατίθεμαι, *abſ.* ab inſtituto, a ſententia mea diſcedo, I. 133. 45. n. II. 181,27. & *cum gen.* γνώμης, 434,83. deficio, deſciſco, I. 119, 11. 137, 10. n. &c.
μεταφέρω, renuncio, 224, 94. n.
μετεωρολόγος, II. 391,80.
μετέωρος ὢν, dubio, ſuſpenſo animo exſpectans, 326,86. *cf.* αἰωρέομαι.
μετονομάζω, I. 613,11. 638,33.
μετριάζω, 374,81.n.
μετριοπάθεια, 420,18.n. 408,32. μετριοπαθῶς, 366,63.
μέτρον. διαιτᾶσθαι ἐπὶ παντὶ μέτρῳ &c. II. 32,21. χρήσασθαι παντὶ μέτρῳ τῆς ἐξουσίας, 437,30. ὅσον εἶχε μέτρου καλῶς, 476,86.
μετωπηδὸν, I. 479,8.
μέχρι & μέχρις, 2,16.n. 5,71.n. 347,43.n. 817,56.n.
μηδαμοῦ προΐεσθαι, 554,96.
τὸ μηδὲν ἡγησάμενος, 31,10. n.
μηλόβοτος, II. 35,66.
μηκάω, I. 79,25. 390,15.
μήνιμα, III. 14,10. I. 261,61. 809,29.
μήνυμα, 1) indicium, 690,26. 673,23. II. 573,6. & *ex MS. Aug.* 134,55. *Mend. pro* μίμημα, *vel* μνῆμα, I. 756,33. 2) *i.q.* μήνυτρον, indicii vel proditionis præmium, II. 576, 63. n.
μηνύω, prodo, I. 42,63. ἀλλ᾽ ἀμείνων δὲ τῶν γερῶν καὶ τῶν μηνυμάτων, II. 625,13?
μικρὸς, *ſæpius* σμικρὸς, I. 423,74. II. 289,45. 442, 22. 507,14. &c. Μικρολογέομαι παθεῖν τοῦτο, ſcrupuloſe rem expendens recuſo pati hoc, 410,68. Μικρολογία, & σμικρολ. parcitas, avaritia, 204,1. 455,36. 456, 48. & minuta ac nimis parca poſtulatio, I. 305,12.n. 514, 48. μικρολόγος, 44,90. 532,12. II. 457,59. Σμικρότης,(*opp.* μεγαλόνοια) I. 550,36. Σμικρύνω, nimis exiguum judico, 514, 38.
μίμημα, 225,16. 741,94. ἐς μιμήματα Τυῤῥηνικῆς πομπῆς, 388, 5. πύργοι (ἐν πομπῇ θριάμβου) παραφέρονται, μιμήματα (ſimulacra) τῶν εἰλημμένων πόλεων, 387,95. *Sic forte teneri ex MSStis debuit*, 756,33. μίμημα τῆς ἐκείνου πάθης. *vid.* n.
μισθοφορεῖσθαι, 98,92. n.
μισθοφόρος, *tranſitive ſumtum videri poteſt*, II. 517,80. δείσας ἐπὶ τοῖς μισθοφόροις, timens ab adferentibus mercedem: *ſed vide* n.
μνάομαι, φιλίαν ἐς αὐτὸν, I. 799, 60. μνώμενος ἤδη τὸ μέλλον, II. 844,19.

Digitized by Google

μνημονεύω. ἐπεὶ οἱ καὶ παλαιῶν ἔργων ἐμνημόνευον, 614,30. delendum videtur pron. οἱ.

μνησικακέω σοὶ τούτου, I. 109,39. 432,20. 577,91.

μνησικακία, 37,6.

μοῖρα (i. q. ἑταιρία) II. 500,85. 514,31.

μόλυβδος & μόλιβδος, I. 685,33.n.

μολύβδαινα, 688,83. 690,19. II. 759,81.

ἡ μονομαχία, I. 45,5. 165,93. τὸ μονομάχιον, 83,70. 165,97. 274,75 & 77.

μονομαχέω, 264,2.

μυριὰς, intell. δραχμῶν, I. 39,27. n. 821,23.

Νᾶμα, I. 833,49. II. 859,77. ſq.

ναυλοχέω, abſ. I. 554,98. II. 626,29. αὐτὸν, 635,85. ἐς νήσους, 252,16.

νεαλὴς, i. q. ἀκμὴς, 82,65.

νεήλυδες, 490,28. 491,40. cf. n. ad 488,96.

νεμεσάω, I. 46,28. II. 876,50.

νέμεσις, ἀνδρῶν, 101,84. θεοῦ, I. 49,65. θεῶν, 382,11.n. ἐκ θεῶν, 492,22.

νεογνὸς, II. 105,61. i. q. νεοττὸς, 87,37.

νεοδέμητος, I. 694,81.n. 697,35.

νεόχριστον οἴκημα, II. 104,47.

νέω, πυρὰν, 68,18. 102,14. 319,72.

νεωτερίζω, vid. εἰς.

νεωχμόω, innovo, 27,31.

νηλεὴς, 4,49. νηλεῶς, (Aug. ἀνηλεῶς) 107,87.n.

νομίζω, 436,5.n.

νοῦς. ὁ νοῦς τοῦ βουλεύματος οὐκ ἦν ἐς εὐπορίαν, 16,44. ὁ νοῦς τὴν γνώμην ἔφερε ἐς αὐτὸν, 139,52 ſq.

νυκτερεύω, I. 190,13.

νυκτομαχεῖν, noctu pugnare, II. 757,51. 851,41.

νωθὴς, 268,77. 276,27. νωθρὸς, 333,12.

νωχελὴς, 269,99.

Ξενάγησις, delectus militum, II. 810,39.

ξενία. βαρὺς Σικελιώταις ἐπὶ ξενίαις, I. 69,82. (cf. 59.24. Forte autem legend. ξεναγίαις, ut 153,3.) ἐπὶ ξενίᾳ ἐκάλει, 549,21.n.

ξένοι & φίλοι Romanorum, 86,12-14.n. 543,25.n.

ξιφήρης, gladio inſtructus, 125,8. 142,9.

ξύλα. ξύλοις ὁ ἵππος ἐχρῶτο τροφῇ, 75,59.n. ξύλον, baculus, fuſtis. II. 23,67. 25,96. 47,64. &c.

ξὺν & σὺν, cum compoſ. Vid. n. ad I. 309,78. & II. 123,65.

Ὁ artic. cum ſuis caſib. Articulus adjicitur, ubi indefinita perſona eſt, 1) ad nomina numeralia. οὐ μείους τῶν δέκα, I. 453,58. ſic 563,61. 757,53 ſq. 2) ad futura particip. πέμπε μοι τοὺς χειραγωγήσοντας, II. 257,99. cf. I. 373,63.n. 313,58. Et ad præſ. partic. 784,11 ſq.

ὅδε. ὅδε ὁ, notus ille, is de quo ſupra dixi, 230,34.n. 635,74. 742,11.n. II. 127,44 ſq. n. καὶ ὅδε, I. 10,48.n. 72,20. 124,92. 155,24. 199,70. &c. καὶ ἥδε, 221,48. ἐς τήνδε τὴν ἡμέραν ἐγὼ τόδε τὸ χωρίον καταλήψομαι, 456,1. An ſic ταῖςδε ταῖς προφάσεσιν, II. 40,48?

Digitized by Google

[illegible], I. 232,74.n.
οἴομαι τοῦτο, 249,42. 337,63. & περὶ τούτου, 273,46 ſq. n. coll. II. 83,83.n.
οἶοι. τινὲς δ' οἶοι, 187,68.n.
οἰκεῖος. ἀπ' οἰκείας γνώμης reſtitui II. 437,27 pro mend. ἀπ' οἰκίας. Sic ἀπ' οἰκείας αὐτόνως, I. 280, 71. & κατ' οἰκείαν γνώμην, II. 465,98. (dicitur autem & ἀπὸ τοῦδε τῆς γνώμης, 609,49.) Rurſus mendoſum οἰκίαν in οἰκείαν mutavi 476,84. οἰκεῖον γνώμην, (an εὔμορον ?) 641,78. n. νῦν δ' οἷον οἰκεῖον, I. 828,40?
οἰκιστής, qui colonos in colonias deducit, II. 35,62. 730,96. 763,44. &c. cf. n. ad I. 304,2.
οἰκόπεδον, non ſolum area domus, ſed & ipſum ædificium, I. 141, 79. 717,89. II. 662,17. cf. Thucyd. IV. 90. ubi præter rem interpres diruta ædificia expoſuit.
οἶκος διαφέρων, illuſtris familia, I. 79,20.
οἰκτειρόμενος, lamentans, 285,54. οἰκτιζόμενος, paſſ. omnibus vicem ejus dolentibus, 535,64.
οἶκτος, lamentatio, 415,35.
οἷόν τι, i. q. ſimplex οἷον, 277,19. n. II. 193,24.
οἰστρώδης ὁρμὴ, III. 15,35.
ἐς ὀλίγον, paulatim, per partes. I. 488,56.
ὀλισθάνω, II. 854,85. ὀλισθηρὸς, I. 482,62.
ὀλοφυρμὸς, I. 53,26. ὀλοφύρσεις, II. 547,75.
ὅλως legend. pro ὅμως, 267,62.n. 270,14.n.
ὁμαιχμία, conjunctio copiarum, I. 88,18.
ὁμαλὴς, 164,66. ὁμαλῶς, conſtanter, æquabiliter, 140,61. pariter omnes, 48,57. 139,28. II. 332,95. 803,30. &c.
ὁμογνώμων, 658,52.
ὁμολογία. οὐχ ὁμολογοῦντας μὲν μὴ ὁμαρτεῖν, I. 410,66.n.
ὁμότεχνος, II. 567,17.
ὁμοῦ τι, fere, I. 173,40.n. & 14. ὁμοῦ, ſimul, 289,9.n.
ὁμωνυμία, II. 645,42.
ὄνημα. τῆς συνηθείας ὤναντο διὰ τὴν εὐβουλίαν, I. 15,23.
ὀνυχῖτις λίθος, 819,88.
ὀξυβελεῖς καταπέλται, 215,32. 414, 96.
ὀξὺς, celer, 339,97. 469,40. 494, 63. n. ὀξύτης τῶν γεγραμμένων, 559,86.
ὅπῃ, an in ὥσπερ mutand. 530, 81. cf. II. 290,73.
ὅπως, 1) quomodo. ὅπως δύναιντο, I. 223,78. 226,22. 561,16. II. 95,92. &c. Sic repoſui II. 68,62.n. 2) quo, quorſum, I. 123,75. 241,7 coll. II. 329,28. 3) ubi, 253,15 & 19. 254,33.
ὀπισθοφύλακες ναῦς, II. 840,46.
ὅπου, quippe, quandoquidem, 702,97. I. 102,18. 576,81.
ὄπτομαι. ὀφθῆναι, i. q. φανῆναι, 602,19. 824,88. II. 8,22.
ὄργανα, i. q. μηχανήματα, I. 268, 77. 686,46.
ὀργάω, II. 491,47. vid. Thucyd. IV. 108. cf. Ruhnken. ad Timæum, p. 104.
ὀργιάζω, ὀργιασθεὶς, 592,39 & 36.
ὅριος, I. 88,41. 830,4. 863,15. II. 642,97. Pro [illegible], I. 761, 25. forte legend. [illegible]. vid. n.
ὄρθιοι λόχοι, 352,20. n. 561,24. 603,34.n. 672,93.

ὅρμοι,

ὄρκια, I. 28,89.
ὁρμὴ, 537,23.
ὁρμίζομαι, adpello navim, II. 636, 90. 840,48. 854,30. *Sic* I. 479,9. *tenenda videtur emendatio H. Stephani*, ὡρμίσαντο, *pro* ὡρμήσαντο. *vid.* n.
ὀροφὴ. *Compoſ.* τετρώροφος, διώροφος, ἑξώροφος, *per* ω, 436,76. *ſq.* 474,8. 487,38.
ὁσίας χάριν ἐς τὸν Καισ. II. 439,63.
ὅς τις. λαλοῦντας ὅ τι δὴ, neſcio quid, aliquid quidquid ſit, 178,72. ἐφ' ὅτῳ δὴ, propter neſcio quid, 209,75.
ὅσος. ὅσοι ἄλλοι, reliqui omnes, 720,35. &c. θαυμαστοὶ ὅσοι διεφάνησαν, 507,10? n. αὐτὰς ἴδει ἐσφέρειν ὅσην (*quidni* ὅσον?) ἑκάστην οἱ τρεῖς δοκιμάσειαν, 572,3. ἀποκηρύσσειν ὅσου (*vulgo* ὅσον) δύναιντο πάντα ὀλιγίστου, 425,27. ὅσῳ, *vid.* μᾶλλον.
οὐ τοῦτο, ἀλλὰ - - *non tam hoc, quam illud*, I. 148,5. n.
οὐρίαχος. II. 260,50. n.
οὔριον πνεῦμα, 228,14.
ὀχυρότερος & ὀχυρώτερος, I. 395,26. n. *adde* 668,52.
ὀψὲ τῆς χρείας, 703,46.

Πάγχυ, *vid.* πάνυ.
τὰ πάθη, I. 756,33.
τὸ πάθος (*ſc.* ἡ ἄμπωτις) ἥπτετο τῆς θαλάσσης, 77,88.
παιανίζω & παιωνίζω, II. 492,54. 535,70. 810,38.
οἱ παλαιολογοῦντες, I. 103,36.
παλιλλογέω, 659,95. II. 443,37.
παλιμπροδότης, 837,93.
παλινδίωξις, παλιδίωξις, I. 358,34.
παλινδρομέω, παλιδρομέω, II. 840,51.
παλίντροπος ἀγὼν, I. 774,42.
παλίωξις, 711,88.
πανδοχεῖον & πανδοκεῖον, 669,65. II. 42,80. 101,97. 201,43.
πανηγυρίζειν ὑπὸ τῶν κερδῶν, nundinari, I. 468,11.
πανικὸν, II. 269,99.
πανστρατιᾷ, I. 72,21.
πάνυ, πάγχυ, 570,81. n. II. 176,27. ἐν τοῖς πάνυ κινδύνοις, 469,77.
παρὰ, *de* temp., *reſtitui* I. 75,59. n. παρὰ τὸν ἐχθὲς ἀγῶνα, II. 682,52. ἕτερος παρ' ἕτερον, *vid.* n. *ad* I. 443,99. παρ' αὐτὸ, eapropter, 283,20. 463,38. 585,5. &c.
παραβαίνω, τὰς συνθήκας, 409,50.
παραβάλλομαι ἐς, 1) conferri poſſum cum altero, 10,56. 2) *i.q.* periculum adeo, II. 252,16.
παράβολος πρὸς κινδύνους, 383,39.
παραγγελία, 331,1. n.
παράγω. θεοῦ παράγοντος, deo mentem adimente, I. 242,38. 278,37. II. 261,57. θεοβλάβεια αὐτὸν δοκεῖ παραγαγεῖν, 274,81. παράγειν ἐν θριάμβῳ, 314,78. I. 820,17 & 22. παράγειν θρίαμβον, 823,61. II. 314,79. &c.
παράδεισος, 768,45.
παραδοξολογία, 794,80. II. 551,28.
παραδύμι, irrepo, I. 609,42.
παρακάθημαι, 758,72. n.
παρακαλέω τινὰ περί τινος, oro, rogo, 500,46. τινὰ, in auxilium advoco, 546,69. II. 825,89. n. 830,72.
παρακελεύω, *cum dat.* 828,53.
παρακέλευσις, I. 124,94. 276,9.
παρακινδυνευτικὸς, 291,48.
παρακινέω, *i. q.* νεωτερίζω, II. 858,52.

παρακαρτερέω, I. 143,16.n.
ὁ παράλογος, 782,75.
τὸ παράσημον τοῦ σχήματος, II. 24, 88.
τὰ παράσημα, inſignia, I. 556,36.
παρασκευάζω, 111,69. n. *cf.* 262, 67. 540,68. II. 18,73.
παρασΊρατηγέω, *i. q.* συσΊρατηγεῖν ἀξιόω, 690,97 *coll.* 99.
παρασΊρατοπεδεύω, I. 499,42. 561, 19.
παρατάτΊομαι, ἐπί τινα, ad bellum me comparo, II. 741,74.
παράταξις, inſtructio aciei, juſtum prælium, I. 162,55.
παρατείνω. τάδε πράσσων ἐς δευτέραν παρέτεινεν ὥραν, 254,34. *neutr.* durare, 608,24. 819,93.
παρατείχισμα, 479.4.n.
παρατρέπω. τὸ ὄνομα ἀλόγως σὺν χρόνῳ παρατραπῆναι, inflexum, immutatum, 643,12.
παρατροχάζω, 633,45. II. 493,69.
παραφέρω, detorqueo, τὸ ὄνομα, 268,90. τὴν γνώμην τοῦ ψηφισμ. 480,57.
τὰ παραφράγματα τοῦ βουλευτηρίου, 338,2.
πάρειμι. ἐκ τῶν παρόντων, I. 276,4.
παρενδοῦναι; II. 19,3.
παρήκουσα, protenſa, porrecta, I. 4,59.
παρίημι, omitto, taceo, 50,73 & 79. n.
παρίσΊαμαι, accerſo, II. 499,64. ad dedition. compello, ſubigo, I. 158,82. 597,41. 694, 87. &c. παρεσΊήσαντο οἱ πολέμιοι, (*an* dediderunt ſe? *an* τὴν πόλιν, tradiderunt urbem? *an legend.* παρέσΊαντο, ad dedition. compulſi ſunt?) II. 60, 83. adſto, officii vel orandi cauſa, 596,17. 597,30. 595, 1. 874,31. παρέσΊη αὐτῷ (*intell.* ἡ γνώμη) perſuaſum erat illi, credidit, 448,18. I. 417,68.
πάροικος, *cum dat.* 869,5.n.
παρονομάζω, *i. q.* προσονομ. 640, 64. II. 58,61. 111,66.
παρορμέω, I. 383,16. n. 384,35.
παρώνυμος, 831,23. *cf. l.* 10.
πᾶς. πάντα ἦν Πομπήϊος, II. 207, 49. 366,65. 698,25. ἐς πάντα *vid.* εἰς. μέχρι παντὸς, *i. q.* ἀεὶ, I. 110,51 *coll.* 50. παντὸς μᾶλλον, II. 814,8.n. παντὶ (*int.* τρόπῳ) 787,58.
πεῖρα, I. 46,23.n. *cf.* n. *ad* 507, 40. & 506,22.n.
πεῖσμα, II. 87,49. πείσματα (in portu Carth.) πυκνὰ καὶ πολλὰ, I. 437.91.
πελαγίζω, 677,97. πελάγιος, II. 297,96. 819,90. πελαγιώτερος, 825,99. 828,42.
πέλαγος. πόσον τι καὶ τὸ τούτου πέλαγός ἐσΊι, I. 12,77.n.
πενιχρὸς, 8,26.
περάω. ἐς τὸν Ἰόνιον ἐπέρα, *vulgo,* 846,50. *ſed delevi præp. Vid.* n. Mendoſum ἐπέρασε, 249, 47, *in* ἐσπέρας *mutavi. Pro* περῶνται, 102,15. *cum Reisk. legend.* πειρῶνται. περάω, *tranſitive,* τὸν σΊρατὸν, II. 447,97. 431,33. τὸ ἅρμα, 666,91.
τὸ περιαυχένιον, I. 771,87.
περιδεὴς, qui metuit, 469,39. 472, 81. *Sic* & 472,87 ἐς πάντα περιδεὴς *non* formidandus *fuerat reddendum, ſed,* omnia ſuſpecta habens.
περιδύω, exuo, ſpolio, II. 800, 85.n.
περίειμι, *ex* εἶμι. περιῶν, *abſ.* &

cum dat. accidit, eo res cecidit, I. 314,61. II. 33,27. 40, 49. *Sic* I. 187,63. 231,43
περίειμι, *ex* εἶμι. περιῄει ἐς τοὐναντ. II. 11,61. *eadem notione, qua* περιῶν. (*Sic &* περιῆλθε, *&* περιέστη.) ἐπὶ Νέρωνα τῆς γνώμης περιϊούσης, 181,16. *Sic &* 22,45. *cf. Valcken. ad Herodot.* I. 120.
περιέπω, φίλον, I. 397,59.
περιέρχομαι. τὰ Ῥωμαίων ἐς μοναρχίαν περιῆλθεν, 19,94. *Sic* 80.40. 802, 2. 813,91. 828,48. *&c.*
περιΐστημι. περιέστη, (*ut* περιῶν, περιῄει, περιῆλθε) 472,80. II. 548, 91.
περικάθημαι, I. 415,47. n. 758, 72. n.
περικαθίσας κύκλῳ τὴν πόλιν, 164, 87.
περικλεῖσαι ἐς λιμὸν, 769,64.
περιλαμβάνω, circumvenio, (hoſtem) 790,6. II. 622,60. 664, 44. *abſol.* ἐπιτείχισις πάντη περιλαμβάνουσα, I. 275,91.
περιμένω, *cum acc. Et abſol.* περιμείναντας ἐς ἕω, II. 538, 24. I. 547,81.
περινεύοντες ἐκ τοῦ λόφου, circumſpectantes, II. 590,15. n.
περιορώμενος τὸ μέλλον, I. 295,28. n. 460,76.
περιουσία, 610,64. 805, 54. *Sed* 306, 27 *præferenda videtur lectio Aug.* πλουσία.
περιποιέω, 598,55. n. -οῦμαι, 656. 16.
περισπορπάομαι, 151,60.
περίπυστος, II. 296,68.
περιφέρω, τινὰ ἐς συμφορὰς, I. 422, 54. II. 895,86. κίονες ἐς εἰκόνα στοᾶς τὴν ὄψιν τοῦ λιμένος περιφέροντες, I. 437, 98. ἐς Ῥωμαίους ἅπαντα περιηνέχθη, (*i. q.* περιῆλθε) 743,15. περιφέρειν, divulgare, 176,82. οὐ περιοίσειν τήνδε τὴν ἡμέραν, (*i. q.* περιέσεσθαι) II. 382,28. 391,71. *cf. Suid. in* περιοισ. *& Thucyd. VII.* 28.
περιφεύγω, *cum acc.* declino, I. 274,77. 382,5.
περιφίλητος, ἅπασιν, II. 639,43.
περιωσθεὶς, ἐς τὴν Φάραγγα, 65,68.
πεσσὸς (*vel* πεσὸς) ἐκ μολύβδου, I. 685,33. 689,94. 690,24.
πετροβατέω, II. 631,17. πετροβάτης, 603,33.
πηρὸς, cæcus, I. 61,61.
πιέζω, 47,32 *&* 40. 74,42. πιεζεῖ, *Aug.* II. 123,67.
πιθανὸς, στρατηγῆσαι, I. 118,85. ἐντυχεῖν ἑκάστῳ, 338,84. *cf.* 107,8. 618,25. ἐς στρατηγίαν, 714,40. ἐς ἐνέδρας, 456,7. ἐς εὐβουλίαν, 530, 76. εἰ μὴ πιθανὸν ἦν, niſi credibile eſſet, II. 420,38. πιθανοῦ τοῦ διερεθίσματος ὄντος, 780,43. σημεῖον ἔτι πιθανώτερον, (*an* ἐπιθανατώτερον?) 336,62. n.
πῖλος, I. 600,92. II. 104,45. 340, 29.
πιναρὰ ἐσθὴς, I. 221,48. n.
τὸ πιστὸν νέμω σοὶ, II. 450,52.
πίσυνος, fidem habens, 216,94. 236,39. fretus, 294,40.
πλαγιάζω, 827,32. n.
πλεονάσασι, *temere ab Urſin. in* πλεύσασι *mutatum*, I. 98,93. n.
ἐς τὸ πλήρωμα τούτου, ad complendum hoc, 708,23. τὰ πληρώματα, ſocii navales, 313,44. II. 243,61. 745,34. *&c.*
πλησιάζων; propinquus, I. 245, 81. n. 692,51. II. 702,6.
πόα, I. 75,58. n. 258,19. n.
ποηφαγεῖν, 443,3. 452,47. 753,97.

ποιέω. ἡ εὔνοια τῶν ἀνδρῶν ἐς τοὺς ὑπάτους πάρα πολὺ ἐποίει, magnam vim habuit, maxima fuit, II. 114,13. 746,68. *Sic* & μάλιστα ἐποίει, 207,50.
πολεμέω, *cum dat. Raro cum acc.* I. 16,38. n.
τὰ πολέμια, II. 804,46. I. 158, 81.n.
πολεμόω. πεπολεμωμένος, 169,68. 531,98. n.
πολίζω, 172,25.n.
πολιτεία, 552,66. II. 50,20. 57, 45. &c.
πολῖτις Ῥωμαίων πόλις, II. 91,21.
πολιτεύω ὑπέρ τινος, commoda alicujus in republ. procuro, 50. 33.55,10. *Sic* & πολιτεύομαι, I. 106,86.
ἡ πολίχνη, 194,86. τὸ πολίχνιον, 194,88. &c.
πολλάκι, 127,47.n.
τὸ πολυάνδριον, commune buſtum, II. 289,42.
πολυγλώχιν, 821,24.
πολυπληθία, 40,5.
πολυπραγμονεῖν, τὴν Ἀσίαν, I. 78, 3. 103,40. 540,70. οὐδὲν περί τινος, 505,2.
πολύς. τῆς ἀρχῆς ἐς πολλὰ τυχεῖν ἐπειγόμενος, ad multas res conficiendas, (quas animo agitabat) percupidus erat obtinendi illius magiſtratus, II. 185, 80. παρὰ πολὺ, *v.* ποιέω.
πολυτελὴς, ſumtuoſe vivens, I. 41,50.
πολυώνυμος, 102,20.
πομπὴ, 127,49.n. 879,14.n.
πονέω. στόλος πεπονημένος, adflicta claſſis, 541,88.
οὐ πόῤῥω ἐπ᾽ ἐκείνῃ, 294,4. n.
πρᾶγμα. πέρα τοῦ πράγματος, (*i. q.* πέρα τῆς χρείας,) II. 635,72. *cf.* 570,63 *ſq.*
πρᾶξις, exactio pecuniæ, 813,89.
πρηστῆρες, fulmina, 833,47. *cf. Suid.*
πρίν. φόβος οἷος οὐ πρὶν, 481,46. II. 57,39. πρὶν *cum Urſin. poſui pro mend.* πλὴν, I. 524,98.
πρὸ τετάρτης ἡμέρας, quarto die, II. 327,8. πρὸ μιᾶς τοῦδε τοῦ βουλευτηρίου, pridie, 333,5.
προαναγράψαι, 897,18.n.
ἐν προβολῇ ἐφεστάντες, 283,45.n.
προβατεύω, 10,58. 12,86.
προβουλεύει ἡ βουλὴ, 648,98.
οἱ πρόβουλοι, I. 723,78.n.
πρόγονος, privignus, II. 809,28.
προγραφαὶ δημάρχων ἦσαν, indicta erant comitia creandis tribunis pl. 21,25.
προγράφω ἡμέραν, 45,46.
πρόεδρος, prætor Ætolor. I. 513,18.
προείδω. προϊδέσθαι, 52,19.n.
προέχω. προσχὼν, *v.* προσέχω.
προκαλεῖσθαι, 243,47. 398,74.n.
προκλήσεις, 397,62. II. 5,75.
προκατάρχομαι, 157,50.n.
προκαταχράομαι, 466,19.
προκυλίσομαί σοι, I. 36,93.
προνέω. πυραὶ προνενησμέναι, II. 632. 38.
προπίνω. προπεπωμένοι κατηγορίας τυράννου, 374,88.
αἱ πρόπλοι (*i. q.* νεῦς προπλέουσαι, I. 566,17.) II. 824,73. 827, 24.
ὁ πρόπλους, 858,48.
τὰ πρόποδα τῶν Ἄλπεων, I. 830,5 n.
προπολεμεῖ ἡμῶν ὁ λιμὸς, II. 683, 79.n. 803,33.
πρόῤῥιζον ἐσβέσθαι, 52,63.
πρός. ἐλπίσας τὴν νύκτα πρὸς τῶν νικώντων ἔσεσθαι, I. 308,64.n. II.

Digitized by Google

339,14. πρὸς σὲ καὶ μηδείς τις ἐσίτω ἐς τὴν πόλιν, 617,73.
τὸ προσαγορευτικὸν, donum ſalutationis cauſa datum, 457,63.
πρόσειμι. προσιούσης μεταβολῆς *legendum puto* I. 530,82. *pro* προϊούσης. *cf.* 577,94. 791,20.
προσεπικυνήξων, 862,99 *cum Muſgr. mutavi* in ὅρος ἐπικυνήξων.
προσεπειπεῖν, diſerte adjicere dictis, 517,91.
προσέχω τινὶ, audio aliquem, & ejus rationem habeo, II. 804, 38. navi adpello: *hinc* Ἰνύκῳ προσχὼν, 234,10. *pro* προσσχὼν, *mollioris ſoni cauſa eliſa altera litera* ς, *ut ap. Thucyd. I.* 15. *& Herodot. I.* 2. *III.* 48. *& ſæpe aliàs.*
προσήκω. τὸ προσῆκον ὤν ἐμὲ δίκαιόν ἐστι ποιεῖν, 771,83. ὡς οὐδενὸς τῶνδε Ῥωμαίοις προσηκόντων, I. 508,49. *aut* οὐδὲν *legendum*, (*ut p.* 593,77 *ſq.*) *aut* προσήκοντος.
προσίεμαι. προσίεσθε τῷ ἔργῳ, 82,63. *ni* πρόσιτε *legend. ut* 126,20.
προσθήκη, II. 327,14.n.
προσκαθίζω, obſideo, I. 224,83.
πρόσκαιρος, II. 768,26.
προσκάμνω μικρὸν ἔτι, I. 439,34.
πρόσκρουμα & πρόσκρουσμα, II. 210. 4. 536,92. 736,99.
προσοδευομένων τῶν φόρων, 537,35.
προσπηδάω. δόξα ψευδὴς προσπηδήσειν, 236,35. *vid. var. lect.*
προσπίπτω τινὶ, I. 36,92. θεολήπτῳ γνώμῃ προσπεσὼν, 280,72. προφάσει τοῦδε τοῦ θορύβου προσπεσόντος, II. 203,82. n.
προσποίημα, 484,22.
προσπονῶν, 423,73 *in* πρὸς πόνον *mutavi.*
προστάτις. ἀρχὴν ἑαυτοῦ προστάτιν, *ſic cum Aug. & Vrat. legend.* II. 1,10.
προτιμωρέω, & προστιμωρέω, 631, 10. 755,9.
προσφέρομαι. οὕτως μοι προσηνέχθη, 773,25.
πρόσχημα, (vana) ſpecies, 762,36.
προτείνω, in altum tollo, I 58,4. offerro, 32,20. 115,42. τὰ ὅρκια, provoco ad foedus, 28, 89. 736,10. conditiones fero, 67,44. 218,97. 594,92.
προτείχισμα, πρόστυχ. 439,34.n.
προτίθεται, *in* προστίθεται *mutavi*, II. 481,80.
προτιμάω, præfero, τὸν ἀδελφὸν τῆς πατρίδος, 768,32. *Paſſ.* ὅμοια προτιμῶμαι, 355,81. ἐς τὰ μέγιστα προτιμ. 434,75. *Med.* προτιμῶμαι ἐμαυτῷ θανάτου, morte potius dignum me cenſeo, mortem præopto, I. 628,61.
προτυχὼν, ante nactus. II. 75,33.
ἐς προὔπτον ἐλπίδα, I. 404,67.
προὔργου τιθέμενοι τὸ σφέτερον ἀσφαλὲς, 150,35.
προφέρω, antecello, 554,10. n. δόξῃ σφίσι -- προφέροντες, 682. 75. n.
προφυγόντος αὐτὸν τοῦ ἵππου, 494, 50.
ὁ πρωθήβης, 178,30.
πρωρεὺς, 658,69. 677,4.
πτύσσω. πύργοι ἐπτυγμένοι, II. 624, 86. πτυκτὸς, 759,75. I. 217,67.
πυνθάνομαι τούτου, audio hoc, 564, 69.n. 569,58. 576,85. 578, 9. &c.
πυρσὸς, πυρσεύω, 697,23 & 25.
πύστις, II. 296,63. 857,37.
τὸ πωλητήριον, 425,26.

Digitized by Google

Ῥαΐζω, I. 581,71. 593,69. 866, 66.
ῥέω. ποταμοὶ πολλοὶ ῥέουσι (an διαῤῥέουσι?) τὴν χώραν, 102,21. αἵμασι ῥεόμενον (vulg. ῥαινομ.) II. 201,42.n.
ῥεῦμα. τοὺς πόδας διέφθαρτο ὑπὸ ῥεύματος, I. 649,25.
τὸ ῥιψοκίνδυνον, II. 823,63.
ῥιψοκινδύνως, 147,71.
ἡ ῥοπὴ τοῦ πυρὸς, I. 442,80. 553, 90.
ῥοῖζος, II. 827,35.
ῥύαξ πυρὸς, 859,76. 863,40.
ῥυπάω, 94,73. ῥύπος, 585,20. I. 221,46.
ῥυτὸν, calix, 819,90.
ῥύω. πολὺς ἐς τήνδε ἐῤῥύη, II. 812, 85.
ῥωμαΐζω, latine loquor, I. 280, 59 & 67. cum Romanis ſentio, 390,46. 510,80. &c.

Σαγηνεύω, I. 741,85.
τὸ σάγμα, 764,82.
Σάγος, 151,61. n. 152,70. 166, 21.
σαλεύω, *abſol.* mari me committo, 756,36. *cum acc.* τὸ τεῖχος, II. 610,59.
σάλος πραγμάτων, I. 424,77.
σαμβύκη, 678,14. 679,31.
σαύνιον, 433,34.
σεμνολογία, 549,13 & 17. 598, 51. σεμνολογέω, 121,31. 218, 92. σεμνύνομαι, *id.* 121,43.
σημαίνομαι, II. 556,14.
τὰ σημεῖα, I. 782,83. n.
σιγὴν ἔχειν, 246,95.
σίδηρος, πολὺς τειχομάχος, II. 759, 72. annulus ferreus, I. 619,16.
σιδηροφορέω, ὑπέρ τινος, 592,42. *Abſol.* ferreum annulum geſto, I. 450,16.
ἐπὶ σῖτον, 119,2.n. 142,98.n.
σκαιὸς, 530,80.n. 714,44.
σκαφὴ, (*an* κατασκαφὴ?) 500,56.
σκευοπωλήριον, 323,20. II. 628,65.
ἐσκευασμένος; *ſq.* ἐς *vel* ὡς, I. 267, 62 *ſq.* n.
σκήπτομαι, *i.q.* προφασίζομαι, 320, 63.
σκηπτός. οἷα σκ. ἀφανῶς, II. 843,5.
σκοπιῶ. σκοπιῶν *legend. pro* σκοπῶν, 327,14.n.
σκότιος, *i. q.* ἐν σκότῳ, I. 360,70.
σκυθρωπάζω, 413,5. 421,43.
σκῦλα, 283,25. 677,88. σκυλεύω, 78,9.
σμικρὸς *cum deriv. vid.* μικρός.
σοφίζειν, 661,21. μετὰ σοφίας, callide, 660,2. τὸ σοφὸν, *i. q.* σόφισμα, 305,15.
ὁ σπασμὸς & τὸ σπάσμα (τῆς θαλασσ.) II. 829,61. 830,83.
σπεύδω. ἐσπευσμένος (*forte* -ως) I. 332,75.
σπλάγχνων ἐγεύοντο, 753,96.n.
σπουδάζειν τινὶ, favere, II. 21,27.
σταθερὰ γαλήνη, 680,17. σταθερὸν ὕδωρ, I. 442,70.
σταθμὸς, *i.q.* ναύσταθμος, 749,29n.
στασιῶται *forte legend. pro* στρατιῶται, II. 395,40. *cf.* 88,67. 175,23. I. 109,37.
στέλλω. στέλλων τὰ ἱερὰ, 81,45. τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν ἐσταλμένος, II. 857,39.n.
στενός. στενώτατος, *vid.* n. *ad* I. 303, 17. *cf. Zeun. ad Xenoph. Cyrop. p.* 217.
τὸ στερέωμα, II. 673,99.
στεῤῥοποιεῖν, I. 380,80.
στέφω. στεψάμενος δάφνην *vel* δάφνῃ, II. 773,9. *cf.* I. 490,94. ἐσκε-

σῖται ἀπὸ χρυσοῦ, 388,14. στεφανωσάμενοι, coronati, 163,60.
στῦλαι, 193,62.n. & 73. ἀνάγραπτοι στῦλαι, II. 616,69.
στρατεία & στρατιὰ permut. a librar. I. 13,90. n. 95,51.
στρατεύω, II. 371,35.n. cf. n. ad 369,3.
στρατηγεῖν τινι, 647,74.n. III. 18, 55. n.
στρατηγὸς & στρατὸς ſæpe permutant librarii: vid. n. ad I. 569,60.
στρογγύλοις ἱστίοις, plenis velis, II. 641,82. στρογγύλα πλοῖα, onerariæ naves, 578,94.
ὁ στρωματόδεσμος, 582,76.
σύ. σοὶ abundans: πρὸς θεῶν καὶ πρὸς αὐτοῦ σοι Καίσαρος, 415, 66. n.
συγγνώμων, ejuſd. ſententiæ, 345, 8. veniam dans, 387,8.
συγκάμπτω, mſſ. συγκάπτω, 170,87
συγκεντέω, 42,80. 56,32. 109,26. I. 650,41.
σύγκλυδες ἄνδρες, 592,54.
σύγκρισις, comparatio. 345,4. ἐς σύγκρισιν, ad differentiam, 18, 70 & 77. 277,14.
συγκροτέω. συνεκροτοῦντο αἱ παρασκευαὶ, II. 295,56.
συγκρούειν τινὰς, 893,43.
συγκύρημα, momentum accedens, res concurrens cum altera, ipſa concurrentia, I. 16,47. II. 588,82. 681,49. 825,3.
συγχέω, τὸν κόσμον, I. 589,4. 666, 16. τὰς συνθήκας, 410,61.
συγχόω, obruo, 858,35.
συγχωνεύω, 114,14.
συλλαμβάνω, cum dat. 135,85.n. 783,91. &c.
συλλεχίζω, 709,44. II. 716,62.
συμβαίνω ἐς ταῦτα legend.: I. 506,11. vid. n.
συμβάσεις ποιεῖν, 27,84.
συμβάλλω τινὶ, congredior, occurro, 541,76. II. 712,3. &c. prælium committo, I. 148,8. συμβολὴ, congreſſus, 769,49.
συμβέβλαιστ, II. 26,23.
συμβολέω, 613,13.n. 639,50.
συμβόλῳ, ex pacto, 359,47.n.
σύμβουλοι, I. 195,8.
συμμαχήσειν Κασσίῳ (ἐς?) ἐμφύλια, II. 610,52. ὅσα ὑμῖν συνεμαχήσαμεν, 616,68.
συμπαραμαρτέω, I. 866,59.
συμπερισῆλθε τὰς Ἄλπεις? II. 739,43
συμπίπτω, χειμῶνι, I. 541,85. κακῷ, 112,89. 401,12.
συμφέρω, i.q. εἰσφέρω, in publ. uſus confero, II. 574,32. 575,46.
συμφέρονται τῷ στρατῷ κουφόνως, 691,68. ἀλόγῳ θυμῷ συμφέρεσθαι, 852,42. ποταμὸς συμφερόμενος τῷ περιτειχίσματι, I. 214, 15. Adde 102,13. 497,3. συνηνέχθη γενέσθαι, accidit, uſu venit, 586,45. II. 117,66. 148, 98. μεγάλῳ κακῷ συνηνέχθη, incidit, I. 594,88. 196,24. &c.
σὺν, per ellipſ. intelligend. 247, 14. n. 625,8.
συναγορεύω, 20,5. II. 192,5.
συνάγω, res geſtas continua narratione complector, I. 176,87. n. II. 897, 18.n. τὸ τέλος τῆς νίκης συνάγειν τινὶ, 143,12. cf. n. ad I. 302,50. τὸ ἀσφαλὲς ἡ χρεία συνῆγεν ἀμφοτέροις παρ' ἀλλήλων, II. 728,76.
συνάρασθαι τινὶ, 655,13. I. 146,81. 546,70.
συνασπίζειν ἀλλήλοις, ſe mutuo tutari, II. 549,93. συνασπισ̄τὶς,

adjutor, *vulgo* 306,47. (*ubi ex Aug. dedi* παρασπισῖαι.) III. 15,52.
συνδημαγωγέω, II. 426,45.
συνειδέω. πολλὰ αὐτοῖς συνῄδεσαν ἔργα λαμπρά, I. 495,78. τὸ συνειδὸς, 472,81. 597,45. II. 114,8.
συνείδω. συνιδὼν, conſpicatus, I. 703, 48. conſiderans, reputans, 381, 89. n. 493,45. &c.
συνεξάγω. συνεξήγαγεν ἑαυτὴν, ſimul ſe ipſam vita privavit, 561,8.
συνεξετάζομαι τινὶ, 700,59.
συνερανίζειν ἀλλήλοις τὰς χρείας, 186,99.
συνεργάζομαι, συνεργέω, καὶ ἐς πάντα, 57,44. I. 629,25. ἑκὼν ἐς τὸν θάνατον συνήργει, 626,30.
σύνεσις τῶν παρόντων κακῶν, II. 549, 99.
συνεσπηδάω, I. 790,7.
συνεσπίπτω, 563,53.n. 703,50.n. II. 71,79.
συνεφάψασθαι τοῦ πολ. I. 79,28. ſq.
συνεχῇ γνώμῃ, 393,93. συνεχὲς, *i. q.* συνεχῶς, II. 883,70.
συνήδομαι, 29,71. 527,51. I. 530, 83. n. III. 18,58.
συνήθως, II. 829,62.
συνηρεφία, condenſitas arborum, opacitas, 663,38. (n.
συνησθησις, congratulatio. 802,16.
ἐπὶ συνθέσει, componendæ pacis cauſa, 717,78.
σύνθημα, teſſera mil. 280,89. 772, 97 & 99. κατὰ σύνθημα σάλπιγγος, 761,15.
συνίημι. συνιᾶσι δὲ τῆς χάριτος ὑμῖν, 719,16.n. 825,25. I. 106,91.
σύννους, cogitabundus, 325,64. II. 334,31.
συνοδία, 135,74.
συνοικίζω ὑμᾶς, in colon. deduco, 370,21. πόλιν, condo urbem vel coloniam, 608,30. *Videtur idem eſſe, quod* inſtauro oppidum colonia deducta, I. 500,44 & 50. 537,19.
συνοικισμὸς, 305,10. 306,29. 499, 38.
συνουσία, 161,31. συνουσίαις (*an* conviviis? *ut ap. Polyb.*) ἐκλάμψ. τοὺς δυνατούς, II. 106,80.
συντάσσω τὴν μάχην, reſtituo prælium, I. 356,92.n. συντετάχθαι ναῦν, II. 593,68.
συντελεῖν τινι, operam navare, 34, 47.
συντρίβομαι, 499,70. I. 14,9. πόλεμος συντριφθεὶς, II. 309,98.n.
συμμίγνυμι. μάχη συνεμμιγυῖα, 674, 23.
κατὰ συστάσεις, catervatim, 881,39
συχνὰ τῆς Ἀσίας, multæ partes Aſiæ, 731,41.
σφαγὴ, *cf.* ὑπέχω. κτείνουσα ὠκλασμένον ἐς τὴν σφαγὴν, 190,16.n.
σφετερίζομαι, *paſſive*, 284,39.
σφέτερος, noſter, 647,88.
σχῆμα τετράγωνον, II. 812,79.n.
σχολαίως, 526,42.
σῶστρον, 611,66.
σωφρόνισμα, I. 408,31.
σωφρονισμὸς, 387,83.

Τὰ Ῥωμαίων, jura civium Rom. II. 34,43. bona Rom. 706,91. partes Romanorum, I. 557,54. 685,32. &c. τὰ τῆς γνώμης, 326,77. 434,48.
ταινία, ἡ γλῶσσα ἐκαλεῖτο, 476,50. 435,69.
ταλαιπωρία, 14,14. 542,7. τὸ ταλαίπωρον, 125,5.
ταμιευόμενοι τὸ ἔγκλημα τῆς Σύρης, 607,14.

Digitized by Google

τάξεις, *de tripl. acie*, 582,77.
ταχυεργία, 342,45.n. II. 160,94.n.
ταχύεργος, ταχυεργὸς, ταχυεργὴς, 342, 68.n.
τεκμαίρομαι, *abſol.* I. 692, 46.n. τινὸς τινὶ, II. 826,16. τινὸς ἐκεινὸς, 771,87 *ſq.*
τεκμηριόω, I. 453,55.n.
τεκταίνεσθαι ὅπλα, 780,47.
ὁ τέλειος τῶν παίδων, 630,87. τελειότερος ἀντὶ παιδὸς ἀτελοῦς, 606,91.
τέλεον, prorſus, II. 13,95.
ἐς τέλματα ἐξοκέλλω, 841,54.
τὸ τέλος, τοῦ δόρατος, I. 633,48.n. *An* confinium, 668,35? n. τὰ τέλη, magiſtr. 309,74. 342,48. οἰκείοις τέλεσι, 516,70. κοινοῖς, II. 195,44. τὸ τέλος αὐτῷ τῆς νίκης συναγαγών, 143,12. τὴν νίκην ἐς τέλος ἐξειργάσαντο, I. 703,50.
τέμενος, area ſacra, II. 299,25.
τεναγώδης, 851,37.
τερατεύομαι, I. 552,66.
τετραδαρχία, 611,69.
τέχνη, *collect.* res artificioſe factæ, 675,57. τέχναι, (*i. q.* τεχνῖται *vel* χειροτέχναι,) artifices, 685, 25.
τεχνίτης ἀνὴρ, doloſus, 244,73. 285,55.
τῇδε, 76,86.n.
τηλικοῦτος, tantulus, 305,14.
τηλοῦ τε χιλίων σταδίων, (*an* ἐκ χιλ. σταδ.?) 739,54.
τίσιν ὑποσχών, 450,8.
τιτυριστὴς, 388,5.n.
ἐν τοσῷδε, 840,50.n. II. 10,55.
τρίβεσθαι, 416,76.n.
τριηρετικοὶ φάσηλοι, 837,84.n.
τρικάρανον, 186,2.
τρισκαίδεκα, *in neut. gen.* I. 237,51.
τριεύπατος, II. 136,91.
τριτημόριος, τὸ τριτημόριον, I. 131, 8.n. 699,71.
τρυφερὸς & τρυφηλὸς, 81,53. 469,38
τρυχόω. τετρυχωμένης, *Reg. C. bene*, II. 537,98. *cf.* n. *ad* I. 341,29.
τρύχω & τρύω. τετρυμένος, 92, 2. 236,29.n. 341,29.n. II. 215, 85. 683, 80. &c. τετρύσθαι *vel* τετρῦσθαι, I. 45,16.n. 93,20.
τυπόω, ἐπιστολὴν, 291,59.
τυραννέω & τυραννεύω, 681,65 & 67.
τυραννοκτονικὰ γέρα, II. 651,35.

Υβρίζειν ἐς τὴν εὐτυχίαν, I. 184,26. n. ταῖς εὐπραξίαις, 594,91.
ὑγρότατα μελῳδεῖν, II. 152,61. ὑγρὸς ἐς τοῦτο, 722,72. ὑγραὶ σάρκες, I. 81,54.
ὑπάγεσθαι & ἐπάγεσθαι, 319,51 *ſq.* n. 540,60.n. ὑπάγειν ἐς κρίσιν, 105,70. II. 49,1. 54,90.
ὑπακούω, *cum gen.* I. 52,13. 217, 73. & *vulgo* II. 326,1. *Cum dat.* 353,51. 633,49. I. 550, 44. 868,90.
ὑπαντᾷν τινι, *honoris cauſa*, 799, 67. 867,76. *cf.* n. *ad* 396,32. *Sed* II. 770,72, *cum acc.* ὑπήντησα ἐκτὸς ὄντα, *ni potius* ὄντι *reſcribendum.* Obviam ire hoſti, I. 861,90. 450,21. II. 751, 51. &c. ὑπαντώντων *reſtitui* 595,99, *pro mend.* ὑπάτων.
ὑπάντησις, 538,14.
ὑπαντιάζω, *cum acc.* 590,17. 589, 13. 647,82. &c.
ὕπαρχος, II. 273,68. 745,44.
ὕπατος, *de proconſule*, I. 288,6 n. *Sic* ὑπατεία proconſularis dignitas, 202,20. ἄνδρες ὕπατοι, conſulares, II. 295,50. 574, 72 ſq. ὕπατος ἀρχὴ, ſupremus

Z z z 5

magiſtr. *de Dictatura*, I. 80, 34. n.
ὑπείδοντο, ἀλλήλους, II. 200, 39. & *vulgo* I. 364, 33. *pro* ἐπείδομαι.
ὑπεράγω. ὑπεράγαγε ἡμᾶς ἐς ἄκραν εὐδαιμ. *evexit nos*, II. 649, 5.
ὑπεραίρω, & ὑπερεπαίρω, I. 551, 52. n. 809, 34. &c.
ὑπερβάλλομαι τὴν ἡμέραν, 220, 25.
ὑπερῆλιξ, 465, 61.
ὑπέρθεσις, II. 509, 40. n.
ὑπεριδεῖν, (*i. q.* περιιδεῖν, deſpicere; negligere,) *ſq. infin. vel accuſ. partic.* I. 47, 41. 219, 2. *Cum genit.* II. 17, 65. & *vulgo* I. 814, 17.
ὑπερκύπτω τὸ κῦμα, II. 830, 71.
ὑπέρπαχυς, I. 177, 95.
ὑπερτίθεμαι, differo, 479, 97.
ὑπερφέρω, τινά, II. 373, 80. τινός, 781, 47.
ὑπέχω σφαγήν, 603, 36. 632, 33. &c. ἐμαυτὸν τοῖς σφαγεῦσι, 565, 67. *Et* ὑπίσχοντες τοῖς σφαγ. 550, 12. ὑπέχομαι (*i. q.* ὑπισχνέομαι,) I. 135, 85. 663, 51. 670, 75. II. 172, 6. 190, 69. &c.
ὑπηρεσία, miniſtri navales, 658, 54 *vid. Reiſk. Ind. in Demoſth.* & *Duker. ad Thucyd.* VI. 31.
ὑπὸ, σάλπιγγι, II. 82, 59. n. ὑπὸ σημείοις, 125, 13. ὑπὸ λύπῃ, I. 864, 24. ὑπ᾽ ἀνάγκῃ νόμων, II. 734, 69. *ſed* ὑπ᾽ ἀνάγκης, neceſſitate coactus, neceſſario, 735, 74. &c. ὑπὸ θεαταῖς τοῖς Λίβυσι, I. 264, 2. ὑπὸ τὸ τεῖχος, 537, 27 & 38, *ubi mend. vulgo* ἐπί.
ὑπόβαθρον, ſubſellium, 461, 99.
ὑποβάλλειν, τινά τινι ἐς δουλείαν, 507, 31. κατηγόρους, ſubornare, II. 103, 35.
αἱ ὑπογραφαί, (*i. q.* ὑπομνήματα) 702, 1. I. 500, 50.
ὑπογράψασθαι ἑαυτῷ εἰς μνήμην, 500, 44.
ὑπόδειγμα, exemplum, 424, 83. II. 563, 38.
ὑποκεντέω, I. 856, 4.
ὑποκρίνομαι, *pro* ἀποκρ. 77, 2. n. οὐδὲν ὑποκρινάμενος, 677, 3. n. οὐχ ὑποκρινάμενος ἐψηφίσθαι πολέμιος, diſſimulans ſe hoſtem eſſe judicatum, 730, 2. ὑποκρίνασθαι Μασανάσσην? (*an* Μασσανάσσης? *an* ἐς Μασ.) 319, 51. n. ὑπομιμνησκομένης τῆς βουλῆς τὴν ἡλικίαν, cauſante ætatem, II. 516, 55.
ὑπολαμβάνω, ſubripio, I. 669, 64. ἀναχθέντα αὐτὸν χειμὼν ὑπέλαβε, excepit, corripuit eum, 70, 97.
ὑπολειφθεὶς τῶν πρέσβεων, 93, 19. n.
ὑπολογίσασθαι πρόφασιν, rationem habere excuſationis, II. 545, 30
ὑπομαργότερος, 776, 61.
ὑπομένω, *abſ.* maneo, 302, 33. τῇ πόλει, II. 534, 50. *Adde* 394, 28. n. *Cum acc.* exſpecto. 818, 85. σὺ δ᾽ ὑπομένειν μοι δεῦρο, I. 287, 78. n.
ὑπόμνημα, 550, 35. II. 604, 51. ὑπομνήματα Καίσαρος, 674, 21. I. 849, 3.
ὑπονόμιος, *mendoſum vocab. vulg.* II. 6, 48. *pro* ὑπὸ νόμοις.
ὁ ὑπόνομος, cuniculus, I. 752, 79. 758, 77. ὑπόνομος λυμάτων, cloaca, II. 583, 79. *adject.* τάφρος ὑπόνομος, 547, 64. & (*ut videtur*) 131, 11. n.
ὑπορριπίζομαι σπάσεις, 149, 19.
ὑποστρατεύεσθαί τινι, I. 395, 29.
ὑποστρατηγεῖν τινι, 59, 67. 783, 86. 817, 63.

Digitized by Google

ὑποστρατηγος, 783,89. I. 74,52.
ἐξ ὑποτριβῆς, (*forte* ὑπὸ τριβῆς) 753,82.
ὕπουλος, ἀνὴρ, II. 885,15. ἔχθρα, 548,84. 547,71. 653,71.
ὑποφέρω, deprimo, minuo, 719, 23. ἐς πενίαν ὑπενηνεγμένος, in paupert. prolapſus, 175,24.
ὕπτιος, 380,87. πεδίον ὕπτιον καὶ εὐπετὲς, I. 699,80. ὑπτία νῆσος, plana & aperta, 532,22.
ἡ ὑπώρεια *vel* ὑπόρεια, radix montis, 561,28.
ὑπωροφία καπνώδης, II. 547,65.
ὑπωρυχία, 675, 36.
ὑσσὸς, I. 72,18.
ὑφεδρεύω, ſubtus inſidior, 856,3.
ὑφίζανε τὸ χῶμα, 691,43.
ὑφίστημι. ὑπέστη αὐτῷ, recepit, promiſit ei. 189,9. 742,40.
ὁ ὕφορμος, ſtatio nav. 780,49.

Φακάσιον, II. 726,36.
ἡ φαντασία τῶν νεῶν, adparitio, conſpectus navium, 662, 24. 247,11. ἐξφέρας ἐς φαντασίαν τάδε, I. 598,52. ἡ στρατιὰ ἐς τὰς ἐκείνου φαντασίας συνεπεστρέφετο, 132,25. ἐς τὰς φαντασίας τῶν λεγομένων τῷ σχήματι τοῦ σώματος συνεφέροντο, 497,2.
φάσματα καὶ τέρατα, 39,25.
φαυλίζω, 514,38.
φερεπονία, 14,14. 75,62.
φέρω. ἐς δόξαν εὐτυχίας (τοῦτο) ἔφερε, 592,60.n. *cf.* δόξα. φέρω, *i. q.* προφέρω, 367,83.n. ἧσσον φέρεσθαί τινος, inferiorem diſcedere, II. 231,56.
φθάνω. ἔφθασαν Ἀντίοχον ἔτι ἀγνοοῦντα ἐν Σαρδ γενομ. I. 578,12.n. οὐδὲν ἀντιδράσαι φθάνοντες, nihil amplius contra facere poterant, 703,40. μετατάξασθαι ἑτέρως οὐκ ἔφθανον, nunc non amplius poterant &c. 588,91.
φθείρεσθαι ἐς ἀλλήλους, 14,9. n.
φθονερὸς ὁ δαίμων, 535,60. *cf.* ἐπίφθονος. φθόνος, 308,11.n.
φίλιος, 35,77. 156,45. 586,45. οἱ ἐκ τῆς φιλίας, 160,10.
φιλοπόλεμος, 230,33. 250,65. 541, 78.
φίλος. ἐς τοὺς φίλους (*vulg.* ἵππους) 586,47. ἡμᾶς τοὺς Καίσαρος, *intell.* φίλους, II. 442,6. 506, 92. 514,28.
φιλοτιμία, liberalitas, largitio, 239, 98. 175,24. 184,65. καλὴ φιλοτιμία, honeſtum ſtudium, contentio, 245,99.
φλαμίντας, 92,31.
φοινικικῶς, ἐσταλμ. I. 93,19. θρηνεῖται, 103,35.
φοινικὶς, ſignum pugnæ, 213,3.
φορὰ μανιώδης, II. 689,79. 733,50. & *i. q.* εἰσφορά, 654,97.n.
φόρημα, I. 619,14.
φορμοὶ ἐρίων, 751,57.
τὰ φορτία, merces, 479,4.
φορτικὸς, inſolens, 663,54. II. 810, 45. φορτικῶς, 465,10.
φρυγάνων σκάφαι, I. 442,75.
φρυγανισμὸς, lignatio, 158,74.
φυγομαχεῖν, 214,14. 581,72.
φυλακὴ, 367,73.n. φυλακίδες νῆες, II. 807,84. 844,7. φυλακτήριον, 700,61. πεφυλαγμένως, I. 158, 80.
φυλὴ, II. 524,9. φυλέτις ἐκκλησία, 436,5.n.
φύρω. πεφυρμένος, 379,69.
φυτὰ ὡραῖα, I. 471,64. II. 12,83. 14,20. vites, 127,33. *coll.* 126, 30. τὰ φυτευόμενα (*oppoſ.* σπειρόμενα) 10,57.

τὰ Χαλαστήρια τῶν πυλῶν, II. 630, 95. (ἀνασπαστήρια, *lin.* 98.)

χαλάω, *neut.* χαλάσοντος τοῦ πνευμ. 680,16. *paſſ.* ἐᾶσθαι κεχαλασμένα, I. 751,60.

χαλέπτομαι. χαλεψάμενος, II. 402, 57. 213,58. 254,46. χαλεπόμενος, 455,27.

χαλινὸν ἐνθέντες, I. 579,40.

χαλκέων, *an* χαλκείων, 803,32. χύτρα χαλκῆ, 205,72.

χαλκεύω, νομισμ. II. 720,30. (19.

χαράσσω, I. 619,16. ὁδὸν, II. 155, οἱ χαρίεντες, politiores, 624,96.

χαρίζω. κεχαρισμένος, I. 206,86.n.

χειμασία, *an* γυμνασία? 812,83.n. ἐν τινὶ χειμασία, I. 454,74. n.

χείρ. διὰ χειρὸς ἔχειν, 676,80. 709, 45. II. 58,56. &c. διὰ χειρὸς εἶναι, paratum eſſe, adeſſe, 831, 4. διὰ χ. ἔρχεσθαί τινι, I. 250,73. ἐν χερσὶν ἦν σοὶ, tecum pugnavit, II. 885,11. *cf.* I. 562,31. ὁ ἐν χερσὶ θάνατος, (*opponitur* fami,) 683,78. *cf.* I. 114,15. 487,46.

χειροκρατία καὶ βία, II. 26,12.

χέω. ἐχεῖτο δρόμῳ, 674,27.

τὸ χθαμαλὸν, I. 854,75.

χιλὸς καὶ κριθὴ, 436,81.

χοινικίς, *dimin.* τοῦ χοῖνιξ, pedica, II. 571,79.

χορηγία, 834,45. I. 120,15.

χόω. χῶμα ἔχου, 752,79. II. 609, 34. τὴν τάφρον (*i. q.* ἐνέχου) foſſam aggere replevit, I. 328, 13. 439,36. II. 628,65.

χράομαι. ἐχρήσατο τῷ ξίφει, I. 729, 89. χρωμένους, mutuo ſumentes, II. 747,72. ἔχρα, oraculo edebat, 765,3.

χρεών, *indecl.* fatum, 500,88.

χρηματίζω, nominor. I. 98,99.n. jus dico, 222,66.n. conſulo, *an* in rebus agendis verſor? II. 328.n. publico negotio vaco, concionem habeo, 89,80. χρηματίζομαι, pecuniam facio, 427,52. 890,88. &c. *Hinc* χρηματισμὸς, comparatio pecuniæ, I. 162,43.

τὰ χρήσιμα, res uſu neceſſariæ, 603,33. 767,31.

χρησμοῖς μετὰ θεῶν, 418,94? n.

χρηστὸς, *ironice*, II. 717,92.

χρόνος, duratio, antiquitas, ætas, 9,37. 408,28. 453,59. ſitus & ſqualor? 220,20.n.

τὰ χρύσεια, χρυσεῖα, II. 667,97.n.

ἐν χρῷ παρὰ τὴν γῆν παρέπλεεν, II. 819,93.

ἐν χωρίοις, 764,85.n.

Ψαφαρὸς, I. 232,73.

ψῆγμα χρυσοῦ, 797,23.

ψιθύροις ἐντυγχάνειν τινὶ, inſuſurrare alicui, 286,67.

ψυκτῆρες, 819,89.

ψυχαγωγέω, recreo, II. 549,99.

ψυχομαχέω, 761,9.

Ὠθεῖσθαι, I. 163,58.n. 64,3.

ὥρα καύματος, 182,93. 308,57. ὥρα θέρους, æſtivo tempore, 602,25. ὥρα σοὶ τὸ σαυτοῦ σκοπεῖν, 720,35.

τὰ ὡραῖα, II. 662,15. I. 427,29. φυτὰ ὡραῖα, 471,64. ὅτι ὡραῖον εἴη, 474,24.

ὠτειλὰς ἀσχήμονας ἐπέχειλο, 649,24.

F I N I S.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY
REFERENCE DEPARTMENT

This book is under no circumstances to be taken from the Building

FEB 22 19		

form 410

Digitized by Google